

B E O O R D E E L I N G E N :

Koenen, Nederlandsch, 7e druk f 2,50.

De populariteit, welke uit den herhaalden herdruk spreekt, dankt het zeker aan zijne gemakkelijke hanteerbaarheid die aan de volledigheid geen afbreuk doet, en verder aan den **woordentolk**, die tusschen de woordenlijst is doorgevluchten. *Nieuwe Rotterd. Courant.*

Dit boek is **een meesterwerk** in zijn aard. Konden we de te veel gebruikte tweetalige woordenboeken van Callewaert uit de handen van onze Vlaamsche jeugd slaan en dit in de plaats steken! Wat zou de taal van de Vlamingen er bij winnen!

In onze taal hebben we geen woordenboek terzelfder tijd **z66 flink gedrukt, volledig, betrouwbaar en goedkoop als dit. Geen enkel.**

L. v. P.

Onze Tijd, 25 October 1908.

**Herckenrath, I. Fransch-Nederlandsch } f 4,50.
Herckenrath, II. Nederlandsch-Fransch }**

Het Fransche
Woordenboek van
C. R. C. HERCKEN-

RATH is een werk, dat **beter** dan een van de ons bekende zijn taak als **vraagbaak** vervult, doordat het **vollediger** is, zoowel wat woordenvoorraad als wat verklaring betreft en niet een aanvulling of nieuwe uitgaaf van een dictionnaire, **maar geheel oorspronkelijk werk.**

De Gids, September 1907

De heer HERCKENRATH, die in zijn in 1897 te Parijs uitgekomen „Problèmes d'esthétique et de moral" reeds getoond had, hoe hij de Fransche taal wist te beheerschen, en op een practijk van 15 jaren middelbaar en gymnasiaal onderwijs steunt, heeft met de bewerking van dit Woordenboek groote eer ingelegd.

Nieuwe Rotterd. Courant.

. Wat overigens den inhoud aangaat, moet ik bekennen, dat ik telkens **meer eerbied** voor den arbeid van den heer HERCKENRATH zijn dictionnaire opensta. Door aanwijzing van de uitspraak (in phonetisch schrift) heeft de heer H. **een niet genoeg te waardeeren dienst** bewezen aan hen, die ook voor dit element der kennis van het Fransch gaarne een dictionnaire raadplegen. Studeerenden, die Hatzfeld, Darmesteter et Thomas niet onder hun bereik hebben, worden **geheel schadeloos gesteld** door HERCKENRATH'S woordenboek.

Van drukfouten-smet is dit werk bijna geheel vrij.

C. W. B. INGENHOES (*Weekbl. v. G. en M. O.*).

Nu 't Woordenboek gedurende weken druk door ons werd gebruikt, getuigen we dat ons betrouwen niet werd beschaamd. Herckenrath heeft bewonderenswaardig **degelijk werk** geleverd.

Dietsche Warande, 1908.

**Van Gelderen, I. Duitsch-Nederlandsch } f 5,80.
Van Gelderen, II. Nederlandsch-Duitsch }**

Eindelijk hebben wij nu ook een Woorden-

boek voor de Duitsche taal in den trant van TEN BRUGGENCATE'S Woordenboek voor 't Engelsch. Het voldoet aan een behoefte, die ik althans jaren lang gevoeld heb. Het geeft het hedendaagsche Duitsch met aanwijzing van verouderde uitdrukkingen, verbuigings- en vervoegingsvormen en het accent.

J. T.

**Ten Bruggencate— { I. Engelsch-Nederlandsch }
van der Wal, { II. Nederlandsch-Engelsch } 4e dr. f 5,40.**

Den schrijver wensch ik van ganscher harte geluk met de voltooiing van wat ik niet aarzel een **voortreffelijk** stuk werk te noemen, waaraan degelijke kennis en noeste vlijt jaren lang volhardend hebben gearbeid.

Schoolblad (J. STOFFEL).

. voor Engels is er in ons land **beslist geen beter.**

W. VAN DOORN (*Weekbl. v. Gymn. en M. O.*).

DUI TSCH WOORDENBOEK.

DUITSCH WOORDENBOEK

DOOR

I. VAN GELDEREN,

LEERAAR AAN DE HOOGERE BURGERSCHOOL MET DRIEJARIGEN CURSUS
TE UTRECHT.

EERSTE DEEL. — DUIJSCH-NEDERLANDSCH.

TE GRONINGEN BIJ J. B. WOLTERS, 1906.

.....
STOOMDRUKKERIJ VAN J. B. WOLTERS.
.....

VOORBERICHT.

Het is mijn doel geweest een woordenboek te schrijven, geschikt voor 't groote publiek en tevens de grenzen van een schoolwoordenboek niet overschrijdend. Dat deze laatste voorwaarde op honderden plaatsen beperking noodzakelijk maakte, waar ik gaarne meer had gegeven, is misschien te betreuren; 't heeft mij tenminste zelfoverwinning genoeg gekost, maar 't boek op zich zelf heeft er niet onder geleden, aan zijn betrouwbaarheid en bruikbaarheid — de voornaamste eischen, die men aan een goed woordenboek mag stellen — heeft 't geen afbreuk gedaan.

Om 't werk aan den eisch van **betrouwbaarheid** te laten voldoen is van geen enkel woord, van geen enkele uitdrukking de vertaling gegeven, dan na zeer rijp beraad en na raadpleging van de beste bronnen.

Om 't zoo **bruikbaar** mogelijk te maken heb ik in de eerste plaats er naar gestreefd niet alleen woorden te geven, maar ook, en vooral, woordverbindingen, uitdrukkingen, zegswijzen. Ten einde daarvoor ruimte te winnen is veel, van wat niet meer tot 't hedendaagsche Duitsch behoort, weggelaten. Over 't algemeen speelt 't archaïstisch element in onze (Duitsche) woordenboeken n. i. een te groote rol ten koste van de levende taal. 't Wordt tijd, dat tal van verouderde woorden en uitdrukkingen hun plaats ruimen voor meer moderne. Bovendien leveren die archaïsmen voor den studeerende een niet gering gevaar op. Een woordenboek is wel geen studieboek, maar toch zal menig een van tijd tot tijd zijn taalschat meenen te mogen verrijken met een eigenaardig woord, een teekenende uitdrukking, die hij in zijn dictionnaire ontmoet. En dan kan 't licht gebeuren, dat hij voor hedendaagsch Duitsch houdt, wat niet meer in de taal leeft. Wie zich met de opleiding van candidaten voor acteëxamens bezighoudt, weet bij ervaring, dat dit gevaar niet denkbeeldig is. Om maar één voorbeeld te noemen: iemand zal onder

—

abftatten allerlei beteekenissen en verbindingen opgegeven zien: „einem feinen Gefüchswunfch abft.“, „eine Schuld abft.“ en trachten die te onthouden en ze bij gelegenheid te pas te brengen, niet vermoedende, dat thans alleen „einen Befuch abft.“ nog maar algemeen gebruikelijk is¹⁾. Dergelijke voorbeelden komen op bijna elke bladzijde voor. Nu gaat 't evenwel niet aan om alles, wat verouderd of verouderend is, eenvoudig onvermeld te laten; immers in de minder moderne lectuur komt 't natuurlijk voor, maar ook nieuwere schrijvers bedienen zich soms graag van een archaïstisch getinte uitdrukking. En wil een woordenboek aanspraak maken op 't praedicaat bruikbaar dan moet 't den gebruiker niet of zoo weinig mogelijk in den steek laten. Daarom moest ik kiezen, wat ik wel en uitschieten, wat ik niet op zou nemen. Naar mijn beste weten heb ik dat gedaan. Maar zulk een keuze is uit den aard der zaak zeer subjectief en zoo zullen velen hier vinden, wat zij beter weggelaten oordeelen en vergeefs zoeken, wat ze meenen, dat opgenomen had moeten worden. Intusschen heb ik bijwijze van waarschuwing de archaïsmen, die nog in 't boek voorkomen en als zoodanig gesignaleerd moesten worden, tusschen [] geplaatst. 't Zelfde teeken doet dienst om aan te wijzen, dat een woord of uitdrukking gewestelijk of dialectisch is, tenminste, waar 't minder algemeen-zijn er van niet op andere wijze is aangegeven. — Aan den anderen kant heb ik niet geschroomd veel zoogenaamde „slang”uitdrukkingen een plaats te geven. In de moderne lectuur, vooral in 't drama, komt daarvan zooveel voor, dat de lezer niet tevergeefs moet zoeken, als hij in een woordenboek omtrent een of ander van dien aard opheldering verlangt.

Verder heb ik de bruikbaarheid meenen te verhoogen door 't aangeven van den klemtoon, van den genitief- en meervoudsvorm der substantieven en van de uitspraak van veel vreemde woorden, en ten slotte door mij in beide deelen aan strikt alphabetische orde te houden²⁾. Ook persoons- en geografische eigennamen staan op hun alphabetische plaats, zoowel als de afkortingen. De „allernieuwste” spelling is gevolgd, dat spreekt van zelf.

1) Een goede gids in dezen is MORIZ HEINE (Deutsches Wörterbuch); maar oneindig beter nog HERMANN PAUL (Deutsches Wörterbuch).

2) De volgorde naar stammen levert voor den gebruiker allerlei moeilijkheden op en speelt ook den schrijver parten, die bijv. *bestelen* kan vergeten op te nemen, doordat hij de woorden van den stam *bestel* eerst afhandelt.

—

Dat mijn werk heel wat verbeterd zal kunnen worden, niemand, die er meer van overtuigd is dan ikzelf. Als men zeven jaar lang onvermoeid met zulk een arbeid bezig is, dan wordt de overtuiging van 't gebrekkige er van met den dag grooter. Daarom — al meen ik, dat mijn boek de vergelijking met de bestaande woordenboeken zeer goed kan doorstaan — hoop ik, dat men mij van verschillende kanten door welwillende opmerkingen in staat zal stellen om — mocht er ooit eens een herdruk noodig zijn — 't werk nog meer aan 't boven omschreven doel te doen beantwoorden.

UTRECHT, Februari 1906.

I. v. GELDEREN.

VERKLARING VAN ENKELE AFKORTINGEN.

<p> Adj. = Adjektiv. Adv. = Adverb. Art. = Artikel. Bauf. = Baukunst. berl. = berliensj. bes. = besonders. bouwk. = bouwkunst. gem. = gemeenzaam. gew. = gewoentich. gewest. = gewestelijk. gymn. = gymnastiek. (h.) = mit „haben” konjugiertes Zeit- wort. hand. = handel. inz. = inzonderheid. iron. = ironisch. jüdd. = jüdisch. Koni. = Konjunktion. m. = männliches Substantiv. Mus. = in der Musif. muz. = muziekterm. </p>	<p> nordd. = norddeutsj. Num. = Numerale. ob. = ober. Pl. = Plural. poët. = poëtisch. Präp. = Präposition. Pron. = Pronomen. riv. = rivier. f. = fächliches Substantiv. (f.) = mit „sein” konjugiertes Zeit- wort. schw. = schwaches Zeitwort. schw.weiß. = schw.weißes. spr. = spreek uit. st. = starkes Zeitwort. südd. = süddeutsj. u. = und. unr. = unregelmäßiges Zeitwort. w. = weibliches Substantiv. weidm. = weidmännisches Wort. zeem. = zeemansterm. </p>
---	--

A.

A, f. = a; drei A = drie a's; von A bis Z = van A tot Z; ich bin das A und das O = ik ben de alpha en omega; wer A sagt muß auch B sagen = wie A zegt moet ook B zeggen; **A** (Wuß, oft A od. a geschrieben), f. = A; **A** dur = A majeur; **A** moll = A mineur; dieses Stück geht aus A dur = dit stuk staat in A majeur; **a** = à; 5 Stück a 10 Pfennig = 5 stuks à (tegen) 10 penningen.

A. = acceptiert.

Aa'hen, f. = Aken; **Aa'hner**, m. -s, -- = Akenaar, Akensch; **Aa'hnerin**, --, --neu = Akensche.

Aal, m. -(e)s, -e = aal, paling; elektrische Aal = elektrische aal, siddeeraal; er ist glatt wie ein Aal, geschmeidig wie ein Aal = hij is zoo glad als een aal. **Aal'angel**, w. = palinghaak. **Aal'art**, w. = aal-, palingsoort. **aal'artig** = aal-, palingvormig.

Aal'baum, m. = wilde kerseboom. **Aal'beere**, w. = zwarte aalbes. **Aal'beertrauch**, m. = zwarte aalbes(struik).

Aal'behälter, m. = aalkaar. **Aal'brut**, w. = zeer jonge aal, pootaal. **Aal'eidechse**, w. = aal-schildpad. **Aal'eisen**, f. = aalgeer, aal-, palingsteker, elger, aalschaar.

aa'ten, fchw. (h.) = peuren, naar paling vischen; verschlammte Röhren aafen = door modder verstopte buizen openen door er een paling doorheen te laten kruipen.

Aal'fang, m. = palingvisscherij, -vangst. **Aal'fänger**, m. = palingvisscher. **Aal'föc**, w. = een met aas voorzien bosje biezen om te peuren, peur. **aal'förmig** = aal-, palingvormig. **Aal'frau**, w. = palingvrouw. **Aal'gabel**, w. = aalgeer, aalschaar. **aal'glatt** = zoo glad als een aal. **Aal'grundel**, w. od.

Aal'gründling, m. = aalgrondel. **Aal'hälter**, m. = kaar. **Aal'haut**, w. = aalsvel. **Aal'kasten**, m. = aalkast, -kaar. **Aal'korb**, m. = palingkorf. **Aal'korste**, w. = Aal'föc.

Aal'reuse, w. = aalruik, -korf. **Aal'schlange**, w. = zeeaal. **Aal'stachel**, **Aal'stcher**, m. = aalgeer. **Aal'suppe**, w. = palingsoep. **Aal'teich**, m. = aal- of palingvijver. **Aal'tierchen**, f., **Aal'wurm**, m. = trilwormpje, azijnaaltje.

a. a. S. = am angeführten Orte = ter aangehaalde plaatse (t. a. p.).

I. **Aar**, m. -(e)s od. -en, -e od. -en = arend.

II. **Aar**, w. = de Aar (riv.).

Aar'gau, f. = Aargau; **Aar'gauer**, m. -s, -- = Aargauer; **Aar'gauerin**, w. -s, --neu = Aargausche. **aar'gauisch** = Aargausch.

Aar'weiche, w. = koningswouw.

Aas, f., -es, Aser = aas, lokaas; krenge; karonje, seeks, prij, slet, loeder; wo ein Aas ist, da sammeln sich die Aaber = de buit lokt de dieven. **Aas'blatter**, w. = pestbuil. **aafen**, fchw. (h.) = (met aas) lokken, (vogels met deeg) vetmesten; wroeten (in het vuil); die

Ruh aaf in Grafe = morst in het gras. **Aas'fliege**, w. = aas-, vleesch-, drekvlieg. **aas'fräßig**, **aas'fressend** = aasetend. **Aas'geter**, m. = aas-, zwarte gier. **Aas'geruch**, **Aas'gestank**, m. = aas-, rotlicht. **aas'gierig** = begeerig naar aas. **Aas'grube**, w. = vilkuil, mestvaalt. **aas'haft** = aasachtig. **aa'fig** = lijkachtig; aafiger Kerl = krenge van een kerel. **Aas'fäfer**, m. = aaskever, doodgraver. **Aas'fopf** (Bauf.), m. = gevilde dierekop. **Aas'pflanze**, w. = stinkplant. **Aas'räuber**, m. = giersoort. **Aas'seite** (einer Haut), w. = vleeschzijde. **aa'sten**, fchw. (h.) = vreten. **Aas'vogel**, m. = aasvogel.

ab = af; **ab!** = hoed af! drei Schritte vom Wege ab = op drie pas van den weg; von da ab = van toen af; von fünf drei ab bleiben zwei = 3 van 5 blijft 2; (hand.) hier von ab = af te trekken; ab und zu gehen = heen en weer loopen; ab und zu besucht er uns = af en toe bezoekt hij ons; auf und ab = op en neer, heen en weer.

ab'aafen, fchw. (h.) = (het aanhangende vleesch van de huiden) afschaven.

ab'äutzen (sich), fchw. (h.) = zich in gekerm afmatten.

ab'ätern, fchw. (h.) = afploegen; einem etw. von seinem Felde abätern = onder het ploegen iets van een anders veld wegnemen.

Ab'acus, m. -, -- = abacus: rektafel, -bord (bij de ouden); dekplaat van een zuil.

Abalienation, w. -, --en = abalienatie: vervreemding, overgang van eigendom.

ab'änderlich = veranderlijk, (verbuigbaar. **Ab'änderlichkeit**, w. -, --en = veranderlijkheid, buigbaarheid. **ab'ändern**, fchw. (h.) = veranderen, wijzigen, verbeteren, verbuigen.

Ab'änderung, w. -, --en = wijziging, verandering, verbuiging; Abänderungen treffen = wijziging(en) (aan)brenge.

Abandon, m. -s = abandonnement: afstand. **abandonnieren**, fchw. (h.) = afstand doen, abandonneeren.

ab'ängigen sich, fchw. (h.) = in hevigen, in doodlijken angst verkeeren. **Ab'ängigkeit**, w. -, --en = hevige angst, ongerustheid.

ab'ankern, fchw. (f.) = de reede of haven verlaten, van zijn ankers losraken, driftig worden.

ab'arbeiten, fchw. (h.) = bearsiden, wegwerken, afmaken, het ruwe van iets wegwerken; Unebenheiten, Steine, Holz a. = on-effenheden wegwerken, steenen ruw behouwen, hout ruw bewerken; ein Pferd a. = een paard afbeulen; ein Schiff (vom Strand) a. = een schip vlot maken, afbrengen; sich a. = zich afwerken, zich afslouen. **Ab'arbeiten**, f., **Ab'arbeitung**, w. = het wegnemen, wegwerken, afbeulen, afslouen.

ab'ärgern, fchw. (h.) = zeer ergeren, plagen, kwellen; sich a. = zich dood ergeren.

Ab'art, w. —, —en = soort, verscheidenheid, varieteit; bastaardsoort, ontaard ras. **ab'arten**, fchw. (h.) = ontaarden, verbasteren, **ab'artig** = ontaard, verbasterd. **Ab'artung**, w. —, —en = ontaarding.

ab'äschern, fchw. (h.) = met asch afwrijven (een visch); **fich a.** = zich afsloven.

ab'äßen, **ab'äßen**, fchw. (h.) = afweiden.

ab'ästen, fchw. (h.) = van takken ontdoen, besnoeien, dunnen. **Ab'ästung**, w. — = het snoeien, dunnen.

ab'äßen, fchw. (h.) = wegbijten (met helsen steen bv.).

ab'äugeln, fchw. (h.) = langsoogen, vizeeren (de richting van een muur bv.); eimen Bezirk a. = het spoor van het wild zoeken met de oogen; eimen etw. a. = door knipoogjes iets van iem. verkrijgen.

ab'baken, ft. (h.) = te hard bakken, verbranden; afbakken, ten einde bakken; eime längft abgebakene Sache = een lang afgedane zaak.

ab'baden, fchw. (h.) = afbaden, door baden schoonmaken; **fich a.** = baden.

ab'bähen, fchw. (h.) = afbranden (de buitenste korst of schors).

ab'bahren, fchw. (h.) = van de haar doen, afnemen, afladen.

ab'baken, fchw. (h.) = afbakenen, afzetten; eimen Bezirk a. = de richting van een dijk door paaltjes afbakenen.

ab'balgen, fchw. (h.) = de huid afstroopen, huiden villen; afrossen; **fich a.** = zich moe vechten.

ab'bammen, fchw. (h.) = (huiden) uitkloppen, van stof reinigen.

Ab'bassiden, fl. = Abbassiden.

ab'batsen, fchw. (h.) = afschorsen, schillen.

Ab'bau, m. —(e)s = ontginning, exploitatie (van een mijn); gang, put (van een mijn).

ab'bauen, fchw. (h.) = ontginnen, exploiteeren (een mijn); ophouden met de exploitatie; den Markt a. = de markt afbreken. **Ab'bauung**, w. —, —en = algeheele exploitatie; het laten varen v. d. exploitatie.

ab'bäumen, fchw. (h.) = (het weefsel) van den boom nemen, afrollen. **Ab'bäumung**, w. — = het afrollen.

ab'beeren, fchw. (h.) = afplukken (druiven e. d.), afristen.

ab'befehlen, ft. (h.) = afcommandeeren, tegenbevel geven, afbestellen.

ab'begehren, fchw. (h.); eimen etw. a. = van iem. iets vragen, verlangen, begeeren.

ab'behalfen, ft. (h.); den Hut a. = den hoed afhouden, in de hand houden.

ab'beißen, ft. (h.) = afbijten; die Patrone a. = de patroon afbijten.

ab'beizen, fchw. (h.) = afbijten, met sterk water e. d. wegnemen; felle a. = zeem-touwen.

ab'bekommen, ft. (h.) = (iets ergens) afkrijgen; zijn deel krijgen; er hat davon etw. a. = hij voelt het nog telkens, hij merkt er nog steeds de nadeelige gevolgen van, hij wordt er nog van tijd tot tijd aan herinnerd.

ab'bersten, ft. (f.) = afbersten, losbersten.

ab'berufen, ft. (h.) = terugroepen: eimen Gejandten a.; eimen Bürgermeister a. = afzetten; Gott hat ihn a. = God heeft hem tot zich geroepen. **Ab'berufung**, w. = terugroeping, intrekking. **Ab'berufungsbriefen**, f. = terugroepingsbrieven.

ab'bestellen, fchw. (h.) = afbestellen, afcom-

mandeeren. **Ab'bestellung**, w. = tegenbevel, afbestelling.

ab'beten, fchw. (h.) = door bidden afwenden, bezweren; seine Sünden a. = zijn zonden door gebed boeten; eimen Stofenfranz, ein Geber a. = geheel afbidden.

ab'betteln, fchw. (h.) = afbedelen.

ab'betten, fchw. (h.) = de bedding (van een rivier) verleggen; sich von seiner Frau a. = niet meer bij zijn vrouw slapen.

ab'beugen = abbiegen.

ab'bezahlen, fchw. (h.) = afbetalen ('t zij gedeeltelijk of geheel), afdoen. **Ab'bezahlung**, w. = afbetaling.

ab'biegen, ft. (h.) = buigen (een tak bv.); afbuigen, scheiden; afleggen (van jonge takken); verbuigen en vervoegen; **abb.** (f.): vom Wege a. = den weg verlaten; links a. = links afslaan. **Ab'biegung**, w. = het afbuigen, verbuigen, afslaan.

ab'bieten, ft. (h.): eimen a. = hooger bieden dan iem. anders, iem. opbieden.

Ab'bild, f. = afbeelding, afbeeldsel, portret, kopie; seine Taten sind das A. seiner Seele = in zijn daden spiegelt zich zijn ziel af. **Ab'bilden**, fchw. (h.) = afbeelden, voorstellen, afschilderen; **fich a.** = zich weerkaatsen, zich afspiegelen. **Ab'bildner, -nerin** = teekenaar, -ster. **Ab'bildung**, w. = afbeelding, beeld.

ab'bläsen, fchw. (h.) = afpuimen, afschuren (met puimsteen).

ab'binden, ft. (h.) = losmaken, losbinden, afbinden (een wrat bijv.); ein Kalb a. = een kalf spenen; ein Fass a. = hoepels om een vat leggen, kuipen; eimen Bären a. = een beer (schuld) afdoen. **Ab'bindung**, w. = het afbinden, spenen.

Ab'biß, m. = het afbijten, het afgebeten stuk, beet.

Ab'bitte, w. = verontschuldiging, verzoek om vergiffenis; A. tun = vergiffenis, (om) excuus vragen, verzoeken; öffentlicke A. = amende honorable, openlijke schuldbekenenis. **ab'bitzen**, ft. (h.): eimen etw. a. = iem. om vergiffenis, excuus voor iets verzoeken, iem. zijn excuus maken; door verzoeken iets verkrijgen, afsmeeken.

ab'blänfen, fchw. (h.) = polijsten (zilver bv.).

ab'blasen, ft. (h.) = afblazen, wegblazen, den aftocht blazen.

ab'blaffen, fchw. (f.) = verbleeken, verschieten.

ab'blatten, fchw. (h.) = afbladeren, (de bladeren) afvreten of afbreken.

ab'blattern, fchw. (h.) = van de pokken genezen, de pokken kwijt raken.

ab'blättern, fchw. (h.) = ont-, afbladeren; **fich a.** = (af)schilferen. **Ab'blätterung**, w. = het ontbladeren, afschilferen, de afschilfering.

ab'blauen, fchw. (h.) = blauw afgeven. **ab'bläuen**, fchw. (h.) = doorhalen (de wasch); afrossen, bont en blauw slaan.

ab'bleichen, fchw. (h.) = goed bleeken; a. fchw. u. ft. = verbleeken, verschieten.

ab'blitzen, fchw. (h.) = ophouden met bliksemen, uitbliksemen; (f.) = ketsen, te vroeg afgaan (v. een geweer bv.); er ist abgeblitzt = hij is er bekaaid afgekomen; eimen a. lassen = iem. netjes de deur wijzen, zich v. iem. afmaken, iem. afschepen.

ab'blühen, fchw. (h. u. f.) = uithloeien, de bloemen verliezen; **abgeblüht** = uitgebloeid, versleten, oud geworden, op.

ab'blüten, ſchw. (h.): einen Baum a. = een boom van zijn bloesems berooven.
ab'bohren, ſchw. (h.) = afboren. **Ab'bohrer**, m. = aardboor.
ab'borgten, ſchw. (h.), einem etw. = iem. iets afborgten, leenen van.
ab'boffeln, **ab'boffieren**, ſchw. (h.) = vormen, boetseeren.
ab'brassen, ſchw. (h.) = afbrassen (de zeilen).
ab'braten, **ab'brauchen**, **ab'brauen**, **ab'bräuen** = geheel of af-braden, opgebruiken, brouwen, bruin laten worden (door braden).
ab'brechen, ft. (h.) = afbreken; einen Ast a. = een tak afbreken; eine Statue, Dst a. = plukken; einen Zahn a. = een tand afbreken; einem Pferde die Guftefen, ein Schloß a. = afnemen; ein Haus, ein altes Schiff a. = afbreken, sloopen; ein Zelt, das Lager a. = opbreken; alle Wüften hinter ſich a. = zijn ſchepen achter zich verbranden; ein Wort a. = afbreken; die Glieder a. = de geleederen breken; eine Arbeit, Unterhandlungen, Beziehungen, ein Gespräch a. = afbreken, staken; die Belagerung a. = opheffen; einem etw. vom Lohne a. = iemands loon beknibbelen, korten; vom Preife, vom Koffgeld a. = inhouden, afhouden; kurz a. = kort afbreken, het kort maken; wir wollen davon a. = laat ons daarover zwijgen; hier wollen wir a. = we zullen het hier bij laten, hier houden we op; ſich etw. vom (am) Munde a. = zich iets uit den mond ſparen. **Ab'brechen**, f., **Ab'brechung**, w. = het afbreken, afnemen, opbreken.
ab'branden, unr. (h.) = afbranden, wegbranden, afsteken; ein Feuerwerk a. = afsteken; eine Kanone a. = afvuren, afschieten; das Eisen a. = harden, temperen; **ab'branden**, (f.) = afbranden; das Haus ist ganz abgebrannt = is geheel afgebrand; er ist abgebrannt = hij is geen cent rijk, is lens; die **Ab'gebrannten** = de slachtoffers van den brand, die door den brand alles verloren hebben; **Ab'branden**, f., **Ab'brandung**, w. = het afbranden, afschieten, afsteken.
Ab'breuation, **Ab'breuiatur**, w. -, -en = afkorting, abbreviatie; **ab'breuiere**, ſchw. (h.) = afkortten, abbreviëeren.
ab'bringen, ſchw. (h.) = afbrengen, wegnemen, afschaffen, vlot maken.
ab'bröckeln, ſchw. (h.) = afbrokkelen, kruimelen; (f.) = afbrokkelen; **ſich a.** = losgaan, loslaten, afschilferen (van verven).
ab'broden, ſchw. (h. u. f.) = abbröckeln.
Ab'bruch, m. = afbraak, afbreuk; der M. eines Hauses = afbraak, afbreken van een huis, das Haus wird auf den M. verkauft = voor afbraak verkocht; M. tun = afbreuk doen, benadeelen; einem an seiner Ehre, an seinem Rechte M. tun = iem. in zijn eer, zijn rechten krenken, te kort doen; **ſich M. tun** = zich benadeelen; dem Dandel M. tun = den handel benadeelen, schaden. **ab'brüchig** = broos, krenkend.
ab'brühen, ſchw. (h.) = broeien (geslachte varkens, gevogelte); er ist gegen alles abgebrüht = hij heeft geen greintje gevoel (van schaamte of eer) meer over.
ab'brüllen, ſchw. (h.) = afbrullen; **ſich a.** = zich afbrullen, zich door brullen afmatten.
ab'brummen, ſchw. (h.) = afbrommen; eine Strafe a. = uitzitten.
ab'bügeln, ſchw. (h.) = afstrijken (het linnen), afpersen (de naden).

ab'buhlen, ſchw. (h.): einem etw. a. = door vleierij, door liefkoozingen iets van iemand verkrijgen, afvleien; **ſich a.** = zich uitputten door losbandigheid.
ab'bürden, ſchw. (h.) = ontlasten, afladen.
ab'bürsten, ſchw. (h.) = afborstelen, wegborstelen.
ab'büßen, ſchw. (h.) = boete doen voor, boeten; **Ab'büßung**, w. = boete, penitentie.
ab'büttern, ſchw. (h.) = afkarnen; es ist abgebuttert = de boter is klaar gemaakt.
Abc, **ABC**, **A-B-C**, f. -s, -(s) = abc, alphabet; er steht noch beim Abc = hij is nog maar bij het abc, bij de eerste beginselen; er kann nicht einmal das Abc = hij kent geen a of b; nach dem Abc ordnen = volgens het abc, het alphabet rangschikken. **Abc'bank**, w. = bank voor de A-b-kinderen. **Abc'buch**, f., **Abc'tafel**, w. = A-b-boek. **Abcda'rium**, **Abcda'rier**, **Abc'schüler**, **Abc'schüler** = A-b-leerling, A-b-held, beginneling.
ab'dachen, ſchw. (h.) = van het dak ontdoen, doen hellen; **ſich a.** = afhellen, schuin afloopen. **ab'dachig**, **ab'dächig** = hellend. **Ab'dachung**, w. = helling, glooiing, talud, steilte, glacis; M. der Brustwehr = afdakking van de borstwering.
ab'dämmen, ſchw. (h.) = afdammen.
ab'dampfen, ſchw. (h.) = laten verdampen; a. (f.) = verdampen, uitdampen; wegstoomen.
ab'dampfen, ſchw. (h.) = doen of laten verdampen; stoven, smoren. **Ab'dampfung**, w. -, -en = uitdamping; **Ab'dampfungsgesäß**, f., -keffel, m. = verdampingsketel.
ab'danken, ſchw. (h.) = ontslaan, afdanken, wegsturen; den dienst verlaten, (een ambt) neerleggen, afstand doen, zijn ontslag nemen. **Ab'dankung**, w. -, -en = ontslag, afstand, afdanking, het bedanken. **Ab'dankungschein**, m. = paspoort; verlofsbrief, -pas.
ab'darben, ſchw. (h.) = uitzuigen; **ſich etw.** (am Munde) a. = zich iets onthouden, ontzeggen, uit den mond ſparen.
ab'darren, ſchw. (h.) = goed drogen.
ab'decken, ſchw. (h.) = het dek wegnemen, bloot maken; van het dak berooven; (de tafel) afnemen; villen; afrossen, afdekken. **Ab'decker**, m. = vilder. **Ab'deckerei**, w. -, -en = het villen, vilderij, vildersplaats. **Ab'deckerknecht**, m. = vildersknecht. **Ab'deckerleder**, f. = sterle(d)er.
ab'deichen, ſchw. (h.) = afdammen, af- of bedijken.
Ab'dera, f. = Abdera. **Ab'derit**, m. -, -en = Abderiet.
ab'dichten, ſchw. (h.) = kalfateren.
ab'dicken, ſchw. (h.) = dik worden, dik maken, gebonden maken. **Ab'dicken**, f., **Ab'dickung**, w. = verdikking, het dik worden of maken.
ab'dielen, ſchw. (h.) = (met delen) bevoeren; afschieten, afschutten (met planken).
ab'dienen, ſchw. (h.) = uitdienen; eine Schuld a. = een schuld afdienen, afdoen met dienen. **Ab'difation**, w. -, -en = abdicatie; afstand.
ab'dingen, ft. u. ſchw. (h.) = afdingen.
ab'disputieren, ſchw. (h.): einem etw. a. = afstrijden; tegenspreken.
ab'dizien, ſchw. (h.) = afstand doen.
ab'docken, ſchw. (h.) = afwikkelen, afhaspelen, afrollen; van de pop afhaspelen.
Abdo'men, f. -s, - u. - u. = abdomen; onderlijf, onderbuik. **abdominal** = abdominaal.

ab'donneren, *schw.* (h.) = met donderend geweld afschieten, met donderende stem zeggen; uitdonderen.

ab'dorren, *schw.* (f.) = verdorren en afvallen.

ab'dürren, *schw.* (h.) = geheel drogen; uit-zijgen, afrijven. **Ab'dörrofen**, m. = zigg-, zweetoven.

ab'doffieren, *schw.* (h.) = doen glooien, heling geven.

Ab'draht, m. = afschrapsel van tin, tinspanen.

ab'drängen, *schw.* (h.) = af-, wegdringen.

[**ab'drauen**, *schw.* (h.) = abdrohen.]

ab'drehseln, *schw.* (h.) = af- of wegdraaien, afronden. **Ab'drehsbank**, w. = draaibank. **Ab'drehsfen**, f. = draaistok.

ab'drechen, *schw.* (h.) = afdraaien, wegdraaien, afwringen; draaien.

ab'drehsen, ft. (h.) = afdoorschen, uitdoorschen, afrossen, afranselen; eine abgedroschene Anekdote = een afgezaagde an.; abgedr. Entschuldigung = latse verontschuldiging.

ab'dringen, ft. (h.) = afdringen, afdwingen, afpersen.

ab'drohen, *schw.* (h.) = afdreigen.

Ab'druck, m. - (e)s, -drücke u. (Buchdruckerei) drucke = afdruk, het afdrukken; proef, proef-druk, proefblad; afdruksel; drukker, trekker (aan een geweer). **ab'druckbar** = (af)drukbaar.

ab'druden, *schw.* (h.) = afdrukken, drukken, overdrukken.

ab'drühen, *schw.* (h.) = aftrekken (een geweer bijv.), afschieten; afdrukken, afduwen; das drüht mir das Herz ab = dat breekt mij het hart, dat doet mijn hart bloeden. **Ab'drückstange**, w. = trekker (van een vuurwapen).

Ab'duktion, w. -, -en = af- of wegvoering; dwarse breuk.

ab'dunkeln, *schw.* (h.) = (een stof) een donkere kleur geven.

ab'dunsten, *schw.* (h. u. j.) = verdampen.

ab'dünsten, *schw.* (h.) = doen verdampen, uitwasemen. **Ab'dünstung**, w. -, -en = verdamping. **Ab'dünstungshaus**, f. = verdampings- of lekhuis, gradeer- of gradueerhuis.

ab'dupfen, *schw.* (h.) = afdrogen (met pluksel bijv.).

ab'ebenen, *schw.* (h.) = effenen. **Ab'ebnung**, w. = het effenen.

Ab'eece = Abce. **Ab'ecedarius**, m. -s, -en = a-b-leerling; ook: spotnaam van de wederdoopers. **Ab'ecedarius**, m. -, -en = a-b-leerling. **ab'ecedieren**, *schw.* (h.) = het abc opzeggen.

ab'echen, *schw.* (h.) = afhoeken, de hoeken wegnemen, of van hoeken voorzien.

ab'eggen, *schw.* (h.) = afeggen.

ab'eiden, *schw.* (h.) = ijken.

ab'eifern sich, *schw.* (h.) = zich door groote drift of door grooten ijver afmatten.

ab'eilen, *schw.* (f.) = wegijlen, wegsnellen.

ab'eifen, *schw.* (h.) = van ijs ontdoen; zijn biezen pakken.

Ab'ele, w. -, -en = abeel, witte populier.

Ab'elmosch, m. - es, -e = abelmosch, amber- of muscusbloem.

Ab'end, m. -s, -e = avond, westen; gegen od. auf den Ab. = tegen den avond; am Ab. od. des Abends od. abends = 's avonds; es ist noch nicht aller Tage Ab. = maar sell den Tag nicht vor dem Ab. loben = we zijn er nog niet of wie het laatste licht, licht het best of men moet geen hei! roepen, voor men over de brug is of het kan verkeeren; zu Ab. eilen =

het avondmaal gebruiken, soupeeren; der heilige Ab. = de avond voor een feest of kerst-avond. **Ab'endabacht**, w. = avond(kerk)-dienst, avondgebed. **Ab'endbröt**, f. = avondeten, avondmaal. **Ab'endfalter**, m. = nachtvlinder. **Ab'endfeier**, w. = Abendandacht.

Ab'endgang, m. = avondwandeling. **Ab'endgegend**, w. = het Westen. **Ab'endgeläute**, f. = avondklok, avondgelui. **Ab'endgesellschafft**, w. = avondpartij, avondje, soirée.

Ab'endglocke, w. = avondklok, het Angelus.

Ab'endgottesdienst, m. = avonddienst, vesper. **Ab'endjaag**, w. = jacht bij fakkellicht, fakkeljacht. **Ab'endland**, f. = avonddand, westen. **Ab'endländer**, m. -s, -en = westerling. **ab'endländisch** = westersch; die abendländische Kirche = de Westersche of Latijnsche kerk; das abendländische Reich = het westersche rijk. **Ab'endlandschaft**, w. = avonddandschap. **ab'endlich** = in den avond; westelijk. **Ab'endluft od. Abendluftbarfeit**, w. = avondvermaak. **Ab'endmahl**, f. = avondmaaltijd, avondeten; das (heilige) Ab. = het (heilige) Avondmaal, Nachtmahl, communie; zum Ab. gehen = Nacht- of Avondmaal houden, het Avondmaal gebruiken of vieren; das Ab. empfangen = ter heilige tafel naderen, communiceeren; das Ab. reichen od. austellen = de communie toedienen. **Ab'endmahlsfeier**, w. = avondmaalsviering, hoogtijdhouding. **Ab'endmahlsgefährter**, m. = communicant.

Ab'endmahlszeit, w. = avondeten.

Ab'endmeer, f. = westelijke zee, Atlantische Oceaan.

Ab'endmesse, od. -mette, w. = vesper.

Ab'endmusik, w. = serenade. **Ab'endrot**, f. od. **Ab'endröte**, w. = avondrood.

ab'ends = 's avonds.

Ab'endschein, m. = avondschemering. **Ab'endsen**, m. = Abendgebet. **Ab'endseite**, w. = westzijde. **Ab'endstern**, m. = avondster.

Ab'endstille, w. = avondstille. **Ab'endstillstand**, m. = westelijke schijnbare stilstand (van een ster). **Ab'endtafel**, w., **Ab'endtitel**, m. = avondtafel, avondeten. **Ab'endvogel**, m. = een avondvlinder, flinx. **ab'endwärts** = westwaarts. **Ab'endweite**, w. = westelijke amplitude, avondwijdte. **Ab'endwind**, m. = avondwind, westenwind. **Ab'endzirkel**, m. = avondpartijtje, soirée.

Ab'enteur, f. -s, -en = avontuur; ein Ab. bestehen = een avontuur hebben. **ab'enteurlich** = avontuurlijk, vreemd, zonderling, gewaagd. **ab'enteuern**, *schw.* (h.) = avonturen zoeken, wagen, avonturen. **Ab'enteurer**, m. -s, -en = avonturier, gelukzoeker, waaghals.

Ab'enteurerin, w. -, -nen = avonturierster.

ab'er = maar, echter; nog eens; nun a. = nu; über a. = of wel; a. dennoch = toch, nochtans; a. und abermals = telkens en telkens weer; tausend und a. tausend = duizend en nog eens duizend; es ist immer ein Aber dabei = er is altijd een maar bij.

Ab'eracht, w. = herhaalde ban, verzwaarde ban.

Ab'erben, *schw.* (h.) = erven, overerven.

Ab'erglaube, m. = bijgeloof. **ab'ergläubisch** = bijgeloovig.

ab'erkennen, *unr.* (h.), einem etw. = bij vonnis ontnemen, ontzeggen, ontloogenen. **Ab'erkennung**, w. = ontzetting, uitstooting bij vonnis.

ab'ermal, od. -s, = nog eens, weder. **ab'ermalig**, = herhaald, ander, tweede.

Ab'ername, m. -s = schimp-, spotnaam.

ab'crnten, fchw. (h.) = (af) oogsten, inoogsten, inzamelen.
Aberration, w. --, --en = aberratie: afwijking, afdwaling.
Aberrante, w. = averuit, averoen.
Aberrivis, m. --es = valsch vernuft, waanwijsheid, onzin, mallepraat, ijhoofdigheid. **aber-wigig** = onzinnig, dwaas, suf.
ab'eftern = abüfthern.
ab'effen, ft. (h.) = afeten, opeten, leeg eten, ophouden met eten.
Abessinien, f. = Abessinië. **Abessinier**, m. --s, --, = Abessinier. **abessinisch** = Abessinisch.
ab'fagen, fchw. (h.) = afdeelen in vakken, indeelen. **Ab'fagung**, w. --, --en = het indeelen, indeeling.
ab'fädeln, fchw. (h.) = (booren) afhalen.
ab'fadmen, fchw. (f.) = afvademen.
ab'fadmen od. ab'fadnen, fchw. (h.) = abfädeln.
ab'fahren, ft. (h.) = wegrijden, afrijden, vervoeren; einen Weg a. = een weg berijdbaar maken; moe rijden; (f.) = vertrekken, afrijden, afvaren; doodgaan, naar de andere wereld gaan; ontglijden, ontglippen. **Ab'fahrt**, w. -- = vertrek; dood; das Zeichen zur A. = het teeken van vertrek; afvaart; zur A. fertig sein = zeilree zijn. **Ab'fahrtsflage**, w. = vlag van vertrek. **Ab'fahrtsignal**, f. = sein, signaal van vertrek.
Ab'fall, m. --(e)s, --fälle = val, helling, verval, ontrouw, desertie, het afvallen; afval, afsuijsel; vermindering, verarming (van erten).
ab'fallen, ft. (f.) = vallen, afvallen, afhellen, dalen; afvallen, vermageren, verminderen; verschielen van kleuren; dabei fällt nicht viel für mich ab = daar valt voor mij niet veel aan te verdienen, er schiet voor mij niet veel over; von einem a. = iemand afvallen, zijn partij verlaten; von der Religion a. = v. d. godsdienst afvallen; ein abgefallener Engel = een gevallen, oproerige engel. **Ab'fallen**, f. = het afvallen; het afdrijven (v. schepen).
ab'fällig = afvallend; ongunstig, afkeurend; weigerend, weigerachtig, afwijzend; afhellend; avallig; ein abfälliger Bescheid = een weigerend, afwijzend antwoord; einen a. bescheiden = iemand een afwijzend antwoord geven, afwijzen; ein abfälliges Urteil = een ongunstig, afkeurend oordeel. **Ab'fallröhre**, w. = afleid-, afwateringsbuis of -kanaal.
ab'falzen, fchw. (h.) = afschaven (de aanhangsels v. het vleesch aan huiden), vleezen; sponningen maken, spongen.
ab'fangen, ft. (h.) = afvangen, wegvangen; einen Hirsch a. = den doodsteek geven; einen a. = iem. op heeterdaad pakken.
ab'färben, fchw. (h.) = afverven; afgeven, afkleuren.
ab'fäfelu sich, fchw. (f.) = pluizen, rafelen.
ab'fateru, fchw. (h.) = afhalen (boonen), (sich) a. = uitrafelen.
ab'fassen, fchw. (h.) = stellen, schrijven, redigeeren, opstellen; pakken; meten, wegen; das Eisen a. = platslaan. **Ab'fasser**, m. --s, -- = schrijver, steller. **Ab'fassung**, w. = het opstellen, stellen, bewoording.
ab'fasten, fchw. (h.) = afvasten, vastende boeten; sich a. = zich afvasten.
ab'faulen, fchw. (f.) = afrotten.
ab'fechten, ft. (h.) = afvechten; eine StraÙe a. = een straat afbedelen; sich a. = zich afvechten, moe vechten.

ab'federn, fchw. (h.) = plukken; ruien.
ab'fegen, fchw. (h.) = afvegen, afstoffen, vegen.
ab'feilen, fchw. (h.) = afvijlen. **Ab'feilscht**, f. = vijfel.
ab'feifchen, fchw. (h.) = afdingen.
ab'feimen, fchw. (h.) = schuimen, afschuimen;
ab'gefemt = sluw, geslepen, doorslepen, geraffineerd.
ab'feuftern, fchw. (h.) = doorhalen, kapitteleen, uitveteren.
ab'fertigen, fchw. (h.) = (iets) afzenden, afvaardigen; afschepen, (iem.) zijn vet of er van langs geven. **Ab'fertigung**, w. --, --en = afzending, uitbrander, afschoping, weigering. **Ab'fertigungschein**, m. = bewijs van inkleding.
ab'fetten, fchw. (h.) = vet afscheppen, wegnemen; mager worden.
ab'feufchten, fchw. (h.) = vochten, bevochten; vocht afvegen.
ab'feuern, fchw. (h.) = afvuren, afschieten, lossen; afgaan; ophouden met vuren. **Ab'feuern**, f. od. **Ab'feuerung**, w. = het lossen, vuren, salvo.
ab'fedeln, fchw. (h.) = afviedelen, afkrassen, afzagen; de metaalslakken wegnemen.
ab'filtrieren, fchw. (h.) = filtreren.
ab'filzen, fchw. (h.) = van viit ontdoen; kapitelen, den mantel uitvegen.
ab'finden, ft. (h.) = tevreden stellen, voldoen, betalen, schadeloosstellen; (een prins) apanageeren, (een kind) zijn wettig erfdeel vooruit betalen; sich mit einem a. = het met iemand eens worden, een schikking maken; sich mit feinem Gewiffen a. = zijn geweten tot zwijgen brengen, in slaap sussen. **Ab'findung**, w. --, --en, = voldoening, schikking, schadeloosstelling, apanage. **Ab'findungsgeid**, f. -quantum, f. und -summe, w. = schadeloosstelling(ssom), lijftocht.
ab'fingeru, fchw. (h.) = (op de vingers) voortellen.
ab'fifchen, fchw. (h.) = afvisschen; das Beste a. = den room, het beste, afscheppen; einem etw. a. = ontzutselen.
ab'flachen, fchw. (h.) = hellend of vlak maken. **Ab'flachung**, w. = het hellend- of vlak maken.
ab'flammen, fchw. (h.) = (leder) vetten.
ab'flattern, fchw. (h.) = wegfladderen.
ab'flauen, fchw. (h.) = af-, uitspoelen, waschen. **Ab'flaufafz**, f. = spoel-, waschvat, -kuip, tobbe. **Ab'flauber**, m. = wasch-, spoelhaard, -tafel.
ab'flechten, ft. (h.) = (de vlechten) los maken; afvlechten.
ab'flecken, fchw. (h.) = vlekken, afgeven, afplekken.
ab'federn, fchw. (h.) = (koren) uitstoffen.
Ab'fleifcheifen, f. = stootmes, schaafijzer.
ab'fleifchen, fchw. (h.) = afschaven, vleezen.
Ab'fleifchmesser, f. = Abfleifcheifen.
ab'fliegen, ft. (f.) = wegvliegen, afvliegen, vertrekken.
ab'fließen, ft. (f.) = wegvloeien, afvloeien, vervloeien.
ab'flößen, fchw. (h.) = vlooiën.
ab'flößen, fchw. (h.) = afrooimen; (hout) met een vlot vervoeren.
ab'flöten, fchw. (h.) = affluiten.
Ab'flug, m. = vertrek, het afvliegen.
ab'flügeln, fchw. (h.) = vliezen en vleugels wegnemen (van zaden).
Ab'fluß, m. --fluffes, --fluffe = het af- of wegvloeien, afloop; eb, riool, goot, helling.

Abflußgraben, m. = greppel, riool, verlaat = **Abflußrinne**, w.
abfluten, fchw. (f.) = afvloeiën, wegstroomen.
abfolgen laffen = laten volgen, leveren.
Abfolgung, w. = levering.
abfoltern, fchw. (h.) = affolteren, afpersen.
abfordern, fchw. (h.) = afeischen, afvorderen, tot zich roepen; Gott hat ihn abgefordert = God heeft hem tot zich geroepen. **Abforderung**, w. = eisch, opeisching, terugroeping.
Abform, w. = vorm, afdruk. **abformen**, fchw. (h.) = vormen, afdrukken; van de leest nemen. **Abformung**, w., **Abformen**, f. = het vormen, het afnemen (v. de leest). **Abformlesten**, m. = (een soort) leest.
abforſchen, fchw. (h.) = af-, uitvragen, uitvorschen.
abforſten, fchw. (h.) = bosschen rooten.
abfragen, fchw. (h.) = afvragen; vragen, overheoren; uithooren.
abfressen, ft. (h.) = afvreten, afknagen, afgrazen; der Gram frißt ihm das Herz ab = het verdriet knaagt aan zijn hart.
abfrieren, ft. (f.) = afvriezen.
abfuchteln, fchw. (h.) = afranselen.
abfühlen, fchw. (h.) = gevoelen.
Abfuhr, w. -, -en = vervoer, transport, karnenvervoer; afvoer.
abführen, fchw. (h.) = weg-, mee- en vervoeren; die Waſche a. = aflossen; afbrengen; afroonen; kwijten, betalen, afdoen; buiten gevecht stellen; afwijzen, afschepen; trekken (van goud-, zilverdraad enz.); purgeeren, afdriven; ein **abführendes Mittel**, **Abführmittel**, f. = een afdrijvend, een purgeermiddel, laxatief, purgatief. **Abführstich**, m. = afvoerbank. **Abführung**, w. = vervoer, betaling, afdoening; aflossing; afdrijving, purgeering; het trekken. **Abführungsgang**, m. = afscheidings-, afvoerkanaal of -buis. **Abführungsmittel**, f. = **Abführendes Mittel**. **Abführungsweg**, m. = ontlasten, afvoerweg.
abfüllen, fchw. (h.) = tappen, aftappen, overstappen; in Flaschen a. = op flesschen doen. **Abfüllung**, w. = het aftappen.
abfürchen, fchw. (h.) = afscheiden (door voren of greppels).
abfüßtern, fchw. (h.) = voe(de)ren, afvoe(de)ren; volstoppen. **Abfüßterung**, w. = (af-)voe(de)ring, groot maal.
Abgabe, w. -, -n = afgave, afgifte, levering, overgave; belasting, tol, rechten.
abgabeln, fchw. (h.) = afpikken, afnemen (met een vork).
abgabenfrei = vrij van belasting. **Abgabenfreiheit**, w. = vrijdom van belasting. **Abgabenpflicht**, w. = belastingplicht. **abgabenpflichtig** = belastingplichtig, -schuldig. **Abgabenwesen**, f. = belastingwezen.
Abgang, m., -(e)s, ..gänge = vertrek, het verlaten, uit- of afreis; debiet, aftrek, verlies, vermindering, tarra, onbruik; miskraam; beim M. vom Gymnasium = bij het verlaten; dieser Artikel hat od. findet guten, schlechten od. keinen M. = dit artikel gaat goed, gauw of niet van de hand; in M. kommen = in onbruik geraken; M. aus dem Leben = het afsterven.
abgängig = gezocht, gewild (van waren); a. werden = in onbruik, uit de mode raken; versleten, oud; ontbrekend, niet aanwezig, verloren gegaan. **Abgängling**, m., **Abgängsel**, f. = afvallige; overblijfsel, afval. **Abgangs-**

loch, f. = opening (in den bijenkorf). **Abgangsprüfung**, w. = eindexamen. **Abgangzeugnis**, f. = eindexamen.
abgären, fchw. (h.) = afwieden, wieden, uitwieden.
abgaunern, fchw. (h.) = ontstelen, op schelmachtige wijze ontnemen.
abgeben, ft. (h.) = afgeven, overgeven, overhandigen; ein Urteil a. = een oordeel uitspreken; Stimmen a. = uitbrengen; einen Schuß a. = doen, lossen; ich gab ihm eins ab = ik gaf hem er een (een tik); einen Wechsel auf einen a. = een wissel op iem. afgeven, trekken; Steuern a. = belasting betalen; er wird einen tüchtigen Offizier a. = hij zal een flink officier worden; einen bloßen Zuschauer a. = alleen maar toeschouwer zijn; es wird Regen a. = het gaat regenen, we krijgen regen; es wird wenig a. = er zal weinig bij overschieten, het zal niet veel geven; sich mit etw. a. = zich met iets afgeven, bemoeien, bezig houden; sich mit einem a. = omgaan met.
abgebrannt (abbrennen). **Abgebranntheit**, w. -, = armoede, gebrek.
abgedroschen (abdreſchen). **Abgedroschenheit**, w. -, -en = afgezaagdheid, alledaagschheid, banaliteit.
abgefeimt (abfeimen).
abgeflissen = afgesleten.
abgehen, unr. (h.) = afloopen; afstappen; (f.) = vertrekken, weggaan, afgaan, ontbreken; mit Tode a. = sterven, overlijden; der Knopf ist abgegangen = is er af(gegaan); opgeven, laten varen; er geht nicht von seiner Forderung, Meinung ab = hij gaat niet van zijn eisch af, geeft zijn meening niet op; afwijken (vom Wege, von der Wahrheit); die Farbe geht ab = de kleur, de verf gaat af, laat los; sich nichts a. lassen = het zich aan niets laten ontbreken; es geht ihm nichts ab = er ontbreekt hem niets; diese Ware geht gut ab = gaat goed van de hand; er läßt vom Preise nichts a. = hij laat niets vallen v. den prijs; alles kann noch gut a. = afloopen; a. lassen = laten vertrekken, afzenden; unter 80 Pfennige ging es nie ab = bleef 't nooit.
abgeigen, fchw. (h.) = abfiebën.
abgeizen, fchw. (h.) = feinen Mund etw. = zich iets uit den mond sparen; sich a. = zich doodzuinigen; sich etw. am Munde a. = zich iets uit den mond sparen.
abgelagert (ablagern).
abgelebt = afgeleefd, oud. **Abgelebtheit**, w. -, = afgeleefdheid, ouderdom.
abgelegen = afgelegen, verafgelegen, verwijderd. **Abgelegenheit**, w. = afgelegenheid, eenzaamheid, afstand.
abgemessen = afgemeten, deftig, stijf. **Abgemessenheit**, w. = afgemetenheid, stijfheid, deftigheid.
abgeneigt = ongenegen, ongunstig; ich bin nicht a. = ik ben niet ongenegen, ben bereid. **Abgeneigtheit**, w. = ongenegenheid, afkeer.
Abgeordneter, m. = afgevaardigde, (af)gezant, gedeputeerde. **Abgeordnetenhauſ**, f. = huis, kamer van afgevaardigden. **Abgeordnetewahl**, w. = verkiezing van afgevaardigden.
abgerben, fchw. (h.) = aflooiën; afrossen, afranselen.
abgeredet = afgesproken. **abgeredetmaßen** = volgens afspraak.
abgerichtet = afgericht.

ab'geriffen (abreiffen). **Ab'geriffenheit**, w. — = gehavende toestand, verval; het onsaamenhangende.
ab'gefagt, (ablagen).
Ab'gefandier, m. = (af)gezant, afgevaardigde, ambassadeur.
ab'gefchabt (abfchaben).
ab'gefchieden (abfchieden). **Ab'gefchiedenheit**, w. — = afscheiding, afzondering, eenzaamheid.
ab'gefchliffen (abfchleifen). **Ab'gefchliffenheit**, w. — = beleefdheid, beschaafdheid, hoffelijkheid.
ab'gefchloffen (abfchließen). **Ab'gefchloffenheit**, w. — = afzondering; afronding, volmaaktheid, afgeslotenheid.
ab'gefchmacht = laf, flauw, ongerijmd. **Ab'gefchmachtheit**, w. —, —en = lafheid, flauwiteit, ongerijmdheid.
ab'gefondert (abfondern). **Ab'gefondertheit**, —, —en = afzondering.
Ab'gefpannt (abfpannen). **Ab'gefpanntheit**, w. — = verslapping, slapheid, vermoeidheid, afmatting.
ab'gefunden (abfunden).
ab'gefurben (abfterben). **Ab'gefurbenheit**, w. — = gevoelloosheid, lusteloosheid, apathie.
ab'gefturnpft (abfturnpfen). **Ab'gefturnpftheit**, w. — = afstomping, gevoelloosheid, stompzinnigheid.
ab'gefuntene Vergangenheit = ver verleden.
ab'gewinnen, ft. (h.) = afwinnen; den Feinde den Weg a. = afsnijden; ich kann diejem Spiete keinen Gefchmack a. = ik kan geen smaak vinden in dat spel; einem den Vorprung a. = iem. vooruitkomen, vooruitthalen, vóorkomen, lappen.
ab'gewöhnen, fchw. (h.) = afwennen, afleeren; ein Kind a. = spenen. **Ab'gewöhning**, w. = het afwennen, afleeren; spenen.
ab'gießen, ft. (h.) = afgieten; klaren. **Ab'gießer**, m. = gieter, afgierter. **Ab'gießung**, w. —, —en = het afgieten of klaren.
ab'gipfein, fchw. (h.) = (boomen) toppen, knotten.
ab'gittern, fchw. (h.) = afraliën, afrasteren.
Ab'glanz, m. —es = afglans, afschijnsel, weerglans; evenbeeld.
ab'glätten, fchw. (h.) = gladmaken, polijsten.
Ab'glätter, m. —s, — = polijster. **Ab'glättung**, w. — = het polijsten.
ab'gleichen, ft. (h.) = gelijk, effen, waterpas maken; vereffenen, justeeren. **Ab'gleichung**, w. = het gelijkmaken, waterpassen, justeeren.
Ab'gleichungst Wage, w. = muntschaal, adjusteerbalans.
ab'gleiten, ft. (f.) = afglijden; vom rechten Wege a. = afraken, afdwalen.
ab'glitzchen, fchw. (f.) = abglitzen.
ab'glühen, fchw. (h.) = gloeien; Wein a. = warm maken; uitgloeien, frisschen. **Ab'glühung**, w. = gloeiing, het uitgloeien, frisschen.
Ab'gott, m. = afgod, troetelkind. **Ab'götterei**, w. — = afgoderij; mit einem A. treiben = iem. verafgoden. **ab'göttlich** = afgodisch.
ab'graben, ft. (h.) = afgraven, weggraven; afgreppelen; afleiden.
ab'grämen sich, fchw. (h.) = zich verkniesen, zich dood kniezen; ein abgegrüntes Gesicht = een verkniesd gezicht.
ab'grafen, fchw. (h.) = grazen, af- of weggrazen; maaien.
ab'greifen, ft. (h.) = uitslijten; beduimelen.

ab'grenzen, fchw. (h.) = afgrenzen, afbakenen. **Ab'grenzung**, w. —, —en = begrenzing, afbakening, grensbepaling.
Ab'grund, m. = afgrond.
ab'gucken, fchw. (h.) = afkijken; sich a. = zich moe kijken.
Ab'gunst, w. —, = afgunst, nijd, minaching.
ab'günstig, afgunstig; afkeerig.
ab'gürten, fchw. (h.) = afgorden, ontgorden; den buikriem (v. een paard) los maken.
Ab'gusch, m. = het afgieten; afgietsel, cliché; afblaaspip; waterzak (v. een pijp).
ab'haaren, fchw. (h.) = haren, afharen, ont-haren, verharen.
ab'haben, uur. (h.) = af (niet op) hebben; er will etw. a. = hij vordert zijn deel.
ab'hacken, fchw. (h.) = afhakken, afhouwen.
ab'habern, fchw. (h.) = door twist verkrijgen, afpersen.
ab'hageln, fchw. (h. u. f.) = uithagelen, afhagelen.
ab'hägen = abhegen.
ab'hagern, fchw. (f.) = af- of vermageren.
ab'häfen, fchw. (h.) = afhaken; loshaken.
ab'hafen, fchw. (h.) = loshaken.
ab'halftern, fchw. (h.) = onthalsteren, aftuigen; ontzeten, berooven.
ab'halfen, fchw. (h.) = los-, ontkoppelen; den halsband (v. een hond) afdoen; onthalzen; sich etw. a. = zich van iets ontdoen of afmaken.
ab'halten, ft. (h.) = afhouden, tegenhouden, ophouden, beletten; eine Sitzung, ein Examen a. = houden; vom Lande a. = van land, van de kust afhouden; vom Winde a. = voor den wind afloopen. **Ab'halter**, m. = kabel, meertouw. **Ab'haltung**, w. = verandering; A. haben = verhinderd zijn, belet hebben; A. einer Sitzung = het houden v. een zitting.
ab'hämmern, fchw. (h.) = af- of weghameren.
ab'handeln, fchw. (h.) = afkopen, koopen van; afdingen; af- of verhandelen, betoogen.
ab'handen = weg, verloren; das Buch ist mir a. gekommen = ik ben het boek kwijt geraakt.
Ab'handler, m. —s, — = verhandelaar. **Ab'handlung**, w. = verhandeling, dissertatie.
Ab'hang, m. —(e)s, .. hänge = helling, glooiing, schuinte, afloop.
ab'hängen, ft. (h.) = afhangen, neerhangen; hellen, glooien; afhangen (afhankelijk zijn).
ab'hängen, fchw. u. ft. (h.) = af-, neer- of weghangen; af-, loskoppelen (spoorwagens); afhangen (= afhankelijk zijn). **ab'hängig** = hellend, glooiend; afhankelijk, ondergeschikt.
Ab'hängigkeit, w. — = helling, glooiing; afhankelijkheid, onderworpenheid.
ab'hären = abhaaren.
ab'harken, fchw. (h.) = harken, afharken.
ab'härmen sich, fchw. (h.) = zich verkniesen, zich dood kniezen, van verdriet vergaan.
ab'härten, fchw. (h.) = harden, verharden, verstalen; sich gegen die Kälte a. = zich tegen de kou harden. **Ab'härtung**, w. = het harden, verharden.
ab'harzen, fchw. (h.) = het hars wegnemen (v. een boom).
ab'haften, fchw. (h.) = weg- of afpakken.
ab'haspeln, fchw. (h.) = afhaspelen, afwinden; eine Kette a. = een redevoering aframmelen; **Ab'haspeler** = afhaspelaar.
ab'hauben, fchw. (h.) = (den valk) de kap afnemen.
ab'hauchen, fchw. (h.) = afblazen.
ab'hauchen, ft. (h.) = afhouwen, afslaan.

ab'häuten, *schw.* (h.) = villen, stroopen, afhalen; vervellen.
ab'heben, *ft.* (h.) = af- of wegnemen, afbeuren, aftillen; (een kanon) van het affuit nemen; (de kaarten) afnemen; (de tafel) afnemen; **fiß a. bor** = afsteken, zich afteekeuen tegen.
ab'hekeln, *schw.* (h.) = hekelen.
ab'helfen, *schw.* (h.) = losmaken, afhaken.
ab'hegen, *schw.* (h.) = afheinen, aftuinen.
ab'heilen, *schw.* (h.) = genezen, heelen; (f.) = genezen. **Ab'heilung**, *w.* = genezing.
ab'helfen, *ft.* (h.): einem etw. a. = helpen af te nemen, af te doen; einem von etw. a. = afhelpen; einer Sache a. = een zaak in orde brengen, herstellen, verhelpen; einer Schwie: rigkeit a. = een moeilijkheid uit den weg ruimen; einem Bedürfnisse a. = in een behoefte voorzien.
ab'heilen, *schw.* (h.) = klaren, zuiveren; **fiß a.** = klaar, helder worden. **Ab'heilung**, *w.* = zuivering.
ab'herzen, *schw.* (h.) = (een kind) liefkoozen, knuffelen.
ab'heßen, *schw.* (h.) = afjagen, doodjagen; afmatten, afjakkeren, afbeulen. **Ab'heßung**, *w.* —, —en = lange of groote jacht.
ab'heucheln, *schw.* (h.) = afhuichelen.
ab'heulen, *schw.* (h.) = (een rede) afhuilen, op een huilerigen toon uitspreken; **fiß a.** = zich afhuilen.
ab'hegen, *schw.* (h.) = afdooveren.
Ab'hilfe, *w.* — = hulp, hulpmiddel, geneesmiddel, uitkomst, uitredding.
ab'hinken, *schw.* (f.) = weghinken.
ab'hobeln, *schw.* (h.) = afschaven, schaven; beschaven.
ab'hold = ongunstig, ongenegen, wars.
ab'holen, *schw.* (h.) = afhalen; ein Schiff vom Strande a. = afbrengen, vlot maken.
Ab'holz, *f.* —es = het omgehouwene, gekapte, geveldde hout.
ab'holzen, *schw.* (h.) = omhakken, vellen, kappen; afrossen. **Ab'holzung**, *w.* = het vellen, omhakken.
ab'hörhen, *schw.* (h.) = afnisteren.
ab'hören, *schw.* (h.) = afnisteren; (getuigen) hooren, in 't verhoor nemen, ondervragen; (een rekening) onderzoeken.
abhorreßzie'ren, **abhorrie'ren**, *schw.* (h.) = verafschuwen, verfoeien.
Ab'hörung, *w.* —, —en = verhoor, ondervraging, onderzoek.
Ab'hub, *m.* —(e)s = schuim; overblijfsel, restjes, overgeschoten brokken; het afnemen (v. d. kaarten).
Ab'hubfite, *w.* = schuimschep.
Ab'hilfe = **Ab'hilfe**.
ab'hülfen, *schw.* (h.) = doppen, pellen.
ab'hungern **fiß**, *schw.* (h.) = zich uithongeren.
ab'hußen, *schw.* (h.) = ont- of wegsnappen.
ab'hußen, *schw.* (h.) = uithoesten, afhoesten.
ab'hüten, *schw.* (h.) = laten afweiden.
[ä'büß(t) od. äbig, äbüßte Seite = Abreßte.]
Abietin, *f.* —s = abiëtine.
ab'irren, *schw.* (f.) = afdwalen. **Ab'irrung**, *w.* = afdwaling, afwijking; aberratie.
Abiturient, *m.* —en, —en = abiturient, d. i. een leerling van gymnasium, H. B. S. enz., die na afgelegd examen de school verlaat.
Abiturientenexamen, *f.* = **Abiturientenprüfung**, *w.* = eindexamen. **Abiturientenzugnis**, *f.* = bewijs (diploma) van afgelegd eindexamen, einddiploma.
ab'jachten, *schw.* (h.) = afjakkeren.

ab'jagen, *schw.* (h.) = afjagen, afjakkeren, uitputten, doodjagen; afloopen; ein Stück a. = een stuk aframmelen.
ab'jäten, *schw.* (h.) = afwieden.
ab'jochen, *schw.* (h.) = het juk afnemen, uitspannen (de ossen).
Ab'judikation, *w.* —, —en = abjudicatie: gerechtelijke weigering, ontzegging. **ab'judizieren**, *schw.* (h.) = abjudiceeren.
Ab'juration, *w.* —, —en = abjuratie: loocheening onder eede. **abjurieren**, *schw.* (h.) = abjureeren.
ab'kalben, *schw.* (h.) = ophouden met kalven.
ab'kalten, *schw.* (h.) = het kalkwater weder uit de huiden strijken.
ab'kälten, *schw.* (h.) = afkoelen, verfrisschen.
ab'kämmen, *schw.* (h.) = kammen, af- of wegkammen; eine Waßten a. = het bovendeel, de kap van een bolwerk afschieten.
ab'kanteln, *schw.* (h.) = afkanten, afhoeken, kantig maken; Zeug a. = de zelfkant afsnijden.
ab'kanzeln, *schw.* (h.) = van den kansel afkondigen; doorhalen, kapittelen.
ab'kappen, *schw.* (h.) = (een valk) de kap afnemen; toppen, knotten; (een kabel, een mast) kappen; afsnauwen. **Ab'kappung**, *w.* —, —en, = het toppen, kappen.
ab'karren, *schw.* (h.) = wegkruien.
ab'karten, *schw.* (h.) = afspreken, bekonkelen; eine abgetartete Sache = afgesproken werk, een doorgestoken kaart. **Ab'kartung**, *w.* — = afspraak, komplot.
ab'kasteien **fiß**, *schw.* (h.) = zich door zelfkastijding uitputten.
ab'kauen, *schw.* (h.) = afkauwen, afknagen.
Ab'kauf, *m.* = afkoop, koop. **ab'kaufen**, *schw.* (h.) = afkopen. **Ab'käufer**, *m.* —s, — = kooper, klant. **ab'kauflich** = te koop, afkoopbaar. **Ab'kaufung**, *w.* — = **Ab'kauf**.
ab'kehlen, *schw.* (h.) = kelen, de keel afsnijden; groeven, ribben, canneleeren. **Ab'kehlung**, *w.* — = het canneleeren.
Ab'kehr, *w.* — = verwijdering; afkeer, afschw.
ab'kehren, *schw.* (h.) = af- of wegkeeren, vegen, bezemen; afkeeren, afwenden; **fiß a.** = zich afkeeren. **Ab'kehrer**, *m.* —s, — = veger.
Ab'kehricht, *f.* = vuilmis, veegsel. **Ab'kehrschein** *od.* **Ab'kehrzettel**, *m.* = bewijs van ontslag.
ab'keifen **fiß**, *schw.* (h.) = zich afkijven.
ab'keilen, *schw.* (h.) = splijten, klieven.
ab'kelttern, *schw.* (h.) = (wijn) persen; geheel uitpersen.
ab'ketten, *schw.* (h.) = van de keten doen, losmaken.
ab'klimmen, *schw.* (h.): ein Faß = den rand van een vat lager maken.
ab'kippen, *schw.* (h.) = afpunten, afstompen; (geld) snoeien; (f.) = afglijden, afwippen.
ab'klaffen, *schw.* (h.) = openstaan, gapen.
ab'klattern, *schw.* (h.) = afvademen, afmeten; vademsgewijze afdeelen.
ab'klammern, *schw.* (h.) = (de wasch) afnemen (door de knijpertjes los te maken.)
ab'klappen, *schw.* (h.) = de kleppen (v. een tafel) neerlaten.
ab'klären, *schw.* (h.) = klaren, zuiveren; **fiß a.** = helder worden. **Ab'klärung**, *w.* = klaring, zuivering.
Ab'klatsch, *m.* —es, —e = proefblad, proef, afdruk, cliché, kopie. **ab'klatschen**, *schw.* (h.) = afkloppen, afgieten, clichéeren; met de vlakke hand slaan.

ab'flauben, *ſchw.* (h.) = afkluiven; aspeuteren.
ab'fleiden, *ſchw.* (h.) = ont- of loswoelen; afschutten, afschieten.
ab'flemmen, *ſchw.* (h.) = afklemmen, afknellen.
ab'fleiftern, *ſchw.* (f.) = afklafteren, afklimmen.
ab'flimpfern, *ſchw.* (h.) = aframmelen, slecht afspelen.
ab'flopfen, *ſchw.* (h.) = afkloppen, afslaan; schoonmaken; einen *derb a.* = iem. duchtig afrossen, uitkloppen; einen *Probebogen a.* = een proefblad afkloppen.
ab'flöppeln, *ſchw.* (h.) = (kant) afmaken (met de klos).
ab'fnabbern, *ſchw.* (h.) = afknabbelen, afknagen.
ab'fnalzen, *ſchw.* (h.) = afschieten; (f.) = kwalen, afgaan, ontploffen.
ab'fnappen, *ſchw.* (h.) = afknibbelen; einen *am Lohn a.* = op het loon bekniibbelen.
ab'fnauern, *ſchw.* (h.) = afknappen.
ab'fnreifen, *ſt.* (h.) = afknijpen, afnijpen; einem *ſchiffe den Wind a.* = den wind, de loef afwinnen, doodloopen.
ab'fnreiben, *ſchw.* (h.) = afknijpen, afnijpen.
ab'fnicken, *ſchw.* (h.) = afknikken, afknakken; einen *ſalen a.* = een haas den nek breken.
ab'fnidern, *ſchw.* (h.) = afknappen.
ab'fnipfen, *ſchw.* (h.) = knijpen, afknijpen; wegnippen.
ab'fnöpfen, *ſchw.* (h.) = de knoopen afdoen, afknoopen, losmaken, afdoen.
ab'fnüffeln u. **ab'fnütteln**, *ſchw.* (h.) = afrossen.
ab'fnüpfen, *ſchw.* (h.) = af- of ontknoopen, losmaken.
ab'fnuttschen, *ſchw.* (h.) = met liefkoozingen overladen, opeten van liefde.
ab'fochen, *ſchw.* (h.) = koken, afkoken, aftrekken. **Ab'fodung**, *w.* --, --en = (af)kooksel, aftreksel.
ab'fohlen, *ſchw.* (h.) = met kool afteekenen, merken.
ab'follern, *ſchw.* (f.) = afrollen, naar beneden rollen.
ab'fommandie'ren, *ſchw.* (h.) = detacheereren.
Ab'fomme, *m.* --n, --n = afstammeling, af- of nakomeling.
ab'fommen, *ſt.* (f.) = afkomen, zich verwijderen; vom *Weg a.* = den weg verliezen, van den weg afraken; von *seinem Gegenstande*, vom *Thema a.* = van zijn onderwerp afdwalen; von *seiner Meße a.* = den draad kwijt raken; uit de mode raken, buiten gebruik komen (van gebruiken, zeden enz.); *ich habe nicht a. können* = ik heb me niet vrij kunnen maken, ik was verhinderd te komen; *der fann a.* = hem kunnen we missen; mit *einem a.* = een schikking met iem. maken. **Ab'kommen**, *f.* = afschaffing (v. gebruiken enz.); ein *gütliches A.* mit *einem treffen* = een minnelijke schikking met iem. maken, in der minne schikken.
ab'fömmlich = beschikbaar.
Ab'fömmung, *m.* --s, --e = Ab'fomme.
ab'fonterfeien, *ſchw.* (h.) = conterfeiten, nabootsen, iemands portret maken.
ab'föpfen, *ſchw.* (h.) (einen *Baum*) = toppen, knotten.
ab'foppeln, *ſchw.* (h.) = loskoppelen, ontkoppelen (honden); afkoppelen (spoorwagens).
ab'fönnen, *ſchw.* (h.) = uitkorrelen, uitpellen.
ab'fufen, *ſchw.* (h.) = afvleien.
ab'fragen, *ſchw.* (h.) = afkanten.
ab'frähen, *ſchw.* (h.), *der Hahn fräht die Stunde* ab = kondigt met zijn gekraai de uren af.

ab'frallen, *ſchw.* (h.) = afrukken (met de klauwen).
ab'framen, *ſchw.* (h.) = (de tafel) opruimen, opredderen, afruimen.
ab'frängen, *ſchw.* (h.) = (de schors) in kringen afsnijden.
Ab'frangbürste, *w.* = schoen- of voetborstel.
Ab'frangreifen = schoenijzer, voetschrapper.
ab'fragen, *ſchw.* (h.) = afkrabben, afschrappen; zich uit de voeten maken; ein *Stück a.* = afzagen, afkrassen (op de viool). **Ab'frager**, *m.* --s, --en = schrapper, krabber.
ab'frauten, *ſchw.* (h.) = wieden (van wijnbergen).
ab'freifen, *ſchw.* (h.) = afcirkelen, door een kring afzonderen; (f.) = zich uit den kring verwijderen, zonderling doen.
ab'friecken, *ſt.* (f.) = af- of wegruipen.
ab'friegeln, *ſchw.* (h.) = (iets) opdoen, zich op den hals halen; zijn deel krijgen; afnemen, veroveren.
ab'frigeln, *ſchw.* (h.) = afkrabbelen, afknoeien.
ab'fröfchen, *ſchw.* (h.) = afbraden; klaren.
ab'frümmeln, *ſchw.* (h. u. f.) = afkruumelen.
ab'frümmen, *ſchw.* (h.) = krommen, buigen.
ab'früften, *ſchw.* (h.) = de korst afdoen.
Ab'fühlapparat, *m.* = koelbak, afkoelings-toestel.
ab'fühlen, *ſchw.* (h.) = afkoelen, verkoelen; *ſich a.* = afkoelen, koel worden, zich verfrisschen; sein *Mittchen a.* = zijn moed koelen.
ab'fühlend = koudmakend. **Ab'fühler**, *m.* = koeler. **Ab'fühlfäß**, *f.* = koelvat. **Ab'fühlfessel**, *m.* = koelketel. **Ab'fühltrog**, *m.* = koelkuip. **Ab'führung**, *w.* = afkoeling, verfrissching.
ab'fimmern, *ſchw.* (h. u. f.) u. *ſich a.* = afvallen van verdriet en zorg.
ab'findigen, *ſchw.* (h.) = afkondigen; afzien van, afstand doen van.
Ab'kunft, *w.* -- = oorsprong, afkomst, geboorte; schikking; eine *A. treffen* = een schikking maken.
ab'fürzen, *ſchw.* (h.) = afkorten, bekorten, verkorten; einen *Bruch a.* = een breuk herleiden, verkleinen, vereenvoudigen; einen *den (od. etw. an dem) Lohn a.* = op iemands loon bekniibbelen, korten. **Ab'fürzung**, *w.* = afkorting, bekorting; verkleining; korting.
Ab'fürzungsfuß, *m.* = afkortingstreep.
Ab'fürzungsteichen, *f.* = afkortingsteeken.
ab'füßen, *ſchw.* (h.) = af- of weggussen; half dood zoenen.
ab'lachen ſich, *ſchw.* (h.) = zich aflachen, zich slap lachen.
ab'laden, *ſt.* (h.) = afladen, lossen. **Ab'laderort** = **Ab'laderplatz**, *m.* = losplaats; stapelplaats, aanlegplaats.
Ab'lader od. Ab'läder, *m.* --s, --en = aflader, lossen. **Ab'laderlohn**, *m.* = losgeld.
Ab'labung, *w.* = het afladen, lossen.
Ab'lage, *w.* --, --n = stapelplaats, magazijn, dépôt, werf; indiening, overlegging (v. een rekening). **Ab'lager**, *m.* = verblijfplaats, slaapplaats, toevlucht. **ab'lagern**, *ſchw.* (h.) = nederleggen, deponeeren; (waren) in dépôt geven, opslaan, opleggen; a. laten = oud laten worden. **abgelagert** = belegen (wijn, sigaren e. d.). *ſich a.* = afgezonderd kampeeren; overslaan op (v. een kwaal). **Ab'lagerung**, *w.* = kampement, het kampeeren; dépôt.
Ab'laktation, *w.* --, --en = het spenen.
ablactieren, *ſchw.* (h.) = spenen.

ab'lammen, *ſchw.* (h.) = ophouden (lammeren) te werven.

ab'langen, *ſchw.* (h.) = bereiken; afhalen.

ab'längen, *ſchw.* (h.) = (een gang) in een mijn langer maken; in de lengte zagen of snijden.

Ab'laß, m. . . laßes, . . laße = het uitstroomen, uitwateren; aftapping (v. een vijver); afloop, riool; korting, rabat; afaat; ohne *W.* = onop-houdelijk; *W.* bekommen, erteilen = afaat krijgen, schenken; vollkommener *W.* = volle afaat. **Ab'laßbrief**, m. = afaatbrief. **ab'lassen**, *ſt.* (h.) = loslaten, laten gaan, aflaten, laten loopen; ophouden, eindigen; die *Hand* von etw. a. = aan zijn lot overlaten; einen *Jug* a. = laten loopen, laten vertrekken; einem *Blut* a. = aderlaten; einen *Brief* a. = verzenden; einen *Teich*, ein *Paß*, *Wein* a. = aftappen; einen *Wiel* a. = afschieten; eine *Feber*, den *Haß* eines *Gewehr*s a. = een veer, den haan in rust zetten; einem etw. a. = afstaan, overlaten; etw. vom *Werte* a. = laten vallen; von einer *Person* od. *Sache* a. = zich met iem. of iets niet meer inlaten, van iets afzien; von einem *Fehler* a. = een gebrek afleeren.

Ab'laßgeld, f. : -handel, m.; -jahr, f. = afaatgeld; -handel, m.; -jaar (of: jubeljaar).

Ab'laßkram, m.; -krämer, m.; -prediger, m.; -predigt, w. = afaathandel; -verkoop; -prediker; -preek.

Ab'lassung, w. -, -en = ver- of afzending, aftapping, het ophouden, het afzien, afstand.

Ab'laßwoche, w. = afaatweek.

Ab'lativ, m. -(e)s, -e = ablatief.

ab'latten, *ſchw.* (h.) = aflatten, de latten afnemen.

ab'lauben, *ſchw.* (h.) = af- of ontbladeren.

Ab'laubung, w. -, -en = het af- of ontbladeren.

ab'lauern, *ſchw.* (h.) = afloeren; bespieden.

Ab'lauf, m. = aloop, ebbe, afvloeiing; einde, verloop; verval (v. een wissel); aan- of aloop (hol, cirkelvormig lijstwerk aan zuilen); holle band (aan geschut), stortgat.

ab'laufen, *ſt.* (h.) = afloopen, slijten; afloopen, doorloopen; vervoeren; einem den *Rang* a. = iem. de loef afsteken; einem den *Weg* a. = iem. den weg afsnijden: (f.) = weg-, afloopen; eindigen, ten einde loopen, vervallen (v. een wissel), gaan; afwijken; einen a. lassen = afwijzen, afschepen, laten schieten; pareeren; ein *Schiff* vom *Stapel* a. lassen = van stapel laten loopen; seine *Nhr* ist abgelaufen = is afgeloopt, zijn uur heeft geslagen; sich a. = zich af-, zich moeloopt; sich die *Beine* nach einer *Stelle* a. = zich het vuur uit de sloffen loopen om een betrekking. das **Ab'laufen** = het afloopen, wegvloeiën; het van stapel loopen.

Ab'läufer, m. = ledige spoel, verkeerde draad.

Ab'laufrieme, w. = spiegel, goot. **Ab'laufrohre**, w. = stortgat, verlaatpijp; loospijp.

Ab'laufschleuse, w. = verlaatsluis. **Ab'laufzeit**, w. = vervaltijd (v. een wissel).

ab'laugen, *ſchw.* (h.) = loogen, afloogen, in de loog zetten; ontgommen (v. vlas- hennep- enz. draden om ze voor het verven geschikt te maken).

ab'lauschen, *ſchw.* (h.) = af luisteren, bespieden.

ab'laufen, *ſchw.* (h.) = vlooiën, nazien.

Ab'lauf, m. -(e)s = verandering van den stamklinker bij de sterke werkwoorden, ablaut.

ab'lauten, *ſchw.* (f.) = van stamklinker veranderen.

ab'läuten, *ſchw.* (h.) = afluiden, uitluiden.

Ab'läuterfaß, f. = waschkuip (voor het erts).

ab'läutern, *ſchw.* (h.) = zuiveren, wasschen, louteren, afrijven (v. metalen); raffineren.

Ab'läuterung, w. = zuivering, loutering, afrijving (v. metalen); raffinaderij.

ab'leben, *ſchw.* (h.) = sterven, overlijden; sich a. = vervallen, wegwijnen. **Ab'leben**, f. = het overlijden, dood.

ab'lecken, *ſchw.* (h.) = afleken, aflikken.

ab'ledern, *ſchw.* (h.) = afstroopen; einen (einem den *Budel*) a. = iem. aflossen, bont en blauw slaan.

ab'leeren, *ſchw.* (h.) = ledigen, afruimen (de tafel); einen *Stand* a. = de afmetingen van een mijnschacht onderzoeken, verifiëren.

Ab'legat', m. -en, -en = legaat (v. d. paus), ablegaat.

Ab'legation', w. -, -en = ablegatie (= eenjarige verbanning).

Ab'legesletter, m. = verkeerde letter. **Ab'legegrube**, w. = kuil (voor wijngaardstekken).

ab'legen, *ſchw.* (h.) = afleggen, uittrekken, uitdoen; neerleggen; zich bevrijden, zich ontdoen van; afdoen; jongen, jongen werpen; bevalen (in het geheim); vermageren, vermindern; den *Mantel*, die *Kleider*, seinen *Degen* a. = afdoen, uitdoen; eine *Karte* a. = ecarteeren; die *Trauer* a. = uit den rouw gaan; das *Gewehr* a. = de wapens neerleggen; seine *sterbliche* *Hülle* a. = sterven; die *Maske* a. = het masker afdoen, oplichten; eine *Gewohnheit*, einen *Fehler*, seine *Wururteile* a. = afwennen, afleggen, afschudden, laten varen; eine *Schuld* a. = afdoen; ein *Bekennnis*, einen *Eid*, sein *Gelübde*, sein *Glaubensbekenntnis*, eine *Probe*, *Rechnung*, *Zeugnis* a. = doen, afleggen; *Wissen* a. = anjelieren afleggen, afleggers poten; ein *Schiff* a. = op de reede leggen; eine *Form* a. = distribueeren (de drukletters); mit dem *Schiffe* a. = voor stroom afrijven. **Ab'leger**, m. -s, - = stek, afzetsel, loot, aflegger, (jonge) bijenzwerm. **Ab'legespan**, m. = zetplankje.

ab'legieren, *ſchw.* (h.) = voor een jaar verwijderen.

Ab'legung, w. = het afleggen, doen v. een eed, enz. zie afleggen; distributie (v. de letters).

ab'lehnbar = afwijsbaar, wraakbaar. **ab'lehn-**

uen, *ſchw.* (h.) = afwenden, pareeren; afwijzen, verwerpen, weigeren, bedanken voor, van de hand wijzen, afslaan; einen *Zeugen* a. = een getuige wraken; *Einwürfe* a. = bedenkingen weerleggen; eine *Gefesborlange* a. = een wetsontwerp verwerpen; ich habe das *Gefes*, die mir angetragene *Stelle* höflichst abgelehnt = er voor bedankt, eine *Gerichtsbarkeit* von sich a. = een jurisdictie niet erkennen. **Ab'lehnung**, w. -, -en, = weigering, afwijzing, wraking; im **Ab'lehnungsfalle**, m. = in geval van weigering.

ab'leiern, *ſchw.* (h.) = op de lier spelen, opdreunen.

ab'leihen, *ſt.* (h.) = af- of ontleenen.

ab'leihen, *ſchw.* (h.) = van de leest nemen; einen *Eid* a. = afleggen, doen.

ab'leitbar = afleidbaar; **ab'leiten**, *ſchw.* (h.) = afwenden, verwijderen, afleiden, afvoeren; jems. *Abkunft* von *X.* a. = iem. van *X.* laten afstammen. **ableitend** = afleidend. **Ab'leiter**, m. = alleider, leider. **Ab'leitung**, w. = leiding, kanaal; afleiding, etymologie; afwending.

Ab'leitungsgraben, m.; -kanal, m.; -rinne, w.; -rohre, w. = afwateringsloot; -kanaal; -goot; -pijp.

Ableitungsmittel, f. = afleidend middel.
Ableitungsförm, m. = bliksemalleider.
Ableitungsfülbe, w. = afleidingslottergreep.
ab'leubar = afwendbaar. **Ab'leubarkeit**, w. = afwendbaarheid. **ab'leuten**, fchw. (h.) = afwenden, afleiden, verwijderen, afbrengen; afgaan, afdwalen, zich verwijderen; allen Verdacht von sich a. = alle verdenking van zich weren; einen Stoß a. = afwenden, afweren, pareeren. **Ab'leutung**, w. = afwending; afwering, parade. **Ab'leutungsan'griff**, m. = zijdelingsche of rugwaartsche aanval, diversie.
ab'lernen, fchw. (h.) (einem etw.) = afzien, (van iem.) afleeren.
ab'lesen, ft. (h.) = (af)lezen; einem etw. am Gesichte a. = iets op iems. gezicht lezen; Strich a. = plukken, inzamelen; einen Leser a. = van steenen enz. zuiveren; af- of stuklezen. **Ab'leser**, m. = lezer, voorlezer, drui- venlezer. **Ab'lesung**, w. = lezing, het lezen, aflezen.
ab'leugnen, fchw. (h.) = loochenen, ontkennen, verloochenen. **Ab'leugnung**, w. = ontken- ning, loochening, verloochening.
ab'liefern, fchw. (h.) = afleveren, leveren, overhandigen; opleveren (een werk); Selber a. = jaarlijksche uitkeering van gelden doen. **Ab'lieferer**, m. -s, -en (af)leveraar. **Ab'liefe- rung**, w. af- of oplevering. **Ab'lieferungs- schein**, m. = een bewijs van gedane of nog te doene levering, uitkeering, enz. **Ab'liefe- rungszeit**, w. = tijd van af- of oplevering.
ab'liegen, ft. (f.) = alliggen, afgeleggen zijn; belegen zijn; ein abgelegener Ort = een afge- legen plaats; abgelegener Wein = belegen wijn. **sich a.** = door liggen bederven, vervallen.
ab'listen, fchw. (h.) = door list verkrijgen, afroggelen.
ab'locken, fchw. (h.) = ontlocken, aflocken; einem Trücker a. = doen storten, ontlocken.
ab'loohnen, fchw. (h.) = afbetalen, ontslaan (bij de uitbetaling v. h. loon). **Ab'loohnung**, w. -, -en = uit- of afbetaling, ontslag.
ab'lösbar = afloslich.
ab'löschen, fchw. (h.) = blusschen, uitdooven; afwisschen, uitvegen. **Ab'löschung**, w. = blus- sching, het afwisschen.
ab'lösen, fchw. (h.) = losmaken, scheiden, aflossen, lossen; afschieten, lossen; afzetten, amputeren; einen Abseuer a. = een loot (van den stam) afscheiden. **ab'löslich** = scheidbaar; aflosbaar. **Ab'löslichkeit**, m. - = afkoopbaarheid. **Ab'lösung**, w. = scheiding; aflossing; amputatie, het afzetten; aflossing (de aflossende manschappen); af- of uitkoop- ping. **Ab'lösungsrecht**, f. = recht van afkoop, commutatierrecht. **Ab'lösungssumme**, w. = afkoopsom, amortisatie.
ab'löten, fchw. (h.) = looden, met lood bezwaren of vullen.
ab'löten, fchw. (h.) = (het soldeersel) losmaken.
ab'luchfen, fchw. (h.) = afkijken, afloeren; afroggelen.
ab'lügen, ft. (h.) = afliegen, door liegen ver- krijgen; met leugens ontkennen.
ab'lügen = ab'luchfen.
ab'lurien, fchw. (h.) = het lutum of kleef- deeg van het vat wegnemen. **Ab'lution**, w. -, -en = afwassching.
ab'machen, fchw. (h.) = losmaken, afdoen, afnemen; eindigen, afdoen, uitmaken, vereffen- nen; abgemacht! = afgesproken! accoord! die Sache ist abgemacht = de zaak is in orde; ein

großes (kleines) Geschäft a. = een groote (kleine) boodschap doen; das ist ein Abma- chen = dat is één moeite. **Ab'machung**, w. -, -en = schikking, regeling, vereffening, overeenkomst.
ab'magern, fchw. (h.) = (doen) vermageren; (f.) = vermageren, vervallen. **Ab'magerung**, w. -, -en = vermagering.
ab'mähen, fchw. (h.) = afmaaien. **Ab'mähung**, w. -, -en = afmaaiing.
ab'mahlen, ft. (h.) = afmalen, ten einde malen, geheel en al malen.
ab'mahnen, fchw. (h.) einen von etw. = iem. van iets afbrengen, het hem ontraden. **Ab'- mahnung**, w. = het afraden. **Ab'mahnungs- schreiben**, f. = afmaningsbrief.
ab'malen, fchw. (h.) = schilderen, afschilderen.
ab'märgeln = abmergeln.
ab'marken, fchw. (h.) = afpalen, afperken. **Ab'markung**, w. = het afpalen.
Ab'marsch, m. = afmarsch, aftocht, vertrek; zum A. blafen, trommeln = den afmarsch blazen, slaan. **ab'marschieren**, fchw. (f.) = afmarcheeren. **Ab'marschzeit**, w. = afmarsch- tijd.
ab'martern, fchw. (h.) = afmartelen, martelen, kwellen; sich a. = zich afmartelen. **Ab'mar- terung**, w. = kweeling, marteling.
ab'matten, fchw. (h.) = afmatten, vermoeien; mat of dof maken (goud); sich a. = zich afmatten. **Ab'mattung**, w. -, -en = afmat- ting, uitputting.
ab'meieren, fchw. (h.) = (een boerderij) ont- nemen, (uit zijn hoeve) zetten, verdrijven; ruw afschepen.
ab'meißeln, fchw. (h.) = af- of wegbeitelen; beitelten.
ab'melden, fchw. (h.) einen Schüler = aan- zeggen dat een leerling de school verlaat; auf der Polizei einen Fremden a. = op het bureau van politie het vertrek van een vreem- deling melden; sich a. = afscheidnemen. **Ab'- meldung**, w. = melding van vertrek.
ab'melken, ft. (h.) = melken, afmelken.
ab'mergeln, fchw. (h.) = uitmergelen, uit- putten, afmatten, afwerken, afbeulen.
ab'merken, fchw. (h.) = afkijken, afzien; einem etw. an den Augen a. = iets in iemands oogen lezen.
ab'messbar = meetbaar. **Ab'messbarkeit**, w. - = meetbaarheid. **ab'messen**, ft. (h.) = meten, afmeten; opmeten; waterpassen; be- palen; beoordeelen; begrijpen, oordeelen; mit dem Meter, nach der Schur a. = met den meter, met de lijn afmeten; Verse a. = scan- deeren; seine Worte a. = zijn woorden wegen; mit abgemessenen Schritten = met afgemeten passen; ein abgemessenes Betragen = een om- zichtig, ingetogen gedrag. **Ab'messer**, m. = meter, opmeter. **Ab'messung**, w. = het af- of opmeten, waterpassen, roeien, het toe- meten.
ab'mehren, fchw. (h.) = maalloon nemen.
ab'mieten, fchw. (h.) = afhuren, in huur nemen. **Ab'miet'er**, m. -erin, w. = huurder, huurster. **Ab'mietung**, w. -, -en = huur, verhuuring.
ab'mildern u. **ab'mindern** = mildern u. mindern.
ab'misteln, fchw. (h.) = de mest wegnemen; uitmesten, reinigen.
ab'modeln, fchw. (h.) = modelleeren naar, een model maken van.

ab'moosen, fchw. (h.) = van mos zuiveren.
ab'morden, fchw. (h.) = tot zwijgen brengen; vermoorden.
ab'müden, fchw. (h.) = vermoeien, afmatten; **fich a.** = zich vermoeien, afslouen, aftobben.
ab'mühen, fchw. (h.) = abmüden.
ab'murken, fchw. (h.) = in 't geheim dooden, vermoorden.
ab'müßigen, fchw. (h.) = (tijd) afnemen (voor iets); einen von der Arbeit a. = afrekken; **fich a.** = tijd (voor iets) vinden; ich kann mir keinen Augenblick a. = ik kan geen oogenblik tijd vinden; einem eine Erklärung a. = afdringen, afpersen. **Ab'müßigung**, w. = ledige tijd.
ab'müßern, fchw. (h.) = afmonsteren.
ab'nageln, fchw. (h.) = houten nagels inslaan (in de wanden v. een schip).
ab'nagen, fchw. (h.) = af- of wegnagen, knagen, afkluiven; der Kummer nagt ihm das Herz ab = hij wordt door verdriet verteerd.
ab'nähen, fchw. (h.) = afnaaien; stikken, doornaaien.
Ab'nahme, w. -, -n = afname, afnemng, het afnemen; afnemen, vermindering, verval, verzwakking; aftrek, debiet; **Ab** eines Gliedes = amputatie; **Ab** dem Kreuze = afnemng van het kruis; **Ab** einer Rechnung = het opnemen van een rekening; **Ab** eines Eides = afnemen van een eed; in **Ab** geraten, kommen = in verval geraken; seine Augen erleiden große **Ab**. = zijn oogen verzwakken zeer, worden veel slechter; **Ab** des Wassers = het vallen, dalen van het water; **Ab** finden = aftrek hebben; **Ab** des Mondes, der Tage = het afnemen, korter worden; **Ab** eines Eides = het afnemen.
ab'nerven, fchw. (h.) = ontnerven, de nerf (van het vel) afsnijden, afschaven. **Ab'narbung**, w. -, -en = afschaving.
ab'naschen, fchw. (h.) = af- of wegsnoepen.
Abnegation, w. -, -en = abnegatie; verloochening, verzaking.
ab'nehmen, ft. (h.) = afnemen, wegnemen, ontnemen; (de kaarten) afnemen, coupeeren; (de steken) minderen; afnemen, afzetten, amputeeren; (een rekening) opnemen, nazien; nemen, afschilderen, portretteeren; besluiten, een gevolgtrekking maken; afkopen; afnemen, afloopen, zakken; korter worden; dalen; verminderen, verzwakken; was sollen wir daraus a.? = wat moeten wij daaruit opmaken?; einem ein Versprechen a. = iem. iets laten beloven; einer Patrouille die Parole a. = het parool vragen; eine abnehmende Reihe = een afdalende reeks.
Abnehmer, m. -s, -en = koper, klant. **Abnehmerin**, w. -, -nen = klant.
ab'neigen, fchw. (h.) = afneigen, afbuigen, verwijderen; **fich a.** = zich afneigen, zich afwenden, uiteenloopen. **Abneigung**, w. = afbuiging, vaneengaan, neiging, helling (v. d. grond); **Ab** gegen einen = afkeer van iem., antipathie tegen.
ab'nieten, fchw. (h.) = de omklinking (van een spijker), afvlijen, afhakken, losklinken.
abnorm = abnormaal; afwijkend. **Abnormität**, w. -, -en = abnormiteit, afwijking, onregelmatigheid, ziekelijke afwijking.
ab'nötigen, fchw. (h.) = afdwingen, afpersen. **Ab'nötigung**, w. = het afdwingen.
ab'nützen, **ab'nützen**, fchw. (h.) = verslijten, afslijten, slijten; laten vervallen; bederven. **Ab'nützung**, w. = het afslijten, bederven.

ab'öden, fchw. (h.), einen Wald = een bosch van boomen berooven. **Ab'öbung**, w. = het berooven (van een bosch).
abolieren, fchw. (h.) = aboleeren; afschaffen.
Abolition, w. = abolitie; afschaffing, opheffing, kwijtschelding van straf. **Abolitionist**, m. -en, -en = abolitionist; voorstander van de afschaffing der slavernij in N.-Amerika.
Abonnement (spr. ... mō), f. -s, -s = abonnement, intekening. **Abonnementskarte**, w. = abonnement(skaart). **Abonnementsliste**, w. = intekenlijst. **Abonnent**, m. -en, -en = abonné, abonent, geabonneerde.
Abonnen'tin, w. -, -nen = abonmée.
abonnie'ren (**fich**), fchw. (h.) auf = zich abonneeren op; auf ein Werk, im Opernhaus abonniert sein = op een werk, in de opera geabonneerd zijn.
ab'ordnen, fchw. (h.) = afvaardigen, afzenden, committeeren, deputeeren. **Ab'ordner**, m. = afzender, afvaardiger. **Ab'ordnung**, w. = afvaardiging, delegatie, deputatie.
ab'orseln, fchw. (h.) = afspelen (op het orgel); af-, opdreunen.
Ab'ort, m. - (e)s, -e = beste-kamer, zekere plaats, geheim gemak.
abortieren, fchw. (h.) = een miskraam hebben. **Abortiv**, f. -s, -e od. Abortivmittel, f. = vruchtardrijvend middel. **Abortus**, m. -, - = miskraam, ontijdige bevalling.
ab'pachten, fchw. (h.) = afpachten. **Ab'pachter**, m. = pachter. **Ab'pachtung**, w. = afpachting.
ab'packen, fchw. (h.) = afpakken, ontpakken, afladen. **Ab'packer**, m. -s, -en = afpakker, aflader. **Ab'packung**, w. -, -en = afpakking, aflading, ontpakking.
ab'parieren, fchw. (h.) = pareeren, afweren.
ab'passen, fchw. (h.) = (iem.) afwerpen, slaan, overwinnen (met dobbelsteenen); (f.) = wegsluipen.
ab'passen, fchw. (h.) = afpassen, pas maken; die Gelegenheit a. = uitzien naar, waarnemen.
ab'patrouillieren, fchw. (h.) = afpatrouilleeren, verkennen.
ab'pauken, fchw. (h.) = afrossen.
ab'peinigen, fchw. (h.) einem etw. = afpijnigen.
ab'peitschen, fchw. (h.) wegslaan met de zweep; afranselen.
ab'persen, fchw. (h.) = afrijgen.
ab'pfählen, fchw. (h.) = afpalen, afsteken; afsluiten met paalwerk of staketsels. **Ab'pfählung**, w. -, -en = afpaling, afzetting; afsluiting, palissadeering.
ab'pfänden, fchw. (h.) = in beslag nemen. **Ab'pfändung**, w. = inbeslagneming, beslaglegging.
ab'pfarren, fchw. (h.) = van een pastorie scheiden.
ab'pfeifen, ft. (h.) = (af)fluiten.
ab'pferden, fchw. (h.) = afperken, afschutten.
ab'pfänden, fchw. (h.) = afpalen, afsteken, afzetten (met paaltjes); (linnen) van de pennen afnemen.
ab'pflücken, fchw. (h.) = (af)plukken.
ab'pflügen, fchw. (h.) = af- of wegploegen; afploegen, geheel ploegen.
ab'ptropfen, fchw. (h.) = herenten.
ab'picken, fchw. (h.) = afpikken, wegpikken; afbikken, afkanten.
ab'platen od. **ab'plagen**, fchw. (h.) einem etw. = afplagen, afpijnigen, afpersen; einer a. = iem. kwellen; **fich a.** = zich plagen, zich afmatten, zich afslouen.

abplatten, fchw. (h.) = afplatten; pletten.
Abplattung, w. —, —en = afplating.
abplätten, fchw. (h.) = (het linnen) glad maken, strijken, afstrijken; pletten. **Abplättung**, w. —, —en = het strijken, pletten.
abplägen, fchw. (f.) = afspringen, afbarsten.
abplägen, fchw. (h.) = doen afspringen; (boomen, hout) merken; (staand hout) koopen.
Abplägung, w. — = het merken; het aankopen.
abplündern, fchw. (h.) = leegplunderen.
abpochen, fchw. (h.) = afkloppen, af- of wegslaan; afdreigen, afdwingen.
abpöfieren, fchw. (h.) = afpolijsten.
abprägen, fchw. (h.) = (geld) slaan, munten; (af)stempelen; afdrukken; eindigen met munten.
Abprägung, w. = af- of indruk.
Abprall, m. —(e)s = het terugspringen, terugkaatsen. **abprallen**, fchw. (f.) = af-, terugstuiten, terugspringen, terugkaatsen. **Abprallungswinkel**, m. = hoek van terugkaatsing.
abpressen, fchw. (h.) = doen terugkaatsen.
abpressen, fchw. (h.) = afpressen, af- of wegpersen; eiem. etw. a. = iem. iets afpersen.
Abpressung, w. = afpersing.
abproben, fchw. (h.) eine Kanone = van de affuit nemen, demonteeren.
abprügeln, fchw. (h.) = afranselen.
abpumpen, fchw. (h.) = (een put) uitputten; eiem. etw. a. = van iem. iets leenen.
abpunftieren, fchw. (h.) = met punten afteekenen.
abpuffen, fchw. (h.) = af- of wegblazen.
Abputz, m. = pleister (kalk). **abputzen**, fchw. (h.) = afpoetsen, schoonmaken; opschaven; berispen, een uitbrander geven; das Licht, die Nase a. = snuiten; ein Haus a. = bepleisteren, berapen. **Abputzung**, w. — = afpoetsing, het schoonmaken; het pleisteren.
abquälen, fchw. (h.) = abplagen.
abquetschen, fchw. (h.) = afknijpen, afklemmen, afdrukken.
abquiden, fchw. (h.), Gold = het amalgama scheiden van het goud; Silber a. = afkoelen.
Abquidung, w. —, —en = scheiding, afkoeling.
abquirren, fchw. (h.) = (room) kloppen, slaan.
abradern, fchw. (h.) = afbeulen.
abradeln, fchw. (h.) = affietsen.
abradieren, fchw. (h.) = afwisschen, uitkrabben, radeeren.
abrafeln, fchw. (h.) = afraffelen, aframmelen.
abrafen, fchw. (h.) = boven afnemen; das gefchnittene Getreide a. = bij zwaden vereenigen. **Abraffer**, m. = die het gemaaide graan bij zwaden vereenigt.
Abraham, m. = Abraham. **Abrahamiten**, Pl. = Abrahamieten.
abrahmen, fchw. (h.) = afroomen; de lijst wegnemen, uit de lijst nemen.
abrainen, fchw. (h.) = door reepen gras afscheiden.
Abrafada'bra, f. —(s) = abracadabra.
abrandern, fchw. (h.) = (munten) randen.
abranken, fchw. (h.) = loten (v. een wijnstok) uitbreken.
abrafen, fchw. (h.) einen Maß = de zoden wegnemen; afweiden. **ich a.** = zich afmatten met razen.
abraffieren, fchw. (h.) = afscheren.
abrafeln, fchw. (h.) = afraspen, afschrappen, afkrabben.
abrafeln, fchw. (f.) = af- of wegratelen.

abrafen, ft. (h.) = afraden, ontraden. **Abrafung**, w. — = het afraden.
abrauchen, fchw. (h.) = verdampen, uitdampen.
abräuchern, fchw. (h.) = (vleesch e. d.) geheel rooken.
abraufen, fchw. (h.) = uittrekken, uitplukken.
abrauchen, fchw. (h.) = uit den ruwe bewerken.
Abraum, m. = puin, afval; opruiming van afval enz.; gekapte takken.
abraumen, fchw. (h.) = afruimen, wegruimen, opredderen; den Tisch a. = afruimen, afnemen.
Abraumung, w. = het ruimen, op- of wegruimen, opruiming.
abraufen, fchw. (h.) = van rupsen of rupsenesten zuiveren.
abrafen, fchw. (h.) = af- of wegharken.
abrafen, fchw. (h.) = afrekenen, aftellen, aftrekken; die Einpachtung abgerechnet = niet meegerekend; mit einem a. = met iem. afrekenen, een schikking maken; gegen einander a. = de balans opmaken. **Abrafener**, m. = afrekenaar, schuldvereffenaar, liquidateur.
Abrafung, w. = afrekening; afrek, vermindering; vereffening, afsluiting van rekening.
Abrafte, w. — = verkeerde kant (van laken enz.).
abrafen, fchw. (h.) = afprocedeeeren (iem. iets); den verkeerden kant (v. laken e. d.) in orde maken.
abrafen, fchw. (h.) = (ijzer voor de eerste maal) rekken.
Abrafte, w. = afspraak, overeenkomst; ontkenning, loochening, tegenspraak; unferer Af. gemäß = volgens onze afspraak; mit einem Af. nehmen od. treffen über etw. = met iem. iets afspreken, het eens worden over; etw. in Af. stellen = iets loochenen, tegenspreken, betwisten. **abrafen**, fchw. (h.) = afspreken; betwisten; afraden.
abrafen, fchw. (h. u. f.) = afregenen; uitregenen.
abrafen, ft. (h.) = afwrijven, wegwrijven; stukwrijven; glad wrijven, slijpen, schuren.
Abrafier, m. = wrijver. **Abrafung**, w. = wrijving, afwrijving.
abrafen, fchw. (h.) = van hoepels ontdoen, onthoepelen; geheel rijpen.
abrafen, fchw. (h.) = afrijgen.
Abrafte, w. = vertrek, afreis. **abrafen**, fchw. (f.) = vertrekken, afreizen.
abrafen, ft. (h.) = afscheuren, losscheuren, af-, losrukken, aftrekken; teekenen, schetsen; neerhalen, afbreken; ophouden; das Geftingel reißt nicht ab = er komt geen eind aan; ohne Abrafen = zonder ophouden; stuk scheuren, slijten; abgeriffene Säge = onsamenhangende zinnen; ein abgeriffener Mensch = een have-loos, in lompen gekleede mensch; **ich a.** = zich losscheuren; zich afscheuren, d. i. voortdurend zijn uiterste krachten inspannen.
Abrafkalender, m. = scheurkalender.
abrafen, ft. (h.) = afrijden; afjakkereen, afbeulen; einen Maß a. = te paard opmeten; die Front a. = monsteren, de revue passeeren; (f.) afrijden, wegrijden; **ich a.** = zich af- of moede rijden.
abrafen, untr. (h.) = (iets) afloopen; eiem. etw. a. = met rennen iem. iets afwinnen; (f.) = af- of wegrennen; **ich a.** = zich moede, zich afrennen of -draven.
abrafen = africhten, dresseeren; zum Strige a. = krijgskundig, krijgshaftig maken; goed

inrichten, fatsoeneeren. **Abrihter**, m. = afrihter, inrihter. **Abrihthammer**, m. = hamer om ijzeren staven recht te maken. **Abrihtstaf**, **Abrihtstod**, m. = aanbeeld, om ijzeren staven recht te maken. **Abrihttung**, w. = afrihting.

abriegeln, fchw. (h.) = afgrendelen.

abriefeln, fchw. (h.) = afdruiplen, afbiggelen, afdroppelen, af- of neerglijden.

abrippeln, fchw. (h.) = (vlas) repelen, afrepelen; (iem.) doorhalen.

abrinden, fchw. (h.) = ontschorsen, ontkorsten, de schors of den bast, of de korst afdoen.

abringen, ft. (h.) = afwringen, ontworstelen; **fich a.** = zich af- of moe worstelen.

abrinuen, ft. (f.) = afvloeiën.

Abriht, m. = schets, kort begrip, plan, ontwerp, kort overzicht.

Abriht, m. = afrit, vertrek.

abrohren, fchw. (h.) einen Teich = een vijver van riet zuiveren.

abrollen, fchw. (h.) = ont- of afrollen; mangelen; (f.) naar beneden rollen, afrollen; wegrollen.

abroffen, fchw. (f.) = af- of wegroesten.

abroffen, fchw. (h.) = goed roosteren.

abrüten, fchw. (h.) = rood afgeven.

abrüffen, fchw. (h.) = afrukken, achteruitzetten (een ladder bijv.); (f.) = weggaan, plaats maken.

abrudern, fchw. (h.) = af- of wegroeien.

Abriht, m. = afroeping, terugroepig. **abrihten**, ft. (h.) = terugroepen (een ambassadeur bijv.); afhalen, aanroepen (om mee te gaan); uitroepen, afkondigen; **fich a.** = zich af-, zich moe(d)je roepen. **Abrihter**, m. = afroeper.

Abrihtung, w. -, -en = afroeping, terugroeping; afkondiging. **Abrihtungschriften**, f. = terugroepingsbrieven.

abrühen, fchw. (h.) = af- of wegroeien; Eier a. = roeren, doorslaan.

abrüden, fchw. (h.) = afronden; afkanten; einen Armel a. = een mouw rond uitsnijden.

Abrihtung, w. = afronding, afkanting.

abrüpfen, fchw. (h.) = aftrekken; afplukken, plukken (een vogel).

abrüpfen, fchw. (h.) = afbreken (een stelling); ontwapenen (een leger); troepen afdanken.

Abrihtung, w. = het afbreken; ontwapening.

Abrihtungskonferenz, w. = vredesconferentie.

abrüpfen, fchw. (f.) = afglijden; weggaan; er van door gaan, sterven; zich uit de voeten maken.

abrüpfen, fchw. (h.) = afschudden.

Abrihtzen, fl. = Abruzzzen (gebergte).

abrüpfen, fchw. (h.) = afsabelen, afhouden.

abrüpfen, fchw. (h.) = afladen, ontladen; in zakken doen; (f.) = ineen zakken; afzakken, zich uit de voeten maken.

Abriht, w. = afzegging, afbestelling, tegenbevel, het afzien van, afstand; weigering; opzegging. **Abrihtbrief**, m. = opzeggingsbrief. **abrüpfen**, fchw. (h.) = afstellen, afzeggen (een bezoek, een les); einent die Freundfchaft, den Frieden a. = opzeggen; einent a. = afzeggen, laten weten, dat men niet komt; einent Lehrer a. = de les afzeggen; den Trunfe, den Teufel a. = afstand doen, laten varen, aflaten van; ein abgefehter Feind = een verklaard vijand.

abrüpfen, fchw. (h.) = afzagen.

abrüpfen, fchw. (h.) = afroemen.

abrüpfen, fchw. (h.) = (de diepte van een mijnschacht) meten.

Abriht od. Abriht, -s, = Abriht.

abrüpfen, fchw. (h.) = af- of ontzadelen.

Abriht, m. = (v. een schoen) hiel, hak; (van riet) knoop; (van een trap) portaal; (bij een vesting) berm, walgang, walrand; (in een wijnberg) terras; nieuwe regel, alinea, nieuwe afdeeling; (in een rede) pauze, rust; debiet, verkoop; diefe Ware findet keinen, guten A. = heeft geen, veel debiet, wordt niet, veel gevraagd; ohne A. = zonder ophouden, ineens; in längern Abrihten = met lange tusschenpoozen. **abrüpfen** = veel gevraagd, gezocht, gewild. **abrüpfen** = hielvormig. **Abrihtgebiet**, f. = verkoopgebied, débouché, markt.

Abrihtschneider, m. = hielmaker, hielnijder.

Abrihtweg, m. = vertierweg. **abrüpfen** = bij tusschenpoozen, met pauzes. **Abrihtzweck**, w. = schoenspijker, hielpen.

abrüpfen, fchw. (h.) = schoonmaken.

abrüpfen, ft. (h.) = afzuipen.

abrüpfen, ft. (h.) = af- of wegzuigen; door zuigen zwak maken.

abrüpfen, fchw. (h.) = voldoende zoogen, spenen.

Abriht, m. . . ffes, . . ffes = abces, verzwering.

Abrihtbeifen, f. = schaafijzer, schaaftmes, schraper, krabber. **abrüpfen**, fchw. (h.) = afschrapen, afkrabben, afschaven, raspen; ein abgefehtes Steid = versleten, kaal; **fich a.** = kaal worden, afslijten. **Abrihtfel**, f. -s, -en = afschaafsel, schraafsel.

abrüpfen, fchw. (h.) = afschacheren.

abrüpfen, fchw. (h.) = afschaffen; opheffen.

Abrihtaffung, w. -, -en = afschaffing, opheffing.

abrüpfen, fchw. (h.) = van den steel doen.

abrüpfen, fchw. (h.) = (af)schillen. **Abrihtlung**, w. = het afschillen.

abrüpfen, fchw. (h.) = scherpen, aanzetten; afkanten.

abrüpfen, fchw. (h.) = af- of wegkrabben.

abrüpfen, fchw. (h.) = schetsen, silhouetteren; schaduwen; schakeeren. **abrüpfen** = abrüpfen. **Abrihtaffierung**, w. = schakeering, nuance. **Abrihtaffung**, w. -, -en = silhouet, schets.

abrüpfen, fchw. (h.) = schatten, taxeeren, waardeeren. **Abrihter**, m. = schatter, taxateur. **abrüpfen** = geringschattend, minachtend. **Abrihtung**, w. = schatting, taxatie, waardeering. **Abrihtungskommission** = commissie van taxatie.

abrüpfen, fchw. (h.) = af- of wegschoffelen.

Abriht, m. = schuim; der A., der Gefellfchaft, der Menfchheit = schuim van de maatschappij, van het menschedom, de helle. **abrüpfen**, fchw. (h.) = schuimen, afschuimen.

Abrihtung, w. -, -en = afschuiming.

abrüpfen, ft. (h.) = scheiden, afscheiden; (f.) = weggaan, heengaan; overlijden; ein Abgefchiedener, = een afgestorvene; abgefchieden leben = teruggetrokken, eenzaam, afgezonderd leven. **Abrihten**, f. = dood, overlijden. **Abrihter**, m. = scheider (v. goud, zilver e. d.). **Abrihtung**, w. = (af)scheiding.

abrüpfen, fchw. (h.) = scheiden (het haar), een scheiding (in 't haar) maken.

abrüpfen, fchw. (h.) = afschenken.

abrüpfen, ft. (h.) = (af)scheren, snijden.

Abrihten, m. -(e)s = afschuw, afkeer, hekel. einen A. vor etw. od. einem haben = een afkeer

van, hekel aan iets of iem. hebben; ook tegen etw. od. einen.

abſchueern, ſchw. (h.) = af- of wegschuren; schuren, boenen.

abſchue'lich = afschuwelijk, afgrijpselijk, verfoeilijk, akelig, schrikkelijk, vreeselijk. **Abſchue'lichheit**, w. —, —en = afschuwelijkheid, afgrijpselijkheid, ijselijkheid.

abſchichten, ſchw. (h.) = vlijen, in lagen leggen. **Abſchichtung**, w. = het vlijen.

abſchicken, ſchw. (h.) = af-, weg- of verzenden; afvaardigen. **Abſchickung**, w. = verzending, afvaardiging.

abſchieben, ſt. (h.) = af- of wegschuiven; er wilł eš von ſich a. = hij wil er zich afmaken, het van zich afschuiven; einen a. = iem. afkegelen, meer kegels omgooien dan een ander; (f.) = zich uit de voeten maken.

Abſchied, m. —(e)s, —e = afscheid, heengaan; onslag, afscheid, verlof; eindoordeel (v. een vergadering); reces; einem den A. geben = iemand ontslag geven, hem ontslaan; hinter der Türe A. nehmen = zonder afscheid weggaan, met de Noorderzon vertrekken. **Abſchiedsaudienz**, w. = afscheidsaudiëntie. **Abſchiedsbeſuch**, m. = afscheidsbezoek. **Abſchiedsgeſuch**, f. = verzoek om ontslag. **Abſchiedszeugniſſ**, f. = getuigschrift.

abſchiefern, ſchw. (h.) = afschilleren, afbla(d)deren; ſich a. = afschilleren, afvallen in schillfers. **Abſchieferung**, w. —, —en = afschillering.

abſchieſen, ſchw. (h.) = afloeren.

abſchieſen, ſchw. (h.) = opmeten, afmeten; ein Rad a. = den band van een rad afnemen. **Abſchieſer**, m. —s, — = opmeter.

abſchieſen, ſt. (h.) = afschieten, lossen; af- of wegschieten; ein Revier a. = een jachtgebied afschieten, al het wild dood; einen a. = iem. afschieten, beter schieten dan hij; (f.) = afloopen, snel afstroomen, neerstorten; steil afloopen; verschieten, verkleuren.

abſchiſſen, ſchw. (f.) = vertrekken, de haven verlaten, onder zeil gaan.

abſchinden, ſt. (h.) = (af)villen, (af)stroopen; einem etw. a. = iem. iets afpersen; ſich a. = zich afbeulen, zich lam werken.

abſchirren, ſchw. (h.) = uitspannen, aftuigen, ontuigen. **Abſchirrung**, w. = het ontuigen.

abſchladten, ſchw. (h.) = slachten, kelen; afmaken (ook *ſla.*).

Abſchlag, m. = het omhouwen, vellen; het omgehouwene, geveld; dieſes Biſtort hat einen Güten a. = heeft veerkrachtige banden; matrijs; afgeschoten vertrekje; aloop, uitwatering, verlaat; aftrek, mindering; auf A. = in mindering van rekening. **abſchlagen**, ſt. (h.) = afslaan, afhouden; (een steiger, een brug) afbreken; afschutten, afschieten; afslaan, terugslaan, afweren, pareeren; einem etw. a. = weigeren; daš kann man nicht a. = dat kan men niet weigeren, afslaan; kein Waſſer a. = loozen; (f. u. h.) = afslaan, in prijs dalen; veeren, terugstuiten; den aſtocht ſlaan. **Abſchlagen**, f. od. **Abſchlagung**, w. = het afslaan, weigering, afslag. **abſchlagig** = weigerend, afwijzend; eine abſchlagige Antwort erhalten = a. beſchieden werden = afgewezen worden, een weigering ontvangen. **abſchlaglich** = bij (op) afbetaling, in mindering = auf Abſchlag. **Abſchlagsanleihe**, w. = leening tegen jaarlijksche aflossing, met annuïteiten. **Abſchlagszahlung**, w. = betaling op afrekening.

abſchlammern, ſchw. (h.) = uitbaggeren, doorsteken; (erts) wasschen. **Abſchlammung**, w. —, —en = uitbaggering, wassching.

I. abſchleifen, ſt. (h.) = af-, wegslijpen, slijpen, scherpen, wetten; polijsten, glad maken; afslijten, uitslijten; eine abgeſchliffene Münze = een afgesleten munt.

II. abſchleifen, ſchw. (h.) = af- of wegsleepen, op een slede vervoeren; af-, stuksleepen. **Abſchleifung**, w. —, —en = het (af)slijpen, het wegsleepen. **Abſchleifer**, m. = slijper, polijster. **Abſchleiffel**, f. —s = slijpsel.

abſchleimen, ſchw. (h.) = van slijm zuiveren; (viſch) spenen; (suiker) afschuimen, zuiveren. **Abſchleimung**, w. —, —en = zuivering.

abſchleifen, ſt. (h.) = afslijten, slijten.

abſchleppen, ſchw. (h.) = afsleepen, stuksleepen, afdragen; wegsleepen.

abſchlichten, ſchw. (h.) = effenen, gladvlijen, opschaven.

abſchließen, ſt. (h.) = losmaken, ontketenen, van de ketenen bevrijden; afsluiten, afzonderen; eine Tür, eine Anleihe, einen Handel, einen Vertrag a. = sluiten; ein Geſchäft a. = afsluiten, tot stand brengen; die Handlungsbücher a. = in orde brengen, afsluiten; mit einem Deficit a. = met een deficit sluiten; mit einem a. = afrekenen; ſich a. = zich afzonderen, zich opsluiten. **abſchließlich** = afdoend, beslissend, definitief. **Abſchließung**, w. = afsluiting, afzondering, regeling. **Abſchluß**, m. = het sluiten (v. een verdrag, v. de debatten), beëindiging; eine Sache zum A. bringen = beëindigen; zum A. kommen = tot een besluit, een einde komen; der A. einer Rechnung = het afsluiten van een rekening, de balans. **Abſchlußwechſel**, m. = appoint.

abſchmaſen, ſchw. (h.) = aanhoudend kussen, zoenen.

abſchmaufen, ſchw. (h.) = opeten, opsmullen; ophouden met smullen.

abſchmeden, ſchw. (h.) = (het eten) proeven; er ſchmedt dem Wein die Jahre ab = hij proeft aan den wijn hoe oud die is; slecht smaken; abſchmedend = bedorven.

abſchmeiſeln, ſchw. (h.) = afvleien.

abſchmeiſen, ſt. (h.) = afsmijten.

abſchmelzen, ſchw. (h.) = af-, weg (laten) smelten; goed (laten) smelten. a. ſt. (f.) = los-, af- of wegsmelten. **Abſchmelzung**, w. = het afsmelten, afsmelting.

abſchmieden, ſchw. (h.) = af-, lossmeden; klaar komen met smeden.

abſchmierern, ſchw. (h.) = afknoeien, leelijk overschrijven, overladden; een brutale copie maken; smeer of vet afgeven, vlekken; ein abgeſchmieretes Buch = een compilatie, plagiaat; **Abſchmierer**, m. = nakladder; compiler.

abſchmuſen, ſchw. (h.) = verkleuren, vuil worden; afgeven (van versch gedrukte letters).

abſchnallen, ſchw. (h.) = afgespen.

abſchnappen, ſchw. (h.) = (een slot) los doen springen; (f.) = vanzelf los gaan, losspringen; blijven steken; er van doorgaan.

Abſchneidemaſchine, w. = snijmachine. **abſchneiden**, ſt. (h.) = afsnijden; einem den Hals, den Weg, den Rückzug, die Zufuhr a. = afsnijden; den Feind, die Verbindung a. = afsnijden; einem die Ehre, die Hoffnung a. = berooven van, ontnemen; daš Geſpräch a. = afsnijden, een einde maken aan. **Abſchneider**, m. = (af)snijder.

abſchnellen, ſchw. (h.) = los of weg doen

springen, (den haan) overhalen, (een pijl) afschieten; (f.) = losspringen, afgaan.
ab'fchnippeln, **ab'fchnippen** *od.* **ab'fchnip-
 peln**, fchw. (f.) = afsnipperen; (het haar) punten.
Ab'fchnitt, m. = het afsnijden; een afge-
 sneden stuk; segment; afdeeling, deel, hoofd-
 stuk, periode. **Ab'fchnittsfchein**, m. = coupon,
 wissel. **Ab'fchnittswinkel**, m. = snijdings-
 hoek.
ab'fchnittsweise = bij gedeelten, hoofdstuks-
 gewijze.
Ab'fchnitzel, f. --s, -- = spaander, splinter,
 snipper, afsnijfel. **ab'fchnitzeln** *od.* **ab'fchnitzen**,
 fchw. (f.) = afsnijden (hout of metaal).
ab'fchnüren, fchw. (f.) = losrijgen, losbinden;
 (met een koord) scheiden, afmeten, rooien,
 afhjnen, met de slaglijn afteekenen. **Ab'fchnü-
 rung**, w. --, --en = het losrijgen, het rooien,
 afhjnen.
ab'fchnurren, fchw. (f.) = afbedelen, afdeunen;
 (f.) = wegsnorren.
ab'fchnöpfeln, fchw. (f.) = afscheppen; das *ſ*ett
 von der Brühe a. = het beste afnemen, het
 vet van den ketel scheppen.
Ab'fchöß, m. = **Ab'fchößgeld**, f. = belasting
 op het landverhuizen. **ab'fchößpflichtig** =
 verplicht tot het betalen van die belasting.
ab'fchrägen, fchw. (f.) = schuin afsnijden;
 helling geven aan. **Ab'fchrägung**, w. --,
 --en = schuine afsnijding, het hellend maken.
ab'fchräumen, fchw. (f.) = afschaven, open-
 halen, openkrabben; (f.) = zich uit de voeten
 maken.
ab'fchräuben, fchw. (f.) = afschroeven, los-
 schroeven.
ab'fchröcken, fchw. (f.) = afschrikken, schuw
 maken, ontmoedigen; **ab'fchröckend** = afschrik-
 kend; einer *ſ*ich a. = een visch met azijn
 besprenkelen (vóór het bakken); glühendes
 Eisen a. = harden, temperen. **Ab'fchröckung**,
 w. --, --en = afschrikking, ontmoediging.
Ab'fchröckungssystem, f. = ontmoedigings-
 afschrikkingssysteem.
Ab'fchreibegeld, w. = overschrijversgeld
 of -loon. **ab'fchreiben**, ft. (f.) = afschrijven,
 uitschrijven, overschrijven; afboeken: einen
 Posten a. = een post uitdoen, afschrijven;
 ich habe mir fast die Finger abgeschrieben =
 afgeschreven; von wem haben Sie abgeschrie-
 ben? = van wien heb je overgeschreven?
 feiber muß ich Ihnen wieder a. = tot mijn
 spijt moet ik u weer afschrijven. **Ab'fchreiben**,
 f. *od.* **Ab'fchreibung**, w. = het afschrijven,
 afschrijving; overschrijven, plagiaat. **Ab'fchrei-
 ber**, m. = af- of overschrijver. **Ab'fchrei-
 berei**, w. = afschrijverij.
ab'fchreiben, ft. (f.) = af- of uitschreeuwen,
 af- of uitroepen; er hat sich den Hals, die Nichte
 abgeschrieben = hij heeft zich heesch, kapot
 geschreeuwd.
ab'fchreiten, ft. (f.) = afstappen (= meten);
 (f.) = afgaan, verlaten.
Ab'fchrift, m. = afschrift, copie; für gleich-
 lautende A. = voor copie conform, voor eens-
 luidend afschrift. **ab'fchriftlich** = volgens af-
 schrift.
ab'fchröpfen, fchw. (f.) einem Blut = kop-
 pen zetten.
Ab'fchrote, w. --, --en = steekbeitel, holle
 beitel, koubeitel. **ab'fchroteln**, fchw. (f.) =
 (een vat) op een rolplank (in den kelder)
 neerlaten; afhakken, afsteken; fijf stampen;

(de kanten v. een sloot e.d.) schuin maken.
Ab'fchrotmeißel, m. = **Ab'fchrote**.
ab'fchrubben, fchw. (f.) = afschrobben.
ab'fchultern, fchw. (f.) = van den schouder
 nemen.
ab'fchuppen, fchw. (f.) = afschubben, de
 schubben afdoen, schrappen.
ab'fchürfen, fchw. (f.) = afschaven, afkrabben.
ab'fchürzen, fchw. (f.) = vrij laten hangen
 (een opgeschorten rok e.d.).
Ab'fchuß, m. = het vallen (van water), het
 afgaan (v. een geweer); helling, steilte. **ab'f-
 chüßig** = hellend, aflopend, steil. **Ab'f-
 chüßigkeit**, w. --, --en = schuinite, helling.
ab'fchütteln, fchw. (f.) = afschudden, leeg-
 schudden.
ab'fchütten, fchw. (f.) = afwerpen, uit- of
 afschudden.
ab'fchützen, fchw. (f.) = (het water) schutten;
 (een machine) stoppen.
ab'fchwächen, fchw. (f.) = verzwakken, zwak-
 ker maken; verzachten. **Ab'fchwächung**, w. =
 verzwakking; verzachting.
ab'fchwären, ft. (f.) = afzweren, wegzweren.
ab'fchwärmen, fchw. (f.) = ophouden te zwer-
 men; (f.) = wegzweren.
ab'fchwarten, fchw. (f.) = van het zwaard
 ontdoen; (hout) kantig maken.
ab'fchwärzen, fchw. (f.) = zwart maken; zwart
 afgeven.
ab'fchwätzen, fchw. (f.) = (iem. iets) afpraten.
ab'fchwefeln, fchw. (f.) = geheel zwavelen;
 ontzwavelen.
Ab'fchweifen, m. = afdwaling, uitweiding, afwij-
 king. **ab'fchweifen**, fchw. (f.) = (de wasch)
 uitspoelen; (een plank) uithollen; (de cocons)
 in warm water leggen, ontgommen; (f.) =
 uitweiden, afdwalen. **Ab'fchweifung**, w. =
 ontgoming; uitweiding, afdwaling.
ab'fchwelen, fchw. (f.) = verkalken; gloeien.
ab'fchwemmen, fchw. (f.) = afspoelen; (een
 paard) in 't wed brengen; reinigen; (hout)
 vlotten. **Ab'fchwemmung**, w. -- = het vlot-
 ten, reinigen.
ab'fchwenden, fchw. (f.) = (een stuk grond)
 afbranden.
ab'fchwenten, fchw. (f.) = afwasschen, schoon-
 maken; (f.) = (af)zwenken. **Ab'fchwentung**,
 w. = zwenking.
ab'fchwimmen, ft. (f.) = af- of wegzwemmen;
 af- of wegdrijven.
ab'fchwindelnd, fchw. (f.) = af- of ontzwen-
 delen, afzetten.
ab'fchwinden, ft. (f.) = verkwijnen, wegwij-
 nen, uitteren.
ab'fchwingen, ft. (f.) = afschudden (het stof
 e. d.); *ſ*ich vom Pferde a. = van het paard
 springen.
ab'fchwischen, fchw. (f.) = (de huiden) in de
 zweetkist of zweetkuil doen.
ab'fchwören, ft. (f.) = (een eed) zweren, doen;
 (zijn geloof) afzweren; einen Diebstahl a. =
 zweren dat men onschuldig is aan diefstal,
 loochenen; den Teufel a. = het drinken af-
 zweren; dem Teufel a. = den duivel afzweren;
 dem Fürsten a. = zijn eed tegenover den vorst
 breken. **Ab'fchwörung**, w. --, --en = afzwe-
 ring, loochening.
Ab'fchwung, m. = afzwaai, afsprong, buite-
 ling.
Ab'fciße, w. --, --en = abscis; afgesneden
 deel van een lijn.
ab'fegeln, fchw. (f.) = af- of stukzeilen; (f.) =

af-, weg- of uitzeylen, onder zeil gaan. **Abfeglung**, w. -, -en = het afzeilen, vertrek. **abfegbar** = afzienbaar; begrijpelijk. **abfegen**, ft. (h.) = afzien, neerzien; von etw. a. = iets niet in aanmerking nemen, afzien van; htervon abfegen = afgezien hiervan, dat daargelaten; afkijken; das Ende ift gar nicht abzufegen = het eind is er niet van te overzien, het is een onbegonnen werk; begripen, bevatten, inzien; ich kann den Augen diefer Arbeit nicht a. = niet inzien; einem etw. a. = iets van iem. afkijken, afzien; er fieht es mir an den Augen ab = hij leest het in mijn oogen; man hat es auf mich abgefegen = op mij gemunt; die Gelegenheit a. = de gelegenheid waarnemen. **Abfegen**, f. = het afzien; bedoeling, plan, het afkijken; ohne A. = onafzienbaar; worauf geht Ihr A.? = wat is uw bedoeling? waarop doelt U? sein A. auf etw. haben = iets op het oog hebben.

Abfegide, w. -, = floretzijde, flozel.

abfegen, fchw. (h.) = afzeepen, zeepen, wafchen. **Abfegung**, w. -, -en = het (af-)zeepen.

abfegern, fchw. (h.) = (een mijnput) loodrecht uithollen; looden (met het dieplood); uitzijgen, afrijven. **Abfegerfchnur**, w. = de loodlijn, het koord.

abfegen, fchw. (h.) = af-, doorzijgen, filtrereen.

Abfegung, w. -, -en = af-, doorzijging, filtratie.

abfegn, unr. (f.) = af zijn, weg zijn. **Abfegn**, f. = afzijn, afwezigheid.

Abfegite, w. = achterzijde, achtergevel, keerzijde, verkeerde kant; zijbeuk (v. een kerk).

abfegtig = afgelegen, afgezonderd. **abfegts**, fchw. = ter zijde, achteraf. **abfegts**, Prap. = aan den kant (van).

abfenden, unr. (h.) = afzenden, zenden, verzenden; afvaardigen. **Abfender**, m. -s, - = afzender; **Abfenderin**, w. -, -nen = afzenderster. **Abfendung**, w. = zending, afzending. **Abfendungsart**, w. = plaats van afzending.

abfengen, fchw. (h.) = afzengen, afschroeiën.

abfenten, fchw. (h.) = afleggen, afzetten (loten in den grond leggen); uithollen, uitboren; **fich a.** (f.) = hellen. **Abfenter**, m. -s, - = afzetsel, loot, aflegger.

abfent = absent. **Abfentation**, w. -, -en = absentatie. **Abfententifte**, w. = absentenlijst.

abfentieren fich, fchw. (h.) = zich absentereen. **Abfentismus**, m. - = absentisme.

abfegbar = afzetbaar; leicht a. = gewild, wat veel gekocht wordt. **Abfegbarkeit**, w. - = afzetbaarheid. **abfegen**, fchw. (h.) = af- of wegzetten, ne(d)erzetten; (van het paard) afwerpen; ontslaan; verlagen, degradeeren, afdanken; (een som van 't budget) fchrappen; (munten) minderwaardig maken; (een kleedingstuk) afleggen; (waren) verkoopen, omzetten, flijten; afscheiden; (een vel druks) geheel zetten; (een kalf) spenen; een nieuwen regel beginnen, een alinea maken; een pauze maken, pauzeeren; (van gangen in mijnen) zich vertakken, uit de richting gaan; (van kleuren) afsteken; ohne die Feder abzufegen = zonder de pen neer te leggen; leicht abzufegen = zonder ophouden, in één adem; in één teug; vom Lande a. = afsteken; es wird Echfäge a. = er zullen slagen vallen; es wird etw. Echfönes a. = dat zal wat moois worden, geven;

fich von einem a. = zich van iem. ver af zetten.

Abfegung, w. -, -en = het afzetten, af-danking, ontslag; einfeitige A. = fchorfing; pauze, afbreking; het zetten; het spenen.

abfegeln, fchw. (h.) = afsikkelen, met den sikkel afsnijden.

Abfeght, w. -, -en = bedoeling, doel, plan, oogmerk; mit A. = met opzet; auf einen od. etw. Abfeghten haben = met iem. of iets wat voor hebben; er hat Abfeghten = hij heeft huwelijksplannen; in A. auf mich = wat mij betreft. **abfeghtlich** = opzettelijk; met bedoeling, met opzet, expres; abfeghtlicher Mord = moord met voorbedachten rade. **Abfeghtlichfeit**, w. -, -en = opzet, bedoeling. **abfeghtlos** = zonder opzet, zonder bedoeling, onopzettelijk. **abfeghtsvoll** = opzettelijk, verftrekkend.

abfegen, fchw. (h.) = (af)zeven, afziften.

abfegen, fchw. u. ft. (h.) = afkoken, uitkoken.

abfegen, ft. (h.) = afzingen, ten einde zingen.

abfegen, ft. (f.) = wegzinken.

abfegtern, fchw. (h.) = doorzijpelen, filtrereen, neerzijpelen.

Abfegth, m. -(e)s, -e = absint, alsom. **Abfegthin**, f. -s = absintine.

abfegen, ft. (h.) = afzitten, stukzitten; uitzitten; der Dieb figt feine Strafe ab = zit zijn straf af of uit; (een fchuld) afzitten; (f.) = afzitten, afstijgen (van 't paard); von einem a. = van iem. afzitten.

abfegfen, fchw. (f.) = er van door gaan, opkrassen.

abfegden, fchw. (h.) = afbetalen, uitbetalen (en afdanken).

abfeglut = absoluut, volstrekt. **Abfeglutien**, w. -, -en = absolutie; kwijtschelding van zonden. **Abfeglutismus**, m. - = absolutisme; onbepaalde heerschappij. **Abfeglutist**, m. -en, -en = absolutist. **abfeglutistisch** = absolutistisch. **Abfeglutium**, f. -s, -en = vrijfpraak; decharge. **abfeglutieren**, fchw. (h.) = vrijfpreken, kwijtschelden; af-, doorloopen (een fchool bijv.).

abfegnderbar = afzonderbaar, fcheidbaar.

abfegnderlich = eigenaardig, zonderling, vreemd, grillig; vooral, bovenal. **Abfegnderlichfeit**, w. -, -en = zonderlingheid.

abfegndern, fchw. (h.) = afzonderen, fcheiden; afscheiden; abgefegnderte Begriffe = afgetrokken, abstracte begrippen; **fich a.** = zich afzonderen, zich afscheiden. **abfegndernd** = afscheidend. **Abfegnderung**, w. = afzondering, fcheidung; afscheidung; abstractie. **Abfegnderungsgefäß**, f. = afscheidend- of afscheidingsvat. **Abfegnderungsvermögen**, f. = abftrahervermogen.

abfegnnig = van de zon afgekeerd.

abfegorbieeren, fchw. (h.) = abfegorbeeren; op- of inzuigen, op- of infslorpen; in zich opnemen.

Abfegorption, w. -, -en = abfegortie. **Abfegorptionsfähigkeit**, w., **Abfegorptionskraft**, m. = abfegortievermogen.

abfegpalten, fchw. u. ft. (h.) = afsplijten, afklooven; (f.) = fplijten.

abfegpänen, fchw. = spenen.

abfegpannen, fchw. (h.) = ontspannen, loslaten (een veer e.d.); (de paarden of den wagen) af- of uitspannen; meten (met den span); abgefpannt = verzwakt, verslapt, uitgeput, af.

Abfegpannung, w. = het ontspannen, loslaten; verzwakking, verslapping, uitputting; het uit- of afspannen.

ab'sparen, [d]w. (h.) = ontzeggen; etw. seinem Munde a. od. sich etw. vom Munde a. = iets uit zijn mond sparen.
ab'speifen, [d]w. (h.) = spijzigen; gedaan eten, afeten; etnen mit leeren Worten a. = afscheppen.
ab'speuen = abspäuen.
ab'spenfig = ontrouw, avallig, afkeurig.
ab'sperren, [d]w. (h.) = afsluiten, versperren, blokkeeren; (het licht) onderscheppen. **Ab'sperrhahn**, m. = afsluitkraan. **Ab'sperrklappe**, w., **Ab'sperrventil**, f. = afsluitklep. **Ab'sperrung**, w. = afsluiting, versper-ring, afzondering.
ab'spiegeln, [d]w. (h.) = afspiegelen, terugkaatsen. **Ab'spiegelung**, w. = afspiegeling, weerkaatsing.
ab'spielen, [d]w. (h.) = afspelen, ten einde spelen, uitspelen; gedaan spelen.
ab'spinnen, ft. (h.) = afspinnen; ophouden met spinnen.
ab'spizen, [d]w. (h.) = afpunten, de punt of spits afnemen; puntig maken, aanpunten.
ab'splintern, [d]w. (h.) = (doen) afsplinteren; (f.) = afsplinteren.
Ab'sprache, w. = afspraak, overeenkomst.
ab'sprechen, ft. (h.) = afspreken, overeenkomen; ontzeggen; ontnemen; bespreken; een oordeel uitspreken; wer wird ihm Mut a. ? = wie zal ontkennen, dat hij moed bezit? einem das Leben a. = iem. ter dood veroordeelen; die Ärzte haben ihm das Leben abge-sprochen = de dokters hebben hem opgegeven; einem alle Hoffnung a. = ontnemen; er ist sehr geneigt über alles abzusprechen = hij is zeer geneigd over alles een (meesterachtig) oordeel uit te spreken. **Ab'sprecher**, m. = iemand die op meesterachtigen toon over alles een oordeel uitspreekt, pedant. **Ab'sprecherer-ci**, w. -, -er = hebbelijkheid om over alles een beslissend oordeel te vellen, vitzucht, vitterij. **ab'sprecherisch** = beslissend, meesterachtig.
ab'spreizen, [d]w. (h.) = stutten, onderschragen.
ab'springen, [d]w. (h.) = doen of laten (af-)springen; (f.) = wegrennen.
ab'springen, ft. (f.) = afspringen, afbreken, losspringen; terugspringen; von einem Gegenstand a. = plotseling van een onderwerp afstappen; gegen etw. a. = afsteken; sich a. = zich af-, moe(de) springen.
ab'spritzen, [d]w. (h.) = afsputten, spuiten op, wegspuiten, wegspatten; (f.) = afspatten, terugspatten.
Ab'sproß od. **Ab'sproßling**, m. = spruit, afstammeling. **ab'sprossen**, [d]w. (f.) = afstammen.
Ab'sprung, m. = sprong, zijsprong; plotse-linge verandering (van meening e. d.); [afdwal-ing;] tegenstelling. **Ab'sprungswinkel**, m. = hoek van uitval of terugkaatsing.
ab'spulen, [d]w. (h.) = afhaspelen, afwinden.
ab'spülen, [d]w. (h.) = afspoelen, afwasschen; wegspoelen.
Ab'spüler, m. = afhaspelaar, afwinder.
Ab'spüllicht, f. -s = spoelwater; spoeling.
Ab'spülung, w. -, -er = afspoeling; het wegspoelen, afspoelen (van de oevers bijv.).
ab'spüren, [d]w. (h.) = bespieden.
Ab'stamm, m. = afstammig, nakomeling-schap, afstammeling]. **ab'stammen**, [d]w. (f.) = afstammen, afkomstig zijn, stammen; afgeleid zijn. **Ab'stammung**, w. -, -er = afstam-ming, afkomst, afleiding.

ab'stampfen, [d]w. (h.) = afstampen, voldoende stampen.
Ab'stand, m. = afstand, tusschenruimte; onderscheid, tegenstelling, contrast; von etw. Ab-stehen = afstand van iets doen, van iets afzien.
Ab'ständer, m. = doode boom. **ab'ständig** = bedorven, oud, vergaan.
Ab'standsgeld, f. = afkoopsom. **Ab'standswinkel**, m. = hoek van afwijking, afstandshoek.
ab'stapeln, [d]w. (h.) = afstapelen; (f.) = er van doorgaan, de plaat poetsen.
ab'statten, [d]w. (h.) = (een bezoek) afleggen, maken, brengen; [(dank) betuigen; etnen seinem Glückwunsch a. = iem. gelukwenschen; eine Schuld a. = afloen; einem Bericht a. = iem. verslag doen]. **Ab'stattung**, w. -, -er = het afleggen, het brengen, het doen.
ab'stauben, [d]w. (h.) = afstoffen, stoffen, stof afnemen. **Ab'stauber**, m. -s, -er = stoffer, stofvarken.
ab'staupen, [d]w. (h.) = zweepen, geeselen.
Ab'stecheisen, f. = afsteekijzer (van tuiniers), snoeimes, schaafmes; schrapmes.
ab'stechen, ft. (h.) = afsteken; Rajen a. = zoden steken; ein Schmeiß a. = kelen, slach-ten; den Wein a. = aftappen; einen Tisch a. = aftappen; das Wasser a. = een anderen loop doen nemen, afleiden; eine Karte a. = (af-)troeven; etnem (den Wind) a. = iem. de loef afsteken, het van iem. winnen; Wasser a. = naprikken; eine Zeichnung a. = graveeren, steken; gegen od. von etw. a. = afsteken tegen; (f.) = afsteken (van land bijv.). **Ab'stecher**, m. = uitstapje; zijsprong (fig.).
Ab'stecheisen, f. = ijzeren staak of pen (om de rooilijn af te zetten). **ab'stecken**, [d]w. (h.) = losmaken, lossteken (nl. wat vastgespeld was); met paaltjes afzetten, afbakenen. **Ab'steckleine**, w. = richtsnoer. **Ab'stecklinie**, w. = richtlijn. **Ab'steckstahl**, m. **Ab'steckstab**, m. = bakenstok, afsteekpaal, jalon, piketpaal. **Ab'steckung**, w. -, -er = het afbakenen, jalonneeren.
ab'stehen, intr. (h.) = afstaan, overlaten; eine Stunde a. = een heel uur staan; (f.) = (van iets) af staan; von seinem Rechte, von einem Vorhaben a. = afzien van, laten varen; on-frisch worden, bederven, verschalen; abge-standenes Bier, abgestandener Wein = bedorven bier, verschaalde wijn; abgestandene Fische = bedorven visch.
ab'stehlen, ft. (h.) = af-, ontstelen; er fließt dem lieben Gott die Zeit ab = hij verknoeit zijn tijd met niets doen.
ab'steifen, [d]w. (h.) = stijven, doorhalen; steunen, schragen, stutten, schoren.
ab'steigen, ft. (f.) = afstijgen, afklommen; (bij iem.) afstappen; absteigende Linie = afda-lende lijn. **Ab'steigequartier**, f. = pleister-plaats, tijdelijk verblijf, optrekje, pied-à-terre.
Ab'steigung, w. = het neerdalen, afstijgen; sluipgang; daling, descensie.
ab'stellen, [d]w. (h.) = neerzetten, wegzetten, verwijderen, (van iets) af zetten; eine Maßlinie a. = stil laten staan, stoppen; Maßfände a. = afschaffen, een einde maken aan. **Ab'stellung**, w. = afschaffing, opheffing, intrekking.
ab'stammen, [d]w. (h.) = afsteken (met den beetel).
ab'stempeln, [d]w. (h.) = afstempelen. **Ab'stem-pelung**, w. - = het afstempelen, stempelen.
Ab'stention, w. - = onthouding, afstand.
ab'steppen, [d]w. (h.) = stikken, doornaaien.

absterben, ft. (f.) = afsterven, overliden; uitsterven; uitteren; wegwijnen; verstijven.
absturen, fchw. (f.) = afsturen; a. (f.) = afvaren.
Abstrich, m. = het naprikken, het nageprikte; het aftappen, de uitloop (van gesmolten metaal); tegenstelling, contrast; einen greifen A. von, tegen etw. maden, bilden = een scherp contrast met iets maken.
abstrichen, fchw. (f.) = na- of afborduren.
Abstrich, m. = het nederdalen, het afklimmen, afklim.
abstimmen, fchw. (f.) = stemmen (een instrument); zijn stem uitbrengen, stemmen; über einen a. = iem. ballotteeren. **abstimmtig** = ontstemd, valsch; von einem a. sein = het niet met iem. eens zijn. **Abstimmung**, w. = stemming; namentliche A. = hoofdelijke stemming; zur A. fchreiten = tot stemming overgaan; etw. zur A. bringen = in stemming brengen. **Abstimmungsmodus**, m. = wijze, manier van stemmen.
abstinere = onthoudzaam, matig, abinent.
Abstinenz, w. = onthouding, matigheid.
Abstinenzler, -s, -en = geheel-onthouder, afschaffer. **Abstinenztag**, m. = vastendag.
abstinieren sich, fchw. (f.) = zich onthouden.
abstoßern, fchw. (f.) = afstossen.
abstoßern, fchw. (f.) = (met den tandenstoker het tandvleesch) afstooten, afpeuteren.
abstoßen, fchw. (f.) = een nieuwen bijenkorf vullen.
abstoppen, fchw. (f.) = stoppels lezen, onstoppen; nalezing houden, het overgeblevene inzamelen.
Abstoßreifen, f. = schaaftmes, schraapmes, schoemes. **abstoßen**, ft. (f.) = afstooten, afduwen, afslaan, afkanten; afschaven; terugstooten, stuiten; eine Stunde a. = een uur uitsparen; (f.) = afstooten, afvaren. **abstoßend** = stootend, stuitend. **Abstoßung**, w. -, -en = het afstooten, afslaan, afstooting.
Abstrac'tum = Abstraktum.
abstrafen, fchw. (f.) = afstraffen. **Abstraffung**, w. -, -en = afstraffing.
abstrahieren, fchw. (f.) = abstraheeren, in gedachte afzonderen; von etw. a. = afzien van, buiten beschouwing laten.
Abstrahl, m. = weerkaatste straal, afschijn.
abstrahlen, fchw. (f.) = afstralen, weerkaatsen. **Abstrahlung**, w. = weerkaatsing.
abstrakt = abstract. **Abstraktion**, w. -, -en = abstractie; afgetrokken begrip. **Abstraktionsvermögen**, f. = abstractievermogen. **Abstraktum**, f. -(s), .ta, = abstractum, abstract substantief; 't afgetrokkene.
absträngen, fchw. (f.) = uitspannen.
abstreben, fchw. (f.) (vom Mittelpunkte) = (het middelpunt) vlieden.
Abstreich, m. = afslag, afmijning. **abstreichen**, ft. (f.) = af- of wegstrijken; uitstrijken, wegnemen; afschaven, afschrappen; das Feld a. = het veld afstroopen.
abstreifen, fchw. (f.) = afstroopen, villen, vellen; die Handfläche a. = uitrekken; er hat den alten Sünden abgestreift = afgelegd, uitgedaan; (f.) = afspringen; die Kugel streifte vom Knopfe ab = sprong (schampte) op den knoop af; vom Wege a. = afdwalen. **Abstrichtung**, w. -, -en = het afdoen, aftrekken, afstroopen.

abstreiten, ft. (f.) = betwisten, ontsrijden; door twist of proces ontnemen.
Abstrich, m. = het afgestrekene; afrek, vermindering; metaalslak.
abstrichen, fchw. (f.) = afbreien.
abstriegeln, fchw. (f.) = roskammen.
abströmen, fchw. (f.) = af-, neerstroomen; uiteengaan, zich verspreiden.
abstrus = duister, moeilijk te verstaan, verward.
abstückeln, **abstücken**, fchw. (f.) = tot stukjes maken, afbrokkelen.
abstrufen, fchw. (f.) = trapsgewijze uithouwen; rangschikken. **Abstrufung**, w. -, -en = rangschikking, op- of afklimming, gradatie; terras.
abstülpen, fchw. (f.) = (den hoed) neerslaan.
abstumpfen, fchw. (f.) = afstoppen (eig. en fig.); korten, kortstaarten; knotten; (de hoeken) verzachten; verstoppen, ongevoelig maken; sich a. = verstoppen, ongevoelig worden.
Abstumpfung, w. -, -en = afstomping, verstomping, dofheid.
Absturz, m. = val, het neerstorten; steille.
abstürzen, fchw. (f.) = nederwerpen, nederstorten; (f.) = nedervallen, nederstorten; steil afhellen.
abstutzen, fchw. (f.) = (boomen) toppen, knotten; (den staart van een paard) korten.
abstutzen, fchw. (f.) = stutten, schoren, ondersteunen.
absuchen, fchw. (f.) = af- of wegzoeken; doorzoeken; das Terrain a. lassen = het terrein goed laten onderzoeken.
Absturz, m. -(e)s, -e = afkooksel; het afkoken.
abstühnen, fchw. (f.) = afboeten.
absturd = bespottelijk, absurd. **Absturdität**, w. -, -en = absurditeit; bespottelijkheid.
Absturz = Absturz.
Absturz = Absturz.
Abst, m. -es, Abste, = abt.
abtafeln, fchw. (f.) = betimmeren, beschielen (met hout), lambrizeeren.
abtafeln, fchw. (f.) = aftakelen, ontakelen.
Abtafelung, w. -, -en = aftakeling.
abtanzeln, fchw. (f.) = afdansen, uitdansen; wegdansen.
abtauen, fchw. (f. u. f.) = dooien, ontdooien.
abtaumeln, fchw. (f.) = af- of wegtuimelen, heenwaggelen.
Abtei, w. -, -en = abdij.
abteilen, fchw. (f.) = af-, indeelen, scheiden; in Grade a. = in graden afdeelen. **Abteilung**, w. = indeeling, afdeeling, scheiding, afscheiding. **Abteilungsvoortseher**, m. = afdeelingsschef. **Abteilungszeichen**, f. = afdeelteeken, dwarsstreepje.
abteufen, fchw. (f.) = (een mijnschacht) uithollen, dieper maken.
Abtin *od.* **Abtiffin**, w. -, -nen = abdis.
abtlich = abtelijk.
abtöten, fchw. (f.) = kastijden; doen afsterven, doodden. **Abtötung**, w. = kastijding, dooding.
Abtrab, m. = detachment. **abtraben**, fchw. (f.) = wegdraven.
abtragen, ft. (f.) = af- of wegdragen; afruimen; (een muur) verlagen; (een brug, een gebouw) wegbreken; (een beugel) vlak maken, effenen; (een schuld) afdoen, aflossen; (een kleedingstuk) afdragen, afslijten; sich a. = afslijten. **Abtragung**, w. = het af-

wegbreken, het wegdragen, afhemen; het effenen; afdoening, aflossing.
abträufeln, fchw. (f.) = afdruppelen, afdruppelen.
Abtreibmittel, f. = afdrijvend middel. **abtreiben**, ft. (h.) = af- of wegdriven, wegdragen; uitdrijven; einen Wald a. = een bosch afloopen, afjagen; das Geftein a. = de losse deelen van de rots doen vallen, de groote steenen opnemen; (paarden) afbeulen; a. (f.) = afdriven, van de koers raken. **abtreibend** = af- of uitdrijvend, afvoerend. **Abtreiber**, m. = flijnscheerder; afdrijver (van metalen). **Abtreibung**, w. —, —en = terugdrijving, het afdriven; het afbeulen.
abtrennbar, **abtrennlich** = (af)scheidbaar. **abtrennen**, fchw. (h.) = (af)scheiden; los-tornen, aftornen. **Abtrennung**, w. = (af)scheiding, verdeling; het aftornen.
abtretbar = vervreemdbaar. **abtreten**, ft. (h.) = aftreden, aftrappen; den Schnee von den Füßen a.; die Schuhe a. = afloopen; einen Weg a. = afstappen, met stappen aanwijken; Ton a. = treden; einem etw. a. = iem. iets afstaan, overgeven; (f.) = altreden, heengaan; vom Schauplatz a. = van het tooneel verdwijnen; der König, das Ministerium ist abgetreten = de koning heeft afstand gedaan, het ministerie is afgetreden; vom Glauben, vom rechten Wege a. = het geloof, den rechten weg verlaten. **sich** die Füße a. = zijn voeten af- (= schoon) trappen. **Abtreter**, m. = die afstaat, afreedt. **Abtretung**, w. —, —en = afstand.
abtriefen, ft. u. fchw. (f.) = afdruppen, afdruppelen.
Abtritt, w. = drift, afdrijving; wrak; afwijking van den koers (v. een fchip); wei(de)-recht.
abtrinken, ft. (h.) = afdrinken.
abtrippeln, fchw. (f.) = af- of wegtrippelen.
Abtritt, m. = het aftreden, heengaan; afstand; trede, trap; beste-kamer, zekere plaats; de struiken, door een gejaagd wild neergetreden. **Abtrittfeger**, m. = nachtwerker, put-, sekreetruimer. **Abtrittgrube**, w. = beerput, zinkput. **Abtrittsäumer** = Abtrittfeger.
abtrofnen, fchw. (h.) = droog maken, afdrogen, afvegen; (f.) = droog worden, drogen; verdorren en afvallen.
abtroffen, fchw. (f.) = weggaan, afzakken, afdruppen.
abtrommeln, fchw. (h.) = aftrommelen; einen Bienenhof a. = wegslaan, wegtrommelen (de bijen); den terugtocht, den aftocht slaan.
Abtropfbau, w. = druipplank, aanrechtbank.
abtropfen od. **abtröpfeln**, fchw. (f.) = afdruppen, afdruppelen. **Abtropfrog**, m. = druipbak.
abtrogen, fchw. (h.) = afdreigen, afpersen.
abtrumpfen, fchw. (h.) = aftrouwen; norsch afwijzen.
abtrünnig = afvallig, ontrouw. **Abtrünnigkeit**, w. = afvalligheid, afval, ontrouw.
abtumeln, fchw. (h.) = (een paard) oefenen, afrijden; **sich** a. = zich afslooven.
abtum, unr. (h.) = af- of wegdoen; eindigen, ten einde brengen, afdoen; (een dier) afmaken, doden; (een misdadiger) terechtstellen; die Hand von einem a. = de hand van iem. aftrekken; die Sache ist abgetan = uit. [**sich** einer (von einer) Sache a. = zich van iets ontdoen.]

abtünchen, fchw. (h.) = afwitven.
abtupfen, fchw. (h.) = afdrogen (met pluksel, watten e. d.), afbetten.
abtuschen, fchw. (h.) = afteekenen met Oost-Indische inkt.
Abundanz, w. — = overvloed.
aburteilen, fchw. (h.) = (bij vonnis) ontzeggen; einen a. = iem. oordeelen, het eindoordeel over hem uitspreken; über einen a. = einen a. = voorbarig oordeelen; er will über alles a. = hij wil over alles een oordeel uitspreken.
abverlangen, fchw. (h.) = begeeren van.
abviereen, fchw. (h.) = vierkant maken, hoeks bewerken; viereen (een touw). **Abviereung**, w. —, —en = het vierkant maken; het viereen.
abviieren, fchw. (h.) = (met het oog) meten, schatten, vizeeren.
abwachen sich, fchw. (h.) = zich met waken aftobben.
abwägen, ft. (h.) = (af)wegen; overwegen; feine Worte a. = afwegen, afmeten; einö gegen das andre a. = het een tegen het andere afwegen, afmeten. **Abwäger**, m. —s, — = waterpasser, niveleur. **Abwägung**, w. —, —en = het (af)wegen, het niveleeren.
abwalfen, fchw. (h.) = (af)walken, vollen.
abwalzen, fchw. (h.) = afwalzen; met de wals effenen, rollen.
abwälzen, fchw. (h.) = afrollen, wegrollen, af-, wegwentelen; eine Schuld von sich a. = zich van een schuld ontlasten; jeden Verdacht von sich a. = alle verdenking van zich werpen.
Abwälzung, w. —, —en = overbrenging (in rechten), devolutie.
abwammen, fchw. (h.) = afranselen, uitkloppen.
abwandelbar = vervoegbaar, buigbaar. **abwandeln**, fchw. (h.) = vervoegen, (ver)buigen.
Abwand(e)lung, w. —, —en = vervoeging, (ver)buiging.
abwandern, fchw. (f.) = heen- of wegtrekken, heengaan.
abwanfen, fchw. (f.) = heen- of wegwankelen.
abwarten, fchw. (h.) = afwachten, wachten; [verzorgen, oppassen; sein Amt a. = zijn betrekking (goed) waarnemen]; eine abwartende Haltung, Politif = een afwachtende houding, politiek.
abwärts = afwaarts, naar beneden; abwärts fahren = bergaf rijden, stroomaf varen; es geht a. mit ihm = het gaat met hem bergaf, hij is aan het aftellen, aftakelen (wat zijn leeftijd, zijn gezondheid betreft) of hij gaat achteruit (met zijn zaken); a. des Flüßes = de rivier, den stroom af. [**Abwartung**, w. — = afwachting; zorg, verpleging, waarneming.]
abwaschen, ft. (h.) = afwasschen, schoonwasschen. **Abwaschung**, w. —, —en = afwassching, zuivering.
abwässern, fchw. (h.) = afwateren, ontwateren, draineeren; in 't water zetten (v. haring e. d.); helling of schot geven (een dak, een dorpel bijv.).
abwehen, ft. u. fchw. (h.) = afweven.
abwechfeln, fchw. (h.) = afwisselen; veranderen; aflossen; mit einander a. = elkaar afwisselen, aflossen; die Stimme a. = moduleren. **abwechfelnd** = afwisselend, veranderlijk; wisselend (rijm); beurtelings. **Abwechfel(c)lung**, w. —, —en = afwisseling, verandering, verscheidenheid, variatie, wisseling; zur Z. od. der Z. neuen = ter afwisseling, voor de verandering. **abwechfel(c)lung**

weife = beurtelings, bij afwisseling, afwisselend.

ab'wedeln, fchw. (h.) = afwaaieren, afwaaien met den vliegenwaaier.

Ab'weg, m. = zijweg, verkeerde weg, bijweg; auf Abwege führen, geraten = van 't rechte pad, op den verkeerden weg brengen; - afdwalen, - geraken (eig. en fig.). **ab'wegsam** = afgeleg.

ab'wehen, fchw. (h.) = afwaaien, doen afvliegen. **Ab'wehr**, w. = verweer, afweer, verwerping, verdediging, tegenweer, weerstand; voorbehoedmiddel. **ab'wehren**, fchw. (h.) = (iets) afweren, verdrijven; der Baum wehrt mich tegen de zon. **Ab'wehrung**, w. -, -en = Abwehr. **Ab'wehrungsmittel**, f. = voorbehoedmiddel.

ab'weiden, fchw. (h.) = afweken (wratten bijv.); **abw.**, f. (f.) = afwijken (van den rechten weg), handelen tegen (een gebruik); afdwalen (van het onderwerp); afwijken, declineeren (v. de magneetnaald); afdrijven (v. een schip). **ab'weichend** = afwijkend, verschillend. **Ab'weichung**, w. -, -en = afwijking, het uiteengaan, afdwaling; declinatie.

ab'weiden, fchw. (h.) = afweiden, afgrazen.

ab'weisen, f. (h.) = afwijzen, terugwijzen, afslaan, weigeren, afschepen; einen ganz kurz a. = iem. kort en bondig afwijzen; einen mit seiner Sprache a. = iem. zijn eisch ontzeggen. **Ab'weisung**, w. = afwijzing, weigering. **Ab'weisungsbeifeid**, m. = afwijzende uitspraak.

ab'weifen, fchw. (h.) = (af)witten; wit afgeven. **ab'welken**, fchw. (f.) = verwelken, verflensen, verlepven.

ab'wendbar = afwendbaar, vermijdelijk. **Ab'wendbarkeit**, w. -, -en = afwendbaarheid.

ab'wenden, uurr. u. fchw. (h.) = (de oogen, een gevaar, een slag) afwenden; seine Hand von einem a. = zijn hand van iem. aftrekken; einen von einem Vorhaben a. = iem. van een plan afbrengen; die Herzen a. = de harten vervreemden; sich von einem a. = iem. verlaten, zich van iem. afkeeren. **ab'wendig** = afkeerig; einen die Kunden a. machen = iem. zijn klanten afhalen, aftrouwen; einen von seinem Vorhaben a. machen = iem. van zijn voornemen doen afzien. **Ab'wendung**, w. = afwending; vervreemding; afwering.

ab'werfen, f. (h.) = afwerpen, neerwerpen; afgooien; das Joch a. = het juk afschudden; das Pferd wirft den Reiter ab = werpt den ruiter af; Herzen a. = renonce in harten maken; einen a. = beter of meer (oogen, kegels) werpen, gooien dan een ander; das Geschäft wirft nicht viel ab = brengt niet veel op; ophouden met jongen werpen.

ab'weifen = afwezig, absent; verstrooid; die Abwesenden bekommen ihr Recht = de afwezigen hebben ongelijk. **Ab'wesenheit**, w. - = afwezigheid; M. beim Appell = afwezenheid.

ab'weifen, fchw. (h.) = afwetten, afslijpen.

ab'wischen, fchw. (h.) = afpoetsen, goed poetsen; afrossen, aframmelen.

ab'wickeln, fchw. (h.) = afwikkelen, afwinden; ein Geschäft a. = tot een goed einde brengen, afwikkelen. **Ab'wickelung**, w. -, -en = afwikkeling, regeling.

ab'wiegen, fchw. (h.) = bevredigen, sussen, doen bedaren, kalmeeren. **Ab'wiegelung**, w. -, = bevrediging, kalmeering.

ab'wimpeln, fchw. (h.) = afwimpelen, ontwimpelen, den wimpel afnemen.

ab'winden, f. (h.) = afwinden, afwikkelen; aflaten (met een katrol). **Ab'winder**, m. -s, -, = haspelaar, garewinder. **Ab'windung**, w. = 't afwinden, afhaspelen, het neerlaten.

ab'winken, fchw. (h.) einem = iem. een afwijzend teeken geven.

ab'wirbeln, fchw. (h.) = afroffelen; losmaken (v. vioolsnaren bijv.).

ab'wirken, fchw. (h.) = afwerken; den Teig a. = het deeg goed kneden; (een stuk wild) afstroopen.

ab'wischen, fchw. (h.) = afvegen, afwisschen; den Tisch a. = schoonmaken. **Ab'wischer**, m., **Ab'wischlappen**, m., **Ab'wischluch**, f. = wisscher, wrijfdoek, wrijfap, stofdoek.

ab'wittern, fchw. (h.) = afruiken; ophouden met onweeren; (f.) = afvallen (door het weer).

ab'wöhnen, fchw. (h.) = afwonen (van, van); afwonen, uitwonen.

I. **ab'wollen**, fchw. (h.) = (huiden) ontharen, van wol ondoen.

II. **ab'wollen**, uurr. (h.) = (er) af willen.

ab'wuchern, fchw. (h.) = ont- of afwoekeren.

Ab'wurf, m. = het afwerpen; laatste worp; het afgeworpene, afval, uitschot; opbrengst.

ab'würfeln, fchw. (h.) = afdobbelen (met dobbelen afwinnen of meer oogen gooien dan een ander).

ab'würgen, fchw. (h.) = afworgen, afwurgen; wurgen.

Ab'wünien = Abewünien.

ab'zahlen, fchw. (h.) = afbetalen; voldoen; auf eine Schuld etw. a. = iets op een schuld afbetalen.

ab'zählen, fchw. (h.) = aftellen, afrekenen; aftrekken; een voor een tellen; etw. an den Knöpfen, an den Fingern a. = iets op of aan de knopen, de vingers natellen, aftellen; er kann es an den Fingern a. = hij kent het op zijn duimpje; das können Sie sich an den Fingern a. = dat kunt u gemakkelijk begripen, op uw vingers narekenen.

Ab'zahlung, w. = afbetaling, betaling op afrekening.

Ab'zählung, w. = aftelling, opsomming.

ab'zähnen, fchw. (h.) = de laatste tanden krijgen; de tanden verliezen; abgezähnt haben = alle tanden hebben.

ab'zanken, fchw. (h.) = aftwisten, afskijken; uitkijken.

ab'zapfen, fchw. (h.) = aftappen (wijn, bloed, water, een vat); einen a. od. einem Weib a. = iem. laten bloeden, iem. aderlaten. **Ab'zapfung**, w. -, -en, = aderlating, aftapping.

ab'zappeln sich, fchw. (h.) = zich afmatten met tegenspartelen, zich afspartelen.

ab'zäumen, fchw. (h.) = aftoomen, onttoomen.

Ab'zäumung, w. -, -en, = aftooming.

ab'zäumen, fchw. (h.) = afheinen, omheinen.

ab'zaufen, fchw. (h.) = afplukken, aftrekken (wol, haar, vederen e.d.).

ab'zehren, fchw. (h.) = uitteren, vermageren, verteren; (f.) = vermageren, uitteren; eine abzehrende Krankheit = een uitterende ziekte.

Ab'zehrung, w. = vermagering, uittering.

Ab'zeichnen, f. = onderscheidingsteeken, ken-

teeken; die W. der Würde = de teekens der waardigheid. **ab'zeichnen**, fchw. (h.) = afteekenen, nateekenen; merken, afbakenen, jalonneeren; sich a. = zich afteekenen, uitkomen.

der Berg zeichnet sich scharf an (od. gegen den

Simmel ab = teekent zich scherp aan of tegen den hemel af. **Abzeichnung**, w. = aftekening, nateekening, copie.

ab'zerren, fchw. (h.) = afrukken, aftrekken.

ab'zettein, fchw. (h.) = losmaken, afnemen (een weefsel).

Ab'ziehbogen, m. = verschoonblad, verschoonvel. **Ab'zieheifen**, f. = schraapmes; hekel.

ab'ziehen, ft. (h.) = af-, wegtrekken (de hand van iem.; zes van tien; iem. iets van zijn loon); abstraheeren; destilleeren; den Out bor einen a. = afnemen; den Schlüssel a. = uit (het slot) nemen; einen die Maske a. = afrukken; seine Wite von etw. a. = de oogen van iets afwenden; einen von seinem Borhaben a. = iem. van zijn voornemen afbrengen; ein Bett a. = een bed van de gordijnen enz. ontdoen; ein Tier a. = villen, (af)stropen; etw. vom Breite a. = iets van den prijs afdoen; Wein a. = aftappen; die Bohnen a. = afhalen; einen Vogel a. = trekken, afdrukken; ein Messer a. = aanzetten; eine Uhr a. = regelen, repasseeren; eine Karte a. = afnemen, keeren; (f.) = aftrekken, heengaan, wegtrekken; der Rauch zieht ab = de rook trekt weg; ohne Sang und Klang a. = met stille trom vertrekken; er mußte mit (anger Nase a. = met een langen neus weggaan, afzakken. **Ab'ziehen**, f. = het villen, stroopen; het aftrekken; het aftappen; het destilleeren; het vertrekken, heengaan; aftrekken (v. de wacht); het trekken, afdrukken.

Ab'zieher, m. = aftrekkende, buitenwaarts trekkende spier, aftrekspier, abductor; trekker, drukker. **Ab'zieherlohn**, m. = drukloon.

ab'zielen, fchw. (h.) auf etw. = op iets doelen, gemunt hebben.

ab'zimmern, fchw. (h.) = (hout) afkanten.

ab'zirkein, fchw. (h.) = afpassen, afmeten (met den passer en fig.). **Ab'zir(e)lung**, w. —, —en, = het afpassen, afmeten.

ab'zollen, fchw. (h.) = bij duimen afmeten; betalen (den tol der dankbaarheid, bijv.).

Ab'zucht, w. —, . . . zucht, = teelt; buis, afvoerpip, afvoerkanaal.

Ab'zug, m. = aftocht, terugtocht, vertrek; aftrek; afloop, uitloop; aftrek of debiet; druk, oplage; het aftrekken (v. een geweer); zum U. blasen = den aftocht blazen; in U. bringen = in mindering brengen, aftrekken. **ab'zuglich**: a. der Kosten = na aftrek van de onkosten.

Ab'zugsblech, f. = plaatje van den trekker (v. een geweer). **Ab'zugsbogen**, m. = proefblad, proef. **Ab'zugsflage**, w. = afvaartvlag. **Ab'zugsfreiheit**, w. = emigratievrijheid, recht van emigratie. **Ab'zugsgraben**, m. = afvoerkanaal, tochtsloot, afleidingsgracht. **Ab'zugskanal**, m. = riool, vertierweg, debouché. **Ab'zugsrinne**, **Ab'zugsröhre**, w. = goot, afvoerpip. **Ab'zugsquale**, w. = drukkertje, lichtertje (in uurwerken).

ab'zupfen, fchw. (h.) = afplukken, aftrekken, afpluizen, uitrafelen.

ab'zwaden, fchw. (h.) = afknippen, afknibbelen; einen aus (vom) Lohne etw. a. = iem. iets op zijn loon beknibbelen.

ab'zweigen, fchw. (h.) = scheiden, uiteen doengaan, vertakken; sich a. = zich vertakken, zich verdeelen. **Ab'zweigung**, w. —, —en = vertakking, tak; het uiteengaan.

ab'zweien, fchw. = abzwaden.

ab'zwingen, ft. (h.) = afdwingen

a. e. = anno corrente = in (van) 't loopende jaar. **Acacia** (spr. *akka:joe*), m. (s), s = mahonieboom.

accedie'ren, fchw. (h.) = toetreden.

Acceleration, w. — = versnelling, acceleratie.

accelerie'ren, fchw. (h.) = versnellen.

Accent, m. —(e)s, —e = klemtoon, toonteeken.

accent. Accent'lehre, w. = leer van den klemtoon. **Accentuation**, — = betoning, klemlegging, het plaatsen van toontekens, accentuatie. **accentuie'ren**, fchw. (h.) = accentueeren, met klem uitspreken, betonen.

Acceptif, f. —, — = ontvangbewijs, accep(is)e.

Accept, m. —(e)s, —e = aanneming, acceptatie (v. een wissel); geaccepteerde wissel.

acceptabel = acceptabel, aanneembaar, aannemelijk. **Acceptant**, m. —en, —en = aannemer, acceptant. **Acceptation**, w. —, —en = acceptatie, aanneming. **Acceptenbuch**, f. = acceptenboek. **acceptie'ren**, fchw. (h.) = aannemen, acceptueeren, honoreeren.

Access, m. . . fies, —fje = acces, toegang, toelating; acces, aanval. **Accessions'recht**, f. = recht van toeneming, van aanwas. **Accessiff**, m. —en, —en = surnumerair. **Accessit**, f. —(s), —(s) = accessit, bijprijs. **accessoirisch** = accessoir, bijkomstig. **Accessorium**, f. —(s), —rien u. . . ria = toebehooren, bijwerk.

Accidens, f. —, . . dentien u. . . benzien = het toevallige, toevallige baten. **accidentell** = accidenteel: toevallig. **Accidenz**, w. —, —en u. —ien = bijwerk in drukkerijen.

Accis'amt, f. = accijs-, belastingkantoor.

accis'bar = accijsbaar, belastbaar. **Accis'beamter**, m. = ambtenaar van de belastingen.

Acci'se, w. —, —en = accijs, verbruiksbelasting; accijskantoor. **Accis'einnahme**, w. = accijsontvangst. **Accis'einnahmer**, m. = ontvanger van den accijs. **accis'frei** = vrij van accijs. **Accis'freiheit**, w. = vrijdom van accijs. **Accis'inspektor**, m. = inspecteur van de indirecte belastingen.

Acclamation, w. —, —en = acclamatie, toejuicing, bijval; durch U. = bij acclamatie.

acclamie'ren, fchw. (h.) = toejuchien.

Acclimatization, w. —, —en = acclimatizatie.

Acclimatizie'ren sich, (h.) = zich acclimatizeeren. **Acclimatizierung**, w. = acclimatizatie.

Accolade, w. —, —en = accolade.

Accommodation, w. —, —en = accommodatie, aanpassing. **accommodie'ren**, fchw. (h.) = accommodueeren, schicken, aanpassen. **Accommodierung**, w. — = accommodatie.

Accompagnement, f. —s = begeleiding, accompagnement. **accompagnie'ren**, fchw. (h.) = accompagnueeren, begeleiden.

Accord, m. —(e)s, —e = accoord, samenklank; overeenstemming; overeenkomst, schikking; einen U. machen, treffen, (schließen) = een accoord maken; gerichtlich U. = rechterlijke schikking, accoord; im U. arbeiten = aangenomen werk hebben. **Accord'arbeit**, w. = aangenomen werk. **accordie'ren**, fchw. (h.) = accordeeren, een schikking maken; overeenstemmen. **Accord'ion**, f. —s, —s = accordion, handharmonika.

Accoucheur, m. —s, —e u. —s = accoucheur, vroedmeester. **Accoucheuse**, w. —, —en = accoucheuse, vroedvrouw.

accreditie'ren, fchw. (h.) = accrediteeren; iem. een krediet openen. **accreditiv**, f. —(e)s, —e = geloofsbrief, kredietbrief.

Accumulation, w. —, —en = accumulatie, opeenhooping, ophooping, opeenstapeling.
Accumulator, m. —s, —en = accumulator.
accumuleeren, fchiv. (h.) = accumuleeren, opeenhoopen.
accurat = nauwkeurig, juist, accuraat, precies, nauwgezet. **Accuratef'se**, w. — = nauwkeurigheid, nauwgezetheid.
Accusativ, m. —s, —e = accusatief, 4de naamval. **Accusativobjekt**, f. = lijdend voorwerp.
Acetat, f. —(e)s, —e = azijnzuur zout. **acetiſch** = azijnzuur. **Acetylſäure**, w. = azijnzuur.
Acetylen, f. —(e)s = acetyleen (een lichtgas). **acht!** = ach! och! o! ach ja! = wel zeker! mit Ach und Krach = met heel wat moeite.
Achaer, m. —s, — = Achaer. **achaiſch** = Achaeiſch. **Achaja**, f. = Achaea.
Achat, m. —(e)s, —e = agaat. **achaten** = agaten. **achatiſche ren**, fchiv. (h.) = met agaat-kleur voorzien, agatizeeren. **Achatſtefel**, m. = Egyptiſche ſteen. **Achatnatter**, w. = agaat-adder. **Achatſchnecke**, w. = agaatſlak.
Achel, w. —, —n = baard, haartjes (van korenaren).
Acheron, m. = Acheron (rivier in de onderwereld).
Achill, **Achilleſ**, m. = Achilles. **achilleiſch** = achillisch. **Achilleſtraut**, f. = duizendblad.
Achilleſferſe, w. = Achilleshiel (kwetsbare plek). **Achilleſſchijde**, **Achilleſſchne**, w. = Achillespees.
achromaſiſch = achromatiſch, kleurloos. **Achromatiſmuſ**, m. = achromatiſme.
achroniſch = achroniſch, tegenover de zon ſtaande.
Achſe, w. —, —n = as; ſpil; per A. = met een wagen, met een rijtuig, per as.
Achſel, w. —, —n = ſchouder; oksel; er nimmtſ auf die ſchulter A. = hij neemt het gemakkelijk op; einen über die A. anſehen = iem. over den ſchouder aanzien, uit de hoogte op iem. neerzien; auf beiden Achſeln tragen = twee partijen dienen, de hulk naar den wind hangen; die Achſeln od. mit den Achſeln zuſen = de ſchouderſ ophalen.
Achſelader, w.; **arterie**, w.; **band**, f. = ſchouderader; **slagader**; **band**.
Achſelbeen, f. = ſleutelbeen. **Achſelbrüſte**, w. = okselklier.
Achſelſchic, w.; **gelenk**, f. = ſchouderpees; **gewricht**.
Achſelöhle, w. = okselholte.
Achſelſchappe, w.; **pulſader**, w.; **ſchnur**, w.; **ſtrick**, f. = ſchouderklep; **slagader**; **band** (of: vangſnoeren); **ſtuk** (of: **bedekking**).
Achſelträger, m. = valsch man, dubbel mensch, weerhaan. **Achſelträgerei**, w. —, —en = dubbelhartigheid, huichelarij. **Achſelzucken**, f. = ſchouderophalen.
Achſenarm, m.; **blech**, f.; **drehung**, w. = aſiſchenkel (of -arm); **ſcheen**; **wenteling**.
Achſennagel, m. = luns, ſpie. **Achſenſtand**, w. = ſchuine ſtand of helling van de eclipica. **Achſenring**, m. = asring.
acht = acht; etwa a. Tage = zoowat acht dagen; in a. Tagen = in, binnen acht dagen; heute über a. Tage, heute vor a. Tagen = vandaag over, vandaag voor acht dagen; mit achten ſahren = met de acht rijden. **Acht**, w. —, —en = de acht (het cijfer).

I. Acht, w. — = ban, rijksban; einen in die A. tun, erſtären = iem. in den ban doen.
II. Acht = acht, opletendheid, beſchouwing; auf etw. achtgeben = acht op iets geven; gib acht! = geef acht, let op!; außer acht laſſen = niet in acht nemen, buiten beſchouwing laten; außer aller Acht laſſen = geheel over 't hoofd zien. ſich vor einem od. vor einer Sache in acht nehmen = zich voor iem. of iets in acht nemen, op zijn hoede zijn, oppassen; einer Sache od. auf eine Sache achtgeben = op iets letten.
acht = acht.
achtarmig; **äugig** = achtarmig; **oogig**.
achtbar = achtbaar, achtenswaardig. **Achtbarkeit**, w. — = achtbaarheid, deſtigheid.
achtbeinig; **blätterig**; **blumig** = acht-pootig; **bladig**; **bloemig**.
Achtbrief, m. = banbrief.
achte = acht; achtste; den od. am achten Mai = den achtsten Mei; Feinrich der Achte = Hendrik VIII. **Achtere**, f. —(e)s, —e = achthoek. **achtereckig** = achthoekig. **achtehalb** = achtstehalf. **Achtele**, f. —s, — = achtste, achtste deel, half verrel. **Achteleck**, m. = octant.
Achtele note, w.; **paufe**, w.; **taft**, m.; **tonne**, w. = achtste noot; a. rust; a. maat; a. ton.
achten, fchiv. (h.) = achten, ſchatten; (de wet, den ouderdom) eerbiedigen; achten, rekenen, houden voor; auf etw. a. = acht geven, letten op; einen gering a. = iem. gering ſchatten, minachten; er achtet daß Geld nicht = hij denkt licht over het geld; ich achte es für eine große Ehre = ik reken het voor een groote eer.
achten, fchiv. (h.) = verbannen, in den ban doen.
Achtere, m. —s, — = hert met acht takken aan zijn gewei, achtender.
achtens = ten achtste.
achtenswert = achtenswaardig, achtbaar.
Achter, m. —s, — = achtpenningſtuk, acht-kreutzerſtuk; achtlettergrep; achtender.
Achter, m. —s, — = verbanner. **Achterklärung**, w. = verbanning.
achterlei = achterlei.
achtſach (od. **ſäftig**); **ſächerig**; **ſingerig** = achtvoudig (of: **vuldig**); **hokkig** (of: **vak-kig**); **vingerig**.
achtſchüſig; **ſüſig** = achtvlakkig; **voetig**.
achtgeben, ft. (h.) = acht geven (zie Acht).
Achtgroſchenſtück, f. = achtgroſchenſtuk.
acht **hundert**; **jährig**; **jährlich** = acht honderd; **jarig**; **jaarlijkſch**.
achtkantig; **ſtappig** = achtkantig (of: **zijdig**); **vliezig**.
achtloſ (auf od. gegen) = achteloos, slordig, onachtzaam. **Achtloſigkeit**, w. = achteloosheid, slordigheid, onachtzaamheid.
achtmaal; **malig**; **männ(er)ig**; **monatlich** = achtmaal; **werf** (of: **maal herhaald**); **helmig**; **maandelijks(ch)**.
Achtpfünder, m. —s, — = achtponder.
Achträderig; **ſaitig** = achtwielig (of: **raderig**); **snarig**.
Achtfam (auf) = achtzaam, zorgvuldig, opletend. **Achtfamteit**, w. — = achtzaamheid, zorg, opletendheid.
achtſchüſig; **ſettig**; **ſilbig** = achtzijdig; **zijdig**; **lettergrep**.
achtſpaltig = in acht deelen geſpleten; in acht kolommen gedrukt. **achtſpännig** = met acht paarden. **achtſtündig** = achturig. **achtſtünd-**

lich = elke acht uur of om de 8 uur plaats hebbende. **achtigig** = achtdaagsch. **achtteilig** = achtdeelig.

Achtung, w. — = achting, aanzien, eerbied; acht, oplettendheid; bij eenen in A. stehen = bij iem. in aanzien staan; A. einflößen, A. gebieten = achting of eerbied inboezemend, indrukmakend; A. vor einem empfinden = achting voor iem. gevoelen. **Achtung!** = geeft acht!

Achtung, w. —, —en = verbanning. **achtungsvoll** = vol achting, achtend, met achting. **achtungswert** od. **achtungswürdig** = achtenswaard(ig). **achtungswidrig** = oneerbiedig.

achtwintig = achthoekig. **achtwöchentlich** = om de acht weken plaats hebbende. **achtwöchig** = van acht weken, achtweesch. **achtzählig** = achtandig. **achtzehn** = achttien. **Achtzehnder**, m. —s, — = hert met 18 takken, achttienender. **achtzehnjährig** = achttienjarig. **Achtzehnjährer**, m. —s, — = achttienponder. **achtzehnte** = achttiende. **Achtzehntel**, f. —s, — = achttiende (deel). **achtzehntens** = ten achttiende. **achtzeitig** = achtregelig, met acht rijen. **achtzig** = tachtig. **Achtziger**, m. —s, — = tachtiger; ein starker A. = een goede tachtiger; die achtziger Jahre = de jaren tusschen 1780-90 of tusschen 1880-90; eine flache A. = een flesch tachtiger (wijn van 1880). **achtzigjährig** = tachtigjarig. **achtzigste** = tachtigste. **Achtzigstel**, f. —s, — = tachtigste (deel). **achtzigstens** = ten tachtigste. **ächzen**, f. w. (h.) = zuchten, steunen.

Acker, m. —s, Acker = akker, veld; morgen (lands). **Ackerarbeit**, w. = veldarbeit. **ackerbar** = bebouwbaar. **Ackerbau**, m. = land- of akkerbouw; A. treiben = het landbouwbedrijf uitoefenen. **Ackerbaugesellschaft**, w. = landbouwmaatschappij. **Ackerbaukunde**, **Ackerbauwissenschaft**, w. = landbouwkunde, -wetenschap. **ackerbaukundig** = landbouwkundig. **Ackerbauhsule**, w. = landbouwschool. **Ackerbestellung**, m. = landbouw. **Ackerbrand**, m. = wilde tarwe. **Ackerbürger**, m. = landbouwer. **Ackererde**, w. = bouw-aarde. **Ackerfeld**, f. = bouwveld. **Ackerfrone**, w. = ploegdienst, hearendienst. **Ackergant**, m. = ploegpaard. **Ackergerät**, f., **Ackergerätschaften**, Pl. = landbouwgereedschap. **Ackergezeck**, f. = akkerwet. **Ackerholder**, —s, **Ackerholunder**, m. = wilde vlier. **Ackerkette**, w. = akkerklis, klitkervel. **Ackernecht**, m. = boerenknecht. **Ackerland**, f. = bouwland. **Ackerlattice**, m. = wilde latuw. **Ackerleine**, w. = ploegzeel. **Ackerlohn**, m. = ploegloon. **Ackermaß**, f. = akkermaat. **Ackerminze**, w. = akkermunt.

ackern, f. w. (h.) = beploegen, ploegen, het land bebouwen; hard of zwaar werken.

Ackerneffel, w. = witte, doove netel. **Ackerpflug**, w. = aardnoot. **Ackerpferd**, f. = ploegpaard. **Ackerrecht**, f. = landrecht, akkerrecht. **Ackerrettich**, m. = herik, wilde radijs, mierik. **Ackerroslein**, f. = adonisroosje, vuurroosje, duivelssoog. **Ackerrosman**, m. —(e)s, . . leute = landman, landbouwer. **Ackerreuer**, w. = akkerbelasting. **Ackerwalze**, w. = rol. **Ackerwerkzeug**, f. = ploegwerktuig, landbouwwerktuig. **Ackerwesen**, f. = landbouw, landbouwwezen. **Ackerwinde**, w. = akkerwinde. **Ackerwirt**, m. = landbouwer. **Ackerwirtschafft**, w. = landhuishoudkunde, landbouw.

Ackerzins, m. = landrente. **Ackerwurz**, w. = kalmoes.

acquirieren, f. w. (h.) = verkrijgen, verwerven. **Acquisition**, w. —, —en = het verwerven, het verworvene, aanwinst.

Act, **Actie** = Act, Actie.

Activum = Activum.

a. n. = a dato = van den dag van afgifte afgerekend.

a. d. = außer Dienst = buiten dienst.

a. d. = an der (bijv. a. d. Saale).

adagio (spr. -tjo) = adagio; das A. —(s), — = het adagio.

Adam, m. = Adam; den alten A. anzusehen = den ouden Adam afleggen. **Adamt**, m. —en, —en = Adamiet.

Adamsäpfel, m.; -holz, f. = adamsäpfel (ook: paradijsvijg); —hout.

adaptieren, f. w. (h.) = adapteeren, aanpassen.

adäquat = geheel overeenkomstig, adaequat.

addieren, f. w. (h.) = optellen. **Addition**, w. —, —en = optelling. **additionaal** = additioneel.

Adresse = Adresse.

ade! = vaarwel! adieu!

Adebar, **Adebar**, m. —(e)s u. —en —e(n) = ootievaar, eiber, adebaar.

Adel, m. —s = adel, adeldom.

Adelaide, w. = Adelaide, Adelheid, Aleida.

Adelbert, m. = Adelbert, Albert.

Adelgunde, w. = Adelgunde, Allegonde.

Adelheid, w. = Adelheid, Aleida, Alida.

adelig = edel, adellijk. **adelt**, f. w. (h.) = adelen, in den adelstand verheffen; veredelen.

Adelsbrief, m.; -buch, f.; -herrschafft, w. = adellsbrief (of: brief van adeldom); -boek; -heerschappij (of: aristocratie).

Adelskammer, w. = kamer der adelen.

Adelstand, m.; -stolz, m. = adellsstand; -trots.

Adelstolz = trotsch op zijn adeldom. **Adelzucht**, w. = adelzucht, zucht om van adel te zijn. **Adelstüchtig** = verlangend om tot den adel te behooren. **Adelstum**, f. —s = adeldom. **Adenographie**, m. — = adenographie: beschrijving der klieren.

Adept, f. —en, —en = ingewijde, adept; goudmaker, alchemist.

Ader, w. —, —u = ader (in het lichaam, in de aarde, in de bladeren, enz.); einet zur A. lassen = iem. aderslaten; poetische od. dichterlijke A. = poëtische of dichterlijke ader, dichtader; er hat keine A. dazu = daar heeft hij niet de minste neiging voor; es ist keine gute A. an ihm = er is geen goed haar aan hem; er hat keine A. von seinem Vater = hij heeft geen haar van zijn vader. **Aderbinde**, w. = laatband, zwachtel. **Aderbruch**, m. = aderbreek. **Aderchen**, f. —s, — = adertje, aartje. **Aderentzündung**, w. = aderontsteking. **Adervormig** = adervormig.

Adergeflecht, f.; -geflecht, w.; -häutchen, f. = aderweefsel (of: -net); -gezwel; -vlies. **Adelig**, **Adelig** = geaderd, gestreept.

Aderluft, w. = ruimte tusschen de mijnadren. **Adertröpf**, m. = aderspat. **Aderlaß**, m. . . laßeß, . . laße = (ader)lating.

Aderlaßbeken, f.; -binde, w.; -eifen, f. = laat|bekken; -windsel; -lancet (of: vlijm). **Aderlassen**, f. = het aderslaten.

Aderlaßkunst, w.; -schnepper, m. = laatkunst; -vlam (of: lancet).

Aderlaazeng, f. = laattug, koker met lancetten enz. **Aderleere**, w. = (bloed)vatenleer, angiologie.
adern, f. w. (h.) = aderen. **Aderpreffe**, w. = aderspers, schroefverband, tourniquet.
Aderfchlag, m. = aderslag, polsslage. **Aderwaffer**, f. = bloedwater, lympha.
aderzellig = uit adercellen bestaande.
adhärie'ren, f. w. (h.) = aanhangen, toetreden, instemmen, adhaesie schenken. **Adhäsion**, m. = adhaesie. **adhäfib'** = instemmend; hechtend, aanhangend.
Adieu, f. -, -, = vaarwel, bonjour; adieu! = bonjour! dag!
Adis, m. -en, -en, = aedilis (opziener over de openbare gebouwen, leider der volksspelen en marktmeester te Rome).
adacent' = aanliggend, aangrenzend.
Adjektiv' od. **Adjektiv**, f. -(e)s, -e, = adjectief, bijvoeglijk naamwoord. **adjektivifch** = adjectief, bijvoeglijk.
Adjudikation, w. -, -en, = adjudicatie, gerechtelijke toekenning. **adjudicieren**, f. w. (h.) = adjudiceeren, gerechtelijk toekennen.
adjungieren, f. w. (h.) = adjungeeren, toevoegen. **Adjunkt**, m. -(e)s u. -en, -e(n), = adjunct, toegevoegde ambtgenoot. **Adjunktur**, m. -, -en, = adjunctie, toevoeging; adjunctuur, ambt van een adjunct.
adjutieren, f. w. (h.) = ajusteeren: in orde brengen. **Adjutierung**, w. -, -en, = ajustage, vereffening.
Adjutant, m. -en, -en, = adjudant. **Adjutantur**, w. -, -en, = ambt van een adjudant; militair huis (des konings), adjutantuur.
Adjutant, m. -en, -en, = helper, sacristein, adjutant.
Adler, m. -s, -, = adelaar, arend.
Adlerlaage, f.; **Adler**, m. = adelaars[oog; -blik.
Adlerente, w. = schuifull.
Adlerholz, f.; **Adler**, w.; **Adler**, f.; **Adler**, w. = adelaars[hout; -klauw; -varen; -neus (of: arendsneus).
Adlerorden, m. = orde van den adelaar.
Adlerstein, m.; **Adler**, m. = adelaar[-steen; -drager.
adlig = adelig.
Administrativon, w. -, -en, = administratie, bestuur, beheer. **administrativ** = administratief. **Administrativor**, m. -s, -o'ren, = administrateur. **administrieren**, f. w. (h.) = administrereeren.
Admiral, m. -(e)s, -e [od. .. äle] = admiraal. **Admiralität**, w. -, -en, = admiraliteit.
Admiral'sflagge, w.; **Admiral**, f. = admiraal'svlag; -schip.
Admission, w. -, -en, = admissie, toelating. **Admittieren**, f. w. (h.) = toelaten, admitteeren.
Admonition, w. -, -en, = waarschuwing, vermaning.
Adolf, m. = Adolf. **Adolf'sne**, w. = Adolfine.
Adonis, m. = Adonis. **Adonisblume**, w., **Adonisröschen**, f. = adonisebloem, adonisroosje, vuurroosje.
adonifch = adonisch. **adonifieren**, f. w. (h.) = adonizeeren, keurig tooien.
adoptieren, f. w. (h.) = adopteeren, aannemen (als kind). **Adoption**, w. -, -en, = adoptie, aanneming. **adoptiv** = adoptief, aangenomen; vreemd.

Adoptivkind, f.; **Adoptiv**, m.; **Adoptiv**, w. = aangenomen kind; a. zoon; -dochter.
Adoptivvater = pleegvader.
Ados (ados), f. -, -, = een hellend tuinbed.
Adossament, f. -s, -s, = helling geven.
Adossieren, f. w. (h.) = hellend maken.
adoucieren, f. w. (h.) = verzachten, temperen.
Adrast, m. = Adrastus.
Adressant, m. -en, -en, = adressant, afzender. **Adressat**, m. -en, -en, = geadresseerde. **Adressbuch**, f., **Adresskalender**, m. = adresboek. **Adressdebatte**, w. = adresdebat. **Adressie**, w. -, -en, = adres; unter jemand's Ad. = onder iemands couvert of adres; per Ad. (an) Herrn Ad. = p. a. (per adres) den Heer N. **adressieren**, f. w. (h.) = adresseeren; ich erlaube mir diesen Freund an Sie zu Ad. = ik neem de vrijheid u dezen vriend aan te bevelen. **Adresskarte**, w. adreskaart.
adrett' = handig, knap; lief, aardig, net.
Adriaan, m. = Adriaan. **Adriaane**, w. = Adriana.
Adriano'pel, f. = Adrianopol.
Adriatisch's Meer, f. = Adriatische zee.
adstringierend = samentrekkend.
Advent, m. -(e)s, -e, = advent (de 4 weken voor kerstmis). **adventiv** = nakomend, wild groeiend.
Advents'predigt, w.; **Advent**, w. = advent[-preek; -tijd.
Adverb(ium), f. -s, -s, . . . bten od. . . bta, = adverbium, bijwoord. **Adverbiale**, f. -s, -s, . . . lien, = bijwoordelijke bepaling. **adverbiale'fisch** = adverbiaal, bijwoordelijk. **Adverbiale'fisch**, m. = adverbiale of bijwoordelijke bijzin.
adversativ = adversatief, tegenstellend.
Advokat, m. -en, -en, = advocaat, pleitbezorger. **Advokatenfiff**, m. = advokatenstreek. **Advokatenstand**, m. = advocatenstand, balie. **Advokatur**, w. -, -en, = advocaatschap, het ambt van pleitbezorger, advocatuur.
adynamifch = adynamisch, krachteloos.
Aerodhnamit, w. -, -en, = leer van den luchtdruk. **aerodhnamifch** = op de leer van den luchtdruk betrekking hebbende. **Aerolith**, m. -(e)s u. -en, -e(n), = aëroliet, luchtsteen.
Aerometer, m. = aërometer, luchtmeter.
Aeronaut, m. -en, -en, = aëronaut, luchtschipper. **Aeronautif**, w. -, -en, = aëronautika, luchtvaartkunst. **aeronautifch** = aëronautisch. **Aerostat**, m. -en, -en, = luchtballon, luchtschip, aërostaat. **Aerostatif**, w. -, -en, = aërostatika, leer van het evenwicht der lucht. **aerostatifch** = aërostatisch.
Aetius, m. -, -en, = Aetius.
Affen, f. -s, -s, = aapje.
Affe, m. -n, -, = aap; naiper; knapzak, ransel; teekenaap, pantograaf; er hat einen Affen = hij is dronken, aangeschoten; sich einen Affen kaufen = zich een roes drinken; einen Affen an einem gefressen haben = verzot, gek op iem. zijn; einem den Affen weisen od. brehen = iem. voor den gek houden.
Affekt, m. -e's, -e, = hartstocht, aandoening, gemoedsbeweging. **Affektation**, w. -, -en, = affectatie, gemaaktheid, gekunsteldheid. **affektieren**, f. w. (h.) = affecteeren, gemaakt doen, zich aanstellen; affektiert = geaffecteerd, gemaakt, aanstellerig. **Affektierheit**, w. -, -en, = affectatie, geaffecteerdheid. **Affektion**, m. -, -en, = gehechtheid, neiging, genegen-

heid, liefde, hartstocht; aandoening. **affectioniert** = genegen, welwillend, gunstig gezind. **Affection's** **preis**, m. = denkbeeldige prijs. **affekt'loos** = koel, koud, hartstochteloos. **aff'en**, [schw. (h.)] = naipen; foppen, beet nemen, den gek steken met. **Affenart**, w. = apensoort; apenaar. **affenartig** = aapachtig, als van een aap. **Affenbaum** (od.: **brotbaum**), m.; **frage**, w.; **geslacht**, f. = apen||broodboom; -snoet (of: -bakkes); -geslacht. **Affenfomodie**, w.; **siebe**, w. = apen||spel (of: aperij); -liefde. **affenmäſtig** = opapenmanier. **Affenpinscher**, m. = (kleine soort vlugge) hond, affenpinscher. **Affenposse**, w. **Affenpiel**, f. = apenspel, aperij. **Affenſchande**, w. = schandaal. **Affenweibchen**, f. = wijfjesaap. **Affer**, m. -s, -, = spotter, bespotter. **Afferrei**, w. -, -en, = aperij, spotternij. **Affide**, w. -, -en, = affiche, aanplakbillet. **affidie'ren**, [schw. (h.)] = afficheeren, aankondigen, bekend maken. **Affidavit** (spr.: *effidevit*), f. -s, -s = verzekering onder eede, affidavit. **affigie'ren**, [schw. (h.)] = aanhechten, aanslaan, aanplakken. **Affiliation**, w. -, -en, = aanneming, affiliatie. **affiliie'ren**, [schw. (h.)] = affilieren, opnemen (in een orde). **Affin**, w. -, -nen, = apin. **affine'ren**, [schw. (h.)] = louteren, zuiveren, affineeren. **Affinite'rung**, w. -, -en, = affinage, loutering. **Affinität**, w. -, -en, = affiniteit, verwantschap; aantrekking. **Affirmation**, w. -, -en, = affirmatie, bevestiging, bekrachtiging. **affirmativ** = affirmatief; bevestigend. **affirmie'ren**, [schw. (h.)] = affirmeeren; bevestigen. **aff'isch** = aapachtig. **Affix**, f. -es, -e; **Affixum**, f. -(s). . . zn. = toevoegsel (aan een woord). **Affix'a**, Bl. = affixa, wat aard- en nagelvast is. **affizier'baar** = gevoelig, prikkelbaar. **affizie'ren**, [schw. (h.)] = aandoen, ontroeren. **Affluenz'**, w. -, -en, = affluentie; toevloed, toeloop. **Affodill'**, f. -(e)s, -e, = affodil, slaaplelie, goudwortel. **Affront'**, m. -(e)s, -s, od. -e, = affront, belediging. **affrontie'ren**, [schw. (h.)] = affronteren. **affrös'** = affreus, afschuwelijk. **Afgha'nen**, Bl. = Afghanen. **afgha'nisch** = Afghaansch. **Afgha'nistan**, f. = Afghanistan. **Africa'nus**, m. Scipio Afr. = Scipio Africanus. **Afrika**, f. = Afrika. **African'ber**, m. -s, -, = Afrikaander. **Afrika'ner**, m. -s, -, = Afrikaan. **Afrika'nerin**, w. -, -nen, = Afrikaansche. **afrika'nisch** = Afrikaansch. **Afrika'reisender**, m. = Afrikareiziger. **Af'ter**, m. -s, -, = anus, achterste. **A**, f. = afsnijdsel, schrapfel, snoeisel, afval (bij allerlei bedrijven), gedarmte, ingewand; overblijvend bezinksel. **Af'terahorn**, m. = bastaardahorn. **Af'teralabaſter**, m. = gipsalbast, valsch albast. **Af'teranvaſt**, m. = substituut-procureur. **Af'terarzt**, m. = kwakzalver. **Af'terbed'ſamfeit**, w. = valsche welsprekendheid. **Af'terbildung**, w. = ontarding, schijnbeschaving. **Af'terblatt**, f. = bijblad.

Af'terblüte, w. = onechte, wilde bloei. **Af'terbu'rge**, m. = achterborg. **Af'terbürg'ſchaft**, w. = achterborg, achterborgtocht. **Af'terchriſtentum**, f. = valsch christendom. **Af'terdarm**, m. = endeldarm. **Af'terentzündung**, w. = aarsontsteking. **Af'tererbe**, m. = ondergeschoven erfgenaam. **Af'teretz**, f. = bezinksel van het gestampte erts. **Af'terflojer**, m. = visch met aarsvin. **Af'terflügel**, m. = bastaardvleugel. **Af'tergefälle**, f. = vergaarbak. **Af'tergelehrsamfeit**, w. = schijngeleerdheid. **Af'terglaube**, m. = valsch geloof, bijgeloof. **Af'tergraben**, m. = kanaal naar den vergaarbak. **Af'terhen**, f. = nahooi. **Af'terholz**, f. = afgewaaid hout. **Af'terhorn**, f. = valsche hoorn. **Af'terkatholit**, m. = pseudo-catholiek. **Af'terkegel**, m. = coneide, op een kegel gelijkend lichaam, geknotte kegel. **Af'terkette**, w. = broek (van een trekpaard). **Af'terkiel**, m. = looze kiel. **Af'terkind**, f. = nakind, bastaard. **Af'terklauw**, w. = bastaardklauw. **Af'terklie**, m. = naklaver. **Af'terkoſte**, w. = aluinaarde, aardkool. **Af'terkönig**, m. = pseudo-koning, schijnkoning. **Af'terko'n**, f. = moederkoren. **Af'terku'gel**, w. = sphaeroïde. **Af'terleder**, f. = afsnijdsel (van het le(d)er). **Af'terlehen**, f. = achterleen. **Af'terlebre**, w. = valsche leer. **Af'termehl**, f. = nameel, grof meel. **Af'termiete**, w. = onderhuur. **Af'termooſ**, f. = zeegras, wier. **Af'terpadt**, m. = onderpacht. **Af'terpaſt**, m. tegenpaus. **Af'terpropheet**, m. = valsche profeet. **Af'terrape**, w. = bastaardrups. **Af'terrede**, w. = laster, achterklap. **af'terre'den**, [schw. (h.)] = lasteren, kwaadspreken. **Af'terreber**, m. -s, -, = kwaadspreker, lasteraar. **Af'terre'dner**, m. = schijnredenaar, valsch redenaar. **Af'terzilber**, f. = valsch of onzuiver zilver. **Af'terzid**, f. = achterboog (van een zadel). **Af'terweisheit**, w. = schijn-wijsheid, betweterij. **Af'terwind**, m. = achterwind. **Af'terwiſk**, m. = valsch [vernutt]. **Aga**, m. -s, -s, = Aga. **Agäiſches Meer**, f. = Aegeïsche zee. **Agamem'non**, m. = Agamemnon. **Agathe**, w. = Agatha. **Agathofles**, m. = Agathokles. **Agave**, w. -, -n, = agave. **Agenda**, w. -, -s, = agenda, aantekeningboekje. **Agende**, w. -, -n, = rituaal. **Agens**, f. -, Agentien u. Agenzien, = agens: werkende kracht. **Agent**, m. -, -en, = agent, zaakgelastigde. **Agentſchaft**, w. -, -en, = agentschap. **Agentur**, w. -, -en, = agentuur. **Agglomerat'**, f. -(e)s, -e, = agglomeraat, het samengebalde. **Agglomeration'**, w. -, -en, = agglomeratie. **agglomerie'ren**, [schw. (h.)] = agglomereren. **Aggregat'**, f. -(e)s, -e, = aggregaat, het opeengehoopte, aggregatie. **Aggregat'zuſtand**, m. = aggregatietoestand. **aggreſſiv** = aggressief, aanvallend. **Agide**, w. -, = aegide: schild (van Athene), bescherming. **Agidius**, m. = Aegidius, Gilles, Jilles. **agie'ren**, [schw. (h.)] = ageeren, handelen, be-gaan, te werk gaan, een rol spelen. **Agina**, f. = Aegina. **Agio** (spr.: *aa'jo*) f. -s = agio, opgeld, wisselgeld. **Agiotage** (spr.: *aa'jotaa'je*), w. = agiotage, beurspel, speculatie.

- Agir**, m. = Aegir (watergod in de Noordsche mythologie).
- Agitation**, w. —, —en = agitatie. **Agita'tor**, m. —s, —en = agitator. **agitie'ren**, [schw. (h.) = agiteeren, beroeren.
- Aglet**, w. — = akelei, akolei.
- Agna't**, m. —en, —en = agnaat, naaste zwaard.
- Agnes**, w. = Agnes. [maag.
- Agnition**, w. —, —en = agnitie, erkenning. **agnoszie'ren**, [schw. (h.) = agnosceeren, erkennen.
- Agonie**, w. —, —(e)n = agonie, doodsstrijd.
- Agraffe**, w. —, —n = agraffe: gesp, laakje.
- Agrarier**, m. —, —s = agrariër. **agrarisch** = agrarisch, op den landbouw betrekking hebbende.
- Agrest**, m. —(e)s, —e = agrest: een lompe boer, vlegel; druivemoes.
- Agri'fultur**, w. —, —en = agricultuur: landbouw. **Agronom**, m. —en, —en = landhuis-houdkundige, agronoom. **Agronomie**, w. —, = agronomie. **agronomisch** = agronomisch.
- Agyp'ten**, f. = Egypte. **Agyp'ter**, m. —s, — = Egyptenaar. **Agyp'terin**, w. —, —nen = Egyptische. **agyp'tisch** = Egyptisch. **Agyp'tologe**, m. —n, —n = Egyptoloog.
- ah! aha!** = oi, ah!, aha!, ha!
- Ahasve'r(us)**, m. = Ahasverus.
- Ahte**, w. —, —en = els, priem. **ah'tenför-mig** = priemvormig. **Ahten'schmied**, m. = Ahm = Dhm. [elzensmid.
- Ahn**, m. —en, —en = grootvader, voorvader.
- Ahn'den**, [schw. (h.) = (een kwaad) vergelden, straffen, wreken; *ook wet* = ahnen. **Ahn'dung**, w. —, —en = vergelding, straf, wraak.
- Ah'ne**, w. —, —en = grootmoeder.
- Ah'nein**, [schw. (h.)] eiuem = eenigszins gelijken op, zweemen naar.
- Ah'nen**, [schw. (h.)] = vermoeden, gissen; een voorgevoel hebben van, voorzien; *eš ahnt mir nichts gutes* = ik voorzie niet veel goeds; *ich ahnte das schon dunfel* = ik had er reeds een flauw vermoeden van.
- Ah'nenprobe**, w. = bewijs van adeldom.
- Ah'nenrecht**, f. = oud-adellijk recht. **Ah'nenstolz**, m. = adeltrots. **Ah'nenstolz** = trotsch op adellijke afkomst. **Ah'nentafel**, w. = geslachtstabel. **Ahn'frau**, w. = stamvrouw, grootmoeder. **Ahn'herr**, m. = Ahn.
- Ahn'lich** = dergelijk, gelijksoortig, overeenkomstig, gelijkend; in einem ähnlichen Falle = in een gelijksoortig, dergelijk geval; etwas Ähnliches = iets dergelijks, zoo iets; ähnliche Dreiecke = gelijkvormige driehoeken; einem ähnl. sein od. sehen = (op) iem. gelijken; sie sind einander zum Verwechseln ä. = zij gelijken sprekend op elkander; sie sind einander ä. wie ein Ei dem andern = zij gelijken op elkander als twee druppels water; das sieht ihm ähntlich = dat is net iets voor hem of dat kan men van hem verwachten. **Ahn'lichheit**, w. —, —en = gelijkheid, overeenkomst, gelijkenis; gelijkvormigheid (*in de meerk.*). **Ahn'lichheitsbeweis**, m. = bewijs bij analogie. **Ahn'lichheitsver-hältnis**, f. = analogie, overeenkomst.
- Ahn'nung**, w. —, —en = voorgevoel, vermoeden; begrip, denkbeeld. **Ahn'nungslos** = arge-loos, zonder eenig vermoeden. **Ahn'nungs-bermögen**, f. = vermogen om het komende vóór te gevoelen. **Ahn'nungsvoll** = vol van vermoedens, van voorgevoelens, veelvermoedend.
- Ahorn**, m. —(e)s, —e = ahorn. **a'hornen** = ahornen, van ahorn(hout).
- Ahr**, w. = Aar (riv.). **Ahr'bleichert**, —s = een soort Ahrwijn. (**Ahr'twein**, m.).
- Ah're**, w. —, —n = aar. [**Ah'ren**, m. = voorhuis, vestibule.] **Ah'renbund**, f. = garve, schoof. **Ah'renformig** = aarvormig. **Ah'renkranz**, m. = krans van aren. **Ah'rentese**, w. — = arenlezing. **Ah'rig** = aardragend, wat aren heeft, arig.
- ai!** = ai! au! ach!
- Ai**, f. —(s), —s = ai, luiaard.
- ai'chen** = eichen.
- Aide** (spr.: *éte*), m. —n, —n = partner, maat, aide.
- Aigref'e** (spr.: *égrette*), w. —, —en = uilaap, meerkat; (een soort) reiger; pluim (van reigerveeren).
- Air** (spr.: *ér*), f. —(s), —s = air, uitzicht.
- Ais**, f. = ais, a-kruis. [voorkomen.
- ajustie'ren**, [schw. (h.)] = in orde brengen; zorgvuldig kleeden, opknappen.
- Akademie**, w. —, —(e)n = academie, hoogeschool. **Akade'miker**, m. —s, — = academie-lid, academist. **akade'misch** = academisch. **Akademist**, m. —en, —en = academist.
- Aka'dien**, f. = Acadië, Nieuw-Schotland. **Aka'dier**, m. —s, — = Acadiër. **Aka'dierin**, w. —, —nen = Acadische.
- Akan'thus**, m. —, — = acanthus, berenklauw.
- Akarna'nien**, f. = Acarnanië. **akarna'nisch** = acarnanisch.
- akatalektisch** = acatalectisch: volmaakt, onverkort (van verzen).
- Akatholik**, m. —en, —en = acatholiek: niet catholiek. **akatho'lich** = acatholiek, niet catholiek.
- Akatholizis'mus**, m. — = acatholisme.
- Aka'zie**, w. —, —n = acacia. **Aka'zienbaum**, m.
- Akelei** = Aglei.
- Akklamation** u. f. w. = Akclamation u. f. w.
- Akoluth**, m. —(e)s, —en = acoluth, aanhang, volgeling; altaardienaar, ondergeestelijke.
- Akonit**, f. —(e)s = aconiet, wolfswortel, monnikskap. **Akonit'saure**, w. = aconietzuur.
- akquirie'ren** u. f. w. = acquirieren u. f. w.
- Akrobat**, m. —en, —en = acrobaat. **akroba'tisch** = acrobatisch.
- Akro'polis**, w. — = akropolis: bovenstad; citadel (van Athene, Thebe e. d.).
- Akro'tichon**, f. —(s), —e chen = acrostichon, naamvers.
- Akt**, m. —(e)s, —e = handeling, daad; acte, bedrijf; Akt von etw. nehmen = nota van iets nemen; houding van 't levend model, pose; teekening naar 't levend model. **Akt'saal**, m. = zaal voor 't levend model. **Akt'studie**, w. = studie naar 't levend model.
- Aktä'on**, m. = Acteon.
- Akte**, w. —, —en = processtuk, acte; *das wird zu den Akten gelegt* = dat wordt bij de stukken gevoegd; daarvoor wordt niet meer gesproken. **Aktendefel**, m. = nummerteken.
- Aktenbest**, f. = verzameling stukken, dossier.
- Aktenfrevier**, m. = actenschrijver, kopiist.
- Aktenstoß**, m. = bundel of stapel stukken.
- Aktenstück**, f. = processtuk.
- Akteur**, m. —(e)s —e u. —s = acteur.
- Aktie**, w. —, —n = aandeel, actie, bewijs van aandeel. **Aktienanteil**, m. = aandeel. **Aktiengeellschaft**, w. = maatschappij op aandeelen. **Aktieninhaber**, m. = aandeelhouder. **Aktientapital**, f. = maatschappelijk

kapitaal. **Alf-tienfchwindel**, m. = beurs- of actienzwendelarij. **Alf-tienfchpetulant**, **Alf-tienfchpieler**, m. = beursspeculant.
Alf-tien, w. -, -en = handeling, daad, actie.
Alf-tienaar, m. -(e)s, -e = actienhouder, aandeelhouder.
Alf-tien = actief, werkzaam; **Alf-tien Offizier** = officier in actieven dienst.
Alf-tien, f. -(e)s = actief, bedrijvende vorm.
Alf-tien od. Alf-tien, fl. = actief, baar vermogen, uitstaande schulden. **Alf-tienbestand od. Alf-tienkapitaal od. Alf-tienvermogen**, f. = actief vermogen, baar vermogen. **Alf-tienhandel**, m. = actieve handel, uitvoerhandel. **Alf-tienheit**, w. = activiteit. **Alf-tienfchuld**, w. = actieve schuld.
Alf-tienheit, w. -, -en = actualiteit, werkelijkheid.
Alf-tien, m. -(e)s, -e od. **Alf-tienarius**, -, -rien = griffier, gerechtsschrijver. **Alf-tienarij**, f. -es, -e = griffie.
Alf-tien = actueel, tegenwoordig.
Alf-tien, m. -, - = acte, plechtige handeling, schoolplechtigheid.
Alf-tienpuntur, w. -, -en = acupunctuur: de naaldsteek (in de chirurgie).
Alf-tien, w. = geluidsleer, acoustiek.
Alf-tienheit = acoustisch, geluidkundig.
Alf-tien = acuut, scherp; **Alf-tien krankheit** = acute (hevige, zich snel ontwikkelende) ziekte. **Alf-tien**, m. -(e)s, -e = scherp toonteken.
Alf-tien = acj.
Alf-tien, m. -s = albast. **Alf-tien** = albasten, van albast.
Alf-tien, m. -(e)s = alant, alantwortel.
Alf-tien, m. = Alarik.
Alf-tien, m. -(e)s, -e = alarm. **Alf-tien** = alarmeeren, alarm maken. **Alf-tien**, m. -en, -en = alarmist, onrustzaaier.
Alf-tien, m. = alarmschot, noodshot.
Alf-tien, m. -(e)s, -e = aluin. **Alf-tien** = aluinachtig. **Alf-tien**, f. = aluinbad. **Alf-tien** = aluinvorming. **Alf-tien**, f. w. (h.) = aluinen, met aluinwater doortrekken. **Alf-tien** = in aluin gedoopt, aluingaar. **Alf-tien** = aluinhoudend. **Alf-tien** = aluinhut. **Alf-tien** od. **Alf-tien** = aluinachtig.
Alf-tien = fieder, m.; **Alf-tien** = fieder, w. = aluin|koken; -koker; -kokerij.
Alf-tien = wafler, m.; **Alf-tien** = wafler, f.; **Alf-tien** = suiker, m. = aluin|steen; -water; -werk (of: -hut); -suiker.
Alf-tien, m. -s, -; **Alf-tien** = Albanees.
Alf-tien, f. = Albanië.
Alf-tien, m. -s, - = Albaniër, Albanees.
Alf-tien = Albanisch = **Alf-tien** = Albaneesch.
Alf-tien, m. -, - = albatros, stormvogel; oorlogsfregat.
Alf-tien, w. -, -n = wit koorhemd, albe; blei, witvisch; witte populier.
Alf-tien = dwaas, zot, onnoozel, dom; **Alf-tien** = Geshwäg, alf. Jeug = zottepraat, zotteklap, onzin. **Alf-tien**, f. w. (h.) = onzin praten, dom doen. **Alf-tien**, w. -, -en = dwaasheid, onnoozelheid.
Alf-tien, m. = Albert. **Alf-tien**, w. = Albertine.
Alf-tien od. **Alf-tien**, m. -s, - = Albertusdaalder.
Alf-tien, m. -s, - = Albigen. **Alf-tien** = Albigenfch.

Alf-tien, m. - = albinisme: kleurloosheid (bij menschen en dieren). **Alf-tien**, m. -(e)s, -s = Albion.
Alf-tien, f. = Albion.
Alf-tien, m. = Albrecht, Albert.
Alf-tien, f. -(e)s, -s = album.
Alf-tien, f. -(e)s = albumine: eiwitstof.
Alf-tien, m. -, - = albus, witpenning.
Alf-tien = alcaësch (vers), naar Alcaeus (Alcaeus).
Alf-tien, w. - = alchimie: kunst om goud te maken. **Alf-tien**, m. -en, -en = alchimist. **Alf-tien** = alchimistisch.
Alf-tien, f. -(e)s, -e = aldehyde, azijnstof.
Alf-tien, m. -s, -men = (Eng.) oude, senator, raadslid.
Alf-tien, w. -, -nen = Aldinische uitgave.
Alf-tien (spr.: eel), f. -s = ale, bier.
Alf-tien, w. - = alecton, soort van zoöphiet.
Alf-tien, m. -n, -n = Aleman.
Alf-tien = vlug, levendig; oplettend, waakzaam.
Alf-tien, fl. = de Aleoeten. **Alf-tien** = aleoetisch.
Alf-tien, m. = Alexander. **Alf-tien**, f. = Alexandrië. **Alf-tien**, m. -s, - = Alexandrijn (inwoner v. Alexandrië, en een soort vers). **Alf-tien** = Alexandrijnsch.
Alf-tien od. **Alf-tien**, m. = Alexis.
Alf-tien, m. -es od. **Alf-tien**, w. -, -en = goochelarij, grappenmakerij, zotternij, wissewasjes.
Alf-tien, f. -(e)s = alfenide, mengsel van koper en tin.
Alf-tien, m. = Alphons, Alphonsus.
Alf-tien, m. = Alfred.
Alf-tien, f. = Algarvië.
Alf-tien, w. -, -n = algoe, zeegras.
Alf-tien, w. - = algebra. **Alf-tien** = algebraïsch. **Alf-tien**, m. -en, -en = algebraïst.
Alf-tien, f. = Algerië. **Alf-tien**, f. = Algiers.
Alf-tien, m. -s, - = Algerijn. **Alf-tien** = Algerijnsch, Algiersch.
Alf-tien, w. = Alhambra.
Alf-tien, f. -(e)s, -s = alibi; **Alf-tien** = zijn alibi bewijzen.
Alf-tien, f. -(e)s, -e = verzorgingskosten, onderhoud. **Alf-tien**, w. -, -en = alimentatie, verpleging, onderhoud. **Alf-tien** = alimenteren, f. w. (h.) = alimenteren, verplegen, onderhouden, voeden.
Alf-tien, f. - (s), - (s) = alinea.
Alf-tien = evenmatig. **Alf-tien**, f. -(e)s, -en = gemeene factor.
Alf-tien, f. -s = alizarine (roode verfstof uit meekrap).
Alf-tien, m. -(e)s u. -en, -en = alk (een soort zwemvogel).
Alf-tien = alcáñfch.
Alf-tien, m. -n, -n = alcalde (dorpsrechter in Spanje).
Alf-tien, f. -(s), -en = alcalie, loozgout.
Alf-tien, w. -, -en = alcalisatie. **Alf-tien** = alcalisch. **Alf-tien**, f. w. (h.) = alcalizeeren. **Alf-tien**, f. -(e)s, -e = alcaloïde, plantezout.
Alf-tien, m. -(e)s, -e = alcohol, wijngeest.
Alf-tien, w. -, -en = alcoholisatie, wijngeestvorming. **Alf-tien**, f. w. (h.) = alcoholizeeren.
Alf-tien = Soran.
Alf-tien, m. -s, - = alkoof.
Alf-tien, f. -(e)s = al, heelal.

all = al, alles, allemaal; alle Welt = de geheele wereld, iedereen; alle Tage = alle dagen; was in aller Welt machst du hier? = wat voor den drommel heb jij hier te doen?; ohne allen Zweifel = zonder eenigen twijfel; all und jeder Gelegenheit = bij elke gelegenheid; in aller Eile = in alle haast, in aller Eile; in aller Stille = in alle stilte; alles Schöne = al het schoone; zu allem Glück = tot groot geluk, bij geluk; in allem = in alles; alles in allem = alles te zamen genomen, alles wel beschouwd; um alles in der Welt = voor alles ter wereld; alles zu seiner Zeit = alles op zijn tijd; vor allem, vor allen Dingen = vóór alles; das Kind ist sein Eins u. Alles = zijn een en alles, zijn grootste schat; das sind alles nur Pöffen = dat is allemaal maar gekheid; auf alle Fälle = in alle geval; ich fenne sie alle beide = ik ken ze alle beide; alle drei Tage = om de drie dagen; Ende gut, alles gut = einde goed, al goed; was tut man nicht alles für die Kinder? = wat doet men al niet enz.; was wird er noch alles erleben müssen! = wat zal hij nog alzoo moeten beleven!; was der nicht alles weiß! = wat weet hij toch veel!; der Wein ist alle = de wijn is op; alle machen = op maken; alle werden = op gaan.

alla vendlich = allen avond, iedereen avond, van elken avond.

Allah, m. = Allah.

al barmherzig = albarmhartig. **All barmherzigheit**, w. = albarmhartigheid. **al bekant** = welbekend, alom bekend. **al beliebt** = algemeen geliefd of bemind. **alda** = aldaar. **Alldeutschland**, f. = geheel Duitschland. **al die weil** = dewijl, wijl.

al'edem = dat al(les); trotz a. = ondanks (trots) alles.

Allee, w. --(e)n = laan, allee, wandeling.

Allegat, f. --(e)s, --e; **Allegation**, w. --, --en = aangebaalde plaats, aanhaling, citaat. **allegieren**, fch.w. (h.) = aanhalen, aanvoeren, bijbrengen (voorbeeld, redenen bijv.).

Allegorie, w. --, --(e)n = allegorie. **allegorisch** = allegorisch. **allegorisch**, fch.w. (h.) = allegorizeeren. **Allegorist**, m. --en, --en = allegorist.

allegretto = allegretto, eenigszins levendig.

allegretto, f. --(e)s, --e = (een) allegretto.

allegro = allegro, levendig, vlug.

allein = alleen, slechts, enkel; maar, echter; intusschen, alleen; schon allein das Wollen eines Hundes schreckt ihn = het blaffen van een hond verschrikt hem al.

alleinbesitz, m. = uitsluitend of onverdeeld bezit.

alleinbesitz, m.; **gespräch**, f.; **handel**, m. = alleen||gezag (of: solo); -spraak; -handel.

alleinhandel, m.; **herrschaft**, w.; **herrscher**, m. = alleen||handelaar; -heerschappij; -heerscher.

allein = eenig, uitsluitend, enkel; der alleinige Gott = de eenige God; für beinen alleinigen Gebrauch = voor uw uitsluitend gebruik; für alleinige Rechnung = voor eigen rekening.

alleinsetzlichkeit = alleenzalmakend.

alleinsehend = alleenstaand, afgezonderd.

alleinverkauf, m. = alleenverkoop.

allemal = telkens; ein für allemal = eens voor al.

Allemande, w. --, --en = allemande (een dans).

al'lenfalls = des noods; misschien, hoogstens, op zijn hoogst. **al'lenfallsig** = mogelijk, eventueel.

al'lenfalls = overal, alom, allerwegen.

al'lenfalls, m. --s = Albarmhartige.

al'lenfalls = allerbeste; am allerbesten = het allerbest. **al'lenfalls** = allerchristelijkst.

al'lenfalls = stellig, zeker, ongetwijfeld.

al'lenfalls = alldoorlochtigst.

al'lenfalls = allereerst; zu a. = het allereerst, vóór alles. **al'lenfalls** = allerminst.

al'lenfalls = allergenadigst.

al'lenfalls, m. = Albehouder, Albehouder.

al'lenfalls = allerhande, allerlei.

al'lenfalls, f. = allerheiligen. **al'lenfalls** = allerheiligst; das Al'lenfallsige = het Allerheilige (in den tempel), heilige der heiligen; het heilige sacrament. **al'lenfalls** = allerhoogst.

al'lenfalls = allerlei, allerhande; ein buntes A. = mengelmoes, poespas. **al'lenfalls** = allerlaats; zu all. = het allerlaats, in de allerlaatsste plaats.

al'lenfalls = alle; --meist; --nächst = aller||lieft; --meest; --naast (of: dichtstbij).

al'lenfalls; **al'lenfalls**; **al'lenfalls** (od.: **al'lenfalls**) = aller||nieuwst; --noodigst (of: noodzakelijkst); --wegen (of: overal).

al'lenfalls, m. = Alschepper, Schepper van het heelal.

al'lenfalls = allerslechtst.

al'lenfalls (Tag od. Fest) = Allerzielen(dag).

al'lenfalls = van alle kanten, allen betreffend; zu unserm al'lenfallsigen Vergnügen = tot ons aller genoegen. **al'lenfalls** = aan alle kanten, allerwegen; allen tezamen; algemeen; ich wünschte all. wohl zu schlafen = ik wensch (u) allen wel te rusten.

al'lenfalls = alleronderdanigst; ihr a. er Diener = uw dienstwillige en gehoorzame dienaar. **al'lenfalls**, **al'lenfalls** = allerwegen.

al'lenfalls, m. = knutselaar, duivelstoejager. **al'lenfalls**, m. = cosmopoliet, die overal gemakkelijk thuis is.

al'lenfalls, m. = allemansvriend.

al'lenfalls, m. = kranige kerel. **al'lenfalls**, m. = aartsgek.

al'lenfalls = allemaal, alles of allen te zamen, gezamenlijk. **al'lenfalls** = overal, allerwegen, altijd. **al'lenfalls** = thans, op dit oogenblik, nu. **al'lenfalls** = altijd, steeds.

al'lenfalls, w. = alomtegenwoordigheid.

al'lenfalls = algemeen of door allen bemind.

al'lenfalls = zoetjes aan, langzamerhand, allengs. **al'lenfalls** = algemeen; im allgemeinen = in het algemeen, over het algemeen.

al'lenfalls, w. = algemeenheid. **al'lenfalls**, w. = almacht, onweerstaanbaar geweld.

al'lenfalls = almachtig, alles overweldigend.

al'lenfalls = algemeen geldig, afdoend. **al'lenfalls** = algoed. **al'lenfalls**, w. = het geheel, het totaal, allen. **al'lenfalls**, w. = gemeene heerschappij.

al'lenfalls = alhier.

al'lenfalls, w. --, --en = alliantie, verbond, bondgenootschap.

al'lenfalls, w. --, --en = alligatie, alliage, metaalmenging. **al'lenfalls**, fch.w. (h.) = alligieren.

al'lenfalls, m. --s, --en = alligator, kaaitman.

allieeren, *schw.* (h.) = allieeren, verbinden; die Allieerten = de geallieerden.

Alliteration, *w.* --, --en = alliteratie, stafrijm. **alliterieeren**, *schw.* (h.) = allitereeren. **alljährlich** = jaarlijksch, van elk jaar; jaarlijks, elk jaar.

Allmacht, *w.* = almacht. **allmächtig** = almachtig.

allmählich = langzamerhand, allengs. **allmönatlich** = maandelijksch, maandelijks, elke maand. **allnächtlich** = van iederen nacht, nachtelijk.

Allobroger, *m.* --s, -- = Allbroog (een volksnaam uit Zuid-Frankrijk).

Allod'f, *f.* --(e)s, --e = allodium: vrij erfgoed. **allodial** = allodiaal. **Allodium** *f.* --(s), --dien = Allod.

Allotution, *w.* --, --en = allocutie: aanspraak.

Allongeverude, *w.* --, --n = allongepruik.

Allopath, *m.* --en, --en = allopaath. **Allopathie**, *w.* -- = allopathie (geneeswijze).

allopathisch = allopathisch.

Allotria, *pl.* = bijzaken, ongepastheden.

alltehend = alziend. **allseitig** = alzijdig, algemeen ontwikkeld, van alle kanten, in ieder opzicht. **Allseitigkeit**, *w.* = alzijdigheid.

allseitig = allerzijts. **allsobald**, **allsoaldich** = dadelijk, straks. **allständig** = van elk uur. **alltäglich** = alledaagsch, dagelijksch; gewoon, algemeen, dagelijks, iederen dag.

Alltäglichkeit, *w.* --, --en = alledaagschheid, gewooneheid, algemeenheid, banaliteit. **Alltagsbeschäftigung**, *w.* = dagelijksche bezigheid. **Alltagsgeschwätz**, *f.* = beuzelpraat, laf, onbeduidend gesnap.

Alltagsgeficht, *f.* = alledaagsch, banaal gezicht. **Alltagsleid**, *o.* = daagsch kleed. **Alltagseben**, *f.* = dagelijksch leven, het gewone leven. **Alltagemensch**, *m.* = alledaagsch mensch, sleurmensch. **Alltagewitz**, *m.* = alledaagsche, versleten geestigheid. **allumfassend** = alomvattend.

Allusion, *w.* --, --en = alluzie, toespeling, zinspeling, wenk.

alluvial = alluviaal, aangeslibd. **Alluvion**, *w.* --, --en = alluvie, aanslibbing. **Alluvium**, *f.* --(s), --dien = alluvium, het aangeslibde.

Allvater, *m.* = Alvader. **allverehrt** = algemeen geëerd. **allwährend** = albesturend.

allweise = alwijs. **Allweisheit**, *w.* = alwijsheid. **allwissend** = alwetend. **Allwissfenheit**, *w.* = alwetendheid. **Allwisseret**, *w.* -- = allesweterij, waan van alles te weten. **allzeit** = allezeit. **allzulange** = al te lang.

allzumal = allemaal, allen tezamen. **allzufehr**, **allzubiel**, *u.* *f.* *w.* = al te zeer, al te veel enz.

Alm, *w.* --, --en = bergweide, berg.

Almanach, *m.* --(e)s, --e = almanak.

Almandin, *m.* --(e)s, --e = alabandine, een soort karbonkel.

Almosen, *f.* --s, -- = almoes. **Almosenamt**, *f.* = aalmoezenierschap. **Almosenbüchse**, *w.* = armenbus. **Almosenier**, *m.* --s, --e = aalmoezenier. **Almosenfasse**, *w.* = armenkas. **Almosenpfleger**, *m.* = aalmoezenier, armenverzorger. **Almosenstod**, *m.* = armenbus.

Alte, *w.* --, --n = aloë.

Alte, *w.* --, --n = elft.

Althaus, *m.* = Aloysius.

Alp, *m.* --(e)s, --e = nachtmerrie, booze geest, drukkende last (fig.).

Alp(e), *w.* --, --(e)n = berg, Alp.

Alpfa, *m.* u. *f.* --(s), --s = alpaca (een soort schaaap), alpaca (de stof).

al pari = a(l) pari; a. p. heten = (al) pari staan.

Alpdrücken, *f.* = nachtmerrie, zie Alp.

Alpenbirke, *w.* = Alpenberk. **Alpenführer**, *m.* = gids in de Alpen. **Alpenglöhen**, *f.* = Alpenglöeien. **Alpenpaß**, *m.* = pas over de Alpen. **Alpenrose**, *w.* = Alpenroos, rhododendron. **Alpenstod**, *m.* = Alpenstok.

Alpha, *f.* --(s), --s = Alpha. **Alphabet**, *f.* --(e)s, --e = alphabet, het Abc. **alphabetisch** = alphabetisch. **alphabetisieren**, *schw.* (h.) = alphabetizeeren, in alphabetische orde rangschikken.

Alphhof, *m.* = melkerij in de Alpen. **Alphorn**, *f.* = Alpenhoorn.

alpin, **alpinisch** = Alpijnsch.

Alpler, *m.* --s, -- = Alpenherder, Alpenbewoner.

Alraun, *m.* --(e)s, --e = alruin, (toover- of heksenwortel).

Alraune od. Alruine, *w.* --, --n = alruin, toovenares.

als = als, dan; als, en wel, namelijk, tot; toen, dat; einer ist so viel wert als (od. wie) der andere = de een is evenveel waard als de ander; er tat als (od. wie) wenn, als ob er nichts wüßte = hij deed alsof hij niets wist; wir sind nicht so reich als er = niet zoo rijk als; er ist eben so schlau als gewandt = hij is even sluw als handig; rüher als Blut = rooder dan (of als) bloed; er hat mehr als er braucht = hij heeft meer dan (of als) hij noodig heeft; wer junft, wer anders kamt gemeint sein als ich? = wie anders kan bedoeld zijn dan (of als) ik? feiner als ich war jügeren = niemand dan (of als) ik was aanwezig; er ist zu flug, als daß er u. f. w. = hij is te verstandig, dan dat hij enz.; er starb als Bettler = hij stierf als bedelaar; alles dies ist als Benets nichts wert = dit alles is als bewijs niets waard; verschiedene Getreide als (od. wie) Roggen, Weizen u. f. w. = verschillende granen als rogge, tarwe enz.; als Antwort = in antwoord; dies dient als Nachricht = tot (of als) bericht; als wir ihn sahen = toen wij hem zagen; eines Tages als... = eens, dat (of toen).

alsbald = dadelijk, meteen, aanstonds. **alsdann** = toen, vervolgens, dan.

Alte = Aloë.

alzo = alzo, dus, aldus, zoo.

alsobald = alsbald. **alstort**, **alstoglich** = stort, soeglich.

alt (älter, älteste) = oud; mein älterer Bruder = mijn oudste broe(de)r; der Alte = de ouwe; alt und jung = oud en jong; die Alten = de Ouden; in od. vor alten Zeiten = in oude tijden; das Alte Testament = het oude testament; ein alter Säuber = een oude zondaar; Altes und Neues = oud en nieuw; jung gewohnt alt gethan = jong gewend, oud gedaan; wie die Alten sungen, so zwitschern die Jungen = zoo de ouden zongen, piepen de jongen; ein Mann von altem Schrot und Korn = een man van den ouden stempel; wie geht's, altes Haus? = hoe gaat het, ouwe jongen? die gute(n), alte(n) Zeit(en) = de goede oude tijd; alte Liebe rostet nicht = oude liefde roest niet; den alten Adam (Menschen) ausziehen = den ouden Adam (mensch) afleggen; etw. beim alten lassen = iets bij het oude laten.

alt'ad(e)lig = oud-adellijk.
Alt, m. -(e)s, -e = alt, altstem, hogere mid-
 denstem.
Alta'gebirge, f. = Altaigebirge.
Altam'mann, m. -(e)s, .. männer = oud-
 amman, oud-baljuw.
Altan', m. -(e)s, -e = balkon, galerij.
Altan'e, w. -, -n = Altan.
Altar', m. -(e)s, -e u. .. äre = altaar.
Altar'bild, f.; **alt'att**, f.; **alt'ede**, w. = altaar-
 beeld; -blad; -kleed.
Altar'diener, m.; **alt'himmel**, m. = altaar-
 dienaar; -hemel.
Altar'ist, m. -en, -en = altaris, kaunnik
 voor het Hoogaltaar. **Altar'stück**, f. = altaar-
 stuk.
alt'baden = oudbakken.
alt'britisch; **alt'deutsch**; **alt'holländisch** = Oud-
 britsch; -duitsch; -hollandsch.
alt'en, f. (h.) = oudachtig worden, begin-
 nen oud te worden.
Alt'teufel, m. -(e)s, -e = beding door een
 oud persoon gemaakt bij de beschikking over
 zijn eigendom.
Alt'ter, f. -s, -- = ouderdom, leeftijd, soms
 eeuw voor jaartal; in meinet Alt. = op mijn
 leeftijd; er ist (od. steht) in meinet Alt. = hij
 is van mijn leeftijd; im Alt. = in den ouder-
 dom, op hoogen leeftijd; Alt. schüht vor Torheit
 nicht = hoe ouder hoe gekker; von alters
 her = van ouds (her); vor alters = oudtijds;
 nach dem Alt. befördert werden = naar ancienniteit
 bevorderd worden; das goldene Altter =
 de gouden eeuw.
Alteration, w. -, -en = alteratie, opwin-
 ding; verandering. **alterie'ren**, f. (h.) =
 altereeren, opwinden; veranderen.
alt'terlich = efferlich.
Alt'termutter, w. = overgrootmoeder, groot-
 moeder.
alt'tern, f. (h. u. f.) = oud worden, ver-
 ouderen.
[Alt'tern] = Etern.
alternativ = alternatief. **Alternativ'e**, w.
 -, -en = alternatief, keus tusschen twee,
 noodkeus, wisselkeus; afwisseling. **alternie'ren**,
 f. (h.) = afwisselen, alterneeren.
Alt'tersfolge, w. = ancienniteit. **Alt'ters-
 genoss**, m. = tijdgenoot, iem. van denzelfden
 leeftijd. **Alt'terspräsident**, m. = president
 als oudste lid. **alt'terschwach** = zwak van
 ouderdom, afgeleefd, vervallen. **Alt'ters-
 schwäche**, w. = ouderdomswakte, afge-
 leefdheid, verval van krachten. **Alt'ters-
 stufe**, w. = leeftijd, levenstrap. **Alt'ters-
 zulage**, w. = toelage wegens ancienniteit.
Alt'tertum, f. -(e)s, .. tümer = oudheid, anti-
 quiteit (*abstr. en concr.*). **Alt'tertüm'el**, w.
 -, -en = oudhedenmanie. **Alt'tertüm'ler**,
 w. -s, -- = antiquaar, oudhedenliehebber.
alt'tertümlich = oud, antiek, ouderwetsch.
Alt'tertümlichkeit, m. -, -en = ouderwetsch-
 heid; iets uit de oudheid, antiquiteit. **Alt'ter-
 tumsforscher**, m. = oudheidvorsch, oudheid-
 kundige, archaeoloog. **Alt'tertumsforschung**,
 w. = oudheidstudie, archaeologie. **Alt'tertums-
 gesellschaft**, w. = vereeniging voor oudheid-
 kunde. **Alt'tertumshändler**, w. = koopman
 in oudheden, antiquaar. **Alt'tertumskunde**,
 w. = oudheidkunde. **Alt'tertumskundiger**,
 m. = oudheidkenner, archaeoloog. **Alt'ter-
 tumsmuseum**, f. = museum van oudheden.

Alt'terbater, m. = overgrootvader, grootvader.
Alt'teste = oudste; deken. **Alt'testentollegium**,
 f. = college van oudsten, van ouderlingen.
Alt'tidie, w. = altluit.
Alt'tüder, m. = lapper, reparateur. **alt'frän-
 kisch** (Sub: .. fränkische) = Oud-Frankisch, Gotisch;
 ouderwetsch. **alt'fürstlich** = oudvorstelijk.
alt'gedient = oudgediend.
Alt'geige, w. = alt-viool.
Alt'gefell, m. = meesterknecht. **alt'gläubig** =
 van het oude geloof, orthodox.
Alt'hee', w. - = althea, heemst, witte malwe,
 kaasjeskruid. **Alt'heeschleim**, m. = althee-
 siroop.
alt'hergebracht, **alt'herkömmlich** = oud, oud-
 vaderlijk, traditioneel, ouderwetsch.
Alt'ist, m. -en, -en = altist.
Alt'katholik, m. = oud-catholiek. **alt'katho-
 lisch** = oud-catholiek. **alt'flug** = hoogwijs,
 wijsneuzig, pedant. **alt'knecht**, m. = mees-
 terknecht. **alt'lich** = oudachtig, oudsch. **Alt't-
 mann'skraut**, f. = vlooienskruid. **Alt'mark**,
 w. = oude Mark. **Alt'meister**, m. = gilde-
 meester, baas; meester. **alt'modisch** = ouder-
 wetsch. **alt'nordisch** = Oud-Noordsch. **Alt't-
 reis**, m. -en, -en = schoenlapper; uitdrager.
alt'römisch = Oud-Romeinsch.
Alt'tänger, m. = altzanger. **Alt'tschlüssel**,
 m. = C-sleutel.
Alt'tadt, w. = oude stad.
Alt'timme, w. = altstem.
alt'testamentisch = oudtestamentisch. **alt't-
 väterlich** = oudvaderlijk, voorvaderlijk. **Alt't-
 vordern**, Pl. = voorvaders, voorouders.
Alt'tveibergeschwäh', f. = oude-wijvenpraat.
Alt'tveibermärchen, f. = oude-wijvenpraatje,
 kindersprookje. **Alt'tveibersommer**, m. =
 oude-wijvenzomer, nazomer; herfstdraden.
alt'tveibisch = oude-vrouwachtig; verwijfd.
Aluminium, m. -(e)s = aluminium (een soort
 kleiaarde). **Aluminium**, f. -s) = aluminium.
Alumnat', f. -(e)s, -e = kostschool, alum-
 naat, alumneum. **Alumnus**, m. -, .. nen od.
Alumne, -n, -n = alumnus, kostleerling.
Alt'twin, m. = Alwin. **Alwin'e** = Alwina.
A. M. = Anno mundi = 't jaar der wereld.
am = an dem.
Amadeus, m. = Amadeus.
Amalgam, f. -(e)s, -e = amalgama, kwik-
 verbinding. **Amalgamation'**, w. -, -en =
 amalgamatie. **amalgamie'ren**, f. (h.) =
 amalgameeren.
Amalia, **Amalie**, w. = Amalia.
Amalthe'a, w. = Amalthea.
Amanuensis, m. -, .. jens = amanuensis,
 helper.
Amarant', m. -(e)s, -n = amarant, immer-
 groen, duizendschoon. **amaran'ten(farbig)**, =
 amarant(kleurig).
Amarelle, w. -, -n = amarelle, wijnkers.
Amaryl'is, w. -, -- = amaryllis, narcislelie.
Amazo'ne, w. -, -n = amazone. **Amazo-
 nenkleid**, f. = amazonenkleed. **Amazo'nen-
 strom**, m. = Amazonenrivier, de Maranhon.
Ambassa'de, w. -, -n = ambassade, gezant-
 schap. **Ambassa'deur**, m. -s, -e u. -s =
 ambassadeur.
Am'ber, m. -s = amber.
ambie'ren, f. (h.) = ambiëeren, dingen
 naar. **Ambition'**, w. - = ambitie. **ambitio-
 nie'ren**, f. (h.) = ambitieëeren. **ambiti-
 ös'** = ambitieus.
Am'boß, m. .. bößes, .. böße = aambeeld of

aanbeeld; immer auf einem N. fchwieben = altijd op hetzelfde aambeeld slaan. **Am'böfchen** = aambeeldje. **Am'böfhoek**, m. = aambeeldblok.
Ambra, m. od. f. -(s), -s od. N. w. -, -s = ambra, amber.
Ambrosia, w. - = ambrosia, ambrozijn, godenspijs. **ambrosia'nisch** = Ambroziaansch. **ambros'isch** = ambrosisch. **Ambros'ius**, m. = Ambrosius.
ambulant' = ambulant, omzwerfend, rondtrekkend. **Ambulanz'**, w. -, -en = ambulance, veldlazareth. **Ambulanz'wagen**, m. = ambulancwagen. **ambulator'isch** = ambulatorisch, ambulans.
Am'neise, w. -, -n = mier.
Am'neisen'bär, m.; -ei, f.; -fresser, m. = mieren|beer; -ei; -eter.
Am'neisen'haufen (od.: -hügel), m.; -jäger, m.; -fäfer, m. = mieren|hoop; -jager; -kever.
Am'neisen'löwe, m.; -nest, f.; -säure, w. = mieren|leeuw; -nest; -zuur.
Am'neisen'schneider, m.; -stein, m. = mieren|kruipen (of: fornicatie); -steen.
Amelioration', w. -, -en = amelioratie, verbetering. **ameliorie'ren**, fchw. (h.) = amelioreren; verbeteren.
Am'nelmehl, f. = stijfjel.
Amen, f. -(s), -, = amen; zu allem N. fagen = op alles ja en amen zeggen.
Amendement' (spr.: *amendement*), f. -(s), -s = amendement. **amendie'ren**, fchw. (h.) = amenderen.
Amerika, f. = Amerika. **Amerika'ner**, m. -s, -; **Amerika'nerin**, w. -, -nen = Amerikaan; Amerikaanse. **amerika'nisch** = Amerikaansch. **Amerikanis'mus**, m. -, .. men, = Amerikanisme.
Amethyst', m. -(e)s, -e = amethyst. **Amethyst'pflanze**, w. = amethystplant.
Amiant', m. -(e)s, -e = amiant (een soort asbest).
Amidin', w. -(e)s = amidine.
Amirant'en-Zufeln, Pl. = Admiraliteits-eilanden.
Am'mann, m. -(e)s, .. männer, = (Zwits.) amman.
Am'me, w. -, -n = min, zoogster. **Am'menmärgen**, f. = bakersprookje, oude-wijvenpraatje.
Am'mer, w. -, -n = tuinmerel, ortolaan; morel. **Am'merling**, w. (e)s, -e = geelvink.
Ammoniat', f. -s, = ammoniak. **ammonia'ka'isch** = ammoniakalisch, ammoniahoudend.
Ammoni'fer, m. -s, -, = Ammoniet.
Ammonium, f. -(s), = ammonium.
Am'monshorn, f. = ammonshoren, posthoren (versteende zeeslak).
Amnestie', w. -, -(e)n, = amnestie. **amnestie'ren**, fchw. (h.) = amnestieëren.
Amor, m. = Amor. **Amore'te**, w. -, -en, = amouréte; amorette, liefdegodje.
amor'ph(isch) = amorph(isch), vormloos.
Amortisation', w. -, -en, = amortizatie, amortissement. **amortisie'ren**, fchw. (h.) = amortizeeren.
Am'pel, w. -, -n, = (hang)lamp, hangende bloempot.
Am'pfer, m. -s, = zuring.
Amphibie, w. -, -n, od. **Amphibium**, f. -(s), .. bien, = amphibie of amphibium. **amphi'bisch** = amphibisch.

Amphi'brachys, m. -, od. **Amphi'brach**, m. -(e)s, -e, = amphibrachys. (— —).
Amphiktho'nen, Pl. = Amphiktyonen.
Amphi'macer, m. -s, -, = amphimacer, creticus (— —). **Amphipo'den**, Pl. = amphipoden (dieren met tweeërlei voeten).
Amphitheater, f. -s, -, = amphitheater. **amphitheatra'lich** = amphitheatersgewijze.
Amphitri'te, w. = Amphitrite. **Amphitryon**, m. = Amphitryon; horendrager; een mild gastheer.
Am'phora, w. -, .. ren, = amphora, een groote kruik met 2 hengsels.
Amplifikation', w. -, -en, = amplificatie, uitbreiding. **amplifizie'ren**, fchw. (h.) = amplificeeren. **Amplitü'de**, w. -, = amplitudo: omvang, slingerwijdte.
Ampul'le, w. -, -n, = ampulla, een flesch.
Amputation', w. -, -en, = amputatie. **amputie'ren**, fchw. (h.) = amputeeren.
Am'tel, w. -, .. n, = meerle, merel.
Am't, f. -(e)s, **Am'ter**, = amt, beroep, post, betrekking, plaats, bediening; kantoor, bureau; ministerie(bureau); mis; avondmaalsplechtigheid: von Am'tswegen = amtsshalve; das N. der Schlüssel = macht of recht der sleutelen; ein N. antreten = een amt aanvaarden, in een betrekking gaan; das ist nicht meines Am't(e)s = dat is mijn werk niet; was deines Am't(e)s nicht ist, (da) laß deinen Vornig = bemoei u niet met een anderzaken; das auswärtige N. = het ministerie van Buitenl. zaken; das N. halten = de mis bedienen; het avondmaal vieren. **Am'tchen**, f. -s, -, = ambtje, baantje, postje; ein fettes N. = een vet postje.
Am'tei', w. -, -en, = schoutsambt, rechthuis.
am'ten, fchw. (h.) = in dienst, in functie zijn.
Am'tfrau, w. -, -en, = kloosteruster of non, die een bediening heeft. **am'tfrei** = ambteloos. **Am'thaus**, f. = Am'tei. **am'tie'ren**, fchw. (h.) = een amt bekleden, in functie zijn. **am'tlich** = ambtelijk, officieel. **Am't'mann**, m. -(e)s, .. leute, = baljuw, drost, hoofdschout, ambachtsheer. **Am'tmännin**, w. = vrouw van den baljuw enz. **Am'tmann'schaft**, w. = baljuwschap.
Am'ts'alter, f. = ancienniteit. **Am'ts'antritt**, m. = aanvaarding van een amt, in-functie-treding. **Am'ts'anwalt**, m. = ambtenaar van 't openbaar ministerie, kantonsprocureur.
Am'ts'befugnis, w. = bevoegdheid. **Am'ts'bericht**, m. = officieel rapport, ambtelijk verslag. **Am'ts'bescheid**, m. = officieel besluit.
Am'ts'bewerber, m. = die naar een amt dingt, kandidaat, sollicitant. **Am'ts'bewerbung**, w. = sollicitatie. **Am'ts'blatt**, f. = district, ressort, jurisdictie. **Am'ts'blatt**, f. = regeeringsblad, officieel blad. **Am'ts'bruder**, m. = amtgenoot, amtsbroeder. **Am'ts'diener**, m. = pedel, bode. **Am'ts'eid**, m. = ambtseed; etw. auf seinen N. nehmen = de verantwoordelijkheid voor iets op zich nemen. **Am'ts'eifer**, m. = dienstijver. **Am'ts'entsetzung**, w. ontslag, afzetting. **am'ts'fähig** = bekwaam, geschikt, bevoegd voor een amt. **Am'ts'folge**, w. = officieele vervolging; gehoorzaamheid verschuldigd aan een kantonrechter; opvolging, hiërarchie. **Am'ts'frone** od. **Am'ts'fuhre**, w. = heerdienst van de bewoners van een district. **Am'ts'führung**, w. = amtsbestuur, beheer. **Am'ts'gebühren**, Pl. = kosten, gerechtskosten. **Am'ts'gefälle**, Pl. =

inkomsten van domeinen; gerechtskosten; emolumenten. **Amtsgeheimnis**, f. = ambtsgeheim. **Amtsgehülfe**, m. = adjunct, ambthelper. **amtsgemäß** = volgens het ambt, officieel. **Amtsgenosse**, m. = ambtgenoot. **Amtsgericht**, f. = kantongerecht. **Amtsgerichtsfälle**, Pl. = ambtsbezigheden. **Amtsgericht**, f. = officieel, plechtig, deftig gezicht. **Amtsgevalt**, w. = gezag, officieele bevoegdheid. **Amts handlung**, w. = officieele daad, ambtshandeling. **Amts hauptmann**, m. = kreitscommissaris. **Amts haus** = Amtshaus. **Amts hohheit**, w. = ambachtsheerlijkheid. **Amts inhaber**, m. = die een ambt bekleedt, ambtenaar. **Amts kleid**, f., **Amts kleidung**, w. = ambtsgewaad, ambtskleding. **Amts kosten**, Pl. = gerechtskosten, officieele uitgaven, bureaukosten. **Amts mienne**, w. = Amtsgefecht. **Amts misbrauch**, m. = ambtsmisbruik. **Amts nachfolger**, m. = opvolger in een ambt. **Amts person**, w. = officieel persoon. **Amts pflege**, w. = beheer van een publiek domein; ressort, district. **Amts pflicht**, w. = ambtsplicht; ambtseed. **amts pflichtig** = ressorteerende onder een kantongerecht. **Amts probe**, w. = ambtsexamen. **Amts rat**, m. = lid van een rechtbank. **Amts reife**, m. = ambtsreis. **Amts richter**, m. = kantonrechter. **Amts schreiben**, f. = officieel schrijven. **Amts schreiber**, m. = griffier van een kantongerecht. **Amts siegel**, f. = ambtelijk zegel. **Amts stube**, w. = ambtskamer, bureau. **Amts tag**, m. = zittingdag. **Amts tätigkeit**, w. = dienst. **Amts tracht**, m. = ambtsgewaad, ambts-costuum. **Amts verrichtung**, w. = ambtsbezigheid, functie. **Amts verwalter**, m. = beheerder van een publiek domein; ambtsheer; plaatsvervangend kantonrechter. **Amts verweiser**, m. = ambts- of plaatsvervanger. **Amts vogt**, m. = baljuw, ambtsheer; plaatsvervangend baljuw. **Amts vogtei**, w. = waardigheid en ook kantoor van een Amtsvogt. **Amts vorgänger**, m. = ambtsvoorganger. **Amts würde**, w. = ambtelijke waardigheid. **Amulet**, f. —(e)s, —e, = amulet. **amüsant** = amuzant. **Amusement** (spr.: .. mä) f. —s, —s, = amuzement. **amüsieren**, fchw. (h.) = amuzeeren. **Amygdalin**, f. —(e)s, = amygdaline, amandelstof.

Au, Bräp. = aan; *a. mit Dativ*: an der Wand ftehen, hordjen = aan den muur staan, luisteren; an Ofen, an Tisch ftehen = bij de kachel, aan de tafel zitten; Rahn liegt am Rhein = Keulen ligt aan den Rijn; am Stabe; an der Straße gehen = met een stok, een kruk loopen; am Boden, an der Erde liegen, ftehen = op den grond liggen, zitten; wenn ich an Ihrer Stelle wäre = als ik in Uw plaats was; ein Kind an der Hand führen = bij de hand leiden; an einem Orte wohnen, leben = in een plaats wonen, leven; am Hofe leben = aan het hof leven; er ist Lehrer an der Realschule = leeraar aan de middelbare school; er schrieb an der Wand = bij den muur; wir wollen uns am Fluße halten = wij zullen de rivier houden; an einem Felsen scheitern = op een rots stranden; der Schnee schmilzt an der Sonne = in de zon; die Reibe ist an mir od. ich bin an der Reibe = het is mijn beurt; es ist an mir zu befehlen = ik heb te bevelen of het is mijn beurt om te bevelen; am Leben sein = in

leven zijn; am Tode sein = op sterven liggen; es liegt am Tage = het is zoo helder als de dag, duidelijk; Sie sind am Ziehen = U moet spelen (het is uw beurt); ich tue alles was an mir ist = ik doe alles, wat ik kan; es ist sein gutes Haar an ihm = er is geen goed haar aan hem; es ist nichts Wahres an der ganzen Geschichte = er is geen woord waar van de heele geschiedenis; es ist nicht an dem = er is niets van aan; ist nicht an dem = volstrekt niet; er hängt an seinem Bruder = hij hangt aan zijn broer, is aan ... gehecht; sich an einem vergreifen, verjündigen = zich aan iem. vergrijpen; es liegt nur an ihm = het hangt maar van hem af; etw. liegt mir am Herzen = iets ligt mij na aan 't hart; es liegt mir nichts an der Sache, ist mir nichts an der Sache gelegen = er is mij niets aan gelegen; er arbeitet an einem Wörterbuche = hij werkt aan een woordenboek; leiden, sterben an einer Krankheit = lijden, sterven aan een ziekte; du hast gefehen an dir = je bent met gebreken behept; wir loben an ihm den großen Fleiß = wij prijzen in hem zijn groote vlijt; ich labte mich an den Früchten = ik verkwikte mij aan de vruchten; ich freue mich, ärgere mich an dieser Sache = ik verheug, erger mij (steeds) over deze zaak; sich an einem rächen = zich op iemand wreken; Teil nehmen an dem öffentlichen Leben = aan het openbare leven deelnemen; Gefallen, Mißfallen an einer Sache haben, finden = plezier, hekel aan iets hebben; an einer Sache zweifeln, verzweifeln = aan een zaak twijfelen, wanhopig; an einem fre werden = niet meer weten wat men aan iem. heeft; einen an seinem Gang erkennen = iem. aan zijn loop herkennen; ich sehe an der Schrift, wer u. f. w. = ik zie aan de hand, wie enz.; rechtlich an einem handeln = braaf jegens iem. handelen; zu od. abnehmen an Gewicht = in gewicht toe- of afnemen; reich, arm an Freunden = rijk, arm aan vrienden; schwach am Geiste sein = zwak van geest zijn; gesund an Leib und Seele = gezond naar lichaam en geest; alt an Jahren = oud in jaren; einem an Kenntnissen nach (gleich) ftehen, überlegen sein = in kennis bij iem. achterstaan, met iem. gelijkstaan, boven iem. staan; einen an äußeren Vorzügen übertreffen = iem. in uiterlijke voortreffelikheden overtreffen; Mangel an barem Gelde = gebrek aan contant geld; es geht mir an einer Sache = het ontbreekt mij aan iets; ein Löwe am Mut = een leeuw in moed; — am Morgen, am Abend, Mittag, Tage = des morgens enz. of op enz.; am folgenden Tage = op den volgende dag; am Sonntag = op Zondag; am ersten = op den eersten; am Ende der Woche = op het einde enz.; es ist an der Zeit etw. zu tun = het is tijd enz.; es ist noch früh an der Zeit = het is nog vroeg; er kam an meinem Hause vorbei = hij kwam mijn huis voorbij; — er schreibt am schönsten = het mooist; so ist es mir am liebsten = het liefst.

b. mit Accusativ: etw. an die Wand hängen = iets aan den muur hangen; sich an den Ofen setzen = bij de kachel gaan zitten; etw. an die Wand schreiben = iets op den muur schrijven; an die Arbeit gehen = aan het werk gaan; einem das Messer an die Kehle legen = iem. het mes op de keel zetten; Hand an einen legen = de hand aan iem. slaan; einem an die Hand gehen = iem. in de hand komen, helpen; ich komme an die Reibe, die Reibe kommt an

mich = ik kom aan de beurt; an einen denken, glauben, sich lehnen = aan iem. denken, gelooven, zich storen; sich an einen erinnern = zich iem. herinneren; sich an einen wenden = zich tot iem. wenden; an einen schreiben, einen Brief richten = aan iem. schrijven, een brief richten; an einen eine Bitte tun = aan iem. een verzoek doen; sich an die Mauer lehnen = aan den muur leunen; ein Recht an eine Sache haben = recht op een zaak hebben; das Haus grenzt, stößt an die Stadtmauer = grenst aan den stadsmuur; bis an das Thor = tot aan de poort; einen an die Luft setzen = iem. de deur, het huis uit zetten; bis an den Abend = tot (aan) den avond; -- nahe an (die) zehn Taler = ongeveer 10 daalders; an (die) tauhend Mann = bij de duizend man. Adv: von heute an = van nu af.

Anabaptismus, m. -- = anabaptisme. **Anabaptist**, m. --en, --en = anabaptist, wederdooper.

Anachoret (spr.: ..ko.), m. --en, --en = anachoret.

Anachronismus (spr.: ..kro.), m. --, ..men = anachronisme.

Anagramm, f. --(e)s, --e = anagram.

Anakoluth, f. --(e)s, --e = anakoluth: foutief gebouwde zin. **Anakoluthie**, w. --, --(e)n = anakoluthie.

Anakreon'sch = anakreon'tisch: op de wijze van Arakreon's lyr. poëzie.

Analekten, Pl. = analekta: gemengde opstellen.

Analep'sis, w. -- = analepsis: genezing. **Analep'tika**, Pl. = analeptika: versterkende middeelen. **analep'tisch** = analeptisch.

analog, **analogisch** = analoog, analogisch. **Analogie**, w. --, --(e)n = analogie. **Analogon**, f. --s, ..ga = analogon: iets overeenkomstigs.

Analyse, w. --, --n = analyse: ontleding. **analyseren**, fchw. (h.) = analyzeeren.

Analyt, w. -- = analytiek, ontbindingsleer der verstandswerkingen. **Analytiker**, m. --s, -- = analyticus. **analytisch** = analytisch.

Anämie, w. -- = anaemie: bloedarmoede.

anämisch = anaemisch.

Ananas, w. --, -- u. ..nasse = ananas.

an'antern, fchw. (h.) = meren, vastleggen; verankeren.

Anapäst, m. --(e)s, --e = anapest (— — —).

anapästisch = anapestisch (vers).

Anapher, w. --, --n = anaphora: herhaling van het beginwoord.

Anarchie, w. --, --(e)n = anarchie. **anarchisch**, **anarchistisch** = anarchistisch. **Anarchist**, m. --en, --en = anarchist.

an'argern, fchw. (h.): ich habe mir eine Kränklichkeit angeeignet = ik heb me ziek geërgerd.

anastatisch = anastatisch: sappen afleidend; anastatische Drukkerij = anastatische drukkerij, om van gravures c. d. afdrukken te krijgen.

Anästhetie, w. -- = anaesthetie: gevoelloosheid.

Anathem, f. --(e)s, --e; **Anathema**, f. --(s), --s u. --ta = anathema. **anathematizeren**, fchw. (h.) = anathematizeeren, vervloeken, in den ban doen.

an'atmen, fchw. (h.) = beademem, ademen op of tegen, aanademen.

Anatom, m. --en, --en = anatom. **Anatomie**, w. --, --(e)n = anatomie. **anatomiseren**, fchw. (h.) = anatomizeeren. **Anatomiser**, m. --s, -- = anatom, anatomicus.

anatomisch = anatomisch. **Anatomist**, m. --en, --en = anatomist.

an'äßen, fchw. (h.) = aanlokken, azen; beginnen te etsen.

an'äugeln, fchw. (h.) = cimen = toelonen, oogjes geven.

an'backen, fchw. u. ft. (f.) = aanbakken.

an'bahnen, fchw. (h.) etw. = den weg bereiden voor, den weg banen voor (verbeteringen e. d.).

an'ballen sich, fchw. (h.) = zich tot een bal samenvoegen.

an'bannen, fchw. (h.) = vast tooveren; an eine Sache wie angebannt sein = aan iets als vastgetooverd zijn.

an'bänden od. aanbänden, fchw. (h.) (mit einem) = aanleggen, beginnen (vrijerij).

An'bau, m. = aanbouw, cultuur, ontginning; bijbouw, bijgebouw; vestiging (op nieuwen grond). **an'bauen**, fchw. (h.) = aan- of bijbouwen; aanbouwen, verbouwen; ontginning;

sich a. = zich vestigen. **An'bauer**, m. --s, -- = planter, kwecker; ontginner; kolonist.

an'befehlen, fchw. (h.) = bevelen, gelasten; aanbevelen: sich etw. anbefohlen sein lassen = iets ter harte nemen.

An'beginn, m. = aanbegin, begin; von A. = van den aanvang (der tijden) af.

an'behalten, ft. (h.) = aanhouden (niet uitdoen).

an'bei = hierbij, ingesloten, nevensgaand, bijgaand; a. die verlangten Bücher = hierbij de verlangde boeken.

an'beißen, ft. (h.) = aanbijten, bijten in of aan; bijten (aan het aas); ontbijten (na het vasten).

An'belang = An'betreff. **an'belangen**, fchw. (h.) = betreffen; was mich anbelangt = wat mij betreft.

an'beraten, fchw. (h.) = eenen = aanblaffen.

an'beruemen, fchw. (h.) = schikken, passen. sich einer Sache a. = zich schikken naar iets.

an'beraumen, fchw. (h.) = vaststellen, bepalen (een termijn bijv.), beleggen (een vergadering).

An'beraumung, w. --, --en = vaststelling, het bepalen, beleggen.

an'beregen, fchw. (h.) = voornoemen.

an'beten, fchw. (h.) = aanbidden. **an'betendswert**, **an'betendswürdig** = aanbiddenswaardig. **An'betung**, w. --, --en = aanbidding.

An'beten, m. = aanbidder.

An'betragt od. Anbetreff, m.: in A. dieser Sache = aangaande deze zaak, wat deze zaak betreft. **an'betreffen**, ft. (h.) = anbelangen.

an'betteln, fchw. (h.) = etnen = iemand (om iets) bedelen.

An'betung, w. --, --en = aanbidding. **an'betungswürdig** = aanbiddingswaardig.

an'biegen, ft. (h.) = buigen naar, aanbuigen; aanhechten. **An'biegung**, w. = aanhechting.

an'bieten, ft. (h.) = aanbieden; het eerste bod doen (op een verkoop). **An'bieter**, m. --s, -- = die het eerst biedt, eersteieder.

An'bietung, w. --, --en = aanbidding, aanbod.

an'bilden, fchw. (h.) = etnem etw. = iem. iets pas gevormds schenken, geven, iem. daarvan voorzien: Phöbus bildete Midas Gefäßoren an = gaf Midas ezeldooren.

an'binden, ft. (h.) = vastbinden, aanbinden; vastleggen, meren (een schip); etnen (mit Blumen u. f. w.) a. = iem. (bloemen enz.) schenken, cadeau doen; (bei) einem einen Wären a. = schulden bij iem. maken; mit einem a. = met iem. in twist geraken, met iem. beginnen, ruzie maken; für; angebounden = kort aangeboden, kort van stof.

An'biß, m. = het aanbijten, beet; het ontbijten; voorproefje: aas, lokaas.
an'blafen, fchw. (h.) = zwart maken (met rook, roet enz.).
an'blasen, ft. (h.) = aanblazen, aanwakkeren: blazen (op een blaasinstrument), beginnen te blazen, blazende laten hooren of aankondigen.
an'blatten, fchw. (h.) = aaneenvoegen, aan elkaar klampen.
an'bläuen, fchw. (h.) = blauwachtig maken.
an'blefen, fchw. (h.), einen = iem. de tanden laten zien.
An'blid, m. = aanblik, oogopslag, gezicht: auf den ersten A. = op het eerste gezicht, met den eersten oogopslag; bei diejem A. = op dit gezicht. **an'bliden**, fchw. (h.) = aanblikken, aanzien, aankijken.
an'blinzen od. **an'blinzen**, fchw. (h.), einen = knipoogend aanzien, knipoogjes geven.
an'blisen, fchw. (h.) = met flikkerende oogen aankijken.
an'blöfen, fchw. (h.), einen = iemand aanbulken.
an'böhren, fchw. (h.) = aanboren, beginnen te boren; ein Faß a. = een vat opsteken; einen (um Geld) a. = iem. (om geld) te leen vragen; einen mit etw. a. = aanhouden, trachten iem. voor een zaak te winnen, polsen, vervolgen, zeuren.
an'boizen, fchw. (h.) = vastpinnen, vastpluggen, met bouten of pennen vastmaken.
an'borsten, fchw. (h.) = enteren, aan boord klampen.
An'bot = Angebot.
an'bräßen, fchw. (h.) = aanbrassen.
an'braten, ft. (f.) = even braden.
an'bräuen, fchw. (f.) = bruinen, bruin worden; (h.) = bruinen, bruin maken.
an'braufen, fchw. (f.) = aanbruisen.
an'brechen, ft. (h.) = aanbreken, aansnijden, beginnen aan; (f.) = aanbreken, beginnen, komen.
an'brennen, unr. (h.) = aansteken; (f.) = vuur vatten, ontbranden; aanbranden; angebrannt riedjen, fchmeden = aangebrand ruiken, smaken.
an'bringen, unr. (h.) = aanbrengen, plaatsen; te pas brengen; verklikken, aangeven; einen Schrank in einer Mauer a. = een kast in een muur aanbrengen, maken; seine Tochter a. = aan den man brengen; eine Klage a. = een klacht inbrengen of indienen; ein wußt od. gut angebrachtes Wort = een juist te pas gesproken woord, een woordje op zijn pas; übel angebracht = misplaatst. **An'bringung**, w. -, = plaatsing, het aanbrengen, verklikken.
An'bringer, m. = aanbrenner, verklikker, aanklager.
An'bruch, m. = het openen (van een mijn): het aanbreken, beginnen, begin (van den dag bijv.: bei A. des Tages); begin van bederf.
an'brüchig = bedorven, aangestoken, rot.
An'brüchigkeit, w. -, = bederf, verrotting, rotheid.
an'brühen, fchw. (h.) = met heet water begieten.
an'brüllen, fchw. (h.), einen = aanbrullen, toe- of aansnauwen.
an'brummen, fchw. (h.), einen = brommen tegen, op iem., iem. beknorren.
an'brüten, fchw. (h.) = beginnen te broeden; ein angebrütetes Ei = een vuil ei.

an'bunfen, fchw. (h.) = aanbosen.
Ancho'vis, w. -, -, = ansjovis.
Anciennität, w. -, -, en, = ancienniteit.
An'dacht, w. -, -, en, = vrome aandacht, eerbied, godsdienstige stemming, het in zich gekeerd zijn, devotie, vroomheid; gebed: seine A. halten od. verrichten = zijn gebed doen. **An'dachtselei**, w. -, = schijnvroomheid, huichelarij, kwezelarij, bigotterie. **an'dächeln**, fchw. (h.) = den vrome spelen of uithangen, kwezellen. **an'dächtig** = vroom, in zich gekeerd, devoot; oplettend. **An'dachtsbuch**, f. = gebedenboek, godsdienstig handboek. **an'dachtlos** = oneerbiedig, ongodvruchtig. **An'dachtübung**, w. = godsdienst-oefening, vrome oefening. **an'dachtvoll** = aanbächtig.
Andalu'fien, f. = Andaluzië. **Andalu'fier**, m. -in, w. = Andaluziër, Andaluzische. **andalu'fisch** = Andaluzisch.
andante = andante. **Andante**, f. -(s), -s, = andante. **andanti'no** = andantino. **Andanti'no**, f. -(s), -s, = andantino.
an'dauern, fchw. (h.) = voortduren, aanhouden.
An'den, Pl. = Andes.
an'denken, unr. (h.) = aandenken, denken over: denkst einmal an! = denk eens aan! denk mal einer an! = stel je eens voor! **An'denken**, f. -s, -, = herinnering, aandenken, gedachtenis, heugenis; aandenken, souvenir, gedachtenis; zum A. an diese Tat = ter herinnering aan deze daad; in frischem A. sein od. haben = nog versch in 't geheugen liggen of hebben; seligen, glorreichen Andenkens = zaliger, roomrijker gedachtenis.
an'dern = ander; am andern Tage = (op) den anderen dag; einmal über das and(ere) = telkens weer, herhaaldelijk; einer um den andern = om den anderen, beurt om beurt; einen Tag um den andern = om den anderen dag; er macht eine Dummheit über die and(ere) = hij doet de eene domheid voor, de andere na; unter andern od. unter andern = onder andere; etwas and(eres) = iets anders; ein in's and(ere) gerechnet = door elkaar gerekend; and(erer) Ansicht od. andern Sinnes werden = van meening veranderen; sich eines andern besinnen = zich bezinnen; auf der andern Seite = anderzijts.
an'derbar = veranderlijk, te veranderen.
Anderei, w. -, -, en, = nuttelooze, herhaalde verandering. **and(erer)seits** = van den anderen kant, anderdeels, anderzijds.
An'dergeschwisterkind, f. = neef in den tweeden graad. **and(ere)it** = van een andere soort. **and(ermal)**: ein a. = een anderen keer.
ändern, fchw. (h.) = veranderen, anders maken, vermaken; ich faun es nicht ä. = ik kan er niets aan doen; das ändert die Sache = dat verandert de zaak; geschene Dinge sind nicht zu ä. = gedane zaken nemen geen keer; seine Religion, seine Ansicht ä. = van godsdienst, van meening veranderen; das ändert nichts an der Sache = dat verandert niets aan de zaak. **ich ä.** = veranderen, anders worden; das Wetter ändert sich = veranderd; er hat sich sehr geändert = hij is erg veranderd; es läßt sich daran nichts mehr ä. = daar is niets meer aan te veranderen, te doen.
an'dernfalls = anders, in het andere geval.
an'dernteils = anderdeels, anderzijds.
an'ders = anders, op een andere wijze, verschillend; sich a. besinnen = van meening

veranderen; a. als = anders dan (of als); niemand a. = niem. anders; irgenmo a. = ergens anders; es wird noch gar a. kommt = het zal nog wel anders worden; wenn a. od. wo a. = tenminste als, mits. **an'dersdenkend** = andersdenkend.

an'derfeit = anderfeit. **an'derswo** = ergens anders, elders; **an'derswoher**, = ergens anders vandaan, van elders. **an'derswohin** = ergens anders of elders (heen).

an'derhalb = anderhalf; anderhalb Stunden (ook: anderthalbe Stunde) = 1½ uur. **andert-hal'big** = (in verhouding van) 1:1½.

An'derung, w. -, -en, = verandering, wijziging. **An'derungsvorschlag**, m. = wijzigingsvoorstel, amendement.

an'derwärtig, **an'derweitig** = ander, verder; elders, ergens anders. = **an'derwärts**.

an'deuten, fchw. (h.) = aanduiden, aanstippen; te verstaan geven; aanwijzen; voorspellen; aankondigen; eim etw. (gerichthch) a. = iem. iets aanzeggen, beteekenen. **An'deutung**, w. = aanduiding, aanwijzing; toespeling; aankondiging, voorspelling; aanzegging. **an'deutungsweise** = bij wijze van toespeling, in 't voorbijgaan.

an'dichten, fchw. (h.), eim etw. = iem. iets toedichten, aanwrijven, toeschrijven. **An'dichtung**, w. = toedichting, aanwrijving, aantijging.

an'donnern, fchw. (h.), eim = iem. met donderende stem aanspreken; aanbuleren; er stand wie angebennet da = hij stond als door den bliksem getroffen.

An'dorn, m. = andoren, malrove.

an'dorren, fchw. (h.) = aan (iets) vastdrogen.

An'drang, m. = aandrang, drang; toevloed, menigte.

Andre'as, m. = Andreas, Andries, Dries.

Andre'astreuz = St.-Andrieskruis. **Andre'as-orden**, m. = Orde van St. Andreas.

an'drescheln, fchw. (h.) = aandraaien (op de draaibank); seine Kleider sitzen ihm wie angedreschelt = zijn kleeren zitten (hem) als aan 't lijf gegoten, geschilderd.

an'drehen, fchw. (h.) = an'drescheln; eim etw. wie a. = iem. bij den neus hebben, een loer draaien, voor den gek houden.

an'dreschen, ft. (h.) = beginnen te dorschen.

an'dringen, ft. (i.) = aandringen, dringend naderen; auf den Feind a. = op den vijand aan- of indringen. **an'dringlich** = ein- und aufdringlich.

an'drohen, fchw. (h.), eim etw. = iem. met iets dreigen. **An'drohung**, w. = bedreiging.

an'drücken, fchw. (h.) = aandrukken, aanduwen.

an'duffen, fchw. (h.), eim = zijn geuren naar iem. zenden.

Aene'ide, w. = Aeneide: lied van Aeneas. **an'eifern**, fchw. (h.) = aanmoedigen, aanwakkeren, aanvuren. **An'eiferung**, w. = aanmoediging.

an'eigenen, fchw. (h.), eim etw. = iem. iets eigen maken, in eigendom bezorgen; sich a. = zich eigen maken, zich toeëigenen. **An'eignung**, w. -, -en = het toeëigenen, eigen maken, toeëigening.

aneinander = aaneen. samen; aan elkander; a. fleben = aaneenkleven of -plakken; a. grenzen = aan elkaar grenzen. **Aneinander-süßung**, w. = samenvoeging. **aneinanderhängend** = samenhangend.

Anekdote, w. -, -n = anecdote. **anekdote'ten-**

artig od. -haft = anecdoteachtig. **Anekdote'ten-jäger**, m. = anecdotenjager.

an'ekeln, fchw. (h.) = afkeer wekken, inboezemen; das ekelt mich an = daar heb ik een hekel aan, daar walg ik van.

Anemograph, m. = anemograaf; windteekentoestel. **Anemo'ne**, w. -, -n = anemoon. **Anemoffop**, f. -(e)s, -e = anemoskoop.

an'empehlen, ft. (h.) = aanbevelen. **An'empehlung**, w. = aanbeveling, reclame.

an'erben, fchw. (h.) = bij overerving geworden, ten deel vallen; angeboren zijn: angeerbte Sorrente = overgeërfd of aangeboren vooroordeelen; das ist ihm angeerbt = dat is hem van nature eigen, heeft hij van zijn ouders.

An'erbieten, f. -s, -n; **An'erbietung**, w. -, -en = aanbod, aanbieding.

an'erkannt = erkend, welbekend. **an'erkanntermaßen** = (zoals) algemeen erkend (wordt).

an'erkennbar = te erkennen, toe te geven.

an'erkennen, umt. (h.) = erkennen; toegeven; gefchlich a. = legitimeeren, wettig erkennen; nicht a. = verloochenen; das Verbieht a. = de verdienste erkennen, waardeeren. **an'erfennend** = erkentelijk; met waardeering. **an'erfennenswert** = prijzenswaardig. **An'erkenntnis**, f. = erkenning. **An'erkenntung**, w. = erkenning; waardeering.

Aneroid, f. -(e)s, -e = aneroid-barometer.

an'erfchaffen, ft. (h.) = geboren doen worden met; eim etw. a. = iem. iets bij de geboorte, bij het scheppen schenken; das ist ihm a. = aangeschapen, aangeboren.

an'erzeugen, fchw. (h.), eim etw. = in iem. iets doen ontstaan.

an'erziehen, ft. (h.) = door de opvoeding schenken; das ist ihm an'ezogen = daar is hij in opgevoed.

Aneurie, w. = zenuwzwakte. **Aneurys'ma**, f. -(s), -ta u. .men = aneurysma, slagadergezwel.

an'fächeln, fchw. (h.) = aanwaaieren.

an'fachen, fchw. (h.) = aanblazen; aanwakkeren, aanstoken, aanvuren.

an'fädeln, fchw. (h.) = aanrijgen; ein Gespräch a. = een gesprek aanknoopen, aan den gang maken.

an'fahrbar = aanvoerbaar; toegankelijk, genaakbaar (van een kust). **an'fahren**, ft. (h.) = (goederen) aanrijden, aanvoeren; eim a. = aansnauwen, toesnauwen, barsch toespreken, uitvaren tegen; (f.) = aankomen, komen aanrijden of aanvaren; gegen od. an etw. a. = tegen iets aanrijden of aanvaren; die Bergwerfer fahren an = gaan in de mijn. **An'fahren**, f. = het aanvoeren; aansnauwen, uitvaren. **An'fahrtschacht**, m. = ingang (van een mijn). **An'fahrt**, w. = aankomst, nadering; het binnengaan (in de mijn), neerdalen.

An'fall, m. = val (tegen iets); aanval, schok; ergoed; het neerstrijken (van vogels op iets).

an'fallen, ft. (h.) = aanvallen, bestormen, overvallen, aanranden, aantasten; ten deel vallen, toevallen.

An'fang, m. -(e)s, . fänge = aanvang, begin; im A. od. zu A. = in 't begin; vom A. an = van 't begin af; vom A. bis zum Ende = van begin tot einde; A. Januar = in het begin van Januari; den A. machen = een begin maken, den eersten stap doen; seinen A. nehmen = beginnen, ontstaan; aller A. ist schwer = alle begin is moeilijk.

An'fangen, ft. (h.) = aanvangen, beginnen,

aanleggen, ondernemen; es fängt an zu regnen = het begint te regenen; wieder von vorn a. = van voren af, op nieuw beginnen; er fing damit an, daß er... = hij begon met te...; von Politif a. = over politiek beginnen, gaan spreken; ein Geschäft a. = een zaak beginnen, oprichten; den Feldzug a. = den veldtocht openen; es ungeschickt a. = het onhandig aanleggen, aanpakken; ich weiß nicht, was ich a. soll = ik weet niet, wat ik moet doen, beginnen; was soll ich mit all dem Gelde a. = wat moet ik met al dat geld uitvoeren? es ist nichts mit ihm anzufangen = er is niets met hem te beginnen, te doen, uit te richten; Streit, Hader, Krieg a. = ruzie, twist, oorlog beginnen, gaan maken. **Anfänger**, m. -s, -- = beginner, beginneling, eerst beginnende, leerling. **anfänglich** = aanvankelijk, oorspronkelijk, eerst, in het eerst, in 't begin. **anfangs** = eerst, in 't begin; gleich a. = van het (eerste) begin af.

Anfangsbuchstabe, m. = beginletter; großer A. = hoofdletter. **Anfangsgeschwindigkeit**, w. = beginsnelheid. **Anfangsgründe**, Pl. = beginselen. **Anfangszeit**, m. = eerste regel. **anfärben**, fchw. (h.) = verven, schilderen; kleuren (wijn enz. en ook fig.).

anfassen, fchw. (h.) = aanvatten, aanpakken, aangrijpen; a. helfen *od.* mit a. = een handje helpen; ein Schauer faßt mich an = een huivering overvalt mij.

anfäulen, fchw. (f.) = gaan rotten, aansteken; angefaultes Obst = aangestoken fruit.

anfechbar = betwistbaar. **anfechten**, ft. (h.) = aanvallen, betwisten (een testament bijv.); bestrijden (een meening bijv.); verontrusten, bekommeren; was ficht dich an? = wat hindert je? wat wil je toch? ich lasse mich das nicht a. = ik laat mij daardoor niet verontrusten, dat laat mij koud. **Anfechtung**, w. -, -en, = bestrijding, betwisting; verzoeking, aanvechting.

anfellen, fchw. (h.) = aanvijlen, beginnen te vijlen.

anfenden, fchw. (h.) = eimen = vervolgen, vijandig behandelen. **Anfeindung**, w. -, -en, = vijandelijkheid, kwaadwillige behandeling.

anfertigen, fchw. (h.) = vervaardigen, maken, samenstellen, fabriceren. **Anfertigung**, w. -, = vervaardiging, samenstelling.

anfeffeln, fchw. (h.) = boeien, in de boeien sluiten; a. an (*mit Acc.*) vastklinken aan.

anfetzen, fchw. (h.) = met vet besmeren, smeren.

anfichten, fchw. (h.) = bevochten, bevochtigen, natmaken. **Anfechtung**, w. -, -en, = bevochting, bevochtiging.

anfeyern, fchw. (h.) = aanstoken, opstoken (een fornuis bijv.); aanvuren, aanwakkeren, aanstoken, aanhitsen, aanmoedigen. **Anfeuerung**, w. = aanvuring, aanwakkering, aanhitsing.

anfammen, fchw. (h.) = branden (aan de oppervlakte); doen ontvlammen.

anfattern, fchw. (f.) = aanvladderen.

anfichten, ft. (h.) = aanvlechten, vlechtend samenvoegen.

anfuchen, fchw. (h.), eimen = iem. smeecken, bidden; eimen um etw. a. = iem. om iets smeecken; iets van iem. afsmeeken, inroepen. **Anfehung**, w. -, -en, = smeecking, aanroeping.

anfesschen, fchw. (h.), eimen = aangrijzen; de tanden laten zien.

anfassen, fchw. (h.) = aanlappen.

anfiegen, ft. (f.) = aanvliegen, komen aanvliegen; an etw. a. = vliegen aan of tegen iets; es fliegt ihm alles an = alles waait hem aan.

anflichen, ft. (f.) = aanvloeien, aanstroemen.

anföhren, fchw. (h.) = aanvloten (hout bijv.); aanslibben, aanspoelen. **Anföhrung**, w. -, -en, = het aanvloten; aanslibbing, aanspoeling.

Anflug, m. = vlucht, plotselinge opstijging; zweem, waas, aanvechting.

anfuten, fchw. (f.) = aangolven.

Anforderung, m. = vordering, eisch, aanspraak; hohe Anforderungen an etw. stellen = hooge eischen aan iem. stellen.

anfornen, fchw. (h.) = (een hoed) op den (hoed)vorm zetten, trekken.

Anfrage, w. = aanvraag, navraag, onderzoek, interpellatie; bei einem wegen einer Sache A. tun *od.* halten = iem. omtrent een zaak om inlichting vragen; eine A. an die Regierung stellen = een interpellatie tot de regering richten; de regering interpelleren. **Anfragen**, fchw. (h.), bei einem nach (wegen) einer *od.* um eine Sache = iem. naar iets vragen, zich tot iemand om inlichting omtrent iets wenden.

anfressen, ft. (h.) = beknagen, vreten aan; invreten.

anfrieren, ft. (f.) = aan (iets) vast vriezen.

anfressen, fchw. (h.) = ververschen; bevochtigen; oprisschen (de herinneringen aan ...).

Anfresser, m. = ververscher. **Anfressgefäß**, f. = koelvat, koelketel. **Anfressung**, w. = verversching; aanwakkering.

anfresseln, fchw. (h.) = huiverig maken.

anfugen, fchw. (h.) = aanvoegen, voegen aan; aanhechten. **Anfügung**, w. = aanvoeging, aanhechting.

anfuhlen, fchw. (h.) = voelen, bevoelen, betasten; eimen etw. a. = iets aan iem. voelen; etw. fühlt sich rauh, weich an = iets is ruw, zacht op het gevoel. **Anfühlung**, w. = het aanvoelen, betasten.

Anfuhr, w. = 't aanvoeren, aanbrenge; de aanvoer. **anfuhren**, fchw. (h.) = voeren, leiden, aanvoeren; aanbrenge, aanvoeren; [einen zur Eugend a. = in deugd groot brengen, opvoeden]; - bedriegen, beet nemen; ich a. lassen = er in loopen; - aanhalen, citeeren; einen als Beispiel a. = iem. tot (als) voorbeeld stellen. **Anfuhrer**, m. = aanvoerder, leider, bevel hebber, chef. **Anfuhrung**, w. = aanvoering, leiding, directie, bevel; voor-den-gek-houderij, bedriegerij; aanhaling. **Anfuhrungszeichen**, f. = aanhalingsteeken.

anfullen, fchw. (h.) = aanvullen, vullen, opvullen; sich a. = vol raken, zich opvullen, zich vol proppen. **Anfüllung**, w. = aanvulling.

Angabe, w. = aangifte, verklaring, opgave; schets, plan, ontwerp (van een huis); nach seiner A. = volgens zijn zeggen, verklaring.

anfabeln, fchw. (h.) = aan de vork steken.

anfaffen, fchw. (h.) = aangapen, als een botmuil staan kijken. **Anfaffer**, m. = (aan-)gaper, botmuil. **Anfassung**, w. = aangaperij.

angähnen, fchw. (h.) = aan- of toegeeuwen, -gapen.

an'geben, ft. (h.) = aangeven, aandoen (kleeren bijv.); aangeven, opgeven (de waarde van iets, waren, zijn naam, den toon (eig. en fig.); voorgeven, zeggen; aangeven, aanbrengeven, verklikken, beschuldigen, aanklagen; sein Spiel a. = zijn spel bekend maken, declareeren; ang. = beginnen te geven (in het spel); doen, uithalen (Ruffin, dunnes Zeug); [in betaling geven; voorstellen; aanslaan (van snaren)].
An'geber, m. = aangever; maker, uitvinder, ontwerper; aanbrenger, verklikker, aanklager.
Angeberci', w. -, --en = aanbrengerij, verklikkerij. **an'geberisch** = vindingrijk; klik-achtig.
An'gebinde, f. = geschenk, verjaarsgeschenk.
an'geblich = zoogenaamd, gewaand, vermoend.
an'geboren = aangeboren, van nature eigen, ingeschapen.
An'gebot, f. = eerste bod; aanbod.
an'gebracht = aangebracht; geschikt, op zijn plaats.
an'gedefien, ft. (h.) eimen = ten deel vallen; eimen etw. a. lassen = iem. iets toestaan, gunnen, schenken.
An'gedenken = Andenken.
an'gegangen (angehen).
an'gegoffen (angehen).
An'gehänge, f. = hanger, hangend sieraad; hangpenning, amulet.
an'geheitert = aangeschoten, dronken.
an'gehen, uur. (h.) = zich wenden tot, zich vervoegen bij, naderen; aangaan, betroffen, interesseeren; aanvallen; ondernemen, wagen; komen over; eimen mit Witten a. = iem. iets verzoeken; eimen um etw. a. = om iets verzoeken; das geht mich nichts an = dat raakt mij niet, daar heb ik niets mee te maken; (f.) = aankomen; angegangen fommen = komen (aan)loopen; aangaan, beginnen; kunnen, mogelijk of geoorloofd zijn, gaan: aan(gaan) kunnen; aangaan, beginnen te branden; bedorven, aangetast worden; [gelukken]; das Monzerl, die Schute geht an = begint; das geht nicht an = dat kan niet, dat gaat niet; das Solz will nicht a. = wil niet branden; das geht an = dat gaat nog al; angegangenes Fleisch = bedorven vleesch. **an'gehend** = aangaand, betreffend; beginnend, aankomend: ein angehender Arzt = jong dokter; ein angehender Mündch = een novitius; ein angehender Vierziger = iem. die in 't begin van de veertig, vooraan in de veertig is; ein angehender Seemann = aankomend zeeman.
An'gehänke = Angeshänge.
an'gehören, fchw. (h.) = toebehooren, behooren aan of tot; verwant zijn met. **an'gehörig** = behoorende bij; verwant met; meine Angehörigen = mijn verwanten, de mijnen; mijn menschen, onderhoorigen. **An'gehörigkeit**, w. = verwantschap, onderhoorigheid.
an'geiffen, fchw. (h.) = aanspuwen, aankwijlen; belasteren.
An'gel, w. -, --n = scharnier, hengsel (van een deur); (visch)haak, angel, hoek, hengel; stift, spil; angel (van een mes, degen enz.); zwischen Tür und A. stehen = tusschen twee vuren, in de klem zitten; man muß den Finger nicht zwischen Tür und A. stecken = men moet niet tusschen man en vrouw spreken.
an'gelangen, fchw. (h.) = aankomen.
An'gelband, f. = deur- of vensterhengsel.
An'gelbret, f. = vischlood.

An'geld, f. = handgeld, goodspenning.
an'gelegen = aangelegen; sich etw. a. sein lassen = zich aan iets gelegen laten liggen, zich iets ter harte nemen, zich voor iets interesseeren. **An'gelegtheit**, w. = aangelegenheid, zaak; ich komme in wichtigen Angelegenheiten = voor gewichtige zaken. **an'gelegentlich** = dringend, belangstellend, innig; ist = zeer dringend.
Ang'(e)ler, m. --s, -- = hengelaar.
an'gelförmig = haak- of hoekvormig.
Angelika, w. = Angelica, Engel; engelwortel, angelica.
An'gelfeine, w. = hengel- of vischsnoer, lijn.
An'geln, Pl. = Angelen.
an'geln, fchw. (h.) = hengelen (eig. en fig.).
an'geloben, fchw. (h.) = plechtig beloven.
An'gelöbnis, f. **An'gelobung**, w. = gelofte, plechtige belofte.
An'gepunkt, m. = aspunt. **An'gelrute**, w. = hengelroede, hengel.
An'gelsache, m. = Angelsaks. **an'gelsächsisch** = Angelsaksisch.
An'gelschuur, w. = Angelfeine. **An'gestern**, m. = poolster.
An'gelus, f. = Angelus.
an'geweit = wagenwijd; die Tür steht a. offen = wagenwijd open.
an'gemessen = passend, geschikt, gepast; beantwortend (aan), evenredig (met); seinem Alter a. = strookende met zijn leeftijd. **An'gemessenheit**, w. = geschiktheid, gepastheid; evenredigheid.
an'genchm = aangenaam, lief.
an'genommen = aangenomen, gesteld.
An'ger, m. --s, -- = weide, grasland, grasveld.
an'geriffen = dronken, aangeschoten.
an'gehen = aangezien, daar; gezien, voor-naam, geacht, aanzienlijk; a. sein = in aanzien staan.
an'gefehen = gevestigd, gezeten.
An'gefiht, f. = aangezicht, gelaat, gezicht; het zien, gezicht, aanblik; eimen von a. fehen = iem. van gezicht, van aanzien kennen. **an'gefihts mit Gem.** = in het gezicht (van), in tegenwoordigheid (van), ten aanschouwe (van), ten aanzien (van), vóór.
an'gestammt = aangeërfd.
an'gestrengt = ingespannen, vermoeiend, zwaar.
an'getrunken = aangeschoten, dronken.
angelübhen, fchw. (h.), eimen etw. = iem. iets aanwennen. **An'gewohnheit**, w. = gewoonte; süde A. = hebbelijkheid. **An'gewöh-nung**, w. = het wennen aan; gewoonte.
an'giefen, ft. (h.) = gieten aan of tegen; begieten, bevochtigen; aanengieten; wie angegoffen sitzen = als aan 't lijf gegoten zitten.
an'gleichen, ft. (h.) = gelijkmaken, assimileeren.
Ang'ler, m. = Angeler.
Anglicis'mus = Anglizismus. **anglist'nisch** = Anglikaansch. **Anglistanis'mus**, m. --, --men = anglicanisme.
an'glimmen, ft. (h.) = aanglimmen, ontvonen, aangloeien.
anglist'ren, fchw. (h.) = anglizeeren, kortstaarten (een paard). **Anglistis'mus**, m. --, --men = anglicisme.
Angloma'ne, m. --n, --n = Anglomaan. **An-glomanie**, w. --, --(en) = Anglomanie.
an'glozen, fchw. (h.) = aangapen met groote oogen.

an'glŭhen, ſchw. (f.) = aangloeien, ontgloeien, rood gloeiend worden.

An'gorakate, w. = angorakat.

an'greifbar = aantastbaar. **an'greifen**, ft. (h.) = aantasten, aanpakken, aanraken, (wer Besch angreift, beſudelt ſich = wie met pek omgaat, wordt er mee beſmet); aanvullen, aantasten, aangrijpen (den vijand); beſtrijden (een testament, een meening); beginnen, aanpakken, ondernemen (een zaak); aanspreken (gelden, een kapitaal); vermoeien, verzwakken, aangrijpen, aandoen (de oogen, de borst, het gemoed); eimen an der Ehre a. = iem. in zijn eer aantasten; eimen bei feiner ſchwachen Seite a. = iem. in zijn zwak tasten; etw. beim rechten Ziſſel a. = iets bij het rechte eind aanpakken; ich fühlte mich ſehr angegriffen = ... zwak; angegriffen ausſehen = er lijdend uitzien; ſelbſt mit a. = zelf de handen aan het werk slaan. **ſich a.** = zich aangrijpen, zich ſlink inspannen. **an'greifend** = aanvallend; aangrijpend, vermoeiend. **An'greiſer**, m. aanvaller.

an'grenzen, ſchw. (h.), an etw. = grenzen aan, belenden aan. **an'grenzend** = aangrenzend, belendend; naburig.

An'griff, m. = het betasten; aanval, aantasting, beſorming; greep, handvat; begin: etw. in d. nehmen = iets onder handen nemen. (een werk) op touw zetten. **An'griffſolonne**, w. = kolonne van aanval. **An'griffſtrieg**, m. = aanvallende oorlog. **An'griffſchritt**, m. = stormpas. **an'griffſweife**, w. = aanvallenderwijze.

an'grinſen, ſchw. (h.) = aangrijzen.

an'grunzen, ſchw. (h.) = aanknorren, toebrommen.

Angſt, w. —, **Angſte** = angst, vrees, benauwdheid, ongerustheid; in d., in tauſend Angſten ſein = in angst, in duizend vreezen zijn, duizend angsten uitstaan; mir iſt angſt und bang = ik ben in angst en vreezen; (angſt ſein, werden, machen = bang zijn enz.). **angſt beſonnen** = door angst bekleemd. **angſt erfüllt** = vol angst, bang. **Angſtgefühl**, f. = gevoel van angst. **Angſtgeſchrei**, f. = angstgeschreeuw. **Angſt'haſe**, m. (er iſt ein a. = (hij is een) haas, bangerd. **ang'ſitzen**, ſchw. (h.) = bang of ongerust maken, beangst maken, vrees aanjagen, verontrusten; ſich über, um einen, wegen einer Sache zu Tode a. = zich over iem. of iets doodelijk ongerust maken. **Ang'ſtigung**, w. —, —en = kwelling, ongerustheid, angst. **Angſt'kind**, f. = eenig kind; ziekelijk kind. **angſt'ſich** = angſtig, bang, vreesachtig, beangst, benauwd; beſchroomd, verlegen; verontrustend, angſtig; angſtvallig, overnauwgezet. **Angſt'lichtſeit**, w. —, —en = angst, vrees, ongerustheid, benauwdheid; beſchroomdheid, verlegenheid; angſtvalligheid.

Angſt'röhre, w. = kachelpijp (hooge hoed).

Angſt'ruf, m. = angſtkreet. **Angſt'ſchweiß**, m. = angſtzwet. **angſt'voll** = angſtig, angſtvol, bang.

an'aufen, ſchw. (h.) = aankijken.

an'gürten, ſchw. (h.) = aangorden.

An'guß, m. = aangietſel.

an'haben, unr. (h.) = (kleeren) aanhebben; eimen etw. a. wollen = iem. iets kwalijk nemen, twist zoeken met iem.; man ſann ihm nicht's a. = men heeft geen vat op hem; men kan hem niets doen.

an'hacken, ſchw. (h.) = aanhakken, pikken aan.

an'hafſten, ſchw. (h.) = vaſtzitten aan, vaſtgehecht zijn aan; einer Sache a. = aankleven.

an'häſeln, ſchw. (h.) = aanhaken (vrouw. handw.).

an'häſeln, ſchw. (h.) = aanhaken.

an'hältern, ſchw. (h.) = halſteren aan.

an'hälſen, ſchw. (h.) = (de honden) koppelen.

An'halt, m. = ſteun, ſteunpunt, vaſthou, houvaſt; ruſtpoos; halt.

an'halten, ft. (h.) = houden aan of tegen; aanhouden (een dief, goederen); tegenhouden (een paard), ſtil laten ſtaan (een machine); aanhouden (een toon); eimen zur Arbeit a. = iem. aansporen, aanzetten, aandrijven om te werken; ophouden, ſtilſtaan; voortduren, aanhouden; bei einem um etw. a. = iem. om iets verzoeken; um ein Mädchen a. = aanzoek doen, vragen; um ein Amt a. = najagen, dringend ſolliciteeren. **an'haltend** = aanhoudend, voortdurend; volhardend.

An'halter, m. = houvaſt, bout, kram.

An'haltſpunkt, m. = ſteunpunt, hecht'punt; halt; aanknooppingspunt.

an'hämmern, ſchw. (h.) = aanhameren.

An'hang, m. —(e)s, **An'hänge** = aanhangſel (van een geſchrift); aanhang, partij, aanhangers. **an'hängen**, ft. (h.) = hangen aan, aanhangen, toegedaan zijn; ein großer Feſtler hängt ihm an = kleeft hem aan.

an'hängen, ſchw. (h.) = aanhangen, aan (iets) doen hangen, vaſtmaken; eimen einen Schimpf, einen Prozeß a. = smaad, een proces aandoen, der Sache die Schelle a. = de kat de bel aandoen; (iets bij een brief, een uitgang aan een woord) voegen; ſich an eine Perſon a. = zich aan iem. hechten.

an'hangend = aanhangend, aanklevend.

An'hänger, m. = aanhanger, partijganger.

An'hängeſtöbe, w. = achtervoegſel. **an'hängig** = aanhangend, bijbehoorend; beim od. vor Gericht a. = aanhangig. **an'hänglich** (einem od. an einen a.) = aanhankelijk, toegedaan, trouw. **An'hänglichkeit**, w. —, —en = aanhankelijkheid, gehechtheid, genegenheid. **An'hängſel**, f. —s, — = aanhangſel, hangmunt, hangend verſiersel.

An'hauch, m. = adem; aanblazing, aanademing; zweem. **an'hauchen**, ſchw. (h.) = ademen, blazen op; wie angehaucht (von Farben) = zeer dun, als een waas; vor göttlichem Feuer angehaucht = door een goddelijk vuur beziel.

an'hauen, ft. u. ſchw. (h.) = beginnen te houwē, te hakken; Bäume a. = merken (met de bijl).

an'häufeln, ſchw. (h.) = op hoopjes leggen.

an'häufen, ſchw. (h.) = ophoopen, opeenhoopen, opſtapelen, verzamelen; **ſich a.** = vermeerderen, zich opſtapelen. **An'häufung**, w. = ophooping, opeenſtapeling.

an'heben, ft. (h.) = opheffen naar; [aanheffen, beginnen].

an'heften, ſchw. (h.) = aanhechten, vaſtmaken, hechten; aanplakken, aanslaan.

an'heilen, ſchw. (h.) = aaneenheelen; (f.) = weer aan elkaar groeien.

an'heimeln, ſchw. (h.) = es heimelt mich hier an = ik gevoel mij hier als thuis.

anheim'fallen, ft. (f.) = ten deel vallen, toevallen, te beurt vallen. **anheim'geben**, ft. (h.), **anheim'stellen**, ſchw. (h.) = overlaten; ich ſtelle Ihnen die Entſcheidung anheim = ik laat de beſlissing aan u over.

an'heiraten, ſchv. (h.) = aan- of betrouwen.
an'heifchig, ſch a. machē etw. zu tun = zich verbinden, zich sterk maken iets te doen.
an'helfen, ft. (h.), einem etw. = iem. helpen iets aan te doen.
an'hengen = anhängen.
[anher' (anhero) = tot hier, tot nu toe.]
an'hengen, ſchv. (h.) einen ſich = den hond loslaten op een hert; aanhitsen (een hond); ophitsen; opstoken, opruien. **An'heger**, m. = aan- of ophitsen, opruier, stokebrand. **An'hetzer**, m. --, -er, = aanhitsing, opruiging. **An'hetzung**, w. --, -en, = An'hetzerri.
an'heucheln, ſchv. (h.) ſich etw. = veinzen iets te bezitten.
an'hezen, ſchv. (h.) = aantooveren.
An'hieb, m. = aanval, de eerste stoot (bij het schermeren).
An'höhe, w. = hoogte, heuvel, verhevenheid.
an'holen, ſchv. (h.) = aanhalen, inhalen (scheepsterm); ophalen, optrekken. **An'holtau**, f. = tros.
an'hören, ſchv. (h.) = aanhooren, luisteren naar; das läßt ſich a. = dat mag gehoord worden; einem etw. a. = iets aan iem. hooren; das hört ſich angenehm an = dat is aangenaam (aan) te hooren, dat klinkt mooi. **An'hörung**, w. --, -en, = het aanhooren.
an'hüpfen, ſchv. (f.), angehüpft kommen = komen aanhuppelen.
Anhydrit, m. -(e)s, = anhydriet.
Anilin, f. -s, = aniline. **Anilinfabrik**, w.; -fabr., w.; -rot, f. = anilinefabriek; -verf; -rood.
anima'lich = animalisch. **animali'eren**, ſchv. (h.) = animalizeeren. **Animalität**, w. = animaliteit.
animie'ren, ſchv. (h.) = animeeren. **animos'** = animeus; boos, opgewonden. **Animosität**, w. = animoziteit.
Anis', m. -es, -e, = anijs. **Anis'apfel**, m. = anijsappel. **Anis'zucker**, m. = suikererwtē.
Ani'ster, m. -(s), -s, = anizette.
an'jagen, ſchv. (h.) = opjagen; aanjagen, aandrijven; (f.) angejagt kommen = komen aanjagen.
an'jochen, ſchv. (h.) = in het juk spannen.
an'kämpfen, ſchv. (h.) gegen etw. = zich aankanten tegen, volhardend tegen iets strijden; gegen den Sturm a. = tegen den storm op-, inworstelen.
an'karren, ſchv. (h.) = op een kar aanvoeren.
An'kauf, m. = aankoop; inkoop, koop. **an'kaufen**, ſchv. (h.) = aankopen; ſich irgendwo a. = zich ergens vestigen (door aankoop van grond). **An'kauf**, m. = aankoper, kooper.
I. **An'ke**, m. -n, -n, = zalmfoel.
II. **[An'ke**, w. --n, --n, = nek].
III. **[An'ke**, m. --n, --n, = boter, vet].
An'ker, m. -s, --, = anker, ankerijzer; den A. werfen, auswerfen = het anker werpen of laten vallen; vor A. gehen, liegen = voor anker gaan, liggen; ſich vor A. legen = voor anker gaan liggen; den od. die A. lichten = het anker, de ankers lichten; den A. einholen = het anker binnenhalen; den A. fappen = het anker kappen; den A. ſchleppen = op het anker drijven; den A. fiſchen = naar het anker vischen; der A. faßt = het anker grijpt; der A. ſpringt aus = het anker laat los, gaat door, slipt.
An'kerbalken, m. = ankerbalk, kraanbalk.
An'kerboje, w. = ankerboei. **An'kerbolzen**, m. = trekker, landvest, anker (in muren);

an'kerfeft = ankervast (v. d. grond). **An'kerfiegel**, w. = ankerblad. **an'kerförmig** = ankervormig.
An'kerfüftung, w.; -geld, f.; -grund, m. = ankerkussen (of: -voering); -geld (of: ankerage); -grond.
An'kerhafen, m.; -hafen, m.; -fette, w.; -kreuz, f. = ankerhaak; -spil; -kettling (of: kettlingkabel); -kruis.
an'kerloſ = driftig, ontmeerd (van een ſchip).
an'kern, ſchv. (h.) = ankeren, het anker uitwerpen; voor anker leggen; verankeren.
An'kerplatz, m.; -recht, f.; -ſchmied, m. = ankerplaats; -recht; -smid.
An'kerſeil, f. = kabel.
An'kerſpige, w.; -ſtange, w.; -ſtelle, w. = ankerklauw; -schacht; -plaats.
An'kerſtau, f.; -winde, w.; -zeihen, f.; -zoll, m. = anker'touw (of: kabel); -spil (of: windas); -baak (of: boei); -recht.
an'ketteln, ſchv. (h.) = met een kettinkje vastmaken.
an'ketten, ſchv. (h.) = ketenen, aan den kettling leggen; ſich an einem a. = zich vast aan iem. hechten.
an'kuchen, ſchv. (f.), angekußt kommen = komen aanhijgen.
an'kitten, ſchv. (h.) = aanlijmen, samenhechten, lijmen.
an'klagbar = aanklaagbaar, aan te klagen.
An'klage, w. = aanklacht, aangifte; in A. berſehen = in staat van beschuldiging ſtellen.
An'klageacte, w. = acte van beschuldiging.
An'klagebank, w. = bank der beschuldigen.
an'klagen, ſchv. (h.) = aanklagen, beschuldigen; einen vor Gericht a. = iem. voor (by) het gerecht aanklagen, gerechtelijk vervolgen; einen des Diebstahls a. = iem. wegens diefstal aanklagen. **An'klagepunkt**, m. = punt van aanklacht. **An'kläger**, m. = aanklager, beschuldiger, klager. **an'klägeriſch** = beschuldigend. **An'klageſchrift**, w. = acte van beschuldiging. **An'klagezuſtand**, m., einen in A. berſehen = iem. in staat van beschuldiging ſtellen.
an'klammern, ſchv. (h.) = aanklampen, aanbaken; ſich an (mit D. od. A.) a. = zich vastklemmen aan.
An'klang, m. = begin van een klank; klinken; accord, samenklank; overeenstemming met iets anders, reminiscencie; A. finden (bei) = weerklink, bijval, goedkeuring, sympathie vinden of ondervinden.
an'kleben, ſchv. (h.) = aanplakken, vastplakken; aankleven; dieſes Laſter ſiebt ſich an = hij is met die ondeugd behept. **an'klebend** = aanklevend, ingeworteld. **An'kleber**, m. = aanplakker.
an'kleffen, ſchv. (h.) = bespatten.
an'kleiden, ſchv. (h.) = aankleeden, kleeden. **An'kleidezimmer**, f. = kleedkamer, toilet-kamer. **An'kleidung**, w. = het (aan)kleeden.
an'kleistern, ſchv. (h.) = (aan)plakken (met stijfſel).
an'klemmen, ſchv. (h.) = aanklemmen.
an'klingen, ft. (h.) = opklinken; overeenstemmen; toeklinken; (die Gläſer) klinken (met de glazen).
an'klopfen, ſchv. (h.) = (iets) aankloppen, vastkloppen; aanstampen; bei einem a. = bij iem. aankloppen, ook fig.; an die od. her Tür a. = aan of op de deur kloppen.
an'knebeln, ſchv. (h.) = knevelen.

an'neipen, *schw.* (h.) = (vast) knippen, in elkaar knippen; **angefneipt** = dronken, aangeschoten.

an'knöpfen, *schw.* (h.) = knoopen, aan (iets) knoopen.

an'knüpfen, *schw.* (h.) = aanknoopen (een gesprek, briefwisseling, onderhandelingen, betrekkingen e. d.); **Gejdäfte** mit einem a. = zaken met iem. gaan doen; an etw. a. = ergens aanknoopen, iets als uitgangspunt (voor een gesprek enz.) nemen. **An'knüpfung**, m. —, —en = aanknooping, het aanknoopen.

An'knüpfungspunkt, m. = aanknoopingspunt.

an'nurren, *schw.* (h.) = aanknorren.

an'födern, *schw.* (h.) = aas aandoen; lokken, aanlokken.

an'kommen, *ft.* (f.) = aankomen, naderen; da kommen Sie gut an, wenn Sie das meinen = het is wel vriendelijk van je dat te denken; bei ihm kommt man nicht damit an = je moet bij hem met zoo iets niet aankomen; ich kam schlecht an = ik kwam aan het verkeerde kantoor; da würdest du schön ankommen = je zou aan het verkeerde kantoor zijn, je zou niet malsch ontvangen worden; der Junge ist doch noch gut angekommen = is toch nog goed terecht gekomen; auf etw., auf einen a. = op iets of iem. aankomen, daarvan afhangen; ich lasse es auf Sie a. = ik laat het op U aankomen, aan U over; es kommt darauf an, zu wissen = het is noodig (het is zaak) te weten.; es kommt darauf an = het hangt er van af; wenn's darauf ankommt = als het er op aankomt of des needs of als het geval zich voordoet; es soll mir auf ein paar Gulden nicht a. = op een paar gulden zal het mij niet aankomen, zal ik niet zien; ich will es darauf a. lassen = ik zal het daarop wagen; es kommt mir viel darauf an das zu erfahren = er is mij veel aan gelegen dat te weten te komen; es kommt mir [od. mich] die Lust an.. = de lust bekruipt me.; es kommt mir schwer, leicht an = het valt mij moeilijk, licht, het kost me (geen) moeite.

An'kömmling, m. —s, —e = (pas) aangekomene, vreemde.

an'koppeln, *schw.* (h.) = aankoppelen, aan elkaar binden; koppelen.

an'krallen, *schw.* (h.) = met de klauwen grijpen; **sich a.** = zich met de klauwen vastgrijpen.

an'kreiben, *schw.* (h.) = opschrijven (met krijt), aankalken; er ist tief angekreidet = hij zit diep in de schulden.

an'kreischen, *schw.* (h.) = eimen = iem. aankrij-schen, aanschreeuwen.

an'kreuzen, *schw.* (h.) = merken (met een kruis).

an'kriechen, *ft.* (f.) = bekruipten; angekroden kommen = komen aankruipen.

an'kriegen, *schw.* (h.) = aankrijgen.

an'kündigen, *schw.* (h.) = aankondigen, bekend maken; aanzeggen; proclameeren; uitschrijven; aankondigen, voorspellen, beloven. **An'kündi-ger**, m. = aankondiger. **An'kündigung**, w. = aankondiging, aanzegging; waarschuwing.

An'kunft, w. = aankomst, komst.

an'kuppeln, *schw.* (h.) = aankoppelen (honden); eimen eine Frau a. = iem. een vrouw bezorgen.

an'lächeln, **an'lachen**, *schw.* (h.) = eimen = iem. toe-, aanlachen.

An'lage, w. = het aanleggen; plaatsing (van geld); aanleg (van een weg, een tuin), stich-

ting; fonds, kapitaal; plan, ontwerp, aanleg, m.; aanleg, geschiktheid; het bijgaande, ingesloten; die Anlagen = het plantsoen; er hat Anlagen = hij heeft aanleg; er hat A. zur Musik = aanleg voor de muziek. **An'lage-kapital**, f. = belegd kapitaal, fonds. **An'lage-toften**, Pl. = kosten van aanleg.

an'lassen, *schw.* (h.) = eimen = iem. toestamelen.

an'landen, *schw.* (f.) = aanlanden, landen, aan land gaan of komen; (h.) = aan den wal brengen. **An'landung**, w. = landing.

an'langen, *schw.* (f.) = aankomen; (h.) = be-treffen, aangaan.

an'laschen, *schw.* (h.) = (boomen) merken; (schoenen) van trekkers voorzien.

An'lass, m. .. lasse, .. lasse = aanleiding, reden. U. zu etw. geben = aanleiding tot iets geven.

an'lassen, *ft.* (h.) = (een klee) aanlaten; (water) inlaten; (een molen) aan den gang maken; (metalen) ontlaten, frisschen; (de honden) loslaten; eimen hart a. = iemand barsch toespreken; **sich a.** = er uitzien; die Sache läßt sich gut an = die zaak belooft iets goeds; der Weizen läßt sich gut an = de tarwe belooft een goeden oogst.

an'lassen mit Gen. = naar aanleiding (van).

An'lauf, m. = aanloop; aanval, bestorming; rijzing (van het water); aanloop, druk bezoek; het begin (van een welving).

an'laufen, *ft.* (h.) = (een haven, een kust) aandoen; eimen um etw. a. = lastig vallen; (f.) =

aanloopen, een aanloop nemen; angelaufen kommen = komen aanloopen; gegen etw. a. = tegen iets aanloopen; gegen eine Stadt a. = een stad bestormen; übel od. schlimm anl. = leelijk te pas komen, er in loopen; ich bin bei ihm übel od. schön angelaufen = ik ben er leelijk ingeloopt bij hem of hij heeft me niet malsch ontvangen; eimen a. lassen = iem. er in laten loopen of afsche-pen; oploopen, opzwellen; oploopen, grooter worden (van schulden bijv.); wassen (van het water); beslaan: Die Scherben sind angelaufen = zijn beslagen; blau a. lassen = (staal) blauw laten aanloopen, (een geweer) staalblauw kleu-ren; (een kling) damasceeren.

Anlaut, m. = beginletter, beginklank; im A. = aan het begin (van een woord).

an'lauten, *schw.* (h.) = (een woord) beginnen.

an'lauten, *schw.* (h.) = luiden, door luiden het begin (van de kerk, het werk e. d.) aankondigen; aanschellen.

an'legen, *schw.* (h.) = aanleggen (een verband, een geweer, een schip, hout op het vuur); die Stegel a. = de zegels opdrukken; Feuer a. = vuur aanleggen, iets in brand steken; eimen Hund a. = vastleggen; aandoen, aantrekken (kleeren, een harnas); Trauer a. = in den rouw gaan, den rouw aannemen; eimen Fesseln, Ketten a. = aandoen; sein Geld gut a. = goed plaatsen; berginsich a. = op rente zetten; uitgeven, aanwenden; besteden; eine Strafe a. = leggen; eine Fabrik a. = oprichten; eimen Garten a. = aanleggen; ein Magazin a. = beginnen; ein Gemälde a. = schetsen; Hand a. = de hand aan 't werk slaan, aanpakken; auf einen a. = op iem. aanleggen, mikken; es auf einen od. etw. angelegt haben = het op iem. of iets gemunt hebben; alles ist darauf angelegt mich zu reizen = alles is er op aangelegd, berekend, mij te plagen, te tergen, te prikkelen. **sich a.** = gaan liggen tegen; zich hechten aan; sich an

ein feindliches Schiff a. = een vijandelijk ſchip aan boord klampen.

Anlegeſchloß, f. = hangſlot. **Anlegung**, w. = het aanleggen, plaats; ontwerpen; uitzetten, plaatsen (van geld); oprichting, ſtichting, aanteleg.

Anlehen, f. = Anleihe.

Anlehnen, ſchw. (h.) = aanleunen, leunen aan of tegen; fig. navolgen; die Tür war angelehnt = stond op een kier, was half open; etw. an die Wand a. = tegen den muur aanzetten; eine Heeresabteilung lehnte ſich an den Morast an = leunde aan het moeras; der Lehrer lehnt das Neue an das Bekannte an = laat het nieuwe op het bekende steunen.

Anlehn(e)punkt, m. = steunpunt; aanknooppingspunt.

Anleihe, w. —, —n = leening; eine A. machen, abſchließen = een leening ſluiten.

Anleimen, ſchw. (h.) = aanlijmen, lijmen.

Anleiten, ſchw. (h.) = leiden; einen zu etw. a. = iem. brengen tot iets, iets onderwijzen, in iets leiding geven. **Anleitung**, w. = leiding, onderwijzing; handleiding, leidraad.

Anlernen, ſchw. (h.) = aanleeren, zich eigen maken; onderwijzen, bijbrengen.

Anliegen, ft. (h.) = aanliggen (tegen iets, an etw.); feſt, glatt, a. = geſloten, zonder plooi, zitten (van kleeren); ter harte gaan, na aan 't hart liggen, intereſſeeren; ſein Glück liegt mir nahe an = zijn geluk ligt mij na aan 't hart; ſich etw. angelegen ſein laſſen = zich aan iets gelegen laten liggen, zich voor iets intereſſeeren; einem um etw. a. = iem. dringend om iets verzoeken, aanklappen. **Anliegen**, f. = verzoek, bede, wensch; ein A. an einen haben, es vorbringen = een verzoek aan iem. (te doen) hebben, het blootleggen, kenbaar maken. **Anliegend** = aanliggend, naburig; inliggend, ingesloten (in een brief bijv.).

Anlocken, ſchw. (h.) = aanlokken, lokken; uitlokken; aantrekken. **Anlockung**, w. = aantrekking, verlokking.

Anloben, ſchw. (f.) = opvlammen.

Anlöten, ſchw. (h.) = aansoldeeren.

Anlügen, ſchw. (h.) einen = liegen tegen iem., iem. beliegen; einem etw. a. = iem. iets leugenachtig aantijgen, ten laſte leggen.

Anmachen, ſchw. (h.) = bevestigen, vastmaken, maken aan; (vuur) aanmaken; den Salat a. = aanmaken, klaar maken; Ralf a. = kalk maken of beſlaan; Wein a. = aanlengen, verſnijden.

Anmalen, ſchw. (h.) = verven, ſchilderen.

Anmarsch, m. = marsch, aanmarsch; im A. ſein = in aantocht zijn. **Anmarschieren**, ſchw. (f.) = naderen, aanmarcheeren, oprukken.

Anmaßen ſich, ſchw. (h.) = zich aanmatigen; zich toeschrijven, zich toeëigenen; zich vermetsen. **Anmaßend** = aanmatigend, verwaand, vermetel, onbeſchaamd. **Anmaßliches Recht** = beweerd, aangematigd recht. **Anmaßung**, w. = aanmatiging, toeëigening, verwaandheid.

Anmäßen, ſchw. (h.) = mesten, vetmesten.

Anmauern, ſchw. (h.) = vastmetselen; wie angemauert ſtehen = als aan den grond genageld ſtaan.

Anmelden, ſchw. (h.) = aanmelden, doen weten; einen a. = aandienen; einen Schüler a. = aangeven, laten inſchrijven. **Anmeldung**, w. = aanmelding, aangifte. **Anmeldungschein**, m. = bericht van aankomst (van waren).

Anmengen, ſchw. (h.) = aanmengen.

Anmerken, ſchw. (h.) = aanteekenen, opſchrijven, noteren; opmerken; einem etw. a. = iets aan iem. zien. **Anmerkung**, w. —, —en = opmerking, aanteekening, noot. **Anmerkungen zu einem Buche** = aanteekeningen bij een boek.

Anmessen, ft. (h.) = aanmeten; overeenbrengen, doen overeenstemmen.

Anmut, w. = aanvalligheid, lieflijkheid, lief-talligheid; bevalligheid, gratie.

Anmuten, ſchw. (h.) einen = bekoren, behagen, aangenaam aandoen; [einem etw. a. = iets van iem. vergeen]. **anmutig**, **anmutsvoll** = lief(e)lijk, bevallig, bekoorlijk, gratieus, elegant.

Anna, w. = Anna.

Annabehn, ſchw. (h.) = (vast)spelden.

Annageln, ſchw. (h.) = (vast)spijkeren, (vast)nagelen; wie angenagelt ſtehen = als aan den grond genageld.

Annagen, ſchw. (h.) = knagen aan, beknagen.

Annähern, ſchw. (h.) = aannaaien.

Annähern, ſchw. (h.) = naderbij brengen; **sich a.** = naderen, naderbij komen; toenaderen; **an'nähernd** = benaderend, ongeveer, om-ende-bij, approximatief.

Annäherung, w. = nadering; toenadering.

Annäherungsgraben, m. = loopgraaf.

Annäherungskraft, w. = middelpuntzoekende kracht. **Annäherungsweise** = bij benadering.

Annahme, w. —, —en = aanneming; toelating; acceptatie; onderſtelling; ontvangst.

Annahmestelle, w. (für Briefe) = ontvangkantoor.

Annaalen, Pl. = annalen.

Annahen, Pl. = annaten, jaargelden.

Annähen, f. = Annetje, Antje.

Annäherbar = aanneembaar, aannemelijk.

Annähen, ft. (h.) = aannemen (een aanbod, geschenk, betrekking, een kind, een wet, enz.); **Bermunft a.** = rede verstaan; **Befude a.** = ontvangen; eine Religion a. = een godsdienst aannemen of omhelzen; einen Schüler a. = toelaten; einen Bedienten a. = in dienst nemen; eine Waife an Kindes Statt a. = als kind aannemen; einen Fall a. = veronderstellen, aannemen; angenommen = aangenomen, verondersteld; es läßt ſich a. daß... = men mag aannemen, veronderstellen, dat...; **sich einer Person od. einer Sache a.** = zich (het lot van) iem. of iets aantrekken; voor iem. of iets in de bres springen.

Annäherlich = aanneembaar, aannemelijk; redelijk; aangenaam. **Annäherlichkeit**, w. —, —en = aannemelijkheid; aangenaamheid, bevalligheid, plezier, genot; het aangenome.

Annähen, ſchw. (h.) = (over)buigen (naar); **sich a.** = zich neigen (naar of tegen).

Annäheren, ſchw. (h.) = annexeeren. **Annäherung**, w. —, —en = annexatie.

Annäher, m. od. f. —es, —c = annexum, aangingſel. **Annäherion**, w. —, —en = annexatie.

Annähen, ſchw. (h.) = toeknikken.

Annähen, ſchw. (h.) = aanklinken.

Annähen ſich, ſchw. (h.) = zich nestelen aan of tegen (an einer Wand z. B.).

Annäno = anno; **Annäno dazumal** = in het jaar nul.

Annänonce (spr.: **annäöse**), w. —, —n = annonce, advertentie. **Annänoncieren**, ſchw. (h.) = announceeren.

Annäntität, w. —, —en = annuïteit.

Annänullieren, ſchw. (h.) = annulleeren. **Annänullierung**, w. = annulleering, annullatie.

Annunzia'tenorden, m. = annunziatenorde (Ital. orde ter eere van de Annunziatie).
an'öien, fchw. (h.) = oliën.
anomal' = anomaal, onregelmatig. **Anomalie'**, m. —, —(e)n = anomalie, afwijking, uitzondering.
anonhm' = anoniem. **Anonhmität'**, w. —, —en = anonymitet. **Ano'nymus**, m. = anonymus.
an'ordnen, fchw. (h.) = regelen, schikken, inrichten, beschikken; bepaalen, vaststellen.
An'ordner, m. = regelaar, organizator. **An'ordnung**, w. = regeling, schikking, inrichting, organisatie, vaststelling, bepaling; An'ordnungen treffen = schikkingen, voorbereidingen maken.
an'organisch = anorganisch.
anormal' = anormaal, abnormaal.
an'packen, fchw. (h.) = aanpakken, aangrijpen, aanvallen.
an'passen, fchw. (h.) = aanpassen; einer Sache etw. a. = passend of geschikt maken voor, schikken of voegen naar. **An'passung**, w. —, —en = aanpassing, accommodatie.
an'pfählen, fchw. (h.) = aan palen binden; opbinden.
an'pflanzen, fchw. (h.) = aanplanten; cultiveeren; uitzaaien; sich a. = zich vestigen.
An'pflanzer, m. = planter, kolonist. **An'pflanzung**, w. = aanplanting.
an'pflanzen, fchw. (h.) = vastpinnen, oppiinnen.
an'pflügen, fchw. (h.) = beginnen te ploegen; an etw. a. = tegen iets aanploegen.
an'pfropfen, fchw. (h.) = enten, aanenten.
an'picken, fchw. (h.) = aanpikken, vastpikken, bekikken (of -pekken).
an'picken, fchw. (h.) = pikken aan.
an'pochen, fchw. (h.) = aankloppen.
An'prall, m. —(e)s = schok, botsing. **an'prallen**, fchw. (h.) = botsen, aanspringen (tegen).
an'preisen, ft. (h.) = aanprijzen, prijzen, roemen.
an'pressen, fchw. (h.) = aanpressen, aandrukken.
an'proben, **an'probieren**, fchw. (h.) = aanpassen.
an'pumpen, fchw. (h.) einen = geld van iem. leenen.
An'putz, m. = opschik, tooi, kleeding. **an'putzen**, fchw. (h.) = tooien, opschikken.
an'ranken, fchw. (h.) = vasthechten (met ranken); sich a. = zich vasthechten, zich winden (om).
an'ranzen, fchw. (h.) = ruw, barsch bejegenen, aansnauwen.
an'raffeln, fchw. (f.) = aanratelen.
an'raten, ft. (h.) = aanraden, raden, aanbevelen.
an'rauchen, fchw. (h.) = rooken, berooken; (een pijp) voor 't eerst rooken; doorrooken.
an'rauchern, fchw. (h.) = een weinig (be)rooken.
an'rechnen, fchw. (h.) = aanrekenen, in rekening brengen; toeschrijven, wijten; etw. hoch a. = veel waarde aan iets hechten; ich werde es ihm hoch a. = ik zal het hem wel betaald zetten. **An'rechnung**, w. = het aanrekenen; ten-laste-legging.
An'recht, f. = recht, aanspraak; ein A. auf eine Sache haben = recht op iets hebben.
An'rede, w. = aanspraak, toespraak, rede; (eine A. an die Truppen). **an'reden**, fchw. (h.)

einen = iem. aan-, toespreken; einem etw. a. = iem. iets aanpraten.
an'regen, fchw. (h.) = opwekken; prikkelen, aanzetten; bewegen; eine Frage a. = een vraag opwerpen; ein Best a. = den eersten stoot geven tot een feest, het initiatief er toe nemen; das regte mich zum Nachdenken an = dat bracht mij tot nadenken; (in kanselarij-stijl) die oben angeregte Sache = bovenvermelde zaak; angeregtemaßen = op bovengenoemde wijze. **An'reger**, m. —s, —, = aanzetter; opstoker; opwerper. **An'regung**, w. = opwekking, prikkeling; opwerping, vermelding; etw. in A. bringen = iets opwerpen, voorstellen, den stoot tot iets geven.
an'reißen, fchw. (h.) = aanrijgen; aan elkaar voegen, verbinden, voegen bij. **An'reißnadel**, w. = rijgnaald, rijgpen.
an'reißen, ft. (h.) = beginnen te scheuren, een scheur in iets maken; inscheuren; aanspreken (een som geld); merken (boomten); angerißen sein = halfdronken zijn.
an'reiten, ft. (h.) = (een paard) voor 't eerst berijden; einen a. = (te paard) aanvallen; (f.) = aanrijden (tegen iets, tegen etw.).
An'reiz, m. = prikkel, opwekking; neiging; verzoeking. **an'reizen**, fchw. (h.) = prikkelen, opwekken, aanzetten, drijven.
An'rempel', w. —, —en, = praatje, twist-zoekertij.
an'rennen, unr. (h.), einen = op iem. aanrennen, aanvallen; aanrennen, toesnellen; an etw. a. = tegen iets aanloopen.
an'richten, fchw. (h.) = bereiden, klaar maken (een maal, spijzen); aanrichten, veroorzaken, doen (schade, verwarring e. d.); es ist angerichtet = de tafel is gedekt; da hast du etw. schönes angerichtet = daar heb je wat moois uitgehaald (uitgevoerd). **An'richtöffel**, m. = potlepel. **An'richttisch**, m. = dientafel. **An'richtung**, w. = aanrichting, voorbereiding.
an'richten, ft. (h.), einen etw. = aan iem. iets ruiken.
An'ritt, m. = aanrit; eerste poging om te rijden.
an'risen, fchw. (h.) = schrammen.
an'rollen, fchw. (h.) = (iets) rollen tegen; (f.) = aanrollen.
an'rosten, fchw. (f.) = roesten, aan-, vast-roesten.
an'rüchtig = berucht, te kwader naam en faam bekend. **An'rüchtigkeit**, w. —, = beruchtheid, slechte naam of roep.
an'rücken, fchw. (h.) = nader brengen, bij-schuiven (een stoel bijv.); (f.) = aanrukken, naderen.
an'rudern, fchw. (f.) = beginnen te roeien; aanroeien.
An'ruf, m. = (aan)roep, appel, wachtwoord.
an'rufen, ft. (h.) = aanroepen; verda roepen; praaien (een schip); einen um Hilfe od. jems. Hilfe a. = iemands hulp inroepen; einen zum Zeugen a. = iem. als getuige nemen of oproepen; ein höheres Gericht a. = in hooger beroep gaan. **An'ruf'er**, m. = smeeker; appellant. **An'rufung**, w. —, —en = aanroeping, inroeping; appel.
an'rühren, fchw. (h.) = aanraken, aanroeren; omroeren, beslaan; kloppen.
ans = an da's.
an'säen, fchw. (h.) = bezaaien, bestrooien.
An'sage, w. = aanzegging; uitnodiging.
an'sagen, fchw. (h.) = aanzeggen, aankon-

digen, berichten, kennisgeven, bekendmaken; aangeven; waarschuwen; sage an! spreek op! Sie sagen an = U moet het zeggen (in het spel).

anfagen, fchw. (h.) = inzagen.
Anfager, m. -s, = aanzegger. **Anfagezettel**, m. = kennisgeving. **Anfagung**, w. = aanzegging, bekendmaking; verklaring.

anfammeln, fchw. (h.) = ophoopen, opeestapelen, vergaren. **Anfammling**, w. = opstapeling, ophooping.

anfässig = woonachtig, gevestigd; sich a. machen = zich metterwoon vestigen.

Anfas, m. = het aanzetten, schicken; het opzetten (van een vergelijking, een som bijv.); aanzetstuk, verlengstuk (van een tafel); mondstuk, embouchure (van een fluit); aanloop; prijsbepaling; in A. bringen = in rekening brengen; post (op een begroting); aanzetstel, droesem, moer, bezinksel, aankorsting. **Anfasrechnung**, w. = differentiaalrekening.

anfäuern, fchw. (h.) = zuren, gist doen in.

anfäugen, fchw. (h.) = zuigen; sich a. = zich vastzuigen.

anfäulen, fchw. (h.) = aanwaaien (zacht); anfäulelfein = halfdronken zijn.

anfäulen, fchw. (h.) = aanzuizen, aansuorren, aangieren.

anfchaffen, fchw. (h.) = aanschaffen, verschaffen, koopen. **Anschaffung**, w. = aanschaffing.

anschäften, fchw. (h.) = (een geweer) opmaken, monteeren; schachten aan (een laars) maken, verschaffen.

anschauen, fchw. (h.) = aanschouwen, beschouwen, bekijken, aanzien, zien. **anschauend** = beschouwend, aanschouwend, intuïtief.

Anschauer, m. = aanschouwer, kijker. **anschaulich** = aanschouwelijk, duidelijk. **Anschaulichkeit**, w. = aanschouwelijkheid, duidelijkheid.

Anschauung, w. —, -en = aanschouwing, beschouwing; opvatting, wijze van zien, meening. **Anschauungsunterricht**, m. = aanschouwelijk onderwijs, aanschouwingsonderwijs. **Anschauungsvermögen**, f. = aanschouwingsgave.

Anschein, m. = schijn, voorkomen; dem A. nach = naar het schijnt; allem A. nach = naar allen schijn; es hat den A., alsof . . = het heeft het voorkomen, het lijkt, alsof . . ; sich den A. geben = zich den schijn, het voorkomen geven. **anscheinend**, ft. (h.) = beschijnen; schijnen, het voorkomen hebben. **anscheinend** = oogenschijnlijk, schijnbaar.

anschnellen, fchw. (h.) = aanbellen, aanschellen.

anscheren, fchw. (h.) = schereren (bij het weven); beginnen te schereren. **Anschierung**, **Anschere**, w. = scherering.

ansichten, fchw. (h.) = op lagen leggen, vlijen.

ansichten sich, fchw. (h.) = zich gereed of klaar maken, zich voorbereiden, toebereidselen maken (tot of voor iets, zu etw.); sich gut zu etw. a. = iets goed aanpakken. **Ansichtigung**, w. = toebereidselen, voorbereiding.

anschieben, ft. (h.) = aanschuiven, stooten tegen; het eerst gooien (bij het kegelen).

Anschiebetisch, m. = schuif-, uitschuiftafel. **Anschiebzel**, f. = toevoegsel, aanhangsel.

anschielen, fchw. (h.) = scheel of schuins aankijken, begluren.

anschießen, ft. (h.) = (een stuk wild) aan-

schieten; (een geweer) probeeren; met schoten aankondigen; (het brood) in den oven schieten; kristallizeeren; angehoffen sein = aangeschoten (halfdronken) zijn; angehoffet kommen = komen toeschieten.

anschimeln, fchw. (f.) = schimmelig worden. **anschirren**, fchw. (h.) = tuigen, het tuig aandoen, aanspannen.

Anschlag, m. = aanslag; klank (van een klok); geklots (van de golven); aanplakking, aanplakbiljet; kolfwang (v. een geweer); aanslag, raming, schatting; aanslag, plan, ontwerp; er hat einen guten A. = hij heeft een goeden aanslag; im A. halten = (het geweer) aansleggen; etw. in A. bringen = in rekening brengen; das kommt nicht in A. = dat rekent (telt) niet mee.

anschlagen, ft. (h.) = aanslaan, bevestigen, aanspijkeren; ein Faß a. = aanslaan, openen; Verordnungen a. = aanplakken; ein Haus zum Verkauf a. = aanslaan; einen Ton, eine Saite a. = aanslaan; das Gewehr a. = aanleggen; etw. hoch a. = aanslaan, schatten, taxeeren; die Hunde, die Nachtigallen schlagen an = de honden slaan aan, de nachtegalen beginnen te slaan; bei ihm schlägt sein Rat, seine Arznei, an = heeft geen uitwerking, helpt niet.

anschlägig = knap, vindingrijk, vlug van begrip.

Anschlagzäule, w. aanplakzuil. **Anschlagzettel**, m. = aanplakbiljet.

anschlämmen, fchw. (h.) = met modder, slijk vullen; sich a. = met modder gevuld raken, aanslibben.

anschliefen, ft. (f.) = aansluipen. **anschleifen**, fchw. (h.) = aansleepen; **anschlifft**, ft. (h.) = aanslijpen.

anschlendern, fchw. (f.) = aanslenteren.

anschließen, ft. (h.) = aansluiten, vastmaken; bijvoegen; aansluiten, correspondeeren (van treinen); Kleider schließen a. = zitten sluitend of gesloten; sich an einen od. sich einem, einer Partei, einer Meinung a. = zich aansluiten bij iem., een partij enz. **Anschluß**, m. = aansluiting, verbinding. **Anschlußbahn**, w. = zijlijn (van een spoorweg). **Anschlußzug**, m. = correspondeerende trein.

anschnicken, fchw. (h.) = proeven aan. **anschnicheln sich**, fchw. (h.) = zich door vleierij indringen.

anschnieden, fchw. (h.) = aansmeden; vastklinken, in de ijzers slaan.

anschniegen, fchw. (h.) = aanpassen, aandrukken; sluitend maken (van kleeren); sich a. = nauw sluiten (van kleeren); zich vlijen, zich drukken, zich nestelen, (tegen iem., an einen); fig.: zich schicken naar, van nabij volgen. **anschniegend**, **anschniegfam** = buigzaam, soepel.

anschnieren, fchw. (h.) = aan-, insmeren, smeren; bedriegen, voor den gek houden; einem etw. a. = iem. iets aansmeren, aanpraten.

anschnitzen, fchw. (h.) = (iem. een smet) aanvrijven.

anschnallen, fchw. (h.) = aangespen.

anschnarzen, **anschnauben**, fchw. (h.) = aan-, toesnauwen; (f.) = aansnuiven.

anschnauren, fchw. (h.) = aan-, toesnauwen. **anschnneiden**, ft. (h.) = aansnijden, insnijden; merken.

anschnüren, fchw. (h.) = rijgen, aanrijgen; vastrijgen.

Aufhobe, Aufhobis = Aufhobis.
an'schrauben, fchw. (h.) = aanschroeven, vastschroeven.
an'schreiben, ft. (h.) = aanteekenen, opschrijven; einem etw. a. = iets op iemands rekening schrijven; gut, fchlecht bei einem angeſchrieben ſtehen = goed, ſlecht bij iem. aangeſchreven ſtaan; eine Feder a. = een pen in gebruik nemen. **An'schreiben**, f. = het aanteekenen; ſchrijven, aanschrijven.
an'schreiben, ft. (h.), einen = aan-, toeschreeuwen.
an'schreiten, ft. (i.) = aanſtappen.
An'schrote, w. —, -n = zelfkant.
an'schroten, fchw. (h.) = (een vat) aanrollen.
An'schub, m. den A. haben = het eerst gooien (bij het kegelen).
an'schuldigen, fchw. (h.) = beſchuldigen.
an'schüren, fchw. (h.) = oppoken, opporen; aanwakkeren, aanstoken.
An'schuß, m. = het eerste ſchot; kristallizatie; het aanschietsen, treffen (van wild bijv.).
An'schutt, m. = aanslibbing, aanstorting (van aarde). **an'schütten**, fchw. (h.) = aanstorten; vol gooien (met aarde bijv.).
an'schwänken, **an'schwänzeln**, **an'schwärmen**, fchw. (h.) = (komen) aanwaggelen, kwispelstaartend, in zwermen aankomen.
an'schwärzen, fchw. (h.) = zwart maken (*eig. en fig.*); lasteren, kwaadspreken van.
an'schwagen, fchw. (h.), einem etw. = aanpraten.
an'schwefeln, fchw. (h.) = zwavelen.
an'schweifen, fchw. (h.) = de ſchering spannen.
an'schweifen, fchw. (h.) = aansmeden, aanwelen.
an'schwellen, fchw. (h.) = doen aan- of opzwellen; krachtig maken (een toon bijv.). ft. (i.) = aan- of opzwellen; krachtiger worden.
An'schwellung, w. = het opzetten, wassen; gezwel, het aanzwellen.
an'schwemmen, fchw. (h.) = aanvloten; aanspoelen, aanslibben. **An'schwemmung**, w. = aanspoeling, aanslibbing.
an'schwimmen, ft. (i.) = aanzwemmen, aandrijven; beginnen te zwemmen.
an'schwindeln, fchw. (h.) einen = voor den gek houden, bedriegen.
an'segeln, fchw. (i.) = aanzellen; (een haven) aandoen.
an'sehen, ft. (h.) = aanzien, aankijken; toekijken; duldin, verdragen; etw. mit a. = bij iets toekijken; ich kann das nicht länger mit a. = dat kan ik niet langer laten gaan of toelaten; wofür ſehen Sie mich an? = waar ziet u mij voor aan? Gott ſieht die Perſon nicht an = God is geen aannemer des perſoons; ich ſehe es für (*od. als*) eine Ehre an = ik reken het (als) een eer; einem etw. a. = iem. iets aanzien; man ſieht ihm ſein Alter nicht an = men zou niet zeggen, dat hij zoo oud is of hij lijkt niet zoo oud als hij is; da ſieh mal einer an! = kijk nu eens aan! **ſich a.** = elkander aanzien of aankijken; ich will mir die Sache noch mal a. = ik zal die zaak nog eens aanzien, bekijken, onderzoeken; etw. ſieht ſich gut, fchlecht an = iets ziet er goed, ſlecht uit.
An'sehen, f. = aanzien, gezicht; voorkomen, uiterlijk, ſchijn; aanzien, gewicht, achtung; ohne A. der Perſon = zonder aanzien des perſoons; das A. hat man umfonft = het gezicht (het zien, 't kijken) kost niets; ein beſſeres A. gewinnen = er beter gaan uitzien; ſich ein

A. geben = zich een gewichtig voorkomen, een air geven; in hoſem A. ſtehen = hoog in aanzien zijn, zeer geacht zijn. **an'sehnlich** = aanzienlijk, voornaam, belangrijk, van belang, aanmerkelyk; gezien; mooi, prachtig. **An'sehnlichkeit**, w. = aanzienlykheid, aanzien, gewicht.
An'sehung, w., in A. der Umſtände = wat de omſtandigheden betreft, met het oog op de o.
An'selm, m. = Anselmus.
an'sengen, fchw. (h.) = zengen.
an'setzen, fchw. (h.) = aanzetten, aanmaken (een knoop aan een kleed bijv.); ein Blas-inſtrument, einen Becher a. = aan den mond zetten; die Ladung a. = aanſtampen of aanzetten; die Feder a. = op papier zetten; den Spaten a. = beginnen te spitten; etw. hoch a. = hoog inzetten; ſchatten, taxeerin, in rekening brengen; eine Zeit, einen Termin a. = bepalen, vaſtſtellen; eine Pflanze ſetzt Knospen an, der Hirſch Gelmeh u. f. w. = krijgen; eine Aufgabe a. = een ſom opzetten; wer ſetzt an? = wie zet voor, wie begint? (in het domino-spel); aanzetten, een aanloop nemen; vet worden; **ſich a.** = zich vaſthechten, zich vormen, zich aanzetten, aangroeiin. **An'setzſtück**, f. = aanzetſtuk, verlengſtuk. **An'setzung**, w. —, -en = aanzetting; vaſtſtelling; prijsbepaling; (in 't ſpel) het voorzetten, beginnen.
An'sicht, w. —, -en = het zien, aanzien, inzage; gezicht, afbeelding, prentbriefkaart; meening, inzicht, gevoelen; Bücher zur A. ſchicken = ter inzage, op zicht zenden.
an'sichtig, eines *od.* einen a. werden = gewaar worden, in het oog krijgen.
An'sichtskarte, m. = prentbriefkaart, geïllustreerde brief. **An'sichtſeite**, w. = voorzijde, frontſpice, front.
An'siedelei, w. —, -en = vestiging, volkplanting. **an'siedeln ſich**, fchw. (h.) = zich vestigen, zich neerzetten. **An'siedelung**, w. —, -en = vestiging, nederzetting, kolonie.
An'siedler, m. —s, - = kolonist.
an'sinnen, ft. (h.), einem etw. = iets van iem. eischen, verwachten, vergen. **An'sinnen**, f. = eisch; einem ein A. ſtellen = iets van iem. vergen.
An'spann, m. —(e)s, . . ſpänne = ſpan (ossen of paarden). **an'spannen**, fchw. (h.) = aanspannen, voorspannen, inspannen; spannen; laß a. = laat inspannen; alle Kräfte a. = inspannen. **An'spannung**, w. = het in- of voorspannen; inspanning, ſpanning.
an'spuen, ft. (h.) = aanspuwen, spuwen tegen.
an'spülen, fchw. (h.) = vullen, opvullen, farceeren.
An'spiel, f., das A. haben = het eerst moeten ſpelen. **an'spielen**, fchw. (h.) = voorspelen, het eerst ſpelen, aan de voorhand zijn; auf etw. a. = op iets zinspelen; eine Farbe a. = een kleur uitspelen. **An'spieler**, m. = die aan de voorhand zit. **An'spielung**, w. = toespeling.
an'spießen, fchw. (h.) = aan het spit steken; spitsen.
an'spinnen, ft. (h.) = aan-, vaſtspinnen; beginnen te ſpinnen aan; op touw zetten, smeden (verraad, een samenzwering); ein Verhältnis a. = aanknoopen; eine Unterhaltung a. = beginnen, aanknoopen.
an'spisen, fchw. (h.) = aanpnten, slijpen.
an'sporen, fchw. (h.) = aansporen (*eig. en fig.*).

An'spraak, w. = aanspraak, toespraak; eene **W.** an eimen halten = een toespraak tot iem. houden. **an'spreken**, ft. (h.) = aanspreken, toespreken; eimen um etw. a. = om iets aanspreken, vragen; etw. a. = aanspraak op iets maken; ein Gemälde spricht mich an = maakt een aangename indruk op mij, bevalt mij, doet mij aangenaam aan; bei eimen a. = iem. bezoeken, bij iem. aanloopen. **an'sprekend** = bevallig, belangwekkend.

an'sprezen, fchw. (h.) = schragen, stutten. **an'sprengen**, fchw. (f.) = aanrennen, aan galopperen; auf eimen a. = zich op iem. werpen, op iem. aanvallen. (h.) invochten, bespreken.

an'springen, ft. (f.) = een sprong nemen; springen tegen; aanspringen.

an'spreken, fchw. (h.) = bespreken; bespreken.

An'spruch, m. = aanspraak, pretensie; **W.** auf eine Sache haben = aanspraak op iets hebben; An'sprüche machen od. erheben = aanspraak maken op iets of iets opeischen; es nimmt viel Zeit in **W.** = in beslag; jemand's Hilfe in **W.** nehmen = iemands hulp inroepen. **An'spruchlos** = zonder pretensies, bescheiden, nederig. **An'spruchlosigkeit**, w. = bescheidenheid, nederigheid, eenvoud. **An'spruchsvoll** = veeleischend.

An'sprung, m. = aanloop, sprong, zet, aanval.

an'spülen, fchw. (h.) = aanspoelen, bespoelen.

An'spülung, w. = aanspoeling, aanslibbing.

an'spülen, fchw. (h.) = (aan)prikken, aanzetten.

An'stalt, w. -, -en, = voorbereiding, regeling, beschikking, maatregel; inrichting, instelling; An'stalt zu etw. treffen, **W.** machen = toebereidselen maken; maatregelen nemen (voor iets).

An'stand, m. = standplaats (van een jager), loer; bevalligheid; houding, gedrag; betamelijkheid, welvoeglijkheid, fatsoen, gebruik; uitstel; aarzeling, bedenking; auf dem **W.** sein od. liegen = op de loer liggen; ohne allen **W.** = zonder uitstel; das hat gar keinen **W.** = daar is niets tegen, dat spreekt van zelf; **W.** nehmen = aarzelen of er tegen opzien (iets te doen). **an'ständig** = fatsoenlijk, net, betamelijk, welvoeglijk; redelijk, behoorlijk, wat aanstaat.

An'standsbrief, m. = respijtbrief. **An'standsdame**, w. = chaperon, beschermster. **an'standshalber** = welstaanshalve, fatsoenshalve. **an'standsvoll** = bevallig, waardig.

an'staren, fchw. (h.) = aanstaren. **an'statt mit Gen.** = in plaats (van), in de plaats (van).

an'stauen, fchw. (h.) = opstouwen, opstuwten.

an'staunen, fchw. (h.) = verwonderd of verbaasd aankijken. **an'staunenswert**, **würdig** = bewonderenswaardig.

an'stechen, ft. (h.) = steken, prikken; aanprikken, steken aan; ein Faß Wein a. = aansteken, een begin maken met, beginnen aan.

an'stefen, fchw. (h.) = aansteken; vaststeken; aan-, ontsteken, in brand steken; besmetten; beginnen aan. **an'stefend** = aanstekelijk, besmettelijk. **An'stefung**, w. -, -en, = besmetting. **An'stefungstoff**, m. = smetstof.

an'stehen, unr. (h.) = staan, passen; aantaan, bevallen; aarzelen, dralen; uitgesteld worden, wachten; es stand nicht lange an,

fo... = het duurde niet lang, of...; a. lassen = opschorten; die Sache kann noch einige Tage a. = nog een paar dagen uitstel lijden; die Tür steht an = staat half open, op een kier.

an'steigen, ft. (f.) = stijgen, hellen, opstijgen, rijzen, zich verheffen; er kommt angefliegen = hij komt met groote passen aanstappen.

an'stellen, fchw. (h.) = aanstellen, plaatsnemen, in dienst nemen; maken, doen, regelen, organiseren, aanrichten, instellen, aanleggen; Betrachtungen a. = beschouwingen houden, bespiegelingen maken; eine Untersuchung a. = instellen; eine Festlichkeit a. = arrangeren, organiseren; sich a. = zich plaatsnemen; zich gedragen, zich aanstellen. **an'stellig** = geschikt, bekwaam, knap (in of voor iets, in od. zu etw.). **An'stelligkeit**, w. = geschiktheid, bekwaamheid. **An'stellung**, w. = plaatsing; plaats, betrekking.

an'steunen, fchw. (h.) = steunen of drukken tegen; sich gegen etw. a. = steunen of zich schrap zetten tegen iets (ook fig.).

an'steuern, fchw. (h.) = aansturen.

An'steich, m. = het aansteken (van een vat); de wormsteek (in een vrucht).

an'stehlen, fchw. (h.) auf etw. = stekelig op iets zinspelen.

an'stieden, fchw. (h.) = aanborduren.

an'stieren, fchw. (h.) = wezenloos aanstaren.

an'stiffen, fchw. (h.) = aanstichten, veroorzaken, verwekken, smeden, stichten, teweeg brengen; opzetten, aanzetten (eimen zu etw.); omkooopen (falsche Zeugen). **An'stifter**, m. = aanstichter, bewerker. **An'stiftung**, w. = aanstichting, aanzetting, aanhitsing.

an'stimmen, fchw. (h.) = inzetten, aanheffen; instemmen. **An'stimmung**, w. = intoneering, inzetten, aanheffing.

an'ströbern, fchw. (h.) = aansukkelen, aanstruikelen, aanstroompen.

An'stoß, m. = stoot, schok; aanstoot, ergernis; bei einem **W.** erregen = iemand aanstoot geven; an einer Sache **W.** nehmen = zich aan iets ergeren of stooten; ohne **W.** = zonder hindernis; vlot; den ersten **W.** geben = den eersten stoot geven. **an'stoßen**, ft. (h.) = aanstooten, stooten aan of tegen; klinken (met de glazen); samenvoegen, aanzetten; struikelen, aanstooten (van paarden); mit der Zunge od. im Neben a. = stamelen, met een dikke tong spreken; grenzen of stooten aan; bei einem a. = iem. aanstoot geven. **an'stößig**, (eimen a. sein) = aanstootelijk, stuitend, ergerlijk; (van ooft) aangestoken.

an'strängen, fchw. (h.) = aan- of inspannen.

an'streben, fchw. (h.) etw. = naar iets streven; gegen etw. a. = iets weerstreven.

an'streichen, ft. (h.) = schilderen, verven; aantekenen, aanstrepen, onderstrepen; ich werde (will) es dir schon a. = ik zal het je wel inpeperen. **An'streicher**, m. = schilder, verver. **An'streichpinsel**, m. = verfwast.

an'streifen, fchw. (h.) = rakelings langs gaan, even aanraken.

an'strengen, fchw. (h.) = inspannen, vermoeien; einen Prozeß gegen eimen a. = iem. een proces aandoen; sich a. = zich inspannen. **An'strengung**, w. = inspanning.

An'strich, m. = verf; het verven; tint, kleur, vernis; einer Sache eimen **W.** geben = een vernisje, een schijotje, een kleur geven.

an'strieden, fchw. (h.) = aanbrennen, aan elkaar brennen.

an'triegeln, fchw. (h.) = glad kammen (met de roskam).
an'frömen, fchw. (f.) = aanstroomen, toestroomen.
an'füden, fchw. (h.) = een stuk aanzetten; verstellen, stukken.
An'fürem, m. = aanval, stormloop. **an'füremen**, fchw. (h.) (gegen etw.) = (op iets) aanstormen.
An'füurz, m. = schok. **an'füürzen**, fchw. (f.) = vallen aan of tegen; aansnellen.
an'füchen, fchw. (h.) um etw. = aanziek doen om iets, naar iets dingen, verzoeken om iets.
An'fücher, m. = sollicitant, mededinger, aanzoeker. **An'füchung**, w. -, -en, = aanziek, verzoek, aanvraag, sollicitatie.
Antagonis'mus, m. -- = antagonisme: vijandschap; nah'ver. **Antagonist**, m. -, -en, -en, = antagonist: tegenstander, vijand.
an'fafen, fchw. (h.) = optakelen, optuigen.
an'fanzgen, fchw. (h.) = beginnen met dansen, het eerst dansen; (f.) = aandansen.
an'fapfen, fchw. (h.) = tasten aan, tikken aan; (f.) angetappt fommen = al tastende naderen.
antar'fifch = antarctisch.
an'faffen, fchw. (h.) = aanpakken, aantasten; (fig.) aantasten, aanranden. **An'faffung**, w. -, -en = aantasting; aanranding.
an'faumeln, fchw. (h.) = aantuimelen (tegen iets, gegen od. an etw.).
Antecedentien, Pl. = antecedenten: verleden (van iem.).
antedatier'en, fchw. (h.) = antedateeren.
antediluvia'nifch = antediluviaansch.
An'teil, m. = aandeel, deel, portie, part; belangstelling, deelneming; **Al.** an einer Sache haben = (aandeel in iets hebben); **Al.** an einer Sache nehmen = deelnemen in iets, belangstellen in iets. **An'teilhaber**, m. = deelhebber, deelnemer; aandeelhouder. **An'teilfchein**, m. = bewijs van aandeel.
Antecedenzien = Antecedentien.
Anthologie, w. -, -(e)n = anthologie: bloemlezing.
Anthracit, **Anthrazit**, m. -(e)s = anthraciet.
Anthropolog, m. -, -en, -en = anthropoloog.
Anthropologie, w. -- = anthropologie: leer van den mensch.
anthropomor'phifch = anthropomorphisch.
Anthropomorphis'mus, m. -- = anthropomorphisme: voorstelling van God als mensch.
Anthropophag(e), m. -, -gen, -gen = anthropophag: menscheneter.
antichambrier'en, fchw. (h.) = antichambereeren.
Antichrist, m. -(e) = Antichrist.
Anticipation, w. -, -en = anticipatie: 't vooruitloopen op iets. **anticipier'en**, fchw. (h.) = anticipereen.
Antidot, f. -(e)s, -e = antidotum: tegengift.
an'tiefen, fchw. (h.) = peilen, looden; aandiepen.
antif = antiek. **Antife**, w. -, -n = anti-quitheit; oudheid.
Antifritik, w. -, -en = antikritiek.
antiliberal = antiliberaal.
Antillen, Pl. = Antillen.
Antilope, w. -, -n = antilope.
Antimo'n(ium), f. --s = antimonium.
Antiochien od. Antiochia, f. = Antiochië.
Antipathie, w. -(e)n = antipathie: tegenzin.
antipa'thifch = antipathisch, antipathiek.
Antipode, m. -, n, u = antipode.

an'tippen, fchw. (h.) = aantikken.
Antiquar, m. -(e)s, -e = antiquaar; koopman in oude boeken. **Antiquariat**, f. -(e)s, --e = handel in oude boeken. **antiquar'ifch** = antiquarisch: voor oud. **Antiquitat**, w. -, --en = antiquiteit. **Antiquitatenhändler**, m. = koopman in oudheden, antiquaar.
Antifemif, m. -, -en, -en = antisemiet. **antifemif'ifch** = antisemietisch.
antifep'tifch = antiseptisch.
Antistro'phe, w. -, -n = antistrophe: tegenstrophe.
Antithefe, w. -, -n = antithese.
An'tif, f. -(e)s, -e = gelaat, gezicht.
an'toben, fchw. (h.) = aanrazen (tegen).
An'ton, m. = Anton, Antoon, Toon. **Antonie**, w. = Antonia.
an'traben, fchw. (f.) = aandraven.
An'trag, m. -(e)s, -e = vraag = voorstel, motie, voorslag; einen **Al.** stellen = een motie voorstellen; einem Mädchen einen **Al.** machen = aanziek doen om een meisje, een meisje een huwelijksvoorstel doen, een meisje vragen.
an'tragen, ft. (h.) = aandragen; voorstellen, aanbieden; einem ein **Ant** a. = aanbieden; auf Scheidung a. = scheiding aanvragen; auf eine Strafe a. = een straf eischen. **An'tragerecht**, f. = recht van initiatief. **An'tragsteller**, m. = voorsteller.
an'trauen, fchw. (h.) = doen huwen met, in 't huwelijk verbinden met.
an'treffen, ft. (h.) = aantreffen, treffen, vinden.
an'treiben, ft. (h.) = aandrijven, aandringen, voortdrijven, drijven, aanzetten; aanspoelen.
An'treiber, m. = drijver; aanzetter.
an'treden, ft. (f.) = aantreden; angetreten! = aantreden! bei einem a. = bij iem. aanloopen; (h.) = aantreden, vast treden; beginnen, aanvaarden (een reis, een dienst, een ambt, een erfenis, de regeering); das neue Jahr a. = intreden.
An'trieb, m. = aandrift, aansporing; aanhitting: aus eigenem **Al.** = uit eigen beweging.
an'trinken fich, ft. (h.) (einen Strauß) = zich bedrinken, zich een roes drinken; angetrunken = aangeschoten.
An'tritt, m. = aantreden; begin, aanvaarding, intree; **Al.** eines Antes = in-dienst-treding; **Al.** an einer Treppe = eerste trede. **An'trittsaudiens**, w. = eerste audiëntie.
An'tritts'geld, f.; -predigt, w.; -rede, w. = intree'geld (of: entrée); -preek; -rede (of: inaugurale rede).
An'trittsrolle, w. = debuutrol. **An'tritts'fchmaus**, m. = installatiemaal.
an'tun, mvr. (h.) = aandoen, aantrekken; (eer, schande, leed, geweld) aandoen, toevoegen; angetan (mit) = gekleed (in); es einem a. = betooveren, beheksen; fich ein Zeit a. = zich te kort doen, zich van kant maken; die Sache ist ganz danach angetan sie zu beunruhigen = juist geschikt, er net naar haar ongerust te maken.
an'tupfen, fchw. (h.) = aanstippen, aantippen.
Ant'werpen = Antwerpen.
Ant'wort, w. -, -en = antwoord; zur **Al.** geben = ten, tot of als antwoord geven; um **Al.** wird gebeten = verzoeken antwoord; keine **Al.** ist auch eine **Al.** = wie zwijgt, stemt toe; Rede und **Al.** über eine Sache geben = verslag van iets doen.
ant'worten, fchw. (h.) = antwoorden. **Ant'wortschreiben**, f. = antwoord.

an'lfen, fchw. (h.) = voor den gek, voor 't lapje houden.

an'berfuchen, fchw. (h.) aanpassen.

an'bertrauen, fchw. (h.) = toevertrouwen, vertrouwen; fch einem a. = vertrouwen in iem. stellen, iem. zijn vertrouwen schenken.

an'berwand (einem) = (aan)verwant (met iem.). **An'berwandfchaft**, w. = (bloed)verwantschap, maagschap.

an'bettern fch, fchw. (h.) = zich door flemerij in- of opdringen.

An'wachf, m. . . feß = aanwas, aangroei, het wassen; toeneming. **an'wachfen**, ft. (f.) = aangroeiën, vastgroeiën; aangroeiën, toenemen, wassen.

an'wadeln, fchw. (f.) = aanwaggelen.

An'walt, m. - (e)s, - e *ol.* . . wälte = advocaat, procureur; curator; gevolmachtigde, mandataris. **An'waltschaft**, w. . . - en = advocaatschap, procureurschap; balie.

an'walzen, fchw. (h.) = vastrollen, rollen; aanwalsen.

an'wandeln, fchw. (h.) = bekruipeu, bevangen: die Luft wandelt mich an = de lust komt bij me op. **An'wandlung**, w. = lichte aanval, aanmaning (van ziekten bijv.), vlaag; aanvechting, kuur.

An'wärter, m. = kandidaat, expectant; recht hebbende bij overleving. **An'wartschaft**, w. - , - en = uitzicht, vooruitzicht, aanspraak (op bevordering); recht van opvolging bij overleven.

an'wehen, ft. u. fchw. (h.) = aanweven.

an'wehen, fchw. (h.) = aan- of opwaaien, waaien tegen of op.

an'weifen, ft. (h.) = aanwijzen, toonen; toewijzen; verwijzen; onderrichten, voorschrijven; eien auf (an) eien andern a. = iem. naar een ander verwijzen; auf etw. angewiefen fein = van iets afhankelijk zijn, noodzaak zijn tot iets, niets anders hebben dan; auf fch selbst angewiefen fein = zich zelf geheel alleen moeten redden: (geld) vaststellen, bestemmen, aanwijzen, assigneeren. **An'weifer**, m. = aanwijzer; assignent; wie aanwijzingen, orders geeft. **An'weifung**, w. = aanwijzing; assignatie, wissel, check; mandaat, order. **An'weifungszettel**, m. = orderbriefje, assignatie.

an'wendbar = aanwendbaar, te gebruiken, bruikbaar; toepasselijk. **an'wenden**, fchw. u. unr. (h.) = aanwenden, inspannen, gebruiken; toepassen; über angewandt = misplaatst, verkeerd toegepast; angewandte Mathematik = toegepaste wiskunde. **An'wendung**, w. = aanwending, gebruik; toepassing.

an'werben, ft. (h.) = aanwerven, werven; aanmonsteren; engageeren. **An'werbung**, w. = werving, aanmonstering.

an'werfen, ft. (h.) = aanwerpen, werpen tegen; het eerst werpen.

An'wefen, f. = bezitting, landbezit, goed, erf, hoeve.

an'wefend = aanwezig, tegenwoordig, tegenwoordig. **An'wefenheit**, w. = tegenwoordigheid, aanwezigheid.

an'wecken, fchw. (h.) = aanslijpen (een punt). **an'widern**, fchw. (h.) = weerzin wekken; das widert mich an = daar walg ik van.

an'wittern, fchw. (h.) = besnuffelen; etw. wittert mich an = ik vermoed iets.

an'wohnen, fchw. (h.) = wonen dicht bij of naast. **An'wohner**, m. = naaste buur; oeverbewoner (van een rivier).

An'wuchf, m. . . feß, . . wüchfe = aanwas, groei; jong hout.

An'wurf, m. = het aanwerpen; eerste worp; het aangeslibde, de aanslibbing; pleisterkalk; het volrapen.

an'würfen, fchw. (h.) = het eerst werpen of gooien (met dobbelsteenen).

an'wurzen, fchw. (f.) = wortel schieten; wie angewurzelt = als vastgenageld.

An'zahl, w. = aantal, getal, tal, menigte.

anzahlen, fchw. (h.) = op rekening betalen of geven.

anzapfen, fchw. (h.) = aanbreken of aansteken (een vat wijn); eien a. = iem. het water aftappen; iem. geld afroggelen, iem. laten bloeden.

anzaubern, fchw. (h.) (einem etw.) = aantoo-veren, door tooverij bezorgen; wie angezaubert = als betooverd.

anzäumen, fchw. (h.) = aan den teugel leggen.

anzehen fch, fchw. (h.) = fch antriften.

An'zeichen, f. = teeken, kenteeken, aanwijzing; voorteeken.

anzichnen, fchw. (h.) = aanteekenen, noteeren.

An'zeige, w. . . - n = aanwijzing, aangifte; inlichting, mededeeling; aanzegging; waarschuwing; kennisgeving, advertentie, annonce, bericht; teeken, voorteeken. **An'zeigeamt**, f. = adresbureau, adreskantoor. **An'zeigeblatt**, f. = advertentieblad. **anzzeigen**, fchw. (h.) = aanwijzen, aangeven, bekend maken, mededeelen; aankondigen, voorspellen; aanzeggen, beteekenen; kennis geven van, adverteeren; den Empfang eines Briefes a. = de ontvangst van een brief melden; **anzegend** = aantoonend, aanwijzend. **An'zeiger**, m. = aanwijzer, aangever, aanbinger; nieuws- en advertentieblad; exponent.

anzetteln, fchw. (h.) = (een weefsel) inslaan, scheren, opzetten; (eine Verführung, eine Intrigue, Fändel) a. = op touw zetten, smeden, veroorzaken, brouwen.

anziehbar = aantrekbaar. **anziehen**, ft. (h.) = aantrekken, beginnen te trekken; aantrekken, naar zich toe trekken; trekken aan (de schel); spannen (een koord); (den adem) inhouden; (kleeren) aantrekken, aandoen; (iem.) kleeden, aankleeden; aantrekken, belangstelling gaande maken, bekoren, trekken; aanhalen, citeeren; beginnen te zetten (bij het schaakspel bijv.); der Nagel zieht an = de spijker houdt; der Schaf zieht an = komt aan; in de hoogte gaan (van effecten); (f.) = aankomen, naderen; in dienst, in betrekking gaan. **fch anziehen** = zich kleeden; fch etw. a. (fig.) = zich iets aantrekken; **anziehend** = aantrek-kend; aantrekkelijk, behoorlijk. **An'zieher**, m. - s, - = aankleeder; laarzeknecht. **An'ziehung**, w. = aantrekking; aanhaling. **An'ziehungskraft**, w. = aantrekkingskracht. **An'ziehungskreis**, w. = aantrekkingskring, attractiesfeer.

anzischen, fchw. (h.) = aansissen.

anzotteln, fchw. (h.) = aansukkelen.

An'zug, m. = aantocht, nadering, indienst-treding; pak (kleeren), kostuum, kleding, kleedij; im A. fein = naderen, op til zijn, dreigen; im vollem A. = in groot toilet.

anzüglisch = stekelig, scherp, satiriek, be-leedigend; stui tend, dubbelzinnig. **An'züg-lichkeit**, w. = stekelige, scherpe zet, hatelijk-heid, toespeling, personaliteit; dubbelzinnig gezegde.

anzünden, *fdw.* (h.) = ('t licht) op-, aansteken; ontsteken, in brand steken.
anzwängen, *fdw.* (h.) = aanpersen; met geweld aandoen of aantrekken.
anzweifen, *fdw.* (h.) = aanpinnen, vastpinnen.
anzweifeln, *fdw.* (h.) = in twijfel trekken, betwijfelen.
Ao'isch = Aeolisch. **Ao'scharfe**, *w.* = Aeolusbarp. **Ao'lus**, *m.* = Aeolus.
Ao'nen, *Pl.* = aeonen, eeuwigheden.
Aorist', *m.* - (e)š = aoristus.
Aor'ta, *w.* -, .ten = aorta, groote lichaams-slagader.
Apanage, *w.* -, -n = apanage, jaargeld van prinsen. **apanagie'ren**, *fdw.* (h.) = apanageeren.
apart' = apart, bijzonder, eigenaardig. **Ap'arte**, *f.* - (š), - (š) = aparte, ter-zijde-spraak.
Apathie', *w.* = apathie, gevoelloosheid, stomphed. **apa'thisch** = apathisch.
Apenn'nen, *Pl.* = Apennijnen.
Ap'fel, *m.* - š, Ap'fel = appel; der *A.* fällt nicht weit vom Stamm = de appel valt niet ver van den stam of boom; in den sauren *A.* beißen = in den zuren appel bijten.
Ap'fel'äther, *m.*; -baum, *m.* = appel'ether; -boom.
Ap'felchen, *f.* - š, - = appeltje. **Ap'feldorn**, *m.* = wilde appelboom. **Ap'felgarten**, *m.* = appelboomgaard.
ap'fel'grau; -grün = appel'grauw; -groen.
Ap'fel'fern, *m.*; -fuchsen, *m.*; -mus, *f.* = appil'pit; -koek (of: -taart); -moes.
Ap'fel'quitte, *w.* = wilde kwee, kweeappel.
ap'fel'rund = appelrond. **Ap'fel'saft**, *m.* = appelsap. **ap'fel'sauer** = zuur als een appel.
Ap'fel'säure, *w.*; -schale, *w.*; -scheibe, *w.* = appel'zuur; -schil; -schijfie.
Ap'fel'schimmel, *m.*; -schnittchen, *f.* = appel'pelle'grauwtje (of: -schimmel); -beignet (of: -broedje).
Ap'fel'sne, *w.* -, -n = sinaasappel.
Ap'fel'steel, *m.*; -wein, *m.* = appel'steel; -wijn (of: cider).
Ap'hä'resis, *m.* = aphaeresis (afwerping van een letterklank vóór aan het woord).
Ap'he'lium, *f.* - (š), . . . lien *od.* . . lia = aphelium.
Aphorism'us, *m.* -, . . men = aphorisme.
aphorist'isch = aphoristisch.
Aphrodite, *w.* = Aphrodite.
apodikt'isch = apodiktisch: op stellingen toon gesproken, onweerlegbaar.
Apogäum, *f.* - (š), . . gän = apogaeum.
Apokalyp'se, *w.* = apokalypse: Openbaring van Johannes. **apokalyp'tisch** = apokalyptisch.
Apocope, *w.* -, -n = apocope (afkapping achter aan het woord).
Apokry'phen, *Pl.* = apokriefe boeken. **apo'kry'ph(isch)** = apokrief.
Apol'lo, *m.* = Apollo. **Apollo'nia**, *f.* = Apollonia.
Apolog', *m.* - (e)š, -e = apoloog: leerfabel.
Apolog'et, *m.* -en, -en = apologeet: verdediger. **Apologie'**, *w.* -, - (e)n = apologie: verdediging.
Apophtheg'ma, *f.* - (š), -ta = apophthegma: zinspreuk.
apoplekt'isch, *Adj.* = apoplektisch: volbloedig.
Apoplexie', *w.* -, - (e)n = apoplexie: beroerte.
Apof'tatie, *w.* -, - (e)n = apostasie: afval (van 't geloof). **Apof'tat'**, *m.* -en -en = apostaat.

Apof'tel, *m.* - š, - = Apostel. **Apof'tel'ge'schichte**, *w.* = Handelingen der H. Apostelen.
Apof'tolat', *f.* - (e)š, -e = apostolaat. **apof'to'list'isch** = apostolisch.
Apof'troph', *m.* - (e)š, -e = apostrophe, afkappingsteeken.
Apof'tro'phe, *w.* -, -n = apostrophe, toespraak. **apof'trophie'ren**, *fdw.* (h.) = apof'tropheeren.
Apof'the'ke, *w.* -, -n = apotheek. **Apof'the'ker**, *m.* - š, - = apotheker. **Apof'the'ker'gewicht**, *f.* = medicinaal gewicht. **Apof'the'ker'ord'nung**, *m.* = artsenij- of receptenboek. **Apof'the'ker'rechnung**, *w.* = apothekersrekening (eig. en fig.).
Apof'theo'se, *w.* -, -n = apotheose: vergoddelijking.
Apparat', *m.* - (e)š, -e = apparaat, toestel.
Appartement' (spr.: . . ma), *f.* - š, - š = kamer, vertrek; bestekamer.
Appell', *m.* - (e)š, -e = appel. **Appellant'**, *m.* - en, -en = appellaat. **Appellat'**, *m.* - en, -en = appellaat. **Appellation'**, *m.* -, -en = appel. **Appellations'gericht**, *f.* und -hof, *m.* = hof van appel. **Appellations'rat**, *m.* = raadsheer bij het hof van appel.
Appellat'iv(um), *f.* - (š), . . va *od.* . . be(n) = appellatief: soortnaam.
appelle'ren, *fdw.* (h.) = appelleeren; an jemand's Wohlwollen a. = op iemands welwillendheid een beroep doen.
Appen'dix, *m.* - (e)š, -e *od.* . . diceš = appendix: aanhangsel.
Appetit', *m.* - (e)š, -e = eetlust; guten *A.*! = eet smakelijk! *A.* spüren = eetlust gevoelen; der *A.* kommt beim Essen = al etende krijgt men honger. **appetit'lich** = eetlust wekkend, aantrekkelijk, smakelijk, appetijtelijk. **Appetit'losigkeit**, *w.* = gebrek aan eetlust.
app'isch = Appisch.
applane'ren, *fdw.* (h.) = aplaneeren: vlak maken.
applaudie'ren, *fdw.* (h.) = aplaudieeren: toejuichen, applaudisseeren. **Applaus'**, *m.* . . [eš, . . fe = applaus.
Applifatur', *w.* -, -en = vingerzetting.
applizie'ren, *fdw.* (h.) = toepassen, appliceeren.
Appoint' (spr.: *appwen*), *m.* - š, - š = appoint: saldosoem, saldowissel.
appor't' = apporte! **appor'tie'ren**, *fdw.* (h.) = apporteeren.
Apposit'ion, *w.* -, -en = appositie, bijstelling.
apprete'ren, *fdw.* (h.) = appreteeren: voorbereiden; opmaken, glanzen. **Appretur'**, *w.* -, -en = appretuur.
Approbation', *w.* -, -en = approbatie: goedkeuring. **approbie'ren**, *fdw.* (h.) = approbeeren.
Approche (spr.: *approsje*), *w.* -, -n = approche: loopgraaf.
approximati'v = approximatief: bij benadering.
Aprif'ose, *w.* -, -n = abrikoos. **Aprif'osen'stein**, *m.* = abrikozepit.
April', *m.* *u.* - (e)š, -e = April; einen in den *A.* schiden = iem. tot Aprilgek maken, voor gek laten loopen. **April'blume**, *w.* = witte boterbloem. **April'narr**, *m.* = Aprilgek. **April'wetter**, *f.* = Aprilweer.
a priori = a priori: van te voren, vooraf.
aprio'risch = apriorisch.

Apside, w. -, -n; **Apsis** = apside: keerpunt (in de baan van een planeet); zijbeuk.
apfieren, fchw. (h.) = apteeren: aanpassen.
Aquadukt, m. -(e)s, -e = aqueduct: waterleiding. **Aquamarin**, m. -(e)s, -e = aquamarijn (een edelsteen). **Aquarcil**, f. -(e)s, -e = aquarel. **Aquarium**, f. = aquarium.
Aquatinta, w. - = aquatinta (een soort gravure).
Aquator, m. -s = aequator. **äquatorial** = aequatoriaal.
Aquavit, m. -(e)s, -e = aquavita: brandewijn.
Aquilibrist, m. -en, -en = aequilibrist.
äquinoctiaal = aequinoctiaal. **Aquinoctium**, f. -(s), -ien = aequinoctium: nachtevening.
Aquivalent, f. -(e)s, -e = equivalent.
Ar, m. u. f. -(e)s, -e = are, DM².
Ar, w. -, **Arren** = aera: tijdrekening, tijdperk.
Araber, m. -s, - = Arabier. **Arabeske**, w. -, -en = Arabeske. **Arabien**, f. = Arabië.
arabisch = Arabisch.
Aragोनien, f. = Aragon, Aragonië. **Aragोनier**, m. = Aragonees. **aragонisch** = Aragonisch.
Aramäer, m. -s, - = Arameeër. **aramäisch** = Arameesch.
Aräometer, m. u. f., -s, - = areometer.
Arar(tium), f. -s, -ien = schatkist.
Arbeit, w. -, -en = arbeid, werk, bezigheid, moeite; bewerking, uitvoering; taak; bei einem in **Ar** stehen = bij iem. in het werk of in dienst zijn; an die **Ar** gehen od. sich an die **Ar** machen = aan het werk gaan; bei der **Ar** sein = aan het werk zijn; auf **Ar** gehen = op daghuur gaan; einen in **Ar** nehmen = iem. in dienst, in het werk nemen; das **Ar** ist in **Ar** = in de maak; nach getauer **Ar** ist gut ruben = na gedaan werk is het goed rusten; die **Ar** einstellen = het werk staken; bestellte **Ar** = besteld werk; erhabene **Ar** = relief; halb erhabene **Ar** = bas-relief; wie die **Ar**, so der Lohn = loon naar werken; eine prachtvolle **Ar** = een prachtig stuk werk; ein Werk in **Ar** nehmen = onder handen nemen.
arbeiten, fchw. (h.) = arbeiden, werken, bezig zijn; bewerken; gearbeiteter Stein = bewerkte steen; im Tagelohn a. = in dagloon of daghuur werken; an einer Sache a. = iets onder handen hebben; einem in die Hand a. = iem. in de hand werken, bijstaan; der Telegraph arbeitet = . . werkt; der Wein arbeitet = . . werkt of gist; das Schiff arbeitet = . . stampet, werkt; sich zu Tode a. = zich doodwerken.
Arbeiter, m. -s, - = arbeider, werkmán; jeder **Ar** ist seines Lohnes wert = de arbeider is zijn loon waard. **Arbeiterstand**, m. = arbeidersstand, werkmansstand. **Arbeiterverein**, m. = werklievenvereniging.
Arbeitgeber, m. = werkgever, baas, patroon.
Arbeitnehmer, m. = werknemer, arbeider.
arbeitsam = arbeidzaam, werkzaam. **Arbeitsamkeit**, w. = werkzaamheid, arbeidzaamheid.
Arbeitsbeutel, m. = werksak, breizak, reticule. **Arbeitsbiene**, w. = werkbij. **Arbeitsbuch**, f. = werkmansboekje, livret. **Arbeits-einstellung**, w. = werkstaking. **Arbeitsfähig** = bekwaam, in staat om te werken. **Arbeitsfeld**, f. = arbeidsveld. **Arbeitsfrau**, w. = werkvrouw. **Arbeitshaus**, f. = werkplaats, werkhuis; verbeterhuis. **Arbeitskam-**

mer, w. = werkkamer; laboratorium; kamer van arbeid. **Arbeitskästchen**, f. = werkdoosje, werkkistje, gereedschapskistje.
Arbeitskraft, f. = **kracht**, w. ; **lohn**, m. = werk[|]mandje; -kracht; -loon (of: arbeidsloon).
arbeitslos = werk(e)loos. **Arbeitsmann**, m. -es, -leute = arbeider, werkmán.
Arbeitsstempel, m. = werkkrukje. **Arbeitsstehen** = lui, traag. **Arbeitsstehen**, w. = traagheid, afkeer van het werk. **Arbeitsstube**, w. = industrieschool. **Arbeitsstube**, w. = studeerkamer, kantoor, atelier, laboratorium, werkkamer. **Arbeitsstag**, m. = werkdag.
Arbeitsstunde, w. = **Arbeitsbeutel**. **Arbeitsunfähig** = niet in staat om te werken, invalide. **Arbeitszeit**, w. = werktijd. **Arbeitszimmer**, f. = **Arbeitsstube**.
Arbitrage (spr.: ...*arbit*), w. -, -en = arbitrage.
Arkanum = Arkanum.
Archaismus, m. -, -men = archaïsme: ouderwetsche, verouderde uitdrukking. **Archäolog**, m. -en, -en = archaëoloog: oudheidkenner.
Archäologie, w. -, -(e)n = archaëologie. **archäologisch** = archaëologisch.
Arche, w. -, -n = arke.
Archidiaconus, m. -, -fo:nen = aartsdiaken.
Archimandrit, m. -en, -en = archimandriet: opperabt in de Grieksche kerk.
Archipel, m. -s, -(e) = archipel.
Architekt, m. -en, -en = architect. **Architektonisch** = architectonisch. **Architektur**, w. -, -en = architectuur. **Architrav**, m. -(e)s u. -en, -e u. -en = architraaf.
Archiv, f. -(e)s, -e = archief. **Archivar**, m. -s, -e = archivaris.
Archont, m. -en, -en = archont.
Areál, f. -s, -e = areaal (vlakke-grootheid van een stuk land e. d.).
Arena, w. -, -nen = arena.
Areometer = **Aräometer**.
Areopag, m. -s, -e = areopagus.
arg (ärger, ärgerst) = erg, boos, slecht, kwaad, boosaardig; sluw; slim, erg, groot, ernstig; es ist zu a. = het is te bont, te erg; ein ärger Fehler = een grove fout; er macht es zu a. = hij maakt het te bont, te gek of hij gaat te ver; ich sehe nichts Ärgeres dabei = ik zie er geen kwaad in; Ärgeres von einem denken = kwaad van iem. denken; im Argen liegen = in de boosheid liggen, verdorven zijn. **Arg**, f. -en = erg; ohne **Ar** = zonder arglist, zonder booze bedoeling; ich habe kein **Ar** dabei = ik denk aan geen kwaad; **Ar** an etw. nehmen = iets kwalijk (op)nemen, zich aan iets ergeren. **argdenkend** = ergdenkend.
Argent, f. -(e)s = nieuwzilver, nikkelzilver.
Argentinien, f. = Argentinie. **argentinisch** = Argentijnsch.
Arger, m. -s = ergernis, boosheid, spijt, toorn, verdriet. **ärgerlich** = ergerlijk, lastig, hinderlijk, aanstootelijk, boos, kwaad; lichtgeraakt, gemelijk, korzelig. **Ärgerlichkeit**, w. = gemelijkheid, aanstootelijkheid. **ärgerlich**, fchw. (h.) = ergeren, boosmaken, hinderen, aanstoot geven; sich ä. = zich ergeren, zich boosmaken (over iem. = über einen); sich tot od. zu Tode ä. = zich dood ergeren. **Ärgernis**, f. . . nisse, . . nisse = ergernis, verdriet, misnoegen, spijt, toorn; ergernis, aanstoot, schandaal; **Ar** an einer Sache nehmen = zich

over iets ergeren; ein öffentliches A. geben = algemeen aanstoot geven.

Argi'ber, m. - s, -- = Argiver: bewoner van Argos; ook: Griek. **argi'bis** = Argivisch.

Arg'list, w. = arglist, boosaardigheid, valsheid. **arg'listig** = arglistig, boosaardig. **arg'loos** = argeloos, onnoozel, zonder boosheid, oprecht. **Arg'loosheit**, w. = argeloosheid, eenvoud(igheid), oprechtheid.

Argonaut', m. - en, - en = Argonaut. **Argonautenzug**, m. = tocht der Argonauten.

Argument', f. - (e)s, -- e = argument. **Argumentation'**, w. - en = argumentatie.

argumentie'ren, fchw. (h.) = argumenteeren. **Argus**, m. = Argus. **Argusaugen**, Pl. = Argusogen.

Arg'wohn, m. - (e)s = argwaan, achterdocht, wantrouwen; verdenking. **arg'wohnen**, fchw. (h.) = argwanen, verdenken, wantrouwen; vermoeden. **arg'wohnisch** = argwanend, achterdochtig, wantrouwend, ergdenkend.

Aria'ner, m. - s, -- = Ariaan. **Arianis'mus**, m. - = Arianisme. **aria'nisch** = Ariaansch.

Arie, w. - , - n = aria.

Arier, Pl. = Ariërs. **ari'isch** = Arisch.

Ari'on, m. = Arion.

Aristokrat', m. - en, - en = aristokraat.

Aristokratie', w. - , - (e)t = aristokratie.

aristokratisch = aristokratisch.

Aristote'list, m. - s, -- = Aristotelicus.

aristote'listisch = Aristotelisch, peripatetisch.

Arithmeti'k od. **Arithme'tik**, w. = arithmetica, rekenkunde. **Arithme'tiker**, m. - s, -- = arithmeticus, rekenkundige. **arithme'tisch** = arithmetisch, rekenkundig.

Arca'de, w. - , - en = arcade, booggewelf, galerij met booggewelf.

Arca'dien, f. = Arcadië. **Arca'dier**, m. = Arkadiër. **arca'disch** = Arcadisch.

Arca'num, f. - (s), . . na = arcanum: geheimmiddel.

ar'ctisch = arctisch.

arm (ärmer, ärmst) = arm, behoeftig, beklagenswaardig; ein armer Sünder = een beschuldigde voor het gerecht, een arme zondaar; a. an geistigen Gaben = arm in (of aan) geestesgaven; a. wie eine Kirchenmaus = arm als een (kerk)rat; der Arme = de arme; der Armste = de stumper.

Arm, m. - (e)s, -- e = arm, tak, vertakking; einen unter die Arme greifen = iem. een handreiking geven, iem. een handje helpen; sich einen in die Arme werfen = zich in iems. armen werpen; die Arme in die Seite stemmen = de handen in de zijde zetten.

Arma'da, w. - , - s = armada.

Armatur', w. - , - en = armatuur (bewapening van soldaten enz., ook van den magneet).

Arm'band, f. = armband. **Arm'binde**, w. = slinger, armverband; manipel. **Arm'brust**, w. = armborst, hand- of voetboog. **Arm'brusthübe**, m. = boogschutter.

Arm'chen, f. - s, - = armpje. **arm'dick** = zoo dik als een arm.

Armee', -- , - (e)n = leger. **Armee'befehl**, m. = dagorder. **Armee'korps**, f. = legercorps.

Armee'lieferant, m. = leverancier van het leger.

Ar'mel, m. - s, -- = mouw; auf den A. heften od. binden = op de mouw spelden. **Ar'mel-aufschlag**, m. = opslag van een mouw. **Ar'melloch**, f. = armsgat.

Ar'menanstalt, w. = armeninrichting. **Ar'menbüchse**, w. = arm(en)bus. **Ar'menhäus**, f. = armbuis.

Arme'nien, f. = Armenië. **Arme'nier**, m. - s, - = Armeniër. **arme'nisch** = Armenisch, Armeensch.

Ar'menfaffen, m., **Ar'menfasse**, w. = armenkas. **Ar'menpflege**, w. = armenzorg. **Ar'menpfleger**, m. = lid van (een vereeniging voor) armenzorg. **Ar'menschule**, w. = armenschool.

Ar'menstork, m. = bus, blok. **Ar'menber-waltung**, w. = armbestuur, diakonie. **Ar'men-wesen**, f. = armwezen. **Ar'm(e)sün'derbank**, w. = bank voor de veroordeelden, armezondaarsbank. **Ar'm(e)sün'dermiene**, w. = armezondaarsgezicht. **Ar'm(e)sün'dergloze**, w. = boevenklok. **Ar'm(e)sün'derhübe**, m. = Arm(e)sün'derbant.

Ar'm'feile, w. = lange vijl, armvijl. **Ar'm'gelenk**, f. = armgewricht. **Ar'm'höble**, w. = (arm)oksel.

armie'ren, fchw. (h.) = bewapenen, uitrusten.

Armin', m. = Arminius. **Arminia'ner**, m. - s, -- = Arminiaan.

Arm'fiffen, f. = leunkussen. **Arm'forb**, m. = hengselmand. **Arm'leuchter**, m. = armkandelelaar.

arm'lich = armoedig, armzalig. **Ar'm'lichteit**, w. = armoedigheid, armoede.

Ar'm'ling, m. - s, -- e = morsmouw, overmouw.

Ar'm'schiene, w. = armscheen, armplaat.

arm'felig = armzalig, ellendig, armoedig, min, beklagenswaardig.

Ar'm'sessel, m., **Ar'm'stuhl**, m. = armstoel, leunstoel. **Ar'm'spange**, w. = armband.

Ar'mut, w. - = armoede, behoeftigheid, gebrek; A. schändet nicht = armoede is geen schande. **Ar'mut'schein**, m.; -zeugnis, f. = bewijs van onvermogen.

Ar'm'voll, m. = armvol.

Ar'nold, m. = Arnold, Arnoud.

Ar'om, f. - (e)s, - e; **Ar'o'ma**, f. - s, . . mata = aroma, geur. **aroma'tisch** = aromatisch, geurig.

Ar'on, **Ar'ron**, m. = Aron, Aäron.

arpeggie'ren (spr. . . dzieren) fchw. (h.) = arpeggeeren. **Ar'peggio**, f. - (s), - = arpeggio.

Ar'raf, m. - (e)s, - e u. - s = arak.

Arrangement' (spr. . . zjemd), - s, - s = arrangement. **arrangie'ren**, fchw. (h.) = arrangeeren.

Ar'rest, m. - (e)s, -- e = arrest, gevangenschap, gevangenisstraf; beslag, arrest; im A. sein = in arrest zijn, zitten; A. auf etw. legen od. etw. mit A. belegen = beslag op iets leggen. **Ar'restant**, m. - en, - en = arrestant.

Ar'restation', w. - , - en = arrestatie.

Ar'rest'lokal, f., - stube, w. od. - zimmer, f. = arrestlokaal, politiekamer. **arrestie'ren**, fchw. (h.) = arresteeren.

arrogant' = arrogant. **Ar'roganz'**, w. - = arrogance.

Ar'rondissement' (spr. . . md), f. - s, - s = arrondissement.

Ar'sch, m. - es, Ar'sche = aars, achterste, gat, billen. **Ar'sch'bade**, w. = bil. **Ar'sch'teder**, f. = aarsleer.

Ar'senal', f. - s, - e = arsenaal.

Ar'se'nit, f. - s = arsenicum. **ar'se'nifhaltig** = arsenicumhoudend. **Ar'se'nif'säure**, w. = arsenikzuur.

Ar'sis, w. - . . ften = arsis (heffing, opslag in een versvoet).

Art, w. —, —en = aard, manier, wijze; gepastheid, goede manier; aard, soort, natuur; ieder lebt nach seiner Art. = ieder leeft op zijn manier; auf diese Art. = op die manier; die Art. und Weise, wie... = de manier, waarop...; das hat seine Art. = dat is geen manier, dat is niet net; nach Art. der Chinesen = op de manier van de Chineezen; er hat seine Art. = hij heeft geen manieren; daß es (so) eine Art. hat = dat het een aard heeft of dat het een lust is; aus der Art. schlagen = uit den aard slaan, ontwaarden; einzig in seiner Art. = eenig in zijn soort; Art. läßt nicht von Art. = een aardje naar (van) zijn vaartje of de appel valt niet ver van den stam.

Art begrip, m. = soortbegrip.

Artemis, w. — = Artemis.

arten, schw. (h.) = aarden (naar, nach), gelijk; aarden, gedijen, tieren; wohl od. gut geartete Kinder = goedgeaarde of goedgemanierde kinderen.

Arterie, w. —, —n = arterie; slagader.

arteijser Brunnen = artesische put.

Arthur od. **Art**ur, m. = Arthur.

artig = aardig; (van kinderen) zoet; (van volwassenen) beleefd, hoffelijk, welgemanierd, galant. **Art**igheit, w. —, —en = liefde, zoetheid; beleefdheid, hoffelijkheid, netheid; compliment, galanterie.

Artikel, m. —s, — = artikel; lidwoord.

Artikulation, w. —, —en = articulatie. **art**iculieren, schw. (h.) = articuleeren.

Artillerie, w. —, —(e)n = artillerie.

Artillerie officier, m.; —park, m.; —schule, w. = artillerieofficier; —park; —school.

artillerij, m. —en, —en = artillerist, kanonnier.

Artisthoeft, w. —, —en = artijok.

Artist, m. —en, —en = artist. **art**istisch = artistiek.

Art(e)nei, w. —, —en = artsenij, geneesmiddel; eine Art. verschreiben = een geneesmiddel voorschrijven.

Art(e)nei bereider, m.; —buch, f. = artsenijbereider (of: apotheker); —boek (of: pharmacopee).

Art(e)nei formel, w. = recept. **Art**(e)nei gewicht = medicinaal gewicht. **Art**(e)nei glas, f. = medicijn glas of -flesch. **Art**(e)nei kistjen, f. = artsenijkastje of -kistje. **Art**(e)nei kraut, f. = geneeskruid. **art**(e)neifisch = medicinaal, geneeskrachtig. **Art**(e)neimittel, f. = geneesmiddel. **Art**(e)neifaxe, w. = tariet van de geneesmiddelen. **Art**(e)neimessen, f. = medicijnwezen. **Art**(e)neiwissenschaft, w. = medicinale wetenschap. **Art**(e)neizettel, m. = etiquette.

Artst, m. —es, **Art**ste = arts, dokter, geneesheer. **art**stlich = geneeskundig.

I. **As**, f., **As**se, **As**se = aas (op kaarten).

II. **As**, f. —, — = as (een noot); **As** dur = as-majeur; **As** moll = as-mineur.

Asbest, m. —es, —e = asbest.

Ascendent, m. —en, —en = ascendent; verwant in opklimmende lijn. **Asc**endenz, w. — = ascendentie. **asc**endieren, schw. (f.) = ascendeeren: opklimmen. **Asc**ension, w. —, —en = ascensie, (op)klimming.

Asce'te, **As**ce'te, w. — = ascetisme (strenge beoefening van deugd en godzaligheid door een leven van ontbering en boetedoening).

Asce't, **As**ce't, m. = asceet. **As**ce'tif, **As**ce'tif, w. = ascetica, ascese. **asc**e'tifsch, **asc**e'tifsch = ascetisch.

Asch, m. —es, **As**che = kom, pot, teil.

Asch'becher, m. = aschbakje. **as**ch'bleich = aschgrauw. **as**ch'blond = aschblond.

Asche, w. — = asch; ausgelaugte Art. = loog-asch; in (die) Art. legen = in de asch leggen.

Aschenbad, f.; —becher, m.; —behälter, m. = aschbad; —bakje; —bak (of: -vat).

Aschenbrödel, m. u. f. —s, — = Assche-poester. **As**chenfall, **As**chenherd, m. = aschgat, aschhaard. **as**ch(en)farbig = aschfarben.

Aschenkrube, w.; —kisten, m.; —krug, m. = aschknul (of: -belt); —kist; —kruijk (of: urn).

Aschenfuchen, m. = aschkroek, aschbrood.

Aschenlauge, w. = loog.

Aschenloof, f.; —ofen, m.; —pflanze, w. = aschlgat; —oven; —plant (of: -kruid).

Aschenputtel, m. = Aschenbrödel. **As**chenpulver, f. = aschzout, loogzout, soda.

Aschenputz, m.; —tuch, f. = aschpot; —doek.

Aschenurne, w. = Aschenkrug. **As**chenzieher, **As**chenreder, m. = aschtrekker, tourmalijn.

Ascher, m. —s = looierskalk. **As**chergrube, w. = looierskuip, runkuip.

aschericht, **as**cherig = aschig, aschachtig.

Aschermittwoch, m. = Aschdag.

aschern, schw. (h.) = in de asch leggen; platen (van huden); einen ä. = iem. het aschkruisje geven (op Aschdag in de R. C. kerk).

aschfarben = aschkleurig. **as**ch'rau = aschgrauw; eentonig, vervelend; daß geht ins Aschgrauw = dat gaat te ver. **as**ch'richt, **as**ch'ig = aschricht.

Aschylos, m. = Aeschylus.

Asch'kraut, f. = aschplant. **As**ch'fuchen, m. = aschbrood. **As**ch'lauch, m. = eschloek, sjalotte.

Asch'meise, w. = poelmees. **As**ch'zinn, f. = bismuth.

Asen, w. = Asen (goden).

äzen, schw. (h.) = azen, met aas lokken.

Asiat, m. —en, —en = Aziaat. **asia'tisch** = Aziatisch. **As**ien, f. = Azië.

Asce'te u. f. w. = Ascete u. f. w.

Asculap, m. = Aesculaap.

Asmo'di, m. = Asmodee, booze geest.

Asop'os, m. = Aesopus. **ä**so'pisch = Aesopisch.

Asov'isches Meer = zee van Azov.

Aspect, m. — (e)s, —e = aspect.

Asper, m. = asper (Turksch geldstukje).

Asphalt, m. — (e)s, —e = asphalt. **as**phaltieren, schw. (h.) = asphalteeren. **As**phalt'pflaster, f. = asphaltbestrating.

Aspirant, m. = Aspirant.

Aspirant, m. —en, —en = aspirant. **As**piranta, w. —, —ta u. —ten = aspirata, geaspiereerde of aangeblazen letter. **As**piration, m. —, —en = aspiratie. **as**pirieren, schw. (h.) = aspiereeren (een letter), (naar een betrekking) staan.

As = As.

Asseurant, m. —en, —en = assureur.

Asseuranz, w. —, —en = assurance. **Ass**euranz'prämie, w. = assurantiepremie.

Asseurat, m. —en, —en = geassureerde, verzekerde. **ass**eurieren, schw. (h.) = assureeren.

Asfel, w. —, —n = pissebed, keldermot.

äfen = äfen.

Assessor, m. —s, —en = assessor; bevoegd, maar nog niet geplaatst ambtenaar.

Assignat, m. —en, —en = assignaat, geas-

signeerde. **Affignate**, w. —, —n = assignatie. **affignieren**, *schw.* (h.) = assigneeren. **Affimilaton**, w. = assimilatie. **affimilieren**, *schw.* (h.) = assimileeren. **Affise**, w. —, —n = assise, zitting. **Affisen**, *Bl.* = rechtbank van gezworenen. **Affistentarzt**, m. = officier van gezondheid 3e klasse. **Affistent**, m. —en, —en = assistent. **affistentz**, w. —, —en = assistentie. **affistenten**, *schw.* (h.) = assisteeren. **Affociation**, w. —, —en = associatie. **Affocié**, m. —(s), —s = associé. **affocieren**, *schw.* (h.) = associéeren. **Affonanz**, w. —, —en = assonance: halfrijm. **affonieren**, *schw.* (h.) = assoneeren. **affortieren**, *schw.* (h.) = (as)sorteeren. **Affortiment**, f. —s, —e = assortiment. **affumieren**, *schw.* (h.) = assumeeren. **Affyrier**, m. —s, — = Assyriër. **affyrijsch** = Assyrisch.

a. St. = afsten *Stils* = ouden stijl (d. i. naar de Juliaansche tijdrekening). **Aft**, m. —es, *Afte* = (dikke) tak, hoofdtak; kwast (in het hout). **afsten sich**, *schw.* (h.) = zich vertakken. **Afster**, w. —, —e = aster, sterrebloem. **Asteroids**, m. —(e)s *u.* —en, —en = asteroïde: kleine planeet. **Asthetif**, w. — = aethetica, de leer van het schoone. **Asthetifer**, m. —s, — = aetheticus. **asthetifsch** = aethetisch. **Asthma**, f. —s = asthma. **asthma'tijsch** = asthmatisch. **asttig** = vol takken: kwastig, knoestig. **Astrich**, f. = kwastgat, knoestgat. **Astring**, m. —s, —e = jonge vogel. **astrich** = takloos. **Astrakan**, **Astrakan**, f. = Astrakan. **Astral-lampe**, w. = astraal-lamp, sterrelamp. **Astrognosie**, w. = astrognosie: kennis van de sterrebeelden. **Astrológ**, m. —en, —en = astroloog: sterrewichelaar. **Astrologie**, w. — = astrologie. **astrológ'gijf** = astrologisch. **Astronom**, m. —en, —en = astronoom. **Astronomie**, w. — = astronomie: sterrekunde. **astronomifsch** = astronomisch. **astrándig** = zittend (van bladeren en bloemen). **Astruarium**, f. —(s), ..rien = aestuarium: dampbad. **Astwerk**, f. = (de) takken. **Astyl**, f. —(e)s, —e = asyl, toevluchtsoord; *Bl.* für Obdachlose = toevlucht voor daklozen. **Astylrecht**, f. = asylrecht. **Asymptote**, w. —, —n = asymptote. **asynde'tijsch** = asyndetisch: zonder verbinding. **Asyndeton**, f. —(s), ..ta = asyndeton: weglating van het verbindingswoord. **Atavism'us**, m. = atavisme: erfelijkheid. **Atelier** (spr.: *atelje*), f. —s, —s = atelier. **Atem**, m. —s = adem, adembaling; *Bl.* hofen, *schw.* hofen = ademhalen, -scheppen; sich außer *Bl.* laufen = zich buiten adem loopen; wieder zu *Bl.* kommen = weer op adem komen; den *Bl.* anhalten = den adem inhouden; einen in *Bl.* halten = iem. aan den gang, bezig houden. **Atemholen**, f. —s = adembaling. **atemplós**, ademloos, buiten adem. **Atemlosigkeit**, w. = ademloosheid, moeilijke adembaling. **Atemzug**, m. = ademtocht; in einem *Bl.* = in één adem; der letzte *Bl.* = de laatste adem, zucht. **Athalarich**, m. = Athalarik. **Athalia**, w. = Athalia.

Atheis'mus, m. = atheïsme. **atheist**, m. —en, —en = atheïst. **atheist'ijch** = atheïstisch. **Athene**, f. = Athene. **Athená'm**, f. —s, ..nén = athenaeum. **Athe'ne**, w. = Athene. **Athe'ner**, **Athenien'jer**, m. —s, — = Athener. **athe'nijch**, **athenien'ijch** = Atheensch. **Ather**, m. —s = aether. **ather'ijch** = aetherisch. **atherijieren**, *schw.* (h.) = aetherizeeren, met aether bedwelmen. **Athersäure**, w. = aetherzuur. **Athio'pian**, f. = Ethiopië. **Athio'pianer**, m. = Ethiopier. **athio'p'ijch** = Ethiopisch. **Athlet**, m. —en, —en = atleet. **Atlant**, m. —en, —en = atlant, atlas (zuil). **atlan'tijsch** = Atlantisch. **Atlas**, m. ..ñes, ..ñe = atlas, satijn; *Bl.* ..ñes, ..ñanten = atlas (kaartwerk); atlas (wervel), atlant. **at'lasartig** = gesatiseerd. **Atlasgebirge**, f. = Atlasgebergte. **Atlas'kleid**, f. = satijnen kleed, japon van satijn. **at'laffen** = van atlas, satijnen. **Atlas'weber**, **at'wiker**, m. = atlas-, satijnwever. **at'men**, *schw.* (h.) = ademen, ademhalen; (in *of* uit)ademen; ook fig. bijv. *Stache a.* = wraak ademen. **Atmen**, f. = Atmung. **Atmosphäre**, w. —, —n = atmosfeer. **atmo'sphä'rijch** = atmosferisch. **Atmung**, w. = adembaling. **Atmungsbe'schwerde**, w. = moeilijke adembaling. **Atmungsorgan**, **Atmungs'werkzeug**, f. = adembalingsorgaan. **Atna**, m. —s = Etna. **Atom**, f. —(e)s, —e = atoom. **Atomgewicht**, f. = atoomgewicht. **Atomis'mus**, m. = atomisme: leer van 't ontstaan der wereld uit atomen. **Atomist**, m. —en, —en = atomist. **Atonie**, w. — = atonie. (verslapping v. h. lichaam). **Atout** (spr.: *atoo*), f. —(s), —s = troef. **Atrium**, f. —s, *Atrien* = atrium: voorhal. **Atrophie**, w. — = atrophie: uittering. **at'ich!** = sliep uit! **at'ischen**, *schw.* (h.) = uitsliepen. **Attaché**, m. —s, —s = attaché. **Attentat**, f. —(e)s, —e = aanslag. **Attentat'er**, m. —s, — = die een aanslag doet. **Attest**, **Attestat**, m. —(e)s, —e = attest, attestatie. **attestieren**, *schw.* (h.) = attesteeren. **At'tich**, m. —(e)s, —e = wilde vlier. **At'tika**, f. = Attika. **At'tika**, w. —, ..fen = attika: halfverdieping. **at'tijsch** = Attisch. **Attraktion**, w. —, —en = attractie. **attrappieren**, *schw.* (h.) = attrappeeren. **Attribut**, f. —(e)s, —e = attribut: bijvoegelijke bepaling, kenteeken, zinnebeeld. **attributiv** = attributief. **At'bild**, f. = **At'drud**, m. = ets. **At'zel**, w. —, —n = ekster; pruk. **at'zen**, *schw.* (h.) = etsen; uitbijten, branden; azen, aanlokken; voeren. **at'zend** = bijtend, brandend. **At'grund**, m. = etsgrond. **At'kunst**, w. = etskunst. **At'mittel**, f. = bijtend middel. **At'wasser**, f. = sterkwater. **At'zung**, w. —, —en = het azen, voeren. **At'zung**, w. —, —en = het etsen; bijten, branden.

au! = au! ai!
auch = ook, eveneens; wenn ..auch = al ..(ook); wer ..auch = wie ..ook; wie ..auch = hoe ..ook; welches auch seine Pläne sein mögen =

wat voor plannen hij ook moge hebben; wirft du es auch tun? = zul je het stellig doen? ob . . auch = al . . (ook).

Audienz, w. -, -en = audiëntie; A. ertheilen, geben = audiëntie geven, verleenen; um eine A. nachsuchen = om audiëntie verzoeken, aud. aanvragen.

Auditeur, m. -s, -e = auditeur, bijzitter in een rechtbank. **Auditor**, m. -s, -en = auditor of auditeur. **Auditorium**, f. -(s), . . rien = auditorium.

Aue, w. -, -en = weide, landstreek, landouw, dreef.

Auerbahn, m. = bosch- of woerhaan. **Auerwäld**, m. = oer-os, wilde os.

auf, Prät. = op; *a. mit Dativ*: auf der Straße sein = op straat; auf dem Lande wohnen = buiten wonen; er ist auf seiner Stube = op zijn kamer; auf dem Gymnasium, auf der Jagd, auf der Reise, auf Reisen sein = op het gymnasium, op (de) jacht, op reis zijn; auf Erden = op aarde; auf dem Rücken tragen = op den rug dragen; auf der Stelle = dadelijk, onmiddellijk; auf dieser Seite = aan dezen kant; auf beiden Augen blind sein = aan beide oogen blind zijn; auf freier Tat = op heeter daad; das hat nichts auf sich = dat heeft niets te beteekenen; auf diesem, auf geistlichem Wege = langs dezen, langs wettelijken weg; auf der Weige spielen = op de viool spelen; etw. auf dem Herzen haben = iets op het hart hebben; auf seinem Rechte bestehen = op zijn recht staan; er ist auf meiner Seite = hij is op mijn kant, zijde.

b. mit Accusativ: auf die Straße gehen = op straat gaan; aufs Land reisen = naar buiten reizen, gaan; sich auf den Weg machen = op weg gaan, zich op weg begeven; sich auf die Weine machen = wegloopen; er kam auf mich zu = hij kwam op mij toe; ich ging auf ihn los = ik ging op hem af of los; auf einen bauen = op iem. bouwen, rekenen; sich auf einen verlassen = zich op iem. verlaten, op iem. rekenen; auf eine Sache verzichten = van iets afzien; einen Brief auf die Post tragen = naar de post brengen; Geld auf die Seite bringen = geld verduisteren; Einfluß auf einen haben = invloed op iem. hebben; ein Druck von 5 Pfund auf das Quadratcentimeter = een druk van 5 pond op de vierk. c.M.; zehn Mark auf den Kopf = 10 M. per hoofd; es gehen 6 auf das Pfund = er gaan 6 in een pond; auf Ihre Gesundheit = op uw gezondheid; auf (meine) Ehre = op mijn eer; auf den Abend = tegen den avond; auf eine Woche = voor een week; auf kurze Zeit = voor korten tijd; auf den ersten Blick = op het eerste gezicht; (bis) auf Wiedersehen = tot weerziens; es geht auf zehn Uhr = het loopt naar tien uur; ein Viertel auf zehn (Uhr) = kwart over negen; auf diese Weise = op deze wijze; aufs beste = best, zeer goed, op zijn allerbest; aufs äußerste = ten uiterste; auf das Äußerste gefaßt sein = op het ergste voorbereid zijn; aufs freundlichste = zeer of uiterst vriendelijk; aufs neue = op nieuw; auf Lateinisch = in het Latijn; auf einen Zug = in één teug; aufs Geratewohl = op goed geluk; auf meine Gefahr = op mijn risico; auf Kredit = op krediet; auf alle Fälle = in allen geval; auf Ihren Wunsch = op uw wensch; bis auf den letzten Heller bezahlen = tot den laatsten cent betalen; bis auf weiteren Be-

fehl = tot nader order; alle bis auf einen = alle op één na; auf welchen Namen ist er eingeschrieben = met welken naam (hoe) is hij ingeschreven; auf die Bibel schwören = op den bijbel zweren; er hört auf beide Namen = hij antwoordt op beide namen; große Stüde auf einen halten = veel met iem. ophebben; ich gebe nichts auf ihn = ik geef niets om hem; die Tür geht auf die Straße = komt op de straat uit; auf Schadenersatz klagen = een eisch tot schadevergoeding instellen.

auf, Adv. = op, naar boven; auf und ab = op en neer, heen en weer; auf und davon = er van door; auf sein = op zijn, niet in bed; auf = offen.

auf! = op! komaan!

auf daß = opdat, ten einde.

aufarbeiten, fchw. (h.) = opwerken, vernieuwen; uitputten, verbruiken; voltoeien; open of stuk werken; **sich a.** = zich opwerken, omhoogwerken; zich afwerken.

aufatmen, fchw. (h.) = herademem, diep adem halen; op zijn verhaal komen.

aufäßen, fchw. (h.) = open bijten of branden.

aufbacken, fchw. u. ft. (h.) = opbakken; overbakken.

aufbahnen, fchw. (h.) = op een baar leggen.

aufbanen, fchw. (h.) = in de schuur opleggen.

Aufbau, m. = opbouw, het (op)bouwen.

aufbauen, fchw. (h.) = opbouwen, oprichten.

aufbäumen, fchw. (h.) = op den (wevers-)boom doen; opzetten; **sich a.** = zich verzetten.

aufbauschen, fchw. (h.) = opzwellen, opzetten, wijduit staan.

aufbeinden, ft. (h.) = op zijn, niet in bed zijn.

aufbegehren, fchw. (h.) = opselen, spektakel maken; zich luide verzetten].

aufbehalten, ft. (h.) = op houden (een hoed bijv.); openhouden (de oogen); [bewaren].

aufbeißen, ft. (h.) = openbijten, kraken.

aufbeizen, fchw. (h.) = openbijten, openbranden.

aufbekommen, ft. (h.) = openkrijgen (een deur bijv.); op krijgen (een hoed, een bord eten, een thema).

aufbersten, ft. (f.) = bersten, openbersten, splijten.

aufbessern, fchw. (h.) = verbeteren, verhoogen (het salaris).

aufbewahren, fchw. (h.) = bewaren. **Aufbewahrungsort**, m. = bewaarplaats.

aufbieten, ft. (h.) = oproepen, op de been roepen (een leger); aanwenden, in het werk stellen, inspannen; toonen, ten beste geven; ein Brautpaar a. = het huwelijk afkondigen.

Aufbietung, w. -, = aanwending, inspanning; oproeping; afkondiging.

aufbinden, ft. (h.) = opbinden, opnemen; binden op; losmaken, losbinden; einem etw. a. = iem. wat wijs maken, op de mouw spelden.

aufblähen, fchw. (h.) = opzwellen, opblazen (ook fig. van trots bijv.).

aufblasen, ft. (h.) = opblazen; open blazen; in de hoogte blazen of waaien; op (wakker) blazen (met een trompet); ein aufgeblasener Mensch = een opgeblazen, trotsch, verwaand mensch.

aufblättern, fchw. (h.) = openbladeren. **sich a.** = zich ontplooiën.

aufbleiben, ft. (h.) = op blijven; open blijven.

Aufblick, m. -s, = blik naar boven, opslag (van

het oog). **aufbliden**, *fdw.* (h.) = opkijken; opzien (zu einem = naar iem.).
aufblitzen, *fdw.* (h.) = opflikkeren, opflitsen.
aufblühen, *fdw.* (f.) = opbloeien, ontluiken, zich mooi ontwikkelen.
aufbojen, *fdw.* (h.) = vlot maken, lichten.
aufborgen, *fdw.* (h.) = opborgen, opnemen (geld), bijeen leenen.
aufbraffen, *fdw.* (h.) = oprassen.
aufbrauten, *ft.* (h.) = opbraden.
aufbrauchen, *fdw.* (h.) = opgebruiken, verbuiken.
aufbrausen, *fdw.* (h.) = opruisen; opstui- ven, opvliegen. **aufbrausend** = opruisend; opvliegend, driftig.
aufbrechen, *ft.* (h.) = openbreken (een deur, een brief), opbreken (de straat); ontweien, uit- halen (een hart); omspitten, omploegen ('t land); (f.) = openbreken, openbarsten, openspringen; opbreken, vertrekken, op marsch gaan.
aufbreiten, *fdw.* (h.) = uitspreiden, spreiden, uiteenspreiden.
aufbrennen, *unr.* (h.) = opbranden, verbran- den; einem ein Zeichen a. = iem. (brand)- merken; openbranden; einem ein a. = op iem. losbranden; (f.) = opvlammen, opbran- den; er ist aufgebraunt = hij is zijn geld kwijt, platzak.
aufbringen, *unr.* (h.) = opbrengen (van prijs- gemaakte schepen); grootbrengen (planten enz.); openkrijgen, met moeite openmaken; (een zieke, troepen) op de been brengen; (geld) opbrengen; aanvoeren, bijbrengen (redenen, bewijzen); (een mode) in zwang brengen; (een gerucht) verziinnen, versprei- den; boosmaken, opwinden, vertoornen; aufge- bracht = boos, kwaad, nijdig. **Aufbringung**, *w.* -, -en = het opbrengen (van schepen); het grootbrengen (van planten enz.).
aufbroden, *fdw.* (h.) = brokkelen (brood bijv.).
aufbrodeln, *fdw.* (f.) = opborrelen, opprut- telen (van kooksels e. d.).
Aufbruch, *m.* = het opbreken, het op marsch gaan; het omspitten; het ontweien, uithalen; 't openbreken (van een gezwel bijv.).
aufbrummen, *fdw.* (h.) = luid brommen; einem eine Beleidigung od. ein a. = iem. uitdarend beledigen; einem einen Monat Gefängnis a. = iem. een maand geven, laten brommen; (stud.) einem einen dummen Jungen a. = iem. voor ... uitschelden.
aufbügeln, *fdw.* (h.) = opstrijken, oppersen.
aufbürden, *fdw.* (h.) = opleggen, op de schouders leggen, te dragen geven, opdragen; ten laste leggen.
aufbürsten, *fdw.* (h.) = opborstelen.
aufdamen, *fdw.* (h.) = dam opzetten.
aufdämmen, *fdw.* (h.) = indijken; sich a. = zich ophoopen (van wolken).
aufdämmern, *fdw.* (h.) = aanschemeren; langzaam opkomen of verschijnen (ook fig.).
aufdecken, *fdw.* (h.) = opendoen (door het deksel weg te nemen), blootleggen; (een ge- heim) ontdekken, aan den dag brengen; (het tafellaken) spreiden, opleggen; (de tafel) dekken.
aufdecken, *fdw.* (h.) = opwinden, opschieten (van de lijn); oprollen (op de mangel).
aufdonnern, *fdw.* (h.) = donderend opklin- ken; geweldig opschrikken; sich a. = zich opdirken.
aufdörren, *fdw.* (h.) = (op)drogen (ooft).
aufdrängen, *fdw.* (h.) = opendrukken, open- dringen; opdringen, opdwingen.

aufbrehen, *fdw.* (h.) = aan-, opdraaien; opendraaien, losdraaien; (een touw) uit elkaar draaien.
aufdringen, *ft.* (h.) = opdringen, opdwingen; sich a. = zich op- of indringen. **aufdringlich**, *indringerig, opdringerig. Aufdringlichkeit*, *w.* = opdringerigheid, indringerigheid.
[aufdröseln], *fdw.* (h.) = uiteendraaien, uit- rafelen].
Aufdruck, *m.* = het opgedrukte, opdruk; **auf- drucken**, *fdw.* (h.) = opdrukken, indrukken.
aufdrücken, *fdw.* (h.) = opendrukken, open- duwen; drukken op, opdrukken.
aufdüften, *fdw.* (h.) = opgeuren, omhoog stijgen van geuren.
aufdüpfen, *fdw.* (h.) = opzetten, opblazen, opzwellen.
aufduben, *fdw.* (h.) = voordend aankomen.
aufeggen, *fdw.* (h.) = open- of loseggen; op- of overeggen.
aufeinander = op elkander, na elkander; tegen elkander. **Aufeinanderfolge**, *w.* = opeenvolging. **Aufeinanderstoßen**, *f.* = botsing.
aufeisen, *fdw.* (h.) = van ijs bevrijden; ijs opruimen.
Aufenthalt, *m.* = oponthoud, vertoef, ver- traging; verblijf, verblijfplaats, woning; uitstel, verwijl. **Aufenthaltskarte**, *w.*; **-ort**, *m.* = verblijfkaart (of: -pas); -plaats.
auferelegen, *fdw.* (h.) = opleggen (straf, ver- plichtingen); sich Zwang a. = zich dwang opleggen of aandoen.
aufersich, *unr.* (f.) = opstaan, verrijzen.
Aufersichung, *w.* = opstanding, verrijzenis.
aufertweden, *fdw.* (h.) = opwekken; doen verrijzen. **Aufertwedung**, *w.* = opwekking.
auf erzichen, *ft.* (h.) = opvoeden, grootbrengen.
Auf erzichung, *w.* = opvoeding.
aufessen, *ft.* (h.) = opeten.
auf fädeln, auf fäden, *fdw.* (h.) = aanrijgen.
auf fahren, *ft.* (h.) = openrijden, inrijden (een deur e. d.); stuk rijden (een weg); plaatsen, parkeeren (kanonnen); aanvoeren, aanrijden (steenen e. d.); er ließ einige flaischen Champagner a. = hij liet wat flesschen ch. aan- rakken. (f.) = oprijden, opvaren, naar de hoogte rijden; aus dem Schlafe a. = opschrik- ken; vor Freude a. = opspringen; opstuiven, opvliegen (in drift); openvliegen (van deuren, vensters e. d.); aan den grond raken. **auf- fahrend** = opvliegend, driftig. **Auffahrt**, *w.* = oprit; opgang, stijging; helling; het oprijden; [hemelvaart].
auf fallen, *ft.* (h.) = vallen op, neerkomen; einem a. = treffen, in 't oog loopen, in 'toog springen; open vallen. **auf fallend, auffäl- lig** = opmerkelijk, in het oog loopend. **Auf- fälligkeit**, *w.* = opmerkelijkheid, zonder- lingheid.
auf falten, *fdw.* (h.) = openvouwen, ontvou- wen; opvouwen.
auf fangen, *ft.* (h.) = opvangen, vangen, pakken; einen Brief a. = onderscheppen; (nieuw tjes) opdoen; (een slag) pareeren. **Auf- fangung**, *w.* -, -en = het opvangen, enz.
auf färbn, *fdw.* (h.) = opverven.
auf fassen, *fdw.* (h.) = opvatten, opnemen, opscheppen; vatten, opvatten, verstaan, be- grijpen. **Auffassung**, *w.* = bevattig, begrip, verstand; opvatting.
Auffassungs-gabe, *w.*; **-kraft**, *w.*; **-vermö- gen**, *f.* = bevattings-gave, -vermogen.

auffeilen, fchw. (h.) = opvijlen; openvijlen.
auffiebeln, fchw. (h.) = opfiedelen, opzagen.
auffinden, ft. (h.) = ontdekken, vinden.
auffifchen, fchw. (h.) = opviffchen, uitviffchen; (nieuwties) opdoen.
aufflattern, fchw. (f.) = opflikkeren, opvlammen. **aufflammen**, fchw. (f.) = opvlammen, ontbranden; opstuiven.
aufflattern, fchw. (.) = opladderen.
aufflechten, ft. (h.) = opvlechten, vlechten (het haar bijv.); uit de vlecht doen.
auffliegen, ft. (f.) = opvliegen, omhoogvliegen; opeavliegen; a. laffen = in de lucht laten vliegen.
aufflimmern, fchw. (h.) = opflikkeren, opglimmen.
Aufflug, m. = het opvliegen, opstijgen.
auffordern, fchw. (h.) = uitnoodigen, vragen (om te spelen, te dansen, mee te werken e. d.); aanmanen, oproepen; opeischen. **Aufforderung**, w. = uitnoodiging, aansporing; aanmaning; opeisching.
aufformen, fchw. (h.) = op den vorm zetten.
auffrefen, ft. (h.) = opvreten, opeten.
auffrifehen, fchw. (h.) = opriffchen, verfriffchen, vernieuwen.
aufführen, fchw. (h.) = opleiden; opvoeren, optrekken, bouwen; opwerpen (verschansingen bijv.); (een stuk, een dans enz.) opvoeren, spelen, voorstellen; (kanonnen, de wachtpost) plaatsen, uitzetten; (einen Poften = een post) boeken; (iem. als getuige) bijbrengen, aanhalen. **fich a.** = zich gedragen, zich houden.
Aufführung, w. = bouw; opvoering, voorstelling, gedrag enz. zur **A.** bringen = laten opvoeren.
auffüllen, fchw. (h.) = ophooggen (een straat bijv.); opvullen, vullen; (den wijn) aanvullen.
auffunkeln, fchw. (h.) = opvonken; fonkelen.
auffüttern, fchw. (h.) = opvoederen, grootbrengen, opkweeken.
Auffgabe, w. = afgifte, aangifte (van een brief, van waren); taak, opgave, werk; **fich** etw. zur **A.** machen = zich iets ten taak stellen; (rekenkundig) voorstel, som; het opgeven (van een ambt, een vesting); opgave, order.
auffabeln, fchw. (h.) = op de vork nemen; opdoen, opviffchen, oppikken (nieuwties bijv.); opgeven.
Auffgabensammlung, w. = verzameling van opgaven, vraagstukken, oefeningen e. d.
Auffgang, m. = opgang; 't opkomen, opschieten; het omhooggaan; helling; het losgaan van het ijs, ijsgang. **Auffgangspunkt**, m. = het oosten.
auffgattern, fchw. (h.) = aufgabeln.
auffgeben, ft. (h.) = opgeven, in de hoogte geven; ('t eten) opdragen, opdienen; (bagage) aangeven, laten inschrijven. (een telegram) verzenden; opgeven (als taak), opdragen; een raadsel, een vraagstuk e. d. (ter oplossing) opgeven; opgeven, afstand doen van, afzien van, laten varen; den Geift a. = den geest geven; feit Gedächt a. = opgeven, uit. gaan, met. . uitscheiden.
Auffgeblasenheit, w. = opgeblazenheid, verwaandheid, laetdunkendheid, eigenwaan, trots.
Auffgebot, f. = opontbod, oproeping (van rekruten enz.); bekendmaking; afkondiging (van de ondertrouw); aanwending, inspanning.
auffgebracht (aufbringen).
auffgebaufen = opgezwollen, opgelopen, gezwollen.

auffgehen, unr. (f.) = opgaan (van zon en maan); opkomen (van het zaad); rijzen (van deeg, brood); opengaan, open willen; ontluiken; losgaan (van ijs, touw, een naad); a. laffen = opmaken, verteren, besteden; opgaan, uitkomen, doorgaan; es geht mir ein Licht auf = er gaat mij een licht op, het wordt mij duidelijk; das Geschwür ist aufgegangen = de zweer is doorgebroken; der Rod ist aufgegangen = de jas is losgetornd; der Fluß ist aufgegangen = de rivier is los; in Nauch, in feiner Arbeit a. = opgaan; 8 geht in 7 nicht auf = 3 gaat in 7 niet op; auf und abgehen = op en neer loopen.
auffgeien, fchw. (h.) = ('t zeil) opgeien.
auffgeigen, fchw. (h.) = op (de viool) spelen.
auffglärt (aufflären). **Auffglärtheit**, w. = verlichting, kennis, beschaving.
Auffgeld, f. = opgeld, agio; handgeld.
auffgelegt = gestemd, gemutst; gut, slecht a. fein = in een goed of slecht humeur zijn; zu etw. a. fein = zin in iets hebben, voor iets gestemd zijn.
auffgelöst = uitgeput, doodop.
auffgeräumt = opgeruimd, prettig gestemd.
Auffgeräumtheit, w. = opgeruimdheid.
auffgeragt (über) = opgewonden.
auffgethaut! = opgelet!
auffgetwemmt = opgezwollen, opgeblazen, dik; opgespoten.
auffgewest = vlug, levendig; vroolijk; bijdehand, vlug van begrip.
auffgiehen, ft. (h.) = oppgieten; den Tee (toef) a. = water oppgieten (bij de thee).
auffglätten, fchw. (h.) = oppolijfen, oppolitoeren.
auffglimmen, fchw. (f.) = opflikkeren, opglimmen. **auffglühen**, fchw. (f.) = opglieuen.
auffgraben, ft. (h.) = opgraven, uitgraven; losgraven (den grond bijv.). **Auffgrabung**, w. = --en = opgraving.
auffgrauen, fchw. (f.) = opschemeren, grauwen.
auffgreifen, ft. (h.) = opgrippen, oprapen, opnemen; opvangen.
auffgrünen, fchw. (f.) = groenen, groen worden; herleven.
auffgürten, fchw. (h.) = opschorten; dem Pferde den Sattel a. = het zadel vastmaken met den buikriem; losmaken (den buikriem); **fich a.** = zich den riem afdoen.
Auffauf, m. = het oppgieten; aftreksel, afgietsel.
Auffgußtierchen, f. = infusiediertje.
auffhaben, unr. (h.) = ophebben (een hoed, het eten, geld; een taak); open hebben (de oogen, den mond); es hat nichts auf sich = het heeft niets om het lijf.
auffhaken, fchw. (h.) = openhakken (het ijs, den grond).
auffhäfen, fchw. (h.) = loshaken, ophaken (het garen).
auffhaken, fchw. (h.) = loshaken (een deur bijv.); aanhaken, ophaken.
auffhalsen, fchw. (h.) = op den hals laden of schuiven.
Auffhalt, m. = halte, stilstand, oponthoud.
auffhalten, ft. (h.) = ophouden, tegenhouden, weerhouden, stuiten; openhouden; bezighouden, amuzeeren; **fich a.** = zich ophouden, verblijven, vertoeven, (ergens) zijn; **fich** bei einer Sache a. = zich met iets bezig houden, er bij blijven; **fich** über einen od. etw. a. = zich over iem. of iets vroolijk maken, met

iem. of iets spotten. **Aufhalter**, m. = op-
houder, keertakel; pal.
aufhämmern, fchw. (h.) = ophameren, hame-
ren op; open- of loshameren.
Aufhängeband, f. = hangband, draagband,
suspensoir. **Aufhängeboden**, m. = droog-
plaats (van den drukker). **Aufhängepunkt**,
m. = ophangpunt. **aufhängen**, ft. u. fchw.
(h.) = ophangen; einem etw. a. = iem. iets
oppraten, aanpraten, aansmeren; wijsmaken;
sich a. = zich ophangen.
aufharfen, fchw. (h.) = opbarken.
aufhärten, fchw. (h.) = (staal) zachter maken;
(touw) vast in elkaar draaien.
aufhaschen, fchw. (h.) = oppakken, opvangen,
opsnappen.
aufhaspeln, fchw. (h.) = ophaspelen, op-
winden.
aufhauen, ft. (h.) = openhakken, openhou-
wen; (een vijl) kappen; er op slaan.
aufhäufeln, fchw. (h.) = op hoopjes leggen;
ophoogen, aanhoogen. **aufhäufen**, fchw. (h.) =
ophoopen, opstapelen, opeenhoopen, opgade-
ren; **sich a.** = zich ophoopen; oploopen. **Auf-
häufung**, w. -- = ophooping, opeenstapeling.
aufheben, ft. (h.) = (de hand) opheffen, om-
hoog heffen; opnemen, oprapen; oplichten,
opbeuren, optillen; (het hoofd) oprichten,
opheffen; bewaren, opbergen, wegbergen;
(een zitting, een beleg) opheffen, doen op-
houden, sluiten, eindigen; (een wet, besluit,
vonnis e. d.) opheffen, afschaffen, herroepen,
vernietigen, ongeldig verklaren; (een roovers-
bende, een spion e. d.) oplichten, overrom-
pelen, gevangen maken; (een breuk) herlei-
den; opheffen, opwegen tegen, uitsluiten. gut
aufgehoben sein = goed geborgen, bezorgd,
veilig zijn; die Tafel a. = van tafel opstaan,
den maaltijd eindigen; aufgehoben ist nicht
aufgehoben = uitstel is geen afstel. **Aufheben**,
f. = het opheffen, opnemen, oplichten enz.;
het opsteken (van de handen bij het stemmen);
viel Aufhebens machen von = veel drukte
maken van; viel Aufhebens um nichts = veel
drukte voor niemendal. **Aufheber**, m. = op-
richtende, optrekkende spier. **Aufhebung**,
w. --, = opheffing, oplichting; bewaring;
herleiding enz. **Aufhebungsbeehl**, m. =
bevel van opheffing. **Aufhebungsgericht**,
f. = hof van cassatie.
aufheften, fchw. (h.) = ophechten, opnaaien,
vastmaken op; losmaken.
aufheitern, fchw. = ophelderen, helder worden
(van het weer); opvroolijken, opfleuren, op-
beuren. **sich a.** = opklaren, verhelderen.
Aufheiterung, w. --, -en = opheldering;
opvroolijking, vervroolijking, opbeuring.
aufhelfen, ft. (h.) einem = ophelpen; op de
been helpen; er boven op helpen, [einen a.].
aufhellen, fchw. (h.) = ophelderen; verklaren,
duidelijk maken. **sich a.** = opklaren, helder
worden. **Aufhellung**, w. --, -en = ophel-
dering.
aufheuen, fchw. (h.) = (het wild) opjagen,
opstooten; ophiitsen, aanhitsen, opstoken, op-
ruien, beroeren; aanzetten (tot kwaad). **Auf-
heuer**, m. = opstoker, ophiiter. **Aufheuerer**,
Aufhebung, w. --, -en = ophiitsing, op-
stoking, aanhitsing. **aufheuerisch** = opruiend.
aufhieven, fchw. (h.) = ophiitschen, opwinden.
aufhocken, fchw. (h.) = op den rug nemen;
op iems. rug klommen; op den rug leggen;
op hoopen leggen, zetten.

aufhöhen, fchw. (h.) = ophoogen, verhoogen;
sterker maken, versterken (kleuren e. d.).
aufholen, fchw. (h.) = ophalen, optrekken;
aan den grond zetten (een schip). **Aufholer**,
m. --, -- = val, hijschtouw, draaireep, kardeel.
aufhörden, fchw. (h.) = opletend luisteren,
toelisteren, de ooren opsteken, verbaasd
luisteren.
aufhören, fchw. (h.) = afhoorden; ook =
ophouden, eindigen, uitscheiden; da hört (sich)
alles auf = dan is er verder niet aan te doen,
niet over te praten, ook: dat is nu toch al
te mal; ohne Aufhören = zonder ophouden,
onophoudelijk.
Aufhub, m. = het bewaarde; het overblijfsel,
overgeblevene.
Aufhülfe, w. = hulp, bijstand, het ophelpen.
aufhüpfen, fchw. (h.) = ophuppelen, op-
springen, huppelen.
aufhusten, fchw. (h.) = (luid) beginnen te
hoesten; opgeven (bij het hoesten).
aufjagen, fchw. (h.) = (wild) opjagen, op-
stooten; opjagen, wakker jagen, doen op-
schrikken; opdoen, opvangen, oprvissen.
aufjamern, fchw. (h.) = (luid) beginnen te
jammeren.
aufjauchzen, fchw. (h.) = gejuich aanheffen,
(luid) beginnen te juichen, te jubelen.
aufjochen, fchw. (h.) = een juk opleggen;
een last opleggen, opladen.
aufjubeln = auffauchzen.
aufkämmen, fchw. (h.) = opkammen; uit-
kammen, loskammen.
aufkatten, **aufkaten**, fchw. (h.) = (het an-
ker) opkatten.
Aufkauf, m. = opkoop. **aufkaufen**, fchw.
(h.) = opkooopen, inslaan. **Aufkäufer**, m. =
opkoooper.
aufkehren, fchw. (h.) = opvegen, opkeren.
aufkeimen, fchw. (h.) = opkiemen, opgroeien,
kiemen, opschieten; ontstaan.
aufkerben, fchw. (h.) = opteekenen, inklassen,
op den keristok schrijven.
aufkippen, fchw. (h.) = opwippen, kantelen;
(het anker) kippen; wippen.
aufkisten, fchw. (h.) = (een dijk) kisten.
aufkitten, fchw. (h.) = oplijmen, vastmaken
met lijm, gom enz.
aufklaffen, fchw. (h.) = wijd open staan,
gapen, openscheuren.
aufklappen, fchw. (h.) = (een mes e. d.) open
maken, openslaan; (de bladen van een klap-
tafel) opslaan; (een hoed) weer opslaan.
aufklären, fchw. (h.) = (vloeistoffen e. d.)
klaren, zuiver of helder maken; etw. a. =
iets helder, duidelijk maken, licht over iets
doen opgaan, iets ophelderen; einen über etw.
od. jem. a. = iem. omtrent iets of iem. in-
lichten, onderrichten, inlichtingen of ophel-
deringen geven; das Terrain a. = het terrein
verkennen en vrijmaken. **sich a.** = opklaren,
helder worden, verhelderen; duidelijk, klaar
worden, ophelderd worden. **Aufklärung**,
w. --, -en = zuivering; (fl. über eine Sache)
opheldering, verklaring; beschaving, vooruit-
gang; verkenning.
aufklauben, fchw. (h.) = (aren) lezen; op-
rapen; openplukken, lospeuteren.
aufkleben, fchw. (h.) = opplakken; (f.) = op-
geplakt zijn, (er) op kleven.
aufkleffen, fchw. (h.) = oplakken.
auffleistern, fchw. (h.) = opplakken (met
stijfsel).

aufflettern, *schw.* (f.) = oplauteren, opklimmen.
aufflingeln, *schw.* (h.) = opbellen.
aufflinken, *schw.* (h.) = open doen (door de klink op te lichten).
auffklopfen, *schw.* (h.) = openkloppen, open slaan; opkloppen, wakker kloppen; kloppen op.
auffknabbern, *schw.* (h.) = opknabbelen.
auffknacken, *schw.* (h.) = openkraken.
auffknallen, *schw.* (f.) = losknallen; (h.) = afschieten.
auffknarsen, *schw.* (f.) = openknarsen.
auffknreifen, *auffknreiben*, *schw.* (h.) = openknijpen.
auffknöpfen, *schw.* (h.) = losknoopen; die *Ohren a.* = de ooren wijd openzetten.
auffknüpfen, *schw.* (h.) = opknoopen, ophangen; opbinden (het haar bijv.); losmaken.
auffkochen, *schw.* (h.) = opkoken, weer koken; op- of naar boven koken.
auffkommen, *ft.* (f.) = opkomen (uit het water, van den grond, van een ziekte); (een rivier) opkomen, opgaan; opkomen, oprijzen (twijfel); opgroeien, gedijen, opkomen; groot, aanzienlijk worden, vooruitkomen; (van zeden, gebruiken, meeningen) opkomen, ontstaan, ingang vinden; (van brand e. d.) ontstaan; nicht a. lassen = niet toelaten, het ontstaan niet dulden; für den Schaden a. = voor de schade borgstaan.
Auffkommen, *f.* = herstel, beterschap; opkomst, vooruitgang; ontstaan, opkomst, begin.
Auffkömmling, *m.* (e)š, -e = die van gering groot geworden is, parvenu.
auffkönnen, *urr.* (h.) = op(staan) kunnen.
auffkuppeln, *schw.* (h.) = los- of ontkoppelen.
auffkrachen, *schw.* (f.) = open springen; open kraken.
auffkramen, *schw.* (h.) = rangschikken, opruimen.
auffkrampen, *schw.* (h.) = auftrempen.
auffkraken, *schw.* (h.) = open krabben, open schrammen; (het laken) noppen, oprassen; (de voegen in een metselwerk) opschrappen; **auffgekracht** = in goede luim, opgeruimd, in zijn knollentuin.
auffkränfeln, *schw.* (h.) = oprukken; frizeeren.
auffkreischen, *schw.* (h.) = luid schreeuwen.
auffkrempeln, *schw.* (h.) = (van een hoed, een broek) den rand opzetten, opslaan.
auffkriegen, *schw.* (h.) = opkrijgen; open krijgen (kumen).
auffkrümmen, *schw.* (h.) = opbuigen, opkrommen.
auffkühd(i)gen, *schw.* (h.), *einem etw.* = iem. iets (de huur, de vriendschap, de gehoorzaamheid) opzeggen; *einem Mieter, Diener a.* = een huurder de huur, een knecht den dienst opzeggen. **Auffkühdigung**, *w.* = het opzeggen; waarschuwing, opzegging.
Auffkunft, *w.* = *Auffkommen*.
aufflachen, *schw.* (h.) = in lachen uitbarsten.
auffladen, *ft.* u. *schw.* = opladen; opleggen.
Aufflage, *w.* = belasting; uitgaaf, druk, oplaag (van een boek); vergadering (van een gilde); [beschuldiging].
aufflagern, *schw.* (h.) = opleggen, opslaan (van waren).
aufflangen, *schw.* (h.) = opkrijgen, oprapen; omhoog reiken, aangeven.
aufflassen, *ft.* (h.) = open laten; oplaten; afstaan, afzien van.
auffläßen, *schw.* (h.) = aufladen.

aufflaunern, *schw.* (h.) (einem) = loeren op, bespieden, beloeren, opwachten.
Aufflauf, *m.* = oploop, standje; eierkoek, omelet. **aufflaufen**, *ft.* (h.) = open of stuk loopen; (f.) = oploopen; opzwellen, aanzwellen, grooter worden, oploopen; rijzen (van deeg e. d.); op het zand loopen (van een schip).
auffleben, *schw.* (f.) = opleven, herleven; (h.) = oprisschen (de kleuren).
auffleben, *schw.* (h.) = oplikken, oplekken.
aufflegen, *schw.* (h.) = opleggen, leggen op; *einem die Hand a.* = iem. de hand op het hoofd leggen; (een boek) gaan uitgeven; (de kaarten) openleggen; *ein Mädel a.* = een nieuw vat aanbrenken, op een vaatje trakteren; *ein Schiff a.* = een schip opleggen, ontakelen; *Gott legt dem Menschen nicht mehr auf*, als er tragen kann = God geeft kracht naar kruis. **Aufflegung**, *w.* = het opleggen (van de handen, een pleister, een straf enz.).
aufflehnen, *schw.* (h.) = steunen op, laten leunen op; *sich a.* gegen, wider *etw. od.* einen = zich verzetten, aankanten tegen iets of iem. **Auffnehmung**, *w.* -, -en = het leunen of steunen; verzet, aankanting.
auffleimen, *schw.* (h.) = oplijmen; loslijmen; losgaan.
aufflesen, *ft.* (h.) = oplezen, inzamelen; oprapen; (een ziekte e. d.) opdoen.
auffleuchten, *schw.* (h.) = lichten, oplichten, schitterend te voorschijn komen.
aufflichten, *schw.* (h.) = oplichten, lichten.
auffliegen, *ft.* (h.) = liggen (op); rusten (op, als plicht enz.); *etw.* liegt mir auf = ik ben er mee belast; openliggen; liggen (ter teekening, ter inzage enz.); *sich a.* = zich doorliggen.
aufflödern, *schw.* (h.) = loswerken, lossen maken; losraken, verbreken; verzwakken, verslappen.
aufflödern, *schw.* (f.) = opvlammen, vlammend ontbranden; opbruisen (in toorn).
aufflösbar, **aufflöselich** = oplosbaar, op te lossen. **aufflösen**, *schw.* (h.) = (het haar, een knoop e. d.) losmaken; (een vraag, een raadsel) oplossen; (de kamers, een huwelijk) ontbinden; (een contract, een overeenkomst) verbreken; (begrippen) uit elkaar nemen, ontleden; (breuken) herleiden; *auffgelöst werden* = sterven; *sich a.* (in *mit Acc.*) = oplossen, opgaan; losraken; *sich in nichts a.* = in rook opgaan, op niets uitloopen. **Aufflösung**, *w.* = ontbinding, losmaking, ontknopping, oplossing enz.; einde, dood. **Aufflösungsdekret**, *f.* = besluit tot ontbinding. **aufflösungsfähig** = oplosbaar. **Aufflösungsmittel**, *f.* = oplossend middel. **Aufflösungszeichen**, *f.* = herstellingsteeken (š).
aufflöten, *schw.* (h.) = opsoldeeren, lossoldeeren.
aufflügen, *ft.* (h.) = voorliegen.
aufflüßen, *schw.* (h.) = oplichten, opslaan.
auffmachen, *schw.* (h.) = openen, open maken; losmaken; (een rekening, de boeken, de kosten) opmaken; *sich a.* = zich opmaken, zich op weg begeven; *sich auf und davon machen* = op den loop gaan, er van door gaan.
auffmahlen, *schw.* u. *ft.* (h.) = (alles) opmalen.
auffmalen, *schw.* (h.) = opschilderen, oprisschen (een schilderij); (verf) opschilderen.
Auffmarsch, *m.* = opmarsch, marsch. **auffmarschieren**, *schw.* (f.) = opmarcheeren.
Auffmarschlinie, *w.* = richtingslinie.

Aufmaß, f. = overmaat, toemaat.
aufmauern, fchw. (h.) = opbouwen, opmet-selen; op- (of ver-)metselen.
aufmeißeln, fchw. (h.) = open-, losbeitelen; op- of insteken (met den beitel).
aufmerken, fchw. (h.) = aantekenen, merken; merken (op), letten (op), acht geven (op).
Aufmerker, m. -s, - = opmerker. **aufmerksam** (auf eine Sache, u. gegen einen) = oplettend, attent. **Aufmerksamkeit**, w. -, -en = opmerkzaamheid, oplettendheid, aandacht, attentie; voorkomendheid.
aufmetzen, ft. (h.) = opmeten; (het graan) opmeten en bergen; einem eine Tracht Prügel a. = iem. een pak slaag toedienen.
aufmucken, fchw. (h.) = tegenstribbelen.
aufmuntern, fchw. (h.) = wekken, wakker maken; opvroolijken, opwekken, opmonteren; aanmoedigen, aanzetten.
aufmünzen, fchw. (h.) = op- (of ver-)munten.
aufmüssen, unr. (h.) = op(staan) moeten; open moeten.
aufmühen, fchw. (h.) (einem etw.) = verwijten, voorhouden.
aufnageln, fchw. (h.) = opspijkeren; spijkere-n op.
aufnagen, fchw. (h.) = openknagen; opknagen.
aufnähen, fchw. (h.) = opnaaien, naaien op; op- (ver-)naaien.
Aufnahme, w. -, -n = opname, opneming, toelating; ontvangst; eine freundliche A. finden = een vriendelijk onthaal vinden, vriendelijk ontvangen worden; opnemen; opname, het opnemen (van geld); opname (van een photographie e. d.); schets; het opmaken (van een procesverbaal); in A. bringen = in zwang brengen; vooruit brengen, doen bloeien; in A. kommen = opgang maken. **Aufnahme-examen**, f., **Prüfung**, w. = toelatingsexamen, admisie-examen. **Aufnahmefähigkeit**, m. = bewijs van toelating.
aufnehmen, fchw. (h.) = opspoelen.
aufnehmen, ft. (h.) = opnemen, oprapen, oprukken; ein Maße a. = een steek opnemen, oprapen; (den draad van een gesprek) opvatten; ontvangen, toelaten, onthalen, opnemen; bevatten; opnemen, opvatten, uitleggen; borgen, leenen, opnemen; (een plan) ontwerpen, opmaken; opnemen, opmeten; teekenen, schetsen, opnemen; es mit einem a. = het met of tegen iem. opnemen, zich met iem. meten; den Kampf a. = den strijd op- of aannemen.
aufnehmen, fchw. (h.) = bevorderen.
aufnehmen, fchw. (h.) = losrijgen, losnestelen; ophangen, opknoopen.
aufnieten, fchw. (h.) = opklinken, (vast-)klinken op.
aufnötigen, fchw. (h.) = opdwingen, opdringen.
aufnotieren, fchw. (h.) = noteeren, aantee-kenen, opschrijven, inschrijven, boeken.
aufopfern, fchw. (h.) = opofferen. **Aufopferung**, w. = opoffering.
aufpacken, fchw. (h.) = oppakken, opladen; opeenpakken; opkrassen, zijn biezen pakken.
aufpalmen, fchw. (h.), fchw. = zich op- (of omhoog-) palmen.
aufpäppeln, fchw. (h.) = met pap grootbren-gen. **aufpäppen**, fchw. (h.) = opplakken; oppezelen.
aufpassen, fchw. (h.) = oppassen (een hoed); pas maken; (auf eine Sache) oppassen, opletten; einem a. = op iem. letten, loeren, iem. bespieden, beloeeren.

aufpeitschen, fchw. (h.) = opzweepen; open zweepen, met de zweep open of stuk slaan.
aufpendern, fchw. (h.) = oppenteren (het anker).
aufpflanzen, fchw. (h.) = opplantent, planten, plaatsen.
aufplügen, fchw. (h.) = open-, los- of om-ploegen; opploegen.
aufpropfen, fchw. (h.) = enten op, openten.
aufpicken, fchw. (h.) = oppikken, met pik (pek) vastmaken.
aufpicken, fchw. (h.) = openpikken; oppikken.
aufplätzen = aufbügeln.
aufblasen, fchw. (f.) = openspringen, barsten.
aufblühen, **aufblühnen**, fchw. (f.) = neerplofften (op).
aufpochen, fchw. (h.) = openkloppen; opklop-pen, wakker kloppen, porren.
aufpollieren, fchw. (h.) = oppolijsten.
aufprägen, fchw. (h.), einem etw. = opdrukken, indrukken (als een stempel).
aufprallen, fchw. (f.) = openspringen; terug-springen, terugstuiten.
aufprobieren, fchw. (h.) = oppassen; probee-ren op te zetten of op te leggen.
aufproben, fchw. (h.) = op het (de) affuit zetten.
aufpuffen, fchw. (h.) = oppoffen; wakker poffen of slaan; (f.) = met een pof of slag opvliegen.
Aufputz, m. = opschik, tool, versiersel, toisel.
aufputzen, fchw. (h.) = oppoetsen, schoon-maken; toelen, opschikken, versieren.
aufqualmen, fchw. (f.) = opwalmen, opstijgen (als damp, walm).
aufquellen, ft. (f.) = opwellen, opborrelen; opzwellen, zwellen, dijen; fchw. (h.) = doen zwellen, laten dijen (erwten en boonen in water bijv.).
aufraffen, fchw. (h.) = oprapen, oprabbelen; sich a. = snel opstaan; opstaan (van een ziekte); zich vermannen, zich (zedelijk) in-spannen; zich opwerken.
aufragen, fchw. (h.) = opsteken, omhoogste-ken, rijzen: über den Dorfe ragt der Turm auf.
auframmeln, **auframmen**, fchw. (h.) = open-rammeien.
aufraufen, fchw. (h.) sich = opklimmen en omwinden, opranken.
aufraffeln, fchw. (h.) = oprammelen, wakker ratelen; (f.) = rammelend opengaan.
aufrauchen, fchw. (h.) = op- (ver-)rooken.
aufrauchen, fchw. (h.) = opkrabben, opratsen (laken bijv.).
aufräumen, fchw. (h.) = opruimen, opred-deren; wegruimen; in einem Zimmer a. = een kamer doen; mit etw. a. = iets opruimen, uitverkoopen; unter den Beamten a. = een opruiming houden onder.
aufrechen, fchw. (h.) = opharken.
aufrechnen, fchw. (h.) = oprekenen, optellen; verrekenen; einem etw. a. = in rekening brengen.
aufrecht = rechtop, recht, overeind; a. (er-)halten = staande houden, handhaven, houden, ophouden. **Aufrechterhaltung**, w. = hand-having.
aufreßen, fchw. (h.) = opsteken; uitrekken, oprekken.
aufreden, fchw. (h.) = ophitsen, opstoken; einem etw. a. = aanpraten, oppraten; wijs-maken.
aufregen, fchw. (h.) = in beweging brengen, beroeren, in rep en roer brengen; opwinden, aanzetten; (twijfel, haat, lust) opwekken,

gaande maken; **sich über etw. a.** = zich over iets opwinden, bedroeven, geschokt gevoelen. **aufregend** = opwindend, opwekkend. **Aufregung**, w. = beroering, drukte; opwinding; spanning; aanhitsing; in **A.** brengen = **aufregen**.

aufreiben, ft. (h.) = opwrijven, schoonwrijven, wrijven, boenen; (kleuren) wrijven; openwrijven, stukwrijven; vernietigen; afmatten, uitputten; te gronde richten.

aufreihen, fchw. (h.) = aanrijgen.

aufreißen, ft. (h.) = open-, los- of stuk-scheuren of -rukken; (de oogen) wijd openen; schetsen, in tekening brengen; (f.) = scheuren, losscheuren, los-, openbarsten.

aufreizen, fchw. (h.) = opwekken, aan-, op-hitsen, opruien. **Aufreizer**, m. = opruier.

aufrennen, umr. (h.) = openrennen, openloopen; (f.) = stranden, op het zand loopen.

aufrichten, fchw. (h.) = oprichten, omhoogrichten, opzetten, ophellen, opbeuren (iets en iem.); oprichten, bouwen; **sich a.** = zich oprichten; zich troosten, moed vatten.

aufrechtig = oprecht, eerlijk, rood, openhartig; ronduit. **Aufrechtheit**, w. = oprechtheid.

Aufrichtung, w. = oprichting; opbeuring.

aufriegeln, fchw. (h.) = ontgrendelen, van den grendel doen.

aufrollen, fchw. (f.) = opkrullen; **sich a.** = opkrullen, zich oprollen.

aufringen sich, ft. (h.) = zich omhoog worstelen, zich opwerken.

Aufriß, m. = ontwerp, schets, teekening; constructie.

aufrißen, fchw. (h.) = openschrammen, open-scheuren, openkrabben.

aufrollen, fchw. (h.) = oprollen; ophalen; afrollen, ontrollen.

aufrollen, fchw. (h.) = oproosteren, opnieuw roosteren.

aufrollen, fchw. (h.) = optrekken; openrukken; [voorhouden, verwijten], (f.) = opschuiven; vooruitkomen, promotie maken; oprukken.

Aufruf, m. = oproep, oproeping, daging, dagvaarding, opontbod. **aufrufen**, ft. (h.) = oproepen, afroepen, dagvaarden; luidroepen.

Aufrührer, m. - s, - e = oproer, woeling, opstand, beroerten. **aufführen**, fchw. (h.) = roeren, omroeren; (een twist weer) ophalen; (een volk) in beroering brengen. **Auführer**, m. - s, - e = oproerling, rebel, opstandeling, mouter. **auführerlich** = oproerig, rebellisch, muitziek. **Auführerstück**, m. = oproermaker.

auführen, fchw. (h.) = opslaan, oprichten (een steiger).

aufwachen, fchw. (h.) = opschudden, (uit den slaap) wakker schudden.

aufladen, fchw. (h.) = opladen, (op)pakken.

auflesen, fchw. (h.) = (een les e. d.) opzeggen; (de huur, den dienst) opzeggen.

auflesen, fchw. (h.) = openzagen.

aufsameln, fchw. (h.) = opzamelen, inza-melen, opgaren, oprapen.

auffällig (einem od. gegen einen) = vijandig gezind, nijdig; weerspanning, oproerig, muitziek.

auffüllen, fchw. (h.) = zadeln, opzadelen; opladen, opleggen (wat bezwaart).

Aufsatz, m. = opzet, kap (van een kast); aanzetsel; stel (van tafelgoed, een servies e. d.); kapsel, hoofdtooi; tafelstel, tafeltuk, milieu; opstel.

auffällig = auffällig. **Aufsatzthema**, f. = onderwerp van een opstel.

aufsaugen, ft. (h.) = opzuigen, verzuigen, inzuigen; openzuigen. **aufsaugen**, fchw. (h.) = zoogen, grootbrengen.

aufschaffen, fchw. (h.) = schaffen, op tafel brengen, opdisschen.

aufschauen, fchw. (h.) = ophoogen, opsta-pelen, opwerpen (verschansingen).

aufschärfen, fchw. (h.) = opscherpen, opvijlen (een zaag).

aufscharen, fchw. (h.) = openkrabben; opkrabben, opgraven.

aufschauen, fchw. (h.) = opkijken, opzien; oppassen.

aufschöpfen, fchw. (h.) = opscheppen; op de schop leggen.

aufschäumen, fchw. (f.) = schuimen, opschui-men, bruisen; (in drift) opvliegen.

aufschellen, fchw. (h.) = opbellen, opschellen.

aufscheren, fchw. (h.) = (bij 't weven) scheren, opspannen.

aufschrecken, fchw. (h.) = opjagen, (doen) op-schrikken, verwilderen.

aufschuern, fchw. (h.) = opschuren, oppoetsen, schoonmaken, (das Geschirr, het vaatwerk) wasschen; (eine Stube) doen, schoonmaken; (die Haut) openwrijven, schaven.

aufschichten, fchw. (h.) = opstapelen, ophoopen (in lagen).

aufschieben, fchw. (h.) = opschuiven, open-schuiven, omhoog schuiven of duwen; op-, verschuiven, uitstellen, opschorten, schorsen; aufgehoben ist nicht aufgehoben = uitstel is geen afstel.

aufschießen, ft. (h.) = openschieten; (een kabel) opschieten; (f.) = opschieten, opvliegen; opschieten, opgroeien; in Samen a. = in het zaad schieten.

Aufschlag, m. = opslag, het neerslaan op, het opslaan (v. d. hand bij het spelen e. d.), opslag, omslag, rand (van een kleeid bijv.), omgeslagen rand (van een hoed); opslag (v. d. prijs); overwicht, toemaat; opslag (jong hout); omslag, pap (op een ontsteking).

aufschlagen, ft. (h.) = open slaan; opslaan (een boek, de oogen, de broekspijpen, een steiger, een kraam enz.); (een woord) naslaan, zoeken; (een kaart) keeren; ein Geschäft a. = in lachen uitbarsten; (f.) = hard neerkomen, neerslaan; terugslaan, afstuiten (van ballen); opslaan (van prijzen). **Aufschlagetisch**, m. = klaptafel.

aufschließen, ft. (h.) = openen, ontsluiten; openleggen, kenbaar maken, uitstorten; open-baren, duidelijk maken, verklaren; aansluiten, opsluiten (de gelederen). **Aufschlüssel**, m. = portier, sleutelbewaarder.

aufschlingen, ft. (h.) = verslinden, opslukken; losmaken. uit den knoop halen; **sich a.** = zich opslingeren, omhoogranken.

aufschlitzen, fchw. (h.) = splijten, openrijten, opensnijden.

aufschlucken, fchw. (h.) = luid snikken.

aufschließen, fchw. (h.) = opslorpen, oplikken.

Aufschluß, m. = het openen, opening; (über) opheldering, inlichting, verklaring (omtrent).

aufschmelzen, fchw. (h.) = oprooken, op-smooken, opdampen.

aufschmelzen, fchw. (h.) = verteren, ver-brassen; opsmullen.

aufschmelzen, ft. (h.) = opsmijten, opgooien; opensmijten.

aufschmelzen, fchw. (h.) = open- of lossmelten;

ontdooien; vastgieten op; ft. (f.) = losgaan, lossmelten; ontgooien.
aufschneiden, fchw. (h.) = op- of versmeden.
aufschmeren, fchw. (h.) = opsmeren, smeren; versmeren.
aufschmalen, fchw. (h.) = ont- of losgespen; gespen, opgespen, ophaken.
aufschnappen, fchw. (h.) = ophappen, happen, opsnappen, pakken, grijpen; opdoen, opvangen; (f.) = losgaan, los-, openspringen.
aufschneiden, ft. (h.) = opensnijden, lossnijden; insnijden; aansnijden; snijden, voorsnijden; opsnijden, overdrijven, pochen, drukte maken, snoeven. **Aufschneideret**, w. = opsnij(d)erij, pocherij. **aufschneiderisch** = opsnij(d)erig, grootsprekerig, pochhanzig.
aufschuelen, fchw. (h.) = opwerpen, op- of omhoog schieten; (f.) = opspringen, op-, omhoogschieten; opspringen.
Aufschütt, m. = insnijding, insnede, keep, kerf; eerste snede (van een brood, een stuk vleesch e. d.); het aansnijden; gesneden vleesch.
aufschürzen, fchw. (h.) = snijden, insnijden, beeldsnijden, steken.
aufschüffeln, fchw. (h.) = opsnuffelen.
aufschürren, fchw. (h.) = opbinden, opsnoeren, oprijgen; los- of openrijgen.
aufschürren, fchw. (f.) = gonzend, snorrend opvliegen.
Aufschößling, m. = loot, stek, spruit; opgeschoten jongen.
aufschrammen, fchw. (h.) = openschrammen, openhalen.
aufschrauben, fchw. (h.) = opschroeven, aan- of vastschroeven; spannen; losschroeven.
aufschrecken, fchw. (h.) = (doen) opschrikken, doen opstellen; (f.) = opschrikken, van schrik opspringen.
Aufschrei, m. = plotselinge kreet, luide kreet, gil.
aufschreiben, ft. (h.) = opschrijven, aantekenen, noteeren; verschrijven.
aufschreien, ft. (h.) = luid schreeuwen, gillen; wakker of opschreeuwen; vor Schmerz a. = het uitschreeuwen van pijn.
Aufschrift, w. = opschrift, adres, etiket.
aufschrotten, fchw. (h.) = ophalen, naar boven rollen (uit den kelder); verwijden met den slagbeitel of met de wig. **Aufschroter**, m. = slagbeitel.
Aufschub, m. = uitstel, verwijl, vertraging. **A.** bringt Gefahr = alle vertraging is gevaarlijk of het kan geen uitstel lijden.
aufschüren, fchw. (h.) = oppoken, opporren; oppikken, oppekken; aanslaan (een draad).
aufschürfen, fchw. (h.) = opharken, opschoffelen.
aufschürzen, fchw. (h.) = (kleeren) opslaan, omslaan, opschorten, opnemen, opbinden.
Aufschürzer, m. = rokophouder.
aufschütteln, fchw. (h.) = opdoen; opdisschen.
aufschütteln, fchw. (h.) = opschudden, omschudden, omroeren; op- of wakkerschudden.
aufschütten, fchw. (h.) = opschudden, opstorten, opgieten; (in voorraad) opstapelen, opleggen; (aarde) opwerpen.
aufschützen, fchw. (h.) = opstuwen.
aufschwänzen, fchw. (h.) ein Pferd, einen Fisch = den staart opbinden.
aufschwärmen, fchw. (f.) = opzwermen, in een zwerm opvliegen.
aufschwätzen, fchw. (h.) = oppraten, aanpraten.

aufschweifen, fchw. (h.) = aaneensmeden, wellen, aaneensoldeeren.
aufschwellen, fchw. (h.) = doen zwellen, opzetten, doen wassen; a. ft. (f.) = zwellen, uitzetten, rijzen, wassen.
aufschwemmen, fchw. (h.) = aanspoelen (op, af), aanslibben; opzwellen.
aufschwingen sich, ft. (h.) = zich verheffen, opvliegen, een vlucht nemen, zich werpen; zich opwerken.
aufschwürren, fchw. (f.) = opsnorren, gonzend opvliegen.
Aufschwung, m. = vlucht, verheffing, bloei; opzwaai.
aufsegeln, fchw. (h.) = opzeilen; aan den grond varen.
aufsehen, ft. (h.) = opzien, opkijken; aufsehende Beamte = toezieende ambtenaren. **Aufsehen**, f. = opzien, beweging, drukte, sensatie, verwondering; **A.** machen, erregen = opzien baren. **Aufseher**, m. = opziener, opzichter.
aufsetzen, fchw. (h.) = opzetten (het eten op tafel of op het vuur, een hoed, horens, een lap, kegels, het zeil, een gezicht, een verdieping, een dam); (iem.) kappen; den Anker a. = het anker op de kraanbalken brengen; (een kontrakt, verhandeling) opstellen, opmaken; seinen Kopf a. = een hoofd opzetten, zijn hoofd toonen, koppig zijn; nieuw gewei opzetten; schoften, rusten; op het spel zetten, inzetten (*ook fig.*); **Lichter** a. = lichtere kleuren aanbrengen. **sich a.** = zich oprichten, overeind gaan zitten; op ('t paard gaan) zitten; sich wider einen a. = tegen iem. opstaan.
aufsetzen, fchw. (h.) = (luid) zuchten, steunen, een verzuchting slaken.
Aufsieht, w. = opzicht, toezicht; die **A.** führen = toezicht houden. **Aufsiehrat**, m. = raad van toezicht.
aufsieben, ft. (h.) = opkoken; (zilver) wikkoken; *fig.* opruisen, opvliegen, opstuiven.
aufsegeln, fchw. (h.) = op- of verzegelen; ontzegelen, het zegel verbreken.
Aufsitzen, m. = het opzitten, het te paard stijgen.
aufsitzen, ft. (h. u. f.) = opzitten, niet naar bed gaan; overeind zitten; opzitten, vastzitten; aan den grond zitten; te paard stijgen, opzitten; einem a. = iem. lastig vallen met verzoeken; sich a. = zich doorzitten. **Aufsitstange**, w. = kippenrek.
aufsjorren, fchw. (h.) = opsjorren.
aufspalten, fchw. u. ft. (h. u. f.) = (open)splijten, (open)klieven.
aufspannen, fchw. (h.) = opspannen, openspannen, opsteken (een paraplu); spannen; gelindere Saiten a. = water in zijn wijn doen, eieren voor zijn geld kiezen, een toontje lager zingen; alle Segel a. = alle zeilen bijzetten.
aufsparen, fchw. (h.) = opsparen, wegleggen, bewaren; uitstellen.
aufspeichern, fchw. (h.) = op den voorraad-zolder brengen, zolderen; opstapelen, opleggen.
aufspeisen, fchw. (h.) = opeten, verteren.
aufsperrren, fchw. (h.) = opensperren, wijd openzetten, openspalken, openbreken; **Alte und Mund** a. = verbluft staan, met den mond vol tanden staan te kijken.
aufspielen, fchw. (h.) = opspelen, voorspelen; zum Tanze a. = een dans beginnen te spelen; muziek maken om bij te dansen; einem a. = iem. wel krijgen; sich a. = zich voordoen, zich een air geven, spelen.
aufspießen, fchw. (h.) = op de spies of de

lans nemen; (vleesch) aan 't spit steken; spietsen, empaleeren.
auffpindeln, fchw. (h.) = opspinnen.
auffpinnen, ft. (h.) = op- of verspinnen.
auffspreizen, fchw. (h.) = uitspreiden, wijd openzetten; (een geslacht dier) spalcken. **sich a.** = zich opblazen, een hooge borst opzetten; aufgepfeizt = opgeblazen.
auffspringen, fchw. (h.) = doen springen, laten barsten; doen opspringen; openstooten; opspreukelen.
auffspringen, fchw. (f.) = ontspruiten, opkomen, uitkomen, ontluiken.
auffspringen, ft. (f.) = opspringen, omhoogspringen; openspringen; barsten, springen, klooven.
auffspringen, fchw. (h.) = doen opspringen, doen opspringen, opspuiten; (f.) = spatten; opspringen.
auffspringen = auffspringen.
auffspringen, fchw. (f.) = opborrelen, opwellen; leicht a. = licht opvliegen, opstuiven, driftig worden.
Auffsprung, m. = het opspringen, sprong; openspringen, barsten.
auffspunden, fchw. (h.) = ontsponnen, van de spon ontdoen.
auffspüren, fchw. (h.) = opsporen, opzoeken.
auffstacheln, fchw. (h.) = opzetten, aanzetten, prikkelen.
auffstampfen, fchw. (h.) = opstampen, stooten op; openstampen; met den voet stampen, stampvoeten.
Auffstand, m. = opstand, oproer, mouterij, woeling. **auffständisch** = oproerig.
auffstapeln, fchw. (h.) = opstapelen, ophoopen.
auffstarren, fchw. (h.) = omhoog staren; onbeweeglijk oprijzen.
auffstauen, fchw. (h.) = opstuwen, opstouwen.
auffstehen, ft. (h.) = opensteken, openprikken; opsteken; vaststeken.
auffsteden, fchw. (h.) = opspelden, opnemen, opsteken; vaststeken, vastspelden op; (de vlag) uitsteken, hijschen, planten; (een kaars) op den kandelaar zetten; einem ein Licht a. = iem. een licht doen opgaan, inlichten; (voeder) in de ruif doen; (veel, weinig) opsteken, verdienen; laten varen, opgeven, opdoeken.
Auffstettnadel, m. = onspelder, rokspeld.
auffstehen, umr. (f.) = opstaan; verrijzen; opkomen; vaststaan, staan; openstaan; (miter einen) in opstand komen, opstaan; auf ein a. = op iets staan; er ist mit dem linken Fuße aufgestanden = hij is met het linkerbeen uit bed gestapt, slecht gemutst.
auffsteifen, fchw. (h.) = opstijven; stijven.
auffsteigen, ft. (f.) = opstijgen, klimmen, oprijzen; ein Gedanke steigt mir auf = komt bij mij op; **auffsteigend** = opstijgend, klimmend, stijgend.
auffstellen, fchw. (h.) = opstellen, plaatsen, opzetten, oprichten, uitstellen; stellen, (een meening) vooropstellen; (getuigen, bewijzen) bijbrengen; (netten, strikken) opzetten, spannen; **sich a.** = zich opstellen, plaatsen, scharen.
auffstemmen, fchw. (h.) = steunen, leunen op; openbreken, opendrukken.
auffstempeln, fchw. (h.) = opstempelen, stemmen op.
auffstieben, fchw. (f.) = opstuiven.
Auffstieg, m. = 't opstijgen, klimmen; helling.
auffstiften, fchw. (h.) = aanrichten, bouwen; aanhitsen, ophitsen.

auffstöbern, fchw. (h.) = speuren, opjagen (het wild); opsnuffelen, opschommelen.
auffstöhnen, fchw. (h.) = luid steunen, zuchten.
auffstöpfeln, fchw. (h.) = ontkurken.
auffstören, fchw. (h.) = storen, verontrusten.
auffstößen, ft. (h.) = openstooten; (den bodem) instooten, uitstooten, inslaan; opstooten, omhoogduwen; (f.) = stooten op of tegen; openbreken, oprispen; daß wird ihm a. = dat zal hem openbreken; gisten; aan den grond stooten.
auffstreben, fchw. (h.) = omhoog streven, naar hooger trachten.
Auffstreich, m. = openbare verkooping; im A. = bij opbod.
auffstreichen, fchw. (h.) = opstrijken; opsmeren; opslaan, opstrijken, omslaan; tegen den draad strijken.
auffstreifen, fchw. (h.) = opstroopen, opslaan; afstroopen; (f.) = rakelings langs gaan.
auffstreuen, fchw. (h.) opstrooien, strooien op.
Auffstrich, m. = ophaal; opstreek; (bij 't maatslaan) opslag.
auffstrichen, fchw. (h.) = opbreien, verbreien; losmaken, uithalen.
auffstriegeln, fchw. (h.) = opborstelen, opnaar boven strijken; op nieuw roskammen; **sich a.** = zich opdirken.
auffstülpen, fchw. (h.) = opstulpen, stulpen, opslaan, (een hoed) opzetten, op het hoofd drukken; aufgeputzte Nase = wipneus.
auffstützen, fchw. (h.) = steunen op, laten rusten op; **sich a.** = leunen of steunen op).
auffsuchen, fchw. (h.) = opzoeken, zoeken naar; naslaan.
auffsummen sich, fchw. (h.) = aangroeien, een groot bedrag worden.
aufftafeln, fchw. (h.) = aufftischen.
aufftafeln, fchw. (h.) = optakelen.
Aufftakt, m. = opslag, opmaat.
aufftanzen, fchw. (h.) = op commando dansen, dansen voor, gehoorzamen; stuk- of doordansen.
aufftauchen, fchw. (f.) = opkomen, boven water komen, opduiken; opdagen; doorbreken.
aufftauen, fchw. (f.) = (ont)doeien, smelten, fig. wakker worden; (h.) = ontdooien.
aufftischen, fchw. (h.) = opdissen, op (tafel) brengen of zetten; einem a. = onthalen, trakteeeren (ook fig.); vertellen.
Aufftrag, m. = (e)s, . . trüge, = opdracht, last, order, lastgeving, bestelling, boodschap; im A. des Ministers = op last van den minister; laag (van verf). **aufftragen**, ft. (h.) = opdragen, (spijzen) opdoen; naar boven dragen; schetsen, ontwerpen; (kleuren, blanketsel) opleggen, aanbrennen; die a. = overdrijven, te dik maken; op- of afdragen, verslijten; opdragen, in last geven. **Aufftraggeber**, m. = lastgever.
auffträufeln, fchw. (h.) = opdruppelen; (f.) = druppelen op, neerdruppelen.
aufftreiben, ft. (h.) = omhoog drijven, doen opstaan, opdrijven, opjagen; met geweld openen, openslaan; doen zwellen, doen wassen; opblazen; opdoen, machtig worden, opsoren, opsnorren; (de hoepels om een vat) aandrijven; (f.) = op (iets) drijven, aan den grond raken.
aufftrennen, fchw. (h.) = lostornen, losmaken.
aufftreten, ft. (h.) = opentrappen, openschoppen; (f.) = loopen, stappen (leije, bebutjam, plump = zachtjes, behoedzaam, lomp); optreden, opkomen, zich vertoonen.
aufftrinken, ft. (h.) = opdrinken.
Aufftritt, m. = het optreden; trede, stoep,

optrede, wagentrede, opstap, stap; tooneel, schouwspel, scène; standje.

austrocknen, *schw.* (h. u. f.) = opdrogen, verdrogen, verdroren.

austropfen = austräufeln.

austrompfen, *schw.* (h.) = troef spelen; einem a. = iem. geducht de waarheid zeggen, zijn vet geven.

austun, *unr.* (h.) = opdoen, opzetten; opendoen, openen; **sich a.** = opengaan; zich opdoen, zich voordoen, zich vertoonen; (der Himmel) tut sich auf = klaart op.

austürmen, *schw.* (h.) = opstapelen, ophoopen; **sich a.** = zich ophoopen, zich torenhoog verheffen.

austwachen, *schw.* (f.) = ontwaken, wakker worden.

austwachsen, *ft.* (f.) = opgroeien, wassen, groeien.

austwägen, = aufwiegen.

austwallen, *schw.* (f.) = opkoken, opborrelen; opbruisen; (in drift) opvliegen, opstuiven.

Austwallung, *w.* = opwelling, opborreling; opbruising, opwelling, vlaag, aanval.

austwälzen, *schw.* (h.) = naar boven rollen of wentelen; einem etw. a. = iem. iets op de schouders laden, iets wentelen op iem.

Austwand, *m.* (e)s = vertering, kosten, weelde; vertoon, uitstalling (van geleerdheid, kennis e. d.); großer A. machen = op grooten voet leven. **Austwandgefetz**, *f.* = wet tegen de weelde, weeldewet.

austwärmen, *schw.* (h.) = opwarmen; ophalen, opnieuw beginnen; aufgebärmt = afgezaagd, oud.

Austwarteeld, *f.*, Lohn, *m.* = loon (van een knecht). **austwarten**, *schw.* (h.) = (einem) bedienen, oppassen, verplegen; (bei Tisch) tafeldienen; womit kann ich (Zuhnen) a. ? = waarmee kan ik u dienen? of wat mag ik u aanbieden? der Hund kann a. = kunstjes maken; aufwarten! = tot uw dienst; einem a. = zich bij iem. presentereeren, iem. een bezoek brengen, zijn opwachting bij iem. (gaan) maken.

Austwärter, *m.* = bediende, huisknecht.

Austwärterin, *m.* = huishoudster, dienstmeid.

austwärts = opwaarts, op, naar boven, hooger op; (auch mit Gen.: aufw. des Flusses); von 1 Mark austwärts = vanaf 1 mark.

Austwartung, *w.* = dienst, bediening, wacht, verzorging, oppassing, bezoek, opwachting; die A. bei einem haben = bij iem. dienst hebben.

austwaschen, *ft.* (h.) = wasschen, omspoelen; schoonmaken, (den vloer) opnemen, doen; opwasschen; stuk wasschen, open wasschen; das ist ein Austwaschen = dat is één moeite, dat gaat in één moeite door. **Austwaschfaß**, *f.*, **Austwaschtübel**, *m.* = waschvat, vatenteil.

Austwasser, *f.* = opwater (op het ijs), opperwater.

austweben, *ft.* (h.) = op- of verweven; losmaken, opweven, weven op.

austwecken, *schw.* (h.) = opwekken, wekken, wakker maken; doen verrijzen; opwekken, opvroolijken, opmonteren. **Austweder**, *m.* = opwekker, wekker, porder.

austwehen, *schw.* (f.) = opwaaien, opfladderen, opwapperen; (h.) = openwaaien; opdrijven.

austweihen, *schw.* (h.) = week maken, weken; (vers) verdunnen, aanmaken; losweken; (f.) = week worden, weken; losweken.

austweisen, *ft.* (h.) = wijzen op; bijbrengen (getuigen), aanvoeren, overleggen (stukken).

austweihen, *schw.* (h.) = opwitten.

austwenden, *unr.* (h.) = ge-, verbruiken, aanwenden; uitgeven, verteren; (Kosten) maken; te koste leggen. **Austwendungen**, *Pl.* = kosten, uitgaven.

austwerfen, *ft.* (h.) = openwerpen, opengooien; omhoogwerpen, opwerpen; (die Nase) in den wind gooien; (das Maul) een leelijk gezicht trekken; (einen Damm) opwerpen, leggen; viel Staub a. = veel drukte, sensatie maken; (eine Frage) opwerpen, op het tapijt brengen; (einen Zweifel) opperen; (die Karten) uitspelen, openleggen; **sich a.** = zich opwerpen; eine aufgeworfene Nase = een winneus.

austwickeln, *schw.* (h.) = opwinden, oprollen; (die Haare) in papillotten leggen; ontrollen, afwickelen, loswickelen.

Austwiegelei, *w.* = opruling, beroering. **austwiegeln**, *schw.* (h.) = beroeren, opruien, aanhitsen. **Austwiegler**, *m.* -s, -n = opruier, opstoker, raddraaier.

austwiegen, *schw.* (h.) = opwegen; mit Gold a. = tegen goud opwegen.

austwinden, *ft.* (h.) = opwinden; ophijschen; loswinden; **sich a.** = zich opkronkelen, kronkelend naar boven gaan.

austwirbeln, *schw.* (h.) = (Staub) opwaaien, opjagen; (f.) = opdarrelen.

austwischen, *schw.* (h.) = opvegen, afvegen, afwisschen.

austwühlen, *schw.* (h.) = omwoelen, loswoelen; opgraven; (de massa) opwinden, in beroering brengen.

Austwurf, *m.* = aanaarding, aangebrachte aarde; puin, zand (om op te hoogen); bepleistering.

austzählen, *schw.* (h.) = optellen, voortellen, toetellen.

austzäumen, *schw.* (h.) = optoemen, optuigen.

austzehren, *schw.* (h.) = oteren, verteren, verbruiken; **sich a.** = zich uitputten.

austzeichnen, *schw.* (h.) = opteekenen, aantekenen; teekenen op, schetsen.

austzerren, *schw.* (h.) = openrukken, loscheuren.

Austziehbürste, *w.* = ophaalbrug. **austziehen**, *ft.* (h.) = optrekken, omhoogtrekken, ophalen (z. B. den Vorhang, die Zugbrücke, die Rippe); (die Flagge, die Segel) hijschen; (die Uhr, den Anker) opwinden; (den Saß) spannen; (die Schteufe) openzetten; opentrekken, loshalen; (eine Landkarte, Saiten) (op)spannen; gefündere Saiten a. = bakzeil halen, zoete broodjes bakken, een toontje lager zingen; (einen) grootbrengen, opkweken, opvoeden; beetnemen, bespotten, voor den gek houden; (f.) = optrekken, in optocht gaan; ein Gewitter zieht auf = komt opzetten.

austzuden, *schw.* (f.) = opschokken, zenuwachtig opspringen; (h.) = slikkeren.

Austzug, *m.* = stoet, optocht; uiterlijk voorkomen, pak, kostuum, kleedij; (van een weefsel) ketting of schering; bedrijf, acte; lift; koord, deurtouw.

austzupfen, *schw.* (h.) = lospeuteren, losmaken.

austzwängen, *schw.* (h.) = met geweld openen; opdrukken; opdwingen, opdringen.

austzwicken, *schw.* (h.) = openknijpen, opdrukken.

austzwingen, *ft.* (h.) = opdwingen, opdringen. **Augapfel**, *m.* = oogappel, lieveling.

Auge, f. --s, --n = oog (van mensch en dier, van een aardappel, een plant, een dobbelsteen enz.); groſe Augen machen = groote oogen opzetten; verticte Augen machen = verliefd kijken; mit bloſen Augen = met het bloote oog; etw. ins A. faſſen = iets beziën, beschouwen, aankijken; ein wachſames A. auf etw. haben = een wakend oog op iets houden; er iſt ihm wie aus den Augen geſchnitten = als uit zijn gezicht gesneden; das fällt in die Augen = dat loopt in het oog; das liegt vor den Augen = dat is duidelijc, springt in het oog; einem die Augen nicht gönnen = iem. het licht in de oogen niet gunnen; einem etw. mit den Augen abſehen = iets in iemands oogen lezen; mit einem blauen A. dabonkommen = er nog goedkoop afkomen; ein A. zudrüden = een oogje toeknijpen; die Augen gehen ihm über = hij krijgt de tranen in de oogen; es ſchwebt mir vor den Augen = voor den geest; der Gefahr ins A. ſehen = het gevaar onder de oogen zien; einem die Daimen auf's A. ſehen = iem. de knip op den neus zetten; aus den Augen, aus dem Sinn = uit het oog, uit het hart; das paßt wie die Haut auf's A. = dat paſt (slaat) als een tang op een varken.

Au'geſicht, f. --s, -- = oogje. **au'gein**, ſchw. (h.) = enten; lonken. **äugen**, ſchw. (h.) = kijken, spieden (van een hert bijv.).

Au'gen'achſe, w.; -ader, w.; -arzt, m. = oog'as; -ader; -arts.

Au'genbinde, w. = blinddoek, ooglap. **Au'genblende**, w. = oogklep, oogleer, ooglap. **Au'genblick**, m. = oogwenk, blik, oogenblik. **au'genblick'lich** = oogenblikelijc, onmiddelijc. **Au'genblödigkeit**, w. = zwakte van de oogen. **Au'genbraue**, w. = wenkbrauw. **Au'genbutter**, w. = dracht, etter (van de oogen). **Au'gendienſter**, m. = oogendienaar, vleier. **au'genfällig** = in 't oog loopend, duidelijc. **Au'genfell**, f. = oogvlies. **Au'genfittel**, w. = traanfiſtel. **Au'genflimmern**, f. = ſlikkering voor de oogen. **Au'genfluß**, m. = zinking op de oogen, tranende oogen. **Au'gengeſchwißt**, w. = uitpuiling van het oog; oogzweer. **Au'genklaß**, f. = loznet, bril, kijker. **Au'genklappe**, w.; -kreis, m.; -leder, f.; -leiden, f. = oog'klep (*of*: -leer); -kas (*of*: -holte); -leer; -kwaal.

Au'genlicht, f. = licht der oogen, oog. **Au'genlid**, f. --es, --er = ooglid. **Au'genmaß**, f. = oogenmaat, het meten op het gezicht. **Au'genmerk**, f. --s = oogmerk, doel, plan, doelwit, bedoeling; ſein A. auf etw. richten = zijn oog op iets gericht houden, doelen op, naar iets streven.

Au'genmußel, m.; -nerb, m. = oog'spierz; -zenuw.

Au'genpulver, f. = oogpoeder; zeer kleine druk; das iſt A. = dat is slecht voor de oogen. **Au'genreiz**, m. = oogprikkeling. **Au'genring**, m. = regenboogvlies, iris. **Au'genröte**, w. = roodheid (van het oog). **Au'genſchein**, m. = oogſchouw, onderzoek; klaarlijkheid, evidentie. **au'genſcheinlich** = klaarlijkelijc, duidelijc, kennelijc, blijkbaar. **Au'genſcheinlichfeit**, w. -- = klaarlijkelijcheid, evidentie.

Au'genſchirm, m.; -ſtern, m.; -täuſchung, w. = oog'scherm (*of*: lichtschermer); -appel (*of*: pupil); -bedrog (*of*: gezichtsbedrog).

Au'genſtriefen, f. = leepoogigheid. **Au'gen-troß**, m. = oogentroost. **Au'genübel**, f. =

oogkwaal. **Au'gentweh**, f. = pijn in het oog. **Au'gentweide**, w. = ooggenlust, een genot voor de oogen, heerlijc om te zien.

Au'genwimper, w.; -winkfel, m. = oog'haar (*of*: wimper); -hoek.

Au'genzahl, w. = aantal oogen *of* punten.

Au'genzahn, m.; -zunge, m. = oog'tand; -getuige.

Au'gäſſtal, m. = Augiasſtal.

Au'git, f. --(e)s, --e = augiet, kolophoniumſteen.

Au'glein, f. --s, -- = oogje; knopje.

Augment, f. --(e)s, --e = augment, toevoegſel.

Augmentation, w. = augmentatie, vermeerdering.

Augs'burg, f. = Augsburg. **Augs'burger** = Augsburg'er en Augsburgsch. **augs'burgiſch** = Augsburgsch.

Au'gur, m. --s u. --(e)n, --(e)n = augur, vogelwicheleer. **augur'ien**, ſchw. (h.) = augurieren, voorzeggen, voorspellen, vermoeden.

Au'guſt, m. = August(us), (mannennaam); **Au'guſt'**, m. --(e)s, --e = Augustus (maand); **Au'guſt'apfel**, m. = zomerappel, roode guldelling. **Au'guſt'birne**, w. = vroege peer. **Au'guſt'e**, w. = Augusta. **auguſt'e'lich** = Augustijnsch. **Au'guſt'hafer**, m. = vroege haver. **Au'guſt'ner**, m. --s, -- = Augustijner. **Au'guſt'nus**, m. = Augustinus, Augustijn. **Au'guſt'firſche**, w. = morel. **Au'guſt'pflaume**, w. = groene pruim, reine-claude.

Auktion, w. --, --en = verkooping, veiling, auctie. **Auktion'ator**, m. --s, --o'ren = vendumeester, afſlager. **auction'ieren**, ſchw. (h.) = bij opbod verkoopen. **Auktion's'fontiffar'ius**, m. = vendumeester. **Auktion's'lokal**, f. = verkoop- *of* venduhuis.

Au'la, w. -- = aula, vergader- *of* feestzaal.

Aurel'ius, m. = Aurelius. **Aurelian'**, m. = Aurelianus.

Aureole, w. --, --en = aureool, straalkrans.

Aur'fel, w. --, --n = sleutelbloem, bereenoer.

Aurin, m. --(e)s = gentiaan.

Auripigment, f. --(e)s = orpiment, geel zwavelarsenik.

Auro'ra, w. = Aurora, morgenrood.

aus, Präp. mit *Dativ* = uit; van; bij; om; op; aan; aus Liebe, fürcht, Mitleid, Borſicht = uit liefde, vrees, medelijden, voorzorg; aus allen Kräfte = uit alle macht; aus vollem Halße = uit volle borst; aus Eßen = van ijer; aus der Faßung kommen = van zijn stuk (van ſtreek) raken; aus der Hand in den Mund = van de hand in den tand; aus ihm wird nichts = van hem komt niets terecht; daraus wird nichts = daar komt niets van; ſie wollen einen Gelehrten aus ihm machen = zij willen een geleerde van hem maken; aus der Not eine Tugend machen = van den nood een deugd maken; aus Erfahrung = bij onder-vinding; aus Verſehen = bij vergissing; aus Mangel an = bij gebrek aan; aus diesem Grunde = om die reden, op dien grond; aus bloßen Veracht = op bloote verdenking; aus dem Lateiniſchen entnommen = aan het Latijn ontleend; **aus**, Adv.: von Haus aus = van huis uit, van oorsprong; von Grund aus = geheel en al, van begin af, van meet af aan; die Stunde iſt aus = de les is uit; es iſt aus mit ihm = het is uit (gedaan) met hem; Jahr aus, Jahr ein = jaar in, jaar uit; weder aus noch ein wißen = geen raad meer weten, ten einde raad zijn.

aus'ichzen, ſchw. (h.) = uitzuchten.

ausdaffen, fchw. (h.) = uitjouwen, bespotten.
ausantworten, fchw. (h.) = [leveren, overgeven:] ten einde antwoorden.
ausarbeiten, fchw. (h.) = uitwerken, afwerken, voltooien, bewerken, samenstellen; ten einde werken.
ausarten, fchw. (f.) = ontaarden, verbasteren.
ausatmen, fchw. (h.) = uitademen, uitblazen; den laatsten adem uitblazen, sterven. **sich a.** = op zijn verhaal komen, uitblazen.
ausatzen, fchw. (h.) = uitsliepen.
ausbaden, ft. u. fchw. (h.) = uitbakken, gaar bakken.
ausbaden, fchw. (h.) = klaar baden; etw. a. (nüssen) = voor iets (moeten) boeten, opdraaien, iets (moeten) bezuren.
ausbaggern, fchw. (h.) = uitbaggeren.
ausbähen, fchw. (h.) = betten, warme vochtige omslagen opleggen; (ein Schiff) branden.
ausbalgen, fchw. (h.) = (af)huiden, villen, stroopen; opzetten, opvullen.
ausbannen, fchw. (h.) = uitbannen, verbannen.
Ausbau, m. = het afbouwen: kroon op het werk; uitbouw, uitbouwswel; uitbreiding.
ausbaufen, fchw. (h.) = uitkloppen, hol (uit)drijven; **sich a.** = zich rondren, een buik krijgen.
ausbauen, fchw. (h.) = afbouwen, voltooien; herstellen, repareeren; (door bebouwing) uitputten.
ausbedingen, ft. (h.) = bedingen, vaststellen; voorbehouden.
ausbeißen, ft. (h.) = uitbijten; (einen Zahn) met bijten verliezen; einen a. = verdringen, den voet lichten.
ausbeizen, fchw. (h.) = uitbijten, uitbranden.
ausbersten, ft. (f.) = uitbarsten, uiteenspaten, -springen.
ausbersten, fchw. (h.) = herstellen, verstellen, in orde brengen, lappen, opknappen, repareeren.
ausbetten, fchw. (h.) = iem. buitenshuis laten slapen.
ausbiegen = ausbiegen.
Ausbente, w. = opbrengst, voordeel, winst; onrechtmatig voordeel, buit, uitbuiting.
ausbenten, fchw. (h.) = builen, uitbuilen; veel laten betalen, snijden, iems. beurs leeg maken, plunderen.
ausbenten, fchw. (h.) = exploiteeren, ontginnen, opdelven; benuttigen, tot zijn voordeel gebruiken; misbruik maken van, uitbuiten.
Ausbeutungskosten, Pl. = exploitatiekosten.
ausbezahlen, fchw. (h.) = uitbetalen, afbetalen.
ausbiegen, ft. (h.) = uitbuigen; uit- of naar buiten krommen; (einem) uitwijken, ontwijken, plaats maken voor.
ausbieten, ft. (h.) = te koop bieden; in 't openbaar ten verkoop aanbieden; einen a. = hooger bieden dan een ander; bevelen weg te gaan; [(einem) uitdagen.]
ausbilden, fchw. (h.) = (den Geist, die Anlagen, sich) vormen, ontwikkelen, beschaven, volmaken. **Ausbildung**, w. = beschaving, ontwikkeling, vorming.
ausbinden, ft. (h.) = buitenopbinden; losbinden.
ausbitten, ft. (h.), **sich** etw. (von einem) = (iem.) om iets verzoeken; daß bitte ich mir aus = daar verzoek ik om of daar bedank ik voor; ausgebitten sein = uitverzoekt, uitgevraagd zijn.
ausblasen, ft. (h.) (ein Ei, das Licht) = uit-

blazen; blusschen; uitrompetten; uitbazuinen; einen das Lebenslicht a. = iem. het licht uitblazen, dooden; uit- of afblazen.
ausbleiben, ft. (f.) = uit- of wegblijven; es kann nicht a. daß... = het kan niet missen (uitblijven), of...; es ist ein Wort ausgeblieben = er is een woord weggelaten.
ausbleichen, fchw. (h.) = uit- of wegbleeken, doen verdwynen (van kleuren, vlekken e. d.); verbleeken.
Ausbliss, m. = uitkijk, doorkijk; uitzicht, het uitzien. **ausblissen**, fchw. (h.) = uitkijken, uitzien.
ausblühen, fchw. (h.) = uitbloeien, verwelken.
ausbluten, fchw. (h.) = uitbloeden, doodbloeden; (einen Schmerz, Schmerz) = onder bloedig lijden verdragen.
ausbohren, fchw. (h.) = uitboren, uithollen.
ausborgen, fchw. (h.) = uitborgen, uitleenen.
ausbraten, ft. (h.) = uitbraden, uitsmelten; gaar braden; (f.) = te gaar braden; uitbraden.
ausbraufen, fchw. (h.) = uitbruisen, uitstrazen, uitwoeden; bedaren, tot kalmte komen.
ausbrechen, ft. (h.) = uitbreken, uitrukken, losbreken; (einen Baum) uitsnoeien; die Bienen a. = den bijenkorf leegen; uitbraken; (f.) = uitbreken, ontsnappen; buiten de oeverstreden; uitbreken. uitbarsten (van oorlog, brand e. d.); (in Gelächter, Tränen, Schmähungen, u. ä.) uitbarsten, losbarsten.
ausbreiten, fchw. (h.) = uitspreiden, ontvouwen; uitbreiden; verspreiden, verbreiden; uitstrooien; ruchtbaar maken; **sich a.** = zich uitspreiden enz.
ausbrennen, unr. (h.) = uit- of verbranden; (Glühstrümpfen) uitgloeien; (eine Wunde, einen Bienenkorb) uitbranden; (Ziegel) uitbakken; (f.) = uitbranden, opbranden, uitgaan, verbranden.
ausbringen, unr. (h.) = uitkrijgen (handschoenen bijv.); uitbrengen, verraden; aan den dag brengen; (einen Doct, ein Hof auf einen) instellen; die Gesundheit einer Person a. = op iemands gezondheid drinken.
Ausbruch, m. = uitbraak, ontsnapping, doorbraak; het uitbreken (van een ziekte, een oorlog e. d.); uitbarsting, losbarsting; wijn van de eerste pers.
ausbrühen, fchw. (h.) = broeien, met kokende vloeistof overgieten.
ausbrüten, fchw. (h.) = uitbroeden, uitbroeien, doen uitkomen; uitbroeden, veroorzaken, lewee brengen, smeden.
ausbügeln, fchw. (h.) = uitstrijken; wgstrijken; afstrijken.
Ausbund, m. = wonder, toonbeeld, model, puikje, type; (z. B. ein M. von Gelehrsamkeit, von Schönheit, von Jugend, von Wein u. Getreide, aller Ehrliebe, von Bosheit, von Niedrigkeit). **ausbündig** = voortreffelijk, uitstekend, bijzonder.
ausbürsten, fchw. (h.) = uitborstelen, afborstelen.
ausbüßen, fchw. (h.) = (etw.) boeten voor; ten einde boeten, afboeten.
ausdampfen, fchw. (h.) = uitdampen, uitwasemen; uitrooken. **ausdämpfen**, fchw. (h.) = uitdooven, uitstoomen; doen verdampen; uitdampen; door rook uitdrijven (Fische, Bienen z. B.).
Ausdauer, w. = volharding, taaiheid, vasthoudendheid. **ausdauern**, fchw. (h.) = vol-

harden, volhouden, uithouden, tot het einde verdragen.

ausdehbaar = (uit)rekbaar, uitzetbaar. **ausdehnen**, *fdw.* (h.) = uitstrekken, uitrekken, uitzetten, uitbreiden; **ich a.** = uitzetten. eine **ausgedehnte Praxis** = een uitgebreide praktijk. **Ausdehnung**, *w.* = uitzetting, uitbreiding, uitrekking; uitgestrektheid, wijidte, grootte. **Ausdehnungskraft**, *w.*, **vermügens**, *f.* = uitzettingskracht, -vermogen.

ausdenken, *unr.* = uitdenken, uitvinden, verzinnen; ten einde denken, over iets doordenken.

ausdeuten, *fdw.* (h.) = uitleggen, verklaren. **ausdichten**, *fdw.* (h.) = walerdicht maken; kallaten; **ook** = ausdenken.

ausdieleu, *fdw.* (h.) = bevoleren, beplanken, met delen beleggen.

ausdienen, *fdw.* (h.) = uitdienen (von Soldaten, Knechten u. ä.), ein **ausgedienter Soldat** = een uitgediend soldaat, veteraan.

ausdörren, *fdw.* (f.) = uitdrogen, droog worden. **ausdörren**, *fdw.* (h.) = laten uitdrogen.

ausdrängen, *fdw.* (h.) = uitdringen, verdringen.

ausdrechseln, *fdw.* (h.) = hol draaien; fatsoeneeren; opsieren.

ausdrehen, *fdw.* (h.) hol draaien; met een draai ontnemen; (das Gas) uitdraaien.

ausdreschen, *ft.* (h.) = uitdorschen; afdorschen; afrossen.

Ausdruck, *m.* — (e)s, . . **Brüde** = uitdrukking, term, bewoording, woord; uitdrukking, sprekende trek, expressie; nadruk, klem; zum **A.** bringen = uitdrukken, onder woorden brengen. **ausdrücken**, *fdw.* (h.) = uitdrukken, naar buiten drukken; uitdooven (door drukken); uitpersen; uitdrukken, uiten. **ausdrücklich** = uitdrukkelijk, nadrukkelijk, stellig, duidelijk.

Ausdrucksart, *w.* = wijze van uitdrukking.

ausdruckslos, **ausdruckslos** = zonder uitdrukking, slap. **ausdrucksvoll** = vol uitdrukking, krachtig. **Ausdrucksweise** = Ausdrucksart.

Ausdrusch, *m.* = uitgedorscht koren.

ausduschen, *fdw.* (h.) = geuren, uitwasemen.

ausdulden, *fdw.* (h.) = lijden ten einde toe; ophouden te lijden.

ausdünsten, **ausdünsten**, *fdw.* (h.) = uitwasemen, uitdampen, uitzweeten. **Ausdünstungsmesser**, *m.* = verdampingsmeter.

auseinander = uit elkander, uitéén, van elkaar.

auseinanderbringen, *unr.* (h.) = van elkaar doen, scheiden. **auseinanderfahren**, *ft.* (f.) = vaneenschielen, uiteenvliegen. **auseinandergehen**, *unr.* (f.) = van elkaar gaan, scheiden; (von Meinungen) verdeeld zijn; uit de voegen gaan. **auseinanderlegen**, *fdw.* (h.) = uiteenleggen, (eine Maschine) uit elkaar nemen; (Stoffe) uitstallen; (Truppen) ver uit elkaar legeren; uiteenzetten, verklaren. **auseinanderlegen**, *fdw.* (h.) = uit elkaar zetten, scheiden; uiteenzetten, verklaren; **ich a.** = uiteengaan, vaneen gaan (zitten); **ich mit einem** (über etw.) **a.** = het met iem. eens worden, een vergelijk met iem. treffen.

auseisen, *fdw.* (h.) = uitijzen, uit het ijs los maken; uit een hachelijken toestand bevrijden.

auserlesen, *unr.* (h.) = uitkiezen, verkiezen.

auserlesen = uitverkoren].

I. auserlesen, *ft.* (h.) = uitzoeken, uitkiezen.

II. auserlesen = uitgelezen, uitgezocht, uitverkoren, voortreffelijk.

ausersehen, *ft.* (h.) = verkiezen, uitkiezen, bestemmen.

ausermählen, *fdw.* (h.) = verkiezen, uitkiezen.

auserzählen, *fdw.* (h.) = uitvertellen, opvertellen.

ausessen, *ft.* (h.) = uiteten; gedaan eten, afeten; (iets) opeten, verantwoord, hebben wat er op staat, bezuren.

ausfachen, *fdw.* (h.) = van vakken voorzien; uitwaaien.

ausfädeln, *fdw.* (h.) = den draad uit (de naald) halen; **ich a.** = uitpluizen, uitrafelen.

ausfahren, *ft.* (h.) = (einen Weg) bederven met rijden, uitrijden; (Waren) uitvoeren, naar buiten brengen; (f.) = uitrijden, weg-, naar buiten rijden, uit-, naar buiten varen; uitgaan, verlaten; (gegen einen) uitvaren, zich heftig uitlaten. **Ausfahrt**, *w.* = uitvaart, rij- of vaartochtje; koetspoort, stalpoort, inrij, uitrij.

Ausfall, *m.* = uitval; aanval (bij het schermeu); 't uitvallen; uitslag, uitkomst, resultaat; tekort, verlies, deficit. **ausfallen**, *ft.* (f.) (von Bäumen, Haaren, Belagerten, Gedenden, Wörtern) = uitvallen; afsloopen, eindigen, uitkomen; niet plaats hebben, niet doorgaan; die Stunde, die Schule fällt heute aus = er is vandaag geen les, geen school. **ausfallend** = beleedigend, grof. **Ausfalltor**, *f.* = sluispoort, uitvalspoort.

ausfallen, *fdw.* (h.) = uit-, ontvouwen, ontplooien.

ausfangen, *ft.* (h.) (einen Feind) = leegvangen, uitvisschen.

ausfassen, *fdw.* (h.) = er maar op los praten.

ausfasern, *fdw.* (h.) = uitrafelen, losrafelen, uitpluizen.

ausfechten, *ft.* (h.) = uitvechten, uitmaken (met de wapens).

ausfeigen, *fdw.* (h.) = uitvegen, uitkeren, schoonmaken; wegvegen, wegkeren.

ausfeilen, *fdw.* (h.) = uitvijlen, afvijlen; vijlen, beschaven.

[ausfeistern], *fdw.* (h.) = den mantel uitvegen, uitveteren.]

ausfertigen, *fdw.* (h.) = uitvaardigen; opmaken.

ausfetten, *fdw.* (h.) (Wolle) = ontvetten, ontzweeten.

[ausfeizen], *fdw.* (h.) = ausfeistern.]

ausfinden, **ausfindig machen** = opsporen, ontdekken, vinden.

ausfischen, *fdw.* (h.) = visschen, op-, uitvisschen; leegvisschen.

ausflammen, *fdw.* (h.) = (eine Kanone) uitbranden.

ausfleischen, *fdw.* (h.) = (eine Haut) afschaven, vleezen. **Ausfleischmesser**, *f.* = stootmes, schaafijzer.

ausfließen, *fdw.* (h.) = verstellen, lappen, uitsukken.

ausfliegen, *ft.* (f.) = uit-, wegvliegen; ontsnappen.

ausfließen, *ft.* (f.) = uitvloeiën, wegvloeiën, uitloopen; uitstroomen, uitstralen.

ausfliegen, *fdw.* (f.) = uitvliegen.

ausfluchen, *fdw.* (h.) = uitvloeken.

Ausflucht, *w.* . . . **fluchte** = uitvlucht, voortwendsel.

Ausflug, *m.* = het uitvliegen; uitgang, uitstapje, tochtje. **Ausflügler**, *m.* = uitvlieger, tochtjesmaker.

Ausfluß, m. = het uitstroomen, wegloopen; opening, gat; monding; uitstrooming, uitstraling; uitvloeiSEL, gevolg. **Ausflußrohr**, f., -röhre, w. = ontlastings-, afwateringsbuis.

Ausflut, w. = afloop, afwatering. **ausfluten**, fchw. (f.) = afwateren, afvloeien.

ausfolgen lassen = laten volgen, leveren, doen toekomen.

[**ausfordern** = herausfordern].

ausfordern, fchw. (h.) = uit (de mijn) halen.

ausforschen, fchw. (h.) = uitvorschen, opsporen, te weten komen; onderzoeken; (einen) uithooren, uitvragen.

ausfragen, fchw. (h.) = uitvragen, uithooren, ondervragen.

ausfreßen, ft. (f.) = uitvreten, leegvreten; uitknagen; uithalen, uitvoeren; etw. a. mißßen = iets moeten bezuren; **sich a.** = zich vet vreten.

Ausfuhr, w. = uitvoer. **ausführbar** = uitvoerbaar, mogelijk, doenlijk. **ausführen**, fchw. (h.) = uitvoeren; (ein Kind) laten uitgaan, laten wandelen; meenemen; (einen Entwurf, einen Bau, ein Vorhaben, ein Kon- zert, u. ä.) uitvoeren, ten uitvoer brengen, volvoeren; uiteenzetten, duidelijk maken; uitwerken; reinigen, afvoeren, purgeeren; (einen etw.) afnemen, ontvreemden. **Aus- fuhrhandel**, m. = uitvoerhandel. **ausfuhr- lich** = uitvoerig, uitgewerkt. **Ausführung**, w. = uitvoer, uitvoering, verwezenlijking; uiteenzetting, ontwikkeling, behandeling; afvoering, afrijving. **Ausfuhrverbot**, f. = verbod van uitvoer. **Ausfuhrzoll**, m. = uit- voerrecht, uitgaand recht.

ausfüllen, fchw. (h.) = vullen, vol maken; (eine Lücke) aanvullen; eine Stellung würdig a. = een plaats waardig bekleeden; (einen Graben) dempen.

ausfütern, fchw. (h.) = voeren, bekleeden; voe(de)ren, veimaken, vetvoeren.

Ausgabe, w. = (von Briefen) het bestellen, afgifte; (von Aktien) uitgifte; uitgaaf, vertering, kosten; uitgave (eines Buches). **Ausgabebuch**, f. = kasboek.

Ausgang, m. = uitgang, het uitgaan, kerk- gang (na een bevalling); uitgang, doorgang; uitgang, einde, afloop; uitgaansdag. **Aus- gangspunkt**, m. = uitgangspunt. **Ausgangs- zoll**, m. = uitgaand recht.

ausgären, ft. u. fchw. (h.) = uitgisten.

ausgeben, ft. (h.) = (Briefe) rondbrengen, be- stellen; (die Karten) afgeven, geven; (Aktien, Bücher) uitgeven, in omloop brengen; (Geld) uitgeven, verteren; (viel, wenig) opleveren; **sich a.** = alles uitgeven; **sich für etw. a.** = zich voor iets uitgeven, laten doorgaan.

Ausgebot, f. = aanbidding, aanbod ter openb. verkoop; eerste bod.

Ausgebur, w. = geboorte, voortbrengsel; misgeboorte, misbaksel.

Ausgedinge, f. = voorbehoud (van den lijf- tocht bij afstand van een boerengoed aan den erfgenaam), reservaat.

ausgehen, unr. (f.) = uitgaan, naar buiten gaan; a. von = afkomstig zijn, uitgaan van; auf b a. = op d uitgaan, eindigen; (vom Feuer) uitgaan; verliezen, kwijt raken; der Atem ging ihm aus = hij raakte buiten adem; die Haare gehen ihr aus = vallen uit; die Geduld geht mir aus = ik verlies mijn geduld; mein Geld ist mir ausgegangen = mijn geld is op; (von Farben) weggaan, verbleeken; (von Kleidungsstücken) uitgaan; (auf Beute, Aben-

teuer) uitgaan, afgaan; frei a. = er zonder betalen, zonder schade of straf afkomen; leer a. = met leege handen vertrekken; (gut, schön) afloopen; a. lassen = uitvaardigen, procla- meeren; (h.) = uitloopen; (die Stiefel) uit- loopen, ruimer maken door loopen; (einen Raum) afloopen, afstappen en meten.

ausgeigen, fchw. (h.) = uitspelen (op de viool), afstrijken.

ausgelassen = uitgelaten, dartel, baldadig.

ausgeleiten, fchw. (h.) = uitlaten, uitgeleide doen.

ausgelernt = uitgeleerd, volleerd, slim, schrander.

ausgemacht = uitgemaakt, vastgesteld, be- slist, onloochenbaar, bepaald, vast, uit; vol- maakt, compleet. doortrapt, eine ausgemachte Kofette = op 'n top een kokette, een eerste k.

ausgenießen, ft. (h.) = uitgenieten, geheel (tot het einde toe) genieten.

ausgenommen = uitgezonderd, met uitzon- dering van, behalve.

ausgeschüt = uitgezocht, uitgelezen, voor- treffelijk, bijzonder.

ausgezeichnet = uitstekend, uitmuntend, voortreffelijk.

ausgiebig = voordelig; overvloedig, ruim.

ausgießen, ft. (h.) = uitgieten, uitstorten, leeggieten, leegen; blusschen; (einen leeren Raum) volgieten; das Kind mit dem Bade a. = het goede met het kwade weggooien. **Aus- giehung**, w. -, --en = uitstorting (des hei- ligen Geistes).

ausglätten, fchw. (h.) = glad maken; de vouwen wegmaken.

Ausgleich, m. = vergelijk. **ausgleichbar** = vereffenbaar, bij te leggen. **ausgleichen**, ft. (h.) = (einen Streit) bijleggen; uit den weg ruimen, beslechten; (eine Rechnung) vereffenen; (ein Grundstück) gelijk maken, nivelleeren; die ausgleichende Gerechtigkeit = het verwisselend recht; **sich a.** = vereffend worden, tegen elkaar opwegen; een schikking treffen, een vergelijk maken; elkaar opheffen.

Ausgleichung, w. = nivelleering, effening, gelijkmaking; vereffening, bijlegging, beslech- ting. **Ausgleichungsmünze**, w. = pasmunt.

Ausgleichswage, w. = vereffeningsschaal, adjusteerbalans.

ausgleiten, ft. (f.) = uitglijden.

ausglimmen, ft. u. fchw. (f.) = uitdooven, uitvonken.

ausglittchen, fchw. (f.) = uitglijden.

ausglühen, fchw. (h.) = uitgloeien; ophouden met gloeien; (f.) = uitdooven, den gloed ver- liezen.

ausgraben, ft. (h.) = uitgraven, ontgraven, opgraven, graven, uitsteken, graveeren. **Aus- grabung**, w. -, --en = uitgraving, opgra- ving, opdelving.

ausgräten, fchw. (h.) = de graat uitnemen.

ausgreifen, ft. (h.) = uitgrijpen; (von Pferden) wijd stappend galopperen, aanzetten; uit- slijten; weitausgreifende Absichten = grootsche, weidsche plannen.

ausgrübeln, fchw. (h.) = uitdenken, uitvor- schen, ontdekken.

ausgründen, fchw. (h.) = uitsnijden, uithollen; uitvorschen, ontdekken, doorgronden.

Ausguck, m. --(e)s, --e = uitkijk. **ausgucken**, fchw. (h.) = op den uitkijk staan, uitkijken.

Ausgucker, m. = uitkijk.

Ausguß, m. = het uitgieten; uitstorting;

gootsteen; gietstang. **Aus'gußfelle**, m., -löffel, m. = gietlepel, scheplepel. **Aus'gußrinne**, w. = uitloop (van de zoutpannen). **Aus'gußröhre**, w. = uitwateringspijp.

aus'haaren, fchw. (h.) = ontharen, verharen.

aus'haben, unr. (h.) = uithebben; geëindigd hebben; leeghebben.

aus'haken, fchw. (h.) = uithakken, uitpikken, uitspitten; uitknippen, uittanden.

aus'haken, fchw. (h.) = uithaken, loshaken.

aus'halstern, fchw. (h.) = onthalsteren, den halster afdoen, aftuigen.

aus'hallen, fchw. (h.) = uitklinken, wegsterven.

aus'halten, ft. (h.) = (eine Note, ein Wort) lang aanhouden; (eine Belagerung, eine Probe, Seiden) uithouden, doorstaan, verduren; (eine Zeit) uithouden, doormaken, uidielen; einen a. = iem. ondersteunen. **Aus'halten**, f. = het aanhouden (einer Note); es ist nicht zum A. = het is niet (om) uit te houden.

aus'hämmern, fchw. (h.) = uithameren, uitslaan.

aus'händigen, fchw. (h.) = overhandigen, overgeven, ter hand stellen.

Aus'hang, m. - (e)s, .. hänge = het uithangen, uitstallen (van waren); der A. der Arbeitslifen = het zichtbaar ophangen van de arbeidslifen.

Aus'hängebogen, m. = proefblad. **aus'hangen**, ft. (h.) = uithangen, buiten opgehangen, uitgestald zijn. **aus'hängen**, fchw. (h.) = uithaken, uit de hengsels nemen; uithangen, ten toon of te kijk hangen, uitstallen. **Aus'hängeschild**, f. = uithangbord. **Aus'hängezettel**, m. = aanplakbiljet.

aus'harren, fchw. (h.) = volhouden, uithouden, volharden, afwachten.

aus'haspen, fchw. (h.) = uit de hengsels of de duimen nemen.

Aus'hau, m. = het lichten, uitdunnen, uithakken; open of gedunde plek (in het bosch).

Aus'hauch, m. = uitademing, uitblazing. **aus'hauchen**, fchw. (h.) = uitademen, uitblazen; sterven, den laatsten adem uitblazen.

aus'hauen, ft. (h.) = uithouwen, uithollen, uitbeitelen; (einen Wald) dunnen, lichten, uitakken; (einen Baum) snoeien, uitdunnen; (einen Schfen) uithakken, afhakken, uitsnijden; (eine Grube) uitputten; (einen) afranselen.

aus'häuten, fchw. (h.) = de huid afstroopen, huden, villen, stroopen.

aus'heben, ft. (h.) = uitnemen, uithalen; uithellen, uitheuren; (Namen) uit den pot nemen; (Wein) uittappen, uithavelen; (eine Tür) uit de hengsels nemen; (Neruten) lichten; (einen Briefkasten) lichten; (eine Stelle aus einem Buche) lichten, vermelden; die Uhr hebt aus = gaat slaan; sich die Schulter a. = ontwrichten, verrekken. **Aus'heber**, m. = tuinmansboor, holle schop; rad van het slagwerk. **Aus'hebung**, w. = het uitnemen; lichting, rekruteering.

aus'hefen, fchw. (h.) = uitbroeden; uitdenken, verzinnen, uithalen (Streiche, Pläne).

aus'heifen, fchw. (h. u. f.) = volkomen genezen of herstellen.

aus'heizen, fchw. (h.) = uitdrogen, uitbranden.

aus'helfen, ft. (h.) = (einem) uit (den nood, de verlegenheid) helpen; (einem mit etw.) helpen, bijspringen.

aus'hellen = afhellen.

aus'höhlen, fchw. (h.) = uithollen.

aus'holen, fchw. (h.) = (einen) uitvragen,

polsen; den arm opheffen (zum Schlagen); weit a. = (bei einer Erzählung, Unterfuchung) van heel hoog ophalen.

aus'holzen, fchw. (h.) = lichten, uitdunnen, uithakken.

aus'hörhen, fchw. (h.) einen = uithooren, uitvragen.

aus'hören, fchw. (h.) = uithooren; ten einde toe aanhooren.

Aus'hub, m. - (e)s = keus, keur, bloem, het beste, het uitgelezene; lichting, rekruteering.

Aus'hülfe, w. = hulp, bijstand; hulpmiddel, uitweg, raad, uitkomst.

aus'hülten, fchw. (h.) = (Erbfen) doppen, (Rüffe) pellen.

aus'hungern, fchw. (h.) = uithongeren; (f.) = door honger wegwijnen.

aus'husten, fchw. (h.) = uithoesten.

aus'jagen, fchw. (h.) = (einen Wald) uit-, leegjagen; einen den Angftfchweiß a. = iem. het angstzweet doen uitbreken.

Aus'jäten, f. = wiedijzer, schoffel. **aus'jäten**, fchw. (h.) = wieden, schoffelen.

aus'jochen, fchw. (h.) = (Schfen) uit het juk spannen.

aus'kämmen, fchw. (h.) = uitkammen, wegkammen, loskammen.

aus'kämpfen, fchw. (h.) = uitvechten; uitstrijden, sterven.

aus'kaufen, fchw. (h.) = uitkooopen, leegkooopen; (die Zeit) uithalen, uitsparen, zuinig omgaan met.

aus'kegeln, fchw. (h.) = kegelen om (een flesch wijn, een paar eenden bijv.); eerst gooien.

aus'kehlen, fchw. (h.) = groeven, uithollen, canneleeren.

aus'kehren, fchw. (h.) = uitkeren, uitvegen.

Aus'kehrschiff, f. = veegfel, vuilnis.

aus'kellern, fchw. (h.) = uitpersen.

[aus'kennen sich, unr. (h.) = er alles van weten, verstand hebben van].

aus'kernen, fchw. (h.) = (Nerfchen, Äpfel, Rüffe) van de pit, de kern, den steen enz. ontdoen; (das Erz) schiften.

aus'kiffen, fchw. (h.) = dichtsmere (met stopverf e. d.).

aus'klagen, fchw. (h.) = (etw.) langs gerechdelijken weg verkrijgen; (einen) in rechten vervolgen, ook: verdringen; einem sein Herz a. = bij iem. zijn hart uitstorten; ophouden met klagen.

aus'klatschen, fchw. (h.) = (einen) bespotten, uithouwen (door in de handen te klappen); praatjes rondstrooien, uitbabbelen, rondkletsen.

aus'klauben, fchw. (h.) = uithalen, ontbolsteren, doppen; uitvisschen, ontdekken.

aus'kleiden, fchw. (h.) = uitkleeden, ont-kleeden; [bekleeden].

aus'klingen, fchw. (h.) = uitklinken, rondklinken, omklinken, ombellen.

aus'klingen, ft. (h.) = uitklinken, ten einde klinken.

aus'klopfen, fchw. (h.) = (ein Kleid, eine Pfeife) uitslaan, uitkloppen; (einen) afrossen. **Aus'klopfer**, m. = (kleeden)klopper.

aus'klügeln, fchw. (h.) = door spitsvondigheden verzinnen, vinden.

aus'kniffen, ft. (f.) = uitknippen, er van doorgaan, wegsuipen.

aus'knobeln, fchw. (h.) = dobbelen om.

aus'kochen, fchw. (h.) = uitkoken; uitrazen.

aus'kommen, ft. (f.) = uitkomen, naar buiten komen; bekend worden; uitbreken; rond-

komen; toekomen; (mit einem) in vrede leven, zich verdragen, opschieten; mit ihm ist nicht auszukommen = men kan met hem niet leven; mit diesem hält man haus, mit wenigem kommt man aus = hoe meer men heeft, hoe meer men verteert of men zet de tering naar de nering. **Auskommen**, f. = bestaan, inkomen; sein A. haben = het noodige hebben. kunnen bestaan, zijn brood hebben; ein gutes A. haben = goed kunnen leven; sein sicheres A. haben = geen zorgen voor zijn brood hebben. **auskömmlich** = voldoende, behoorlijk, toereikend.

ausfönnen, fchw. (h.) = uitkorrelen.

auskosten, fchw. (h.) = ten einde toe, ten volle genieten, er alles van hebben.

ausframen, fchw. (h.) = uitkramen, uitstallen; uitpraten, uitbabbelen; uitruimen.

ausfragen, fchw. (h.) = uitkrassen, uitkrabben, wegkrassen; uitkrabbelen; oprassen, er van door gaan.

ausfrischen, ft. (f.) = uitkruipen, uit (den dop) komen; doorkruipen, doorsnuffelen.

ausfrieren, fchw. (h.) = (kleeren) uitkrijgen.

ausfugeln, fchw. (h.) = ballotteeren; uitrollen.

ausfühlen, fchw. (h.) = afkoelen, koelmaken; (f.) = koel worden.

Ausfultant, m. —en, —en = auscultant, auscultator, aanhoorder bij de rechtbanken.

Ausfultation, —, —en = auscultatie, medisch onderzoek door middel van het gehoor. **Ausfultator** = Ausfultant. **ausfultieren** = ausculteeren (medisch onderzoeken door nauwkeurig hooren).

ausfundschaffen, fchw. (h.) = verkennen, nauwkeurig onderzoeken; uitvorschen, ontdekken. **Ausfundschaffer**, m. = spion, verspieder, verkenner.

Ausfunft, w. —, . . funfte = redmiddel, uitweg; redding, uitkomst; inlichting, informatie; einem A. über etw. geben od. erteilen = iem. inlichting omtrent iets verschaffen. **Ausfunftsbureau**, f. = informatiebureau. **Ausfunftsmittel**, f. = redmiddel.

ausfünften, fchw. (h.) = knutselend tot stand brengen, knutselen; peuterig uitdenken.

ausfürieren, fchw. (h.) = in den grond gezeten.

auslachen, fchw. (h.) = uitlachen, lachen om; sich a. = uitlachen, naar hartelust lachen.

ausladen, ft. (h.) = uitladen, lossen, ontladen.

Auslader, m. = lossor, sjouwer. **Ausladestelle**, w. = losplaats.

Auslage, w. = voorschot, uitschot, gemaakte onkosten; uitstalling; uitvalspositie.

Ausland, f. = buitenland, vreemde. **Ausländer**, m. = buitenlander. **ausländisch** = buitenlandsch, uitheemsch.

auslangen, fchw. (h.) = toereiken, voldoende zijn; er uit krijgen, halen; (den arm) uitsteken.

auslassen, ft. (h.) = uitlaten, naar buiten laten; (Butter) laten smelten; uiten, uitlaten (Born, Freude z. B.); seine schlechte Laune an einem a. = zijn slecht humeur tegen iem. uitlaten; weglaten (ein Wort z. B.), uitlaten, vergeten; uit laten (ein Brief); uitleggen, verwijden; sich a. = zich uiten, zich uitlaten (über einen = over iem.). **Auslassung**, w. —, —en = het uit- of naar buiten laten; uitlating, utstorting; uit- of weglating. **Auslassungszeichen**, f. = weglatingsteeken, afkappingsteeken.

Auslaufen, m. = uitloop, uitwatering, monding; vertrek, het uitloopen (eines Schiffes). **auslaufen**, ft. (f. u. h.) = uitloopen, vertrekken, uitzellen; wegloopen, lekken; uitloopen, eindigen; der Topf läuft aus = de pot lekt; ist ausgelaufen = leeggeloopt; das läuft auf einen Janf aus = dat loopt op ruzie uit; in eine Spitze a. = in een punt uitloopen; eine Bahn a. = doorloopen. **Ausläufer**, m. = looper, boodschaplooper, kantoorlooper; uitlooper (eines Gebirges); loot, spruit (einer Pflanze).

auslaugen, fchw. (h.) = (uit)loogen, uittrekken met loog; ontloogen.

Auslaut, m. = eindklank, slot (van een woord).

auslauten, fchw. (h.) = uitgaan, eindigen; dieses Wort lautet auf t aus.

ausläuten, fchw. (h.) = uitluiden, afstuden; (einem) a. = bij iemands begrafenis luiden.

ausleben, fchw. (h.) = doorbrengen.

auslecken, fchw. (h.) = uitlikken, leeglikken.

ausleeren, fchw. (h.) = ledig (leeg) maken, leegen; uitruimen; ruimen; (einen Briefkasten) lichten.

auslegen, fchw. (h.) = uitspreiden; uitstallen; (die Waäde) te bleeken leggen; voorschieten, uitschieten, verschieten; (mit Marmor, Silber) inleggen; uitleggen, verklaren; etw. wohl, über a. = iets goed, kwalijk uitleggen, duiden, opnemen; sich a. (rechts, links) = zich in postuur stellen (beim Besuchen); [uitkleeden]. **Auslegung**, w. —, —en = uitstalling; voorschot; verklaring, uitlegging.

ausleihen, ft. (h.) = uitleenen, leenen.

ausleihen, fchw. (f.) (einem) = uitwijken, ontwijken.

auslernen, fchw. (h.) = uitleeren, grondig leeren; zijn leertijd of schooltijd voltooien; man lernt nie aus = men is nooit uitgeleerd; ein ausgelehnter Betrüger = een geslepen bedrieger.

Auslese, w. = beste wijn, keur; natuurlijke A. = natuurkeuze (natural selection). **auslesen**, ft. (h.) = uitlezen, ten einde lezen; uitkiezen, uitzoeken, sorteeren.

ausleuchten, fchw. (h.), einem = uitlichten; de deur wijzen.

auslichten, fchw. (h.) = (einen Raub) lichten, uitdunnen.

ausliefern, fchw. (h.) = uitleveren, leveren, overleveren. **Auslieferungsfchein**, m. = bewijs van uitlevering. **Auslieferungsvortrag**, m. = uitleveringsverdrag.

ausliegen, ft. (h.) = uitgestald zijn; in postuur staan.

auslocken, fchw. (h.) = uitlokken, uithooren.

auslöhen, fchw. (h.) = uitbranden, uitgloeien.

auslöhen, fchw. (h.) = (die Arbeiter) uitbetalen.

auslösbar = losbaar, aflosbaar, afkoopbaar.

auslöschbar, fchw. (h.) = (uit)blusschen, uitdooven; (Geschriebenes) uitwisschen; (eine Schuld) afbetalen, aflossen; (ft.) = uitgaan.

auslöschlich = uitwischbaar.

auslösen, fchw. (h.) = uitloten, verloten.

auslösen, fchw. (h.) = losmaken; uitlossen, uitwisselen, loskoopten; (ein Pfand) lossen; den Motor a. = den motor uitschakelen. **Auslösnngsumme**, w. = losprijs. **Auslösnngsvertrag**, m. = uitwisselingsverdrag, cartel.

auslöten, fchw. (h.) = naar buiten loodsen.

auslüften, fchw. (h.) = luchten, uitluchten.

aus'machen, fchw. (h.) = uitnemen, uithalen (Ruffe, Erbfen, z. B.); (Flecken) uit-, wegma-
ken; (Feuer) uitmaken, blusschen; (ein Spiel,
einen Streit) uitmaken, beëindigen, beslechten;
beslissen, vaststellen, uitmaken; bedragen,
uitmaken; eine ausgemachte Sache = een uit-
gemaakte, besliste zaak; es ist noch nicht aus-
gemacht = het is nog niet zeker, vast; das
macht nichts aus = dat doet er niets toe,
heeft niets te beteekenen; was macht das
aus? = wat kan dat schelen? das macht mir
nichts aus = dat kan mij niet schelen; einen
a. = iem. uitmaken; ein ausgemachter Narr =
een volslagen gek; einem einen Platz im Kontor
ausmachen = bespreken, bezorgen.

aus'malen, ft. (h.) = goed malen; te sijn
malen; afmalen.

aus'malen, fchw. (h.) = afschilderen; uitschil-
deren, voorstellen; kleuren.

Aus'marsch, m. = afmarsch, vertrek. **aus-
marschieren**, fchw. (f.) = uit-, afmarcheeren.

aus'mäßen, fchw. (h.) = vetmesten.

aus'mauern, fchw. (h.) = bemetselen, dicht-
metselen, volmetselen.

aus'meißeln, fchw. (h.) = uitbeitelen, uitsteken,
uithollen; afwerken.

aus'mergeln, fchw. (h.) = uitmergelen, uit-
putten, uitzuigen.

aus'merzen, fchw. (h.) = schiften, scheiden,
sorteeren, uitschieten; wegdoen, afschaffen,
verbannen, uitwerpen.

aus'messen, ft. (h.) = meten, afmeten, uitmeten;
bij de maat of in het klein verkoopen; toemeten.

aus'mieten, fchw. (h.) = verhuren; (einen) uit
de huur verdringen.

aus'misten, fchw. (h.) = uitmesten, reinigen,
schoonmaken.

aus'mitteln, fchw. (h.) = uitvorschen, opspo-
ren, uitvisschen.

aus'möblieren, fchw. (h.) = meubileren.

aus'münden, fchw. (h.) = uitmonden, uitlo-
open, uitkomen; zich openen. **Aus'mündung**,
w. = (uit)mondig.

aus'münzen, fchw. (h.) = munten, stempelen.

aus'mütern, fchw. (h.) = uitzoeken, afzon-
deren, uitschieten; (Truppen) afdanken; (Ferberde)
uitmonsteren, op reform stellen.

aus'nähen, fchw. (h.) = afnaaien; stikken;
borduren.

Aus'nahme, w. —, — n = uitzondering; eine
A. von der Regel = een uitzondering op den
regel. **aus'nahmeßlos** = zonder uitzondering.
aus'nahmeweife = bij uitzondering, bij wijze
van uitzondering. **aus'nehmen**, ft. (h.) = uit-
nemen; (Fische, Vögel, Käse) uithalen, schoon-
maken, ontweien; (Rester) uithalen; — uitzon-
deren, uitsluiten; **sich a.** = zich onderschei-
den, zich voordoen (hüblich, fchlecht = aardig,
slecht), zich vertoonen, er uitzien. **aus'neh-
mend** = uitnemend, bijzonder.

aus'nutzen od. aus'nützen, fchw. (h.) = ge-
bruiken, gebruik maken van, zich ten nutte
maken, profiteeren van. **aus'genutzt** = ver-
bruikt, versleten.

Aus'onien, f. = Ausonië, Beneden-Italië.

aus'packen, fchw. (h.) = ausmieten.

aus'packen, fchw. (h.) = uitpakken, ontpakken.

aus'parieren, fchw. (h.) = (Hj.) volhouden,
uitzingen.

aus'paufen, fchw. (h.) = bij paukenslag bekend
maken; (einen Streit) uitvechten.

aus'paußen, fchw. (h.) = (das Mineral) sijn
stampen, stooten.

aus'peilen, fchw. (h.) = (den Grund) peilen,
looden.

aus'peitschen, fchw. (h.) = uit- of wegwerpen;
zweepen, geeselen; afranselen.

aus'pählen, fchw. (h.) = van paalwerk voor-
zien, heien, met palen afzetten.

aus'pfänden, fchw. (h.) = (einen Schuldner)
zijn goederen in beslag nemen.

aus'pfeifen, ft. (h.) = uitsluiten.

aus'prüßen, fchw. (h.) = (Wasser) uitputten,
uitscheppen.

aus'pfeifen, fchw. (h.) = bepekken, bekikken;
aus'gebicht = drommelsch, echt, eerst.

Ausp'icium, f. —(s), . . . zien = auspicium,
voorteeken. **Ausp'izien**, Pl. = opperste
leiding.

aus'picken, fchw. (h.) = uitpikken, leegpikken.

aus'plappern, fchw. (h.) = uitlappen, uit-
of rondbabbelen.

aus'plätten, fchw. (h.) = uit- of gladstrijken.

aus'platsen, fchw. (f.) = barsten, uit elkaar
springen; (in ein Gefäß) uitbarsten, uit-
proesten.

aus'plaudern, fchw. (h.) = uitbabbelen, rond-
babbelen, overbrengen, verklappen; **sich a.** =
naar hartelust babbelen.

aus'plündern, fchw. (h.) = uit-, leegplunderen.

aus'polstern, fchw. (h.) = (met kussens) be-
kleeden, (als matrassen) opvullen, capiton-
neeren.

aus'posaunen, fchw. (h.) = uit-, rondbazu-
nen, uitrompetten.

aus'prägen, fchw. (h.) = munten, stempelen,
afdrukken; nauwkeurig, scherp uitdrukken;
ein ansgeprägter Charakter = beslist karakter.

aus'preisen, fchw. (h.) = uitpersen, uitdruk-
ken; (einem etw.) afpersen.

aus'proben aus'probieren, fchw. (h.) =
proeven, op de proef stellen, onderzoeken.

aus'prügeln, fchw. (h.) = afrossen, afranselen;
(einem etw.) uitranselen.

aus'pumpen, fchw. (h.) = uitpompen, leeg-
pompen.

aus'pusten, fchw. (h.) = uitblazen, uitblusschen.

Aus'putz, m. = tooi, opschik, tooiel. **aus-
putzen**, fchw. (h.) = reinigen, schoonmaken;
uitpoetsen; (einen Kanal) uitbaggeren; (Bäume)
uitdunnen, besnoeien; (ein Licht) uitsnuiten;
— tooien, optooien, opschikken, mooi maken;
verbeteren, corrigeeren; berispen, doorhalen,
een uitbrander geven. **Aus'putzer**, m. =
schoonmaker, enz.; uitbrander.

aus'quartieren, fchw. (h.) = van kwartier
doen verwisselen, uitkwartieren.

aus'quetschen, fchw. (h.) = uitpersen, uit-
drukken.

aus'radieren, fchw. (h.) = uitkrabben, uit-
gommen.

aus'rändern, fchw. (h.) = uitranden, nittanden.

aus'rangieren, fchw. (h.) = uitschiften, sor-
teeren; (Ferberde) uitmonsteren, op reform stel-
len; afdanken.

aus'rafen, fchw. (h.) = uitrazen, uittieren;
kalmeeeren, bedaren.

aus'rauben, fchw. (h.) = uitrooven, uitplun-
deren.

aus'rauchen, fchw. (h.) = uitrooken; leegrooken.

aus'rauchern, fchw. (h.) = uitrooken; beroo-
ken; rooken (vleesch bijv.).

aus'raufen, fchw. (h.) = uittrekken, uitrukken,
uittrekken.

aus'rauben, fchw. (h.) = (Tuch) afrouwen,
afkaarden.

ausräumen, fchw. (h.) = uitruimen, ontruimen; ruimen, leegen; uitschrapen, uitporren.

ausräubern, fchw. (h.) = schrapend uitspuwen, uithoesten, opgeven.

ausrechnen, fchw. (h.) = uitrekenen.

ausreden, fchw. (h.) = uitrekken, rekken.

Ausrede, w. = uitvlucht, uitspraak, voorwendsel, praatje, doekje voor 't bloeden.

ausreden, fchw. (h.) = uitpraten, ten einde spreken, uitspreken; (einem etw.) iem. iets uit (het hoofd) praten; **sich a.** = zich verontschuldigen, zich er uit praten; alles zeggen, wat men te zeggen heeft.

ausregnen, fchw. (h.) = uitregenen, ophouden met regenen; door den regen uithollen.

Ausreibholz, f. = polijst- of bruineerhout; likhout, likstok. **ausreiben**, ft. (h.) = uit, wegwrijven; (sich die Augen) uitwrijven; (die Sohlen) gladwrijven.

ausreichen, fchw. (h.) = voldoende, toereikend zijn; (mit etw.) uitkomen, rondkomen.

ausreifen, fchw. (h. u. f.) = geheel rijp worden.

ausreißen, ft. (h.) = uitrukken, uittrekken, trekken; uitscheuren, uitbreken; er van door gaan, dezerteeren, op hol gaan. **Ausreißer**, m. = weglooper, dezerteur.

ausreiten, ft. (f.) = uitrijden, naar buiten rijden; (h.) = afrijden.

ausreiten, fchw. (h.) = uit het lid doen gaan, ontwrichten, verrekken, verstuiken.

ausrennen, umc. (h.) = uitrennen; (f.) = wegrennen; ophouden met rennen.

ausrenten, fchw. (h.) = uitroeien.

ausrichten, fchw. (h.) = recht maken, in orde brengen, bewerkstelligen; [(ein Geschäft, fest) geben; (eine Hochzeit) bekostigen;] (einen Auftrag) doen; (einen Gruß) doen, overbrengen; ich werde es a. = ik zal het bepaald doen, ik zal niet mankeeren; — doen, uitrichten; er kann viel a. = hij kan veel gedaan krijgen.

ausringen, ft. (h.) = uitwringen; ontwringen, uitdraaien, ontwrichten; ontworstelen; uitworstelen, sterven.

ausrinnen, ft. (h.) = uitloopen, uitvloeien.

ausrippen, fchw. (h.) = (Tabak) strippen.

Ausritt, m. = uitrit, wandelrit.

ausröhlen, fchw. (h.) = uitrochelen.

ausröben, fchw. (h.) = uitroeien, (het onkruid) uitrukken.

ausrollen, fchw. (h.) = uit-, platrollen; ontrollen, afrollen; ophouden te rollen.

ausrotten, fchw. (h.) = uitroeien, vernietigen, verdelgen.

ausrüden, fchw. (f.) = uitrukken, uitmarcheeren.

Ausruf, m. = uitroep, kreet; afroeping, afkondiging. **ausrufen**, ft. (h.) = uitroepen, afkondigen, verkondigen, bekendmaken, afroepen, omroepen. **Ausrufer**, m. = omroeper, afroeper. **Ausrufungszeichen**, f. = uitroep-teeken.

ausrücken, fchw. (h.) = uitrusten, rusten; **sich a.** = uitrusten.

ausrunden, fchw. (h.) = uitronden, afronden.

ausrühren, fchw. (h.) = (federn, Haare) uitplukken, uittrekken; (Tud) noppen.

ausrüsten, fchw. (h.) = uitrusten, toerusten; bemannen; (einen mit etw.) uitrusten, voorzien.

Ausrüstung, w. = uit-, toerusting.

ausrutschen, fchw. (f.) = uitgliden, uitslippen.

Ausfaat, w. = het uitzaaien; het zaaiakoren, zaad, het uitgezaaide. **aussäen**, fchw. (h.) = uitzaaien, zaaien.

Ausfrage, w. = het zeggen, getuigenis, verklaring; gezegde; auf seine A. hin = op zijn zeggen af. **ausfragen**, fchw. (h.) = zeggen, me(d)edeelen; verklaren, getuigen; geheel zeggen. **Ausfragewort**, f. = gezegdewoord, werkwoord.

ausfagen, fchw. (h.) = uitzagen.

Ausfah, m. = uitzet, inzet; melaatschheid, uitslag; acquit (beim Billard). **ausfähig** = melaatsch; ein Ausfähiger = een melaatsche.

ausfäubern, fchw. (h.) = uitzuiveren, schoonmaken.

ausfaufen, ft. (h.) = uitzuipen, leegzuipen; ophouden met zuipen.

ausfangen, ft. (h.) = uit-, afzuigen; leegzuigen; uitzuigen, uitmergelen, uitputten. **Ausfanger**, m. = uitzuiger.

ausfahen, fchw. (h.) = afschrapen, uit- of wegschrammen.

ausfahden, fchw. (h.) = (eine Grube) dieper maken.

ausfahen, fchw. (h.) = uitboren.

ausfahen, fchw. (h.) = beplanken, met planken bekleden; beschieten; (Austern) uit de schaal doen, openmaken.

ausfahen, fchw. (h.) = (Eier) pellen, (Erbsen) doppen, (Zwiebeln) schillen; (einen) plunderen. **Ausfahnt**, m. = herberg, slijterij, kroeg; verkoop in 't klein (van sterke dranken, wijn, bier enz).

ausfahren, fchw. (h.) = uitkrabben (uit den grond), ontgraven, opgraven; einen a. = iem. (door schuifelen) uitjouwen.

ausfahren, fchw. (h.) = uittanden, uitkeren.

ausfahieren, fchw. (h.) = (uit)schaduwen.

ausfahen, fchw. (h.) = uitkijken, uitzien.

ausfaheln, fchw. (h.) = uitschoppen, uitscheppen, uitschoffelen; uithoozen.

ausfahumen, fchw. (h.) = uitschuimen, niet meer schuimen; bedaren, tot rust komen.

ausfahiden, ft. (h.) = scheiden, afscheiden, afzonderen; uitwerpen, uitdrijven; (f.) = scheiden, verlaten, zich afzonderen (aus einer Gesellschaft).

ausfahellen, fchw. (h.) = uitklinken, omklinken, ombellen.

ausfahelten, ft. (h.) = uitschelden, beknorren, doorhalen.

ausfahenken, fchw. (h.) = uitschenken, uitgieten; slijten, in 't klein verkopen (van drank).

ausfaheren, ft. (h.) = (ein Tau) uitscheren; (Tud) afscheren.

ausfahern, fchw. (h.) = schuren, uitschuren; (ein Zimmer) schoonmaken.

ausfahiden, fchw. (h.) = uitsturen, uitzenden, (nach etw.) om iets uitsturen; (nach einem) laten halen.

ausfahieben, ft. (h.) = uitschuiven, uittrekken; uitduwen; (das Brot) uit den oven halen; (eine Gans) kegelen om; — eerst kegelen. **Ausfahieber**, m. = uitschuifblad (van een tafel).

ausfahiechen, ft. (h.) = uitschieten, wegschieten; (einen Wald) leegschieten; door schieten uitslijten; (einen Preis) om (een prijs) schieten; — uitschieten, afzonderen, schiffen, sorteeren; (Personen) afvaardigen, committeren; (Blumen und Blätter) schieten; — uitloopen, uitbotten; eerst schieten.

ausfahiffen, fchw. (h.) = ontschepen; (f.) = uitzeeilen, sloop gaan.

ausfahiffen, fchw. (h.) = van riet zuiveren.

ausfchimpfen, fchw. (h.) = uitschelden, beknorren, uitmaken.
ausfchirren, fchw. (h.) = uitspannen, uit het tuig doen, aftuigen.
ausfchlagen, fchw. (h.) = (einen Dofen) villen, opmaken, uithalen; (Grundftüde) in perceelen splitsen.
ausfchlagen, ft. (h.) = uitslagen.
Ausfchlag, m. = eerste slag; doorslag (*eig. en fig.*): feine Antwort gab den A. = gaf den doorslag, besliste; — uitslag, sproeten; het uitloopen, uitbotten; het besie (van het erts).
ausfchlagen, ft. (h.) = uitslaan, uitkloppen, uitschieten; (Feuer) uitslaan, slaande uitdooven; (ein Ei, den Dotter) uitkloppen; (einem einen Zahn) uitslaan; (einem Fasse den Boden) inslaan, een zaak totaal bederven; (den Ball) uitslaan, aanslaan; (einen Fieb, einen Stoß) afslaan, pareeren; (mit Seide) bekleeden, (ein Zimmer rot) bekleeden, behangen, stoffeeren; (ein Geschenk, eine Einladung, einen Freier) afslaan, van de hand wijzen, weigeren; — het eerst slaan *of* spelen (bij het balspel); ophouden met slaan *of* zingen; (von Pferden) hinten a. = achteruitslaan; (von der Bage) doorslaan, overhellen; (f.) = (von Pflanzen, Blüthen, Knoßen) uitloopen, groen worden, uitbotten; (von der Haut) uitslag krijgen; die Wände fchlagen aus = slaan uit, zijn vochtig; (in Flammen) uitslaan, uitbreken; (gut, fchlecht, nach Wunsch, zu unferm Glück) afloopen, uitvallen, gaan. **Ausfchlagfäufel**, m. = groote hamer (om keien uit de rots te slaan). **Ausfchlagheber**, f. = koorts met huiduitslag.
Ausfchläger, m. = eerste speler, die begint; een paard, dat achteruitslaat.
ausfchlammten, fchw. (h.) = uitbaggoren, van modder en slijk zuiveren.
ausfchleichen, ft. (h.) = uit-, wegsluipen; *of* slimme wijze gewaar worden.
I. ausfchleifen, fchw. (h.) = sleeppen, uitsleeppen.
II. ausfchleifen, ft. (h.) = slijpen, uitslijpen, wegslijpen; afslijpen.
ausfchleudern, fchw. (h.) = uitslingeren, uitwerpen, uitbraken.
ausfchließen, fchw. (h.) = (met den hamer) platslaan, gladmaken.
ausfchließen, ft. (h.) = uitsluiten, buitensluiten; (einen von einer Gefellschaft) uitsluiten, weren; (einen Gefangenen) uit de ijzers sluiten; **fich a.** = zich uitsluiten, zich afzonderen, zich terugtrekken; **ausfchließend**, **ausfchließlich** = uitsluitend, bijzonder, persoonlijk; **ausfchließlich** der Trinfgeber = behalve (buiten) de foelen.
ausfchlupfen, fchw. (h.) = uitsnikken.
ausfchlüpfen, fchw. (f.) = uitsluipen, wegsluipen, ontsnappen; uitkomen, uitkruipen.
ausfchlürfen, fchw. (h.) = uitslurpen, uitlepieren.
Ausfchluf, m. = uitsluiting; mit A. von od. mit B. (Gen.) = met uitsluiting van. **ausfchlufweise** = uitsluitend, bij uitsluiting.
ausfchmeifen, ft. (h.) = uitsmijten, uitgooien, uitwerpen.
ausfchmelzen, ft. u. fchw. (h.) = smelten, uitsmelten.
ausfchmeden, fchw. (h.) = uitsmeden, voldoende smeden; uithameren, uitslaan; uit de boeien doen, ontketenen.
ausfchmeren, fchw. (h.) = smeren, besmeren; nakladden, afschrijven.

ausfchmücken, fchw. (h.) = sieren, versieren, opsieren, tooien; opsmukken, opschikken.
ausfchnallen, fchw. (h.) = uit-, afgespen.
ausfchnappen, fchw. (f.) = losspringen, lossaan.
ausfchnauben, fchw. (h.) = uitsnuiven, uitblazen; **fich a.** = (den neus) snuiten.
ausfchnaufen, fchw. (h.) = uitblazen, op adem komen.
Ausfchneideeffen, f., **meffer**, f. = mes *of* schaar om uit te snijden, uit te knippen.
ausfchneiden, ft. (h.) = uitsnijden, wegsnijden; uitknippen; uitsnoeien, dunnen; aan den hals uitsnijden; uitsnijden, uithollen, afwerken; (Tuch) in het klein verkoopen, uitsnijden.
ausfchnoceln, fchw. (h.) = uitsnoeien, dunnen.
Ausfchnitt, m. = het uitsnijden; het uitknippen; ronde uitsnijding (aan een kleeid); vensteris; sector (van een cirkel); auf den A. verkaufen = in het klein verkoopen. **Ausfchnitthandel**, m. = handel in het klein, kleinhandel. **Ausfchnittwaren**, Pl. = waren, die bij 't stuk, bij den M., bij de maat, enz. in 't klein verkocht worden, ellewaren.
ausfchnitfeln, fchw. (h.) = uitsnijden, beeldsnijden.
ausfchnüffeln, fchw. (h.) = uitsnuffelen, opsnuffelen, uitvisschen, opschommelen.
ausfchnüren, fchw. (h.) = uitrijgen, losrijgen; losbinden, losmaken.
ausfchnöpfen, fchw. (h.) = uit-, leegschoppen, uitputten.
ausfchnoten, fchw. (h.) = (Erbsen) doppen.
ausfchnrauben, fchw. (h.) = uit-, losschroeven.
ausfchreiben, ft. (h.) = uit-, af- *of* ten einde schrijven; af- *of* overschrijven; (eine Rechnung) uittrekken, schrijven, opmaken; aankondigen, uitvaardigen; (eine Verfamlung) uitschrijven, oproepen, bijeenroepen; (eine Stelle) de mededinging (naar een vacante betrekking) openstellen; (Steuern) uitschrijven, opleggen; — requireeren, opeischen; ophouden met schrijven; **fich a.** = alles schrijven, wat men weet; zich schrijvende uitputten; eine ausgefriebene Hand = een ongedwongen, gemakkelijke hand van schrijven. **Ausfchreiben**, f. = bevelschrift, verordening, bericht; bijeenroeping enz.
ausfchreien, ft. (h.) = uitschreeuwen, uitroepen, omroepen, uitventen; algemeen zeggen; ten einde schreeuwen; (einen für reich) laten doorgaan, uitmaken. **Ausfchreier**, m. = omroeper.
ausfchreiten, ft. (h.) = afstappen, met stappen meten; (f.) = wijd stappen, groote stappen nemen; wader a. = flink aanstappen; buiten de perken gaan, buitensporig doen, uitspatten. **Ausfchreitung**, w. —, —en = afwijking, uitspatting, buitensporigheid.
ausfchröpfen, fchw. (h.) = (Blut) aftappen met bloedzuigers, laten.
ausfchroteln, fchw. (h.) = uit den kelder halen, uitrollen; (Wein) bij 't vat verkoopen.
ausfchürfen, fchw. (h.) = uithollen, uitgraven.
Ausfchuß, m. = uitschot; afgevaardigden, comité, commissie.
Ausfchußbogen, m. = onbruikbaar blad, misdruk. **Ausfchußmittelfed**, f. = lid van het comité *of* van de commissie. **Ausfchußtag**, m. = comitédag, landdag. **Ausfchußwaren**, Pl. = uitschot, wrakgoed, slechte, bedorven waar.
ausfchütteln, fchw. (h.) = uitschudden.

ausfchütten, fchw. (h.) = uitstorten, uitgieten, uitschenken; (sein Herz) uitstorten, ontlasten; (einen Graben) volgooien, dempen; das Kind mit dem Wade a. = het goede met het slechte weggooien; sich vor Lachen a. = stikken van 't lachen, zich doodlachen.

ausfchwären, ft. (f.) = uit-, wegzweren.

ausfchwärmen, fchw. (f.) = (von Bienen) uitvliegen; (von Soldaten) zich tirailleursgewijze ontwikkelen; (h.) = niet meer uitvliegen; geen buitensporigheden meer doen, uitzwieren.

ausfchwaten, fchw. (h.) = uitpraten, uitbabbelen, uitkletsen, rondbabbelen.

ausfchwefeln, fchw. (h.) = uitzwavelen.

ausfchweifen, fchw. (h.) = rond uitsnijden (van het onderwerp), uithollen; afwijken, afdwalen (van het onderwerp), uitweiden; uitspatten, losbandig leven. **ausfchwefend** = overdreven, uitbundig, buitensporig, losbandig. **Ausfchweifung**, w. = uitroncing, uitsnijding, afwijking, afdwaling, uitspatting. **Ausfchwefungsfreis**, m. = afwijkingcircel.

ausfchweifen, fchw. (h.) = (Eifen) gloeiend smeden; aaneenwellen.

ausfchwemmen, fchw. (h.) = uit-, wegspoen; uithollen, ondermijnen; (die Wäsche) spoelen, uit-, wegspoen.

ausfchwemmen, fchw. (h.) = (glazen, kruiken e. d.) spoelen, schoonmaken.

ausfchwingen, ft. (h.) = zwaaien, slingeren, werpen; flijnscheren, hekelen; wannen; (die Wäsche) uitslaan; - ophouden met slingeren. **sich a.** = wegvliegen, uitvliegen.

ausfchwigen, fchw. (h.) = uitzweeten; doorzippelen, doorzweeten, doorslaan.

ausfchweifen, fchw. (f.) = uitzeilen.

ausfchauen, ft. (h.) = uitzien, ten einde toe zien; (sich die Augen) uitkijken, uitzien; (nach etw.) uitzien; (gut, fchlecht, daf) er... uitzien; wie du ausfiehst! = wat zie je er uit! er fieht ganz danach aus = hij ziet er wel naar uit of daar zie ik hem wel voor aan; es fieht nach Regen, Sturm aus = het ziet er uit, of we regen, storm zullen krijgen; [sich etw. a. = sich auserfehen]. **Ausfchauen**, f. = uitzicht, uiterlijk, voorkomen. (weit) **ausfchehend** = (nog ver) verwijderd, toekomst...; weidsch, grootsch.

ausfchauen, fchw. (h.) = uitzijgen, afdrijven (van metalen).

ausfchauen, fchw. (h.) = uitzijgen, doorzijgen, filtreren.

ausfchauen, fchw. (h.) = (den Honig) uit de raten laten loopen.

außen = buiten, aan den buitenkant, van buiten; von a. = van buiten, uitwendig; von a. her = van buiten af; nach a. (hin) = naar buiten (toe).

Außenbüchse, w. = uiterste grachtmuur, contrescarp.

ausfenden, ft. (h.) = uitzenden, uitsturen, zenden.

Außenbüchse, f. = buitending, iets uitwendigs.

Außenbüchse, w. = uitzending, zending.

ausfenden, fchw. (h.) = uitbranden, uitgloeien.

Außenbüchse, m.; -hafen, m. = buiten-of voorgracht; -haven.

Außenbüchse, w.; -seite, w. = buitenlijn (of: omtrek); -zijde (of: -kant).

Außenbüchse, Pl. = uitstaande, achterstallige schuld, achterstand; die Pl. einziehen = de uitstaande schulden incasseren, invorderen.

Außenbüchse, m.; -werk, f.; -winkel, m. = buitenwereld; -werk (van een vesting); -hoek.

außer, Präp. mit Dativ = buiten; behalve; a. der Zeit = buitentijds, ongeschikt; buitengemeen; a. Sorgen sein = (niet on)gerust zijn; a. acht lassen = buiten aanmerking laten, niet in aanmerking nemen; a. stande sein = buiten (niet in) staat zijn; a. sich = buiten zich zelf; a. Fassung = in de war, van zijn stuk; außer mir waren noch 8 Personen da = buiten (behalve) mij enz.; mit Genitiv: außer Landes sein = buitenslands zijn; Konj.: außer daß = behalve dat; a. wenn = tenzij.

außeramtlich = niet officieel, privat, particulier, vertrouwelijk. **außeramtlich** = niet christelijk.

außerdem = buitendien, bovendien, daarenboven, behalve dat.

äußer = buitenst, uiterlijk, uitwendig; der äußere Schein = de schijn, het uiterlijk; eine äußere Verlesung = een uitwendige kwetsuur.

das Äußere, ein Äußeres, f. = het uiterlijk, het voorkomen; het uitwendige; das auffällige Äußere, ein auffälliges Äußeres = het of een in 't oog loopend uiterlijk; Minister des Äußeren = minister van buitenlandsche zaken.

außerhalb = buiten het huwelijk verwekt, onecht. **außereuropäisch** = buiten-europeesch. **außergerichtlich** = buitengerechtelijk. **außergerichtlich** = onwettig. **außergerichtlich** = buitengewoon, bijzonder, buitengemeen.

außerhalb, mit Genitiv = buiten, aan den buitenkant.

äußerlich = uiterlijk, uitwendig; oppervlakkig; van buiten; aan den buitenkant. **Äußerlichkeit**, w. -, -en = uiterlijk, uiterlijke schijn.

äußern, fchw. (h.) = uiten, te kennen geven, toonen, laten zien; zeggen, verklaren; **sich ä.** = zich uiten, zich openbaren, zich verklaren, zich uitlaten (sich über etw. ä.).

außerordentlich = buitengewoon; ongewoon, ongemeen, bijzonder. **außerinnlich** = bovenzinnelijk.

äußerst = uiterst, laatst, naast, hoogst; der äußerste Preis = de naaste prijs; aufs äußerste erschrocken = hevig, in de hoogste mate verschrikt. **Äußerste**, f. = uiterste, hoogste mate, ergste; das Ä. wagen; sein Äußerstes tun = zijn uiterste best doen; auf das Ä. gefaßt sein = op het ergste voorbereid zijn; aber: aufs äußerste gebracht sein = tot het uiterste..

Außenbüchse, w. -, -en = uiting, openbaring; uitlating, verklaring, uitdrukking, zeggen.

ausfehen, fchw. (h.) = (eine Schilde) uitstalen, uitzetten; (Passagiere) aan land zetten, uitzetten, ontschepen; [zum Verkaufe] uitstalten, buitenzetten; (die Segel) spannen, ontplooiën; (Bäume) overplanten; einen Ball od. sich a. = acquit geven; (der Gefahr, dem Sturm etc.) blootstellen, prijsgeven; (ein Kind) te vondeling leggen; (eine Summe, eine Rente) vastzetten, uitzetten; (eine Belohnung, einen Preis) uitloven, uitschrijven; (Stunden) laten uitvallen; (eine Sitzung) schorsen; (eine Arbeit od. mit einer Arbeit auf od. für einige Tage) tijdelijk staken, laten rusten; - uitstellen, verschuiven, overslaan; an einer Sache od. an einem etw. ausfehen haben = op iets of iem. wat aan te merken hebben; an allem ausfehen haben = op alles vitten, bedillen; ausfehendes Fieber = intermitterende koorts,

wisselkoorts; (beim Schach und Domino)piel eerst zetten, voorzetten; [uitgaan (van)].
Aussetzung, m. -s, -e = vondeling.
Ausſicht, w. -, -en = uitzicht, gezicht, vergezicht; die A. haben auf = uitzien op; - uitzicht, vooruitzicht, kans, verwachting; er hat gute Ausſichten = hij heeft een goed vooruitzicht; nicht die geringſte A. auf Erfolg = niet de minste kans van slagen of hoop op succes; in A. ſtehen = hoop geven op, voor- spiegelen; in A. ſtehen = te verwachten zijn, op komst zijn, te wachten staan; in A. neh- men = zich voornemen. **Ausſichtspunkt**, m. = (plaats van) uitzicht. **Ausſichtsturm**, m. = belvedere.
ausſickern, ſchw. (f.) = uitzijpelen, uitdrup- pelen, doorzweeten.
ausſieben, ſchw. (h.) = uitzeven, ziften.
ausſiechen, ſchw. (h.) = uitzieken.
ausſieken, ft. (h.) = uitkoken, trekken; (Zil- ber) uitkoken; (f.) = uit-, overkoken.
ausſingen, ft. (h.) = uitzingen, ten einde zingen; (die Stimme) door zingen ontwikkelen, vormen; er hat ſich ausgeſungen = hij heeft zich afgezongen, hij heeft geen stem meer.
ausſinnen, ft. (h.) = uitdenken, verzinnen, bedenken.
ausſitzen, ft. (h.) = (ſeine Zeit) uitzitten; (einen Geſell) doorzitten, uitslijten, hol maken; buiten zitten (als Kleinbändler z. B.), een stalletje houden.
ausſöhnen, ſchw. (h.) = verzoenen, tot elkaar brengen, weer goede vrienden maken; ſich a. = zich verzoenen. **Ausſöhnung**, w. -, -en = verzoening.
ausſondern, ſchw. (h.) = afzonderen, afschei- den; uitzoeken, sorteeren. **Ausſonderung**, w. = afscheiding.
ausſortieren, ſchw. (h.) = sorteeren, assort- teeren; afzonderen.
ausſpähen, ſchw. (h.) = bespieden, spion- neeren; (nach etw.) ſcherp naar iets uitkijken.
Ausſpann, m. -(e)s = uitspanning, pleister- plaats, wisselplaats voor de paarden, herberg voor vrachtrijders. **ausſpannen**, ſchw. (h.) = (Pferde) uitspannen; (ein Netz, ein Segel) span- nen; (eine Stieferei) afspannen; - pleisteren, toeven. **Ausſpannung**, w. = uitspanning (van paarden); rust.
ausſparen, ſchw. (h.) = vrij-, open-, voorbe- houden.
ausſpeien, ft. (h.) = uitspuwen, uitbraken, uitwerpen.
ausſpelzen, ſchw. (h.) = (Korn) pellen.
ausſperren, ſchw. (h.) = buitensluiten; uit- sluiten. **Ausſpernung**, w. = uitsluiting, lock-out.
ausſpielen, ſchw. (h.) = bespeken, lardeeren.
ausſpielen, ſchw. (h.) = uit-, ten einde of af- spelen; (eine Karte, Altout) uitspelen, spelen; (eine Uhr, eine Gans) spelen om; (ein Instru- ment) uitspelen, met spelen beter of slechter maken; uitspelen, uitkomen, 't eerst spelen.
ausſpinnen, ft. (h.) = spinnen, aanspinnen; uitspinnen, uitweiden; (ein Komplot) beramen.
ausſpiüneren, ſchw. (h.) = bespieden; ont- dekken.
ausſpötteln, ſchw. (h.) = (einen) een beetje bespotten. **ausſpotten**, ſchw. (h.) = bespotten.
Ausſprache, w. = uitspraak. **Ausſprache- bezeichnung**, w. = 't aangeven v. d. uitspraak
ausſprechen, ft. (h.) = (ein Wort, einen Satz)

uitspreken; (ein Urteil) uitspreken, vellen; - ophouden met spreken, ten einde spreken; **ſich a.** = zich uitspreken; zich uitdrukken; zich openbaren, spreken uit; alles zeggen, wat men te zeggen heeft; ſich über einen od. etw. a. = zijn meening zeggen, zijn hart uit- storten.
ausſpreiten, **ausſpreizen**, ſchw. (h.) = de beenen wijd uiteen zetten.
ausſpringen, ſchw. (h.) = laten springen; (uit)sprekelen; (ein Gerücht) uitstrooien.
ausſpringen, ft. (f.) = uitspringen; af- of losspringen; uitsteken; ausſpringender Win- fel = uitspringende hoek.
ausſpritzen, ſchw. (h.) = uitspuiten, uitspat- ten; blusschen (met de spuit); (f.) = uit- springen, uitspatten.
Ausſpruch, m. = uitspraak, vonnis, oordeel, beslissing; einen A. tun = een oordeel uit- spreken, een vonnis vellen.
ausſprudeln, **ausſprühen**, ſchw. (h.) = uitwerpen, doen uitspatten; (f.) = uitspringen, uitspatten, uitborrelen.
ausſpuen, ſchw. (h.) = uitspuwen.
ausſpülen, ſchw. (h.) = uitspoelen, ompoelen, wassen, spoelen; uitspoelen, oudermijnen.
Ausſpülſtock, m. = ompoelingstok (v. d. hoedenmaker); spoelbak (van den lakenvolder).
ausſpünden, ſchw. (h.) = (van binnen) met planken beschieten.
ausſpären, ſchw. (h.) = uitvorschen, opsporen, uitvisschen; op het spoor komen.
ausſtaffieren, ſchw. (h.) = garnceeren; uitrust- ten; uitdossen.
ausſtallen, ſchw. (h.) = uit den stal doen gaan.
ausſtamphen, ſchw. (h.) = uitstampen, uit- stooten; uittrappelen.
Ausſtand, m. = uitstaande gelden; uitstaande schuld; uitstel, termijn; werkstaking; in den A. gehen = 't werk neerleggen, in staking gaan. **Ausſtändiger**, m. = staker.
ausſtätern, ſchw. (h.) = met stank vullen, verpesten; de lucht krijgen (van iets), uit- visschen.
ausſtatten, ſchw. (h.) = (eine Tochter) een uitzet, een bruidſchat geven; (einen Sohn) vestigen, in een zaak zetten; (mit etw.) voor- zien van, uitrusten met, begiftigen; toelen, versieren, stoffeeren. **Ausſtattung**, w. -, -en = uitrusting; ſchenking, uitzet, bruid- ſchat, vestiging; versiering, stoffeering. **Ausſ- ſtattungsober**, w. = decoratieopera. **Ausſ- ſtattungstück**, f. = decoratiestuk.
ausſtäuben, ſchw. (h.) = uitstoffen, stoffen.
ausſtäuben, ſchw. (h.) = geeselen, tuchtigen; uit-, weggeeselen.
ausſtechen, ft. (h.) = (Nafen, Torf) steken; (die Augen) uitsteken; (einen Graben) uitgra- ven; (in Holz, in Kupfer) graveeren; (ein Muster) uitprikken; (einen) verdringen, uit het zadel lichten, den voet lichten; overtreffen; (eine Flasche) uitdrinken; (ein Faß) uithewelen.
ausſtecken, ſchw. (h.) = (eine Fahne) uitsteken; (Böhnen) poten, zaaien; (ein Lager) afbakenen, afsteken; (ein Tau) vieren.
ausſtehen, wv. (h.) = uitstaan, doorstaan; dulden, lijden, verdragen; buiten staan met een stalletje; uitstaan (von Geld); viel a. haben = veel uitstaande gelden hebben. **ausſ- ſtehende Schuld** = uitstaande (werkelijke) schuld.
ausſteifen, ſchw. (h.) = (Zug) opstijven, appreteeren; met planken beschieten.

aus'steigen, ft. (f.) = uitstappen; afstappen; aan land, aan wal stappen.

aus'steinen, fchw. (h.) = (Stirfden) de pit uithalen.

aus'stellen, fchw. (h.) = (eine Schildwache) uitzetten; (Waren) uitstellen, ten toon stellen; [(einen dem Hohn) blootstellen, prijsgeven]; (ein Netz) spannen; (einen Wechsel, einen Paß, ein Zeugnis, eine Quittung) afgeven, uitreiken, ter hand stellen; [(etw. an einer Sache) aanmerken, vitten, bedillen, kritiseeren]. **Aus'steller**, m. -s, - = tentoonsteller, exposant; afgever enz. **Aus'stellung**, m. = tentoonstelling, uitstalling; het uitreiken; [(an einer Person machen) aanmerking, vitterij, critiek]. **Aus'stellungsgebäude**, f. = tentoonstellingsgebouw. **Aus'stellungsstag**, m. = datum van afgifte (van een wissel).

aus'stemmen, fchw. (h.) = uitsteken (met den steekbeitel).

aus'steppen, fchw. (h.) = stikken, doornaaien.

Aus'sterbeetat, m.: auf den A. kommen, gefeßt werden = bestemd zijn om te verdwijnen. **aus'sterben**, ft. (f.) = uitsterven; verdwijnen; ausgestorben = doodsch en verlaten, uitgestorven.

Aus'steuer, w. = uitzet, bruidschat. **aus'steuern**, fchw. (h.) = een uitzet geven, een bruidschat geven; uitrusten; uit-, naar buiten sturen of zellen.

aus'sticken, fchw. (h.) = borduren, met borduursel voorzien.

aus'stöbern, fchw. (h.) = opjagen, uitjagen, weggjagen; opschommelen, vinden.

aus'stochern, fchw. (h.) = (die Fährne) uipeuteren.

aus'stocken, fchw. (h.) = wortels en stompfen van boomen uitroeien; einen Wald a.

Aus'stopfeisen, f. = stopper, stophout. **aus'stopfen**, fchw. (h.) = (einen Stuhl, einen Sattel) vullen, opvullen; (ein Tier) opzetten.

Aus'stoß, m. = uitval, eerste stoot (beim Fechten). **aus'stoßen**, ft. (h.) = uitstooten, uitslaan; (den Fasse den Boden) uit-, inslaan; een zaak totaal bederven; (ein Fenster) inslaan; (einen) uitstooten, uitsluiten; (einen Fluch, einen Seufzer) uitstooten, uiten, slaken, loozen; een uitval doen (beim Fechten).

aus'strahlen, fchw. (h.) = uitstralen; stralen. **aus'strecken**, fchw. (h.) = uitstrekken, uitsteken (Arme, Beine, die Zunge).

aus'streichen, ft. (h.) = uitstrijken, glad strijken; (die Falten) glad- of uitmaken; (Felle) uitstrijken, afschaven; (die Fugen) volstrijken, voegen; (ein Wort) doorstrijken, doorhalen, doorschrappen.

aus'streifen, fchw. (h.) = doppen.

aus'streifen, fchw. (f.) = een uitstapje doen; zwerven.

aus'streiten, ft. (h.) = uitvechten, uittwisten; afstrijden, ontstrijden.

aus'streuen, fchw. (h.) = uitstrooien, uitzaaien; (Gerüchte) uitstrooien, verspreiden.

Aus'strich, m. = doorhaling, correctie.

aus'strömen, fchw. (f.) = uitstrooien, uitstralen; uitloopen, zich uitstorten, zich werpen; (h.) = uitgieten (in stroomen).

aus'studieren, fchw. (h.) = uitstudereen, zijn studiën voltooien; grondig bestudeereen; uitdenken, uitvinden.

aus'sutzen, fchw. (h.) = uitzocken, uitschieten, ziften; ausgezuchte Ware = uitgezochte, uit-

gelezen, voortreffelijke waar; doorzoeken, onderzoeken, nakijken, fouilleeren.

aus'süßen, fchw. (h.) = zoeten, aanzoeten, verzoeten.

aus'senzen, fchw. (h.) = uit-, afdansen.

aus'stapizieren, fchw. (h.) = behangen, bekleeden.

aus'tasten, fchw. (h.) = al tastende afmeten.

Aus'tausch, m. = uitwisseling, wisseling, ruiling; A. der Gefühle = wederzijdsche uitstorting van gevoelens. **aus'tauschen**, fchw. (h.) = wisselen, uitwisselen, ruilen.

aus'teren, fchw. (h.) = teren, met teer bestrijken.

aus'teilen, fchw. (h.) = uitdeelen, verdeelen, verspreiden, verleenen, uitreiken.

Au'ter, w. - , - n = oester.

Au'ternbank, w.; -behälter, m.; -fang, m. = oesterbank; -put (of: -perk); -vangst.

Au'ternfischer, m.; -händler, m.; -schale, w. = oesterfvischer; -koopman; -schelp.

Au'ternstein, m. = versteende schelp.

aus'tiefen, fchw. (h.) = uitdiepen, uithollen, uitgraven.

aus'tiffeln, fchw. (h.) = betweterig beredeneeren.

aus'tilgen, fchw. (h.) = uitwisschen; uitzolgen, uitroelen, verdelgen; delgen.

aus'toben, fchw. (h.) = (seinen Zorn an einem) uitlaten; uitrazen, uitlieren; sich a. = zijn toorn den vrijen loop laten.

aus'tollen, fchw. (h.) = uitrazen, ophouden met dwaasheden te doen.

aus'tönen, fchw. (h.) = uitklinken, wegsterven.

aus'tosen, fchw. (h.) = uitrazen.

aus'traben, fchw. (h.) = uitdraven, wegdraven.

Aus'trag, m. - (e)s, . = trage = einde, afloop, uitkomst, beslissing; zum A. bringen = beslissen, doen eindigen; gültiger A. = minnelijke schikking.

Austragalgericht, f. = austragalrechtshof; hof van zelfgekozen rechters ter beslissing in eerste instantie; scheidsgerecht. **Austragalrichter**, m. = austragalrechter.

aus'tragen, ft. (h.) = uit-, naar buiten dragen; (Briefe, Brot) rondbrengen, bezorgen; (ein Geheimnis) uitbrengen, overbrengen; (eine Frage, einen Streit) beslissen, beëindigen; - opleveren; bedragen; ein austragendes Kind = een voldragen kind.

Aus'träger, m. = rondbrenger, couranten-rondbrenger, overbrenger, klikker. **Austrägererei**, w. = habbelzucht, verklikkerij. [**aus'trägerlich** = winstgevend].

Austral'erde, w. = australaarde, australzand.

Austra'tien, f. = Australië. **Austra'tier**, m. = Australiër. **aus'tra'tisch** = Australisch.

Austra'tien, f. = Austrazië. **aus'tra'tisch** = Austrazisch.

aus'trauern, fchw. (h.) = den rouw uitdragen; ophouden met rouw dragen of treuren.

aus'träufeln, fchw. (f.) = uitdruppelen, uitzijpelen.

aus'träumen, fchw. (h.) = uitdroomen.

aus'treiben, ft. (h.) = uitdrijven, uitjagen, naar buiten drijven; (das Vieh) naar de weide drijven; (einen etw.) afleeren.

aus'trennen, fchw. (h.) = lostornen, uittornen.

aus'treten, ft. (h.) = (Getreide, Trauben) treden; (das Feuer) uittrappen; (die Schritte) aftrappen, uitloopen; (die Stufen) uitloopen, uitslijten; (f.) = aantreden om te loopen; (aus einer

Gesellschaft) bedanken, ophouden lid te zijn; (aus den Reihēn) uitreden, verlaten; (aus einem Geschäft) uitgaan; (vom Wasser) buiten de oevers treden, overstromen; — uitvloeien.

aus'trinken, ft. (h.) = uit-, leegdrinken.

Aus'tritt, m. = uitrede, het bedanken (voor 't lidmaatschap); enz. zie austrēten; balkon; uitreding (eines Planeten aus dem Schatten), emersie.

aus'trocknen, fchw. (h.) = drogen, uitdrogen, droogmaken; (f.) = drogen, uitdrogen, opdrogen, droog worden.

aus'trommeln, fchw. (h.) = uittrommelen, bij trommelslag bekend maken; uitjouwen (door trommelen en kloppen).

aus'trompeten, fchw. (h.) = uitbazuinen, uitrompetten, rondbazuinen.

aus'tropfen, fchw. (h.) = uitdruppelen, druppelsgewijze uitgieten; (f.) = uitdruipen, uitzijpelen. **aus'tropfen**, fchw. (f.) = uitdruipen.

aus'tun, unr. (h.) = uitdoen, uittrekken; blusschen; (Geld auf Zinsen) plaatsēn; (etw., Kinder) buitenshuis doen.

aus'tunfen, fchw. (h.) = leegsoppen.

aus'tuschen, fchw. (h.) = schaduwen, afwerken met O. I. inkt.

aus'tuten, fchw. (h.) = (die Stunden) uitblazen, uittoeteren.

aus'üben, fchw. (h.) = uitoefenen, oefenen, beoefenen; plegen, begaan. **aus'übend** = praktizeerend (Arzt); uitvoerend (Gewalt).

Aus'übung, w. = uitoefening; in A. bringen = in practijk brengen.

Aus'verkauf, m. = uitverkoop, liquidatie; A. wegen Aufgabe des Geschäftes = uitverkoop wegens opheffing der zaak. **aus'verkaufen**, fchw. (h.) = uitverkoopen, liquideeren.

aus'wachsen, ft. (f.) = opgroeien, ontkiemen, uitkomen; uitgroeien, een uitwas krijgen; volwassen worden; ausgemachsen = volwassen.

Aus'wahl, w. = keus; keur, bloemlezing; eine A. treffen = een keus doen. **aus'wählen**, fchw. (h.) = uitkiezen, kiezen.

aus'walfen, fchw. (h.) = walken, vollen; afrossen, afranselen.

aus'walzen, fchw. (h.) = uitrollen, met de rol de aren leegen; uitwalsen.

Aus'wanderer, m. = landverhuizer, uitgewekene. **aus'wandern**, fchw. (f.) = uitwijken, zijn land verlaten, uittrekken. **Aus'wanderung**, w. = landverhuizing, 't uittrekken.

aus'wannen, fchw. (h.) = uitwannen.

aus'wärtig = buitenlandsch, vreemd; die auswärtigen Angelegenheiten = buitenlandsche zaken, aangelegenheden; das auswärtige Ministerium = ministerie van B. Z. **aus'wärts** = buitenwaarts, naar buiten; in het buitenland, in den vreemde; buiten (de stad); buiten(s-huis).

aus'waschen, ft. (h.) = uitwasschen, schoonmaken, uitspoelen; weg- of uitwasschen; wegspoelen, ondermijnen.

aus'wattieren, fchw. (h.) = watteeren.

aus'wechseln, fchw. (h.) = uitwisselen, wisselen; verwisselen; uitleveren.

Aus'weg, m. = uitweg, uitgang; middel, redmiddel, uitweg.

aus'wehen, fchw. (h.) = uitwaaien.

I. **aus'weichen**, fchw. (h.) = uitweeken, doorweken, week maken; (f.) = doorweeken, week worden.

II. **aus'weichen**, ft. (f.) = (einem) uitwijken voor, plaatsmaken voor; ontwijken, (einer

Sache) ontwijken, vermijden; ausweichende Antwort = ontwijkend antwoord.

Aus'weichschiene, w. = rangeerail, rangeerlijn.

aus'weiden, fchw. (h.) = ontweien, (de ingewanden) uithalen.

aus'weinen, fchw. (h.) = uitweenen, uitschreien, uithuilen.

Aus'weis, m. . . feß, . . fe = bewijs, getuigenis, uitwijzing, legitimatie; opgave, verklaring; nach A. der Gesetze = in overeenstemming met de wetten. **aus'weisen**, ft. (h.) = uitwijzen, bewijzen, aantonen, bevestigen; vordagen, einen (aus dem Lande, aus der Stadt) a. = verbannen, uitzetten; sich a. = zich rechtvaardigen, zich legitimeeren; das wird sich a. = dat zal wel blijken, de uitkomst zal het leeren.

aus'weiten, fchw. (h.) = verwijden, uitrekken, (Handschuhe) oprekken; sich a. = zich uitstrekken.

aus'wendig = uitwendig, van buiten; uit het hoofd (lernen, können).

aus'werfen, ft. (h.) = (den Anker, Regle) uitwerpen; (Feuer, Blut) uitbraken, spuwen, opgeven; (einem ein Auge) uitgooien; (das Feuer) uitgooien, uitwerpen, blusschen; (Schlechte) wegwerpen, uitwerpen; (einen Hasen) ontweien, uithalen; (einen Graben) uitbaggeren; (einen) uitwerpen, uitstooten; (einem ein Jahrgeld, eine Rente) uittrekken voor, vastzetten; toekonnen; (beim Spiele) het eerst werpen, uitgooien.

aus'wezen, fchw. (h.) = (eine Scharte) uitslijpen, uitwetten, (fig.) een fout herstellen, betaald zetten; hol slijpen.

aus'wickeln, fchw. (h.) = uitwikkelen, loswikkelen; (ein Kind) uit de windsels, uit het pak nemen, losbakeren.

aus'winden, ft. (h.) = uitwringen; afwinden; ophijchen, opwinden (met een katrol).

aus'wipeln, fchw. (h.) = (Bäume) toppen.

aus'wirken, fchw. (h.) = (ein Gemete) afwerken; uitwerken, gedaan krijgen, (einem etw.) (voor iem.) verwerven, verkrijgen, (iem. iets) verschaffen, bezorgen, bewerken; uitwerken, niet meer werken (von einer Arznei).

aus'wirren, fchw. (h.) = ontwarren, uit de war maken.

aus'wisfen, fchw. (h.) = nitwisschen, uitvegen, afvegen; (Geschriebenes) uitdoen; einem ein a. = iem. er een geven (een klap nl.).

aus'wittern, fchw. (h.) = achter iets komen, ontdekken, de lucht van iets hebben; (Mineralfien) ontbinden, oplossen.

aus'wölben, fchw. (h.) = van gewelven voorzien.

Aus'wuchs, m. . . feß, . . wuchsje = uitwas, wanstaltigheid.

aus'wühlen, fchw. (h.) = uitwoelen, ontgraven, uitgraven.

Aus'wurf, m. = uitwerping, opgeving; het uitgeworpene, het uitgespuwde, spuwsel; heffe, uitvaagsel, uitschot; eerste worp.

aus'würfen, fchw. (h.) = dobbelen om, verdobbelen; eerst werpen.

aus'würgen, fchw. (h.) = met moeite uitwerpen, uitbraken.

aus'wurzeln, fchw. (h.) = uitroeien.

aus'würzen, fchw. (h.) = uitwoeden, uitrazen; zijn woede uitlaten.

aus'zafen, fchw. (h.) = uittanden, uitsnijden, uitknippen.

aus'zahlen, fchw. (h.) = (einem etw.) betalen; (die Arbeiter) uitbetalen.

auszählen, fchw. (h.) = uittellen, bij 't getal verkoopen.

auszählen, fchw. (h.) = de tanden uitbreken; ausgezähnt haben = alle tanden hebben.

auszanteln, fchw. (h.) = uitschelden, beknorren, kapittelen, bekijven, doorhalen.

auszapfen, fchw. (h.) = uittappen, leegtappen; bij de maat verkoopen.

auszehren, fchw. (h.) = uitteren, uitputten; fisch a. = wegteren, wegwijnen. **Auszehrung**, w. = tering, longtering.

auszeichnen, fchw. (h.) = uitteekenen; teekenen, noteeren; (Waren) merken; een teeken aan iets hechten of maken; onderscheiden, doen opmerken, met onderscheiding behandelen; fisch a. = zich onderscheiden, uitblinken, uitmunten. **Auszzeichnung**, w. = merk, étiket; onderscheiding.

auszedein, fchw. (h.) = (die Vienenstöcke) ledigen.

ausziehen, ft. (h.) = (Kleider, Stiefel) uittrekken, uitdoen; (einen Zahn) trekken; (eine Pflanze, Wurzel) uittrekken, uitrusten; (einen) uitkleeden, plunderen, berooven, uitschudden; den alten Adam a. = den ouden Adam uittrekken, zich verbeteren; (ein Buch) uittreksel maken van of uit; (Kräuter) uittrekken, afrekken; (einen Tisch) uittrekken, uitschuiven; (die Wäpfe, einen Fahnen) uittrekken, uitrusten; (Farben) doen verbleeken, verkleuren; (f.) = uittrekken, vertrekken, verhuizen; heimlich a. = met stille trom aftrekken; fisch a. = zich uitkleeden. **Auszzieh Tisch**, m. = uitschuiftafel, uittreksel.

ausziehen, fchw. (h.) = (de haartjes) één voor één uittrekken.

ausziffern, fchw. (h.) = uitoeffenen.

auszimmern, fchw. (h.) = betimmeren, beplancken, beschoeien.

auszinnen, fchw. (h.) = vertinnen.

auszirkeln, fchw. (h.) = afpassen, met den passer afmeten; (alles) precies afmeten.

auszissen, fchw. (h.) = uitsissen, uitjouwen, uitsluiten.

Auszug, m. = uittocht, aftocht, het wegtrekken, verlaten; uitwijking, landverhuizing; verhuizing; uittrekselblad (eines Buches); lade; uittreksel (aus einem Buche); afreksel, extract.

Auszugsfest, f. = feest van den uittocht (uit Egypte), het joodsche Paaschfeest. **auszugweise** = als uittreksel, bij wijze van uittreksel, in 't kort.

auszapfen, fchw. (h.) = (Federn, Haare) uitplukken, uittrekken; uitpluizen.

auteln, fchw. (h.) = in een auto(mobil) rijden.

Authentizität, w. = authenticiteit, echtheid, geloofwaardigheid. **authentisch** = authentiek; echt.

Autler, m. -s, -n = automobilist.

Autobiograph, m. = autobiograaf, zelflevensbeschrijver. **Autobiographie**, w. = autobiographie. **autobiographisch** = autobiographisch.

Autochthone, m. -n, -n = autochtoon; oorspronkelijk in woner.

Autodafé, f. -s, -s = autodafé; plechtige ketterdood.

Autodidakt, m. -en, -en = autodidakt; die zich zelf onderricht (heeft). **autodidaktisch** = autodidaktisch.

autodynamisch = autodynamisch; zelfwerkend.

Autograph, m. u. f. -en u. -s, -en u. -e = autograaf, eigenhandig schrift. **autogra: phisch** = autographisch.

Autokrat, m. -en, -en = autokraat, onbeperkt heerscher. **Autokratie**, w. - (e)n = autokratie. **autokratisch** = autokratisch.

Automat, m. -en, -en = automaat. **automa: tisch** = automatisch.

Automobil, f. - (e)s, -e; **Automobile**, w. - , -n = automobiel.

autonom = autonoom; zelfstandig. **Autonomie**, w. - , - (e)n = autonomie.

Autopsie, w. - , - (e)n = autopsie; zelfbeschouwing; schouwing.

Autor, m. -s, -s'eren = auteur, schrijver.

Autorisation, w. - , -en = autorizatie, machtiging. **autoriseren**, fchw. (h.) = autorizeeren. **Autorität**, w. - , -en = autoriteit, overheid, gezag. **Autorität**, w. - = auteurschap.

auweh! = au! owee!

Auxiliartruppen, Pl. = hulptroepen.

Aval, m. - (e)s, -s = aval; wisselborg. **avali: ren**, fchw. (h.) = avaleeren, een wissel medeonderteekenen als borg; verslinden.

Avance (spr.: *avance*), w. - , -en = avance; voorkomendheid; winst, voordeel; voorschot.

Avancement (spr.: *avancement*), f. -s, -s = avancement, bevordering. **avanceren**, fchw. (f.) = avanceeren, bevorderd worden. **Avantage** (spr.: *avantage*), w. - , -n = avantage, voordeel.

Avantageur, m. -s, -e u. -s = aspirant-officier.

Avantgarde (spr.: *avd...*), w. - , -n = avantgarde, voorhoede.

Ave Maria, (f.) - (s), - (s) = Ave Maria.

Avantijscher Hügel, m. = Aventijsche heuvel.

Avonture, w. - , -n = avontuur.

Avers, m. - (e)s, -e = avers; voor- of beeldzijde van een munt.

Aversie, w. - , -en = aversie, afkeer.

Aversionalquantum, f., -summe, w. = rondesom, som ineens = **Aversum**, f. - (s), -s. **avertien**, fchw. (h.) = verwittigen.

Advies, m. - (e)s, -e = advies, bericht, aankondiging. **adviseren**, fchw. (h.) = adviseeren, berichten, melden.

Advijst, m. - (s), -s = adviesjacht.

Adviesbrief, m. = adviesbrief.

Axe = Achse.

Axinet, m. - (e)s = axinet, bijlsteen.

Axiom, f. - (e)s, -e = axioma; grondstelling.

Axt, w. - , **Axte** = (grootte) bijl; die A. an den Baum legen = de hand aan het werk slaan. **Axtchen**, f. -s, -s = bijltje. **Axt'heft**, f., -helm, m., -stiel, m. = bijlsteel.

Azalie, w. - , -n = azalia, azalea.

Azimut, m. -s = azimuth, toppuntshoek, middaghoek.

Azoren, Pl. = Azoren (eil.).

Azot, f. - (e)s = azoot, stikstof. **azotisch** = azotisch, stikstofhoudend.

Azote, m. -n, -n = Azteek (Amerik. volksstam).

Azur, m. -s = azuur, lazuur; hemelsblauw. **azurblau** = azuurblauw. **azurn** = azuren.

Azymum, f. = ongezuurd brood. **Azymit**, m. -en, -en = Azymiet, Christen, die bij het Avondmaal ongezuurd brood gebruikt.

B.

B, f. = B; (Mus.) *B-mol* = b mol, molteeken. *B-quadrat* = herstellingsteeken.
B. A. (Bantafie *od.* Bantaffignate) = bank-aandeel.
Baal, m. -*s* = Baäl.
Baals'diener, -*pfaffe*, -*priester*, m. = Baäls'dienaar, -priester. **Baals'dienst**, m. = Baälsdienst.
Ba'ba, w. -; in die *B.* *gehen* = naar bedje gaan; *B. machen* = gaan slapen.
ba'beln, *schw.* (h.) = babbelen, snappen.
Ba'bel, f. = Babel; *das neue B.* = het nieuwe Babel (Parijs); *Turmbau zu B.* = toren van Babel; *verwarring*.
Babi'ne, w. -, -*en* = babine; Russisch bruin kattenvel.
Babi'le, w. -, -*n* = babilie; speelgoed, beuzelarij.
Babu'sche, w. -, -*n* = baboesje; Turksche pantoffel.
Ba'by (spr.: *beebi*), f. -(*s*), -*s* u. *Babies* = baby, klein kind.
Ba'bylon, f. = Babylonie, Babel. **Babyl'o'nien**, f. = Babylonie. **Babyl'o'nier**, m. -*s*, - = Babylonier. **babyl'o'nisch** = Babylonisch; *babyloniſche Gefangenſchaft* = Babylonische ballingschap.
Baccalaureat', f. -(*s*) = baccalaureaat (een academische graad). **Baccalan'reus**, m. -, -*rei* = baccalaureus.
Bacchanal', f. -(*s*), -*e* u. -*ien* = bacchanaal, weelderig feest, drinkgelag. **Bacchant'**, m. -*en*, -*en* = bacchant, Bacchusvereerder. **Bacchant'isch** = bacchantisch. **Bac'chus**, m. = Bacchus.
Bach, m. -(*s*), *Bäche* = beek. **Bach'amief**, w. = watermerel, duikmerel.
Bach'e, w. -, -*n* = wilde zeug. **Bach'er**, m. -*s*, - = wild zwijn (van meer dan 2 jaar).
Bä'chſchen, f. -*s*, - = beekje. **Bach'fahrt**, w. = holle weg, kloof, ravijn (door het afstroomend water ontstaan). **Bach'holunder**, m. = vlier. **Bach'lein**, f. -(*s*), -*e* = beekje.
Bach'minze, w. = watermunt. **Bach'ſtelze**, w. = kwikstaartje. **Bach'vogel**, m. = Bach'amief. **Bach'weide**, w. = beekwilg.
Bach, w. -, -*en*; f. -(*s*), -*e* = etensbak; bak, voorverdek, voorkasteel.
bach = achterruit, achterwaarts.
Bach'apfel, m.; -*birne*, w. = stoofappel, gestoofde a.; ... peer.
Bach'bord, f. -(*s*), -*e* = bakbord.
Bac'ke, w. -, -*n*; **Bac'ken**, m. -*s*, - = kaak, wang, koon, kinnebak; bil (eines Pferdes); twee gelijke stukken (an der Drehbank); bek, klauw, grijper (an Schneisangen, Schraubenschliffeln u. ä.); die *Baden* voll nehmen = overdrijven; die *Baden* aufblasen = snoeven.
bach'ken, ft. (*bächt, bächt* [bacht, bacht]; *hachte* [baf, konj. büſe]; *gebaden*) (h.) = bakken; klevan; (*ſiſche*) bakken, braden; *alt gebadenes Brot* = oudbakken brood.
Bac'kenbart, m. = bakkebaard. **Bac'kenbein**, f. = wangbeen. **Bac'kendrüſe**, w. = kinnebaksklier. **Bac'kengrüſchen**, f. = kuiltje in de wang. **Bac'kennohen**, f. = wangbeen,

oogbeen. **Bac'kenmuſſel**, m. = kaakspier, kinnebakspier, trompetterspier. **Bac'kenrie-men**, m. = staartriem (an Pferdegeſchirr). **Bac'kenſtreich**, m. = kaakslag, klap in het gezicht. **Bac'kentafche**, w. = wangzak. **Bac'kenzahn**, m. = kies, baktand.
Bac'ker, m. -*s*, - = bakker. **Bac'kerbursche**, m. = bakkersjongen, bakkersleerling. **Bac'kerrei**, w. -, -*en* = bakkerij.
Bac'kergeſelle, m.; -*junge*, m.; -*meiſter*, m.; -*muſt*, w. = bakkers[knecht; -]jongen (*of*: knecht); -*baas* (*of*: meester bakker); -*gilde*.
Bac'kiſch, m. = gebakken viſch, bakviſch; jong meisje, bakviſchje. **Bac'geld** = bakgeld, bakloon. **Bac'haus**, f. = bakkerij. **Bac'mulde**, w. = baktrog. **Bac'obſt**, f. = gedroogd fruit, fruit om te drogen. **Bac'ofen**, m. = bakkersoven, bakoven. **Bac'ofanne**, w. = braadpan. **Bac'ſchauſel**, w.; -*ſchieber*, m.; -*ſchieker*, m. = bakkers-, ovenschop. **Bac'ſchüffel**, w. = bakkersben.
Bac's'gäſten, Pl. = baksgasten. **Bac's'geſelle**, **Bac's'maat**, m. = baksgast, baksmaat.
Bac'ſtein, m. = tegel, gebakken ſteen, baksteen. **Bac'ſtube**, w. = bakkerij. **Bac'trog**, m. = baktrog. **Bac'wanne**, w. = trog. **Bac'ware**, w. = bakkerswaar. **Bac'werk**, f. = bakwerk, gebak, banket.
Bac'zahn, m. = Badenzahn.
Bad, f. -*es*, *Bäder* = bad, badplaats; *das Kind mit dem B. auſſchütten* = het goede met het kwade wegdoen, overboord werpen; *einem ein B. (an, zu) richten* = iem. iets onaangenaams bezorgen; *das B. auſtragen, beſuchen* = iets bezuren; *im Bade ſein* = op een badplaats zijn; *ins Bad reiſen* = de baden gaan gebruiken.
Bad'e'antalt, w.; -*anzug*, m.; -*arzt*, m. = bad||inrichting; -*costuum*; -*dokter*.
Bad'e'diener, m.; -*frau*, w.; -*gaſt*, m. = bad||knecht; -*vrouw*; -*gast*.
Bad'e'hofe, w.; -*kappe*, w. = bad||broek (*of*: zwembroek); -*muts*.
Bad'efur, w. = badkuur, *eine B. brauchen* = de baden gebruiken.
Bad'e'liſte, w.; -*mantel*, m.; -*meiſter*, m. = bad||lijst (d. i. lijst van de badgasten); -*mantel*; -*meester* (*of*: -*baas*).
Bad'emulde, w. = Badewanne. **ba'den**, *ſchw.* (h.) = baden; *einen b. = iem. in 't bad doen*; *ſich b.* = een bad gebruiken, zich baden; *falt, warm b.* = een koud, een warm bad nemen; *ſich in Tränen b.* = in tranen baden *of* wegsmelten.
Bad'en, f. = Baden. **Bad'en'ſer**, m. -*s*, - = Bader, Badener.
Bad'e'ordnung, w.; -*ort*, m.; -*platz*, m. = bad||reglement; -*plaats*; -*gelegenheid* (d. i. plaats om te baden, bad).
Bad'er, m. -*s*, - = badstooftouder, dorpsbarbier, chirurgijn, heelmeeſter. **Bad'erei**, w. -, -*en* = badinrichting; baden. **Bad'e'reiſe**, w. = badreis. **Bad'ergeſell**, m. = barbiersknecht.
Bad'e'ſchiff, f.; -*ſchwamm*, m. = bad||ſchip; -*spons*.

Badestelle, w. = Badeplatz.
Badestube, w.; **wanne**, w. = bad||kamer; -kuip.
badwarm = badwarm.
Badelwasser, f.; **zeit**, w.; **zelle**, w.; **zug**, f. = bad||water; -tijd (*of*: -seizoen); -kamer(tje); -goed.
Badian', m. -(e)s, -e; **Badiane**, w. -, -n = steranijs.
Badisch = Badensch; das **Badische** = het land van Baden.
bad! = paf! er ist ganz b. = verbouwereerd.
Badfchen = Besschen.
Badage, w. -, -n = bagage. **Badagefarren**, **wagen**, m. = bagage-, goederen-wagen.
Badatelle, w. -, -n = bagatel, kleinigheid.
Badatellflage, **Badatellfahne**, w. = kleine rechtszaak. **badatellmäßig** = geringschat-tend, uit de hoogte: einen b. behandeln.
Badger, m. -s, - = **Badgermaschine**, w. = baggermolen, baggermaschine. **badgeren**, f. (h.) = baggeren.
Badno (spr.: *ban-jo*) f. --(s) --s = bagno. **bah!** = ba!
bahen, f. (h.) = pappen, betten, stoven, met warme omslagen behandelen. **Bahmittel**, f. = pap-, betmiddel.
Bahn, w. -, -en = baan, weg, pad; loop-baan (eines Planeten); kampplaats, krijt; spoorweg, spoor; glijbaan, ijsbaan; baan, breedte (eines Kleides); vlak (eines Amboßes); zool (eines Hobels); B. brechen = baan breken, weg banen; sich B. brechen = zich een weg banen, doorbreken; auf die B. bringen = te berde brengen, op het tapijt br.; auf der rechten B. sein = op het rechte pad zijn; er ist nicht auf der richtigen B. = hij raadt het niet, hij komt er niet; reine B. machen = schoon schip maken. **Bahnarbeiter**, m. = lijnopsichter. **Bahnbrecher**, m. = baanbreker, pionier. **Bahnbrücke**, w. = viaduct. **Bahn-damm**, f. (h.) = (einen Weg) maken, banen, openen. **Bahnveger**, m. = baanveger. **Bahn-gelände**, f. = spoorwag. **Bahnhaus**, f. = baanwachtershuisje. **Bahnhof**, m. = station. **Bahn-hofs-bahnhof**, m. = stationschef. **Bahnkreuzung**, w. = kruising, kruispunt. **Bahnlinie**, w. = spoorlijn. **Bahnlos** = on-gebaand. **Bahnsteig**, m. -(e)s, -e = perron. **Bahnstrecke**, w., **Bahnstück**, f. = sectie, traject. **Bahnwärter**, m. = baanwachter. **Bahnzug**, m. = trein, spoor-trein.
Bahre, w. -, -n = baar, draagbaar, berrie.
Bahrrecht, f. = baarrecht. **Bahrstuch**, f. = baarkleed, lijklaken.
Bähung, w. = bähren u. Bähmittel.
Bai, w. -, -en = baai, zeeboezem, inham, bocht.
Baikalgebirge, f. = Baikalgberge. **Bai-kalsee**, m. = Baikalmeer.
Baisalz, f. -es = grof zout, baaizout.
Baiser (spr.: *béze*) f. -s, -s = kus; (hjn gebak) baisier, meringe.
Baïsse (spr.: *basse*) w. - = baisse; auf die B. besultieren = à la baisse speculeeren.
Baïssier (spr.: *bessier*) m. -s, -s = baissier, wie à la baisse speculeert.
Bajabere, w. -, -n = bajadère, Indische danseres.
Bajaszo, m. - (s), -s = paljas, hansworst.
Bajonett, f. -(e)s, -e = bajonet. **Bajonettscherm**, f. = bajonetschermen.

Bakchos, **Bakchos** = Bacchus.
Bak, w. -, -n = baak, boei, ankerboei, ton; bakenstok, jalon.
Bakel, m. -s, - = stok (des Schulmeisters).
Bakgeld, f. = baakgeld, bakengeld, tonne-geld. **Bakmeister**, m. = bakenmeester.
Baktonne, w. = ton, boei.
Bakterie, w. -, -n = bacterie.
Balancier' (spr.: *balancier*) m. -s, -s = balans (an Maschinen). **balancierren**, f. (h.) = balanceren. **Balancierstange**, w. = balancerstok.
Balane, w. -, -n = zeeëikel, zeepok.
Barbier' = Barbier.
Bald = gauw, spoedig, weldra, binnen kort; gauw, gemakkelijk, licht; bijna, haast; mög-lichtst b. = zo b. als (wie) möglich = zoo spoedig mogelijk; b. darauf = kort daarop; das ist b. gesagt = dat is gemakkelijk (gauw) gezegd; ich hätte es b. getan = ik had het haast gedaan; ich hätte b. was gesagt = ik had haast wat gezegd; b... b. = nu eens... dan weer.
Baldachin, m. -(e)s, -e = baldakijn, draag-hemel, katafalk.
Balde, w.; in B. = binnen kort. **baldig** = spoedig; baldige Besserung = spoedige beterschap; auf baldiges Wiedersehen = tot straks, tot ziens. **baldigst** = ten spoedigste, zoo spoedig mogelijk. **Baldmöglichst** = mogelijkst bald.
Baldrian, m. -(e)s = valeriana.
Baldwin, m. = Boudewijn.
Balearen, **Balearenische Inseln**, Pl. = Balearen.
Balg, m. -(e)s, **Bälge** = balg, huid, bast, peul (von Erbsen); ledepop; blaasbalg; kleine schau-vuit, kwajongen, snaak, schalk, bengel; er ändert den Balg und behält den Schaß = verliest wel zijn haren, maar niet zijn streken. **Balgen sich**, f. (h.) = vechten, plukharen, stoeien, bakkeleien.
Balgarm, m. = arm van den blaasbalg.
Balgenschwengel, m. = zwengel van den blaasbalg. **Balgentreter**, m. = orgeltrapper.
Balger, m. -s, - = vechtersbaas, voor-vechter, ruziemaker. **Balgerri**, w. -, -en = vechtpartij, kloppartij.
Balgste = Balfste.
Balgstein, f. -s, - = balkje. **Balgen**, m. -s, - = balk, rib; balans; das Wasser hat feine B. = de golven zijn niet te vertrouwen; einen Splinter im Auge des Nachsten sehen und nicht den B. im eigenen = een splinter in het oog van zijn naaste zien en niet den balk in zijn eigen oog.
Balgband, f.; **decke**, w. = balk||band (*of*: -sleutel); -zolder.
Balgenkeller, m. = kelder met balken.
Balgkopf, m.; **lage**, w.; **schleuse**, w. = balk||kop; -laag; -sluis.
Balgenträger, m. = stutbalk, draagbalk.
Balgenwagen, w. = unster, weegbaak.
Balgenweite, w.; **werk**, f. = balk||wijdte; -werk.
Balkon, m. -(e)s, -s u. -e = balkon.
Balkonfenster, f.; **zimmer**, f. r. = balkon-ruim, -kamer enz.
Ball, m. -(e)s, **Bälle** = bal, kaatsbal, kogel, bol; bal (danspartij); B. spielen = met den bal spelen, ballen. **Ballade**, w. -, -n = ballade. **Ballaanzug**, m. = balkkostuum, bal-toilet.

Bal'last, m. —(e)s, —e = ballast; B. einnehmen, ausladen = ballast innemen, lossen.
Bal'lastschiff, f. = ballastschuit.
Bal'l'chen, f. —s, — = ballejke, bolletje; pakje, stukje.
Ballei', w. —, —en = baljuwschap, kommandeurschap (van een orde).
Ball'eisen, f. = staalfijzer.
Bal'len, schw. (h.) = tot een bal maken, ballen; die Faust b. = de vuist ballen; der Schuue ballt sich = de sneeuw pakt. **Bal'len**, m. —s, — = pak, baal (Wolle, Papier); bal (der Hand); knop (eines Degens); handvat (eines Hobels).
Bal'lenbinder, m. = verpakker, emballleur.
Bal'lenfäden, w.; **stov**, m.; **waren**, Pl. = pak|touw; —stok; —goederen.
Bal'lenweife = bij balen.
Bal'lenzinn, f. = tin in rollen.
Ballett', f. —(e)s, —e = ballet.
Ballett'dichter, m. = balletdichter, choreograaf. **Ballett'meister**, **tanzer**, m. zc. = balletmeester, —danser enz. **Bal'fest**, f. = groot bal. **ball'förmig** = bal (bol)vormig. **Bal'gast**, m. = gast, genoodigde (op een bal). **Bal'ghaus**, f. = kaatsbaan; danshuis, danszaal.
ballhornstie'ren, schw. (h.) = verknoeien door zoogenaamd verbeteren.
Ball'iste, w. —, —n = ballista, (slinger- of werptuig). **Ball'istik**, w. — = ballistiek (leer van de banen van weggeslingerde lichamen).
Bal'felle, w. = palet, kaatsplankje. **Bal'fleid**, f. = balkleed. **ball'mäßig** gefleidet = in balkkostuum. **Bal'meister**, m. = kaatsmeester; balletmeester.
Ballon, m. —s, —s = ballon.
Bal'lot, f. —s, —s = baal, pak. **Bal'lota'ge**, w. —, —n = ballottage. **ballottie'ren**, schw. (h.) = ballotteren.
Bal'faat, m. = balzaal. **Bal'fchlegel**, m. = palet, kaatsplankje. **Bal'fpiel**, f. = balspel, kaatsspel. **Bal'lolette**, w. = baltoilet.
Bal'fam, m. —(e)s, —e = balsem, geur.
Bal'famapfel, m. = wonderappel.
Bal'fam|baum, m.; **dust**, m.; **holz**, f. zc. = balsem|boom; —geur; —hout enz.
Bal'famie'ren, schw. (h.) = balsemen, zalven.
Bal'fam'ne, w. —, —n = balsemijn. **bal'fam'isch** = welriekend, balsemiak.
Bal'fam|kraut, f.; **öl**, f.; **pappel**, w. = balsem|kruid; —olie; —populier (of: tacamaca-boom).
Bal'thasar, m. = Balthazar.
bal'tisch = Baltisch, das Baltische Meer = de Baltische zee.
Balustrade, w. —, —n = balustrade.
Balz, w. —; m. —es = paring (der Auerhühner). **balzen**, schw. (h.) = ritsig zijn, paren.
Bamboccia'de (spr. . . baltjade), w. —, —n = caricatuur, bambocciade; draad- of ledpop.
Bam'bus, m. — u. . . bufses, — u. . . buffe = bamboe. **Bam'busrohr**, f. = bamboes, bamboesriet. **Bam'buszucker**, m. = bamboesuiker, rietsuiker.
Bam'nel, w. —, —n = hanger (an Ohrringen Ohrketten u. ä.). **B.** m. —s = vrees, bangigheid. **Bammeln**, schw. (h.) = bungelen, bengelen.
Bam's, m. —es, —e = zadelkussen, gevuld zadel. **bam'sen**, schw. (h.) = uitkloppen, uitstossen; (leer) touwen.
Ban, m. —(e)s, —e = (Hong.) ban, banus, landvoogd.
banal = banaal, alledaagsch, onbetekenend.

Bana'ne, w. —, —n = banaan. **Bana'nenbaum**, m. = banaan(boom).
Bana't, f. —(e)s, —e = banaat, gebied van een banus.
Banaufentum, f. = 't beunhazendom.
Banaufic', w. —, —(e)n = banausie, (werk-mansachtige beoefening van een kunst of wetenschap), beunhazerij. **banau'fisch** = banausisch, onedel, laag, gewoon.
Banco, Banco, f. —s = banco, bankgeld.
Band, m. —(e)s, Bände = band, (boek)deel; band (eines Buches).
Band, f. —(e)s, Bänder = lint, band (an Kleidern, Häutern, Rädern); koord; verband.
Band, f. —(e)s, —e = band, knoop, kluis, boei; die Bande der Freundschaft, des Blutes = de banden der vriendschap, des bloeds; in Bande schlagen = in boeien slaan; aus Band und B. kommen = uitgelaten, buitensporig worden, uit den band springen.
Band'acht, m. = onyxagaat. **Band'ader**, w. = pees.
Banda'ge (spr.: . . aazje) w. —, —n = verband, bandage. **Banda'genmacher**, m.; **Band'agist**, m. —en, —en = verbandmaker, breuk-bandenmaker, bandagist. **band'ähulich** = band- of lintvormig. **Band'atabaster**, m. = gestreept albast. **band'artig** = bandvormig; bandachtig, vezelig, dradig. **Band'gen**, f. —s, — = bandje, lintje; (boek)deeltje.
Ban'de, w. —, —n = bende, troep; band (am Billard); strook.
Band'eisen, f. = bandijzer.
Bändel = Bendel.
Bandelier', f. —(e)s, —e = bandelier, schouderriem, koppel.
ban'dereich = veel (boek)deelen bevattende, rijk aan banden.
Ban'derfram, m. = lintenrommel; lindhanel.
Ban'derframer, m. = lindhanelaar.
Bändern, schw. (h.) = (Wachs, einen Stoff) tot banden, reepen, strooken maken. **Band'fabrik**, w. = lintfabriek. **Band'fisch**, m. = lintvisch. **band'förmig** = band-, lintvormig. **Band'handel**, m. = band-, lindhanel. **Band'händler**, m. = lintkoopman. **Band'holz**, f. = band of hoepel hout.
ban'digen, schw. (h.) = (ein wildes Tier) temmen, gedwee maken; (feine Leidenschaften) beteugelen, betoemen, bedwingen, overwinnen.
Ban'diger, m. —s, — = temmer.
bandie'ren, schw. (h.) = op den band spelen.
Bandit, m. —en, —en = bandiet, straatroover.
Band'macher, m. = band-, lintmaker. **Band'marmor**, m. = gestreept marmel. **Band'nagel**, m. = houten pen, bout. **Band'reif**, m. = hoepel. **Band'rose**, w. = roos van lint, rozet. **Band'schleife**, w. = strik. **Band'stein**, m. = gestreepte steen. **Band'streif**, m. = strook, reep van lint. **Band'stück**, f. = bindstuk. **Band'stuhl**, m. = getouw van een lintwever. **Band'tresse**, w. = galon, tres.
Band'tware, w.; **weber**, m.; **wirfer**, m.; **wurm**, m. = lint|waar; —wever; —werker; —worm.
bang, bange (bänger, bängst) = bang, angstig, ongerust; beangstigend, verontrustend; vor einem b. sein = bang voor iem. zijn, iem. vreezen; einem od. einen b. machen = iem. bang maken; b. machen gilt nicht = ik laat me niet bang maken; ich bin b. od. mir ist b. = ik ben bang; es ist mir angst und b. = ik ben erg bang; es ist mir b. um ihn = ik

ben bang voor hem, ongerust om hem; in banger Erwartung = in bange verwachting; bange Sehnsucht = angstig verlangen. **ban'gen**, *schw. (h.)*: es bangt mtr = ik ben bang. **ban'gigheit**, *w.* -, --en = bangheid, angst. **bang'sich** = bangachtig, vreesachtig, angstig; verontrustend, hachelijk. [**bang'sam** = angstig, bang.]

I. **Bank**, *w.* -, Bänke = bank, zitbank, zandbank; vor leeren Bänken spielen = voor stoelen en banken spelen; durch die B. = door de bank, over 't algemeen, in den regel; auf die lange B. schießen = op de lange baan schuiven; geistliche, weltliche B. = geestelijke, wereldlijke orde.

II. **Bank**, *w.* -, --en = (geld)bank; die Londoner B. = de bank van Londen; B. halten = de bank houden; Geld in die B. legen = geld op de bank plaatsen; die B. sprengen = de bank laten springen.

Bank'lagio, *f.*; **bank'lik**, *w.*; **bank'weisung** (*od.*: **bank'billet**, *f.*), *w.*; **bank'bruch** = bank'lagio; --aandeel; --biljet; --breuk.

bank'brüchig = onmachtig om te betalen, insolvent. **Bank'hen**, *f.* --s, -- = bankje. **Bank'eisen**, *f.* = klem, baak.

Bank'festgefang, *m.* = kermisdeun, straatdeun. **Bank'festfänger**, *m.* = straat-, liedjes-, volkszanger.

bank'(e)rott' = bankroet, insolvent, failliet; b. werden = bankroet gaan. **Bank'(e)rott'**, *m.* --(e)s, --e = bankroet, faillissement; B. machen = **bank'(e)rottie'ren**, *schw. (h.)* = bankroet slaan, gaan. **Bank'(e)rottie'rer**, *m.* = bankroetier.

Bank'fert, *m.* --s, --e = bastaard, natuurlijk kind.

Bank'fett', *f.* --(e)s, --e = banket, feestgelag, festijn. **Bank'fete**, *w.* = banket, verhoogd voetpad. **Bank'fettie'ren**, *schw. (h.)* = banketteeren.

Bank'halter, *m.* --s, -- = bankhouder, bankier. **Bank'haut**, *f.* = bank. **Bank'herr**, *m.* = bankeigenaar. **Bank'hobel**, *m.* = bankschaaf. **Bank'ier** (*spr.*: **bank'jee**), *m.* --s, --s = bankier. **Bank'messer**, *f.* = bankmes, vleeschmes, kaasmes, hakmes.

Bank'note, *w.*; **bank'ordnung**, *w.*; **bank'schein**, *m.* = bank'noot (*of.*: --biljet); --reglement; --noot (*of.*: --biljet).

Bank'weisen, *f.*; **bank'zettel**, *m.* = bank'wezen; --bewijs (*of.*: --noot, --biljet).

Bann, *m.* = ban (vooral: kerkban), verbanning; betoovering, toovermacht; rechtsgebied, rechtsban, jurisdictie.

Bann'bruch, *m.*; **ban'brief**, *m.* (*od.*: **ban'bulle**, *w.*) = ban'breuk; --brief (*of.*: excommunicatiebul).

ban'nen, *schw. (h.)* = bannen, verbannen, uitwijzen; uitbannen, excommunicëren; (böse Geister) bannen, bezweren; (Geister) oproepen; betooveren, boeien, binden.

ban'ner, *f.* --s, -- = banier, vaandel, veldtoeken. **ban'nerherr**, *m.* = baanderheer, baanrots. **ban'nerträger**, *m.* = banierdrager.

Bann'stuch, *m.* = banvloek. **Bann'mette**, *w.* = rechtsgebied, jurisdictie. **Bann'straß**, *m.* = banbliksem.

Banquet' = **Bank'fett**. **Banquier'** *zc.* = **Bank'ier** *zc.*

ban'fe, *w.* -, --n = (Noordd.) schuur. **ban'sen**, *schw. (h.)* = binnenbrengen, opstapelen (die Garben).

ban'nus, *m.* = **Ban**.

Baptis'mus, *m.* -- = baptismus, doop. **Baptist'**, *m.* --en, --en = baptist, wederdooper. **Baptiste'rium**, *f.* --(s), --rien = doophuis, doopkapel.

bar = naakt; zuiver, klinkklaar:barer Unfinn; baar, kontant: bares Geld; b. bezahlen = contant betalen; den Betrag b. einlösen = het bedrag in specie overmaken; etw. für bare Münze nehmen = iets voor goede munt aannemen; aller Ehre(n) b. = van alle eer ontbloot. [**Bar**, *f.* --(e)s, --e = lied.]

Bar, *w.* -, --s = bar, tapperij. **Bar**, *m.* --en, --en = beer (dier en sterrebeeld); schuld; ram, stormblok, heiblok; einen Bären anbinden = een beer (schuld) maken; einem einen Bären aufsitzen = iem. wat op de mouw spelden.

Barack'e, *w.* -, --n = barak. **Baratt'**, *m.* -- = warenruiling, warenomzetting, barat. **Baratterie'**, *w.* = beschadiging of vervalsching v. d. waren door schipper of equipage. **barattie'ren**, *schw. (h.)* = baratteeren, ruilhandel drijven.

Barba'dos, *f.* = Barbados. **Barbar**, *m.* --s *zc.* --en, --en = barbaar; onmensch. **Barbarei'**, *w.* --, --en = barbaarsheid, wreedheid, ruwheid; --Barbarije.

Barbares'ke, *m.* --n, --n = inwoner van de Barbariische staten, Barbaesk. **Barbares'tenstaaten**, *Pl.* = Barbarije.

barba'risch = barbaarsch, wreed, wreedaardig, ruw. **Barbaris'mus**, *m.* --, --men = barbarisme, fout tegen het taaleigen.

Bar'b'hen, *f.* = Barbara, Barbertje. **Bar'be**, *w.* -, --n = barbeel, baardvisch.

bar'beißig = kribbig, kregel, kijfachtig, nijdig. **Bar'bier**, *m.* --(e)s, --e = barbier, kapper. **Bar'bier'becken**, *f.* = scheerbeekken. **barbie'ren**, *schw. (h.)* = barbieren, scheren; einen über den Löffel b. = iem. beetnemen.

Bar'bier'gehülfe (*od.*: **gefelle**), *m.*; **stube**, *w.* = barbiers- of kappers[bediende]-winkel. **Bar'biers'zeug**, *f.* = scheergerei, -gereedschap.

Barcelo'nier, *m.* = Barceloniër. **barcelo'nisch** = Barcelonisch.

Bar'gent', *m.* --(e)s, --e = bombazijn. **Bar'gent'weber**, *m.* = bombazijnwever.

bar'danz! = pardoes! plof! **Bar'de**, *m.* --n, --n = bard(e). [**Bar'di(et)'**, *f.* --(e)s, --e = bardenlied, krijgslied.]

Bar'e'ge (*spr.*: **bar'eezje**), *m.* --(s), --(s); **Bar'e'ge**, *w.* = barège.

bar'enartig = beerachtig. **Bar'enbeißer**, *m.* --s, -- = bulldog, bullebijter; (fig.) beer, nijdigaard.

Bar'en'fang, *m.*; **bar'führer**, *m.*; **bar'grube**, *w.* = beren[jacht]; --leider; --kuil.

bar'enhaft = beerachtig. **Bar'enhaut**, *w.* = berenhuid; auf der B. liegen = den luiaard uithangen.

Bar'en'häuter, *m.* --s, -- = luiaard, leeglooper. **Bar'en'heke**, *w.*, **Bar'en'jagd**, *w.* = berenjacht. **Bar'en'kranz**, *m.* *od.* *m.* = berenklaauw (acanthus). **bar'enmäßig** = lomp als een beer; bar'enmäßiger Hunger = honger als een wolf.

Bären'mühe, *w.*; **bar'tage**, *w.*; **bar'zwinger**, *m.* = bere[muts]; --klaauw (*of.*: --poot); --hok. **Bar'ett'**, *f.* --(e)s, --e = baret.

bar'füß = barrevoets. **Bar'füßer**, *m.* --s, --; **Bar'füßermönch**, *m.* --e's, --e = barrevoeter, Franciscaner monnik. **bar'füßig** = met bloote voeten. **Bar'füßle**, *f.* = blootvoetje.

barhaupt, **barhauptig** = blootshoofds.
Bariton, m. = Baryton.
Bark, w. -, --en = bark. **Barbaro'le**, w. -, --n = barcarolle, gondellied. **Barrafte**, w. -, --n = barkas.
Barraf, m. = koop à contant.
Barfe, w. -, --n = bootje, schuit.
Bar'lapp, m. -(e)s = wolfsklauw, gordelkruid, slangenmos. **Bar'lauch**, m. = wilde knoflook.
Bar'me, w. - = gist.
barmher'zig = barmhartig, liefdadig, medelijdend; barmherzige Brüder, Schwestern = liefdebroeders, -zusters. **Barmher'zigheit**, m. = barmhartigheid, liefdadigheid.
[Barn, m. -(e)s, -e = krib.]
baro'f = barok, wonderlijk, grillig.
Barome'ter, m. u. f. -s, - = barometer.
Baron, m. -(e)s, -e = baron. **Baronefse**, u. **Baronin**, w. = barones. **Baronet**, m. -s, -s = baronet. **Baronie'**, w. -, -(e)n = baronie.
Baro'flop, f. -(e)s, -e = baroscoop, weerglas.
Bar'pfeife, w. = brompijp (einer Orgel).
Bar're, w. -, --n = baar, staaf; balie, rechtbank.
Bar'ren, m. -s, - = sluitboom, boom, slagboom, kam (einer Blafine); brug (zum Turnen).
Bar'rie (spr.: *barrière*), w. -, --n = barrière; slagboom. **Barrafade**, w. -, --n = barricade. **barrafadie'ren**, fchw. (h.) = barricadeeren.
Barfch, m. -es, -e u. Bärfche = baars.
barfch = barsch, norsch, ruw; einen b. anfahren = iem. toesnauwen.
Bar'fchaft, w. -, --en = contant geld, gereed geld. **Bar'fendung**, w. = zending in geld.
Bart, m. -es, Bärte = baard (in alle bet.); einen um den B. gehen = om iem. heen draaien, hem afklooven; fch um des Raifers B. zanken = om 's keizers baard twisten.
Bar'beden, f. = scheerbekken. **Bart'hen**, f. = baardje.
Bar'te, w. -, --n = walvischbaard; breede bijl.
bar'teln, fchw. (h.) = (het laken) voor de eerste maal scheren.
Bar'täden, Pl. = baarddraden, baardvezels (der Fische). **Bar'tfifch**, m. = baardvisch.
Bar'tflechte, w. = baardvlecht, -schurft.
Bar'thel, m. = Bartel, Bart, Bartholomeus; zie ook Mof. **Bartholomä'us**, m. = Bartholomeus.
Bar'tig = baardig, gebaard. **Bar'tfräfer**, m. = baardschraper. **Bar'tläppchen**, f. = lel. **bar'tlo's** = baardeloos, ongebaard. **Bar'tmoos**, f. = baardmos. **Bar'tfcherer**, m. = baardscheerder, barbier. **Bar'tfeife**, w. = scheerzeep. **Bar'twifche**, w. = baardzalf.
Barut'fche, w. -, --n = kales, barouche.
Barhmetrie', w. = barymetrie; meetkunst van de luchtzwaarte.
Barht', m. -(e)s = baryt, barytaarde, zwaarspaath.
Bar'hton, m. = bariton.
Bar'zahlung, w. = betaling in kontanten.
Bafalt, m. -(e)s, --e = bazalt. **Bafalt'felsen**, m. = bazaltrots. **bafalt'förmig** = bazaltvormig. **Bafalt'fäule**, w. = bazaltzuil.
Bafament', f. -(e)s, --e = voetstuk, bazement, grondslag.
Bafanit', m. -(e)s, -s = bazaniet, toetssteen.
Bäs'hen, f. = nichtje. **Bas'e**, w. -, --n = nicht; baze, bazis; alte B. = oude tante.

Bas'el, f. = Bazel. **bas'elifch** = Bazelsch.
bas'e'ren, fchw. (h.) = bazeeren, steunen, gronden.
Bas'fite, w. -, --n; **Bas'fienfrant**, **Bas'fistum**, f. = basilicum, koningskruid.
Bas'fifa, w. -, --fen = basilika; groote zaal; hoofdkerk.
Bas'fifet', m. -en, --en = bazilisk, koningshagedis; draak. **Bas'fifet'fenblid**, m. = baziliskenblik.
Bas'fif, w. -, --en = bazis, grondslag; baze. **bas'fifch** = bazisch.
Bas'fite, m. -n, --n = Bask. **bas'fifch** = Baskisch.
Bas'fuite, w. -, --en = baskule.
Bas'relief' (spr.: *base relief*), f. -s, -s = basrelief.
[bas' = beter, verder; zeer].
Bas', m. . . fjes, Bässe = bas (zanger en stem).
Bas'bläfer, m. = fagottist. **Bas'brummer**, m. = basbrommer, bromregister van een orgel.
Bas'fa, m. -s, -s = pasja, pacha, bassa.
Bas'fett', m. -(e)s, --e u. -s = kleine contra-bas. **Bas'fett'fpiel**, f. = bassetfpiel.
Bas'fgeige, w. = bas-, knieviool, violoncel.
Bas'fhorn, f. = baspijp, fagot.
Bas'fin' (spr.: *basson*), f. -s, -s = bassin, bekken.
Bas'fif, m. -en, --en = bassist.
Bas'f'laute, w.; **-pfeife**, w. = basfluit (of: theorbe); -pijp (of: fagot).
Bas'fon, -s, -s = basson, baspijp.
Bas'f'fuite, w.; **-fänger**, m.; **-fiffel**, m.; **-fimme**, w. = basfnaar; -zanger; -sleutel; -stem.
Bas't, m. -es, --e u. Bäfte = bast, schors; schorszijde; wrijfplek.
bas'ta! = basta!
Bas'tard, m. -(e)s, --e = bastaard, (van dieren en planten) basterd. **Bas'tardart**, w. = bastaardsoort. **Bas'tardgefchlecht**, f. = bastaardras, -geslacht. **Bas'tardfchaft**, w. = bastaardij.
Bas'tede, w. = bastdeken. **Bas'teide**, w. = schorszijde.
Bas'te, w. -, --n = basta (im Kartenfpiel).
Bas'tei', m. -, --en = bastion, bolwerk.
bas'teln, fchw. (h.) = peuteren, knoeien.
bas'ten = van bast.
Bas'tian, m. = Bastiaan.
Bas'tille (spr.: *bastille*), w. -- = Bastille.
Bas'tion, m. -, --en; **B.** m. od. f. -(e)s, --e = bastion, bolwerk.
Bas'tling, m. -s, --e = zaailing (hennep).
Bas'tonade, w. -, --n = bastonnade; stokslagenstraf (vooral op de voetzolen).
Bas'tailon, f. -(e)s, --e = bataillon.
Bata'vien, f. = Batavië. **Bata'vier**, m. = Batavier. **bata'vifch** = Bataafsch.
Bathome'ter, m. u. f. -s, -- = bathometer; dieptemeter.
Bä'ting, w. -, --en, od. B. f. -s, --e = beting.
Bä'tingsbalfen, m. = betingsklamp. **Bä'tingshölzer**, Pl. = betings. **Bä'tingsnaqel**, m. = betingsbout.
Batift, m. -(e)s, --e = batist. **batiften** = batisten. **Batift'weber**, m. = batistfabrikant.
Batrachomachie', w. = batrachomyomachie; de kikvorschen- en muizenkrijg.
Batterie', m. -, --en = batterij. **Batterie'ftein**, m. = vuurvaste steen.
Batterie'wurft, w. = vuurworst, groote vuurpijl.

Batzen, m. -s, -- = batzen (zwitserse kleine munt); er hat B. = hij heeft centen.

batzig = pagig.

Bau, m. -(e)s, --e, (voor in aanbouw zijnde of pas gebouwde werken) **Bau'ten**, = bouw; bebouwing; gebouw; hol (eines Fuchses u. ä.); er kommt nicht aus dem B. heraus = hij zit altijd maar thuis; auf den B. gehen = naar 't werk gaan; auf den B. kommen = tot dwangarbeid veroordeeld worden.

Bau'ademie, m. = bouwkundige school.

Bau'amt, f. = bureau van de bouwcommissie.

Bau'anschlag, m. = bestek, plan. **Bau'art**, m. = bouworde, stijl. **Bau'aufseher**, m. = opzichter op het bouwen. **Bau'befähiger**, m. = leerling-architect. **Bau'besichtigung**, w. = inspectie van de gebouwen.

Bauch, m. -(e)s, Bäudje = buik, pens; ein fauler B. = een lubuis; sich den B. halten vor Lachen = zijn buik vasthouden van 't lachen. **Bauch'bände**, w. = buikband. **Bauch'bruch**, m. = onderbuiksbreuk. **Bauch'diener**, m. = buikdienaar, lekkerbek.

Bäudje zie Bäudje.

Bauch'fell, f.; -fellentzündung, w.; -finne (od. -flosse), w.; -fluß, m. = buikvlies; -vliesontsteking; -vin; -loop (of: -vloed).

bauch'förmig = buikvormig.

Bauch'grimmen, f.; -gurt, m.; -höhle, w. = buikpijn (of: -kramp); -riem (of: -gordel); -holte.

bauchig, bäuchig = buikig.

Bauch'kneipen, f.; -krampf, m.; -redner, m. = buikpijn (of: -kramp); -kramp (of: -koliek); -spreker.

Bauch'riemen, m.; -schmerz, m. = buikriem; -pijn.

Bauch'riß, m. = punctuur. **Bauch'übel**, f. = buik kwaal. **Bauch'ung**, w. -- = uitpuiling, ronding. **Bauch'weh**, f. = buikpijn.

Bau'direktor, m. = directeur van openbare werken, van gemeentewerken.

bau'en, fchiv. (h.) = bouwen, maken, samenstellen, oprichten; (einen Weg) aanleggen; (ein Bergwerk) ontginnen; (das Feld) bebouwen; (Getreide) verbouwen; auf Sand b. = op zand bouwen (eig. en fig.); auf einen b. = op iem. bouwen, rekenen.

I. **Bau'er**, m. --n od. -s, --n = boer, landman, kinkel, lomperd; (im Schachspiel) pion.

II. **Bau'er**, m. (u. f.), -s, -- = vogelkooi.

Bau'ern'arbeit, w.; -brot, f. = boerenwerk; -brood.

Bau'erde, w. = bouwgrond, bouwland.

Bau'erndiene, w. = boerendie, -meid.

Bau'ernfänger, m. = bedrieger, kwartjesvinder. **Bau'ernfiedler**, m. = vedelaar, speelmann. **Bau'ernfron(e)**, w. = heerdienst.

Bau'erngut, f.; -hof, m. = boeren'erf (of: -bezitting); -hoeve (of: -hofstede, -plaats, -erf).

Bau'erin, --, -nen = boerin. **bäu'(e)riß** = landelijk, boersch, lomp, onbehouwen.

Bau'ern'jake, w.; -kittel, m. = boerenbuis; -kiel.

bäu'erlich = van de boeren, landelijk, boeren.. (bäuerlicher Abgeordneter, bäuerliche Lasten).

Bau'ern'schaft, w.; -schänke, w. = boeren-gemeente (of: -stand); -herberg.

Bau'ern'sten, m.; -stand, m.; -stübel, m.; -volk, f. = boerenmosterd (of: taschkers); -stand; -lummel (of: -kinkel); -volk.

Bau'ern'wesen, f. = boerderij, landbouwende stand. **Bau'ern'wirtschaft**, w. = landhuis-

houdkunde. **Bau'ersmann**, m. -(e)s, .. leute = boer, buitenman.

Bau'fach, f. = bouwvak. **bau'fähig** = bebouwbaar. **bau'fällig** = bouwvallig, op instorten staande. **Bau'fälligkeit**, w. = bouwvalligheid. **bau'fest** = stevig gebouwd, solide.

Bau'flucht, w. = rooilijn. **Bau'fabrik**, w. = aanvoeren van bouwmaterialen. **Bau'führer**, m. = leider van het bouwwerk. **Bau'gefänger**, m. = dwangarbeider. **Bau'gerüst**, f. = stelling, steiger. **Bau'grund**, m. = bouwgrond, bouwterrein. **Bau'herr**, m. = bouwbeer, bouwondernemer. **Bau'hof**, m. = werf, timmerwerf. **Bau'holz**, f. = timmerhout.

Bau'kosten, m.; -kosten, Pl.; -kunst, w.; -land, f. = bouwdoos; -kosten; -kunst; -land. **bau'lich** = op den bouw betrekking hebbend, architectonisch; goed onderhouden. **Bau'licht'heit**, w. = gebouw; goede staat. **Bau'lust**, w. = bouwlust.

Baum, m. -(e)s, Bäume = boom (Pflanze, eines Schittens, eines Wagens, eines Sattels, zum Verschließen); er sieht den Wald vor Bäumen nicht = hij ziet 't bosch niet door de boomen; ein B. fällt nicht auf den ersten Stieb (Streich) = met één slag valt de boom niet om; wie der B. so die Frucht = de appel valt niet ver van den stam; zwischen B. und Borke = in de klem, in verlegenheid.

baum'ähnlich = als een boom. **Baum'allee**, w. = boomlaan. **Baum'amelie**, w. = boommier. **Baum'anger**, m. = met boomen beplant veld. **baum'artig** = boomachtig.

Baum'materialien, Pl. = bouwmaterialen.

Baum'bast, m. = boombast. **Baum'blüte**, w. = bloesem, het bloeien (der Bäume).

Bäum'chen, f. = boompje. **Baum'eifen**, f. = boomkrabber.

Baum'meister, m. = bouwmeester, architect.

Baum'mel, w. --, -n = hanger, schommel.

baum'meln, fchiv. (f.) = bengelen, slingeren, bungelen; der muß b. = hij moet hangen.

bäu'men sich, fchiv. (h.) = steigeren, op gaan staan; ein Fuder für b. = een voer hooi met den weesboom vaststorten.

Baum'ente, m. = kleine duikend, duikelaar.

Baum'eule, w. = wouduil. **Baum'falle**, w. = slagkooi, knip. **Baum'farn**, m. = boomvaren.

Baum'franz, m. = vuur (in het hout), bederf.

Baum'frevel, m. = schenden van boomen.

Baum'gang, m. = laan. **Baum'gans**, w. = wilde gans.

Baum'garten, m.; -gärtner, m. = boomgaard; -kweker.

Baum'gefährde, f. = latwerk voor leiboomen; heining van leiboomen.

Baum'hacker, m.; -harz, m.; -hefte, w. = boomkruipertje (of: pimpelmees); -hars; -haag.

baum'hoch = zoo hoog als een boom, boomhoog. **Baum'hof**, m. = boomgaard, boomhof.

Baum'fahn, m. = cano. **Baum'fester**, m. = wijnpers (met boomen).

Baum'fitt, m. = entwas. **Baum'fuchen**, m. = hooge, pyramidevormige koek. **Baum'läufer**, m. = boomkruipertje. **Baum'leiter**, w. = boomladder, dubbele ladder, vouwladder. **Baum'lerche**, w. = boschleuwerik. **baum'los** = boomloos.

Baum'malve, w. = witte maluwe, heemst.

Baum'marter, m. = boommarter, edelmarter.

Baum'messer, f. = snoeimes. **Baum'öl**, f. = boom-, olijvenolie. **Baum'pfahl**, m. = staak, paal (bij planten). **Baum'pflanzung**, w. = boomaanplanting. **Baum'pflaster**, f. = ent-

pleister. **Baumrinde**, m. = boomschor. **Baumsehre**, w. = tuinschaar. **Baumstamm**, m.; **stamm**, w.; **schwamm**, m. = boom|loof (op teekening of schildertij); -kwekerij; -zwam (of: bladzwam). **Baumstamm**, w.; **specht**, m.; **stamm**, m. = boom|zijde; **specht**; **stamm**. **Baumstark** = zoo dik, zoo sterk als een boom. **Baumstuck**, m.; **Baumstump**, m. = boomstomp. **Baumstück**, f. = boomgroep. **Baumwachs**, m. = entwas. **Baumwolle**, w. = boomwol, katoen. **Baumwollenbaum**, m.; **fabrikant**, m.; **fammel**, m.; **spinnerei**, w. = katoen|boom; **fabrikant**; **fluweel** (of: manchester); **spinnerei**. **Baumwuchs**, m.; **zucht**, w. = boom|groei; **teelt** (of: **kwekerij**). **Baunordnung**, w.; **plan**, m.; **platz**, m.; **polizei**, w. = bouw|verordening; **plan** (of: ontwerp, bestek); **terrein** (of: timmerwerk); **politie**. **Baurat**, m. = lid van de bouwcommissie. **Bauris**, m. = ontwerp, schets van een gebouw. **Baurand**, m. = metselzand. **Bausbade** = Bausbade. **Bausch**, m. -es, **Bausche** = gevuld kussen, kussentje, valhoed; hoop, pakje; in B. und Bogen = bij de roes. **Bauschärmel**, m. = posmouw. **Bauschen**, f. w. (f.) = opblazen, opzetten, opbollen; bol worden. **Bauschig** = opbollend, opgezet; gezwollen. **Bauschlauf**, m. = koop bij de roes. **Bauschule**, w. = bouwkundige school. **Bauschutt**, m. = afbraak, puin. **Bausen** = pausen. **Bausstätte** (od.: **ställe**), w.; **stil**, m. = bouw|terrein; **stijl**. **Bausstück**, f. = blok, stuk ruw onbewerkt hout. **Bausucht**, w. = bouwmanie. [**Baute**, w. = Bau.] **Baununternehmer**, m.; **verständiger**, m. = bouw|ondernemer; (of: aannemer); **kundige**. **Baunverwalter**, m. = inspecteur op het bouwen. **Baunvogt**, m. = opzichter. **Baunweise**, w.; **wert**, f.; **wesen**, f.; **wut**, w. = bouw|wijze; **werk**; **wezen** (of: openbare werken, bouwvak); **woede** (of: **manie**). **baun!** = bom! pats! **Baunzierat**, m. = bouwsieraad, bouwversiering. **Baunzweck**, f. = doel van 't bouwen. **Bavarria**, w. = Beieren. **Bav** = Bai. **Bahadere** = Bajadere. **Bayer**, m. -n, -n = Beier. **Bayern**, f. = Beieren. **bay(er)sch** = Beiersch. **Bahonett**, = Bajonett. **Bazar**, m. -(e)s, --e = bazar, verkoopplokaal. **B. B.** = Bände. **Bco.** = Banco. **Bd.** = Band. **Bdelium**, f. -s = bdellium, een soort gom. **bedachtigen**, f. w. (f.) = (etw.) op het oog hebben, beoogen, bedoelen, plan hebben tot, van plan zijn. **bedachten**, f. w. (f.) = (etw.) letten op, acht geven op, in aanmerking nemen; behartigen. **bedachtenswert** = opmerkenswaardig, behartigenswaardig. **bedachtung**, w. = waarneming, behartiging, aanmerking. **bedachten**, f. w. (f.) = bebouwen. **beamter**, **beamter** = beampte, ambtenaar. **Beamtenherrschaft**, w. = bureaucratie. **beamtliche** Begeordnethet = bureaucratie meerderheid.

beängstigen, f. w. (f.) = verontrusten, bang maken, ongerust maken. **beanspruchen**, f. w. (f.) = aanspraak maken op, eischen; in beslag nemen. **beanspruchen**, f. w. (f.) = (etw.) verdagen; zich verzetten tegen, bezwaar hebben tegen, protesteeren tegen, verhinderen. **beanspruchen**, f. w. (f.) = voorstellen; verzoeken. **beantworten**, f. w. (f.) = beantwoorden. **Beantwortung**, w. = beantwoording, antwoord; in B. Brez Schreiben = in antwoord op Uw schrijven. **Beantwortungsschreiben**, f. = antwoord. **bearbeiten**, f. w. (f.) = bewerken; bebouwen; bearbeiden; (einen) zoeken te winnen, bewerken. **beargwohnen**, f. w. (f.) = verdenken, argwaan hebben tegen, argwanen. **Beatrix**, **Beatrix**, w. = Beatrix. **beaufsichtigen**, f. w. (f.) = toezicht uitoefenen op, bewaken, surveilleeren, controleeren. **beauftragen**, f. w. (f.) = (einen mit etw.) belasten; (iem. iets) opdragen. der **Beauftragte** = de lasthebber. **beäugeln**, f. w. (f.) = belonken. **beäugeln**, f. w. (f.) = in oogenschouw nemen, bezichtigen. [**beaugt** = oogen hebbend.] **bebändigen**, f. w. (f.) = met linten en strikken voorzien, versieren. **bebauden** = gebaard. **bebauern**, f. w. (f.) = bebouwen; bearbeiden. **beben**, f. w. (f.) = beven, sidderen, trillen; b. vor einem od. etw. = beven voor iem. of iets (uit vrees); **beben für** = beven voor (uit bezorgdheid). **Beber**, m. -s, -- = tremulant (Orgelton). **bebinden**, f. w. (f.) = ombinden; met linten voorzien. **beblättern** = gebladerd. [**beblättern** = van een ambtsplaatje voorzien]. **bebrillt** = bebrild. **bebrüht** = met bloemen versierd, bekranst. **bebüsch** = met struikgewas begroeid. **Becher**, m. -s, -- = beker, kroes. **Becherblume**, w. = pimpernel. **becherförmig** = bekervormig. **Becherglas**, f. = bekerglas. **Becherklang**, m. = het klinken van de glazen. **bechern**, f. w. (f.) = pimpelen, poelen. **Becherstücker**, m. = drinkebroer. **Becken**, f. -s, -- = kom, schaal, bekken, bassin. **Beckenhöhle**, w. = bekkenholte. **Becken schläger**, m. = blikslager; bekken-slager. **bedachen**, f. w. (f.) = overdekken, met een dak voorzien. **bedacht**, m. -(e)s = bedachtzaamheid, overleg, beraad; mit gutem B. = na rijp beraad; B. auf etw. nehmen = op iets letten, iets in aanmerking nemen. **bedacht** = bedachtzaam, oplettend, nadenkend, bedacht. **bedachtig** = voorzichtig, bedachtzaam, omzichtig; bedaard, langzaam. **bedachtlos** = onbedacht, onnadenkend. **bedachtlos** = bedachtzaam, voorzichtig. **Bedachung**, w. = bedaking, dakwerk, overdekking. **bedanken sich**, f. w. (f.): sich bei einem für etw. = iem. voor iets (bed)anken; dafür bedanke ich mich = daar dank ik voor, ik moet er niets van hebben; sei bedankt = wees be-gedankt. **Bedarf**, m. -(e)s = behoefte, wat er noodig

is, het benooidigde, de noodige voorraad; in **Bedarfsfall**, m. = des noods.

bedauern *erlich* = betreuenswaardig, te bejammeren, beklagenswaardig. **bedauern**, *schw.* (h.) = betreuen, bejammeren, beklagen, medelijden hebben met; *ich bedauere, daß...* = het spijt mij, dat... **Bedauern**, f. = spijt, medelijden. **bedauernswert**, *würdig* = betreuenswaardig, beklagenswaardig, jammerlijk, te beklagen.

[**bede**, w. = bede: belasting].

bedecken, *schw.* (h.) = bedekken, dekken, beschutten, escorteeren; **sich b.** = zich dekken, zijn hoed opzetten; **bedekt stehen** = bedekt, beschut staan; **bedecker Himmel** = bedekte, betrokken, grauwe lucht; **bedecker Weg** = een bedekte weg. **bedeckung**, w. = (be)dekking, kleeding; escorte.

bedenken, *unr.* (h.) = bedenken, overdenken; denken aan; bedenken, bedeelen, beschenken; *mein man's recht bedenkt* = als men er goed over denkt; **sich b.** = zich bedenken, zich herinneren, zich beraden, nadenken; aan zich zelf denken; *sich anders od. sich eines Bes fern b.* = van meening veranderen, zich bedenken.

bedenken f. -s, - = bedenking, overweging, twijfel, bezwaar; **B.** vragen = aarzelen; wegen einer Sache **B.** hegen = zwargheid in iets hebben; *ich habe bezwogen od. dabai sein B.* = ik heb er geen bezwaar, niets tegen. **bedenklich** = bedenkelijk, ernstig, hachelijk, kritiek; bezorgd, ongerust. **bedenklichkeit**, w. = hachelijkheid; aarzeling, besluiteloosheid; zwargheid. **bedenkzeit**, w. = bedenktijd, tijd van beraad.

bedeuten, *schw.* (h.) = beduiden, beteekenen, willen zeggen; van belang zijn; beduiden, voorspellen; beduiden, duidelijk maken, te verstaan geven. **bedeutend** = van belang, aanzienlijk, aanmerkelijk; vrij, zeer. **bedeutung** = van beteekenis, veelbeteekend.

bedeutung, w. = beteekenis, opvatting, belang, gewicht; in des Wortes betvegenster **B.** = in de volste beteekenis van het woord.

bedeutungslos *od. toll* = onbeteekend, onbeduidend. **bedeutungslos** *od. toll* = veelbeteekend, zwaarwichtig, van groote beteekenis.

bedienen, *schw.* (h.) = bedienen, dienen; op-dienen; (in Spiel) bekennen; **sich b.** = zich bedienen; *sich einer Sache od. einer Person b.* = zich van iets of iem. bedienen. **bedienen**, *schw.* (h.) einen = iem. aanstellen, plaatsen (in amt of betrekking); ein **Bedieneter** = een geemployeerde, een aangestelde. **Bedieneter**, m. = bediende, knecht, dienaar, lakei. **bedienerthaft** = onderdanig, slaafsch. **Bedienervolk**, f. = bediendenvolkje, -zoo. **bedienertacht**, w., -ftieb, f. = livrei. **bedienung**, w. = bedieningdienst; personeel; dienst, betrekking, post. **bedienungsmannschaft**, w. = de manschappen, die een stuk geschut bedienen, bedieningsmanschappen.

[**beding**, m. u. f. - (e)s, -e = voorwaarde, beding] **bedingen**, f. u. *schw.* (zweites Part. bedungen) = bedingen, afspreken; (ein Schiff) in huur nemen; eischen, vereischen; *bedingt sein von od. durch* = afhangen van, afhankelijk zijn van. **bedingung**, w. -, -en = voorwaarde; eine **B.** eingehen = op een voorwaarde ingaan; unter der **B.** = op voorwaarde. **bedingungslos** = onvoorwaardelijk. **bedin-**

gungsfah, m. = voorwaardelijke zin. **bedin-gungsweise** = voorwaardelijk, onder voorwaarde.

bedrängen, *schw.* (h.) = kwellen, drukken, lastig maken, in het nauw brengen, verdrucken; in bebrängten Umständen = in benarde omstandigheden. **bedränger**, m. = verdrucker. **bedrängnis**, w. -, -(f)je = druk, benauwdheid, verdrucking, benarde omstandigheden, benardheid.

bedrohen, *schw.* (h.) = (einen) bedreigen. **bedrohlich** = dreigend. **bedrohung**, w. = bedreiging.

bedrücken, *schw.* (h.) = bedrukken (met letters e. d.).

bedrücken, *schw.* (h.) = drukken, bedrukken, verdrucken; kwellen. **bedrückung**, w. = verdrucking.

bedürfen sich, *schw.* (h.) = zich bedrinken.

bedürfen, m. -n, -n = Bedoeien, Beduin (in de woestijn rondzwervende Arabier).

bedürfen, *schw.* (h.) = lijken, dunken, voorkomen; *es will mich b. od. es bedürft mich* = het komt mij voor, ik houd het er voor...

bedürfen, f. = gevoelen, meening; *meines Bedürfnis od. nach meinem B.* = mijns bedunkens, mijns inziens (m. i.).

bedürfen, *unr.* (h.) (eine od. einer Sache) = noodig hebben, behoeven; (unp.) = noodig zijn; *es bedarf nur eines Wortes* = er is maar één woord noodig; *mehr bedurfte es nicht* = meer was er niet noodig. **bedürfnis**, f.

-jes, -je = behoefte, eisch, vereischte, noodzakelijkheid. **bedürfnisfrage**, w. = urgentiequaestie. **bedürftig** = behoeftig, gebrek hebbend, armoedig; einer Sache **b.** sein = iets noodig hebben, behoefte aan iets hebben.

bedürftigkeit, w. = behoefte, behoeftigheid, noodlijdendheid, gebrek.

bedürfen sich, *schw.* (h.) = zich bedrinken.

[**beduft** = verbuht.]

bedürftig, f. -s, -s = biefstuk.

bedürfen, *schw.* (h.) (einen mit etw.) = vereeren; (einen Wechsel) honoreeren; *ich bedürfe mich* = ik heb de eer.

bedeiden, **bedeiden**, *schw.* (h.) = beëdigen, onder eede bevestigen, een eed laten doen, bezweren. **bedeiding**, w. = beëdiging.

bedeiden sich, *schw.* (h.) = zich bejveren, moeite doen, zijn best doen.

bedeiden sich, *schw.* (h.) = zich haasten, haast maken.

bedeiden fließen, *schw.* (h.) (einen) = invloed uitoefenen op.

bedeiden trachten, *schw.* (h.) (einen) = benadeelen, schaden, te kort doen, krenken, afbreuk doen. **bedeiden** = met ijs bedekt.

bedeiden zebub, m. = Belzebub.

bedeiden den, **bedeiden digen**, *schw.* (h.) = eindigen, een einde maken aan, afmaken.

bedeiden gen, *schw.* (h.) = vernauwen, nauwer enger maken; beperken, inkrimpen; *sich beengt fühlen* = zich in de benauwdheid gevoelen.

bedeiden ben, *schw.* (h.) (einen) = beërven, erven van; er ist noch nicht beerbt = hij heeft nog geen kinderen of erfgenamen.

bedeiden blume, w. = bazella, bazelkruid, klimmende nachtschade.

bedeiden digen, *schw.* (h.) = begraven, ter aarde bestellen. **bedeiden digung**, w. = begrafenis, het begraven.

bedeiden re, w. -, -n = bes, bezie. **bedeiden renartig**, *schw.* = besvormig. **bedeiden rentwein**, m. =

bessenwijn. **beergrün** = blaasgroen. **Beerwein**, m. = allerbeste wijn.

Beet, f. -(e)s, --e = bed, bloembed.

[**Beete**, w. -, --n = biet, beetwortel; rote b. = roode beet.]

beeten, fchw. (h.) = in bedden afdeelen. **beetentweife** = in bedden.

befähigen, fchw. (h.) = bekwamen, in staat maken, geschikt maken.

Befähigungs[**nachweis**], m.; **zeugnis**, f. = proeve van bekwaamheid; bewijs of diploma v. b.

befahrbar = berijdbaar, bevaarbaar. **befahren**, ft. (h.) = berijden, bevaren; einen Acker mit Dünger b. = mest op een akker rijden; einen Schacht, eine Grube b. = in een mijn afdalen; v. fchw. (h.) = vreezen, duchten.

befallen, ft. (h.) = aantasten, overkomen, bevängen, treffen, aangrijpen.

befangen, ft. (h.) = [omvangen, omgeven]; benevelen, omstrikken, gevangen houden (het verstand bijv.); **sich b.** = zich bezighouden;

befangen in *od.* von Vorurteilen = in vooroordeelen verstrikt; ein Befangener Richter = een bevooroordeeld rechter; befangen machen = verlegen maken. **Befangenheit**, w. = verlegenheid; voringenomenheit, bevangenheit.

befassen, fchw. (h.) = bevatten, betasten; **sich befassen** (mit etw.) b. = zich (met iets) bezighouden, zich inlaten, zich afgeven.

befehden, fchw. (h.) = bestrijden, beoorlogen.

Befehl, m. -(e)s, --e = bevel, order, last; es steht Ihnen zu B. = het is tot uw dienst, te uwer beschikking; ich stehe zu Ihrem B. = ik ben tot uw dienst; was ist *od.* was steht zu Ihrem B.? = wat is er van uw dienst? zu B. Herr Oberst = tot uw dienst of om u te dienen, kolonel; bis auf weiteres B. = tot nader order. **befehlen**, ft. (h.) (du befehlst, er befehlt; befaht; befohle; befehlt! befohlen) = bevelen, gelasten, ordonneeren; laten komen, bestellen; über etw. b. = over iets de beschikking hebben; wie Sie befehlen = zoo(als) u wilt; Gott befohlen! = vaarwell! **befehllich** = gebiedend, bevelend. **befehligen**, fchw. (h.) = bevelen, aanvoeren, kommandeeren. **Befehlsflagge**, w. = commandovlag. **Befehlsform**, w. = gebiedende wijs. **Befehlshaber**, m. = bevelhebber, kommandant. **befehlshaberlich** = bevelend. **Befehlsstab**, m. = bevelhebberstaf. **befehlsweise** = bijwijze van bevel, bij bevel, bevelend. **befehlswidrig** = in strijd met het bevel.

befeinden, fchw. (h.) einen = iem. vijandig zijn, bestrijden.

befestigen, fchw. (h.) = vastmaken, vasthechten, bevestigen; versterken; bevestigen, duurzaam maken. **Befestigungsbauten**, Pl. = versterkingswerken. **Befestigungspfad**, m. = palissade. **Befestigungswert**, f. = versterkingswerk.

befechten, fchw. (h.) = bevocht(ig)en, vochtig, nat maken, besprenkelen, vochten.

befehlen, f. -s, -- = bef, befe.

befiebern, fchw. (h.) = bevederen, met vederen voorzien.

befinden, ft. (h.) = bevinden, oordeelen, houden voor (für); **sich b.** = zich bevinden, zijn, verblijven; gesteld zijn, varen; wie befinden Sie sich? = hoe vaart u? **Befinden**, f. = staat, welzijn, wijze van zijn; omstandigheid, toestand, staat; nach B. der Sache = naar bevind van zaken. **befindlich** = bestaande, aanwezig, voorhanden, zich bevindende.

beflecken, fchw. (h.) = bevleken, besmetten, schandvlekken, bezoedelen; (einen Schuß) lappen, hakken (achterlappen) opzetten.

beflechten sich, ft. (h.) (beflechte; beflücht; beflüchten) *od.* sich befechtigen, fchw. (h.) = (einer Sache) zich toeleggen (op iets); in 't oog houden; befechtige dich der Sparjamkeit = leg u op zuinigheid toe. **beflüchten** = ijverig, zich wijdend aan; ein Beflüchter der Rechte = een student in de rechten. **beflüchtlich** = zorgvuldig.

beflüchten, fchw. (h.) = met loovertjes versieren, opschikken, opdirken.

befloren, fchw. (h.) = befloeren.

beflügeln, fchw. (h.) = beveugelen; verhaasten, versnellen.

befolgen, fchw. (h.) ein Beispiel = (een voorbeeld) navolgen, opvolgen, in acht nemen, volgen. **befolgungswert**, **würdig** = navolgenswaard(ig).

Beförderer, m. = bevorderaar, beschermer; expediteur, verzender. [**beförderlich** = bevorderlijk, gunstig.] **Befördern**, fchw. (h.) = bevorderen, begunstigen, aanmoedigen, voort helpen; bevorderen, verhoogen in rang; verzenden, vervoeren, expedieeren; verhaasten, bespoedigen. **Beförderung**, w. = bevordering, aanmoediging, bescherming, verzending.

Beförderungskosten, Pl.; **mittel**, f. = kosten van vervoer; middel v. v. (*of*: vervoermiddel).

beforsen, fchw. (h.) = (einen Walb) exploiteeren.

befrachten, fchw. (h.) = bevrachten, laden.

befragen, fchw. (h.) einen um eine, über eine *od.* wegen einer Sache = iem. om iets vragen *of* over iets ondervragen; **sich b.** = onderzoek doen, informeeren; sich bei einem über etw. b. = iem. over iets raadplegen, hooren.

befrauen, fchw. (h.) = van franje voorzien.

befreien, fchw. (h.) = bevrijden, verlossen, vrij maken; vrijstellen, ontslaan. **Befreiung**, w. = bevrijding, verlossing, vrijmaking; vrijstelling (boni Abgaben z. B.).

befremden, fchw. (h.) = bevreedden, verwonderen, treffen. **befremdend**, **befremdlich** = bevreedend, zonderling. **Befremdung**, w. = bevreeding, verwondering, verbazing.

befreunden, fchw. (h.) = vrienden maken, bevrienden, tot elkaar brengen; sich mit etw. b. = met iets gemeenzaam worden, aan iets gewoon raken.

[**befrieden** = omheinen en =] **befriedigen**, fchw. (h.) = (einen) bevredigen, voldoen, tevreden stellen; (der Hunger, eine Leidenschaft) stillen, verzadigen, koelen; (das Gewissen) geruststellen, ontlasten.

befruchten, fchw. (h.) = bevruchten, vruchtbaar maken. **Befruchtungswertzeuge**, Pl. = bevruchtingsorganen.

Befugnis, w. -, --fe = bevoegdheid, recht, competentie. **befugt** zu = bevoegd, gerechtigd, competent tot.

befühlen, fchw. (h.) = bevoelen, betasten.

Befund, m. = staat, toestand; bevinding; nach B. = naar bevind van zaken.

befürchten, fchw. (h.) = vreezen, duchten; es ist das Schlimmste zu b. = het ergste staat te vreezen.

Befürworten, fchw. (h.) = voorspreken, voorstaan, een goed woord doen voor. **Befürwortung**, w. = voorspraak, een goed woord.

begaben, [schw. (h.) = (einen mit etw.) voorzien (van); begiftigen; begabt = begaafd. **Bega'bung**, w. — —en = begiftiging, schenking, gave; begaafdheid, talent.

begaf'ten, [schw. (h.) = aangapen.

[**Begäng'nis** = Beidenbegängnis].

begat'ten sich, [schw. (h.) = paren.

bege'ben, ft. (h.) = (einen Wechsel) verkoopen, verhandelen, in omloop brengen; **sich b.** ft. (h.) = zich begeven, gaan, zich verplaatsen; **sich in fremde Dienste b.** = in den vreemde dienst nemen; — gebeuren, voorvallen, voorkomen, geschieden; **sich einer Sache b.** = van iets afzien, afstand doen. **Bege'benheit**, w. —, —en; **Begeb'nis**, f. —jes, —je = gebeurtenis, voorval. **Bege'bung**, w. —, —en = verhandeling (eines Wechsels); het afzien, opgeven.

bege'nen, [schw. (f.) einem = ontmoeten, tegenkomen; overkómen, gebeuren, wedervaren; (einem Übel) voorkómen, tegenwerken, optreden tegen; (einem hüflich) behandelen, bejegenen. **Begeg'nis**, f. = gebeurtenis, voorval. **Begeg'nung**, w. = ontmoeting; bejegening, behandeling.

bege'hen, umr. (h.) = begaan, beloozen, doorloopen; begaan, plegen, bedrijven; vieren; [**sich b.** = leven (van); zich verdragen, goed omgaan].

Begehr', f. w. m. = wensch, verlangen, verzoek. **begeh'ren**, [schw. (h.) = begeeren, verlangen, wenschen. **begeh'renswert**, **begeh'rig** = begeerenswaard(ig), begeerlijk. **begeh'rich** = begeerig, begeerlijk, hebberig, hebzuchtig. **Begeh'richheit**, w. = begeerigheid, hebzucht.

Bege'hung, m. —, —en = het begaan, het plegen; viering.

bege'tern, [schw. (h.) = bezeeveren, bekwijlen, belasteren.

[**bege'ten** =] **bege'tern**, [schw. (h.) = verrukken, bezielen, in geestvervoering of geestdrift brengen, ontvlammen. **bege'ternis** = bezielend. **Bege'terung**, w. = geestvervoering, verrukking, bezieling, geestdrift.

Begier', **Begier'de**, w. — = begeerte, zucht, verlangen. **begie'rig** = begeerig, verlangend; b. nach Ehre, nach Ruhm, auf Neuigkeiten, des Geldes = begeerig naar.

begie'sen, ft. (h.) = begieten, besproeien, bedruipen.

Beginn', m. —(e)s = begin, aanvang. **Beginn'en**, ft. (h.) (beginne; begann; beginne; beginne! begonnen) = beginnen, aanvangen; doen, ondernemen, aanleggen.

begip'ten, [schw. (h.) = begipsen, pleisteren.

begla'ten, [schw. (h.) = ruiten inzetten in, van ruiten voorzien.

[**beglau'ben** =] **beglau'bigen**, [schw. (h.) = bekrachtigen, bevestigen; verifiëren; amflich b. = wettig maken, legalizeeren; gerichtlich b. = gerechtelijk bekrachtigen, rechtskracht verleenen, homologeeren; (einen Gesandten) = van geloofsbriefen voorzien, volmachtigen, accrediteeren. **Beglau'bigung**, w. = bekrachtiging, bevestiging; verificatie enz., visa. **Beglau'bigungsschreiben**, f. = geloofsbrief. **begleit'en**, ft. (h.) = vereffenen.

begleit'en, [schw. (h.) = begeleiden, vergezellen; accompagnereeren; escorteeren. **Begleit'er**, m. = begeleider; accompagnateur. **Begleit'schaft**, w. = geleide, escorte. **Begleit'schein**, m. = geleibiljet. **Begleit'schreiben**,

f. = geleibrief. **Begleit'ung**, w. = begeleiding, geleide, gevolg, escorte; in B. seines Freundes = vergezeld van zijn vriend. **Begleit'ungsmannschaft**, w. = escorte. **Begleit'ungsschiff**, f. = geleischip, convooi. **Begleit'zettel**, m. = geleibiljet.

beglück'ten, [schw. (h.) = gelukkig maken, verblijden; [doen gelukken].

beglück'wünschen, [schw. (h.) einen zu od. wegen etw. = iem. met iets gelukwenschen.

begna'den, [schw. (h.) = begiftigen, een (groot) gunst bewijzen. **begna'digen**, [schw. (h.) = begnadigen, genade (gratie) verleenen; einen wegen etw. b. = iem. genade van iets schenken; begnadigt werden = genade krijgen; einen mit etw. b. = iem. met iets begunstigen. **Begna'digung**, w. —, —en = genade, gratie. **Begna'digungs'gefeud**, f.; **recht**, f. = verzoek om gratie; recht van gr.

begnügen sich, [schw. (h.) mit etw. = zich met iets tevreden stellen, genoegen met iets nemen. **Begonia**, w. —, —n = begonia.

begra'ben, ft. (h.) = begraven, bedelven; da liegt der Hund b. = daar zit hem de knoop; **sich unter den Trümmern b.** = zich onder de puinhoopen begraven. **Begräb'nis**, f. —jes, —je = begrafenis; graf, groeve. **Begra'bung**, w. = het begraven.

begra'ten, [schw. (h.) = met gras bedekken; wälzender Stein begrä'tet nicht = een rollende steen begroeit niet.

begreif'en, ft. (h.) = [bevoelen, betasten]; omvatten, inhouden, vervatten; begrijpen, verstaan, vatten, beseffen; in einer Handlung begriffen sein = met iets bezig zijn; in der Arbeit begriffen sein = aan het werk zijn; im Bau begriffen sein = in aanbouw zijn; die Kosten mit darunter begriffen = de kosten inbegrepen; **sich b.** = begrepen worden, te begrijpen zijn. **begreif'lich** = begrijpelijk, verstaanbaar, duidelijk, te begrijpen. **begreif'licherweise** = begrijpelijkerwijze, natuurlijk.

begren'zen, [schw. (h.) = begrenzen, beperken, bepalen. **Begrenz'heit**, w. = begrensdheid, beperktheid.

Begriff', m. = begrip, schets; begrip, verstand, bevattig; voorstelling, begrip, denkbeeld, opvatting, idee; er ist schwer von Begriffen = hij begrijpt moeilijk, is zwaar van bevattig; das geht über meinen B. = dat gaat boven mijn begrip of verstand; im B. sein od. stehen = op het punt zijn. **Begriff'en** (begreifen). **begriff'lich** = abstract. **Begriff'sbestimmung**, w. = begripsbepaling, definitie. **Begriff'sfach**, f. = categorie, groep. **Begriff'sfähigkeit**, w. = bevattingsvermogen.

begrün'den, [schw. (h.) = grondvesten, vestigen, stichten; (Schulden) consolideeren; (een handeling, uitspraak) steunen, motiveeren, op (goede) gronden doen steunen, staven; [mit etw. begründet sein = in iets goed beslagen zijn.] **Begrün'der**, m. = stichter, grondlegger. **Begrün'dung**, w. = toelichting, motiveering, memorie van toelichting.

begrün'ten, [schw. (h.) = begroeten; [mit etw. b. = toestemming voor iets verzoeken].

begut'ten, [schw. (h.) = bekijken.

Begün'te, w. —, —n = bagijn, bagijn, klopje. **Begün'tigen**, [schw. (h.) = begunstigen, bevoor-deelen; steunen, beschermen. **Begün'tiger**, m. —s, — = begunstiger, beschermer.

Begut'achten, [schw. (h.) etw. = een meening, oordeel, advies over iets uitbrengen.

begütert = gegoed, vermogend, welgesteld.
begütigen, *ſchw.* (h.) = kalmeeren, tot bedaren brengen.

behaart = behaard.

[**beha'ben ſich**, *ſchw.* (h.) = zich gedragen.]
beha'big = gemakkelijk, geschikt; welgesteld, welgedaan.

beha'fen, *ſchw.* (h.) = ompspitten, loswerken, loshakken.

beha'fet mit etw. = behept; mit dem Heber b. ſein = last van koorts hebben; mit Schulden b. ſein = in de schulden zitten.

beha'gen, *ſchw.* (h.) einem = behagen, aange-naam zijn, bevallen. **Beha'gen**, f. = behagen, genoegen, welgevallen. **Behag'lich** = aange-naam, gemakkelijk, gezellig, prettig; onbe-kommerd, onbezorgd; er macht's ſich b. = hij maakt het zich gemakkelijk.

beha'ten, *ſchw.* (h.) = behouden, houden; (im Gebächtnis) onthouden; übrig b. = over-houden; etw. für ſich b. = iets vóór zich houden, er over zwijgen; im Auge b. = in het oog houden; das Feld b. = het veld houden; recht b. = gelijk krijgen. **Behäl'ter**, m. -s, -; **Behäl'tnis**, f. -jes, -fe = vat, bak, vergaarbak.

beha'mern, *ſchw.* (h.) = behameren.

beha'rden, *ſchw.* (h.) = behandelen; bejegenen; bewerken; afdingen op.

beha'r'digen, *ſchw.* (h.) = overhandigen, ter hand stellen.

Behand'lung, w. -, -en = behandeling; bejegening; bewerking.

Behang, m. -(e)s . . hänge = behang, be-hangsel; hanger(s); ooren (eines Jagdhundes).
Behän'gen, *ſchw.* (h.) = behangen, bedekken, bekleeden, versieren. **Behäng'fel**, f. -s, - = behangsel, hanger(s).

Behar'ren, *ſchw.* (h.) = volharden, blijven bij (bet feiner Meinung b.); auf feinem Sinne b. = op zijn stuk blijven staan, zijn eindje vasthouden. **Beharr'lich** = volhardend, standvastig; bestendig, aanhoudend. **Beharr'lich'feit**, w. = volharding, standvastigheid; be-stendigheid. **Behar'rungsvermögen**, f. = volhardingsvermogen.

Behau'ben, *ſchw.* (h.) = met een muts of kap bedekken.

Behau'en, ft. (h.) = behouwen, bewerken, besnoeien.

Behaup'ten, *ſchw.* (h.) = beweren, verzekeren, voorgeven; [bewijzen]; (fein Recht, feine Würde) staande houden, handhaven, ophouden; (das Feld) houden, meester blijven van; **ſich b.** = zich staande houden, zich handhaven. **Behaup'tung**, w. -, -en = bewering, mededeeling, verzekering; meening; handhaving. **Behaup'tungsfak**, m. = mededeelende zin.

Behau'tung, w. -, -en = behuizing, woning, verblijf.

Behelf, m. -(e)s, -e = uitvlucht; hulpmiddel, middel, redmiddel, uitkomst. **Behel'fen ſich**, ft. (h.) = zich behelpen, zich schikken; zich er uit redden.

Behel'igen, *ſchw.* (h.) einen mit etw. = plagen, lastig vallen.

Behem'oth, m. -(e)s, -e u. -s = behemoth; reusachtig dier.

Behen, m. -s = behen (een O. I. plant).

Behenbaum, m. = behenboom.

Behen'de = behendig, handig, vlug, bij de hand. **Behen'digkeit**, w. = behendigheid enz.

Behen'lnoos, w.; **öl**, f. = behenlnoot; -olie.

beher'bergen, *ſchw.* (h.) = herbergen, huisvesten, huisvesting geven, logeeren, bergen.

beherr'shen, *ſchw.* (h.) = (ein Volk) heerschen over, beheerschen; (Leidenſchaften) bedwingen, beteugelen; (eine Sprache) meester zijn, beheerschen; eine Feftung beherr'scht die Stadt = bestrijkt. **Beherr'scher**, m. = beheerscher, heerscher, souverain, gebieder.

beher'zigen, *ſchw.* (h.) = behartigen, ter harte nemen, letten op.

beher'zt = moedig, dapper, flink, stout.

beher'en, *ſchw.* (h.) = beheksen, betooveren.

behil'lich = behilffich.

behin'dern = hindern, verhin'dern.

behö'ven, *ſchw.* (h.) = schaven, met de schaaft bewerken, afschaven.

behö'hn'lächeln, *ſchw.* (h.) = bespotten, beschimpfen.

behol'zen, *ſchw.* (h.) = met hout beplanten; hout wegsnijden; **ſich b.** = stevige takken krijgen; behol'zt = vol takken. **Behol'zung**, w. = beplanting (met hout).

Behör'men, *ſchw.* (h.) = beluisteren, beloeren.

Behör'de, w. -, -n = bevoegde macht, autoriteit, overheid, bestuur; die öffentlicke B. = het openbaar ministerie; als letzte B. = in laatste instantie. **Behör'denarb'eiter**, m. = gemeentearbeider.

Behuf, m. -(e)s = gebruik, nut, behoef, dienst; s. B. zum B. der Armen; zu dieſem B. = voor dit doel. **Behufs' mit Genitiv** = ten behoeve, ten dienste, ter wille, wegens. **behufft** = gehoefd, behoefd.

behül'lich: einem bei etw. b. sein = iem. met iets behulpzaam zijn; einem zu etw. b. sein = iem. aan iets helpen, iets bezorgen.

behü'ten, *ſchw.* (h.): einem vor etw. b. = behoeden, beschermen, bewaren; Gott behü'te! = God beware! - behü'te auch Gott! = God behoede u! of vaarwel! **Behüt'er**, m. = behoeder, beschermer. **Behüt'sam** = behoedzaam, bedachtzaam, voorzichtig.

Bei, **Wey**, m. -s, -s u. -e = bey (Titel des Herrschers von Tunis).

bei mit Dativ = bij; die Schlacht bei Wörth = de slag bij (van) W.; er ist, ſiht, wohnt, bleibt bei mir = hij is, zit enz. bij mij; er ist nicht recht bei ſich = hij is niet goed bij zijn hoofd; bei Zinnen sein = bij zijn zinnen zijn; bei Geld, bei Kaſſe = bij kas; bei Stimme = bij stem; einen beim Fragen, beim Schöpf faſſen = iem. bij zijn kraag, bij zijn haar pakken; etw. bei der Hand haben = iets bij de hand hebben; Geld bei ſich haben = geld bij zich hebben; ich ſagte bei mir (ſelbſt) = bij mij zelf; bei Gott ist alles möglich = bij God is alles mogelijk; bei einer Feuersbrunn't ſam er ums Leben = bij een brand; bei Tag, bei Nacht = bij dag, bij nacht; bei Licht arbeiten = bij licht werken; bei feinen Lebzeiten = bij zijn leven; einen bei der Hand führen = iem. bij de hand leiden; einen beim Wort nehmen = iem. bij zijn woord vatten; bei Gott! = bij God! - bei meiner Seele! = bij mijn ziel! - bei tauſend Mann = bij de duizend man; = aan: bei Tiſche ſißen = aan tafel zitten; Haus bei Haus = huis aan huis; es ſteht bei dir zu . . . = het staat aan jou om te . . .; bei Hofe = aan het hof; = in: bei guter Laune = in een goede luim; bei guter Gefund'heit = in goede gezondheid; = met: bei Nordwind = met noordenwind; bei feinen Talenten = met zijn talenten; bei verſchloſſenen Thüren = met gesloten deuren;

bei aller Vorsicht wurde er doch betrogen = met al zijn voorzichtigheid...; bei alledem = met dat al; = op: bei diesem Anblick = op dit gezicht; bei dieser Nachricht = op dit bericht; beim ersten Wink = op den eersten wenk; bei Wasser und Brot sitzen = op water en brood zitten; bei Jahren = op jaren; bei Kräften = op krachten; bei Strafe = op straffe; bei hellem Tage = op klaarlichten dag; - bei weitem besser = verreweg beter; bei weitem nicht so gut = bij lange na niet zoo goed; bei Reibe nicht! = beiseibe nicht!

bei behalten, ft. (h.) = (be)houden, bewaren.
bei biegen, ft. (h.) = bijvoegen, insluiten, aanbuigen; beigebogen = hierbij, ingesloten, aangebogen.

bei binden, ft. (h.) = bijvoegen, bijbinden.
Bei blatt, f. = bijblad, bijvoegsel, extra nummer.

bei bringen, unr. (h.) = (eine Arznei) toedienen; (Beweise, Gründe) bijbrengen, aanvoeren; (eine Wunde) toebrengen; (ein Klavier) geven; (einem einen Verlust) toebrengen, veroorzaken, doen ondergaan; (einem etw.) doen weten, doen vernemen, doen kennen, (bij iem. iets) er in brengen.

Beihülfe (spr.: *bajseeze*), w. = bijwagen.
Beichte, w. -, -n = biecht; zur B. gehen = te biecht gaan. **beichten** = biechten, belijden, bekennen; toevertrouwen.

Beichtformel, w.; -großchen (od.: -pfennig), m. = biechtformule; -penning.

Beichtkind, f.; -vater (od.: *Beichtiger*); -zettel, m. = biechtkind; -vader; -briefje.

beide = beide; alle b. = alle bei(de), alle twee; beide ist richtig = het is beide, allebei goed; Doktor beider Rechte = Doctor in de beide rechten. **beiderlei** = beiderlei; beiderlei Geschlechts = gemeenschuldig; das Abendmahl unter b. Gestalt = het avondmaal onder de beide gedaanten. **beiderseitig** = beiderzijdsch, wederzijdsch, beider. **beiderseits** = wederzijds, wederkeerig. **beidseitig** = tweeslachtig.

beidrehen, fchw. (h.) = bijdraaien.

beidrücken, fchw. (h.) = drukken bij.

beidrücken, fchw. (h.) = opdrukken (ein Siegel z. B.).

beidseitig = tweeschaduwig; die Beidseitigen (Bewohner der heißen Zone).

beieinander = bij elkaar, bijeen, te zamen.

Beierbe, m. = ondergeschoven erfgenaam.

beieren, fchw. (h.) = (die Glocke) beieren, kleppen.

Beieren, f. = bijgerecht, toespijs.

Beifall, m. -(e)s = bijval, goedkeuring, instemming; toejuiching; B. finden, ernten = instemming vinden, opnemen; B. zollen = instemmen met, toejuichen. **beifällig**, ft. (f.) = instemmen met; invallen. **beifällig** = instemmend, goedkeurend; met instemming; beifälliges Urteil = gunstige uitspraak. **Beifallfaischen**, f. = toejuichend handgeklap, applaus. **Beifallsbezeugung**, w. = betooning van instemming, toejuiching.

beifolgen, fchw. (f.) = bijgaan; beifolgend erhalten Sie... = bijgaand ontvangt U...

Beifracht, w. = vrijsakkage, vrijsgoed.

beifügen, fchw. (h.) = bijvoegen, toevoegen.

Beifug, m. = bijvoet, St.-Janskruid.

Beigabe, w. = toegift. **beigeben**, ft. (h.) = toevoegen (einem einen Gehülfen z. B.); (eine Karte) bijgooien; klein b. = zoete broodjes bakken; gedwee, mak worden; een toontje lager zingen.

[beigehen]: ich (affe mir etw. b. = ik haal of zet mij iets in het hoofd; er valt mij iets in; der Gedanke geht mir bei = komt bij me op, valt me in; er geht nicht bei = doet niet mee, neemt geen deel].

beigevordnet = toegevoegd; (taalk.) nevensgeschikt; Beigevordneter = adjunct; wethouder.

Beigericht, f. = bij-, tusschengerecht.

Beigefchmack, m. = bijsmaak.

beigefellen, fchw. (h.) = toevoegen, als gezelschap geven; **sich b.** = zich voegen bij; zich associëren.

[beither] = er naast, mee; terloops].

Beihülfe = Beihülfe.

beiholen, fchw. (h.) (die Segel) = zeil minderen.

Beihülfe, w. = hulp, bijstand, steun, ondersteuning.

beikommen, ft. (f.) = (einem) naderen, evenaren; treffen; in 't hoofd komen, invallen; (schade) herstellen, inhalen; bijgaan (van brieven e. d.); es ist ihm nicht beizukommen od. man kann ihm nicht b. = men kan geen vat op hem krijgen.

Beil, f. -(e)s, -e = bijl (met korten steel).

Beilage, w. = bijlage, toegevoegd stuk, bijvoegsel; Gemüse mit B. = groente met toebehooren.

Beilast, w. = Beifracht.

Beiläufer, m. = loopknecht, lakei, heerenknecht. **beiläufig** = bijkomend, tusschenkomend; terloops, in 't voorbijgaan; ongeveer, omstreeks.

Beilbrief, m. = bijlbrief, bouwcontract (voor den bouw van een schip); hypotheekacte.

Beilchen, f. = bijltje.

beilegen, fchw. (h.) = bijleggen, bijvoegen, toevoegen; geven, schenken, toekennen, hechten aan; (einem die Schuld) toeschrijven; einer Nachricht keinen Wert od. Glauben b. = geen waarde of geloof aan een bericht hechten; (einen Streit) bijleggen, beslechten; die Segel b. = zeil minderen; (ein Schiff) bijleggen, bijdraaien; [neer]leggen, op zij leggen].

Beilehen, f. = bijleen, achterleen.

beileibe = waarachtig, vooral; beileibe nicht = vooral niet! bij den hemel niet!

Beileid, f. = medelijden, rouwbeklag, deelneming; sein B. bezeigen = zijn deelneming betuigen, condoleeren. **Beileidsbezeugung**, w. = betuiging van deelneming, rouwbeklag, condoleance.

Beileisen, f. = staafijzer. **beilefertig** = klaar wat het timmerwerk betreft. **Beilegeld**, f. = kosten voor het herstellen van gereedschappen.

beileiegen, fchw. (h.) = bijgevoegd of ingesloten zijn; bijleggen, drijven.

Beileite, w. -, -n = troktafel. **beileiten**, fchw. (h.) = trekken, trok spelen.

Beilekraut, f. = bijlkruid. **Beilestein**, m. = niersteen, graveel.

beilein = bei dem.

beilemengen, fchw. (h.) = bijmengen, bijvoegen.

beilemessen, ft. (h.) = toekennen, toeschrijven, schenken, hechten aan.

beilemischen, fchw. (h.) = bijmengen, bijvoegen, mengen onder.

Bein, f. -es, -e = been, bot, knook, been (lichaamsdeel); post, voet (van een tafel e. d.); Stein und B. schmören = bij hemel en aarde zweren; es friert Stein und B. = het vriest dat het kraakt; gut od. flink auf den Beinen sein = goed of vlug ter been zijn; auf den Beinen sein = op de been zijn; auf die Beine bringen =

op de been brengen; eiem Beine machen = iem. beenen maken; sich auf die Beine machen = op weg gaan; eiem ein B. stellen = iem. een beentje lichten, of een strik spannen; der Kopf zwischen die Beine nehmen = zijn beenen onder den arm nemen, hard gaan loopen; eiem etw. ans B. binden = iem. iets in den weg leggen; das binde ich ans B. = daar trek ik me niets van aan.

Beinahe = bijna, haast; ongeveer, om-en-bij.

Beiname, m. = bijnaam.

Beinlache, w.; **-beule**, m.; **-brand**, m.; **-bruch**, m. = beenlâsch (of: beendermeel); -gezwell; -eter; -breuk.

Beinchen, f. -s, -- = beentje, pootje, voetje.

Beindrehler, m. = beendraaier, ivoordraaier. **Beinern** = beenen, van been.

Beinfaule, m. = beenbederf, beeneter. **Beinfolter**, m. = scheenijzers, scheenschroeven, beenijzers, Spaansche laarzen.

Beinfranz, m.; **-harnisch**, m. = beeneter; -harnas (of: dijharnas).

Beinhaut = beenhard. **Beinhaus**, f. = doodsbeenderhuis, knakeluis. **Beinheil**, f. = smeerwortel. **Beinicht** = beenachtig, hard.

Beinig = beendig, met been. **Beinleid** = broek.

Beinleber, m.; **-leber**, f. = beenkanker (of: -eter); -le(der).

Beinling, m. -e(s), -e = been (etnes Strumpfes).

Beinmarf, f. = merg. **Beinshiene**, w. = spalk. **Beinshraube**, w. = Beinfolter. **Beinshwarz**, f. = beenzwart.

Beinwell, m. u. f. = Beinheil.

Beinordnen, schw. (h.) = toevoegen; nevenschikken. **Beinordnung**, w. = toevoeging; nevenschikking.

Beinorgel, w. = voororgel, positief.

Beinpaden, schw. (h.) = bijpakken, bijvoegen, bijdoen.

Beinpaar, f. = handpaard.

Beinpflichten, schw. (h.) = (einem) toestemmen, het eens zijn met, gelijk geven.

Beiram, f. u. m. -s = Beiram (Turksch feest).

Beirat, m. = raad, raadsheer, raadsman.

Beirren, schw. (sich b. lassen) = van de wijs brengen, in de war brengen.

Beisammen = bijeen, te zamen. **Beisammensein**, f. = bijeenzijn, samenzijn.

Beisatz, **Beisatze**, m. = inwoner zonder burgerrecht.

Beisatz, m. = bijvoeging, toevoeging; aanvulling; bijstelling.

Beischießen, ft. (h.) = bijdragen, bijpassen.

Beischiff, f. = geleischip.

Beischlaf, m. = bijslaap.

Beischließen, ft. (h.) = (bij)insluiten. **Beischluß**, m. = ingesloten stuk.

Beischlüssel, m. = valsche sleutel, looper.

Beischieben, ft. (h.) = bijschrijven, bijvoegen, aantekenen. **Beischrift**, w. = toevoegsel; aanhangsel, kantteekening, bijschrift (eines Bucherstückes s. B.).

Beispruch, m. = bijdrage, aandeel.

Beisegel, f. = bijzeil, lijzeil, fâts.

Beisein, f. = bijzijn, tegenwoordigheid.

Beiseite = terzijde, op zijde, afgezonderd, afzonderlijk; **Seitens** b. f. = scherts ter zijde of zonder gekheid! den Anstand b. setzen = de betamelijkheid aan een kant zetten; b. treten = ter zijde gaan, zich terugtrekken; b. stehen = zich achteraf houden. **Beiseitesehung**, w. = verwaarloozing.

Beisenden, uur. (h.) = bijzenden, tegelijk zenden met.

Beisegen, schw. (h.) = (einen Topf) op (het vuur) zetten; bijzetten, bijvoegen; (in das Grab) bijzetten; (die Segel) bijzeiten.

Beisitz, m. = bijwoning, aanwezigheid. **Beisitzen**, ft. (h.) = bijwonen, aanwezig zijn, bijzitter zijn. **Beisitzer**, m. = bijzitter, assessor.

Beispiel, f. = voorbeeld; ein B. anführen = een voorbeeld aanhalen; zum B. = bijvoorbeeld (s. B. = bijv.); mit gutem B. voraufgehen = het goede voorbeeld geven; ein B. an einem nehmen = een voorbeeld aan iem. nemen. **Beispiellos** = zonder voorbeeld, voorbeeldeloos, ongekeerd, ongehoord. **Beispielweise** = bijvoorbeeld, als voorbeeld.

Beispringen, ft. (f.) eiem = iem. bijspringen (te hulp komen).

Beiszen, ft. (h.) (beize; bij; bijse; beize! gebissen) = bijten; an die Angel b. = aan den haak bijten; der Hund hat mir (mich) ins Bein gebissen = heeft mij in het been gebeten; die Zähne zusammen b. = de tanden op elkaar bijten; nichts zu b. und zu greifen haben = niets te eten (te bikken) hebben; ins Gras beißen = in het zand of in het stof bijten; den Legten b. die Hund = de laatsten komen er het slechtst af; es beißt mich auf der Zunge = het bijt mij op de tong; ich beiße mich auf die Lippen = ik bijt mij op de lippen; (vom Gerissen u. ä.) knagen. **Beiszend** = bijtend, stekend, scherp. **Beiszerden**, f. = bijtertje, tand. **Beiszahn**, m. = bijtand, voortand. **Beiszange**, w. = nijptang.

Beistand, m. = bijstand, hulp; helper; eiem B. leisten = iem. hulp verleen; rechtlicher B. = advocaat, rechtskundig raadsman; (bei einem Zweifel) = getuige, secondant; (ein Schiff) = voorzeiler. **Beistandsgeber**, Pl. = subsidie, onderstandsgelden.

Beistehen, ft. (f.) = bij den wind zeilen.

Beistehen, schw. (h.) = in den zak steken; gevangen zetten, inrekenen.

Beistehen, uur. (h.) eiem = bijstaan, helpen, ondersteunen; alle Segel b. lassen = alle zeilen bijzetten. **Beistehender**, m. = bijstander, helper.

Beistruer, w. = (geldelijke) onderstand, subsidie, bijdrage. **Beistruern**, schw. (h.) = bijdragen (zu = voor).

Beistimmen, schw. (h.) eiem = instemmen met, zich voor iems. meening verklaren.

Beistrich, m. = komma.

Beistrag, m. -es, .. träge = bijdrage, aandeel.

Beistragen, ft. (h.) zu etw. = bijdragen; deelnemen aan; bevorderen. **Beistragsanteil**, m. = bijdrage, aandeel in de kosten. **Beistragspflichtig** = belastingschuldig.

Beitreiben, ft. (h.) = doen inkomen, binnenhâlen, inkasseeren, innen (Schulden s. B.); (das Wild) samendrijven. **Beitreibung**, w. = inkasseering.

Beitretten, ft. (f.) = (einer Meinung) omhelzen, instemmen met, meegaan met, zijn adhezie schenken; (einem Vertrage) toetreden tot; (einer Gesellschaft) zich aansluiten bij, lid worden van. **Beitritt**, m. = instemming, goedkeuring, toetreding, deelneming.

Beiturtel, f. = voorloopige uitspraak.

Beitwagen, m. = bijwagen.

Beitwerfen, ft. (h.) = bijwerpen, bijvoegen.

Beitwerk, f. = bijwerk.

Beitwohnen, schw. (h.) eiem = bijwonen, tegenwoordig zijn bij, bijzijn; (einem) eigen zijn.

Beiwort, f. = bijvoeglijk naamwoord, adjectief. **beiwörtlich** = als adjectief, bijvoeglijk.
beizählen, fchw. (h.) = bijtellen, meetellen, meerekenen.
Beizbrühe, w. = bijtend vocht, bijtsvocht.
Beizze, w. = bijts, het bijtsen; bijtend middel, sterk water; de gezamenlijke honden en vogels voor de jacht op roofvogels; in die B. bringen = in de bijts zetten.
Beizzeichen, f. = (im Wappen) bijteeken; (in der Musik) kruis of mol.
Beizeisen, f. = bijtsijzer.
beizeiten = bijtijds, tijdig; op tijd.
beizen, fchw. (h.) = bijtsen, uitbijten, uitbranden, looien; (Tabak) sausen; weeken; (met roofvogels) jagen. **beizend** = bijtend, uitbijtend, uitbrandend.
Beizunge, m. = notariëel getuige.
Beizhund, m. = speurhond. **Beizuse**, w. = looierskuip. **Beizmittel**, f. = bijtmiddel, bijtend middel.
bejagen, fchw. (h.) = bejagen.
bejahen, fchw. (h.) = bevestigen, toestemmend beantwoorden, ja zeggen op. **bejahend** = bevestigend.
bejahrt = bejaard, oud, op leeftijd.
Bejahung, w. = bevestiging. **Bejahungssatz**, m. = bevestigende zin.
bejamern, fchw. (h.) = bejammeren, beklagen, betreuren. **bejamernswert**, -würdig = beklagenswaardig, betreurenswaardig.
befallen, fchw. (h.) = bekalken, met kalk bestrijken.
befämpfen, fchw. (h.) = bestrijden, bevechten.
befannt = bekend; rühmlich b. = met roem of roemrijk bekend, beroemd; er ist mir b. = hij is mij bekend; ein Befannter von mir = een kennis van mij; es war niemand Befanntes da = er was daar geen enkele kennis; ich bin hier nicht bekannt = ik ben hier vreemd, niet bekend; sich mit einem b. machen od. mit einem b. werden = kennis maken met iem.; einen mit einem b. machen = iem. met iem. bekend maken of iem. aan iem. voorstellen. **befanntermachen** = befanntlich. **Befanntheit**, w. = bekendheid. **befanntlich** = zooals men weet; zooals bekend is; men weet, dat... **Befanntmachung**, w. = bekendmaking, kennisgeving, aankondiging, publicatie. **Befanntschaft**, w. = , -en = kennis, bekende; wann haben Sie seine B. (od. B. mit ihm) gemacht? = wanneer hebt u kennis met hem gemaakt?
befant'en, fchw. (h.) = bekanten, met kant versieren.
befapfen, fchw. (h.) (Bäume) = toppen, bekappen.
befehren, fchw. (h.) = bekeeren. **Befehrung**, w. = , -en = bekeering. **Befehrungsanstalt**, w. = zendelings-, bekeeringsgenootschap, missie. **Befehrungsleiter** m., -sucht, w. = bekeeringsijver.
bekennen, unrr. (h.) = bekennen, belijden; erkennen; (Farbe) bekennen; sich zu einer Religion b. = een godsdienst (openlijk) belijden; ich bekenne mich zu etw. = ik beken mij aan iets schuldig, deelgenoot; ich bekenne empfangen zu haben od. ich bekenne mich zum Empfangen = ik erken de ontvangst (van...)
Bekenner, m. = bekenners, belijder; Eduard der B. = Eduard de Belijder. **Bekennnis**, f. = je, -jes = bekentenis; belijdenis. **Bekennnisschrift**, w. = belijdenisschrift, geloofsboek.

beflehen, fchw. (h.) = (ein Advier) bepennen.
beflaggen, fchw. (h.) = beklagen, betreuren; sich bei einem über etw. b. = bij iem. over iets klagen. **beflaggenswert**, -würdig = beklagenswaardig, te beklagen, te betreuren.
Beflag'ter, m. = beklaagde, aangeklaagde.
beflat'schen, fchw. (h.) = (einen) toejuichen (met handgeklap); bepraten, bebabbelen, bekleetsen.
befleiben, fchw. (h.) = beplakken; [kleven].
beflecken, **beflecken**, fchw. (h.) = bekladden, bevlekkeren, bemorsen.
[befleiben], ft. (h.) = wortel schieten, beklieven].
befleiden, fchw. (h.) = (be)kleeden, bedekken, behangen; bekleeden, vervullen; (ein Tau) omwoelen.
befleihen, fchw. (h.) = bestijfelen, stijfelen.
beflemmen, fchw. u. ft. (h.) = beklemmen, drukken, benauwen. **Beflemmung**, w. = , -en = beklemdheid, beklemming, benauwdheid.
befleutern, fchw. (h.) = beklauteren.
befliessen, fchw. (h.) = aan elkaar voegen, vastklinken.
beflommen = beklemd, benauwd. **Beflommenheit**, w. = beklemdheid, benauwdheid, gedruktheid.
beflopfen, fchw. (h.) = beklappen, aankloppen, percuteeren.
befnabbern, fchw. (h.) = beknabbelen, beknagen.
befneipen sich, fchw. (h.) = zich een roes drinken.
befommen, ft. (h.) = krijgen, ontvangen, verkrijgen; einen Miß b. = scheuren, barsten; etw. zu Gesicht b. = iets te zien krijgen, bemerken; den Schnupfen b. = kou vatten, verkouden worden; einen Roub b. = een blauwtje loopen; etw. satt b. = genoeg van iets hebben, iets zat zijn; **bef.** (f.) = bekomen, bevalen; [gedijen]; wohl befomme es Ihnen od. wohl befomm's = wel bekomme het U. **befomm'sich** = goed bekomend.
beforren, fchw. (h.) = kurken; (ein Neg) van kurken voorzien.
beföfugen, fchw. (h.) = voeden, onderhouden, den kost geven, verplegen. **Beföfugung**, w. = kost, voeding, onderhoud.
befräftigen, fchw. (h.) = bekrachtigen, bevestigen; wettigen; [versterken]; eiblich (mit einem Eide) b. = onder eede bevestigen. **Befräftigung**, w. = bevestiging, bekrachtiging, homologatie. **Befräftigungseid**, m. = bevestigingseid.
befränzen, fchw. (h.) = bekransen, versieren (met groen, bloemen enz.).
befratzen, fchw. (h.) = bekrabben, bekrassen.
befreiden, fchw. (h.) = met krijt bestrijken, krijt aan (iets) doen.
befreuzen, fchw. (h.) = met een kruis teekenen (eine Note z. B.); sich b. = een kruis maken, zich zegenen.
befrieden, ft. (h.) = bekruipeu, kruipeu op of over.
befriegeln, fchw. (h.) = beoorlogen.
befritzen, fchw. (h.) = critizeeren, bevitten, vitten op.
befritzen, fchw. (h.) = bekrabbelen, knoeien op.
befrümmeu, fchw. (h.) = bekruiemelen.
befruften, fchw. (h.) = om-, overkorsten.
befümmern, fchw. (h.) einen = bedroeven, bekommeren, verdriet doen; sich über etw. od.

einen b. = zich over iets of iem. bezorgd, ongerust maken, bedroeven; sich um etw. od. einen b. = zich aan iets of iem. gelegen laten liggen, zich met iets of iem. bemoeien, inlaten.
Befümmernis, w. —, -se = bekommering, zorg, kommer, verdriet.

befun'den, fchw. (h.) = verklaren; te kennen geven, aan den dag leggen; betuigen; getuigen van.

belä'cheln, fchw. (h.) = belachen, glimlachen om. **belä'chen**, fchw. (h.) = belachen, lachen om. **belä'chenswert** = belachelijk.

belä'den, fchw. u. ft. (h.) = beladen, belasten, overladen.

Beleg, m. —(e)s . . läge = belegstuk, overdekking; laag (bv. op de tong); [ook voor Beleg: bewijsstuk]. **Bela'gerer**, m. —s, — = belegeraar. **Bela'gern**, fchw. (h.) = belegeren; (einen mit etw.) aanhoudend lastig vallen.

Bela'gerung, w. = beleg, belegering. **Bela'gerungsmünze**, w. = noodmunt (tijdens een beleg). **Bela'gerungszustand**, m. = staat van beleg; in B. (ber)sehen = ergens den staat van beleg afkondigen.

Belang, m. —(e)s, von B. = van belang, gewichtig. **Belan'gen**, fchw. (h.) = (vor Gericht od. gerichtl.) gerechtelijk vervolgen; aanbelangen, betreffen. **belang'los** = onbelangrijk, zonder belang of gewicht. **belang'reich** = belangrijk, van belang.

belap'pen, fchw. (h.) = met lappen behangen (den Wald). **belap'pt** (von Jagdhunden) = met lange overhangende bovenlip.

belas'ten, ft. (h.) = laten blijven, laten rusten, laten voortduren; (einen in seinem Sinne) laten.

belas'ten, fchw. (h.) = belasten, beladen, bevrachten; bezwaren. **belä'stigen**, fchw. (h.) = lastig vallen, hinderen. **Bela'stung**, w. —, -en = bevrachting. **Bela'stungszeuge**, m. = getuige à charge.

belat'ten, fchw. (h.) = belatten, met latten betimmeren.

belau'ben, fchw. (h.) = met loof bedekken; sich b. = bladeren krijgen; dicht belaubt = dicht bebladerd.

belau'ern, fchw. (h.) = beboeren, bespieden.

Belauf, m. —(e)s = beloop, bedrag. **belau'sen**, ft. (h.) = beloopen, bezoeken; beslaan, dof worden; dekken, bespringen; sich b. = bedragen, beloopen; die Unkosten b. sich auf 100 Taler = bedragen 100 daalder; (zich) paren.

belau'shen, fchw. (h.) = beluisteren, bespieden. **bele'ben**, fchw. (h.) = beleven, bezielen; doen opleven, verlevendigen; wieder b. = doen herleven; jeman's Hoffnungen neu b. = iems. hoop weer opwekken. **belebt'** = levend, bezielt; ein belebtes Stadtviertel = een drukke wijk.

Belebt'heit, w. = bezieling, levendigheid; drukte. **Bele'bung**, w. = opwekking tot het leven, levendmaking. **Bele'bungsversuch**, m. = poging om het leven weer op te wekken.

bele'fen, fchw. (h.) = belikken.

Beleg, m. —(e)s, —e = bewijs, (bewijs)stuk, document; kwitantie; voorbeeld. **Bele'ge**, f. = belegsels, boordsel.

I. **bele'gen** = gelegen (gelegen).

II. **bele'gen**, fchw. (h.) mit = beleggen, bedekken met, voorzien van; mit Abgaben b. = belasting leggen op; (mit einem Namen) noemen, qualificeeren; mit Strafe b. = straf opleggen; eine Stadt mit Truppen b. = troepen in een stad leggen; mit Beschlag b. = beslag leggen

op; (eine Rechnung) staven, waar maken; (eine Aussage mit Stellen) bewijzen, staven; (einen Platz, eine Zeitung) bespreken; (ein Kolleg) zich opgeven voor, zich inschrijven voor; dekken.

Beleg'stelle, w. = bewijspplaats. **belegt'** = beslagen (von der Junge); eine belegte Stimme = een bedekte, gedempte, doffe stem; belegtes Brötchen = broodje met iets er op.

beleh'nen, fchw. (h.) = met een leen begiftigen, beleenen; [hypotheek geven op].

beleh'ren, fchw. (h.) = onderrichten, inlichten (einen über etw. = iem. omtrent iets); sich b. lassen = met zich laten praten, reden verstaan; einen eines Bessern b. = iem. de oogen openen, uit den droom helpen, beter inlichten.

beleh'rend = leerzaam.

beleibt' = zwaarlijvig, gezet, corpulent. **Beleibt'heit**, w. = zwaarlijvigheid, gezetheid, corpulentie.

beleibt'züchtigen, fchw. (h.) = met een lijftocht begiftigen.

beleid'igen, fchw. (h.) = beledigen; krenken; kwetsen; pijnlijk aandoen. **Beleid'igung**, w. = belediging.

beleih'en = belesnen.

[**belem'mern**, fchw. (h.) = beetnemen; **belem'mert** = suf, onhandig.]

Belemnit', m. —en, —en = belemniet: dondersteen.

belezen = belezzen; ein belezener Mann; belezen in etw. fein. **Belezen'heit**, w. = belezzenheid.

Beleza'ge, w. —, -n = bel-etage, eerste verdieping.

beleucht'en, fchw. (h.) = verlichten; ophelderden, in het licht stellen, opklaren; van nabij beschouwen. **Beleucht'ung**, w. = verlichting; opheldering.

beleunn'den, **beleun'munden**, fchw. (h.) = in (goeden of kwaden) roep brengen; über beleun'det = te slechter naam en faam bekend.

bel'fern, fchw. (h.) = kessen, blaffen; brommen, knorren.

Bel'gien, f. —s = België. **Bel'gier**, m. = Belg. **Bel'gierin**, w. = Belgische. **bel'gisch** = Belgisch.

Bel'grad, f. —s = Belgrado.

Bel'ial, m. —s = Belial, duivel.

belie'ben, fchw. (h.) = believeen, wenschen, willen; b. Sie noch eine Tasse? = belieft, wenscht U nog een kopje? Sie b. zu sberzen = U maakt gekheid; b. Sie heraufkommen = komt U asjebliet boven; was beliebt (Sinnen)? = wat wenscht U (wat is er van uw orders)? wie beliebt? = watblief? wie es Sinnen beliebt = zooals U verkiest; es beliebt ihm nicht zu antworten = hij verkoos (bliefde) niet te antwoorden. **Belie'ben**, f. = believeen, welgevallen, zin; nach B. = naar believeen, vrij, ad libitum; ganz nach Ihrem B. = geheel naar uw eigen zin; es steht in Ihrem B. = het is aan U overgelaten. **belie'big** = naar verkiezing, willekeurig; eine beliebige Linie, Zahl = een willekeurige lijn, een willekeurig getal; zu jeder beliebigen Stunde = op elk uur. **beliebt** (bet) = geliefd, bemind; gezocht, gewild.

Bel'isar, m. —s = Belisarius.

beli'sten, fchw. (h.) = bedriegen, misleiden, bedotten.

Belladonna, w. — = belladonna, wolfkers.

bel'sen, fchw. (h.) = blaffen, kessen, bassen.

Belletrist', m. —en, —en = belletrist, geleerde. **Belletristif**, w. = belletristie, fraaie

letteren. **belletristisch** = belletristisch, tot de fraaie letteren behoorende.
Bellhammer, m. = belhamel (in eig. bet.).
beloben, **belofigen**, *schw.* (h.) = prijzen, loven. **Belofingungsschreiben**, f. = loffelijk schrijven. [**belobt** = bovenvermeld].
belohnen, *schw.* (h.) = beloonen. **Belohnung**, w. -, -en = belooning.
Belt, m.: der Große und der kleine B. = de Groote en de Kleine Belt.
belüffen, *schw.* (h.) = bedotten, bedriegen.
belügen, *ft.* (h.) = beliegen, leugens op de mouw spelden.
belustigen, *schw.* (h.) = vermaken, onderhouden, amuzeeren. **belustigend** = vermakelijk, amuzant. **Belustigung**, w. = vermaak, vermakelijkheid, amuzement.
Belvédère f. -(s), -s = belvédère.
bemächtigen sich, *schw.* (h.) einer Sache = zich van iets meester maken, iets bemachtigen, vermeesteren. **Bemächtigung**, w. = bemachtiging, vermeerstering.
bemäßen, *schw.* (h.) = bedillen, bevitten, critizeeren, aanmerkingen maken op.
bemalen, *schw.* (h.) = beschilderen.
bemärgeln, *schw.* (h.) = bedillen, bevitten, aanmerkingen maken op.
bemannen, *schw.* (h.) = (ein Schiff) bemannen.
Bemannung, w. = bemanning, manschappen.
bemänteln, *schw.* (h.) = bemantelen, bewimpelen, vergoelijken, verbloemen, een (mooien) glimp geven; (ein Kind) wettigen.
bemauern, *schw.* (h.) = bemuren, ommuren.
bemauern, *schw.* (h.) = bestelen, (iem. kleinnheden) ontfutselen.
bemeistern, *schw.* (h.) = vermeesteren, overmannen, overwinnen, overmeesteren; **sich** einer Sache b. = zich van iets meester maken.
bemeistern, *schw.* (h.) = met den beitel bewerken, cizeleeren.
bemeldet = gemeld, bovengenoemd, bovenvermeld.
bemengen sich, *schw.* (h.) = zich bemoeien, zich afgeven.
bemerkbar = merkbaar, zichtbaar; **sich** b. machen = zich laten merken of waarnemen.
bemerken, *schw.* (h.) = bemerken, gewaar worden, opmerken; aanmerken, doen opmerken; opteekenen, noteeren. **bemerkenwert** = opmerkenswaardig, opmerkelijk. **bemerklich** = op te merken; einem etw. b. machen = iem. iets doen opmerken; **sich** b. machen = zich laten zien, zich vertoonen. **Bemerkung**, w. -, -en = waarneming, opmerking, aanmerking, nota, notitie.
bemessen, *ft.* = (af)meten, opmeten, opnemen.
bemitleiden, *schw.* (h.) einen = medelijden hebben met iem., iem. beklagen. **bemitleidenswert**, **würdig**, **bemitleidungswürdig** = beklagenswaardig.
bemittelt = bemiddeld, gegoed, in goeden doen.
Bemme, w. -, -n = boterham.
bemogeln, *schw.* (h.) = foppen, besjoegelen.
bemost = bemost; bemostes Haupt = oud student.
benühen, *schw.* (h.) einen = moeilijk, lastig vallen, last veroorzaken; darf ich Sie darum b. ? = mag ik u daarom lastig vallen; **sich** b. = zich moeite geven, zich inspannen, zijn best doen (etw. zu tun od. für einen); **sich** um etw. b. = moeite doen om iets te krijgen (eine Stelle, ein Mädchen z. B.); wollen Sie sich nicht

herein b. ? = zoudt U (niet) zoo goed willen zijn binnen te komen? eifrig(st) bemüht sein = al zijn best doen. **Benühung**, w. -, -en = poging, moeite; inspanning.
benurtern, *schw.* (h.) einen = als een moeder voor iem. zorgen; chaperonneeren.
benachbart = naburig, dichtbijzijnd.
benachrichtigen, *schw.* (h.) einen bon etw. = inlichten, bericht zenden, waarschuwen. **Benachrichtigungsschreiben**, f. = adviesbrief, informatiebrief.
benachteiligen, *schw.* (h.) einen = benadeelen, schaden, nadeel of schade toebrengen.
benagen, *schw.* (h.) = benagen, bespijkieren.
benagen, *schw.* (h.) = beknagen.
benamen od. **benamen**, *schw.* (h.) = benoemen. [**benannt** = benoemd.
benarbt = met litteekens bedekt.
benaschen, *schw.* (h.) etw. = van iets snoepen.
Bandel, f. -s, - = band, snoer, koord.
Benne: **sich** ein B. antun = zich te goet doen.
benerven, *schw.* (h.) = benevelen (eig. en fig.), bedekken (met nevel); bedwelmen.
benedien, *schw.* (h.) = benedijen, zegenen, zalig prijzen. **Benedit**, m. = Benedictus.
Beneditiner, m. -s, - = Benediktijner.
Beneditinerorden, m. = Benediktijner orde.
Beneficiant, **Benefiziant**, m. -en, -en = weldoener. **Beneficiat**, **Benefiziat**, m. -en, -en = beneficiant; bewelddadige. **Beneficium**, **Benefizium**, f. -(s), . . . cia od. . . cten od. zien = beneficium, voordeel. **Benefiz**, f. -es, -e = benefiet, beneficevoorstelling e. d. **Benefizvorstellung**, w. = beneficevoorstelling.
benennen, *ft.* (h.) = (einem die Aussicht, die Hoffnung, den Atem, das Licht) ont-, benemen; der Wein hat ihn benommen = beneveld, bedwelmd; **sich** b. = zich gedragen, zich houden; er weiß sich nicht zu b. = hij is met zijn figuur verlegen; **sich** mit einem b. = het met iem. eens zien te worden. **Benennen**, f. = gedrag, manier van doen, handelwijze; **sich** mit einem ins B. setzen = 't met iem. eens worden.
benetzen, *schw.* (h.) einen (um etw. od. wegen einer Sache, od. einem etw.) = iem. (om iets of iets) benijden. **benetzenwert** = benijdenswaardig.
benennen, *uur.* (h.) = benoemen, noemen; doopen; (Zeit und Ort) bepalen, noemen.
benetzen, *schw.* (h.) = bevochtigen, nat maken.
Bengalen, f. -s = Bengalen. **Bengale**, m. -n, -n = Bengaal, Bengalees. **Bengalisch** = Bengaalsch; bengalischer Meerbusen = golf van Bengalen.
Benigel, m. -s, - = [knuppel], klepel; bengel, slungel, lummel. **benigelt** = bengelachtig.
benigeln, *schw.* (h.) (Nüsse) = jassen, afslaan met een stok.
Benne, w. -, -n = vrachtmant, korf; mandewagen.
benötigt, einer Sache b. sein = iets noodig hebben; das Benötigte = het benodigde.
benutzen, *schw.* (h.) (jüdisch) = danken (na het eten); zegenen].
benutzen, **benützen**, *schw.* (h.) = gebruiken, gebruik maken van, zijn voordeel doen met, benuttigen, aanwenden.
Benzin, f. -(e)s = benzine.
Benzoë, f. -s od. B., w. = benzoë (een welriekende hars). **Benzoëinfusur**, w., **Benzoëwasser**, f. = maagdemelk. **Benzoïn**, f. -(e)s = benzoïne. **Benzol**, f. -s = benzol.

beob'achten, fchw. (h.) = waarnemen, beschouwen, nagaan; opmerken, waarnemen, merken; in acht nemen, opvolgen, betrachten. **Beob'achtung**, w. = beschouwer. **Beob'achtung**, w. —, —en = waarneming enz. **Beob'achtungscorps**, f. = observatie-, verkenningsscorps. **Beob'achtungsstation**, w. = waarnemingsstation, observatorium. **beohrt'** = geoord. **beor'dern**, fchw. (h.) = bevelen, bevel geven; einen irgendwobin b. = afvaardigen, sturen; beordert sein = bevel gekregen hebben, belast zijn. **bepac'ten**, fchw. (h.) = bepakken, beladen. **bepan'zern**, fchw. (h.) = bepantseren. **bepp'fah'ten**, fchw. (h.) = ompalen, palissadeeren, afpalen; stutten (met staken). **bepp'flan'zen**, fchw. (h.) = beplanten. **bepp'la'tern**, fchw. (h.) = bepleisteren; plaveien. **beplan'ken**, fchw. (h.) = (met planken) bekleeden, beplanken, betimmeren. **beplat'ten**, fchw. (h.) = (met vierk tegels) bevloeren; met platen bedekken. **beplau'dern**, fchw. (h.) = bebabbelen, bepraten. **bepp'of'tern**, fchw. (h.) = opvullen, capitoneeren, met kussens voorzien. **beppur'bern**, fchw. (h.) = purperen. **bequem'** = gemaklievend, gemakzuchtig, gemakkelijk; passend, geschikt, aangenaam, prettig; gaarne bereid; geriefelijk, gemakkelijk; machen Sie es sich b. = neem uw gemak, maak het u gemakkelijk; es einem b. machen = iem. op zijn gemak brengen; wenn es Ihnen b. ist = als het u schikt; er mo'cht recht b. = heel geriefelijk; der Hof ist b. = die jas zit gemakkelijk; bequemer Wind = handzame wind. **beque'men sich**, fchw. (h.) (zu etw.) = zich (in iets) schikken, zich (tot iets) leenen, zich (naar iets) voegen, schicken. **Bequem'lichkeit**, w. —, —en = gemakzucht, gemakkelijkheid; gemak, geriefelijkheid; eine gewisse B. = zekere plaats; nach Ihrer B. = zooals het u het gemakkelijkst is. **Bequem'mung**, w. : nach B. = gemakkelijk. **bequie'ten**, fchw. (h.) = verfuellen. **beran'den**, **beran'dern**, fchw. (h.) = een rand aan (iets) maken. **berap'fen**, fchw. (h.) = berapen (een muur); betalen, opdokken. **bera'fen**, fchw. (h.) = met een grasperk bedekken, met grasperk voorzien; ein schön beafter Blaf = een mooi grasperk. **bera'ten**, fchw. (h.) = (einen) raden, raad geven; consulteeren; etw. od. über etw. b. = over iets beraadslagen, debiteeren; sich mit einem über etw. b. = met iem. over iets raadplegen, beraadslagen; **beratende Stimme** = raadgevende stem. **bera't'schlagen**, fchw. (h.) = (über etw.) beraadslagen, beraden, overleggen. **Bera'tung**, w. —, —en = beraadslaging, overweging, overleg, deliberatie. **berau'ben**, fchw. (h.) einen einer Sache = iem. van iets berooven, ontdoen, ontblooten; iem. iets ontrooven. **Beraub'ung**, w. = beroving, ontrooving, plundering. **berau'chen**, fchw. (h.) = berooken, bedampen, met rook vervullen of bedekken. **berau'chern**, fchw. (h.) = berooken; met reuk doortrekken, parfumeeren; ophemelen. **berau'schen**, fchw. (h.) = bedrinken, dronken maken; sich b. = zich bedrinken, zich een

roes drinken. **berau'schend** = bedwelmend; koppig. **Berber**, m. —s, —e = Berber, Barbaresk; Barbariisch paard. **Berberet'**, w. = Barbarije. **Berberis**, **Berberit'ze**, w. = berberis. **ber'berisch** = Berbersch, Barbariisch. **ber'e'shenbar** = berekenbaar, schatbaar, te berekenen. **ber'e'shen**, fchw. (h.) = berekenen, uitrekenen, beramen; opmaken; in rekening brengen (einem etw. zu dem und dem Freije h.); **sich mit einem b.** = met iem. de rekening opmaken. **Bere'shung**, w. = berekening, uitrekening, schatting. **ber'e'shigen**, fchw. (h.) = (einen zu etw.) iem. het recht tot iets geven of toekennen, machtigen; berechtigt sein = gerechtigd zijn; die Berechtigten = de rechthebbenden. **Bere'shtigung**, w. —, —en = recht, volmacht. **ber'e'den**, fchw. (h.) = bespreken, bepraten, bebabbelen; einen zu etw. b. = iem. tot iets overhalen, overreden, bepraten; **sich b.** = bespreken, met elkaar bespreken. **bered'sam** = bespraakt, welbespraakt, welsprekend, woordrijk. **Bered'samkeit**, w. — = welbespraakt, welsprekendheid. **beredt'** = welsprekend, welbespraakt. **Bered'ung**, w. —, —en = overreding, bespreking. **beregt'** = bewust, besproken; vermeld; der beregte Gegenstand = de zaak in kwestie. **Bereich'**, m. u. f. —es, —e = gebied, domein, sfeer; bereik; der B. einer Kunst = het gebied van een kunst; das gehört nicht in meinen B. = ... tot mijn ressort; in B. der Stimme = binnen het bereik v. d. stem. **ber'e'i'chern**, fchw. (h.) = verrijken. **ber'e'ifen**, fchw. (h.) = hoepels doen om; met rijp (rijm) bedekken, berijpen. **ber'e'imen**, fchw. (h.) = berijmen. **ber'e'iten**, fchw. (h.) = bereizen, doorreizen, bezoeken. **ber'e'it** = bereid, gezind, klaar, voorbereid, gereed. I. **ber'e'iten**, fchw. (h.) = bereiden, gereed of klaar maken, vervaardigen; voorbereiden; bereiden, aandoen, veroorzaken (Kummer, Vergnügen z. B.); sich zu etw. b. = zich tot iets voorbereiden, zich voor iets klaar maken. II. **ber'e'iten**, ft. (h.) = berijden; (een paard) dresseeren. **ber'e'its** = bereids, reeds. **Bereit'schaft**, w. = gereedheid; Geld in B. haben = geld beschikbaar hebben; in B. sein od. stehen = gereed of bereid zijn; in B. liegen = klaar liggen; in B. halten = gereed houden. **Bereit'willig** = bereidwillig, geneigd, gezind. **Bereit'willigkeit**, w. = bereidwilligheid, ijver. **ber'en'nen**, fchw. (h.) = berennen, bestormen. **Bereit'na**, w. = Beresina. **ber'en'en**, fchw. (h.) etw. = iets berouwen, berouwen over iets hebben. **Berg**, m. —(e)s, —e = berg; hoop, stapel; er ist über alle Berge = hij is er van door; wir sind noch nicht über den B. = we zijn er nog niet, we hebben alle moeilijkheden nog niet overwonnen; die Paare standen mir zu Berge = de haren rezen mij te berge; hinter dem Berge halten mit etw. = terughoudend zijn met iets; hinter dem Berge wohnen auch noch Leute = men moet niet meenen alleen de wijsheid in pacht te hebben; da stehen die Dörfer am Berge = daar zitten we nu (en kunnen niet verder); zu Berg = stroom op. **bergab'** = bergaf, naar beneden (ook fig.).

Berg'ademic, w. = mijnbouwschool. **Berg'alaun**, m. = steenaluin.
bergama's'fisch = Bergamaskisch, van Bergamo.
Bergamot'te, w. —, -n = bergamot. **Bergamot'tenöl**, f. = bergamot-olie.
Berg'ampher, m. = wilde rabarber. **Berg'amt**, f. = mijnadministratie, mijnbestuur.
bergan' = bergop.
Berg'arbeit, w.; -arbeiter, m. = mijnwerk (of: -arbeid); -werker.
bergau' = bergop.
Berg'bau, m.; -baufundiger, m. = mijnbouw; -bouwkundige.
Berg'beaunter, m. = ambtenaar in de mijnen.
Berg'bewohner, m.; -blau, f.; -dohle, w. = bergbewoner; -blauw (of: koperzuur); -kraai.
Berg'geld, f., **Berg'gelohn**, m. = bergloon, berggeld.
bergen, ft. (h.) (du birgit, er birgt; barg; bärge od. bürge; birg! geborgen) = bergen, reddén, in veiligheid brengen, bezorgen. **Berg'er**, m. = berger (amt Strande). **Berg'gerecht**, f. = bergloon.
Berg'eule, w. = steenuil. **Berg'fahrt**, w. = vaart stroomop.
Berg'fall, m.; -falan, m.; -fest, f. = bergstorting; -lazant; -leest.
Berg'festung, w.; -fest, f.; -feuer, f. = bergvesting; -talk; -vuur (of: signaalvuur).
Berg'fer, m. = hartstochtelijk bergbestijger.
Berg'freiheit, w.; -gang, m. = mijnbouwvrijheid; -gang (of: -ader).
Berg'gegend, w.; -geist, m. = bergstreek (of: bergachtige str.); -geest (of: kabouter).
Berg'genos, m. = deelgenoot in de mijnen; lid van een mijnwerkersgenootschap. **Berg'geschnuener**, m. = jury-lid van de mijnrechtbank. **Berg'gewerkschaft**, w. = mijnmaatschappij. **Berg'glas**, f. = rotskristal. **Berg'grat**, m. = bergkam, bergrug. **Berg'gut**, f. = delfstoffen. **Berg'halde**, m. = berghelling.
Berg'hauptmann, m. = mijninspecteur.
Berg'hoch = zoo hoog als een berg.
Berg'holz, f.; -hütte, w. = berghout; -hut (ook: mijndak).
ber'gicht, **ber'gig** = bergachtig.
Berg'kappe, w. = mijnwerkerspet of -muts.
Berg'kate, w. = wilde kat. **Berg'keffel**, m. = door bergen ingesloten dal, keteldal.
Berg'kette, w. = bergketen. **Berg'knappe**, m. = mijnwerker. **Berg'knappchaft**, w. = mijnwerkersvereniging. **Berg'kupfer**, f. = gedegen koper. **Berg'kuppe**, w. = bergtop.
Berg'latte = Bergleite. **berg'läufig** = op mijnwerkersmanier. **Berg'lehne**, **Berg'lette**, w. = berghelling. **berg'männlich** = bergläufig. **Berg'maus**, w. = marmot. **Berg'meister**, w. = mijndirecteur. **Berg'nymfje**, w. = bergninf. **Berg'öl**, f. = petroleum.
Berg'paf, m. = bergpas. **Berg'pach**, f. = asfalt. **Berg'predigt**, w. = Bergrede; preek voor mijnwerkers. **Berg'recht**, f. = mijnrecht.
Berg'reihen, m. = mijnwerkerszang, Alpenlied.
Berg'rücken, m.; -rutsch, m. = bergrug; -verschuiving.
Berg'sachen, Pl. = mijnzakén.
Berg'sattel, m.; -sicht, w.; -schlucht, w. = bergzadel (uitpuilende bergrug); -laag (ook: overwerk in de mijn); -kloof (of: ravijn).
Berg'schnecke, w. = versteende zeeslak, ammoniet. **Berg'schotte**, m. = Bergschot, Hoog-

lander. **Berg'schreiber**, m. = mijnklerk.
Berg'schule, w. = mijnbouwschool. **berg'schüffig** = steenachtig, steenig.
Berg'spige, w.; -steiger, m.; -straße, w. = bergspits; -bestijger (ook: mijnbaas); -weg (ook: Bergstrasse; weg of district tusschen Darmstadt en Heidelberg).
Berg'strom, m.; -sturz, m. = bergstroom; -storting.
Berg'sucht, w. = mijnziekte. **Berg'teer**, m. = bergteer, bergpek; pissasfalt.
Berg'ung, w. = berging.
Berg'unisulfid, f. = zinksulfaat. **bergun'ter** = bergaf. **Berg'wardein**, m. = mijnessayeur.
Berg'wasser, f. = bergwater, bergstroom; water in de mijn. **Berg'werk**, f. = mijn (in exploitatie). **Berg'wesen**, f. = mijnwezen; mijnbestuur. **Berg'zehnte**, m. = mijntiende.
Bericht, m. -(e)s, -e = verslag, bericht, kennisgeving; laut B. = volgens advies; B. erstatten = verslag geven, doen, uitbrengen.
berich'ten, schw. = (einen etw.) berichten, mededeelen, melden; verslag geven over; (einen) inlichten; einen falsch, recht b. = iem. verkeerd, juist inlichten; (Münzschreiben) vereffenen, adjusteeren. **Bericht'erstatter**, m. = verslaggever.
berich'tigen, schw. (h.) = verbeteren, rectificceeren; (ein Geschäft) regelen; (einen Handel) bijleggen, in orde brengen; (eine Schuld) vereffenen, regelen. **Bericht'igungsbogen**, m. = proefblad, proefvel. **Berichts'brief**, m. = adviesbrief.
berie'sen, ft. (h.) = beruiken.
berie'seln, schw. (h.) = groeven, ribben, canneleeren.
berie'seln, schw. (h.) = besproeien; bevloeien.
Berie'selung, w. = bevloeiing, irrigatie.
Berill = Beryll.
berin'den, schw. (h.) = be- of omschorsen.
Bering, m. -(e)s -e = omgeving.
Beritt, m. = district (voor een bereden opzichter); korporaalschap, rot, sappeursbrigade. **berit'ten** = bereden.
Ber'fan, m. -(e)s = kemelsgaren, barkan.
Berlin, f. = Berlijn. **Berli'ne**, w. —, -n = Berline (een rijtuig). **Berli'ner** = Berlijnsch, Berlijner. **Berli'nerblau**, f. = Pruisisch blauw.
berli'nisch = Berlijnsch.
Berloc'fe, w. —, -n = snuisterij, versiersel, horlogekettingversiersel.
Ber'me, w. —, -n = berm, walrand.
Ber'mudä(infeln), **Ber'muden**, Pl. = Bermuda's.
Bern, f. = Bern. **ber'nerisch** = Bernsch.
Bern'hard, m. -s = Bernard. **Bernhardi'ner**, m. = Bernardijner (moanik); St-Bernardshond.
Bern'stein, m. -(e)s = barnsteen, amber.
Bern'steinarbeit, w. = barnsteenarbeid, -werk. **bern'steinern** = barnsteenen. **Bern'steinfang**, m., -fischerei, w. = barnsteenvisserij. **Bern'steinsäure**, m. = barnsteen-zuur. **Bern'steinspige**, w. = barnsteenen sigarenpijpje.
berö'sten, schw. (f.) = roesten, verroesten; (h.) = met roest bedekken.
Ber'sch, **Ber'sch**, m. = Bartsch.
Berrier'fer, m. -s, - = Berserker, een woest krijgsman.
ber'sten, ft. (f.) (du berstest od. birst, er berstet od. birst; barst, borst od. berstete; hörste; birst! geborsten) barsten, bersten, springen, splijten;

bor ſachen berſten (wollen) = (bijna) barſten van 't lachen.

Ber(h)a, m. = Bertha.

Bertram, m. -s = Bertrand.

berüchtigt = berucht.

berüchten, ſchw. (h.) = (einen Vogel) vangen; fig. verrassen, verſchalken, snappen, beetnemen.

berüchtigen, ſchw. (h.) = acht slaan op, in 't oog houden, rekening houden met, letten op, in aanmerking nemen. **Berüchtigung**, w. = het in-aanmerking-nemen; unter B. der Umstände = de omstandigheden in aanmerking genomen.

Beruf, m. -(e)s, -e = roeping, vocatie; beroep, ambt, ambacht; ich ſinde, ſpüre (fühle) ſehen B. ihn zu wahren = ik voel geen roeping enz.

berufen, ft. (h.) = oproepen, bijeenroepen; beroepen, aanstellen; ſich b. auf einen od. etw. = zich op iem. of iets beroepen; een beroep doen op; viele ſind b. aber wenige ſind auſerwählt = velen zijn geroepen, maar weinigen (zijn) uitverkoren; ich fühle mich nicht dazu b. = ik voel mij daartoe niet geroepen.

Berufsarbeit, w. = beroepsbezigheid. **Berufsmäßig** = beroeps-, het beroep betreffend; etw. b. betreffen = zijn beroep van iets maken.

Berufsreise, w. = beroepsreis, tournée. **Berufswidrig** = in ſtrijd met een beroep.

Berufung, w. -en = oproeping, bijeenroeping; beroep, benoeming; beroep, appèl; B. einlegen = appèl aantekenen, in appèl gaan.

Berufungsgericht, f. = hof van appèl.

beruhen, ſchw. (h.) = berusten, steunen; blijven; seine Mühsage beruht auf der Meinung daß... = zijn uitspraak berust op de meening, dat...; wir wollen es dabei b. laſſen = we zullen het daarbij laten (blijven); laſſen Sie die Sache auf ſich b. = laat de zaak rusten of blauw blauw.

beruhigen, ſchw. (h.) = geruststellen, kalmeeren, doen bedaren, tot bedaren brengen; ſich bei etw. b. = zich bij iets neerleggen, in iets genoegen nemen.

Beruhigung, w. = geruststelling, kalmeering; troost.

[**berühmen**, ſchw. (h.) = roemen; ſich b. = zich beroemen.] **berühmt** = beroemd, vermaard. **Berühmtheit**, w. -, -en = beroemdheid.

berühren, ſchw. (h.) = aanroeren, aanraken, betasten; aanroeren, aanstippen, vermelden; betreffen, aangaan; etw. nur oberflächlich b. = iets maar even, terloops, in 't voorbijgaan aanroeren of vermelden; angenehm b. = aangenaam aandoen; die Extreme b. ſich = de uitersten raken elkaar. **berührtermaßen** = zooals gemeld is. **Berührung**, w. = aanraking, voeling, contact; mit einem in B. kommen = met iem. in aanraking komen; B. mit einem haben = met iem. in betrekking, verbinding staan.

Berührungspunkt, w.; -punkt, m. = raaklijn; -punt (ook fig.; punt van aanraking).

beruhen, ſchw. (h.) = beroeten, met roet besmeren.

Berill, m. -(e)s, -e = beril(steen).

beſ. = beſonders.

beſab'bern, ſchw. (h.) = bezeveren, bekwijlen.

beſäen, ſchw. (h.) = bezaaien, bestrooien.

beſagen, ſchw. (h.) = zeggen, meenen; betekenen, bedoelen, aangeven. **beſagt** = gemeld, gezegd. **beſagt'ermäßen** = (zoo)als gezegd (is).

beſai'ten, ſchw. (h.) = beſnaren; zart beſaitet = ſijn (of teer) beſnaard.

beſa'men, ſchw. (h.) = bezaaien, bezaden; bevruchten.

Beſau', m. -(e)s, -e = bezaan.

beſau'den, ſchw. (h.) = bezaanden, met zand bedekken.

Beſau'ſlagge, w. = bezaansvlag.

beſau'tigen, ſchw. (h.) = sussen, zachter stemmen, kalmeeren.

Beſau'lmast, m.; -rahe, w.; -ſegel, f.; -wand, w. = bezaanslmast; -ra; -zeil; -want.

Beſatz, m. = belegſel, bezetsel, garnceering.

Beſatz'band, f. = garnceerband, lint. **Beſatz'zung**, w. = bezetting, garnizoen; bemanning.

beſau'fen ſich, ft. (h.) = zich bezuipen, zich dronken drinken; beſoffen = bezopen.

beſchä'digen, ſchw. (h.) = beſchadigen, bederven; havenen; ſich b. = zich bezeeren.

I. **beſchä'ffen**, ſchw. (h.) = verſchaffen, aanbrengeen, bezorgen.

II. **beſchä'ffen** = geſteld, gelegen, geſchapen; ich bin vor Natur ſo b. = dat is zoo mijn natuur, mijn aard of ik ben nu eenmaal van natuur zoo; es iſt ſchlecht mit ihm b. = het is ſlecht met hem geſteld; die Sache iſt ſo b. = de zaak is zoo gelegen. **Beſchä'ffenheit**, w. = geſteldheid, natuur, hoedanigheid, toestand, aard; nach B. der Umstände = naar (den aard der) omſtandigheden. **Beſchä'ffenheitswort**, f. = adjectief.

beſchä'fen, ſchw. (h.) = van een ſchacht voorzien; monteeren (een geweer bijv.).

beſchä'f'tigen, ſchw. (h.) = bezig houden, in 't werk hebben, gebruiken; ſich mit etw. b. = zich met iets bezighouden; (mit etw.) **beſchä'f'tigt ſein** = (met iets) bezig zijn; bezigheden hebben; bei einem b. ſein = bij iem. werkzaam, in 't werk zijn. **Beſchä'ftigung**, w. -, -en = bezigheid.

beſchä'men, ſchw. (h.) = beſchamen, beſchaamd maken; overtreffen; [laken].

beſchä'ten, ſchw. (h.) = beſchaduwen, overſchaduwen; verdonkeren, verduiſteren.

beſchä'tzen, ſchw. (h.) = beſtaating opleggen.] **beſchä'uen**, ſchw. (h.) = beſchouwen, beſchichtigen, onderzoeken. **beſchä'ulich** = beſchouwend, beſpiegeland. **Beſchä'ulichkeit**, w. = beſpiegeling, contemplatie.

Beſcheid', m. -(e)s, -e = beſcheid, antwoord; beſlissing, beſluit; inlichting, kennis, ervarenheid; auf alles B. wiſſen = overall een antwoord op hebben; die Sache hat ihren B. = de zaak heeft haar beſlag; bis auf weitem B. = tot nader order; ich weiß hier feinen B. = ik weet hier geen weg of ik ben hier vreemd of ik ben niet op de hoogte; einem B. tun = iem. beſcheid doen, met iem. drinken. **beſchei'den**, ft. (h.) = beſcheiden, beſcheren, ſchenken, verleenen; antwoorden; ontbieden, beſcheiden; einen abſchläglichen b. = iem. een weigerend antwoord geven; einen vor Gericht b. = iem. dagvaarden; ſich b. = zich tevreden ſtellen, zich vergenoegen; ich beſcheide mich mit dem (od. deſſen) maß... = ik vergenoeg mij met dat, wat... **beſcheiden** = beſcheiden, nederig. **beſchei'dentlich** = beſcheiden, nederig.

beſchei'nen, ft. (h.) = beſchijnen, beſtralen, verlichten.

beſchei'nigen, ſchw. (h.) = betuigen, verklaren, erkennen. **Beſchei'nigung**, w. = verklaring, attest; ontvangbewijs, kwitantie.

bescheijen, ft. (h.) = beschijten.
bescheijen, fchw. (h.) = (einen) begiffigen, bedeeien, geschenk(en) geven.
bescheijen, ft. (h.) = (be)scheren. **bescheijen**, fchw. (h.) eimen = bescheren, schenken, bedenken, ten deel doen vallen; etw. bescheijert befontnen = iets ten geschenke krijgen. **Bescheijung**, w. = uitdeeling van geschenken (vooral met Kerstmis), (Kerst)geschenk; wat men iem. toegedacht heeft; eine schöne B! = een mooi ding! een mooie geschiedenis! da haben wir die B. = daar heb je 't al! dat is wat moois! da liegt die ganze B. = daar ligt de heele rommel.
bescheijen, fchw. (h.) = afgevaardigen zenden naar (den Reichstag z. B.); waren zenden naar of op; regelen, orde stellen op (sein Haus z. B.).
bescheijen, fchw. (h.) = (Näder) beslaan, ijzeren banden leggen om; met rails beleggen.
bescheijen, ft. (h.) = beschieten, schieten op.
bescheijbar = bevaarbaar. **Bescheijfen**, fchw. (h.) = bevaren, bezellen. **Bescheijfung**, w. ---, -en = het bevaren.
Bescheijfen, fchw. (h.) = met riet (schelf) bedekken, begroeien.
Bescheijmen, fchw. (f.) = beschimmelen.
Bescheijmen, fchw. (h.) = beschimpen, beleedigen, bespotten, smaden.
Bescheijmen, fchw. (h.) = betengelen (ein Dach).
Bescheijmen, fchw. (h.) = beschermen, beschutten.
Bescheijmen, ft. (h.) = beslapen, slapen bij; etw. b. = zich op iets beslapen, er nog eens rustig over nadenken.
Bescheijung, m. = beslag, montering; B. auf etw. legen, etw. mit B. belegen od. etw. in B. nehmen = beslag op iets leggen of iets in beslag nemen; [slag, soort]. **Bescheijagen**, ft. (h.) = beslaan; monteeren; bekleeden; in einer Sache gut b. sein = in iets goed beslagen, goed thuis zijn; (die Segel) reven, innemen; mit Arret b. = in beslag nemen. **Bescheijagen** (f.) = beslaan; das Fenster, die Brille ist b. = is beslagen. **Bescheijnahme**, w. = beslag, in-beslag-neming.
Bescheijden, ft. (h.) = besluipen, bespieden, belooeren; bekruipen; die Jurcht bescheij mich = de vrees bekrloop mij.
Bescheijden, fchw. (h.) = besluieren.
Bescheijden, fchw. (h.) = bespoedigen, verhaasten.
Bescheijden, ft. (h.) = besluiten, een besluit nemen, beslissen, eindigen; [omsluiten, sluiten].
Bescheijder, m. -s, -- = keldermeester, spijverzorger; hofmeester. **Bescheijderin**, w. ---, --nen = huishoudster. **Bescheijung**, m. = besluit, beslissing; besluit, slot, einde; einen B. fassen = een besluit nemen, besluiten; unter B. = achter slot; in (unter) seinem B. haben = in bewaring of onder zijn berusting hebben. **Bescheijungsfähig** (von einer Versammlung) = voltallig. **Bescheijungnahme**, w. = besluit, het besluiten.
Bescheijren, fchw. (h.) = bestrijken; besmeren, smerig maken.
Bescheijren, fchw. (h.) = vuil, morsig maken, bevlecken.
Bescheijren, fchw. (h.) = bevullen, vuil, smerig maken.
Bescheijren, fchw. (h.) = besnuffelen.
Bescheijreibauf, w., -brett, f. = snijplank.

Bescheijreibeitel, m. = dunmes, ploegmes = **Bescheijreibeitel**, f. = (ook) schaafof schraapmes.
Bescheijden, ft. (h.) = besnijden, besnoeien; (die Bienenstöcke) van was en honing ontdoen; (die Köhne) beknibbelen, bekorten, verminderen.
Bescheijden, fchw. (h.) = besneeuwen.
Bescheijden, fchw. (h.) = bedriegen, beetnemen.
Bescheijpen, **Bescheijpen**, fchw. (h.) = beknabbelen.
Bescheijfen, **Bescheijpen**, fchw. (h.) = besnuffelen, beruiken.
Bescheijren, fchw. (h.) = van snoeren of koorden voorzien.
Bescheijren = **Bescheijren**, fchw. (h.) = vergoelijken, bewimpelen, verschoonen. **Bescheijung**, w. = vergoelijking.
Bescheijren, fchw. (h.) = beperken, bepalen; sich b. auf einige Mitteilungen = zich tot een paar mededeelingen beperken. **Bescheijren** = bekrompen, beperkt; behoeftig; b. wohnen = klein behuisd zijn. **Bescheijrenheit**, w. ---, --en = beperktheid, bekrompenheid, engheid; behoeftigheid. **Bescheijrenfung**, w. ---, --en = beperking, inbinding, voorbehoud.
Bescheijren, ft. (h.) = beschrijven, schrijven op; schilderen, afschilderen, teekenen, omschrijven. **Bescheijrenfung**, w. ---, --en = beschrijving, schildering, omschrijving.
Bescheijren, ft. (h.) = beschreeuwen, schreeuwen tegen of over; (einen) iem. in een kwaden (sons ook: goeden) roep brengen, praatjes over iem. maken; (einen od. etw.) door te veel roem de booze machten over iem. of iets inroepen; te veel goods zeggen.
Bescheijren, ft. (h.) = bestappen, beschrijden; (een weg) opgaan.
Bescheijren, fchw. (h.) = afschaven, afranden, afsnijden.
Bescheijren, fchw. (h.) = schoeien, beschoeien, van schoeisel voorzien; (palen) met ijzeren spits beslaan.
Bescheijren, fchw. (h.) einen einer Sache = beschuldigen, aanklagen. **Bescheijren**, w. = beschuldiging.
Bescheijmen, fchw. (h.) = beetnemen, te pakken nemen, bedriegen, oplichten.
Bescheijpen, fchw. (h.) = met schubben bedekken; foppen.
Bescheijten, fchw. (h.) = begieten, overgieten, overdekken, overgooien, overladen.
Bescheijzen, fchw. (h.) = beschutten, beschermen. **Bescheijzung**, w. = bescherming.
Bescheijzung = gestaart.
Bescheijzen, fchw. (h.) = bepraten; overhalen; bebabbelen, beklatsen.
Bescheijzen, fchw. (h.) = bezweeten, met zweet (bloed) bedekken.
Bescheijwer, w. u. f. = Bescheijwerde.
Bescheijwerde, w. ---, --en = moeite; bezwaar, bedenking; klacht, grief; kwaal, last, gebrek, ongemak; eine B. anbringen = een klacht inbrengen, indienen; B. führen = zich beklagen, klagen; bezwaar inbrengen. **Bescheijwerdebuch**, f. = klachtenboek. **Bescheijwerdeführer**, m. = klager. **Bescheijwerdefchrift**, w. = bezwaarschrift. **Bescheijwerdeboll** = vol bezwaren, moeilijk. **Bescheijweren**, fchw. (h.) = bezwaren, zwaar maken; drukken op, zwaar liggen op; (een last) leggen op; sich (bei einem) über etw. b. = (bij iem.) over iets klagen. **Bescheijwerlich** =

lastig, vermoeiend, hinderlijk, moeilijk; eimen b. fallen *od.* sein = iem. lastig vallen *of* zijn. **Beſchwerlichheit**, w. -, -en = bezwaar; vermoeiens, moeite, last, moeilijkheid. **Beſchwerlich**, w. = Beſchwerde. **beſchwich**tigen, ſchw. (h.) = tot bedaren brengen, tot zwijgen brengen, sussen, stillen. **beſchwin**deln, ſchw. (h.) = bedriegen, afzetten. **beſchwin**gen, ſchw. (h.) = bevlengelen, vleugels *of* wiken aandoen; vlug maken. **beſchwingt** = bevlengeld, gewickt. **beſchwi**gt = bezweet. **beſchwö**ren, ft. (h.) = bezweren, beëdigen; bezweren, smeeken; oproepen. **beſee**len, ſchw. (h.) = bezielen, met leven bezigtigen, doen leven. **beſe**lein, ſchw. (h.) = bezeilen, bevaren; van zeilen voorzien. **beſe**hen, ft. (h.) = bezien, bekijken, nazien; *bet* ſichte b. = bij dag bekijken, nauwkeurig bezien; *Frügel* b. = ransel krijgen; [*ſich* b. = omzien]. **beſe**henswert, **beſe**henswertig = bezienswaardig. **beſei**tigen, ſchw. (h.) = uit den weg ruimen; op zij(de) zetten; bijleggen; afschaffen. **beſei**tigen, ſchw. (h.) = zalig maken, zalig *of* gelukkig stemmen. **Beſen**, m. -s, - = bezem; meid, meisje; neue B. kehren gut = nieuwe bezems vegen schoon; alte B. fennen die Eſen = met oude honden jaagt men 't beest. **Beſen**binder, m.; -heide, w.; -reis (*od.*: -reifig), f.; -ſtiel, m. = bezem**er**binder; -heide; -rijs (*of*: berkenrijs); -steel. **beſeſſen** = bezeten, behekt. **Beſeſſen**heit, w. = bezetenheid. **beſeſ**zen, ſchw. (h.) = bezetten, voorzien (van); bezetten, in bezit nemen, innemen; bezetting leggen (in); zetten op (in Spiele). **Beſe**zung, w. -, -en = het bezetten; het omzetsel, belegſel; bezetting. **Beſe**zungsrecht, f. = beſchermrecht, patronaat. **Beſicht**, w. (kauſen auf) = (kopen op) beziens. **beſicht**tigen, ſchw. (h.) = bezichtigen, in oogſchouw nemen, onderzoeken, ſchouwen, bezien. **Beſicht**tiger, m. -s, -- = inspecteur, ſchouwer. **Beſicht**tigung, w. = bezichtiging, ſchouwing, inspectie. **beſieg**bar = overwinnelijk, te overwinnen, te onderdrukken. **beſie**geln, ſchw. (h.) = bezegelen; bevestigen. **beſie**gen, ſchw. (h.) = overwinnen, de zege behalen op; ich beſenne mich beſiegt = geef me gewonnen. **Beſing**, m. -(e)s, -e = boschbes. **beſin**gen, ft. (h.) = bezingen; vieren. **beſin**nen ſich, ft. (h.) = (auf eine Sache [*od.* mit Gen.]) zich (iets) herinneren, er op komen, zich te binnen trachten te brengen; wenn ich mich recht beſinne = als ik me goed herinner. ſich über eine Sache b. = over iets nadenken, iets overdenken, bij zich zelf overleggen; ſich b. = tot bezinning komen; ohne ſich zu b. = zonder zich te bedenken, zonder aarzelen; ſich anders *od.* eines beſſern b. = zich bezinnen, tot andere *of* beters gedachten komen; ſich hin und her b. = lang en breed over iets nadenken. **Beſin**nung, w. -- = bezinning, bewustzijn, kennis. **beſin**nungsſtraf, w. = herinneringsvermogen. **beſin**nungslos = bewusteloos, buiten kennis. **Beſin**nungsloſigkeit, w. = bewusteloosheid, flauwte, onmacht. **Beſi**g, m. = bezit; im B. ſein = in bezit zijn;

in B. nehmen = in bezit nemen = von etw. B. ergreifen; einen aus dem B. ſegen *od.* treiben = uit het bezit stooten *of* verdrijven; [im B. ſein = in staat zijn]. **beſi**g^{an}etgend = bezittelijk. **beſi**g^{en}zen, ft. (h.) = bezitten, in bezit hebben, hebben; zitten op, innemen; [*ſich* b. = zich beheerschen]. **Beſi**g^{er}zer, m. = bezitter, eigenaar. **Beſi**g^{er}greifung, **Beſi**g^{er}nahme, w. = in-bezit-neming. **Beſi**g^{er}fähig = bezitgerechtigd. **Beſi**g^{er}fall, m. = genitief. **beſi**g^{er}los = zonder bezit, onvermogen. **Beſi**g^{er}recht, f. = recht van bezit. **Beſi**g^{er}ſtand, m. = eigenaarschap; staat van bezit. **Beſi**g^{er}ſtück, f. -es, . . ſtück = eigendom, bezitting = **Beſi**g^{er}zung, w. -, -en. **beſo**ffen = bezopen, dronken. **beſo**hlen, ſchw. (h.) = zolen, bezolen. **beſo**lden, ſchw. (h.) = bezoldigen, betalen; in soldij hebben. **Beſo**ldung, w. -, -en = soldij; bezoldiging, belooning, salariëring, loon, salaris, huur. **beſo**nder = bijzonder, eigen; zonderling; int beſonderen = in het bijzonder. **Beſo**nderheit, w. -, --en = bijzonderheid, eigenaardigheid; zonderlingheid. **beſo**nders = vooral, in 't bijzonder; bijzonder, buitengewoon, zeer; afzonderlijk. **beſo**nnen = bezonnen, bedachtzaam, voorzichtig, omzichtig. **Beſo**nnenheit, w. = bezonnenheid enz. **beſon**nt = door de zon beſchonen, zonnig. **beſor**gen, ſchw. (h.) = vreezen, duchten, bezorgd zijn voor; zorg dragen voor, bezorgen; in orde brengen, uitvoeren, doen; bezorgen, verſchaffen; Aufträge b. = boodſchappen doen; die Wirkſamkeit b. = het huishouden verzorgen, doen. **beſorg**(lich) = bezorgd, ongerust; zorgwekkend, verontrustend; zorgzaam. **Beſorg**nis, w. -, . . niſſe = bezorgdheid, ongerustheid, vrees; B. erregen = vrees *of* ongerustheid wekken. **beſorgt** = bezorgd, ongerust, in zorg; um etnen (*od.* wegen jemand's) b. ſein = voor iem. bekommerd *of* bezorgd zijn; für einen b. ſein = voor iem. zorg hebben *of* dragen. **Beſor**gung, w. = vrees, bezorgheid enz. *zie* beſorgen. **beſpā**hen, ſchw. (h.) = beſpieden, beloeren. **beſpan**gt = (in der Heraldik) bezingd (van de pooten van valken e. d.). **beſpan**nen, ſchw. (h.) = beſpannen (met paarden, met snaren). **beſpei**en, ft. (h.) = beſpuwen. **beſpie**len, ſchw. (h.) = beſpekken, lardeeren; ſpekken (fig.). **beſpin**nen, ft. (h.) = be-, omſpinnen, omwoelen. **beſpō**tteln, ſchw. (h.) = beſpotten, beſpottelijk maken. **beſpō**tteln, ſchw. (h.) = beſpotten. **beſpre**chen, ft. (h.) = beſpreken, beredeneeren, ſpreken over, bepraten; belezen, bezweren (een ziekte); ſich mit einem über etw. b. = met iem. een zaak beſpreken; [ſeinen b. = iem. aanspreken]. **beſpren**gen, ſchw. (h.) = beſprenkelen, bevochtigen. **beſprie**zen, ſchw. (h.) = beſpatten; beſproeien; bemorsen. **beſprü**hen, ſchw. (h.) = met motregen beſpatten; met vonken beſpatten. **beſpū**len, ſchw. (h.) = beſpoelen, waſſchen. **Beſſara**bien, f. = Beſſarabië. **beſſara**biſch = Beſſarabiſch. **Beſſer**erſtahl, m. = Beſſermerſtaal. **beſſer** = beter; das wäre noch b.! = dat zou

wat moois zijn! of wel zeker! in Ermangelung eines Bessern = bij gebrek aan beter; sich eines Bessern besinnen = tot andere of betere gedachten komen; einen eines Bessern belehren = iem. beter inlichten. **bejjern**, *schw.* (h.) = verbeteren, beter maken; **sich b.** = zich beteren; beter worden, beteren. **Bejjung**, *w.* —, —en = verbetering; beterschap; sich auf (dem Wege) der B. befinden = aan de betehand zijn. **Bejjungsanstalt**, *w.*; **haus**, *f.* = verbeteringsgesticht; -huis.

bestän'ten, *schw.* (h.) = plaatsen (in een betrekking), aanstellen. **Bestän'tungsbrief**, *m.*, **urkunde**, *w.* = aanstellingsbewijs of -diploma, aanstelling.

Bestän'd, *m.* = toestand, staat; voorraad (aan waren), (kas)saldo, bedrag; duur, duurzaamheid, bestendigheid; B. haben = van langen duur zijn. **Bestän'dbuch**, *f.* = inventaris. **bestän'den** = bezet, begroeid, dicht bezet. **Bestän'dgut**, *f.* = pachtgoed. **bestän'dig** = bestendig, duurzaam, vast; voortdurend. **Bestän'digkeit**, *w.* = bestendigheid, duurzaamheid, vastheid; volharding. **Bestän'dteil**, *m.* = bestanddeel, deel, ingrediënt. **Bestän'dverzeichnis**, *f.* = inventaris.

bestär'ken, *schw.* (h.) = versterken, stijven, bevestigen (einen in seiner Überzeugung, in seinem Wahn).

bestätigen, *schw.* (h.) = bevestigen, bekrachtigen, wettigen; (den Empfang eines Briefes) bevestigen, erkennen; **sich b.** = zich bevestigen, bevestigd worden; die Ausnahme bestätigt die Regel = de uitzondering bevestigt den regel. **Bestätigung**, *w.* = bevestiging, bekrachtiging.

bestat'ten, *schw.* (h.) = begraven, ter aarde bestellen. **Bestat'tung**, *w.* —, —en = begravenis, ter-aarde-bestelling.

bestän'ten, *schw.* (f.) = stoffig worden, onder 't stof raken. **bestän'ten**, *schw.* = bestuiven, bevruchten; met stof bedekken.

beste (der, die, das) = beste; der erste b. = de eerste de beste; am besten = het best(e); aufs b. = zoo goed mogelijk, al zijn best; nicht zum besten = niet heel best; einen zum besten haben = iem. voor den gek houden; zum besten geben = ten beste geven; das Beste = het beste; das gemeine B. = het algemeene welzijn; das Beste bei der Sache ist = het beste van de zaak is; zum Besten der Armen = ten voordeele van de armen; zu seinem Besten = tot zijn bestwil; sein bestes tun = zijn best doen.

bestedy'bar = bestedtsch.

besten'ten, *ft.* (h.) = bestikken, benaaien; boorden; omkopen, de hand stoppen; inpakken, innemen, betooveren, verblinden. **bestedy'sich** = omkoopbaar, veil. **Bestedy'sichheit**, *w.* = omkoopbaarheid, veilheid. **Bestedy'nacht**, *w.* = platte naad. **Beste'hung**, *w.* = omkoop-ping.

Bestek, *f.* —(e)s, —e = couvert (= lepel, vork en mes); étui, foedraal; (ook: wat in 't etui is); scheerzak (eines Barbiers); instrumentétui (eines Arztes); plan, bestek; bestek (eines Schiffes). **bestek'ten**, *schw.* (h.) = besteken (mit Stiefeln); bezetten, versieren (mit Blumen).

besten'ten, *urr.* (h.) = bestaan; stand houden; (een examen) afleggen, doorstaan; (een gevecht) wagen, doorstaan, er goed afbrengen; (een onderzoek, proef) doorstaan; (avonturen)

doormaken, er goed afbrengen; in Kampfe b. = in een gevecht stand houden; in Examen b. = 't examen met goed gevolg afleggen; mit Ehren, mit Schimpf und Schanden b. = met eer, met smaad en schande er afkomen; gegen einen b. = 't tegen iem. uit-, volhouden, standhouden tegen; (auf einer Forderung) staan op, blijven bij, volharden bij; auf seinem Kopfe b. = op zijn stuk staan; bestaan, samengesteld zijn (aus); das Glied besteht in der Zufriedenheit = . . . bestaat in tevredenheid; Tugend besteht = blijft bestaan; [aantasten; zich houden aan; trouw zijn]. **Besten'ten**, *f.* = bestaan; duur; volharding.

besten'ten, *f.* (h.) = bestelen, berooven.

besten'ten, *ft.* (h.) = bestijgen, beklimmen.

bestel'ten, *schw.* (h.) = (einen zu sich) ontbieden; (einen irgenbmohin) bevelen of zeggen te gaan; een afspraak maken; bestellen, bezorgen, doen, overbrengen; (Grüße) overbrengen of meegeven; haben Sie nichts zu b.? = hebt u niets te zeggen, te bestellen? (einen Platz) bespreken; (einen Garten, den Acker) verzorgen, in orde brengen, bebouwen; die Wirtschaft b. = het huishouden doen; sein Haus b. = orde op zijn zaken stellen, zijn zaken regelen (met het oog op sterven); (einen Vormund) aanstellen; es ist gut, schlecht mit ihm (od. um ihn) bestellt = het staat (of gaat) goed, slecht met hem.

Bestel'ter, *m.* = besteller (hij, die bestelling doet.) **Bestel'tung**, *w.* = bestelling, order, commissie; bezorging, overbrenging; verzorging, bebouwing; schikking; afspraak. **Bestel'tzettel**, *m.* = bestelbriefje.

bestem'peln, *schw.* = bestempelen.

bestens = op het best, allerbest, best; zoo goed mogelijk; ich danke b. = . . . zeer; ich empfehle mich Ihnen b. = ik heb de eer u te groeten; empfehlen Sie mich ihm b. = doe hem mijn vriendelijke groeten.

besten'ten, *schw.* (h.) = besterren; **besten't** = vol sterren (Himmel); met een sterretje (ein Artifel in einer Zeitung z. B.); gedecoreerd met orden.

besten'tern, *schw.* (h.) = belasten, belasting leggen op, belasting heffen van. **Besten'tung**, *w.* = het besturen (van een schip); belasting.

bestia'tisch = beestig, brutaal. **Bestialität**, *w.* —, —en = beestachtigheid.

bestien'ten, *schw.* (h.) = (be)bordenen.

Bestie, *w.* —, —en = beest, dier.

bestien'ten, *ft.* (schw.) (h.) = bestuiven, bestoffen.

bestien'ten, *schw.* (h.) = belaarzen; bestiesett = gelaarsd.

bestien'ten, *schw.* (h.) = van een steel voorzien, een steel doen aan.

bestim'men, *schw.* (h.) = (den Preis, einen Tag) bestemmen, vaststellen, bepalen; omschrijven; (eine Pflanze) determineeren; definiëren; einen zum Advokaten, für den Advokatenstand b. = bestemmen; er war dazu bestimmt, sein Wolf zu befahren = het was zijn bestemming...; eine Summe Geldes für einen, zu etw. b. = een som geld voor iem. of iets aanwijzen, bestemmen; das Gesetz bestimmt nichts darüber = . . . bepaalt, beslist daaromtrent niets; einen zu etw. b. = iem. tot iets overhalen, overreden; **sich b.** = besluiten, een besluit nemen; zich verklaren (voor), zich wijden aan. **bestim'mend** = bepalend, bepaling-aankondigend. **bestim'mt** = beslist, vastbesloten; bepaald; zeker, vast; uitdrukkelijk. **Bestim'mtheit**, *w.* = beslistheid, zekerheid, vastheid,

duidelijkheid. **Bestim'mung**, w. -, -en = bepaling, definitie, omschrijving, vaststelling, aanwijzing, regeling, schikking; besluit, beschikking; bestemming, lot; beroep, roeping; Bestimmungen über etw. treffen = bepalingen maken omtrent iets. **Bestim'mungsgrund**, m. = beweeggrond, motief. **Bestim'mungsort**, m. = plaats van bestemming. **Bestim'mungs- wort**, f. = bepalend woord.

bestimt' = besterd, vol sterren.

bestmöglichst = zoo goed mogelijk.

bestöpfeln, fchw. (h.) = kurken.

besto'phen, ft. (h.) = afhouden.

bestrafen, fchw. (h.) = bestraffen, straffen.

bestrahlen, fchw. (h.) = bestralen, beschijnen.

bestreben sich, fchw. (h.) = **bestreben** sein = streven, trachten, (etw. zu tun od. um eine Sache = (er naar) iets te doen of naar iets), zich inspannen; er op uit zijn. **Bestreben**, f., **Bestreb'ung**, w. = streven, poging, inspanning.

bestreichen, ft. (h.) = be-, instrijken, be-, insmeeren; strijken of wrijven over; bestrijken (mit Geisöl).

bestreifen, fchw. (h.) = bestrepen, strepen maken op; scheren langs of over.

bestreit'bar = betwistbaar, te betwisten.

bestreiten, ft. (h.) = betwisten, bestrijden; (Wästen) bestrijden, opbrengen. **Bestreitung**, w. = bestrijding.

bestroen, fchw. (h.) = bestrooien, strooien over.

bestric'fen, fchw. (h.) = met breiwerk omgeven (einen Ball z. B.); met touwen vastmaken, omgeven; omstrikken, verstrikken, in zijn netten vangen, verschalken.

bestürmen, fchw. (h.) = bestormen, stormenderhand aanvallen; einen mit Witten b. = overvallen met verzoeken, lastig vallen. **Bestür'mung**, w. = bestorming.

bestürzen, fchw. (h.) = verlegen, bedremmeld, onthutst maken, van zijn stuk brengen, verbluffen. **bestürzt** = verlegen, bedremmeld, onthutst, verlagen. **Bestür'zung**, w. = verlegenheid, bedremmeldheid.

Besuch, m. -(e)s, -e = bezoek, visite; auf, zu B. = op bezoek, te logeeren; B. haben = bezoek, mensen hebben; einen B. ab'statten, machen = een bezoek brengen, afleggen; einen B. erwidern = een bezoek beantwoorden, een tegenbezoek brengen. **besuchen**, fchw. (h.) = bezoeken, komen opzoeken; een bezoek brengen aan. **Besucher**, m. = bezoeker. **Besuch(s)tag**, m. = ontvangdag. **Besuch(s)zimmer**, f. = ontvangkamer.

besudeln, fchw. (h.) = bezoedelen, bevuilden; bevlecken, besmetten.

beta deln, fchw. (h.) = aanmerkingen maken op, bevitten.

betaqt = oud, bejaard, bedaagd.

beta felt, fchw. (h.) = optakelen, optuigen.

beta'gen, fchw. (h.) = met talk insmeeren.

beta'phen, fchw. (h.) = betasten, tasten naar.

beta'fen, fchw. (h.) = betasten, bevoelen, komen aan.

beta'tigen, fchw. (h.) = in (door) daden toonen of bewijzen; sich b. = (bei od. in einer Sache) bezig zijn, werkzaam zijn; zich toonen, blijken, zich bewaarheiden.

betau'ben, fchw. (h.) = verdooven, doof of gevoelloos maken; bedwelmen; verlammen; doof praten. **betau'bend** = verdoovend, narcotisch; oorverdoovend. **Betau'b'ung**, w. = verdooving, bedwelming; gevoelloosheid.

betau'en, fchw. (h.) = zich met dauw bedekken, bedauwen.

ber bruder, m. = (bid)broeder, schijnvrome, kwezel.

Be'te (Fr. bête), w. = beest (Straf'faj in einem Startenipfel).

betee'ren, fchw. (h.) = beteren, teren, met teer bestrijken.

betef'igen, fchw. (h.) = (einen bei etw.) iem. in iets doen deelen, aan iets doen deelnemen; sich an od. bei einer Sache b. od. an, bei etw. betefigt sein = in of aan iets deelnemen, deelhebben, meedoen; betrokken zijn in iets; die Betefigten = de belanghebbenden, de deelnemers. **Betef'igung**, w. = deelneming.

Be'tel, m. -s = betel.

beten, fchw. (h.) = bidden, een gebed zeggen of doen (zu Gott b. z. B.); vor Iffche b. = bidden; nach Iffche b. = danken.

beten'ern, fchw. (h.) = betuigen, verzekeren, verklaren. **Beten'erung**, w. -, -en = betuiging, plechtige verzekering.

Bet'fahrt, w. = bedevaart, pelgrimage. **Bet'gang**, m. = ommeegang, processie. **Bet'gemach**, f. = bidvertrek. **Bet'glocke**, w. = gebedklok. **Bet'halle**, w. = kapel.

Betha'nien, f. = Bethanië.

Bet'haus, f. = bedehuis, oratorium.

Beth'lehem, f. = Bethlehem. **beth'lehemi'stisch** = Bethlehemsch.

bet'teln, fchw. (h.) = betitelen, noemen, tituleeren.

Bet'kammer, w. = biddkamer.

betöl'peln, fchw. (h.) = betören.

Beton, m. -s = beton, trasspecie.

betonen, fchw. (h.) = nadruk leggen op, met nadruk uitspreken, drukken op, klem(toon) leggen op; etw. besonders b. = iets doen uitkomen.

Beton'ie, w. -, -n = betonie(bleem).

Beton'ung, w. = nadruk, klem, klemtoon.

betören, fchw. (h.) = betnemen, bedriegen, verleiden, verblinden.

Betracht, m. -(e)s = beschouwing, aanmerking; etw. in B. z'tehen od. nehmen = iets in aanmerking nemen; daß kommt gar nicht in B. = dat komt in 't geheel niet in aanmerking; außer B. lassen = buiten beschouwing laten; in diesem B. = in dit opzicht; in B. der Gesundheit zie Inbetracht. **Betracht'en**, fchw. (h.) = beschouwen (als), aanzien (voor); beschouwen, bekijken; overdenken, overwegen, overpeinzen. **Betracht'end** = bespiegeland. **Betracht'end** = aanmerkelijk, aanzienlijk, van belang. **Betracht'ichheit**, w. = belangrijkheid. **Betracht'ung**, w. -, -en = beschouwing, overdenking, bespiegeling; Betrachtungen anstellen über eine Sache = opmerkingen maken over iets; in beschouwingen treden over iets; [= Betracht].

Beträg, m. -(e)s, Beträge = bedrag, totaal, som; B. erhalten = ontvangen, betaald, voldaan (unter Rechnungen x.). **Betra'gen**, ft. (h.) = bedragen, beloozen, komen op; sich b. = zich gedragen, zich houden; sich mit einem b. = 't met iem. vinden]. **Betra'gen**, f. -s = gedrag, handelwijze, manier van doen.

betrauen, fchw. (h.) einen mit einer Sache = iem. iets toevertrouwen.

betrauen'ern, fchw. (h.) = betreuren, beweenen; rouw dragen over.

betraufeln, fchw. (h.) = bedruipen, bedrupelen.

Betreff, m. --s = betrekking; aandeel; in *h.* des Geldes = ten opzichte van het geld, wat het geld betreft; in dem *B.* = in dat opzicht.
Betrefsen, ft. (*h.*) = (in, bet, über, auf dem Diebstahl) betrappen; overkomen, treffen; betreffen, aangaan, raken; was mich betrifft = wat mij aangaat; es betrifft eine Dame = er is een dame in 't spel. **betreffend** = bewust; der betreffende Gegenstand = het punt in kwestie; die betreffende Behörde = de bevoegde autoriteit. **betreffs' mit Genitiv** = wat betreft; betreffs der Kunst = ten opzichte van de kunst.
betreuen, ft. (*h.*) = (ein Handwerk) uitoefenen; (ein Geschäft) drijven; verrichten, ten uitvoer brengen; (die Wissenschaft) beoefenen; (ein Bergwerk) exploiteeren; (einen Prozess) ahangig maken; drijven, den afloop van iets verbaasten, bespoedigen; moeite doen voor.
 I. **betreten**, ft. (*h.*) = betreden, intreden; beklimmen (die Kanzel d. *B.*); er soll mein Haus, meine Schwelle nicht wieder betreten = hij zal geen voet meer in mijn huis, over mijn drempel zetten; (einen) betrappen, snappen.
 II. **betreten** = begaan, bezocht (von Wegen); verlegen, onthutst, bedremmeld. **Betreuung**, w. = het betreden; in **Betreuungsfalle**, m. = bij betrapping, betrapt wordende.
Betrieb, m. = het in werking zijn of brengen (von Maschinen); exploitatie (von Eisenbahnen, Bergwerken z.); het drijven, voeren (eines Geschäftes); aandrijven, aandringen. **betriebsam** = werkzaam, actief; nijver. **Betriebsamkeit**, w. = werkzaamheid, nijverheid. **betriebsfähig** = gereed voor de exploitatie. **Betriebskapital**, f., -fonds, m. = bedrijfskapitaal. **Betriebsinspektor**, m. = inspecteur der exploitatie.
Betriebsjahr, f.; -kosten, Pl.; -material, f. = exploitatiejaar; -kosten; -materiaal.
betrinken sich, ft. (*h.*) = zich bedrinken, zich dronken drinken.
betreffen = verlegen, onthutst, bedremmeld, betueterd. **Betroffenheit**, w. = verlegenheid, bedremmeldheid, verslagenheid.
betropfen, betropfen, fchw. (*h.*) = bedruppen, bedruppelen.
betrüben, fchw. (*h.*) = bedroeven, leed doen, smarten; [troebel maken]; sich über eine Sache *b.* = zich over iets bedroeven, bedroefd maken. **Betrübniß**, w. --, -nisse = droefenis, droefheid. **betrübt** = bedroefd, treurig; bedroevend; betrubte Zeiten = droevige tijden.
Betrug, m. = bedrog, bedriegerij, oplichterij.
betrügen, ft. (*h.*) = bedriegen, misleiden, oplichten; einen um eine Summe Geldes *b.* = iem. voor een som geld oplichten; sich *b.* = zich bedriegen, zich vergissen. **Betrüger**, m. --s, -- = bedrieger, oplichter. **Betrügerei**, w. --, -en = bedriegerij, bedrog. **betrügerisch** = bedriegelijk; betrügerischer Bank(e)rott = frauduleus bankroet.
betrunken = beschenken, dronken. **Betrunkenseheit**, w. = dronkenschap.
Betstuhl, m. = bidvertrek, oratorium. **Betstuhel**, m. = bid-, knielbankje, bidstoel.
Betstuehler, w. = begijn, vrome zus. **Betstuhl**, m. = bidstoel. **Betstunde**, w. = bidstond(e); biduur, uur voor het gebed.
Bett, f. --(e)s, --en = bed, leger, legerstede, bedding; zwerfjägeriges Bett = bed voor twee personen; ein *B.* aufschlagen = een bed, ledikant opslaan; im *Bette* liegen = in bed liggen; zu *Bette* gehen, sich zu *Bette* legen = naar bed

gaan; zu *Bette* sein = in, te bed zijn; am *Bette* = bij, aan het bed; das *B.* hüten = het bed houden; von Tisch und *B.* geschieden = gescheiden van tafel en bed.
Betttag, m. = biddag.
Bettbaum, w. = veldbed.
Bettbehänge, Pl.; -bezug, m. = bed||gordijnen; -overtrek.
Bettbreiter, Pl. = onderlagen. **Bettchen**, f. --s, -- = bedje. **Bettdecke**, w. = beddedeken; gesteppte *B.* = gestikte deken.
Bettel, m. --s = lompen, prul(len); [t' bedelen]; das ist der ganze *B.* = dat is alles, de heele rommel. **bettelarm** = straatarm, doodarm, bedelarm.
Bettelbrief, m.; -brot, f.; -bruder, m. = bedel||brief; -brood (of: genadebrood); -monnik (ook: bedelaar).
Bettlei, w. -- = bedelarij, gebedel.
Bettelfrau, w.; -jungen, m. = bedel||vrouw; -jongen.
Betteltram, m. = vodderij. **Bettelmonch**, m. = bedelmonnik. **Betteln**, fchw. (*h.*) = bedelen; *b. gehen* = loopen te bedelen.
Bettelorden, m.; -pat, f.; -sak, m. = bedel||orde; -volk (of: bedelaarstroep); -zak.
Bettelstaat, m. = kale staatsie. **Bettelstab**, m. = bedelstaf; an den *B.* geraten, kommen = tot den bedelstaf komen. **Bettelstolz**, m. = bedelaarstrots, dwaze trots. **Bettelstuppe**, w. = zwarte soep, roggebroodsoep. **Bettelvogt**, m. = inspecteur over de bedelaars.
Bettelvolk, f.; -weib, f. = bedel||volk; -vrouw (of: bedelaarster).
Bettelwesen, f. = bedelarij.
betten, fchw. (*h.*) = (einen) voor iem. een bed (op)maken; (einen) iem. in bed leggen, voor iem. het bed (op)maken; auf Rosen gebettet sein = op rozen liggen; wie man sich bettet, so schläft man = zooals men zijn bed opmaakt, zoo slaapt men of zoo men zaait, zoo men maait.
Bettfeder, w.; -stache, w.; -gardine, f. = -gerat, f. = bed||ve(d)er; -flesch (of: -kruik, -warmer); -gordijn; -degoed.
Bettgestell, f. = ledekant.
Bettkasten, m.; -stissen, f.; -lade, w. = bed||dekast (of: slaapkast); -kussen; -stede (of: krib).
Bettlägerig = bedlegerig. **Bettlaken**, f. = beddelaken.
Bettler, m. --s, -- = bedelaar. **Bettlerherberge**, w. = bedelaarsherberg. **Bettlerin**, w. = bedelares.
Bettpfanne, w.; -pfosten, m.; -quaste, w.; -sak, m. = bed||depan (of: -warmer); -stijl; -dekwaat; -dezak (of: matras).
Bettschrank, m. = Bettkasten. **Bettstatt**, -stätte, -stelle, w. = bedste(d)e. **Bettstrob**, f. = bedstroo. **Bettstuhl**, m. = ruststoel.
Betttrüffel, w.; -stuch, f. = bedde||kwaat; -laken. **Bettüberzug**, m. = overtrek, tijk.
Bettung, w. --, -en = batterij; platform.
Bettvorhang, m.; -wärmer, m.; -wätsche, w.; -zeug, f. = bed||gordijn; -warmer; -linnen (of: beddegoed); -degoed.
betulich = vriendelijk, voorkomend. **betulich**, unr. fchw. (*h.*) = (met iem.) omgaan; bezig zijn; zich bedoelen.
betünchen, fchw. (*h.*) = witten, bekalken.
betunfen, fchw. (*h.*) = betasten (met de vingertoppen), bestippen, betten.
Betwoche, w. = bidweek, week der gebeden.
Betzimmer, f. = bidvertrek.

Beuche, w. — = loog.
Beuge, w. —, -n = bocht, kromming; gewricht; buighout. **beugen**, fchw. (h.) = buigen, doen buigen (den Raden, das Recht, den Stolz); vernederen; sich vor einem b. = voor iem. buigen, bukken. **beugfam** = buigzaam. **Beugung**, w. —, -en = buiging; verbuiging.
Beule, w. = buil, opzwellung; bluts, bult. **beu'lig** = met builen, vol blutsen.
Beunde, w. —, -n = omheind stuk grond].
beunruhigen, fchw. (h.) = veronrusten, ongerust maken, alarmeeren, onrustig maken; **sich b.** = zich ongerust maken.
beur'lauben, fchw. (h.) = (einen) met verlof wegzenden, verlof geven; ontslaan; **sich b.** = afscheid nemen. **beur'laubt** = met verlof.
beur'teilen, fchw. (h.) = beoordeelen, oordeelen over. **Beur'teiler**, m. —s, — = beoordeelaar.
Beur'teilung, w. = beoordeeling.
Beur'te, w. —, -n = buit; prijs; roof, prooi; [Baktrog; houten bijenkorf;] als gute B. erklären = prijs verklaren.
Beur'tel, m. —s, — = buidel, beurs; zak (auch am Billard); (meel)buil; den B. ziehen = de beurs losmaken; sich nach seinem B. richten = zich naar zijn beurs schikken; die Schwund-sucht im B. haben = de tering in zijn zak hebben. **Beur'telmaus**, w. = bedelmuis, zakmuis. **beur'teln**, fchw. (h.) = (das Mehl) builen; (den Haut) = kloppen.
Beur'telschneider, m. = beurzensnijder.
Beur'telner, f. = buideldier.
Beur'ter, m. —s, — = beurzenmaker.
bevö'fern, fchw. (h.) = bevolken. **Bevö'ferung**, w. = bevolking. **Bevö'ferungsliste**, w. = bevolkingstabel.
bevollmächtigen, fchw. (h.) = (einen zu etw.) (iem.) volmacht geven (voor of tot iets), machtigen, afvaardigen; **der Bevollmächtigte**, m. = de gevolmachtigde, de gemachtigde. **Bevollmächtigung**, w. = volmacht-procuratie.
bevor' = voordat, voor, eer dat, eer, alvorens (dat).
bevor'munden, fchw. (h.) = onder voogdij-schap houden, als pupil behandelen, (voor iem.) opkomen, beschermen. **Bevor'mundung**, w. = voogdij-schap, bescherming.
bevor'rechten, fchw. (h.) (einen) = bevoor-rechten, voortrekken. **Bevor'rechtung**, w. = bevoorrechtting.
bevor'sehen, unr. (h.) = op komst zijn, aanstaande zijn, in aantocht zijn; ihm steht etwas bevor = hem staat iets te wachten; die bevor'sehenden Wahlen = de aanstaande verkiezingen.
bevor'teilen, fchw. (h.) = überbortellen].
bevor'torten, fchw. (h.) = van een voorwoord of voorbericht voorzien; voraf of van te voren vermelden; voraf of te vroeg over iets spreken; *oak* = befirmorten.
bevor'zugen, fchw. (h.) = verkiezen, de voorkeur geven aan; bevoor-rechten.
bewachen, fchw. (h.) = bewaken, hoeden.
bewach'en, ft. (f.) = begroeien, bewassen.
Bewach'ung, w. —, -en = bewaking.
bewaff'nen, fchw. (h.) = bewapenen, wapenen; mit bewaffneter Hand = gewapenderhand; mit bewaffnetem Auge = met het gewapend oog. **Bewaff'nung**, w. —, -en = bewapening, wapening.
Bewahr'anstalt, w. = bewaarinrichting, be-waarplaats (für kleine Kinder).

bewah'ren, fchw. (h.) = bewaren; behoeden, waren; einen vor Bösen b. = iem. voor kwaad behoeden; etw. für einen b. = voor iem. iets bewaren, wegleggen; Gott bewahre! = god-bewaar! ei behahre! = bewaar me! of neen! neen!
bewäh'ren, fchw. (h.) = staven; bewijzen; op de proef stellen; **sich b.** = proefhoudend blijken; blijken te zijn; zich waarlijk houden (als); das Gerücht bewährt sich = het gerucht blijkt waar te zijn; ein bewährter Freund = een beproefd vriend. **bewahr'heiten**, fchw. (h.) = bewaarheden, bevestigen. **Bewähr'heit**, w. — = beproefdheid, betrouwbaarheid. **Bewah'rung**, w. —, -en = bewaring; behoeding.
bewal'den, fchw. (h.) = met hout of bosch beplanten; bewaldet = met bosch begroeid.
bewal'len, fchw. (h.) = bewallen, omwallen, bedijken, beschoeien.
bewältigen, fchw. (h.) = overweldigen, er onder krijgen; geheel klaar komen met iets; (eine Aufgabe, eine Arbeit) geheel klaar krijgen; (Schwierigkeiten) overwinnen, meester worden.
bewand'ert = ervaren, geleerd; (in einer Wis-senschaft) goed thuis, knap, doorkneed.
bewand't = gesteld, so bewand't = zoodanig, zulk; es ist um eine od. mit einer Sache so oder so b. = het is er zoo mee gesteld. **Bewand't-nis**, w. —, -e = gesteldheid; es hat damit folgende B. = het is er zoo mee gesteld; damit hat es eine eigene B. = dat is iets heel bijzonders; es hat damit eine ganz andere B. = de zaak is heel anders.
bewä'sern, fchw. (h.) = bewateren, bevoeien. **Bewä'serung**, w. = bevoeiing, irrigatie.
beweg'bar = beweegbaar.
I. bewe'gen, fchw. (h.) = bewegen, in beweging zijn, in beweging brengen; roeren, aandoen, treffen.
II. bewe'gen, ft. (h.) = bewegen, overhalen, overreden.
Beweg'grund, m. = beweegreden, motief. **beweg'sich** = beweegbaar; roerend, aandoenlijk; bewegliche Güter = roerende goederen; bewegliches Material = rollend materieel. **Beweg'sichkeit**, w. — = beweeglijkheid, levendigheid. **bewegt'** = bewogen, aangedaan, geroerd. **Beweg'ung**, w. —, -en = beweging; beroering; aandoening, ontroering; in B. setzen = in beweging brengen; sich in B. setzen = zich in beweging stellen; in B. bringen = in beroering brengen; sich B. machen = beweging nemen. **Beweg'ungsraft**, w. = beweegkracht.
[beweh'ren, fchw. (h.) = bewapenen. **Beweh'rung**, w. — = bewapening.]
bewe'iben, fchw. (h.) = trouwen; **sich b.** = huwen.
bewe'inen, fchw. (h.) = beweenen, betreuren. **Bewe'inenwert**, würdig = betreurens-waardig.
Beweis', m. —es, -e = bewijs, proef, blijk; einen B. liefern, geben = een bewijs leveren; einen B. führen = een uiteenzetting geven; demonstreeren, een betoog leveren. **Beweis'-artikel**, m. = bewijsstuk. **beweis'bar** = bewijsbaar. **beweis'en**, ft. (h.) = bewijzen; toonen, blijk geven van; betoonen; das beweist für mich = dat pleit voor mij.
Beweis'führung, w.; -grund, m.; -raft, w. = bewijsvoering; -grond (of: argument); -kracht.
Beweis'schluss, m. = sluitrede, syllogisme.

Beweis||**stelle**, w.; -**stück**, f. = bewijs||plaats; -stuk.
bewenden: es bei etw. b. lassen = het er bij laten, het verder laten rusten. **Bewenden**, f.: dabei hat es sein B. = zoo is het genoeg; daarbij blijft het.
bewerben sich, ft. (h.), um etw., um eine Stelle, um ein Mädchen = dingen naar, vragen om, staan naar. **Bewerb**, m. = mededinger, sollicitant, kandidaat, pretendent; vrijer, courmaker. **Bewerbung**, w. = mededinging, het dingen, sollicitatie; aanzoek.
bewerben, ft. (h.) = bewerpen; (eine Mauer) rapen, volrapen; pleisteren.
bewerkstelligen, fchw. (h.) = bewerkstelligen, ten uitvoer leggen, volvoeren.
bewickeln, fchw. (h.) = omwikkelen, inwikkelen, inpakken.
bewilligen, fchw. (h.) = (einem etw.) bewilligen, toestaan; (etw.) b. = toestaan, toestemmen in; Geld b. = geld toestaan, voteeren. **Bewilligung**, w. = toestemming, goedkeuring.
bewillkommen(en), fchw. (h.) = verwelkomen.
bejammern, fchw. (h.) = bejammeren, jammeren over, bekermen.
bejammeln, fchw. (h.) = bevlaggen, met vlaggen en wimpels versieren.
bevirren, fchw. (h.) = veroorzaken, tot stand brengen, bewerken, doen, uitwerken.
bevirren, fchw. (h.) = onthalen, traktoeren (mit einer Flasche Wein = op...),
bevirrschaften, fchw. (h.) = (ein Gastgut) besturen, leiden, administreren, exploiteeren; **Bevirrung**, w. —, —en = onthaal, traktatie.
bewitzeln, fchw. (h.) = (etw.) bespottelijk maken, flauwe grappen over iets maken.
bewohnbar = bewoonbaar, te bewonen. **bewohnen**, fchw. (h.) = bewonen, wonen in, verblijf houden in. **Bewohner**, m. —s, — = bewoner. **Bewohnerschaft**, w. = de bewoners.
bewölken, fchw. (h.) = bewolken, betrekken, bedekken. **bewölkt** = bewolkt, betrokken.
bewundern, m. —s, — = bewonderaar. **bewundern**, fchw. (h.) = bewonderen. **bewundernswert**, **würdig** = bewonderenswaardig, verwonderlijk. **Bewunderung**, w. — = bewondering.
Bewurf, m. = pleisterkalk, het volrapen (van een muur).
bewußt = bewust, bekend; die bewußte Sache = de bewuste zaak, de zaak in kwestie; soviel mir b. ist = (voor)zooveel ik weet; ich bin mir keiner Schuld b. = ik ben mij (van) geen schuld bewust; sich einer Sache wieder b. werden = (zich) weer iets bewust worden, zich iets weer herinneren. **bewußtlos** = bewusteloos, buiten kennis, flauw; onbewust; b. werden = flauw vallen, buiten kennis raken. **Bewußtlosigkeit**, w. = bewusteloosheid, onmacht, flauwte. **Bewußtsein**, f. = bewustzijn, kennis; ohne B. = buiten kennis.
Bei = Bei.
bezahlfar = betaalbaar. **bezahlen**, fchw. (h.) = (einen od. einem) betalen; einem eine Summe b. = iem. een som betalen; bar b. = contant betalen; sich bezahlen machen = zelf maken, dat men zijn geld krijgt; bei Heller und Pfennig b. = tot den laatsten cent betalen; etw. mit dem Leben b. müssen = iets met het leven moeten bekoopen; die Sache b. = het gelag betalen; einen mit gleicher Münze b. = iem. met gelijke munt be-

talen; mit ffigender Münze b. = met klinkende munt betalen. **Bezahlung**, w. —, —en = betaling; gegen bare B. = tegen contante betaling.
bezahlbar = tembaar, te temmen. **bezahlmen**, fchw. (h.) = temmen; betoomen, beteugelen, bedwingen, beheerschen; sich b. = zich intoomen, zich beteugelen.
bezaubern, fchw. (h.) = betooveren, behoksen, begoochelen; bekoren, verrukken. **bezaubern** = betooverend, verrukkelijk.
bezeichnen, fchw. (h.) = beteekenen, met teekeningen vullen; teekenen, merken, kenmerken; qualificeren; angeven, aanduiden; beduiden, uitduiden; **bezeichnen** = beteekend, kenmerkend, karakteristiek. **Bezeichnung**, w. —, —en = aanduiding, aanwijzing, beteekening; opgave.
bezeugen, fchw. (h.) = te kennen geven, betuigen, betoonen, bewijzen, toonen. **Bezeugung**, w. = betuiging, betooning.
bezeugen, fchw. (h.) = betuigen, verklaren; verzekeren, bewijzen.
bezüglich, fchw. (h.) einen einer Schuld = betiechten, beschuldigen.
beziehen, ft. (h.) = overtrekken, betrekken; Wollen b. den Himmel = bedekken; eine Geige mit Saiten b. = bespannen, snaren op een viool doen; (ein Haus, die Wache, ein Lager) betrekken; (die Märkte) bezoeken; (Waren aus Amerika, aus erster Hand, von einem) betrekken, krijgen, ontvangen, bekomen; (ein Gehalt, eine Pension) trekken, ontvangen; (eine Regel auf etw.) toepassen; [(einen) bedriegen, verschalken]; mit Krieg b. = tot tooneel van den oorlog maken; sich b. = betrekken, betrekking hebben; der Himmel bezieht sich = betreft, das bezieht sich auf mich = dat slaat op mij; ich beziehe mich auf Ihr Zeugnis = ik beroep mij op... **bezieht sich** = betrekkelijk, respective, ook = bezüglich. **Bezieher**, m. = trekker (eines Wechfels). **bezieht sich** = bezüglich. **Beziehung**, w. = betrekking, het betrekken; toepassing; samenhang; in B. auf mich = met betrekking tot mij; in dieser B. = in dit opzicht. **Beziehungswort**, f. = betrekkelijk voornaamwoord. **Beziehungswort**, f. = relatief, betrekkelijk woord. [**beziehen**, fchw. (h.) = bedoelen, op 't oog hebben].
bezeichnen, fchw. (h.) = becijferen, nummeren; sich b. (auf einen Laster) = bedragen, beloozen.
bezeichnen, fchw. (h.) = hakken, met den stootbeitel bewerken.
Bezirk, m. —(e)s, —e = omtrek, omkreits; distrikt; wijk. [**bezirfen**, fchw. (h.) = bevatten, omsluiten]. **Bezirksarzt**, m. = districtsdokter. **Bezirksauschuss**, m. = wijkcomité. **Bezirksgericht**, f. = arrondissementsrechtbank, kantongerecht. **bezirksweise** = bij distrikten.
Bezoar, m. —(e)s, —e = bezoar(steen). **bezogen** (von beziehen) = betrokken, overtrokken etc. der Bezogene = de betrokken (im Handel).
bezoelen = bestuieren.
bezüglich = bezüglich.
bezufern, fchw. (h.) = besuikeren, suikeren. **Bezug**, m. —(e)s, —e = overtrek; betrekking, opzicht, uitkeering; in B. auf ihn = met betrekking tot hem; B. auf eine Sache nehmen = zich op iets beroepen. **bezüglich** =

betrekkelijk, met betrekking tot, betreffende; b. dieſes Antrages = ten opzichte van dit voorſtel; b. auf dieſe Sache = betreffende deze zaak. **Bezugnahme**, w. = betrekking. **Bezugsquelle**, w. = kantoor, adres (om inkoop te doen). **bezwacfen**, ſchw. (h.) = bekniibelen, bekorten. **bezwecfen**, ſchw. (h.) = bepennen (wie der Schufter); ten doel hebben, bedoelen, strekken tot; was wollen Sie damit b.? = wat wil je daarmee bereiken? **bezwiefelbar** = betwijfelbaar, twijfelachtig. **bezwiefeln**, ſchw. (h.) = betwijfelen. **bezwingbar** = bedwingbaar. **bezwingen**, ft. (h.) = bedwingen, overwinnen, vermeesteren. **B. G.** = Breitengrad. **Bi'bel**, w. -, -e = bijbel, Schrift. **bi'belſeſt** = bijbelvaſt. **Bi'belgeſellſchaft**, w. = bijbelgenootſchap. **bi'belmäßig** = volgens den bijbel. **Bi'belſprache**, w.; -ſprach, m.; -ſtelle, w. = bijbeltaal; -ſpreuk (of: vers); -plaats (of: tekst). **Bi'belwerk**, f. = bijbel met noten of commentaar. **Bi'ber**, m. -s, - = bever, kaſtoor. **Bi'berbau**, m. = hol van den bever. **Bi'berleiſen**, f.; -ſalle, w.; -ſell, f. = beverknip; -val; -vel. **Bi'bergeil**, f.; -haar, f. = bevergeil (of caſtoreum); -haar. **Bi'berhut**, m. = kaſtooren hoed. **Bi'bernelle** = Bimbinelle. **Bi'berrotte**, w. = beverrat, muſkudier. **Bi'berwurz**, w. = baarwortel. **Bi'bi**, m. -s = hoed, dop. **Bibliograph**, m. -en -en = bibliograaf. **Bibliographie**, w. = bibliographie. **bibliografiſch** = bibliographiſch. **Biblioman(e)**, m. -en, -en = bibliomaan. **Bibliophile**, m. -n, -n = bibliofiel, boekenliehebber. **Bibliothek**, w. -, -en = bibliotheek. **Bibliothekar**, m. = bibliothekaris. **bi'biſch** = bijbelsch. **Bibitt**, m. -en -en = bijbelkennner. **Bi'f'beere**, **Bi'felbeere**, w. = Preiſſelbeere. **Bi'fel**, m. -s, - = houweel, hak; bikkel. **Bi'felhaube** = Bi'felhaube. **Bi'felſtein**, m. = bikſteén. **[bid'erb(e)]** = braaf, eerlijk; grof, ruw]. **bie'der** = eerlijk, rechtschapen, braaf, ſlink, rond, vertrouwbaar, trouwhartig. **Bi'e'derfeit**, w. = eerlijkheid, rondheid, vertrouwbaarheid. **Bi'e'dermann**, m. = brave kerel, rechtschapen man. **Bi'e'derſinn**, m. = rechtschapenheid. **bie'g'bar** = buigbaar, verbuigbaar. **Bi'e'ge**, w. -, -n = buiging, kromming. **bie'gen**, ft. (h.) (bog; böge; gebogen) = buigen, krommen, verbuigen; b. (f.) = buigen, bukken; beſſer b. als brechen = beter buigen als barſten; um die Ecke b. = den hoek omslaan; ſich ſchmiegen und b. = buigen en kruipen. **bie'g'ſam** = buigzaam, lenig; handelbaar, plooibaar, gedwee. **bie'g'ſamkeit**, w. = buigzaamheid, lenigheid. **Bi'e'gung**, w. = buiging, verbuiging; kromming. **Bi'e'ne**, m. -, -n = bij. **Bi'e'nenbau**, m. = bijenteelt. **Bi'e'nenbente**, w. = houten bijenkorf. **Bi'e'nenbrut**, w. = broedsel van bijen. **Bi'e'nenreſſer**, m. = bijeneter; bijenwolf. **Bi'e'nenhaus**, f. = plaats waar de bijenkorven ſtaan. **Bi'e'nenkäfer**, m.; -ſappe, w.; -ſorb, m. = bijenkveer; -kap; -korf. **Bi'e'nenmann**, m.; -meiſte, w.; -meiſter, m. =

bijenhouder (of: bijker, ijmker); -eter; -houder. **Bi'e'nenſaug** = Bi'enſaug. **Bi'e'nenſchwärm**, m.; -ſchwärm, m.; -ſtachel, m. = bijenzwerm; -eter; -angel. **Bi'e'nenſtand**, m. = plaats voor de korven; bijenſtapel. **Bi'e'nenſtock**, m.; -bater, m.; -wands, f. = bijenkorf; -houder; -was. **Bi'e'nenweifel** (od. **weifer**), m.; -wolf, m.; -zelle, w. = bijenkoningin; -wolf (of: -eter); -cel. **Bi'e'nenzucht**, w.; -züchter, m. = bijenteelt; -teler (of: -houder, ijmker). **biennat** (spr.: *bjen.*) = van twee jaar, tweejarig. **Bi'en'num**, f. -(s), . . nien = tijdperk van 2 jaren. **Bi'en'ſaug**, m. u. f. -(e)s = witte doovenetel. **Bier**, f. -(e)s, -e = bier; zu Biere gehen = naar de herberg gaan; beim Biere ſißen = onder een potje bier zitten. **Bier'bank**, w. = bierbank. **Bier'baſh**, m. = grogſtem. **Bier'brauer**, m.; -bruder, m.; -effig, m.; -faß, f. = bierbrouwer; -drinker; -azijn; -vat. **Bier'fiedler**, m. = herbergmuzikant. **Bier'gaſt**, m. = geregeld bezoeker van het bierhuis. **Bier'geld**, f. = fooi; bieraccijns. **Bier'glas**, f.; -halle, w.; -haus, f. = bierglas; -hal; -huis. **Bier'hefe**, w.; -ſaltſchote, w.; -ſuſe, w. = biergiſt; -ſoep; -kuip. **Bier'prober**, m.; -ſchank, m.; -ſchenk, m. = bierweger; -huis (of: -verkoop); -huishouder (of: herbergier). **Bier'ſchröter**, m.; -ſeidel, m.; -ſteuer, w. = bierdrager; -glas (of: bock); -accijns. **Bier'ſuppe**, w.; -wage, w.; -würze, w.; -zapfer, w. = bierſoep; -weger; -most (of: jong bier); -tapper. **Bie's'ſtege**, w. = paardevlieg, horzel. **Bieſt**, f. -(e)s, -er = beest; **B.**, m. = bieſt (eerſte melk). **Bie't'er** = Biſter. **bie't'en**, ft. (h.) (bot; böte; geboten) = bieden, aanbieden; für, auf eine Waare b. = voor, op een waar bieden; feil b. = te koop, ten verkoop bieden; einem einen guten Tag, Morgen b. = iem. goeden dag, morgen zeggen; einem die Hand b. = iem. de hand reiken; einem die Spitze (die Stirn) b. = iem. het hoofd bieden; einem Troß b. = iem. trotſeeren; das laſſe ich mir (von ihm) nicht b. = dat duld ik niet (van hem), dat laat ik mij niet welgevallen; dem König Schach b. = ſchaak aanzeggen. **Bie't'er**, m. -s, - = bieder. **Bifurcation**, w. -, -en = bifurcatie, verdeling in twee takken. **Bigamie**, w. - = bigamie. **bigott** = bigot, ſchijnvroom, kleingeestig uiterlijk vroom. **Bigotterie**, w. = bigotterie. **Bijouterie**, w. -, -(e)n = bijouterie. **Bicarbonat**, f. -(e)s = bicarbonaat, dubbelkoolzure soda. **Bilanz**, -, -en = balans; die B. ziehen = de balans (op)maken. **Bilanzauszug**, m. = verkorte balans. **Bilanzrechnung**, w. = balansrekening. **bi'lateral** = bilateraal; tweezijdig. **Biſch'maus**, w. = zevenslaper. slaaprat, reilmuis. **Bild**, f. -es, -er = beeld, afbeelding, prent, plaat, portret, beeld(zuil); gelijkenis, zinnebeeld, ſiguur, troop; B. oder Wappen = kruis

of munt; in Bilde hinrichten = in beeld (in effigie) terechtstellen. **Bildchen**, f. --s, -- = beeldje, prentje enz.

bil'den, (schw. (h.)) = vormen; uitmaken; tot stand brengen; beschaven, ontwikkelen; einen Kreis b. = een kring formeeren; ein gebildeter Mensch = een beschaafd mensch; bil'dend = beeldend, uitbeeldend; vormend, beschavend; sich b. = zich vormen, zich ontwikkelen; es bil'det ein Talent sich in der Stille = een talent ontwikkelt zich in afzondering.

Bil'derarbeter, **Bil'derdienr**, m. = beeldendienaar, beeldaanbidder. **Bil'derbibel**, w. = prentenbijbel. **Bil'derblende**, w. = nis. **Bil'derboogen**, m. = prent. **Bil'derbuch**, f. = prentenboek. **Bil'dergalerie**, w. = museum voor schilderijen en beelden. **Bil'derhandel**, -laden, m. = platenhandel, -winkel. **Bil'derreich** = rijk in prenten, in platen; beeldrijk. **Bil'derschrift**, w. = beeldschrift, figuratief schrift. **Bil'derstürmer**, m. = beeld(en)stomer; **Bil'dfläche**, w. = beeldvlak; auf der B. erscheinen = opdagen, op 't tooneel verschijnen. **Bil'dformer**, m. = (beeld)vormer. **Bil'dhaftigkeit**, w. = aanschouwelijkheid. **Bil'dhauer**, m. = beeldhouwer. **Bil'dhauerkunst**, w. = beeldhouwkunst.

bil'dlich = afbeeldend, figuratief; figuurlijk, oneigenlijk, overdrachtelijk; in bil'dlichen Sinne = in figuurlijke beteekenis. **Bil'dner**, m. --s, -- = beeld(en)maker, vormer. **Bil'dnerci**, w. = vormkunst, beeldhouwkunst. **Bil'dnis**, f. --nis, --nis = beeltenis; beeld, beeldenaar; portret; einen Verbrecher im Bil'dnisse verbrennen, aufhängen = een misdadiger in beeltenis (in effigie) verbranden, ophangen. **Bil'dsam** = buigzaam, lenig, kneedbaar, vormbaar; gedwee, volzaam. **Bil'dsäule**, w. = standbeeld, beeldzuil. **Bil'dschneider**, m. = beeldsnijder. **Bil'dschön** = beeldschoon. **Bil'dseite**, w. = beeldzijde (einer Münze). **Bil'dstecher**, m. = graveur. **Bil'dstein**, m. = speksteen. **Bil'dstock**, m. = (overb.) houten crucifix.

Bil'dung, w. --, --en = vorming, organisatie (eines Staates), inrichting; ontwikkeling, beschaving. **Bil'dungsanstalt**, w. = vormschool, school voor opvoeding en onderwijs. **Bil'dungsstufe**, w. = trap van beschaving. **Bil'dweber**, **Bil'dwirfer**, m. = damstwever. **Bil'dwerk**, f. = beeldwerk, beeldhouw- of beeldsnijwerk.

bil'tar = de gal betreffend. **bil'tös'** = galachtig.

bil'te'quisch = tweetalig.

Bill, w. --, --s = bill, wetsontwerp.

Bil'lard (spr.: *bill'art*), f. --s, --s = biljard; B. spielen = biljard spelen. **Bil'lardball**, m., -kugel, w. = biljardbal. **Bil'lardbeutel**, m. -sack, f. = zak. **billardie'ren**, (schw. (h.)) = biljardeeren. **Bil'lardkellner**, m. = biljardjongen. **Bil'lardstock**, m. = (biljard)queue, keu.

Bil'te, w. --, --n = bikblij. **Billen** = billen (eines Schiffes).

Billet (spr.: *bil'jet*), f. --s, --s; **Billet**, f. --(e)s, --e = biljet, briefje, kaartje. **Billetausgabe**, w. = kaartjesbureau, loket. **Billetcinnehmer**, m. = biljetophaalder, controleur. **Billetteur**, m. --s, --e ad. -s = biljeteur (wie kaartjes afgeeft of ophaalt). **Billet(tie)ren**, (schw. (h.)) = met briefjes of etiketten voorzien.

bil'lig = billijk, redelijk; goedkoop; was dem einen recht ist, ist dem andern b. = wat voor den een recht is, is 't ook voor den ander. **bil'ligen**, (schw. (h.)) = billijken, goedkeuren, goedvinden. **bil'ligerweise** = billijker-, redelijkerwijze. **Bil'ligkeit**, w. -- = billijkheid; goedkoopheid, goedkoopte. **Bil'ligkeitsgründe**, Pl. = redenen van billijkheid. **Bil'ligung**, w. -- = billijking, goedkeuring.

Billion, w. --, --en = biljoen (miljoenmaal miljoen).

Bil'te, w., **Bil'tenraut**, f. = bilzenkruid.

Bim'bam, f. --s = bimbam, bombam.

Bime'ster, f. --s, -- = tijdperk van 2 maanden.

Bimetall'smus, m. -- = bimetalisme, dubbele-standaard-stelsel.

bin'meln, (schw. (h.)) = bellen, bengelen, tingelen, klinken.

bin'sen, (schw. (h.)) = puimen; afrossen. **Bin'sstein**, m. = puimsteen.

binär, **binar**, **binarisch** = binair, binarisch, (uit 2 eenheden bestaande).

Bin'de, w. --, --n = band, verband. doek, blinddoek; das; slinger (für den Arm); ein's hinter die B. gießen = er eentje nemen.

Bin'de|balken, m.; -mittel, f. = bind|balk; -middel.

bin'den, ft. (h.) (band; hände; gebunden) = binden, verbinden, vastbinden; etw. an, auf, in (Acc.) b. = iets aan, op, in iets binden; (ein Buch, Beien, Garben, einem die Hände) b. = binden; ein Fass b. = een vat met hoepels bekuijen; einen Strauß b. = een ruiker maken of binden; an die Schosse gebunden sein = aan een bepaalde plek grond gebonden zijn, zich moeilijk kunnen verplaatsen, niet van honk kunnen; einem etw. auf das Gemissen od. auf die Seele b. = iem. iets op het hart drukken; einem etw. auf die Nase b. = iem. iets wijs maken, iem. bij den neus nemen, iem. iets op de mouw spelden; ich binde ihm nicht alles auf die Nase = ik hang hem niet alles aan zijn neus; **bin'dend** (für) = bindend, verplichtend; die gebundene Rede = de gebonden rede, poezie; sich b. = zich binden, zich hechten, zich verbinden.

Bin'der, m. --s, -- = binder, kuiper. **Bin'de'schlüssel**, m. = de sleutel van St. Petrus.

Bin'desparren, m. = bindbalk. **Bin'destrich**, m. = koppelteeken. **Bin'demort**, f. = verbindingswoord, voegwoord. **Bin'dfaden**, m. = bindgaren, bindtouw. **Bin'dfel**, f. --s, -- = bindsel (auf Schiffen).

Bin'gelkraut, f. = bingelkruid, vlaskruid.

bin'nen mit Dativ = binnen, in (een zekere tijdruimte); binnen acht Tagen = binnen (of in) 8 dagen; binnen kurzem = binnen kort.

Bin'nen|deich, m.; -gewässer, Pl.; -hafen, m. = binnen|dijk; -wateren; -haven.

Bin'nen|handel, m.; -land, f.; -länder, m. = binnen|handel; -land; -lander (ook: schip voor de binnenvaart).

Bin'nen|mauer, w.; -meer, f.; -see, m. = binnen|muur; -zee; -meer.

Bin'nen|schiffahrt, w.; -fohle, w. = binnen|vaart; -zool.

Bin'nen|verkehr, m.; -zoll, m. = binnen|landsche verkeer; -landsche accijns.

Bin'ocle, f. --s, --s = binocle, tooneelijker.

Bin'om, f. --(e)s, --e = binomium; 't b. van Newton = das Newton'sche B. **Bin'omisch** = binomiaal.

Bin'se, w. --, --n = bies, rusch. **bin'sen**:

artig = viesachtig. **Vinzenbusch**, -büschel, m. = bos biezen. **Vinzenmatte**, w. = biezen mat. **Vinzenfänger**, m. = rietzanger. **Vinzenfende**, w. = wolgras. **Vinzenstuhl**, m. = matten stoel.

Biography, m. -en, -en = biograaf. **Biographie**, w. -, -(e)n = biographie. **biographisch**, m. = biographisch.

Biologie, w. - = biologie: de leer van het leven.

Bipeden, Pl. = bipeden, tweevoeters.

Biquadrat, f. = biquadraat, dubbel vierkant, vierde macht.

Biribi, f. -(s) = biribi (een soort loterijspel).

Birke, w. -, -n = berk. **Birken** = berken.

Birnenbaum, m. = berkeboom.

Birnenbezen, m.; -reis, f.; -saff, m.; -wein, m. = berkenbezem; -rijs; -sap; -wijn.

Birnhahn, m. = berkhaan, boschhaan.

Birma, f. = Birma. **Birma'ne**, -n, -n = Birmaan.

Birnbäum, m. = pereboom. **Birne**, w. -, -n = peer. **Birnförmig** = peervormig.

Birnmöst, **Birnwijn**, m. = perenwijn.

Birnquitte, w. = kweeper.

Birsd, w. -, -en = (herten)jacht (met speurhonden). **Birsdjen**, f. (h.) = jagen (op herten).

bis, Fräp. (*ohne andere Prop.*) mit Acc. = tot, tot aan; zwei bis drei Tage = twee à drie dagen; bis (nach) Paris = tot Parijs; bis (nach) Amerika = tot Amerika; bis an den Hals im Wasser = tot aan den hals in 't water; bis an od. in den Tod = tot aan of in den dood; bis auf den Grund abbreimen = tot den grond toe afbranden; bis zum Bahnhof = tot aan het station; bis zu Ende = ten einde toe; von Montag bis Sonnabend = van Maandag tot Zaterdag; bis gegen Abend = tot tegen den avond; bis um vier Uhr = tot (om) vier uur; bis vor zwei Jahren = tot voor twee jaar; einen bis auf eine Kleinigkeit begahlen = iem. op een kleinigheid na betalen; alle bis auf einen = allen op één na; bis auf den letzten Heller = tot den laatsten cent; bis aufs Haar = op een haar, precies; bis zu Tränen = tot schreien toe; bis aufs Blut = tot bloedens toe; bis zum Esel = tot walgens toe; bis jetzt = tot nu toe; bis wohin? = tot waar? bis dahin = tot zoover, tot dien tijd; bis hierher = tot hertoe.

bis, Romj. = tot, totdat: warten Sie, bis (daß) ich komme = totdat ik kom; tu' es nicht, bis ich es dir sage = doe het niet, voordat ik het je zeg (*of* zoolang (als) ik het je niet zeg).

Bisam, m. -(e)s = muskus, bisam. **Bisam** = bisam; -appel, m.; -bok, m.; -distel, w.; -käfer u. ä. = bisam; -appel; -bok; -distel; -kever e. d.

Bisanz, f. = Besançon.

bisden = bisden.

Bischof, m. -(e)s, ..öfe = bisschop, prelaat; bisschop (drank). **bischöflich** = bisschoppelijk; bischöfliche Kirche = Anglicaansche kerk; Ein. bischöfliche Gnaden = Uw doorluchtige Hoogwaardigheid of Uw Hoogeerwaarde. **Bischofsamt**, f. = bisschoppelijke waardigheid, episcopaat. **Bischofshut**, m., -mütze, w. = bisschopshoed, mijter.

Bisfe, w. - = (scherpe) Noordoostewind.

bisheer = tot hier (toe), tot nu toe. **bisheerig**: das bisheerige Wetter = het weer (dat we) tot nu toe (gehad hebben); die bisheerigen Nachrichten = de tot nu toe ontvangen berichten.

Bishta'na, f. = Biscaye. der **bishta'nische** Meerbusen = de golf van Biscaye.

bisuit, m. -(e)s, -e u. -s = biscuit.

bislang = tot nu toe.

Bison, m. -s, -s = bizon, buffel.

Biß, m. Bisses, Biße = beet. **bißden**, ein b., das b. = beetje, een beetje, het beetje; mein b. Geld = mijn beetje geld; ein b. größer = een beetje grooter; ein klein b. **Bißen**, m. -s, - = beet, bete, hap, brok, stuk. **bißweise** = bij stukken, bij happen. **bißig** = bijtachtig; bijtend; bits, snibbig. **Bißigkeit**, w. = bijtachtigheid; snibbigheid.

Bister, m. od. f. -s = bister, roetbruin.

Bistouri (spr.: ..toe.), m. od. f. -s, -s = bistouri, insnijmes.

Bisum, f. -(e)s, ..immer = bisdom.

bisweilen = soms, somtijds, bijwijlen.

bisyllabisch = tweelettergrepig.

Bißwunde, w. = beet, beetwonde.

Bittbrief, m. = verzoekschrift, rekest. **Bitte**, -, -n = bede, vraag, verzoek; auf seine B. = op zijn verzoek. **bitte** = als 't u belieft, asjeblijft; b. sagen Sie mir = zeg mij asjeblijft of toe, zeg mij; „bedienen Sie sich“ - „bitte!“ = „bedien u“ - „dank u“ of „na u“; b. sehr = niet te danken.

bitten, ft. (h.) (bat; bâte; gebeten) = bidden, verzoeken, vragen, smeeken; einen um etw. b. = iem. om iets verzoeken; einen b. etw. zu tun = iem. verzoeken iets te doen; ich bitte Sie darum = ik verzoek, smeeke u er om; dürfte ich Sie um das Salz b.? = mag ik u even om het zout verzoeken of wilt u me het zout asjeblijft eens aangeven? darf ich um Ihren Namen b.? = mag ik uw naam ook weten? - ich bitte Sie inständigst = ik verzoek u dringend; wenn ich b. darf = als ik u verzoeken mag of asjeblijft; einen zu Tisch b. = iem. te(n) eten vragen; zum Tee b. = op de thee verzoeken; ich lasse b. = laat M. binnen; [dafür ist gebeten = ..gezorgd].

bitter = bitter; (von der Kälte) bitter, snijdend; bitterer Ernst = droevige, bittere ernst; einen Bittern trinken = een bittertje drinken of nemen. **bitterböse** = bitter slecht, bitter kwaad, -nijdig. **Bitterdistel**, w. = gezegende distel, benedictenkruid. **Bittererde**, w.; -kalk, m. = bitterjaarde (*of* magnesia); -kalk.

bitterkalt = bitterkoud. **Bitterkeit**, w. = bitterheid. **Bitterkeel**, m.; -kreffe, w. = bitterklaver (*of* waterdrieblad); -kers. **bitterlich** = bitterachtig; bitter (lijk). **bitterlich** = bitterzoet (*ook* een plant). **Bitterwasser**, f. = bitterwater. **Bitterwurz**, w. = gentiaan.

Bittessen, f. = trouwmaal (op den avond voor de bruiloft). **Bittfahrt**, w. = bedevaart.

Bittgang, m. = processie, omgang. **Bittgesuch**, -schreiben, f., -schrift, w. = verzoekschrift, rekest, petitie. **Bittsteller**, m. = steller, indiener van een verzoekschrift, petitioner, rekwestrant. **bittweise** = bij wijze van een verzoek.

Bivouac, **Bivual**, f. -s, -s = bivouak, bivak. **bivouacieren**, **bivualieren**, f. (h.) = bivouakieren.

bizar = bizar, zonderling. **Bizarrerie**, w. -, -(e)n = bizarrerie.

[**blach** = vlak.] **Blachfeld**, f. = vlakke, vlak land.

Blachfisch, m. = inktvisch.

Blaffen, f. (h.) = blaffen, kessen. **Blaffer**, **Bläffer**, m. -s, - = keffer.

[**Blage**, w. —, -n = kindje, wichtje; lastpak.]
Blage, w. —, -n = dek (over vrachtwagen).]
blāhen, *schw.* (h.) = opblazen, doen zwellen; opzetten; *schw. b.* = zwellen, zich dik maken.
blāhend = opzettend, winderig, opblazend.
Blāht, w. = winderigheid. **Blāhung**, w. —, -en = opzetting, wind. **Blāhungsmittel**, *f.* = windverdrijvend middel.
blāten, *schw.* (h.) = walmen, rooken.
Blamāge (spr.: ..*maazje*), w. —, -n = schande, oneer. **blamieren**, *schw.* (h.) = in discredit brengen, in kwaden reuk brengen; *schw. b.* = zich zelf oneer aandoen, zich blamieren, zich bespottelijk maken.
blanco = blanco.
blanf = blank, blinkend, schitterend, glanzend; bloot; *schw.* spelen mit blanken Talern = met echte daalders; in blanten Hemde = in 't bloote hemd; *schw. b.* zieshen = den degen (van leer) trekken; mit einem b. zieshen = op gespannen voet met iem. staan; jekt hab' ichs b. = nu is 't me duidelijk. **blānfen**, *schw.* (h.) = blank maken, wrijven, poetsen. **Blānfett**, *f.* —(e)s, -e = blanket, volmachtsblad.
blānfo = blanco; in b. = in blanco.
Blānfo|accept, m.; -**credit**, m. = blanco|accept; -crediet.
Blānfsheit, *f.* (e)s, -e = balein (van een korset).
Blāsēn, *f.* —s, -- = blaasje, bobbeltje.
Blāsēntraut, *f.* = blaaskruid, waterblaas.
Blāse, w. —, -n = blaas, bobbel, buil, blaar; destilleerketel; (stud.) vereniging die geen kleuren draagt. **Blāsebalg**, m. = blaasbalg. **Blāsebalgtrēter**, m. = orgeltrapper.
Blāseinstrument, *f.* = blaasinstrument.
Blāseloch, *f.* = blaasgat, mondstuk (van Blāseinstrumenten); spuitgat (des Blāses).
blāsen, *ft.* (h.) (du blāstest u. blāst, er blāst; blāst; blāse; blāse! geblāsen) = blazen; das Horn, die Trompete, die Flöte bl. = (op) den hoorn, (op) de trompet, (op) de fluit blazen; Lärm bl. = alarm blazen; zum Angriff, zum Rückzuge, zum Aufstehen bl. = (tot) den aanval, (tot) den aftocht, opstijgen blazen; einen Stein bl. = een (dam)schijf blazen; ich blāse ihm etw. = ik blaas hem wat, ik bedank hem, ik doe 't niet; mit einem in ein Horn bl. = het met iem. eens zijn; Trübsal bl. = 't treurig hebben.
blāsenartig = blaasachtig.
Blāsenbruch, m.; -**entzündung**, w.; -**gries**, *f.* = blaas|breuk; -ontsteking; -steen (*of*: graveel).
Blāsenhut, m. = deksel van den destilleerketel.
Blāsenkrampf, m.; -**fraut**, *f.* = blaas|kramp; -kruid.
Blāsenpflaster, *f.* = blaartrekkende pleister, trekpleister.
Blāsen|schnitt, m.; -**sonde**, w.; -**stein**, m.; -**stich**, m. = blaas|snede (*of*: steensnede); -peiler (*of*: catheter); -steen; -snede.
blāsenziehend = blaartrekkend.
Blāser, m. —s, -- = blazer, souffleur; blazer (die een blaasinstrument bespeelt).
Blāse|rohr, *f.*; -**werk**, *f.* = blaas|pijp (*ook*: erwtenschietier); -werk (van een orgel).
blāsticht = blaasachtig.
blāstert = geblazeerd. **Blāstertheit**, w. = geblazeerdheid, onverschilligheid.

blātig = met blaren, blazen, bobbels. **Blās-instrument**, *f.* = blaasinstrument.
Blāsonnieren, *schw.* (h.) = blazonneeren, een wapen naar de regelen van de kunst schilderen *of* verklaren.
blasphemieren, *schw.* (h.) = godslasterlijk spreken, vloeken, blasphemieren.
blāß (blāßer *od.* blāßer, der blāßeste *od.* blāßeste) = bleek, vaal. **blāßblau** = bleek-, vaalblauw.
Blāße, w. — = bleekheid; bles. **blāß|getelb**, -**grün** u. ā. = bleek|geel, -groen e. d.
Blāßhuhn, *f.* = waterhoen, koet.
Blatt, *f.* —(e)s, Blätter = blad (einer Pflanze, Papier, eines Tisches, eines Ruders, einer Saige, Ruten); courant, krant; baan, breedte (eines Stoffes); er nimmt kein Bl. vor den Mund = hij zegt waar 't op staat, hij windt er geen doekjes om; das steht auf einem andern Blatte = dat is wat anders; das Blatt schließt ihm = hij wordt kwaad; das Bl. hat sich geendet = het blaadje is gekeerd. **blattähnlich** = bladachtig, op een blad gelijkend. **Blatt|anfaß**, m. = bijblad. **Blatt|blei**, *f.* = lood in bladen, bladlood, theelood. **Blatt|dorn**, *f.* —s, -- = blaadje. **Blatt|ten**, *schw.* (h.) = (de overtollige bladeren) afstrippen, wegnemen.
Blatt|ter, w. —, -n = puist, pukkel, buil; die Blättern = de pokken. **Blatt|terchen**, *f.* = pukkel, puistje, schilfer. **Blatt|tererde**, w. = azijnzure potasch. **Blatt|terfall**, m. = afvallen van de bladeren, afgevalen bladeren. **Blatt|terflechte**, w. = schilferachtige huiduitslag.
Blatt|tergift, *f.*; -**grube**, w. = pok|gift (*of*: -kuiltje (*of*: -put, -daal)).
Blatt|tergold, *f.* = bladgoud.
blatt|terig = puisterig, pukkelig, schilferig.
blāt|terig = dicht gebladerd; bladerig, feuilleté (Ruchen); bladerig, schilferig (Steine, Früchte, Köhlen). **blāt|terlos** = bladerloos. **Blāt|termagen**, m. = boekpens, bladmaag. **blāt|tern**, *schw.* (h.) = bladeren; ontbladeren; *schw. bl.* = schilferen, (af)bladeren.
Blāt|ternarbe, w. = pokkuiltje, pokdaal.
blāt|ternartig = pokdalig. **Blāt|ternepidemie**, w. = pokkenepidemie. **Blāt|terngift**, *f.* = pokgift.
blāt|terreich = bladerrijk.
Blāt|terteig, *f.* = feuilleté-deeg. **Blāt|terweise** = in bladen, bij bladen. **Blāt|terwerk**, *f.* = loofwerk, lofwerk. **blatt|förmig** = blad-vormig.
blatt|gewächs, *f.*; -**gold**, *f.*; -**häutchen**, *f.*; -**laus**, w. = blad|plant; -goud; -vliesje; -luis.
blatt|los = bladerloos. **blatt|lose**, w. —, -n = huislook. **blatt|rippe**, w. = nerf. **blatt|roller**, m. = bladkruller (von Raupen u. ā.).
blatt|seite, w. = bladzijde; voorzijde van een blad. **blatt|ständig** = bladstandig.
blatt|stellung, w.; -**stiel**, m. = blad|stand; -steel.
blatt|stielständig = gesteeld. **blatt|stück**, *f.* = dwarsbalk, dekstuk. **blatt|weise** = bij bladen.
blatt|weiser, m.; -**wender**, m. = blad|wijzer (*of*: leesteeken); -keerder (een koordje of lintje in een boek).
blatt|wäcker = Blattroller. **blatt|zeichen**, *f.* = Blattweiser. **blatt|zeiger**, m. = bladwijzer, inhoudsopgaaft, index. **blatt|zinn**, *f.* = bladzin.
blau = blauw; bl. machen *od.* bl. auflaufen lassen = (Stahl) blauw laten aanloopen, blauw maken; einen braun und bl. schlagen = iem. bont en blauw slaan; mit einem blauen Auge

daan kommen = er nog goed(koop) afkomen, er genadig afkomen; bl. unterlaufene Augen = blauwe kringen onder de oogen; einem die Augen bl. schlagen = iem. een blauw oog slaan; einem einen blauen Tunkt vormachen = iem. een rad voor de oogen draaien; blauen Montag machen = Maandag houden; sein blaues Wunder sehen = ten hoogste verwonderd zijn; eine blaue Bohne = een blauwe boon (een kogel). **Blau**, f. — = blauw; ins Blaue hinein = in het honderd, in het wild (schmeißen, reden = praten); ins Blaue hinein sehen = wezenloos staren. **blauäugig** = blauwoogig, met blauwe oogen. **Blaubart**, m. = Blauwbaard.

Blaubeere, w.; **bluch**, f. = blauwbes; -boek. **Bläue**, m. — = blauw, blauwe kleur, lazuurblauw, blauwheid, blauwsel.

Bläuel, m. —s, — = klopper, knuppel; stamper. **bläneln**, fchw. (h.) = stampen, kloppen, uitkloppen. **bläuen**, fchw. (h.) = blauwen, blauw maken; slaan, kloppen, stampen; afrossen, kloppen.

Blauente, w. = wilde eend. **Blaufärber**, m. = blauwverver. **Blauglas**, f. = blauwglas, smelt of smeltglas, glazuur. **blaugrau** = blauwgrijs.

Blauholz, f.; **fehlschen**, f.; **füße**, w. = blauw(hout) (of: campêche-hout); -keeltje (of: -borstje); -kuip.

bläulich = blauwachtig. **Blauweise**, w. = blauwe mees, pimpelmees.

Blau säure, w. = blauwzuur, pruisisch zuur.

Blau schede, w. = grijs gevlekt paard.

Blau schimmel, m. = appelgrauwe schimmel.

Blau stein, m.; **strumpf**, m.; **sucht**, w. = blauwsteen (of: lapis lazuli); -kous; -zucht (of: -ziekte).

Blauwasser, f. = hemelwater, kalkwater.

Blech, f. —(e)s = blk; onzin. **Blech arbeit**, w. = blikwerk. **blechen**, fchw. (h.) = opdokken, over de brug komen. **blechern** = blikken, van blik. **Blech geschirre**, f. = blikwerk, blikgerei. **Blech hammer**, m. = plet-hamer; blikken hamer; blikksmederij. **Blech handschuh**, m. = strijdhandschoen. **Blech haube**, w. = helm. **Blech hütte**, w. = blikksmederij. **Blech instrument**, f. = koperen instrument. **Blech kappe**, w. = helm. **Blech maß**, f. = kaliber, mal. **Blech münze**, w. = blikmunt, holmunt. **Blech musik**, w. = kopermuziek. **Blech ner**, m. —s, —, **Blech schläger**, **Blech schmied** = blikslager. **Blech ware**, w. = blikwaren. **Blech zange**, w. = haaktang. **Blech zinn**, f. = bladtin.

blecken, fchw. (h.) = (die Zähne) laten zien.

I. **blei**, f. —(e)s = lood; peillood; potlood; Fuß-
ver und B. = kruut en lood.

II. **blei**, m. — (e)s, — e = blei, blik.

blei abgang, **abtrieb**, **abzug**, m. = schuim van gesmolten lood, loodslakken. **blei arbeit**, m. = loodwerker. **blei artig** = loodachtig. **blei balsam**, m. = loodbalsem.

bleiben, ft. (f.) (bleib; bleibe; geblieben) = blijven, vertoeven, verblijven; duren; uitblijven, wegblijven; overblijven; sneuvelen; am Leben b. = in 't leven blijven; sitzen, stehen, stehen, liegen, hängen b. = blijven zitten, staan, steken, liggen, hangen; wo sind wir stehen geblieben? = waar zijn we gebleven (beim Leben)? — bei etw. b. = bij iets blijven volhardend; bei der Sache b. = bij de zaak blijven, voet bij stuk houden; es bleibt alles beim

alten = alles blijft bij het oude (= zooals het was); es bleibt dabei! = afgesproken! of daar blijft het bij! bleibe mir damit vom Galse od. vom Leibe! = blijf me daarmee van 't lijf! es bleibt unter uns = het blijft onder ons; 4 von 10 bleibt 6 = 4 van de 10 blijft 6; erm. b. lassen = iets laten, iets niet doen; er blieb auf dem Plage = hij bleef op de plaats (dood).

bleiben, f. —s = blijven, verblijf; hier ist meines Bleibens nicht = hier kan ik niet blijven.

bleiblich, m. = loodglans.

bleich = bleek, vaal, kleurloos, mat, zwak.

bleich anstalt, w. = bleekerij. **bleich art**, m. —s = lichtroode wijn.

bleiche, w. —, —n = bleekheid, vaalheid; bleek, bleekveld; het bleeken. **bleichen**, fchw. (h.) = bleeken; einen Mohren bl. = den Moriaan schuren, wasschen; bl. (f.) = bleeken; vorbleeken. **bleicher**, m. —s, — = bleeker.

bleichert = bleichart.

bleich kalk, m. = chloorkalk. **bleich platz**, m., **bleich stätte**, w. = bleek, bleekveld, bleekerij.

bleich pulver, f.; **sucht**, w.; **wasser**, f. = bleekpoeder; -zucht; -water.

bleich dach, f. = looden dak. **bleien**, fchw. (h.) = looden, met lood dekken of vullen. **bleiern** = looden, van lood.

bleierz, f.; **farbe**, w. = looderts; -kleur.

bleiefeder, w. = potlood. **bleiform**, w. = looden vorm. **bleigeist**, m. = geest van lood.

bleigewicht, f. = looden gewicht; lood, gewicht (an einer Uhr).

bleigießer, m.; **glanz**, m.; **glätte**, w.; **glimmer**, m. = loodgieter; -glans; -glijd; -glimmer.

bleigran; **haltig** = loodgrauw; -houdend.

bleihammer, m. = blikslagershamer.

bleibe, w. —, —n = blei, bleek.

bleihütte, w. = loodgieterij. **bleicht** = loodachtig. **bleichtig** = loodhoudend.

bleikammer, w.; **koff**, w.; **krankheit**, w. = loodkamer; -koliek; -ziekte.

bleifugel, w. = looden kogel. **bleistol**, f. = peil- of diepllood, schietlood. **blei maß**, f. = schietlood.

bleistol, f.; **pflaster**, f.; **platte**, w. = loodolie (of: -balsem); -pleister; -plaat (of: looden plaat).

bleirecht = loodrecht. **bleirohr**, f. = potloodhouder, -koker. **bleiröhre**, w. = looden pijp.

bleisalz, w.; **salz**, f.; **schlaße**, w. = loodzalf; -zout; -slak (of: -schuim).

bleischuur, w. = loodlijn, loodkoord, peilkoord, meetsnoer. **bleischwer** = loodzwaar, zoo zwaar als lood. **bleisiegel**, f. = lood (zegel aan goederen, die door de belastingbeambten moeten geviziteerd worden). **bleisift**, m. = potlood.

bleisiftspitzer, m.; **zeichnung**, w. = potloodpunter; -teekening.

bleivergiftung, w. = loodvergiftiging. **bleiver schluß**, m. = het verzegelen (met looden zegels). **bleiwage**, w. = waterpas, paslood.

bleiweiß, f. = loodwit. **bleizeichen**, f. = lood (zegel). **bleizucker**, m. = loodsuiker.

blende, w. —, —n = ooglap, oogteer (für Pferde); loos of blind venster, looze of blinde deur; nis, blindeering, dekking (an festungswerfen); schanskleed, schansdek (auf Schiffen).

blenden, fchw. (h.) = blind maken, de oogen uitsteken; verblinden; betooveren; de oog-

lappen aandoen; (eine Schacht) sluiten; (einen Laufgraben, Licht) blindeeren.

Blindsfenster, f. = blind venster. **Blindsfugel**, w. = damp- of rookkogel. **Blindslaterne**, w. = dievenlantaarn. **Blindsleder**, f. = ooglap, oogleder. **Blindsling**, m. = bastaard, natuurlijk kind. **Blindsrahmen**, m. = tralieraam (der Mater). **Blindsstein**, m. = afzetsteen.

Blindsung, w. —, —en = het blind maken; verblinding; blindeering. **Blindswerk**, f. = begoocheling, verblinding, misleiding, iets om de oogen te verblinden.

Blinds, w. —, —en = bles, witte vlek voor aan den kop van een paard.

Blindsren, fchw. (h.) = blesseeren. **Blindsur**, w. —, —en = blessuur.

Blinks, m. — (e), —e = blik, oogopslag; glans, lichtglans, blikkering, flikkering; auf den ersten B. = op het eerste gezicht; den B. auf einen richten, werfen = den blik op iem. richten, werpen; alle Blinks auf sich ziehen = aller blikken (oogen) tot zich trekken.

Blinks, w. —, —n = witvisch, blei, blik. **Blinks**, fchw. (h.) = blikken, kijken, zien; (die Lichter) b. = het licht versterken (beim Malen); laß dich nie wieder b. = laat je nooit weer zien; das läßt tief b. = dat geeft heel wat te denken.

Blinksfeuer, f. = blikvuur, seinvuur. **Blinkslicht**, f. = bliksemlicht (in Leuchttürmen). **Blinksilber**, f. = sijn zilver.

blind = blind (eig. en fig.); auf einem Auge b. = aan één oog blind; blinder Eifer schadet nur = al te veel ijver schaad; b. für od. gegen etw. = blind voor iets; bei den Blinden ist der Einzige König = in het land der blinden is Eenooog koning; mit dem Blinden spielen (in Whistspiel) = met den blinde spelen; blindes Fenster = blind venster; blinde Mauer = blinde muur (ohne Fenster); der blinde Stauf = de schijnkoop; blinder Alarm = loos alarm; ein blinder Passagier = blind passagier, een passagier, die zich binnensmokkelt om ongemerkt de reis mee te maken; blind laden = met los kruit laden; blinde Klippen = blinde klippen; die Spiegel sind b. = zijn mat, dof.

Blindsdarm, m. = blinde darm. **Blindsdarm**, m. = blindemannetje spelen. **Blindsdarm**, w. = blindeninrichting, blindengesticht. **Blindsich**, m. = naaldvisch. **Blindsichtig** = goedgegeloovig, blindelings geloovend. **Blindsheit**, w. — = blindheid; verblinding. **Blindsings** = blindelings; zonder overleg, onbesuisd, pardoos. **Blindschleiche**, w. = blindslang, hageslang; gluiper. **Blindschuss**, m. = schot in den blinde.

blinzen, fchw. (h.) = blinken, schitteren, glansen; pinken, blikken. **blinzen**, fchw. (h.) = knipooien.

blinzen, blinzen, fchw. (h.) = pinken, knipooien, pinkoogen.

Blinks, m. —e, —e = bliksem, bliksemstraal, flikkering; wie der Bl. = (zoo snel) als de bliksem, als het weerlicht. **Blinksableiter**, m. = bliksemableider. **Blinksblanz** = schitterend blank. **Blinksblau** = bont en blauw. **blinzen**, fchw. (h.) = bliksemen, weerlichten; flikkeren.

Blinkschöne, w. = snelheid van den bliksem. **Blinksunte**, m. = electrische vonk. **Blinksjunge**, m. = drommelsche jongen, bijdehandte jongen. **Blinksferl**, m. = drommelsche kerel, wakkere klant. **Blinks mädchen**,

f. = drommelsche meid, jolige meid. **Blinkschlag**, m. = donderslag, bliksem-slag. **Blinkschnell** = bliksemsnel. **Blinksstoff**, m. = electrische stof. **Blinksstrahl**, m. = bliksemstraal. **Blinkszug**, m. = bliksemtrein.

Bloek, m. — (e), Blöcke = blok (in allen Bedeutungen); einen in den Bl. legen od. schließen = in de ijzers sluiten. **Bloekade**, w. —, —n = blokkade, blokkeering; die Bl. brechen = verbreken, forceeren. **Bloekblei**, f. = lood in blokken.

Bloekleis, f.; —haus, f.; —holz, f. = bloklijfs; -huis; -hout.

Bloekren, fchw. (h.) = blokkeeren. **Bloekierung**, w. = blokkeering, blokkade. **Bloekmacher**, m. = blok (katrol) maker. **Bloekrolle**, w. = blok, (katrol, schijf). **Bloekstuck**, f. = blok (metaal). **Bloektaube**, w. = houtduif. **Bloekwagen**, m. = blokwagen, sleep (in Sägemühlen). **Bloekzinn**, f. = tin in blokken. **Bloekauge**, f. = bijziende.

blöde = bleu, bedeesd, verlegen; zwak (von den Augen, früher auch in allgemeinerer Verwendung), bijziend; dom, suf, stompzinig, lijsig; ein blöder Hund wird selten fett = wie verlegen is brengt het niet ver in de wereld. **Blödigkeit**, w. — = zwakheid (der Augen); verlegenheid; sufheid. **blödsichtig** = kortzichtig, zwak van gezicht. **Blödsichtigkeit**, w. = kortzichtigheid. **Blödsinn**, m. = domheid, sufferigheid, lijsigheid; höherer Bl. = driedubbele domheid. **Blödsinnig** = suf, stomp, idioot.

blöfen, fchw. (h.) = (von Kindern) loeien, bulken, (von Schafen) blaten.

blond = blond; licht (gekleurd). **Blondchen**, f. —s, — = blondje. **Blonde**, w. —, —n = blonde, zijden kant; blondine; eine hübsche Blonde = een glas wit bier. **blondhaarig** = blond, blondharig. **Blondi**, w. —, —n = blondine. **blondlosig** = blondgelokt, blondlokkig.

bloß = bloot, naakt, ongedekt; enkel, louter, bloot; alleen maar; auf der bloßen Erde = op den naakten grond; mit bloßen Füßen = bloots (of barre-) voets; mit bloßem od. im bloßen Kopfe = blootshoofds; mit (den) bloßen Augen = met het bloote oog; im bloßen Hemde = in het hemd; auf bloßen Pferden reiten = zonder zadel rijden; der bloße Gedanke = alleen de gedachte; es ist ein bloßer Argwohn = het is niets dan (enkel) argwaan, achterdocht; (aller Sorgen) bl. = van alle zorg vrij; von aller Hilfe bl. = van alle hulp beroofd. **Blöße**, w. —, —n = blootheid, naaktheid; open plek (in 't bosch); (beim Rechnen) blootgegeven plaats; sich eine Bl. geben = zich bloot geven, vat op zich geven. **bloßlegen**, fchw. (h.) = blootleggen. **bloßstellen**, fchw. (h.) = blootstellen, in verlegenheid brengen.

Blöße = Blufe.

blühen, fchw. (h.) = bloeien, in bloei staan; in bloeienden staat verkeeren; sein Weizen blüht = het gaat hem goed; ihm blüht etw. = hem wacht iets. **blühend** = bloeiend; blozend; in den bloei van 't leven.

blümen, f. —s, — = bloempje. **Blüme**, w. —, —n = bloem; blom; puik, puikje; pluim (des Hahnen); geur, bouquet (des Weines); durch die Bl. sprechen, reden = in beeldspraak, in bloemrijke taal spreken. **blümen**, fchw. (h.) = zijn taal met bloempjes en krulletjes doorweven; honig uit de bloemen zoeken. **blümen**,

sch. (h.) = met bloemen versieren, bloemen; gebloemd = gebloemd. **blumenartig** = bloemachtig. **blumenau**, w. = bloemrijke dreef. **blumenbau**, m. = bloementeelt; bouw van een bloem. **blumenbeck**, f. = bloembed, -perk. **blumenbinde**, w. = festoen, kraus. **blumenbinse**, w. = bloembies. **blumenblatt**, f.; **-blatt**, f.; **-erde**, w. = bloemblad; -tafeltje (*of*: bloemenplank, jardinière), -aarde (*of*: tuinaarde). **blumenflor**, m. = bloementooi, bloei, bloeitijd. **blumengehänge**, f. = festoen, guirlande. **blumengewächs**, f.; **-gefell**, f. = bloemplant (*of*: -gewas); -stander (*of*: -standaard). **blumengewinde**, f. = guirlande. **blumengriffel**, m. = bloemstijl. **blumenhändler**, m. = bloemenverkooper. **blumenhülle**, w. = bloesemhulsel. **blumenkelch**, m.; **-knospe**, w.; **-kohl**, m. = bloemkelk; -knop; -kool. **blumenkorb**, m. = bloemenmand. **blumenkranz**, m.; **-krone**, w.; **-lese**, w. = bloemkraans; -kroon (*ook*: kroon van bloemen); -lezing (*ook*: bloemenoogst). **blumenmaler**, m.; **-markt**, m. = bloemenschilder; -markt. **blumenmehl**, f. = stuifmeel. **blumenreich**, f. = bloemenrijk, het rijk van Flora. **blumenreich** = rijk aan bloemen; bloemrijk, beeldrijk (van Eric). **blumenrohr**, f.; **-schaft**, m.; **-scheide**, w.; **-schirm**, m. = bloemriet; -stengel; -scheede; -schem. **blumenstau**, w. = festoen. **blumensteite**, w. = haarzijde (einer Haut). **blumenstand**, m. = bloeiwijze. **blumenstaub**, m. = stuifmeel. **blumenstengel**, m.; **-stiel**, m. = bloemstengel; -steel. **blumenstod**, m. = bloem (in een pot). **blumenstrauch**, m. = ruiker. **blumenstück**, f. = bloemstuk; bloembed, -perk. **blumenstee**, m. = thee eerste kwaliteit, keizerthee. **blumenstisch**, m.; **-topf**, m.; **-zierat**, m. = bloemtafel; -pot; -sieraad (*of*: lofwerk). **blumensticht**, m. = bloementeelt. **blumenstiebel**, m. = bloembol. **blümerant** = misselijk, akelig; mir wird blü vor den Augen = ik word draaijerig. **blümidht** = bloemig, gebloemd. **blümit** = met bloemen, vol bloemen. **blümit**, m. - en, - en = bloemist. **blümit**, w. = bloemkunde. **blümit**, f. - s, - n = bloempje, bloemeltje. **blümit**, w. - , - n = bloeze *of* blouse. **blümit**, m. = werkmán. **blümit**, w. - , - n = vuurtoren, baak, baken. **blüt**, f. - (e)s = bloed; mit kaltem Blute = in koelen bloede; das Bl. stieg mir ins Gesicht = het bloed steeg mij naar het gezicht; von edlem Blute = uit edel bloed; das macht böses Bl. = dat zet kwaad bloed; das Bl. verleugnet sich nicht = het bloed kruipt waar het niet gaan kan; ein junges Bl. = een jonge bloed; bis aufs Bl. = tot bloedens toe; das liegt einem im Bl. = dat zit in 't bloed. **blütabgang**, m.; **-ader**, w. = bloedafgang (*of*: -verlies); -ader. **blütähnlich** = op (naar) bloed gelijkend. **blütampfer**, m. = rood patich, drakenkruid. **blütandrang**, m. = aandrang van het bloed, congestie. **blütarm** = bloedarm; doodarm, bloedarm. **blütarnut**, w. = bloedarmoede. **blütartig** = bloedachtig.

blütlauswurf, m.; **-bad**, f. = bloedspuwing; -bad. **blütbesieft** = met bloed bevekt, besmet. **blütbrechen**, f. = bloedspuwing. **blütbusch**, w. = roode beuk. **blütbüchse**, w. = schavot. **blütdürst**, m. = bloeddorst. **blütdürstig** = bloeddorstig. **blüte**, w. - , - n = bloesem; bloem, bloei; zweertje. **blütengel**, m. = bloedzuiger; Bl. ansetzen = koppen zetten. **blüten**, sch. (h.) = bloeden; die Nase blüet mir = mijn neus bloedt; das Herz blüet mir = mij bloedt het hart; sich zu Tode bl. = dood bloeden; er wird bl. müssen = hij zal moeten bloeden (geducht betalen). **blütenblatt**, f.; **-kelch**, m. u. a. = bloemblad; -kelk e. d. **blütentfernung** (*od.* *entziehung*), w.; *ergiehung*, w. (*od.* *ergung*, m.) = bloedverlies (*of*: aderlating); -uitstorting. **blüt erzugend** = bloedvormend. **blützeit**, w. = bloeitijd; bloeitijdperk. **blütfarbe**, w.; **-farbe**, w.; **-fink**, m. = bloedvlag; -kleur; -vink (*of*: goudvink). **blütflage**, w.; **-fleck**, m.; **-fluß**, m. = bloedvlag; -vlek; -vloed (*of*: -gang, -vloeiing). **blütgefäß**, f.; **-gefäß**, f. = bloedvat; -geld. **blütgericht**, f. = crimineele rechtbank. **blütgerüst**, f. = schavot. **blütgier**, w.; **-geschwür**, f. = bloeddorst; -zweer (*of*: -vin). **blütgierig** = bloedgierig. **blüt harnen**, f. = het bloedwateren. **blüt hochzeit**, w.; **-hünd**, m. = bloedbrui-loft; -hond (eig. en fig.) **blütig** = bloedig; bebloed; einen bl. schlagen = iem. tot bloedens toe slaan. **blütigel** = Blutegel. **blütjung** = bloedjong. **blüt klumpen**, m.; **-koralle**, w.; **-körperchen**, f. = bloedklomp; koraal; -lichaampje. **blüt kuchen**, m.; **-lauf**, m. = bloedkoek; -loop (*of*: -ontlasting). **blüt leer**, **blüt los** = bloedeloos. **blüt mangel**, m.; **-raube**, w.; **-rat**, m. = bloedarmoede; -wraak; -raad. **blüt reich** = volbloedig, sanguineus. **blüt reitend** = bloedzuiverend. **blüt richter**, m. = bloedrechter, crimineel rechter. **blüt rot** = bloedrood. **blüt rüchtig** = bloedend, tot bloedens toe. **blüt sauer** = erg moeilijk, erg zuur; er läßt es sich bl. merden = hij werkt als een paard. **blüt sauger**, m.; **-schande**, w. = bloedzuiger (*of*: vampyr); -schande. **blüt schein** = bloedschuw. **blüt schlecht** = erg slecht. **blüt schuld**, w.; **-schwären**, m. = bloedschuld; -zweer. **blüt s freund**, m. = bloedverwant. **blüt speien**, **-spucken**, f. = bloedspuwing. **blüt stillend** = bloedstillend, -stelpend. **blüt stöfung**, w. = stilstand in het bloed. **blüt striebe**, w. = bloedstroom, bloedige stroom. **blüt stropfen**, m. = druppel bloed. **blüt sturz**, m. = bloed(uit)storting. **blüt s verwandter**, m.; **-verwandtschaft**, w. = bloedverwant; -verwantschap. **blüt tat**, w. = bloedige daad. **blüt tiefend** = druipend van bloed. **blüt umlauf**, m. = bloedsomloop. **blüt ung**, w. - , - en = bloeding. **blüt urteil**, f. = doodvonnis. **blüt vergiften**, f.; **-vergiftung**, w.; **-ver-lust**, m.; **-wärme**, w. = bloedvergieten (*of*: -storten); -vergiftiging; -verlies; -warmte.

blutwenig = erg weinig, bedroefd weinig.
Blutwurst, w. = bloedworst, beuling. **Blutwurz**, w. = zevenblad, tormentille. **Blutzeichen**, f. = bloedig teeken, bloedvlek. **Blutzeuge**, m. = bloedgetuige, martelaar. **Blutzwang**, m. = dysenterie.

b. m. = brevi manu = oogenblikkelijk.

Bn. od. B.N. = Banfnoten.

Bö, w. -, -en = windvlaag, vlaag, valwind.

Bo'a, w. -, -s = boa.

Boberel'le, w. -, -n = jodenkers.

Bock, m. -(e)s, Böde = bok, ram; bok (*als* fout, misslag; koetsierszitplaats); stormram; voetbankje; onderstel (van windmolens, voor te zagen hout e. d.); glas bier (bock); steifer B. = lomperd; den B. zum Gärtner madjen = de vos op de ganzen laten passen; einen B. madjen *od.* schießen = een bok schieten; B. springen = haasje over springen; (einem) den B. schießen = staan (in 't haasje-over-spel); spanischer B. = Spaansche laarzen; einen in den B. spannen = iem. op de pijnbank leggen; iem. aan handen en voeten knevelen. **bock-beinig** = stijf, houterig; koppig. **Bockbier**, f. = bokbier. **Bockchen**, f. -s, - = bokje. **bocken**, fchw. (h.) = ritzig zijn; stinken; bok springen; prullen, mokken; steigeren (om den ruiter af te werpen). **Bockfell**, f. = bokkevel. **Bockföte**, w. = sluit met mondstuk. **bockfig** = ritzig; stinkend; bokkig. **Bockleder**, f. = bokkele(d)er.

Bocksbart, m. = bokshaard; schorseneer.

Bocksbeere, w. = wilde moerbeil. **Bocksbeutelfel**, w. = ouderwetschheid, sleur.

Bocksborn, f. = bokkenhoorn; einen ins B. jagen = iem. bang maken, vrees aanjagen.

Bocksprung, m. = bokkesprong.

Bo'den, m. -s, Böden = bodem, grond, terrein; bodem, boom; vloer; zolder; grondslag; bol (eines Hütes); Grund und B. = grond, eigendom; dem B. sage den B. ausstoßen, ausschlagen = het vat den bodem inslaan; auf dem B. der Verfassung = op den grondslag van de constitutie; Handwerk hat (einen) goldnen B. = een ambacht is goud waard; zu B. werfen = op den grond werpen; auf dem (*od.* am) B. liegen = op den grond liggen; zu B. schlagen = neerslaan; dem B. gleich machen = met den grond gelijk maken, slechten, sloopen; zu B. drücken = neerdrukken; Korn auf dem B. haben = leven kunnen.

Bo'den|beschaffenheit, w.; -besitz, m. = grond|gesteldheid; -bezit.

Bo'denbrett, f. = onderlaag. **Bo'denfenster**, f. = zoldervenster. **Bo'denhofe**, w. = grond-sop, droesem. **Bo'denkammer**, w. = zolderkamer. **Bo'denkredit**, m. = grondkrediet.

Bo'denloch, f. *od.* -lufe, w. = zolderluik.

Bo'denlos = bodemloos. **Bo'denmatte**, w. = vloermat. **Bo'denraum**, m. = zolderruimte, zolder. **Bo'densatz**, m. = bezinksel; grond-sop. **Bo'densee**, m. = Bodenmeer, meer van Constanza.

Bo'denzins, m. = zolderhuur; grondrente.

Bodmerel', w. = bodemeri.

Bo'fist m. -es, -e = wolfsveest, paddestoel.

Bo'gen, m. -s, - = boog, kromming; strijkstok; handboog; blad papier, vel; *zie ook* Baujch. **Bo'genbezeichnung**, w. = velbetekening, signatuur.

Bo'genbrücke, w.; -dach, f.; -fenster, f. = boog|brug; -dak; -venster.

Bo'genform, w. = folioformaat. **bo'genför-**

mig = boogvormig; gewelfd. **Bo'genang**,

m. = overwelfde, overdekte gang. **Bo'gen-**

gerüst, f. = boogvormige mal (beim Bauen).

Bo'gengewölbe, f. = booggewelf. **Bo'gen-**

größe, w. = folio. **Bo'genlampe**, w.; -licht,

f. = boog|lamp; -licht. **Bo'gentnie**, w. =

kromme lijn. **Bo'genmacher**, = m. boogmaker.

Bo'genpfeiler, m. = steunboog, schoor.

Bo'genschießen, f. = het boogschieten. **Bo'**

genschluss, m. = sluitsteen (im Gewölbe).

Bo'genstreiber, m. = bladschrijver.

Bo'gen|schuß, m.; -schüt, m. = boog|schot

(*of*: schot in 't wild); -schutter.

Bo'genstue, w. = pees van den boog, koord.

Bo'gensteite, w. = foliozide. **Bo'genstellung**,

w. = gewelfde gang. **Bo'genstrich**, m. =

streek met den strijkstok.

bo'genweise = boogsgewijze; bij vellen. **Bo'**

genwinde, w. = boogspanner. **Bo'genzeichen**,

f. = signatuur, velmerk. **Bo'genzirkel**, m. =

holle passer. **bo'gig** = boogvormig, gebogen.

Boh'le, w. -, -n = dikke plank, plaat.

boh'len, fchw. (h.) = beplanken. **Boh'len-**

bahn, w. = kegelbaan.

Böh'me, m. -n, - = Bohemer. **Böh'men**,

f. = Bohemen. **Böh'merwald**, m. = Bohemer

Wood. **böh'misch** = Boheemsch; das sind ihm

böh'mische Dörfer = dat is Latijn, Grieksch

voor hem.

Boh'nagt, w. = dissel (bijl). **Boh'nbürste**,

w. = wrijfborstel.

Böhn'chen, f. = boontje. **Boh'ne**, w. -, -n =

boon; das ist feine B. wert = geen zier waard;

zie ook blau.

boh'nen, fchw. (h.) = boenen, wrijven (met was).

Boh'nen|acker, m.; -stätte, w.; -hülle, w. u.

ä. = boonen|akker; -bloesem; -dop (*of* -peul

of -schil) e. d.

Boh'nenfest, f. = Driekoningen. **Boh'nen-**

könig, m. = koning (op Driekoningen). **Boh'**

nenfuchen, m. = Driekoningenkoek. **Boh'**

nensted, f.: das geht übers B. = dat is te

erg, gaat te ver. **Boh'nenpalter**, m. =

vrek, keutelaar, muggezifter. **Boh'nenstange**,

w. = boonenstaak. **Boh'nenstroh**, f. = boonenstroo; grob wie B. = uiterst ruw.

Boh'ner, m. -s, - = boender. **Bö(h)n'rhase**,

m. = beunhaas. **Boh'n|lappen**, m. = boen-

of wrijf|lap.

Boh'n|bank, w.; -eisen, f. = boor|bank; -ijzer

(*of*: -lepel).

boh'ren, fchw. (h.) = boren. **Bo'h'rer**, m. -s,

- = boor; borer, boorder.

Bohr'fäustel, m.; -lade, w.; -loch, f. =

boor|hamer (van mijnwerkers); -bank; -gat.

Bohr'maschine, w.; -mehl, f.: -mühle, w. =

boor|machine (*of*: -toestel); -meel (*of*: boorsel);

-molen.

Bohr'fchnecke, w.; -späne, Pl. = boor|

schroef; -spanen (*of*: -meel).

Bohr'ring, w. -, -en = boring, kaliber.

Bohr'lwurm, m.; -zeug, f. = boor|worm (*of*:

houtworm); -tuig.

Boi, Boj, Boh, m. -(e)s, -s = baai.

bo'ien = baaien.

Bojar, m. -en, -en = Bojaar (staftijder

Gutsherr).

Bo'je, w. -, -n = boei, ankerboei, ton.

Bo'jer, m. -s, - = boeier; schip om de

boeien te leggen. **Bo'jenleine**, w.; -reep,

-seil, f. = boeireep.

Bol, m. -(e)s; **Bolar'erde**, w. = Lemnische

of Armonische aarde, zegelaarde.

Boleine, w. = boelijn.
Bolero, m. --(e)s, --s = bolero (eint ſpaniſcher Tanz).
Böſten = böſten.
Bolſte, w. --, --n = bol, ui. **Bolſengewächs**, f. = bolgewas.
Bölſter, m. --s, -- = klein kanon.
bolſtern, ſchw. (h.) = bolderen, geraas maken.
bölſtern, ſchw. (h.) = ſchieten (mit dem Bölſter).
Bollwerk, f. = bolwerk, bastion. **Bollwerksturm**, m. = baſtiontoren.
Bologna, f. = Bologna. **Bologner**, m. = Bolognees. **Bolognerhündchen**, f. = Bologneesch hondje. **Bolognerſiſch** = Bologneesch.
Bolus, m. -- = Bol.
[Bolz] = Bolzen; nicht jedes Bolz giebt einen B. = alle hout is geen timmerhout.
Bolzen, m. --s, -- = pijl; bout, pen, plug; ſtrijkbout; wig; staande balk; evenaar; der eine dreht die B., der andre verſchiebt ſie = de een bedenkt de plannen, de ander voert ze uit; er dreht alles zu B. = hij legt alles verkeerd uit. **Bolzſchloß**, f. = cylindriſch hangslot, boutslot. **Bolzſzange**, w. = bouttang. **bolzgrade** = kaarsrecht.
Bombarde, w. --, --n = bombarde, ſteengeschut; bombas. **Bombardement** (ſpr.: ..mä), f. --s = bombardement. **Bombardier**, m. --(e)s, --e = bombardier, konſtabel. **bombardieren**, ſchw. (h.) = bombardeeren.
Bombazin, m. --(e)s = bombazijn.
Bombast, m. --es = bombast, grootspraak, gezwollenheid. **bombastiſch** = bombastiſch.
Bombe, w. = bom. **Bombenbrand**, m. = lont van een bom. **Bombenfeſt** = bomvrij.
Bombenfeſſel, m. = bomketel. **Bombenſplitter**, m. --ſtück, f. = splinter, ſtuk (van een bom). **Bombenzünder**, m. = lont.
Bon, m. --s, --s = bon, bewijs, briefje.
bona fide = bona fide, te(r) goeder trouw.
Bonbon, m. u. f. --s, --s = bonbon. **Bonbonboſe**, ſchachtel, **Bonbonniere**, w. = bonbondoos, bonbonnière.
Bönhaſe = Böhnhäſe.
Bongert, **Banger**, m. --s, --e = bongerd, boomgaard.
Bonhomie, w. --, --(e)n = bonhomie, goedhartigheid.
Bonifacius, **Bonifaz**, m. = Bonifacius.
Bonifikation, m. --, --en = bonificatie, vergoeding. **bonifikationen**, ſchw. (h.) = vergoeden, ſchadeloosſtellen.
Bonität, m. -- = goedheid, innerlijke waarde.
bonitäten, ſchw. (h.) = ſchatten, waardeeren.
Bonne, w. --, --n = bonne, kinderjuffrouw.
Bonze, m. --n, --n = bonze, boeddhiſtiſch priester.
Boot, f. --(e)s, --e u. Bote = boot, ſchuit, bootje.
Boötien, f. = Boeotië. **Boötier**, m. = Boeotier. **boötifiſch** = Boeotiſch.
Bootsanker, m.; **hafen**, m. u. ä. = bootanker; -haak e. d.
Bootsmann, m. -leute = bootſman, matroos; -männer = bootſman, ſchieman. **Bootszieher**, m. = ſleeper, trekker; ſleep.
Bo, f. --(e)s = boor, borium. **Boracit**, m. --(e)s = boraciet. **Bo'rag**, m. --(e)s = borax.
Bo'ragſäure, w. = boraxzuur. **Bo'ragſpat**, m. = boraxſpaat.
Bo, m. --(e)s, --e = boord; rand, kant, oever; au, über B. = aan, over boord. **Bo'rbrett**, f. = gordijnplank.
Bo'rd = Borte.

Bo'rd, w. --, --n = vruchtbare vlakte.
Bordeauxwein, m. = Bordeauxwijn.
Bordell, f. --(e)s, --e = bordeel.
Bordreau (ſpr.: ..roo), m. u. f. --s, --s = bordereau, borderel; lijst, ceel; ſpeciebriefje.
Bordieren, ſchw. (h.) = omzoomen, galonneeren, bezetten.
Bordvoll = boordevol.
Bo'reas, m. = Boreas, noordenwind.
Borg, m. --(e)s = borg, krediet; auf B. = op de borg. **bor'gen**, ſchw. (h.) = leenen (van en aan iem.); **bor'nd**. bei einem etw. b.; einem b.; lange geborgt iſt nicht geſchenkt = borgen is geen kwijtschelden; b. macht Sorgen = borgen baart zorgen. **borgweife** = op de borg.
Borſte, w. --, --n = ſchors, baſt.
Borſtenfäfer, m.; **Wurm**, m. = baſt||kever; -worm (worm in 't hout, ziekte).
Born, m. --(e)s, --e = bron, put, wel.
borniert = geborneerd, bekrompen. **Borniertheit**, w. -- = geborneerdheid, bekrompenheid.
Bor'ra'go, m. --s, **Bor'ra'jeſch**, m. --es = bornagie, borragie (Pflanze).
Borromäſiſche Inſeln = Borromeiſche eilanden.
Bors, w. = Bardiſch.
Borsdorfer Apfel, m. = Duitſche reinette.
Borſe, w. --, --n = beurs (zak en gebouw); auf die B. gehen = naar de beurs gaan.
Borſenblatt, f.; **-buch**, f.; **-diener**, m. u. ä. = beurs||blad; -boek; -knecht e. d.
Borſt, m. --es, --e = barſt, scheur.
Borſte, w. --, --n = borſtel (eines Schweines); haar (an Pflanzen). **borſten ſich**, ſchw. (h.) = overeind gaan staan, zich opzetten. **borſtenartig** = borſtelachtig, ſtekelig. **Borſtenbeſen**, m. = borſtel, ſtoffer (van varkenshaar). **Borſtengras**, f. = borſtelgras, bokſbaard. **Borſtenpinſel**, m. = ververskwast (van varkenshaar). **borſtig** = borſtelig, ſtekelig; kwaad, nijdig.
Bort, f. --(e)s, --e = plank.
Bortchen, f. --s, -- = borduurſeltje, boordje.
Borſte, w. --, --n = rand, borduurſel, galon; mit Borte beſegen, einſaſſen = afzetten, galonneeren. **Borſtenmacher**, **Wirtſer**, m. = paſſementwerker.
Boruſſe, m. --n, --n = Pruiſ. **Boruſſia**, w. = Pruiſen.
Borwüſch, m. = raagbol.
Bös = böſe. **Bös'artig** = boosaardig, kwaadaardig. **Bös'artigkeit**, w. = boosaardigheid, kwaadaardigheid.
Böſchen, ſchw. (h.) = hellend maken, ſchuin afwerken. **Böſchung**, w. --, --en = helling, glooiing, talud, berm.
Böſe = boos, slecht; kwaad, toornig; 5. Gewohnheit = hebbelijkheid; der Böſe = de booze, Satan; Böſes tun = kwaad doen; er hat ſich nichts Böſes dabei gedacht = hij heeft aan geen kwaad gedacht; ein böſer Finger = een zeezeer vinger; ein böſer Weg = een laſtige, moeilijke weg; auf od. über einen b. ſein = op of over iem. boos, kwaad zijn; ſie ſind b. mit einander = ze zijn kwade vrienden; biſt du mir b.? = ben je boos op mij? das b. Weſen = vallende ziekte. **Böſewicht**, m. --(e)s, --(e)r = booswicht, ſlechtaard. **boſ'haff** = boosaardig, boos, kwaadaardig. **Boſ'haffigkeit**, **Boſ'heit**, w. = boosaardigheid, kwaadaardigheid, boosheid; toorn, ſpijt. **Boſ'heitsſünde**, w. = zonde uit kwaadaardigheid.
Boſtett, f. --(e)s, --e = boſchje, boſſchage.

bōslĭch = boosaardig.
Boš'nien, f. = Bosnië. **Boš'nier**, m. = Bosniër. **boš'nisch** = Bosnisch.
Boš'porus, m. = Bosporus, straat van Constantinopel.
boš'seln, fġw. (ġ.) = knutselen; [kegelen]; ook = boš'teren.
Boš'ster arbeit, w. = boetseerwerk, reliefwerk (in *Wach's* 3. B.). **Boš'ster**, m. = boetseerder, bosseleur, reliefwerker. **Boš'ster'wach's**, f. = boetseerwas.
Bo'ston, f. = Boston.
bōs'willig = kwaadwillig, onwillig, boosaardig, slecht gezind.
Botanĭc, w. -- = botanica, plantkunde. **Botanĭker**, m. --, -- = botanicus, plantkundige. **botanĭsch** = botanisch, plantkundig; botanĭscher Garten = plantentuin. **botanĭc'ren**, fġw. (ġ.) = botanizeeren. **Botanĭc'ren'trommel**, w. = botanizeertrommel.
Bot'e, m. --n, --n = bode; **Boten** [aufen = boodschappen loopen; man muš den hĭnkenden Boten abwarten = men moet den hĭnkenden bode afwachten (zur Befätigung einer Sunde); der hĭnkende B. kommt nach = 't hĭnkende paard komt achteraan. **Botenamt**, f. = bodeambt; kantoor van de diligence, bestellerskantoor; messengerie. **Botenläufer**, m. = bode, boodschaplooper. **Botenlohn**, m. = bodenloon.
Bot'in, w. --, --nen = bodin, bodes.
bot'mäšig = onderworpen, afhankelijk. **Bot'mäšigkeit**, w. = macht, gebied; unter seine B. bringen = onderwerpen, onder zijn heerschappij brengen.
Bot'schaft, w. --, --en = gezantschap, ambassade; tĭding, boodschap, bericht. **Bot'schaft'er**, m. --, -- = gezant, ambassadeur.
Bot'ther, m. --, -- = kuiper. **Bot'ther'arbeit**, w. = kuiperswerk. **Bot'ther'e**, m. = kuiperij. **Bot'ther'schlagel**, m. = drijfhamer. **Bot'ther'woche**, w. = eerste week van de Leipziger mis, kuipersweek. **Bot'ther'zange**, w. = hoep tang.
Bot'tich, m. --(e)s, --e = kuip, tobbe. **Bot'tich'macher**, m. = kuiper.
Bot'tnien, f. = Bothnĭe. **bot'tnischer Meer'bujen** = Bothnische golf.
Boudoir (spr.: *boedwaar*), f. --, -- = boudoir.
Bougie (spr.: *boezjie*), --, -- = bougie, kaars.
Bouillon (spr.: *boelĭd*), w. -- = bouillon.
Bouquet (spr.: *boeke*), f. --, -- = bouquet.
Bourbo'ne, m. --n, --n = Bourbon. **bour'bōnisch** = Bourbonisch.
Bo'wĭt = Boš'fĭt.
Bo'w'le (spr.: *boole*), w. --, --n = bowl.
box'en, fġw. (ġ.) = boksen. **Box'er** m. --, -- = bokser.
Box = Bot.
Box'tott, m. --(e)s = boycott.
br. = breit of broš'tiert.
Brabant, f. = Brabant. **Brabant'er**, m. = Brabander. **brabant'sch** = Brabantsch.
Bracelet, f. --, -- = armband, bracelet.
brach = braak; ongebruikt; **brach'liegen** = braak liggen; leeg loopen, niets uitvoeren.
Brach'ader, m. = braakveld. **Brach'e**, w. --, --n = 't eerste omploegen na den oogst; braakveld. **brach'en**, fġw. (ġ.) = een braakveld voor de eerste maal ploegen; braken, breken (*flach's*). **Brach'feld**, f. --flur, w., --land, f. = braakland, -veld. **Brach'jahr**, f. = braakjaar, rust- of jubeljaar. **Brach'lerche**, w. = veldleeuwerik.

VAN GELDEREN, *Duitsch Woordenboek*. I.

Brach'ma'ne = Brahmine.
Brach'monat, m. = zomermaand, Juni. **Brach'schlag**, m. = braakveld.
Brach's, m. --e, --e; **Brach'se**, w. --, --n; **Brach'sen**, m. --, -- = brasen.
Brach'vogel, m. = pluvier, wulp.
Brach'cepha'le, m. = brachycephaal: kort-schedelige.
Brach'graaf, m. --en, --en = brachygraaf: kortschrijver. **Brach'graphie**, w. -- = brachygraphie: kortschrift.
Brach'zeit, w. = braaktĭd (fürs Land).
Brac'h, f. --(e)s, --e = afval, uitschot.
Brac'h(e), m. --(e)n, --(e)n; **Brac'fe**, w. --, --n = brak (hond).
brac'fen, fġw. (ġ.) = sorteeren, uitschieten. **Brac'fer**, m. --, -- = sorteerder, uitschietter; expert. **Brac'gut**, f. = uitschot, afval (van koopwaren). **Brac'heringe**, Pl. = uitschoten haring.
brac'fig = brak, bitterzout.
Brac'perle, w. = breekparel, onvolkomen parel. **Brac'tisch** m. = sorteertafel. **Brac'waren**, Pl. = Brac'gut. **Brac'wasser**, f. = brak water.
Brah'ma, m. = Brahma. **Brah'ma'ne**, **Brach'mi'ne**, m. --n, --n = Brahmaan. **brahmi'nisch** = Brahmaansch.
[Brac'fe, w. --, --n = pen, pin.]
Bract'eat, m. --en, --en = bracteat: blik-of holmunt.
Bram, m. --(e)s = brem, ginst; rand, boord, zoom; bram (auf Schiffen).
Bramar'bas, m. --, --fe = pocher, zwetser, opsnĭder. **bramar'bas'er**, fġw. (ġ.) = zwetsen, opsnĭden.
Bram'rahe, w.; --schoten, Pl.; --stenge, w.; --segel, f. = bram[ra; --zeilschooten; --steng; --zeil.
Brand, m. --(e)s, Brände = brand; [brandend stuk hout of stroo]; gloed; het branden (beš Rafts, der Biegel), baksel; [branding]; koudvuur, beeneter; (im Getreide) brand, roest. **Brand'assuranz**, w.; --balsam, m.; --blase, w. = brand[assurantie; --balsem; --blaar.
Brand'brief, m.; --direktor, m.; --eimer, m. = brand[brief (dreigbrief); ook: bewijs, dat men brand heeft gehad]; --meester; --emmer (of balie).
brand'en, fġw. (ġ.) = breken (von den Wellen).
Brand'er, m. --, -- = lont; brander (Schiff); (stud.) zie Brandfuch's. **Brand'erhafen**, m. = enterhaak. **Brand'erz**, f. = brandbaar erts. **Brand'erte**, w. = katuil. **Brand'fackel**, w. = brandfakkel, toorts. **Brand'fah**, f. = stormvat, vuur- of springton.
Brand'fest = vuurvast, vuurproef. **Brand'fieber**, f. = ontstekingskoorts. **Brand'flecken**, m. = brandvlek. **brand'fleckig** = met zwarte vlekken of plekken. **Brand'fuch's**, m. = lichtkleurige vos; bruin paard, vos; student in het 2de semester. **Brand'gasse**, w. = brandgang.
Brand'gerste, w.; --hafer, m.; --korn, m. u. ä. = brandige gerst; br.haver; br.koren e.d. **Brand'geruch**, m. = brandlucht, lucht van aangeraand eten. **Brand'geschmack**, m. = branderige smaak. **Brand'geschwür**, f. = vurige zweer.
Brand'giebel, m.; --glocke, w.; --hafen, m. = brand[gevel; --klok; --haak.
brand'icht = branderig. **brand'ig** = brandig, waarin de brand, het vuur (eine Kranfjeht) zit.

Brandfasse w. = brandwaarborgkas. **Brandförd**, m. = rooster (vóór het vuur). **Brandfugel**, w.; -laden, m.; -letter, w. = brandkogel; -luik; -ladder. **Brandlooh**, f. = lontgat. **Brandmal**, f. = brandmerk, litteeken; smet. [**Brandmarke**, m. = brandmerk]. **Brandmarken**, f. (h.) = brandmerken; schandvlekken. **Brandmaschine**, w. = helse machine. **Brandmauer**, w.; -maus, w.; -meister, m. = brandmuur; -muis (ook: veldrat); -meester (of: inspecteur bij 't brandwezen). **Brandoffer**, f.; -ordnung, w.; -pfeil, m. = brandoffer; -verordening; -pijl (ook: vuurpijl). **Brandrafete**, w. = Congrevische vuurpijl. **Brandröhre**, w. = brandpijp, lont. **Brandrofe**, w. = vurige roos (kranffheit). **Brandroft**, m. = roest, brand. **Brandfalte**, w.; -fchaden, m. = brandzalf; -schade (ook: -vlek). **brandfchagen**, f. (h.) = brandschatten, op schatting stellen. **Brandfchakung**, m. = brandschatting. **Brandfchiff**, f. = brander. **Brandfchimnel**, m. = vale schimmel. **Brandföhle**, w.; -fritze, w. = brandzool; -spuit. **Brandfätte**, w. = plaats van den brand. **Brandfein**, m. = baksteen, klinker. **Brandfeuer**, w. = brandbelasting, geld bijeengebracht voor afgebranden. **Brandfifter**, m. = brandstichter. **Brandfüre**, w. = ijzeren branddeur. **Brandung**, w. -en = branding; steile kust. **Brandverficherung**, w.; -vogel, m.; -wache, w.; -zeichen, f. = brandverzekering; -vogel (of: stormvogel); -wacht (ook: wachtschip); -teeken (of: litteeken; ook: brandsein). **Brandzeug**, f. = vuurtuig. **Brandze**, zie Brande. **Brantwein**, m. = brandewijn. **Brantweinblafe**, w. = destilleerkolf. **Brantweinsbrenner**, m. = brander, destilleerder. **Brantweinleffig**, m.; -fak, f.; -flafche, w.; -fsteuer, w. u. ä. = brandewijnlazijn; -vat; -flesch; -belasting e. d. **Brantwäner**, m. = Braziliaan. **brantwäner** = Braziliaansch. **Brantwäner**, f. = Brazilie. **Brantwänerholz**, f. = Brazilie-hout, fernambuk. **Brantwäner**, m. = rommel, tuig, prullen. I. **Brantwäner**, m. -n, -n; **Brantwäner**, m. -s, -- = braseem. II. **Brantwäner**, w. -n = bras (aan 't zeil). **Brantwäner**, f. (h.) = brassen; auf den Wind h. = oprassen, bijdraaien. [**Brantwäner**, m. -es = zorg, verdriet.] **Brantwäner**, m. = bakaal, gebakken aal. **Brantwäner**, m. = braadbok (Rüdengerät). **Brantwäner**, f. (h.) (du bräut, er bräut; brüt; brüte; brate! gebraten) = braden (Pfeisch, Apfel, z. B.); bakken (Mal, z. B.); auf dem Roste br. = roosteren; die gebratenen Tauben fliegen einem nicht ins Maul = de gebraden duiven vliegen je niet in den mond. **Gebratenes**, f. = gebakken en gebraden spijzen (Apfel, Kartoffeln, Fische u. ä.). **Braten**, m. -s, -- = gebraden vleesch, gebrad; ein fetter Br. = een vette hap, een voordeelig zaakje, buitenkansje, een vetje; den Br. riechen = lont ruiken. **Brantwänerfett**, f. = braadvet. **Brantwänerfleis**, f.; -roft, m. = Zondagsche jas. **Brantwänerfifer**,

m. = lardeerder. **Brantwäner**, m. = spidraaier, koksjongen. **Brantwäner**, m. = gebakken visch, bakvisch. **Brantwäner**, m. = panharing. **Brantwänerling**, m. -e(s), -e = paddestoel om te braden; sardine, sprot, bakvischje. **Brantwänermaschine**, w.; -ofen, m.; -pfanne, w.; -roft, m. = braadtoestel; -oven; -pan; -rooster. **Brantwänerfche**, w. -n = alt-viool, alt. **Brantwänerfchiff**, m. -en, -en = altist. **Brantwänerfchick**, m.; -tourst, w.; -spil, f. = braadspit; -worst; -spil. **Brantwäner**, m. -e(s), Bräue = brouwer; brouwerij; **Br.** m. u. f. = brouwsel. **Brantwänerbottich**, m. = brouwersvat. **Brantwäner**, m. -e(s), Bräuche = gebruik, gewoonte. **Brantwänerbar** = geschikt, bruikbaar, te gebruiken. **Brantwänerbarfeit**, w. = geschiktheid, bruikbaarheid. **Brantwänerchen**, f. (h.) = gebruiken, zich bedienen van; eine Kur br. = een kuur ondergaan; noodig hebben, behoeven; ich brauchte viel Geld = ik heb veel geld noodig; Sie br. nur zu klingeln = U hebt maar te bellen; was braucht es weitere Auseinandersetzungen? = waartoe nog meer redeneering? [**Brantwänerfchick** = gebräuchlich.] **Brantwäner**, w. -n = wenkbrouw. **Brantwäner**, f. (h.) = brouwen; der Hafe (der Fuchts) braut = 't mist sterk; es braut sich etw. zusammen = er is wat op til, er is onweer aan de lucht. **Brantwäner**, m. = brouwer. **Brantwäneret**, w. -n = brouwerij. **Brantwänerergilde**, -innung, -zunft, w. = brouwersgilde. **Brantwänergerät**, f. = brouwersgereedschap. **Brantwänergerechtigheit**, w. = brouwrecht. **Brantwänerhaus**, f. = brouwerij. **Brantwänerherr**, m. = brouwer, brouwmeester. **Brantwänerhof**, m. = brouwerij. **brantwäner** = bruin; br. und blau fchlagen = bont en blauw slaan; der Braune = de brune; de bruin (Pferd); bruintje (Bär). **brantwäneraugig** = bruinoozig. **brantwänerbier**, f. = bruin bier. **Brantwäner**, w. -n = bruinheid; keelontsteking; (bei Pferden) wurg, worg. **brantwänerartig** = kroepachtig. **Brantwänerle**, w. -n = prunelle. **brantwäner**, f. (h.) = bruin maken, bruneeren; (von der Sonne) verbranden; bruin branden; sich br. = bruin worden. **brantwänerfisch**, m. = bruinvisch. **brantwänergelb** = bruingeel, donkergeel. **brantwänerglas**, f. = een soort mica. **brantwänerfchlafen**, f. = bruinkeeltje. **brantwänerfohl**, m. = roode kool. **brantwänerfohle**, w. = bruinkool. **brantwänerfisch** = bruinachtig. **brantwänerfchede**, w. = bruinbont paard. **brantwänerfchedig** = bruinbont. **brantwänerfchweig**, f. = Brunswijk. **brantwänerfchweig** = Brunswijksch. **brantwänerfpat**, m.; -ftein, m. = bruin[spaat]; -steen. **brantwänernung**, w. = bruneering. **brantwänerordnung**, w. = brouwverordening. **brantwäner**, m. -n = tumult, luidruchtigheid, herrie; toorn; in Gaus und Br. leben = een leven van plezier leiden, goede sier maken. **brantwänerfche**, w. -n = schram, buil. **brantwänerfchente**, w. = brouwerij waar bier getapt wordt. **brantwäner**, w. -n = gisting, werking (vom Wein z. B.); sproeier; eine Br. nehmen = een douche (stortbad) nemen. **brantwänerfchvad**, f. = douche, stortbad. **brantwänerfcherde**, m. = roodachtige losse aarde. **brantwänerfchopf**, m. = driftkop. **brantwäner**, f. (h.) = bruisen, gieren,

loeien; gisten, werken; een douche nemen; es braust mir in den Ohren *od.* die Ohren *br.* mir = ik heb (een) gesuis in mijn ooren.
Brausen, *f.* -s = het bruisen, gebruis; suizen, gesuis. **Brausepulver**, *f.* = bruispoeder. **Brausewind**, *m.* = sterke wind, loeiwind; drifkop, opbruisend mensch.

Braut, *w.* -, Bräute = bruid; verloofde, meisje; mer das Glück hat, führt die Br. heim = zonder geluk vaart niemand wel. *Br.* in Saaren = juffertje-in-'t-groen. **Brautanzug**, *m.* = bruidstoliet. **Brautfahrt**, *w.* = reis om een vrouw te zoeken.

Brautführer, *m.*; **getwand**, *f.* = bruidsjonker; -kleed.

Brautigam, *m.* -s, -e = bruidegom.

Brautjungfer, *w.*; **branz**, *m.* (*od.* **frone**, *w.*) = bruidsmeisje; -krans.

Brautlauf, *m.* = bruiloft]. **Brautleute**,

Pl. = verloofden; jonggehuwden, bruidspaar. **Bräutlich** = als een bruid, als van een bruid, bruids-; maagdelijk. **Bräutshau**, *w.*: auf die Br. gehen = een vrouw gaan zoeken.

Bräutshilling, *m.* = bruidsbelasting (in Mittelalter), trouwenpenning. **Bräutshmund**, **staaft**, *m.* = bruidstool. **Bräutshand**, *m.* = engagement, verkeer. **Bräutshuppe**, *w.* = partijtje voor het trouwen; bruidstranen, kandeel. **Bräutsherber**, *m.* = hij, die voor een ander een meisje vraagt.

Brauwesen, *f.* = brouwersvak (en alles wat er toe behoort). **Brauwirt**, *m.* = brouwer.

brav = braaf, degelijk, flink, wakker; dapper, moedig; zoet. **Bravheit**, *w.* = braafheid enz.

Bravo, *f.* -s, -s = bravo. **Bravo**, *m.* -s, . . . *vi* = bravo: sluipmoordenaar. **bravo!** = bravo! **Bravorufen**, *f.* = bravogeroep.

Bravour (*spr.*: *bravoer*) *w.* = bravoure, meesterlijkheid, dapperheid. **Bravourarie**, *m.* = bravouraria.

break (*spr.*: *break*) *m.* -s, -s = break: open rijtuig, brik.

break, (*spr.*: *break*) *m.* -, -n = brocata (eine Art Gestein).

breakmittel, *w.* = braakmiddel. **breakbank**, *w.* = kneedbank; (vlas, hennep)braak. **breakbar** = breekbaar. **breakbarheit**, *w.* = breekbaarheid. **breakbohn**, *w.* = slaboön, prinsesseboön. **break**, *w.* -, -n = kneedbank; braak (für Glas). **break**, *f.* = breekijzer.

breaken, *ft.* (h.) (du brichst, er bricht; brach; bräche; brich! gebrochen) = breken (z. B.: das Brot, das Wein, den Salz, das Eis, den Stab über einen, eine Lanze mit einem u. für einen, einem das Herz, die Lichtstrahlen, Steine aus einer Grube, sein Wort, einen Kontrakt, den Frieden, einen Eid = het brood, zijn been, ic. alle mörtlich zu übersehen); (Blut, Galle) braken; (das Foch) afwerpen; (Früchte) plukken; (den Aker) omspitten; (einen Rand, einen Brief) vouwen; die Ehe *br.* = echtbreken; die Treue *br.* = trouwbreuk plegen; (ein Gefühde) verbreken; (das Schweigen) afbreken; Bahn *br.* = ingang verschaffen, een weg banen; (den Glas) braken; er hat nichts zu beßen und zu *br.* = hij heeft niets te eten, te bikken; Not bricht Eisen = nood breekt wet; em. übers Antie *br.* zie Antie; etw. (Streit, Zank) vom Saune *br.* = met opzet twist zoeken, iets met de haren er bij slepen; mit einem *br.* = kwade vrienden met iem. worden; *br.* (f.) = breken; (durch etw.) heenbreken, heen dringen; (in ein

Gaus) inbreken; (aus dem Gefängnis) uitbreken; die Tränen brachen ihm aus den Augen = de tranen sprongen hem uit de oogen; besser liegen als *br.* = beter buigen als (dan) barsten; der Strug geht so lange zu Wasser, bis er bricht = de kruik gaat zoo lang te water, tot ze breekt; sich *br.* = breken; braken; das Wetter bricht sich = het weer verandert, bedaart; die Wolken *br.* sich = de lucht breekt. **break**, *m.* -s, - = breker; branding. **breaklich** = misselijk.

breakmittel, *f.*; **break**, *w.*; **break**, *w.*; **break**, *f.* = braakmiddel; -noot; -pil; -poeder.

breakpunkt, *m.* = punt van breking. **breakruhr**, *w.* = cholera, buikloop. **breakstange**,

w. = koevoet, breekijzer. **breaktrauf**, *m.* = braakdrank. **breakung**, *w.* -, -en = breking.

breakwinkel, *m.* = hoek van breking. **breakwein**, *m.*; **break**, *m.* = braakwijn;

-wortel.

break, *m.* -(e)s, -e = brij, pap, moes, gelei; viele Köche verderben den Br. = veel koks verzouten de brij; den Br. verschütten = de zaak bederven; er geht wie die Antie um den heißen Br. = hij draait er maar steeds omheen.

breakartig = papachtig. **breakschwulst**, *m.* = papgezwell. **breakig** = brijig. **breakhan** = Bronhan.

breaklöffel, *m.*; **break**, *m.*; **break**, *w.*; **break**, *w.* = pap- of brijlepel; -bak; -pan; -schotel.

break = breed; plat; sich *br.* machen = een hooge borst opzetten, als een pauw stappen, een air aannemen; sich mit etw. *br.* machen = op iets pochen; weit und *br.* = wijd en zij; es ist so *br.* als lang = het is zoo lang als het breed is of het komt op hetzelfde neer; etw. *br.* schlagen = iets verdonkeremen; einen *br.* schlagen = iem. overhalen; ein breiter Stil = een wijdloopige, breedspakige stijl; ins Breite gehen = (over iets) uitweiden; ein Langes und Breites über eine Sache sagen = lang en breed over iets spreken. **breakart**, *w.* = timmermansbijl, houweel. **breakartig** = wijdbeens. **break**, *w.* -, -n = breedte, wijdte; breedspakigheid.

breakgrad, *m.*; **break**, *m.* = breedtegraad; -cirkel.

breakgestirnt = met breed voorhoofd. **breakgold**, *f.* = bladgoud. **breakhammer**, *m.* = plethamer. **breakling** zie Brätling. **breakschulterig** = breedgeschouderd. **breakseite**, *w.* = langzijde (eines Schiffes). **breakspurig** = met breede sporen; wijdbeens; breedspakig. **breakstirnig** = met breed voorhoofd. **breaktreten**, *ft.* (h.) = (einen Gehanten) verwateren, te uitvoerig behandelen.

breakumschlag, *m.* = brijomslag, pap. **breakweich** = zoo week als pap.

breakmen, *f.* = Bremen. **breakmer**, *m.* = Bremer. **breakmisch** = Bremensch.

breakse, *w.* -, -n = paardevlieg, horzel, neusnijper, prangijzer, pranger; rem. **breaksen**, *schw.* (h.) = den neusnijper opzetten (bei Pferden); remmen. **breakser**, *m.* -s, - = remmer. **breakvorrichtung**, *w.*; **break**, *f.* = remtoestel.

breakbar = brandbaar. **breakbarheit**, *w.* = brandbaarheid. **breakblase**, *w.* = destilleerkolf. **break**, *f.* = brandijzer; frizeerijzer. **breaknen**, *unr.* (h.) (brannte; brenn(e)te; gebrannt) = (Holz, Kaffee, Kalk, Kohlen, ein Schiff) branden; (die Haare) frizeeren; Branntwein *br.* = jenever stoken; (Ziegel) bakken;

(eine Wunde) uitbranden; brandmerken; es brennt = er is brand; ein gebranntes Stein scheint das Feuer = een ezel stoot zich geen tweemaal aan denzelfden steen; was dich nicht brennt, das lösthe nicht = bemoei je niet met een anderzaken; der Kopf brennt mir = mijn hoofd brandt; es brennt noch nicht = 't heeft nog geen nood, haast u maar niet; sich weiß br. = zich schoon wasschen. **Brennen**, f. -s, - = het branden; het stoken (von Branntwein); het bakken (von Ziegeln); hitte; zuur (im Magen). **brennend** = brandend; gloeiend, heet; stekend (Schmerz). **Brenner**, m. -s, - = brander (im Lampen); stoker; (tegel)bakker.

Brennerbahn, w. = Brenner spoorweg. **Brennerer**, w. -, -en = (brandewijn)stokerij, branderij; (steen)bakkerij. **Brenneffel**, w. = brandnetel. **Brennfieber**, f. = heete koorts. **Brennglas**, f. = brandglas. **Brennhaus**, f. = destilleerderij. **Brennhütte**, w. = drijf/haard, frischhaard. **Brennmeister**, m. = opzichter in een branderij. **Brennmittel**, f. = brand-, bijtmiddel. **Brennöl**, f. = lampolie. **Brennpunkt**, m.; -spiegel, m.; -stoff, m. (od. -material, f.) = brandpunt; -spiegel; -stof.

Brennweite, w. = brandpuntsafstand. **brenzen**, f. (h.) = aangebrand ruiken. **brenzlich**, **brenzlich** = aangebrand ruikend of smakend; bedenkelijk, hachelijk. **Breschbatterie**, w. = bresbatterij. **Bresche**, w. -, -n = bres.

[**breschhaft** = gebrekkig]. **Bretagner** (spr.: *bretanjer*), m. -s, - = Bretagner, Breton; **Bretagnerin** = Bretonsche. **Bretagnisch** = Bretonsch.

Brett, f. -(e)s, -er = plank; (schwarzes) Br. = (zwarte) bord; presenteerblad; boekenplank; dambord; mit Brettern belegen, beschlagen = met planken beleggen, bevolieren, beschieten; ein Br. vor dem Kopf haben = een stommeling zijn; da ist die Welt mit Brettern bemagelt = ik weet hier geen raad, geen uitweg meer, ook: achter dat land is geen land meer; bei einem einen Stein im Br. haben = een wit voetje bij iem. hebben, bij iem. in de gunst staan; etw. auf einem Brette bezahlen = dadelijk, ineens betalen; hoch am Brette sein, sitzen = groot gezag, grooten invloed hebben; vor's Br. kommen = voor het gerecht komen; die Bretter besteigen = op de planken (het tooneel) komen; über die Bretter gehen = vertoond worden. **Brettchen**, f. -s, - = plankje. **breteln**, f. (h.) = dammen, triktrakken e. d. **Bretterbühne**, w. = stellage, kwakzalverstooneel. **Bretterdach**, f. = planken dak. **Bretterdecke**, w. = houten (of planken) zoldering. **brettern** = van planken, planken. **Bretterverschlag**, m., **Bretterwand**, w. = beschot, (af)schutting, afdak. **Bretterwerk**, f. = planken; houtwerk. **Bretterzaun**, m. = schutting.

Brettmühle, w. = zaagmolen. **Brett nagel**, m. = draadnagel. **Brett säge**, w. = kraan-zaag, groote zaag. **Brett schneider**, m. = plankenzager. **Brettspiel**, f. = triktrak, damspel. **Brettstein**, m. = damschijf.

Breve, f. -(e)s, -s = apostolische brief, breve. **Brevier**, f. -(e)s, -e = brevier, getijboek.

brevi manu = oogenblikkelijk. **Brezel**, w. -, -n = krakeling. **Breife**, w. -, -n = rivier-lamprei, prik.

Brief, m. -(e)s, -e = brief; (auf dem Kurzettel) aanbod; B. und Siegel geben = zich bij contract verbinden. **Briefadel**, m. = jonge adel. **Briefannahme**, w. = aanneming van brieven, ook het loket daarvoor. **Briefaufschrift**, w. = opschrift van een brief, adres. **Briefausgabe**, w. = afgifte van brieven, ook het loket daarvoor. **Briefbeschwerer**, m. = presse-papier. **Briefbogen**, m. = vel(letje) papier. **Briefbote**, m. = postbode. **Briefbuch**, f. = correspondentieboek; brievenboek. **Briefchen**, f. -s, - = briefje. **Briefeinwurf**, m. = brievenbus. **Briefform**, w.; -geld, f. = briefvorm; -port. **Briefkasten**, m. = brievenbus, bus. **Brieflich** = per brief, schriftelijk. **Briefmappe**, w. = portefeuille, map. **Briefmarke**, w. = postzegel.

Briefmarkenalbum, f.; -sammlung, w. = postzegelalbum; -verzameling. **Briefpapier**, f. = schrijf-, postpapier. **Briefporto**, f. = brievenport. **Briefpost**, w. = brievenpost; postkantoor.

Briefschaften, Pl. = papieren, brieven, pappassen, schriften. **Briefschalter**, w. = loket. **Briefsteller**, m. = steller van een brief; brievenboek (handleiding). **Briefstil**, m. = briefstijl. **Brieftasche**, w. = brieven-tasch, portefeuille. **Brieftasche**, w. = postduif. **Briefträger**, m. = brievenbesteller. **Briefumschlag**, m. = briefomslag, enveloppe, couvert. **Briefverkehr**, -wechsel, m. = briefwisseling. **Briefwage**, w. = brievenweger.

Briefzettel, f. = zwezerik. **Brigade**, w. -, -n = brigade. **Brigadeadjutant**, -chef u. ä. = brigade-adjutant, -chef e. d. **Brigadier**, m. (spr.: ..jee) = brigadechef.

Brigant, m. -en, -en = brigant, roover. **Brigantinc**, w. -, -n = brigantijn (klein oorlogsschip).

Brigg, w. -, -s = brik. **Brigitta**, **Brigitte**, w. = Brigitta. **Brickett**, f. -(e)s, -e u. -s = briket.

bricolieren, f. (h.) = bricoleeren (beim Billard durch Rückprall treffen). **Brikol schuß**, m. = brikolschot.

brillant (spr.: *brillant*) = schitterend, brillant. **Brillant**, m. -en, -en = briljant.

Brille, w. -, -n = bril; lunette; einem eine B. aufsetzen, Brillen verkaufen = iem. een bril op den neus zetten (= hem voor den gek houden); durch eine fremde B. sehen = door anderzaken oogen zien. **Brillenbogen**, m.; -einfassung, w. u. ä. = brilleboog; -montuur e. d.

brillieren, f. (h.) = brilleeren, schitteren. **Brimborium**, f. -(e)s = beuzelarij, onzin, soep. **bringen**, uir. (h.) (bracht; brächte; gebracht) = brengen, (aan- of weg)brengen; er wird es weit b. = hij zal het ver brengen; ich werde es dahin zu b. versuchen, daß... = ik zal het daarheen zien te brengen, te leiden, dat...; sein Leben hoch b. = een hoogen leeftijd bereiken; etw. an sich b. = iets in zijn bezit krijgen; eine Ware, eine Tochter an den Mann b. = aan den man brengen; ein Kind auf das Gymnasium b. = op het gymnasium doen; aufs Tapet b. = te berde brengen; auf die Beine b. = op de been brengen (*eig. en fig.*); einen aufs äußerste b. = iem. tot het uiterste brengen; etw. auf die Seite b. = iets ter zijde

leggen of iets stilletjes wegnemen; aus der Fassung b. = in verlegenheid, in de war, van zijn stuk brengen; in Anschlag b. = in rekening brengen; in Anwendung b. = in toepassing brengen; in Erfahrung b. = vernemen; in Wegfall b. = doen vervallen, afschaffen; in Harnisch b. = in 't harnas jagen; in Gang, in Zug b. = in gang zetten, aan den gang maken; das bringt der Gebrauch so mit sich = dat brengt het gebruik mee; wie bringen Sie das über's Herz! = hoe kunt u dat over het hart krijgen! einen um sein Geld, den Verstand b. = iem. zijn geld, zijn verstand doen verliezen; etw. vor sich b. = wat bij elkaar brengen, krijgen; ein Kind zur Taufe b. = ten doop houden; einen zum Gehorsam, zum Geständnis, zum Schweigen, zur Vernunft, zum Tode b. = iem. tot gehoorzaamheid, tot bekentenis, tot zwijgen, tot rede, ter dood brengen; einen zu Ehren, zu Falle b. = iem. in eer, ten val brengen; etw. zur Kenntnis des Publikums b. = iets ter kennis van het publiek brengen; zu Papier b. = op het papier brengen; einen wieder zu sich b. = iem. weer bijbrengen; ich konnte das Wort nicht über die Lippen b. = ik kon het woord niet over de lippen krijgen; wir bringen unsern Kandidaten nicht durch = we krijgen onzen kandidaat er niet door; wie haben Sie das fertig (od. zustande) gebracht? = hoe hebt u dat klaar gespeeld? **Brin ger**, m. -s, - = bringer.

Brin t, m. -(e)s, -e = weide, grens, rand; grasheuvel, brink.

Briquet(t)e zie Britett.

Bri se, w. -, -n = bries, zachte wind.

Brit'sche, w. -, -n = brits, veldbed.

Brit'scha, w. -, -s = britschka: een licht open rijtuig.

Brit(tan)niemetall, f. = britanniametaal.

Brit(tan)nen, f. = Brittannië. **Brit(t)e**, m. -n, -n = Brit. **brit(t)isch** = Britsch.

Bröckchen, **Bröcklein**, f. -s, - = brokje, hapje. **bröck(e)lig** = brokkelig, bros, kruimelig. **bröcklein**, f. -s, - = brokkelen, kruimelen. **Brocken**, m. -s, - = brok, hap, stuk; Brocken (berg). **brocken**, f. -s, - = brokken, in stukken breken; er hat nichts zu beißen und zu b. = hij heeft niets te eten, te bijken. **brockenweise** = bij brokken, bij happen.

Brödel zie Brodem. **brödeln**, f. -s, - = pruttelen, opporrelen (beim Kochen). **Brodem**, **Bröden**, m. -s, - = warme damp, uitwaseming, uitdamping.

Brofhan = Broghan.

Brofat, m. -(e)s, -e = brokaat: zware met goud of zilver doorweven zijde.

Brom, f. -(e)s = broom, bromium.

Brombeere, w. = braambes. **Brombeerstaude**, w.; **strauch**, m.; **busch**, m. = braamstruik.

Bromkalium, f.; **saure**, w. = broomkali(um); -zuur.

Bronze = Bronze.

bronchial = bronchiaal: op de luchtpijptakken betrekking hebbende. **Bronchien**, Pl. = bronchiën: luchtpijptakken. **Bronchitis**, w. - = bronchitis.

Bronn, m. -(e)s, -en; **Bronnen**, m. -s, - = Brunnen.]

Bronze (spr.: bröse), w. -, -n = brons, bronzen voorwerp. **Bronzearbeiter**, m.; **arbe**, w. = bronswerker; -kleur. **bronze**

farben = bronskleurig. **bronzieren**, f. -s, - = bronzen.

Brofam, m. u. f. -(e)s, -e; **Brofame**, w. -, -n = kruimel, kruim, broodkruimel.

Brofsche, w. -, -n = broche.

Bröfchen, f. -s, - = zwezerik.

brofschieren, f. -s, - = brocheeren, innaaien.

Brofschüre, w. -, -n = brochure, vlogschrift.

bröfeln, f. -s, - = (brood)kruimelen.

Brof, f. -(e)s, -e = brood; ein Br. Zuder = een suikerbrood; fein (gutes) Br. haben = zijn brood hebben; er kann mehr als Br. essen = hij kan meer dan eten; schwarzes Br. = zwart brood, roggebrood; weißes Br. = wittebrood; auf (od. bei) Wasser u. Br. sitzen = op water en brood zitten.

Broflautteilung, w.; **bäcker**, m.; **baum**, m. u. ä. = brooduitdeeling (of: bezorging); -bakker; -boom e. d.

Bröfchen, f. -s, - = broodje.

Brof(er)werb, m.; **frucht**, w.; **herr**, m. = broodwinning; -vrucht; -heer (of: patroon, baas).

Brofammer, w.; **farren**, m.; **saften**, m.; **forb**, m. u. ä. = broodkamer (ook: spijskamer); -kar; -kast (of: -spinde); -mand (of: -korf) e. d.; einen den Brof forb höher hängen = 't iem. minder gemakkelijk maken, iem. kort houden.

broflos = broodeloos; zonder eten, zonder broodwinning; (von Sächten) broodeloos, nutteloos, weinig opbrengend (broflose Kunst).

Brof(m)angel, m.; **markt**, m.; **meffer**, f.; **neid**, m. u. ä. = broodgebrek; -markt; -mes; -nijl e. d.

Brof schaufel, m. = oven-, bakkersschop.

Brof schnitte, w. **schmittchen**, f. = sneede of snee brood, hoterham.

Brof (f)spende, w.; **stelle**, w.; **stige**, w. = brooduitdeeling; -winning; -accijns.

Brof verwandlung, w. = transsubstantiatie (verandering van het brood (en den wijn) in lichaam van Christus). **Brof wiffenschaft**, w. = wetenschap, die om den broode beoefend wordt.

brouillieren (spr.: broelieren), f. -s, - = brouilleeren, in verwarring brengen, kwade vrienden maken.

Brouillon, f. -s, -s = klad, schets.

Broghan, m. -s = een soort wit bier.

I. **Bruch**, m. -(e)s, Brüche = breuk, barst, scheur; verbreking, schending (beim Friedens, eines Kontrakts); breuk (in der Redenkunst); (Stein) groeve; in die Brüche gehen, kommen, fallen, geraten = verkeerd uitkomen, verongelukkig, in duigen vallen; die Brüche = hoog spoor (van gebroken takken).

II. **Bruch**, m. -(e)s, Brüche; **Bruch**, f. -(e)s, Brücher = broekland, moeras.

Bruchband, f. = breukband. **Bruchdach**, f. = gebroken dak. **Bruchdorf**, f. = dorp in het broek. **Bruchfest** = breukvrij, ontbreekbaar. **Bruchflähe**, w. = breukvlakte, breuk. **Bruchfrei** = zonder breuk. **Bruchglas**, f. = gebroken glas. **Bruchgold**, f. = gebroken goud (om te versmelten). **Bruchhafer**, m. = wilde haver. **Bruchhalter**, m. = breuk(in)houder.

brüchig = moerassig.

brüchig = gebroken, met breuken of scheuren; breeikbaar, bros; brüchiger Hausrat = geschonden, gebarsten huisraad.

Bruchpflaster, f. = breukpleister. **Bruchrechnung**, w. = rekening met breuken. **Bruchschiene**, w. = spalk. **Bruchstein**, m. = brokkelige steen, steen uit de groeve. **Bruchstück**, f. = brokstuk, fragment. **Bruchteil**, m. = breukdeel, fractie; ook: aandeel, quotum. **Bruchwasser**, f. = moeraswater. **Bruchzahl**, w. = breukgetal.

Brucin, f. -(c)s = brucine.

Brückchen, f. -s, -n = brugje, bruggetje. **Brücke**, w. -, -n = brug; viaduct; eine Br. machen (im Spiele) = een reeks maken; die Br. hinter sich abbrechen, abbrennen = zijn schepen achter zich verbranden; einem die Br. treten = iem. hulp verleen. **Brückfen**, f. (h.) = een brug leggen. **Brückfenvalken**, m. = bindbalk, draagbalk. **Brückfenbau**, m. = bruggenbouw, het bouwen van een brug. **Brückfenboot**, f. = ponton, lichter. **Brückfengeländer**, f. = leuning van de brug. **Brückfenglied**, f. = één van de schuiten van een schipbrug. **Brückfenkahn**, m. = ponton. **Brückfenklappe** = klep van een ophaalbrug. **Brückfenkopf**, m. = bruggenhoofd. **Brückfenchne**, w. = brugleuning. **Brückfenmeister**, m. = bruggeninspecteur. **Brückfenpfeiler**, m. = brugpijler. **Brückfenwaage**, w. = weegmachine, waag; bascule, brugbalans. **Brückfenzoll**, m. = brugzegeld. **Brückner**, m. -s, -n = bruggeman. **Brückfung**, w. -, -en = houten stailvloer.

Brudel, m. -s = modderpoel.

Brüder, m. -s, Brüder = broeder, broer; dienende Brüder = leeketbroeders; ein lustiger Br., Br. Lustig = een vroolijke klant; gleiche Brüder, gleiche Kappen = gelijke monniken, gelijke kappen; das ist unter Brüdern 100 Gulden wert = voor 100 gld. is dat goedkoop. nach Brüderarbeit = broederlijk. **Brüderchen**, f. -s, -n = broertje. **Brüdergemeinde**, w. = Broedergemeente, Hernhutters.

Brüderhand, w.; -herz, f.; -kind, f.; -kuß, m. u. d. = broederhand; -hart, -skind; -kus e. d. **brüderlich** = broederlijk. **Brüderlichkeit**, w. = broederlijkheid.

Brüderschaft, w. -, -en = broederschap; genootschap, (geestliche Brüder od. Brüderschaft) gemeente; Br. mit einem machen, schließen = broederschap met iem. sluiten; Br. trinken = op goede vriendschap drinken en beloven elkaar voortaan met jij en jouw aan te spreken. **Brüdersfrau**, w. = schoonzuster. **Brüderssohn**, m. = neef.

Brügge, f. = Brugge. **Brügger**, m. -s, -n = Bruggenaar.

Brühe, w. -, -n = (vleesch)nat, bouillon, jus, saus; eine lange Br. über etw. machen = een lange soep van iets maken, veel drukte over iets maken; in der Br. stehen = in de pekel zitten. **brühen**, f. (h.) = broeien met kokend water; wecken; in heet water zetten. **Brühfah**, f. = broeikuip. **Brühfutter**, f. = spoeling. **brühheiß** = kokend heet, dampend; fig. heet en versch; heet van den rooster. **Brühfessel**, m. = broeikuip.

[**Brühl**, m. -(c)s, -e = moeras, vochtige weide, broekland.]

Brühnapfchen, f. = sauspannetje. **brühwarm** = brühheiß.

Brüllaffe, m. = brulaap. **Brüllfen**, f. (h.) = brullen, loeien, bulken. **Brüllochs**, m. = stier, bul.

Brummbar, m. = beer; brombeer, knorre-

pot. **Brummhart**, m. = knorrepot, moppe-raar. **Brummhah**, m. = brombas, brommer, brompijp. **Brummhahn**, f. = mondharmonica. **brummhen**, f. (h.) = brommen, mop-peren, knorren; brommen, gonzen; in den Bart br. = binnensmonds mopperen; er muß br. = hij zit (im Gefängnis). **Brummer**, m. -s, -n = beer; brommer (bas, orgelpijp en vlieg); brombeer, brompot. **Brummfliege**, w. = bromvlieg. **brumtig** = brommig, knorrig. **Brummkreisel**, m. = bromtol. **Brummochs**, m. = stier, bul.

Brunelle, w. -, -n = brunella (weide-plant).

brünett = bruin, bruinbarig; die Brünette = de brunette.

Brust, w. - = bronst, bronstigheid, tochtigheid, ritsigheid. **brustfen**, f. (h.) = bronsten, tochtig zijn. **brustig** = bronstig, tochtig. **Brustzeit**, w. = bronsttijd.

Brusthilfe, w. = Bruunhilde.

Brünner eisen, f. = bruneerstaal. **brünneren**, f. (h.) = bruneeren. **Brünnerer**, m. -s, -n = bruneerder. **Brünnergold**, f. = gepo-lijst goud.

Brünne, w. -, -n = pantser, kuras.

Brunnen, m. -s, -n = put, wel, pomp, welpomp; bron, mineraalwater, bronwater; artefisiel Br. = artezische put; in den Br. fallen = (fig.) in het water vallen, in rook verdwijnen; wenn das Kind ertrunken ist, deckt man den Br. zu = als het kind verdronken is, dempt men den put; Br. trinken = bron-water (de wateren) gebruiken. **Brunnenader**, w. = bronader. **Brunnenanstalt**, w. = mineraalwaterinrichting. **Brunnenarzt**, m. = baddokter. **Brunnendeckel**, m. = putdeksel. **Brunnen-gast**, m. = badgast. **Brunnengebranch**, m. = gebruik van bronwater. **Brunnenhafen**, m. = puthaak. **Brunnenkresse**, w. = waterkers. **Brunnenkur**, w. = bronkuur. **Brunnenmeister**, m. = bronmeester, opzichter over de fonteinen en waterwerken.

Brunnenort, m. = badplaats. **Brunnenrand**, m. = randsteen van een put.

Brunnenröhre, w. = welbuis, leidingbuis. **Brunnenfalz**, f. = bronzout. **Brunnenfchwengel**, m.; -seil, f. = put|zwengel; -touw. **Brunnenwasser**, f. = bron-, putwater. **Brunnenzeit**, w. = seizoen (om de wateren te gebruiken).

Brunnenlein, f. -s, -n = putje; fonteintje, pompje.

Brunnenquell, m.; **Brunnenquelle**, w. = bron-wel, wel van een put.

Bruno, m. = Bruno.

Brunt, w. - = brand; ook = Brunt. **bruntig** = heet, vurig, hartstochtelijk enz. = bruntig. **Bruntzeit** = Bruntzeit.

brunzen, f. (h.) = pissen.

brüsk = bruusk, barsch, ruw. **brüskieren**, f. (h.) = bruskeeren, aansnauwen.

Brüffel, f. = Brussel. **Brüffeler**, m. -s, -n = Brusselaar. **brüffeler Spitze** = Brunselsche kant. **brüffelerisch** = Brunselsch.

Brust, w. -, Bruste = borst (van menschen en dieren, ook van een kleedingstuk); rüglif; sich in die Br. werfen = een hooge borst op-zetten; ein Kind von der Br. entwöhnen = een kind spenen. **Brustader**, w. = borstader, **Brustband**, f. = korsetveter; borstverband. **Brustbaum**, m. = Brustholz. **Brustbeere**, w. = borstbes, jujube. **Brustbeklemmung**,

-beschwerde, w. = beklemming, benauwdheid, last op de borst.
Brust||bild, f.; -bilde, w. = borst||beeld (of: buste); -verband.
Brust||bohrer, m. = drillboor.
Brust||chen, f. -s, - = borstje; lijfje, rijglijfje. **Brust**||drüse, m. = borstklier. **brü**||sten sich, f. (h.) = een hooge borst opzetten; sich mit etw. br. = met iets pronken, pralen, zich op iets beroemen.
Brust||entzündung, w.; -fell, f.; -fellentzündung, w. = borst||ontsteking; -vlies; -vliesontsteking.
Brust||flöhe, w.; -floher, m.; -gang, m. = borst||vin; -vinnige; -buis.
Brust||höhle, w.; -höhle, f.; -kasten, m. = borst||holte; -hout (of: -boom aan 't weefgetouw); -kas.
Brust||krämpen, m.; -krampf, m. = borst||been; -kramp.
Brust||krankheit, m.; -krankheit, w. = borst||lijder; -ziekte (of: longaandoening).
Brust||krause, w. = plooisel, jabot.
Brust||krebs, m.; -kreb, m. = borst||kanker; -lap (of: slabbetje, keursje).
Brust||leder, f. = leeren voorschoot.
Brust||lehne, w.; -leiden, f.; -leidender, m. = borst||wering; -ziekte (of: -kwaal); -lijder.
Brust||nadel, w.; -nadel, f. = borst||speld; -pleister. **brust**||reinigend = borstzuiverend.
Brust||riemen, m.; -riem, m. = borst||riem; -stroop.
Brust||schild, m. = borst||schild; borst||plaat (bes. Hohepriesters); metalen plaat als ambts-teeken; borst||schild, -stuk (der Insekten).
Brust||schleier, m. = sluier, halsdoek (der Nonnen). **Brust**||streifen, m. = strook, jabot.
Brust||stück, f. = borst||stuk (Stück); borst||beeld, buste. **Brust**||tuch, m. = borst||lap.
Brü||stung, w. -, -en = borst||wering, leuning, balustrade. **Brust**||warze, w. = tepel.
Brust||wehr, m. = borst||wering.
Brut, w. - = het broeden, broeien, broei; broedsel; gebroed, soort; jongen; zaad (der Eidenraupen); die vijfde tegen Br. = de vischen schieten kuit.
brutal = lomp, ruw. **Brutalität**, w. = lompheid, ruwheid.
Brut||biene, w. = hommeltje. **brü**||ten, f. (h.) = broeden, broeien; über etw. br. = over iets peinzend, soezen; Brüß br. = kwaad broeien. **Brut**||haus, f. = broeierij. **Brut**||henne, w. = broeikip, broeihen. **brüt**||tig = broedsch; brütiges Ei = vuil ei. **Brüt**||ofen, m. = broedkachel, broedmachine. **Brüt**||zeit, w. = broeitijd.
brut||to = bruto. **Brut**||to||betrag, m.; -ein-nahme, w.; -gewicht, f. u. ä. = bruto||be-drag; -ontvangst; -gewicht e. d.
brüt! = pst! st! sjt!
Brü, **Brüto** = Brutto.
Brü||chen, f. -s, - = jongetje, knaapje, ventje. **Brü**||be, m. = jongen, knaap; boef, schurk; boer (im Kartenpiel). **Brü**||ben||reich, m. -s, - = broeierij. **Brü**||berei, w. -, -en = boevenstreek, -stuk, schelmerij. **Brü**||bin, w. -, -nen = slechte schelmachtige vrouw. **brü**||bisch = schelmachtig, boevig, laag.
Brü||bohn, m. -s, - = bonen = steeneppe; lies-buil.
Bucanier = Buzanier.
Bucentaur, m. -en, -nen = Bucentaurus: een monster, half mensch en half stier; eer-

tijds naam v. d. staatsgalei van den Doge van Venetië.
Bucephalus, m. = Bucephalus: paard van Alexander den Grooten.
Buch, f. -(e)s, Bücher = boek; etw. zu Buche bringen, ins B. eintragen = iets boeken; B. halten, die Bücher führen = boek houden; die fünf Bücher Moses = de 5 boeken van Mozes; ein Buch Papier = een boek (24 vel) papier.
Buch||adel = Briefadel.
Buch||areal (die) = Boekarije.
Buch||baum, m. = beuk.
Buch||binder, m. = boekbinder. **Buch**||binder||-gefelle, m.; -kunst, w.; -presse, w. u. ä. = boekbinders||knecht; -kunst; -pers e. d.
Buch||drucker, m. = boekdrukker. **Buch**||drucker||erei, w. = boekdrukkerij. **Buch**||drucker||farbe, w. = drukzwartsel. **Buch**||drucker||kunst, w. = boekdrukkunst. **Buch**||drucker||leiste, w., **Buch**||drucker||stod, m. = vignet. **Buch**||drucker||schwärze, w. = drukzwartsel.
Buche, w. -, -n = beuk, beukeboom.
Buch||ecker, **Buch**||eichel, **Bü**||chel, w. -, -n = beukenootje.
Bü||chel||chen, f. -s, - = boekje, boekske.
bu||chen, f. (h.) = boeken.
bu||chen, **bu**||chen = beuken.
Bü||chen||hain, m.; -hecke, w. = beuken||bosch; -haag.
Bü||cher||abschluß, m. = afsluiting van de boeken.
Bü||cher||beschreiber, m.; -brett, f.; -freund, m.; -geist, f. = boeken||beschrijver (of: bibliograaf); -plank (of: -rek); -vriend (of: -liefhebber); -rek.
Bü||cher||handel, m. = boekhandel.
Bü||cher||kennnis, w. (od. -kunde, w.); -fram, m.; -liebhaber, m. = boeken||kennis; -stal-letje (of: -rommel); -liefhebber.
Bü||cher||macher, m.; -narr, m.; -regal, f. = boeken||maker (of: compiler); -gek; -rek.
Bü||cher||richter, m.; -saal, m. = boek||be-ordeelaar (of: censor); -zaal (of: bibliotheek).
Bü||cher||sammlung, w. = boeken||verzameling.
Bü||cher||schau, w. = boek||beschouwing.
Bü||cher||schmärer, m.; -schrank, m.; -sprache, w. = boeken||flanser; -kast; -taal.
Bü||cher||stand, m.; -sucht, w. = boeken||-stalletje; -manie.
Bü||cher||verleiher, m. = houder van een lees-bibliotheek. **Bü**||cher||verzeichnis, f. = boeken-lijst, catalogus. **Bü**||cher||wurm, m. = boek-worm (Insekt); boekenworm of -wurm (der immer über den Büchern sitzt).
Buch||eiche, w. = hagebeuk, witte beuk.
Buch||fink, f. = kleine vink.
Buch||form, w.; -führer, m.; -führung, w. = boek||vorm (of: -formaat); -houder; -houding.
Buch||gold, f. = bladgoud.
Buch||halter, m.; -haltung, w.; -handel, m. = boek||houder; -houding; -handel.
Buch||händler, m.; -handlung, w.; -laden, m. = boek||handelaar; -handel (of: -winkel); -winkel.
Buch||leinen, f., -leinwand, w. = boekbin-derslinnen.
Buchs||baum, m. = buksboom, taxis, palm.
Buchs||(baum)||holz, f. = bukshout.
Büch||sen, f. -s, - = busje, doosje.
Buch||schuld, w. = boekschuld.
Buch||se, w. -, -n = broek.
Büch||se, w. -, -n = bus, doos; buks, geweer, karabijn; die B. der Pandora = de doos van

- Pandora; alle aus einer B. schmieren = allen over één kam scheren. **Büch'sen**, *schw.* (h.) = bussen, ombussen; met de buks schieten. **Büch'senfutteral**, f. = geweerzak. **Büch'sen-händler**, m. = wapenhandelaar.
- Büch'senflugel**, w.; -lauf, m. (*od.* -rohr, f.); -schaft, m. u. ä. = karabijnkogel; -loop; -kolf e. d.
- Büch'senmeister**, m. = kanonnier. **Büch'sen-schütze**, m. = bukschieter.
- Büch'stabe**, m. -n -n = letter, (boekstaaf), letterteeken; großer B. = hoofdletter; kleiner B. = gewone of kleine letter; nach dem Büch'staben = volgens de letter. **Büch'stäbellei**, w. = letterknechterij. **büch'stäbelen**, *schw.* (h.) = aan letterknechterij doen, zich te veel aan de letter houden.
- Büch'stabenfolge**, w. = alphabetische volgorde. **Büch'stabenmensch**, m. = letterknecht.
- Büch'stabenrechnung**, w. = algebra. **Büch'stabenschloß**, f. = letterslot, geheimsloot.
- büch'stabieren**, *schw.* (h.) = spellen. **Büch'stäbler**, m. = woorden- of letterzifter, letterknecht. **büch'stäblisch** = letterlijk.
- Büch'swald**, m. = buksboombosch.
- Bucht**, w. -, -en = bocht, baai, kreek, inham, golf; bocht (voor het vee). **büch'tig** = met bochten of baaien; gegolfd.
- Büch'titel**, m. = titel (van een boek).
- Buchung**, w. -, -en = boeking.
- Buchweizen**, m. = boekweit. **Buchweizen-grübe**, w. = boekweitengort.
- Buchzeichen**, f. = leesteeken.
- I. **Buc'fel**, m. -s, -e = bochel, bult; rug; knopje (am Pferdegebiß); einem den B. voll prägen = iem. een flink pak ransel geven; einem den B. voll lügen = iem. allerlei leugens op de mouw spelden; sich einen B. lachen = zich een bult lachen.
- II. **Buc'fel**, m. -, -n = beslag (metaalversiering op boeken enz.); buil, gezwel.
- Buc'feissen**, f. = verstaalde stift, stempel.
- buc'(e)licht** = bultachtig. **buc'(e)tig** = met bulten; gebocheld.
- bü'cken sich**, *schw.* (h.) = bukken, buigen; sich vor einem b. = voor iem. bukken, buigen.
- Buc'king**, m. -(e)s, -e = bokking.
- Buc'king**, m. -(e)s, -e = buiging, nijging; bokking. **Buc'kingmacher**, m. = complimentenmaker.
- Buc'skin**, m. -s, -s = bucskin.
- Buddh'(a)is'mus**, m. - = Boeddhist. **Bud-dhist**, m. -en, -en = Boeddhist.
- Bude**, w. -, -n = kraam, (kermis)tent, -spel; kast (= kamer). **Bu'dengeld**, f.; -zinis, m. = kraamgeld, staangeld, standgeld, markt-geld. **Bu'denente**, Pl. = kramers, spellemannen.
- Budget** (spr. *..jee*), f. -s, -s = budget, begrooting; das B. aufstellen = de begrooting opmaken, vaststellen. **Budgetberatung**, w. = begrotingsdebat.
- Büd'ner**, m. -s, - = eenvoudig landbewoner, keuter; huurboer; kramer. **Büd'nerstelle**, m. = gering boerenerf.
- Büffel**, m. -s, - = buffel; stommeling; (stud.) collegehengst. **Büffelsei**, w. -, -en = zwaar werk, geblok.
- Büffelshaut**, w.; -horn, f.; -jagd, w. u. ä. = buffelshuid; -hoorn; -jacht e. d.
- Büffeln**, *schw.* (h.) = blokken, vossen, hengsten, zwoegen. **Büff'(e)ler**, m. -s, - = blokker.
- Büffelochse**, m. = buffel.
- Bu'ffer** = Buffer.
- Büffett**, f. -(e)s, -e = buffet.
- Buffo**, m. -(s), -s = basbuffo.
- Bug**, m. -(e)s, Büge = boeg; bocht, kromming, plooi; schoft (eines Pferdes), schouder-(stuk) (eines Schafes, Kalbes). **Bug'anter**, m. = boeganker.
- Bü'gel**, m. -s, - = beugel; hengsel.
- Bü'gelbrett**, f.; -eisen, f. = pers- of strijkplank; -ijzer (*of.* bout).
- Bü'gelfest** = beugelvast, vast in den stijgbeugel. **Bü'gelmesser**, f. = persijzer. **bü'geln**, *schw.* (h.) = strijken, persen. **Bü'gelriemen**, m. = stijgbeugelriem.
- bug'lahn** = ontwricht (van een paardeschoft).
- Bug'lerin**, w. -, -nen = strijker.
- Bug'lier'anter**, m. = boegseeranker. **bug'lie'ren**, *schw.* (h.) = boegseeren, op sleeptouw nemen. **Bug'liere**, m. = boegseerder. **Bug'liertau**, f. = boegseertouw.
- Bug'spriet**, f. -(e)s, -e = boegspriet. **Bug'stück**, f. = schouder(stuk) (eines Schafes); boegstuk (Kanone).
- Büh'el**, m. -s, -; **Bühl**, m. -(e)s, -e = beuvel, hoogte, bult.
- Büh'le**, m. -n, -n = minnaar. **Büh'le**, w. -, -n = boel, bijzit. **büh'len**, *schw.* (h.) = boeleeren, boelen; (um ein Frauenzimmer) het hof maken; um etw. b. = staan, dingen naar iets. **Büh'ler**, m. -s, - = minnaar, boeleeder.
- büh'lerisch** = koket, galant, dartel, ontuchtig.
- Büh'ne**, w. -, -n = stroomdam, krib.
- Büh'ne**, w. -, -n = tooneel, schouwburg; stelling, tribune; (oberd.) zolder; rustplaats, platform (in einer Grube); über die B. gehen = vertoond worden (von Stücken), op de planken komen; die B. betreten = op de planken komen, bij het tooneel gaan. **büh'nen**, *schw.* (h.) = bevoeren (met planken), bezolderen, welven, beschoeien.
- Büh'nen'dekoration**, m.; -dichter, m. = tooneeldecoratie; -dichter.
- büh'nenfähig**, **büh'nengerecht** = tooneelmatig, geschikt voor 't tooneel.
- Büh'nen'held**, m.; -maler, m. = tooneelheld; -schilder.
- büh'nenmäßig** = tooneelmatig.
- Büh'nen'tanz**, m.; -vorhang, m. = tooneel-dans (*of.* ballet); -gordijn (*of.* scherm).
- Büh'nenwand**, w. = coulisse.
- Bü'hre** = Büre.
- Bu'je** = Boje.
- Bukanier** (spr. *..jee*), m. -s, -s = Boekanier.
- Bu'fett** = Bouquet.
- Bufo'lica**, Pl. = bucolische zangen, herderszangen. **Bufo'liter**, m. -s, - = Bucolisch dichter. **bufo'listisch** = bucolisch.
- Bukowi'na** (die) = de Bukowina.
- Bulgar'(e)**, m. -en, -en = Bulgaar. **Bul-gareit** (die), **Bulgar'ien**, f. = Bulgarije. **Bulgar'isch** = Bulgaarsch.
- Bulla'rium**, f. -(s) ..rien = bullarium, bul-lenboek.
- Bull'dogg(e)**, m. -s *od.* ..gen, ..gen; die **Bull'dogge**, w. -, -n = bulldog.
- I. **Bul'le**, m. -n, -n = bul, stier.
- II. **Bul'le**, m. -, -n = bul, oorkonde; plat-boomd vaartuig (auf der Weiser).
- Bul'tenbeißer**, m. = bullebijter, buldog. **Bul'tenbuch** = Bullarium. **Bul'tenfaß**, f. = stierkalf. **Bul'tensammlung**, m. = Bullarium.
- bul'tern**, *schw.* (h.) = bolderen, opborrelen.
- Bulletin** (spr. *..ten*), f. -s, -s = bulletin.

Bulloch's, m. = stier, bul.
Bummelrei, w. -, -en = geboemel, geslenter, gummel. **Bum'meln**, ſchw. (h.) = lummelen, lanterfanten, rondsletteren. **Bum'melzug**, m. = boemeltrein. **Bumm'ler**, m. -s, -- = lanterfanter, boemelaar, leeglooper.
Bum's! = bons! bom!

I. **Bund**, m. -(e)s, Bünde = band, verband; ribbing (eines Buches); (türkischer) tulband; bond, verbond, coalitie; der Alte, der Neue B. = het Oude, het Nieuwe Verbond; der dritte im Bunde sein = de derde persoon bij iets zijn.

II. **Bund**, f. -(e)s, -e = bundel, bos. **Bund'eifen**, f. = staafijzer. **Bün'del**, f. -s, -- = bosje, pakje, bundel; sein B. schüren = zijn boeltje pakken. **Bün'delchen**, f. -s, -- = bundeltje. **Bün'delweise** = bij bundels, bij bosjes. **Bun'desakte**, w. = bondsakte. **Bun'desbruch**, m. = bondbreuk, schending van het verbond. **bun'desbrüchig** = afvallig, trouweloos.

Bun'des|direktorium, f.; -fest, f. = bonds|bestuur; -feest.

Bun'desgenosse, m. = bondgenoot. **Bun'desgenossenschaft**, w. = bondgenootschap. **bun'desgenösslich** = bondgenootschappelijk. **Bun'deslade**, w. = arke des verbonds. **Bun'desmächte**, Pl. = verbonden mogendheden. **bun'desmäßig** = volgens het bondsverdrag, verbonds...

Bun'des|rat, m.; -regierung, w.; -staat, m.; -tag, m. = bonds|raad; -regering; -staat (of: confederatie); -dag.

Bun'd'holz, f. = hout in of voor takkebossen. **bün'dig** = bondig, kort; geldig, overtuigend, afdoend; bindend. **Bün'digkeit**, w. = bondigheid, korthed; geldigheid, enz.

Bün'dner, m. -s, - = lid van den bond; bewoner van Grauwunderland. **Bün'dnis**, f. -is, -je = bond, verbond.

[**Bun'd'schuh**, m. = boerenschoen; in den Boerenkrijg teeken en leus van opstand].

bun'dweise = bij bossen, bij hoopen, bij pakken, bundelsgewijs.

Bun'ge, w. -, -n = trom(mel).

bunt = bont, veelkleurig, geschakeerd; bunte's Papier = gemarmerd papier; er macht, treibt es zu b. = hij maakt het te bont, te kras; es geht b. zu od. her = het gaat er raar toe; es kommt immer bunter = het wordt hoe langer hoe erger. **Bunt'druck**, m. = kleurendruk. **Bunt'färber**, m. = (bont)verver.

bunt'farbig = bont(kleurig), kleurig. **bunt'flektig**, **bunt'geflekt** = gevlekt, gestippeld.

bunt'schdig = bontkleurig, veelkleurig; gemengd. **bunt'schillernd** = weerschuïjend, schitterend van kleuren. **Bunt'specht**, m. = bonte specht.

Bun'ze(n) = Bunzen.

Bur(e), m. -en, -en = Boer (in Süd-Afrika), auch: Boer.

Burat, m. -(e)s, -e = borat, brat (leichter Stoff).

Bür'de, w. -, -n = last, vracht; eine B. = etahl = een bundel staal.

Bür're, w. -, -n = overtrek, sloop.

Bureau' (spr. büroo), f. -s, -s od. -x = bureau, kantoor. **Bureau'beamter**, m. = ambtenaar. **Bureau'chef**, m. = chef van het bureau. **Bureau'diener**, m. = kantoor knecht.

Bureau'rat, m. -en, -en = bureaukraat.

Bureau'ratie, w. -, -(e)n = bureaukratie.

bureau'ratifsch = bureaukratisch. **Bureau'stunden**, Pl. = kantooruren. **Bureau'vorsteher**, m. = hoofd van het bureau, chef de bureau.

Burg, w. -, -en = burg, burcht, slot. **Burg'bann**, m. = jurisdictie van een burg, kastelenij.

Bür'ge, m. -n, -n = borg, pand; einen Bürgen stellen = borg stellen; den Bürgen muß man würgen = wie borg blijft, moet betalen. **Bür'gen**, ſchw. (h.) = (für einen od. für etw.) borg blijven, instaan (voor).

Bür'ger, m. -s, - = burger. **Bür'geradel**, m. = burgeradel, patriciaat, patriciers. **Bür'gerausschuß**, m. = gemeenteraad (Bürt. en Baden); burger-comité. **Bür'gerede**, m. = burgereed. **Bür'gerfreund**, m. = volksvriend. **Bür'gergarde**, w. = burgergarde, nationale garde, schutterij. **Bür'gergeld**, f. = burgerschapsgeld.

Bür'ger|gerechtfame, w.; -franz, m. (od. -frone, w.) = burger|rechten (of: -voorrechten); -kroon.

Bür'ger|krieg, m.; -lehen, f. = burger|oorlog; -leen.

Bür'gersich = burgerlijk; gewoon. **Bür'gersichheit**, w. = burgerlijkheid. **Bür'germeister**, m. = burgemeester. **Bür'germeisteramt**, f.; -meisterei, w. = burgemeestersambt; burgemeesterswoning, stadhuis, gemeentehuis.

Bür'germütz, w. = schutterij. **Bür'gerpflicht**, w. = burgerplicht. **Bür'gerquartier**, f. = kwartier (inwoning) bij een burger.

Bür'gerrecht, f. = burgerrecht, burgerschap; B. erhalten, erlangen = het burgerrecht verkrijgen. **Bür'gerschaft**, m. = burgerschap.

Bür'gerschule, w. = burgerschool; höhere B. = hogere burgerschool. **Bür'gersfrau**, w. = burgervrouw. **Bür'gerinn**, m. = burgerzin, burgerdeugd. **Bür'gersmann**, m.; (-leute) = burger. **Bür'gerhospital**, f. = burgerziekenhuis. **Bür'gerstand**, m. = burgerstand.

Bür'gersteig, m. = stoep, trottoir.

Bür'ger|tugend, w.; -tum, f. = burger|deugd; -stand (of: burgerij).

Bür'gervorsteherkollegium, f. = gemeenteraad (in Hann.). **Bür'gerwache**, w. = burgerwacht, schutterij. **Bür'gerwehr**, w. = schutterij.

Burg'flecken, m. = vlek. **Burg'frau**, w. = burchtvrouw, kasteleinsche. **Burg'fräulein**, f. = jonkvrouw, freule. **Burg'friede**, m. = jurisdictie van een burchtgebied; burchtgebied; veiligheidsbond; landvrede. **Burg'gericht**, f. = burchtgerecht. **Burg'graf**, m. = burggraaf. **Burg'grafschafft**, w. = burggraafschap. **Burg'hauptmann**, m. = burgoommandant, bevelhebber van den burcht. **Burg'herr**, m. = burchtheer. **Burg'lehen**, f. = burchtleen. **Burg'satz**, m. . . sassen, . . sassen = burgzaat; hij, die tot het gebied van een burg behoort.

Bürg'schaft, w. -, -en = borg, waarborg; B. für einen leisten od. die B. übernehmen = borg voor iem. blijven, voor iem. instaan. **Bürg'schaft'schein**, m. = bewijs van waarborg, van garantie. **Bürg'schein**, m. = bewijs van garantie.

Burg'tor, f. = burchtpoort.

Burgund', f. = Bourgondië. **Burgun'der**, m. -s, - = Bourgondier; bourgogne(wijn).

Burgun'der Wein = bourgognewijn. **Bür'gundisch** = Bourgondisch.

Burg|berlieh, f.; **-boqt**, m.; **-boqte**, w.; **-wage**, w. = burcht|verlies (*of*: kerker onder den burcht); **-voogd** (*of*: kastelein); **-voogdij** (*of*: kastelenij); **-wacht**.
Burg|waarte, w. = wachttoren.
burlesk = burlsk, potsierlijk, kluchtig.
Burleske, w. -, -n = klucht.
Burnis, m. --*od.* --feš, --*od.* fe = boernoos, kapmantel.
Bur'sch(e), m. --n, --n = knaap, jonkman, borst; kameraad; jongen, leerling (ambachts-); student (lid van het corps); oppasser (eines Offiziers); ein lustiger B. = een vroolijke klant; du bist mir ein feiner, ein sauberer B. = je bent me een lieve jongen!
Bur'sch = Bir'sch u. Bir'sch. **Bur'schen** = bir'schen.
Bur'schen, f. = knaapje, snaakje.
Bur'schenhaft = jongeluisachtig, studentikoos.
Bur'schenleben, f. = jongeheerenleven, studentenleven. **Bur'schenschaft**, w. -, -en = studentenvereniging, Burschenschaft (in 1845 opgericht met patriottische bedoelingen). **Bur'schenschaft(Der)**, m. --s, -- = lid van een Burschenschaft. **Bur'schensitte**, w. = studenten- of jongeluismanier. **Bur'schentum**, f. = studentendom. **Bur'schikos'** = studentikoos; opgeruimd.
Bur'schen, f. --s, -- = borsteltje. **Bur'ste**, w. -, --n = borstel, schuier. **Bur'sten**, f. w. (h.) = borstelen, schuieren; drinken.
Bur'stenbinder, m. = borstelmaker. **Bur'stenförmig** = borstelvormig, borstelig. **Bur'stenfraut**, f. = heidekruid. **Bur'stenmacher**, m.; **-waren**, Pl. = borstel|maker; -waren.
Bur'stel, m. --s, -- = stuit, stuitbeen, achterste; stompe staart (bij paarden en honden).
Bur'selbaum, m. = butteling, duikeling; einen B. schlägen *od.* schiessen = een buiteling doen, kopje over duikelen. **Bur'selmännchen**, f. = duikelaartje (aus Fieber *od.* Kork). **Bur'seln**, f. w. (h.) = duikelen, buitelen. **Bur'seltaube**, w. = tuimelaar (een duif).
Bur'sch, m. --s, **Bur'sche** = bosch, boschje, struikgewas, struik; boschje, hoopje (Blumen, Haare); pluim (auf dem Hut *od.* Helm); auf den B. schlagen *od.* klopfen = *eig.* al slaande de struiken, het houtgewas onderzoeken om het wild; *fig.*: polsen, het terrein verkennen, informeerden; hinter dem B. halten = in stilte, in 't geniep te werk gaan.
Bur'schaffe, m.; **-amcise**, w. = bosch|aap (*of*: orang-oelang); **-mier**.
Bur'schartig = struikachtig. **Bur'schen**, f. --s, -- = struikje.
Bur'schel, m. --s, -- = bosje, hoopje, bundel; pluim (auf dem Helm); kuif (der Vögel), tros. **Bur'schelartig** = als een bosje, in bosjes. **Bur'schelweise** = bij bosjes.
Bur'schen sich, = met struikgewas begroeid raken.
Bur'schig = dicht, ruig; vol struikgewas.
Bur'schlepper, m. = struikroover; wilddief.
Bur'schensch, m. = boschmensch; orang-oelang. **Bur'schwald**, m. = hakhout, kreupelhout. **Bur'schwerk**, f. = struikgewas, kreupelbosch.
Bur'se, w. -, --n = buis, haringbuis.
Bur'sen, m. --s, -- = boezem, hals, borst; boezem, golf, baai; in fetten B. greifen = zijn hand in eigen boezem steken. **Bur'senfreund**, m. = boezemvriend. **Bur'senkind**, f. = liefste kind, lieveling, hartekind. **Bur'senfraue**, w. =

borstplooisel, jabot. **Bur'sennadel**, w. = borstspeld, broche. **Bur'senschleier**, m. = nonnensluier, boezemdoek. **Bur'senschleife**, w. = strik. **Bur'senstreifen**, m. = borststrook, jabot, kantje.
Bur'sard, m. --s, --e = muizenvalk, buizerd.
Bur'sbank, w. = zondaarsbank. **Bur'sbuch**, f. = boeteboek, penitentie.
Bur'se, w. -, --n = boetedoening, boete.
Bur'sen, f. w. (h.) = boeten (für etw.); goedmaken (etw.); beteren, boeten, herstellen; beboeten, bestraffen; (seine Luft) botvieren.
Bur'ser, m. --s, -- = boetedoener, boeteling. **Bur'sfertig** = boetvaardig, berouwhebbend.
Bur'sfertigkeit, w.; **-gebet**, f.; **-gewand** (*od.* -kleid), f. = boet|vaardigheid; **-gebet**; **-gewand** (*of*: -kleed).
Bur'shemd, f.; **-prediger**, m.; **-predigt**, w.; **-psalm**, m. = boet|hemd; **-prediker**; **-predikatie**; **-psalm**.
Bur'sstation, w.; **-tag**, m. = boete|station; **-dag** (*of*: vastendag).
Bur'stext, m. = text voor een boetpredikatie.
Bur'stränen, Pl. = tranen van berouw.
Bur'sübung, w. = penitentie.
Bur'stelle, w. -, --n = kompas.
Bur'stung, w. -, --en = boetedoening, boete, zoen.
Bur'swerke, Pl. = werken van boetedoening, boetvaardige werken. **Bur'szeit**, w. = boetetijd.
Bur'ste, w. -, --n = buste.
Bur'te, m. --(e)s, --e; **Bur'te**, w. -, --n = bot. **Bur'tte**, w. -, --n = tobbe, kuip, draagkorf. [**Bur'tel**, w. -, --n = flesch.]
Bur'tel, m. --s, -- = pedel, gerechtsdienaar, banksluiter; heul, rakker. **Bur'telci**, w. = gevangenis, kot.
Bur'tenträger, m. = korfdrager.
Bur'ter, w. -- = boter; mit B. bestreichen = smeren (met boter); er läßt sich die B. nicht vom Brote nehmen = hij laat zich de kaas niet van het brood eten. **Bur'terähndich**, -artig = boterachtig.
Bur'terbäume, w. = boterham.
Bur'terbaum, m.; **-birne**, w.; **-blume**, w.; **-brezel**, w. = boter|boom; **-peer**; **-bloem**; **-krakeling**.
Bur'terbrot, f. = boterham; belegtes B. = boterham met iets er op.
Bur'terbrühe, w.; **-büchse** (*od.*: **-dose**, w., **-fäßchen**, f.) = boter|saus; **-vlootje**.
Bur'terfah, f. = karnton.
Bur'terfladen, m.; **-form**, m.; **-frau**, w.; **-gebäckenes**, f. = boter|ham (*of*: gebakje); **-vorm**; **-vrouw**; **-gebak** (*of*: **-banket**).
Bur'ter|gelb; **-haltig** = boter|geel; **-houdend**.
Bur'terhändler, m. = boterhandelaar, **-koopman**. **Bur'tericht** = boterachtig.
Bur'ter|mann, m.; **-markt**, m. = boter|boer (*of*: **-koopman**); **-markt**.
Bur'termilch, w. = karnemelk.
Bur'tern, f. w. (h.) = boter maken, karnen; in boter overgaan. **Bur'ter|sauc**, w. = botersaus.
Bur'tersäure, w. = boterzuur. **Bur'tersau(e)-reß** Salz = boterzuur zout.
Bur'ter|schmitte, w.; **-ständer**, m.; **-steker**, m. = boter|ham; **-vlootje**; **-steker** (*of*: **-boor**).
Bur'ter|stempel, m. = karnstok. **Bur'ter|stolle**, w. = boterbrood, boterkoek, boterham. **Bur'ter|tonne**, w. = karnton. **Bur'ter|topf**, m. = boterpot. **Bur'ter|vogel**, m. = vlinder, kapel.

Butterweef, m., **weefe**, w. = stuk boter; boterbrood, boterkoek. **but'terweidj** = zoo week als boter.

But'fisch, m. = bot.

But'ner, m. -s, - = kuiper.

Buz, **Buzze**, **Buzzen**, m. -en-s, -en = hons; kabouter; kluit, klomp; (am Lichte) snuitsel, dief; (im Gefchwür) etterprop; (im Apffel) klokhuis; mer den Ruzen, hat auch den B. = wie den lust, heeft ook den last. **Bur'**

zenseibe, w. = ruit met een verdikking in 't midden (ouderwetsche ruit).

but'zig = pugig.

Buzbaum = Buchsbaum.

Buzschurde: „wohin wollen Sie?“ — „nach B.“ = „naar Lutjebroek!“

Byzant'ner, m. -s, - = Byzantijner; (Münze) byzantijn. **byzant'nisch** = Byzantijnsch.

Byzantinis'mus, m. = Byzantinisme. **Byzanz**, f. = Byzantium.

C.

Zie ook R en Z.

C, f. = C; (muziek) c, ut; C-dur = C-majeur; C-moll = C-mineur.

C, = Canto of Courant.

ca. (circa) = circa, ongeveer.

Cabinet' = Kabinett.

Cachenez', (spr.: *kasjoe*), f. - = halsdoek, cachenez.

Cachou' (spr.: *kasjoe*), f. - = catechou, cachou.

Cäci'lia, **Cäci'lie**, w. = Cecilia.

Ca'dre, m. u. f. -s, -s = kader, raam, stam.

Café, f. -s, -s = café, koffiehuis.

Calamität' = Kalamität.

Cal'cium, f. -s = calcium.

Calvin', m. = Calvin. **Calvinis'mus**, m. - = Calvinisme. **Calvinist'**, m. -en, -en = Calvinist. **calvini'stisch** = calvinistisch.

Camaril'la, w. -s, -s = camarilla, hofpartij (Sp.).

Ca'mera, w. -s, -s = camera.

Campagne, (spr.: *käpagne*), w. -s, -n = campagne, veldtocht.

Canail'e, (spr.: *kanailj*) w. -s, -n = canaille.

Can'can, m. -s = cancan (dans).

Capri'ce (spr.: *kapriese*), w. -s, -n = caprice, grill.

Carambola'ge = Karambolage.

Carbona'ri, Pl. = Carbonari: leden van een politiek-revolutionair genootschap, vooral in Napels.

Cargador', **Cargadeur'**, m. -s, -s = cargador, scheepsmakelaar. **Car'go**, m. -s, -s = cargo, lading, vrachtbrief.

Caricatur' = Karikatuur.

Carnivo'ren, Pl. = carnivoren: vleescheters. **Carré**, f. -s, -s = carré; ein C. sprengen = een carré verbreken.

Car'reau, f. -s, -s = ruiten.

Car'reau|bube, m.; **fönig**, m. = ruiten|boer; -koning (of: -heer).

Carri'ere (spr.: *karrjeere*), w. -s, -n = carrière: loopbaan.

Cä'sar, m. = Cesar. **Cä'sarenherrschaft**, w., **Cä'sar'entum**, f. = cesarisme. **cä'sar'isch** = cesarisch. **Cä'saris'mus**, m. = cesarisme.

Castagnet'ic, w. -s, -n = castagnette.

Cä'tur, w. -s, -en = caesuur, versnede.

Cä'tus = Ka'tus.

Causerie' (spr.: *koo...*), w. -s, - (e)n = causerie, kout, keuvelarij. **Causen'ic**, w. -s, -n = causeuse, kleine sofa.

Cayen'nepeffer, m. = Cayennepeper.

Cedent', m. -en, -en = cedent: wie van zijn recht afstand doet, overdrager.

Ceder'ic = Beder'ic.

cedie'ren, fchw. (h.) = cedeeren, afstaan, overdragen.

Cedrat', f. - (e)s = cedraat.

Celebrant', m. -en, -en = celebrant, mislezer. **celebrie'ren**, fchw. (h.) = vieren.

Celebrität', w. -en = celebritéit, beroemdheid.

Cellist', (spr.: *tsj...*), m. -en, -en = cellist.

Cel'lo, f. -s, -s = u. Cello = cello, violoncel.

cellular' = cellulair. **Celluloïd'**, f. - (e)s =

celluloid. **Cellulo'se**, w. - = cellulose, celstof.

Cement'ic = Bement'ic.

Cenota'phium, f. -s, -s = phien = cenotaphium:

praalgraf zonder overblijfselen van gestorvenen.

cenje'ren, **Census'ic** = Zentieren, Zensus'ic.

Cent, m. -s, -s = cent.

Centaur', m. -en, -en = centaur(us).

Centenarium', f. -s, -s = rien = centenarium:

eeuwfeest.

centesim'al = centesimaal: honderddeelig.

Centifo'lie, w. -s, -n = centifolia: honderdbladerige roos.

Centigramm, f. - (e)s, -e = centigram.

Centiliter, f. = centiliter.

Centime (spr.: *sätien*), m. -n u. -s, -n u.

-s = centime. **Centimeter**, f. = centimeter.

Cent'ner'ic = Zentner'ic.

central'ic = Zentral'ic.

Centumviri, Pl. = centumviri: honderdmannen. **Centu'rie**, w. -s, -n = centurie.

Centu'rio, m. -nen, -nen = centurio.

Cerat', f. - (e)s = cerat: waszalf.

Cer'berus, m. = Ceberus: helhond.

Cerea'sien, Pl. = cerealiën, gaven van Ceres,

graansoorten; Ceresfeest.

cerebral' = cerebraal: van de hersenen. **cerebrospinal'** = cerebrospinaal: hersen- en ruggemerg.. (ontsteking enz.).

Ceremonie', **Ceremo'nie**, w. -s, - (e)n =

ceremonie. **ceremoniell'** = ceremonieel. **Ceremoniell'**, f. - (e)s, -e = ceremonieel.

Ceremo'nieboek, **ceremoniaal**.

Ceremo'niemeister, m. = ceremoniemeester. **ceremoniös'** = ceremonieus, vormelijk.

Ce'res, w. = Ceres: godin van den landbouw.

Cerevis', f. - u. . . bife, . . bife = bier; eere-

woord van studenten; studentenbaret.

cernie'ren, fchiv. (h.) = cerneeren, omsingelen.
Certa'men, f. --s, ., mina = certamen: wed-
 strijd. **certie'ren**, fchiv. (h.) = wedijveren.
Cer'te'partie, zie Char'te'partie.
Cer'ti'fi'cat zc. = Berti'fi'cat zc.
Cer'velat'worst, w. = cervelaatworst.
Ces, f. --, -- = ces, ut-bémol.
ce'ssie'ren, fchiv. (h.) = ophouden, uitvallen.
Ce'ssion, w. --, --en = cessie: overdracht,
 afstand. **Ce'ssionar'**, m. - (e)s, --e = cessio-
 naris: aan- of overnemer.
Cey'lon, f. = Ceylon.
Cf. = confer, conferatur = vergelijk, zie.
Chagr'in' (spr.: *sjagrén*), m. --s = verdriet;
 (leber) sagrijn, segrijn. **Chagriniert'** = als
 sagrijnleder bewerkt.
Chai'fe (spr.: *sjetse*), w. --, --n = chais.
Chaiselon'gue (spr.: *sjelzlong'ke*), w. = chaise-
 longue.
Chalde'oon, f. - (e)s = Chalcedoon: nevel- of
 melksteen.
Chaldá'a (spr.: *kal.*), f. = Chaldea. **Chal-
 dá'er**, m. = Chaldeeër. **Chaldá'it'isch** = Chal-
 deeuwsch.
Chalif = Kalif.
Chal'fograph'y, m. --en, --en = chalcograaf:
 kopergraveur.
Chama'de (spr.: *sjá.*) = Chamade.
Chamá'leon (spr.: *ka.*), f. --s, --s = kam-
 meleon.
Chamo'te (spr.: *sjá.*) = Chamotte.
Champag'ne (spr.: *sjampagne*), die = Cham-
 pagne. **Champag'ner**, m. = champagne(wijn).
Chan'pignon (spr.: *sjampienjon*), m. --s,
 --s = champignon.
Chan'pion (spr.: *tsjemp'jun*), m. --s, --s =
 kampioen.
Chan (spr.: *khan*), m. - (e)s, --e = Khan,
 Tartarenvorst. **Chanat'**, f. - (e)s, --e =
 Khanaat.
Chan'ce (spr.: *sjáse*), w. --, --n = kans.
Chan'gie'ren (spr.: *sjázjieren*), fchiv. (h.) =
 changeeren.
Chan'son'et (spr.: *sjá.*), w. --, --n =
 chansonnette, liedje. **Chan'teu'fe**, w. --, --n =
 chanteuse.
Cha'os (spr.: *ka.*), f. -- = chaos. **Cha'o'ti'isch** =
 chaotisch.
Chara'de (spr.: *sjá.*) = Charade.
Chara'cter (spr.: *ka.*) m. --s, --e u. -- =
 karakter; [teeken]. **Chara'cter'beild**, f. =
 karakterbeeld. **Chara'cter'fehle**, m. = ge-
 brek in het karakter. **Chara'cter'feft** = vast
 van karakter, standvastig. **Chara'cter'lie'ren**,
 fchiv. (h.) = karakterizeeren. **Chara'cter'li'k**,
 w. --, --en = karakteristiek, karakterschets.
Chara'cter'i'ti'isch = karakteristiek. **Chara'ct-
 er'loos** = karakterloos. **Chara'cter'lo'ssig'feit**,
 w. = karakterloosheid. **Chara'cter'schwá'che**,
 w. = zwakheid van karakter. **Chara'cter-
 stár'ke**, w. = vastheid van karakter. **Chara'ct-
 er'zug**, m. = karaktertrek.
Char'frei'tag = Karfreitag.
Char'ge, (spr.: *sjarzje*), w. --, --n = charge,
 ambt, betrekking. **Char'gie'ren**, fchiv. (h.) =
 chargeeren; die Char'gierten = de gegradu-
 eerden.
Cha'ri's, w. --, --ri'ten; **Chari'tin**, --, --nen =
 (Góttin) charite, gratie.
Charité' (spr.: *sjá.*), w. --, --s = hospitaal.
Chariva'ri (spr.: *sjá.*), m. u. f. - (s), --s =
 charivari; kattenmuziek.

Charlatan' (spr.: *sjar.*) = Scharlatan.
Charlot'te (spr.: *sjar.*), w. = Charlotte,
 Lotje.
Charmant' (spr.: *sjar.*) = charmant.
Charnier' = Scharnier.
Charpie' (spr.: *sjar.*), w. --, --(e)n = pluksel.
Char'te'partie (spr.: *sjar.*), w. --, --(e)n =
 charterpartij, certepartie: (scheeps)vracht-
 contract. **Char'tern** (spr.: *sjar.*), fchiv. (h.) =
 charteren, (ein Schiff) bevrachten, huren.
Charti's'mus (spr.: *sjar.*), m. -- = char-
 tisme: radikale partij in Engeland. **Chartist'**,
 m. --en, --en = chartist.
Chartre'u'fe (spr.: *sjar.*), w. -- = chartreuse.
Char'wo'de = Karwo'de.
Charyb'dis, w. -- = Charybdis: auß der Ch.
 in die Scylla geraten = van Charybdis in
 Scylla komen, van den wal in de sloot, van
 den regen in den drop.
Chaf'febot'gewehr (spr.: *sjasspo.*), f. =
 chasspotgeweer.
Chasse'ren (spr.: *sjá.*), fchiv. (h.) = chassee-
 ren (im Tanze).
Chatul'le = Schatulle.
Chau'fen, Pl. = Chauken (germ. Volksstamm).
Chaus'see' (spr.: *sjossee*), w. --, --en = straat-
 weg (buiten), gemacadamizeerde weg. **Chaus-
 see'geld**, f. = tolgeld. **Chaus'see'(geld)ein-
 nehmer**, m. = tolgaarder. **Chaus'see'ren**, fchiv.
 (h.) = macadamizeeren; met schoeisel voorzien.
Chauvini's'mus (spr.: *sjóvi.*), m. -- =
 chauvinisme. **Chauvinist'**, m. --en, --en =
 chauvinist. **Chauvini'ti'isch** = chauvinistisch.
Ched' (spr.: *tsjek*) = Sjed.
Chedi'be (spr.: *Ke.*), m. --(u), --(u) = Khe-
 dive: onderkoning van Egypte.
Chef (spr.: *sjef*), m. --s, --s = chef, hoofd.
Chemie' (spr.: *sjee.*), w. -- = chemie, schei-
 kunde. **Chemika'lien**, Pl. = chemicaliën,
 chemische waren. **Chemiker**, m. --s, --s =
 scheikundige. **Chem'it'isch** = scheikundig.
Chemist'r' (spr.: *sjee.*), f. --s, --s; **Chem-
 ist'ic**, w. --, --n = halfhemd, front.
Chemil'le (spr.: *sjenielje*), w. --, --n = chenille.
Cher'fon'es, der = Chersonnesus.
Cher'rub, m. --s, --s u. im = cherub.
Cher'us'fer, m. --s, --s = Cherusker (germ.
 Volksstamm).
Chevalere'sk' (spr.: *sjee.*) = chevaleresque:
 ridderlijk.
Chias'mus, m. -- = chiasme (een stijflijn).
Chica'ne = Chifane.
Chiffonnie're (spr.: *sjifonjeere*), w. --, --n =
 chiffonnière.
Chif'fre (spr.: *sjí.*), w. --, --n = geheim-
 teeken. **Chif'fre'schri'ft**, w. = cijferschrift.
Chif'rie'ren, fchiv. (h.) = in cijferschrift
 schrijven.
Chignon' (spr.: *sjienjón*), m. --s, --s = chignon.
Chile'ne, m. --n, --n = Chileen (van Chili).
Chile'n'isch = Chileensch. **Chi'li**, f. = Chili.
Chilia's'mus, m. -- = chiliesme: leer van
 het duizendjarig rijk. **Chilia'st'**, m. --en,
 --en = chiliaast.
Chimá're = Schimá're.
 I. **Chi'na**, w. -- = kina. **Chi'nabaum**, m. =
 kinaboorn. **Chi'narinde**, w. = kina(schors).
 II. **Chi'na** (spr.: *sjí.*), f. = China. **Chine'se**,
 m. --n, --n = Chinees. **Chine'si'isch** = Chineesch.
Chinin', f. - (e)s = chinine.
Chir'agra, f. --s = jicht in de handen.
Chirogram'matomantie', w. -- = handschri-
 ftenverklaringskunst.

Cider, m. --s = cider, appelwijn.
Cigarette, w. --, --n = cigarette. **Cigarettentafel**, w. = cigarettenkoker. **Cigarre**, w. --, --n = sigaar. **Cigarrenafel**, w. = cigaarasch. **Cigarrencin** (spr. .. *twie*), f. = cigarenkoker.
Cigarrenfabrik, w.; **fabrikant**, m.; **fiite**, w.; **laden**, m.; **lager**, f. u. ä. = sagarenfabriek; **fabrikant**; **-kistje**; **-winkel**; **-magazijn** e. d.
Cigarrenpijpe, w. = sigarenpijpe; punt van de sigaar. **Cigarrentummel**, m. = eindje sigaar. **Cigarrentafel**, w. = sigarenkoker. **Cifade** = Zifade.
Cilicien, f. = Cilicië. **cilicisch** = Cilicisch. **Cilicium**, f. --(s), .. *ciën* = cilicium: haren kleed, boetkleed.
Cimbern, Pl. = Kimberen. **cimbrisch** = Kimbrisch.
Cime'lien, Pl. = kleinodiën; kerkschat.
Cimolif, m. --e(s) = cimoliet, een kleisoort.
Cinchona, m. = cinchona, kinaboorn. **Cinchonin**, f. --s = cinchonine.
Cin'der, m. --s, --s = sintel.
circa = circa, ongeveer.
Circassien, f. = Circassië. **Circassier**, m. --s, -- = Circassiër.
Circe, w. = Circe.
circensische Spiele = circensische spelen, circusspelen.
Circular, f. --(e)s, --e = circulaire = **Circularschreiben**, f. = rondschrjven. **Circulation**, w. --, --en = circulatie, omloop; in C. fegen = in omloop brengen, laten circuleeren. **circulieren**, fchm. (h.) = circuleeren. **Circuliergefäß**, f. = circuleervat.
Circumflex, f. --e, --e = circumflex, klemtoonteken.
Circus, m. --, -- = u. . . fuffe = circus, renbaan, paardenspel.
Cirfel = Zirfel.
Cis, f. = cis, c-kruis.
cisalpin(n)isch = cisalpijnisch.
ciselle'ren, fchm. (h.) = ciseleeren, beeldsnijden. **cisleitha'nisch** = cisleithaansch.
Cisternose, w. = cistroos, hondroos.
Cistercienser, m. --s, -- = Cisterciënser monnik.
Cisterne, w. --, --n = regenput, regenbak.
Citrus, m. --, -- = cistroos, ciststruik.
Citadel, w. --, --n = citadel.
Citad, f. --(e)s, --e = citaat, aanhaling. **Citadion**, w. --, --en = citatie, sommatie, dagvaarding.
cite'ren, fchm. (h.) = (eine Stelle) citeeren, aanhalen; (Zeugen) citeeren, dagvaarden; (Geiffter) oproepen.
citir'fimo = zeer dringend. **ci'to** = dringend.
Citraat, f. --(e)s, --e = citraat, citroenzuur zout.
Citrin, f. --(e)s = geelachtig bergkristal.
Citronat, f. --(e)s = ingemaakte of geconfitte citroenschil.
Citro'ne zc. = Zitrone zc.
Citrus'le, w. --, --n = watermeloen.
civil = civiel, burgerlijk; beleefd, net; billijk (vom Preife).
Civil, f. --s = burgerstand; burgerkleeding; in C. fegen = in burgerkleeren loopen. **Civilacten**, Pl. = civiele acten. **Civilanspruch**, m. = civiele eisch. **Civilbehörde**, w. = burgerlijke overheid. **Civilche**, w. = burgerlijk huwelijk. **Civilgericht**, f. = burger-

lijke rechtbank. **Civilgerichtshof**, m. = burgerlijk gerechtshof. **Civilgesetzbuch**, f. = burgerlijk wetboek.
Civilisation, w. --, --en = civilizatie, beschaving. **civilisieren**, fchm. (h.) = civilizeeren.
Civilist, m. --en, --en = burger, ploert, particulier.
Civilkammer, w. = kamer voor burgerlijke zaken. **Civil- und Straf-kammern**, Pl. = kamers voor burgerlijke en strafzaken. **Civilklage**, w. = civiele actie. **Civilkleidung**, w. = burgerkleeding. **Civilliste**, w. = civiele lijst. **Civilprozeß**, m. = burgerlijk proces. **Civilrecht** f. = burgerlijk recht, civielrecht. **civilrechtlich** = civielrechtelijk. **Civilstand**, w. = burgerstand; burgerlijke stand. **Civilstandsregister**, f. = register van den burgerlijken stand. **Civiltracht**, w. = burgerkleeding.
Civis'mus, m. -- = burgerzin, burgerdeugd.
Clan (spr.: *clen*), m. --s, --s = clan (in Schotland), stam.
Claque (spr.: *klaak*), w. -- = claque: gehuurde toejuichers.
Cliche', f. --s, --s = cliché: afgietsel. **cliche'ren** fchm. (h.) = clichéeren.
Clique (spr.: *klick*), --, --n = kliek, coterie.
Clu'quenbefen, f.; **Swirtshafft**, w. = coteriegeest.
Clolla, w. = Clelia.
Clown (spr.: *kloun*), m. --s, --s = clown, potsenmaker.
Club = Klub.
Coaks (spr.: *kooks*), Pl. = cokes.
Coburg, f. = Coburg, Koburg. **Coburger**, m. --s, -- = Coburger. **coburgisch** = Coburgsch.
Cochonille (spr.: *kosjenielje*), w. -- = cochenille, scharlakenverf.
Cocoon, m. --(s), --s = cocoon.
Code, m. --(s), --s = code: wetboek. **Codez**, m. --, .. *bices* = code; codex, handschrift.
Codicill = Rodijll. **codicilleren** = rodijlleren.
Coeur (spr.: *keur*), f. --(s), --(s) = harten (in Kartenfpiel).
Cognat (spr.: *konjak*), m. --s, --s = cognac.
Celestin, m. = Celestinus. **Celestine**, w. = Celestina.
Celestijner, m. --s, -- = Celestijner (monnik).
Celibat, f. --(e)s = celibaat, echteloosheid.
Cün = Kün.
Colportage zc. = Kolportage zc.
Comer See = meer van Como.
Comité, f. --s, --s = comité. **Comitémitglied**, f. = lid van een comité.
Commandeur = Rommandeur.
Comment (spr.: *kommd*), m. --s, --s = (stud.) gebruik.
Commiss (spr.: .. *mi*), --, -- = handelsbediende.
Commodo're = Kommodore.
Commune = Stoummune.
Compagnie (spr.: .. *panie*) = Rompagnie.
Compagnon (spr.: .. *panjō*), m. --s, --s = compagnon.
Complice (spr.: .. *pliesse*), m. --n, --n = medeplichtige.
Comptoir (spr.: *kontoor*), f. --(e)s, --e u. --s = kantoor. **Comptoirist**, m. --en, --en = kantoorbediende.
Comteffe, w. --, --n = Komteffe.
Concept = Konzept.
Concert = Konzert.

Conceffion = Konzeffion.
Concil = Konzil.
Concipient = Konzipient. **concipieren** = concipere = konzipieren.
Concordia = Konfordia.
conf. = confer, conferatur = vergelijk, zie.
Confitüre = Konfitüre.
Conobit, m. -en, -en = coenobiet, de eerste samenlevende monniken.
Confilium, f. --(s), . . ien = raad, rechterlijk advies; c. abeundi = de raad om heen te gaan.
Confols, Pl. = Konfols.
Conto, f. --(s), --s u. Conti = conto, rekening. **Contobuch**, f. = contoboek.
Controleur = Kontrolleur.
Convivium, f. --(s), . . vien = feestmaal.
Coepula = Koepula. [banket.
Cordon, m. --s, --s = cordon; snoer.
Corona, w. -- = corona, auditorium: de behoorders.
Corps ic. = Korps ic.
Corpus, f. -- = corpus, lichaam, geheel; lettersoort; C. delicti = corpus delicti, bewijsstuk; C. juris = corpus juris, boek met alle Rom. wetten.
Corrigenda, Pl. = corrigenda; drukfouten.
Cotillon, m. --s, --s = cotillon, gezelschapsdans.
Coulisse (spr.: *coe.*), w. --, --n = coulisse.
Coup (spr.: *koc*), m. --s, --s = coup, slag, stoot, greep.
Coupe (spr.: *koepce*), f. --s, --s = coupé, afdeeling van een wagon.
couperen, fhw. (h.) = coupeeren, afnemen (im Kartenfpiel); (Fahrarten) knippen.
Couplet (spr.: *koeplee*), f. --s, --s = couplet.
Coupon, m. --s, --s = coupon.
Cour (spr.: *koer*), w. -- = cour, hof; die C. machen = het hof maken.
courant (spr.: *koer.*) = courant, gangbaar (geld).
Courbette (spr.: *koer.*), w. --, --n = courbette, korte galop.
courfichtig (spr.: *koer.*) = hofffichtig. **Courmacher**, m. = courmaker.
Courtaage (spr.: *koertaazje*), w. -- = courtaage.
Courtiſane, w. --n = courtiſane. **Courtoisie** (spr.: *koertiozi*), w. -- = courtoisie, beleeftheid.
Couſin (spr.: *koezin*), m. --s, --s = neef, ooms- of tanteskind. **Couſine**, w. = nicht.

Couvert (spr.: *koever*), f. --s, --s = couvert (bei Tifche); enveloppe.
Crebit, f. --(s), --s = credit (tegenstelling van debet).
Crebo, f. --(s), --s = credo: geloofsbelijdenis.
Creme (spr.: *kreeme*), w. --, --s = schuim; crème; het beste. **creme** = crème, dofgeel.
Cremer Tartari, f. -- = cremortartari, cremortart, room van wijnsteen.
creſcendo = creſcendo.
Cricket, f. --s = cricket.
Croquet (spr.: *krokket*), f. --s = croquet.
croquieren (spr.: *krokkieren*), fhw. (h.) = croqueeren, ſchetsen.
Croupier (spr.: *kroepje*), m. --s, --s = croupier: ontvanger aan een ſpeelbank.
St. = Centner u. courant.
Chan, f. --(e)s = cyaan, blauwzuurstof.
Chane, w. --, --en = cyane, blauwe korenbloem. **Chan'eifen**, f. = cyaanijzer. **Chan'kali**, f. = cyaankali. **Chan'ſaure**, w. = cyaanzuur.
Chybele, w. = Cybele, godenmoeder.
Chylden, Pl. = Cycladen (eilanden).
Chyloide, w. --, --n = cycloïde, radlijn.
Chylon, m. --(e)s, --e = cycloon, wervelstorm.
Chylof, m. --en, --en = cykloop: eenoogige reus.
Chyklus, m. --, . . ften = cyklus, tijdkring, reeks gedichten e. d.
Chylinder, m. --s, -- = cylinder; lampeglas; hooge hoed, kachelpijp. **Chylinderbureau**, f. = cylinderbureau. **chylinderförmig** = cylindervormig. **Chylinderſcheibe**, w. = zuiger. **Chylinderrohr**, w. = cylinderhorloge. **chylinderförmig** = cilindriſch.
Chynifer, m. --s, -- = cynicus: ſchaamtelooze. **chyniſch** = cyniſch: ſchaamtelooſ.
Chyſmuſ, m. -- = cyniſme, cyniſche wijsbegeerte. **Chyſperſche**, w. = Cyprische of cypreſche kat.
Chypern, f. = Cyprus. **Chyperwein**, m. = wijn van Cyprus.
Chypreſche, w. --, --n = cypres. **Chypreſchenholz**, f. = cypreſſenhout.
Chypria, w. = Cypria, Cypris, Venus.
Chypriana, m. = Cypriaan.
chyprifch = Cyprifch.
Chyſus, m. --, -- = cytiſus, gouden regen.
Chzar = Zaz.
Chzeche (spr.: *tsjè.*) ic. = Tſjeche ic.

D.

D, f. = D; (muz.) D, re; D-dur = D-majeur; D-moll = D-mineur.
 I. **Da**, Adv. = daar, op die plaats; toen; dan; von da = van daar; wer da? = werda! wie daar? ſieh! da! = ziedaar; da haben wir die Beſtimmung! = daar hebben we het! dat is wat moois! als da find = als daar zijn, zooals; von da an = van toen af; maſ kann ich da machen = wat kan ik er aan doen?
 II. **Da**, Konj. = toen, terwijl; daar, omdat, dewijl; da er noch ſprach = terwijl hij nog ſprak. **dabei** = daarbij, er bij; daar (od. er) mee

bezig; daarbij, bovendien; nahe d. = dicht (er)bij; ich war eben dabei den Brief zu ſchreiben = ik was juist bezig den brief te ſchrijven; das Gute d. iſt = het goede van de zaak is; es iſt ja nichts d. = er ſteekt immers niets in; d. kommt nichts heraus = dat geeft niets; er, es bleibt d. = hij, het blijft er bij; ich war d., als . . = ik was er bij, toen.; ich bin (mit) d. = ik doe mee.
da capo! = da capo! bis! **Dacapo**, f. --, --s = dacapo, herhaling. **Dacapozeichen**, f. = dacapoteeken.

Dach, f. --(e)s, Dächer = dak; ein wirtliches D. = een gastvrij dak; unter D. bringen = onder dak brengen; decken; unter D. und Dach sein = onder dak zijn, beschut zijn; D. und Dach = huisvesting, thuis; er wohnt unter dem D. = hij woont onder de hanebalken, onder de pannen; ein Sperling in der Hand ist besser als zehn auf dem Dache = één vogel in de hand is beter dan tien in de lucht; einem auf dem Dache sein od. sitzen = iem. op zijn dak zitten, iem. nauwkeurig nagaan; einem aufs D. steigen = iem. zeggen, waar 't op staat; einem etw. aufs D. geben = iem. op zijn vingers tikken, om de ooren geven; jedes D. hat sein Ungemach = elk huisje heeft zijn kruisje.

Dachbalken, m. = dakbalk. **Dachdecker**, m. = leidekker. **Dachdecker**, f. --s, -- = dakje. **Dachfen**, f. (h.) = (ein Haus) decken, onder dak brengen. **Dachfabrik**, w. = windvaan. **Dachfenster**, f. = dakvenster. **Dachfirne**, w. = nok, vorst van het dak. **Dachgebälde**, f. = de balken van het dak. **Dachgehöf**, f. = vliering. **Dachgestims**, f. = kroonlijst. **Dachkammer**, w.; :laub, f.; :luke, w. = dakkamer (of: zolderkamer, vliering); -look; -luik (of: venster). **Dachkappe**, w.; :pfanne, w.; :rinne, w. = dak|velt; -pan; -goot. **Dachröhre**, w. = regenpijp. **Dach**, m. --es, --e = das; er schläft wie ein D. = hij slaapt als een os. **Dachsbau**, w. = dassenhol. **Dachsbeil**, f. = klein kuipershouweel. **Dachsbeinig** = met beenen als een das, krombeenig. **Dachschiefer**, m. = daklei. **Dachschindel**, w. = dekspaan; mager wie eine D. = zoo mager als een talhout. **Dachschwelle**, w. = dorpel van den dakstoel. **Dachfel**, f. --s, -- = dashond. **Dachsfall**, w.; :fang, m. = dassen|val; -jacht. **Dachsfaugen**, m. = dashond. **Dachsfall**, f.; :fett, f. = dassen|vel; -vet. **Dachsgraben**, f. = het opgraven van een dassenhol. **Dachsgrau** = daskleurig. **Dachshund**, m. = dashond. **Dachsin**, w. = wijljesdas. **Dachsjagd**, w.; :loch, f. = dassen|jacht, -hol. **Dachsparren**, m. = dakspaar. **Dachsrohre**, w. = ingang van een dassenhol. **Dachsstreich**, m. = zweet (bloed) van een das. **Dachstroh**, f.; :stüben, f. = dak|stroo; -kamertje. **Dachstuhl**, m. = kap van het dak. **Dachtel**, w. --, --n = oorveeg. **Dachtein**, f. (h.) = om de ooren geven. **Dachtraufe**, w. = afdrupend dakwater, drop. **Dachung**, w. --, --en = dak, dakwerk. **Dachziegel**, m. = dakpan. **Dachziegelartig** = bijwijze van dakpannen.

da-da-lisch = daedalisch, vernuftig, vindingrijk; zeer ingewikkeld. **Da-dalus**, m. = Daedalus. **da-durch** = daar door (heen); daardoor, door middel daarvan; er rettete seine Gefährten dadurch, daß er sich selbst aufopferte = hij redde zijn makkers door zich zelf op te offeren. [dafern = mits, indien, bijaldien.] **dafür** (od. da'für) = daarvoor, er voor (= ter wille van, in plaats van, in ruil voor); ich bin dafür = ik ben er voor; ich kann nichts dafür = ik kan er niets aan doen, ik kan het niet helpen. **dafür halten**, ft. (h.) = er voor houden, van meening zijn. **Dafür halten**, f. (nach meinem) = (naar mijn) meening, volgens mij.

dagegen = daar tegen, tegen dat, er tegen; daarentegen, integendeel; bij dat, daarbij, vergeleken met dat; daarvoor; ich bin d. = ik ben er tegen; haben Sie etw. d.? = hebt U er iets tegen? ich habe einen Abfehn d. = ik heb er een afschuw van. **dagegenhalten**, ft. (h.) = er tegen houden; er mee of er bij vergelijken; antwoorden.

Dage, w. = eindje touw (om af te straffen); durch die Dage laufen = spitsroeden loopen. **Daguerreotyp**, f. --e(s), --e = daguerreotype, lichtbeeld. **Daguerreotypie**, w. = daguerreotypie.

dahin = tehuis, thuis; op bekend terrein; er ist in Sachsen d. = hij behoort in S. thuis. **Dahin**, f. --s = thuis, eigen haard.

I. daher = daar vandaan, van daar (van die plaats); vandaar, daarvandaan (daardoor, door die oorzaak).

II. daher = dus, bijgevolg, daarom.

daherbraufen, f. (h.) = komen aandaveren. **daherfliegen**, ft. (f.) = daarheen vliegen. **daherkommen**, ft. (f.) = aankomen. **daher'schleichen**, ft. (f.) = komen aansluipen. **daher'sprengen**, f. (h.) = komen aandraven. **daher'sziehen**, ft. (f.) = daarheen trekken. **daherum** = daar omtrent, om die streek. [dahier = hier, te dezer plaatse, alhier.] **dahin** (od. da'hin) = daarheen, er heen; bis d. = tot daar, tot zoover; d. und dortbin = overal heen; das gehört nicht d. = dat behoort daar niet (bij); wir haben uns d. geentigt, daß ... = we zijn het zoover (od. er over) eens geworden, dat ...; ich habe es d. gebracht, daß er zufrieden mit mir ist = ik heb het zoover gebracht, dat ...; d. ist es gekommen = zoover is het gekomen; jetzt ist alles d. = nu is alles weg; es steht noch d. ob ... = het staat nog te bezien, het is nog de vraag of ...; er äußerte sich d. = hij liet zich in dien zin uit; der Brief lautete d. = de brief luidde als volgt.

da'hinab = daarheen (naar beneden). **da'hinauf** = daarheen (naar boven).

da'hinaus = daarheen, dien kant uit. **dahinbringen**, unr. (h.) = daarheen-, wegbrengen. **dahineilen**, f. (h.) = heensnellen, voorbijvliegen.

da'hinein = daar naar binnen.

dahinfahren, ft. (f.) = wegrijden, heengaan, voorbij-, wegsnellen. **dahingeben**, ft. (h.) = afzien van, opgeven.

dahingegen = daarentegen, integendeel. **dahingehen**, unr. (f.) = daarheen loopen, voortloopen; heengaan, weggaan, voorbijgaan, vergaan, verlopen. **dahingehören**, f. (h.) = daar of er bij behooren; er mee te maken hebben. **dahinraffen**, f. (h.) = wegrapen, wegnemen. **dahinreißen**, ft. (h.) = wegrukken; meesleepen. **dahin'scheiden**, ft. (f.) = heengaan, overlijden. **dahin'schleichen**, ft. (f.) = voortsluipen, voortkruipen. **dahin'schmachten**, f. (h.) = verkwijnen, wegwijnen. **dahin'siehen**, f. (h.) = wegwijnen. **dahin'sehen**, unr. (h.) = in 't midden gelaten worden, onbeslist blijven; es steht noch dahin = het is nog de vraag. **dahinstellen**, f. (h.) = daar neerzetten; das wollen wir dahingestellt sein lassen = dat zullen we in het midden laten, daarlaten. **dahinsterben**, ft. (f.) = wegsterven.

dahinteu = daar achter, achter; voorbij. **dahinter** = er (of daar-) achter; d. steht

etwas = daar steekt wat achter; es ist nichts d. = er steekt niets in; dahinter her sein = er bij zijn. **dahinterkommen**, ft. (i.) = er achter komen, achter het geheim komen.
da'hinü'ber = daarheen, aan dien kant. **da'hinum'** = daar in 't rond, daar omtrent.
da'hinu'ter = daarheen naar beneden.
dahinwärts = naar dien kant, dien kant uit.
Dahl'bord, f. = boordplank.
Dahl'ie, w. -, -n = dahlia.
dactylisch = dactylisch. **Daf'thus**, m. -, -en = dactylus, een versvoet (—).
Dalma'tien, f. = Dalmatië. **Dalma'tier**, m. -, -s = Dalmatiër.
Dalma'tika, w. -, -s = dalmatika, misgewaad.
dalma'tisch = Dalmatisch.
Daltonis'mus, m. — = Daltonisme; kleurenblindheid.
da'malig = toenmalig, van toen. **da'mals** = toen, toenmaals, destijds.
Damas'kus, f. = Damaskus.
Dama'st, m. —es, -e = damast; leitener D. = damastlinnen. **dama'st'artig**, **dama'sten** = damasten, als damast bewerkt.
Dama'st'flor, m. = seintwand, w. = damastkrip; -linnen.
Dama'st'tuhl, m. = weefgetouw voor damast.
Dama'st'weber, m. = damastwever.
Damas'se'ner, m. —s, — = Damasceen; Damascener kring. **Damas'se'nerarbeit**, w. = damaszierte Arbeit.
Damas'se'ner'klinge, w.; -pflanze, w. = Damascener'kling; D. pruim.
Damas'sie'ren, fhw. (h.) = damasceeren, staal vlammig maken; damaszierte Arbeit = gedamasceerd werk.
Dam'brett, f. = dambord.
Dam'schen, f. —s, — = dametje. **Da'me**, w. -, -n = dame, (in Karten'spiel) vrouw, koningin, dame; Dame spelen = dam spelen; (in) die D. ziehen = dam halen.
da'meln, fhw. (h.) = suffen, niet wel bij 't hoofd zijn.
Da'menbrett, f. = dambord. **Da'menfrieden**, m. = Damesvrede (van Kamerrijk). **Da'men-gürtel**, m. = damesgordel, ceintuur.
Da'men'handschuh, m. -hut, m.; -kleid, f.; -sattel, m.; -schneider, m. u. ä. = dameshandschoen, -hoed; -kleed; -zadel; -kleermaker, e. d.
Da'menspiel, f. = damspel. **Da'menwelt**, w. = dameswereld, de dames.
Dam'hirsch, m. = damhart. **Dam'tuh**, w. = wijfjes dambert, damhinde.
da'misch = duizelig, zwaar in 't hoofd, suf; dom, suf, slaperig; ein b. langer Stiel = zeer lange kerel.
I. **da'mit** *ol. damit*, Adv. = daarmee (die), er mee; ich bin d. zufrieden = ik ben er mee, (er over) tevreden; d. ist es aus = es ist aus d. = daarmee uit, het is nu uit; d. ging er fort = met die woorden ging hij heen; nur heraus d. = geef op, zeg op; er fing d. an, daß er mir gratulierte = hij begon met mij te feliciteeren.
II. **damit**, Konj. = opdat, dat; d. ich es mir gleich sage = om het maar dadelijk te zeggen.
dänlich = dom, stom, suf. **Dän'sichteit**, w. = domheid, sufheid.
Damm, m. — (e)s, Dämme = dam, dijk, hoofd, pier, kade; einer Sache einen D. entgegensetzen = een zaak in haar loop stuiten; einen wieder auf den D. bringen = iem. er weer bovenop

helpen; auf dem D. sein = gezond, opgeruimd zijn. **Damm'arbeiten**, Pl. = aardwerk, grondwerk.
Damm'auffeher, m. = dijkopzichter. **Damm'bau**, m. = bouw van een dijk of dam. **Damm'bruch**, m. = dijk-, dambreuk. **Däm'men**, fhw. (h.) = afdammen; indijken; een dijk leggen; tegengaan, stuiten.
Däm'mer, m., *zie Dämmerung.*
Damm'erde, w. = dijk- of damgrond; tuinaarde.
däm'merig = schemerig, schemerachtig; vaag, onduidelijk. **Däm'merlicht**, f. = schemerlicht.
däm'mern, fhw. (h.) = schemeren; dutton, dommelen; opdoemen; der Morgen däm'mert = de morgen breekt aan; der Abend däm'mert = de avond valt; es däm'mert ihm = 't begint hem duidelijk te worden.
Däm'merschein, m. = schemerschijn, -licht.
Däm'mersunde, w. = schemeruur; ein Däm'mersündchen halten = een dutje doen.
Däm'merung, w. — = schemering; zwak schijnsel; in der D. = tusschen licht en donker.
Däm'merung'salter, m. = avondvinder.
Däm'merungszeit, w. = schemertijd.
Damm'straße, w., **Damm'weg**, m. = straatweg.
Damm'isfant, w. —en, —en = beschadiger, benadeelaar. **Damm'isfant**, m. —en, —en = benadeelde. **damm'isfant'reu**, fhw. (h.) = schade toebrengen, benadeelen. **Dam'no**, m. u. f. —s = schade, verlies.
Da'mokles'schwert, f. = zwaard van Damokles.
Da'mon, m. —s, —en = demon, booze geest, duivel. **dämo'nisch** = demonisch, duivelachtig.
Dampf, m. —e(s), Dämpfe = damp, rook, stoom, uitdamping (von Pferden); kortademigheid; das Pferd hat den D. = het paard is dampig; einem (Lort und) D. antun = iem. plagen, treiteren; den dood aandoen; er ist ein Haas-D. = een domme, ingebeelde gek; D. haben = bang zijn.
Dampf'absperrung, w.; -apparat, m., -bad, f. = stoomafsluiting; -toestel; -bad.
Dampf'barkasse, w.; -behälter, m. = stoombarkas; -reservoir.
Dampf'betrieb, m. (mit) = door stoom gedreven.
Dampf'boot, f.; -brennerei, w. = stoomboot; -branderij.
Dampf'brot, f. = gestoomd brood. **Dampf'cylinder**, m. = stoomcylinder. **dampf'dicht** = stoomdicht. **dampf'en**, fhw. (h.) = dampen, rooken, stoomen; uitdampen.
dämp'fen, fhw. (h.) = (Speifen) stoven, smoren; (das Feuer) dooven; (die Stimme, einen Aufbruch) dempen; (Schmerzen) verzachten, stillen; (das Stcht) temperen.
Dampf'er, m. —s, — = stoomer, stoomboot, stoomschip.
Dämp'fer, m. —s, — = domper; demper; sourdine; einen D. aufheben = intoomen.
Dampf'erzeuger, m.; -fahrzeug, f. = stoomvoortbrenger; -vaartuig.
dampf'förmig = dampvormig. **Dampf'heizung**, w. = stoomverwarming.
dampf'ig = dampig.
dämp'ig = kortademig, aamborstig; (von Pferden) dampig.
Dampf'kammer, w.; -kisten, m.; -kessel, m. = stoomkamer; -kast; -ketel.
Dampf'klappe, w.; -kolben, m.; -kraft, w.; -krabn, m.; -maschine, w. = stoomklep; -zuiger; -kracht; -kraan; -machine.

Dampmeter, m. = manometer, spankrachtmeter, elaterometer. **Dampmühle**, w. = stoommolen. **Dampwadeln**, Pl. = meelbollen (een luchtig gebak). **Dampwafel**, w.; **-pfug**, m.; **röhre**, w. = stoomsluit; **-ploeg**; **-pijp**. **Dampwag**, f.; **-schiffahrt**, w.; **-schiffahrtsgesellschaft**, w. = stoomschip (*of*: -boot); **-vaart**; **-bootmaatschappij**. **Dampwafel**, m. = doofpot. **Dampwag**, w. = demping, verdooving, tempering, verzwakking. **Dampwag**, f.; **-wagen**, m.; **-waschanstalt**, w. = stoomklep; **-wagen** (*of*: locomotief); **-wasscherij**. **Dampwag**, f. = damhert. **Dampwag**, f. = grof wild, groot wild. **Da nach** (*od. danach*) = daarna, na dat, daarop; naar dat, volgens dat, daarnaar; er ist nicht der Mann d. = hij is er de man niet naar; er fragt nichts d. = hij geeft er niets om; er sieht ganz d. aus = dat is net iets voor hem; ich bin nicht d. angetan, so etw. zu ertragen = ik ben er de man niet naar (*of* niet in een stemming), zoo iets te verdragen; sehen Sie d. = let er eens op! es war auch d. = het was er ook naar. **Danae**, w. = Danaë (Argivische koningsdochter, moeder van Perseus). **Danaergeschenk**, f. = Danaërgeschenk, gewaardigd geschenk. **Danaiden**, Pl. = Danaïden, 50 dochters van koning Danaos. **Dandy** (spr.: *denti*), -(s), -s *od.* d. = dandy, fat. **Dane**, m. - n, -n = Deen. **Daneben** = daarneven, daarnaast; daarbij, daarnevens, daarnevens; er ist ganz d. = buiten westen. **Danebrog**, m. = Danebrog, Deense vlag; een ridderorde. **Danemark**, f. = Denemarken. **Danieben** = daar beneden. **Danieber** = terneer, neder. **Danieberwegen**, fhw. (h.) = neerbuigen, neerdrücken. **Danieberliegen**, ft. (h.) = neerliggen, ziek neerliggen; kwijnen. **Danisch** = Deensch. **Dank**, m. -(e)s = dank, dankzegging, dankbaarheid; einem seinen D. für etw. abtatten = iem. voor iets dank zeggen; großen (*od. vielen*) D. = dank u wel! Gott sei D. = God (zij) dank! tausend D. = duizend maal bedankt! einem etw. zu D. machen = iem. iets naar den zin doen; ich weiß dir D. dafür = ik dank u er voor, ik ben u er voor verplicht; ich weiß dir's (dir dessen) seinen D. = ik zeg er je geen dankje voor *of* ik neem het niet in dank op; ich bin Ihnen dafür zu D. verpflichtet = dat heb ik u te danken, *of* ik ben u daarvoor zeer dankbaar. **Dank** (als Präp. mit *Dativ*) = dank zij; d. seinem guten Willen = dank zij zijn goeden wil. **Dankbar** = dankbaar, erkentelijk (einem *od.* gegen einen) für etw. **Dankbarkeit**, w. = dankbaarheid. **Dankbarlich** = dankbaar. **Dankbezeugung**, **-bezeugung**, w. = dankbetuiging. **Dankbrief**, m. = bedankbrief. **Danken**, fhw. (h.) = (einem) bedanken; danke schön! = dank u (zeer)!; er dankte mir nicht = hij groette mij niet weerom; das danke ich ihm = dat heb ik hem te danken; ich danke = ik moet er niets van hebben. **Dankenswert** = dankenswaard, dank waard. **Dank erfüllt** = van dankbaarheid vol *of* doordrongen. **Dankfeier**, w.; **-gebet**, f.; **-lied**, f.; **-opfer**,

f., u. ä. = dankplechtigheid (*of*: dienst); **-gebet**; **-lied**; **-offer** e. d. **Dankvergeffen**, = ondankbaar. **Dann** = toen, daarop, vervolgens, dan; dan, in dat geval; d. und wann = nu en dan. **Danzen**, bon. = daar vandaan, weg, heen. I. **Dante**, m. = Dante. **Dantisch**, **dantisch** = van, naar Dante. II. **Dante**, w. -, -n = speelpenning. **Danzig**, f. = Danzig. **Daran** (*od. dar an, dran*) = daaraan, eraan, aan dat; nahe d. = op het punt; es ist nichts d. = er is niets van aan *of*: er is niets aan; jetzt bin ich d. = nu is het mijn beurt; wenn ich recht d. bin = als ik het wel heb; ich weiß nicht, wie ich mit ihm d. bin = ik weet niet, hoe of ik het met hem heb; was liegt d. = wat is daaraan gelegen; es liegt mir viel d. = er is mij veel aan gelegen; er ist noch d. = hij is goed af; wir waren übel *od.* schlimm d. = wij waren er slecht aan toe; d. glauben müssen = er aan moeten gelooven; drauf und d. sein = op het punt zijn; alles was drauf (*od. drum*) und d. hängt = alles wat er bij hoort, met den heelen aankleve. **d(a)rangeben**, ft. (h.) er aan geven, opgeven. **d(a)rangehen**, uurr. (f.) = aan den gang gaan, beginnen. **d(a)rankommen**, ft. (h.) = aan de beurt komen. **d(a)ranmachen sich**, fhw. (h.) = aan den gang gaan. **d(a)ransetzen**, fhw. (h.) = op het spel zetten; inspanssen. **drauf** (*od. dar auf, drauf*) = daarop, er op, op dat; daarop, daarna, vervolgens, toen, nu; es kommt d. an = het hangt er van af; d. soll es nicht antommen = daaraan zal het niet liggen; dar auf wollt' ich hinaus = daar wilde ik maar op komen; d. und dran sein = op het punt zijn; ich halte viel d. = daar ben ik erg op gesteld; ich gebe viel d. = ik hecht er veel aan. **d(a)raufgeben**, ft. (h.) = handgeld, voorschot geven. **d(a)raufgehen**, uurr. (f.) = opgaan, heengaan, verloren gaan, uitgegeven worden; viel d. lassen = veel geld uitgeven, groote verteringen maken. **d(a)raufgeld**, f. = voorschot, handgeld. **dar aufhin** (wage ich es) = daar (waag ik het) op. **d(a)raufschlagen**, ft. (h.) = er op leggen, hooger rekenen. **Daraufschlagfeuer**, w. = opcenten. **dar aus'** (*od. dar aus, draus*) = daaruit, er uit, uit dat; dar aus wird nichts = daar komt niets van; ich mache mir nichts d. = ik geef er niet om, het kan me niet schelen, ik maak er mij niet ongerust over. **darben**, fhw. (h.) = gebrek lijden, nood lijden; [mit Gen.: derven]. **darbieten**, ft. (h.) = aanbieden, opleveren; sich d. = zich aanbieden, zich voordoen. **darbringen**, uurr. (h.) = brengen, aanbieden, offeren. **Dardanellenstraße**, w. = Straat der Dardanellen. **darein** (*od. dar ein, drein*) = daarin, er in, in dat; sich d. finden = zich er in schikken. **d(a)reingeben**, ft. (h.) = op den koop toegeven; sich d. = zich er in schikken. **d(a)reinlegen sich**, fhw. (h.) = tusschenbeide komen. **d(a)reinemengen**, **-mischen sich** fhw. (h.) = zich er in mengen, zich er mee bemoeien. **d(a)reinreden**, fhw. (h.) = er tusschen praten, in de rede vallen. **d(a)reinſchlagen**, ft. (h.) = er op in slaan.

darin' (od. **dar'in**, **drin**) = daarin, er in, in dat; binnen; mit b. begriffen = er in begrepen.
darin'nen = daarin; binnen.
dar'legen, fchw. (h.) = blootleggen, aantoonen, verklaren, uiteenzetten.
Dar'lehen, f. = leening, uitgeleend geld. **Dar'lehn'stasse**, w. = voorschotkas.
dar'leihen, ft. (h.) = leenen, voorschieten.
Darm, m. - (e)s, **Därme** = darm.
Darm'lein, f.; -**entzündung**, w.; -**fistel**, w.; -**kanal**, m. u. ñ. = darm|been; -ontsteking; -fistel; -kanaal e. d.
Darm'gicht, w. = kramp in de ingewanden.
Darm'saite, w. = snaar van een darm gemaakt. **Darm'verschlebung**, w., **Darm'verschlingung**, w. = darmkronkel. **Darm'zwang**, m. = verstopping.
darnach' = danach. **darne'ben** = daneben.
darnie'ber = danieder. **darob'** = darüber.
Dar're, w. -, --n = mouteest, moutstoof, droogoven; het drogen, stoven; uitering, tering; pip, huidziekte (bij vogels).
dar'reichen, fchw. (h.) = aan-, toedrieken.
dar'rein, fchw. (h.) = drogen, eesten.
Dar'r'ieber, f. = teringkoorts, hectische koorts.
Dar'r'haus, f. = drooghuis. **Dar'r'ofen**, m. = droogoven, eest. **Dar'r'sucht**, w. = tering.
dar'stelbar = vertoonbaar, voor te stellen; speelbaar. **dar'stellen**, fchw. (h.) = [plaatsen, voorzetten]; nauwkeurig voorstellen, verbeelden, afbeelden, vertegenwoordigen; (eine Rolle) spelen; (einen Stoff) prepareren: beschrijven; dar'stellende Geometrie = beschrijvende meetkunde; **stch d.** = zich vertoonen; opkomen bij (von Gebanten); duidelijk zijn. **Dar'stellung**, w. = nauwkeurige voorstelling, uitbeelding; uiteenzetting; beschrijving; opvoering. **Dar'stellungsart**, w. = manier van voorstelling. **Dar'stellungs-gabe**, w. = voorstellingsgave, talent van uitbeelding. **Dar'stellungskunst**, w. = voorstellings-, uitbeeldingskunst. **Dar'stellungsweise** = art.
dar'streden, fchw. (h.) = toesteken, reiken.
dar'tun, unr. (h.) = aantoonen (mit Beispielen), duidelijk maken, uitleggen.
darin'ber (od. **dar'über**, **drei'ber**) = daarover, er over, over dat; daarenboven, daarboven, er boven; onderwijl, ondertusschen; idj bin d. himmg = ik ben er over heen; ik weet, wat mij te doen staat; es geht alles drunter und d. = alles gaat ondersteboven, loopt in de war; wir werden d. herben = wij zullen wel eer dood zijn; er ist d. = hij is aan 't werk, er mee bezig; stch d. machen = er aan gaan, er mee aan het werk gaan.
darum' (od. **dar'um**, **drum**) = daarom, erom, om dat; daarom, deswegen, om die reden; alles was drum und dran ist = de aankleef van dien, alles wat er bij behoort; teien Sie d. nicht besorgt = wees daarover niet bezorgd; es handelt stch d. = 't is er om te doen, 't is zaak; idj gäbe viel d. = ik gaf er wat voor; er weiß d. = hij weet er van; es sei d. = 't zij zoo! er hat mich d. gebracht = hij heeft het mij doen verliezen, hij heeft er mij van beroofd; idj bin d. gefommen = ik heb 't verloren, ben 't kwijt.
darun'ter (od. **dar'unter**, **drun'ter**) = daaronder, er onder, onder dat; er onder, er bij; daar beneden, minder; d. steht etw. = daar steekt wat in of achter; es geht alles d. und drüber = alles gaat 't onderste boven; es ist fein unter'scheid d. = er is geen onderscheid

tusschen; idj kann es d. nicht lassen = ik kan 't niet minder doen.
[dar'weifen, ft. (h.) = darbieten.]
[dar'werfen = hünnerfen].
Darwinis'mus, m. = Darwinisme. **Darwinist**, m. --en, --en = Darwinist.
[Darzäh'len, fchw. (h.) = voortellen, toetellen.]
darzu' = dazu.
das' = sächliche Form von der.
da'sein, unr. (f.) = bestaan, er zijn. **Da'sein**, f. --s = het bestaan, aanwezig zijn, aanzijn, tegenwoordigheid; der Kampf ums D. = de strijd om het bestaan.
daselbit' = daar, aldaar, er; [alwaar].
da'seln, fchw. (h.) = bazelen.
das'jenige = sächliche Form von derjenige.
da'sig = dortig.
da's = dat; opdat; zoodat; es sei denn, d. = tenzij; d. du es ja nicht tuft = doe 't toch niet of: pas op, als je 't doet.
das'fel'big(e) = sächliche Form von der-fel'big(e).
da'stehen, unr. (h.) = staan, daar staan; jeht steht er ganz anders da = nu staat hij er heel anders voor.
Da'ta, **Da'ten**, Pl. = data, gegevens, feiten; datums. **datie'ren**, fchw. (h.) = dateeren; **stch d.** = dateeren.
Da'tiv, m. --(e)s, --e = datief, 3de naamval.
Da'tivobjekt, f. = datiefobject, meewerkend voorwerp.
da'to = dato; a d. = van heden, na dato; de d. = onder dagteekening van; bis d. = tot heden; drei Monat d. = drie maanden na dato.
Dat'tel, w. --, --n = dadel. **Dat'telbaum**, m. = dadelboom, dadel.
Dat'tel'fern, m.; -öl, f.; -**palme**, w. u. ñ. = dadel|pit; -olie; -palm e. d.
Dat'terich = Tatterich.
Da'tum, f. --s, --ta u. . . ten = datum, dagteekening; welch's D. = den hoeveelen?
Daturin', f. --(e)s = daturine.
Dau'be, w. --, --n = duig. **Dau'benholz**, f. = duighout, wagenschot.
däucht = beucht.
[dau'en = verbauen].
Dau'er, w. -- = duur, duurzaamheid; auf die D. = op den duur; von langer D. = van langen duur. **Dau'erapfel**, m. = winterappel.
dau'erhaft = duurzaam. **Dau'erhaftigkeit**, w. = duurzaamheid, bestendigheid, soliditeit.
Dau'ermarsch, -**lauf**, m. = wedloop wie het 't langst volhoudt, volhardingswedstrijd. **Dau'erobst**, f. = winteroof. **Dau'erpflanze**, w. = overblijvende plant. **Dau'errede**, w. = urenlange redevoering.
I. **dau'ern**, fchw. (h.) = medelijden inboezemen; du dau'erst mich = ik heb medelijden met je, ik beklaag je; die Mühe dauert mich = ik beklaag de moeite.
II. **dau'ern**, fchw. (h.) = duren; [uit-, volhouden]; es dauert mir zu lange = het duurt mij te lang. **dau'ern** = duurzaam, blijvend.
Däum'chen, f. --s, -- = duimpje. **Däum'en**, m. --s, -- = duim; einem den D. halten = iemand beschermen, voorthelpen; einem den D. auf's Auge legen (drüden, halten) = iem. streng behandelen, onder den duim houden, kort houden; den D. rühren = betalen.
Däum'en|beuger, m.; -**blech**, f.; -**breite**, w. = duim|buiger (een spier); -kruid; -breedte.
dau'mendick = duimdik.

- Daumenklapper**, m. = castagnette. **Daumenleder**, f., **ring**, m. = duimstuk, duimring, duimeling. **Daumenschrauben**, Pl. = duimschroeven; eînem D. an-, auffegen, antegen = iem. de duimschroeven aandoen.
- Daumling**, m. -e(s), -e = duimeling; duimpje; Klein Duimpje, klein kereltje.
- Daune**, w. -, --n = donsveder; Daunen = dons. **Daunenbett** = donzen bed.
- Dauphin** (spr.: *dofen*), m. -s, -s = dauphin. **Dauphiné** (spr.: *do..*) bie = Dauphiné.
- Daus**, f. -es, **Däuser** = twee oogen (dubbelspel); aas; **der D.!** = de drommel! er ist ein D. = een baas.
- Davidsharfe**, w. = Davidsharp.
- Davit's** (spr.: *deevits*), Pl. = davids (op schepen).
- davon** (od. *da'von*) = daarvan, er van, van dat; weg; was habe ich d.? = wat heb ik er aan? wat geeft mij dat? **davonbleiben**, ft. (f.) = (er) af blijven. **davoneilen**, fchw. (f.) = wegsnellen. **davonfahren**, ft. (f.) = wegrijden, wegvaren. **davonfliegen**, ft. (f.) = wegvliegen. **davongehen**, unr. (f.) = weggaan. **davontommen**, ft. (f.) = er af komen; mit einem blauen Auge d. = er goed afkomen; mit dem bösen Schrecken d. = met den schrik vrijkomen. **davonlaufen**, ft. (f.) = wegloopen, op den loop gaan; eînem d. = van iem. wegloopen. **sich davonmachen**, fchw. (h.) = wegloopen, ontsnappen. **davontragen**, ft. (h.) = (den Sieg) behalen; (eine Krankheit) oploopen, opdoen. **davonziehen**, ft. (f.) = wegtrekken, heengaan.
- davor** (od. *da'vor*) = daarvoor, er voor, voor dat; ich habe einen Abscheu d. = ik heb er een afschuw van, hekel aan; d. behüte uns Gott = God beware ons daarvoor!
- dawider** = daar tegen, er tegen, tegen dat; ich habe nichts d. = ik heb er niets tegen. **dafür und d.** = er voor en er tegen; er letzte sich d. = hij verzette zich er tegen.
- dazu** (od. *da'zu*) = daartoe, er toe, tot dat; daarvoor, er voor; daarbij, er bij, bovendien; dazu bin ich nicht hier = daarvoor ben ik niet hier; ich bin nicht der Mann d. dies zu ertragen = ik ben er de man niet naar ...; was sagen Sie d.? = wat zegt U er van? wie kommen Sie d.? = hoe kom je er bij? Beefstest mit Kartoffeln, und was dazu? = en wat er bij? **dazugeben**, ft. (h.) = bijdragen, er bij geven. **dazugehören**, fchw. (h.) = er bij behooren. **dazugehörig** = er bij behoorend. **dazukommen**, ft. (f.) = er bij, er toe komen. **dazulegen**, fchw. (h.) = er bij doen, leggen. **da'zumal** = toenmaals; Anno d. = in 't jaar nul.
- dazutun**, unr. (h.) = er bij doen.
- dazwischen** = daartusschen, er tusschen, tusschen die; tusschenbeide. eînem **dazwischenfahren**, ft. (f.) = iem. ruw, scherp in de rede vallen. **dazwischenkommen**, ft. (f.) = er tusschen komen; tusschenbeide komen. **Dazwischenkunft**, w. = tusschenkomst. **dazwischenliegend** = tusschenliggend. **dazwischenreden**, fchw. (h.) = er tusschen in praten, meepraten. **dazwischenschlagen**, sich ft. (h.) = tusschen beide komen. **dazwischentreten**, ft. (f.) = tusschenbeide komen.
- Deb.** = Debitor.
- Debatte**, w. -, --n = debat, discussie.
- debatte'ren**, fchw. (h.) = debatteeren.
- Debet**, f. -s, -s = debet.
- Debit**, m. -(e)s = debiet. **debitte'ren**, fchw. (h.) = debiteeren, verkoopen.
- Debitur**, m. -s, -en = debiteur.
- debouche'ren** (spr.: *déboesj..*), fchw. (f.) = deboucheeren.
- Debit** (spr.: *debu*) m. u. f. -s = debuut.
- Debitant**, m. -en, -en = debutant. **debitte'ren**, fchw. (h.) = debuteeren.
- Decem**, m. -s = tiende; eînem seinen D. geben = iem. zeggen, waar 't op staat.
- December** = Dezember.
- Decemvir**, m. -s u. -n, -n = decemvir, tienman. **Decemvirat**, f. = decemviraat, driemanschap.
- Decennium**, f. -(s), ..nien = decennium: tienjarig tijdperk, tiental jaren.
- decent** = dezent.
- Decentralisation** = Dezentralisation.
- Decenz** = Dezeg.
- Decernent**, m. -en, -en = decernent: vonnisspreker, beslisser.
- Dechanat**, f. -(e)s, -e = dekenschap; kerspel. **Dehancei**, w. -, -en = decanie: gebied van een deken. **Dehant**, m. -en, -en = deken.
- Decharge** (spr.: *désjarzje*), w. - = decharge, ontheffing.
- Deher**, m. u. f. -s, -- = tiental, tien stuks.
- dehiffire'ren** (spr.: *désijf..*), fchw. (h.) = onthifereen.
- Dehjel**, w. -, -n = kleine bijl.
- Dehjar**, f.; **gramm**, f.; **liter**, f. = decijlare; -gram; -liter.
- decimal** = decimaal. **Decimalbruch**, m. = decimale, tiendeelige breuk. **Decimalfuß**, m. = decimale voet. **Decimalstfem**, f. = tientallig stelsel. **Decimalwage**, w. = decimaalbalans.
- Decime**, w. -, -n = decime.
- Decimeter**, f. = decimeter. **decimie'ren** = bezimieren.
- decisiv** = beslissend, decisief.
- Deck**, f. -(e)s, -e = dek, verdek; imperiale.
- Deckbalken**, m.; **bett**, f.; **blatt**, f. = dek||balk; -bed; -blad (*of* schutblad aan planten).
- Decke**, w. -, --n = deken, dekkleed; dek; zoldering, plafond; dak; mit einem unter einer D. stehen = het met elkaar eens zijn, onder een deken liggen; sich nach der D. strecken = de tering naar de nering zetten; die D. fiel mir von den Augen = de blinddoek viel mij van de oogen; unter der D. = in 't geheim.
- Deckel**, m. -s, -- = deksel, lid; dop; omslag (eines Buches), band; dekseltje (der Mofse); timpaan (beim Buchdrucker).
- Deckelbecher**, ut.; **glas**, f.; **forb**, m. = beker met deksel; glas m. d.; mand m. d.
- deckeln**, fchw. (h.) = van een deksel voorzien; eînen d. = iem. doorhalen. **decken**, fchw. (h.) = dekken (den Tisch, für 12 Personen, ein Lager, Truppen, die Koften, ein Deficit, einen Schaden; gegen etwaigen Verlust; mit einem Dach, mit Schiefer u. ä.); es ist gedeckt = de tabel is gedeckt; sich d. = zich dekken; zich verzekefen (gegen etw.); elkander bedekken, geheel gelijk zijn. **Deckengemälde**, f. = plafondschildering. **deckenhoch** = tot aan het plafond.
- Deckenmacher**, m. = dekenfabrikant; matentvlechter.
- Deckenmalter**, m.; **stuf**, f. = plafondschilder; -stuk.
- Decken**, m. -s, -- = dekker, leidekker.
- Deckfarbe**, w. = dekkleur. **Deckfeder**, w. =

dekveder (van ooren, vleugel en staart). **Deffirnis**, m. = vernis. **Deffgang**, m. = gedekte gang. **Deffgut**, f. = dekgoed (für Deckblatt). **Deffmantel**, m. = dekmantel, voorwensel, doekje voor 't bloeden. **Deffnung**, w. —, —en = dekking, bedekking, zekerheid, veiligheid. **Decorum** f. —s = decorum: fatsoen; das D. mahren = 't decorum in acht nemen, bewaren. **decreſcēndo** = decreſcendo. **Deenrie** m. —, —n = decurie: rot van tien mannen. **Deenrio**, m. —s u. —nen, —nen = decurio: aanvoerder van tien. **Deffation**, w. —, —en = dedicatie: opdracht. **Deffzie'ren**, ſchw. (h.) = opdragen. **Deffution** w. —, —en = deductie, afleidend bewijs. **deffzie'ren**, ſchw. (h.) = afleiden. **deffekt** = defect: beschadigd, niet compleet. **Deffekt**, m. —(e)s, —e = deficit, ontbrekende; D. od. **Deffektbogen**, m. = los, overtollig vel (eines Buchwerkes). **deffektiv** = deffekt. **Defenſion**, w. —, —en = defensie, verdediging. **Defenſionskrieg**, m. = verdedigingsoorlog. **Defenſionslinie**, w. = defensielijn. **deffeniſiv** = defensief, verdedigend. **Deffeniſivallianz**, w. = verdedigend verbond. **Deffeniſiv**, w. = verdediging; in der D. bleiben = alleen verdedigenderwijs te werk gaan. **Deffeniſor**, m. —s, —en = verdediger. **defferie'ren**, ſchw. (h.) = defereeren; einent den Eid d. = iem. den eed opleggen. **Defficit**, f. —s, —s = deficit: te-kort. **Deffile**, **Deffilee**, f. —s, —s = pas, engte. **deffilie'ren**, ſchw. (h.) = deffleeren. **deffinie'ren**, ſchw. (h.) = deffiniëren, bepalen, omschrijven. **Deffinition**, m. = deffinitie. **deffinitiv** = deffinitief, bepaald, vaststaand, voor goed. **Deffraudant**, m. —en, —en = bedrieger; smokkelaar. **Deffraudation**, w. —, —en = bedrog; smokkelarij. **deffraudie'ren**, ſchw. (h.) = smokkelen; verduistoren. **Deffen**, m. —s, — = degen, rapier; held, krijgsheld; ſich auf D. ſchlagen = met den degen duelleeren. **Deffenband**, f. = degenriem. **Degeneration**, w. —, —en = degeneratie: onttaarding. **degenerie'ren**, ſchw. (f.) = degenerereeren: onttaarden. **Deffenſiſch**, m. = zwaardviſch. **Deffenſiſche**, w. = plat van den degen. **Deffenſiſch**, f. = gevest. **Deffenſchent**, f. = degenriem. **Deffenſgriff**, m.; **ſchieb**, m.; **ſlinge**, w.; **knopf**, m.; **koppel**, w. u. ñ. = degen||gevest; -houw; -kling; -knop; -koppel e. d. **Degradation**, w. —, —en = degradatie, verlagening in rang. **degradie'ren** = degradeeren. **Degradie'ring**, w. = degradeering. **dehn'bar** = rekbaar, uitzetbaar, elastisch. **dehn'barkeit**, w. = rekbaarheid, uitzetbaarheid, elasticiteit. **dehn'en**, ſchw. (h.) = rekken, uitrekken; verlengen; (ſeine Worte) uitrekken, slepend spreken; ſich d. = zich uitrekken, zich rekken, zich verlengen, (zich) uitzetten, grooter worden; lang duren. **Dehnung**, w. —, —en = rekking, uitzetting, verlenging. **Dehnungszeichen**, f. = verlengings-teeken, circumflex. **Dei**, zie Deu. **Deich**, m. —(e)s, —e = dijk, dam, wal; hoop, stapel (turf). **Deich'amt**, w. = toezicht op de dijken; die met het toezicht belast zijn; dijkverordering. **Deich'amt**, f. = dijkbestuur, heemraadschap.

Deich'arbeiter, m.; **beſchauer**, m.; **bruch**, m. = dijk||werker; -schouwer; -breuk. **Deich'damm**, m. = hoofd, havendam. **Deich'en**, ſchw. (h.) = een dijk leggen. **Deich'er**, m. —s, — = dijkwerker. **Deich'erſach**, f. = dijkwezen. **Deich'geld**, f. = dijkbelasting. **Deich'geſchwor(e)ner**, m. = beëdigd dijkmeester, heemraad. **Deich'gräber**, m. = dijkwerker. **Deich'graf**, **Deich'gräbe**, m. —n, —n = dijkgraaf. **Deich'herr**, m. = eigenaar van een dijk. **deich'pflichtig** = dijkplichtig. **Deich'rat**, m. = raadsheer in het dijkbestuur, heemraad. **Deich'recht**, f.; **ſchau**, w.; **ſchulze**, m.; **ſchüh**, m. = dijk||recht; -schouw; -schout; -wachter. **Deich'sel**, w. —, —n = diſſel, diſſelboom; kleine bijl. **Deich'selarm**, m. = diſſeltang. **Deich'selgabel**, w. = lemoen. **Deich'selhaaken**, m.; **naegel**, m.; **ſperd**, f. = diſſel||haak; -naegel; -paard. **Deich'selſtange**, w.; **ſwagen**, m. = diſſel||tang; -wagen. **Deich'ufer**, f. = dijkoever. **Deich'weg**, m. = heemraad. **Deich'weg**, m. = weg langs den dijk. **Deich'weſen**, f. = dijkwezen, dijkbestuur. **dein** (Bron. poſſ.) = jouw, uw; van jou, van u; das Deine = het jouwe, uwe; die Deinen = de jouwen, de uwen; das Mein und Dein = het mijn en dijn; dein (Gen. des Bron. perf.) = van jou, van u, uwer. **dein'sgleichen** = uwsgelijke. **dein'enthalben**, **ſwegen**, um **dein'netwillen** = jouwentwege, uwentwege, jouwenthalve, uwenthalve, om uwentwille, terwille van jou, van u; om jou, om u. **dein'ige** (der, die, das) = (de, het) jouwe, (de het) uwe; tue das D. = doe het jouwe, het uwe; mein Buch und das d. = mijn boek en 't jouwe. **Dei'smus**, m. — = deïsme. **Deiſt**, m. —en, —en = deïst. **deiſtiſch** = deïstisch. **Dei'gel**, m. —s, — = duvel. **Deſa'de**, w. —, —n = decade: tiental (in 't bijz.: dagentiental). **Deſa'der**, f. —s, — = decaëder, tienvlak. **Deſa'gramm**, f.; **liter**, f. = deca||gram; -liter. **Deſalog**, m. —(e)s = decaloog, de tien geboden. **Deſa'meron**, f. —s = Decamerone. **Deſameter**, f. = decameter. **Deſan'** = Deſant. **Deſant'** = Deſant. **Deſant'dria**, w. — = tienhelmigen. **Deſant'er**, f. = decastere. **deſantie'ren**, ſchw. (h.) = afgieten, klaren. **deſatie'ren**, ſchw. (h.) = decatireeren: (das Tuch) ontglanzen, krimpen. **Deſhan**, f. = Dekan. **Deſamation**, w. — = declamatie. **Deſama'tor**, m. —s, —en = declamator. **deſamic'ren**, ſchw. (h.) = declameeren. **Deſlaration**, w. —, —en = declaratie, verklaring, aangifte. **deſarie'ren**, ſchw. (h.) = declareeren. **Deſination**, w. —, —en = declinatie, verbuiging; afwijking (der Magnetaedel). **deſinier'bar** = declineerbaar, buigbaar. **deſinier'barkeit**, w. = buigbaarheid. **deſinier'barheit**, w. = declineeren, verbuigen; afwijken. **Deſoff**, f. —(e)s, —e = decoctum: afkookſel, aftreksel. **deſolletie'ren**, ſchw. (h.) = decolleteeren. **Deſor**, m. —(e)s = decor. **Deſoration**, w. —, —en = decoratie, verſiering, (ridder)-

orde. **Decorations'maler**, m. = decoratieschilder, decorateur. **Decorations'stück**, f. = decoratiestuk, effectstuk. **decorativ'** = decoratief. **decorie'ren**, fchw. (h.) = decoreren, versieren.

Defort', m. -(e)s, -e = korting, rabat.

defortie'ren, fchw. (h.) = korten, aftrekken.

Deforum = Decorum.

Defret', f. -(e)s, -e = decreet, besluit.

Defretale, f. -(s), -s = dekretale: pauselijk besluit. **defretie'ren**, fchw. (h.) = decreeteeren.

Defurie = Decurie. **Defurio** = Decurio.

Defure're, f. -(s), -s = delcredere: borg (D. für einen stehen = borg blijven).

Delegation', w. -, -en = delegatie. **delegie'ren**, fchw. (h.) = delegeeren: afvaardigen; overdragen.

Delfter Fayence = Delftsche fayence.

Deliberation', w. -, -en = deliberatie.

deliberie'ren, fchw. (h.) = delibereeren, beradslagen.

deliciös' = delizios. **delifat'** = delikaat, lekker; lastig. **Delikatesse**, w. -n = delikatesse, lekkernij. **Delikates'fenhandlung**, w. = delicatessenwinkel.

Delikt', f. -(e)s, -e = delict, vergrijp, misdadaad. **Delinquent'**, m. -en = delinquent: misdadiger.

Delirium, f. -(e)s, -s = delirium: waanzin; D. tremens = delirium tremens.

delizios' = delicious, heerlijk, kostelijk.

Delkre're, f. = delcredere, borg (D. für einen stehen).

[**Del'le**, w. -, -n = kuil, inzinking.]

Delphin', m. -(e)s, -e = dolfijn.

delphisch = Delphisch.

Del'ta, f. -(s), -s = delta.

dem = *Dativ Sing. von der*.

Demagog', m. -en, -en = demagoog, volksleider. **Demago'genheze**, w. = demagogenvervolgung. **Demagogie'**, w. -- = demagogie.

demago'gisch = demagogisch; demagoogische Umtriebe = revolutionaire woelingen.

Demant = Diamant.

Demarcations'linie, w. = demarcatieline, grenslijn.

demastie'ren, fchw. (h.) = demaskeeren: ontmaskeren.

Dementi' (spr.: .. mät), f. -(s), -s = dementi: logenstraffing. **dementie'ren**, fchw. (h.) = dementeeren.

dem'entfprechend = dienovereenkomstig, daaraan beantwoordend. **dem'gemäß** = dienovereenkomstig, diensvolgens, dies.

Demission', w. -: seine D. geben = zijn ontslag nemen, zijn ambt neerleggen.

dem'men, fchw. (h.) = brassen, slempen.

dem'nach = diensvolgens, dus, bijgevolg, derhalve.

dem'nächst = binnenkort, eerstdaags; daarna.

demobilisatie'ren, fchw. (h.) = demobilizeeren: afdanken.

Demokrat', m. -en, -en = demokraat. **Demokratie'**, w. - = democratie. **demokra'tisch** = democratisch.

Demotrit', m. = Democritus, die om alles lacht.

demotie'ren, fchw. (h.) = afbreken, slechten, demoliceeren.

demonetisatie'ren, fchw. (h.) = demonetizeeren: (munten) aan den omloop onttrekken.

Demonstration', w. -, -en = demonstratie: bewijsvoering; schijnbeweging in den oorlog.

demonstrativ' = demonstratief: aan- of bewijzend; duidelijk. **Demonstrativ'(um)**, f. -s, -ba = aanwijzend voornaamwoord, demonstrativum. **demonstrie'ren**, fchw. (h.) = demonstreeren.

Demoralisation', w. -- = demoralizatie: verslapping. **demoralisatie'ren**, fchw. (h.) = demoralizeeren.

dem'unerachtet, dem'ungeachtet = niettegenstaande (dat), des ondanks, in weerwil daarvan.

Demut, w. - = deemoed, ootmoed, nederigheid. **de'müthig** = deemoedig, ootmoedig, nederig. **de'müthigen**, fchw. (h.) = verootmoedigen, vernederen. **de'müthigung**, w. -, -en = deemoediging, verootmoediging, vernedering.

Demutpflanze, w. = zinkruid. **de'mutvoll** = ootmoedig.

dem'zufolge = dientengevolge.

den = *Acc. Sing. u. Dat. Plur. von der*.

Denar', m. -(e)s, -e = denarius: een munt, penning.

Dendrit', m. -en, -en = dendriet: boomsteen.

Dendrolith', m. -en, -en = dendroliet: versteende boomstam. **Dendrologie'**, w. -- = dendrologie: boomkunde.

den'en = *Dativ Pl. von der (den. Fron.)*.

den'gelu, fchw. (h.) = slijpen, wetten, hameren, haren (de zeis scherp maken). **den'gestos**, m. = haarspit. **den'gestos**, m. = strekel.

Denkart, w. = denkwijze. **denk'bar** = denkbaar. **Denk'buch**, f. = agenda.

den'fen, unr. (h.) (ich dachte; gedacht) = denken; meenen, gelooven; van plan zijn; ich habe ihn und her gedacht = ik heb gedacht en gedacht; ich dachte gar! = wel zeker! och kom! auf etw. denken = over iets denken, iets in den zin hebben; wo denken Sie hin? = wat denk je wel? nicht daran zu denken! = (er is) geen denken aan! her Mensch denkt, Gott lenkt = de mensch wikt, God beschikt; gedacht, getan = zoo gedacht, zoo gedaan; [mir denkt = mij heugt]; sich d. = zich denken, zich voorstellen; das hätte ich mir nicht gedacht = dat had ik niet verwacht; ich denke mir nichts Böses dabei = ik denk daarbij aan geen kwaad; denken Sie sich nur! = stel u eens voor! das kann man sich d. = dat is te begrijpen! of: dat kan men zich voorstellen!

Den'fer = denker. **denk'fähig** = in staat om te denken. **denk'fähigkeit**, w. = denkvermogen. **denk'freiheit**, m. = vrijheid van denken, van gedachte. **denk'kraft**, w. = denkkraft. **denk'lehre**, w. = leer van het denken.

denk'mal, f.; -münze, w.; -säule, w. = gedenk|teeken; -penning; -zuil.

denk'schrift, w.; -spruch, m.; -stein, m. = gedenk|schrift; -spreuk (of: kernspreuk); -steen.

denk'stück, f. = gedenkstuk, gedachtenis, souvenir. **denk'übung**, w. = denkoefening.

denkungsart, w. = denkwijze. **denk'vermögen**, f. = denkvermogen. **denk'würdig** = gedenkwaardig, heuglijk. **denk'würdigkeit**, m. = gedenkwaardigheid, heuglijkheid. **denk'zeichen**, f. = gedenkteeken. **denk'zeit**, w. = gedenktijd, merkwaardige tijd. **denk'zettel**, m. = memorandum; scherpe les, afstraffing; einem einen Denktettel geben, anhängen = iem. een les, iets geven, dat hem heugen zal.

denn = want; dan, toch; dan, al; es sei denn, daß = tenzij.

den'nach = nochtans, toch, evenwel.

dental' = dentaal; tand... **Dentist'**, m. -en, -en = dentist, tandarts.
Denunziant', m. -en, -en = denunciant; aanbrenner, verklikker, aanklager. **denunziëren**, *schw.* (h.) = denuncieeren.
Departement' (spr.: ..mā), f. -s, -s = departement.
Dependenz', w. -, -en *od.* -ien = toebehooren.
Depesche, w. -, -en = depêche. **depeschieren**, *schw.* (h.) = depêcheeren, depêche zenden.
Deponens, f. -, ..ntien = deponens.
Deponent, m. -en, -en = deponent, wie iets deponceert; getuige. **deponieren**, *schw.* (h.) = deponceeren; getuigenis afleggen.
Deportation', m. -, -en = deportatie; verbanning. **deportieren**, *schw.* (h.) = deportceeren; verbannen.
Depositair, **Depositair'**, m. -(e)s, -e = depositair; opnemer van een depositum. **Depositairbank**, w. = depositobank. **Depositengelder**, *Pl.* = gelden in deposito. **Depositentkassje**, w. = depositokas. **Depositorium**, f. -s, ..rien = depôt, bewaarplaats. **Depositum**, f. -s, ..ten = depositum; het in bewaring gegevene.
depossederen, *schw.* (h.) = depossedeeren; uit het bezit zetten, ontzetten.
Depot' (spr.: ..pō), f. -s, -s = depôt, depositum.
Depothalter, m. = depositohouder.
Depression', w. -, -en = depressie. **deprimieren**, *schw.* (h.) = deprimeeren; neerslaan, ontmoedigen.
Deputat', f. -(e)s, -e = toekomstend deel.
Deputatie', w. -, -en = deputatie. **deputatieeren**, *schw.* (h.) = deputeeren; afvaardigen.
der, die, dat = de, het; die, dat; degene, diegene, hetgene, datgene.
derangeren (spr.: ..zjē.), *schw.* (h.) = derangeeren.
der'art = zoodanig, zoo, zoozeer. **der'artig** = zulk, dergelijk, zoodanig.
derb = stevig, krachtig, vast, slink, ruw, hard, plomp; eine derbe Lüge = een grove leugen; ein derber Spaß = een ruwe grap; einem d. die Wahrheit sagen = iem. slinkweg de waarheid zeggen. **Derbheit**, w. -, -en = stevigheid, degelijkheid, kracht, ruwheid, lomphheid.
der'einst' = eens, eenmaal (in de toekomst).
der'einstig = toekomstig, later.
de'ren, *Gen. von* die = dier, haar; er, ervan; wier, waarvan.
de'renthalben, **de'rentwegen**, om **de'rentwille** = om hunnentwille, om hun, om hen; om wie.
de'rer = *Gen. Pl. von* der(jenige) = dergenen, **der'gestalt** = zoodanig. [van hen.
der'gleichen = dergelijk(e), zulk(e); als, zooals. [der'halben = be'shalb].
Derivation', w. -, -en = derivatie; afleiding. **Derivatium**, f. -(s), ..ba *u.* ..be(n) = afgeleid woord.
der'jenige, die'jenige, dat'jenige = degene, diegene (het-, dat-), die, hij, zij, dat.
der'lei = dergleichen. **der'maleinst** = bereinst.
der'malen = tegenwoordig, thans. **der'malig** = tegenwoordig, hedendaagsch.
der'maken = in die mate, zoozeer, zoodanig.
derma'tisch = dermatisch; de huid betreffend.
Dermatologie', w. = huidleer.
de'ro, = uw; zijn, haar. **de'rohalben**, -wegen = be'shalb.]

derfel'be, diefel'be, dasfel'be = de-, die-, het-, datzelfde; deze, die, dat; hij, zij, het.
derfel'big = derfelbe.
derwel'le(n) = onderwijl, ondertusschen, terwijl.
Der'wissh, m. -es, -e = derwisch; Moham-medaansch bedelmonnik.
der'zeit = thans, destijds. **derzeit'ig** = heden-daagsch, tegenwoordig, toenmalig.
des = *Gen. von* der *u.* da's.
Des, f. - = des (muzieknoet); d-mol.
desavonieren (spr.: ..wōe.), *schw.* (h.) = desavoneeren; verloochenen.
Descendent', m. -en, -en = afstammeling.
Descendenz', w. - = afstamming.
Deserteur, m. -(e)s, -e = dezerter. **desertieren**, *schw.* (h.) = dezertereeren. **Desertion'**, w. - = dezerterie.
des'falls = in dat geval. **des'fallsig** = mogelijik, eventueel.
[des'gleichen = dergleichen = desgelijks, even-zoo.]
des'halb = derhalve, dus, daarom.
Desiderat', f. -(e)s, -e = desideratum; ver-eishte; gebrek.
Desinfection', w. -, -en = desinfectie; ont-smetting. **desinfectieren**, *schw.* (h.) = desin-fectceeren.
desolat = dezolaat; eenzaam, verlaten, treurig.
Desorganifation', w. - = desorganizatie; ontbinding, oplossing. **desorganifiëren**, *schw.* (h.) = desorganizeeren.
despektier'lich = minachtend, oneerbiedig, geringschattend.
desperat' = desperaat, wanhopig.
Despot, m. -en, -en = despoet. **despo'tisch** = despotisch. **Despotie'mus**, m. = despotisme.
des'sen = *Gen. von* der *u.* da's. **des'senthalben**, **des'sentwegen**, om **des'sentwille** = deswe-gens, weswegens; om diens *of* om wiens wille. **des'senungeachtet** = desondanks, des-niettegenstaande.
Desfert' (spr.: *dessër*), f. -s = dessert.
Desfert'teller, m. = dessertbord.
Desfin' (spr.: *dessin*), f. -s, -s = dessin, teekening, monster.
des'halb = be'shalb.
Destillateur, m. -s, -e = destillateur.
Destillation', w. = destillatie; destilleerderij.
destillieren, *schw.* (h.) = destilleeren.
Destillier'gefäß, f.; -helm, m.; -kolben, m. n. ä. = destilleer[va]; -helm; -kolf, e. d.
de'ito = des te, zooveel te; d. besser, d. *schw.* immer.
destruktiv = destructief; te-niet-doend, verwoestend.
desulto'risch = veranderlijk, op een ander onderwerp overgaand.
des'wegen, om **des'wille** = derhalve, daar-om, deswegens.
Detachement' (spr.: ..mā), f. -s, -s = deta-chement. **detachieren**, *schw.* (h.) = deta-cheeren.
Detail' (spr.: *detaj*), f. -s, -s = detail.
Detail'geschäft, f., **Detail'handel**, m. = kleinhandel. **detailieren** (spr.: ..talje.), *schw.* (h.) = detailleeren; in 't klein verkoopen.
Detailist', m. -en, -en = kleinhandelaar.
Defektiv, m. -s, -s = defective.
deteriorieren, *schw.* (h.) = verslechteren.
determinativ = determinatief, bepalend; be-slist. **determinieren**, *schw.* (h.) = determi-neeren.

definiëren, *schw.* (h.) = definiëren: gevangenhouden.
Detonation, w. --, -en = detonatie: ontploffing, valsche toonaangeving.
Deucht (dünfen).
Deut, m. -(e)s, -e = duit.
 [Deu'te = Düte.]
Deutelei, w. --, -en = gewrongen verklaring, spitsvondigheid, haarkloverij. **deu'teln**, *schw.* (h.) = spitsvondig, kleingeestig uitleggen.
deu'ten, *schw.* (h.) = duiden, verklaren, uitleggen; auf etw. d. = iets aanwijzen; iets aankondigen, op iets wijzen. **Deu'ter**, m. -s, - = uitlegger. **Deu'ter**, m. -s, - = haarklover.
deu'tlich = duidelijk, klaar, helder. **Deu'tlichheit**, w. = duidelijkheid.
Deutſch = Duitsch; das Deutſche Reich = het Deutsche Rijk; der Deutſche, ein Deutſcher = Duitscher; der Deutſche Orden = de Deutsche Orde; die Deutſche Sprache = de Deutsche taal; d. ſprechen = Duitsch spreken; d. mit einem reden = ronduit met iemand spreken (goed Hollandsch met iem. spreken); er lernt Deutſch = hij leert Duitsch; auf Deutſch, im Deutſchen = in 't Duitsch; op z'n Duitsch. **Deutſchheit**, w. -- = Duitschheid, Duitscherschap, Duitsche aard of karakter. **Deutſchland**, f. -s = Duitschland. **Deutſch-Lothringen**, f. = Duitsch Lotharingen. **Deutſchmeiſter**, m. = Grootmeester der Deutsche Orde. **Deutſchtum**, f. -s = Deutſchheit. **Deutſchümerei**, w. -- = Germanomanie.
Deutung, w. --, -en = duiding, uitlegging, verklaring, [betekenis].
Devolution, w. -- = het buiten-koersstellen (van geld).
Devotſe, w. --, -n = devies, leus; wissel.
Devolution, w. -- = devolutie: overdracht.
devot = devoot, vroom, onderworpen. **Devotion**, w. -- = devotie, vroomheid, onderworpenheid.
Dey, m. -s, -s = Dey (van Algiers).
Dezem'ber, m. -s = December.
dezent = decent: welvoeglijk.
Dezentraliſation, w. = decentralizatie.
Dezent, w. -- = decentie: welvoeglijkheid.
dezimie'ren, *schw.* (h.) = decimeeren: tienden.
dal = bergleiden.
d. h. = das heißt = dat wil zeggen (d. w. z.).
d. i. = das ist.
diabo'liſch = diabolisch.
Diadem, f. -(e)s, -e = diadeem.
Diagno'se, w. --, -n = diagnose: ziekteherkenning. **diagno'sie'ren**, *schw.* (h.) = de diagnose stellen. **diagno'stiſch** = diagnostisch, tot de diagnose dienend. **diagnostiſie'ren**, *schw.* (h.) = de diagnose stellen.
diagonal = diagonaal: schuinlopend. **Diagona'le**, w. --, -n = diagonaal. **Diagramm**, f. -(e)s, -e = diagram, ontwerp, meetkundige figuur.
Diakon, m. -(e)s u. -en, -(e)n = diaken.
Diakon'at, f. = ambt (of woning) van een diaken. **Diakon'ſe**, **Diakon'ſin**, w. --, -n (-, nen) = diakones. **Diakon'ſenanſtalt**, w. = diakonessenhuis. **Diakon'us**, m. = diaken.
Diaku'tik, w. -- = diacustiek: leer van de geluidvoortplanting.
Dialekt, m. -(e)s, -e = dialekt: tongval, gouwtaal. **Dialektik**, w. -- = dialektica:

kunst van het logisch disputeeren. **Dialekt'isch** = dialektisch.
Dialog, m. -(e)s, -e = dialoog: samenspraak. **Dialog'isch** = dialogisch, in gesprek vorm.
Diamant, m. -en, -en = diamant. **Diamant'ausgabe**, w. = diamantuitgave, uitgave met zeer fijnen en sierlijken druk en van klein formaat (**Diamant'format**). **diaman'ten** = diamanten. **Diaman'tenbort**, f. = pulber.
Diamant'griffel, m. = glazenmakersdiamant.
Diamant'grube, w.; -händler, m.; -pulber, f. u. ä. = diamant[mijn]; handelaar; -poeder, e. d.
Diamant'strauß, m. = irilnaald, tremulant, aigrette.
Dia'meter, m. -s, - = diameter. **diametra'l**, **diam'e'triſch** = diametraal.
Diapason, f. -(s), -s = diapason: omvang van stem of muziekinstrument; stemvork, toonhoogte.
diaphan = doorschijnend.
Diare'sis, w. --, -re'sen = diaeresis.
Dia'rium, f. -(s), -rien = diarium: dagboek.
Diarrhoe (spr.: ..ree), w. -- = diarrhee.
Diät, w. -- = diët, leefregel; zittingtijd van de kamers. **diät** = diët, volgens leefregel: d. leben. **Diätar**, m. -(e)s, -e = surnumerair, tijdelijk aangestelde. **Diä'ten**, Pl. = extra dagloon, reis- en verblijfkosten.
Diäte'tik, m. -- = gezondheidsleer.
diato'niſch = diatonisch: volgens de gewone toonladder; diatonische Scala = diatonische toonladder.
Diatri'be, w. --, -n = diatribe: smaadschrift.
dieſ (*Acc. von du*) = jou, je.
dicht = dicht, dik, vol, dicht opeen; d. anliegen = nauw sluiten.
Dicht'art, w. = dichtsoort.
Dicht'e, w. -- = dichtheid.
dicht'en, *schw.* (h.) = dicht maken, dichten, breeuwen; dichten, verzen maken; verzinnen, uitdenken; sein Dichten und Trachten = zijn denken en streven. **Dicht'er**, m. -s, - = dichter. **Dicht'er|ader**, w.; -feuer, f. = dicht[ader]; -vuur.
Dicht'ervrijheid, w. = dichterlijke vrijheid.
Dicht'ergave, w.; -glut, w. = dichtgave; -vuur.
dicht'erisch = dichterlijk. **Dicht'ering**, m. -(e)s, -e = prulddichter, rijmelaar, poëtaſter.
Dicht'erquelle, w., **Dicht'erborn**, m. = dichterbron, hengsteborn, Hippocrene. **Dicht'erroſſ**, f. = dichterros, Pegasus. **Dicht'erk'werk**, f. = dichtwerk. **Dicht'gattung**, w. = dichtsoort.
Dicht'hammer, m. = kalefaathamer, breeuw-hamer. **Dicht'heit**, w., **Dicht'igheit**, w. = dichtheid.
Dicht'kunst, w. = dichtkunst. **Dicht'tung**, w. --, -en = dicht, gedicht, dichtwerk, poëzie; verdichting, verzinsel. **Dicht'tungsart**, w. = dichtsoort.
Dicht'werk, f. = werk om te kalefaten.
dieſ = dik, zwaar, omvangrijk; gezwellen; dicht; drabbig; zat, dronken; das dieſſe Ende fommt noch = de laatste loodjes wegen het zwaarst, het einde draagt den last; er hat dieſe Ohren = hij is Oost-Indisch doof; durch dieſ und dün = door dik en dun; er hat eſ (fauf) dieſ hinter den Ohren = hij heeft ze achter de mouw; jekt ſind ſie dieſe Freunde = nu zijn ze dikke vrienden; (ſich) mit etw. d. tun = zich dik maken met iets, met iets pronken; ich habe eſ d. = ik ben 't zat, moe.

dick armig; **-düchtig**; **-düchtig**; **-beinig** u. ä. = dik|armig; -wangig; -buikig; -beenig.
Dick darm, m. = dikke darm.
Dicke, w. = dikte, zwaarte, zwaarlijvigheid, opzwellend, drabbigheid, dichtheid. **dick** fellig = dikhuidig, ook fig. **dick** flüßig = drabbig, dik.
Dick häuter, m. -s, - = dikhuidig dier.
dick häutig = dikhuidig.
Dick licht, f. -(e)s, -e = kreupelhout, struikgewas, hakhout, dichthout.
Dick kopf, m. = groot hoofd, dikkop. **dick** kopfig = dikhoofd; stijfhoofd; **dick** laubig = dichtgebladerd. **dick** leibig = dik-, zwaarlijvig; lijvig. **Dick** leibigkeit, w. - = dik-, zwaarlijvigheid; lijvigheid. **dick** nasig, **-näsig** = met een dikken neus; trotsch. **Dick** rücker, m. -s, - = druktemaker, pocher. **Dick** rücker, w. - = druktemakerij. **Dick** wandig = dikbuik, dikbast. **dick** wandig = dikbuikig.
Dictat = Diktat. **Dic** tum, f. -(s) . ta = dictum, uitspraak.
Didaktik, w. - = didaktiek, onderwijskunst.
Didaktiker, m. -s, - = didacticus. **didak** tisch = didaktisch.
Didaskalia u. . . **lien**, Pl. = didaskaliën: berichten en mededeelingen over tooneelzaken. **die** (der).
Dief, m. -(e)s, -e = dief, gauwdief; Gelegenheit macht Diebe = de gelegenheid maakt den dief; die kleinen Diebe hängen man, die großen läßt man laufen = de kleine dieven hangt men op, de groote laat men loopen.
Dieberei, w. - , -en = dieverij, diefstal.
Die beß|bände, w.; **-brut**, w.; **-gesticht**, f.; **-laterne**, w. u. ä. = dieven|bende; -gebreed; -gezicht; -lantaarn e. d.
Die beßfinger, Pl. = lange vingers. **Die** beßgut, f. = gestolen goed. **Die** beßinseln, Pl. = Dieveneilanden, Ladronen.
Die bin, w. - , -nen = dievegge. **die** bish = diefsch, diefschtig; heimelijk; d. fait = verdraaid koud. **Dief** stahl, m. -(e)s, . stähle = diefstal; D. mit Einbruch = diefstal met (in)braak.
diejenige (derjenige).
Die le, w. - , -n = deel, plank; voorhuis; houten vloer; dorschvloer, deel; [född: houten zolder.] **die** len, fchw. (h.) = bevloeren (met planken).
Die men, m. -s, - ; **Die** me, w. - , -n = hoop gemaaid koren (noord).
die nen, fchw. (h.) = dienen, in dienst (in het leger) zijn; einem, dem Staate, der Demokratie d. = iemand, den staat, de democratie dienen; bei einem d. = bij iem. in dienst zijn; bei der Kavallerie d. = bij de cavallerie dienen; ein Stuhl dient zum Eizen = om op te zitten; das dient zu nichts = dat dient nergens toe, is onnut; laß dir das als Warnung dienen = laat u dat een waarschuwing zijn; dies diene zur Antwort = dit diene als antwoord; womit kann ich Ihnen d.? = waarmee kan ik U van dienst zijn? of wat mag ik u aanbieden? damit ist mir nicht gedient = daarmee ben ik niet gediend; ich werde ihm gehörig darauf d. = daar zal ik hem behoorlijk op dienen, bescheid geven; zu d. = tot uw dienst; Wind und Wetter dienend = wind en weer dienende; niemand kann zwei Herren d. = men kan geen twee heeren tegelijk dienen.
Die ner, m. -s, - = dienaar, bediende, knecht; D. des göttlichen Wortes = bedenaar des Evangelies; stummer D. = stommeknecht,

dientafeltje; einem einen D. machen = een buiging voor iem. maken. **Die** nerhaft, w. = de bedienden, personeel. **Die** nertröf, m. = bediendentroep.
dien lich = dienstig, nuttig, geschikt; der Gesundheit, einem d. = goed, nuttig, dienstig voor de gezondheid, voor iem.; ich halte, finde, erachte es für d. = ik acht het dienstig, noodig...
Dienst, m. -(e)s, -e = dienst, beleefdheid, verlangen, werk, arbeid, betrekking, plaats, dienst; (den) D. haben = dienst hebben; in D. gehen, treten = in een dienst gaan; Dienste nehmen = dienst nemen, in dienst gaan; in jemand's Diensten stehen = bij iemand in dienst zijn; es steht Ihnen zu Diensten = het is tot uw dienst; was steht zu Ihren Diensten od. Ihnen zu Diensten? = wat is er van uw dienst? ich stehe zu Ihren Diensten = ik ben tot uw dienst; einem einen D. erweisen = iem. een dienst bewijzen, doen; das kann noch gute Dienste erweisen (leisten, tun) = dat kan nog goeden dienst doen; seinen D. versehen (tun, verrichten) = zijn dienst waarnemen; die Weine versagen ihm den Dienst = zijn beenen weigeren hem den dienst; einem den D. (auf)stündigen = iem. den dienst opzeggen; einem auf den D. lauern (passen, warten) = op iemands werk een oogje houden; ein General außer D. (a. D.) = een generaal op non actief. **Dienst**: **adel**, m. = door krijg dien ten verkregen adel, zwaardadel.
Dienst tag, m. -(e)s -e = Dinsdag; (des) Dienstags = (des) Dinsdags.
Dienst alter, f. = diensttijd, ancienniteit.
Dienst anerbietung, w. = dienstaanbieding.
dienst bar = dienstbaar, dienstig, onderdanig; gediensig. **Dienst** barkeit, w. = dienstbaarheid, afhankelijkheid. **dienst** beßlissen = gediensig, dienstvaardig, dienstwillig. **Dienst**: **be** hörde, w. = de bewindvoerders, bevoegde macht. **dienst** bereit = dienstwillig. **Dienst**: **bo** te, m. = dienstbode. **Dienst** brief, m. = aanstellingsbrief; dienstbrief; dienstgetuigschrift. **Dienst** buch, f. = dienstboekje, livret.
Dienst eid, m. = diensteed, ambtseed, eed van getrouwheid. **Dienst** eifer, m. = dienstijver.
dienst eifrig = dienstijverig; gediensig.
Dienst entlassung, w. = ontslag uit den dienst.
Dienst ergebnis = in den dienst opgaand.
Dienst fähig, f. = tak van dienst. **dienst**: **fähig** = bekwaam, geschikt voor den dienst.
Dienst fähigkeit, w. = geschiktheid voor den dienst. **dienst** fertig = dienstvaardig.
dienst frei = vrij van den dienst. **dienst**: **ha** bend = dienstdoend, van dienst. **Dienst**: **he** rr, m. = meester, heer, patroon. **Dienst**: **le**istung, w. = dienstbetoon. **Dienst** leute, Pl. = bedienden, ondergeschikten. **dienst**: **lich** = ambtelijk, officieel, dienst... **dienst**: **lo** s = zonder, buiten dienst. **Dienst** mäd: **chen**, f., **-maagd**, w. = dienstmeisje, -meid, -maagd. **Dienst** mann, m. = (-mannen, -leute) = vazal, man; (-männer) = besteller. **dienst** mäßig = volgens den dienst of het reglement. **Dienst** ordnung, w. = dienstvoorschrift, reglement. **Dienst** personal, f. = dienstponeel. **Dienst** pfligt, w. = plicht, dien de dienst meebrengt; dienstplicht. **Dienst**: **pfl**ichtig = dienstplichtig. **Dienst** sache, w. = dienstzaak. **Dienst** tracht, w. = dienstkleeding, uniform. **dienst** tuend = dienstdoend, van dienst. **dienst** unfähig, **-untauglich** = ongeschikt voor den dienst. **Dienst** verhält:

- niſ**, f. = dienſtbaarheid, betrekking. **Dienſtvolk**, f. = bedienden, (dienſt)boden. **Dienſtwilrig** = in ſtrijd met den dienſt. **Dienſtwilſig** = dienſtwilleg. **Dienſtwoonſte**, w. = dienſtweek, de week. **Dienſtwoonſte**, w. = dienſtweek, de week. **Dienſtwoonſte**, w. = dienſtweek, de week. **Dienſtzeit**, w. = dienſtzeit; ſeine D. aushalten = zijn tijd uitdienen. **Dienſtzweig**, m. = tak van dienſt.
- dies** = dit.
- diefel'be** = dezelfde, zij.
- dief'er** (dieſe, dieſes *od.* dies) = deze, dit; d. und jener = deze en gene; de drommel.
- dies'falls** = in dit geval; toen. **dies'jährig** = van dit jaar. **dies'mal** = dezen keer. **dies'malig** = van deze keer. **dies'feit mit Gen.** = aan deze zijde, aan dezen kant. **dies'feitig** = deze, aan of van dezen kant. **dies'feitig** = aan dezen kant.
- I. **Dier'rich**, m. = Diederik, Dirk.
- II. **Dier'rich**, m. -(e)s, -e = ſteekſleutel, looper.
- [dieweil** = daar, dewijl; terwijl.]
- Diffamator'riſch**, w. -, -en = laſter, eeroof.
- diffamator'riſch** = laſterlijk. **diffamieren**, ſchw. (h.) = belasteren.
- Differential'rechnung**, w. = differentiaalrekening. **Differential'tarif**, f. = differentiële tarif. **Differential'zoll**, m. = differentiële recht. **differentieren** (spr.: . . . *tsi-ieren*), **differentieren**, ſchw. (h.) = differentiëren.
- Differenz**, w. -, -en = verſchil, reſt, onderſcheid; oneenigheid. **Differenz'geſchäft**, f. = differentiehandel.
- differieren**, ſchw. (h.) = differeeren, verſchillen.
- difform** = misvormd. **Difformität**, w. -, -en = misvormdheid.
- diſ'teln** = tiſteln.
- digereeren**, ſchw. (h.) = digereeren; verdeelen; oplossen, verteren.
- Dige'sten**, Pl. = digesta, digesten, pandecten.
- Dige'stion**, m. -, -en = digeſtie; vertering.
- dig'eſtief** = digeſtief; de vertering bevorderend.
- Digitalin**, f. -(e)s = digitaline (uit het vingerhoedskruid getrokken).
- Dignitar**, m. -(e)s, -e = dignitari(u)s; waardigheidsbekleeder.
- Digreſſion**, w. -, -en = digreſſie; uitweiding, afdwaling.
- Diktat**, f. -(e)s, -e = dictaat, dictee. **Diktator**, m. -, -en = dictator, tijdelijk alleenheerscher. **diktator'riſch** = dictatorial.
- Diktatur**, w. -, -en = dictatuur.
- diktieren**, ſchw. (h.) = dicteeren. **Diktion**, w. - = dictie; wijze van uitdrukken.
- Diktionär**, f. -(e)s, -e = dictionnaire.
- dilatator'riſch** = uitſtellig, verdragend, dilatariſch.
- Dilemma**, f. -(s), -s u. -ta = dilemma; moeilijke keus uit twee, klem.
- Dilettant**, m. -, -en = dilettant, amateur.
- Dilettant's'mus**, m. = dilettantisme.
- Diligent'ce** (spr.: *dilizjase*), w. -, -n = diligence.
- Dill**, m. -(e)s, -e = dille (een welriekend kruid). **Dill'leöl**, f. = dilleolie.
- Dille** = Dille.
- Diluvial'bildung**, w. = diluviale vorming.
- diluvia'riſch** = diluviaanſch. **Diluvium**, f. -(s) = diluvium.
- Dimension**, w. -, -en = dimensie; afmeting.
- diminutiv** = verkleinend. **Diminutiv(um)**, f. -(s), . . . ba u. . . ben = diminutief; verkleinvorm.
- Dimiſſion**, w. -, -en = demissie; ontslag.
- Dimiſſionär**, m. -(s), -e = demissionair; demissionaris; die zijn ontslag neemt.
- Diner** (spr.: *dinee*), f. -(s), -s = diner, middagmaal.
- Ding**, f. -(e)s, -e u. (eenigszins minachtend) -er = ding, zaak, voorwerp, wezen; [rechtbank, vergadering]; vor allen Dingen = voor alles, in de eerste plaats; guter Dinge ſein = welgemoed, opgeruimd zijn, in zijn ſchik zijn; das geht nicht mit rechten Dingen zu = dat is niet in den haak; unberichteter Dinge = onverrichter zake; jedes D. hat ſeine Zeit = alles heeft zijn tijd; gut D. will Weile haben = goed werk kost tijd; aller guten Dinge ſind drei = alle goede dingen bestaan in drieën; die artigen Dinger! = wat een aardige, lieve kinderen!
- Ding(e)brief**, m. = leveringscontract.
- Ding'gelichen**, f. -s, -n = dingetje, bezuzeling; persoonlijke, kind.
- ding'en**, ft. u. ſchw. (h.) (id [danq u.] dinge; ding(e)te; gedungen u. gedingt) = (einen Arbeiter, einen Wörber) huren, in huur nemen; bespreken; dingen, afdingen.
- ding'fest** machen = gevangen nemen. **Ding'gericht**, f., **Ding'hof**, m. = dingbank.
- ding'lich** = zaken betreffend. **Ding's'da**, m. u. f. = Dinges. **Ding's'firſchen**, f. = Dinges, Nergenshuizen. **Ding'wort**, f. = zelfſtandig naamwoord.
- dineeren**, ſchw. (h.) = dineeren.
- Din'tel**, m. -(s) = spelt.
- Din'te** = Tinte.
- Diocesan**, m. -, -en = diocees, die tot een diocees behoort. **Dioc'ese**, w. -, -n = diocees; kerspel, kring.
- dion'ysisch** = Dionysisch; tot den dienſt van Dionysos (Bacchus) behoorend.
- Dior'ma**, f. -(s), . . . men = diorama; kijkſpel.
- Diosku'ren**, Pl. = Dioskuren, zonen van Zeus; Castor en Pollux.
- Diphtherie**, **Diphtheritis**, w. - = diphtheritis. **diphtherit'isch** = diphtheritisch.
- Diphthong**, m. -(e)s u. -, -en, -e(n) = tweeklank.
- Diplom**, f. -(e)s, -e = diploma, brevet, oorkonde. **Diplomat**, m. -, -en = diplomaat, staatsman; slimmerd. **Diplomat'ie**, w. - = diplomatie. **Diploma'tif**, m. = diplomatica, oorkondenleer; leer der diplomatie. **diploma'tiſch** = diplomatisch.
- dir** = (aan) jou, (aan) u.
- Directri'ce**, w. -, -n = directrice.
- direct** = direct, rechtstreeksch, rechtuit, onmiddellijk. **Direct'ion**, w. -, -nen = directie.
- Direct'or**, m. -(s), -en = directeur, leider, hoofd. **Direct'oramt**, **Direct'orat**, f. -(e)s, -e = directeurschap, directoraat. **direct'orial** = directoriaal. **Direct'orin**, w. -, -nen = directrice. **Direct'o'rium**, f. -(s), . . . rien = directorium, bestuur, directoire.
- Dirigent**, m. -, -en = dirigent, directeur. **dirigieren**, ſchw. (h.) = dirigeren, leiden.
- Dir'ne**, w. -, -n = deern, meid.
- Dis**, f. - = dis (muzieknoot); d-kruis.
- Disciplin** 2c. = Disciplyn 2c.
- Dis'harmonie**, w. = disharmonie; wanklank, oneenigheid. **dis'harmoni'ſch** = disharmonisch.
- disjunctief** = disjunctief; scheidend, uitsluitend.
- Dis'cant**, m. -(e)s, -e = discant; bovenstem.

Disfantflöte, w.; -geige, m.; -schlüssel, m. = discant|fluit; -viool; -sleutel.
diskontie'ren, schw. (h.) = disconteeren. **Discontto**, m. -s, -s = disconto.
Disfoe = Disfus.
Disfredit, m. = discrediet, slechte naam.
disfreditie'ren, schw. (h.) = discrediteeren.
disfret = discreet: bescheiden. **Disfretion'**, w. = discretie: stilzwijgendheid, bescheidenheid. **disfretionär'** = discretionair: eigen-dunkelijk, aan eigen goedvinden overgelaten.
disfurie'ren, schw. (h.) = discoureeren: spreken over. **Disfurs'**, m. -es, -e = discours, gesprek, onderhoud. **disfursiv'** = discursief: gesprekswijze.
Disfus, m. -r, -r = discus: werpschijf.
Disfustion, w. -r, -r = discussie, geschildvoering. **disfustie'ren**, schw. (h.) = discuteeren, uiteenzetten.
Dislocation', m. -r, -r = dislocatie: ver-zetting, ontvruchting. **dislocie'ren**, schw. (h.) = disloceeren.
disparat' = ongelijksoortig, disparaat.
Dispens', m. -es, -e, **Dispensafion'**, m. -r, -r = dispensatie: onthefling. **dispen-sie'ren**, schw. (h.) = dispenzeeren: kwijtschelden.
Dispersion', w. -r, -r = disperzie: ver-strooing.
Disponent', m. -r, -r = disponent: be-heerder. **disponibel** = disponibel, beschik-baar. **disponie'ren**, schw. (h.) = disponeeren (über etw.); zu etw. nicht disponiert sein = niet gestemd zijn voor of tot iets. **Disposi-tion**, w. -r, -r = dispositie, beschikking; schikking; es steht zur D. = het is ter be-schikking; seine Dispositionen treffen = zijn beschikkingen maken. **dispositions-fähig** = gerechtigd om te beschikken; mondig.
Disput', m. -(e)s, -e = disput, redetwist.
Disputation', w. -r, -r = disputatie.
disputie'ren, schw. (h.) = disputeeren.
Dissens', m. -es, -e = dissensie: meenings-verschil. **Dissen'ter**, m. -s, -s = dissenter, andersdenkende (in Engeland ieder Protestant die niet Episcopaal is).
Differtation, w. -r, -r = dissertatie: proef-schrift, verhandeling.
Dissident', m. -r, -r = dissident: andersdenkende.
Dissonanz', w. -r, -r = dissonant. **disso-nie'ren**, schw. (h.) = dissonneeren.
Distanz', w. -r, -r = distantie, afstand.
Distel, w. -r, -r = distel.
Distel|ader, m.; -feld, f.; -fink, m.; -harke, w. = distel|akker; -veld; -vink; -haak (of: -trekker).
Distichon, f. -(s), ..cha u. ..chen = distichon: dubbelters; in 't bijz. hexameter en penta-meter.
distillie'ren = destillieeren.
distingue'ren, schw. (h.) = distingeeren: on-derscheiden. **Distinktion'**, w. -r, -r = distinctie. **distinktiv'** = distinctief.
distribue'ren, schw. (h.) = distribueeren: verdeelen. **Distributivzahl**, w. = verdeelingsgetal.
District', m. -(e)s, -e = district.
Disciplin', w. -r, -r = discipline, tucht; wetenschap, leer. **Disciplinarfall**, m. = vergrijp tegen de discipline. **Disciplinar's-gewalt**, w. = disciplinaire macht. **Discipli-nar'risch** = disciplinair. auf dem Disciplinar's-

wege = langs disciplinaren weg. **discipli-nie'ren**, schw. (h.) = disciplineeren: onder tucht brengen.
Dithyrambe, w. -r, -r = dithyrambe: geest-driftig loflied. **dithyrambisch** = dithyram-bisch: geestdriftig, bezielend.
ditto = dito.
Divan = Divan.
Divergent' = divergent, divergeerend: uit-eenlopend. **Divergenz'**, w. -r, -r = diver-gentie. **divergie'ren**, schw. (h.) = divergeeren.
divers' = divers. **Diversifion'**, w. -r, -r = diverse: afleiding; onverwachte (zijdelingsche) aanval.
Dividend', m. -r, -r = deeltal. **Divi-den'de**, w. -r, -r = dividend: winstaandeel.
dividie'ren, schw. (h.) = deelen. **Division'**, w. -r, -r = deeling; divisie. **Divisionär'**, m. (e)s, -e = divisieaanvoerder, -generaal.
Divisor, m. -s, -s = deeler.
Divwan, m. -(e)s, -s u. -e = divan: Turksch staatsraad, Turksche regeering; sofa.
D. J. = dieses Jahres.
D. M. = dieses Monats.
do = dito.
Docent' = Dozent.
doh = toeh, evenwel, niettemin; dan, toeh; zeker, ja; ja d. = wel ja; nicht d. = wel neen; wären wör d. zu Hause! = waren we maar thuis!
Docht, m. -(e)s, -e = pit, katoen, kousje (van een lamp).
docie'ren = dozieren.
Dok, f. -s, -s = dok.
Dofte, w. -r, -r = bos, rol, streng (garen); [speelpop]; kleine zuil, baluster.
dofen, schw. (h.) = opwinden; dokken, in 't dok brengen.
Dodecaeder, f. -s, -s = dodecaëder: twaalf-vlak.
Doge, m. -n, -n = doge.
Dogge, w. -r, -r = dog.
Dogma, f. -(s) ..men = dogma: leer-, ge-looisstelling. **Dogma'tif**, w. -r = dogmatiek.
Dogma'tifer, m. -s, -s = dogmaticus.
dogma'tisch = dogmatisch. **dogmatistie'ren**, schw. (h.) = dogmatizeeren. **Dogmatist'us**, m. = dogmatisme.
Dohle, w. -n, -n = kerk-, torenkraai; slet.
Dohne, w. -r, -r = strik, vogelstrik. **Doh'-nenfangen**, m. = vangst met den strik, het strikken. **Doh'nensteg**, **Doh'nenstich**, m. = reeks van strikken of knippen, vinkbaan.
dokteren, schw. (h.) = dokteren. **Doktor**, m. -s, -s = doctor; dokter; D. der Theologie, der Medizin, Juris, der Philosophie = doctor in de theologie, de medicijnen, de rechten, de philosophie; seinen D. machen = zijn doctoraal doen. **Doktorand'**, m. -r, -r = doctorandus. **Doktorat'**, f. -es = doctoraat. **Doktor|grad**, m.; -hut, m. = dokters|graad; -hoed.
doktorie'ren, schw. (h.) = doctoreeren. **Dof-torin**, w. -n = dokteres; vrouw van den dokter. **Doktor|titel**, m., -würde, w. = doctors|titel; -waardigheid (ambt).
Doktrin', w. -r, -r = doctrine: leer, ge-leerdheid. **doktrinär'** = doctrinair: aan een leer vasthoudend, eenzijdig.
Dokument, f. -es, -e = document: stuk, oorkonde. **documentie'ren**, schw. (h.) = docu-menteeren: met de stukken bewijzen.
Doldj, m. -(e)s, -e = dolk, ponjaard.

Dolch | **messer**, f.; **-stod**, m.; **-stich**, m.; **-stoh**, m. = dolk | mes; **-stok**; **-steek**; **-stoot**.
Dol'be, w. -, -n = bloemschorm; [**D.** (cineš Baumes) = kruin]. **dol'denartig**, **-förmig** = schermvormig. **Dol'dengewächs**, **-pflanze**, w. = schermplant. **dol'denständig**, **-tragend** = schermdragend.
Dolichocephale, m. -n, = dolichocephaal: langschedelige.
Dol'lar, m. -s, -s, u. -e = dollar.
Dol'man, m. -s, -s, u. -e = dolman: huzarenbuis.
Dol'men, m. -s, -e = dolmen: steenen tafel, steenaltaar.
Dol'metisch, m. -(en), -e, u. -en; **Dol'metischer**, m. -s, -s = tolk, taalman.
dol'metischen, f. (h.) = vertolken.
Dolomiet, m. -(e)s, -e = dolomiet: bitterkalk.
Dol'us m. - = list, kwaadwilligheid, dolus.
Dom', m. -(e)s, -e = domkerk, cathedraal; dom, koepel.
Domäne, w. -, -n = domein, kroonbezitting.
Domänenamt, f. = kantoor der domeinen.
Domänenverwalter, m. = administrateur der domeinen.
Dom'bau, m. = bouw van een domkerk.
Dom'behant, m.; **-frau**, w.; **-herr**, m. = dom | deken; **-vrouw**; **-heer**. **dom'herrlich** = van den domheer.
Domizil = Domizil.
Dominante, w. -, -n = dominant. **dominieren**, f. (h.) = domineeren, overheerschen.
Dominikaner, m. -s, -s = Dominicaner.
Dominikaner kloster, f.; **-mönch**, m.; **-nonne**, w.; **-orden**, m. = Dominikaner klooster; D. monnik; D. non; D. orde.
Dom'num, f. -(s) . -nien = domein: riddergoed, gebied.
Domino, m. -(s) -s = domino: masker; **D.**, f. = domino (spel).
Domizil, f. -e(s), -e = domicilie: woonplaats, zetel; **sein D.** = zijn domicilie vestigen. **domizilieren**, f. (h.) = domiciliëeren. **Domizil'wechsel** od. **domizilierter Wechsel**, m. = gedomicilieerde wissel.
Dom'kapitel, f.; **-kirche**, w. = dom | kapittel; -kerk.
Dom'pfafe, m. = goudvink, bloedvink. **Dom'probst**, m. = domproost. **Dom'probstei**, w. = woning van den proost, proostschap. **Dom'schule**, w.; **-stift**, f. = kapittelschool; domkapittel.
I. **Don** m. - don: heer.
II. **Don**, m. = Don (riv.).
Donatar, m. -(e)s, -e = donatair: begiftigde. **Donation** w. -en = donatie: schenking. **Donator**, m. -s, -en = donator, donateur: schenker.
Donau, w. = Donau, **Donaufürstentümer**, Pl. = Donauvorstendommen.
Don'na, w. -, -s = donna.
Don'ner, m. -s, -e = donder; **gebulder** (ber Gesdühge); **D.** und **Doria!** = alle duivels!
Don'nerbart, m.; **-büchse**, w. = donder | baard (of: huislook); **-bus**.
Don'nergott = donderaar, Jupiter tonans. **Don'nerkeil**, m. = donderkeil, bliksemschicht. **don'nern**, f. (h.) = donderen, razen. **Don'nerschlag**, m. = donderslag.
Don'nerstag, m. = Donderdag; grüner D. = witte Donderdag. **Don'nerstein**, m. = dondersteen. **Don'nerstimme**, w. = donderende

stem. **Don'nerstrahl**, m. = bliksemstraal. **Don'nerwetter**, f. = onweer, stormweer; **D.!** = bliksems! donders! wat donder!
Donquichotterie (spr.; .. *kisjott.*) = Donquichotterie: dwaze onderneming.
Dop'peladler, m. = dubbele adelaar. **Dop'pelbecher**, m. = dobbelbeker. **Dop'pelbier**, f. = dubbel, sterk bier. **Dop'pelbüchse**, w., **Dop'pelbüchse**, w. = geweer met dubbelen loop. **dop'peldeutig** = dubbelzinnig. **Dop'peler**, w. = dubbel huwelijk, bigamie. **Dop'pelgänger**, m. = dubbelganger. [**Dop'pelgeige**, w. = liefdesviool]. **Dop'pelgeige**, f. = dubbel spoor. **dop'peligedrig**, = aan Engelsche ziekte lijdende. **Dop'pelheit**, w. = dubbelzinnigheid, dubbelhartigheid. **dop'peltöhlentaures** Natron = dubbelkoolzure soda. **Dop'pelkrone**, w. = 20-markstuk. **Dop'pellauf**, m. = dubbele loop. **dop'pellaufig** = dubbelloopsch. **Dop'pellauf**, m. = tweeklank. **dop'peltöhlentaures** = tweeslachtig.
dop'peln, f. (h.) = dubbelen, zolen, voeren, bekleeden; [dobbelen].
Dop'pelposten, m.; **-punkt**, m.; **-reihe**, w. = dubbele wachtpost; d. punt; d. rij.
dop'peltöhlentaures = dubbel-, tweeschaduwig.
Dop'peltöhlentaures, m. = dilemma. **Dop'peltöhlentaures**, m. = dubbelzinnigheid. **dop'peltöhlentaures** = dubbelzinnig.
dop'pelt = dubbel; tweemaal; d. reist nicht = te veel schaadt niet; d. fohel, d. fo alt = tweemaal (dubbel) zooveel, tweemaal zoo oud.
Dop'pelung, zie **doppeln**. **Dop'pelvokal**, m. = tweeklank.
Dop'pelwahl, w.; **-wählung**, w.; **-weise**, w. = dubbele verkiezing; d. standaard (of: bimetalisme); d. wees (of: heele wees).
Dop'pelzünftig = tweetongig, dubbeltonig.
Dora w. = Dora. **Dor'chen**, f. = Doortje.
Dora'do, f., -(s) - = Dorado, Eldorado, Goudland, beloofde land.
Dor'fer = Dorfer.
Dorf, f. -(e)s, **Dörfer** = dorp; das find ihm böhmische (od. spanische) Dörfer = dat is Latijn voor hem. **Dorf'bengel**, f. = boerenkinkel.
Dör'chen, f. -s, -e = dorpje. **Dör'fer** = Dörfler. **Dorf'flur**, **-mark**, w. = dorpsgebied. **Dorf'gerechtigkeit**, w. = dorpsprivilegie. **Dorf'geschichte**, w. = dorpsvertelling. **Dorf'geschworener**, m. = wethouder. **Dorf'herr'schaft**, w. = dorpsheer. **Dorf'junkter**, m. = landedelman, landjonker.
Dör'fler, **Dör'fler**, m. -s, -e = dorpling.
Dorf'leute, Pl. = dorplingen.
Dorf'richter, m. = burgemeester; landrechter.
Dorf'schaft, w. -, -en = dorp; dorpsgemeente; dorpsbewoners. **Dorf'schenke**, w. = dorpsherberg. **Dorf'schultheiß**, **-schulze**, m. = schout van het dorp.
Dor'rier, Pl. = Dorriers. **do'risch** = Dorisch.
Dorn, m. -(e)s, -e(n) u. **Dörner** = doorn, doren; tong (van een gesp); stift; er ist mir ein D. im Auge = hij is mij een doorn in het oog; keine Rose ohne Dornen = geen roos zonder doornen. **Dorn'apfel**, m. = doornappel. **dorn'artig** = doornachtig. **Dorn'baum**, m. = hagedoorn. **Dorn'bush**, m. = doornbosch, doornstruik, braambosch. **dor'nen** = doornen, van doornen.
Dor'nen'gebüsch, f.; **-hecke**, w. = doorn | struik; **-haag**.
Dor'nenkrone, w. = doornenkroon. **Dor'nen'pfad**, m. = doornig pad. **Dor'nen'strauch**,

m. = doornstruik. **dor'nenvoll** = doornig, moeilijk, moeitevol.
dor'nacht = doornachtig, stekelachtig. **dor'rig** = doornig, stekelig.
Dor'nik, f. = Doornik.
Dorn'röschen, f. = de Schoone Slaapster.
Dorothe'a, w. = Dorothea.
dor'ren, fchw. (f.) = drogen, droog worden.
dör'ren, fchw. (h.) = drogen, laten drogen.
Dorsch, m. -es, -e = dorsch (kleine soort kabeljauw).
Dor'sche, w. -, -n = koolstronk.
dort = daar, ginds. **dort'her** = daar vandaan, van daar. **dort'hin** = daar heen. **dort'ig** = van die plaats, (al)daar wonend.
Dös'chen, f. -s, - = doosje. **Do'se**, w. -, -n = doos; dosis. **Do'sengewehr**, f. = oudmodelgeweer, veranderd in een achterlader.
Do'senstück, f. = schilderstukje op een snuifdoos.
dö'sig (nordd.) = suf, sufferig.
Do'sis, w. -, .f. = dosis.
Dossier (spr.: *dos-je*), m. = dossier: bundel stukken.
dosse'ren, fchw. (h.) = dosseeren, glooiend maken.
Dotation, w. -, -en = dotatie: huwelijksgift; schenking. **dotie'ren**, fchw. (h.) = doteeren.
Dor'ter, f. -s, - = dooier, door. **Dor'ter-blume**, w. = dotterbloem.
Dou'ane (spr.: *doe..*), w. -, -n = douane, tol, tolkantoor.
Dou'blé'te = Dublette.
Dou'che (spr.: *doesje*) = Duschje.
Dozent m. -en, -en = docent, leeraar.
dozie'ren, fchw. (h.) = doceeren.
Dra'che, m. -n, -n; **Dra'chen**, m. -s, - = draak; vlieger.
Dra'chenbaum, m.; **-blut**, f. = drakenboom (of: dracena); -bloed.
Dra'chenfisch, m. = zeedraak, pietermannetje.
Dra'chentopf, m. = drakenkop (in de bouwkunde, een sterrenbeeld, een plant).
Dra'chen|nest, f.; **-stein**, m. = draken|nest (eig. en fig.); -steen.
Drach'me, w. -, -n = drachme.
Dra'goman, m. -s, -s u. -e = dragoman: tolk.
Drago'ner, m. -s, - = dragonder.
Dragun', m. u. f. -(e)s = dragon, keizersalade.
Draht, m. -(e)s, Drahte = draad (van ijzer, koper enz.); (pek)draad. **Draht'antwoord** w. = telegrafisch antwoord. **Draht'arbeit**, w. = filigraan, goud- of zilverdraadwerk. **Draht'bank**, w. = trekbank. **Draht'bauer**, f. = kooi van koperdraad. **Draht'bericht**, m. = draadbericht, telegrafisch bericht, telegram. **Draht'bogen**, m. = drillboog.
I. **Draht'en**, fchw. (h.) = telegrafeeren.
II. **draht'en**, **draht'ern** = van metaaldraad.
Draht'feder, w. = ijzerdraadveer. **Draht'fenster**, f. = venster met ijzerdraad. **Draht'förmig** = draadvormig. **Draht'gaze**, w. = metaalgaas. **Draht'gesticht**, f. = vlechtwerk van metaaldraad. **Draht'hammer**, m. = draadtrekkerij. **Draht'hemd**, f. = pantserhemd. **Draht'kugel**, w. = kettingkogel. **Draht'leitung**, w. telegrafische geleiding.
Draht'mühle, w.; **-puppe**, w.; **-seil**, f. = draad|molen (of: -trekkerij); -pop (of: ledpop); -kabel.
Draht'seil|bahn, w.; **-brücke**, w. = kabelspoor; -brug.

Draht'ständer, m. = horretje. **Draht'werk**, f., **Draht'zaun**, m. = afsluiting van ijzerdraad. **Draht'zieher**, m. = draadtrekker.
Drainage (spr.: *drénaazje*), w. = drainage, draineering. **drainie'ren**, fchw. (h.) = draineeren.
drako'nisch = draconisch: zeer streng.
drall = slink, ferm, stevig.
Dra'ma, f. -(e)s, .men = drama. **Drama'tief**, w. = dramatische poëzie. **Drama'tifer**, m. -s, - = dramatisch dichter. **drama'tisch** = dramatisch. **dramatise'ren**, fchw. (h.) = dramatiseren. **Dramaturg'**, m. -(e)s u. -en, -en = dramaturg, dramakundige. **Dramaturgie'**, w. -, -(e)n = dramaturgie.
dran = daran.
Drang, m. -(e)s = gedrang, gewoel; drang, druk; aandrang, aandrif. **Drän'gein**, fchw. (h.) = dringen, opdriegen. **Drän'gen**, fchw. (h.) = dringen, opdriegen, aandrijven, aanzetten; drukken, verdrücken; es drängt mich, zu der Feder zu greifen = ik heb veel lust de pen op te vatten; sich d. = zich verdringen; er drängt sich in die Gesellschaft = hij dringt zich aan het gezelschap op; gedrängt = dicht opeen; dicht in elkaar. [**Drän'ger**, m. -s, - = onderdrukker.]
Drang'sal, f. -(e)s, -e *od.* w. -, e- = kwellend, lijden, tegenspoed, druk; ramp.
Draperie' w. -, (e)n = draperie. **drapie'ren**, fchw. (h.) = drapeeren.
dra'tisch = drastisch, sterk werkend, pakkend.
Drau, w. = Drau, Drau.
drän'en = drohen.
drauf = darauf. **Draufgänger**, m. -s, - = die er maar op los slaat. **Drauf'geld**, f. = handgeld, strijkgeld.
[drän'schen, fchw. (h.) = stortregenen].
drau'ßen = buiten, in de open lucht; in den vreedende.
Drechs'elbank, w. = draaibank. **Drechs'elmühle**, w. = draaiersmolen. **Drechs'eln**, fchw. (h.) = draaien, (kunst)draaien; afwerken, beschaven; wie gedrehtelt = om door een ringetje te halen. **Drechs'ler**, m. -s, - = draaijer. **Drechs'leret'**, w. = draaijerij, draaikunst, het draaien; draaierswerkplaats. **Drechs'lerware**, w. = gedraaide voorwerpen.
Dreck, m. -(e)s = drek, vuil, afval, smeerboel; nietigheid. **drec'fig** = vuil, vies. **Drecks'fäfer**, m. = mestkever. **Drecks'farren**, m. = vuilniskar. **Drecks'winkel**, m. = vuilnishoek.
Drecks'ling = Driefchling.
Dreg'gen, fchw. (h.) = dreggen.
Dreh'bahn, w. = lijnbaan, draaimolen.
Dreh'bank, w.; **-brücke**, w.; **-eisen**, f. = draai|bank; -brug; -beitel.
Dre'hen, fchw. (h.) = draaien, wenden, keeren; wringen; draaien, op de draaibank maken; er drehte mir den Rücken = hij draaide mij den rug toe; den Mantel nach dem Winde d. = de huik naar den wind hangen; Tabak d. = tabak spinnen; einem eine Nase d. = iem. een poets bakken; iem. een langen neus geven; die Erde dreht sich um die Sonne = draait om.; sich im Kreise d. = ronddraaien; alles dreht sich um ihn = hij is de spil van alles; er mag sich d. und wenden = al draait hij ook nog zoo; sich d. und wenden = er om heen draaien. **Dreh'kasse**, w. = draaibas.
Dre'hend = draaiend enz.; draizelig.
Dre'her, m. -s, - = draaijer.

Drehfeuer, f.; -hals, m.; -frenz, f. = draai-licht (of: draaiend licht); -hals (een vogel); -hek (of: tourniquet).

Drehflade, w.; -orgel, w.; -scheibe, w. = draai|bank; -orgel; -schijf (of: -rad, pottenbakkerswiel).

Dreihung, w. --, --en = draaiing.

Drei = drie; d. und d. *od.* je d. und d. *od.* zu dreien = drie aan drie; er kann nicht (bis) d. zählen = hij kan geen tien tellen; aller guten Dinge sind d. = alle goede dingen bestaan in drieën. **Drei**, w. --, --en = drie. **Dreieck**: **telstaf**, m. = drieachtste-maat. **Dreiangel**, zie Triangel. **Dreiarmig** = driearmig. **Drei-beinig** = met drie pooten. **Dreiblatt**, f. = drieblad, klaver. **Dreiblätterig** = driebladerig. **Dreibund**, m. = Driebond (Duitschland, Oostenrijk en Italië). **Dreibündnis**, f. = drievoudig verbond. **Dreidecker**, m. = driedekker. **Dreidrahtig** = driedradig, driedraadsch. **Dreieck**, f. = driehoek. **Dreieckig** = driehoekig. **Dreieinig** = drieëinig. **Dreieinigheit**, w. = Drieëenigheid, Drieëenheid. **Dreier**, m. --s, -- = driepeningstuk, driekruiserstuk; seinen D. dazu geben = ook een duit in 't zakje gooien.

Dreierlei = drieërlei, drieërhande. **Dreifach od. -fältig** = drievoudig. **Dreifaltigkeit**, w. -- = Drievaldigheid. **Dreifaltigkeitsblume**, w. = drievuldigheidsbloem, wild vlootje.

Dreifarbig = driekleurig. **Dreifuß**, m. = drievoet, treest, driestaf. **Dreifüßig** = met drie voeten, drie pooten. **Dreifügig**, m. = trio. **Dreigliedrig** = drieledig; van drie gelederen. **Dreihäutig** = drieharig, met drie haren; geslepen, slim.

Dreihelt, w. -- = Drieëenheid; drieheid, drietal. **Dreiherrschaft**, w. = driemanschap. **Dreihundert** = driehonderd. **Dreihundertste** = driehonderste. **Dreihundertstel**, f. = driehonderste (deel). **Dreihäutig** = driejarig. **Dreikantig** = driekantig, driehoekig, driezijdig. **Dreiklang**, m. = drieklank. **Dreitönigsfest**, f. = Driekoningen. **Dreiföpfig** = driehoofdig. **Dreifing**, m. --(e)s, --e = een derde (deel van zekere maat); driepeningstuk; een broodje van dien prijs. **Dreimal** = driemaal, drie keer. **Dreimalig** = driemaal herhaald, drievoudig, -werf. **Dreimänn(er)ig** = met drie meeldraden. **Dreimaster**, m. = driemaster, steek. **Dreimonatlich** = driemaandelijksch, driemaandsch.

Dreim = dreim.

Dreirad, f.; -pfeünder, m. = drie|wieler; -ponder.

Dreiräderig = driewielig. **Dreiruderer**, m. = driერიemig vaartuig. **Dreiriemig** = driერიemig, voor drie roeiers, driერიems... **Dreireg** = driერიemig. **Dreiregel**, m. = regel van drieën. **Dreireis**, m. = driedeelige maat. **Dreireis**, m. = driერიemig.

Dreireisig; -silbig = driერიemig; -lettergrepig. **Dreireisig** = met drie paarden bespannen.

Dreireis, m. = driერიemig; steek.

Dreireisig = dertig; er ist, steht in den Dreireisigen = hij is in de dertig. **Dreireisiger**, m. = dertiger; in den Dreireisiger Jahren = in de jaren tuschen . . 30 en . . 40. **Dreireisig**, -fältig = dertigvoudig. **Dreireisigjährig** = dertigjarig. **Dreireisigste**, f. = dertigste (deel).

Dreist = stout (vrij)moedig; driest, onbe-

schaamd. **Dreistigkeit**, w. -- = stoutheid, moed; driestheid.

Dreistimmig = driestemmig. **Dreistündig** = van drie verdiepingen. **Dreistündig** = van drie uren (uur). **Dreitägig** = driedaagsch; dreitägiges Fieber = derdendaagsche koorts. **Dreitausend** = drieduizend. **Dreitellig** = driedeelig. **Dreivierteltast**, m. = driekwartmaat. **Dreiwöchentlich** = drieweeklijksch. **Dreiwöchig** = drieweeksch, van drie weken. **Dreizack**, m. = drieland. **Dreizackig** = met drie tanden. **Dreizehn** = dertien. **Dreizehnjährig** = dertienjarig. **Dreizehnte** = dertiende. **Dreizehntel**, f. = dertiende (deel).

Dreiß, m. --(e)s, --e = dril.

Dreißpel, m. --s, -- = drempel (van een sluis). **Dreißten**, ft. (h.) (du driß(e)st, er drißst; draiß u. drißsch; drißsche; drißsch! gedrißsch), dorschen; ranselen; leeres Stroh d. = moeite voor niemendal doen; leuteren. **Dreißter**, m. --s, -- = dorscher; er frißt wie ein D. = hij vreet als een wolf. **Dreißtregel**, m. = dorschvlegel.

Dreißmaschine, w.; -tenne, w.; wälze, w. u. ä. = dorsch|machine; -vloer; -wals, e. d. **Dreßden**, f. = Dresden. **Dreßdener**, m. --s, -- = Dresdenaar.

Dreßten, m. --s, -- = toonbank met geldlade. **Dreßten**, schw. (h.) = dresseeren. **Dreßtur**, w. --, --en = dressuur.

Dreßsting, m. --(e)s, --e = eetbare paddestoel, champignon.

Dreßst = Dreßstich.

Dreßst, m. --(e)s, --e = dril (een stof); oefening (van recruten).

Dreßstbogen, m.; -bohrer, m. = dril|boog; -boor.

Dreßten, schw. (h.) = drillen, draaien, boren; (Händen) in elkaar draaien; (die Hefruten) drillen; (einen) plagen, kwellen.

Dreßstich, m. --s, --e = dril, trielje.

Dreßsting, m. --(e)s, --e = drieling; drijsrad (in een molen); derde (deel als maat); drieloopsgeveer. **Dreßsting** | **bruder**, **schwester** = drielingsbroer, -zuster.

Dreßstkunst, w.; -meister, m. = dril|kunst (of: exerceerkunst); -meester (of: -sergeant).

Dreßst = darin.

Dreßten, ft. (j.) (ich dringe; ich drang; dränge; dringe! gedrunge) = dringen; die Feinde d. in die Stadt = dringen de stad binnen; das bringt mir durchs Herz = dat snijdt me door het hart; das Gerücht ist bis zu uns gedrunge = het gerucht is tot ons doorgedrongen; in einen d. = bij iem. aandringen; (h.) auf etw. d. = op iets aandringen (er hat auf Bezahlung gedrunge z. B.). **Dreßtend** = dringend, urgent (z. B. Geschäfte, Gefahr). **Dreßstich**: **feit**, w. = noodzakelijkheid, haast, urgentie; die D. beantragen = urgent-verklaring voor-

Dreßten = (daar) binnen. [stellen.

Dreßt: zu d. = met zijn drieën. **Dreßte** = derde; das ist sein drittes Wort = dat zegt hij om het andere woord; aus dritter Hand = uit de derdehand. **Dreßte** = derdehalf. **Dreßteil**, **Dreßtel**, f. --(e)s, -- = derde (deel). **Dreßtens** = ten derde, in de derde plaats. **Dreßtzeit** = op twee na (de) laatste.

Dreßt = darüber.

Dreßten, = (daar) boven.

Dreßte, w. --, --en = drogerij, drogistwaren.

Dreßte | **händler**, m. = drogist. **Dreßte** | **waren**, Pl. = drogerijen.

Drogett, m. --(e)s, --e = droget, een zekere wollen stof.
Drogist, m. --en, --en = drogist.
Droh'brief, m. = dreigbrief, brandbrief. **droh'hen**, schw. (h.) = (einem) dreigen (mit etw.); drohend = dreigend.
Droh'ne, w. --, --n = hommel.
droh'nen, schw. (h.) = dreunen, schudden, daveren, weerklinken.
Droh'rede, w., **Droh'wort**, f. = dreigende rede, woord(en). **Droh'ung**, w. --, --en = bedreiging, dreigement.
drof'lig = koddig, aardig, grappig. **Drof'ligkeit**, w. -- = koddigheid.
Dromedar, f. --(e)s, --e = dromedaris.
Dromme'te, w. --, --n = trompet.
Drou'te w. --, --n = dronte (een uitgestorven vogel).
Drops, Pl. = drops.
Drosch'te, w. --, --n = huurrijtuig, vigilante.
Drosch'tenhalteplatz, m. = standplaats voor rijtuigen. **Drosch'tenfuttscher**, m. = huurkoetsier. **Drosch'tenmarke**, w.; **W'ferd**, f. u. ä. = nummer, paard van een huurrijtuig.
[Dros'tei], w. --, --en = uitpluizerij.
Dros'tel, w. --, --n = lijster.
Drost, m. --en, --en = drost, drossaat.
dru'ben = aan de overzij, hierover; ginds. **dru'ber** = er boven, er over.
Druk, m. --(e)s, --e = druk, drukking; gewicht, last, zwaarte; druk (boek-, katoen-); in D. geben = laten drukken; in D. befindlich od. begriffen = ter perse. **druk'bar** = geschikt om gedrukt te worden, te drukken. **Druk'berichtigter**, m. = corrector. **Druk'beforger**, m. = redacteur, uitgever. **Druk'bewilligung**, w. = toestemming om te drukken. **Druk'bogen**, m. = vel druks. **Druk'buchstabe**, m. = drukletter. **druk'fen**, schw. (h.) = drukken (letters, figuren); er ligt wie gedrukt = hij ligt alsof het gedrukt staat.
druk'fen, schw. (f.) = drukken; duwen; persen; klemmen, wringen; bezwaren, zwaar wegen op; verdrukken, onderdrukken; eimen die Hand d. = iem. de hand drukken; eimen an die Wand d. = iem. tegen den muur duwen; ein Siegel auf etw. d. = een stempel op iets zetten; das drückt ihn zu Boden = dat drukt hem neer; er weiß nicht, wo der Schuh mich drückt = hij weet niet waar mij de schoen wringt; drückt es da? = zit het hem daar? sich d. = elkaar verdringen; zich in 't gedrang bezeeren; stilletjes weggaan, zich uit de voeten maken; sich vom Dienste dr. = op een slimme manier van den dienst vrijkomen. **druk'kend** = drukkend, zwaar; lastig.
Druk'ker, m. --s, -- = drukker.
Druk'ker, m. --s, -- = drukker, knop, knopje (om op te drukken); trekker (aan een geweer bijv.); sleutel (bij de telegraaf).
Druk'kerfarbe, w. = drukinkt. **Druk'kergehilfe**, m. = drukkersgezel. **Druk'erlaubnis**, w. = verlof om te drukken.
Druk'kerlohn, m.; **schwärze**, w. = druk||loon; -zwart (of: -inkt).
Druk'fehler, m. = drukfout, drukfeil. **druk'fertig** = persklaar. **Druk'freiheit**, w. = druk-, persvrijheid. **Druk'kosten**, pl. = drukkosten. **Druk'legung**, w. = 't in-druk-bezorgen. **Druk'ort**, m. = plaats, waar een boek wordt of is gedrukt.
Druk'presse, w.; **probe**, w. = druk||pers; -proof.

Druk'pumpe, w. = perspomp.
druk'richtig = correct, zuiver, zonder drukfouten. **Druk'sachen**, Pl. = drukwerk. **Druk'schrift**, w. = gedrukt stuk, gedrukt werk.
druk'fen, schw. (f.) = talmen, treuzelen.
Druk'fer, m. = treuzelaar.
Druk'stemmel, m. = zuiger (van een perspomp).
Druk'verbesserung w. = verbetering van den druk, correctie.
Druk'verbot, f., **vertweigerung**, w. = verbod om te drukken. **Druk'walze**, w. = drukrol.
Druk'waren, Pl. = gedrukte stoffen. **Druk'werk**, f. = gedrukt (boek)werk; perspomp; hefboom (aan de muntschroef).
Dru'de, m. u. w. --(n), --n = toovenaar, duivelskunstenaar; toovenaar, heks. **Dru'denbaum**, m. = boom waaronder de heksen bijeenkomen. **Dru'denfuß**, m. = drudenvoet, pentagram (een tooverteeken ☆).
Dru'ide, m. --n, --n = druïde (keltisch priester).
drum = darum.
dru'nen = daar ginds. **dru'ner** = darunter.
Dru'schen, f. --s, -- = kliertje, o.
Dru'se, w. --, --n = opeenhooping van kristallen in het gesteente; droes (paardenziekte); bösartige d. = kwade droes.
Dru'se, w. --, --n = klier. **Dru'senanfschwel-lung**, w. = opzwellling van de klieren. **dru'senartig** = klierachtig, -vormig. **Dru'senentzündung**, w. = klierontsteking. **dru'senförmig** = klierovormig.
Dru'sen|geschwulst, w.; **frankheit**, w. = kliergezwell; -ziekte.
dru'sig, = (gesteente) vol van kristallen.
Dru'swurz, w. = ranonkel, wilde peterselie.
Dru'ade, w. --, --n = dryade; woudnimf.
Dru'onte, w. --, --n = jonk; Chineesch schip.
Dru'ngel, w. --, --n = dzjungle; met riet begroeide moerassige streek.
du = jij, je, gij, u; mit einem du und du sein, auf du und du stehen = koek en ei met iem. zijn.
Dua'lis, m. -- = dualis. **Dualis'mus**, m. -- = dualisme; heerschappij van twee. **Dua'list**, m. --en, --en = dualist; aanhanger van het dualisme.
Duble'te, w. --n, --n = doeblet, dubbele. **duble'ten**, schw. (h.) = verdubbelen; voeren; doubleeren, een doublé maken. **Duble'te**, w. --, --n = dublone, dubbele pistool (Spaansche munt).
Ducht, w. --, --en = roeibank; kronkel (van een touw).
Duc'dal'be, **Dücdal'be**, w. --, --n = dudalf, dukdalf.
duc'fen, schw. (h.) = neerdrukken, neerbuigen; klein maken, vernederen; buigen; sich d. = het hoofd buigen; zich klein maken, in zijn schulp kruipen; weggkruipen; duiken (van eenden). **Duc'mäuser**, m. --s, -- = geniepigerd, gluiper, huichelaar; stille in den lande. **duc'mäuserig** = gluiperig.
Duc'stein, m. = tufsteen.
Du'del'ei, f. --s = ijdele praat; gebazel; beuzeling. **Du'del'ei'**, w. --, --en = gedoedel, gedeun. **Du'deler**, m. --s, -- = doedelzak-speler; knoesier (in muziek of zang). **Du'deln**, schw. (h.) = doedelen; deunen. **Du'delsa't**, m. = doedelzak; er sieht den Himmel für einen D. an = hij ziet den hemel voor een blaasbalg aan. **Du'd'er** = Duder.
Duell, f. --(e)s, --e = duel, tweegevecht.

Duellant, m. --en, --en = duellist. **duellieren sich**, *schw.* (h.) = duelleeren. **Duellmandat**, f. = verordening tegen het duel.
Duenna, w. --, --s, u. . .nen = duenna: eerehoedster.
Duett, f. --(e)s, --e = duet, duo.
Düffel, m. --s, -- = duffel.
Duft, m. --(e)s, Düfte = geur, reuk; waas, sijne damp, wasem. **Dufsten**, *schw.* (h.) = geuren; uitdampen; **Duftend** = geurig, geurend; welriekend. **Duftig** = geurig, aromatisch; wazig, dampig.
Dufaten, m. --s, -- = dukaat. **Dufatengold**, f. = dukatengoud.
Dulcinea, w. = Dulcinea, beminde.
Duldbar = duldbaar, draaglijk, verdraaglijk, te verdragen. **Dulden**, *schw.* (h.) = dulden, lijden, dragen, verdragen. **Dulder**, m. --s, -- = lieder, martelaar. **Duldzaam** = verdraagzaam, gelaten. **Duldzaamheit**, w. = duldzaamheid, verdraagzaamheid. **Duldung**, w. --, -- = het dulden, lijden.
Dulle, w. --, --n = roeipen.
Dult, w. --, --n = mis, jaarmarkt.
dümm (dümmen, dümmst) = dom, onnoozel; dwaas, gek; das ist eine dumme Geschichte = dat is een gekke, een lastige geschiedenis; er schwätzt dummes Zeug = hij praat zottelap; ach was, dummes Zeug! = onzin! damit fängt man Dümme = dat is goed voor botteriken; die Dümnen haben das meiste Glüd = de gekken krijgen de kaart; der Kopf ist mir ganz d. = mijn hoofd is net suf; es wird mir d. im Kopfe = ik word suf, duizelig. **Dümmhart**, m. = domoor. **dümmdreist**, = domdriest, -brutaal. **Dümmerjan**, m. --s, --e = onnoozele bloed, botterik. **Dümmeheit**, w. --, --en = domheid, onnoozelheid; dwaasheid, stomiteit. **Dümmkopf**, m. = domkop.
dümpf = dof, gedempt, mat (Ton, Stimme); dümpfer Schmerz = drukkende smart; dümpfe Luft = zware, zoele, benauwde lucht; es ist dümpf im Zimmer = drukkend, benauwd; die Finger sind mir dümpf = mijn vingers zijn dood; ein dümpfer Raum = een dof vertrek.
Dümpfel = Tümpel.
Dümpfheit, w. -- = dofheid, matheid enz. (dümpf). **dümpfig** = bedompt, dof, muffig, *Düne, zie* Daune. [vochtig].
Düne, w. --, --n = duin. **Dünengras**, f. = duingras, helm.
Dung, m. --(e)s = mest. **düngen**, *schw.* (h.) = bemesten, mesten. **Dünger**, m. = mest, bemesting.
Düngererde, w.; -hausen, m. = mest|aarde; -hoop.
Dünggabel, w. = mestvork. **Düngung**, w. -- = bemesting.
dunfel = donker, duister; onduidelijk, onbegrijpelijk; es wird d. = het wordt donker; die Lampe brennt d. = brandt donker; eine dunkle Höhle = een duister hol; eine dunkle Ahnung = een vaag voorgevoel; eine dunkle Erinnerung = een zwakke herinnering; ein dunkler Schriftsteller = een moeilijk te begrijpen schrijver; von dunkler Herkunft = van onbekende, geringe, twijfelachtige afkomst; im Dunkel = in het donker. **Dunfel**, f. --s = donker, duisternis.
Dünfel, m. --s = verwaandheid, laatlundkendheid, eigendunk, ingebeeldheid.
dunfelblau; -braun; -farbig; -gelb u. a. = donker|blauw; -bruin; -kleurig; -geel.

dünfelhaft = verwaand, laatlundkend.
Dunfelheit, w. -- = donkerheid, duisterheid, duisternis; onduidelijkheid, onklarheid, onbegrijpelijkheid; in der D. leben = teruggetrokken leven.
Dunfelmann, m. = domper, duisterling.
dunfeln, *schw.* (h.) = donker maken; donker worden; der Baum dunfelt ins Haus = maakt 't donker in 't huis.
dünfelvoll = dünnfelhaft.
dünfen, *schw.* (h.) = dunken, voorkomen; mir od. mich dünnt (od. deucht) = mij dunkt; sich d. = zich dunken, zich gelooven; er dünnt sichflug od. läßt sich flug d. = hij meent, dat hij slim is; er dünnt sich etw. Großes = hij meent dat hij heel wat is.
Dünfirken, f. = Duinkerken.
dünn = dun, sijn, spichtig; durch die und d. = door dik en dun; ein dünner Wald = ijl.
dünnbärtig = met een ijlen baard. **Dünnbier**, f. = dunbier. **Dünnne**, w. -- = dunte, dunheid, magerheid, ijtheid = **Dünnheit**.
dünnhaarig; -halzig; -leibig u. a. = dun|harig; -halzig; -lijvig e. d.
Dünn, m. --es, --en = domkop, ezel.]
Dunst, m. --es, Dunste = damp, uitwaseming, wasem; sijne hagel, schroot; einem einen blauen D. vormachen = iem. een rad voor de oogen draaien; im Dunste sein = beneveld, aangeschoten zijn. **dunstartig** = dampvormig. **Dunstbad**, f. = damp-, stoombad. **dunsten**, *schw.* (h.) = dampen, stoomen, rooken. **dünsten**, *schw.* (h.) = stoven. **Dunstfinte**, w. = (vogel-)jachtgeweer. **dunstförmig** = dampvormig. **dunstig** = dampig, nevelig. **Dunstkreis**, m. = dampkring.
Duo, f. --(s), --s = duo.
duodecimal = twaalfdeelig, twaalfstellig. **Duodecimalsystem**, f. = twaalfstellig stelsel. **Duodecime**, w. --, --n = duodecime (interval).
Duodez, f. --es = induodecimo (in-12°, boekformaat). **Duodezfürst**, m. = prinsje, vorstje.
düpiere, *schw.* (h.) = dupeeren.
duplicieren, *schw.* (h.) = dubbeleeren, verdubbelen. **Duplicat**, w. --, --en = duplicat. **Duplicat**, f. --(e)s, --e = duplicaat, copie. **Duplicat**, w. --, --en = duplicatie, verdubbeling.
Duplicator, m. --s, --en = duplicator. **duplicieren**, *schw.* (h.) = van duplicat dienen.
Dur, f. -- = majeur toonaard.
durabel = durabel, duurzaam.
durch, *Präp. mit Acc.* = door, door heen, door (middel van, ter oorzaak van); gedurende; einen etw. d. die Finger sehen = van iem. iets door de vingers zien; d. die Post = met de post, per post; die kleinen Scheiben werden d. größere ersetzt = door grootere vervangen; d. einen Bergsturz, Feuer, Sturm zerjört = door een bergstorting, brand, storm vernield; die Beschreibung von Indien durch Vet = door Vet.
durch, *Adv.* = door; d. und d. = door en door, geheel en al; die Schuhe sind d. = mijn schoenen zijn door; er ist d. = hij is er door (t. w. zijn examen, een ziekte); er ist unten d. = hij is geruïneerd, op de flesch.
durchafeln, *schw.* (h.) = slijk bewerken, beploegen; geheel afploegen; (ein Bud) döörwerken, döörblokken.
durcharbeiten, *schw.* (h.) = werken door, goed bewerken; goed kneden; (ein Bud) goed bestudeeren, volledig bewerken, afwerken; sich d. = zich doorheen werken (durch das Gedränge, durch alle Hindernisse, den Schnee).

durchätzen, *schw.* (h.) = doorbijten, doorvreten, verteren.
durchaus = geheel, geheel en al, heelemaal; volstrekt, bepaald, absoluut; d. nicht = volstrekt niet, stellig niet, geenszins.
durchbacken, *ft.* (h.) = door en door bakken.
durchbauschen, **durchbaufen**, *schw.* (h.) = doortekenen, doorprikken.
durchbeben, *schw.* (h.) = doortril'len, door (iets) gaan of varen.
durchbeißen, *ft.* (h.) = door'bijten; **sich d.** = zich door (iets) heenbijten, zich er dóór reddén.
durchbeizen, *schw.* (h.) = door (en door) bijten (met een bijtend middel).
durchbekommen, *ft.* (h.) = door'krijgen; doen slagen.
durchberaten, *ft.* (h.) = ten einde toe bespreken.
durchbeten, *schw.* (h.) = biddend doorbrengen; (een gebed) geheel afbidden.
durchbetteln *sich*, *schw.* (h.) = al bedelende zijn weg vervolgen, zich met bedelen er doorslaan.
durchbeuteln, *schw.* (h.) = doorbuilen.
durchbilden, *schw.* (h.) = goed, volmaakt opvoeden, vormen, ontwikkelen.
durchblasen, *ft.* (h.) = doorblazen; stukblazen; geheel afblazen (een muziekstuk bijv.).
durchblättern, *schw.* (h.) = door- of uitbladeren; **durchblättern** = doorbladeren, doorloopen (vluchtig).
durchbläuen, *schw.* (h.) = afrossen.
Durchblick, *m.* = doorkijk; inzicht. **durchblicken**, *schw.* (h.) = door'schijnen, door'schemeren. **durchblicken**, *schw.* (h.) = doorzien.
durchblinzen, *schw.* (h.); **blinzen**, *schw.* (h.); **bohren**, *schw.* (h.) = door (iets) blinken, schitteren, boren.
durchböhren, *schw.* (h.) = doorboren (met een dolk, met de oogen), doordrin'gen.
durchbraten, *ft.* (h.) = door (en door) braden.
durchbraufen, *schw.* (f.) = bruisen, loeien, stuiven door.
durchbrechen, *ft.* (h.) = door- stukbreken; (eine Straße, eine Mauer) door'breken; (f.) = door'breken (van dijken); uitkomen (van pokken); **durchbrechen**, *ft.* (h.) = breken, dringen door (eine Blotade z. B.); door'boren, door'steken, open werken; **durchbrochene Arbeit** = á-jour-werk.
durchbrennen, *unr.* (f.) = er van door gaan, zich uit de voeten maken; door (iets) heen branden.
durchbringen, *unr.* (h.) = door (iets) heen brengen of krijgen; door (iets) heen doen gaan; er door krijgen, er door helpen (ein Gefeg, einen Kranken, einen Kandidaten im Examen); er door brengen, er door lappen, verkwisten; **sich d.** = zich er door werken; er komen, zijn brood verdienen; er bringt *sich* nur kümmerlich durch = hij heeft maar een sober bestaan.
Durchbruch, *m.* = het doorbreken; uitkomen (van de tanden, de pokken); doorbraak; zum D. kommen = uitbreken.
durchbrül'ten, *schw.* (h.) = met gebrul vervullen.
durchbuchstabieren, *schw.* (h.) = door'spellen, geheel spellen; na- of uitpluizen.
durchdacht = doordacht, wel overwogen.
durchdampfen, *schw.* (h.) = met damp of rook doortrekken, vullen.
durchdent'en, *unr.* (h.) = doorden'ken, overwe'gen, grondig nagaan.

durchdrängen sich, *schw.* (h.) = er door dringen, zich er door werken.
durchdringen, *ft.* (f.) = door'dringen, zijn weg vinden, ingang vinden (neue Begriffe, die Wärme); mit feiner Meinung d. = zijn meening ingang doen vinden.
durchdringen, *ft.* (h.) = doordrin'gen, geheel vervullen; **durchdringend** = doordringend, scherp; **durchdrungen sein** = overtuigd, doordrongen zijn.
durchdrücken, *schw.* (h.) = doordrukken, indrukken, een gat in (iets) drukken; dóorzetten, er door krijgen; **sich d.** = zich er door werken.
durchduften, *schw.* (h.) = met geur vervullen, parfumeeren, doorgeuren.
durcheilen, *schw.* (f.) = snellen door; **durcheil'en**, (h.) = doornsnel'len, haastig doorloopen.
durcheinander = door elkaar, dooreen; bunt d. = slordig door elkaar, in bonte wanorde.
Durcheinander, *f.* --s = verwarring, war-klomp, chaos.
durcheitem, *schw.* (h.) = dooretteren.
durchfahren, *ft.* (h.) = door- of stuk rijden; (f.) = doorvaren, -rijden (unter einer Brücke d.); varende of rijdende doorbrengen; **durchfahren**, (h.) = doorschiëten, doorklie'ven; gaan door.
Durchfahrt, *w.* = doorvaart, doortocht, doortrit; doorvoer. **Durchfahrtsgehd**, *recht*, *f.*, *zoll*, *m.* = doorgangs-, doorvaarts-, doorvoergeld of -recht.
Durchfall, *m.* = val (door iets heen), val, mislukken; buikloop. **durchfallen**, *ft.* (f.) = door (iets heen) vallen; (von einem Schauspieler, einem Stüdt, bei einer Wahl) vallen, niet slagen, schipbreuk lijden, fiasco maken; (im Examen) druipen; met een niet uitkomen.
durchfaulen, *schw.* (f.) = door en door verrotten.
durchfächten, *ft.* (h.) = door'halen, met inspanning van krachten er door krijgen, doorzellen; **sich d.** = zich er door slaan.
durchfeilen, *schw.* (h.) = doorvlijen; geheel beschaven, polijsten (van een letterk. werk).
durchfeuchten, *schw.* (h.) = door en door vochtig maken, met vocht doortrekken.
durchfeuern, *schw.* (h.) = vuren of schieten door; door en door verhitten.
durchfinden sich, *ft.* (h.) = zijn weg vinden.
durchfitteln, *schw.* (h.) = door'wrijven.
durchflammen, *schw.* (h.) = doorklik'keren, doorvlam'men.
durchflattern, *schw.* (f.) = doorflad'deren.
durchflechten, *ft.* (h.) = doorvlech'ten, doorwe'ven.
durchfliegen, *ft.* (f.) = vliegen door. **durchfliegen**, *ft.* (h.) = doorvlie'gen, haastig doorzellen. doorzien; ook: er hat das Buch nur durchgeflogen.
durchfliehen, *ft.* (f.), **fliehen**, *ft.* (f.) = vluchten, vloeien of stroomen door. **durchfliehen**, *ft.* (h.) = doorstróómen, doorlóópen.
Durchflucht, *w.* = doortocht (al vluchtende).
durchflüchten, *schw.* (f.) = vluchten door.
Durchflug, *m.* = het door'vliegen.
Durchfluten, *m.* = het doorvloeien. **durchfluten**, *schw.* (h.) = doorstroomen, overstroomen.
durchforschen, *schw.* (h.) = doorvorschen, doorzoeken, doordringen, doorgronden.
durchfragen, *schw.* (h.) = rondvragen, de rij afvragen; (een les) geheel uitvragen. **sich d.** = vragend zijn weg vinden.
durchreifen, *ft.* (h.) = vreten of knagen door.

fich d. = (van insecten) een gang door iets heen vreten. **durchfressen**, ft. (h.) = doorvreten; von Würmern durchgefressen = door de wormen opgegeten.
durchfrieren, ft. (h.) = doordringen (van koude); ich bin ganz durchgefroren = ik ben door en door koud.
durchfühlen, fchw. (h.) = afranselen.
durchfühlen, fchw. (h.) = voelen door; bespeuren.
Durchfuhr, w. = doorvoer, transitio. **durchführbar** = door te voeren, uitvoerbaar, mogelijk. **durchführen**, fchw. (h.) = doorvoeren; uitvoeren, doorzetten, ten einde toe volhouden, doorvoeren.
Durchfuhrhandel, m.; **zoll**, m. = doorvoerhandel; -recht.
durchfurchen, fchw. (h.) doorklieven, doorsnijden; met diepe groeven of rimpels voorzien.
durchfüttern, fchw. (h.) = geheel voeren (met voering). **durchfüttern**, fchw. (h.) = door en door voe(de)ren; den Winter d. = gedurende den winter voe(de)ren.
Durchgang, m. = doorgang, passage, doortocht; doorvoer. **Durchgänger**, m. = slechte betaler, oplichter; losbol. **durchgängig** = algemeen, gewoon, alledaagsch, gewoonlijk, doorgaans. **Durchgangszoll**, m. = doorvoerrecht. **Durchgangszug**, m. = doorgaande trein.
durchgehen, unr. (f.) = doorgaan, passeeren; doorheen gaan; die Gefekbortage geht durch = gaat er door, wordt goedgekeurd; eine Regel geht durch = gaat door; ich will Ihnen das jezt noch d. lassen = ik zal 't voor dezen keer nog eens door de vingers zien; das Pferd geht durch = gaat op hol, er van door; (h.) = (sich die Fühse) doórloupen; doorloopen, nagaan (de boeken, de rekeningen). **durchgehen** = doordringen, doortrek'ken. **durchgehend** = doorgaand (waren, wagen, trein, bijet); algemeen, doorgaand. **durchgehend** = doorgaans.
durchgehen, fchw. (h.) = geheel afspelen, doorspelen (op de viool).
durchgehen, fchw. (h.) = met geest bezielen, doortrekken.
durchgerben, fchw. (h.) = door en door looien; afrossen.
durchgesehen, ft. (h.) = er door gieten.
durchglänzen, fchw. (h.) = door (iets) heen schitteren.
durchglitzern, fchw. (h.) = door (iets) heen flikkeren.
durchglühen, fchw. (h.) = door en door gloeien, geheel gloeiend maken. **durchglühen**, fchw. (h.) = doorgloefen, doortin'telen.
durchgraben, ft. (h.) = doorgraven, er door heen graven.
durchgreifen, ft. (h.) = doorheen grijpen; doortasten, krachtig optreden. **durchgreifen** = krachtdadig, doortastend, grondig.
durchgrübeln, fchw. (h.) = doorzoeken, doorsnuffelen, doorvorschen.
durchgucken, fchw. (h.) = kijken door.
Durchguth, m. = doorgieting; gootsteen; doorzijpeling.
durchhaken, fchw. (h.) = door weerklinken.
durchhämmern, fchw. (h.) = (iets) doorhameren.
Durchhau, m. = doorhakking, doorgang (in 't bosch). **durchhauen**, ft. (h.) = doorhouwen, -hakken, doorslaan; den gordischen Knoten d. = den Gordiaanschen knoop doorhakken; afran-

selen; **fich d.** = zich er door heen slaan (met de sabel in de hand bijv.). **durchhauen** = doorhakken.
durchheheln, fchw. (h.) = flink bekelen; doorhalen, kapittelen, de les lezen; over den hekel halen.
durchheizen, fchw. (h.) = door en door verwarmen, warm stoken.
durchhelfen, ft. (h.) = (einem) door iets heen helpen, er door helpen, uit de klem helpen; **fich d.** = zich er door redden; sich mühsam, fümmerlich d. = een kommerlijk bestaan hebben.
Durchhieb, m. = doorhouw (in 't bosch).
durchhoblen, fchw. (h.) = een holte, opening door iets heen maken.
durchholen, fchw. (h.) = over den hekel halen; doorhalen; afrossen.
durchholzen, fchw. (h.) = afranselen.
durchhüpfen, fchw. (h.) = huppelen door.
durchhüpfen, fchw. (h.) = doorhup'pelen.
durchirren, fchw. (h.) = dwalen, zwerfen door.
durchjagen, fchw. (h.) = door (iets) heen-jagen; (f.) = door iets heen vliegen, snellen.
durchjagen, fchw. (h.) = doorja'gen, afjagen.
durchkälten, fchw. (h.) = van koude doordringen, verstijven.
durchkämpfen, fchw. (h.) = uitvechten, er door slaan; **durchkämpfen**, fchw. (h.) = doorwor'stelen.
durchkauen, fchw. (h.) = goed kauwen; fig. kauwen, telkens herhalen.
durchklettern, fchw. (f.) = klauteren door.
durchklingen, ft. (h.) = doórklinken, bovenuit klinken; **durchklingen** = doorklin'ken.
durchklopfen, fchw. (h.) = door iets heen kloppen; afrossen.
durchkneten, -**kochen**, fchw. (h.) = door en door kneden, .. koken.
durchkommen, ft. (h.) = komen door, trekken door; 't ontkomen, ontsnappen; er door komen, slagen (bij een examen); es ist nicht durchkommen = er is geen doorkomen aan; hoffentlich wird er noch d. = zal hij er nog boven op komen (van een ziekte); nur fümmerlich d. = met moeite rondkomen. **Durchkommen**, f. = het slagen, het doorkomen enz.
durchkönnen, unr. (h.) = er door kunnen, kunnen passeeren.
durchkosten, fchw. (h.) = alles proeven; geheel ondervinden.
durchkraben, fchw. (h.) = door-, stukkrabben.
durchkreuzen, fchw. (h.) = doorkruisen, doortrekken; tegenwerken.
durchkriechen, ft. (f.) = door (iets) heen kruipen; **durchkriechen**, (h.) = doorkruip'en, doorsnuffelen.
durchlangen, fchw. (h.) = reiken door, aangeven door.
durchlar'men, fchw. (h.) = leven makend doorbrengen, door tieren.
Durchlaff, m. --es, .. laffe = doorgang, doorlating; doorslag, vergiettest. **durchlassen**, ft. (h.) = doorlaten; laten slagen, toelaten; door de vingers zien.
Durchlaucht, w. --, --en = Doorluchtigheid; Hoogheid; **Uw D.** = Uwe Hoogheid. **durchlaucht**, **durchlauchtig**, **durchlauchtigst** = doorluchtig, alldoorluchtigst.
Durchlauf, m. = doorloop, gang. **durchlaufen**, ft. (h.) = door-, stukloopen; (f.) = doorloopen, doornellen. **durchlaufen**, ft. (h.) = doorloopen; doorbla'deren.

durchle'ben, fchw. (h.) = doorle'ven, beleven; ook **durchle'ben**.
durchleiten, (fchw. (h.) = leiden door.
durchler'nen, fchw. (h.) = (iets) doorleeren, van begin tot eind leeren.
durchlezen, ft. (h.) = geheel doorlezen; flüchtig d. = vluchtig doorlezen.
durchleuchten, fchw. (h.) = schijnen door; doorschemeren; (einem) door iets heen lichten.
durchleuch'ten, fchw. (h.) = doorlich'ten, met ligt doordringen.
durchliegen, ft. (h.) = door-, stukliggen; fchw. d. = zich dóórliggen.
durchlö'schen, fchw. (h.) = knippen (van spoorwegkaartjes), **durchlö'schern**, fchw. (h.) = gaten maken in; die Verfassung d. = de grondwet schenden.
durchlö'sern, fchw. (h.) = doorvlam'men, doorvon'ken.
durchlüf'ten, fchw. (h.) = luchten, ventileeren.
durchlügen sich, ft. (h.) = zich er door liegen.
durchm'achen, fchw. (h.) = doormaken, afloopen (alle klassen, een cursus); doormaken, ondervinden, meemaken.
Durchmar'sch, m. = doormarsch. **durchmar'schieren**, fchw. (h.) = doormar'cheeren, doortrekken.
durchmessen, ft. (h.) = geheel meten; **durchmessen** = (stappend) doortrekken. **Durchmessen**, m. = doornede, middellijn.
durchmischen, fchw. (h.) = door iets heen mengen; doorschudden. **durchmischen**, fchw. (h.) = door elkaar mengen, vermengen.
durchmü'ssen, unr. (h.) = er door moeten.
durchmü'sten, fchw. (h.) = doorzoeken, doorsnuffelen, nagaan, bevitten; **durchmü'stern** = onderzoeken.
durchna'd'ten, fchw. (h.) = in duisternis hullen.
durchna'gen, fchw. (h.) = doorknagen.
durchna'h'en, fchw. (h.) = doornaaien; fchw. die Finger d. = zich de vingers stuk naaien; **durchna'h'en** = doornaai'en.
durchna'ssen, fchw. (h.) = door en door nat maken, met vocht doortrekken.
durchnehmen, ft. (h.) = behandelen, uitleggen; onderzoeken, onderhanden nemen.
durchnet'zen = durchnä'ssen.
Durchpa'ss, m. = pas, doorgang, engte. **durchpa'ssieren**, fchw. (f.) = gaan door, passeeren door.
durchpa'sschen, fchw. (h.) = doorheen plassen.
durchpausen, fchw. (h.) = doorprikken, doortekenen.
durchpeitschen, fchw. (h.) = met de zweep afranselen; vluchtig doorloopen.
durchpeifen, ft. (h.) = van begin tot eind sluiten, afluiten.
durchpflügen, fchw. (h.) = degelijk beploegen, door-, stukploegen; **durchpflügen** = doorploegen.
durchpflügen, fchw. (f.) = (ergens) door reizen, trekken.
durchpladen, -blagen sich, fchw. (h.) = met moeite er door komen.
durchpra'ssen, fchw. (h.) = er door brassen, lappen. **durchpra'ssen**, fchw. (h.) = brassend (den tijd) doorbrengen.
durchpre'ssen, fchw. (h.) = drukken, persen door.
durchprobieren, fchw. (h.) = een voor een probeeren, onderzoeken.
durchprügeln, fchw. (h.) = afranselen.
durchquellen, ft. (f.) = (er) door dringen

sijpelen; **durchquel'ten** = doordrin'gen, doorstroom'en.
durchque'ren, fchw. (h.) = dwars doortrekken.
durchräuchern, fchw. (h.) = goed rooken; **durchräuchern** = met rook doortrekken.
durchrechnen, fchw. (h.) = van begin tot eind (be)rekenen, narekenen.
durchregnen, fchw. (h.) = door'regenen; **durchregnen** = doorre'genen.
durchreiben, fchw. (h.) = door iets heen schrijven, stak schrijven.
durchreihen, fchw. (h.) = doorheen reiken.
Durchreise, m. = doorreis. **durchreisen**, fchw. (f.) = reizen door, doorreizen; **durchreisen**, fchw. (h.) = doorrei'zen.
durchreissen, ft. (h.) = doorscheuren, stuk rijden; (f.) = scheuren; sich d. = zich (er) door werken, (er) uit redden.
durchreiten, ft. (h.) = doorrijden, door rijden wonden, openrijden; rijdende doorbrengen; (f.) = door rijden, rijdende doortrekken; **durchreiten**, ft. (h.) = rijdende in alle richtingen doortrekken.
durchrennen, unr. (f.) = doorrennen, rennen door; **durchrennen**, (h.) = doorren'nen; doortste'ken.
durchriefeln, fchw. (f.) = kabbelen door, druppelen door; **durchriefeln**, fchw. (h.) = doorzjipelen, doorkabbelen; es durchriefelt mich falt = er gaat mij een koude rilling door de leden.
Durchritt, m. = doorrit, doortocht.
durchrollen, fchw. (h.) = geheel mangelen; (f.) rollen door.
durchroffen, fchw. (f.) = door en door roesten.
durchrö'sten, fchw. (h.) = door en door roosteren.
durchrüb'ern, fchw. (f.) = roeiend doorkomen.
durchrüh'ern, fchw. (h.) = doorroeren.
durchrü'tteln, fchw. (h.) = flink schudden, doorschudden; door elkaar schudden, schokken.
durchsä'en, fchw. (h.) = doorzaal'en.
durchsägen, fchw. (h.) = doorzagen.
durchsal'zen, unr. (h.) = goed zouten, met zout doortrekken.
durchsäu'ern, fchw. (h.) = met een zuur doortrekken, zuren; goed van gist voorzien.
durchsäulen, fchw. (f.) = stuiven, jagen door.
durchsäulen, (h.) = doorja'gen, doorza'en.
durchschaben, fchw. (h.) = doorschaven, doorschrammen.
durchschaffen, fchw. (h.) = doorbezorgen, door (iets heen) brengen.
durchschallen, fchw. (h.) = door (iets heen) klinken, schallen. **durchschal'ten**, fchw. (h.) = doorschal'ten, doorklin'ken, doen weerklinken, doordringen.
durchschau'bern, **durchschau'ern**, fchw. (h.) = doortril'len; es durchschauert mich = er gaat mij een huivering door de leden.
durchschau'en, fchw. (h.) = doorkijken, te zien zijn. **durchschau'en**, fchw. (h.) = doorzien', vatten, begrijpen.
durchscheinen, ft. (h.) = doorschijnen, doorheen schijnen; **durchscheinen** = doorschij'nen.
durchscheuern, fchw. (h.) = doorschuren, stuk schuren.
durchschießen, ft. (h.) = door (iets) heen schieten, (f.) = doorheen schieten of vliegen.
durchschießen, ft. (h.) = doorschie'ten; doorklieven.
durchschiffen, fchw. (h.) = door'varen. **durchschiffen**, fchw. (h.) = bevaren (in alle richtingen).

durchschimmern, *schw.* (h.) = (er) doorschemeren, door'schijnen, doorschitteren.
durchschin'mern = doorschij'nen.
durchschlafen, *ft.* (h.) = doorslapen (die ganze Nacht).
Durchschlag, *m.* = 't doorslaan, openen, opening, doorgebroken gat; vergiet(test), doorslag; doorslag, kort snijmes = **Durchschlageisen**.
durchschlagen, *ft.* (h.) = doorslaan; (eine Wand) doorbreken; doorslaan, nl. door de vergiettest laten gaan; (einen) afranselen; door'dringen; vloeien (van papier); werken (van geneesmiddelen); das schlägt bei ihm nicht durch = dat werkt bij hem niet, heeft op hem geen vat; *sich d.* = zich er doorheen slaan, (ook fig.); er schlägt sich nur kümmerlich durch = hij heeft een kommerlijk bestaan, verdient nauwelijks zijn brood.
durchschlängeln sich, *schw.* (h.) = kronkelen door, slingeren door.
durchschleichen, *ft.* (h.) = doorslui'pen. **durchschleichen sich**, *ft.* (h.) = doorheen sluipen.
durchschleifen, *ft.* (h.) = door- of stukslippen.
durchschleppen, *schw.* (h.) = (er) doorheen slepen.
durchschlingen, *ft.* (h.) = door (iets) heen slingeren, winden, draaien; *sich d.* = doorglippen. **durchschlingeln**, *ft.* (h.) = doorslin'geren, kronkelen door; dooreenslingeren, -winden, -draaien, -vlechten.
durchschlüpfen, *schw.* (f.) = doorsluipen, door'kruipen, door'glippen, door'slippen.
durchschmachten, *schw.* (h.) = smachtend doorbrengen.
durchschmecken, *schw.* (h.) = door iets heen proeven; tot den smaak doordringen.
durchschmuggeln, *schw.* (h.) = er door smokkelen.
durchschneiden, *ft.* (h.) = door'snijden. **durchschneiden**, *ft.* (h.) = doorsnij'den; door'stroo'men; (die Luft, die Wellen) door'klieven; (das Herz) doordringen, snijden door. *sich d.* = elkander doorsnij'den, doorkruisen.
durchschneiden, *schw.* (h.) = ergens door sneeuwen.
Durchschnitt, *m.* = snede, doorsnede, profiel; middellijn, middelterm; im D. = in doorsnede, gemiddeld, door elkander. **durchschnittlich** = gemiddeld, door elkander, in doorsnede. **Durchschnittsanicht**, *w.* = gezicht op doorsnede, profiel. **Durchschnittsertrag**, *m.* = gemiddeld opbrengst. **Durchschnittsline**, *w.* = doorsneelijn; diametrale lijn. **Durchschnittsmensch**, *m.* = alledaagsch, gewoon mensch. **Durchschnittspreis**, *m.* = gemiddelde prijs. **Durchschnittspunkt**, *m.* = doorsnedepunt, snijpunt. **Durchschnittsriß**, *m.* = zeichnung, *w.* = teekening in doorsnede, profiel.
Durchschnittssumme, *w.*; **wert**, *m.*; **zahl**, *w.* = gemiddelde som; g. waarde; g. getal.
durchschnüffeln, *schw.* (h.) = doorsnuffelen, doorzoeken.
durchschreiten, *ft.* (f.) = stappen door;
durchschreiten, *ft.* (h.) = heen en weer stappen door; afstappen; doorstappen.
Durchschuß, *m.* = inslag (in het weefsel); regelinie (tusschen twee gedrukte regels).
durchschütteln, *schw.* (h.) = doorschudden, goed schudden, door elkaar schudden. **durchschütten**, *schw.* (h.) = doorgieten. **durchschüttern**, *schw.* (h.) = doorschok'ken.

durchschwär'men, *schw.* (h.) = brassend doorbrengen.
durchschwimmen, *ft.* (f.) = (ergens) doorzwemmen. **durchschwim'men**, *ft.* (h.) = doorzwemmen.
durchschwindeln sich, *schw.* (h.) = van zwen-delarij leven; zich er door zwendelen.
durchschwizen, *schw.* (h.) = doorzweeten, met zweet doortrekken; (f.) = geheel bezweet zijn.
durchsegeln, *schw.* (h.) = (ergens) doorzeilen.
durchsegen, *schw.* (h.) = doorzeilen, bevaren; door'klieven.
durchsehen, *ft.* (h.) = (durch etw.) doorheen-zien; doorzien, nagaan, van iets kennis nemen, onderzoeken.
durchsehen, *schw.* (h.) = doorzigen, fil-treeren.
durchsetzen, *schw.* (h.) = doorzetten, door-drijven, het gedaan krijgen; durch einen Fluß b. = door een rivier zwemmen of waden.
durchsetzen, *schw.* (h.) vermengen.
Durchsicht, *m.* —, —en = doorkijk, opening; doorzien, kennismeming, inzage, onderzoek.
durchsichtig = doorzichtig, opengewerkt; duidelijk. **Durchsichtigkeit**, *w.* = doorzich-tigheid; duidelijkheid.
durchsüßeln, *schw.* (f.) = doorzippelen, door-druipen; uitlekken; **durchsüßeln**, (h.) = doortrek'ken.
durchsüßen, *schw.* (h.) = zeven, doorzeven, ziften.
durchsingen, *ft.* (h.) = (een lied) doorzingen, van begin tot einde zingen.
durchsitzen, *ft.* (h.) = doorzitten, stuk zitten.
durchsollen, *uur.* (h.) = er door moeten.
durchspähen, *schw.* (h.) doorspieden, beloeren.
durchspalten, *ft.* (h.) = doorsplijten, klooven.
durchspielen, *schw.* (h.) = (een stuk) door-spielen (van begin tot einde); spelend door-brengen. **durchspielen** = spelen door.
durchspießen, *schw.* (h.) = doorspietsen, door-steken.
durchsprechen, *ft.* (h.) = grondig bespreken; **durchsprechen** = uiteenzetten.
durchspringen, *ft.* (f.) = (ergens) doorsprin-gen; stuk springen, barsten.
durchstampfen sich, *schw.* (h.) = door'dringen;
durchstampfen, *schw.* (h.) = stukstampen; trappelend doortrekken.
durchstauben, *schw.* (h.) = doorstuiven.
durchstäuben, *schw.* (h.) = (een teekening) doorprikken.
durchstäupen, *schw.* (h.) = (sink) geeselen.
durchstechen, *ft.* (h.) = (ergens) doorheen-steken, -prikken; **durchstechen**, *ft.* (h.) = doorsteken. **Durchstecherei**, *w.* —, —en = doorgestoken kaart, knoeierij, intrige.
durchstechen, *schw.* (h.) = door (iets) steken.
durchstecheln sich, *ft.* (h.) = er doorsluipen.
durchsteigen, *ft.* (f.) = door'klimmen (door een venster bijv.).
Durchstich, *m.* = het doorsteken; opening, gat.
durchsticken, *schw.* (h.) = geheel borduren.
durchstöbern, *schw.* (h.) = doorsnuffelen, door-zoe'ken.
durchstoßen, *ft.* (h.) = doorheen stooten, duwen; doorstooten, door'steken; **durchstoßen**, *ft.* (h.) = doorste'ken.
durchstrahlen, *schw.* (h.) = doorstra'len, met stralen vullen.
durchstreichen, *ft.* (h.) = doorstrijken, door-strepen; (f.) = (er) door strijken (van den wind bijv.); **durchstreichen**, *ft.* (h.) = uit-

doorstreden; doorloo'pen, doortrek'ken, doorzwer'ven = **durchſtrei'fen**.
Durchſtrich, m. = het doortrekken (van vogels); doorhaling.
durchſtriegeln, ſchv. (h.) = ter degeroskammen.
durchſtrömen, ſchv. (h.) = (ergens) doorstroomen; **durchſtrö'men**, ſchv. (h.) = doorstroomen.
durchſtudieren, ſchv. (h.) = goed, geheel bestudeeren; doorstudeeren (een tijd).
durchſtürzen, ſchv. (f.) = (ergens) door(heen) vallen, ploffen; niet slagen, zakken.
durchſu'chen, ſchv. (h.) = doorzoeken, vizi-teeren.
durch'tanzen, ſchv. (h.) = door- of stuk dan-sen; (een dans) geheel dansen; (een tijd) dansende doorbrengen.
durch'to'ben, ſchv. (h.) = doorrazen, razende doortrekken, razende doorbrengen.
durch'tönen, ſchv. (h.) = door'klinken; **durch-tö'nen** = doorklin'ken.
durch'traben, ſchv. (f.) = (ergens) door draven.
durch'trän'fen, ſchv. (h.) = drenken, doortrek'ken.
durch'trän'men, ſchv. (h.) = droomend doorbrengen, verdroomen.
durch'treiben, ſt. (h.) = (ergens) door drijven of jagen; (iets) doordrijven.
durch'treden, ſt. (h.) = door-, stuk treden of trappen; intrappen; goed kneden (met den voet).
durch'trichter, ſchv. (h.) = door een trechter laten loopen.
Durch'trieb, m. = het doordrijven (van vee bijv.).
durch'trie'ben = sluw, geslepen, doortrapt.
Durch'trie'benheit, w. = sluwheid, geslepenheid.
durch'triefen, **durch'tropfen**, ſchv. (f.) = doordruppelen, doorlekken.
durch'tüben, ſchv. (h.) = (een stuk) geheel instudeeren.
durch'twa'chen, ſchv. (h.) = wakend doorbrengen, waken.
durch'twachen, ſt. (f.) = door (iets) heen groeien; **durch'twach'fen** = doorregen, met vet doorgroeid (vleesch).
durch'twagen ſich, ſchv. (h.) = zich (ergens) doorwagen.
durch'twalken, ſchv. (h.) = door en door wal-ken of vollen; afranselen.
durch'twansfen, ſchv. (h.) = afrossen, een pak ransel geven.
durch'twandern, ſchv. (f.) = doortrekken; **durch'twan'dern**, (schv. (h.) = te voet doorrei'zen.
durch'twärmen, ſchv. (h.) = goed verwarmen, door en door warmen.
durch'twaschen, ſt. (h.) = door-, stuk was-schen; stuk voor stuk wasschen; doorwasschen.
durch'twaten, ſchv. (f.) = (ergens) door wa-den; **durch'twa'ten**, ſchv. (h.) = doorwa'den.
durch'twe'ben ſt. (h.) = doorwe'ven.
Durch'tweg, m. = doorgang; doorreis.
durch'tweg = doorgaans, over 't algemeen.
durch'twejen, ſchv. (h.) = (ergens) doorwaaien;
durch'twe'hen, ſchv. (h.) = doorwaaf'en.
durch'tweichen, ſchv. (f.) = doorweeken, doorweekt worden; **durch'twei'chen**, ſchv. (h.) = doorwee'ken, doornat maken.
durch'twerfen, ſt. (h.) = door (iets) heen werpen, gooien; ziften.
durch'tweken, ſchv. (h.) = door-, stukslijpen of wetten.

durch'twischen, ſchv. (h.) = afranselen, smeren.
durch'twinden, ſt. (h.) = door'wringen; **sich d.** = zich er door werken, dringen; zich er uit redden; **durch'twin'den**, ſt. (h.) = doorvlecht'en.
durch'twiſſchen, ſchv. (h.) = [uitwischen, uitvegen]; (f.) = ontsnappen.
durch'twollen, unr. (h.) = er door willen.
durch'twüh'len, ſchv. (h.) = doorwoe'len; doorsnuffelen; doorgraven; von Stugeln durch-twüh't = doorboord; **sich durch'twüh'len**, ſchv. (h.) = door (iets) heen woelen.
Durch'twurf, m. = het doorgooien; zeef.
durch'twürzen, ſchv. (h.) = kruiden; met geuren doortrekken.
durch'tzählen, ſchv. (h.) = natellen, geheel tellen.
durch'tze'hen, ſchv. (h.) = drinkend doorbrengen.
durch'tzeichnen, ſchv. (h.) = doordrukken (een teekening), overtrekken.
durch'tziehen, ſt. (h.) = er door trekken, er door halen; (iem.) over de tong laten gaan; (een dwarsbalk) leggen; (f.) = (ergens) door trekken, reizen; **durch'tzie'hen**, ſt. (h.) = doortrek'ken, doorsnij'den; doorrei'zen.
durch'tzif'tern, ſchv. (h.) = doortrillen.
Durch'tzoll, m. = doorvoerbelasting.
durch'tzue'fen, ſchv. (h.) = doorschie'ten (van den bliksem bijv.); doorschokken; der Ge-bante durch'tzude'te ihn = die gedachte schoot bliksemsnel door zijn brein.
Durch'tzug, m. = doortocht, het doortrekken; architraaf.
durch'tzwängen, ſchv. (h.) = door iets heen drukken, persen.
dür'fen, unr. (ich darf, du darfst, er darf, wir dürfen; durftest; dürftet, gebürt) (h.) = mogen, verlof of recht tot iets hebben; [noodig hebben; durven]; er hat es nicht tun d. = hij heeft het niet mogen doen; wenn ich bitten darf = als ik vragen mag, als 't u belieft; dürftest ich Sie bitten? = zou ik U mogen verzoeken? das dürftest wohl falsch sein = dat kon wel verkeerd zijn; Sie d. nicht glauben = U moet niet gelooven; Sie d. auf mich rechnen = U kunt op mij rekenen; Sie d. nur befehlen = U hebt maar te bevelen.
dürf'tig = [arm, nooddruftig] armoedig, behoeftig, schraal; gebrekkig, onvoldoende, schaarsch. **Dürf'tigkeit**, w. -- = behoeftig-heid, armoede; schraalheid.
dür'r = dor, droog, verdord; gedroogd; mager, houterig; einem mit dürren Worten jagen, daß... = iem. onomwonden zeggen, dat...
dür'r'beinig = dunbeinig; met magere, schriete beenen. **Dür're**, w. -- = dorheid, droogte; magerheid, dunheid.
Dürst, m. --es = dorst; begeerte, zucht (nach); ein Glas über den D. trinken = te diep in 't glaasje kijken. **dür'sten**, **dür'sten**, ſchv. (h.) = dorsten, dorst hebben; mich dürstet od. es dürstet mich = mij dorst, ik heb dorst; mich dürstet nach = ik dorst naar. **dür'stig** = dorstig; begeerig, smachtend; dürstiger Bruder = drinker; er hat eine dürstige Leber = hij heeft een droge lever. **dürstlöschend**, -stillend = dorststillend.
duſ, **duſe** = zachtjes, stil, bedeesd.
Duſch'bad, f.; **Du'ſche**, w. --, - n = douche; stortbad.
I. Duſel, w. --, --n = wijfje (van kleine vogels); oorveeg.

II. **Duſel**, m. -s = droomerij, duizeligheid, pommel; in D. = in de soes, halfaangeschoten. **D. haben** = meer geluk dan wijsheid hebben. **Duſtel**, v. - = dommeligheid; onachtzaamheid. **duſelig** = suf, soezig, dommelig, duizelig. **duſeln**, ſchw. (h.) = duizelig zijn, dommelen, soezen. **Duſeltier**, j. = suſſer, slaapmuts. **Duſſel** (norrb.) = Duſel en Duſeltier. **Duſſeln**, ſchw. (h.) = ſluiſteren]. **Duſt**, m. -es = 't ſtof]. **duſter** = donker, duister; somber, triest; akelig. **Duſterheit**, -heit, w. = duisterheid, somberheid. **duſtern**, ſchw. (h.) = duister worden; verduisteren. **Duſte** = Düte. **Duſzend**, j. -s, --e = dozijn; ſedſ D. = zes dozijn. **Duſzendarzt**, m. = knoeter van

een dokter. **Duſzendmenſch**, m. = heel gewoon, alledaagsch menſch. **Duſzendweiſe** = bij dozinnen, bij het dozijn. **Duſbrüder**, m. = intiem vriend (dien men met „ſij“ aanspreekt). **duſzen**, ſchw. (h.) = met „ſij“ en „jou“ aanspreken. **Duſſchwester**, w. = intieme vriendin. **Dynaſtik**, w. - = dynamica: leer van de krachten. **Dynaſtiſch** = dynamisch. **Dynamit**, j. -(e)s = dynamiet. **Dynamometer**, m. u. j. -s, -- = dynamometer, krachtmeter. **Dynaſt**, m. -en, --en = dynast: klein vorst. **Dynaſtie**, w. --, -(e)n = dynastie. **Dynaſtiſch** = dynastisch. **Dyſenterie**, w. - = dysenterie: buikloop. **Dyſpepsie**, w. - = dyspepsie: maagzwakte.

Ⓔ.

Ⓔ, j. = E; (muz.) E *od.* mi; E-sur = e-majeur; E-moll = e-mineur. **Ⓔ. od.** Sw. (euer) Excellenz = Uw Excellentie. **Eau de Cologne**, w. u. j. = eau de Cologne. **Ⓔb'anker**, m. = ebanker. **Ⓔb'be**, w. --, --n = eb, ebbe; **Ⓔ**. und **ſtut** = eb en vloed; eſ itt **Ⓔ**. in meiner Börſe = mijn beurs is plat; die **Ⓔ**. tritt ein = begint. **eb'ben**, ſchw. (h.) = ebben. **ebb.** = ebenda = aldaar. **e'ben** = effen, glad, vlak, plat; eenvoudig, braaf; juist, net, precies; nauwelijks; net, zoo net, zooeven; wir wohnen zu ebener Erde = beneden, gelijkvloers; ebenen **ſtupen** = gelijkgronds, zonder naar beneden of naar boven te gaan; das itt eſ e. = dat is 't 'm juist; das wäre mit e. recht = dat zou net naar mijn zin zijn; darauf war eſ e. abgeſehen = dat bedoelde ik net; er itt e. erſt angekommen = hij is zoo pas aangekomen; an e. dem Tage = juist op denzelfden dag; nicht e. **ſchön** = nu juist niet mooi. **E'benbaum**, m. = ebbenboom. **E'benbild**, j. = evenbeeld, beeld; er itt das **Ⓔ**. ſeines Vaters = hij is precies zijn vader. **e'benbürtig** = evenboortig, van gelijke geboorte, afkomst; einem e. ſein = iems. gelijke zijn, de vergelijking met iem. kunnen doorstaan. **E'benbürtigkeit**, w. = gelijkheid (in geboorte of stand). **e'benda** = daar, terzelfder plaatse. **e'ben-daher** = van daar, van die plaats. **e'ben-dahin** = juist daarheen. **e'ben-daſelbit** = terzelfder plaatse. **e'bender (die, das)ſelbe** = (juist) dezelfde. **e'ben-deſhalb** = juist daarom. **E'bene**, w. --, --n = vlakke; **ſchiefe Ⓔ**. = hellend vlak. **e'b(e)nen**, ſchw. (h.) = effenen, gelijken, glad maken, banen. **e'benfalls** = eveneens, evenzoo, inſgelijks. **E'benheit**, w. - = effenheid, gelijkheid. **E'benholz**, j. = ebbenhout. **E'beniſt**, m. --en, --en = kunſtschrijver. **E'benmaß**, j. = evenmaat, verhouding, gelijkmatigheid, symmetrie. **e'benmäßg** = evenmatig, naar verhouding, gelijkmatig. **e'benſo** = even, zoo, evenzoo. **e'benſoſehr** = evenzeer.

e'benſoviel, -wenig, -wohl = evenveel, -weinig, -goed. **E'benung**, w. = effening, gelijkmaking. **E'ber**, m. -s, -- = ever, beer (varken), wild zwijn; er **ſchäumt** wie ein **Ⓔ**. = hij ſchuimt bekt van woede. **E'berſche**, w. = lijsterbesboom. **E'berhard**, m. = Everhard, Evert. **eb'nen**, zie ebenen. **E'brä'er** = Hebräer. **E'bro**, m. = Ebro. **E'cho**, j. -s, --s = echo. **e'choen**, ſchw. (h.) = echoën. **echt** = echt, waar, zuiver, onvervalscht, oorspronkelijk. **Echt'heit**, w. = echtheid, enz. **Ed**, zie Ede. **Ed'balcken**, m.; -brett, j. = hoekbalk; -plank. **Ed'ſchen**, j. --s, -- = hoekje. **Ed'ſe**, w. --, --n = hoek, uitstekende punt of kant; um die **Ⓔ**. biegen = den hoek omſlaan; an allen **Ed'en** und **Enden** = aan alle kanten, overal; einen um die **Ⓔ**. bringen = iem. naar de andere wereld helpen; ich traue ihm nicht um die **Ⓔ**. = ik vertrouw hem geen zier; nehmt nicht um die **Ⓔ**. = neem 't niet verkeerd op; er itt um die **Ⓔ**. = hij is 't hoekje om; eſ geht ſunt über **Ed** = 't gaat er dol toe. **Ed'ſenſteher**, m. = baliekluiver. **Ed'ſer**, w. --, --n = eikel, akker; peuter, kleintje; klaver (in het ſpel). **Ed'ſfenſter**, j.; -haus, j.; -laden, m. u. ä. = hoekſfenſter; -huis; -winkel, e. d. **ed'fig** = hoekig; onbehouden, ruw; [buiten zich zelf]. **Ed'loſh**, j. = hoekzak (biljart). **Ed'ſtein**, m. = hoeksteen; ſchutzſtein; ruiten (in het ſpel). **Ed'zahn**, m. = hoekstand. **Ed.** = Edition = editie, uitgave. **Ed'da**, w. - = Edda (Scandinavische Mythenverzameling). **edel** = edel, nobel, kostbaar. **Edelbürger**, m. = voornaam burger, patriëer. **edelbürtig** = van adellijke geboorte. **Edeldame**, w. = adellijke dame. **Edelerz**, j. = rijk of edel erts. **Edelſalke**, m. = edelvalk. **Edelſrau**, w. = edelvrouw, adellijke dame. **Edelfräulein**.

lein, f. = freule, jonkvrouw. **e'belgeboren** = van adel. **e'belgefinnt**, = edelgezind, edel-denkend. **e'belgestein**, f. = edelgesteente. **e'belherzig** = edelaardig, edelmoedig. **e'bel-hirich**, m. = edelhert. **e'belhof**, m. = adellijk kasteel. **e'beling**, m. - (e)s -e = edeling, ridder. **e'belnabe**, m. = edelknaap, page. **e'belrecht**, m. = schildknaap. **e'belmannich** = adellijk, edel, ridderlijk. **e'bel-mut**, m. = edelmoedigheid. **e'belmütig** = edelmoedig. **e'belstun**, m. = edelaardigheid, edele inborst. **e'belstik**, m. = adellijk goed, heerlijkheid. **e'belstein**, m. = edelsteen. **e'bel-steinfasser**, m. = zetter (van edelsteenen). **e'belstein|gewicht**, f.; -handel, m.; -schneider, m. u. d. = edelsteen|gewicht (karaat); -hande; -snijder. **e'belstanne**, w. = zilverden, pitch-pine. **e'bel-tat**, w. = edele daad. **e'belwaid**, f. = edel-wild. **e'den**, f. -s = Eden, paradijs. **edie'ren**, schw. (h.) = uitgeven. **Edikt**, f. - (e)s, -e = edict, verordening. **Ediktal'sadung**, m. = openbare rechterlijke dagvaarding. **Edition**, w. -, -en = editie, uitgave. **Editor**, m. -s, -en = uitgever. **Edler** von Tanner = De Heer v. T. **Edmund**, m. = Edmond. **Eduard**, m. = Eduard. **Edendi**, m. - (s), -s = Effendi, Heer. **E. E.** = Euer Excele of Euer Excellenz = UEd. of Uw Excellentie. **E'eu** m. (u. f.), -s = klimop. **E'eff** = **E'F**, f. : etw. aus dem E. verstehen = op zijn duimpje, in de puntjes kennen. **E'efft**, m. - (e)s, -e = effect, werking. **E'efften**, Pl. = bezittingen, goederen, bagage; effecten, papieren. **E'efftenthändler**, m. = effectenkoopman. **E'efftshaherei**, w. = jacht op effect. **e'efftiv** = effectief, werke-lijk (Dienst z. B.). **E'efftivbestand**, m. = effectief; wat jaarlijk voorradig is. **E'eff-tivkraft**, -stärke, w. = effectieve sterkte (v. h. leger). **e'efftuere'n**, schw. (h.) = effec-tueeren, bewerkstelligen, uitvoeren. **e'efft-voll** effectvol, met veel uitwerking. **E'efft**, f. -s = effect (bij 't biljard). **E'floch** od. **E'fLoch**, f. = het S-vormige gat in een viool e. d. **egal** = egaal, hetzelfde, om 't even: [voort-durend]. **egalitie'ren**, schw. (h.) = egalizeeren, gelijk maken, vereffenen. **Egalität**, w. - = egaliteit, gelijkheid. **E'gel**, m. -s, - = bloedzuiger. **E'gerling**, m. -s, -e = eetbare paddestoel. **E'gge**, w. -, -n = eg, egge. **eggen**, schw. (h.) = eggen. **E'gger**, m. -s, - = egger. **E'ggenzahne**, od. **zinken** = egtanden. **E'gghard** = Eloi. **E'ginhard** = Eginhard. **E'gois'mus**, m. -, = egoïsme, zelfzucht. **E'goist**, m. -en, -en = egoïst. **egoistisch** = egoïstisch, zelfzuchtig. **egrenie'ren**, schw. (h.) = uitkorrelen, uitpellen. **eh!** = ah! hé! **e'he** = eer(dat), voor(dat). **E'he**, w. -, -n = huwelijk, echt; **E'he zur linken Hand**, morgaanatische **E'he** = huwelijk met de linkerhand, morgaanatisch h.; die **E'he brechen** = echtbreuk plegen; eimen die **E'he verpreden** = beloven iem. te huwen; minder eifter, zweiter **E'he** = uit het eerste, tweede h.; außer der **E'he** geboren = buiten

huwelijk, buiten echt geboren; **E'hen** werden im Himmel geschloffen. **E'he|band**, f.; -bett, huwelijks|band; -bed. **e'hebrechen**, ft. (h.) (id) breche die **E'he**, ic.) = echt-breuk plegen, overspel drijven. **E'hebrecher**, m. = echtbreker. **e'hebrecherlich** = over-spelig. **E'hebruch**, m. = echtbreuk, overspel. **E'hebund**, m., -biündnis, f. = echtvereeni-ging, -verbintenis. **e'hedem** = eertijds, voorheen, vroeger. **E'hefran**, -gatte, -gattin = echtgenoot(e). **E'hegelübde**, f. = huwelijksbelofte. **E'hege-mahl**, -genos, -genosin = echtgenoot(e). **E'hegericht**, f. = rechtbank voor huwelijks-zaken. **E'hegepons**, m. u. f. = echtgenoot(e). **e'hegeiern** = eergisteren. **E'he|glüd**, f.; -gott, m. = huwelijks|geluk; -god. **E'gehälte**, w. = wederhelt, eega. **E'geherr**, m. = echtgenoot. **e'geherrlich** = den echt-genoot betamend of toekomstend, mannelijk. **E'gehinderis**, f. = beletsel voor een wettig huwelijk. **E'he|joch**, f.; -fontrakt, m. = huwelijks|juk, -contract. **E'hekreuz**, f. = huwelijks last, -juk; wederhelt, booze vrouw. **E'hekrüppel**, m. = oude licht-mis, suffer. **e'heleiblich** = wettig, in den echt geboren. **E'heleute**, Pl. = echtelieden, echtgenooten. **e'helich** = van het huwelijk, huwelijks-, wettig. **e'helichen**, schw. (h.) = huwen, trouwen. **E'helicheite** (der u. die) = echtgenoot(e). **e'helos** = ongehuwd. **E'he-lostigkeit**, w. - = ongehuwde staat. **e'he-lustig** = trouwlustig. **e'hemalig** = voormalig, vroeger, gewezen, oud. **e'hemals** = voormaals, eertijds, vroeger. **E'hemann** = echtgenoot, man. **e'hemannlich** = eheherlich. **E'heordnung**, w. = huwelijks-verordening, -recht. **E'he|paar**, f.; -paffen, Pl.; -pfand, f.; -pflicht, w. = echtpaar; huwelijks|contract; -pand; -plicht. **e'her** = eerder, vroeger; eer, liever; je eher, je (od. desto) tieber = hoe eer, hoe liever. **E'herrecht**, f. = huwelijksrecht. **e'hern** = metalen, bronzen; eine eberne Etriv = een stalen voorhoofd. **E'hesache**, w. = huwelijkszaak. **E'heschänder**, m. = huwelijkschender, echtbreker. **E'he-scheidung**, w. = echtscheiding. **E'heschei-dungsflage**, w. = eisch tot echtscheiding. **E'hescheu**, w. = schroom, afkeer tegen 't huwelijk. **E'hesegen**, f. = huwelijkszegen (inzegening en kinderen). **E'hesand**, m. = huwelijk, gehuwde staat; (der) E. (ist ein) Wehestand = trouwen is berouwen. **e'heite**, am ehesten = het eerst, het vroegst; mit ehesten, des ehesten, ehestens = binnenkort, eerlang. **E'hesteuer**, w. = huwelijksgift. **E'he|stifter**, m.; -streichigkeit, w. = huwe-lijks|maker; -twist. **E'hetuefel**, m. = verstoorder van den hu-welijksvrede; Asmodee; boos wijf, tang. **E'he-verbot**, f. = verbod om te trouwen. **e'heverlassen** = verlaten door'den echtgenoot. **E'heverlobnis**, f. = verloving. **E'hevermäch-tis**, f. = bij het huwelijk vastgestelde wedu-wig. **E'heverprechen**, f. = trouwbelofte. **E'hevertrag**, m. = huwelijkscontract. **E'he-weib**, f. = echtgenoot, vrouw. **eh'lijchen** = ehelijchen.

Chrabfchneider, m. = eerroover, lasteraar.
chr'bar = eerzaam; eerbaar, zedig; eerlijk.
Chrabfchneider, w. = eerzaamheid; eerbaar-
 heid, zedigheid.

Chrabfchneider, w. = eerezucht. **chr'be-**
gierig = eergierig, eerzuchtig.

Ch're, w. —, —n = eer; dat macht Jhrem
 Geshmad E. = dat doet uw smaak eer; die
 Ghren eines Hauſes machen = de honneurs
 waarnemen; sein Anerbieten ist aller Ghren
 wert = is eervol; zur Ch're des Direktors =
 tot eer van den d.; er hat mit Ghren bestanden =
 hij heeft het er eervol afgebracht; seine E.
 darenin ſetzen, etw. zu tun = er een eer in
 stellen; ſich eine E. aus etw. machen, ſich etw.
 zur E. anrechnen = het zich tot een eer rekenen;
 ich werde die E. haben od. mir die E. geben =
 ik zal de eer hebben; einem (die letzte) E. er-
 weifen = iem. (de laatste) eer bew.; einen
 wieder zu Ghren bringen = iem. in zijn eer
 herstellen; auf E. halten = op zijn eer gesteld
 zijn; in Ghren halten = in eere houden; zu
 Ghren der Königin od. der Königin zu Ghren =
 ter eere van de Koningin; bei Ghren bleiben =
 zijn eer bewaren; auf E., auf meine E., bei
 meiner E. = op mijn eer; in allen Ghren =
 in alle eer en deugd; er ist in Ghren grau
 geworden = hij is met eere grijs geworden;
 jemand's in (allen) Ghren gebenten = iem. eervol
 gedenken; Jhr Wort in Ghren = met uw
 verlof; einen bei seiner E. pafen = op iemands
 eer werken; einem die E. abſchneiden = iemands
 eer bekladden, rooven; der Wahrheit die E.
 geben = de waarheid huldigen; E. dem E.
 gebührt = eere wien eere toekomt; einen kuf
 in Ghren kann niemand wehren = die erg
 denkt, vaart erg in 't hart.

chr'en, ſch.w. (h.) = eeren, eerbiedigen, respec-
 teeren; vereeren; wer den Pfennig nicht chrt,
 ist den Taler nicht wert = wie het kleine
 niet eert, is het groote niet weerd.

Ch'ren = Herr: Chru Hans.

Ch'renamt, f. = eereambt, eerepost, eere-
 baantje. **Ch'renbahn**, w. = weg van eer,
 eervolle loopbaan. **Ch'renbeker**, eerebeker.
Ch'renbeſuch, m. = ceremonieel bezoek,
 beleeftheidsvisite. **Ch'renbett**, f. = staatsie-
 bed. **Ch'renbezeugung**, -bezeugung, w. =
 eerbewijs, -betoon, -betuiging. **Ch'ren-
 bürger**, m. = eereburger. **Ch'renbürger-
 brief**, m. = diploma van eereburgerschap.
Ch'rendame, w. = staatsdame, hofdame.
Ch'rendeggen, m. = eeredegen. **Ch'ren-
 erkärung**, w. = herstel van eer, eerherstel,
 satisfactie. **Ch'renfeſt**, f. = eerefeest.
Ch'renfeſt, = eerzaam, braaf, erentfest.

Ch'renfolge, f. = eerestoet, eeregevolg.

Ch'rengehalt, f. = pensioen. **Ch'rengeleit**,
 f. = eerestoet. **Ch'rengepränge**, f. = groote
 eerebetuiging. **Ch'rengericht**, f. = rechtbank
 van eer. **Ch'rengeſchenk**, f. = eeregeschenk.

Ch'rengrad, m. = eeregraad, honoraire graad.

Ch'renhalt = eervol, eerwaardig, waardig.

Ch'renhaltigkeit, w. = achtenswaardigheid,
 achtbaarheid. **Ch'renhalle**, w. = eeretempel.

Ch'renhandel, m. = zaak van eer, eerezaak.

Ch'renhof, w. = hof (rechtbank) van eer.

Ch'renhüterin, w. = duenna, eerehoedster.

Ch'renfette, w. = eereketen. **Ch'renflage**, f. =
 eerekleed, eeregewaad, staatsiekleed. **Ch'ren-
 fränkung**, w. = krenking van (iemands) eer,
 beleediging. **Ch'renfranz**, m. = bruidskrans,

-kroon. **Ch'renkrenz**, m. = eerekruis, kruis

van eer. **Ch'renlegion**, w. = legioen van

eer. **Ch'renlohn**, m. = eereloon, honorarium.

Ch'renmahl, f. = eeremaaltijd, feestmaal.

Ch'renmann, m. = man van eer, braaf, achtens-
 waardig man. **Ch'renmitglieb**, f. = eereid.

Ch'renmünze, w. = gedenkmunt, -penning,
 medaille. **Ch'renname**, m. = eernaam.

Ch'renpoſte, w. = eerepoort. **Ch'renplak**,
 m. = eereplaats. **Ch'renpoſten**, m. = eere-
 post, eereambt; eerewachtpost. **Ch'renprä-
 ſident**, m. = eereprezident. **Ch'renpreis**,
 m. = eereprijs; eereprijs (veronica). **Ch'ren-
 punkt**, m. = punt van eer. **Ch'renrat**, m. =
 eereid van een raad; raad van eer. **Ch'ren-
 raub**, m. = eerroof, laster. **Ch'renräuber**,
 m. = eerroover, lasteraar, verleider. **Ch'ren-
 recht**, f. = honorair recht, recht van eer.

Ch'renretter, m. = eerredder, verdediger.

Ch'renrichter, m. = rechter in zaken van eer.

Ch'renrührig = beleedigend, krenkend.

Ch'renſäbel, m. = eeresabel. **Ch'renſache**,
 w. = eerezaak. **Ch'renſäule**, w. = eerzuil.

Ch'renſchärder, m. = eerroover, lasteraar,
 verleider. **Ch'renſchein**, m. = eerebriefje.

Ch'renſchild, m. = eereschild. **Ch'renſchmuck**,
 m. = eerefooi, groot ornaat, plechtgewaad.

Ch'renſchuld, w. = eereschuld. **Ch'renſchuß**,
 m. = eereschot, salvo. **Ch'renſold**, m. =
 honorarium. **Ch'renſtaffel**, m. = eeregraad,
 trap van eer. **Ch'renſtelle**, w. = eereplaats,
 eereambt, plaats van vertrouwen. **Ch'ren-
 ſtrafe**, w. = straf met verlies van eer.

Ch'renſtufe, w. = Ghrenſtaffel. **Ch'rentag**,
 m. = eeredag, groote dag, feestdag ter eere
 van. **Ch'rentanz**, m. = eeredans, eerste
 dans. **Ch'rentitel**, m. = eeretitel. **Ch'ren-
 trunf**, m. = eeredronk, feestdronk, toast.

Ch'renvoll = eervol.

Ch'renvormund, m. = toezienende voogd.

Ch'renwache, w. = eerewach. **Ch'renwein**,
 m. = eerewijn.

Ch'renwert = eerwaardig, waardig, achtbaar.

Ch'renwort, f.; -zetzen, f. = eere[woord];
 -teeken.

Ch'rerbiestig = eerbiedig. **Ch'rerbiestigfeit**,
Ch'rerbiestigung, w. = eerbied, eerbiedigheid.

Ch'rerfurcht, w. = eerbied, hulde. **Ch'rerfurch-
 tig** = eerbiedig. **Ch'rerfurchtsvoll** = eerbiedig,
 nederig, deemoedig.

Ch'rergefühl, f. = eergevoel; an jemand's E.
 appellieren = een beroep doen op iemands
 eergevoel. **Ch'rergeiz**, m. = eerezucht, eergie-
 righeid. **Ch'rergeizig** = eergierig. **Ch'rer-
 gier**, m. = hevige eerezucht. **Ch'rergierig** = eer-
 zuchtig.

Ch'rerlich = eerlijk, braaf, oprecht; eervol, fat-
 soenlijk; eine ehrliche Haut = een goeie vent;
 e. währt am längſten = eerlijk duurt het
 langst; er hat sein ehrliches Auskommen =
 hij kan fatsoenlijk bestaan; einen wieder e.
 machen = iemand in zijn eer herstellen; ein
 Kind e. machen = wettigen. **Ch'rerlichkeit**, w.
 = eerlijkheid, braafheid, oprechtheid.

Ch'rerliebe, w. = eerezucht, eerliefe. **Ch'rer-
 lievend** = eergierig. **Ch'rerlos** = eerloos. **Ch'rer-
 losigkeit**, w. = eerloosheid.

Ch'rernam = eerzaam, eerbaar, net, achtbaar.

Ch'rernamfeit, w. = eerzaamheid, eerbaarheid,
 fatsoenlijkheid. **Ch'rerfucht**, w. = eerezucht.

Ch'rerfüchtig = eerezuchtig. **Ch'rervergeffen** =
 eervergeten. **Ch'rervergeffenheit**, w. = eer-
 loosheid, laagheid. **Ch'rerverlezend** = belee-

digend, eerkrenkend. **ehrwidrig** = in strijd, strijdig met de eer.

Ehrwürden, w. = Eerwaarde; **Ew. E.** = Uw Eerwaarde. **ehrwürdig** = eerwaardig, eerbiedwaardig. **ehrwürdigt** = zeer eerwaardig.

ei! = ei! wel! ei ma! = och kom!

Ei, f. -s, -er = ei; weiches **Ei** = zacht ei; hartes **Ei** = hard ei; das **Ei** will flüger sein als die Henne = het ei wil wijzer zijn dan de hen; er sieht aus wie aus dem **Ei** geschält (gepeelt) = hij ziet er uit, alsof hij uit een doosje kwam; ein faules **Ei** verdirbt den ganzen **Brei** = een rotte appel in de mande maakt al de rest te schande; er geht wie auf **Eiern** = hij loopt als op eieren (zoo voorzichtig); mer will sich um ungelegte **Eier** kümmern? = zorgen voor den tijd maken; sie sind einander ähnlich wie ein **Ei** dem andern = ze gelijken op elkaar als twee droppels water; er ist faun aus dem **Ei** gefrohen = hij is nog nauwelijks uit den dop.

Eibe, w. -, -n = taxus. **eiben** = van taxus(hout).

Eibisch, m. -es = witte maluwe, althee.

Eidant, f. = ijkantoor.

Eidappel, m. = galappel, galnoot.

Eidbaum, m.; **Eide**, w. -, -n = eik, eikeboom.

Eide, w. -, -n = ijk, ijkmaat; het ijen, roeien, peilen.

Eidel, w. = eikel, akker, aardnoot (tur starfenpiel) klaveren. **eidelförmig** = eikelvormig.

Eidergarten, m. = eikeluin, eikenplantsoen. **Eidelfaffee**, m. = eikelkoffie.

Eidellappe, w., **eidelch**, m., **eidelnschen**, f. = dopje van den eikel. **Eidelfrone**, w. = krans van den eikel.

Eidelle, w. = ijk-el, standaard-el.

Eidelleite, w. = eikelooft. **Eidelmast**, w. = eikelvoeder, eikelmesting. **Eidelschwein**, f. = met eikels gemest zwijn.

I. **eiden** = eiken, van eikenhout.

II. **eiden**, **idw**. (h.) = ijenen, roeien, peilen.

Eiden, f. -s, - = eitje.

Eidenblatt, f. = eikeblad. **Eidenfarbe**, w. = eikenhoutkleur. **Eidenholz**, f. = eikenhout. **Eidenfranz**, m. = krans van eikeblaven. **Eidenmoos**, f. = mos op de eikeschors. **Eidenrinde**, w. = eikeschors. **Eidenchwamm**, m. = tonder-ofvuurzwam. **Eidenwald**, m. = eikenbosch, -woud.

Eiden, m. -s, - = ijker, roeier, peiler.

Eidgebühr, w. = ijkloon.

Eidhorn, **hörnchen**, **fähen**, f., **fähe**, w. = eekhoortje.

Eidmaß, f. = ijkmaat, standaardmaat. **Eidpfund**, f. = ijk-, standaardpond. **Eidstab**, m. = meetstok, peil-, roeistok. **Eidstrich**, m. = ijkstreep.

Eidwald, m. = Eidenwald.

Eid, m. -(e)s, -e = eed; einen **E.** ablegen, schwören, leisten = afleggen, doen; leiblicher, fürperslicher **E.** = persoonlijke eed; einem den **E.** zuschieben = iem. den eed opleggen.

Eidam, m. -(e)s, -e = schoonzoon.

Eidbrecher, m. = eedbreker, meenedige.

Eidbruch, m. = eedbreuk, meened. **eidbrüchig** = meenedig.

Eidchste, w. -, -n = hagedis. **eidchstenartig** = hagedisachtig.

Eider, m. -s, -; **od**. w. -, -n = eider(eend). **Eiderdaunen**, **daunen**, **Pl.** =

eiderdons. **Eiderente**, w. = eidereend. **Eidergans**, w., **vogel**, m. = eidergans.

Eidablegung, w. = afleggen van een eed. **Eidablehnung**, w. = eedswijering.

Eidformel, w. = eedformulier. **Eidleistung**, w. = aflegging. **Eidpflicht**, w. =

gezworen trouw; die **E.** leisten = hou en trouw zweren. **Eidstatt**, an **E.** versichern = plechtig verzekeren (in plaats van een eed te doen).

Eidverweigerung, w. = eedswijering.

Eidgenoss, m. = eedgenoot. **Eidgenossenschaft**, w. = eedgenootschap. **eidgenössisch** = eedgenootschappelijk.

eidlich = onder eede; e. befräftigen = onder eede bevestigen.

Eidotter, f. = eiderdooier.

Eidsturz, m. = eed. **eidvergeffen** = meenedig.

Eidrapfel, m. = melanzaanappel, vrucht van de nachtschade.

Eidrecher, m. = eiderdopje. **Eidbier**, f. = bier met brood en kruiden. **Eidbrot**, f. = brood met eieren, eiergebak. **Eidbrühe**, w. = eiersaus. **Eidfladen**, m. = eierkoek, omelet. **Eidhändler**, m. = eierhandelaar.

Eidkäse, m. = eiervla. **Eidkäs**, m. = wijfjeskreeft. **Eidkuchen**, m. = eierpannekoek; (boekdr.) pastei.

eidlegend = eierlegend.

Eidloch, f. = nest v. een kip. **Eidnäpfchen**, f. = eiderdopje. **Eidpflaume**, w. = eierpruim. **Eidshale**, w. = schaal, dop van een ei. **Eidshaum**, m. = geklutste eieren.

Eidshnee, m. = schuim van eieren. **Eidstok**, m. = eierstok, ovarium. **Eidtauz**, m. = eierdragend. [eierdans.]

Eidfer, m. -s = ijver, dienstijver, vuur, drift; verontwaardiging, toorn; in **E.** geraten = boos worden.

Eidferer, m. -s, - = ijveraar.

eidfrig = eifrig.

eidfern, **idw**. (h.) = ijveren (für u. gegen od. wider); boos worden (über etw.).

Eidferucht, w. = ijverzucht, jaloezie. **Eidferüchtelei**, w. = kleingeestige, kinderachtige jaloezie. **eidferüchtig** = ijverzuchtig, jaloeersch (auf einen).

Eidform, w. = eivorm. **eidförmig** = eivormig, ovaal.

eidfrig = ijverig, vurig, gediensig, driftig; **Eidgelb**, f. = geel van een ei. [jaloeersch.]

eidgen = eigen, eigenaardig, bijzonder, vreemd, nauwgezet, precies; in eigener Person = in (eigen) persoon; eigene Leute = lijfeigenen; er besitzt nichts Eigenes = hij bezit niets van zich zelf; sich etw. zu e. machen = zich iets toeëigenen, zich van iets meester maken; das ist mein e. = dat is van mij, mijn eigendom; sie bilden eine eigene Kirche = zij vormden een kerk op zich zelf, een eigen kerk; sein eigener Herr sein = zijn eigen meester zijn; sein eigenstes Wesen = zijn meest bijzondere, innige aard; aus eigenem Antriebe = uit eigen beweging; auf eigene Hand od. Faust = op zijn eigen hand; ein eigener Mensch = een eigenaardig mensch; ein eigener Fall = een lastig geval.

Eidgenanftcht, w. = zelfbeschouwing.

eidgenartig = eigenaardig, bijzonder.

Eidgenbericht, m. = origineel, particulier bericht, verslag.

Eidgendünkel, m. = eigendunk, verwaandheid, laatdunkendheid.

ei'genhändig = eigenhandig; e. übergeben = in handen overgeven.

Ei'genheit, w. —, —en = eigenaardigheid, bijzonderheid; zonderlingheid.

Ei'genhülfe, w. = zelfverdediging; jur. E. greifen = tot zelfverdediging zijn toevlucht nemen. **Ei'genliebe**, w. — = eigenliefde.

Ei'genlob, f. = eigen lof; E. stinkt = eigen lof stinkt. **Ei'genlöhner**, m. —s, — = die voor eigen rekening een mijn exploiteert.

ei'genmächtig = eigenmachtig, willekeurig.

Ei'genname, m. = eigenaam.

Ei'genruß, m. = eigenbelang, eigenbaat, baatzucht. **ei'genrüßig** = belangzuchtig, egoïstisch, baatzuchtig.

ei'gens = opzettelijk, expresselijk, in 't bijzonder, uitdrukkelijk.

Ei'genſchaft, w. —, —en = eigenschap, hoedanigheid, kenmerk, aard.

Ei'genſchaftswort, f. = bijvoeglijk naamwoord, adjectief; eigenschapswoord.

Ei'genſinn, m. = eigenzinnigheid, hoofdigheid; wonderlijkheid.

ei'genſinnig = eigenzinnig, stijfhoofdig, koppig; grillig, kurig, wonderlijk.

Ei'gentum, f. —s, . . tümer = eigendom, bezitting.

Ei'gentümer, m. —s, — = eigenaar, bezitter.

ei'gentümlich = eigenaardig, bijzonder, kenmerkend, onderscheidend; zonderling, vreemd; eigen; in eigendom.

Ei'gentümlichkeit, w. —, —en = eigenaardigheid, eigenaardige eigenschap of hoedanigheid, zonderlingheid.

Ei'gentumsentſetzung, w. = eigendomsontzetting, onteigening. **Ei'gentumsherr** = eigenaar. **Ei'gentumsrecht**, f. = eigendomsrecht.

ei'gentlich = eigenlijk, werkelijk, eigenlijk gezegd, welbeschouwd.

Ei'genwille, m. = eigenzinnigheid. **ei'genwüßig** = eigenzinnig. **Ei'genwüßigkeit**, w. = eigenzinnigheid.

ei'gen, fchw. (h.) = eigen zijn, behooren bij; passen; eigen maken, in bezit nemen; **ſich e. od. geeig'net ſein** (zu od. für etw.) = passen, geschikt, passend zijn (voor iets).

Ei'gner, m. —s, — = eigenaar, bezitter.

Ei'land, f. —(e)s, —e = eiland. **Ei'länder**, m. —s, — = eilandbewoner.

Ei'lbote, m. = ijlbode, koerier, renbode, estafette.

Ei'le, w. — = haast, ijl, spoed; es hat keine E. = het heeft geen haast; die E. hat E. = is spoedisch.

ei'len, fchw. (h.) = zich haasten, zich spoeden, haast maken; eile mit Weile = haast u langzaam; es eilt = er is haast bij; (f.) = ijlen, snellen, hard loopen.

ei'lend = haastig, snel, ijlend. **ei'lendē** = ijlings, haastig, in haast, onverwijd.

eilf = elf.

eilfertig = gehaast, haastig; in haast, overijld. **Eilfertigkeit**, w. = haastigheid.

Eilfracht, w.: per E. = als ijlgoed. **Eilfuhr**, w. = snel vervoer. **Eilgut**, f. = ijlgoed.

eilig = gehaast, haastig; dringend, spoedeischend; snel, vlug; in haast; er hat es immer e. = hij heeft altijd haast.

eiligst = ijlings, ten spoedigste, in allerijl.

Eilinie, w. = ovaal, ellips.

Eilmarsch, m. = geforceerde marsch. **Eilpost**, w. = snelpost, diligence. **Eilſchritt**,

m. = versnelde pas. **Eilwagen**, m. = snelle postwagen. **Eilzug**, m. = sneltrein.

Eimer, m. —s, — = emmer; maat (voor wijn of bier) van 69 liter; **Eimerchen**, f. —s, — = emmertje. **Eimerfette**, w. = emmerketting, pompketting. **Eimerfuß**, w. = paternosterwerk (een soort scheptrad).

ei'merweiße = bij emmersvol.

I. ein (eine, ein), Num. = één, ééne; einer (ein) und derselbe = een en dezelfde; ein für allemal = eens voor al; sie sind eines Alters = van denzelfden leeftijd; ein Herz und eine Seele sein = één hart en één ziel zijn; ein vierzig Jahre = ein Jahrer 40 = een jaar of veertig; sie ist sein Eins und sein Alles = zij is zijn alles; es läuft auf eins hinaus = 't komt op 't zelfde neer; mit eins = op eens; es hat eins geschlagen = 't heeft één (uur) geslagen; in einem fort = in eens door, in één adem, aan een stuk door; eins werden = het eens worden; Fron. = iemand, men; unser einer = iemand als wij, wijlui; so einer = zoo iemand; das ist einer! = dat is me d'r een! — was soll einer dazu sagen = wat zal men er van zeggen; wenn's einem immer schlecht geht = als 't je altijd slecht gaat; einen nehmen, eins trinken = een borrel nemen; einem eins berjegen = iem. een klap geven; die einen . . . und die andern = sommigen . . . en anderen; ich habe einen Müller gefannt = ik heb een zekeren M. gekend; noch eins = nog een woordje; Art. = een, eene.

II. ein, Adv. = in, naar binnen; er wußte weder ein noch aus = hij wist geen raad; es wollte ihm nicht ein = het wou er bij hem niet in, hij kon het niet begrijpen.

ein'adern, fchw. (h.) = inploegen, inwerken.

ein'affig = van (of in) één bedrijf.

ein'an'der = elkander, elkaar.

ein'arbeiten, fchw. (h.): ſich in etw. e. = zich in iets inwerken, zich van iets op de hoogte

ein'armig = eenarmig. [stellen.

ein'artig = eenssoortig, gelijksoortig, van denzelfden aard.

ein'äschern, fchw. (h.) = in de asch leggen; met asch bedekken; inrekenen.

ein'atmen, fchw. (h.) = inademen, inhalen, inzuigen. **Ein'atmung**, w. = inademing.

ein'äßen, fchw. (h.) = ingraveeren, inetsen, laten inbijten.

ein'äugig = eenoogig; unter den Väuden ist der Einäugige König = in het land der blinden is Eenooig koning.

ein'baden, ft. u. fchw. (h.) = inbakken.

ein'ballen, **einball'ren**, fchw. (h.) = inpakken (in balen), emballeeren.

ein'balsamieren, fchw. (h.) = balsemen, inbalsemen. **Ein'balsamierung**, w. = balseming.

Ein'band, m. = band, boekband.

ein'bändig = in één band, in één deel.

ein'banzen, fchw. (h.) = optasten, in de schuur bergan.

Ein'baum, m. = boot uit een uitgeholden boomstam.

ein'bedingen, ft. (h.) = er bij bedingen, mede in 't contract bepalen.

ein'begreifen, ft. (h.) = er in begrijpen, meerekenen; **ein'begrißen** = er in begrepen.

ein'behalten, ft. (h.) = inhouden, niet uitbetalen.

ein'beinig = eenbeenig, met één been.

ein'beiß'en, ft. (h.) = in (iets) bijten, invreten.

ein'bekommen, ft. (h.) = ontvangen, beuren, in kas krijgen.

einberufen, ft. (h.) = oproepen, samenroepen, bijeenroepen. **Einberufungsorder**, w., -schreiben, f. = oproepingsbevel, -brief.
einbeten, fchw. (h.) = in slaap bidden.
einbetten, fchw. (h.) = (iem.) in een bed leggen, voor iem. een bed opslaan; inzinken; fchw. e. = zich slaapgelegenheid verschaffen, een bed in beslag nemen.
einbiegen, ft. (h.) = in- of naar binnen buigen; weer op de hoofdzaak terugkomen; in eine Straße e. = een straat inslaan. **Einbiegung**, w. = inbuiging, kromming.
einbilden fchw. fchw. (h.) = zich verbeelden, zich inbeelden, wanen; fchw. etw. e. = verbeelding, eigenwaan hebben, ingebeeld zijn; er bildet sich viel auf seinen Reichthum ein = hij laat zich heel wat voorstaan op zijn geld.
Einbildung, w. = verbeelding, fantasie; inbeelding; verwaandheid. **Einbildungskraft**, w. = verbeeldingskracht. **Einbildungsvermögen**, f. = voorstellingsvermogen.
einbinden, ft. (h.) = inbinden; inpakken, in elkaar binden, inwikkelen; (die Segel) inhalen.
einblasen, ft. (h.) = inblazen; neerwaaien, in elkaar w.; in 't oor blazen, inluisteren.
Einbläser, m. = aanzetter, opstoker.
Einblatt, f. = eenblad (een plant).
einblättern = eenbladig.
einbläuen, fchw. (h.) = (die Wäsche) doorhalen.
einblenden, fchw. (h.) = (einem etw.) inranselen.
Einblick, m. = blik in iets, inzicht.
einbohren, fchw. (h.) = inboren, borend binnendringen.
einbrechen, ft. (h.) = (eine Thür) met geweld openbreken; (f.) = instorten, breken, inzaken; inbreken, met geweld binnendringen, inbraak plegen; invallen, een inval doen; aanbreken, invallen; bei einbrechen der Nacht = met het vallen van den nacht. **Einbrecher**, m. -s, - = inbreker.
einbrennen, unr. (h.) = inbranden; brandmerken; (ein Fass) zwavelen; (Weiß) branden, bruin laten worden.
einbringen, unr. (h.) = inbrengen, binnenbrengen, binnenhalen; (in die Ehe) meebrengen (ten huwelijk); (einen Antrag) indienen; (Gewinn) opbrengen, opleveren; wieder e. = herstellen, inhalen, goedmaken (verlorene Zeit z. B.).
einbrocken, fchw. (h.) = inbrokken, inbrokelen; einem etw. e. = iem. een leelijke poets spelen; wer es eingebrockt hat, mag es auch anseffen = wie kaatst, moet den bal verwachten of wie zijn billen brandt, moet op de bilaren zitten; er hat etwas einzubrocken = hij heeft wat in de melk te brokken.
einbröseln, fchw. (h.) = met fijn gewreven brood bestrooien, met paniermeel bestr.
Einbruch, m. = inbraak; inval; het invallen, het aanbreken; [inbreuk]. **Einbruchdiebstahl**, m. = diefstal met inbraak.
einbrüderig = eenbroederig, monadelphisch.
Einbüchtung, w. -, -en = inham, bocht, nauwe baai.
einbugen, fchw. (h.) = binnenloopen, inboegseeren.
einbürgern, fchw. (h.) = inburgeren, burger maken, naturalizeeren; fchw. e. (h.) = zich inburgeren. **Einbürgerung**, w. = inburgering.
Einbuße, w. = verlies, schade. **einbüßen**, fchw. (h.) = verliezen, inschieten; sie haben das Leben dabei eingebüßt = het leven er bij ingeschoten, verloren.

ein'dämmen, fchw. (h.) = indammen, indijken, bedijken. **Ein'dämmung**, w. = indijking.
ein'dampfen, fchw. (h.) = verdampen. **ein'dämpfen**, fchw. (h.) = laten verdampen; stoven; (een vogel) in 't donker sluiten.
ein'decken, fchw. (h.) = (een dak) afdekken; met aarde toedekken (in den tuin-en wjnb.).
ein'deichen, fchw. (h.) = indijken.
ein'deutig = met niet meer dan één beteekenis.
ein'dienen fchw. fchw. (h.) = zich ergens indienen, in een dienst geheel thuis raken.
ein'dorren, fchw. (f.) = indrogen, inkrimpen.
ein'drängen, fchw. (h.) = indawen, indrukken, indringen. fchw. e. = zich binnendringen, indringen.
ein'drehen, fchw. (h.) = indraaien, binnendraaien.
ein'dringen, ft. (f.) = indringen, binnendringen, in iets doordringen; auf einen e. = bij iem. aandringen. **ein'dringlich** = nadrukkelijk, krachtig, met aandrang, dringend. **Ein'dringlichkeit**, w. - = aandrang, kracht.
Ein'dringling, m. -(e)s, -e = indringer.
Ein'druck, m. -(e)s, ... drücke = indruk, merk; indruk.
ein'drücken, fchw. (h.) = in-, opdrukken.
ein'drühen, fchw. (h.) = naar binnen drukken, er in drukken, persen; in-, stukdrukken, platdrukken; fchw. e. = zich indrukken, zich inprenten.
ein'drucklos = zonder indruk. **ein'drucksvoll** = indrukmakend, werkingvol, krachtig.
Ein'drückung, w. = het in- of platdrukken.
ein'düben, fchw. (h.) = oefenen, vlak maken.
ein'dünnen, fchw. (h.) = door eggen on'derwerken, ondereggen.
ein'dünen, fchw. (h.) = vereenigen.
ein'düngen, fchw. (h.) = in 't nauw brengen, insluiten, inpersen.
einer (eins, einer) = men, iemand, je (fchw. ein).
Ein'er, m. -s, - = eenheid.
ein'erlei = eenerlei, eender, zelfde; **ein'erlei** = eender, 'tzelfde, onverschillig. **Ein'erlei**, f. -(s) = eenerlei, eenvormigheid, eentonigheid; immer das ewige E. = altijd 'tzelfde liedje!
Ein'erleiheit, w. - = gelijkheid, eentonigheid.
ein'ernten, fchw. (h.) = inoogsten, inzamelen behalen.
ein'erveits, ein'ersteits = enerzijds, eensdeels.
ein'exercieren, fchw. (h.) = inexerceren, instudeeren, drillen.
ein'fach = eenvoudig, enkelvoudig; nederig, bescheiden. **Ein'fachheit**, w. - = eenvoud, bescheidenheid.
ein'fächerig = éénvakkig.
ein'fädeln, fchw. (h.) = (die Stabel) een draad in (de naald) doen; (einen) iem. lijmen; (etw.) op touw zetten, beginnen.
ein'fahren, ft. (h.) = binnenbrengen (op een wagen); (Ferbe) gewinnen, africhten, inrijden; (einen Wagen) probeeren; stukrijden, overrijden, neerrijden, omrijden; (f.) = komen binnenvaren, in-, neerdalen (in een mijn).
Ein'fahrer, m. -s, - = mijnopzichter.
Ein'fahrt, w. = het binnenrijden, binnenvaren; koetspoort; invaart, ingang.
Ein'fall, m. = inval, het invallen, instorten; inval, overval; inval, invallende gedachte; auf den E. geraten, kommt etw. zu tuu = op 't idée, 't denkbeeld komen.
ein'fallen, ft. (f.) = invallen, instorten, in elkaar storten, afvallen, mager worden, invallen, een

inval doen, in de rede vallen, aan iets denken, in de gedachte komen, te binnen schieten; was fällt Ihnen ein? = waar denk je aan? wat een idee! es wird sich niemand e. lassen, dies zu sagen = niemand zal 't in zijn hoofd krijgen....

Einfallslinie, w., -punft, m., -winkel, m. = lijn, punt, hoek van inval.

Einfall, w. = eenvoud, goedhartigheid, ongekunsteldheid, onnoozelheid, domheid, sufferigheid; G. vom Lande = onnoozel kind.

einfallig = eenvoudig, onnoozel, dom; einfälliges Zeug = domheden, zotteklap. **Einfalligkeit**, w. = onnoozelheid, domheid. **Einfallspunkt**, m. = sul, sukkel, onnoozele bloed, suffer.

einfallen, fchw. (h.) = invoegen, inkepen, inschieten; vouwen; bodemen.

einfangen, ft. (h.) = opvangen, grijpen, vatten, gevangen nemen; insluiten.

einfarbig = eenkleurig, van één kleur; effen. **Einfarbigkeit**, w. = eenkleurigheid, effenheid.

Einfaßband, f. = boordlint, boordband.

einfaßen, fchw. (h.) = invatten, in- of omsluiten, omgeven, in- of omlijsten, vatten of zetten in, onwikkelen, inwikkelen, boorden, afzetten, in vaten doen, in korven doen. **Einfaßung**, w. = het invatten, in- of omsluiten, omlijsting, enz. fchj: **einfaßen**.

einfaulen, fchw. (f.) = rotten, rot worden.

einfeilen, fchw. (h.) = invijlen.

ein fetten, fchw. (h.) = insmeren, smeren, in 't vet zetten.

einfeuchten, fchw. (h.) = invochten, vochten. **einfeuern**, fchw. (h.) = stoken; auf die Feinde e. = losvuren op, inschieten op.

einfinden sich, ft. (h.) = zich bevinden, komen, aankomen; verschijnen (vor Gericht).

einflechten, ft. (h.) = invlechten, ineenvlechten; inwerken, inbrengen, inlasschen.

einfluten, fchw. (h.) = invlechten, inlappen, inwerken.

einfliegen, ft. (f.) = in- of naar binnen vliegen.

einfließen, ft. (f.) = instroomen, invloeiën, uitloopen (in), binnenkomen, inkomen.

einflößen, fchw. (h.) = ingieten, laten inloopen, ingeven, laten drinken; inboezemen.

Einflug, m. = het binnenvliegen (in den bijenkorf), de opening daarvoor.

einflügelig = eenvleugelig.

Einfluß, m. = het invloeiën, uitwatering, monding; invloed (auf einen Ort. etc.); er steht unter dem Einfluße... = hij ondergaat den invloed... **einflußreich**, = invloedrijk, aanzienlijk. **Einflußrohr**, w. = uitwateringspijp.

einflüftern, fchw. (h.) = influisteren, inblazen, ingeven.

einfordern, fchw. (h.) = invorderen, opeischen, in ontvangst nemen. **Einforderung**, w. = invordering.

einfürmig = eenvoudig, eentonig. **Einfürmigkeit**, w. = eenvormigheid, eentonigheid.

ein freßen, ft. (h.) = invreten, inbijten, inkankeren.

ein frieden, **ein friedigen**, fchw. (h.) = insluiten, omheinen. **Einfriedigung**, w. = omheining, omsluiting, hekwerk, haag.

ein frieren, fchw. (f.) = invriezen, vastvriezen in 't ijs; bevroezen.

ein fruchtig = met één vrucht.

einfrachten, = fchw. (h.) = afrossen.

ein fuchten, fchw. (h.) einen etc. = iem. iets instampen, inpompen.

ein fügen, fchw. (h.) = invoegen, inzetten, inschieten.

ein fügen, fchw. (h.) = invoegen, inzetten, inschieten; bijvoegen, insluiten.

Ein fuhr, w. = invoer, inkomst, import.

Ein fuhrartikel, m. = invoerartikel. **ein fuhrbar** = invoerbaar, in te voeren, wat ingevoerd mag worden. **ein führen**, fchw.

(h.) = invoeren; importeeren; (einen bei Hofe) e. = (aan 't hof) voorstellen, introduceeren, prezenteeren; (in ein Amt) installereen; (in einen Verein) = introduceeren; invoeren, in zwang brengen, instellen.

Ein fuhrhandel, m. = invoerhandel.

Ein fuhrung, w. = invoer, importatie, voorstelling, introduceering, installatie, instelling.

Ein fuhrverbot, f. = verbod van invoer.

Ein fuhrwaren, Pl.; -zoll, m. = invoerartikelen; -recht.

ein fällen, fchw. (h.) = indoen, ingieten, volmaken met.

einfüßig = éénvoetig, met één voet, met één poot.

Ein gabe, w. = smeekschrift, verzoek, petitie.

Ein gang, m. = ingang, toegang; aankomst; het binnenkomen, invoer; einer Sache G. befeßen = ingang doen vinden; begin; inleiding; voorspel.

ein gang = in 't begin, aan 't begin; eing. erwähnt = bovenvermeld, bovengenoemd.

Ein gangartikel, m. = invoerartikel. **Ein gangdeklaration**, w. = inklaringsbewijs.

Ein gangrede, w. = introereede; voorrede.

Ein gangszoll, m. = invoerrecht.

ein geben, ft. (h.) = ingeven; inboezemen, inblazen, tot iets brengen; indienen. **Ein geber**, m. = inblazer; hij, die iets indient, indieners.

ein gebildet = ingebeeld, hersenschimmig, denkbeeldig; verwaand, ijdel laatdunkend.

Ein gebinde, f. -s, - = peetgeschenk.

ein gebogen = gebogen, krom, naar binnen gebogen.

ein geboren = ingeboren, natuurlijk, thuisbehoorend; aangeboren; der Eingeborene = inboorling; der eingeborene Sohn Gottes = de eeniggeborene...

Ein gebung, w. -, -en = ingeven, inboezeming.

Ein geburtsrecht, f. = recht van inboorling.

ein geben = indachtig (einer Sache e. sein, beten).

ein gefeicht = vleeschgeworden, menschengeworden; in persoon.

ein geben, unr. f. = ingaan, binnengaan; (von Briefen, Geldern etc.) = in-, binnenkomen; in 't hoofd komen, in 't begrip doordringen; mir geht nicht ein = het wil er bij mij niet in; (auf etc.) ingaan (op iets), genoeg nemen (met iets); (von Zeug) inkrimpen, krimpen, kleiner worden; (von Pflanzen) uitdrogen; (von Einrichtungen, Verbindungen, Zeitschriften etc.) ophouden te bestaan, te niet gaan; (f. u. h.) = (eine Wette, eine Ehe, Verpflichtungen u. ä.) aangaan, aannemen.

ein gebend = uitvoerig, degelijk, nauwkeurig.

Ein gemachtes, f. = ingelegde vruchten, confituren.

ein genommen (gegen, für) = ingenomen (tegen, voor); er ist von sich selbst e. = hij is met zich zelf ingenomen, verwaand; mir ist der Kopf

ganj e. = zwaar, duizelig. **Ein'genommenheit**, w. = ingenomenheid; dotheid.

ein'geſchränkt = beperkt, bekrompen, begrensd, zuinig.

ein'geſchrieben = aangeeteekend, aangegeven.

ein'geſeſſen = inwonend, ingezet.

ein'geſprengt = als spranken, droppels of spikkels zich bevindend in, ingesprekeld.

ein'geſtandenermaſſen = zooals toegegeven is of wordt.

Ein'geſtändniſ, f. = bekentenis.

ein'geſehen, uur. (h.) = bekennen; erkennen, toegeven.

Ein'gewebe, f. --s, --en = ingewanden, binnenste, gedarmte.

ein'gewöhnen, ſchw. (h.) = gewinnen (aan een plaats), acclimatizeeren = **ein'getwohnen**.

ein'gezogen = ingetogen, teruggetrokken, afgezonderd. **Ein'gezogenheit**, w. = ingetogenheid, teruggetrokkenheid, afzondering.

ein'gieſen, ft. (h.) = ingieten, vastgieten.

ein'gipfen, ſchw. (h.) = in het gips doen.

ein'gittern, ſchw. (h.) = traliën, met traliëwerk omgeven.

ein'gleitig = met enkel spoor.

ein'graben, ft. (h.) = ingraven, begraven, wegstoppen; ingraveeren; (ins Gedächtniſ) inprenten; **ſich e.** = een leger of hol onder den grond maken; zich ingraven, zich verschansen; zich verbergen. **Ein'grabung**, w. --, --en = ingraving; gravure; verschansing.

ein'grabieren, ſchw. (h.) = ingraveeren.

ein'greifen, ft. (h.) = ingrijpen; de hand slaan in, (in die Saiten) grijpen, aanslaan; zich met iets bemoeien, ingrijpen; in jens Rechte e. = inbreuk maken op. **ein'greifend** = ingrijpend, krachtig.

Ein'griff, m. = het ingrijpen, het in elkaar grijpen; inbreuk (tut = maken).

ein'gürten, **ein'gürten**, ſchw. (h.) = met een gordel of riem insluiten.

Ein'guß, m. = ingieting, het ingieten; vorm.

ein'hacken, ſchw. (h.) = neerhakken, inhakken, neerslaan, stukhakken.

ein'hägen = einhegen.

ein'häkeln, **ein'hakeln**, ſchw. (h.) = inhaken, vasthaken.

Ein'halt, m. - (e)s = het tegenhouden; stilstand; E. tut = tegengaan, doen ophouden, een einde maken aan, beteugelen = E. gebieten.

ein'halten, ft. (h.) = inhouden, binnenhouden, tegenhouden, (mit etw. e.) ophouden met, staken; (im Leben) ophouden; (eine Friſt, einen Termin) zich houden aan.

ein'handeln, ſchw. (h.) = inkoop, opkopen.

ein'händig = éénhandig, met één hand; voor één hand.

ein'händigen, ſchw. (h.) = overhandigen, ter hand stellen, overgeven. **Ein'händigung**, w. --, --en = overhandiging, terhandstelling, overgave. **Ein'händigungſchein**, m. = ontvangstbewijs.

ein'hängen, ſchw. (h.) = inhangen; hangen, (in)doen.

Ein'hard = Eginhard.

ein'hauchen, ſchw. (h.) = inademen, inboezemen, ingieten.

ein'hauen, uur. (h.) = inslaan, inhakken, stukhouwen, in iets uithakken, uithouwen, uitsnijden; inhouden (auf den Feind); er kann mader e. = hij kan flink eten.

ein'hausig = éénhuizig; graag thuis zijnd, hokvast.

ein'heben, ft. (h.) = (eine Tür) inhangen; een Bogen e. = een vel opmaken; inzetten, inschuiven, inlichten.

ein'heften, ſchw. (h.) = innaaien, inhechten.

ein'hegen, ſchw. (h.) = insluiten, omheinen.

Ein'hegung, w. --, --en = omheining, haag.

ein'heilen, ſchw. (f.) = ingroeien in een genezende wonde.

ein'heimiſch = inheemsch, ingeboren, binnenlandsch, inwendig; thuis.

ein'heimſen, ſchw. (h.) = inoogsten, binnenhalen.

ein'heiraten, ſich in eine Familie = in een familie trouwen.

Ein'heit, w. --, --en = eenheid, enkelvoud, eendracht. **ein'heitlich** = in een hand vereenigd, onverdeeld; een geheel vormend; overeenstemmend.

ein'heizen, ſchw. (h.) = stoken, vuur of kachel aanmaken, verwarmen. **Ein'heizung**, w. = verwarming, het stoken. **Ein'heizer**, m. = stoker.

ein'helfen, ft. (h.) = (einem) voorzeggen, helpen herinneren; (ergens) inhelfen.

ein'hellig = eenstemmig, eensgezind, eenparig.

Ein'helligkeit, w. -- = eenstemmigheid, eenparigheid.

ein'hemmen, ſchw. (h.) = remmen, de rem aanleggen; tegenhouden.

ein'henk(e)lig = met één hengsel, één oor.

einher' = daarheen, voort, aan.

ein'herbſten, ſchw. (h.) = den wijnoogst binnenhalen; binnenbrengen.

einher'fabren, ft. (f.) = daarheenrijden, -varen.

einher'gehen, uur. (f.) = voortgaan, voortloopen, daarheenloopen. **einher'reiten**, ft. (f.) = voort, daarheenrijden. **einher'schreiten**, ft. (f.) = daarheen-, voortstappen. **einher'stolzieren**, ſchw. (f.) = trotsch daarheen loopen, loopen als een pauw. **einher'ziehen**, ft. (f.) = daarheen trekken, aangebogen komen.

ein'holen, ſchw. (h.) = (einen Fürtten, einen Flüchtigen, das Verſäumte, die Segel) inhalen; (Nachrichten, Rat) inwinnen; (Waren) halen, inkoop; (Stimmen) verzamelen. **Ein'holung**, w. -- = inhaling, het inhalen.

Ein'horn, f. -(e)s, . . hörner = eenhoren.

Ein'hornſiſch, m. = zeeëenhooren, narwal.

ein'hörnig = eenhoornig.

Ein'hüſer, m. --s, -- = eenhoevig dier. **ein'hüſig** = eenhoevig.

ein'hüllen, ſchw. (h.) = inhullen, inwikkelen (in einen Mantel). **Ein'hüllung**, w. --, --en = inhulling, inwikkeling.

ein'ig = eenig; alleen; (sein, werden) 't eens (zijn, worden), eensgezind; eenig, een of ander; eenig, eenige, wat, sommige; einige zwanzig = een twintig, ruim twintig; einige = iets, wat, 't een en ander. **ein'igermal** = soms, somtijds.

ein'nigen, ſchw. (h.) = tot één maken, vereenigen; eensgezind maken, goede vrienden maken; **ſich e.** = 't eens worden, tot overeenstemming geraken.

ein'nigermäſſen = eenigermate, eenigszins.

Ein'ngfeit, w. -- = eensgezindheid, eendracht. E. macht darf = eendracht maakt macht.

ein'impfen, ſchw. (h.) = inenten, vaccineeren, enten. **Ein'impfung**, w. = inenting, vaccinatie.

ein'jagen, ſchw. (h.) = op de jacht africhten; (Furcht, Schreden) aanjagen; naar binnen jagen.

ein'jährig = éénjarig, van (den duur van) één jaar; **Ein'jähriger** = **Ein'jähriger-Freiwilliger** = vrijwilliger voor één jaar.

einjochē, ſchw. (h.) = in het juk spannen; onderdrukken.
einfallen, ſchw. (h.) = inkalken, in de kalk leggen.
Einfamlichkeit, f. = éénkamerstelsel (vertegenwoordiging).
einfaſſieren, ſchw. (h.) = incasseeren.
Einfauf, m. = inkoop; Einfaufe machen = inkoopē doen.
einfaufen, ſchw. (h.) = koopen, inkoopē; einen e. = iem. (ergens) inkoopē; das heißt ich gut e. = dat noem ik een koopje. **Einfauf**, m. = inkoop; econoom (einer Kauf).
Einfaufpreis, m. = inkoopsprijs; zum E. = tegen l.
einfehlen, ſchw. (h.) = ingroeven, groeven in iets maken.
Einfehr, w. --- = intrek, het bezoeken; pleisterplaats, halte; inkeer, zelfbeschouwing.
einfehren, ſchw. (f.) = (in einem Gasthose) intrek nemen, afstappen; (bei einem) aangaan, aanloopen; in ſich e. = in zich keeren, tot zich zelf inkeeren.
einfeilen, ſchw. (h.) = indrijven, inslaan.
einfeildern, ſchw. (h.) = kelderen, in den kelder leggen.
einfeiben, ſchw. (h.) = inkerven, insnijden.
Einfeibung, w. --- = inkerving.
einfeieren, ſchw. (h.) = inkerkeren, opsluiten.
Einfeierung, w. --- = inkerkering, opsluiting.
einfeiten, ſchw. (h.) = tot een ketting vastmaken; ketenen; aaneenketenen.
Einfeindschaft, w. --- = gerechtelijke gelijkstelling van kinderen uit verschillende huwelen.
einfeitten, ſchw. (h.) = vastlijmen. [lijken].
einfeilagen, ſchw. (h.) = aanklagen, gerechtelijk vervolgen.
einfeimmern, ſchw. (h.) = inklemmen, vastklemmen, vastkrammen; zwischen haakjes (in parentheses) zetten.
Einfeiang, m. = samenklank, accoord, overeenstemming; in E. bringen = tot overeenstemming brengen, verzoenen.
einfeilappig = met één klapvlies, éénvliezig.
einfeilaffig = éénklassig, van één klasse.
einfeilieben, ſchw. (h.) = inplakken.
einfeileiden, ſchw. (h.) = in de kleeren steken, kleeden, niet het passende kleed voorzien; annemen; eingefleibet werden = de pij, den sluier aannemen; inkleeden.
einfeileitern, ſchw. (h.) = inplakken.
einfeiklemmen, ſchw. (h.) = inklemmen, klemmen; inpersen, indrukken. **Einfeiklemmung**, m. = beklemming.
einfeiklinken, ſchw. (h.) = met een klink sluiten (die Tür).
einfeiklopfen, ſchw. (h.) = inkloppen, insluiten.
einfeikneten, ſchw. (h.) = inkneeden.
einfeiknifen, ſchw. (h.) = knakken, knikken, ombuigen; (f.) = knakken, breken.
einfeikochen, ſchw. (h.) = inkoken, opkoken; (f.) = verkoken.
einfeikoffern, ſchw. (h.) = in koffers pakken.
einfeikommen, ft. (f.) = binnenkomen; um etw. e. bei einer Behörde = bij de bevoegde macht om iets verzoeken; inkomen, inleveren; (von Briefen, Geldern) binnenkomen, inkomen, betaald worden; invallen, in de gedachte komen.
Einfeikommen, f. = het binnen- of inkomen (von Geldern); inkomsten. **Einfeikommensteuer**, w. = inkomstenbelasting. **Einfeikommung**, m. = vreemdeling, pas aangekomene.

einfeiloppen, ſchw. (h.) = insluiten, omsluiten, omheinen.
Einfeilorn, f. -(es) = éénkoren.
einfeilrahmen, ſchw. (h.) = inpakken; inkoopē.
einfeilfragen, ſchw. (h.) = inkrassen.
einfeilkrigen, ſchw. (h.) = inkrijgen, verkrijgen, te pakken krijgen.
Einfeilünfte, Pl. = inkomsten.
einfeiladen, ft. (h.) = inladen, laden; uitnoodigen, noodigen. **einfeiladend** = uitlokkend, verleidelijk, uitnoodigend, vriendelijk. **Einfeiladung**, w. = het inladen, laden; uitnoodiging.
Einfeiladungschrift, w. = programma (voor de een of andere plechtigheid).
Einfeilage, w. = het inleggen; binnengoed (von Eigarren); ingesloten brief, inliggende brief; inleg (beim Spiel od. in die Sparaffe u. ä.); deposito.
einfeilageren, ſchw. (h.) = inlegeren, inkwartieren; (Waren) opleggen.
einfeilappig = éénlobbig.
Einfeilaf, m. . . fafjes = toegang, toelating; ingang, poortje, hek.
einfeilaffen, ft. (h.) = inlaten, binnenlaten, toelaten; invoegen, inlaten; ſich auf etw. e. = op iets ingaan, tot iets overgaan; ſich mit einem e. = zich met iem. inlaten; er läßt ſich auf keine Gründe ein = er is met hem niet verstandig te praten.
Einfeilafgeld, f.; -farte, w. = toegangs-geld (of -prijs); -kaart. **Einfeilafklappe**, w. = klep (an einer Maschine). **Einfeilafthür**, w. = ingang (deur), toegangsdeur. **Einfeilaffung**, w. = toelating, inlating.
einfeilaufen, ft. (f.) = inloopen, binnenloopen, binnenkomen, inkomen, inkrimpen, krimpen.
einfeilaugen, ſchw. (h.) = inloogen, loogen, in de loog zetten. **Einfeilaugung**, w. --- = 't loogen.
einfeiläuten, ſchw. (h.) = inluiden.
einfeilieben ſich, ſchw. (h.) = zich inleven; zich gewinnen.
Einfeilholz, f. = inleghout, fourneerhout.
Einfeilegemeister, m. = knipmes.
einfeilegen, ſchw. (h.) = inleggen, er in leggen, indoen; (Kapitalien) storten; (einen Brief) insluiten, (Bier) opleggen, kelderen, opdoen; inlegwerk maken, fourneeren, inleggen; (ein gutes Wort für einen) e. = doen; (eine Laufe für einen) e. = breken; Protest e. = aantekenen, protesteeren; Berufung e. = in beroep komen, appelleeren. **Einfeilegung**, w. = inlegging, storting zc. ſief: einlegen.
einfeilehren, ſchw. (h.) = laten instudeeren, onderwijzen, aanleeren, aanbrenen.
einfeileiern, ſchw. (h.) = in slaap deunen.
einfeileimen, ſchw. (h.) = inlijmen.
einfeileiten, ſchw. (h.) = inleiden, binnenleiden, binnenbrengen; in- of opleiden; inleiden, beginnen; (einen Prozess) voorbereiden ter behandeling. **Einfeileitung**, w. = inleiding, begin, instructie.
einfeilenken, ſchw. (h.) = inbuigen, indraaien; weer in orde zetten of brengen; weer op den goeden weg komen; weer op het onderwerp komen, van toon veranderen, bijdraaien.
Einfeilenkung, w. = het inbuigen, zc. ſief: einlenken.
einfeilernen, ſchw. (h.) = instudeeren, uit het hoofd leeren; inprenten, aanbrenen. **einfeil leuchten**, ſchw. (h.) = duidelijk zijn, helder in 't oog springen; das will mir nicht e. = dat is mij niet recht duidelijk. **einfeil leuchtend** =

helder, duidelijk. **einliefern**, ſchw. (h.) = inleveren, overleveren, overhandigen. **Einlieferung**, w. = inlevering.

einliegen, ft. (h.) = inliggen, gelegerd zijn in, inwonen, ingesloten zijn; **einliegend** = inliggend, ingesloten.

Einling, m. —(e)s, —e = kluizenaar, zonderling.

einlippig = éénlippig.

einlöcher, ſchw. (h.) = doorboren, een gat maken in; in een gat doen.

einlöpfeln, ſchw. (h.) = inlepeleen, bij lepels innemen of ingeven.

einlogieren, ſchw. (h.) = inwonen; **sich e.** = zijn intrek nemen.

einlösen, ſchw. (h.) = (ein Pfand, sein Wort) inlossen; (einen Besatz) honoreeren, betalen.

einlöten, ſchw. (h.) = insoldeeren.

einloffen, ſchw. (h.) = binnenloodsen.

einlullen, ſchw. (h.) = in slaap neuriën, zingen.

einmachen, ſchw. (h.) = inmaken, inleggen, (Ralf) mengen.

einmachen, ft. (h.) = malen (in voorraad).

I. **einmal** = éénmaal, één keer, eens; auf e. = opeens; alle auf e. = allen tegelijk; e. über das andere = keer op keer, voor en na, slag op slag; einmal um das andere = om den anderen; e. ft. feimmal = eenmaal is geen maal.

II. **einmal** = eens, op een keer, ereis; nicht e. = niet eens, zelfs niet.

Einmaleins, f. —, — = tafel (van vermenigvuldiging), tafels.

einmalig = van één keer.

einmännlich = éénmannig, éénhelmig.

einmarinieren, ſchw. (h.) = marineeren.

Einmarsch, m. = intocht. **einmarschieren**, ſchw. (f.) = binnentrekken, binnenerukken.

Einmaster, m. —s, — = eenmaster. **einmastig** = met één mast.

einmauern, ſchw. (h.) = in metselen, om muren, inzetten.

einmetzeln, ſchw. (h.) = inbeitelen.

einmengen, ſchw. (h.) = inmengen; **sich** in etw. e. = zich in iets mengen, zich met iets bemoeien. **Einmischung**, w. = inmenging, mengsel.

einmessen, ft. (h.) = er in meten, inmeten.

einmieten, ſchw. (h.) = inhuren, een verblijf huren voor (iem.).

einmischen, ſchw. (h.) = inmengen, mengen in; **sich** in etw. e. = zich in iets mengen, zich met iets bemoeien. **Einmischung**, w. = inmenging, mengsel.

einmonatlich = (één)maandelijksch.

einmumme(n), ſchw. (h.) = vermommen.

einmünden, ſchw. (h.) = uitmonden, uitloopen, zich uitstorten, zich ontlasten. **Einmündung**, w. = monding.

einmühen, ſchw. (h.) = smelten voor de munt; hersmelten, overmuntten.

[**Einmut**, w. = eensgezindheid.] **einmütig** = eensgezind, eenstemmig. **Einmütigkeit**, w. = eensgezindheid, eenstemmigheid.

einnaageln, ſchw. (h.) = inslaan, inspijkeren.

einnaßen, ſchw. (h.) = innaaien; (ein Reich) innemen.

Einnahme, w. —, —n = inneming, vermeerstering, in-bezit-neming; ontvangst, ontvang; inkomsten; in G. bringen, stellen = in ontvang boeken. **Einnahmeaufsch.**, m. = ontvangstpost. **Einnahmestube**, w. = ontvangkantoor.

einnehmen, ft. (h.) = innemen, vermeesteren, in bezit nemen; mit Sturm e. = stormender-

hand inn.; innemen, bekleeden, in beslag nemen, vervangen, incasseeren, in ontvangst nemen, inkomen hebben; (Arguzi) innemen; (das Frühstück) gebruiken; (die Segel) inhalen, bergen; (den Kopf) bezwaren, benevelen; für od. gegen einen ingenommen sein = voor of tegen iem. ingenomen zijn; er war sehr bei sich ingenommen = met zich zelf ingenomen.

einnehmend = innemend, aantrekkelijk, aangenaam. **Einnehmer**, m. = ontvaanger.

Einnehmeret, w. —, —en = ontvangkantoor.

Einnehmerstelle, w. = ontvaardersplaats.

einneken, ſchw. (h.) = invochten, insprenkelen.

einneifen, ſchw. (f.) = indutten, in slaap vallen, insluimeren.

einneten, ſchw. (h.) = vastklinken.

einnetzen sich, ſchw. (h.) = zich er in nestelen, zich vestigen, zich indringen.

Einöde, w. —, —n = woesteni; eenzaamheid.

einölen, ſchw. (h.) = oliën, met olie insmeren.

einordnen, ſchw. (h.) = rangschikken, op zijn plaats zetten.

einpacken, ſchw. (h.) = inpakken; zijn koffers pakken; zijn biezen pakken; gehörig e. = zich volstoppen (met eten). **Einpacker**, m. = pakker, emballleur. **Einpackung**, w. = inpakking, verpakking, emballage; het inpakken.

einpacken, ſchw. (h.) = binnensmokkelen.

einpassen, ſchw. (h.) = inpassen, invoegen.

einpassen, ſchw. (f.) = binnengaan.

einpaußen, ſchw. (h.) = inpompen, instampen.

Einpauser, m. —s, — = repetitor.

einpeitschen, ſchw. (h.) = inslaan, inrauselen.

einpfählen, ſchw. (h.) = ompalen, met palen insluiten, palissadeeren. **Einpfählung**, w. = palissadeering.

einpfarren, ſchw. (h.) = bij één parochie of kerspel inlijven.

einperken, ſchw. (h.) = inperken, omperken, insluiten.

einpflanzen, ſchw. (h.) = inplanten, planteu; inprenten.

einplacieren, ſchw. (h.) = met plaveisel omgeven; in het plaveisel inwerken.

einpfloßen, ſchw. (h.) = inpinnen, met pinnen inslaan.

einplügen, ſchw. (h.) = inploegen.

einpfropfen, ſchw. (h.) = inenten, enten; inprenten, instampen, instoppen.

einpfänder, m. —s, — = éénponder.

einpfündig = van één pond.

einpfuchen, ſchw. (h.) = pekken, met pek insmeren, vastpekken.

einpfugern, ſchw. (f.) = binnentrekken (als pelgrim).

einpföfeln, ſchw. (h.) = pekelen, inpekelen, inzouten; eingepöfelt wie die Seringe = ingepakt als haringen.

einprägen, ſchw. (h.) = indrukken, instempelen, inprenten; dem Gedächtnisse e. = in het geheugen prenten.

einpressen, ſchw. (h.) = in de pers doen, persen.

einproben, **einprobieren**, ſchw. (h.) = passen, probeeren.

einpulvern, ſchw. (h.) = poederen, inpoederen.

einpumpen, ſchw. (h.) = er in pompen.

einpuppen sich, ſchw. (h.) = zich inpoppen.

einquartieren, ſchw. (h.) = inkwartieren, onder dak brengen, vestigen. **Einquartierung**, w. —, —en = inkwartiering, het inkwartieren.

einquellen, ſchw. (h.) = in de week zetten of doen, weeken, wellen.

ein'quettien, ſchw. (h.) = inpersen.
ein'rahmen, ſchw. (h.) = in een lijst zetten, encadreeren.
ein'rammen, ſchw. (h.) = inslaan, inheien.
ein'rangieren (spr.: *.. rāzjie..*), ſchw. (h.) = indeelen, rangschikken; sorteeren.
[ein'raten, ft. (h.) = den raad geven, aanraden.]
ein'räuchern, ſchw. (h.) = berooken, rookerig maken.
ein'räumen, ſchw. (h.) = inruimen, opruimen, op zijn plaats zetten; de plaats ruimen, overlaten, overgeven, afstaan; toegeven, toestemmen.
Ein'räumung, w. = inruiming, opruiming; afstand; toegeving, toestemming. **Ein'räumungsfah**, m. = toegevende zin.
ein'rechnen, ſchw. (h.) = meerekenen, er bij rekenen; mit eingerechnet = er in begrepen, meegerekend.
Ein'rede, w. = tegenspraak, tegenwerping; antwoord; exceptie. **ein'reden**, ſchw. (h.) = (einem etw.) inpraten, wijsmaken; inboezemen, inspreken; [in de rede vallen].
ein'reffen, ſchw. (h.) = (die Segel) opgeien, geien; reven.
ein'registrieren, ſchw. (h.) = registreeren, inschrijven.
ein'regenen, ſchw. (h.) = inregenen; eingeregnet ſein = door den regen (ergens) opgehouden.
ein'reiben, ft. (h.) = er in wrijven; inwrijven, wrijven; es einem e. = onder den neus wrijven (*ft.*).
ein'reichen, ſchw. (h.) = aanbieden, indienen.
Ein'reichung, w. = indiening.
ein'reihen, ſchw. (h.) = inrijgen, aanrijgen, aaneenrijgen; scharen, in de rij of het gelid plaatsen, indeelen. **ein'reihig** = van één rij, van een gelid, met één rij knoopen.
ein'reißen, ft. (h.) = inscheuren, een scheur in iets maken; afbreken, omverhalen; [met geweld indringen], zich verspreiden, voortgang maken, inwortelen (von Gewohnheiten, Unsitzen, Mißbräuchen); ein tief eingerißenes Uebel = een diep ingeworteld kwaad.
ein'reiten, ft. (h.) = inrijden, stuk rijden; (ein Reitpferd) afrijden, gewennen; (f.) = binnenrijden.
ein'retzen, ſchw. (h.) = weer zetten (ein Glied).
ein'rennen, ſchw. (h.) = in-, stuk- of openrennen.
ein'richten, ſchw. (h.) = inrichten, regelen, in orde brengen, aanleggen; weer zetten; **rich e.** = zich inrichten, zijn huis inrichten, meubelen; zuinig leven. **Ein'richtung**, w. = inrichting, regeling, schikking; het zetten; stoffeering, huishouden; seine Einrichtungen treffen = zijn schikkingen maken.
ein'riegeln, ſchw. (h.) = (achter grendel) opsluiten.
Ein'ritt, m. = het inrijden.
ein'rißen, ſchw. (h.) = opscheuren, openrijten, inkrassen, insnijden.
ein'rollen, ſchw. (h.) = inrollen.
ein'rosten, ſchw. (f.) = inroesten, roesten.
ein'rücken, ſchw. (f.) = binnenrukken; (in jemand's Stelle) opvolgen; (in eine Zeitung) opnemen, plaatsen. **Ein'rückungsgebühren**, Pl. = kosten van plaatsing, advertentiekosten.
ein'rühren, ſchw. (h.) = (Eier) roeren; (Raif) beslaan, mengen; einem etw. e. = iem. een poets bakken.
Ein's, w. —, —en = een, aas.
ein's (werden, sein) = 't eens (worden, zijn).

Ein'faat, w. = het gezaaide, zaaisel.
ein'fädeln, **ein'faden**, ſchw. (h.) = in zijn zak, zijn beurs doen, opsteken, opstrijken.
ein'fäen, ſchw. (h.) = inzaaien, bezaaien.
ein'fägen, ſchw. (h.) = inzagen.
ein'fäutig = met één snaar, eensnarig.
ein'falben, ſchw. (h.) = inzalven, zalven, balsemen. **Ein'falbung**, w. = zalving, balseming.
ein'falzen, ſchw. (h.) = inzouten.
ein'fam = eenzaam, teruggetrokken, afgezonderd, alleen.
ein'famig = éénzadig.
Ein'famkeit, w. = eenzaamheid, afzondering.
ein'fameln, ſchw. (h.) = inzamelen, bijeenbrengen; (Münzen) ophalen; (Stimmen) verzamelen. **Ein'famlung**, w. = inzameling, opzameling.
ein'fargen, ſchw. (h.) = in de kist leggen, kisten.
Ein'fat, m. = inzet, inleg; (an Tischen) uitschuifblad; (an Stemmen) strook, jabet; belegsel; vischvijver; het inzetten (v. d. stem).
Ein'fatgeber, m. = inschuifbeker. **Ein'fatgewicht**, f. = stel in elkaar te schuiven gewichten. **Ein'fandröhre**, w. = aanzelbuis, aanhechtingsbuis. **Ein'fatstück**, f. = aanzetstuk; wisselstuk (an einer Pistole).
ein'fäuern, ſchw. (h.) = met gist doormengen; in 't zuur leggen.
ein'fangen, ft. (h.) = inzuigen; opslorpen.
Ein'fangung, w. = inzuiging, inslorping.
ein'fäumen, ſchw. (h.) = zoomen, inzoomen.
ein'fachteln, ſchw. (h.) = in een doos doen, inpakken.
ein'fahlig = met één hulsel of vlies; één-schalig.
ein'falten, ſchw. (h.) = inlассchen, invoegen, tusschenzetten, er tusschenin voegen.
Ein'faltier, f. = één-schalig diër.
Ein'faltung, w. —, —en = invoeging, inlассching, wat tusschengevoegd wordt.
ein'fängeln, ſchw. (h.) = verschansen.
ein'färben, ſchw. (h.) = inscherpen, op het hart drukken, inprenten.
ein'färren, ſchw. (h.) = begraven, in den grond stoppen.
ein'fättig = eenschaduwig.
ein'fähen, ſchw. (h.) = schatten, waardeeren, aanslaan. **Ein'fäßung**, w. = schatting, taxatie, aanslag.
ein'fäufeln, ſchw. (h.) = inscheppen.
ein'fchenken, ſchw. (h.) = inschenken; einem seinen Wein e. = klaren wijn schenken.
ein'fheuern, ſchw. (h.) = in de schuur bergen.
ein'fichtig, = van één laag; alleen, onge-trouwd, in weduwstaat.
ein'fichten, ſchw. (h.) = inzenden, zenden.
Ein'fichtung, w. = (in)zending.
ein'fchieben, ft. (h.) = inschuiven, induwen, instooten; (das Brot) inschieten; inlассchen; instoppen, indringen; **sch e.** = (zich) indringen, zich in het kegelspel oefenen. **Ein'fchieber**, m. = inschieter; inlассcher. **Ein'fchießel**, f. = 't ingelасchte, ingeschovene, invoegsel; tusschenzin.
ein'fchießen, ft. (h.) = [te binnen schieten]; inschieten, stukschieten, platschieten; oefenen in 't schieten; (eine Pistole) probeeren; (Weib) schieten; (das Brot) inschieten; (Weber) inslaan, inschieten; ein'geschossen sein = geoeftend, gedruild zijn.
ein'fchiffen, ſchw. (h.) = inschepen. **Ein'fchiffung**, w. —, —en = inschepping.

einſchirren, ſchw. (h.) = in 't tuig doen, 't tuig aanleggen, tuigen, inspannen.
einſchlachten, ſchw. (h.) = slachten.
einſchlachtig, = éénsoortig.
einſchlafen, ft. (f.) = inslapen, in slaap vallen; verzwakken, verkoelen; sterven, overlijden; der Fuß ist mir eingeschlafen = mijn voet slaapt.
einſchlaf(e)rig = éénpersoons. **einſchlafern**, ſchw. (h.) = doen inslapen, in slaap doen vallen, slaperig maken.
Einſchlag, m. = inslag, plooi; hulsel; ingesloten brief.
einſchlagen, ft. (h.) = (einen Nagel, eine Tür, Scheibe, den Boden eines Faſſes, ein Kleid, einen Weg) inslaan; inranselen; open- of stuk-slaan; (Eier) doorroeren, mengen; inwikkelen, inpakken, (Pflanzen) begraven; toeslaan; tref-fen; behooren tot; es hat eingeschlagen = de bliksem is ingeslagen; (f.) = gelukken, slagen, goed uitvallen.
Einſchlagfaden, m. = inslagdraad. **einſchlagig** = er bij behorend, overeenkomstig, betrekkelijk, bevoegd, doeltreffend.
einſchleichen ſich, ft. (h.) = binnensluipen, zich indringen.
einſchletern, ſchw. (h.) = den sluier doen aannemen, in een sluier hullen.
I. einſchleifen, ſchw. (h.) = insleeppen, naar binnen sleepen.
II. einſchleifen, ft. (h.) = inslijpen, insnijden, graveeren in.
einſchleppen, ſchw. (h.) = insleeppen, naar binnen sleepen, sleuren.
einſchließen, ft. (h.) = insluiten, opsluiten, omsluiten, omsingelen, bijinsluiten, mee insluiten, (in Klammern) tusschen haakjes zetten, bevatten, inhouden. **einſchließen ſich** = er in begrepen, vervat; bis zu . . e. = tot en met. e. mit Gen. = met inbegrip van.
Einſchließung, w. = insluiting ic. ſieh: einſchließen.
einſchlingen, ft. (h.) = in een slinger doen, ineenslingeren, ineensvlechten; inzwelgen.
einſchluden, ſchw. (h.) = inslikken, opslokken.
einſchlummern, ſchw. (f.) = insluimeren.
einſchlürfen, ſchw. (f.) = insluipen.
einſchlürfen, ſchw. (h.) = inslorpen, inslurpen.
Einſchluf, m. = het insluiten, insluiting, ingesloten stuk; Brief mit E. = brief met gelds-waarde; mit E. von = er in begrepen, inclusief.
einſchmauchen, ſchw. (h.) = berooken, met rook doortrekken.
einſchmeicheln ſich, bei einem = zich bij iem. in de gunst dringen, bemind maken. **einſchmeicheln** = innemend.
einſchmeißen, ft. (h.) = insmijten, stuk smijten, ingooien, stukgooien.
einſchmelzen, ſchw. u. ft. (h. u. f.) = smelten, samensmelten.
einſchmieben, ſchw. (h.) = (einen Verbrecher) in de boeien sluiten.
einſchmierern, ſchw. (h.) = insmeren; inwrijven; kladden in.
einſchmuggeln, ſchw. (h.) = binnensmokkelen; **ſich e.** = binnensluipen.
einſchmutzen, ſchw. (h.) = vuil maken, bevullen.
einſchnallen, ſchw. (h.) = ingespen, vastgespen.
einſchnelden, ft. (h.) = insnijden, aansnijden, ingraveeren; (ein Buch) inkepen; die Schieß-scharten e. = de schietgaten openen; tief ins Herz e. = het hart doorboren; [das Getreide e. = oogsten, maaien]. **Einſchneldeläge**, w. = handzaagje (der Buchbinde).

einſchneidig = met één snede, éénsnijdend.
einſchneien, ſchw. (h.) = insneeuwen, onder de sneeuw bedelven.
Einſchnitt, m. = insnijding, keep; uitgraving, goul; schietgat; (im Berge) snijding, caesuur.
einſchnitten, ſchw. (h.) = insnijden (in Holz u. ä.).
einſchnüren, ſchw. (h.) = insnoeren, inpakken, vastbinden, inrijgen.
einſchränken, ſchw. (h.) = inperken, beperken, inkrimpen, besnoeien, verminderen; **ſich**, seine Ausgaben auf das Notwendigste e. = tot het noodzakelijkste beperken, bepalen, inkrimpen. **einſchränkend** = beperkend. **Einſchränkung**, w. -, -en = beperking, inkrimping, vermindering; voorbehoud.
einſchrauben, ſchw. (h.) = inschroeven, vastschroeven.
einſchreiben = einſchreiben.]
Einſchreibeamt, f. = kantoor van inschrijving, van registratie. **Einſchreibegeld**, w., -geld, f. = kosten van inschrijving, van aantekening (von Briefen).
einſchreiben, ft. (h.) = inschrijven, registreeren, (einen Brief) aantekenen. **Einſchreibung**, w. = inschrijving; overschrijving.
einſchreiten, ft. (f.) = met afgemeten stap binnenkomen; tusschenbeide komen; gerichtſch e. = gerechtelijk optreden. **Einſchreiten**, f. = tusschenkomst, bemoeiing, interventie.
einſchroten, ſchw. (h.) = kelderren, in den kelder neerlaten.
einſchrumpfen, ſchw. (f.) = inkrimpen, in elkaar krimpen, verschrompelen.
Einſchub, m. = inschuiving, begunstiging; interpolatie.
einſchüchtern, ſchw. (h.) = vrees aanjagen, bang of beschroomd maken, intimideeren.
einſchulen, ſchw. (h.) = africhten, dressereeren; opleiden in een bepaalde leer; op school doen.
einſchürig = wat slechts éénmaal per jaar gemaaid wordt.
Einſchuß, m. = storting (van geld); inslag.
einſchüttern, ſchw. (h.) = inschieten, verliezen, inboeren.
einſchütten, ſchw. (h.) = ingieten, instorten.
einſchwärzen, ſchw. (h.) = zwart maken, vuil maken; binnensmokkelen. **Einſchwärzer**, m. -s, -en = smokkelaar.
einſchwätzen, ſchw. (h.) = inpraten, wijsmaken.
einſchwefeln, ſchw. (h.) = zwavelen.
einſegeln, ſchw. (f.) = binnenzeilen.
einſegnen, ſchw. (h.) = inzegenen, wijden; (Sünder) kerkelijk aannemen. **Einſegnung**, w. = inzegening, wijding, aanneming of communie.
einſehen, ft. (h.) = inzien, doorzien, inkijken, onderzoeken, begrijpen, valten. **Einſehen**, f. = inzicht, inzage; ein E. haben = reden verstaan.
einſeifen, ſchw. (h.) = inzeepen; voor den gek houden, er in laten loopen, dronken maken.
einſehen, ſchw. (h.) = doortrekken, doordringen.
einſeitig = eenzijdig, oppervlakkig, bekrompen, partijdig; einseitiger Kopfschmerz = schele hoofdpijn. **Einſeitigfeit**, w. -, -en = eenzijdigheid, oppervlakkigheid, bekrompenheid.
einſenden, unr. (h.) = inzenden, overhandigen, zenden. **Einſendung**, w. = inzending, zending.
einſenken, ſchw. (h.) = laten zinken in. doen nederdalen; (Reben) zetten, poten.
einſetzen, ſchw. (h.) = inzetten (Steine, Zähne u. ä.); [gevangen zetten]; (bij het spel) in-

zetten, op het spel zetten; (ein Fest) instellen, invoeren; (einen in ein Amt, eine Würde) aanstellen, installeren; (zu seinem Erben) aanstellen, benoemen; sich für etw. e. = voor iets opkomen.

Einsetzung, w. = inzetting, instelling, installatie. **Einsetzungsworte**, Pl. = inwijdingswoorden.

Einsehen, w. -, -en, = inzage, onderzoek; inzicht, begrip, oordeel; zur E. = ter inzage. **einsehtig**, **einsehtsvoll** = verstandig, oordeelkundig, schrandel.

einseuern, [schw. (f.) = wegzakken, wegzijpelen, inzijpelen.

Einsebler, w. -, --en = kluizenaarswoning, kluis, hermitage. **Einsebler**, m. -s, -- = kluizenaar. **einseblerisch** = kluizenaars-, als een kluizenaar. **einseblen**, [schw. (h.) = een kluizenaarsleven leiden, sich e. = zich vestigen. **einsegen**, [schw. (h.) = verzegelen, inlaken. **einseilig** = éénlettergrepig; onsprakzaam, zwijgend, stil.

einzingen, ft. (h.) = in slaap zingen; instudeeren, oefenen (ein Gesang).

einwärts, ft. (f.) = in- of wegzinken, wegzakken; inzakken, instorten.

[**einwärts**, ft. (f.) = in gaan zitten.]

einwärts = met één zitplaats, éénpersoons.

einmal = eens, op een keer, ereis.

einseitig = éénzijdig.

einspannen, [schw. (h.) = in-, voorspannen; (in einen Rahmen) spannen.

Einspanner, m. -s, -- = rijtuig voor één paard. **einspannig** = met één paard.

einsteigen, [schw. (h.) = op den zolder of in de graanschuren bergem.

einsteigig = éénvliezig.

einsteuern, [schw. (h.) = opsluiten, inrekenen, gevangen zetten. **Einsteuerung**, w. = opsluiting.

einspielen sich, [schw. (h.) = zich in het spelen oefenen.

einspinnen, ft. (h.) = inspinnen.

Einrede, w. = tegenspraak, protest, verzet; E. gegen etw. tun od. erheben = verzet tegen iets aantekenen, protesteeren. **einreden**, ft. (h.) = (Mut, Trost) inspreken; [een goed woord doen; in de rede vallen]; (bei einem) aanloopen, inloopen.

einbringen, [schw. (h.) = insprekelen, besprekelen; doen opspringen; strooien; inzetten, vatten; (f.) = (naar) binnen galopperen.

einbringen, ft. (f.) = inspringen, naar binnen springen.

einbringen, [schw. (h.) = inspuiten; begieten.

Einbringung, w. = inspuiting.

Einbruch, m. = Einbreche.

einft = eens (nl. lang geleden of in verre toekomst).

einftämmig = éénstammig.

einftampfen, [schw. (h.) = instampen, inslaan, instoppen.

Einftand, m. = in-dienst-treding; intreegeld; leergeld.

einftärken, [schw. (h.) = verpesten (door stank).

einftauben, [schw. (f.) = onder 't stof raken.

einftauben, [schw. (h.) = met stof bedekken.

einftechen, ft. (h.) = steken, prikken (in); (im Spiel) troeven; feewärts e. = in zee steken.

einftechen, [schw. (h.) = insteken, indoen; (den Regen) opsteken; (Welt u. ä. auch fig.) in-

den zak steken; (einen Verbrecher) opsluiten, inrekenen.

einftehen uur. (h.) = (für einen) in de plaats treden, vervangen, remplacieren; (für einen od. etw.) instaan, borg staan; (für seine Überzeugung) uitkomen; in dienst treden; [aanstaan, op handen zijn]. **Einftcher**, m. -s, -- = plaatsvervanger, remplaçant.

einftehlen sich, [schw. (h.) = binnensluipen.

einftiegen, ft. (f.) = instappen, naar binnen stappen; instijgen, inklommen.

einftellen, [schw. (h.) = plaatsen, zetten in; aanstellen, in dienst nemen; indeelen; (Zahlungen, Arbeit, Heftbeiligkeiten) staken, schorsen; (Wißbräuche) doen ophouden; sich e. = (op een afgesproken plaats) komen, verschijnen; zich vertoonen, onverwachts komen.

Einftellung, w. = staking, schorsing.

einftellig, = uit één cijfer bestaande.

einftemmen, [schw. (h.) = uitstooten, in- of uitbeitelen; (die Wärme) in de zij zetten.

einftens = eens.

einfticken, [schw. (h.) = inborduren.

einftielig = éénstengelig.

einftig = vroeger; toekomstig.

einftimmen, [schw. (h.) = meezingen, mee aanheffen; instemmen, toestemmen; [overeenstemmen]. **einftimmig** = éénstemmig; eensgezind, overeenstemmend, met algemeene stemmen. **Einftimmigkeit**, w. -- = een-

einftimal = eens. [stemmigheid.

einftödig = van één verdieping.

einftopfen, [schw. (h.) = er in stoppen.

einftoßen, ft. (h.) = er in stooten, duwen; in- of stukstooten, inslaan.

einftreichen, ft. (h.) = instrijken, insmeren; (Geld) opstrijken.

einftreuen, [schw. (h.) = instrooien; (den Verben) nieuw ligstroo geven.

einftücken, [schw. (h.) = mee inbreien.

einftromen, [schw. (f.) = instroomen, binnenstroomen.

einftücken, [schw. (h.) = een stuk inzetten; inbrokkelen.

einftudieren [schw. (h.) = instudeeren.

einftündig = van één uur, éénurig.

einftürmen, [schw. (f.) = binnenvliegen, binnenstormen, (op iem.) instormen; auf seine Gesundheit e. = zijn gezondheid verwoesten; overhoop gooien, vernielen.

Einfturz, m. = instorting, inzakkig. **einftürzen**, [schw. (f.) = naar binnen vliegen; instorten, invallen, inzakken; auf einen e. = op iem. toevliegen, iem. overvallen.

einftweilen = onderdehand, intusschen, voorloopig, zoolang. **einftweilig** = voorloopig.

einftudeln, [schw. (h.) = bemorsen, bezoedelen.

einftägig = éénheids-, éénheids-, van één dag.

Einftagsblume, w.; **fliege**, w. = eendagsbloem; -vlieg.

einftauchen, [schw. (h.) = indooien, indompelen.

Einftauchen, m. = ruil, inruiling. **einftauchen**, [schw. (h.) = inruilen, inwisselen.

einftteilen, [schw. (h.) = indeelen, verdeelen.

einftteilig = éénheids-. **Einftteilung**, w. = in-deeling; verdeling.

einftönig = eentonig. **Einftönigkeit**, w. -- = eentonigheid, eenvormigheid.

einfttonnen, [schw. (h.) = in tonnen of vaten doen.

Einfttracht, w. = eendracht, eensgezindheid, goede verstandhouding. **einftträchtig** = eendrachtig, eensgezind, in goede verstandhouding. **Einftträchtigkeit**, w., sich Einfttracht.

Eintrag, m. - (e)ß, ...träge = nadeel, hinder, schade; inschrijving; [inslag; tegenwerping]; **Eintrag**, m. = benadeelen, afbreuk doen. **eintragen**, ft. (h.) = in- of binnendragen; inschrijven, boeken, aantekenen; opleveren, opbrengen; [inslaan, inslag maken]. **einträglich** = winstgevend, voordeelig. **Einträglichkeit**, w. = voordeeligheid. **Eintragung**, w. -, -en = inschrijving, boeking.

eintränken, fchw. (h.) = drenken, doortrekken; einem etw. e. = iem. iets betaald zetten.

Eintränkung, w. = doortrekking, drenking.

einträufeln, fchw. (h.) = indruppelen, indroppelen.

eintreffen, ft. (f.) = aankomen; binnenkomen; uitkomen, vervuld worden, gebeuren, verwezenlijkt worden. **Ein treffen**, f. = aankomst; vervulling, verwezenlijking.

einreiben, ft. (h.) = indrijven, inslaan; naar binnen drijven; innen, incasseeren, ontvangen; [dringen, in 't nauw drijven, vrees aanjagen].

Einreiber, m. = ontvanger, kassier.

einreten, ft. (h.) = intrappen, stuk trappen, in elkaar trappen; in den grond trappen of treden; (f.) = binnentreden, binnenkomen; in ein Amt e. = een ambt aanvaarden; in dienst gaan; (für einen) in de plaats treden, vervangen, 't opnemen; opkomen, ontstaan, intraden, beginnen; eintretendenfalls = als 't geval zich voordoet.

einrichtern, fchw. (h.) = ingieten met een trechter; einem etw. e. = instampen, inpompen.

Eintritt, m. = intrede; toegang; begin, intrede; immersie. **eintrittsfähig** = geschikt om ontvangen te worden. **Eintrittskarte**, w. = toegangskaart. **Eintrittszimmer**, f. = wachtkamer, spreekkamer.

ein trodnen, fchw. (f.) = indrogen, uitdrogen, verdrogen, verschrompelen; (h.) = uitdrogen.

eintröpfeln, fchw. (h.) = indroppelen.

ein tun, unr. (h.) = er in doen; Bier e. = opdoen; [overgeven].

ein tunfen, fchw. (h.) = indoopen, insoppen.

ein üben, fchw. (h.) = instudeeren; oefenen, africhten, drillen.

einundachtzig = een en tachtig.

einverleiben, fchw. (h.) = (ein Land einem andern) inlijven bij, annexeren; vereenzelvigen. **Einverleibung**, w. = inlijving, annexatie; vereenzelvinging.

Einvernehmen, f. -s = overeenstemming, overleg, verstandhouding.

ein verstanden = eensgezind, eens, accoord; e. = accoord! aangenomen! **Einverständnis**, f. = verstandhouding, betrekking, overeenstemming; im E. mit = in overleg met. [ein verfehen sich, unr. (h.) = 't eens worden].

einwachsen, ft. (f.) = ingroeien, inwassen, samengroeien.

ein walzen, fchw. (f.) = inwalsen, rollen.

Einwand, m. - (e)ß, ...wände = tegenwerping, bedenking, voorwendfel; einen E. erheben = een bedenking, exceptie opwerpen.

Einwand(er)er, m. = landverhuizer, immigrant. **einwandern**, fchw. (f.) = binnentrekken; als landverhuizer intrekken, immigreren; inkomen. **Einwand(er)ung**, w. = immigratie.

einwärts = binnenwaarts, naar binnen.

einweben, fchw. u. ft. (h.) = inweven, omweven; invlechten, ineenwerken.

einwecheln, fchw. (h.) = inwisselen, inruilen.

Einwech(e)lung, w. -, -en = inwisseling.

einwehen, fchw. (f.) = invaaien, invallen; naar binnen vaaien.

einweiden, fchw. (h.) = weeten, in de week zetten of leggen.

einweihen, fchw. (h.) = inwijden, wijden.

Einweihung, w. -, -en = inwijding.

Einweihungsfeier, w.; -fest, f.; -predigt, w.; -rede, w.; -tag, m. = inwijdingsplechtigheid; -feest; -preek; -rede; -dag.

einweisen, ft. (h.) = aanstellen, installeeren, bevestigen.

einwenden, fchw. u. unr. (h.) = tegenwerpen, inbrengen, bedenkingen maken, protesteeren; [besteden]. **Einwendung**, w. = tegenwerping, bedenking, protest.

einwerfen, ft. (h.) = inwerpen, ingooien, stukwerpen; tegenwerpen, antwoorden; weer inbrengen (bij de goederen).

einwischen, fchw. (h.) = insmeren, inwrijven, poetsen, boenen.

einwickeln, fchw. (h.) = inwikkelen; (ein Kind) in 't pak doen, in de luren doen; die Haare e. = papillotten zetten.

einwiegen, fchw. (h.) = in slaap wiegen; tot zwijgen brengen.

einwilligen, fchw. (h.) (in etw.) = in iets toestemmen, iets inwilligen, toestaan.

Einwilligung, w. -, -en = inwilliging, toestemming, verlof, vergunning.

einwirken, fchw. (h.) = inwerken, inweven; (auf einen) inwerken, drang uitoeffenen. **Einwirkung**, w. = inwerking, invloed, werking.

einwöchig = van een week, éénweeksch.

einwohnen, fchw. (h.) = (een kamer) uitwonen, bederven, beschadigen; inwonen; sich e. = gewennen, acclimatizeeren, zich inwonen. **Einwohner**, m. -s, - = inwoner.

Einwohnerschaft, w. - = de inwoners.

einwollen, unr. (h.) = er in willen; das will ihm nicht ein = dat wil er bij hem niet in, dat begrijpt hij niet of dat vindt hij niet goed.

einwüchtig = met één gladden stam of stengel.

einwühlen, fchw. (h.) = inwoelen, ingraven, onderwoelen.

Einwurf, m. = tegenwerping, bedenking; opening (Briefe, Gebüßte u. ä. hineinzuwerfen).

einwurzen, fchw. (f.) = inwortelen, wortel schieten, invreten, inkankeren.

Einzahl, w. - = enkelvoud.

ein zahlen, fchw. (h.) = betalen, storten.

ein zählen, fchw. (h.) = (er) in tellen, tellende er in doen; meetellen, meerekenen.

Einzahlung, w. = betaling, storting, gedeeltelijke storting.

ein zahnem, fchw. (h.) = uittanden, uitsnijden, intanden, getand maken.

einzapfen, fchw. (h.) = op flesschen doen, aftappen; invoegen, inkepen; met een spie of pin sluiten.

ein zäumen, fchw. (h.) = omheinen, met een heg of heining omsluiten.

ein zehig = éénteenig.

einzeichnen, fchw. (h.) = (er) in teekenen; aantekenen, merken; inschrijven, noteeren.

einzeitig = éénregelig.

Einzeigung, f. = elk ding op zich zelf, individu. **Einzelfall**, m. = afzonderlijk, eenig geval. **Einzelhaft**, w. = cellulaire gevangenschap, eenzame opsluiting. **Einzelheit**, w. -, -en = bijzonderheid, detail. **Einzelgefecht**, f., -kampf, m. = gevecht van man tegen man. **Einzelleben**, f. = leven alleen, eenzaam leven.

einzelu = alleen, afgezonderd, eenzaam, enkel, afzonderlijk, één voor één; die einzelnen Umstände = de bijzondere omstandigheden; Einzelnes hat mir gefallen = enkele deelen zijn mij bevallen; im einzelnen = in bijzonderheden. **Einzelwesen**, f. = individu, eenling.

einziehen, ft. (h.) = intrekken, inhalen; inademen; innen, inkasseeren, in ontvangst nemen, invorderen; verbeurd verklaren; terugnemen, innemen, nauwer maken; [beperken]; arresteeren, gevangen nemen; (einen Posten) in-, terugtrekken; (die Reserve) laten opkomen; (die Hörner) intrekken, in zijn schelp kruipen; (Einkundungen) inwinnen; (ein Amt) afschaffen; (bei Befreiungen) aanhouden; (f.) = binnentrekken, zijn intocht houden; een woning betrekken, (bei einem) komen wonen; (bon Flüssigkeiten) intrekken, indringen. **Einziehung**, w. -, -en = intrekking, het inhalen; inkasseering, ontvangst; verbeurdverklaring; gevangenneming; oproeping voor den dienst; verhuizing; fth: einziehen.

einzig = eenig, enkel, zonder gelijke; e. und allein = eenig en alleen.

Einzer, m. -s, -- = snorder (rijtuigondernemer, die maar één paard heeft).

einziglig = van één duim, éénduims.

einzuern, fthw. (h.) = suikeren, in de suiker leggen.

Einzug, m. = intocht; intrek (in eine Wohnung).

einzwängen, fthw. (h.) = inklemmen, inpersen.

ei = eirond, ovaal, elliptisch.

Eis, f. -, -- = eis, e-kruis.

Eis, f. -es = ijs; der Fluß geht mit E. = de rivier kruit; das E. brechen = het ijs breken, een begin maken; einen auf E. führen = iem. een strik spannen. **Eisbahn**, w. = ijs-, glijbaan. **Eisbank**, w. = ijschol, -bank, -veld.

Eisbar, m. = ijsbeer. **Eisbedekt** = met ijs bedekt. **Eisbein**, f. = heupbeen, stultbeen.

Eisberg, m. = ijsberg; gletscher. **Eisbof**, m., **Eisbrecher**, m. = ijsbreker. **Eiscreme**, w. = roomijs. **Eisdecke**, w. = ijsvloer, ijskorst.

Eisen, fthw. (h.) = ijs uithakken, breken; (f.) = bevrozen. **Eisen**, fthw. (h.) = beslaan.

Eisen, f. -s, -- = ijzer, hoefijzer; die E. = de boeien, de ijzers; man muß das E. schmie den, so lange es heiß ist = men moet het ijzer smeden, terwijl het heet is; Rot bricht E. = nood breekt wet; er gehört schon unter das alte E. = hij is niet veel meer waard. **Eisenader**, w. = ijzerader. **Eisenarbeit**, w. = ijzerwerk, werk in ijzer. **Eisenauflösung**, w. = ijzeroplossing. **Eisenbahn**, w. = spoorweg, spoorbaan; mit der E. reifen = per spoor reizen. **Eisenbahnaktie**, w. = spoorwegaandeel. **Eisenbahndirektion**, w. = spoorwegdirectie. **Eisenbahner**, m. -s, -- = spoorwegman, spoorbeamte, spoorwegaarbeider.

Eisenbergwerk, f. = ijzermijn. **Eisenbeschlag**, m. = ijzeren beslag. **Eisenblech**, f. = geslagen plaatijzer, ijzerblik. **Eisendraht**, m. = ijzerdraad. **Eisendrahtseil**, f. = ijzerdraadkabel. **Eisendruse**, w. = gekristalliseerd ijzererts. **Eisenerde**, w. = ijzeraarde. **Eisenerz**, f. = ijzererts. **Eisenfarbig** = ijzerkleurig. **Eisenfeilicht**, f. = ijzervijlsel. **Eisenfest** = ijzerhard, ijzersterk.

Eisenfleder, m. = ijzer-, roestvlek. **Eisen-**

fresser, m. = ijzervreter; vechtersbaas. **Eisengang**, m. = ijzerader. **Eisengehalt**, m. = ijzergehalte. **Eisengerät**, f. = ijzeren gereedschap, gerei. **Eisengereit**, w. = ijzergieterij. **Eisengitter**, f. = ijzeren hek. **Eisengrau** = staalgrijs. **Eisenguß**, m. = het gieten van ijzer. **Eisengußwaren**, Pl. = voorwerpen van gegoten ijzer.

Eisenthalig = ijzerhoudend.

Eisenhammer, m. = groote smidshamer; ijzergieterij, smederij. **Eisenhandel**, m. = ijzerhandel. **Eisenhandlung**, w. = ijzerzaak, -winkel, -magazijn.

Eisenhart = ijzerhard.

Eisenhut, m. = ijzeren helm, kap; aconiet, monnikskap. **Eisenhütte**, w. = smederij.

Eisnieß, m. = ijzerachtige zwavelkies, zwavelijzer. **Eisenram**, m. = handel in allerlei ijzerwaren. **Eisenraut**, f. = ijzerkruid.

Eisenlos = zonder hoefijzer.

Eisenmittel, f. = ijzerhoudend middel. **Eisenofen**, m. = smidshaard. **Eisenoxyd**, f. = ijzeroxyde. **Eisenplatte**, w. = ijzeren plaat.

Eisenprobe, w. = monster, proef (uit een mijn). **Eisenrahn**, m. = rood of bruin ijzererts. **Eisenrost**, m. = ijzerroest. **Eisenrutz**, f. = ijzersulfaat. **Eisenrind**, m. = ijzerhoudend zand. **Eisenraure**, w. = ijzeruur.

Eisenschimmel, m. = ijzerschimmel (een donkergrauw paard). **Eisenstraße**, w. = ijzerslak. **Eisenstrag**, m. = ijzerhamerslag. **Eisenstränge**, w. = koolstofhoudend ijzer.

Eisenstange, Pl. = ijzervijlsel. **Eisenstap**, m. = ijzerspaat. **Eisenstahl**, m. = staaf van ijzer. **Eisenstein**, m. = ijzersteen, ijzererts.

Eisenstube, w. = ijzermijn.

Eisente, w. = ijseend, New-Foundlandsche eend.

Eisentinctur, w. = tinctuur van ijzer. **Eisenvitriol**, m. = ijzervitriool. **Eisenvare**, w. = ijzerwaar. **Eisenvasser**, f. = ijzerhoudend water. **Eisenvort**, f. = ijzerwerk; smederij, smelterij, gieterij. **Eisenvurz**, w. = duizendguldenkruid. **Eisenzeit**, w. = ijzeren eeuw.

Eisenzeug, f. = ijzeren gereedschap, ijzergerei.

Eisern = ijzeren; fig. vast, stevig, sterk, onveranderlijk; eiserner Fleiß = stalen vlijt; das Eiserne Kreuz.

Eisfahrt, w. = ijstocht, sledevaart. **Eisfeld**, f. = ijsveld, ijsvlakte. **Eisfisch**, m. = ijswalvisch. **Eisfläße**, w. = ijsvlakte. **Eisfret** = vrij van ijs. **Eisgang**, m. = ijsgang, kruien van 't ijs. **Eisgebirge**, f. = ijsgebergte, gletscher. **Eisgrau** = bejaard, wit van ouderdom.

Eisgrube, w. = ijskelder. **Eisig** = met ijs bedekt; ijskoud, ijsig. **Eisfalt** = ijskoud, bevroren, verkleumd. **Eisfeller**, m. = ijskelder. **Eisflut**, w. = vorstspleet (in Bäumen).

Eisflüßig = gebarsten, gesprongen.

Eisfruste, w. = ijskorst, ijsbedekking. **Eisfühler**, m. = wijnkoeler. **Eislauf**, m. = het schaatsenrijden. **Eismeer**, f. = IJsee.

Eisnebel, m. = rijp, rijn, witte nevel. **Eisneß**, f. = ijsnet. **Eispfahl**, m. = ijsbreker (vor einer Brücke). **Eisplag**, m. = ijsploeg.

Eisrinde, w. = ijskorst. **Eisrüge**, w. = ijszaag. **Eisrhalle**, w. = ijschol, schots. **Eisrhaut**, m. = ijskast. **Eisrind**, m. = schaats, sneeuwschoen. **Eisrinne**, w., **Eisrorn**, m. = ijsspoor. **Eisvogel**, m. = ijsvogel.

Eisjaden, **Eisjapfen**, m. = ijskegel.
Eiszeit, m. = ijsijd.
ei'tel = ijdel, nietswaardig, leeg; ijdel, ver-
 waand, ingebeeld; enkel, louter, onvermengd.
Eitelheit, w. —, —en = ijdelheid, nietswaar-
 digheid, benazelij; ijdelheid, verwaandheid,
 inbeelding, behaagzucht; zuiverheid.
Ei'ter, m. —s = etter. **ei'terartig** = etter-
 achtig. **Ei'terveule**, w. = etterzweer, abces,
 gezwel. **Ei'terbildung**, w. = ettervorming.
Ei'terblatter, w. = etterblaas, puist. **Ei'ter-
 fluss**, m. = ettering, uitscheiding van etter.
Ei'terfrak, m. = invretende verettering.
Ei'tergefchwulst, w. = ettergezwel. **ei'ter-
 richt** = etterachtig. **ei't(er)ig** = etterend,
 etterig.
ei'tern, fchw. (h.) = etteren, dragen. **Ei'ter-
 stoff**, m. = etterprop. **Ei'ternung**, w. —,
 —en = ettering.
Ei'weiß, f. —es = eiwit. **ei'weißhaltig** = eiwit-
 houdend. **Ei'weißstoff**, m. = eiwitstof, eiwit.
Ejakulation, w. —, —en = uitsputting.
Ejakulieren, fchw. (h.) = uitsputten.
Ejektion, w. —, —en = uitwerping, uitdrij-
 ving (aus dem Besitz). **ejektieren**, fchw. (h.) =
 uitwerpen, uitdrijven.
Ekatana, f. —s = Ecatana (Hauptstadt der
 Meber).
Ekel, m. —s = hekel, tegenzin, afkeer, wal-
 ging; E. bor etw. = afkeer van, tegenzin in;
 die Welt ist ihm zum E. = hij walgt van de
 wereld. **e'kel** = tegenzin- of afkeerwekkend,
 akelig; kieskeurig, vies. **e'kelhaft** = weer-
 zinwekkend, terugstootend, akelig; kieskeurig,
 vies. **e'keln**, fchw. (h.) = walgen, hinderen; es
 efelt mir (od. mich) bor = ik heb een afkeer
 van, ik walg van; **fich e. bor** = walgen van,
 een afkeer hebben van.
Eclairer = éclairer.
eclatant = eclatant, in 't ooglopend, schit-
 terend.
Eklektizismus = Eklektizismus. **Eklektiker**,
 m. —s, — = eklekticus: uitkiezend filosoof.
eklektisch = eklektisch: uitkiezend. **Eklekti-
 zismus**, m. = eklekticisme: keuze, verkiezing
 in de philosophie.
eklig = akelig, weezinwekkend, onaangenaam;
 netelig, lastig; kwaad, boos; das fofter efliges
 Weib = akelig veel.
Eklipse, w. —, —n = eklips, verduistering.
Eklipstif, w. — = eklipstika, zonnegeweg, die-
 renriem. **eklipstisch** = eklipstisch.
Ekloge, w. —, —n = ekloge: herderszang,
 idylle.
Ektaze, w. — = extaze, verrukking. **Ektazi-
 stiker**, m. —s, — = exstatis: verrukt, be-
 zield prediker; waarzegger. **ektastisch** = exta-
 tisch, verrukt.
Ekeem, f. —(e)s, —e = exceem: huiduitslag.
Elaborat, f. —(e)s, —e = elaboratie: bearbei-
 ding, uitgewerk voorstel.
Elasticität, **Elastizität**, w. — = elasti-
 citeit, rekbaarheid, veerkracht, spankracht.
elastisch = elastisch.
Elbe, w. — = Elbe.
Eland, m. —(e)s, —e = eland.
Elborado = Dorado.
Elefant, m. —en, —en = olifant; er macht
 aus einer Mühe einen Elefanten = hij over-
 drijft sterk.
Elefantenführer, m.; —orden, m.; —rüffel,
 m.; —zahn, m. = olifantsleider (cornac); —orde
 (in Denemarken); —snuif; —tand.

Elefantiastis, w. — = elefantiasis: verbeening,
 verharding van de huid.
Elegant = elegant, fijn, smaakvol. **Elegant**,
 w. — = elegantie, fijne smaak, bevalligheid.
Elegie, w. —, —(e)n = elegie, klaaglied. **Eie-
 gifer**, m. —s, — = elegisch dichter.
elegisch = elegisch, klagend, weemoedig.
Elektoral'schaf, f. = keursaksisch schaa-
 p.
Elektoral'wolle, w. = wol van het keursak-
 sische schaaap, fijnste wol.
Electricität, **Elektrizität**, w. = electrici-
 teit. **Elektrizitätsleiter**, m.; —lehre, m. =
 electriciteitsgeleider; —leer. **Elektrizitäts-
 messer**, m. = electrometer. **Elektrizitäts-
 träger**, m. = electrophoor. **elektrisch** =
 electrisch, electric. **elektrifiren**, fchw. (h.) =
 electrizeeren, bezielen, opwekken. **Elektri-
 fiermaschine**, w. = electrizeermachine.
Electrochemie, w. = electrochemie. **Electro-
 dynamik**, w. = electrodynamika. **Electro-
 galvanisch** = electrogalvanisch. **Electrolyse**,
 w. — = electrolyze: scheiding van chemische
 verbindingen door electriciteit. **electromag-
 netisch** = electromagnetisch. **Electromag-
 netismus**, m. = electromagnetisme.
Electrometer, m.; —motor, m.; —phor,
 m. —s, —e; —stop, f. —(e)s, —e = electro-
 meter; —motor; —phoor; —skoop.
Electrostatik, w.; —rechner, m.; —therapie,
 w.; —typie, w. — = electrostatika; —techniek;
 —therapie; —typie.
Element, f. —(e)s, —e = element; grondstof,
 bestanddeel; beginsel. **elementar** = elemen-
 tair, onontwikkeld, eenvoudig; lager.
Elementarbuch, f. = eerste beginselen, gron-
 den, aanvangsboek.
elementarisch = elementair, eenvoudig. **Ele-
 mentar'gewalt**, w. = natuurkracht, onweer-
 staanbaar geweld.
Elementar'klasse, w.; —lehrer, m.; —schule,
 w.; —unterricht, m. = lager(e) klasse; l. onder-
 wijzer; l. school; l. onderwijs. **Elementar'werk**,
 f. = werk dat de eerste beginselen bevat.
Eland, m. u. f. —s, — = eland.
Eland, f. —s = ellende, ongeluk, nood, [bal-
 lingschap]. **e'land** = ellendig, ongelukkig,
 jammerlijk, erbarmelijk, gering, slecht. **e'len-
 diglich** = ellendig.
Elands'haut, w.; —horn, f.; —leder, f. =
 elands[huid]; —hoorn; —leder.
Elandier, f. = eland.
Eleonore, w. = Eleonora.
eleufnische (Feste, Geheimnisse) = Eleuzinische
 (mysterien).
Elevations'winkel, m. = elevatiehoek.
Eleve, m. —n, —n = élève, leerling. **Elevin**,
 w. —, —nen = élève, leerlinge.
 I. elf = elf; die Elf = de elf; elfe = elf.
 II. Elf, m. —en, —en; **Elf**, w. —, —n = elf,
 alf, luchtgeest.
Elf, f. = elfhoek.
Elfenbein, f. = elpenbeen, ivoor. **elfenbein-
 artig** = ivoorachtig. **Elfenbeindressler**,
 m. = ivoordraaier. **elfenbeinern** = ivoren.
elfenhaft = tooverachtig, als van een elf, elfen.
Elfenkönig, m. = elfenkoning. **Elfenkautz**,
elferlei = ellderlei. [m. = elfendans.
elf'fach; —jährig; —mal; —stüblich, u. ä. = elf[-
 voudig; —jarig; —maal; —lettergrepig e. d.
elfte = elfde. **elf'reich** = elfdehalf. **Elf'fel**,
 f. —s, — = elfde (deel): das E. vom Gewinn,
 drei E. des Ganzen, ein e. Meter, eine e. Meile.
elfteus = ten elfde.

Elías, m. = Elias, Elie.
elidie'ren, *schw.* (h.) = elideeren: uitlaten, uitstooten.
Elígíus, m. = Eligius, Aloysius.
Elimination', w. -, -en = eliminatie, wegmaking, verduistering. **elimine'ren**, *schw.* (h.) = elimineeren, verduisteren.
Elisabeth, w. = Elizabet. **Elíse**, w. = Elize, Lize.
Elision', w. -, -en = elizie, uitlating, weglating.
Elíte, w. = elite, keur, het beste, de bloem.
Elíxir, f. -(e)š, -e = elixir, elixer, uittreksel. **elíer!** = eljen! hij leve!
Elíbogen, m. -š, - = elleboog. **Elíbogen-gelent**, f. = ellebooggewricht.
Elíe, w. -, -n = el. **Elíebogen** = Elíebogen. **elíebreít** = een el breed. **elíelang** = een el lang; ellenlang. **Elíemaš**, f. = ellemaat. **Elíenreiter**, m. = ellenridder, garen- en bandkoopman. **Elíentware**, w. = ellewaar, manufacturen. **elíentweíse** = bij **Elíer** = Eric. [de el.
Elípíse, w. -, -n = ellips; weglating; kegelsneelijn. **Elípísoíd**, f. -(e)š, -e = ellipsoïde.
Elípíctíat', **Elípíctíat'**, m. = ellipticitéit: verhouding van het verschil tusschen groote en kleine as tot de groote as: $\frac{A-a}{A}$.
ellípítsch = elliptisch.
Elm's feuer, f. = St.-Elm(u)svuur.
Elloquenz', w. = welsprekendheid.
Elíse, w. -, -n = grondeling.
Elísa, w. = Elza.
Elísa, f. -š, - = Elzas. **Elísašer**, m. -š, - = Elzasser. **elísaštsch** = Elzasser. **Elísaš-bóh'ríngen**, f. -š = Elzas-Lotharingen.
Elíš-beere, w. = elsbes, vogelbes. **Elíš-beer-baum**, m. = elsbesse-, vogelbesseboom.
Elíš-beth, w. = Elizabet. **Elíse**, w. = Elzje.
Elíse, w. -, -n = elft; els, elzeboom. **Elísen-bruch**, f. = moerasland met elzenhout.
Elíster, w. -, -n = ekster. **Elísternauge**, f. = eksteroog, likdoorn.
el'terlích = ouderlijk. **El'tern**, Pl. = ouders.
El'ternlíe, w. = ouderliefde. **el'ternlos** = ouderloos.
Elísa'síche *šet*ber = Champs-Élysées (in París); die *Elísa'síche* *šet*ber = de Elyzeesche velden.
Elízium, f. -š = Elyzium, verblijf der zaligen, verrukkelijk oord. **elíztsch** = elyzisch, paradijsachtig, zalig, hemelsch.
Email', f. -š; **Emaille**, w. = email, verglaassel. **emaille'ren**, *schw.* (h.) = emailleeren.
Emanation', w. = emanatie: uitstraling, uitstrooming; afkondiging.
Emancipation', **Emanzipation'**, w. = emancipatie, zelfstandigmaking. **emanzípie'ren**, *schw.* (h.) = emancipeeren.
Emballage (spr.: *abalazje*), w. -, -n = emballage, verpakking. **emballe'ren**, *schw.* (h.) = emballeeren.
Embargo, f. u. m. -š = embargo: in-beslag-neming (von *šiffen*).
Emblem', f. -(e)š, -e = emblema, zinnebeeld, kenteeken. **emblem'ítsch** = emblematisch, zinnebeeldig.
Embryó, m. -en, -nen = goudmerel, geelvink.
Embryo, m. -š, -š u. -nen = embryo, vruchtkiem. **embryo'nísch** = embryonisch, onontwikkeld.

Emendation', w. -, -en = emendatie, verbetering. **emendie'ren**, *schw.* (h.) = emendeeren, verbeteren.
Emerít', m. -en, -en; **Eme'ritus**, m. -, -ti = emeritus, afgetreden. **emerítte'ren**, *schw.* (h.) = emeritus maken, pensioneeren.
Emigrant', m. -en, -en = emigrant, landverhuizer. **Emigration'**, w. -, -en = emigratie. **emigrie'ren**, *schw.* (h.) = emigreeren.
Emil', m. = Emilius, Emil. **Emí'lia**, **Emí'lie**, w. = Emilia, Emilie.
eminent' = eminent, uitstekend, uitmuntend.
Eminenz', w. -, -en = Eminentie (kardinaalstitel).
Emír, m. -š, -e = emir, (Arab.) vorst.
Emířar', m. -š, -e = emissario, boodschapper, gezant.
Emířion', w. -, -en = emissie, uitstraling; uitgifte (von Wertpapieren). **emířte'ren**, *schw.* (h.) = emitteeren, uitgeven, doen uitgaan.
Em'mentaler, m. -š, - = bewoner van 't Emmendal, Emmendaler.
Em'merísch, f. -š = Emmerik.
Em'merlíng = Ammerlíng.
Emolument', f. -(e)š, -e = emolument, bijverdienste, voordeel.
Emotion', w. -, -en = emotie.
empfa'hen = empfangen.]
Empfang', m. -(e)š = ontvangst, opname; in *š.* nehmen = in ontv. nemen; den *š.* be-*š*heinen = de ontv. melden. **empfan-gen**, *ft.* (h.) (du empfangst, er empfängt; empfang(e)! empfangen) = ontvangen, krijgen; opnemen. **Empfan'ger**, m. -š, - = ontvanger, acceptant. **empfang'lích** = ontvankelijk, vatbaar. **Empfang'líchkeít**, w. = ontvankelijkheid, vatbaarheid. **Empfang'nahme**, w. = ontvangst. **Empfang'níš**, w. = ontvangenis. **Empfang'sanzeíge**, w., **Empfang'sbe-šheínígun**, w., **Empfang'šheín**, m. = be-wijs van ontvangst, kwitantie, reçu.
Empfang's'ítag, m.; -*šimmer*, f. = ontvang-*š*-dag; -kamer (salon).
[Empfeh'l', m. = *Empfehlung*]. **empfeh'l'bar** = aan te bevelen, recommandabel.
empfeh'len, *ft.* (h.) (du empfehlst, er empfiehlt; empfahl; empföhle; empfehl! empföhlen) = aanbevelen, aanprijzen, recommandeeren; e. Sie mich Ihrer Frau Mutter = groet uw moeder voor mij; *šich e.* = zich aanbevelen, groeten, er van door gaan; *ích empfehle mich (šhnen)* = ik heb de eer (u te groeten); *eš empfehlt šich*, *šaš . . .* = het is wel goed, wel nuttig, dat. . .
empfeh'lenšwert = aanbevelenswaardig.
Empfeh'lung, w. -, -en = aanbeveling; groet, compliment. **Empfeh'lungšbrie**f, m. *od. šchreiben*, f. = aanbevelingsbrief *of* -schrijven. **empfeh'lungšwert**, *šwürdíg* = aanbevelenswaardig.
empfind'bar = voelbaar, merkbaar. **Empfindelíe'**, w. -, -en = overdreven gevoeligheid, gevoelerigheid, sentimentaliteit. **empfin'deln**, *schw.* (h.) = den gevoelige spelen, sentimenteel doen. **empfin'den** *ft.* (h.) (šich finden) = voelen, gevoelen, gewaar worden, ondervinden, merken; opnemen. **empfin'd'ísch** = gevoelig, goed merkbaar (*š*lag, *šálte*); gevoelig, licht gevoelend (gegen: voor), šeine empfindliche Seite = zijn gevoelige, zwakke plek; gevoelig, lichtgeraakt, prikkelbaar, aantrekkelijk. **Empfind'líchkeít**, w. = gevoeligheid, ontvankelijkheid, prikkelbaarheid, lichtgeraaktheid. **empfind'sam** = ge-

voelig, sentimenteel. **Empfindsamkeit**, w. ... = gevoeligheid, sentimentaliteit. **Empfindung**, w. -, -en = gevoel, gewaarwording, indruk. **empfindungsfähig** = vatbaar voor indrukken. **Empfindungskraft**, w. = gevoelskracht. **Empfindungsart**, m. = gevoelsuitdrukking, -klank, tussenwerpsel. **empfindungslos** = gevoelloos, ongevoelig. **Empfindungsvermögen**, f. = gevoelvermogen. **empfindungsvoll** = gevoelvol. **Emphaſe**, w. - = emphaze, nadruk, klem. **emphaſiſch** = emphatisch, nadrukkelijk, met klem. **Empirie**, w. -; **Empirif**, w. - = empirie, empirismus: ervaringsleer. **Empiriker**, m. -s, - = empirist, empiricus, die het empirisme aanhangt. **empirifch** = empirisch: op ervaring gegrond. **Emplacement** (spr.: *āplasmā*), f. -s, -s = emplacement, plaats voor een gebouw, voor een station enz.; het plaatsen. **empor** = omhoog, in de hoogte, op(waarts). **emporarbeiten ſich**, ſchw. (h.) = zich omhoog-, zich opwerken. **emporbringen**, ft. (h.) = omhoog brengen, doen opkomen, vooruitbrengen, doen bloeien. **emporbringen**, ft. (f.) = omhoog dringen, zich opwerken. **Empore**, w. -, --- = koor (in de kerk), galerij. **empören**, ſchw. (h.) = tot opstand of oproer brengen, doen opstaan, opruien; stuiten, tegenstaan, hinderen; **ſich e.** = opstaan, in opstand komen, oproer maken. **empörrend** = stuitend, hinderlijk, weezinwekkend. **Empörer**, m. -s, - = rebel, oproerling, opstandeling, oproermaker. **empöreriſch** = oproerig, roerig. **emporfahren**, ft. (f.) = opspringen, opvliegen. **emporfliegen**, ft. (f.) = op-, omhoogvliegen. **emporhalten**, ft. (h.) = omhoog houden. **emporheben**, ft. (h.) = opheffen. **emporthelfen**, ft. (h.) etnem = op-, in de hoogte helpen. **Emporium**, f. -s, .. rten = emporium: handelsplaats, marktpl., stapelpl. **Emporkirche**, w. = koor (in de kerk), galerij. **emporkommen**, ft. (f.) = omhoog-, opkomen, fortuin maken. **Emporkömmling**, m. -s, -e = opkomeling, parvenu. **emporlodern**, ſchw. (f.) = opvlammen, opslaan (von flammen). **emporraffen ſich** = opspringen; **ſich wieder e.** = weer opkomen, herstellen, er weer bovenop komen. **emporragen**, ſchw. (f.) = op-, omhoogsteken. **empörtanken**, ſchw. (f.) = rankend opschielen. **empörtreiben**, ſchw. (h.) = zich opwerken. **empörtreiben ſich**, ſchw. (h.) = zich opwerken. **empörtreiben ſich**, ſchw. (h.) = omhoogzien. **empörtreiben ſich**, ſchw. (f.) = omhoog zweven. **empörtreiben ſich**, ft. (h.) = zich verheffen, omhoog stijgen, zich opwerken. **empörtreiben**, unr. (h.) = in de hoogte staan, zich opheffen. **empörtreiben**, ft. (f.) = omhoog stijgen, opklimmen. **empörtreiben**, ſchw. (h.) = naar hooger streven. **Empörung**, w. -, -en = oproer, opstand, onlusten; verontwaardiging. **empörtreiben**, ft. (f.) = op-, omhoog groeien. **empörtreiben**, ft. (h.) = omhoog trekken; te voorschijn doen komen. **Empyreum**, f. -s, .. en = vuurhemel, verblijf der gelukkzaligen. **empyreifch** = hemelsch. **emſig** = ijverig, nijver, vlijtig, werkzaam,

naarstig. **Emſigkeit**, w. = naarstigheid, ijver, vlijt, werkzaamheid. **Emulſion**, f. -(e)s = emulzine, amandelstof. **Emulſion**, w. -, -en = emulzie, melkachtige, kunstmatig bereide vetachtige vloeistof. **Enatskind**, f. = Enakskind, reus. **Enchſiſta**, **Enchſiſta**, w. -, .. ten = encykliëk: pauselijk rondschrjven. **enchſiſch**, **enchſiſch** = encykliësch: in een kring omloopend. **Enchſlopädie**, **Enchſlopädie**, w. -, -(e)n = encyklopaedie. **enchſlopädiſch**, **enchſlopädiſch** = encyklopaedisch, algemeen wetenschappelijk. **Enchſlopädiſt**, **Enchſlopädiſt**, m. -en, -en = Encyklopaedist, medewerker aan de beroemde Franſche „Encyklopédie“. **Endabſicht**, w.; **beſcheid**, f.; **beſchluſſ**, m.; **beſchluſſe**, m. = eind||doel; -uitspraak; -beſluit; -letter. **Enden**, f. -s -- = eindje, stukje, stompje. **Ende**, f. -s, -n = einde, eind, slot, besluit, doel, stuk, dood; ein ziemliches E. = een vrij groot eind (weg); an allen Enden od. an allen Ecken und Enden = overal; das obere, untere E. des Tiſches = het boven-, het beneden-einde v. d. tafel; die Enden des ſirſches = de takken v. h. hert; E. Januar, E. nächſten Monats = op het einde van J., v. de volgende maand; zu E. gehen = ten einde loopen, op een eind loopen; ein tragisches E. nehmen = tragisch eindigen, afloopen; am E. = ten slotte; einem Streit ein E. machen = een einde maken aan een twist; des Lärmenſ iſt kein E. = aan het geraas komt geen eind; ich bin mit meiner Geduld zu E. = mijn geduld is op; das E. vom Lieb = het eind van het liedje, van de geschiedenis; zu dem E. = met dat doel, te dien einde; das dicke E. kommt nach = het einde draagt den last; E. gut, alles gut = einde goed, al goed. **Endemie**, w. -, -(e)n = endemie: inheemsche ziekte. **ende'miſch** = inheemsch. **enden**, ſchw. (h.) = eindigen, ophouden, uitgaan, sluiten, sterven; **ſich e.** (auf) = uitgaan (op). **Endergebnis**, f. = einduitkomst, eindresultaat. **Endesunterzeichneter**, m.: Ich E. = ik ondergeteekende. **Endgeſchwindigkeit**, w. = eindsnelheid. **endgültig** = afdoend, beslissend, definitief, eind-. **endigen** = enden. **Endigung** = Endung. **Endivie** (4 Silben), w. -, -n = andjivie. **Endiviesalat**, m. = andjiviesalade. **endlich** = eindelijk, eindig, begrensd, aan 't einde, beslissend, afdoend; eindelijk, ten laatste. **Endlichkeit**, w. - = begrensdheid, eindigheid. **endlos** = eindeloos, oneindig, onbegrensd. **Endpunkt**, m. = eindpunt. **Endreim**, m. = eindrijm. **Endoskop**, f. -(e)s, -e = endoskoop, chir. instrument: „naar-binnen-kijker“. **Endosmoſe**, w. - = endosmoze: inzuiging, „sappen-uitwisseling“. **Endſchaft**, w. - = einde, besluit. **Endſilbe**, w.; **-ſtation**, w. = eind||lettergreep; -station. **Endung**, w. -, -en = uitgang. **Endurſache**, w.; **-urteil**, f. = eind||oorzaak; -oordeel (-vonnis). **Endziel**, f. **-zweck**, m. = einddoel. **Energie**, w. ... = energie. **energie'los** = zonder energie. **Energie'loſigkeit**, w. - = gebrek aan energie. **ener'giſch** = energiek krachtig.

eng = enge.
Engadin (tal), f. --s = Engadin, dal van de Inn.
Engagement (spr.: *äg^kazjemd*), f. --s, --s = engagement, verplichting, dienst, plaats, betrekking. **engagie'ren** (spr.: *äg^kazjieren*), f. --s, --s = engageren, verplichten, aanstellen, in dienst nemen.
engbrüftig = aamborstig. **Engbrüftigkeit**, w. = aamborstigheid. **Engge**, w. -- = nauwheid, engheid, engte, benauwdheid, nauw; eimen in die E. treiben = iem. in het nauw drijven. **engge** = eng, nauw, beperkt, innig, dicht in elkaar; enger Kammer = zijne kam; enger Sieb = zijne zeef; es wird mir e. ums Herz = ik voel mij beklemd; der engere Auspruch = klein comité; engere Wahl = herstemming.
Engel, m. --s, --s = engel. **Engelbett**, f. = lit d'ange. **Engelbild**, f. = engelachtig wezen. **Engelbrot**, f. = hemelsch manna, hemelspijze. **Engelchor**, m. = engelenkoor. **Engelgestalt**, w. = engelgestalte, -gedaante. **engelgleich**, **engelhaft** = engelachtig. **Engelmacherin**, w. --, --en = engeltjesmaakster. **engelmitd**, -rein = engelzacht, -rein.
Engelsburg, w. = Engelenburcht (in Rom). **Engelschar**, w. = engelenschaar. **Engelschön** = zoo mooi als een engel. **Engelsgeduld**, w. = engelengeduld. **Engelsgesicht**, f. = engelachtig gelaat. **Engelsgruß**, m. = engelengroet. **Engelsgüte**, w. = engelengoedheid. **Engelskopf**, m. = engelenkopje. **Engelwort**, w. = engelwortel, angelica.
engen, f. --s, --s = beengen, benauwen, beperken, hinderen.
Engering, m. --(e)s, --e = larve, pop, enger[en]gen, f. --s, --s = vernauwen. [ling.]
engherzig = enghartig, kleinzielig, egoïstisch. **Engherzigtelt**, w. = enghartigheid, kleinzieligheid, zelfzucht.
England, f. --s = Engeland. **Engländer**, m. --s, --s = Engelschman. **englisch** = Engelsch; [engelachtig]; auf e. = op zijn Engelsch; englische Plaster = Engelsche pleister; englische Krankheit = Engelsche ziekte, rachitis.
Englischleer, f. = Engelsch leer. **englischleren**, f. --s, --s = (Pferde) anglizeeren, kortstaarten.
Engpass, m. = pas, bergengte.
Engros'geschäft (spr.: *äg^kro-*), f.; -handel, m.; -händler, m. = engros-zaak; -handel; -koopman (-handelaar).
enharmonisch = enharmonisch.
Entausit, w. -- = enkaustiek; het schilderen met „ingebrande" wasverven. **entausitisch** = enkaustisch.
Entel, m. --s, --s = kleinkind, kleinzoon, [enkel]. **Entelin** = kleindochter. **Entelkind**, f.; -ohn, m.; -tochter, w. = achterklein[kind]; -zoon; dochter.
Enclave, w. --, --n = enclave; ingesloten gebied.
Enklisis, w. -- = enklisis; aanleuning.
Enklisis, w. --, --fen; **Enklisis**, f. --s, --s, m. . . fen = enklisis; woord; zulk een, dat zich aan 't voorafgaande aanleunt en zijn accent daarop over doet gaan. **enklisis** = enklisis.
Entomion, **Entomium**, f. --(s), --s, m. = lofred, lofspraak, lofgeschrift.
enorm = enorm. **Enormität**, w. --, --en = enormiteit, ongehoordheid.

Enqueté, (spr.: *äkkete*), w. --, --n = enquête.
Ensemble (spr.: *änsäbel*), f. --s, --s = ensemble, geheel, troep.
Entarten, f. --s, --s = ontaarden, verbasteren.
Entartung, w. --, --en = ontaarding.
entatmen, f. --s, --s = van den adem berooven.
entäußern sich, f. --s, --s = zich van een zaak ontdoen, ontslaan.
Entäußerung, w. -- = het ontdoen, afstand.
entbehren, f. --s, --s = ontberen, missen, derven; etw. e. können (poet. mit Gen.) = er buiten of zonder kunnen. **entbehrlich** = ontbeerlijk, te missen, e. fein = gemist kunnen worden.
Entberung, m. --, --en = ontbering, gemis.
entbieten, f. --s, --s = [laten weten], overbrengen (Gruß, Befehl); [gebieden]; ontbieden.
entbinden, f. --s, --s = [losmaken], (einen seines Amtes, seines Versprechens, Eides od. von jemandem . . .) ontslaan, ontlasten, vrijstellen; (eine Frau von einem Kinde) verlossen, doen bevallen. **Entbindung**, w. --, --en = ontslag, vrijstelling; verlossing, bevalling. **Entbindungsanstalt**, w. = inrichting voor kraamvrouwen. **Entbindungskunst**, w. --, --fenschaft, w. = verloskunde.
entblättern, f. --s, --s = ontbladeren.
entblößen sich, f. --s, --s = zich verstouten, het wagen, ondernemen; zich schamen.
entblößen, f. --s, --s = ontblooten, ontdekken, ontdoen, berooven; sich e. = zich ontblooten, alles uitgeven. **Entblößung**, w. -- = ontblooting, berooving.
entbreiten sich, f. --s, --s = zich onthouden van; ich kann mich nicht e. zu . . . = ik kan niet nalaten te . . .
entbrennen, uir. f. --s, --s = ontbranden, ontvlammen, vlam vatten.
entdecken, f. --s, --s = ontdekken, vinden, openbaren, bekend maken, ontblooten; ontsluieren; sich e. = iets in vertrouwen meedeelen; zich voordoen. **Entdecker**, m. = ontdekker. **Entdeckung**, w. = ontdekking, ontsluiting. **Entdeckungreise**, w. = ontdekkingsreis.
ente, w. --, --n = eend; canard, verzonnen bericht.
entehren, f. --s, --s = onteeren, bezoedelen.
entehrend = onteerend. **Entehring**, w. --, --en = onteering, schending.
enteignen, f. --s, --s = onteigenen. **enteignung**, w. --, --en = onteigening. **enteignungsrecht**, f. = onteigeningsrecht. **enteignungsverfahren**, f. = onteigening.
entellen, f. --s, --s = wegsnellen, heensnellen, ontvliden.
Entenbraten, m. = gebraden eendvogel.
Enten[e]i, f.; -fang, m.; -flott, f.; -fuß, m.; -haus, f.; -jagd, w. u. ä. = eenden[e]i; -vangst; -kroos; -poot; -kooi; -jacht, e. d.
Entendunst, m., -schrot, m. = eendenhagel.
Entenanker, m. = enteranker. **Entenbeil**, f. = enterbijl.
enterben, f. --s, --s = enterven. **Enterbung**, w. -- = enterving.
Enterbrücke, w. = enterbrug. **Enterhafen**, m. = enterhaak.
Enterich, m. --s, --e = waard, woerd, woord, mannetjeseend.
entern, f. --s, --s = enteren, aan hoord klampen.
entfahren, f. --s, --s = ontsnappen, ontglippen; dieses Wort ist mir e. = is mij ontsnapt.

entfal'len, ft. (f.) = (einem) ontvallen, ontglippen, ontgaan, ontschieten; ontzinken; auf einen entfällt ein Teil des Gewinnes, der Kosten = valt, komt.
entfal'ten, fchw. (f.) = ontvouwen, ontplooien, ontrimpelen, ten toon spreiden, ontwikkelen; **sich e.** = zich ontrimpelen, glad worden, ontluiken, zich ontwikkelen. **Entfal'tung**, w. = ontwikkeling, ontplooiing, ontluiking, uiteenzetting.
entfär'ben, fchw. (f.) = verkleuren, verbleeken; **sich e.** = verbleeken, verschieten.
entfä'fern, fchw. (f.) = ontvezelen, ontrafelen.
entfer'nen, fchw. (f.) = verwijderen; **sich e.** = zich verwijderen, weggaan. **entfernt'** = verwijderd, afgelegen, afwezig, gering, klein; **welt e. daß . . .** = wel verre van . . .; **ich bin welt davon e. zu . . .** = ik ben er verre van te . . .; **nicht im entfernten** = niet in 't minst.
Entfer'nung, w. —, —en = verwijdering, afstand, verte; afwezigheid.
entfer'feln, fchw. (f.) = ontboeien, ontketenen.
Entfer'felung, w. = ontketening.
entfer'stigen, fchw. (f.) = ontmantelen.
Entfer'stigung, w. — = ontmanteling.
entfet'ten, fchw. (f.) = ontvetten. **Entfet'tung**, w. — = ontvetting.
entfied'ern, fchw. (f.) = ontvederen.
entflam'men, fchw. (f.) = doen ontbranden, ontsteken; (f.) = ontvlammen.
entflie'gen, ft. (f.) = ontvliegen, wegvliegen, vluchten.
entflie'hen, ft. (f.) = ontvluchten, wegvluchten.
entflie'hen, ft. (f.) = ontvloeien, vloeien uit.
entfrem'den, fchw. (f.) (einem) = (van iem.) vervreemden, afvreemden; [ontvreemden].
Entfrem'dung, w. = vervreemding.
entfüh'ren, fchw. (f.) = ontvoeren, wegvoeren, schaken. **Entfüh'rer**, m. = schaker.
Entfüh'ring, w. — = ontvoering, schaking.
entge'gen, mit *Dativ* = tegemoet, tegenovergesteld, tegen, toe.
entge'genarbeiten, fchw. (f.) (einem) = tegenwerken. **entge'genbringen**, unr. (f.) = toebrengen, brengen. **entge'geneilen**, fchw. (f.) = tegemoet snellen. **entge'gengehen**, unr. (f.) = tegemoet gaan of -loopen, trotseeren, loopen naar. **entge'gengefeht** = tegengesteld, tegenovergesteld. **entge'genhalten**, ft. (f.) = toe-, tegenhouden, tegenwerpen, vergelijken met, tegenoverstellen. **entge'genhandeln**, fchw. (f.) = handelen tegen of in strijd met, tegenwerken. **entge'genjauchzen**, -jubeln, fchw. (f.) = tegen-, toe- of tegemoetjuichen, -jubelen.
entge'gentommen, ft. (f.) = tegen- of tegemoetkomen, voorkomend zijn voor. **entge'gennehmen**, ft. (f.) = aannemen, ontvangen.
entge'genrücken, fchw. (f.) = tegemoet trekken.
entge'genfehen, ft. (f.) = tegemoetzien, afwachten. **entge'genfehen**, fchw. (f.) = tegenoverstellen. **entge'genftehen**, unr. (f.) = in den weg staan, bemoeilijken. **entge'genftreden**, fchw. (f.) = toesteken. **entge'genfürmen**, -fürzen, fchw. (f.) = tegemoet snellen. **entge'gentreten**, ft. (f.) = weerstaan, tegemoet gaan. **entge'genwirken**, fchw. (f.) = tegenwerken, tegengaan. **entge'genzichen**, ft. (f.) = tegemoet trekken. **entge'genen**, fchw. (f.) = antwoorden, hernemen; [ontmoeten, tegemoetkomen, bejegenen].
entge'hen, unr. (f.) = ontgaan, ontsnappen, ontkomen; es ist mir entgangen = 't is me ontgaan, ontsnapt of ik heb 't niet gemerkt.

entge'i'fern, fchw. (f.) = ontzielen, bewusteloos maken, uit de geestenwereld wegrukken.
Entgelt', f. = belooning, betaling, vergoeding; ohne *E.* = kosteloos, gratis.
entgel'ten, ft. (f.) = boeten voor, ontgelden, betalen.
entglei'ten, fchw. (f.) = ontsporen, derailereeren. **Entglei'tung**, w. —, —en = ontsporing, deraillement.
entglei'ten, ft. (f.) = ontglijden, ontsnappen, ontglippen.
entglim'men, ft. (f.) = ontglimmen, aanglimmen, ontvonken.
entglü'hen, fchw. (f.) = ontgloeien, ontvlammen, ontbranden.
enthaa'ren, fchw. (f.) = ontharen, het haar doen uitvallen.
entha'l'tern, fchw. (f.) = ontzuigen, aftuigen.
entha'l'ten, ft. (f.) = bevatten, inhouden, [herbergen, opnemen]; **sich e.** = zich onthouden, [zich ophouden]; **sich des Lachens, der Tränen nicht e. können** = zijn lachen, zijn tranen niet kunnen inhouden of bedwingen; **sich nicht e. können zu . . .** = zich niet kunnen onthouden te . . ., niet kunnen nalaten te . . .
entha'l'tsam = onthoudend, matig.
Entha'l'tsamkeit, w. — = matigheid, ingetogenheid. **Entha'l'tung**, w. — = onthouding.
enthaup'ten, fchw. (f.) = onthoofden. **Enthaup'tung**, w. —, —en = onthoofding.
entha'u'ren, fchw. (f.) = onthuiden, villen, huiden. **Entha'u'tung**, w. — = 't villen, 't huiden.
enthe'ben, ft. (f.) [einem etw. e. = iets van iem. wegnemen]; einer eines Amtes, Eides e. = ontheffen van, ontlasten van, ontslaan uit. **Enthe'bung**, w. — = bevrijding, ontheffing.
entheil'igen, fchw. (f.) = ontheiligen, ontwijden. **Entheil'igung**, w. = ontheiliging, ontwijding, heiligschennis.
enthol'zen, fchw. (f.) = van 't hout, bosch berooven.
enthül'ten, fchw. (f.) = onthullen, ontsluieren, ontdekken. **Enthül'tung**, w. —, —en = onthulling, ontsluiting, ontdekking.
enthül'ten, fchw. (f.) = doppen, pellen.
enthusiasmie'ren, fchw. (f.) = verrukken, in geestdrift brengen. **Enthusias'mus**, m. — = enthousiasme, geestvervoering, geestdrift. **Enthus'iaft**, m. —en, —en = enthousiast, dweper. **enthus'iaftisch** = enthousiast, verrukt, vol ijver.
entjo'shen, fchw. (f.) = van 't juk bevrijden, verlossen. **Entjo'shung**, w. — = bevrijding.
entke'men, fchw. (f.) = ontkiemen, ontspruiten, uitloopen.
entklei'den, fchw. (f.) = ontkleeden, uitkleeden (auch fig.); (mit *Gen.*) ontdoen, berooven.
entkno'spen, fchw. (f.) = ontluiken, open gaan.
entkom'men, ft. (f.) = ontkomen, ontsnappen.
entkor'ten, fchw. (f.) = ontkurken.
entkräf'ten, fchw. (f.) = van kracht berooven, verzwakken; verzachten; krachteloos maken, ontzenuwen. **Entkräf'tung**, w. — = verzwakking, uitputting, verzachting, ontzenuwing.
entla'den, ft. (f.) = (einer, sich einer Bürde) ontlasten, ontheffen, ontdoen (van); **sich e.** = ontladen, afgaan. **Entla'dung**, w. = ontlading.
entlang' = langs: er geht am Bad e. od. den Bad e. od. e. den Bad od. e. des Bades; [den Tag e. = den heelen dag].
entlar'ven, fchw. (f.) = ontmaskeren.

entlassen, ft. (h.) = ontslaan, wegsturen, afdanken, laten gaan, vrij laten; einen aus seinem Dienste (od. seines Dienstes) e. = uit zijn betrekking ontslaan. **Entlassung**, w. —, —en = ontslag, afdanking, vrijlating; seine G. geben, einreichen = zijn ontslag indienen, aanvragen. **Entlassungsschreiben**, f. = ontslagbrief; terugroepingsbrief, receditief.

entlasten, fchw. (h.) = (einen eines Dings od. von einem Dinge) ontlasten, bevrijden; creditieren (einen für eine gewisse Summe). **Entlastung**, w. —, —en = ontlasting, ontheffing.

Entlastungszeuge, m. = getuige à décharge.

entlaufen, fchw. (h.) = ontladeren.

entlaufen, ft. (f.) = ontloopen, ontvluchten, ontsnappen, wegloopen.

entlasten, fchw. (h.) einen eines Dings = iem. van iets bevrijden, ontheffen, ontslaan; sich eines Auftrags e. = zich van een last kwijten.

Entlastigung, w. —, —en = ontheffing, kwijting.

entleeren, fchw. (h.) = ledigen, leegen.

entlegen = afgelegen, ver, eenzaam. **Entlegenheit**, w. = afgelegenheid.

entleihen, fchw. (h.) (einem od. von einem etw.) = (iets van iem.) leenen; (iets aan iem.) ontleenen. **Entlehnung**, w. —, —en = ontleening.

entleben, fchw. (h.) = ontlijven, dooden, vermoorden.

entgegen, fchw. (h. u. f.) = tegenstaan, tegenmaken].

entleihen, ft. (h.) = ontleenen, afleenen.

entlocken, fchw. (h.) ontlocken, uitlocken.

entmannen, fchw. (h.) = ontmannen; verminken; uitputten, ontzenuwen.

entmasten, fchw. (h.) = ontmasten, van de mast(en) berooven, ontakelen.

entmenschen, fchw. (h.) = ontaarden, verdierlijken. **entmenscht** = onmenselijk, dierlijk, laag.

entmutigen, fchw. (h.) = ontmoedigen. **Entmutigung**, w. —, —en = ontmoediging.

entnageln, fchw. (h.) = ontzagelen, (een vernageld kanon) weer bruikbaar maken.

Entnahme, w. = ontname, 't nemen, 't koopen. **entnehmen**, ft. (h.) = ontnemen; Geld (aus) der Kasse e. = geld uit de kas wegnemen; eine Stelle (aus) einem Buche, Autore e. = ontleenen aan; eine Summe, einen Vorwurf auf einen e. = op iem. trekken; aus demem Briefe e. wir = zien wij, maken wij op, eleidn wij af. **Entnehmer**, m. = trekker.

entneren, fchw. (h.) = ontzenuwen. **Entnerung**, w. — = ontzenuwing.

entnuchtern, fchw. (h.) = ontnuchteren; sich e. = ontbijten].

Entomolog, m. —en, —en = entomoloog, insektenkenner. **Entomologie**, w. = entomologie. **entomologisch** = entomologisch.

Entoutcas (spr.: *ätoekä*), m. —, — = entoutcas.

entpanzern, fchw. (h.) = ontpantseren.

entpropfen, fchw. (h.) = ontkurken.

entpuppen sich, fchw. (h.) = ontpoppen, uitkomen, zich vertoonen, blijken te zijn.

entquellen, ft. (h.) = ontwellen, ontspringen, voortkomen uit.

entragen, ft. (h.) = ontberen, missen; eines Dings (od. ein Ding) e. können = kunnen missen.

entrateln, fchw. (h.) = ontraadselen, ontcijferen. **Entratelung**, w. — = ontcijfering.

Entree (spr.: *ätrec*), f. —s, —s = toegangs-prijs, entree; voorkamer; **E.**, w. = toegang; portaal; voorspijs.

entreiben, ft. (h.) = ontrukken, ontscheuren, wegrukken; [wegloopen van].

Entresol (spr.: *ätresol*), f. u. m. —s, —s = entresol, tusschenverdieping.

Entscheid = Entersich.

entrichten, fchw. (h.) = betalen, voldoen, afdoen, vereffenen.

entriegeln, fchw. (h.) = ontgrendelen.

entringen, ft. (h.) = ontworstelen, ontwringen, ontpersen.

entringen, ft. (f.) = wegloopen, wegvloeien; (dem Tode) ontloopen, ontsnappen; (aus dem Gefängnis) wegloopen, ontsnappen.

entrollen, fchw. (h.) = ontrollen, ontplooiën; (f.) = weggrollen.

entrollen, fchw. (h.) = ontrukken, wegrukken, wegnemen.

entruhen, fchw. (h.) = verontwaardigen, boosmaken, vertoornen; sich e. = boos, verontwaardigd worden. **entruhet** = verontwaardigd, boos. **Entrüstung**, w. = verontwaardiging.

entstagen, fchw. (h.) mit Dat. = afstand doen van (der Welt z. B.); (seinem Rechte) afzien van; (seinem Glauben) verzaken, verloochenen.

Entstagnung, w. —, —en = afstand, verzaking.

Entsturz, m. = ontzet, opbreking van 't beleg; hulp.

entschädigen, fchw. (h.) = (einen od. sich für etw.) schadeloos stellen, vergoeden. **Entschädigung**, w. —, —en = schadeloosstelling, vergoeding.

entscheiden, ft. (h.) = beslissen, uitmaken; sich e. (in einer, über eine Sache, für, gegen etw. od. einen) = een besluit, een beslissing nemen, tot een besl. komen (in, over een zaak, voor, tegen iets of iem.). **entscheidend** = beslissend, afdoend. **Entscheidung**, w. = beslissing; eine G. treffen = eene beslissing, besluit nemen.

Entscheidungs Augenblick, m.; : **zeit**, m.; : **grund**, m.; : **kampf**, m.; : **tag**, m. u. ä. = beslissend oogenblik, beslissende eed, reden, gevecht, dag e. d.

entschieden = beslist, vast besloten, stellig, onbetwistbaar, uitgemaakt, bepaald. **Entschiebenheit**, w. — = beslistheid, vastberadenheid, stelligheid.

entschimmern, fchw. (h.) = ontglanzen, verdooven.

entschlafen, ft. (f.) = [ontslapen, inslapen], ontslapen, sterven, overlijden.

entschlagen sich, fchw. (h.) = (der Sorgen, eines bösen Gedankens) zich ontdoen van, zich vrijmaken van, verbannen, verdrijven.

entschliefen, fchw. (h.) = ontsluiëren, onthullen.

entschließen, ft. (h.) = [ontsluiten], sich e. = besluiten. **Entschließung**, w. = besluit, beslissing. **entschliefen** = besloten, beslist, vastbesloten. **Entschlossenheit**, w. = vastberadenheid, beslistheid.

entschlummern, fchw. (f.) = insluimeren, inslapen, ontslapen, zachtjes sterven.

entschlupfen, fchw. (f.) = ontsnappen, ontglippen.

Entschluss, m. = besluit, beslissing; seinen G. fassen = een besluit nemen.

entschmücken, fchw. (h.) = van versiersel of tooi ontdoen.

[entschnie'fen sich, fchw. (h.) = weggeschoten worden].

entschnü'ren, fchw. (h.) = losrijgen, losmaken.

entschnü'chern, fchw. (h.) = aanmoedigen, op zijn gemak zetten.

entschuld'bar = te verontschuldigen, verschoonbaar, vergeeflijk.

[entschul'den], entschul'digen, fchw. (h.) = verontschuldigen; sich e. = zich verontschuldigen; e. Sie = neem me niet kwalijk, met uw verlof. Entschul'digung, w. -, -en = verontschuldiging, verschooning, vergiffenis.

entschwe'ben, fchw. (f.) = wegzweven, verdwijnen.

entschwe'feln, fchw. (h.) = ontzwevelen. Entschwe'felung, w. = ontzweveling.

entschwin'den, ft. (f.) = verdwijnen, vergaan, vervliegen.

entseel' = ontzield, levenloos, dood.

entse'ben, uur. (h.) = afzenden, verzenden; (einen Pfeil) afschieten.

entse'bar = afzetbaar, af te zetten, te ontzetten. entse'zen, fchw. (h.) = (einen des Amtes, aus dem Amte) ontslaan, zetten uit of ontzetten van; (einen eines Dings e. = van iets berooven, ontdoen); (eine Stellung) ontzetten; sich e. = ontsstellen, verschrikken, ontzetten.

Entse'zen, f. -s = ontzetting, ontsteltenis.

entse'lich = ontzettend, verschrikkelijk, afgrijselijk, verbazend. Entse'lichkeit, w. = ontzetting, afgrijselijkheid. Entse'zung, w. -, -en = afzetting, nitzetting, ontslag.

entse'geln, fchw. (h.) = ontzegelen, van 't zegel ontdoen.

entse'fen, ft. (f.) = ontzinken, ontvallen, in de schoenen zakken.

entse'nen sich, fchw. (h.) = (einer Sache) zich herinneren; wir e. uns nicht, daß . . . = wij herinneren ons niet, dat . . .

entse'tichen, fchw. (h.) = zedeloos maken, ontzenuwen, demoralizeeren. Entse'tichung, w. = demoralizatie, zedenbederf.

entse'pin'nen, ft. (h.) = ontwerpen, beramen, op touw zetten; sich e. = zich ontspinnen, beginnen, ontstaan, zich ontwikkelen.

entse'pre'chen, ft. (h.) mit Dat. = overeenstemmen met, beantwoorden aan, overeenkomstig zijn met. entse'pre'chend, mit Dat. = overeenstemmend, overeenkomstig, beantwoordend (aan), passend (bij).

entse'pre'chen, ft. (f.) = ontspruiten, voortspruiten, voortkomen, geboren worden, afstammen.

entse'prin'gen, ft. (f.) = (aus dem Gefängnisse) ontsnappen; ontspringen; afkomstig zijn, voortkomen, voortvloeien.

entse'ram'men, fchw. (f.) = (einem edlen Geschlechte) afstammen van, stammen uit.

entse'hen, uur. (f.) = ontstaan, tot stand komen, voortkomen, geboren worden; [ontstaan, ontbreken]. Entse'hung, w. -, -en = 't ontstaan, wording.

entse'he'gen, ft. (f.) = ontsijgen, opstijgen uit, uitstappen.

entse'he'len, fchw. (h.) = misvormen, mismaken, onkenbaar maken, vervalschen. Entse'he'lung, w. = misvorming, vervalsching.

entse'he'men, fchw. (f.) = stroomen uit, ontspringen in.

entse'he'zen, fchw. (f.) = snellen uit, vliegen uit, zich storten uit.

entse'he'nd, fchw. (h.) = uit de dwaling, uit den droom helpen; beter inlichten, teleur-

stellen, de oogen openen. Entse'he'ndung, w. = ontgoocheling, teleurstelling.

entse'he'nen, fchw. (h.) = ontronen. Entse'he'nung, w. -, -en = ontroning.

[entse'he'rigen, fchw. (h.) = overhouden, besparen; entse'he'rigt sein, werden = bevrijd, ont-heven, ontslagen zijn, worden.]

entse'he'feln, fchw. (h.) = ontvolken. Entse'he'ferung, w. = ontvolking.

entse'he'fen, ft. (f.) = ontspruiten uit, ontgroeien aan, ontwassen aan.

entse'he'ffen, fchw. (h.) = ontwapenen. Entse'he'ffung, w. = ontwapening.

entse'he'ren, fchw. (h.) = (gerichtl.) onteigenen; (Münzen) buiten omloop stellen.

entse'he'len, fchw. (h.) = van hout, van bosch berooven.

entse'he'feln, fchw. (h.) = ontwateren, droogleggen, draineeren.

entse'he'der u. entse'he'ber: e. . . ober = of . . . of; e. ober = kiezen of deelen, één van beide; hollen of stilstaan.

[entse'he'ren sich, fchw. (h.) eines Dinges = zich (ver)weren tegen].

entse'he'hen, ft. (f.) = (der Gefahr, aus dem Gefängnis) ontwijken, ontloopen aan, uitwijken; ontsnappen uit. Entse'he'hung, w. = ontsnapping, ontkoming, uitwijking.

entse'he'hen, fchw. (h.) = ontwijden. Entse'he'hung, w. = ontwijding.

entse'he'den, fchw. u. uur. = afnemen, wegnemen, ontvreemden, ontselen. Entse'he'dung, w. = ontvreemding, diefstal.

entse'he'fen, ft. (h.) = ontwerpen, schetsen, opmaken.

entse'he'ten, fchw. (h.) = in waarde doen verminderen; (Münzen, Marken) waardeloos maken, buiten omloop stellen. Entse'he'tung, w. = waardevermindering, waardebeneming, afzetting, 't buiten-omloop-stellen.

entse'he'feln, fchw. (h.) = loswikkelen, afwikkelen, ontplooien, ontwikkelen, vormen, uiteenzetten, verklaren, ontvouwen, toonen, blijk geven van; sich e. = zich ontwikkelen, vormen. Entse'he'felung, w. -, -en = ontwikkeling, uiteenzetting, ontplooiing, vorming, ontknooping. Entse'he'felungsfrankheit, w. = verval van krachten.

entse'he'ben, ft. (h.) = ontwingen, ontrukken. [entse'he'fen, fchw. (h.) = ontwikkelen.]

entse'he'ren, fchw. (h.) = ontwarren, uit de war maken. Entse'he'ring, w. = ontwarren.

entse'he'shen, fchw. (f.) = ontsnappen, ontkomen. [entse'he'nen, fchw. (h.) = ontwennen, afwennen]. entse'he'nen, fchw. (h.) = ontwennen, afwennen (einen des Trunkes); (ein Kind) spenen. Entse'he'nung, w. = spening.

entse'he'fen, fchw. (h.) = ontvolken; sich e. = zich ontvolken, opklaren.

entse'he'digen, fchw. (h.) = vernederen, verlagen, ootereen.

Entse'he'rf, m. = ontwerp, schets, klad, plan.

entse'he'zeln, fchw. (h.) = ontwortelen, uitroeien.

entse'he'bern, fchw. (h.) = ontooveren. Entse'he'berung, w. = ontoovering. entse'he'ben, ft. (h.) = (einen etw.) onttrekken, wegnemen, ontnemen, berooven van; sich e. = zich onttrekken; daß entse'he't sich aller Berechnung = dat ontsnapt aan alle berekening. Entse'he'bung, w. = onttrekking, berooving. entse'he'ferbar = ontcijferbaar, te ontcijferen. entse'he'feren, fchw. (h.) = ontcijferen, ontraadselen. Entse'he'ferung, w. -, -en = ontcijfering.

entzūc'fen, fchw. (h.) = [onttrekken], verrukken, bekoren, betooveren. **Entzūc'fen**, f. -s = verrukking, vervoering; zūm **Entzūc'fen** = verrukkelijk, betooverend. **entzūc'fend** = verrukkelijk, heerlijk, betooverend. **Entzūc'fung**, w. -, -en = verrukking, geestvervoering, extaze.

entzū'geln, fchw. (h.) = ontteugelen, ontbreiden, loslaten.

entzūnd'bar = ontvlambaar, licht ontbrandbaar. **Entzūnd'barfeit**, w. = ontvlambaarheid. **entzūn'den**, fchw. (h.) = ontsteken, ontvlammen, aansteken, in brand steken, een ontsteking teweeg brengen, (doen) uitgloeien, aanvuren; **fich e.** = ontvlammen, vuur vatten, ontbranden. **entzūnd'lich** = ontvlambaar, ontbrandbaar. **Entzūn'dung**, w. -, -en = ontsteking. **Entzūn'dungsfeber**, f. = ontstekingskoorts.

entzūel' = stuk, in stukken, kapot. (entzūel'brechen, entzūel'gehen zc.). **entzūel'en**, fchw. (h.) = oneinig maken, tweedracht zaaien tusschen; **fich e.** = kwade vrienden worden. **Entzūel'ung**, w. -, -en = verdeeldheid, oneenigheid. **entzūin'gen**, ft. (h.) = afdwingen.

Enunziation', w. -, -en = enunciatie; uitdrukking, verklaring, meening, zin.

Envelop'pe (spr.: *ave.*), w. -, -n = enveloppe, couvert.

En'zian, m. -s = gentiaan, bitterwortel.

Enz'fifta zc., **Enz'flopädie'**, zc. fief: *Enzyklistia* zc.

Eos, w. - = Eeos, Aurora. **Eosin'**, f. -(e)s = eozine, roode verfstof. **Eozoon'**, f. -s, .. zoon u. . . zoen = eozoon, versteenend.

Epa'fe, w. -, -n = epakte: getal van de dagen na de laatste nieuwe maan in Dec. tot den 1sten Jan.

Eparch', m. -en, -en = eparch: districtsbestuurder in Griekenland.

Epaulett' (spr.: *epo.*), f. -s, -s; **Epaulett'e**, w. -, -n = epalette.

Epen'the'se, **Epen'the'sis**, w. . . the'sen = epen these, epenthesis, inlassching. **epenthe'tifch** = epenthetisch, ingelascht.

Epheme're, w. -, -n = ephe'mera, ephe'me're, eendagsvlieg. **Ephemer'id'en**, Pl. = ephemeriden, dagbladen, astronomische tabellen. **ephe'mer'(ifch)** = ephemeer, kortstondig, vluchtig, ééndaagsch.

Ephe'zer, m. -s, - = Ephezer, bewoner van Epheze; drinkbroer.

Ephen, fief: *Efeu*.

Ephor', m. -en, -en = ephoor, opziener in Sparta. **Ephorat'**, f. -(e)s, -e = ephoraat, **epicōn'** = gemeenslachtig. [ephorenambt.

Epicyklo'de, **Epizyflo'de**, w. -, -n = epicykloïde.

Epidemie', w. -, -(e)n = epidemie. **epide'mifch** = epidemisch.

Epider'mis, w. - = epidermis, opperhuid.

Epigo'ne, m. -n, -n = epigoon, nakomeling, navolger. **Epigo'nentum**, f. = epigonenom: zij, die het vervaltijdperk uitmaken.

Epigramm', f. -(e)s, -e = epigram, op-, bijschrift. **Epigramma'tifer**, m. -s, - = bijschrijftendichter, puntedichter. **epigramma'tifch** = epigrammatisch, kort, puintig. **Epigrammatif't**, m. -en, -en = Epigrammatifer. **Epigraph'**, f. -(e)s, -e = opschrift, inschrift, kernspreuk.

Epik', w. - = epiek, epische poëzie. **Epifer**, m. -s - = episch dichter.

Epifur', m. = Epikurus, Grieksch filosoof.

Epifure'er, m. -s, - = Epikurist; zinnelijk mensch. **epifure'ifch** (od. **epifur'rifch**) = epikurisch, zinnelijk.

Epilep'tie', w. - = epilepsie, vallende ziekte.

Epilep'tifer, m. -s, - = iem. die aan epilepsie lijdt. **epilep'tifch** = epileptisch, aan epilepsie lijdend.

Epilog', m. -(e)s, -e = epiloog, narede.

Epipha'nia, w. -; **Epipha'nicfest**, f. = driekoningenseest.

epifch = episch, vertellend, zooals in 't heldendicht.

epiffo'pal' = bisschoppelijk, episcopaal. **Epiffo'pat'**, f. u. m., -(e)s, -e = episcopaat, bisdom, bisschoppelijke waardigheid.

Epiffo'de, w. -, -n = epizode, ingelascht stuk, tusschenhandeling, invlechting, tusschenverhaal. **epiffo'difch** = epizodisch, ingelascht, tusschen-. **Epiffo'fel**, w. -, -n = epistel, brief; einem die **Epiffo'fen** = iem. die les lezen.

Epitaph', f. -(e)s, -e; **Epitaphium**, f. -(e)s, -en = epitaaph: grafchrift.

Epithalamium, f. -(e)s, .. mien = epithalamium: bruiloftslied.

Epitheton, f. -s, .. ta = epitheton, bijvoeglijk naamw., bijnaam.

Epoch'e, w. -, -en = epoche, merkwaardig tijdperk; **Epoch'e** = opgang maken, opzien baren.

Epode, w. -, -n = epode, nazang, slotstrophe.

Epope'e, w. -, -n = epopee, epos, heldendicht. **Epope'**, f. -, **Epope** = epos.

Epope', m. -(e)s, -e = epopee.

Equipage (spr.: *ekipaazje*), w. -, -n = equipage. **equipie'ren**, fchw. (h.) = equippeeren, uitrusten. **Equipie'ring**, w. -, -en = equippeering, uitrusting.

er = hij.

erach'ten, fchw. (h.) = denken, begrijpen, achten, meenen, er voor houden. **Erach'ten**, f. -s = meening, inzicht; **meines Erach'tens** od. **nach meinem E.** = naar mijn meening, mijns inziens (m. i.).

erach'geln, fchw. (h.) = vangen met den hengel, met den haak, ophengelen, aanhaken, aan den haak pikken, snappen.

erach'ten, fchw. (h.) = met werken verdien.

erach'ten, fchw. (h.) = diep adembalen.]

Erba'der, m. = erfakker. **Erba'del**, m. = erfelijke adel. **Erba'mt**, f. = erfelijk ambt.

erbar'men, fchw. (h.) = erbarmen, medelijden inboezemen; [daß muß auch einen Stetn e. = vermurwen]; daß (e)s Gott erbarm(e)! = barmhartige God! **fich e.** über einen (od. eines) = zich over iem. erbarmen, ontfermen. **Erbar'men**, f. -s = erbarming, medelijden, ontferming; zūm **E.** = erbarmelijk, om medelijden mee te hebben. **erbar'menswert** = erbarmelijk, deerniswaardig. **Erbar'mer**, m. -s = Ontfermer. **erbar'm'lich** = erbarmelijk, [beklagenswaardig], ellendig, erg, verschrikkelijk, verachtelijk. **Erbar'm'lichfeit**, w. -, -en = ellende, armoede, beklagenswaardigheid, laagheit, gemeenheit. **erbar'mungslos** = onmeedoogend, meedoogenloos. **erbar'mungsvoll** = medelijdel, goeiertieren, meedoogend. **erbar'mungswürdig** = erbarmenswert.

erbau'en, fchw. (h.) = bouwen, opbouwen, stichten (ook *fit.*), [verbouwen]; **fich an einer Rede e.** = zich stichten, gesticht worden;

erbaut sein von einem od. über einen = gesticht zijn over. **erbaulich** = stichtelijk; plechtig.
Erbauung, w. = stichting, oprichting.
Erbauungs[buch, f.; rede, w.; schrift, w.; stunde, w. = stichtelijk(e) boek; s. rede; s. geschrift; s. uur.
Erbegräbnis, f. = erfelijk graf, familiegraf.
Erbesitz, m. = erfbezt.
Erbe, m. -n, -n = erfgenaam. **Erbe**, f. -s = erfenis, erfgoed.
erbeben, fchw. (f.) = beven, sidderen, trillen, dreunen.
erbeigen = geërfd, in erfelijk bezit. **Erbeigentum**, f. = erfenis, erfelijk bezit.
Erbesezung, w. = erfmaking.
erbeten, f. (h.) = doodbijten].
erben, fchw. (h.) = erven (etw. von einem); (auf einen) overgaan.
erbeten, fchw. (h.) = afbidden, afsmeken.
erbeteln, fchw. (h.) = afbedelen, met bedelen krijgen, bedelen.
erbuten, fchw. (h.) = buitmaken, veroveren, behalen, kapen.
erbähig = bevoegd om op te volgen, erfgechtigd. **Erbfall**, m. = opvolgingsgeval; erfenis. **erbällig** = erfelijk, als erfenis vermaakt.
Erbfehler, m. = erfelijk gebrek, familiegebrek.
Erbskind, m. = erfviand. **Erbskindschaft**, w. = ervveete. **Erbsfolge**, w. = erfopvolging.
Erbsfolgegesetz, f. = successiewet, erfopvolgingswet. **Erbsfolgekrieg**, m. = successieoorlog. **Erbsfolger**, m. = erfopvolger. **Erbsfolgerecht**, f. = successierecht.
Erbsfürster, m.; -fürst, m.; -herrschaft, w. = erfshoutvester; -vorst; -heerlijkheid (-gebied).
erbgeffen = eigenerfd, eigengeërfd.
erbieten, f. (h.) = [aanbieden, bewijzen]; **sich e.** = zich aanbieden, zich bereid verklaren.
Erbiten, f. -s = aanbod.
Erbiten, w. -nen = erfgenaam, erfgenaam.
erbiten, f. (h.) = afbidden, afsmeken, om iets verzoeken; **sich e.** lassen = zich laten verbidden, bewegen of overhalen; er läßt sich nicht e. = hij is onverbiddelijk.
erbitern, fchw. (h.) = verbitteren, vertoornen.
Erbitierung, w. = verbittering.
erbittlich = verbiddelijk, te verbidden.
Erbkaiser, m.; -könig, m.; -krankheit, w.; -land, f. = erfkeizer; -koning; -ziekte; -land.
erblassen, fchw. (f.) = verbleeken, bleek worden, verschieten, sterven.
Erblaffer, m. -s, -n = erflater, testateur.
Erblehen, f. = erfleen.
erblichen, f. u. fchw. (f.) (erblichste [u. erblich]; erblichst u. „gestorven“: (erblichen) = verbleeken, sterven.
erblich = erfelijk. **Erbllichkeit**, w. = erfelijkheid.
erblicken, fchw. (h.) = zien, merken, bemerken, gewaar worden; das Licht der Welt e. = het levenslicht zien.
erblicken, fchw. (f.) = blind worden, het gezicht verliezen. **Erblinden**, w. = 't blind worden, verlies van 't gezicht.
erbilden, fchw. (h.) = verlegen maken; (f.) = verlegen worden.
erblos = zonder erfgenaam, onterfd; e. machen = onterven.
erblicken, fchw. (f.) = opbloeien, ontluiken, voortkomen, voortspruiten.
Erbernehmer, m. = erfgenaam. **Erberbnel**, m. = erfroom.

erborgen, fchw. (h.) = afborgen, leenen van.
erbofen, fchw. (h.) = boos maken; **sich e.** = boos worden, zich boos maken.
erbötig = bereid, genegen.
Erbpacht, w. = erfpacht. **Erbsprinz**, m. = erfprins, kroonprins.
erbraufen, fchw. (f.) = opbruisen.
erbrechen, f. (h.) = openbreken; **sich e.** = braken, overgeven.
Erbrecht, f. = erfrecht, recht van opvolging, successierecht.
Erbrechung, w. = verbreking, 't openbreken.
Erbsache, w. = erfstuk, erfenis. **Erbsaf**, **Erbsaffe**, m. = eigengeërfde, erfbezitter.
Erbschaden, m. = familiekwaa.
Erbschaft, w. -en = erfenis. **erbschaftlich** = een erfenis betreffende, tot de e. behoorende. **Erbschaftsfrage**, w. = eisch om een goed als erfenis te mogen aanvaarden.
Erbschaftsmasse, w. = massa van de goederen, die de erfenis uitmaken. **Erbschein**, m. = bewijs van erfgenaam, erfgenaamsattest.
Erbscheiter, m. = iem. die als erfgenaam insluipst. **Erbschuld**, w. = erfschuld.
Erbsen, w. -n, -n = erwt.
Erbsenacker, m.; -bau, m.; -brei, m. (od. -suppe, w.) u. d. = erwtensakker; -bouw; -soep e. d.
Erbsstaat, m.; -stüd, f.; -sünde, w.; -tante, w.; -teit, m.; -übel, f. u. d. = erfstaar; -stuk; -zonde; -tante; -deel; -kwaal.
Erbsache, w. = aardas. **Erbsappel**, m. = aardappel, aardpeer, truffel, varkensbrood.
Erbsarbeit, w. = grondwerk. **Erbsart**, w. = grond-, aardsoort. **erbsartig** = aardachtig.
Erbsbahn, w. = aard(e)baan. **Erbsball**, m. = aardbol. **Erbsbalfam**, m. = nafta.
Erbsbau, m. = grondbouw. **Erbsbeben**, f. = aardbeving.
Erbsbeerappel, m. = kalvijn- of kalvielappel.
Erbsbeerbaum, m. = haagappelboom. **Erbsbeerbowle** (spr.: .bote) = aardbeienbowle.
Erbsbeere, w. = aardbei, aardbezie. **Erbsbeerplanze**, -stauden, w. = aardbeiplant, -struik.
Erbsbeschreiber, m. = aardbeschrijver, geograaf. **Erbsbeschreibung**, w. = aardbeschrijving, geografie. **Erbsbewohner**, m. = aardbewoner. **Erbsbiber**, m. = landbever. **Erbsbiene**, w. = aardbij, hommelt. **Erbsbildungslehre**, w. = leer van de aardvorming, geologie.
Erbsbirne, w. = aardpeer. **Erbsboden**, m. = aardbodem; dem E. gleich machen = met den grond gelijk maken. **Erbsbohrer**, m. = aardboor, berg-. **Erbsbrand**, m. = brand in den grond (de mijn, het veen). **Erbsdam**, m. = aarden dijk. **Erbsdurchmesser**, m. = middellijn van de aarde.
Erbsde, w. -n, -n = aarde, grond, bodem, aardbol; gebrante E. = gebakken aarde; zur E. fallen = op den grond vallen; zur ebenen E. wohnen = gelijkvloers wonen; auf Erden = op aarde.
Erbsdiesel, m. = aardaker.
Erbsden = irden.
Erbsdenbürger, m. = mensch, aardbewoner.
Erbsenge, w. = landengte.
Erbsenglut, f. = aardfch geluk. **Erbsengüter**, Pl. = aardfche goederen.
erdenbar = uitdenkbaar, denkbaar, te bedenken, uit te denken.
erdenfen, uuv. (h.) = uitdenken, verzinnen, bedenken. **erdenflich** = denkbaar.

Erdenkind, *f.* = sterveling. **Erdenlast**, *w.* = aardsche last, levenslast. **Erdennot**, *w.* = aardsche ellende. **Erdenrund**, *f.* = aarde. **Erdensticht**, *m.* = schoot der aarde. **Erdenwallen**, *f.* = aardsche pelgrimsreis. **Erdenweien**, *m.* = aardveil, hondsdrif. **Erdenweiding**, *w.* = aardschok. **Erdenweide**, *w.* = wouduil. **erd'wah** = aardkleurig, vaal. **Erdenwall**, *m.* = aardstorting. **Erdenwal** = aardkleur. **erd'wal** = aardkleurig. **Erdenwal**, *w.* = aardverte, apogeum. **Erdenwal**, *w.* = aardoppervlakte. **Erdenwal**, *m.* = aardvloo. **Erdenwal**, *Bl.* = aardvruchten. **Erdenwal**, *m.* = mijngang. **erd'geboren** = aardsch, sterfelijk. **Erdengeest**, *m.* = aardgeest, aardmannetje, kabouter. **Erdengeest**, *f.* = aardgeel, oker. **Erdengeest**, *m.* = aardgeur. **Erdengeest**, *f.* = benedenverdieping; in *£.* moijnen = beneden wonen. **Erdengeest**, *m.* = aardgordel, zone. **Erdenhart**, *f.* = aardhars, aardpek, jodenlijm. **erd'hart** = aardachtig. **erd'hart**, *f.* = verdichten, verzinuen, uitdenken. **erd'hart**, *f.* = verdichting, verzinsel, fictie. **erd'hart** = aardachtig, aarde bevattend. **Erdenkuis**, *m.* = aardkeyser. **Erdenkastanie**, *w.* = aardnoot. **Erdenkuis**, *klumpen*, *m.* = aardkluit. **Erdenkuis**, *w.* = bruinkool. **Erdenkuis**, *m.* = aardbol. **Erdenkuis**, *m.* = aardbodem, aardkring. **Erdenkuis**, *w.* = aardbol. **Erdenkuis**, *w.* = aardrijkskunde. **Erdenkuis**, *m.* = aardrijkskundige. **Erdenkuis**, *w.* = aardlaag. **Erdenmannen**, *f.* = aardmannetje. **Erdenmaas**, *w.* = veldmuis. **Erdenmesser**, *m.* = landmeter, geometer. **Erdenmeting**, *w.* = aardmeetkunde, geodezie. **Erdennahe**, *w.* = aardnaahheid, perigeum. **Erdennahe**, *w.* = aardnoot, aardaker. **Erdenoberflaek**, *w.* = aardoppervlakte. **Erdenol**, *f.* = aardolie. **erd'ol**, *f.* = doorsteken met een dolk. **Erdenpech**, *f.* = aardpek. **Erdenpool**, *m.* = aardpool. **Erdenrauch**, *m.* = aardrook, duivekervel. **Erdenraumer**, *m.* = aardschepper. **Erdenreich**, *f.* = aardrijk, bodem, grond. **erd'reich**, *f.* = [moedig, driest maken]; *fich e.* = zich vermeten, zich verstouten. **Erdenrevolution**, *w.* = aardomwenteling. **Erdenrinde**, *w.* = aardkorst. **Erdenrijs**, *m.* = spleet, scheur in den grond. **erd'rib'nen**, *f.* *w.* *f.* = dreunen, weerklinken. **erd'roffeln**, *f.* = worg'n, verworgen. **Erdenroffeling**, *w.* = worging. **Erdenrueten**, *m.* = aardrug. **erd'rueten**, *f.* = dooddrukken, versmoren, smoren, dempen; *zum £.* boll = stikvol. **Erdenruet**, *m.* = *e*s, = wat het dorschen oplevert. **Erdenrutich**, *m.*; *schatten*, *m.*; *schelde*, *w.*; *schicht*, *w.*; *schliff*, *m.*; *scholle*, *w.* = aardstorting; *schaduw*; *schiff*; *laag*; *storting*; *kluit*. **Erdenstuwel**, *m.* = aard-, mijnzwavel. **Erdenstuwel**, *m.* = aardschok. **Erdenstuwel**, *m.* = luchtstreek, zone. **Erdensteil**, *m.* = werelddeel. **erdul'den**, *f.* = dulden, doorstaan, verdragen, verduren. **Erdenumfang**, *m.* = omtrek van de aarde. **erdul'ten**, *f.* = versmachten. **Erdenwall**, *m.* = aarden wal, terras. **erd'warts** = naar de aarde. **Erdenworm**, *m.* = aardworm.

Erdenbos *od.* **Erdenbos**, *m.* = Erebus: onderwereld. **Erdenheiligdom**, *f.* = Erechtheion: heiligdom v. Athene op de Acropolis. **erd'feern sich**, *f.* = zich boos maken, zich opwinden, boos of driftig worden. **erd'ferung**, *w.* = drift, opgewondenheid. **erd'nen sich**, *f.* = gebeuren, voorvallen, voorkomen, geschieden. **erd'nis**, *f.* = *ses*, *se* = voorval, gebeurtenis, geval. **erd'nisvoll** = vol van gewichtige gebeurtenissen. **erd'nen**, *f.* = inhalen, overvallen, verrassen. **Erdenmit**, *m.* = *en*, *en* = hermiet, kluizenaar. **Erdenmit**, *m.* = *en*, *en* = hermitage, kluis. **erd'nen**, *f.* = erven, overerven. I. **erd'nen**, *f.* = vernemen, te weten komen, hooren, gewaar worden, ondervinden, ondergaan, [inhalen, achterhalen, doorreizen]. II. **erd'nen** = ervaren, ondervindingrijk. **erd'nenheit**, *w.* = ervarenheid, bedrevenheid, ervaring. **erd'nenheit**, *w.* = *en*, *en* = ervaring, ondervinding; *aus £.* = bij ervaring, bij ondervinding; in *£.* bringen = te weten komen, vernemen; *£.* ist die beste Lehrmeisterin = ondervinding is de beste leermeesteres. **erd'nenheitgemak**, *m.* = op ervaring gegrond, proefondervindelijk, volgens de ervaring. **erd'nenheit**, *m.* = stelling, die op de ervaring berust. **erd'nenheit**, *w.* = ervaringswetenschap. [erd'nen, *f.* = vervallen (van Zinnen u. ä.).] **erd'nen**, *f.* = aanvatten, grijpen; vatten, beseffen, begrijpen. **erd'nen**, *f.* = bevechten, behalen. **erd'nen**, *f.* = met vioolspelen verdienen. **erd'nen**, *f.* = uitvinden, bedenken, verzinnen, [vinden, bevinden]. **erd'nen**, *m.* = uitvinder. **erd'nenheit** = vindingrijk, vernuftig. **erd'nenheit**, *w.* = *en*, *en* = uitvinding, ontdekking, vinding, verdichting, fictie. **erd'nenheit**, *w.*; *kracht*, *w.*; *kunst*, *w.* = vindingsgave; -kracht; -kunst. **erd'nenheit**, *f.* = patent voor een uitvinding. **erd'nenheit** = erfendertich. **erd'nen**, *f.* = afsmeken. **erd'nen**, *m.* = *e*s, *e* = gevolg, afloop, uitkomst, resultaat; goed gevolg, succes, geluk, weislagen; *schlechten £.* haben = mislukken, slecht afloopen; *£.* haben = succes hebben, slagen; *feinen £.* haben = niet slagen, mislukken. **erd'nen**, *f.* = voortvloeien, volgen (uit), voortkomen; volgen, gebeuren. **erd'nen** = zonder gevolg, vergeefs. **erd'nenheit**, *w.* = nutteloosheid. **erd'nenheit** = rijk aan gevolgen, met succes bekroond. **erd'nenheit** = vereischt, gevorderd, noodig; *erforderlichenfalls* = in geval van nood, als 't noodig mocht zijn, desnoodig. **erd'nen**, *f.* = vorderen, eischen, vereischen. **erd'nenheit**, *f.* = *es*, *se* = eisch, noodzakelijkheid, behoefte, benooidigde. **erd'nenheit**, *f.* = doorvorschen, doorzoeken, onderzoeken, nasporen, uitvorschen. **erd'nenheit**, *m.* = onderzoeker. **erd'nenheit** = te doorgronden, te onderzoeken. **erd'nenheit**, *w.* = onderzoek, doorzoeking, uitvorsching, nasporing. **erd'nenheit**, *f.* = [ondervragen, ver-

hooren], door vragen te weten komen, uitvragen; eimen e. = iemands adres, verblijf te weten komen; nicht zu e. = niet te vinden.

erfrehen sich, *schw.* (h.) = zich vermeten, de brutaliteit hebben.

erfreuen, *schw.* (h.) = verheugen, verblijden; **sich e.** = zich verheugen; **sich einer Sache e.** = zich verheugen in, genieten, in het blijde bezit zijn van; **sich e. über (Acc.) od. an (Dat.)** = zich verheugen over of in. **erfreulich** = verblijdend, aangenaam.

erfrieren, *schw.* (f.) = bevriezen, doodvriezen, verstijven.

erfrisken, *schw.* (h.) = verfrissen, verkwikken, ververschen. **Erfrischung**, w. —, —en = verversching, verfrissing, verkwikking.

erfroren = bevroren. [**erfroret** = verstijfd.]

erfüllen, *schw.* (h.) = vullen, vervullen; (eine Pflicht) nakomen, vervullen, betrachten; **sich e.** = uitkomen, vervuld, verwezenlijkt worden. **Erfüllung**, w. = vervulling, verwezenlijking, betrachtiging; in **E.** gesen = uitkomen, vervuld worden.

ergänzen, *schw.* (h.) = volmaken, aanvullen, invullen, voltallig maken; (ein Kunstwerk, einen Text) herstellen, bijwerken. **ergänzend** = aanvullend, vergoedend. **Ergänzung**, w. —, —en = aanvulling, invulling, herstelling, verbetering; (Grammat.) voorwerp; bij- of toevoegsel, aanhangsel, supplement.

Ergänzungsband, m. = supplement(deel).

Ergänzungsbillet, f. = suppletiekaartje.

Ergänzungsbild, f., -bilden, m. = bijblad, verbeterblad. **Ergänzungsfarben**, Pl. = aanvullingskleuren, complementaire kleuren.

Ergänzungsmannschaft, w. = aanvullingsmanschappen, rezerve. **Ergänzungssperde**, Pl. = remonte paarden. **Ergänzungstück**, f. = aanvulsel, complement. **Ergänzungswert**, f. = supplement. **Ergänzungswinkel**, m. = complementshoek.

ergetern, *schw.* (h.) = beet krijgen, te pakken krijgen, snappen.

I. **ergeben**, *ft.* (h.) = [overgeven, overleveren], geven, opleveren, tot gevolg hebben, leiden tot; **sich e.** = (dem Feinde, der Freude) zich overgeven, zich overleveren, zich wijden; **sich dem Trunke e.** = aan den drank (verslaafd) raken; **sich in das Schicksal e.** = zich in het lot schikken, voegen, berusten; **sich e.** = blijken, uitkomen.

II. **ergeben** = toegedaan, onderdanig, dienstwillig, nederig; Ihr ergebenster Diener = uw dienstwillige dienaar. **Ergebenheit**, w. — = toegenegenheid, gehechtheid, onderdanigheid; berusting, onderworpenheid. **ergebenst**, *ich* bitte e. = ik verzoek zeer beleefd of nederig. **Ergebnis**, f. —jes, —je = uitslag, uitkomst, resultaat. **Ergebung**, w. = onderworpenheid, berusting, overgave.

ergehen, *unr.* (h.) = door of met loopen verdienen; (f.) = (von Befehlen, Einladungen u. ä.) uitgaan, uitgevaardigd of gericht worden, gebeuren, (über einen) handelen, iem. treffen; Gnade für Misset e. lassen = genade voor recht laten gelden; über sich e. lassen = geduldig laten gebeuren, verdragen; wie wird es ihm e.? = hoe zal 't hem (ver)gaan? **sich e.** = zich gaan vertreden, een luchtje scheppen; **sich** (in Klagen, Schmähungen) e. = uitweiden in, overvloeien van, lang en breed laten hooren.

ergetzen = ergötzen.

ergiebig = vruchtbaar, rijk, voordeelig, winstgevend. **Ergiebigkeit**, w. — = vruchtbaarheid, rijkdom, voordeeligheid, winstgevendheid.

ergießen, *ft.* (h.) = uitgieten, uitstorten; **sich e.** = zich uitstorten, uitmonden, uitloopen, zich lucht geven, ontboezemen. **Ergießung**, w. —, —en = uitmonding, overstorting, uitstorting, ontboezeming.

erglänzen, *schw.* (h. u. f.) = schitterend verschijnen, schitteren.

erglühnen, *schw.* (f.) = ontgloeien, ontbranden, ontvonken.

ergo = ergo, dus.

ergötzen, *schw.* (h.) = vermaken, verlustigen, amuzeeren; **sich an, mit, durch etw. e.** = zich met iets vermaken, amuzeeren. **Ergötzen**, f. —s = vermaak, amuzement. **ergötzlich** = vermakelijk, amuzant. **Ergötlichkeit**, w., **Ergötzung**, w. —, —en = vermaak, amuzement.

ergrauen, *schw.* (f.) = vergrijzen, grijs worden.

ergreifen, *ft.* (h.) = aangrijpen, grijpen, aan- of opnemen, aandoen; (die Feder, die Waffe, jemand's Partei) opnemen; (die Flucht, Maßregeln, das Wort) nemen; (ein Mittel, die Gelegenheit) aangrijpen; **Besitz wovon e.** = iets in bezit nemen; der Wind, Angst, Furcht, Entzücken ergreift einen = grijpt iem. aan; das Feuer, eine Krankheit ergreift etw. od. einen = tast iets of iem. aan; das hat ihn sehr ergreifen = zeer aangedaan. **Ergreifung**, w. — = (het) aangrijpen, opnemen; gevangenneming. **ergreifen** = aangedaan, ontroerd. **Ergreiftheit**, w. — = ontroering.

ergrimmen, *schw.* (f.) = boos, woedend worden.

ergriinden, *schw.* (h.) = pellen, doorgronden, naspeuren. **ergriindlich** = peilbaar, doorgrondelijk, te doorgronden, naspeurlijk. **Ergriindung**, w. = doorgronding, naspeuring.

Erguß, m. = overstroming, uitstorting, ontboezeming.

erhaben = hoog, verheven, grootsch; **erhabene Arbeit** = verheven beeldwerk, relief. **Erhabenheit**, w. —, —en = verhevenheid, hoogte, hoogheid, grootschheid.

erhalten, *ft.* (h.) = [houden, vasthouden, komen tot, bereiken; über sich e. = van zich verkrijgen]; houden, behouden, bewaren; **aufrecht e.** = handhaven, staande houden; **krijgen, ontvangen**; eimen am Leben, bei guter Laune e. = iemand in 't leven, in goede luim houden; **sich e.** = blijven bestaan, zich staande houden; bestaan. **Erhalter**, m. = bewaarder, onderhouder, steun. **erhältlich** = verkrijgbaar, te verkrijgen, te koop. **Erhaltung**, w. = instandhouding, bewaring, behoud, handhaving, onderhoud, verkrijging, ontvangst.

erhandeln, *schw.* (h.) = aankopen, inkooppen.

erhängen sich, *schw.* (h.) = zich ophangen.

erhärten, *schw.* (h.) = verharden, hard maken; bewijzen; eiblich e. = onder eede bevestigen. **Erhärtung**, w. — = bewijs, bevestiging.

erhaschen, *schw.* (h.) = pakken, aanpakken, te pakken krijgen, snappen.

erheben, *ft.* (h.) = ophffen, verheffen, heffen, aanheffen; (die Augen, die Hand, sein Glas) ophffen; (die Stimme, einen in den Absehtand, eine Zahl ins Quadrat) verheffen; (einen bis in den Himmel) verheffen, prijzen; (Ereuen, Zoll, Binsen) heffen; (einen Gesang, ein Geschrei, Klagen) aanheffen; (eine Klage) indienen; (Zant, Streit) beginnen; (eine Frage, Schwierigkeiten) opwerpen; **sich e.** = zich verheffen, opstaan,

oprijzen, verrijzen; [zich opmaken]; ein Sturm erhebt sich = steekt op; es erhebt sich ein Streit, Krieg, Zweifel = ontstaat; [sich eines Dinges e. = zich op iets verheffen]. **erhebend** = verheffend, plechtig stemmend. **erheblich** = aanzienlijk, belangrijk. **Erhebung**, w. = belang, belangrijkheid, betekenis. **Erhebung**, w. = ophelling, verheffing, heffing, inning, opstand, onderzoek; Erhebungen anordnen = een enquête instellen.

erheiraten, fchw. (h.) = door huwelijk verkrijgen, trouwen.

erheischen, fchw. (h.) = eischen, vereischen, vorderen.

erheuern, fchw. (h.) = opvroolijken, opmonteren, ophelderen; sich e. = ophelderen, opklaren.

erhelien, fchw. (h.) = verhelderen, verlichten; (eine Frage) ophelderen; daraus erhellt = daaruit blijkt.

erheuen, fchw. (h.) = ophangen, opknoopen.

erheuen, fchw. (h.) = huichelen, veinzen; door huichelen verkrijgen.

erhitzen, fchw. (h.) = verhitten, opwinden.

Erhitzung, w. = verhitting.

erhöhen, fchw. (h.) = verhooggen, verheffen, ophoogen, vermeederen; wer sich erhöht, wird erniedrigt werden = wie zich verhoogt, zal vernederd worden. **Erhöhung**, w. = verhooging, ophooging, vermeederding, rijzing, hoogte. **Erhöhungswinkel**, m. = elevatiehoek.

erhölen, fchw. (h.) = [verdienen, sich Rat e. = raad inwinnen; sich eines Schadens e. = zich schadeloos stellen voor een nadeel]; sich e. = weer bijkomen, tot zich zelven komen, zich ontspannen, (von einer Krankheit) herstellen, weer opkomen; sich bei einem Rat e. = iems. raad inwinnen. **Erholung**, w. = en = herstel, ontspanning, rust. **Erholungsreise**, w. = ontspannings-, pleizierreis. **Erholungsstunde**, w. = ontspannings-, speeluur.

erhören, fchw. (h.) = hooren, vernemen, verhooren; ist so etwas je erhört? = is zoo iets ooit gehoord? **Erhörung**, w. = verhooring.

Erich, m. = Erik.

Erie-See (spr.: ierie.), m. = Eriemeer.

Erika, w. = -s od. . . fen = erika, heidekruid.

erinnlich: es ist mir nicht e. = ik herinner het mij niet.

erinnern, fchw. (h.) = herinneren; [einen eines Dinges e.] = einen an ein Ding e. = iem. aan iets herinneren; ich habe dabei das zu e. = ik moet daarbij dit opmerken, doen opmerken; sich einer Sache od. an eine Sache e. = zich een zaak herinneren; ich erinnere mich (auch mir) das nicht = ik herinner het mij niet.

Erinnerung, w. = -en = herinnering, vermaning. **Erinnerungsbuch**, f. = memorie-, aantekenenboekje. **Erinnerungsbrief**, f. = herinnerings-, vermaningsbrief. **Erinnerungsvermögen**, f. = herinneringsvermogen.

Erinye, w. = -n; **Erinye**, w. = -n, . . . nien = Erinnye: wraakgodin, furie.

Erisappel, m. = Erisappel, twistappel.

erjagen, fchw. (h.) = vangen, inhalen, met moeite verkrijgen, behalen.

erkalten, fchw. (f.) = koud worden, afkoelen, bekoelen. **erkalten sich**, fchw. (h.) = verkouden worden, kou vatten. **Erkaltung**, w. = af-, bekoeling. **Erkaltung**, w. = -en = verkoudheid, kou(de), kouvatting.

erfämpfen, fchw. (h.) = met vechten verkrijgen, bevechten, behalen.

erkaufen, fchw. (h.) = koopen, aankopen, bekoopen, omkopen. **erkauflich** = kauftich.

erkennbar = kenbaar, herkenbaar, zichtbaar, te onderscheiden.

erkennen, untr. (h.) = herkennen, erkennen, kennen, onderscheiden, inzien, uitkomen voor, bekennen; man erkennt den Baum an seinen Früchten = men kent den boom...; etw. zu e. geben = iets te verstaan, te kennen geven; das Gericht hat hier zu e. = te vonnissen; auf Todesstrafe e. = de doodstraf uitspreken. **erkennlich** = kenbaar, herkenbaar, erkentelijk, dankbaar. **Erkenntlichkeit**, w. = erkentelijkheid, dankbaarheid.

I. **Erkenntnis**, w. = erkenning, kennis, inzicht.

II. **Erkenntnis**, f. = -is, -is = vonnis, beslissing, uitspraak. **Erkenntnisgrund**, m. = beginsel van kennis; grond voor een vonnis.

Erkenntnis, w. = herkenning. **Erkenntniswort**, f. = herkennings- of wachtwoord.

Erkenntniszeichen, f. = herkenningsteeken.

Erker, m. = -s, -en = uitspringend vertrek of deel van een vertrek, hoekbalkon, erker.

erkeren, ft. u. fchw. (h.) (ich erker, erkeren; minder gut: erkeren; erkeren) = verkiezen, kiezen].

erklammert = verkleumd (Singer 3. B.).

erklärbar = verklaarbaar.

erklären, fchw. (h.) = verklaren, uitleggen, te kennen geven; in die Nacht e. = in den ban doen; ein erklärter Gegner = een verklaard, erkend tegenstander; sich e. = zich verklaren, zich uitspreken, zijn meening uitspreken, blijken, aan den dag komen, zich openbaren; sich mit einem e. = met iem. tot een verklaring komen. **Erklärer**, m. = -s, -en = verklaarder, uitlegger, aanzegger. **erklärlich** = verklaarbaar, duidelijk, begrijpelijk. **Erklärung**, w. = -en = verklaring, uitlegging, uiteenzetting, aanzegging. **Erklärungsschrift**, w. = commentaar.

erlecken, fchw. (h.) = voldoende of toereikend zijn, helpen]. **erlecken** = aanzienlijk, aanmerkelijk, belangrijk.

erleutern, fchw. (h.) = (einen Baum) klimmen, klauteren in; (eine Mauer) beklimmen. **erleutern**, ft. (h.) = beklimmen.

erleutern, ft. (f. u. h.) = klinken, weerklinken, op- of uitklinken.

erleutern, fchw. (h.) = rammelen, rinkinken.

erleutern, fchw. (h.) = op spitsvondige wijze uitdenken.

erleutern, fchw. (f.) = knallen, losknallen.

erleutern, fchw. (h.) = bijeen-schrapen, uitzuinigen.

erleutern, fchw. (h.) = met dubbelen winnen.

erleutern = uitverkoren, uitgelezen.

erleutern, fchw. (f.) = ziek worden. **Erleutern**, w. = -en = ziekte.

erleutern sich = zich verstouten, den moed hebben; sich einer Tat e. = een daad bestaan, durven ondernemen; er erleuterte sich das zu tun = hij verstoutte zich dat te doen.

erleutern, fchw. (h.) = verkennen, inlichting inwinnen omtrent; sich e. = sich erleutern].

erleutern sich, fchw. (h.) [einer Sache] nach etw. = inlichtingen inwinnen omtrent of over, onderzoek doen naar, informeren naar. **Erleutern**, w. = -en = inlichting, informatie; Erleuterningen eingehen (über einen)

inlichtingen inwinnen (over of omtrent iem.)
Erfundigungsbureau, f. = informatiebureau.

erfün'felt, fchw. (f.) = veinzen, huichelen, nabootsen, affecteeren. **erfün'felt** = gemaakt.
erlah'men, fchw. (f.) = lam worden, verlammen; afnemen.

erlan'gen, fchw. (f.) = [bereiken], erlangen, verkrijgen, krijgen, verwerven (Ehre, Gnade u. ä.).

erlah', m. .. laffe, .. laffe = vrijstelling, kwijtschelding; vermindering, aftrek; verordening, besluit, aankondiging, decreet.

erlah'fen, ft. (f.) = [loslaten, vrijlaten]; eimen eine Strafe, eine Schuld e. = kwijtschelden; (einen Befehl, eine Verfügung) uitvaardigen, afkondigen. **erlah'fich** = vergeeflijk. **erlah'fung**, w. -- en = kwijtschelding, vergeving; afkondiging, uitvaardiging, publicatie.

erlah'fungsjahr, f. = jubeljaar. **erlah'fungsjünde**, w. = vergeeflijke zonde.

erlah'ben, fchw. (f.) = veroorloven, toestaan, toelaten, gedoogen; e. Sie = met uw verlof; ich erlaube mir Ihnen anzugeigen = ik ben zoo vrij u te melden; er fann fih das e. = hij kan dat doen. **erlah'nis**, w. -- = verlof, vergunning, permissie. **erlah'nisfchein**, w. = patent, octrooibrief, akte.

erlah'ft = doorluchtig, verheven, beroemd. **erlah'ft**, w. --, --en, Ge., Em. G. = Zijne, Uwe Doorluchtigheid; Zijne, Uwe Hoogheid.

erlah'ern, fchw. (f.) = beloeven, bespieden, afloeren.

erlah'fchen, fchw. (f.) = afllaisteren.

erlah'fere, m. --s, -- = verklaarder, uitlegger. **erlah'fere**, fchw. (f.) = ophelderen, verklaren, uitleggen, commenteeren. **erlah'fereung**, w. --, --en = opheldering, commentaar.

erlah', w. --, --n = els, elzeboom.

erlah'ben, fchw. (f.) = beleven, zien, onder vinden; (ein hohes Alter) bereiken.

erlah'nis, f. --fes, --fe = gebeurtenis, ervaring; Erlebnisfe = wederwaardigheden, lotgevallen.

erlah'digen, fchw. (f.) = [vrijmaken, bevrijden]; ein Gefchäft e. = een zaak afdoen; einen Zweifel e. = een twijfel opheffen, uit den weg ruimen; eine Frage e. = een kwestie uitmaken; einen Auftrag e. = zich van een opdracht, last kwijten; eine erlebte Stelle = een vacante betrekking; fih eines Dinges e. = entledigen.

erlah'digung, w. --, --en = afdoening, beëindiging, vrijmaking.

erlah'gen, fchw. (f.) = dooden, neerschieten, verslaan; betalen. **erlah'gung**, w. -- = het dooden; betaling.

erlah'gern, fchw. (f.) = verlichten, ontlasten, vergemakkelijken, gemakkelijk maken.

erlah'gerung, w. --, --en = verlichting, vergemakkelijking.

erlah'den, ft. (f.) = (Schmerzen, Verluste, Schanden, eine Niederlage) lijden; den Tod e. = sterven; (Veränderungen) ondergaan; (Verzögerung) ondervinden.

erlah' = elzen, elzenhouten. **erlah'baum**, m. = elzeboom. **erlah'holz**, f. = elzenhout.

erlah'fönig = Erfönig.

erlah'nen, fchw. (f.) = aanleeren, leeren. **erlah'nerung**, w. -- = het aanleeren, studie.

erlah'fen, ft. (f.) = uitlezen, uitkiezen, verkiezen; e. Abj. = uitverkoren, uitgelezen.

erlah'fchen, fchw. (f.) = verlichten, van licht voorzien, illumineeren; beschaven, verlichten. **erlah'fchung**, w. --, --en = verlichting.

VAN GELDEREN, *Duitsch Woordenboek*. I.

erlah'gen, ft. (f.) = (dem Feinde, einer Krankheit --: voor den vijand, aan een ziekte) bezwijken; onderdoen voor, het onderspit delven; (unter der Last) bezwijken.

erlah'fen, fchw. (f.) = door list verkrijgen, listig verwerven, list gebruiken.

erlah'fönig, m. = Elfenkoning.

erlah'gen = gelogen, verzonnen, valsch.

erlah'fös', m. --es = opbrengst, bedrag, ontvangst (van verkochte waren).

erlah'fchen, ft. (f.) (du erlah'fch(e)ft, er erlah'fch; erlah'fche; erlah'fch! od. erlah'fche! erlah'fchen) = uitgaan, uitdooven; verbleeken, verdwijnen; te niet gaan; uitsterven.

erlah'fen, fchw. (f.) = loten, trekken, winnen.

erlah'fen, fchw. (f.) = redden, bevrijden, verlossen. **erlah'fer**, m. --s, -- = bevrijder; Verlosser, Heiland, Zaligmaker. **erlah'fung**, w. = bevrijding, verlossing.

erlah'gen, ft. (f.) = liegen, verzinnen.

erlah'figen, fchw. (f.) = machtigen. **erlah'figung**, w. -- = machtiging, volmacht.

erlah'nen, fchw. (f.) = vermanen, aanmanen, aansporen. **erlah'nung**, w. --, --en = vermaning, aansporing, waarschuwing.

erlah'neln, fchw. (f.) = iets Dinges e. = iets ontberen, gebrek hebben aan; ich merbe nicht e. zu fchreiben = ik zal niet in gebreke blijven, niet vergeten, niet nalaten te schrijven; die Mittel e. mir = ontbreken mij; ich merbe es an nichts e. lassen = ik zal zorgen, dat er niets ontbreekt. **erlah'ne(l)lung**, w. -- = gebrek, gemis; in G. eines Dinges = bij gebrek aan een tafel; in G. eines Beffern = bij gebrek aan beter.

erlah'nen fchw. (f.) = [vermannen]; fih e. = zich vermannen, moed vatten.

erlah'figen, fchw. (f.) = matigen, (den Preis) verminderen, verlagen. **erlah'figung**, w. --, --en = matiging, vermindering, verlaging.

erlah'fchen, fchw. (f.) = afmatten, uitputten, vermoeien; (f.) = mat of' zwak worden, verzwakken, opraken. **erlah'fung**, w. -- = afmatting, verzwakking, vermoeienis, uitputting.

erlah'fen, ft. (f.) = uitmeten; beoordeelen, meenen, achten, vermoeden, begrijpen.

erlah'fen, f. --s = oordeel, meening, gevoel.

erlah'fich = te meten; begrijpelijk, te gissen.

erlah'feln, fchw. (f.) = vaststellen, uitmaken, ontdekken, vinden. **erlah'felung**, w. --, --en = vaststelling, ontdekking, uitvorsching.

erlah'fichen, fchw. (f.) = mogelijk maken.

erlah'fichung, w. -- = gelegenheid.

erlah'den, fchw. (f.) = vermoorden. **erlah'dung**, w. --, --en = het vermoorden, moord.

erlah'den, fchw. (f.) = vermoeien, moe(de) maken; (f.) = moe(de) worden. **erlah'dung**, w. -- = vermoeidheid, vermoeienis, moeheid.

erlah'tern, fchw. (f.) = wekken; opvroolijken, opmonteren; aanmoedigen, aansporen, opwekken. **erlah'terung**, w. --, --en = aanmoediging, opwekking.

[erlah'ten = ermutigen].

erlah'tigen, fchw. (f.) = aanmoedigen, opwekken. **erlah'tigung**, w. = aanmoediging.

erlah'ren, fchw. (f.) = voeden, onderhouden, grootbrengen; (feine Familie) in de behoefte van (zijn gezin) voorzien; fih e. = in zijn onderhoud voorzien, zijn brood verdienen; fih bom fih'fang e. = leven van de vischvangst; Friede ernährt, Unfriede verzehrt = de vrede maakt rijk, de oorlog maakt arm. **erlah'rer**,

m. -s, - = verzorger (der Familie), steun.
Ernäh'ring, w. - = voeding, onderhoud, verzorging.
ernen'nen, wrr. (h.) = benoemen (zu einem Amte, zum Professor = in een ambt, tot professor), aanstellen. **Ernen'nung**, w. -, -en = benoeming.
Ernen'nungs'brief, m.; **erfunde**, w. = aanstelling, diploma.
erneu'e(r)n, (h.) = vernieuwen, hervat- ten. **Erneu'erung**, **Erneu'ung**, w. -, -en = vernieuwing, hervatting. **Erneu'erungs- schein**, m. = talon.
ernie'drigen, (h.) = verminderen, ver- lagen, vernederen; **sich e.** = zich vernederen. **Ernie'drigung**, w. -, -en = vermindering, verlagening, vernedering.
Ernst, m. -es = ernst, gestrengheid; es ist mir **E.** = ik meen het in ernst; das ist nicht Ihr **E.** = dat meent U niet; im **E.** sprechen = ernstig spreken; mit **E.** = ernstig, ijverig; alles (*od.* allen) **Ernstes** = in allen ernst. **Ernst** = ernstig; (Wort) waardig, streng; ich nehme es e. = ik neem het ernstig op. **Ernst'haft** = ernstig (Mann, Auftreten), be- daard, deftig, streng. **Ernst'haftigkeit**, w. - = ernst, ernstigheid, deftigheid. **Ernst- lich** = ernstig (Wort, Ermahnung, Strafe), streng, ijverig.
Ernte, w. -, -n = oogst, inzameling, op- brengst; wie die Saat so die **E.** = zooals men zaait, zoo maait men.
Ernt'e'lied, f.; **er'tien**, Pl.; **er'st**, f. = oogst- lied; -vacantie; -feest.
Ernt'efrone, w. = heeren dienst bij den oogst.
Ernt'e'krans, m.; **er'lieb**, f.; **er'monat**, m. = oogst'krans; -lied; -maand.
ernten, (h.) = oogsten, inzamelen; wie man säet, so wird man e. = zooals men zaait, zoo maait men.
Ernt'e'fegen, m.; **er'wetter**, f.; **er'zeit**, w. = oogst'preek; -wed' (der); -tijd.
ernüch'tern, (h.) = nuchter maken, ont- nuchteren; - (f.) = nuchter worden, ont- nuchteren.
ero'berer, m. -s, - = veroveraar. **ero'bern**, (h.) = veroveren, zich meester maken van. **ero'berung**, w. -, -en = verovering, in-bezit-neming, inneming.
ero'berungs'begierde, w. (*od.* **er'durst**, m., **er'sucht**, w.); **er'krieg**, m.; **er'zug**, m. = verove- rings'zucht; -oorlog (*of* -krijg); -tocht.
ero'berungs'süchtig = veroveringszuchtig; behaagziek.
eröff'nen, (h.) = openen; (ein Testament, die Sitzung, die Jagd, eine Eisenbahn, den Ball, ein Geschäft, den Selbstzug, die Ausstellung) openen; (eine Wortstellung, Worlesung) beginnen; (eine Meinung, Absicht) mededeelen, te kennen geven, bekend maken; **sich** gegen einen *od.* sich einem e. = zijn hart voor iem. uitstorten, zijn gevoel openbaren; es eröffnet sich eine Aussicht = er doet zich een vooruitzicht op. **eröff'nung**, w. -, -en = opening, begin, mededeeling, opening van zaken, verklaring.
eröff'nungs'feierlichkeit, w.; **er'ede**, w. = openings- *of* inwijdings'plechtigheid; -rede.
erör'tern, (h.) = nauwkeurig verklaren; uiteenzetten, beredeneeren.
eros, m. = Eros, liefdegod. **ero'tif**, w. - = erotica, minnepoëzie. **ero'tifer**, m. -s, - = minnedichter. **ero'tisch** = erotisch, liefdes..., minne....

er'bel (nordd.), m. -s, - = waard, woerd.
er'bih't auf = verzet op, bijzonder gesteld op, verlekkerd op, belust op.
er'pressen, (h.) = afpersen, aflwingen, afdreigen. **er'presser**, m. -s, - = afperser, afdreiger. **er'pressung**, w. -, -en = af- dreiging, knevelarij.
er'pro'ben, (h.) = beproeven, op de proef stellen; erprobte Freunde, Treue = be- proefde vrienden, trouw.
er'quet'schen, (h.) = platdrukken, dood- drukken.
er'rauc'fen, (h.) = verklikken, laven, opruissen. **er'rauc'lich** = verklikkend, ver- frisschend, lavend. **er'rauc'fung**, w. -, -en = verklikking, verfrissing, lavenis.
er'raffen, (h.) = grijpen, zich meester maken van, bijeengaren.
er'rar'bar = te raden. **er'ra'ten**, ft. (h.) = raden, vinden, treffen.
er'ra'tisch = erratisch: dwalend, trekkend.
er'rag'bar = prikkelbaar, ontvlambaar, be- weeglijk, lichtgeraakt, licht opgewonden.
er'rag'barkeit, w. - = prikkelbaarheid.
er're'gen, (h.) = [bewegen, in beweging brengen], veroorzaken, voortbrengen, doen ontstaan; (einen) opwinden, prikkelen, ver- toornen, aanzetten; einem die Galle e. = iems. toorn, gal wekken; (Mitleid, Appetit) opwek- ken; (Ausuhr, Reid) verwekken; (Stimmen) wekken; (Sturm, Lärm) veroorzaken; (Argernis, Aufmerksamkeit, Neugierde) gaande maken; (Krieg) doen ontstaan; (Aufsehen) baren. **er're- gung**, w. -, -en = opwinding, ontroering, agitatie; opwekking.
er'reich'bar = bereikbaar; verkrijgbaar; bin- nen 't bereik. **er'reichen**, (h.) = be- reiken, reiken tot, raken aan; eincit e. = iem. evenaren; bereiken, komen tot. **er'rei- chung**, w. - = bereiking, 't bereiken.
er'reiten, ft. (h.) = rijdend inhalen, rijdend verkrijgen. **er'renen**, wrr. (h.) = inhalen.
er're'ten, (h.) = bont, aus = reddend (van, uit). **er're'ter**, m. -s, - = redder, be- vrijder. **er're'tung**, w. = redding, bevrijding.
er'rüch'ten, (h.) = oprichten, stichten, vestigen; [einen Vertrag e. = verdrag sluiten]. **er'rüch'tung**, w. - = oprichting, stichting, vestiging.
er'rü'gen, ft. (h.) = door inspanning verwer- ven, behalen, bevechten.
er'rö'ten, (h.) = blozen, rood worden.
er'rufen, ft. (h.) = beroepen, naar zich toe roepen.
er'rung'enschaft, w. -, -en = 't verworvene, aanwinst; verovering.
er'rät'tigen, (h.) = verzadigen, voldoen, zat maken. **er'rät'tlich** = te verzadigen.
er'raf', m. -es = vergoeding, schadeloos- stelling, vervanging; einem **E.** leisten = ver- goeding geven, schadeloos stellen. **er'raf'ge- schäft**, f. = werving, recruteering. **er'raf'- mann**, m. = plaatsvervanger, remplicant.
er'raf'mannschaft, w. = aanvulling v. d. troepen, nieuwe lichteing. **er'raf'mittel**, f. = surrogaat. **er'raf'truppen**, Pl. = reserve.
er'raf'wahl, w. = aanvullingsverkiezing.
er'säuf'en, ft. (f.) = verzuipen. **er'säuf'en**, (h.) = verzuipen, in 't water gooien.
er'säuf'ung, w. - = 't verdrinken.
er'sch'chern, (h.) = met kleinhandel verdienen.
er'sch'ffen, ft. (h.) = scheppen; [(f)w.] ver-

schaffenl. **Ersthafter**, m. -s = schepper.
Ersthaftung, w. = ('t) scheppen, schepping.
ersthalten, idw. u. ft. (f.) = klinken, weer-
 klinken.
ersthaun'en, idw. (h.) = aanschouwen, gewaar
 worden, zien.
erstheinen, ft. (f.) = verschijnen: schijnen te
 zijn; vor Gericht e. = voor 't gerecht ver-
 schijnen, komen; die Stunde erstheint = ver-
 schijnt, breekt aan; (von Bildern) verschijnen,
 uitkomen. **Erstheinnung**, w. -, -en = ver-
 schijning; (droom)gezicht; aanblik; verschijn-
 sel; G. Christi = Driekoningenfeest; zur G.
 kommen od. in die G. treten = zich openbaren,
 zich vertoonen; zur G. bringen = doen ver-
 schijnen.
erstheissen, ft. (h.) = doodschietsen; sich e. =
 zich doodschietsen, zich voor den kop schieten.
ersthin'den, ft. (h.) = afwoekeren, door afzet-
 terj verkrijgen.
ersthla'fen, ft. (h.) = slapend verkrijgen.
ersthla'fen, idw. (h.) = verslappen, ver-
 zwakken, slap of zwak maken; - (f.) = ver-
 slappen, verzakken, verzwakken, vervallen,
 slap of zwak worden. **Ersthlafung**, w. =
 verslapping, verzwakking, verval.
ersthla'gen, ft. (h.) = dootslaan, dooden, ver-
 slaan.
ersthle'chen, ft. (h.) = ter sluik pakken,
 steelsgewijze krijgen, besluipen, verschalken.
Ersthle'chung, w. - = verschalking, 't ter
 sluik verkrijgen.
ersthle'ken, ft. (h.) = ontsluiten, openen;
 sich e. = zich ontsluiten, ontluiken.
ersthöpf'en, idw. (h.) = [uit- of leegschoppen];
 (eine Kräfte, Geduld, Mittel) uitputten; (einen)
 uitputten, afmaken; (Menschen) door en door
 leeren kennen; einen Gegenstand erschöpfend
 behandeln = een onderwerp tot in de kleinste
 bijzonderheden behandelen. **ersthöpf'lich** =
 uit te putten. **Ersthöpfung**, w. - = uit-
 putting.
ersthörc'en, idw. (h.) = doen schrikken, ver-
 schrikken; e., ft. (f.) (bu erschrickt, er erschrickt;
 erschraf; erschraße; erschrick! erschrecken) =
 schrikken, ontstellen (über, vor). **ersthörc'lich** =
 verschrikkelijk, vreeselijk. **Ersthörc'heit**,
 w. - = verschriktheid, ontsteltheid. [**Er-
 schreck'nis**, f. = schrik, ontsteltenis.]
ersthörc'en, ft. (h.) = beschreeuwen, met
 schreeuwen bereiken.
ersthüt'tern, idw. (h.) = schokken, doen
 wankelen, hevig aandoen. **Ersthüt'terung**,
 w. -, -en = schok, stoot, schudding, hevige
 aandoening.
ersthöw'en, idw. (h.) = verzwaren, zwaarder
 of moeilijker maken, bemoeilijken, erger
 maken, verergeren. **Ersthöw'ung**, w. -,
 -en = verzwaring, 't moeilijker worden,
 verergering.
ersthöwin'deln, idw. (h.) = door zwendelarij
 krijgen, door afzetterij bijeenkrijgen.
ersthöwin'gen ft. (h.) = bereiken, komen tot;
 (das kann ich nicht) e. = opbrengen, betalen.
ersthöwing'lich = te bereiken, bereikbaar, op
 te brengen.
erste'hen, ft. (h.) = [zien, gewaar worden],
 zien, besluiten; aus Ihrem Briefe erstehe ich =
 zie ik, maak ik op; kiezen, uitkiezen; [ich
 erstehe mit einer Vortheils = ik zie mijn voor-
 deel in iets].
ersth'nen, idw. (h.) etw. = hevig verlangen,
 smachten naar.

ersth'bar = herstelbaar, te vergoeden. **er-
 setzen**, idw. (h.) = vervangen, vergoeden;
 einen etw. e. = iem. schadeloos stellen voor;
 restituereen. **Erstetzung**, w. - = vervanging,
 vergoeding, herstel.
ersth'lich = duidelijk te zien, blijkbaar;
 daraus ist e. = hieruit blijkt.
ersth'gen, ft. (h.) = met zingen verdienen.
ersth'nen, ft. (h.) = verzinnen, uitdenken,
 bedenken, verdenken. **ersth'lich** = uit te
 denken, te bedenken.
ersth'zen, ft. (h.) = door verjaring verkrijgen;
 ein Zeugnis e. = een getuigschrift verkrijgen
 door een zekeren tijd in een klasse door te
 brengen; [sitzen blijven; erstehen = verzoft].
ersth'hen, idw. (h.) = bespieden, beboeren,
 afhoeren, bespeuren, ontdekken.
ersth'ren, idw. (h.) = uitsparen, uitzuinigen,
 besparen. **Ersth'nis**, f. - jes, -je = het
 bespaarde (geld), spaarpemning. **Ersth'nis**,
 w. -, -je = besparing, bespaarde. **Ersth'z-
 rung**, w. -, -en = besparing.
ersth're'ken, ft. (f.) = voortspuiten, ontsprengen;
 [bevoorlijk zijn (mit Dat.)]. **ersth're'lich** =
 bevoorlijk, nuttig, oorbaar.
 I. **erst** = eerst; fürs erste = ten eerste; voor-
 eerst; zum ersten = ten eerste; am ersten =
 het eerst, (op) den eersten (des Monats); zum
 erstenmal od. zum ersten Male = voor 't eerst;
 der Erste in der Klasse = de eerste; der erste
 od. der erste beste od. der erste der beste = de
 eerste de beste; die Ersten werden die Besten
 sein = de eersten zullen de laatsten zijn.
 II. **erst** = eerst, vooraf, pas; eben e. = pas,
 net; jetzt e. recht! = nu juist! - wäre ich nur
 e. da! = was ik er maar alvast!
ersth'den, Part. von erstehen.
ersth'ken, idw. (f.) = versterken, sterk
 worden, opsterken.
ersth'ren, idw. (f.) = verstijven, stollen;
ersth'rrt = verstijfd, versteend, verstomd. **Er-
 sth'zung**, w. - = verstijving, verstomming.
ersth'ten, idw. (h.) = (Ausgaben, Ausgaben)
 teruggeven, vergoeden; (eine Wohltat) ver-
 gelden; [geven, (Danf) brengen, betuigen];
 Bericht e. = verslaggeven, verslag uitbrengen.
Ersth'tung, w. -, -en = teruggeve, ver-
 goeding, restitutie; het uitbrengen (van een
 verslag).
ersth'nen, idw. (f.) = zich verbazen, ver-
 baasd zijn, verwonderd zijn; [e., (h.) = ver-
 bazen]. **Ersth'nen**, f. = verbazing, verwon-
 dering; in G. setzen = verbazen, verbaasd
 doen staan; in G. geraten = verbaasd zijn.
ersth'nenwert, -würdig, **ersth'n'lich** =
 verbazingwekkend, verbazend, verwonderlijk.
ersth'hen, ft. (h.) = doodsteken.
ersth'hen, unt. (h.) = koopen (namentlijk bei
 einer Versteigerung); e., (f.) = (von den Toten)
 verrijzen, opstaan; [doorstaan]. **Ersth'ung**,
 w. - = opstanding, verrijzenis.
ersth'gen, ft. (h.) = beklimmen, bestijgen;
 geraken tot, opstijgen tot. **Ersth'ung**, w. =
 bestijging, beklimming.
ersth'ten, idw. (h.) = maken, samenstellen,
 vervaardigen.
ersth'tens = ten eerste, eerstens.
ersth'ten, ft. (f.) = besterven; wegsterven,
 wegwijuen, afsterven; [sterven, den dood
 vinden]; ich erstehe in tiefer Demut = ik
 blijf tot in den dood uw onderdanige ...
ersth'tere (ber, die, das) = de eerste; ersth'ter =
 de eerste, gene, eerstgenoemde.

erftgeboren = eerstgeboren. **Erftgeburt**, m. = eerstgeboorte. **Erftgeburtsrecht**, f. = eerstgeboorterecht.
erftgemeldet, **erftgenannt** = eerstgenoemd, bovenvermeld, voorschreven.
erfticken, fchw. (h.) = doen stikken, smoren, verstikken; **e.**, (f.) = stikken, smoren; zum **Erfticken** heiß = snikhoed, om te stikken. **Erftickung**, w. = verstikking.
erftlich = ten eerste, eerstens.
Erftling, m. -(e)s, -e = eersteling. **Erftlingsverfuch**, m. = eerste poging, eerste proef.
erftreben, fchw. (h.) = ijverig staan naar, streven naar, najagen, door ijverig streven verkrijgen.
erftrecken, fchw. (h.) = uitstrekken, [strekken, uitsteken, rekken]; **fich e.** = zich uitstrekken, reiken. **Erftreckung**, w. = uitstrekking, uitgestrektheid.
erftreuen, ft. (h.) = door strijd winnen, (den Sieg) behalen; (sein Recht) verkrijgen door een proces.
erftunten: das ist e. und erlogen = dat is een gemeene leugen.
erftürmen, fchw. (h.) = stormenderhand nemen. **Erftürmung**, w. -, -en = bestorming.
erftuchen, fchw. (h.) = verzoeken, een billijk verzoek doen. **Erftuchen**, f. = verzoek.
erftanzen, fchw. (h.) = met dansen verkrijgen.
erftappen, fchw. (h.) = betrappen, snappen; auf dem Diebstahl, auf frißher Tat e. = op diefstal, op heeter daad betrappen.
erftaten, fchw. (h.) = (Bejchheid, einen Befehl, einen Rat, die Erlaubnis, Unterrichts) geven; (Decharge) verleenen; (Räße) uitreiken.
erftöten, fchw. (h.) = klinken, weerklinken.
erftöten, fchw. (h.) = (die Begierden) doodten, temmen. **Erftötung**, w. = dooding.
Erfttrag, m. -(e)s, -träge = opbrengst, bedrag; reiner **E.** = zuivere of netto opbrengst; **E. geben** = opbrengen, opleveren. **erfttragen**, ft. (h.) = verdragen, dulden, uithouden, [opbrengen]. **erfttraglich** = verdraaglijk, draaglijk, te dulden, uit te houden. [Erfttragnis, f., -jes, -fe = Erfttrag]. **erfttragsfähig** = winstgevend, vruchtbaar, veel opbrengend, productief.
Erfttragsfähigkeit, w. = productiviteit.
erfttränken, fchw. (h.) = verdrinken, in 't water werpen of gooien.
erftträumen, fchw. (h.) = droomen, zich verbeelden.
erftreten, ft. (h.) = vertreden, vertrappen.
erftrotzen, fchw. (h.) = door pocherij krijgen.
erftübigen, fchw. (h.) = overleggen, overhouden, oververdienen, op zijde leggen, besparen; jeßt erftbrigt (mir) noch zu sagen = nu blijft mij nog over (rest mij nog) te zeggen. **Erftübung**, w. -, -en = besparing, het overgelegde.
Erftudition, w. -- = eruditie, geleerdheid.
Erftruption, w. -, -en = eruptie, uitbarsting.
Erftve, w. -, -n = kleine wikke.
erftwachen, fchw. (f.) = wakker worden, ontwaken; der Tag erftacht = breekt aan. **Erftwachfen**, f. = het ontwaken.
erftwachfen, ft. (f.) = opgroeien, zijn vollen wasdom bereiken; daraus e. einem Schwesterngefeiten, Koften, Wortelle = voortvloeien, voortkomen, ontstaan. **erftwachfen** = volwassen, huwbaar; ein Erftwachfener = een volwassen mensch.

erftwägen, ft. (h.) = overwägen, nagaan, overleggen, in aanmerking nemen; alles mögl erftwägen = alles wel beschouwd. **Erftwägung**, w. -, -en = overweging, overlegging; in **E.** feiner Dienfte = uit aanmerking van zijn diensten; in **E.** daß... = overwegende, dat; in **E.** ziehen = in aanmerking nemen.
erftwählen, fchw. (h.) = kiezen, verkiezen. **Erftwählung**, w. -, -en = keus, keuze; verkiezing.
erftwähnen, fchw. (h.) [mit Gen.] = vermelden, melding of gewag maken van, noemen.
Erftwähnung, w. -, -en = melding, vermelding, gewag; einer Sache **E. tun** = iets vermelden, melding of gewag van iets maken. [erftwähnen, fchw. (h.) = waar maken, be-waarheden].
erftwärmen, fchw. (h.) = warm worden. **Erftwärmung**, w. -- = verwarming, 't warm worden. **erftwärmen**, fchw. (h.) = verwarmen, warm maken, warmen. **Erftwärmung**, w. -- = verwarming.
erftwarten, fchw. (h.) = verwachten, afwachten. **Erftwartung**, w. -, -en = verwachting; in **E.** Ihrer Antwort = in afwachting van uw antwoord. **erftwartungsvoll** = vol verwachting, hoopvol, ongeduldig.
erftwecken, fchw. (h.) = wekken, wakker maken; (Zucht, Mitleid, Argwohn, Efel) opwekken; [doen gebeuren, voltrekken, verwekken, doen geboren worden]. **Erftweckung**, w. -, -en = het wekken, opwekking.
erftwehren **fich**, fchw. (h.) = [zich teweer stellen, zich verweren, zich verdedigen]; ich kann mich des Verdachts nicht e. = ik kan de verdenking niet van mij afzetten; **fich** der Tränen e. = zijn tranen bedwingen, weerhouden; ich kann mich feiner Befuchte faum e. = ik kan hem moeilijk verhinderen, mij te bezoeken.
erftweidbar = te weeten, week te maken; te treffen, aandoenlijk. **erftweiden**, fchw. (h.) = weeten, week maken, roeren, aandoen, verteederen, vermurwen; **e.** (f.) = week worden, geroerd worden, zich verteederen. **Erftweidung**, w. -- = verweeking, verteedering.
Erftweis, m. -es, -e = bewijs, blijk, proef. **erftweisen**, ft. (h.) = volledig bewijzen; (Böhtaten, Dienfte, Ehre) bewijzen, betoonen, betuigen; **fich** dankbar e. = zich dankbaar betoonen; **fich** als ein (od. einen) Freund e. = bewijzen te zijn, blijken; unfre Hoffnung hat **fich** als eitel erftweifen = onze hoop bleek ijdel te zijn. **erftweislich** = bewijsbaar, blijkbaar. **Erftweisung**, w. -- = bewijs; betuiging.
erftweifen, fchw. (h.) = verwijden, wijder maken; (feine Macht, Kenntnisse, ein Reichthum, sein Reich) uitbreiden; (die Grenzen) uitzetten. **Erftweiterung**, w. -, -en = verwijding; uitzetting, vergrooting, vermeerdering.
Erftwerb, m. -(e)s, -e = bedrijf, handwerk; verdienste, opbrengst, profijt. **erftwerben**, ft. (h.) = verwerven, verdienen, winnen. **Erftwerber**, m. = verkrijger, winnaar. **Erftwerbsfleiß**, m. = nijverheid. **erftwerbsfam** = ijverig, nijver.
Erftwerbsfamkeit, w. -- = ijver, werkzaamheid. **erftwerbsfähig** = in staat zijn brood te verdienen. **Erftwerbsfähigkeit**, w. -- = geschiktheid om zijn brood te verdienen. **Erftwerbsmittel**, f. = middel van bestaan. **Erftwerbsquelle**, m. = bron van bestaan,

van verdienste. **Erwerbszweig**, m. = tak van nijverheid. **Erwerb'bung**, w. = verwerving, het verwerven, aanwinst.

erwi'dern, fchw. (h.) = (Gutes mit Bösem, Liebe mit Gegenlicke) vergelden; (einen Gruß, einen Besuch) beantwoorden; antwoorden, hernemen. **Erwi'derung**, w. = vergelding, beantwoording; in E. auf Ihren Brief od. Ihres Briefes = in antwoord op uw brief.

erwie'genma'chen = zooals bewezen of gebleken is.

erwi'r'ken, fchw. (h.) = uitwerken, bewerken, verkrijgen, gedaan krijgen.

erwi's'chen, fchw. (h.) = betrappen, snappen, pakken.

[erwi'n's'chen, fchw. (h.) = wenschen, hopen].

erwi'n's'cht = gewenscht, aangenaam, welkom, gelegen.

erwi'r'keln, fchw. (h.) = met dobbelen verdienen.

erwi'r'gen, fchw. (h.) = worgen, verworgen, smoren, vermoorden. **Erwi'r'gung**, w. = worging, verworging, moord.

Erwi'pelas, f. = erysipelas: roos (een huidontsteking).

Erw'hrä'tliches Meer = Rooze zee.

Erz, f. = -es, -e = erts, geel koper, klokspijs, brons. **Erz'ader**, w. = ertsader.

erzäh'bar = vertelbaar, te vertellen. **erzäh'len**, fchw. (h.) = vertellen, verhalen. **erzäh'len'swert** = waard verteld te worden.

Erzäh'ler, m. = -s, -e = verteller, verhalen.

Erzäh'lung, w. = -en = vertelling, vertelsel, verhaal.

Erz'amt, f. = keurvorstelijk rijksambt.

Erz'arbeit, w. = brons-, metaalarbeid. **Erz'art**, w. = soort erts of brons. **erz'artig** = brons-, erts-, metaalachtig.

Erz'betrüger, m. = aartsbedrieger.

Erz'bild, f. = bronzen beeld.

Erz'bis'chof, m. = aartsbisschop, metropolaan.

erz'bis'choflich = aartsbisschoppelijk.

Erz'bis'tum, f. = -s, -e = aartsbisdom; -bo'sewicht; m.; -dieb', m. = aartsbisdom; -booswicht; -diaken (of -deken); -dief.

Erz'brü'se, w. = metaalroep, klomp erts.

erz'dumm' = aartsdom. **Erz'dumm'kopf**, m. = aartsdomoor.

erzei'gen, fchw. (h.) = (Gnade, Günst) betoonen; (einen Dienst, eine Wohlthat) bewijzen; (Ghre) aandoen, bewijzen; sich e. = zich toonen, zich doen kennen (als). **Erzei'gung**, w. = -en = bewijs, betuiging.

I. **er'zen**, fchw. (h.) = iem. met er aanspreken.

II. **er'zen** = bronzen, metalen = ebern.

Erz'en'gel, m. = aartsengel.

erzeu'gen, fchw. (h.) = verwekken, voortbrengen, doen geboren worden, in 't leven roepen.

Erzeu'ger, m. = -s, -e = voortbrenger. **Erzeu'g'nis**, f. = voortbrengsel, product. **Erzeu'gung**, w. = verwekking, voortbrenging, voortplanting.

Erz'farbe, w. = bronskleur. **erz'farbig** = bronskleurig.

erz'faul' = aartslui.

Erz'faul'en'zer, m.; -feind', m.; -fle'gel, m. = aarts|luiaard; -vijand; -vlegel.

Erz'fö'rderung, m. = mijnexploitatie. **Erz'gang**, m. = metaalader.

Erz'gau'ner, m. = aartschelm, -schurk.

Erz'gebirge, f. = Ertsgebergte.

Erz'geiz'hals, m. = aartsgerigaard.

Erz'gie'ßer, m. = brons- of metaalgieter.

Erz'gie'ßerei, w. = bronsgieterij. **Erz'grä'her**, m. = ertsgraver, mijnwerker.

Erz'gro'bian, m. = aartsslungel, aartslomperd.

Erz'grube, w. = ertsgroeve.

Erz'halde, w. = groep ertsgesteente van weinig waarde. **erz'haltig** = ertshoudend.

Erz'haus, f. = mijndepôt.

Erz'her'zog, m. = aartshertog. **Erz'her'zogin**, w. = aartshertogin. **erz'her'zoglich** = aartshertogelijk. **Erz'her'zogtum**, f. = aartshertogdom. **Erz'heuch'ler**, m. = aartsluichelaar.

Erz'hütte, m. = metaalsmelterij, -gieterij.

erzie'hen, ft. (h.) = [voorttrekken; opkweken, grootbrengen]; opvoeden. **Erzie'her**, m. = opvoeder, pedagoog, onderwijzer, gouverneur. **erzie'hlich** = opvoedkundig. **Erzie'hung**, w. = opvoeding, beschaving, vorming. **Erzie'hung'sanstalt**, w. = inrichting voor opvoeding en onderwijs.

Erzie'hungs'art, w.; -fach, f.; -methode, w. = opvoedings|wijze; -wetenschap; -methode.

Erzie'hungs'kunde, w. = opvoedkunde, pedagogie. **Erzie'hungs'wesen**, f. = onderwijs.

erzie'len, fchw. (h.) = [treffen, raken; voortbrengen]; op 't oog hebben, doelen op; (hohe Preise) maken, bedingen; (Vorteile) behalen; (Resultate) verkrijgen.

erzi'tern, fchw. (f.) = sidderen, trillen, beven.

Erz'käm'merer, m.; -kanz'ler, m. = aarts|kamerheer; -kanselier.

Erz'kisten, m. = ertskist.

Erz'kett'zer, m.; -kett'erei, w.; -kett'zer (od. -knitter), m. = aarts|ketter; -ketterij; -vrek (of -schrok).

Erz'korb, m.; -kübel, m.; -kumde, w.; -kum'diger, m. = erts|mand; -bak; -kumde (of mineralogie); -kundige (mineraloog).

Erz'kraf'te, m.; -kraf'ter, m.; -kraf'tig, m.; -mar'schall, m.; -mund'schenk, m.; -narr, m. = aarts|fat (of -lafbek); -leugenaar; -lummel; -maarschalk; -schenker; -gek.

Erz'ofen, m. = smeltoven. **Erz'pöcher**, m. = ertsstamper.

Erz'pöcher, m.; -pra'hler, m.; -prie'fter, m.; -prie'fterlich; -pri'or, m. = aarts|pocher; -praler (of -snoever); -prie'ster; -prie'sterlijk; -prior.

Erz'probe, w. = ertsproef. **erz'reich** = ertsrijk.

Erz'säu'fer, m.; -schaff, m.; -schak'meister, m. = aarts|zuiper; -schalk (of -guit); -schatmeester.

Erz'schaum, m. = metaalschuim. **Erz'scheiden**, f. = 't schiften van 't erts. **Erz'scheider**, m. = ertsschifter.

Erz'schelm, m.; -schenf, m.; -schmeich'ler, m.; -schur'ke, m.; -schwät'zer, m.; -schwel'ger, m. = aarts|schelm; -schenker; -vleier; -schurk; -kletser; -zwelger (of -brasser).

Erz'speife, w. = klokspijs, brons.

Erz'spie'ler, m.; -spit'sbube, m. = aarts|speler; -spitsboef.

Erz'staub, m. = ertsstof.

Erz'stiff, f. = aartsbisdom, aartssticht.

Erz'stufe, w. = ertslaag. **Erz'teufe**, w. = diepte van de mijn. **Erz'trog**, m. = ertskuip.

Erz'tropfen, m. = droppelvormig zilvererts.

Erz'truch'ßer, m. = aartsvoorsnijder.

erzü'r'nen, fchw. (h.) = vertoornen, boosmaken, vergrammen; sich e. = zich vertoornen, boos worden.

Erz'va'ter, m. = aartsvader. **erz'vä'terlich** = aartsvaderlijk. **Erz'ver'schwen'der**, m. = aartsverkwister.

Erzwage, w. = ertsschaal. **Erzwand**, w. = ertswand. **Erzwäsche**, w. = het wasschen van het erts; waschplaats. **Erzwerk**, f. = bronswerk.

Erzwecken, fchiv. (h.) = bereiken = erziefen.

Erzwindbeutel, m. = aartsblaaskaak, -windbuil.

Erzwingen, ft. (h.) = afdwingen, afpersen.

Erzwungen = gedwongen, gemaakt, geafsecteerd.

Erzwocherer, m. = aartswokeraar. **Erzwocherer**, m. = aartstoovenaar.

es, Pron. = het; es giebt = er is; es war einmal = er was eens; da schließt es herau = daar komt iets aanstippen; es heißt der Sturm = de storm loeit.

Es, f. -, -- = es (muz.).

Eschatologie, w. -- = eschatologie: leer van de laatste dingen.

Esch, m. u. f. --es, --e = akker, dorpsweide.

Esche, w. --, --n = esch, esscheboom.

Eschel, m. --s = saffloers, soort kobaltkalk.

Eschen = esschen, esschenhouten. **Eschenholz**, f. = esschenhout.

Esfel, m. = ezel; druiprek; der E. schreit, iaßt = balkt; bom Pferd auf den E. kommen = aan lager wal komen; den Saß schlagen und den E. meinen = steken onder water goven; ein E. schimpft den andern Langohr = de pot verwijt den ketel, dat hij zwart is; den E. zu graben läuten = met de beenen onder de tafel heen en weer schommelen; der E. fährt heraus = zijn haar begint grijs te worden; einen E. höhnen = iem. bespotten. **Esfele**, w. --, --en = domheid, ezelachtigheid, stomiteit.

Esfeüllen, f. = ezelsveulen. **Esfegran** = ezelgrijs, grauw. **Esfehast** = ezelachtig. **Esfein**, w. = ezelin.

esfein, fchiv. (h.) = blokken, vossen, sjouwen; zich als een ezel gedragen.

Esfeßbrücke, w.; **Esfeß**, w.; **Esfeß**, m. = ezelsbrug; -vel; -kop.

Esfeßmilch, w. = ezelinnemelk.

Esfeßrücken, m. = ezelsrug, boog in een gewelf.

Esfeßreiter, m. = ezelrijver.

Esfeßdre, w. --, --s = eskader. **Esfeßdron**, w. --, --en u. --s = eskadron.

esfeßmotive, fchiv. (h.) = escamoteeren, wegtooveren.

Esfeßimo, m. --s, --s = Eskimo.

Esfeßompfe, **Esfeßont**, m. --s = esconto, disconto, korting. **esfeßomptieren**, **esfeßontieren**, fchiv. (h.) = escontereen, discontereen.

Esfeßorial = Esfeßorial.

Esfeßorte, w. --, --n = escorte, geleide, bedekking. **esfeßortieren**, fchiv. (h.) = escorteeren.

Esfeßorial, f. --(e)s = Escuriaal (koninkl. slot en klooster bij Madrid).

Esfeßotirifer, m. --s, -- = esotericus, ingewijde.

esfeßotirisch = esoterisch, geheim.

Esfeßpe, w. --, --n = ratelpopulier, esp(eboom), abeel. **esfeßpen** = espen.

Esfeßpenbaum, m.; **Esfeßblatt**, f.; **Esfeßholz**, f.; **Esfeßlaub**, f. = espenboom; -blad; -hout; -loof; er zittert wie Esfeßpenlaub = hij beeft als een espenblad.

Esfeßplana, w. --, --n = esplanade, vlakke, wandelplein.

Esfeßfah (spr.: *essee*), m. --s, --s = essai, verhandeling, verhoog.

esfeßbar = eetbaar.

E. Esfeßte, w. --, --n = vuurhaard, smidse, schoorsteen.

II. Esfeßte, f. : in feinem E. fein = in zijn element, in zijn knolletuin zijn.

esfeßten, ft. (h.) (du sjeßt u. ißt, er ißt; aß; äße; ißt! gegessen) = eten; zu Mittag, zu Abend e. = 't middagmaal, 't avondeten gebruiken; auswärts e. = buitenshuis eten. **Esfeßten**, f. --s = eten, maaltijd, maal, spijs; zum E. einladen = uitnoodigen om te komen eten.

Esfeßtefeger, **Esfeßtefcherer**, m. = schoorsteenveger.

Esfeßtefzeit, w. = etenstijd, tijd om te eten.

esfeßtential, **esfeßtentiell** = essentiëel, in 't wezen der zaak gegrond, voornaam, hoofdzakelijk.

Esfeßenz, w. --, --en = essentie, het wezen van iets; aftreksel, extract, geest.

Esfeßter, m. --s, -- = eter; ein farter E. = iem. die fink kan eten, een goed eter.

Esfeßtelage, f. = feestmaal.

Esfeßtig, m. --s, --e = azijn; zu E. werden = zuur worden, verzuren; verongelukken, in 't water vallen. **esfeßtigartig** = azijnachtig.

Esfeßtigäther, m. = azijnether. **Esfeßtigbaum**, m. = azijnboom. **Esfeßtigbraten**, m. = zuur-gebraden vleesch.

Esfeßtigbrauer, m.; **Esfeßtigbrauerei**, w.; **Esfeßtigbrühe**, w.; **Esfeßtigfabrik**, w.; **Esfeßtigflafche**, w.; **Esfeßtiggeift**, m. = azijnmaker; -makerij; -saus; -fabriek; -flesch; -geest.

Esfeßtiggurte, w. = augurkje (in azijn).

Esfeßtighandel, m.; **Esfeßtighandter**, m.; **Esfeßtigkrug**, m. = azijnhandel; -koopman; -kruijk.

Esfeßtigrofe, w. = provincieroos.

esfeßtigfauer = azijnzuur. **Esfeßtigfäure**, w. -- = azijnzuur.

Esfeßtkorb, m.; **Esfeßtküffel**, m.; **Esfeßtkuff**, w.; **Esfeßtkaal**, m.; **Esfeßtkiff**, m.; **Esfeßtkwaren**, Pl.; **Esfeßtkzimmer**, f. = eetmand (of ménagère); -lepel; -lust; zaal; -tafel; -waren; -kamer.

Esfeßtkunde, w. = etensuur.

Esfeßtk(h)e, m. --n, --n = Estlander. **Esfeßtk(h)land**, f. = Estland. **Esfeßtk(h)länder**, m. --s, -- = Estlander. **esfeßtk(h)niß** = Estlandsch.

Esfeßtkra, w. --, --n = estrade, verhooging, optred.

Esfeßtkrich, m. --s, -- = steenen vloer, estrik.

esfeßtkriegen, fchiv. (h.) = etablisseeren, vestigen, oprichten. **Esfeßtkrieffement** (spr.: *..mä*), f. --s, --s = etablissement, inrichting, vestiging.

Esfeßtkage (spr.: *étazje*), w. --, --n = etage, verdieping.

Esfeßtkage (spr.: *étazjère*), w. --, --n = etagère.

Esfeßtkape, w. --, --n = etape, rustplaats, afdeling. **Esfeßtkapenstraße**, w. = heirweg.

esfeßtkapenweife = bij gedeelten.

Esfeßtkat (spr.: *etä*), m. --s, --s = begrooting, budget; den E. aufstellen = de begrooting opmaken. **esfeßtkat(s)mäßig** = volgens de begrooting.

Esfeßtkif, w. -- = ethica, zedenleer. **esfeßtkifisch** = ethisch, zedelijk.

Esfeßtkinograph, m. --en, --en = ethnograaf, volksbeschrijver. **Esfeßtkinographie**, w. -- = ethnographie. **esfeßtkinographisch** = ethnografisch. **Esfeßtkinolog**, m. --en, --en = ethnoloog, volkenkundige. **Esfeßtkinologie**, w. -- = ethnologie, volkenkunde. **esfeßtkinologisch** = ethnologisch.

Esfeßtkift, f. --s, --s = etiket. **Esfeßtkiftete**, w. --, --n = etiket; etikette.

esfeßtkliche = ettelijke, eenige; e. dreißig = goed dertig; e. fagen = sommigen zeggen; esfeßtkliches = iets, een deel. [etlichemal] = soms, somtijds, dikwijls.

Strurien, f. —s = Etrurië. **Strus'fer**, m. —s = Etrusker.
Stsch, m. — = Etsch, Adige.
Strer, m. —s, — = heining, schutting, afsluiting.
Stu'de, w. —, —n = etude, studie.
Stui' (spr.: *etwie'*), f. —s, —s = etui, doosje, koker.
et'wa u. etwa' = misschien, mogelijk, ongeveer, zowat, gesteld; glauben Sie nicht e. = geloof maar niet; bu berreift e. = stel je voor of gesteld, je gaat op reis. [etwan' (e) = etwa]. **etwa'ig** [od. **etwa'nig**] = mogelijk, eventueel.
et'was = wat, iets, een beetje; een weinig; e. Geld = wat geld; e. Neues = iets nieuws; e. anderes = iets of wat anders; das ist doch e. = dat is altijd nog iets; ein gewisses E. = een zeker iets.
[etwef'che = etidje.]
Ethmolog', m. —en, —en = etymoloog, woordgronder. **Ethmologie'**, w. —, —(e)n = etymologie. **ethmolog'isch** = etymologisch. **Ethmon**, f. —s, ..ma = etymon, wortel, stamwoord.
Et'zel, m. = Attila.
eu'd = u of jullie; (aan of voor) u of jullie.
Eucharistie, w. — = eucharistie: dankzegging, het Heilige Avondmaal.
Eudämonie', w. — = eudaemonie: gelukzaligheid.
eu'er (eu'ere, euer) = uw, jullie, van u, van jullie; e. aller freund = u(w) aller vriend; **eu'erthalben, eu'ertwegen, um eu'ertwillen** = uwentwege, om uwentwille.
Eugen', m. —s = Eugenius. **Eugenie**, w. — = Eugenie, Eugenia.
Eu'le, w. —, —n = uil, kerkuil; raagbol; er ist E. unter den Krähen = hij wordt door iedereen voor den gek gehouden, bespot; Gulen nach Athen tragen = uilen naar Athene brengen of water naar de zee dragen = overbodig werk doen; eine E. fangen = de wind voorin krijgen (eig.).
Eu'lenpiegel, m. = Uilenspiegel, schalk, grappenmaker. **Eulenspiegeli'**, w. —, —en = grappenmakerij, gultenstreek.
Eumeniden, Pl. = Eumeniden, Erinnyen, Furiën.
Eunuch', m. —en, —en = eunuch, gesnedene, opzichter in den harem.
Euphemis'mus, m. —, ..men = euphemisme, verzachtende uitdrukking. **euphem'istisch** = euphemistisch, verzachtend, verschoonend.
Euphonte', w. — = euphonie, welluidendheid. **eupho'nisch** = euphonisch, welluidend.
eu'rerfeits = van uw kant. **eu'resgleichen** = uwsgelijke. **eu'rethalben, eu'retween, um eu'retwillen** = uwentwege, om uwentwille.
eu'rige (ber, die, das) = de, het uwe; das Eurige = het uwe; die Eurigen = de uwen.
Euro'pa, f. —s = Europa. **Europä'er**, m. —s, — = Europeaan. **europä'isch** = Europeesch.
Eu'ter, f. —s, — = uier. **eu'tern**, f. (h.) = melk geven.
E'va, w. — = Eva. **Ev'gen**, f. —s = Evatje.
Evacuati'on, w. —, —en = evacuatie, ont-ruiming. **evacue'ren**, f. (h.) = evacueeren, ledigen, leegen, uitrusten, luchtledig maken.
evange'lijch = evangelisch, protestantsch. **Evangelist'**, m. —en, —en = Evangelist.

Evange'lium, f. —(s), ..lien = evangelie; das E. Matthäi = het Evangelie van Mattheüs.
Eventualität', w. —, —en = eventualiteit, gebeurlijkheid. **eventua'liter** = eventueel, als 't geval zich voordoet, naar omstandigheden. **eventuell'** = eventueel.
E'uer = Euer.
evident' = evident, blijkbaar. **Evidenz'**, w. —, —en = evidentie, blijkbaarheid, duidelijke zekerheid.
e'voe! = evoë! (jubelkreet bij 't Bacchusfeest).
Evolution', w. —, —en = evolutie, ontwikkeling.
Eu. od. Eur. (für Euer, Eure) = Uwe; Eu. Majestät = Uwe Majesteit.
E'uer, m. —s, — = open schip met één mast.
e'wig = eeuwig; der ewige Jude = de wandelende Jood; auf e. = voor eeuwig; es ist e. schade = 'tis eeuwig (of verschrikkelijk) jammer. **E'wigkeit**, w. —, —en = eeuwigheid; in alle E. = von E. zu E. = in alle eeuwigheid, eeuwig en altijd; das tut er in E. nicht = in der eeuwigheid niet. **e'wiglich** = eeuwig.
exakt' = exact, nauwkeurig. **Exakt'heit**, w. — = exactheid, nauwkeurigheid.
Exaltation', w. —, —en = exaltatie, overspanning. **exaltiert'** = geëxalteerd.
Exa'men, f. —s, ..mina = examen; ein E. machen, bestehen = een examen doen; ein E. abnehmen = examen afnemen; ein E. abhalten = een examen houden; durch das E. fommen = slagen; beim E. durchfallen = druipen, afgewezen worden.
Exa'men|arbeit, w.; **saufgabe**, w.; **-frage**, w. = examen|werk; -opgaf; -vraag.
Examinand', m. —en, —en = examinandus, candidaat. **Examina'tor**, m. —s, ..oren = examiner. **examinie'ren**, f. (h.) = examineren.
Exarch', m. —en, —en = exarch: stadhouder.
Exarchat', f. —(e)s, —e = gebied van een exarch, exarchaat.
Excellenz', excellie'ren, Excentricität' u. zieh: Exz...
Exege'se, w. — = exegese, (bijbel)verklaring.
Exeget', m. —en, —en = exegeet, bijbelverklaarder. **exeget'isch** = exegetisch.
executi'e'ren, f. (h.) = executeeren, uitvoeren. **Exe'cution**, w. —, —en = executie, uitvoering, voltrekking; beslaglegging, arrest. **executi'v** = executief, uitvoerend. **Executi'v** od. **Executi'v'gewalt**, m. = uitvoerende macht.
Exe'cutor, m. —s, ..to'ren = executeur, deurwaarder. **executo'risch** = executorisch, gerechtelijk.
Exem'pel, f. —s, — = exempl, voorbeeld; rekonsom; an einem ein E. statueren = een voorbeeld stellen. **Exemplar'**, f. —(e)s, —e = exemplaar, afdruk. **exemplar'isch** = exemplarisch, voorbeeldig.
Exequa'tur, f. —(s) = exequatur: toestemming, erkenning van een consul.
Exequien, Pl. = exequiën: lijkplechtigheid.
executie'ren, f. (h.) = executeeren, beslag leggen op (meubels e. d.).
Exerci'tium, Exerzi'tium, f. —(s), ..tia od. ..tia = exercitie; huiswerk voor de school.
exerzie'ren, f. (h.) = exercieeren. **Exerzier'meister**, m. = instructeur, drillmeester.
Exerzier'platz, m. = exercitieplein, -veld.
Exhaustor, m. —s, ..to'ren = exhaustor, ventilator, luchtverscherer.

Gril', f. -(e)s, -e = ballingschap. **grilie'ren**, fchiv. (h.) = verbannen.
Griftenz', w. -, -en = existentie, bestaan, aanzijn; er hat seine gefiderte G. = hij heeft een verzekerd bestaan. **Griftenz'bedingung**, w. = bestaansvoorwaarde. **Griftenz'beredigung**, w. = recht van bestaan. **griftenz'fähig** = levensvatbaar. **griflie'ren**, fchiv. (h.) = bestaan, zijn.
griflufiv' = exclusief, uitsluitend, in afgesloten kring levend. **griflufiv'be** = met uitsluiting van. **Griflufivitat'**, w. = afgeslotenheid.
Grifommunikation', w. -, -en = excommunicatie, kerkelijke ban. **grifommunikie'ren**, fchiv. (h.) = excommuniceren, in den ban doen.
Grifurs', m. -es, -e = excursus, afdwaling, toegevoegde verhandeling. **Grifurion'**, w. -, -en = excursie, uitstapje.
Grifmatrifulation', w. -, -en = schrapping van de lijst (der studenten). **grifmatrifulie'ren**, fchiv. (h.) = van de lijst (der studenten) schrappen.
Grifodus, m. = exodus, uittocht.
griforbitant' = exorbitant, overdreven.
griforfie'ren zc. fief: **griforz...**
Grifordium, f. -(s), .. dia u. .. dien = exordium, inleiding.
griforfie'ren, fchiv. (h.) = exorciseeren, van den duivel bevrijden. **Griforfie'mus**, m. = duivelbanning. **Griforfif'**, m. -en -en = exorcist, duivelbanner.
Grifote'rifer, m. -s, - = oningewijde, exotericus. **grifote'rifch** = exoterifch, voor oningewijden verstaanbaar.
grifotifch = exotifch, buitenlandsch, uitheemfch.
Grifpanfion', w. -, -en = expansie, uitzetting, spanning. **grifpanfiv'** = expansief, uitzettend. **Grifpanfiv'kraft**, w. = spankracht.
grifpatrie'ren, fchiv. (h.) = expatriëeren, uitzetten (uit het land).
Grifpedient', m. -en, -en = expeditieër.
grifpedie'ren, fchiv. (h.) = expediëeren, afzenden, wegsturen. **Grifpedition'**, w. -, -en = expeditie, wegzending, expeditiekantoor, goederenvervoer. **Grifpeditor**, m. -s, .. to'ren = expeditieër.
Grifperiment', f. -(e)s, -e = experiment, proef.
Grifperiment'al'phifif, w. = proefondervindelijke natuurkunde. **grifperimentie'ren**, fchiv. (h.) = experimenteren, proeven nemen.
grifpert' = ervaren; der Grifperte = de expert, deskundige. **Grifpertif'e**, w. -, -en = expertise, onderzoek door experts.
Grifplicitation', w. -, -en = explicatie, verklaring. **grifplicitie'ren**, fchiv. (h.) = expliceren, uitleggen.
grifplodie'ren, fchiv. (f.) = ontploffen, springen.
Grifplotion', w. -, -en = explosie, ontploffing. **grifplofiv'** = licht ontploffend. **Grifplofiv'stoff**, m. = ontploffingsstof. **Grifplofiv'laut**, m. = ontploffingsgeluid, scherpe medeklinker.

Grifponent', m. -en, -en = exponent.
grifponie'ren, fchiv. (h.) = uiteenzetten, verklaren; blootstellen, ten toon stellen.
Grifport', m. -es; **Grifportation'**, w. -, -en = export, uitvoer. **Grifport'lgefchäft**, f. od. -han-del, m. = exportzaak of -handel. **grifportie'ren**, fchiv. (h.) = exporteeren. **grifpreß'** = expres, opzettelijk, afzonderlijk; der Grifpreße = de afzonderlijke of bijzondere bode. **grifpreßiv'** = expressief, vol uitdrukking, veelzeggend.
grifquifit' = exquis, uitgezocht, uitgelezen.
Grifpfeftant', m. -en, -en = expectant, iem. die uitzicht heeft op een betrekking, aange-wezen persoon, candidaat.
Grifpifpator, m. -s, .. to'ren = extirpator, werktuig om 't onkruid uit te roeien.
Grifpife = Gfifafe.
Griftemporale, f. -s, .. lia od. .. lien = ex-temporale, werk voor de vuist, proefwerk.
griftempore = voor de vuist, onvoorbereid.
griftemporie'ren, fchiv. (h.) = improviseren, voor de vuist spreken, schrijven, vertalen.
[**griftern**, fchiv. (h.) = plagen.]
griftern' = extern, buitenstaand, vreemd; der Grifterne = de externe, hij, die buiten de in-richting woont, die hij dagelijks bezoekt.
Grifternat', f. -(e)s, -e = externaat, dagschool.
Grifintfeur', m. -(e)s, -e = extincteur, blus-scher, bluschapparaat.
griftra = extra, bovendien, bijzonder; mir ift heute nicht ganz e. = ik voel mij vandaag niet heel lekker.
Griftrakt', m. -(e)s, -e = extract, uittreksel; G. m. u. f. = extract, afreksel. **Griftra'neus**, m. -, .. nei u. .. neer = extraneus, iem. die van buiten af examen komt doen.
griftravagant' = extravagant, buitensporig.
Griftravaganz', w. -, -en = extravagantie, buitensporigheid. **griftravagie'ren**, fchiv. (h.) = buitensporig doen.
Griftrazug, m. = extratrein.
grifrem' = extreem, uiterst, dringendst. **Grifrem'**, f. -(e)s, -e = uiterste, hoogste graad, overdrijving; die Grifreme berühren fchiv. = de uitersten raken elkaar. **Grifremitat'**, w. -, -en = extremitéit, uiterste einde, hoogste nood; Grifremitäten = uiterste ledematen, handen en voeten.
Grifrolant', m. -en, -en = balling.
Grifzellenz', w. -, -en = excellentie. **grifzelle'lie'ren**, fchiv. (h.) = excelleeren, uitmunten.
Grifzentrif', w. = excentriek, stuurfchijf.
grifzentrifch = excentriek, uitmiddelpuntig, afwijkend, overspannen. **Grifzentrififät**, w. -, -en = excentriciteit.
Grifzeption', w. -, -en = exceptie, uitzon-dering, tegenwerping. **grifzeptione'll'** = excep-tioneel.
grifzerpie'ren, fchiv. (h.) = excerpereeren, uit-treksel maken. **Grifzerpt'**, f. -(e)s, -e = excerpt, uitreksel.
Grifzeß', m. -es, -e = excès, uitspatting.

F.

F. f. = F; (mus.) f, fa; F-dur = f-majeur; F-moll = f-mineur.

f. = volgende Seite, volgende bladzijde.

Fabel, w. —, -n = fabel, sprookje, verzinsel, praatie. **Fabeldichter**, m. = fabeldichter.

Fabeler, w. —, -en = fabel, verzinsel.

fabelhaft = [mythologisch, dichterlijk]; fabelachtig, ongelooflijk. **Fabelland**, f. = land v. d. sprookjes, fabelachtig land. **Fabeltehre**, w. = fabelleer, mythologie. **fa'beln**, f. (h.) = verzinnen, fabels vertellen; onzin praten, ijlen. **fa'felsammlung**, w. = verzameling fabels, bundel f. **fa'felschmied**, m. = samenlanser v. fabels, fabelfabrikant. **fa'belwelt**, w. = fabelachtige wereld of tijd.

Fabrik, w. —, -en = fabriek. **Fabrikant**, m. —en, -en = fabrikant. **Fabrikarbeiter**, m. = fabrieksarbeider. **Fabrikat**, f. —(e)s, -e = fabrikaat. **Fabrikation**, w. —, -en = fabriekatie, bewerking. **Fabrikbesitzer**, m. = eigenaar van een fabriek, fabrikant. **Fabrikgeschäft**, f. = fabriekszaak. **Fabrikherr** od. **inhaber** = Fabrikbesitzer. **fabrikmäßig** = fabriekmatig, machinaal.

Fabrikmarke, w.; **-ort**, m.; **-preis**, m.; **-stadt**, w.; **-ware**, w.; **-zeichen**, f. = fabrieksmerk; **-plaats**; **-prijs**; **-stad**; **-goed**; **-merk**.

fabrizieren, f. (h.) = fabriceren.

Fabulist, m. —en, -en = fabulist, fabeldichter.

face, zie: Fassade.

face (spr.: *faasse*), w. —, -n = vooraanzicht; en f. = en face, van voren gezien. **face'te** (spr.: *fasette*), w. —, -n = facette; geslepen oppervlakte. **face'tieren**, f. (h.) = met facetten slijpen. **face'tiert** = netvormig.

Fach, f. —(e)s, **Fächer** = vak, gevlochten waterkeering, muurvak; unter Dach u. F. = onderdak; Dach u. F. = huisvesting; vak (v. een kast, bureau); vak, tak (v. handwerk, kunst, wetenschap); [zu Fache kommen = tot een eind komen, klaar komen]; ein Schneider von F. = een kleermaker van zijn vak; das schlägt nicht in mein F. = dat behoort niet tot mijn vak of ressort; ein Mann vom F. = een man van het vak.

Fachbildung, w. = vakonderwijs. **Fachbogen**, m. = hoedenmakersboog.

fa'heln, f. (h.) = waaiëren, met een waaiër koelte aanbrengeen, zuizelen, blazen, aanblazen.

[**fa'chen**, f. (h.) = aanblazen, aanwakkeren, ontsteken].

fa'cher, m. —s, — = waaiër. **fa'cherartig** = als een waaiër, waaiërvormig. **fa'cherförmig** = waaiërvormig. **fa'cherig** = in vakken of hokjes verdeeld. **fa'chermacher**, m. = waaiërfabrikant. **fa'chern**, f. (h.) = waaiëren.

fa'cherpalme, w. = waaiërpalm.

Fachgelehrter, m. = vakgeleerde. **Fachgenosse**, m. = vakgenoot. **Fachmann**, m. = vakman. **Fachordnung**, w. = indeeling, classificatie.

Fachser, zie: Fächer.

Fachschule, w.; **-studium**, f.; **-unterricht**, m. = vak|school; **-studie**; **-onderwijs**.

fachweise = vaksgewijs. **Fachwerk**, f. = vakwerk, paneelwerk.

Fa'cit, f. —s = uitkomst, som.

Fackel, w. —, -n = fakkel, flambouw, toorts.

Fackelbeleuchtung, w.; **-jagd**, w.; **-läufer**, m.; **-musik**, w. = fakkel|schijn (of-verlichting); **-jacht**; **-looper**; **-muziek**.

fackeln, f. (h.) = flakkeren; er om heen draaien, talmen, complimenten maken; er fackelt nicht = hij gaat recht op zijn doel af.

Fackelschein, m.; **-tanz**, m.; **-träger**, m.; **-zug**, m. = fakkel|gloed; **-dans**; **-optocht**.

fackonnie'ren, f. (h.) = fatsoeneeren.

Fäden, f. —s, — = draadje.

fa'de = laf, slauw, onnoozel, stom; fa'des Zeug = slauwiteiten, onnoozele praat.

fa'den, m. —s, **Fäden**, m. = draad (eig. en fig.), vadem, vaam, vezel; der F. geht ihm aus od. er verliert der F. = hij verliest den draad (van het gesprek); der F. der Geduld reißt ihm = zijn geduld is op; feinen guten F. an einem lassen = geen goed haar aan iem. laten; den F. wieder aufnehmen = weer opvatten; zu F. schlagen = de schering in orde brengen; op elkaar rijgen; fig. voorloopig in orde brengen, uitpluizen. **fa'denähulich**, **fa'denförmig** = draadachtig, -vormig. **fa'dengerade**, = regelrecht op 't doel, ronduit. **fa'dengewebe**, f. = draadweefsel, webbe. **fa'dengold**, f. = draadgoud. **Fadenhalter**, m. = draadhouder (v. een haspel). **fa'denholz**, f. = vaamhout. **fa'denscheinig** = kaal, tot op den draad afgesleten. **fa'denweise** = draad voor draad; bij de vadem.

Fadheit, w. —, -en = slauwheid, slauwiteit, lafheid, smakeloosheid.

Fadlein, f. —s, — = draadje.

Fafnir, m. —s = Fafnir (een draak in de Noordsche mythologie).

Fagott, f. —(e)s, -e = fagot, basfluit.

Fagottist, m. —en, -en = fagottist.

fa'he, w. = teef.

[**fa'hen**, zie: fangen.]

fa'hig = in staat, bekwaam; er ist feines Betrugés f. od. zu feinem Betrugé f. = tot geen bedrog in staat. **fa'higkeit**, w. —, -en = bekwaamheid, vatbaarheid, geschiktheid, talent. **fa'higkeitdiplom**, f. = diploma van bekwaamheid.

fahl = vaal, grauw, taankleurig; kleurloos; [einen auf fahlem Pferde ertappen = iem. op een leugen betrappen.] **fahlband**, f. = vaalkleurige ertslaag. **fahl'ers**, f. = grauw kopererts.

fahl'gelb: **-grau**, **-rot** = vaal|geel; **-grijs**; **-rood**.

Fähnchen, f. —s, — = vaantje; vodge van een japonnetje.

fahn'den, f. (h.) auf einen = (polizei|überfeits) iem. vervolgen, loeren op, opsporen, najagen.

fahn'drich, zie: Fährdrich.

Fahne, w. —, -n = vaan, vlag, vaandel, banier, wimpel, dundoek, vendel, baard (einer Fieber); pluim (eines Hahens); vod van een japon; die rote F. aufsteden = de roode vlag uitsteken.

Fahneneid, m. = eed van trouw aan de vlag,

Fahrenflucht, w. = desertie. **fahrenflüchtig** = gedeserteerd, voortvluchtig uit het leger. **Fahrenjunter**, m. = aspirant-vaandrig. **standjaardjonker**, kornet. **Fahrenschmied**, m. = hoefsmid bij de cavallerie.
Fahrenschuh, m.; **stange**, w. (od. **stok**), m.; **träger**, m.; **wache**, w.; **weibe**, w. = vlaggelschoen (om de vlag te dragen); -stok; vaandeldrager; -wacht; -wijding.
fahrenweise = bij vendels.
Fahrenlein, f. -s, -e = vaandeltje, wimpeltje; vendel. **Fahrenrich**, m. -(e)s, -e = vaandrig.
Fahrenrichtschreffe, w. = opleidingsschool voor vaandrig.
Fahrenbahn, w. = spoorweglijn. **fahrbar**, = berijdbaar, bevaarbaar. **Fahrbarkheit**, w. = berijdbaarheid, bevaarbaarheid. **Fahrbetrieb**, m. = verkeer; exploitatie van een (spoor)weg.
Fahrbuch, f. = dagboek van de mijnwerkers.
Fahrdamm, m. = rijweg, straatweg.
Fahrde, w. -n = gevaar; list.
Fahrer, w. -n = pont, veerpont; 't veer.
Fahren, ft. (f.) (du fährt, fährt; fuhr; fahre! gefahren) = gaan, varen, rijden, zich bewegen, een plotselinge beweging maken, schieten; in einem Schiffe f. = in een schip varen; gen Himmel f. = ten hemel varen; zur Hölle f. = ter helle varen; f. lassen = laten varen, opgeven, laten schieten; einen Irrtum f. lassen = van een dwaling terugkomen; fahre wohl = lebe wohl; in einem Wagen f. = rijden; mit viere, mit sechs f. = met de vier, met de zes rijden; mit der Eisenbahn f. = met het spoor rijden; spazieren f. = een rijtoer doen, uit rijden gaan; Schlitten f. = sleeetje rijden; in die Grube f. = in den mijnput afdalen, ten grave dalen; in die Höhe f. = opspringen; aus der Haut f. = uit zijn vel springen; eine Kugel fuhr ihm durch den Leib = een kogel doorboorde zijn lichaam; der Blitz fuhr in den Baum = sloeg in ...; ein Gedanke fuhr ihm durch den Kopf = schoot door zijn brein; aus dem Bette f. = uit 't bed springen; das Messer fuhr ihm aus der Hand = schoot hem uit ...; einem in die Haare f. = in 't haar vliegen; einen übers Maul f. = iem. aansnauwen; wie bist du dabei gefahren? = hoe is 't je daarmee gegaan? gut [wohl], schlecht, übel bei etw. f. = goed, slecht bij iets varen. -(h.) = Steine, Waren) rijden, vervoeren; einen über den Haufen f. = iem. over de rivier zetten; die Pferde zu Schanden f. = bijna dood rijden; dieser Wagen fährt sich gut = deze wagen rijdt goed.
fahrend = dolend, reizend, trekkend; fahrender Lehrer = rondtrekkend, ambuland onderwijzer; fahrende Habe = roerend goed. **Fahrgast**, m. = passagier, reiziger. **Fahrgeld**, f. = wagenafdeeling, coupé. **Fahrgeld**, f. = vracht; prijs voor een rit. **Fahrgeliste**, f. = wagen-spoor. **fahrig** = beweeglijk, onrustig, gejaagd, haastig, onvast, ongeregeld. **Fahrkahn**, m. = veerschuit, pont.
Fahrkappe, m. = mijnwerkerskap of -pet. **Fahrkarte**, kaartje, biljet. **fahrlässig**, = slordig, achteloos, onverschillig, zorgeloos, nalatig. **Fahrlässigkeit**, w. = slordigheid, achteloosheid, zorgeloosheid. **Fahrleder**, f. = lederen voorschoot v. d. mijnwerkers.
Fahrlicht, w. -n = gevaar.
Fahrlohn, m. = veergeld. **fahrlos** = doel-loos, zonder reden. **Fahrmann**, m. -s, -e = teute = veerman, schipper. **Fahrnis**, w. -

-e; **Fahrnis**, f. -es, -e = roerende goederen, meubelen, meubilair. **Fahrnisgemein-schaft**, w. -n = gemeenschap van goederen. **Fahrplan**, m. = spoorwegdienst; boodienst. **fahrlanmäßig** = volgens tabel, geregeld. **Fahrpreis**, m. = vracht(prijs). **Fahrrad**, f. = rijwiel, fiets. **Fahrerschaft**, w. = ingang v. d. mijnput. **Fahrstein**, m. = kaartje, biljet (op spoor of boot). **Fahrstift**, f. = veerschip, pont. **Fahrstuhl**, f. = veertouw, **Fahrstuhl**, m. = rolstoel. **Fahrstraße**, w. = rijweg. **Fahrstuhl**, m. = rolstoel; lift; leidkerstoel.
Fahrt, w. -n = vaart, tocht, reis, wandeling, rit, rijtoer; rechte weg; ingang in een mijn. **Fahrtage**, w. = tarief (für Droschken u. d.).
Fahrt, w. -n = spoor (des Wildes); einen auf die richtige F. bringen = iem. op het juiste spoor helpen. **Fahrtplan**, m. = Fahrplan.
Fahrtwasser, f. = vaarwater; in seinem F. sein = in zijn element zijn. **Fahrtweg**, m. = rijweg. **Fahrtwind**, m. = gunstige wind. **Fahrtzeit**, w. = duur v. d. overtocht. **Fahrtzeug**, f. = voertuig, vaartuig.
Fäkalien, Pl. = faecalien.
fälschen, fctw. (h.) = talmen.
Fakir, m. -s, -e u. -s = fakir, bedelmonnik.
Faksimile, f. -(s), -s = facsimile, afdruk.
Faktaage (spr.: **faktaazje**), w. -n = pakketbe-stelling. **Faktion**, w. -n = factie, politieke partij. **faktisch** = factisch, feitelijk, werkelijk, in 't wezen van de zaak, inderdaad. **faktitiv** = factitief, causatief. **Faktor**, m. -s, -en = factor, bestuurder, opzichter, vermenigvuldiger; hoofdpunt. **Faktorei**, w. -n = faktorie; nederzetting. **Faktotum**, f. -(s), -s = factotum, helper in alles, rechterhand. **Faktum**, f. -(s), -ta = feit.
Faktur (a), w. -n = factuur, waren-rekening. **Fakturbuch**, f. = factuurboek. **fakturieren**, fctw. (h.) = factureeren, een factuur opmaken.
Fakultät, w. -n = faculteit. **fakultativ** = facultatief, vrijgesteld, niet verplicht(end).
falb = fahl. **Falbe**, w. = izabelkleurig of vaalgeel paard, izabel.
Falbal, w. -n = falbala, geplooid boordsel. **Falbeln**, fctw. (h.) = met falbala's versieren.
Falerner, m. -s, -e = Falerner (inwoner en wijn van Falerno).
Falkaure, w. -n = veldslang, dubbel falkonet (oud soort geschut).
Falke, m. -n, -n = valk; veldslang.
Falkeauge, f.; **beize**, w.; **blid**, m.; **haube**, w. = valkenoog (en-blik); -jacht; -blik; (-)kap.
Falkenier, m. -s, -e = valkenier.
Falkenierhaus, f. = valkenhuis of -hof. **Falkenierkunst**, w.; **tasche**, w. = valkenierskunst; -tasch.
Falkejagd w.; **jäger**, m.; **kappe**, w. = valkenjacht; -jager; (-)kap.
Falkenrecht, f. = valkenrecht, wat den valk bij de jacht toekomt. **Falkenwärter**, m. = valkenier. **Falkner**, m. -s, -e = valkenier.
Falknerer, w. -n = valkerij, valkenhof.
Falkonett, f. -(e)s, -e = falkonet, kleine veldslang.
F. Fall, m. -(e)s, Fälle = val, 't vallen, onder-gang. naamval, geval, [gelegenheid, moge-

lijkheid, staat; (des Waters) verval; zu Falle kommen = vallen; Knall u. F. = plotseling, opeens, op stel en sprong, op slag; beuten, schimmten Falls = in 't beste, 't ergste geval; eintretenden od. vorkommenden Falls = als 't geval zich voordoet of er toe ligt; nötigen Falls od. im Fall der Not = in geval van nood of des noods; auf jeden F. od. auf alle Fälle = in alle geval; das ist gerade mein F. = dat is juist iets voor mij, van mijn gading.

II. **Fall**, f. -(e)s, -en = val, kardeel, hijschtouw, draaireep.

fällbar = velbaar, geschikt om gehakt te worden.

Fallbaum, m. = valhek, sluitboom.

Fallbeit, f.; **-brett**, f.; **-brücke**, w. = val-bijl; -deur; -brug.

Falle, w. -, -n = val, knip, valstrik, [deurklink]; einem eine F. stellen = iem. een strik spannen; in die F. gehen = in de val loopen, er in loopen.

fallen, ft. (f.) (du fällst, er fällt; fiel, fielen; fielle! gefallen) = vallen, dalen, zakken, sneuvelen, omkomen; ein Wort f. lassen = een woord laten ontsnappen of vallen; die Anflüge f. lassen = laten varon; [auf die Erde f. = vruchteloos blijven, geen gevolg hebben]; zur Erde f. = op den grond vallen; in die Bagische od. ins Gemüt f. = wegen, van invloed zijn; fallende Sucht = vallende ziekte; er ist nicht auf den Kopf gefallen = hij weet zijn weetje wel of hij is niet van gisteren; er ist nicht auf den Mund gefallen = hij is niet op zijn mondje gevallen; der Preis fällt = valt of daalt; der Fuß fällt einen Meter auf die Meile = heeft een verval van een meter op de mijl; ein Weg, eine Eisenbahn fällt = helt (af); einem zu Füßen f. = iem. te voet vallen; einem ins Wort od. in die Rede f. = iem. in de rede vallen; dem Pferde in die Bügel f. = in den teugel grijpen; in die Augen f. = in 't oog vallen of springen; eine Erbschaft fällt an einen = valt iem. toe; einem zur Last f. = iem. lastig vallen; ins Grüne f. = naar 't groen zweemen; Ostern fällt auf den 2. April = Paschen valt op den 2den April.

fällen, fhw. (h.) = vellen, neerslaan, uitspreken; ein Lot f. = een loodlijn neerlaten.

Fallfenster, f.; **-gatter**, f.; **-gefel**, f.; **-grube**, w. = vallicht (valraam); -hek; -wet; -luik (of -kuil).

fallieren, fhw. (h.) = failleeren, failliet gaan.

fällig = betaalbaar; f. werden = vervallen.

Falliment, f. -(e)s, -e od. **Fallissement** (spr.: nā), f. -s, -s = faillissement, bankroet.

fallit, = failliet, bankroet. **Fallit**, m. -en, -en = gefailleerde, bankroetier.

Fallklappe, w.; **-klinte**, w. = valklep (-luik); -klink.

Fallmeister, m. = vilder.

Fallreep, f. -(e)s, -e = valreep.

falls = ingeval, voor 't geval dat, indien, als.

Fallschirm, m. = valscherm, parachute.

Fallschrid, m. = valstrik; einem Fallschrid legen = iem. (val)strikken spannen.

Fallsucht, w. = vallende ziekte. **fallständig** = epileptisch, aan vallende ziekte lijdend. **Falltuir**, w. = valdeur, -luik.

Fällung, w. -, -en = het vellen.

falsch = valsch, onecht, onjuist, verkeerd, onoprecht, boos, boosaardig; (von Edelsteinen, Saaren, Münzen, Gewichten, Unterschriften,

Propbeten) valsch (= onecht); (von einem Zeugnis, Eid, Licht, von Eham, Stolz) valsch (= onjuist); (von einer Nachricht, Meinung, Schreibung, Aussprache) verkeerd; (von einem Menschen, von dem Herzen, der Zunge, Worten) valsch (= onoprecht); ein falsches Gesicht schneiden = een valsch, boos gezicht zetten; einen f. machen = boosmaken; valsch (schwören, sungen); verkeerd (verstehen, urteilen, schreiben, rechnen). **Falsch**, m. od. f. = valscheid. **falschen**, fhw. (h.) = vervalschen.

Falscher, m. -s, -en = vervalscher, falsaris.

falschgläubig = kettersch, onrechtzinnig.

Falschheit, w. -, -en = valscheid, trouweloosheid, dubbelhartigheid, verkeerdheid. **falschlich**, **falschlicherweise** = valscheidlijk. **Falschmünzer**, m. = valsche munter.

Falschung, w. -, en = vervalsching, nage-maakte waar, valscheid, het vervalschen.

falsett, f. -(e)s, -e = fausset, kopstern.

falsificieren, fchw. (h.) = falsificeren. **falsificat**, f. -(e)s, -e = falsificaat, vervalscht artikel, vervalsching. **falsificieren**, fchw. (h.) = falsificeren, vervalschen. **falsum**, f. -(s), -sa = falsum, opzettelijk bedrog, vervalsching, schriftvervalsching.

Faltchen, f. -(s), -en = vouwtje, plooi, rimpeltje. **Falte**, w. -, -n = vouw, plooi, rimpel; die Stin in Falten ziehen = 't voorhoofd fronsen. **falten**, fchw. (h.) = plooiën, vouwen, fronsen. **falten**, fchw. u. ft. (h.) (faltete; gefaltet u. gefalten) = vouwen, opvouwen, samenvouwen, in elkaar leggen, plooiën, fronsen. **Faltentisch**, f. = kleed met plooiën.

faltelos = zonder plooi, vouw of rimpel.

faltenreich = vol plooiën, vouwen of rimpels, rijk-geplooid. **Faltenrock**, m. = geplisseerde rok. **[Faltenschlag]** = **Faltentwurf**, m. = plooiing van kleederen, behangsels enz., draperie.

Falter, m. -s, -en = vlinder, kapel.

faltig = geplooid, gerimpeld.

Falz, m. -es, -e = voeg, groef, keep, sponning; gergel; vouw. **Falzbein**, f. = vouwbeen. **Falz Brett**, f. = vouwplank, vouwtafel, afstootbank, afstootboom. **Falzeisen**, f. = stootmes, schaaflijzer. **falzen**, fchw. (h.) = vouwen, plooiën; afschaven, afstooten (ber Häute); inkepen, groeven; gergelen; auch = balzen. **Falz Hobel**, m. = groefschaafl. **Falzmaschine**, w. = vouwmachine. **Falzmesser**, m. = schaaflmes, (af)stootmes.

Fama, w. - = faam, gerucht.

familiar = familiaar, gemeenzaam. **familiarität**, w. -, -en = gemeenzaamheid, familiariteit. **familie**, w. -, -n = gezin, familie. **familienbegräbnis**, f. = familiegraf. **familienstück**, f. = huiselijk geluk. **familiengut**, f. = familie-erfgoed, fideicommiss. **familienhaupt**, f. = hoofd v. h. gezin. **familienkreis**, m. = huiselijke kring, familiekring. **familienleben**, f. = huiselijk leven. **familienlist**, m. = zetel van de familie. **familienstück**, f. = erstuk, familiestuk; schilderij v. h. geheele gezin. **familienvater**, m. = huisvader. **familienzug**, m. = familie-trek.

famos = fameus, kolossaal, verbazend, prachtig, kostelijk.

Famulus, m. -, . fi = famulus, oppasser, bediende.

Fanal, m. u. f. -(e)s, -e = fanaal, vuurtoren, lichttoren, baak, kust- of havenlicht.

Fana'tiker, m. -s, -- = fanaticus, dweper, ijveraar. **fana'tisch** = fanatiek, dweepziek.
Fanatis'mus, m. = fanatisme.
Fandan'go, m. -s, --s = fandango (Spaan- sche dans).
Fanfa're, w. -, -n = fanfare.
Fang, m. -(e)s, Fänge = vangst, buit; strik, net, val; Fänge = tanden (bes Wilbes), klau- wen (der Raubtiere); auf den F. ausgehen = op de vangst gaan; dem Wilbe den Fang geben = het wild opvangen en doorsteken.
Fang'ball, m. = vang- of speelbal. **Fang'eisen**, f. = jachtspies.
fang'en, ft. (h.) (du fängst, er fängt; fing; fänge; fang(e) gefangen) = vangen, pakken, grijpen, vatten, opvangen, verschalken, be- trappen; Feuer f. = vuur vatten; das Pulver will nicht f. = 't kruut wil niet vatten; sich f. = er in loopen, gepakt worden; der Rauch, der Wind fängt sich = de rook, de wind stuit, slaat neer. **Fan'ger**, m. -s, -- = vanger, jager; jagersmes, hartsvanger. **Fang'garn**, f. = vangnet. **Fang'meser**, f. = jachtmes.
Fang'netz, f. = vangnet. **Fang'schnur**, w. = vangskoer. **Fang'zahn**, m. = slagstand.
Fant, m. -(e)s, -e = jongmensch, fat, labbek.
Fantafie zc. zieh: Phantafie zc.
Farbe, w. -, -n = kleur, verf, tint, ken- merk, drukinkt; ververij; die F. verändern od. nachfeln = van kleur veranderen, verbleeken; F. halten = kleur houden; standvastig blijven; F. befehen = kleur bekennen (eig. en fig.).
Far'brerett, f. = inkttafel (ber Buchdrucker).
Far'bebrühe, w. = kleur- of verfbad. **Far' behaus**, f. = ververij. **Far'beholz**, f. = verfhout, campéchehout. **Far'befufe**, w. = verfkuij.
far'ben, fchw. (h.) = verven, kleuren, schilde- ren; in der Wofle gefärbt = trouw, onveran- derlijk; sich f. = een kleur krijgen.
Far'benabmifung, w. = ineensmelting van kleuren. **Far'benauftrag**, m. = laag verf, 't opbrengen v. d. verf. **Far'benbrechung**, w. = kleurbreking. **Far'benbrett**, f. = palet.
Far'bedruck m. = kleurendruk. **Far'ben- fassen**, m. = verfdoo. **Far'benförper**, m. = kleurgevend lichaam. **Far'benlage**, w. = verflaag. **Far'benlehre**, w. = leer van de kleuren. **Far'benleiter**, w. = kleurenreeks.
Far'benmifchung, w. = kleurenmenging. **Far'benmühle**, w. = schildersverfmolen.
Far'benmifchel, w. = kleur- of verfchelp.
Far'bennäpfchen, f. = verfbakje. **far'ben- reich** = kleurrijk. **Far'benfpiel**, f. = kleu- renfpiel; kaleidoskoop. **Far'benftein**, m. = wrijfsteen; inkttafel. **Far'benfift**, m. = verfstift, schilderstift, pastel, kleurpotlood. **Far' benfufe**, w. = kleurschakeering. **Far'benton**, m. = tint. **Far'benwechfel**, m. = kleuren- wiffeling. **Far'benwert**, f. = kleurenboel.
Fär'ber, m. -s, -- = verver. **Fär'beret**, w. -, -en = ververij. **Fär'berflechte**, w. = verfmos, orseille. **Fär'bergefelle**, m. = ver- versonnecht. **Fär'bermoos**, f. = verfmos, or- seille. **Fär'berrotte**, w. = krap, meekrap.
Fär'berfchwärze, w. = verfwart. **Fär'ber- zunft**, w. = ververgilde. **Fär'berzoff**, m. = verfstof.
far'big = kleurig, gekleurd, bont; ein Far' biger = een kleurling. **far'b'loos** = kleurloos.
Fär'bung, w. -, -en = kleuring, verving, schakeering, tint.
Far'ce (spr.: farse), w. -, -n = farce, grap.

Farcour, m. -s, -e u. -s = grappenmaker.
Farin'zuder, m. = fariensuiker, poedersuiker.
Farm, w. -, -en = farm, hoeve. **Far'mer**, m. -s, -- = farmer, pachter, eigenaar van een farm.
Farn, m. -(e)s, -e = **Farn'kraut**, f. = varen.
Far'ro, m. -(s), -s = vuurtoren.
Far'ber(-Zufeln), Pl. = Färöer(-eilanden).
Far're, m. -n, -n = jonge stier. **Fär'fe**, w. -, -n = vaars. **Fär'fenfals**, f. = vaars- kalk.
Fafan', m. -(e)s, -e(n) = fazant. **Fafa'neu- beize od. jagd**, w. = fazantenjacht. **Fafa'neu- haus**, f. = fazantenkooi. **Fafa'nenhof**, m., **Fafanerie**, w. = fazantenpark. **Fafan'nhahn**, m.; -huhn, f. = fazanten[haan; -kip.
Fas'ces, Pl. = fascies, bundel (pijlen om een bijl).
Faschi'ne, w. -, -n = fascines, takkebos.
Faschi'nenbekleidung, w., **werf**, f. = be- slagwerk van rijshout, rijswerk. **Faschi'nen- meffer**, f. = mes (voor rijswerk).
Fa'fching, m. -s, -e = vastenavond, vastel- avond, carnaval = **Faschnacht**.
Fas'cifel, zieh: Faszifel.
Fas'fe, w. -, -n = vezel, draadje.
Fas'fel, m. -s, -- = teelt, geslacht.
Fas'felet, w. -, -n = zottepraat, gebazel, domheid. **Fas'feler**, m. -s, -- = babbelaar, leuteraar, bazelaar. **fas'felhaft** = dom, onna- denkend, lichtzinnig.
Fa'felhammel, m. = springram. **Fa'felhaas**, m. = bazelaar, leuteraar. **Fa'felhengst**, m. = dekhengst. **fa'felig** = beuzelachtig, lichtzinnig.
fa'felt, fchw. (h.) = jongen, teelen, fokken; bazelen, raaskallen, leuteren. **Fa'felviech**, f. = fokvee.
Fa'fen = Fäfer. **fa'fen**, fchw. (h.) = uitrafelen. **fa'fennacht** = moedernaakt, spiernaakt.
Fa'fer, w. -, -n = vezel, draad, draadje.
Fa'ferchen, f. -s, -- = vezeltje, draadje.
fa'ferig = draderig, vezelachtig. **fa'fer'n**, fchw. (h.) = uitrafelen, uithalen; sich f. = rafelen. **Fa'ferstoff**, m. = vezelstof.
Fa'fhton (spr.: fesjen) m. = fashion, mode, gebruik. **fa'fhtionabel** = fashionabel, naar de mode, fijn.
fa'fig = faferig.
Fa'h, f. Fasses, Fässer = vat, ton, mud, hecto- liter; dem F. den Boden ausfchlagen od. aus- stoßen = het vat den bodem inslaan (eig. en fig.); volle Fässer klingen nicht, leere besto mehr = holle (leege) vaten klinken 't hardst.
Fa'h'band, f. = band, hoepel.
Fa'h'bar = te vatten, begrijpelijk.
Fa'h'binder, m. = kuiper. **Fa'h'bohrer**, m. = handboor, boor voor het spongat. **Fa'h'butter**, w. = boter in 't vat, tonneboter. **Fa'h'chen**, f. -s, -- = vaatje, tonnetje. **Fa'h'daube**, w. = duig. **Fa'h'daubenholz**, f. = duighout, wagenschot.
faf'fen, fchw. (h.) = vatten, grijpen, vangen, aangrijpen, inhouden, bevatten, begrijpen, opvatten; ein Ziel ins Auge f. = een doel in 't oog vatten; sich ein Herz f., Mut f. = moed vatten; in Gold f. = in goud vatten of zetten; der Saal faßt 1000 Menschen = kan ... be- vatten; einen Gedanken in Worte f. = in woorden uitdrukken; einen Entschluß f. = een besluit nemen; Vertrauen, Neigung zu einem, Abneigung, einen Faß gegen einen f. = ver- trouwen in, genegenheid voor, afkeer, haat tegen iem. opvatten; felsen Fuß f. = vasten

voet krijgen; Wurzel f. = wortel schieten; einen bei der Ehre f. = op iems. eergevoel werken; sich f. = zich herstellen, kalm zijn, tot bedaren komen; sich furz f. = kort zijn, niet veel woorden gebruiken. Jaffer, m. -s, -- = vang(bijen)korf.

fäffertweise = bij vaten, bij tonnen. fäffig = geschikt voor 't vat.

faffion, w. -, -en = aangifte (van 't belastbaar vermogen e. d.).

fafflich = te vatten, begrijpelijk, duidelijk. fafflichkeit, w. - = begrijpelijkheid, duidelijkheid.

faffreif, m. = hoepel, band.

faffung, w. -, -en = invatting, zetting (eines Beilteines), montuur, redactie, 't onder woorden brengen (eines Antrags, eines Gedankens); kalmte, gemoedsrust; bevatting, begrip; aus der f. kommen od. die f. verlieren = van zijn stuk raken; aus der f. bringen = in de war, van zijn stuk brengen. faffungs-gabe, w., -kraft, w., -vermögen, f. = bevatting-, begripsvermogen. faffungslos = van zijn stuk, in de war, buiten westen.

faffwaren, Pl. = kuiperswaren, waren in vaten. faffweise = bij vaten, bij 't vat.

faffwerk, f. = vaatwerk, kuiperswerk, kisten. faff = bijna, haast, schier, ongeveer.

fafftege (spr.: . . aazje), w. -, -n = vaatwerk, kisten.

faffen, fchw. (h.) = vasten. faffen, f. -s = het vasten; f., Pl. (auch noch faffe und faffen, w.) = vasten, vastentijd. faffen-abend, m. = vasten- of vastelavond. faffen-speise, w., -suppe, w. = spijs, soep zonder vleesch of vet.

faffenacht, w. = vastenavond, vastelavond, carnaval. faffenachtsbruder, m. = zwierbol.

faffenachtsluftbarkeiten, Pl.; -narr, m.; -boffe, w.; -spiel, f.; -put, m.; -zeit, w. = vastenavond|vermaken (of -pret); -gek (of -zot); -grap; -spel; -uitgelatenheid; -lijd.

faffenag, m. = vastendag.

faffenfel, faffenfel, m. -s, -- = bundel, bos, lias.

faffenirenen, faffenirenen, fchw. (h.) = fascineren, betooveren.

fatal = fataal, noodlottig, erg, lastig. fatalismus, m. = fatalisme, leer van het noodlot.

fatalist, m. -en, -en = fatalist. fatalität, w. = fataliteit, noodlottige gebeurtenis; noodlot.

fata Morgana, w. -, -s = fata morgana, luchtspiegeling.

fatte ren, fchw. (h.) = aangeven (van 't belastbaar vermogen).

fatum, f. -(s) . . ta = fatum, (nood)lot, fata = lotgevallen.

faffe (Berf.), m. -n, -n = fat, modegek, zot.

faffen, fchw. (h.) = smuiven, blazen, sissen (von faffen, fuffen u. ä.).

faul = rot, verrot, bedorven; wormstekig; lui, traag; faule fuffe = flauwe uitvluchten; faule Redensarten = praatjes voor de vaak; die Sahe ist f. = is niet in den haak, niet zuiver, is verdacht, er is een steek aan los; er legt sich auf die faule Seite = hij leidt een lui leven; fauler Bauch = luiak. faulbar = aan bederf onderhevig. faulbaum, m. = vuilboom, zwarte els, spakeboom. faulbeere, m. = vuilbes. faulbett, f. = rustbed.

faulbütte, w. = rotbak. faule, w. - = verrotting, bederf. faulen, fchw. (f.) = rotten,

verrotten, bederven. faulenz, fchw. (h.) = luieren, luiakken, den lui aard uithangen.

faulenz, m. -s, -- = lui aard, luiak.

faulenzerei, w. -, -en = luiakkerij, leeglooperij. faulenzertisch = luiakkig.

faulheber, f. = rotkoorts. faulheit, w. - = luiheid, traagheid. faulig = rottig.

faulnis, w. - = verrotting, bederf.

faulpelz, m. = lui aard, luiak. faultier, f. = lui-aard, af.

faun, m. -(e)s, -e = faun (Rom. veld- of boschgod). fauna, w. -, -nen = fauna, dierenwereld (v. een landstreek). faunen-blick, m. = ontuchtige blik.

faust, w. -, fauste = vuist; eine f. in der tasche machen = zijn vuisten ongemerkt ballen, zich opvreten van nijd; auf (seine) eigene f. handeln = op eigen hand; das past wie die f. auf's fluge = dat past (slaat) als een tang op een varken.

faustamboss, m. = bank- of handaambeeldje.

faustbirne, w. = pondspeer. faustbüchse, w. = zakpistool. faustchen, f. -s, -- = vuistje; sich in's faustchen lachen = in zijn vuistje lachen. faustdegen, m. = dolk, ponjaard. faustdik, = zoo dik als een vuist; er hat es f. hinter den Ohren = hij heeft ze leelijk achter de mouw.

faustel, m. -s, -- = mijnwerkershamer.

faustgroß = zoo groot als een vuist. fausthammer, m. = hamer als wapen, strijdhamer, vuisthamer. fausthandschuh, m. = want.

faustkampf, m. = vuistgevecht. faustkämpfer, m. = vuistvechter. faustling, m. = want; knuppel. faustpfand, f. = onderpand.

faustpinfel, m. = korte schilderskwast. faustrecht, f. = vuistrecht. faustriemen, m. = leeren sabelkwast. faustsäge, w. = handzaag. faustschlag, m. = vuistslag.

fauteuil, m. -s, -s = fauteuil, leunstoel.

favorisiren, fchw. (h.) = favorizeeren, begunstigen. favorit, m. -en, -en = favoriet, gunsteling.

favorite, favoritin, w. -, -tinnen = favoriete, gunsteling(e).

fa're, w. -, -n = grap, klucht; feine fa'ren! = geen complimenten! fa'renmacher, m. = grappenmaker, vroolijke klant.

fa'rence (spr.: fajäse), w. - = fatence, plateel- of aardewerk, halfporcelein.

fa'zit, fchw. fa'cit.

fa'bruar, m. -s u. -, -e = Februari; im f. = in Februari.

faffen, fchw. (h.) = oogsten, inzamelen.

faffen, m. -s, -- = stek, loot (des Wein- stods).

faffenart, w. = strijdwijze. faffenboden, m. = schermzaal, -school. faffenbruder, m. = bedelend gezel, bedelaar. faffendegen, m. = schermdegen, floret. faffen, ft. (h.), (du fuffst, er fufft; fuffst; fuffte; fufft! gefufften) = schermen, (mit den Händen) gesticuleeren, gebaren maken; vechten; (von den Wandlerbüchsen) bedelen. faffen, m. -s, -- = vechter, schermer, zwaardvechter. faffen-gang, m. = scherm partij, assaut. faffen-freit, m. = stoot, steek, uitval.

faffenhandschuh, m.; -faust, w.; -lehrer (od. -meister), m. = scherm|handschoen; -kunst; -meester.

faffenplatz, m. = schermzaal; kampplaats, strijdperk. faffenfchule, w. = scherm school.

faffenftück, f.; -ftunde, w. = scherm|kunstje; -les.

Feder, m. - , - n = veder, veer, pluim, pen, (spring-, drijf-)veer; den Vogel erkent men aan den Federn = men kent den vogel aan zijn veeren; in den Federn liegen = in bed, in de veeren liggen; er hat eine spitze F. = een scherpe pen; sich mit fremden Federn schmücken = met anderzins veeren pronken; eine F. schneiden = een pen vermaken; die F. ergreifen = naar de pen grijpen, de pen ter hand nemen; einem etw. in die F. diktieren = iem. iets dicteeren. **federartig** = veerachtig; **veerkrachtig**. **Federasbest**, m. = hard asbest. **Federball**, m. = plumbal, volant. **Federbetten**, m. = plumeau, pluimstoffer. **Federbett**, f. = veeren bed. **Federbüchse**, w. = pennekoker. **Federbusch**, m. = (von Vögeln) kuif, (auf dem Hüte) pluim. **Federdecke**, w. = veeren dekbed. **federförmig** = ve(d)ervormig. **Federfuchser**, m. - s, - = pennelikker. **Federhaken**, m. = trekker aan de veer van een geweer. **Federhalter**, m. = pen(ne)houder. **Federhandel**, m. = handel in veeren. **Federheld**, m. = held v. d. pen. **Federhut**, m. = hoed met veeren, pluimhoed. **federicht** = ve(d)erachtig. **federig** = boveerd, be- of gevederd. **Federkampf**, m. = pennestrijd. **Federkassen**, m. = pennedoos, -koker. **Federkissen**, f. = veeren kussen. **Federkraft**, w. = veerkraft, elasticiteit. **Federkrieg**, m. = pennestrijd. **federleicht** = licht als een veer. **Federlesen**, f. - s = [t wegzoeken van de veertjes van een kleed = pluimstrijken], complimenten, plichtplegingen, onslag; nicht viel Federlesen machen = niet veel complimenten maken; ohne (viel) Federlesen = zonder veel complimenten. **Federleser**, m. = pluimstrijker. **federlos** = zonder veeren. **Federmatratze**, w. = springveeren matras. **Federmesser**, m. = pennemes. **Federn**, schw. (h.) = plukken; de veeren verliezen, ruien; veeren; sich f. = ruien. **Federpfühl**, m. = veeren peluw. **Federpose**, w. = penneschacht, veeren pen. **Federputz**, m. = veeren tooi, vedertooi. **Federstalt**, m. = spleet in de pen. **Federspanner**, m. = spanner van de veer. **Federspiel**, f. = lokvogel, jachtvogel, valkenjacht. **Federstipe**, w. = punt van de pen. **Federstule**, w. = penneschacht. **Federstreit**, m. = pennestrijd. **Federstrich**, m. = pennestreek, haal. **Federstich**, f. = pluimgedierte; pennelikkergilde. **Federwaage**, w. = balans met veer. **Federweise**, m. - n = schuimende jonge wijn. **Federwildpret**, f. = klein wild, wild gevogelte. **Federwischer**, m. = inktlap. **Federzeichnung**, w. = pteekening. **Federzirkel**, m. = passer met veer. **Federzug**, m. = pennestreek, haal. **Fee**, w. - , -(e)n = fee, toovergodin. **fee(e)nhaft** = tooverachtig, betooverend, wonder... **fee(e)nmärchen**, f. : -palast, m. = toover[s]prookje; -paleis. **fee(e)nstück**, f. = feerie, tooverstuk. **fee(e)nswelt**, w. = feeënwereld. **fee(e)rei**, **fee(e)rie**, w. - , -en = feerie. **Feegefeuer**, f. = vagevuur. **Feegegeld**, f. = veegloon. **feegen**, schw. (h.) = (die Straße, den Echornstein, die Bahn, ein Schwert) = vegen; keren, (einen Brunnen, einen Graben) schoonmaken. **Feeger**, m. - s, - = veger, schoonmaker. **Feegefeuer**, f. = Feegefeuer. **Feegefel**, f. - s, - = veegsel.

Fehde, m. - , - n = veete, vijandschap, strijd, twist. **Fehdebrief**, m. = veetebrief, oorlogsverklaring.

Fehde, w. - , - n = Siberisch eekhorntje, bont.

Fehl, m. - s, - e = gebrek, feil, fout; misslag; ohne F. = zonder gebrek, volmaakt; zonder mankeeren. **fehlbar** = feilbaar. **Fehlbarkeit**, w. - = feilbaarheid. **Fehlbetrag**, m. = tekort. **Fehlbitte**, w. = geweigerd verzoek. **Fehlblatt**, f. = lage kaart, geen troefkaart. **Fehlbogen**, m. = mislukt vel druks. **Fehl'druck**, m. = misdruk. **fehl'drucken**, schw. (h.) = verkeerd drukken.

fehlen, schw. (h.) = falen, missen, mislukken, ontbreken, verkeerd handelen; nicht gefehlt! = glad mis! es kann ihm nicht f. = het kan hem niet mislukken; es fehlt mir an dem nötigen Gelde od. das Geld fehlt mir = 't ontbreekt mij aan geld; es f. mehrere Gegenstände = er ontbreken verscheiden voorwerpen, er worden. gemist; es fehlte wenig (daran), so wäre ich gefallen = het scheelde weinig, of ik was gevallen; es kann nicht f., daß . . . = het kan niet missen of uitblijven, dat. . .; daß fehlt noch gar! = dat ontbrak er nog maar aan; was fehlt dir? = wat scheelt, wat mankeert je? Fehlen ist menschlich = dwalen is menschelijk.

Fehler, m. - s, - = fout, gebrek, gebrekkigheid, kwaal, misslag, misschot, niet. **Fehlerfrei** = zonder fouten. **fehlerhaft** = fout, verkeerd, met fouten, foutief, onjuist, gebrekkig. **Fehlerhaftigkeit**, w. = onnauwkeurigheid, foutiviteit, gebrekkigheid. **fehlerlos** = zonder één fout. **fehlfahren**, ft. (f.) = verkeerd varen of rijden. **Fehlfrage**, w. (im Kartenspiel) = renonce. **Fehl'gang**, m. = vergeefsch boodschap, loop. **Fehl'geburt**, w. = misgeboorte. **fehl'gehen**, unr. (f.) = verkeerd loopen, misloopen. **fehlgreifen**, ft. (h.) = een misslag doen, zich vergissen. **Fehl'griff**, m. = misgreep. **Fehl'hieb**, m. = misstoot, verkeerde houw of slag. **Fehl'karte**, w. = lage kaart, geen troefkaart. **fehl'schießen**, ft. (h.) = misschieten; zich vergissen. **Fehl'schlag**, m. = misslag, verkeerde slag. **fehl'schlagen**, ft. (h.) = misslaan; (f.) = mislukken, falen. **Fehl'schluss**, m. = verkeerde gevolgtrekking. **Fehl'schuß**, m. = mis schot. **Fehl'stoß**, m. = misstoot. **fehl'stoßen**, ft. (h.) = misstooten. **fehl'treten**, ft. (h.) = misstappen. **Fehl'tritt**, m. = misstap.

Feim, w. - , -en, sieh: Fein.

Feime, sieh: Feine.

Fei, w. - , -en = fee. **fei'en**, schw. (h.) = betooveren; tegen ziekte, betoovering en wapens door tooverkracht vrijwaren.

Feier, w. - = feest, plechtigheid, viering.

Feierabend, m. = rust van 't werk; F. machen = ophouden met werken. **Feierabendglocke**, w. = vesperklok. **Feierabendhaus**, f. = thuis (voor werklieden e. d.).

feierig = werkeloos, nietsdoend. **Feierklang**, m. = plechtige of feestelijke klank. **Feierkleid**, f. = feestkleed, plechtgewaad. **feierlich** = plechtig, indrukwekkend, statig, feestelijk. **Feierlichkeit**, w. = plechtigheid, feestelijkheid, feest. **feiern**, schw. (h.) = vieren, verheerlijken, prijzen; rusten van 't werk; staken. **Feierstunde**, w. = rustuur, schaft-tijd; ontspanningsuur. **Feiertag**, m. = feestdag, feest; rustdag.

Zeifel, w. —, —n; **Ze.**, m. —s, — = oordroes, keeldroes.
zeig(e) = laf, lafhartig, flauw; bros.
Zeige, w. —, —n = vijs; einem die Ze. zeigen od. weisen = iem. afroeven, spottend afwijzen.
Zeigepffel, m. = vijgappel.
Zeigenbaum, m.; **blatt**, f.; **kaffee**, m.; **forb**, m.; **wald**, m. = vijgeboom; -blad; -koffie; -mandje; -bosch.
Zeigheit, w. —, —en = lafheid, lafhartigheid, flauwheid. **zeigherzig** = lafhartig, bleu of bloo. **Zeigherzigheit**, w. = lafhartigheid, bleuheid.
Zeigling, m. —s, —e = lafaard, bloodaard.
Zeigwarze, w. = vijs(gezwel, -uitwas).
zeil = te koop; veil, koopbaar, omkoopbaar.
Zeilarbeit, w. = vijlwerk, 't vijlen. **Zeilbant**, w. = vijlbank.
zeilbieten, ft. (h.) = te koop aanbieden, (uit-)venten.
Zeile, w. —, —n = vijl; geräuſchtofe Ze. = doffe vijl; er legt die legte Ze. an = hij legt er de laatste hand aan. **zeilen**, ſchw. (h.) = vijlen; ein Werk f. = een werk beschaven, de vijl er over laten gaan. **Zeilenriff**, m. = heft of hecht van een vijl. **Zeilenhalter**, m. = klem. **Zeilenhauer**, m. = vijlenkapper. **Zeilenheft**, f. = Zeilenriff. **Zeiler**, m. = vijler, beschaver.
Zeilheit, w. — = veilheid, koopbaarheid, omkoopbaarheid.
Zeilſtich, f. —(e)s = vijlſel. **Zeilſtoben**, m. = handschroef.
zeilſchen, ſchw. (h.) = dingen, afdingen, marchandeeren. **Zeilſcher**, m. —s, — = afdinger.
Zeilſel, f. —s. **Zeilſpäne**, Pl. **Zeilſtaub**, m. = vijlſel. **Zeilſtock**, m. = handschroef.
Zeim, m. —(e)s, —e = ſchuim.
Zeim, m. —(e)s, —e; **Zeimen**, m. —s — = hooiberg, milt, hoop koren.]
zein = ſijn (in allen Verwendungsweifen); das iſt nicht f. = dat is niet aardig; f. artig = heel zoet.
Zeind, m. —(e)s, —e = vijand; der böſe Ze. = de duivel; einem Zeind Zein = iem. vijandig gezind zijn. **Zeindesland**, f. = vijandig land, land van den vijand. **Zeindlich** = vijandelijk (s. D. das Zeindl. Geer); vijandig (s. D. einem f. gefimt Zein). **Zeindschaft**, w. = vijandschap, vijandigheid. **Zeindschaftlich**, **Zeindig** = vijandelijk, vijandig. **Zeindschaftigkeit**, w. = vijandigheid. **Zeine**, w. — = ſijn gehalte. [delijkheid.
Zeinſüchtig = ſijngevoelig, teergevoelig. **Zeinſüchtigkeit**, w. —; **Zeingefühl**, f. = ſijngevoeligheid. **Zeingefühl**, m. = gehalte (ber Münzen). **Zeinſtück** = ſijngebouwde, tengere geſtaltte. **Zeinheft**, w. = ſijne (vlas- of hennep)hekel. **Zeinheit**, w. —, —en = ſijnheid; ſluwheid, ſchranderheid. **Zeinſörnig** = ſijnkorrelig. **Zeinmaler**, m. = miniatuurschilder. **Zeinmaſchig** = met ſijne mazen of steken, ſijngeweven. **Zeinſchmedend** = ſijnproevend. **Zeinſchmeder**, m. = ſijnproeuer, lekkerbek. **Zeinſliebchen**, f. = zoetlieſ. **Zeinſpiher**, m. = ſijnslijper. **Zeinzucker**, m. = geraffineerde ſuiker.
zeilig = feierig.
zeiß = (von tierifchen und menſchlichen Körpern und Körpertheilen) vet, omvangrijk. **Zeißte**, w. — = vetheid, zwaarheid. **zeißten**, ſchw. (h.) = vetmesten.
Zeißigkeit, w. = Zeißte. **Zeißzeit**, w. = jachtijd.

zeiren, ſchw. (h.) = grijnzen, grijnſlachen.
Zeßel, m. —s, —, od. w. —, —n = katoenſluweel, pluche, trijp.
Zeßer, m. —s, — = wilg.]
Zeß, f. —(e)s, —er = open vlakke, veld, akker, gebied, slagveld, vak, paneel; über Zeß gehen = naar buiten gaan, buiten wandelen; das ſteht noch in weitem Zeße = dat is nog ver af, hangt nog in de lucht; eine Armee ins Zeß ſtellen = een leger te velde brengen; das Zeß behalten od. behaupten = het veld behouden; das Zeß räumen = het veld ruimen; ins Zeß rücken od. zu Zeße ziehen = te velde trekken.
Zeßaltar, m.; **Zeßapotheke**, w.; **Zeßarbeit**, w.; **Zeßarbeiter**, m. = veldaltaar; -apothek; -arbeid; -arbeider.
Zeßbäcker, m. = bakker in 't leger. **Zeßbatterie**, w. = veldbatterij. **Zeßban**, m. = akkerbouw, landbouw. **Zeßbinde**, w. = ſjerp. **Zeßblume**, w. = veldbloem. **Zeßbohne**, w. = tuinboon. **Zeßdieb**, m. = akkerdief. **Zeßdienst**, m. = velddienst. **Zeßdein** = door de velden, het veld in. **Zeßerbe**, w. = gewone erwt. **Zeßflaſche**, w. = veldflesch. [Zeßflucht, w. = ſahnenflucht. **Zeßflüchtig** = ſahnenflüchtig.] **Zeßfrevel**, m. = baldadige beſchadiging van wat te velde staat. **Zeßgeflügel**, f. = veldgevoegelte. **Zeßgeflüchter**, m. = veldprediker. **Zeßgerät**, f. = akkergereedschap; oorlogstuig. **Zeßgerucht** = kundig (Zäger).
Zeßgeſchret, f.; **Zeßgeſchüt**, f.; **Zeßgewächs**, f. = veldgeſchreeuw; -geſchüt; -gewas.
Zeßgraben, m. = greppel. **Zeßgrille**, w. = veldkrekkel. **Zeßhauptmann**, m. = opper bevelhebber. **Zeßherr**, m. = veldheer. **Zeßhubn**, f. = veldhoen, patrijs. **Zeßhüter**, m. = veldwachter. **Zeßhütte**, w. = veldhut, legerhut, barak. **Zeßjäger**, m. = jager (op klein wild); koerier; jager (militair). **Zeßkanzlet**, w. = kanselarij te velde. **Zeßkeſſel**, m. = veldketel. **Zeßküche**, m. = veldkeuken. **Zeßkümme**, m. = wilde komijn. **Zeßlager**, f. = kamp. **Zeßlattich**, m. = veldlatuw, veldsla. **Zeßlazarett**, f. = ambulance. **Zeßmarkt**, m. = veldgrens; gemeentegebied. **Zeßmarſchall**, m. = veldmaarschalk. **Zeßmaus**, w. = veldmuis. **Zeßmesser**, m. = landmeter. **Zeßmüſe**, w. = politiemuts. **Zeßmuſik**, w. = veld- of krijgsmuſiek. **Zeßnachbar**, m. = landbuurman. **Zeßpolizei**, w. = veldpolitie, legerpolitie. **Zeßpoſt**, w. = veldpoſt. **Zeßpoſtamt**, f. = poſtkantoor te velde. **Zeßprediger**, m. = veldprediker. [Zeßpropſt, m. = kapitein-geweldige.] **Zeßratte**, w. = veldrat. **Zeßrecht**, f. = landrecht, akkerwet. **Zeßruf**, m. = veldkreet. **Zeßſalat**, m. = veldsla. **Zeßſchaden**, w. = ſchade (aan de akkers door 't onweer). **Zeßſchanze**, w. = veldſchans. [Zeßſcher od. ſcherer, m. = veldſcheerder, chirurg.] **Zeßſchlinge**, w. = vogelverſchrikker. **Zeßſchlacht**, w. = veldslag. **Zeßſchlange**, w. = veldſlang (kanon). **Zeßſchreiber**, m. = regimentſchrijver. **Zeßſchüs**, m. = veldwachter. **Zeßſchwamm**, m. = paddestoel. **Zeßſpat**, m. = veldſpaat. **Zeßſpinat**, m. = ganzevoet. **Zeßſtein**, m. = grenssteen. **Zeßſtuhl**, m. = veldſtoel. **Zeßtruppen**, Pl.; **Zeßwache**, w.; **Zeßwächter**, m. = veldtroepen; -wacht; -wachter. **Zeßwebel**, m. = ſergeant-majoor, (adjutant-onderofficier). **Zeßweg**, m. = landweg.

Feldwiede, m. = veldwikke. **Feldwiese**, m. = akkerweide. **Feldwinde**, w. = akkerwinde. **Feldwirtschaft**, w. = landhuishoudkunde. **Feldzeiden**, f. = veldteeken, standaard. **Feldzeug**, f. = oorlogstuig. **Feldzeugmeister**, m. = generaal van de artillerie. **Feldzug**, m. = veldtocht.

Felge, w. -, -n = velg; omgeploegd land. **Felgen**, schw. (h.) = velgen; omploegen.

Felgenhauer, m. = wagenmaker.

Fell, f. -(e)s, -e = vel, huid, vlies; er hat ein dickes f. = hij heeft een dikke (harde) huid; einem das f. über die Ohren ziehen = iem. het vel over de ooren halen; einem das f. geben = iem. op zijn huid komen, afrossen; es sitzt mir noch zwischen f. und Fleisch = ik ben nog niet vast besloten.

Fellah, m. -s, -s = fellah (landbouwdrijvend Arabier).

Fellbereiter, m. = leerbereider, leertouwer.

Fell-eifen, f. -s, - = valies, reistasch, ransel, brievenzak. **Fell-eisenpferd**, f. = pakpaard (dat de brievenmaal draagt).

Felonie, w. - = felonie, ontrouw, arglist, verraad.

Fels, m. -en, -en = rots, rotssteen, steun. **Fels-art**, w. = rotssoort. **Fels-bloek**, m. = rotsblok.

Felsen, m. -s, - = rots, rotssteen. **Felsen-abhang**, m. = rotshelling. **Felsenberg**, m. = rotsberg. **Felsenblock**, m. = rotsblok. **Felsenbock**, m. = steenbok. **Felsenfest** = vast als een rots, onwankelbaar, onwrikbaar. **Felsenfeste**, w. = rotsvesting. **Felsenföhre**, w. = rots- of bergpijnboom. **Felsengebirge**, f. = Rotsgebergte. **Felsengrund**, m. = rotsharde grond(slag), dal tusschen rotsen. **Felsenhaube**, w. = steengroep, steenhoop; zachte rots glooiing. **Felsenhart** = steenhard, hard als een rots. **Felsenherz**, f. = steenen hart.

Felsenkeller, m.; **Fette**, w.; **Fluft**, w. = rotskelder; -keten; -kloof.

Felsenmaße, w.; **neft**, f.; **pfad**, m.; = rotsmassa; -nest; -pad.

Felsenplatte, w.; **riff**, f.; **riff**, m.; = rotsplateau; -klip (of -rif); -spleet.

Felsenröhre, w.; **Schlucht**, w.; **Schlund**, m. = rotskloof.

Felsensticht, w.; **Spige**, w.; **Steg** (od. **steig**), m.; = rotslaag; -punt; -pad.

Felsenstall, f.; **ufer**, f.; **wand**, w. = rotsdal; -oever; -wand.

Felsenwerk, f. = zijn rotsgesteente. **Felsen-ziege**, w. = klipgeit.

Fel'sicht = steenachtig, rotsachtig. **fel'sig** = rotsig, vol rotsen.

Felskristall, m.; **Suppe**, w.; **masse**, w.; **Schroffen**, w.; **stein**, m. = rotskristal; -top; -massa; -klip; -steen.

Felute, w. -, -n = feloek, bark, klein vaartuig zonder dek met zeilen en riemen.

Ferne, w. -, -n = veem. **Ferngericht**, f. = veemgerecht.

Femininum, f. -(s), -na = femina-num; vrouwelijk geslacht. **Feminismus**, m. = feminisme (socialistisch stelsel, dat in alle opzichten gelijkheid predikt van de rechten van vrouwen en mannen). **femini'stisch** = feministisch.

Fench, m. -s = wilde gierst.

Fenchel, m. -s = venkel.

Fenchel-äpfel, m.; **branntwcin**, m.; **holz**,

f.; **öl**, f.; **tee**, m.; **waasser**, f. = venkel-appel; -brandewijn; -hout (sassefras); -olie; -thee; -water.

Fenianis'mus (spr.: *fie.*), m. = Fenianisme (Iersche nationale en socialistische partij).

Fenster, m. -s, - = Fenian. **feni'sch** = Feniansch.

Fenn, f. -(e)s, -e = veen, moerasland.

Fenster, f. -s, - = venster, raam; er wirft das Geld zum f. hinaus = hij gooit het geld weg.

Fensterband, f. = riem aan het raampje in een rijtuig. **Fensterbank**, m. = vensterbank. **Fensterblei**, f. = lood van het raam. **Fensterbögen**, m. = vensterboog. **Fensterbrett**, f. = bank onder het raam, vensterbank. **Fensterbrüstung**, w. = vensterleuning. **Fensterchen**, f. -s, - = venstertje. **Fenster-eisen**, f. = ijzeren vensterstaaf. **Fenster-flügel**, m. = venstervleugel. **Fenster-gardine**, w. = venstergordijn. **Fenstergiebel**, m. = venster, fronton. **Fenstergitter**, f. = traliewerk voor een venster.

Fenster-glas, f.; **hafen**, m.; **haspe**, w. = venster-glas; -haak; -knipje.

Fensterkissen, f. = kozijnkussen. **Fensterkitt**, m. = stopverf. **Fensterkruz**, f. = kruis van het venster. **Fensterladen**, m. = luik, blind. **Fensterlehne**, w. = vensterleuning.

Fenster-lein, schw. (h.) = een meisje voor haar venster het hof maken; doorhalen, de les lezen.

Fenster-nische, w.; **öffnung**, w. = venster-nis; -opening.

Fensterpfeiler, m. = dam, penant. **Fenster-polster**, f. = kozijnkussen.

Fenster-raahmen, m.; **riegel**, m.; **scheibe**, w. = venster-raam; -grendel; -ruit.

Fenster-schirm, m. = jaloezie. **Fenster-spiegel**, m. = penantspiegel; spionnetje. **Fenster-sprosse**, w. = houten bout voor een venster. **Fensterstäbe**, **stangen**, Pl. = vensterstaven, spanjoletten. **Fenstersteuer**, w. = belasting op de vensters. **Fensterthurz**, m. = bovendorpel van een venster. **Fenster-tür**, w. = glazen deur. **Fenstervertiefung**, w. = indieping van den muur voor het venster. **Fenstervorhang**, m. = gordijn. **Fensterwerk**, f. = de vensters. **Fensterwirdel**, m. = grendel, pin om 't raam vast te zetten.

Fenz, w. -, -en = omheining.

Fer-ge, m. -n, -n = veerman].

Ferg(her), m. -s, - = (Zwitsersch) tusschenpersoon, afzender.

Ferien, Pl. = vacantie. **Ferienabteilung**, **deputation**, **fammer**, w. = vacantielokamer (bei Gericht).

Ferienkolonie, w.; **rette**, w.; **zeit**, w. = vacantie-kolonie; -reis; -tijd.

Ferkel, **Ferkelchen**, f. -s, - = big, biggetje.

Ferkeln, schw. (h.) = jongen, biggetjes krijgen; zich zwijnachtig gedragen. **Ferkelstcher**, m. = knoeier, beunhaas.

ferm = ferm, stevig, vast, zeker.

Ferman, m. -(e)s, -e = firman, ferman, verordening v. d. Sultan.

Fernate, w. -, -n = (Wluf.) rust, rustteeken (Wluf.).

Ferment, f. -(e)s, -e = ferment, zuurdeeg, gistingstof. **Fermentation**, w. -, -en = fermentatie, gisting. **fermentieren**, schw. (h.) = fermenteeren, gisten.

fern = ver, veraf, verwijderd; [in 't vorige

jaar]; er *steht* mir *f.* = ik sta in geen betrekking tot hem; es *liegt* mir *f.*, daran zu denken = ik denk er in de verste verte niet aan; *ich habe nicht von f.* daran gedacht = ik heb er volstrekt niet aan gedacht; *das sei f. von mir!* = het zij verre van mij! — *von f.* = van verre; *von nah und f.* = van heinde en ver.

Fernambukholz, *f.* = fernambukhout, brazil.

Fernanhsicht, *w.* = vergezicht. [liehout.

Fernue, *w.* —, —*n* = verte, afstand, verschiet; *aus der f.* = van verre; *das liegt noch in weiter f.* = dat is nog ver af. [**Fernnen**, *schw.* (*h.*) = veraf zijn, zich in de verte voordoen; verwijderen].

Ferner, *m.* —*s*, — = glotscher.

Ferner = verder; van nu af, voortaan, langer, nog meer. **Fernerhin** = voortaan, vervolgens.

Fernerweit, **Fernerweitig** = verder, later.

Fernglas, *f.* = verrekijker. **Fernher** = van verre. **Fernhin** = in de verte. **Fernmalerei**, *w.* = decoratieschilderkunst. **Fernrohr**, *f.* = verrekijker, teleskoop. **Fernsicht**, *w.* —, —*n* = vergezicht. **Fernsichtig** = verziende.

Fernsichtigkeit, *w.* — = verziendheid.

Fernsprecher, *m.* = telefoon. **Fernsprechkunst**, *w.* = telephonie.

Fernse, *w.* —, —*n* = hiel, hak; eiuem auf der *f.* (*od.* den *Fersen*) nachfolgen, *sein* = iem. op de hielcn volgen, zitten. **Fersenstehse**, *w.* = Achillespees. **Fersenstigel**, *pl.* = hielvleugels (*v.* Mercurius). **Fersengeld** geben = zijn hielcn lichten, er van door gaan. **Fersenleder**, *f.* = hielstuk.

Fertig = klaar, gereed, af, vaardig; *f.* zur *Abreise* = gereed voor 't vertrek, om te vertrekken; er ist *f.* = hij is klaar of dood of op of dronken of bankroet; mit eiuem *f.* werden = het met iem. klaar spelen; mit etw. *f.* werden = met iets klaar komen; *fix und f.* = kant en klaar. **Fertigen**, *schw.* (*h.*) = zenden, gereed maken, klaar maken, afmaken, afdoen; vervaardigen]. **Fertigkeit**, *w.* —, —*n* = vaardigheid, vlugheid, handigheid. **Fertigstellung**, *w.* = voltooiing.

I. **Fes**, *f.* —, — = fes, *f*-mol.

II. **Fes**, *f.* — *u.* *Fesses*, — *u.* *Fesse* = fes (Turksche muts).

Fesch = kranig, hupsch, niet preutsch.

Fesh = *Fes*.

Fessel, *w.* —, —*n* = boei, keten, kluister; koot (eines *Werbefusses*); eiuem *Fesseln* anlegen *od.* eiuem in *Fesseln* schlagen = iem. de boeien aandoen of in de *b.* slaan. **Fesselgeschwür**, *f.* = kootzweer. **Fesseln**, *schw.* (*h.*) = boeien, kluisteren (*eig. ein fesseln*); ketenen.

Fest = vast, samenhangend, stevig, flink, bestendig, standvastig, versterkt; *ich bin der festen Meinung* = ik ben van de stellige meening; *fest und f.* behaupten = stijf en strak volhouden.

Fest, *f.* —(*e*), —*e* = feest. **Festausflug**, *m.* = feestcomité.

Festbinden, *ft.* (*h.*) = vastbinden.

Feste, *w.* —, —*n* = vesting, versterkte plaats; die *Feste des Himmels* = uitspansel.

Festessen, *f.* = feestmaal, feestmaaltijd, gastmaal, banket. **Festfeier**, *w.* = feestviering.

Festgabe, *w.*; **gedicht**, *f.* = feestgave; -gedicht.

Festgelage, *f.* = festijn, gastmaal.

Festgenossen, *pl.*; **gesang**, *f.*; **gestummel**, *f.*; **gewand**, *f.* = feestgenooten; -gezang; -gewoel; -gewaad.

VAN GELDEREN, *Luitsch Woordboek*. I.

Festgesetzt = vast, gezet (*Breis*), bepaald.

Festhalten, *ft.* (*h.*) = vasthouden, tegenhouden; standhouden, houden, stevig zijn.

Festigen, *schw.* (*h.*) = vast maken, bevestigen.

Festigkeit, *w.* — = vastheid, stevigheid, degelijkheid, flinkheid, zekerheid, standvastigheid.

Festivität, *w.* —, —*n* = festiviteit. **Festkleid**, *f.* = feestkloed.

Festland, *f.* = vasteland. **Festlegen**, *schw.* (*h.*) = vastleggen.

Festlich = feestelijk, plechtig; *f.* begehen = vieren. **Festlichkeit**, *w.* —, —*n* = feestelijkheid, feest, plechtigheid. **Festlied**, *f.* = feestlied. **Festlokal**, *f.* = feestzaal, -lokaal.

Festmachen, *schw.* (*h.*) = vastmaken; gevangen nemen; *f.* an (*mit Dat.*) = bevestigen aan.

Festmahl, *f.* = feestmaal, banket.

Festnageln, *schw.* (*h.*) = vastspijkeren. **Festnahme**, *w.* — = gevangenneming, arrestatie. **Festnehmen**, *ft.* (*h.*) gevangenemen, arresteeren.

Feston, *f.* —*s*, —*s* = festoen, bloem- en loofversiering. **Festonnie'ren**, *schw.* (*h.*) = festonneeren, versieren; omzoomen.

Festordner, *m.*; **ordnung**, *w.*; **predigt**, *w.*; **rede**, *w.*; **redner**, *m.* = feestcommissaris; -regeling; -preek; -rede; -redenaar.

Festreiben, *m.*; **schmaus**, *m.*; **schmuck**, *m.*; **schrift**, *w.* = feestdans; -maal; -toel; -programma.

Festsetzen, *schw.* (*h.*) = (einen *Breis*, *Tag*) vaststellen, bepalen; eiuem *f.* = gevangen zetten; *sich f.* = zich vestigen. **Festsetzung**, *w.* —, —*n* = vaststelling, bepaling; opsluiting.

Festsitzen, *ft.* (*h.*) = vast of stevig zitten; aan den grond zitten; vastzitten, niet verder kunnen, blijven steken.

Festspiel, *f.* = feeststuk, gelegenheidsstuk.

Feststehen, *uur.* (*h.*) = vast staan, stevig zijn, zeker, standvastig staan. **Feststellen**, *schw.* (*h.*) vaststellen, bepalen, staven, constateeren.

Festtag, *m.* = feestdag. **Festtaglich** = feestelijk, plechtig, zondagsch, op zijn zondags.

Festtrübel, *m.* = feestdrukte, -gewoel.

Festung, *w.* —*n* = vesting, versterkte plaats.

Festungsarrest, *m.*; **artillerie**, *w.*; **bau**, *m.* = vesting|arrest; -artillerie; -bouw.

Festungsbefehl, *w.*; **kommandant**, *m.* = vesting|straf; -kommandant (*of* plaats-).

Festungsbesatz, *m.* = belegeringsoorlog. **Festungsbefehl**, *m.* = schanspaal, palissade.

Festungsbefehl, *w.*; **swall**, *m.*; **swerk**, *f.* = vesting|straf; -muur (*of* -wal); -werk.

Festzeit, *w.* = feesttijd. **Festzug**, *m.* = optocht.

Feste, *w.* —, —*n* = feest, partij. **Festieren**, *schw.* (*h.*) = fêteeren, vieren, eeren.

Festisch, *m.* —*s*, —*e* = fetisch, tooverding, amulet, godsbeeld. **Festischismus**, *m.* —, fetischisme, fetischvereering.

Fett = vet, dik, vruchtbaar, voordeelig, rijk; *das wird den Hohl* (*od.* das *Straut*) auch nicht *f.* machen = dat zal ook niet helpen; ein *fettes Amt* = eiu fette *Birinde* = een vet baantje of postje; ein *fetter Braten* = een vetje, een voordeelige zaak. **Fett**, *f.* —*s*, —*e* = vet, smout; eiuem *sein f.* geben = iem. zijn vet geven; flink de waarheid zeggen; er *friegt* noch *sein f.* = hij heeft nog wat (standjes) te wachten.

Fettablagerung, *w.* = vetlaag. **Fettammer**,

m. = ortolaan. **Zett'auge**, f. = oog (op de soep). **Zett'bauch**, m. = dikbuik, smeerbuik. **Zett'bändig**, m. = dikbuikig. **Zett'brud**, m.; **zarm**, m. = vet||breuk; -darm. **Zett'ie**, w. = vetheid, zwaarlijvigheid. **Zett'feder**, w. = stuitveer. **Zett'fleten**, m.; **zans**, w.; **geruch**, m.; **zgeschmack**, m.; **zgeschwulst**, w. = vet||vlek (of -vlak); **zans**; **reuk**; **zmaak**; **gezwel**. **Zett'hammel**, m. = vet schaap. **Zett'händler**, m. = vetkoopman. **Zett'haut**, w. = vetvlies. **Zett'licht** = vetachtig. **Zett'fig** = vettig. **Zett'figkeit**, w. = vettigheid. **Zett'klumpen**, m.; **zraut**, f.; **zagen**, m. = vet||klomp; **zool**; **zmaag**. **Zett'saure**, w.; **zschwanz**, m.; **zucht**, w. = vet||zuur; **ztaart**; **zucht**. **Zett'ware**, w. = spekslagerswaar. **Zett'wanst**, m. = vetzak. **Zett'weide**, w.; **zelle**, w. = vet||weide; **zcel**. **Zett'zen**, m. -s, - = vod, lap, lor; er schlug drein, daß es z gab = hij sloeg er op, dat de lappen er bij hingen; er hat einen z = hij heeft een stuk in zijn kraag. **Zett'ig** = vochtig, nat, klam. **Zett'igbrett**, f. = vochtplank. **Zett'igte** = Zett'igheit. **Zett'igten**, f. w. (h.) = vochten, bevochtigen. **Zett'igheit**, w. = vochtigheid. **Zett'igheidsgrad**, m. = vochtigheidsgraad. **Zett'igheit** = natkoud, kil. **Zett'igkammer**, w. = vochtkamer (Buchdr.). **Zett'igmulde**, w. = vochtbak, kuip (Buchdr.). [**Zett'igohrig** = nog niet droog achter de ooren, groen, onrijp.] **Zett'ig** = feudaal, 't leenstelsel betreffende; ein Zett'igler = een reactionnair. **Zett'ig** = feudaal; **Zett'ig** = feudaalstaat. **Zett'ig** = leenstelsel. **Zett'ig**, f. -s, - = vuur, brand, vurigheid, hitte, ijver; z anlegen = brandstichten. z anmachen = vuur aanleggen, aanmaken; z fangen = vuur vatten; z rufen = brand roepen; z geben = vuur geven; für einen durchs z gehen = voor iem. door 't vuur loopen; er macht z dahinter = hij zet er kracht achter; daß z schlägt aus dem Dache = 't vuur slaat 't dak uit = de twist breekt uit; z u. Flamme speien = vuur en vlam spuwen; mit z. und Schwert bermühen, vertilgen = te vuur en te zwaard verwoesten, verdelgen; gebranntes Kind schent daß z = een ezelt stoot zich geen tweemaal aan denzelfden steen; zwischen zwei z. geraten = tusschen twee vuren raken. **Zett'ig**, m. = vuuraanbidder. **Zett'ig**, w. = brandweerinrichting. **Zett'ig**, m. = brandsein. **Zett'ig**, m. = vuurwerker. **Zett'ig** = vurig. **Zett'ig**, w. = brandassurantie. **Zett'ig**, w.; **zball**, m.; **zbesen**, f. = vuur||baak; **zbol**; **zbecken**. **Zett'ig** = vuurbestendig. **Zett'ig**, w. = lijkverbranding. **Zett'ig**, m. = haardijzer. **Zett'ig**, m. = brandend stuk hout, fakkelt. **Zett'ig**, w. = tondeldoos; vuurhaard. **Zett'ig**, m. = vuurdienst; **z aanbidding**. **Zett'ig**, m. = vurige ijver. **Zett'ig**, m. = brandemmer. **Zett'ig**, w. = schoorsteen. **Zett'ig**, m. = vuurwaaler. **Zett'ig**, w. = brandvlag. **Zett'ig** = (ont)brandbaar, ontvlambaar. **Zett'ig** = vuurvast. **Zett'ig**, m. = brandvlek. **Zett'ig**, w. =

ovenijzer, vuurpook. **Zett'ig**, w. = vuurschoof. **Zett'ig**, f. = haardijzer, rooster. **Zett'ig** = brandgevaarlijk. **Zett'ig**, w. = brandklok. **Zett'ig**, w. = vuurgloed. **Zett'ig**, m. = pook, brandhaak. **Zett'ig**, m. = vuurhaard. **Zett'ig**, f. = brandhout. **Zett'ig** = brand! **Zett'ig**, m. = vuurkever, lichtkever. **Zett'ig**, w. = assurantiekas. **Zett'ig**, w. = vuurkogel, vuurbol. **Zett'ig**, w. = vuurwerkerskunst. **Zett'ig**, m. = vuurwerker. **Zett'ig**, f.; **zländer**, m. -s, - = Vuur||land; **zlander**. **Zett'ig**, m. = brandalarm. **Zett'ig**, w. = leer van het vuur. **Zett'ig**, w. = brandladder. **Zett'ig**, w. = mannen van de brandweer. **Zett'ig**, f. = brandvlek, litteeken. **Zett'ig**, m. = stoker. **Zett'ig**, f. = brandstof, brandmateriaal. [**Zett'ig**, w. = schoorsteen]. **Zett'ig**, m. = brandsignaal. **Zett'ig**, m. = mortier. **Zett'ig**, f. w. (h.) = (einen Fen) stoken; (Holz) stoken, branden; vuren, schieten. **Zett'ig**, m. = vuuroven. **Zett'ig**, w. = brandverordening. **Zett'ig**, w. = vuurpan. **Zett'ig**, m. = vuurpijl. **Zett'ig**, m. = vuurpoel. **Zett'ig**, w. = vuurproef, toets. **Zett'ig**, f. = vuurrad, fontein. **Zett'ig**, m. = haard. **Zett'ig**, m. = vuurregen. **Zett'ig**, f. = vuurroer. **Zett'ig** = vuurood, gloeiend rood. **Zett'ig**, w. = vuurzuil, -kolom. **Zett'ig**, w. = brand. **Zett'ig**, m. = brandschade. **Zett'ig**, w. = brandschouw. **Zett'ig**, m. = vuurgloed, -schijnsel. **Zett'ig** = bang voor vuur. **Zett'ig**, f. = vuurschip, brander. **Zett'ig**, m. = vuur-, haardscherm. **Zett'ig**, f. = geweer-slot. **Zett'ig**, m. = vuurpoel; vuurmond. **Zett'ig**, m. = vuur-, tonderzwam. **Zett'ig**, w. = brandgevaar. **Zett'ig**, f. = vuursein, brandsein. **Zett'ig**, w. = brandnood. **Zett'ig**, w. = brandende zon. **Zett'ig** = vuurspuwend. **Zett'ig**, w. = brandspuit. **Zett'ig**, m. = vuurstaal, vuurslag. **Zett'ig**, w. = plaats of tooneel van een brand; haard. **Zett'ig**, m. = vuursteen. **Zett'ig**, w. = vuur, stookplaats. **Zett'ig**, m.; **zstrafe**, w.; **zstrahl**, m.; **zstrom**, m. = vuur||stof; **zstraf**; **zstraal**; **zstroom**. **Zett'ig**, w.; **ztonc**, w.; **ztoob**, m. = vuur||doop; **zton**; **ztoob**. **Zett'ig**, w. -en = verwarming; brandstof(fen). **Zett'ig**, w. = 't vergulden in 't vuur. **Zett'ig**, w. = brandverzekering, -waarborg, -assurantie. **Zett'ig**, w. = verzilvering in 't vuur. **Zett'ig**, w. = brandwacht; bewaker van een vuurtoren. **Zett'ig**, w. = vuurwapen. **Zett'ig**, w. = baak, kustvuur. **Zett'ig**, m. = brandweer. **Zett'ig**, m. = brandspuitgas, brandweerman. **Zett'ig**, f. = [brandstof; schietmateriaal;] vuurwerk; ein z. abrennen = een v. afsteken. **Zett'ig**, m. -s, - = vuurwerker, vuurwerkmaker. **Zett'ig**, w. = vuurwerkerskunst. **Zett'ig**, w. = pyrotechnische school. **Zett'ig**, m. = vuurtong, die uit de kachel slaat.

Feu'rzange, w. = vuurtang. **Feu'erzeigen**, f. = vuur- of brandsignaal; brandvlek. **Feu'erzeig**, f. = vuurslag. **Feu'erzunder**, m. = vuurzwam, tonder, brandstof.
Feuillant' (spr.: *foliant*), m. -en, -en, od. **Feuillantinermond**, m. = feuilliant: voorm. Fransche monnikorde; gematigde politieke club in de Fr. revolutie.
Feuilleton' (spr.: *foljetō*), f. -s, -s = feuilleton. **Feuilletonist'**, m. -en, -en = feuilletonist.
feu'rig = vurig, branden, heet, gloeiend, drifstig, hartstochtelijk. **feu'rio!** = brand! **Feu'ring** = Feuerung.
Fer, m. -s u. -en, -e(n) = nar, grappenmaker, idioot, „die op iets verzot is”.
Ff, zie *Eff*.
f = volgende Seiten, volgende bladzijden.
Fia'ter, m. -s, - = uurrijtuig, vigelante; koetsier.
Fias'co, f. -(s), -s = fiasco; ff. macher = fiasco maken, mislukken, schipbreuk lijden.
Fibel, w. -, -n = a-b-boekje, eerste leesboekje.
Fib'er, w. -, -n = vezel. **Fibrin'**, f. -(e)s = fibrine, vezelstof. **fibrös'** = vezelig, draderig.
Fich'te, w. -, -u = pijn, pijnboom. **fich'ten** = pijnen, pijnboomhouten. **fich'tenapfel**, m. = pijnappel. **fich'tenbaum**, m. = pijnboom.
fich'tengain, m. = pijn(boom)enwoud. **fich'tenharz**, f. = pijnboomhars. **fich'tenholz**, f. = pijnboomenhout. **fich'tenmarter**, m. = houtmarter. **fich'tenwald**, m. = pijnbosch.
fich'tenzapfen, m. = pijnappel.
fie'fe (nordd.), w. -, -u = Tafelje.
fif'faden, schw. (h.) = leen en weer draaien.
fif'fader, m. = grootspreker, onbetrouwbaar mensch.
fideikommiss', f. . . mijses, . . mijsse = fideicommiss, onverveendbaar erfgoed.
fidel' = fideel, vroolijk, opgeruimd, jolig; ein fideles Haus = een jolige klant. **fidelität**, w. - = fideliteit, opgeruimdheid, trouwharigheid.
fidibus, m. -, - = fidibus, gevouwen strookje papier om de pijp aan te steken.
fiduc'it! = op uw gezondheid. **fiduz'**, f. = fiducia, vertrouwen; ich habe kein redtes ff. dazu = ik heb er niet veel fiducia in.
fiduz'it! = fiducit!
I. Fie'ber, w. zie: *Fiber*.
II. Fie'ber, f. -s, - = koorts; gelbes, bishiges ff. = gele, heete koorts; dreitägiges, viertägiges ff. = anderdaagsche, derdendaagsche k. **Fie'beranfall**, m. = aanval van koorts.
Fie'berangst, w. = koortsachtige angst.
fie'berarrig = koortsachtig. **Fie'berarznei**, w. = middel tegen de koorts. **fie'berfrei** = vrij van koorts. **fie'berfroist**, m. = huivering van koorts, koortskoude, -rilling. **fie'berglut**, w. = koortsgloed. **fie'berhaft** = koortsachtig, koortsig. **fie'berhige**, w. = koortshitte. **fie'berkälte**, w. = koortskoude. **fie'berkrank** = ziek van de koorts, koortslijdend. **fie'berkrankwerge**, w. = likkepot tegen de koorts.
fie'bermittel, f. = middel tegen de koorts.
ie'bern, schw. (h.) = (de) koorts hebben, rillen.
fie'berrinde, w. = koortsbast, kina. **fie'ber-schauer**, m. = koortsrilling. **fie'bertraum**, m. = koortsdroom, koortsig, ijende droom.
fie'berwechfel, m. = het afnemen en weer opkomen van de koorts.
fie'del, w. -, -n = fiedel, viool, veedel.

fie'delbogen, m. = strijkstok. **fie'deln**, schw. (h.) = fiedelen, zagen, krassen.
fie'dern, schw. (h.) = van veeren voorzien.
fied'ler, m. -s, - = vioolspeler, vedelaar.
fief, m. -(e)s, -e = ingewandworm.
fief'chen, f. -s = fiefje, Soffetje.
fierant', m. -en, -en = kramer, kernisman.
figur', w. -, -en = gestalte, figuur, afbeelding, schaaakstuk; Bild in ganzer ff. = portret te voeten uit; ff. machen = figuur slaan. **figural'musik**, w. = figurale of gefigureerde muziek. **figurant'**, m. -en, -en = figurant. **figurie'ren**, schw. (h.) = figureeren, voorstellen. **fiatur'lich** = figuurlijk, oneigenlijk, overdrachtelijk.
fiktio'n, w. -, -en = fictie, verbeelding. **fiktiv'** = fictief, verducht, in de verbeelding bestaande, niet werkelijk.
fil'er (spr.: *filee*), f. -s, -s = filet, lendenstuk; tijn breiwerk. **file'ten**, Pl. = goudversieringen op boekbanden.
filiaal'anstalt, w. = filiaalrichting, filiaal, bij-inrichting. **filia'le**, w. -, -en = filiaal, bijkerk; bijkantoor. **filiaal'kirche**, w. = bijkerk.
filigran', f. -s = filigraan. **filigran'arbeit**, w. = filigraanwerk, open goud- en zilverdraadwerk.
film, m. -(e)s, -e u. -s = film, celluloidplaat.
filter, m. u. f. -s, - = filter. **fil'tern** = filtrieren. **filtrat'**, f. -(e)s, -e = filtraat, t geiltreerde. **filtration'**, w. -, -en = filtratie. **filtrie'ren**, schw. (h.) = filtreren.
filtrier'maschine, w. = filtreermachine.
filz, m. es, -e = vilt, viltlen hoed, slijkerts; vrek, duitendief; verwarde haarbos; ein grober ff. = lomperd. **filz'arbeit**, w. = viltwerk.
filz'bälchen, f. = inktrol, inktbal. **filz'deck**, w. = viltlen deken. **fil'zen**, schw. (h.) = viltlen, tot vilt maken, met vilt overtrekken. **fil'zen** = viltlen. **fil'zer**, m. -s, - = viltwerker.
filz'hut, m. = viltlen hoed. **fil'zig** = viltachtig, vrekkelig, krenterig. **filzig'feil**, w. = vrekkeligheid. **filz'lappen**, m. = viltlap. **filz'lauz**, w. = platluis.
filz'mantel, m.; -mütze, m.; -sohle, w. = viltlen mantel; v. muts of pet; v. schoen; v. zool.
filz'tafel, w. = hoedemakersplank. **filz'unterlage**, w. = blanchet.
final'abschluss, m. = finale sluiting. **final'e**, f. -(s), -s = finale. **final'satz**, m. = doelaanwijzende zin.
finan'ce od. **finanz'**, w. - = financiewezen.
financier (spr.: *...s-ree*), m. -s, -s = financier, geldman. **finanz'beamter**, m. = ambtenaar bij financiën. **finanz'en**, Pl. = financiën, geldmiddelen. **finanz'frage**, w. = geldkwestie, financieele kwestie. **finanz'zweck** = finantiel. **finanzie'ren**, schw. (h.) = geld bezorgen. **finanz'kammer**, w. = rekenkamer. **finanz'minister**, m. = minister van financiën. **finanz'pachter**, m. = pachter van de geldmiddelen. **finanz'rat**, m. = financieraad. **finanz'sache**, w. = geldzaak. **finanz'verwalter**, m. = bestuurder van de geldmiddelen, administrateur, rentmeester. **finanz'welt**, w. = financiewezen, finantiële wereld. **finanz'wesen**, f. = financiewezen, departement van financiën.
find'bar = vindbaar, te vinden. **find'elhaus**, f. = vondellingshuis. **find'elind**, f. = vondeling.
fin'den, ft. (h.) (du findeit, er findet; fand;

fände; finde! gefunden) = vinden, treffen, ontmoeten; für gut f. = goed vinden; Beifall f. = instemming vinden, succes hebben; sich f. = zich vinden; das findet sich = dat zal wel schikken, we zullen zien; es f. sich Leute = er worden menschen gevonden of er zijn m.; es fand sich, das... = het bleek, dat...; sich zurecht f. = zijn weg vinden; er fand sich in diesem Wirrwarr nicht zurecht = hij kon uit dezen warboel niet wijs worden; sich in die Welt, in die Umstände f. = zich in de wereldsche dingen, in de omstandigheden schikken; [sich bevinden].

Vindeort, m. = vindplaats. **Vin'der**, m. --s, -- = vinder. **Vin'derlohn**, m. = belooning voor den vinder. **Vin'dig** = vindingrijk, handig, scherp, schrander. **Vin'ding**, m. -(e)s, --e = vondeling. **Vin'dung**, w. = vinding.

Vin'fe, w. --, --n = finesse, slijne bijzonderheid, sluwheid.

Vin'ger, m. --s, -- = vinger; der kleine f. = de pink; man kann ihn um den kleinen f. misfeln = men kan hem om den vinger winden; er hat (od. macht) lange f. = hij heeft lange vingers, hij steelt; er kann die f. nicht halten = hij kan zijn vingers (handen) niet thuis houden; das kann man sich an den f.ingern her-zählen = dat kan men op zijn vingers narekenen; er weiß es an den f.ingern herzufragen = hij kent het op zijn duim(pje); einen auf die f. klopfen = iem. op zijn vingers tikken; einem auf die f. sehen = iem. op de vingers zien; einem etw. durch die f. sehen = van iem. iets door de vingers zien; etw. aus den f.ingern saugen = iets uit zijn duim zuigen; mit dem f. auf einen weisen (od. zeigen) = met vingers iem. nawijzen; mit allen fünf f.ingern zugreifen = met zijn beide handen aanpakken; er leckt alle zehn f. danach = hij likt er zijn vingers naar, hij zou 't wat graag hebben; sich die f. verbrennen = zijn vingers branden; er rührt keinen f. = hij steekt geen hand uit.

Vin'gerbreit, -dik = een vinger breed, dik; zoo breed, zoo dik als een vinger. **Vin'gerfertig** = vingervardig. **Vin'gerfertigkeit**, w. = vingervardigheid. **Vin'gerförmig** = vingervormig. **Vin'gergelenk**, f. = vingergewricht. **Vin'gergeschwür**, f. = sijt. **Vin'gerhut**, m. = vingerhoed; vingerhoedkruid. **Vin'gerlang** = zoo lang als een vinger, een vinger lang. **Vin'gerling**, m. --s, --e = vingerling, duimeling. **Vin'gern**, fchw. (h.) = vingeren, de vingers heen en weer bewegen. **Vin'ger-nagel**, m. = nagel. **Vin'gerstak**, m. = vingerzetting (Mus.). **Vin'gerstipe**, w. = vinger-top. **Vin'gerstube**, w. = vingertaal, -spraak. **Vin'gerstuch**, m. = vingerhout (deß Dandstuhlmachers). **Vin'gerstreifer**, m. = strekker, strekspier. **Vin'gerstück**, f. = vingerdoekje. **Vin'gerübung**, w. = vingeroefening. **Vin'gerwurm** = sijt. **Vin'gerzeig**, m. = vingerwijzing.

Ving'er'en, fchw. (h.) = singeeren, verzinnen, aannemen.

Vink(e), m. . . fen, . . fen = vink; varken (stud. die geen lid van 't corps is). **Vin'keln**, fchw. (h.) = vinken. **Vin'kelbauer**, f. = vinkekoel. **Vin'kenfang**, m. = vinkenvangst. **Vin'ken-meise**, w. = koolmees. **Vin'kennech**, f. = vinkennet. **Vin'kenslag**, m. = vinkenzang, -slag, -knip. **Vin'ker**, m. --s, -- = vogelaar, vinker.

Vin'ne, w. --, --n = vin; puist, pukkel; huidziekte.

Vin'ne, m. --n, --n = Fin, Finland.

Vin'n'fisch, m. = vinvisch.

Vin'nig = puisterig.

Vin'nisch = Finsch, Fintländsch; der Finnlische Meerbusen = de Finsche Golf. **Vin'n'land**, f. = Finland. **Vin'n'länder**, m. --s, -- = Finlander. **Vin'n'ländisch** = Fintländsch.

Vin'ner = donker, duister, geheel donker; somber, onheilspellend; im Fin'nern = in het donker; im Fin'nern tapen = in 't duister rondtasten, onzeker zijn. **Vin'nerling**, m. = duisterling. **Vin'nernte**, w. = duisternis, donkerheid, (zons)verduistering.

Vin'te, w. --, --n = schijnstoot; kunstgroep, kneep, streek; voorwendfel.

Vin'te, m. --es, --e = knip (met duim een mid-delfvinger); Meister f. = snij(d)er, kleermaker.

Vin'tefanz, m. --es, --e, auch **Vin'tefanzerei**, w. --, --en = beuzelarij, nietigheid, gekheid, firm = ferm. [zottepraat, onzin.]

Vin'tma, m. --, ..men = firma.

Vin'tament', f. -(e)s, --e = firmament, uit-spansel.

Vin'tel'n, fchw. (h.) = vormen, 't vormsel toedienen. **Vin'telung**, w. --, --en = vormsel.

Vin'tenbuch, f. = boek der firma's. **Vin'te'ren**, fchw. (h.) = de firma onderteekenen.

Vin't, m. --s, --e; **Vin't'ner**, m. --s, -- = sneeuw van het vorige jaar, de eeuwige sneeuw; Alpentop. **Vin't'ne**, w. --, --en = eeuwige sneeuw. **Vin't'newein**, m. = oude wijn.

Vin't'nis, m. --jes, --je = vernis, schijn, mooi uiterlijk. **Vin't'nisfarbe**, w. = vernisverf. **Vin't'nissen**, fchw. (h.) = vernissen.

Vin't', m. --es, --e; **V'**, w. --, --en = vorst, nok (eines Daches); top, kruin (des Berges).

Vin't'balten, m. = nokbalk.

Vis, f. -- = (Mus.) f kruis.

Visch, m. --es, --e = visch; gezond wie ein f. = gezond als een visch; stumm wie ein f. = stom als een visch, stilzwijgend; er ist weder f. noch Fleisch = hij is visch noch vleesch, hij weet niet wat hij wil; faule Fische = uit-vluchten, praatjes; er bekommt f. ohne Ört-ten = hij krijgt slaag. **Visch'angel**, w. = vischhaak, boek. **Visch'behälter**, m. = visch-kom, vischkaar. **Visch'bein**, f. = balein. **Visch'beinern** = baleinen. **Visch'beinrock**, m. = hoepelrok. **Visch'blase**, w. = vischblaas. **Visch'brut**, w. = vischbroedsel; heel jonge visch; pootvisch. **Visch'chen**, f. --s, -- = vischje; liche.

Visch'en, fchw. (h.) = visschen; im Trüben f. = in troebel water visschen. **Visch'er**, m. --s, -- = visscher. **Visch'erbarke**, w., -boot, f. = visschersschuit, -pink. **Visch'erdorf**, f. = vis-schersdorp. **Visch'erei**, w. --, --en = visscherij, vischvangst. **Visch'ergarn**, f. = vischnet. **Visch'ergesät**, f. = vischtuig. **Visch'erhütte**, w. = visschershut. **Visch'erinnung**, w. = vereeniging van visschers. **Visch'erfahn**, m. = visschersboot. **Visch'erteine**, w. = lijn, touw. **Visch'ernech**, f. = vischnet. **Visch'ertischen**, f. = watersteekspel. **Visch'ersunft**, w. = visschersgilde. **Visch'fang**, m. = vischvangst. **Visch'flotte**, w. = vin.

Visch'gallerte, w.; -garn, f.; -gier, m.; -gerechtigkeit, w.; -geruch, m. = visch||gelei; -net; -gier; -recht; -reuk.

Visch'gräte, w.; -haken, m. = visch||graat; -haak.

Fischhamen, m. = kruisnet. **Fischhandel**, m. = vischhandel. **Fischhändler**, w. = vischkoopman. **Fischhaut**, w. = visschebuid. **Fischhöfer**, m. = vischventer. **Fischicht** = vischachtig, visch... **Fischlatten**, m. = vischkaar. **Fischkelle**, w.; **Fischkessel**, m.; **Fischkeme**, w.; **Fischköder**, m. = visch||lepel (of -spaan); -ketel (of -pan); -kieuw; -aas. **Fischkorb**, m.; **Fischkorf**, m.; **Fischkate**, w. = visch||mand (of ben); -kuit, -pekel. **Fischmarkt**, m.; **Fischnetz**, f.; **Fischotter**, m.; **Fischpaste**, w. = visch||markt; -net; -otter; -pastei. **Fischreich** = vischrijk. **Fischreier**, m. = vischreiger. **Fischreufe**, w. = fuik. **Fischschuppe**, w.; **Fischschub**, w. = visch||schub; -spijs. **Fischtag**, m. = vischdag; vastendag. **Fischreich**, m. = vischvijver. **Fischtran**, m. = walvischtraan. **Fischtopf**, m. = vischpot. **Fischwasser**, f. = vischwater. **Fischwehr**, f. = vijverrooster. **Fischweib**, f. = vischwijf. **Fischweiber**, m. = vischvijver. **Fischzann**, m. = vijverrooster. **Fischzeug**, f. = vischtuig. **Fischzug**, w. = vischteelt. **Fischzug**, m. = trek, haal met het net, vangst. **Fisimatent**, Pl. = praatjes, mooie woorden. **Fiskal**, m. -(e)s, -e = fisikaal, ambtenaar die den fiscus vertegenwoordigt; ambtenaar v. h. openbaar ministerie. **Fiskalantwast**, m. = advocaat-fisikaal. **Fiskalgesetz**, f. = fiskale wet. **Fiskalist** = fisikaal. **Fiskus**, m. = fiscus, schatkist. **Fisurn**, Schw. (h.) = fluisteren. **Fisfel**, w. -, -n = fistel, etterkanaal; fausset, kopstem; burd die f. fingen = fausset zingen. **Fisfelgeschwür**, f. = fistelzwoer. **Fisfelstimme**, w. = faussetstem. **Fisfelstimmen**, Schw. (h.) = fausset zingen. **Fisfisch**, m. -s, -e = vlerk, wiek. **Fisfobne**, w. = snijboon. **Fisfchen**, f. -s, -e = draadje, spiertje. **Fisfze**, w. -, -n = streng garen, streng. **Fisfzen**, Schw. (h.) = aan strengen winden; fronsen, rimpelen; tuchtigen. **fix** = vast (Gehalt, Preis); fixe Idee = idee fixe; fix und fertig = kant en klaar; fix in etw. sein = knap in iets zijn. **fixen**, Schw. (h.) = speculeren. **fixer**, m. -s, -e = speculant. **fixieren**, Schw. (h.) = vasthouden, vastmaken, bevestigen; fixeren, aanstaren. **fixieren**, m. = vaste ster. **fixum**, f. -s = vaste som. **Fjeld**, m. -(e)s, -e = fjeld, bergvlakte. **Fjord**, m. -(e)s, -s = fjord, golf. **Flach** = plat (Brust, Dach, Fahrzeug, Land, Nase, Zeller); vlak (Hand, Land, Ufer, Winkel); laag (Ufer, Wasser); oppervlakkig (Gedanke, Mensch). **Flache**, w. -, -n = vlak, zijvlak; oppervlakte; vlak (der Hand); plat (des Degens); vlakte; geneigte f. = hellend vlak. **Flachen**, Schw. (h.) = vlak, glad maken]. **Flacheninhalt**, m. = oppervlak, vlakte-inhoud. **Flachenmaß**, f. = vlaktemaat. **Flachenmessung**, w. = planimetrie, vlaktemeting. **Flachenraum**, m. = oppervlak, ruimte, grootte. **Flachfeld**, f. = open veld, vlakke veld. **Flachfuß** = platvoet. **Flachfüßig** = platvoetig. **Flachheit**, w. = vlakheid, platheid. **Flachkopf**, m. = bekrompen, oppervlakkig mensch, domkop. **Flachland**, f. = laag land. **Flachländer**, m. -s, -e = laaglander. **Flachnase**, w. = platneus.

Flachs, m. -es = vlas. **Flachsartig** = vlasachtig. **Flachsbart**, m. = vlasbaard, melkmuil. **Flachsbau**, m. = vlasbouw. **Flachsbreche**, w. = vlasbraak. **Flachsbündel**, f. = bos vlas. **Flachse(r)n** = van vlas; cinem cinem flachse(r)n Wort drehen = iem. voor den gek houden. **Flachsfarbe**, w. = vlaskleur. **Flachsfarbig** = valsekleurig. **Flachsfeld**, f.; **Flachsfint**, m.; **Flachshaar**, f. = vlas||akker (of -veld); -vink; -haar. **Flachshandel**, m.; **Flachshobel**, w.; **Flachskopf**, m. = vlas||handel; -hobel; -bol (of kop). **Flachsmühle**, w.; **Flachsmalen**, m.; **Flachsstengel**, m. = vlas||molen; -zaad; -stengel. **Flachsfener**, f. = sikkervuur. **Flachfener**, Schw. (h.) = sikkeren, slakkeren. **Flacon**, f. -s = flacon. **Fladen**, m. -s, -e = vla, vlade; pannekoek. **Fladenbäcker**, m. = banketbakker. **Fladenkrieg**, m. = pannekoekenkrijg (Hertog Maurits tegen Fr. v. Saksen 1542). **Flader**, m. -s, -n = ahorn, vlek. **Fladerig** = ahornen, vlekkerig. **Flagellant**, m. -en, -nen = flagellant, geeselman. **Flageolet** (spr.: *flazjolet*), f. -(e)s, -e = flageolet, kleine fluit. **Flagge**, w. -, -n = vlag; die f. aufhissen, einziehen, aufstecken, strecken = de vlag hijschen, inhalen, uitsteken, strijken. **Flaggen**, Schw. (h.) = vlaggen, met de vlag salueeren. **Flaggenoffizier**, m. = vlagofficier. **Flaggenoffizier**, f. = vlaggeschip. **Flaggenstaube**, w. = vlaggestok. **Flagrant** = flagrant, schreeuwend, openlijk, duidelijk. **Flanke**, w. -, -n = schakelnet. **Flanken**, Schw. (h.) = met den schakel vissen. **Flamänder**, m. -s, -e = Vlaming. **Flamberg**, m. -(e)s, -e = tweehandig zwaard. **Flame**, m. -n, -n = Vlaming. **Flamingo**, m. -s, -s = flamingo. **Flamisch** = Vlaamsch; knorrig, pruttelig. **Flamländer**, m. -s, -e = Vlaming. **Flamländisch** = Vlaamsch. **Flammchen**, f. -s, -e = vlammetje. **Flamm**, w. -, -n = vlam (in alle bet.); in f. setzen, stehen = in vlam zetten, staan; Feuer u. f. speien = vuur en vlam spuuen. **Flammen**, Schw. (h.) = vlammen, zengen, branden, slakkeren, vonkelen. **Flammenauge**, f. = fonkelend oog. **Flammenblume**, m. = vlambloem, flox. **Flammenmeer**, f. = zee van vlammen. **Flammenschrift**, w. = vlammen-schrift, vurig schrift. **Flammenswerter**, f. = vlammend zwaard. **Flammenspitzer**, w. = vurige, vlamvende schicht. **Flammern**, Schw. (h.) = slakkeren. **Flammig** = vlammend, gevland. **Fländer**, f. -s = Vlaanderen. **Fländerisch** = Vlaamsch. **Flanel**, f. -(e)s, -e = flanel. **Flanelten** = flanelen. **Flanellanzug**, m.; **Flanellhemd**, f. = flanelen pak; fl. broek; fl. japon. **Flaneur**, -s, -e = flaneur. **Flanieren**, Schw. (h.) = flaneeren. **Flanke**, w. -, -n = flank, zijde. **Flankenangriff**, m. = aanval in de flank. **Flankieren**, Schw. (h.) = flankkeeren; in de flank aanvallen; flaneeren, straatstrijpen, rondslenteren. **Flap**, w. -, -n = hanglip; eine f. machen = de lip laten hangen.

Flaps, m. -es, -e = lomperd. **flap'ig** = lomp, vlegelachtig.
Flap'de, w. -, -n = breed stuk.
Flasch'hen, f. -s, -n = fleschje, karaffe.
Flasche, w. -, -n = flesch, karaf; katrol; *auf od. in Flaschen füllen* = op flesschen doen.
Flaschenbier, f. = bier op flesschen, flesschenbier. **Flaschengesell**, f. = flesschenrek.
Flaschenkeller, *od. -kutter*, m. = likeurkeldertje. **Flaschenkorb**, m. = flesschenmand.
Flaschenfürbis, m. = kalebas. **Flaschenwinder**, m. = flesschenbakje. **Flaschenwein**, m. = wijn op flesschen. **Flaschenzug**, m. = takel. **Flasch'ner**, m. -s, -n = blikslager.
Flas'er, w. -, -n = ader in 't hout, vlek, stippel. **flas'erig** = geaderd, vlekkerig, gestippeld.
flast'ergeit, m. = onbestendigheid, wuftheid; wuft mensch. **flast'erhaft** = onbestendig, wuft, lichtzinnig. **flast'erhaftigheit**, w. = wuftheid, onbestendigheid. **flast'(e)rig** = wuft, onbestendig. **flast'ern**, f. = fladderen, wapperen, klapwieken, dartelen, wuft doen.
flast'ertinn, m. = lichtzinnigheid, wuftheid.
flau = flauw (von der Börse, von Geschäften, vom Winde), zwak, mat; das Geschäft ist *od. geht* f. = (de zaken staan) flauw. **flau'en**, f. w. (h.) = flauw, laag zijn (von Preisen).
flaum, m. -(e)s = dons, vlashaar (am Kinn); nierenvet. **flaum'bart**, m. = vlasbaard, donsbaard. **flaum'feder**, w. = donsveer.
flaum'weich, = zacht als dons.
flaus, **flausch**, m. -es, -e = vlok wol of haar; harige jas. **flausch'weise** = in vlokken.
flaus'e, w. -, -n = praatje(s), flauwe drukte, uitvlucht. **flaus'enmacher**, m. -s, -n = praatjesmaker, druktemaker, bluffer.
flaus'rock, m. = harige jas, duffelsche jas.
fläz, m. -es, -e = vlegel, lomperd. **fläzen'ich**, f. w. (h.) = lomp gaan liggen.
fläch'e, w. -, -n = pees. **fläch'ig** = pezig, vol pezen.
fläch'te, w. -, -n = vlecht, [vlechtwerk], huiduitslag; korstmos. **fläch'ten**, f. (h.) = (du sichtig, er sichtig; flöcht; flöchte; flücht) gestochten = vlechten; in elkaar zetten; tot stand brengen; einen auf's Rad f. = iem. op het rad spannen.
fläch'tenartig = vurig (von der Haut). **fläch't'weide**, w. = teen (voor manden e. d.).
fläch'twerk, f. = vlechtwerk.
flack, m. -(e)s, -e = lap, stuk; vlek of vlak; plek, plaats, mikpunt; er kommt nicht vom F. = hij schiet niet op; er hat das Herz auf dem rechten F. = hij heeft het hart op de rechte plaats; das Maul auf dem rechten F. haben = niet op zijn mondje gevallen zijn. **flack'chen**, f. -s, -n = stukje, vlekje, vlakje.
flack'en, m. -s, -n = vlek, smet; vlek, groot dorp. **flack'en**, f. w. (h.) = vlakken, [be- vlekken, besmetten], spikkelen; (schoen) stukje opzetten, lappen; opschieten. **flack'en-los** = vlekkeloos, zonder smet. **flack'en-wasser**, f. = vlekkenwater. **flack'fieber**, f. = vlekkoorts, purperkoorts. **flack'ig** = gevlekt, vlekkerig, vuil; gespikkeld. **flack'weise**, w. = vlekkenzeep. **flack'wasser**, f. = vlekkenwater.
flackermaus, w. = vleermuis. **flackerwisch**, m. = stofvengel, veger; [spittend: degen].
flack't, f. -(e)s, -e; **flack'te**, w. -, -n = vaart.
flack'l, m. -s, -n = vlegel, dorschvlegel; vlegel, lomperd, lummel. **flack'leil**, w. -,

-en = lomphheid, vlegelachtigheid. **flack'haft** = vlegelachtig, lomp. **flack'jahre**, Pl. = vlegeljaren.
flack'hen, f. w. (h.) zu einem um etw. = iem. of tot iem. om iets smeeken, bidden. **flack'hen**, f. -s, -n = smeeking, smeekbede. **flack'hent'lich** = smeekend, dringend, vurig.
flack'ig, f. -es = vleesch (in alle bet.); F. ansetzen = vet worden.
flack'bank, w. = vleeschbank, vleeschstalletje. **flack'brüh'e**, w. = bouillon, vleeschnat. **flack'brüh'tafelchen**, f. = bouillontafel.
flack'eisen, f. = schrapmes. **flack'fcher**, m. -s, -n = vleeschhouwer, slager. **flack'fcher-gang**, m. = eiten F. tun = een vergeefschen gang doen.
flack'fcher'burfche, m. (*od. -gefelle*); -hund, m.; -innung, w. = slagers|knecht; -hond; -vereniging (*of -bond*).
flack'fchern = vleezen, van vleesch. **flack'fcher-zeugend** = vleesch aanzettend, -verwekkend. **flack'fches'luft**, w. = lust des vleesches, vleeschelijke lust.
flack'fche'ler, m.; -extrakt, m.; -farbe, w. = vleesch|leter; -extrakt; -kleur.
flack'fcharben = vleeschkleurig.
flack'fchaf'er, m.; -fah, f. = vleesch|vezel; **flack'fchreffend** = vleeschetend. [-kuip].
flack'fchreff'er, m.; -gabel, w.; -gewand's, f.; -hafen, m.; -houwer, m. = vleesch|leter (carnivoor); -vork; -uitwas (*of -gezwell*); -haak; -houwer.
flack'fchaut, w. = vleezig vlies. **flack'fchicht** = vleeschachtig. **flack'fchig** = vleezig. **flack'fchammer**, w. = bewaarkamer voor gezouten vleesch.
flack'fchlopfchen, f.; -flumpen, m.; -foft, w.; -laden, m. = vleesch|balletje; -klomp; -spijs; -winkel.
flack'fchle're, w. = leer van de vleezige deelen. **flack'fchleim**, m. = vleeschlijm.
flack'fchlich = vleeschelijk. **flack'fchlicht'eit**, w. = vleeschelijkheid, zinnelijkheid. **flack'fchmade**, w. = vleeschmade. **flack'fchmagen**, m. = derde maag (der Vögel).
flack'fchmangel, m.; -markt, m.; -messer, f.; -not, w. = vleesch|nood (*of -gebrek*); -markt; -mes; -nood.
flack'fchpaf'tete, w.; -fcharren, m.; -fchnitte, w.; -fpeife, w. = vleesch|pastei; -bank (*of stalletje*); -plak; -spijs.
flack'fchreher, m. = peilstift. **flack'fchreuer**, w. = belasting op vleesch.
flack'fchuppe, w.; -tag, m.; -teife, Pl.; -topf, m. = vleesch|soep; -dag; -deelen; -pot.
flack'fchwarc, w.; -wage, w.; -warze, w.; -werdung, w.; -wunde, w.; -wurft, w.; -zeit, w. = vleesch|waar; -schaal; -klier; -wording; -wonde; -worst; -tijd.
flack'ig, m. -es = vlijt, ijver, naarstigheit; mit F. = met opzet. **flack'ig** = vlijtig, ijverig; druk.
flack'ig'en, f. w. (h.) = verbuigen, vervoeagen.
flack'nen, f. w. (h.) = grienen, huilen, schreien, drenzen. **flack'ner**, m. -s, -n = drenzer; -schreeuweeljk. **flack'neret'**, m. = drenzerij, huilerij.
flack'ne, w. -, -n = pijlschans.
flack't, f. -es, -e = flact.
flack'ten, f. w. (h.) die Zähne = de tanden [flack't] = fliegt. [knarsen, laten zien].
flack'tel = buigbaar, veranderlijk. **flack'tion**, w. -, -en = flexie, buiging, vervoeaging.

Vlibustier, m. -s, - = zeeroover, vrijbuit.
Vlibarbeit, m. = lapwerk, verstelwerk.
Vliben, *schw.* (h.) = lappen, verstellen; cinem etw. ant Zeuge f. = iem. een poets spelen, iem. iets brouwen. **Vliben**, f. -s, - = stuk, lap. **Vliber**, m. -s, - = lapper, versteller. **Vliberel**, w. -, -en = lapperij, gelap, knoeierij, verstellen. **Vliberelohn**, m. = verstellloon. **Vliblappen**, m. = lap of stuk om te verstellen, in te zetten. **Vlibfchneider**, m. = lapper, versteller. **Vlibfchneider**, m. = schoenlapper. **Vlibwert**, f. = lapwerk, verstelwerk, knoeiwerk. **Vlibwort**, f. = stopwoord, stoplap.
Vlibder, m. -s = vlier.
Vlibderbaum, m.; -blüte, w.; -mus, f.; -strauch, m.; -tee, m. = vlier|boom; -bloesem; -stroop; -struik; -thee.
Vlibge, w. -, -n = vlieg; zmet Vliegen mit einer Klappe schlagen = twee vliegen met (of in) één klap slaan; er ärgert sich über die f. an der Wand = hij maakt zich over elke kleinigheid boos; spanische f. = Spaansche vlieg, een trekpleister.
Vlibgen, ft. (f.) (du fliegst, er fliegt; flog; flüge; fliege!) geflogen) = (in die Höhe, in Stücke) vliegen, (in die Luft) vliegen, springen; fliegendes Blatt = vliegend blad, vlugschrift; fliegende Brücke = gierbrug; fliegendes Lazarett = ambulance; mit fliegenden Fahnen = met vliegende vaandels.
Vlibgenbaum, m. = olmboom.
Vlibgenfänger, m.; -garn, f.; -gift, f.; -gott, m.; -flappe, w. = vliegen|vanger (Vogel und Pflanze); -net; -gif; -god (duivel); -klap.
Vlibgenfisch, f.; -papier, f.; -schnapper, m. = vliegen|net; -papier (of -dood); -vanger.
Vlibgenfchrank, m.; -fchwarz, m.; -vogel, m.; -wedel, m. = vliegenkast; -zwerm; -vogeltje (colibri); -waaier (of -net).
Vlibger, m. -s, - = vlieger (een lichte boot).
Vlibhen, ft. (h.) (du fliehst, er flieht; floh; flöhe; flieh(e) geflohen) = (einen od. etw.) vluchten, vermijden, vlieden, schuwen; (f.) f. vor cinem od. etw. = vluchten voor iem. of iets; de wijk nemen.
Vlibte, w. -, -n = vloertegel, platte vloersteen, zerk.
Vlibtich, f. -es, -e = heek, vliet.
Vlibten, ft. (f.) (du fliehst, er flieht; floh; flöhe; flieh(e) geflohen) = stroomen, vloeien, loopen; die Haare f. ihr um die Schultern = golven; voortvloeien; vloeibaar worden; voortbijgaan, heenvlieden. **Vlibtend** = (vom Wasser) stroomend; (vom Zeit, vom Faberfpiel, vom der Medie) vloeiend, vlot, gemakkelijk. **Vlibtpapier**, f. = vloepapier.
Vlibte, w. -, -n = laatijzer.
Vlibmer, m. -s, - = zwak schijnsel, flickering; glimmer; klatergoud. **Vlibmern**, *schw.* (h.) = flickeren, flakkeren, schijnen, glinsteren; es flimmert mir vor den Augen = ik heb een waas voor de oogen.
Vlibnt = vlug, gauw, rap, behendig, net, aardig.
Vlibntheit, w. - = vlugheid, rapheid.
Vlibnt, m. -(e)s, -e = vuursteen, flint.
Vlibnt, w. -, -n = geweer; die f. ins Horn werfen = het bijtje er bij neerleggen.
Vlibntfolben, m.; -frätzer, m.; -fugel, w.; -lauf, m. = geweer|kolf; -krasser; -kogel; -loop.
Vlibntfchafft, m.; -fchloß, f.; -fchuh, m.; -fchuh, m. = geweer|lade; -slot; -koker (of -drager of -schoen); -schot.

Vlibntfchuhweite, m. = gewoerschotsafstand; bis auf f. = tot op een gewoerschot afstand.
Vlibntstein, m. = vuursteen.
Vlibntglas, f. = flintglas.
Vlibntre, w. -, -n = praatje(s), larie. **Vlibntren**, *schw.* (h.) = flikkeren, schemeren, onvast heen en weer bewegen.
Vlibntern, *schw.* (h.) = fluisteren.
Vlibnter, m. -s, - = loovertje, prul, opschik, klatergoud, beuzeling. **Vlibnterglanz**, m. = bedriegelijke flickerglanz, schijnschoon. **Vlibntergold**, f. = klatergoud. **Vlibnterfram**, m. = snuisterij, prulleboel. **Vlibntern**, *schw.* (h.) = flikkeren, glinsteren, fonkelen. **Vlibnterfand**, m. = schitterzand. **Vlibnterftaat**, m. -werk, f. = opschik, schoonschijnende pronk. **Vlibnterwoche**, w. = wittebroodsweek.
Vlibntbogen, m. = boog, pijlboog. **Vlibntzen**, *schw.* (h.) = flitsen, schieten, vliegen.
Vlibntafche, w. = vlokasch, vlokkege asch.
Vlibntfchen, f. -s, - = vlokje. **Vlibntfche**, w. -, -n = vlok. **Vlibntfchen**, *schw.* (h.) = vlokken, vlokkelig worden, krullen, in vlokken vallen. **Vlibntfchenartig** = vlokachtig, vlokkelig. **Vlibntfchenbett**, f. = vlokbed, wollen bed. **Vlibntfchenfalter**, m. = vlokfalter. **Vlibntfchenfalter**, f. = grof laken. **Vlibntfchicht** = vlokachtig. **Vlibntfchick** = vlokkelig, vol vlokken. **Vlibntfchide**, w. = vlokzide, floszide. **Vlibntfcholle**, w. = vlokvol, vlokkenwol.
Vlibnt, m. -(e)s, flöhe = vloot; cinem einen f. ins Ohr setzen = iem. verontrusten, ongerust maken. **Vlibntfchiff**, m. = vlootbeet. **Vlibntfchiff**, *schw.* (h.) = vlooiën.
Vlibntfchfarbe, w.; -kraut, f.; -ftich, m. = vlooië|kleur; -kruid; -steek (of -beet).
Vlibntfchen, **Vlibntfchen** = ftaum, mierenvet.
Vlibnt, m. -(e)s, -e = fleur, bloei, bloeitijd; floers, rouwfloers, krip, sluier; in f. feitt = in bloei zijn, in de mode zijn; cinem den f. van den Augen ziehen = iem. de oogen openen.
Vlibnt, w. - = Flora, bloemengodin. **Vlibnt**, w. -, -ren = flora, bloemenwereld.
Vlibntband, f. = krip, floers, rouwband. **Vlibntbinde**, w. = rouwband.
Vlibntrens, m. - = Floris.
Vlibntrentier, m. -s, - = Florentijn. **Vlibntrentisch** = Florentijnsch. **Vlibntrents**, f. = Florence.
Vlibntret f. -(e)s, -e u. -s = floret, stoot- of schermdegen.
Vlibntretband, f. = floretlint. **Vlibntretfchide**, w. = floretzide.
Vlibntret, m. = hoed van krip, hoed met rouw.
Vlibntretten, *schw.* (h.) = floereen, bloeien.
Vlibntretium, f. -(e)s, -en = bloemlezing.
Vlibntretin, m. -s, -e u. -s = floerijn.
Vlibntretist, m. -en, -en = bloemist.
Vlibntretfappe, w.; -fleid, f.; -fchleier, m.; -stuch, f. = muts, kleed, sluier, doekje van krip.
Vlibntretweber, m. = kripwever.
Vlibntretfel, w. -, -n = rhetorische bloem, bloempje, zwierige bloemrijke wending, fraze.
Vlibntret, f. -es, flöhe = vlot, houtvlot. **Vlibntretant**, f. = (kantoor van het) toezicht op de vlotterij. **Vlibntretbad**, m. = vlotbaar water. **Vlibntretbar** = vlotbaar. **Vlibntretbaum**, m. = boom van een vlot. **Vlibntretbrantier**, m. = ambtenaar van de vlotterij. **Vlibntretbrücke**, w. = vlotbrug.
Vlibntretfe, w. -, -n = vin.
Vlibntret, w. -, -n = 't vloten, vlotterij; vlot; vlotgeld; waschbak (im Bergwerk). **Vlibntretten**, *schw.* (h.) = (Vot) vloten, laten drijven;

gieten, ingieten, inboezemen. **Flöher**, m. --s, -- = vlotter.
Flößfeder, w. = vin.
Flößführer, m.; -gerechtigkeits, w.; -graben, m.; -holz, f. = vlot[schipper; -recht; -gracht; -hout.
Flößhüter, m.; -knecht, m. = vlot[wachter; -knecht.
Flößmeister, m. = hoofdpzichter van de vlotterij. **Flößordnung**, w. = verordening op de vlotterij. **Flößverwalter**, m. = directeur van de vlotterij. **Flößwasser**, f. = vlotwater. **Flößweifen**, f. = vlotterij. **Flößzoll**, m. = vlotterijbelasting.
Flötchen, f. --s, -- = fluitje. **Flöte**, w. --, --n = fluit; die f. blazen = op de fluit blazen. **Flöten**, fchw. (h.) = op de fluit blazen, de fluit bespelen, fluiten; flöten gehen = verloren gaan, er van doorgaan.
Flöttenbläser, m.; -futter, f.; -pfeife, w.; -registrier, f.; -stimme, w.; -zug, m. = fluitspeler; -foedraal (of -etui); -pijp; -register; -stem (en -partij); -werk.
Flötist, m. --en, --en = fluitist.
Flott = (van Schiften) vlot, vrij; fig. jolig, zorgeloos, vrolijk. [**Flott**, f. --es = room.]
Flotte, w. --, --n = vloot, zeemacht. **Flottenführer**, m. = vlootvoogd.
Flottelle (spr.: flottelje), w. --, --n = flottelje, kleine vloot. **Flottweg** = vlotweg.
Flöz, f. --es, --e = horizontale laag (in Bergwerke). **Flözerg**, f. = erts in lagen. **Flözgebirge**, f. = uit lagen bestaand gebergte. **Flözschicht**, w. = horizontale laag. **Flözweise**, w. = in lagen, laagswijze.
Fluch, m. --(e)s, Flüche = vloek, verwensching, vervloeking, eed. **Fluchbeladen** = waarop een vloek rust, vervloekt, gevloekt. **Fluchchen**, fchw. (h.) = vloeken, razen, zweren; einem f. = iem. vloeken, vervloeken; auf einen f. = op iem. vloeken, op of tegen iem. razen. **Fluchenswert** = vloekwaardig. **Flucher**, m. --s, -- = vloeker.
Flucht, w. -- = vlucht; zwerm; speelruimte; gelijke richting; reeks, zij; die f. ergreifen = de vlucht nemen, op de vl. gaan; in die f. schlagen, treiben = op de vl. drijven of slaan; die Häufer stehen alle in einer f. = in één richting; er hat sie gehörig in der f. = hij heeft er den wind onder. **Fluchtbau**, m. = vluchthol (des Wildes).
Fluchten, fchw. (f.) = vluchten = fliehen; (h.) = in veiligheid brengen, redden; sich f. = vluchten, de wijk nemen. **Flüchtig** = voortvluchtig; snel, vlug; voorbijgaand, vergankelijk; oppervlakkig (Mensch, Eindruck, Arbeit); vluchtig (Witz, Salz, Öl); sich auf flüchtigen Fuß setzen = op de vlucht gaan; f. werden = vluchten, op den loop gaan. **Flüchtigkeit**, w. = snelheid; vergankelijkheid, onbestendigheid, oppervlakkigheid; afgetrokkenheid, onoplettendheid; vluchtigheid. **Flüchtigkeitsfehler**, m. = fout uit onachtzaamheid. **Flüchtling**, m. --(e)s, --e = vluchteling, voortvluchtige. **Fluchtlinie**, w. = rooilijn. **Fluchtverfuch**, m. = poging om te ontvluchten.
Fluchwürdig = vloekwaardig, verdoemelijk. [**Fluch** = Flüge.]
Fluder, m. --s, -- = houten waterloop, kanaal (betw. Mühlendam), molengoot. **Fludern**, fchw. (h.) = hout in de rivier vloten.
Flug, m. --es, Flüge = vlucht, 't vliegen; zwerm, vlucht; im Flug = in de vlucht; fluks.

Flugbahn, w. = kogelbaan. **Flugbiene**, w. = werkbij. **Flugblatt**, f. = vliegend blad, vlugschrift.
Flügel, m. --s, -- = vleugel (eines Vogels, der Aste, einer Tür, eines Gebäudes, eines Heeres, eine Abart); wiek (einer Mühle); er läßt die f. hängen = hij laat de vleugels hangen, is moedeloos; er hat sich die f. verbrannt = hij heeft zijn vingers gebrand, is er leelijk ingelopen; einen beim f. erwischen = iem. bij zijn vlerk pakken; einem die f. fluchen od. beschneiden = iemands vleugels korten, iem. kortwieken. **Flügeladjutant**, m. = vleugeladjutant. **Flügelbauer**, m. = piano-fabrikant. **Flügeldecke**, w. = vleugeldeksel, -schild. **Flügelartig** = vleugelvormig. **Flügelarm**, m. = vleugelvormig vruchtje. **Flügelstiel**, m. = vleugelvoetig weekdier. **Flügelhaube**, w. = muts met afhanginge zijstukken, kap. **Flügelheft**, f. = vleugelhek. **Flügelstiel**, f. = jurk met wijde afhanginge mouwen („im 18. Jahrh. Kleid für uncrinadene Mädchen“). **Flügelarm** = vleugellam. **Flügellos** = ongevleugeld, vleugelloos. **Flügelmann**, m. = vleugelman, flanker. **Flügelmaße**, w. = pet met oorklappen. **Flügelstiel**, fchw. (h.) = bevlugelen; als op vleugels voortdragen.
Flügelstier, f. = gevleugeld ros, paard, Pegazus. **Flügelstiel**, m. = vleugelslag, wiekslag. **Flügelstiel**, w. = vleugelspits. **Flügelstiel**, w. = vleugeldeur, porte-brisée. **Flügelstiel**, f. = zeil v. d. molenwiek.
Flugfertig = gereed om te gaan vliegen. **Flugfeuer**, f. = brandend stuk; kortstondige roode uitslag.
Flüge = (van Vögel) vlug, rijp, kennende vliegen; fig. zelfstandig, rijp; f. werden = opvliegen, uitvliegen.
Flughaver, m. = wilde haver, vlughaver.
Fluglinie, w. = kogelbaan. **Flugloch**, f. = gat in den bijenkorf. **Flugmaschine**, w. = vliegmachine. **Flugmehl**, f. = stuif- of stofmeel.
Flugs = fluks, dadelijk, onmiddellijk.
Flugsand, m. = drijfzand, stuifzand. **Flugschrift**, w. = vlugschrift, brochure. **Flugschüge**, m. = hij, die in de vlucht schiet.
Fluch (Schweiz), m. --, Flüche = steile rots.
Fluctuation, w. --, --en = fluctuatie, golfing, weifeling. **Fluctuieren**, fchw. (h.) = fluctueeren.
Flunder, m. --s, --; f. w. --, --n = een soort bot.
Flunderer, m. --s, -- = pocher, opsnijder, zwetser. **Flunderer**, w. --, --en = pocherij, opsnijderij. **Flundern**, fchw. (h.) [Blickeren, glinsteren], pochen, opsnijden.
Flur, f. --s = vloeispaa. **Fluoreszenz**, w. -- = fluoreescantie, uitstraling.
I. **Flur**, w. --, --en = veld, beemd.
II. **Flur**, m. --s, --e; (auch w.) = gang, portaal, vestibule. **Flurbuch**, f. = kadaster. **Flurfenster**, f. = raam in de vestibule. **Flurgang**, m. = gang; inspectie. **Flurgott**, m. = veldgod. **Flurgrenze**, w. = grens van een veld of terrein. **Flurhüter**, w. = veldwachter. **Flurfarte**, w. = kadastrale kaart. **Flurregister**, f. = kadaster. **Flurstein**, m. = veldwachter. **Flurstein**, m. = grenssteen. **Flurwächter**, m. veldwachter.
Flurstein, fchw. (h.) = opschieten, vorderen; mit dem Geste f. = geld verkwesten.]

Fluß, m., Flüßes, Flüße = rivier, stroom, vloed; strooming; smelting, gesmolten toestand; stroom; zinking, zicht, rhumatisme; vloeïng; in *Fl.* brengen, kommen = op gang brengen, komen; der *Fl.* der Rede (*od.* von Worten) = de woordenvloed; in *Fl.* kommen = vloeibaar worden. **Flußab'** = stroomaf. **Flußarm**, m. = rivierarm. **Flußbarsch**, m. = rivierbaars. **Flußbett**, f. = bedding. **Flußieber**, f. = zinkingkoorts, rhumatische koorts. **Flußgebiet**, f.; -gold, f.; -gott, m.; -hecht, m. = riviergebied (stroomgebied); -goud; -god; -snoek. **Flußig** = vloeibaar, in gesmolten toestand; vloeïend (von Stenfonanten); f. machen = smelten (transf.); f. werden = smelten (intr.); (von Geld) los beschikbaar; sein Vermögen f. machen = te gelde maken; Gelder f. machen = realiseeren. **Flußigkeit**, w. -, -en = vloeibaarheid, vloeïstof. **Flußkarpfen**, m.; -krebß, m.; -netz, f.; -nixe (*od.* -nimbhe), w. = rivierkarpfer; -kreeft; -net; -nimf (najade). **Flußkiferd**, f.; -sand, m.; -schiff, f.; -schiff-fahrt, w. = rivierpaard; -zand; -schip; -vaart. **Flußpat**, m. -(e)s = vloeipaas. **Flußtal**, f.; -ufer, f. = rivierdal; -oever. **Flußwage**, w. = waterpas. **Flußwasser**, f. = rivierwater. **Flußterer**, m. -s, -en = sluisteraar. **Flußtern**, f. (h.) = sluisteren, mompelen. **Flut**, w. -, -en = vloed, hoog tij, hoog water; overstroming; vloed, stroom (von Tränen, Licht); die Fluten = de golven, de baren, de wateren. **Flutanker**, m. = vloedanker. **Flutbett**, f. = molengoot. **Flutdeich**, m. = binnendijk. **Flüte**, w. -, -n = sluit, sluitschip. **Fluten**, f. (h.) = opkomen van den vloed, golven, stroomen; es flutet = de vloed komt op. **Fluthafen**, m. = vloedhaven. **Flutzeit** = vloedtijd. **Fok**, w. -, -en; **Focke**, w. -, -n = fok, fokzeil. **Fokmars**, m.; -mast, m.; -segel, f.; -stange, w.; -wand, w. = fokke[mars]; -mast; -zeil; -ra; -want. **Föderalist**, m. -en, -en = federalist. **Föderation**, -, -en, -en = federatie. **Föderativ** = federatief. **Föderativstaat**, m. = federatie. **Föderieren sich**, f. (h.) = zich federeeren, zich verbinden. [**fo'dern**] = fördern. **Föhlen**, f. -s, -en = veulen. **föhlen**, f. (h.) = een veulen krijgen. **Föhn**, m. -(e)s, -e = warme zuidwind, föhn. **Föh(r)de**, w. -, -n = zeeboezem, golf, inham. [**föh're** w. -, -n = forel]. **Föh're** w. -, -n = pijnboom. **Fokal'distanz**, w. -, -en = brandpuntsafstand. **Fokus**, m. -, -en = brandpunt. **Folge** w. -, -n = uitslag, gevolg, resultaat; vervolg, reeks; in einer *Fl.* = zonder onderbreking; einer Sache *Fl.* geben = aan een zaak gevolg geven; einem *Fl.* leisten = iem. gehoorzamen; einer Einladung *Fl.* leisten = aan een uitnodiging gevolg geven, gehoor geven; in der *Fl.* = in 't vervolg [gevolg, stoet; volgorde; gevolgtrekking]. **Folgeleistung**, w. = gereede opvolging. **fol'gen**, f. (h.) = (einem Führer, einem Beispiel, einem Ratgeber, einem Rat, der Mode) volgen; auf einen f. = op iem. volgen; daraus

folgt = daar volgt uit; warum hast du nicht gefolgt? = waarom heb je (mijn raad) niet gevolgd? wie folgt = als volgt. **fol'gend** = volgend; er las folgendes = hij las het volgende; folgendes sind die Namen = hier volgen de namen; im folgenden = in hetgeen volgt, in de volgende regels, hoofdstukken enz.; das folgende = het volgende. **fol'gendergestalt**, **fol'gendermaßen** *od.* **fol'genderweise** = op de volgende wijze, als volgt. **fol'genlos** = zonder gevolg(en). **fol'genreich** = rijk aan gevolgen. **fol'genreise**, w. = volgrees, reeks, rij, orde, beurt. **fol'gerecht**, **richtig** = juist, logisch, consequent. **fol'gerichtigkeit**, w. = juistheid, consequentie. **fol'gern**, f. (h.) = afleiden, besluiten trekken, opmaken. **fol'gerung**, w. -, -en = gevolgtrekking, besluit, conclusie; folgerungen ziehen = gevolgtrekkingen maken. **fol'gefah**, m. = gevolgtrekking, gevolgstelling. **fol'gewidrig** = onjuist, onlogisch, inconsequent. **fol'gewidrigkeit**, w. = onjuistheid. **fol'gezeiger**, m. = volgteeken, aanwijzer onder aan 't blad, custos. **fol'gezeit**, w. = volgende tijd, vervolg, toekomst. **fol'gisch** = bijgevolg, dus, derhalve. **fol'gsam** = volgzzaam, gedwee. **fol'gsamkeit**, w. = volgzzaamheid, gedweeheid. **foliant** m. -en, -en = foliant, in-folio. **fo'lie**, w. -, -n = verfoeliesel (eines Spiegels); foelle (unter Edelsteinen); iets onbeduidends, dat iets beters, iets mooiers sterker doet uitkomen; zur *Fl.* dienen = relief geven, als voorwendel gebruikt worden. **foliieren**, f. (h.) = pagineeren; verfoelien. **fo'lio**, f. -s, -s, -s = folio, groot formaat. **fo'lio'band**, m.; -format, f. = folio[deel]-formaat. **folklore**, w. - = folklore, volkskunde. **folter**, w. -, -n = pijnbank, foltertuig; kwelling, pijniging, marteling; einen auf die *Fl.* spannen = iem. op de pijnbank leggen. **folterbank**, w. = pijnbank. **folterer**, m. -s, -en = pijniger, beul. **foltergerät**, f. = marteltuig, folterwerktuig. **folterkammer**, w. = folterkamer. **fol'tern**, f. (h.) = folteren, martelen, pijnigen, kwellen. **fol'ter-qual**, w. = folterkwelling, martelpijn. **fol'ter-(werk)zeug**, f. = marteltuig, folterwerktuig. **Fond** (spr.: fō), m. -s, -s = grondslag, achtergrond. **Fonds** (spr.: fō), m. -, -en (spr.: fōs) = fonds, kapitaal. **Fonds'handel**, m. = actiehandel. **fontä'ne**, w. -, -en = fontein. **fontanell** f. -(e)s, -e; **fontanell'e**, w. -, -n = fontanel: alleen door huid gesloten plek in den schedel van pasgeborenen; kunstmatige etterwonde, afvoeringszweer. **fontanell'eisen**, f. = schroei-, brandijzer. **fontanell'erbe**, **fügelchen**, f. = fontanelballetje. **fontanell'stein**, m. = helseke steen. **fop'pen**, f. (h.) = foppen, beet nemen, voor den gek houden. **fopperci**, w. -, -en = fopperij, plagerij. **for'ce** (spr.: forse), w. -, -en = geweld, dwang. **for'cieren**, f. (h.) = forceeren. **för'de**, zie föh'rde. **för'der**, zie föh'rder. **för'derer**, m. -s, -en = bevorderaar, beschermer, begunstiger. **för'derlich** = bevorderlijk, nuttig, voordeelig; [snel, spoedig]. **for'dern**, f. (h.) = vorderen, eischen, ver-langen; etw. von einem [an einen] f. = iets

van iem. verlangen; einen hor Bericht f. = iem. (voor de rechtbank) dagvaarden, dagen; einen f. = iem. uitdagen.

fördern, *schw.* (h.) = befördern; bevorderen, aanmoedigen, beschermen; zu Tage f. = aan den dag, aan 't licht, te voorschijn brengen; die Schritte f. = voortstappen; die Arbeit fördert = schiet op, vordert; sich f. = zich haasten. **fördernis**, f. --jes, --se = nut, begunstiging. **förderfam** = nuttig, bevorderlijk; [snel]; förderfamer Anhänger = ijverig aanhanger. **förderfacht**, m. = mijnschacht, waaruit de delfstoffen naar boven gebracht worden.

förderung, w. --, --en = vordering, eisch, verlangen, pretentie; dagvaarding; uitdaging.

förderung, w. --, --en = Beförderung, bevordering, bescherming, aanmoediging; 't tevoorschijn-brengen (uit de mijn). **förderungsaffen**, **fübel**, m. = kist, om de leien uit de groeve te brengen.

forelle, w. --, --n = forel.

forellenbach, m.; **fang**, m.; **teich**, m. = forellenbeek; -vangst; -vijver.

forense, m. --n, --n = forens, buitenwonende.

forke, w. --, --n = vork, hooivork.

form, w. --, --en = (in allen Verwendungsbeispielen) vorm. **format** = vormelijk, wat den vorm betreft, vormend, ontwikkelend.

formal, Pl. = formaliteiten. **formalismus**, m. -- = formalisme, overdreven in-acht-neming v. d. vormen.

formalist, m. --en, --en = formalist, pedant. **formalität**, w. --, --en = formaliteit. **formaliter** = vormelijk, in den vorm, naar den vorm.

formarbeit, w. = gegoten werk, vormwerk. **format**, f. --(e)s, --e = formaat. **formation**, w. --, --en = formatie. **formel**, w. --, --n = formule.

formelbuch, f. = formulierboek. **formell** = vormelijk; formeel, uitdrukkelijk. **formelwesen**, f. = formaliteiten, complimenten, ceremonieel. **formen**, *schw.* (h.) = vormen, fatsuoneeren, formeeren.

formenlehre, w. = vormleer. **formensneider**, m. = houtsnijder. **formenwesen**, f. = formaliteiten, ceremonieel. **former**, m. --s, -- = gieter, vormer, modelleur. **formfehler**, m. = fout tegen den vorm. **formgewandt** = knap, handig in de vormen, welgemanierd. **formgießer**, m. = vormgieter. **formidabel** = formidabel, geducht. **formieren**, *schw.* (h.) = formeeren, vormen, maken, rangschikken, in den vereischten vorm schicken. **formlich** = formeel, complimenteus; formeel, uitdrukkelijk, in den behoorlijken vorm, bepaald, werkelijk, geregeld. **formlichkeit**, m. --, --en = formaliteit, plichtpleging, etikette. **formlos** = zonder vorm, vormloos, misvormd, onbeschaafd, ongemanierd. **formlosigkeit**, w. -- = vormloosheid, onbehouwenheid, ongemanierdheid. **formpresse**, w. = vormpers. **formrahmen**, m. = vormraam. **formschneider**, m. = formensnijder.

formular, f. --(e)s, --e = formulier, voorgescreven vorm. **formulieren**, *schw.* (h.) = formuleeren.

forsch = stevig, krachtig, flink, robuust,forsch.

forschbegierde, w. = onderzoekingsgeest, zucht tot onderzoek. **forschen**, *schw.* (h.) = vorschén, onderzoeken; nach etw. od. einem f. = naar iets of iem. onderzoek doen, zoeken, iets naspeuren. **forscher**, m. --s, -- = onderzoeker, (na)vorscher. **forscherblick**, m. = onder-

zoekende, vorschende blik. **forschergeist**, m. = onderzoekingsgeest. **forschung**, w. --, --en = vorsching, navorsching, onderzoeking, nasporing.

forst, m. --es, --e = woud, bosch (van een landheer). **forst**, w. --, --en = jachtgebied.

forstakademie, w. = academie voor boschcultuur, voor 't boschwezen; houtvesters-academie. **forstamt**, f. = administratie van de bosschen. **forstanschlag**, m. = schatting van een bosch. **forstausseher**, m. = boschwachter. **forstbeamter**, m. = ambtenaar bij de houtvesterij, bij 't boschwezen. **forstbezirk**, m. = boschdistrict. **forstdienst**, m. = boschdienst. **forstlich** = 't boschwezen betreffende. **forster**, m. --s, -- = houtvester.

forsterci, w. --, --en, **forsterhaus**, f. = houtvesterswoning. **forstfach**, f. = administratie van 't boschwezen; kennis van 't boschwezen; houtvestersvak. **forstfrevel**, m. = vergrijp tegen de boschwetten. **forstgerecht** = overeenkomstig de boschwetten; kundig in 't boschvak. **forstgericht**, f. = boschgerechts-hof. **forstgesch**, f. = boschswet. **forsthaus**, f. = houtvesterswoning.

forsthüter, m.; **inspektor**, m.; **kultur**, w. = bosch[wachter]; -inspecteur; -cultuur.

forstunde, w. = kennis, wetenschap van 't boschwezen. **forstlich** = 't boschwezen betreffende. **forstmann**, m. (Pl.: ..leute) = houtvester. **forstmäßig** = overeenkomstig de wetten van 't boschwezen. **forstmeister**, m. = inspecteur bij 't boschwezen. **forstnützung**, w. = opbrengst, inkomsten van een bosch. **forstordnung**, w. = boschswet. **forstrat**, m. = lid van 't boschbestuur. **forstrechnung**, w. = rekening over de opbrengsten van een bosch. **forstrecht**, f. = boschrecht, boschswet. **forstrechtlich** = overeenkomstig het boschrecht. **forstrevier**, f. = boschdistrict. **forstsache**, w. = zaak die het boschwezen betreft. **forsttaule**, w. = grens-paal van een bosch. **forstschreiber**, m. = griffier, klerk bij 't boschwezen. **forstschule**, w. = school voor boschcultuur. **forstvergehen**, f. = vergrijp tegen de boschwetten. **forstverwalter**, m. = administrateur bij 't boschwezen. **forstverwaltung**, w. = boschbestuur. **forstwesen**, f. = boschwezen. **forstwirtschaft**, w. = houtvesterij, economie van het boschwezen. **forstwissenschaft**, w. = wetenschap van 't boschwezen.

fort (spr.: *foor*), f. --s, --s = fort, versterking.

fort = weg; voort, verder, vooruit; und so f. = enzoovoort (= enz.), en zoo verder; in einem f. = aan een stuk (door), al maar door; f. und f. = aldoor, aanhoudend. **fortan** = voortaan, in 't vervolg.

fortarbeiten, *schw.* (h.) = doorwerken; sich f. = zich gewinnen, zich trainen.

fortbauen, *schw.* (h.) = doorbouwen, voortb.

fortgeben sich, ft. (h.) = weggaan, vertrekken.

fortbestehen, unr. (h.) = voortbestaan, blijven bestaan.

fortbewegen, *schw.* (h.) = voortbewegen, verder doen gaan.

fortbilden, *schw.* (h.) = verder ontwikkelen, verder beschaven. **fortbildung**, w. = verdere ontwikkeling, voortgezet onderwijs.

fortbildungsanstalt, **schule**, w. = inrichting, school voor voortgezet onderwijs.

fortblazen, ft. (h.) = wegblazen, voortjagen; doorblazen.
fortbringen, unr. (h.) = wegbrengen,ervoeren; doen gedijen, voorhelpen; ich konnte ihn nicht f. = ik kon hem niet wegstrijgen;
fort f. = zich erdoor slaan, zijn broodje verdienen.
fortbrüten, fchw. (h.) = doorbroeden; blijven peinzend of soezen.
fortdauern, w. = duur, het voortduren.
fortdauern, fchw. (h.) = voortduren, duren.
fortdrängen, fchw. (h.) = voortdringen, wegdringen, wegduwen.
fortdürfen, unr. (h.) = weg mogen, mogen heengaan.
forte (Mus.) = forte, sterk.
fortellen, fchw. (f.) = wegsnellen, voortsnelen.
fortentwickeln, fchw. (h.) = verder ontwikkelen, beschaven. **Fortentwicklung**, w. = verder ontwikkeling.
Fortepiano, f. = piano.
forterven, fchw. (h.) = sich f. = overerven.
fortfahren, ft. (f.) = wegvaren; (im Wagen) weggaan od. wegrijden; (h.) = voortgaan, doorgaan; er fuhr fort in seiner Erzählung = hij ging voort met zijn vertelling; er fährt fort zu schreiben = hij gaat door met schreeuwen; (im Schiffe, im Wagen) wegbrengen, wegvoeren.
fortfallen, m. = 't wegvallen, afschaffing, 't ophouden. **fortfallen**, ft. (f.) = ophouden, niet weer gebeuren, wegvallen.
fortfegen, fchw. (h.) = wegvegen; doorvegen.
fortfeilen, fchw. (h.) = wegvijlen; voortgaan met vijlen.
fortfliegen, ft. (f.) = wegvliegen; doorvliegen.
fortfliehen, ft. (f.) = wegvloeien; voort- of doorvloeien.
fortführen, fchw. (h.) = wegvoeren, wegbrengen; doorzetten, voortgaan.
Fortgang, m. = vertrek, 't weggaan; voortgang, vooruitgang; die Vorstellung wird seinen F. haben = de voorstelling zal niet doorgaan.
fortgeben, ft. (h.) = weggeven.
fortgehen, unr. (f.) = weggaan, vertrekken, voortloopen, doorgaan, vooruitgaan.
fortmahlen, ft. (h.) = doorsmeulen; voortvonken.
forthelpen, ft. (h.) (einem) = iem. voorhelpen, vooruithelpen, verder helpen; weghelpen; sich f. = zich weten te helpen.
fortheizen, fchw. (h.) = met honden weggagen, door felle vervolging verdrijven.
forthin = voortaan.
forthinken, fchw. (f.) = weghinken, doorhinken.
forthüpfen, fchw. (f.) = weghuppelen, doorhuppelen.
Fortifikation, m. —, —en = fortificatie.
Fortifikationsarbeiten, Pl. = versterkingswerken. **fortissimo** = fortissimo.
fortjagen, fchw. (h.) = weggagen, voortjagen; (f.) = wegdraven.
fortkommen, ft. (f.) = weggkomen; wegraken; vooruitkomen; er ist früh von Hause fortgekommen = vroeg, jong van huis gegaan; das Buch ist mir fortgekommen = ik heb mijn boek verloren; die Pflanzen kommen gut fort = komen goed uit (op), gedijen goed. **fortkommen**, f. = vlucht; 't vooruitkomen, vooruitgang, geluk; er wird schon sein F. finden = hij zal zijn weg wel vinden.
fortkönnen, unr. (h.) = weg kunnen, voort kunnen.

fortkriechen, ft. (f.) = voortkruipen, wegstrijpen.
fortkriegen, fchw. (h.) = wegstrijgen.
fortlassen, ft. (h.) = laten weggaan; weglaten.
fortlaufen, ft. (f.) = wegloopen, ontsnappen, ontvluchten; doorloopen, voortloopen, -gaan.
fortleben, fchw. (h.) = voortleven, leven blijven.
fortlegen, fchw. (h.) = wegleggen.
fortleiten, fchw. (h.) = weg-, afleiden.
fortmachen sich, fchw. (h.) = zich uit de voeten maken, maken dat men wegkomt.
fortmarschieren, fchw. (f.) = wegmarscheeren, -trekken; doormarscheeren, voortmarscheeren.
fortmüssen, unr. (h.) = weg moeten, vorder moeten.
fortnehmen, ft. (h.) = wegnemen.
fortpacken, fchw. (h.) = wegpakken; sich f. = zich wegpakken, zich wegscheren.
fortpflanzen, fchw. (h.) = voortplanten; verspreiden. **Fortpflanzung**, w. = voortplanting; verspreiding.
fortplappern, **fortplandern**, fchw. (h.) = doorbabbelen.
fortprügeln, fchw. (h.) = wegranselen.
forträumen, fchw. (h.) = wegruimen.
fortreden, fchw. (h.) = doorspreken.
fortreise, w. — = afreis, vertrek. **fortreisen**, fchw. (f.) = afreizen, vertrekken.
fortreifen, ft. (h.) = wegrukken, wegslepen.
fortreiten, ft. (f.) = wegrijden; door-, voortrijden.
fortrennen, unr. (f.) = wegrennen.
fortrollen, fchw. (h.) = voortrollen, wegrullen (f.) = wegrullen; doorrollen.
fortrüden, fchw. (h.) = wegrukken, wegstrekken, verzetten.
fortrüdern, fchw. (h.) = wegroeien.
Fortst, m. = verlengsel, aangroei, uitsteeksel.
fortschaffen, fchw. (h.) = wegbrengen, wegdoen, (einen) loozen, wegstrijgen; verzenden.
fortscheren sich, ft. (h.) = zich wegscheren.
fortschicken, fchw. (h.) = weggagen.
fortschicken, fchw. (h.) = wegzenden, wegsturen; verzenden.
fortschieben, ft. (h.) = voortschuiven, voortduwen, wegschuiven, wegduwen; doorkegelen.
fortschiffen, fchw. (f.) = wegvaren; doorvaren.
fortschlagen, ft. (h.) = wegslaan.
fortschlingen sich, fchw. (h.) = zich voortslingeren, voort- of verderkronkelen.
fortschleichen, ft. (f.); sich f. (h.) = wegsluipen, voortsluipen.
fortschleifen, ft. (h.) = wegslijpen, voortgaan met slijpen; fchw. (h.) = voortsteepen.
fortschleppen, fchw. (h.) = voortslepen.
fortschleudern, fchw. (h.) = wegslingeren.
fortschlüpfen, fchw. (h.) = wegsluipen, wegslijpen.
fortschreiben, ft. (h.) = doorschrijven, verder schrijven.
fortschreiten, ft. (f.) = voortstappen, voortgaan, vorderingen maken, vooruitkomen; fortschreitende Bewegung = voorwaartsche, voortgaande beweging. **fortschritt**, w. = vordering, voortgang, vooruitgang. **fortschrittler**, m. —s, — = man van vooruitgang, van de vooruitstrevende partij. **fortschrittlich** = vooruitstrevend. **fortschrittlermann**, m. = fortschrittler. **fortschrittspartei**, w. = vooruitstrevende partij.
fortschwemmen, fchw. (h.) = wegspoelen, voortdrijven.

fortschwimmen, ft. (f.) = wegzwemmen, doorzwemmen.
fortsegeln, fchw. (f.) = weg-, doorzeilen.
fortsehnen sich, fchw. (h.) = weg verlangen.
fortsenden, unr. (h.) = wegzenden.
fortsetzen, fchw. (h.) = voortzetten, vervolgen; wegzetten. **fortsetzung**, w. —, —en = voortzetting, vervolg; f. folgt = wordt vervolgd.
fortstellen, unr. (h.) = weg moeten.
fortspielen, fchw. (h.) = doorspelen, verder spelen.
fortspringen, fchw. (f.) = weg-, doorgalopperen.
fortspringen, ft. (f.) = weg-, doorspringen.
fortspülen, fchw. (h.) = wegspoelen, voortspelen.
fortstehlen sich, ft. (h.) = wegsluipen.
fortstellen, fchw. (h.) = wegzetten.
fortstößen, ft. (h.) = wegstooten, voortstooten; doorstooten.
fortströmen, fchw. (f.) = wegstroomen.
fortstürmen, fchw. (f.) = wegsnellen, wegstormen.
fortstürzen, fchw. (f.) = met een vaart wegsnellen.
forttaumeln, fchw. (f.) = weg-, voortwankelen.
forttragen, fchw. (f.) = weg-, voortdraven, doordraven.
forttragen, ft. (h.) = wegdragen.
forttreiben, ft. (h.) = wegdrijven, voortdrijven; voortgaan, volhouden; (f.) = wegdrijven.
Fortuna, w. — = Fortuna, geluksgodin.
fortwagen sich, fchw. (h.) = wegdurven.
fortwähren, fchw. (h.) = voortduren, aanhouden. **fortwährend** = aanhoudend, voortdurend.
fortwälzen, fchw. (h.) = voort-, wegwentelen, -rollen.
fortwandeln, fchw. (f.) = weg-, voortwandelen, -gaan.
fortwandern, fchw. (f.) = wegtrekken, verder trekken, -reizen.
fortwehen, fchw. (h.) = wegwaaien.
fortweisen, ft. (h.) = weg wijzen, afwijzen.
fortwerfen, ft. (h.) = wegwerpen, weggooien.
fortwirken, fchw. (h.) = blijven werken.
fortwischen, fchw. (h.) = wegwischen, wegvegen.
fortwollen, fchw. (h.) = weg willen, voort-, vooruit-, verder willen; die Sache will nicht fort = gaat niet vooruit; es will mit ihm gar nicht fort = hij gaat heelemaal niet vooruit.
fortzerren, fchw. (h.) = weg-, voorttrekken, -rukken, -sleuren.
fortziehen, ft. (h.) = weg- of -voorttrekken; (f.) = wegtrekken, weggaan, verhuizen. **Fortzug**, m. = uittocht, verhuizing.
Forum, f. — (s), — s u. . . ra = forum, marktplaats; das gehört nicht zu meinem f. = dat ligt niet op mijn gebied, behoort niet tot mijn ressort.
fossil = versteend, voorwereldlijk. **Fossil**, f. — s, -ien = fossiel, versteening. **Fossilienbildung**, w. = fossielvorming.
Foulard, m. — s, — s = foulardzijde, foulard of zijden doek.
fourage (spr.: *foerage*), w. — = fourage.
fouragieren, fchw. (h.) = fourageeren, levensmiddelen halen.
fourgon (spr.: *fourgō*), m. — s, — s = fourgon, pak- of munitiewagen.
fourier zie *jurier*. **fourier** zie *jurier*.

Fracht, w. —, —en = vracht (lading, vrachtgeld, vrachtloon). **frachtbar** = vervoerbaar. **Frachtbrief**, m. = vrachtbrief, (Schiff) cognossement. **frachten**, fchw. (h.) = vervoeren; vrachten, bevrachten. **Frachtfuhrmann**, m. = vrachtrijder. **Frachtgeld**, f. = vrachtgeld, -loon. **Frachtgut**, f. = vrachtgoed. **Frachthandel**, m. = expeditiehandel. **Frachtfarte**, w. = geleibiljet. **Frachtfuhrer**, w. = huurrijtuig. **Frachtpreis**, m. = vracht, vrachtprijs. **Frachtschein**, m. = vrachtbrief. **Frachtschiff**, f. = vrachtschip, beurtschip. **Frachtstück**, f. = vrachtstuk, kolli. **Frachtsender**, m. = expéditeur. **Frachtwagen**, m. = vrachtwagen. **Frachtzettel**, m. = vrachtbrief.

Frack, m. — (e)s, — s u. Fräcke = heerenrok.
Frage, w. —, —en = vraag, ondervraging, vraagstuk, kwestie; eine f. an einen richten = een vraag tot iem. richten; es ist noch die f. = het is nog de vraag, het staat nog te bezien; das ist keine f. = dat is zeker; ohne f. = ongetwijfeld, zonder kwestie; in f. stellen = in twijfel trekken; es kommt in f. = in overweging, in aanmerking; die in f. stehende Angelegenheit = de zaak in kwestie, waarvan sprake is; die orientalische f. = de Oostersche kwestie; die peinliche f. = de pijnbank (auf die p. f. kommen).

fragen, fchw. (h.) = vragen, ondervragen; einen nach etw., um Rat f. = iem. naar iets, om raad vragen; es fragt sich, ob . . . = het is de vraag, of . . . ; nach einem f. lassen = naar iem. laten vragen (hoe 't met iem. gaat); ich frage nicht den Hefner od. den Teufel nach ihm = ik bekommer mij geen drommel om hem of ik stoor me geen drommel aan hem. **fragend** = vragend, ondervragend. **Fragepunkt**, m. = punt in kwestie, vraag. **Frager**, m. — s, — = vrager. **fragerisch** = vragziek, vragerig. **Fragefach**, m. = vraagzin, vragende zin. **Fragestellung**, w. = 't stellen van de vraag. **Frageweise**, w. = manier van vragen. **Fragewort**, f. = vraagwoord. **Fragezeichen**, f. = vraagteekenen. **fraglich** = twijfelachtig, betwistbaar; es ist f. = het is de vraag; das fragliche Haus = het huis in kwestie, het bewuste huis. **fraglos** = onbetwistbaar, onbetwistbaar.

Fragment, f. — (e)s, — e = fragment. **fragmentarisch** = fragmentarisch, broksgewijze.

fragwürdig = onzeker, twijfelachtig.
Fraktion, w. —, —en = breuk, fractie; politieke partij, afdeling, fractie. **Fraktur**, w. —, —en = fractuur, (been)breuk. **Frakturchrift**, w. = hoekige, gebroken of Duitse drukletter.

frank = frank, vrij; f. und frei = frank en vrij. **Frank**, m. —en, —en = franc. **Frankatur**, w. —, —en = frankeering. **Frankaturzwang**, m. = verplichte frankeering.

Frank, m. —n, —n = Frank, bewoner van Frankeland, Europeaan (Rame des Européens im Orient); Franschman. **Franken**, f. —s = Frankeland. **Frankenreich**, f. = Frankrijk, Frankeische rijk. **Frankenwald**, m. = Frankenwoud.

Frankfurt, f. = Frankfort; f. am Main, f. an der Oder = Frankfort aan de Main, Fr. aan de Oder. **Frankfurter**, m. —s, — = Frankforter.

frankieren, fchw. (h.) = frankeeren. **Frankierung**, w. — = frankeering.

frän'tsch = Frantsch.
fran'to = franco, portvrij, vrij van port.
Frank'reich, f. --s, -- = Frankrijk.
Frans'gen, f. --s, -- = franjetje. **fran'se**, w. --, --n = franje. **fran'sicht** = franje-achtig. **fran'sig** = met franjes.
Frans', m. = Frans.
Frans'apfel, m. = renetappel. **Frans'band**, m. = lederen band, boek in lederen band.
Frans'brauntwein, m. = Fransche brandewijn. **Frans'brot**, f. = Fransch brood, melkbr.
Frans'gen, f. --s = Fransje. **Frans'ka**, w. -- = Frantska.
Frans'ka'ner, m. --s, --; **Frans'ka'ner-mönch**, m. = Franciskaner (monnik), minderbroeder. **Frans'ka'nerin**, w. --, --nen; **Frans'ka'neronne**, w. -- = Franciskaner non.
Frans'ka'nerorden, m. = Franciskaner orde.
Frans'mann, m. = Franschman. **franz'mäntsch** = Frantsch. **Frans'obit**, f. = ooft van leiboomen. **Frans'o'fe**, m. --n, --u = Franschman. **Frans'o'felei** w. --, -- = gallomanie, frankomanie, overdreven voorliefde voor alles wat Frantsch is. **franz'o'feln**, fchw. (h.) = Frantsch maken, frantizeeren. **Frans'o'fenseind**, **Frans'o'fenseffer**, m. = vijand, hater van de Frantschen. **Frans'o'fensucht**, w. = gallomantie. **Frans'o'fin**, w. --, --nen = Frantsche (vrouw). **franz'o'fieren**, fchw. (h.) = frantizeeren. **franz'o'fisch** = Frantsch; das f. = het Frantsch; ins frantz'o'fische überfegen = in 't Fr. vertalen; auf f. = op zijn, in het Frantsch; sich auf f. empfehlen = heengaan zonder te groeten. **Frans'wein**, m. = Frantsche wijn, gewone witte wijn.
frappant = frappant, treffend, in-'t-oog-loopend. **frappie'ren**, fchw. (h.) = frappeeren, treffen, bevreemden; laten bevriezen.
frä'se, w. --, --n = ronde vijf, doorslag.
frä'sen, fchw. (h.) = vijlen.
Fräs', m. --s = voer, voeder, vreten; beener. **Fräs'trog**, m. = voederbak.
fraternis'ten, fchw. (h.) = frateruizeeren.
Fräs', m. --en, --en = leelijk mensch, leelijkkerd; kwajongen. **Fräs'ze**, w. --, --u = leelijk gezicht, grimas, karikatuur; frats, snakerij; Fräsen schneiden = leelijke gezichten trekken, grimassen maken. **Fräs'zenbild**, f. = karikatuur. **Fräs'zengefiht**, f. = bespottelijk gezicht. **Fräs'zenhaft** = grillig, onnatuurlijk, verdraaid, grotesk, leelijk, weerzawekkend. **Fräs'zenmacher**, m. **Fräs'zenfchneider**, m. = grimassenmaker.
Frau, w. --, --en = vrouw, echtgenote, Mevrouw (Mevr.); unferer liebe f. = Onze lieve Vrouw (Maria); die kirche unferer lieben Frauen = Onze-lieve-Vrouwenkerk; unferer f. = onze Mevrouw; f. Meier = Mevrouw, Juffrouw, Vrouw Meier; die f. Dochter ist nicht zu Hause = Mevrouw is niet thuis; guten Morgen f. Mäntin, f. Göt = goeden morgen. Mevrouw; quädige f. = Mevrouw; die f. Gräfin = (Mevrouw) de gravin; ist ihre f. Gemahlin noch frant? = is uw vrouw of is Mevrouw nog ziek? fchw. f. = belladonna, wolfkers.
Frau'gen, f. --s, -- = vrouwtje. **Frau'narzt**, m. = vrouwenarts, -dokter. **Frau'narztin**, f. = thuis voor vrouwen.
Frau'en'bild, f.; **brust**, w.; **fchind**, m.; **gemach**, f.; **haar**, f. = vrouwenbeeld (of -por-

tret); -borst; -hater; -vertrek; -haar (ook plant = venushaar).
frant'haft = vrouwelijk.
Frant'handfchuh, m.; **hemd**, f.; **fleid**, f.; **flojter**, f. = vrouwenhandschoen; -hemd; -kleed (japon); -klooster.
Frant'necht, m. = nederig vrouwenvereerder; vrouwen slaaf.
Frant'necht w.; **licbe**, w.; **list**, w.; **lob**, f.; **putz**, m. = vrouwenziekte; -liefde; -list; -lof; -tooi.
Frant'nattel, m.; **fchneider**, m.; **fchuh**, m. = vrouwenzadel; -kleermaker; -schoen.
Frant'nente, Pl.; **mentfch**, m.; **berfon**, w. = vrouwlul; -mensch; -spersoon.
Frant'nift, f.; **himme**, w.; **tracht**, w.; **tuch**, f.; **vercin**, m. = vrouwenklooster; -stem; -dracht (of -kleeding); -laken (dameslaken); -vereniging.
Frant'nzimmer, f. = vrouwenvertrek; vrouw, vrouwspersoon. **Frant'nzwinger**, w. = haren.
Frant'lein f. --s, -- = juffrouw, mejuffrouw, juller, jonge dame; freule; Ihre f. Schwester = (Mejuffrouw) uw zuster. **Frant'leinfteuer**, w. = belasting ten voordeele van prinsessen (als zij huwden). **Frant'leinfift**, f. = klooster voor adellijke jonge dames.
frant = onbeschaamd, brutaal, vrijpostig; vermetel. **frant'heit**, w. --, --en = onbeschaamdheid, brutaliteit, vrijpostigheid; vermetelheid.
Frant'gun'de, w. -- = Frantgonde.
Frant'riksdor, m. --s, --e u. --s = Frantriksdor (een Deense munt).
Frant'ratte, w. --, --u = fregat. **Frant'rattevogel**, m. = fregatvogel.
frei = vrij, onafhankelijk, onbeperkt, ongebonden, bevrijd, onbelast, open, onbezet, niet in beslag genomen, gratis, openhartig, los, zonder steun; auf freien Fuß fegen = op vrije voeten stellen; freie Hand haben = de handen vrij, ruim, volle vrijheid hebben; aus freier Hand verkaufen = onder de hand verkoopen; einen Dinge freien Lauf lassen = den vrijen loop laten; aus freien Etüden = uit eigen beweging; unter freiem Himmel schlafen = onder den blooten hemel; ein freier Platz = een open plein; in freier Luft = in de open lucht; im freien = in de open lucht, buiten; morgen ist f. = morgen hebben we vrijaf; frei (auf Briefen) = franco; freie Wohnung, Kost und Wäfche = vrije inwoning, kost en bewassing; f. heraus! = ronduit! f. fprechen = vrijuit spreken of voor de vuist spreken; f. ausgehen = niets te betalen hebben.
Freia, w. -- = Freya, Frikka.
Freib'nter, m. --s, -- = vrijbuitter, zeeroover, kaper. **Freib'nterei**, w. --, -- = vrijbuitterij, zeerooverij. **Freib'ier**, f. = gratis bier. **Freib'illet**, f. = vrijkaart, vrijbiljet.
Freib'rief, m. = vrijbrief, brief van vrijstelling; privilegie. **Freib'ürger**, m. = vrije burger. **freib'urgifch** = Freiburgsch. **Freib'ouvert**, f. = gefrankeerde enveloppe, briefomslag. **Freib'nter**, m. = vrijdenker, vrijgeest. **Freib'nterei**, w. -- = vrijdenkerij, vrijgeesterij. **freib'nterifch** = ongelooftig, sceptifch.
frei'en, fchw. (h.) = trouwen; vrijen; f. um = aanzoek doen om, dingen naar. **Freier**, m. --s = vrijer, minnaar. **Freierei** w. -- = vrijerij, huwelyksaanzoek. **Freiers'fuß**, m.: auf Freiersfüße gehen = uit vrijen gaan, een

vrouw zoeken. **Freiermann**, m. = aanstaande, vrijer, pretendent.
Freiexemplar, f. = gratis exemplaar, presentexemplaar. **Freifrau**, w. = barones, vrijvrouwe. **Freifräulein**, f. = freule, baronsdochter. **Freifron**, m. -s, -e = gerechtsdienaar bij het veemgericht. **freigeben**, ft. (h.) = in vrijheid stellen, vrijlaten, (einen Soldaten) afdanken, naar huis sturen; (den Edütern) vrij(af)geven. **freigebig** = vrijgevig, mild, royaal. **Freigebigkeit**, w. -, -en = vrijgevigheid, mildheid. **Freigebo-**
ren = vrijgeboren, (kind) van vrije ouders. **Freigeist**, m. = vrijgeest, vrijdenker. **Freigeisterei**, w. = vrijgeesterij, vrijdenkerij. **freigeistlich** = ongeloovig, vrijgeestig, sceptisch. **Freigelassener**, m. = vrijgelatene. **Freigepätk**, f. = vrachtvrije bagage. **Freigericht**, f. = veemgericht. **freigekümt** = vrijzinnig. **Freigraf**, m. = vrijgraaf, veemrechter. **Freigrafchaft**, w. die f. Hochburgund = Franche-Comté. **Freigut**, f. = onbelastbaar goed; eijnsvrij eigendom. **Freihafen**, m. = vrije haven. **freihalten**, ft. (h.) = vrijhouden. **Freihandel**, m. = vrijhandel. **Freihändler**, m. = vrijhandelaar. **freihändig** = uit de vrije hand, freihändiger Verkauf = onderhandsche verkoop. **Freihaus**, f. = belastingvrij huis.
Freiheit, w. -, -en = vrijheid, onafhankelijkheid, verlof; ich nehme mir die f. = ik neem de vrijheid; vrijdom, voorrecht, privilege. **Freiheitslich** = geprivilegieerd.
Freiheitsapostel, m.; **baum**, m. = vrijheidsapostel; -boom.
Freiheitsbrief, m. = keur, privilege.
Freiheitsdrang, m.; **-kampf** (od. -krieg), m.; **-liebe**, w.; **-mühe**, w. = vrijheidszucht; -oorlog (of -krijg); -liefde; -muts (jacobijnemuts).
Freiheitsrausch, m. = vrijheidszwijmel.
Freiheitschwärmer, m. = dweper voor de vrijheid. **Freiheitsinn**, m. = vrijheidszin, geest van onafhankelijkheid. **Freiheitsstrafe**, w. = vrijheidsbeneming.
Freiherr, m. = vrijheer, baron. **freiherrlich** = vrijheerlijk. **Freiherrchaft**, w. = baronie.
Freihof, m. = vrijhof, vrijgoed. **Freihufe**, w. = vrijleen.
Freiin, w. -, -nen = vrijvrouwe, barones.
Freiarte, w. = vrijkaart, vrijbiljet. **Freikorps**, f. = vrijcorps. **freikonservativ** = vrijconservatief. **Freifugel**, w. = vrijkogel (die door tooverkracht zeker treft). **freilassen**, ft. (h.) = vrijlaten, in vrijheid stellen. **Freilassung**, w. - = vrijlating, loslating. **Freilegen**, schw. (h.) = vrij- of openleggen.
Freilich = wel zeker, ja zeker; wel, wel is waar.
Freilos, f. = vrij lot, gratis lot. **freilosend**, schw. (h.) = vrijloten. **freimachen**, schw. (h.) = (einen Brief) frankeeren; vrij maken (von Schulden, von Hindernissen), bevrijden.
Freimachung, w. -, -en = frankeering, vrijmaking, bevrijding. **Freimarke**, w. = postzegel. **Freimarkt**, m. = vrije markt.
Freimaurer, m. = vrijmetselaar. **Freimaurerei**, w. = vrijmetselarij. **freimaure-**
risch = maçonniek. **Freimaurerloge**, w. = vrijmetselaarsloge. **Freimaurerorden**, m. = orde van de vrijmetselaars. **Freimut**, m. = vrijmoedigheid, openhartigheid. **freimütig** = vrijmoedig, openhartig, oprecht. **Freimütigkeit**, w. = vrijmoedigheid, openhartigheid,

goede trouw. **Freipaß**, m. = vrijgeleide, pas.
Freisaffe, **Freisaf**, m. = vrijboer. **Freischar**, w. = vrijschaar, troep vrijwilligers.
Freischarter, m. -s, -e = soldaat die tot een vrijschaar behoort. **Freischein**, m. = bewijs van tolvrijheid. **Freischützen**, f. = vogelschieten. **Freischule**, w. = vrijschool, kosteloze sch. **Freischüler**, m. = kosteloos geplaatst leerling. **Freischuß**, m. = vrijshot, gratis schot; onfeilbaar schot (sieh: Freifugel). **Freischütze**, m. = vrijschutter, scherp-schutter; Freischütz (opera). **Freisinn**, m. = vrijzinnigheid. **freisinnig** = vrijzinnig, liberaal. **Freisinnigkeit**, w. = vrijzinnigheid.
freisprechen, ft. (h.) = vrijspreken, onschuldig verklaren. **Freisprechung**, w. -, -en = vrijspraak. **Freistaat**, m. = vrijstaat, republiek. **freistaatlich** = vrijstaatsch. **Freistadt**, w. = vrije stad. **Freistatt**, **-stätte**, w. = vrijplaats, aziel. **freistehen**, umt. (h.) = vrijstaan, geoorloofd zijn; afgezonderd staan. **freistehend** = vrijstaand, afgezonderd. **Freistelle**, w. = kosteloze plaats(ing), beurs.
freistellen, schw. (h.) = (einen etw.) overlaten, de keus laten. **Freistunde**, w. = vrij uur, nitspanningsuur. **Freitag**, m. = Vrijdag; stiller f. = Goede Vrijdag.
Freite, w. - = 't vrijen, aanzoek; auf die f. gehen = uit vrijen gaan, een vrouw gaan zoeken.

Freitisch, m. = vrije tafel. **Freiübung**, w. = vrije oefening. **Freitreppe**, w. = stoep, bords.
Freiwerber, m. = tusschenpersoon (bij huwelijksaanzoek). **freiwillig** = vrijwillig. **Freiwilliger**, m. = vrijwilliger, volontair; der Einjährig-Freiwillige = vrijwilliger die één jaar in dienst is. **Freiwilligenamen**, f. = examen van vrijwilliger. **Freizettel**, m. = bewijs van tolvrijheid. **Freizugig** = vrij om uit te trekken, weg te gaan; vrij om zich te vestigen. **Freizügigkeit**, w. - = vrijheid van vestiging.

fremd = vreemd, buitenlandsch, onbekend, zonderling, andermans; ein Fremder = een vreemde, vreemdeling; sich f. gegen einen stellen = doen, alsof men iem. niet kent; unter fremdem Namen = onder een vreemden naam; sich in fremde Hände mischen = zich in andermans zaken mengen; jemand Fremdes = iemand vreemds, een vreemde; sich mit fremden Federn schmücken = met andermans veeren pronken; Fremde haben = gasten hebben.

fremd artig = vreemdsortig, vreemdslachtig, ongewoon, vreemd, zonderling.

Fremde, w. - = vreemde, buitenland; in der f. = in den vreemde.

Fremdenblatt, f. = Vreemdelingenblad.

Fremdenbuch, f. = vreemdelingenboek.

Fremdenführer, m. = gids voor vreemdelingen.

Fremdenliste, w. = vreemdelingenlijst.

Fremdenstube, w., **-zimmer**, f. = logeerkamer.

Fremdenverkehr, m. = vreemdelingenverkeer.

Fremdheit, w. - = (het) vreemde, vreemdheid, vreemd-zijn.

Fremdhererschaft, w. = vreemdenheerschappij.

fremdländisch = vreemd, buitenlandsch, uitheemsch.

Fremdling, m. - (e)s, -e = buitenlander; vreemdeling, onbekende, onbedrevene.

Fremdingrecht, f. = vreemdelingenrecht (oud recht in Frankrijk).

fremdsprachig = een vreemde taal sprekend.

fremdsprachlich = op vreemde

talen betrekkelijk; fremdsprachlicher Unterricht = onderwijs in vreemde talen. **Fremdwort**, f. = vreemd woord. **Fremdwörterbuch**, f. = woordenboek van de vreemde woorden. **frequent** = talrijk, druk bezocht. **frequentieren**, fhw. (h.) = frequenteeren, druk bezoeken. **Frequenz**, w. -, -en = frequentie, bezoek, aantal bezoekers, verkeer. **Fresko**, f. -s, .fen = fresco, muurschildering. **Freskogemälde**, f. = frescoschilderij. **Freskvand**, m. = vreetzak. **Freskvægter**, w. = vreetachtigheid, gulzigheid, vraatzucht. **freskvægterig** = gulzig, vreetachtig. **Freskvæntel**, m. = etenszak (voor de paarden). **Freske**, w. -, -n = bek, mul. **fresken**, ft. (h.) (du frist, er frist; fræk; fræge; frisk) gefresen = vreten, opeten; er frist i sinen kummer in sig = hij verkropt zijn verdriet; er bilst sig ein, er habe die Weisheit in pacht heeft; er hat einen Narren an ihm gefresen = hij is gek (verzot) op hem; die Krankheit frist um sig = grijpt om zich heen, breidt zich uit. **fresken**, f. -s, - = vreten, eten, voe(de)r; das ist ihm ein gefundenes F. = dat is een buitenkansje voor hem. **Fresker**, m. -s, - = vreter. **Freskeri**, w. -, -en = vreterij, zwelgerij. **Freskeber**, f. = geewwhonger. **Freskvæter**, w. = vraatzucht. **freskvæterig** = vraatzuchtig. **Freskvæst**, w. = vraatlust. **Freskvæst**, f. = etensbakje. **Freskvæst**, m. = etens-, voederzak; vreetzak. **Freskvæst**, w. = vraatzucht, geewwhonger. **Freskvæst**, m. = etensbak, voederbak. **Freskvæst**, m. = vreetzak. **Frest**, f. -(e)s, -e = fret. **Fresten**, f. -s, - = fret. **fresten**, fhw. (h.) = stuk of open wrjven. **Frestwiesel**, f. = fret. **Frende**, w. -, -n = vreugde, blijdschap, plezier, genoegen; die Freuden = de genoegen, de genietingen; mit Freuden = met plezier, met genoegen; das macht mir F. = dat doet mij genoegen, verheugt mij; vor Freuden = van plezier, van vreugde. **Frendeglänzend** = schitterend, stralend van vreugde. **Frendenarm** = arm aan vreugde. **Frendenbeher**, m. = beker, kelk van vreugde, van genot, vreugdebek er. **Frendenbezeigung**, w. = vreugdebetoon. **Frendenfeier**, m. (od. -fest, f.); -feuer, f.; -geschrei, f. = vreugdefeest; -vuur; -kreten. **Frendeleben**, f. = leven van genot, vrolijk leven. **Frendeteer** = vreugdeloos. **Frendesied**, f. = vreugdelied, -zang. **Frendemahl**, f. = feestmaal. **Frendenmeer**, f. = zee van genietingen. **Frendenopfer**, f. = dankoffer, vreugde-. **Frendenpost**, w. = aangenaam, blij bericht, blijde tijding. **Frendenreich** = rijk aan genoegen, vreugdertijk. **Frendeschieden**, f. = salvo. **Frendeschrei**, m. = vreugdekreet. **Frendestörer**, m. = vreugdebederver. **Frendetag**, m. = vreugdedag. **Frendentanz**, m. = vreugdedans. **Frendentaumel**, m. = vreugderoes, vervoeing van vreugde. **Frendentränen**, Pl. = tranen van vreugde. **Frendenzelt**, w. = tijd van vreugde, van blijdschap. **Frendestrahend** = stralend van vreugde, van blijdschap. **freude-trunken** = dronken van vreugde. **freudig** = vreugdevol, blijde, vrolijk. **Freudigkeit**, w. = blijdschap, vreugde, vrolijkheid. **freudlos** = vreugde-

loos, treurig, somber. **freudvoll** = vreugdevol, blijde. **freuen**, fhw. (h.) = verheugen, plezier doen, verblijden; sich f. = zich verheugen, zich verblijden; [sich eines Dings f.] = sich f. über etw. = zich over iets verheugen, blij zijn over; sich f. auf = zich verheugen op, zich blij maken op of tegen (künftiges); sich f. an einer Sache = zich verheugen in of over. **Freund**, m. -(e)s, -e = vriend; liefhebber; [bloedverwant, familie]; sie sind die Freunde = zij zijn dikke (beste) vrienden; er ist mein F. = hij is mijn vriend; er ist mir freud = hij is mij vriendschappelijk gezind; den F. erkennt man in der Not = in den nood leert men zijn vrienden kennen. **Freundesdienst**, m.; -hand, w. = vriendschapsdienst; -groet; -hand. **freundlich** = (gegen einen, zu einem) vriendelijk (voor iem.), welwillend; aangenaam, lief. **Freundlichkeit**, w. -, -en = vriendelijkheid, welwillendheid; bevalligheid. **freundlos** = zonder vriend(en), verlaten. **freundnachbarlich** = als goede buren, als bevriende buren. **Freundschaft**, w. -, -en = vriendschap; vriendschapsbewijs, vriendelijkheid; (de) vrienden; [familie]. **freundschaftlich** = vriendschappelijk, gemeenzaam, vriendelijk, beleefd. **Freundschaftlichkeit**, w. = vriendschappelijkheid. **Freundschaftsband**, f.; -beweis, m.; -bezeugung (u. -bezeugung), w.; -bindnis, f.; -dienst, m.; -inseln, Pl.; -pflanz, f. = vriendschapsband; -bewijs; -betuiging; -verbond; -dienst; -eilanden; -pand. **Frevel**, m. -s, - = moedwil, vermetelheid, baldadigheid, vergrijp, misdaad, euveldaad, heiligschennis. [frevel =] **frevelhaft** = baldadig, misdadig, zondig, goddeloos, schendend. **freveln**, fhw. (h.) = (gegen) zondigen (tegen), overtreden; misdoen, stelen, stroopen. **Frevelsache**, w. = crimineel proces. **Freveltat**, w. = misdaad, vergrijp, euveldaad. **frevellich** = frevelhaft. **Frevelter**, m. -s, - = boosdoener, misdadiger, zondaar, schender, snoodaard. **frevelterisch** = frevelhaft. **Frevelja**, zie Freia. **Fricandean** (spr.: ..doe) f. -s, -s = fricandean. **friedbrüchig** = schuldig aan vredebreuk. **Friede**, m. -ns, -n = vrede, rust; omheining; F. ernährt, Unfriede berührt = eendracht maakt macht, tweedracht verzwakt; laßt mich in Frieden = laat mij met vree (met rust); ich traue dem Frieden nicht = ik vertrouw de zaak niet; Frieden schließen, unterzeichnen, bestätigen, vermitteln = vrede sluiten, onder-teekenen, bekrachtigen, bewerken. **Friedensabschluss**, m. = sluiten van den vrede. **Friedensantrag**, m.; -artikel, m.; -bedingung, w.; -bote, m.; -botschaft, w. = vredesvoorstel; -artikel; -voorwaarde; -bode; -broodschap (of -tijding). **Friedensbruch**, m. = vredebreuk. **friedensbrüchig** = schuldig aan vredebreuk. **Friedensengel**, m.; -fest, f.; -flagge, w. = vredeengel; -feest; -vlag. **Friedensfürst**, m.; -gericht, f.; -geschäft, f. = vredevorst; -gerecht (mit) kantongerecht; -(s)onderhandeling. **Friedensfuß**, m. = voet van vrede. **Friedensgöttin**, w. = godin van den vrede. **Friedensongrej**, m. = vredescongres.

Friedensstuf, m. = vredokus. **Friedensnachricht**, m. = vredesbericht. **Friedenspflege**, w. = vredespijp. **Friedensbräminarien**, Pl. = voorloopige vredesonderhandelingen. **Friedensrichter**, m. = vrederechter, kantonrechter. **Friedensschlus**, m. = 't sluiten van den vrede. **Friedensschuß**, m. = vrede-schot (op zee: schot om de bevriende vlag te doen herkennen). **Friedensstifter**, m. = vredestichter. **Friedensstörer**, m. = verstoorder van den vrede, spelbreker. **Friedensunterhandlung**, w. = vredesonderhandeling. **Friedensvermittler**, m. = tusschenpersoon bij 't sluiten van vrede.

Friedensverdrag, m.; **-verdrag**, m.; **-verdragen**, f.; **-zeit**, w. = vredes|verdrag; -voorstel; -teeken; -tijd.

Friederike, w. -(n)s = Frederika, Frida, Rika. **Friedfertig** = vreedzaam, vredelievend. **Friedfertigheit**, w. = vreedzaamheid, vredelievendheid.

Friedhof, m. = kerkhof. **Friedländer**, m. -s = bewoner van Friedland; hertog van Fr. Wallenstein.

Friedlich = vredelievend, vreedzaam, kalm, ongestoord. **Friedlichkeit**, w. = vreedzaamheid, vredelievendheid, kalnte. **Friedliebend** = vredelievend.

Friedrich, m. = Frederik.

Friedsam = vreedzaam.

Frieren, ft. (f.) (du friert, er friert; fror; fröre; friere! gefvoren) = koud zijn, 't koud hebben; vriezen; mich friert an den Händen (od. an die Hände) u. ich friere an den Händen = mijn handen zijn koud, ik heb 't koud aan mijn handen; (f.) = bevrozen. **Frieren**, f. -s = vorst, koude; er hat das F. = hij heeft koortsrillingen.

Frierpunkt, m. = vriespunt.

Fries, m. -es, -e = baai, duffel; fries, platte lijst.

Friete, m. -n, -n = Fries. **Friejin**, w. -n, -nen = Friezin, Friesche vrouw.

Friestel, f. u. m.; **Friestelieber**, f. = koorts met gierstuitslag, purperkoorts. **Friesteln**, Pl. = gierstpuntjes.

Frieisch = Friesch. **Friesland**, f. = Friesland. **Friesländer**, m. -s, - = Fries.

Friesländisch = Friesch.

Friesroß, m. = duffelsche jas, duffel, pij-friag, w. = Frikka, Frija. [jekker.

Frisasse, w. - = fricassee. **Frisasser**, fchv. (h.) = fricasseeron; toetakelen.

Friston, w. -y, -en = frictie, wrijving.

Frimaire (spr.: *Friemere*), m. - (s), -s = Frimaire, vriesmaand (21 Nov. - 20 Dec.).

Frisch = versch (Brot, Butter, Ei, Spuren, Wunde, Pferde, Truppen); frisch, versch (Luft, Wasser); frische Wäsche = schoon linnen; frisch, koel (Wasser, Wind, Wetter); frisches Mädchen = frisch, levendig meisje; in frischem Andenken stehen = versch in 't geheugen liggen; frischen Datums = jong, van recenten datum; auf frischer Lat = op heeter daad; von frischem = op nieuw; pas, versch; f. rasiert, gepfludt = pas geschoren, geplukt; f. auf! = welaan! kom aan! wakker op! f. darauf los = link er op los! f. gewagt ist halb gewonnen = wie waagt, die wint; een goed begin is 't halve werk. die **Frische** Wehrung = de Friesche landtong.

Frischarbeit, w. = 't uitzigen, afdrijven, frischarbeit (metaalbewerking). **Frische**, w.

- = frischheid, koelte, slijkheid, kracht.

Frischen, fchv. (h.) = verfrissen, koelen, opfrissen; schoon schip maken; frissen, zuiveren, louteren, afdrijven (van metalen).

Frischer, m. -s, - = frisscher, afdrijver, metaalzuiveraar. **Frischherd**, m. = smidse, frischhaard. **Frischling**, m. -(e)s, -e = jong wild zwijn. **Frischöfen**, m. = frischöfen.

Frischung, w. = verfrissching, verkoeling; frissching, loutering (van metalen); afdrijving. **Frischweg** = slijk weg, zonder aarzeling.

Frisseur, m. -(e)s, -e = friseur, kapper.

Frisseuse, w. -, -n = kapster. **Frisseur-eisen**, f. = frizeerijzer. **Frisseuren**, fchv. (h.) = frizeeren.

Frist, w. -, -en = tijdstip, tijd; tijdruimte, tijdperk, termijn; uitstel; einon eine längere od. längere F. gewähren = iem. een korter of langer uitstel toestaan. **Fristen**, fchv. (h.) = behouden, bewaren, beschutten; einon das Leben f. = iem. in 't leven behouden; sein Leben kümmerlich f. = zijn leven kommerlijk rekken. **Fristweise** = in termijnen. **Fristgesuch**, f. = verzoek om uitstel, om verlenging. **Fristung**, w. - = verlenging, behoud (des Lebens). **Fristverlängerung**, m. = verlenging van termijn.

Frisur, w. -, -en = frizuur.

Fritt, m. -es, -e; **Frittbodyrer**, m. = fritboor.

Fritte, w. -, -n = fritte, gebrand mengsel van zand, kiezelaarde en zout in de glasmelterij. **Frittofen**, m. = glasoven.

Fritze, m. = Fritze; für den alten F. = voor niemandal, tevergeefs.

Fritze = flauw, laf, lichtzinnig, beuzelachtig.

Fritzeität, w. -, -en = lichtzinnigheid, kinderachtigheid.

Froh = vroolijk, blij(de), aangenaam, verge-noegd, opgeruimd; f. über em. = blij over of om iets; frohen Mutes = blijmoedig, goed gestemd; seines Lebens nicht f. werden = geen genoegen hebben in 't leven. **Frohlich** = vroolijk, blij(de), opgeruimd. **Frohlichkeit**, w. - = vroolijkheid, plezier, opgeruimdheid, genoegen. **Frohlocken**, fchv. (h.) = juichen, jubelen, lofzingen. **Frohmutig** = blijmoedig, opgeruimd, vroolijk gestemd.

Frohne, zie Frone. **Frohnen**, zie frönen.

Frohinn, m. = vroolijkheid, opgeruimdheid, blijmoedigheid. **Frohinnig** = blijmoedig, vroolijk.

fromm, (frömmen, frömmft) = [braaf], vroom, godvruchtig; frommer Wunsch = vrome wensch; frommes Pferd = mak paard; f. wie ein Lamm = gedwee als een lam. **Fromme**, m. = nut, baat; zum Frommen = ten bate; zu Nutz und Frommen = tot nut en voordeel. **Frommelei**, w. - = schijnvroomheid, kwezelarij, femelarij. **frommen**, fchv. (h.) = vroom doen, femelen, den vrome uithangen. **frommen**, fchv. (h.) = baten, helpen; das frommt zu nichts = dat is tot niets nut. **Frommigkeit**, w. = vroomheid, godsvrucht, pieteit. **Frommer**, m. -s, - = schijnvrome, femelaar.

Frommer, m. = heeredienstakker. **Fromarbeit**, w. = heeredienst. **Fromarbeiter**, m. = leen(of)heeredienstplichtige. **frombar** = leenplichtig. **Frombauer**, m. = leenplichtige boer. **Frombode**, m. = bode van den rechtsprekenden heer.

Fromde, w. - = Fromde; oppositie(partij).

frondieren, fchv. (h.) = oppositie voeren.

Frondienst, m. = heeredienst. **Frone**, m. = heeredienst, zware dienst. **frö'nen**, (schw. (h.)) = heeredienst verrichten. **frö'nen**, (schw. (h.)) = (seinen Lützen) botvieren, (den Vaster) zich overgeven aan. **Frö'ner**, m. -s, -- = heeredienstplichtige. **Frön'saßen**, Pl. = vasten, quatertemp. **Frön'ste**, w. = staatsgevangenis. **frön'frei** = vrij van heeredienst. **Frön'suhre**, w. = vervoer in heeredienst, spandienst. **Frön'geld**, f. = heeredienstbelasting. **Frön'gut**, f. = leengoed. **Frön'herr**, m. = leenheer. **Frön'hof**, m. = erf van den leenheer. **Frön'leidy'nam**, m. = lichaam van Christus. **Frön'leidy'nam'sfest**, f. = sacramentsfeest. **Frön'pferd**, f. = paard in heeredienst. **frön'pflichtig**, = heeredienstplichtig, leenplichtig. **Frön'register**, f. = register van de heerediensten. **Frön'vogt**, m. = opzichter bij de heerediensten.

Front, w. --, -en = front, voorzijde, voorgevel; **f. machen** = front maken; (gegen einen) **f. machen** = weerstand bieden, zich verzetten. **Frön'tispiz**, f. -es, -e = frontispice, voorgevel, titelblad.

Frösch, m. --es, Frösche = kikkorsch, kikker, vorsch; kikkorschgezwel; springbusplaat, waarin een spil draait; houten blokje om iets vast te zetten. **Frösch'ader**, w. = kikkorschender (unter der Zunge). **Frösch'biß**, m. = kikkorschbeet, duitblad. **Frösch'chen**, f. -s, -- = kikkertje. **Frösch'eisen**, f. = ijzer voor 't kikkorschgezwel. **Frösch'geischwulst**, w. = kikkorschgezwel (unter der Zunge). **Frösch'keule**, w. = kikkorschbilletje. **Frösch'lache**, w. = poel met kikkers, kikkerpoel. **Frösch'laid**, m. = kikkerrit, kikkorschenschot. **Frösch'mäuserkrieg**, m. = de oorlog van de muizen en kikvorsch.

Fröst, m. --es, Fröste = vorst, koude, koorts-huivering. **Fröst'beule**, w. = winter (in handen of voeten), winterbuit, winterhand, -voet. **fröst'ein**, (schw. (h.)) = huiveren van de koude, huiverig zijn, rillen; **ich fröstete od. midß fröstelt** = ik ril, huiver; **es fröstelt** = het vriest wat. **Fröst'eln**, f. --s = koude rilling, huivering. **fröst'ig** = rillig, huiverig, kouwelijk; koud, vriezend; koel, koud, ijzig onverschuldig. **Fröst'igkeit**, w. -- = koude, vriezend weer. **Fröst'ling**, m. - (e)s, -e = kouwelijk mensch, kouwelijke Dries. **Fröst'pflaster**, f., **Fröst'salbe**, w. = pleister, zalf voor wintergezwellen. **Fröst'schaden**, m. = schade door de vorst veroorzaakt. **Fröst'wetter**, f. = vriezend weer, vorst.

frottieren, (schw. (h.)) = wrijven, boenen. **frotter'handschuh**, m. = frotteer-, badhandschoen.

Frös = Franfs, franks.

Frucht, w. --, Früchte = vrucht; graan, tarwe; vrucht, resultaat, gevolg. **Frucht'abgabe**, w. = belasting op de vruchten, op 't graan. **Frucht'ader**, m. = korenveld. **Frucht'ast**, m. = tak met vruchten. **Frucht'auge**, w. = vruchtknop. **frucht'baar** = vruchtbaar, vruchtdragend, vruchtbaar makend; f. an = vruchtbaar in. **Frucht'barkeit**, w. = vruchtbaarheid. **Frucht'baum**, m. = vruchtboom. **Frucht'behältnis**, f. = zaaddoos, klokhuis. **Frucht'blüte**, w. = vruchtbloesem. **Frucht'boden**, m. = graanzolder; vruchtbodem. **Frucht'branntwein**, m. = brandewijn van graan. **frucht'bringend** = vruchtdragend; vruchtbaar, voordelig, winstgevend. **Frucht'chen**,

f. = vruchtje; sauberes **f.** = kleine deugniet, rakker, (iron.) lief wicht. **frucht'en**, (schw. (h.)) = uitwerken, nut doen, baten, [vruchtbaar maken, vrucht dragen]. **Frucht'ertrag**, m. = opbrengst (in vruchten, graan e. d.). **frucht'essend** = vruchtenetend. **Frucht'essig**, m. = vruchtenazijn. **Frucht'feld**, f. = korenveld. **Frucht'garten**, m. = boomgaard. **Frucht'gehäute**, f. = zaaddoos. **Frucht'göttin**, w. = Godin van de veld- en boomgewassen, Ceres, Pomona. **Frucht'handel**, m. = handel in vruchten, in graan. **Frucht'händler**, m. = graanhandelaar. **Frucht'haut**, w. = vruchtvlies. **Frucht'horn**, f. = horen van overvloed. **Frucht'hülle**, w. = zaadhulsel. **Frucht'hülle**, w. = schil van graanvruchten. **Frucht'kapsel**, w. = zaadhulsel. **Frucht'keim**, m. = vruchtkiem. **Frucht'kern**, m. = pit, kern van een vrucht. **Frucht'knospe**, w. = vruchtknop. **Frucht'knospe**, m. = vruchtkiem, vruchtbeginsel. **Frucht'korb**, m. = vruchtenmand. **Frucht'korn**, f. = graankorrel. **frucht'los** = vruchteloos, onvruchtbaar, nutteloos. **Frucht'losigkeit**, w. -- = vruchteloosheid, onvruchtbaarheid, nutteloosheid. **Frucht'maler**, m. = vruchtschilder. **Frucht'mangel**, m. = gebrek aan vruchten, aan graan. **Frucht'markt**, m. = graanmarkt. **Frucht'monat**, m. = vruchtmaand. **frucht'reich** = vruchteurlijk, rijk aan vruchten, voordelig, vruchtbaar. **Frucht'reife**, w. = rijpheid van de vruchten. **Frucht'schale**, w. = vruchtschil; vruchtschaal. **Frucht'stück**, f. = (geschilderde) vruchten, vruchtenstuk. **frucht'tragend** = vruchtdragend; voordelig. **Frucht'wein**, m. = vruchtenwijn.

frugal = matig, sober, eenvoudige. **Frugali-tät**, w. -- = matigheid, soberheid.

früh = vroeg, vroegtijdig; am frühen Morgen = vroeg in den morgen; von früher Jugend an = van de vroegste jeugd af; die früheren Mi-nister = de vorige ministers; die frühesten Nachrichten = de eerste (vroegste) berichten; heute f. = van morgen vroeg; morgens f. = 's morgens vroeg; f. am Morgen = vroeg in den morgen; möglichst f. = zoo vroeg mogelijk; meine Uhr geht zu f. = mijn horloge loopt voor; früher = vroeger, eertijds; früher oder später = vroeger of later; früh(e)stens = op zijn vroegst; am frühesten = het vroegst. **Früh'apfel**, m.; **-aprikose**, w.; **-birne**, w. = vroege appel; v. abrikoos; v. peer.

Früh'arbeit, w. = vroegwerk, morgenwerk. **frü'he** = früh. **Frü'he**, m. -- = vroegte; in aller **f.** = heel in de vroegte. **Früh'erbe**, w. = vroege erwt. **Früh'gebet**, f. = ochtendgebed. **Früh'geburt**, w. = ontijlige geboorte. **Früh'gottesdienst**, m. = vroegdienst; vroegkerk; vroegmis. **Früh'jahr**, f. = voorjaar. **Früh'kartoffel**, w. = vroege aardappel. **Früh'kirche**, w. = vroegkerk. **Früh'kirch**, w. = vroege kers. **früh'flug** = vroegwys, vroegrijp.

Früh'ling, m. --(e)s, --e = lente; te vroeg geboren kind; vroegeling.

Früh'lingsblume, w.; **-feier**, w.; **-luft**, w.; **-morgen**, m. = lente|bloem; -feest; -lucht; -morgen.

Früh'lingsnachtsleiche, w. = voorjaarsnacht-evening.

Früh'lings|tag, m.; **-wetter**, f.; **-zeiten**, f.; **-zeit**, w. = lente|dag; -weer; -teeken; -tijd. **Früh'messe**, w. = vroegmis. **Früh'mette**, w. =

metten. **frühmorgens** = 's morgens vroeg. **Frühobst**, f. = vroeg ooft. **Frühpflanz(e)**, w. = vroege perzik. **Frühpredigt**, w. = vroegepreek. **Frühregen**, m. = morgenregen. **Frühreif** = vroegrijp, voorlijk. **Frühreife**, w. = vroegrijpheid, voorlijkheid. **Frühsaat**, w. = vroeg gewas. **Frühlicht**, w. = ochtendwerk, vroege werk (in Bergbau). **Frühstück**, f. = ontbijt; zweites F. = twaalfuurtje. **Frühstücken**, fchw. (h.) = ontbijten. **Frühstückszeit**, w. = tijd voor 't ontbijt. **Frühstunde**, w. = morgenuur. **Frühtraube**, w. = vroege druif. **Frühzeitig** = vroegtijdig, vroeg. **Frühzeitigkeit**, w. = vroegrijpheid. **Fruchtifikation**, w. —, —en = vruchtvorming; aanwending, ten-nutte-making. **Fruchtigere**, fchw. (h.) = vrucht dragen; aanwenden, in praktijk brengen, partij trekken van. **Fü.** = Fuch, vat. **Fuchs**, m. —es, Füchse = vos; ein fchauer F. = een slimme vos, een slimmerd; Reinefe F. = Reintje de Vos; (Herd) vos; (Mensch) roete; slimmerd; student (in 't eerste halfjaar); goudstuk, geeltje, goudvisch; (Billard) beest; das hat der F. gemessen = dat is te kort gemeten; dem Fuchse beichten = bij den duivel te biecht gaan; einen F. schießen = overgeven, braken; der F. ändert wohl den Balg, behält aber den Schalk = de vos verliest wel zijn haren, maar niet zijn streken. **Fuchsartig** = vosachtig, als een vos. **Fuchsbalg**, m. = vossehuid, vossevel. **Fuchsbart**, m. = roodbaard; boksdooorn. **Fuchsbau**, m. = vossehol. **Fuchschen**, f. —s, — = vosje. **Fuchseifen**, f. = vosseknip. **Fuchsen**, fchw. (h.) = plagen; es fucht mich, daß... = het ergert mij, dat...; einen Ball f. = een beest maken. **Fuchsfalle**, w. = vosseval. **Fuchsgrube**, w. = vossehol. **Fuchshaar**, f. = vosshaar; rossig haar. **Fuchshüte**, w. = hut, waar de jager op den vos loert. **Fuchsia**, w. —, ..fien = foksia, fuchsia. **Fuchsig** = vosachtig. **Fuchsig** = ros(sig). **Fuchsin**, f. —(e)s = fuchsine, roode anilinekleur. **Fuchsin**, w. —, —nen = wijfjesvos. **Fuchsjagd**, w.; —loch, f. = vossejjacht; —hol. **Fuchsmajor**, m. = oudere student, die de Füchse inwijdt. **Fuchsmist**, m. = vossedek. **Fuchspelz**, m. = vossevel. **Fuchsvot** = ros, rossig. **Fuchsfeder**, w. = voschimmel. **Fuchsvrot**, m. = grove hagel. **Fuchschwanz**, m. = vossestaart; handzaag; mit dem F. streichen = pluimstrijken, slikslooiën. **Fuchschwänzen**, fchw. (h.) = pluimstrijken, slikslooiën. **Fuchschwänzer**, m. —s, — = slikslooiër, pluimstrijker. **Fuchschwänzerisch** = slikslooiër. **Fuchshüte**, w. = vosmerrie. **Fuchsteufelswild**, **Fuchswild** = woest, woedend, schrikkelijk kwaad. **Fuchtel**, w. —, —n = [een soort breede degen]; slag met de platte kling; unter der F. stehen = onder tucht staan; onder de plak staan. **Fuchstein**, fchw. (h.) = [(einen) afstraffen (met de platte kling)]; (mit den Händen) schermen, beweging maken, in 't rond slaan. **Fuder**, f. —s = voer, wagenvracht; groot wijnvat. **Fuderweise** = bij wagenvrachten; bij voedervaten. **Fug**, m. —(e)s = [doelmatigheid, gepastheid, geschikte gelegenheid]; recht, bevoegdheid; mit F. und Recht = mit gutem F. = met goed recht, terecht, naar eisch en recht. **Fuge**, w. —, —n = voeg, keep, sponning; fuga; aus

den Fugen gehen = uit de voegen gaan, uit 't verband raken; verkeerd gaan. **Fügen**, fchw. (h.) = verbinden, voegen. **Fügen**, fchw. (h.) = voegen (an einander, aan elkaar), verbinden; der Zufall hat es so gefügt = het toeval heeft het zoo beschikt; sich f. = zich voegen, zich schikken, zich plooiën; sich den Umständen, in die Umstände f. = zich naar de omstandigheden plooiën, schikken; berusten in; sich nach andern f. = zich naar anderen voegen; er will sich nicht f. = hij wil zich niet onderwerpen; wie es sich gerade fügt = zooals het uitkomt. **Fugewartig** = bij wijze van fuga. **Fugewort**, f. = vakwoord; samenvoeging. **Fügewort**, f. = voegwoord. **Fügern**, fchw. (h.) = kwanselen. **Füglig** = gevoeglijk, geschikt. **Füglös** = onrechtmatig, willekeurig. **Fugfam** = handelbaar, gedwee, meegaand. **Fugfamkeit**, w. — = handelbaarheid, meegaandheid. **Fügung**, w. —, —en = voeging, verbinding; schikking, beschikking; eine F. der Umstände = een samenloop van omstandigheden. **Fühlbar** = voelbaar, tastbaar; [gevoelig]; einem etw. f. machen = iem. iets doen gevoelen, begrijpen. **Fühlbarkeit**, w. — = voel- of tastbaarheid; [gevoeligheid]. **Fühlen**, fchw. (h.) = voelen, tasten, gevoelen, gewaar worden; einem auf den Zahn f. = iem. aan den tand voelen; einem den Puls f. = iem. den pols of iems. pols voelen; sich f. = zich voelen, besef van zijn eigenwaarde hebben; sich glücklich, geleid, beleedigd (gevoelen); sich ein(en) Mann f. = zich als man voelen. **Fühler** = gevoelend, gevoelig. **Fühler**, m., **Fühlfaden**, m., **Fühlfhorn**, f. = voelspriet, voeldraad, voelhoren, voeler (ook fig.). **Fühlos** = gevoelloos, ongevoelig. **Fühlosigkeit**, w. — = gevoelloosheid, ongevoeligheid. **Fühlwige**, w. = voelspriet, baardvezel. **Fühlung**, w. — = [gevoel], voeling, aanraking (mit einem haben, gefalten = met iem. hebben, houden). **Führen**, f. —s = Funen. **Führer**, w. —, —n = voer, wagenlading, wagenvracht; het rijden (met een wagen), tocht; ruitje. **Führen**, fchw. (h.) = (einen) Binden, einen an der Hand, ein glückliches Leben, in Verführung) leiden; (einen Titel, Krieg, einen Prozeß, das Wort, das Kommando) voeren; (einen Beweis) aanvoeren; ein Kind am Gängelbande f. = een kind aan den leiband voeren; das würde mich zu weit f. = dat zou me te ver voeren; ins Verderben f. = ten verderve voeren; das große Wort f. = het hooge woord voeren, hebben; (einem die Hand, ein Geschäft) leiden of besturen; einen Fremden f. = den weg wijzen; (auf die Spur, mit sich) brengen; zu Ende f. = ten einde brengen; die Aussicht über einen od. etw., Reden, die Bücher, die Kasse = het toezicht over iem. of iets, redevoeringen, de boeken, de kas houden; (ein Amt) uitoefenen; das Regiment, das Fuder f. = het bestuur, het roer in handen hebben; (das Schwert, die Feder, den Befehl) voeren of hanteeren; etw. bei sich, im Munde) hebben; du sollst den Namen Gottes nicht unüßlich f. = niet ijdellijk gebruiken; Klage f. = klagen; (einen Dieb, Schlag, Stoß) toebrengen; einen Graben, eine Mauer um etw. f. = een gracht om iets graven, een

muur om iets bouwen of optrekken; ein Pro-
tostoll f. = een proces-verbaal opmaken; eine
Ware te koop hebben; spazieren f. = laten
wandelen; irre f. = op een dwaalspoor bren-
gen; einen hinter's Licht f. = iem. om den
tuin leiden; einen auf's (Blatt)eis f. = iem.
een strik spannen; einem etw. zu Gemüte f. =
iem. ernstig op iets wijzen, iem. iets op 't hart
drukken; sich etw. zu Gemüte f. = iets ge-
bruiken (eten of drinken); alle Wege f. nach
Rom = alle wegen leiden naar Rome; sich
f. = zich gedragen, zich houden.

Führer, m. -s, -en = leider, gids; handleiding;
aanvoerder. **Führeramt**, f. = post van leider,
gids, leiding. **Führerschaft**, w. = leiding,
bestuur, bevel; de gidsen.

Führerone, w. = verplichte karredienst,
spandienst. **Führer**, m. = stalhouder.

Führrecht, m. = voormansknecht. **Führ-
lohn**, m. = vrachtlloon, vracht.

Führmann, m. -(e)s, .. feute = voerman,
snoeder, karrevoerder.

Führung, w. -, -en = leiding, bestuur;
gedrag; 't voeren (eines Projektes); 't houden
(der Bücher).

Führwagen, m. = boerenwagen, vrachtwagen.

Führweg, m. = rijweg. **Führwerk**, f. =
voertuig, rijtuig, wagen; f. zu bemieten =
paard en rijtuig te huur. **Führwesen**, f. =
karrenvervoer, vervoer per as.

Füllapparat, m. = vultoestel. **Füllbier**, f. =
bier om aan te vullen. **Fülle**, w. - = over-
vloed, menigte, volheid; zwaarlijvigheid; vulsel
(einer Bafete u. dgl.); schöne Bilder die f.
od. in Fülle und f. = in overvloed, bij de vleet.

Füllen, f. -s, -en = veulen.

füllen, fchw. (h.) = vullen, vol maken; op-
vullen; Wein in od. auf Flaschen f. = op fles-
schen doen; in Fässer f. = in vaten doen.

Füllengarten, m.; **Füll**, m.; **fute**, w. =
veulenpark; -stal, -merrie.

Füllenzahn, m. = wisseltand v. h. paard.

Füllerde, w. = grond of aarde om aan te
vullen. **Füllhaar**, f. = vulhaar, stopbaar.

Füllhorn, f. = horen des overvloeds. **Füll-
ofen**, m. = vulkachel. **Füllsel**, -s, -en =
vulsel. **Füllsteine**, Pl. = vulsteen, stop-
steenen. **Füllung**, w. -, -en = 't vullen;
vulling, aanvulling; vulsel; paneel.

Füllwein, m. = wijn om aan te vullen. **Füll-
wort**, f. = stopwoord.

fulminant = fulminant, bliksemend, razend,
woedend, dreigend. **Fulmination**, w. -,
-en = fulminatie, bliksemen; pauselijke ban-
bliksem. **fulminieren**, fchw. (h.) = fulmi-
neeren.

Fund, m. -(e)s, -e = vondst, tref; gevonden
voorwerp; vinding; list; einen guten f. machen =
een buitenkansje hebben.

Fundament, f. -(e)s, -e = fundament, grond,
grondslag; etw. aus dem f. kennen, besfehen =
iets in den grond kennen. **fundamental** =
fundamenteel, eerste, tot grondslag dienend.

fundamentieren, fchw. (h.) = fundamenteer-
en, fundeeren, fundament leggen, de gron-
den leggen. **Fundation**, w. -, -en = fun-
datie, stichting.

Fundgeld, f. = vinderloon. **Fundgrube**,
w. = mijn, groeve; bron.

fundieren, fchw. (h.) = fundeeren, stichten;
fundierte Schuld = geconsolideerde, gedekte
schuld. **Fundierung**, w. -, -en = fundee-
ring, stichting.

Fundort, m. = vindplaats. **Fundrecht**, f. =
recht van den vinder. **Fundschacht**, w. =
mijnschacht, waarin nieuwe lagen gevonden
zijn.

fünf = vijf; die fünf = de 5; f. gerade
sein lassen = 't niet zoo nauw nemen; er fünf
nicht bis f. zählen = hij kan geen tien tellen;
es sind unser fünf(e) od. wir sind zu fünf(t) od.
zu fünf(en) = we zijn met z'n vijven. **Fünfsch-
telstakt**, m. = vijf-achtste-maat. **Fünfsch-
tig**, m. = vijf-bedrijven. **fünffarmig** = met vijf armen,
vijfarmig. **fünffächerig** = vijfbladerig. **fünff-
eck**, f. = vijfhoek. **fünffedig** = vijfhoekig.

fünfter, m. -s, -en = een van 't vijfde regiment;
wijn van 't jaar 5; stuiver (5-kreutzerstuk), dub-
belte, lid van een raad van vijven. **fünftel** =
vijfderlei. **fünfteck**, -fältig = vijfvoudig.

fünftelack, f. -(e)s = vijfvlak. **fünftfran-
kenstück**, f. = vijfFrankstuk. **fünftzig** =
vijfvoetig. **fünfhundert** = vijfhonderd.

fünfhundertste (ber, die, das) = vijfhonderdste.

fünfhundertstel, f. -s, -en = vijfhonderdste
(deel). **fünfhährig** = vijfjarig. **fünfhährlich** =
vijfjaarlijksch. **fünfftöckenstück**, f. = stuk
van 5 kronen (Oostenr.). **fünftmal** = vijfmaal.

fünfmännig = met 5 meelraden. **fünf-
markschein**, m.; **stück**, f. = biljet, geldstuk
van 5 Mark. **fünftmonatlich** = vijfmaande-
lijksch. **fünftpönder**, m. = vijfponder. **fünft-
pöndig** = van 5 pond. **fünftprozentig** =
à 5 procent. **fünftreihig** = van of met vijf
rijen.

fünfterdig; **-fältig**; **-fältig**; **-fältig**; **-fältig**;
-sprachig; **-stimmtig**; **-täglich** = vijf-
-snarig; **-zuilig**; **-zünftig**; **-lottergrepig**; **-talig**;
-stemmig; **-daagsch**.

fünftausend = vijfduizend. **fünftausendste**
(ber, die, das) = vijfduizendste. **fünftausend-
stel**, f. -s, -en = vijfduizendste (deel).

fünfte (ber, die, das) = vijfde; **fünfte** der
Fünfte od. V. = Hendrik de Vijfde; das f. Rad
am Wagen = het vijfde rad aan den wagen,
te veel, overbodig. **fünfte(halb)** = vijfdehalf.

fünfteilig = vijfdeelig. **fünftel**, f. -s,
-en = vijfde(deel); das f., drei fünftel vom
Gewinn = het vijfde, drie vijfden van de
winst; ein f. Meter, eine f. Meile = 1/5 Meter,
1/5 mijl. **fünftens** = ten vijfde. **fünftund-
zwanzig** = vijftientwintig. **fünftwinkelig** =
vijfhoekig. **fünftzählig** = vijf-tallig. **fünft-
zehig** = vijftienig. **fünftzehn** (u. funfzehn) =
vijftien. **fünftzehner**, f. = vijftienboek.

fünftzehner, m. = 15-kreutzerstuk, schelling;
een van 't vijftiende regiment; lid van de
kamer van 15. **fünftzehnte** (ber, die, das) =
vijftiende. **fünftzehntel**, f. = vijftiende (deel).

fünftzig = vijf-tig. **fünftziger**, m. -s, -en =
vijftiger; een van 't vijftigste regiment; wijn
van 't jaar 50; die f. Jahre = de vijftig
jaren (tusschen '50 en '60). **fünftzigährig** =
vijftigjarig. **fünftzigste** (ber, die, das) = vijf-
tigste. **fünftzigstel**, f. -s, -en = vijftigste deel.

fungieren, fchw. (h.) = fungeeren, een ambt
bekleeden, werkzaam zijn.

Fungensäure, w. = zwamzuur.

Fungsten, f. -s, -en = vonkje; fein f. Ber-
stand = geen vonkje, geen greintje verstand.

Fungstein, m. .. fen(s), .. fen = vonk; sprank;
fein f. (von) Hoffnung = geen zweem van
hoop. **fungstein**, fchw. (h.) = vonkelen, fonke-
len, schitteren, blinken. **fungsteine** =
(spik)splinternieuw. **Fungmesser**, m. =

vonkenmeter (electr.) **funkenſprühend** = vonkelend, vonkenspattend. **funkenſprüh**, m., **funkenſtelegraphie**, w. = vonkenſtelegraphie, draadlooze telegraphie. **funkenſticher**, m. = ontlander (electr.).

funktion, w. —, —en = functie, dienst, ver-richting, betrekking. **funktionairen**, ſchw. (h.) = fungeeren, dienst doen, werken.

für, Prap. mit Acc. = voor; Schritt f. Schritt = stap voor stap; ein Mittel für das Fieber = een middel voor de koorts; ein Mädchen f. alles = een meid alleen; Gefühl f. Musik = gevoel voor muziek; eine Warnung f. dich = een waarschuwing voor jou; f. nichts und wieder nichts = voor niemandal; das schickt sich nicht f. Sie = dat past niet voor u; fürchten f., sich ängstigen f., zittern f. einen = (uit belangstelling) voor of om iem. bang zijn, zich ongerust maken, beven; f. ihn ist das zu viel, schädlich = voor hem is dat te veel, schadelijk; ich f. meine Besinnung = ik voor mij; f. meinen Teil = voor mijn part; er ist groß f. sein Alter = voor zijn leeftijd; f. immer = voor altijd; fürz erite = vooreerst, ten eerste; er ist immer f. sich = hij is altijd op zich zelf; an und f. sich = op zich zelf (beschouwd); f. einen sprechen, Partei ergreifen = voor iem. spreken, de partij opnemen; das hat viel f. sich = daar is veel voor; f. zwei arbeiten = voor twee werken; ein f. allemal = eens voor al; was f. ein Buch = wat voor een boek; ich halte ihn f. einen Heuchler, f. dum = ik houd hem voor een huichelaar, voor dom; einen f. voll nehmen = voor vol aanzien; nichts f. uncut = neem 't niet kwalijk; f. viel Geld etw. kaufen = voor veel geld; f. sein Leben geru etw. tun, essen = dolgraag iets doen, eten; f. etw. büßen = voor iets boeten; f. und f. = voortdurend, telkens, onophoudelijk.

für, f.: das F. und Wieder = het voor en tegen.

fürage, zie Faurage.
fürbah = voort, vooruit, verder; f. gehen = doorloopen.

fürbitten, w. = voorspraak, een goed woord, voorbede; bei einem F. einlegen = een goed woord bij iem. doen; F. tun = voorspraak zijn, voorbede doen. **fürbitter**, m. —s, — = voorspreker, bemiddelaar.

fürche, w. —, —n = voor, groef, rimpel; Furden ziehen = voren maken, rimpels te voorschijn roepen. **fürden**, ſchw. (h.) = voren graven, groeven, rimpelen; gefürdte Strin = gerimpeld voorhoofd. **fürdenartig** = gelijk een voor. **fürdenweise** = bij groeven, bij voren. **fürdenziehen**, f. = het graven van greppels voor afwatering.

fürcht, m. — = vrees, angst, bezorgdheid; aus F. vor dem Tode = uit vrees voor den dood; einen in F. setzen = iem. vrees aanja- gen; aus F. zu fallen = uit vrees van (of om) te vallen. **fürchtbar** vreeselijk, verschrikke- lijk, geducht, ontzettend, ontzaglijk, verbazend. **fürchtbarkeit**, w. — = verschrikkelijkheid, geduchtheid.

fürchten, ſchw. (h.) = vreezen, bang zijn, vrees koesteren, zich ongerust maken; ich fürchte ihn = ik vrees hem, ik ben bang voor hem; ich fürchte für ihn = ik maak me ongerust over hem, ik vrees voor hem, ben bang voor hem; sich (vor etw.) f. = bang zijn (voor iets). **fürchtlich** = vreeselijk, ver- schrikkelijk, erg, afgrijselijk, afschuwelijk.

furchtlos = onbevreesd, onversaagd, stout, zonder vrees. **furchtslosigkeit**, w. — = onbevreesdheid. **furchtsam** = bang, bleu, angstvallig.

fürder, **fürderhin** = voortaan, verder; [vooruit, voorwaarts].

fürinander = voor elkander.

fürrie, w. —, —n = furic, Furie; woede, razernij.

fürrier, m. —(e)s, —e = foerier. **fürrier's schügen** = soldaten, die een foerier vergezellen. **fürrie**, m. —, —n = (hooi)vork, (mest)vork. **fürriebe** = voorlief; mit etw. f. nehmen = iets voorlief nemen; bei Tische f. nehmen = voor- lief nemen, wat er is.

fürnier, f. —(e)s, —e = forneerblad. **fürnierren**, ſchw. (h.) = forneeren, met houtblad beleggen.

fürre, f. —(e)s = furore, groot opzien, drukte.

fürsorge, w. = voorzorg, zorg. **fürsprache**, w. = voorspraak; F. für einen einlegen = iems. voorspraak zijn, een goed woord voor iemand doen. **fürspruch**, m. —(e)s u. —en, —e(n) = voorspreker, woordvoerder, advocaat. **fürsprecher**, m. = voorspreker, bemiddelaar, beschermer.

fürst, m. —en, —en = vorst, heerscher, sou- verein; Fürst (titel tusschen Herzog en Graf); was die Fürsten geigen, das müssen die Untertanen tanzen = wat de heeren wijzen, moeten de gekken prijzen.

fürst, **abt**, **bischof**, m. = abt, bisschop tevens vorst, abt en vorst, bisschop en vorst. **fürst- stenbank**, w. = vorstenbank (in Reichstag). **fürstentume**, w. = bergamotpeer. **fürst- enbrief**, m. = oorkonde van de verheffing tot Vorst. **fürstentum**, m.; -geschlecht, f. = vorstenbond; -geslacht. **fürstenglanz**, m. = vorstelijke glans. **fürstengrube**, w. = vorstelijke grafkelder. **fürstenthaus**, f. = vorstenhuis, -geslacht; vorstelijk paleis. **fürst- enhut**, m. = diadeem, vorstenhoed. **fürst- enknecht**, m. = vorstennknecht (verachtelijk). **fürstentronc**, w. = vorstentronc. **fürst- enstehen**, f. = vorstelijk leengoed. **fürst- enmantel**, m. = vorstentmantel. **fürstent- mächtig** = vorstelijk, een vorst passend, een vorst waardig.

fürstentrat, m.; -recht, f.; -schule, w. = vorstenraad; -recht; -school.

fürstentag, m. = vorstelijke residentie.

fürstentand, m. = vorstelijke stand, vor- stenstand. **fürstentuhl**, m. = vorstentzettel, -troon. **fürstentag**, m. = vorstenraad, vor- stenvergadering. **fürstentum**, f. —s, . . tü- mer = vorstendom. **fürstentitel**, m. = vor- stentitel. **fürstentwort**, f. = vorstentwoord.

fürstentwürde, w. = vorstelijke waardig- heid. **fürstin**, w. —, —nen = vorstin. **fürst- lich** = vorstelijk; Seine Fürstliche Durch- laucht = Zijne Vorstelijke Hoogheid. **fürst- lichkeit**, w. —, —en = vorstelijkheid, pracht, luister; Fürstlichkeiten = vorsten.

fürst, w. —, —en = voorde, doorwaadbare plaats. **fürstbar** = doorvaadbaar.

fürstfel, m. —s, — = bloedzweer.

fürstwahl = voorwaar, waarlijk, in waarheid.

fürstwin, m. —es, zie Wormis.

fürstwort, f. = voornaamwoord; ook = Fürstbitten.

fürz, m. —es, Fürze = wind. **fürzen**, ſchw. (h.) = een wind laten.

fuſcheln, ſchw. (h.) = heen- en weer draaien, fluisteren, knoeien.

Fußel, m. -s = fozel, slechte brandewijn.
fußeln, *schw.* (h.) = fozel drinken.
Fußilier, m. -s, -e = fuzilier. **fußillieren**,
schw. (h.) = fuzilereen, doodschieten. **Fußillade**,
 w. -, -en = fuzillade, het doodschieten van
 heele troepen.

Fußion, w. -, -en = fuzie, versmelting,
 samensmelting.

Fuß, m. -es, **Füße** = voet, poot (van Dieren
 und Mäßen), voetstuk; gut zu *F.* sein = goed
 ter been zijn; einem zu *F.* fallen = iem.
 te voet vallen; einem auf dem *F.* folgen = op
 den voet volgen; stehenden *Füße* = staande
 voets; unter die *Füße od.* mit *F.* treten =
 onder den voet treden; die Sache steht auf
 schwachen *F.* = de zaak staat zwak; er
 lebt auf grohem (glänzenden) *F.* = hij leeft op
 een grooten (schitterenden) voet; mit einem
 auf gutem, auf gespannten *F.* leben *od.* stehen =
 met iem. op goeden, op gespannen voet leven;
 mit dem linken *F.* zuerst aufgestanden sein =
 met het linkerbeen uit bed gestapt zijn; einen
 auf freien *F.* setzen = iem. op vrije voeten
 stellen; die Sache hat Hand und *F.* = dat zit
 goed in elkaar. staat op pooten, is goed ge-
 zegd, daar is wat mee te beginnen; auf *F.* treiter's
F. gehen = uit vrijen gaan; hundert *F.*
 (einige *F.*) hoch = honderd voet (eenige
 voeten) hoog.

Fußangel, w. = voetangel. **Fußartillerie**,
 w. = vestingartillerie, artillerie te voet.

Fußbad, f. = voetbad. **Fußballen**, m. =
 bal van den voet. **Fußbau**, w. = voetebank.

Fußbekleidung, w. = voetbekleding. **Fuß-
 beuge**, -biege, w. = wreef, buiging van
 den voet. **Fußbinde**, w. = voetverband.

Fußblatt, f. = voetzool. **Fußboden**, m. =
 vloer. **Fußchen**, f. -s, -e = voetje. **Fuß-
 decke**, w. = voetendecken; voetkleed, tapijt,
 karpet. **Fußeißen**, f. = voetboei, voetijzer;
 voetangel.

füßen, *schw.* (h.) = trippelen; met de voeten
 spelen, elkaar met de voeten zachtjes aan-
 raken. **füßen**, *schw.* (h.) = den voet zetten;
 voeteeren, loopen; auf etw. (*Acc.*) f. = op iets
 steunen, berusten; sich f. = zich gronden,
 steunen op.

Fußfall, m. = voetval. **füßfällig** = neerge-
 knield, op de knieën. **Fußflache**, w. =
 warmflesch, -kruik. **füßförmig** = voetvormig.

Fußgänger, m. = voetganger. **Fußgelenk**,
 f. = voetsgewricht. **Fußgelenk**, f. = lijst
 van 't voetstuk. **Fußgestell**, f. = voetstuk,
 schraag. **Fußgestel**, f. = inlegwerk (van
 een vloer). **Fußgicht**, w. = voetsicht, podagra,
 voeteuvel. **füßhoch** = een voet hoog. **Fuß-
 kissen**, f. = voetskussen. **Fußklaviatur**, w. =
 pedaal. **Fußklammer**, w. = voetsklem (für
 Radfahrer). **Fußknöchel**, w. = enkel. **Fuß-
 kuh**, m. = voetkus. **füßlahm** = lam aan
 den voet.

Fußling, m. - (e)s, -e = voeteling, voet van
 de kous.

Fußmaß, f. = voetmaat, maat van den voet.

Fußmatte, w.; **pfad**, m.; **punkt**, m. =
 voetmat; -pad; -punt.

Fußregister, f.; **reise**, w.; **reisender**, m. =
 voetregister; -reis; -reiziger.

Fußsack, m.; **schmel**, m.; **sohle**, w. =
 voetzak; -schabel (voetbankje); -zool.

Fußsoldat, m. = infanterist. **Fußspitze**, w. =
 punt van den voet. **Fußspur**, w. = voetspoor.

Fußstab, m. = standaard-maat, maatstok.

Fußstandbild, f. = standbeeld te voet.

Fußstapfe, w. = voetstap; in jems. *F.* treten =
 in jems. voetsappen treden. **Fuß-
 steig**, m. = voetpad. **Fußstufe**, w. = pedaal.

Fußteppich, m. = tapijt; voetekleedje. **Fuß-
 tritt**, m. = trap, schop; trede, opstap (eines
 Wagens). **Fußvolk**, f. = voetvolk. **Fuß-
 wanne**, w. = kuip (voor een voetbad). **Fuß-
 wärmer**, m. = stoof. **Fußwaschen**, f. =
 voetwassing. **Fußweg**, m. = voetpad.

Fußwert, f. = schoeisel.

fütern, *schw.* (h.) = foeteren, schelden, razen,
 vloeken.

füßig = weg, verdwenen, marsch.

Fütter, f. -s = voeder, voer, eten; voering;
 lijstwerk (om deuren en vensters).

Fütterische für Futterage, w. - = fou-
 rage.

Fütteral, f. - (e)s, -e = foedraal, omhulsel,
 etui, doosje, schede.

Fütterband, f. = lint voor het haarnetje.

Fütterbank, w. = snijbank (voor 't hak-
 stroo). **Fütterbarchent**, m. = bombazijn
 voor voering. **Fütterboden**, m. = zolder
 om 't voeder te bergen, voerzolder. **Füt-
 terholen**, f. = fourage, voerage halen,
 fourageeren. **Fütterholz**, f. = hout voor
 beschoeiing. **Fütterkammer**, w. = fourage-
 kamer. **Fütterkasten**, m. = voerkist, hooi-
 of haverkist. **Fütterknecht**, m. = fourageur.

Fütterkraut, f. = versch of groen voor.

Fütterleinwand, w. = voeringlinnen. **Füt-
 termauer**, w. = dubbele muur.

fütern (fütern), *schw.* (h.) (das Pferd, die
 Kuh, das Kind f.; u. dem Pferde, der Kuh
 Kaser, Heu f.) = voederen, voeren; (auch das
 Pferd mit Stroh f.); (mit Watte, Leinwand)
 voeren.

Fütternek, f. = voederzak, -net. **Fütter-
 preis**, m. = voederprijs. **Fütterraufe**, w. =
 ruif. **Fütterrübe**, w. = mangelwortel. **Füt-
 terstak**, m. = voederzak. **Fütterstuecker**,
 m. = stroohakker. **Fütterstümpfe**, w. =
 voederwan. **Füttertrug**, m. = voedertrog,
 -bak. **Füttertruh**, f. = voering.

Fütterung, w. -, -en = voeding; voering;
 bekleding, beschoeiing. **Fütterwanne**, w. =
 voederwan. **Fütterwikke**, w. = voederwikke.

Fütterzeug, f. = voering.

Futurum, f. - (s), -ra = futurum, toeko-
 mende tijd; zweites *F.* = voltooid toekomstige
 tijd.

G.

G, f. = G; (nuf.) G od. sol; G dur = G majenr; G moll = G mineur; G-ſchlüſſel = G-od. vioolsleutel.

G. = Geld.

g. = Gramm.

Gäa, w. - = Gaea, Godin der Aarde.

Gabaar, w. -, -n = gabaar (een soort ſchip), uitlegger, wachtschip.

Gabe, w. -, -n = gift, geſchenk, gave; dosis; gave, aanleg, vermoegen, begaafdheid; milde **G.** = milde gift; **gäbe**: gäng (od. gang) und **g.** = algemeen, gebruikelijk, veel voorkomend. **Gabel**, w. -, -n = vork; gaffel; lemoen; gewei, gaffel; die fünfjinfige **G.** = de hand, je natuurlijke vork; einen auf die **G.** nehmen = tegen iem. een eed doen.

Gabelanfer, m. = (ver)tuinker. **Gabeldeijfel**, w. = lemoen. **gäbelförmig** = gaffelvormig, gevorkt. **Gäbelfrühtüch**, f. = tweede ontbijt, déjeuner à la fourchette.

Gäbelhertich, m. = gaffelhert. **Gäbelholz**, f. = gevorkt hout; lemoen, diſſelboom. **gäbelig** = gaffelvormig, gevorkt.

Gäbellklinge, w.; -krenz, f.; -maj, m.; = gaffelkling; -kruis; -mast.

gäbeln, ſchw. (h.) = aan of op een vork ſteken, oppikken; nach etw. **g.** = naar iets hengelen, trachten zich van iets meester te maken; ſich **g.** = zich in twee takken verdeelen.

Gäbelferd, f. = paard voor een gaffeldiſſel. **Gäbelfchwanz**, m. = gaffelvormige staart, gaffelstaart (een colibri). **gäbelständig**, = vork-, gaffelſtandig. **Gäbelſtange**, w. = gaffelſtang. **Gäbelſtich**, m. = ſteek met een vork of gaffel. **Gäbelſtiel**, m. = ſteel van een vork. **Gäbelſtütze**, w. = gaffelſteun (om iets op te laten ruſten, bijv. een wagenas).

Gäbelwagen, m. = gaffelwagen (voor één paard). **Gäbelwage**, w. = kielendief, wouw. **Gäbelzacke**, -zünke, w. = tand van een vork.

Gäbter, m. -s, - = gaffelhert, gaffelbok. **Gäbriel**, m. = Gabriël. **Gäbrielle**, w. = Gabriëlle.

gäbfern, **gäbfern**, ſchw. (h.) = kakelen, snateren; babbelen, kletsen.

[**Gäden**, m. -s, - = klein huis, hut]. **Gäfel**, w. -, -n = gaffel, groote vork, gaffel(spriet), gaffelzeil; [gild].

gäffen, ſchw. (h.) = gapen, met open mond ſtaan te kijken. **Gäffer**, m. -s, - = gaper, botmuil.

Gägar, m. -(e)s, -c = git. **Gäge** (spr.: *gäa-je*), w. -, -n = soldij, betaling, loon, gage.

gähnen, ſchw. (h.) = geeuwen, gapen. **Gähnen**, f. -s, - = gegeeuw, gegaap. **Gähnlaut**, m. = gaping, haat. **Gähnlucht**, w. = geeuw-, gaapzucht.

gähren, zie gären.

[**gährtzig** = (ſchw.) afhellend, ſteil]. **Gäla**, w. - = gala, hofkleeding; hoffeest.

Gälänzug, m., -heid, f. = galakleed, galagewaad.

Gälaktit, m. -(e)s, -e = galaktiet, melk-

steen. **Gälaktometer**, f. u. m. -s, - = melkweger.

Gälau, m. -(e)s, -e = galant, beminde, hofmaker.

Gäländer, m. -s, - = korenwurm; kuifleeuwerik.

galant = galant, hoffelijk, oplettend, aardig; los, lichtzinnig. **Galanterie**, w. -, -(e)n = galanterie, hoffelijkheid, hoffelijk woord; avontuur. **Galanteriearbeiten**, **Pl.** = galanterieën, bijouerieën. **Galanteriewaren**, **Pl.** = galanterieën.

Gälatag, m. = galadag. **Gälaterbrief**, m. = brief aan de Galaten. **Gälätien**, f. -s = Galatië.

Gälauiform, w. = groot-tenue. **Gälauwagen**, m. = galarijtuig.

Gälban(um), f. -s = galbanum, gombars. **Gälcafte**, w. -, -n = galjas, groote galei. **Gälere**, w. -, -n = galei. **Gälerearbeiten**, **Pl.** = galei-, dwangarbeid. **Gälerevenflade**, m. = galeislaaf, galeiboek.

Gälerne, w. -, -n = galjoen. **Gälerte**, w. -, -n = galjoot, kleiner ſchip.

Galerie, w. -, -(e)n = galerij, gang, omgang, zuilenhal, ſchilderijenzaal.

Gälgant, m. -(e)s = galgant (Oost-Indiſche plant).

Gälgen, m. -s, - = galg; einen an den **G.** bringen = iem. aan de galg helpen; er ſieht aus, alsob er vom **G.** gefallen wäre = hij ziet er uit, alsof hij van de galg gedropen was.

Gälgenbraten, m. = galgenaas, galgebrok. **gälgenförmig** = galgvormig. **Gälgenfriit**, w. = kort nutteloos uitſtel. **Gälgengeſicht**, f. = galgegezicht, galgetronie. **Gälgenholz**, f. = galgenhout; fallch wie **G.** = zoo valsch als een kat. **Gälgenhumor**, m. = galgenhumor. **Gälgenmännchen**, f. = galgenman-

netje, alruinmannetje. **gälgenmäſſig** = galgachtig. **Gälgenſchwengel**, -ſtrik, -vogel, m. = galgebrok, galgenaas.

Gällicien, f. -s = Galicië (in Spanje). **Gäliläa**, f. -s = Galilea. **Gäliläer**, m. -s, - = Galileër. **gäliläiſch** = Galileiſch.

Gälione, zie Galeone. **Gälione**, zie Galeote. **gälitiſch** = Gaeliſch.

Gälizien, f. -s = Galicië (in Oostenrijk). **gäliziſch** = Galiciſch.

Gäljot, w. -, -en = galjoot. **Gäläpfel**, m. = galappel, galnoot. **Gäläpfelfäure**, w. = galnotenzuur. **Gälte**, w. -, -n = gal; opening, holte (in een gegoten voorwerp); galgezwel; galnoot; ſchwarze **G.** = zwaarmoedigheid, zwartgalligheid; die **G.** läuft ihm über = zijn gal loopt over, hij wordt kwaad; seine **G.** ausſchütten = zijn hart luch-

ten, zijn gal uitſtorten; er hat keine **G.** = hij heeft geen gal, hij wordt niet kwaad; Gift und **G.** ſpeien = gif en gal braken. **Gälteiche**, w. = galeik.

gälten, ſchw. (h.) = gallen (einen **ſich**); in een galnotenbad doopen. [**gälten**, ſchw. (f.) = bitter worden.] **gältenbitter** = bitter als gal.

Gältenblaſe, w. = galblaas. **Gältenheber**, f. = galkoorts. **Gälengang**, m. = galkanaal.

Gallengefäße, Pl. = galvaten. **Gallenstein**, m. = galsteen. **Gallenstucht**, w. = geelzucht; zwartgalligheid. **gallenstüchtig** = geelzuchtig, gallig; zwartgallig.
Gallert, f. -(e)s, -e; **Gallerte**, w. -, -n = gelatine; gelei. **gallertartig** = geleiachtig. **Gallertsaure**, w. = geleizuur.
galllicht = gallig, galachtig.
Gallischmus, zie Gallischmus.
Gallier, f. -s, = Gallië. **Gallier**, m. -s, - = Gallier.
gallig = gallig, vol gal; zwartgallig.
gallifa'nisch = Gallicaansch.
Gallimath'as, m. u. f. - = zotte praat, wartaal.
Gallinseft, f. = galwesp, galinsect.
Gallone, zie Galeone. **Gallote**, zie Galeote.
gallisch = Gallisch. **gallist'eren**, fchw. (h.) = verfranschen; (Wein) kunstmatig verbeteren.
Gallischmus, m. -, . . men = gallicisme.
Gallomanie, w. - = gallomanie.
Gallone, w. -, -n = gallon (Eng. maat van ruim 4,5 liter).
Galluszuure, w. = galnotenzuur. **Gallwesp**, w. = galwesp.
Galmel, m. -(e)s = galmei, kalamijn, kalmijnsteen.
Galon, m. -s, -s = galon, tres, boordsel.
galonieren, fchw. (h.) = galonneeren.
Galopp, m. -(e)s = galop, draf; gestreter G. = gestrekte draf; G. tanzen = galoppeeren.
Galoppade, w. -, -n = galoppade. **galoppieren**, fchw. (h.) = galoppeeren.
Gallische, w. -, -n = overschoen.
gallisch(e)rig (norrb.) = ransig; bedorven = ranzig.
gall (overb.) = droog (geen melk gevend).
galvanisch = galvanisch. **galvanist'eren**, fchw. (h.) = galvanizeeren.
Galvanischmus, m. -, = galvanisme. **Galvanoglyphtie**, w. - = galvanoglyphtie ('t galvanisch vervaardigen van metalen relief-drukplaten). **Galvanographie**, w. - = galvanographie ('t overbrengen van schilderij langs galvanischen weg op drukplaten). **Galvanofa'nist**, w. - = galvanokaustiek ('t gebruiken van den galvanisch gloeiend gemaakten platinadraad om te etsen). **Galvanometer**, m. = galvanometer. **Galvanoplastiek**, w. - = galvanoplastiek ('t vervaardigen van metalen beelden door galvanische precipitaten). **Galvanoskop**, f. -(e)s, -e = galvanoscoop (werktuig om den galv. stroom te meten). **Galvanotypie**, w. - = galvanotypie.
Gaman'der, m. -s, - = gamander, manderkruid.
Gama'sche, w. -, -n = slobkous. **Gama'schendienst**, m. = kleine, kleinzielige dienst.
Gamba, w. -, -n = violoncel.
Gambit, f. -s, -s gambiet (ein Zug im Schachspiel).
Gama'sche, w. -, -n = onderkaak (eines Pferdes).
Gang, m. -(e)s, Gänge = gang, loop, duel; (bei Tafel) gerecht, schotel, gang; molensteen; rijnader; im G. sein = aan den gang zijn, in beweging zijn, op dreef zijn, ook: in zwang zijn; im G. setzen, bringen = aan den gang maken; im G. kommen = aan den gang, op dreef komen; seinen eignen G. gehen = zijn eigen gang of weg gaan; der G. (des Mondes, der Zeit, der Verhandlungen, der Ge-

schäfte) = de loop; er hat einen leichten, einen stolzen G. = een lichten, trotschen gang, loop; einen G. mit einem machen = met iem. duelleeren; einen G. in die Stadt tun = een boodschap.; Gang (in einem Hause, unter der Erde) = gang; G. (im Garten) = pad, laan; Gänge (im Körper) = buizen, kanalen.
gáng (od. gang) und gá'be = algemeen, gebruikelijk, veel voorkomend.
Gangart, w. = gang, loop, manier van loopen; gangsteen, bergsoort.
gang'bar = begaanbaar, druk begaan; (im Bergbau) in exploitatie; [(von Münzen und Waren) gezocht, gewild]; gebruikelijk, in zwang, in omloop zijnde, algemeen verbreid.
Gangbarkeit, w. - = begaanbaarheid; algemeenheid, gangbaarheid.
Gangband, f. = leiband; einen am G. führen = iem. aan den leiband laten loopen.
gángeln, fchw. h. = aan den leiband laten loopen; [slenteren].
Gang'ers, f. = erts uit den gangsteen.
Gang'es, m. - = Ganges.
gán'gig = gang hebbend, goed loopend.
Ganglion, f. -s, . . lien = ganglion, peesknoop; overbeen, kraakbeenig uitwas.
gang'weise = bij gangen, bij lagen (im Bergbau).
Gangspiel, f. -(e)s, -e = gangspel, staand windas.
Gans, w. -, Gänse = gans (eig. en fig.); harde rotssteen, gens, gieteling; die Gänse gehen überall barfuß = doe maar niet te voor-naam; so weit gehen seine Gänse nicht = dat gaat boven zijn begrip. **Gans'en**, f. -s, - = gansje; zottin. **Gan'saar**, -adler, m. = wouw, kiekendief. **Gan'sblümchen**, f. -blume, w. = madeliefje. **Gan'sbraten**, m. = gebraden gans. **Gan'sbrust**, w. = geroekte ganzeborst; (von Menschen) kippeborst.
Gan'sel'feder, w.; -fett, f.; -fleisch, f.; -fuß, m. = ganze'veer; -vet; -vleesch; -poot.
Gan'sel'fischchen, f. = aanhalingsteeken. **Gan'selgetrofe**, f. = afval van geslachte gans (kop, pooten, lever e. d.). **Gan'sehaut**, w. = ganzevel, -huid; fig. kippevel. **Gan'sehirt**, m. = ganzehoeder. **Gan'sefiel**, m. = veeren pen. **Gan'seflein**, f. = kleine minderwaardige stukken van een geslachte gans, die bij elkaar gekookt worden. **Gan'seleberpaste**, w. = ganzeleverpastei. **Gan'semarsch**, m.; im G. gehen = als de ganzen (d. i. achter elkaar), in ganzenorde loopen. **Gan'senudel**, w. = pil, meelbal om de ganzen te mesten.
Gan'ser, m. -s, -; **Gan'serich**, m. -(e)s. -e = ganzerik, gent. **Gan'serspiel**, f. = ganzebord, -spel. **Gan'sestall**, m. = ganzehok.
Gan'sewein, m. = ganzewijn, water.
Gant, w. -, -en = gerechtelijke verkoop wegens failliet; faillissement. **Gant'buch**, f. = lijst, catalogus van den verkoop. **gant'ten**, fchw. (h.) = gerechtelijk verkoopen.
Gant'haus, f. = huis voor verkooping, venduhuis. **Gant'masse**, w. = failliete massa.
Gant'med'(es), m. = Ganymedes.
ganj = heel, gaaf, ongeschonden; heel, geheel; geheel en al; [die ganzen Menschen hier = alle menschen hier]; er ist mein ganzer Stolz = al mijn trots; mein ganzes Leben = al mijn leven; es ist mein ganzer Ernst = ik meen het in vollen ernst; ganzer 50 Gulden = volle 50 gld.; ganzer 3 Monate = volle 3 maanden; das Glas ist noch g. = het glas is nog heel

die ganze Stadt = de (ge)heele stad; in g. Europa = in heel (of gansch) Europa; ein ganzer Mensch = een heele kerel, een heele man; ein ganzer Medner = een heele (een knap) spreker; von ganzem Herzen = van gansch harte; — das Ganze = het geheel; ein Ganzes = een geheel; im großen (und) ganzen = over 't geheel; ein Ganzer = eene heele (Becher, Schoppen); es ist g. verkehrt = geheel op(ge)gelen; ich danke g. ergeben = wel nederig; ich bin ganz Ohr = ik ben geheel oor; g. gut = heel goed; g. recht = heel goed, juist; g. gut = heel zoo; g. gewiß = zeer zeker; etw. g. anderes = heel iets anders; g. und gar = geheel en al.

Ganz, Gänz, w. —, —e = vast gesteente; staaf ruw ijzer.

Ganzheit, w. — = geheel, samenhang. **ganzlich** = geheel, volkomen, totaal; geheel en al.

gar = gaar: geheel; das Fleisch ist g. gekocht = week, zacht; ich was g. ist, trinf was klar ist, frisch was mach ist; gares Leder, Eisen, gare Kohlen = toebereid, gereed voor 't gebruik; [das Leben ist g. = voorbij, ten einde; der Wein ist g. = is op]; g. nicht = in 't geheel niet; gar kein Geld = in 't geheel geen geld; ganz und g. = geheel en al, volstrekt; g. zu sehr = al te zeer; g. oft = heel dikwijls; ober g. = of zelfs; am Ende bist du g. böse? = op slot van rekening ben je nog boos ook? waarom nicht g.! = wel zeker, waarom ook niet!

Garant, m. —en, —en = garant, borg. **Garantie, w.** —, —(e)n = garantie, waarborg. **garantie'ren, fchiv.** (h.) = garandeeren; für etw. g. = instaan voor iets.

Gararbeit, w. — = verrijning, loutering. **Garaus, m.** = eimen den G. machen = iem. van kuit maken, naar de andere wereld helpen.

Garbe, w. —, —n = garve, schoof; duizendblad, gerw.

garben fchiv. (h.) = aan elkaar smeden, solderen.

Garbenbinder, m. = schoovenbinder. **garbenförmig** = schoofvormig. **Garbenhäufen, m.** = hoop schooven.

Garbottid, m. = gistkuip.

Garbase, m. = Gardameer.

Garde, w. —, —n = garde. **Gardebucorps** (spr.: ..toor), m. = lijfgardist. **Gardeforps** (spr.: ..toor), f. = lijfgardecorps. **Gardeoffizier, m.** = officier van de garde.

Garderobe, w. —, —n = garderobe: kleerenvoorraad, kleedkamer, bewaarplaats van kleederen e. d.

Gardi'ne, w. —, —n = gordijn. **Gardi'nenpredigt, w.** = bedsermoen, gordijnpreek.

Gardi'nenring, m. = gordijnring. **Gardi'nenstange, w.** = gordijnroede.

Gardist, m. —en, —en = gardist, soldaat van de garde.

Garre, w. —, —n = toebereiding, 't looien, leertouwen; verkoling (van hout); mest, gier; gisting; 't roosten (van erts): das Erz hat seine G. = is voldoende geroost.

Garreife, f. = proefstang.

gären, f. u. fchiv. (h.) (es gärt; es gar u. garte; gäre u. gäre(e); gäre! gegoren u. ge-gärt) = gisten; woelen, gisten.

Garfod, m. = gaarkok, houder van een gaarkeuken. **Garfüche, w.** = gaarkeuken. **Garmond, w.** = Garmond (een lettersoort).

Garn, f. — (e)s, —e = garen, net; das G. aufstellen = het net spannen; einen ins G. locken = iem. in den strik lokken; ins G. gehen = in den strik, het net loopen.

Garnale, Garn(e)le, w. —, —n = garnaal. **Garnhandel, m.**; —händler, m.; —händler, w. = garenhandel; —koopman; —winder.

garnie'ren, fchiv. (h.) = garneeren, omzet'ten, versieren, meubelen. **Garnie'ring, w.** —, —en = garneering. **Garnison, w.** —, —en = garnizoen, bezetting. **garnisonie'ren, fchiv.** (h.) = garnizeeren, in garnizoen liggen.

Garnisons'kirche, m.; —dienst, m.; —lazarett, f.; —prediger, m. = garnizoenskerk; —dienst; —lazaret; prediker (of -geestelijke).

Garnitur, w. —, —en = garnituur.

Garnweber, m. = (garen)wever. **Garnwinde, w.** = garenwinder.

Gar'ofen, m. = gaaroven (waarin 't koper gezuiverd wordt). **Gar'schlade, w.** = gaarslak.

gar'tig = vuil, vies, leelijk, naar, gemeen.

Gar'tigkeit, w. —, —en = vuilheid, narigheid, gemeenheid, gemeene streek.

Gar'tvogel, m. = vuilpoe(t)s.

Gar'ten, f. —s, —s = tuintje. **Gar'ten, m.** —s, Gärten = tuin; einem einen Stein in den G. werfen = iem. met een weldaad verrassen.

Gar'tenambfer, m. = tuinzuring. **Gar'tenanlage, w.** = plantsoen, wandeling, tuinaanleg. **Gar'tenauffeher, m.** = opzichter over de plantsoenen. **Gar'tenbau, m.** = tuinbouw, horticultuur. **Gar'tenbuch, f.** = boek over tuinbouw. **Gar'tenerde, w.** = tuinaarde. **Gar'tenfeld, f.** = afgesloten veld. **Gar'tenfreund, m.** = liefhebber van tuinieren. **Gar'tengerät, f.** = tuingeredschap. **Gar'tengewächs, f.** = tuinplant, -gewas. **Gar'tenfresse, w.** = tuinkers. **Gar'tenkunst, w.** = tuinbouwkunst, horticultuur. **Gar'tenlaube, w.** = priëel, (ook een bekende Deutsche illustratie). **Gar'tenleiter, w.** = trapladder, tuinladder.

Gar'tenmesser, f. = snoeimess. **Gar'tenmohn, m.** = tuinpapaver. **Gar'tenshaufel, w.** = tuinschop, -schoffel. **Gar'tenspargel, m.** = tuinasperge. **Gar'tenbergnügen, f.** = publieke vermakelijkheden in een tuin.

Gar'tner, m. —s, —s = tuinman, tuinier; den Bod zum G. machen = juist den verkeerde aanstellen. **Gar'tnerburfche, m.** = tuinersjongen, -knecht. **Gar'tnerci, w.** —, —en = bloemisterij, tuinbouw, tuinderij.

Gar'ring, w. —, —en = gisting; opwinding, woeling. **gar'ringfähig** = geschikt om te gisten. **Gar'ringmittel, f.** = gistmiddel, zuurdeeg. **Gar'ringprozess, m.** = gistingsproces. **Gar'ringstoff, m.** = giststof.

Gas, f. Gases, Gase = gas. **Gas'anlagen, Pl.** = aanleg voor gasleidingen. **Gas'anstalt, w.** = gasfabriek. **Gas'art, w.** = gassoort.

gas'artig = gasachtig, gasvormig.

Gas'behälter, m.; —belüftung, w.; —bif-

—dung, w.; —brenner, m. = gashouder; —verlichting; —vorming; —brander.

gas'ihen, fchiv. (h.) = schuimen, mousseeren, borrelen, gisten. **Gas'ist, m.** —es = schuim, gistschuim, droesem.

Gas'entwicklung, w.; —fabrik, w.; —flamme, w. = gasontwikkeling; —fabriek; —vlam.

gas'förmig = gasvormig. **Gas'geruch, m.** = gaslucht. **Gas'hahn, m.** = gaskraan. **gas'haltig** = gashoudend. **Gas'ifikation, w.** = gasvorming. **gas'ig** = gasachtig.

Gas'heizing, w.; -lampe, w.; -latern, w.; -lefter, m. = gas|verwarming; -lamp; -lantaarn; -leider (of -voerder).

Gas'leiding, w.; -leuchter, m.; -licht, f.; -meter, m. = gas|leiding; -kroon; -licht; -meter (en -houder).

Gasmeter, m. = gasmeter, gashouder.

Gasröhre, w. = gaspijp, gasbuis.

Gasten, f. -s, -n = straatje, steegje.

Gaste, w. -, -n = straat, steeg; hohle G. = holle weg; auf der G. herumlaufen = op straat rondlopen; Gassen laufen = spitsroeden lopen; Hans in allen Gassen = Jan Overal.

Gasten|bettelei, w.; -bettler, m.; -bube, m. = straat|bedelarij; -bedelaar; -jongen.

Gasten|hauer, m.; -junge, m.; -lehrer, m.; -fot, m. = straat|deun; -jongen; -veger; vuil.

Gasten|laufen, f. = spitsroeden lopen.

Gasten|lied, f.; -rinne, w.; -zänger, m.; -wig, m. = straat|lied; -goot; -zanger; -ul.

Gasstrom, m. = gasstroom.

Gast, m. -es, Gäste = gast, logé, klant, kerel; (in Gasthöfen) gast, vreemdeling; ein ungebetener G. = een ongenode gast; zu Gaste bitten, einladen = te gast vragen; Gäste haben = gasten, logé's hebben; ungeladener G. ist eine Last od. ungeladene Gäste sitzen hinter der Tür = ongenodigde gasten zijn zelden welkom; Gasten = gasten (matrozen).

Gast'bett, f. = logeerbed. **Gas**teret, w. -, -en = gastmaal, feest, maal, festijn, banket.

gas'frei = gastvrij. **Gas**'freiheit, w. = gastvrijheid.

Gas'freund, m. = gastheer; gast.

gas'freundlich = gastvrij, hartelijk, gul.

Gas'freundlichkeit, w. = gastvrijheid, gulheid, hartelijkheid.

Gas'freundschaft, w. = gastvrijheid.

Gas'geber, m. = gastheer.

Gas'haus, f., -höf, m. = logement, hôtel.

Gas'hof(s)besitzer, m. = logementhouder, hôtelhouder.

gas'ten, f. w. (h.) = als gast optreden, gastrollen geven.

gas'ten = gastvrij. **Gas**'mahl, f. = gastmaal, feestmaal, festijn.

Gas'mutter, m.; -mutter, w. = (in Klöstern) broeder, zuster, die voor de vreemdelingen zorgt.

Gas'ordnung, w. = verordening voor de logementen en hôtels.

Gas'prediger, m. = predikant uit een vreemde gemeente, gastpredikant.

Gas'predigt, w. = gastpreek, proefpreek.

Gas'recht, f. = gastrecht; wet en recht van de gastvrijheid.

Gas'reise, w. = gastreis, tournee.

Gas'rölogie, w. = buikspreekkunst. **gas**'strich = gastrisch, op onderbuik of maag betrekking hebbend.

Gas'rolle, w. = gastrol.

Gas'tronom, m. -en, -en = gastronom, fijnproever, lekkerbek.

Gas'tronomie, w. = gastronomie, fijnproeverij, smullerij.

gas'tronomisch = gastronomisch, keurig.

Gas'spiel, f. = gastvoorstelling.

Gas'stube, w. = gelagkamer; logeerkamer.

Gas'tafel, w. = open tafel.

Gas'wirt, m. = waard, gastheer.

Gas'wirtschaft, w. = herberg, logement; herbergiersbedrijf.

Gas'zimmer, f. = logeerkamer; gelagkamer.

Gas'uhr, w. = teller aan den gasmeter.

gas'ten, zie jaten.

gas'ten (norrb.) = passend, aangenaam; vrij groot.

Gast, f. -(e)s, -s u. -en = (seemännich) gat.

Gat'te, m. -n, -n = gade, man, echtgenoot.

Gat'tin, w. -, -en = gade, vrouw, echtgenoot(e).

gat'ten, f. w. (h.) = bijeenvoegen, sorteeren; sich g. = zich paren.

Gat'ter, f. -s, -n = hekwerk, hek, traliwerk, tralies.

gat'tern, f. w. (h.) = loeren, gapen.

Gat'tertor, f., -tür, w. = traliehek, -deur.

Gat'terwerk, f. = traliwerk.

gät'lich, zie gätlich.

Gat'tung, w. -, -en = soort, aard, klasse, geslacht.

Gat'tungs|begriff, m. = begrip van de soort, van het geslacht.

Gat'tungs|name, m. = soortnaam.

Gau, m. [u. f.], -(e)s, -e (bejter als: --en) = streek, landstreek, district, kanton.

Gaud, m. -(e)s, -e u. Gäude = [koeboek], gek, schelm.

Gaud'heil, f. = guichheil.

Gaud'ieb, m. = dief, gauwdief.

gaud'ien sich, f. w. (h.) = zich vermaken; jool hebben.

Gaud'ium, f. -(e)s = vreugde, plezier, genot, jool.

Gau'graf, m. = gouwgraaf, kantonrechter.

Gau'felbild, f. = fantaziebeeld, goochelbeeld, tooverbeeld, verrukkelijk vizioen.

Gau'felci, w. -, -en = goochelarij, voorspiegeling, begoocheling.

gau'felhaft = bedrieglijk, tooverachtig, darterl.

Gau'feltunft, w. = goochelkunst, goochelarij.

gau'feln, f. w. (h.) = goochelen, kunstjes doen; dartelen, spelen.

Gau'felspiegel, m. = tooverspiegel.

Gau'felspiel, f. = goochelspel, -kunstje.

Gau'feltanz, m. = dartele, betooverende dans.

Gau'feltasche, w. = goocheltasch, -zak.

Gau'feltwerk, f. = goochelkunst, goochelarij.

Gau'feler, m. -s, -n = goochelaar, kunstenaar, kermisklant.

gau'ferisch = bedrieglijk, tooverachtig, darterl.

Gaul, m. -(e)s, Gäule = paard, knol; dem gescheitnen G. sieht man nicht ins Maul = een gegeven paard kijkt men niet in den bek; er kam vom G. auf den Esel = hij is van den os op den ezal gekomen.

Gau'men, m. -s, -n = verhemelte, gehe-melte.

Gau'men|buchstabe, m. = verhemelte-letter.

Gau'men|laut, m. = verhemelteklank.

Gau'men|sel, f. = zacht verhemelte.

Gau'ner, m. -s, -n = afzetter, bedrieger, dief.

Gau'ner|bande, w. = dievenbende.

Gau'nerci, w. -, -en = afzetterij, schurkerij.

gau'nerisch = diefachtig, schelmachtig.

gau'nern, f. w. (h.) = afzetten, bedriegen, stelen.

Gau'ner|sprache, w.; -streich, m.; -tum, f. = dieven|taal; -streek; -wereld (of -pak).

Gau'|sprache, w.; -wort, f. = gouw|taal (= dialect); -woord.

gau'schen, f. w. (h.) = persen (in der Papier-fabrik); schommelen.

Gavotte, w. -, -n = gavotte (een dans).

Gaze (spr.: g'aze), w. -, -n = gaas.

Gazelle, w. -, -n = gazelle.

Geb. = Gebrüder, gebroeders.

G. D. = gehorzaamster Diener, onderdanige dienaar.

Geäch'ze, f. -s, -n = gesteun, gekerm, gezucht.

Geä'der, f. -s, -n = adernet, aderwerk.

geä'dert = geaderd.

Geä'ter, f. -s, -n = kleine hoeven van het ree.

geä'tet = geaard, gesteld, van ... natuur, van ... aard.

Geä'f, f. -es, -e = voeder, weide; bek (met männich).

Geäfte, f. -s = takwerk, takken.
geb. = geboren(e), geboren.
Gebäck, f. -(e)s, -e = gebak, koek; brood, bakkerswaar.
Gebälge, f. -s = getwist, gekijf.
Gebälk, f. -(e)s, -e = balkwerk, balken, geraamte.
Gebän'de, f. -s = linten en strikken, lint-versiering.
Gebär'de, w. -, -n = gebaar, manier van doen, voorkomen. **gebär'den ſich**, ſchw. (h.) = gebaren maken; zich voordoen, zich gedragen, zich houden; ſich wie toll g. = zich als gek, razend aanſtellen.
Gebär'den(kunſt), w.; -ſpiel, f.; -ſprache, w. = gebaren[kunſt; -ſpel; -taal.
Gebär'en, f. -s = gedrag, manier van doen.
gebär'en ſich, ſchw. (h.) = zich gedragen, te werk gaan, handelen.
gebär'en, ft. (h.) (du gebierſt od. gebärſt, er gebiert od. gebärt; gebär; gebäre; gebier od. gebäre! geboren) = baren, voortbrengen, doen ontstaan; geboren werden = geboren worden; Frau Dr. M. geborene (geb.) M. = Mevr. M. geb. K.
Gebär'mutter, w. = baarmoeder.
Gebäu'de, f. -s, - = gebouw, hol, ſamenſtel, ſtelsel, ſysteem.
Gebein', f. = gebeente, ledematen, geraamte, ſeine Gebeine = zijn ſtoffelijk overschot.
Gebel'fer, **Gebell'**, **Gebel'te**, f. -s = geblaf, gekel.
ge'ben, ft. (h.) (du gi(e)bt, er gi(e)bt; gab; gäbe; gi(e)bl[gegeben] = geven, ſchenken; overgeven; toelaten, vergunnen; verſchaffen, opleveren; ſpelen, vertoonen; ich gäbe viel darum, wenn ich dabei ſein könnte = ik gaf er wat om als...; ich gebe nichts, viel auf ſein Urteil = ik geef niets, veel om, ik hecht niets, veel aan zijn oordeel; einen Brief auf die Poſt g. = een brief op de poſt doen; einen etw. an die Hand g. = iem. iets aan de hand doen; zu erkennen g. = te kennen geven; ein Geheim gibt mehr als er hat = niemand kan meer geven dan hij heeft; ein Wort gab das andre = het eene woord lokte het andere uit; das war gut gegeben = goed gezegd, goed geantwoord; er wird einen guten Soldaten geben = er zal een goed soldaat van hem groeien; es gibt noch ein Unglück = er gebeurt nog...; es gibt ein Gemitter = er komt onweer; da wird's was g. = dat zal wat moois worden; gibt es einen Gott? = is er een God? es gibt hier Fovellen = er zijn...; ſich Mühe g. = zich moeite geven, getroosten; ſich eine Blöße g. = vat op zich geven; ſie müſten ſich g. = zij moesten zich gewonnen geven; ſich in etw., ſich darein g. = zich in iets ſchikken; das Fieber gibt ſich = de koorts neemt af, houdt op; wenn ſich die Gelegenheit gibt = als de gelegenheid zich voordoet; das Übrige wird ſich ſchon g. = de rest zal wel in orde komen, zal wel ſchikken; ſich (mit etw.) zufriedent g. = met iets tevreden zijn; ſich g. wie man ſit = zich voordoen zoals men is.
Ge'ber, m. -s, - = gever, ſchenker.
Gebär'de, zie Gebär'de.
Gebet', f. -(e)s, -e = gebed; ſein G. verrichten = zijn gebed doen; einen in's G. nehmen = iem. ſcherp ondervragen, onder handen nemen.
Gebet'buch, f. = gebedenboek. **Gebet'riemen**, m. = gebedriem.

Gebett', f. -(e)s, -e; **Gebet'te**, f. -s, - = bed met toebehooren.
Gebet'tel, f. -s = gebedel.
Gebiet', f. -(e)s, -e = gebied, terrein, domein.
gebie'ten, ft. (h.) = gebieden, bevelen; Ehrfürcht g. = eerbied afdwingen; feinen Leiden ſchaffen, ſeinem Zorne g. = zijn hartstochten, zijn drift beteugelen. **gebie'tend** = bevel voerend, bevelend. **Gebie'ter**, m. = gebiedster, heer, meester. **Gebie'terin**, w. = gebiedster, meesteres. **gebie'terlich** = gebiedend, bevelend, meesterachtig, dringend. **Gebiets'abtretung**, w. = afstand van gebied. **Gebiets'ertweite-rung**, w. = vergrooting, uitzetting van gebied.
Gebit'de, f. -s, - = maaksel, ſcheppling, voortbrengsel; [beeld; damast]. **gebit'det** = beſchaaft, fatsoenlijk, wel-opgevoed.
Gebim'mel, f. -s = gebimbam, gebeier.
Gebin'de, f. -s, - = bundel, bos, streng; fuſt; slinger, guirlande.
Ge'bungen, f. : er iſt nicht von G. = hij houdt niet van geven.
Gebir'ge, f. -s, - = gebergte, bergketen; gesteente. [gebir'gen, ſchw. (h.) = opeenſtapelen]. **gebir'gig** = bergachtig.
Gebirg's'art, w.; **artillerie**, w.; **bewohner**, m. = bergſoort; artillerie; -bewoner.
Gebirg's'dorf, f.; **gegend**, w.; **famm**, m.; **fette**, w. = berg[dorp; -streek; -kam; -keten].
Gebirg's'funde, w. = bergkunde, geognozie.
Gebirg's'land, f.; **luft**, w.; **paß**, m. = berg[land; -lucht; -paß].
Gebirg's'triicken, m.; **ſchlucht**, w.; **ſtock**, m.; **volk**, f.; **weg**, m.; **zug**, m.; = berg[rug; -kloof; -massa; -volk; -weg; -keten (of -reeks)].
Gebiß, f. . . ißes, . . iße = gebit.
Gebla'ſe, f. -s = geblaas, getoeter.
Geblä'ſe, f. -s, -e = blaaspijp, aanblazer.
Geblö'ſ(e), f. . . f(e)s = geblaas, gebulk.
gebliimt' = gebloed, bebloemd.
Gebliit', f. -(e)s = bloed, bloedmenging; es ſteht ihm im G. = het zit hem in 't bloed; fürſtliches G. = vorſtelijk bloed; Prinzen von G. = prinsen van den bloede.
Gebot'fel, f. -s = peuterwerk.
Gebot', f. -(e)s, -e = gebod, bevel, voorschrift, verordening; bod; die zehn Gebote = de tien geboden; wir, unſre Mittel, ſtehen Ihnen zu Gebot(e) = wij, onze middelen, zijn of staan tot uw dienst, te uwer beſchikking; Not kennt kein G. = nood breekt wet; ein G. tun = een bod doen.
Gebrä'me, f. -s, - = boordsel, bezetsel.
Gebrä'tened, f. = gebräad; Gefottenes und G. = alles wat maar lekker is, overvloed van ſpijzen.
Gebräu', f. -(e)s, -e = gebrouw, brouwsel.
Gebräuch', m. = gebruik, aanwending, toepassing, gewoonte, rede; G. von etw. machen = gebruik van iets maken; im G. ſein = in gebruik zijn; in G. nehmen, kommen = in gebruik nemen, komen; außer G. kommen = ongebruikelijk worden.
gebräu'chen, ſchw. (h.) = gebruiken, aanwenden; einen zu etw. g. = iem. voor iets gebruiken. **gebräuch'lich** = gebruikelijk, in gebruik zijnde, gewoon, in de mode. **Gebräuch'lich'feit**, w. = gebruikelijkheid, algemeenheid. **Gebräuch's'auweiſung**, -vorſchrift, w. = gebruiksaanwijzing.
Gebräu'de, f. -s, - = brouwsel.
Gebräu'ſe, f. -s = gebruis, gesuis, bruisen, suizen.

Gebreche, f. -s = gebraak; bros gesteente; (door het wilde zwijn) losgewoelde plek.
gebrechen, ft. (h.) = ontbreken, mangelen; es gebreicht sijn an dem nötigen Gelde = het ontbreekt hem aan 't noodige geld. **Gebrechen**, f. -s, - = gebrek, gebrekkigheid, (lichamelijk) ongemak; die G. des Alters = de gebreken van den ouderdom.
gebrechlich = gebrekkelijk, zwak, broos. **Gebrechlichkeit**, w. = gebrekkigheid, zwakheid, broosheid.
Gebreit, f. -es, -e = akker, veld.
Gebreite(n), f. -s, - = gebrek, verdriet, last, bezwaar.
Gebroekel, f. -s, - = gebrokkel, stukken, brokken.
Gebroedel, f. -s = gepruttel, geborrel.
Gebroeder, Pl. = gebroeders.
Gebroüll, f. -(e)s = gebrul, geloei.
Gebromme, f. -s = gebrom, gegons.
gebühnig = verkwistend, te gul, te royaal.
Gebühe, f. -s, - = versperring van boomstammen, grensverdediging.
Gebühr, w. -, -en = 't verschuldigde, wat iem. toekomt, betamelijkheid, verplichting; nach G. = naar verdienste, betamelijk, behoorlijk, zooveel als noodig is; über die G. = meer dan noodig, overmatig, onbehoorlijk; Gebühren = kosten, rechten, honorarium, leges.
gebühren, ftw. (h.) = toekomen, passen; sich g. = passen, voegen, schicken, betamen; Ehre dem Ehre gebührt = eere, wien eere toekomt. **gebührend** = toekomend, verschuldigd, naar behooren, passend, voegend, betamelijk. **gebührendermaßen** = rechtmatig, behoorlijk. **Gebührenerlaß**, m. = vrijstelling van rechten, van kosten, van leges. **gebühre(n)frei** = kosteloos, vrij van rechten. **gebührendlich** = passend, behoorlijk. **Gebührendlichkeit**, w. - = betamelijkheid, welvoegelijkheid].
Gebund, f. -(e)s, -e = bos (stroo bijv.).
Gebundenheit, w. - = gebondenheid, verplichting.
Geburt, w. -, -en = geboorte, bevalling, vrucht, kind, geboedsel; ontstaan, oorsprong, afkomst; vor, nach Christi G. = vóór, na de geboorte van Chr.; ein libel in der G. erstanden = een kwaad in de geboorte smoren; von vornehmer G. = van voornaam afkomst, van hooge geboorte. **gebürtig** = geboortig, afkomstig (aus Bertin z. B.). **Geburtsadel**, m. = erfadel. **Geburtsanzeige**, w. = geboorteadvertentie, -aankondiging, -aangifte. **Geburtsfehler**, m. = aangeboren, erfelijk gebrek. **Geburtsfeier**, w., -fest, f. = geboorte-, verjaarsfeest. **Geburtsheifer**, m. = verloskundige. **Geburtsheiferin**, w. -, -nen = vroedvrouw. **Geburtsilfe**, w. = hulp bij bevalling of verlossing. **Geburtsjahr**, f. = geboortejaar. **Geburtsmat**, f. = moedervliek. **Geburtsort**, m.; **recht**, f.; **register**, f. = geboorteplaats; -recht; -register.
Geburtschein, m. = geboortebewijs, -akte.
Geburtschmerzen, Pl. = barensweeën.
Geburtsstadt, w.; **stunde**, w.; **tag**, m. = geboorteplaats; -uur; -dag (of verjaardag).
Geburtstagsgeschenk, f. = verjaardagsgeschenk, verjaarsgeschenk.
Geburtswehen, Pl. = barensweeën.
Gebüsch, f. -es, -e = boschje, struikgewas, jong hout.
Ged, m. -en, -en = ijdele gek, zot, dwaas,

fat. **geffen**, ftw. (h.) = voor den gek houden; zich mal aanstellen. **geffenhaft** = gek, dwaas, zot, fatterig. **Gefereit**, w. -, -en = zotternij, mallerij, dwaasheid.

Gefo, m. -(e)s, -s u. -nen = gekko (een hagedissoort).

Gedächtnis, f. -[e)s, -je = herinnering, gedachtenis, geheugen, herinneringsteeken.

Gedächtnisbuch, f. = boek der herinnering, aantekenboekje, memorieboekje.

Gedächtnisfeier, w., -fest, f. = herinneringsfeest, jubileum; G. eines Verstorbenen = feest ter nagedachtenis van een overledene.

Gedächtniskraft, w. = geheugen. **Gedächtniskunst**, w. = herinneringskunst, mnemoniek.

Gedächtnismünze, w. = herinneringspenning, -medaille, -munt, gedenkpenning.

Gedächtnisrede, w. = rede ter nagedachtenis.

Gedächtnisfache, w. = geheugenzaak, -werk.

Gedächtnistag, m. = herinneringsdag, gedenktag.

gedacht (von Orgelpfeifen) = gedekt, gesloten.

Gedanfen, m. -ens, -n = gedachte, gepeins, nadenken, geest, voorstelling, zin, inval, denkbeeld; feinen Gedanfen nachhängen = in gedachten verzonken zijn, peinzen; der G. an die Gefahr = de gedachte aan 't gevaar; schlage dir das aus den Gedanfen = zet je dat uit 't hoofd; er verfiel auf den Gedanfen = hij kwam op het denkbeeld, op 't idee, op de gedachte; in Gedanfen = in gedachte, in verstrooidheid; sein G.! = geen gedachte! ik denk er niet aan! er macht sich Gedanfen = hij maakt zich ongerust; Gedanfen sind goldfrei = gedachten zijn tol-vrij. **Gedanfenarm** = arm aan gedachten, aan denkbeelden.

Gedanfenlos = gedachteeloos, verstrooid, onbezonnen. **Gedanfenlosigkeit**, w. - = gedachteloosheid, onbezonnenheid, onnadenkendheid. **gedanfenreich** = rijk in denkbeelden, in gedachten. **Gedanfenreue**, **Gedanfenreue**, Pl. = losse gedachten, losse invallen, invallende gedachten (ook uel „snippers“ genoemd). **Gedanfenreue**, m. = gedachtestreep. **gedanfenvoll** = peinzend, in gedachten verzonken, vol gedachten. **Gedanfenwelt**, w. = gedachtenwereld, rijk der verbeelding.

Gedärm, f. -(e)s, -e = gedarmte, darmen, ingewanden.

Gedeck, f. -(e)s, -e = [dek], tafelgoed, couvert (tafelgereedschap voor één persoon).

gediehn, ft. f. (du gediehn(e)st, er gediehn; gediehn; gediehn; gediehn! gediehn) = gediën, tieren, welig opschieten, voorspoedig gaan, groeien; die Sache ist nun so weit gediehn, daß... = is nu zoover (gekomen), dat...; unrecht Gut gediehn nicht = onrechtmatig verkregen goed gediehn niet. **Gediehn**, f. -s = gediën, welslagen, groei, opname, voorspoed; Gott gebe sein G. daß! = God late het gediën!

gediehnlich = voorspoedig, nuttig, voordeelig, groeizaam.

gedenk, zie eingedenk. **Gedenkbuch**, f. = gedenkboek, dagboek, album, memoriaal, journaal.

gedenken, uur. (h.) = gedenken, denken aan, zich herinneren; denken, van plan zijn; onthouden, vergelden, betaald zetten, inpeperen; melding maken van, gewagen van, reppen van; gedenkt der Armen = gedenk de armen; er gedachte der alten Zeiten = hij dacht aan, hij herinnerde zich de oude tijden; ich gedente auch hinzugehen = ik denk er ook heen te gaan; ich werde od. ich will es dir g. = ik zal het niet vergeten (nl. iets goeds) of wel onthouden of ik zal 't je inpeperen; seines Bruders gedachte er nur mit einem gleichgültigen Worte = van zijn broer repte hij maar met een onverschillig woord; dessen nicht zu g. = om daarvan niet te spreken; das gedenkt mich noch = dat heugt me nog. **Gedenken**, f. -s = gedachtenis, herinnering. **Gedenktzettel**, m. = memorandum.

Gedicht, f. -(e)s, -e = gedicht, vers, dichtstuk. **Gedichtform**, w. = dichtvorm; in G. = in verzen. **Gedichtsammlung**, w. = verzameling, bundel gedichten.

gediegen = gedegen (Silber, Gold); degelijk, slink (Charakter, Semtnisse).

Gedinge, f. -s, -- = het voortdurend afdingen, overeenkomst, kontrakt. **Gedingearbeit**, w. = aangenomen werk.

gedrövelt = dubbel.

gedrang (e) = dicht, nauw, eng. **Gedränge**, f. -s = gedrang, 't dringen, drukte, menigte, hoop; in G. = in 't gedrang, in de klem, in de benauwdheid. **gedrängt** = dicht opeen, dicht bij elkaar, gedrongen; gedrängter Stil = gespierde stijl; g. voll = propvol; g. schreiben = dicht in elkaar schrijven of bondig schrijven. **Gedrängtheit**, w. = samengedrongenheid, opeenhooping; beknoptheid, bondigheid, kortheid.

Gedröhn, f. -(e)s = gedreun.

gedrungen = gedrongen, ineengedrongen, kort, bondig; gedrongen, aangedreven. **Gedrungenheit** = gedrongenheid, ineengedrongenheid, kortheid, bondigheid.

Geduld, w. = geduld, geduldigheid; sich in G. fassen = geduld oefenen; da rih mir die G. od. ging mir die G. aus = toen was 't uit met mijn geduld; G. bringt Rosen = geduld overwint alles. **gedulden sich**, ichm. (h.) = geduld hebben, geduldig zijn. **geduldig** = geduldig, lijdzaam; geduldige Schafe gehen biete in einen Stall = er gaan veel makke schapen in één hok. **Geduldssaden**: der G. reißt ihm = zijn geduld is uit. **Geduldssprobe**, w. = geduldsoefening, geduldwerk. **Geduldsspiel**, f. = geduldspel, patience, legkaart.

gedunfen = gezwollen, opgezwollen, opgehoopen.

geelig niet zu = geschikt tot.

Geest, w.; **Geestland**, f. = geest, geestland, droge zandgrond.

gef., zie gef.

Gefahr, w. -, -en = gevaar; G. laufen = gevaar loopen; auf die G. hin alles zu verlieren = op gevaar af alles te verliezen; es ist G. im Verzuge = er is gevaar bij verwijl, *periculum in mora*; es hat keine G. = er is geen gevaar; auf deine G. = op uw eigen verantwoordelijkheid. **gefahrbringend** = gevaarlijk, dreigend.

Gefährde, w. -, -n = gevaar. **gefährden**, ichm. (h.) = in gevaar brengen, blootstellen aan gevaar, in verlegenheid brengen; gefähr-

det sein = gevaar loopen. **gefahr'drohend** = gevaarlijk, dreigend.

Gefahre, f. -s = gerij, drukte van rijtuigen. **gefahr'lich** = gevaarlijk, erg. **Gefähr'lichfeit**, w. - = gevaar, gevaarlijkheid. **gefahr'los** = gevaarloos, ongevaarlijk, niet gevaarlijk. **Gefahr'losigkeit**, w. - = ongevaarlijkheid.

Gefähr'te, f. -(e)s, -e = rijtuig, voertuig.

Gefähr'te, m. -n, -n = metgezel, makker, kameraad.

gefahr'voll = zeer gevaarlijk, gevaarvol, vol gevaren.

Gefälle, f. -s, -- = verval (eines Stufes); helling (einer Straße, Eisenbahn); **die G.** Pl. = opbrengst van belastingen, rechten.

gefällt, ft. (h.) = bevallen, behagen, aangenaam zijn, welgevallig zijn; es gefällt mir hier nicht = het bevalt mij hier niet; er gefällt sich in gewagten Behauptungen = hij heeft een zekere voorliefde voor gewaagde beweringen; sich etw. g. lassen = zich iets laten welgevallen; das kann ich mir nicht g. lassen = dat kan ik maar niet zoo laten doorgaan; das lasse ich mir g. = vooruit dan maar!

Gefäl'le(n), m. -n's = behagen, genoeg, plezier; believe, welgevallen, genoeg, vriendendienst, liefdedienst; G. an einer Sache finden = behagen, plezier in iets hebben; auch zu G. = om u een plezier te doen; einem zu G. reden = iem. naar den mond praten; tun Sie mir den G. = doe mij het genoeg. **gefäl'lig** (gegen) = dienstwillig, dienstvaardig, gedienslig, vriendelijk (voor), voorkomend; bevallig, aangenaam; ein gefäl'liges Äußere = een aangenaam voorkomen; was ist Ihnen g.? = wat is er van uw dienst? was ist g.? wat blijft U? Zigarre g.? = wilt u een sigaar? **Gefäl'ligkeit**, w. -, -en = dienstvaardigheid, gediensligheid, voorkomendheid, beleefdheid; dienst, plezier. **gefäl'ligst** = als 't u blijft.

Gefäl'sucht, w. - = behaagzucht, koketterie.

gefäl'süchtig = behaagziek, koket.

Gefäl'tel, f. -s = plooiën, vouwen, geplooi, gevouw.

gefangen = gevangen; g. nehmen, fassen, fassen, halten = gevangen nemen, zetten, zitten, houden; mit g., mit gefangen = mee gevangen, mee gelangen.

Gefangenhaus, f.; **nahme** (od. *nehmung*), w. = gevangen]huis; -neming.

Gefangenschaft, w. = gevangenschap; die babylonische G. = de Babylonische ballingschap. **Gefangenschaft**, m. = gevangenebevaarder, cipier, stokbevaarder. **gefäng'lich** = gevankelijk, als gevangene; g. einziehen = gevangen zetten, arresteren; die gefäng'liche Haft = de arrestatie, gevangenneming. **Gefäng'nis**, f. -nis, -je = gevangenis; zu zwei Jahren G. verurteilt = tot twee jaren gevangenisstraf veroordeeld. **Gefäng'nisstrafe**, w. = gevangenisstraf. **Gefäng'niswesen**, f. = gevangeniszaken, gevangeniswezen, -stelsel.

Gefä'sel, f. -s = geleuter, gebazel.

Gefäß, f. -s, -e = vat; gevest, greep (eines Degens).

gefaßt = kalm, bedaard, rustig, onderworpen; ich war auf das Schlimmste g. = op 't ergste voorbereid; sich auf etw. g. machen od. halten = zich op iets voorbereiden.

Gefecht, f. -(e)s, -e = gevecht, strijd, kamp.

Gefüge, f. -s = geveeg, 't vegen.

Gefiedel, f. --s = geliedel, gezaag, gekras op de viool.
Gefieder, f. --s = gevederte, pluimage; vederen (eines Pfeiles); (spring)veeren (eines Schloßes). **gefiedert** = gevederd, gepluimd.
Gefield, f. --s, -- = (poet.) veld, akker, vlakke; die Gebüschden G. = de Elyzeesche velden.
gefingert = gevingerd, vingervormig, gotand (von Blättern).
gefitt = gefällig(ft), vriendelijk, beleefd, als 't u bliest.
Geflakker, f. --s = geflakker, geflikker.
gefiammt = geviamd, gewaterd, gekolfd.
Geflatter, f. --s = geflatter, gewapper.
Geflecht, f. --(e)s, --e = gevlecht, vlechtwerk, netwerk.
gefleckt = gevlekt, gevlaakt, gostippeld.
Geflenne, f. --s = gehuil, gedrens.
Geflicke, f. --s = gelap.
Geflicke, f. --e, --e = riviermet, rivierbed.
Geflimmer, f. --s = geflikker, gefchitter, gefonkel.
gefiffen = bezorgd, ijverig. **Geffiffenheit**, w. -- = zorg, bezorgheid, ijver, volharding.
gefiffentlich = met opzet, opzettelijk, voorbedachtelijk, expres.
Geflüche, f. --s = gevlock.
Geflügel, f. --s = gevogelte. **Geflügelhändler**, m. = koopman in gevogelte. **Geflügelmarkt**, m. = hoendermarkt. **geflügelt** = gevleugeld, gewiekt; geflügeltes Wort = gevleugeld woord.
Geflunfer, f. --s = snoeverij, pocherij, windmakerij.
Geflüfter, f. --s = gefluister; gelispel.
Gefolge, f. --s, -- = gevolg, stoet, sleep; im G. = ingevolge, in zijn gevolg, als nasleep.
Gefolgshaft, w. --, --en = gevolg, stoet; gehoorzaamheid; einem die G. berjagen = iem. de gehoorzaamheid opzeggen.
Gefoppe, f. --s = gefop, geplaaag.
Gefrage, f. --s = gevraag.
Gefraße, f. --e, --e = stuipen].
Gefräße, f. --e, --e = vreten, voe(de)r, aas; muil, bek. **gefrahig** = gulzig, vraatzuchtig, begeerig. **Gefrahigkeit**, w. -- = gulzigheid, vraatzucht.
Gefreite (der), --n, --n, ein Gefreiter = infanterist (kavallerist, artillerist) 1e klasse (die soms gewone soldaten aanvoert).
Gefreit, f. --(e)s = gedoe, gezeur, plaag.
Gefreund = bevriend. [kwellung.
gefrierbar = bevroesbaar. **gefrieren**, ft. (f.) = bevriezen, verstijven. **Gefrierpunkt**, m. = vriespunt. **Gefrorenes**, f. = ijs (vanille-, koffie- enz.).
Gefüge, f. --s = samenstel, bouw, samenstelling, invatting, raderwerk. **gefugig** = voegzaam, buigzaam, plooibaar, gedwee, meegaand. **Gefügigkeit**, w. -- = voegzaamheid, buigzaamheid, plooibaarheid, gedweeheid, meegaandheid.
Gefühl, f. --(e)s, --e = gevoel, gevoelen, aandoening, gewaarwording. **gefuhlig** = gefühvoll. **gefuhlos** (gegen) = gevoelloos (voor), ongevoelig, hard, koud, onverschillig. **Gefühllosigkeit**, w. -- = gevoelloosheid, ongevoeligheid, koudheid, hardheid.
Gefühls'mensch, m.; -fage, w.; -finn, m. = gevoels)mensch; -zaak; -zin.
gefuhvoll = gevoelvol, gevoelig, teeder, hartelijk, liefderijk, met gevoel, met warmte.

gefünft: der gefünfte Schein = vijfde aspect, stand van 2 planeten die $\frac{1}{2}$ v. d. differentiem (72°) van elkaar verwijderd zijn.
Gefunfel, f. --s = gevonkel, gefonkel, fonkeling.
gefürstet = in den vorstenstand verheven.
Gegacker, f. --s = gekwaak.
Gegelge, f. --s = gezaag, gekras (op de viool).
ge'gen, Präp. mit Acc. = [(in räumlichem Sinne) naar, in de richting van, tegenover]; tegen, jegens, tegenover, voor; freundlich, gültig, taub g. = vriendelijk, lief, doof voor of jegens; tegen (in feindlichem Sinne), in strijd met; g. den Feind kämpfen, g. das Geseh, g. seinen Willen; tegen, voor, in plaats van, in ruil voor; a: g. Barzahlung, g. bar = tegen contante betaling, à comptant; Spott g. Spott = spot tegen, voor spot; ich wette zehn g. ein\$ = tien tegen een: tegen, bij, vergeleken bij; g. seinen Bruder ist er ein Riese; tegen (geistlich), naar: er ging g. die Künigig = hij liep naar de vijfzig; g. Abend = tegen den avond; g. ein Uhr = omstreeks 1 uur; tegen, ongeveer (in Quantitätsbestimmungen): gegen 100 Menschen = ongeveer 100, bij de 100 mensen.
Gegenabdruck, m. = tegenproef, tegenafdruk.
Gegenangriff, m.; -anflage, w.; -anschlag, m. = tegenaanval; -aanvlucht; -aanslag (of -list).
Gegenanfalt, w.; -anftrengung, w.; -antrag, m. = tegenanlist; -poging; -voorstel.
Gegenantwort, w. = wederwoord, repliek.
Gegenartikel, m. = tegenartikel. **Gegenarznei**, w. = tegengoneesmiddel. **Gegenansage**, w. = tegenstrijdige verklaring.
Gegenbatterie, w.; -bedingung, w.; -befehl, m. = tegenbatterij; -voorwaarde; -bevel.
Gegenbemerkung, w. = opmerking tegenover (een andere opmerking).
Gegenbericht, m.; -beschuldigung, w.; -befuch, m.; -beweis, m. = tegenbericht; -beschuldiging; -bezoek; -bewijs.
Gegenbild, f. = nevenbeeld, pendant; juiste afbeelding, evenbeeld; tegenbeeld, tegenstelling. **Gegenbitte**, w. = tegenverzoek.
Gegenbüßung, w. = tegenvoorwal, contrascarpe. **Gegenbürg**, m. = tweede borg.
Gegenbürgschaft, w. = tweede borgtocht.
Gegend, w. --, --en = strook, landstreek, landschap, plaats.
Gegendienst, m. = wederdienst; zu Gegendienst gern bereit = tot wederdienst gaarne bereid.
Gegendruck, m. = tegendruk, reactie.
gegeneinander = tegen elkaar, wederkeerig, voor elkaar. **gegeneinanderhalten**, ft. (h.) = tegen elkaar houden, vergelijken. **gegeneinanderstellen**, ftw. (h.) = tegenover elkaar stellen, confronteeren. **Gegeneinanderstellung**, w. = confrontatie.
Gegenentwurf, m. = tegenontwerp. **Gegenklärung**, w. = tegenverklaring, weerlegging.
Gegenforderung, w. = wederisch, tegenvordering. **Gegenfrage**, w. = wedervraag.
Gegenfüßer, m. = tegenvoeter. **Gegengefälligkeit**, w. = wederdienst. **Gegengefchenk**, f. = tegengeschenk. **Gegengewicht**, f. = tegenwicht; einer Sache das G. halten = tegen iets opwegen, evenwicht met iets maken, iets in balans houden. **Gegengift**, f. = tegengif. **Gegengrund**, m. = tegenargument.
Gegenruß, m. = weder-, tegengroet.

Ge'gen|hieb, m.; -**haifer**, m.; -**flage**, w. = tegen|houw, (-stoot); -keizer; -aanklacht.
Ge'gen|kompliment, f.; -**könig**, m.; -**laufgraben**, m. = tegen|kompliment; -koning; -loopgraaf (of -mijn).
Ge'gen|leistung, w. = wederdienst. **Ge'gen|liebe**, w. = wederliefde. **Ge'gen|lied**, w. = tegenlied. **Ge'gen|marsch**, m. = tegenmarsch.
Ge'gen|mauer, w. = tegenmuur, tweede muur. **Ge'gen|meinung**, w. = tegenovergestelde meening. **Ge'gen|mine**, w. = tegenmijn.
ge'gen|minieren, f. w. (h.) = tegenmijnen maken, contramineeren.
Ge'gen|mittel, f.; -**papst**, m.; -**part**, m. = tegen|middel; -paus; -stander (of -partij).
Ge'gen|partei, w.; -**pfleiler**, m. = tegen|partij; -pijler.
Ge'gen|probe, w. = tegenproef, vergelijkende proef; controle (bij stemmingen). **Ge'gen|rechnung**, w. = proef, verificatie; tegenrekening. **Ge'gen|rede**, w. = tegenrede, tegenspraak, antwoord, wederwoord. **Ge'gen|satz**, m. = tegenstelling, tegenovergestelde bewering, antithese, contrast; in G. zu (od. gegen) = in tegenstelling met. **ge'gen|ständig** = tegen(over)gesteld. **Ge'gen|schein**, m. = weerschijn; tegenbewijs, tegenbrief. **Ge'gen|schenkung**, w. = wederzijdsch geschenk, -e schenking. **Ge'gen|schlag**, m. = weerslag, terugslag. **Ge'gen|schrift**, w. = weerlegging, verweer. **Ge'gen|schuld**, w. = schuld tegenover schuld. **Ge'gen|seite**, w. = tegenkant, weerszijde, keerzijde. **ge'gen|seitig** = tegenovergesteld, wederzijdsch, wederkeerig. **Ge'gen|seitigkeit**, w. -, = wederkeerigheid, beantwoording, reciprociteit. **ge'gen|seits** = wederkeerig.
Ge'gen|seigel, f. = tegenzegel. **Ge'gen|sin**, m. = tegenovergestelde meening. **Ge'gen|sonne**, w. = bijzon, parhelium. **Ge'gen|spiel**, f. = tegenspel. **Ge'gen|spieler**, m. = tegenspeler; tegenspeler van den held in 't drama.
Ge'gen|stand, m. = voorwerp, ding, zaak; voorwerp (einer Untersuchung, Wissenschaft), onderwerp (einer Abhandlung, Rede). **ge'gen|ständig** = tegenstandig, tegenstaand. **ge'gen|ständigkeit** = zakelijk, objectief. **Ge'gen|ständigkeit**, w. - = zakelijkheid, objectiviteit.
Ge'gen|stimme, w.; -**stoh**, m.; -**strömung**, w.; -**stroppe**, w. = tegen|stem; -stoot; -strooming; -strofe.
Ge'gen|stück, f. = tegenstuk, tegenhanger, pendant, wederga; tegenstelling (zu, van).
Ge'gen|tausch, m. = tegenruil. **Ge'gen|teil**, f. = tegendeel; [tegenpartij]. **ge'gen|teilig** = tegengesteld, tegenovergesteld. [**ge'gen|teils** = in tegendeel; van den anderen kant].
gegenü'ber, Präp. mit Dativ = tegenover: er wohnt mir, der Kirche g. = hij woont tegenover mij, tegenover de kerk; g. von Raumheim = Raunheim g. **Ge'genü'ber**, f. -(s), - = overbuur, vis-à-vis. **gegenü'ber|setzen**, mnr. (h.) = tegenover (iets) staan; sie setzen sich gegenüber = zij staan tegenover elkaar.
gegenü'ber|stellen, f. w. (h.) = tegenstellen.
Ge'genü'ber|stellung, w. = tegenstelling, tegenover-elkaar-stelling, confrontatie. **gegenü'ber|treten**, ft. (f.) = zich verzetten tegen.
Ge'gen|unterschrift, -**unterzeichnung**, w. = medeondertekening. **Ge'gen|verpflichtung**, w. = wederzijdsche verplichting. **Ge'gen|verschreibung**, w. = tegenbrief; wederzijdsche overeenkomst. **Ge'gen|versicherung**, w. = onderlinge verzekering; tegenstrijdige bewe-

ring. **Ge'gen|versprechen**, f. = tegenbelofte.
Ge'gen|vormund, m. = toeziende voogd.
Ge'gen|vorschlagn, m. = tegenvoorstel. **Ge'gen|vorstellung**, w. = tegenwerping, tegenbetoog. **Ge'gen|wall**, m. = tegenwal, contrescarpe. **Ge'gen|wart**, w. = tegenwoordigheid, aanwezigheid; 't tegenwoordige, tegenwoordige tijd, heden. **ge'gen|wärtig** od. **ge'gen|wärtig** = tegenwoordig, aanwezig, present; tegenwoordig, nu, thans; das ist mir nicht mehr g. = dat staat mij niet meer voor (den geest). **Ge'gen|wechsel**, m. = tegenwissel, ruil, toegift. **Ge'gen|wehr**, m. = tegenweer.
Ge'gen|wind, m. = tegenwind. **Ge'gen|winfel**, m. = overstaande hoek. **Ge'gen|wirkung**, w. = tegenwerking, terugwerking. **Ge'gen|wöhner**, m. = tegenwoner. **Ge'gen|zeichen**, f. = tegenbewijs, contramerk; tegensein. **ge'gen|zeichnen**, f. w. (h.) = medeondertekenen. **Ge'gen|zeuge**, m. = tegengetuige, getuige à decharge. **Ge'gen|zug**, m. = tegenzet.
Gegir're, f. -s = gekir.
Geg'ner, m. -s, - = tegenstander, tegenpartij. **geg'nerlich** = tegenoverstaande, van de tegenpartij. **Geg'nerschaft**, w. - = vijandschap; de tegenstanders.
Gegrun'ze, f. -s = geknor.
[geha|ben sich], f. w. (h.) = zich houden, zich gedragen; gehab(e) dich wohl! = vaarwel! het ga je goed!
Gehac'fe, f. -s = gehak. [**Gehäc'fe**, f. -s = gehakt].
Geha'der, f. -s = getwist, geharrewar, gekijf; strijd.
Gehä'ge, zie Gehege.
Gehalt', m. -(e)s = inhoud, gehalte, allooï, waarde, innerlijke waarde. **Gehalt'**, m. u. f. -(e)s, -e u. **Gehälter** = salaris, traktement, jaarwedde: er bezieht ein G. von 3000 Mark = hij heeft een jaarwedde... **gehalt'en** = gehouden; ernstig, kalm. **gehalt'leer**, -los = zonder waarde, onbeduidend. **Gehalt'losigkeit**, w. - = waardeloosheid, onbeduidendheid. **gehalt'reich**, -voll = rijk aan inhoud, kernachtig, vol beteekeenis. **Gehalt's'abzug**, m. = traktementsvermindering, aftrek van traktement. **Gehalt's'aufbesserung**, -erhöhung, -zulage, w. = verhooging van traktement, traktementstoelage.
Gehäm'mer, f. -s = gehamer.
Gehän'ge, f. -s, - = riem, koppel; guirlande, festoen; ooren (bes Hümbes); hanger (an Uhrketten, Ohrringen ic.).
gehar'nischt = geharnast; krachtig.
gehäf'fig = hatelijk, vijandig, afschuwelijk, verfoeilijk. **Gehäf'figkeit**, w. = hatelijkheid, bitterheid.
Gehau', f. -(e)s, -e = hakhout.
Gehäu'fe, f. -s, - = koker, kast(je) (einer Uhr); hulsel, zaaddoos, klokkenhuis; huis(je) (einer Schiede); omhulsel.
geh'bar = begaanbaar.
[gehe'b(e)] = stevig, dicht].
Gehe'ce, f. -s, -e = broedsel, teelt.
Gehe'ge, f. -s, - = omheining, afsluiting, park, wildbaan; cinem ins G. kommen = onder iems. duiven schieten, op een anders terrein komen. **Gehe'ge|auffeher**, m. = jachtopzichter, boschwachter.
geheim' = [vertrouwd, bevriend], geheim, verborgen, stil, geheimzinnig; g. tuu = geheimzinnig doen; im geheimen, ins geheim = in 't geheim, heimelijk; geheimer Rat = ver-

trouwde raad(sman), ook titel. **Geheimbrief**, m. = geheimbrief, geheim bevelschrift. **Geheimbuch**, f. = geheimboek. **Geheimbund**, m. = geheime bond, geheim verbond, geheim genootschap. **Geheimbündler**, m. = lid van een geheim genootschap. **Geheimerrat** = Geheimrat. **geheimhalten**, ft. (h.) = geheim, verborgen houden. **Geheimhaltung**, w. = geheimhouding. **Geheimkraft**, w. = geheime of geheimzinnige kracht. **Geheimlehre**, w. = geheime leer. **Geheimmittel**, f. = geheimmiddel. **Geheimnis**, f. -nis, -je = geheim, geheimenis; ein öffentliches G. = een openbaar of publiek geheim. **Geheimnisfrämer**, m. = geheimzinnig mensch, iem. die geheimzinnig doet, die altijd geheimen heeft. **Geheimnisfrämeret**, w. = geheimzinnigheid. **Geheimnisvoll** = geheimzinnig. **Geheimpolitik**, m. = geheime agent, detectieve. **Geheimrat**, m. = geheimraad. **Geheimschreibkunst**, w. = geheimschriftkunst, cryptographie. **Geheimschreiber**, m. = geheimschrijver. **Geheimschreiberei**, m. = secretarie. **Geheimschrift**, w. = geheimschrift. **Geheimsekretär**, m. = geheime secretaris.

Gehet, f. -es = bevel, order; auf sein G. = op zijn bevel.

gehen, uur. (f.) (du gehst, er geht; ging; ginge; geh(e) gegangen) = gaan, loopen, reizen, vertrekken; auf allen vieren g. = op handen en voeten loopen; auf Stelzen g. = (op) stelten loopen; an einer Krücke g. = met, op een kruk loopen; mit der Bahn, mit der Post, mit dem Schiff g. = met het spoor, met de diligence, met de boot gaan; über Land g. = naar buiten gaan; auf Reisen g. = op reis gaan; zu Schiffe g. = sloop gaan; zu Tisch(e) g. = aan tafel gaan; er geht ins 20. Jahr = hij gaat in zijn 20ste jaar; in die Falle (auf den Reim) g. = in de val loopen; Schritt g. = stapvoets loopen; feines Wege od. feiner Wege g. = zijns weegs gaan; schlafen, betteln, spazieren g. = gaan slapen, bedelen, wandelen; wie er geht und steht = zooals hij reilt en zeilt; ach geh! = och, loop heen! - der Teufel geht = het deeg rijst; der Hof geht ihm bis an die Kniee = de jas reikt hem tot de knieën; es geht auf 12 = het loopt naar 12; diese Arie geht aus F. = deze aria staat in F.; das geht über alles = dat overtreft alles; es geht über meinen Verstand, über meinen Horizont = het gaat mijn verstand te boven; das geht mir nahe = dat gaat mij aan 't hart; das Fenster geht auf die Straße = ziet op de straat uit; das geht auf mich = dat gaat, doelt op mij; wenn Not an den Mann geht = als de nood aan den man komt; meine Meinung geht dahin, daß. = mijn meening is, dat.; an die Arbeit g. = aan het werk gaan; ich werde morgen daran g. = ik zal er morgen mee beginnen; mit einem zu Rate g. = te rade gaan, beradslagen, overleggen; in sich g. = in zich zelf keeren; wie geht das vor sich? = hoe heeft dat plaats, hoe gebeurt dat? ich will sicher g. = ik wil zeker zijn; die Sache geht schief = loopt verkeerd; von statten g. = vorderen, opschielen; in Stücke g. = stuk gaan; es geht nach der Reihe = het gaat volgens de beurt; zu Ende, auf die Reize g. = ten einde loopen, op een eind loopen; so geht's = zoo gaat het, zoo kan 't; das geht nicht = dat kan niet; es geht wie

nach Noten, wie geschmiedt, wie am Schmirchen = van een leien dakje; auf einen Taler g. 30 Silbergröschen = in een daalder gaan 30 Silbergröschen; müßig g. = leeg loopen; jetzt wird's los g. = nu zal 't beginnen; einem an die Hand g. = iem. helpen, steunen; einem an der Hand g. = aan iemands hand loopen; es geht ein starker Wind = er waait een hevige wind; es g. seltsame Neben von ihm = er loopen rare praatjes over hem; es geht ein Gerücht = er loopt een gerucht; (h.) ich habe mich müde gegangen = ik heb me moe geloopt; ich habe mir die Züße wund gegangen = ik heb mijn voeten stuk geloopt; Zufriedenheit geht über Reichthum = tevredenheid is meer dan rijkdom; Gewalt geht vor od. über Recht = geweld gaat boven recht.

gehen, f. -s = 't gaan, 't loopen; im G. = onder 't loopen.

Gehent, f. -(e)s, -e = draagband, degenriem, hanger.

Gehetz, f. -s = gestook, gehits, aanhiting, vervolging.

gehen'er = pluis, zooals 't hoort; es ist hier nicht g. = het is hier niet pluis, niet in den haak, het spookt hier; mir ist da nicht g. = ik ben daar niet op mijn gemak.

Gehül', f. -(e)s = gehuil, geloei, gekerm.

Gehilfe, m. -n, -n = helper, bediende, adjunct.

Gehirn, f. -(e)s, -e = hersens, brein; verstand.

Gehirnentzündung, w.; **erschütterung**, w.; **erweichung**, w.; **fieber**, f.; **häutchen**, f. = hersensontsteking; -schudding; -verweeking; -koorts; -vlies.

Gehirnkrankheit, w.; **-leiden**, f. = hersenslijzakte; -aandoening.

gehirnlos = hersenloos, breinloos.

Gehirnlosigkeit, w.; **-nerven**, Pl.; **-schale**, w. = hersensloosheid; -zenuwen; -pan.

Gehirnsubstanz, w.; **-tätigkeit**, w. = hersensubstantie; -werkzaamheid.

gehoben = verheven, hoog.

Gehöft, f. -(e)s, -e = hoeve, hoftede, boerderij, boerenplaats.

Gehöhne, f. -s = gehoon, gespot, geschimp.

Gehölz, f. -es, -e = hout, boschie, bosch.

Gehör, f. -(e)s = gehoor; ooren; nach dem G. spielen = op gehoor spelen; um G. ansuchen = om audiëntie verzoeken; G. geben, schenken, finden = gehoor geven, schenken, vinden.

gehörmen, fchw. (h.) = (einem) gehoorzamen, volgen.

gehören, fchw. (h.) = behooren, hooren, toekomen; das gehört nicht hierher = dat behoort hier niet thuis, komt hier niet te pas; der Salat gehört zum Braten = behoort bij het vleesch; sie g. zusammen = zij behooren bij elkaar; er gehört zu meinen Freunden = hij (be)hoort tot mijn vrienden; es gehört Sal, in die Suppe = er moet, behoort zout in de soep; dazu gehört Wirt = daar is moed voor noodig; dir gehört eine Tracht Krüge = jij moest een pak slaag hebben; (landschaftl.) der gehört ausgelacht = hij verdient uitgelachen te worden; sich g. = passen, betamen; wie sich's gehört = zooals 't hoort, betaamt.

Gehörang, m. = gehoorgang.

gehörig = toebehoorend, behoorend, vereischt, behoortlijk, flink, echt; der zum Hause gehörige Garten = de bij 't huis behoorende

tuin; dat ihm gehörige Haus = 't hem behoorende huis; dat gehörige Alter = de vereishte leeftijd; ein gehöriger Sturm = een flinke storm; es regnet g. = het regent flink.

Gehörigkeit, w. = gepastheid, betamelijkheid.

Gehörknochen, m.; -krankheit, w.; -lehre, w. = gehoor||been||je; -ziekte; -leer.

gehörlos = gehoorloos, doof. **Gehörlosigkeit**, w. = doofheid.

Gehörn, f. -(e)s, -e = horens, gewei.

Gehörnerb, m. = gehoorzenuw.

gehört = gehoord.

Gehörorgan, f. = gehoororgaan. **Gehörrohr**, f. = hoorbuis, spreekhoorn. **Gehörsaal**, m. = gehoorzaal, auditorium.

gehörsam = gehoorzaam; Ihr gehorsamster Diener = Uw onderdanige dienaar. **Gehorsam**, m. -(e)s = gehoorzaamheid, onderwerping; den G. fündigen = de gehoorzaamheid opzeggen. | **gehorsamen**, f. w. (h.) = gehoorzamen | gehorchen.

Gehörshnede, w. = oorschelp. **Gehörsin**, m. = gehoorzin. **Gehörstrichter**, m. = hoorbuis, spreekhoorn. **Gehörtrommel**, w. = oortrommel. **Gehörwerkzeug**, f. = gehoororgaan.

Gehre, w. -, -u; **Gehren**, m. -s, - = geer, baan, sleep (eines Kleides); scheeve lijn, schuine strook, biē. **Gehring**, w. -, -en = geering, schuinite; auf G. schneiden = schuin, overdwars knippen.

Gehudel, f. -s = geplaaig, plagerij.

Gehülfe, zie Gehilfe.

Gehülfe, f. -s = gehoest.

Gehwerk, f. = loopend werk, raderwerk (einer Uhr).

geien, f. w. (h.) = (die Segel) geilen, inhalen.

Geier, m. -s, - = gier; hol dich der G. = de drommel haal je!

Geieradler, m.; **eule**, w.; -falke, m.; -föning, m. = gier||arend; -uil; -valk; -koning.

Geifer, m. -s = speeksel, kwijl, zeever, venijn, woede. **Geiferer**, m. -s, - = zeeveraar, kwijler; nijdiggaard. **geiferig** = bekwijl, bezeeverd, met speeksel bedekt; nijdig. **geiferen**, f. w. (h.) = zeeveren, kwijlen; nijdig doen, giftig spreken; vor Blut g. = venijn spuwen. **Geifererud**, f. = slab, kwijl-doekje.

Geige, w. -, -n = viool; die erste Geige spielen = de eerste viool spelen; nach jemand's G. tanzen = naar iem. pijpen dansen; ihm hängt der Stimmler voller Geigen = hij is bijzonder opgeruimd. **geigen**, f. w. (h.) = viool spelen. **Geigenbogen**, m. = strijkstok. **Geigenbohrer**, m. = drillboor.

Geigenfutteral, f.; -hals, m.; -hars, f. = viool||kist (of -zak); -hals; -hars.

Geigenholz, m.; -macher, m.; -register, f.; -saitte, f. = viool||hout; -maker (of -fabrikant); -register; -snaar.

Geigenstimmler, m.; -spieler, m.; -stimme, w. = viool||sleutel; -speler; -partij.

Geigensteg, m. = kam van de viool. **Geigenstrich**, m. = streek op de viool. **Geigenstunde**, w. = vioolles. **Geigenwirbel**, m. = schroef van een viool. **Geiger**, m. = violist, vioolspeler. **Geigerei**, w. -, -en = gespeel op de viool, gefiedel.

geil = weelderig, geil, welig. **Geile**, w. - = geilheid, weelderigheid; die Geilen = de teelballen (des Wäbers). **geilen**, f. w. (h.) =

geilen, geil zijn. **Geilheit**, w. - = geilheid, woelderigheid.

Geisel, w. -, -u; (auch: m. -s, -) = gijzelaar, borg.

Geiser, m. -s, - = geizer, heete springbron.

Geiß, w. -, -en = goit. **Geißbart**, m. = boksbaard. **Geißbaum**, m. = witte ahorn.

Geißblatt, f. = geiteblad, kamperfoelie.

Geißbod, m. = geitebok, bok.

Geißel, w. -, -n = geesel, karwats, zweep; ramp, plaag. **Geißelbruder**, m. = geeselbroeder, flagellant. **Geißeltrieb**, m. = geesel-slag, zweepsag. **geißeln**, f. w. (h.) = geeselen, tuchtigen, kastijden. **Geißelung**, w. -, -en = geeseling.

Geißelvel, f.; -fuß, m.; -haar, f. = geite||vel; -voet (of -poot); -haar.

Geißherde, w.; -hirt, m.; -leder, f. = geite||kudde; -herder (of -hoeder); -led(er).

Geißlein, f. -s, - = geitje.

Geist, m. -(e)s, -er = geest, ziel, bewustzijn, adem, levensgeest, onlichamelijk wezen, geest, verstand, vernuft, genius, gas, essens; den G. aufgeben = den geest geven; den G. aushauchen = den adem uitblazen; im Geiste = in verbeelding; dienstbarer G. = dienstbare, gedienslige geest, dienstbode; gute, böse Geister = goede, booze geesten; der (heilige) G. = de heilige geest; der G. kommt über ihn = hij krijgt den geest; ein Mann von G. = een man van geest, van vernuft; den G. ausbilden = den geest, het verstand vormen; was Geistes Kind ist er? = van welken geest is hij doortrokken? wie is zijn geestelijke vader? G. einer Körperschaft, eines Zeitalters, der Weisheit = geest van een vereeniging, van een tijd, der wetten.

geistanstrengend = vermoeiend, inspannend voor den geest. **geistbildend** = vormend, ontwikkelend. **geisterähulich** = spookachtig. **Geisterbahn**, m. = geestenbezweering, oproeping van de dooden. **Geisterbauer**, m. = geestenbezweerder, -uitdrijver. **Geisterbeschwörung**, w. = geestenbezweering, exorcisme, oproeping van geesten. **geisterbleich**, = bleek als een geest. **Geistererscheinung**, w. = geestverschijning, gezicht. **Geisterfurcht**, w. = vrees voor spoken. **Geistergeschichte**, w. = spookgeschiedenis. **geisterhaft** = spookachtig, als een geest. **Geisterseher**, m. = geestenziener. **Geisterstunde**, w. = spookuur. **Geisterwelt**, w. = geestenwereld. **geistesabwesend** = verstrooid, afgetrokken, onbewust. **Geistesabwesenheit**, w. = verstrooidheid, afgetrokkenheid, geestesafwezigheid. **Geistesanlage**, w. = verstandelijke aanleg. **Geistesanstrengung**, w. = geestesinspanning. **Geistesarbeit**, w. = verstandswerk, hoofdwerk, arbeid van den geest. **Geistesarmut**, w. = geestesarmoede. **Geistesbildung**, w. = vormig van den geest. **Geistesfreiheit**, w. = vrijheid van geest, van denken. **Geistesgabe**, w. = geestesgave. **Geistesgegenwart**, w. = tegenwoordigheid van geest. **Geistesgröße**, w. = grootheid van geest, ziegrootheid. **Geisteskraft**, w. = geestvermogen, geestkracht. **geisteskrank** = krankzinnig, geestelijk ziek. **Geisteskrankheit**, w. = krankzinnigheid. **Geistesrichtung**, w. = geestesrichting. **geisteschwach** = zwak van geest, verstandelijk zwak, achterlijk, idioot. **Geisteschwäche**, w. = zwakheid van geest, idiotisme. **Geisteschwung**, m. = vlucht van den geest. **Geistesstärke**, w. =

sterkte van geest, van verstand. **Geïstestätigkeit**, w. = geesteswerkzaamheid. **geïstesverwant** = geestverwant, in gevoelen, neiging overeenstemmend, sympathetisch. **Geïstesverwandschaft**, w. = geestverwantschap, sympathie. **Geïstesverwirrung**, **zerrüttung**, w. = verstandsverbijstering. **Geïsteswerk**, f. = werk, product van het verstand, van den geest. **geïstig** = onstoffelijk; geestelijk, verstandelijk, intellectueel; geestrijk; geistige Kräfte = geesteskrachten; geistige Interessen = intellectuele belangen, moreele.; geistige Getränke = sterke dranken; geistiger Wein = krachtige wijn; g. krank = ziek van geest. **Geïstigkeit**, w. = onstoffelijkheid; geestrijkheid, alcoholgehalte. **geïstlich** = geestelijk, kerkelijk-godsdienstig, priesterlijk; geistliches Lied = geestelijk lied; die geistliche und weltliche Macht des Papstes = de geestelijke en wereldlijke macht; g. werden = geestelijke worden; der Geistliche, ein Geistlicher = geestelijke. **Geïstlichkeit**, w. = geestelijkheid. **geïstlos** = geesteloos, onbeduidend, laf. **Geïstlosigkeit**, w. = geesteloosheid, onbeduidendheid. **geïstreich** = geestrijk, geestig. **geïsttönd** = geestdoodend. **geïstvoll** = geestvol, geestig. **Geitau**, f. = geitouw. **Geiz**, m. -es = gierigheid, vrekkingheid, inhaliëheid; begeerte, zucht; wilde looten. **Geizdrache**, m. = vrek, gierige draak. **geizen**, (schw. (h.)) = (mit etw.) gierig zijn (op iets); schrapen; g. nach etw. = hunkerend, haken naar iets. **Geizhals**, m. = gierigaard, vrek. **gezig**, (nutt) = gierig (op), vrekking. **Gejagd**, f. -(e)s = jacht. **Gejammer**, f. -s = gejammer, geklaag, gekerm. **Gejauchze**, f. -s = gejuich, gejubel. **Gejodel**, f. -s = gejoel. **Gejubel**, f. -s = gejuich, gejubel. **Gejubel**, f. -s = gejuich, gejubel. **Gekef**, f. -s = gekijf. **Gefelzer**, f. -s = gepers, 't uitpersen (van druiven). **Gefischer**, f. -s = gegichel. **Gefitzel**, f. -s = gekittel. **Geflän**, f. -(e)s = gekef, geblaf. **Geflapper**, f. -s = geklep, geklapper. **Geflatsche**, f. -s = handgeklap, geklets, gebabbel. **Geflimper**, f. -s = getik, geklepper (op de piano). **Geflin gel**, f. -s = gebel, gelui. **Geflirr**, f. -(e)s = gekletter, gerammel (van wapenen e. d.); klinken (van glazen). **Geflöffel**, f. -s = geklop. **Geflüft**, f. -(e)s, -e = kloven, spleten. **Gefnatter**, f. -s = geknetter, gekraak, 't knappen. **Gefnattersche**, f. -s = geknars. **Gefnatter**, f. -s = geknetter, geknapper (van het vuur); ruischen (van zijde). **Gefolter**, f. -s = geklok (van een kalkoen). **Gefolte**, f. -s = gekoos, 't liefkoozen, gevrij. **Gefrad**, f. -(e)s = gekraak. **Gefradze**, f. -s = gekraai, geschreeuw, gekras. **Gefrätsel**, f. -s = schraapsel, afwijsel, afval van metalen. **Gefräufel**, f. -s = gekroes, gekrul.

VAN GELDEREN, *Duitsch Woordenboek*. I.

Gefreißig, f. -es = geschreeuw, gekrijt. **Gefritzel**, f. -s = gekrabbel, geknoel. **Gefröße**, f. -s, - = darmscheel; omloop (van een kalf, lam). **gefinstelt** = gekunsteld, gemaakt, onnatuurlijk. **Gefißte**, f. -s = gekus, gezoen. **Gefläche**, f. -s = gelach. **Gefächter**, f. -s = gelach; schallendes G. = schaterend gelach, schaterlach; zum G. werden = uitgelachen worden, de spot worden. **Geflag(e)**, f. . . g(e)s, . . ge = maal, feestmaal, gastmaal; ins G. hinein reden = in 't wild praten. **gelähmt** = verlamd, kreupel. **gelahrt** = geleerd. **Gelahrtheit**, w. - = geleerdheid. **Gelalte**, f. -s = gestamel. **Gelände**, f. -s, - = land, landschap, bebouwde streek, terrein. **Geländer**, f. -s, - = leuning, borstwering; leibboom. **Geländerdecke**, w. = stijl, baluster. **Geländerfenster**, f. = balkonvenster. **gelangen**, (schw. (h.)) = (an einen Ort, zum Hafen, ans Ende) komen; (zu Ehren, zur Entwidlung) komen, geraken. **Gelärm**, f. -(e)s = lawaai, geraas, getier, spektakel. **Geläß**, f. . . läße, . . läße = vertrek, kamer, ruimte. **gelassen** = gelaten, kalm, bedaard, rustig, onderworpen. **Gelassenheit**, w. - = gelatenheid, kalmte enz. **Gelatine** (spr.: Zjd.), w. - = gelatine. **Geläufte**, f. -s = geloop. **geläufig** = vlug, vaardig; eine geläufige Hand = eene vlugge hand; eine geläufige Zunge = radde tong; diese Sprache ist ihm g. = hij spreekt die taal vlot; etw. ist mir g. = is voor mij gewoon, ik ben er gemeenzaam mee; g. sprechen = vloeiend, vlot spreken. **Geläufigkeit**, w. - = gemakkelijkheid, vlugheid, radheid. **gelaut** = geluimd, gehumeurd (gut, schlecht, übel). **Geläute**, f. -s = gelui, 't luiden, gebel, bellen, schelletjes, klokjes. **gelb** = geel; das Gelbe vom Ei = het geel van het ei. **Gelbgieter**, m. = geelgieter, die van geel koper voorwerpen giet. **gelbgrün** = geelgroen, geelachtig groen. **Gelbholz**, f. = geel Braziliehout. **Gelbkupfer**, f. = geel koper. **gelbtich** = geelig, geelachtig. **gelbreif** = geel van rijpheid. **gelbröt** = geelachtigrood. **Gelbschede**, w. = vaal paard. **Gelbschnabel**, m. = melkmuil, labbek. **Gelbspecht**, w. = gele specht. **Gelbsucht**, w. = geelzucht. **gelbsüchtig** = geelzuchtig, met geelzucht behept. **Geld**, f. -(e)s, -er = geld; fleines G. = kleingeld; bares G. = contant geld; bei Gelde sein = bij kas zijn; zu Gelde machen = te gelde maken; von seinem Gelde leben = van zijn geld, van zijn rente leven; er hat Geld wie Heu, wie Mist = hij heeft een massa geld; das kostet mit ein Schwere G. = een heele hoop geld; er ist überall bekannt wie das schlechte G. = hij is bekend als de bonte hond. **Geldadel**, m. = geldadel, gekoekte adeldom, geldaristocratie. **Geldanlage**, w. = plaatsing van geld. **Geldanleihe**, w. = geldleening. **Geldaristocratie**, w. = geldaristocratie. **geldarm** = arm aan geld.

Geld'armut, w.; -**ausgabe**, w.; -**bedarf**, m. = geld|armoede; -uitgaaf; -behoefte.
geld'bedürftig = arm; gebrek aan geld hebbende. **Geld**'begierde, w. = geldzucht.
geld'begierig = geldzuchtig; begeerig naar geld; geldgierig. **Geld**'beitrag, m. = geldbijdrage. **Geld**'buidel, m. = geldbuidel, -beurs. **Geld**'brief, m. = aangeteekende brief, brief met geldswaarde. **Geld**'buße, w. = geldboete. **Geld**'einnahme, w. = geldontvangst, ontvangst in contanten. **Geld**'entfährdigung, w. = schadeloosstelling in **Geld**'ern, f. = Gelder. [geld.]
Geld'erwerb, m.; -**erwerb**, m.; -**forderung**, w. = geld|verkrijging; -swaarde; -vordering.
Geld'geschenk, f. = geldgeschenk, geschenk in geld. **Geld**'gier, w. = geldzucht. **geld**'gierig = geldgierig, geldzuchtig. **Geld**'handel, m. = geldhandel. **Geld**'heirat, w. = huwelijk om geld. **Geld**'hilfe, w. = geldelijke steun.
Geld'hunger, m.; -**fasten**, m.; -**faste**, w. = geld|honger (-zucht); -kist; -gordel.
Geld'fleume, w.; -**früh**, m.; -**furs**, m. = geld|verlegenheid; -crisis; -koers.
Geld'leute, Pl.; -**maßer**, m.; -**mangel**, m. = geld|mannen; -makelaar; -gebrek.
Geld'markt, m.; -**mittel**, Pl.; -**not**, w. = geld|markt; -middelen; -nood.
Geld'paket, f. = pakiet met geld, rolletje geld. **Geld**'posten, m. = post, som gelds.
Geld'preis, m.; -**quelle**, w. = geld|prijs; (-koers); -bron.
Geld'sache, w. = geldzaak; in **Geld**'sachen hört die Gemütslichkeit auf = koopmanschap scheidt de vriendschap. **Geld**'sack, m. = geldzak.
Geld'schiff, f. = geldschip; schip met dubbeltes. **Geld**'schneider, -**schneider**, m. = beurzensnijder; geldsnoeier.
Geld'schrank, m.; -**schuld**, w.; -**sendung**, w. = geld|kist; -schuld; -zending.
Geld'sorte, w. = geldsoort, specie. **Geld**'sortensettel, m. = speciebrieftje. **Geld**'spende, w. = gift, aalmoes in geld.
Geld'spinde, w.; -**steuer** w. = geld|kist; -belasting.
Geld'stock, m. = armenbus; grondkapitaal, fonds. **Geld**'stolz, m. = geldtrots. **geld**'stolz = trotsch op 't geld.
Geld'strafe, w.; -**stück**, f.; -**sucht**, w. = geld|boete; -stuk; -zucht.
Geld'summe, w.; -**tasche**, w.; -**tafel**, m. = geld|som; -zakje (-tasche); -bank (toonbank).
Geld'umlauf, m.; -**umsatz**, m.; -**verkehr**, m. = geld|omloop (circulatie); -omzet; -verkeer.
Geld'verpflegung, w. = uitkeering in geld.
Geld'vorschuß, m. = voorschot. **Geld**'vorteil, m. = geldelijk voordeel. **Geld**'wage, w. = geld- of goudschaaltje. **Geld**'wechsel, m. = wisselzaken. **Geld**'wechsler, m. = geldwisselaar. **Geld**'wechslerladen, m. = wisselkantoor. **Geld**'wechslergeschäft, f. = wisselzaak. **Geld**'wucher, m. = geldwoeker. **Geld**'zulage, m. = geldteller. **Geld**'zulage, w. = toelage, verhooging.
gele'gen = gelegen, geschikt, van pas; es ist mir viel daran (an ihm) g. = er is mij veel aan (aan hem) gelegen; zu gelegener Zeit = ter gelegener tijd. **Gele**'genheit, w. --, -en = gelegenheid, kans, mogelijkheid, toestand, omstandigheid, vervoergelegenheid, een zekere gelegenheid (No. 100), gesteldheid, inrichting, ligging; [geschikte tijd]: die G. ergreifen,

verpassen = de gelegenheid aangrijpen, verzuimen; bei G. des Festes = bij gelegenheid van 't feest; die G. beim Schöpfe fassen = de gelegenheid bij de haren pakken; G. macht Diebe = gelegenheid maakt den dief, gelegenheid maakt genegenheid.

Gele'genheits|**dichter**, m.; -**gedicht**, f.; -**kauf**, m.; -**predigt**, w. = gelegenheids|dichter; -gedicht; -koop; -preek.

gele'gentlich = bij gelegenheid, toevallig, occasioneel; **Präp. mit Gen.** = bij gelegenheid.

geleh'rig = leerzaam, bevattelijk, goedleersch, volzaam. **Geleh**'rigkeit, w. = leerzaamheid, bevattelijkheid. **Gelehr**'samkeit, w. = geleerdheid, kennis, wetenschap. **gelehrt**' = geleerd, gestudeerd, wetenschappelijk, kundig, gelletterd; ein Gelehrter, der Gelehrte = een, de geleerde; es fällt kein Gelehrter vom Himmel = niemand wordt als geleerde geboren; Gelehrten ist gut predigen = een goed verstaander heeft maar een half woord nodig.

Gelehr'tenrepublik, w. = geleerde wereld, republiek der wetenschappen. **Gelehr**'tenstand, m. = geleerde stand. **Gelehr**'tenverein, m. = maatschappij van geleerden, academie. **Gelehr**'tenzunft, m. = vereeniging, gilde van geleerden.

Gele'ter, f. --s = gedeun, geneurie; immer das alte G. = altijd het oude liedje.

Gele'te, f. --s, -- = spoor, wagenspoor; sleur, gewone gang; wieder ins rechte G. bringen = weer in 't goede spoor brengen, in orde brengen; er kommt nicht aus dem G. = hij gaat niet uit zijn sleur.

Gele'it, f. -(e)s, -e = geleide, begeleiding, escorte, escortebelasting; einem das G. geben = uitgeleide doen; sicheres G. = vrijgeleide.

gele'iten, idm. (h) = geleiden, begeleiden, escorteeren, convoeeren. **Gele**'iter, m. --s, -- = geleider. **Gele**'its'brief, m. = geleidebrief, geleibillet, vrijgeleide. **Gele**'its'schiff, f. = convooschip.

Gele'nt, f. -(e)s, -e = gewricht, lid, schakel, voeg, scharnier. **gele**'nt', **gele**'ntig, = buigzaam, lenig, soepel, vlug. **Gele**'ntigkeit, -- w. = lenigheid, buigzaamheid, vlugheid.

Gele'nt'pfanne, w.; -**rheumatismus**, m.; -**ring**, m. = gewrichts|holte; -rhumatisme; -wervel.

Gele'nt'stück, f. = verbindingsstuk. **Gele**'nt'wasser, f. = leewater.

Gele'se, f. --s = gelees, lezerij.

Gele'nd(e), f. . . tes = licht, verlichting.

Gele'nt'er, f. --s = soort, slag, troep, zoo(tje), rommel; gemeen, gespuis.

Gele'te (ber u. die), ein Gele'te = geliefde, beminde.

gele'nd(e) = (vom Regen, Wind, Wetter) zacht, mild; (Kälte, Feuer) matig; (vom Benehmen) zachtzinnig, toegevend; gele'ndere Saiten aufziehen = bijdraaien, zoete broodjes bakken, water in zijn wijn doen. **Gele**'ndigkeit, w. = zachtheid, toegevendheid.

gele'ngen, ft. (f.) (es gele'ngt; gele'ng; gele'ngung) = gelukken; es ist ihm nicht gele'ngung . . . = het is hem niet gelukt, hij is er niet in geslaagd . . .; das ist gele'ngung! = die is goed! **Gele**'ngen, f. --s = 't slagen, welslagen.

Gele'spel, f. --s = gelispel, gefluister, gemurmel.

gele'ten, idm. (h) = gillen, galmen, schel klinken; **gele**'nd = schel, scherp.

gelo'ben, *schw.* (h.) = plechtig beloven; toezeggen; *das Gelobte Land* = het beloofde land; *ich g.* = zich plechtig tot iets verbinden. **Gelö'bis**, *f.* -[es, -e] = gelofte, toezegging.

Gelock', *f.* -(e)s = gelok, 't lokken; (haar)lokken, gekrul. **gelockt'** = gelokt, gekruld.

Gelö'der, *f.* -s = gevlam, gefikker.

Gelö'te, *f.* -s = gesoldeer, soldeersel.

Gel'fe, *w.* -, -n = mug; slak.

I. gelt = onvruchtbaar, niet drachtig, droog, gust, geld.

II. gelt? = niet waar? wel, wel! waarlijk?

gel'ten, *ft.* (h.) (du gilst, er gilst; galt; gälte; *auch* gälte); gilst! gegolten = gelden, opbrengen, waard zijn, geldig zijn, vermogen, betreffen; *das Hund gilt eine Mark* = doet een Mark; *ein Feid und Kaiser gilt ein ganzes Volk* = is zooveel waard als... weegt tegen een heel volk op; *seine Fürsprache gilt viel* = zijn voorspraak vermag veel; *was gilt die Wette?* = om wat gewed? *was gilt's?* = wat gewed? *es gilt mir gleich* = 't is mij 't zelfde; *für etw. g.* = voor iets gehouden worden, voor iets doorgaan; *diese Münze gilt hier nicht* = gaat hier niet, wordt hier niet aangenomen; *das gilt nicht* = dat geldt niet, dat doet niet, dat telt niet; *da gilt kein Zeugnis* = daar (hier) helpt geen ontkennen; *etw. g. lassen* = iets laten gelden, niet betwisten; *das lasse ich g.* = dat vind ik goed; *geltend machen* = doen gelden; *es gilt!* = aangenomen! *es gilt dein Leben* (nu dein Leben) = uw leven is er mee gemoed, staat op 't spel; *jeht gilt es* = nu komt 't er op aan; *diese Bemerkung gilt mir* = die opmerking gaat, doelt op mij; *es gilt dir!* = op je gezondheid! *banne machen gilt nicht* = ik laat me niet bang maken; *der Prophet gilt nichts in seinem Vaterlande* = een profet wordt in zijn vaderland niet geëerd. **Gel'tend-machung**, *w.* - = geldend making. **Gel'ter**, *m.* -s, - = betaler, schuldenaar, schuldeischer.

Gel'ting, *m.* -(e)s, -e = eenjarig kalf.

Gel'tung, *w.* - = waarde, geldigheid, koers, opvatting, beteekenis; *zur G.* brengen = doen gelden; *dem Gesehe G.* verschaffen = de wet doen eerbiedigen. **Gel'tungsberäich**, *m.* -gebiet, *f.* = geldigheidsgebied (eines Gesehes).

Gelö'b'de, *f.* -s, - = gelofte, plechtige verzekering.

Gelü'ste, *f.* . . fte = begeerte, begeerlijkheid, zin, lust. **gelü'sten**, *schw.* (h.) = begeeren, lust hebben, verlangen naar; *mid gelü'stet nicht nach deinem Gelde* = ik begeer uw geld niet; *es hatte sie gelü'stet in den Wald zu ziehen* = het had hun behaagd...; *laß dich nicht gelü'sten deines Nächsten Weib* = gij zult niet begeeren uws naasten vrouw.

Gel'ze, *w.* -, -n = eenjarig zwijn.

Gemach', *f.* -(e)s, *Gemächer* (*auch* -e) = vertrek, kamer; *das heimliche G.* = het heimelijk gemak. **gemach'** = op zijn gemak, zachtjes aan. **gemäch'lich** = op zijn gemak, zachtjes aan, rustig. **Gemäch'lichkeit**, *w.* - = gemak, bedaardheid; *nach meiner G.* = op mijn gemak.

Gemäch't, *f.* -es, -e = maaksel, maakwerk. **Gemah'l**, *m.* -(e)s, -e = gemaal, echtgenoot; *Ihr Herr G.* = uw man. **Gemah'lin**, *w.* -, -nen = gemalin, echtgenote; *Ihre Frau G.* = uw vrouw.

gemah'nen, *schw.* (h.) = (einen an etw.) herinneren, doen denken.

Gemäl'de, *f.* -s, - = schilderij, schilderstuk. **Gemäl'deausstellung**, *w.* -galerie, *w.* -sammlung, *w.* = schilderijen]tentoonstelling; -muzeum; -verzameling.

Geman'sche, *f.* -s = gemors, geploeter.

Gemar'tung, *w.* -, -er = grens, mark.

Gemäß', *f.* -es, -e = gemet, eenheid van maat.

gemäß', *Präp.* mit *Dativ* = volgens, overeenkomstig, naar; *Ihrem Wunsch g. od. g.* *Ihrem Wunsch* = volgens uw wensch. **Gemäß'heit**, *w.* - = overeenstemming. **gemäß'igt** = gematigd, bescheiden.

Gemä'n'er, *f.* -s, - = muurwerk, stuk muur. **gemein'** = [algemeen, gemeenschappelijk; *g. machen* = openbaar maken; *das gemeine Beste* = 't gemeenebest; *gemeine Sache* *machen* = gemeene zaak maken]; *ich habe nichts mit ihm g.* = ik heb niets met hem gemeen; *gewoon, gemeen, laag*; *ein gemeiner Soldat*, *ein Gemeiner* = een gemeen soldaat; *im gemeinen Leben* = in 't gewone leven; *ein gemeiner Mensch*, *gemeine Bestimmung* = een gemeen, laag mensch, gemeen karakter.

Gemein'de (*u.* **Gemei'ne**), *w.* -, -n = gemeente, parochie; *Haus der Gemeinen* = Huis der Gemeenten, Lagerhuis. **Gemein'debeauftragter**, *m.* = gemeenteraadslid (in Beieren). **Gemein'debezirk**, *m.* = gemeentegebied.

Gemein'de'glic, *f.*; *gut*, *f.*; *haus*, *f.* = gemeente]lid; -goed; -huis (*of* raadhuus).

Gemein'dehirt(e), *m.* = herder der gemeente.

Gemein'derat, *m.* = gemeenteraad; lid van den -; *ook*: College van B. en W.

Gemein'devertreter, *m.* = vertegenwoordiger v. d. gemeente. **Gemein'deversteher**, *m.* = hoofd v. d. gemeente, burgemeester.

gemei'nerhand, *w.* = gewoonlijk, in den regel.

gemein'fähhich = voor iedereen te begrijpen, populair. **Gemein'fähhlichkeit**, *w.* - = populariteit. **gemein'gefährlich** = gevaarlijk voor allen, voor 't algemeen belang. **Gemein'geift**, *m.* = geest van eenheid van belangen, geest van solidariteit; gemeenschapsgeest. **gemein'güftig** = algemeen geldig, alg. aangenomen.

Gemein'gut, *f.* = gemeen goed, algemeen bezit. **Gemein'heit**, *w.* -, -en = gemeenheid, laagheid, [gemeente]. **gemein'hin**, **gemein'iglich** = gemeenlijk, gewoonlijk.

gemein'nüftig = van algemeen nut. **Gemein'nüftigkeit**, *w.* = algemeen nut, alg. welzijn, voordeel. **Gemein'platz**, *m.* = gemeenplaats, alledaagsche uitdrukking.

gemein'sam = gemeenschappelijk, onderling, algemeen. **Gemein'samkeit**, *w.* - = gemeenschappelijkheid. **Gemein'schaft**, *w.* -, -en = gemeenschap, gemeente; betrekking, omgang. **gemein'schaftlich** = gemeenschappelijk, algemeen, gemeen. **Gemein'schaftlich'keit**, *w.* = gemeenschappelijkheid, gemeenschappelijk bezit. **Gemein'sinn**, *m.* = zin voor de gemeenschap. **Gemein'sprache**, *w.* = algemeene t., landstaal. **Gemein'spruch**, *m.* = Gemeinblaf. **gemein'verständlich** = algemeen begrijpelijk, populair. **Gemein'wesen**, *f.* = de openbare zaak, gemeenschap. **Gemein'wohl**, *f.* = algemeen welzijn, gemeenebest.

Gemen'ge, *f.* -s, - = mengsel; menigte, gedrang, gewoel, vechtpartij. **Gemeng'tel**, *f.* -s, - = mengsel, amalgama.

Gemer't(e), *f.* . . fte = merk, teeken. **gemef'ten** = passend, gemeten; plechtig, ernstig, afgemeten; juist, nauwkeurig, scherp.

Gemeenheit, w. — = gepastheid; afgemeenheid, ernst; juistheid.
Gemetzel, f. —s, — = bloedbad, slachting.
Gemisch, f. —es —e = mengsel, vermenging.
Gemisch = gemengd (Gehör, Empfindung).
Gemine, w. —, —n = gemme, gesneden steen, ringsteen.
Gemsbok, m. = gemsbok. **Gemse**, w. —, —n = gems, klipgeit. **Gemsejarbe**, w. = gemskleur, bleekgeel.
Gemshorn, f.; -jagd, w.; -jäger, m.; -leder, f. = gemzen|hoorn; -jacht; -jager; -le(d)er.
Gemsejage, w. = gems, klipgeit.
Gemüll, f. —(e)s = puin, molm, mul.
Gemuntel, f. —s = gebrom, gemompel, geprevel, gefluister.
Gemurmél, f. —s = gemurmél, gemompel.
Gemur're, f. —s = gemor, gemompel.
Gemüte, f. —s, — = groente, moesgroente.
Gemütsbau, m. = groententeelt. **Gemüts-garten**, m. = moestuin. **Gemüts-händler**, m. = groenteboer, -man.
gemütigt = genoodzaakt, verplicht.
gemut = gestemd.
Gemüt, f. —(e)s, —er = gemoed, inborst, hart, gevoel: einem etw. zu Gemüte führen = iem. iets gemoedelijk onder 't oog brengen; sich etw. zu Gemüte ziehen = zich iets aantrekken; sich etw. zu Gemüte führen = iets gebruiken (eten of drinken). **gemütlich** = gezellig, prettig, behaaglijk, kalmjes; gemoedelijk, aangenaam, hartelijk, goedhartig, goedaardig, minzaam. **Gemütslichkeit**, w. — = gezelligheid, behaaglijkheid; gemoedelikhed, hartelikhed, goedhartigheid; in Geld-sachen führt die Gemütslichkeit auf = handelschap scheidt de vriendschap. **gemütlos** = harteloos, ongevoelig. **Gemütslosigkeit**, w. — = harteloosheid, ongevoelighed. **gemütsarm** = arm aan gevoel. **Gemütsart**, w. = gemoeds-aard, inborst, natuur, karakter.
Gemütsbeschaffenheit, w.; -bewegung, w. = gemoeds|gesteldheid; -bewegung (of -aandoening).
Gemütserschütterung, w. = hevige gemoeds-aandoening. **Gemütsfassung**, w. = kalmte, bedaardheid. **gemütskrank** = zielsziek. **Gemütskrankheit**, w. = zielsziekte.
Gemütsleben, f.; -regung, w.; -ruhe, w. = gemoeds|leven; -aandoening; -rust.
Gemütsstimmung, w.; -verfassung, w. = gemoeds|stemming; -gesteldheid.
Gemütswelt, w. = gevoelswereld. **Gemütszustand**, m. = gemoedstoestand.
gemütvoll = gevoelvol.
gen, Präp. mit Acc. = naar, ten: g. Himmel = ten hemel.
Genähe, f. —s = geknaag.
Genähe, f. —s = genaai.
genähig = snoeplustig.
genau: g. 10 Pfund, es schließt g. = juist, precies, net; es nicht g. nehmen = 't niet nauw nemen; g. genommen = strikt genomen; genaue Freundschaft, Bekanntschaft = enge, intieme...; mit genauer Not = ternauwernood, maar net; er ist g. = hij is precies, of: hij is zuinig; eine genaue Prüfung = een nauwkeurig onderzoek; der genaue Preis = de naaste prijs. **Genauigkeit**, w. — = nauwkeurigheid, juistheid, stiptheid; ernst, strengheid; zuinigheid.
gendarm (spr.: ژان.), m. —en, —en = gendarm, politieagent.

Genealog, m. —en, —en = genealoog, geslachtskundige. **Genealogie**, w. —, —(e)n = genealogie, stamboom. **genealogisch** = genealogisch.
genehm = aangenaam, welgevallig; [etw. g. halten = iets goedkeuren]. **genehmigen**, fchw. (h.) = (eine Bitte) inwilligen, toestaan; (einen Wechsel) annehmen, accepteren; (einen Plan, einen Antrag) annehmen, goedkeuren; (als Brieffchluss) genehmigen Sie die Versicherung meiner Achtung... = wees ver zekerd van...
Genehmigung, w. —, —en = inwilliging, toestemming, goedkeuring, aanneming.
geneigt = geneigd, hellend; geneigen (etw. zu tun); welwillend, goedgunstig; geneigte Fläche = hellend vlak; der geneigte Leser = de welwillende, vriendelijke lezer; geneigtes Gehör = welwillend gehoor. **Geneigtheit**, w. — = geneigtheid, helling; geneigheid, welwillendheid.
General, m. —(e)s, —e (auch: . . räte) = generaal, bevelhebber. **Generaladjutant**, m. = adjudant-generaal. **Generaladmiral**, m. = admiraal-generaal. **Generalarzt**, m. = dirigeend officier van gezondheid 1e klasse. **Generalarzt**, f. —(e)s, —e = generaalschap, waardigheid van generaal; generaalswoning. **Generalauditeur**, m. = auditeur-generaal. **Generalbalk**, m. = generale bas, grondbas. **Generalbefehl**, m. = dagorder. **Generalfeldzeugmeister**, m. = grootmeester der artillerie. **Generalintendant**, m. = generaal-intendant. **Generaljäger**, fchw. (h.) = generalizeeren. **Generaljäger**, m. —, —n. . . mi = opperbevelhebber. **Generalität**, w. — = generaalcorps. **Generalkarte**, w. = algemeene kaart. **Generalkommando**, f. —s, —s = opperbevel. **Generalleutnant**, m. = luitenant-generaal. **Generalmajor**, m. = brigade-generaal. **Generalmarsch**, m. = generaal-marsch, algemeen alarmsein. **Generalnemer**, m. = algemeene noemer. **Generaloberarzt**, m. = dirigeend officier van gezondheid 2e klasse. **Generalpächter**, m. = algemeene pachter. **Generalpostmeister**, m. = postmeester-generaal, directeur-generaal der posten. **Generalprobe**, w. = algemeene repetitie. **Generalquartiermeister**, m. = kwartiermeester-generaal. **Generalstab**, w. = generaalschap. **Generalstaaten**, Pl. = Staten-Generaal. **Generalstab**, m. = generale staf. **Generalstabs-offizier**, **Generalstabler** m. = staf-officier. **Generalstatthalter** m. = Stadhouder-generaal. **Generalversammlung**, w. = algemeene vergadering.
Generation, —, —en = generatie, geslacht. **generell** = algemeen (geldig); in 't algemeen. **generisch** = generiek, wat 't geslacht betreft, geslachts...
generös = genereus, edelmoedig, mild.
genesen, ft. (h.) (du genesest, er genesst; genes; genes; genes! genesen) = genezen, herstellen; der Genesende = de herstellende; eines Kindes (von einem Kinde) g. = bevallen.
Genesis, w. — = Genesis; wording, wordingsgeschiedenis.
Genezung, w. — = genezing, herstel.
genetisch = genetisch, volgens de ontwikkeling.
Genève, f. = Genève. **Genève See** = meer van Genève. **genévetisch** = van Genève.
Genetiv, m. — (e)s, —e = genitief.

Genever, m. -s = jenever.
genial = geniaal, schrander. **Genialität**, w. = genialiteit, schranderheid.
Geniē, f. -(e)s, -e = nek, hals; hās G. brechen = den nek (hals) breken. **Geniēfang**, m. = steek met den hartsvanger; genadeslag, nekslag.
Genie (spr.: *zjenie*), f. -s, -s = genie (in alle bet.). **Genieforps**, f. = geniekorps.
genieret (spr.: *zje.*), f. w. (h.) = geneeren, hinderen; **zich g.** = zich geneeren.
Geniech, m. -es = genot, (vrucht)gebruik, voordeel. **geniechbar** = bruikbaar, eetbaar, drinkbaar; geniechbaar, aangenaam, te genieten. **Geniechbarheit**, w. = geniechbaarheid, bruikbaarheid. **geniechen**, ft. (h.) (du geniechste, er geniecht; genoch; genieche; geniechel; genochten) = genieten, eten, drinken, gebruiken. **Geniechling**, m. -(e)s, -e = genotmensch.
Genieftreich (spr.: *zje.*), m. = geniale streek, g. zet. **Geniewesen**, f. = de genie.
Geniſte, f. -s = nesthalmen, -strootjes, takjes enz.; laag struikgewas.
Genitaliaen, Pl. = geslachtsdeelen, genitaliën.
Genitib, zie Genetiv.
Genius, m. -, ..nien = genius, geest, beschermgeest.
Genoē, **Genofse**, m., ..noffen, ..noffen = genoot, makker, collega. **Genofſchaft**, w. -, -en = genootſchap, maatschappij, coöperatieve vereeniging. **Genoēfame**, w. (f. w. v. s.) = vereeniging, gemeente, district.
Genre (spr.: *zjäre*), f. -s, -s = genre, soort. **Genrebild**, f. = genrebeeld.
Geniāne, w. -, -n = gentiaan.
Genuefe, m. -n, -n = Genuees. **Genuefer**, **genuefich** = Genueesch.
genug = genoeg; **Wrotſ** g. = brood genoeg of genoeg brood; er iſt Renner g. = genoeg of voldoende konner; **Wann** g. = mans genoeg; [eē g. haben = er genoeg van hebben]. **Geniēge**, m. = voldoende, tevredenheid; zur G. = voldoende, genoeg; einem G. tun od. leiſten = voldoende geven, bevredigen, voldoen (aan). **geniēgen**, f. w. (h.) = voldoende, toereikend zijn, volstaan; einem Verſprechen, einer Pflicht g. = voldoen aan, nakomen; **ſich mit od. an etw. (Dat.) g. laſſen** = tevreden zijn met. **geniēgend** = voldoende. [**geniēgſam** = voldoende, genoegzaam, genoeg.] **geniēgſam** = bescheiden, tevreden, licht te bevredigen, matig, sober. **Geniēgſamheit**, w. = bescheidenheid, tevredenheid, matigheid, soberheid. **geniēgtun**, mtr. (h.) = genoegdoening, voldoende geven; voldoen. **Geniēgtuung**, w. = genoegdoening, voldoende, satisfactie.
geniūt = aangeboren, echt.
Genūs, f. -, ..nera = geslacht, soort.
Genuē, m. ..nuſſes, ..nuſſe = genot, genieching; (van Speiſen) gebruik. **genuēreich** = genotrijk, heerlijk. **Genuēſucht**, w. = genotzucht. **genuēſüchtig** = genotzuchtig, genotlievend.
geocen'triſch, zie geocentriſch. **Geodäſie**, w. = geodezie, aardmeetkunde, landmeetkunde. **geodäſiſch** = de geodezie betreffende. **Geognotic**, w. = geognozie, leer van de formatie der aardkorst. **geognotiſch** = geognostisch, de geognozie betreffende. **Geogonic**, w. = geonomie, leer van 't ontstaan der aarde. **Geograph**, m. -en, -en = geograaf, aardrijkskundige. **Geographie**, w. = geografie. **geogra'phisch** = geografisch.

Geolog, m. -en, -en = geoloog, aardkundige.
Geologie, w. = geologie. **geologiſch** = geologisch. **Geomantie**, w. = geomantie, kunst om uit zand, figuren in 't zand, waar te zeggen. **Geomet'er**, m. -s, -e = landmeter, meetkundige. **Geometrie**, w. = geometrie, meetkunde. **geometriſch** = geometrisch, meetkundig. **Geopha'ge**, m. -n, -n = geophaag, aardeter.
Georg, m. = George, Joris.
Georgel, f. -s = georgel.
Georgien, f. = Georgië.
Georgiſa, Pl. = Georgika (gedicht v. Virgilius).
Georgi'ne, w. = Georgina.
Georgi'ne, w. -, -n = Georgina, een soort dahlia.
Geoskopie, w. = geoskopie, aardbeschouwing. **geozentriſch** = geocentrisch, het middelpunt der aarde betreffend.
gepaart = gepaard, dubbel.
Gepäſ, f. -(e)s, -c = bagage, pakjes; ſein G. aufgeben = zijn bagage aangeven. **Gepäſaufgabe**, w. = aangifte van bagage, bagagekantoor. **Gepäſſchein**, m. = reçu, bagagebiljet. **Gepäſträger**, m. = pakjesdrager, besteller, kruier. **Gepäſtuagen**, m. = bagagewagen.
Gepard, m. -(e)s, -e = guepard, jachtluipaard.
Gepauke, f. -s = gepauk, getrommel; (stud.) gedueller; instampen (van leerstof).
Gepfeife, f. -s = gefluit.
Gepflo'genheit, w. -, -en = gewoonte.
Gepfuſche, f. -s = geknoei.
Gepie'pe, f. -s = gepiep.
Gepſän'tel, f. -s = geschermtel. 't tirailleur.
Gepſap'per, f. -s = gebabbel, gewauwel, gesnap.
Gepſarr, f. -(e)s = gehuil, gegrien, gebler.
Gepſä'ther, f. -s = geplasp, geklater, gekletter.
Gepſau'der, f. -s = gebabbel.
Gepo'de, f. -s = geklop; gepoch.
Gepol'ter, f. -s = geraas, lawaai, spektakel.
Geprä'ge, f. -s = stempel, afdruk.
Geprah'le, f. -s = gepraal, gepoch, pralerij, pocherij, gesnoef.
Geprän'ge, f. -s = pronk, staatsie, praal, praalvertoon; ruhrebiges G. = ophef van mooie woorden.
Gepraſſel, f. -s = gerammel, geknetter, geknap.
Gepri'kel, f. -s = geprik, geprikkel.
Gepu'ke, f. -s = gekwaak.
Ger, m. -(e)s, -e = werpspies.
gera'de = recht, rechtstreeks(ch), juist, net, rond, eerlijk; even; eine g. Linie = een rechte lijn; geraden Wege = rechtstreeks; g. gegenüber = recht tegenover; das g. Gegenteil = juist 't tegendeel; in geradem Widerſpruch = in rechtstreeksche, directe tegenspraak; ein gerader Verſtand = een onbedorven verstand; g. heraus = ronduit; ein gerader Charakter = een rond, open, eerlijk karakter; g. recht = net, juist goed, juist van pas; das iſt nicht g. viel = dat is nu juist niet veel; nun (tue ich es) g. = nu juist, nu expres; fünf g. ſein laſſen = wat door de vingers zien. **Gerade**, w. = rechte lijn (die beiden Geraden; zwei Gerade). [**Gerade**, w. = zaken, die de vrouwelijke erfgenamen toekwamen.] **gerade'ans** = rechtuit; ronduit. **gerade'weg** = rechtuit, ronduit, oprecht. **gerade'weges** = rechtstreeks. **geradeweg** = ronduit, zonder compli-

menten. **geradezu** = rechtstreeks, onmiddellijk, openhartig, ronduit, bepaald, zoo maar. **Geradflügel**, fl. = rechtvleugeligen (insecten). **Geradheit**, w. = rechtheid, oprechtheid, rondborstigheid. **geradläufig** = rechtstreeksch. **geradlinig** = rechthoekig, recht-toe rechtaan.

Geranium, f. -(s), . nien = geranium.

Geranfe, f. -s = gerank, slingerwerk.

Gerant (spr.: zjé.), m. -en, -en = gerant, bestuurder.

Geratfe, f. -s = geraas, razen.

Geratfel, f. -s = geratfel, gerammel, geraas, gekletter.

Gerät, f. -(e)s, -e = gereedschap, werktuig; huisraad, gerei.

I. **geraten** = geraden, raadzaam.

II. **geraten** ft. (f.) (du gerätst, er gerät; geriet; geriete; gerate! geraten) = (ge)raken, komen; uitvallen, worden, goed uitvallen, slagen, gelukken: an einander g. = slaags raken; außer sich g. = woedend worden; ins Stofen g. = blijven steken; es gerät ihm gut, schlecht = het lukt hem goed, slecht; die Kartoffeln sind gut g. = zijn goed uitgevallen, geslaagd; das Unternehmen ist ihm g. = is hem gelukt; die Gerie ist nicht g. = is niet goed uitgevallen, is mislukt. **Geratwohl od. Geratewohl**, f.: aufs G. = op goed geluk, luk of raak.

Gerät Holz, f. = timmerhout. **Gerätammer**, m. = kamer waar 't gereedschap bewaard wordt. **Geräterschaft**, w. -, -en = gereedschap, gerei. **Gerätturnen**, f., -übungen, fl. = werken, oefeningen aan de (gymnastiek)-toestellen.

Geratfe, f. -s = gebakkelei, geplukhaar, kloppartij.

geraum = (Zeit) geruim, lang. **geräumig** = ruim, groot. **Geräumigkeit**, w. - = ruimte, grootte, uitgestrektheid.

Geräusch, f. -es = geruisch, geluid, gedruisch; (jagersterm) ingewanden. **geräuschlos** = geruischloos, zonder geluid, onhoorbaar, stil.

Geräuschlosigkeit, m. - = stilte, geluidloosheid. **geräuschvoll** = luidruchtig, druk.

Geräusper, f. -s = geschraap (met de keel).

Gerätebank, w. = looiersbank. **Gerätehaus**, f. = looierij, zeemtouwerij. **gerben**, fchw. (h.) = looien, leerlooien; (Stahl) raffineeren; einem den Buidel, das Joch od. einen g. = iem. afranselen; (Stud.) overgeven, kotsen. **Gerber**, m. -s, -n = (leer)looier, zeemtouwer.

Gerberei, w. -, -en = (leer)looierij. **Gerbergefelle**, m. = (leer)looiersgezel, -knecht.

Gerberfalk, m. = looierskalk. **Gerberlohe**, w. = run. **Gerberlohe**, w. = looizuur.

Gerbestoff, m. = looistof.

Gerda, m. = Gerrit. **Gerda**, w. = Gerda.

gerecht = juist, geschikt, passend; billijk, rechtvaardig: er ist in alle Sättel (auch: in allen Sätteln) g. = hij is van alle markten thuis, van zessen klaar; einem (einer Sache) g. werden = iemand (iets) recht laten weder-
varen. **Gerechtigfeit**, w. - = rechtvaardigheid, gerechtigheid, recht en wet; magistraat, rechtbank; voorrecht, privilegie. **Gerechtigfeitspflege**, w. = rechtspleging, rechtsbedeeling. **Gerechtigfame**, w. -, -n = voorrecht, vrijheid, keur, privilegie, vrijdom.

Gerede, f. -s = gepraat, gebabbel, praatjes; ins G. kommen, bringen = op de spraak, in opspraak komen, brengen; sich nicht fittmerrn um, nicht fehren an das G. der Leute = zich

niet storen aan wat de mensen zeggen.

Gerichte, f. -s = gewrijf.

Gerichten, fchw. (h.) = strekken, dienen (zur Freude, zur Ehre, zum Ruhme, zur Ehre).

Gerichte, f. -s = gerijm, gerijmel.

Gerichte, f. -s: es ist viel G. um diese Ware = deze waar is bijzonder in trek; bijz. begeerd; es ist viel G. um ihn = de mensen rechten om hem.

geretzt = geprikkeld, opgewonden. **Geretztheit**, w. - = opgewondenheid, zenuwachtigheid.

Gergetel, m. -s, -n = gergel, groef in duigen.

Gerhard, m. = Gerard, Gerrit.

Gericht, f. -(e)s, -e = spijs, schotel, gerecht; recht, rechtspraak, gericht, oordeel, gerechts-
hof, rechtbank, paleis van justitie, jurisdictie; G. halten über einen = recht doen, spreken over iem.; zu G. sitzen = de vierschaar spannen; das jüngste G. = het laatste oordeel; vor G. fordern, laden = voor 't gerecht dagen, roepen; einen beim G. verklagen = iem. bij 't gerecht aanklagen; vor G. belangen = gerechtelijk vervolgen. **Gerichtlich** = gerechtelijk; gerichtliches Verfahren = proces; g. belangen = gerechtelijk vervolgen. **Gerichtsaften**, fl. = stukken, akten, dossier. **Gerichtsaftuaris**, m. = griffier bij de rechtbank.

Gerichtsbarkheit, w. - = jurisdictie, rechtsgebied. **Gerichtsbearbeiter**, m. = officier van justitie. **Gerichtsbekörde**, w. = gerechtshof, rechtbank. **Gerichtsbekör**, m. = ressort, rechtsgebied. **Gerichtsbote**, m. = deurwaarder. **Gerichtsbrauch**, m. = rechtsgebruik.

Gerichtsbuch, f. = register, protocol. **Gerichtsbdiener**, m. = deurwaarder, gerechtsdienaar. **Gerichtsbgebäude**, f. = rechtsgebouw, paleis v. justitie. **Gerichtsbgebühren**, fl. = kosten, leges. **Gerichtsbhalter**, m. = substituit-officier. **Gerichtsbhandel**, m. = rechts-handel, proces. **Gerichtsbherr**, m. = ambachtsheer, drost. **Gerichtsbherrlichkeit**, w. = rechtsheerlijkheid. **Gerichtsbhof**, m. = gerechtshof.

Gerichtsbkanzlei, w. = kanselarij van een gerechtshof. **Gerichtsbkosten**, fl. = gerechtskosten. **Gerichtsblokal**, f. = rechtszaal. **Gerichtsbmann**, m. = wethouder. **Gerichtsbordnung**, w. = gerechtelijke verordening.

Gerichtsbperson, w. = man van de balie, magistraat. **Gerichtsbpret**, m. = raadshoer.

Gerichtsbpret, m. = rechtzaal. **Gerichtsbpret**, m. = rechtszaak. **Gerichtsbpret**, m. = griffier bij de rechtbank. **Gerichtsbpret**, f. = rechterlijk zegel. **Gerichtsbpret**, fl. = kosten. **Gerichtsbpret**, w. = rechtstaal.

Gerichtsbpret, m. = ressort, jurisdictie. **Gerichtsbpret**, m. = rechtsgebied, rechtsban, ressort. **Gerichtsbpret**, w. = zetel van een rechtbank. **Gerichtsbpret**, m. = stijl van de balie. **Gerichtsbpret**, w. = rechtzaal. **Gerichtsbpret**, m. = rechtbank. **Gerichtsbpret**, w. = schatting van de kosten. **Gerichtsbpret**, m. = gerechtelijke termijn, dagvaarding. **Gerichtsbpret**, f. = procedure, rechtspleging. **Gerichtsbpret**, m. = rechterlijke organisatie. **Gerichtsbpret**, w. = gerechtelijke behandeling, proces. **Gerichtsbpret**, m. = officier van justitie. **Gerichtsbpret**, m. = deurwaarder. **Gerichtsbpret**, f. = rechtswezen, 't recht. **Gerichtsbpret**, m. = jurisdictie.

gerie = gewreven; geslepen, doortrapt, sluw.

Geriefel, f. -s = gekabbel, gedruipel, gemurmel.
gering = gering, min, onaanzienlijk, klein; *das ist meine geringste Sorge* = dat is mijn minste, kleinste zorg; *von geringem Stande od. Herkunft* = van geringen, lagen stand *od.* van geringe, lage afkomst; *die geringen Leute* = de kleine lieden; *nicht im geringsten* = niet in 't minst; *auch im Geringsten* *ist er treu* = ook in 't kleinste is hij trouw. **Gering-achtung**, w. = geringschatting. **geringfügig** = min, onbeduidend, gering, nietig. **Geringfügigkeit**, w. = onbeduidendheid, nietigheid. **geringhaltig** = gering van waarde, van weinig gehalte, onbeduidend (van inhoud). **geringhalten**, f. (h.) = geringschatten, minachten. **geringhaltenig** = geringschattend, minachtend. **Geringhaltung**, w. = geringschatting, minachting.
gerinnbar = strembaar, stolbaar. **Gerinnbarkeit**, w. = strembaarheid, stolbaarheid.
Gerinne, f. -s = geloop, gevloei; goot, kanaal, waterloop, pijp. **gerinnen**, f. (f.) = stollen, stremmen, in elkaar loopen, dik worden (von Milch, Blut). **Gerinnfel**, f. -s = geronnen, gestremde, gestolde massa.
Gerippe, f. -s = geraamte, rif, skelet; balkwerk, gebinte; ribben.
gerippt = geriba, gegroefd; (von Blättern) geaderd.
Germa'ne, m. -n, -n = Germaan. **Germa'neitum**, f. -s = Germanendom, alles wat Germaansch is. **Germa'nia**, w. = Germania, Germanië. **Germa'nien**, f. -s = Germanië. **germa'nisch** = Germaansch. **germanisieren**, f. (h.) = germanizeeren. **Germanisierung**, w. = germanizeering. **Germanismus**, m. -, .men = germanisme. **Germanist**, m. -en, -en = germanist (kenner van Germaansche taal, van Germaansch recht). **germanistisch** = germanistisch.
gern(e) = gaarne, graag, met genoegen; *einen g. haben* = van iem. houden; *ein g. gefeherter Gast* = een welkome gast; *es ist g. gefeheren* = niet te danken; *g. oder ungeru* = goedschiks, kwaadschiks. **Gern(e)groß**, m. -, -e = gaagroot, pocher. **Gern(e)flug**, m. -, -e = waanwijze, betweter.
Gerö'chel, f. -s = gerochel, gereutel.
Gerölle, f. -s = gerol, geratel.
Gerölle, f. -s = losse steenen, rolsteenen; *los gesteente*, dat de wegen bedekt.
Geront, m. -en, -en = geront, lid van den Raad der Ouden in Sparta.
Gerste, w. = gerst; *gerstliche G.* = gepelde gerst.
Gerstenacker, m.; *;-bier*, f.; *;-brot*, f. = gersteveld; *;-bier*; *;-brood*.
Gerstenleute, w.; *;-feld*, f. = gersteloogst; *;-veld*.
Gerstengrauben, Pl. = gepelde gerst. **Gerstengraube**, w. = gort, gruiten. **Gerstenkorn**, f. = gerstekorrel; (am Auge) puistje, strontje.
Gerstenmalz, f.; *;-mehl*, f.; *;-saft*, m. = gerstelmout; *;-meel*; *;-sap*.
Gerstensternlein, m. = gersteslemp. **Gerstenstrot**, m. = sijne gerst.
Gerstenstroh, f.; *;-trauf*, m.; *;-wasser*, f.; *;-zucker*, m. = gerstestroo; *;-drank*; *;-water*; *;-suiker*.
Gerste, w. -, -n = gard, roede, karwats.
Gerstenhieb, m. = slag met de roede, met de zweep.

Gertraud, **Gertrud**, w. = Geertruida, Truida, Trui, Truitje.
Geruch, m. (e)s, .riche = reuk, geur, lucht; *roep*; *in gutem G. stehen* = te goeder naam en faam bekend zijn; *im G. der Heiligkeit stehen* = in een reuk van heiligheid staan. **geruchlos** = reukeloos. **Geruchlosigkeit**, w. = reukeloosheid.
Geruchsorgan, m.; *;-sinn*, m. = reuk|zenuwe; *;-organ*; *;-zin*.
Gerucht, f. -(e)s, -e = gerucht, spraak, zeggen, [roep, naam].
Geruche, f. -s = geroep.
geruchen, f. (h.) = zich verwaardigen, goedvinden, behagen; *Se. Majestät haben gerucht ihm zu sagen* = het heeft Z. M. behaagd hem te zeggen *od.* Z. M. heeft goedgevonden, zich verwaardigd enz.
[geruhig, geruhig] = rustig.
Gerüll, f. -(e)s = oude rommel; *los gesteente* = Geröll.
Gerumpel, f. -s = geraas, getier; *geschok*, *gehots*.
Gerumpel, f. -s = oude rommel, rommelboel. **Gerumpeler**, m. -s, - = uitdrager.
Gerundium, f. -(e)s, .dien = gerundium.
Gerundivum, f. -(e)s, .be *u.* .ba = gerundivum.
Gerüst, f. -es, -e = steiger, stelling, tribune, schavot, gotimmerte.
Gerüttel, f. -s = geschok, gestoot, geschud, gehots.
Gerwerfen, f. -s = werpen met de lans.
Ges, f. -, - = ges, g-mol.
Gesä'ge, f. -s = gezaag.
Gesalbter (ein), der Gesalbte = Gezalftde.
Gesä'me, f. -s = zaad.
gesamt = geheel, totaal, al(le); *das Gesante* = het geheel. **Gesamtbegriff**, m. = totaal begrip, algemeen begrip. **Gesamtbetrag**, m. = geheele bedrag, totale -. **Gesamt-eindruck**, m. = algemeene indruk, totaal-indruk. **Gesamterbe**, m. = universeel erfgenaam. **Gesamt'ertrag**, m. = geheele opbrengst, totaalopbr. **Gesamtgut**, f. = gezamenlijk bezit (van echtgenooten). **Gesamtheit**, w. = geheel, totaal, massa. **Gesamt'macht**, w. = gezamenlijke macht. **Gesamtministerium**, f. = geheele ministerie. **Gesamtresultat**, f. = totale uitslag. **Gesamt'wert**, m. = gezamenlijke, geheele waarde. **Gesamt'wohl**, f. = algemeen welzijn. **Gesamtzahl**, w. = geheel getal, g. aantal.
Gesandter ein, der Gesandte = gezant, afgezant, ambassadeur. **Gesandtschaft**, w. -, -en = gezantschap, ambassade, legatie. **gesandtschaftlich** = diplomatiek.
Gesandtschaftspersonal, f.; *;-posten*, m.; *;-rat*, m.; *;-sekretär*, m. = gezantschap|personeel; *;-post*; *;-raad* (legatieraat); *;-secretaris*.
Gesang, m. -(e)s, Gesänge = gezang, zang, lied. **Gesangbuch**, f. = gezangboek. **Gesang-lehrer**, m. = zangonderwijzer. **gesangreich** = zangrijk, zangeng, melodieus. **Gesang'stunde**, w. = zangles. **Gesangweise**, w. = zangwijze, wijs, melodie.
Gesäß, f. -es, -e = zitvlak, achterste; [zitting (eines Stuhles)].
Gesäu're, f. -s = gesuis, geroezemoes, geruisch. **Gesäu'rel**, f. -s = gesuisel, gemurmel, zacht gesuis.
Geschäft, f. -(e)s, -e = zaak, handelszaak; koop; magazijn, winkel, kantoor; beroep;

bezigheid, werk, zaak; welchēs G. treiben Sie? = wat is uw vak? ein G. cröffnen = een zaak openen; sein G. aufgeben = zijn zaken aan kant doen. **geschäftig** = druk, bezig, gehaast, ijverig, werkzaam, vlijtig. **Geschäftigkeit**, w. = werkzaamheid, druk-bezig-zijn, ijver, haast. **geschäftlich** = op de zaak, op den handel, op den dienst betrekking hebbende; geschäftliche Pünktlichkeit = stiptheid in zaken; der geschäftliche Teil eines Briefes = dat deel, dat over zaken handelt; er kam g. nach Wien = voor zaken. **geschäftlos** = zonder zaken, zonder bezigheid, werkeloos. **Geschäftlosigkeit**, m. = = werkloosheid, 't niets doen. **Geschäftsangelegenheit**, m. = zaak, iets dat de zaken betreft. **Geschäftsbrief**, m. = brief over zaken, handelsbrief. **Geschäfts-erfahrung**, w. = ondervinding, ervaring in zaken, routine. **geschäftsfähig** = gerechtigd om zaken te doen. **geschäftsfrei** = vrij, niet in beslag genomen door zaken. **Geschäftsfreund**, m. = handelsvriend. **geschäftsführender Ausschuß** = commissie, comité, bureau. **Geschäftsführer**, m. = zaakgelastigde, gérant, chef. **Geschäftsgang**, m. = gang van zaken; boodschap, reis voor zaken. **Geschäftsgegend**, w. = handelswijk, winkelbuurt. **Geschäftskreis**, m. = arbeidsveld, -kring; gebied, ressort. **geschäftskundig** = ervaren in zaken, zaakkundig. **Geschäftsleben**, f. = praktische leven, bedrijfsleven, 't leven in zaken. **Geschäftsleute**, Pl. = mensen van zaken. **Geschäftslokal**, f. = zaak, winkel, kantoor, magazijn. **Geschäftsmann**, m. = man van zaken. **Geschäftsordnung**, w. = regelement van orde, orde, gang van zaken. **Geschäftsreise**, w. = reis voor zaken. **Geschäftsreisender**, m. = handelsreiziger. **Geschäftssache**, w. = zaak, handelszaak. **Geschäftsschluss**, m. = winkelsluiting. **Geschäftsstörung**, w. = stilstand in zaken, stremming. **Geschäftsstube**, w. = kantoor. **Geschäftstunten**, Pl. = kantoor-uren, werkuren. **Geschäftsträger**, m. = (diplom.) zaakgelastigde. **Geschäftsverbindung**, w. = handelsbetrekking. **Geschäftsverkehr**, m. = bedrijfsverkeer, handelsverkeer. **Geschäftsverwalter**, m. = administrateur, chef, gérant. **Geschäftszimmer**, f. = kantoor. **Geschäftszeitung**, m. = tak van handel of bedrijf, specialiteit.

Geschaukel, f. = geschommel, geslinger, gehots.

geschehen, ft. (f.) (eš geschieht; geschah; geschähe; geschähen) = geschieden, gebeuren, overkomen; mir ist unrecht g. = men heeft mij onrecht gedaan; ihm geschieht recht = hij heeft, wat hem toekomt; ich wußte nicht, wie mir geschah = ik wist niet, hoe ik 't had; es ist um ihn g. = het is met hem gedaan; geschene Dinge sind nicht zu ändern od. g. ist g. = gedane zaken nemen geen keer. **Geschehnis**, f. -is, -e = gebeurtenis.

Gescheide, f. -(e)s, -e = zekere maat. **Gescheide**, f. -s = ingewanden van jachtdieren. **geschick** = verstandig, wijs, bij de hand: ein geschickter Rauf = een schranderere kop; er ist nicht g. = hij is niet goed wijs; etw. Geschicktes = iets behoortlijks, links, degelijks. **Geschicktheit**, w. = verstand(ig)heid, wijsheid, schrandereheid.

Geschenk, f. -(e)s, -e = geschenk, present; einem ein G. mit etw. machen od. einem etw.

zum G. machen = iem. iets ten geschenke geven.

geschent, zie geschick.

Geschichtchen, f. -s, -e = geschiedenisje, verhaaltje, anecdote. **Geschichte**, w. --, -n = geschiedenis, verhaal, vertelling, gebeurtenis; die G. ist gut = dat is wat moois, die grap is goed; das ist eine dumme G. = dat is een leelijk geval; die ganze G. fiel auf den Boden = de heele rommel, boel, viel op den grond. **Geschichtsbuch**, f. = boek met vertellingen. **geschichtlich** = geschiedkundig, historisch. **Geschichtsbuch**, f. = geschiedenisboek. **Geschichtschreiber**, m. = geschiedschrijver. **Geschichtsschreibung**, w. = geschiedbeschrijving. **Geschichtsforscher**, m. = geschiedvorschier. **Geschichtskalender**, m. = geschiedkundige kalender. **Geschichtskenner**, m. = geschiedkundige. **Geschichtskennnis**, w. = geschiedkunde, historische kennis. **Geschichtskunde**, w. = kennis van de geschiedenis, geschiedkunde. **geschichtskundig** = geschiedkundig. **Geschichtsmaler**, m. = historieschilder. **geschichtsmäßig** = historisch. **Geschichtstafel**, -tafel, w. = geschiedkundige tabel. **Geschichtswerk**, f. = geschiedkundig werk.

Geschick, f. -(e)s, -e = noodlot, lot; goede orde, goed voorkomen, schikking, geschiktheid, vaardigheid, handigheid, bekwaamheid; ertsader; er hat sein G. dazu = hij heeft er geen slag van; einer Sache ein G. geben = fatsoen, een plooi aan iets geven; wieder ins G. bringen = weer in 't fatsoen, in den goeden vorm brengen.

Geschicke, f. -s = gestuur.

Geschicklichkeit, w. = handigheid, bekwaamheid, vaardigheid, talent. **geschickt** = gestuurd, gezonden; handig, bekwaam, vaardig, knap.

Geschicke, f. -s = geschuif; afgebokkeld gesteente.

geschieden = gescheiden; wir sind geschiedene Leute = 't is uit tusschen ons.

Geschichte, f. -s = geschiet, 't schieten.

Geschimpe, f. -s = geschimp, gescheld.

Geschirr, f. -(e)s, -e = vaatwerk, servies, gerei, een enkel stuk vaatwerk; nachtpot; tuig (van Pferd); weefgetouw; ins G. gehen od. sich ins G. legen = zich inspannen, flink aanpakken; im G. liegen = in 't touw zijn. **Geschirrbürste**, w. = borstel voor 't paardtuig. **Geschirrkammer**, w. = gereedschapskamer. **Geschirrmacher**, m. = zadelmaker. **Geschirrmeister**, zie Schirrmeyer.

Geschlecht, f. -(e)s -er = geslacht; patriciersfamilie (in de Rijkssteden); familie, ras, soort. **geschlechtlich** = geslachts... **Geschlechtslos** = geslachtloos, onzijdig. **Geschlechtslosigkeit**, w. = geslachteloosheid. **Geschlechtsadel**, m. = geslachts-, familieadel. **Geschlechtsalter**, f. = ouderdom van een geslacht. **Geschlechtsart**, w. = aard v. een geslacht, ras. **Geschlechtsendung**, w. = geslachtsuitgang.

Geschlechtsfolge, w.; -kunde, w.; -linie, w. = geslachtsopvolging; -kunde (genealogie); -lijn.

Geschlechtsname, m.; -register, f. = geslachtsnaam (familiennaam); -register.

Geschlechtsreife, w. = puberteit. **Geschlechts-tafel**, w. = genealogische tabel. **Geschlechtsunterschied**, m.; -unterschied, m.;

verfchiedenheit, w.; wapen, f. = geflachtsdrift; -verschil; -verscheidenheid; -wapen.
Geflachts'wort, f. = lidwoord.
Gefleif, f. -(e)s = ingang (van een dassenhol).
Geflenen'ber, f. -s = geslenter, geflaneer.
Geflepe'pe, f. -s = sleep, aanhang, toehoer, nasleep.
gefliif'en = geslepen, gepolijst, fijn, net.
Geflin'ge, f. -s = slingerwerk, vlechtwerk, slinger(s), guirlande; hart, long en lever van een geflacht dier.
Geflinde'ze, f. -s = gesnik.
Gefmaak, m. -(e)s, Gefmáde = smaak; fchoonheidszin, zin, neiging, mode: úter den G. líft fích nícht freiten = over den smaak valt niet te twisten; nađ meínem G. = naar mĳn smaak; G. an etw. fínden = smaak in iets hebben; ích fann diefer Sache feinen G. abgevinnen = ik kan in die zaak maar geen smaak krijgen. **gefmaak'loš** = smake-loos, flauw, laf, zonder goeden smaak. **Gefmaak'lofigkeit**, w. = smakeloosheid, lafheid; gebrek aan goeden smaak. **Gefmaak'fínn**, m. = smaakzin. **Gefmaak's'fache**, w.: dás íft G. = dat is een kwestie van smaak. **Gefmaak's'werkzeuge**, Pl. = smaakorganen. **gefmaak'voll** = smaakvol, keurig. **gefmaak'wídríg** = weezinwekkend, smakeloos, strídjíg met den goeden smaak.
Gefmaak'ze, f. -s = gekus, gesmak.
Gefman'che, f. -s = gesmook, gerook.
Gefman'fe, f. -s = goede sier, gesmul.
Gefmei'de, f. -s, -- = sieraad, tooi (van edel metaal of juweelen). **Gefmei'dehandel**, m. = handel in gouden en zilveren voorwerpen, bijouterie. **Gefmei'defáftén**, f. = juwelkistje. **gefmei'díg** = buigzaam, smídjíg, hamerbaar, handelbaar, meegaand, gedwee.
Gefmei'digkeit, w. = buigzaamheid, smídjigheid, meegaandheid, handelbaarheid.
Gefmet's, f. -es = uitwerpselen; gebroed, ongedierte; gemeen, canaille.
Gefmet'ter, f. -s = 't schetteren (van trompetten).
Gefmie'de, f. -s = 't smeden.
Gefmie're, f. -s = 't smeren, 't insmeren, vetten; gesmeer, geknoei, geklad.
Gefná'bel, f. -s = getrekkebek.
Gefnat'che, f. -s = gesnork.
Gefnat'ter, f. -s = gesnater, gekakel.
gefni'e'gelt = keurig, in de puntjes (gekleed), om door een ringetje te halen.
Gefnuff'fel, f. -s = gesnuffel.
Gefp'p, f. -(e)s, -e = schepsel.
Gefp'g, f. -, . . offeš, . . offe = projectiel, píjl, kógel, [schiettuig]; verdieping; [schot en lot].
Gefp'rei, f. -(e)s = geschreeuw, gekrijt, gegil; bief G. und weníg Wolfe = veel geschreeuw en weinig wol; [ínš G. fommen = op de spraak komen].
Gefp'rei'be, f. -s = geschrijf, gekrabbel.
Gefp'rei'fel, f. = gekrabbel.
Gefhub, **Gefhú'be**, **Gefhú'fte**, f. -s = schoeisel.
gefhub't = geschubd.
Gefhú't, f. -(e)s = metaalslakken.
Gefhú'te, f. -s = gemengde lagen.
Gefhú'g, f. -es, -e = geschut, artillerie, stuk geschut, kanon; dás G. aufpflanzen = 't geschut opstellen, planten. **Gefhú'g'kúnnit**,

w. = artilleriekunst. **Gefhú'g'pforte**, w. = geschutpoort. **Gefhú'g'mefen**, f. = artillerie.
Gefhú'g'zug, m. = artillerietrein.
Gefhúwa'ber, f. -s, -- = eskader; schaar; [legertroep, eskadron].
Gefhúw'g, f. -es = gebabbel, gekakel, geklets. **gefshúw'gíg** = babbelachtig, praatziek.
Gefshúw'gígkeit, w. = babbelachtigheid.
gefshúw'ge = laat staan, nog minder; dás ertrágt ein júngerer Mann nícht, g. (dann) ein álter. **gefshúw'gen**, fchw. (h) mit Gen. = met stilzwíjgen voorbíggaan; anderer Worte íst g. = om niet te spreken van andere voordeelen.
Gefshúw'ge, f. -s = gezwelg, zwelgerij.
Gefshúw'me, f. -s = 't laten baden.
gefshúw'nd = gezwind, vlug, snel, gauw.
Gefshúw'ndígeit, w. = snelheid, vlugheid, radheid; in der G. = in de gauwte. **Gefshúw'ndígeit's'mefter**, m. = snelheidsmeter.
Gefshúw'nd'schreibekúnnit, w. = snelschrijven, stenographie. **Gefshúw'nd'schritt**, m. = gezwinde pas, versnelde pas.
Gefshúw'rr, f. -(e)s = gesjilt, gegons, gefluit, gepiep.
Gefshúw'fter, Pl. = broeders en zusters. **Gefshúw'fterkúnd**, f. = volle neef of nicht. **gefshúw'fterlích** = broederlijk, als broeders en zusters. **Gefshúw'fterlíebe**, w. = broederlíefde, líefde onder broers en zusters.
Gefshúw'or(e)ner ein, der Gefshúw'or(e)ne = gezworene, jurylid. **Gefshúw'or(e)nen'gerícht**, f. = rechtbank van gezworenen, jury.
Gefshúw'ul't, w. -, . . úlft = gezwel, zwelling, zweer, puist.
Gefshúw'ir, f. -(e)s, -e = zweer, verzwering.
gefshú't, der gefshú'te G. = zesde aspekt (vgl. gefúnt).
[gefeg'nen], fchw. (h.) = zegenen, vaarwel zeggen].
Gefel'fe, m. -en, -en = gezel, makker, knecht, jongen, jonge man; lúftíg, fchnurríger, fchlauer G. = vrooljke, jollige, sluwe klant.
gefel'fen, fchw. (h.) = (einen einem od. einen zu einem) in gefel'schaft brengen met, verbinden met, doen vergezellen; fích einem g. od. fích zu einem g. = zich bíj íem. voegen, zich met íem. vereenigen, verbinden; dászu gefel'te fích ein . . = daarbíg kwam, daaraan paarde zich; gleíđ und gleíđ gefel'te fích gern = soort zoekt soort. **Gefel'tenjahre**, Pl. = leerjaren van een handwerksgezel. **Gefel'tenleben**, f. = leven v. d. gezel. **Gefel'tenlíchaft**, w. = (de) handwerksgezellen. **Gefel'tenítand**, m. = stand van den gezel. **Gefel'tenzeit**, w. = leerjaren. **gefel'tíg** = gezellig, aangenaam, prettíg. **Gefel'tíg'krít**, w. = gezelligheid. **Gefel'líchaft**, w. -, -en = gefel'schaft, partij, maatschappíj, societeit, genootfchaft, samenleving; einem G. líeften = íem. gefel'schaft houden; in eine G. gefen = naar een partij gaan; die vornehm'e G. = de voorname kringen; Sie bekommen G. = u krigt bezoek; hístoríche G. = hístor. sch genootfchaft; eine índuftríelle G. = een índuftríelle maatschappíj; die búrgerlíche G. = de búrgerlíche maatschappíj. **Gefel'líchaft'er**, m. -s, -- = makker, kameraad, gezel; deelgenoot; ein guter G. = een gezellig, onderhoudend m'ensch. **Gefel'líchaft'erín**, w. -, -nen = kameraad, gezellín; juffrouw van gefel'schaft. **gefel'líchaftlích** = maatschappelíj; gezellig, kameraadschappelíj; gefel'líchaftlícher Verein = gezellige ver-

eeniging, sociëteit, club, casino. **Gesellschaftlichkeit**, m. — = gezelligheid. **Gesellschafts-firma**, m. = firma van een vennootschap. **Gesellschaftsglied**, f. = lid van een maatschappij, van een genootschap, sociëteit, enz. **Gesellschaftshandlung**, w. = handelsvereeniging. **Gesellschaftshaus**, f. = vereenigingsgebouw, sociëteit, casino. **Gesellschaftsinsein**, Pl.; -rechnung, w.; -spiel, f. = Gezelschaps[eilanden]; -rekening; -spel. **Gesellschaftsprache**, w. = taal van de goede kringen, beschaafde omgangstaal, converzatiëtoon. **Gesellschaftston**, m. = gezelschaps-, converzatiëtoon. **Gesellschaftsvertrag**, m. = maatschappelijke overeenkomst, maatsch. contract. **gesellschaftswidrig** = onmaatschappelijk, strijdig met de maatschappelijke orde of belangen. **Gesellschaftszimmer**, f. = salon, ontvangkamer. **Gesetz**, f. —(e)s, —e = mijnput; lood, gewicht (am Rege); aflegger, loot (bes Weinstodes). **Gesetz**, f. —es, —e = wet, bepaling, regel, voorschrift, [strofe]. **Gesetzblatt**, s. = verzameling door de regeering gepubliceerde wetten. **Gesetzbuch**, f. = wetboek. **Gesetzden**, f. = versje, stukje. **Gesetzentwurf**, m. = wetsontwerp. **Gesetzestuch** f. = boek der wet. **Gesetzestraft**, w. = kracht van wet. **gesetzgebend** = wetgevend. **Gesetzgeber**, m. = wetgever. **Gesetzgebung**, w. —, —er = wetgeving. **gesetzkundig** = de wet(ten) kennende, wetgeleerd. **gesetzlich** = wettelijk; wettig; auf gesetzlichem Wege = langs wettelijken weg; gesetzlicher Erbe = wettig erfgenaam; g. gültig = wettelijk gedeponeed (handelsmerk), bij de wet gewaarborgd. **Gesetzlichkeit**, w. — = wettelijkheid, wettigheid. **gesetzlos** = wetteloos, regeeringloos. **Gesetzlosigkeit**, w. = wetteloosheid. **gesetzmäßig** = wettig, wettelijk, volgens bepaalde wetten. **Gesetzmäßigkeit**, w. = wettigheid, wettelijkheid, regelmatigheid. **Gesetzesammlung**, w. = verzameling, bundel wetten. **gesetz** = gezet, bezadigd, bedaaigd; gesteld, verondersteld; g. den fall = gesteld 't geval. **Gesetztafel**, w. = tafel der wet. **Gesetzvorlage**, w. = wetsontwerp. **gesetzwidrig** = onwettig, strijdig met de wet. **Gesetzwidrigkeit**, w. — = onwettigheid, strijdigheid met de wet. **Gesetzze**, f. —s = gezucht, geklaag. **Gesicht**, f. —(e)s, —er = gezicht, 't zien, gezichtsvermogen, gezichtsorgaan, oog, gelaat, voorkomen; das zweite G. haben = 't tweede gezicht hebben, iets kunnen voorzien; etw. kommt mir zu G. = idj befomme etw. zu G. = ik krijg iets in 't gezicht, in 't oog; es fällt, springt ins G. = 't loopt, springt in 't oog; ins G. fallen = in 't oog vatten; es kommt mir aus dem G. = 't raakt uit mijn gezicht; einem ins G. lachen, etw. sagen = iem. in zijn gezicht uitlachen, iets zeggen; einem ins G. loben = in zijn gez. prijzen; es hebt ihm gut, schlecht zu G. = 't staat hem goed, slecht; er macht ein G. wie sieben Tage Regenwetter = hij zet een gezicht van oude lappen, als een oorworm; (einem) Gesicht schneiden = leelijke gezichten trekken, grimassen maken; **Gesichte** = vizioenen, verschijning, droomgezicht. **Gesichtschneider**, m. = grimassenmaker.

Gesichts | **ausdruck**, m.; **betrug**, m. = gezichts|uitdrukking; -bedrog. **Gesichts** | **bildung**, w. = gezichtsvorming, uitdrukking, trekken. **Gesichts** | **deuter**, m. = gelaatkundige. **Gesichts** | **farbe**, w. = gelaatskleur. **Gesichts** | **fehler**, m. — gebrek in 't gezicht, in 't oog. **Gesichts** | **feld**, f. = gezichtsveld, objectief van een telescoop, gezichtskring. **Gesichts** | **fenner**, m. = gelaatkundige. **Gesichts** | **kreis**, m. = horizon, gezichtseinder, gezichtskring, -veld; feinen G. erweitern = zijn kennis vermeederen, zijn gezichtskring uitbreiden. **Gesichts** | **funde**, w.; **fundiger**, m. = gelaatkunde; -kundige. **Gesichts** | **länge**, w. = lengte v. h. gezicht. **Gesichts** | **linie**, w. = gezichtslinje, gelaatstrek; voorzijde of gezichtslinje van een bolwerk. **Gesichts** | **muskel**, -**nerve**, m. = gelaatsspier, -zenuw. **Gesichts** | **punkt**, m. = gezichtspunt, oogpunt. **Gesichts** | **rose**, w. = roos in 't gezicht. **Gesichts** | **schmerz**, m. = aangezichtspijn. **Gesichts** | **schwäche**, w.; **sinn**, m.; **sirahl**, m. = gezichts|zwakte; -zin; -straal. **Gesichts** | **täuschung**, w.; **verzerrung**, w. = gezichts|bedrog; -verwringing. **Gesichts** | **weite**, w. = gezichtsbereik, horizon. **Gesichts** | **winkel**, m. = gezichts- of gelaatshoek. **Gesichts** | **zug**, m. = gelaatstrek, lijn. **Gesims**, f. —es, —e = lijst, kroonlijst, uitstekende rand (aan kozijnen, schoorsteen, pilaren enz.). **Gesinde**, f. —s = dienstponeel, dienstdienden, volk. **Gesin** | **debier**, f.; **brat**, f.; **soft**, w. = bier, brood, eten voor de dienstdienden. **Gesin** | **del**, f. —s = gemeen, gepeupel, janhaagel, gespuis. **Gesin** | **de** | **lohn**, m.; **ordnung**, w.; **stube**, w.; **wein**, m. = dienstdienden|loon; -verordening (of -reglement); -kamer; -wijn. **gesinn** = gezind, gested, van plan; einem feindlich, gut g. sein, od. feindlich gegen einen g. sein. **Gesin** | **nung**, w. —, —en = gezindheid, gevoelen, meening, meeningsrichting. **Gesin** | **nungsgenosse**, m. = geloofsgenoot, gelijkdenkende. **gesin** | **nungelos** = zonder meening, onverschillig. **gesin** | **nungstüchtig** = degelijk, krachtig voor zijn gezindheid uitkomend. **Gesip** | **pe**, f. —s = verwantschap, familie. **gesit** | **tet** = welgemanierd, welopgevoed, beschaafd. **Gesit** | **tung**, w. — = welgemanierdheid, netheid, beschaving. **Gesöff**, f. —(e)s = slechte drank, bocht. **geson** | **nen** = van plan; idj bin nicht g. aufzu geben = ik denk er niet aan toe te geven. **Gesot** | **trues** und **Gesotrues** = overvloed van goede spijzen. [**Gespan**], m. —s u. -en, —c(n) = kameraad, echtgenoot. **Gespan**, m. —(e)s, —e (ungar.) graaf, hoofd van een district. **Gespann**, f. —(e)s, —e = span (trekdieren), koppel; paar. **Gespan** | **schaft**, w. —, —en = vereeniging; (ungar.) graafschap, Komitaat. **gespannt** = gespannen, levendig; auf gespanntem Fuße mit einem leben = op gespannen voet; g. sein auf = benieuwd zijn naar. **Gespannt** | **heit**, w. — = spanning; gespannen verwachting; nieuwsgierigheid; onoenigheid, gespannen toestand. **Gespar** | **re** f. —s = sparwerk (bes Dades). **Gespa** | **ße**, f. —es = grappenmakerij.

Gespeic, f. -s = gespuw.
Gespenif, f. -(e)s, -er = spook, geest, verschijning; **gespenifertartig** = spookachtig.
Gespenifertfurd, m. = vrees voor spoken.
Gespenifertglaube, m. = geloof aan spoken.
gespeniferthaft = spookachtig. **Gespenifertreich**, f. = rijk der spoken. **Gespenifertfunde**, w. = spookuur. **gespenifertfich** = spookachtig, schimachtig.
Gesperre, f. -s = 't afsluiten, blokkade, versperring, belemmering, weerstand, verzet; spanten (v. een dak), sparwerk; pal (in einer Uhr).
Gespiele, m. -n, -n = gespeel, speelmaker, kameraad.
Gespinne, f. -s = gespin. **Gespinnit**, f. -es, -e = weefsel, webbe, doek; bedenskel.
Gespons, m. u. f. -es, -e = echtgenoot, bruidegom, gade, bruid.
Gespott, f. -es = gespot, spot, spotternij, voorwerp van spot; sein G. mit etw. treiben = met iets den spot drijven; zum G. dienen = de spot zijn. **Gespottel**, f. -s = gespot, spot.
Gesprach, f. -(e)s, -e = gesprek, onderhoud; tweespraak, samenspraak; ba3 od. zum G. der Stadt werden = overal over de tong gaan. **gesprachig** = spraakzaam, praatgraag, onderhoudend, mededeelzaam. **Gesprachigkeit**, w. - = spraakzaamheid, praatlust(igheid), mededeelzaamheid. **Gesprachsform**, w. = gesprekvorm, vorm van een samenspraak. **Gesprachsweise**, m. = converzatiatoon. **gesprachsweise** = bij wijze van gesprek, van samenspraak, dialoogsgewijze; in den loop van 't gesprek.
gespreizt = wijdbeens; bombastisch, hoogdravend.
Gesprenge, f. -s = gesprenkel; 't begieten; 't doen springen; stukken (van iets dat men heeft doen springen). **gesprengelt** = gespikeld, gevlekt.
Gespreizt, f. -s = gespat, gespuut, gesputter.
Gespreizdel, f. -s = gespat, geborrel, gesprenkel, getintel.
Gespreizte, f. -s = gespoel, geplas.
Gest, w. - = gist.
Gestaude, f. -s = oever, zoom, kust, strand.
Gestalt, w. -, -en = gestalte, vorm, gedaante, figuur; verschijning, spookgestalte; einer Sache eine andere G. geben = een ander aanzien, voorkomen geven; nach G. der Dinge = naar den stand van zaken. **gestalten**, idm. (h.) = vormen, fatsoeneeren, inrichten, in elkaar zetten; sich g. = een vorm aannemen, zich vormen, worden, zich ontwikkelen. **Gestaltlos** = vormloos, zonder gedaante, misvormd. **Gestaltlosigkeit**, w. - = vormloosheid, wanstaltigheid. **Gestaltung**, w. -, -en = vorming, inrichting, samenstelling, voorkomen, uiterlijke gedaante.
Gestammel, f. -s = gestamel, gestotter.
Gestampfe, f. -s = getrappel, gestamp.
gestandbig, mit Gen. od. Acc.: eine(r) Lüge g. sein = een leugen bekennen. **Geständnis**, f. -jes, -je = bekentenis; ein G. ablegen = bekentenis afleggen.
Gestänge, f. -s = (weidm.) gewei, takken; (Bergw.) palen en planken.
Gestank, f. -(e)s = stank, reuk.
gestatten, idm. (h.) = toestaan, toelaten, dulden, veroorloven; g. Sie? = is 't gepermittteerd? **Gestattung**, w. - = vergunning, verlof, permissie.
Gestäude, f. -s = struikgewas.

Gestic, w. -, -n = geste, gebaar.
gestehen, intr. (h.) = bekennen, belijden, toegeven, erkennen; ba3 muß ich g. = dat moet ik zeggen! [stollen, in elkaar loopen: gestandene Witte] = dikke melk.
Gestein, f. -(e)s, -e = gesteente, steenmassa; steenblok; odelsteen.
Gestell, f. -(e)s, -e = onderstel, voetstuk, voet, onderstuk, stellage, rek.
Gesteppe, f. -s = stikwerk.
gestern = gisteren; g. abend, morgen = gisteren avond, morgen; er ist nicht bon g. = hij is niet van gisteren, hij is niet onnoozel.
gesternit = gesternd, besterd, geridderd.
Gestichel, f. -s = (fig.) gesteek, geprik, toespelingen, speldeprikken.
gestieft = gelaarsd, gesteveld; der gestiefte Kater = de gelaarsde kat.
gestielt = gesteeld.
Gestifulation, w. -, -en = gesticulatie, gebaar, gebarentaal. **gestifulierren**, idm. (h.) = gesticuleeren, gebaren maken.
Gestirn, f. -(e)s, -e = gesternte, ster, sterrebeeld, hemellichaam. **gestirnt** = gesternd, bestemd.
Gestüber, f. -s = stofregen, jacht (van sneeuw).
Gestühn, f. -(e)s = gesteun, gezucht, gekerm.
Gestühr, f. -s = gestruik.
Gestür, f. -(e)s, -e = eenige saamgebonden stammen bij een vlot.
Gestörter, f. -s = gestotter, gestamel.
Gestramtel, f. -s = getrappel, stampvoeten, getrippel.
Gestrauch, f. -(e)s, -e = struikgewas, struiken, kreupelhout.
Gestreichel, f. -s = gestreel, geai.
gestreckt = gestrekt; in gestrecktem Trab, Gahly, Lauf; gestreckter Winkel.
gestreift = gestreept.
Gestricke, f. -s = getwist, gestrijd.
gestreng = gestreng, streng.
Gestreu, f. -(e)s = (met een of ander) bestrooid stuk weg; 't gestrooide.
gestricgelt und gebügelt = in de puntjes klaar.
gestrig = van gisteren; am gestrigen Tage = gisteren; unterm Gestrigen = onder datum van gisteren.
Gestruidel, f. -s = gedraai, kolk, maalstroom.
Gestrüpp, f. -(e)s, -e = kreupelhout, struikgewas.
Gestüb(he), f. -s = kolenstof, mengsel van kolenstof en leem.
Gestüh(e), f. . . (e)s, . . te = gestoelte, kerkstoelen; voetstuk.
Gestümper, f. -s = gestumper, onbeholpen werk, gesukkel.
gestunden, idm. (h.) = uitstel verleenen, geven.
Gestüs, m. -, Gesten = geste, gebaar.
Gestüt, f. -(e)s, -e = stoeterij. **Gestütgarten**, m. = stoeterij(park). **Gestütbenast**, m. = springhengst. **Gestütmeister**, m. = inspecteur over de stoeterij.
Gestuch, f. -(e)s, -e = verzoek, aanzoek, rekest, verzoekschrift. **gestucht** = gezocht, gevraagd, geweld, onnatuurlijk.
Gestudel, f. -s = geknoei, geklad, gemors.
Gestumme, f. -s = gegons, gebrom, gezoem.
gesund (gesunder u. gesünder) = gezond (in alle bet.); die gesunde Vernunft, der gesunde Menschenverstand = het gezonde verstand; so g. wie der Fisch im Wasser = zoo gezond als

een visch. **Gezondhad**, f. = gezondheidsbad, badplaats. **Gezondbrunnen**, m. = gezondheidsbron. **gefundden**, f. = gezond worden, herstellen. **Gezondheit**, w. —, —en = gezondheid; het guter G. sein = in goede gezondheid verkeerren; auf Ihre G.! = op uw gezondheid; eine G. ausbringen = een heildronk, toast uitbrengen, instellen. **gesundheitsamt**, f. = gezondheidsbureau. **Gezondheitsattest**, f. = bewijs van gezondheid. **gesundheitshalber** = gezondheidshalve.

Gezondheitslehre, w.; -paß, m.; -polizei, w.; -regel, w. = gezondheidsleer; -bewijs; -politie; -regel (leefregel).

Gezondheitsrücksichten, Pl.: aus G. = om redenen van gezondheid. **Gezondheitszustand**, m. = gezondheidstoestand. **Gezundmachung**, w. = genezing.

Getadel, f. —s = gegisp, voortdurende afkeuring, berisping.

Getafel, f. —s = beschoot, lambrizeering.

Getändel, f. —s = gespeel, gebeuzel.

Getanz, f. —s = gedans.

Getast, f. —(e)s = tastgevoel.

Gethsemane, f. = Gethsemane.

Getier, f. —s = gedierte.

getigert = getijgerd, gevlekt.

Getön, f. —(e)s = geklank, 't klinken, geluid.

Getöse, **Getöse**, f. —s = geraas, spektakel, lawaai; 't razen, 't woeden.

Getraube, f. —s = gedraaf, 't draven.

Getrammel, f. —s = getrappel, gestampvoet.

Getränk, f. —(e)s, —e = drank; 'tarfés G. = sterke drank.

Getratsche, **Getratsche**, f. —s = geklets, gewauwel.

getrauen sich, f. (h.) = wagen, durven, zich vermeten, zich verstouten; ich getraue mir nicht hineinzu gehen, ich getraue mich nicht hinein = ik durf er niet in te gaan.

Getreibe, f. —s = 't drijven, 't aanzetten; beweging, drukte, gewoel.

Getreide, f. —s = graan, koren, graangewas.

Getreideart, w.; -ausfuhr, w.; -bau, m. = graan|soort; -uitvoer; -bouw.

Getreideboden, m. = grond voor graanbouw; graanzolder. **Getreidebrand**, m. = brand, bederf in 't graan. **Getreidebarre**, w. = droogoven.

Getreideeinfuhr, w.; -feld, f.; -handel, m. = graan|invoer; -veld; -handel.

Getreideland, f. = land voor den graanbouw geschikt. **Getreidemangel**, m. = gebrek aan graan. **Getreidemaß**, f. = korenmaat.

Getreidemühle, w. = korenmolen. **Getreideverre**, w. = verbod van graanin- of uitvoer. **Getreidewage**, w. = schaal om graan te wegen. **Getreidezoll**, m. = belasting op 't graan.

getreu = trouw, getrouw, nauwgezet, stipt. **getreulich** = trouw, getrouw.

Getriebe, f. —s = drijfwerk, raderwerk, machinerie, veer, drijfveer; drukte, beweging, gewoel.

Getriffel, f. —s = gedeun, geneurie.

Getrippel, f. —s = getrippel, getrappel.

Getrüdel, f. —s = getreuzel, gerommel, gezanik.

getroßt = getroost, gerust; welgemoed; getrosten Mutes = welgemoed. **getrösten sich**, f. (h.) einer Sache = op iets vertrouwen, met vertrouwen afwachten.

Getrümmert, f. —s = puin, puinhoopen, ruïne.

Getto, m. u. f. —(s), —s = Getto, jodenwijk, afzondering.

Getue, f. —s = gedoe.

Getümmel, f. —s = tumult, drukte, geraas, gewoel, menigte, gedrang.

getüpfelt = gestippeld, gepunctilleerd.

getübt = geoefend. **Getüchtigkeit**, w. — = geoefendheid, bedrevenheid.

Geuße, m. —n, —n = Geus. **Geusenbund**, m. = geuzenverbond.

Gevatert, m. —s u. —n, —n = peet, peetoom, vriend, kameraad; zu G. stehen = een kind ten doop houden; G. stehen = (stud.) in den lommerd staan. **Gevatertbrief**, m. = schriftelijke uitnoodiging om peet te willen zijn. **Gevatertin**, w. —, —nen = peetante, peetmoei; vriendin. **Gevatertschaft**, w. —, —en = peetschap, alle peten. **Gevatertschmaus**, m. = doopmaal. **Gevatertseute**, Pl. = peten.

gebieret = viervoudig; in vieren verdeeld; vierhoekig, vierkant; der gebierte Schein = het vierde aspect (vgl. gefünft). **Gebiert**, f. —(e)s, —e = vierkant, kwadraat; in's G. = in 't kwadraat. **Gebiertfuß**, m.; -meile, w. = vierkante voet; v. mijl.

Gebügel, f. —s = gevogelte.

Gewächs, f. —es, —e = gewas, plant; eigenes G. = wijn van eigen aanplanting; heuriges G. = wijn van dit jaar; teelt, soort, groei, gestalte; uitwas. **gewächsen** = gegroeid, gewassen; einer Sache, einem g. sein = tegen iets of iem. opgewassen zijn. **Gewächserde**, w. = teelaarde, tuinaarde. **Gewächshaus**, f. = broeikas, serre, plantenhuis.

Gewackel, f. —s = gewagel, geschommel.

gewahrt werden (eine Sache, auch noch einer Sache) = gewaar worden, waarnemen, zien, bespeuren.

Gewähr, w. — = borg, zekerheid, borgtocht, grond, verzekering.

gewähren, f. (h.) (bism. noch mit Gen.) = gewaar worden, waarnemen, bespeuren, zien.

gewähren, f. (h.) = toestaan, inwilligen; (Eduß, Hilfe, Vorteil, Auskunft) geven, verschaffen, opleveren, aanbieden; instaan, borg blijven; laß ihn nur g. = laat hem maar begaan. **gewährleisten**, f. (h.) = borg blijven, instaan, verzekeren. **Gewährleistung**, m. —s, — = borg. **Gewährleistung**, w. = borgstelling.

Gewährsam, m. u. f. —(e)s, —e = bewaring, toezicht, verzekerde bewaring; in G. nehmen = in bewaring nemen; in G. bringen = in zekerheid brengen; in engem G. halten = streng afgezonderd gevangen houden.

Gewährsmann, m. = borg, waarborg, zegsman, iem. op wien men zich beroepen kan.

Gewalt, w. —, —en = macht, gezag, autoriteit; geweld, dwang; hevigheid, kracht, geweld, macht; die väterliche G. = het vaderlijk gezag; die obrigkeitliche G. = de macht der overheid; gefeggebende, ausübende G. = wetgevende, uitvoerende macht; ich bin in seiner G. = in zijn macht; zwingende G. = force majeure; G. anwenden, gebrauchen = geweld gebruiken; die G. des Windes, der Leiden-schaften = de kracht v. d. wind, v. d. harts-tochten; G. geht über Recht = macht gaat boven recht. **Gewalthaber**, m. —s, — = machthebber, soeverein. **Gewaltherrschaft**, w. = heerschappij, tyrannie, dwingelandij.

Gewalt'herricher, m. = dwingeland, tyran. **gewalt'ig** = geweldig, machtig, hevig, verschrikkelijk, erg. **gewalt'sam** = gewelddadig, geweldig, met geweld. **Gewalt'samfeit**, w. —, —en = gewelddadigheid, heftigheid. **Gewalt'schritt**, m. = maatregel van geweld, gewelddadige wijze van doen. **Gewalt'streich**, m. = daad van geweld. **Gewalt'tat**, w. = daad van geweld, gewelddadigheid; zu Gewalttaten schreiten = tot gewelddadigheden overgaan. **gewalt'tätig** = gewelddadig. **Gewalt'tätigkeit**, w. = gewelddadigheid, onbeschaamdheid.

Gewand', f. —(e)s, .. mänder u. (poet) —e = gewaad, kleed, kleding; drapering, behangsel. **Gewand'haus**, f. = stoffenmagazijn, een concertgebouw in Leipzig. **Gewand'maler**, m. = schilder van draperiën. **Gewand'schneider**, m. = stoffenhandelaar, manufacturier. **gewand't** = gewend, gekeerd, handig, behendig, vlug. **Gewand'theit**, w. — = handigheid, behendigheid, vlugheid.

Gewand'ung, m. —, —en = drapering, bekleding.

gewar'ten, f. (h.) = [(mit Gen.) wachten, afwachten.] (mit Acc.) etw. zu g. haben, etw. ist zu g. = iets te wachten hebben, iets is te verwachten. **gewar'tig** = (mit Gen. u. Acc.) verwachtend, voorbereid op; ich bin Ihrer Befehle g. = ik wacht uw bevelen; [beschikbaar, tot dienst bereid.] **gewar'tigen**, f. (h.) = wachten, verwachten; etw. zu g. haben = iets te wachten hebben, verdacht moeten zijn op iets.

Gewä'sch', f. —es = gebabbel, gepraat, gewauwel.

Gewä'sfer, f. —s = wateren, golven. **gewä'sfert** = gewaterd (von Zeug).

Gewe'be, f. —s, — = gewoef, 't weven, weefsel (ook fig.) **Gewe'bebaum**, m. = weversboom.

gewekt = levendig, opgewekt, vlug. **Gewekt'heit**, w. — = levendigheid, opgewektheid, vlugheid.

Gewehr', f. —(e)s, —e = geweer; [wapen]; (weibn.) tanden en klauwen van roofdieren, slagtanden.

Gewehr'fabrik, w.; -feuer, f.; -hammer, w.; -kolben, m. = geweerfabriek; -vuur; -kamer (wapenkamer); -kolf.

Gewehr'probe, w. = geweeronderzoek. **Gewehr'pyramide**, m. = rot. **Gewehr'stütze**, m. = geweerrek.

Geweih', f. —(e)s, —e = gewei, horens.

Gewei'ne, f. —s = geweene, geschrei.

Gewei'sche, f. —s = gekoeterwaal, gebrabbel.

Gewen'de, f. —s — = akkerbouw, akkermaat, morgen; spoor van het hert in 't loof; stel (Reiber, Knöpfe); span (Pferde).

Gewer'be, f. —s, — = beroep, ambacht, bedrijf, nering, nijverheid, opdracht, boodschap; [gewicht, scharnier, wervel]; Handel und G. = handel en bedrijf; ein G. treiben = een bedrijf uitoefenen. **Gewer'beausstellung**, m. = nijverheidstentoonstelling. **Gewer'befreiheit**, w. = vrijheid van beroep, van industrie. **Gewer'bekammer**, w. = kamer van arbeid. **Gewer'beordnung**, w. = bedrijfsverordening. **Gewer'beschein**, m. = patent. **Gewer'besohule**, w. = ambachtsschool, industrijschool. **Gewer'besteuer**, w. = bedrijfsbelasting, patent. **Gewer'beverein**, m. = ambachtsvereniging, vakvereniging. **Ge-**

werb'fleiß, m. = nijverheid, industrie. **gewerb'fleißig** = nijver, industrieel. **Gewerb'funde**, w. = ambachtsleer, technologie. **gewerb'lich** = van het beroep, volgens 't beroep, beroeps... **gewerb'los** = zonder beroep of bedrijf. **gewerb'reich**, -sam = nijver, industrieel. **Gewerb'samfeit**, w. — = nijverheid. **gewerb'sarm** = arm aan bedrijf, aan industrie. **Gewerb'smann**, m. (-leute) = nijverheidsman, industrieel. **Gewerb'szweig**, m. = tak van nijverheid, van industrie. **gewerb'tätig** = nijver, industrieel. **Gewerb'tätigkeit**, w. = industriële werkzaamheid. **gewerb'treibend** = nijver, industrieel, ambachts...

Gewerk', f. —(e)s, —e = vakvereniging, corporatie, gilde; werk, arbeid; drijfwerk; handwerk, ambacht. **Gewer'ke**, m. —, —n = lid van een vereniging van mijnwerkers; lid van een vakvereniging. **Gewer'kschaft**, w. —, —en = werklievenvereniging (van mijnwerkers, ook van anderen), vakvereniging. **Gewer'ks'herr**, m. = hoofd van een werk, van een industriële instelling, chef. **Gewer'ks'verein**, m. = vakvereniging.

Gewe'rt, f. —s, — = goed, erf, hoeve.

Gewicht', f. —(e)s, —e = gewicht, zwaarte, belangrijkheid, belang; das spezifische G. = 't soortelijk gewicht; nach dem G. verkaufen = bij 't gewicht verkoopen; G. auf etw. legen = gewicht aan iets hechten. **gewicht'ig** = gewichtig, van belang, belangrijk. **Gewicht'igkeit**, w. — = gewicht(igheid), belang(rijkheid). **Gewicht's abgang**, m. = gebrek aan gewicht. **Gewicht'stange**, w. = balancerstok. **Gewicht'stein**, m. = gewicht.

gewiegt' = (gewiegd), handig, ervaren, doorkneed.

Gewie'her, f. —s = gehinnik.

[**gewie'rig** = toestemmend, goedkeurend (Antwort).]

gewillt' = genegen, gezind (etw. zu tun).

Gewinn'mel, f. —s = gewemel, gewriemel, gewoel.

Gewinn'mer, f. —s = geklaag, gekerm, gezucht.

Gewin'de, f. —s = draad (einer Schraube); vlechtwerk van bloemen, krans; doolhof (von Gängen); wat opgewonden is, klos, streng; gedraai, gekronkel.

Gewin'dobohrer, m. = schroefboor.

Gewin'fel, f. —s = hokkerige ruimte.

Gewinn', m. —(e)s, —e = winst, verdienste, voordeel; prijs (einer Lotterie); G. bringen = winst opleveren. **Gewinn'anteil**, m. = winstaandeel, dividend. **Gewinn'anteilschein**, m. = dividendbewijs. **gewinn'bringend** = winstgevend. **gewinn'nen**, ft. (h.) (gewinne, gewann; gewänne u. gewänne; [gewinne! gewonnen] = (eine Schlacht, einen Prozeß, ein Spiel, eine Wette, viel Geld, Raum, Zeit, einen für sich) winnen; (den Sieg, einen Vorteil) behalen; (die Oberhand, Zucker aus Rüben, die Gewißheit) verkrijgen; (Reichtümer, Besitz, Ehre, Ansehen, jems. Liebe) verwerven; (den Hafen, das Ufer, das feste Feld) bereiken; Gewinnd an einer Sache) krijgen; den Sieg über einen g. = de overwinning op iem. behalen; ich konnte es nicht über mich g. = ik kon 't niet van mij verkrijgen; seine Bescheidenheit gewann ihm die Neigung aller = zijn bescheidenheid deed hem aller genegenheid verwerven; er hat gewonnenes Spiel = hij heeft gewonnen spel; wie

gewonnen so zerronnen = zoo gewonnen, zoo geronnen. **gewinnend** = innemend. **Gewinn'er**, m. -s, - = winner, overwinnaar; winnummer. **Gewinn'lijst**, w. = lijst van de prijzen. **Gewinn'zucht**, w. = winzucht. **gewinn'zuchtig** = winzuchtig. **Gewin'nung**, w. - = het verkrijgen (van ertsen e. d.). **Gewin'fel**, f. -s = gejack, gekerm, gehuil. **Gewin'fel**, m. -es, -e = winst. **Gewir'bel**, f. -s = geroffel; (van Bögel) gekwinkeler, gekweel. **Gewir'**, f. -(e)s = gewoef, weefsel. **gewirft'** = gewerkt, (van) garen. **Gewir're**, f. -s = verwarring, gewar, verwarde menigte, gewoel. **gewis'** = gewis, zeker, vast; zeker, onbestemd, sommige; *ich bin metner Sache g.* = ik ben zeker van mijn zaak; *jährlich* etw. **Gewis'se** bekonnen = jaarlijks een vaste som, rente, krijgen; ein **gewis'ser Herr**, ein **gewis'ser Schmidt** = een zeker heer, een zekere Schmidt. **Gewis'sen**, f. -s = geweten, gemoed; ein **reines**, **büßes**, **weites** G. = een zuiver (rein), kwaad, ruim gew.; mit **gutem** G. = met een goed gew.; einen **aufs** G. **fragen** = iem. op zijn geweten af vragen; einen **ins** G. **reden** = op iems. gemoed werken; einem **etw.** auf **das** G. **binden** = iem. iets op 't hart drukken; *sich ein G. aus etw. machen* = een gewetenszaak van iets maken; ein **gutes** G. **ist** ein **sanftes** **Ruhestiften** = een goed geweten is een zacht peluw. **gewis'senhaft** = nauwgezet, volgens (mijn, zijnenz.) geweten. **Gewis'senhaftigkeit**, w. - = nauwgezetheid, goede trouw, stipte eerlijkheid. **Gewis'senlos** = gewetenloos. **Gewis'senlosigkeit**, w. - = gewetenloosheid, kwade trouw. **Gewis'senangst**, w. = angst v. h. gew. **Gewis'sen||bisse**, Pl.; -frage, w.; -freiheit, w. = gewetens|wroeging; -vraag; -vrijheid. **Gewis'sen||pflicht**, w. = plicht v. h. gew. **Gewis'sensaat**, m. = biechtvader, geestelijk raadsmann. **Gewis'sen||ruhe**, w.; -sache, w.; -zwang, m.; -zweifel, m. = gewetensrust (gemoedsrust); -zaak; -dwang; -bezwaar. **gewis'sermaten** = enigszins, eenigermate, om zoo te zeggen. **Gewis'sheit**, w. - = zekerheid, gewisheid; *paud. [gewis'sich] = zekerlijk*. **Gewit'ter**, f. -s, - = onweer; storm; *das G. hat (in die Mühle) eingeschlagen* = het onweer is . . ingeslagen; *es ist ein G. im Anzuge* = er komt een onw. opzetten. **gewit'terhaft** = onweerschichtig, onweer . . **gewit'tern**, *sich* w. (h.) = onweeren, razen, tieren. **Gewit'ter||luft**, w.; -nacht, w.; -regen, m. = onweers|lucht; -nacht; -bui. **gewit'terschwer** = onweerszwanger, dreigend. **Gewit'tervogel**, m. = onweersvogel. **Gewit'terwolfe**, w. = onweersvolk. **gewit'zigt** = verstandig gemaakt, wijs geworden (durch Schaben, durch Erfahrung.) **Gewo'ge**, f. -s = gegolf, gevloei, gerol, heen-en-weer-bewegg. **gewo'gen** = gewogen; toegenegen, genegen, welgezind. **Gewo'genheit**, w. - = genegenheid, toegenegenheid, welgezindheid, goedheid. **[gewo'h'nen]**, *sich* w. (f.) mit **Gen. od. Acc.** = gewennen, gewoon worden]. **gewo'h'nen**, *sich* w. (h.) = gewonnen, wennen, gewoon maken; *sich g.* = (zich) gewonnen; einen, *sich an eine*

Sache, an eine **Person g.** = iem. zich, aan iets of iem. (ge)wennen; *ich bin es od. daran nicht gewöhnt* = ik ben 't niet gewoon (auch mit **Gen.**). **Gewo'h'heit**, w. - , -en = gewoonte, gebruik, gewone manier, sleur; G. **ist** eine **zweite Natur** = gewoonte is een tweede natuur. **Gewo'h'heitsmensch**, m. = sleurmensch. **Gewo'h'heitsrecht**, f. = gewoonterecht. **Gewo'h'heitsstier**, f.; der **Mensch ist ein G.** = de mensch is een sleurdier. **Gewo'h'heits-sünde**, w. = hebbelijkheid, gewoontezonde. **gewo'h'lich** = gewoon, alledaagsch, gebruikelijk, middelmatig, meestal; wie **g.** = als naar gewoonte. **Gewo'h'lichkeit**, w. - = alledaagschheid, gewoonte, middelmatigheid, onbeduidendheid. **gewo'ht** = gewoon, gewend [*mit Gen.*]; **g.** sein, **g.** werden = gewoon zijn; worden; *ich bin sich einen Mann nicht g.*; zur **gewo'hten Stunde** = op 't gewone uur. **jung g.** alt **getan** = jong gewend, oud gedaan. **Gewo'h'nung**, w. - = gewenning, aanwensel, hebbelijkheid. **Gewo'lb'bogen**, m. = boog, ronding van een gewelf. **Gewo'lb'ke**, f. -s, - = gewelf; magazijn, winkel. **Gewo'lb'beifeiler**, m. = gewelfpilaar, schoor. **Gewo'lb'beifein**, m. = sluitsteen. **Gewo'lb'beifüge**, w. = schoormuur. **Gewo'lk'**, f. -(e)s = wolk, wolken. **gewo'lk't'** = gewolkt, bewolkt. **Gewo'hl'**, f. -(e)s = gewoel, gedrang, menigte, drukte. **gewo'nden** = gewonden, kronkelend, kronkelig. **Gewo'rd'ge**, f. -s = slachting, doodslag, moord; gebrak. **Gewo'rm'**, f. -(e)s, -e = wormen, kruipend gedierte, gewormte, worm. **Gewo'rz'**, f. -es, -e = kruidenrij, specerij. **gewo'rz'artig** = geurig, kruidig. **Gewo'rz'brühe**, w. = gekruide saas. **Gewo'rz'gurke**, w. = augurkje, pickle. **gewo'rz'haft**, -**hartig** = geurig, kruidig. **Gewo'rz'handel**, m. = specerijenhandel, -winkel, kruidenierswinkel. **Gewo'rz'händler**, -**främer**, m. = specerijenkoopman, kruidenier. **gewo'rz'ig** = geurig, kruidig, hartig. **Gewo'rz'loden**, m. = kruidenierswinkel, specerijenwinkel, kruidenierswinkel. **Gewo'rz'nelle**, m. = kruidnagel. **Gewo'rz'pflanze**, w. = specerijplant. **gewo'rz'reich** = sterk gekruid, zeer geurig. **Gewo'rz'waren**, w. = specerijen, kruidenrijen. **Gewo'rz'wein**, m. = kruidenwijn. **gezakt'** = getand, puntig. **Gezäh'**, f. -es = mijnwerkersgereedschap. **gezähnt** = getand, uitgetand. **Gezähnt'**, f. -es = getwist, gekijf, geharrewar. **Gezap'pel**, f. -s = gespartel. **Geze'che**, f. -s = gedrink, drinkpartij, drinkgelag, gezuip. **Gezeit'**, w. -, -en = getij; die **Gezeiten** = eb en vloed. **Gezelt'**, f. -(e)s, -e = tent. **Gezer're**, f. -s = getrek, heen-en-weer-getrek. **Geze'ter**, f. -s = geschreeuw, weereklang. **Gezeug'**, f. -es = gereedschap; [linnengoed; goed, zaak]. **Gezie'ter**, f. -s = gedierte, insecten. **gezie'men**, *sich* w. (h.) = passen, betamen, voegen, toekomen; *es gezeit bir nicht zu . . = het past u niet te . . ; sich g.* = passen, betamen, voegen, toekomen; wie *es sich gezeit* = zooals 't past, betaamt. **gezie'mend** = betamelijk, passend, voegzaam. **Gezie're**, f. -s = aanstellerij, gemaaktheid,

preutscheid, affectatie. **geziert** = aanstellerig, preutsch, gemaakt, geaffecteerd.
Gezim'ner, f. -s = getimmer, timmerij, timmerwerk.
Gezi'sche, f. -s = gesis, geblaas; gejuow.
Gezi'schel, f. -s = gefluister.
Gezi'ter, f. -s = gesidder, getril, gebeef.
Gezi'cht, f. -(e)s = gebroed, teelt, ras.
Gezi'w'ge, f. -s = takken, takwerk; gewei.
Gezi'w'scher, f. -s = getijlp, gekweel.
von G. G. = von Gottes Gnaden, bij de gratie Gods.
Ghet'to, zie Getta.
Ghibell'ne, m. -n, -n = Ghibellijn.
Giaur, m. -s, -s = Giaur, ongeloofige.
I. Gicht, w. -, -en = gang (naar den oven in een metaalgieteterij).
II. Gicht, w. - = jicht, rumatiek. **Gicht'ranfall**, m. = jichtaanval. **gicht'artig** = jichtachtig, rumatisch. **gicht'brüchig** = jichtig, rumatisch, aan jicht lijdend, [verlamd door een beroerte]. **Gicht'ficker**, f. = jichtkoorts. **Gicht'fluf**, m. = jichtzinking. **gicht'fifch** = jichtig. **Gicht'fnoten**, m. = jichtknobbel. **gicht'frant** = lijdend aan de jicht. **Gicht'fchmerz**, m. = jichtpijn. **Gicht'fioff**, m. = jichtstof.
Gie'felhahn, zie Godelhahn.
Gids: ſie meſſ' weder G. noch Gads = ze is nog dommer dan een gans.
gie'fen, fchw. (h.) = schreeuwen; stooten.
Gie'fel, m. -s, - = gevel, gevelmuur.
Gie'feldach, m. = geveldak. **Gie'felsentier**, f. = dakvenster. **gie'feldförmig** = gevelvormig. **Gie'felmauer**, w. = gevelmuur. **Gie'felsseite**, w. = voorzijde, voorgevel, façade.
Gie'felbige, w. = gevelspits.
Gie'gerl, m. -s, -(e) = fat, modepop.
Gier, **Gierde**, w. - = begeerigheid, gretigheid, hebzucht, vraatzucht, gulzigheid. [gie'ren, fchw. (h.) = begeerig zijn, hunkeren, haken.] **gie'rig** = begeerig, gretig, gulzig, vraatzuchtig. **Gie'rigkeit**, w. = Gier.
Gieſſ'bad, m. = stortbeek, bergbeek. **Gieſſ'bad**, f. = stortbad.
gie'ſſen, ft. (h.) (gieſſe; goß; göſſe; gieſſe! gegöſſen) = gieten, schenken, storten; es gieſt = 't giet, 't stortregent; gegöſſenes Eifen = gegoten ijzer. **Gie'ſſer**, m. -s, - (ijzer-, koper-)gieter. **Gieſſ'erci**, w. -, -en = gieterij. **Gieſſ'form**, w. = gietvorm. **Gieſſ'hütte**, m. = gieterij. **Gieſſ'kanne**, w. = gieter, sproeier.
Gift, f. -(e)s, -e = gif, vergif, venijn; G. und Galle ſpeien = vuur en vlam spuwen; darnuf fannſt du G. nehmen = dat staat als een paal boven water. **Gift'baum**, m. = giftappelboom.
Gift'becher, m. = giftbeker.
Gift'beere, w.; **gifſen**, m. = vergiftige bes; vergiftigd aas, hapje.
Gift'efſig, m. = azijn tegen vergif. **Gift'gewächs**, f. = vergiftige plant. **Gift'hauch**, m. = vergiftigende adem. **gift'ig** = vergiftig, giftig; nijdig; eine giftige Zunge = een venijnige, giftige tong. **Gift'igkeit**, w. = vergiftigheid; giftigheid, nijdigheid. **Gift'kraut**, f. = vergiftig kruid. **Gift'kunde**, **lehre**, w. = vergiftenleer. **Gift'miſcher**, m. = gifmenger.
Gift'mittel, f. = tegengif(t). **Gift'pflanze**, w. = giftplant. **Gift'pille**, w. = vergiftigde pil; pil tegen vergif(t). **Gift'pulver**, f. = poeder tegen vergif. **Gift'slange**, w. = vergiftige slang. **gift'ſpizig** = giftig, nijdig, scherp. **Gift'trauf**, m. = giftdrank. **Gift'zahn**, m. = gifttand.

Gig (spr.: dzjig^k), f. -s, -s = gig, rijtuigje voor 1 paard, lichte roeiboot.
Gigant, m. -en, -en = gigant, reus. **gigant'fich** = gigantisch, reusachtig.
Gigerl, zie Giegerl.
Gilde, w. -, -n = gilde, vakvereniging, corporatie. **Gildemeiſter**, m. = gildemeester, overman.
Gilling, w. -, -e = gilling.
Gin'pel, w. -, -n = goudvink, bloedvink; onnoozele bloed, sul.
Gir'gan(g), m. -s, -s = guingan, katoen.
Gin'ker, m. -s = brem.
Gip'fel, m. -s, - = top, kruin; toppunt, hoogtepunt; (född.) een halvemaanbroodje. **gip'felig** = met toppen, getopt. **gip'felin**, fchw. (h.) = (fig.) het hoogtepunt, toppunt bereiken, culmineeren. **Gip'felpunkt**, m. = toppunt.
Gips, m. -es, -e = gips, pleister.
Gips'labdruck, m.; **antwurf**, m.; **arbeit**, w.; **arbeiter**, m. = gips- of pleister[af]druk; -laag, (-bedekking); -werk; -werker.
gips'artig = gipsachtig. **Gips'bild**, f. = gips- of pleisterbeeld. **Gips'brei**, m. = gipsbrij. **Gips'brenner**, m. = gipswerker. **Gips'bruch**, m. = gipsgroeve. **Gips'defe**, w. = pleisterlaag, -bedekking; gestukadoord plafond. **gip'ten**, fchw. (h.) = in pleister werken. **gip'ten** = van pleister, van gips, gipsen.
Gip'ter, m. -s, - = gipswerker.
Gips'erde, w.; **faß**, f.; **figur**, w.; **form**, w.; **grube**, w. = gips[aa]rde; -vat; -figuur; -vorm; -groeve.
gips'haltig = gipshoudend. **Gips'talk**, m. = gips-, pleisterkalk. **Gips'marmor**, m. = nagemaakt marmar.
Gips'mehl, f.; **mergel**, m. = gips[po]eder; **Gips'mörtel**, m. = siuc. [-mergel].
Gips'mühle, w.; **müller**, m.; **ofen**, m. = gips[molen]; -werker; -oven.
Gips'wand, m.; **stein**, m.; **überzug**, m.; **verband**, m. = gips[zand]; -steen; -bedekking, (-laag); -verband.
Gips'wand, w.; **ware**, w. = pleister[muur]; -waren.
Giraffe, w. -, -n = giraffe.
Giran'del, **Girando'le**, w. -, -n = giranrandole, vuurzon.
Girant' (spr.: zji..), m. -en, -en = endosant. **Girat'**, m. -en, -en = geëndosseerde.
girie'ren, fchw. (h.) = endosseeren. **Giro**, f. -(s), -s u. Giro = giro, endossement.
Giran'de, w. -, -n = guirlande, bloemenslinger.
Girondist' (spr.: zji..) m. -en, -en = Girondist, Girondijn.
gir'ren, fchw. (h.) = kirren.
Gis, f. - = gis, g-kruis.
gis'sen, fchw. (h.) = schuimen, werken, opschuimen, opbruisen. **Gis't**, m. -es = schuim.
Gitar're, w. -, -n = gitaar.
Git'ter, f. -s, - = tralie, hek, traliwerk. **git'terartig** = tralieachtig, als tralies uitzien, als een hek. **Git'terfenster**, f. = tralievenster. **git'terförmig** = tralievormig, hekvormig. **Git'terfrant**, m. = kast met tralies.
Git'tertor, f., **tür**, w. = traliehek, getraliede deur. **Git'terwerk**, f. = traliwerk, hekwerk. **Git'terzaun**, m. = hek.
Gl. = Gulden, gulden (gld.).
Glac'handschuſ (spr.: ..see..), m. = glace handschoen.

glacial' = glaciaal, tot de ijstreek of 't ijs-tijdperk behoorend. **Glacialperiode**, w. = ijsperiode.

Glacié' (spr.: *...sie*), f. —, — = glacié, borst-wering.

Gladiator, m. —s, ..to'ven = gladiator, zwaard-vechter.

Glan'del, w. —, —n = klier.

Glanz, m. —es = glans, luister, schittering, pracht, praal. **Glanzbürste**, w. = glans-, glimborstel. **glän'zen**, fchw. (h.) = glanzen, schitteren, blinken, glimmen; glanzend, glimmend maken; es ist nicht alles Gold, was glänzt = 't is niet alles goud, wat blinkt.

Glanzfarbe, w. = glansverf; vernis. **Glanz-firniss**, m. = glimmende vernis, glimmende lak. **Glanzgeber**, m. = polijster, glanz-er.

Glanzgold, f. = klatergoud. **Glanz-hammer**, m. = polijsthamer. **Glanzkatun**, m. = geglansd katoen, sats, satinet. **Glanz-ohle**, w. = glimkool, anthraciet. **Glanzleder**, f. = gevernist leder. **Glanzleimwand**, w. = gewast linnen. **glanz'los** = glansloos, dof; onbekend, nederig. **Glanzpunkt**, m. = glanspunt. **glanz'reich** = glansrijk, schitterend. **Glanztaffel**, m. = geglansd taf. **glanz'voll** = glansvol, glansrijk, schitterend. **Glanz-wäsche**, w. = glimwas, glansschoneer.

Glas, f. —es, Gläser = glas (stof en voorwerp); zwei Glas Bier = twee glazen bier; zu tief ins G. sehen, gucken = te diep in 't glaasje kijken; unter G. und Rahmen = geëncadreerd, in orde. **glas'ähnlich** = glasachtig. **Glas'arbeit**, w. = glaswerk, werk in glas. **glas'artig** = glasachtig. **Glas'auge**, f. = glazen oog, kunstoo; glazig oog; glasoo (eines Menschen). **glas'augig** = glasooig, met glas-oogen. **Glas'birne**, w. = glanspeer, ijspeer. **Glas'blase**, w. = glasblaas(je). **Glas'bläser**, m. = glasblazer.

Glas'cylinder, m.; -dach, f.; -deckel, m. = glazen cylinder (gl. buis); gl. dak; gl. deksel.

Glas'er, m. —s, — = glazenmaker. **Glas'er-meister**, m. = glazenmakersbaas. **Glas'er-klang**, m. klank, klinken of geluid van glazen. **glä'sern** = glazen; gläsernes Auge = glazig of glazen oog. **Glas'faden**, m. = glasdraad. **Glas'fabrik**, w. = glasfabriek. **Glas'fenster**, f. = venster met ruiten; raampje; ruit (van een kast). **Glas'galle**, w. = glasc-schuim, -zout, -gal. **Glas'geschirr**, f. = glaswerk. **Glas'glocke**, w. = glazen klok, stolp. **glas'grün** = glasgroen. **Glas'haus**, f. = glazen huis, kast, kooi, serre. **Glas'hütte**, w. = glasblazerij. **glä'sicht** = glasachtig. **glä'sren**, fchw. h. = verglazen, vernissen. **glä'sig** = glasachtig, glazen. **Glas'fischen**, m. = glazen kast, doos, vitrine. **Glas'fische**, w. = morel. **Glas'folben**, m. = distilleer-kolf. **Glas'ford**, m. = glazen mand, glazen-mand. **Glas'körper**, m. = glasachtig lichaam (in Auge). **Glas'fram**, m. = glaswink, -kraam, -handel. **Glas'funel**, w. = glazen bol. **Glas'linse**, w. = glazen lens. **Glas'maler**, m. = glasschilder. **Glas'ofen**, m. = glasoven, smeltoven. **Glas'perle**, w. = glazen, valsche parel. **Glas'platte**, w. = glazen plaat. **Glas'rohre**, w. = glazen buis. **Glas'sand**, m. = zand voor de glasbereiding; glaspoeder. **Glas'schrank**, m. = glazen kast, kast voor glas-werk.

Glast, m. —es = glans.

Glas'tafel, w. = glazen tafel, glazen plaat.

Glas'träne, w. = glasoventraan. **Glas'tür**, w. = glazen deur. **Glas'tiegel**, m. = smelt-kroes. **Glas'tropfen**, m. = druppel glas, glasoventraan. **Glas'überzug**, m. = ver-glaassel, glazuur. **Glas'ur**, w. —, —en = glazuur, verglaassel, email. **Glas'ware**, w. = glaswaar, glaswerk. **Glas'wand**, w. = glazen wand. **Glas'werk**, f. = glaswerk.

glatt (glatter u. glätter) = glad: effen, kaal, onbehaard; vleiend, overredend; ronduit, rondweg, volkomen, totaal: eine glatte Zunge = een gladde tong; glatte Worte = mooie, lieve woorden; g. anliegen = nauw, precies aan ('t lijf) sluiten; g. abfägen = gladweg, rondweg afslaan; die Geschichte ist noch g. abgelaufen = nog al vrij goed afgelopen.

Glatt'bein, f. = likbeen, polijstbeen. **Glatt'eis**, w. = gladheid, glibberigheid. **Glatt'eis**, f. = ijzel; einen auf's G. führen = iem. er in laten loopen. **glatt'eifen**, fchw. (h.) = ijzelen.

Glatt'eifen, f. = polijststaal, bruneerstaal. **glät'ten**, fchw. (h.) = glad maken, glad strijken, uit de vouwen doen; polijsten; sich g. = glad worden, zich ontrimpelen, uit de plooiën, uit de rimpels gaan. **Glät'ter**, m. —s, — = polijster, bruneerder; polijststok, -staal enz. of bruneerstok enz. **Glatt'feile**, w. = zoet-vijl. **Glatt'heit**, w. = gladheid. **Glatt'holz**, f. = likhout, bruneerhout. **glatt'randig** = met gladden rand. **Glatt'schleifer**, m. = polijster, gladslipper.

Glatt'stahl, m.; -stein, m. = polijst[staal, (bruneer[staal]; -steen.

Glatt'walze, w. = polijst-, glansrol. **glatt'weg** = gladweg, ronduit. **glatt'züngig** = vleiërig, huichelachtig, met (zijn, haar) gladde tong; babbelachtig. **Glatt'züngigkeit**, w. = vleiërij, slijklooiërij, mooie praatjes.

Glätz, w. —, —n = kaal hoofd, kale kruin. **glätzig** = kaalhoofdig. **Glätz'kopf**, m. = kaalkop.

Glaub'e, m. —n = geloof, godsdienst, vast vertrouwen; der G. an Gelpeniter = het geloof aan spiken; etnem Bericht die Glauben (denen) od. beimeßen = geloof schenken of hechten aan; auf Treu und Glauben = op goed geloof; feinen Glauben wechfeln = van geloof veranderen; feinen Glauben verleugnen = zijn geloof verzaaken; feinen Glauben entfagen, vom Glauben abfallen = afvallig worden; zu welchem Glauben befeimen Sie sich? = welk geloof belijdt U?

glau'ben, fchw. (h.) = gelooven, meenen, denken; ich glaube es dir = ik geloof je, ik geloof het; das will ich g. = dat zou ik meenen; ich glaube es zu wissen = ik meen het te weten; an Gelpeniter g. = aan spiken gelooven; ich glaube einem, feinen Worten = ik geloof iem., zijn woorden; er glaubt sich eine wichtige Person = hij houdt zich voor ...

Glaub'ens'abfall, m.; -änderung, w. = afval van het geloof; verandering van geloof.

Glaub'ens'armec, w.; -artikel, m.; -bekenntnis, f. = geloofs[leger; -artikel; -belijdenis (confessie).

Glaub'enseifer, m. = geloofsijver. **glau'bens'fest** = vast in 't geloof.

Glaub'ens'frage, w.; -freiheit, w.; -genosse, m. = geloofs[kwestie (-zaak); -vrijheid; -genoot.

Glaub'ens'gericht, f.; -grund, m.; -held, m. = geloofs[rechtbank (inquisitie); -grond (of -beginsel); -held.

Glaub'ens'kampf, m. = geloofs- of godsdienst-

strijd. **Glaubenskrieg** m. = godsdienstoorlog.

Glaubenslehre, w.; **-partei**, w.; **-punkt**, m. = geloofsleer; -partij; -artikel (-punt).

Glaubensregel, w.; **-sache**, w.; **-schwärmer**, m. = geloofsregel; -kwestie (of -zaak); -dweper.

Glaubensstreit, m. = godsdiensttwist; godsdienstig dispuut.

Glaubensfireiter, m.; **-treue**, w.; [**-verbesserung**]; **-zeuge**, m. geloofsverdediger; -trouw; -hervorming; -martelaar.

Glaubensdwang, m.; **-twist**, m. = geloofsdwang; -twist.

Glaubersalz, f. = glauverzout, zwavelzuur natrium.

glaubhaft = geloofwaardig, geloofelijk.

Glaubhaftigkeit, w. = geloofwaardigheid.

gläubig = geloovig, vroom. **Gläubiger**, m.

-s, - = schuldeischer, crediteur. **gläubig**

lich (von Sachen) = te gelooven, geloofelijk.

gläubigkeit, w. = geloofelijkheid, ver-

trouwbaarheid. **gläubwürdig** = geloofwaar-

dig; betrouwbaar. **gläubwürdigkeit**, w. =

geloofwaardigheid, betrouwbaarheid.

Gl. Gld. = Gulden, gulden (gld.).

gleich = gelijk, effen, zelfde; dadelijk, onmid-

dellijk; al, ofschoon: ein gleicher Weg = een

gelijke, effen weg; etw. ins gleiche bringen =

in orde, in 't gelijk brengen; von gleichem

Alter = van gelijken, denzelfden leeftijd;

gleiche Brüder, gleiche Kappen = gelijke mon-

niken, gelijke kappen; er ist immer der

Gleiche = hij is altijd dezelfde; zu gleicher

Zeit = terzelfder tijd; einem g. sein = aan

iem. gelijk zijn; gl. und ähnlich = gelijk en

gelijkvormig; das bleibt sich g. = dat blijft

't zelfde; das ist, gilt mir g. = dat is mij

't zelfde, onverschillig; das sieht ihm g. =

dat is iets van hem, zoo iets kan men van

hem verwachten; ein Gleiches = 'tzelfde;

Gleiches mit Gleichem bergelten = gelijk met

gelijk vergelden; gl. und gl. gefällt sich gern =

soort zoekt soort; sie sind g. alt = even oud;

g. anfangs = dadelijk bij 't begin; ich komme

g. = ik kom dadelijk, meteen; ist er g. nicht

reich, so ist er doch großmütig = is hij ook al

niet rijk... (Siehe weiter die Zusammen-

setzungen!).

gleichalterig = van gelijken leeftijd.

gleicharmig; **-artig** = gelijkarmig; -soortig.

Gleichartigkeit, w. = gelijksoortigheid.

gleichbedeutend = van 't zelfde belang,

gelijkbetekenend, zinverwant, synoniem.

gleichberechtigt = gelijkgerechtigd; g. sein =

hetzelfde recht hebben. **Gleichberechtigung**,

w. = rechtsgelijkheid. **Gleichbe**, w. = evening;

[gelijkheid, gewicht]; etw. in die Gl. bringen =

in orde brengen.

gleichem, ft. (h.) (ich gleiche; gleich; gleiche;

gleich! geglichen) = gelijken, slachten; sein

haus gleich einem Palaste = gelijkt op een

paleis; [gl. schw. = gelijk maken]. **Gleich**,

m. -s = evenaar, evennachtlijn, equator;

pletter. **gleichergestalt**, -maßen, -weise =

evenzoo, eveneens, gelijkerwijze, op dezelfde

wijze. **gleichfalls** = evenzoo, eveneens, op

dezelfde wijze, insgelijks, ook. **gleichfarbig** =

gelijkkleurig, van dezelfde kleur. **gleichför-**

mig = van gelijken vorm, gelijkvormig; een-

vormig, eentonig. **Gleichförmigkeit**, w. =

gelijkvormigheid, eentonigheid. **gleichge-**

stimmt = gelijkgestemd, gelijkstemmig;

gelijkgezind, eensgezind, medegevoelend,

gelijkdenkend, zich gelijk blijvend. **Gleich-**

gewicht, f. = evenwicht, balans; im G. sein =

in evenwicht zijn; etnem das G. halten =

tegen iem. opwegen; sich das G. halten =

elkaar in balans houden.

Gleichgewichts-lage, w.; **-lehre**, w.; **-punkt**,

m. = evenwichts[toestand; -leer (statica);

-punt (zwaartepunt).

gleichgradig = met gelijke graden; gleich-

gradige Seefarten = platte zeekaarten. **gleich-**

gültig = [van gelijke waarde of betekenis];

onverschillig, onbeduidend; verstrooid; es ist

mir g. = 't is mij om 't even, 't zelfde, on-

verschillig; g. gegen einen = onverschillig

voor of tegen iem. **Gleichgültigkeit**, w. =

onverschilligheid, gebrek aan belangstelling.

Gleichheit, w. -en = gelijkheid, iden-

titeit. **Gleichheitszeichen**, f. = gelijkteeken.

Gleichklang, m. = gelijkkluidendheid, accoord,

eenheid van toon. **gleichkommen**, ft. (f.)

einem = iem. evenaren, gelijkstaan met (an

fähigkeiten = in bekwaamheden). **gleichlau-**

fend = gelijklopend, evenwijdig. **Gleichlaut**,

m. = gelijkkluidendheid. **gleichlautend** =

gelijkkluidend, eensluidend. **gleichmachen**,

schw. (h.) = gelijk, effen maken, nivelleeren;

der Erde, dem Erdboden g. = met den grond

gelijkmaken. **Gleichmachung**, w. - = ge-

lijkmaking, nivelleering. **Gleichmaß**, f. =

evenmaat, verhouding, evenredigheid, symme-

trie. **gleichmäßig** = gelijkmatig, evenmatig,

regelmatig. **Gleichmäßigkeit**, w. = gelijk-

matigheid, evenredigheid, regelmatigheid.

Gleichmesser, m. = evenaar, equator. **Gleich-**

mut, m. = kalmte, bedaardheid, koelbloed-

igheid, kalme moed. **gleichmütig** = gelijk-

moedig, kalm, bedaard, koelbloedig. **Gleich-**

mütigkeit, w. = Gleichmut. **gleichna-**

mig = gelijknamig. **Gleichnamigkeit**, w.

- = gelijknamigheid. **Gleichnis**, f. -jes,

-je = [beeld, evenbeeld], gelijkenis, parabel;

figuur. **Gleichnisrede**, w. = parabel, alle-

gorie. **gleichsam** = als 't ware, om zoo te

zeggen; g. als wäre es wahr = alsof het waar

was. **gleichschönig** = gelijkbeendig. **gleich-**

zeitig = gelijkzijdig. **gleichstellen**, schw. (h.)

einen einem andern = iem. met een ander

gelijkstellen. **Gleichstellung**, w. = gelijk-

stelling. **gleichstimmig** = gelijkstemmig,

overeenstemmend, gelijkgestemd, eenstemmig.

Gleichstimmigkeit, w. = eenstemmigheid,

overeenstemming. **Gleichstimmung**, w. =

gelijke stemming, unison. **gleichsun**, uut.

(h.) es einem = iem. evenaren, wedijveren

met iem. **Gleichung**, w. -en = verge-

lijking; quadratische G. = vierkantsvergelij-

king. **gleichviel** = onverschillig, 't komt er

niet op aan, 't doet er niet toe, om 't even.

gleichweit = even ver van elkaar verwijderd.

gleichwie = evenals of, evenals. **gleich-**

winklig = gelijkhoekig. **gleichwohl** = even-

wel, toch, niettemin, nochtans. **gleichzeitig** =

gelijktijdig, gelijk; tegelijkertijd. **Gleichzei-**

tigkeit, w. - = gelijktijdigheid.

Gleich, zie Geleit.

Gleich, f. -(e)s, -e = parallelogram.

Gleich, m. -s = parallelepipedum.

Gleich, m. -s, - = gluisper, huichelaar,

veinzaard, dubbelhartig mensch. **Gleich**, m. -

= gluisperij, veinzery. **Gleich**, m. -

= gluisperij, geveinsd.

gleich, schw. u. ft. (gleiße; glif u. gleifte;

glijfe *u.* glijfste; glijfe! geglijft *u.* geglijffen) = glanzen, schijnen, schitteren, verblinden.
glijfend = glijperig, glijpend, geveinsd; schoonschijnend.
Glijfbaan, *w.* = glijbaan, sullebaan. **glijfen**, *ft.* (f.) (glijtte; glijtt; glijtte; glijtte! geglijffen) = glijden, glijppen, glijssen, glijbberen.
Glijfscher, *m.* -s, - = glijtscher, ijsberg.
Glijed, *f.* -(e)s, -er = lid, lichaamsdeel, geleding; schakel, schalm; gelid; medelid, lid; es fährt ihm in die Glieder = hij ontstelt hevige, de schrik slaat hem in zijn leden; die Krantheit steckte ihm schon lange in den Gliedern = zat hem al lang onder zijn leden; es liegt mir in allen Gliedern = al mijn leden doen me zeer; ik heb 't erg beet; in Reith und Glibed = in rij en gelid. **Glijderbau**, *m.* = bouw, samenstel van de leden; zimbouw, constructie. **Glijdergicht**, *w.* = jicht in de gewrichten. **Glijderig** = geleed, met geleedingen. **Glijderfette**, *w.* = schakelketting. **Glijderkrankheit**, *w.* = gewrichtsziekte. **Glijderlahm** = lam in de leden, in de gewrichten, verlamd. **Glijderlahmung**, *w.* = verlamming. **Glijdermann**, *m.* = ledepop, marionnet. **Glijdern**, *schw.* (h.) = van leden, schakels voorzien; aaneenschakelen, indeelen, schicken. **Glijderpuppe**, *w.* = ledepop, marionnet. **Glijderreifen**, *f.* -schmerz, *m.* = vliegende jicht, pijn in de leden. **Glijdertiere**, *Pl.* = gelede dieren. **Glijderung**, *w.* = verbinding, aaneenschakeling. **Glijderweise** = schakelgewijze, in geleedingen; in geleederen. **Glijderzufen**, *f.* = kramprekingen. **Glijdermachen**, *Pl.* = ledematen. **Glijedweise** = in of bij geleederen.
Glimmen, *ft.* (h.) (ich glimme; glimm *u.* glimmte; glümme *u.* glümte; glümme! geglimmen *u.* geglimmt) = glimmen, smeulen. **Glimmer**, *m.* -s = glimmer, mika; zwak schijnsel. **Glimmerartig** = glimmerachtig, mikaachtig. **Glimmererde**, *w.* = glimmeraarde. **Glimmern**, *schw.* (h.) = glimmen, schijnen, flikkeren. **Glimmerengel**, *m.* = sigaar.
Glimpf, *m.* -(e)s = billijkheid, redelijkheid, verschooning, zachtheid, oplettendheid, toegankelijkheid. **Glimpflich** = zacht, toegevend, verschoond.
Glijfche, *w.* -, -n = glijbaan. **Glijfchen**, *schw.* (f.) = glijden. **Glijfcherig**, **Glijfchig** = glad, glijberig; das Brot ist glijfchig = week.
Glijfzern, *schw.* (h.) = glinsteren, fonkelen, flikkeren, flonkeren.
Globus, *m.* -u. -ies, -ben *u.* -fe = globe, bol.
Glocken, *f.* -s, - = klokje, belletje, schelletje, stolpje.
Glocke, *w.* -, -n = klok, bel, uurwerk; stolp; ballon (einer Lampe); etw. an die große G. hängen = iets aan de groote klok hangen; er hat lauten gehört, weiß aber nicht wo die Glocken hängen = hij heeft de klok hooren luiden, maar weet niet, waar de klepel hangt; G. jedes = klokslag zes; was ist die G.? = hoe laat is het? **Glockenblume**, *w.* = klokje, campanula. **Glockenförmig** = klokvormig.
Glockengehäuse, *f.*; -gehäuse, *f.*; -gehäuser, *m.* = klok|kekamer (-kestoel); -gelui (-spel); -kegieter.
Glockengut, *f.*; -haus, *f.*; -Klang, *m.* = klok|spijs; -ketoren (-kekamer); -gelui.
Glockenklöppel, *m.*; -läuter, *m.*; -mantel, *m.* = klok|klepel; -luidter; -mantel.

Glockenschlag, *m.*; -Schwengel, *m.*; -seil, *f.* = klok|slag; -zwengel; -ketouw.
Glockenspeise, *w.* = klokspijs. **Glockenspiel**, *f.* = klokkenspel.
Glockenstrang, *m.*; -stube, *w.*; -stuhl, *m.* = klokke|touw; -kamer; -stoel.
Glockentaufe, *w.*; -turm, *m.*; -ton, *m.*; -weihe, *w.* = klokke|doop; -toren; -toou; -wijding.
Glockenzug, *m.* = schelkoord, schelknop, -trekker; klokketouw; gebel, klinken van de bel. **Glocklein**, *f.* -s, - = klokje, belletje, schelletje, stolpje. **Glockner**, *m.* -s, - = klokkenist.
Gloria, *f.* -s = gloria (een lofzang).
Glorie, *w.* - = glorie, roem, glans; stralenkrans, nimbus. **Glorienstein**, *m.* = glorie, stralenkrans; invloed, aanzien. **Glorifikation**, *w.* -, -en = verheerlijking. **Glorifizieren**, *schw.* (h.) = verheerlijken, hemelhoog verheffen. **Gloriole**, *w.* -, -n = heiligenkrans. **Glorreich** = glorierijk. **Glorwürdig** = roemwaardig.
Glossar, *f.* -(e)s, -e *u.* -ien = glossarium.
Glosse, *w.* -, -n = glosse, rand- of kantteekening; Glosfen machen = aan- of opmerkingen maken.
Glossen, *schw.* (h.) (oberd.) = glimmen, schitteren, gloeien.
Glosauge, *f.* = koeienoog, kalfsoog, groot uitpuilend oog. **Gloszen**, *schw.* (h.) = de oogen openspalken, met wijde oogen staan gapen.
Gluhfen, **gluhzen**, *zie* gluhfen. **gluh!** = klokklok!
Gluh, *f.* -(e)s = geluk, voorspoed, fortuin; G. haben = gelukkig zijn; ich kann von G. sagen = van geluk spreken; zum G. = bij geluk, gelukkig(erwijze), toevallig; zum größten G. = tot overmaat van geluk; einem zum Geburtstag, zum neuen Jahre G. wünschen = iem. met zijn verjaardag, met.. geluk wenschen; auf gut G. = op goed geluk; G. auf (den Weg)! G. zu! = veel geluk, vaarwel, het ga u goed! wer das G. hat, führt die Braut heim = de gelukkige wint het, zonder geluk vaart niem. wel, of men moet maar gelukkig wezen; sein G. versuchen, machen = zijn fortuin beproeven, maken; jeder ist seine G. schuldig = ieder is de bewerker van zijn eigen fortuin; der Dumme hat's G. = de gekken krijgen de kaart.
Gluhke, *w.* -, -n = klokken, kloek. **gluhfen**, *schw.* (h.) = klokken, kakelen, kloeken.
gluhfen, *schw.* (f.) = gelakken, lukken.
Gluhhenne, *w.* = klokken, kloek.
gluhlich = gelukkig, voorspoedig, gunstig; das Glühliche Arabien = Gelukkig Arabië.
glühlicherweise = gelukkigerwijze, gelukkig.
Glühball, *m.* = speelbal van de fortuin.
Glühbode, *m.* = geluksbode. **Glühbotenschaft**, *w.* = gelukstijding, goede tijding.
Glühbube, *w.* = loterijkantoor. **glühfelig** = gelukzalig, zalig, gelukkig. **Glühfeligkeit**, *w.* - = gelukzaligheid, zaligheid.
gluhfen, *schw.* (h.) = klokken, kloeken, kakelen.
Glühfall, *m.* = geluk, gelukje, gelukkig geval. **Glühgöttin**, *w.* = geluksgodin.
Glühgut, *f.* = aardsch goed, rijkdom.
Glühjäger, *m.* = avonturier, gelukzoeker.
Glühkind, *f.*; -pfl, *m.* = geluks|kind; -vogel.

Glücksrad, f. = rad van fortuin, van avontuur; speelbank, roulette. **Glücksritter**, m. = gelukzoeker, avonturier. **Glücksstiel**, f. = kansspel, hazardspel. **Glücksstern**, m. = gelukkig gesternte. **Glücksstunde**, w. = gelukkig uur. **Glücksstag**, m. = geluksdag. **Glücksstopp**, m. = lotbus, geluksbeker; in den G. greifen = loten. **Glücksumstände**, Pl. = gelukkige omstandigheden, fortuin. **Glücksvogel**, m. = geluksvogel. **Glücks-wahn**, m. = ingebeeld geluk. **Glückswechsel**, m. = wisseling van het geluk, v. h. lot. **Glückswurf**, m. = gelukkige worp. **Glücks-wunsch**, m. = gelukwensch, felicitatie. **Glückwünschungs-schreiben**, f. = felicitatie-brief.

Glufe, w. (oërb.) —, —n = speld.

glühen, fhm. (h.) = gloeien, gloeiend maken, gl. worden; rood worden, blozen; branden; vor Bohn g. = van toorn gloeien, branden; die Augen g. ihm = zijn oogen branden.

glühend = gloeiend, rood, brandend heet.

Glühfeuer, f. = gloed, gloei vuur.

Glühbrenner, m.; **lampe**, w.; **licht**, f. = gloei|brander; -lamp; -licht.

Glühofen, m. = gloeioven, gloeiingsoven.

Glühstrumpf, m. = gloekousje. **Glühwein**, m. = warme wijn, kruidenwijn, bisschop.

Glühwurm, m.; **würmchen**, f. = glimworm.

glupfisch, **glupfich** = gluiperig, geniepig, valsch, raar.

Glut, w. —, —en = gloed, vuurgloed, hitte, vuur, brand. **glutrot** = gloedrood, vuurood.

Glüherin, f. —(e)s = glycerine.

Glühfen, Pl. = gesneden steenen. **Glühstift**, w. —, —en = glyptothek, muzeum van gesneden steenen of beeldhouwwerken.

Gnade, w. —, —n = genade, goedertierenheid, gunst, goedheid, gratie; König von Gottes Gnaden = koning bij de gratie Gods; vor einem G. finden = bij iem. genade vinden; bei einem in G. stehen = in de gunst staan; einen wieder zu Gnaden aufnehmen = iem. weer in genade opnemen; sich auf G. und Ungnade ergeben = zich op genade en ongenade overgeven; G. für Recht ergehen lassen = genade voor recht laten gelden; Euer Gnaden = Uw Hoogheid. **gnaden**, fhm. (h.) = genade bewijzen, genadig zijn; nun gnade uns Gott = nu zij God ons genadig, nu wordt het kwaad.

Gnadenbezeugung, w. = genade-, gunstbewijs. **Gnadenbild**, f. = wonderdoend heiligenbeeld.

Gnadenbrief, m.; **brod**, f.; **gabe**, w. = genade|brief; -brood; -gift.

Gnadenfrist, w. = termijn van uitstel (van betaling, veroordeeling e. d.). **Gnadengehalt**, f. = pensioen, jaargeld. **Gnadengehalt**, f. = genadegift, gratificatie. **Gnadengefuch**, f. = verzoek om gratie (einreden = indienen).

Gnadenjahr, f. = jaar van vrijdom; jubeljaar, jaar van gratie.

Gnadenlohn, m.; **mittel**, f. = genade|loon, -middel.

gnadenreich = rijk in genade, genadig, genaderijk. **Gnadenlohn**, m. = pensioen.

Gnadenstoß, m. = genadestoot, -slag.

Gnadenverheißung, w. = toezegging van gratie. **Gnadenwahl**, w. = genadekeus, predestinatie. **Gnadenzeit**, w. = Gnadenfrist.

gnädig = genadig, goedertieren, toevend, minzaam; gnädiger Herr = Weledele Heer,

Mijnheer; die Gnädige (Frau) = Mevrouw; meine Gnädige! = Mevrouw! — er ist g. dabon gekommen = hij is er genadig (vrij goed) afgekomen. **gnädig** = genadig(lijk).

Gneis, m. —(e)s = gneis (een gesteente).

[**gnidern**, fhm. (h.) = giechelen.]

Gnom, m. —en, —en = gnoom, kabouter, aardmannetje, berggeest.

Gnome, w. —, —n = gnome, spreuk, zinspreuk. **Gnomifer**, m. —s, — = schrijver van spreuken. **gnomisch** = gnomisch, in spreukvorm; gnomischer Dichter = spreukdichter.

Gno, f. —(s), —s = gnoe, een soort antiloop.

Gobelin, w. —s, —s = gobelijn.

Gobel(hahn), m. = haantje kukeleku; haan.

Gold, f. —(e)s = goud; im Golde sitzen = heel rijk zijn; etw. mit G. aufwägen = tegen goud opwegen of betalen; es ist nicht alles G. was glänzt = 't is niet alles goud, wat blinkt.

Goldader, w.; **adler** m.; **ammer**, w.; **amfel**, w. = goud|ader; -adelaar (in de wapenkunde); -vink; -meerl.

Goldapfel, m. = liefdesappel, tomaat. **Goldarbeit**, w. = goudsmidswerk.

Goldauflösung, w.; **barre**, w.; **bergwerk**, f. = goud|oplossing; -staaf; -mijn.

Goldblättchen, f.; **blüm**, f.; **blume**, w. = goud|blaadje; -blik; -sbloem.

Goldborte, w.; **draht**, m. = goud|galon; -draad.

golden = gouden, gulden; das goldene Zeitalter = de gulden of gouden eeuw; einem goldene Berge versprechen = iem. gouden bergen beloven; das goldene Weib = het gulden en het gouden Vlies; goldene Regel = gulden regel; goldene Zahl = guldental.

Golders, f. = gouderts. **Goldfaden**, m. = gouden draad. **Goldfarbe**, w. = goudkleur. **goldfarbig(en)** (od. zig) = goudkleurig. **Goldfasan**, m. = goudfazant. **Goldfinger**, m. = ringvinger.

Goldfisch, m.; **fischer**, m.; **fischeret**, w. = goud|visch; -visscher (-wasscher); -visscherij (-wasscherij).

Goldflimmer (-flitter), m.; **fuch**, m. = goud|loovertje; -vos (of geeltje).

Goldgehalt, m. = goudgehalte; karaat. **goldgelb** = goudgeel. **goldgelockt** = met blonde krullen; blondharig. **Goldgeschirr**, f. = gouden vaatwerk.

Goldgewicht, f.; **gler**, w.; **glimmer**, m. = goud|gewicht; -dorst; -glimmer.

Goldgrube, w. = goudmijn. **Goldgrund**, m. = gouden grond. **Goldgulden**, m. = goudgulden. **goldhaltig** = goudhoudend.

Goldhandel, m. = goudhandel. **goldig** = gouden, gulden, heerlijk, lieflijk, lief. **Goldjunge**, m. = lieve jongen. **Goldläufer**, m. = goudkever. **Goldfies**, m. = goudkiezel, -zand. **Goldkind**, f. = heerlijk kind, lieveling. **Goldklumpen**, m. = goudklomp. **Goldkorn**, f. = goudkorrel. **Goldkrone**, w. = gouden kroon.

Goldküste, w. = Goudkust. **Goldlack**, m. = goudlak, -verniss; nagelbloem. **Goldleiste**, w. = gouden lijst. **Goldmacher**, m. = goudmaker, alchemist. **Goldmünze**, w. = gouden munt. **Goldplatte**, w. = plaat goud, gouden plaat. **Goldplätter**, m. = goudpletter. **Goldprobe**, w. = onderzoek v. h. goud, toets. **Goldrand**, m. = ringeling; gouden rand. **Goldregen**, m. = goudregen; goudenregen.

goldreich = goudrijk, rijk aan goud. **Goldring**, m. = gouden ring. **Goldfaß**, m. = goudzand; stofgoud. **Goldschaum**, m. = goudschuim, bladgoud. **Goldfajeder**, m. = goudzilveraar. **Goldfajedewasser**, f. = koningswater. **Goldfajmied**, m. = goudsmid. **Goldfajmud**, m. = gouden toot, versiersel. **Goldfajmitt**, m. = vergulde snede, verguld op snede. **Goldfajner**, m. = goudspinner. **Goldfajstaub**, m. = goudstof. **Goldfajstifer**, m. = goudborduurder. **Goldfajstoff**, m. = goudstof, brokaat, goudlaken. **goldfajstreffig** = met gouden strepen. **Goldfajstük**, f.; -treffe, w.; -waren, Pl. = goudstük; -galon; -waren. **Goldwage**, w. = goudschaal; seie Worte auf die G. legen = zijn woorden wikken en wegen, op een goudschaaltje wegen. **Goldwahrung**, w. = gouden standaard. **Goldwäscher**, m. = goudwasser. **Goldwasser**, f. = goudwater. **Goldwirfer**, m. = brokaatwever. **Goldwolf**, m. = jakhals. **Golf**, m. - (e)s, -e = golf, bocht. **Golfstrom**, m. = golfstroom. **Golgotha**, f. = Golgotha. **Gondel**, w. -, -n = gondel, luchtbalschuitje. **Gondelführer**, m., **Gondelier**, **Gondelier**, m. -s, -e = gondelier. **Gonfaloniere**, m. -s, -e u. . . niere = baanderheer. **gönnen**, jshv. (h.) = gunnen, niet najverig zijn, [toestaan, vergunnen]. **Gönnner**, m. -s, -e = beschermer, patroon, bevorderaar, voorstander. **Gönnerschaft**, w. = bescherming, patronaat. **Göpel**, m. -s, -e = hefboomtoestel, soort van kaapstander. **Gora'le**, m. -n, -n = Hooglander uit de westel. Karpathen. **gor'disch**: den gordischen Knoten zerhauen, löfen = den Gordiaanschen knoop doorhakken, losmaken. **Gorgonen**, Pl. = Gorgonen, drie vrouwelijke monsters. **Gorilla**, m. -s, -s = gorilla. **Gösch**, m. -es, -e; **Gösch**, w. -, -en = kleine vlag aan de boegspriet van oorlogsschepen. **Göschje**, **Göschje**, w. -, -n = (mundartl.) mond. **Göschel**, f. -s, -e = mondje, kus. **Göse**, w. -, -n = een soort witbier (in Leipzig). **Göse**, w. -, -n = straat, goot, steenen goot, waterloozing. **Göstenstein**, m. = gootsteen. **Göte**, m. -n, -n = Got. **gö'tisch** = Gotisch. **Gotland**, f. = Gotland. **Goethe**, m. = Goethe. **Goethesch**, **Goethisch** = van Goethe. **goethesch**, **goethisch** = volgens de manier v. Goethe. **Gott**, m. -es, Götter = God; G. sei danf! = Goddank! um Gottes willen = om godswil; bei G. = bij God! er läßt den sieben G. einen guten Mann sein = hij bekommert zich om niets, laat Gods water over Gods land loopen. **gottähnlich** = godgelijk. **Gottähnlichkeit**, w. = godgelijkheid, goddelijkheid. **gottbegnadet** = door God bezielt. **Gottbild**, f. = afgodsbeeld, godenbeeld. **Götterbote**, m. = bode der goden. **gott ergeben** = berustend in, vertrouwend op God. **Gott ergebenheit**, w. = berusting in God, Godsvertrouwen. **Götterfunte**, m. =

goddelijke vonk, sprank. **Göttergestalt**, w. = godengestalte. **göttergleich** = gelijk (aan) de goden, goddelijk. **Götterlehre**, w.; -mahf, f.; -sich, m. = godenleer; -maal; -verblijf. **Götterlohn**, m.; -speise, w. = godenlooon; -spijs (ambrozijn). **Götterbruch**, m. = godsspraak. **Göttertrank**, m.; -welt, w. = godennectar; -wereld. **Göttersacker**, m. = godsakker, kerkhof, begraafplaats. **Götterdienst**, m. = godsdienst. **götterdienstlich** = wat den godsdienst betreft, godsdienst... **Götterfriede**, m.; -fürcht, w. = godsvrede; -vrucht (vroomheid). **götterfruchtig** = godsvruchtig, godvreezend, vroom. **Göttergabe**, w. = godsgave, gods-geschenk. **Göttergelehrtheit**, -gelehrsamkeit, w. = godgeleerdheid. **Göttergelehrter**, m. = godgeleerde. **Göttergericht**, f.; -haus, f. = godsgericht (-oordeel); -huis (tempel, kerk). **Götterkasten**, m. = kerkekas, kerkbuis. **Götterlästerer**, m. = godslasteraar, heiligschennner. **götterlästerlich** = godslasterlijk. **Götterlästerung**, w. = godslastering, heiligschennis. **Götterleugner**, m. = godloochenaar, atheïst. **Götterleugnung**, w. = godloochening, atheïsme. **Götterlohn**, m. = godsloon. **Götterstich**, m. = avondmaals-tafel. **Götterberehrung**, w. = godsverering, aanbidding. **Gottfried**, m. = Godfried. **Gottgefällig** = godgevallig, Gode welgevallig. **Gottheit**, w. -, -en = godheid, goddelijkheid. **Göttin**, w. -, -nen = godin, godes. **göttlich** = goddelijk, van God; hoog, verheven. **Göttlichkeit**, m. = goddelijkheid. **gottlob!** = godlof! goddank! **gottlos** = goddeloos, slecht, ontaard; die Götterlofen bekommen die Meige = het grondsoep is voor de goddeloozen. **Gottlosigkeit**, w. -, -en = goddeloosheid, slechtheid, ontaardheid. **Gottmensch**, m. = Godmensch. **Gottfeibeiuns**, m. = duivel, satan. **gottfelig** = godzalig, vroom, devoot. **Gottseligkeit**, w. = godzaligheid, vroomheid, devotie. **gottbergesen** = godvergeten, goddeloos, ontaard. **gottverlassen** = van God verlaten, vervloekt. **Götze**, m. -n, -n = afgod, afgodsbeeld. **Götzenbild**, f. = afgodsbeeld. **Götzendie-ner**, m. = afgodendienaar. **Götzendienst**, m.; -opfer, f.; -priester, m.; -tempel, m. = afgodendienst; -offer; -prie-ster; -tempel. **Gouvernante**, (spr.: goe.), w. -, -n = gouvernante. **Gouvernantentafel**, w. = betrekking van gouvernante. **Gouverneur**, m. -s, -e = gouverneur. **Grab**, f. -es, Gräber = graf, groeve; über-tündete Gräber = gepleisterde graven; zu Grabe tragen = ten grave dragen; zu Grabe = grafwaarts; über das G. hinaus = tot aan gene zijde van het graf; er steht mit einem Fuße im Grabe = hij staat met den eenen voet in 't graf. **Graben**, m. -s, Gräben = sloot, gracht. **gra'ben**, f. (h.) (du gräbst, er gräbt; grab; grübe; grab! gegraben) = graven, uitgraven; graveeren; wer andern eine Grabe gräbt, fällt selbst hinein = wie een kuil graaft voor een ander, valt er zelf in. **Gräber**, m. -s, -e = graver, spitter, doodgraver, mijnwerker.

Grabesdunfel, f.; -nacht, w.; -rand, m.; -ruhe, w.; -stille = donkerheid (of duisternis), nacht, rand, rust, stilte van het graf.
Grabesstamme, w. = grafstem. **Grabgedachte**, m. = grafgedachte. **Grabgeläute**, f. = begrafenisgelui, doods-klok.
Grabgewölbe, f.; -hügel, m. = graf-gewelf; -heuvel.
Grablegung, w. = teraardebestelling, begrafenis, graflegging.
Grablied, f.; -mal, f. = graf-lied; -teeken (-monument).
Grabmeißel, m. = graveerijzer, graveerstift.
Grabmäule, w. = grafzuil.
Grabschäufel, w.; -scheit, f. = schop; spade.
Grabschrift, w. = grafschrift. **Grabstätte**, w. = begraafplaats. **Grabstein**, m. = grafsteen, zerk. **Grabstichel**, m. = graveerijzer, -stift. **Grabtuch**, f. = doods-kleed, lijkkleed.
Gracchen, Pl.: die beiden G. = de beide Gracchen.
Gracht, w. -, -en = gracht.
Grad, m. -(e)s, -e = graad; 10 G. über od. unter Null = 10 graden boven (onder) 0; in Grade abteilen = in graden verdeelen; im höchsten Grade = in den hoogsten graad, in de hoogste mate; ein akademischer G. = een akademische graad.
Gradabteilung, -einteilung, w. = graadverdeling. **gradatim** = trapsgewijze. **Gradation**, w. -, -en = gradatie, trappen van vergelijking. **Gradbogen**, m. = graadboog.
Grabel, m. -s = weefsel.
Grader-eisen, f. = gradeerijzer. **gradieren**, fhw. (h.) = verhoogen (rang of salaris); de verdamping (bij de zoutbereiding) doen plaats hebben, gradeeren.
Gradierhaus, f.; -herd, m.; -ofen, m.; -werk, f. = verdampings- of gradeer-huis; haard; -oven; -gebouw (of -werk).
Graderleiter, w. = verdeelde schaal. **Grademesser**, m. = graadmeter. **Gradmessung**, w. = graadmeting, graadverdeling.
Gradual, f. -s, -e u. . . lien = trappenzang; gezangboek. **graduell** = trapsgewijze. **graduieren**, fhw. (h.) = gradeeren, een graad toekennen; in graden verdeelen. **gradweise** = trapsgewijze, bij graden.
Graben, m. -en, -en = graaf.
Grabenbank, w.; -krone, w.; -stand, m. = gravenbank (in den Rijksdag); -kroon; -stand.
Grabenstag, m. = vergadering der rijksgraven. **Grabentitel**, m. = graventitel.
Gräfin, w. -, -nen = gravin. **gräflich** = grafelijk, graven . . ., gravinnen . . .
Gräflich, w. -, -en = graafschap.
Gral, m. -(e)s = graal.
Gram, m. -(e)s = verdriet, hartzeer, kommer. **gram**: einen g. sein = boos, nijdig op, vertoorn tegen, afkeerig van iem. zijn.
grameln, fhw. (h.) = verdrietig, wrevelig, knorrig zijn. **gramen**, fhw. (h.): das soll mich wenig g. = daar trek ik me niet veel van aan; **sich gr.** = kniezen, treuren; **sich zu Tode g.** = zich dood kniezen. **gramerfüllt** = erg verdrietig, bedroefd. **gramlich** = kniezerig, verdrietig, gemelijk. **Gramlichkeit** = verdrietelijkheid, gemelijkheid, knorrigheid.
Gramm, f. -(e)s, -e = gram.
Grammatik, w. -, -en = grammatica, spraakkunst, -leer. **grammatisch** = grammaticaal. **Grammatiker**, m. -s, -- = gram-

maticus, spraakkunstige. **grammatisch** = grammaticaal. **Grammatologie**, w. - = grammatologie.
Gran, f. u. m. -(e)s, -e = korrel, grein.
Granat, m. -(e)s, -e u. -s = garnaal, krab.
Granat, m. -(e)s -e = granaatsteen, bloedsteen. **Granatapfel**, m. = granaatappel. **Granate**, w. -, -n = granaatappel; granaat(kogel), springkogel. **Granatfern**, m. = pit van den granaatappel. **Granatschnur**, w. = snoer van granaatsteen. **Granatsplinter**, m. = splinter van een granaat. **Granatstein**, m. = granaatsteen. **Granatvogel**, m. = granaatvink, Brazili-aansche vink.
Grand, m. -(e)s = kiezelzand, grind, kiezel; wrevel, gemelijkheid.
Grande, m. -n, -n = grande (Spaansch). **Grandezza**, w. - = grandezza, grootheid, waardigheid.
grandicht = kiezelachtig. **grandig** = kiezelig, grinterig; gemelijk.
grandios = grandioos, grootsch.
granieren, fhw. (h.) = greineeren, korrelen, tot korrels maken.
Granit, m. -(e)s, -e = graniet. **granitartig** = granietachtig. **graniten** = granieten. **Granitfelsen**, m. = granietrots. **Granitfäule**, w. = granieten zuil.
Granne, w. -, -n = stekel, haar van een aar. [**Grans**, m. -es, -e; **Grannen**, m. -s, - = scheepssnavel].
granulieren, fhw. (h.) = korrelen, granuleeren. **granulos** = granuleus, korrelig.
grahisch = grafisch.
Graphit, m. -(e)s, -e = grafiet, potlooderts.
Grapp, zie Krapp.
graben, fhw. (h.) (nordd.) = grijpen, grabbelen.
Gras, f. -es, Gräser = gras; in G. heften = in 't zand bijten; er hört das G. wachsen = hij houdt zich voor bijzonder verstandig; es ist schon G. darüber gewachsen = er is al gras over gegroeid, 't is al lang vergeten. **grasähnlich** = grasachtig. **Grasanger**, m. = grasveld, weide. **Grasart**, w. = grassoort. **grasartig** = grasachtig. **Grasbank**, w. = zodenbank.
Grasboden, m.; -butter, w. = gras-grond; -boter.
grasen, fhw. (h.) = grazen, weiden; grasmaaien; der Winter gras = scheurt langs den grond. **Gräser**, m. -s, - = grasmaaijer.
Gräserel, w. -, -en = grasmaaijerij; weiland.
Grasflor, m. = grasperk, -veld. **grasfressend** = grasetend. **Grasfrosch**, m. = groene kikvorsch. **Grasfutter**, f. = groen-voe(de)r. **Grasgarten**, m. = afgesloten weide. **Grasgrün** = grasgroen. **Grashefen**, m. = grasshop. **Grasheifer**, m. = sprinkhaan. **graslicht** = grasachtig. **grasig** = grazig, begraasd, grasrijk. **Grasmiere**, w. = bastaardnachtegal. **Grasplak**, m. = grasperk. **grasreich** = grasrijk, grazig.
gras, zie graslicht. **grasieren**, fhw. (h.) = woeden, heerschen (van krankheiten). **graslich** = vreeselijk, afschuwelijk, afgrijselijk, gruwelijk, akelig. **Graslicht**, w. -, -en = afschuwelijkheid, afgrijselijkheid, gruwel.
Graspecht, m. = groene specht. **Grasstiefel**, f. = grasperk, -veld. **Grasjung**, w. - = 't grasmaaien. **Graswuchs**, m. = groen, grasgewas.

Grat, m. -(e)s, -e = kam, rug (eines Berges); draad (eines Messers). **Gräte**, w. -, -n = graat (eines Fisches).

Gratjal, f. -(e)s, . . . liet = dankgebed; geschenk, fool. **Gratias**, f. -, - = gratias: dankzegging, -gebed. **Gratification**, w. -, -en = gratificatie, toelage. **gratificeren**, fchw. (h.) = vergoeden.

grätig = graterig.

grätis = gratis. **Grätisbeilage**, w. = gratis bijvoegsel.

grätichen, fchw. (h.) = wijdbeens loopen.

Grätier, f. -(e)s, -e = gems, klipgeit.

Gratulant, m. -, -en, -en = gelukwensch(er).

Gratulation, w. -, -en = gelukwensch(ing), felicitatie. **Gratulations schreiben**, f. = brief van gelukwensch(ing), felicitatiebrief. **gratulierren**, fchw. (h.) (einem zu etw.) = gelukwenschen, feliciteeren (iem. met iets).

grau = grijs, grau; die graue Borzeit = de grijze voortijd; sich keine grauen Haare über etw. machen lassen = zich iets niet erg aantrekken; graue Mönche = grauwbroeders, Franciscaner monniken. **Grau**, f. - = grau; grijs; G. in G. malen = grau-in-grauw schilderen. **Graubart**, m. = grauwbaard, grijskop. **gräubartig** = met grijzen baard, grijsgebaard.

Graubündten, f. = Grauwbunderland.

grauen, fchw. (h.) = [grijs worden]; grauen, dagen; der Morgen graut = de morgen grauw, daagt; mir graut vor etw. = ik huiver, ijs, ril, gruw voor, van iets. **Grauen**, f. -s = grauwen, dagen; afgrijzen, huivering, ijzing. **grauen erregend**, -haft, -voll = huiveringwekkend, ijzingwekkend, afgrijselijk. **graugrün** = grijsgroen. **Graufopf**, m. = grijskop. **graulich** = grijsachtig, grijzig; vreesachtig; vreesverwekkend, akelig. **gräulich** = grijsachtig, grijzig, ook = graulich.

Grauwette, w. = grijze mees.

Graupe, w. -, -n = gepelde gerst, gepelde gerst; hjne hagel. **gräupeln**, fchw. (h.) = hagelen.

Graupelz, m. = grauwtje (ezel, kat e. d.).

Graupenmühle, w. = pelmolen. **Graupenschleim**, m. = gersteslemp. **Graupenfuppe**, w. = gerstesoep. **Graupner**, m. -s, - = hij, die in gepelde gerst doet.

I. **Graus**, m. -es = puin, gruis.

II. **Graus**, m. -es = verschrikking, ontsteltenis, akeligheid. **graus** = verschrikkelijk, naar, akelig. **grausam** = wreed, wreedaardig, onmeedoogend, gruwelijk, verschrikkelijk, buitensporig. **Grausamkeit**, w. -, -en = wreedheid, barbaarsheid.

grauschichtig = grijsgevekt, gespikkeld.

Grauschimmel, m. = schimmel.

grausen, fchw. (h.): mir (auch mich) graust = ik word akelig, ik ril, ik huiver. **Grausen**, f. -s = huivering, afgrijzen. **grausenerregend**, **grausig** = huiveringwekkend, ijzingwekkend, afgrijselijk, akelig.

Grausk, m. -es = puin, gruis.

Graustier, f. = grauwtje. **Grauwade**, w. = grauwwakke. **Grauwert**, f. = pelswerk, bont.

Graveur, m. -(e)s, -e = graveur. **gravierren**, fchw. (h.) = graveeren; bezwaren, belasten.

Gravierkunst, w. = graveerkunst.

Gravität, w. - = deftigheid, statigheid.

Gravitation, w. - = zwaartekracht. **gravitatisch** = deftig, statig. **gravitieren**, fchw. (h.) = overhellen.

Gräzie, m. -, -n = Gratie, gratie, lieflijkheid, aanvalligheid, bevalligheid. **grätös** = lief, bevallig, gratieus.

Gregor, m. = Gregorius. **gregorianisch** = Gregoriaansch.

Greif, m. (e)s u. -, -en, -e(n) = Grijp, griffioen, condor. **greifbar** = grijpbaar, te grijpen, tastbaar.

greifen, ft. (h.) (ich greife; griff; griffe; greife! gegriffen) = grijpen, pakken, vatten; das ist mit Händen zu g. = dat is duidelijk, tastbaar; Blaz g. = voet vatten, grond winnen; einen g. = gevangen nemen; nach dem Gute, dem Schatzen g. = naar zijn hoed, de schaduw grijpen (om ze te vangen); zu den Waffen, der Feder g. = naar de wapens, de pen grijpen (om ze te gebruiken); zu gewissen Mitteln g. = zekere middelen te baat nemen; einem unter die Arme, g. = iem. steunen, helpen; falsch, fehl g. = verkeerd, mis grijpen; zu hoch g. = overdrijven; in seinen eigenen Nutzen g. = in zijn eigen boezem grijpen; um sich g. = om zich heen grijpen, terrein winnen.

greinen, fchw. (h.) = grienen, huilen. **Greiner**, m. -s, - = griener, huilebalk; Eberhard der G. = E. de twistzoeker.

Greis, m. -es, -e = oud man, grijsaard.

greis = oud, grijs, grau. **Greisenalter**, f. = ouderdom, hooge leeftijd. **greisenhaft** = den ouderdom, den grijsaard eigen, ouderdoms..

Greisin, w. -, -nen = oude, grijze vrouw.

Greisler, m. -s, - = kleinhandelaar, grutter, kruidenier.

gress (von der Stimme, von Tönen, Licht, Farben) = schrill, scherp, hard, doordringend, schel, schreeuwend, bont.

gressheit, w. - = schrillheid, scherpte, hardheid, bontheid.

Grenadier, m. -(e)s, -e = grenadier. **Grenadine**, w. - = grenadine (halfzjide; een soort limonade).

Grenbel, **Grenzel**, **Grenzel**, m. -s, - = ploegboom.

Grenzauflieger, m. = grens-, tolbeamte.

Grenzbach, m. = grensbeek.

Grenzbesichtigung, w.; **berichtigung**, w.; **besichtigung**, w. = grens|versterking; -regeling; -inspectie (-schouw).

Grenz, w. -, -n = grens; die Grenzen erweitern = de grenzen uitzetten; sein Ehrgeiz fennst keine Grenzen = zijn eerzucht kent geen palen; einer Sache Grenzen setzen = aan een zaak paal en perk stellen. **grenzen**, fchw. (h.) = grenzen, belenden, nabijkomen, naderen (an mit Acc.). **grenzenlos** = grenzenloos, onbegrensd, eindeloos, verbazend, uiterst.

Grenzfestung, w.; **fluß**, m.; **gott**, m. = grens|vesting; -rivier; -god.

Grenzgraben, m.; **jäger**, m.; **fette**, w. = grens|gracht; -beamte; -keten (cordon).

Grenzlinie, w.; **marf**, w.; **mauer**, w.; **pfahl**, m. = grens|lijn; -scheiding; -muur; -paal.

Grenzscheide, w. = grens, limiet. **Grenzscheidung**, w. = grensbepaling, -regeling.

Grenzsperr, w. = sluiting, afsluiting v. d. grenzen. **Grenzstein**, m. = grenssteen, -paal.

Grenzfreiheit, w. = oneenigheid, verschil over de grenzen. **Grenzzeichen**, f. = grenspaal, -steen, -teeken.

Gretchen, f. = Grietje. **Greta**, w. = Griet, Greta, Grietje.

Gruel, m. -s, -e = gruwel, afschuw, wreedheid. **Gruelstat**, m. = gruweldaad, afschuwelijke daad. **gruveloof**, **gruvelich** = gruwelijk, afschuwelijk.

Griebe, w. -, -n = kaan (uitgebraden stukje vet).

Griebs, m. -es, -e = klokhuus.

Griech, m. -n, -u = Griek. **Griechenland**, f. = Griekenland. **Griechentum**, f. -s = hellenisme. **griechisch** = Grieksch, Helleensch.

Griessgram, m. -(e)s -e = brompot, brombeer, knorrepot, kniesoor. **griessgrämig**, -lich = brommerig, kniezerig, knorrig.

Griess, m. -es, -e = grof zand, gruis; gries(meel); graveel, steengruis. **Griessmehl**, f. = griesmeel. **Griessuppe**, w. = griesmeelsoep.

Griesswart, m. = wapenkoning, kamprechter.

Griff, m. -(e)s, -e = greep; handgreep; handvat, gevest, hengsel; klauw (eines Raubvogels); handvol; eimen falschen G. tun = een verkeerde noot aanslaan; (einer Tür) knop; Griffen machen = handgrepen maken; er hat es im G. = hij heeft er den slag van; etw. am G. fennen = iets op 't gevoel kennen.

Griffblatt, f. = aanwijzing voor de vingerzetting. **Griffbrett**, f. = hals (einer Violine); toetsenbord, claviatuur.

Griffel, m. -s, -e = griffel; stift, schrijfstift; graveerstift; stijl (in Blumen). **griffelförmig** = stijlvormig. **griffellos** = zonder stijl.

Grille, w. -, -n = krekkel; gril, kuur, luim; sich Grillen in den Kopf setzen = zich dwaze, vaste denkbeelden in 't hoofd halen; Grillen fangen = zich muizenissen in 't hoofd halen.

Grillenfünger, m. = wonderlijk mensch; zwaardijkjer. **grillen**, fhw. (h.) = tsjirpen, piepen; kuren hebben. **grillig**, fhw. (h.) = peinen, vreemde invallen hebben. **grillenhaft** = grillig, kurig, vreemd, somber, droomerig.

Grimasse, w. -, -n = leelijk verwrongen gezicht, grijns, grimas; frats; Grimassen schneiden = grimassen maken, gekke gezichten trekken. **Grimassenschneider**, m. = grappenmaker, clown.

Grimbart, m. = Grimbaart (de das in 't diere-nepos).

Grimm, m. -(e)s = grimmigheid, nijd, woede, toorn, razernij, grim. **grimmig** = grimmig, verwoed, woedend. **Grimmen**, f. -s = krimp, buikpijn. **grimmig** = grimmig, woedend, verwoed, nijdig, woest, wild, razend. **Grimmigheit**, w. - = grimmigheid, woede, verwoedheid, woestheid, razernij.

Grind, m. -(e)s = schurft, hoofdzeer. **grindig** = schurftig.

grinsen, fhw. (h.) = grijnzen, grimlachen.

Grippe, w. - = griep, influenza.

Grisaille (spr.: .zalje), w. -, -n = grisaille, grauw-in-grauw tekening.

grab (gräber) = grof (Geschäft, Tuch, Sand, Rüge); grof, ruw (Arbeit, Stimme); grof, ruw, ongemaniert, onnet (Mensch, Benehmen); aus dem graben arbeiten = uit den ruwe bewerken; g. wie Bohnentrost = lompe als een beer; einen g. anfahren = iem. barsch, ruw toesnauwen. **Grobfeite**, w. = grove vijl, raspvijl.

grabhaarig = grofhaarig. **Grobheit**, w. -en = grofheid, ruwheid, lompeheid, ongemaniertheid. **Grobman**, m. -(e)s, -e = lomperd, vlegel, kinkel. **grabförmig** = grofkorrelig, grof van aard. **grablich** = grof, erg (beteidigen).

Grob schmied, m. = grofsmid, smid. [**Grobzeig**, f. = gepeupel].

Grobten, m. -s, -e = kwelder.

Grog, m. -s, -s = grog.

Grobhuten, fhw. (h.) = hard huilen, bulken, loeien.

Groll, m. -(e)s = wrok, kwaad bloed, nijd.

grollen, fhw. (h.) = (einem) een wrok hebben of koesteren tegen iem.; op iem. nijdig, boos zijn; (vom Donner) rollen.

Grönland, f. = Groenland. **Grönländer**, m. -s, -e = Groenlander. **Grönländisch** = Groenlandsch. **Grönländischer**, m. = Groenlandsvaarder, walvischvaarder, -vanger.

Groom (spr.: g^hroem) m. -s, -s = groom, jockey, rijknecht.

I. **Gros** (spr.: g^hros), f. -jes, -fe = gros, 12 dozijn; 10 Gros Federn.

II. **Gros** (spr.: g^hroo), f. = gros, hoofddeel, hoofdmassa.

Groschen, m. -s, -e = groschen, 6-centsstuk; er hat keinen G. = hij heeft geen cent; wer den G. nicht ehrt, ist des Talers nicht wert = wie 't kleine niet eert, is 't groote niet weerd. **groshenweise** = bij groschen.

groß (größer, größt) = groot, voornaam, aanzienlijk, gewichtig; ein großer Mann = een groote (lange) of groot (hoog staand) man; großer Buchstabe = hoofdletter; Karl der Große = Karel de Gr.; der Große Kurfürst = de Gr. Keurvorst; der Große Ocean = de Gr. Oceaan; g. und klein = groot en klein; Große und Kleine = grooten en kleinen; im Großen wie im Kleinen = in 't groote zoals in 't kleine; im großen (und) ganzen = over 't geheel, over 't algemeen; das große Los = de hoofdprijs; einen g. ansehen, aufhauen = iem. met groote oogen, verwonderd aanzien; da geht es g. her = het gaat daar voornaam, groot-scheeps toe.

Gros = Gros (I).

großartig = grootsch, verheven, indrukwekkend, grootscheeps(ch). **Großartigkeit**, w. - = verhevenheid, grootschheid, indrukwekkendheid.

Großbrit(t)anien, f. = Grootbrittanje. **großbrit(t)anisch** = Grootbrittanssch, Engelsch.

Größe, w. -, -n = grootte, uitgestrektheid, omvang; grootheid, beroemdheid; hoegrootheid, getal. **Größeltern**, Pl. = grootouders.

Größel, m. = achterkleinkind, -zoon.

Größenlehre, w. = leer der grootheden, wiskunde. **Größenreihe**, w. = reeks. **größenteils** = grootendeels, voor 't meerendeel.

Größenabstimm, m. = grootheidswaanzin.

Größfürst, m. = grootvorst. **größfürstlich** = grootvorstelijk. **Größgriechenland**, f. = Groot-Griekenland.

Größgrundbesitz, m.; **grundbesitzer**, m.; **-handel**, m.; **-händler**, m. = groot|grondbezit; -grondbezitter; -handel; -handelaar.

Großheit, w. - = grootheid, verhevenheid, schoonheid. **Großherr**, m. = Groote Heer.

großherrlich = van den Grooten Heer.

großherzig = groothartig, grootmoedig.

Großherzigkeit, w. - = groothartigheid, grootmoedigheid. **Großherzog**, m. = groot-

hertog. **großherzoglich** = grootthertogelijk.

Großherzogtum, f. = grootthertogdom.

großjährig = meerderjarig, mondig. **Groß-**

jährigkeit, w. - = meerderjarigheid, mon-

digheid. **Grossist**, m. —en —en = groothandelaar, grossier. **Grosskammerer**, m. = opperkamerheer. **Grossknecht**, m. = eerste knecht (op een boerderij). **Grosskreuz**, f. = grootkruis. **Grossloge**, w. = groot-Oosten. **Grossmacht**, w. = groote mogendheid. **Grossmächtig** (st) = grootmachtig, hoogmogend. **Grossmagd**, w. = eerste dienstmeid (op een boerderij). **Grossmama**, w. = grootmama. **Grossmässig** = grootmazig. **Grossmaul**, m. = grootbek, windbuil, grootspreker, zwetser, pocher. **Grossmeister**, m. = grootmeester. **Grossmeisterium**, f. = grootmeesterschap. **Grossmogul**, m. = Groot Mogol. **Grossmut**, w. = grootmoedigheid, edelmoedigheid, groothartigheid. **Grossmütig**, = groot-, edelmoedig, groothartig. **Grossmutter**, w. = grootmoeder. **Grossmütterlich** = grootmoederlijk, van grootmoeder. **Grossneffe**, m. = achterneef, -nicht. **Grossohheim** od. **onfel**, m. = oudoom. **Grosspapa**, m. = grootpapa. **Grossprahler**, m. = pocher, praalhans. **Grossprior**, m. = groot-prior. **Grossprecher**, m. = grootspreker, zwetser, pocher, druktemaker. **Grossprechererl**, w. = grootsprekerij, gezwets, pocherij, druktemakerij. **Grossprecherisch**, **Grosssprig** = grootsprekerig, pocherig. **Grossstaat**, m. = groote mogendheid. **Grossstadt**, w. = groote stad. **Grossstädter**, m. = bewoner van een groote stad. **Grossstädtlich** = grootsteedsch. **Grossstadtluft**, m. = grootsteedscheid. **Grosssultan**, m. = Groot Heer, Sultan. **Gross tante**, w. = oudtante. **Gross tenteil** = grootendeels, voor 't grootste (ge)deel(te). **Grossmöglich** = mogelijkst groß = zoo groot mogelijk. **Gross tuer**, m. —s, — = pocher, praler, pronker. **Gross tuerel**, w. = pocherij, druktemakerij. **Gross tuerisch** = pocherig. **Gross tun**, uur. (h.) mit = pochen op, pronken met. **Grossvater**, m. = Groot Heer. **Grossvater**, m. = grootvader. **Grossväterlich** = grootvaderlijk, van grootvader. **Grossvater**, m. = grootvader. **Grosswärtenträger**, m. = grootwaardigheidsbekleeder. **Grossziehen**, ft. (h.) = (Planten, jonge Tiere, Kinder) grootbrengen, opbrengen. **Grot**, m. (nordd.), —(e)s, —e = groot (een munt). **Grotesk** = grotesk, wonderlijk. **Grotte**, w. —, —n = grot, hol. **Grottenarbeit**, w. = werk, f. = grotwerk. **Grotten**, f. —s, — = kuilje, putje. **Grotte**, w. —, —n = kuil, gat; (bibl.) graf, groeve; (bergm.) groeve, mijn; holte (der Selente); wer anderen eine G. gräbt, fällt selbst hinein = wie een kuil graaft voor een ander, valt er zelf in. **Grottelei**, w. —, —en = droomerij, toberij, muizenissen, spitsvondigheid, muggenzifterij. **Grotten**, f. (h.) = peinzin, angstvallig (over iets) nadenken, tobben. **Grottenarbeit**, w.; =arbeiter, m.; =bau, m. = mijn|werk; =werker; =bouw. **Grottenbetrieb**, m.; =gebäude, f. = mijn|exploitatie; =put. **Grottenfahrt**, w. = afdalen in de mijn. **Grottenfittel**, m. = mijnwerkerskiel. **Grottenlicht**, f. = mijnwerkerslamp. **Grottenreiger**, m.; =wasser, f.; =werk, f. = mijn|opzichter; =water; =werk. **Grotter**, m. —s, — = vitter, peinzin, peunteraar, tober.

Grude, w. (nordd.) —, —n = heete asch; cokesgruis; cokeshaard.

Gruff, w. —, Gruffe = groeve, graf, grafkelder. **Gruffgewölbe**, f. = grafgewelf.

Grummet, **Grumt**, f. —(e)s = naweide, et-groen, nagras.

grün = groen; grüne Ware = versche groente; grüner Donnerstag = witte D.; grüner Tisch = groene tafel; (von Erbsen, Bohnen, Obst, auch von Fleisch u. Fischen) versch; (von Früchten u. fig.) onrijp, erg jong, onervaren; auf einen grünen Zweig kommen = het goed krijgen, voorspoed hebben; einem nicht g. sein = een hekel, 't land aan iem. hebben; wer sich g. macht, den freuen die Ziegen = al te goed is buurmans gek; es wird ihm g. und gelb (od. blau) vor den Augen = 't wordt hem groen en geel voor de oogen; bei Mutter G. wohnen = onder den blooten hemel wonen. **grün betaut** = met loof bedekt.

Grund, m. —(e)s, Gründe = grond, bodem, dal, onderlaag, ondergrond, grondslag; logische grond, redeneergrond, beweegreden, reden; er hatte G. und Boden genug = hij had heel wat grond; landerijen; zu Grunde gehen = te gronde gaan, vergaan; zu Grunde richten = te gronde richten; in G. und Boden verberben = in den grond bederven; einer Sache auf den G. gehen od. kommen = grondig onderzoeken, nagaan; im Grunde = in den grond, nauwkeurig beschouwd; von G. aus etw. lernen = iets grondig, geheel en al, door en door leeren; den G. zu etw. legen = de grondslag leggen; etw. zu Grunde legen = iets als grondslag, basis, punt van uitgang nemen; auf G. des Gesetzes = op grond van de wet; aus diesem Grunde = om deze reden; G. zu etw. geben = grond, aanleiding tot iets geven.

Grundartikel, m.; =bas, m.; =bau, m. = grond|artikel; =bas; =slag (-bouw).

Grundbedeutung, w. = grondbetekenis. **Grundbedingung**, w. = eerste of hoofdvoorwaarde.

Grundbegriff, m.; =begriff, m.; =besitzer, m.; =bestandteil, m. = grond|begrip; =bezit; =bezit; =bestandsdeel.

grundbrav = inbraaf. **Grundbuch**, f. = kadaster. **Grundbuchamt**, f. = kantoort van het kadaster. **grundehrlich** = door-en-door eerlijk, ineerlijk.

Grundigentum, f.; =eigentümer, m.; =eis, f. = grond|eigendom (-bezit); =bezit; =ijs. **Grundling**, w. —, —n = grondeling.

gründen, f. (h.) = in den grond bevestigen; grondvesten, den grondslag (tot iets) leggen; (eine Stadt, einen Verein, eine Schule) stichten; Theorien auf etw. (Acc.) g. = gronden, doen berusten, steunen, vestigen op; (von Malern, Färbern) gronden; gegründete Hoffnung = gegronde hoop; sich g. auf (Acc.) = steunen op, berusten op, zich gronden, beroepen op. **Gründer**, m. —s, — = stichter, grondlegger, grondvester; gewetenloos speculant, beurzensnijder, windhandelaar. **Gründerperiode**, w. = windhandeltijdperk. **Gründerstwindel**, m. = windhandel, beurs-speculatie. **grundfalsch** = totaal verkeerd, inverteerd.

Grundfarbe, w.; =fläche, w.; =flache, w. = grond|verf; =vest (-slag); =vlak (-basis).

Grundform, w. = grondvorm. **Grundgebirge**, f. = grondgebergte, oorspronkelijk

geb. **grund'geleht** = ingeleerd, door-en-door geleerd. **Grund'gesetz**, f. = grondwet, hoofd- of allereerste wet. **Grund'graben**, m. = grondslag. **Grund'herr**, m. = heer (v. een heerlijkheid). **Grund'herlichkeit**, w. = heerlijkheid. **Grund'ren**, f. (h.) = grondeeren, gronden. **Grund'irrtum**, m. = eerste dwaling, gronddwaling. **Grund'lage**, w. = grondslag, grondbeginsel. **Grund'legung**, w. = grondlegging, fundeering. **Grund'lehre**, w. = fundamentele leer. **Grund'lich** = grondig, diep, degelijk, geheel, radicaal. **Grund'lichtheit**, w. = grondigheid, degelijkheid, diepte. **Grund'ling**, m. -(e)s, -e = grondeling. **Grund'linie**, w. = grondlijn, basis; hoofdlijn. **grund'los** = grondeloos, ongegrond, op niets steunend; onpeilbaar, bodemloos; grunblojer Weg = onbegaanbare weg. **Grund'losigkeit**, w. = bodemloosheid, onpeilbaarheid; onbegaanbaarheid; ongegrondheid, nietigheid. **Grund'mauer**, w. = grondmuur. **Grund'pfeiler**, m. = grondpijler, grondpaal, steun. **Grund'quelle**, w. = eerste bron, oorsprong. **Grund'recht**, f. = heerlijk recht, grondrecht. **Grund'regel**, w. = grondregel, beginsel. **Grund'riß**, m. = grondplan, platte grond, ontwerp, schets, kort begrip. **Grund'satz**, m. = grondstelling, grondslag, beginsel, leefregel, principe. **grund'sätzlich** = principieel, in beginsel, volgens beginsel. **Grund'säule**, w. = grondzuil, grondslag, steunpilaar. **grund'slecht** = inslecht, door-en-door slecht. **Grund'sprache**, w. = grondtaal, oorspronkelijke taal. **Grund'stein**, m. = grondsteen, eerste steen. **Grund'steuer**, w. = grondbelasting. **Grund'stock**, m. = grondkapitaal. **Grund'stoff**, m. = grondstof, element. **Grund'strich**, m. = eerste trek, haal of streep; neerhaal. **Grund'stück**, f. = stuk grond. **Grund'stütze**, w.; -stütze, w.; -stütze, m.; -stütze, m. = grondzuil (-slag); -sop; -tekst; -toon. **Grund'tugend**, w. = hoofddeugd. **Grund'übel**, f. = hoofdzonde, ergste kwaad. **Gründ'ung**, w. = stichting, vestiging; speculatie. **Grund'ursache**, w.; -wahrheit, w.; -wasser, f. = grondoorzaak; -waarheid; -water. **Grund'wesen**, f. = eigenlijk wezen, natuur. **Grund'wissenschaft**, w.; -wort, f.; -zahl, w. = grondwetenschap; -woord; -getal. **Grund'zahlwort**, f. = hoofdtelwoord. **Grund'zehent**, m. = tiende van den grond. **Grund'zins**, m. = grondpacht, -rente. **Grund'zug**, m. = grondtrek, hoofdtrek; Grondzüge = grondtrekken, beginselen. **Grüneberger**, m. -s = Grüneberger(wijn). **grün'en**, f. (h.) = groenen, groen worden, groeien. **Grün'futter**, f. = groenvoe(de)r. **Grün'gelb** = groengeel, groenachtig geel. **Grün'holz**, m. = boerekoel. **Grün'traum**, m.; **Grün'traut**, f. = versche groente; soepgroente. **Grün'trauhandel**, m. = groentehandel. **grün'lich** = groenachtig. **Grün'ling**, m. -(e)s, -e = vlasvink. **Grün'mahd**, w. = Grummet. **Grün'roß**, m. = groenrok, jager. **Grün'schnabel**, m. = melkmuil, vlasbaard. **Grün'span**, m. = kopergroen, spaansch groen. **Grün'specht**, m. = groene specht. **grun'zen**, f. (h.) = knorren, grommen. **Grup'pe**, w. -, -n = groep. **grup'penweise** =

groepsgewijze. **grubbi'ren**, f. (h.) = groepeeren. **Grubbi'ring**, f. -, -en = groepeering. **Gruß**, m. -es = gruis, puin, afval. **gru'sicht**, **gru'sig** = tot gruis vervallen. **gru'selig** = griezelig, ijsig. **gru'seln**, f. (h.) mit gruelet = ik huiver, ril, ijs. **Gruß**, m. -es, Grüße = groet, groetenis, complimenten; einen G. an einen ausrichten = een groet aan iem. overbrengen, doen. **grü'ßen**, f. (h.) = groeten; ich grüße Sie gehoramt = ik heb de eer u te groeten. **Grüß'brei**, m. = gortpap. **Grüß'ze**, w. = grutten, gort; gortpap; er hat G. im Kopfe = hij heeft verstand, hersens. **Grüß'hafner**, m. = havergort. **Grüß'handel**, m. = handel in grutterswaren. **Grüß'händler**, m. = grutter. **Grüß'kopf**, m. = domkop, stommeling. **Grüß'mühle**, w. = gortmolen. **Grüß'suppe**, w. = gortpap. **Guano**, m. -s = guano. **Guardian'**, m. -(e)s, -e = gardiaan, hoofd van een monnikenklooster. **guc'fen**, f. (h.) = kijken, zien. **Guc'fer**, m. -s, -n = kijker (persoon en zaak). **Guck'fenster**, f.; -glas, f.; -fahnen, m.; -loch, f. = kijk|venster (-raampje); -glas; -kast; -gat. **Guck'indiewelt**, m. = jong schepseltje. **Guck'brun**, w. = Goedroen. **Guer(v)illa** (spr.: *g^herilla*), w. -, -s = guerilla, kleine oorlog. **guilloche'ren** (spr.: *g^hiljosjieren*), f. (h.) = guillocheeren, kromlijnje versieringen aanbrengeen. **Guillotine** (spr.: *g^hiljo...*), w. -, -n = guillotine, valbijl. **guillotini'ren**, f. (h.) = guillotineeren. **Guinea**, f. = Guinea. **Guine'afahrer**, m. = negerhaarder, slavenschip. **Guinee'**, w. -, -n = guinje. **Guirland'e**, zie Girlande. **Gitar're**, zie Gitarre. **Gulasch**, f. -(e)s = (Hong.) goelash, pepervleesch. **Gul'den**, m. -s, -n = gulden. **gul'den** = gulden, gouden. **Gul'denschein**, m. = biljet v. een gulden. **Gulle**, w. = aal, aalt, gier. **[Gült]**, w. = uitstaande rente, huur enz.; schuldbrief. **gült'ig** = geldig, gangbaar, wettig, deugdelijk. **Gült'igkeit**, w. = geldigheid, gangbaarheid, wettigheid, deugdelijkheid. **Gült'igkeitsdauer**, w. = geldigheidsduur. **Gült'igmachung**, w. = goedkeuring, bekrachtiging, 't geldig maken. **Gum'mi**, f. (u. m.) -s = gummi, gom, elastiek. **Gummiara'bifum**, f. = Arabische gom. **Gummielastikum**, f. = elastiek. **gum'miartig** = gom- of gummiachtig. **Gum'miball**, m. = elastieken bal. **Gum'miband**, f. = elastieken band, gummiband. **Gum'mibaum**, m. = gummiboom. **gummie'ren**, f. (h.) = gommen. **Gum'migutt**, f. -(e)s = guttegom. **gum'mihaltig** = gomachtig, gomhoudend. **Gum'miharz**, f. = gomhars. **Gum'mischuh**, m. = gummi-overschoen. **Gum'mistrang**, m. = gummiband, -trekker. **Gum'miwasser**, f. = gomwater. **Gundel'raut**, f. = wilde thijm, lieve-vrouwenbedstroo. **Gundel'rebe**, w. = aardveil, hondsdrif.

Gunft, w. — = gunst, genegenheid, goede gezindheid, welwillendheid; zu Gunsten von = ten gunste van; bei einem in G. stehen = in de gunst, in de gratie staan; mit Gunsten = met Uw verlof. **Gunftbezeigung**, w. = gunstbewijs, -betoon. **gunstig** = gunstig, genegen, voordeelig, welgezind. **Günstling**, —(e)s, —e = gunsteling.

Gur'gel, w. —, —n = gorgel, keel; alles durch die G. jagen = door de keel jagen. **Gur'gel-abstneider**, m. = moordenaar, bandiet. **Gur'gelder**, w. = keelader. **gur'geln**, schw. (h.) = gorgelen; neuriën, orgelen. **Gur'geltou**, m. = keeltoon. **Gur'getwasser**, f. = gorgeldrank.

Gur'te, w. —, —n = komkommer, augurk; feine G. = augurk. **gur'fenartig** = komkommerachtig.

Gur'ten|beet, f.; -fern, m.; -sabat, m. = komkommer|bed; -zaadje; -salade.

Gur'te, w. —, —en = slecht paard, knol. **gur'ten**, schw. (h.) = kirren.

Gurt, m. —(e)s, —e = gordel, riem; singel; buikriem; plint. **Gurt'bett**, f. = singelbed.

Gurtel, m. —s, — = gordel, riem; draagriem. **Gurtelbahn**, w. = ringbaan. **Gurteltier**, f. = gordeldier, schildvarken, armadil.

gürten, schw. (h.) = omgorden, aangorden; sich g. = (zich) den gordel, riem aandoen; zich geroed maken. **Gürtler**, m. —s, — = gordelmaker, gespenmaker, geelgieter, koper-slager. **Gürtriemen**, m. = buikriem. **Gürt'werk**, f. = plintwerk.

Guß, m. Gusses, Güsse = (het) gieten; gesmolten suiker, suikerglazuur; stortbui, stroom; aus einem Guß = (fig) uit één stuk. **Guß'abdruck**, m. = afgietsel, cliché, drukplaat.

Guß'arbeit, w. = gietwerk, gegoten werk. **Guß'eisen**, f. = gietijzer. **guß'eisern** = [van gietijzer. **Guß'metall**, f. = gietmetaal. **Guß'regen**, m. = stortregen. **Guß'stahl**, m. = gietstaal. **Guß'stein**, m. = Rinnstein.

Guß'tab, m. = Gustaaf.

gustieren, schw. (h.) = gouteeren, smaken, billijken.

Guß'waren, Pl. = gegoten voorwerpen. **guß'weise** = bij stroomen.

gut (besser, der beste) = goed; g. Heil! = gegroet! sich einen guten Tag machen = zich te goed doen, een gemakkelijk leven leiden; einem gute Worte geben = iem. (om iets) verzoeken, smeeken; guter Dinge sein = opgeruimd, in zijn schik, wel zijn; guteß Mutes = goedsmoeds; hier ist g. sein = hier is 't goed, heerlijk, prettig; zum guten wenden = ten goede keeren; im guten od. in gutem (sagen, abmachen) = vriendschappelijk, in der minne; g. zu allem = goed voor alles; daß hat noch gute Wege = dat gaat nog zoo gauw niet, heeft niet zoo'n haast; schon g.! = ('t is) goed! lassen Sie daß g. sein = laat dat maar rusten, praat er niet meer over; in gutem Glauben = te(r) goeder trouw; alles hat sein Guteß = zijn goeden kant, iets goeds; Guteß und Böses = goed en kwaad; daß Guten zu viel tun = te ver gaan, te veel eien; alles Gute = alles goeds; er war dir immer g. = hij had altijd met je op, was je altijd genegen, hield van je; zu gut haben (bei einem) = te goed hebben (van (aan) iem.); einem etw. zu gute halten = iets (geld bijv.) aan iem. te goed houden of iem. iets ten goede houden, niet kwalijk nemen; zu gute

kommen = ten goede komen; sich zu gute tun = zich te goed doen, zijn hart ophalen; sich auf etw. zu gute tun = zich op iets laten voorstaan; er hat g. reden = hij heeft goed praten.

Gut f. —(e)s, Güter = goed, bezitting, landgoed, waar; Hab' und G. = have en goed; unrecht G. gebeht nicht = onrechtvaardig (verkreten) goed gedijt niet; irbeneß G. = aarde-werk. **Gut'achten**, f. —s, — = advies, rapport, gevoelen, meening. **gut'achtlich** = als advies, bij wijze van advies. **gut'artig** = goedaardig, goedhartig, onschadelijk. **Gütchen**, f. —s, — = goedje, landgoedje, bezittinkje. **Güt'dünken**, f. —s, — = goeddenken, goedvinden, genoeg.

Güte, w. — = goede hoedanigheid, deugdelijkheid; goedheid, vriendelijkheid; erster G. = van de beste, eerste soort; du ewige G., du meine G.! = hemelsche goedheid! in G., mit G., auf dem Wege der G. = in der minne, langs minnelijken weg; ein Vorsatz zur G. = een voorstel tot minnelijke schikking; durch G. bez Herrn N. (bei Sendungen) = door de welwillendheid. **Güt'terabtretung**, w. = afstand van goederen, boedelafstand.

Güt'ter|agentur, w.; -bahnhof, m.; -dienst, m. = goederen|agentuur; -station; -dienst.

Güt'tergemeinschaft, w. = gemeenschap van goederen. **Güt'terschuppen**, m. = goederenloods. **Güt'tertrennung**, w. = scheiding van goederen, boedelscheiding. **Güt'terverkehr**, m. = goederenverkeer. **Güt'terverzicherung**, w. = verzekering, assurantie van goederen.

Güt'ter|wage, w.; -wagen, m.; -zug, m. = goederen|waag; -wagen (bagagewagen); -trein.

gut'geartet; -gelaunt; -gemeint; -geinnt = goed|geaard; -geluimd (-gehumeurd); -gemeend; -gezind.

Gut'haben, f. —s = tegoed; mein G. = wat mij te goed komt, wat ik te goed heb, mijn credit. **gut'heizen**, ft. (h.) = goedkeuren, billijken, toestemmen. **Gut'heißung**, w. = goedkeuring, toestemming. **gut'herzig** = goedhartig, goedaardig, goedig. **Gut'herzigkeit**, w. = goedhartigheid. **güt'tig** = goedig, vriendelijk, welwillend; Sie sind sehr g. = u is heel vriendelijk, lief; senden Sie mir güt'tigt = wees zoo goed mij te zenden. **Gut'leuthaus**, f. = arm(en)huis. **gut'sich** = minnelijk, vriendelijk, best; güt'tiger Bergleuth = minnelijke schikking; g. befehlen = in der minne schikken, bijleggen; sich g. tun = zich te goed doen, zijn hart ophalen. **gut'machen**, schw. (h.) = goedmaken. **gut'müßig** = goetmoedig, goedig. **Gut'müßigkeit**, — = goetmoedigheid. **gut'sagen**, schw. (h.) für einen = voor iem. borg blijven, instaan, goedspreken voor. **Gut'sagung**, w. — = borg, borgstelling, -tocht. **Gut'sbesitzer**, -herr, m. = bezitter van een landgoed. **gut'schreiben**, ft. (h.) = crediteeren; wir werden Ihnen diese Summe g. = wij zullen u voor die som crediteeren. **Gut'schrift**, w. = credit. **Gut'sherrschaft**, w. = landgoedeigenaars. **Gut'sverwalter**, m. = rentmeester, administrateur van een landgoed. **Guttaper'cha** (spr.: ..pertsja of percha), w. — = guttapercha. **Gut'tat**, w. = goede daad, weldaad. **gut'tun**, unr. (h.) = goed doen; goed oppassen, zoet zijn.

guttural, = gutturaal, keel... **Guttura'le**, w. —, —n = keelletter.

gut'willig, = goedwillig, gewillig, gediensdig, van goeden wille; goedschiks, vrijwillig.

Gymnasiaalbildung, w. = gymnaziale opleiding.
Gymnasiaal-director, m.; **lehrer**, m.; **schüler**, m. = rector v. een gymnasium; leeraar aan een g.; leerling v. een g.
Gymnasiaal-unterricht, m. = gymnaziaal onderwijs. **Gymnasiaal**, m. —en, —en = gymnaziaal. **Gymnasium**, f. —(s), —ien = gymnasium. **Gymnast**, m. —en, —en = gymnast.

Gymnastiek, w. — = gymnastiek. **Gymnastiker**, m. —s, — = gymnast. **Gymnastisch** = gymnastisch.
Gymnastus, m. —, —ten = sidderaal.
Gynaecologie, m. —n, —n = gynaecoloog, vrouwenarts. **Gynaecologie**, w. — = gynaecologie.
Gyps, zie Gips.
Gyromantie, w. — = gyromantie, kriegwaarzeggerskunst.

S.

S, f. = H; (Wlf.) B, si; H-bur = B-kruis, B-majeur; H-moll = B-mol, B-mineur.
ha! = ha!

Haag, m. = Den Haag, 's-Gravenhage.

Haar, f. —(e)s, —e = haar; sich das S. machen = zich kappen; sich in den Haaren liegen = elkaar in 't haar zitten; einem in die Haare fahren = iem. in 't haar vliegen; er hat Haare lassen müssen = hij heeft een veer moeten laten, is er niet zonder kleerscheuren afgekomen; um ein S. = 't scheelde maar een haar; es soll dir kein S. gekrümmt werden = geen haar zal u gekrenkt worden; er hat Haare auf den Zähnen = hij heeft haar op de tanden; etw. bei (od. an) den Haaren herbeiziehen = iets bij de haren er bij sleepen; auf ein S. od. aufs S. = op een haar, precies; mit Haut und Haar(en) = met huid en haar; ein S. in etw. finden = een tegenzin in iets krijgen, tegen iets opzien; die Haare stehen einem zu Berge = het haar rijst iem. te berge; er ist um kein S. besser = geen haar beter; frau's S., frau'ser Sinn = gekrulde haren, gekrulde zinnen. (Sieh auch: grau). **Haarband**, f. = haarlint. **Haarbesen**, m. = haren borstel, stoffer. **Haarbeutel**, m. = haarnet; einen S. haben = een roes aan hebben, dronken zijn, aangeschoten zijn. **Haarbürste**, w. = haarborstel. **Haarbusch**, m. = pluim. **Haarbüschel**, m. = haarboschje, kuif, lokje.

Haardt, w. = Haardtgebergte.

Haar'eisen, f. = frizeerijzer. **haar'en**, f. (h.) = de haren uitrekken; sich h. = verharen, 't haar verliezen; vechten, elkaar in de haren zitten. **Haarfarbe**, w. = haarverf, haarkleur. **Haarfaser**, w. = (haar)vezel. **haarfein** = haarfijn, haarklein. **Haarflechte**, w. = haarvlecht; haarroos. **haarförmig** = haarvormig. **Haarfrisur**, w. = kapsel. **Haargefäße**, Pl. = haarvaten. **Haarhemd**, f. = haren kleed, boetkleed. **haarig** = harig, behaard, ruig; onbeschaamd. **Haarkamm**, m. = kam, haarkam. **Haarkloover**, m. —s, — = haarkloover, muggezifter. **haarklein** = haarklein, haarfijn. **Haarkomet**, m. = haarster, staartster. **Haar'krankheit**, w. = haarziekte. **Haar'raufe**, w. = frizuur, kapsel, krul in 't haar. **Haar'fräuser**, **Haar'friseur**, m. = kapper. **Haar'locke**, w. = haarlok, krul. **haarlos** = haarloos, kaal. **Haar'losigkeit**, w. — = haarloosheid, kaalheid. **Haar'mantel**, m. = peignoir, haar- of poedermantel. **Haar'matratze**, w. = paardeharen matras. **Haar'nadel**, w. = haarspeld. **Haar'nest**, f. =

chignon, haardot. **Haar'pinsel**, m. = fijn penseel. **Haar'puder**, m. = haarpoeder. **Haar'putz**, m. = kapsel, haartool. **Haar'rauch**, m. = haarrook, veenrook. **Haar'vöhrchen**, f. = haarbuisje. **Haar'zalf**, w. = haarzalf. **haar'scharf** = vlijmscherp; haarfijn, scherp; uiterst nauwkeurig. **Haar'scheitel**, scheiding in 't haar. **Haar'schleife**, w. = haarlint. **Haar'schmud**, m. = kapsel. **Haar'schneidefabinet**, f. = kapperssalon. **Haar'schneider**, m. = kapper, barbier. **Haar'schopf**, m. = kuif, haarbos. **Haar'schur**, w. = haarknippen; tonsuur. **Haar'seide**, w. = haarzijde. **Haar'seil**, f. = haarsnoer, seton. **Haar'seite**, w. = haarkant (be's Leder's). **Haar'sieb**, f. = haren zeef. **Haar'sohle**, w. = paardeharen zool. **Haar'spalter**, m. = haarkloover. **Haar'stern**, m. = komeet. **Haar'strang**, m. = haren koord; Haarstrang(gebergte). **haar'fräubend** = om 't haar te berge te doen rijzen, afgrijselijk, vreeselijk. **Haar'frisch**, m. = ophaal. **Haar'tolle**, w. = haarbosje, staartje. **Haar'tracht**, w. = haardracht, kapsel. **Haar'wachs**, f. = haarmiddel, cosmetiek. **Haar'widel**, m. = papiljot. **Haar'wuchs**, m. = haargroei, haardos. **Haar'wurzel**, w. = haarwong, chignon. **Haar'wurzel**, w. = haarwortel. **Haar'zeug**, f. = haren stof. **Haar'zopf**, m. = pruikstaart, staartpruik, vlecht, staart. **Ha'be**, w. — = have, bezitting, eigendom, vermogen; fahrende S. = roerend(e) goed(e-ren); mein Hab' und Gut = mijn have en goed. **Habeastorpusakte**, w. = habeastorpusakte. **ha'ben**, urr. (h.) (habe, haft, hat; hatte; hätte; habe! gehabt) = hebben; einen gern h. = lief hebben, houden van; es ist nicht zu h. = niet te (ver)krijgen; noch zu h. fein = nog vrij zijn; das hat nichts auf sich = dat heeft niets te beteekenen; haben Sie Dank! = ik dank u; acht h. = opletten; nun mag er es haben = nu moet hij maar hebben, wat er op staat; es hat gute Wege damit = dat gaat nog zoo gauw niet, dat leeft geen haast of er is niets te vreezen; sich h. = zich gedragen, zich voordoen; habe dich nur nicht = doe maar niet zoo, houd je maar niet zoo; es hat sich was! = och kom! het zou wat! er lief was haft du = hij liep (van) wat ben je me. **Ha'ben**, f. —s = credit; Soll und S. = debet en credit. **Ha'benichts**, m. —, —(e) = arne drommel; Walter von S. = Wouter Zonderhave. **Ha'ber** = Safer. **Ha'berrecht**, m. —(e)s, —(e) n. —s = betweter, rechthebber.

[Sa'berfeldtreiben, f. -s = oudtijds een soort volksjustitie.] Sa'berfack, m. = knapzak.
 [Sa'berrohr, f. = herdersluit.]
 Sa'b'gier, w. = hebzucht. hab'gierig = hebzuchtig, begeerig. hab'haft (mit Gen. od. Acc.) werden = machtig, meester worden, de hand
 Sa'b'ich, zie hä'tich. [leggen op.]
 Sa'b'icht, m. -(e)s, -e = havik.
 Sa'b'ichts||flaue, w.; -nase, w. = haviks||klaauw; -neus.
 habilitie'ren, (schw. (h.)) = habilitereen, de bevoegdheid bewijzen; sich h. = zich als privaatsdocent vestigen.
 Sa'b'itus, m. - = houding, voorkomen.
 hab's'burgisch = Habsburgsch.
 hab'ischhaft, w. -, -en; -seligheit, w. = vermogen, goed, reisgoed. hab'eligkeiten, Pl. = goed, kleeren, pak en zak, houden en hebben.
 hab'ucht, w. = hebzucht. hab'üchtig = hebzuchtig.
 hache, f. -s = hachee, gehakt vleesch.
 haf und haf = mengsel, rommelboel, janhagel.
 haf||bank, w.; -beit, f.; -bloß, m. = hak||bank; -bijl (-mes); -blok.
 haf' Brett, f. = hakbank; hakkebord, handpauk.
 haf'e, w. -n = ('t) hakken; haktijd; hak; houweel; hiel; hak; sich auf die haf'en machen, die haf'en weffen = zich uit de voeten maken; einem auf den haf'en sein = iem. op de hiel en zijn.
 haf'eifen, f. = hakijzer, -mes. haf'e-mad = haf und haf. haf'en, (schw. (h.)) = hakken; klooven; spitten, ophakken; (mit dem schnabel) pikken, bijten; vastplakken.
 haf'en, m. -s, - = hiel, hak. haf'en-leber, f. = hakleer.
 haf'er, m. -s, - = houwer, spitter, graver.
 haf'erling, m. -s = hakstroo, haksel.
 haf'erlohn, m. = houthakkersloon. haf'messer, f. = hakmes.
 haf'sch, m. -es, -e = mannetjes-varken.
 haf'schen, (schw. (h.)) = vuile taal uitslaan.
 haf'tel, m. u. f. = hakstroo, haksel.
 haf'der, m. -s, -n = lompe, lor, vodde; twist, onmin, ruzie, gekijf.
 haf'd(e)rer, m. -s, - = twistzoeker, ruziemaker.
 haf'dersump, m. = in lompen gehuld persoon, vuilnik.
 haf'dern, (schw. (h.)) = twisten, kijven, krakeelen. haf'dersüchtig = twistziek, strijd-zuchtig.
 haf'des, m. - = Hades, onderwereld.
 haf'drian, m. = Hadrianus, Adriaan.
 haf'en, m. -s, haf'en = haven, veilige plaats, toevluchtsoord; pot, vat, emmer.
 haf'en||damm, m.; -meister, m.; -platz, m.; -stadt, w.; -zoll, m. = havenhoofd (pier); -meester; -plaats; -stad; -geld.
 haf'er, m. -s = haver; der h. richt ihn = de broodkruimels steken hem; es ist gut h. säen = daar gaat een dominee voorbij.
 haf'ferbrei, m. = havergortpap. haf'ferbrot, f. = haverbrood.
 haf'erei', zie haf'arie.
 haf'ferlernte, w.; -feld, f.; -grütze, w. = haver||oogst; -veld; gort.
 haf'fer||kisten, m.; -korn, f.; -malz, f.; -mehl, f. = haver||kist; -korrel; -mout; -meel.
 haf'ferfack, m. = haverzak, knapzak.
 haf'fer-schleim, m. = afkooksel van haver.
 haf'fer-stroh, f. = haverstroo.
 haf'f, f. -(e)s, -e u. -s = haf, baai, inham; das frische, das ruzige h. = het Frische, het Koerische haf.

haf'ner, m. -s, - = pottbakker.
 I. haf't, m. -(e)s, -e(n) = haak, resp.
 II. haf't, m. u. f. -(e)s, -e(n) = haft, eendagsvlieg.
 III. haf't, w. - = hechtenis, gevangenschap, [pand]. haf't'bar = aansprakelijk, verantwoordelijk. haf't'befehl, m. = bevel tot inhechtenis-neming. haf'ten, (schw. (h.)) h. = gehecht zijn, vastkleven, blijven zitten; ihre Wfide haf'teten an (auf) ihn = vestigden zich; es h. schulden auf dem Gute = dit goed is met schulden belast; ein Mann an dem feiu Wafel haf'tet = op wien geen smet kleeft; h. für etw. = voor iets borg blijven, instaan, iets waarborgen. haf't'geld, f. = handgeld, godspenning. haf't'pflicht, w. aansprakelijkheid, verantwoordelijkheid.
 haf, m. -(e)s, -e = heg, heining, [struik-gewas, boschje]. haf'gebüde, w. = hagebeuk, witte beuk. haf'gebüden = beuken; hagebüdenener Mensch = ruwe kerel. haf'gebütte, w. = rozebottel, eglantierbezie.
 haf'gedorn, m. = hagedoorn.
 haf'gel, m. -s = hage; schroot. haf'geldicht = zoo dicht als hage. haf'gelgans, w. = sneeuw-gans. haf'gelhorn, f. = hagekorrel. haf'gelu, (schw. (h.)) = hagelen (ook fig.).
 haf'gel||schaden, m.; -schauer, m.; -schlag, m.; -schloße, w. = hage||schade; -bui; -slag; -steen.
 haf'gelschrot, m. = eendenhage. haf'gesturm, m. = storm met hage. haf'gelversicherung, w. = verzekering tegen hageschade. haf'gelwetter, f. = onweer met hage, hageslag.
 haf'gen, zie hegen.
 haf'ger = mager, schraal; afgevallen. haf'ger-feit, w. - = magerheid, schraalheid.
 haf'gestolz, m. -en u. -es, -e(n) = vrijgezel, oude vrijer.
 haha! = haha!
 haf'her, m. -s, - = meerkol.
 haf'hn, m. -(e)s, haf'ne = haan; (von Vögeln) mannetje; haan (am Gemein); kraan (am Häf-fern zc.); h. im Korbe sein = de lieveling zijn, een wit voetje hebben; einem den roten h. auf's Dach setzen (od. stecken) = bij iem. den rooden haan uitsteken of laten kraaien, zijn huis in brand steken. haf'hn'chen, f. -s, - = haantje. haf'nebüden = hagebüden.
 haf'nen||fuß, m.; -geschrei, f.; -kamm, m. - hane||voet (venonkel); -gekraai; -karn.
 haf'nen||kamp, m.; -ruf, m.; -sporn, m.; -schrei, m. = hane(n)||gevecht; -gekraai; -spoor; -gekraai.
 haf'nen||tritt, m. = hanetred, kiem in een ei.
 haf'hn'rei, m. -(e)s, -e = hoordrager.
 haf'i, m. -(e)s, -e = haai.
 haf'iduck' = heiduck.
 haf'isch, m. = haai. haf'fang, m. = haaien-vangst.
 haf'monskinder, Pl. = Heemskinderen.
 haf'n, m. -(e)s, -e = bosch, bosschage, woud; Göttinger dichterbond, ook haf'n'bund, m. haf'n'büde, w. = witte beuk, hagebeuk. haf'n'bütte = hagebütte. haf'n'leite, w. = bergreeks in Thüringen.
 haf'n'en, f. -s - = haakje, haakpen, afkappingsteeken; cedille; wrok, pik. haf'eifen, f. = haak.
 haf'felaararbeit, w. = haakwerk. haf'felei', w. -, -en = haakwerk(je); twist, oneenigheid, haken-en-oogen. haf't(e)lig = met haakjes; lichtgeraakt, prikkelbaar, kiescheurig, ne-

telig, lastig, moeilijk, hachelijk. **häteln**, *schw.* (h.) = vasthaken, grijpen; haken. **Hätelnadel**, *m.* = haakpen. **häteln**, *schw.* (h.) = haken, grijpen, pakken; vastraken.

Häten, *m.* —s, — = haak, haakje; moeilijkheid, bezwaar; haak, vork (van een haakbus); was ein Φ . werden will, frümmt sich beizeiten = wat een goede haak wil worden, moet zich vroeg krommen; die Sache hat einen Φ . = er is een kink in de kabel, er is een moeilijkheid. **Hätenbüchse**, *w.* = haakbus. **hätenförmig** = haakvormig. **Häten Schlüssel**, *m.* = haaksleutel, looper. **Häten Schiess**, *m.* = busschiet. **Häten spieß**, *m.* = harpoen. **hätig** = hakig, gehaakt.

halb = half; auf halbem Wege = halfweg; das ist nicht h. und nicht ganz = dat is koud noch heet; mit halben Ohren zuhören = maar half luisteren; h. und h. = half en half. **Halbaffe**, *m.* = halfaap, maki. **Halbarmel**, *m.* = halve of valsche mouw. **Halbatlas**, *m.* = halftijden atlas, satinade. **Halbauer**, *m.* = kleine boer. **Halbbeer**, *f.* = dunbier. **Halbbild**, *f.* = buste. **Halbbildung**, *w.* = halve beschaving, halve wetenschap. **Halbblyt (Hferd)** = halfbloed. **Halbbruder**, *m.* = halfbroeder. **Halbbürtig** = halfbloed; halfras. **Halbhör**, *m.*; —damast, *m.*; —dek, *f.*; —duntel, *f.* = half|koo; —damast; —dek; —donker. **Halber**, *Präp. mit Gen.* = wegens, om; Umzugs h. (umzugs h.) = wegens verhuizing; seiner Gesundheit h. (aber: gefundheits halber) = om, wegens zijn gezondheid. **halberhaben** = vlak verheven, halfrelief, bas-relief.

Halbfasten, *f.*; —fenster, *f.* = half|vasten; —venster.

Halbfanzband, *m.* = half-leeren band.

Halbgar = halfgaar.

Halbgelehrter, *m.*; —geschwister, *Pl.*; —gott = half geleerde; —broers en zusters; —god.

Halbheit, *w.* —, —en = halfheid, oppervlakkigheid, dubbelzinnigheid. **Halbhemd**, *f.* = halfhemd, front. **Halbinsel**, *w.* = schiereiland.

Halbieren, *schw.* (h.) = halveeren. **Halbierung**, *w.* = halveering. **Halbjahr**, *f.* = halfjaar, semester. **Halbjährig** = halfjarig.

van zes maanden. **Halbjährlich** = halfjaarlijks(ch). **Halbkennnis**, *w.* = halfkennis, halve kennis. **Halbkost**, *w.* = halve kost.

Halbkreis, *m.* = halve cirkel. **Halbkreisförmig** = halfcirkelvormig. **Halbkugel**, *w.* = halve bol, halfrond. **Halbkutsche**, *w.* = sjees, tilbury, cabriolet. **Halblaut** = halfhuid, met gedempte stem. **Halblaut(er)** *m.* = halfklinker. **Halbleinen**, *f.* = halfninnen. **Halblicht**, *f.* = halfdonker, schemering. **Halbling**, *w.* —(e)s, —e = weifelaar, middenman. **Halbmesser**, *m.* = straal. **Halbmond**, *m.* = halve maan. **Halbmondförmig** = halve-maanvormig. **Halbnacht** = halfnaakt. **Halbnacht**, *m.* = voor de helft van het vruchtgenot verhuurde hoeve. **Halbnart** = voor de helft; h. machen = half om half doen. **Halbpfünder**, *m.* = halfponder. **Halbporzellan**, *f.* = halfporcelein, fayence. **Halbrechts** = halve draai rechts. **Halbring**, *m.* = halve kring. **Halbrund** = half rond. **Halbscheid**, *w.* —, = helft.] **Halbschächtig** = van gemengd ras. **Halbschlaf**, *m.* = dommel, dommeling, toestand tusschen waken en slapen. **Halbschürig** = (eig. van wol) tweemaal per jaar geschoren; fig. minderwaardig, onrijp. **Halbschwester**,

w. = halfzuster. **Halbseide**, *w.* = halve zijde. **Halbseiten** = halftijden. **Halbseitig** = van een halve bladzijde. **Halbsilber**, *f.* = nieuw-zilver. **Halbspänner**, *m.* = kleine boer. **Halbsold**, *m.* = halve soldij. **Halbspiel**, *m.* = halfaarsje, bottine. **Halbstündig** = van een half uur. **Halbstündlich** = om 't halve uur. **Halbtägig** = van een halven dag. **Halbtot** = halfdood. **Halbtrauer**, *w.* = halve rouw. **Halbtuch**, *f.* = halfflaken. **Halbverbes**, *f.* = halfdek. **Halbvers**, *m.* = 1e of 2e helft van een vers(regel). **Halbvetter**, *m.* = verre neef. **Halbvol** = half vol. **Halbwagen**, *m.* = sjees, tilbury, cabriolet. **Halbwegs** = halfweg, halverwege; ten halve. **Halbwelt**, *w.* = demi-monde. **Halbwisser**, *m.* = halfgeleerde, schijngeleerde. **Halbwisserei**, *w.* = halve geleerdheid. **Halbwolle**, *w.* = halve wol. **Halbwüchsig** = halfwas(see), halfvolwassen. **Halbzirkel**, *m.* = halve cirkel.

Halbe, *w.* —, —n = bergheiling; heuvel.

Halfe, **Halfen**, *m.* —s, Halfen = kleine boer.

Halfer, **Halfeute**, **Halfter**, *Pl.* = menschen, die de schepen met paarden stroomop trekken.

Halfte, *w.* —, —n = helft; mit einem zur Φ . geben = met iem. half om half doen, iem. half staan; seine bessere Φ . = zijn betere helft, wederhelft.

Halfter, *w.* —, —n, auch *f.* *w.* *m.* —s, — = halster, toom; pistolentasch (aan het zadel).

Halfterbinde, *w.* = halsterverband; galg.

Halfterkette, *w.*; —leine, *w.*; —riemen, *m.* = halster|ketting; —lijn (reep); —riem.

Halftern, *schw.* (h.) = halsteren, den halster aandoen.

Halgans, *w.* = magere gans, meeuwvangs.

Hall, *m.* —(e)s, —e = klank, toon, galm.

Halle, *w.* —, —n = hal, halle, zuilengang, portiek, zaal, paleis.

Halleluja(h), *f.* —(s), —s = halleluja.

Halten, *schw.* (h.) = klinken, galmen, weerklinken.

Hallenfer, **Halfer**, *m.* —s, — = bewoner van Halle, Haller. **haltsch**, **haltsch** = Hallisch.

Halting, *w.* —, —en = waddeneiland.

Haljahr, *f.* = jubeljaar.

hallo! = hallo! allons!

Hallo're, *m.* —n, —n = arbeider in de zout-groeven van Halle.

Hallucination, *w.* —, —en = hallucinatie.

Hallun'te, *zie* Halunke.

Halm, *m.* —(e)s, —e = halm, stengel, riet; Halme ziehen = loten, vechten.

Halma, *f.* —s = Halma (spel).

Halmknoten, *m.* = halmknoop.

Hals, *m.* —es, Häße = hals, keel, nek; einen schlümmen Φ . haben = pijn in de keel hebben; aus vollem Halße = uit volle borst; das bricht ihm den Φ . = dat breekt hem den nek, stort hem in 't ongeluk, geeft hem den genadeslag; es geht ihm an den Φ . = zijn leven staat op 't spel, hij moet er zwaar voor boeten; sich etw. auf den Φ . haben = zich iets op den hals halen; sich etw. od. einen vom Halße schaffen = zich van iem. of iets afmaken; einem über den Φ . kommen = iem. verrassen, overvallen; einem auf dem Φ . liegen = iem. voortdurend lastig vallen; ich habe es bis an den Φ . satt = het hangt me de keel uit; Φ . über Kopf = hals over kop. **Halsabschneider**, *m.* = afzetter, bloedzuiger. **Halsader**, *w.* = halsader. **Halsband**, *f.* = halsband; das häßliche Φ . = de strop. **Halsberge**, *w.* = halsberg, pantser-

hemd. **Salsbinde**, w. = das, halsdoekje.
Salsbräune, w. = keelontsteking, angina.
Salsbrekend = halsbrekend, gevaarlijk.
Sals, w. —, —n = halsband; hals (am
 Segel). **Sals'eisen**, f. = halsboei, -ijzer, -beu-
 gel. **Sals'en**, f. w. (h.) = [omhelzen]; vóór
 den wind draaien. **Sals'enzündung**, w. =
 keelontsteking. **Sals'gericht**, f. = halsrecht.
Sals'geschmeide, f.; **Sals'geschwulst**, w.; **Sals-
 schwur**, f. = hals[versiersel; -gezwel; -zweer].
Sals'kappe, w. = capuchon, halskap, kap
 (voor een paard). **Sals'keten**, w. = halsketen.
Sals'fragen, m. = (hals)boord, kraagje.
Sals'krankheit, w. = hals- of keelziekte.
Sals'krause, w. = plooiakraag(je), plooisel.
Sals'mandeln, Pl. = keelmandelen.
Sals'muskel, m.; **Sals'nerb**, m. = hals- of nek-
 spier; -zenuw.
Sals'ring, m.; **Sals'schlagader**, w. = hals[band;
 -slagader].
Sals'schleife, w. = strik, das. **Sals'schmutz**,
 m. = halsversiersel, -snoer. **Sals'schuur**,
 w. = halssnoer. **Sals'schwinducht**, w. =
 keeltering. **Sals'starrig** = halsstarrig, hard-
 nekkig, stijfhoofdig, koppig, eigenzinnig.
Sals'starrigfett, w. = halsstarrigheid, hard-
 nekkigheid, stijfhoofdigheid, koppigheid, eigen-
 zinnigheid. **Sals'stimme**, w. = keel-, kop-
 stem, fausset. **Sals'stück**, f. = halsstuk (rond-
 vleesch of deel van een harnas). **Sals'tuch**,
 f. = das, halsdoek. **Sals'wech**, f. = pijn in
 de keel, keelpijn.
Sals'weite, w.; **Sals'wirbel**, m. = hals[wijde;
 -wervel].
Salt, m. —(e)š, —e = halt, rusttijd, stilstand;
 steun, steunpunt, stut, houvast; h. machen =
 halt houden; dieser Stoff hat keinen h. =
 heeft geen pit, geen stevigheid. **halt!** =
 halt! stop!
[halt (fübb.) = nu juist, nu eenmaal.]
halt'bar = houdbaar, vol te houden, te ver-
 dedigen, duurzaam, stevig, solide. **Salt'bar-
 keit**, w. — = houdbaarheid, verdedigbaar-
 heid, sterkte, duurzaamheid, soliditeit, stevig-
 heid.
hal'ten, ft. (h.) (du hältst, er hält; hielt; hieltel;
 halte! gehalten) = houden, vasthouden, tegen-
 houden, inhouden, bevatten; stevig, solide
 zijn; einen beim Wort h. = iem. aan zijn
 woord houden; im Zaume h. = in toom h.;
 einen in Schwanz, in Respekt h. = in respekt h.,
 in bedwang h.; einen kurz, knapp h. = iem.
 kort, krap houden; ein Kind über die Taufe h. =
 ten doop h.; Musterung h. = inspectie h.;
 (gleichen) Schritt mit einem h. = gelijken pas
 met iem. houden; es mit einem h. = het met
 iem. houden; h. für = houden voor, aanzien
 voor; ich halte es für gut, daß... = ik ben
 van oordeel, dat...; eine Zeitung, Pferd und
 Wagen h. = een courant, equipage (er op
 na) houden; seine Mahlzeit houden of doen;
 einen lieb und wert h. = veel van iem. houden;
 Gottes Gebote h. = Gods geboden houden of
 in acht nemen; wie wollen Sie es damit ge-
 halten haben? = hoe wilt U, dat dat gebeuren
 zal? of dat daarmee gehandeld wordt? Ich
 halte es damit so = ik doe dat zoo; Treu-
 und Glauben h. = de goede trouw in acht
 nemen, eerbiedigen; Trift h. = den pas mar-
 keeren; seine Kleider gut h. = goed in orde
 houden; seine Bedienten gut h. = goed be-
 handelen; schadloß h. = schadeloos stellen;
 daß Seineige zu Rate h. = zuinig omgaan

met het zijne; maß h. Sie davon? = wat
 dunkt u daarvan, wat zegt u daarvan? ich
 halte nicht viel von ihm = ik acht, stel hem
 niet hoog; große Stille auf einen h. = veel
 met iem. ophebben; du mußt etw. auf dich h. =
 je moet wat gevoel van eigenwaarde hebben;
 den Atem an sich h. = den adem inhouden;
 er konnte nicht länger an sich h. = hij kon
 zich niet langer inhouden, bedwingen; der
 Zug hält = de trein stopt; es hält ein Wagen
 vor der Tür = er staat een ruitje voor de
 deur; das Schiff hält nach Süden = het schip
 houdt zuidwaarts aan; auf etw. h. = op iets
 gesteld zijn, hechten aan iets; ich halte dafür,
 daß... = ik houd 't er voor, dat...; sich h. =
 zich houden, zich staande houden, stand
 houden; sich zu einem h. = iems. partij hou-
 den; sich an etw. (Acc. u. Dat.) h. = zich
 aan iets vasthouden, zich aan iets houden;
 ich halte mich an ihm od. ihn = ik houd mij
 aan hem; sich aufrecht h. = blijven staan;
 die Kartoffeln h. sich nicht = blijven niet goed,
 kunnen niet goed bewaard blijven, duren;
 er konnte sich nicht h. = hij kon zich niet in-
 houden; es hält schwer ihn zu überzeugen =
 het is, gaat moeilijk, lastig, het is bijna niet
 te doen.

Hal'ten, f. —š = houden; es war kein h.
 mehr = er was geen houden meer aan.
Hal'tplatz, m. (für Droßfen) = standplaats.
Hal'ter, m. —š, — = stut, steun; houder
 (voor pen, potlood enz.); handvat, oor. **Hal-
 tesignal**, f. = sein om te stoppen. **Hal'te-
 stelle**, w. = halte, stopplaats. **halt'los** =
 onbestendig, onstandvastig, onvast, broos;
 onhoudbaar. **halt'losigkeit**, w. = onbesten-
 digheid, broosheid. **halt'ung**, w. —, —en =
 houding, stand, gedrag, manier van zijn.
halt'ungslos = onbestendig; onbehoorlijk.
Halun'ke, m. —n, —n = schoelje, schelm,
 schurk.
Hämato'gen, f. —(e)š = haematogeen, (een
 geneesmiddel).
Ham, m. = Cham.
Hamadrha'den, Pl. = boomnimfen.
Ham'burg, f. = Hamburg. **ham'burgisch** =
 Hamburgsch.
Ham'butte = Hagebutte.
Ham'en, m. —š, — = werp- of kruisnet;
 vischhaak; patrijzennet.
Ham'fel, w. —, —n = handvol.
häm'fisch = boosaardig, kwaadaardig, valsch,
 gemeen.
Häm'ling, m. —(e)š, —e = gesnedene, eunuch.
Ham'mel, m. —š, —u. Häm'mel = hamel,
 ram; slikrand aan kleeren; um wieder auf
 besagten h. zurückzukommen = om weer op
 ons onderwerp te komen. **Ham'melbraten**,
 m. = gebraden schapevleesch.
Ham'melbrust, w.; **ham'mel'fell**, f.; **ham-
 mel's'felle**, w. = schapeborst; -vel; -vleesch;
 -bout.
Ham'melsprung, m. = zijsprong, bokkesprong.
Ham'mer, m. —š, Häm'mer = hamer; klepel;
 smederij, fabriek. **Ham'merarbeiter**, m. =
 hameraar, smidsknecht. **häm'mer'bar** =
 hamerbaar, **häm'mer'barkeit**, w. = hamer-
 baarheid. **Ham'merfisch**, m. = hamervisch,
 soort van haai. **häm'mer'förmig** = hamer-
 vormig. **Ham'merherr**, m. = eigenaar van
 een smederij. **Häm'merlein**, m. —š, —;
Häm'merling, m. —š, —e: Meißter h. =
 duivel, beul, hansworst, goochelaar. **Ham'mer-**

meiffer, m. = baas, directeur van een smederij. **häm'mern**, fchw. (h.) = hameren, slaan met den hamer, bewerken met den h. **Ham'merschläge**, w. = metaalslak. **Ham'merschlag**, m. = hamerslag, slag met den hamer. **Ham'merschmid**, m. = (hamer)smid. **Ham'merzettel**, m. = steel v. d. hamer. **Ham'merzwerk**, f. = smederij, gieterij. **Hämoglobin**, f. -(e)s = bloedverfstof. **Hämorrhagie**, w. - = bloeding. **Hämorrhoidal-leiden**, f. = last van aambeien. **Hämorrhoiden**, Pl. = aambeien. **Ham'pelmann**, m. = draadpop, hansworst. **Ham'pel** = hamfel. **Ham'ster**, m. -s, - = hamster, een soort veldrat; iem. die een zittend leven leidt; symb. voor „dief“. **Ham'sterbau**, m. = hamsternol. **Hand**, w. -, Hände = hand, schrift; alle Hände voll zu tun haben = de handen vol hebben; feine H. rühren = geen hand uitsteken; H. ans Werk legen = de handen aan 't werk slaan; H. an sich legen = de hand aan zich zelf slaan; freie H. haben = de handen vrij hebben; einem etw. an die H. geben = iem. iets aan de hand doen; einem an die H. gehen = iem. een handje helpen; einem etw. in die Hände spielen = iem. iets in handen spelen; H. auf etw. legen = de hand op iets leggen, iets in bezit nemen; aus freier H. verkaufen = vrijwillig verkoopen; unter der H. = onderhands; Güter in toter H. = goederen in de doode hand; lange Hände haben = groote macht hebben; bei der H., zur H. sein, haben = bij de hand zijn, hebben; es liegt auf der (Händen) H. = het ligt voor de hand; von (aus) der H. in den Mund = van de hand in den tand; auf (den) Händen tragen = op de handen dragen; die Beine in die H. nehmen = beenen maken, de beenen onder den arm nemen; das Herz in der H. tragen = open, openhartig zijn; eine Sache hat H. und Fuß = staat op pooten, is sink in orde; kurzer H. = zonder dralen; Ehe zur linken H. = huwelijk met de linker hand; rechter, linker H. = aan de rechter, linker hand; viele Hände machen leicht ein Ende = vele handen maken licht werk; zu Händen des Herrn . . = den Heer . . in handen. **Hand'lambast**, m.; -arbeit, w.; -arbeiter, m. = handlaambeeldje; -werk (-arbeid); -arbeider. **Hand'atlas**, m.; -auflegung, w.; -ausgabe, w. = handatlas; -oplegging; -uitgave (zakuitgave). **Hand'beil**, f.; -besen, m.; -bewegung, w. = handbijl; -bezem; -beweging. **Hand'bibel**, w.; -bibliothek, w.; -bohrer, m. = handbijbel (zakb.); -bibliotheek (zakb.); -boor. **Hand'breit**, w. = handbreed. **Hand'breite**, w. = handbreedte. **Hand'brüchen**, f. = briefje. **Hand'buch**, f.; -büchse, w.; -bügel, m. = handboek; -bus (karabijn, snaphaan); -beugel (aan een geweer). **Hand'deck**, w. = paardedeck, dekkleed, schabrak. **Hand'dienst**, m. = handdienst, heeren-dienst. **Hand'druck**, m. = handdruk. **Hand'leimer**, m.; -eisen (od. -seffel), Pl. = handemmer; -boeien. **Hand'klatschen**, f. = handgeklap, toejuicing, applaus. **Hand'el**, m. -s, Händel = zaak, aangelegenheid, onaangename zaak, twistzaak, twist,

standjes, proces; handel, koophandel, koop; Händel suchen = twist, standjes zoeken; einen H. abschließen = een koop sluiten; H. und Wandel = doen en laten; H. hat Wandel = 't kan verkeeren. **hand'eln**, fchw. (h.) = handelen, te werk gaan, handel drijven; das Buch handelt von der Arbeitsfreiheit = het boek handelt over de vrijheid van arbeid; um etw. H. = over iets marchandeeren; er läßt mit sich H. = hij laat wel afdingen, is schikkelijk; mit Wolle H. = in wol handelen; sich H.: es handelt sich um sein Glück [von seinem G.] = het gaat om zijn geluk, er is sprake, kwestie van. . . **Hand'elsagent**, m.; -akademie, w.; -angelegenheit, w. = handelsagent; -akademie (-school); -aangelegenheid. **Hand'elsartikel**, m.; -auskunft, m. = handelsartikel; -comité. **Hand'elsbessener**, m. = iem. die in den handel is. **Hand'elsbericht**, m.; -beziehungen, Pl.; -bilanz, w. = handelsbericht (-verslag); -betrekkingen; -balans. **Hand'elsbrauch**, m. = gebruik, usantie in den handel. **Hand'elsbrief**, m.; -buch, f. = koopmansbrief; -boek. **Hand'elschaft**, w. = handel, koopmanschap. **Hand'elsdiener**, m. = handelsbediende. **Hand'elsding** sein, werden = 't (over een zaak) eens zijn, worden. **Hand'elsfirma**, w.; -flotte, w. = handelsfirma; -vloot. **Hand'elsfrau**, w. = koopvrouw. **Hand'elsfreiheit**, w. = vrijheid van handel. **Hand'elsgärtner**, m. = hovenier. **Hand'elsgeist**, m. = handelsgeest. **Hand'elsgericht**, f. = rechtbank van koophandel. **Hand'elsgeschäft**, f.; -gesellschaft, w.; -geschäft, f. = handelszaak; -maatschappij; -wet. **Hand'elsgesetzbuch**, f. = wetboek van koophandel. **Hand'elsgewicht**, f.; -gewohnheit, w.; -gewölbe, f.; -haus, f. = handelsgewicht; -gebruik; -magazijn; -huis. **Hand'elsherr**, m. = koopman, handelaar; hoofd van een handelszaak. **Hand'elskammer**, w. = kamer van koophandel. **Hand'elskorrespondenz**, w.; -krisis, w.; -mann, m. = handelscorrespondentie; -crisis; -man. **Hand'elsplatz**, m.; -recht, f.; -reise, w. = handelsplaats; -recht; -reis. **Hand'elsreisender**, m.; -sache, w. = handelsreiziger; -zaak. **Hand'elschiff**, f. = koopvaardij-schip. **Hand'elsschule**, w. = handelsschool. **Hand'elsverbot**, w. = handelsverbod, afsluiting; continentaalstelsel. **Hand'elsstaat**, m.; -stadt, w.; -stand, m.; -tag, m. = handelsstaat; -stad; -stand; -congres. **Hand'elsstichtig** = twistziek. **Hand'elsunternehmung**, w. = handelonderneming. **Hand'elsverbindung**, w. = handelsbetrekking; -vereeniging. **Hand'elsvertrag**, m. = handelsverdrag. **Hand'elsvolk**, f. = handeldrijvend volk. [Hand'elsweise = handlungswijze.] **Hand'elsweg**, m.; -zeichen, f.; -zeitung, w.; -zweig, m. = handelsweg; -merk; -courant; twijg, -tak.

Sandewaschen, f. = ('t) wasschen van de handen. [**Sand'wasch**, f. = waschkom.] **Sand'fertigheit**, w. = vaardigheid in de handen, handigheid. **Sand'fesseln**, pl. = handboeien. **hand'fest** = stevig, sterk, kloek, pootig, robuust; [etnen h. machen = iem. gevangen zetten]. **Sand'feste**, w. —, -n = oorkonde. **Sand'flache**, w. = vlakke hand, palm v. d. hand. **hand'förmig** = handvormig. **Sand'geld**, f. = handgeld, Godspenning, handgift. **Sand'gelenk**, f. = handgewricht, pols. **hand'gemein** = handgemeen. **Sand'gemeunge**, f. = vechtpartij, kloppartij, gevecht van man tegen man. **Sand'gebäd**, f. = handbagage. **Sand'gicht**, w. = gicht in de handen. **Sand'granaat**, w. = handgranaat. **hand'greiflich** = tastbaar, voelbaar, blijkbaar, voor de hand liggend; h. werden = handgemeen, handtastelijk worden. **Sand'greiflichkeit**, w. —, -en = blijkbaarheid; handtastelijkheid. **Sand'griff**, m. = handgreep; kunstgreep; gevest, greep; heft. **hand'groß** = zoo groot als een hand. **Sand'habe**, w. = handvat, handvat, heft, hengel, oor, ring, knop, houvast (ook fig.). **hand'haben**, f. (h.) = hanteeren, behandelen; (das Gesetz, das Recht, die Ordnung) handhaven. **Sand'habung**, w. = hanteering; handhaving. [**hand'halt**: auf hand'hafter Tat = op heeter daad]. **hand'hoch** = zoo hoog als een hand. **Sand'häse**, m. = (met de hand gemaakt) roomkaasje. **Sand'lauf**, m. = koop uit de hand; kleinhandel. **Sand'klapper**, w. = handklapper, castagnet. **Sand'korb**, m. = hengelmand, handkorf(je); korf (van een degen). **Sand'krause**, w. = plooiel, manchet, lub. **Sand'kuß**, m. = handkus; er fommt gerade zum h. = hij komt juist op tijd. **Sand'langner**, m. = opperman. **Sand'laterne**, w. = handlantaarn. **Sand'leiter**, w. = draagbare ladder, touwladder. **Sand'ler**, m. —s, — = handelaar, koopman. **Sand'lexikon**, m. = blaker. **Sand'lexikon**, f. = hand- of zakwoordenboek. **hand'lich** = gemakkelijk (te hanteeren), handig, handzaam, handelbaar; (schmeiz.) flink, stevig. [**hand'los** = ongreepbaar, niet aan te vatten.] **Sand'lung**, w. —, -en = handeling, daad; actie; handel, handelszaak, winkel. **Sand'lungsbesliffener**, -diener, m. = handelsbediende. **Sand'lungsweise**, w. = handelwijze, manier van doen. **Sand'messer**, f.; -mörfer, m.; -muff, m. = handmes; -mortier; -mof. **Sand'mühle**, w.; -pferd, f.; -presse, w. = handmolen; -paard; -pers; eimen unter die Sandmühle frügen = iem. te pakken, in zijn vingers krijgen. **Sand'reichung**, w. —, -en = ondersteuning, bijstand, hulp, handreiking. **Sand'säge**, w. = handzaag. **Sand'schar**, m. —(e)s, —c u. —s = lang Turksch mes. **Sand'schein**, m. = ontvangbewijs, regu. **Sand'schlag**, m. = handslag. **Sand'schraube**, w. = handschroef. **Sand'schreiben**, f. = eigenhandig schrijven. **Sand'schrift**, w. = handschrift, manuscript; hand(schrift); stuk, geschrift. **hand'schriftlich** = eigenhandig (geschreven); schriftelijk, in handschrift. **Sand'schuh**, m. = handschoen; eimen den h. hinwerfen = iem. den handschoen toewerpen; den h. aufsetzen = den handschoen opnemen;

er ist wie ein umgekehrter h. = hij is omgekeerd als het blad van een boom. **Sand'schuhfabrik**, w.; -laden, m.; -leder, f.; -macher, m. = handschoenfabriek; -winkel; -le(d)er; -maker. **Sand'seife**, w.; -siegel, f.; -spritze, w. = handzeep; -zegel (privaat zegel); -spuit. **Sand'streich**, m. = vlugge, onverwachte manoeuvre. **Sand'trommel**, w. = handtrom(mel), tamboerijn. **Sand'tuch**, f. = handdoek. **Sand'umdrehen**, f.: im h. = in een ommezien, in een wip. **Sand'verkauf**, m. = verkoop in 't klein. **Sand'woll**, w.; -waffe, w.; -wagen, m.; -weifer, m. = handvol; -wapen; -wagen; -wijzer. **Sand'werk**, f. = handwerk, ambacht, vak; er ist feines Sand'werks ein Schneider = hij is kleermaker van zijn ambacht; eimen das h. legen = iem. beletten zijn bedrijf uit te oefenen, ook: iem. iets afleeren; das h. grüßen = bij zijn vakgenooten aanloopen (om ondersteuning); h. hat einen goldenen Boden = wie een ambacht kent, behoeft geen gebrek te lijden. **Sand'werfer**, m. = ambachtsman, handwerksman. **Sand'werkerverein**, m. = werkliedenvereniging. **Sand'werksältester**, m. = deken van een gilde, overman, deken. **Sand'werksburjche**, m. = reizend ambachtsgezel, ambachtsjongen. **Sand'werksbrauch**, m. = gebruik onder ambachtslieden. **Sand'werksgefelle**, m. = ambachtsknecht. **Sand'werksgruß**, m. = kameraadschappelijke groet. **Sand'werkslade**, w. = gildekas. **Sand'werksmann**, m. = handwerksman, ambachtsman. **hand'werksmäßig** = volgens het gebruik onder ambachtslieden; alledaagsch, den sleur volgend, zonder geest. **Sand'werksneid**, m. = beroepsnijd. **Sand'werkszeug**, f. = gereedschap. **Sand'werkszunft**, w. = gilde. **Sand'winde**, w.; -wörterbuch, f.; -wurzel, w. = handhaspel; -woordenboek; -wortel (gewricht). **Sand'zeichen**, f. = teeken, kruisje (in plaats van handteekening). **Sand'zeichnung**, w. = teekening uit de hand. **Sand'zirfel**, m. = handpasser. **Sand'zug**, m. = paraaf. **Sanf**, m. —(e)s = hennep; sich nicht aus dem Hanfe finden können = zich niet uit een moeilijkheid weten te helpen. **Sanf'lacker**, m.; -bau, m.; -breche, w. = hennep-lakker; -teelt; -braak. **Sanf'braut**, w.: er ist mit der h. getraut worden = hij is opgehangen. **Sanf'darre**, w. = henneppeest; hennepdrogen. **han'fen**, **hän'fen** = hennepen, van hennep. **Sanf'lgarn**, f.; -händler, m.; -hechel, w.; -forn, f. = hennepgaren; -handelaar; -hechel; -zaad. **Sanf'ling**, m. —(e)s, —e = vlasvink. **Sanf'meife**, w. = boommees. **Sanf'mühle**, w.; -öl, f.; -samen, m. = hennepmolen; -olie; -zaad. **Sanf'schwinge**, w. = hennepbraak. **Sanf'stengel**, m. = hennepsteel, -stengel, -stok. **hang**, m. —(e)s = neiging, lust, trek; helling. **San'ge'balken**, m.; -baum, m.; -brücke, w. = hangbalk; -balk; -brug. **San'gel'lampe**, w.; -matte, w. = hanglamp; -mat. **han'gen**, ft. (h.) (ich hänge, du hängst; hing; hänge; hänge! gehangen) = hangen, hangende zijn, opgehangen zijn; an einem seidenen faden

h. = aan een zijden draadje hangen; der Himmel hängt ihm voller Geigen = de speelman zit bij hem op dak; an einem, etw. hangen = aan iem., iets hechten, gehecht zijn. **hän'gen**, *schw.* (h.) = hangen, ophangen; er läßt den Kopf, die Ohren, die Flügel h. = hij laat 't hoofd, de ooren, de vleugels hangen (is moedeloos); an den Nagel h. = aan den kapstok hangen; sein Herz an etw. h. = zijn hart aan iets hechten; den Mantel nach dem Winde h. = de huik naar den wind hangen; einem den Brotkorb höher h. = iem. kort houden; sich h. = zich ophangen. **Hän'gen**, f.: mit d. und Würgen = met hangen en worgen. **Hän'gendewert** = waard opgehangen te worden. **Hän'ger**, m. -s, - = hanger. **Hän'geschloß**, f.; -werk, f. = hangslot, -balk. **Hän'te**, w. -, -n = dij (eines Pferdes). **Hän'na**, **Hän'ne**, w. = Johanna, Hanna, Jeanne. **Hän'nchen**, f. = Hanna, Hansje. **Hän'nemann**, m. -(e)s, . . männer = Hanne-man (spotn. voor „Deen"). **Hannoveraner**, **Hannoverer**, m. -s = Hannoveraan. **Hannoverisch**, **Hannö'verisch** = Hanoversch. **Hän's**, m. = Hans, Jan; d. ohne Sorgen = ziertje zonder zorg; d. (Dampf) in allen Gassen = bemoeial, Jan Albedril. **Hän'ta**, **Hän'te**, w. -, **Hän'tebund**, m. = Hanza, Hanzeverbond. **Hän'schen**, f. = Jantje; was d. nicht lernt, lernt Hän's nimmermehr = wat Jantje niet leert, leert Jan nooit. **Hän'feat**, m. -en, -en = Hanzaburger. **Hän'feat'isch** = tot de Hanza behoorend. **Hän'feln**, *schw.* (h.) = foppen, beetnemen, sollen met, ontgroenen, (onder de linie) doopen. **Hän'festadt**, w. = Hanzestad. **Hän'snarr**, m. = Mallejan, gek, idioot. **Hän'swurft**, m. -(e)s, -e, u. . . württe = Hansworst. **Hän'swurft'ade**, w. = hansworstenspiel, klucht. **Hän'tel**, w. -, -n = halter. **hantie'ren**, *schw.* (h.) (mit) = hanteeren, omgaan met; [handel drijven, bedrijf uitoefenen]. **Hantie'ring**, w. -, -en = bedrijf, beroep, werk. **hap'rig** = ruw, onbeholpen. **hap'ern**, *schw.* (h.) = haperen; da hapert es = daar zit hem de moeilijkheid, daar schort het. **hap'ven**, m. -s, - = hap, beet, brok. **hap'pen**, *schw.* (h.) = happen. **hap'pig** = gulzig, begeerig; ruw, erg. **har!** = haar! (naar links) **harangue'ren** (spr.: . . g'kie . .), *schw.* (h.) = harangueeren, aanspraak houden. **har'de**, w. -, -n = dorpsdistrict. **har'des'vogt**, m. = baljuw. **har'em**, m. -s, -s = hareem. **har'en** = haren, van haar; härenes Gewand = haren kleed, boetekleed. **har'esse**, w. -, -(e)n = herezie, ketterij. **har'e'ter**, m. -s, - = ketter. **har'e'tisch** = kettersch. **har'te**, w. -, -n = harp. **har'tenet**, f. -(e)s, -e = kleine harp. **har'tenist**, m. -en, -en; **har'tner**, m. -s, - = harpist, harpspeler. **har'ten'klang**, m.; -mädchen, f.; -spiel, f.; -zug, m. = harpltoon; -speelster; -spel; -spel. **har'ring**, m., zie Dering. **har'te**, m. -, -n = hark; ich will ihm zeigen,

was eine d. ist = ik zal het hem eens aan zijn verstand brengen. **har'ten**, *schw.* (h.) = harken.

har'tein, m. = Harlekijn. **har'tefina'de**, w. -, -n; **har'tefins'poisse**, w. = Harlekinade, klucht.

har'm, m. -(e)s = knagend verdriet, smart, kommer; ongelijk, krenking. **har'men'isch**, *schw.* (h.) = zich bedroeven, kniezen, zich kwellen. **har'm'los** = onschuldig, onschadelijk, onnoozel, argeloos. **har'm'lofigkeit**, w. - = onschuld, onschadelijkheid, onnoozelheid, argeloosheid.

har'monie, w. -, -(e)n = harmonie, overeenstemming, eenstemmigheid, eendracht.

har'monie'lehre, w.; -musik, w. = harmonie[leer]; -muziek (kopermuziek).

har'monie'ren, *schw.* (h.) = harmonieëren, overeenstemmen. **har'mo'nif**, w. - = harmonieleer. **har'mo'nifa**, w. -, -s = harmonika. **har'mo'nisch** = harmonisch, welluidend, samenstemmend, eensgezind. **har'mo'nium**, f. -(e)s, -s u. . . nien = harmonium.

har'n, m. -(e)s = urine. **har'nartig** = urineachtig. **har'n'bremen** = branderige urine. **har'nen**, *schw.* (h.) = urineeren, wateren. **har'n'fluß**, m. = pislvloed. **har'n'gang**, m. = urineweg, -leider. **har'n'gefäß**, f. = urinevat. **har'n'grüb**, m. = graveel.

har'n'isch, m. -es, -e = harnas, wapenrusting, kuras; einen in d. jagen od. bringen = iem. in 't harnas jagen; in d. geraten = in woede, toorn geraten, driftig worden.

har'n'lassen, f. = urineloozing. **har'n'röhre**, w. = urinebuis, -leider. **har'n'rühr**, w. = diabetes. **har'n'stein**, m. = steen. **har'n'treibend** = urinedrijvend.

har'n'berstoppung, w.; -weg, m.; -zapfer, m. = urine[verstopping]; -weg; -aftapper.

har'p'ne, w. -, -n = harpoen. **har'p'nie'ren**, *schw.* (h.) = harpoeneeren. **har'p'nie'rer**, m. -s, - = harpoenier.

har'p'pie, w. -, -n = harpij.

har'ren, *schw.* (h.) einer Sache od. auf etw. = (met ongeduld) op iets wachten, verbeiden, verlangend naar iets uitzien; Hoffen und d. macht manchen zum Narren = menigeen wordt in zijn hoop bedrogen of wachten is erg vervelend.

har'sch = hard, ruw (von einer Brotschnitte, von der Rinde einer Wunde).

hart (härter) = hard, ruw, hevig, hardvochtig, streng, zwaar; vlak, dicht: einen harten Leib haben = hardlijvig zijn; er hat einen harten Kopf = hij heeft een harden kop, een hard hoofd, is dom, onbevattelijk of eigenzinnig; eine harte Stirn = een stalen voorhoofd; ich werde einen harten Stand haben = ik zal een harden dobbel hebben, 't zal mij veel moeite kosten; harter Taler = klinkende daalder, zilveren daalder; einem h. zusehen = iem. onstuimig aanvallen, sterk aangrijpen, in 't nauw brengen, bij iem. krachtig aanhouden; h. am Wege, bei dem Tor = vlak aan den weg, bij de poort; es kam ihm (od. ihm) h. an = het viel hem moeilijk, lastig, was hem niet aangenaam. **har'te**, w. -, -n = hardheid, ruwheid, hardvochtigheid, gestrengheid. **har'ten**, *schw.* (h.) = harden, hard maken. **har'tflügler**, m. -s, - = schildvleugelig insect. **har'tgefotten** = hardgekookt; verstokt, verhard. **har'ten**, f. = St.-Janskruid. **har'therzig** = hardvochtig, ongevoelig, on-

meedoogend. **Sart'herzigheit**, w. — = hardvochtigheid, ongevoeligheid, onmeedoogendheid. **Sart'hörig** = hardhoorig. **Sart'hörigheit**, w. — = hardhoorigheid. **Sart'köpfig** = hardhoofdig, koppig, eigenzinnig; dom, onbevattelijk. **Sart'leibig** = hardlijvig. **Sart'mäulig** = hardbekkig (von Pferden); onwillig, weerspannig. **Sart'nädig** = hardnekkig, halsstarrig, stijf en strak. **Sart'nädigkeit**, w. — = hardnekkigheid, halsstarrigheid, koppigheid. **Sart'pulver**, f. = poeder om vijlen te harden. **Sart'rindig** = met een harde korst, harde bast.

Sart'shier, f. = *zie* Sat'shier.

Sart'tung, w. (des Stalles) = harding.

Sart'wex, m. —, —e = waarzegger (uit ingewanden), kwakzalver.

I. **Sarz**, m. —es, **Sarz'gebirge**, f. —s = Harz (gebergte).

II. **Sarz**, f. —es, —e = hars. **Sarz'baum**, m. = harsboom. **Sarz'en**, f. (h.) = harsen, met hars besmeren; 't hars inzamelen. **Sarz'zig** = harsachtig. **Sarz'zohle**, w. = hars- of veikool. **Sarz'pflanze**, w. = harsplant. **Sarz'reise**, w. = reis door den Harz. **Sarz'tanne**, m. = harspinboom.

Sasard' (spiel), f. = hazardspel. **Sasard'eren**, f. (h.) = wagen, hazarddeeren.

Saschemann spfelen = krijgertje spelen.

Saschen, f. (h.) = vangen, grijpen, pakken; h. nach etw. = naar iets grijpen, jagen.

Saschens spfelen = krijgertje spelen.

Sas'schen, f. —s, — = haasje.

Sas'scher, m. —s, — = gerechtsdienaar, vervolger, speurhond.

Sas'schich, f. — = hasjesj (bedwelvend middel).

Sas'se, m. —n, —n = haas, lafaard, bloedaard; da liegt der f. im Pfeffer = daar zit 'm de knoop; die Arbeit ist kein f. = loopt niet weg; der f. braut = 't wordt mistig; abwarten wie f. läuft = de kat uit den boom kijken.

Sas'selant', m. —en, —en = zotskap, nar, gek.

Sas'sel, w. —, —n = hazelaar. **Sas'selgerte**, w. = hazelaarsstok, hazelroede.

Sas'selhubn, f. = hazelhoen, korhoen. **Sas'selien**, f. (h.) = grappen maken, stoelen, dartelen.

Sas'selnuß, w. = hazelnoot. **Sas'selöl**, f. = eiken mit f. schmirren = iem. rotingolie geven.

Sas'selrute, w. = Sas'selgerte. **Sas'selwurm**, m. = blindslang.

Sas'senart, m. = hazenaard, -natuur; hazensoort.

Sas'sen'balg, m. = hazenvel. **Sas'senbraten**, m. = gebraden haas.

Sas'senfuß, m. = hazenpoot, -voet; lafaard. **Sas'senfüßig** = laf.

Sas'senherz, f. = hazenhart; lafaard; lafaard.

Sas'senhund, m. = hazewind, windhond.

Sas'senklein, f. = hazepeper. **Sas'senpantier**, f. = dat f. ergreifen = het hazenpad kiezen.

Sas'senpfeffer, m. = hazepeper. **Sas'senscharte**, w. = hazelip. **Sas'senschrot**, m. = klein schroot.

Sas'seitin, f. —s, — = haasje.

Sas'singer, m. —s, — = Sas'selrute.

Sas'spe, w. —, —n = deurhengsel, duim voor een scharnier; haspel. **Sas'spel**, m. —s, —, od. w. —, —n = haspel, garenwinder; draaihek, tourniquet.

Sas'spein, f. (h.) = haspelen, opwinden, ophijschen; draaien, om zich heen slaan.

Sas'spetrad, f. = kruisboom.

Sas's, m. Sas'ses = haat. **Sas'sen**, f. (h.) = haten, een hekel hebben aan. **Sas'sensüwert** = hatelijk, naar, verfoelijk.

Sas'ser, m. —s, — = hater. **Sas'serfüllt** = vol haat. **Sas'sich** = leelijk, onaangenaam, gemeen, slecht. **Sas's**:

sichheit, w. — = leelijkheid, onaangenaamheid, gemeenheid, slechtheid.

Sas't, w. — = haast, gejaagdheid, overijting.

Sas'ten, f. (h.) = haasten, jagen. **Sas'tig** = haastig, gejaagd, gejaagd.

Sas'tigkeit, w. — = groote gejaagdheid, gejaagdheid.

Sas'tscheln, f. (h.) = liefkoozen, mokkelen.

Sas'tschie, m. —(e)s, —e = lijftrawant te paard (in Weenen); eig. boogschutter.

Sas'tsch: *Sas'tsch* ist ein besserer Vogel als f. = Hadden was een rijk man, Hebben is er beter an.

Sas't(e), m. —, —en = jacht met windhonden, jacht, drijfjacht, haast.

Sas't, m. —(e)s, —e = houw, slag; houtslag, hak, hakhout.

Sas'tchen, f. —s, — = mutsje. **Sas'te**, w. —, —n = muts, kap; kuif (eines Vogels);

unter die f. bringen = aan den man brengen, doen trouwen; unter die f. kommen = trouwen (von Frauen).

Sas'tenband, f. = mutselint, keelband. **Sas'tenente**, w. = kuifeend.

Sas'tenlopf, m. = mutsebol. **Sas'tenlerche**, w. = kuifleeuwerik.

Sas'tenmutter, f. = mutsenmodel. **Sas'tenreife**, w. = strik aan de muts.

Sas'tenstok, m. = mutsebol.

Sas'titz, w. —, —n = houwtiser. **Sas'titzentügel**, w. = bom.

Sas't, m. —(e)s, —e = adem, ademhaling, ademtocht; geur; waas. **Sas'ten**, f. (h.) = ademen, blazen; fluisteren.

Sas'tlaut, m. = geaspireerde klank.

Sas'tegen, m. = houwdegen; ijzervreter, vechtersbaas.

[**Sas'terer**, m. —s, — = huurkoetsier. **Sas'tern**, f. (h.) = huurrijtuig houden; in een huurrijtuig rijden.]

Sas'te, w. —, —n = pik, hak, houweel.

Sas'ten, f. (h.) (hau; hieb u. haute; hiebe u. hante; haue! gehauen) = houwen, hakken, slaan; fellen h. = vijlen kappen; den Weinberg h. = met de hak omwerken; das ist wieder gehauen noch gestochen = dat raakt kant noch wal, dat is geen vleesch en geen visch, dat lijkt nergens naar; über die Schnur h. = de perken te buiten gaan; einen über's Ohr h. = afzetten; sich h. = vechten met de blanke sabel; sich durch den Feind h. = zich door den vijand heenslaan.

Sas'ter, m. —s, — = slagand, wild zwijn; houwer; (Häuer) ertshouwer.

Sas'tchen, f. —s, — = hoopje, troepje, kleine massa, handvol. **Sas'ten**, f. (h.) = op hoopjes leggen; aanaarden.

Sas'te, m. —ens, —n = hoop, stapel, menigte, massa, troep, bende; in Sas'ten setzen = op hoopjes zetten; über den Sas'ten (werfen) = overhoop (gooien); in hellen Sas'ten = in groote troepen. **Sas'ten**, f. (h.) = hoopen, ophoopen, opstapelen, (das Maß) met een kop voorzien; sich h. = zich ophoopen, zich opstapelen, zich opeen hoopen, toemenen.

Sas'tenweise = bij hoopen; bij of in menigte, in grooten getale. **Sas'tig** = talrijk, menigvuldig, herhaald; herhaaldelijk, dikwijls, vaak.

Sas'tigkeit, w. — = menigvuldigheid, ('t) dikwijls voorkomen. **Sas'tung**, w. — = opeenhooping.

Sas'tloß, m. = hakblok.

Saupt, f. —(e)s, **Säupter** = hoofd; opperhoofd, chef; bemooftes f. = oud student; den Feind auf's f. schlagen = den vijand verslaan; zu Säupten = aan 't hoofdeinde, bovenaan.

Sauptabschnitt, m.; -absicht, w.; -ader, w. = hoofd|afdeeling; -doel; -ader.
Sauptaltar, m. = hoogaltaar. **Saupt**anker, m. = plechtanker, groote anker.
Sauptantifiter, m.; -arbeit, w.; -armee, w. = hoofd|bewerker; -werk; -leger.
Sauptartikel, m.; -augenmerk, f.; -balken, m. = hoofd|artikel; -doel; -balk.
Sauptbasise, w.; -begebenheit, w.; -begriff, m. = hoofd|bastion; -gebeurtenis; -begrip.
Sauptbeschäftigung, w.; -bestandteil, m. = hoofd|bezigheid; -bestanddeel.
Sauptbinde, w. = hoofdband; diadeem.
Sauptbuch, f. = grootboek.
Sauptbuchstabe, m.; -eigenschaft, w.; -einfahrt, w.; -eingang, m. = hoofd|letter; -eigenschap; -inrij (-invaart); -ingang.
Sauptten: zu δ . = aan 't hoofdeinde, bovenaan. **Saupt**ende, f. = hoofdeinde. **Saupt**erbe, m. = voornaamste erfgenaam.
Sauptfach, f.; -farbe, w.; -fehler, m. = hoofd|vak; -kleur; -fout (of -gebrek).
Sauptfeind, m.; -festung, w.; -fluß, m. = hoofd|vijand; -vesting; -rivier.
Sauptfrage, w.; -gebäude, f.; -gefälle, Pl. = hoofd|vraag; -gebouw; -inkomsten.
Sauptgegen, w. = voornaamste streek, hoofdpunt. **Saupt**gewinn, m. = hoofdprijs.
Sauptgläubiger, m. = voornaamste schuldeischer.
Sauptgrund, m.; [-gut, f.]; -haar, f.; -hahn, m. = hoofd|reden; [-som;]-baar; -kraan, (ook: haan van 't dorp).
Saupthandlung, w.; -heer, f.; -idee, w. = hoofd|handeling; -leger; -idee.
Sauptinhalt, m. = hoofdinhoud. **Saupt**jagd, w. = groote jacht. **Saupt**karte, w. = hoofdlandkaart, algemeene kaart; voornaamste kaart.
Sauptkerl, m. = kranige kerel, baas.
Sauptkerke, w.; -klage, w.; -kläger, m. = hoofd|kerk; -aanklacht; -aanklager.
Sauptkaiser, f. = overheerschende, voornaamste ondeugd. **Saupt**lehre, w. = voornaamste of grondleer. **Saupt**lehrer, m. = hoofdonderwijzer. **Saupt**leidenschaft, w. = grootste, ergste hartstocht. **Saupt**leute, Pl. = kap(ite)ins. **Saupt**ling, m. -(e)s, -e = hoofd, stamhoofd. **Saupt**lings = met het hoofd vooruit, voorover. **Saupt**linie, w. = hoofdlijn. **Saupt**los = hoofdeloos; zonder aanvoerder. **Saupt**macht, w. = hoofdmacht. **Saupt**mann, m. = hoofdman, hoofd; kap(ite)in. **Saupt**mannschaft, w. = kapiteinschap; alle kapiteins; gros van 't leger.
Sauptmast, m.; -mauer, w.; -merkmal, f. = hoofd|mast; -muur; -kenmerk.
Sauptmesse, w. = groote mis. **Saupt**mittel, f. = voornaamste middel. **Saupt**musterung, w. = groote inspectie. **Saupt**narr, m. = uitgemaakte gek. **Saupt**neigung, w. = hoofdneiging. **Saupt**nenner, m. = algemeene noemer. **Saupt**niederlage, w. = belangrijkste nederlaag; hoofddepôt. **Saupt**ort, m. = hoofdplaats, voornaamste plaats. **Saupt**person, w. = hoofdpersoon. **Saupt**pfiler, m. = voornaamste pilaar, steunpilaar.
Sauptpost, w. (-postamt, f.); -preis, m.; -punkt, m. = hoofd|postkantoor; -prijs; -punt.
Sauptquartier, f.; -quelle, w. = hoofd|kwartier; -bron.
Sauptrechnung, w. = algemeene rekening.
Sauptredakteur, m.; -regel, w.; -register, f. = hoofd|redakteur; -regel; -register.

Sauptrunde, w. = hoofdronde, -patrouille.
Sauptsache, w. = hoofdzaak; in der δ . = in hoofdzaak. **Saupt**sächlich = hoofdzakelijk, voornaamst, gewichtigst; voornamelijk. **Saupt**sänger, m. = voornaamste, eerste zanger.
Sauptsatz, m. = hoofdzin. **Saupt**säule, w. = hoofdzuil. **Saupt**schaden, m. = ergste, voornaamste verlies. **Saupt**schiff, f. = hoofdschip.
Sauptschlacht, w. = algemeen gevecht; beslissende slag. **Saupt**schlüssel, m. = looper.
Sauptschmuck, m. = kapsel; hoofdsieraad.
Sauptschuld, w. = meeste schuld; hoofdschuld. **Saupt**schulden, m. = voornaamste schuldenaar. **Saupt**schwierigkeit, w. = grootste moeilijkheid. **Saupt**seite, w. = hooftkant. **Saupt**sitz, m. = hoofdzetel.
Sauptsohle, w. = voornaamste zool.
Sauptspatz, m. = dolle grap, echte grap.
Sauptstadt, w. = hoofdstad. **Saupt**städtisch = van de hoofdstad.
Sauptstation, w.; -station, w.; -steueramt, f. = hoofdmacht; -station; -kantoor van de belastingen.
Sauptstimme, w. = voornaamste, eerste stem. **Saupt**stoff, m. = hoofdonderwerp.
Sauptstraße, w. = hoofdstraat. **Saupt**streich, m. = groote slag, meesterlijke zet.
Sauptstück, f. = voornaam stuk; hoofdpunt; hoofdstuk. **Saupt**turn, m. = algemeene aanval.
Sauptstütze, w.; -stütze, w.; -stütze, w. = hoofd|steun; -som; -zonde.
Sauptteil, m.; -titel, m.; -ton, m. = hoofd|deel; -titel; -toon.
Saupttür, f.; -tür, w. = hoofd|poort; -deur.
Saupttreffen, f. = groote, beslissende slag.
Saupttreffer, m. = hoogste prijs.
Saupttruppe, w. = groote trap. **Saupt**trumpf, m. = hoofdtroef, matador.
Sauptugend, w.; -umstand, m.; -unterchied, m. = hoofd|deugd; -omstandigheid; -verschil.
Saupturheber, m.; -ursache, w.; -verbrechen, f. = hoofd|bewerker; -oorzaak; -misdad.
Sauptvergnügen, f. = voornaamste genoegen; groot plezier. **Saupt**versammlung, w. = groote, algemeene vergadering.
Sauptwache, w.; -waffe, w.; -wahrheit, w. = hoofd|wacht; -wapen; -waarheid (grondwaarheid).
Sauptwahl, m.; -weg, m.; -werk, f. = hoofd|wal; -weg; -werk.
Sauptwind, m. = hoofdwind, voornaamste wind. **Saupt**wort, f. = substantief, zelfstandig naamwoord; hoofdwoord.
Sauptzahlwort, f.; -zeichen, f.; -zeuge, m. = hoofd|telwoord; -teeken; -getuige.
Sauptziel, f.; -zollamt, f.; -zug, m.; -zweck, m. = hoofd|doel; -kantoor van in- en uitgaande rechten; -trek; -doel (-bedoeling).
Saus, f. -es, Häuser = huis, woonhuis; geboorteplaats, -land; gezin; handelshuis; das δ . der Gemeinen = het huis der Gemeenten, Lagerhuis; außer dem Hause = buitenshuis; zu Hause sein, bleiben = thuis zijn, blijven; nach Hause kommen = thuis komen; der Herr vom Hause = de heer des huizes; damit bleiben Sie mir zu Hause = houd dat maar voor je; wo sind Sie zu Hause? = waar hoort U thuis? in einer Sache zu Hause sein = in iets thuis zijn; op de hoogte zijn; von Hause aus = van huis uit; das δ . Oranien = het Huis van Oranje; ein großes δ . maden = op grooten

- voet leven, een grooten staat voeren; sein \mathfrak{H} . befehlen = orde op zijn zaken stellen (met 't oog op den dood); ein offenes \mathfrak{H} . haben = gastvrij zijn; das \mathfrak{H} . war voll = de schouwburg, de zaal was vol; altes \mathfrak{H} .! = oude man, oude vriend, kameraad! fideles \mathfrak{H} . = fidele kerel; mit der Tür ins \mathfrak{H} . fallen = met de deur in huis vallen.
- Hausaltar**, m.; -andacht, w.; -apothek, w. = huisaltaar; -godsdienstoefening; -apothek.
- Hausarbeit**, w. = huis(houd)werk. **Hausarmer**, m. = huisczittende arme.
- Hausarrest**, m.; -arzt, m. = huisarrest; -dokter.
- hausbaden** = huisbakken; alledaagsch, prozaïsch. **Hausball**, m. = huiselijk bal.
- Hausbeamter**, m. = huisbeambte. **Hausbedarf**, m. = huishoudelijke benodigdheden.
- Hausbesitzer**, m.; -bewohner, m.; -bibliothek, w. = huis[eigenaar]; -bewoner; -bibliothek.
- Hausbrauch**, m. = vast huiselijk gebruik, familietraditie. **Hausbuch**, f. = huishoudboek.
- Hausburide**, m. = huisjongen. **Hauschen**, f. - \mathfrak{s} , - = huisje; aus dem \mathfrak{H} . sein = buiten zich zelf zijn. **Hausdieb**, m. = huisdief.
- Hausdiene**, w. = voorhuis.
- Hausdiener**, m.; -drache, m.; -ehre, w.; -eigenümer, m. = huis[bediende]; -duivel(in); -eer; -eigenaar (-baas).
- Hausehren**, m. - \mathfrak{s} , - = voorhuis. **hausen**, (schv. \mathfrak{h} .) = huizen, wonen, verblijf houden; huishouden, te werk gaan; huisvesten, her-
hausen, m. - \mathfrak{s} , - = steur. [bergen.]
- Hauserte**, w. = huiseend. **Häuserbau**, m.; -verkauf, m. = bouw, verkoop van huizen.
- Häuserreihe**, w. = huizenrij. **Hausflur**, m. = voorhuis. [**Hausfrau**ose, m. = huisonderwijzer, goeverneur.]
- Hausfrau**, w.; -freund, m.; -friede, m. = huis[vrouw]; -vriend; -vrede (huiselijke vrede).
- Hausgebrauch**, m. = huiselijk gebruik; gewone doen.
- Hausgenosse**, m.; -gerät, f.; -gefek, f. = huis[genoot]; -raad; -wet.
- Hausgefinde**, f. = dienstpersioneel.
- Hausgott**, m.; -gottesdienst, m.; -hahn, m.; -halt, m. = huis[god]; -godsdienstoefening; -haan; -houding.
- haushalten**, ft. (\mathfrak{h} .) = huishouden; einem \mathfrak{h} . = iems. huishouding doen; mit bfelem hält man haus, mit wenigem kommt man aus = men moet de tering naar de nering zetten; hoe meer men heeft, hoe meer men uitgeeft; mit etw. \mathfrak{h} . = zuinig met iets zijn. **Haushälter**, m. - \mathfrak{s} , - = huishouder, intendant. **Haushälterin**, w. - , -nen = huishoudster. **haushälterisch** = zuinig, spaarzaam.
- Haushaltung**, w. = huishouding, huishouden.
- Haushaltungsbuch**, f. = huishoudboek.
- Haushaltungsforgen**, Pl. = huishoudelijke zorgen. **Hausherr**, m. = heer des huizes; hoofd. **haushoch** = een huis hoog, huizenhoog, verbazend (zeer) hoog. **Haushofmeister**, m. = huishofmeester. **Haushund**, m. = huishond.
- hausieren**, (schv. \mathfrak{h} .) = mit etw. \mathfrak{h} . (gehen) = venten, langs de huizen te koop loopen. **hausierer**, m. - \mathfrak{s} , - = venter, marskramer.
- hausiererhandel**, m. = marskramershandel, marskramerij. **hausierischein**, m. = venterspatent.
- Hausjungfer**, w. = hulp in de huishouding, juffrouw, dochter des huizes.
- Hauskäninchen**, f.; -kapelle, w.; -kase, w. = huis[konijn]; -kapel; -kat.
- Hauskleid**, f.; -knecht, m. = huiskleed (-japon); -knecht.
- Hauskollette**, w. = kollette langs de huizen.
- Hauskreuz**, f. = huiskruis, huiselijk verdriet.
- Hauslaterne**, w. = ganglantaarn. **Hauslehrer**, m. = huisonderwijzer, goeverneur.
- Hausler**, m. - \mathfrak{s} , - = eigenaar van een boerenwoning. **Hausleute**, Pl. = huurders. **hauslich** = huiselijk, gezellig; huishoudelijk; huisczittend; sich \mathfrak{h} . niederlassen = zich metterwoon vestigen. **Hauslichtheit**, w. - = huiselijkheid; huishouding, thuis. **Hausmädchen**, f. - \mathfrak{s} , - = dienstmeisje, -meid, -bode.
- Hausmann**, m. = [hoofd van 't gezin], portier, concierge. **Hausmannssohn**, w. = eenvoudige burgerkost. **Hausmarder**, m. = huis- of steenmarter. **Hausmeter**, m. = hofmeier. **Hausmeister**, m. = concierge, huisbewaarder, **Hausmiete**, w. = huishuur.
- Hausministerium**, f. = ministerie van 't koninklijke huis. **Hausmittel**, f. = huismiddel.
- Hausmutter**, w. = huismoeder. **hausmütterlich** = van of als huismoeder.
- Hausnummer**, w.; -orden, m.; -ordnung, w. = huis[nummer]; -orde; -regel.
- Hausplage**, w. = huisplaaq. **Hauspostille**, w. = verzameling leerredenen voor 't huisgezin. **Hausprophet**, m. = haan.
- Hausrat**, m.; -recht, f.; -regiment, f. = huis[raad]; -recht; -bestuur.
- Hausrock**, m.; -schlüssel, m.; -schuh, m. = huis[jas]; -sleutel; -schoen (pantoffel).
- Hauschwelle**, w. = drempel van 't huis.
- Haufe** (spr.: hoosse) = hausse, stijgen van de effecten.
- Hauslegen**, m. = huiselijke voorspoed; kinderen. **Hausstaat**, m. = huis. **Hausstand**, m. = huishouding, leefwijze; einen eigenen \mathfrak{H} . gründen = een eigen huishouding oprichten.
- Haussteuer**, w.; -suchung, w.; -taube, w. = huis[belasting]; -zoeking; -duif (tamme duif).
- Hausstein**, m. = hardsteen.
- Hausteufel**, m.; -tier, f.; -tor, f. = huis[duivel (-draak)]; -dier; -poort.
- Haustrauer**, w. = familierouw. **Haustrauung**, w. = trouwen in huis.
- Haustruppen**, Pl.; -tür, w.; -uhr, w. = huis[troepen]; -deur; -klok.
- Hausvater**, m.; -vertrag, m.; -verwalter, m.; -verwaltung, w. = huis[vader]; -verdrag; -meester (intendant, concierge); -administratie.
- Hausvogt**, m. = slotvoogd; intendant; raad-huismeester en gevangenbewaarder.
- Hausvogtei**, w. = woning van den slotvoogd; stedelijke gevangenis (in Berlijn).
- Hauswesen**, f. = huishoudelijke zaken, huishouding. **Hauswiesel**, f. = huiswezel, tamme wezel.
- Hauswirt**, m. = huisbeer, huisbaas; gastheer; heer des huizes. **Hauswirtschaft**, w. = huishouding; huishoudkunde. **Hauszins**, m. = huishuur.
- Haut**, w. - , Häute = huid, vel, vlies; judd dich die \mathfrak{H} .? = heb je soms zin in een pak slaag? - sich seiner \mathfrak{H} . wehren = zijn leven verdedigen; mit besser \mathfrak{H} . davonkommen = er heelhuids afkomen; er stedd in feiner guter \mathfrak{H} . = hij steekt in geen goed vel; er ist nichts als \mathfrak{H} .

und Knochen = hij is vel over been; mit δ . und Haaren offen = met huid en haar opeten; ihm ist wohl in seiner δ . = hij voelt zich heel behaaglijk; man möchte aus der δ . fahren = 't is om uit je vel te springen; seine δ . zu Markte tragen = op eigen gevaar iets wagen, zijn leven wagen; aus andrer Leute δ . ist gut Riemen schneiden = 't is goed riemen snijden uit andermans leer; er ist eine gute, ehrliche, natürliche δ . = hij is een goede, eerlijke, onnoozele ziel, bloed; auf der faulen δ . liegen = lui-lakken.

Sautauschlag, m. = huiduitslag. **Säutchen**, f. -s, - = huidje, velletje, vliesje.

Sautdrüse, w. = huidklier. **Häuten**, δ iw. (h.) = huiden, villen; sich h. = vervellen; veranderen, zich beteren.

Hautentzündung, w.; -farbe, w. = huidontsteking; -kleur.

Häutig = met een huid of vlies bedekt, vliezig. **Hautkrankheit**, w. = huidziekte. **Hautlos** = huidloos, zonder huid.

Hautrelief (spr.: *hoorelief*), f. = hautrelief, verheven beeldwerk.

Hautsalbe, w. = huidzalf. **Häutung**, w. = - = vervelling, 't huiden, villen.

haut; es ist h. wie mauz = 't is lood om oud ijzer.

Hau Zahn, m. = slag tand.

Habaneſe, m. -n, -n = Havanees. **Haban-na**, w. = Havana. **Habanatabak**, m.; -zigarre, w. = Havannatabak; -sigaar.

Habarie, w. = averij; δ . erleiden = averij lijden.

Havelock, m. -(e)s, -s = havelock, soort overjas.

Hazard = hazard.

ha! = he! hola! hò?

Hebamme, w. = vroedvrouw.

Hebe, w. = Hebe, godin der jeugd.

Hebearm, m. = hefboomsarm. **Hebebaum**, m. = hefboom. **Hebeboot**, m. = kraan, bok.

Hebel, m. -s, - = hefboom; er ſetzt alle δ . in Bewegung = hij brengt alle raderen in beweging. **Hebelarm**, m. = hefboomsarm.

heben, ft. (h.) (du hebſt, er hebt; hob [hub]; höbe [hübe]; hebe! gehoben) = heffen, opheffen, heuren, opbeuren, doen uitkomen, [aan]heffen, houden]; Wein aus dem Faſſe h. = hevelen; ein Kind aus der Taufe h. = een kind ten doop heffen; aus dem Sattel h. = uit het zadel lichten; einen Schatz h. = een ſchat lichten, opgraven; Geld h. = geld opnemen; diejen Iſtand wollen wir h. = dezen miſtand zullen we opruimen, uit den weg ruimen; die Stimme h. = de ſtem verheffen; den Wohlſtand h. = de welvaart bevorderen, doen toenemen; einen h. = een borrel nemen; sich h. = stijgen, omhooggaan, rijzen, beter worden; dieſe Gräben h. sich = heffen elkaar op; [zich verheffen].

Hebepunkt, m. = steunpunt. **Hebeopfer**, f. = heboffer. **Heber**, m. -s, - = hefboom; hevel. **Heberolle**, w. = lijst van heffingen.

Hebestange, w. = hefboom. **Hebestelle**, w. = ontvangkantoor. **Hebewinde**, w. = windas, katrol, schijf.

Hebräer, m. -s, - = Hebreër. **Hebräiſch** = Hebreeuwſch.

Hebung, w. -, -en = heffing, verheffing, hoogte, 't doen uitkomen, bevordering, opkomst, herſtel, inning (der Steuern). **Heckel**, w. -, -n = hekel; einen durch die

δ . ziehen = over den hekel halen. **Heckelbank**, w. = hekelbank. **Heckelfrau**, w. = hekelaarster. **Heckeln**, δ iw. (h.) = hekelen (*ook fig.*), over den hekel halen, doorhalen, bevittien.

Heckſte, w. = knieboog.

Heckſt, m. -(e)s, -e = snoek; (in ſchool) kraan, bol; ein feiner δ . = een geſlepen klant; der δ . im Karpfenteiche = de wolf in de ſchaapſkooi. **Heckſbars**, m. = snoekbaars.

Heckbrut, w. = snoekbroedsel, -pootſel.

Heckgrau = snoekgrijs, blauwgrijs. **Heckkönig**, m. = groote ſnoek. **Heckſchimmel**, m. = roodgeſpikkelde ſchimmel.

Heck, f. (norrb.) -(e)s, -e = afſluiting, omheining; deur in een omheining; achterſteven, ſpiegel. **Hecke**, w. -, -n = heg, haag; ſtruikgewas; broedplaats; broedsel; broeitijd.

Hecken, δ iw. (h.) = paren, broeden, jongen, uitbroeden (*ook fig.*).

Heckenadel, m. = kleine adel. **Heckenapfel**, m. = paradijsappel. **Heckenbeere**, w. = doornbes. **Heckenfeuer**, f. = tirailleursvuur.

Heckenhopfen, m. = wilde hop. **Heckenkirſche**, w. = hondskers. **Heckenreiter**, m. = ſtruikroover. **Heckenroſe**, w. = wilde roos, eglantier. **Heckenſchere**, w. = tuinſchaar.

Heckenſaum, m. = heg, haag. **Heckenſtamm**, m. = potſtuk. **Heckenfeuer**, f. = tirailleursvuur. **Heckflagge**, w. = hekvlag, achtervlag, kampanjevlag. **Heckzeit**, w. = legtijd, broeitijd, broei.

he! da! = heidaar! hó! hola!

Hebe, w. -, -n = werk, vlas.

Heberich, m. -(e)s = hondsdraf; wilde mosterd, herik.

Hebsira, w. = hedsira, Mohammets vlucht, begin v. d. Arab. tijdrekening.

Heer, f. -(e)s, -e = heir, leger; ſchaar, groote menigte, troep. **Heerban**, m. -(e)s = heerban. **Heeresabteilung**, w. = legerafdeeling, troep. **Heeresmacht**, w. = legermacht. **Heereszug**, m. = legertocht, krygstocht, expeditie. **Heerfahrt**, w. -, -en = heirvaart, krygstocht. **Heerführer**, m. = legeraanvoerder, generaal. **Heerhaufe**, m. = legerschaar; legerkorps. **Heerlager**, f. =

Heerlauf, m. = veenrook. [kamp. **Heerläufe**, w. = colonne. **Heerſchar**, w. = heirschaar, legerschaar, krygsbende. **Heerſchau**, w. = inspectie, revue, wapenſchouwing. **Heerſtrake**, w. = heirweg, groote weg, heirbaan. **Heerweſen**, f. = leger(zaken).

Heſe, w. -, -n = giſt; ſchuim; droesem; die δ . des Volks = de heſe (van het volk); den Kelch bis auf die (bis zur) δ . leeren, auſtrinken = den kelk tot op den bodem leegdrinken; auf die δ . kommen = aan lager wal raken; **Heſebrot**, f., -fuchen, m. = brood, koek, pannekoek met giſt. **Heſicht** = giſtachtig. **Heſig** = met giſt.

Heft, f. -(e)s, -e = hecht, handvat, ſteel, fig. heft, leiding; ſchrijfboek, ſchrift, afſtevering, brochure. **Heftchen**, f. -s, - = ſchriftje.

Heftel, m. u. f. -s, -, od. w. -, -n = haakje, kram. **Hefteln**, δ iw. (h.) = vaſthaken, vaſthechten. **Heften**, δ iw. (h.) = hechten, heften, naaien, vaſtmaken, rijgen; (ein Buch) innaaien; (die Klugen, die Gedauften) aufſteu. h. = op iets veſtigen, richten; sich h. (an) = zich hechten (aan); zich veſtigen (op). **Heftfaden**, m. = rijdraad. **Heftſtücken**, m. = haak, pin, ſpie.

heftig = heftig, hevig, geweldig, erg; driftig, hartstochtelijk. **Heftigheid**, w. — = heftigheid, hevigheid, geweld; drift.

heftloos = zonder hecht, zonder handvat. **Heftnadel**, w. = boekbindersnaald. **Heftpilaster**, f. = hechtpleister. **Heftzweck**, m., **Heftzwecke**, w. = nagel, punaise. **Heftzwaren**, m. = boekbindersgaren.

Hege, w. — = koestering, verzorging; h. und Pflege = verzorging en verpleging.

Hegemonie, w. —, —(e)n = hegemonie.

hegen, schw. (h.) = [(Ding, Gericht) houden; (Recht, Urteil) spreken, uitspreken]; (Wiß, Wissen, Wissen) ter bescherming afsluiten, omheinen; sparen, ontzien, verzorgen, koesteren; (eine Meinung, Achtung, Mißtrauen, Verdacht, eine Schlange im Wägen) koesteren; einen bescheidenen Sinn h. = bescheiden zijn.

Heger, m. = (bosch)wachter, opzichter.

Hejereiter, m. = bereden boschwachter.

Hegezeit, w. = paartijd, gesloten tijd (voor jacht en visscherij).

Hehl, f. —(e)s = geheim; ich mache daraus kein h. (auch: ich habe dessen kein h. od. ich habe es kein h.) = ik maak er geen geheim van; ohne h. = zonder omwegen, ronduit.

hehlen, schw. (h.) = verbergen, geheim houden, helen.

Hehler, m. —s, — = heler; der h. ist jo gut wie der Stehler = de heler is zoo goed als de steler.

Hehlerci, w. —, —en = helerij.

hehr = hoog, verheven, heilig, heerlijk, grootsch, stout.

heid! = ha! ho! toemaar! toe!

I. **Heide**, w. —n, —n = heiden.

II. **Heide**, w. —, —n = heide, hei; steppe; heidekruid, hei; boekweit.

Heidebesen, m.; —blume, w.; —futter, f. = heidebesem; —bloem; —gras.

Heidegrube, w. = boekweitgort. **Heidehoning**, m. = heidehoning. **Heidehorn**, f. = boekweit.

Heidekraut, f. = heidekruid, hei.

Heidebeere, w. = blauwbes, boschbes.

Heidenangst, w. = verschrikkelijke angst, doodsangst. **Heidenbefehrer**, m. = heidenapostel. **Heidenbild**, f. = afgodsbeeld. **Heidengeld**, f. : daß kostet mich ein h. = dat kost me een heele hoop geld. **Heidenlärm**, m. = helsch, heidensch spektakel. **Heidenleben**, f. = heidenleven. **Heidenmäßig** = verbazend, verschrikkelijk, duivelsch, helsch. **Heidentempel**, m. = heidensche tempel. **Heidentum**, f. —s = heidendom.

Heiderauch, m. = veenrook, heiderook, dikke mist. **Heideritter**, m. = bereden boschwachter. **Heide(schmuck)**, w. = klein heideschaap.

heid! = vlug! huup! h. gehen, sein = weg, verloren gaan, zijn.

heidnis = heidensch.

Heiduk, m. —en, —en = Heiduk, bediende, looper.

heifig, **heifig** = kieskeurig, vies, netelig, hachelijk, lastig, moeilijk; eine heiffe Frage = een netelige kwestie.

Heil, f. —(e)s = heil, zaligheid, geluk, redding; sein h. versuchen = zijn geluk beproeven; im Jahre des Heils = in 't jaar des Heeren.

heil = heel, gaaf, ongedeerd, onbeschadigd; genezen, beter. **Heiland**, m. —(e)s, —e = Heiland, Verlosser, Zaligmaker. **Heilanstalt**, w. = geneesinrichting, herstellingsoord, sanatorium. **Heilart**, w. = geneeswijze. **Heilbad**,

f. = mineraal bad, gezondheidsbad. **heilbar** =

heelbaar, te geneezen, geneeslijk. **Heilbarkeit**, w. = geneesbaarheid, heelbaarheid.

heilbringend = heil(aan)brengend, heilzaam, zegenrijk. **Heilbringer**, m. = redder, verlosser, heilaanbrenger. **Heilbrunnen**, m. = gezondheidsbron. **heilen**, schw. (h.) = genezen, beter maken, heelen; beter worden, herstellen, heelen; goedmaken, herstellen; sich h. = heelen, genezen. **Heiler**, m. —s, — = genezer, redder. **Heilgymnastik**, w. = heilgymnastiek.

heilig = heilig, gewijd; das heilige römische Reich deutscher Nation = het Roomsche keizerrijk; die heilige Schrift = de Heilige Schrift; der heilige Stuhl = de heilige stoel; der heilige Abend = de avond voor Kerstmis; ein wunderlicher heiliger = een wonderlijk, een origineel; einen h. sprechen = iem. heilig verklaren; etw. h. halten = iets heilig, hoog in eere houden; etw. hoch und h. od. h. und teuer beschützen, beschützen = iets hoog en heilig, hoog en duur verzekeren, beloven; du fannst dich h. darauf verlassen = je kunt er gerust, vast op rekenen. **heiligen**, schw. (h.) = heiligen, wijden.

Heiligenbild, f.; —dienst, m.; —geschichte, w. = heiligenbeeld; —dienst; —legende.

Heiligengeschichtsschreiber, m. = schrijver van heiligenlegenden. **Heiligenglanz**, —schein, m. = stralenkrans, aureool, nimbus. **Heilighaltung**, w. = strenge waarneming, 't heilighouden, heiliging. **Heiligheit**, w. — = heiligheid; Seine h. = Z. Heiligheid (de paus).

Heiligprechung, w. —, —en = heiligverklaring. **Heiligum**, f. —(e)s, —timmer = heiligdom, heilig voorwerp, reliquie. **Heiligumschwänder**, m. = heiligschenner. **Heiligung**, w. — = heiliging, wijding.

Heilkraft, w. = geneeskraft. **heilkräftig** = heil-, geneeskrachtig, heilzaamwerkend, machtig. **heilkundig** = genees-, heelkundig. **Heilkunst**, w. = geneeskunde. **Heilkünstler**, m. = geneesheer, dokter; knoeier. **heillos** = goddeloos, schandelijk, inslecht; noodlottig, heilloos, erg. **Heillosigkeit**, w. — = goddeloosheid, schandelijkheid, verdorvenheid; noodlottigheid, heilloosheid.

Heilmethode, w.; —mittel, f. = geneesmethode; —middel.

Heilquelle, w. = gezondheidsbron. **Heilwasser**, w. = balsem. **heilzaam** = heilzaam, gezond, heilrijk, nuttig, weldadig. **Heilwandel**, w. — = heilzaamheid, nut, weldadigheid. **Heilsarmee**, w. = heilsleger, leger des heils.

Heilserum, f. —(s), —s u. . . ra = heilserum.

Heilslehre, w. = leer des heils, der genade. **Heilmittel**, f. = heilmiddel, genademiddel. **Heilsoldat**, m. = heilsoldaat. **Heilswahrheit**, w. = waarheid der genade. **Heilstrank**, m. = heil drank, gezondheidsdrank. **Heilung**, w. —, —en = heeling, genezing, herstelling. **Heilungsprozess**, m. = genezingsproces. **Heilungsverfahren**, f. = geneeswijze, kuur. **Heilungswissenschaft**, w. = geneeskundige wetenschap.

Heim, f. —(e)s, —e = woonplaats, thuis. **heim** = naar huis, thuis.

Heimat, w. —, —en = geboorteland, vaderland, geboorteplaats, onderhuis; die letzte h. = de laatste verblijfplaats. **heimatberühmt** = recht van inboorling bezittend. **Heimatländ**, f. = geboorteland. **heimatlich** = vaderlandsch, zooals in 't geboorteland. **heimatlos** = va-

derlandloos, rondzwerfend, als balling. **Heimatdorf**, f. = geboortedorp. **Heimatrecht**, f. = inboorlingrecht, burgerrecht. **Heimatchein**, m. = certificaat van oorsprong. **heimbegeben sich**, ft. (h.) = naar huis gaan. **heimbegleiten**, fchw. (h.), **heimbringen**, unr. (h.) = naar huis geleiden, ...brengen, thuisbrengen. **Heimchen**, f. -s, -n = huiskrekel, heimpje. **heim'eilen**, fchw. (f.) = naar huis eilen. **heimelig** = vertrouwelijk, gezellig. **heimfahren**, ft. (f.) = naar huis rijden, varen. **Heimfahrt**, w. = terugkomst, -rit. **Heimfall**, m. = 't toevallen (van een erfgoed). **heimfallen**, ft. (f.) = toevallen (als erfgoed), vervallen (aan). **heimfinden sich**, ft. (h.) = den weg naar huis vinden. **heimführen**, fchw. (h.) = naar huis brengen; (ein Mädchen) huwen; zie: **Blut**. **Heimführung**, w. = begeleiding naar de woning, naar huis; bruidstocht, bruiloft. **Heimgang**, m. = terugkeer, -komst; dood, overlijden, heengaan. **heimgehen**, unr. (f.) = naar huis gaan; overlijden. **heimlich** = inheemsch; als thuis, op zijn gemak; vaderlandsch; [in huis]. **Heimkehr**, w. = terugkeer naar huis, terugreis. **heimkehren**, fchw. (f.), **heimkommen**, ft. (f.) = naar huis terugkeeren, ...komen. **Heimkunft**, w. = thuiskomst. **heimleuchten**, fchw. (h.) = heim, verborgen; gezellig, vertrouwelijk, aangenaam, op zijn gemak, thuis; heimelijk, stiltes, in 't geheim, terluik; [das heimliche Gemach = geheim gemak]; h. tun = geheimzinnig doen. **Heimlichkeit**, w. -, -en = geheim, heimelijkheid, geheimzinnigheid; gezelligheid, behaaglijkheid. **Heimreise**, w., **Heimritt**, m. = terugreis, -rit. **heimschicken**, fchw. (h.) = naar huis sturen, zenden; afwijzen. **heimschiffen**, fchw. (f.) = naar huis terugvaren. **heimsehen sich**, fchw. (h.) = naar huis verlangen. **heimsuchen**, fchw. (h.) = bezoeken; beproeven, bezoeken, teisteren, kastijden, treffen. **Heimsuchung**, w. -, -en = bezoek; bezoeking, kastijding, slag, plaag; **St. Maria** = feest der Visitatie (2 Juli). **heimtragen**, ft. (h.); **treiben**, ft. (h.) = naar huis dragen; n. h. drijven. **Heimtücke**, w. = valsheid, huichelarij, geniepigheid, gemeenheid, boosaardigheid, arglist. **heimtückisch** = valsch, geniepig, gemeen, boosaardig. **heimwärts** = huiswaarts, naar 't vaderland. **Heimweg**, m. = weg naar huis, terugweg; er machte sich auf den H. = hij ging op weg naar huis. **heimweh**, f. = heimwee. **heimwollen**, unr. (h.) = naar huis terug willen. **heimzahlen**, fchw. (h.) = betaald zetten. **heimziehen**, ft. (f.) = naar huis terugtrekken, reizen. **Heimzug**, m. = terugtocht, -reis. **Hein**, m.: Freund H. = vriend Hein (de dood). **Heinrich**, m. = Hendrik. **Heinz**, m. = Hendrik, Hein. **Heinzelmannchen**, f. = aardmannetje, kabouter. **heint** (mundartl.) = vannacht, vanavond, vandaag. **Heirat**, w. -, -en = huwelijk, echt; h. in eil bereut man mit Weil = vroeg (vlug) getrouwd, lang berouwd. **heiraten**, fchw. (h.) = huwen, trouwen; in eine achtbare Familie h. = in een achtenswaardige familie huwen. **Heiratsantrag**, m. = huwelijksaanzoek. **Heiratsanzeige**, w. = huwelijksaankondiging,

-advertentie. **Heiratsbureau**, f. = huwelijkskantoor. **heiratsfähig** = in staat om te trouwen, huwbaar. **Heiratsgedanke**, m. = trouwplan. **Heiratsgefuch**, f.; -gut, f. = huwelijksaanzoek; -goed (uitzet). **heiratslustig** = trouwlustig. **Heiratsstifter**, m. = koppelaar. **Heiratsvermittler**, m. = huwelijksmakelaar, koppelaar. **Heiratsvertrag**, m. = huwelijkscontract. **heisa! heisa!** = heisa! toe maar! goed zoo! **heischen**, fchw. (h.) = eischen, vorderen, gebieden, dringend verzoeken. **Heisefas**, m. = gebiedende zin. **heiser** = heesch, schor. **Heiserkeit**, w. = heeschheid. **heiß** = heet, warm; vurig, driftig; einem den Kopf h. machen = iem. den kop warm maken; einem die Hölle h. machen = iem. het vuur aan de schenen leggen; was ich nicht weiß, macht mich nicht h. = wat niet weet, deert niet; heißes Blut haben = driftig zijn; es ging da h. her = het ging er heet toe. **heißblütig** = warmbloedig, driftig. **heizen**, ft. (h.) (ich heiße; hieß; hieße; heiße! heizen) = noemen, heeten; beteekenen, bevelen; bevelen, heeten: einen willkommen h. = iem. welkom heeten; das heiße ich pünktlich sein = dat noem ik stipt zijn; das heiße die Sache verderben = dat zou zijn de zaak bederven; das will etw. (viel) h. = dat beteekent nog al wat; was heißt das? was soll das h.? = wat moet dat beteekenen? das heißt (b. h.) = dat is (d. l.) of dat wil zeggen (d. w. z.); es heißt = men zegt, er wordt gezegd; het bevel luidt; hier heißt es wohl mit Recht = hier mag men wel terecht zeggen; hier heißt es aufgepaßt (od. aufpassen) = oppassen is de boodschap; ich will ein Schelm, das heißt, wenn... = ik ben een boon, als...; er hieß mich heißen = hij beval (heette, zei) mij te blijven; wer hat dich (od. dir) das geheißen = wie heeft u dat bevolen. **heizen**, fchw. (h.) = hijschen]. **heißerleht**; -geliebt = vurig afgesmeekt; v. gelieft (v. bemind). **heißhunger**, m. = geeuwonger, hevige verlangen. **heißhungrig** = uitgehongerd. **heißhorn**, m. = driftkop, heethoofd. **Heiter**, m. -s, -, u. w. -, -n = jonge boom, jonge beuk. **heiter** = helder, klaar, niet betrokken, niet bedekt (Stimm, Luft, Wetter, Tag); hel, licht; vroolijk, blij(de), opgeruimd (Stimmung, Anblick, Spiel). **Heiterkeit**, w. = helderheid, klaarheid; vroolijkheid, opgeruimdheid. **heiteren**, fchw. (h.) = ophelderen, opvroolijken. **Heizapparat**, m. = verwarmings-, stooktoestel. **heizbar** = waar gestookt kan worden, met stookplaats. **heizen**, fchw. (h.) = verwarmen, stoken, vuur aanmaken; sich h.: dieses Zimmer heißt sich gut = deze kamer is makkelijk te verwarmen. **Heizer**, m. -s, -, = stoker. **Heizfläche**, w. = verwarmingsvlakte. **Heizloch**, f. = stookgat. **Heizmaterial**, f. = brandstof (bij 't leger). **Heizraum**, m. = stookruimte. **Heizröhre**, w. = verwarmingsbuis. **Heizung**, w. = verwarming, (t)stoken. **Heitate**, w. = Hekate, godin der maan, der onderwereld, toovergodin. **Heitatombe**, w. -, -n = hekatombe, offer van 100 stieren, groot offer. **Heitar**, f. (u. m.) = hektare.

Getit, w. — = tering. **Getiter**, m. —s, — = teringlijder. **Getitich** = teringachtig, tering...
Gettopgraphie'ren, f. (h.) = hektografeeren.
Gettopgramm, f.; **Getliter**, f.; **Getmeter**, m. u. f. = hekto||gram; -liter; -meter.
Geteld, m. —en, —en = held.
Getelden||atter, f.; **Getbahn**, w.; **Getbuch**, f. = helden||tijdperk; -loopbaan; -boek.
Getelden||dichter, m.; **Getgedicht**, f.; **Getgeslacht**, f.; **Getgestalt**, w. = helden||dichter; -dicht; -geslacht; -gestalte.
Getheldhaft = heldhaftig. **Getheldfijn** = koen als een held, stout. **Getheldfied**, f. = helden||lied, -zang, -dicht. **Getheldmadjen**, f. = heldhaftig meisje. **Getheldmâjig** = heldhaftig, stout, dapper, als een held. **Getheldmut**, m. = heldenmoed, heldhaftigheid. **Getheldmütig** = heldhaftig, moedig, dapper.
Getheld||fchar, w.; **Getfijn**, m.; **Getfat**, w. = helden||schaar; -geest; -daad.
Getheld||tum, f.; **Getfod**, m.; **Getvolk**, f.; **Getzeit**, w. = helden||dom; -dood; -volk; -tijd.
Getheldin, w. —, —nen = heldin.
Gethelden, ft. (h.) (du hilfst, er hilf; half; hülf; hilf; geholfen) = (einem, iem.) helpen, behulpzaam zijn; baton, dienen, goed zijn, nuttig zijn; einem bei der Arbeit h. = iemand aan zijn werk helpen; ihm ist nicht zu h. = hij is niet te helpen; ich fann dir nicht h. = ik kan er niets aan doen; fo wahr mir Gott helfe! = zoo waar helpe mij God! einem auf die Sprünge h. = iem. op weg, op 't spoor helpen; ich fann mir nicht h. = ik kan niet anders, ik kan het niet laten; er weiß sich zu h. = hij weet zich te redden, te helpen; helf Gott! = God zegen' u; hilf's nicht, fo schadet's nicht = baat het niet, het schaadt ook niet. **Gethelper**, m. —s, — = helper, hulp, ondersteuner; (Schmeiß) hulpprediker. **Gethelpers**, m. = handlanger, heler, medeplichtige.
Gethelgen, m. —s —; **Gethelge**, w. —, —n = (scheeps)helling.
Gethelge, m. —n, —n = beeld.
Gethelikon, m. = Helikon, berg der muzen.
Getheliographie, w. = heliographie. **Getheliogra-
 vü're**, w. = heliogravure, koperlichtdruk.
Gethelometer, m. u. f. = heliometer. **Gethelios**, m. = Helios, zonnegod. **Gethelioftop**, f. —(e)s, —e = helioskoop, zonnekijker. **Gethelioftat**, m. —en, —en = heliostaat, astronomisch instrument. **Getheliotrop**, f. —(e)s, —e = heliotroop, zonnewende; (delfstof) kattenoo; zonnespiegel. **Getheliozen||trifch** = heliocentrisch; met de zon tot middelpunt.
Gethell = helder, hel, luidklinkend, licht, schitterend, klaar, levendig; helles Gefächter = schaterend gelach; h. aufachen = schaterlachen; es ist schon heller Tag = 't is al klaar dag; am hellen lichten Tage = op klaarlichten dag; es wird h. = 't wordt licht; ein heller Kopf = een vlugge, schrandere, heldere kop; in hellen Gruppen = in groote scharen; die hellen Tränen = tranen met tuiten, dikke tranen; h. fehen = helderziende zijn. **Gethell||auf** = helder, luid. **Gethell||augig** = met heldere oogen, klaaroogig.
Gethell||blau; **Getbraun** = licht||blauw; -bruin. **Gethelderdenkend**. **Gethelder||dunkel**, f. = licht-en-schaduw, licht-en-bruin; schemerlicht. **Gethelte**, w. — = helderheid, licht, glans. **Gethellebarde**, w. —, —n = hellebaard. **Gethelle-
 bardier**, m. —s, —e = hellebardier.

Gethelden, f. (h.) = hel(der) maken, verhelderen.
Gethellen, m. —n, —n = Helleen, Griek.
Gethellenifch = Helleensch, Grieksch. **Gethellenifch-
 mus**, m. —, —mer = Hellenisme. **Gethellenifch**, m. —en, —en = Hellenist.
Gethellex, m. —s, — = penning, halve cent; er hat feinen roten h. = hij heeft geen rooien duit; auf. od. bei h. und Pfennig bezahfen = tot den laatsten halven cent betalen.
Gethelderlicht: am hellerlichten Tage = op klaarlichten dag. **Gethelder||farbig** = lichtkleurig, helderkleurig. **Gethelder||fuchf**, m. = lichtvoos. **Gethelder||glän-
 zend** = helderschitterend. **Gethelder||grün** = lichtgrijs, -groen. **Gethelder||licht**, w. — = helderheid, glans, licht.
Gethelling, m. (e)s, —e = (scheeps)helling.
Gethelder||fchend = helder schitterend, helder schijnend. **Gethelder||licht** = klaarlicht. **Gethelder||rot** = licht-, helderrood. **Gethelder||fehend** = helderziend. **Gethelder||fichtigheit**, w. — = helderziendheid. **Gethelder||lung**, w. = verheldering, glans. **Gethelder||weiß** = helderwit.
Gethelm, m. —(e)s, —e = helm (hoofddekfel, van een destilleerkolf, van het roer); kap; koepel; dom; [steel]. **Gethelder||binde**, w. = helmint, -strik. **Gethelder||büfch**, m. = helmpluim. **Gethelder||dach**, f. = koepeldak. **Gethelder||feder**, w. = veer op den helm. **Gethelder||förmig** = helmvormig. **Gethelder||gewölbe**, f. = koepelgewelf. **Gethelder||gitter**, f. = vizier. **Gethelder||holz**, f. = helmstok, -hout, roerstok.
Gethelder||then, Pl. = ingewandswormen.
Gethelder||fchmuck, m. = helmversiersel. **Gethelder||fch-
 ftof**, m. = helmstok, roerstok. **Gethelder||fchurz**, m. = vizier.
Gethelder||te, m. —n, —n = Heloot: staatslaaf in Sparta.
Gethelder||tien, f. = Helvetië. **Gethelder||tier**, m. —s, — = Helvetiër. **Gethelder||tifch** = Helvetisch, Zwitfersch.
Gethelder, f. —(e)s, —en; **Gethelder**, f. —s, —n = hemd; härenes h. = haren kleed, boetekleed; einen bis auf h. ausziehen = iem. naakt uitschudden; das h. ist (od. liegt) mir näher als der Rod = het hemd is mij nader dan de rok. **Gethelder||ärmel**, m. = hemdsmouw; in hemdärmeln = in 't overhemd. **Gethelder||ärme-
 lig** = in 't overhemd, in hemdsmouwen; gemeenzaam; onbeschaafd. **Gethelder||denfragen**, m. = hemdskraag. **Gethelder||denkraufe**, w. = hemdsplooiel, jabot. **Gethelder||denmak**, m. = klein kind in 't hemdje. **Gethelder||dennadel**, w. = borstspeld.
Gethelder||glov, m. —en, —en = halve bol. **Gethelder||pre-
 ren**, Pl. = halschildvleugeligen. **Gethelder||fphäre**, w. —, —n = halve bol, halfrond. **Gethelder||fthium**, f. —s, —en = halfvers.
Gethelder||me, w. —, —n = wagenrem. **Gethelder||men**, f. (h.) = remmen; tegenhouden, stuiten; inhouden, matigen, tegenwerken. **Gethelder||m-
 gabel**, w. = remgaffel, -vork. **Gethelder||mette**, w. = remketting. **Gethelder||nifch**, f. —fes, —fe = beletfel, hindernis. **Gethelder||fchuh**, m. = rem-
 (toestel); hindernis; einen h. anlegen = een rem aanzetten; hinderen, tegenhouden. **Gethelder||-
 mung**, w. —, —en = remming, vertraging; stremming, storing, verhouding.
Gethelder||ft, m. —(e)s, —e = hengst. **Gethelder||füllen**, f. = hengstveulen.
Gethelder||fel, m. —s, — = hengsel, oor, handvat. **Gethelder||felglas**, f. = glas met een oor. **Gethelder||fel-
 forb**, m. = hengselmand. **Gethelder||fopf**,

m. = pot met hengsel, of met ooren. **Sen-
keltöpfchen**, f. = potje met 2 ooren (iem.
met de handen in de zij of in de zakken).
senken, *schw.* (h.) = ophangen. **senkenswert** =
waard om opgehangen te worden. **senker**,
m. -s, - = beul, duivel, drommel; zum *h.*! =
wat drommel! daß dich der *h.*! = de duivel
haal je! ich frage den *h.* danach = ik heb er
maling aan; ich habe den *h.* davon = ik geef
er den brui van. **senkerbeit**, f.; -**bloß**, m. =
bijl., blok van den beul. **senkermahl(zeit)**,
f. (w.) = galgemaal; afscheidmaal.
senkerfischwert, f.; -**schand**, w.; -**schnecht**, m. =
beulszwaard; -hand; -knecht.
sen'na, w. = henna: een wortel, blanket-
selverf.
sen'ne, w. -, -n = hen, kip; eine *h.* mit
Eiporen = een kat van een vrouw.
sen'negat, f. -s = hennegat, gat voor de
roerpen.
sen'negau, f. = Henegauwen.
sephat'nos, **sephä'tnos**, m. = Hefaiistos, god
v. h. vuur.
septa'hord' (spr.: . . *korä*), m. -(e)s, -e =
grote septime; zevensnarige lier. **septa'e'der**,
f. -s, - = zeventvlak.
her = hierheen, hier; vandaan; nur *h.* dar-
mit! = geef (of) spreek maar op! voor den
dag er mee! von da *h.* = van dien kant;
von oben *h.* = van boven (hierheen); um mich
h. = om mij heen; hin und *h.* = heen en
weer; wo ist, kommt er *h.*? = waar is, komt
hij vandaan? hinter einem *h.* sein = iem.
achterna zitten, vervolgen; über einen *h.* sein =
iem. overvallen, zich op iem. werpen; über
etw. *h.* sein = zich met iets bezighouden; daß
ist nicht weit *h.* = dat heeft niet veel om 't
lijf; von alters *h.*, von jeher = van oudsher;
es ist schon lange, ein Jahr *h.* = het is al
lang, een jaar geleden.
herab = naar beneden, neer, omlaag; den
Strom *h.* = stroomaf. **herab'bemühen**, *schw.*
(h.), einen = iem. naar beneden laten komen;
sich *h.* = de moeite doen naar beneden
te komen, beneden komen. **herab'blicken**,
schw. (h.) = neerzien, naar beneden zien.
herab'drücken, *schw.* (h.) = neer, naar beneden
drukken; die Preise *h.* = de prijzen om-
laag doen gaan. **herab'finden**, ft. (h.) = den
weg (naar beneden) vinden. **herab'fliehen**,
schw. (h.) = afsmeken. **herab'follern**, *schw.*
(f.) = naar beneden komen rollen, tuimelen.
herab'kommen, ft. (f.) = naar beneden komen,
neerkomen; aan lager wal komen, vervallen;
verloopen. **herab'lassen**, ft. (h.) = naar beneden
laten, neerlaten, (Vorhänge) laten zakken;
(den Preis) verminderen, verlagen; **sich *h.*** zu
einem = tot iem. afdalen, neerdalen; dazu
läßt er sich nicht herab = daartoe verlaagt hij
zich niet; sich *h.* etw. zu tun = zich verwaardigen
tot iets. **herab'lassend** = minzaam, vriendelijk,
welwillend, gemeenzaam, uit de hoogte.
herab'lassung, w. = neerlating, vermindering;
minzaamheid, gemeenzaamheid. **herab'
schaffen**, *schw.* (h.) = naar beneden brengen,
bezorgen. **herab'schießen**, ft. (h.) = neerschieten,
(iets van iets anders) afschieten; van
boven naar beneden schieten; (f.) = snel
neerdalen, neerschieten. **herab'sehen**, ft.
(h.) = neerzien; auf einen *h.* = met min-
achting op iem. neerzien. **herab'sehen**, *schw.*
(h.) = neer-, afzeten; einen *h.* = iem. in
discrediet brengen, in rang verlagen, degra-

deeren; (die Löhne) verlagen, (die Preise)
verminderen; zu stark herabgesetzten Preisen =
tegen veel verminderde prijzen; sich *h.* =
zich verlagen. **herab'setzung**, w. = af-
neerzetting; verlaging, degraadering; min-
achting; vermindering, verlaging. **herab'stimmen**,
schw. (h.) = (ein Instrument) lager stemmen;
feine Ansprüche *h.* = minder eischen, lagere
eischen stellen; matigen, verminderen; ter-
neerslaan, neerslachtig maken; een toontje
lager spreken. **herab'würdigen**, *schw.* (h.) =
verlagen, vernederen, in minachting brengen.
herab'ziehen, ft. (h.) = naar beneden trekken,
neerhalen, laten zakken; einen *h.* = iem. naar
beneden halen, verlagen, vernederen, in min-
achting brengen; (f.) = naar beneden gaan,
trekken.
herakles, m. = Herakles, Herkules. **hera-
klide**, m. -n, -n = Heraklide, nakomeling
v. Herakles.
heraldik, w. = heraldiek, wapenkunde.
heraldiker, m. -s, - = heraldikus; wapen-
kundige. **heraldisch** = heraldisch.
heran = hierheen, naar dezen kant, aan,
nader; nur *h.*! = kom maar hier! **heran'bil-
den**, *schw.* (h.) = vormen, ontwikkelen, op-
voeden. **heran'bühen**, *schw.* (f.) = opbloeien,
zich ontwikkelen, opgroeien. **heran'eilen**,
schw. (f.) = aansnellen, toesnellen, komen
aanvliegen. **heran'gehen**, unr. (f.) = naderen;
an einen *h.* = naar iem. toegaan, iem. naderen.
heran'kommen, ft. (f.) = aankomen, nader-
komen, naderen. **heran'machen sich**, *schw.*
(h.) an einen = iem. naderen, op iem. toe-
gaan. **heran'nahen**, *schw.* (h.) = naderen,
naken, dreigen (von Gefahren). **heran'reifen**,
schw. (f.) = rijpen, rijp worden, zich ontwik-
kelen. **heran'rücken**, *schw.* (f.) = aanrukken,
dichter bij schuiven, komen, schicken. **heran-
sprenge**, *schw.* (f.) = aangeloppeeren, komen
aangeloppeeren. **heran'wachsen**, ft. (f.) =
opgroeien, zich ontwikkelen, groot worden,
toenemen; zum Manne *h.* = tot een man
opgroeien; daß heranwachsende Geschlecht =
het opkomende geslacht.
hera'ud, m. -(e)s = haarrook, veenrook,
droge mist, nevel.
herauf = naar boven, boven, opwaarts, op,
omhoog; von unten *h.* = van onder op; nur
h.! = kom maar boven! al hooger! von dort *h.* =
van daar, van dien kant. **herauf'beschwoeren**,
schw. (h.) = bezweren, oproepen. **herauf-
bringen**, unr. (h.) = boven, naar boven
brengen; boven krijgen, opkrijgen, omhoog-
krijgen. **herauf'finden sich** = den weg naar
boven vinden. **herauf'rücken**, *schw.* (h.) =
naar boven, omhooghalen, trekken, rukken,
dichterbij halen, schicken; (f.) = (in rang)
voortkomen, vooruitgaan. **herauf'setzung**,
w. = verhooging (van tarieven e. d.). **herauf-
ziehen**, ft. (h.) = op-, omhoogtrekken, op-,
omhooghalen; zu sich *h.* = tot zich opheffen;
(f.) = opkomen, (vom Gewitter, Sturm) komen
opzetten.
heraus = naar buiten, buiten, eruit, uit; von
innen *h.* = van binnen uit; nach vorn *h.* =
naar voren, op den voorkant; da *h.* = hier-
heen; (zum Hause) *h.*! = er uit! de deur uit!
het huis uit! grade *h.* = ronduit; *h.* mit der
Sprache! = spreek op! laat hooren, wat je op
't hart hebt! *h.* damit! = voor den dag er
mee; daß Buch ist noch nicht *h.* = is nog niet
uit(gekomen). **heraus'arbeiten**, *schw.* (h.) =

naar buiten werken, er uit werken; **fich** h. = zich er uit werken, zich er uit redden. **heraus'beifien**, ft. (h.) = uitbijten; den feinen h. = den fijnen man spelen; **fich** h. = zich er uit redden. **heraus'betommen**, ft. (h.) = naar buiten of er uit krijgen; noch Geld h. = nog geld terugkrijgen; (ein Geheimnis) ontdekken; (ein Räfel) raden. **heraus'bemühen fich**, fchw. (h.) = naar buiten komen. **heraus'brechen**, ft. (h.) = uitbreken, uitrukken; braken, overgeven; (f.) = uitbreken. **heraus'bringen**, unr. (h.) = (naar) buiten brengen, er uit br.; er uit krijgen; er konnte fein Wort h. = hij kon geen woord uitbrengen of hij kon er geen woord uitkrijgen; ontdekken; raden; eindelijk begripen. **heraus'fahren**, ft. (h.) = naar buiten rijden of varen, met een rijtuig, in een fchip naar buiten brengen; (f.) = uitrijden, naar buiten rijden of varen; naar buiten of er uit vliegen, schieten; es fuhr mir fo heraus = het kwam er zoo plotseling uit, het ontschoot me zoo opeens. **heraus'finden**, ft. (h.) = uit velen vinden, herkennen, ontdekken; **fich** h. = den weg naar buiten vinden; elkander vinden, herkennen, ontdekken; uit den doolhof geraken (ook fig.). **heraus'fordern**, m. —s, — = uitdager. **heraus'fordern**, fchw. (h.) = uitdagen, uitarten, aanzetten, aanhitsen; terugvorderen, terugelichen (het teveel betaalde e. d.). **heraus'forderung**, w. = uitdaging. **heraus'fühlen**, fchw. (h.) = voelen, als van zelf merken. **heraus'gabe**, w. = teruggave, restitutie; uitgave (van een boek). **heraus'geben**, ft. (h.) = naar buiten geven, aangeven (door een naam bijv.); teruggeven, opgeven, afgeven; teruggeven, terugbetalen; (een boek) uitgeven, doen verschijnen; er konnte mir nicht h. = hij kon me niet antwoorden. **heraus'geben**, m. = uitgever. **heraus'gehen**, unr. (h.) = uitgaan, naar buiten gaan; (von fteden) er uit gaan; mit der Sprache h. = ronduit spreken, vrijuit spreken. **heraus'haben**, unr. (h.) = er uit hebben; ich hab's heraus = ik ben er, ik heb 't gevonden of ik ben er achter. **heraus'heben**, ft. (h.) = (er)uit lichten, beuren, helpen. **heraus'kehren**, fchw. (h.) = naar buiten vegen; (den Scheim) laten zien, (zich) toonen (als). **heraus'kehren**, **heraus'klauben**, **heraus'klügeln**, **heraus'knobeln**, **heraus'knöpfeln**, fchw. (h.) = langs den weg van spitsvondigheden en muggenzifterijen eindelijk vinden. **heraus'kommen**, ft. (f.) = er uit komen, naar buiten komen; uitkomen, verschijnen; uitkomen, bekend worden; dabei fommt nichts heraus = dat leidt tot niets, dat helpt niets, dat loopt op niets uit; was fommt ihm dabei heraus? = wat heeft hij daaraan? wat wint hij daarmee? das fommt auf ein's heraus = dat komt op 't zelfde neer; fie fam mehr auf den Water heraus = zij had meer van haar vader. **heraus'langen**, fchw. (h.) = toesteken, naar buiten steken, reiken. **heraus'lesen**, ft. (h.) = uitlezen, uitzoeken; er uit lezen, er uit opmaken. **heraus'machen**, fchw. (h.) = uitmaken, er doen uitgaan, wegmaken; **fich** h. = uitgaan; opkomen, vooruitgaan. **heraus'nehmen**, ft. (h.) = er uit nemen; **fich** etw. h. = zich iets aanmatigen; **fich** Freiheit h. = zich vrijheden veroorloven. **heraus'plagen**, fchw. (f.) = uitbarsten, uitvallen, er uit flappen; mit etw. h. = iets er uitflappen. **heraus'poffern**, fchw. (h.) = luidruchtig, met

geraas en lawaai naar buiten komen; mit etw. h. = iets er uit flappen. **heraus'putzen**, fchw. (h.) = optoaien, oppronken, opschikken, opsmukken, opdirken. **heraus'ragen**, fchw. (h.) = uitsteken, vooruitsteken. **heraus'reden**, fchw. (h.) frei = vrijuit spreken; **fich** h. = zich er uit praten. **heraus'reifien**, ft. (h.) = uittrekken, uitrukken, uitscheuren; uit de verlegenheid helpen, redden. **heraus'rücken**, fchw. (h.) = naar buiten halen, te voorschijn halen; (Geld) voor den dag halen, geven, dokken, over de brug komen; mit der Sprache h. = spreken, voor den dag komen met iets. **heraus'rufen**, ft. (h.) = naar buiten roepen; einen Schaufpieler h. = een tooneelspeler terugroepen. **heraus'sagen**, fchw. (h.) = zeggen, verklaren, bekennen. **heraus'schaffen**, fchw. (h.) = naar buiten brengen, bezorgen; wegmaken, uitmaken. **heraus'scheren fich**, fchw. (h.) = zich wegscheren, zich wegpakken. **heraus'schlagen**, ft. (h.) = uitslaan; uitdrijven, verjagen; naar buiten slaan; einen Gewinn h. = een winst er uit slaan, maken. **heraus'sehen**, unr. (h.) = uitsteken, vooruitspringen. **heraus'stehlen**, ft. (h.) = er uit stelen; **fich** h. = ontsnappen, wegluipen. **heraus'stellen**, fchw. (h.) = buiten plaatsen, zetten; ten toon stellen; **fich** h.: es stellt fich heraus, daß . . . = het blijkt, dat . . . er stelde fich als einen Spion heraus = hij bleek een spion te zijn. **heraus'strecken**, fchw. (h.) = uitsteken (die Zunge z. B.). **heraus'streichen**, ft. (h.) = uit-, wegstrijken; ophemelen, in de hoogte steken, opvijzelen. **heraus'stürzen**, fchw. (h.) = naar buiten of er uit werpen, storten; (f.) = naar buiten of er uit stormen, vliegen. **heraus'wadfen**, ft. (f.) = uit (iets) opgroeien, uitkomen, ontspruiten; aus feinen Kleibern h. = uit de kleeren groeien; diefe Gefchichte wädhft mir zum Halfe heraus = hangt mij de keel uit. **heraus'wickeln**, fchw. (h.) = uitwikkelen, uitrollen; er uit helpen, redden. **heraus'winden**, ft. (h.) = er uit draaien; er uit helpen, redden. **heraus'wollen**, unr. (h.) = er uit of naar buiten willen; nicht mit der Sprache h. = zich niet willen uitlaten, niet spreken willen, niets willen zeggen, er omheen draaien. **heraus'würgen**, fchw. (h.) = met moeite en geweld uitbrengen. **heraus'zahlen**, fchw. (h.) = terugbetalen. **heraus'ziehen**, ft. (h.) = uittrekken, er uit halen of trekken, naar buiten trekken; uit de verlegenheid helpen, redden; (f.) = verhuizen.

herb = zuur, wrang, bitter, hard, rauw, guur, fcherp.

Herbarium, f. —(s), . . rien = herbarium.

Herbe, w. — = herbheit.

herbei = hierheen, hier, ergens heen, er heen, er bij, aan. **herbei'führen**, fchw. (h.) = aanvoeren; teweeg brengen, tot stand brengen, aanleiding geven tot, veroorzaken. **herbei'lassen**, ft. (h.) = toelaten, erbij laten; **fich** h. = toestemmen, zich laten vinden. **herbei'machen fich**, fchw. (h.) = naderen, er naar toe gaan. **herbei'schaffen**, fchw. (h.) = aanbrengen, bezorgen, verschaffen. **herbei'stürzen**, fchw. (f.) = toesnellen, aansnellen, toeschieten. **herbei'wünsfen**, fchw. (h.) = naar zich toe wenken. **herbei'wünsfen**, fchw. (h.) etw. = wenschen dat iets zal komen of gebeuren. **herbei'ziehen**, ft. (h.) = naar zich toe trekken, aantrekken; etw. bei den Händen

h. = iets bij de haren er bij sloepen; (f.) = naderen, aankomen, komen opzetten.
herbemühen, fchw. (h.) = (hierheen) laten komen; **sich h.** = (hierheen) komen.
Herberge, w. -, -n = herberg, onderkomen, nachtverblijf, logement, toevlucht, toevluchts-oord. **herbergen**, fchw. (h.) = verblijf houden, logeeren; herbergen, huisvesten. **Herbergs-mutter**, w.; **-bater**, m. = waardin, waard in een gildeherberg.
herbestellen, fchw. (h.) = oproepen, aanzeggen te komen, ontbieden. **herbeten**, fchw. (h.) = opbidden, (een gebed) van begin tot eind opzeggen, opdreunen.
Herbheit, w. -, -en = zuurheid, wrangheid, bitterheid, hardheid, rauwheid, guurheid, scherpte.
herbitten, ft. (h.) = hierheen verzoeken, ontbieden. **herbringen**, unr. (h.) = hierheen brengen; *zie ook*: hergebracht.
Herbst, m. -es, -e = herfst, oogsttijd, wijn-oogst.
Herbstabend, m.; **-arbeit**, w.; **-blume**, w. = herfst|avond; -werk (-arbeit); -bloem.
herbsten, fchw. (h.) = wijn-oogst houden; eš herbst = het wordt herfst.
Herbstferien, Pl.; **-frucht**, w. = herfst-vacantie; -vrucht.
herbstlich = herfstachtig; van den herfst, herfst... **Herbstling**, m. -(e)s, -e = herfst-vrucht, late vrucht; nakomer; eetbare paddestoel. **Herbstluft**, w. = herfstlucht. **herbstmäßig** = herfstachtig.
Herbstmesse, w.; **-monat**, m.; **-nachtgleiche**, w. = herfst|jaarmarkt; -maand; -nachtevening.
Herbstsaat, w.; **-zeitlose**, w. = herfst|zaad (-koren); -tijloos.
herbusthadiereen, fchw. (h.) = spellen, afspellen.
Herb, m. -(e)s, -e = haard, stookplaats, aschkolk; thuis; brandpunt; nest of roest (eines Raubvogels); vinkebaan; eigner f. ist Golbes mert = eigen haard is goud waard; eien eigenen f. gründen = een eigen huis-houden opzetten; er hat weder Haus noch f. = hij heeft geen onderkomen. **Herbafche**, w. = haardasch.
Herde, w. -, -n = kudde, troep, schaar.
herdenreich = rijk in kudden. **herdenweise** = bij kudden.
Herre, w. = Hera, Juno.
herreien, fchw. (h.) = aan- of toesnellen.
herein = naar binnen, binnen; h.! = binnen!
hereinbemühen, fchw. (h.) = naar binnen laten komen; **sich h.** = naar binnen komen.
hereinbrengen, ft. (f.) = invallen, binnendringen; aanbreken. **hereinfallen**, ft. (f.) = invallen, er in vallen; er in loopen; in de val loopen; mit etw. h. = bedrogen uitkomen met iets. **hereinfallen**, fchw. (h.) = naar binnen sneeuwen; (f.) = onverwachts verschijnen, uit de lucht komen vallen. **hereinfehlen**, ft. (h.) = steelsgewijze naar binnen brengen, doen binnensluipen; **sich h.** = (naar) binnen sluipen. **hereinziehen**, ft. (h.) = (naar) binnen trekken, sleepen; (f.) = naar binnen trekken, gaan; een huis betrekken; naar de stad verhuizen.
hererzählen, fchw. (h.) = van begin tot eind vertellen, opvertellen. **herfahren**, ft. (f.) = (daar)heen varen of rijden, varende of rijdende aankomen; über einen h. = zich op iem. werpen, iem. overvallen, iem. toesnauwen; mit

Vorwürfen, Schimpfreden über einen h. = iem. met verwijten, scheldwoorden overladen. **herfallen**, ft. (f.) über einen = iem. overvallen, op iem. aanvallen; iem. uitmaken voor al wat leelijk is. **herfinden sich**, ft. (h.) = zijn weg (hierheen) vinden. **Herfang**, m. = nadering, komst; loop, gang, verloop; toedracht. **hergeben**, ft. (h.) = geven, aangeven, overgeven, opgeven; dazu möchte ich meinen Namen nicht h. = daartoe zou ik mijn naam niet willen leenen. **hergebracht** = gewoon, gebruikelijk, van ouds in gebruik zijnde. **hergebrachtmaßen** = naar oude gewoonte, ouder gewoonte. **hergehen**, unr. (f.) = komen, naderen, loopen; hinter, vor, neben einem h. = achter, voor, naast iem. aanloopen; über etw. h. = zich met iets bezig houden, met iets aan 't werk gaan, aanpakken; eš geht da lustig her = het gaat daar vrolijk toe; eš geht scharf her = het gaat er heet toe; jekt geht's über dich her = nu krijg je je verdiende loon. **hergehören**, fchw. (h.) = behooren, op zijn plaats zijn, thuis behooren. **hergelaufen** = hierheen gekomen, geloopt; hergelaufenes Pfad = lui die op een stroovisch zijn komen aandrijven, vagebonden, zwervelingen. **herhalten**, ft. (h.) = (die Hand, den Hut) ophouden, toesteken; er muß immer h. = hij moet 't altijd ontgelden, hij moet altijd 't gelag betalen; mein Beutel hat h. müßen = ik heb moeten bloeden, opdokken. **herholen**, fchw. (h.) = hier(heen) halen, halen, weghalen. **herhören**, fchw. (h.) = luisteren, toehooren.
Herhing, m. -(e)s, -e = haring; wir fassen wie die Heringe = als haring in de ton.
Heringsbüse, w.; **-fang**, m. = haring|buis; -vangst.
Heringsmilch, w. = hom van haring.
herkommen, ft. (f.) = hier(heen) komen, aankomen; (ergens) vandaan komen, afkomstig zijn, herkomstig zijn, voortspuiten. **Herkommen**, f. -s = afkomst, afstamming, oorsprong; gewoonte, gebruik. **herkömmlich** = gebruikelijk; gewoon, overgeleverd, volgens oude gewoonte; das herkömmliche Recht = het gewoonterecht. **herkönnen**, unr. (h.) = kunnen naderkomen, er bij kunnen. **herkriegen**, ft. (f.) = hierheen kruipen. **herkriegen**, fchw. (h.) = hierheen krijgen.
Herkules, m. = Herkules; f. am Scheidebege = H. aan den kruisweg. **herkullisch** = Herkullisch.
Herkunft, w. - = aankomst, komst, nadering; afkomst; afstamming, geboorte, oorsprong, familie. **herlassen**, fchw. (h.) = stamelen, opstotteren. **herlangen**, fchw. (h.) = aanreiken, aangeven; er kann nicht h. = hij kan hier niet bij. **herlassen**, ft. (h.) = hier(heen) laten. **herlaufen**, ft. (f.) = toesnellen, komen aanloopen; hergelaufene Leute, *zie*: hergelaufen. **herleihen sich** = sich hergeben. **herleieren**, fchw. (h.) = opdreunen, afdreunen; in een dreun afspeelen, afzingen. **herleiten**, fchw. (h.) = hierheen leiden of brengen; afleiden. **herlesen**, ft. (h.) = eentongig op- of aflezen, voorlezen, opdreunen.
Herling, m. -(e)s, -e = onrijpe druif.
Herlige, w. -, -n = kornoelje.
herlocken, fchw. (h.) = hierheen lokken. **hermachen sich**, fchw. (h.) = hierheen gaan, zich hierheen begeven; sich über etw. h. = op iets aanvallen.
Hermandad, w. = Hermandad, politie.

Her'marfch, m. = marsch hierheen, terugmarsch.
Her'me, w. —, —n = herme, Hermeszuil.
Hermelin', f. —(e)s, —e = hermelijn. **Hermelin'**: mantel, m. = hermelijnen mantel. **Hermelin'**: pelz, m. = hermelijnsbont.
Hermeneu'tif, w. — = hermeneutica, uitlegkunst.
Her'menfäule, w. = Hermeszuil. **Her'mes**, m. = Hermes, Mercurius.
herme'tifch = hermetisch, luchtdicht.
her'murmeln, fchw. (h.) = afmoppelen. **her'**: müffen, unr. (h.) = hierheen moeten.
hernady' = toen, daarop, daarna, vervolgens, later.
her'nehmen, ft. (h.) = vandaan nemen, weg-nemen, vandaan krijgen, weghalen, ontleenen; eimen h. = iem. onderhanden nemen, de les lezen. **her'ennen**, unr. (h.) = (achter elkaar) opnoemen.
hernie'der = naar beneden, noder, neer.
her'nötigen, fchw. (h.) = hierheen uitnoodigen, noodzaken hierheen te komen.
Herodian', m. = Herodianus.
Herodot', m. = Herodotus.
Her'o'en'alter, f.; —zeit, w. = helden'eeuw (-tijdperk); —tijd.
Her'ode, w. —, —n = heroïde, heldenbrief (een dichtsoort). **hero'ifch** = heroïsch, heldhaftig. **Herois'mus**, m. = heroïsme, heldenmoed.
Her'old, m. —(e)s, —e = heraut, krijgs- of wapenbode, krijgsgesant, bode, uitroeper.
Her'old'samt, f. = ambt van heraut. **Her'**: rold'samt, w. = wapenkunde, heraldiek.
Her'on'sbrunnen, m. = fontein van Heron.
Her'ros, m. —, Heros = heros, held, halfgod.
her'flappern, fchw. (h.) = aframmelen, afratelen.
Herr, m. —(e)n, —en = heer, meester, gebieder, eigenaar; cavalier; eimer Sache h. werden = een zaak meester worden; fein eigner h. fein = zijn eigen heer en meester zijn; jeder findet feinen Herrn = er is altijd baas boven baas; Ihr h. Vater = Mijnheer uw vader; h. Schulze = Mijnheer of de Heer Schulze; gnädiger h. = weledele Heer of Mijnheer; mit groffen Herren ift nicht gut Kir'schen effen = met groote heeren is 't kwaad kersen eten. **Herr'schen**, f. —s, — = heertje.
her'rechnen, fchw. (h.) = rekenen, (van begin tot einde) oprekenen. **her'reichen**, fchw. (h.) = hierheen reiken, aanreiken. **Her'reife**, w. = reis hierheen, terugreis, thuisreis. **her'reifen**, fchw. (f.) = hierheen, terugreizen. **her'reiten**, ft. (f.) = hierheen rijden.
Her'ren'anzug, m.; —arbeit, w.; —artikel, m.; —bad, f. = heerenpak (of -kleeding); —dienst (ook: -kleeding); —artikel; —bad.
Her'ren'bank, w. = heerenbank, bank der edelen (in 't rijkskamergerecht). **Her'ren'birne**, w. = heerenpeer. **Her'ren'bröt**, f. = heerenbrood; h. effen = dienstbaar zijn. **Her'ren'burg**, w. = heerenhuizinge, ridderburg.
Her'rendienst, m. = heeren dienst; h. geht vor Gottesdienft = plicht tegenover zijn meederen gaat vóór alles. **Her'ren'effen**, f. = fijn eten, lekker maal. **Her'ren'hand**, w. = macht van den heer; h. geht durchs ganze Land = vorsten hebben lange handen. **Her'ren'haus**, f. = heerenhuizing, slot; (in Freußen) Heerenhuis, Eerste Kamer. **Her'renhof**, m. = woning van den landheer, v. d. ambachtsheer.

her'renloß = zonder heer of meester; herrenloßes Gefindel = vagebonden, landloopers; herrenloßes Gut = alles, wat geen eigenaar heeft. **Her'ren'meifter**, m. = Meester v. d. Duitsche orde. **Her'ren'recht**, f. = recht v. d. heer of meester. **Her'ren'sitz**, m. = heerenhuizing, slot, kasteel.
Herr'gott, m. = Heer, God, Lieve Heer, Heere God; crucifix; er läßt unfern h. einen guten Mann fein = hij laat Gods water over Gods land loopen; unfer h. hat allerlei Koftgänger = onze lieve heer heeft rare kostgangers. **Herr'gott'schneizer**, m. = beeldjesnijder, crucifixmaker.
her'richten, fchw. (h.) = inrichten, in orde maken, klaarmaken, oprichten.
Her'rin, w. —, —nen = meesteres, gebiedster, mevrouw. **her'rtich** = heerschzuchtig, gebiedend, aanmatigend, meesterachtig.
Her'ritt, m. = rit, tocht hierheen, terugrit.
herr'lich = heerlijk, verheven, prachtig, schitterend, kostelijk, voortreffelijk. **Herr'lichfeit**, m. —, —en = heerlijkheid, majesteit, verhevenheid, pracht.
Herr'n'huter, m. —s, — = Hernhutter, Mora-vifche Broeder.
Herr'schaft, w. —, —en = heerschappij, macht, gebied, gezag, heerlijkheid; mijnheer en mevrouw; eine gute h. haben = bij goede menschen dienen; meine Herr'schaften! = heeren en dames! die Herr'schaften werden gebeten... = de heeren (en dames) worden verzocht...
herr'schaft'lich = leenheerlijk, ambachtsheerlijk; als van een heer; ein herr'schaft'liches Haus = een mooi heerenhuis. **Herr'sch'begierde**, w. = heerschzucht. **herr'sch'gebieten** = heerschzuchtig. **herr'schen**, fchw. (h.) = heerschen, gebieden, beheerschen. **herr'schend** = heerschend, overheerschend. **Herr'scher**, m. —s, — = heerscher, heer, vorst, gebieder, beheerscher. **Herr'scher'befugnis**, w. = soevereine macht. **Herr'scher'bände**, w. = vorstelijke diadeem. **Herr'scher'blik**, m. = gebiedende blik. **Herr'scher'familie**, w. = regerende familie, vorsten familie, dynastie.
Herr'sch'ergabe, w. = gave om te heerschen. **Herr'sch'ergeist**, m. = heerschergesest. **Herr'sch'ergewalt**, w. = soevereine macht. **Herr'sch'herhaus**, f. = dynastie. **Herr'sch'herfch**, m. = residentie van den vorst. **Herr'sch'herstab**, m. = heerschersstaf, scepter. **Herr'sch'herwille**, m. = wil van den heerscher, almachtige wil. **Herr'sch'herwürde**, w. = heerscherswaardigheid. **Herr'sch'herfucht**, w. = heerschzucht. **herr'sch'herfuchtig** = heerschzuchtig, gebiedend.
her'rücken, fchw. (h.) = hier(heen) schuiven, bijschuiven, brengen; (f.) = naderen, hierheen komen. **her'rufen**, ft. (h.) = hier(heen) roepen. **her'rühren**, fchw. (h.) = afkomstig zijn, (vandaan) komen, afstammen, zijn oorsprong of zijn oorzaak hebben. **her'rügen**, fchw. (h.) = opzeggen, uitpraten, uitkramen; etw. an den Fingern h. können = iets op zijn duimpje kennen. **her'rücken**, fchw. (h.) = aanbrengen, hierheen brengen, bezorgen, doen toekomen. **her'rücken**, ft. (f.) = hierheen sluipen, aansluipen; sich h. (h.) = hierheen sluipen, aansluipen. **her'rücken sich**, ft. (h.) = afkomen, afkomstig zijn, afstammen, dagteekenen (van). **her'rücken**, ft. (f.) = achter stappen; hinter, neben einem h. = achter, naast iem. aanstappen. **her'rücken**, ft. (h.) =

hier(heen) zien. **her'fehen** *ſich*, *ſchw.* (h.) = ſterk hierheen verlangen. **her'fenden**, *ſchw.* (h.) = hierheenzenden. **her'ſingen**, *ft.* (h.) = af-, opzingen, van begin tot eind zingen, opdreunen. **her'ſammeln**, *ſchw.* (h.) = afstotteren, ſtamelend opzeggen. **her'ſtammen**, *ſchw.* (h.) = afſtammen, afkomen, afkomstig zijn. **her'ſtehlen** *ſich*, *ft.* (h.) = ſteelsgewijze aankomen, komen aansluipen. **her'ſtellbar** = te vervaardigen, te maken. **her'ſtellen**, *ſchw.* (h.) = hier plaatsen; tot ſtand brengen, vestiĝen, aanleggen, maken, vervaardigen; weder h. = herſtellen, beter worden. **Her'ſtellung**, w. = grondvesting, aanleg, vervaardiging, fabriekatie. **Her'ſtellungskosten**, Pl. = kosten van aanleg. **her'ſtottern**, *ſchw.* (h.) = afstotteren. **her'ſürzen**, *ſchw.* (h.) = hierheen werpen; (f.) = komen aanvliegen, aanstormen; über einen h. = op iem. aanvallen. **her'treiben**, *ft.* (h.) = hierheen jagen, drijven; vor ſich h. = voor zich uitdrijven.

herii'ber = hierheen, hier, naar dezen kant, herwaarts, er over. **herii'berhelfen**, *ft.* (h.) = van den anderen kant, van de overzijde hierheen helpen, er over helpen. **herii'berreichen**, *ſchw.* (h.) = overreiken, aanreiken.

herum = om, omheen, rondom, rond, heen, hier en daar; um die Stadt h. = om de stad (heen); rund *od.* rings h. = rondom, in 't rond; die Reiſe h. = om de beurt; immer um einen h. ſein = altijd om en bij iem. zijn, da h. = in dien omtrek, in die streek; die Nachricht iſt ſchon in der ganzen Stadt h. = dat bericht doet al in de heele stad de ronde; um 100 Taler h. = omtrent, ongeveer 100 daalders. **herum'balgen** *ſich*, *ſchw.* (h.) = plukharen, voortdurend vechten. **herum'beißen** *ſich*, *ft.* (h.) = elkaar in de haren zitten. **herum'bekommen**, *ft.* (h.) = omkrijgen, (iem.) van meening doen veranderen. **herum'bringen**, *unr.* (h.) = omkrijgen, omdraaien; (einen) omkrijgen, tot een andere meening brengen, bepraten, ompraten, (tot iets) overhalen, krijgen; (Nachrichten) verspreiden, rondbrengen; (ein Spiel) doen verliezen. **herum'fahren**, *ft.* (f.) = rondrijden, rondvaren, omvaren; mit den Händen h. = de handen heen en weer bewegen; er läßt ſeine Bücher h. = rondslingeren. **herum'fechten**, *ft.* (h.) mit den Händen = met de handen in 't rond slaan, in 't rond scherpen. **herum'fragen**, *ſchw.* (h.) = rondvragen, op de rij af vragen. **herum'führen**, *ſchw.* (h.) = rondleiden; eine Mauer um einen Garten h. = een muur om een tuin zetten; einen bei der Naſe h. = iem. bij den neus nemen, misleiden, voor den gek houden. **herum'geben**, *ft.* (h.) = rondgeven, doorgeven, laten rondgaan. **herum'gehen**, *unr.* (f.) = rondloopen, rondgaan, um etw. h. = om iets heenloopen; om iets heen gaan of kunnen; om iets heendraaien; es geht ein Gerücht herum = doet de ronde; das geht mir im Kopfe herum = dat maalt me in 't hoofd; h. laſſen = laten rondgaan, doorgeven. **herum'hauen**, *ft.* (h.) = rondslaan, om zich heen houwen; *ſich* h. = krakeelen, ruzie hebben. **herum'irren**, *ſchw.* (h.) = om- of rondwalen, om- of rondzwerven. **herum'kommen**, *ft.* (f.) = om (iets) heen komen; hier komen; viel h. = veel reizen, overal komen; er iſt viel in der Welt herumgekommen = hij heeft veel van de wereld gezien; ich ſann ſaun h. = ik kan nauwelijks

klaar komen of met iets uitkomen; die Nachricht ſann ſchnell herum = werd ſpoedig bekend. **herum'kriegen**, *ſchw.* (h.) = omkrijgen; (einen) doen omslaan, tot een andere meening brengen, bepraten, ompraten. **herum'lageru**, *ſchw.* (h.) = (um etw., om iets) heen liggen, kampeeren; hier en daar gelegerd zijn. **herum'liegen**, *ft.* (h.) = om (iets) liggen, (iets) omgeven; rondliggen, rondzwerven; die herumliegenden Ortschaften = de omliggende plaatsjes. **herum'lungern**, *ſchw.* (h.) = om- of rondzwerven, ombedelen. **herum'plagen** *ſich*, *ſchw.* (h.) = zich aflagen, zich kwellen, zich veel moeite getroosten. **herum'prügeln** *ſich*, *ſchw.* (h.) = vechten, bakkeleien, elkaar afranselen. **herum'reißen**, *ſchw.* (h.) = rondgeven, laten doorgaan, overgeven; voldoende zijn, uitkomen. **herum'reißen**, *ft.* (h.) = omrucken, omvertrekken; met een ruk doen omkeeren. **herum'reiten**, *ft.* (h.) = om (iets) rijden, rondrijden; auf etw. h. = op iets afgeven, telkens in afkeurenden zin op iets terugkomen. **herum'schiffen**, *ſchw.* (h.) = omvaren, omzeilen, rondvaren. **herum'schlagen**, *ft.* (h.) = om(heen) slaan, -doen; *ſich* mit einen h. = het met iem. aan den stok hebben, twisten, strijden. **herum'schleichen**, *ft.* (f.), *ſich* h. (h.) = om(heen) sluipeu, rondsluipen, rondzwerven, rondsletteren. **herum'schwärmen**, *ſchw.* (f.) = rondzwerven, rondwalen. **herum'schweifen**, *ſchw.* (f.) = rondwalen, rondzwerven. **herum'ſegeln**, *ſchw.* (f.) = herumſchiffen. **herum'ſetzen**, *ſchw.* (h.) = om(heen) zetten, -plaatsen; *ſich* um etw. h. = om iets heen gaan zitten. **herum'spielen**, *ſchw.* (h.) eenmaal, dreimal = een rondje, drie rondjes spelen. **herum'sprengen**, *ſchw.* (h.) = rondstrooien, uitstrooien; rondgaloppeeren. **herum'springen**, *ft.* (f.) = om(heen) springen; rondspringen; (mit einem) omspringen, (iem.) voor den gek houden; der Wind ſpringt herum = springt om, draait. **herum'ſtehen**, *unr.* (h.) = om(heen)staan, in 't rond staan; wanordelijk hier en daar staan; müſſig h. = staan gapen, werkeloos hier en daar staan. **herum'treiben**, *ft.* (h.) = om(heen)strijken, -smeren; (f.) = om- of rondzwerven, om- of rondwalen, vagebondeeren. **herum'treifen**, *ſchw.* (h.) = rondzwerven, rondwalen. **herum'treiten** *ſich*, *ft.* (h.) = twisten, krakeelen, met elkaar overhoop liggen. **herum'stricken**, *ſchw.* (h.) dreimal = drie naadjes breien. **herum'tanzen**, *ſchw.* (h.) = om(heen)dansen; zweimal h. = twee dansen doen; einm auf der Naſe h. = iem. voor 't lapje, voor den gek houden. **herum'tappen**, *ſchw.* (h.) = rondtasten. **herum'treiben**, *ft.* (h.) = om(heen)drijven, -bewegen, -jagen, heen en weer of rond-drijven; *ſich* h. = rond- of omzwerven, vagebondeeren. **herum'trinken**, *ft.* (h.) = ronddrinken, de flesch laten rondgaan. **herum'trüdeln**, *ſchw.* (h.) = rondzeuren, talmen. **herum'tummeln**, *ſchw.* (h.) = (ein Pferd) oefenen, berijden, afrijden; (einen) aan 't werk houden, voortdurend laten werken; *ſich* h. = beweging nemen, bezig zijn. **herum'werfen**, *ft.* (h.) = omwerpen, omgooien; rondgooien, rondstrooien; (ein Pferd) omwerpen, snel doen keeren. **herum'zanken** *ſich*, *ſchw.* (h.) = twisten, ruzie hebben, krakeelen. **herum'ziehen**, *ft.* (h.) = om(heen)trekken; eine Mauer um einen Garten h. = een muur om een tuin zetten; heen en weer trekken;

(f.) = om(heen)trekken, -gaan, roodtrekken, vagebondeeren; verhuizen; **sich h.** = omgeven, omheenloopen.

herunter = naar beneden, beneden, no(d)er, af; **h.** mit ihm! = weg met hem! **herunterbringen**, unr. (h.) = naar beneden brengen; achteruit doen gaan, aan lager wal brengen, doen verminderen, doen verarmen.

herunterhandeln, fchw. (h.) etw. am (vom) Preise = iets van den prijs afdingen.

herunterfangeln, fchw. (h.) einen = de les lezen, kapitelen. **herunterkommen**, ft. (f.) = naar beneden komen; in verval (ge)raken, aan lager wal komen, zijn krediet verliezen, vervallen. **herunterlassen**, ft. (h.) = naar beneden of neerlaten, laten zakken. **heruntermachen**, fchw. (h.) = naar beneden doen, afdoen, wegnemen; kapitelen, doorhalen, de les lezen; (eine Schrift) (door critiek) afmaken. **herunterreißen**, ft. (h.) = neerrukken, afrukken; (ein Haus) afbreken, omverhalen; (einen) havenen, geen goed haar aan hem laten.

herunterstuden, fchw. (h.) = inslikken.

hervor = naar voren, te voorschijn, voor den dag, naar buiten, vooruit. **hervorarbeiten**, fchw. (h.) = voor den dag doen komen, vrijmaken.

hervorblitzen, fchw. (h.) = (achter, onder iets) uitkijken; te voorschijn komen, verschijnen, doorheendringen. **hervorblühen**, fchw. (f.) = opbloeien, uitkomen, ontluiken, zich ontwikkelen. **hervorbrechen**, ft. (f.) = plotseling te voorschijn komen, naar voren dringen, uitbreken, losbarsten. **hervorbringen**, unr. (h.) = voortbrengen, verwekken, doen ontstaan; te voorschijn of voor den dag brengen; (Worte) uitbrengen, spreken. **hervorbringen**, fchw. (h.) = vooruit dringen of stuwen; **sich h.** = te voorschijn komen, vooruitdringen, zich op den voorgrond plaatsen.

hervorgehen, unr. (f.) = uitgaan, voor den dag komen; volgen, 't gevolg zijn, blijken.

hervorheben, ft. (h.) = doen uitkomen, kracht bijzetten, op den voorgrond plaatsen; etw. besonders h. = iets sterk in 't licht stellen; **sich h.** = uitkomen, afsteken.

hervorholen, fchw. (h.) = voor den dag of te voorschijn halen. **hervorfahren**, fchw. (h.) = doen uitkomen, in 't licht stellen. **hervorlangen**, fchw. (h.) = te voorschijn halen of krijgen.

hervorleuchten, fchw. (h.) = uitschitteren, uitschijnen, stralend of lichtend te voorschijn komen; duidelijk blijken. **hervormachen sich**, fchw. (h.) = te voorschijn komen, naar voren treden, zich vertoonen, zich op den voorgrond plaatsen. **hervornehmen**, ft. (h.) = te voorschijn halen of krijgen. **hervorragen**, fchw. (h.) = vooruitsteken, uitsteken; über einen od. etw. h. = boven iets uitsteken; uitblinken.

hervorragend = uitstekend, vooruitstekend; in 't oog loopend, uitste'kend, uitne'mend, voortreffelijk, voornaam. **hervorrufen**, ft. (h.) = te voorschijn roepen, naar buiten roepen; doen ontstaan, oproepen, opwekken, wakker roepen. **hervorscheinen**, ft. (h.) = uitschijnen, te voorschijn komen. **hervorschießen**, ft. (f.) = te voorschijn schieten, plotseling te voorschijn komen. **hervorspringen**, ft. (f.) = uitkomen, ontspruiten.

hervorspringen, ft. (f.) = naar voren springen, te voorschijn springen; vooruitspringen, uitspringen. **hervorstrahlen**, fchw. (h.): eine Rede = een rede met tintelende levendigheid uitspreken. **hervorstechen**, ft. (h.) = vooruit-

steken, uitsteken; uitkomen, in 't oog loopen, zich onderscheiden. **hervorstechen**, unr. (h.) = vooruitstaan, vooruitspringen, uitspringen. **hervorsteigen**, ft. (f.) = voor den dag komen. **hervorstrecken**, fchw. (h.) = naar voren strekken, uitsteken, uitrekken. **hervorsürzen**, fchw. (f.) = naar voren schieten, snellen, te voorschijn springen. **hervorsuchen**, fchw. (h.) = opzoeken, voor den dag halen, uit den grond halen, opgraven. **hervorsuchen**, fchw. (f.) = opduiken, opdagen, te voorschijn komen. **hervorsuchen**, ft. (h.) = naar voren drijven, vooruitdrijven, naar buiten drijven; uitkomen, ontkiemen, uitspruiten. **hervorsuchen**, ft. (f.) = naar voren komen, voor 't gelid komen; uitkomen, vooruitspringen, in 't oog loopen, spreken. **hervorsuchen**, unr. (h.) = naar voren doen, buiten brengen; onderscheiden, doen uitkomen; **sich h.** = zich onderscheiden, zich doen opmerken, uitmunten. **hervorsuchen**, ft. (f.) = opkomen, opgroeien, uitkomen, ontspruiten. **hervorsuchen**, ft. (h.) = voor den dag halen, te voorschijn doen komen.

herwagen sich, fchw. = hierheen durven komen, zich hierheen wagen. **herwägen**, fchw. (h.) = hierheen rollen, -wentelen. **herwärts** = herwaarts. **herweg**, m. (e)s = weg hierheen, terugweg. **herwehen**, fchw. (h.) = hierheen waaien. **herweisen**, ft. (h.) = hierheen wijzen, hierheen verwijzen. **herwenden**, unr. (h.) = hierheen wenden, -keeren. **herwerfen**, ft. (h.) = hierheen werpen, -goeien; **sich über einen h.** = iem. overvallen, op iem. aanvallen. **herwinfen**, fchw. (h.) einen = iem. naar zich toe wenken. **herwünschen**, fchw. (h.) = hierheen wenschen, verlangen naar, wenschen naar; **sich h.** = wenschen hier te zijn.

Herz, f. -ens, -en = hart, gemoed, gevoel, moed; (im Spiel) harten; etw. zu Herzen nehmen = iets ter harte nemen; das geht mir zu Herzen = dat gaat mij ter harte, aan 't hart; sein H. ausstüften = zijn hart uitstorten; Hand aufs H.! = met de hand op 't hart! von Herzen gerne = van harte gaarne; von ganzem Herzen = van ganscher harte; ein H. für die Armen haben = hart voor de armen hebben; er hat das H. am (od. auf dem) rechten Fleck = hij heeft het hart op de rechte plaats; er hat das H. auf der Zunge = hij heeft (draagt) het hart op de tong; das H. fällt ihm in die Schuhe = het hart zinkt hem in de schoenen; das drückt mir das H. ab = dat breekt mij 't hart; weß das H. voll ist, des geht der Mund über = waar 't hart vol van is, daar loopt de mond van over; das H. ist mir schwer = ik ben treurig gestemd; einem etw. ans H. legen = iem. iets warm aanbevelen; es würde ihm schon um das H. = hij verloor den moed; wie ist es dir um das H.? = hoe gevoel je je? er spricht, wie's ihm um das H. ist = hij spreekt openhartig; ich fann es nicht über's H. bringen = ik kan 't niet van mij verkrijgen; es würde mir marn um das H. = ik werd aangedaan; sich ein H. fassen = moed vatten; das kind ist ihm ans H. gemachsen = hij houdt zielsveel van dat kind; Herzen zehn = harten tien.

Herzader, w. = aorta.

herzählen, fchw. (h.) = optellen, oprekenen, opsommen, narekenen, achter elkaar opzeggen; etw. an den Fingern h. können = op de vingers kunnen narekenen.

herz'allerliebft = allerlieft, verrukkelijk.
Herz'as, f. = hartenaas.
herz'aubern, fchw. (h.) = hierheen tooveren, te voorschijn tooveren.
Herz'balfam, m. = harte'balsem, levens'balsem.
Herz'beklemmung, w.; -beutel, m.; -blatt, f.; -blut, f. = hart'beklemming; -zakje; -eblad (lieveling, hartelap); -bloed.
herz'brechend = hartbrekend, hartverscheurend.
Herz'bube, m. = hartenboer.
Herz'chen, f. -s, - = hartje; lieveling.
Herz'dame, w. = hartenvrouw.
Herz'drücken, f. = hartbeklemming, benauwdheid.
Herzegowina die = Herzegowina.
Herz'zeigen, fchw. (h.) = laten zien, toonen.
Herz'zeleid, f. = harte'leed, diepe smart.
herzen, fchw. (h.) = liefkoozen, aan 't hart drukken.
Herz'enäs, f. = Herz'as.
Herz'enä angelegenheit, w. = zaak van het hart.
Herz'enangst, w. = hevige angst.
Herz'enäbruder, m. = lieve broeder.
Herz'enäergiehung, w. = hartuitstorting, ontboezeming.
Herz'enäfreude, w. = vreugde van het hart, groote vreugde, hartelijke blijdschap.
Herz'enäfreund, m. = boezemvriend.
herz'enäfroß = hartelijk blij(de).
Herz'enägrund, m. = grond of bodem van het hart; auß h. = uit den grond van mijn hart, van ganscher harte, hartelijk.
herz'enägut = ingoed.
Herz'enägüte, w. = goedhartigheid, goedheid van het hart.
Herz'enäjunge, m.; -kind, f. = lieve jongen, lief kind, lieveling.
Herz'enäjünigin, w. = koningin van het hart.
Herz'enäsummer, m. = hartzeer, zielsverdriet.
Herz'enäluft, w. = hartelust.
Herz'enämeinung, w. = oprechte, innige meening.
Herz'enäqual, w. = vreeselijke kwelling, zielskwelling.
Herz'enäruhe, w. = zielsrust, gemoedskalmte.
Herz'enäsprache, w. = taal van 't hart.
Herz'enästroß, m. = innerlijke troost.
Herz'enäwunsch, m. = hartewensch.
Herz'enäwundung, w. = hartontsteking.
herz'erfreund = hartverblijdend.
herz'ergreifend = aangrijpend, zeer aandoenlijk.
herz'lerhebend, -erquickend; -erwärmend = hart'verheffend; -verkwikkend; -verwarmend.
Herz'lerweichung, w.; -erweiterung, w.; -fell, f. = hart'verweeking; -verwijding; -vlies (hartzakje, weivlies).
herz'förmig = hartvormig.
Herz'grube, w. = hartkuil.
herz'haft = kloek(hartig), kloekmoedig, moedig, dapper, flink; ferm, krachtig; hartig.
Herz'haftigkeit, w. = kloekmoedigheid, moed, dapperheid, flinkheid.
Herz'haut, w.; -höhle, w. = hart'vlies; -holte.
herz'ziehen, ft. (h.) = hierheentrekken, -lokken, aantrekken, hierheen doen komen; (f.) = hierheen komen, zich hier vestigen; über einen h. = zich vroolijk maken over iem., iem. over den hekel halen.
herzig = lief, teergeliefd, dierbaar.
herz'innig (auch: **herz'inniglich**) = innig, hartelijk, hartgrondig.
Herz'kammer, w. = hart(e)-kamer.
Herz'kirche, w. = Spaansche kers.
Herz'klappe, w. = hartklep.
Herz'klopfen, f. = hartklopping.
Herz'kohl, m. = kropkool, savoieekool.
Herz'könig, m. = hartenheer.
herz'lich = hartelijk, oprecht, eerlijk, werkelijk, waarlijk, welgemeend; h. gern = heel graag, dol graag; h. dumm, h. fchlecht = erg dom, vrij slecht.
Herz'lichheit, w. = hartelijkheid, oprechtheid, eerlijkheid.
herz'lich = hartelijk geliefd, lief.
Herz'liebchen,

f. = liefje, hartje.
herz'loß = harteloos, ongevoelig, koud, gevoelloos.
Herz'loßheit, w. = harteloosheid, gevoelloosheid, koelheid.
Herz'zog, m. -(e)s, .. zöge u. .. zöge = hertog.
Herz'zogenbusch, f. = 's-Hertogenbosch.
Herz'zogin, w. -, -nen = hertogin.
herz'zoglich = hertogelijk.
Herz'zogstitel, m. = hertogstittel.
Herz'zogswürde, w. = hertogelijke waardigheid.
Herz'zogtum, f. -s, .. tümer = hertogdom.
Herz'ohr, f. = hartoor.
herz'schlächting = kortademig, aamborstig, dempig.
Herz'schlächtingheit, w. = dempigheid.
Herz'schlag, m. = harts'lag, (hart)beroerte.
herz'stürkend = hartsterkend, hartig, hartversterkend.
Herz'stärkung, w. = hartversterking, hartsterking.
Herz'stroß, m. = genadestoot; snik, schok.
herzu' = hierheen, hier, naar dezen kant; er heen = herbei.
Herz'verfettung, w. = hartvervetting.
Herz'vergrößerung, w. = vergrooting v. h. hart.
herz'voll = gevoelvol, vol hartelijkheid, hartelijk, innig.
Herz'wasser, f. = hartwater.
Herz'weh, f. = pijn aan 't hart; hartzeer.
Herz'wunde, w. = hartwonde.
Herz'wurm, m. = hartworm; wroeging, geheim verdriet.
herz'zerreichend = hartverscheurend.
Herz'ziel, m. = Ezechiël.
Hesperiden, Pl. = Hesperiden.
Hesperidenäpfel, m. = appel der Hesperiden, gouden appel.
Herz'verus, m. = Venus als avondster.
Hesse, m. -n, --n = Hes; blinder h. = blinde kerel!
Hessen, f. = Hessen.
hes'sisch = Hessisch.
Hetaere, w. -, -n = hetaere.
Hetaerie, w. -, -(e)n = hetaerie, een politieke partij, club.
heterodox = heterodox, andersdenkend, onrechtzinnig.
Heterodoxie, w. -, -(e)n = dwaalleer, heterodoxie.
heterogeen = heterogeen, ongelijksoortig, niet bij elkander behoorend.
Heterogeniteit od. .. **genität**, w. = heterogeniteit.
heteroklitisch = heteroklitisch, onregelmatig, zonderling.
Hetman, m. -s, -e u. -s = hetman, Kozakkenhoofd.
Hetje, w. -, -n = drijfjacht, lange jacht; vervolging, jacht; troep (Hunde, Stüber); baast, drukte.
hetzen, fchw. (h.) = een drijfjacht houden; jagen, achternazitten, vervolgen; bitter vervolgen; (aan)jagen, (aan)drijven; overijlen; aanhitsen, ophitsen, opzetten; die Hunde auf einen h. = tegen of op iem. aanhitsen; er ist mit allen Hunden gehetzt = hij zit vol streken, hij is geslepen.
hetzer, m. -s, - = drijver, jachtknecht; vervolger; ophitsers.
Hetz'hund, m. = jachthond.
Hetz'jagd, w. = drijfjacht, lange jacht; vervolging.
Hetz'peitsche, w. = jachtweep.
Hooi, f. -(e)s = hooi; h. machen = hooien.
er hat Geld wie h. = hij heeft geld als water.
Hooiboom, m. = boom voor hooiladingen, weesboom; lang mensch, boonestaak.
Hooibinder, m.; -boden, m. = hooi'binder; -zolder.
Heucheler, w. -, -en = huichelaarj, veinzerij, geveinsdheid.
heucheln, fchw. (h.) = huichelen, veinzen, scheinheilig doen.
Heucheln, m. = valsche schijn, huichelaarj.
Heuchler, m. -s, -- = huichelaar, veinzaard, schijnheilige.
heuchlerifch = huichelachtig, geveinsd, schijnheilig.

heu'en, *schw.* (h.) = hooien. **Heu'er**, m. -s, - = hooier.
heu'er = dit jaar.
Heu'erbaas, m. = huurbaas, *gagē* (van schepelingen).
Heu'erbaas, m. = huurbaas, die 't scheepsvolk huurt. **heu'ern**, *schw.* (h.) = huren, werven; [trouwen].
Heu'ernie, w.; **gabel**, w.; **haufen**, m. = hooiloogst; -vork; -hoop.
Heu'et, m. *od.* w. = hooioogst, hooitijd.
heu'fen, *schw.* (h.) = huilen, loeien, gieren; schreien; mit den Fäßen muß man h. = men moet huilen met de wolven, waarmee men in 't bosch is. **Heu'ler**, m. -s, - = huiler, schreuwleelijk. **Heu'kreisel**, m. = bromtol.
Heu'macher, m. = hooier.
Heu'mäher, m.; **markt**, m.; **monat**, m. = hooi|maai; -markt; -maand.
Heu'ofse, m. = lomperd, os, buffel. **Heu'pferd**, f. = sprinkhaan; lomperd, vlegel.
Heu'rechen, m. = bark voor 't hooi.
heu'rig = van dit jaar.
Heu'rifil, w. = vindingsleer. **heu'rifilich** = heuristisch, zelfvindend, zelfzoekend.
Heu'samen, m.; **sheuer** (-sheune, w. *od.* **schuppen**, m.); **shober**, m. = hooi|zaad; -schuur; -berg (-schelf, -opper).
Heu'schrede, w. -n = sprinkhaan. **Heu'schredengrille**, w. = boomkrekel. **Heu'schrefenschwarm**, m. = sprinkhaanzwerm.
heu'te = heden, vandaag, thans, heden-tendage, tegenwoordig; h. mir, morgen bir = ieder zijn beurt; h. rot, morgen tot = heden rood, morgen dood of heden rijk, morgen een lijk. **heu'tig** = huidig, hedendaagsch, tegenwoordig; die heutige Zeitung = de courant van vandaag; der heutige Tag = de dag van heden; am heutigen = op heden. **heu'tiges tag** = heden, heden-tendage. **heu'zutage** = heden-tendage, heden, tegenwoordig.
Heu'wage, w. = hooiwaag. **Heu'wagen**, m. = hooiwagen. **Heu'zeit**, w. = hooitijd.
Hexachord (spr.: ... *kord*), m. -(e)s, -e = hexachorde; sext, zessnarig instrument. **Hexaeder**, f. -s, - = hexaëder, zesvlak, kubus.
Hexameter, m. -s, - = hexameter, zesvoetig, dactylisch vers.
He'xe, w. -n = heks, tovenaarder, tooverkol; tang, boos wijf. **he'xen**, *schw.* (h.) = heksen, tooveren, aan tooverij doen; das Ding geht wie gehert = 't gaat als gesmeerd.
he'xenartig = op tooverij gelijkend, als bij tooverij. **he'xenbrut**, w. = heksengebroad.
he'xenbuch, f. = tooverboek. **he'xenfahrt**, w. = heksentocht naar den Blocksberg. **he'xenfest**, f. = heksensabbat. **he'xenfest**, m. heksenbewonderaar. **he'xengeschichte**, w. = toovergeschiedenis. **he'xenglaube**, m. = geloof aan heksen. **he'xenkreis**, m. = tooverkring, -cirkel. **he'xenkunst**, w. = hekselij. **he'xenmeister**, m. = heksenmeester, duizendkunstenaar.
he'xenprobe, m.; **prozeß**, m.; **sabbath**, m. = heksen|proef; -proces; -sabbat.
he'xenrücken, m. = steek in de zijde, in den rug of in den hals, spit in den rug. **he'xenwunsch**, m. = tooverformulier, tooverspreuk.
he'xenwerk, f. = hekselij, tooverij, heksenwerk. **he'xerei**, w. -n = hekselij, tooverij, heksenwerk; das ist keine h. = dat is geen heksenwerk, geen groote kunst; Geschwindigkeit ist keine h. = vlugheid is geen tooverij.

Hia'tus, m. -n = hiaat, opening, gaping.
Hibernien, f. = Iibernië (Ierland).
Hibridisch = hibridisch, onecht, bastaard...
Hidalgo, m. -(s), -s = hidalgo, Spaansch edelman.
hie = hier.
Hieb, m. -(e)s, -e = houw, slag, stoot; wonde; steek onder water; auf h. und Etich festten = steken en houwen; der h. fißt = die (zet, toespeling, steek) is raak; hiebe anstellen = slagen uitdeelen, fig.: steken onder water geven; er hat einen h. = hij is aangeschoten, heeft hem om; die Hiebe einer Zeile = de inkepingen van een vijl. **Hie'ber**, m. -s, - = houwer, papier, slagzwaard.
Hieb'wunde, w. = houw, wonde (met een degen, mes e. d.)
[hie]durch, **ge'gen**, **her**, zie hier... z.]
hie'len, *schw.* (h.) = (met het achterschip) krenge, hellen.
hienie'den = hier beneden, op deze aarde.
hier = hier, op deze plaats, hier op aarde; h. und dort, h. und da = hier en daar; (Abreise) Herrn H. hier = Den Heer A., alhier.
hier'an (*od.* **hieran**) = hieraan, aan dit.
Hierarchie, w. -n, -(e)n = hierarchie, priesterheerschappij. **hierar'chisch** = hiërarchisch.
hier'a'tisch = hieratisch, priesterlijk.
hier'auf (*od.* **hierauf**) = hierop, daarop, toen.
hier'aus (*od.* **hieraus**) = hieruit, daaruit.
hier'bei (*od.* **hierbei**) = hierbij, daarbij, bij dit, hiermede, ingesloten. **hier'durch** (*od.* **hierdurch**) = hierdoor, daardoor, door dit; bij dezen, hierbij. **hier'für** (*od.* **hierfür**) = hiervoor, daarvoor, voor dit.
hier'gegen (*od.* **hiergegen**) = hiertegen, daartegen, tegen dit. **hier'her** (*od.* **hierher**) = hierheen, hier; bis h. tot hiertoe, tot nu toe.
hier'herum (*od.* **hierherum**) = hierheen, hier om, in dezen omtrek. **hier'hin** (*od.* **hierhin**) = hierheen, hier. **hier'in** (*od.* **hierin**) = hierin, hier, ingesloten. **hier'mit** (*od.* **hiermit**) = hiermede, met dit, bij dezen, door dezen. **hier'nach** (*od.* **hiernach**) = hierna, daarna. **hier'nächst** = hier vlak bij, hier vlak naast; bovendien; onmiddellijk daarna. **hier'ne'hen** = hiernaast. **hiernie'den** = hienieden.
Hierodule, m. -n, -n = hieroduul, tempelslaaf, kerkdienaar.
Hieroglyphie, w. -n, -n = hieroglyph.
hieroglyphisch = hieroglyphisch. **Hierophant**, m. -en, -en = hierophant, mysterienverklaarder, Grieksch kloosteroverste.
hierort's (*u.* **hierort's**) = te dezer plaatse.
Hier'sein, f. -s = hierzijn, tegenwoordigheid (al)hier. **hier'selbst** = alhier. **hier'über** (*od.* **hierüber**) = hierover, hierboven, daarover, daarvan. **hier'um** (*od.* **hierum**) = hierom, daarom; hier- of daarvan. **hier'unter** (*od.* **hierunter**) = hieronder, daaronder. **hier'von** = hiervan, daarvan. **hier'wider** = hiertegen. **hier'zu** (*od.* **hierzu**) = hiertoe, daartoe, hiervoor, daarvoor. **hier'zulande** = hier te lande.
hie'rig = van hier, hier thuis behorende, van deze stad, streek; der hiesige Bürgermeister = de burgemeester alhier; hiesiges Gemäch = gewas, wijn van eigen grond; auf hiesigem Blate = te dezer plaatse.
Hiff'horn, f. = jachthoorn.
Hildebrand, m. = Hildebrand. **Hildegard**, w. = Hildegard. **Hildegunde**, w. = Hildegarda, Hillegonda.

Hilfe, w. —, —n = hulp, bijstand, behulp, hulpmiddel, ondersteuning; einem *H.* leisten = iem. hulp verleenen; zu *H.*! = help! help! mit *H.* der Nacht = onder begunstiging van den nacht; ärztliche *H.* = geneeskundige hulp of bijstand. **Hilf(e)leistung**, w. = hulp, ondersteuning. **Hilferuf**, m. = hulpgeschreeuw, hulpgeroep, geroep om hulp. **hilflos**, = hulpeloos, verlaten, van hulp beroofd. **Hilflosigkeit**, w. — = hulpeloosheid, verlatenheid. **hilfreich** = behulpzaam, hulpvaardig, gedienstig; hilfreiche Hand leisten = de behulpzame hand bieden. **Hilfsamt**, f. = adjuncts-betrekking. **Hilfsarbeiter**, m. = hulpwerker, hulparbeider. **Hilfsbeamter**, m. = adjunct. **Hilfsbedürftig** = hulpbehoevend; behoeftig. **Hilfsbedürftigkeit**, w. = hulpbehoevendheid; behoeftigheid. **Hilfsbereit** = bereid om te helpen. **Hilfsbuch**, f. = hulpboek. **Hilfsgeb.**, f. = geldelijke steun, subsidie. **Hilfsheer**, f. = hulpleger. **Hilfskasse**, w. = hulpkas, ondersteuningsfonds; armenkas; bijbank. **Hilfskirche**, w.; **Lehrer**, m.; **Leistung**, w. = hulpkerk; —onderwijzer; —bieding (-betoon, hulp, bijstand, handreiking). **Hilfsmacht**, w. = verbonden macht of mogendheid, bondgenoot. **Hilfsmaschine**, w. = hulpmachine. **Hilfsmittel**, f. = hulpmiddel, redmiddel. **Hilfsprediger**, m.; **Quelle**, w.; **Truppen**, Pl.; **Verb.**, f. = hulp; prediker; —bron; —troepen; —werkwoord. **Hilfsverein**, m. = lief-, of weldadigheidsvereniging, vereniging tot hulpbetoon. **Hilfswissenschaft**, w. = hulpwetenschap. **Hilfswort**, f. = aanvullingswoord, stopwoord. **Hilfszeitwort**, f. = hulpwerkwoord. **Hilfverich**, m. = Chilperik. **Hilfverischriff**, m. —(e)s, —e = kunstgreep, streek, handigheid. **Himalaja**, m., **Himalajagebirge**, f. = Himalaya (gebergte). **Hilfsbeere**, w. —, —n = framboos. **Hilfsbeeren**, f.; **effig**, m.; **limonade**, w. = frambozenlĳs; —azijn; —limonade. **Hilfsbeeren**, f.; **saff**, m.; **strauch**, m.; **weiden**, m. = frambozen[sap (-stroop)]; —struik; —wijn. **Himmel**, m. —s, — = hemel; wolken, luchtstreek; unter freiem Himmel = onder den blooten hemel; zum *H.*, gen *H.* = ten hemel; einen bis in den *H.* erheben = iem. tot in de wolken verheffen; der *H.* hängt ihm voller Weigen = hij is bijzonder in zijn schik of hij ziet alles rooskleurig in; er sieht den *H.* für eine Waage (einen Dubelfad) an = hij ziet knollen voor citroenen aan; er liegt das Blaue vom *H.* herunter = hij liegt wat los en vast is; wie vom *H.* gefallen = uit de wolken gevallen; wenn der *H.* einfällt, ist's um die Armen Sperlinge geföhren = als de hemel valt, zijn we allemaal dood; *H.* und Hölle (*H.* und Erde) in Bewegung setzen = hemel en aarde bewegen; behüte der *H.*! = de hemel beware! **Himmelan**, **auf** = hemelwaarts. **Himmelangst**; mit *H.* = ik ben verschrikkelijk angstig. **Himmelsbett**, f. = hemelbed, bed met hemel. **Himmelsblau** = hemelsblauw, azuurblauw. **Himmelsbede**, w. = hemel (van een troon, van een bed e. d.). **Himmelsfahrt**, w. = hemelvaart. **Himmelsfroh** = heerlijk blij(de). **Himmelshoch** = hemelhoog, tot in den hemel; *H.* bitter = dlingeren smeeken.

Himmeln, *schw.* (*H.*) = hemelen, onweeren; langs den hemel zweven, vliegen; schijnvroom zijn, huichelen, kwezellen; op sterven liggen. **Himmelsreich**, f. = hemelrijk; des Menschen Wille ist kein *H.* = 's menschen zin is 's menschen leven. **Himmelsrad**, w.; **Bahn**, w.; **Beschreibung**, w.; **Bogen**, m. = hemel[as]; —baan (-loop); —beschrijving; —boog (-gewelf). **Himmelsbraut**, w. = bruid des hemels. **Himmelsbrot**, f. = hemelsch brood, manna. **Himmelsbürger**, m. = hemelburger, —bewoner. **Himmelschreier** = hemelschreier, hemelgerend. **Himmelsfackel**, w. = hemel-fakkel, —toorts, zon. **Himmelsfeste**, w. = uitspansel, trans. **Himmelsfeuer**, f.; **Gabe**, w.; **Gegend**, w. = hemel[vuur]; —gave; —streek (wind- of luchtstreek). **Himmelsgeföhwe**, f.; **Karte**, w.; **Förper**, m. = hemel[gewelf]; —kaart; —lichaam. **Himmelskreis**, m.; **Kugel**, w.; **Kunde**, w. = hemel[kring (-sfeer, —baan)]; —bol; —kunde. **Himmelsleiter**, w. = hemel- of Jacobs ladder. **Himmelslicht**, f. = hemellicht. **Himmelsluft**, w. = ether, reine lucht. **Himmelslust**, w. = zalige vreugde. **Himmelspforte**, w. = hemelpoort. **Himmelspunkt**, m. = toppunt, zenith. **Himmelsrand**, m. = hemelzoom, gezichteinder. **Himmelsraum**, m. = hemel-gewelf, —ruimte. **Himmelsrichtung**, w. = hemelstreek. **Himmelschlüssel**, m. = sleutel v. d. hemel; primula-veris. **Himmelspeife**, w. = hemelspijs. **Himmelspur**, w. = spoor van het hert (in de takken en twijgen), hoog spoor. **Himmelsstreich**, m.; **Stürmer**, m.; **Tau**, m. = hemelstreek (luchtstreek); —bestormer; —dauw (manna). **Himmelsstochter**, w. = dochter des hemels. **Himmelsstür**, w. = hemelpoort. **Himmelswagen**, m. = hemelwagen, zonnwagen; groote beer. **Himmelswonne**, w. = hemel-wellust. **Himmelszeichen**, f. = hemelteeken, gesternte. **Himmelszelt**, f. = hemelgewelf, uitspansel. **Himmelswärts** = hemelwaarts. **Himmelsweit** = zoo ver als de hemel, zeer ver; hemelsbreed. **Himmelsfisch** = hemelsch, hoog, verheven, verrukkelijk, zalig. **Hin** = heen, weg, daarheen, erheen, toe, ne(d)er; ein Wille für *H.* und zurück = een biljet voor heen en terug; am Walde *H.* = langs 't bosch; *H.* und her = heen en weer; Kaiser *H.*, Kaiser her! = altijd keizer en keizer of nu ja, met dat gekeizer! das ist *H.* wie her = dat is precies 'tzelfde; *H.* und wieder = van tijd tot tijd, zoo nu en dan, af en toe; auf die Gefahr *H.* = op gevaar af; auf sein Wort *H.* = op zijn woord (afgaande); es ist noch lange *H.* = 't is nog ver af; *H.* ist *H.* = weg is weg, op is op; er ist *H.* = hij is heen, dood. **Hinab** = naar beneden, beneden, af (= herab); *H.* mit ihm! = neer of weg met hem! den Fluß *H.* = stroomaf, de rivier af. (Voor samenstellingen met **Hinab**, die hier niet opgenomen zijn, vergelijkte men die met herab). **Hinabdringen**, f. (*H.*) = naar beneden dringen, door'dringen. **Hinabfahrt**, w. = ne(d)erdaling, afvaart, vaart stroomaf; afit (van een berg). **Hinabſchlängeln sich**, *schw.* (*H.*) = naar beneden kronkelen, zich naar b. slingeren.

hin'altern, *ſchw.* (f.) = oud worden, vervallen.
hinan' = naar boven.

(Voor de samenstellingen met **hinan** vergelijkte men die met **heran**).

hin'arbeiten ſich, *ſchw.* (h.) = zich er heen werken, zich opwerken; zich ziek of dood werken.

hinauf = naar boven, boven; den Fluß h. = stroomop, de rivier op; zehn Stufen biß h. = tien treden tot boven; zum Himmel h. = ten hemel op.

(Voor de samenstellingen met **hinauf**, die hier niet opgenomen zijn, vergelijkte men die met **herauf**).

hinauf'arbeiten ſich, *ſchw.* (h.) = zich (er boven)opwerken, zich omhoogwerken. **hinauf'fahren**, *ſt.* (h.) = naar boven brengen (per ſchip of per rijtuig); (f.) = naar boven varen of rijden. **hinauf'langen**, *ſchw.* (h.) = naar boven geven, overreiken; naar boven reiken, er bij komen. **hinauf'leuchten**, *ſchw.* (h.) = iem. naar boven (bij)lichten.

hinauf'rücken, *ſchw.* (h.) = naar boven rukken, trekken; (f.) = vooruitgaan, hooger komen. **hinauf'schwingen ſich**, *ſt.* (h.) = opvliegen, omhoogvl., zich verheffen; zich opwerken, zich in de hoogte werken, stijgen.

hinaus' = naar buiten, buiten; er uit; nach vorn h. = op de straat, aan den voorkant (uitkomend); nach hinten h. = naar achter, aan de achterzijde, op de plaats (uitkomend); zur Tür h. = de deur uit; wo ſoll das h.? = waar moet dat heen? waar zal dat op uitloopen? ich wußte nicht wo h. = ik wist niet, waar de uitgang was of ik wist me geen raad; über das Gewölbliche h. = boven 't alledaagsche.

(Voor de samenstellingen met **hinaus**, die hier niet opgenomen zijn, vergelijkte men die met **heraus**).

hinaus'führen, *ſchw.* (h.) = (naar) buiten brengen of leiden; etw. glücklich h. = iets tot een goed einde brengen. **hinaus'gehen**, *unr.* (f.) = naar buiten gaan, (er) uitgaan; mein Zimmer geht auf die Straße h. = komt of ziet op de straat uit, heeft 't uitzicht op de straat; das geht über meine Straße h. = dat gaat boven mijn krachten; das geht auf mich h. = dat doelt (of gaat) op mij. **hinaus'laufen**, *ſt.* (f.) = naar buiten of er uit loopen; uitloopen, uitmonden; das läuft auf einä hinaus = dat komt op 'zelfde neer. **hinaus'legen**, *ſchw.* (h.) = uitleggen, uitstellen.

hinaus'machen ſich, *ſchw.* (h.) = zich naar buiten of er uit begeven, maken dat men er uit komt. **hinaus'packen ſich**, *ſchw.* (h.) = zich wegpakken, maken dat men wegkomt.

hinaus'ragen, *ſchw.* (h.) über einen od. etw. = boven iets uitkomen of uitsteken. **hinaus'rücken**, *ſchw.* (h.) = naar buiten of er uit duwen, rukken, schuiven; uitstellen, opschuiven; (f.) = uitrukken. **hinaus'schaffen**, *ſchw.* (h.) = naar buiten of er uit brengen, weg laten gaan, wegdoen, verwijderen. **hinaus'schieben**, *ſt.* (h.) = naar buiten of er uit schuiven, duwen; uitstellen, opschuiven. **hinaus'schießen**, *ſt.* (h.) über das Ziel = het doel voorbijschieten, voorbijstreven. **hinaus'spielen ſich**, *ſchw.* (h.): er spielt sich auf den gebildeten Raum hinaus = hij neemt de manieren van een beschaafd man aan. **hinaus'wollen**, *ſchw.* (h.) = naar buiten of er uit willen; er will hoch hinaus = hij wil hooger

op, hij heeft hooge aspiraties; ich weiß schon wo du hinaus willst = ik weet wel waar jij heen wilt, wat jouw bedoeling is; wo willst das hinaus? = waar moet dat heen? waar moet dat op uitloopen? **hinaus'ziehen**, *ſt.* (h.) = naar buiten of er uit trekken, sleepen; steeds uitstellen, rekken, op de lange baan schuiven; (f.) = uitgaan, naar buiten gaan, trekken; **sich h.** = gerekt worden, maar steeds voortduren.

hin'begeben ſich, *ſt.* (h.) = zich er heen begeven. **hin'begleiten**, *ſchw.* (h.) = er heen begeleiden.

Hin'blick, *m.* = gezicht op, blik op; im Ä. auf = met het oog op. **hin'bliden**, *ſchw.* (h.) = (er) heen zien. **hin'bringen**, *unr.* (h.) = (er) heen brengen; (die Zeit) vervelend doorbrengen; sein Leben kümmerlich h. = zijn leven in ellende slijten. **hin'brüten**, *ſchw.* (h.) = in doffe mijmering verzonken zijn, dof mijmerend voortleven.

Hin'de = Hindin.

hin'dehnen ſich, *ſchw.* (h.) = zich uitstrekken. **hin'denken**, *unr.* (h.) = aan iets ver-af denken; wo denken Sie hin? = waar denkt u aan? wat meent u wel? hoe komt u er bij? **hin'derlich** = hinderlijk, lastig; einem (in etw.) h. sein = iem. (in iets) hinderlijk zijn, overlast aandoen, tegenwerken, lastig vallen.

hin'dern, *ſchw.* (h.) = verhinderen, beletten; hinderen (an der Arbeit = in 't werk); wer hindert dich daran? = wie hindert u daarin? wie belet u dat? **Hin'dernis**, *f.* -feß, -fe = hindernis, beletsel, hinderpaal, moeilijkheid; einem Hindernisse in den Weg legen = iem. hinderpalen in den weg leggen, iem. moeilijkheden bereiden.

hin'deuten, *ſchw.* (h.) = aanwijzen, aanduiden, er heen wijzen; auf deutet h. = op iets toespelen, duiden; alles deutet darauf hin, daß... = alles wijst er op, dat...

Hin'din, *m.* -ner = hinde.

Hin'dostan, *f.* = Hindostan. **Hindosta'nisch** = Hindostansch.

hin'drängen, *ſchw.* (h.) = (er) heen dringen, duwen, stuwen; **sich h.** = zich er heen (of er door) dringen.

Hin'du, *m.* -(s), -(s) = Hindoe.

hindurch' = doorheen, er door (heen); durch... h. = door... heen; den ganzen Tag h. = den heelen dag door, lang; Jahre h. = jaren lang, achtereen.

(Voor de samenstellingen met **hindurch** vergelijkte men die met **durch**).

hinein' = naar binnen, er in; in den Wald h. = in het bosch of het bosch in; zum einen Ohr h., zum andern heraus = 't eene oor in, 't andere uit; in den Tag h. = onbezorgd, gedachteloos; ins Blaue h. = in 't honderd, in 't wild.

(Voor de samenstellingen met **hinein**, die hier niet zijn opgenomen, vergelijkte men die met **herein**).

hinein'arbeiten, *ſchw.* (h.) = er in werken, met moeite er in krijgen; **sich h.** = zich er in werken, in iets doordringen. **hinein'denken ſich**, *unr.* (h.) in etw. = zich in iets indenken. **hinein'finden ſich**, *ſt.* (h.) in etw. = zich in iets schikken, in iets thuis raken, aan iets gewonnen. **hinein'leben**, *ſchw.* (h.) in den Tag = een onbezorgd leven leiden; **sich** in etw. h. = aan iets gewonnen, in iets thuis raken. **hinein'mischen**, *ſchw.* (h.) = (er)

in mengen; **ſich h.** = zich er mee bemoeien. **hineinzwängen**, ſchw. (h.) = er in wringen, met geweld er in brengen.

hin'fahren, ft. (h.) = (er) heen of weg rijden, brengen; (f.) = (er) heen of weg varen, rijden, gaan. **Hin'fahrt**, w. = heenreis, heenvaart; **Hin- und Rückfahrt** = heen- en terugreis. **Hin'fall**, m. = val, verval, instorting. **hin'fallen**, ft. (f.) = neervallen. **hin'fällig** = (van Menſchen) broos, zwak, gebrekkig; (van Gebäuden) in verval zijnde, op instorten slaande; (van Behauptungen) = zwak, ongegrond. **Hin'fälligfeit**, w. = zwakheid, broosheid, vervallen toestand. **hin'finden ſich**, ft. (h.) = zijn weg (er heen) vinden. **hin'fliegen**, ft. (f.) = (er) heen of weg vliegen. **hin'fliehen**, ft. (f.) = (er) heen of weg vluchten, ontvlieden; heenvlieden, snel voorbijgaan. **hin'fließen**, ft. (f.) = (er) heen of weg stroomen, vloeien; heenvlieden, verlopen, vergaan. **hin'fort** = voortaan, in 't vervolg, van nu af. **hin'führen**, ſchw. (h.) = er heen of weg leiden, voeren. [**hin'für'ber**, **hin'für'ro**, zie **hin'fort**.] **Hin'gabe**, w. = overgave, gelatenheid. **Hin'gang**, m. = heenweg, heengaan; verscheiden, heengaan, overlijden, dood. **hin'geben**, ft. (h.) = geven, afgeven, afstaan, overgeven, overlaten, opofferen; **hin'gebend** = opofferend; **ſich einem od. einer Sache h.** = zich aan iem. of iets overgeven, zich voor iem. opofferen, zich aan iem. of iets wijden. **Hin'gebung**, w. = overgave, toewijding, gelatenheid, onderworpenheid, zelfverloochening. **hingegen** = daarentegen, integendeel. **hin'gehen**, uur. (f.) = (er) heen gaan, weggaan; voorbijgaan, verlopen; heengaan, sterven, verscheiden, overlijden; fo etw. kann ich nicht h. laſſen = zoo iets kan ik er niet door laten, niet laten passeeren, niet door de vingers zien; daß mag fo h. = dat kan er door, dat vind ik goed; daß wird dir nicht fo h. = daar kom je niet zoo gemakkelijk af. **hin'gehören**, ſchw. (h.) = er bij behooren. **hin'gelangen**, ſchw. (f.) = er komen. **hin'geraten**, ft. (f.) = er heen geraken, toevallig ergens komen. **hin'halten**, ft. (h.) = toesteken, aanbieden, voorhouden; ophouden, aanhouden, tegenhouden; einen h. = iem. met beloften paaien, aan 't lijntje houden; eine Sache h. = op de lange baan schuiven. **hin'hängen**, ſchw. (h.) = ophangen, vastmaken. **hin'helfen**, ft. (h.) = (er) heen of weghelpen. **hin'hörchen**, ſchw. (h.) = er naar luisteren.

hin'ken, ſchw. (h.) = hinken, kreupel zijn; er hinkt mit dem rechten Fuße = hij hinkt aan (of met) den rechter voet; dieſes Gleichniß hinkt = die vergelijking gaat mank; der hinkende Bote kommt nach = het hinkende paard komt achteraan.

hin'kneien, ſchw. (f.) = neerknielen. **hin'kommen**, ft. (f.) = er (heen) komen. **hin'können**, uur. (h.) = er heen kunnen. **Hin'kunft**, w. = aankomst. **hin'langen**, ſchw. (h.) = aanreiken, toereiken, aangeven; reiken, zich uitstrekken, voldoende of toereikend zijn. **hin'langlich** = voldoende, toereikend. **Hin'langlichkeit**, w. = toereikendheid; afdoendheid. **hin'lassen**, ft. (h.) = er heen laten. [**hin'läſſig** = nachläſſig.] **hin'leben**, ſchw. (h.) = voortleven, heenleven. **hin'legen**, ſchw. (h.) = leggen, neerleggen; **ſich h.** = gaan liggen. **hin'leuken**, ſchw. (h.) = er heen sturen, leiden. **Hin'marsch**, m. = heenmarsch. **hin'marschieren**, ſchw.

(f.) = er heen marcheeren. **hin'martern**, ſchw. (h.) = dood martelen. **hin'morden**, ſchw. (h.) = zonder genade vermoorden, slachten. **hin'müſſen**, uur. (h.) = er heen moeten, wegmoeten. **hin'nehmen**, ft. (h.) = er heen (mee) nemen; aannemen; zich laten aanleunen, zich laten welgevallen. **hin'neigen**, ſchw. (h.) = heenneigen, er naar toe buigen; zu etw. h. = tot iets overhellen. **Hin'neigung**, w. = overhelling, neiging.

Hin'nen: von h. = van hier, weg; von h. gehen = heengaan; sterven, verscheiden.

hin'opfern, ſchw. (h.) = opofferen. **hin'pflanzen**, ſchw. (h.) = er bij passen. **hin'pflanzen**, ſchw. (h.) = (ergens) planten, neerzetten. **hin'raffen**, ſchw. (h.) = wegnemen, wegrukken.

hin'reichen, ſchw. (h.) = aanreiken, overreiken, toesteken; reiken tot, raken; toereikend of voldoende zijn. **hin'reichend** = toereikend, voldoende. **Hin'reiſe**, w. = heenreis; die Hin- und Herreiſe = heen- en terugreis. **hin'reiſen**, ſchw. (f.) = er heen reizen, wegr. **hin'reiſen**, ft. (h.) = [uit-, wegrukken]; meesleepen, voort-

sleepen, wegsleepen, verrukken. **hin'reiſend** = wegsleepend, meesleepend, verrukkelijk. **hin'richten**, ſchw. (h.) = (er) heen richten, wenden; terechtstellen, ter dood brengen; [dooden, te gronde richten]. **Hin'richtung**, w. = terechtstelling. **hin'rollen**, ſchw. (h.) = heen of weg rollen. **hin'rücken**, ſchw. (h.) = er heen rukken, schuiven. **hin'schaffen**, ſchw. (h.) = er heen brengen, wegr., bezorgen. **hin'schauen**, ſchw. (h.) = er heen kijken, toekijken, toezien.

hin'scheiden, ft. (f.) = verscheiden, overlijden, heengaan; die Hingefchiedenen = de overledenen. **hin'schieben**, ft. (h.) = er heen schuiven, wegsch., duwen. **hin'schießen**, ft. (h.) = op iets schieten; (f.) = ergens heen schieten, snellen, voortsnellen. **hin'schiffen**, ſchw. (h.) = vervoeren (per schip), wegbrengen; (f.) = er heen varen, wegzeilen; längs der Küſte hin'schiffen = langs de kust varen. **hin'schlachten**, ſchw. (h.) = zonder genade vermoorden, slachten. **hin'schlagen**, ft. (h.) = vast- of inslaan; er heen slaan, wegl. (den Ball, z. B.); (f.) = neerslaan, neervallen. **hin'schlingen**, ſchw. (h.) = voortkronkelen, daarheen-slingeren. **hin'schleichen**, ft. (f.), **ſich h.** = er heen sluipen, wegl.; (von der Zeit) langzaam verlopen, voortkruipen. **hin'schleppen**, ſchw. (h.) = er heen slepen, wegl., voort-slepen. **hin'schmachten**, ſchw. (f.) = wegkwijnen, versmachten, zich doodtreuren. **hin'schnitern**, ſchw. (h.) = maar wat knoeien, verknoeien, vermorsen. **hin'schreiben**, ft. (h.) = opschrijven, op schrift brengen, neerschrijven; er heen schrijven. **hin'schütten**, ſchw. (h.) = uitgieten, uitstorten, (ergens) heengieten, neerstorten. **hin'schwanden**, ft. (f.) = wegkwijnen, wegteren, vervallen, verdwijnen. **hin'segeln**, ſchw. (f.) = er heen zeilen, wegz.; voortzeilen. **hin'sehen**, ft. (h.) = er heen zien, kijken, opletten. **hin'sehen ſich**, ſchw. (h.) = er vurig heen verlangen, verlangen naar. **hin'setzen**, ſchw. (h.) = neerzetten, plaats; **ſich h.** = gaan zitten, plaats nemen. **Hin'sicht**, w. = opzicht, betrekking, blik; in S. auf = met het oog op, met betrekking tot; in gewiſſer, mancher S. = in zeker, menig opzicht. **hin'sichtlich**, Präp. mit Gen. = met betrekking tot, met 't oog op, ten opzichte van, ten aanzien van.

hin'sinken, ft. (f.) = neerzinken, neervallen

neerzijgen, ineenzakken, in onmacht vallen. **hin'fellen**, [dju. (h.) = er plaatsen, neerzetten, voorzetten; als Muster h. = als voorbeeld stellen, aangeven; eno. als wahr h. = iets als waar voorstellen; sich h. = er gaan staan. **hin'ferven**, ft. (f.) = wegsterven, wegwijnen, vervallen. **hin'fottern**, [dju. (f.) = struikelen, er heen strompelen. **hin'frecken**, [dju. (h.) = uitsteken, toesteken; eino h. = iem. neerslaan, neervellen, op den grond leggen, werpen; sich h. = zich uitstrekken, gaan liggen. **hin'freiden**, ft. (f.) = verstrijken, voorbijgaan; an etw. h. = langs iets heenstrijken. **hin'frömen**, [dju. (f.) = voortstroomen, heenstroomen. **hin'frützen**, [dju. (h.) = neerwerpen, neerstorten; (f.) = neervallen, neerstorten; er heen snellen. **hin'fudeln**, [dju. (h.) = knoeien, morsen. **hin'furan** = achteraan, naar achteren. **hin'fändeln**, [dju. (h.) = verbouzelen. **hin'fan'fegen**, [dju. (h.) = verwaarloozen, ter zijde stellen; achterstellen, achteraanplaatsen. **Hin'fan'fegung**, m. = achterstelling. **hin'fappen**, [dju. (f.) = voorttasten, op den tast voortgaan. **hin'faumeln**, [dju. (f.) = voortstompelen, voortwankelen; neertuimelen. **hin'fen** = achter, achteren; bon h. = van achter(en); er wohnt (nach) h. heraus = hij woont achter. **hin'feshin** = aan den achterkant. **hin'fennach** = achteraan, achter de anderen aan. **hin'fenü'ber** = achterover.

I. **hin'fer**, Frap. a. mit *Dativ* = achter; h. einem hergeben = achter iem. aan loopen; h. einem her sein = iem. achterna zitten, vervolgen; h. etw. her sein = druk met iets aan 't werk zijn; h. einem zurückbleiben = bij (of tegen) iem. achterblijven; es steht nicht viel h. ihm = er zit niet veel in hem, er zit niet veel bij; er hat es h. den Ohren = hij heeft ze achter de mouw; h. mit *Acc.* = echter; er trat dicht h. ihm = hij naderde hem dicht van achteren; eino h. die Ohren schlagen = iem. om zijn ooren geven; er fielt sich h. seinen Vater = hij verschuilt zich achter zijn vader; h. die Schule gehen = spijbelen; eino h. das Lidt führen = iem. om den tuin leiden; sich etw. h. die Ohren schreiben = iets goed othouden, iets in zijn oor knoopen; in zijn boekje schrijven; h. jemand's Schliche fommen = achter iem. streken komen.

II. **hin'fer** = achterste; die hintere Seite = de achterkant; das hintere Haus = het achterste huis. **hin'ferbade**, w. = bil. **hin'ferbein**, f. = achterbeen, achterpoot; sich auf die hinterbeine stellen = op de achterpooten gaan staan, steigeren; op zijn achterste beenen gaan staan, zich hardnekkig verzetten. **hin'ferblie'bene**, Pl. = achterblijvenden, overlevenden, nagelaten betrekkingen. **hin'ferbringen**, unr. (h.) = aanbrenge, verklikken, overbrieven. **hin'ferbringer**, m. = aanbrenge, verklikker, klikspaan. **hin'ferbug**, m. = sprongewricht. **hin'ferbühne**, w. = achtergrond van 't tooneel. **hin'ferdeck**, f. = achterdek. **hin'ferdrein'** = daarna, daarop, vervolgens, achteraf. **hin'ferc**, m. -n, -n = achterste. **hin'fercinan'der** = achter elkaar, achtereen. **hin'ferreifen**, f. = achter(hoef-)ijzer. **hin'ferflage**, w. = achtervlag, kampenvelag. **hin'ferfled**, m. = achterlap. **hin'ferfuß**, m. = achtervoet, achterpoot; sich auf die hinterfüße stellen = op de achterpooten gaan staan; op zijn achterste beenen

gaan staan. **hin'fergalerie**, w. = uitstek aan 't achterschip. **hin'fergebäude**, f. = achtergebouw. **hin'fergedanke**, m. = bijgedachte, bijbedoeling. **hin'fergehen**, unr. (h.) = misleiden, bedriegen, verschalken. **hin'fergehung**, w. -, -en = misleiding, bedriegerij. **hin'fergefell**, f. = achterstel (eines Wagens, eines Pfluges, eines Pferdes). **hin'ferglied**, f. = achterste lid. **hin'fergrund**, m. = achtergrond; in dem (den) h. = op den a. **hin'ferhalt**, m. = hinderlaag, valstrik; terughoudendheid, bijbedoeling, bijgedachte; steun, ruggesteun, reserve; im h. liegen = op den loer liggen. **hin'ferhand**, w. = achterhand; in der h. sitzen = aan de a. zitten. **hin'ferhaus**, f. = achterhuis. **hin'ferher** = achteraf, later, te laat; achterna, naderhand. **hin'ferindien**, f. = Achter-Indië. **hin'ferindisch** = Achter-Indisch. **hin'ferkammer**, w.; -koff, m.; -lader, m.; -land, f. = achterkammer; -hoofd; -lader; -land.

hin'ferlaf'en, ft. (h.) = nalaten, vermaken; die hinterlassenen = de nagelaten betrekkingen, de overlevenden, de achtergelatenen. **hin'ferlaf'enfchaft**, w. = nalatenschap, erfenis. **hin'ferlaf'ung**, w. = achterlating, nalating. **hin'ferlegen**, [dju. (h.) = in bewaring geven, in depot geven. **hin'ferleger**, m. = deponent. **hin'ferlist**, w. = list, arglist, sluwheid, slinksche streek. **hin'ferlistig** = listig, arglistig, sluw, slinksch. **hin'fermann**, m. = achterman; opsluiter van 't gelid; (in Handel) tweede endossant; (in Spiel) wer ist mein h.? = wie zit achter mij? **hin'ferpferd**, f. = disselpaard. **hin'ferpferden**, f. = achterpootje, -deurtje; sich ein h. offen lassen = een achterdeurtje open houden. **hin'ferpfote**, w. = achterpoot. **hin'ferpomern**, f. = Achter-Pommeren. **hin'ferrad**, f. = achterradd, -wiel. **hin'ferreihe**, w. = achterste rij, -gelid. **hin'ferrein**, m. = Achter-Rijn. **hin'ferriids** = van achteren, achterbaks; verraderlijk. **hin'ferfag od. -faffe**, m. = achterleenman, kleine boer. **hin'ferseite**, w. = achterzijde, -kant. **hin'ferfisch**, m. = achterbank, achterplaats. **hin'ferfieben**, m. = achterstevan. **hin'ferfiid**, f. = achterstuk, staartstuk. **hin'ferfteil**, f. = achterdeel, achterste deel; achterstevan. **hin'ferfreffen**, f. = achterhoede; ins h. fommen = achteruitgaan, verminderen, aan lager wal raken. **hin'ferfret'ben**, ft. (h.) = tegenwerken, verhinderen, verijdelen. **hin'ferfretteppe**, w. = achtertrap. **hin'ferfür**, w. = achterdeur; sich eine h. offen lassen = een achterdeurtje openhouden. **hin'ferfviertel**, f. = achtervoet (eines Ohren), achterkwartier, achterbout (eines Schafes). **hin'ferfwagen**, m. = nasleep, tros. **hin'ferfwand**, w. = achtermuur, -wand. [hin'ferfwärts = achterwaarts, aan den achterkant, naar achteren]. **hin'ferfzichen**, ft. (h.) = ontduiken. **hin'ferzimmer**, f. = achterkamer. **hin'ferziben**, [dju. (f.) = er heen draven. **hin'ferziben**, ft. (h.) = er heen drijven, wegdr., . . jagen; (f.) = er heen drijven, wegdr. **hin'ferziben**, ft. (f.) = er gaan staan, er heen stappen. [hin'fertritt, m. = dood, overlijden]. **hin'ferzun**, unr. (h.) = er bij doen, wegdoen; ich weiß nicht, wo ich ihn h. soll = ik kan hem niet thuis brengen. **hin'ferüber** = naar den anderen kant, overheen, over, naar den overkant.

(Voor samenstellingen met **hinüber**, die hier niet zijn opgenomen, vergelijk men die met **herüber**).

hinübergehen, unr. (f.) = naar den overkant gaan, loopen; overloopen; über einen Fluss h. = een rivier overtrekken; heengaan, verdwijnen, uitsterven. **hinüberlegen**, fchw. (h.) = er over heen leggen. **hinüberreichen**, fchw. (h.) = naar den overkant reiken, zich tot aan den overkant uitstrekken. **hinübersezen**, fchw. (h.) = overzetten, overbrengen; (f.) = overtrekken; über einen Graben h. = over een sloot springen. **hinübersehen**, ft. (h.) = overtrekken, naar den overkant trekken, sleepen; verbinden; (f.) = naar den overkant gaan, overvaren, zich aan den overkant vestigen. **hinunter**, zie herun. [kant vestigen.]

hinunter = naar beneden, ne(d)er, (er) af, zie herab.
hinwaggen sich, fchw. (h.) = er heen durven.
hinwanken, fchw. (f.) = er heen wankelen, heenwankelen. **hinwärts** = er heen (gaande).
Hinweg, m. = heenweg.
hinweg = weg, van hier; über etw. h. = over iets heen.

(Voor samenstellingen met **hinweg**, die hier niet opgenomen zijn, vergelijk men die met **weg**).

hinwegheben sich, fchw. (h.) = zich wegmaken, zich uit de voeten maken, weggaan. **hinwegnehmen**, ft. (h.): die Aufmerksamkeit h. = de aandacht in beslag nemen. **hinwegraffen**, fchw. (h.) = wegrukken. **hinwegsehen**, ft. (h.): über etw. h. = over iets heenzien; iets over 't hoofd zien, iets door de vingers zien. **hinwegsetzen**, fchw. (h.) = wegzetten; sich über etw. h. = zich over iets heen zetten; zich boven iets plaatsen, zich van iets ontslaan, zoo vrij zijn iets niet te doen; sich über alle Hindernisse h. = zich om niets bekommeren. **Hinweis**, m. -es, -e = heenwijzing, verwijzing; unter d. auf = met verwijzing naar. **hinweisen**, ft. (h.) = aanwijzen, er heen wijzen; einen h. = iem. den weg wijzen; auf etw. h. = op iets wijzen, naar iets verwijzen. **hinweisend** = aanwijzend. **Hinweisung**, w. = hinweis.
hinwelfen, fchw. (f.) = verwelken, wegwijnen, wegsterven. **hinwenden**, unr. (h.) = er heen, er naar toe wenden, keeren. **hinwerfen**, ft. (h.) = wegworpen, neerwerpen; terloops zeggen, zich laten ontvallen; etw. auf das Papier h. = iets op 't papier werpen; sich h. = neervallen, zich neerwerpen.

hinwieder = we(d)erom, daartegenover; van den anderen kant, van mijn (zijn, enz.) kant. **hinwollen**, unr. (h.) = er heen willen. **hinwünschen sich**, fchw. (h.) = er graag heen willen, wenschen er te zijn.

Hinz, m. -ens = Hein; d. nnd Hunz = Piet en Klaas, Jan en alleman.

hinzählen, fchw. (h.) = neer- of voortellen. **hinzubringen**, fchw. (h.) = als door betoovering aanbrengen, tooveren. **hinzugehen**, fchw. (h.) = heenwijzen, aanwijzen. **hinziehen**, ft. (h.) = er heen trekken, wegr.; op de lange baan schuiven; zich er vestigen; sich h. = gaan, loopen naar of er heen, zich uitstrekken; uitgesteld worden, verlengd worden, duren, aanhouden. **hinzuhelfen**, fchw. (h.) = op etw. = op iets mikken, op iets doelen.

hinzu = daarheen, er heen, er naar toe; er bij, bovendien. **hinzudenken**, unr. (h.) = er bij denken, in gedachte er bij voegen. **hin-**

zudichten, fchw. (h.) = er bij verzinnen, er bij fantazeeren. **hinzu'dringen**, ft. (h.) = er bij dringen. **hinzu'fügen**, fchw. (h.) = er bij voegen, er bij doen. **Hinzu'fügung**, w. = bijvoeging. **hinzu'gehen**, unr. (f.) = er heen (of er naar toe) gaan. **hinzu'gehören**, fchw. (h.) = er bij hooren. **hinzu'gefallen sich**, fchw. (h.) = zich er bij voegen, zich er mee verbinden. **hinzu'kommen**, ft. (f.) = er bij komen. **Hinzu'kunft**, w. = nadering. **hinzu'lassen**, ft. (h.) = er bij laten, laten naderen. **hinzu'rechnen**, fchw. (h.) = er bij rekenen, er bij tellen. **hinzu'schleichen**, ft. (f.) = er naar toe sluipen. **hinzu'setzen**, fchw. (h.) = er bij voegen, er bij zetten, er bij doen. **hinzu'treten**, ft. (f.) = nader treden, er bij komen; toetreden, lid worden. **Hinzu'tritt**, m. = nadering, toetreding. **hinzu'tun**, unr. (h.) = er bij doen, er aan toevoegen, er bij voegen. **hinzu'werfen**, ft. (h.) = er bij werpen, er bij voegen. **hinzu'zählen**, fchw. (h.) = er bij tellen. **hinzu'ziehen**, ft. (h.) = er bij halen (s. B. einer andern Art); er hat mich hinzugezogen = hij heeft mij er in gehaald.

Hin, m. = Job.
Hinob'sgeduld, w.; -poit, w.; -träne, w. = Jobs'geduld; -tjding; -traan (een Ind. plant).
Hinpe, w. -n = zeis, sikkelmes, snoei-mes; oblie, ijzerkoek; geit. **Hinpenbäder**, m. = ijzerkoekenbakker.

Hippodrom, m. -(e)s, -e = hippodroom.
Hippogryph, m. -(e)s u. -en, -e(n) = hippogryph, pegazus, gevleugeld ros. **Hippofras**, m. - = hippokras, kruidenwijn. **Hippokratisches Gesicht** = hippokratisch gezicht, gezicht van een stervende. **Hippokrene**, w. = Hippokrene, paardebron, dichterbron. **Hippolog**, m. -en, -en = hippoloog, paardenkennner. **Hippopotamus**, m. -, - = hippopotamus, nijlpaard.

Hirn, f. -(e)s, -e = hersenen, brein. **Hirn'blatt**, f. = fontanel. **Hirn'arm** = onnoozel, dom. **Hirn'bohrer**, m. = schedelboor, trepaan. **Hirn'krank** = zwak van hersens; krankzinnig. **Hirn'gepunkt**, f. = hersenschim, droombeeld, fantazie. **Hirn'los** = hersenloos, breinloos; onwijs, dolzinnig.

Hirn'masse, w.; -schädel, m.; -schale, w. = hersen'massa; -pan (schedel, bekkeneel); -pan. **Hirn'schlag**, m. = beroerte. **Hirn'spalt**, w. = hersenspleet. **Hirn'verbrannt** = razend, dol, totaal gek.

Hirsch, m. -es, -e = hert. **Hirsch'artig** = hertachtig. **Hirsch'baum**, m. = sumak- of smakstruik, looiersboom. **Hirsch'bock**, m. = hertebok. **Hirsch'fährte**, w. = spoor van 't hert. **Hirsch'fänger**, m. = hartsvanger, jachtmes. **Hirsch'farben**, -farbig = hertkleurig, vaal.

Hirsch'geweih, f.; -haut, w.; -horn, f. = herts'gewei; -leder (hertenvel); -hooren. **Hirsch'horn'geist**, m.; -öl, f.; -salz, f. = herts'hoorn'geest; -olie; -zout.

Hirsch'jagd, w. = hertenjacht. **Hirsch'jäger**, m. = vliegend hert. **Hirsch'kalb**, f. = jong hert. **Hirsch'kamel**, f. = lama. **Hirsch'keule**, w. = hertebout, reebout. **Hirsch'kuh**, w. = hinde, wijgheshert. **Hirsch'lager**, f. = leger van een hert. **Hirsch'lauf**, m. = hertepoot. **Hirsch'leder**, f. = hertsle(d)er. **Hirsch'ledern** = hertsle(d)eren.

Hirsch'loftung w.; -park, m.; -ruf, m. = herte'drek; -kamp; -fluit (-hooren).

Sjrischschweif, m.; -stal, m.; -zieuer, m. = herte|zweet (-bloed); -vet; -bilstuk.
Sjrischzunge, w. = hertstong.
Sjrite, w. — = gierst. **Sjritebri**, m. = gierstebrij, -pap. **Sjritebeber**, f. = gierstkoorts! **Sjritegras**, f. = gierstgras. **Sjriteforn**, f. = gierstkorrel. **Sjritefemchl**, f. = gierstemeel. **Sjritefendriife**, w. = giersteklier.
Sjrite, m. -eu, -eu = herder, hoeder; wie der *h.* so die *herde* = zoo heer, zoo knecht. **Sjriteannt**, f. = herdersambt, herderlijk ambt. **Sjriteuwart**, w. = herdersmanier. **Sjriteucrief**, m. = herderlijke brief.
Sjriteudichter, m.; -fett, f.; -föte, w. = herdersdichter; -feest; fluit.
Sjritegedicht, f. = herdersdicht, pastorale, idylle. **Sjritegefang**, m. = herderszang.
Sjritegefpräch, f. = herderszang, ecloge.
Sjritegott, m.; -haus, f.; -hund, m. = herdersgod (Pan); -huis; -hond.
Sjritekleid, f.; -knaap, m.; -kamp, f. = herderskleed; -knaap; -kamp (zwerfende stam).
Sjriteleben, f. = herdersleven, zwerfend leven. **Sjriteulied**, f. = herderslied. **Sjriteulos** = herderloos. **Sjriteumädchen**, f. = jonge herderin. **Sjriteumäßig** = herderlijk, pastoraal; zooals van *of* bij herders, herders...
Sjriteupfeife, w.; -schaupiel, f.; -staf, m. = herdersfluit; -spel (landspel); -staf.
Sjriteupfäuf, f.; -tasche, w.; -volk, f. = herdersstak (-spel); -tasch; -volk.
Sjritein, w. —, -nen = herderin. **Sjriteich** = herderlijk.
Sjris, f. — = bes, si-mol.
Sjrispanien, f. = Spanje. **Sjrispanier**, m. -s, — = Spanjoel, Spanjaard.
Sjrisse, m. —, -n = windas, katrol, takel.
Sjrisse, fhw. (h.) = hijschen, ophijschen.
Sjris! = haat! links! er weif nidi *h.* noch hott = hij weet geen raad.
Sjrisörghen, f. -s, — = historietje, verhaaltje. **Sjrisorie**, w. —, -n = historie, geschiedenis. **Sjrisorienbuch**, f. = geschiedenisboek. **Sjrisorienmaler**, m. = historieschilder.
Sjrisorif, w. = geschiedkundige wetenschap. **Sjrisorifer**, m. -s, — = historicus, geschiedkundige. **Sjrisoriograph**, m. -en, -en = historieschrijver. **Sjrisorifch** = geschiedkundig, historisch.
Sjrisorio, **Sjrisorio**, m. ..o'nen, ..o'nen = tooneelspeler.
Sjrische w. -n, -n = voetbankje, sleetje.
Sjrisbläschen, f. -blatter, w. = warmte- of zweetpuistje. **Sjrisze**, w. — = hitte, warmte; vuur, drift, toorn.
Sjrisze|grad, m.; -meffer, m.; -meffung, w. = warmte|graad; -meter; -meting.
Sjriszig = heet, vurig; driftig; heetgebakerd; er hat ein *hijstiges* Temperament = hij is driftig van aard. **Sjriskopf**, m. = driftkop, heethoofd.
Sjrispode, w. = warmte-, zweetpuist.
ho!, **hoho!** = ho! ho!
Ho'bel, m. -s, — = schaaaf; dissel, baars (der *Wittfcher*). **Ho'belbank**, w. = schaaafbank.
Ho'beletten, f. = schaaafbeitel. **Ho'beln**, fhw. (h.) = schaven, afschaven, bedisselen; beschaven, fatsoeneeren. **Ho'belspan**, m. = krul, schaaafkrul.
Ho'boe, w. —, -n = hobo. **Ho'boist**, m. -en, -en = hoboïst.
hoch (höher, höchst) = hoog, groot, verheven, voornaam; die *hohe See* = de volle zee, het

ruime sop; in die *hohe See* gehen = het ruime sop kiezen; ein *hoher Eid* = een hooge, heilige, dure eed; eine *hohe Strafe* = een zware straf, een hooge boete; es ist *hohe od. die höchste Zeit* = het is hoog tijd; das *hohe Lied* = 't Hooglied; *höherm Orts* = bij de regeering, in de hoogste kringen; von *hoher Hand* = van hooger hand; auf *höhem Fuße* leben = op grooten voet leven; vom *höhen Werde* herab = trotsch, verwaand; auf's *höchste* = ten hoogste, ten zeerste; es ist *hoher Tag* = 't is klaar dag; *h. und teuer*, *h. und heilig* *schören*, *berühren* = hoog en duur zweren, verzekeren; etw. *h. aufnehmen* = iets zeer waardeeren; *h. gewahren* = van hooge gestalte; die *See geht h.* = de zee staat hol; vier *Mann h.* = vier man diep, *of* ten getale van 4; er will zu *h. hinaus* = hij wil te hoog op, te hoog vliegen; *h. zu stehen kommen* = hoog *of* duur te staan komen; *h. aufhorchen* = de ooren spitsen; verwonderd hooren; es geht da *h. her* = het gaat daar rijk, voornaam toe; er *sigt h. am Bret* = hij staat goed aangeschreven, in een goed blandje; *hoch zu Ross* = te paard; einen *h. leben lassen* = op iems. gezondheid drinken.
Hoch, f. —(s) = hoezee, toast, gezondheidsdrank, ein *h.* auf jem. anbringen = op iems. gezondheid drinken. **hochachtbar** = hoogachtbaar, edelachtbaar, **hochachten**, fhw. (h.) = hoogachten. **Hochachtung**, w. = hoogachtting, aanzien, eerbied; mit *höflichkeit* *h.* *berleibe ich* = met de meeste hoogachtting heb ik de eer te zijn. **hochachtungsvoll** = hoogachtend, eerbiedig; met de meeste hoogachtting. **hochadelig** = hoogadelijk.
Hochalpen, Pl. = Hoog-Alpen. Hooge Alpen.
Hochaltar, m. = hoogaltaar. **Hochamt**, f. = hoogmis, groote mis; das *h.* halten = de mis bedienen. **hochansehnlich** = zeer aanzienlijk, hoogaanzienlijk. **Hochbahn**, w. = viaduct, spoorbaan in de lucht. **Hochbau**, m. = bouw boven den grond. **hochbegabt** = hoogbegaafd. **hochbeglückt** = zeer gelukkig. **hochbeinig** = hoogbeenig, hoog op de beenen; aanmatigend. **hochbejährt** = hoogbejaard. **hochberühmt** = zeer beroemd. **hochbetagt** = hoogbegaafd, bejaard. **hochbetrübt** = zeer bedroefd. **hochblau** = sterk, zeer blauw. **Hochbootsmann**, m. = hoogbootsman. **hochbrüstig** = met een hooge borst, een hooge borst opzettend, trotsch.
Hochburgund, f. = Hoog-Bourgondië, Franche-Comté. **hochdeutsch** = Hoogduitsch; das *hochdeutsche* = het Hoogduitsch. **Hochdruck**, m. = hooge drukking. **Hochdruckmaschine**, w. = machine met hooge drukking.
Hochebene, w. = hoogvlakte, plateau. **hochedel** = hoogedel, weledel. **Hochehrwürden**, w., *Euer od. Em. h.* = Uweleerwaarde. **hochehrwürdig** = zeer eerwaardig. **hocherfreut** = hoogverheugd, zeer verblijd. **hocherhaben** = hoogverheven; *hocherhabene Arbeit* = hoog-relief. **hochfahrend** = hoovaardig, trotsch, gebiedend, meesterachtig. **hochfein** = zeer fijn. **hochfliegend** = hoogvliegend; verheven, hoog. **Hochflug**, m. = hooge vlucht; hoogvliegend gevogelte. **hochgeacht** = hooggeacht. **hochgebenedeit** = hooggebenedijd, vol genade. **hochgebietend** = hoog en machtig. **Hochgebirge**, f. = hooggebergte. **hochgeboren** = weledelgeboren, hooggeboren. **hochgeehrt** = zeegeëerd. **Hochgefühl**, f. = hoog, heerlijk gevoel. **hochgelb** =

hooggeel. **hochgelahrt**, -gelahrt = zeer geleerd, hooggeleerd. **hochgelobt** = hooggeleefd, zeer geprezen. [**hochgemut** = welgemeend, hoog gestemd]. **hochgenigt** = zeer genadig. **hochgenuß**, m. = hoog, heerlijk genot. **hochgepriesen** = hooggeprezen, hooggeroemd. **hochgericht**, f. = [hooggerecht; crimineel gerechtshof; galg, schavot]; plaats van terechtstelling, rechtplaats. **hochgeschütt** = hooggeschat, hooggeacht, zeer gewaardeerd. **hochgeschürzt** = met korte rokken, met de kleeren hoog opgenomen. **hochgefegnet** = zeer gezegend, rijk gezegend. **hochgefimmt** = edelgezind, hoogzinnig. **hochgefpannt** = hooggespannen. **hochgefetzt** = hooggeplaatst. **hochgefirt** = met een hoog voorhoofd. **hochgefürmt** = hoogopgestapeld, hoog opeengehoopt; met hooge torens voorzien. **hochgewachfen** = van hooge gestalte, hoog opgeschoten. **hochgewilde**, f. = hoogwild. **hochgewölbe**, f. = hoog gewelf. **hochgewölbt** = hooggewelfd; bol, buikvormig. **hochgradig** = sterk, krachtig, in hooge mate aanwezig. **hochhalten**, ft. (h.) = hooghouden, hoogschatten. **hochherzig** = fier, edel, edelhartig, groothartig. **hochherzigkeit**, w. = fierheid, edelhartigheid. **hochkirche**, w. = episcopale, Anglikaansche kerk. **hochkirchlich** = episcopaal. **hochklingend** = hoogklinkend, luidklinkend; hoogdravend, pralend. **hochkomisch** = hoogkomiek. **hochland**, f. = hoogland, bergland. **hochländer**, m. = hooglander, bergbewoner, Hooglander. **hochländisch** = hooglandsch, van 't bergland. **hochlehig** = met hooge leuning. **hochlich** = grootelijks, zeer, hooglijk. **hochloblich** = edelachtbaar. **hochmäßig** = met hoogen mast. **hochmeister**, m. = grootmeester. **hochmut**, m. = hoogmoed, trots; h. kommt vor dem Fall; wenn h. aufgeht, geht Glück unter = hoogmoed komt vóór den val. **hochmütig** = hoogmoedig, trotsch. **hochnützig** = hoogneuzig, verwaand, aanmatigend. **hochnotpeinlich** = lijfstraffelijk, crimineel; das hochnotpeinliche Befugnis = 't crimineel halsgericht. **hochöfen**, m. = hoogoven. **hochpfad**, m. = stoep, trottoir. **hochpoetisch** = hoogpoëtisch, verheven dichterlijk. **hochpreislich** = hoogloffeljk. **hochrot** = hoogrood. **hochschätzen**, fchm. (h.) = hoogschatten, hoogachten. **hochschätzung**, w. = hoogschatting, hoogachting. **hochschule**, w. = hogeschool, academie, universiteit. **hochschüler**, m. = student (aan een hogeschool). **hochschulterig** = hooggeschouderd, met een hoogen schouder, scheef. **hochselig** = zalig, overleden, wijlen. **hochsinn**, m. = verheven of edele gezindheid; fierheid. **hochsinnig** = edel, fier. **hochsommer**, m. = 't hartje van den zomer. **hochst** = hoogst, zeer, ten hoogste. **hochstämmig** = hoogstammig, hoog opgeschoten. **hochstapeler**, w. = afzetterij, oplichterij. **hochstapler**, m. -s, - = oplichter, fortuinzoeker. **hochstbestenert** = hoogst aangeslagen of belast. **hochstdevo** = Zijn, Zijn(er) Hoogheids, Zijn(er) Majesteits; h. = Uwer enz. **hochstderfelde** = hoogstdezelve, Z. M., Z. H., Z. E. enz.; h. = U. M. enz. **hochsteigenhändig** = hoogsteigenhandig. **hochstift**, f. = domkapittel. **hochstiftkirche**, w. = kapittelkerk. **hochstreben** = eerezuchtig, vooruitstrevend. **hochton**, m. = hoofdtoon, hoofdklemtoon. **hochtönend** = hoogklinkend,

weidsch, pralend. **hochtrabend** = hoogdravend, weidsch. **hochtrabendheit**, m. = hoogdravendheid. **hochverdient** = zeer verdienstelijk. **hochverehrt** = hooggeëerd. **hochverrat**, m. = hoogverraad. **hochverräter**, m. = hoogverrader. **hochverräterisch** = van hoogverraad, als een hoogverrader. **hochwache**, -wacht, w. = hoogwacht, signaal, seinvuur. **hochwald**, m. = hoog hout, dicht hoog bosch. **hochwarte**, w. = hoogwacht. **hochwasser**, f. = hoog water, vloed. **hochweg**, m. = straatweg. **hochweise** = zeer wijs. **hochwichtig** = zeer gewichtig. **hochwild**, f. = grof wild, hoogwild. **hochwohlgeboren** = hooggeboren, welgeboren, weledel; Ev. h. = Weledele Heer. **hochwürden**, w. = Uweleerwaarde; h. = Eerwaarde. **hochwürdig** = zeer eerwaardig; das hochwürdigste = het Hoogwaardige, de heilige Hostie. **hochzeit**, w. - , -en = bruiloft, trouwpartij, huwelijk. **hochzeitlich** = van de bruiloft, bruilofts... , voor de bruiloft. **hochzeitstiter**, m. = die op de bruiloft verzoekt. **hochzeitstbrieft**, m. = uitnodiging voor een bruiloft. **hochzeiter**, m. = bruidegom. **hochzeitstfackel**, w.; -feier, m. (od. -fest, f.) = bruilofts- of huwelijksfakkelt; -feest. **hochzeitstgast**, m.; -gedicht, f.; -geschenk, f. = bruiloftsgast; -gedicht; -geschenk. **hochzeitstgesellschaft**, w. = bruiloftspartij. **hochzeitstgott**, m. = huwelijksgod. **hochzeitstkleid**, f. = huwelijks- of trouwkleed. **hochzeitstkrans**, m. = bruiloftskrans. **hochzeitstleute**, Pl. = bruiloftsgasten. **hochzeitstmutter**, m. = moeder van de bruid. **hochzeitstreife**, w. = huwelijksreis. **hochzeitstschmaus**, m. = bruiloftsmaal. **hochzeitsttag**, m. = bruilofts- of trouwdag. **hochzeitstater**, m. = vader van de bruid. **hoch**, f. -(e)s, -e = beestenhok (auf dem Hoch). **hochte**, w. - , -n = hoop schooven; last (op den rug). **hochten**, fchm. (h.) = in schooven bij elkaar zetten; gebukt of gehurkt (gaan) zitten; er hocht immer zu Hause = hij zit altijd thuis; h. bleiben = blijven steken. **hochter**, m. -s, - = voorsprong, uitwas, knobbel, bochel, bult. **hochterig** = bultig, gebocheld, hobbelig, oneffen. **hochte**, w. - , -n = teelbal. **hochtenbruch**, m. = balzakbreuk. **hochtenfack**, m. = balzak. **hoch**, m. -(e)s, Höhe = hof; plaats, binnenplaats; hofstede, hoeve, erf; logement; kring (um Sonne od. Mond); bei Hofe = aan 't hof; auf dem Hofe = op de (binnen)plaats; einem den h. machen = iem. 't hof maken; Haus und h. = huis en erf. **hochladel**, m.; -advokat, m.; -amt, f. = hofladel; -advokaat; -betrekking. **hochart**, w. = hoofscheheid, hoofsche manieren, hoffelijkheid, hoofsche gebruik. **hocharzt**, m.; -bäcker, m.; -ball, m. = hofarts; -bakker; -bal. **hochbanamt**, f. = intendance voor de hofgebouwen. **hochbauer**, m. = boer. **hochbeamter**, m. = hofbeambte. **hochbesitzer**, m. = eigenaar van een hoeve. **hochbrauch**, m. = hofgebruik, etiquette. **hochburg**, w. = hofburg, hofburch, keizerlijk slot. **hochcamarilla**, w.; -dame, w.; -dienerschaft, w. = hofcamarilla; -dame; -personeel. **hochdienst**, m. = hofdienst; heerendienst. **hochferolle**, w. = register van landhoeven.

hoffähig = toegelaten aan 't hof. **Hoffähigkeit**, w. = recht om aan 't hof te komen. **Hoffart**, w. = hoovaardij, trots, hoogmoed; Φ . muß Not leiden = weelde moet pijn lijden. **hoffärtig** = hoovaardig, trotsch, hoogmoedig, ijdel.

hoffen, schw. (h.) = hopen, verwachten; ich hoffe nicht = ik hoop van niet; Φ . und Herren macht manchen zum Narren = hoop bedriegt; auf einen h. = op iem. hopen; ich hoffe an Gott, daß... = ik hoop hartelijk, dat... **hoffentlich** = naar ik hoop, naar wij hopen; er wird h. halb kommen = 't is te hopen, dat hij spoedig komt.

Hoffest, f. = hofleest.

Hoffnung, w. -, -en = hoop, hope, verwachting; Φ . auf etw., auf einen = hoop op iets, op iem.; Hoffnungen schöpfen = verwachtingen koesteren, opvatten; sich Φ . auf etw. machen = hoop op iets koesteren, zich vleien met de hoop op iets; guter Φ . sein = in gezegende omstandigheden zijn; Φ . läßt nicht zu Schanden werden = hoop doet leven; das Kap der guten Φ . = de Kaap de Goede Hoop. **hoffnungslos** = hopeloos, wanhopig. **hoffnungsreich** = hoopvol, rijk aan verwachtingen. **Hoffnungschimmer**, m. = zweem, schijn v. hoop. **Hoffnungstrahl**, m. = straal v. hoop. **hoffnungsvoll** = hoopvol; veelbelovend.

Hoffraulin, f. = hofjuffer. **Hoffgebrauch**, m. = hofgebruik. **Hoffgericht**, f. = hoog gerechtshof, hooge raad. **Hoffgenüde**, f. = hofpersoneel; dienstpersoneel op een hoeve. **Hoffgewehr**, f. = inboedel van een hoeve. **Hoffgraf**, m. = paleisgraaf. **Hoffgunst**, w. = hofgunst. **Hoffhalt**, m. = hofhouding. **hoffhalten**, it. (h.) = hof houden, verblijf houden, rezideeren. **Hoffhaltung**, w. = hofhouding. **Hoffherr**, m. = eigenaar van een heerlijk goed, ambachtsheer. **hoffhörig** = onderhoorig, lijfeigen. **Hoffhund**, m. = heemhond. **hoffieren**, schw. (h.) = (einem) 't hof maken; op grooten voet leven; zijn behoefte doen. **hoffisch** = hofsch, hoffelijk, ridderlijk; die hoffische Poesie = de ridderpoëzie. **Hoffkammer**, w. = kamer van financiën (te Weenen).

Hoffkanzlei, w.; **kanzler**, m.; **kapelle**, w. = hofkancelarij; -kanselier; -kapel.

Hoffkaplan, m. = hofkapelaan. **Hoffkeller**, m. = slotkelder. **Hoffkirche**, w. = hofkerk. **Hoffkreise**, Pl. = hofkringen. **Hoffkriegsrat**, m. = hoogere krijgsraad. **Hoffküchenamt**, f. = intendance v. d. hofkeuken. **Hofflager**, f. = residentie. **Hoffleute**, Pl. = hovelingen. **hofflich** = beleefd, vriendelijk, minzaam, hoffelijk. **Hofflichkeit**, w. -, -en = beleefdheid, hoffelijkheid, attentie, dienst. **Hofflichkeitsbezeugung**, w. = beleefdheidsbetuiging, beleefdheid, compliment. **Hofflichkeitsformel**, w. = beleefdheidsformule. **Hoffsteferant**, m. = hofleverancier. **Hoffling**, m. -(e)s, -e = hoveling.

Hoffluft, w.; **lustbarkeit**, w.; **manier**, w. = hoflucht; -vermaak; -manier.

Hoffmann, m. = hoveling. **hoffmännisch** = hofsch, hovelingen... **Hoffmarschall**, m. = hofmaarschalk. **hoffmäßig** = zooals aan 't hof, naar hofmanier. **Hoffmeister**, m. = intendant, beheerder van een goed; (opper)-hofmeester; goeverneur, huisonderwijzer; zedepreekster, schoolvos. **hoffmeisterlich** = schoolmeesterachtig. **hoffmeistern**, schw. (h.) =

vitten, bedillen, den schoolmeester nithangen. **Hoffmeisterstelle**, m. = goeverneursplaats, -betrekking.

Hoffnarr, m.; **partei**, w.; **poet**, m. = hofnarr; -partij; -poët.

Hoffprediger, m. = hofprediker; aalmoezenier.

Hoffrat, m. = (Titel) Hofraad. **Hoffrätin**, w. = vrouw van een Hofraad. **Hoffraum**, m. = plaats, besloten ruimte. **Hoffschneider**, m. = hofkleermaker. **Hoffstranzle**, m. = lage hoveling, vleier, kruiper. **Hoffschulze**, m. = scholteboer. **Hoffstute**, w. = hofgebruik, -manier. **Hoffstiz**, m. = residentie, zetel van 't hof. **Hoffsprache**, w. = hoftaal. **Hoffstaat**, m. = gevolg, hofhouding. **Hofftag**, m. = galadag, receptiedag ten hove. **Hofftheater**, f. = hoftheater. **Hofftor**, f. = koetspoort.

Hofftracht, w. = hofdracht, -kleding. **Hofftrauer**, w. = hofrouw. **Hofftür**, w. = koetspoort. **Hoffwelt**, w. = wereld van het hof.

Hoffwang, m. = hofdwang, -etiquette.

hoh (hoh).

Höhe, w. -, -en = hoogte; heuvel, berg; hoogtegraad; toppunt; das Haus hat 20 m. Höhe = het huis is 20 M. hoog; Gott in der Höhe = God in den hooge; von der Höhe des Turmes = boven van den toren; sich in die Höhe richten = zich oprichten; sich in die Höhe schwingen = zich omhoog werken, stijgen.

Höheit, w. -, -en = hoogheid, grootheid, verhevenheid, adel; Seine königliche Höhe = Zijn Koninklijke Hoogheid (Z. K. H.). **Höheitrecht**, f. = soeverein recht, hoogheidsrecht, regalia. **Hohelied**, f. (des Höhenliedes) = Hooglied, Lied der Lieder.

Hohelkreis, m.; **maß**, m.; **messung**, w. = hoogte|cirkel; -maat; -meting.

Hohenrauch, m. = hei-, veenrook. **Hohenstaufen**, Pl. = Hohenstaufen (geslacht).

hohenstauffisch = Hohenstauffensch. **Hohenzirkel**, m. = hoogtecirkel. **hohenzollernisch** = Hohenzollernsch. **Hohenzollern**, Pl. = Hohenzollern (geslacht). **hohenzollernisch** = Hohenzollernsch. **Hohenzug**, m. = hoogtenketen. **Hohepriester**, m. (des Höhenpriesters) = hoogepriester. **hohepriesterlich** = pontificaal.

Höhe(m)punkt, m. = hoogtepunt, toppunt, culminatiepunt. **höher** = hooger.

hohl = hol (in allen Anwendungen); ein hohler Weg, eine hohle Gasse = een holle weg; ein hohler Kopf = een leeg hoofd, een holle kop. **hohläugig** = holoogig. **hohlhäutig** = holwangig, met holle wangen. **Höhle**, w. -, -n = hol, grot, gat, holte. **Höhleisen**, f. = guts. **höhlen**, schw. (h.) = hollen, uithollen, hol maken. **Höhlenbewohner**, m. = grotbewoner, troglodyt. **Hohlglas**, f. = hol glas. **Hohlheit**, w. = holheid; onbeduidendheid, leegheid. **Hohlkehle**, w. = hals (einer Säule). **Hohlkopf**, m. = leeghoofd, domkop. **Hohlfugel**, w. = holle bol; holle kogel, bom. **Hohlmaß**, f. = inhoudsmaat. **Hohlspiegel**, m. = holle spiegel. **Höhlung**, w. = uitholling, uitdieping; holte, holligheid. **hohlwangig** = met holle wangen, holwangig. **Hohlweg**, m. = holle weg, ravijn.

Hohn, m. -(e)s = hoon, smaad, spot, schimp, oneer; ihm zum Φ . = hem ten spijt; Φ . für Lohn = stank voor dank; Φ . lachen, Φ . sprechen, vgl. hohnlachen, hohnsprechen. **höhnlich**, schw. (h.) = honen, krenken, verachten, beschimpen, trotseeren, bespotten. **Hohngelächter**, f. = hoongelach, spotgelach; bespotting, voor-

werp van spot. **höhnisch** = verachtelijk, smadelijk, spottend, hoonend. **höhnisch**, -**lachen**, -**scheln**, *schw.* (h.) = hoonend, spottend lachen; grimaken; eimen h. = iem. spottend uitlachen. **höhn**, *schw.* (h.) = voor den gek houden, beet nemen. **Höhnrede**, *w.* = spotrede, schimpwoorden, smaadrede. **höhn**, *schw.* (h.) = (einem) hoonen, smaden, bespotten, beleedigen, trotseeren; *daß* spricht allem Rechte **höhn** (*od.* **Höhn**) = dat spot met alle recht. **Höhn**: **spreeher**, *m.* = spotter, smader. **hoho!** = hoho! **hohj**, *schw.* (h.) = geeuwen, balken. **Höfer**, *m.* -s, -en = kleinhandelaar (met een stalletje). **Höferin**, *w.* -, -nen = fruit-, groentevrouw. **Höfertram**, *m.* = groente-, fruitwinkel, kleinhandel. **Höfern**, *schw.* (h.) = kleinhandel drijven. **Hokuspokus**, *m.* -, = hokuspokus, goochelarij. **Hokuspokusmacher**, *m.* = goochelaar, kunstenmaker. **hold** = goedgunstig, genegen, toegenegen, toegedaan; lief, lieflijk, bekoorlijk, bevallig, lieflijk, beminnelijk; *daß* Glück ist ihm h. = het geluk dient hem; die **Holden** = de Gratiën. **Hol**, *m.* -s, -en = vlier. **Hol**, *w.* -, -nen = Gratie, geliefde. **holdselig** = liefelijk, bekoorlijk, bevallig, beminnelijk. **Holdseligheit**, *w.* = liefelijkheid, bekoorlijkheid enz. **hol**, *schw.* (h.) = halen, gaan halen, komen halen; *hol* dich der Teufel = de duivel haal je; *dabei* ist nichts zu h. = daar valt niets te halen (te verdienen); *Luft* h. = lucht scheppen; *sich* einen Schnupfen h. = een verkoudheid opdoen. **Holfter**, *zie* **halfter**. **hol!** = hola! **Holland**, *f.* = Holland; *da* war h. in Not (*od.* in **Nöten**) = toen was h. in last. **Holländer**, *m.* -s, -en = Hollander; cylindermolen; kuip (in papierfabrieken); hoevenaar; **H. Käse** = Hollandsche kaas. **Holländererei**, *w.* -, -en = boerenhofstede, waar veel zuivel bereid wordt; melkerij. **holländern**, *schw.* (h.) = op Hollandsche manier schaatsenrijden. **holländisch** = Hollandsch. **Holland(s)gänger**, *m.* = hannekemaaler. **Holle**, *w.* - = Holle, Holda; *Frau* h. macht ihr Bett = het sneeuwt. **Hölle**, *w.* - = hel, onderwereld, afgrond; *Himmel* und h. aufbieten = hemel en aarde in beweging brengen; eimen die h. heiß machen = iem. iets heel moeilijk maken, het vuur na aan de schenen leggen. **Höllenangst**, *w.* = doodelijke angst, helse vrees. **Höll**: **lenbrand**, *m.* = helsch vuur, helse gloed; helleveeg, verdoemeling. **Höll**: **lenbrut**, *w.* = helsch gebroed. **Höll**: **lenrade**, *m.* = helse draak. **Höll**: **lenfahrt**, *w.* = hellevaart. **Höll**: **lenfeuer**, *f.* = helsch vuur. **Höll**: **lenfluß**, *m.* = rivier in, om de onderwereld: Acheron, Styx. **Höll**: **lengestank**, *m.* = helse stank. **höll**: **lenheit** = verschrikkelijk heet, zoo heet als de hel. **Höll**: **lenhund**, *m.* = helhond, Cerberus. **Höll**: **lenkunst**, *w.* = helse kunst. **Höll**: **lenlärm**, *m.* = helsch spektakel. **Höll**: **lenmaschine**, *w.* = helse machine. **Höll**: **lenpein**, *w.* = helse pijn. **Höll**: **lenpfehl**, *m.* = hellepoel. **Höll**: **lenqual**, *w.* = helse kwelling, pijn. **Höll**: **lenraden**, *m.* = mul, kaak v. d. hel, helse afgrond. **Höll**: **lenrichter**, *m.* =

rechter in de hel, in de onderwereld. **Höll**: **len**: **schmerz**, *m.* = helse smart, pijn. **Höll**: **len**: **stein** = helse steen. **Höll**: **len**: **strafen**, *pl.* = straffen der hel. **Höll**: **len**: **wang**, *m.* = helbedwinging. **höllich** = helsch, duivelsch; hevig, erg.

Holm, *m.* -(e)s, -e = klein eiland, riviereiland, holm; heuvel; scheepstimmerwerk; dwarsbalk.

hologra: **phisch** = eigenhandig.

hol: **pre**: **richt**, *zig* = oneffen, hobbelig; *h.* lezen, spreken = stotterend, hakkend, met horten en stooten lezen, spreken. **hol**: **vern**, *schw.* (h.) = strompelen, moeilijkheden ondervinden; *es* **hol**ert = 't loopt mis, verkeerd; de zaak zit niet glad.

Holstein, *f.* = Holstein. **hol**: **steinisch** = Holsteinsch.

hol: **ter**: **die**: **polster**! = holderdebolder! hals over kop!

hol: **über**! = haal-over!

Holunder, *m.* -s, -en; **baum**, *m.* = vlier, vlierboom, vlierstruik.

Holun: **der**: **beere**, *w.*; **blüte**, *w.*; **strauch**, *m.*; **tee**, *m.* = vlierbes; -bloesem; -struik; -thee.

Holz, *f.* -es, **Hölzer** = hout, bosch, woud, stuk of eind hout; *der* Baum treibt *od.* *schleßt* ins h. = maakt hout; *viel* h. werfen = veel hout gooien, veel kegels omwerpen; *h.* in den Wald tragen = water in de zee dragen, monnikenwerk doen; *Holz* befehen = afgeranseld worden; *nicht* aus jedem *Holz* kann man Pfeilen schneiden = *nicht* jedes h. giebt einen *Holz* = alle hout is geen timmerhout; *er* *hört* sein hart h. = hij is op zijn gemak gesteld. **Holz**: **abfall**, *m.* = spaanders; afgevallen hout. **Holz**: **acker**, *m.* = boschgrond.

Holz: **antwifer**, *m.* = werfinspecteur. **Holz**: **appel**, *m.* = wilde appel. **Holz**: **arbeit**, *w.* = houtarbeid, houtsnijwerk. **holz**: **arm** = arm aan hout, aan bosch. **Holz**: **art**, *w.* = houtsoort. **holz**: **artig** = houtachtig, als hout.

Holz: **nische**, *w.* = houtasch. **Holz**: **auffeher**, *m.* = opzichter bij 't houtvellen. **Holz**: **art** = houthakkersbijl. **Holz**: **bahn**, *w.* = met hout geplaveide weg. **holz**: **bar** = geschikt om geveld, gehakt te worden. **Holz**: **birne**, *w.* = wilde peer; eimen mit *Holz*birnen traffieren = iem. op stokslagen trakteren. **Holz**: **boden**, *m.* = houtzolder; boschgrond. **Holz**: **bündel**, *m.* = takkebosch. **Holz**: **chen**, *f.* -s, -en = houtje; boschje. **Holz**: **dieb**, *m.* = houtdief.

Holz: **diebstahl**, *m.* = houtdiefstal. **Holz**: **drehfler**, *m.*; **druck**, *m.*; **druckkunst**, *w.* = houtdraaier; -druk; -drukkunst (xylographie).

holz: **en**, *schw.* (h.) = hout vellen, takkebosschen maken; *bestimmen*, met hout bekleeden, beschieten; hout in den bakkersoven doen; (stud.) afranselen. **Holz**: **erde**, *w.* = bosch-, tuinaarde. **Holz**: **erei**, *w.* -, -en = vechtpartij, kloppartij. **holz**: **ern** = houten; lomp, onhandig, ongeschikt, stijf, linksch, houterig. **Holz**: **essig**, *m.* = houtazijn. **Holz**: **fadel**, *w.* = pijntoorts.

Holz: **fäller**, *m.*; **farbe**, *w.*; **safer**, *w.* = houtbakker; -kleur; -vezel.

Holz: **faule**, *w.* = rotting van het hout. **Holz**: **fehle**, *w.* = houtvijl. **Holz**: **feuerung**, *w.* = verwarming met hout, ('t) stoken met hout.

Holz: **flöz**, *f.* = houtvlot. **Holz**: **flözger**, *m.* = houtvlotter. **Holz**: **frevel**, *m.* = vergrijp tegen de boschwetten. **Holz**: **fuhre**, *w.* = voer of

karrevracht hout; weg voor 't houtvervoer.
Solzgeld, f. = stookgeld.
Solzhacker, m.; -hande, m.; -händler, m. = hout|hakker; -handel; -bandelaar.
Solzhauer, m.; -haufen, m.; -hof, m.; -hubn, f. = hout|hakker; -mijt (-stapel); -werf (-stek); -snip.
solzicht = houtachtig. **solz**ig = houten, vol hout, houtrijk.
Solzklag, m.; -koble, w.; -last, m. = hout|-blok; -skool; -lak.
Solzlager, f.; -maler, m.; -mangel, m. = hout|werf (-stek); -schilder; -gebrek.
Solzmarkt, m.; -maß, f.; -maßen, f. = hout|-markt; -maat; -meting (-vademing).
Solznagel, m. = houten pen. **Solz**platz, m. = houtwerf. **solz**reich = houtrijk.
Solzsäge, w.; -säure, w.; -scheit, f. = hout|-zaag; -zuur; -blok.
Solzschlag, m. = houtvelling; recht van 't vellen.
Solzschläger, m.; -schneidkunst, w.; -schnitt, m. = hout|hakker; -snijkunst; -sneede (-graveure).
Solzschneider, m. = houtsnijder. **Solz**schraube, w. = houtschroef, houten schroef.
Solzschuh, m. = klomp, holblok. **Solz**schuhmacher, m. = klompenmaker. **Solz**schuppen, m. = houtschuur, -hok, -stapel.
Solzspan, m.; -splitter, m.; -stall, m. = hout|spaan; -splinter; -hok (-schuur).
Solzstoh, m.; -taube, w.; -tage, w. = hout|-mijt (-stapel); -duif; -belasting.
Solztrage, w. = draagbaar om hout te vervoeren. **Solz**zung, w. -, -en = houtvelling; bosch, hout, houtgewas. **Solz**zungsrecht, f. = recht om brandhout te sprokkelen. **Solz**verschlag, m. = houten beschoot. **Solz**verwaltung, w. = boschbestuur.
Solzvorrat, m.; -waren, Pl.; -wagen, m. = hout|voorraad; -waren; -wagen.
Solzwärter, m. = boschwachter. **Solz**weg, m. = weg in de bosschen; auf dem Solzwege sein = op den verkeerden weg zijn, 't mis hebben, het spoor bijster zijn. **Solz**werk, f. = houtwerk, betimmering. **Solz**wurm, m. = houtworm, houtluis.
Somer, m. = Homerus. **Somer**iden, Pl. = Homeriden, navolgers v. Homeros. **home**risch = Homerisch; homerisches Gelächter = Homerisch gelach.
Somiletik, w. - = homiletika; leer van de geestelijke wespreekendheid. **Somile**, w. -, -en = homilie, predicatie, kanselvoordracht.
homogen = homogeen, gelijksoortig. **homogen**(e)ität, w. - = homogeniteit. **homolog** = homoloog, overeenstemmend, gelijknamig, overeenkomstig, gelijkliggend. **homonym**, f. -(e)s, -en = homoniem, gelijkkluidend of dubbelzinnig woord. **homöopath**, m. -en, -en = homoeopaath. **homöopath**ie, w. = homoeopathie. **homöopath**isch = homoeopathisch.
homunculus, m. = homunculus, mensche.
honet = eerlijk, net.
hönicht = honi(n)gachtig, honi(n)gzoet. **hön**ig, m. -(e)s = honi(n)g; einem h. um's Maul (od. um den Bart) schmerzen = iem. honi(n)g om den mond smeren. **hön**igapfel, m. = paradijsappel. **hön**igartig = honi(n)gachtig, honi(n)gzoet, zoetsappig.
hönigbar, m.; -bereitung, w.; -biene, w. = honi(n)g|beer; -bereiding; -bij.

hönigbirne, w. = honi(n)g- of suikerpeer.
hönigblume, w. = honi(n)g|bloem, melianthe.
hönigbrot, f. = peperkoek. **hön**igfarbe, w. = honi(n)g|kleur. **hön**igfarben, -gelb = honi(n)g|kleurig, -geel. **hön**igfreud = honi(n)g|getend. **hön**igtuchen, m. = honi(n)g|koek, ontbijtkoek, peperkoek. **hön**igmonat, m. = wittebroodsweken. **hön**igmund, m. = lieve woorden, zoete taal. **hön**igpflaster, f. = honi(n)g|pap, -zalf.
hönigsaft, m.; -scheibe, w.; -seim, m. = honi(n)g|sap (-zeem); -raat; -zeem.
hönigsüß, m. = honi(n)g|zoet, lief, zoet.
hönigtau, m.; -traut, m.; -waibe, w.; -wasser, f.; -zelle, w. = honi(n)g|dauw; -drank; -raat; -drank; -cel.
Sonneur, f. -s, -s = honneur; die Sonneurs machen = de honneurs waarnemen.
Sonorar, f. -(e)s, -e = honorarium. **Sonoratio**ren, Pl. = notabelen, voornamen. **honorie**ren, schw. (h.) = honoreeren, betalen; (eine Rippe) omzeilen, omvaren. **hön**rig = eerlijk, rechtschapen; mild, vrijgevig.
honved, m. -s, -s = honved, Hongaarsche vrijwilliger.
hop! od. **hopp!** = hop!
hopfen, m. -s, - = hop; da ist h. und Malz verloren = dat is allemaal vergeefsche moeite of boter aan de galg; an ihm ist h. und Malz verloren = 't is met hem den Moriaan gewasschen (of geschuurd).
hopfenbau, m.; -blüte, w.; -darre, w.; -feld, f. = hop|bouw; -bloesem; -oest; -akker.
hopfenstange, w. = hopstang, -stok; boonestaak (lang mensch). **höp**fer, m. -s, - = hophouwer.
hopp, **hopp!** = hop hop! **hop**s, m. -es, -e = sprong. **hop**sa! = hopsa! **hop**fen, schw. (h.) = springen, hopen, lichtsprongen maken. **hop**fer, m. -s, - = hopser, spring- of huppeldans.
hora, w. -, horen = hora, morgendienst.
horatier, m. = Horatier. **hora**z, m. = Horatius. **hora**zisch = van Horatius.
hörbar = hoorbaar; sich h. machen = zich doen hooren. **hör**barkeit, w. - = hoorbaarheid.
hörchen, schw. (h.) = hooren, luisteren (an der Thür, an der Wand); horche meinen Worten od. auf meine Worte = luister naar mijn woorden. **hör**cher, m. -s, - = luisteraar, luistervink, spion. **hör**chappen, Pl. = ooren. **hör**chrohr, f. = hoorbuis. **hör**chschwester, w. = luister-, hoorzuster (-non). **hör**chwinkel, m. = luisterhoekje.
horde, w. -, -it = horde, nomadentroep, zwerwersbende, [schaapskooi]. **hor**denweife = bij horden.
horen, Pl. = Horen, tijdgodinnen; horen, bidstonden (in Klöstern).
hören, schw. (h.) = hooren, vernemen; h. Sie auf mich, auf meine Worte = hoor, luister naar mij, naar mijn woorden of let op mijn woorden; das läßt sich h. = dat laat zich hooren, dat is te begrijpen of dat vind ik goed; der Hund hört auf den Namen Leo = die hond luistert naar den naam van Leo; ein Kolleg h. = een college volgen, loopen. **hö**ren, f. -s = ('t) hooren, gehoor; h. und sehen berging mir = hooren en zien verging mij. **hö**rensagen, f. = hooren zeggen; vom h. = van hooren zeggen. **hö**rer, m. -s, - = hoorder. **hö**rig = hoorig, eigen, onderhoorig,

dienstbaar. **Sörigkeit**, w. — = dienstbaarheid, hoorigheid, aanhoorigheid.
Horizont (od. **Sörizont**), m. —(e)s, —e = horizon, gezichteinder; dat geht über meinen \mathcal{S} . = dat gaat boven mijn begrip. **horizontaal** = horizontaal, waterpas. **Horizontale**, w. —, —n = horizontale lijn. **Horizontalefläche**, w. = horizontaal vlak.
Hörn, f. —(e)s, Hörner = hoorn of horens (eines Tieres, Instrumentes zc., auch der Stoff); hoorn, hoek of punt (des Altars, des Mondes); bergspits, naald; halve maantje (Gebäud); einem das Seil, den Strick um die Hörner merken = iem. onvoorziens overweldigen, weerloos maken; den Stier bei den Hörnern packen, fassen = den stier bij de horens vatten; etw. auf seine eigenen Hörner nehmen = iets voor z'n rekening nemen; sich die Hörner abstoßen, ablaufen = uitzagen; das \mathcal{S} . blasen = den hoorn blazen; in's \mathcal{S} . stoßen = op den hoorn blazen; sie blasen in ein \mathcal{S} . = ze zijn 't eens. **Hörnarbeit**, w. = hoornarbeid, hoornwerk. **hornartig** = hoornachtig.
Hörnberger: es geht aus wie das \mathcal{S} . Schießen = 't loopt op niets uit.
Hörnbläser, m. = hoornblazer. **Hörnchen**, f. —s, — = horentje; halvemaantje (Gebäud).
Hörn Drehtler (od. **Dreher**), m. = hoorn-draaier. **hörnen**, \mathcal{S} hw. (h.) = hoornen, met horens voorzien. **hörnen Siegfried** = hoornen Siegfried. **Hörnflang**, m. = horengeschal, klank van horens. **hörnen** = hoornen.
Hörnerschall, m. = hoorngeschal. **hornförmig** = hoornvormig, in den vorm van een hoorn. **Hornhaut**, w. = hoornvlies; hoornachtige huid, eelt. **hornhäutig** = eeltig. **hornicht** = hoornachtig. **hornig** = met horens; gehoond.
Hornis, w. —, —je; **Hornisse**, w. —, —n = horzel, paardevlieg.
Hornist, m. —en, —en = hoornist, hoornblazer.
Hornkamm, m. = hoornen kam. **Hornklutt**, w. = hoornspleet, hoefkloof. **hornklüftig** = met gespleten hoeven. **Hornmasse**, w. = hoornachtige massa. **Hornmusik**, w. = hoornmuziek, kopermuziek. **Hornschfe**, m. = stommeling. **Hornplatte**, w. = hoornen plaat. **Hornspitze**, w. = punt van een hoorn; hoornen punt. **Hornsubstanz**, w. = hoornachtige zelfstandigheid.
Hornung, m. = Sprockelmaand, Februari.
Hornvieh, f. = hoornvee; os, ezel, stommerik. **Hornwerk**, f. = horenwark (im Festungsbaud).
Horoskop, f. —(e)s, —e = horoscoop; das \mathcal{S} . stellen = het horoscoop trekken.
horrend = verschrikkelijk, verbazend, ontzaglijk.
Hörrohr, f. = hoorbuis, spreekhoorn. **Hörfaal**, m. = gehoorzaal, auditorium. **Hörfaul** = gehoorig.
Horst, m. —(e)s, —e = boschstreek, bosschage; nest (eines Raubvogels). **horsten**, \mathcal{S} hw. (h.) = nestelen, wonen.
Hort, m. —(e)s, —e = schat, toevlucht, vrouwen, heil, steun, beschermer.
Hortensia, w. = Hortensia, Hortense. **Hortenlie**, w. —, —(e)n = hortensia.
Hörweite, w. — = bereik van de stem, gehoor. **Hörtwerzeug**, f. = gehoororgaan.
Höschen, f. —s, — = broekje. **Höse**, w. —, —n = broek, waterhoos, windhoos; sie hat die Hosen an = zij heeft de broek aan; das

Herz ist ihm in die Hosen gefallen = het hart, de mood is hem in de schoenen gezonken; \mathcal{S} . wie Jade = lood om oud ijzer. **Hosenband**, f. = nestelband; Kouseband (orde). **Hosenbandorden**, m., **ritter**, m. = orde, ridder van den Kouseband. **Hosenbein**, f. = broekspijp. **Hosenbund**, m. = band van een broek.
Hosenflücker, m.; **klappe**, w.; **knopf**, m.; **lapp**, m. = broeklapper; -klep; -knoop; -klep.
Hosenlos = broekloos, sans-culotte. **Hosenstück**, m. = split, gulp van een broek.
Hosenstafel, w.; **stoff**, m.; **stafche**, w. = broek[gesp; -stof; -zak.
Hosenträger, m. = draagband, bretel. **Hosenzug**, f. = broekenstof.
Hosanna, f. = hosanna.
Hospital, f. —(e)s, —e u. . . tiler = hospitaal, ziekenhuis, gasthuis, armenhuis. **Hospitalarzt**, m. = hospitaaldokter. **Hospitalbrand**, m. = koudvuur.
Hospitant, m. —en, —en = hospitant, toehoorder. **hospitiere**, \mathcal{S} hw. (h.) = hospiteeren, als toehoorder of gast bezoeken.
Hospiz, f. —s, —e = hospitiu, herberg, kloosterherberg.
Hospodar, m. —(e)s, —e = hospodar (vroeger titel v. d. vorsten v. Moldavië en Wallachije).
Hostie, w. —, —n = hostie, avondmaalsbrood, hoogwaardige, ouwel. **Hostiengefäß**, f. = hostievaas, ciborie. **Hostienhäuflein**, f. = sacramentshuisje. **Hostieller**, m. = hostieschotelte, pateen.
Hotel, f. —s, —s = hôtel. **Hotelbesitzer**, m. = hotelhouder.
hoff! = hot! rechts!
Hottentotte, m. —n, —n = Hottentot. **hofftentottisch** = Hottentotsch.
Hotto! = hot! hop!
Houri (spr.: hoe.), w. —, —s = houri, schoone vrouw in Moh. paradijs.
hu! **huh!** = hu, hu!
hü! **hüh!** = hu! hu! (links! of halt!)
Huh, m. —(e)s = ('t) heffen, tillen.
Hübel, m. = kleine heuvel.
Hüben = aan dezen kant, hier; \mathcal{S} . und drüben = aan dezen en aan genen kant, hier en ginds; \mathcal{S} . wie drüben = overal.
Hubertus, m. = Hubertus.
Hübsch = aardig, lief, mooi; lupsch; eine hübsche Geschichte = een mooie geschiedenis, een mooi ding; sei \mathcal{S} . artig = wees heel zoet; das werde ich \mathcal{S} . bleiben lassen = dat zal ik wel laten.
Hufen, m. —s, — = Donauzalm.
Hufe, w. —, —n = pak, last (op den rug); draagkorf. **hufeu**, \mathcal{S} hw. (h.) = gebukt, gehurkt zitten. **hufepack** = op den rug.
Hufel, m. —s, —(u) = lap, vod, lompe, lor; ploert.
Hufelrei, w. —, —en = knoeierij, knoeiwerk, slordig werk, broddelwerk; plagerij. **hufeln**, \mathcal{S} hw. (h.) = knoeien, broddelen; plagen, kwellen. **Hufelrei**, m. —s, — = knoeier, broddelaar; plager.
Hudsonbai, w. = Hudsonsbaai.
Huf, m. —(e)s, —e = hoef. **Hufbeslag**, m. = hoefbeslag.
Hufe, w. —, —n = kleine hoeve, een zekere akkermaat.
Hufeisen, f. = hoefijzer; einem Pferde \mathcal{S} . auflegen = een paard beslaan. **Hufeisenform**, w. = hoefijzervorm. **hufeisenförmig** = hoef-

ijzervormig. [**hu**fen, *schw.* (h.) = teruggaan, terugwijken]. **Huf**lattiſch, m. = hoefblad, brandlatuw, paardeklaauw. **Huf**nagel, m. = spijker in de hoef, hoefspijker, hoefnagel. **Huf**ner, m. -s, - = bezitter van een klein stuk land, boer. **Huf**ſchlag, m. = hoefbeslag; slag met de hoef; 't stappen v. een paard; paardespoor. **Huf**ſchmied, m. = hoefsmid. **Huf**ſader, w. = heupader. **Huf**ſbein, f. = heupbeen. **Huf**te, w. -, -n = heup. **Huf**ſentahm = lendenlam, ontwricht aan de **Huf**ſhorn, zie *Huf*ſhorn. [heup. **Huf**ſtentverrenkung, w. = ontwrichting v. d. heup. **Huf**ſtentwech, f. = heuplijden. **Huf**gel, m. -s, - = heuvel, hoogte, aardhoop. **Huf**(e)licht = heuvelachtig. **Huf**(e)lig = heuvelig, heuvelachtig. **Huf**genarte, m. -n, -n = Hugenoot. **Huf**genotſiſch = Hugenootsch. **Huf**! hu! hoe! hoe! hu, hu! **Huf**n, f. -(e)s, *Huf*ner = hoen, kip, hen; er erzählt all seine *Huf*ner und Gänse = hij vertelt al zijn bijzonderheden, zijn heele hebben en houwen. **Huf**nchen, f. -s, - = hoentje, kippetje; wir haben noch ein *H.* mit einander zu rupfen (*od.* zu *huf*fen) = wij hebben nog een appeltje met elkaar te schillen. **Huf**nerartig = hoenderachtig. **Huf**nerauge, f. = eksterooog, likdoorn. **Huf**neraugenoperateur, m. = pedicure. **Huf**nerbeize, w. = patrijzenjacht. **Huf**nerbraten, m. = gebraden kip. **Huf**nerbrühe, m.; -brüſt, w.; -dieb, m.; -ei, f. = kippelsoep; -borst; -dief; -(n)ei. **Huf**nerfang, m. = patrijzenjacht. **Huf**nerfrau, w.; -geſchlecht, f.; -handel, m. = hoender- of kippenverkoopster; -geslacht; -handel. **Huf**nerhaus, f. = kippen-, hoenderhok. **Huf**nerhof, m. = hoenderhof. **Huf**nerhund, m. = staande hond, patrijshond. **Huf**nerkorb, m. = hoenderkorf, -mand. **Huf**nerlager, f. = leger van patrijzen. **Huf**nerleiter, w.; -markt, m.; -paſtete, w. = kippeladder; -markt; -pastei. **Huf**nerroep, m. = roep van de patrijzen. **Huf**nerschrot, m. = patrijzenhagel. **Huf**nerſtall, m. = hoender-, kippenhoek. **Huf**nerſtange, w. = hoenderrek, -stok, roest. **Huf**nerſteige, w.; -ſuppe, w. = kippeladder; -soep. **Huf**nerzucht, w. = hoenderteelt. **Huf**! = hei! hu! vlug! als de wind! in einem *H.* = in een wip. **Huf**d, w. - = genade, gunst, welwillendheid. **Huf**dgöttin, w. = Gratie. **Huf**digen, *schw.* (h.) = (einen *Huf*ſten) huldigen, den eed van trouw afleggen; hulde bewijzen; einer *Huf*ſicht *H.* = voor een meening uitkomen, een meening omhelzen, toegedaan zijn; (der *Huf*ſheit) hulde doen, recht doen; (einer *Huf*ſteit) aanhangen. **Huf**digung, w. -, -n = (in-)huldiging; hulde; *H.* darbringen = hulde brengen, bewijzen. **Huf**digungseid, m. = eed van trouw, inhuldigingseid. **Huf**digungsfeierlichkeit, w.; -tag, m. = inhuldigingsplechtigheid; -dag. **Huf**din, w. -, -nen = Gratie, bevallige vrouw. **Huf**dreich, -voll = genadig, goeder-tieren. **Huf**ſte, zie *Huf*ſte. **Huf**ſe.., **Huf**ſe.., **Huf**ſe.. u. **Huf**ſe.., zie *Huf*ſe.., *Huf*ſe.. zc.

Hufſte, w. -, -n = hulsel, ombulsek; bedekking, kleeding; band, blinddoek, masker; die iberblinde *H.* = 't stoffelijk omhulsel; in *H.* und *Huf*ſte = in overvloed. **Huf**ſten, *schw.* (h.) = omhullen, hullen, wikkelen; *ſich H.* = zich hullen, zich bedekken. **Huf**ſte, w. -, -n = peul, dop, schil; vel; huid; huls, kardoes, koker. **Huf**ſten, *schw.* (h.) = doppen, uit de peul halen. **Huf**ſtenartig = penlachtig. **Huf**ſtenfrucht, w. = peulvrucht. **Huf**ſicht = peulachtig. **Huf**ſig = met een **Huf**ſt, m. -es = hulst. [peul of dop. **human**' = humaan, menschelijk, menschlievend. **Humanis**'ra, *Pl.* = humaniora, de oud-klassieke taal en litteratuur. **humanis**'ſieren, *schw.* (h.) = humanizeeren, beschaven. **Humanis**'t, m. -en, -en = humanist, iem. die de humaniora beoefent. **humanis**'tiſch = humanistisch, klassiek; humaan. **humanitair**' = humanitair, menschlievend. **Humanitair**'t, w. - = humaniteit, menschlievendheid, goed-aardigheid. **Hum**'bug, m. -s = humbug, grootspraak, larie. **Hum**'mel, w. -, -n = hommel; eine milde *H.* = een uitgelaten, dartel meisje; er hat große *Hum*meln im Kopfe = hij heeft groote plannen; *Hum*meln im Geſäß haben = geen rust in 't lijf hebben. **Hum**'men, *schw.* (h.) = gonzen, brommen. **Hum**'mer, m. -s, -(n) = kreeft, zeekeeft. **Hum**'merſalat, m. = kreeftesalade. **Hum**'or, m. -s = luim, humeur, stemming; humor. **Humores**'ke, w. -, -n = humoreske, humoristische vertelling. **Humori**'ſt, m. -en -en = humorist. **humori**'ſtiſch = humoristisch, luimig. **Hum**'peln, *schw.* (h.) = hompelen, hinken, kreupel loopen. [**Hump**'ter, m. -s, - = knoeier]. **Hum**'pen, m. -s, - = groot glas, bokaal, bierpot. **Hu**'mus, m. - = teelaarde, humus. **Hund**, m. -(e)s, -e = hond; mijnkarretje; hondsche mensch; damit locht man keinen *H.* vom Ofen = dat beduidt niets, is waardeloos, haalt niets uit; er iſt mit allen *Hunden* geſeßt = hij is van alle markten thuis, een geslepen klant; vor die *Hunde* gehen = te gronde gaan; da liegt der *H.* begraben = daar zit 'm de knoop; auf den *H.* kommen = aan lager wal komen; bekannt wie ein ſcheffer, bunter *H.* = bekend als de bonte hond; er iſt auf dem *Hunde* = hij is op de flesch; ein böſer *H.* wird ſelten fett = vieze varkens worden niet vet; den *Hunden* beißen die *Hunde* = de laatsten komen er 't slechtst af; das iſt uuterim *Hunde* = dat is beneden alle kritiek. **Hund**'chen, f. -s, -- = hondje. **Hund**'dearbeit, w. = hondewerk. **Hund**'deart, w. = hondensoort; hondenmanier. **Hund**'deartig = hondachtig. **Hund**'deausſtellung, w.; -brot, f.; -ſell, f.; -fuhrwerk, f.; -haus, f. (*od.* -hütte, w.) = honde(n)tentoonstelling; -brood; -vel; -kar; -hok. **Hund**'defraß, m.; -ſreffen, f. = hondevoer; ellendige kost. **Hund**'degeid, f. = nietige som, prijs, spotprijs. **Hund**'dejunge, m. = hondejongen, -knecht; deugniet, schelm, schurk. **Hund**'defälte, w. = hondekoude, verschrikkelijke koude. **Hund**'deferl, m. = schelm, schavuit, hond van

een kerel. **Hun'deleben**, f. = hondeleven. **Hun'dekot**, f. = hondekot, -hok; kot, gat, nest, krot. **Hun'de|marke**, w.; **peitsche**, w. = honde|penning; -zweep. **hun'demüde** = zoo moe als een hond. **hun'dert** = honderd; h. tegen eñs wetten = honderd tegen een. **Hun'dert**, f. -(e)s, -e = honderd, honderdtal; Hunderte von Menschen = honderden menschen; zu Hunderten = bij honderden. **hun'dertarmig** = honderdarmig. **Hun'derter**, m. -s, -- = honderdtal. **hun'derterlei** = honderderlei. **hun'dertfah**, -fätig = honderdvoudig. **hun'dertfühig**; **-gradig**; **-jährig**; **-köpfig** = honderd|voetig; **-gradig**; **-järlig**; **-koppig**. **hun'dertmal** = honderdmaal, -werf, -keer. **hun'dertmalig** = honderdmaal herhaald. **Hun'dertpünder**, = honderdponder. **hun'dertpünderig** = van honderd pond. **hun'dertste** = honderdste; vom Hunderten ins Tausendste kommen = van den hak op den tak springen, alles door elkaar halen; das heißt der h. nicht = dat weet er niet één van de honderd. **Hun'dertstel**, f. -s, -- = honderdste (deel). **hun'dertste** = ten honderdste. **hun'derttägig** = van 100 dagen, honderddaagsch. **hun'derttaufend** = honderdduizend. **hun'derttelig** = honderddeelig. **hun'derttorig** = met 100 poorten, honderdpoortig. **hun'dertundein** = honderd (en) een. **hun'dertweise** = bij honderdtallen, met (of bij) de honderd. **Hun'deschen**, w. = vrees, angst voor honden. **Hun'deserre**, w. = verbod om de honden los te laten loopen. **Hun'destall**, m.; **-steuer**, w.; **-wagen**, m. = honde(n)hok; -belasting; -kar. **Hun'de|wärrer**, m.; **-wetter**, f.; **-zeichen**, f. = honde(n)|oppasser; -weer; -penning. **Hun'din** w. -, -nen = teef. **hun'disch** = hondachtig, hondschi; vuil, gemeen; kruiperig. **Hunds'fott**, m. -(e)s, -fötter = hondsvot, schoelje. **Hunds'fötterei**, w. -, -en = hondsvotterij, schelmerij. **Hunds'föttisch** = schelmachtig, laag, gemeen. **Hunds'gemein** = ingemeen, inlaag. **Hunds'haar**, f. = honde(n)-haar. **Hunds'kopf**, m. = hondekop. **Hunds'leder**, f. = honde(n)leer. **Hunds'loden**, m. = harde, grove scheldwoorden. **Hunds'maul**, f. = honde(n)muil, -snoet. **Hunds'müde** = zoo moe als een hond. **Hunds'stern**, m.; **-tage**, Pl.; **-wut**, w. = honds|ster (Sirius); -dagen; -dolheid. **Hüne**, m. -n, -n = Hun, reus. **Hün'nen-gesalt**, w. = Hunnen-, reuzengestalte. **Hün'nengrab**, f. = Hunne(n)graf, -bed. **Hün'nenhaft** = reusachtig. **Hun'ger**, m. -s = honger, trek, lust, verlangen; h. ist der beste Koch = honger is de beste kok; h. lehrt geigen = honger leert dansen; der h. scheint ihm zum Fenster hinaus = de honger ziet hem de oogen uit. **Hun'ger-gesalt**, w. = hongerfiguur. **Hun'gerharke**, w. = groote hark om de liggen gebleven aren bijeen te rapen. **Hun'gerjahr**, f. = hongerjaar, jaar van hongersnood. **Hun'gerkur**, w. = hongerkuur. **Hun'gerleider**, m. = hongerlijder. **hun'gern**, fchw. (h.) = honger hebben, honger lijden; sich zu Tode h. = van honger sterven; mich hungert = ik heb honger; ich hungere = ik lijd honger. **Hun'gerpfote**, w.: an den Hungerpfoten saugen = hon-

ger, gebrek, armoede lijden. **Hun'gerquelle**, w. = armoedige wel, put. **Hun'gersnot**, w. = hongersnood. **Hun'gertod**, m. = hongerdood. **Hun'gertuch**, f.: am Hungertuche nagen = gebrek, honger lijden. **Hun'gerturm**, m. = hongertoren. **Hun'gerthypus**, m. = hongertypus. **hung'rig** = hongerig; h. sein = honger hebben; einem hungrigen Magen ist schlecht predigen = praatjes vullen den buik niet. **Hun'nen**, Pl. = Hunnen. **hun'zen**, fchw. (h.) = uitschelden; plagen, tergen, mishandelen. **Hu'pe**, w. -, -n = signaalhoren (voor auto's bijv.). **Hupf**, m. -(e)s, -n = sprong. **Hüp'fen**, fchw. (h.) = huppelen, springen; gehüpft wie gelbpuingen = lood om oud ijzer. **Hüp'fer**, m. -s, -- = huppelaar, springer, sprinkhaan. **Hup'pe**, zie Hupe. **Hür'de**, w. -, -n = schaapskooi; horde, vlechtwerk van twijgen. **Hür'denschlag**, m., **Hür'dung**, w. = omheining. **Hur'e**, m. -, -n = hoer. **Hur'i**, zie Houvi. **Hur'lebutsch**, m. -es, --e = loshoofd, windbuil. **Hur'nen** Siegfried = gehoornde, hoornen Siegfried. **Huro'nensee**, m. = Huronmeer. **huro'nisch** = Huronsch, Huronisch. **hur'ra!** = hoera! hoezee! **hur're!** = vlug! gauw! voort! **hur'tig** = vlug, snel, gauw. **Hur'tigkeit**, w. = vlugheid, snelheid. **Husar'**, m. -en, --en = luzaar. **Husar'en-mähig** = op huzarenmanier, huzaren... **Husaren|müde**, w.; **-offizier**, m.; **-regiment**, f. = huzaren|muts (kolbak); -officier; -regiment. **Husaren'tasche**, w. = sabeltasch der huzaren. **husch!** = voort! vlug! plots! **Husche**, w. -, -n = regen- sneeuwvlaag; oorvijg. **Hu'schen**, fchw. (h.) = glippen, vlug voortsluipen, wippen. **Hus'fa!** = hopsa! vooruit! heisa! **Hus'fit'**, m. -en = Hussiet. **Hus'fientrieg**, m. = Hussietenoorlog. **Hü'steln**, fchw. (h.) = kuchen. **Hü'sten**, m. -s = hoest; ich habe den h. = ik ben verkouden. **hu'sten**, fchw. (h.) = hoesten; ich huste dir etw. = ik fluit je wat. **Hut'anfall**, m.; **-heber**, f. = hoest|aanval; -koorts. I. **Hut**, m. -(e)s, Hüte = hoed; suikerbrood; den Hut vor einem abnehmen, (ab)ziehen = den hoed voor iem. afnemen; viele Köpfe unter einen h. bringen = velen onder een hoed vangen, tot dezelfde meening brengen. II. **Hut**, w. = hoede; weidrecht; auf seiner h. sein = op zijn hoede zijn, zich in acht nemen. **Hut'band**, f. = lint om of aan den hoed. **Hut'bürste**, w. = hoedborstel. **Hüt'ten**, f. -s, -- = hoedje. **hü'ten**, fchw. (h.) = hoeden, passen op; weiden; das Zimmer, das Bett h. = de kamer, het bed houden; sich h. = zich hoeden, zich wachten, oppassen; sich vor etw. h. = zich voor iets in acht nemen, zich voor iets wachten. **Hüt'er**, m. -s, -- = hoeder, wachter, oppasser. **Hut'fabrik**, w. = hoede(n)fabriek. **Hut'feder**, w. = pluim, veer op een hoed. **Hut'filz**, m = vilt. **Hut'form**, w. = hoedebol, hoed-

voorn. **Sutfutter**, f. = voering, kap van een hoed. **Sutfutteral**, f. = hoedendoos, -etui, -zak. **Sutfgeschäft**, f. = handel, m. = hoedewinkel. **Sutfrempe**, w. = opgeslagen rand van den hoed. **Sutflos** = onbehoed; zonder hoed. **Sutfmacher**, m. -s, -n = hoede(n)-maker. **Sutfmacherei**, w. -, -en = hoedenfabriek. **Sutfmacherin**, w. -, -nen = hoedemodemaakster. **Sutfschachtel**, w. = hoedendoos.

Sutfsche, **Sutfische**, m. -, -n = (nordd.) voetebankje, schabel, tabouret, kinderslede; (bair.) schommel.

Sutfschleife, w. = lint aan den hoed, hoedband. **Sutfschnalle**, w. = hoedesp. **Sutfschuur**, w. = koord, lint van een hoed; das geht mir über die S. = dat gaat mij te ver, dat is me te bont. **Sutfspange**, w. = haak, gesp van een hoed. **Sutfständer**, m. = hoedstander, kapstok.

Sutfstich, f. -s, -n = hutje. **Sutfte**, w. -, -n = hut, keet, loods, krot; smederij, fabriek. gieterij, smelterij.

Sutftenant, f. = bestuur v. d. metaalgieterij. **Sutftenbau**, m. = 't bouwen van hutten, loods; (werkzaamheden in de) metaalgieterij. **Sutftenbeamter**, m. = ambtenaar in een gieterij. **Sutftenbewohner**, m. = huttenbewoner. **Sutftenkunde**, w. = metallurgie, wetenschap v. d. metaalsmelterij. **Sutftenleute**, Pl. = arbeiders in een metaalsmelterij. **Sutftenmeister**, m. = inspecteur, opzichter in een metaalsmelterij. **Sutftenwerk**, f. = smederij, fabriek, metaalgieterij, smelterij. **Sutftenwesen**, f. = alles wat op de metaalsmelterij betrekking heeft.

Sutftreffe, w. = hoedgalon. **Sutftrödel**, w. = hoedkwast.

Sutfung, w. -, -en = weiderecht.

[**Sutfzel**, w. -, -n = gedroogde appel- of peerschijf; oud, uitgedroogd persoon].

Sufazinthe, zie Sufazintje.

Sufaden, Pl. = hyaden, regengesternte; Hyaden, beek- of vijverniften.

Sufalit, m. -(e)s, -e = hyaliet, glassteen.

Sufalographie, w. - = hyalographie, kunst van in glas etsen te drukken.

Sufane, w. -, -n = hyena.

Sufazint, m. -(e)s, -e = hyacinth, een edelgesteente. **Sufazintje**, w. -, -n = hyacinth (bloem).

Sufder, **Sufdra**, w. - = hydra, slang.

Sufdrant, m. -en, -en = hydrant, brandkraan. **Sufdrat**, f. -(e)s, -e = hydraat.

Sufdrauf, w. - = hydraulika, leer van de waterdrukking. **Sufdrauflich** = hydraulisch.

Sufdriof, m. -en, -en = Hydrioot (bewoner van 't eil. Hydra).

Sufdynamif, w. - = hydrodynamika, leer van de waterkracht. **Sufdrogen**, f. -s = hydrogenium, waterstof. **Sufdrographie**, w. - = hydrographie, beschrijving v. d. wateren op aarde. **Sufdrograuflich** = hydrographisch.

Sufdrometer, m. u. f. = hydrometer, areometer, waterbalans. **Sufdropath**, m. -en, -en = hydropaath, watergeneeskundige. **Sufdroopathie**, w. - = hydropathie, waterge-

neeskunde. **Sufdroauflich** = hydropathisch, volgens de watergeneeskunde. **Sufdrophobie**, m. - = hydrophobie, waterrees. **Sufdroauf**, w. - = hydrostatika, leer v. h. evenwicht van water. **Sufdroauflich** = hydrostatisch. **Sufdrotechnif**, w. = hydrotechnika, waterbouwkunde. **Sufdrotherapie**, w. = hydrotherapie, watergeneeskunde.

Sufgie(t)a, w. = Hygieia, godin v. d. gezondheid. **Sufgie'ne**, w. - = hygiëne, gezondheidsleer. **Sufgie'nifch** = hygiënisch.

Sufgrometer, m. u. f. = hygrometer. **Sufgroftop**, f. -(e)s, -e = hygroscoop, luchtvochtigheidswijzer.

Sufhmen, m. -s = Hymen, god v. h. huwelijk; huwelijk; brulloftlied.

Sufh'ne, w. -, -n; **Sufh'nus**, m. -, -nen = hymne, lofzang.

Sufhyperbel, w. -, -n = hyperbool, overdrijving; kegelsnede. **Sufhyperboaufich** = hyperbolisch.

Sufhyperbore'er, m. -s, -n = Hyperboreër, fabelachtig volk in 't uiterste Noorden.

Sufhyperion, m. = Hyperion, zonnegod. **Sufhypertrophie**, w. - = hypertrophie, vergroo-ting, overvoeding.

Sufhypno'fe, w. - = hypnose, magnetische slaap.

Sufhypno'tif, w. - = hypnotika, leer v. den magnetischen slaap. **Sufhypno'tifch** = hypnotisch. **Sufhypnotifere'n**, f. (b.) = hypnotizeeren. **Sufhypnotis'mus**, m. - = hypnotisme.

Sufhypochond'er, m. -s, -n = hypochonder, iem. die aan zwaarmoedigheid lijdt. **Sufhypochondrie**, w. -, -(e)n = hypochondrie, ziekelijke zwaarmoedigheid. **Sufhypochondrifch** = hypochondrisch, zwaarmoedig. **Sufhypochondrif**, m. -en, -en = hypochonder.

Sufhypokrifie, w. - = hypokrizie, huichelarij.

Sufhypokrif, m. -en, -en = hypokriet, huichelenaar.

Sufhypotenu'fe, w. -, -n = hypotenuza. **Sufhypothek**, m. -, -en = hypotheek; eine S. auf ein Haus aufnehmen = een hypotheek op een huis nemen; eine S. lösen = een hypotheek aflossen. **Sufhypothekar**, m. -(e)s, -e = hypotheekhouder. **Sufhypothekenamt**, f. = kantoor voor de bewaring van de hypotheeken, hypotheekkantoor.

Sufhypothekaufbank, m.; **Sufbrief**, m.; **Sufbuch**, f. = hypotheekbank; -brief (pandbrief); -boek.

Sufhypothekauffrei = vrij van hypotheek. **Sufhypothekaufgläubiger**, m. = schuldeischer op vast pand. **Sufhypothekaufinstrument**, f. = hypotheekakte. **Sufhypothekaufordnung**, w., -recht, f. = hypotheekrecht. **Sufhypothekaufschuld**, w. = hypotheecaire schuld.

Sufhypothese, w. -, -n = hypotheze, onderstelling. **Sufhypothetifch** = hypothetisch, ondersteld, bij wijze van onderstelling.

Sufhypometrie, w. - = hypsometrie, hoogtemeting.

Sufhysterie, w. -, -(e)n = hysterie, zenuwziekte. **Sufhysterifch** = hysterisch, zenuwziek.

Sufhysteron-Proteron, f. -(e)s = hysteron-proteron, omkeering (een rhetorische figuur, waarbij twee begrippen in omgekeerde volgorde genoemd worden).

I (i).

I, i, j. = I; dat Däpfelchen auf dem I = het puntje op de i.
I! = he! kijk! — goed! — ach neen!
ia! **iah!** = ia (het balken van den ezel). **ia'hen**, **schw.** (h.) = iaën, balken.
Jambendichter, m. = jambendichter. **iam'vifch** = jambisch. **Jambus**, m. —, . . ben = jambus, jambe (—).
Iberien, f. = Iberië (Spanje en Portugal).
Iberifch = Iberisch.
Ibis, m. —feß, —fe = ibis, nijlreiger.
ich = ik; dat Ich, —(s), —(s) = het Ik; mein Ich = mijn eigen ik, mijn zelf; mein andres (zweiteß) Ich = mijn ander ik. **Ichheit**, m. — = ikheid. **Ichfucht**, w. — = ikzucht, zelfzucht, egoïsme.
Ichneumon, m. u. f. —s, —s = ichneumon, speurwzel, speurat.
Ichthyol', f. —(e)s = ichthyol, vischolie.
Ichthyolog, m. —en, —en = ichthyoloog, vischkundige. **Ichthyologie**, w. — = ichthyologie. **Ichthyophagen**, Pl. = ichthyophagen, vischeters. **Ichthyofaurus**, m. —, . . rien od. . . re = ichthyozaurus, vischhagedis (een voorwereldlijk diër).
id. (idem) = idem, 'tzelfde.
Ideal, f. —(e)s, —e = ideaal, voorbeeld, modelbeeld. **ideal** = ideaal. **idealifce'ren**, **schw.** (h.) = idealizeeren, als de hoogste volmaaktheid voorstellen. **idealifce'ring**, w. — = idealizeering. **Idealismus**, m. = idealisme. **Idealist**, m. —en, —en = idealist. **idealiftifch** = idealiftifch. **Idealität**, w. — = idealiteit, hoogste volkomenheid. **Idee'**, w. —, —(e)n = idee, abstract begrip, oerbegrip; denkbeeld, inval; nicht die blaffe I. = in de verfte verte niet; eine fixe I. = een idee-fixe. **ideell** = ideaal, gedacht. **Ideenaffociation**, w. = ideeënaffociatie. **Ideenfülle**, w. = overvloed v. ideeën. **Ideengang**, m. = loop der ideeën. **Ideenwelt**, w. = ideeënwereld.
Iden, Pl. = iden (oud-rom. 13de of 15de dag v. d. maand).
identifce'ren, **schw.** (h.) = inditificeeren, gelijk maken, de persoonlijkheid vaststellen.
identifch = identifch, gelijk. **Identität**, w. — = identiteit, algeheele gelijkheid.
Ideolog, m. —en, —en = ideoloog, beoefenaar van de wetenschap, die de gronden van alle kennis leert; droomer, dweper. **Ideologie**, w. — = ideologie.
Idiom, f. —(e)s, —e = idioom, taaleigen. **idiomatifch** = idiomatifch.
Idiosynkrasie, m. —, —(e)n = idiosynkrasie; sterke persoonlijke neiging of afkeer.
Idiot, m. —en, —en = idioot. **Idiotenanstalt**, w. = idiotengesticht.
Idiotifch, f. —s, . . fa = idiotifch, woordenboek van het taaleigen. **Idiotifch** = idiotifch, idioot; eigenaardig. **Idiotismus**, m. —, . . men = idiotisme, taaleigen.
i. d. I. = in diefem Jahre.
Idol, f. —(e)s, —e = idool, afgod. **Idolatrie**, w. — = afgodendienft; vergoding.
Idyll, f. —(e)s, —e; **Idyll'**, w. —, —n = idylle. **idyllifch** = idyllifch.

i. e. (id est) = dat is.
Igel, m. —s, — = egel, stekelvarken; (irrtümlich für Gabel) bloedzuiger. **igelarig** = als een stekelvarken, stekelig. **Igelifch**, m. = zeeëgel. **Igelhaut**, w. = huid van 't stekelvarken.
Ignatius, **Ignaz**, m. = Ignatius.
Ignorant, m. —en, —en = ignorant, weetniet. **Ignoranti'ner**, m. —s, — = ignorantijn (monnikenorde). **Ignoranz**, w. — = ignorantie, onwetendheid. **ignorie'ren**, **schw.** (h.) = ignoreeren, niet weten, met opzet onopgemerkt laten.
ihn, **ihn** = hem. **ih'nen** = hun, ze. **Ih'nen** = U. **ih'r** = gij, gijlieden, U, jullie; haar, aan haar; haar, hun. **Ih'r** = Uw. **ih'r'reit** = harer-, zijnerzijds, van haar of van zijn kant. **Ih'r'reit** = Uwerzijds, van Uw kant. **ih're'gleit'chen** = haars-, hunsgeleijke. **Ih're'gleit'chen** = uwgeleijke. **ih'rethalben**, **wegen** = hundert-, harentwegen, om hundert-, harentwil(le), om hun, om haar. **Ih'rethalben**, **wegen** = Uwentwegen, om Uwentwil(le), om U. **ih'rige** (der, die, das) = (de, het) hare, hunne. **Ih'rige** (der, die, das) = (de, het) Uwe. **Ih'ro Gnaden** = Uwe (Hare, Zijne) Genade; **Ih'ro Majestät** = Hare, Zijne Majesteit. **ih'zen**, **schw.** (h.) = met „Ih'r“ aanspreken.
I. G. = Ihre Excellenzen, Hunne excellenties.
I. M. = Ihre Majestäten, hunne Majesteiten.
i. J. = im Jahre.
Icarifches Meer = Icarische zee.
Ikonograph, m. —en, —en = ikonograaf, beeldenbeschrijver. **Ikonoklast**, m. —en, —en = ikonoklast, beeldenstormer.
Ikonoc'ber, f. —s, — = twintigvlak.
Iktus, m. —, — = slag, stoot; toon, nadruk.
Iken, **schw.** (h.) = afschaven. **Iker**, m. —s, — = schaaftijzer (v. d. kammakers).
Iliade, **Ilias**, w. — = Ilias. **Ilion**, **Ilium**, f. = Ilium, Troje.
illegal, **illegal** = illegaal, onwettig. **Illegalität**, w. —, —en = illegaliteit, onwettigheid. **illegitim**, **illegitim** = illegitiem, onrecht, onrechtmatig. **Illegitimität**, w. — = illegitimiteit.
il'liberal, **il'liberal** = illiberaal; onedel, kleinhartig.
illimitiert = onbegrensd.
il'lohal, **il'lohal** = illoyaal, deloyaal, ontrouw.
illuminat', m. —en, —en = illuminaat, lid v. d. orde van verlichten. **illumination'**, w. —, —en = illuminatie. **illuminie'ren**, **schw.** (h.) = illuminieren; (ein Gemäße) bont kleuren: illuminiert sein = aangeschoten zijn.
Illusion, w. —, —en = illusie. **illuf'orifch** = illusoir, bedriegelijk. **Illuftration'**, w. —, —en = illustratie. **illuftrie'ren**, **schw.** (h.) = illustreeren.
Illyrien, f. = Illyrië.
I. Ife, w. —, —n = elft.
II. Ife, w. — = Ife (rivier).
III. Ife, w. = Elza, Elsje, Betje.
Itis, m. —feß, —fe = bunzing.
Itisfalle, w.; -fell, f. = bunzing|knip; -vel.

im = in dem.
imaginair' (spr.: ..zji..) = imaginair, alleen in de verbeelding bestaand, niet werkelijk.
Im'bis, m. . . ijes, . . ije = ontbijt.
Imitation', w. -, -en = imitatie, nabootsing. **imittie'ren**, schw. (h.) = imiteeren.
Im'ker, m. -s, - = iemker, imker, ijmker, bijenhouder.
immatulat' = onbevekt.
Immatriculation', w. -, -en = immatriculatie, inschrijving. **immatriculie'ren**, schw. (h.) = immatriculeeren, inschrijven.
Im'me, w. -, -n = bij, honi(n)gbij, [bijenzwerm], ijm, imme.
Immediat'eingabe, w. -gefuß, f. = verzoek onmiddellijk aan den vorst.
immens = immens, onmetelijk, verbazend groot. **immensura'bel** = onmetelijk.
im'mer = altijd, immer, steeds, voortdurend, aanhoudend, telkens; auf *od.* für i. = voor altijd; i. mehr = steeds meer, al meer en meer, hoe langer hoe meer; es wird i. heller = het wordt al lichter en lichter; was er auch i. tut = wat hij ook doet; laß sie nur i. toben = laat ze maar tieren. **im'merdar**, **im'merfort** = steeds, voortdurend. **Im'mergrün**, f. = maagdepalm, wintergroen, altijd groene plant. **im'merhin** = altijd, in ieder geval; nu goed, mijnentwege; sie mögen i. lachen = laat ze maar lachen. [im'mermehr = altijd, steeds, voortdurend, in alle geval]. **im'merwährend** = gedurig, voortdurend, aanhoudend, onafgebroken, aldoor. **im'merzu** = altijd, steeds, aldoor; vooruit! verder! toch maar.
imminent' = aanstaand, dreigend.
Immobilien'vermögen, f. = bezit aan onroerend goed. **Immobilien**, Pl. = onroerende goederen.
Immoralität', w. - = immoraliteit, onzedelijkheid.
Immortelle, w. -, -n = immortelle, stroobloem.
immun' = vrij (van belasting, ziekte enz.), onaantastbaar. **Immunität**', w. -, -en = immuniteit, onaantastbaarheid, vrijdom.
Im'peratib, m. -(e)s, -e = imperatief; i. = gebiedend, imperatief. **Im'perator**, m. -s, -en = opperbevelhebber, keizer.
Im'perfektum, f. = imperfect, onvoltooid verleden tijd.
Imperial', m. -(e)s, -e = imperiaal (een Russ. gouden munt v. 5 of 3 roebels). **Imperial**', f. = groot-nonpareil, de grootste drukletter; imperiaal; grootste formaat papier, imperiaal. **Imperial'e**, w. -, -n = imperiale (van een rijk). **Imperialis'mus**, m. - = imperialisme, wereldheerschappij, neiging daartoe. **Imperialist**', m. -en, -en = imperialist.
impertinent' = impertinent, onbeschaamd, vlegelachtig. **Impertinenz**', w. -, -en = impertinentie.
Impfanstalt, m. = vaccine-, inentingsinrichting. **Impf'arzt**, m. = geneesheer met de vaccinatie belast. **imp'fen**, schw. (h.) = enten, oculeren; inenten, vaccineeren. **Impf'er**, m. -s, - = enter, oculateur. **Impf'geß**, f. = vaccinewet. **Impf'ling**, m. -(e)s, -e = kind dat gevaccineerd wordt; entrijs, ent.
Impf'liste, w. = lijst v. gevaccineerde personen. **Impf'reis**, f. = ent, entrijs. **Impfung**, w. - = enting, oculatie; inenting, vaccine.
Impfzwang, w. = vaccinedwang, -plicht.

implizie'ren, schw. (h.) = impliceren, mee insluiten of intrekken. **implizite** = meege-rekend, stilzwijgend ingesloten.
Imp'lorant', m. -en, -en = hij die gerechtelijke hulp inroept. **Imp'lorat**', m. -en, -en = verdediger.
imp'one'ren, schw. (h.) = inem = iem. impo-neeren, indruk maken op iem.
Imp'ort', m. -(e)s, -e = import, invoer.
Importation', w. -, -en = importatie, invoer(ing). **Importeur**', m. -s, -e = importeur, invoerder (van waren). **Imp'ort'handel**, m. = invoerhandel. **importie'ren**, schw. (h.) = importeeren.
imp'osant' = impozant, indrukwekkend.
Imp'ost', m. -es, -en = belasting op waren; impost, kamper, kop van een pilaar.
impotent' = impotent, machteloos. **Impo'tenz**', w. - = impotentie.
Impresario, m. -s, -s = impresario, (theater)ondernemer.
Impressionist', m. -en, -en = impressionist, schilder, die den indruk weergeeft, dien het aanschouwde voorwerp op hem maakt.
Im'primatur, f. -(s) = imprimatur, vergunning voor den druk van een boek e. d.; ook: kan afgedrukt worden, „afdrukken” (op drukproeven).
Improvisation', w. -, -en = improvisatie, gedicht of rede voor de vuist. **Improvisa'tor**, m. -s, -en = improvisator. **improvisie'ren**, schw. (h.) = improvizeeren, voor de vuist spreken of dichten.
Impuls', m. -es, -e = impulsie, aandrif.
impulsiv' = impulsief, levendig, naar indrukken handelend.
Imputation', w. -, -en = imputatie, beschuldiging. **imputie'ren**, schw. (h.) = imputeeren, ten laste leggen.
im'itan'de sein = in staat zijn.
in, Präp. a) *mit Dativ* = in, binnen: im Zimmer sein, hin und hergehen = in de kamer zijn, op en neer loopen; in kurzer Zeit, in kurzem = in korten tijd, binnen kort; im 9u = in een oogwenk; im Voraus = bij voorbaat; im Namen des Königs = in (den) naam des konings; in dieser Richtung = in deze richting; das Haus hat 20 Fuß in der Breite = is 20 voet breed; im Kreise herum gehen = in een kring rondloopen; in Utrecht = in, te Utrecht; in gutem Einvernehmen = in goede verstandhouding; in Güte beilegen = in der minne schikken, bijleggen; (Geschäfte) in Wein machen = in wijn doen; im ersten Stockwerk wohnen = op de eerste verdieping wonen; im Konzert sein = op 't concert zijn; im Alter von = op den leeftijd (in den ouderdom) van; im Begriffe stehen = op 't punt staan; im Auge haben = op 't oog hebben; in den letzten Zügen liegen = op sterven liggen; in der Absicht = met het doel; in der Arbeit begriffen = met het werk bezig; in Geschäften reisen = voor zaken reizen.
b) *mit Acc.* = in, naar; in die Falle gehen = in de val loopen; ins zehnte Jahr gehen = in zijn tiende jaar gaan; ins Geviert = in 't vierkant; das sieht ihm in die Augen = dat steekt hem in 't oog; in Stücke hauen = in stukken hakken; sein Leben in die Schanze schlagen = in de waagschaal stellen; in die Flucht schlagen = op de vlucht slaan; in den Vorbergrund, Hintergrund stellen, treten = op den voor-, achtergrond plaatsen, treden; in einen (*od.* em.) verfißt sein = op iem. (*of*

iets) verliefd zijn; in die Schule, in die Kirche, in die Probe, ins Konzert, ins Theater gehen = naar school, naar de kerk, de repetitie, het concert, den schouwburg gaan; in die Schweiz, die Eürfei reizen = naar Zwitserland, naar Turkije reizen; etw. in Worte fassen = iets onder woorden brengen; sich in Wein betrinken = zich aan wijn te buiten gaan; sich in eine Sache teilen = iets onder elkaar verdeelen; sich ins Mittel legen = tusschenbeide komen; in Erfüllung gehen = vervuld worden; in den Tag hinein leben = onbezorgd voortleven; es ist mir in den Tod zuwider = daar heb ik een doodelyken bekel aan.

in'aktiv = inactief, non-actief. **Inaktivität**, w. = inactiviteit, non-activiteit.

Inan'griffnahme, w. = ter-hand-neming, begin. **Inan'spruchnahme**, w. = in-beslag-neming, requisitie.

Inaugural'rede, w.; -schrift, w. = inaugura-tiel-, intree-, -inwijdings-rede; -geschrift. **Inauguration'**, w. = -en = inauguratie. **Inauguratie'ren**, fchw. (h.) = inaugureren.

In'begriff, m. = inbegrip, geheel, totaal, som, summum; furzer Z. = kort begrip. **In'begriffen** = inbegrepen.

Inbetragt'nahme, w. = in-overweging-neming. **Inbetrieb'setzung**, w. = ('b) in-exploitatie-brengen.

In'brunst, w. = vuur, brandende ijver, geestdrift. **In'brünstig** = vurig, ijverig, geestdriftig, met vuur, met brandende ijver.

In'cess', m. -(e)s, -e = bloedschande.

Inchoat'bum, f. -s, .. ba = inchoatief, versterkingswerkwoord.

Indecenz', w. = -en = indecentie, onbetamelijkhed.

Indelikat = indelicaat, onkiesch, weinig teer-gevoelig.

Indem' = daar, wyl, doordat; terwijl, toen; terwijl, intusschen, in dien tusschentijd, zoolang.

Indemnität', w. = indemniteit, schade-loosstelling. **Indemnitäts'bill**, w. = indem-niteitsacte.

Independent', m. -en, -en = independent, onafhankelijke.

In'der, m. -s, - = Indiër.

Indes', **Indes'sen** = ondertusschen, terwijl, intusschen, in dien tusschentijd; evenwel, nochtans, toch.

In'dex, m. -(e)s, -e od. Indices = index, register, lijst; auf dem Z. stehen = op den index staan, verboden zijn.

India'ner, m. -s, - = Indiaan. **India'nisch** = Indiaansch. **In'dien**, f. = Indië. **In'dien's-fahrer**, m. = Indiaavaarder. **In'dier** = Inder.

Indifferent = indifferent, onverschillig. **Indifferent'smus**, m. = indifferentisme, onverschilligheid. **Indifferenz**, w. = in-differentie.

Indigenat', f. -(e)s -e = burgerrecht, recht van inboorling.

Indigestion', w. = -en = indigestie, storing in de spijsvertering.

Indignation', w. = -en = indignatie, ver-ontwaardiging. **Indignite'ren**, fchw. (h.) = indigneeren, verontwaardigen.

In'digo, m. -s, -s = indigo.

In'digo'blau, f.; -farbe, w.; -holz, f.; -pflanze, w.; -pflanzung, w. = indigo'blauw; -kleur; -hout; -plant; -plantage.

In'dikativ, m. -(e)s, -e = indicatief, aantoo-nende wijs. **Indikator**, m. -s, .. to'ren = indikator.

Indirekt = indirect, middellijk.

Indisch = Indisch; der Indische Ozean.

Indiscret = indiscreet, onbescheiden. **Indis-kretion'**, w. = -en = indiscretie.

Individualisatie'ren, fchw. (h.) = individuali-zeeren, afzonderlijk beschouwen of behandelen. **Individualität'**, w. = -en = individualiteit. **Individuell'** = individueel, persoonlijk, eigen-aardig. **Indivi'duum**, f. -(e)s, .. buen = individu, enkeling, elk wezen op zich zelf.

Indi'zium, f. .. zes u. .. zium's, .. zient = indicium, teeken, aanwijzing.

Indo|europä'isch; **germa'nisch** = Indo-|Euro-peesch; -Germaansch.

Indolent' = indolent, gevoelloos. **Indolenz'**, w. = -en = indolentie.

Indossament', **Indossament'**, f. -(e)s, -e = endossement, overdracht van een wissel, over-drachtsmerk. **Indossant'**, .. sent, m. -en, -en = endossaant, overdrager. **Indossat'**, m. -en, -en = endossaat, geëndosseerde, over-nemer. **Indossite'ren**, fchw. (h.) = endosseeren, een wissel overdragen. **Indossie'ring**, w. = -en = endosseering.

Induktion', w. = -en = inductie, gevolg-trekking; opwekking van electriciteit. **Induk-tions'apparat**, m. = inductietoestel. **Induk-tions'strom**, m. = inductiestroom, neven-stroom. **induktiv'** = inductief, uit bijzondere gevallen tot een gevolgtrekking leidend.

Induk'tor, m. = -en = inductor.

Indulgent' = toegevend. **Indulgenz'**, w. = -en = indulgentie, toegevendheid; kwijtschelding.

Indult', m. -(e)s, -e = indult, uitstel van betaling, respijt; vrijbrief.

Industrie', w. = -(e)n = industrie, kunst-vlijt, nijverheid. **Industrie'ausstellung**, w. = nijverheidstentoonstelling. **industriell'** = in-dustrieel. **Industrie'ritter**, m. = chevalier d'industrie, avonturier. **Industrie'zweig**, m. = tak van industrie.

ineinander = in elkander.

infall'bel = infa(l)libel, onfeilbaar.

infam' = infaam, eerloos. **Infamie'**, w. = -en = infamie, eerloosheid, eerlooze handeling.

Infant', m. -en, -en = infant.

Infanterie', w. = -en = infanterie. **Infan-terist'**, m. -en = infanterist.

Infection', w. = -en = infectie, besmetting.

In'fel, w. = -n, zie Inful.

Inferiorität', w. = -en = inferioriteit, minder-waardigheid, minderheid.

inferna'l(isch) = infernaal, helsch.

Infiltration', w. = -en = infiltratie, indrin-gen van vloeistoffen.

Infinitezimal'rechnung, w. = infinitezimaal-rekening, berekening met oneindig kleine grootheden. **In'finitiv**, m. -(e)s, -e = infini-tief, onbepaalde wijs.

infizie'ren, fchw. (h.) = infecteeren, besmetten, aansteken.

Inflammation', w. = -en = inflammatie, ontsteking. **inflammato'risch** = inflammato-risch, ontsteking veroorzakend, ontstekings..

Inflexion', w. = -en = inflectie, inflexie, afwijking van de lichtstralen.

Influen'za, w. = influenza, griep. **influe-rie'ren**, fchw. (h.) = influenceeren, inwerken, invloed oefenen.

infol'ge, Bräp. mit Gen. = tengevolge. **infol-**

gedefsen = diensgevolg, dien(s)volgens, daardoor, bijgevolg.
Information, w. -, -en = informatie.
Informator, m. -s, -en = informator, (huis)onderwijzer. **informieren**, schw. (h.) = informeeren.
Inful, w. -, -n = inful, bisschopsmuts, mijter. **infuleeren**, schw. (h.) = infuleeren, met de inful bekleden.
Infusion, w. - = infuzie, in- of opgieting, bevochtiging. **Infusions'tierchen**, f., **Infusorium**, f. -s, .. rien = infuziediertje.
Ingenieur (spr.: ..zjé.), m. -(e)s, -e = ingenieur. **Ingenieur'kunst**, w. = ingenieurswetenschap, genie. **Ingenieur'offizier**, m. = officier v. d. genie. **Ingeniös** = ingenieus, vindingrijk, schrander.
In'geinde, f. -s = dienstbodenpersoneel.
ingl. = inglei'chen = insgelijks, eveneens, ook.
Ingre'diëns, f. -, .. dien'zien; **Ingre'dienz**, w. - = ingrediëns, ingrediënt, bestanddeel.
In'gimm, m. = stille, ingehouden woede, wrevel, wrok. **in'gimmig** = hevige woedend, innijdig, door woede verteerd.
Ing'wer, m. -s = gember. **Ing'wertwurz**, m. = gemberwortel.
In'haber, m. -s, - = rechthebbende, bezitter (der Macht); eigenaar, houder (eines Gasthofes); drager (einer Medaille); bekleeder (einer Stellung); houder, toonder (eines Wapfels). **Inha'berpapier**, f. = stuk aan toonder.
inhaltie'ren, schw. (h.) = gevangen zetten, inkerkeren.
Inhalation, w. -, -en = inhalatie, inademing. **Inhalations'apparat**, m. = inhalatietoestel. **inhaliere'n**, schw. (h.) = inhaleeren.
In'halt, m. -(e)s = inhoud, ruimte, volume, oppervlak. **in'haltleer**, -los = ledig, waardeloos, onbeduidend. **in'haltreich**, -schwer = rijk aan inhoud, vol beteekenis, stevig, belangrijk. **In'halt'sangabe**, w. = inhoudsopgave, korte inhoud. **In'halt'sverzeichnis**, f. = inhoud(sopgave), bladwijzer, register.
Inhärent = inhaerent, aanklevend, innig verbonden. **Inhärenz'**, w. - = inhaerentie. **inhäriere'n**, schw. (h.) = inhaereeren, aankleven.
inhibiere'n, schw. (h.) = inhibeeren, verbieden, beletten.
in'human = inhumanaan, onvriendelijk, hard.
Initia'te, w. -, -n = initiaal, beginletter.
Initiat'ive, w. - = initiatief, 't beginnen uit eigen beweging, 't te berde brengen, 't vermogen om iets uit eigen aandrifft te beginnen; die Z. ergreifen = het initiatief nemen.
Injektion, w. -, -en = injectie, inspuiting.
injiziere'n, schw. (h.) = injiceeren, inspuiten.
Inju'rie, w. -, -n = belediging. **Inju'rien'flage**, w. = aanklacht wegens belediging.
infarnat = incarnaat, hoogrood. **Infarnat'ion**, w. - = incarnatie, vleeschwording.
Infaf'fo, f. -(s), .. fass'i = incasso, inning v. gereed geld, incasseering; gereed geld. **Infaf'fo'gesellschaft**, f. = incasso-zaak.
Inklination, w. -, -en = inclinatie, overhelling der magneetnaald; neiging. **inclinie'ren**, schw. (h.) = inclineeren, neigen, overhellen.
in'klus'ive = inclusief, met insluiting van.
in'fognito = incognito; dat Z. bewaaren.
in'kohärent = incohaerent, onsamenhangend.
In'kohärenz', w. - = incohaerentie, gebrek aan samenhang.

in'kommenfura'bel = incommensurabel, onderling onmeetbaar.
in'kommodie'ren, schw. (h.) = incommodeeren, lastig vallen.
in'kompetent = incompetent, onbevoegd. **In'kompetenz**, w. - = incompetentie.
in'konsequent = inconsequent. **In'konsequenz**, w. - = inconsequentie.
In'konvenienz, w. -, -en = inconvenient, hinderpaal, ongemak.
In'korporation, w. -, -en = incorporatie, inlijving. **in'korporiere'n**, schw. (h.) = incorporateeren, inlijven.
in'korrekt = incorrect, onjuist, niet zooals 't behoort.
in'kriminire'ren, schw. (h.) = incrimineeren, beschuldigen.
In'krustation, w. -, -en = incrustatie, steen- of kalkbekleding; overtrekking met goud- of zilverblaadjes. **in'krustiere'n**, schw. (h.) = incrusteeren.
In'kulpat, m. -en, -en = inculpaat, beschuldigende.
In'kunabel, w. -, -n = incunabel, eerstelingdruk.
in'fura'bel = incurabel, ongeneeslijk.
In'lage, w. = inlage, bijlage, ingesloten stuk.
In'land, f. -(e)s = binnenland. **In'länder**, m. -s, - = inlander, inboorling. **in'landsch** = inlandsch, inheemsch.
In'laut, m. -(e)s, -e = inlaut, klank in een woord.
In'lett, f. -s, -s = overtrek, tijk.
in'liegend = inliggend, ingesloten.
in'mitten, Präp. mit Gen. = te midden.
in'ne = in; midden i. = midden in. **in'nebehalten**, ft. (h.) = in of bij zich houden.
in'nehaben, unr. (h.) = hebben, bezitten, in bezit hebben, onder den knie hebben, kennen; bezet houden, bestaan. **in'nehalten**, ft. (h.) = (einen Termin) zich houden aan; (ein Betrag) volhouden, volgen; (bei einer Arbeit) ophouden, rusten.
in'nen = binnen; von i. = van binnen; nach i. = naar binnen. **In'nenwelt**, w. = binnenwereld.
in'ner = binnenst, inwendig; die innern Teile = de inwendige deelen; innerste Überzeugung = innigste overtuiging; im innersten Herzen = in 't diepst, in den grond van 't hart. **In'nerer**, f. -n = (het) binnenste, inwendige, hart, hartje, midden, diepste. **in'nerhalb** = binnen, aan den binnenkant, van binnen; als Präp. mit Gen. = binnen. **in'nerlich** = innerlijk, inwendig.
in'newerden, unr. (f.) = gewaar worden, vernemen, merken. **in'newohnen**, schw. (h.) = zich bevinden in, eigen zijn (aan).
in'nig = innig, hartelijk, teeder. **In'nigheit**, w. - = innigheid, hartelijkheid. **in'niglich** = innig(lijk), hartelijk.
Innocent'ius, **Innocenz'**, **Innozeng'**, m. = Innocentius.
In'nung, w. -, -en = vereeniging, arbeiders-, vakvereeniging, gilde, broederschap.
In'nungsbrief, m. = gildekeur. **In'nungsmitglied**, f. = lid van een vakvereeniging.
in'offensiv = onschadelijk.
in'okuliere'ren, schw. (h.) = inoculeeren, inenten, enten.
in'opportun, = inopportuun, ongelegen, ondoelmatig.
Inquirent, m. -en, -en = rechter van in-

structie. **inquirie'ren**, *schw.* (h.) = inquireeren, onderzoeken, verhooren, ondervragen. **Inquisiteur**, m. -en, -en = beklaagde. **Inquisitor**, w. -, -en = inquisitie, kettergerecht. **Inquisiteur**, m. -s, ..to'ren = rechter van instructie, inquisiteur, ketterrechter. **inquisitorisch** = inquisitorisch, scherp onderzoekend.

inš = in daš.

Inšaffe, m. -n, -n = ingezetene, inwoner; inzittende (in een wagen bijv.). **Inšaffen**: **schafft**, w. = burgerschap.

inšbefondere = in 't bijzonder, vooral, inzonderheid.

inšenie'ren, *zie* inšentieren.

Inšchrift, *zie* Inšchrift.

Inšchrift, w. = inschrift, opschrift. **Inšchriftentafel**, m.; **-funde**, w.; **-sammlung**, w. = kenner, wetenschap, verzameling van opschriften.

Inšekt, f. -(e)s, -en = insekt.

Inšektenbeschreibung, w.; **-fresser**, m.; **-fener**, m. = insektenbeschrijving; -eter; -kenner.

Inšektenfunde (*od.* -lehre), w.; **-pulver**, f.; **-sammlung**, w. = insektenkunde; -poeder; -verzameling.

Inšel, w. -, -n = eiland. **Inšelbewohner**, m. = eilandbewoner. **Inšelgruppe**, w. = eilandengroep. **Inšelmeer**, f. = eilandenzee, archipel. **Inšelperron**, m. = vluchtstoep. **inšelreich** = rijk aan eilanden. **Inšelstaat**, m. = eilandenaar. **Inšelstadt**, w. = eilandestad.

Inšelt, f. -(e)s, *zie* Inšchrift.

Inšelwelt, w. = eilandwereld (Polynesië).

Inšerat, f. -(e)s, -e = advertentie; artikel, stuk (in een courant), insertaat. **Inšeraten**: **teil**, m. = advertentiegedeelte. **inšeren**, *schw.* (h.) = inzenden, opnemen. **Inšertion**, w. -, -en = insertie, inzending, opening, plaatsing. **Inšertionsgebühren** (*od.* -kosten), *Pl.* = kosten van plaatsing, advertentiekosten.

inšgeheim = in 't geheim, heimelijk. **inšgemein** = in of over 't algemeen, gemeenlijk. **inšgesamt** = gezamenlijk, alles te zamen genomen, allen, allemaal.

Inšgehen, f. = inkeer.

Inšiegel, f. = zegel.

Inšignien, *Pl.* = insigniën, (eere)teekenen, rijkskleinodiën.

Inšination, w. -, -en = insinuatie, sluwe onderstelling of toespeling, indringing, geheime mededeeling, gerechtelijke inlevering. **inšinueren**, *schw.* (h.) = insinueren.

Inšcription, w. -, -en = inscriptie, inschrijving, opschrift.

inškünftige = in toekomst, voortaan.

inšofern = in of voorzoover(re).

Inšolation, w. = insolatie, zonnebad, bestraling door de zon.

inšolent = insolent, aanmatigend. **Inšolenz**, w. -, -en = insolentie.

inšolte'ren, *schw.* (h.) = insoleeren, aan de zon blootstellen.

inšolvent = insolvent, onvermogen om te betalen. **Inšolvenz**, w. = insolventie.

inšonderheit = inzonderheid, in 't bijzonder, vooral.

inšoweit = in of voorzoover(re).

Inšpekteur, m. -(e)s, -e = inspecteur.

Inšpektion, w. -, -en = inspectie. **Inš-**

pektionsreise, w. = inspectiereis. **Inšpektor**, m. -s, ..to'ren = inspecteur, opzichter.

Inšpiration, w. -, -en = inspiratie, inademing, ingeving, bezieling. **inšpirieren**, *schw.* (h.) = inspireeren.

Inšpizient, m. -en, -en = inspecteur, opzichter. **inšpizieren**, *schw.* (h.) = inspecteeren, onderzoeken, nazien.

Inštallation, w. -, -en = installatie, insetting in een ambt. **inštallieren**, *schw.* (h.) = installeeren.

Inštandhaltung, w. = instandhouding.

inštändig = dringend, ernstig, instantelijk, nadrukkelijk; **inštändig** = zeer dringend.

inštandsetzen, *schw.* (h.) = in staat stellen.

Inštandsetzung, w. = in-staat-stelling, herstel.

Inštanz, w. -, -en = instantie, graad van gerechtshof. **Inštanzengang**, m. = rechtsvervolgving van de eene instantie in de andere.

inštanzmäßig = volgens dienstreglement.

Inštanzweg, m. = hiërarchische weg.

Inštanzzug, m. = loop v. een rechtzaak.

Inšter, m. u. f. -s, - = (nordd.) omloop, ingewand.

Inštinkt, m. -(e)s, -e = instinct. **inštinktív**, **inštinktmäßig** = instinctief, instinctmatig.

Inštitut, f. -(e)s, -e = instituut, inrichting, instelling, gesticht, (kost)school. **Inštitution**, w. -, -en = institutie, inrichting, instelling. **Inštitutsvorsteher**, m. = hoofd van een instituut.

Inšt'mann, m. = kleine boer, landman.

inštruire'ren, *schw.* (h.) = instrueeren, onderrichten. **Inštruktion**, w. -, -en = instructie, onderricht, voorschrift, consigne (einer Wache). **inštruktív** = instructief, leerzaam, leerrijk. **Inštruktor**, m. -s, ..to'ren = instructeur, onderwijzer.

Inštrument, f. -(e)s, -e = instrument, werktuig, gereedschap. **Inštrumentalmusik**, w. = instrumentale muziek. **Inštrumentation**, w. -, -en = instrumentatie, bewerking v. een muziekstuk voor verschillende instrumenten. **Inštrumentenmacher**, m. = instrumentenmaker. **inštrumentieren**, *schw.* (h.) = instrumenteeren, in partituur brengen; oorkonde van iets opmaken.

Inšubordination, w. -, -en = insubordinatie.

Inšulaner, m. -s, - = eilandbewoner.

inšultieren, *schw.* (h.) = insulteeren, beleedigen.

Inšurgent, m. -en, -en = insurgent, oproerling, oproermaker. **inšurgieren**, *schw.* (h.) = insurgereen, tot oproer aanzetten. **Inšurrektion**, w. -, -en = insurrectie, opstand.

inšzenieren, *schw.* (h.) = in scene brengen, insceneeren.

intakt = intact, onbeschadigd.

Integral, f. -(e)s, -e = integraal. **Integralrechnung**, w. = integraalrekening. **integrieren**, *schw.* (h.) = integreeren, aanvullen; **integrierend** = integreerend, tot het geheel noodzakelijk. **Integrität**, w. -, = integriteit, gaafheid.

Intellekt, m. -(e)s, - = intellect, verstand. **intellektuél** = intellectueel, verstandelijk. **intelligent** = intelligent, verstandig. **Intelligenz**, w. -, -en = intelligentie, verstand, inzicht, mededeeling. **Intelligenzblatt**,

f. = advertentieblad, blad met kleine mededeelingen. **Intelligenzcomptoir**, f. = informatiebureau.

Intendant, m. -en, -en = intendant, hoofdopzichter. **Intendantenstelle**, w. = betrekking van intendant, intendance. **Intendantur** (od. **Intendanz**) w. -en = intendance.

Intensität, w. - = intensiteit, spanning, innerlijke kracht. **Intensiv** = intensief, krachtig, versterkend.

Intention, w. -, -en = intentie, bedoeling.

Interdikt, f. -(e)s, -e = interdikt, verbod, kerkelijke ban; mit **3.** belegen = onder interdikt leggen.

interessant = interessant, belangwekkend.

interessie, f. -(e)s, -n = belang, belangstelling, voordeel; großes **3.** an einer Sache haben = groot belang bij iets hebben; **3.** an einer Sache nehmen = belang in iets stellen.

Interessensphäre, w. = invloedgebied. **Interessent**, m. -en, -en = geïnteresseerde.

interessieren, fhw. (h.) = interesseeren, belang inboezemen; das interessiert mich gar nicht = dat laat mij koud; sich für etw. od. einen i. = belang in iets of iem. stellen, zich... interesseeren. **interessiert** = geïnteresseerd, betrokken; baatzuchtig, interessant.

Interim, f. -(e)s, -s = interim, tusschentijd.

Interimstadium, f. -(e)s, -n = voorloopige toestand. **interimistisch** = interemistisch, voorloopig, tusschentijdsch, provizioneel. **Interimsbescheid**, m. = voorloopig vonnis.

Interimsaquittung, w. = voorloopige kwitantie. **Interimsregierung**, w. = tusschenregering. **Interimsuniform**, w. = klein tenue.

Interjektion, w. -, -en = interjectie, tusschenwerpsel.

Interlinear methode, w.; -überetzung, w. = interlineaire methode; i. vertaling.

Intermezzo, f. -(e)s, -s = intermezzo, tusschenspel. **intermittierend** = intermitterend, met regelmatige tusschenpoozen.

intern = intern, tot het binnenste, 't inwendige behoorend, inwonend. **Internat**, f. -(e)s, -e = internaat, kostschool.

international = internationaal, algemeen.

Internationale, w. = Internationale, een communistische arbeidersvereniging (sedert Febr. 1848).

internieren, fhw. (h.) = interneeren, naar 't binnenland brengen, gevangen nemen.

Internuntius, m. -, .. tit od. .. tien = internuntius, onderhandelaar, boodschapper, pauselijk gezant v. d. 2den rang.

Interpellant, m. -en, -en = interpellant.

Interpellation, w. -, -en = interpellatie.

interpellieren, fhw. (h.) = interpellieren, vragen stellen, ter verantwoording roepen.

Interpolation, w. -, -en = interpolatie, inschuiving, inlassching, vervalsching. **interpolieren**, fhw. (h.) = interpolieren, tusschenschuiven, inlasschen, vervalschen.

Interpret, m. -en, -en = tolk, verklaarder.

Interpretation, w. -, -en = interpretatie, verklaring. **interpretieren**, fhw. (h.) = verklaren, vertolken.

interbungieren, **interpunktieren**, fhw. (h.) = interpuncteeren, zintekens zetten.

Interpunctio, w. -, -en = interpunctie.

Interregnum, f. -(e)s, .. regna = interregnum, tusschenregering.

Interrogatibum, f. -(e)s, .. ba, **Interrogatibpronomen**, f. -(e)s, .. mina = vragend voornaamwoord. **Interrogatorium**, f. -(e)s, .. ria od. .. rien = vraagpunt, verhoor.

Interval, f. -(e)s, -e = interval, tusschenruimte, toonafstand.

interverieren, fhw. (h.) = interverieren, tusschenbeide komen. **Intervention**, w. -, -en = interventie, tusschenkomst, bemiddeling.

Interview (spr.: .. vjoe) w. u. f. -, -s = interview, onderhoud. **Interviewer**, m. -s, - = interviewer.

Interzession, w. -, -en = intercessie, tusschenkomst, protest.

Intestat'erbe, m. = natuurlijk erfgenaam.

Inthronisation, m. -, -en = inthronisatie, verheffing tot den troon, in 't bijz. de instelling van den paus of een bisschop.

intim = intiem. **Intimation**, w. -, -en = intimatie, aankondiging (v. het doodvonnis).

intimieren, fhw. (h.) = intimeeren, gerechtelijk aanzeggen. **Intimität**, w. -, -en = intimiteit. **Intimus**, m. -, .. mi = intimus, boezemvriend.

intolerant = intolerant, onverdraagzaam.

Intoleranz, w. - = intolerantie, onverdraagzaamheid.

Intonation, w. - = intonatie. **intonieren**, fhw. (h.) = intoneeren.

Intrade, w. -, -n = intrade, inleiding, voorspel; **Intraden** = staatsinkomsten.

Intransigent, m. -en, -en = intransigent, onverzoenlijke.

intransitief = intransitief. **Intransitibum**, f. -(e)s, .. ba = intransitief werkwoord.

Intrigant, m. -en, -en = intrigant. **Intrige**, w. -, -n = intrige. **intrigieren**, fhw. (h.) = intrigieren. **Intrigue**, **intrigieren**, zie **Intrige** zc.

Introduktion, w. -, -en = introductie.

introduzieren, fhw. (h.) = introduceeren.

Intuition, w. -, -en = intuïtie, innerlijke aanschouwing, ingeving.

Inundation, w. -, -en = inundatie, overstrooming.

Invalide, w. -, -n = invalide. **Invalidez**, m. = een gesticht voor invaliden.

Invasion, w. -, -en = invasie, vijandelijke inval.

Invektive, w. -, -n = invective, scheld-, smaadwoord.

Inventar, f. -(e)s, -e = inventaris; ein **3.** aufnehmen = een inventaris opmaken. **inventarieren**, fhw. (h.) = inventarizeeren.

Inventarium, f. -(e)s, .. rien = inventaris.

Inventur, w. -, -en = inventuur, 't opmaken van den inventaris.

Inversio, w. -, -en = inversie, omkeering, omgekeerde woordschikking.

Investitur, w. - = investituur, plechtige aanstelling v. d. bisschoppen.

inbetierert = ingeworteld.

inviterieren, fhw. (h.) = inviteeren.

involverieren, fhw. (h.) = involveeren, bevatten, inhouden.

[inwärts = aan de binnenzijde.]

inwendig = inwendig, binnen, aan de binnenzijde.

inwiefern, **inwieweit** = inhoever(re), voorhoever(re), in welke mate.

[Inwohner, zie Einwohner.]

[Zuzicht, w. -, -en = beschuldiging, aanklacht, betichting.]
Zuzicht, zie Zuzicht.
inzul'schen = intusschen, ondertusschen.
Ionien, f. = Ionië. **ionisch** = Ionisch.
Iota, f. -(â), -â = Iota; fein J. = geen Iota, niemendal. **Iotazie'mus**, **Iotazie'mus**, m. = Iotacisme, de uitspraak v. Grieksche η, υ, ε, ot als lange ie.
Ipekacuanha, w. = ipekakuanha, Amerikaansche braakwortel.
Iper, w. -, -n = iper, een olmboom.
Irade, m. u. f. -(â), -n = irade, bevel.
Iran, f. = Iran. **Iranier**, m. -â, - = Iranier. **iranisch** = Iranisch.
ir'den = aarden, leemen, steenen; ir'denâ = Geshir = aardewerk, steengoed. **ir'disch** = aardsch, wereldlijk; die Ir'dischen = de stervelingen.
Ire, m. -n, -n = Ier.
Irene, w. = Irene, de Vreedzame. **irenisch** = irenisch, vreedstichtend, bemiddelend.
irgens = ergens; i. ein Haus = 't een of andere huis, eenig huis; i. einer, i. jemand = de een of ander, wie ook; i. (et)was = wat ook, 't een of ander; i. wer, i. welcher = de een of ander, wie ook; ohne i. welche Ursache = zonder eenige of de minste oorzaak; wenn ich i. faun = als ik maar eenigszins kan; ist es i. erlaubt? = is 't misschien ook geoorloofd?
irgendâ = ergens. **irgendwie** = op de een of andere manier, hoe dan ook. **irgendwo** = ergens, waar ook. **irgendwoher** = van de een of andere plaats. **irgendwohin** = ergens heen, waarheen ook.
Iris, w. - = Iris, hoodschapster van Zeus; regenboog; (im Auge) iris, regenboogvlies.
Irisch = Iersch; die Irische See = de Iersche Zee.
irise'ren, fhw. (h.) = irizeeren, de kleuren van den regenboog vertoonen.
Irland, f. = Ierland. **Irlander**, m. -â, - = Ier. **irlandisch** = Iersch.
Irmenfäule, w. = Irmenzuil, hooge zuil, oorspr. gewijd aan God Irmin, later als denkteeke voor Herman aangezien.
Irofe'se, w. -n, -n = Irokees. **irofisch** = Irokeesch.
Ironie, w. -, -(e)n = ironie. **ironisch** = ironisch. **ironise'ren**, fhw. (h.) = ironizeeren.
irrational, **irrationell** = irrationeel, strijdig met 't gezond verstand.
ir're = verdwaald, op een dwaalweg; onzeker, besluiteloos; in de war, warhoofdig, suf; idj bin i. an ihm = ik weet niet wat ik aan heb, ik kan niet wijs uit hem worden; idj laß mich nicht i. machen = ik laat me niet van de wijs brengen; i. sein = zich vergissen, 't mis hebben; einen i. führen = iem. op een dwaalspoor brengen, misleiden; i. gehen = dolen, dwalen, verdwalen, op den verkeerden weg raken, zich vergissen; i. reden = ijlen, wartaal praten. **Ir're**, w. - = dwaling; in die (der) Ir're = op een dwaalspoor, in den blinde.
irregulär = onregelmatig. **Irreguläre**, Pl. = ongeregelde troepen.
ir'reiten, fhw. (h.) = op een dwaalspoor brengen, misleiden.
ir'relevant = irrelevant, onbeduidend, nietig.
ir'religiös = ongodsdienstig, ongeloovig, goddeloos. **Ir'religiosität**, w. - = ongodsdienstigheid, ongeloofigheid.
ir'ren, fhw. (h.) = hinderen, storen; op een

dwaalspoor brengen, misleiden, in de war, van de wijs brengen; dwalen, dolen, zwerwen; afdwalen; zich vergissen; sich i. = zich vergissen, dwalen, 't mis hebben. **Ir'renanfakt**, w. -, **Ir'renanfakt**, f. = krankzinnigengesticht, gekkehuis. **Ir'renarzt**, m. = krankzinnigendokter.
Ir'renhändler, m. = verpleegde in een krankzinnigengesticht, krankzinnige. **Ir'renheitnanfakt**, w. = krankzinnigengesticht.
Ir'refahrt, w. = zwerftocht, omzwerfing.
Ir'regang, w. = dwaalweg, afdwaling, doolhof, labyrinth. **Ir'regarten**, m. = doolhof.
Ir'reglaube, m. = dwaalleer, ketterij, onrechtzinnigheid. **ir'regläubig** = onrechtzinnig, ketterisch. **ir'retig** = verkeerd, onwaar, onjuist.
ir'retigerweise = bij vergissing, in dwaling.
ir'retteren, fhw. (h.) = irriteeren, prikkelen, verbitteren; van de wijs, in de war, van zijn stuk brengen.
Ir're'lehre, w.; **Ir're'lehre**, m.; **Ir're'licht**, f. = dwaal|leer; -leeraar; -licht.
Ir're'lichte'ren, fhw. (h.) = als een dwaallicht heen en weer bewegen. **Ir're'fal**, f. -(e)s, -e = verwarring, chaos; vergissing, dwaling. **Ir're'fann**, m. = krankzinnigheid, waanzin. **ir're'fannig** = krank-, waanzinnig.
Ir're'fieren, m. = dwaalster, komeet. **Ir're'fium**, m. (e)s, .. tümer = dwaling, vergissing; in J. sein = zich vergissen; etnem fetnen J. benehmen = einem aus dem J. helfen = iem. uit de dwaling helpen; J. vorbehalten = fouten voorbehouden. **ir're'fiumlich** = verkeerd, bij vergissing. **Ir're'fung**, w. -, -en = vergissing, dwaling; misverstand, twist. **Ir're'wahnt**, m. = waan, verkeerde meening, valsch inzicht.
Ir're'weg, m.; **Ir're'weg**, m. = dwaal|weg; -licht.
Ir're'vingia'ner, m. -â, - = Irvingiaan (aanhanger van Irvings leer v. d. wederverschijning van Christus). **Ir're'vingianis'mus**, m. = Irvingianisme.
Ir're'faat, m. = Izaäk, Izak.
Ir're'fabel'ia, w. = Izabella. **Ir're'fabel'farbe**, w. = izabel(le)kleur. **ir're'fabel'farben** = izabel(le)kleurig.
Ir're'fchialgie, **Ir're'fchias**, m. = ischialgie, ischias, heuppijn.
Ir're'grin, m. -(e)s, -e = Izegrim (wolf); izegrim, brombeer, knorrepot.
Ir're'is, w. = Izis (Egypt. godin).
Ir're'islam, m. -(e)s = Islam, Mohammedianisme. **Ir're'islam's'mus**, m. = Islamisme. **Ir're'islam'it'**, m. -en, -en = Islamiet. **ir're'islam'it'sch** = Islamietisch.
Ir're'island, f. = IJsland. **Ir're'isländer**, m. -â, - = IJslander. **ir're'isländisch** = IJslandsch.
Ir're'ismael, m. = Ismaël. **Ir're'ismaelit'**, m. -en, -en = Ismaëliet.
Ir're'isobare, w. -, -en; **ir're'isobare'metrische Linie** = izobaar, lijn van gelijken barometerstand. **Ir're'isothermie**, w. -, -en = izochimeen, lijn van gelijke wintertemperatuur.
Ir're'isolator, m. -â, .. to'ren = izolator. **ir're'isole'ren**, fhw. (h.) = isoleeren. **ir're'isole're** = geïsoleerd, afgezonderd, eenzaam. **Ir're'isole're'haft**, w. = eenzame opsluiting. **Ir're'isole're'schemel**, m. = isoleerbankje. **Ir're'isole're'heit**, w. - = geïsoleerdheid, izolement, afzondering. **Ir're'isole're'ring**, m. = izoleering.
ir're'isometrisch = izometrisch, gelijke maat hebbend. **ir're'isomorph** = izomorph, gelijkvormig.
Ir're'isop, zie IJop.
Ir're'isothere, w. -n = izotheer, lijn van gelijke

zomertemperatuur. **Stoetherme**, w. —, —n = izotherm, lijn van gelijke jaartemperatuur.
Israël, m. = Israëli. **Israëliet**, m. —en, —en = Israëliet. **Israëlietisch** = israëlietisch.
Stoet, w. = werkelijke ontvangst.
Stoet, w. = isthmisch; isthmische Spiele = isthmische spelen, kampspelen, om de 3 of 5 jaren op de landengte van Korinthe gevierd.
Stoet, m. —, ..men = isthmus, landengte.
Stoeten, f. = Istrië. **istritsch**, f. = Istrisch.

it. (idem) = 'tzelfde.
Ita'ler, Pl. = bewoners van Oud-Italië.
Ita'lien, f. = Italië. **Ita'liëner**, m. = Italiaan. **italie'nisch** = Italiaansch. **ita'lijch** = Italiaansch.
Itazis'mus, zie Itazismus. [Italisch].
Itent = item, zoo, evenzoo, vervolgens; t. e. s. **Itent** = nu, het werkt.
iterativ = herhalend.
Itinera'rium, f. —, ..rien = wegwijzer, reisboek; reisgebed.
Itit, zie jekt].

J (I).

J, f. = J.
Ja = ja; j. freilich = ja zeker; er sagt zu allem j. = hij zegt overal ja op; j. so! = o ja!; geh doch j. hin = ga er toch vooral heen; wenn er j. noch kommen sollte = als hij toch nog mocht komen; das ist ja richtig, aber... = dat is wel waar, maar...; es muß j. sein = het moet immers gebeuren; es ist j. wahr = 't is waar ook; das ist j. nicht auszuhalten = maar dat is niet uit te houden; du bist j. schon wieder zurück = ben je daar nu al weer; da kommt er j. = daar komt hij al; er wird j. wohl nicht so dum sein = hij zal wel niet zoo dom zijn; das J. und Rein = 't ja en neen. **Ja'bruder**, m. = jabloer.
Jach, zie jache. **Jach'taufe**, w. = nooddoop.
Jacht, w. —, —en = jacht, snelzeiler.
Jach'horn, zie Jachhorn.
Jach'ten f. —s, — = buisje, jakje. **Jachte**, w. —, —n = buis, kiel; einem die J. voll' Hopfen, aus'hopfen, einem etw. auf die J. geben = iem. op zijn jak komen, wat op zijn baaitje geven, iem. afranselen, een pak slaag geven; das ist Jofe wie J. = lood om oud ijzer. **Jachtet'** (spr.: z/a.), f. —(e)s, —e = buisje, jaquet.
Jagd, w. —, —en = jacht, jachtrecht, jachtgebied, jachtstoet; auf die J. gehen = op jacht gaan; auf der J. sein = op (de) jacht zijn; hohe J. = groote jacht, niedere J. = kleine jacht; die wilde J. = de wilde jacht, het helse heir. **Jagd'anzug**, m. = jachtkostuum, jachtkleeding. **Jagd'bar** = waarop jacht gemaakt mag (kan) worden, jaagbaar. **Jagd'berichtig** = gerechtigd om te jagen.
Jagd'berichtigung, w.; —bezirt, m.; —flinte, w. = jacht'recht (-verlof); —district; —geweer (-roer).
Jagd'brevel, m. = vergrijp tegen, overtreding van de jachtwetten, jachtvertreding.
Jagd'gehege, f. = jachtterrein, —perk. **Jagd'gerät**, f. = jachtgerei, —gereedschap, —tuig. **Jagd'gerecht** = bekwaam ter jacht; volgens de regelen van de jacht.
Jagd'gerechtigtheit, w.; —geschichte, w.; —geschrei, f. = jacht'recht; —geschiedenis (-verhaal); —kreet (-geschreeuw).
Jagd'hieb, w. = slag met de zweep, karwats.
Jagd'horn, f.; —hund, m.; —joppe, w. = jacht'hoorn; —hond; —buis.
Jagd'lust, w.; —musik, w.; —ordnung, w. = jacht'lust (-vermaak); —muziek; —reglement.

Jagd'partie, w.; —pferd, f.; —polizei, w.; —recht, f. = jacht'partij; —paard; —politie; —recht (-reglement).
Jagd'rechtlich = volgens de reglementen van de jacht. **Jagd'reiter**, m. = jachtknecht, jager te paard.
Jagd'revier, f.; —ruf, m.; —schein, m. = jacht'gebied; —kreet; —akte (-bewijs).
Jagd'schloß, f.; —spieß, m.; —stück, f. = jacht'slot; —spies (-spriet); —stuk (schilderij of muziekstuk).
Jagd'tasche, w. = weitasch.
Jagd'wagen, m.; —weifen, f.; —zeit, w. = jacht'wagen (-rijtuig); —wezen; —tijd.
Jagd'zelt, f.; —zeug, f. = jacht'tent; —tuig (-gerei).
Jagd'zug, m. = jachttrein, —stoet; sneltrein.
Jagello'nen, Pl. = Jagellonen (een Poolsch koningsgeslacht 138—1572).
ja'gen, jdw. (h.) = jagen, drijven, vervolgen, nazitten; op de jacht gaan; hard loopen, jachten, rennen, vliegen; in die flucht j. = op de vlucht drijven; in furcht j. = vrees aanjagen; in Harnisch j. = in 't harnas jagen; durch die Gurgel j. = door de keel jagen, verbrassen; ein Pferd zu Tode j. = een paard doodrijden.
Ja'ger, m. —s, — = jager. **Ja'gerbataillon**, f. = bataljon jagers. **Ja'gerburche**, m. = jagersknecht. **Ja'gerci**, w. — = jagerij, jacht; jagerscorps; huis van den jachttopziener, jacht-huis. **Ja'gergarn**, f. = jachtnet, jagersnet.
Ja'gerhaus, f. = jachthuis. **Ja'gerhof**, m. = jagershof, jachthuis. **Ja'gerhorn**, f. = jacht-hoorn. **Ja'gerkunst**, w. = jagerskunst, jacht-kunst. **Ja'gerlatein**, f. = opsnijderij, groot-spraak, leugen. **ja'germäßig** = volgens jagersgebruik. **Ja'gerrecht**, f. = jagersrecht; aandeel in den buit. **Ja'gersmann**, m. = jager(sman). **Ja'gersprache**, w. = jagertaal.
Ja'guar, m. —(e)s, —e = jaguaar.
Jäh = steil, sterk afhellend (jäger Abgrund); zeer snel (jäger Lauf); plotseling, driftig (jäger Tod, Born). **Jäh'e**, w. — = steile helling; drift, voortvarendheid, heftigheid.
Ja'herr, m. = jabloer.
Jäh'ling = steil, zeer snel, plotseling.
Jahr, j. —(e)s, —e = jaar; ein viertel J. = drie maanden; im Jahre des Weils = in 't jaar des Heeren; übers Jahr = over een jaar; bei Jahren sein = op jaren zijn; wenn man in die Jahre kommt = als men op jaren komt.

jahraus', **jahrein'** = jaarin, jaaruit. **Jahr'-buch**, f. = jaarboek, kroniek; die **Jahrbücher** = de annalen. **jab'relang** = jarenlang. **jähren'sich**, schw. (h.) = jarig zijn, een jaar geleden zijn. **Jahr'er**: ein J. drei, vier = een jaar (of) drie vier.

Jahr'esabschluss, m. = einde van 't jaar; balans. **Jahr'esanfang**, m. = begin van 't jaar. **Jahr'esbericht**, m. = jaarverslag. **Jahr'es Einkommen**, f. = jaarlijksch inkomen. **Jahr'esfeier**, w., -fest, f. = jaarfeest. **Jahr'esfolge**, w. = opeenvolging der jaren, reeks van jaren. **Jahr'esfrist**, w. = tijdsruimte, uitstel van een jaar; binnen od. nach J. = na verloop van een jaar, binnen een jaar tijd. **Jahr'esturfsus**, m. = jaarkursus. **Jahr'esrate**, w. = jaarlijksche termijn. **Jahr'esrechnung**, w. = jaarrekening. **Jahr'esrückzug**, m. = einde van 't jaar; balans. **Jahr'estag**, m. = jaardag, verjaardag. **Jahr'eswechsel**, m. = wisseling van 't jaar. **Jahr'eszahl**, w. = jaartal. **Jahr'eszeit**, w. = jaargetijde.

Jahr'süß, f. -(e)s, -e = tijdperk van 5 jaren, lustum. **Jahr'gang**, m. = (jaar)gang, loop van een jaar; (von Zeitstriften) jaargang; (von Wein, Tabak) gewas, oogst; (vom Militär) lichte. **Jahr'gehalt**, m. = jaarlijksch traktement, salaris. **Jahr'geld**, f. = pensioen. **Jahr'hundert**, f. -(e)s, -e = eeuw, honderd jaar. **jahr'hundertlang** = eeuwenlang. **jähr'rig** = jarig, een jaar geleden, een jaar oud, een jaar durend. **jähr'lich** = jaarlijksch; jaarlijks, elk jaar, alle jaar, per jaar. **Jahr'ling**, m. -(e)s, -e = dier van een jaar oud, éénjarig dier.

Jahr'lohn, m.; -markt, m. = jaar|loon; -markt.

Jahr'tag, zie **Jahr'estag**. **Jahr'tausend**, f. = tijdperk van 1000 jaren, millennium. **jahr'weise** = per jaar, jaarlijks. **Jahr'wuchs**, m. = gewas, oogst van een jaar. **Jahr'zahl**, zie **Jahr'eszahl**. **Jahr'zehnt**, f. -(e)s, -e = tijdperk van 10 jaar, decennium. **jahr'zehntelang** = van tientallen van jaren, gedurende .. **Jahr'zeit**, w. = jaartijd, gedenkdag van een afgestorvene; zie ook **Jahr'eszeit**.

jäh'rtönig = steil, sterk afhellend. **Jäh'zorn**, m. = drift, opvliegendheid, aanval van woede.

jäh'zornig = driftig, opvliegend.

Ja'fob, m. = Jacob, Jakob, Jaap; das ist der wahre J. = de rechte Jozef. **Ja'fobchen**, f. = Jaapje. **Ja'fobi**, f. = Sint-Jacob (25 Juli).

Ja'fob'ne, w. = Jakoba, Koba. **Ja'fob'ner**, m. -s, - = Jakobijn(er monnik); Jakobijn (aanhanger v. een uiterst radikale partij tijdens de Fr. revolutie). **ja'fob'nisch** = jakobijnsch. **Ja'fobinist'mus**, m. - = Jakobinisme.

Ja'fobit, m. -en, -en = Jacobiet (aanhanger v. een chr. sekte; aanhanger van Jakob II v. Engeland). **Ja'fob'sleiter**, w. = jakobs ladder.

Ja'fob'stag, m. = Sint-Jacob (25 Juli).

Ja'fonett (spr.: *zja.*), m. -(e)s, -e = jaconnet (een soort moesselen).

Ja'fou (spr.: *zja.*), m. -s, -s = jalon, afstekpaal; richtvaantje.

Ja'fou'ie (spr.: *zja.*), w. -e, -(e)n = jalouzie.

Ja'm'be'ic, zie **Jambus'ic**.

Ja'm'mer, m. -s = gejammer, weeklacht, jammerklacht, gezucht; ellende, nood, lijdensverdriet, droefenis; haarpijn; es ist ein J. =

't is treurig, ellendig; es ist J. und Schade = 't is zonde en jammer. **Ja'm'mer'bid**, f., -gestalt, w. = beeld van smart, smartelijke figuur. **Ja'm'mer'geschrei**, f. = jammergeschrei, jammerklacht, gejammer. **Ja'm'mer'leben**, f. = leven van ellende, ongelukkig leven. **ja'm'merlich** = jammerlijk, ellendig, erbarmelijk, beklagenswaardig; armzalig, bedroefd slecht. **Ja'm'merlich'heit**, w. - = jammerlijkheid, ellende, beklagenswaardigheid, armzaligheid, nietigheid. **ja'm'mern**, schw. (h.) = jammeren, klagen (über etw. = over iets), iets bejammeren, lamenteren over iets; es jammert mich = het bedroeft mij, ik heb medelijden; er jammert mich, mich jammert seiner = hij doet mij leed, ik heb medelijden, deernis met hem. **ja'm'mer'schade** = jammer, doodjammer, erg jammer. **Ja'm'mertal**, f. = tranendal. **ja'm'mer'voll** = jammerlijk, ellendig, treurig, beklagenswaardig, erbarmelijk, armzalig.

Ja'n'hagel, **Ja'n'ha'gel**, m. = janhagel, gepeupel, plebs, jan rap, gemeen.

Ja'n'itscha'ren, Pl. = Janitsaren, vroeger kern van 't Turksche voetvolk. **Ja'n'itscha'renmusik**, w. = Janitsarenmuziek, Turksche muziek.

[**Ja'n'ner**, m. -s = Januari.]

Ja'n'sent, m. -en, -en = Jansenist, appellant, in Holl. en Utr. r. katholieken der bischoppelijke klerozie.

Ja'n'uar, m. -s = Januari.

Ja'n'us, m. = Janus, God met twee gezichten, jaargod. **Ja'n'us'kopf**, m.; -tempel, m. = Januskop; -tempel.

Ja'pan, f. = Japan. **Ja'pa'ner**, m. -s, -; **Ja'pane'se**, m. -n, -n = Japanner, Japanees.

Ja'pane'sin, w. -, -nen = Japaneesche. **ja'pane'sisch**, **ja'pa'nisch** = Japansch, Japaneesch.

ja'p'en, schw. (h.) = gapen, den mond wijd openen, happen.

Ja'quet're (spr.: *zjaket*), w. -, -s, zie **Jadett**.

Ja'rgon (spr.: *zjargon*), m. -s, -s = jargon, dieventaal, koeterwaalsch.

Ja'smir, m. -(e)s, -e = jasmijn.

Ja'son, m. = Iason (aanvoerder van de Argonauten).

ja'spie'ren, schw. (h.) = jaspereen, de snede v. een boek als jaspis kleuren. **Ja'p'is**, - = jaspis, een zeer harde kwartssteen van allerlei kleur. **ja'p'is'farbig** = jaspiskleurig.

Ja'tagan, m. -s, -s = jatagan, Turksche degen, sabel.

ja'ten, schw. (h.) = wieden. **Ja't'er**, m. -s, - = wieder. **Ja't'aras**, f. = wieldsel, onkruid.

Ja't'hade, w. = wriedijzer, wiedmes, schoffel.

Ja'u'che, w. -, -n = gier, ier, vuil vocht, aalt; etter.

ja'u'chen, schw. (h.) = juichen, jubelen; ein Beifall j. = iem. toejuichen. **Ja'u'chen**, f. -s = gejuich, gejubel.

[**Ja'u'fe**, w. -, -n = tusschenmaaltijd, vesper; ontbijt. (Befürjaufe = tienuurtje.)]

Ja'va, f. = Java. **Ja'va'faffee**, m. = Javakoffie.

Ja'va'ner, m. -s, -; **Ja'vane'se**, m. -n, -n = Javaan. **ja'vane'sisch**, **ja'va'nisch** = Javaansch.

ja'wohl = ja, jawel. **Ja'wort**, f. = jawoord.

je = ooit, te eener tijd; warst du j. in Berlin? = ben je ooit (wel eens) in B. geweest? von j. = van ouds; j. und j. = steeds; soms, somwijlen, van tijd tot tijd; j. zwei (und zwei) = twee aan twee, telkens twee; auf j.

dreï Mann = op elke drie man; j. der Zehnte = een van de tien, om de tien; j. nach den Umstän- den = al naar de omstandigheden; j. nach dem = dat kan er naar zijn, dat is er naar, dat hangt er van af; al naardat, al naarmate; j. mehr und mehr = al meer en meer of hoe langer hoe meer; j. länger j. lteber = hoe langer hoe liever; j. mehr er hat, desto (um so) mehr begehrt er = hoe meer hij heeft, hoe meer hij begeert.

je'denfalls = in ieder geval, in alle geval, vast.

je'der, je'de, je'des = ieder, elk, iedereen, al; ohne jeden Zweifel = zonder eenigen twijfel; ein j. = iedereen, een ieder; alle und jede (Pl.) = alle. **je'dermann** = ieder, iedereen.

je'derzeit = altijd, steeds, telkens. **je'des- mal** = telkens, steeds, iedereen keer. **je'des- malig** = van telkens, van elken keer.

je'dod = echter, maar, intusschen, doch, evenwel, toch.

je'dweder = ieder, elk, iegelijk. **jeg' lich** = elk, ieder; jeglich = ieder, elk, iegelijk.

je'her: von j. = van ouds(her).

je'ho'wah, m. = Jehova, God.

je'längerjelic'ber, m. u. f. -s, - = kamper- soelie. **je'mals** = ooit, te eeniger tijd. **je'- mand** = iemand, een of ander; ein gewisser j. = zeker iemand; j. anders = iem. anders; j. fremdes = iem. vreemds.

jemine! = jaminee! heerejee!

je'na, f. = Jena. **je'naer, Jenen'er, m.** -s, - = Jenaër, Jenaasch.

je'ner, jene, jenes = die, dat, gene, gindsch; diefer und jener = deze en gene; in jener Welt = in de andere wereld, hiernamaals; wie jener sagte = zooals die andere zei.

jen'feit(s), Bräp. mit Gen. = aan gene zijde, aan de andere zijde, aan den overkant. **jen'- feit(s)** = aan gene (de andere) zijde, aan den overkant; das Jen'feit(s) = de andere wereld; in j. = hiernamaals. **jen'feitig** = aan gene zijde; das jen'feitige lter = de oever aan den overkant, de andere oever.

Jeremia'de, w. -n = jeremiade, klaaglied.

Jeru'salem, f. = Jeruzalem. **Jeru'salemer, m.** -s, - = Jeruzalemer.

Jesuit, m. -en, -en = Jezuïet.

Jesuiten|kloster, f. -orden, m.; -schule, w. = Jezuïeten|klooster; -orde; -school.

Jesuitentum, f. = Jezuïetendom, Jezuïtisme.

jesui'tisch = Jezuïetisch. **Jesui'tis'mus, m.** - = Jezuïtisme. **Je'sus Chri'stus, m.** (Gen. Jesu Christi, Dat. Jesu Christo, Acc. Jesum Christum; Dat. u. Acc. auch wie der Nom.) = Jezus Christus. **Je'suskind, f.** = kind Jezus.

Je'tt, f. -(e)s = git.

Je'tten, f. = Jetje. **Je'te, w.** = Jet, Hen- riette.

je'tzig = tegenwoordig, van thans, deze; bei je'tiger Zeit = in den tegenwoordigen tijd.

[je'hol], je't = nu, thans, tegenwoordig; toen; bis j. = tot nu toe; von j. an = van nu af (aan). **Je'tzeit, w.** = tegenwoordige tijd, nieuwere tijd, heden. [je'tund', je'tun'- der = je't.]

[je'weilen = soms, somwijlen. **je'weilig** = nu en dan voorkomend, tijdelijk.]

Job'ber, m. -s, - = makelaar, beursspecu- lant. **Jobberci', w.** -en = speculatie, beursspel. **Job'bern, schw. (h.)** = speculeeren.

Jobsta'de, w. - = Jobsiade (een z.g. komisch heldendicht v. Kortum).

Joch, f. -(e)s, -e = juk (in alle bet.); berg-

rug; in das j. spannen = in 't juk spannen; unter das j. bringen = onder 't juk brengen, onderwerpen; das j. abschütteln = het juk afwerpen, afschudden; drei j. Ochsen = drie juk (span) ossen.

Joch'bein, f.; -bogen, m.; -muskeln, Pl. = juk|been; -boog; -spieren.

Joch'nerb, m.; -pfahl, m.; -ochs, m.; -träger, m. = juk|zenuw; -paal; -os; -drager.

Joch'le = Jaapje, sukkel, bangerd.

Joch'feh, m. -s, -s = jockey, rijknecht.

Joch'fo, m. -s, -s = Jokko, aap, chimpanzee.

I. Jod, f. -, -(e)s = j.

II. Jod, f. -(e)s = iodium. **Jod'blei, f.** = iodium-lood.

Jod'el, m. -s, - = allemansgek.

Jo'deln, schw. (h.) = jodelen.

Jod'haltend, Jod'haltig = iodium-houdend.

Jod'kalium, f. = iodium-potash. **Jod'säure, w.** = iodium-zuur. **Jod'verbinding, w.** = iodiumverbinding.

Johann, m. = Johan, Jan. **Johan'na, Jo- han'ne, w.** = Johanna, Jaantje. **Johanne'isch** = van den apostel Johannes. **Johan'nes, m.** = Johannes. **Johan'ni, m.** = Sint-Jan (24 Juni).

Johan'nisbeere, w. = aalbes, aalbezie.

Johan'nisbeer'saft, m. = aalbessensap.

Johan'nisbeer'strauch, m. = aalbesenstruik.

Johan'nisberger, m. = Johannisberger (wijn).

Johan'nisbrot, f. = St.-Jansbrood. **Johan'- nis'feuer, f.** = St.-Jansvuur. **Johan'nis'täfer, m.** = Johanneskever, glimwormpje. **Johan'- nis'tag, m.** = St.-Jansdag (24 Juni). **Johan'- nis'würmchen, f.** = Johanneswormpje, glim- wormpje.

Johanni'ter(ritter), m. -s, - = Johanniter- ridder, St.-Jansridder, Malthezerridder. **Jo- hanni'terorden, m.** = orde van St.-Jan, Johanniterorde.

Jo'hlen, schw. (h.) = joelen, schreeuwen, bleren.

John Bull, m. = John Bull.

Jok'us, m. - = jocus, scherts, boert, korts- wijl, jok.

Jolle, w. -, -n = jol. **Jol'enführer, m.** = jolleman.

Jo'nathan, m. = Jonathan; Bruder j. = broeder J., bewoner v. d. Vereenigde Staten.

Jongleur (spr.: zjon.), m. -(e)s, -e u -s = jongleur, goochelaar.

Jop'pe, w. -, -n = buis, korte jas, paletot.

Jor'dan, m. -s = Jordaan.

Jo'seph, m. = Jozef. **Josephine, w.** = Joze- fine. **Jose'phus, m.** = Jozefus.

Jo'st, m. = Joost.

Jot, f. zie Jod (I). **Jo'ta, f.** - = jota.

Journal (spr.: zjoer.), f. -(e)s, -e = jour- naal, dagboek, dagblad, courant. **Journalist, m.** -en, -en = journalist. **Journal'istik, w.** - = journalistiek. **journali'stisch** = journa- listisch.

jobial' = joviaal, blijmoedig, vrolijk, opge- ruimd. **Jobialität, w.** - = jovialiteit, blij- moedigheid.

Ju'bel, m. -s = jubel, gejubel, gejuich.

Ju'belbrant, w. = jubilarisse. **Ju'belbräu- tigan, m.** = jubilaris.

Ju'bel'fest, f.; -gesang, m.; -geschrei, f. = jubel'feest; -gezag; -kreet.

Ju'belgret(s), m. = grijze jubilaris. **Ju'beljahr, f.** = jubeljaar, jubileum. **Ju'belmünze, w.** = jubileumsmunt. **Ju'beln, schw. (h.)** = jubelen, juichen. **Ju'belpaar, f.** = de beide jubila- rissen; 't zilveren of gouden paar. **Ju'bel-**

priester, m. = jubelpriester. **Jubilar'**, m. —(e)s, —e = jubilaris. **Jubilate**, m. = jubilate, derde Zondag na Paschen. **Jubila'um**, f. —(s), —lären = jubileum, jubeljaar. **Jubileren**, schw. (h.) = jubileeren, jubelen, juchchen, zegevieren.

Juch! **juchhe!** **juchhet!** **juchhet'sa!** = hoezee! hoera! heisa! schrei nicht juch, eh du nicht über den Graben bist = men moet geen ho roepen, voor men over de brug is.

Juchart, **Juchert**, m. —s, — = akkermaat, morgen.

juchhe! zie juch.

Juch'ten, m. —s; **Juch'tenteder**, f. = juchte(d)er, Russisch leer. **juch'ten** = juchte(d)eren.

Juch'en, schw. (h.) = jeuken, jukken, krienwelen; es jucht mich = het jeukt mij; die Haut, das Fell, der Bußel jucht ihm = zijn rug jeukt hem (hij schijnt slaag te willen hebben); die Finger juchen mich (mir) od. es jucht mir in den Fingern = de vingers jeuken mij; sich j. = zich jeuken, zich scheuken, zich krabben. **Juch'en**, f. —s = jeuking.

Judä'a, f. = Judea. **Judais'muß**, m. — = Judaïsme, Jodendom.

Judaskuf, m. = Judaskus, verraderlijke, valsche kus.

Jude, m. —n, —n = Jood; der ewige J. = de wandelende Jood, de Joodsche wandelaar.

jü'deln, schw. (h.) = als Jood, bargoensch spreken; op Joodsche wijze handelen.

Judenbart, m. = jodenbaard. **Judendeutsch**, f. = Joodsch Duitsch. **Judenfrage**, w. = Jodenkwestie, Jodenvraagstuk. **Judengasse**, w. = Jodenstraat, -wijk. **Judenoffe**, m. = Jodengenoot, prozeliet. **Judenheke**, w. = Jodenvervolging. **Judenfirße**, w. = jodenkers, kornoelje. **Judenpech**, f. = jodenlijm, asfalt. **Judenstule**, w. = Joodsche school, Jodenkerk; warboel, huishouden van Jan Steen. **Judensteuer**, w. = Jodenbelasting. **Judentempel**, m. = Jodenkerk, synagoge. **Judentum**, f. = Jodendom. **Judenviertel**, f. = Jodenwijk, -buurt.

Juder, m. —, —e = rechter. **Judifatur'**, w. — = judicatuur, rechtspraak.

Jü'din, w. —, —nen = Jodin. **jü'disch** = joodsch.

judizier'en, schw. (h.) = judiceeren, oordeelen, rechten. **Judizium**, f. —(s), —zier = judicium, oordeel, rechterlijke uitspraak, gerecht.

Juch'ten, zie Juchten.

Jugend, w. — = jeugd; jeugdige leeftijd; jonge lieden; von J. auf = van jongs af aan; von frühesten J. an = van (mijn, zijn enz.) prilste jeugd; J. hat keine Jugend = jeugd heeft geen deugd. **Jugendalter**, f. = jeugdige leeftijd, jeugd. **Jugendammüt**, w. = jeugdige bevalligheid. **Jugendblüte**, w. = bloem der jeugd, bloeiende jeugd. **Jugendcrinnerung**, w. = herinnering uit de jeugd. **Jugendfehler**, m. = gebrek, fout eigen aan de jeugd, jeugdige misstap. **Jugendfeuer**, f. = jeugdige vuur. **Jugendfreuden**, Pl. = genoegens van de jeugd. **Jugendfreund**, m. = vriend uit (mijn, zijn enz.) jeugd; vriend van de jeugd. **Jugendfrische**, w. = jeugdige frischheid, frischheid van de jeugd. **Jugendgefährte**, m. = vriend, makker uit de jeugd. **Jugendgöttin**, w. — = godin der jeugd, Hebe. **Jugendhise**, w. = jeugdige drift, onstuimigheid. **Jugendjahre**, w. =

jaren der jeugd, jeugdige leeftijd, jeugd.

Jugendkraft, w. = jeugdige kracht. **Jugendlich** = jeugdige, jong; frisch; onbesuisd, onbezonnen. **Jugendlichkeit**, w. — = jeugdigheid, frischheid. **Jugendlust**, w. = genot van de jeugd. **Jugendstift**, w. = werk voor de jeugd. **Jugendstreich**, m. = guttenstreek, jeugdige dwaasheid. **Jugendünde**, w. = zonde der jeugd. **Jugendtraum**, m. = droom der jeugd. **Jugendzeit**, w. = tijd der jeugd, jeugd.

Jugurth'nischer Krieg = Jugurthijnsche oorlog.

Julep, m. —s = julep, julapium, een koel-drank.

Julfest, f. = joellfeest, feest van de winter-nachtevening.

Juli, m. —(s) = Juli.

Julia, **Julie**, w. = Julia, Julie. **Julian'**, m. = Juliaan. **Juliane**, w. = Juliana. **Julianisch** = Juliaansch.

Julirevolution, w. = Julirevolutie.

Julische Alpen = Julische Alpen.

Julius, m. = Julius, Jules; Juli.

jung (jünger, jünger) = jong (in alle bet.); j. und alt = jong en oud; Junge und Alte = jongen en ouden; junge Eheleute = jonggehuwden. **Jungbrunnen**, m. = bron van levend water, fontein. **Junge**, m. —n, —n = jongen, vent; alter J! = ouwe! **Junge** (das J., die Jungen, ein Junges) = jong (van een dier); wie die Alten Jungen, so zwitfchen die Jungen = zoo de ouden zongen, piepen de jongen. **jungen**, schw. (h.) = jongen.

Jungenarbeit, w. = jongens-, leerlingen-werk. **jungenhaft** = jongensachtig, kinderachtig. **Jungenjahre**, Pl. = leerjaren; jongensjaren. **Jungenstreich**, m. = jongensstreek. **Junger**, m. —s, — = jonger, volgeling, discipel. **Jüngerschaft**, w. = (de) jongeren, discipelen.

Jungfer, w. —, —n = juffer, juffrouw, jonge dochter, jonge juffrouw, maagd; dienstmeisje, kamerjuffer, -meisje; blok (zum Anbinden von Gefangenen); juffer, stamper; eine alte J. = een oude vrijster; die J. füssen = in een onderaardschen kerker opgesloten worden, van kant gemaakt worden. **Jungferchen**, f. —s, — = juffertje. **jungferlich** = jufferachtig, preutsch, maagdelijk. **Jungferlichkeit**, w. = maagdelijkheid, preutscheid. **Jungfernglas**, f. = mica. **Jungferngold**, f. = onbewerkt goud. **Jungfernhering**, m. = maatjesharing. **Jungfernhonig**, m. = maagdenhonig, eerste h., honigzeem. **Jungfernkloster**, f. = jonge-meisjesklooster. **Jungfernknecht**, m. = saletjonker, juffer- of meisjesgek. **Jungfernkranz**, m. = maagdenkranz, -kroon. **Jungfernmilch**, w. = maagdemelk, schoonheidswater. **Jungfernöhl**, f. = maagdenolie (fijnste olijvenolie). **Jungfernpapier**, f. = maagdepapier, fijn p. **Jungfernpapier**, m. = maagdenroef. **Jungfernrede**, w. = eerste rede (*maidenspeech*). **Jungfernschaft**, w. = maagdelijkheid. **Jungfernsand**, m. = maagdelijke staat, meisjesstand, ongehuwde staat. **Jungfernwäsche**, f. = maagdenwas.

Jungfrau, w. = maagd, ongehuwde vrouw; jonkvrouw, jonge dochter; die J. von Orleans = de Maagd v. O.; die heilige J. = de Heilige Maagd. **Jungfrauenverein**, m. = (jonge-) damesvereniging. **Jungfräulein**, f. = jong meisje. **jungfräulich** = maagdelijk; kuisch,

rein. **Jungfränlichkeit**, w. — = maagdelijkheid, maagdelijke kuisheid. **Jungfrau-schaft**, w. = maagdelijkheid, maagdom; jufferschap.
Junggefell(e) = [jongste knecht], jonkman, vrijgezel, ongehuwd man. **Junggefell(en)leben**, f. = jongelui'sleven, vrijgezellenleven.
Jungling, m. —(e)s, —e = jongeling, jonkman.
Junglingsalter, f.; **verein**, m. = jongelingsleeftijd; -vereniging.
jüngst = jongst, laatst; onlangs, laatst, jongstleden; der Jüngste Tag, das Jüngste Gericht = de jongste dag, het j. of laatste oordeel.
jüngsthin = jüngst.
Juni, m. —(s) = Juni.
Junior = junior.
Junius, m. — = Juni.
Junker, m. —s, — = jonker, (jong) edelman, jonkheer, landjonker. **junkerhaft**, -lich, -mäßig = jonkerachtig, ridderlijk, als edelman. **Junkerherrschaft**, w. = heerschappij van de (land)jonkers. **Junkerpartei**, w. = (land)jonkerpartij. **Junkerthum**, f. —s = (land)jonkerdom, -schap.
Junktur, w. —, —en = junctuur, verbinding, gewricht.
Juno, w. = Juno (gade van Jupiter). **juno'nisch** = Junonisch, majestueus.
Junta, w. —, . . ten = junta, vereniging.
Jup'pe, zie Zoppe. [genootschap.
Jup'(p)iter, m. = Jupiter.
Jura, Pl. = jura, rechten; J. studieren = in de rechten studeeren.
Jura, m., **Juragebirge**, f. = Jura, Jurageberge. **juraf'fisch** = van 't Juragebergte, Jura . . .
Jurat', m. —en, —en = gezworene, beëdigde.
Jur'gen, m. = Jorg, Joris, Juriaan, George.
juridisch = juridisch, volgens het recht.
Jurisdiktion, w. —, —en = jurisdictie, rechtspreking, rechtsgebied. **Jurisprudenz**, w. — = jurisprudentie, rechtswetenschap.
Jurist, m. —en, —en = jurist: rechtskundige, rechtsgeleerde; student in de rechten.
Juristenitag, m. = juristencongres. **Juristerei**, w. — = juristerij, (iron.) jurisprudentie, rechtswetenschap. **jurif'fisch** = juridisch, rechtsgeleerd, rechtskundig; juridisch.

Jury, m. —, . . ries = jury, rechtbank van gezworenen.
Jus, f. —, Jura = jus, recht.
Just = juist, in orde, pluis; precies.
justie'ren, [schw. (h.)] = juist maken, richten, afmeten; ijken, echten. **Justier'feile**, w. = justeervijl, waarmee munten vereffend worden.
Justier'wage, w. = justeerschaaltje, -balans.
Justifizie'ren, [schw. (h.)] = justificeeren, rechtvaardigen, de juistheid vaststellen. **Justifizie'ring**, w. = justificatie. **Justitiar'**, m. —(e)s, —e; **Justitiarius**, m. —, . . rien = justitarius, rechtspersoon, rechtskundig verdediger, advocaat. **Justitium**, f. —(s) = justitium, stilstand van de rechtspleging.
Justiz, w. — = justitie. **Justizbeamter**, m. = ambtenaar bij 't gerecht. **Justizbehorde**, w. = gerecht, rechterlijke macht, gerechtshof. **Justizhof**, m. = gerechtshof.
Justizkanzlei, w. = griffie. **Justizkollegium**, f. = gerechtshof, rechtscollegie. **Justizminister**, m. = minister van justitie. **Justizministerium**, f. = ministerie van justitie.
Justizmord, m. = justitiële moord. **Justizpalast**, m. = paleis van justitie. **Justizpflege**, w. = rechtspleging. **Justizrat**, m. = raadsheer, rechter. **Justizsache**, w. = rechtszaak. **Justizverwaltung**, w., -wesen, f. = rechtsbedeeling, -wezen.
Justus, m. = Justus, Joost.
Ju'te, w. — = jute, Oost-Indische hennep.
Ju'ten, Pl. = Juten, Jutlanders. **ju'tisch** = Jutsch, Jutlandsch. **Ju'tland**, f. = Jutland.
Ju'tländer, m. —s, — = Jut, Jutlander.
ju'tländisch = Jutlandsch.
Juvenal', m. = Juvenalis.
Juvenil' = jeugdig.
Juwel, f. —(e)s, —en; auch J., m. —(e)s, —e = juweel, kleinood, edelsteente. **Juwelhandel**, m. = juweelhandel. **Juwelentastchen**, f. = juwelenkastje, bijouteriekastje. **Juwelentaden**, m. = juwelierswinkel.
Juwelenuhr, w. = horloge met juweelen.
Juwelier, m. —s, —e = juwelier, juweelhandelaar.
Juwelier'arbeit, w.; **-saden**, m. = juweliers'werk; -winkel.
Juz, m. —es, —e = scherts, boert, grap; vuil.

R.

Zie ook G.

R, f. = K.
Raa'ba, w. — = kaaba (in Mekka).
Raba'che, **Raba'che**, m. (norðd.) —, —n = kabak, Russ. brandewijnhuis, kroeg; hut.
Raba'le, w. —, —n = intrige, list, kuiperij.
Raba'lenmacher, m. = kuiper, intrigant.
Rabba'la, w. — = kabbala, geheimenisleer (der Joodsche rabbijnen), Joodsche bevoegdheid om te slachten. **Rabbali'fisch** = kabbalistisch, geheimzinnig, volgens of uit de kabbala.
Rabbeleit', w. (norðd.) —, —en = twist, strijd,

ruzie, gekijf. **Rab'beln sich**, [schw. (h.)] = twisten, klijven.
I. Ra'bel, f. —s, — = kabel, ankertouw, zwaar scheepstouw; kabel, onderzeesche telegraafleiding.
II. Ra'bel, w. —, —n = aandeel, portie, lot, kavel.
Ra'beljau, m. —s, —e u. —s = kabeljauw.
Ra'bel'sänge, w.; **-sehl (-tau)**, f. = kabel-lengte; -touw.
Rabi'ne, w. —, —n = kajuit, kooi, (scheeps)-hut.

Kabinett, f. —(e)s, —e = kabinet: zijkamertje; kantoor; kabinet: vorstelijke, geheime kanselarij; ministerie, staatsregering; kunst- of wetenschappelijke verzameling. **Kabinett-ausgabe**, w. = kabinetuitgaaf, bijz. mooie uitgaaf. **Kabinett'sauslese**, w. = uitmuntende wijnsort.

Kabinett'sbefehl, m.; -frage, w. kabinet's-order; -kwestie.

Kabinett'sjustiz, w. = persoonlijke, (willekeurige) rechtspraak van den vorst.

Kabinett'skrisis, w.; -minister, m.; -rat, m. = kabinet'scrisis (of ministeriële cr.); -minister; -raadsheer.

Kabinett'sitzung, w. = kabinet's of ministerraad. **Kabinett'stück**, f. = kabinet'stuk.

Ka'bis, **Ka'bis**, zie **Kappes**.

Kabriolett, f. —(e)s, —e = kabriolet.

Kabu'le, w. —, —n = hut, kleine woning, kombuis.

Kabyle, m. —n, —n = Kabiël, Kabyl (volkstam in N.-Afrika).

Kachel, w. —, —n = tegel. **Kachelofen**, m. = steenen kachel, faiencekachel.

Kadaver, m. —s, — = kadaver, lijk, kring.

Kadans, w. —, —en = kadans, toonval.

Kadanz'ren, f. w. (h.) = kadanseeren, kadans doen uitkomen.

Kadett, m. —en, —en = kadet, leerling van een militaire school.

Kadettenanstalt, w. (od. -haus, f.); -korps, f.; -schule, w. = kadetten'school; -corps; -school.

Kadi, m. —(s), —s = kadi, rechter.

Kadix, f. = Cadix.

Kadmium, f. —s = kadmium (een metaal).

Kaduk = caduuk, bouwvallig, vervallen. **Kaduzie'ren**, f. w. (h.) = voor vervallen verklaren, neerslaan.

Käfer, m. —s, — = kever, tor; vroolijke, aardige meid; etnen **K. haben** = aangeschoten zijn.

Käferart, w. = kever-, torresoort.

Kaff, f. —(e)s = kaf; beuzeling, nietigheid, larie, onzin.

Kaffee, m. —s = koffie; f. w. = k. zonder melk.

Kaffeeaufsatz, m.; -bau, m.; -baum, m. = koffie'servies; -cultuur; -boom.

Kaffeebeutel, m.; -bohne, w. = koffie'sfilter; -boom.

Kaffeebraun = koffiebruin, -kleurig.

Kaffeebrenner, m.; -breit, f.; -eis, f. = koffie'sbrander; -blad; -ijs.

Kaffeegerät (od. -geschirr), f.; -grund, m.; -haus, f.; -kanne, w. = koffie'servies (goed); -dik; -huis; -kan.

Kaffeeklaisch, m.; -maschine, w.; -mühle, w. = koffie'spraatjes; -kan (met filter); -molen.

Kaffeeplantzung, w.; -satz, m.; -schale, w. = koffie'splantage; -dik; -kopje.

Kaffeeschweifer, w. = kletstante.

Kaffee tasse, w.; -topf, m.; -trommel, m. = koffie'skopje; -pot (of -kan); -trommel (om koffie te branden).

Kaffeewirtschaft, w. = koffie'shuis. **Kaffeezeug**, f. = koffiegoed.

Kaffein, f. = koffeïne, grondstof in de koffie.

Kaffer, m. —s u. —n, —n = Kaffer; boer, onnoozele bloed, sul, sukkel.

Kafferland, f.; -weib, f. = Kaffer'sland; -vrouw. **Kafferrich** = Kaffersch.

Käfig, m. —(e)s, —e = kooi, hok.

Käfir, m. —s, —s = kaffer, ongeloovige.

Kaftan, m. —(e)s, —e = kaftan, overkleed.

Käfter, m. u. f. (nordd.) —s, — = kamertje, kabinetje, hokje.

Kahl = kaal: onbehaard, zonder veeren, zonder bladeren, zonder gewas enz.; zonder geld; naakt, dor; fahle **Musflüchte** = nietszeggende, kale uitvluchten; f. und f. = slauw en laf; f. und f. = naakt en kaal. **Kahlheit**, w. = kaalheid, naaktheid, dorheid, onbeduidendheid, slauwheid. **Kahlkopf**, m. = kaalhoofd, -kop. **Kahlköpfig** = kaalhoofdig.

Kahn, m. —(e)s = kaam, schimmel (op bier, azijn enz.). **Kahnmen**, f. w. (h.) = schimmelen, kamen. **Kahnig** = bekaamd, schimmelig.

I. **Kahn**, zie **Kahn**.

II. **Kahn**, m. —(e)s, **Kähne** = roeiboort, bootje, aak, schuitje. **Kahnfahren**, f. = bootjevaren, spelevaren. **Kahnfahrer**, m. = roeier. **Kahnfahrt**, -partie, w. = boottochtje, roeitochtje, roeipartij.

Kai, m. —s, —s = kaai, kade, wal.

Kaif, **Kajik**, m. —s, —s = kaik, Turksch vaartuijje.

Kaiman, m. —s, —s = kaaiman, Z.-Am. krokodil, alligator.

Kain, m. = Kain. **Kain'smal**, -zeichen, f. = Kain'steeken, -merk.

Kaiser, (Stäfer). **Kaiser**, m. —s, — = keizer.

Kaiserabier, m. = keizerlijke adelaar.

Kaiserbirne, w. = gele boterpeer.

Kaiserburg, w. = keizerlijke burcht, keizersburcht.

Kaisergarde, w. = keizerlijke garde.

Kaisergruft, w. = keizerlijke grafkelder.

Kaiserhaus, f. = keizerlijk huis, keizerhuis.

Kaiserin, w. —, —nen = keizerin.

Kaiserkrone, w. = keizerskroon, keizerlijke kroon.

Kaiserlich = keizerlijk. **Kaiserlos** = keizerloos. **Kaisermantel**, m. = keizersmantel, keizerlijke mantel, ulster.

Kaiserreich, f.; -saal, m.; -schlacht, w.; -schnitt, m. = keizer'rijk; -zaal; -slag; -snede.

Kaiser'schrift, w. = imperiaal, groot-romein.

Kaiser'sitz, m. = keizerlijke residentie.

Kaiser'tee, m. = keizerthee. **Kaiser'tum**, f. = keizerschap, keizerrijk.

Kaiser'titel, m.; -wahl, w. = keizers'titel; -keus.

Kaiserwürde, w. = keizerlijke waardigheid.

Kajik, zie **Kaif**.

Kajolie'ren, f. w. (h.) = cajoleeren, liefkoozen, vleien.

Kajüte, w. —, —n = kajuit, hut; auch **Kajüte**. **Kajüte'sverwalter**, m. = hofmeester.

Kakadu, m. —(s), —s = kakatoe.

Kaka'o, m. —(s) = cacao.

Kaka'o'baum, m.; -bohne, w.; -pflanzung, w.; -schote, w. = cacao'sboom; -boon; -plantage; -schillen.

Kakeln, f. w. (h.) = kakelen.

Kakelrak, m. —(e)s u. —en, —en = kakkerlak; albino.

Kakodä'mon, m. = booze geest. **Kakographie**, w. —, —(e)n = kakographie, 't schrijven met fouten; geschreven stuk met veel fouten.

Kakophonie, w. —, —(e)n = kakophonie, wanklank, wanluidendheid.

Kaktus, m. —, . teen = cactus.

Kal, (Kalender).

Kalabafje, **Kalabafje**, w. —, —n = kalebas.

Kalabrese, m. —n, —n = Calabriër. **Kalabrese**, m. —(s), — = (een soort) hoed.

Kalabresisch = Calabrisch. **Kalabrien**, f. = Calabrië.

Kalamitāt, w. —, —en = calamiteit, ramp.
Kalan'ber, m. —s, — = mangel; koorworm.
Ka'lauer, m. —s, — = flauwe woordspeling, calembour. **ka'lauern**, [schw. (h.)] = flauwe woordspelingen maken.
Kalb, f. —(e)s, **Kälber** = kalf; onnoozel, onbezonnen jong mensch, sul; bei einem das K. in die Augen schlagen = iems. wrevet opwekken; mit fremdem Kalbe pfügen = met een anders kalf ploegen; das goldene K. anbeten = het gouden kalf aanbidden. **kal'ben**, [schw. (h.)] = kalven. **Kal'berbraten**, zie **Kalbsbraten**. **Kalberei**, m. —, —en = kinderachtigheid, dartelheid, gekheid.
Kal'ber|getröte, f.; **maggen**, m. = kalfs|omloop; —maag (-leb).
kal'ber|en, **kälbern**, [schw. (h.)] = dartelen, grappen maken, uitgelaten, baldadig zijn; braken.
Kalb'fell, f. = kalfsvel; trommel; dem K. folgen = zum K. gehören = soldaat worden.
Kalb'|fleisch f.; **leder**, f. = kalfs|vleesch; —le(d)er.
Kalb'lebern = kalfsle(d)eren.
Kalbs'lauge, f.; **braten**, m.; **brühe**, w. = kalfs|oog; —vleesch; —bouillon.
Kalbs'|getröse, f.; **keule**, w.; **kopf**, m. = kalfs|omloop; —bout (of schenkel); —kop.
Kalbs'|leber, w.; **milch**, w. = kalfs|lever; —zwezerik.
Kalbs'|biertel, f. = voet kalfsvleesch.
Kalbau'nen, Pl. = ingewanden, darmen.
Kalebas'fe, w. = kalebas. [pens.
Kaledonien, f. = Caledonië. **Kaledonier**, m. = Caledoniër. **kaledonisch** = Caledonisch.
Kaleidoskop, f. —(e)s, —e = kaleidoscoop.
kaleidoskop'isch = kaleidoscopisch, bont.
kalekulat'ischer **Bahn** = kalkoen, kalkoensche haan.
Kalen'ber, m. —s, — = kalender, almanak; K. machen = verstrooid zijn, zitten peinzen, suffen.
Kale'sche, w. —, —n = kales.
Kalfaf'tor, m. —s, .. to'ren; (auch **Kalfaf'ter**) = stoker; pluimstrijker; verklikker; druktemaker, bemoeial.
kalfaf'tern, [schw. (h.)] = kalfateren, breeuwen.
Kal'li, f. —(e)s = kali, potasch.
Kal'ber, f. —s, — = kaliber, binnenwijdte v. geschut, grootte v. d. kogels; soort, slag.
Kal'berbohrer, m. = geschutboor. **kalf'bermäsig** = volgens kaliber. **kalf'berien**, [schw. (h.)] = kalibreeren, de behoortlijke wijdte geven.
Kalif', m. —en, —en = kalif. **Kalifat'**, f. —(e)s, —e = kalifaat.
Kalifornien, f. = Kalifornië. **Kalifornier**, m. —s, — = Kaliforniër. **kalifornisch** = Kalifornisch.
Kal'ifo, m. —s, —s = kaliko, gedrukt katoen.
Kal'ium, f. —(e)s = kalium.
Kalk, m. —(e)s, —e = kalk; gel'sföter, ungelöföter K. = gebluschte, ongebluschte kalk.
Kalkan'fisch, m. = bepleistering, laag kalk.
Kalkant', m. —en, —en = kalkant, orgeltrapper.
kalkartig = kalkachtig. **Kalk'bewurf**, m. = bepleistering, beraping.
Kalk'brei, m. = kalkbeslag. **Kalk'brenner**, m. = kalkbrander. **Kalk'brennerci**, w. = kalkbranderij, —oven.
Kalk'|bruch, m.; **brühe**, w.; **erde**, w. = kalk|groeve; —melk (-water); —aarde.
Kalk'|felsen, m.; **gebirge**, f.; **grube**, w. = kalk|rots; —gebergte; —put.

kalk'haltig = kalkhoudend. **Kalk'hütte**, w. = kalkoven, —branderij.
Kalk'licht = kalkachtig.
kalk'ieren, [schw. (h.)] = kalkeeren, doordrukken, aftrekken.
kalk'ig = kalkhoudend, kalkig, kalkachtig.
Kalk'telle, w. = kalktroffel. **Kalk'malerei**, w. = fresco-schildering.
Kalk'|milch, w.; **ofen**, m.; **stein**, m. = kalk|melk; —oven; —steen.
Kalk'|teilchen, f.; **trog**, m. = kalk|deeltje; —bak.
Kalk'tünche, w. = witkalk, kalkwater.
Kalk'|tüter, m.; **pat**, m. = kalk|sintel; —spaat.
Kalkula'tor, m. —s, .. to'ren = calculateur, onderzoeker van berekeningen. **kalkulie'ren**, [schw. (h.)] = calculeeren, berekenen.
Kalk'wasser, f. = kalkwater.
Kalligraph', m. —en, —en = kalligraaf, schoon-schrijver. **Kalligraphie**, w. —, —(e)n = kalligraphie. **kalligra'phisch** = kalligraphisch.
Kalli'ope, w. = Kalliope, muze v. h. heldendicht.
Kalmanf', m. —(e)s, —e = kalmink (wollen stof).
Kalmäuf'er, m. —s, — = droomer, boeken-wurm, suffer, zemelknooper, pintheuker, krenterig mensch. **Kalmäuf'erei**, w. —, —en = droomerij, sufferij; vrekigheid.
kalmie'ren, [schw. (h.)] = kalmeeren.
Kalmie'ken, Pl. = Kalmukken.
Kal'mus, m. — = kalmoes, maagwortel.
Kal'omel, f. —s = kalomel, zoete kwik.
Kalorie, w. —, —(e)n = kalorie, warmte-eenheid. **Kalorime'ter**, f. u. m. —s, — = kalorimeter, warmtemeter. **kalor'isch** = calorisch.
Kalor'ie, w. —, —n = kalotje, rond mutsje; kogelkap.
Kal'pat, m. —s, —s = kolbak, huzarenmuts.
kalt (fälter, fältst) = koud, koel, onverschillig, ongevoelig, hard; f. machen = koud maken; dooden, vermoorden; kalte Schale = koude bier- of wijnsoep, koudschaal; kalte Küche = koude keuken, koude spijzen; es überläuft mich f. = ik ril, huiver, ik krijg een rilling; mit kaltem Blute = koelbloedig; einen f. fesseln = iem. uit zijn brood stooten. **kalt'blütig** = koudbloedig; koel, ongevoelig, koelbloedig. **kalt'blütigkeit**, w. — = koudbloedigheid, onverschilligheid, onhartelijkheid.
Käl'te, w. — = koude; koelheid, onverschilligheid, onhartelijkheid. **Käl'tegrad**, m. = koudgraad. **Käl'ten**, [schw. (h.)] = koud maken, verkoelen, afkoelen. **kalt'herzig** = koel, onhartelijk, ongevoelig, harteloos. **kalt'höflich** = koel-beleefd, koel-hoffelijk. **kalt'lich** = kouwelijk, koel. **Kalt'schale**, w. = koudschaal. **Kalt'schmid**, m. = koude smid, koudsmid, koperslager. **Kalt'tun**, m. = koelheid, onverschilligheid, ongevoeligheid. **Kaltwa'ferheilanstalt**, w. = koud-water-geneesinrichting. **Kaltwa'ferheil'methode**, w. = koud-watergeneesmethode. **Kaltwa'ferkur**, w. = koudwaterkuur.
Kalup'pe, w. —, —en = slecht huis].
Kalva'rienberg, m. = Kalvariënberg, Gogotha.
Kalvin, zc., zie Calvin. zc.
Kamaril'la, zie Camarilla.
Kama'sche, zie Gamaische.
kambie'ren, [schw. (h.)] = wisselzaken drijven.

Kam'brit, m. — = kamerdoek, kamerijsch
Kambü'fe, w. —, —n = kombuis. [doek.
Kame'e, w. —, —n = kamee, in relief ge-
 sneden gesteente.
Kameel, **Kamel**, f. —(e)s, —e = kameel,
 kemel, domkop, os. **Kamel'bock**, m. = kameel-
 bok, antiloop-kameel. **Kamel'führer**, m. =
 kameeldrijver. **Kamel'haar**, f. = kemelhaar;
 geitenhaar. **Kamel'hären** = kameelsharen,
 kemelsharen. **Kamel'hengst**, m. = mannelijk
 kameel.
Kame'lia, w. —, —n = Camelia. **Kame'lien-
 dame**, w. = Dame met de Camelia's.
Kamelott, m. —(e)s = kamelot (een stof).
Kamel'parden, m. = kameelpardel, giraffe.
Kamel'tutte, w. = wijfjeskameel. **Kamel':
 treiber**, m. = kameeldrijver. **Kamel'ziege**,
 w. = kameelgeit, Angorageit; Lama.
Kame'nen, Pl. = Muzen, zanggodinnen.
Kamerad, m. —en u. —(e)s, —en = kame-
 raad. **Kamerad'schaft**, w. = kameraadschap;
 bentsgenootschap. **Kamerad'schaftlich** = kame-
 raadschappelijk.
Kamera'lien, Pl. = Cameralia, staatsweten-
 schap. **Kameralist**, m. —en, —en = ceme-
 ralist, staathuishoudkundige, oekonoom.
Kamil'ie, w. —, —en = kamille. **Kamil'ien-
 tee**, m. = thee van kamille.
Kamin, m. u. f. —(e)s, —e = schoorsteen,
 haard; aut. Pl. fügen = in 't hoekje van den
 haard zitten. **Kamin'auffatz**, m. = schoor-
 steen(mantel)ornament. **Kamin'feger**, m. =
 schoorsteenveger.
Kamin'feuer, f.; :gerät, f. = haard|vuur;
 -stel (-garnituur).
Kamin'gefims, f. = schoorsteenmantel.
Kamin'gitter, f.; :platte, w. = haard|ijzer;
 -plaat.
Kamin'röhre, w. = schoorsteenpijp, -buis.
Kamin'schirm, m. = haard-, vuurscherm.
Kamin'teppich, m. = haardkleedje.
Kamin'ol, f. —(e)s, —e = kamizool, wambuis.
Kamm, m. —(e)s, Kämme = kam (für die
 Haare, eines Hafnes, eines Gebirges, eines
 Delmes); manen; baard (eines Schiffsfels); steel
 (der Traube); alles über einen K. s. d. eren = alles
 over één kam scheren; der. K. s. d. eren = alles
 hij steekt zijn kam op. **Kamm'artig** = kam-
 vormig, als een kam. **Kamm'bürste**, w. =
 kamborstel. **Kamm'chen**, f. —s, — = kam-
 metje. **Kamm'meln**, f. (h.) = (wol) fijn-
 kammen, kaarden. **Kamm'men**, f. (h.) =
 kammen.
Kam'mer, w. —, —n = kamer (in alle bet.),
 in 't bijz. kleine kamer, slaapkamer.
Kamm'mer, m. —s — = kammer.
Kam'meramt, f. = rekenkamer; kamer der
 Domeinen; gemeentelijk beheer. **Kam'mer-
 bote**, m. = bode (bij de eerste, of tweede
 kamer, enz.). **Kam'merchen**, f. —s, — =
 kamertje. **Kam'merdame**, w. = dame van
 gezelschap, kamenier. **Kam'merdiener**, m. =
 kamerdienaar. **Kam'merei**, w. —, —en =
 administratie der domeinen; financieelkammer;
 gemeentekas. **Kam'mereigut**, f. = domein-
 goed; gemeentedomain. **Kam'mereifasse**, w. =
 gemeentekas. **Kam'merei'verwaltung**, w. =
 financieel beheer. **Kam'merer**, m. —s, — =
 beheerder van de finantiën (van steden,
 stichtingen); intendant; hofbeame; schatbe-
 waarder. **Kam'merfrau**, w. = kamenier.
Kam'merfräulein, f. = juffrouw v. gezels-
 chaps. **Kam'mergericht**, f. = gerechtshof;

kamergerecht. **Kam'mergut**, f. = domein.
Kam'merherr, m. = kamerheer. [**Kam'me-
 rier**, m. —s, —c = vorstelijk schatbewaarder].
Kam'merjäger, m. = lijfjager; (iron.) be-
 roepsratten- en muizenvanger. **Kam'mer-
 jungfer**, w. = kamenier, kamermeisje.
Kam'merjunfer, m. = kamerjonker, -heer.
Kam'merkätzchen, f. = kamenier, kamer-
 meisje. **Kam'merknecht**, m. = keizerlijk leif-
 eigene. **Kam'merlakai**, m. = kamerlakei.
Kam'merling, m. = kamerdienaar; kameraar.
Kam'mermädchen, f. = kamenier, kamer-
 meisje, -juffrouw. **Kam'mermaid**, w. =
 dienstmeisje. **Kam'mermusik**, w. = kamer-
 muziek. **Kam'merpräsident**, m. = president
 v. d. kamer. **Kam'merrat**, = raadsheer bij
 de rekenkamer; (ook: Kammerat als titel).
Kam'merrichter, m. = lid v. het kamerge-
 recht. **Kam'merton**, m. = gewone, huistoon.
Kam'mertuch, f. = kamerdoek, kamerijsch
 doek. **Kam'merverhandlung**, w. = kamer-
 debat; handelingen. **Kam'merzofe**, w. =
 kamenier.
Kamm'fett, f. = manenvet. **Kamm'futteral**,
 f. = kamfoedraal, -etui. **Kamm'garn**, f. =
 kamgaren. **Kamm'haar**, f. = paardehaar,
 kamhaar. **Kamm'rad**, f. = kamrad. **Kamm':
 schachtel**, w. = kametui. **Kamm'woll**, f. =
 hals-, nekstuk (eines D. s. d. eren). **Kamm'wolke**,
 w. = kamwol, fijnste kaardwol.
Kam'onen, Pl. zie Kamener.
Kamp, m. (norbb.), —(e)s, Kämpfe = (de) kamp,
 ingesloten stuk bouwland.
Kam'pe, m. —n, —n = kampioen, held,
 strijder; (norbb.) beer (mannelijk zwijn).
Kam'pel, m. (oberb.), —s, Kämpel = kam-
 metje, kam. **Kam'peln sich**, f. (h.) = kijven,
 twisten.
Kampf, m. —(e)s, Kämpfe = kamp, gevecht,
 worsteling; K. bis aufs Messer = gevecht op
 leven en dood; K. ums Dasein = strijd om
 't bestaan. **Kampf'begierde**, w. = strijdlust.
Kampf'begierig = strijdlustig. **Kampf'berett** =
 strijdvvaardig. **Kampf'fen**, f. (h.) = vechten,
 strijden, worstelen; f. mit = strijden, wor-
 stelen met of tegen.
Kampf'er, m. —s = kamfer.
Kämp'fer, m. —s, — = strijder, vechter,
 worstelaar, kampioen.
Kampf'erbaum, m.; :effig, m.; :öl, f. =
 kamfer|boom; -azijn; -spiritus.
Kampf'er'säure, w.; :spiritus, m. = kam-
 fer|zuur; -spiritus.
Kampf'fertig = strijdvvaardig. **Kampf'gefährte**,
 :genosse, m. = strijdgenoot. **Kampf'gerüstet** =
 uitgerust (toegerust) tot den strijd, strijd-
 vaardig. **Kampf'getimmel**, :getübel, f. =
 strijdgewoel. **Kampf'hahn**, m. = kempphaan,
 vechtersbaars, haantje. **Kampf'lust**, w. =
 strijdlust. **Kampf'lustig** = strijdlustig.
Kampf'platz, m.; :preis, m.; :recht, f.;
 :richter, m. = kamp|plaats; -prijs; -recht
 (-wet); -rechter.
Kampf'roh, f. = strijdroos. **Kampf'spiel**, f. =
 kampspel, -strijd, tournooi. **Kampf'unfähig** =
 buiten staat om te strijden; eimen f. madjen =
 iem. buiten gevecht stellen.
Kam'pher, zie Kampfer.
Kamp'ieren, f. (h.) = kampeeren.
Kamtschada'len, Pl. = Kamtsjadalen. **Kamt-
 schat'ka**, f. = Kamtsjatka.
Kana'an, f. = Kanaan. **Kana'aniter**, w.
 —s, — = Kanaäniet.

Ka'nada, f. = Canada. **Kana'dier**, m. -s, -- = Canadees. **Kana'disch** = Canadeesch.
Kanal, m. -(e)s, ..nāle = kanaal, gracht.
Kanalisation, w. -, -en = kanalizatie.
Kanalisation, f. (h.) = kanalizatie.
Kanalisation, f. (h.) = kanalizatie.
Kanani'ter, zie Kanaaniter.
Kanapee, f. -s, -s = kanapee.
Kana'rienbaum, m.; **famen**, m.; **seft**, m.; **vogel**, m. = kanarieboom; -zaad; -sek (-wijn); -(vogel).
Kana'rische Inseln = Canarische eilanden.
Kana'ster, m. -s = knaster (tabak), kanaster.
Kanda're, w. -, -n = gebitstang; eimen auf K. reiten = iem. in 't verhoor nemen, zeggen waar 't op staat.
Kan'del, w. -, -en = kan, goot].
Kandela'ber, m. -s, -- = kandelaaber, kroon.
Kan'delzucker, m. = kandijnsuiker.
Kandidat, m. -en, -en = kandidaat, aspirant. **Kandidat'enliste**, w. = kandidatenlijst, voordracht. **Kandidatur**, w. -, -en = kandidatuur. **Kandidat'en**, f. (h.) = zich kandidaat stellen, solliciteeren.
Kandier'en, f. (h.) = versuikeren, candeeren.
Kan'dis (zucker), m. = kandij (suiker).
Kane'el, m. -(e)s = kaneel.
Kanevas, m. -, -- = kanevas, stramen.
Kan'gurub, f. -(s), -e u. -s = kangoeroe.
Kanin', f. -(e)s, -e = konijnbont. **Kanin'gen**, f. -s, -- = konijn.
Kanin'genbau, m.; **berg**, m.; **felf**, f. = konijnenhol; -hok (-berg); -vel.
Kanin'gengarten, m. (od. **gebege**, f.); **faffen**, m.; **wiesel**, f. = konijnenfokkerij; -hok; -fret.
Kan'fer, m. -s, -- = kanker; spin, spinneweb.
Kan'nä, f. = Cannae.
Kan'nägen, f. -s, -- = kannetje. **Kan'ne**, w. -, -n = kan, pot, kruik; zu tief in die K. guden = te diep in 't glaasje kijken.
Kan'negier, m. = (politieke) tinnegieter.
Kan'negiererei, w. = (politieke) tinnegieterij. **Kan'negieren**, f. (h.) = aan pol. tinnegieterij doen.
Kannelier'en, f. (h.) = canneleeren, uitgraven, uithollen. **Kannelierung**, w. -, -en = cannelure, gootvormige groef.
Kan'nendeksel, m. = deksel van een kan.
Kan'neugier, m. = tingieter. **Kan'neugier** = bij de kan, bij kannen.
Kanniba'le, m. -n, -n = kannibaal, menscheneter, wreedaard. **Kanniba'list** = kannibaalsch, wreed, woest, duivelsch.
Ka'noe, f. -s, -s = kano, licht bootje.
I. **Ka'non**, m. -(s), -(e)s = ka'non, regel, richtsnoer, model; kerkwet; heiligenlijst; keur; ka'non (een fugachtig muziekstuk, kettingzang).
II. **Ka'non**, w. -- = canon (een soort dikke drukletter).
Kanona'de, w. -, -n = kanonnade. **Kano'ne**, m. -, -n = kanon, stuk, geschut; rijlaars; kolomkachel; unter der (aller) K. = beneden kritiek, slecht. **Kano'nenboot**, f. = kanonneerboot. **Kano'nenbonner**, m. = kanongebulder. **Kano'nenfieber**, f. = kanonnenkoorts. **Kano'nenfütter**, f. = kanonnenvleesch. **Kano'nengeierei**, w. = kanongietterij. **Kano'nenhut**, f. = kanonmetaal, -spijs. **Kano'nenkugel**, w. = kanonskogel. **Kano'nenlauf**, m. = loop van een kanon. **Kano'nenflag**, m. = een soort huls. **Kano'nenflugweite**, w. = kanonschotsafstand. **Kano'nenstiefel**,

m. = rijlaars. **Kano'nenwischer**, m. = kanonwischer. **Kanonier**, m. -(e)s, -e = kanonier, artillerist. **Kanonieren**, f. (h.) = kanonneeren.

Kanonist, f. -(e)s, -e = kanonikaat, domheersplaats. **Kano'nitus**, m. -, ..fer = kanonicus, kanunnik, domheer, koorheer. **Kanonisation**, w. = kanonizatie, heiligverklaring. **Kano'nisch** = kanonisch, kerkelijk erkend; volgens den kanon. **Kanonist'en**, f. (h.) = kanonizeeren, heiligverklaren, in den kanon opnemen. **Kanonistin**, w. -, -nen = kanonikes, domjuffer, stichtsdame. **Kanonist**, m. -en, -en = kanonist, leeraar van 't kerkrecht.

Kanta'brien, f. = Cantabrië.

Kanta'te, w. -, -n = kantate, zangstuk.
Kan'te, w. -, -n = kant, hoek, rand, zijde, boord, zoom; [kant(werk)]; auf die hohe K. legen = op zij leggen, besparen. **Kan'tel**, f. -s, -- = vierkantig liniaal, karlet. **Kan'teln**, f. (h.) = liniëeren; kantelen, wenden. **Kan'ten**, f. (h.) = kanten, kantig behouwen; kantelen.

Kan'tenleib, -tuch, zie Spitzenleib 2c.

Kan'thaken, m. = kanthaak, balkhaak, zethaak; beim K. paden = vastgrijpen.
Kan'tharide, w. -, -n = kantharide, spaansche vlieg.

Kantia'ner, m. -s, -- = Kantiaan, volgeling van Kant.

Kan'tig = kantig, met scherpe kanten, hoekig.
Kantile'ne, w. -, -n = cantilene, zangstukje.
Kantille (spr.: ..tielje), w. -, -n = cantille (gedraaid goud- of zilverdraad).
Kanti'ne, m. -, -n = kantine; veldflesch; flesschenkelder.

Kan'tisch = van Kant, Kantiaansch.

Kanton, m. -s, -e u. -s = kanton, district.
Kantonal, = kantonaal. **Kantonieren**, f. (h.) = kantonneeren, de kantonnementen laten betrekken. **Kantonierung**, w. = kantonneering. **Kantonement** (spr.: ..mä), f. -s, -s = kantonement.

Kan'tor, m. -s, ..o'ren = cantor, voorzanger; ook titel van een volksonderwijzer. **Kantorat**, f. -(e)s, -- = cantoraat, ambt van cantor.
Kantorei, w. -, -en = cantorswoning.
Kan'tschu, m. -s, -s = kantsjoe, korte lederen zweep (Russ.).

Ka'nu, zie Kanoe.

Kanzel, w. -, -n = kansel, preekstoel, leerstoel.

Kanzelberedensamkeit, w.; **betragtung**, w. = kanselwelsprekendheid; -rede.
Kanzelbedel, m. = klankbord.

Kanzelredner, m.; **-ton**, m. = kanselredenaar; -stijl (-toon).

Kanzlei, w. -, -en = kanselarij, kanselij, griffie. **Kanzlei'amt**, f. = kantoor van de kanselarij. **Kanzlei'beamter**, m. = ambtenaar van de kanselarij, a. ter griffie. **Kanzlei'bote**, m. = bode van de kanselarij. **Kanzlei'diener**, m. = bediende, bode van de kanselarij. **Kanzlei'direktor**, m. = hoofd van de kanselarij. **Kanzlei'herrschaft**, = bureaucratie, ambtenaarsheerschappij. **Kanzlei'papier**, f. = groot formaat schrijfpapier. **Kanzlei'rat**, m. = een titel van een griffier. **Kanzlei'schreiber**, m. = klerk bij de griffie. **Kanzlei'schrift**, w. = kanselarijschrift, -hand. **Kanzlei'sekretär**, m. = secretaris van de griffie. **Kanzlei'siegel**, m. = kanselarijzegel. **Kanzlei'stil**,

- m. = kanselarijstijl. **Kanzleiborftand** *od.* **-borftcher**, m. = hoofd van de kanselarij.
- Kanzler**, m. -s, - = kanselier. **Kanzliff**, m. -en, -en = fchrijver, ambtenaar bij de griffie.
- Kanzone**, w. -, -n = canzone, lied.
- Kaolin**, f. -s = kaoline, porceleinaarde.
- Kap**, (Kapital).
- Kap**, f. -(e), -e u. -s = kaap, voorgebergte.
- Kapabel** = kapabel, inftaat.
- Kapauu**, m. -(e)s, -e = kapoen.
- Kapazität**, w. -, -en = capaciteit.
- Kapellan**, *zie* Kaplan.
- Kapelle**, w. -, -n = kapel: (kleine kerk, muziekvereniging, orkest); smeltkroes.
- Kapellmeifter**, m. = kapelmeester.
- I. **Kaper**, w. -, -n = kapper (ingelegde bloesemknop van den kapperboom in Z.-Eur.).
- II. **Kaper**, m. -s, - = kaper, vrijbouter, zee-roover, zeeschuimer; kaper(schip).
- Kaperbrief**, m. = kaperbrief, -patent. **Kaperei**, w. -, -en = kaperij, vrijbouterij, zeeroof. **Kapern**, fchiv. (h.) = (weg)kapen, wegpakken.
- Kapernbrühe** (*od.* **-fauce**), w.; **-ftrauch**, m. = kapper[saus]; -struik.
- Kapetinger**, *zie* Capetinger.
- Kapieren**, fchiv. (h.) = begrijpen, vatten, snappen.
- Kapillargefäß**, f. = capillair vat, haarvat.
- Kapillarität**, w. - = capillariteit.
- Kapital** = kapitaal, voornaam, aanzienlijk, voortreffelijk, hoofd... **Kapital**, f. -(e)s, -e u. . . lien = kapitaal, hoofdsom; f. aus etw. fchlagen = kapitaal, voordeel uit iets slaan.
- Kapital**, f. -(e)s, -e u. -er = kapiteel (kop van een zuil).
- Kapitalanlage**, w. = plaatsing van kapitaal, kapitaalbelegging. **Kapitalfehler**, m. = hoofd-fout, -gebrek. **Kapitaliften**, fchiv. (h.) = kapitalizeeren. **Kapitalift**, m. -en, -en = kapitalist.
- Kapitalkerl**, m. = uitstekende, goeie kerel.
- Kapitaltoll** = stapelgek. **Kapitalfpaß**, m. = kapitale, kostelijke grap. **Kapitalverbrechen**, f. = kapitale misdaad.
- Kapitän**, m. -(e)s, -e = kapitein, scheepskapitein.
- Kapitel**, f. -s, - = kapittel, hoofdstuk; domkapittel; einem das (ein) f. lefen = iem. de les lezen. **Kapitelu**, fchiv. (h.) = kapitellen, de les lezen. **Kapitelteft** = bijbelvast, tekstvast.
- Kapitell**, *zie* Kapitel.
- Kapitol**, f. -(e)s = Kapitool. **Kapitolnifch** = kapitolinifch, kapitolijnsch. **Kapitolium**, f. -s = (burfch.) hoofd.
- Kapitulant**, m. -en, -en = capitulant (iem. die zich tot langdurigen dienst verbindt).
- Kapitular**, m. -(e)s, -e = kapitulant, kapittelheer. **Kapitulation**, w. -, -en = capitulatie, overgave; verbintenis. **Kapitulie'ren**, fchiv. (h.) = capituleeren, zich overgeven, onderhandelen; zich verbinden (tot langen dienfttijd).
- Kaplan**, m. -(e)s, Kaplanne = kapelaan.
- Kapores** = stuk, te gronde, dood, kapot.
- Kapothühchen**, f. = kapothoedje, kapotje.
- Kappadozien**, f. = Cappadocië.
- Kappchen**, f. -s, - = kapje, mutsje, klotje.
- Kapje**, w. -, -n = kapje, mutsje, pet; (mantel)kap; helm, kolfkap (eines Deftilier-folbens); neusleer, punt (des Schuhs); jedem Narren gefällt seine K. = iedere gek heeft zijn gebrek; gleiche Brüder, gleiche Kappen = gelijke mommiken, gelijke kappen.
- Kapfen**, fchiv. (h.) = (Bäume) kappen, toppen, uitdunnen; (den Waff, das Infertau) kappen, doorhakken; (den Fahu) snijden.
- Kapfenmantel**, m. = kapmantel, cape.
- Kapfer**, *zie* Kaper (I.).
- Kapjes**, m. -, - = kabuiskool; kropkool, sluitkool.
- Kapuhahn**, m. = kapoen.
- Kapuh**, f. -s, -s = kepi, muts, pet, soldaat.
- Kapuhweide**, w. = knotwilg. [tenpet.
- Kapuhbaum**, m. = neuspranger, -nijper; teugel met neusband en fcherp gebit.
- Kaprio'le**, w. -, -n = kapriool, luchtsprong, bokkesprong.
- Kapuzieren** fchiv auf etw. = eigenzinnig bij iets blijven.
- Kapfel**, w. -, -n = omhulsel, doosje, foedraal, huls, zaaddoos, capsule. **Kapfelartig**, **Kapfelig** = zaaddoosvormig. **Kapfeltragend** = zaaddoosdragend.
- Kapstadt**, m. = Kaapstad.
- Kapstös** = verstrikkend, netelig, lastig; **Kapstösige Frage** = strikvraag. **Kapstösigen**, fchiv. (h.) = voor zich innemen, winnen.
- Kapuaner**, m. -s, - = Capuaan.
- Kaputt** = kapot, stuk, bedorven; dood.
- Kapuze**, w. -, -n = kap, capuchon. **Kapuzina'be**, w. -, -n = capucinade, capucijner preek, onbeduidend gebabbel. **Kapuziner**, m. -s, - = Capucijner.
- Kapuzinerkloster**, f.; **-mönch**, m.; **-orden**, m.; **-predigt**, w. = Capucijner[klooster]; -monnik; -orde; -preek.
- Kapwein**, m. = kaapwijn.
- Kar**, f. -(e)s, - = bergkloof, ketel.
- Karabiner**, m. -s, - = karabijn, buks.
- Karabinerhaken**, m.; **-fchuh**, m. = karabijn[haak]; -schoen.
- Karabinier** (spr. . . *njee*), m. -s, -s = karabinier.
- Karaffe**, w. -, -n = karaf.
- Karaben**, Pl. = Karabien.
- Karambolage** (spr.: . . *laazje*), w. -, -n = karambolage; botsing. **Karambolieren**, fchiv. (h.) = karamboleeren; botsen. **Karambolpartie**, w. = karambolpartij.
- Karamel'le**, w. -, -n = caramel.
- Karat**, f. -(e)s, -e = karaat. **Karatgewicht**, f. = karaat-, goud-, markgewicht. **Karätig** = karaats.
- Karar'fche**, w. -, -en = een soort karper, corassijn.
- Karabel'le**, w. -, -n = karveel, Sp. zeilschip.
- Karawa'ne**, w. -, -n = karavaan. **Karawanferai**, . . **-ferai**, w. -, -en = karavansera (openbare herberg voor karavanen).
- Karbat'fche**, w. -, -n = karwats. **Karbat'fchen**, fchiv. (h.) = karwatsen, zweepen.
- Karbol'säure**, m. = carbolzuur.
- Karbona'be**, w. -, -n = karbonade.
- Karbona'ri**, *zie* Carbonari.
- Karbonat**, f. -(e)s, -e = carbonaat, koolzuur zout. **Karboniften**, fchiv. (h.) = carbonizeeren, laten verkolen.
- Karbun'fel**, m. -s, - = karbonkel, bloedzweer, pestkool, negenoog.
- Kärcher**, m. -s, - = karreman, kruijer, voerman.

Kardatische, w. —, —n = kaarde, wolkam; roskam. **kardatische**, f. (h.) = kaarden; roskammen. **Kardatische**, m. —s, — = wolkaarder. **Karde**, w. —, —n = kaardedistel, weversdistel. **Karden**, f. (h.) = kaarden. **Kardendistel**, w. = kaardedistel. **Kardinal**, m. —(e)s, —näle = kardinaal. **Kardinalpunt**, m. = hoofdpunt, kardinaal punt. **Kardinalshut**, m. = kardinaalshoed. **Kardinaltugend**, w. = hoofddeugd. **Kardinalzahl**, m. = hoofdgetal, grondgetal. **Kardobenitkruid**, f. = cardobenitkruid, gezegende distel, geneesplant. **Karenz**, w. — = strafvasten. **Karenzen**, f. (h.) = caresseeren, liefkoozen. **Karfiol**, m. —(e)s, —e = bloemkool. **Karfioltag**, m. = Goede Vrijdag, Stille Vrijdag. **Karfiol**, m. —s, — = karbonkel, karfonkel, een roode edelsteen. **Karig** = karig, zuinig, schraaltjes, gierig, vrekkelig, taai; f. an Worten = karig met woorden. **Kargabeur**, w. —, zie Kargabeur, w. **Kargen**, f. (h.) = zuinig, spaarzaam, gierig zijn; mit etw. f. = karig, zuinig met iets omgaan. **Kargheit**, w. — = karigheid, zuinigheid enz. **Karglich** = karig, schraal, sober, zuinig, gierig. **Karieven**, f. (h.) = met ruiten beteekenen, ruiten. **Karie**, w. — = cariës, beeneter. **Karifatur**, w. —, —en = karikatuur. **Karifaturmalen**, —zeichner, m. = karikatuur[schilder, —teekenaar, karikaturist. **Karifaturen**, f. (h.) = karikeren, karikaturizeeren. **Kariös** = cariës, aangestoken. **Karl**, m. = Karel. **Karlchen**, f. = Karetje. **Karlén**, m. —(e)s, —e = carlijn, een zilveren muntstukje, ook een goudstuk. **Karlist**, m. —en, —en = Karlist. **Karlistisch** = Karlistisch. **Karmeliter**, m. —s, — = Karmelieter (monnik). **Karmeitín**, f. —s = karmozijn, roode kleur (stof). **Karmín**, m. —(e)s = karmijn, roode kleur (stof). **Karmínfarben** = karmijnkleurig. **Karneol**, m. —(e)s, —e = karneool, sardusteen, bloedrood edelgesteente. **Karneval**, m. —s, —e u. —s = karneval, vasten, vastelavond. **Karnicfel**, f. —s, — = konijntje; wer ist das K. ? = wie is de beginner, de belhamel? **Karnies**, f. —s, —e = kornis, kroonlijst. **Karniboren**, zie Karniboren. **Karníten**, f. = Karintië. **Karníner**, m. —s, — = Karintier. **Karní(n)isch** = Karintisch. **Karó**, zie Carreau. **Karolin**, zie Karlin. **Karolinen**, Pl. = Karolinen (eil.). **Karolinger**, Pl. = Karolingers. **Karolinisch** = Karolingisch. **Karolínisch** = Karolinisch. **Karofte**, w. —, —n = karos, staatsiekoets. **Karofte**, w. —, —n = gele peen, wortel; kroot; karot (van tabak). **Karpathen**, Pl. = Karpathen. **Karpfen**, m. —s, — = karper. **Karpfenteich**, m. = karpervijver; der Fisch im K. = iem. die wat leven in de brouwerij maakt. **Karratischer Marmor** = Carrarisch marmor.

Karrchen, f. —s, — = karretje. **Karre**, w. —, —n = handkar, kruiwagen. **Karren**, m. —s, — = kar. **Karven**, f. (h.) = kruien, kareen, een kar trekken of duwen. **Karvengabel**, w. = lemoen, boom. **Karvengaul**, m. = karrepaard. **Karvengefangner**, m. = dwangarbeider, iem. die tot den kruiwagen veroordeeld is. **Karvenschieber**, m. = kruier. **Karvenstrafe**, w. = dwangarbeid. **Karriole**, w. —n = carriole, licht rijtuigje, postwagen, -kar. **Karrner**, m. —s, — = kruier, koopman met een handwagen, voerman. **Karronade**, w. —, —n = scheepskanon, carronade. **Karst**, m. —es, —e = greep, houwel met twee tanden. **Karsten**, f. (h.) = houwen, omhakken, omgraven. **Kartatische**, w. —, —n = kartets. **Kartatischebüchse**, w. = schrootbuis. **Kartatischefeuer**, f. = kartetsvuur. **KartatischeKaffen**, m. = kardoedoods, -koker. **KartatischeKugel**, w. ; —schuß, m. ; —spiegel, m. = kartetskugel; -schot; -schijf. **Kartau**, w. —, —n = 25ponder, kartouw. **Kartaufe**, w. —, —n = Kartuizerklooster. **Kartaufer**, m. —s, — = Kartuizer (monnik). **Kartauferklooster**, f. = Kartuizerklooster. **Karte**, w. —, —n = kaart; biljet; Karten spielen = kaartspelen; die Karten mischen, geben, abgeben = de kaarten wasschen of schudden, geven, afnemen of coupeeren; die Karten schlagen, legen = (de) kaart leggen; einem in die Karten sehen od. gufen = iem. in de kaart kijken; die Karten auf den Tisch legen = open kaart spelen. **Kartell**, f. —(e)s, —e = kartel, uitdaging per kaartje; verdrag, overeenkomst; handelscombinatie. **Kartellschiff**, f. = kartelschip, parlementair vaarttuig. **Kartellträger**, m. = brenger van 't kartel. **Karten**, f. (h.) = kaarten, kaartspelen; etw. f. = iets inrichten, aanleggen. **Kartenbild**, f. = pop, figuur op de kaart. **Kartenblatt**, f. = kaartblad, kaart. **Kartenfabrik**, w. = kaartenfabriek. **Kartengeben**, f. = kaartgeven. **Kartengeld**, f. ; —haus, f. = kaartengeld; -huis. **Kartenkunst**, w. = kunstjes met de kaarten. **Kartenkünstler**, m. = goochelaar (met de kaarten). **Kartenkunststück**, f. = kunstje, toer met de kaarten. **Kartenmacher**, m. ; —papier, f. ; —presse, w. = kaartenfabrikant; -papier; -pers. **Kartenstecherin**, w. ; —spiel, f. ; —spieler, m. = kaartlegster; -spel; -speler. **Kartenstamm**, m. = stok, stok- of koopkaarten. **Kartenstempel**, m. = kaartjesstempel. **Kartenwerk**, f. = kaartwerk, atlas. **Kartenzeichner**, m. = kaartenteekenaar, cartograaf. **Karteisaner**, m. —s, — = Cartesiaan, volgeling v. Descartes. **Karteisanischer Teufel od. Zauber** = Cortesiaansch duikerje. **Karthager**, m. —s, — = Karthager. **Karthagisch** = Karthagsch. **Karthaufe**, w. —, —n = aardappel; Kartoffeln in der Montur, in der Schale = aardappelen in de schil. **Kartoffelbau**, m. ; —brandwein, m. ; —brei, m. = aardappelbouw; -brandewijn; -bruij (purée).

Katalog, m. -(e)s, -e = catalogus. **katalogiseren**, *schw.* (h.) = catalogizeeren.
Katalo'nien, f. = Catalonië. **katalo'nisch** = Catalonisch.
Kataplasm, m. -(e)s, ..men, -ta = kataplasma, omslag, pleister.
Katapult, m. -(e)s, -e; **Katapulte**, w. -, -n = katapult, werpmachine.
Katarakt, m. -(e)s, -c = cataract, waterval.
Katarakt(e), w. - = katarakt, grauwe staar.
Katarrh, m. -(e)s, -e = katarrhe, ziekelijke slijmazondering, verkoudheid, zinking.
Katarrh'alisch = katarrhaal.
Kata'ster, m. u. f. -s, - = kadaster; in den R. eintragen = kadastreren.
Katastro'phe, w. -, -n = katastrofe, ramp, ontkenooping; beslissende wending, keerpunt.
Kate, w. -, -n = (norðb.) boeren-arbeiderswoning.
Kateche'ie, w. -, -n = Katecheze, katechizatie, godsdienstonderwijs. **Katechet**, m. -en, -en = katecheet, katechizeermeester. **Katechet'ik**, w. - = katechetika, leer van de katecheze. **katechet'isch** = katechetisch, vraagsgewijs. **Katechisation'**, w. - = katechizatie. **katechiseren**, *schw.* (h.) = katechizeeren.
Katechis'mus, m. -, ..men = katechismus, leerboek in vragen en antwoorden.
Katechju' (spr.: ..sjoë), f. -(e)s = katsjoe, samentrekkend middel.
Katechumen', m. -en, -en = katechumeen, geloofsleerling, katechezant.
Kategorie', w. -, -(e)n = kategorie, algemeen begrip, soort, klasse. **katego'risch** = kategorisch, bepaald, beslissend.
Kater, m. -s, - = kater; haarpijn, katterigheid; einen R. haben = katterig zijn; einen moralischen R. haben = gewetenswroeging (over lichtzinnige handelingen) hebben.
Kathari'na, **Kathari'ne** = Katharina. **Kath'hen**, **Ka'the**, **Ka'the** = Kaatje.
Kathed'er, m. u. f. -s, - = kathedr, leerstoel, redenaarsgestoelte.
Kathed'ersozialismus, m.; **-weisheit**, w. = kathedersozialisme; -wijsheid (of professorale w.).
Kathedra'le, w. -, -n = kathedraal, hoofdkerk, bisschoppelijke of domkerk.
Kathe'te, w. -, -n = rechthoekszijde; loodlijn.
Kathe'ter, m. -s, - = katheter, urineafvoerbuis.
Katholik, m. -en, -en = katholiek. **kathol'isch** = katholiek. **Katholik'in**, w. -, -nen = katholieke vrouw. **Katholizis'mus**, m. - = katholicisme.
Katilina'risch = Catilinarisch, (als) van Catilina.
Kat'ner, m. -s, - = (norðb.) boerenarbeider, bewoner van een kleine boerenwoning.
Kato'nisch = Catonisch, van Cato, streng.
Kat'tegat, f. -(e)s = Kattegat.
Kattun', m. -s, -e = katoen; gedrufter R. = gedrukt k., sits.
Kattun'druker, m.; **-fabrik**, w. = katoen-drukker; -fabriek.
Kattunen = katoenen. **Kattun'leinwand**, w. = katoenen stoffen.
Kat'balgen sich, *schw.* (h.) (Bart: gefat'balgt) = plukharen, kibbelen. **Kat'balgeret**, w. -, -en = vechtpartij, kloppartij, kibbelarij.
Kat'budeln, *schw.* (h.) = veel komplimenten, strijkages maken. **Kat'djen**, f. -s, - = katje. **Kat'ze**, w. -, -n = kat, poes; valschaard; gordelbeurs, geldriem; der R. die

Schelle anhängen = de kat de bel aandoen; er geht um die Sache herum, wie die R. um den Brei = hij draait er omheen, hij zeurt en treuzelt; das ist für die R. = dat helpt niets, betekent niets, is niemendal waard, verloren moeite; das trägt die R. auf dem Schwanz fort = dat is bedroefd weinig; die R. mauzt links = de zaak loopt verkeerd; das macht der R. keinen Budel = dat hindert niet; die neunschwänzige R. = de kat met negen staarten d.i. geeselt, karwats, waarmee vroeger de matrozen afgestraft werden. **Kat'zenartig** = kactachtig, als een kat, valsch. **Katzenauge**, f. = katten oog; doove netel, katoog (een edelgesteente). **Katzenäugig** = met katten oogen. **Katzenbart**, m. = snor, snorrebaard. **Katzenbuschel**, m. = katterug, kromme rug; einen R. machen = strijkages maken, pluimstrijken, slijklooiën. **Katzenge'schrei**, f. = kattengemauw. **Katzenkammer**, m. = mica. **Katzengold**, f. = kattengoud, gele mica. **Katzengrau** = katgruis. **Katzenjammer**, m. = katterigheid, haarpijn. **Katzenkopf**, m. = kattenkop, domkop; klein kanon. **Katzenmusik**, w.; **-pote**, w.; **-schen**, w. = kattenmuziek; -poot; -vrees.
Katzen'schwanz, m.; **-silber**, f. = kattenstaart; -zilver (witte mica).
Katzenprung, m. = kleine afstand, katesprong; es ist nur ein R. = 't is maar een paar stappen. **Katzenstich**, m. = afzonderlijk tafeltje (in een hoek).
Kau'bern, *schw.* (h.) = kolderen, koeteren, koeterwalen; (oberb.) sjacheren, woekeren. **Kau'berweisch** = koeterwaalsch, bargoensch.
Kau'e, w. -, -n = hut, kooi.
Kau'en, *schw.* (h.) = kauwen; an den Nägeln f. = op de nagels kauwen.
Kau'ern (sich), *schw.* (h.) = hurken, op de hurken zitten, gaan zitten.
Kauf, m. -(e)s, **Käufe** = koop, inkoop, aankoop; handel, zaak; einen R. abschließen = een koop sluiten; das muß man mit in den R. nehmen = dat moet men op den koop toe nemen, dat is nu eenmaal zoo; mit in den R. geben = op den koop toe geven; er op toe geven; leichten Kaufs davonkommen = er goed(koop) afkomen, zonder kleerscheuren er afkomen; [R. und Lauf = de dagelijkse prijs, de gewone gang van zaken]. **Kaufan'schlag**, m. = schatting, waardeering; aanplakbiljet van een verkoop. **Kaufb'ret**, m. = koopkontraat. **Kauf'en**, *schw.* (h.) = koopen; (beim Dominosp'iel) koopen, eten; was Kaufe ich mir dafür? = wat heb ik daaraan? sich einen f. = iem. zeggen, waar 't op staat. **Kau'fer**, m. -s, - = kooper, klant, aankoper. **Kauf'fahrer**, m. -s, - = koopvaarder (man en schip). **Kauffahrte'l**, w. - = koopvaardij.
Kauffahrte'lflotte, w.; **-schiff**, f. = koopvaardijvloot; -schip.
Kauf'frau, w. = koopvrouw, handelaarster, winkelierster. **Kauf'geld**, f. = inkoopgeld. **Kauf'geschäft**, f. = koop, handel. **Kauf'gut**, f. = koopwaar. **Kauf'halle**, w. = verkoophuis, -lokaal, bazar, magazijn. **Kauf'handel**, m. = koophandel. **Kauf'haus**, f. = magazijn, entrepôt, verkooplokaal. **Kauf'herr**, m. = koopman, groothandelaar. **Kauf'karte**, w. = koopkaart (in Karten'spiel). **Kauf'kontraat**, m. = koopkontraat. **Kauf'laden**, m. = winkel, magazijn. **Kauf'leute**, Pl. = koop-

lieden, -lui. **k uflich** = te koop; omkoopbaar, veil; f. an sich bringen = door koop verkrijgen. **k uflichheit**, w. -- = veilheid, omkoopbaarheid. **k uflust**, w. -- = kooplust. **k uflustig** = kooplustig, koopgraag. **k uflmann**, m. = koopman, handelaar, winkelier, kruidenier. **k uflm nnlich** = handels..., koopmans...; kaufm nnlicher Stil = koopmans-, handelsstijl. **k uflmannschaft**, w. = koopmanschap; koophandel. **k uflmannsdiener**, m.; -gut, f. = handelsbediende; -waar. **k uflmannsjunge**, m. = winkelbediende, -jongen. **k uflmannsladen**, m. = winkel, magazijn. **k uflmannsstand**, m. = koopmansstand, handelsstand. **k uflmannsware**, w. = koop-, handelswaar. **k uflpreis**, m. = koopprijs. **k uflrecht**, f. = recht van in- en verkoop. **k uflschilling**, m. = koopprijs; handgeld, godspenning. **k uflsumme**, w.; -vertrag, m. = koop[som]; -kontraakt. **k uflzettel**, m. = aanplakbiljet van een verkoop; koopbrief. **k uflbaum**, m. = bijl. **k uflkaufen**, f. = Kaukazi . **k uflkaufen**, m. -s, -- = Kaukazi r. **k uflkaufisch** = Kaukazisch. **k uflbarisch**, -kopf, m. = pos, post, een soort stekelbaars, ook groot- of dikkop. **k uflfrosch**, m., -quappe, w., -padde, w. = donderpad, kikkervisshje. **kaum** = nauwelijks, ternauwernood, net, bijna niet; f. genigend = maar even voldoende; er wird es f. tun = ik denk niet, dat hij 't doet; ich glaube f. = ik geloof haast van niet, ik zou 't niet denken. **k uflmittel**, f.; -muskel, m. = kauw[middel]; -spier. **k uflpe**, w., -n = heuvel; bosje. **k uflsal** = cauzaal, oorzakelijk. **k uflsalit t**, w. = cauzaliteit, oorzakelijkheid. **k uflsalnegus**, -aufammenhang, m. = cauzaal of oorzakelijk verband. **k uflscher**, zie k fcher. **k uflstiel**, w. -- = kaustika, inbranding; etskunst. **k uflstisch** = kaustisch, inbrandend, bijtend, scherp; hekelend. **k ufltabak**, m. = kauw-, pruimtabak. **k uflte**, w., -n = kuil, gat. **k ufltel**, w., -en = cautela, voorzichtigheidsmaatregel. **k uflterisation**, w., --en = kauterizatie; 't branden bij operaties. **k uflterisieren**, f. w. (h.) = kauterizeeren. **k ufltion**, w., -en = cautie, (waar)borg, zekerheid, garantie, onderpand; tegen s. = onder cautie. **k ufltionssumme**, w. = waarborgsom. **k uflschut**, m. u. f. -(e)s = k oetsjoek. **k ufl**, m. -(e)s, k uflze = steenuil, katuil, nachtuil; zonderling, rare snaak, klant (ein alter, ehrlicher, feiner, lustiger, n rrischer, reiziger, schurriger, wunderlicher s.). **k uflzehen**, f. -s, -- = uil. **k uflvalier**, m. -(e)s, -e = cavalier, ruiter, ridder, edelman, danser. **k uflvalierm ssig** = ridderlijk, beleefd, galant. **k uflvalkade**, w., -n = cavalcade, ruitersstoet. **k uflvallerie**, w., -(e)n = cavalerie, ruitery. **k uflvallerieoffizier**, m. = officier bij de cavalerie, cavalerieofficier. **k uflvallerist**, m. -en, --en = cavalierist.

k uflvalierne, w., -n = cavatine, lied. **k uflvalent**, m. -en, --en = borg. **k uflvaliar**, m. -(e)s = kaviaar. **k uflvaliarbr tchen**, f. = broodje met kaviaar. **k uflvalieren**, f. w. (h.) = caveeren, borg blijven. **k uflvaliler**, m. -s, --s = (dieventaal) vilder. **k uflvalillerei**, w., -en = vilderij. **k uflvalwak**, **k uflvalwafte**, m. ..affen = (Turk.) kawas, lijfgardist, politieagent. **k uflvalze**, m. -n, --n = kacike, stamhoofd v. d. Indianen. **k uflvalze**, w., -n = bijzit. **k uflvalzeche**, w. = natuurlijke echt, concubinaat. **k uflvalze weib**, f. zie k uflze. **fed** = vermetel, koen, stout; vrijpostig, driest, brutaal. **fedheit**, w. -- = vermetelheid, stoutheid, driestheid, vrijpostigheid. **fedlich** = vermetel, stout, koen, driest. [**fedes**, f. -es, -e = gletscher.] **fedgel**, m. -s, -- = kegel; lettersoort, corpus; s. schieBen od. spielen = kegelen; abgekunpfter s. = afgeknotte kegel; mit kind und s. = met 't heele gezin; er hat weder kind noch s. = hij heeft kind noch kraai. **fedgelachse**, w.; -auffecker, m.; -bahn, w. = kegel[as]; -jongen; -baan. **fedgelbrett**, f.; -fl che, w. = kegel[plank]; -vlak. **fedgelf rmig** = kegelvormig. **fedgelgeld**, f.; -junge, m.; -fugel, w. = kegel[geld]; -jongen; -bal. **fedgellinie**, w.; -mantel, m. = kegel[sneede]; -mantel. **fedgeln**, f. w. (h.) = kegelen. **fedgelpartie**, w.; -schieber (od. -spieler), m.; -schnitt, m. = kegel[partij]; -aar; -sneede. **fedgelschnittlinie**, w.; -spiel, f. = kegel[sneede]; -spel. **fedgestumpf**, m. = afgeknotte kegel. **fedgler**, m. -s, -- = kegelaar. **fedglschiff**, m. = keelletter. **fedglschiff**, m. = keeldeksel. **fedglsche**, w., -n = keel, hals, strot; groef, sleuf, gootje; einem das Messer an die s. setzen = iem. het mes op de keel zetten; die unrechte s. = de verkeerde keel. **fedglsche**, f. w. (h.) = (eine S ule) groeven, uithollen; (einen s. f. k.) kelen, dooden. **fedglschkopf**, m. = strottenhoofd, larynx. **fedglschkopfschwundung**, w. = ontsteking van het strottenhoofd, laryngitis. **fedglschkopfschwundung**, w. = luchtpijpstering, laryngophthisis. **fedglschkopfspiegel**, m. = keelspiegel, laryngoscoop. **fedglschlant**, m. = keelklank. **fedglschlant**, w., -n = holle lijst, tolaan. **fedglschlant**, w., -en = groef, sleuf, goot, cannelure. **fedglschlant**, m. die s. friegen = den slag beet krijgen; een zaak goed aanpakken. **fedglschlant**, m. -- = laatste wilde dans op een feest, vroolijk slot, slotpret; den s. machen = de laatste zijn (die weggaat); alles schoon vegen. **fedglschlant**, m. = bezem, stoffer. **fedglschlant**, w. = stoffer. **fedglschlant**, w. = hoek (einer Stra e). **fedglschlant**, f. w. (h.) = keren, vegen, schoonmaken; keeren, omkeeren, wenden, toekeeren; jeder kehre vor seiner T r = laat ieder voor zijn eigen zaken zorgen; neue Besen f. gut = nieuwe bezems vegen schoon; einem den R cken f. = iem. den rug toedraaien; alle Dinge zum besten f. = alles ten goede keeren; f. (f.) = omkeeren, terugkeeren; in sich f. = tot zich zelf inkeeren; in sich gefehrt = in zich zelf gekeerd; sich an einen od. etwas f. = zich

aan iem. of iets storen. **Ker'ker**, m. --s, -- = veger, schoonmaker. **Ker'richt**, m. u. f. -(e)s = veegsel, vuilnis, opveegsel.
Ker'richt|kap, f.; -**haufen**, m.; -**winkel**, m. = vuilnis|bak; -hoop; -hoek.
Ker'reim, m. = keerrijm, refrain. **Ker'reite**, w. = keerrijde, ommezijde.
kehr! = rechtsomkeert! f. machen = rechtsomkeert maken, terugkeeren. **Ker'rum**, m. = ommezien; in s. = in een ommezien. **kehr'-um** = beurtelings. **Ker'wisch**, m. = stoffer, veger, plumeau.
kei'be, m. --n, -n = [aas, krenge], gemeene kerel, schooier, ellendeling.
kei'che, w. --, --n = gevangenis, hok, krot, kot. **kei'chen**, zie keuden.
kei'fen, f. (h.) (keife, kiff, gefiffen) od. fchw. = kijven, schelden. **kei'fer**, m. --s, -- = kijver, schreeuwer.
keil, m. -(e)s, -e = wig, wigge, keg(ge); (bliksem)straal, (-)schicht; sluitsteen; auf einen groben Stoß gehört ein grober Keil = ruwheid moet met ruwheid bejegend worden, hard tegen hard. **keile** = slaag, stokslagen. **keil'-bein**, f. = wiggebeen. **kei'len**, fchw. (h.) = inslaan, indrijven (met een wig); ranselen; probeeren te overreden, te lijmen.
kei'ler, m. --s, -- = ever(zwijn).
keilerel, w. --, --en = vecht-, kloppartij.
keil'förmig = wigvormig. **keil'tijfen**, f. = peluw. **keil'kleid**, f. = japon met schuine strook. **keil'schrift**, w. = spijkerschrift. **keil'-stüdt**, f. = wigvormig of driehoekig stuk.
keim, m. --(e)s, --e = kiem (eig. en fig.); Keime treiben = ontkiemen, kiemen, uitloopen. **keim'bläschen**, f. = kiemblaasje. **keimen**, fchw. (h.) = kiemen, ontkiemen, uitloopen, uitkomen, ontspruiten, zich ontwikkelen. **keim'fähig** = kiembaar, in staat om te ontkiemen, levensvatbaar. **keim'hülle**, w. = zaadhuisel, zaadhuisje. **keim'monat**, m. = germinal, maand van de ontkieming. **keim'zeit**, w. = ontkiemtijd.
kein (keine, kein) = geen; keiner = geen een, niemand; keiner (...e, ..(e)s) von beiden = geen van beiden; ich habe keinen (...e, ..e)s) = ik heb er geen. **kei'nerlei** = geenerlei, geen enkel(e). **kei'nerlei's** = geenerzijds, van niemand. **kei'nesfalls** = in geen geval, volstrekt niet. **kei'neswegs** = geenszins, volstrekt niet. **kein'mal** = geenmaal, geen enkele maal.
kelch, m. --(e)s, --e = kelk, beker. **kelch'-artig** = kelkvormig.
kelch'blatt, f.; -**blume**, w.; -**deckel**, m. = kelk|blad, -bloem; -deksel (-schoteltje, hostie-schoteltje).
kelch'förmig = kelkvormig. **kelch'glas**, f. = kelkglas, roemer. **kelch'hülle**, w. = kelkhuisel; foedraal v. d. avondmaalsbeker, kelkfoedraal. **kelch'loß** = kelkloos. **kelch'tuch**, f. = kelkdoekje (v. d. miskelk).
kel'le, w. --, --n = troffel, truweel; lepel, scheplepel; worfieb nehmen mit dem was die s. giebt = voor lief nemen wat de pot schaft.
kel'ler, m. --s, -- = kelder. **kel'leraffel**, w. = keldermot, pissebed. **kel'lerel**, w. --, --en = wijnkelder, drankkelder, schenkkamer.
kel'ler|fenster, f.; -**gehörs**, f.; -**hals**, m. = kelder|venster; -verdieping; -ingang.
kel'ler'loch, f.; -**luft**, w.; -**meister**, m.; -**raum**, m. = kelder|gat; -lucht; -meester; -ruimte.
kel'ler'schabe, w. = keldermot. **kel'ler'tuch**

kel, m. = forma-wissel. **kel'lerwirt**, m. = waard in een wijnkelder, kastelein. **kel'ler-wohnung**, w. = kelder(woning).
kel'ner, m. --s, -- = kellner, jan; keldermeester. **kel'nerin**, w. --, --nen = kellnerin, vrouwelijke koffiehuisbediende.
kel'ten, Pl. = Kelten.
kel'ter, w. --, --n = wijnpers. **kel'terbaum**, m. = boom v. d. wijnpers. **kel'terer**, w. --s, -- = wijnperser, druiventrapper. **kel'ter-haus**, f. = wijnpershuis. **kel'terlohn**, m. = belasting voor het gebruik van de wijnpers. **kel'termeister**, m. = opzichter bij 't wijnpersen. **kel'tern**, fchw. (h.) = wijnpersen. **kel'terrecht**, f. = recht om een wijnpers te houden. **kel'terwein**, m. = geperste wijn.
kel'tisch = keltisch.
ken(n)ma'te, w. --, --n = kemenade, klein particulier vertrek, kabinet.
ken'n'bar = kenbaar, herkenbaar, duidelijk. **ken'n'en**, uur. (h.) (ich kannte; kenn[e]te; gefannt) = kennen, bekend zijn met; ich kenne ihn dem Namen nach = ik ken hem van naam; ich kenne dich nicht mehr = ik herken je niet meer; ich kenne ihn in- und auswendig = ik ken hem door en door; er kennt sich nicht vor Stolz = hij is te trotsch, dat hij kijkt; er kennt sich nicht vor Mut = hij is buiten zich zelf van woede. **ken'nenswert** = waard gekend te worden. **ken'ner**, m. --s, -- = kenner.
ken'ner|auge, f.; -**blick**, m.; -**miene**, w. = kenners|oog; -blik; -gelaat.
kennt'lich = kenbaar, herkenbaar; blijkbaar. **kennt'lichteit**, w. -- = kenbaarheid, kenmerkende eigenschappen. **kennt'nis**, w. --, --je = kennis, bewustzijn, bekendheid; kundigheid, kunde; ich habe es zu seiner s. gebracht, od. ich habe ihn davon in s. gefest = ik heb 't te zijner kennis gebracht of ik heb hem daarmee in kennis gesteld; seine Kenntnisse sind gering = zijn kundigheden zijn gering. **kennt'nisarm** = arm aan kennis, onwetend. **kennt'nisnahme**, w. = kennismening. **kennt'nisreich** = rijk aan kennis, zeer kundig, knap. **ken'nung**, w. -- = herkenningsteeken om den ouderdom (van een paard) te weten. **ken'n'zeichen**, f. = kenteeken, kenmerk, herkenningsteeken. **ken'n'zeichnen**, fchw. (h.) = kenteekenen, kenmerken, karakterizeeren, merken.
ken'terhaken, m. = kenterhaak. **ken'tern**, fchw. (h.) = kenteren, op den kant leggen, kantelen; omslaan, kenteren, kapseizen.
ken'tner, m. --s, -- = kelderstellige (voor biervaten).
ke'per, zie Köper.
ke'pler(s)ch = Keplersch, van Kepler.
ker'a'mit, w. -- = ceramiek, keramiek, pottebakkerskunst.
ker'be, w. --, --n = kerf, keep, insnijding.
ker'bel, m. --s = kervel.
ker'ben, fchw. (h.) = kerven, inkepen, insnijden. **ker'b'holz**, f. [-stod] = kerfstok (-hout); er hat viel auf dem s. = hij heeft heel wat op zijn kerfstok; daß will ich dir aufs s. fchneiden = dat zul je me betalen; wir führen kein s. = wij nemen 't niet zoo nauw.
ker'b'schnitt, m. = kerfsnede, houtsnijden.
ker'b'tierchen, f. = gekorven diertje, insect.
ker'f, m. --(e)s, --e = insekt, gekorven diertje.
ker'fer, m. --s, -- = kerker, kot, cachot.
ker'ferhaft, w. = gevangenschap, opsluiting.

Kerkermeister, m. = kerkermeester, cipier.
Kerkerstrafe, w. = kerkerstraf.
Kerl, m. —(e)s, —e = kerel, vent; ein ganzer K. = een kranige kerel. **Kerlchen**, f. —s, — = kereltje, ventje.
Kermes, m. —, — = kermes, een soort schildluis.
Kern, m. —(e)s, —e = kern; pit (von Döbit, Rüffen, Gurten); steen (von Kirchen, u. ä.); korrel; merg (des Holzes); hart (in Salat und Koflöpfen); kern, pit, inwendig goede, keur, hoofdzaak; des Rudels K. = de verborgen hoofdzaak, het sijne van de zaak. **Kernausdruck**, m. = kernachtige uitdrukking. **Kernbranntwein**, m. = op pitten van steenvruchten getrokken brandewijn. **Kernbrav** = in-braaf. **Kern**, f. —, — = doppen, bolsteren, pellen; (auch = buttern). **Kernerbse**, w. = doperwt. **Kernfaul** = door en door rot. **Kernfest** = in-stevig, van een uiterst sterk gestel. **Kernfrisch** = in-frisch; kersversch. **Kernfrucht**, w. = pitvrucht, steenvrucht. **Kerngehäufte**, f. = klokkenhuis. **Kerngesund** = in-gezond, door-en-door-gezond, zoo gezond als een visch. **Kernhaft** = flink, stevig, krachtig, pittig, kernachtig. **Kernhaftigkeit**, w. = kernachtigheid, stevigheid, kracht. **Kernholz**, f. = hard hout, best hout. **Kernig** = vol pitten; pittig, kernachtig, krachtig. **Kernling**, m. —(e)s, —e = uit een pit, uit zaad gekweekt boompje. **Kernlos** = zonder pitten; zonder pit, krachteloos. **Kernmensch**, m. = flink man, iem. waar pit in zit. **Kernobit**, f. = pitvruchten. **Kernpunkt**, m. = hoofdpunt. **Kernschatten**, m. = kernschaduw. **Kernschuß**, m. = kernschot (dat juist 't midden raakt). **Kernsprache**, w. = krachtige, pittige taal. **Kernspruch**, m. = kernspreuk. **Kernstahl**, m. = best staal. **Kernstamm**, m. = gezonde stam; uit zaad gekweekte stam. **Kerntruppen**, Pl. = keurtroepen, keurbende. **Kernware**, w. = fijne, uitgelezen waar. **Kernwolle**, w. = fijne, beste wol.
Kerze, w. —, —n = kaars. **Kerzengerabe** = kaarsrecht.
Kerzenlichter, m.; —händler, m. = kaarsenmaker; -koopman.
Kerzenhell = kaarschel, met kaarsen verlicht. **Kerzenleuchter**, m. = kandelaar. **Kerzenlicht**, f. = kaarslicht. **Kerzenmacher**, m. = kaarsenmaker. **Kerzenstein**, m. = schijnsel van de kaars, kaarslicht. **Kerzenstummel**, m. = eindje kaars. **Kerzensträger**, m. = kaarsendrager (in der Kirche). **Kerzenweibe**, w. = Vrouwendag, Maria-Lichtmis. **Kerzenzieher**, m. = kaarsenmaker, -trekker.
Kies, zie Kees.
Kiescher, m. —s, — = (een soort) vischnet.
Kiesel, m. —s, — = ketel; bekken, bassin (eines Springbrunnens); kom, keteldal; hol, leger, kuil (des Wildes). **Kieselbraun** = koperkleurig. **Kieselgang**, m. = waterproef (een soort godsgericht). **Kieselgläser**, m. = ketellapper, -boeter, koperslager; babbelaar. **Kieselkorn** = ketelkorn. **Kieselstein**, m. = ketelsteen. **Kieselwasser**, f. = keopelgewelf. **Kieselwasser**, f. = pot- of schoorsteenhaak. **Kieselwagen**, f. = een soort kluipje, waarbij het wild in een besloten ruimte gedreven wordt. **Kieselweg**, m. = loop van een mortier. **Kieselweg**, f. = gat voor de visch (in een vijver). **Kieselma-**

cher, m. = ketelmaker. **Kieselweg**, f. (h.) = (den Boden) omwroeten, uitwroeten; omslaan (vom Winde); **Kieselweg**, f. = den vorm van een ketel aannemen. **Kieselwasser**, m. = keteltrom. **Kieselwasser**, m. = ketelmaker, -lapper. **Kieselstein**, m. = ketelsteen. **Kieselwasser**, f., zie Kieselwagen. **Kieselweg**, m. —s, — = ketellapper.
Kieser, w. —, —n = (jüdd.) kastanje.
Kieserchen, f. —s, — = kettinkje. **Kieser**, w. —, —n = keten, ketting; (von Blumen) slinger; dekameter; vlucht, zwerm (von Kästchen); reeks, aaneenschakeling; die K. aufziehen = den ketting scheren (beim Weber). **Kieser**, m. = kettinkje. **Kieser**, f. —, — = met een keten vastmaken. **Kieser**, f. —, — = ketenen, boeien, binden.
Kieserbruch, m.; —brüche, w.; —faden, m. = ketting|breuk; -brug; -draad.
Kieserförmig = kettingvormig. **Kieserförmig**, f. = schakel, schalm.
Kieserhund, m.; —fugel, w.; —nacht, w. = ketting|hond; -kogel; -steek.
Kieserbanzer, m. = malenkolder.
Kieserrechnung, w.; —regel, w.; —reim, m. = ketting|rekening; -regel; -rijm.
Kieserring, m.; —schlüssel, m.; —stein, m. = ketting|schakel; -sluitrede; -steek.
Kieserstrafe, w. = kettingstraf. **Kieserwert**, f. = aaneenschakeling, samenkoppeling, ketting-, schakelwerk. **Kieser**, **Kiesermacher**, m. = kettingmaker.
Kieser, m. —s, — = ketter. **Kieserei**, w. —, —en = ketterij. **Kiesergericht**, f. = kettergericht, inquisitie. **Kieserhaupt**, f. = ketterhoofd. **Kieserisch** = kettersch. **Kieserichter**, m. = ketterrechter, inquisiteur. **Kieserfolge**, w. = kettervervolging, -jacht.
Kieser, zie Kiese.
Kieser, f. —, — = hijgen, zwaar ademhalen; snuiven. **Kieserhusten**, m. = kinkhoest.
Kieser, f. —, — = (nordd.) kruien (zand).
Kieser, w. —, —n = knots, knuppel, stamper (eines Würfels); bout; (kikker)biljetje. **Kieserförmig** = knotsvormig. **Kieserlahm** = lam in de lenden. **Kieser Schlag**, m. = knotsslag. **Kieserträger**, m. = knotsdrager.
Kieser, zie Kiesel.
Kieser, m. —s = bovenste trias(laag).
Kieser = kuisch, rein, eerbaar. **Kieserheit**, w. — = kuischeid, reinheid, eerbaarheid.
Kieser, (böngl.) = kortaf, zonder omslag.
Kieser, m. —(n), —(n) = Khesive.
Kieser, **Kieser**, w. —, .. tas u. . . f. = kibitka, licht rijtuig (Russ.).
Kieser, f. —, — = kijken.
Kiesererbse, w. = sisser, grauwe erwt.
Kieser, f. —, — = gichelen, giegelen, goegelen.
Kieser, m. —es, —e = misstoot. **Kieser**, f. —, — = misstooten, missen.
Kieser, m. —es, —e = kievit; toekijker (beim Kartenpiel).
Kieser, f.; —nest, f. = kievits|ei; -nest.
Kieser, m. —s, — = kaak, kakebeen, kinnebak.
Kieser, w. —, —n = wilde pijnboom.
Kieser = van pijnboomhout. **Kieserholz**, f. = pijnboomhout. **Kieserwald**, m. = pijnbosch.
Kieser, w. —, —n = stoof.

Kiel, m. —(e)s, —e = schacht (einer Feder), pen; kiel, schip. **Kie'len**, ſchiv. (h.) = veeren krijgen, met veeren voorzien; (ein Schiff) van een kiel voorzien.

Kie'ler, m. —s, — = Kieler, Kielenaar, Kielsch.
Kiel'förmig = kielvormig. **Kiel'hölen**, ſchiv. (h.) = kielhalen; 't ſchip omleggen, op zij leggen. **Kiel'fropf**, m. = iem. met een kropgezwell; mismaakt kind. **Kiel'lichter**, m. = kiellichter. **Kiel'raum**, m. = ruim (van een ſchip). **Kiel'recht**, f. = kiel- of ankerrecht, -geld. **Kiel'schwein**, f., **ſchwinn**, m. = zaadhout, kolsem, tegenkiel. **Kiel'überzug**, m. = valsche kiel. **Kiel'waſſer**, f. = kielwater, -zog.

Kie'me, w. —, —n = kieuw.

Kien, m. —(e)s = harsachtig hout, naaldhout.
Kien'äpfel, m. = pijn-, denneappel. **Kien'fäfel**, w. = harsfakkel. **Kien'föhre**, w. = pijnboom. **Kien'harz**, f. = pijnhars. **Kien'holz**, f. = harsachtig hout, naaldhout. **Kien'ig** = harsachtig, harshoudend. **Kien'öl**, f. = pijnolie. **Kien'ruß**, m. = rookzwart, zwartsel. **Kien'span**, m. = pijnspaan, harspaan.

Kie'pe, w. —, —n = draagkorf.

Kies, m. —es = kiezel, grint, pyriet; geld, splint. **Kies'artig** = kiezelachtig, steenachtig.

Kie'sel, m. —s, — = kiezelsteen, kiezelsteentje, kei, vuursteen, [hagelkorrel, -steen].
Kie'selartig = kiezelachtig, steenachtig. **Kie'selerde**, w. = kiezelarde. **Kie'selgur**, w. = bergmeel. **Kie'selhart** = zoo hard als een kei. **[Kie'seln**, ſchiv. (h.) = hagelen; tollen].

[Kie'seln, ft. (h.) (ich Kiese; for od. Kiese; geforen od. gefieft) = kiezen].

Kies'erde, w. = kiezel-, steenachtige grond.
Kies'grube, w. = grint-, zandgroeve. **Kies'grund**, m. = steenachtige grond. **Kie'sicht**, **Kie'sig** = kiezelig, steenachtig, vol grint. **Kies'sand**, m. = kiezelzand. **Kies'weg**, m. = begrint pad, grintweg.

Kie'ze, w. —, —n = korf, mand; poes.

Kie'zerkt', m. —s, —s = haan; dat s. = 't kuleku.

Kil'len, ſchiv. (h.) = killen, brassen (in den wind).

Kil. (Kilo). **Kil'o**, f. —s, —s; **Kil'ogramm**, f. = kilogram. **Kil'ogramm(m)eter**, m. u. f. = kilogrammeter. **Kil'ometer**, m. u. f. = kilometer.

Kilt, m. —(e)s, —e; **Kilt'gang**, m. = nachtelijk bezoek.

Kimm, m. —(e)s; **Kim'm(e)**, w. — = horizon, kim, gezichteinder.

Kim'me, w. —, —n = keep, inkeping, insnijding; rand, gergel. **Kim'men**, ſchiv. (h.) = gergelen, kepen, inkepen.

Kind, f. —(e)s, —er = kind; von s. an = van jongs af; dat s. beim rechten Namen nennen = 't kind bij zijn naam noemen; man weiß, was Gottes s. er ist = hoe zijn aard en denkwijze is; dat s. mit dem Bube aus'schütten = het goede met het kwade wegwerpen; gebranntes s. scheid das Feuer = een ezel stoot zich geen tweemaal aan denzelfden steen; zie ook Regel. **Kind'bett**, f. = kraam, kraambed. **Kind'betterin**, w. = kraamvrouw. **Kind'chen**, f. —s, — = kindje.

Kind'erbewahranstalt, w.; **-Blattern**, Pl. = kinder|bewaarpplaats; -pokken.

Kindere', w. —, —en = kinderachtigheid, flauwiteit. **Kind'erfrau**, w. = kindermeid, -juffrouw, -juffer. **Kind'ereffer**, m. = boe-

man, blauwbaard, bieteboom. **Kind'ergarten**, m. = bewaarschool; kinderspeelhuis. **Kind'ergärtnerin**, w. = bewaarschoolhouderes. **Kind'ergeld**, f. = kindergeld (kost- en schoolgeld).

Kind'ergefchichte, w.; **-flapper**, w.; **-krankheit**, w. = kinder|vertelling; -bel (ramme-laar, rinkelbel); -ziekte.

Kind'erlehre, w. = kinderleer, catechismus.

Kind'erlehrer, m. = lager onderwijzer; katechizeermeester. **Kind'erleicht** = heel gemakkelijk; das ist f. = dat kan een klein kind.

Kind'er|liebe, w.; **-lied**, f. = kinder|liefde; -lied.

Kind'erloß = kinderloos. **Kind'erloßigkeit**, w. = kinderloosheid.

Kind'ermädchen, f.; **-märchen**, f. = kinder|-meisje; -sprookje.

Kind'ermord, m. = kindermoord; der Bethlehemitische s. = de Bethlehemsche k.

Kind'ernarr, m.; **-pöken**, Pl.; **-pöffen**, Pl. = kinder|gek; -pokken; -grappen (kinderachtigheden).

Kind'erraub, m.; **-schrift**, w. = kinderroof; -boek (-geschrift).

Kind'erschuß, m. = kinderschoen; er hat die Kinderschuße ausgetreten, ausgezogen, abgetreten = hij is de kinderschoenen ontwassen, heeft de kinderschoenen uitgetrokken. **Kind'erspiel**, f. = kinderspel, gekheid; kleinigheid, onbeduidendheid. **Kind'erstreich**, m. = kinderachtigheid, jongensstreek.

Kind'erkübe, w.; **-stühlchen**, f.; **-taufe**, w. = kinder|kamer; -stoeltje; -doop.

Kind'ertrommel, w. = kindertrommel(tje).

Kind'ervater, m. = pleegvader. **Kind'erwärtlerin**, w. = kinderjuffrouw, -meisje, -verpleegster.

Kind'erwäsche, w.; **-welt**, w. = kinder|wasch (-goed); -wereld.

Kind'zeit, w. = jeugd, kindsheid, kindertijd.

Kind'zeug, f. = kindergoed, luiermant.

Kind'zucht, w. = kinderopvoeding, paedagogie.

Kind'zalter, f. = kinderleeftijd, jeugd, jeugdige leeftijd. von **Kind'zbeinen** an = van kindsbeen af. **Kind'zkind**, f. = kindskind, kleinkind. **Kind'zliebe**, w. = kinderliefde.

Kind'znote, Pl. = barenswéeën. **Kind'zstätt**, w. = eiten an s. annehmen = iem. als kind aannemen. **Kind'zteil**, f. = kindsdeel, -gedeelte.

Kind'heit, w. — = kindsheid, jeugd. **Kind'isch** = kinderachtig; kindsch. **Kind'ischerweise** = als een kind, kinderachtig. **Kind'isch** = kinderlijk, naïef, onschuldig, onnoozel. **Kind'ischheit**, w. = kinderliefde, kinderlijke gehechtheid; kinderlijkheid, naïveteit, onnoozelheid. **Kind'ischheit**, w. = kindschap, 't kindzijn. **Kind'ztaufe**, w. = kinderdoop.

Kinema'tik, w. — = kinematica, beweging-leer. **Kinematogramm**, f. —(e)s, —e = kinematogram, bewegingsbeeld. **Kinematograff**, m. —en, —en = kinematograaf.

Kinetoskop, f. —(e)s, —e = kinetoscop.

Kind'ertugchen, f. —s, — = snuisterij, bagatel, aardigheid; kinderachtige uitvlucht.

Kinn, f. —(e)s, —e = kin. **Kinn'baden**, m. = kinnebak, kaak, kakebeen. **Kinn'badentrampf**, m. = kaakkramp. **Kinn'band**, f. = kin-, keelband. **Kinn'bart**, m. = kinbaard.

Kinn'grübchen, f. = kinkultje. **Kinn'tette**,

w. = kinketting, -ijzer. **Rinnlade**, w. = kinnebak, kaak. **Rinnriemen**, m. = kinriem.
Rioel, m. -(e)s, -e = kiosk.
Ripfel, f. -s, -e = gebakje, hoorntje.
Rippe, w. - = schommel, wip, balans; randje; auf der R. stehen = op 't randje staan, op 't punt van (om)vallen staan, van te verongelukkig, van bankroet te gaan. **Rippen**, f. (h.) = omslaan, omwippen, (om)kantelen; doen omslaan, doen omkantelen; (geld) snoeien; (Gier) tikken; (mit dem Stuhle) wippen. **Ripper** und **Ripper** = geldvervalscher, -snoeier. **Ripperei**, w. -, -en = geldvervalsching, -snoeierij.
Rirdorf, f. = kerkdorp. **Rirde**, w. -, -n = kerk; kerkdienst; die R. im Dorfe bleiben lassen = de kerk in 't midden laten, den vrede trachten te bewaren; die R. um's Dorfe tragen = onnodigen omslag, omhaal maken. **Rirnenablaß**, m. = aflaat. **Rirnenagende**, w. = rituaal.
Rirnenälteste, m.; -amt, f.; -bann, m. = kerk(voogd (ouderling); -ambt; -ban (excommunicatie).
Rirnenbeamter, m.; -buch, f.; -buche, w. = kerk|beamte; -register; -boete.
Rirnenbediener, m. = kerkedienaar, sacristein.
Rirnenbedienst, m.; -fahne, w.; -fenster, f. = kerk|dienst; -vaan (of vaandel); -raam.
Rirnenfest, f.; -gänger, m.; -gebet, f. = kerk|feest; -ganger; -gebed.
Rirnengehen, f. = ('t) naar-de-kerk-gaan.
Rirnengeld, f.; -gemeinde, w.; -gemeinschaft, w. = kerk|geld (-inkomsten); -gemeente; -gemeenschap.
Rirnengericht, f.; -gefängnis, m.; -geschichte, w. = kerk|gereedschap; -gezing; -geschiedenis.
Rirnengefes, f.; -heiliger, m.; -jahr, f. = kerk|wet; -heilige; -jaar.
Rirnenkalender, m. = kerkkalender. **Rirnenkaffe**, w. = kerkekas.
Rirnenkollekte, w.; -konzert, f.; -lehre, w. = kerk|collekte; -concert; -leer.
Rirnenlicht, f. = kerklicht; licht der kerk, groot godgeleerde. **Rirnenmaus**, w. = kerkmuis, -rat; (fo) arm wie eine R. = zoo arm als een kerkrat, als Job.
Rirnenmusik, w. = kerkmuziek. **Rirnenordnung**, w. = kerk(en)ordening, kerk(en)orde, kerkreglement, liturgie. **Rirnenpatron**, m. = kerkpatroon. **Rirnenpolitik**, w. = kerkelijke politiek. **Rirnenpolitisch** = kerkelijk-politiek, politiek-kerkelijk.
Rirnenrat, m. = kerkeraad, consistorie; lid van den kerkeraad.
Rirnenraub, m.; -recht, f. = kerk|roof; -recht (canoniek r.)
Rirnenrechtlich = kerkrechtelijk.
Rirnenrechtslehrer, -professor, m. = leeraar, professor in 't kerkrecht.
Rirnenregiment, f.; -sache, w.; -sänger, m. = kerk|regeering (hierarchy); -zaak; -zanger.
Rirnenfassung, w.; -schah, m. = kerkwet (-verordening); -schat.
Rirnenstein, m. = uittreksel uit het kerkregister; bewijs van lidmaatschap.
Rirnenstempel, m.; -stempel, f.; -spaltung, w. = kerk|sieraad; -zegel; -scheuring (schisma).
Rirnenstaat, m. = kerkelijke staat.
Rirnensteuer, w.; -stift, m. = kerk|belasting; -stijl.

Rirnenstoch, m. = armbus (in de kerk), kerkbuis.
Rirnenstrafe, w.; -streit, m.; -stuhl, m. = kerk|straf; -twist; -stoel (ook: plaats in de kerk).
Rirnenstag, m.; -tum, f.; -vater, m. = kerk|vergadering (synode, concilie); -wezen; -vader.
Rirnenverbesserer, m. = kerkhervormer.
Rirnenvermögen, f. = kerkelijk vermogen, bezit.
Rirnenversammlung, m.; -visitation, w. = kerk|vergadering; -vizitatie.
Rirnenvorstand, m.; -vorsitzer, m.; -wesen, f. = kerk|voogdij (-voogd of -bestuur); -voogd (of -meester); -wezen.
Rirnenzeitung, w.; -zettel, m.; -zucht, w. = kerk|courant; -briefje (of -rooster); -tucht.
Rirnenzule, w.; -gang, m.; -hof, m. = kerk|uil; -gang; -hof.
Rirnenlein, f. -s, -e = kerkje. **Rirnenlich** = kerkelijk, kerksch. **Rirnenlichkeit**, w. = kerkelijkheid, vroomheid. **Rirnenmeister**, m. = kerkmeester, -voogd. **Rirnenmesse**, w. = kerkmis, kermis, dorpskermis. **Rirnenner**, m. -s, -e = koster, kerkedienaar. **Rirnenpiel**, f. = kerspel, parochie. **Rirnenpöngel**, m. = diocees.
Rirnenstür, w.; -turm, m. = kerk|deur; -toren.
Rirnenstumpstift, w. = kleinsteedsheid, kleingeestigheid.
Rirnenweg, m.; -weiche, w. = kerk|weg (of -pad); -wijding.
Rirnenweihfest, f. = dorpskermis, kerkfeest.
Rirnenzeit, w. = kerktijd.
Rirniſe, m. -n, -en = Kirgies.
Rirnes, **Rirnes**, **Rirnesse**, **Rirneſe**, w. -, .. messen u. Kirnien = kermis.
Rirre = tam, mak, gedwee, handelbaar, onderworpen, gewillig; einen R. machen = iem. gedwee maken, overreden; R. werden = tam worden, toegeven. **Rirren**, f. (h.) = tam maken, temmen, africhten, volgzzaam maken; lokken, aanhalen; kirren.
Rirsch, m. -es, -e = kirsch, kerswater, kersebrandewijn.
Rirschbaum, m.; -beißer, m.; **branntwein**, m. = kerse|boom; -vink (dikbek); -brandewijn (kirsch).
Rirsche, w. -, -n = kers; mit großen Kerren ist nicht gut Rirschen essen = met grote heeren is het kwaad kersen eten. **Rirschfern**, m. = kersepit.
Rirschfaden, m. = kersetaart.
Rirschrot = kersrood.
Rirschstift, m.; -stiel, m.; -suppe, w. = kerse|sap; -steel; -soep.
Rirschwasser, f.; -zett, w. = kersen|brandewijn (kirsch); -tijd.
Rirsch, f. -s, -e = kussentje. **Rirffen**, f. -s, -e = kussen. **Rirffenüberzug**, m. = overtrek, kussensloop.
Rirſchen, f. -s, -e = kistje, kassette, koffertje. **Rirſte**, w. -, -n = kist, koffer; ding.
Rirſtendam, m. = kistdam. **Rirſner**, m. -s, -e = kistenmaker.
Rir, m. -(e)s, -e = kit, cement, lijm, stopverf, mastik.
Rirtel, m. -s, -e = kiel, buis, bloeie.
Rirten, f. (h.) = kitten, lijmen.
Rirſchuh, m. = steppenvos.
Rir, f. -es, -e = jong ree. **Rirze**, w. -, -n = sik, jonge geit.

Kitzel, m. —s = kitteling, kriebuweling, prikkeling, stroeling; joukte, trek, lust; der K. kommt einen an, sticht einen; vergeht einen = de lust bekruipt iem.; vergaat iem.; einem den K. austreiben = iem. den lust doen vergaan. **Kitzelhusten**, m. = kriebuwelhoest. **kitz(e)lig** = kriebelig, gevoelig (voor kittelen); netelig, lastig. **kitzeln**, schw. (h.) = kittelen, kriebuwen, prikkelen, stroelen, kittelen. **sich k.** = zich kittelen, zich prettig voelen, zich in stilte verheugen. **Kitzler**, m. —s, — = kittelaar.

k. j. = fünfzigsten Jahres.

k. k. = kaiserlich königlich.

klaba'jern, schw. (h.) = ranselen, met ruimoer loopen, lawaai maken.

klad'be, w. —, —n = klad, klad'schrift, -boek; ruwe schets, ontwerp, minuut. **klad'benbuch**, f. = kladboek.

kladderabatsch! = krak! pats! K. m. = uitbarsting; Kladderadatsch (een satiriek tijdschrift). **klaf'fen**, schw. (h.) = gapen, wijd openstaan, gespleten zijn; klaffende Wunde = gapende wonde.

klaf'fen, schw. (h.) = keffen, aanhoudend blafsen, kleisen. **kläp'fer**, m. —s, — = keffer, blaffer, kletszer, lasteraar.

klaf'ter, w. —, —n = vadem, vaam. **klaf'terholz**, f. = vaamhout. **klaf'tern**, schw. (h.) = vademen, vamen, in vamen op elkaar leggen. **klaf'terfeker**, m. = houtmeter.

klag'bar = waarover een aanklacht ingediend kan worden; klagbarer Fall = geval, dat tot een proces aanleiding kan geven; etw. f. machen = iets voor 't gerecht brengen; f. werden = een aanklacht indienen. **klag'ge**, w. —, —n = weeklacht, klacht, jammerklacht, aanklacht, beschuldiging, proces; K. über etw. od. einen führen = over iets of iem. klagen; K. erheben = klagen, een beschuldiging inbrengen; eine K. einreichen, anbringen, eingeben = een aanklacht indienen; eine K. anhängig machen = een proces, zaak ahangig maken; er ist mit seiner K. abgewiesen worden = zijn eisch is hem ontzegd. **klag'gebold**, m. = procesjager.

klag'ge|frau, w.; -gedicht, f.; -gefang, m. = klaag|vrouw; -gedicht; -zang.

klag'gegrund, m. = reden tot klagen; grond voor een aanklacht; klaaggrond. **klag'gehaus**, f. = klaag-, rouw- of sterfhuis.

klag'geklaut, m.; -lied, f. = klaagtoon; -lied.

klag'gen, schw. (h.) = klagen, zich beklagen, jammeren, treuren, een (aan)klacht indienen; einem etw. f. = iem. iets klagen; er hat es mir geklagt, er hat bei mir darüber geklagt = hij heeft zich bij mij er over beklagd; um einen f. = iem. betreuren; auf Ehe'scheidung, auf Schadenersatz f. = echtscheiding, schadevergoeding aanvragen. **klag'gend** = klagend; aanklagend. **klag'gepunkt**, m. = grief, punt van aanklacht. **klag'ger**, m. —s, — = klager, aanklager, eischer. **klag'gerhebung**, w. = indiening v. een aanklacht. **klag'gerisch** = van den klager, van den eischer. **klag'geruf**, m. = klagende roep, klaaggeroep. **klag'gefache**, w. = rechtszaak, proces. **klag'geschrift**, w. = klaagschrift, aanklacht. **klag'gestimme**, w. = klaagstem, klagende stem. **klag'geton**, m. = klaagtoon. **klag'getweib**, f. = klaagvrouw, treurvrouw. **klag'lich** = klagend; beklagenswaardig, jammerlijk, treurig, ellendig. **klag'lichtfeit**, w. = beklagenswaardigheid.

klamm (nordd.) = nauw, eng, dicht in elkaar, geklemd, in de klem; verkleumd, verstijft; klam, vochtig. **klamm**, w. —, —n = (overb.) nauw dal. **klamm'er**, w. —, —n = kram, haak; klem, nijper, klemhoutje; ronde, edige klammern = ronde, vierkante haakjes. **klamm'ern**, schw. (h.) = krammen, klemmen; sich f. = zich vastklemmen.

klamot'ten, Pl. = puin van metselsteenen, baksteenstukken.

klamp'pe, w. —, —n = klamp.

klamp'fel, f. = haakje, krammetje; einem ein K. versehen, anhängen = iem. een poets bakken, een hak zetten, iem. bekladden.

klang, m. —(e)s, klänge = klank, geluid; mit Sang und K. = met slaande trom; ohne Sang und K. abziehen = met stille trom ver-trekken; einen guten K. haben, von gutem Klange sein = een goeden klank, naam hebben.

klang|'boden, m.; -lehre, w. = klank|bodem; -leer.

klang'los = klankloos. **klang'losigkeit**, w. — = klankloosheid. **klang'nachahmung**, w. = klanknabootsing. **klang'reich**, -voll = klankvol, -rijk, helder. **klang'wort**, f. = (helder)klinkend woord.

klap'pe, w. —, —n = klep (einer Maschine, einer Hütte); klap, blad (eines Tisches); bef; om-slag (eines Steides); sleutel (eines Ofens); vlie-genklap; klappvlies, zaadhuisel (einer Pflanze); zwei Fliegen mit einer K. schlagen = twee vlie-ger in één klap slaan. **klap'pen**, schw. (h.) = klappen, kleppen, klapperen; slaan, kloppen; das klapp't nicht = dat klopt niet, dat komt niet uit; wenn es zum K. kommt = al't ernst, meenens wordt. **klapp'förmig** = klepvormig; klappvliesvormig. **klap'per**, w. —, —n = klepper, klapper, ratel, rammelaar; klap-span, babbelaar (an einer Mühle); castagnette.

klap'perbein, f. = Freund K. = vriend Hein.

klap'perdünn, -dürr = zoo mager als een geraamte, als een hout. **klap'perholz**, f. = klepper, castagnette, klappertje. **klap'perig** = rammelig, krakerig, broos, bros, zwak.

klap'perjagd, w. = klop-, drijfjacht. **klap'permann**, m. = Freund K. = vriend Hein.

klap'permaul, f. zie Klappermaul. **klap'per-mühle**, w. = klappermolen. **klap'pern**, schw. (h.) = klapperen, kleppen, rammelen; reclame maken; mit den Tälern f. = laten rammelen, klinken. **klap'pern**, f. = (het) klapperen, geklepper; K. gehört zum Sand-werk = drukte maken behoort er nu eenmaal bij. **klap'perrose**, w. = klappros. **klap'per-schlange**, w. = ratelslang. **klap'perstorch**, m. = oolevaar. **klapp'hut**, m. = klap-, vouwhoed. **klapp'rig** zie klapperig. **klapp'-stiefel**, m. = kaplaars. **klapp'stuhl**, m. = klap-, vouwstoel. **klapp'tisch**, m. = klaptafel.

klaps, m. —es, —e u. Kläpfe = klap, slag, tik, pats; er hat einen K. = hij heeft een klap van den molen. **klap'sen**, schw. (h.) = klappen, slaan, tikken, patsen.

klar = helder doorzichtig, zuiver, niet troebel, niet betrokken, niet dof; duidelijk, helder; ich bin mir darüber nicht f. = het is mij niet duidelijk; über etw. im klaren sein = iets duidelijk, helder inzien; ins klare setzen, bringen = helder, duidelijk maken, verklar-en, ophelderen; einem klaren Wein einsehen = iem. klaren wijn schenken; (von Sand, Zucker, Farben, Leinwand u. a.) sijn; (seem.) klar.

klara, klär'chen, f. = Klara, Klartje.

Kläre, w. — = klaarheid, helderheid, klaringsmiddel. **Klären**, *schw.* (h.) = klaren, helder maken; ophelderen, ontwarren; *sich k.* = ophelderen, helder, klaar worden. **Kläreheit**, w. — = klaarheid, reinheid, helderheid, zuiverheid, doorzichtigheid; duidelijkheid, helderheid; helder schijnsel. **Kläreren**, *schw.* (h.) = in-, uitklaren.
Kläretete, w. —, —n = klarinet. **Kläretist**, m. —en, —en = klarinettist.
Klärsinnen, Pl. = Clarissen.
Klärsich = duidelijk, helder. **Klärsung**, w. — = klaring; opheldering.
Klärschen = Klaasje.
Klässe, w. —, —n = klasse, afdeling. **Klässefester**, m. = oudste, eerste in de klasse.
Kläsvenbuch, f.; —einteilung, w. = klassenboek; —verdeling.
Kläsvengeist, m.; —lehrer, m. = klassegeest; —onderwijzer.
Kläsvenlotterie, w. = loterij in klassen.
Kläsvensteuer, w. = belasting naar klassen.
Kläsvenzimmer, f. = schoollokaal. **Kläsifikation**, w. = klassificatie. **Kläsifizieren**, *schw.* (h.) = klassificeeren.
Kläsifer, m. —s, — = klassiek schrijver, klassicus. **Kläsifisch** = klassiek. **Kläsifizität**, w. — = klassiciteit. **Kläsifizismus**, m. — = klassicisme.
Kläterig = vuil, gehavend; ellendig, jammerlijk, erg, bedenkelijk, netelig.
Klätsch! = klets! klats!
Klätsch, m. —s, —e = klap, tik; geklets, gebabbel, klets, achterklap, praatjes.
Klätschbäse w.; —blatt, f. = klets|tante (babbelkous); —blad.
Klätsche, w. —, —n = vliegeklap; kletstante, aanbrengster. **Klätschen**, *schw.* (h.) = klappen, slaan; (in de handen) klappen; kletsen, praatjes verkopen, babbelen; verklappen; einem Beifall f. = applaudisseeren; (vom Regen) kletteren, kletsen, plassen. **Klätscher**, **Klätscherer**, m. —s, — = kletser, babbelaar. **Klätscherer**, w. —, —en = kletserij, buurpraatjes, achterklap; w. freiben = kletsen, kwaadspreken. **Klätscherin**, **Klätscherin**, w. —, —nen = babbelaarster, klapper, kletstante. **Klätschgeschichte**, w. = kletspraatje, schandaaltje. **Klätschgesellschaft**, w. = kletscomité. **Klätschhaft** = babbelachtig, praatziek. **Klätschhaftigkeit**, w. = babbelachtigheid, babbelzucht. **Klätschig** = babbelachtig, praatziek. **Klätschhufe**, w., **Klätschmaul**, f. = babbelkous, klapper. **Klätschnest** = kletsnat. **Klätschnest**, f. = babbelnest, nest van een plaats. **Klätschroste**, w. = klapproos. **Klätschschweiter**, w., **Klätschweib**, f. zie **Klätscherin**.
Klau, *schw.* (h.) = pluizen, uitzoeken; peuteren, pulken; plukken; kluiven, knabbelen; an etw. zu f. haben = aan iets te pluizen, te kluiven (veel moeite) hebben; über od. an etw. f. = over iets peinzen. **Klauberei**, w. —, —en = pluizerij, zifterij, zemelknooperij. **Klaubholz**, f. = sprokkelhout.
Klaue, w. —, —n = klauw, nagel, poot. **Klaufenetz**, f. = klauwenvet. **Klaufenhieb**, m. = klauwslag. **Klauig** = klauwig, van klauwen voorzien.
Klaus, m. = Klaas. **Klauschen**, f. = Klaasje. **Klaufe**, w. —, —n = kluis, cel, hut; [bergpas, engte; sluis].
Klaufel, w. —, —n = clauzule, (onder)bepaling, voorbehoud.

Klausenbewohner, **Klausner**, m. —s, — = kluizenaar.
Klausur, w. —, —en = afsluiting; slot (eines Buches). **Klausurarbeit**, w. = proefwerk.
Klav, w. = toets. **Klavatur**, w. —, —en = klaviatuur, toetsenbord. **Klavier**, f. —(e)s, —e = klavier, piano. **Klavierauszug**, m. = klavieruitreksel.
Klavierbegleitung, w.; —lehrer, m.; —saitte, w. = piano|begeleiding; —onderwijzer; —snaar.
Klavierchlüssel, m. = ut- of c-sleutel. **Klavierschule**, w. = school of methode voor piano-onderwijs. **Klaviersunde**, w. = pianoles.
Kleben, *schw.* (h.) = kleven, plakken, hechten, vastzitten; am Irdischen od. Zeitlichen f. = aan aardsche goederen gehecht zijn. **Kleberpflaster**, f. = kleef-, hechtpleister; er ist ein richtiges K. = hij weet van geen weggan, hij is een plakker, plafonneur. **Kleber**, m. —s, — = plakker; lijm-, kleefstof. **Kleb(e)richt**, —rig = kleverig, lijmerig, taai. **Kleb(e)richtigkeit**, w. = kleverigheid. **Klebsilbe**, w. = samengetrokken lettergreep.
Klecken, *schw.* (h.) = voldoende, toereikend zijn; opschieten. **Kleck**, m. —s, —e = inktvlek, vlak, klad. **Klecken**, *schw.* (h.) = kladden, vlakken; knoeien, broddelen; auch = klefen. **Klecker**, m. —s, — = kladder, knoeier. **Kleckerer**, w. —, —en = knoeierij, broddelarij. **Kleefig** = vol vlakken en kladden.
Klee, m. —(e)s = klaver. **Kleeblatt**, f. = klaverblad; (auch fig. für) drietal (vrienden). **Kleeblattformig** = klaverbladvormig.
Kleefeld, f.; —fütter, f.; —krenz, f. = klaver|veld; —voeder; —kruis (in de wapenk.).
Kleeftag, f. = zuringzout.
Klei, m. —(e)s = klei, vette grond. **Kleiben**, *schw.* (h.) = kleven, blijven kleven, vastkleven]. **Kleiber**, m. —s, — = leemarbeider; blauwe specht. **Kleiboden**, m. = kleigrond.
Kleid, f. —(e)s, —er = kleed, bekleding, japon, jurk; kleeding, voorkomen; Kleiber machen Leute = de kleeren maken den man. **Kleiden**, *schw.* (h.) = kleeden, bekleeden, aankleeden; staan, passen, zitten; inkleeden (in Worte, in eine Form); etw. kleidet einen gut = staat, zit hem goed. **Kleideraufwand**, m. = weelde, pracht van klee(de)ren, kleederpracht. **Kleiderbarquent**, m. = voering-bombazijn.
Kleiderbesen, m.; —bürste, w. = klee|borstel; —schuier.
Kleidergeschäft, f. = klee|winkel, kleedingmagazijn. **Kleiderhaken**, m. = kleerenhaak. **Kleiderhalter**, m. = rokophouder. **Kleiderkammer**, w. = garderobe.
Kleidermacher, m.; —markt, m.; —motte, w. = klee|maker; —markt; —mot.
Kleidernarr, m. = kleeregek. **Kleiderordnung**, w. = kleedingreglement. **Kleiderpracht**, w. = kleederpracht. **Kleiderschrank**, m., —spind, f. = klee|kast. **Kleiderstief**, m. = kapstok. **Kleidertracht**, w. = kleederdracht. **Kleidertrödler**, m. = uitdrager, klee|koop. **Kleidervorrat**, m. = kleeder-voorraad, klee|kast, garderobe. **Kleibsam** = gekleed, goed kleedend, goed zittend, bevallig, net. **Kleibung**, w. —, —en = kleeding, kleederdracht. **Kleibungsfuß**, f. = kleedingstuk.
Kleie, w. —, —n = zemel, zemelen; wer sich mischt unter die K. den freffen die Säue =

al te goed is buurmans gek of wie met pek omgaat, wordt er mee besmet.

Kleienbrot, f.; -mehl, f. = zemel||brood; -meel (kornel).

Kleierde, w. = kleiaarde. **Kleig** = kleig, kleiachtig, kleihoudend.

klein = klein, gering, onbeduidend, min; **kleiner** Buchstabe = kleine of gewone letter; **kleines** Geld = kleingeld; ein f. wenig = een klein weinig; ein f. bißchen = een klein beetje; von f. auf = van klein af; f. und groß = klein en groot; **kleine** und **Große** = kleinen en grooten; etw. **kleines** = iets kleins; über ein **kleines** = binnen kort; es ist noch um ein **kleines** = het zal niet lang meer duren; bei **kleinem** = allengs; f. begeben = klein, mak worden, eieren kiezen; etw. nicht f. friegen können = iets niet ontcijferen kunnen, niet onder den knie kunnen krijgen; bis ins **kleinste** = tot in de kleinste bijzonderheden; daß ist mir ein **kleines** = dat is voor mij gemakkelijk, niets waard; der **Stuß** ist f. = is laag; f. schreiben = klein schrijven of met een gewone letter beginnen; f. beufen = laag, bekrompen denken; f. von einem denken = min over iem. denken. **Klein**, f. -(e)s = kleine stukjes (vleesch e. d.); gruis (van kolen enz.).

Kleinarchitektur, w. = kleinarchitectuur.

Kleinauen, f. = Klein-Azië. **Kleinbauer**, m. = kleine boer, pachter. **Kleinbentend** = laag-, geringdenkend, kleingeestig, bekrompen. **Kleinern**, f. w. (b.) = verkleinen, herleiden. **[klein]füßig**, zie geringfüßig. **Kleinfüßig** = kleinvoetig, met kleine voeten. **Kleingeld**, f. = kleingeld; er mir bißchen **klein** nehmen = hij zal zich wel laten afdingen (fig.). **Kleingläubig** = kleingeloovig, kleinhartig, klein- of wankelmoedig. **Kleinhandel**, m. = kleinhandel. **Kleinhändler**, m. = kleinhandelaar. **Kleinhait**, w. = kleinheid, geringe omvang, geringheid, kleinigheid. **Kleinigkeit**, w. -, -en = kleinigheid, bagatel, nietigheid. **Kleinigkeitsräuber**, m. = treuzelaar, beuzelaar, (uit)pluizer, peuteraar, vitter. **Kleininverbehaltenstalt**, w. = kinderbewaarpplaats. **Kleinfram**, m. = kleinhandel, komeinj. **Kleinfrämer**, m. = kleinhandelaar, kruidenier, komeijnsman. **Kleinriegel**, m. = guerrilla (oorlog). **Kleinlaut** = moedeloos, schuchter, bedeest, ter neer geslagen, in zijn wiek geschoten. **Kleinlich** = [klein, onbeduidend], kleingeestig, bekrompen, armzalig, laag. **Kleinlichkeit**, w. = onbeduidendheid, kleingeestigheid, bekrompenheid. **Kleinmaler**, m. = miniatuurschilder. **Kleinmeister**, m. = [fat; peuteraar in wetensch. en letteren]; kleine baas. **Kleinmut**, m. = kleinmoedigheid, bloohartigheid, versaagdheid. **Kleinmütig** = kleinmoedig, bloohartig. **Kleinod**, f. -(e)s, -e u. . o'dien = kleinoed, juweel, schat. **Kleinschmid**, m. = kleinsmid, slotenmaker. **Kleinstaat**, m. = kleine staat. **Kleinstaaterel**, w. = kleine staten; politiek van kleine staten. **Kleinstädter**, m. = bewoner v. een kleine stad, kleinsteedsch persoon, iem. uit de provincie. **Kleinstädterei**, w. = kleinsteedsch, bekrompen. **Kleintrieb**, f. = kleinvee. **Kleinware**, w. = galanterieën. **Kleister**, m. -s = stijfjel, plaksel, pap (om te plakken). **Kleisterig** = gestijfjeld, vol stijfjel, kleverig, pappig. **Kleistern**, f. w. = stijfjelen, plakken.

Kleisterpöfel, m.; -stiegel, m.; -stopf, m. = stijfjel||kwast; -pammetje; -pot.

Klemme, w. -, -n = klem, klemhaak, klem Schroef; in der **K.** sitzen = in de klem, in 't nauw, in de verlegenheid zitten; platzak zijn. **Klemmen**, f. w. (b.) = klemmen, drukken, nijpen. **Klemmer**, m. -s, -en = lognet, neusnijper. **Klemmhafen**, m. = klemhaak, -schroef, houvast.

Klemmer, m. -s, -en = blikslager; loodwerker. **Klemmerarbeit**, w. = blikslagerswerk. **Klemmererei**, w. -, -en = blikslagerij. **Klemmerhandwerk**, f. = blikslagersambacht. **Klemmerware**, w. = blikwaren.

Klephthen, Pl. = Klepten, Klephthen (rooverbewoners in Noord-Griekenland).

Klepper, m. -s, -en = klepper, paard, knol, [reispaard].

Kleptomantie, w. = kleptomanie, steelzucht.

Klerikal = klerikaal, kerkelijk. **Kleriker**, m. -s, -en = klericus, geestelijke. **Klerikal**, w. = klerieke, geestelijkheid. **Klerus**, m. = klerus, geestelijkheid.

Klette, w. -, -n = klis, klit, klet, kleefkruid; sich wie eine **K.** an einem hängen = zich als een klis aan iem. vasthechten, iem. als zijn schaduw volgen. **Klettewurzel**, w. = kliswortel.

Klättereis, f. = klauterijzer, klimijzer, spoor. **Klätterer**, m. -s, -en = klauteraar.

Klättergerüst, f. = klimtoestel. **Klättermast**, m. = mast (voor 't mastklimmen).

Klättern, f. w. (b.) = klauteren, klimmen. **Klätterstange**, w. = klimpaal; mast (met prijzen voor 't mastklimmen).

Klätterübung, w.; -vogel, m. = klim||oefening; -vogel.

Klebe = kleef. **Klebeisch** = Kleefsch.

Klicker, m. -s, -en = knikker. **Klickern**, f. w. (b.) = knikkeren; morsen (bij eten of drinken).

Klieben, f. u. f. w. (b.) (if Kliebe; flob u. Kliebe; flobe u. Kliebe; Kliebe! gefloben) = klieven, klooven, splijten.

Klient, m. -en, -en = cliënt; klant. **Klientel**, w. -; **Klientenschaft**, w. = clientèle, klandizie; cliënten.

Klima, f. -s, -ta u. -te = klimaat, luchtstreek, lucht- en weersgesteldheid. **Klimatereich**, **Klimatereich** = klimatisch. **Klimatologie**, w. -, -(e)n = klimatologie, leer van het klimaat.

Klimax, m. -(e)s, -e = klimax, opklimming. **Klimmen**, f. (f.) (if klimme; klonn; klümme; klümme! gekommen) = klimmen, stijgen, klauteren.

Klimperel, w. -, -en = gehamer, getik, gerammel (op een piano enz.). **Klimpern**, f. w. (b.) = hameren, tikken, rammelen.

Klimperlein = heel klein.

Klimpe, zie Klumpje.

Klinge, w. -, -n = kling, lemmer, staal, degen; eine gute **K.** führen, führen = goed den degen hanteeren, goed kunnen eten; über die **K.** springen lassen = over de kling jagen; über die **K.** springen müssen = over de kling gejaagd worden; vor die **K.** fordern = uitdagen; bei der **K.** bleiben = bij de zaak blijven; [stortbeek, kloof].

Klingel, w. -, -n = bel, schel; die **K.** ziehen = aan de bel trekken. **Klingelbeutel**, m. = kerkezakje, armzakje. **Klingelbeutel**:

träger, m. = collectant. **Klin'geln**, *schw.* (h.) = bellen, aan de bel trekken; dem Mädchen f. = de meid bellen; nach dem Mädchen f. = om de meid bellen. **Klin'gelschnur**, w. = schelkoord. **Klin'gelzug**, m. = schelknop, bel.

Klin'gen, *ft.* (h.) (*sch.* klinge; klang; klinge; klinge! geflungen) = klinken, luiden; die Ohren f. mir = mijn ooren tuiten; mit klingen dem Spiel = met muziek voorop of met slaande trom; das klingt und flappt nicht = dat klopt niet, dat komt niet uit.

Klin'genschied, m. = zwaardveger.

Kling'klang, m. = klikklank, louter woorden, woordenpraal. **Kling'stein**, m. = klanksteen, phonolith.

Klin'nik, w. -, -en = kliniek. **Klin'nifer**, m. -s, - = docent, leerling aan een kliniek.

Klin'nikum, f. -(s). . fen = kliniek, ziekenhuis. **Klin'nisch** = klinisch.

Klin'ke, w. -, -n = klink, deurklink. **Klin'ken**, *schw.* (h.) = op de klink doen.

Klin'ker, m. -s, - = klinker, baksteen.

[Klin'ke, Klin'ge, w. -, -n = reet, spleet, scheur].

Klio, w. = Klio, muze v. d. geschiedenis.

Klipp (*od.* **Klippflapp**) = klikklak! klap, klap! knipknop!

Klipp und klar = heel duidelijk, heel helder.

Klip'pe, w. -, -n = klip; blinde *kl.* = blinde kl. **Klip'penreich**, -voll = vol klippen, klippenrijk.

Klip'per, m. -s, - = klopper, houten hamer; klipper, klipperschip.

Klip'pern, *schw.* (h.) = kleppen.

Klipp'pisch, m. = klipvisch. **Klip'pig** = vol klippen.

Klipp'raum, m. = snuisterijenwinkel. **Klipp'raum**, m., -shente, w. = kleine herberg, kroeg. **Klipp'schuld**, w. = kleine, nietige schuld. **Klipp'schule**, w. = bewaarschool. **Klipp'schüler**, m. = bewaarschoolkind, a-b-leerling. **Klipp'wert**, f. = klein, onbeduidend werk of goed.

Klir'ren, *schw.* (h.) = rammelen, rinkelen, kletteren, ratelen; (von Gläsern) klinken. **Klir'ren**, f. = gerammel, gekletter, geratel; geklink.

Klischée, *zie* Glisché. **Klischée'ren**, *zie* clischieren.

Klist'er, f. -(e)s, -e = klisteer, klisteurspuit, inspuiting.

Klit'toris, w. -, -u. . ribes = klitoris.

Klit'tsch! = klets! [**Klit'tschen**, *schw.* (h.) = klappen]. **Klit'tschig** (e)s Brot) = week, papperig.

Klit'tsch'naz = kletsnat.

Klit'ter, m. -s, - = vlek, klad. **Klit'tern**, *schw.* (h.) = vlakken, kladden, morsen.

Klo. (Kilo).

Kloa'ke, w. -, -n = riool, zinkput.

Klo'ben, m. -s, - = [klemhout, klem, haak, gaffel, hengel; katrol;] stuk brandhout, blok; bundel vlas of wol. **Klo'big** = zwaar, massief, lomp, onbehouwen.

Klop'fel, *zie* Klöppel. **Klop'fen**, *schw.* (h.) = kloppen, slaan, tikken; man *od.* es klopft = er wordt geklopt; einem auf die Finger f. = iem. op de vingers tikken; auf den Busch f. = de struiken, het kreupelhout slaan om 't wild op te jagen; (iem.) polsen, 't terrein verkennen.

Klop'fer, m. -s, - = klopper, deurklopper.

Klop'fester, m. = vechtersbaas, schermmeester; vechtgraag schreeuwer. **Klop'festerer**, w. = vechtpartij, geharrewar, getwist.

Klop'pe, *Pl.* = slaag.

Klop'pel, m. -s, - = klopper, klepel; klos (der Spitzenarbeiter); knuppel. **Klop'pelar-beit**, w. = kloswerk, kantwerk. **Klop'peln**, *schw.* (h.) = (kant) klossen, kant maken.

Klop'pelmadel, w. = kantnaald. **Klop'pel-zwirn**, m. = kantgaren. **Klop'plerin**, w. -, -nen = kantwerkster.

Klops, m. -s, -e = vleeschballetje.

Klo'sett, f. -(e)s -e u. -s = closet, N. 100.

Klo'st, m. -s, Klösse = klont, kluit (aarde, boter); bal, balletje (v. vleesch, deeg e. d.).

Klöß'chen, f. -s, - = balletje.

Klo'ster, f. -s, Klöster = klooster.

Klo'ster'abt, m.; -brauch, m.; -bruder, m. = kloosterabt; -gebruik; -broeder.

Klo'ster'frau, w.; -fräulein, f.; -gang, m. = klooster|vrouw (prioeres); -juffer (non); -gang.

Klo'ster'gehorsam, m.; -geistlicher, m.; -ge-lübde, f. = klooster|tucht; geestelijke; -ge-lofte.

Klo'ster'gesellschaft, w.; -kirche, w.; -leben, f.; -leute, *Pl.* = klooster|gemeente; -kerk; -leven; -lingen.

Klo'sterlich = kloosterlijk, kloosterachtig, klooster... afgezonderd, eenzaam. **Klo'ster-lichheit**, w. = kloosterachtigheid, klooster-leven.

Klo'ster|mönch, m.; -ordnung, w.; -pforte, w. = klooster|monnik; -orde; -poort.

Klo'ster'schule, w.; -schwester, w.; -strafe, w. = klooster|school; -zuster; -straf.

Klo'ster'wezen, f.; -zelle, w.; -zucht, w.; -zwinger, m. = klooster|wezen; -cel; -tucht; -gevangenis.

Klo'st, m. -s, Klösse = blok, klos brandhout; lomperd, lummel, houten Klaas; auf einen groben *kl.* gehört ein grober *kl.* = op een ruwen kwast past een scherpe bijl, men kan een lomperd niet met glacé handschoenen behandelen; einen *kl.* am Bein haben = een blok aan 't been hebben.

[Klöt'ze, w. -, -n = gedroogde peer].

Klot'zig = stevig; lomp, houterig, onbehouwen; heel groot. **Klot'zichig**, m. = klomp.

Klub, m. -s, -s = klub, societeit, besloten gezelschap. **Klub'bill'**, m. -en, -en = lid van een klub, van een societeit. **Klub'lokal**, f. = klub-, societeitslokaal.

Kluc'ke, *zie* Klude.

Kluc'ke, *zie* Klufe.

Kluft, w. -, Klüfte = kloof, spleet, afgrond, diepte; hol, spelonk; tang; kerker; [gekloofd stuk hout; kleeid]. **Kluff'ig**, **Klüft'ig** = met kloven of spleten.

Klug (Kluger, Klügig) = wijs, verstandig, slim, bij-de-hand, schrander; aus etw. *od.* einem nicht f. werden können = uit iets of iem. niet wijs kunnen worden; nun bin ich noch so f. wie vorher = nu ben ik nog even wijs; er ist nicht recht f. = hij is niet goed wijs; durch Schaden wird man f. = door schade en schande wordt men wijs; der Klügige gibt nach = de wijsste geeft toe. **Klügelei**, w. -, -en = muggezifterij, haarklooverij, sofisterij. **Klü'geln**, *schw.* (h.) = muggeziften, haarkloven, spitsvondig redeneeren. **Klug'heit**, w. - = wijsheid, verstand, slimheid, schranderheid, beleid.

Klug'heitslehre, -regel, w. = voorzorgsmaatregel. **Klü'ger**, m. -s, - = muggezifter, haarkloover. **Klü'gich** = verstandig, slim, beleidvol. **Klü'gling**, m. -s, -e = Klügler. **Klug'schwäher**, -spracher, m. = iem. die praat, alsof hij er verstand van had.

klump, m. -es, -en = meelbal; [klomp, menigte]. **klump'hen**, f. -s, - = stukje, brokje; klonter, klontje (in fittigheiten). **klump'en**, m. -s, - = verwarde massa, hoop, brok, homp, klomp; kluit (Erde); klont (Blut). **klumpen sich**, fchw. (h.) = zich in een klomp samenvoegen, klonteren. **klump'en-weise** = bij hoopen, bij massa's, in verwarde hoopen. **klump'fuß**, m. = horrelvoet. **klump'-füßig** = met een horrelvoet. [klump'fe, w. -, -n = spleet]. **klump'el**, m. od. w. = kluwen; kwast; afhangelend, bengelend stukje; kliek, aanhang.] **klun'fer**, m. -, -n od. m. -s, - = kwast; hanger; klompje vuil, spat. **klun'ferig** = bespat, met slijk. **klun'fe**, w. -, -n = spleet, scheur. **klun'pe**, w. -, -n = klem, tang, schaar, haak; einen in die kl. frieget = iem. in zijn vingers, in de klem krijgen. **klun'fe**, w. -, -n = kluisgat. **klun'(t)ern**, fchw. (h.) = peuteren, peuterig werken.] **klun'ber**, m. -s, - = kluiver, boegsprietzeil, kluißok. **klun'berbaum**, m. = kluiverboom, kluißhout. **klun'ber**, zie klun'ber. **klun'bern**, fchw. (h.) = knabbelen, knagen. **klun'be**, m. -, -n = knaap, jongen, [dienaar, knecht, ambachtsleerling]; alter kl. = oude jongen, oude kerel, kameraad. **klun'benafter**, f. = knapenleestijd. **klun'benhaft** = jongensachtig. **klun'ben|schule**, w.; -stimme, w.; -streich, m.; -zeit, w. = jongens|school; -stem; -streek; -tijd. **klun'lein**, f. -s, - = knaapje, ventje, jongetje. **knak! knack!** = knak! krak! **knak**, m. -(e)s = knak, scheur, barst. **knac'fen**, fchw. (h.) = (klun'fe) kraken; knakken (mit den fingern). **knak'mandel**, w. = kraakamandel. **knack's**, m. -es = knak; er hat einen kl. = zijn gezondheid is geknakt; ein alter kl. = een oud gebrekkig man. **knack'wurf**, m. = knakworst. **knag'ge**, m. -, -n = knoest, kwast; houten pen of wig. **knall**, m. -(e)s, -e u. knalle = knal (von Gewehren), klap (der Reittische); slag; kl. und fall = op eens, plotseling, op stel en sprong. **knall'blei**, f.; -bonbon, m. = knal|lood; -bonbon. **knall'büchse**, w. = klapbus. **knall'le**, w. -, -n = slag (an einer Reittische). **knall'effekt**, m. = knalleffekt. **knal'len**, fchw. (h.) = knallen (von Gewehren); klappen (mit der Reittische); ploffen, slaan. **knall'erbse**, w.; -gas, f. = knal|bolletje; -gas. **knall'glas**, f. = springglas, glastraan. **knall'gold**, f.; -pulver, f.; -quecksilber, f. = knal|goud; -poeder; -kwik. **knall'auer** = knalzuur; knalfaures Salz = knalzuur zout. **knall'zilver**, f. = knalzilver. **knapp** = eng, nauw, engsluitend; krap, zuinig; schraal, karig; das Geld ist bei ihm kl. = hij zit krap in 't geld; es geht damit kl. zu = het is daarmee armoedig gesteld; er hat sein knappes Auskommen od. er kommt nur kl. aus = hij komt maar amper, maar net uit of ruim heeft hij 't niet; mit knapper Not = ternauwernood; einen kl. fassen = iem. krap of kort houden.

knapp'pe, m. -, -n = knaap, schildknaap, edelknaap; mijnwerker; knecht, gezel. **knapp'en**, fchw. (h.) = knappen, kraken, knetteren; op en neer bewegen, hippen; pakken. **knapp'ern**, fchw. (h.) = knabbelen, knagen. **knapp'heit**, w. - = nauwheid, engsluitendheid; schaarste, gebrek. **knapp'fach**, m. = knapzak, ransel. **knapp'haft**, w. -, -en = mijnwerkersvereniging. **knapp'haft'saffe**, w. = mijnwerkerskas. **knapp!** = knap! krak! **knapp'fen**, fchw. (h.) = krenterig, bekrompen werken. [knar'pe(l)n, fchw. (h.) = kluiven, knabbelen.] **knar're**, w. -, -n = ratel; geweer, spuit. **knar'ren**, fchw. (h.) = knarsen, kraken, ratelen. **knar'ter**, m. -s = knaster, kanaster (een soort tabak); oud boek, oude boekwurm. **knar'terbart**, m. = oude brombeer, oude knorrepot. **knar'tern**, fchw. (h.) = knetteren, knappen, kraken, geraas maken. **knar'tern**, fchw. (h.) = knetteren, knappen, sprankelen. **knäuel**, m. u. f. -s, - = kluwen; opeengepakte massa. **knäuel'förmig** = als een kluwen, in den vorm v. een kluwen. **knäueln**, fchw. (h.) = op een kluwen wikkelen of winden. **knäuf**, m. -(e)s, knäufe = kapiteel, kop (v. een zuil); gevest, greep (eines Degens). **knäufeln**, fchw. (h.) = knabbelen, knagen, kluiven, peuterwerk verrichten. **knar'fer**, m. -s, - = vrek, gierigaard, pintheuker, schraper. **knar'ferel**, w. -, -en = vrekigheid, schraperij. **knar'ferig** = vrekkelig, krenterig, schraperig. **knar'fern**, fchw. (h.) = schrapen, vrekkelig of krenterig zijn. **knar'ten**, fchw. (h.) = (ver)kreuken, kreukelen, verformfaaien. **knävel**, m. -s, - = knevel, breidel, span-of pakstok; mondprang. **knävel'bart**, m. = knevel, snor, snorrebaard. **knävel'holz**, f. = span-of pakstok, knevel, breidelstok. **knäveln**, fchw. (h.) = knevelen, binden, prangen. **knächt**, m. -(e)s, -e = knecht, dienaar, bediende; slaaf; [soldaat; gezell]. **knächt'en**, fchw. (h.) = knechten, onderwerpen, onder 't juk brengen, verdrukken, tot slaaf maken. **knächt'lich** = slaafsch, onderdanig, kruiperig, kruipend. **knächt'schaft**, w. = knechtschap, dienstbaarheid, slavernij. **knächt'sdienst**, m. = knechtsdienst. **knächt'tung**, w. = onderwerping, knechting, onderdrukking. **knäuf**, m. -(e)s, -e = mes, schoenmakersmes, knijf. **knäuf'en**, ft. (h.) (id knäuf; knäuf, gefniffen) = knijpen, nijpen, knellen. **knäuf'fer**, m. -s, - = lorgnet, neusnijper. **knäuf'abend**, m. = suif, avondjool, kroegavond. **knäuf'pe**, w. -, -n = tangetje; herberg, kroeg; jool; suif. **knäuf'en**, fchw. (h.) (selten: knäuf, gefniffen) = knijpen, knellen; kroegloopen, naar de herberg loopen, pooien; es knäuft mich im Leibe = ik heb pijn, kramp in 't lijf. **knäuf'en**, f. -s = ('t) knijpen; kramp; kroeglooperij, gebras. **knäuf'enleben**, f. = herberg-, kroegleven. **knäuf'erei**, w. -, -en = kroeglooperij, brasserij. **knäuf'genie**, f. = steunpilaar van de kroeg. **knäuf'lied**, f. = kroeg-, drinklied. **knäuf'name**, m. = bijnaam (eines Studenten). **knäuf'wirt**, m. =

kroeghouder, kastelein. **Kniep-zange**, w. = nijptang.
Knief'er, m. -s = gemeene tabak.
Knees, **Knjäs**, m. -en, -e = Knees, Russische of Poolsche hoogadellijke.
Kneden, f. (h.) = kneden; masseeren.
Kneden, f. -s = ('t) kneden; massage.
Knief, m. -(e)s -e = knik, knak, barst; knie (in einer Knieföhre z. B.); heg, haag; struik-gewas. **Knief(e)lein**, m. = knikkebeen, iem. die met slappe knieën loopt. **Knief'en**, f. (h.) = knikken, knakken, springen, barsten; doen springen, buigen; neerslaan, vellen; einen Gelen f. = den nek omdraaien. **Knief'er**, m. -s = vrek, gierigaard, pintheuker; zonnenscherm, markieze; knikker. **Knief'erig**, w. -, -en = vrekigheid, krenterigheid, schrapperij. **Knief'erig** = krenterig, vrekkelig, gierig. **Knief'ern**, f. (h.) = zuinig, vrekkelig, krenterig zijn, schrappen.
Knief's, m. -es, -e = buiging, nijging, dienaar, dienaar, knik. **Knief'sen** f. (h.) = buigen, nügen, knikken.
Knief, f. -(e)s, -(e) = knie; buiging, knik, hoek; etw. über's K. brechen = iets in de gauwigheid afdoen. **Knief'beuge**, w. = knie-buiging ('t buigen van de knie), knieboog, **Knief'beugung**, w. = kniebuiging, knieval, voetval. **Knief'bug**, m. = knieboog. **Knief'bügel**, m. = kniestuk (aus Leder, Stahl u. ä.). **Knief(e)n**, f. (h.) = knielen. **Knief'fällig** = onderworpen, deemoedig, op de knieën. **Knief'förmig** = knie-, elleboogvormig.
Knief'geige, w.; -geleit, f.; -gicht, w. = knieflügel (violoncel); -gewricht; -jicht.
Knief'hoch = zoo hoog als een (mijn) knie.
Knief'hojen, Pl.; -tehle, w.; -leder, f. = knieflbroek; -boog (of -gewricht); -le(d)er (of -stuk).
Knief'pöfster, f. = knieelkussen. **Knief'riemen**, m. = kniele(d)er; knieriem, spanriem.
Knief'scheibe, w.; -schiene, w.; -schnalle, w. = knie[schijf]; -stuk (scheenstuk); -gesp.
Knief'stück, f. = kniestuk (portret ten knieën uit). **Knief'stücke**, m. = kniestuk, schoorbalk.
Knief'tuch, f. = kniepijn.
Knief, m. -(e)s, -e = kneep, [kreuk, vouw]; kneep, slimme streek, handigheid, kunstje; Knief'e und Knief'e = listen en strecken. **Knief'ten** f. (h.) = vouwen, plooiën. **Knief'tig** = listig, geslepen, slim. **Knief'tig** = lastig.
Knief'p, m. -(e)s, -e = knip (voor den neus bijv.). **Knief'pen**, f. (h.) = knippen, schietten; toeknippen. **Knief'pügelchen**, f. = knikker. **Knief's**, m. -es, -e; **Knief'schen**, f. -s, - = knip (voor den neus), tik; beul. **Knief'sen**, zie knippen.
Knief's, m. -es, -e = dreumes, dwerg.
Knief'ren f. (h.) = knarsen, kraken; mit den Zähnen f. = knarsetanden.
Knief'ergold, f. = klatergoud. **Knief'ern**, f. (h.) = knetteren, knappen.
Knief'tel, zie Knüttel.
Knief'terig = prikkelbaar, brommig; kreukelig.
Knief'tern, f. (h.) = kreuken, frommelen; **Knief**, zie Knief's. [kraken.
Knief's, zie Knief's.
Knief'be, m. -n, -n; w. -, -n = korst].
Knief'el, m. -s = kneukel, knok; dobbelsteen. **Knief'elbeker**, m. = dobbelbeker.
Knief'eln, f. (h.) = dobbelen.
Knief'lauch, m. -(e)s = knoflook. **Knief'lauchbrühe**, w. = knoflooksaus.

Knief'el, m. = enkel, knokkel, dobbelsteen.
Knief'elchen, f. -s, - = beentje. **Knief'eln**, f. (h.) = dobbelen. **Knief'en**, m. -s, - = been, knook, bot. **Knief'enartig** = beenachtig.
Knief'enbrand, m.; -bruch, m. = been[eter]; -breuk.
Knief'endürr = mager als een geraamte, als een hout, tot op 't been afgemagerd.
Knief'entzündung, w.; -erleuchtung, w.; -fäule, w. (od. -fäulnis, w. od. -fraß, m.) = beenontsteking; -verweeking; -bederf (-eter, -versterving).
Knief'enfuge, w. = ineenvatting van beenderen.
Knief'enfüngung, w.; -geleit, f. = been[geleding]; -gewricht.
Knief'engerüst, f. = geraamte. **Knief'enhaue**, m. = beenhouwer, slager. **Knief'enhaufen**, m. = hoop beenderen. **Knief'enhaus**, f. = beenderhuis, knekelhuis. **Knief'enhaut**, m. = beenvlies. **Knief'enhautentzündung**, w. = beenvliesontsteking. **Knief'entleere**, w. = beenderleer, osteologie. **Knief'entmann**, m. = geraamte, dood. **Knief'enmark**, f. = merg in de beenderen.
Knief'enmehl, f.; -mühle, w. = beender[meel]; -molen.
Knief'enpfanne, w. = gewrichtsholte. **Knief'enschmerz**, m. = pijn in de beenderen. **Knief'enschwarz**, f. = beenzwart. **Knief'ensplinter**, m. = beensplinter. **Knief'ensystem**, f. = beendersysteem.
Knief'ern = beenen. **Knief'ig** = beenig.
Knief'e, w. -, -n = knot vlas.
Knief'eln, f. (h.) = treuzelen, zeuren.
Knief'el, m. -s, - = bal, meelbal, knoedel.
Knief'el, w. -, -n; **Knief'eln**, m. -s, - = knol; knobbel; lomperd. **Knief'elförmig** = knolvormig. **Knief'elgenösch**, f. = knoelgewas. **Knief'elnte**, m. = lomperd. **Knief'el** = met knollen, vol knollen of knobbels.
Knief'p, m. -(e)s, Knief'pfe = knoop (am Kleide); knop (am Spazierstod, am Degen); kop (einer Stednadel); [knoop, strik, buil, knobbel, gril, kuur]; ein sonderbarer K. = een raar heer, een rare klant. **Knief'pchen**, f. -s, - = knoopje; knopje; kopje. **Knief'pen**, f. (h.) = knoopen. **Knief'pform**, w. = knoopvorm.
Knief'p gabel, w. = knoopenschaar (zum Reinigen der Knief'pfe). **Knief'ploch**, f. = knoopsgat. **Knief'pmacher**, m. = knoopenmaker.
Knief'pver, w. -, -n = galappeltje (an den jungen Stiefelchen).
Knief'pel, m. -s, - = kraakbeen. **Knief'pelartig** = kraakbeenachtig. **Knief'pelig** = kraakbeenig, met kraakbeen.
Knief'ren, m. -s, - = kwast, knoest; [enkel]. **Knief'richt** = als een knoest of kwast. **Knief'rig** = knoestig, frisch, onbehouwen. **Knief'rig**, m. -es, -e = knoest, kwast.
Knief'spe, w. -, -n = knop, bloemknop; jonge, teere bloem. **Knief'spen**, f. (h.) = botten, knoppen krijgen, uitloopen. **Knief'spenartig** = op een knop gelijkend. **Knief'spenförmig**, **Knief'spicht** = knopvormig. **Knief'spig** = vol knoppen.
Knief'te, m. -n, -n = lomperd; lummel, botterik; ambachtsjongen. **Knief'teln**, f. (h.) = kleine knoopen in iets maken.
Knief'ten, m. -s, - = knoop (auch an Pfängen); strik; knobbel; moeilijkheid; den K. schürzen, lösen = den knoop (in einem

Drama 3. B.) leggen, oplossen; jekt reift der K. = nu gaat hem een licht op: sich einen K. ins Schnubstuch machen = een knoop in zijn zakdoek leggen. **Knö'ten**, fchw. (h.) = knooopen, een knoop leggen. **Knö'tenförmig** = in den vorm van een knoop of strik. **Knö'tenhaft** = lomp, ruw, onbehouwen. **Knö'tenlos** = zonder knoop. **Knö'tenpunkt**, m. = knoop-, vereenigingspunt. **Knö'tenstich**, m. = knoopsteek. **Knö'tenstoc**, m. = knoestige stok, knuppel. **Knö'tentau**, f. = knooptouw, touw ladder. **Knö'terich**, m. -(e)s, -e = spurrie; knoopgras; varkensgras. **Knö'tig** = knoestig; lomp. **Knü'b'en**, m. -s, -; **Knü'b'ec**, w. -, -n = knoest, kwast.] **Knü'ff**, m. -(e)s, Knü'ffe = vuistslag, stomp. **Knü'ff'en**, fchw. (h.) = stampen, slaan. **Knü'ff'ig** fait = vinnig koud. **Knü'ff'lich** = moeilijk, lastig. **Knü'ff(c)** = dronken, beschenken. **Knü'ff'en**, fchw. (h.) = kreuken, kreuken, frommelen. **Knü'ff'en**, fchw. (h.) = knooopen, binden, verbinden, vastmaken, een band (toehalen); sich f. = zich vastknooopen, zich verbinden, geknoopt worden. **Knü'pp'el**, m. -s, - = knuppel; der K. liegt beim Hund = er is een kink in den kabel. **Knü'pp'el'damm**, m.; -brücke, w.; -holz, f. = knuppel|dam (-weg); -brug; -hout (talhout). **Knur'ren**, fchw. (h.) = knorren, brommen, grommen; rommelen (im Zeiße). **Knur'rig** = knorrig, brommerig. **Knur'berig** = knappend, krakend, bros. **Knur'spern**, fchw. (h.) = knappen, kraken. **Knur'te**, w. -, -n = knoet, karwats. **Knur'ten**, fchw. (h.) = met de knoet straffen, slaan. **Knur'ten**, fchw. (h.) = in elkaar drukken, persen; liekoozen, knuffelen. **Knüt'tel**, m. -s, - = knuppel, stok. **Knüt'telbers**, m. = kreupelvers, rijmelarij. **Knüt'ten**, fchw. (h.) = breien. **Kn.** (Kilo). **Koadju'tor**, m. -s, .to'ren = coadjutor (ambtswaarnemer v. een bisschop). **Koagule'ren**, fchw. (h.) = coaguleeren, stremmen, stollen. **Koalitie'ren sich**, fchw. (h.) = zich coalizeeren, zich verbinden. **Koalition'**, w. -, -en = coalitie, verbond, bondgenootschap. **Ko'balt**, m. -(e)s = kobalt. **Ko'baltglas**, f. = kobaltglas. **Ko'bel**, m. -s, - = hut, hok, schuurtje. **Ko'ben**, m. -s, - = hok, varkenshok. **Ko'ber**, m. -s, - = korf als ransel, ben; hoekige vischweer. **Ko'bold**, m. -(e)s, -e = kobold, kabouter, dwerg, aardmannetje, berggeest. **Ko'bolz'** fchießen, **Ko'bolzen**, fchw. (h.) = kopje(-over) duikelen. **Ko'ch**, m. -(e)s, Kö'che = kok; Hunger ist der beste K. = honger is de beste saus; biete Kö'che verderben den Brei (verfalgen die Suppe) = veel koks verzouten de brj. **Ko'ch'apfel**, m.; -birne, w.; -buch, f. = kook|appel; -peer; -boek. **Ko'ch'brunnen**, m. = warme bron. **Ko'chen**, fchw. (h.) = koken, zieden; Staffee f. = koffie zetten. **Ko'cher**, m. -s, - = koker. **Ko'ch'geschirr**, f. = kookgerei, kookgereedschap, potten en pannen. **Ko'chin**, w. -, -nen = keukenmeid. **Ko'ch'junge**, m. = koksjongen. **Ko'ch'kessel**, m.; -kunn, w. = kook|ketel; -kunst.

Ko'ch'löffel, m. = kook-, potlepel. **Ko'ch'maschine**, w.; -ofen, m.; -pfanne, w. = kook|machine (-toestel); -kachel; -pan. **Ko'ch'salz**, f. = keukenzout. **Ko'ch'topf**, m.; -zucker, m. = kook|pot; -suiker. **Ko'ch'selkörner**, Pl. = kokkelskorrels (een geneeskrachtige, vergiftige bes met bedwelmende kracht). **Ko'da**, m. -s, -s = coda, slot van een muziekstuk. **Ko'der**, m. -s, - = lokaas, aas, lokmiddel; hakleer; auf den K. anbeißen = aan 't aas bijten. **[Ko'derl**, f. -s, -e = onderkin; einem das K. fragen = iem. vleien]. **Ko'dern**, fchw. (h.) = lokken, aanlokken. **Ko'der**, zie Codex. **Kodifikation'**, w. -, -en = codificatie, inbrenging in een wetboek. **Kodifizie'ren**, fchw. (h.) = codificeeren, in een wetboek brengen. **Kodizill**, f. -(e)s, -e = codicil, testament-bijlage. **Koeffizient'**, m. -en, -en = coëfficient, **Ko'fen**, zie Koben. [getalfactor]. **Ko'fent**, m. -(e)s = kloosterbier, dun bier. **Ko'ffer**, m. u. f. -s, - = koffer. **Ko'fferchen**, f. -s, - = koffertje. **Kog**, m. -(e)s, Kö'ge = ingedijkt land. **Kog'ge**, w. -, -n = kogge, koggeschip. **Kohärenz**, w. - = cohaerentie, samenhang. **Kohärie'ren**, fchw. (h.) = cohaereeren, samenhangen. **Kohäsion'**, w. - = cohaesie, samenhang. **Kohlnur'**, m. -(s) = Kohinoor (beroemde diamant). **Kohl**, m. -(e)s = kool (groente, en ook voor „onbeduidende praat“); das macht den K. nicht fett = dat helpt niet veel; alten K. aufwärmer = oude koeien uit de sloot halen. **Kohl'amfel**, w. = zwarte merel. **Kohl'blatt**, f. = koolblad. **Koh'le**, w. -, -n = (houts-, steen-, aard-)kool; wie auf (brennenden) Kohlen sitzen = op heete kolen zitten; mit K. schwärzen = met kool schetsen; met kool zwart maken. **Koh'len**, fchw. (h.) = verkolen, kool verkoopen, domheden praten. **Kohlenarbeiter**, m. = steenkoolbewerker. **Kohlenartig** = koolachtig. **Kohlenbeten**, f. = kolenpan, komfoor; kolenbekken. **Kohlenbergwerk** f.; -breuner, m.; -dampf, m. = kolen|mijn; -brander; -damp. **Kohlendämpfer**, m. = doofpot (voor houts-kolen). **Kohlen|distrikt**, m.; -flöz, f.; -glut, w.; -grube, w.; -grus, m. = kolen|distrikt; -laag; -gloed (of -hitte); -mijn; -gruis. **Kohlenhaltig** = steenkoolhoudend. **Kohlen|händler**, m.; -handlung, w.; -fah-ten, m. = kolen|koopman; -handel; -bak. **Kohlen|lager**, f.; -magazin, f.; -maß, f. = kolen|pakhuis (of -bekken); -magazijn; -maat. **Kohlenmesser**, m. = stapel houts-kool. **Koh'lenmesser**, m. = kolenmeter. **Kohlenoghd**, f. = kooloxyde. **Koh'lenpfanne**, w. = kolenbekken, -pan, komfoor. **Koh'lenplatz**, m. = plaats waar kolen opgestapeld liggen. **Koh'lenrevier**, f. = kolengebied. **Koh'lenrad**, m. = kolenzak. **Koh'lenfauer** = koolzuur. **Koh'lenfäure**, w. - = koolzuur. **Koh'len|schaufel**, w.; -schiff, f.; -schoppen, m. = kolen|schop; -schip; -hok.

Koh|len|schuppe, w.; -schütter, m.; -staub, m. = kolen|schep; -stort (vulemmer); -stof.
Koh|len|spize, w. = koolspits.
Koh|len|stift, m. = houtskoolstift. **Koh|len|stovf**, m. = koolstof. **Koh|len|topf**, m. = vuurpot, test.
Koh|len|träger, m.; -wagen, m.; -zeche, w. = kolen|drager; -wagen; -mijn.
Koh|len|zeichnung, w. = houtskoolteekening.
Koh|len|zug, m. = kolentrein.
Koh|ler, m. -s, -e = kolenbrander. **Koh|ler|glaube**, m. = kinderlijk geloof, blind (bij)geloof. **Koh|ler|hütte**, w. = kolenbrandershut.
Koh|lgarten, m. = kool-, moestuin. **Koh|lgärtner**, m. = warmoezier. **Koh|l|kopf**, m. = kool (als voorwerp). **Koh|l|markt**, m. = groentemarkt.
Koh|l|meise, w. = koolmees. **Koh|l|pfeffer|ben|schwarz** = pikzwart. **Koh|l|pflanze**, w. = koolplant. **Koh|l|ra|bi**, m. -s, -e = koolraap, raapkool. **Koh|l|rübe**, w. = koolraap. **Koh|l|schwarz** = koolzwart, gitzwart. **Koh|l|sprossen**, w. = spruitjes.
Koh|l|strunk, m.; -wetzling, m. = kool|stronk; -witje.
Koh|l|te, w. -, -n = kohorte (10de deel van een Rom. legioen).
Koh|l|ziden, w. - = coincidentie, 't samen-treffen, samenvallen. **Koh|l|ziden|ren**, w. (h.) = coincideeren.
Koh|je, w. -, -n = kool, slaaphut.
Koh|l|stein, f. -e = cocaïne (verdoovend middel).
Koh|l|te, m. -, -n = kokarde.
Koh|l|spiel, w. (h.) = met vuur spelen; wippen met den stoel; kopje-duikelen. **Koh|l|st**, w. (h.) = overgeven, uitbraken.
Koh|l|st = koket, behaagziek; bekoorlijk, bevallig. **Koh|l|stetterie**, w. -, -e = koketterie.
Koh|l|stetteren, w. (h.) = koketteeren.
Koh|l|st, m. = cokeskachel.
Koh|l|st, zie Cocoon.
Koh|l|st|baum, m.; -nuss, w.; -palm, w. = kokos|boom; -noot; -palm.
Koh|l|st, m. -s, -e = kolf (an Gewehre; Spielzeug), (destilleer)kolf; zuiger (einer Maschine); zaad-, vruchtbundel (an Mais und Stiele s. B.).
Koh|l|st|schlag, m.; -spiel, f. = kolf|slag; -spel.
Koh|l|st|stange, w.; -stöß, m. = zuiger|stang; -slag.
Koh|l|st|ren, w. = koleoptera, schild-vleugeligen, kevers.
Koh|l|st, m. -s, -e = kolibri.
Koh|l|st, w. = koliek.
Koh|l|st, m. (e)s, -e = kolk, met water gevuld gat.
Koh|l|st|tor, m. -s, -e = collaborator, medebewerker; ook: titel voor onderwijzers en geestelijken. **Koh|l|st|tatur**, w. -, -en = collaboratuur, post van een collaborator.
Koh|l|st|teral = collateraal, ter zijde staand.
Koh|l|st|teral|erbe, m. = ervende zijverwant.
Koh|l|st|teral|erbschaft, w. = collaterale erfenis of successie. **Koh|l|st|teral|verwandter**, m. = zijverwant.
Koh|l|st|tion, w. -, -en = collatie, vergelijking, tegen-over-elkaar-zetting (in 't bijz. van teksten); collation, lichte maaltijd. **Koh|l|st|tion|ren**, w. (h.) = collationeeren.
Koh|l|st, zie Kollegium. **Koh|l|st|ge**, m. -n, -en = collega, ambtgenoot, vakgenoot. **Koh|l|st|ge|l|it** = collegiaal. **Koh|l|st|ge|l|it|ät**, w. - =

collegialiteit. **Koh|l|st|ge|l|den**, w. = college-gelden. **Koh|l|st|ge|l|den|st**, f. = dietaatschrift.
Koh|l|st|ge|l|den, f. -s, -en = college, alle collega's, raad, onderwijzerscorps, voorlezing.
Koh|l|st|ge|l|den|men, w. = bijeenverzamelde opmerkingen of uittreksels.
Koh|l|st|ge|l|den|st, m. -en, -en = collectant. **Koh|l|st|ge|l|den|st**, w. = collecte, inzameling. **Koh|l|st|ge|l|den|st**, m. -e(s), -e = collecteur, verkooper van staatsloterijbriefjes. **Koh|l|st|ge|l|den|st|ren**, w. (h.) = collecteeren. **Koh|l|st|ge|l|den|st|ren**, w. -en = collectie. **Koh|l|st|ge|l|den|st|ren**, w. = collectief, samenvattend, als geheel. **Koh|l|st|ge|l|den|st|ren**, f. -s, -en = u. = collectief, verzamelnaam.
I. **Koh|l|st|ge|l|den|st**, f. -s, -e = buis, wambuis, leeren kolder.
II. **Koh|l|st|ge|l|den|st**, m. -s, -e = kolder, uitbarsting van woede. **Koh|l|st|ge|l|den|st|ig** = kolderig, razend, woedend. **Koh|l|st|ge|l|den|st|ig**, w. (h.) = kolderen, razen, woeden; (vom Turtahn) kolderen, kokkelen; (vom Tauen) kirren; (vom Wagen) borrelen, rommelen; (f.) = rollen.
Koh|l|st|ge|l|den|st|ig, f. -e(s), -e = buis, wambuis.
Koh|l|st|ge|l|den|st|ig (Kollo).
Koh|l|st|ge|l|den|st|ig|ren, w. (h.) = botsen. **Koh|l|st|ge|l|den|st|ig|ren**, w. -, -en = botsing.
Koh|l|st|ge|l|den|st|ig|ren, f. -s, -e = u. Kollt = kulli, stuk vrachtgoed.
Koh|l|st|ge|l|den|st|ig|ren, f. -s = collodium (kleefmiddel).
Koh|l|st|ge|l|den|st|ig|ren, f. -s, -en = colloquium, samenspraak, gesprek, examen in gesprek-vorm.
Koh|l|st|ge|l|den|st|ig|ren, w. -, -en = colluzie, geheime verstandhouding, doorgestoken kaart.
Koh|l|st|ge|l|den|st|ig|ren, f. = Keulen. **Koh|l|st|ge|l|den|st|ig|ren**, m. -s, -e = Keulenaar. **Koh|l|st|ge|l|den|st|ig|ren**, f. = Keulisch.
Koh|l|st|ge|l|den|st|ig|ren, f. -s, -e = dubbel punt.
Koh|l|st|ge|l|den|st|ig|ren, f. -e(s), -e = colonaat, pachtgoed.
Koh|l|st|ge|l|den|st|ig|ren, m. -n, -en = boer, volkplanter.
Koh|l|st|ge|l|den|st|ig|ren, w. = koloniaal. **Koh|l|st|ge|l|den|st|ig|ren**, m. = koloniale handel, zaak in koloniale waren.
Koh|l|st|ge|l|den|st|ig|ren, w. = koloniale waren.
Koh|l|st|ge|l|den|st|ig|ren, f. = zaak in koloniale waren, kruidenierszaak. **Koh|l|st|ge|l|den|st|ig|ren**, m. = handelaar in koloniale waren, kruidenier. **Koh|l|st|ge|l|den|st|ig|ren**, w. -, -en = kolonie. **Koh|l|st|ge|l|den|st|ig|ren**, w. -, -en = kolonizatie. **Koh|l|st|ge|l|den|st|ig|ren**, w. (h.) = kolonizeeren.
Koh|l|st|ge|l|den|st|ig|ren, w. = kolonizeering, kolonizatie. **Koh|l|st|ge|l|den|st|ig|ren**, m. -en, -en = kolonist, volkplanter.
Koh|l|st|ge|l|den|st|ig|ren, w. -, -en = colonnade, zuilenrij, zuilengang. **Koh|l|st|ge|l|den|st|ig|ren**, w. -, -en = kolonne; kolom (in een dagblad). **Koh|l|st|ge|l|den|st|ig|ren** = in kolonnes, in kolommen.
Koh|l|st|ge|l|den|st|ig|ren, f. -s = colophonium, viool-hars.
Koh|l|st|ge|l|den|st|ig|ren, w. -, -en = kolokwint.
Koh|l|st|ge|l|den|st|ig|ren, m. = koloradokever.
Koh|l|st|ge|l|den|st|ig|ren, w. -, -en = coloratuur, versie-ring v. d. melodie, triller. **Koh|l|st|ge|l|den|st|ig|ren**, w. (h.) = koloreeren, kleuren. **Koh|l|st|ge|l|den|st|ig|ren**, m. -en, -en = kolorist, kleurschilder. **Koh|l|st|ge|l|den|st|ig|ren**, f. -e(s) = koloriet, kleurschakeering.
Koh|l|st|ge|l|den|st|ig|ren, m. = kolossus, reus, reuzenbeeld. **Koh|l|st|ge|l|den|st|ig|ren** = kolossaal, reus-achtig.
Koh|l|st|ge|l|den|st|ig|ren, m. -s, -e = Kolossens. **Koh|l|st|ge|l|den|st|ig|ren**, m. = brief van de Kolossenen.
Koh|l|st|ge|l|den|st|ig|ren, f. -s = Kolosseum, (rest van 't grootste amphitheater in Rome).
Koh|l|st|ge|l|den|st|ig|ren, zie Kalkaf.
Koh|l|st|ge|l|den|st|ig|ren (spr.:), w. -, -n =

colportage; 't rondventen (van boeken, kranten e. d.). **Kolporteur**, m. -(e)s, -e = colporteur. **Kolportieren**, fchw. (h.) = colporteren.

[**Kolter**, m. -s, -, *auch*: w. -, -n = wollen deken]. **Kolter**, f. -s, -- = (nordd.) kouter. **Kolumbarium**, f. -(s), . . rien = columbarium, grafgewelf met nissen voor de urnen.

Kolumne, w. -, -n = kolom (druks), drukzijde.

Kombattant, m. -en, -en = strijder, vechtend soldaat.

Kombination, w. -, -en = combinatie, verbinding, vereeniging. **Kombination&gabe**, w. = combinatiegave, -geest. **Kombinieren**, fchw. (h.) = combineren.

Komet, m. -en, -en = komeet, staartster.

Komfort (spr.: ...*foor*), m. -s = comfort, gemak, geriefelijkheid. **Komfortabel** = comfortabel, geriefelijk, behaaglijk.

Komik, w. - = komische kunst. **Komiker**, m. -s, - = komicus, komiek. **Komisch** = komisch, komiek, grappig; raar, vreemd.

Komitat, f. -(e)s, -e = comitaat, geleide, Hongaarsch graafschap.

Komitee, *zie* Comité.

Komitteefandter, m.; *verhandlungen*, Pl. = comitiale gezant, - verhandelingen d. i. bij den rijksdag. **Komitien**, Pl. = comitiën, rijksdag, kiesvergadering.

Komma, f. -(s), -ta u. -s = komma.

Kommandant, m. -en, -en = kommandant.

Kommandantur, w. -, -en = kommandantuur, kommandantshuis, -plaats.

Kommandeur, m. -(e)s, -e = kommandeur, bevelhebber van een troepenafdeeling; ridder in de hoogste klasse van een orde. **Kommandieren**, fchw. (h.) = kommandeeren, bevelen, bestellen.

Kommanditair, m. -(e)s, -e = commanditair, stille deelgenoot; leider van een branche, v. een filiaal. **Kommandite**, w. -, -n;

Kommanditgeschäft, f. = commandite, handelsgenootschap met commanditairs.

Kommando, f. -(s), -s = kommando. **Kommandostab**, m. = kommandostaf.

Kommen, f. (f.), (du kommt u. fömmt, er kommt u. fömmt; kam, käme, kommt gefommen) = komen, aankomen; er kommt geflogen, geritten, gegangen = hij komt gevlogen of (aan)vliegen, gereden of (aan)rijden, geloopt of (aan)loopen; er kam und fagte, er kam zu fagen = hij kwam zeggen; nach A., nach Holland kommen = te A., in Holland (in das große A., in das kleine Holland) komen; in die Stadt f. = in of naar de stad komen; auf die Welt f. = ter wereld komen; kommen Sie gut nach Hause = wel thuis! du kommt mir eben recht = je komt me net van pas; er kam nicht von meiner Seite = hij liet me geen oogenblik alleen; er ist mir aus den Augen gefommen = ik heb hem uit 't gezicht verloren; nicht von der Stelle, vom Fiede f. = niet opschieten, niet vorderen; an ein Haus f. = bij een huis komen; aneinander f. = handgemeen worden; in die Schule f. = op school komen; ich komme mit = ik ga mee; er kam zu Gelde = hij heeft geld gekregen, is vermogend geworden; wie kommt du dazu? = hoe kom je er bij? zu Ehren f. = tot eer en aanzien komen; wir kamen auf ihn zu fprechen = het gesprek kwam op hem; zu sich f. = tot zich zelf komen, bijkomen; außer sich f. = buiten zich zelf raken;

wenn es aufs äußerste kommt = als 't op 't ergste, als 't hoog komt; ihm kam ein Gedanke = hij kreeg een idee; auf einen Einfall f. = op een gedachte komen; es ist mir nie in den Sinn gefommen = ik heb er nooit aan gedacht; einem in die Quere f. = iem in 't vaarwater komen; mit etw. zuftande f. = iets klaar spelen, tot een goed einde brengen; zu Staffen, zu Paffe f. = te pas komen; das kommt ihm zu Schaden = dat loopt op zijn nadeel uit; sich etw. zu Schutden f. lassen = zich aan iets schuldig maken; einem grob f. = iem. grof aanspreken, onbehouwen tegen iem. zijn; kommst du mir fo? = begin je op die manier? er soll mir nur damit f.! = laat hij 't maar eens probeeren! dat moest hij eens durven! um sein Geld, sein Glück, das Leben c. f. = zijn geld, zijn geluk, 't leven verliezen; auf seinen Freund läßt er nichts f. = voor zijn vriend neemt hij 't dadelijk op; etw. an sich f. lassen = kalm afwachten; um wieder auf besagten Hammel zu f. = om weer op ons onderwerp te komen; er kommt auf seinen grünen Zweig = hij komt tot niets; da kommt du an den Dächten = daar ben je aan 't goede kantoor. **Kommend** = komend, aanstaand.

Kommen'de, w. -, -n = commende, gebied van een orderidder; ordesprebende.

Kommensura'bel = commensurabel, onderling meetbaar.

Komment, *zie* Comment.

Kommentar, m. -(e)s, -e u. . . rien = commentaar, verklaring, uitlegging. **Kommentator**, m. -s, . . to'ren = commentator, verklaarder. **Kommentieren**, fchw. (h.) = commenteeren, verklaren.

Kommers, m. -s, -e = fuif, feestmaal, jool. **Kommers'buch**, f. = studentenzangboek.

Kommerzien, fchw. (h.) = fuiven, banketeeren.

Kommerz, m. -es = handel. **Kommerziell** = commercieël, handels.. **Kommerzienrat**, m. = handelsraad (een titel).

Kommissio'ne, m. -n, -n = kameraad.

Kommiss, *zie* Commiss.

Kommissar, m. -(e)s, -e = commissaris; chef. **Kommissariat**, f. -(e)s, -e = commissariaat; ambt, kantoor, gebied van een commissaris. **Kommissarisch** = commissoriaal, voorloopig.

Kommiss'rot, f. = kommissbrood.

Kommission, w. -, -en = commissie; boodschap. **Kommissionär**, m. -(e)s, -e = missionair. **Kommissions'gebühr**, w. = commissieloon, provizie. **Kommissions'geschäft**, f. = commissiehandel. **Kommissio'risch** = commissoriaal.

Kommiss'schuh, m. = kommissieschoen, soldatenschoen.

Kommittent, m. -en, -en = committent, lastgever. **Kommittieren**, fchw. (h.) = committeeren, als gevolmachtigde afvaardigen.

Kommit = passend, geriefelijk, gewensch. **Kommod** = gemakkelijk, geriefelijk. **Kommode**, w. -, -n = commode, latabel. **Kommoditat**, w. -, -en = gemakelijkheid, geriefelijkheid, geheim gemak.

Kommode're, m. -(s), -(s) u. -n = commodore, zelfstandig gezagvoerder ter zee.

Kommu' = gemeenschappelijk, gemeen, laag. **Kommunal** = communaal, gemeentelijk, gemeente... **Kommunal'garde**, w. = stedelijke schutterij.

Kommunal||lehrer, m.; -schule, w.; -steuer, w. = gemeente||onderwijzer; -school; -belasting.
Kommu'ne, w. --, --n = commune, gemeente; Commune (zu Paris 1871).
Kommunikant, m. --en, --en = communicant, avondmaalganger.
Kommunikation, w. --, --en = communicatie, mededeeling; verbinding, verkeer.
Kommunikationsweg, m. = communicatieweg.
Kommunion, w. --, --en = communie, Avondmaal.
Kommunis'mus, m. --, --en = communisme.
Kommunist, m. --en, --en = communist.
Kommunistisch = communistisch.
Kommunitie'ren, fchw. (h.) = communiceeren, meedeelen, in gemeenschap staan; communiëeren, aan 't Avondmaal deelnemen.
Komödiant, m. --en, --en = komediant.
Komödie, w. --, --n = comédie, blijspel.
Kompagnie, w. --, --(e)n = compagnie: afdeling v. een bataillon, gezelschap.
Kompagnon, zie Compagnon.
Kompakt = compact, dicht, vast, veelomvattend.
Kompanie, zie Compagnie.
Komparation, w. --, --en = comparatie, vergelijking (trappen van --). **Komparativ**, m. --(e)s, --e = comparatief, vergrootende trap.
Komparant, m. --en, --en = comparant, voor 't gerecht verschijnende. **Komparie'ren**, fchw. (h.) = compareeren: vergelijken, voor 't gerecht verschijnen.
Komparie, m. --n, --n = compare, figurant (op 't tooneel).
Kompas, m. --, --en = kompas.
Kompas|häuschen, f.; -nadel, w.; -rose, w. = kompas|huisje; -naald; -roos.
Kompendia'risch = compendiair, bij wijze van uittreksel. **Kompendiös** = compendiëus, kort, afgekort, saamgevat; gemakkelijk, handig.
Kompendium, f. --(s), --s = compendium: handboek, korte schets.
Kompenation, w. --, --en = compensatie, vergoeding, vereffening. **Kompenations'pendel**, f. = compensatieslinger. **Kompenie'ren**, fchw. (h.) = compenzeeren, vergoeden, vereffenen; **fich f.** = tegen elkander opwegen.
Kompetent = competent: gerechtigd, bevoegd.
Kompetenz, w. --, --en = competentie: bevoegdheid, amtsgebied.
Kompilation, w. --, --en = compilatie: verzameling, samenlezing. **Kompilator**, m. --s, --s = compiler, samenlezer. **Kompilieren**, fchw. (h.) = compileeren.
Komplement, f. --(e)s, --e = complement, aanvulling. **Komplementär'farbe**, w. = complementaire kleur. **Komplement'winfel**, m. = complementshoek.
Komplett = compleet, volledig. **Komplettie'ren**, fchw. (h.) = completeeren.
Komplex, m. --es, --e = complex, samenvatting, geheel, groep.
Komplikation, w. --, --en = complicatie, verwikkeling.
Kompliment, f. --(e)s, --e = compliment.
Kompliment'macher, m. = complimentenmaker. **Komplimentie'ren**, fchw. (h.) = complimenteren.
Komplie'ren, fchw. (h.) = compliceeren, verwikkelen, ingewikkeld maken.

Komplot, f. --(e)s, --e = komplot; ein & anzetteln od. schmieden = een k. smeden. **Komplotte'ren**, fchw. (h.) = complotteeren.
Komponie'ren, fchw. (h.) = componeeren.
Komponist, m. --en, --en = componist.
Kompositie'ren, Pl. = bloemkorfdragenden.
Kompositie, w. --, --en = compositie.
Kompositum, f. --s, --ta = samengesteld woord, compositum.
Kompost, m. --es, --e = compost (een mengsel tot mesting).
Kompott, f. --(e)s, --e u. --s = compot, compote.
Kompreß = compres, ineedrongen. **Kompreß'e**, w. --, --n = compres, omslag. **Kompreßion**, w. --, --en = compressie, samenpersing. **Kompreßions'pumpe**, w. = perspomp. **Kompreßie'ren**, fchw. (h.) = comprimeeren, samenpersen.
Kompromiß, m. u. f. --s, --s = compromis, overeenkomst, schikking. **Kompromitte'ren**, fchw. (h.) = compromitteeren, 't eens worden, (iem., iets) in opspraak brengen.
Komptabilität, w. -- = comptabiliteit, verantwoordelijkheid, rekenplichtigheid.
Komptoir, zie Comptoir.
Komtesse, w. --, --n = comtesse, jonge (ongehuwde) gravin.
Komthur, m. --(e)s, --e = komthur, commandeur (v. een orde).
Koncentration, **Koncept**, **Koncert**, **Koncession**, zie Konz...
Konchylie, w. --, --n = konchylie, schaal, schelpdier.
Koncil, **Koncilient**, zie Konz...
Kondensation, w. -- = condensatie, verdichting. **Kondensator**, m. --s, --s = condensator. **Kondensie'ren**, fchw. (h.) = condenseeren.
Kondition, w. --, --en = conditie: voorwaarde; toestand; betrekking, dienst. **Konditionaal** = conditioneel, voorwaardelijk. **Konditiona'lis**, m. -- = conditionalis, voorwaardelijke wijs. **Konditionie'ren**, fchw. (h.) = condicioneeren; in betrekking, in dienst zijn.
Konditor, m. --s, --s = suiker-, banketbakker. **Konditorei**, w. --, --en = banketbakkerij, confiserie. **Konditorwaren**, Pl. = suikerbakkerwaren, confituren.
Kondolenz, w. --, --en = condoleantie, rouwbeklag. **Kondolenz'brief**, m. -schreiben, f. = condoleantiebrief. **Kondolte'ren**, fchw. (h.) = condoleeren.
Kondor, m. --s, --e u. --s = condor (een soort groote gier).
Kondukt, m. --(e)s, --e = geleide, lijkstaatsie.
Kondukteur, m. --(e)s, --e = kondukteur.
Konduktor, m. --s, --s = conductor; holle sonde.
Konfekt, f. --(e)s, --e = lekkers, suikergoed.
Konfekt'büchse, w. = doos of schaal voor suikergoed. **Konfektion**, w. --, --en = confectie, gemaakte kleederen.
Konfektions'artikel, m.; -geschäft, f. (od. -laden, m.) = confectie|artikel; -magazijn.
Konferenz, w. --, --en = conferentie, zitting, beraadslaging. **Konferte'ren**, fchw. (h.) = conferereeren, beraadslagen.
Konfession, w. --, --en = confessie, geloofsbelijdenis; geloofsgenootschap. **Konfessioneel** = confessioneel. **Konfession'loos** = tot geen confessie behoorende.

konfidentiell = confidentieel, vertrouwelijk.
Konfiguration, w. -, --en = configuratie: onderlinge stand v. d. planeten.
Konfirmand, m. --en, --en = confirmandus, communicand.
Konfirmandenunterricht, m. = godsdienstonderwijs.
Konfirmation, w. -, --en = aanneming, inzegening, communie.
Konfirmieren, fchw. (h.) = bevestigen, inzegenen, aannemen.
Konfiscation, w. -, --en = confiscatie, inbeslagneming.
Konfiscieren, fchw. (h.) = confiscaleeren.
Konstituen, Pl. = conftituen.
Konflikt, m. -(e)s, --e = conflict, botsing, strijd.
Konfluer, m. -es, -e = confluentie, samenvloeiing.
Konföderation, w. -, --en = confederatie, bond.
Konföderiert = geconfedereerd.
Konform = conform, overeenstemmend, gelijkvormig.
Konformist, m. --en, --en = conformist, lid v. d. Eng. kerk.
Konformität, w. - = conformiteit, overeenstemming.
Konfrontation, w. -, --en = confrontatie, 't tegenoverelkaarstellen.
Konfrontieren, fchw. (h.) = confronteren.
Konfus = konfus, verlegen, in verwarring.
Konfusion, w. -, --en = confuzie, verwarring.
Konfusionsrat, m. = warhoofd.
Kongenial = congeniaal, geestverwant.
Kongestien, w. -, --en = congestie.
Konglomerat, f. -(e)s, --e = conglomeraat, 't samengepakte, tot een klomp vermengde.
Kongregation, w. -, --en = congregatie, geestelijke broederschap, kloostervereeniging.
Kongress, m. -ses, -se = congres.
Kongruent = congruent.
Kongruenz, w. -, --en = congruentie.
Kongruieren, fchw. (h.) = congrueeren.
Koniferen, Pl. = koniferen, naaldbomen.
König, m. -(e)s, --e = koning; (in Karten-
 [piel] heer, koning, (iron.): das Buch der Könige = het kaartspel.
Königin, w. -, --nen = koningin; (in Karten-
 [piel] dame, koningin; die K. Witte = de koningin-weduwe.
[Königlich] Königlich (bei Titeln: K.) = koninklijk; fchw. f. amfifieren = zich vorstelijk, heerlijk amuzeeren.
Königreich, f. -(e)s, --e = koninkrijk.
Königsadler, m.; -apfel, m.; -birn, w. = koningsadelaar (-arend); -appel (ananas); -peer.
Königsblau, f.; -blume, w.; -eidenfse, w. = koningsblauw (smalt); -bloem (pioen); hagedis (op Java).
Königsfarbe, w.; -farn, m.; -freund, m. = koningskleur (purper); -varen; -vriend (of -gezinde).
Königsgeiß, f.; -ferze, w.; -frau, f. = koningsgeel; -kaars; -kruid.
Königskrone, w.; -litte, w.; -mord, m. = koningskroon; -lilie (keizerskroon); -moord.
Königsmörder, m.; -papier, f.; -reiter, m. = koningsmoordenaar; -papier (royaal p.); -reiger.
Königsrose, w.; -salbe, w.; -säure, w. = koningsroos (pioen); -zalf; -water.
Königszepter, f.; -schleichen, f.; -schlange, w. = konings[schepter]; -schietfeest; -slang.
Königsstuh, m.; -stih, m.; -stüb, m. = konings[sthot]; -zetel; -staf.
Königsthron, m.; -titel, m.; -vogel, m. = konings[thron]; -titel; -vogel (paradijsvogel).

Königswahl, w.; -wasser, f.; -weibe, w. = konings[keuze]; -water; -wouw.
Königswürde, w. = koninklijke waardigheid.
Königtum, f. -s, -timmer = koningschap; koninkrijk.
Königstisch = conisch, kegelvormig.
Königstisch, m. -- = kegel.
Konjektur, w. -, --en = conjectuur, gissing.
Konjugation, w. -, --en = conjugatie, ver-
 voeging.
Konjugieren, fchw. (h.) = konju-
 geeren, vervoegen.
Konjunktion, w. -, --en = conjunctie: voeg-
 woord; samenstand van planeten in denzelfden
 meridiaan.
Konjunktiv u. Konjunktiv, m. -(e)s, --e = conjunctief, aanvoegende wijs.
Konjunktur, w. -, --en = conjunctuur, samenloop v. omstandigheden; tijdsomstan-
 digheden; uitzicht in zaken.
Konkav = concaaf, holron, uitgehold.
Konkavität, w. -- = concaviteit, holte.
Konklat, f. -(e)s, --n = conclave, plaats en vergadering waar de kardinalen een nieuwen paus kiezen.
Konklusion, w. -, --en = conclusie.
Konkordanz, w. -, --en = concordantie, een bijbelregister.
Konkordat, f. -(e)s, --e = concordaat, verdrag tusschen staat en kerk.
Konkordia, w. = Concordia, Eendracht.
Konkordienformel, m. = concordienformule, -boek, symbolisch geschrift v. d. Luthersche kerk.
Konkret = concreet.
Konkretum, f. -(e)s, --ta = concreet substantief.
Konkubinat, f. -(e)s, --e = concubinaat, wilde echt.
Konkubine, w. = bijzit.
Konkurrent, m. --en, --en = concurrent.
Konkurrenz, w. -, --en = concurrentie, wedstrijd; samenloop; einem h. machen = iem. concurrentie aandoen; eine h. aufschreiben = een prijsvraag, concours uitschrijven.
Konkurrieren, fchw. (h.) = concurreeren, wed-
 jveren, meedingen.
Konkurs, m. -es, --e = bankroet, failliet; wedstrijd, concours; in h. geraten = faillieeren, bankroetgaan.
**Konkurs-
 eröffnang**, w. = 't uitspreken van 't fail-
 lissement.
Konkursgläubiger, m. = schuldeischer.
Konkursmasse, w. = failliete boedel, f. massa.
Konkursverfahren, f. = gerechtelijke behandeling van een faillissement.
Konkursverwalter, m. = curator in een faillissement.
Können, unr. (h.) (ich kann, er kann; konnte; könnten; gekonnt) = kunnen; nicht von der Stelle f. = zich niet kunnen verroeren; ich kann nichts dafür = ik kan 't niet helpen of 't is mijn schuld niet; wenn es kein kann = als 't kan; französisch f. = Fransch können; auswendig f. = van buiten kennen.
Konnex, m. -es, --e = connexus, samenhang.
Konnexion, w. -, --en = connexie, ver-
 binding, invloedrijke betrekking of kennis.
Konnivenz, w. -, --en = conniventie, toe-
 geeffelijkheid, oogluiking.
Konnoivieren, fchw. (h.) = conniveeren, oogluikend toelaten.
Konnoivement, f. -(e)s, --e = konnoivement, vrachtbrief v. d. schipper.
Konrad, m. = Koenraad.
Konrektor, m. -s, -toren = conrector, titel voor leeraren aan hogere scholen.
Konsekration, w. -, --en = consecratie, inwijding, inzegening.
Konfessieren, fchw. (h.) = consecreren, wijden, inwijden, inzegenen.

konfessiv = consecutief, gevolgtrekkend, gevolgdrukkend, volgend.
konfess, m. -es, -e = consent, toestemmig.
konsequent = konsekvent. **konsequenz**, w. -, -en = konsekventie.
konserbatif = conservatief. **konserbator**, m. -s, -toren = conservator, bewaarder. **konserbatorium**, f. -(s), -rien = conservatorium, hogere muziekschool. **konserve**, w. -, -n = conserve, in suiker ingemaakte vruchten; vleesch in blikken e. d. **konserve**, f. (h.) = conserveeren.
konsignant, m. -en, -en = consignant, afzender. **konsignatar**, m. -(e)s, -e = consignataire, ontvanger van consignatie-goederen. **konsignation**, w. -, -en = consignatie, zending v. goederen in commissie. **konsignieren**, f. (h.) = consigneren, ter bewaaring of ten verkoop overgeven; (soldaten) het verblijf in een kazerne aanwijzen.
konstitu, zie *Constitu*.
konstitoriaal, m. = lid van een consistorie.
konstitu, f. -(s), -rien = consistorie, kerkeraad, geestelijke raad e. d.
konfribieren, f. (h.) = conscribereen, manschappen lichten. **konfribition**, w. -, -en = conscriptie, loting, lichting. **konfribition**, w. -, -en = dienstplichtig.
konsole, w. -, -n = console.
konfolidation, w. -, -en = consolidatie, vereeniging inz. v. d. staatschulden tot ééne groote schuld. **konfolidieren**, f. (h.) = consolideeren. **konfols**, Pl. = consols, gedekte schuldbrieven.
konfonant, m. -en, -en = konsonant, medeklinker. **konfonanz**, w. -, -en = eenstemmigheid, welluidendheid.
konforte, m. -n, -n = konsort, deelgenoot, makker, gelijkgezinde. **konfortium**, f. -(s), -tien = consortium, maatschappij, genootschap.
konfpiration, w. -, -en = conspiratie.
konfpirieren, f. (h.) = conspireeren, samenzweren.
konfstab, m. -s, - = constabel, politie-agent.
konstant = constant, standvastig.
konstantin, m. = Constantijn.
konstantinopel, f. = Konstantinopel. **konstantinopolita**, m. -s, - = Konstantinopolitaan.
konstantz, f. = Konstanz. **konstantz**, m. = Constant. **konstantze**, w. = Constance.
konfstatieren, f. (h.) = constateeren, vaststellen.
konfstellation, w. -, -en = constellatie; sterrebeeld, gesternte, onderlinge planetenstand.
konfsterneation, m. - = consternatie, verlegenheid. **konfsterneieren**, f. (h.) = consternereren. **konfsterneiert** = geconsterneerd, verlegen.
konfstitueieren, f. (h.) = constitueeren, vaststellen, instellen. **konfstitution**, w. -, -en = constitutie; grondwet, lichaamsgesteldheid. **konfstitutio**, w. = constitutioneel, grondwettig.
konfstruieren, f. (h.) = construeeren. **konfstruktion**, w. -, -en = constructie, samenstelling, bouw.
konfsul, m. -s, -n = consul. **konfularisch** = consular. **konfulent**, m. -en, -en = consulent, rechtskundig raadgever. **konfultation**, w. -, -en = consultatie. **konfultieren**, f. (h.) = consulteeren.

konfument, m. -(e)s = consumptie, vertering.
konfument, m. -en, -en = consument, verbruiker. **konfumentieren**, f. (h.) = consumeeren. **konfumention**, w. - = consumptie.
konfumentionssteuer, w. = verbruiksbelasting. **konfumentverein**, m. = verbruiksvereeniging.
konfakt, m. -(e)s, -e = contact, aanraking.
konfakt, zie *comptant*.
konfemplatief = contemplatief, beschouwend.
konfverbande, w. - = contrabande. **konfterfel**, f. -(e)s, -e = conterfeitsel, beeld, portret. **konftermarke**, w. - = contramerck.
konftertanz, m. = contredans, gezelschapsdans.
konftext, m. -(e)s, -e = context, samenhang, inhoud.
konfcontinent u. konfcontinent, m. -(e)s, -e = continent, vasteland. **konfcontinental** = continentaal. **konfcontinental**, w. = continentaalstelsel.
konfcontingent, f. (e)s, -e = contingent, bijdrage.
konfcontinuerlich = voortdurend, aanhoudend.
konfcontinuitat, w. - = continuïteit, duur, samenhang.
konfconto, zie *Conto*. **konfcontoforrent**, zie *Conto corrento*.
konfcomptoir, zie *Comptoir*.
konfcontrabas, m. = contrabas. **konfcontradictio**, w. = contradictioir, elkaar tegensprekend.
konfcontrabent, m. -en, -en = contractant.
konfcontrabieren, f. (h.) = contracteeren.
konfcontract, m. -(e)s, -e = contract. **konfcontractbreuk**, m. = contractbreuk. **konfcontractbrüchig** = schuldig aan contractbreuk. **konfcontractlich**, -mäßig = contractueel, bij contract.
konfcontrafuge, w. = contrefuge, tegenfuga.
konfcontrapunt, m. = contra-punt, compositieleer.
konfcontrair = contrair, ongunstig, tegen...
konfcontrasignieren, f. (h.) = contrasignereen, medeonderteekenen.
konfcontrast, m. -es, -e = contrast. **konfcontrastieren**, f. (h.) = contrasteeren.
konfcontravenient, m. -en, -en = contravenient, overtreders. **konfcontravenieren**, f. (h.) = contravenieeren, handelen in strijd met..., overtreden. **konfcontravention**, w. -, -en = contraventie, overtreding.
konfcontribuent, m. -en, -en = contribuent, hij die bijdraagt. **konfcontribuieren**, f. (h.) = contribueeren. **konfcontribution**, w. -, -en = contributie, schatting, bijdrage.
konfcontrole, w. - = contrôle. **konfcontroleur**, m. -(e)s, -e = controleur. **konfcontrollieren**, f. (h.) = controleeren.
konfcontroverse, w. -, -n = controverse, twist, twistvraag, woordenstrijd.
konfcontumaz, w. - = contumacie, niet-verschijnen, verstek; in R. verurteilen = bij verstek veroordeelen. **konfcontumazieren**, f. (h.) = bij verstek veroordeelen. **konfcontumazurteil**, f. = vonnis bij verstek.
konfcontur, w. -, -en = omtrek, omlining.
konfcontusion, w. -, -en = kneuzing.
konfconvenienz, m. -, -en = convenance, welvoeglijkheid, geriefelijkheid. **konfconvenienzheirat**, w. = huwelijk van conveniëntie, naar stand e. d. **konfconventieren**, f. (h.) = con-

venieeren, passen, schicken. **Konvent'**, m. —(e)s, —e = convent, vergadering (van de monniken in een klooster), klooster: Conventie. **Konventikel**, f. —s, — = conventikel, geheime vergadering. **Konventieler**, m. —s, —, zie Konventual. **Konvention'**, w. —, —en = conventie, overeenkomst, verdrag. **Konventionaal strafte**, m. = conventioneele straf, verdragsstraf. **Konventionell'** = conventioneel. **Konventual'**, m. —(e)s, —en = conventuaal, kloosterbroeder.

Konvergenz', w. — = convergentie, 't naar elkander toelopen, 't naderen. **Konvergiere'n**, fchw. (h.) = convergeeren.

Konversation', w. —, —en = conversatie. **Konversationslexikon**, f. = encyclopaedia. **Konversationsprache**, w. = conversatie-taal, -stijl. **Konvertiere'n**, fchw. (h.) = converzeeren.

Konvertion', w. —, —en = converzie, verandering, verwisseling. **Konvertierbar** = converteerbaar, convertabel. **Konvertiere'n**, fchw. (h.) = converteren. **Konvertierung**, w. — = conversie, bekeering. **Konvertit'**, m. —en, —en = convertiet, bekeerde.

Konvex = convex, gewelfd, bolronnd. **Konvexität'**, w. — = convexiteit, bolronndheid, gewelfdheid.

Konvikt', f. —(e)s, —e = convict, vrije tafel (voor studenten); 't samenleven; R. K. semi-Konviktium, zie Convikium. [narium.]

Konvulsien', w. —, —en = convulsie, (stuip)trekking. **Konvulsifisch** = convulsief, stuip-trekking, krampachtig.

Konzediere'n, fchw. (h.) = concedeeen: toegeven, toestaan.

Konzentration', w. — = concentratie. **Konzentriere'n**, fchw. (h.) = concentreeren. **Konzentrisch** = concentrisch.

Konzept', f. —es, —e = concept, ontwerp, schets, klad; aus dem K. fommen = van de wijs raken; einen aus dem K. bringen, einem das K. verrücken = iem. van de wijs, van zijn stuk brengen. **Konzeption'**, w. —, —en = conceptie: ontvangenis; opvatting in den geest; 't opstellen van een geschrift.

Konzert', f. —(e)s, —e = concert; in's K. gehen = naar 't concert gaan.

Konzertsaal, m.; -sänger, m.; -stück, f. — concertzaal; -zanger; -stuk.

Konzeffion', w. —, —en = concessie, vergunning. **Konzeffionär'**, m. —(e)s, —e = concessionaris, die vergunning heeft. **Konzeffioniere'n**, fchw. (h.) = concessioneeren. **Konzeffiv'** = toegevend. **Konzeffiv'**, m. —(e)s, —e = toegevend. **Konzeffivität'**, w. — = toegevendheid.

Konzil', f. —(e)s, —e u. —ien = concilie.

Konzipient', m. = concipiënt, samensteller, schrijver. **Konzipiere'n**, fchw. (h.) = concipiëren, ontwerpen, opstellen.

Konzipis' = bondig, kort.

Kooperation', w. —, —en = coöperatie. **Kooperiere'n**, fchw. (h.) = coöperereeren.

Kooptation', w. —, —en = coöptatie, zelfaanvullingsverkiezing. **Kooptiere'n**, fchw. (h.) = coöpteeren.

Koordinaten, Pl. = coördinaten. **Koordinatien'**, w. — = coördinatie, nevenschikking. **Koördinate'ren**, fchw. (h.) = coördineeren, nevenschikken.

Kopal', m. —(e)s = kopal (een gomsoort).

Kopalstein', m. = kopalvernis.

Kopfe, w. —, —en = kopke: (Russ. 0,01 roebel).

Köper, m. —s, — = keper, gekeperd weefsel.

Köperer, fchw. (h.) = keperen.

Kopernikaner, m. —s, — = aanhanger van Copernicus. **Kopernikanisch** = Copernicaansch.

Kopf, m. —(e)s, Köpfe = kop, hoofd; zu Kopfe steigen = naar het hoofd stijgen; er hat K. = hij heeft verstand; ein offener, fluger, feiner K. = een heldere, schrandere, sijn kop of een helder, schrande, sijn hoofd; er hat Grüge im Kopfe = hij heeft verstand; im Kopfe rechnen = uit 't hoofd rekenen; sie hat ihren eigenen K. od. sie hat ihren K. für sich = zij heeft een hoofd, een eigen kop; den K. auflegen = een hoofd toonen; auf seinem Kopfe bestehen = op zijn stuk blijven staan; ich weiß nicht wo mir der K. steht = ik weet geen raad, mijn hoofd loopt om; er ist nicht auf den K. gefallen = hij is niet van gisteren, niet dom; er stellt alles auf den K. = hij gooit alles 't onderste boven; sich auf den K. stellen = op zijn hoofd gaan staan (fig.); einem den K. berechnen = iem. het hoofd op hol brengen. maken; er ist im Kopfe nicht ganz richtig od. er ist vor den K. geschlagen = hij is niet wel bij 't hoofd; der K. schwindelt ihm = hij is duizelig in 't hoofd; das wird mir nicht in den K. = dat wil er bij mij niet in; einem den Kopf zurechtsetzen, ook: einem auf den K. fommen, steigen = iem. terechtwijzen; einem den K. waschen = iem. zeggen waar 't op staat; viel Köpfe, viel Sinne = veel hoofden, veel zinnen; K. oder Schrift = kruis of munt. **Kopfab-schneider**, m. = moordenaar.

Kopflarbeit, w.; -band, f.; -bedeckung, w.; -bürste, w. = hoofd[arbeid (hersensarbeid); -band (bandeau); -deksel; -borstel.

Köpfchen, f. —s, — = kopje, hoofdje; sie hat ihr K. = zij heeft een hoofdje; das K. auflegen = een hoofd toonen. **Köpfen**, fchw. (h.) = onthoofden, 't hoofd afslaan; (planten) toppen, kappen. **Köpfende**, f. = hoofdeinde. **Köpf-förmig** = hoofdvormig. **Kopffüßler**, Pl. = koppootigen.

Kopfgeld, f.; -gift, w.; -grind, m. = hoofdgeld; -jicht; -zeer.

Kopfhänger, m. = femelaar, domper, schijnvrome, piëstist. **Kopfhängerei**, w. — = femelarij, bigotterie. **Kopfgereci**, w. = koppesnellen. **Kopffissen**, f. = hoofdkussen. **Kopfkohl**, m. = kropkool, sluitkool. **Köpf-lings** = kopje-over, voorover. **Kopflös** = hoofdeloos, onbezonnen, onbesuisd. **Kopflösigkeit**, w. = onbezonnenheid, onbesuisdheid. **Kopfmachine**, w. = guillotine. **Kopfmus-fel**, m. = hoofdspier. **Kopfnah'**, w. = schedelnaad. **Kopfniden**, f. = hoofdknik. **Kopfnuß**, w. = oorvijg. **Kopfnus**, m. = kapsel. **Kopfrechnen**, f. = hoofdrekenen. **Kopfroße**, w. = roos op 't hoofd. **Kopfsalat**, m. = kropsla. **Kopfscheu** = wantrouwend, achterdochtig, voorzichtig, schuw.

Kopfschleier, m.; -schmerz, m.; -schütteln, f. = hoofdsluitier; -pijn; -schudden.

Kopfsprung, m. = sprong in 't water met het hoofd vooruit. **Kopfsation**, w. = kopstation. **Kopfssteuer**, w. = hoofdelijke omslag. **Kopfstimme**, w. = kopstem, keelstem. **Kopfstück**, f. = kopstuk; kalotje. **Kopftuch**, f. = hoofddoek. **Kopftüber** = kopje-over, voorover, hals-over-kop. **Kopftürer** = met 't hoofd naar beneden. **Kopfweg**, f. = hoofd-

pijn. **Kopfweide**, w. = knotwilg. **Kopf-
wunde**, m. = hoofdwonde. **Kopfzahl**, m. =
getal koppen, personen. **Kopfzerbrechen**,
f. = hooftbreken.

Kopialien, Pl. = copialiën, kopiëerloon.
Kopie, w. —, —(e)n = copie. **Kopierbuch**,
f. = kopiëerboek. **Kopierren**, fchw. (h.) =
copiëeren.

Kopiermaschine (-preſſe), w.; -tinte, w. =
copiëer[m]pers; -inkt.

Kopist, m. —en, —en = copiïst, copist.

Koppe, zie Kuppe.

Kopfel, m. —, —n = koppel, koppelriem,
-band; (sabel koppel; koppel (honden of paar-
den); troep; [gemeenschappelijke weide of
jacht; omheining, afgesloten veld; gemeen-
schappelijke bearbeiding van een stuk land;
ploeg arbeiders]. **Kopfein**, fchw. (h.) = kop-
pelen. **Kopfriemen**, m. = koppelriem.

Kopfe, w. —, —n = Kopte. **Kopfiſch** =
Koptiſch.

Kopula, w. — = copula, zinsverbinding.

Kopulation, w. —, —en = copulatie, huwe-
lijksverbinding; veredeling van vruchtboomen.

Kopulativ = copulatief, verbindend. **Kopu-
lieren**, fchw. (h.) = copuleeren, verbinden;
trouwen (in den burgerlijken echt verbinden).

Koralle, w. —, —n = koraal, kraal. **Koral-
lenartig** = koraalachtig, -vormig.

Koralenbaum, m.; -fang, m. = koraal-
boom; -visscherij.

Koralenfarbig = koraalkleurig.

Koralenfiſcher, m.; -moos, f.; -ſchnur,
w. = koraal[visscher; -mos; -snoer.

Korram: einen f. nehmen = iem. onder handen
nemen, doorhalen, de les lezen. **Koramieren**,
fchw. (h.) = onder handen nemen, doorhalen.

Koran, m. —(e)s = Koran.

Korb, m. —(e)s, Körbe = korf, mand; beugel,
korf (am Degen); ben; Korb im Störbe ſein =
de beste baan in den korf zijn, de lieveling
zijn; einen K. bekommen = een blauwtje loo-
pen, afgewezen worden; einem einen K. geben =
iem. afwijzen, een blauwtje laten loopen.

Korbchen, f. —s, — = mandje, korfje.

Korbflaſche, w.; -flehter (od. -macher), m.;
-wagen, = korffleſch (mattefleſch); -maker;
-wagen (mandewagen).

Korbweide, w. = teenwilg. **Korbweife** = bij
manden.

Korb, w. —, —n = draad, touwtje.

Kordial = cordiaal, hartelijk. **Kordialität**,
w. = cordialiteit, hartelijkheid.

Kordilleren (spr.: ..dillieren) = Cordilleras.

Kordon, zie Gordon.

Korduan, m. —(e)s = korduaan (een fijne
ledersoort).

Korea, f. = Korea. **Korea'ner**, m. —s, — =
Koreaan.

[fö'ren, fchw. (h.) = keuren].

Korlander, m. —s = koriander (plant en zaad).

Korinth, f. = Korinthe. **Korinth**, w. —, —
—n = krent. **Korinth**, m. —s, — = Ko-
rinthier. **Korinthiſch** = Korinthiſch.

Kork, m. —(e)s, —c u. Körbe = kurk. **Kork-
artig** = kurkachtig. **Korkende**, w. = kurkeik.

Korken, fchw. (h.) = kurken. **Korkpropfen**,
m. = kurk.

Korkfen, fchw. (h.) = knoëien.

Korkſohle, w. = kurken zool. **Korkzieher**,
m. = kurketrekker.

Kormoran, m. —(e)s, —c = cormoran, zeeraaf,
zwarte pelikaan.

Korn, f. —(e)s, Körner = korrel (graan, zand,
goud enz.); vizerkorrel, vizer; korrel (ge-
wicht); koren, graan, inz. rogge; koren-
brandewijn; einen auf's K. nehmen od. auf dem
Korne haben = op iem. aanleggen, mikken,
iem. tot 't mikpunt van spot of scherts ma-
ken; ein Mann von altem Schrot und K. =
van den ouden stempel; die Finte ins K.
werfen = het bijtje er bij neerleggen; ſein
K. grün eſſen = onverstandig huishouden;
viele Körner machen einen Haufen = veel
kleintjes maken een groote.

Kornak, m. —s, —s = kornak, olifanten-
drijver.

Kornacker, m.; -ähre, w.; -ausfuhr, w. =
koren[akker; -aar; -uitvoer.

Kornbau, m.; -blume, w. = koren[bouw;
-bloem.

Kornblumenblau = korenblauw. **Kornblüte**,
w. = korenbloesem; 't bloeien van koren.

Kornboden, m. = graangrond; korenzolder,
graanzolder. **Kornbranntwein**, m. = koren-
brandewijn. **Kornchen**, f. —s = korreltje,
grentje.

Kornelfische, w. = kornel, kornoelje. **Korn-
elfiſchenbaum**, m. = kornoeljebloom.

Kornen, fchw. (h.) = (Blei, Schießpulver) kor-
relen; (Stoffe, Leder) greineeren, korrelen;
locken, aanlokken.

Kornerte, w. = korenoogst.

Kornett, m. —(e)s, —s = kornet, vaandrig
bij de ruitery.

Kornfeld, f. = korenveld. **Kornfrüchte** =
graanvruchten, granen.

Korngarbe, w.; -gefch, f.; -halm, m.; -han-
del, m. = koren[ſchoof (of -garf); -wet;
-halm; -handel.

Kornicht = korrelachtig. **Kornig** = gekorrelt,
vol korrels.

Kornjahr, f. = korenjaar. **Kornhammer**,
w. = korenschuur, voorraadschuur.

Kornland, f.; -magazin, f.; -mangel, m. =
koren[land; -pakhuis; -gebrek (-nood).

Kornmarkt, m.; -maß, f.; -meſſer, m. =
koren[markt; -maat; -meter.

Kornmühle, w.; -preis, m.; -rade, w. =
koren[molen; -prijs; -roos (of -bolderik).

Kornreich = rijk aan koren.

Kornroſe, w.; -speicher, m. = koren[roos
(bolderik); -zolder.

Kornverre, m. = verbod van graanuit- of
invoer. **Kornwanne**, w. = korenwan.

Kornwilde, w. = wilde wikke. **Kornwibel**,
m. = korenworm, kalender.

Kornwocher, m.; -wurm, m.; -zoll, m. =
koren[woeker; -worm; -belasting.

Körper, m. —s, — = lichaam. **Körper-
anlage**, w. = aard, natuur, gestel.

Körperbau, m.; -beſchaffenheit, w.; -bil-
dung, w. = lichaams[bouw; -gesteldheid;
-ontwikkeling.

Körperhaltung, w. = houding. **Körper-
kraft**, w. = lichaamskracht. **Körperlehre**,
w. = leer van 't lichaam; stereometrie.

Körperlich = lichamelijk, stoffelijk; körper-
licher Eid = persoonlijke eed. **Körperlichkeit**,
w. — = lichamelijkheid. **Körperlos** = on-
lichamelijk. **Körpermessung**, w. = lichaams-
meting, stereometrie. **Körperſchaft**, w. =
corporatie, vereeniging, bond. **Körperſchaft-
lich** = op de corporatie betrekking hebbende.

Körperſtrafe, w.; -ſtattung, w. = lichaams[
-straf; -oefening.

Korporal', m. -(e)s, -e = korporaal. **Korporal'schaft**, w. = korporaalschap. **Korporation** w. -, -en = corporatie. **Korporationsrecht**, f. = recht van corporatie, rechtspersoonlijkheid.

Korps (spr.: *koor*), f. -, - = corps. **Korpsgeest**, m. = corpsgeest.

Korpulent' = corpulent. **Korpulentz'**, w. - = corpulentie.

Korpus, zie *Corpus*.

Korreferent, m. = correferent, medeberichtgever.

Korrekt' = correct. **Korrekt'heit**, w. - = correctheid. **Korrektionär'**, m. -s, -e = correctie, tuchteling. **Korrektionsanstalt**, w. = correctie, verbeterhuis. **Korrektiv'**, f. -(e)s, -e = correctief, tegenmiddel. **Korrektor**, m. -s, -en = corrector. **Korrektur**, w. -, -en = correctie, verbetering. **Korrekturbogen**, m. = drukproef. **Korrekturlesen**, f. = 't verbeteren van drukproeven.

Korrelat', f. -(e)s, -e = correlaat: wisselbegrip, iets dat tot iets anders in wisselbetrekking staat. **Korrelativ'** = correlatief.

Korrespondent', m. -en, -en = korrespondent. **Korrespondenz'**, w. -, -en = korrespondentie. **Korrespondier'en**, f. w. (h.) = korrespondeeren.

Korridor, m. -(e)s, -e = corridor, gang.

Korrigendenaanstalt, w. = verbeterhuis.

Korrigier'en, f. w. (h.) = corrigeren.

Korroden'tia, Pl. = corrodentia, bijt- of etsmiddelen. **Korrodiere'n**, f. w. (h.) = corrodereen, uitbijten, wegknagen. **Korrosiv'** = corrosief, bijtend, invretend.

Korruptier'en, f. w. (h.) = corrumpeeren, bederven, omkopen. **Korrupt'** = corrupt, bedorven. **Korruption'**, w. - = corruptie, zedenbederf, omkooprij.

Korsar, m. -(e)s u. -en, -en = korzaar, zeeroover, zeeschuimer.

Korsje, m. -n, -n = Korzikaan.

Korsset, f. -(e)s, -e = korset.

Korsika'nisch, kor'isch = Korzikaansch.

Korso, m. -(s), -s = corso, openbare rit, renbaan.

Kortrijk, f. = Kortrijk.

Korvet, w. -, -n = korvet, licht oorlogsschip.

Korybant', m. -en, -en = Korybant, priester van Cybele. **Korybant'isch** = korybantisch, uitgelaten, wild.

Koryphäe, m. -n, -n = Koryphee, aanvoerder, voornaamste, eerste.

Kosaf, m. -en, -en = Kozak.

Koscher = koosjer, kouser, rein; pluis, in orde.

Kosfante, w. -, -n = cosecans.

Kosfen, f. w. (h.) = koozen, liefkoozen, streelen; vrijen; [kouten, lief spreken]. **Kosfig** = lief, innig, hartelijk; zacht, mollig.

Kosinus, m. - = cosinus.

Kosmetik, w. - = cosmetiek, kunst tot 't behoud van de schoonheid, schoonheidsmiddel. **Kosmetisch** = kosmetisch, schoonheidsbevorderend, schoonheids...

Kosmisch = kosmisch, het heelal betreffend.

Kosmogonie', w. -, (e)n = kosmogonie, leer van 't ontstaan der wereld.

Kosmographie, w.; **logie**, w.; **polit'**, m. = kosmographie (wereldbeschrijving); **logie** (wereldleer); **polit** (wereldburger).

Kosmopolit'isch = kosmopolitisch.

Kosmora'ma, f. -s, -s = kosmorama, vertooning van geschilderde tafereelen. **Kosmos**, m. - = kosmos, heelal.

Kosjat', **Kosjate**, m. . . ten, . . ten = keuterboer, kleine boer.

Kost, w. - = kost, spijs; K. und Logis = kost en inwoning. **Kost'bar** = kostbaar, duur, prachtig, waardevol, [preutsch, geaffecteerd]. **Kost'barheit**, w. -, -en = kostbaarheid.

Kosten, f. w. (h.) = proeven, smaken, genieten; kosten; es kostet mich (od. mir) nur ein Wort; es wird ihm das Leben kosten; [zwaar vallen]. **Kosten**, Pl. = kosten, onkosten; auf meine K. = op mijn kosten of te mijnen koste; auf K. seiner Gesundheit = ten koste van zijn gezondheid; er kommt auf seine K. = hij haalt zijn onkosten er weer uit; in die K. beurteilen = in de kosten veroordeelen. **Kostenanschlag**, m. = aanslag in de kosten. **Kostenanschlag**, m. = raming, begrooting. **Kostenaufwand**, m. = kosten, onkosten, vertering. **Kostenersatz**, m. = vergoeding van (on)kosten. **Kostenfrei** = kosteloos, vrij van onkosten, vrij (an Bord z. B.); gratis; f. halten = vrij houden. **Kostenpreis**, m. = kostende prijs. **Kostenfrei** = in den vrijen kost; einen f. halten = iem. vrije tafel geven. **Kostenfreiheit**, w. = vrije kost.

Kostgänger, m.; **geld**, f.; **halter**, m. = kostganger; geld; -gever.

Kosthappen, m. = stukje, hapje (om te proeven). **Kosthaus**, f. = kosthuis.

Kostlich = kostelijk, heerlijk, lekker; bekoorlijk, voortreffelijk. **Kostlichkeit**, w. - = kostelijkheid, iets heerlijks, lekkers, lekkerbeetje.

Kostnig, f. = Konstanz.

Kostschule, w.; **schüler**, m. = kostschool; -leerling.

Kostspielig = kostbaar, duur, zeer duur.

Kostspieligkeit, w. = duurte, kostbaarheid.

Kosttisch, m. = vrije tafel, vrije kost.

Kostüm, f. -(e)s, -e = kostuum. **Kostümier'en**, f. w. (h.) = kostumeeren.

Kostverächter, m. = sijnproever, lastig eter, kieskauwer; er ist kein K. = hij houdt wel van eten.

I. **Kot**, m. (e)s = modder, slijk, vuil, drek.

II. **Kot**, f. -(e)s, -e = aandeel in een zoutziederij; ook = Kote.

Kotangente, w. -, -n = cotangens.

Kotte, w. -, -n = kleine boerenwoning, hut kot.

Kotelett, f. -(e)s, -e u. -s; **Kotelette**, w. -, -n = kotelet.

Köter, m. -s, -s = (grootte) hond, nijdige hond.

Koterie', w. -, (e)n = coterie, bent, kliek.

Kotfliege, w.; **grube**, w. = mestvlieg; -put.

Kothurn, m. (e)s, -e = kothurn, broos, tooneellaars.

Kotig = slijkerig, slikkerig, modderig, vuil.

Kotner, m. -s, -s; **Kotfah**, **Kotfasse**, w. . . fassen, . . fassen = kleine boer.

Kotchinchina, f. = Cochinchina.

Kotzen, m., zie Kote.

Kotzer, m. -s, -s = kot, hut, hondehok.

Kotzetter; **Gottes B.** = potdome.

Kotze, w. -, -n; **Kotze(n)**, m. -s, -s = wollen deken.

Kotze, w. -, -n = (rug)draagkorf.

Kotzen, f. w. (h.) = braken, overgeven.

Kra(a)l, m. u. f. -(e)s, -e = kraal, Hottentottendorp.

Krab'be, w. —, —n = krab(be); dreumes, leelijk kereltje.
Krab'bein, fchw. (h.) = krabben, krabbolen, kriebelen, wriemelen.
Krach! = krak! **Krad**, m. —(e)s, —e = krak, gekraak; krach, groot bankroet; twist, ruzie; mit *Wd* und *K.* = ternauwernood, met groote moeite; der große *K.* = de groote algemeene financiële crisis in Deutschland tusschen 1871 en '80. **Kra'chen**, fchw. (h.) = kraken, springen, spatten. **Kra'chen**, fchw. (h.) = krassen. **Kraft!** = krak!
Krafte, w. —, —n = knol, vildersknol.
Kraft, w. —, —n = kracht, sterkte, macht, nadruk; bei *Kräften* sein = sterk zijn; aus allen *Kräften* = uit alle macht; wieder zu *Kräften* kommen = weer op krachten komen; in *St.* treten = in werking treden; außer *St.* setzen = buiten werking stellen; in *St.* sein = van kracht zijn; mit *Wirkender St.* = met terugwerkende kr.
Kraft, Präp. mit *Gen.* = krachtens, uit kracht van, ingevolge.
Kraft'anstrengung, w.; **anstrengung**, m.; **anstrengung**, m.; **anstrengung**, m. = kracht[ans]panning, —ontwikkeling (—ontplooiing); —uitdrukking (krachtige uitdr.); —betoon.
Kraft'brühe, w. = krachtige bouillon. **Kraft'fülle**, w. = volheid, overvloed van kracht.
Kraft'gefühl, f. = gevoel van kracht, krachtbewustzijn. **Kraft'ig** = krachtig, sterk, flink, machtig, goed werkend, versterkend. **Kraft'igen**, fchw. (h.) = sterken, krachtig maken.
Kraft'igkeit, w. — = kracht, sterkte, nadruk. **Kraft'igung**, w. — = versterking, steun.
Kraft'lehre, w. = krachtenleer, dynamica. **Kraft'leistung**, w. = krachtsbetoon, toer.
Kraft'los = krachteloos, machteloos; buiten kracht, ongedig, nietig. **Kraft'losigkeit**, w. — = krachteloosheid, machteloosheid, zwakte, ongedigheid, nietigheid. **Kraft'mehl**, f. = stijfel, zetmeel. **Kraft'messer**, m. = krachtmeter. **Kraft'mittel**, f. = krachtig middel.
Kraft'protz, m. = krachtpatser. **Kraft'prache**, w. = krachtige taal. **Kraft'uppe**, w. = krachtige bouillon. **Kraft'voll** = krachtvol, krachtig, flink, krachtdadig. **Kraft'wort**, f. = krachtig woord.
Kra'geln, f. —s, — = kraagje. **Kra'gen**, m. —s, — = kraag, [hals]; es durch den *K.* jagen = door de keel jagen, verbrassen; einen beim *K.* kriegen, nehmen, fassen = iem. bij zijn kraag pakken; es geht ihm an den *K.* = zijn leven is er mee gemoeid; den *K.* daran setzen = 't leven op 't spel zetten; *Sammet an K.*, *Stiefe im Magen* = kale bluf. **Kra'genmantel**, m. = kraagmantel. **Kra'gentuch**, f. = halsdoekje.
Krag'stein, m. = kraagsteen, karbeel, balksleutel, —hoofd; console.
Kra'he, w. —, —n = kraai; eine *St.* hat der anderen die *Augen* nicht aus = 't is dief en diefjesmaat. **Kra'hen**, fchw. (h.) = kraaien, schreeuwen. **Kra'henauge**, f. = kraaien oog; braaknoot; likdoorn, ekster oog. **Kra'henfüße**, Pl. = hanepooten, gekrabbel.
Krahn, zie *Kran*.
Krah'winkel, f. = Kleinhuizen. **Krah'wintler**, m. —s, — = provinciaal, bekrompen kleinstedsch persoon.
Kra'fe(n), m. . .fen(s), . .fen = kraken, zeedrocht.
Kra'feel', m. . (e)s, . e = (ge)krakeel, voort-

durende twist, geharrewaar, gekijf. **Kra'fe'len**, kijven. **Kra'fe'ler**, m. —s, — = kijver, standjesmaker.
Kra'fe'süße, Pl. = zonderling schrift, hanepooten.
Kral = kraal.
Kral'e, w. —, —n = grijpklauw, nagel.
Kral'en, fchw. (h.) = grijpen, krauwen, krabben. **Kral'ig** = met scherpe klauwen of nagels gewapend.
Kram, m. —(e)s, *Kräme* = [kraam, winkel]; kleinhandel, nerinkje; winkelwaren; onbeduidende dingen, voddin; der ganze *K.* = de heele rommel, 't heele zootje; das paßt gerade in seinen *K.* = dat komt juist in zijn kraam te pas. **Kram'bude**, w. = kraam, winkel.
Kram'bambuli, m. —(s) = krambamboeli, Danziger goudwater, warme brandewijn, punsch.
Kra'men, fchw. (h.) = zoeken, snuffelen, rommelen; [kleinhandel drijven; koopen].
Kra'mer, m. —s, — = winkelier, kleinhandelaar; (berächtig) kruidenier. **Kra'mer'e**, w. —, —en = kramery, kleinhandel. **Kra'mer'geist**, m. = kramersgeest, kruideniersgeest, kleingeestigheid. **Kra'mer'haft** = kruideniersachtig. **Kra'mer'hafte**, w. = kleingeestig, bekrompen mensch, kruideniersziel. **Kra'mer'volk**, f. = winkeliers, volk van kruideniers.
Kra'mer'ware, w. = kramery, handelswaar. **Kram'handel**, m. = kleinhandel. **Kram'laden**, m. = winkel.
Kram'me, w. —, —n = kram, klem. **Kram'men**, fchw. (h.) = klemmen, grijpen.
Kram'metsvogel, m. = lijster.
Kram'pe, w. —, —n = kram, klemhaak, slot (an einem Buche).
Kram'pe, zie *Krampe*.
Kram'pel, m. —s = rommel, prullen; wolkam.
Kram'pfe, m. —(e)s, *Krämpfe* = stuip, stuip-trekking, kramp, benauwdheid. **Kram'pfer**, w. = krampader, aderspat. **Kram'pfer'artig**, w. = krampachtig, aderspat. **Kram'pfer'haft** = krampachtig, zenuwtrekkend; krachtig.
Kram'pfer'husen, m.; **mittel**, f. = kramp[hoest]; —middel. **Kram'pfer'stillend** = krampstillend.
Kram'metsvogel, zie *Krammetsvogel*.
Kram'bus, m. = boeman.
Kram'ware, w. = kramery.
Kran, m. —(e)s *u.* —en —(n)e *u.* *Kräne* = kraan (hijschwerktuig).
Kran'arbeiter, m.; **baum**, m. = kraan[werker]; —boom.
Kra'nen, m. —s, — = kraan (an fass).
Kran'gen, fchw. (h.) = (een schip) kragen, op zij leggen.
Kra'nich, m. = kraan(vogel).
Kranf (*Kranfer*, *Kranft*) = ziek, krank. [**Kran'fe**, w. — = ziekte, stuipen.] **Kran'fele'**, w. —, —en = sukkelarij, gesukkel, ziekelijkheid.
Kran'feln, fchw. (h.) = sukkelen, ziekelijk zijn. **Kran'fen**, fchw. (h.) = ziek zijn, lijden.
Kran'fen, fchw. (h.) = krenken, benadeelen; beleedigen, (die Ehre) kwetsen, (einen an der Ehre) te na komen; *sich f.* = zich bedroeven.
Kran'fenanstalt, w. = ziekenhuis. **Kran'fenberich**, m. = bulletin. **Kran'fenbesuch**, m. = ziekenbezoek. **Kran'fenbett**, f. = ziekbed.
Kran'fen'haus, f.; **fasse**, w. = zieken[hu]s; —kas (—fonds).
Kran'fenforu, m. = brancard. **Kran'fenkost**, w. = ziekenkost, diët. **Kran'fenlager**, f. = ziekbed.

Sranfen|pflege, w.; -**pfleger**, m.; -**saal**, m. = zieken|verpleging; -verpleger; -zaal.
Sranfen|schiff, f.; -**stube**, w. = zieken|schip (hospitaalschip); -kamer.
Sran|fenwache, w. = 't waken bij een zieke.
Sran|fen|wagen, m.; -**wärter**, m.; -**zimmer**, f. = zieken|wagen; -oppasser; -vertrek.
Sran|fhaft = ziekelijk, verkeerd, onnatuurlijk.
Sran|fhaftigkeit, w. = ziekelijkheid.
Sran|fheit, w. —, -en = ziekte.
Sran|fheits|erscheinung, w.; -**geschichte**, w. = ziekte|verschijnsel; -geschiedenis.
Sran|fheits|halber = wegens ziekte.
Sran|fheits|lehre, w.; -**stoff**, m.; -**zeichen**, f. = ziekte|leer; -stof; -teeken.
Sran|flich = ziekelijk, sukkelend. **Sran|flicht|heit**, w. = ziekelijkheid, lijdende toestand.
Sran|fung, w. —, -en = krenking, kwetsing (der Ehre, der Empfindung), belediging, hartzeer.
Sran|s, m. —eš, **Sran|s** = krans; krans (vormig kussen op 't hoofd om lasten te drgen); krans of kroon (als uithangbord aan herbergen); lijstkrans, kroonlijst; kringgezelschap, krans.
Sran|s|den, f. —s, — = kransje. **Sran|s|en**, f. w. (š.) = kransen, bekransen, versieren.
Sran|fen, m. —s, — = gebak, pannenkoek;
Sran|p, m. —(e)š = krap, meekrap. **Sran|p|rot** = meekraprood.
Sran|s|is, w. — = krazis, samentrekking, samentsmelting.
Sran|s = kras, sterk; dik, lomp, log; fraffer
Sran|s, **Sran|s|uchš** = student in 't eerste semester.
Sran|ter, m. —s, — = krater. **Sran|ter|vormig** = kratervormig.
Sran|g|artig = schurftig.
Sran|g|bürste, w. = krasborsel; driftkop, kijver.
Sran|t|ze, w. —, —n = krabber, kaarde, krasser.
Sran|t|ze, w. — = afkrabsel, afval (bei der Metallbearbeitung); schurft; [korf]. **Sran|t|ze|eisen**, f. = krabijzer, voetschrapper. **Sran|t|zen**, f. w. (š.) = krabben, krabbelen; zagen, krassen (op de viool); kaarden, kammen; (vom Weine) op de tong bijten; die Feder fraht = de pen krast. **Sran|t|zen|kraut**, f. = schurftkruid. **Sran|t|zer**, m. —s, — = krabber, krasser, kaarder. **Sran|t|zer**, m. —s, — = slechte wijn, bocht. **Sran|t|fuß**, m. = buiging, neiging, compliment, dienaar. **Sran|t|zig** = schurftig.
Sran|en, f. w. (š.) = krawen, krabbelen.
Sran|s = kroes, krullend; (von Stoffen) gekrept, gekronkeld; (von der Stirn) gerimpeld, gefronst, stuursch; er macht (treibt) es zu f. = hij maakt 't te bont; bunt und f. = door elkaar; die Stirn f. zehen = een stuursch gezicht zetten. **Sran|se**, w. —, —n = geplooidde halskraag, jabot, strook, ruche. **Sran|s|felleisen**, f. = krulijzer, frizeerijzer, plooiijzer.
Sran|s|eln, f. w. (š.) = krullen, kroezen, frizeeren; plooiën; fronsen, rimpelen. **Sran|s|eminze**, w. = kruizemunt. **Sran|s|en**, f. w. (š.) = fronsen, rimpelen, plooiën, kroezen.
Sran|s|haarig = met krullend haar, kroesharig. **Sran|s|kopf**, m. = krullebol. **Sran|s|köpfig** = met een krullebol. **Sran|s|ter**, m. —s, — = frizeur, kapper.
Sran|t, f. —(e)š, **Sran|t** = kruid; groente, kool; vruchtenstroop; die Rüben schießen ins Š. = de knollen schieten in 't blad; durch einander wie Š. und Rüben = verward door

elkaar; ein böses Š. = een deugniet; Muß ist ein bitter Š. = moeten is dwang. **Sran|t|artig** = kruidachtig. **Sran|t|den**, f. —s, — = kruidje. **Sran|t|er|arznei**, w. = kruidenmiddel.
Sran|t|er|brühe, w. = kruidenthee, aftrek v. kruiden. **Sran|t|er|fressend** = grasetend, kruidenetend. **Sran|t|er|handel**, m. = kruidenhandel. **Sran|t|er|käse**, m. = kruid(en)kaas, groene kaas. **Sran|t|er|kennner**, m. = kruidenkennner, kruidkundige. **Sran|t|er|kissen**, f. = kruid(en)kussentje. **Sran|t|er|kunde**, w. = kruidkunde. **Sran|t|er|markt**, m. = groentemarkt. **Sran|t|er|säcken**, f. = kruid(en)kussentje. **Sran|t|er|salat**, m. = salade van moeskruiden. **Sran|t|er|saft**, m. = kruiden-aftreksel, -thee.
Sran|t|er|salbe, w.; -**samm|ler**, m.; -**samm|lung**, w. = kruiden|zalf; -lezer; -verzameling.
Sran|t|er|suppe, w. = groentesoep.
Sran|t|er|tee, m.; -**stant**, m.; -**zuder**, m. = kruiden|thee; -drank; -suiker (conserf).
Sran|t|förmig = kruidvormig. **Sran|t|gärtchen**: er schaut in das Š. = hij kijkt scheel. **Sran|t|junker** m. = landjonker, stroojonker, kale jonker, agrariër. **Sran|t|markt**, m. = groentemarkt.
Sran|wall, m. — (e)š, —e = lawaai, opstootje, standje, oproer.
Sran|wat|e, w. —, —n = das, strik. **Sran|wat|zeu|fabrikant**, m. = dassenfabrikant; woekeraar.
Sran|t|ze, w. —, —n = draagzeel, draagtoestel].
Sran|t|eln, f. w. (š.) = op den rug dragen, sjouwen; met moeite stijgen, klauteren.
Sran|atur, w. —, —en = creatuur.
Sran|s, m. —eš, —e = kreetf (in alle bet.); kanker; [pantser (fig.)]. **Sran|s|artig** = kreetfachtig; kankerachtig.
Sran|s|brühe, w.; -**butter**, w. = kreetfen|saus; -boter.
Sran|s|en, f. w. (š.) = kreetfen visschen, vangen.
Sran|s|fang, m.; -**gang**, m. = kreetfen|vangst; -gang.
Sran|s|geschwür, f. = kankergezwel, -zweer.
Sran|s|krankheit, w. = kanker. **Sran|s|leuchten**, f. = kreetfenvangst met tootslicht.
Sran|s|rot = rood als een kreetf. **Sran|s|schaden**, m. = kanker, kankeraandoening, invretende ziekte, woekerende ziekte.
Sran|s|schale, w.; -**schere**, w.; -**suppe**, w. = kreetfe|schaal; -schaar; -soep.
Sran|den|zen, f. w. (š.) = proeven, probeeren, voorproeven; inschenken, (een glas te drinken) aanbieden. **Sran|den|zer**, m. —s, — = schenker. **Sran|den|tisch**, m. = schenktafel, buffet.
I. **Sran|dit**, f. zie Credit.
II. **Sran|dit**, m. —(e)š, —e = krediet, vertrouwen, goede naam; auf Š. = op krediet, op borg. **Sran|dit|brief**, m. = kredietbrief; geloofsbrief. **Sran|dit|ren**, f. w. (š.) = crediteeren. **Sran|dit|iv**, f. —(e)š, —e = geloofsbrief.
Sran|dit|or, m. —s, .. to'ren = crediteur, schuldeischer.
Sran|gel = vroolijk, levendig, vlug.
Sran|de, w. — = krijt; bei etnem in der Š. stehen = bij iem. in 't krijt staan; hoch, tief in der Š. stehen, sitzen = diep in 't krijt staan; mit doppelter Š. schreiben = met dubbel krijt schrijven. **Sran|de|artig** = krijtachtig.
Sran|de|erde, w.; -**felsen**, m.; -**formation**, w. = krijt|laarde; -rots; -formatie.
Sran|de|gebirge, f.; -**grube**, w. = krijt|gebergte; -groeve.

freidehuldig = krijthoudend. **freiden**, *schw.* (h.) = met krijt aantekenen, schrijven. **freidefist**, m. = krijtpotlood. **freideweij** = krijt wit, wit als krijt, doodsbleek, bleek als een doek. **freidezeichnung**, w. = krijt- of crayonteekening. **freidicht** = krijtachtig. **freidig** = met krijt, krijthoudend, vol krijt. **freiren**, *schw.* (h.) = creëren. **kreis**, m. -es, -e = cirkel, kring (eig. en fig.); sfeer, baan; gebied, district: kreits (des ehemaligen Deutschen Reiches); in Kreis = in een kring, in 't rond. **kreisabschnitt**, m. = cirkelsegment. **kreisammann**, m.; -auschuh, m. = kreitsbaljuw; -comité (-bestuur). **kreisbahn**, m. = loopbaan (eines Planeten). **kreisbeamter**, m.; -behörde, w. = kreits-beambte; -bestuur. **kreisbewegung**, w. = cirkelbeweging. **kreisblatt**, f. = kreits-, districtsblad, provinciaal blad. **kreisbogen**, m. = cirkelboog. **kreischen**, *schw.* (h.) = krijschen, gillen, schreeuwen; knarsen (von der Tür); sissen (vom Fett über dem Feuer). **kreisdrehung**, w. = ronddraaiende beweging, rotatie. **kreisenteilung**, w. = in-deeling in kringen. **kreisel**, m. -s, -n = tol, drijfstoel. **kreiseln**, *schw.* (h.) = tollen. **kreisen**, *schw.* (h.) = zich in een kring bewegen, rondgaan, in een kring vliegen, zweven (die Mähen f.). **kreisform**, w. = cirkel-, kringvorm. **kreisförmig** = cirkel-, kringvormig. **kreisgang**, m. = kringloop, cirkelgang; kringvormige gang of weg. **kreisgericht**, f. = kantongerecht. **kreis-hauptmann**, m. = kreitsbaljuw. **kreislauf**, m. = kringloop. **kreislinie**, w. = cirkellijn, cirkelomtrek. **kreismessung**, w. = cirkel-meting. **kreisordnung**, w. = kreitsveror-dening. **kreisphysikus**, m. = plattelands-gemeentedokter, hoofddokter in een district. **kreisrichter**, m. = kantonrechter. **kreisrund** = cirkelrond. **kreisräge**, w. = draai-of cirkelzaag. **kreis-schulinspektor**, m. = districtsschoolopziener. **kreisen**, *schw.* (h.) = in barenswēu ver-keeren. **kreisstadt**, w.; -stände, Pl.; -synode, w. = kreitsstad; -standen; -synode. **kreis-tag**, m. = vergadering van de kreits-stenden. **kreis-truppen**, Pl. = districts-troepen. **kreisverfassung**, w. = kreits-krem(lin), m. = Kremlin. [grondwet. **kremone** ser Geige = Cremonsche viool. **kremortar** vari, zie Cremor Tartari. **krempe**, w. -, --n = rand, opstaande rand (eines Hutes). **krempe**, w. -, --n = wolkam, kaarde; m. = rommel, nietigheden. **krempe**lmacher, m. = kaarder. **krempe**lmachine, w. = kaardmachine, wolkamachine. **krempe**ln, *schw.* (h.) = kaarden, wolkammen. **krempe**ln, *schw.* (h.) = opzetten, opslaan, een opstaanden rand aan iets maken. **kremser**, m. -s, -n = janplezier, char à bancs. **kremserweij**, f. -es = loodwit. **kren**, m. -(e)s = mierikwortel. **krenle**ren, *schw.* (h.) = creneleren, inkerven, met schietgaten voorzien. **kren**gel, m. -s, -n = krakeling. **kreole**, m. -n, --n = Creool. **kreolin**, w. -, --ner = Creoolsche.

kreosot, f. -(e)s = kreozoot (bederfwerend middel). **krepe**ren, *schw.* (h.) = barsten, springen; crepeeren, verrekken. **krepp**, m. -s = krip. **kreppel**, m. -s, -n = haak; gebakje. **kreffe**, w. -, --n = kers, sterkers. **kreffling**, m. -(e)s, -e = eetbare padde-stoel; post (een visch). **kreßenz**, **kreßenz**, w. -, --en = opbrengst, oogst. **kreta**, f. = Kreta. **kreter**, m. -s, -- = Kretenser. **krethi und Plethi** = Krethi en Plethi, aller-hande volk, allerlei gepeupel, Jan en alleman. **cretin** (spr.: ... ten), m. -s, -s; **cretine**, m. -n, --n = Cretin. **cretisch** = Kretenzisch. **kreischam**, m. -(e)s, -s = dorpsberg, **kreischmer**, m. -s, -- = kastelein, her-bergier, waard. **creucht**, zie kriecht. **kreuz**, f. -es, -e = kruis; last, ongeluk, verdriet; (im Spiel) klaveren; kruis, rugge-graat, lenden; ein K. schlagen = een kruis slaan; zu Kreuze kriechen = zich onderwerpen, zich vernederen, toegeven; über K. = kruisge-wijs; in die K. und Quer = heen en weer, kris en kras. **kreuz und quer** = kris en kras, in alle richtingen, heen en weer. **kreuzabnahme**, w. = afneming van het kruis, kruisafneming. **kreuzarm**, m.; -band, f.; -berg, m. = kruis-arm; -band; -berg (-hemel). **kreuzbinde**, w.; -bogen, m. = kruis-ver-band; -boog. **kreuzbrav** = heel braaf, inbraaf. **kreuzcou-vert**, f. = kruisband. **kreuzen**, *schw.* (h.) = kruisen (die Arme, an der Hüfte, auf dem Meere); sich k. = elkaar kruisen, snijden; zich kruisen, zich zegenen; zich vermengen. **kreuzer**, m. -s, -n = kreutzer (geldstuk van 1/20 gld.); kruiser; fein K., fein Schweizer = geen geld, geen Zwitsers. **kreuzerhöhung**, w. = kruisverheffing (R. K. feestdag, 14 Sept.) **kreuzesstamm**, m.; -tod, m. = kruispaal; -dood. **kreuzfahne**, w.; -fahrer, m.; -fahrt, w.; -feuer, f. = kruisvaandel; -vaarder; -tocht (-vaart, processie, ommegang); -vuur. **kreuzfidel** = echt jolig, heel sdeel. **kreuz-förmig** = kruisvormig. **kreuzgang**, m. = kruisgang, processie. **kreuzgasse**, w. = vier-sprong, kruisweg, -straat. **kreuzgewebe**, f.; -gewölbe, f.; -gurt, m. = kruisweefsel; -gewelf; -riem. **kreuzhalfter**, w.; -heer, f.; -hieb, m. = kruishalster; -leger; -houw. **kreuzigen**, *schw.* (h.) = kruisigen; tuchtigen, kastijden; sich k. = zich (be)kruisen, een kruis slaan; sich k. und segnen = uiterst ver-baasd zijn. **kreuzigung**, w. -, --en = kruis-siging, kastijding. **kreuzfirne**, w. = kruis-kerk. **kreuzfnoten**, m. = dubbele knoop. **kreuzköpfel**, f. = slimme kop; dwarsdrijver. **kreuzlahm** = lam in 't kruis, in de lenden, lendenlam, doodaf. **kreuzmaß**, f. = winkel-bank. **kreuznaht**, w.; -orden, m. = kruisnaad (met kruissteken); -orde. **kreuzotter**, w. = gewone adder. **kreuzpre-digt**, w. = kruisvochtpreek. **kreuzpunkt**, m.; -ritter, m. = kruispunt; -ritter.

Kreuzschmerz, m. = pijn in 't kruis, in de lenden.
Kreuzschnebel, m.; **schneid**, m.; **spinne**, w. = kruis|snavel; -snede; -spin.
Kreuzsprung, m.; **sich**, m.; **träger**, m. = kruis|sprong (kuiteflikker); -steek; -drager (dulder).
Kreuzzug, w. = kruising.
Kreuzverhör, f.; **weg**, m. = kruis|verhoor; -weg.
Kreuzwage = kruiswage, -wijze, -gewijs; kruislings. **Kreuzwoche**, w. = kruisweek. **Kreuzzeichen**, f. = teeken des kruises. **Kreuzzug**, m. = kruisocht.
Kribbelig = kribbig, kregel, kriebelig. **Kribbelfopf**, m. = drifkop, nijdas. **Kribbelen**, f. = kriebelen; wriemelen, krioelen.
Kribbelstrabes, **Kribbestrabes**, m. u. f. = koeterwaalsch, onzin, wartaal.
Kriebelkrankheit, w. =, en = krieuwelziekte.
Kriech, w. =, -n = kreek, kleine pruim.
Kriechen, ft. (h.) (kriech; froch; fröhe; kriechel gefrochen) = kruipen; auf allen vieren f. = op handen en voeten kruipen; *zie ook* Kreuz.
Kriechend = kruipend, laag, verachtelijk.
Kriecher, m. -s, -n = kruiper. **Kriecherei**, w. = kruiperij, lage vleierij.
Krieg, m. -(e)s, -e = krijg, oorlog; ein Land mit K. überziehen = een land den oorlog aandoen; in den K. ziehen = ten oorlog gaan, ten strijde trekken; an den K. gewöhnen = tot den oorlog africhten; K. bis aufs Messer = oorlog op leven en dood.
Kriegen, f. (h.) = krijgen (f. h.), krijg voeren, oorlog voeren; kriegen (ft.), bekomen, ontvangen, nemen, pakken; klaar spelen [er freigte es mit der Angst = bij werd angstig].
Krieger, m. -s, -n = krijger, strijder, krijgsman, oorlogsmans. **Kriegsgerisch** = krijgs-, oorlogszuchtig; krijgshaftig, heldhaftig; oorlog... militair. **Kriegsgerichte**, w. = krijgsmanskaste.
Kriegsgerichte, m. = krijgsmansstand. **Kriegsgerichte**, m. = vereniging van oudstrijders.
Kriegsführung, w. = 't oorlogvoeren, oorlog; leiding van den oorlog. **Kriegsadel**, m. = oorlogsadel. **Kriegsacademie**, w. = hogere krijgsschool.
Kriegsartikel, m.; **aufzug**, m.; **bedürfnisse**, Pl. = krijgs|artikel; -oproeping; -(of) oorlogs)-behoefen.
Kriegsbegebenheit, w. = oorlogsgebeurtenis.
Kriegsberett = krijgvaardig. sich in Kriegsberettichheit, w. setzen = zich tot den oorlog voorbereiden.
Kriegsbrauch, m.; **budget**, f.; **denkmünze**, w. = oorlogs|gebruik; -budget; -medaille.
Kriegsdienst, m. = krijgsdienst. **Kriegsdrangsal**, f. = verschrikkingen, ellenden van den oorlog, oorlogsramp. **Kriegsentschädigung**, w. = oorlogsvergoeding. **Kriegserfahren**, w. = ervaren in den oorlog.
Kriegserfahrung, w. = oorlogservaring; -verklaring.
Kriegseröffnung, w. = opening, begin van den oorlog. **Kriegsfach**, f. = militair beroep, oorlogsbedrijf. **Kriegsfadell**, w. = oorlogsfakkel. **Kriegsfall**, m. = geval van oorlog.
Kriegsflotte, w. = oorlogsvloot. **Kriegsfuß**, m. = voet van oorlog; auf den K. setzen = op voet van oorlog brengen.

Kriegsgebrauch, m.; **gefahr**, w. = oorlogs|gebruik; -gevaar.
Kriegsgefährte, m. = krijgsmakker, wapenbroeder. **Kriegsgefangen** = krijgsgevangen.
Kriegsgericht, f. = krijgsraad.
Kriegsgeschichte, w.; **geschrei**, f. = oorlogs|geschiedenis; -kreet (of -gerachten; krijgsgeschreeuw).
Kriegsgesetz, f.; **gesetz** (od. -gewoöl), f. = krijgs|wet; -gewoöl.
Kriegsgenüt = krijgskundig, krijgshaftig.
Kriegsglück, f.; **gott**, m.; **hafen**, m. = krijgs|geluk; -(of) oorlogs)god; -(of) oorlogs)-haven.
Kriegshandwerk, f. = oorlogsbedrijf. **Kriegsheer**, f. = leger. **Kriegsheld**, m. = krijgs-, oorlogsheld. **Kriegsherr**, m. = veldheer.
Kriegshilfe, w. = hulpstroepen, oorlogssubsidie. **Kriegsjahr**, f. = oorlogsjaar. **Kriegsfamerad**, m. = krijgsmakker, wapenbroeder.
Kriegsfanzlei, w. = departement van oorlog.
Kriegsfasse, w. = krijgs-, oorlogskas.
Kriegsflecht, m.; **fommiar**, m.; **foften**, Pl. = krijgs|knecht; -(of) oorlogs)commissaris; -(of) oorlogs)kosten.
Kriegsfkunst, w.; **leben**, f.; **leute**, Pl. = krijgs|kunst; -leven; -lieden.
Kriegslied, f.; **list**, w.; **macht**, w. = krijgs|oorlogs)lied; -list; -macht.
Kriegsmannier, w.; **mann**, m. = krijgsg-(oorlogs)|gebruik; -man.
Kriegsmannschaft, w. = oorlogsmanschen.
Kriegsminister, m. = minister van oorlog.
Kriegsministerium, f. = ministerie van oorlog. **Kriegsnut**, w. = oorlogsramp. **Kriegspflicht**, w. = krijgs-, dienstplicht. **Kriegspflichtig** = krijgs-, dienstplichtig. **Kriegsplatz**, m. = oorlogsplaats, versterkte plaats. **Kriegsrat**, m. = krijgsraad, lid van een krijgsraad.
Kriegsrecht, f. = krijgs-, oorlogsrecht; militaire rechtspraak. **Kriegsruft**, m. = oorlogskreet, oproeping ten oorlog. **Kriegsrüstungen**, Pl. = krijgstoerusting. **Kriegsfache**, w. = krijgs-, oorlogszaak.
Kriegsschauplatz, m.; **schiff**, f.; **schuld**, w. = oorlogstooneel; -schip; -schuld.
Kriegsschule, w. = militaire academie. **Kriegssekretär**, m. = secretaris a./h. departement v. oorlog.
Kriegsspiel, f.; **sprache**, w.; **stärke**, w. = oorlogsspel; -taal; -sterkte.
Kriegsfeuer, w. = oorlogsbelasting. **Kriegsfrage**, w. = krijgsstraf. **Kriegstat**, w. = oorlogsgedaan. **Kriegstüchtig** = krijgshaftig, krijgskundig, ervaren in den oorlog. **Kriegsübung**, w. = oorlogs-, krijgsoefening. **Kriegsunruhe**, Pl. = oorlogswolingen. **Kriegsverfassung**, w. = militaire grondwet. **Kriegsverwaltungsamte**, f. = oorlogssintendance.
Kriegsvolk, f.; **wesen**, f. = krijgs|volk; -wezen.
Kriegswissenschaft, w.; **zahlamt**, f. = krijgs|wetenschap; -kas.
Kriegszahlmeister, m. = betaalmeester bij 't leger. **Kriegszeiten**, Pl. = oorlogstijden.
Kriegszucht, w. = krijgstucht, discipline.
Kriegszug, m. = krijgsocht, veldtocht.
Kriegszwang, m. = krijgsgeweld, -tucht.
Krim(e)ente, w. = kleine eend, taling.
Krim, die = de Krim.
Kriminalabteilung, w. = crimineele kamer, afdeling. **Kriminalgericht**, **gefes**, f. = crimineele rechtbank, wet. **Kriminalist**, m.

--en, --eu = criminalist. **Kriminalrecht**, f. = crimineel recht, strafrecht. **crimineel** = crimineel, waarop zware straf staat.
Krim'frieg, m. = Krimoorlog.
Krim'meln, f. (h.) = krioelen.
Krim'mer, m. --s, -- = havik; ploeg; teerlamsvel.
Krim'pe, w. -- = krimp, inkrimping; dat Zuch ist in der K. = het laken wordt gekrompen. **Krim'pen**, f. (h.) = krimpen, laten krimpen.
Krim's'frans, m. -- = rommel; onzin, beuzelpraat.
Krim's'cher, m. --s, -- = veldkijker.
Kring, m. --(e)s, --e = kring, ring. **Kring'el**, m. --s, -- = krakeling; kringetje.
Krinoline, w. --, --n = krinoline, hoepelrok.
Krib'pe, w. --, --n = krib, kribbe; crèche, verplegingsgesticht voor heel jonge kinderen; schoeiing (van gevlochten rijswerk); hier hängt die K. hoch = men krijgt hier niet veel te eten. **Krib'penbeißer**, m. = kribbebijter. [**Krib'penreiter**, m. = adellijke klaplooper].
Kriß, m.: einen beim K. friegen, nehmen, fassen = iem. in zijn lurven pakken.
Kriß, m. --s, --e = kris (Maleisch dolkmes).
Kriß'e, **Kriß'is**, w. --, Krißen = crisis.
Kristall, m. u. f. --(e)s = kristal.
Kristall'bildung, w.; --brühe, w. = kristalvorming; -groep (-kluit).
Kristall'en = kristallen, kristallijn.
Kristall'fabrik, w.; --glas, f.; --grube, w. = kristalffabriek; -glas; -mijn.
Kristall'haltig; --hell = kristalffhoudend; -helder.
Kristall'himmel, m. = kristallijnen hemel.
Kristall'nisch = kristallijn. **Kristallisation**, w. --, --en = kristallisatie. **Kristalliser'bar** = kristalliseerbaar. **Kristallise'ren**, f. (h.) = kristallizeeren. **Kristallise'ring**, w. = kristallizeering.
Kristall'linse, w.; --ware, w. = kristalfflens; -waar. **Kristallographie**, w. = kristallografie, leer van de kristallen.
Krite'rium, f. --(s), --rien = criterium, onderscheidend kenteeken, toetssteen.
Kritik, w. --, --en = critiek. **Kritika'ter**, m. --s, -- = kritikaster, muggeziñter. **Kritiker**, --s, -- = criticus. **Kritik'losigkeit**, w. -- = gebrek, gemis aan critiek. **Kritisch** = kritisch, scherp onderzoekend; critiek; beslissend, hachelijk. **Kritische'ren**, f. (h.) = critizeeren. **Kritizis'mus**, m. = criticisme, critische methode.
Kritzelei, w. --, --en = vitterij, kleingeestige critiek. **Krit'zeln**, f. (h.) = vitten, bedillen, kleingeestig critizeeren. **Krit'zer**, m. --s, -- = vitter, kritikaster, muggeziñter. **Krit'zig** = vitterig.
Kritzelei, w. --, --en = gekrabbel, geknoei. **Krit'zeln** = knoeierig, onleesbaar. **Krit'zeln**, f. (h.) = krabbelen, knoeien; die Feder kritzelt = . . .krast. **Krit'zer**, m. --s, -- = krabbelaar, knoeier.
Kroat'e, m. --n, --n = Kroaat. **Kroat'en**, f. = Kroatië.
Kroc'ket, w., zie Croquet.
Kroff, f. --s, --s = schets. **Krotte'ren**, f. (h.) = schetsen.
Krofo'dil, f. --(e)s, --e = krokodil. **Krofo'dils'tränen**, Pl. = krokodillentranen.
Kro'fus, m. --, -- = krokus.

[**Krol'le**, w. --, --n = krul, lok. **Krollen**, **Krollen**, f. (h.) = kruijelen].
Kron'amt, f.; --beamt'er, m.; --bewerber, m. = kroonffambt; -beambte, -pretendent.
Kro'ne, w. --, --n = kroon, krans; sieraad; (licht)kroon; (bloem)kroon; kruin, top (eines Baumes); kroon (Geldstück); zur K. gelangen = aan de regeering komen; dem Verbienste seine K. = eere, wien eere toekomt; das setzt der Sache die K. auf = dat zet de kroon op 't werk; er hat eine K. = hij is aangeschoten; das ist ihm in die K. gefahren = dat steekt hem. **Kron'einkünfte**, Pl. = inkomsten v. d. kroon. **Kro'nen**, f. (h.) = kronen; met kransen versieren. **Kro'nenartig** = kroonvormig. **Kro'nenorden**, m. = orde van de Kroon.
Kro'nen'taler, m.; --träger, m. = kroonffdaalder; -drager.
Kron'erbe, m. = erfgenaam van de kroon, erfopvolger, kroonprins. **Kron'gut**, f. = kroondomein. **Kron'hirsch**, m. = hert met kroongewel.
Kron'id'en, Pl. = Kroniden: nakomelingen van Kronos.
Kron'lehen, f. = kroonleen. **Kron'leuchter**, m. = kroon, lichtkroon.
Kro'nos, m. = Kronos: vader v. Zeus.
Kron'prinz, m.; --prinzessin, w. = kroonffprins; -prinses.
Kron'prinzlich = van den Kroonprins.
Krons'beere, w. = boschbes.
Kron'taler, m.; --struppen, Pl. = kroonffdaalder; -troepen.
Kro'nung, w. --, --en = kroning. **Kro'nungstaler**, m. = kroningsmunt.
Kron'werk, f. = kroonwerk.
Kro'pel, m. --s, -- = Krüppel].
Kropf, m. --(e)s, Krüppe = krop, keel, kropgezwel. **Kropf'artig** = kropachtig. **Kropfen**, f. (h.) = (Gänse) pillen, met deeg mesten, den krop vullen. **Kropf'ente**, w. = kroppeend.
Kropf'er, m. --s, -- = kroppe(d), kropduif. **Kropf'ig** = kropachtig. **Kropf'taube**, w. = kropduif, kroppe(d). **Kropf'ung**, w. -- = 't pillen, 't mesten met deeg.
Kropf'zeug, f. = kleine goed (nl. kinderen); canaille].
Kro'sus, m. -- u. --fe = Croesus.
Kro'te, w. --, --n = pad, padde; geld(-stuk); die giftige K. = dat nijdige vrouwspersoon; die kleine K. = dat aardige ding, kind; ook: die nijdigaard; er hat Kröten = hij heeft geld. **Kro'tengiffer**, m. = slecht mes. **Kro'tenloch**, f. = paddevenst.
Kru'cifig, zie Kreuzig.
Kruc'ke, w. --, --n = kruk, krukstok; handvat (an einer Sense); slothaak, looper; schroef (an der Weige); an Krüden gehen = op krukken loopen. **Kruc'kenförmig** = krukvormig. **Kruc'kenstock**, m. = krukstok, kruk.
Kru'd(e) = onrijp, onverteerd].
Krug, m. --(e)s, Krüge = kruik; aarden pot; [plattelandsherberg, kroeg]; der Krug geht so lange zu Wasser, bis er bricht = de kruik gaat enz.; zu tief in den K. gesehen haben = te diep in 't glas gekeken hebben. **Kru'z'gelden**, f. --s, -- = kruikje. [**Kru'z'ger**, m. --s, -- = herbergier, kastelein, waard].
Krug'förmig = kruikvormig. **Krug'gedeh'figkeit**, w. = vergunning. **Krug'weise** = bij kruiken. **Krug'wirt**, m. = herbergier, kastelein, waard, kroeghouder.

Kruife, w. —, —n = kruik (zonder oor), aarden flesch; eine putzige K. = een rare snaak.
Krühen, schw. (h.) = (von Pferden) het haar doen krullen.
Krümmen, f. —s, — = kruimpje, kruimeltje.
Krüme, w. —, —n = kruim, krummel; er hat weder K. noch Kruste = hij heeft niets te bikken. **Krümmelchen**, f. —s, —, zie Krümmen.
Krümelig = kruimelig. **Krümmeln**, schw. (h.) = krummelen.
krumm = krom, gebogen: kronkelend, bochtig; onbeleeft; f. schreien = krom, scheef schrijven; krumme Finger machen = kromme vingers hebben, stelen; etw. f. nehmen = iets kwalijk nemen, niet goed opnemen; einen f. ansehen = iem. scheef, met een leelijk gezicht aankijken; krumme Wege gehen = kromme wegen inslaan.
Krummbeinig = krombeenig. **Krümmen**, w. —, —n = kromming, winding, bocht, kromme lijn. **Krümmen**, schw. (h.) = krommen, buigen; einem sein Paar f. = iem. geen haar krenken; sich f. = zich krommen, zich buigen, zich kronkelen, zich vernederen. **Krümmen**, zie Krümmen. **Krummhalsig** = kromhalzig, met een krommen hals. **Krummholz**, f. = kromhout; kromgegroeid hout; hout, waaraan 't geslachte vee gehangen wordt; bergpijnboom.
Krummliegen = krom liggen, moelijk rondkomen. **Krummlinig** = kromlijzig. **Krummnehmen**, ft. (h.) = kwalijk nemen, verkeerd opnemen. **Krummschließen**, ft. (h.) = kromsluiten, in de ijzersluiten. **Krummschnabel**, m. = kromsnavel. **Krummstab**, m. = (bissch.) kromstaf; bisschoppelijke (geestelijke) heerschappij. **Krummung**, w. —, —en = kromming, draaling, winding.
Krümpeln, schw. (h.) = kreuken, kreuken, verfrommelen.
Krümpen, schw. (h.) = laten krimpen.
Krümpen, m. —s, — = rezervist (in 't Pruisische leger onder de Fransche overheersching).
Krümpenpferd, f.; **zwagen**, m. = reservepaard; -wagen.
Krupp, m. —s = kroep.
Krüppel, w. —, —n = kruis (eines Pferdes).
Krüppel, m. —s, — = kreupel, verminkte, gebrekkige. **Krüppelhaft** = kreupel; gebrekkig. **Krüppelig** = kreupel, gebrekkig.
Krustace(en), **Krustfische(en)**, Pl. = crustaceën, schaaldieren.
Krüste, f. —s, — = korstje. **Krüste**, w. —, —n = korst. **Krustenartig** = korstachtig.
Krustentier, f. = schaaldier. **Krustig** = korstig, met een korst.
Kruzifere(n), Pl. = cruciferen, kruisbloemigen.
Kruzifix, f. —es, —c = crucifix, kruisbeeld.
Krypte, w. —, —n = krypte, onderaardsche kerk. **Kryptogamen**, Pl. = kryptogamen, bedekt bloeiende, sporenplanten. **Kryptogramm**, f. —(e)s, —e = kryptogram, geheimschrift.
Krüpfall, zie Krüpfall.
Krz. (Kreuzer).
K. S. (kurze Sicht).
Krüben, Pl. = een soort peperkorrels.
Krübel, m. —s, — = bakje, emmer, tobbetje.
Krüben, schw. (h.) = in 't kubiek verheffen, tot de 3de macht verheffen.
Krübfuß, m.; **inhalt**, m.; **meter**, m. n. f. = kubieke voet; k. inhoud; k. meter.
Krübmurzel, w. = derde-machtswortel.
Krübzahl, w. = derde macht. **Krübzoll**, m. = kubike duim. **Krübzoll** = kubiek.

[**Krübler**, w. —s, — = kuiper].
Krübus, m. —, —n = kuiper.
Krüche, w. —, —n = keuken; spijzen; eten; die K. besorgen = de keuken doen; falte K. = koude spijzen; in des Teufels K. kommen = slecht behandeld worden; die lateinische K. = de apotheek.
Krücheln, f. —s, — = koekje. **Krüchen**, m. —s, — = koek, oliekoek; ja K.! = welzeker! kun je begrijpen! morgen brengen!
Krüchenamt, f. = keukendepartement.
Krüchenbäcker, m.; **bäckerei**, w. = koek- of banketbakker; -bakkerij.
Krüchenbediener, m. = keukenbediende.
Krüchenbrett, f. = koekeplank.
Krüchen|einrichtung, w.; **feuer**, f. = keukeninrichting; -vuur.
Krüchenform, w. = koekvorm; koekijzer.
Krüchengarten, m. = moestuin.
Krüchen|gerät, f. (od. **geschirr**, f.); **handtuch**, f. = keukengeroedschap (of -gerei); -handdoek.
Krüchenjunge, m. = keuken-, koksjongen.
Krüchenlappen, m. = keuken-, vaatdoek.
Krüchenlatein, f. = potjeslatijn. **Krüchenmagd**, w. = keuken-, werkreid. **Krüchenmeister**, m. = chef de cuisine, kok; da ist Schmalhans K. = daar is Schraalhans kok.
Krüchen|schabe, w. = keukentor, kakkerlak.
Krüchenschelle, w. = keukenkruid, -schelle.
Krüchensube, w. = spijs-, voorraad-, proviandkamer.
Krüchenteig, m. = koekdeeg.
Krüchensetzel, m. = menu, spijlslijst, lijst van de te bereiden spijzen. **Krüchengeug**, f. = keukenlinnen.
Krüchlein, f. —s, — = kuiken.
Krüchler, m. —s, — = koekbakker.
Krüchen, zie guden.
Krüchen (norrb.), zie Krüchlein.
Krüch, m. —(e)s, —c = koekoek; drommel, duivel; zum K.! = voor den drommel! hol dich der K. = de koekoek haal je!
Krüch, f.; **uhr**, w. = koekoeks[ei]-klok.
Krüchelmiddel, m. = warboel, allegaartje.
Krüche, w. —, —n = kuip, vat; (van voren ongebogen) onderstuk van een slede, boom.
Krücher, m. —s, — = kuiper.
Krüff, f. —(e)s, —e; **Krüffe**, w. —, —n = koef, kofschip.
Krugel, w. —, —n = kogel; bol, globe; bal, balletje, knikker; sich eine K. durch den Kopf schießen = zich een kogel door 't hoofd jagen; einen auf Krugeln fordern = iem. op den kogel, op 't pistool uitdagen. **Krugelabschnitt**, m. = bolsegment. **Krugelachse**, w. = as van een bol. **Krugelarmbrust**, w. = handboog, waarmee steentjes, kogeltjes afgeschoten worden.
Krugelartig = kogel-, bolvormig.
Krugelauszieher, m.; **bahn**, w. = kogel-trekker; -baan.
Krugelbüchse, w. = getrokken karabijn. **Krugelchen**, f. —s, — = kogeltje, balletje, knikker.
Krugeldiase, w. = kaliber. **Krugelfang**, m. = kogelvang. **Krugelfest** = bomvrij. **Krugelform**, w. = bom-, kogelvorm. **Krugelförmig** = kogel-, bolvormig. **Krugelgewölbe**, f. = bolvormig gewelf, koepelgewelf.
Krugelgießer, m.; **haufen**, m. = kogelgieter; -stapel.
Krugelicht, **Krugeliga** = kogelvormig, bolrond.
Krugeln, schw. (h.) = rond maken; rollen, kogelen, ballen; über einen f. = iem. ballot-

teeren; (f.) = rollen; das ist zum A. = om je slap te lachen; **sih f.** = op den grond rollen; een bolronde gedaante aannemen.
Ku'gelregen, m. = kogelregen. **Ku'gelrund** = kogel-, bolronde.
Ku'gel[s]chnitt, m.; **-spitel**, f. = kogel[s]nede; -spel (balspel).
Ku'gel[s]prize, w. = mitrailleurze. **Ku'gelung**, w. = ballottage.
Ku'gel[ventil], f.; **-wagen**, m.; **-zieher**, m. = kogel[ventiel]; -wagen; -trekker.
Ku'guar, m. -(e)s, -e u. -s = kuguaar, Amerikaansche leeuw, puma.
Kuh, w. -, **Ku'he** = koe; eine milchende A. = een melkgevende koe, een melkkoetje; bei Nacht sind alle Ku'he schwarz = bij nacht zijn alle katten grauw; viel Ku'he, viel Mü'he = veel koeien, veel moeite; es wird keine A. Messe genannt, die nicht einen weißen Fleck vom Kopfe hat = men noemt geen koe bont, of er is een vlekje aan.
Kuh[laue], f.; **-blatter**, w. = koe[laag]; -pok.
Kuh[blume], w. = paardebloem, koelbloem.
Kuh[fladen], m. = koeiehoop. **Kuh[fleisch]**, f. = koeievleesch. **Kuh[fuß]**, m. = koevoet, koeiepoot; infanteriegeweer, spuit; er muß den A. tragen = hij moet soldaat worden.
Kuh[futter], f.; **-kloste**, w.; **-haar**, f. = koe[voeder]; -klokje; -haar.
Kuh[haut], w. = koeiehoofd; das läßt sich auf keine A. schreiben = dat is zoo gauw niet gezegd, dat is met een paar woorden niet gezegd.
Kuh[halter (od. **-hirt**), m.; **-horn**, f. = koe[herder]; -hoorn.
Kuh[käse], m. = koeiekaas, zoetemelksche kaas.
Kühl = koel, frisch; kil, koud, lauw, onhartelijk. **Kühl[apparat]**, m. = koeltoestel, koelvat. **Kühl[te]**, w. = koelheid, frisheid, koelte, frishte; lauwheid, onhartelijkheid, onverschilligheid.
[Kuh]e, w. -, -n = kuil, put.]
Kühl[eimer], m. = koelemmer, -vat. **Kühl[en]**, schw. (h.) = koelen, afkoelen; sein Mü'tzen an einem f. = zijn moed aan iem. koelen.
Kühl[faß], f.; **-kessel**, m.; **-mittel**, f. = koe[elvat]; -ketel; -middel.
Kühl[plaster], f.; **-raum**, m.; **-salbe**, w.; **-trop**, m. = koe[elpleister]; -ruimte; -zalf; -bak.
Kühl[ung], w. = koeling, afkoeling, koelte.
Kuh[maße], w.; **-messer**, m.; **-milch**, w.; **-mist**, m. = koe[elmaat]; -melker; -melk; -mest.
Kühn = koen, stout, moedig, vermetel; Karl der Kühne = Karel de Stoute. **Kühn[heit]**, w. -, -en = koenheid, stoutheid, vermetelheid. **[Kühn]ich** = stout, koen.]
Kuh[bocke], w. = koepoek.
Kuh[bocken]impfung, w.; **-stoff**, m. (od. **materie**, w.) = koepok[inenting]; -stof.
Kuh[reigen (od. **-reihen**), m.; **-stall**, m.; **-weide**, w. = koe[elied (of-zang)]; -stal; -weide.
Kujonier[en], schw. (h.) = koeieneeren, plagen, kwellen.
[Kü]ten, zie **Küden**.]
Ku'um(m)er, w. -, --n = komkommer.
Kukuruz', m. -- = mais.
ku'lant, zie **coulant**. **Kulanz'**, w. -- = gemakelijkheid, bevalligheid, handigheid, voorko-
[Kul]e, zie **Kuhle**.] [mendheid.
Ku'li, m. -(s), -s = koelie, (Chineesch of Indisch) knecht, daglooner.
Kulina'risch = culinair, op de keuken, eten en drinken betrekking hebbende; kulinarische Genüsse = tafelgenot.

Kulisse zc., zie **Coulisse** zc.
ku'lern, zie **foltern**.
I. Kulm, m. -(e)s = geologische laag.
II. Kulm, m. -(e)s, -e = bergtop, kruin.
Kulmination', w. -, -en = culminatie, grootste hoogte, toppunt. **Kulmination[s]punkt**, m. = culminatiepunt, hoogte, toppunt.
ku'linie'ren, schw. (h.) = culmineeren.
Kult, zie **Kultus**.
Kultiva'tor, m. -s, -to'ren = cultivator, ploeg met verscheidene scharen. **Kultivier[en]**, schw. (h.) = cultiveeren, kweken, verzorgen, bewerken. **Kultiviert'** = beschaafd, welopgevoed.
Kultur', w. -, -en = cultuur, aankweeking; beschaving, verffijning. **Kultur[auflage]**, w. = cultuur-, beschavingstaak. **Kultur[bild]**, f. = cultuurbeeld. **Kultur[fähig]** = te beschaven, vatbaar voor beschaving, voor cultuur. **Kultur[geschichte]**, w. = cultuur-, beschavingsgeschiedenis. **Kultur[geschichtlich]** (od. **-historisch**) = over of van de beschavingsgeschiedenis. **Kultur[kampf]**, m. = Kulturkamp. **Kultur[kämpfer]**, m. = beschavingskampioen. **Kultur[pflanze]**, w. = cultuurplant, gekweekte plant. **Kultur[volk]**, f. = cultuurvolk, beschaafd volk.
Kultus, m. -, **Kulte** = cultus, dienst, eeredienst; mit etw. A. treiben = iets verafgoden. **Kultusminister**, m. = minister van eeredienst.
Kum'me, w. -, -n = kom, bekken, schotel.
Kümm[el], m. -s = komijn; kummel, slecht soort brandewijn; einem den A. reiben = iem. de les lezen. **Kümm[elarten]**, Pl. = komijnplanten. **Kümm[elblätchen]**, f. = een valsch kaartspel. **Kümm[elbranntwein]**, m. = slechte brandewijn, kummel. **Kümm[elbrot]**, f. = komijnbrood. **Kümm[elbruder]**, m. = drinkebroer. **Kümm[elstache]**, w. = brandewijnstesch. **Kümm[elstafe]**, m. = komijnkaas. **Kümm[el]spalter**, m. = pintheuker, vrek. **Kümm[el]würte**, m. = drinkebroer.
Kum'mer, m. -s = kommer, verdriet, smart; [puin, afval, in-beslag-neming]; Hunger und A. = honger en gebrek. **Kümm[erlich]** = kommerlijk, behoeftig, gebrekkig, ellendig, armzalig. **[Kümm]erling**, m. -(e)s, -e = voorwerp van zorg en kommer, lieveling, armzalig schepsel]. **Kümm[erlos]** = onbekommerd, onbezorgd. **Kümm[ern]**, schw. (h.) = bekommeren, bedroeven; aangaan, betreffen; [beslag leggen op]; was kümmerst's mich = wat kan 't mij schelen? das kümmerst Sie nicht's = dat gaat u niets aan; **sih f.** um = zich bekommeren om; zich bemoeien met. **[Kümm]er[nis]**, w. -, -te = kommer, zorg, verdriet. **Kümm[er]voll** = kommervol, zorgvol, treurig.
Kum'met, f. -s, -e = juk (der Zugtiere), haam, gareel.
Kum'met[decke], w.; **-horn**, f.; **-fette**, w.; **-pferd**, f. = gareel(- of haambekleding); -sinde; -ketting; -paard.
Kump[an], m. -(e)s, -e = kompaan, makker, kameraad.
Kum'pen, m. -s, -; **Kumpf**, m. -es, -e u. **Kumpje** = kom, bakje.
Kumt, zie **Kummet**.
Kumulat[i]on', w. -, -en = cumulatie, ophooping. **Kumulier[en]**, schw. (h.) = ophoopen. **kund** = bekend, openbaar, kond; f. und zu wissen tun = kond doen. **kund'bar** = openbaar, duidelijk, bekend.

kundbar = op te zeggen, opzegbaar, aflosbaar.
Kundbarkeit, w. = bekendheid, publiciteit.
Kundbarkeit, w. = opzegbaarheid, aflosbaarheid.

I. **Kunde**, w. = kunde, wetenschap, kennis, bericht.

II. **Kunde**, m. -n, -n = klant, afnemer; client; patient; [schlauer K. = slimme, sluwe klant; alter K.! = ouwe baas! ein fauler K. = niet te vertrouwen persoon.]

Kunden, zie Kundigen.

Kundenbrot, f. = klantenbrood.

Kundgeben, ft. (h.) = kond doen, bekend maken, doen weten, doen blijken van. **Kundgebung**, w. = bekendmaking, mededeling.

kundig = [bekend]; kundig, onderricht, kennis bezittend; (in) einer Sache f. fein = een zaak kennen, in iets kundig zijn.

Kundigen, [schw. (h.) = (einem das Kapital, die Wohnung, die Miete, den Dienst) opzeggen; einem f. = iem. (iets) opzeggen; [bekend maken]. **Kundigung**, w. -, -en = opzegging. **Kundigungsfrist**, w. -termin, m. = termijn van opzegging, opzeggingstermijn.

Kundiger, m. -s, - = kenner.]

Kundin, w. -, -nen = klant, patiënt(e); cliënt(e). [**kundlich** = blijkbaar, openbaar, kennelijk.] **Kundmachen**, [schw. (h.) = bekend maken, openbaar maken. **Kundmachung**, w. -, -en = bekendmaking, afkondiging.

[**Kundmann**, m. -(e)s, ..leute = klant] **Kundschaft**, w. -, -en = kennis, wetenschap; bericht; inlichting; kondschap, verkenning; verkenners; klandizie, cliënteel; praktijk (eines Arztes); K. einziehen = inlichtingen inwinnen; auf K. ausgehen = op verkenning uitgaan. **Kundschaften**, [schw. (h.) = informeren, op verkenning uit zijn, inlichtingen halen. **Kundschaften**, m. -s, = verkenner, spion. **Kundschafterei**, w. = verkenning, spionage.

[**Kunst**, w. = komst.] **Kunstig** = toekomstig, aanstaand, toekomstend; voortaan, in 't vervolg. **Kunstighin** = voortaan, in 't vervolg.

Kunsten, [schw. (h.) = konkelen, knoeien, heimelijk iets doen.]

Kunst, w. -, -n = spinnewiel. **Kunstfäden**, Pl. = uitvluchten. **Kunstfächer**, f. = spilleleen.

Kunst, w. -, Künste = kunst, wetenschap; vaardigheid, kunstvaardigheid; kunst(stuk), kunstje; gemaaktheid; hefmaschine, hydraulische machine; eine trostlose K. = een ondankbaar beroep; die Passauer K. = de zwarte kunst, toovenarij, hekserij; hier geht meine K. beteln od. jezt bin ich mit meiner K. zu Ende = nu weet ik niet meer, hier houdt mijn verstand op; einem die Künste abfragen = iem. de kunst afvragen, uithooren. **Kunstadel**, m. = kunstadel. **Kunstakademie**, w. = akademie voor schoone kunsten. **Kunstanlage**, w. = aanleg voor de kunst; mooie aanleg, plantsoen, park.

Kunstarbeit, w.; -ausdruck, m.; -ausstellung, w. = kunstwerk; -uitdrukking (-term); -tentoonstelling.

Kunstbeisten = de kunst beoefenend, aan kunst doende. **Kunstberuf**, m. = roeping voor de kunst.

Kunstbichter, m.; -dichtung, w.; -drechler, m.; -eifer, m. = kunstdichter; -dicht; -draaier; -ijver.

Kunstfertig, w. -, -en = kunstenmakerij, gemaaktheid, gemaniëerdheid. **Kunstfein**, [schw. (h.) = schaven, verschaven; maken, scheppen; knutselen, prutsen; gemaakt doen; gefünftelt = gekunsteld, onnatuurlijk, gemaniëerd. **Kunsterfahren** = ervaren, door-kneed in de kunst.

Kunsterzeugnis, f.; -färber, m. = kunstvoortbrengsel; -verver.

Kunsterfertig = kunstvaardig, bedreven, handig. **Kunsterfertigkeit**, w. = kunstvaardigheid, bedrevenheid, handigheid. **Kunsterfeuer**, f. = vuurwerk.

Kunsterfleiß, m.; -freund, m. = kunstvlijt (-nijverheid); -vriend (-liehebber).

Kunstergartner, m. = tuinbouwkundige.

Kunstergebiet, f.; -gebilde, f.; -gefühl, f. = kunstgebied; -product; -gevoel (-smaak).

Kunstergemäß = volgens de regels of de eischen van de kunst. **Kunstergenosse**, m. = kunstgenoot, -broeder. **Kunstergerecht** = volgens de regels van de kunst. **Kunstergeschichte**, w. = kunstgeschiedenis. **Kunstergeschichtlich** = kunsthistorisch, van de kunstgeschiedenis.

Kunstergestänge, Pl. = stangen (van een hydraulische machine). **Kunstergeübte** = kunstvaardig, handig, bedreven.

Kunstergewebe, f.; -gewerbe, f. = kunstweefsel; -nijverheid.

Kunstergewerbemuseum, f. = museum voor kunstnijverheid.

Kunstergriff, m.; -handel, m.; -händler, w. = kunstgreep; -handel; -handelaar.

Kunsterhalle, w. = museum, galerij, kabinet.

Kunsterhandlung, w. = kunsthandel (nl. -winkel). **Kunsterjünger**, m. = jong kunstenaar. **Kunsterkabinett**, f. = museum van kunst. **Kunsterkammer**, w. = rariteitenkamer.

Kunsterkenner, m.; -künstler, m.; -lehre, w. = kunstkenner; -greep; -leer.

Kunsterker, m. -s, - = kunstenaar. **Kunsterkerisch** = kunstig, artistiek, handig.

Kunsterkerleben, f.; -neid, m.; -stolz, m.; -verein, m. = kunstenaarsleven; -nijver (-ijverzucht, -nijd); -trots; -vereniging.

Kunsterleistung, w. = kunstprestatie.

Kunsterlich = kunstig, vernuftig; kunstmatig, nagemaakt, kunst...; gekunsteld; künstliche Mittel = kunstmiddelen, slimmigheden.

Kunsterlichkeit, w. = kunst, kunstmatigheid; gekunsteldheid.

Kunsterliebe, w.; -liebhaber, m. = kunstliefde; -minnaar.

Kunsterlos = kunsteloos, smakeloos; eenvoudig, natuurlijk. **Kunsterlosigkeit**, w. = kunsteloosheid, smakeloosheid, eenvoud. **Kunstermaler**, m. = kunstschilder. **Kunstermäßig** = kunstmatig. **Kunstermeister**, m. = machinist (bij een hydraulische machine). **Kunstermittel**, f. = kunstmiddel. **Kunsterpause**, w. = kunstmatige, onvoorziene pauze. **Kunsterprodukt**, f. = kunstproduct. **Kunsterrad**, f. = rad van een hydraulische machine.

Kunsterredner, m.; -regel, w. = kunstredenaar; -regel.

Kunsterreich = kunstrijk, kunstig, vindingrijk, vernuftig.

Kunsterreise, w.; -reiter, m.; -richter, m. = kunstreis; -rijder (schoolrijder); -rechter.

Kunsterriechern, [schw. (h.) = bedillen, berispen.

Kunstersache, w. = kunstvoorwerp, -zaak; in Kunstfachen = op 't stuk van kunst. **Kunsterfammling**, w. = kunstverzameling. **Kunsterfacht**, m. = waterloozingsput (in een mijn).

- Kunstschak**, m.; **schloffer**, m.; **schreiner**, m. = kunst[schat]; -slotenmaker; -schrijnwerker.
- Kunstschule**, w. = academie, school voor schoone kunsten. **Kunstzinn**, m. = kunstzin, -gevoel, -smaak. **Kunstzinnig** = kunstzinnig, artistiek.
- Kunstspiel**, f.; **sprache**, w.; **springer**, m. = kunst[spel (vaarligheidsspel)]; -taal; -springer.
- Kunststraße**, w.; **stift**, f.; **stiftler**, m. = kunst[weg (straatweg)]; -stuk (kunstje); -schrijnwerker.
- Kunstverein**, m. = vereeniging voor de kunst. **Kunstverständnis** = thuis op 't gebied van kunst, kunstkenner. **Kunstvoll** = kunstvol, kunstig, vernuftig.
- Kunstwerk**, f.; **wert**, m. = kunst[werk]; -waarde.
- Kunstwidrig** = tegen de regels van de kunst indruisend, smakeloos.
- Kunstwolle**, w.; **zweig**, m. = kunst[wol (uit afval)]; -tak.
- Kunsterbunt** = kakelbont, bont door elkaar.
- Kunz**, m. = Koen. [verward.]
- Kupbe**, w. -, -n = opgeloste verf; kupa.
- Kupfer**, m. -s, - = (nieberb.) kuiper.
- Kupfer**, f. -s = koper, koperen vaatwerk, kopergeld, kopergravure, prent, koperkleur.
- Kupferader**, w.; **arbeit**, w.; **arsenik**, m. = koper[ader]; -werk; -arsenik.
- Kupferartig** = koperachtig.
- Kupferasche**, w.; **auflösung**, w. = koper[asch]; -oplossing.
- Kupferauschlag**, m. = roode vlek of puist (in 't gezicht).
- Kupferbergwerk**, f.; **blech**, f.; **draht**, m. = koper[mijn; blik; -draad.]
- Kupferdruck**, m.; **drucker**, m.; **erz**, f.; **farbe**, w. = koper[druk]; -drukker; -erts; -kleur.
- Kupferfarben** *od.* **farbig** = koperkleurig, koperachtig.
- Kupfergehalt**, m.; **gelb**, f.; **geld**, f. = koper[gehalte]; -geel; -geld.
- Kupfergerät**, **geschirr**, f. = kopergereedschap (-goed). **Kupfergesicht**, f. = koperkleurig, roodpuisterig gezicht.
- Kupferglanz**, m.; **gold**, f. = koper[glans]; -goud (halfgoud).
- Kupfergrün** = kopergroen. **Kupferhaltig** = koperhoudend. **Kupferhammer**, m. = koperhamertje; kopersmelterij, -smoderij, -gisterij.
- Kupferhandel**, m. = koperhandel; handel in gravures. **Kupfericht** = koperachtig, koperig. **Kupferig** = koperhoudend, gekoperd.
- Kupfermünze**, w. = kopermunt. **Kupferne** = koperen. **Kupfernase**, w. = roode, puisterige neus, karbonkelneus. **Kupferoxyd**, f. = koperoxyde. **Kupferplatte**, w. = koperen plaat. **Kupferrot** = koperoord, rood als koper. **Kupfer Sammlung**, w. = verzameling van gravures.
- Kupferschmied**, m.; **schwärze**, w. = koper[smid (-slager)]; -zwart.
- Kupferstecher**, m. = graveur, plaatsnijder.
- Kupferstich**, m. = (koper)gravure, prent, plaat. **Kupfertafel**, w. = koperen plaat.
- Kupfertiegel**, m. = smeltpan. **Kupfertitel**, m. = titelplaat.
- Kupfervitriol**, f.; **ware**, w. = koper[vitriool]; -waar (-goed).
- Kupferwerk**, f. = werk met gravures; koperfabriek.
- Kupföfen**, m. = koepelsmeltoven, smeltoven met gemetselde koepel.
- Kuppe**, w. -, -n = top, kruin (eines Berges).
- Kuppel**, w. -, -n = koepel; bol (ballon voor lampen).
- Kuppelbau**, m.; **dach**, f. = koepel[gewelf]; -dak.
- Kuppelrei**, w. -, -en = koppelaarij, huwelijksmakelarij. **Kuppeln**, *schw.* (h.) = koppelen, bij elkaar brengen. **Kuppelöfen**, *zie* Kupföfen. **Kuppelholz**, m. = koppelaarsloot.
- Kuppen**, *schw.* (h.) = (einen Baum) koppen, knotten, toppen.
- Kuppeler**, m. -s, - = koppelaar.
- I. **Kur**, w. -, -en = kuur, geneeswijze, behandeling; eine *St.* durchmachen *od.* gebrauchen = een kuur ondergaan, doen; einen in der *St.* haben = iem. behandelen.
- II. **Kur**, w. -, -en = keus, verkiezing.
- Kuranz**, *schw.* (h.) = tuchtigen, kastijden, afstraffen.
- Kurass**, m. . . jies, . . je = kuras, borstharnas.
- Kurassier**, m. -(e)s, -e = kurassier.
- Kuraat**, m. -(e)s, -e = curaat, plaatsvervangend geestelijke.
- Kurateur**, w. -, -en = curateele. **Kurator**, m. -s, . . to'ren = curator. **Kuratorium**, f. -(s), . . rien = curatorium, college van curatoren. **Kuratus**, *zie* Kurat.
- Kurbel**, w. -, -n = kruk, zwengel; crank (am Fahrrad).
- Kurbis**, m. -fes, -je = pompoen, kalebas; (iron.) hoofd, kop. **Kurbisartig** = kalebasachtig, pompoenachtig.
- Kurbisbaum**, m.; **blatt**, f. = kalebas[boom]; -blad.
- Kurbisflöte**, w. = uitgeholde kalebas, kalebasflesch.
- Kurbisfrucht**, w.; **fern**, m. = kalebas[vrucht]; -pit.
- Kurbrandenburg**, f. = keurvorstendom Brandenburg.
- Kurde**, m. -n, -n = bewoner van Koerdistan. **Kurdisten**, f. = Koerdistan.
- Küren**, *schw.* (h.) = kiezen, verkiezen.
- Kurfürst**, m. = keurvorst. **Kurfürstentum**, f. = Keurvorstendom. **Kurfürstlich** = keurvorstelijk, van den keurvorst.
- Kurgast**, m. = badgast, kurgast. **Kurhaus**, f. = kurhaus; keurvorstelijk huis.
- Kurhessen**, f. = Keurhessen. **Kurhessisch** = Keurhessisch. **Kurhut**, m. = keurvorstelijke hoed.
- Kurial** = curiaal, op 't stadhuis of aan 't hof gebruikelijk. **Kurialstil**, m. = kanselarijstijl.
- Kurie**, w. -, -n = curie, stadhuis, pauselijk hof.
- Kurier**, m. -(e)s, -e = koerier, ijl-, renbode.
- Kurieren**, *schw.* (h.) = kureeren, genezen.
- Kurrierstiefel**, m. = rijlaars.
- Kurios** = curieus, zonderling. **Kuriosität**, w. -, -en = curiositeit. **Kuriositätensammer**, m. = liefhebber van curiositeiten.
- Kurisch** = Koersch, Koerlandsch; das Kurische Gaff = het Kurische haff. **Kurland**, f. = Koerland. **Kurländer**, m. -s, - = Koerlander. **Kurländisch** = Koersch, Koerlandsch.
- Kurliste**, w. = kurlijst, vreemdelingenlijst.
- Kurmantel**, m. = keurvorstelijke mantel.
- Kurort**, m. = badplaats.
- Kurpfalz**, w. = Keurpalts, Palts.
- Kurpfürster**, m. = kwakzalver, knoeidokter,

knoeier, beunhaas. **Kurpfuscherei**, w. = kwakzalverij.
Kurprinz, m. = keurprins.
Kurven, fchw. (h.) = knorren, morren, mopperen.
Kurrenda'ner, m. s, -- = knaap, die lid is van een bedelend straatkoor. **Kurrende**, w. -, -n = bedelend straatkoor; rondgaande brief.
Kurrent' = loopend, koershebbend. **Kurrent'schrift**, w. = loopend schrift, liggend schrift.
Kurvig = wonderlijk, mopperig, twistziek, luimig.
Kurs, m. --s, --c = koers; in A. fejen = in omloop brengen.
Kurzaal, m. = kurzaal, zaal voor de badgasten.
Kursach'sen, f. = Keursaksen. **Kursach'sisch** = Keursaksisch.
Kurs'bericht, m.; **zblatt**, f. = koers- of beurs'noteering; -blad.
Kurs'buch, f. = spoorboek(je).
Kurs'fchmed, m. = veearts, paardedokter.
Kurs'fchner, m. --s, -- = bont-, pelswerker.
Kurs'fcherhandwerk, f. = bontwerkers-ambacht, bontwerkerij. **Kurs'fchermeister**, m. = bontwerkersbaas. **Kurs'fcherwaare**, w. = bontwerk, pelterij.
Kurs'fchta = in omloop zijnde, koers hebbende. **Kurs'fren**, fchw. (h.) = in omloop zijn, circuleeren. **Kurs'frib** = cursief. **Kurs'frib'schrift**, w. = cursieve letter. **Kurs'frib'schrit** = cursorisch, doorlopend, snel voortgaand, zonder oponthoud. **Kurs'fub**, m. -, -u. **Kurs'f** = cursus.
Kurs'fverluft, m.; **zettel**, m. = koers'verlies; -noteering.
Kurst, m. = Koert, Koenraad.
Kurstage, w. = kurtax, kurtarif.
Kurst'ne, w. -, -n = courune, middel-, tusschenwal tusschen 2 forten; tusschengordijn (op 't tooneel).
Kurs'fischer Stuhl = curulische stoel, eerezetel van de Romeinsche koningen, konsuls enz.
Kurs'be, w. -, -n = curve, kromme, gebogen lijn.
Kurs'würde, w. = keurvorstelijke waardigheid.
Kurz (kurzer, kürzest) = kort; beknopt; [korte-lingen]; eimen um einen Korb kürzer machen = iem. een kopje kleiner maken; den fürzer(e)n ziehen = aan 't kortste eind trekken, onderdoen, zwichten; kurzen Prozeß mit etw. machen = korte metten maken; ein kurzes Gedächtnis haben = kort van geheugen zijn; einen kurzen Atem haben = kortademig zijn; vor kurzem = kortelings, onlangs, korten tijd geleden; in, binnen kurzem = binnen kort; über f. oder lang = vroeg of laat; seit kurzem = sedert kort; kurze Ware = galanterieën; f. angebunden = kort aangebonden, kort van stof; f. abfertigen = kort afschepen; sich f. entschließen = een kort besluit nemen; sich f. fassen = kort en bondig zijn, weinig woorden verspillen.
Kurz'armig; **zarmig** = kort'armig; -ademig.
Kurz'atmigkeit, w. = kortademigheid, asthma. **Kurz'beinig** = kortbeenig. **Kurz'e**, w. -- = korthed, kleinheid, korte duur, bondigheid; korte lettergreep, korte klank.

Kurz'zeit, m. = kurtijd, badseizoen.
Kürzen, fchw. (h.) = korten, verkorten, afkorten; bekorten. **Kürzerhand** = zonder aarzeling, zonder omslag, kort en goed; f. verfahren = korte metten maken. **Kurz'flügelig** = kortvleugelig. **Kurz'gefakt** = kort, beknopt.
Kurz'geschwänzt; **zhaarig**; **zlebzig** = kort'ztaartig; -harig, -levend.
Kürz'lich = kortelings, onlangs; [kort, bondig, kortelijk; binnen kort]. **Kurz'schrift**, m. = kortschrift, stenographie. **Kurz'sichtig** = bijziend; kortziend, kortzichtig. **Kurz'sichtigkeit**, w. -- = bijziendheid; kortzichtigheid.
Kurz'stämmig = kortstammig. **Kurz'um** = kortom, m 't kort, om kort te gaan. **Kurz'zung**, w. -, -en = verkorting, afkorting, inkorting. **Kurz'waren**, Pl. = galanterieën.
Kurz'weg = kortweg. **Kurz'weil**, w. -- = kortswijl, tijdverdrijf, grap, aardigheid, scherts. **Kurz'weilen**, fchw. (h.) = schertsen, elkaar vermaken. **Kurz'weilig** = grappig, schertsend, vermakelijk.
Kusch! = koest! **Kuschen sich**, fchw. (h.) = gaan liggen, plat gaan liggen; zich koest houden.
Kuß, m., **Kußes**, **Küsse** = kus, zoen; eimen K. in Ehren fann niemand wehren = een kusje in eeren kan niemand weren. **Kußen**, fchw. (h.) = kussen, zoenen. **Kußhand**, w. = kushand; mit K. = heel graag. **Kußmal**, f. = kusplek, roode plek van 't kussen.
Küste, w. -, -n = kust, oever, strand.
Küst'nen|bewohner, m.; **zfahrer**, m.; **zfabrt**, w. = kust|bewoner; -vaarder (schip een schipper): -vaart.
Küst'nen|handel, m.; **zland**, f.; **zlotse**, m. = kust|handel; -land; -loods.
Küst'nen|telegraph, m.; **zwache**, w.; **zwächter**, m. = kust|telegraaf; -wacht; -wachter (-bewaarder).
Küst'ner, m. --s, -- = koster. **Küst'erei**, w. --, -en = kosterij, sacristie; kosterbetrekking.
Kuß'wäch, m. --, ..öben = custos, oppasser, opzichter.
Kuß'fch'bod, m. = bok van een rijtuig. **Kuß'fche**, w. -, -n = koets, rijtuig; K. und Pferde halten = paard en rijtuig houden.
Kuß'fchen|bod, m.; **zfenster**, f.; **zgeschirr**, f. = koets|bok; -portier (-raampje); -tuig.
Kuß'fchengestell, f. = onderstel van een koets.
Kuß'fchen|haus, f.; **zfaßen**, m.; **zfißen**, f. = koets|huis; -bok; -kussen.
Kuß'fcheneber, f. = schermleer (aan 't portier). **Kuß'fchenmacher**, m. = rijtuigmaker.
Kuß'fchen|pferd, f.; **zriemen**, m.; **zschlag**, w. = koets|paard; -riem; -portier (-raampje).
Kuß'fchen|tritt, m.; **ztür**, w. = koets|trede; -portier.
Kuß'fcher, m. --s, -- = koetsier; zure wijn.
Kuß'fcherbod, **zfiß**, m. = koetsiersbok, -plaats. **Kuß'fchieren**, fchw. (h.) = rijden.
Kuß'te, w. --, -n = monnikskap, pij.
Kuß'tein, Pl. = ingewanden, eetbare ingewanden.
Kuß'ter, m. --s, -- = koster.
Kuß, m. --s, -e = mijnaandeel.
Kyrie Eleison! = Kyrie Eleison! „Heer, erbarm u!“

L. f. = L.
L. (Länge, Lot.)
L. (lies, lees).
la la: es geht so f. l. = het gaat zoo zoo.
Lab, f. -(e)s, -e = leb, stremsel.
La'barum, f. -(e)s, -s = labarum, oud-rom. krijgsvaan; processievaandel bij de R. K.
Labberdan, m. -(e)s, -e = labberdan, zoutevisch.
lab'berig = laf, flauw, vruchteloos.
La'be, w. - = lafenis, laving, verkwikking.
La'ben, fchw. (h.) = lebben, doen stremmen; laven, verfrissen, verkwikken; **läch l.** = stremmen, in elkaar loopen; zich laven, zich verkwikken.
Laberdan, zie Labberdan.
La'bestasje, w. -, -n = veldflesch.
labet'jein = verliezen, beest zijn (in 't spel).
La'beirant, -trunk, m. = laafdrank. **La'be'wein,** m. = verkwikkende wijn.
labial' fchw. f. = labiaal, de lippen betreffend, lip...
labial' fchw. f. = laut, m. = lipletter; -klank.
Labia'ten, Pl. = lipbloemigen.
labil' = labiel: onstandvastig (vom Gleichgewicht), glijdend (vom elektrischen Strom).
Lab'krant, f. = lieve-vrouwe-bedstroo. **Lab'magen,** m. = lebmaag.
Laborant, m. -en, -en = laborant; alchimist; apothekersbediende.
Laborato'rium, f. -s, -ien = laboratorium.
laborie'ren, fchw. (h.) = laboreeren (an mit Dat.), liden; scheikundige bewerkingen verrichten.
Lab'fal, f. -(e)s, -e; **La'bung,** w. -, -en = lafenis, laving, verkwikking, verlichting, verzachting.
Labyrinth, f. (e)s, -e = labyrinth. **labyrinth'isch** = labyrinthisch, onontwaarbaar.
Lacedä'mon, f. = Lacedemonië. **Lacedä'monier,** m. -s, -en = Lacedemoniër.
lacedä'mon'isch = Lacedemonisch.
La'ch'daum, m. = boom met een kerf, grensboom.
I. La'che, w. -, -n = vuile plas, modderplas, poel.
II. La'che, w. = gelach, 't lachen; eine L. aufschlagen = in gelach uitbarsten. **lä'cheln,** fchw. (h.) = glimlachen (über, over of om).
Lä'cheln, f. -s = glimlach.
La'chen, fchw. (h.) = lachen (über, over of om); ins Säuitchen l. = in zijn vuistje lachen; aus vollem Halse l. = schateren van 't lachen; sich frant, tot, sich einen Dufel l. = zich ziek, dood, zich een bochel lachen; das Glück lächt ihm = 't geluk lacht hem toe; wer zulegt lächt, lächt am besten = wie 't laatst lacht, lacht 't best. **La'cher,** m. -s, -en = lacher; die L. auf seiner Seite haben = de lachers op zijn zijde hebben. **lä'cherlich** = belachelijk, bespottelijk, dwaas, gek; es ist mir nicht l. zu Mute = ik ben niet lacherig, ik heb niet veel lust om te lachen; ins Lächerliche ziehen = belachelijk maken. **Lä'cherlichkeit,** w. -, -en = belachelijkheid, bespottelijkheid.
lä'chern, fchw. (h.) = lächert mich = doet

me lachen. **Lach'gas,** f. = lachgas. **lach'haft** = belachelijk, om te lachen.
lach'ig = modderig, vol poelen en putten.
Lach'krampf, m.; **luch't,** w. = lachkramp; -lust.
lach'lustig = lachlustig, lachziek, lacherig.
Lach'muskel, m. = lachspier, middenrif.
Lach's, m. -s, -e = kleine soort zalm, ge-rookte zalm; Dantziger brandewijn.
Lach's'fang, m.; **forelle,** w. = zalmvangst (-visscherij); -forel.
Lach'taube, w. = lachduif.
Lach'stein, m. = grenssteen.
Lach'ter, w. -, -n; **auch:** f. -s, -en = vadem (im Bergbau).
Lack, m. -(e)s = lak. **Lack'arbeit,** w. = lakwerk. **Lack'artig** = lakachtig.
Lack'farbe, w.; **firnis,** m. = lak||verf; -verniss.
lackie'ren, fchw. (h.) = lakken, verlakken (ook fig. voor: bedriegen). **Lack'er,** m. -s, -en = lakker, verlakker, lakwerker.
Lack'mus, f. - = lakmoes (een blauwe kleurstof).
Lack'stange, w. = pijp lak. **Lack'stiegel,** m. = verlakte laars.
La'de, w. -, -n = lade, la; kist, kast; kas, bus; die L. haben = aan 't laatje zitten, de lakens uitdelen.
La'degeld, f. = laadgeld, ladingkosten. **La'de'fette,** w. = elektrische keten.
La'den, m. -s, -en (häufiger:) Läden = luik, vensterluik, vensterblind; winkel, magazijn.
I. La'den, ft. (h.) (du lädft u. ladest, er lädt u. ladet; lud u. ladete; lud u. ladete; lade! geladen) = nitnoodigen; vor Gericht l. = dagvaarden.
II. La'den, ft. (h.) (du lädft, er lädt; lud; lüde; lade! geladen) = laden; fchärf, bünd l. = scherp, met los kruit laden; er hat fchief geladen = hij is aangeschoten; es war blind geladen = 't was een loos alarm.
La'den'diener, m.; **fenster,** f. = winkelbediende; -raam.
La'den'flügel, m. = vleugel van een vensterluik.
La'den'hüter, m. = oppasser in een winkel; winkeldochter of -knecht (oude winkelwaar).
La'den'jungfer, w.; **mädchen,** f.; **miere,** w.; **preis,** m. = winkeljuffrouw; meisje (-dochter); -huur; -prijs.
La'den'schwengel, m. = winkelbediende, elle-ridder. **La'dentisch,** m. = toonbank.
La'de'platz, m. = ladingsplaats, losplaats, aanlegplaats. **La'der,** m. -s, -en = lader. **La'der'sohn,** m. = ladersloon, kraangeld.
La'de'schaukel, w.; **stok,** m. = laad||lepel; -stok.
lädie'ren, fchw. (h.) = bederven, beschadigen, kwetsen.
Lad'nerin, w. -, -nen = winkelierster.
La'doga'See, m. = Ladogameer.
La'dung, w. -, -en = 't laden; lading, last; nitnoodiging; dagvaarding. **La'dungs'platz,** m. = ladingsplaats, aanlegplaats. **La'dungs'schein,** m. = ladingsbrief.
La'dy (spr.: *bedi*), w. -, **Ladies** = lady.
Lafette, w. -, -n = affuit.

Laffe, m. -n, -n = melkmuil, labek, jonge dwaas. **Laffenmächtig** = als een melkmuil enz.

La'ge, w. -, -n = ligging; houding; toestand, omstandigheden, staat, gelegenheid; laag; katern (papier); eine günstige L. = een gunstige ligging; eine unbequeme L. = een ongemakkelijke houding; er befindet sich in einer mißlichen L. = hij bevindt zich in een hachelijken toestand, netelige positie; ich bin in der L. etw. zu tun = in de gelegenheid, in staat iets te doen; die volle L. = de volle laag.

La'gel, f. -s, - = vaatje.

La'genweise = laagsgewijze.

La'ger, f. -s, - = leger, rustplaats, ligplaats, bed, sponde; legerplaats, kamp; partij; magazijn, dépôt; laag, bank; Wein auf L. haben = wijn in den kelder hebben. **La'gerapfel**, m. = bewaarappel, winterappel. **La'gerbaum**, m. = stelling, stellage (für Wein- und Bierfässer). **La'gerbestand**, m. = inventaris van den voorraad. **La'gerbier**, f. = lagerbier, belegen bier. **La'gerbuch**, f. = kadaster; magazijnboek. **La'gergeld**, f. = magazijngeld, pakhuisgeld. **La'gerhaus**, f. = magazijn, entrepôt. **La'gerhütte**, w. = veldhut, barak. **La'gerkunitz**, w. = kampeer- of kampementkunst. **La'gerleben**, f. = leven in 't kamp. **La'germiete**, w. = magazijnhuur.

La'gern, f. w. (h.) = neerleggen, legeren; opslaan, opleggen (in 't magazijn of pakhuis); gelegerd zijn, legeren, kampeeren, liggen, rusten; in voorraad zijn, in 't pakhuis liggen, (von Wein) in den kelder liggen; sich l. = liggen, zich uitstrekken; gelegerd zijn, legeren, kampeeren.

La'gerobst, f. = bewaarooft; ooft, dat bewaard kan worden. **La'gerplatz**, m. = legerplaats, kamp. **La'gerstätte**, w. = leger, ligplaats, bed, sponde; kamp. **La'gerung**, w. -, -en = legering, kampement. **La'gerwache**, w. = kampwacht. **La'gerwein**, m. = belegen wijn. **La'gerzeit**, w. = pakhuisstijd.

Lagu'ne, w. -, -n = lagune. **Lagu'nenstadt**, w. = lagunenstad (Venetië).

lahm = lam, verlamd; kreupel; af, doodaf, uitgeput; zwak, krachteloos; l. legen = verlammen; eine lahme Entschuldigung = een slauwe, laffe verontschuldiging. **lah'men**, f. w. (h.) = kreupel zijn, hinken (bes. von Pferden); kwijnen; niet opgaan (von Weiteßen). **lah'men**, f. w. (h.) = verlammen, lam maken, verzwakken. **lah'mheit**, w. - = lamheid, kreupelheid. **lah'mung**, w. - = verlamming.

Lahn, m. -(e)s, -e = dunne metaaldraad.

Lahn'macher, m. = draadtrekker.

Lahn'tal, f. = Lahndal.

Laid, m. -(e)s, -e = (een) brood.

Laid, m. -(e)s = kuit, schot. **Lai'chen**, f. w. (h.) = kuitschieten.

Lai'e, m. -n, -n = leek, oningewijde.

Lai'en|broder, f.; -bruder, m.; -pfründe, w. = leeken|boek; -broeder; -prebende.

Lai'en|schwester, w.; -unterricht, m. = leeken|zuster; -onderwijs.

Lai'te, zie Leite.

Lakai', m. -en u. -s, -en = lakei, livreebediende. **Lakai'enhaft** = onderdanig, kruipend.

Lake, w. - = pekel. [pend.]

Lakedi'ben, Pl. = Lakediven (eil.).

Laken, f. = laken, beddelaken.

Lakonien, f. = Laconië. **Lakonisch** = laconisch, laconiek. **Lakonisch'mus**, m. -, ..men = laconisme.

Lakrit'ze, w. -, -n = drop. **Lakrit'zenstift**, m. = dropwater. **Lakrit'zenstengel**, m. = pijp drop.

lal'ten, f. w. (h.) = stamelen, stotteren, met dubbelslaande tong praten.

I. **La'ma**, f. -(e)s, -s = lama (schaapkaemel, wollen stof).

II. **La'ma**, m. -(e)s, -s = lama (Boeddhistisch priester). **Lama's'mus**, m. - = Lamaïsme, Lamadienst.

Lam'beris'noot, w. = lammertsnoot, groote hazelnoot.

Lambri's, m. -, -n .. brien = lambrizeering.

Lamenta'bel, f., zie Lamento. **Lamentation'**, w. = lamentatie. **Lamentie'ren**, f. w. (h.) = lamenteeeren. **Lament'o**, f. -(e)s, -s = lamento, jammerklacht.

Laminie'ren, f. w. (h.) = lamineeren, pletten.

Lamm, f. -(e)s, Lämmer = lam. **Lamm'braten**, m. = gebraden lamsvleesch. **Lamm'chen**, f. -s, - = lammetje. **Lamm'en**, f. w. (h.) = lammen, lammeren werpen.

Lamm'erabend, m. = lammetjesavond (prov. Vrijdag vóór Pinksteren). **Lamm'ergerier**, m. = lammergier. **Lamm'ervol'ken**, f. = schapewolkje. **Lamm'ervolkje**, w. = lamswol.

Lamm'fell, f. = lamsvel. **Lamm'fleisch**, f. = lamsvleesch. **Lamm'frömm** = zoo zoet als een lam, doodmak. **Lamm'zeit**, w. = tijd van de jonge lammeren.

Lamp'chen, f. -s, - = lampje, lampion.

I. **Lamp'pe**, m. -(n)s = naam van den haas in de dierfabel, Cuwaert.

II. **Lamp'pe**, w. -, -n = lamp; das Stüd muß vor die Lampen = voor 't voetlicht. [**Lamp'pen**, f. w. (h.) = slap neerhangen.] **Lamp'penanzünder**, m. = lampenist; lampaansteker.

Lamp'pen|cylinder, m.; -bocht, m. = lampe|glas; -pit (-katoen).

Lamp'penfieber, f. = voetlichtkoorts.

Lamp'pen|glas, f.; -glöste, w. = lampe|glas; -ballon.

Lamp'pen|licht, f.; -öl, f. = lamp|licht; -olie.

Lamp'penpuffer, m. = lampenist. **Lamp'penruß**, m. = lampzwart. **Lamp'penschirm**, m. = lichtscherm.

Lamp'pen|stoc, m.; -träger, m. = lampe|standaard; -drager.

Lampion', m. u. f. -s, -s = lampion.

Lampre'te, w. - = lamprei (een visch), prik, negenoog.

Lancier (spr.: lans-jee), m. -s, -s = lansier.

Lanciers' = lanciers (een dans). **lancie'ren** (spr.: lansieren), f. w. (h.) = lansieeren, werpen, in gang brengen.

Land, f. -(e)s, Länder u. (bijster.) -e = land, vaste land, platte land; veld, grond; vlak land; staat, gewest; zu Wasser und zu Lande = te land en te water; ans L. setzen, steigen = aan land zetten, stappen; auf dem Lande, aufs L. = buiten; das Leben auf dem Lande = het buitenleven; über L. gehen od. reisen = op reis gaan; eine Einfaht vom Lande = een onnoozel meisje; das Gelobte L. = het land van belofte, 't beloofde land; aus aller Herren Ländern = uit alle landen; drei Jahre sind seitdem schon ins L. gegangen = verloopen, voorbijgegaan; außer Landes = buitenslands, in den vreemde; einen des Landes verweisen = iem. verbannen.

Land'adel, m.; -ammann, m.; -anwuchs, m. = land|adel; -ammann (in Zwitserland

zooveel als goeverneur van een kanton); -aanslibbing.
Land'arbeit, w. = veldarbeid. **Land'armee**, w. = landleger. **Land'armenhaus**, f. = bedelaarsgesticht. **Land'arzt**, m. = plattelandsdokter.
Land'dauer, m. —ä, — = landauer.
Land'aufenthalt, m. = verblijf op 't land.
Land'bau, m.; -bauer, m. = land[bouw]; -bouwer.
Land'baumeister, m. = opzichter van publieke werken. **Land'bewohner**, m. = landbewoner.
Land'bezirk, m. = district, kanton. **Land'bote**, m. = plattelandsbode; afgevaardigde (naar den landdag). **Land'briefträger**, m. = plattelandsbrievenbesteller. **Land'brot**, f. = boerenbrood. **Land'dienst**, m. = landdienst. **Land'drost**, m. = drost. **Land'drostei**, w. = drostschap; district, departement, kanton. [**Lände**, w. —, —n = landingsplaats].
Land'edelmänn, m.; -eigentum, f.; -eigentümer, m. = land[edelman]; -bezit; -bezitter.
Land'einwärts = land-in. **Land'en**, f. (h.) = landen: aan land zetten; (f. u. h.) = landen: aan land gaan, belanden. **Land'enge**, w. = landengte. **Land'er**, w. —, —n = lat van een heining. **Land'er**, zie **Ländler**. **Land'erdurst**, m. = veroveringszucht. **Land'erel**, w. —, —er = landerij. **Land'erkunde**, w. = landkunde, geographie. **Land'erlos** = zonder land.
Land'ern, **Land'ern**, f. (h.) = omheinen met latwerk.
Land'ername, m. = naam van een land.
Land'ertrede, w. = landuitgestrektheid.
Land'ertucht, w. = veroveringszucht. **Land'ertausch**, m. = ruiling van land(en), van grondgebied. **Land'esabtschied**, m. = 't uiteengaan, reces van een landdag. **Land'esälfter**, m. = deken van den adel. **Land'esangehöriger**, m. = inboorling. **Land'esart**, w. = manier, gewoonte van een land. **Land'esauschuß**, m. = commissie uit de staten. **Land'esbeamter**, m. = openbaar ambtenaar. **Land'esbeschaffenheit**, w. = gesteldheid van 't land. **Land'esbeschreibung**, w. = landbeschrijving. **Land'esbrauch**, m. = manier, gebruik van een land. **Land'esdirektor**, m. = bestuurder van een gewest, eerste ambtenaar van de gedeputeerde staten. **Land'esfürst**, m. = regeerend vorst, soeverein, landsheer. **Land'esfürstlich** = soeverein, landsheerlijk. **Land'esgebiet**, f. = gebied van een land. **Land'esgericht**, f. = hoog gerechtshof. **Land'eshauptmann**, m. = militair hoofd van een provincie, (zie ook: **Land'esdirektor**). **Land'esherr**, m. = landsheer, regeerend vorst. **Land'esherrlich** = landsheerlijk, soeverein. **Land'esherrlichkeit**, w. = landsheerlijkheid, soevereiniteit. **Land'eshererschaft**, w. = soevereine macht, soeveriniteit; soeverein, regeerend huis. **Land'eshoheit**, w. = soeveriniteit. **Land'eskasse**, w. = 'slands kas, staatskas, schatkist. **Land'eskind**, f. = landskind, inboorling. **Land'eskirche**, w. = staatskerk. **Land'eskundig** = landkundig, 't land kennend. **Land'esmutter**, m. = soevereine, regeerende vorstin. **Land'esobrigkeit**, w. = 's lands overheid. **Land'espolizei**, w. = staatspolitie.
Land'esprodukt, f.; -regierung, w.; -refigion, w. = produkt, regeering, godsdienst van een land.

Land'es[sache], w.; -schuld, w. = staats[zaak]; -schuld.
Land'esstille, w. = 's lands gebruik. **Land'es[sprache]**, w. = landstaal. **Land'esstracht**, w. = volksdracht, -kleeding, nationale kleederdracht. **Land'esstück** = in 't land gebruikelijk, gewoon. **Land'esvater**, m. = 's lands vorst, soeverein, landsvader. **Land'esväterlich** = landsvaderlijk. **Land'esverfassung**, w. = grondwet van 't land.
Land'esverrat, m.; -verräter, m. = land[verraad]; -verrader.
Land'esverwaltung, w. = landsbestuur.
Land'esverweisung, w. = verbanning. **Land'esverweisung**, m. = (een) uit 't land verbannene, banneling, balling 'slands. **Land'eszeitung**, w. = staatscourant. **Land'eszeitung**, w. = landvesting, vesting binnen in 't land. **Land'eslichtig** = voortvluchtig. **Land'esfracht**, w. = vervoer te land. **Land'esfrau**, w. = boerin, plattelandbewoonster, vrouw van 't land. **Land'esfremd** = vreemd (in 't land). **Land'esfriede** = landvrede, openbare rust; ik trane dem **L. nicht** = ik vertrouw de zaak niet. **Land'esfrosch**, m. = landkikvorsch. **Land'esfuhrmann**, m. = vrachtrijder. **Land'esgeistlicher**, m. = dorpsgeestelijke. **Land'esgemeinde**, w. = plattelandsgemeente. **Land'esgericht**, f. = arrondissementsrechtbank. **Land'esgerichtsdirektor**, m. = voorzitter van de arrondissementsrechtbank.
Land'esgraf, m.; -gräfin, w. = land[graaf]; -gravin.
Land'esgräflich = landgraaflijk.
Land'esgrafschaft, w.; -gut, f.; -haus, f. = land[graafschap]; -goed; -huis.
Land'esheer, f. = landleger. **Land'esjäger**, m. = gendarme te voet, maréchaussée.
Land'esjüngling, m.; -junfer, m. = plattelands[jeugd]; -jonker (-edelman).
Land'eskarte, w. = landkaart. **Land'eskirche**, w. = dorpskerk. **Land'eskreis**, m. = plattelandsdistrict. **Land'eskrieg**, m. = oorlog te land. **Land'eskundig** = alom bekend. **Land'eskunstige**, w. = landkoets, diligence. **Land'esläufig** = gebruikelijk, gewoon, in zwang zijnde. **Land'esleben**, f. = landleven, buitenleven. **Land'esler**, m. —ä, — = een soort plattelandsdans.
Land'esleute, Pl. = landlieden. **Land'eslich** = landelijk, eenvoudig; f. fittich = 's lands wijs, 's lands eer. **Land'eslichtheit**, w. = landelijkheid.
Land'esluft, w.; -luft, w.; -macht, w. = land[lucht]; -vermaak; -macht.
Land'esmädchen, f.; -mann, m. = land[meisje] (buitenmeisje); -man.
Land'esmannlich = landelijk.
Land'esmarf, w.; -miliz, w. = land[grens]; -militie.
Land'espartie, w. = buitenpartij.
Land'esparre, w.; -pfarrer, m. = dorps[pastorie]; -pastoor (-geestelijke).
Land'espfleger, m. = goeverneur van een gewest, prefect.
Land'esplage, w.; -rat, m.; -ratte, w. = land[plaaig]; -raad (kreitscommissaris); -rat (-rot).
Land'esrecht, f. = gewoonterecht, gewestelijk recht. **Land'esrechtlich** = gebruikelijk, naar gebruik van 't land. **Land'esregen**, m. = regen over 't geheele land. **Land'esreise**, w. = landreis, reisje naar buiten. **Land'esreiter**, m. = bereden gendarme of maréchaussée. **Land'esrentmeister**, m. = provinciaal rentmeester.

Landrichter, m. = kantonrechter. **Land-schaft**, m. = landschap; gewest, provincie, district, provinciale staten, landsstenden; [credietbank]. **Land-schaftlich** = gewestelijk. **Land-schaftsausschuss**, m. = commissie uit de prov. staten. **Land-schaftskasse**, w. = provinciale kas. **Land-schaftsmaler**, m. = landschapschilder. **Land-schlacht**, w. = slag te land. **Land-schreiber**, m. = gewestelijk griffier.

Land-schule, w.; -schullehrer (od. -schulmeister), m. = dorps (of plattelands)school; -schoolmeester.

Land-schwalbe, w. = huiszwaluw. **Land-see**, m. = meer. **Land-seite**, w. = landzijde. **Land-seuche**, w. = groote of besmettelijke ziekte. **Land-sitz**, m. = landhuis, -goed. [**Land-s-gemeinde**, w. = algemeene kantonale vergadering]. **Land-s knecht**, m. = lan(ds)-knecht. **Land-s mann**, m. = landsman; landgenoot. **Land-s männin**, w. = landgenoot. **Land-s mann-schaft**, w. = landgenootschap; studentenbroederschap (in Duitschland).

Land-soldat, m.; -s-pike, w.; -stadt, w.; -stände, Pl. = land[s]oldaat; -spits (-punt, kaap); -stad (provinciestad); -stenden.

Land-sündlich = van de staten, vertegenwoordigend. **Land-steuer**, w. = grondbelasting. [**Land-storger**, m. -s, - = landlooper, zwerfend koopman, vagebond]. **Land-strasse**, w. = groote weg, straatweg.

Land-s-treife, w.; -streicher, m.; -streichelei, w. = land[s]treek; -looper; -looperij.

Land-sturm, m. = storm op 't vaste land; landstorm, landweer. **Land-tabak**, w. = inlandsche tabak. **Land-tag**, m. = landdag, statenvergadering. **Land-tag-sabgeordneter**, m. = afgevaardigde van den landdag. **Land-trauer**, w. = algemeene rouw. **Land-truppen**, Pl. = landtroepen. **Land-ung**, w. -, -en = landing, ontschepping.

Land-ungs-platz, m.; -truppen, Pl. = landings[pl]aats; -troepen.

Land-voigt, m.; -voigtei, w.; -volf, f. = land[voog]d; -voogdij (-voogdspaleis); -volk. **Land-wärts** = landwaarts. **Land-weg**, m.; auf dem L. zurückkehren = te land (over land) terugkeeren.

Land-wehr, w. = landweer, schutterij; [verdedigingsmuren; grachten enz.].

Land-wein, m.; -wind, m. = land[wijn]; -wind.

Land-wirt, m. = landbouwer, landbouwkundige. **Land-wirtschaft**, w. = landbouwkunde, landbouw. **Land-wirtschaftlich** = landbouwkundig, landhuishoudkundig. **Land-wohnung**, w. = woning op 't platteland.

Land-zunge, w. = landtong.

lang (länger, längst) = lang; l. und breit = lang en breed, in alle bijzonderheden; ein langes und breites = alles en nog wat; sich des langens und breiten od. des längern und breitern über etw. äußern = zich breedvoerig over iets uitlaten; lange Finger machen = lange vingers hebben (= stelen); große Herren haben lange Hände = groote heeren hebben lange armen; ein langes Gesicht machen = een lang gezicht zetten; wer l. hat, läßt l. hängen = wie 't breed heeft, laat 't breed hangen; etw. auf die lange Bank schieben = op de lange baan schuiven; seit langem = sedert lang; vor langem, vor langer Zeit od.

vor langem Jahren = lang geleden; über kurz oder l. = vroeg of laat; drei Tage l. = drie dagen lang; er ging den Fluß l. = langs de rivier.

lang-jährig; -armig; -atmig; -beinig; -blät-terig = langjarig; -armig; wijlig (of -dradig); -beinig; -bladerig.

Lang-baum, m. = langhout, langwagen.

lange (länger, längst) = lang, langen tijd; bijlange, op verre na; Sie bleiben sehr l. = U blijft lang weg; was machst du l. = wat heb je lang werk!; l. her = sedert lang; lang geleden; das ist für ihn l. gut = goed genoeg.

länge, w. -, -n = lengte; duur; lange lettergreep; 10 Fuß in die Länge = 10 voet in de lengte; der L. nach durchschneiden = overlangs doorsnijden; der L. nach hinfallen = zoo lang als hij is neervallen; die Stadt liegt auf dem 10. Grad östlicher L. = ligt op 10 graden oosterlengte; auf die L. = op den duur; er sieht alles in die L. = hij houdt alles slepende, stelt alles uit. **längelang** = zoo lang als hij is.

I. **lan-gen**, schw. (h.) = reiken, zich uitstrekken; voldoende, toereikend zijn; de hand uitsteken, grijpen; aanreiken, aangeven; krijgen, nemen, halen; ich kann so weit nicht l. = ik kan er niet bij; wir l. nicht weit mit dem Gelde = wij komen niet ver met 't geld; sich einen l. = iem. onderhanden nemen.

II. **lan-gen**, schw. (h.) = langer worden. lengen: wenn die Tage l., kommt der Winter gegangen = als de dagen lengen, begint de kou te strengen.

län-gen, schw. (h.) = lengen, verlengen, uittrekken; aanlengen.

län-gen-maße, w.; -grad, m.; -maß, f. = lengte[ma]as; -graad; -maat.

Langeweile, w. = verveling; aus Lange(r)weile. **Langfinger**, m. = langvinger, dief.

lang-fingrig; -flügelig; -geschwänzt = lang[vinger]ig; -vleugelig; -staartig.

Langhaar, m. = de Langharige.

lang-haarig; -halbig = lang[har]ig; -halzig.

lang-hin = lang, ver. **lang-jährig** = lang- of veeljarig; ein langjähriger Freund = een oud vriend. **Langkreis**, m. = ellips, ovaal, langwerpig rond vlak. **lang-lebig** = langlevend.

länglich = langwerpig, overlangsch; l. rund = langwerpig rond, ovaal. **Langmut**, w. = lankmoedigheid. **lang-mütig** = lankmoedig, toegevend, geduldig. **Langmütigkeit**, w. = lankmoedigheid.

Langobarde, w. -n, -n = Longobard.

Langohr, m. u. f. -(e)s, -e = (Pferd) hangoor, loboort; (Esel) langoor; ein Esel schilt den andern L. = de pot verwijt den ketel, dat hij zwart is. **lang-obrig** = langoorig.

längs, Präp. mit Gen. od. Dat. = langs.

lang-sam = langzaam, traag, talmend. **Lang-samkeit** w. = langzaamheid, traagheid.

lang-schattig = langschaduwig. **Langschläfer**, w. = langslaper, slaapkop.

lang-schnäbelig; -schwänzig = lang[snavel]ig; -staartig.

lang-sichtiger Wechsel = langzicht wissel.

längst = al lang, sedert lang. **längstens** = op zijn langst.

lang-stielig = met langen steel; langdradig, langwijlig, wijdlooppig, vervelend.

längstlebende (der) = langstlevende.

Langstroh, f. = lang stroo. **Langweile**,

w. = verveling. **langweilen**, [schw. (h.) = vervelen. **langweilig** = langwielig, vervelend. **Langweiligkeit**, w. = langwieligheid, vervelendheid. **Langwied(e)**, w. = langwaggen, -hout. **langwierig** = lang, langdurig, langademig, langdradig, vervelend. **Langwierigkeit**, w. = langdurigheid, langdradigheid. **Langzeile**, w. = vers van 12 lettergrepen.

I. **Lanze**, w. -, -n = een soort forel.

II. **Lanze**, w. -, -n = lende, flank.

Lanze, w. -, -n = lans; eine *L.* für einen brechen, einlegen = voor iem. een lans breken.

Lanzenspieß, f. = steekspel. **Lanzenspießer**, m. = kampvechter. **Lanzenspieß** = lansvormig. **Lanzenspieler**, m. = lansier.

Lanzenschild, m.; **-stoch**, m.; **-stoch**, m.; **-träger**, m. = lans|steek; **-steel** (*of* **-schacht**); **-stoot**; **-drager**.

Lanzettbesteck, f. = lancetui. **Lanzette**, m. -, -n = lancet. **Lanzettenschild**, m. = lancetsteek. **lanzettförmig** = lancetvormig.

Lanzspieß, zie **Lanzspieß**.

Lapidarstil, m. = lapidaire stijl, korte en krachtige stijl (naar het steenschrift).

Lapp, zie **Lappe** I.

Lappche, w. -, -n = kleinigheid, nietigheid, bagatel.

Lappchen, f. -, -s, -e = lapje, vodge; lalletje (aan *Dhr.*).

I. **Lapje**, m. -, -n = suffer, sul, onnoozele bloed.

II. **Lapje**, m. -, -n = Lap(lander).

Lappen, m. -, -s, -e = lap, vod, lor, lomp; durch die *L.* gehen = ontsnappen, ontkomen, er van doorgaan. **Lappen**, [schw. (h.) = lappen, verstellen; [slorpen, slurpen; slap neerhangen].

Lapperei, w. -, -en = bagatel, kinderachtigheid, beuzelarij. **Lappern**, [schw. (h.) = druppelsgewijze slurpen, leppen; es lappert sich zusammen = komt bij kleine beetjes bij elkaar, hoopt zich langzaam op. **Lapperschuld**, w. = kleine schuld, schuld van allerlei kleinigheden. **Lappweise** = bij beetjes.

Lappsticht = verfrommeld, slordig, als een vod uitziend. **Lappstich** = gescheurd, in lompen, in lappen.

Lappstich = flauw, laf, onnoozel, dom; **Lappstiches Zeug** = flauwe praat.

Lappjagen, f. = waaijacht.

Lappland, f. = Lapland. **Lappländer**, m. -, -s, -e = Lap(lander). **Lappländisch** = Laplandsch.

Lappus, m. -, -s, -e = lapsus, vergissing, fout.

Larche, w. -, -n = lariks. **Larchenbaum** = lorkeboom.

Laren, Pl. = laren, oud-rom. huisgoden.

Larghetto = larghetto, iets langzaam. **Largo** = largo, plechtig, langzaam. **Largo**, f. = Largo.

Larvati, f. -(s) = larie, onzin, praatjes.

Lärm, m. -(e)s; **Lärmen**, m. = spektakel, lawaai, leven, geraas, drukte; viel *L.* um nichts = veel lawaai voor niets; *L.* [schlagen, blasen] = alarm slaan, blazen; [stören] *L.* = loos alarm. **Lärmen**, [schw. (h.) = leven, drukte, geraas, lawaai maken. **Lärmer**, m. -, -s, -e = levenmaker.

Lärmkloß, w. = **fanone**, w. = alarm|klok; **-kanon**.

Lärmmacher, m. = levenmaker.

Lärmplatz, m.; **-schuß**, m. = alarm|post, (-plaats); **-schot**.

Lärchen, f. -, -s, -e = lief gezichtje. **Lärche**, w. -, -n = masker, mom, spooksel, afzich- telijk maaksel; larve, pop.

Laryngitis, w. = laryngitis, ontsteking van de luchtpijp. **Laryngoskop**, f. -(e)s, -e = laryngoskoop, keelspiegel.

Laf = slap, laf.

Lafche, w. -, -n = trekker (aan *Schuh*); voeg, zwaluwstaart; geer. **Lafchen**, [schw. (h.) = trekken, aanzetten; voegen.

Lafsch, zie **lafsch**.

Lafte, w. -, -n = groote kan, kruik.

Lafion, w. -, -en = laezie, beschadiging, kwetsing.

Laf = mat, traag.

Laffen, f. (h.) (du läßt, er läßt; ließe; ließe; laß; gelassen) = laten, loslaten, laten gaan, laten varen, verlaten; ophouden met, laten; (toe)laten; bewaren, laten; (over)laten; af- staan; toegeven; laten, doen, bewerken, veroorzaken; staan, uitzien; er hat Haare lassen müssen = hij heeft menige veer moeten laten; einen zur *Werde* l. = iem. ader laten; das Leben lassen = zijn leven laten, offeren; aus den Augen lassen = uit 't oog verliezen; laß mich = laat mij gaan; laß das! = laat dat! houd op! — lassen wir das! = laten we er niet meer over praten; ich habe mir sagen lassen = ik heb hooren zeggen, ik heb mij laten vertellen; er läßt mich mit sich *späßen* = hij verstaat geen gekheid, met hem valt niet te spotten; das lasse ich mir gefallen = komaan! dat vind ik goed; laßt uns gehen = laten we gaan; lassen Sie sich das nicht einfallen = krijg dat niet in je hoofd, denk dat niet; ich ließ mir nichts merken = ik hield me van den domme; hier läßt sich's gut sein = hier is 't goed, aangenaam; das ließe sich von ihm erwarten = dat was van hem te verwachten; er konnte sein *Wort* nicht lassen = bergen; er konnte sich vor *Freude* nicht l. = hij was buiten zich zelf van vreugde; man muß es ihm lassen, daß... = men kan niet ontkennen dat...; man ließe es mich sehen = men liet 't mij zien; etw. bleiben l. = iets laten, niet doen; laß das gut sein = laat 't maar voor 't geen 't is; er läßt Gott einen guten Mann sein = hij laat Gods water over Gods land loopen; laß mich dein (deinen) Freund sein; er läßt von seiner Meinung nicht = hij gaat niet van zijn meening af; das läßt ihm gut = dat staat hem goed.

Lafgut, f. = voor langen tijd verpacht goed.

Lafheit, w. = matheid, traagheid, lauwheid. **lafsig** = mat, traag, lui, laksch, slap, lauw, nonchalant. **Lafsigkeit**, w. = traagheid, lauwheid, lakscheid.

[**laflich** = toelaatbaar; vergeefflijk; zacht, geduldig, meegaand, toegeefflijk; slap, rekbaar].

Lafte, m. -(s), -s = lasso, vangstruk.

Lafte, w. -, -en = last, vracht, druk, be- lasting; einem zur *L.* liegen od. fallen = iem. lastig zijn *of* vallen; einem etw. zur *L.* legen = iem. iets te laste leggen.

Lafte, w. -, -(e)n = losplaats.

[**lafbar** = lastdragend, last...] **Lafte**, [schw. (h.) (auf einem) = drukken, zwaar rusten, wegen. **laftefrei** = vrij van lasten.

Lafte, f. -(s), -e = ondeugd, zonde.

Laftechronik, w. = schandaalkroniek. **Lafte- sterer**, m. -, -s, -e = lasteraar, kwadspreker, eerroover.

laftehaft = ondeugend, slecht, snood, onze- delijk. **Laftehaftigkeit**, w. = ondeugd,

slechtheid, snoodheid, verworpenheid. **Vaſterſnecht**, w. = ſlaaf van de ondeugd. **Vaſterſleben**, f. = leven in ondeugd. **Vaſterſich** = ſnood; laſterend, kwaadsprekend. **Vaſtermaul**, f. = laſtertong, -mul, kwaadsprekend menſch. **Vaſtern**, ſchw. (h.) = laſteren, ſmalen, kwaadspreken van, ootereen; laſtertaal uitslaan. **Vaſterrede**, w.; **ſchrift**, w.; **ſucht**, w. = laſter[rede (ſmaadrede)]; -ſchrift (*ook*: ſmaad- of ſchotſchrift); -zucht. **Vaſtering**, w. -, -en = laſtering, ſmaad, verwenſching. **Vaſterbol** = ſchandelijk, bezoedeld, vol ondeugden. **Vaſterzunge**, w. = laſtertong. **Vaſtig** = laſtig, hinderlijk, tot laſt; naar. **Vaſtigheit**, w. = laſtigheid, hinderlijkheid. **Vaſt[perd]**, f.; **ſchiff**, f.; **tier**, f. = laſt[paard]; -ſchip (vrachtschip); -dier. **Vaſt[träger]**, m.; **bieh**, f.; **wagen**, m. = laſt[drager]; -vee; -wagen. **Vaſting**, m. -s, -s = laſting (een geweven ſtof). **I. Vaſur**, m. -(e)s = lazuur (een blauwe ſteen). **II. Vaſur**, w. -, -en = lazuur (de kleur en het opbrengen er van), glazuur. **Vaſurblau** = lazuurblauw. **Vaſurfarbe**, w. = lazuur, lazuurverf. **Vaſurſtein**, m. = lazuurſteen, blauwſteen. **Vaſzib** = laſcief, dartel, weelderig, welluſtig, vuil. **Vaſzivitāt**, w. -, -ent = laſciviteit. **Vatāre**, m. = Laetare (de 4e Zondag in de vaſten), Rozenzondag. **Vatein**, f. -(e)s = Latijn; mit ſeinein *l.* zu Ende ſein = geen raad meer weten. **Vateiner**, m. -s, -en = Latijner (bewoner van Latium); Latinist. **Vateiniſch** = Latijnsch. **Vatent** = laten, verborgen, gebonden. **Vateral** = zijdelingsch, van ter zijde. **Vateralerbe**, m. = lateraalergenaam, e. in de zijlinie. **Vateran**, m. -(e)s = Lateraan (paleis bij en met de St.-Janskerk te Rome). **Vaterne**, w. -, -n = lantaarn. **Vaternen[anzünder]**, m.; **pfahl**, m.; **puſer**, m. = lantaarn[opſteker]; -paal; -poetser. **Vatner**, m. -s, -en = Latijner. **Vatiniſeren**, ſchw. (h.) = Latinizeeren. **Vatiniſmuſ**, m. -, . men = Latinisme. **Vatinitāt**, w. = Latiniteit. **Vatitudinariër**, m. -s, -en = latitudinariër (uiterſt verdraagzaam godsdienſtleeraar en zedemeester, onverschillige). **Vatrine**, w. -, -en = latrine, beſte-kamer. **Vatſch**, m. -es, -e = slofferig loopend, laksch, ſlap, onbeholpen menſch, ſukkel. **Vatſch** = sloffend, slofferig. **Vatſche**, w. -, -n = ſlof; ſlofvoet; ſloddervos, morſebel, slet; lage pijnboom. **Vatſchen**, ſchw. (h.) = ſloffen, ſlepend loopen. **Vatſchuſ**, m. = ſlofvoet. **Vatſchig** = ſloffend, ſlepend, laksch, ſlap. **Vatte**, w. -, -n = lat; lange *l.* = lang eind; lang menſch. **Vat[ten]**, ſchw. (h.) = met laten voorzien. **Vat[tennagel]**, m. = latſpijker. **Vat[ten]ſtrafe**, w. = ſtreng arrest. **Vat[ten]verſchlag**, m. = ſchutting, ſchot van latwerk. **Vat[ten]werk**, f. = latwerk. **Vat[ten]zaun**, m. = heining, ſchutting van laten, hek. **Vat[ti]ch**, m. -(e)s = latuw. **Vat[us]**, f. -, -en = latus, geheel bedrag op een zijde in 't poſtenboek, zijdebedrag.

Vatverge, w. -, -n = likkepot, ſlikartsenij. **Vat**, m. -es, -e = lijffe, corsage, corſet, borſtje; klep (an der ſoſje); ſlabbetje. **Vau** = lauw; onverschillig. **Vaub**, f. -(e)s, [-e u. Vāuber] = loof, gebladerte, [blad]. **Vaub[be]frānzt** = met loof of gebladerte verſierd. **Vaub[da]ch**, f. = loof, bladerdak. **Vau[be]**, w. -, -n = priëel, hut, [portiek]. **Vaub[en]gang**, m. = overgroeiende laan, bercean. **Vaub[fa]ll**, m. = 't vallen van de bladeren. **Vaub[fo]ſch**, m. = boomkikvorch, groene kikvorch. **Vaub[ga]ng**, m. = groene laan. **Vaub[ge]winde**, f. = guirlande van gebladerte. **Vaub[ho]lz**, f.; **hütte**, w.; **hüttenfeſt**, f. = loof[hout]; -hut; -hüttenfeest. **Vau[bi]cht** = op loof gelijkend. **Vau[bi]g** = bebladerd, belommerd. **Vaub[fr]anz**, m. = krans van bladeren. **Vaub[lo]s** = bladerloos. **Vaub[ſ]äge**, w. = ſijne zaag, ſiguurzaag. **Vaub[ta]ler**, m. = loofdaalder (van 6 francs). **Vaub[we]rk**, f. = loof-, lofwerk; gebladerte, lommer. **Vauch**, m. -(e)s = look, ui, prei. **Vauch[ſ]arbig**, **grün** = lookgroen. **Vau[da]num**, f. -(s) = laudanum. **I. Vauer**, m. -s = nawijn, slechte ſoort wijn. **II. Vauer**, w. - = loer; auf der *l.* ſein *od.* ſiehen, liegen, ſitzen = op de loer ſtaan, liggen. **Vauerer**, *zie* *Vauer*. **Vauer[n]**, ſchw. (h.) = loeren; (auf einen) uitzien naar, wachten op. **Vauf**, m. -(e)s, *Vāufe* = loop, snelle gang, route, richting, verloop; loop (einer Feuerwaffe, in der *Muſik*); poot, looper (eines *Hafens*); das iſt der *Beſt* *l.* = dat is 's werelds loop; ſeinein *Tränen*, *Gedanken* freien *l.* laſſen = den vrijen loop laten. **Vauf[ba]hn**, w. = loopbaan. **Vauf[br]ief**, m. = rondschrjven, circulaire. **Vauf[br]üde**, w. = vander. **Vauf[bu]rſche**, m. = loopjongen. **Vauf[en]**, ft. (f.) (du läuſt, er läuſt; lief; lieſe; laufe! gelaufen) = loopen, snel loopen; lekken, druipen; er weiß darauf zu ſ. = hij weet er wel een middel op; beſ *Vaufens* müde ſein = loopensmoede zijn. **Vauf[en]burg**, f. = Laufenburg; er hat nach *l.* appelliert = hij is er van door gegaan. **Vauf[en]d** = loopend; einen auf dem laufenden (er)halten = iem. op de hoogte houden. **Vauf[er]**, m. -s, -en = looper; (im *Schach*-ſpiele) looper, raadſheer. **Vauf[er]feuer**, f. = loopvuur; loopend vuur(tje); aanhoudend vuur (im *Kriege*). **Vauf[er]aben**, m. = loopgraaf. **Vauf[ig]**, **Vauf[ig]ſch** = loopsch. **Vauf[ig]en**, f. = jacht met horen en honden. **Vauf[ig]en**, m. = loopjongen. **Vauf[ig]en**, (laufenden *Monats*) = dezer. **Vauf[ig]ſch**, m. = [getuigschrift, pas-(poort)], einem den *l.* geben = iem. wegsturen, wegzagen, (een vrijer) afzeggen, bedanken. **Vauf[ig]ſtaufe**, w. = loopplank. **Vauf[ig]ſtritt**, m. = looppas. **Vauf[ig]zeit**, w. = bronstijd. **Vauf[ig]zetteln**, m. = rondschrjven, circulaire; reispas, verlofbriefje. **Vauf[ig]e**, w. -, -n = loog; einen mit *ſcharfer l.* waſchen = iem. ſcherp doorhalen. **Vauf[ig]en**, ſchw. (h.) = loogen, in de loog doen. **Vauf[ig]en[ar]tig** = looghoudend, loogzoutachtig. **Vauf[ig]en[ar]ſche**, w.; **bad**, f.; **ſalz**, f.; **waſſer**, f. = loog[ar]ſch; -bad; -zout; -water. **Vauf[ig]en**, *zie* *leugnen*. **Vauf[ig]heit**, **Vauf[ig]keit**, w. = lauwheid; koelheid, ſlapheid, lakschheid. **Vauf[ig]ſch** = lauwachtig, eenigzins lauw.

Lau'ne, w. —, —n = luim, humeur, stemming, grill, kuur; (bes) guter, schlechter L. sein = in een goede, slochte luim, in een goed, slecht humeur zijn. **Lau'nehaft** = luimig, humeurig, grillig, kurig. **Lau'nehaftigkeit**, w. = kurigheid, humeurigheid, grilligheid. **Lau'rig** = luimig, opperuumd, jolig, grappig. **Lau'rigkeit**, w. = luimigheid, joligheid. **Lau'nisch** = grillig, kurig.

Lau'rer, m. —s, — = loerder, spion.

Lau's, w. —, Lau'se = luis; ihm läuft die L. über die Leber = hij wordt nijdig; etnem eine L. in den Hatz setzen = iem. lastig werk bezorgen. **Lau'sbub**, m. = brutale kwajongen.

Lau'schen, schw. (h.) = aandachtig luisteren, loerend luisteren, loeren; cinem, auf einen u. nach cinem l. **Lau'scher**, m. —s, — = luisteraar, spion. **Lau'schig** = vreedzaam, stil, rustig, prettig, gezellig, behaaglijk. **Lau'schplatz**, m. = luisterplaats, -hoek, loer.

Lau'sgeld, f. = verachtelijk geld, geringe som. **Lau'seunge**, m. = luizige kwajongen.

Lau'sekamm, m. = fijne, nauwe kam. **Lau'seterl**, m. = minne, gemeene kerel. **Lau'sen**, schw. (h.) = luizen; scharp onderhanden nemen; vrekkelig zijn. **Lau'ser**, m. —s, — = vrek.

Lau'seret, w. — = bagatel, nietigheid. **Lau'senwenzel**, m. = platvoet; slechte tabak.

Lau'sig = vol luizen, luizig, min, gering, gemeen, kaal.

Lau'sitz, die = de Lausitz.

Laut, m. —(e)s, —e = geluid, klank, letterklank; er gab seinen L. von sich = hij gaf geen geluid. **Laut** = luid, luidruchtig; bekend, openbaar; l. werden = ruchtbaar, bekend, publiek worden. **Laut**, Präp. mit Gen. u. auch mit Dat. = luidens, volgens, blijkens: l. des Befehls, l. dem Befehle; l. Briefe. [Lautbar = bekend, publiek.]

Laut'e, w. —, —n = luit; die L. spielen od. schlagen = de luit (be)spelen.

Laut'en, schw. (h.) = klinken, luiden; das Urteil lautet auf einen Monat Gefängnis = het vonnis luidt: een maand hechtens. **Läuten**, schw. (h.) = luiden (von Glocken); zur vesper l. = de vesper luiden; es läutet zur Kirche = er wordt voor de kerk geluid; er hat l. hören, aber nicht zusammenhängen = er hat l. hören, weiß aber nicht, wo die Glocken hängen = hij heeft de klok hooren luiden, maar weet niet, waar de klepel hangt.

Lautenist, m. —en, —en; **Lautenschläger** od. —spieler, m. = luitspeler.

Laut'er = louter, onvermengd, zuiver, onvervalscht, echt, oprecht; l. = louter, enkel, alleen.

Läuter, m. —s, — = luider.

Läuterer, m. —s, — = louteraar, zuiveraar.

Laut'erkeit, w. — = louterheid, zuiverheid, oprechtheid. **Läutern**, schw. (h.) = louteren, zuiveren, klaren, raffineeren; verbeteren, zuiveren. **Läuterung**, w. —, —en = loutering, zuivering, raffineeren; verbetering, zuivering.

Laut'gefek, f. = klankwet. **Laut'ren**, schw. (h.) = de letters naar hun klank uitspreken.

Laut'er methode, w. = klankmethode. **Laut'lehre**, w. = klankleer. **Laut'los** = klankloos, geluidloos, zonder geluid, zwiwend, verstomd, sprakeloos; lautlose Stille = diepe stilte.

Laut'losigkeit, w. = stilte. **Laut'zeichen** f. = klankteeken.

Lau'warm = lauwwarm, lauw.

La'ba, w. —, . . ben = lava. **La'baartig** = lavaachtig. **La'bastrom**, m. = lavastroom.

Lavement (spr.: . . md), f. —s, —s = lavement.

Laven'del, m. —s = lavendel. **Laven'delöl**, f. = lavendelolie.

Lavie'ren, schw. (h.) = laveeren; draaien, aarzelen.

Lavoir (spr.: laavir), f. —s, —s; **Lavor'**, f. —(e)s, —e = waschkom.

Lawi'ne, w. —, —n = lawine.

Lawn Ten'nis (spr.: lön t.), f. — = lawntennis.

Lax = laksch, slap, week. **Lax'heit**, w. —, —en = lakscheid. **Lax'ren**, schw. (h.) = lakseeren, purgeeren. **Lax'termittel**, f. = lakseermiddel.

Lazarett, f. —(e)s, —e = lazaret, hospitaal; vliegende L. = ambulance.

Lazarettbrand, m.; **Steber**, f. = hospitaalbrand; -koorts.

La'zaruskloppe, w. = Lazarusklep.

Lazzarone, m. —(u) u. —s, —n u. . . roni = Lazzarone (Napolitaansch proletariër).

Laz'zi, Pl. = slauwe grappen.

Le'beho'd, f. —(s), —(s) = toast, heildronk.

Le'belang; mein l. = mijn heele leven.

Le'bel'gewehr, f. = Lebel-geweer.

Le'bemann, m. = vroolijk heer, iem. die er een goed leven van neemt.

Le'ben, schw. (h.) = leven; in den Tag hinein l. = onbezorgd, doelloos leven; aus (od. von) der Hand in den Mund l. = van de hand in den tand leven; wie er sieht und lebt = zooals hij reilt en zeilt; lebe wohl! = vaarwel! es lebe die Königin! od. die K. soll l. = leve de Koningin! einen l. lassen = een toast op iem. uitbrengen; mit l. der Hoffnung, des Vertrauens = wij leven in de hoop, in 't vertrouwen; zum L. zu wenig, zum Sterben zu viel = te veel om te sterven, te weinig om te leven.

Le'ben, f. —s, — = leven, geraas, tumult, lawaai; am L. sein, bleiben = in 't leven zijn, blijven; ein lediges L. = een ongehuwd l. vrijgezellenleven; cinem nach dem L. trachten = iem. naar 't leven staan; das tue, esse ich für mein L. geru = dat doe, eet ik dolgraag; bei Leib und L. nicht! = in godsnaam niet!

Le'bend = levend, in leven zijnde; die lebenden Sprachen = de levende talen; lebende Bilder = levende beelden; ich fenne hier keine lebende Seele = ik ken hier geen sterveling. **leben'dig** = levend, leven openbarend, midden in 't leven; levendig, opgewekt; l. verbrannt, begraben werden = levend verbrand, begraven worden. **leben'diggebärend** = levende jongen ter wereld brengend. **Leben'digkeit**, w. — = levendigheid. **Leben'digmachend** = levendmakend. **Le'benlang**, zie lebelang.

Le'benslabend, m.; **ab'riß**, m. = levensavond; -schets.

Le'bensalter, f. = leeftijd, ouderdom. **Le'bensart**, w. = leefwijze, levenswijze; manieren, uiterlijke beschaving; er hat seine L. = hij weet zich niet te gedragen.

Le'bensaufgabe, w.; **balsam**, m.; **baum**, m. = levens[taak; -balsem; -boom (een soort ceder).

Le'bensbedingung, w.; **bedürfnis**, f.; **beruf**, m. = levens[voorwaarde; -behoefte; -roeping.

Le'bensbeschreibung, w.; **bestimmung**, w.; **bild**, f. = levens[beschrijving; -bestemming (-doel); -beeld.

Lebensblüte, w. = bloei van het leven.
Lebensdauer, w.; **-erfahrung**, w.; **-erwerb**, m.; **-faden**, m. = levensduur; **-ervaring**; **-onderhoud**; **-draad**.
Lebensfähig = levensvatbaar.
Lebensfähigkeit, w.; **-flamme**, w.; **-frage**, w. = levensvatbaarheid; **-vlam**; **-vraag** (-kwestie).
Lebensfreude, w.; **-frische**, w. = levensvreugde; **-frischeid** (-kracht).
Lebensfroh = levenslustig, vroolijk, opgewekt, opgeruimd, levendig. **Lebensfrühling**, m. = lente van 't leven.
Lebensfülle, w.; **-funke**, m.; **-gefahr**, w. = levenskracht; **-vonk**; **-gevaar**.
Lebensgefährlich = levensgevaarlijk. **Lebensgefährte**, m. = makker door 't leven, levensgezel.
Lebensgeist, m.; **-geschichte**, w.; **-glück**, f. = levensgeest; **-geschiedenis**; **-geluk**.
Lebensgöttin, w. = schikgodin, Parco.
Lebensgroß = levensgroot. **Lebensgröße**, m. = natuurlijke grootte, levensgrootte.
Lebenshauch, m.; **-jahr**, f.; **-flugheit**, w.; **-kraft**, w. = levensadem; **-jaar**; **-wijsheid** (-beleid); **-kracht**.
Lebenskräftig = vol levenskracht, frisch. [**Lebenslang** = voor 't geheele leven.] **Lebenslang**: auf l. = levenslang. **Lebenslanglich** = levenslang, voor 't leven.
Lebenslauf, m.; **-licht**, f.; **-linie**, w. = levensloop; **-licht**; **-richting**.
Lebensluft, w. = krachtige, gezonde lucht.
Lebenslust, w. = levenslust. **Lebenslustig** = levenslustig; vroolijk, opgewekt, opgeruimd.
Lebensmat, m. = Mei, bloei des levens.
Lebensmittel, f. = levensmiddel. **Lebensmorgen**, m. = morgen, dageraad des levens.
Lebensmüde = levensmoede.
Lebensmür, m.; **-notdurft**, w. = levensmoed; **-behoefte**.
Lebensordnung, w. = leefregel.
Lebenspfad, m.; **-philosophie**, m.; **-plan**, m. = levenspad; **-philozofie**; **-plan**.
Lebensprozess, m.; **-quelle**, w. = levensproces; **-bron**.
Lebensregel, w. = leefregel. **Lebensreise**, m. = reis door 't leven. **Lebensreiz**, m. = bekoering van het leven. **Lebenssatt** = levenszad, -moede. **Lebensstellung**, w. = levensomstandigheden, positie.
Lebensstrafe, w.; **-überdruß**, m.; **-umstand**, m. = levensstraf (doodstraf); **-zatheid**; **-omstandigheid**.
Lebensunterhalt, m.; **-versicherung**, w.; **-versicherungsgesellschaft**, w. = levensonderhoud; **-verzekering**; **-verzekeringsmaatschappij**.
Lebensvoll = vol leven, levenskrachtig.
Lebenswandel, m.; **-wärme**, w. = levenswandel; **-warmte**.
Lebenswasser, f. = aqua vitae, fijne brandewijn.
Lebensweg, m.; **-weise**, w.; **-weisheit**, w. = levensweg; **-wijze** (leefwijze); **-wijsheid**.
Lebenszeiten, f. = levensteeken, teeken van leven. **Lebenszeit**, w. = levens-, leeftijd; auf l. = voor altijd, voor 't geheele leven.
Lebensziel, f. = einde, einddoel van het leven; **levensdoel**. **Lebenszweck**, m. = levensdoel.
Leber, w. —, —n = lever; frisch, frei von der l. weg sprechen = vrijuit spreken; es ist ihm

etw. über die l. getroffen = hij is in een booze bui, nijdig.

Leberanschwellung, w.; **-entzündung**, w. = opzwellung van de lever; **ontsteking** v. d. l.

Leberfarbe, w. = leverkleur. **Leberfarben** = leverkleurig. **Leberflecken**, m. = levervlek, sproet. **Leberkrank** = leverziek, aan leverziekte lijdend. **Leberkrankheit**, w. = leverziekte.

Leberreim, m. = grappig gezelschapsrijmpje. **Lebersucht**, w. = leverziekte, -ontsteking.

Lebertran, m.; **-würst**, w. = levertraan; **-worst**.

Lebewohl, f. —(e)s, —s n. —c = vaarwel, goeden dag, leef wel.

Lebhaft = levendig, opgewekt, druk; eine lebhafte Strafe = een drukke str. [levendig voor den geest staande]. **Lebhaffigkeit**, w. = levendigheid, opgewektheid, drukte.

Leblich, m. = peperkoek, honingkoek.

Leblichler, m. = peperkoekverkooper.

Leblos = levenloos, dood, doodsch. **Leblosigkeit**, w. = levenloosheid, gevoelloosheid, onbezielheid, doodscheid. **Lebtag**, m. = mijn l., meine Lebtag = mijn leven lang, van mijn leven; seinen l. aufschlagen = veel ophel maken]. **Lebzeiten**, Pl.: het l. meines Vaters = bij 't leven van...

[**Leben**, f. (h.) = barsten van droogte; droog zijn van dorst. **Leber**, m. —s, — = dorstige, versmachtende.]

Lechfeld, f. = Lechveld.

Lechzen, f. (h.) = smachten, dorsten; snakken, hijnen.

leck = lek. **Leck**, m. u. f. —(e)s, —e = lek.

Leckage (spr.: ..ka:je), w. —, —n = lekkage.

I. **lecken**, f. (h.) = lekken, likken; f. (h.) die (od. alle fünf) Finger nach etw. l. = vinger en duim naar iets likken, sterk naar iets verlangen; gelect = gelikt, buitensporig keurig (gekleed e. d.).

II. **lecken**, f. (h.) = lekken, loopen, druipen.

III. **lecken** (löcken), f. (h.) = achteruitslaan; wider den Stachel l. = de verzenen tegen de prikkels slaan.

Lecker, m. —s, — = likker, snoeper, lekkerbek, smuller. **lecker** = lekkerbekkig, snoepachtig; lekker, heerlijk, goedsmakend. **Leckerbissen**, m. = lekkerbeetje, lekker brokje, hapje, mondje. **Leckerer**, m. —, —en = kieskeurigheid, snoepachtigheid; lekkernij, snoeperij. **leckerhaft** = lekkerbekkig, snoepachtig.

Leckerhaftigkeit, w. = kieskeurigheid, snoepachtigheid. **Leckermaul**, m. = lekkerbek, sijnproever, snoeper.

Lection zc., zie Lektion zc.

Leder, f. —s, — = leder, leer; vom l. ziehen = van leer trekken; einem das l. gerben = iem. aftouwen, afranselen; Leute vom l. und Leute von der Feder = menschen van de praktijk en menschen van de theorie; frisch vom l. ist halb gefodten = slijk gewaagd is half gewonnen; aus anderer Leute l. ist gut Riemen schneiden = 't is goed riemen snijden van andermans leer. **Lederarbeiter**, m. = leerbewerker. **Lederartig** = leerachtig, perkamentachtig, droog. **Lederband**, m. = leeren band. **Lederbereiter**, m. = leerbereider, looier. **Lederbuch**, m. = looiersboek. **Leder-einband**, m. = leeren band. **Lederfarbe**, w. = leerkleur. **Ledergürt**, m. = leeren gordel. **Lederhalle**, w. = leerhal. **Lederhandel**, m. = leerhandel. **Lederhandschuh**, m. = le(d)eren handschoen. **Lederhart** =

zoo hard als leer, perkamentachtig. **Vederhose**, w. = leeren broek. **le'dern** = lederen, leeren; droog, taai, uitgedroogd, perkamentachtig. **le'dern**, f. (h.) = met leer bekleden. **Vederwaren**, f. ; **-werk**, f. ; **-zeug**, f. = le(d)erwaren; -werk; -goed. **le'dig** = vrij, onbezet (nl. niet meer bezet); ongehuwd, vrij; (mit Gen. od. mit bou) vrij; [ledig, leeg; bloot, enkel, alleen, slechts]; der ledige Staat = de ongehuwde staat. **le'dig-hij** = enkel en alleen. **leer** = lij. **leer** = ledig, leeg; onbezet, vacant; blank, onbeschreven; leeg, loos, ijdel; ein leerer Haus = een leege zaal (int Theater); f. ausgeben = niets krijgen, met leege handen heengaan; leerer Stroß dreifden = onzin praten, monnikenwerk doen; leere Hoffnungen = ijdele verwachtingen; leerer Trost = schrille troost; leere Worte = woorden zonder zin; leerer Schall = klinkklank; leerer Geldmuth = beuzelpraat. **leere**, w. = leegte; ijdelheid, onbeduidendheid. **leer'en**, f. (h.) = ledigen, leegen, ruimen, uitruimen; den Briefkasten f. = de brievenbus lichten. **leer'heit**, w. = leegheid. **leer'stehend** = ledigstaand, onbezet. **leer'stegel**, f. ; **-sette**, w. = lij|zeil; -zijde. **leer'wärts** = aan lij. **leer'ze**, w. -, -n = lip (von Tieren). **legal** = legaal, wettelijk. **Legalisation**, w. -, -en = legalizatie, wettigverklaring, rechtsbetrachting. **Legalisieren**, f. (h.) = legalizeeren. **Legalisierung**, w. -, -en = legalizeering. **Legalität**, w. = legaliteit. I. **Legat**, m. -en, -en = legaat, gezant. II. **Legat**, f. -(e)s, -e = legaat, erfmaking. **Legatar**, m. -(e)s, -e = legatair, erfgenaam. **Legation**, w. -, -en = legatie, gezantschap. **Legationsrat**, m. ; **-secretär**, m. = legatie-, gezantschapsraad; -secretaris. **Legehenne**, w. = leghen, leggende hen. **Legel**, zie Sägel. **legen**, f. (h.) = leggen; Karten f. = de kaart leggen; Kartoffeln, Erbsen f. = aardappels leggen, poten, erwten zaaien; einen Schlingen, Fäden f. = iem. lagen leggen, (val)strikken spannen; Briefe in etw. f. = een bres in iets slaan; Sand an sich f. = de hand aan zich zelf slaan; Geld auf Zinsen f. = geld op rente zetten; einem etw. ans Herz od. einem etw. nahe f. = iem. iets op 't hart drukken; Wert, Gewicht auf etw. f. = waarde, gewicht aan iets hechten; einen das Handwerk f. = iem. iets afleeren, met iets doen ophouden; einem etw. klar f. = iem. iets duidelijk maken; sich f. = zich leggen, gaan liggen; der Wind, sein Horn legt sich = de wind gaat liggen, bedaart, zijn toorn bedaart; die Kälte legt sich = de koude vermindert; sich schlafen f. = gaan slapen, naar bed gaan; sich auf etw. f. = zich op iets toelaggen; sich auf's Bitten, Sagen z. f. = zijn toevlucht nemen tot bidden, liegen enz.; sich ins Mittel f. = tusschenbeide komen. **Legende**, w. -, -n = legende. **legendenhaft** = legendarisch. **Legeszeit**, w. = legtijd. **legieren**, f. (h.) = legateeren, vermaken; legeren, vermengen, allieeren. **Legierung**, w. -, -en = legering, metaalmengsel, alliage. **Legion**, w. -, -en = legioen; legio. **Legionär**, m. -(e)s, -e = legionair (soldaat van een legioen, ridder van 't legioen van eer).

Legislative, w. -, -n = legislative: wetgevendende vergadering. **Legislatur**, w. - = legislatuur: wetgeving, wetgevendende macht. **legitim** = legitiem (wettig, erkend, echt). **Legitimation**, w. -, -en = legitimatie, wettigheids-, echtheidsverklaring. **Legitimationskarte**, m. = legitimatiekaart, -bewijs. **legitimieren**, f. (h.) = legitimeeren (de echtheid bewijzen van). **Legitimist**, m. -en, -en = legitimist (aanhanger van de leer der onafzetbaarheid van een regeerend huis; in Frankrijk: aanhanger van de Bourbons). **Legitimität**, w. -, -en = legitimiteit: wettigheid, echtheid. **Leguan**, m. -(e)s, -e = leguaan, kamhagedis. **Legung**, w. - = legging, 't leggen. **Leh'de**, w. -, -n = onbebouwd land, helling, laagland. **Lehen**, f. -s, - = leen; als L. beſißen od. zu L. tragen = in leen hebben. **leh(e)nbar** = leenroerig, leenplichtig, feodaal. **Leh(e)nbarkeit**, m. - = leenroerigheid. **Leh(e)n|bauer**, m. ; **-brief**, m. ; **-dienst**, m. = leen|boer; -brief; -dienst. **Leh(e)n|frau**, w. ; **-gut**, f. ; **-recht**, f. = leen|vrouw; -goed; -recht. **Leh(e)nseid**, m. = leeneed. **leh(e)n'sfähig** = leengerechtigd. **Leh(e)n'sfolge**, w. = leenopvolging, opvolging in 't leen; leendienst, -hulde. **leh(e)n'sfrei** = leenvrij, allodiaal. **Leh(e)n'sfreiheit**, w. = leenplichtsvrijheid, allodialiteit. **Leh(e)n'sgefälle**, f. = inkomsten van de leenen. **Leh(e)n'sherr**, m. ; **-mann**, m. ; **-pflicht**, w. = leen|heer; -man (ook: burgemeester in Holstein); -plicht. **Leh(e)n'srecht**, f. ; **-träger**, m. ; **-treue**, w. = leen|recht; -bezitter; -mantrouw. **Leh(e)n'sverfassung**, w. ; **-verhältnis**, f. ; **-wesen**, f. = leen|stelsel; -verband; -wesen. **Lehm**, m. -(e)s = leem, potaarde, klei. **Lehm'arbeit**, w. = mengsel van stroo en leem. **lehm'artig** = leem-, kleiachtig. **Lehm'boden**, m. ; **-grube**, w. ; **-hütte**, w. = leem- (of klei)|bodem; -groeve; -hut (leemen hut). **leh'micht**, **leh'mig** = leemachtig, kleiachtig, kleilig. **Lehm'kübel**, m. = kalkbak. **Lehm'wand**, w. = leemen muur. **Lehn zc.**, zie Lehen zc. **Lehn'bank**, w. = bank met leuning. **Leh'ne**, w. -, -n = leuning, rugleuning; zachte helling. **leh'nen**, f. (h.) = leunen, met den rug tegen iets aan zitten; f. an der Wand, sich f. an, auf, über einen Gegenstand; [leenen]. **Lehn'seid zc.**, zie Lehen'seid zc. **Lehn'sessel**, **Lehn'sstuhl**, m. = leuningstoel. **Lehn'wort**, f. = leen-, bastaardwoord. **Lehr'amt**, f. = betrekking van onderwijzer, professor, leeraar; onderwijzersbetrekking, professoraat. **Lehr|anstalt**, w. ; **-art**, w. = onderwijs|inrichting; -methode. **lehr'bar** = onderwijsbaar, te onderwijzen. **Lehr'begriff**, m. = leerbegrip, stelsel, leerstuk; furzer L. = kort begrip. **Lehr'brief**, m. = bewijs van leerlingschap; zendbrief. **Lehr|buch**, f. ; **-burche**, m. ; **-dichter**, m. = leer|boek; -jongen; -dichter. **Lehr'e**, w. -, -n = leer, les, leering, voorschrift, raad, waarschuwing; leer, leerstelsel; die Lehren des Aristoteles = de leerstellingen

van A.; in der *l.* sein, in die *l.* geben *od.* tun = in de leer zijn, doen. **Lehr'eifer**, m. = ijver voor 't onderwijs. **Lehr'en**, *schw.* (h.) = leeren, onderwijzen, onderrichten; einen *etw.* l. = iem. iets leeren; mir ist (*od.* ich bin) so *etw.* nicht gelehrt worden = mij is zoo iets niet geleerd. **Lehr'er**, m. -s, -en = onderwijzer, leeraar, professor. **Lehr'ereexamen**, f. = onderwijzersexamen. **Lehr'erin**, w. -, -nen = onderwijzeres. **Lehr'erkollegium**, f. = onderwijzerscorps, personeel, college van professoren. **Lehr'erschaft**, w. - = onderwijzerscorps. **Lehr'erseminar**, f. = normaalschool, kweekschool. **Lehr'ersstand**, m.; -stelle, w. = onderwijzersstand; -betrekking. **Lehr'fach**, f. = onderwijs; leervak. **Lehr'form**, w. = leermethode, -vorm; didactische vorm. **Lehr'freiheit**, w. = vrijheid van onderwijs. **Lehr'gabe**, w. = gave, talent van onderwijzen. **Lehr'gang**, m.; -gebäude, f.; -gedicht, f. = leer|gang; -stelsel; -dicht. **Lehr'gegenstand**, m. = onderwerp of voorwerp van onderwijs. **Lehr'geld**, f. = leergeld. **Lehr'gerüst**, f. = gewelfraam. **Lehr'herr**, m.; -jahr, f.; -junge, m. = leermeester (patroon); -jaar; -jongen. **Lehr'kontraft**, m. = leercontract. **Lehr'kraft**, w.; -kunst, w. = onderwijs|kracht; -kunst. **Lehr'ling**, m. -(e)s, -e = leerling, -jongen. **Lehr'mädchen**, f. = leermeisje, leerlinge. **Lehr'meinung**, w. = leerstelling, dogma. **Lehr'meister**, m.; -mittel, f.; -plan, m. = leer|meester; -middel; -plan. **Lehr'punkt**, m. = leerstuk. **Lehr'reich** = leerrijk, -zaam. **Lehr'raum**, m. = leerzaal, gehoorzaal. **Lehr'satz**, m. = leerstelling, stelling, theorema. **Lehr'schrift**, w. = didactisch geschrift. **Lehr'spruch**, m. = leerspreuk. **Lehr'stand**, m. = onderwijzersstand. **Lehr'stül**, m.; -stoff, m.; -stuhl, m. = leer|stijl; -stof; -stoel. **Lehr'stunde**, w. = lesuur, les. **Lehr'ton**, m. = leer-, preektoon. **Lehr'verhältnis**, f. = leerlingsbetrekking. **Lehr'vertrag**, m. = leercontract. **Lehr'weise**, w. = leerwijze. **Lehr'widrig** = strijdig met de leer, onrechtzinnig. **Lehr'zeit**, w. = leertijd. **Lehr'zimmer**, f. = schoollokaal, klaslokaal. **Leib**, w. - = rots, leirots. **Leib**, m. -(e)s, -er = lijf, lichaam; buik; er hat nichts auf dem Leib = hij heeft niets aan 't lijf; einem zu Leibe rücken *od.* gehen = iem. te lijf gaan; einem zu Leibe wollen = 't op iem. gemunt hebben, zich op iem. werpen; bei *l.* und Leben = op verbeurte van 't leven; damit bleib mir vom Leibe = houd dat maar voor je! bei Leibe nicht = om den dood niet, vooral niet; es geht mir an den *l.* = mijn leven is er mee gemoeid; wohl *od.* gut bei Leibe sein = dik, vleezig zijn. **Leib'arzt**, m.; -binde, w. = lijf|arts; -band (gordel). **Leib'bürge**, m. = gijzelaar. **Leib'chen**, f. -s, - = lijfje, keurs. **Leib'chirurgus**, m. = lijfchirurg. **Leib'eigen** = lijfeigen. **Leib'eigenschaft**, w. = lijfeigenschap. **Leib'en**, *schw.*: wie er leib't und lebt = zooals hij reilt en zeilt, trek voor trek. **Leib'beschaffenheit**, w. = lichaamsgesteldheid, constitutie. **Leib'bes|beschwerde**, w.; -bewegung, m.; -bürde, w. = lichaams|gebrek (-zwakte, hardlijvigheid); -beweging; -vrucht.

Leib'bedirte, w. = dikte. **Leib'beserbe**, m. = natuurlijke erfgenaam. **Leib'bes|gebrechen**, f.; -gestalte, w.; -größe, w. = lichaams|gebrek; -gestalte; -grootte. **Leib'bestraft**, w. = lichaamskracht; aus Leib'bestraften = uit alle macht. **Leib'bestärke**, w. = lichaamskracht. **Leibes'strafe**, w. = lichamelijke straf. **Leib'besübung**, w. = lichaamsoefening. **Leib'besumfang**, m. = omvang van 't lichaam. **Leib'farbe**, w. = lijfkleur, lievelingskleur. **Leib'garde**, w. = lijfwacht. **Leib'gardist**, m. = soldaat van de lijfgarde. **Leib'gedinge**, f. = lijf|tocht; weduwgift, levensonderhoud, jaargeld. **Leib'gericht**, f.; -gurt (*od.* -gürtel), m. = lijf|gerecht (-spijs, lievelings...); -gordel. **Leib'hast**, **Leib'hastig** = in levenden lijve; sie ist die leibhaftige Zugend = de deugd zelve; der leibhaftige (Teufel) = de duivel in eigen persoon. **Leib'häger**, m.; -kutscher, m.; -lakai, m. = lijf|jager (eerste j., ook: jager v.d. lijfgarde); -koetsier; -lakai. **Leib'lich** = lichamelijk, stoffelijk; werkelijk, in levenden lijve, eigen, vleeschelijk; mein leiblicher Bruder = mijn eigen, vleeschelijke broer. **Leib'pacht**, w. = pacht voor 't leven. **Leib'regiment**, f.; -rente, w. = lijf|regiment; -rente. **Leib'rod**, m. = rok, jas. **Leib'schmerzen**, Pl. = pijn in den buik, in 't lijf. **Leib'schneiden**, f. = kramp in 't lijf. **Leib'schneider**, m.; -schuster, m.; -speife, w. = lijf|kleermaker; -schoenmaker; -spijs (lievelingsspijs). **Leib'stück**, f. = lijf van een kleed; lijf- of lievelingsstuk(je). **Leib'strabant**, m.; -wache, w. = lijf|trawant; -wacht. **Leib'wäsche**, w. = lijfgoed, wasgoed, linnen. **Leib'weh**, f. = pijn in 't lijf. **Leib'wundarzt**, m.; -sucht, w. = lijf|chirurg; -tocht. **Leid**, m. -(e)s, -e = lied, verhalend gedicht. **Leid'dorn**, m. = likdoorn, eksterrog. **Leid'e**, w. -, -n = lijk; [zur *l.* gehen = ter begrafenis gaan]. **Leid'mender**, m. = doodenakker. **Leid'martig** = lijkachtig, als een lijk, lijk... **Leid'menbegängnis**, f. = begrafenis, lijkstaatsie. **Leid'menbegleiter**, m. = volger van 't lijk. **Leid'menbestattung**, w. = teraarde-bestelling. **Leid'menbesteller**, m. = lijkbezorger. **Leid'menbitter**, m. = lijk- of doodbidder. **Leid'menbittergezicht**, f.; -miene, w. = biddersgezicht. **Leid'menbläse** = zoo bleek als een lijk, doodsbleek. **Leid'menblässe**, w. = doodelijke bleekheid. **Leid'menbuch**, f. = doodenboek, -register. **Leid'menessen**, f. = begrafenismaaltijd, lijkmaal. **Leid'menfarbe**, w.; -feier, w. = lijk|kleur; -plechtigheid. **Leid'menfrau**, w. = vrouw die 't lijk wascht en kleedt. **Leid'mengebühr**, w. = begrafeniskosten. **Leid'men|gedicht**, f.; -gefolge, f.; -gepräuge, f. = lijk|dicht; -stoet; staatsie. **Leid'mengeruch**, m. = lijk|lucht. **Leid'mengerüft**, f. = praalbed, catafalk. **Leid'mengeseang**, m. = lijkzang. **Leid'mengewölbe**, f. = grafkelder, -gewelf. **Leid'mengift**, f. = lijkengif. **Leid'menhaus**, f. = lijkhuis, sterfhuis; lijk-

huis. **Leidenkaffe**, w. = begrafenisfonds.
Leidenkaffee, m. = ondernemer van begrafenis.

Leidenmahl, f.; -**öffnung**, w.; -**parade**, w. = lijkmaal; -opening; -parade (cerewacht bij een begrafenis).

Leidenpredigt (od. -rede), w.; -**schau**, w.; -**schaus**, m. = lijkrede; -schouwing; -maal.

Leidenstein, m.; -**träger**, m.; -**tuch**, f. = lijksteen (grafsteen); -drager; -doek (of -kleed).

Leidenverbrennung, w.; -**wagen**, m.; -**zug**, m. = lijkverbranding; -wagen; -stoet.

Leidenam, m. -(e)s, -c = lijk, lichaam.

leicht = licht: niet zwaar, onbeduidend, gering, vlug, gemakkelijk, lichtvaardig, onbezonnen, roekeloos; etw. auf die leichte Achsel nehmen = iets gemakkelijk opnemen; leicht kommen; das ist mir ein leichtes = dat is voor mij een kleinigheid; die Erde sei ihm L. = zijn asche ruste in vrede! **leichtbewaffnet** = lichtgewapend.

Leichter, m. -s, -, zie Richter.

leichtfertig = lichtvaardig, licht, lichtzinnig, onbezonnen. **Leichtfertigkeit**, w. = lichtvaardigheid, lichtzinnigheid, onbezonnenheid.

Leichtfuß, m. = losbol, zwierbol, lichtzinnige. **Leichtfüßig** = lichtvoetig, vlug, snel; onbezonnen, lichtzinnig. **Leichtgläubig** = lichtgeloovig. **Leichtgläubigkeit**, w. = lichtgeloovigheid. **Leichtheit**, w. = lichtheid.

leichtfertig = lichthartig, lachhartig. **Leichtsin** = licht, luchtigjes, gemakkelijk, losjes. **Leichtigkeit**, w. = lichtheid, vlugheid, gemakelijkheid; losheid. [**Leichtlich** = lichtelijk, losweg]. **Leichtsin**, m. = lichtzinnigheid, onbezonnenheid. **Leichtsinig** = lichtzinnig, onbezonnen, onbedacht.

leid = leed; es tut, ist mir l. = het doet, is mij leed; er tut mir l. = ik heb medelijden met hem, ik beklaag hem; sich etw. l. sein lassen = spijt over iets hebben; ich bin 's l. das zu hören = ik ben 't moe...; etw. l. werden = iets moe worden; [leides Wetter, leider Weg = akelig weer, akelige weg].

Leid, f. -(e)s = leed, smart, droefenis, verdriet; kwaad: Lieb und L., Freud und L. = lief en leed, vreugde en leed; keine Freude ohne L. = geen lief zonder leed; einem ein L. antun = einem etw. zuliebe tun = iem. kwaad doen; sich ein Leid[s] antun = de hand aan zich zelf slaan; L. tragen = rouwdragen.

leiden, ft. (h.) (leide; litt; litte; leide! gelitten) = lijden, dulden, verduren, uitstaan, toelaten, houden van; [leed berokkenen]; Schmerzen, Durst, Mangel, Schiffbruch f. = pijn, dorst, gebrek, schipbreuk lijden; der Wagen hat Schaden gelitten = is beschadigd; die Sache leidet keinen Aufschub = lijdt geen uitstel; die Sache leidet eine mehrfache Auslegung = laat verschillende uitleggingen toe; einen l. können od. mögen = iem. mogen lijden, van iem. houden; ich kann ihn nicht l. = ik kan hem niet uitstaan; wohl gelitten sein = bemind zijn, in de gunst staan, gezien zijn; an einem Ibel l. = aan een kwaal lijden; es litt mich nicht länger in meinem Zimmer = ik kon 't niet langer in mijn kamer uithouden.

Leiden, f. -s, - = lijden; aandoening, ziekte, kwaal. **leidend** = lijdend, ziekelijk; der leidende Teil = de lijdende partij; sich l.

berhalten = lijdelijk, passief blijven; der Leidende = de lijder, patiënt.

Leidenbeker, m. = lijdensbeker, -kelk.

Leidenhaft, w. -, -en = hartstocht, passie.

leidenschaftlich = hartstochtelijk. **Leidenhaftigkeit**, w. - = hartstochtelijkheid.

leidenschaftlos = hartstochteloos.

Leidengefährte, m. = lotgenoot in 't lijden, lotgenoot. **Leidengeschichte**, w. = lijdensgeschiedenis; passie. **Leidenjahr**, f. = jaar van lijden, van tegenspoed, ongeluksjaar.

Leidenstag, m. = lijdensdag, Goede Vrijdag.

Leidenwoche, w. = lijdensweek.

[**leidlich** = lijdelijk, passief].

leider = helaas! i. Gottes = (ot mijn grooten spijt, helaas!

leider = naar, ellendig, noodlottig; ein leider Trost = een zwakke, treurige troost.

leiderlich = draaglijk, tamelijk goed, redelijk.

Leidlichkeit, w. = draaglijkheid. **Leidfam** = lijdzaam, duldzaam, geduldig.

leidtragend = rouwdragend. **Leidwesen**, leedwezen, spijt.

Leidenweiser, m. = leidekker.

Leier, w. -, -n = lier; [draaikruk, zwen- gel]; es ist immer die alte L. = 't is altijd het oude liedje.

leierförmig = liervormig. **Leierkasten**, m. = draaiorgel. **Leierkastenmann**, m. = orgelman. **Leiermann**, m. = liereman. **leier**, ftw. (h.) = op de lier spelen, zaniken, zeuren, treuzelen: besser geleiert, als geleiert = beter iets gedaan dan niets; er leiert mir die Ohren voll = hij maalt me den heelen tijd aan de ooren.

Leihamt, f. = bank van leening, lommerd; auß[s] (nach dem) L. tragen = naar den lom- merd brengen. **Leihbibliothek**, w. = lees- bibliotheek.

leihen, ft. (h.) (ich leihe; leih; leihe; leih! ge- liehen) = (einem etw. od. etw. von einem) leenen, borgen; (Bücher aus einer Leihbibli- othek) huren; das Ihr. l. = het oor leenen, schenken. **Leihher**, m. -s = leener, huurder.

Leihhaus, f. = lommerd, bank van leening.

Leihkasse, w. = voorschotbank, -kas, crediet- bank. **leihweise** = bij wijze van leening.

Leihkauf, m. = koopdrank (ter bezegeling van een koop).

[**Leihach**, **Leihachen**, f. = beddelaken].

Leim, m. -(e)s = lijm, vogellijm; auß dem L. gehen = loslaten, losgaan, uit elkaar, uit de voegen gaan; auf den L. gehen = er in loopen, in de val loopen; auf den L. geh' ich nicht = daar kom ik niet in. **leimen**, ftw. (h.) = lijmen; einen l. = iem. lijmen, vangen, er in laten loopen. **Leimer**, m. -s, - = lijmer.

Leimfarbe, w. = lijmwaterverf, gomverf.

leimlich, **leimig** = lijmachtig.

Leimlösel, m.; -**rute**, w.; -**fieder**, m. = lijmkwast; -roede; -zieder (ook: zeurkous, treuzelaar, saaije).

Leimstange, w.; -**stiegel**, m.; -**topf**, m.; -**wasser**, f. = lijmstang; -pan; -pot; -water.

Lein, m. -(e)s = vlasplant, vlas; [linnen].

Leinacker, m.; -**bau**, m.; -**blüte**, w.; -**boden**, m. = vlasakker; -bouw; -bloesem-grond.

Leine, w. -, -n = lijn, reep; einen an der L. haben = iem. aan 't lijntje hebben; L. ziehen = gehoorzamen; an einer L. ziehen = één lijn(tje) trekken.

Leinen, f. -s = linnen, waschgoed. **leinen** = linnen.

Leinenband, f.; **garn**, f.; **industrie**, w. = linnenband; -garen; industrie.
Leinenwaren, Pl.; **zeug**, f. = linnenwaren; -goed.
Leinseid, f.; **fraut**, f. = vlasveld; -kruid.
Leinöl, f. = lijnolie. **Leinpfad**, m. = jaagpad.
Leinfaat, w. = uitgezaaid lijnzaad, lijnzaad-veld. **Leinfaam**, m. = lijnzaad. **Leinfrage**, w. = jaagpad. **Leintuch**, f. = doek, linnengoed. **Leinwand**, w. = linnen, linnengoed, lijnwaad. **Leinwandhandel**, m. = linnenhandel, magazijn van linnengoederen. **Leinweber**, m. = linnenwever.
Leipzig, f. = Leipzig.
Leis, m. -(e)s, . . . (e)n = leis (geestelijk lied). **leis**, **leise** = (eine l. Stimme, das l. Raufchen) zacht, zachtjes; (vom Schlaf, Nebel) licht; (vom Geruch, Gehör) sijn; (Ahnung, Spott) zwak; etw. l. berühren = ze zijn met 't voorbijgaan aanroeren. **Leissetreter**, m. = gluisper, stille in den lande. **Leissetreterei**, w. = gluisperige manier van doen.
Leisten, f. -s = lijstje, lijst. **Leiste**, w. w. -, -n = lijst; zelfkant, rand; slotvignet, -versiering; lies.
Leisten, m. -, -n = leest; über den l. schlagen = op de leest zetten; alles über einen l. schlagen = alles op dezelfde leest schoeien, over één kam scheren; sie sind über einen l. geschlagen = ze zijn met 't zelfde sop overgoten; Schuster, bleib bei deinem l. = schoenmaker, blij bij je leest.
leisten, (h.) = volbrengen, tot stand brengen, verrichten, doen, presteeren; er hat alles mögliche geleistet = alles gedaan, wat mogelijk was; er leistet viel in der Musik, im Trinken = hij is een goed muzikant; een sterk drinker; (einen Dienst, eine Geschäftigkeit) bewijzen; (hilfreiche Hand) reiken, bieden; (Widerstand) bieden; (Beistand) verleenen; (Gefellshaft) houden; Bürgschaft f. = waarborg stellen, borg blijven; (Genehmigung) verschaffen; (einen Eid) afleggen; eine Zahlung f. = betalen, betaling doen; einer Einladung Folge f. = gevolg geven aan een uitnodiging; einem Befehle Folge f. = gehoorzamen aan, opvolgen; einer Sache Vorstuh f. = steunen, begunstigen; auf etw. Verzicht f. = afstand doen van, afzien van; sich ein Glas Wein f. = een glas wijn nemen.
Leistenbinde, w.; **bruch**, m.; **drüse**, w.; **geschwulst**, w. = liesband; -breuk; -klier; -gezwel.
Leisten Schneider, m. = leestenmaker.
Leistung, w. -, -en = 't tot stand gebrachte, 't volbrengen; aflegging (eines Eides); werk, wat iemand doet; die Leistungen dieser Gesellschaft = wat deze maatschappij doet, tot stand brengt, presteert. **Leistungsfähig** = in staat veel te doen, veel voort te brengen, veel te presteeren, degelijk, productief. **Leistungsfähigkeit**, w. = degelijkheid, capaciteit, voortbrengingsvermogen, werkkraft.
Leitartikel, m. = hoofdartikel, leading-article.
Leite, w. -, -n = berghelling.
leiten, (h.) = leiden, voeren, brengen.
leitend = leidend; die leitenden Kreise = de toonaangevende kringen.
I. **Leiter**, m. -s, -n = leider, directeur (einer Synna, eines Orchesters); geleider, conductor.
II. **Leiter**, w. -, -n = ladder, leer, wagenladder, schaal, graadverdeling. **Leiterbaum**, m. = ladderboom.

Leiterprofie, w.; **wagen**, m. = ladder[sport]; -wagen.
Leitfaden, m. = leiddraad; geleiddraad. **Leitgeb**, m. = kastelein, waard. **Leithammel**, m. = belhamel. **Leithund**, m. = speurhond.
Leitochse, m. = os aan 't hoofd van den troep. **Leitriemen**, m. = leiriem; koppelband.
Leitseil, f. = leizeel, leireep. **Leitstern**, m. = leidster; gids.
Leitung, w. -, -en = leiding, bestuur, directie; geleiding. **Leitungsdraht**, m. = geleidingsdraad. **Leitungsfähig** = geleidend. **Leitungsfähigkeit**, w. = geleidend vermogen; geleidbaarheid. **Leitungsrohre**, w. = leidingbuis. **Leitungsvermögen**, f. = geleidend vermogen.
Lektion, w. -, -en = voorlezing, les, taak, lesuur; vermaning, doorhaling; eine l. geben = een les (onderwijs) geven. **Lektionplan**, m. **-tabelle**, w. = lessenrooster. **Lektor**, m. -s, -en = lector. **Lektüre**, w. = lectuur.
Lemming, m. -(e)s, -e = een soort veldmuis, lemming.
Lemuren, Pl. = lemuren (nachtgeesten, spoken).
Lemuriden, Pl. = lemuriden, halfapen.
Lena, Leue, Leuen = Lena, Leontje.
Leude, w. -, -n = lende; kruis, heup.
Leudenbraten, m. = gebraden lendenstuk, fileet. **Leudengegend**, w. = lendenstreek.
Leudenlahm = lende(n)lam.
Leudenmuskel, m.; **-schmerz**, m.; **-stief**, f. = lenden[spier]; -pijn; -stak.
Leue, w. = Lena.
leufbar = bestuurbaar; gewillig, meegaand.
leufen, (h.) = sturen, menen, leiden, besturen; [den weg of] de richting inslaan; die Aufmerksamkeit auf sich f. = tot zich trekken; das Gespräch auf etw. anders f. = op iets anders brengen; zum Guten f. = ten goede keeren; der Mensch denkt, Gott lenkt = de mensch wikt, God beschikt. **Leufer**, m. -s, -n = bestuurder, leider. **leufam** = gedwee, gemakkelijk te leiden, meegaand, handelbaar, plooibaar. **Leufung**, w. -, -en = leiding, bestuur, directie.
Leuore, w. = Leonora.
Leuz, m. -es, -e = lente. **Leuzmonat**, m. = lentemaand.
Leuonisch = leoninisch, naar leeuwenmanier; leonischer Vertrag = leoninisch verdrag (waarbij een 't leeuwenaandeel krijgt); leonische Verse = leoninische verzen (hexameter en pentameter, waarin midden en slot rijmen).
leuonisch = leonisch, onecht, vals (van pasementwerk, ook van goud, zilver enz.)
Leuore, w. = Leonora.
Leopard, m. -en u. -(e)s, -e(n) = luipaard.
Lepidopteren, Pl. = lepidoptera, stofvleugeligen, vlinders.
Lepra, Leprosis, w. = lepra, melaatscheit.
Leuge, w. -, -n = leeuwerik; eine l. (schiefen) = neervallen.
Leuchenfang, m.; **garn**, f.; **gefang**, m. = leeuweriken[vangst]; -net; -gevang.
Leuchenstreichen, f. = 't vangen van leeuweriken met 't strijknet. **Leuchenstreich**, m. = leeuwerikenweg, -trek; auf den l. gehen = met 't strijknet op de leeuwerikenjacht gaan.
lernäusch = Lernaasch; lernäusch Schlinge = slang van Lerna, Hydra.
Leerbegierde, w. = leerbegeerte, -lust.

lern begierig = leerbegeerig, leergraag.
Ver'n eifer, m. = leerijver, -lust.
Ver'n en, schv. (h.) = leeren, studeeren, in de leer zijn; ein gelehrter Schneider = een kleermaker van zijn vak. **Ver'n ender**, m. = studeerende, leerling. **Ver'n fleiß**, m. = leerijver.
Ver'n gegenstand, m. = voorwerp van studie.
Ver'n zeit, w. = leertijd.
Ver's art, w. -, -en = leeswijze; lezing. **Ver's bar** = leesbaar, te lezen, te begrijpen.
Ver's bier, m. -s, -- = Lesbier. **Ver's bisch** = Lesbisch.
Ver's te, w. -, -n = oogst, wijnoogst.
Ver's ebuch, f. = leesboek. **Ver's ebnach**, m. = sterker dan. **Ver's efreund**, m. = liefhebber van lezen.
Ver's egesellschaft, w.; -kabinett, f.; -franzosen, f.; -lust, w. = leesgezelschap; -kabinet; -kransje; -lust.
Ver's en, ft. (h.) (du siehst, er siehst; las; läse; lies! gelesen) = lezen, inzamelen, kiezen: einem den Text, die Lebiten l. = iem. de les lezen: eine Korrektur l. = een drukproef nazien; ein Kolleg l. = een college (cursus) geven; heute wird nicht gelesen = er is vandaag geen college; über Homer l. = een college over H. geven; (Wbsten, Zebert, Salat) l. = uitzoeken.
Ver's erwert = lezenswaardig. **Ver's epult**, f. = lezenaar, leeslessenaar. **Ver's er**, m. -s, -- = lezer, zoeker, inzamelaar. **Ver's erlich** = leesbaar, ontcijferbaar, duidelijk. **Ver's eschule**, w. = lagere school. **Ver's eschüler**, m. = een a-b-kind, beginnening.
Ver's estück, f.; -stunde, w.; -übung, w. = leesstuk; -les; -oefening.
Ver's eunterricht, m.; -stunt, w.; -zeichen, f. = leesonderwijs; -woede; -teeken.
Ver's ezeit, w. = leestijd; tijd voor den wijnoogst.
Ver's elzimmer, f.; -zirkel, m. = leeskamer (-zaal); -gezelschap.
Ver's lung, w. -, -en = lezing.
Ver's etal = letaal, doodelijk.
Ver's thargie, w. -, -(e)n = lethargie: (slaapzucht; geestelijke verslapping, verdooving. lethargisch = lethargisch.
Ver's the, w. - = Lethe (vergetelheid, stroom der v.).
Ver's ten, m. -s = klei, potaarde.
I. Ver's ter, w. -, -n = letter (in de zetterij).
II. Ver's ter, m. -s, -- = galerij (in de kerk).
Ver's ticht, **Ver's tzig** = kleiachtig, kleiig.
Ver's tisch = Lettisch.
Ver's tner, zie Letter II.
[Ver's] = verkeerd, slap; er hat den Spah l. verstanden = kwalijk opgenomen; er ist nicht l. in der Feder = hij is niet min met de pen; da siehst ihr l. daran = daar kom je leelijk weg.]
Ver's ze, m. - = afscheid, afscheidsdrank.
Ver's zen, schv. (h.) = [een einde aan iets maken, afscheid nemen, afscheid vieren], (zich) laven, verkwikken, verheugen.
Ver's t = laatst, onlangs, laatstelijk; laatst; vorig; in den letzten Zügen liegen = op sterven liggen; er pfeift auf dem letzten Loch = 't loopt met hem op een eind; der Letzte = de laatste (in de klasse bijv.); die Ersten werden die Letzten sein; den Letzten beissen die Hunde = de laatsten krijgen de restjes. **Ver's t**, w.: auf die Z. = ten laatste, eindelijk; zu guter Z. = ten langen leste, eindelijk en ten laatste, op slot van rekening.
Ver's t bietender, m. = laatst- of meestbiedende.
Ver's tenmal: zum l. = voor de laatste maal,

voor den laatsten keer. **Ver's ten** = laatst, onlangs. **Ver's terer** = laatstgenoemde, de laatste (van twee). **Ver's t hin**, **Ver's tlich** = laatst, laatstelijk, onlangs. **Ver's t jährig** = van 't laatste jaar. **Ver's t lebender**, m. = laatst- of langstlevende. **Ver's t willig** = testamentair.
Ver's, m. -en, -en = (poët.) leeuw.
Ver's t e, w. -, -n = licht, fakkel, lantaren.
Ver's t en, schv. (h.) = lichten, schijnen, schitteren; sein Licht l. lassen = zijn licht laten schijnen; das Leudtet in die Augen = dat springt in 't oog; einem l. = iem. bijlichten; einem nach Haut l. = iem. wegsturen. **Ver's t en**, f. -s = glans, schittering, 't lichten (van de zee). **Ver's t er**, m. -s, -- = lichter, lichtkroon, kandelaar. **Ver's t er arm**, m. = arm van een kroon. **Ver's t er einfaß**, m. = opening, busje van een kandelaar. **Ver's t er knecht**, m. = profijttertje, zuinigje (veer in de pijp van den kandelaar, opzettertje van een kandelaar). **Ver's t er tisch**, m. = standaardlamp, guerdon. **Ver's t er feuer**, f. = seinvuur, kustvuur, baak.
Ver's t er gas, f.; -käfer, m.; -fugel, w. = lichtgas; -kever; -kogel.
Ver's t er turm, m. = vuurtoren.
Ver's t en, schv. (h.) = loochenen, ontkennen.
Ver's t ner, m. -s, -- = loochenaar. **Ver's t nung**, w. = loochening, ontkenning.
Ver's t mund, m. -(e)s = roep, naam, reputatie; in bösen Z. bringen = in opspraak brengen.
Ver's t mundszugnis, f. = getuigschrift van goed gedrag.
Ver's t en, Pl. = luitjes. **Ver's te**, Pl. = lieden, menschen, volk, bedienden, mannen, manschappen, volwassenen: unter die Z. kommen = onder de menschen komen, menschen zien, omgang hebben, (von Gerüchten) bekend worden; unter die Z. bringen = uitstrooien, bekend maken. **Ver's t eshinder**, m. = snij(d)er, vilder, afzetter. **Ver's t eshinderet**, w. = vilderij, afzetterij.
Ver's t nant, m. -s, -- = tweede luitenant.
[Ver's t briefer, m. = dominee, pastoor.]
Ver's t selig = vriendelijk, minzaam. **Ver's t seligkeit**, w. = vriendelijkheid, minzaamheid.
Ver's t e, w. - = Levant. **Ver's t isch**, **Ver's t inisch** = Levantisch.
Ver's t ian, m. -s = leviathan.
Ver's t, m. -en, -en = Leviet; einen die Lebiten lesen = iem. de les lezen. **Ver's t isch** = Levietisch.
Ver's t oie, **Ver's t oje**, w. -, -n = violier, nagelbloem. **Ver's t ojenstod**, m. = violierplant.
Ver's t olich = lexicalisch, van 't woordenboek; lexikalischer Fehler = verkeerde uitdrukking.
Ver's t ograph, m. -en, -en = lexikograaf (woordenboekschrjver). **Ver's t ographie**, w. - = lexikographie. **Ver's t ographisch** = lexikografisch. **Ver's t olog**, m. -en, -en = lexikoloog (woordenkenner). **Ver's t ologie**, w. - = lexikologie (leer v. h. woordenboekschrjven). **Ver's t ologisch** = lexikologisch.
Ver's t on, f. -s, -- fa = lexikon, woordenboek.
Ver's t en, f. = Leiden.
Ver's t om bre, f. = l'ombre, ombre (kaartspel).
Ver's t en = lianen.
Ver's t as, m. et. w. - = lias (onderste laag v. d. Juraformatie).
Ver's t ation, w. -, -en = libatie, drank-, plengoffer.
Ver's t bell, f. -(e)s, -e = libel, schotschrift, smaadschrift.

Libelle, w. —, —n = libelle, waterbalans, (spin)juffertje (een insect).
liberal = liberaal, vrijzinnig. **Liberalis'mus**, m. — = liberalisme. **Liberalität**, w. —, —en = liberaliteit, mildheid.
Libéria, f. = Liberia.
Libertin (spr.: *libérin*), m. —s, —s = libertijn, vrijgeest; losbol.
Libertiner, m. —s, — = libertijn, vrijgelatene.
Libretto, f. —(s), —s u. . . bretti = libretto, operatext.
Libyen, f. = Libyë. **Libyische Wüste** = Libysche woestijn.
Libentat, zie **Libentat**. **Libenz**, zie **Libenz**.
Licht, f. —(e)s, —er u. (Verzen) —e = licht, glans, hemellicht, kaars; (weibm.) oog; eiuem, sich selbst im Lichte stehen = iem., zich zelf in 't licht staan, benadeelen; das L. der Welt erblicken = het levenslicht zien; eine Sache ins rechte, in ein schiefes L. stellen = een zaak in 't ware, in een ongunstig of valsch licht plaatsen; einen hinter's L. führen = iem. om den tuin leiden; bei Lichte besehen od. betrachten = alles wel bezien; man muß sein L. nicht unter den Scheffel stellen = men moet zijn licht niet onder de korenmaat zetten; eiuem ein L. aufsetzen = iem. opheldering geven, iets duidelijk maken; die letzten Lichter aufsetzen = de laatste verbetering aanbrengen; ans L. bringen, kommen = (von Verborgentem) aan 't licht brengen, komen, (von Schriften) in 't licht geven, verschijnen.
Licht = licht, hel, helder, open, doorzichtig; am hellen Lichte Tage = op klaarlichten dag; lichte Stelle im Walde = open plek in 't bosch; lichte Augenblide haben = heldere oogenblikken hebben; das Haus ist im Lichte zehn Meter breit = binnenwerks, van binnen gemeten.
Lichtarbeit, w. = werk bij kaarslicht, nacht- arbeid. **Lichtbild**, f. = lichtbeeld, photographie. **Lichtblik**, m. = flits, lichtschijn; straal, schijn (van hoop e. d.). **Lichtbrekend** = lichtbrekend. **Lichtbrechung**, w. = lichtbreking. **Lichtbüschel**, m. = lichtbundel. **Licht- chen**, f. —s, — = lichtje, kaarsje. **Lichtein- druck**, m. = lichtindruk.
Lichten, f. (h.) = lichten, helder of licht worden; licht of helder maken, verlichten; den Wald, die Reihen f. = het bosch, de gelederen dunnen; sich f. = helder worden, dunner worden; (den Anker, ein Schiff) lichten. **Lichter**, m. —s, — = lichter. **Lichterloh(e)**: f. brennen = in lichte laaie staan. **Lichter- scheinung**, w. = lichtverschijnsel, -verschij- ning. **Lichterschiff**, f. = lichterschip. **Licht- form**, w. = kaarsvorm. **Lichtfreund**, m. = vriend van verlichting. **Lichtgestalt**, w. = lichtgestalte, hemelsche verschijning; schijn- gestalte (v. d. maan). **Lichtglanz**, m. = licht- glans. **Lichtgänger**, m. = kaarsenhandelaar. **Lichthut**, m. = domper. **Lichtknecht**, zie Leuchterknecht. **Lichtkreis**, m. = lichtkring, -cirkel. **Lichtlehre**, w. = leer van 't licht.
Lichtloch, f.; **meer**, f.; **meer** (od. -meffe), w. = lichtgat; -zee; L-mis (2 Febr.).
Lichtmesser, m.; **-punkt**, m. = lichtmeter; -punt.
Lichtpfeife, w.; **-schere**, w. = snuiter.
Lichtschew = lichtschuw, 't licht schuwend.
Lichtschimmer, m.; **-strahl**, m. = lichtschijn (of -glans); -scherm.

Lichtschuppe, w. = brandende pit (van een kaars), kool.
Lichtseite, w.; **-stoff**, m.; **-strahl**, m. = lichtzijde; -stof; -straal.
Lichtstrom, m. = lichtstroom. **Lichtstumpf**, m. = stompje kaars.
Lichtung, w. —, = 't lichten (v. h. anker); lichte, gedunde, open plek (in 't bosch).
Lichtvoll = vol licht, lichtend, helder.
Lichtwolke, zie **Lichtmeer**. **Lichtwolke**, w. = lichtwolk, lichtende wolk. **Lichtzieher**, m. = kaarsmaker.
Lizitant etc., zie **Lizitant**.
Lid, f. —(e)s, —en = [lid, deksel], ooglid.
Lief, f. —(e)s, —en = [lid, deksel], beminnelijk, aardig, aangenaam: einen f. gewinnen = iem. lief krijgen; einen f. behalten = van iem. blijven houden; man hat mit ihm seine Liebe Not = men heeft heel wat met hem te stellen; den Lieben, langen Tag = den godganschen dag; es ist mir f., daß... = 't is mij lief, aangenaam, dat...; in f. und Leid = in lief en leed; mein f. = mijn liefde.
Liefäugelt, w. — = lonkjesgeverij, gelonk.
Liefäugelt, f. (h.) = lonken; wenkjes, knipoojes geven. **Liefchen**, f. —s, — = liefde.
Liefden: Gw. (Guer) Liebben (als Umrede zwischen fürstlichen Personen) = Mij Waarde, Neef.
Liefde, w. — = liefde; vrijage, minnarij; vriendelijkheid, dienst, genoeg; alte f. rottet nicht = oude liefde roest niet; erweisen Sie mir die f. = doe mij de vriendschap; eine f. ist der andern wert = de eene dienst is den anderen waard; tun Sie das mir zuliebe = doe dat ter liefde (ter wille) van mij.
Liefbediener, m. = oogendienaar. **Liefbedie- nerei**, w. — = oogendienst.
Liefdelei, w. —, —en = minnarij, amourette.
Liefdelei, f. (h.) = verliefd doen. **Liefden**, f. (h.) = liefhebben, houden van, bemin- nen, gaarne hebben; die Liebenben = de gelieven. **Liefdenwürdig** = beminnenswaar- dig, beminnelijk, lief. **Liefdenwürdigkeit**, w. — = beminnelijkheid, liefheid.
Liefdesabenteuer, f.; **-angelegenheit**, w.; **-apfel**, m. = liefdesavontuur; -aangelegen- heid; -appel.
Liefdesbezeigung, w.; **-blik**, m.; **-bote**, m. = liefde[blik]; -blik; -bode.
Liefdesbriefchen, f.; **-dichter**, m.; **-dichtung**, w. = minne[briefje]; -dichter; -dicht.
Liefdesdienst, m. = liefdedienst, liefdewerk, vroom, goed werk. **Liefdeserklärung**, w. = liefdesverklaring. **Liefdesfieber**, f. = minne- koorts. **Liefdesgabe**, w. = liefdegave. **Lief- desgedanken**, Pl. = verliefde gedachten. **Liefdesgedicht**, f. = minnedicht. **Liefdesge- schichte**, w. = liefdesgeschiedenis. **Liefdes- gespräch**, f. = verliefd gesprek. **Liefdesge- ständnis**, f. = liefdesverklaring. **Liefdesglück**, f. = geluk der liefde. **Liefdesglut**, w. = liefdegloed, -vuur, -brand. **Liefdesgott**, f. = minnegod, Cupido. **Liefdesgöttin**, w. = godin van de liefde, Venus.
Liefdeshandel, m.; **-klage**, w.; **-lied**, f. = minne[handel (liefde-); -klacht; -lied].
Liefdeslust, w. = genot van de liefde. **Lief- desmahl**, f. = liefdemaal. **Liefdespaar**, f. = verliefd paar.
Liefdespein, w.; **-pfand**, f.; **-pfeil**, m. = liefde[pijn (-smart); -pand; -pijl].
Liefdespflicht, w. = plicht van de liefde.

Vie'bes|qual, w.; **-raufsch**, m. = liefde|smart; -roes.
Vie'bes|ritter, m. = galant held, ridder.
Vie'bes|roman, m.; **-fache**, w.; **-fchour**, m. = liefde|roman; -zaak; -eed.
Vie'bes|seufzer, m.; **-fprache**, w. = verliefde zucht; - taal.
Vie'bes|trank, m.; **-verhältnis**, f.; **-werk**, f. = liefde|drank; -betrekking; -werk.
Vie'bes|woone, w.; **-hant**, w. = liefde|weelde (-genot); -woede (-razernij).
Ite|be|trunken; **-voll** = liefde|dronken; -vol (-rijk).
Lieb|frau|entfiche, w. = Lieve-Vrouwenkerk.
Lieb|gewinnen, ft. (h.) = lief krijgen.
Lieb|haber, m. --s, -- = minnaar, minnende, vrijer; minnaar, liefhebber (von gutem Gfien); liefhebber, dilettant (in der Kunst); erster L. = jeune premier, jeugdig minnaar (in Theater).
Liebh|aberei, w. --, --en = liefhebberij.
Lieb|haberin, w. = minnares; liefhebster.
Lieb|habertheater, f. = liefhebberijtheater.
Lieb|herzen, fchv. (h.) = liefkoozen, troetelen.
Lieb|kosen, fchv. (h.) = liefkoozen, streelen.
Lieb|kofung, w. = liefkoozing. **Lieb|kud** = lieflijk, aanminniq, bekoorlijk, aanvullig. **Lieb|kicheit**, w. --, --en = lieflijkheid, bekoring.
Lieb|ling, m. --(e)s, --e = lieveling, gunsteling.
Lieb|lings|arbeit, w.; **-beschäftigung**, w.; **-gericht**, f.; **-pläschen**, f. = lievelings|werk; -bezigheid; -gerecht (-spijs, -kost); -plekje.
Lieb|los = liefdeloos, harteloos. **Lieb|lofigkeit**, m. = liefdeloosheid. **Lieb|reich** = liefderijk, liefdevol. **Lieb|reiz**, m. = bekoorlijkheden, aanvulligheid, aanminningheid, gratie. **Lieb|reizend** = bekoorlijk, aantrekkelijk. **Lieb|schafft**, w. --, --en = minnarij, vrijarij, vrijage.
Lieb|wert = lief, geliefd, welbemind.
Lied, f. --(e)s, --er = lied: immer das alte L. = altijd 't oude liedje; er kann ein L. davon fingen = hij kan er over meepraten; das Ende vom Liede = 't einde van 't lied, 't slot van de geschiedenis; das hohe L. Salomonis = het Hooglied v. Salomo. **Lied|chen**, f. --s, -- = liedje.
Lied|er|buch, f.; **-dichter**, m.; **-kranz**, m. = lieder|boek; -dichter; -krans (zangvereeniging en liederbündel).
Lied|er|jan, m., zie Span's Liedertid. **Lied|er|lich** = liederlijk, ellendig, slecht, losbandig, loszinnig; achteloos; Span's L. = lichtmis, losbol. **Lied|er|lichkeit**, w. --, --en = liederlijkheid, losbandigheid, loszinnigheid; achteloosheid.
Lied|er|sammlung, w. = liederbündel. **Lied|er|spiel**, f. = zangspel, vaudeville.
Lieferant, m. --en, --en = leverancier.
Lie|fern, fchv. (h.) = leveren; er ist geliefert = hij is geleverd, verloren. **Lie|ferung**, w. --, --en = leverantie (bij aanneming), levering; aflevering (eines Buches). **Lie|ferungs|bedin|gungen**, Pl. = voorwaarden van leverantie.
Lie|ferungs|frist, w., zie Lieferungszeit. **Lie|ferungs|schein**, m. = afleveringsbewijs, regu.
Lie|ferungs|zeit, w. = tijd van levering; L. in acht Tagen = in 8 dagen te leveren.
lie|gen, ft. (h.) (ich liege; lag; läge; liege! gelegen) = liggen, gelegen zijn; er liegt auf den Tod = hij is doodziek; das Zimmer liegt nach dem Garten zu = ziet op den tuin uit; immer über den Büchern f. = in de boeken zitten; auf der Landstraße f. = altijd bij den weg zijn; im Streit f. = twisten; sich in den Haan-

ren f. = elkaar in de haren zitten; es liegt am Tage, zu Tage, auf der Hand = het ligt voor de hand, is duidelijk; es liegt ihm im Magen = dat staat hem tegen, kan hij niet uitstaan; es liegt mir in allen Gliedern = al mijn leden doen zeer; es liegt mir im Sinne = daaraan denk ik aanhoudend; er liegt mir auf dem Halbe = hij laat mij niet met rust; einem in den Ohren f. = iem. aan 't hoofd malen; an wem liegt es? = aan wien de schuld? es liegt viel auf ihm = er rust veel op hem, hij heeft voor veel te zorgen; es liegt mir viel daran = er is mij veel aan gelegen. **lie|gend** = liggend, gelegen; [liegende Gründe = onroerende goederen]. **Lie|genschaft**, w. --, --en = onroerend goed.
Liesch, f. --s; **Liesche**, w. -- = lies, lisch.
Lies|chen, f. = Liesje, Betje. **Liese**, w. = Lize, Lijse, Elizabet; bummle L. = dom schepsel, zottinnetje.
Lieutenant (spr.: *loitnant*), zie Lieutenant.
Ligue, w. -- = ligue, verbond.
Ligatur, w. --, --en = ligatura, verbinding.
Ligist, m. --en, --en = ligist, liguist, verbondene, bondgenoot. **Ligue**, w. --, --n = ligue.
Ligurien, f. = Ligurië. **Ligurier**, m. --s, -- = Liguriër. **Ligurisch** = Ligurisch.
lie|ren, fchv. (h.) = lieëren, eng verbinden; liert = geliëerd, verwant.
Liför, m. --(e)s, --e = likeur.
Liför, m. --s, . . to'ren = liktor (oud-rom. gerechtsdienaar).
lila = lila. **Lila(f)**, m. --s, --s = lila, sering. **Lilablan**, -farbe, w. = lilablauw, -kleur.
Lilie, w. --, --n = lolie. **Lilienartig** = lolieachtig. **Lilienbaum**, m. = lolieboom, -struik. **Lilienwappen**, f. = wapen met de lilies. **Lilienweiß** = lolieblank.
Lilliput, f. = Lilliput. **Lilliput|ner**, **Lilli|puter**, m. --s, -- = Lilliputter.
Limitation, w. --, --en = limitatie (bepaling, nauwere vaststelling). **Limite**, w. --, --n = limiet (grens, uiterste prijs). **limi|tie|ren**, fchv. (h.) = limiteeren. **Limitem**, f. --s, . . ta, zie Limite.
Limona|de, w. --, --n = limonade. **Limo|ne**, w. --, --n = limoen.
lind = zacht (aandoend); meegaand; toegevend.
lin|de, w. --, --n = linde. **lin|den** = linden, van lindenhout.
lin|den|allee, w.; **-baum**, m.; **-blüte**, w. = linde|laan; -boom; -bloesem.
lin|den|holz, f.; **-laub**, m.; **-weg**, m. = linde(n)|hout; -priëel; -laan.
lin|derer, m. --s, -- = verzachter, leniger.
lin|dern, fchv. (h.) = verzachten, lenigen, kalmeeren, doen verminderen, doen verzwakken. **lin|derung**, w. --, --en = verzachting, leniging. **lin|derungs|mittel**, f. = verzachtingsmiddel, verzachtend middel. **lin|digkeit**, zie Gelindigkeit.
lind|wurm, m. = draak.
lineal, f. --(e)s, --e = liniaal.
lineament, f. --(e)s, --e = lineament (gelaats-trekken, handlijnen).
linear = lineair; rechthoekig. **linea|re|zei|chung**, w. = lijntekening.
lingual|laut, m. = tongklank. **Linguist**, m. --en, --en = linguïst, taalgeleerde. **Linguistif**,

w. — = linguïstiek, taalvorsching. **lingui'stisch** = linguïstisch, taalkundig.

Linie, w. —, —n = lijn, streep; linie, evennachtslijn, evenaar; lijn ($\frac{1}{12}$ duim); linie-troepen; (geslachts)lijn; mit einem auf gleicher L. stehen = op één lijn staan; in erster, zweiter L. = in de eerste, tweede plaats; Neuf's älttere L. = R. oudere lijn.

Liniënblatt, f. = lijnenblad, transparant.

Liniëförmig = lijnvormig. **Liniënpapier**, f. = gelijnd, geliniëerd papier.

Liniëregiment, f.; **Linie**, f.; **truppen**, Pl. = linie|regiment; -schip; -troepen.

Liniëzieher, m. = liniëerder; trekpen.

liniëren, f. (h.) = liniëeren.

Liniment, f. —(e)s, —e = liniment, smeersel.

link = linker; [verkeerd, linksch, ongeschikt:] die linke Hand = de linker hand; Ehe zur linken Hand = huwelijk met de linker hand; linker Hand od. zur linken Hand = links; die Linke = de linkerhand. (im Parlament) de linkerzijde; mit dem linken Bein zuerst aufstehen = met 't linkerbeen (verkeerde been) uit 't bed stappen; die linke Seite eines Beuges = de verkeerde kant van een stof. **linkisch** = links, linksch, ongeschikt, onhandig. **links** = linksch, links, verkeerd; Eie sind weit l. = u heeft 't ver mis. **links um!** = links om!

linnen, f. —s = linnen. **linnen** = linnen.

linoleum, f. —(s) = linoleum, kurkzeil.

linotype, w. = linotype (een soort zet-machine).

linse, w. —, —n = linze, lins; lens. **linseförmig** = lensvormig.

linsegericht, f.; **linse**, w. = linzen|schotel; -soep.

Liparische Inseln = Liparische eilanden.

lippe, w. —, —n = lip; die Lippen hängen lassen = de lip laten hangen.

lippenblume, w.; **blütler**, Pl.; **buschblüte**, m. = lip|bloem; -bloemigen; -letter.

lippenförmig = lipbloemig, -vormig. **lippenpomade**, w. = lippenpomade. **lippenstift** m. = lipvisch.

Liquen, zie Lichen. **liquid** = liquide, vloeibaar; erkend; betaalbaar. **Liquida**, w. —, —s = vloeiende medeklinker. **Liquidation**, w. —, —en = liquidatie. **Liquidator**, m. —s, —en = liquidator, beheerder van de schuldenmassa. **liquidieren**, f. (h.) = liquideeren.

Lira, w. —, Lire = lire (= 1 franc).

Lisbeth, w. = Lisbet, Elizabeth.

[Lispel, m. = gelispel.] **Lispeln**, f. (h.) = lispelen, fluïsteren, suizen, murmelen. **Lispeler**, m. —s, —en = lispelaar.

Lissabon, f. = Lissabon.

List, w. —, —en = list, sluwheid, kunstgreep, kneep, streek.

Liste, w. —, —n = lijst, naamlijst; eine L. aufstellen = een lijst opmaken; in die L. eintragen = op de lijst brengen, zetten.

listig = listig, slim. **listigerweise** = listig, op listige, slimme wijze.

Litanei, w. —, —en = litanie, klaagzang; vervelend gejammer, gezeur.

Litauen, f. = Litauen. **Litauer**, m. —s, —en = Litauer. **Litauisch** = Litauisch.

Litte, m. —n, —u, —u = hoorige, volgeling.

Litter, f. (u. m.), —s, —en = liter.

Littera, w. —, —s = letter. **Litterar'geschichte**, zie Litteraturgeschichte. **Litterar'historiker**, m. = kenneer en beoefenaar van de geschiedenis der

letteren. **litterar'historisch** = van of over de geschiedenis der letteren. **litterar'isch** = literair, letterkundig. **Litterat'**, m. —en, —en = geleerde, geleerde. **Litteratur**, w. —, —en = literatuur, letterkunde, letteren. **Litteratur'geschichte**, w. = geschiedenis van de letterkunde. **Litteraturzeitung**, w. = letterkundige courant, litteratuurblad, letterkundig overzicht.

Litfaßsäule, w. —, —n = aanplakzuil.

Lithograph, m. —en, —en = lithograaf, steendrukker. **Lithographie**, w. —, —(e)n = lithographie. **Lithographieren**, f. (h.) = lithographeeren. **Lithographisch** = lithografisch.

Litorale, f. —(s) = litorale; kustland.

Litotes, w. — = litotes (rhetorische figuur: bevestiging door schijnbare ontkenning). zichtende term).

Liturgie, w. —, —(e)n = liturgie (kerkelijk voorschrift). **Liturgik**, w. = liturgiek (wetenschap van de liturgie). **liturgisch** = liturgisch.

Litze, w. —, —n = galon, boordsel, passementlief, soutache, liskoord, lis, lus.

Livadia, **Livadien**, f. = Livadië.

livide = livide, blauwachtig, vaal, loodkleurig.

Lijfand, f. = Lijfand. **Lijfänder**, m. —s, —en = Lijfänder. **lijfändisch** = Lijfandsch.

livree, w. —, —(e)n = livree. **livreebediener**, m. = livreebediende.

Licentiat, m. —en, —en = licentiaat (toegelatene, bevoegde). **Licenz**, w. —, —en = licentie (verlof, vergunning).

Licitant, m. —en, —en = licitant (meest-biedende). **Licitation**, w. —, —en = licitatie (verkoop bij openbare veiling). **liciteeren**, f. (h.) = liciteeren (veilen, bieden).

Lloyd = Lloyd.

Lof, f. —(e)s = lof, lofspraak, loftuiting; (in der Schule) goede aantekening; pluijpje.

lofgierig, w. = lofgierigheid, ijdelheid.

lofgierig = lofgierig, ijdel, lofgegerig.

loven, f. (h.) = loven, prijzen; da lob ich mir diesen Mann = dat is eerst mijn man;

man soll den Tag nicht vor dem Abend l. = men moet geen hei roepen, voor men over de brug is. **lofenswert**, **lofwürdig** = prijzenswaardig. [**lofesan**, **lofesan** = waardig, lofwwaardig]. **lofserhebung**, w. = loftuiting, lofredde.

lofgedicht, f.; **lofgefang**, m. = lof|gedicht; -zang.

lofkammer, w. — = opkammerij, sikkflooiery.

lofkammer, f. (h.) = opkammer, sikkflooiery.

lofkammer, m. —s, —en = sikkflooiery, opkammer.

loflijk = loflijk, edelachtbaar. **loflich**, f. = lofsied, lofzang. **lofpreisen**, f. (h.) = loven en prijzen. **lofpreifung**, w. = lofprijzing, verheerlijking.

lofredde, w.; **lofredner**, m. = lof|redde; -redenaar.

lofrednerisch = als lofredenaar; vol lofspraak.

lofzingen, f. (h.) = lofzingen. **lofzucht**, m. = lofspraak, -redde, -tuiting, lof.

Loh, f. —(e)s, Löhler = gat, opening; zak (van een biljart); gat, hol, hok, krot, kot, doos (gevangenis); er macht das eine L. zu, das andre auf = hij stopt 't eene gat met 't andere; einem zeigen, wo der Zimmermann das L. gelassen hat = iem. het vierkante gat wijzen; er weist auf dem letzten Loch = hij

loopt op zijn laatste beenen; aus welchem L. pfeift der Wind? = uit welken hoek waait de wind? in ein L. blasen = één lijn trekken; saufen wie ein L. = zuipen als een ketter, als een tempelier.

Lochbohrer, m. = boor. **Lochreife**, f. = doorslag.

Lochreihen, f. -s, - = gaatje. **Lochen**, fchm. (h.) = doortooten, een gat maken; knippen (spoorkaartjes bijv.). **Locherig** = vol gaten, stuk, doorboord. **Locher**, m. -s, -, zie Lochreihen.

Lochstein, f. -s, - = krulletje, lokje. **Loche**, w. -, -n = krul, lok.

I. **Lochen**, fchm. (h.) = krullen.

II. **Lochen**, fchm. (h.) = lokken, trekken; an sich l. = tot zich lokken; damit löst man feinen Hund vom Ofen = met zulke praatjes richt men niets uit; einem Geld aus der Tasche l. = iem. geld uit den zak kloppen.

Lochen zie Lehen.

Lochenhaar, f. = krullend haar, lokken. **Lochenkopf**, m. = krullebol. **Lochenfüßig** = met krullend haar, met krullen. **Lochenpapier**, f. = krulpapier, papillottenpapier. **Lochenperücke**, w. = krulpruik.

Locher = los, onsamenvhangend, brokkelig, niet vastzittend, slap, luchtig; losbandig; ein Locher Vogel, Zettig = een los heer, een losbandig persoon; er ließ nicht l. = liet niet los, hield niet op. **Locherheit**, w. = losheid, slapheid, losbandigheid. **Lochern**, fchm. (h.) = losmaken, lossen maken; sich l. = los raken, los gaan. **Locherung**, w. = 't losmaken.

Lochig = gekruld.

Lochmittel, f.; -weise, w.; -spise, w.; -stimmte, w. = lok|middel; -fluit; -spijs (-aas); -stem.

Lochung, w. -, -en = lokking, aantrekking, verlokking.

Lochvogel, m. = lokvogel, verleider.

Lochus, m. -, -u. .ci = locus, plaats, zekere plaats.

[Loche, w. -, -n = loot, scheut, spruit.]

Lochen, m. -s = grove wollen stof. **Lochenweber**, **Locherer**, m. = lodenwever.

Locherasche, w. = lichte, witte, vlokkelige asch. **Lochern**, fchm. (h.) = vlammen, likkeren, opvlammen; branden, gloeien.

Löffel, m. -s, - = lepel; oor, lepel (eines Ohren); [gek]; einen über den L. barbieren = iem. bedriegen; er hat die Weisheit mit dem L. (mit Löffeln) gegeben = hij heeft de wijsheid in pacht; keine beinen L. nicht in andrer Leute Töpfe = bemoei je niet met andermans zaken. **Löffelchen**, f. -s, - = lepelkje. [Löffelci, w. -, -en = hufmakerij; gek gedrag.] **Löffelente**, w. = lepeleend. **Löffelsternig** = lepelvormig. **Löffelgans**, w. = lepelgans. **Löffelgarde**, m. = maraudeurs, stroopende soldaten. **Löffelkraut**, f. = lepelkruid, -blad.

Löffeln, fchm. (h.) = lepelen, [minnekozen, 't hof maken; zich gek aanstellen]. **Löffelstiel**, m. = lepelsteel. **Löffelweise** = bij lepels, bij lepelsvol.

Log, **Logg**, f. -(e)s, -e = log (vaartmeter).

Logarithmentafel, w. = logarithmentafel. **Logarithmisch** = logarithmisch. **Logarithmus**, m. -, .men = logarithmus, logarithme. **Logbuch**, f. = logboek.

Loge (spr.: loozje), w. -, -n = loge.

Logenbillet(t), f. = logebiljet, -kaartje.

Logenbruder, m. = vrijmeiselaar. **Logenmeister**, m. = meester van de loge (der Freimaurer). **Logenschlichter**, m. = logeknecht, -bediende (im Theater).

Loggen, fchm. (h.) = loggen.

Logger, m. -s, - = logger.

Loggia (spr.: lodzja), w. -, . . gien = loggia, loge.

Logieren (spr.: lozieren), fchm. (h.) = loggeeren. **Logiergast**, m. = logé.

Logik, w. - = logika. **Logiker**, m. -s, - = logicus, redeneerkundige.

Logis (spr.: loozji), f. -, - = logies.

Logisch = logisch.

Loglijn, w. = loglijn.

Logogriph, m. -ent, -en = logogrief, woord-, letteraardsel.

Logos, m. - = logos, woord.

Lohverze, **Lohverbrühe**, w. = zuur laf, zwelder.

Lohe, w. - = vlam, vlamvend vuur, gloed; run, schors; (met hout begroeid) moeras.

Loheische, w. = steenik. **Lohen**, fchm. (h.) = vlammen, opvlammen; looien. **Lohefarbe**, w. = runkleur, roodbruin.

Lohefeuer, f. = vlamvend vuur.

Lohgar = looigaar, geloid. **Lohverber**, m. = looier, leerlooier. **Lohverberet**, w. = leerlooierij. **Lohvergrube**, w. = looikuip, looierskuip.

Lohvermühle, m.; -mühle, w. = runmolen.

Lohn, m. (zwb. noch f.), -(e)s, Löhne = loon, huur, arbeidsloon, belooning, vergelding; er steht in meinem L. = hij is bij mij in huur; sich ummen L. bekommen = met ondank beloond worden.

Lohnarbeit, w. = loonarbeid. **Lohnarbeiter**, m. = loonarbeider, -dienaar, huurling. **Lohnbedienter**, -diener, m. = loonbediende, knecht, dienstknecht. **Lohnen**, fchm. (h.) = loonen, beloonen; einem [od. einen] l. = iem. beloonen; einen l. = iem. zijn loon, zijn salaris geven, uitbetalen; es lohnt sich der Mühe nicht = 't is de moeite niet waard; es lohnt sich kaum = 't is nauwelijks de moeite waard. **Lohnend** = loonend, voordeelg. **Löhnen**, fchm. (h.) = einen lohnen]. **Lohnherr**, m. = patroon, baas.

Lohnkutsche, w.; -kutscher, m.; -lafet, m. = huur|koets; -koetsier; -knecht.

Lohnstag, m. = betaaldag. **Lohnung**, w. -, -en = betaling van loon, uitbetaling; soldij; huur. **Lohnungstag**, m. = betaaldag.

Lokal = lokaal, plaatselijk; **Lokal** = plaatselijke berichten, pl. bijzonderheden. **Lokal**, f. -(e)s, -e = lokaal, vertrek. **Lokalbehörde**, w. = plaatselijke overheid. **Lokalfarbe**, w. = locale kleur. **Lokalisieren**, fchm. (h.) = lokalizeeren. **Lokalität**, w. -, -en = lokaliteit. **Lokalkenntnis**, w. = plaatskennis, plaatselijke kennis. **Lokalpatriotismus**, m. = kleinsteedschheid, bekrompenheid. **Lokalverkehr**, m. = lokaal verkeer. **Lokation**, w. = locatie, rangschikking der schuldeischers. **Lokativ**, m. = locatief (plaatsnaamval).

Lokomotive, w. -, -en = lokomobiel.

Lokomotiv, w. -, -n = lokomotief. **Lokomotivführer**, m. = machinist.

Lokus, zie Locus.

Lokution, w. -, -en = locutie, uitdrukking.

Lolch, m. -(e)s = dolik (onkruid in 't koren).

Lombard, m. u. f. -(e)s, -e = lommerd; pand. **Lombarde**, m. -n, -n = Lombard.

Lombardei, die, — = Lombardije. **lombardieren**, *schw.* (h.) = verpanden, beleenen. **lombardisch** = Lombardisch.

Lombard, *zie* *L'hombre*.

Londen, *f.* = Londen. **Londen**, *m.* — *s.*, — = Londenaar, Londensch.

Longe (*spr.*: *lōze*), *w.* —, — *n* = lange: lijn (om 't paard in een bepaalde richting te laten loopen).

Longitudinal'schwimung, *w.* = longitudinaaltrilling, lengte-.

Lombard, *zie* Langobarde.

Los *ic.* = Los.

Losse *ic.* = Losse.

Lora, *Lore*, *w.* = Laura.

Lorbeer, *m.* — (e)s, — *en* = laurierboom, laurier; lauwere.

Lorbeerbaum, *m.*; **Blatt**, *f.* = laurierboom; -blad.

Lorbeer, *w.* —, — *n* = laurierbes. **Lorbeerkrans**, *m.* = laurierkrans. **Lorbeerreis**, *f.*, **zweig**, *m.* = lauriertak.

Lord, *m.* — (e)s, — *e* = pad(de).

Lord, *m.* — *s.*, — *s* = lord.

Lore, *zie* Lore (II).

Lore, *zie* Lore.

Lorelei, *w.* — = Lorelei, Loreleiros.

Lorenz, *m.* = Laurens. **Lorenzstrom**, *m.* = St.-Laurensrivier.

Lorette, *w.* —, — *n* = lorette, galante dame.

Lorgnette (*spr.*: *lornjette*), *w.* —, — *n* = lorgnet. **Lorgnon** (*spr.*: *lornjō*), *f.* — *s.*, — *s* = lorgnon, monocle.

Lori, *m.* — (s), — *s* = halpaap; papegaai.

Lori, *m.* —, — *s* = lorrie. [*lorre*].

Los, *f.* — *s.*, — *e* = lot, loterijbriefje, noodlot; *das* *L.* ziehen = loten, trekken; *das* *L.* fällt auf einen, trifft einen = valt op iem.; *das* große *L.* = de hoofdprijs, de honderdduizend.

los = los, vrij, onvast; *etw.* *l.* [einer Sache, von einer Sache] sein, werden = van iets af, iets kwijt zijn, raken; *jest* *bin* *ich* *ihm* *endlich* *l.* = nu ben ik eindelijk van hem af; *mein* *Geld* *bin* *ich* *l.* = ben ik kwijt; *der* *Teufel* *ist* *l.* = de duivel is van den ketting, de boel is in rep en roer; *was* *ist* *l.*? = wat is er gaande? *wat* *is* *er* *zu* *doen*? *mit* *ihm* *ist* *nicht* *viel* *l.* = hij beteekent niet veel, hij heeft 't buskruit niet uitgevonden; *der* *hat* *was* *l.* = hij is knap, slim; *darin* *hat* *er* *etw.* *l.* = daar weet hij heel wat van; *nur* *l.*! = beginnen! *of* *komaan!* *of* *vooruit* *maar!* *of* *er* *op* *los!*

losarbeiten, *schw.* (h.) = loswerken; *tapfer* *drauf* *l.* = er flink op los werken.

losbar = los te maken; oplosbaar.

losbekommen, *ft.* (h.); **binden**, *ft.* (h.) = loskrijgen; -maken (-binden).

losbrechen, *ft.* (h.) = losbreken, losmaken, stukbreken; (f.) = losbreken, losgaan; (vom Sturm, Gewitter) losbarsten, uitbarsten. **losbrennen**, *unr.* (h.) = vuren, vuur geven.

losbringen, *unr.* (h.) = loskrijgen.

Losch, *anfalt*, *w.* = brandweergebouw. **Loschblatt**, *f.* = vloeipapier. **Loschimer**, *m.* = brandemmer. **Loschen**, *schw.* (h.) = blussen, uitdoen, laten uitdooven; (den Duff) lesschen, stillen; uitvegen, uitwisschen; (eine Schuld) aflösen, afdoen, delgen; (einen Posten im Buch) schrappen; (ein Schiff, die Ladung) lossen; *das* *Papier* *loscht* = 't papier vloeit.

l. (ft.), *zie* *erlösen*. **Loscher**, *m.* — *s.*, — = blusscher; lossere.

Losch, *faß*, *f.*; **gerät**, *f.* = brandemmer; -gereedschappen.

Loschbüchlein, *f.* = dompertje. **Loschlohe**, *w.* = doovekool. **Loschpapier**, *f.* = vloeipapier. **Loschplatz**, *m.* = losplaats. **Loschung**, *w.* — = blussching; lessching; lossing; delging.

Losdonnern, *schw.* (h.) = losdonderen, losbarsten, uitbarsten. **Losdrehen**, *schw.* (h.) = losdraaien. **Losdrücken**, *schw.* (h.) = afschieten, lossen, vuren.

Losse = los, losjes, onvast; *ein* *loser* *Birke* = een wilde, losse knaap; *ein* *loser* *Vogel* = een ondeugende, losbandige snaak; *einen* *losen* *Mund*, *ein* *loses* *Maul* *haben* = los in den mond zijn; *ein* *loser* *Streich* = een leelijke poets; *das* *lose* *Mädchen* = 't dartele, schalksche meisje; *loses* *Gefindel* = vagebondereend volk. **Losgeld**, *f.* = losgeld.

Losessen, *schw.* (h.) = (einen) er uit helpen, er uit reddden.

Losfen, *schw.* (h.) = loten, trekken; *sich* *frei* *l.* = vrij loten.

Losfen, *schw.* (h.) = losmaken, slaken; loskopen; bevrijden; (eine Schwierigkeit, eine Aufgabe, ein Rätsel) oplossen; (eine Kanone) lossen; (ein Pferd) aflösen; (sein Verprechen) houden, nakomen; (ein Billet) nemen; (Geld) beuren, ontvangen; (einen Zweifel) ophellen; *die* *Macht* *zu* *binden* *und* *zu* *l.* = om te binden en te ontbinden; *die* *Junge* *ist* *ihm* *gelöst* = hij praat er flink op los; (einen jenes Eides *l.* = van zijn eed onthellen); *er* *hat* *seine* *Aufgabe* *trefflich* *gelöst* = zich voortreffelijk van zijn taak gekweten; **sich** *l.* = losgaan, losraken; opgelost worden, op te lossen zijn.

Losfer, *m.* — *s.*, — = (weibm.) oor (bes Wides).

Losfchüssel, *m.* = macht der sleutelen, macht om de zonden al of niet te vergeven.

Losfahren, *ft.* (f.) = wegvaren, -rijden; plotseling losgaan, losschieten; *auf* *einen* *l.* = op iem. afstormen, toeschieten; *über* *einen* *l.* = op iem. afgeven. **Losfeuern**, *schw.* (h.) = afvuren; *auf* *einen* *l.* = op iem. vuren. **Losgeben**, *ft.* (h.) = vrij laten, loslaten, op vrije voeten stellen. **Losgehen**, *unr.* (f.) = losgaan, losraken; (von Feuerwerken) afgaan; *jest* *fann*'s *l.* = nu kan 't beginnen; *auf* *einen* *l.* — op iem. los, afgaan; (Stud.) duelleeren. **Losgondeln**, *schw.* (f.) = weg-, heen-

gaan. **Losgürten**, *schw.* (h.) = den gordel afdoen, afgorden; den buikriem (van een paard) losmaken. **Loshaben**, *zie* *los*. **Loshaben**, *schw.* (h.) = loshaken. **Loshalftern**, *schw.* (h.) = den halster losmaken. **Loshauen**, *ft.* (h.) = loshouwen, -hakken; *auf* *einen* *l.* = op iem. losranselen, inhakken. **Losheifen**, *ft.* (h.) *einen* = iem. los helpen, helpen los te komen. **Loshefen**, *schw.* (h.) = (die Kunde) aanhitsen (op . .).

Loskauf, *m.* = losprijs, loskoop, vrijkoop, afkoop. **Loskaufen**, *schw.* (h.) = loskopen, vrijkopen. **Loskaufung**, *w.* —, — *en* = loskoop.

Losketten, *schw.* (h.) = losketenen, ontketenen. **Losknüpfen**, *schw.* (h.) = losknopen. **Loskommen**, *ft.* (f.) = loskomen, -raken; vrijkomen, uit de gevangenis komen.

Loskoppeln, *schw.* (h.); **-kriegen**, *schw.* (h.) = loskoppelen; -krijgen.

Loslassen, *ft.* (h.) = loslaten; vrij laten, in vrijheid stellen; (Brief) schrijven; (Rede) houden. **Loslegen**, *schw.* (h.) = beginnen.

Loslente *Bl.* = kleine huurboeren. **loslöfen**, *schw.* (h.) = losmaken. **losmachen**, *schw.* (h.) = losmaken; verlossen, bevrijden; sich von einem l. = zich van iem. ontdoen. **losplagen**, *schw.* (h.) = uit-, losbarsten. **losreden**, *schw.* (h.) drauf = er op lospraten, er op losredeneeren. **losreißen**, *ft.* (h.) = losscheuren, rukken; (f.) = losscheuren.
Löss, m. *Löss* = löss, Limburgsche klei.
losragen sich, *schw.* (h.) = (von etw.) afzien, afstand doen; sich von einem l. = van iem. scheiden, met iem. breken. **losrschießen**, *ft.* (h.) = los-, wegschieten; afschieten, beginnen (te schieten), *schief* nur *los!* = schiet maar op! begin maar! (f.) = (auf einen) toeschieten. **losrschlagen**, *ft.* (h.) = losslaan; (waren) van de hand doen; beginnen te slaan, (drauf) los slaan; slag leveren.
losrschnallen *schw.* (h.); **rschnneiden**, *ft.* (h.); **rschnüren**, *schw.* (h.); **rschrauben**, *schw.* (h.) = losgespen; -snijden; -rijgen; -schroeven.
losrspannen, *schw.* (h.) = (ein Pferd) los-, afspannen; (einen Bogen) entspannen. **losrsprechen**, *ft.* (h.) = (von etw. *od.* mit Gen.) vrijspreken; (einen Sklaven) vrijlaten. **Losrsprechung**, w. -- = vrijspraak; vrijlating.
losrspringen, *schw.* (h.) = los doen springen, los maken; (f.) auf einen l. = op iem. losrennen, -draven. **losrspringen**, *schw.* (h.) = los-, wegspeelen. **losrspringen**, *schw.* (h.) = afgaan, losgaan. **losrspringen**, *schw.* (f.) = losstormen, losrennen. **losrspringen**, *schw.* (h.) = lostornen.
Losrung, w. --, --en = loting; wachtwoord, parool, leus; (dagelijksche) ontvangst; (jacht-ter) drekloozing.
Losung, w. --, --en = oplossing (einer Aufgabe, in der Chemie); ophelling (eines Vertrages); 't afvuren, afgaan (eines Geschöses).
Losungswort, f. = wachtwoord, parool.
Losweisen, *schw.* (h.) = losweken. **loswerben**, *ft.* (f.) = (einen) van iem. afkomen, iem. kwijt raken; (etw.) kwijt raken.
loswickeln, *schw.* (h.); **rswinden**, *ft.* (h.) = loswikkelen (-bakeren); -winden, -vlechten. **losziehen**, *ft.* (h.) = lostrekken, -rukken; (f.) auf einen l. = op iem. afgaan; über einen l. = tegen iem. uitvaren, iem. onder handen nemen.
Lot, f. --(e)s, --e = lood (zum Schießen), schietlood, peil-, dieplood, lood (Gewicht), (soldeer)lood, soldeer(sel); in *L.* stehen = in 't lood, loodrecht staan; ein *L.* fällen = een loodlijn neerlaten. **Lotte**, w. -- = soldeer(sel). **Loten**, *schw.* (h.) = looden, peilen. **Loten**, *schw.* (h.) = soldeeren.
Lothar, m. = Lotharins.
Lotharingen, f. = Lotharingen. **Lotharinger**, m. --s, -- = Lotharinger. **Lotharingisch** = Lotharingsch.
lotig = van een lood; *schzenlötiges*, *hierzshenlötiges Silber* = zilver van 10, 14 karaat.
Lörlöfen, m.; **rsampe**, w. = soldeer|kolf; -lamp.
Losleine, w. = loodlijn; lijn van 't diep- of van 't schietlood.
Lotophagen, *Bl.* = lotophagen (lotosvruchteters). **Lotos**, m. --, -- = lotos. **Lotosblume**, w. = lotosbloem.
Losrecht = loodrecht, in 't lood. **Losrohr**, f. = soldeerpijp.
Losse, m. --n, --n = loods. **Lossen**, *schw.* (h.) = loodsens.

Losboot, f.; **rseld**, f. = loods|boot; -geld.
Losden, f.; **Losse**, w. = Lotje.
Losstbett, f. = rustbed, rustbank. **Losstbube**, m. = schelm; loszinnige, liederlijke kerel.
Losstrie, w. --, --(e)n = loterij; in die *L.* stehen = in de loterij spelen.
Losstgeld, f.; **rselwin**, m.; **rsel**, f. = loterij|geld; -prijs; -lot.
Losstplan, m.; **rselven**, f. = loterij|plan; -wezen.
Losst = liederlijk, loszinnig, losbandig.
Losstern, *schw.* (h.) = boemelen, slordig zijn.
Losst, f. --s, --s; **Losstpiel**, f. = lotto.
Losst, w. -- = soldeering. [kienspel.
Losst, *zie* *Losst*.
Losst, w. = waterpas, paslood.
Louisdor, m. --s, --e *u.* --s = louis, louis-d'or (gouden munt v. 20 fr.)
Losst, m. --n, --n = leeuw; *fig.* lion, held van den dag.
Losst, f. = Leuven.
Losst = leeuwachtig, op een leeuw gelijkend, als van een leeuw.
Losst, m.; **rsändig**, m.; **rsarten**, m. = leeuwen|(aan)deel; -temmer; -park.
Losst, w.; **rsant**, w.; **rsers**, f. = leeuwen|kuil; -huid; -hart (Richard Löwenherz).
Losst = met een leeuwenhart, zoo moedig als een leeuw.
Losst, w.; **rsäger**, m.; **rsaul**, f.; **rsaut**, m. = leeuwen|jacht; -jager; -mull (-bek); -moed.
Losst, m. = orde van den Leeuw.
Losst, m. = leeuwenmull. **Losst**, m. = ridder van de Leeuwenorde; ridder met den leeuw.
Losst, w.; **rsahn**, m. = leeuwen|kracht; -tand.
Losst, w. --, --nen = leeuwin.
Losst, w., *zie* *Losst*.
Losst, w., *zie* *Losst*.
Losst = loyaal (rechtmatig, eerlijk, trouw).
Losst, w. -- = loyauteit.
Losst, *zie* *Losst*.
Losst, m. --es, --e = los, lynx. **Losst**, f. = lossenoog, scherp oog. **Losst**, w. = wijtes-los.
Losst, w. = Lucia. **Losst**, m. = Luciaan.
Losst, m. = Lucifer.
Losst, w. = Lucille.
Losst, w. --, --n = spleet, bres, opening; leemte (in einem Werke); tekort; eine *L.* ausfüllen = een leemte aanvullen. **Losst**, m. = gatstopper, bijlooper; plaatsvulling; stoplap. **Losst** = vol leemten, gebrek-kig. **Losst**, w. -- = gebrek-kig-heid, onvolledigheid.
Losst, w. = Lucretia.
Losst, f. --s, -- = loeder, kreng, prij, beest, schepsel. **Losst**, f. = liederlijk leven.
Losst, *zie* *Losst*.
Losst, *schw.* (h.) = lokken met aas; onzedelijk, losbandig leven.
Losst, m. = Ludolf.
Losst, m. = Lodewijk. **Losst**, f. = Lodewijkslied.
Losst, w. --, *Lüste* = lucht, adem; an die *L.* hängen, stellen = luchten, in de open lucht zetten; in die *L.* fliegen, brengen = in de lucht vliegen, laten springen; feinest *L.* machen = zijn hart lucht geven; in die *L.* reden = in 't honderd praten; das *L.* rein = dat zit in de lucht; die *L.* ist rein = het terrein is vrij, er is niets te vreezen;

einen an die *z.* fezen = iem. de deur uit zetten; er ist für mich *z.* = hij bestaat voor mij niet. **Zuftart**, w. = lucht-, gassoort. **Zuftartig** = luchtvormig. **Zuftbad**, f.; **ballon**, m.; **bercitung**, w. = luchtbad; -ballon; -berciding. **Zuftbeschaffenheit**, w.; **beschreibung**, w.; **bild**, f.; **blase**, w. = luchtgesteldheid; -beschrijving; -beeld; -bel (-blaas). **Zuftchen**, f. -s, - = luchtje, koelte, tochtje, zuchtje, zacht windje. **Zuftdicht** = luchtdicht. **Zuftdichtigkeitsmesser**, m. = manometer. **Zuftdruck**, m. = luchtdruk(king). **Zuftdrucksifenbahn**, w. = luchtspoorweg. **Zuften**, fchw. (f.) = luchten, ventileren; (ein Zimmer, Betten) luchten, uit- of doorluchten; (die Brust) verlichten, lucht geven aan; (Schleier, Vorhang) omhoog doen; opheffen; (den Fut) even afnemen, lichten. **Zufterscheinung**, w.; **fahrer**, m.; **fahrt**, w.; **faug**, m. = luchtverschijnsel; -reiziger (-schipper); -reis; -trekker (ventilator). **Zuftförmig** = luchtvormig. **Zuftgebilde**, f. = hersenschim, fata morgana. **Zuftgefäße**, Pl.; **egend**, w.; **gestalt**, w. = luchtvat; -streek; -gestalte. **Zuftheizung**, w. = verwarming door warme lucht. **Zuftig** = luchtig, koel; etherisch, uit lucht bestaande, licht, doorzichtig, luchtig; luchtig, zorgeloos; der luftige Kampf = de strijd in de lucht (tusschen zonnelicht en nevel); die luftigen Geschwister = de feeen in de lucht; das luftige Gefindel = 't volkje in de lucht. **Zuftkuss**, m. = windbuil, blaaskaak. **Zuftkissen**, f.; **flappe**, w.; **kreis**, m. = luchtkussen; -klep; -kring (dampkring). **Zuftkugel**, w. = bol met lucht of gas gevuld. **Zuftkur**, w. = luchtkuur. **Zuftleer** = luchtledig. **Zuftlinie**, w. = afstand hemelsbreedte. **Zuftloch**, f.; **masse**, w.; **messer**, m. = luchtgat; -massa; -meter. **Zuftmeßkunst**, w.; **pumpe**, w.; **raum**, m. = luchtmeetkunde; -pomp; -ruim (dampkring en met lucht gevulde ruimte). **Zuftreinigung**, w.; **reife**, w.; **röhre**, w. = luchtreiniging (-zuivering); -reis; -pijp (-buis). **Zuftrohrentzündung**, w.; **schnitt**, m.; **schwinducht**, w. = luchtpijpontsteking; -snede; -tering. **Zuftsäule**, w.; **sicht**, w.; **schiff**, f. = luchtkolom; -laag; -schip. **Zuftschiffer**, m.; **schiffahrt**, w.; **schloß**, f. = luchtshipper; -scheepvaart; -kasteel. **Zuftspiegelung**, w.; **springer**, m.; **sprung**, m. = luchtspiegeling; -springer; -sprong. **Zuftstreich**, m. = slag in de lucht. **Zuftstreich**, m.; **strom**, m.; **strömung**, w. = luchtstreek; -stroom; -strooming. **Zuftung**, w. = 't luchten, ventilatie. **Zuftverdichtung**, w.; **verdünnung**, w.; **wage**, w. = luchtverdichting; -verduunning; -meter. **Zuftwechsel**, m. = verandering van lucht. **Zuftzieher**, m. = luchttrekker, ventilator. **Zuftzug**, m. = tocht. **Zug**, m.: mit *z.* und *Trug* = met leugen en bedrog; *zie ook* lügen. **Zuganer See** = meer van Lugano. **Züge**, w. -, -n = leugen; einen Zügen strafen = iem. logenstraffen; einen der *z.* zeihen = iem. heeten liegen.

[**lügen**, fchw. (f.) = kijken, loeren, uitkijken]. **lügen**, ft. (f.) (ich lüge; log; löge; lüge! gelogen) = liegen, jokken; er ligt wie gedruckt = hij liegt alsof 't gedruckt was; er ligt in seinen Beutel = hij liegt in zijn eigen geldelijk voordeel, hij liegt naar zich toe; er ligt in seinen Hals = hij liegt tegen beter weten in, beliegt zich zelf. **Zügefürst**, m. = vader van de leugen, satan. **Zügegeist**, m. = leugengeest. **Zügenhaft** = leugenachtig. **Zügenhaftigkeit**, w. = leugenachtigheid. **Zügenmaul**, f. = leugenzak, -tap, leugenaar. **Zügenprophet**, m. = leugenprofeet, valsch profeet. **Zugger**, *zie* Logger. **Zuginstand**, m. = kijk-in-'t-land, wachttoren. **Zügnar**, m. -s, - = leugenaar; er wird daran zum *z.* werden = dat zal hem als een leugenaar tentoonstellen. **Zügnarisch** = leugenachtig, valsch. **Zuischen**, f. = Louizette, Wiesje. **Zuise**, w. = Louize. **Zufas**, m. = Lukas. **Zufte**, w. -, -n = luikgat, gat in 't dak, of in 't dek van een schip, lichtgat, luik. **Zuftra**, f. = Lucca. **Zuftrativ** = lukratief, winstgevend. **Zufrez**, m. = Lucretius. **Zufriegen**, fchw. (f.) = winnen, verdienen. **Zufubration**, w. -, -en = lucubratie: nachtwerk, nachtstudie. **Zufullich** = lucullisch: weelderig, overdadig. **Zufun**, fchw. (f.) = neurien; in den Schlaf f. = zachtjes in slaap zingen; sussen; [zingen]. I. **Zumme**, w. -, -n = grendel, boom, dwarsbalk. II. **Zumme**, w. -, -n = duiker, duikereend. **Zummel**, m. -s, - = gebraden lendeveesch. **Zümmel**, m. -s, - = lummel, lomperd, vlieg, kinkel. **Zümmeler**, w. -, -en = lummelarij. **Zümmelhaft** = lummelig, vliegachtig. **Zümmel**, *zie* Zümmel. **Zümmel** = los, losjes]. **Zump**, m. -(e)s u. -en, -e = ploert, minne kerel, armzalig persoon, laagdenkend mensch, ellendeling; bedelaar, schooier. **Zumpacibagabundus**, **Zumpozibagabundus** = schooier. **Zumpen**, fchw. (f.) = min behandelen; [een liederlijk leven leiden]; sich nicht f. lassen = zich niet laten lompen, zich grootmoedig, royaal toonen. **Zumpen**, m. -s, - = lompe, vod, lor, lap. **Zumpenfrau**, w. = voddenraapster. **Zumpengeld**, f. = minne, lage prijs of som, koopje, prikje. **Zumpengeindel**, f. = gepeupel, gespuis, janhagel, rapalje. **Zumpenhandel**, m. = handel in lompen; onbeduidende zaak, zaak van niets. **Zumpenhändler**, m. = voddenkoopman, handelaar in lompen. **Zumpenhund**, m. = ellendeling, hond, schoft. **Zumpenfram**, m. = lorreboel, voddekraam, tuig. **Zumpenpad**, f. = gespuis, rapalje, janhagel. **Zumpenfad**, m.; **fannter**, m. = voddenzak; -raper. **Zumpenvolt**, f. = gemeen, janhagel, gespuis. **Zumpenware**, w. = voddegoed. **Zumperel**, w. -, -en = minne en geringe zaak, metigheid, bagatel, vodderij. **Zumpicht**, -ig = in lompen gekleed, haveloos; ellendig, schofterig; nietig, onbeduidend, ellendig; vies.

Luna, w. = Luna. **luna'riſch** = lunair, lunarisch; de maan betreffende. **Luna'rium**, f. -(s), . . rien = lunarium. **luna'tiſch** = lunatiek: maanziek, grillig.

Lunch (spr.: *lantsi*), m. -(e)s, -e(s) = lunch: tweede ontbijt.

Lunette, w. -, -en = lunette: halfkringvormig venster; klein vestingwerk.

Lun'ge, w. -, -n = long.

Lun'genlader, w.; -drüſe, m.; -entzündung, w. = longlader; -klier; -ontsteking.

Lun'genflügel, m.; -krankheit, w.; -ſchwindsucht, w. = longvleugel; -aandoening; -tering.

Lun'genſeuche, w.; -tuberkel, w. = longziekte; -tuberkel.

Lun'gerer, m. -s, - = slenteraar, draaier, nietsdoener. ein **Lun'gererleben** führen = rondslenteren, den tijd met rondslenteren doorbrengen. **lun'geren**, ſchw. (h.) = slenteren, [hunkeren (naar), loeren (op)].

Lün'ing, m. (e)s, -e = musch, mosch.

Lün'ſe, w. -, -n = luns, spie (an der Bagenadſe).

Lün'te, w. -, -n = lont: (neidm.) vossestaart. pluim; L. riechen = lont ruiken.

Lün'tenſtute, w.; -ſchloß, f. = lontgeweer, -slot.

Lün'ze, w. - = ingewanden (van wild).

Lün'ze, w. -, -n = loep, vergrootglas.

Lün'zen, ſchw. (h.) (eine Decke, einen Schiefer, den Hut) = oplichten, even opheffen, even afnemen; [opheffen, opbeuren, optillen].

Lün'zine, w. -, -n = lupine, wolsboon.

Lün'zue, m. - = lupus: vrotende wolf (een kankerachtige ziekte).

Lun'z, m. (e)s, -e = pad(de)].

Lun'zei, zie Lorelei.

Lun'zer, zie Loſer.

Lun'zianen, f. = Luzitanië.

Lun'ze, w. -, Lüſte = lust, ple(i)zier. vreugde, genoeg, vermaak, genot, smaak, zin; ſeine L. an etw. haben = iets prettig aangenaam vinden; mit L. und Liebe = met groot genoegen; ich habe ſeine L. dazu = ik heb er geen zin, geen lust in; ich habe große L. es ſon zu ſagen = ik heb veel trek...; einem L. zu etw. machen = maken, dat iem. plezier in iets krijgt; Lüſte = plezier, genot, genietingen; zinnelijke lusten.

Lun'zerei, w. -, -en = vermakelijkheid, amuzement, festiviteit; [genoegen, vergenoegdheid, aangenaamheid].

Lün'zen, ſchw. (h.) = begeeren verlangen: mich lün'zet nach = ik begeer, verlang naar; ihn lün'zete zu ſterben = hij verlangde te st.; [vermaken; mich lün'zet einer Sache = ik begeer iets; mich lün'zet es = ik verlang 't; was dein Herz lün'zet = wat je hart begeert; er lün'zet nach . . = hij begeert, verlangt naar].

Lün'zer, m. -s, - = luister; luster, kroon; luuster (een stof).

L. lün'zern, ſchw. (h.) = verlangen, begeeren].

L. lün'zern = begeerig; wellustig, ontuchtig, geil. **Lün'zernheit**, w. - = begeerigheid, verlangen, zinnelijke lust; ontuchtigheid, geilheid.

Lün'zernweckend = trek gevend, opwekkend.

Lun'zfahrt, w. = pleziertocht, uitstapje, toertje.

Lun'zgang, w. = laan, wandeling, wandeldreef. **Lun'zgarten**, m. = pleziertuin, park,

lusthof. **Lun'zhain**, m. = bosschage, lustboschje. **Lun'zhaus**, f. = buitenverblijf, uitspanningsoord. **Lun'zhändchen**, f. = priëel, koepel, paviljoen.

Lun'zig = lustig, vroolijk, blijde, grappig, plezierig: [aangenaam, genoeglijk, lief, bevallig, vroolijk: lustige Person = grappenmaker; geneigd, begeerig]; ſich l. über einen machen = zich vroolijk over iem. maken; Bruder l. = vroolijke klant, vroolijk Fransje; das bin ich l. = daar heb ik lust of zin in. **Lun'zigeit**, w. - = vroolijkheid, blijheid, plezier. **Lun'zigmacher**, m. = grappenmaker. **Lun'zlager**, f. = plezierkamp. **Lun'zling**, m. -(e)s, -e = wellusteling. **Lun'zmord**, m. = moord met verkrachting. **Lun'zort**, m. = plaats van vermaak, uitspanning. **Lun'zreise**, w. = plezierreis.

Lun'zrin', m. -s = lustrine, glanszijde.

Lun'zritt, m. = wandelrit, rijtoertje.

Lun'ztrum, f. -(s), . . ra u. . . ren = lustrum.

Lun'zſchiff, f. = plezierschip, jacht. **Lun'zſchloß**, f. = lustslot. **Lun'zſeuche**, w. = venerische ziekte, [ziekelijke begeerte]. **Lun'zſpiel**, f. = blijspel; [vermaak]. **Lun'zſpieldichter**, m. = blijspeldichter. **Lun'zwaldchen**, f. = bosschage, lustboschje. **Lun'zwandeln**, ſchw. (h.) = wandelen. **Lun'zwandler**, m. = wandelaar.

Luthera'ner, m. -s, - = Lutheran. **Luthera'nisch**, **luth'e'riſch** = Luthersch. **Luth'erium**, f. -(e)s = Lutherdom, Lutheranisme.

Lun'zſchbentel, m. = dotje (voor kleine kinderen). **Lun'zſchen**, ſchw. (h.) = zuigen, slorpen, leppen.

Lun'zter, m. -s = waterachtige, slappe brandewijn.

Lun'zſch, f. = Luik. **Lun'zſcher**, m. -s, - = Luikenaar. **Lun'zſcherin**, w. -, -nen = Luiksche.

Lun'zſeite, w. = loefzijde. **Lun'zwärts** = te loevert, in den wind.

Lun'zation, w. -, -en = luxatie, verrekking, verstuiking.

Lun'zbur'giſch = Luxemburgsch.

Lun'zuriös' = luxuriëus: weelderig, verkwistend. **Lun'zue**, m. - = luxe, weelde, pracht.

Lun'zueartikel, m.; -steuer, w. = weeldeartikel; -belasting.

Lun'zue, w. - = luzerne: klaverhooi, spurrie.

Lun'zueum, f. -(s), . . ceen = lyceum.

Lun'zdia, m. = Lydia.

Lun'zdien, f. = Lydië. **Lun'zdiſch** = Lydisch.

Lun'zopodium, f. -s = lykpodium, wolfsklaus.

Lun'zurg, m. = Lykurgus. **Lun'zurgiſch** = Lykurgisch.

Lun'zpha'tiſch = lymphatisch. **Lun'zph'drüſe**, w. = lymphklier. **Lun'zph'e**, w. - = lymph, lympe, bloedwater, waterachtige stof in 't bloed. **Lun'zph'gefäße**, Pl. = lymphvaten.

Lun'zſchen, ſchw. (h.) = lynchen, 't lynchrecht (Am. volksrecht) uitoefenen. **Lun'zſch'juſtiz**, w. = lynchrecht.

Lun'z', f. = Lyon. **Lun'z'ner**, m. -s, - = Lyonees.

Lun'zra, w. -, **Lun'zra u.** -s = lier. **Lun'zrif**, w. - = lyrische poëzie. **Lun'zriſer**, m. -s, - = lyricus, lyrisch dichter. **Lun'zriſch** = lyrisch.

Lun'zſol, f. -(e)s = lyzol (een ontkiemingsmiddel).

M.

M, f. = M.

M. (Marf, Meife).

Maa'n'der, m. = Maeander; Grieksche versiering. **maau'drifch** = maeandrisch: kronkelend, in elkaar gedraaid.

Maar, f. -(e)s, -e = plas, meer (nl. in den krater van uitgebrande vulkanen in de Eifel).

Maas, w. = Maas.

Maat, m. -(e)s, -e = maat, scheepsonder-officier.

Maat'jeshering, m. = maatjeshering.

Maccaro'ni, Pl. = macaroni. **maccaro'nifche** Verje = macaronische verzen: gemengde verzen in verschillende talen.

Macedo'nien, f. = Macedonië. **Macedo'nier**, m. -s, - = Macedoniër. **macedo'nifch** = Macedonisch.

Maec'n(a)s, m. = Maecenas.

Ma'che, w. = maak, bewerking; maakwerk, maaksel, techniek; in der Ma'che fein = in de maak zijn; eimen in die M. nehmen = iem. bewerken, trachten te vormen.

ma'shen, fchm. (h.) = maken, doen; e's eimen recht m. = 't iem. naar den zin maken; (da's Bett) opmaken; (Sicht) aansteken; (Feuer) aanleggen, aanmaken; (Stoffe, Tee) zetten; da's macht böjes Blut = dat zet kwaad bloed; jekt macht er Ernst = nu meent hij 't ernstig; (große) Augen m. = groote oogen opzetten; da's macht Appetit = dat wekt den eetlust op, geeft trek; 2 und 3 macht 5 = 2 en 3 is 5; da's macht zusammen 7 Mart = dat is samen 7 Mk.; was m. Sie? = hoe vaart U? da's macht nichts = dat hindert niets; ich mache mir nichts daraus = ik geef er niets om; da's machte mir allerlei Gedanken = dat gaf mij allerlei te denken; da's macht mir Angst, bange = dat maakt mij angstig, bang; eimen Blut m. = iemand moed inboezemen, geven; ich mache mir Sorgen um ihn = ik maak mij over hem bezorgd; machen Sie es so, da's.. = zie 't zoo te schicken, dat..; eimen m. = 't (spel) van iem. winnen; er macht den Mephisto = hij speelt voor M.; ein Examen, eine Reise m. = examen, een reis doen; was ist zu m.? = wat te doen? so macht er es immer = zoo doet hij nu altijd; da ist nichts zu m. = er is niets aan te doen; eimen Freude, Vergnügen m. = iem. plezier doen; er macht in Wolle = hij doet in wol; tote macht die Katze? = hoe doet 't katje? wie zum Schauspieler gemacht = voor tooneelspeler in de wieg gelegd; m. Sie doch = maak toch voort; Sie m. sehr lange = U hebt heel lang werk; lassen Sie mich nur m. = laat mij maar begaan; die Sache macht sich = komt in orde; wie geht's? Es macht sich = ..schikt nog al; da's Wetter macht sich = 't weer wordt goed; dieses Kleid macht sich sehr gut = staat heel goed; die Heirat wird sich m. = 't huwelijk komt tot stand; sich anheftig m. = zich sterk maken (aannemen iets te doen); sich an eimen m. = zich tot iem. wenden of zich op iem. werpen; sich an die Arbeit m. = aan 't werk gaan; sich auf den Weg m., sich auf die Beine, auf die Strümpfe m. = zich op weg begeven; sich aus dem Staube, sich davon m. = zich uit de voeten maken.

Ma'shenschaft, w. -, -en = kuiperij, intrige.

Ma'sher, m. -s, - = maker, knutselaar.

Ma'sherlohn, m. = maakloon.

Machiabel'fi (spr.: makki..), m. = Machiavelli. **machiavelli'fifch** = machiavellistisch, sluw politiek, geen middel ontziend.

Machination', w. -, -en = machinatie, intrige.

Macht, w. -, Mächte = macht, vermogen, geweld, machthebber, gezag; mit aller M. = met of uit alle macht; mit M. = met geweld; da's steht nicht in meiner M. = dat is niet in mijn vermogen; die väterliche M. = het vaderlijk gezag; die bewaffnete M. = de gewapende macht; aus eigener M. = op eigen gezag; die drei Mächte = de drie mogendheden.

Macht'befugnis, m. = bevoegdheid, macht, wettig gezag. **Macht'bereich**, m. = sfeer, machthebber. **Macht'entfaltung**, w. = machthebber, vertoon, ontplooiing van macht. **Macht'fülle**, w. = volheid van macht. **Macht'geber**, m. = lastgever, volmachtgever. **Macht'gebot**, f. = hoogste gebod, willekeurig bevel. **Macht'haber**, m. = machthebber, machthebbende.

macht'ig = machtig, krachtig, sterk, geweldig, groot, omvangrijk, kolossaal; einer Sprache m. fein = een taal meester zijn; des Räubers m. werden = den roover meester worden. [**macht'igen**, fchm. (h.) = machtigen.] **Macht'igkeit**, w. - = breedte, dikte, omvang. [**macht'igfich** = machtig(lijk)]. **macht'lo's** = machteloos. **Macht'losigkeit**, w. - = machteloosheid, onmacht.

Macht'pruch, m. = machtspreuk; ein berüchtigter M. = een doodoener. **Macht'stellung**, w. = (politieke) macht. **Macht'vollkommenheit**, w. = almacht, soevereine macht; aus eigener M. = op eigen gezag.

Macht'wort, f. = machtwoord.

Macht'werk, f. = maaksel, geknutsel, knoeiwerk.

Mac'fintofh, m. -es, -e = mackintosh, waterdichte stof of mantel.

Mad., **Madam'**, w. -, -en; **Madam'e**, w. -, -n = mevrouw.

Mad'shen, f. -s, - = meisje, dienstmeisje; M. für alle's = meid alleen. **Mad'shenger'ziehung**, w. = meisjesopvoeding. **Mad'shen'haft** = meisjesachtig; bedeesd. **Mad'shen'haftigkeit**, w. - = meisjesachtigheid. **Mad'shenraub**, m. = schaking, ontvoering, maagdenroof. **Mad'shenräuber**, m. = schaker.

Mad'shenfchule, w. = meisjesschool.

Ma'de, w. -, -n = made, milt, wormpje.

Made'ra, zie Madera.

Ma'del, f. -s, - = meisje.

Made'ra, f. = Madera (eul.). **Made'ra**, m.,

Made'rawein, m. = madera.

ma'dig = vol maden, wormen.

Madon'na, w. - ..onnen = Madonna.

Madrid', f. = Madrid. **Madri'der**, m. -s,

- = bewoner van Madrid.

Madrigal', f. -(e)s, -e = madrigaal, kleine herderzang.

Ma'e'tro, m. -(s), -s m. . . ftri = maestro: meester (groot componist).

Maf'fia, **Ma'fia**, w. - = mafia (geheime misdadigersbond op Sicilië).

Magazin, f. —(e)s, —e = magazijn, depôt, winkel; laadruimte (in Postwagen). **Magaziniër** (spr.: ..n-je), **Magazinverwalter**, m. = magazijnmeester.

Magd, w. —, **Mägd** = meid, dienstmeid, -bode, -maagd.

Magdale'na, **Magdale'ne**, w. = Magdalena; boetedoenster, boetvaardige.

Mag'denburg, f. = Maagdenburg. **mag'denburgisch** = Maagdenburgsch.

Mag'derberge, w. = thuis voor dienstmeisjes. **Mäg'destube**, w. = meidenkamer, dienstbodenkamer. **Mägd'lein**, f. —s, — = meisje.

Magelhaens'straße, w. — = straat van Magelhaens.

Maag, m. —s, — (auch Mägen) = maag; das liegt im M. = dat ligt zwaar in de maag; ich habe ihn im M. od. er liegt mir im M. = ik kan hem niet uitstaan; ich hab's im M. = ik ben 't zat; einem hungrigen M. ist nicht gut predigen = praatjes vullen geen gaatjes.

Maag'beschwärde, m. = last van de maag.

Maag'ebitter, m.; -brennen, f.; -drücken, f. = maagbitter; -zuur; -drukking.

Maag'elixer, f.; -essenz, w.; -sieber, f. = maagelixer; -essens; -koorts.

Maag'egend, w.; -krampf, m.; -krankheit, w. = maagistreek; -kramp; -ziekte (-lijden, -kwaal).

Maag'krebs, m.; -leiden, f.; -Pflaster, f. = maagkanker; -kwaal; -pleister.

Maag'pille, w.; -pulver, f.; -reiz, m. = maagpil; -poeder; -prikkeling.

Maag'saft, m.; -säure, w.; -schmerzen, f.; -schwäche, w. = maagsap; -zuur; -pijn; -zwakte.

maag'stärkend = maagversterkend.

Maag'stärkung, w.; -tropfen, Pl. = maag(ver)sterking; -druppels.

ma'ger = mager, schraal, dun, nietig, onbeduidend; m. wie eine Hopfenstange, wie eine Eschindel, wie ein Stück Holz = als een talhout, als een stuk hout. **Ma'gerkeit**, w. = magerheid, schraalheid, onbeduidendheid, nietigheid.

Maggi, f. —(s) = maggi: een soepspecerij.

Magie, w. — = magie: tooverkunst. **Ma'gier**, m. —s, — = magiër: Oostersche wijze.

Ma'gier, m. —s, — = magiër: Oostersche wijze, toovenaar. **ma'gisch** = magisch: tooverachtig.

Magi'ster, m. —s, — = magister: meester.

Magi'strat, m. —(e)s, —e = magistraat: stedelijke overheid, college van Burgemeester en Wethouders, gemeenteraad. **Magi'strats'mitglied**, f. = lid van 't college van B. en W., gemeenteraadslid. **Magi'stratur**, w. —, —en = magistratuur: overheidsambt.

Magnat, m. —en, —en = magnaat: (Hongaarsch, Poolsch) edelman.

Magne'sia, w. — = magnesia: bitteraarde, talkaarde. **magne'siahaftig** = magnesiahoudend. **Magne'sit**, —(e)n, —e = magneziet: talkspaat. **Magne'sium**, f. —(s) = magnesium.

Magne't, m. —(e)s u. —e = magneet. **Magne'teisen**, f. = magneetijzer. **Magne'teisenstein**, m. = magneetijzersteen, natuurlijke magneet. **magne'tisch** = magnetisch. **Magne'tiseur**, m. —(e)s, —e = magnetizeur. **magne'ti'seren**, f. w. (h.) = magnetizeeren. **Magne'ti'smus**, m. — = magnetisme.

Magne'tnaidel, w.; -stein, m. = magneetnaald; -steen.

Magne'tometer, f. (od. m.) = magnetometer.

Magnificenz, w. — = magnificentie, rector (van een universiteit). **Magnificus**, m. —, —i = rector magnificus.

Magnolie, w. —, —n = magnolia, tulpeboom. [Mag'fame, m. —is = maanzaad.]

Maghar (spr.: mad'jaar), m. —en u. —(e)s, —en = Magyaar: Hongaar.

Mahago'ni, f. —s = mahonie.

Mahago'ni'baum, m.; -holz, f. = mahonieboom; -hout.

Mahd, m. —, —en = 't gemaaide, wat gemaaid wordt, hooiland, 't maaien, zwade, streek, **Mäh'der**, zie Mäher.

Mä'hemaschine, w. = maaimachine. **mä'hen**, f. w. (h.) = maaien. **Mä'her**, m. —s, — = maaiër. **Mä'herlohn**, m. = maailoon. **Mä'herzeit**, w. = maaitijd.

Mahl, f. —(e)s, —e u. Mähler = maal, gastmaal, maaltijd.

mäh'len, unr. (h.) (ich mahle, mahlte, gemahle) = malen; wer zuerst kommt, mahlt zuerst = wie eerst komt, eerst maalt. **Mahl'gang**, m. = stel molensteenen; loop van den molen. **Mahl'geld**, f. = maalgeld, -loon. **Mahl'gerinne**, f. = molengoot, -beek.

mäh'lid, zie almäh'lid.

Mahl'snecht, m. = molenaarsknecht. **Mahl'smehle**, w. = maalloon. **Mahl'mühle**, w. = korenmolen. [Mahl'schat, m. = bruidsgift, bruidschat.] **Mahl'statt**, -stätte, w. = volksvergaderplaats, rechtplaats. **Mahl'steuer**, w. = belasting op 't gemaal.

Mahl'strom, m.; -zahn, m.; -zeit, w. = maalstroom; -tand; -tijd; gefegente Mahlzeit! = eet smakelijk! of wei bekomme 't u! of goeden dag! prof(it) Mahlzeit! = morgen brengen.

mahn'bar = invorderbaar. **Mahn'brief**, m. = maanbrief.

Mäh'ne, w. —, —n = manen.

mäh'nen, f. w. (h.) = manen (um etw. = om iets); einen an etw. m. = iem. aan iets doen denken, herinneren; einen zu etw. m. = tot iets aanmanen; [einen einer Sache m.] **Mäh'ner**, m. —s, — = maner, aanmaner.

Mäh'nung, w. —, —en = maning, aanmaning, waarschuwing, herinnering.

Ma'homed, zie Mohammed.

Mahr, m. —(e)s, —e = nachtmerrie.

Mäh're, zie Mut(e).

I. **Mäh're**, w. —, —n = [merrie], knol; liederlijk vrouwspersoon.

II. **Mäh're**, m. —n, —n = Moravjër. **Mäh'ren**, f. = Moravië. **mäh'rlich** = Moravisch.

Mäh'rte, w. — = koude schotel, poespas.

Mai, m. — u. —(e)s, —e(n) = Mei, bloei, bloeitijd, lente. **Mai'baum**, m. = meiboom, berk. **Mai'blümchen**, f. = meibloempje, lilietje der dalen. **Mai'bolwe**, w. —, —n = meidrank. **Mai'butter**, w. = meiboter, grasboter. **Maid**, m. — = maagd, jonge dochter, meisje. **Mai'denspech** (spr. meedenspiets), m. —es, —es = maidenspeech, eerste redevoering.

Mai'e, w. —, —n od. m. —n, —n = meitak, meigroen, jonge berkenstam. [mai'en, f. w. (h.) = Mei zijn, bloeien; tot Mei maken].

Mai'englöckchen, f. = meiklokje. **Mai'feld**, f. = meiveld. **Mai'fisch**, m. = elst. **Mai'glöckchen**, f. = meiklokje. **Mai'fäher**, m. = meikever. **Mai'fäuschen**, f. = jong katje.

Mai'land, f. = Milaan. **Mai'länder**, m. —s, — = Milanees. **Mai'länder**, mai'ländisch = Milaneesch.

Mailuft, w.; **monat**, m. = Mei|lucht: -maand.
Main, m. -(e)s = Main.
Mainz, f. = Mainz. **Mainzer**, m. -s, - = Mainzer.
Mais, m. - u. -es = mais, turksche tarwe.
Maisch'apparat, m. = mouttoestel, mengtoestel. **Maische**, w. - = spoeling, met warm water doortrokken mout. **maischen**, fchw. (h.) = (mout) verdunnen. **Maisch'steuer**, m. = moutbelasting.
Mais'feld, f. = maisveld. **Mais'rebber**, m. = maisrepelaar.
Mais'rant, m. = meidrank.
Maisze, n, f. -s = maizena.
Majestät, w. -, -en = majesteit. **majestät'stijch** = majestueus, koninklijk, vorstelijk, heerlijk.
Majestät's'beleidigung, w., **verb'rechen**, f. = majesteitsschennis. **Majestät's'verb'recher**, m. = iem. die schuldig is aan majesteitsschennis.
Majolikafa, w. -, .fen u. -s = majolika.
Majoor, m. -s, -e = majoor.
Majoran, m. -(e)s, -e = marioline, een plant.
Majoraat, f. -(e)s, -e = majoraat (zooveel als eerstgeboorterecht); goed, dat den oudste toevalt.
Majoraat's'herbe, m.; **herr**, m. = majoraats|erfgenaam; heer.
Majordomus, m. -, - = majordomus, huismeier.
majorenni = meerderjarig. **Majorennität**, w. - = meerderjarigheid. **Majorität**, w. -, -en = majoriteit, meerderheid van stemmen.
Majorka, f. = Majorka. **Majorka'ner**, m. -s, - = Majorkaan.
Majors'rang, m. = majoorsrang. **Majors'stelle**, w. = majoorsplaats.
Majus'fel, w. -, -n = hoofdletter, kapitale letter.
Makadam, m. -(e)s = macadam. **makadamizieren**, fchw. (h.) = macadamizeeren.
Makame, w. -, -n = makame: berijmde prozavertelling.
Makel, m. -s, - = vlek, smet, schandvlek. **Makel'ig**, w. -, -en = vitterig, vitzucht. **makellos** = smetloos, zonder smet, vlekkeloos, onberispelijk. **Makellosigkeit**, w. - = smetteloosheid, vlekkeloosheid, reinheid. **makeln**, fchw. (h.) = aanmerken, vitten, kritizeeren; makelaar zijn.
Maki, m. -s, -s = maki: halfaap.
Makkabä'er, m. -s, - = Maccabeeër.
Makkaroni zc., zie Maccaroni zc.
Makler, **Mä'ler**, m. -s, - = makelaar.
Makler'bank, w.; **gebühr**, w.; **geschäft**, f.; **lohn**, m. = makelaars|bank; -loon (provisie, courtage); -zaak; -loon.
Makrele, w. -, -n = makreel.
Makroskos'mos, m. - = makroskosmos: het heelal.
Makro'ne, w. -, -n = makroon: een gebak, koekje.
Makulatur, w. - = misdruk. **Makulatur'bogen**, m. = onbruikbaar vel of blad.
I. **Mak**, f. -(e)s, -e u. **Mä'ler** = vlek, teeken, moedervlek, merk, merkteeken, herkenningsteeken, gedenkteeken; des Grabs M. = des Grabsmaal; Fuß beim Male! = voet bij stuk!
II. **Mak**, f. -(e)s, -e = maal, keer; ein M. über des andre = keer op keer; zu berichie-

benen Malen = [zu öftern Malen] = herhaaldelijk; mit einem Male = opeens (zie ook: allemal, ein andermal, diesmal, dreimal, einmal, erstmal, sechsmal, manchmal).
mal = eens, ereis.
malaba'risch = Malabaarsch.
Malachit, m. -(e)s, -e = malachiet; een groen gesteente.
Malagawein, m. = malaga.
Malai'e, m. -n, -n = Maleier. **Malai'in**, w. -, -nen = Maleische. **malai'isch** = Maleisch.
Malari'a, w. - = malaria: moeraskoorts.
Malai'e, zie Malai'e.
Malai'en, f. = Maaltje, Malia, Amalia. [malede'ien, zie bema'ledeten].
Malei'ben, fpl. = Malediven.
Maléfiant, m. -en, -en = boosdoener, misdadiger. **Maléfiz'ferl**, m. = slechte kerel, beroerde kerel.
malen, fchw. (h.) = schilderen, kleuren, tatoeëeren, afschilderen; **sich** m. = zich afteekenen; mit gemalten Wangen = met gebloemde wangen; ich male dir etwas = ik smit je wat, ik zou je danken; man soll den Teufel nicht an die Wand m. = men moet den duivel niet oproepen of praat je van den duivel, dan trap je hem op z'n staart.
Ma'ler, m. -s, - = schilder. **Ma'lerakademie**, w. = schildersacademie. **Ma'leret**, w. -, -en = schilderkunst; schildering, schilderij, schilderstuk. **Ma'lerfirnis**, m. = schildersverniss. **Ma'lergold**, f. = fijn gewreven bladgoud. **ma'lerisch** = schilderachtig. **Ma'lerkreide**, w. = schilderskrijt. **Ma'lerkunst**, w. = schilderkunst.
Ma'ler'lehrling, m.; **pinfel**, m. = schilders|leerling; -kwast.
Ma'ler'scheibe, w. = palet. **Ma'ler'schule**, w. = schildersschool. **Ma'ler'silber**, f. = fijn gewreven zilver. **Ma'ler'stok**, m. = schildersstok.
Malheur (spr.: *malheur*), f. -s, -c u. -s = malheur, ongeluk.
Malice (spr.: *malice*), w. -, -n = malice; boosaardigheid, kwaadaardigheid. **maliziös** = malicieus; boosaardig, kwaadaardig.
Malin, m. -(e)s = bovenste laag van de jurafornatie.
Mal'fäule, w. = grenszuil, -paal. **Mal'stein**, m. = gedenksteen. **Mal'ter**, m. u. f. -s, - = (een korenmaat, ruim een) mud; (een houtmaat) vaam. **Mal'terholz**, f. = vaambout.
mal'tern, fchw. (h.) = in mudden of in vamen afmeten. **Mal'ter'fach**, m. = mudzak.
Malte'fer, m. -s, - = Maltees; Maltezer ridder.
Malte'fer'kreuz, f.; **orden**, m.; **ritter**, m. = Maltezer|kruis; -orde; -ridder.
malte'ijch = Malteesch.
malträtieren, fchw. (h.) = maltrahereen; mishandelen.
Malva'fier († Eiben). m. -s = malvezij.
Mal'we, w. -, -n = maluwe, malve. **mal'venarig** = maluwachtig, malveachtig.
Malz, f. -es = mout; zie ook Hopfen.
Malz'bier, f.; **boden**, m.; **botlich**, m.; **darre**, w. = mout|bier; -zolder; -kuip; -eest.
Malz'zeichen, f. = kenteecken, merkteeken.
malzen, **mälzen**, fchw. (h.) = mouten.
Malzer, **Mälzer**, m. -s, - = mouter.
Malz'extrakt, m. = moutextract. **Malz'früfte**, w. = roerstok.

Malz||mühle, w.; -schäufel, w. = mout||molen; -schop.
Malz||schrot, f. = geëest mout. **Malz**||steuer, w. = moutbelasting. **Malz**||tenne, w. = mouterij. **Malz**||traber, Pl. = spoeling.
Mama, w. = mama.
Mameluk, m. -en, -en = mameluk.
Mammon, m. -s = mammon: aardse rijkdom. **Mammon**||diener, m. = vereerder, slaaf van den mammon.
Mammut, f. -(e)s, -e u. -s = mammoeth.
Mamsell, w. -, -en u. -s = mamzel, (me)juffrouw.
I. man = men: man kann nie wißen, maß einen passieren kann, = men (je) kan nooit weten, wat je overkomen kan.
II. [man (nordd.) = maar].
Manade, w. -, -n = maenade, bacchante.
manch = menig; m. einer = menigeen; m. liebes Mal = menig keer. **mancher** (manche, manches = menig, menigeen; manche = vele, verscheidene; manche sagen = velen (vele menschen) zeggen; wenn mancher Mann wußte, wer mancher Mann war, so täte wohl mancher Mann manchem mehr Ehr = als men elkaar maar beter kende, zou men elkaar meer waardeeren. **mancherlei** = velerlei, verschillend, allerlei, velerlei zaken.
Manche||ter (spr.: *mansjester*) -s, -, = manchester, katoenluweel. **Man**||sche||ter||partei, w., **Man**||sche||ter||tum, f. = Manchesterpartij, -school: vrijhandelspartij, -school.
manchmal = menigmaal.
Manco, f. -s, -s = deficit, te kort.
Mandant, m. -en, -en = mandant, mandator: volmachtgever, principaal.
Mandarin, m. -(e)s u. -en, -(e)n = Mandarijn: hooggeplaatst Chinesch ambtenaar.
Mandarine, m. -, -n = mandarijn(tje): kleine sinaasappel.
Mandat, f. -(e)s, -n = mandaat: opdracht.
Mandatar, m. -(e)s, -e = mandatair: gevolmachtigde, lasthebber.
Mande, w. -, -n = mand].
I. Mandel, w. -, -n = 15 stuks, snees; 3 M. Eier.
II. Mandel, w. -, -n = (vrucht en klier) amandel, mangel. **Mandel**||artig = amandel||achtig.
Mandel||baum, m.; -blüte, w.; -frei, m. = amandel||boom; -bloesem; -pap (-melk).
Mandel||brezel, w.; -brot, f. = amandel||krakeling; -brood.
mandelförmig = amandelvormig.
Mandel||fern, m.; -feste, w. = amandel||pit (-steen); -zemelen (-poeder).
Mandel||frähe, w. = blauwe kraai.
Mandel||kuchen, m.; -milch, w.; -öl, f. = amandel||koek; -melk; -olie.
Mandel||seife, w.; -teig, m.; -torte, w. = amandel||zeep; -deeg (-pas); -taart.
mandelweife = bij vijftientallen sneesgewijze.
Mandoline, w. -, -n = mandoline.
Mandragora, w. -, -s = mandragore, alruin; zooverwortel.
Mandrill, m. -(e)s, -e = mandril, boschduivel.
Mandshu, f. = Mantsjoetaal. **Mandshu**, Pl. = Mantsjoes. **Mandschurei**, die = Mantsjoerije.
Manege (spr.: *maneeje*), w. -, -n = manege.
Manen, Pl. = schimmen (van de overledenen).

[**mang** = (nordd.) onder, tusschen.]
Mangan, f. -(e)s = mangaan. **Mangan**||säure, w. = mangaanzuur.
Mangel(e), w. -, -n = mangel, kalender.
Mangel||brett, f.; -holz, f. = mangell||plank; -rol.
Mangel, m. -s, Mängel = gebrek, gemis, behoefte, schaarschte, nood, ondeugd, gebrek||kigheid, onvolkomenheid; auß Mangel an Verfeugen = uit, door gebrek aan.; [Mangel mit Gen.] **mangel**||frei = vrij van gebreken. **mangel**||haft = gebrekkig, onvolmaakt, onvolledig, verkeerd. **Mangel**||haftigkeit, w. -, -en = gebrekkigheid, onvolmaakt, onvolledigheid, ondeugdelijkheid.
I. man||gein, fchw. (h.) = ontbreken, falen, mangelen; [ich mangle einer Sache, mit mangelt einer S. = ik heb, hijd gebrek aan iets, ik ontbeer, mis iets]; daß Geld mangelt mir, es mangelt mir an Geld = ik heb gebrek aan geld, 't ontbreekt me aan geld. **mangel**||gein = uit gebrek aan.
II. man||gein, fchw. (h.) = mangelen.
Mang||futter, f. = mengvoer. **Mang**||gut, f. = metaalmensel. **Mang**||forn, f. = mengkoren.
Man||gold, m. -(e)s = beet, biet.
Manichäer, m. -s, - = Manicheër, schuld||eischer, woekeraar.
Manie, w. -, -(e)n = manie.
Manier, w. -, -en = manier, wijze, trant, goede manier; mit guter M. = netjes, behoorlijk; daß ist keine M. = dat is geen manier van doen, geen gebruik. **manier**||lerf = gemaniereerd, gekunsteld, gemaakt, onnatuurlijk. **manier**||lich = netjes, beleefd, wellevend, beschaafd. **Manier**||lichkeit, w. - = beleefdheid, wellevendheid, beschaafdheid, goede manieren.
Manifest, f. -es, -e = manifest: publieke verklaring, bekeudmaking. **Manifestation**, w. -, -en = manifestatie: openbaring, bloot||legging. **Manifestations**||eid, m. = manifestatie||eed: eed, dat niets verduisterd is. **manifeste**||ren, fchw. (h.) = manifesteeren: in 't openbaar een verklaring afleggen.
Mani||la, f. = Manilla. **Mani**||la, w. -, -s; **Mani**||lacigarre, w. = manilla(sigaar). **Mani**||lahant, m. = manillabennep.
Mani||pel, m. -s, - = manipulus: handvol, afdeeling. **Manipulation**, w. -, -en = manipulatie: handgreep, behandeling. **manipule**||ren, fchw. (h.) = manipuleeren: behandelen, te werk gaan.
manie||ren, fchw. (h.) = mankeeren. **Man**||fo, zie Manco.
Mann, m. -(e)s, Männer = man, echtgenoot; lobtel auf od. für den M. = zooveel per man, per hoofd; seinen M. finden od. an den redyten M. kommen = zijn man vinden, iem. vinden die tegen ons is opgewassen; an den unredyten M. kommen = aan 't verkeerde kantoor komen; er ist nicht der M. dazu = hij is er de man niet naar; Manns genug = mans genoeg; wenn Not an den M. kommt (od. geht) = als de nood aan den man komt; mir steht alle für einen M. = wij staan allen voor elkaar in; er stellt seinen M. = hij staat zijn man; selbst ist der M. = steun op u zelf alleen; ein M., ein Wort = een man een man, een woord een woord; hier M. hoch = vier gelederen diep; M. (Pl. Mannen) = liezman, vazal, krijgsman.
Man||na, w. - od. f. -s = manna.

manbaar = manbaar, huwbaar, rijp, volwassen. **Mann'barfeit**, w. — = manbaarheid, huwbaarheid. **Männ'chen**, f. —s, — = mannetje, ventje, kereltje; M. maden (Männerchen maden) = opzitten (op de achterpooten), gekke gebaren, grimassen maken.

Män'nerchor, m.; **-gesangverein**, m. = mannenchor; -zangvereniging.

Män'nesalter, f. = mannelijke leeftijd.

Män'neskraft, w. = mannelijke kracht, wilskracht, energie. **Män'neswort**, f. = mannenwoord, woord van eerlijk man. **Män'neswürde**, w. = mannelijke waardigheid.

mann'haft = manhaftig, manmoedig, dapper, kloek. **Mann'haftigkeit**, w. — = manhaftigheid, moed, dapperheid, kloekheid. **Mann'heit**, w. — = manhaftigheid; mannelijkheid: [mannelijke leeftijd].

man'nigfach, **-faltig** = menigvuldig, -voudig, veelvuldig, -voudig, verschillend, onderscheiden. **Man'nigfaltigkeit**, w. — = menigvuldigheid, verscheidenheid. [män'nigfich = iedereen.]

[**Män'nin**, w. —, --nen = manin, vrouw.] **män'nisch** = mannelijk, manachtig. **Männ'lein**, f. —s, — = mannetje. **männ'lich** = mannelijk. **Männ'lichkeit**, w. — = mannelijkheid.

Männ'lichergewehr, f. = Mannlicher geweer. **Männ's bild**, f. = man, kerel, vent.

Männ'schaft, w. —, —en = manschappen, bemanning. **männ's dick** = mansdik, zoo dik als een man. **Männ's erbe**, m. = erfgenaam van een mannelijk leen.

Männ's Gesicht, f.; **-hand**, w.; **-handschuh**, m.; **-hemd**, f. = mansgezicht; -hand; -handschoen; -hemd.

männ's hoch = manshoog.

Männ's höhe, w.; **-hut**, m.; **-kleid**, f. = manshoogte; -hoed; -kleed.

Männ's kloster, f. = manneklooster.

Männ's länge, w.; **-leute**, Pl.; **-name**, m.; **-person**, w. = manslengte; -lui; -naam; -persoon.

Männ's pflicht, w. = mannenplicht, mannelijke plicht.

Männ's rock, m.; **-schuh**, m. = mansjas; -schoen.

Männ's stamm, m. = mannelijke stam.

Männ's stinme, w. = mannenstem. **männ's toll** = manziek. **Männ's tollheit**, w. = manswoede, manziekte.

Männ's tracht, w.; **-volk**, f. = manskleeding; -volk.

Männ's treu, w. — = kruisdistel; ook: manentrouw.

Männ's zucht, w. = krijgstucht, discipline.

Mann'weib, f. = manwijf.

Manomet'er, m. od. f. —s, — = manometer.

Manöver, f. —s, — = maneuver. **manöveren**, fchw. (h.) = manoeuvreeren.

Manfar'be, w. —, —n = dak-, zolderkamer.

Manich'ze, zie Manich'ze.

Manich'e'ster, zie Manich'e'ster.

Manich'e'te, w. —, —n = manchet; er hat Manich'etten = hij is bang. **Manich'e'tenbauer**, m. = een boer, die den zijnen heer wil spelen. **Manich'e'tenfeiber**, f. = angst, vrees. **Manich'e'tenknopf**, m. = manchetknoop.

Man'tel, m. —s, Mäntel = mantel (kleedingstuk en rond oppervl. van een kegel); den M. nach dem Winde hängen od. drehen, den M.

auf beiden Achseln tragen = de huik naar den wind hangen. **Män'telchen**, f. —s, — = manteltje; etner Sache ein M. umhängen = iets bewimpelen, vergoelijken, een glimp aan iets geven. **Man'telbreher**, m. = onbetrouwbaar persoon, weerhaan. **Man'telfach**, m. = mantelzak. **Man'telträger**, m. = onbetrouwbaar persoon, weerhaan.

Man'tif, w. — = mantica, mantiek: waarzeggingskunst.

Mantil'le, w. —, —n = mantille.

Mantif'fe, w. —, —n = mantisse: decimalen bij de logaritmen.

Mant'isch, m. —es = morsboel, geploeter. **man't'isch**, fchw. (h.) = plassen, ploeteren; door elkaar ploeteren. **Mant'ischeret**, w. —, —en = geploeter, geplas.

Mantua, f. = Mantua. **Mantua'ner**, m. —s, — = Mantuaan. **mantua'nisch** = Mantuaansch.

Manual, f. —(e)s, —e = manuaal: handboek, dagregister; toetsblad.

Manufaktur, w. —, —en = manufactuur: fabriek, weverij. **Manufakturist**, m. —en, —en = manufacturist, manufacturer; fabrikant. **Manufaktur'ware**, w. = manufacture.

Manufript, f. —(e)s, —e = manuscript: handschrift, copy.

Map'pe, w. —, —n = map, portefeuille, schooltasch. [mappie'ren, fchw. (h.) = een landkaart ontwerpen.]

Mär, w. — = tijding, mare.

Marabu', m. —(s), —s = marabout: een soort ooeivaar in Indië.

Maraschi'no (spr.: ..skino), m. —(s), —s = maraskijn.

Maras'mus, m. — = marasmus: verval van krachten.

Mar'bel, **Märbel**, m. —s, — = (marmeren) knikker.

Mär'chen, f. —s, — = sprookje, vertelsel, praatje. **Mär'chenbuch**, f. = sprookjesboek. **mär'chenhaft** = sprookjesachtig. **Mär'chenwelt**, w. = sprookjeswereld.

Marche'fe (spr.: mar'keze), m. —(n), —n = marchese, markies.

Mar'cus, m. = Markus; Evangelium Marci = Ev. van Markus.

Mar'der, m. —s, — = marter.

Mar'der'falle, w.; **-fell**, f. = marterival (-knip); -vel (-bont).

Märe, w. —, —n = mare, tijding.

Märel'le, w. —, —n = morel.

Marem'men, Pl. = maremmen: moerassige kuststreek.

Margare'te, w. = Margareta.

Margari'ne, w. = margarine.

Margina'lien, Pl. = marginaliën: kantteekeningen.

Mari'a, w. = Maria, Marie. **Marian'ne**, w. = Marianne. **Mari'e**, w. = Marie. **Mari'e'chen**, f. = Marietje, Mietje.

Mari'enbad, f. = bain-marie: heet-waterbad.

Mari'en'bild, f.; **-dienst**, m.; **-fest**, f. = Mariabeeld; -dienst; -Boodschap (25 Maart).

Mari'englas, f. = Mariaglas, spiegelsteen.

Mari'englöckchen, f. = klokje, campanule.

Mari'enfirche, w. = Mariakerk.

Mari'ne, w. —, —n = marine, zeemacht, zeewezen, vloot. **Mari'ncmaler**, m. = zeeschilder.

Mari'ne'minister, m.; **-ministerium**, f. = minister van marine; ministerie v. m.

Marineoffizier, m. = marine-officier. **Marineſoldat**, m. = marine-, zeesoldaat, marinier. **Marineweſen**, f. = marinewezen, marine.

marineeren, fchw. (h.) = marineeren.

Marionette, w. -, -n = marionette. **Marionettespiel**, -theater, f. = marionetten-theater.

I. **Markt**, f. = merg; kern, pit, kracht, 't beſte van iets; dat dringt durch M. und Bein = door merg en been; müde bis ins M. = doodmoe; bis ins innerſte M. = tot in merg en been; durch M. und Leben = door lichaam en ziel; das M. ein's Landes ausſaugen = een land uitmergelen.

II. **Markt**, w. -, -en = mark, grens, grensgebied, gemeentegrond; die M. = Brandenburg.

III. **Markt**, w. -, -en = 't mark (gewicht voor edele metalen); de merk (teekening), (post-, plak)zegel, penning, kaartje, loodje, fiche, merk of soort.

Markter, m. -s, -- = Marker (bewoner van de Markt).

markterſchütternd = hartverſcheurend, diep ſchokkend.

Marktender, m. -s, -- = marketenter, zoetelaar. **Marktenderin**, w. = marketentster. **Marktenderei**, w. = beroep van marketent(st)er, cantine.

Marktgerechtigkeit, w. = grens-, voorſtedenrecht.

Marktgewicht, f.; **graf**, m. = mark|gewicht; -graaf.

Marktgräfer, m. -s, -- = wijn uit het markgraafſchap Baden. **marktgräflich** = markgraafelijk. **Marktgraafſchaft**, w. = markgraafſchap.

markticht = mergachtig.

markieren, fchw. (h.) = merken, teekenen, kenbaar maken.

marktig = mergachtig, vol merg; pittig, kernachtig, krachtig.

Markiſe, w. -, -n = markieze, zonnſcherm.

Marktflöſſchen, f.; **flöſſchen**, m. = merg|balletje; -been (-pijp).

Markobrunner, m. = (een wijnsoort) Markobrunner.

Markſol, m. -(e)s, -e = (een vogel) meerkol, meerkolf.

Markomanen, Pl. = Markomanen.

Markör m. -(e)s, -e = marqueur.

Marktordnung, w. = reglement voor boſſchen en velden. **Marktſcheide**, w. = grensscheiding (tussen mijnvelden). **Marktſcheidkunſt**, w. = landmeterskunſt (in 't bijzonder voor mijnen). **Marktſcheider**, m. = landmeter, grensbepaler (in mijnen). **Marktſcheidung**, w. = landmeting, markverdeling. **Marktſtein**, m. = mark-, grenssteen. **Marktſtück**, f. = markſtuk.

Markt, m. -(e)s, Märkte = markt; markt- vlek; zu Märkte gehen = ter markt gaan; auf den M. bringen = ter markt brengen; feine Haut zu Märkte tragen = zijn huid, zijn leven wagen; wenn M. iſt muß man laufen = men moet 't ijzer smeden, als 't heet is.

Marktbauer, m.; **bericht**, m.; **bude**, w. = marktboer; -bericht; -kraam.

markten, fchw. (h.) = markten, ver- en inkoop-; dingen, afdingen; an etw. m. = vitten.

Marktſteden, m.; **ſtau**, w. = markt|vlek; -vrouw.

Marktſtreiheit, w. = vrijheid om markt te houden.

Marktſriede, m. = openbare veiligheid gedurende de markt. **Marktgänger**, m. = kramer, marktganger. **marktgängiger Preis** = marktprijs. **Marktgeld**, f. = marktgeld; geld om inkoop te doen. **Marktgeſchäft**, f. = handel, koop. **Marktſhalle**, w. = hal, koophal. [**Marktſelſer**, m. = markt knecht, bediende.]

Marktſkorb, m.; **ſente**, Pl.; **meiſter**, m. = markt|korf; -lui (-bezoekers); -meester.

Marktſordnung, w.; **plak**, m.; **preis**, m. = markt|reglement; -plein (-plaats); -prijs.

Marktſrecht, f.; **ſchiff**, f.; **ſchreier**, m.; **ſchreier**, w. = markt|recht (-geld); -ſchip (-ſchuit); -ſchreuer (pocher, snoover); -geſchreeuw.

marktſchreierſch = marktschreuerig, kwakzalverachtig.

Marktſtag, m.; **verkehr**, m.; **weiß**, f.; **zettel**, m. = markt|dag; -verkeer; -vrouw; -ceel (-briefje).

Marktſung, w. -, -en = grensbepaling, afbakening, grens, grensgebied.

Mar'marmer, f. = zee van Marmora.

Mar'mel, m. -s, -- = (marmeren) knikker, marmel.

Marmelade, w. -, -n = marmelade, vruchtenmoes, jam, gelei.

Marmelſtein, m. = marmer, marmarsteen.

Mar'mor, m. -s = marmer.

Mar'morader, w.; **arbeit**, w.; **art**, w. = marmer|ader; -werk; -soort.

mar'morartig = marmerachtig.

Mar'morband, f. = gemarmerde band (van een boek). **Mar'morbild**, f. = marmeren beeld. **Mar'morblok**, m. = blok marmer.

Marmorbrecher, m.; **bruch**, m. = marmer|bewerker; -groeve.

Mar'morhändler, m. = handelaar in marmer.

mar'morhart = hard als marmer, marmarhard. **marmorie'ren**, fchw. (h.) = marmeren.

Marmorie'rer, m. -s, -- = marmaraar.

Mar'morpalast, m.; **platte**, w.; **ſaal**, m.; **ſäule**, w. = marmeren paleis; m. plaat; m. zaal; m. -zuil.

Mar'morſchleifer, m.; **ſtein**, m. = marmer|slijper; -steen.

Mar'morſtafel, w.; **tiſch**, m. = marmeren plaat; m. tafel.

maro'de = (zwerfens)moe, afgemat. **Maro'deur**, m. -(e)s, -e u. -s = marodeur; achterblijvend plunderend soldaat. **marodie'ren**, fchw. (h.) = marodeeren; plunderend rondzwerfen, stroopen.

Marof'fo, f. = Marokko. **Maroffa'ner**, m. -s, -- = Marokkaan. **maroffa'niſch** = Marokkaans.

Maro'ne, w. -, -n = groote eetbare kaſtanje.

Maronit', m. -en, -en = Maroniet: een zekere christ. ſecte.

Maroquin' (spr.: *kén*), m. -s, -s = marokijn.

Maro'te, w. -, -n = gril, kuur.

Marqueur', zie Markör.

Marquis (spr.: *-ki*), m. -, -- = markies.

Marquise, w. -, -n = markiezin. **Marquifat**, f. -(e)s, -e = markizaat.

I. **Mars**, m. = Mars (krijgsgod, planeet); held, krijgsman.

II. **Mars**, m. u. w. -, -en = mars, mastkorf.

marſch! = marsch!

I. **Marſch**, m. -es, Märſche = marsch, tocht;

auf dem Marsche sein = op marsch zijn; dem wil ich den M. machen (od. blafen) = ik zal hem eens flink zeggen, waar 't op staat.

II. Marsch, w. —, —en = marsch: laag aan 't water gelegen kleiland.

Marschall, m. —(e)s, —s u. Marschälle = maarschalk. **Marschallamt**, f. = waardigheid, amt van maarschalk, maarschalkschap; hofintendance. **Marschallin**, w. —, —nen = maréchale.

Marschallsstab, m.; -tafel, w.; -würde, w. = maarschalks|staf; -tafel (aan 't hof); -waardigheid.

Marschbefehl, m. = marschbevel, bevel om op te trekken. **Marschbereit** = marschvaardig. **Marschbereitschaft**, w.: in M. segen = marschvaardig maken. **Marschfertig** = marschvaardig.

Marschfieber, f. = moeraskoorts.

Marschieren, fchw. (h.) = marcheeren. **Marschkolonne**, w. = marschkolonne.

Marschland, f. = marschland, laag kustkleiland, moerasland.

Marschlied, f.; -linie, w.; -route, w. = marschlied; -linie; -route.

Marschordnung, w.; -tempo, f. = marsch|order; -tempo.

Marsveld, f. = Marsveld.

Marsgast, m. = marsgast. **Marslaterne**, w. = marslantaren. **Marsrahe**, w. = marsera. **Marssegel**, f. = marszeil.

Marsstall, m. = (vorstelijke paarden)stal.

Marte, zie Mär(h)te.

Marter, w. —, —n = marteling, kwelling, pijniging, folter, foltering, pijnbank. **Marterbanf**, w. = pijnbank. **Marterer**, m. —s, — = pijniger, beul. **Marterer**, zie Märtyrer.

Martergerät, f. = folterwerktuigen. **Marterholz**, f. = kruishout, pijnbank. **Marterkammer**, w. = folterkamer. **Martern**, fchw. (h.) = martelen, folteren, pijnigen; sich den Kopf m. = zijn hoofd breken, afmartelen.

Martertod, m. = marteldood. **Marterwoche**, w. = lijdensweek.

Marttha, w. = Martha.

martialis = martiaal; krijgshaftig.

Martin, m. = Maarten, Martijn, Martinus.

Martine, w. = Martine.

Martingal, m. —(e)s, —e = dubbele springteugel (aan 't paardetuig).

Martini, **Martinsfest**, f. = St.-Maarten (11 Nov.).

Martinsgans, w.; -tag, m. = St.-Maartens|gans; -dag.

Martirer, m. —s, — = martelaar. **Martirerin**, w. —, —nen = martelares. **Martirtod**, m. = martelaarsdood. **Martirertum**, f. = martelaarschap.

März, m. —(e)s u. —en, —e = Maart; in M. = in Maart. **Märzbier**, f. = Maartbier. **Märzente**, w. = wilde eend. **Märzfeld**, f. = maartveld.

Marsipan, m. —(e)s = marsepein.

Märzveilchen, f. = Maartsch viooltje.

Masche, w. —, —n = maas, steek. **Maschenwerk**, f. = maaswerk, netwerk. **Maschtig** = met mazen.

Maschine, w. —, —n = machine. **Maschinenarbeit**, w. = machinewerk, machinaal werk. **Maschinenarbeiter**, m. = machinewerker, machinist. **Maschinenbetrieb**, m. = exploitatie met machines, machinale exploitatie. **Maschinenbau**, m. = machinesbouw,

machinefabricatie, machinerie. **Maschinenbauer**, m. = machinemaker, mechanicus. **Maschinenbrud**, m. = machinedrukking. **Maschinenmacher**, m. = machinesmaker. **Maschinenmäßig** = machinaal. **Maschinenmeister**, m. = machinist. **Maschinenwerk**, f. = werk van de machine, machinerie. **Maschinenwesen** = machinewezen, machinerie. **Maschinerie**, w. —, —(e)n = machinerie. **Maschinist**, m. —en, —en = machinist, mechanicus.

masculinisch = mannelijk. **Masculinum**, f. —(s), —na = masculinum, mannelijk geslacht.

I. Maser, w. (u. m.), —, —n (u. —s, —) = bonte ader, marmering (in 't hout).

II. Maser, w. —, —n = vlek, teeken; die Masern = de mazelen.

Masferholz, f. = geaderd, gemarmerd hout. **masfericht** = geaderd, gemarmerd. **masfern** = van geaderd hout. **masfern**, fchw. (h.) = aderen, marmeren.

Masholder, zie Masßholder.

Masfaron m. (e)s, —e u. —s = mascaron, groteske kop aan deuren, kozijnen enz.

Masfe, w. —, —n = masker; einem die M. abziehen = iem. ontmaskeren. **Masfenball**, m. = gemaskerd bal. **Masfenfeld**, f. = maskeering, vermoming. **Masfentanzzug**, m. = maskerade. **Masferade**, w. —, —n = maskerade. **masfieren**, fchw. (h.) = maskeeren.

Masfinitisch zc., zie Masculinisch zc.

I. Maß, w. —, —e = maatje, glas, pot; 3 M. Bier = 3 potjes bier.

II. Maß, f. —(e)s, —e = maat; grad, mate; das M. zu einem Maße nehmen = de maat voor een jas nemen; das M. voll machen = de maat vol meten; in hohem Maße = in hooge mate; weder M. noch Ziel = maat noch regel; über alles M. hinaus = uitermate, overdreven.

Massage (spr.: .saazje), w. — = massage.

massacrieren, fchw. (h.) = massacreeren: neersabelen, afmaken.

Mäßchen, f. —s, — = maatje, potje (bier).

Massic, w. —, —n = massa, menigte, boel, hoop; totaal.

Massen, Pl. = mate; über die M. = bovenmate; über alle M. = uitermate, alle maat te buiten gaande.

[maßen = aangezien].

Massenaufgebot, f. = algemeene oproeping, *levée en masse*. [maßfench, maßenbar] = **maßenhaft** = in massa, in grooten getale. **Maßenberwalter**, m. = curator in een faillissement. **maßenweite** = in massa('s), bij hoopen, bij menigten.

Maßgabe, w. = maat, mate, verhouding; nach M. seiner Kräfte = naar de mate van zijn krachten. **maßgebend** = beslissend, alleszeggend; in maßgebenden Streifen = in toon(aan)gevende kringen. **maßhaltend** = maathoudend, matig.

Maßholder, m. —s = kleine ahorn, eschdoorn. **massieren**, fchw. (h.) = masseeren. **Massierer**, m. —s, — = masseur.

mäßig = omvangrijk, plomp, massaal.

mäßig = matig, sober, eenvoudig, onbeduidend, middelmatig. **mäßigen**, fchw. (h.) = matigen, intoomen, beteugelen; verzachten, verminderen. (seinen Schritt) vertragen; sich m. = zich matigen, zich inhouden; bedaren. **Mäßigkeit**, w. — = matigheid, soberheid, onbeduidendheid, geringheid, middelmatig-

heid. **Mäßigkeitsverein**, m. = afschaffingsgenootschap. **Mäßigung**, w. = matiging, intooming, gematigdheid, bezadigdheid; vermindering, vertraging.
maßig = massief, dicht, vast, vol; zwaar, plomp, grof. **Maßig**, f. —(e), —e = gebergtenmassa.
Maßfanne, w. = maat, pot.
[maßfellig] = onbehaaglijk, verdrietig, neerslachtig, triestl.
Maßliebchen, f. = madeliefje.
maßlos = mateloos, onmetelijk, bovenmatig, verregaand. **Maßlosigkeit**, w. = mateloosheid, onmatigheid. **Maßnahme** [**Maßnehmung**], —, —n = 't nemen van maatregelen, maatregel. **Maßregel**, w. = maatregel; seine Maßregeln nehmen, treffen *od.* ergreifen = zijn maatregelen nemen. **maßregeln**, f. w. (h.) = (einen Beamten) onder tucht brengen, de wet voorschrijven. **Maßstab**, m. = meetstok, maatstaf, schaal; in verjüngtem M. = op verkleinde schaal. **maßvoll** = gematigd, matig, bescheiden. **maßweise** = met mate, met maten, per maat, bij de maat. **Maßwerk**, f. = ornamentiek in de Gotiek.
I. **Maß**, m. —es, —e(n) = mast.
II. **Maß**, w. — = mesting, vetmesting, mestvoeder.
[maß = vet].
Maßbaum, m. = mast, mastboom.
Maßdarm, m. = endeldarm.
maßen, f. w. (h.) = van masten voorzien.
maßten, f. w. (h.) = mesten, vetmesten.
maßtig = vetmestend, vetmakend; dik en vet, plomp, onbehouwen.
Maßtig, m. = mastik: een soort hars, steenhjm. **Maßtigbaum**, m. = mastikboom.
Maßkorb, m. = mastkorf, mars. **maßlos** = mastloos. **Maßmacher**, m. = mastenmaker.
Maßmeister, m. = mastenmakersbaas.
Maßochs, m. = vetgemeste of vette os.
Maßodon, f. —(s), —s u. . . danten = mastodont: voorwereldlijke olifant.
Maßschwein, f. = vetgemest of vet zwijn.
Maßzeil, f. = mastzeil.
Maßstall, m. = vetmestersstal.
Maßstange, w. = groote steng, voorsteng, fokkesteng.
Maßtung, w. — = masten, mastwerk.
Maßtung, w. — = 't vetmesten, mesting.
Maßvieh, f. = vet(gemest) vee.
Maßwachter, m.; **Maßwerk**, f. = mast|wachter: -werk.
Maßzeit, w. = mesttijd.
Maßurka, w. —, —s = mazurka.
Matador, m. —en u. —(e)s, —e(n) = mator: stierendoeder, baas, groote meneer, hoofdkaart (in 't spel).
Match (spr.: *met(s)*), m. —es, —e = match: wedstrijd.
Ma'ter, w. —, —n = matrijs, moor (van een schroef).
Material, f. —(e)s, —ien = materiaal. **Materialgeschäft**, f. = kruidenierszaak, drogisterij.
Materialhandlung, m. = kruidenier, drogist.
Materialhandlung, w. = kruidenierszaak, drogisterij. **materialisieren**, f. w. (h.) = materializeeren: belichamen. **Materialismus**, m. = materialisme. **Materialist**, m. —en, —en = materialist; kruidenier. **materialistisch** = materialistisch. **Materialwaren**, f. = kruidenierswaren, drogerijen.

Materialwarenhandlung, w. = kruidenierszaak, drogisterij. **Mat'erie**, w. —, —n = materie: stof, onderwerp; *etter. materieel* = materieel: stoffelijk, tastbaar.
Mathematis, w. — = mathematika: wiskunde. **Mathematiser**, m. —s, — = mathematicus. **mathematisch** = mathematisch.
Matilde, **Matilde**, w. = Mathilda, Mathilde.
Matinee, w. —, —(e)n u. —s = matinée.
Matjeshering, *zie* Maatjeshering.
Matratze, w. —, —n = matras.
Matrifel, w. —, —n = matricula: lijst, register, ledenlijst; bewijs van inschrijving op hoogeschole. **Matrifelbeitrag**, m. = bijdrage als lid van een genootschap.
Matrize, w. —, —n = matrijs: schroefmoer; vorm voor 't lettergielen; muntstempel.
Matrone, w. —, —n = matrone: eerbare vrouw.
Matrose, m. —n, —n = matroos.
Matrosenart, w.; **Matrosenart**, m.; **Matrosenart**, m. = matrozenmanier; -hoed; -gag.
I. **Matisch**, m. —es = brij, modder, straatmodder.
II. **Matisch**, m. —es = (im Spiel) kapot, geheel verlies.
mat'schen, f. w. (h.) = morsen, sijn maken, moes maken, moezen; kapot maken. **mat'schig** = brijig, papperig, modderig.
matte = mat: moede, uitgeput, lusteloos, dof, zwak, bleek, flauw, laf; matte Farbe = matte, doffe kleur; matte Gold = mat goud; matter Reiß = slauwe aardigheid, grap; (faufn.) der Weizen ist matte = boekweit is slauw (er is weinig vraag naar); Schach und m. = schaakmat.
I. **Matte**, w. —, —n = (poët.) weide, Alpenweide.
II. **Matte**, w. —, —n = mat.
Mat'ten|flechter, m.; **Mat'macher**, m. = matten|vlechter; -maker.
Matthäus, m. = Mattheus; das Evangelium Matthäi = het evangelie van Mattheus; es ist mit ihm Matthäi am letzten = hij loopt op zijn laatste beenen.
Mattheit, w. — = matheid, uitputting, lusteloosheid, dofheid, zwakheid, lafheid. **mat'therzig** = slauwhartig, laf, lafhartig. **Mat'therzigkeit**, w. — = slauwhartigheid.
Matthias, m. = Matthias.
Mat'tigkeit, *zie* Mattheit.
Matu'ra, w. — = eindexamen. **Maturität**, w. — = maturiteit: rijpheid. **Maturitäts'examen**, **Matu'ra**, w. = eindexamen. toelatingsexamen (voor de universiteit). **Maturitätszeugnis**, f. = eindexamen, toelatings-, admissiebewijs.
Matz, m. —es, —e u. *Mätze* (aus Matthes, Matthäus) = vogeltje; da will ich M. heißen, wenn . . . = dan ben ik een boon, als . . .; der dumme M. = domme Klaas. **Matzchen** machen = grimassen maken; raar doen om de aandacht te trekken.
Matze, w. —, —n = (jüdisch) matse: ongezuurd paaschbrood van de Joden.
[mau = onlekker; schraal, schaarsch.]
[mau'derig = gemelijk, triest.]
Mau'er, w. —, —n = muur. **Mau'erabfag**, m. = muurvoorsprong, -trap. **Mau'erassel**, w. = duizendpoot, pissebed. **Mau'erband**, f. = muurband, -krans, steenen rand op een muur. **Mau'erblende**, w. = nis. **Mau'erblümchen**, f. = muurbloempje: een dame,

die op een bal niet te dansen gevraagd wordt.
Mauerbrecher, m. = muurbreker, stormram.
Mauerbruch, m. = bres.
Mauerchen, f. -s, - = muurtje.
Mauerfeld, f. = muurvak. **mauerfest** = muurvast. **Mauergrund**, m. = grondmuur, fundament.
Mauerflitt, m.: **flammer**, w.; **franz**, m. = muurkalk; -anker; -gordel (-krans).
Mauerkrone, w. = muurkroon: eereteken voor een Rom. krijger, die 'teerst den muur van een vijandelijke stad had beklommen.
Mauerriehm, m. = pleister. **Mauermeister**, m. = meester metselaar, metselaarsbaas.
mauern, fhw. (h.) = metselen.
Mauerpotlicr, m. = onderbaas (bij de metselaars).
Mauerrose, w.; **schwalbe**, w.; **stein**, m. = muur[spleet; -zwaluw; -steen (metselsteen).
Mauerverkleidung, w. = steenen bekleding.
Mauerwall, m. = gemetselde vestingwal.
Mauerwerk, f. = muurwerk, metselwerk.
Mauerziegel, m. = muurtegels, -steen, -metselsteen.
Maufe, w. -, -n = kloof, kee (in den knieboog van 't paard).
Maul, f. -(e)s, **Mäuler** = muil, bek, snoet, snuit; **M. und Ohren**, **M. und Nase od. Augen und M. aufperren** = verwonderd opkijken; **das M. hängen lassen** = een lang gezicht zetten; **einem ein böses M. anhängen** = iem. aansnauwen; **barsch toespreken**; **einem das M. stopfen** = iem. den mond stoppen; **einem das M. verbieten** = iem. 't zwijgen opleggen; **einem über das M. fahren** = iem. afsnauwen; **er hat ein großes M.** = hij heeft een groot woord; **er nimmt das M. immer voll** = hij is altijd aan 't opsnijden; **da kannst du dir das M. abnehmen** = daar zul je kaal afkomen; **er gönnt mir das M. nicht** = hij geeft me geen goed woord; **einen in der Leute Mäuler bringen** = iem. in opspraak (op de praat) brengen; **ein böses, großes, loses, ungetuhtenes M. haben** = nijdig, ruw, los, ongemanierd in den mond zijn; **ihr geht das M. wie geschmiert** = zij ratelt maar door.
Maulaffe, m. = gaper, botmuil, lummel; **er hat Maulaffen feil** = hij staat te gapen, met open mond.
Maulbeerbaum, m. = moerbeiboom. **Maulbeere**, w. = moerbeit.
Maulchen, f. -s, - = muiltje, bekje, mondje, snoetje; **zoentje**. **Maulchrist**, m. = christen met den mond. **maulcn**, fhw. (h.) = mokken, prullen.
Maulesel, m. = muilezel; **jongmensch**, dat pas van 't gymnasium komt. **Mauleseltrieb**, m. = muilezeldrijver.
Maulhänger, m. -s, - = pruiler, mokker.
Maulheld, m. = held met den mond, druktemaker, snoever. **Maulnebel**, m. = mondklem. **Maulkorb**, m. = muilkorf, -band. **Maulschelle**, w. = klap in 't gezicht, slag, muilpeer. **maulschellieren**, fhw. (h.) = om de ooren slaan. **Maulperre**, w. = mondklem; **er hat die M.** = hij kan niet spreken.
Maultier, f. = muuldier.
Maultrommel, w. = mondharmonica. **Maulwerk**, f. = mondwerk; **ein gutes M. haben** = goed kunnen praten.
Maulwurf, m. = mol.
Maulwurfsfalle, w.; **fänger**, m. = molle-klem; -vanger.

Maulwurfshäufen, m., -häufel, m. = molsloop.
Mauere, m. -n, -n = Moor (uit Noord-Afrika).
Mauerer, m. -s, - = metselaar; vrijmetselaar. **Mauerarbeit**, w. = metselwerk.
Maurerei, w. - = vrijmetselarij.
Mauerergeselle, m.; **handwerk**, f. = metselaarsknecht; -ambacht.
maurerisch = maçonniek.
Mauerermeister, m.; **zunft**, w. = metselaarsbaas; -gilde.
maurisch = moorsch.
Maus, w. -, **Mäuse** = muis (dier en deel v. d. hand); **mit Mann und M.** = met man en muis; **das ist M. wie Mitter** = lood om oud ijzer; **Mäuse machen** = uitvluchten zoeken.
Mauschel, m. -s, - = Jood, smous.
mauscheln, fhw. (h.) = joodsch of bargoensch praten.
Mauschen, f. -s, - = muisje. **mauschentroll** = zoo stil als een muis, doodstil.
Mauße, w., *zie* **Maufer II**.
Mausfeder, w. = muizevuil. **Mausfalle**, w. = muizeval. **Mausfänger**, m. = muizevanger. **Mausfresser**, m. = wat door de muizen afgeknaagd is, knaagsel. **Mauskatte**, f. = muizendood, -vergif. **Mauskatz**, w. = muizende kat. **Mauskloß**, f. = muizegat.
mausen, fhw. (h.) = muizen, muizen vangen; **om iets heen draaien, sluipen; wegmoffelen, wegpakken, ontflutselen, gappen; sich m., zie sich mausern**.
Mausnest, f. = muizenest.
I. Mause, m. -s, - = gapper, dief.
II. Mause, w. - = rui; **in der M. fein**.
Mausergewehr, f. = Mausergeweer.
mausern, fhw. (h.), **sich m.** = ruien.
mausetot = zoo dood als een pier.
mausig: **sich m. machen** = met gewicht, overmoedig optreden, gewichtig doen.
Mausjole, m., f. -(s), . . leen = mauzeleum: praalgraf.
Maut, w. -, -en = belasting, recht.
mautfrei = vrij van rechten. **Mauthaus**, f. = belasting-, douanenkantoor. **Mautner**, m. -s, - = ontvanger, commies, belastingontvanger.
Maximalbetrag, m.; **summe**, w. = hoogste bedrag; h. som.
Maxime, w. -, -n = maxime: grondstelling.
Maximilian, m. = Maximiliaan.
Maximum, f. -(s), . . ma = maximum: hoogste.
Mayonnaise (spr.: *mayonéze*), w. = mayonnaise.
Mazedonië *xc.*, *zie* Macedonië.
Mazurka, *zie* Masurka.
M. B. = Maria Banto.
Mechanik, w. - = mechanica, werktuigkunde.
Mechaniker, m. -s, -; **Mechanikus**, m. -, . . ker = mechanicus: werktuigkundige.
mechanisch = mechanisch; werktuigkundig, werktuiglijk, gedachteloos. **Mechanismus**, m. -, . . men = mechanisme: samenstel.
Mecheln, f. = Mechelen. {raderwerk.
meefern, fhw. (h.) = blaten, bieren.
Mecklenburg, f. = Mecklenburg. **mecklenburgisch** = Mecklenburgsch.
Med. = Medizijn.
Medaille (spr.: *medalje*), w. -, -n = medaile. **Medaillon** (spr.: *medaljon*), f. -s, -s = medaljon.

Mede, m. -s, - = Mediër; die M. = de Meden.
Media, w. -, .. ä = media: medeklinker met stemtoon.
Media'ne, m. - = mediaan.
Media'n'format, f.; -gröfse, w. = mediaan-formaat, middelmatig f.
Media'te, w. -, -n = mediant: middeltoon.
Media'tion, w. -, -en = mediatie: bemiddeling. **media**'tief'ren, fchw. (h.) = mediatifizeeren: aan de staatsoverheid onderwerpen.
Medice'er, M. = (de) Medicis. **medice**'ifsch = van Medicis.
Medicin, zie Medicin.
Medic'ien, f. = Medic.
Medic'ament, f. -(c)s, -e = medicament, (genees)middel. **Medic**'ifus, m. dicit = medicus.
medic'ifch = Medisch.
Medit'ation, w. -, -en = meditatie: overpeinzing. **medit**'ief'ren, fchw. (h.) = mediteeren.
Medi'um, m. -(s), .. dien = medium: middelterm, bemiddelaar, overbrenger.
Medic'ijn, w. -, -en = medicijn: (genees)middel; medicijnen: geneeskunde. **Medic**'inal'kollegium, f. = geneeskundige raad.
Medic'inal'rat, m. = lid van den geneesk. raad; Medizinalrat (*als titel*). **Medic**'ij'ner, m. -s, - = student in de medicijnen; geneesheer.
Medic'ijn'fläifsch'en, f. = medicijnfleschje. **medic**'ijnie'ren, fchw. (h.) = medicineeren. **medic**'ij'nfifch = geneeskundig.
Medu'fa, w. = Medusa. **Medu**'fe, w. -, -n = zeester; zeeenetel. **Medu**'fenhaupt, f. = meduzahoofd.
Meer, f. -(c)s, -e = zee.
Meer'adler, m.; -bufen, m.; -euge, w. = zee|adelaar; -boezem; -engte.
Meer'redoden, m. = zeebodem. **Meer**'red'fuit, w. = zee|golf, golf, baar; vloed.
Meer'red'fifche, w.; -fpiegel, m.; -ftrömung, w. = zee|kust; -spiegel; -strooming.
Meer'red'fifche, w.; -fiefe, w.; -ufer, f. = zee|stille; -diepte; -oever.
Meer'fahrt, w.; -farbe, w.; -fräulein, f. = zee|vaart; -kleur; -nimf.
Meer'fageund, w.; -gott, m.; -gras, f. = zee|streek; -god; -gras.
Meer'greis, m. = grijsaard.
meer'grün = zee|groen. **Meer**'rettich, m. = ramenas; mierikwortel. **Meer**'falz, f. = zee-zout. **Meer**'fchamm, m. = meerschium.
Meer'fchamm'kopf, m.; -pfeife, w. = meerschiumen kop; m. pijp.
Meer'fchwein, f. = zeevarken, bruinvifch.
Meer'fchweinden, f. = marmotje.
Meer'ftrudel, m.; -ungeheuer, f.; -waffer, f. = zee|draaikolk; -monster; -water.
Meer'fweib, f.; -wulf, m.; -wunder, f. = zee|wijf; -wolf; -wonder.
Meer'ting (spr.: *meting*), f. -s, -s = meeting, vergadering, bijeenkomst.
meif'ifch = mephtifch: verstikkend, verpestend.
Megä're, w. -, -n = Megera, boos wijf, furie.
Meel, f. -(c)s = meel. **meel**'artig = meelachtig.
Meel'beutel, m.; -brei, m. = meel|buil; -pap.
meel'halfig = meelhoudend.
Meel'handel, m.; -händler, m. = meel|handel; -koopman.
meel'licht = meelachtig, melig. **meel**'tig = melig, vol meel.

Meel'faffen, m.; -fleifter, m.; -floh, m. = meel|kist (-kast); -stijfel; -balletje.
Meel'faff, m.; -fieb, f.; -pfeife, w. = meel|zak; -zeef; -spijs.
Meel'fifaud, m.; -fuppe, w.; -wurm, m.; -zucker, m. = meel|stof; -soep; -worm; -suiker.
meer, = meer; m. als = meer dan; m. oder weniger = min of meer; immer m. = hoe langer hoe meer. **Meer**, f. - = meer, overschot, saldo, hooger bedrag.
Meer'aufwand, m. (*od.*: *ausgabe*, w.); -betrag, m. = hoogere uitgave; h. bedrag.
Meer'bieter, m. = hooger bieder, die meer biedt. **meer**'beutig = dubbelzinnig, voor verschillende uitleggingen vatbaar.
meer're, zie mehrere. **Meer**'einnahme, w. = hoogere ontvangst, saldo. **meer**'ren, fchw. (h.) = vermeerderen, doen toenemen, vermenigvuldigen. **Meer**'er, m. -s, - = vermeerderaar, vergrooter, uitbreider; [afziet M. des Reichs = steeds vergrooter van 't Rijk, een oude titel]. **meer**'ere, = verscheidene, vele; meerere = meer, verscheiden zaken; iets naders, uitvoerigers.
meer'erwähnt = meergemeld, -genoomd. **meer**'fach = verschillend, veelvuldig; meermalen; das Mehrfache (einer Zahl) = het veelvoud. **Meer**'gebot, f. = hooger bod. **meer**'genannt = meergenoemd, -gemeld. **Meer**'heit, w. - = veelheid; meerderheid; meervoud. **meer**'jährig = veeljarig. **meer**'mal(s) = meermalen, meermaals. **meer**'malig = herhaald. **meer**'feitig = meer-, veelzijdig. **meer**'fifbig = meerlettergreppig. **meer**'fte = meeste. **meer**'ftimmig = meerstemmig. **meer**'feitig = meer-, veeldeelig, samengesteld. **Meer**'rung, w. -, -en = vermeerdering. **Meer**'wert, m. = meerwaarde, overwaarde. **Meer**'zahl, w. = meerderheid; meervoud.
mei'den, ft. (h.) (ich meide; miede; miede; meide! gemieden) = mijden, vermijden, schuwen, vluchten, ontvluchten, vlieden.
Mei'er, m. -s, - = hoevenaar, landhuurder, [rentmeester, bestuurder]. **Meier**'ei, w. -, -en; **Mei**'ergut, f.; **Mei**'erhof, m. = meierij, hoeve.
mei'ern, fchw. (h.) = beetnemen.
Mei'fe, w. -, -n = mijl. **Mei**'fenstein, m. = mijlsteen, -paal. **mei**'fenweit = mijlenver.
Mei'fenzeiger, m. = mijlpaal.
Mei'ler, m. -s, - = kolenmeiler, houtstapel (van den kolenbrander). **Mei**'lerholz, f. = kolenbrandershout. **Mei**'lerkohle, w. = houtskool.
mein = mijn, van mij; die Meinen = de mijnen; das Meine = het mijne; das M. und Dein = 't mijn en dijn; gebente m. = denk aan mij, gedenk mijner; m! wo soll das hinaus? = goeien hemel, waar moet dat heen?
Mein'eib, m. = meined, valsche eed; einen M. fchwören = een meined doen. **mein**'eibig = meinedig.
mei'nen, fchw. (h.) = meenen, denken, gelooven, bedoelen; minnen, liefhebben; was m. Sie dazu? = wat denkt, wat zegt U daarvan? hoe denkt U daarover? man sollte meinen, daß . . . = men zou denken, dat . . . ; wen m. Sie? wien bedoelt U? wien meent U? damit find Sie gemeint = dat gaat op U; Freiheit, die ich meine = vrijheid, die ik liefheb; [gemeint sein = van zins zijn].
mei'ner = van mij, over mij, mijner, de ('t)

mijne. **mei'nerfeits** = mijnerzijds, van mijn kant. **mei'nesgleißen** = mijnsgelijke. **mei'netthalben, -wegen** = mijnentwege, om mijnentwille, voor mij; voor mijn part, 't kan mij niet schelen, ik vind 't goed, je doe maar, om **mei'netwillen** = om mijnentwille, voor mij.

mei'nige (der, die, das) = de, 't mijne; die **Meinigen** = de mijnen.

Mei'ntat, w. = lage, snoode daad.

Mei'nung, w. —, —en = meening, gevoelen, denkbeeld, oordeel, opinie; bedoeling; metner **M.** nach = volgens mijn meening; id bin der **M.** = ik ben van meening; die öffentliche **M.** = de openbare meening, publieke opinie; seine **M.** ändern = van meening, van idee veranderen; einem seine **M.** jagen = iem. zeggen waar 't op staat; viel **M.** bricht Einung = veel hoofden, veel zinnen. **Mei'nungsäufzerung**, w. = uitslating, 't zeggen van zijn meening. **Mei'nungsverschiedenheit**, w. = meeningverschil, verschil van opinie.

Mei'ran, zie Majoran.

Mei'sch, zie Meißche.

Mei'se, w. = mees.

I. **Mei'sel**, m. —s, — = beitel.

II. **Mei'sel**, w. — = pluksel.]

mei'seln, schw. (h.) = beitelten.

meist = meest; meestal, 't meest. **meistbietend** = meestbiedend. **mei'stens, mei'stentheils** = meestal, 't meest, 't vaakst. meest(en)tijds.

Mei'ster, m. —s, — = meester, baas, meedere: (sport) kampioen; **M.** vom Stuhl = meester van de loge; einer Sache **M.** sein, werden = een zaak meester zijn, worden; id war meiner selbst nicht **M.** = ik was mezelf geen meester; jeder findet seinen **M.** = er is altijd baas boven baas; es fällt kein **M.** vom Himmel = niemand wordt (als) meester geboren; Übung macht den **M.** = oefening baart kunst; wie der **M.**, so der Meister = zoo heer, zoo knecht; das Werk lobt den **M.** = aan 't werk kent men den meester.

Mei'sterbrief, m. = diploma als meester.

Mei'sterfahrer, m. = kampioenrijder. **Mei'stergesang**, m. = meesterzang, dichtkunst van de Meistersinger. **Mei'stergrad**, m. = graad van meester. **mei'sterhaft** = meesterlijk.

Mei'sterhand, w. = meesterhand. **Mei'sterin**, w. = meesteres. **mei'sterlich** = meesterlijk. **Mei'sterlied**, f. = meesterlied, door de Meistersinger als goed erkend lied. **mei'sterlos** = meesterloos, zonder meester; [onwillig, eigenzinnig].

mei'stern, schw. (h.) = kritizeeren, bevitten, als schooljongen behandelen. **Mei'sterrecht**, f. = recht als meester op te treden, meesterschap. **Mei'sterfänger**, m. = meistersänger, lid van de Duitsche dichtgenootschappen van dien naam die van ± 1380 tot ver in den nieuweren tijd bestaan hebben. **Mei'sterchaft**, w. = meesterschap; patroons-, bazenbond; (sport) kampioenschap. **Mei'sterduß**, m. = meesterlijk schot. **Mei'sterfänger**, zie Mei'sterfänger. **Mei'sterspiel**, f. = meesterlijk spel. **Mei'sterspieler**, m. = virtuoos, meesterlijk speler. **Mei'sterreich**, m. = meesterlijke slag, zet, daad; meesterstuk. **Mei'sterstück**, f. = meesterstuk. **Mei'sterstuhl**, m. = meesterloge, -stoel. **Mei'stertag**, m. = vergadering van patroons. **Mei'sterwerk**, f. = meesterwerk, -stuk.

Me'jico, zie Mexiko.

Melancholie (spr.: ..ko.), w. —, —(e)n = melancholie, zwaarmoedigheid, droefgeestigheid. **Melancholiker**, m. = melancholicus. **melancholisch** = melancholisch, melankoliek.

Melane'sien, f. = Melanezië.

Melan'ge (spr.: melange), w. —, —n = melange, mengsel, half koffie half room.

Melaf'se, w. — = melasse, bruine stroop.

[**Mel'ber**, m. —s, — = meelhandelaar.]

Mel'de, w. —, —n = mel, melde.

Mel'deamt, f. = bureau van onderzoek, van aangifte.

mel'den, schw. (h.) = melden, berichten, mededeelen; aandienen (der Diener selbst einen Befehl); rapporteeren; Feuer m. = brandalarm maken; einen m. = melding van iem. maken; sich m. = zich aangeven, zich opgeven, zich prezenteeren; zich voordoen; zich aankondigen; sich m. lassen = zich laten aandienen; sich zum Worte m. = 't woord vragen; mit Befehl zu m. = met permissie. **mel'denswert** = vermeldingswaardig. **Mel'deschiff**, f. = postschip, adviesjacht. **Mel'destelle**, w. = brandsignaal. **Mel'dung**, w. = melding, mededeeling, bericht.

mel'teren, schw. (h.) = melleeren, mengen.

Mel'finit', m. —(e)s = meliniet (een ont-pofingsstof).

Mel'lis, m. — = melis(suiker).

Mel'fse, w. —, —n = melisse, bijenkruid, -blad.

[**meif** = melkgevend]. **Mel'fimer**, m. = melkemmer, nl. om in te melken. **mel'fen**, schw. u. ft. (h.) (melte [molft], gemolten u. gemelst) = melken; frisch gemolene Milch = versch gemolken melk. **Mel'fer**, m. —s, — = melker. **Mel'ferer**, w. —, —en = melkerij.

Mel'ferin, w. —, —nen = melkster.

Mel'fisch, f.; **stübel**, m.; **stuh**, w.; **sthemel**, od. **stuhl**, m. = melkvat; -kuip; -koe; -stoeltje.

Mel'odie', **Melodie'**, w. —, —(e)n = melodie.

mel'odios', **melo'disch** = melodieus, melodisch.

Mel'odra'ma, f. —(s), ..men = melodrama; zangspel. **melodrama'tisch** = melodramatisch.

Melo'ne, w. —, —n = meloen. **Melo'nen-**

tern, m. = meloenpit.

Mel'pomene, **Melpomene**, w. = Melpomene; muze van het treurspel.

Mel'tau, m. —(e)s = brand in 't koren; meeldauw.

Membran(e), w. —, ..nen = membraan; huidje, vliesje, perkament.

Me'mel, m. u. w. = Memel (riv.).

Mem'me, w. —, —n = lafaard, bloodaard.

mem'menhaf = laf, flauw, lafhartig.

Memoi'ren (spr.: ..mwa.), Pl. = memoiren: gedenkschriften. **Memorabilien**, Pl. = gedenkwaardigheden. **Memorandum**, f. —(s), ..ba u. ..den = memorandum. **Memorial(e)**, f. —(e)s, ..le u. ..lien = memoriaal; dagboek; verzoekschrift. **memorie'ren**, schw. (h.) = memorizeeren: uit 't hoofd leeren. **Memorie're-übung**, w. = geheugenoefening.

Menach'men, Pl. = Menechmen: tweelingbroeders.

Men'age (spr.: menage), w. —, —n = menage; huishouding; stel schotels, olie- en aazijnstel e. d.

Menagerie' (spr.: ..zjerie), w. —, —(e)n = menagerie.

menagieren (spr.: .. *zjieren*), *schw.* (h.) = menageeren: sparen, ontzien.

Mendicant, m. -en, -en = mendicant: bedelmonnik.

Menetezel, Mene Tefel, f. -(s) = menetekel: geteld, gewogen (een waarschuwingsteeken).

Menige, w. -, -n = menigte, groot aantal, massa, hoop, troep; *eine M. schöner Formen*, *eine M. Menschen*, *eine M. Geld*; *er hat Geld die schwere M.* = hij heeft een heelen hoop geld.

menigen, *schw.* (h.) = mengen, vermengen; *ich in etw. m.* = zich met iets bemoeien. **Mengfutter**, f. = mengvoeder. **Mengtel**, f. -s, - = mengsel. **Mengung**, w. -, -en = menging.

[**Mensurke**, w. = ding, zaakje, zoo(tje); praatjes.]

Menig, m. -(e)s; **Menige**, w. - = menie.

Merno, m. = Menno. **Mennonit**, m. -en, -en = Mennoniet.

Mensch, m. -en, -en = mensch; *den alten Menschen ablegen* = den ouden mensch, den ouden Adam afleggen. **Mensch**, f. -es, -er = mensch, vrouwspersoon, schepsel, wijf.

menscheln, *schw.* (h.): *es menschelt bei ihm auch* = hij heeft ook zijn menselijke gebreken.

menschlich = mensgelijk, op een mensch gelijkend. **Menschenalter**, f. = menschenleeftijd, -geslacht. **Menschenart**, w. = menschensoort; menschenaard, menselijke manier van doen; *daß ist M.* = zoo zijn de menschen.

Menschenblut, f.; **-feind**, m. = menschenbloed; -vijand (-hater).

menschenfeindlich = menschenhatend.

Menschenfeindschaft, w.; **-feind**, f.; **-feind**, m.; **-freund**, m. = menschenhaat; -vleesch; -ster: -vriend.

menschenfreundlich = menschlievend, minzaam, vriendelijk. **Menschenfreundlichkeit**, w. = menschlievendheid, minzaamheid.

Menschenfurcht, w.; **-gattung**, w.; **-gedenken**, f. = menschenvrees; -soort; -heugenis.

Menschengrube, f.; **-gestalt**, w. = menschelijk geraamte; m. gestalte.

Menschengeuhl, f. = menschengewoel, gedrang. **Menschenhandel**, m. = handel in menschen. **Menschenhaß**, m. = menschenhaat. **Menschenherz**, f. = menschelijk hart.

Menschenkenner, m.; **-kenntnis**, w.; **-kind**, f.; **-kopf**, m.; **-leben**, f. = menschenkenner; -kennis; -kind; -hoofd; -leven.

menschleer = leeg, eenzaam, stil, verlaten.

Menschenliebe, w. = menschenhefde. **Menschenlos**, f. = menschelijk lot. **Menschenmenge**, w. = menigte menschen, gewoel, gedrang. **menschlich** = godsmogelijk, ter wereld mogelijk. **Menschenmord**, m. = moord. **Menschenmörder**, m. = moordenaar.

Menschenatur, w. = menschelijke natuur.

Menschenopfer, f.; **-raße**, w.; **-recht**, f. = menschenoffer; -ras; -recht.

Menschenstimmung, w. = menschelijke instelling. **menschlich** = menschenschuw, verlegen, eenkennig. **Menschenstehen**, w. = schuwheid, verlegenheid, eenkennigheid.

Menschenstinder, m. = vilder, bloedzuiger, uitzuiger. **Menschenstlag**, m. = slag van menschen, soort. **Menschensteele**, w. = menschenziel, menschelijke ziel; *es war seine*

M. da = er was geen sterveling. **Menschenstpiel**, f. = menigte. **Menschenstimme**, w. = menschelijke stem. **Menschenstum**, f. = menschdom. **Menschenverstand**, m. = menschenverstand. **Menschenvolk**, f. = menschdom, menschen. **Menschenwerk**, f. = menschenwerk. **Menschenwohl**, f. = welzijn, heil van de menschen. **Menschenwürde**, w. = menschenwaarde. **menschlich** = menschwaardig.

Menschheit, w. - = menscheid, menschdom, [menschelijkheid, menschaard].

menschlich = menschelijk, sterfelijk, zwak, feilbaar; *Irren ist m.* = dwalen is menschelijk; *nach menschlicher Voraussicht* = menschelijkerwijze gesproken; *ihm ist was Menschliches begegnet* = hij heeft een misslag begaan of hem is wat overkomen. **Menschlichkeit**, w. - = menschelijkheid, menschelijke zwakheid, [menschdom]. **Menschwerdung**, w. = menschwording.

Menstruation, w. - = menstruatie. **menstruieren**, *schw.* (h.) = menstrueren.

Mensur, w. -, -en = (stud.) duel; *auf die M. gehen* = gaan duellieren.

mental = mentaal; stilzwijgend, in de gedachten bestaand. **Mentalreservation**, w. = stilzwijgende voorwaarde.

Mentor, m. = Mentor: leidsman, leider, opvoeder.

Menu, f. -s, -s = menu.

Mennett, f. -(e)s, -e u. -s = menuet: een dans.

Mephisto, Mephistopheles, m. = Mephisto: satan. **mephistophelisch** = satanisch, duimephistisch, zie meißisch. [velsch.]

Mergel, m. -s, - = mergel.

Mergelboden, m.; **-gräber**, m.; **-grube**, w. = mergelbodem; -graver; -groeve.

mergeln, *schw.* (h.) = mergelen, met mergel mesten.

Meridian, m. -(e)s, -e = meridiaan. **Meridionalität**, w. - = meridionaliteit: zuidelijke ligging, z. richting.

Merino, m. -(s), -s = merinoschaap; merinos. **Merinoschaf**, f. = merinoschaap. **Merinozug**, f. = merinos.

merkantilisch = mercantiel: den handel betreffende, handels... **Merkantilsystem**, f. = mercantilistisch stelsel, mercantilisme, handelsstelsel.

merkbar = merkbaar, duidelijk, waarneembaar.

merken, *schw.* (h.) = merken, vatten, vermoeden, bemerken, gewaar worden, waarnemen; merken, teekenen; *einen Betrug, die Absicht m.* = een bedrog, de bedoeling merken, vatten; *er hat es mich m. lassen* = hij heeft 't mij laten merken, gevoelen; *ich habe mir den Tag nicht gemerkt* = ik heb den dag niet onthouden; *ich merkte mir den Tag* = ik onthield, noteerde den dag; *ich ließ mir nichts m.* = ik liet niets merken, hield me van den domme; *wohl gemerkt* = begrepen; *den Braten m.* = 't plan doorzien; [*merkt* = let op, past op; m. auf einen, auf etw. = letten op; einen m. = iem. begrijpen].

merkenswert = opmerkenswaardig. **Merker**, m. -s, - = opletter, aantekenaar, marqueeur. **merklich** = merkbaar, zichtbaar, waarneembaar; aanmerklijk, beduidend.

Merkmäl, f. = merkteeken, kenteeken.

Merkur, m. = Mercurius.

Mercurialkraut, f. = bingelkruid. **Mercurialwasser**, f. = kwikhoudend water.

Werkwort, f. = laatste woord van een rol, waarschuwingswoord voor den tooneelspeler. **merk'würdig** = merkwaardig, vreemd, zonderling. **merk'würdig'weise** = merkwaardigerwijze, vreemd genoeg. **merk'würdig'heit**, w. -, -en = merkwaardigheid, vreemdheid, zonderlingheid. **merk'zeichen**, f. = merkteeken, kenteekeu.

Mer'se, w. -, -n = meerl, merel.

Mer'owinger, Pl. = Merowingers. **mer'ow'ingisch** = Merowingisch. **Mesallian'ce**, **Mesallian'ce** (spr.: *meezaljase*), w. -, -n = mesalliance.

mes'jug'ge = (jüd.) gek, krankzinnig.

Mesmeris'mus, m. - = Mesmerisme: leer van 't dierlijk magnetisme.

Mes'ner, m. -s - = tempeldienaar, kerkdienaar, koster, oppasser in de kerk.

Mesopota'mien, f. = Mesopotamië. **mesopo'ta'misch** = Mesopotamisch.

Mes'h, w. - = bak, gemeenschappelijke tafel op schepen, officierstafel (in Engeland).

Mes'ant, f. = misbediening, mis, dienst.

mes'bar = meetbaar. **Mes'bar'heit**, w. - = meetbaarheid.

Mes'buch, f. = misboek, missaal, marktboek.

Mes'bu'de, w. = kraam. **Mes'bieter**, m. = misdienaar. **Mes'te**, w. -, -n = mis; **M.** lezen, hören = de mis lezen, hooren; **Mis**, jaarmarkt; **das** dauert feine Zeitiger **M.** = dat duurt niet lang; ook = **Mes**.

mes'sen, ft. (h.) (du mißt, er mißt; Maß; Maß; miß! gemeßen) = meten, afmeten; **das Meer** m. = de zee bevaren; **fisch** mit einem m. = zich met iem. meten.

Mes'sien, f. = Messenië. **mes'sen'isch** = Messenisch.

I. **Mes'ser**, m. -s, - = iem. die meet, meter.

II. **Mes'ser**, f. -s, - = mes; **einem** das **M.** an die Kehle legen = iem. 't mes op de keel zetten; **bis** aufs **M.** = tot 't uiterste; **mit dem großen M.** aufschneiden = opsnijden, liegen. **Mes'serbüchchen**, f. = messelegger.

Mes'ser'bestek, f. = messenetui. **Mes'ser'chen**, f. = mesje. **Mes'ser'griff**, m., -heft, f. = hecht of heft van een mes.

Mes'ser'flinge, w.; **riiden**, m.; **-scheide**, w. = lemnet, rug, scheede van een mes.

Mes'ser'schmied, m. = messenmaker. **Mes'ser'schmiebearbeit**, **-ware**, w. = messenwerk, messenwaren. **Mes'ser'schnitt**, m. = messnede.

Mes'ser'spige, w. = punt van een mes.

Mes'ser'stich, m. = messteek.

Mes'ser'sticht, w. = vrijheid, recht om een jaarmarkt te houden. **Mes'ser'stender**, m. = (op de jaarmarkt) koopman van buiten.

Mes'ser'geld, f. = ontvangst (op de jaarmarkt).

Mes'ser'geschenk, f. = kermisgeschenk, kermis.

Mes'ser'gewand, f. = misgewaad. **Mes'ser'gut**, f. = marktgoed(eren). **Mes'ser'hemd**, f. = mis-hemd.

Mes'ser'holz, f. = vaamhout.

Mes'sia'de, w. = Messia'de: lied van den Messias. **mes'sia'nis'h** = messiaansh; den Messias betreffende. **Mes'sia's**, m. = Messias.

Mes'sing, f. -(e)s = messing, geelkoper; mengelmoes van Hoog- en Nederduitsch.

Mes'sing'blech, f.; **-draht**, m. = messing|blik; -draad.

mes'singen = geelkoperen. **Mes'sing'geschirr**, f. = vaatwerk van geel koper. **Mes'sing'hammer**, m. = messingsmederij. **Mes'sing'händler**, m. = handelaar in geelgieterswaren.

Mes'sing'hütte, w. = geelgieterij. **mes'sing'ig'h** = koeterwaalsch, zie **Mes'sing**. **Mes'sing'platte**, w. = plaat geelkoper. **Mes'sing'schläger**, m. = geelgieter. **Mes'sing'ware**, m. = geelgieterswaar. **Mes'sing'werk**, f. = geelgieterij.

Mes'sing'katalog, m. = catalogus van de boeken die op de jaarmarkt komen.

Mes'sing'kette, m. = meet-, maatketting.

Mes'sing'krämer, m. = (ker)miskramer.

Mes'sing'leine, w. = meetlijn, -koord.

Mes'sing'leute, Pl. = (ker)misbezoekers. **Mes'sing'ner**, zie **Mes'sner**.

Mes'sing'opfer, f.; **-priester**, m. = mis|offer; -priester.

Mes'sing'pult, f. = lessenaar voor 't missaal.

Mes'sing'ru'te, **-stange**, w. = meet|roede, -stang.

Mes'sing'schnur, w.; **-stab**, m.; **-stod**, m.; **-stift**, m. = meet|snoer; -stang; -stok; -tafel(tje).

Mes'sing'ware, w.; **-woche**, w.; **-zeit**, w. = (ker)mis|waar; -week; -tijd.

[**Mes'se**, w. -, -n = maat, een inhoudsmaat; bak.]

Mes'sig'ze, m. -n, -n = mesties: van gemengd nl. blank en Indiaansch ras.

Mes't, m. -(e)s = mede, mee, homingdrank.

Mes'tall, f. -(e)s, - = metaal (ook voor: klankrijkheid in de stem). **Mes'tall'ader**, w. = metaalader. **mes'tall'artig** = metaalachtig.

Mes'tall'asche, w. = metaalash. **mes'tall'fen** = metalen. **Mes'tall'farbe**, w. = metaalkleur.

mes'tall'haltig = metaalhoudend. **Mes'tall'ques**, Pl. = metallieken, een soort staatschuldbriefven. **mes'tall'isch** = metaalachtig, ertshoudend, metallisch, metaliek. **mes'tall'fic'ren**, fhu. (h.) = metalizeeren, met metaal bedekken.

Mes'tall'käfer, m.; **-kunde**, w. = metaal|kever; -kunde.

Mes'tallographie, w. - = metallographie: teekenen op metaal. **Mes'talloid**, f. -(e)s, -e = metalloide: niet-metaal. **Mes'tallurgie**, w. - = metallurgie: wetenschap van de metaalbewerking. **mes'tallurg'ig'h** = metallurgisch.

Mes'tamorph'ose, w. -, -n = metamorphose: gedaanteverwisseling, herschepping. **mes'tamorpho'ic'ren**, fhu. (h.) = metamorphozeeren: van gedaante veranderen.

Mes'taph'er, w. -, -n = metafora, metafer: overdrachtelijke uitdrukking, beeldspraak, figuur. **mes'taph'o'ic'h** = metaforisch: figuurlijk.

Mes'taphy'sif, **Mes'taphy'sif**, w. - = metaphysica: leer van het niet waarneembare, van het bovennatuurlijke. **mes'taphy'sif'h** = metaphysisch.

Mes'tathetis, w. - = metathesis: klankverspringing, omzetting.

Mes'temp'sycho'se (spr.: *koze*), w. -, -n = metempsychoze: zielsverhuizing.

Mes'teor, f. -(e)s, -e = meteor: luchtsteen. **mes'teo'ic'h** = meteorisch: lucht- of weersverandering betreffende. **Mes'teor'it**, m. -(e)s, -e = meteoriet, meteorsteen. **Mes'teorolog**, m. -en, -en = meteoroloog. **Mes'teorologie**, - = meteorologie: leer v. d. dampkringsverschijnselen. **mes'teorolo'ig'h** = meteorologisch. **Mes'teoroffop**, f. -(e), -e = meteoroscoop: toestel om de verschijnselen in den dampkring waar te nemen. **Mes'teor'stein**, m. = meteorsteen, meteor.

Mes'ter, f. (auch m.), -s, - = meter, (schertsend ook = **Marf**). **Mes'ter'maf**, f. =

metermaat, metrische maat. **Me'terstijtem**, f. = metrisch systeem.
Met'h, zie Met.
Met'h'o'de, w. -, -n = methode. **Met'h'o'dif**, w. - = methodiek. **Met'h'o'difer**, m. -s, -- = methodicus: die volgens vaste methodes werkt. **met'h'o'disch** = methodisch.
Methodist', m. -en, --en = methodist: aanhanger van een zekere Chr. sekte. **methodi'stisch** = methodistisch.
Metonymie', w. -, -(e)n = metonymia: naamverwisseling. **metonymisch** = metonymisch.
Met'o'pe, w. -, -n = metope: tusschenruimte in de Dorische fries, waarin de versiering aangebracht wordt.
Me'trif, w. - = metriek: versleer. **me'trifsch** = metrisch: in verzen.
Metrolgie', w. - = metrolgie: meet- of maatkunde. **Metronom'**, f. (e)s. -e = metronoom: maatmeter.
Metrop'o'le, w. -, -n = metropolis, metropool: hoofdstad. **Metropolit'**, m. -en, -en = metropoliet: bisschop, aartsbisschop van de Gr. kerk. **Metropolitank'irche**, w. = metropolitaankerk: aartsbisschoppelijke hoofdkerk.
Me'trum, f. -(s), Metra = metrum: versmaat.
Met'te, w. -, -n = metten, vroegdienst.
Met'twurft, w. = metworst.
Met'ze w. -, -n = een zekere inhoudsmaat (± 3,5 L.); bijzit, deern, slet, hoer.
Met'zelt', w. -, -en = slachting, bloedbad. **met'zelt**, f. w. (h.) = moorden, slachten, een bloedbad aanrichten. [**Met'zelsuppe**, w. = worstsoep].
Met'zengeld, f. = maalloon.
met'zenweise = bij maten.
Met'zer, m. -s, -- = (rüdd.) slager, vleeschhouwer. **Met'zerbur'sche**, m. = slagersjongen.
Met'zergang, m. = vergeefsche loop.
Meublement' (spr.: .. mē), f. -s = ameublement.
Meu'chelmoord, m. = sluipmoord. **Meu'chelnür'der**, m. = sluipmoordenaar. **meu'chelnür'derisch** = als of door een sluipmoordenaar, verraderlijk. **meu'cheln**, f. w. (h.) = vermoorden, sluipmoord plegen. **Meu'chelrotte**, w. = bende sluipmoordenaars. **Meu'ch'ler**, m. -s, -- = sluipmoordenaar. **meu'ch'lerisch** = als of door een sluipmoordenaar, verraderlijk. **meu'ch'lings** = verraderlijk, door sluipmoord.
Meu'te, w. -, -n = koppel, troep, bende, menigte. [**meu'ten**, f. w. (h.) = muiten].
Meu'terei', w. -, -en = muiterij, oproer.
Meu'terer, m. -s, -- = muiter, oproermaker. **meu'terisch** = muitend, oproerg.
Mexifa'ner, m. -s, -- = Mexikaan. **mexifa'nisch** = Mexikaansch. **Me'xifo**, f. = Mexiko. m. S. = meit'herr.
Mias'ma, f. -(s), .. men = miasma: smetstof in de lucht, kwade damp. **miasma'tisch** = miasmatisch: smetstof bevattend.
miau'en, f. w. (h.) = miauwen, mauwen.
mich = (Acc. van id) mij, me.
Mi'chael, m. = Michaël, Michel. **Mi'chael'sis**, **Mi'chael'sifest**, f. = Sint-Michiel (29 Sept.).
Mi'chael'siemesse, w. = St.-Michielskermis.
Mi'chael'siestag, m. = St.-Michiel. **Mi'chel**, m. = Michiel, Michel, sul, lomperd, kinkel; der Duit'sche M. = de Duit'sche Michel; de goeie eenvoudige Duit'scher.
Mi'chelan'gelo, **Mi'chel An'gelo**, m. = Michel Angelo.
Mi'ch'mad, m. = poespas, mengelmoes.

Mie'der, f. -s, -- = keurs, lijfje, corsage.
Mie'ne, w. -, -n = gelaatsuitdrukking, trek, gelaat: M. maken = doen alsof, den schijn aannemen, zich (naar den schijn) gereed maken om...; gute M. zum bösen Spiel machen = zich goed houden; ohne eine M. zu berzehen = zonder een spier te vertrekken.
Mie'nendeuter, m. = gelaatkundige. **Mie'nendeuterei**, -funde, w. = gelaatkunde.
Mie'nenspiel, f. = 't werken met gelaatsuitdrukking, spel van de gelaatstrekken.
[Mie're, w. -, -n, zie Meise].
[Mies = leelijk].
Mies, w. = Marietje, Mies.
Mie'sefage, w. = poes, muizepoes.
Mie'sepeter, m. = sukkel.
Mies'muschel, w. = mossel.
I. **Mie'te**, w. -, -n = hoop graan, mijt, stapel, garf.
II. **Mie'te**, w. -, -n = mijt, made, worm.
III. **Mie'te**, w. -, -n = huur, huurprijs; zur M. wohnen = in huur hebben; in die M. nehmen = in huur nemen. **mie'ten**, f. w. (h.) = (Bohuung, Wagen, Schiff, Klavier, Knecht, Magd, Pferd) huren. **Mie'ter**, m. -s, -- = huurder. **Mie'trau**, w. = verhuurster.
Mie'tgeld, f. = huur, huurgeld. **Mie'therr**, m. = verhuurder, eigenaar. **Mie'tfutsche**, w. = huurkoets, vigelante. **Mie't'ling**, m. -(e)s, -e = huurling, [hoop, stapel (vooral van rapen), kuil vol rapen].
Mie't's'faserne, w.; **kontrakt**, m.; **truppen**, Pl.; **wert**, m. = huur|kazerne; -kontrakt; -troepen; -waarde.
Mie'tvertrag, m. = huurkontrakt, -ceel.
mie'tweise = bijwijze van huur, in huur.
Mie'tzettel, m. = huurbrief, huurplank (papier of plank met „te huur“). **Mie'tzins**, m. = huishuur.
Mie'z(e), w. -, .. zen = Marietje, Miesje; poes(je)!.
Mignon (spr.: mienjō), m. -s, --s = mignon, lieveling.
Migrä'ne, w. -, -n = migraine, (schele) hoofdpijn.
Mikado, m. -s, --s = mikado, keizerstitel in Japan.
Mikro'bio'en, Pl. = mikrobien, bacterieën.
Mikrocephä'le, m. -n, -n = mikrocephaal: kleinhoofdige. **Mikrofos'mos**, m. - = mikrokosmos: de mensch als een wereld in 't klein.
Mikrome'ter, f. (u. m.) = mikrometer: werktuig tot 't meten van kleine afmetingen.
Mikrophon', f. -(e)s, -e = mikrofoon: toestel om zeer kleine geruischen te vernemen. **Mikroskop'**, f. -(e)s, -e = mikroskoop. **mikrosko'pisch** = mikroskopenisch. **Mikrocephä'le**, zie Mikrocephale.
Milan', m. -(e)s, -e = wouw, kiekendief, boenderdief.
Milane'se, m. -n, -n = Milanees.
Mil'be, w. -, -n = mijt, made, worm.
mil'big = vol maden, wormen.
Milch, w. - = melk; hom; das Korn steht in der M. = is nog niet rijp; er hat nicht viel in die M. zu broden = hij heeft niet veel in de melk te brokken, hij heeft 't niet ruim.
Milch'ader, w. = melkader. **milch'artig** = melkachtig. **Milch'bart**, m. = melk-, vlasbaard, melkmuil.
Milch'brei, m.; **bröt**, f. = melk|pap; -brood.
Milch'bruder, m. = zoogbroeder. **Milch'eimer**, m. = melkemmer.

mil'chen, ſchv. (h.) = melkgeven; eine milchende Kuh = een melkgevend koe.
mil'cher, m. -s, - = hommer. **milch'farbe**, w. = melkkleur. **milch'farben** = melkkleurig.
milch'fieber, f.; -**flafche**, w.; -**frau**, w. = melkkoorts (zog-); -flesch; -vrouw.
milch'gebend = melkgevend. **milch'gefäß**, f. = vaatwerk voor melk, melkvat. **milch'glas**, f. = melkglas. **mil'chicht** = melkachtig. **mil'chig** = melkhoudend, met melk.
milch'kalf, f.; -**kammer**, w.; -**kanne**, w. = melk|kalf (zuig-); -kamer (melkerij); -kan.
milch'keller, m.; -**kof**, w.; -**kruq**, m.; -**kübel**, m. = melk|kelder (melkerij); -kost; -kruik; -emmer.
milch'kuh, w.; -**kur**, w.; -**mädchen**, f. = melk|koe; -kuur; -meid (-meisje).
milch'mann, m.; -**meffer**, m. = melk|man (-boer); -meter (-weger).
milch'ner, zie **Milcher**.
milch'saft, m.; -**fäure**, w.; -**ſchrauf**, m.; -**ſchüffel**, w. = melk|sap; -zuur; -kast; -shotel.
milch'ſchwefel, w. = zoogzuster.
milch'ſeihe, w.; -**ſpeiße**, w.; -**ſtraße**, w. = melk|teems (-zeef); -ſpijs; -weg.
milch'suppe, w.; -**topf**, m. = melk|soep;
milch'tuch, f. = zijgdoek. [-pot.
milch'wirtschaft, w.; -**zahn**, m.; -**zucker**, m. = melk|huis (-inrichting); -tand; -suiker.
mil'de = zacht, niet streng, goedaardig; [mild, vrijgevig]; ein mil'der Regen = een zachte, malsche regen; mil'de Stiftung = vrome stichting, liefdadigheidswerk; feine mil'de H. auf'm = zijn mil'de hand openen; mil'de Gaben = liefdegaven. **mil'de**, w. - = zacht, goedaardigheid, vriendelijkheid, [mildheid]. [**mil'den**, ſchv. (h.) = zacht doen afloopen, glooien]. **mil'dern**, ſchv. (h.) = (ein Urteil, eine Strafe, den Schmerz, Sitten) verzachten, verlichten, temperen; (den Schmerz) lenigen; [zachter stemmen, bedaren]; mil'dern die Umstände = verzachtende omstandigheden. **mil'derung**, w. - , -en = verzachting, enz. **mil'derungsgrund**, m. = verzachtende omstandigheid. **mil'derungsmittel**, f. = verzachtend middel. **mil'd'herzig** = zacht, teerhartig, weldoend, weldadig. **mil'd'reich** = zacht, teeder, weldadig. **mil'd'tätig** = milddadig, mild, weldoend. **mil'd'tätigkeit**, w. = milddadigheid, weldadigheid, mildheid.
I. **mil'tär**, f. -(e)s = krijgswezen, soldatenstand, leger.
II. **mil'tär**, m. -(e)s, -e = militair: soldaat.
mil'tär'arzt, m. = officier van gezondheid.
mil'tär'beamter, m. = militair ambtenaar.
mil'tär'bevoll'mächtigt, m. = militair gevolmachtigde. **mil'tär'dienst**, m. = militaire dienst. **mil'tär'fromm** m. = mak in den dienst, in 't vuur. **mil'tär'gericht**, f. = militaire rechtbank, krijgsgerecht. **mil'tär'grenze**, w. = Mil. Grenzen (in Oostenr.). **mil'tär'iſch** = militair. **mil'täriſ'muß**, m. = militair muziek. **mil'tär'pflichtig** = dienstplichtig.
mil'tär'schule, w.; -**ſtaat**, m.; -**ſtand**, m. = militaire|school; m. staat; m. stand.
mil'tär'weſen, f. = krijgswezen, alles wat 't leger betreft.
mil'tig, w. - , -en = landweer, schutterij, landstorm. **mil'tig'klaſſe**, w. = lichteing.

mil'te, f. - = mille, duizend. **mil'tenium**, f. -(e)s, . . . nien = millennium: duizend-jaar.
mil'tiar'de, w. - , -n = milliard: 1000 miljoen.
mil'ti|gramm, f.; -**meter**, m. u. f. = milli|gram; -meter.
mil'tion, w. - , -en = miljoen. **mil'tionär**, m. -(e)s, -c = millionair. **mil'tion'tel**, **mil'ton'tel** = milloenste (deel).
mil'reis, f. - , - = milreis: 1000 reis (Port. f 2.80).
mil'z, w. - , -en = milt. **mil'z'ſuchen**, f. = steek in de zijde, in de milt. **mil'z'sucht**, w. = miltzucht, hypochondrie, spleen, melancholie, zwaarmoedigheid. **mil'z'süchtig** = miltzuchtig, hypochondrisch.
mi'me, m. -n, -n = mime: gebarenspeeler, tooneelspeeler. **mi'men**, ſchv. (h.) = doen, lappen, slikken. **mi'mendichter**, m. = mimen-dichter, dichter van kleine drama's. **mi'mif**, w. = mimiek: gebarenspeel; (ook: zaak, ding, boel). **mi'mifer**, zie **Mime**. **mi'miſch** = mimisch: door gebaren, van de gebaren.
mi'mo'ſe, w. - , -n = mimoza, zinkruid, kruidje-roer-me-niet.
Min. = Minute.
Min'a, w. = Mina. **Min'chen**, f. = Mientje, Mijntje. **Min'ne**, zie **Mina**.
Min'aret(t), f. -(e)s, -e u. -s = minaret: moskeetoren.
min'der = minder, kleiner, geringer, lager.
min'derheit, w. = minderheid. **min'der-jährig** = minderjarig. **min'der-jährigkeit**, w. - = minderjarig. **min'dern**, ſchv. (h.) = minderen, verminderen; (beim Stricken) minderen. **min'derung**, w. = mindering, vermindering. **min'derwert**, m. = minderwaardigheid, te weinig waarde, tekort. **min'derwertig** = minderwaardig. **min'derzahl**, w. = minderheid, kleiner getal.
min'dest = minst, geringst: nicht daß min'deste = niet 't minst; zum min'desten = voor 't minst, ten minste; nicht im min'desten = niet in 't minst, in 't minst niet, volstrekt niet. **min'destens** = minstens. **Min'destfor'dernd**, m. = minst vragende.
I. **Min'ne**, w., zie **Mina**.
II. **Min'ne**, w. - , -n = mijn(groeve); springmijn; er läßt alle Minen springen = hij zet, stelt alles in 't werk, wendt alle mogelijke middelen aan.
Min'nen|ban, m.; -**gang**, m.; -**gräber**, m. = mijn|bouw; -gang; -graver.
Min'nen|hals, m.; -**herd**, m.; -**kammer**, w. = mijn|ingang; -haard; -kamer (-oven).
Min'nenkrieg, m. = oorlog in de loopgraven.
Min'nen|ladung, w.; -**richter**, m. = mijn|lading; -trechter.
Min'ner, w. - , -n = ruw erts.
Min'eral, f. -(e)s, -e u. -ien = mineraal, delfstof. **Min'eral'bad**, f. = mineraal bad.
Min'eral'ien|kabinett, f.; -**sammung**, w. = delfstoffen|kabinet (-muzeum); -verzameling.
min'eral'iſch = mineraal. **Min'eralog**, m. -en, -en = mineraloog; delfstofkundige.
Min'eralogie, w. - = mineralogie. **min'eralo'giſch** = mineralogisch. **Min'eral'quelle**, w. = minerale bron. **Min'eral'reich**, f. = delfstoffenrijk. **Min'eral'waſſer**, f. = mineraal water.
Min'er'va, w. = Minerva: godin der wijsheid.
Min'eur, m. -(e)s, -e u. -s = mineur: loopgravenmaker.

Miniatuur, w. —, —en = miniatuur: klein beeld.
Miniatuur | **ausgabe**, w.; **afbeelding**, f.; **afbeelding**, m. = miniatuur | **uitgave**; -beeld; -schilder.
minie'ren, fchw. (h.) = ondermijnen, ondergraven. **Minie**'rer, m. —s, — = mijngraver.
Minimal | **bedrag**, m.; **afgewicht**, f. = kleinste bedrag (minimumbedrag); kl. gewicht.
Minimum, f. —(s), — = minimum: kleinste bedrag, kleinste hoeveelheid.
Minister, m. —s, — = minister; **M.** des **Innen**, des **Buiten** = minister van Binnenlandsche Zaken, van Buitenlandsche Zaken.
Ministeriaal | **beambte**, m. = ambtenaar aan 't ministerie. **Ministeriaal** | **directeur**, m. = directeur aan een ministerieel departement.
Ministeriaal | **rapport**, m. = ambtenaar, die in 't ministerie verslag uitbrengt, rapporteur.
Ministeriaal | **verordening**, w. = ministerieele verordening. **ministerieel** = ministerieel.
Ministerium, f. —(s), — = ministerie: ministerambt, alle ambtenaren van een minister, de ministers of 't kabinet, ministeriegebouw; gezamenlijke geestelijken van een parochie.
Minister | **conferens**, w.; **afgelyk**, w.; **afgelyk**, m. = minister | **conferentie**; -crisis; -prezident (eerste m.).
Minister | **raad**, m.; **afgelyk**, m. = minister | **raad**; -rezydent.
Minister | **verantwoordelijkheid**, w. = ministerieele verantwoordelijkheid. **Minister** | **verwisseling**, w. = wisseling van ministerie.
Ministrant, m. —en, —en = ministrant: misdienaar. **ministratie**'ren, fchw. (h.) = ministreren: den priester bij 't altaar behulpzaam zijn.
Minna, w. = Mina.
Minne, w. — = min, liefde. **Minne** | **lied**, f. = minnelied. **minnen**, fchw. (h.) = minnen, beminnen].
Minne | **zang**, m.; **afgelyk** (-zanger), m. = minnelied; -zanger.
minnig, **minniglyk** = lieflijk, aanminnig, teer.
Minorat, f. —(e)s, —e = minoraat: recht van den jongste op 't erfgoed, dat erfgoed zelf.
minorant' = minderjarig, onmondig. **Minorant**' = minderjarigheid, onmondigheid.
Minorit, m. —en, —en = Minoriet: Franciskaner.
Minorität, w. —, —en = minoriteit: minderheid.
Minotaur, m. —(s); **Minotaurus**, m. — = Minotaurus (monster: half mensch, half stier).
Minstrel, m. —s, —s = minstrel, zanger, speelman.
Minuend, m. —en, —en = afrektal.
minus = minus, min; **da**s **M.** = 't ontbrekende, 't tekort. **minus** | **teken**, f. = minus-, minteeken.
minus | **letter**, w. —, —n = kleine letter.
minu'te, w. —, —n = minuut. **minu**'ten | **lang** = minutenlang.
minu'ten | **uhr**, w.; **afgelyk**, f.; **afgelyk**, m. = minuut | **horloge**; -werk; -wijzer.
minu'tien, **afgelyk** = kleinnigheden. **minu**'tiös' = minutieus: tot in kleine bijzonderheden nauwkeurig.
Minze, w. —, —n = munt, ment (een plant).
mir (Dat. van **ich**) = mij, aan of voor mij;

m. nichts, **dir** nichts = zonder zich om iem. of iets te bekommeren; **so** m. nichts, **dir** nichts läßt sich das nicht machen = zoo maar eventjes is dat niet te doen; wie du m., so ich dir = leer om leer.
Mirabel'te, w. —, —n = mirabelle, een soort pruim.
Mirafel, f. —s, — = mirakel, wonder.
Mir'te, zie **Marte**.
Mirza, m. —(s), —s = mirza: heer.
Misanthrop, m. —en, —en = misanthroop: menschenhater. **Misanthropie**, w. — = misanthropie: menschenhaat. **misanthro**'pisch = misanthropisch: menschenhatend.
Miscella'neen, zie **Miscellaneen**.
mis'ch'var = mengbaar. **Mis**'ch'ehe, w. = gemengd huwelijk.
mis'chen, fchw. (h.) = (Wijt, Waffer und Wein, Metalle) mengen, vermengen; (die Karten) schudden, wasschen, méleeren; mische dich nicht hinein = bemoei je er niet mee; gemischt (von einer Gesellschaft, einer Ehe, einem Chore) = gemengd. **Mis**'ch'forn, f. = mengkoren. **Mis**'ch'ling, m. —(e)s, —e = iem. van gemengd ras, kleurling. **Mis**'ch'mafch, m. —es, —e = mengelmoes, poespas. **Mis**'ch'trant, m. = mengdrank. **Mis**'ch'ung, w. —, —en = mengsel, vermenging, mixtuur; (van metalen) alliage. **Mis**'ch'ungsrechnung, w. = mengingrekening. **Mis**'ch'volk, f. = gemengd ras.
Mis'fel, f. —s, —s = jong meisje. **mis**'feln, fchw. (h.) = wat vrijen.]
mis'fere'bel = miserabel, ellendig, jammerlijk.
Mis'fere, w. — = misère, ellende.
Mis'fere're, f. —(s), —(s) = miserere: R.-K. kerkgezang; een darmziekte.
Misogyn'n, m. —en, —en = misogynes: vrouwenhater.
Mis'pel, w. —, —n = mispel.
Mis's, w. —, **Mis**'ses = miss: juffrouw, meuf-frouw.
mis'sch'ten (Part. mischachtet), fchw. (h.) = verachten, minachten, geringschatten. **Mis**'sch'tung, w. = verachting, minachting, gering-schatting.
Mis's'al, f. —(e)s, —e = missaal: misboek.
Mis's'al, — = missaal: een groote soort drukletter.
mis'shagen, fchw. (h.) = mishagen, misvallen.] **Mis**'shagen, f. —s = misbehagen, onbehaaglijkheid, onaangename stemming.
mis'shelig, zie **misshelig**.]
Mis's'bildung, w. = misvorming.
mis's'billigen (Part. misbilligt besser als: gemisbilligt), fchw. (h.) = misbillijken, afkeuren.
Mis's'billigung, w. — = afkeuring, blaam.
Mis's'brauch, m. = misbruik. **mis**'s'brauchen (Part. misbraucht besser als: gemisbraucht), fchw. (h.) = misbruiken, misbruik maken van; (den Namen Gottes) ijdelijk gebruiken. **mis**'s'bräuchlich = verkeerd, strijdig met de wetten van betamelijkheid e. d.
Mis's'bündnis, f. = mesalliance.]
mis's'den'ten, fchw. (h.) = misduiden, verkeerd uitleggen, euvel duiden, kwalijk nemen. **Mis**'s'deutung, w. = misduiding, verkeerde uitlegging.
mis's'sen, fchw. (h.) = niet zien, vermisen, missen, niet meer hebben, 't gemis voelen, ontberen; etw. nicht m. können = er niet buiten kunnen.
Mis's'rfolg, m. = slechte uitslag, slechte

afloop, slecht succes, nederlaag. **Misgerute**, w. = slechte oogst.
Misgetat, w. = misdaad, euveldaad. **Misgefäter**, m. = misdadiger, boosdoener.
misfall'en, ft. (h.) = misvallen, mishagen, hinderen. **Misfallen**, f. = misnoegen, tegenzin. **misfällig** = onaangenaam; m. bemerken *od.* sich m. über etw. äußern = afkeurend opmerken, zich afk., ongunstig over iets uitlaten.
misgeartet = ontaard, uit den aard geslagen. **Misgebur**t, w. = misgeboorte, wangedrocht; miskraam.
Misgefühl, f. = gevoel van onbehaaglijkheid. **misgeiaunt** = slecht geluimd, sl. gemust, in een slecht humeur.
Misgeschidt, f. = ongeluk, tegenspoed, ongelukkig lot.
Misgestalt, w. = wanstalpe. **misgestalt(et)** = wanstaltig, misvormd.
misgestimmt = slecht gestemd, ontstemd. **Misgewächs**, f. = misgewas, misgeboorte, gedrochtelijk gewas.
misglück'en, fchw. (f.) = mislukken. **misgun'n'en**, fchw. (h.) = misgunnen, benijden.
Misgrieff, m. = misgreep, verkeerde greep, vergissing, fout; einen M. tun = verkeerd grijpen.
Misgunst, w. = afgunst, wangunst, nijd.
misgunstig = wan-, afgunstig, jaloesch.
misghandeln (*Part.* misghandelt *besser als:* gemisghandelt *od.* misghandelt), fchw. (h.) = [misdoen, verkeerd doen], mishandelen. **Misghandlung**, w. = mishandeling.
Misheirat, w. = mésalliance, huwelijk beneden stand.
[mis]hellig = niet overeenstemmend, oneens.] **Misheiligheit**, w. -, -en = tweedracht, oneensgezindheid, oneenigheid.
[mis]hören, fchw. (h.) = verkeerd hooren.] **Mishton**, w. -, -en = missie; zending.
Missionar, . . nar, m. -(e)s, -e = missionaris; zendeling. **Missionsanstalt**, w. = zendelingshuis. **Missionsgesellschaft** w. *od.* verein, m. = zendelingsgenootschap.
Misjiv, f. -(e)s, -e; **Misjive**, w. -, -n = missieve; zendbrief, schrijven.
Misjahr, f. = slecht jaar.
Mislang, m. = wanklank, valsche klank, valsche accoord.
Misredit, m. = diskrediet, ongunst, ongenade.
mislich = twijfelachtig, onzeker, hachelijk, netelig; ich befand mich in einer mislichen Lage = in een moeilijk parket. **Mislichtheit**, w. - = twijfelachtigheid enz.
mislichdig = onbemind; sich bei einem m. machen = bij iem. uit de gunst geraken.
mislingen, ft. (f.) (e)s mislingt; e)s mislang; mislänge; mislungen) = mislukken, niet gelukken; das ist ihm mislungen = hij is er niet in geslaagd, 't is hem mislukt.
Mismut, m. = ontmoediging, neerslachtigheid, mismoedigheid, wrevel. **misutig**, **misutig** = mismoedig.
Misvidel, m. - = arseniekkiezel.
Misra'ten, ft. (f.) = mislukken, missen, slecht uitvallen, verongelukken, bederven; ein misratenes Kind = een bedorven, slecht opgevoed kind; [ontzaden, afraden].
[Mis]rede, w. = kwaadsprekendheid, praatjes.] **Misstand**, m. = misstand, verkeerdheid, gebrek; [leelijks, wat niet goed staat].

misstimmen, fchw. (h.) = ontstemmen. **Misstimmung**, w. = slechte stemming, slecht humeur.
Misston, m. = mistoon, wanklank, wangeluid.
mis'tonen, fchw. (h.) = valsch, verkeerd klinken, wanklinkend zijn.
mis'trauen (*Part.* mis'traut *besser als* gemis'traut), fchw. (h.) = (einen) wantrouwen, niet vertrouwen. **Mis'trauen**, f. --s = wantrouwen, slecht vertrouwen, argwaan; M. gegen einen haben *od.* hegen, M. in einen setzen = iem. wantrouwen, wantrouwen tegen iem. hebben. **Mis'trauensvotum**, f. = votum van wantrouwen. **mis'trautich** = wantrouwend, wantrouwig, achterdochtig.
Mis'vergnügen, f. = ongenoegen, misnoegen, ontevredenheid. **mis'vergnügt** = misnoegd, ontevreden, uit zijn humeur, ontstemd.
Mis'verhältnis, f. = wanverhouding, onevenredigheid.
Mis'verständnis, f. = misverstand, misvatting. **mis'verstehen**, unr. (h.) = misverstaan, verkeerd verstaan.
Mis'wachs, m. --es = misgewas; slechte, mislukte oogst.
Mis, m. --es = mest, mist; damp, mist; (stud.) zottepraat; das ist nicht auf seinem M. gewachsen = dat is geen koekje van zijn eigen deeg, dat is zijn eigen werk niet. **Mis'bauer**, m. = mestboer, putreiniger. **Mis'beet**, f. = broeibed, mestlaag.
Mis'tiel, w. -, -n = mistel, marentak.
mis'tren, fchw. (h.) = mesten.
Mis'tinf, m. = smeerpoets, vuilik.
Mis'tigabel, w.; -grube, w.; -haufen, m.; -hof, m. = mest||vork; -put; -hoop; -vaalt.
mis'tig = vol mest; mistig.
Mis'tjauche, w.; -lache, w.; -spüße, w.; -wagen, m. = mest||gier; -poel; -kuil; -wagen.
mit, Präp. *mit Dativ* = met; einen m. Namen nennen, einladen = iem. bij zijn naam noemen, uitnoodigen; m. einem Worte = in één woord; m. Dank annehmen = in dank aanvoemen; m. faltem Blute = in koelen bloede; m. Proteste zurückweisen = onder protest terugzenden; m. einem Male *od.* m. einmal = opeens, ineens; m. zwanzig Jahren = op twintigjarige leeftijd; einen m. etw. bewirten = iem. op iets onthalen, trakteren; ich bin m. ihm zufrieden = over hem te vreden; die Festung war m. Lebensmitteln versehen = was van . . voorzien; einen m. etw. verschonen = iem. van iets verschoonen; sie ist m. einem Sohne niedergekommen = van een zoon bevallen; m. Recht = terecht; m. Unrecht = ten onrechte; m. Feuer und Schwert = te vuur en te zwaard; m. genauer Not = ternauwernood; bis m. dem vierten Juli = tot en met den 4 Juli; m. Nichten = volstrekt niet, wel neen; ein Mann, m. Namen F. = genaamd P.; m. heiser Haut davonkommen = er heelhuids afkomen; m. Liebe abgeben = overliden; laßt mich aus m. dem = ik moet niets van hem hebben. **mit**, Adv. = me(d)je, ook: ich bin m. dabei = ik doe ook mee; m. im Rate sitzen = ook in den raad zitten.
Mit'ältester, m. = tweede oudste.
Mit'angeklagter, m. = medeaangeklaagde.
mit'arbeiten, fchw. (h.) = me(d)ewerken, samenwerken. **Mit'arbeiter**, m. = medewerker.
mit'begreifen, ft. (h.) = mee *of* bij in begrijpen, vervatten.

mitbefommen, ft. (h.) = me(d)ekrijgen (ook als bruidſchat), tevens krijgen.
mitbeſitz, m. = medebezit, gemeenschappelijk bezit. **mitbeſitzer**, m. = medeëigenaar.
mitbeteiligt = (an einer Sache) ook deelhebben aan, betrokken zijn in (een zaak).
mitbetwerben ſich, ſchw. (h.) = me(d)edingen, me(d)esolliciteeren. **mitbewerber**, m. = mededinger, medesollicitant. **mitbewerbung**, w. = mededinging.
mitbewohner, m. = medebewoner.
mitbezahlen, ſchw. (h.) = me(d)ebetalen, ook betalen; für einen m. = voor iem. betalen.
mitbringen, unr. (h.) = me(d)ebrengen, aanbrengen, [me(d)ebrengen, tot natuurlijk gevolg hebben = mit ſich bringen].
mitbruder, m. = medebroeder, naaste.
mitbürger, m. = medeburger.
mitchrift, m. = broeder in Christus, medechristen.
mitdürfen, unr. (h.) = me(d)emogen.
mit'eigentum, f. = medeëigendom, medebezit(ing). **mit'eigentümer**, m. = medeëigenaar.
miteinander = met elkander, samen.
mitempfinden, ft. (h.) = me(d)e(ge)voelen, sympathizeeren. **mitempfindung**, w. = medegevoel, sympathie.
mit'erbe, m. = medeërfgenaam. **mit'erben**, ſchw. (h.) = medeërven.
mit'eſſen, ft. (h.) = me(d)eeeten. **mit'eſſer**, m. = me(d)eeeter, commensaal, tafelgenoot; vetwormpje, puistje.
mit'fahren, ft. (f.) = meerijden (in een wagen), meevaren; [einen m. = met iem. handelen, iem. begeenen].
mit'faſſen, ſchw. (h.) = me(d)evasten, ook vasten.
mit'freuend = zich mede verheugend.
mit'fühlen, ſchw. (h.) = me(d)e(ge)voelen.
mit'führen, ſchw. (h.) = me(d)evoeren, meesleepen, meebrengen.
mit'gabe, w. = huwelijksgift.
mit'gaſt, m. = medegast.
mit'geben, ft. (h.) = me(d)egeven; in 't huwelijk, als huwelijksgift meegeven.
mit'gebrauch, m. = medegebruik, gemeenschappelijk gebruik.
mit'gefangener, m. = medegevangene.
mit'gefühl, f. = me(d)egevoel, medelijden, sympathie.
mit'gehen, unr. (f.) = me(d)egaan; daß geht ſo mit = 't gaat nog al.
mit'genuß, m. = medegenot, wederkeerig genot.
mit'geſchöpf, f. = medeschepsel, gelijke, naaste.
mit'geſelle, m. = metgezel, kameraad, makker.
mit'gift, w. = huwelijksgift.
mit'glied, f. = (mede)lid. **mit'gliedschaft**, w. = (mede)lidmaatschap. **mit'gliedsfarte**, w. = bewijs van lidmaatschap.
mit'halten, ft. (h.) = mede, ook houden; ich halte auch mit = doe ook mee.
mit'helfen, ft. (h.) = me(d)ehelpen, steunen, me(d)ewerken. **mit'helfer**, m. = me(d)ehelper.
mit'herausgeber, m. = medeuitgever.
mit'herrſchaft, w. = medeheerschappij. **mit'herrſcher**, m. = medeheerscher.
mit'hilfe, w. = medehulp, steun, bijstand.
mit'hin = derhalve, bijgevolg, dus.
[Mithridat (Mithridates) = tegengift.]

mit'inhaber, m. = medeëigenaar, medeboelhouder.
mit'kämpfen, ſchw. (h.) = me(d)evechten, meestrijden. **mit'kämpfer**, m. = medestrijder.
mit'kläger, m. = medeklager, medeëischer.
mit'kommen, ft. (f.) = me(d)ekomen, meegaan; volgen (ook fig.).
mit'können, unr. (h.) = meekunnen.
mit'lassen, ft. (h.) = me(d)e laten (gaan, komen enz.).
mit'lauten, ſchw. (h.) = mede klinken. **[Mit'lauf]**, **mit'laute**, m. -s, -e = medeklinker.
mit'leid(en), f. -s = medelijden. **mit'leiden**, ft. (h.) = medelijden, in 't lijden deelen; me(d)e dragen. **mit'leidenschaft**, w. = gemeenschappelijk lijden; in M. zeben = eveneens (aan 't zelfde euvel) doen lijden, aansteken, ook ziek doen worden. **mit'leidenswürdig** = beklagenswaardig, deerniswaardig, medelijdenswaardig. **mit'leidend** = medelijdend, met medelijden. **mit'leidos** = zonder medelijden, meedogenloos. **mit'leidsbezeigung**, w. = betoon, bewijs van medelijden, van deelneming. **mit'leidsvoll** = medelijdend, vol medelijden.
mit'lesen, ft. (h.) = mede lezen, tegelijk lezen; gezamenlijk (een courant bijv.) lezen.
mit'machen, ſchw. (h.) = me(d)emaken, doormaken, meebelevan; meedoen.
mit'mensch, m. = medemensch, naaste.
mit'miſſen, unr. (h.) = me(d)emoeten.
mit'nehmen, ft. (h.) = me(d)enemen; (eine Stunde) ook nemen, deelnemen aan; aangrijpen, doen afvallen, doen afnemen; doorhalen, havenen, onderhanden nemen; die Krankheit hat ihn arg mitgenommen = erg aangegrepen; er iſt in der Zeitung sehr mitgenommen = erg gehavend; (ein Land) verwoesten en uitplunderen.
mit'nichten (mit nichten) = volstrekt niet, in 't geheel niet.
mit'tra, w. -, -s u. . tren = mijter: bischopsmuts.
mitrailleuſe, w. -, -n = mitrailleuze: kanonrevolver.
mit'reden, ſchw. (h.) = me(d)espreken, zich in 't gesprek mengen; du haſt hier nicht mitzureden = niets te zeggen.
mit'regent, m. = mederegent.
mit'reiſen, ſchw. (f.) = me(d)ereizen; der Mitreiſende = de medereiziger.
mit'tamt, Präp. mit Dativ = met, met en benevens.
mit'schuld, w. = medeschuld, medeplichtigheid. **mit'schuldig** = medeschuldig, medeplichtig. **mit'schuldner**, m. = medeschuldenaar.
mit'schüler, m. = medescholier, -leerling.
mit'tein, unr. (f.) = me(d)edoen, me(d)ezijn.
mit'tollen, unr. (h.) = meemoeten.
mit'tpielen, ſchw. (h.) = me(d)espelen, meedoen; beetnemen; ſie haben ihm übel mitgeſpielt = ze hebben hem een leelijke poets gespeeld. **mit'tpieler**, m. = me(d)espeler.
mit'tprechen, ft. (h.) = me(d)espreken, meespreken.
mit'timmen, ſchw. (h.) = mede, ook stemmen.
mit'treiter, m. = medestrijder.
mit'tag, m. -(e)s, -e = middag; zuiden; zu M. eſſen = 't middagmaal gebruiken, eten; heute m. = van middag. **mit'täglich** = op den middag, middag.; zuidelijk. **mit'täglich** = van elken middag; zuidelijk. **mit'tagß** (od. **mit'tagß**) = 's (des) middags. **mit'tagßbrot**,

- essen, f. = middagmaal, middageten. **Mit-**
tagsgegend, w. = zuidelijke streek, zuiden.
Mittags|**hühe**, w.; **höhe**, w.; **freis**, m. =
middag|hitte; -hoogte; -cirkel (meridiaan).
Mittags|**linie**, w.; **mahl**, f. = middag|lijn;
-maal.
Mittags|**predigt**, w. = namiddagpreek.
Mittags|**ruhe**, w.; **schläfchen**, f.; **seite**,
w. = middag|rust; -slaapje; -zijde (zuidzijde).
Mittags|**sonne**, w.; **stunde**, w.; **tisch**, m. =
middag|zon; -uur; -tafel.
Mittags|**zeit**, w. = middag|tijd, etenstijd.
mittags|**wärtz** = zuidwaarts.
mittanzen, f. w. (h.) = me(d)edansen.
Mitte, w. = midden; middel, taille; M.
Zamar = in 't midden van Januari, half J.
mitteilbar = mededeelbaar, besmettelijk,
aanstekelijk. **mit**teilen, f. w. (h.) = me(d)e-
deelen; **sich** m. = zich me(d)edeelen; zijn
gedachten, meening zeggen. **mit**teilsam =
mededeelzaam. **Mit**teilung, w. -, -en =
mededeeling.
[**mit**tel, zie mittler.]
Mittel, f. -s, - = middel, hulpmiddel, ge-
neesmiddel; die M. (Pl.) = (geld)middelen,
vermogen; **sich** ins M. legen, schlagen, ins M.
treten = tusschenbeide komen; M. und Wege =
middelen; arithmetisch, geometrisch M. =
rekenkundig, meetkundig middelevenredige;
[midden, tusschengraad, tusschending, mid-
denruimte, centrum (van een leger)].
Mittelalter, f. = middeleeuwen. **mit**telal-
terlich = middeleeuwisch.
Mittel|**amerika**, f.; **asien**, f. = Midden|
Amerika; -Azië.
mittelbar = middellijk, indirect. **Mit**tel-
deutschland, f. = Midden-Duitsland. **Mit**-
teibing, f. = tusschending, schakel.
Mittel|**finger**, m.; **fuß**, m.; **gebirge**, f. =
middel|vinger; -voet; -gebergte.
Mittel|**glied**, f. = middelste lid, middelterm.
mittelgroß = middelgroot. **Mit**telgut, f. =
middelsoort waar. **mit**telhochdeutsch = Mid-
delhoogduitsch. [**Mit**tel|land, f. = binnen-
land.] **Mit**tel|**landisches Meer** = Middel-
landsche Zee. **mit**tellos = zonder middelen,
onbemiddeld. **Mit**tel|**losigkeit**, w. = hul-
peloosheid, gebrek. **Mit**telmann, m. = man
van den middenstand. **Mit**tel|**maß**, f. =
middelmaat; M. die beste Straße = de mid-
delweg is de beste. **mit**telmäßig = mid-
delmatig, gering, matig. **Mit**tel|**mäßigkeit**,
w. = middelmatigheid.
Mittel|**mast**, m.; **mauer**, w. = middel|mast;
-muur.
Mittel|**meer**, f. = Middellandsche Zee. **Mit**-
tel|**partei**, w. = middenpartij. **Mit**tel|**stein**,
m. = middel|pienaar, vensterpienaar. **Mit**tel-
punkt, m. = middelpunt.
mittelst, zie mittelt.
Mittel|**satz**, m.; **schlag**, m. = middel|term;
-soort.
Mittel|**schule**, w. = middelbare school (in
Pruisen tusschen Lagere school en Realschule,
in Zuid-Duitschland tusschen Lagere- en
Hoogeschool).
Mittel|**s|mann**, m., **person**, w. = bemid-
delaar, tussenpersoon.
mittelst, f. w. *mit* Gen. = door middel, door.
Mittel|**stand**, m. = middenstand.
mittel|**stre**, f. = middelste.
Mittel|**stelle**, w. = middelste plek, middel-
punt.
- Mit**tel|**stimm**, w.; **straße**, w. = middel|
stem; -weg.
Mittel|**streif**, m. = verbindingsstreep, koppel-
teeken. **Mit**tel|**stück**, f. = middelstuk. **Mit**-
tel|**stufe**, w. = middelste trede; middelste
trap of graad, tusschengraad. **Mit**tel|**stint**,
w. = tusschentint, middeltoon. **Mit**tel|**toon**,
m. = middeltoon. **Mit**tel|**treffen**, f. = mid-
deltocht (van 't leger).
Mittel|**wand**, w.; **weg**, m. = middel|wand;
-weg.
Mittel|**wort**, f. = deelwoord.
mitten = midden.
Mitternacht, w. = middernacht; noorden.
mitternächtlich = midden in den nacht; mid-
dernachts..., middernachtelijk; noordelijk.
mitternächtlich = middernachtelijk, midder-
nachts..., nachtelijk, somber; noordelijk.
Mitternacht|**sonne**, w. = middernachtzon.
Mitternacht|**stunde**, **zeit**, w. = midder-
nachtelijk uur, uur van middernacht, tijd
van m.
Mittel|**fasten**, Pl. = halfvasten.
mittler = middelste; middelbaar; von mitt-
ler Größe, in mittleren Jahren = van mid-
delbare grootte, op middelbaren leeftijd; die
mittlere Proportionale = de middelevenredige.
Mittler, m. -s, - = Middelaar (gev.: Ber-
mittler). **Mitt**ler|**tod**, m. = Zoendood. **mitt**-
ler|**weise** = middel(er)wijl, ondertusschen.
Mittsommer, m. = midzomer, hartje van
den zomer, St. Jan (24 Juni).
mit|**tönen**; **tragen**; **trinken**; **tun** = me(d)e-
klinken; -dragen; -drinken; -doen.
Mittwoch, m. = Woensdag; (des) **Mitt**wochs =
des Woensdags.
mitunter = van tijd tot tijd, soms, nu en dan.
mitunter|**zeichnen**, f. w. (h.) = medeonder-
teeken; *ber* **Mit**unter|**zeichnete** = medeonder-
geteekende.
Mitur|**sache**, w. = bijoorzaak.
Mitver|**brecher**, m. = medeplichtige.
Mitver|**schwörer**, m. = samenzwearer,
eedgeenoot.
Mitver|**mund**, m. = tweede voorgd.
mitver|**wandern**; **wein**en = mee|trekken;
-schreien.
Mitwelt, w. = tijdgenooten, levend geslacht.
[**Mit**werber, m., *zie* **Mit**arbeiter.]
mitwirken, f. w. (h.) = me(d)e-samenwerken.
mitwissen, unr. (h.) = me(d)eweten; *um* etw.
m. = ook van iets afweten; *ohne* mein M. =
buiten, zonder mijn weten, voorkennis. **Mit**-
wis|**sen**schafft, w. = medeweten. **Mit**wis|**ser**,
m. -s, - = medeweter, vertrouwde.
mitwollen, unr. (h.) = me(d)ewillen.
mitzählen, f. w. (h.) = me(d)etellen, -re-
kenen.
mitziehen, f. (h.) = me(d)etrekken, -slee-
pen; (f.) = me(d)egaan.
Mitzweck, m. = nevendoel, bijdoel.
Mitzweck|**pickles**, **Mit**zweck|**pickles**, Pl. = mix-
pickles: scherp ingemaakt goed. **Mix**tur, w.
-, -en = mixtuur; geneesmiddel.
Mit, = Mart.
Mit, = meine Herren.
Mnemo|**nif**, w. = mnemonika; herinne-
ringskunst. **Mnem**o|**nifer**, m. -s, - = mne-
monicus; geheugenkunstenaar. **mnemo**|**nisch** =
mnemonisch; volgens de herinneringskunst.
Mnemo|**tech**|**nif**, w. = mnemotechnika, *zie*
Mnemonif.
Mob, m. -s, = gepeupel.

Möbel, f. -s, - = meubel.
Möbel|fabrik, w.; **fabrikant**, m.; **handlung**, w.; **stoff**, m. = meubel|fabriek; -fabrikant; -handel; -stof.
Möbelfuagen, m. = meubel-, verhuishwagen.
mobil = mobiel. **Mobilgarde**, w. = garde mobile, mobiele nationale garde. **Mobilgardist**, m. = soldaat van de mobiele garde.
Mobilair, f. -(e)s = meubilair. **Mobilairnachschuß**, m. = nagelaten roerende goederen. **Mobilairvermögen**, f. = vermogen aan roerende goederen. **Mobilien**, Pl. = meubels, huistraad.
mobilität, f. (h.) = mobilizeeren.
Mobilmachung, w. = mobiliemaking, mobilizatie.
moblie|ren, f. (h.) = meub(i)leeren.
Modalfurtpuppe, w. = (nagemaakte) schildpadspeep.
Modalität, w. -, -en, = modaliteit, voorstellingswijze.
Mode, m. -, -n = mode; auß der M. kommen = uit de mode gaan.
Modellartikel, m.; **farbe**, w. = model|artikel; -kleur.
Modellhändler, m. = koopman in modeartikelen. **Modellhandlung**, w. = modezaak.
Modellherr, m. = modeleertje, pronker, fat.
Modellkrankheit, w. = modeziekte.
Modell, m. -s, - = model; maat, maatstaf (in de architectuur), patroon, vorm.]
Modell, f. -(e)s, -e = model, patroon, voorbeeld, afgietsel, vorm; M. stehen = als model dienst doen, model zijn. **modellieren**, f. (h.) = modelleren, vormen; ontwerpen.
Modellierker, m. -s, - = modelleur. **Modellierkunst**, w. = modelleerkunst, plastische kunst. **Modellsammlung**, w. = verzameling van modellen. **Modellsticker**, m. = model.
modellieren, f. (h.) = modelleren, vormen, fatsoeneeren; met teeken-, beeld- of snijwerk voorzien.
Modenarr, m. = modegek, fat.
Modener, m. -s, - = bewoner van Modena.
Modentwelt, w. = wereld van modes.
Modder, m. -s = modder, slijk; verrotting, vermolming, stof; nach M. riechen = duf, bedorven ruiken; zu M. werden = vergaan, vermolmen.
Modernen, f. -s = moderamen: leiding, synodaal bestuur.
Modderluft, m. = duffe bedorven lucht; lucht van bederf. **Moddererde**, w. = verrotte grond.
moderisch, **modericht** = modderig, slijkerig, slijberig, rottig. **modern**, f. (h.) = vergaan, vermolmen, in stof vallen, (ver)rotten.
modern = modern, hedendaagsch, nieuwerwetsch. **modernisieren**, f. (h.) = modernizeeren.
Modellschneider, m.; **schönheit**, w.; **schriftsteller**, m. = model|kleermaker; -schoonheid; -schrijver.
Modellsticht, w.; **sware**, w.; **swelt**, w.; **zeitung**, w. = model|zucht (-ziekte); -waar; -wereld (-mensen); -blad.
Modifikation, w. -, -en = modificatie: wijziging, beperking. **modifizieren**, f. (h.) = modificeeren: wijzigen, beperken, verzachten.
modisch = modisch, nieuwerwetsch.
Modist, m. -en, -en = modist, koopman in modes. **Modistin**, w. -, -nen = modiste.

Modul, zie Möbel.
Modulation, w. -, -en = modulatie: stembuiging, overgang (van den eenen toonaard in den anderen), voordrachtswijze. **modulieren**, f. (h.) = moduleren: in verschillende toonaarden overbrengen.
Modus, m. -, -u. .di = modus: wijze, voorstellingswijze.
Mofette, w. -, -n = mofette: uitstrooming van gevaarlijke gassen uit aardspieten, slecht weer in de mijn.
Möge, w. - = macht, vermogen, geschiktheid.]
mogeln, f. (h.) = (stud.) bedriegen (bij 't spel), valsch spelen.
mögen, unr. (h.) (ich mag, er mag; möchte; möchte; gemöcht) = mogen, kunnen, niet verhinderd worden, houden van, lust of trek hebben, (gaarne) willen, gaarne doen, mogen lijden; kunnen, waarschijnlijk zijn, mogelijk zijn; mogen, laten, toegegeven zijn; er mag immer schlafen = hij mag (voor mijn part) slapen; ich mag nichts wissen = ik wil niets weten; ich mag ihn nicht = ik houd niet van hem, mag hem niet lijden; die kirchen mag ich gern = van kerken houd ik veel; ich möchte alles wissen = ik zou graag alles weten; er mag wohl frant sein = hij kan wel ziek zijn, hij is misschien ziek; sie möchten ihn übersehen haben = ze hadden hem misschien over 't hoofd gezien; es möchte gegen neun Uhr sein = 't kan zoo wat tegen negen uur geweest zijn; mag sein = 't kan zijn; er mag noch so reich sein = hij mag (moge) nog zoo rijk zijn; was er auch sagen mag = wat hij ook zeggen moge; sie mögen mich hassen = laten ze me haten; es möchte besser sein ... = het zou misschien beter zijn ...; möchte er doch bald kommen = mocht hij toch spoedig komen, kwam hij toch spoedig; sage ihm, er möchte (möge) bald schreiben = zeg hem, dat hij toch gauw schrijft; er mag sich in acht nehmen = laat hij voorzichtig zijn! diesmal mag es noch hingehen = voor dezen keer zullen we 't nog laten passeeren.
möglich = mogelijk; wenn m., wo m. = zoo mogelijk; sobald als m. = zooveel, zoodra mogelijk; möglichst gut = zoo goed mogelijk; mit möglichster Vorsicht = met alle mogelijke voorzichtigheid; er tut das möglichste, sein möglichstes = hij doet alles wat hij kan; sich möglichst beeilen = zich zooveel mogelijk haasten. **möglichenfalls** = misschien, als 't geval zich voordoet. **möglicherweise** = mogelijkwijze, misschien. **Möglichkeit**, w. -, -en = mogelijkheid; nach M. = zooveel mogelijk; es ist keine M. vorhanden = er bestaat geen mogelijkheid op; er ist sparfam wie die M. = hij is onvergelykelyk zuinig.
Mohai, m. -s, -n u. -s = mogol.
Mohair, m. -(s) = mohair; angorawol.
Mohammed, m. = Mohammed. **Mohammedaner**, m. -s, - = Mohammedaan. **Mohammedanisch** = Mohammedaansch. **Mohammedanis|mus**, m. = Mohammedanisme.
Mohikaner, m. -s, - = Mohicaan.
Mohl = (van vruchten) overrijp, beurs.]
Mohn, m. -(e)s, -e = maankop, slaapbol, papaver, heulplant. **Mohnblume**, w. = klaproos, maanbloem.
Mohn|korn, m.; **korn**, f.; **fuchsen**, m.; **öl**, f. = maan|kop; -korrel (-zaad); -zaadkoekje; -zaadolie.

Mohnpilen, Pl. = gestampt maanzaad.
Mohn'saft, m.; **-samen**, m. = maan[sap];
 -zaad.

I. **Mohr**, m. -en, -en = moor, moriaan,
 neger, moorpaard; **das** heijst einen Mohren
 weiß wachen = dat is den Moriaan geschuid.

II. **Mohr**, m. -(e)s, -e = moiré. **Mohrband**,
 f. = moiré-lint.

Moh're, w. -, -n = wortel, peen.
moh'ren = van moiré. **moh'ren**, f. w. (h.) =
 moiréeren.

moh'renfarbig = moor-, negerkleurig. **Moh'-**
rengesicht, f. = Moriaangezicht. **Moh'rentopf**,
 m. = moorekop, -hoofd; moorkop (zwart
 paard). **Moh'renland**, f. = mooreland.

Moh'renflave, m. = negerslaaf. **Moh'ren**,
 w. -, -nen = moorin, moorsche.

Moh'rube, w. = wortel, peen.

Moh'ra, w. -, . . ren = moira, parce, schik-
 godin.

Moh're (spr.: *mwarree*) f. -(s), -s = moiré.
moiré'ren, f. w. (h.) = moiréeren.

Mok'fa, m. -(s); **Mok'faffee**, m. -s =
 mokka(koffie).

Moklar, m. -(e)s, -en = achterste kies (bij
 zoogdieren).

Mokaffe, w. - = zandsteen.

Moksch, m. -(e)s, -e = salamander.

Moldau die, - = (land) Moldavië; (rivier)
 Moldau. **Moldauer**, m. -s, - = Moldaviër.

moldauisch = Moldavisch.

I. **Mol'le**, w. -, -n = windei, misvormde
 onvoldragen vrucht.

II. **Mol'le**, w. -, -n = hoofd, pier.

Molekül, f. -(s); **Molekül**, -e = molecuul.

Molekül, m. u. f. -s, -s = een soort pluche.

Molesten, Pl. = overlast, hinder. **molestie'-**
ren, f. w. (h.) = molesteeren, hinderen.

Mol'te, w. -, -n]; **Mol'ten**, Pl. = wei,
 hul. **Mol'tentur**, w. = weikuur. **Mol'ten-**
säure, w. = melkzuur. **Mol'tentwert**, f. =
 zuivel, melkspijs. **Mol'teret**, w. -, -en =
 melkerij, melkhuis. **mol'ticht** = weilig, op
 wei gelijkend. **mol'tig** = weilig, wei bevattende.

I. **Moll**, m. -(e)s, -e u. -s = molton.

II. **Moll**, f. - = mol (in de muziek).

Molla, m. -s, -s = molla, Turksch rechter.

Molle, zie Mollde.

mollern, f. w. (h.) = mengen (metaalbe-
 reiding).

mollig = behaaglijk, lekker, prettig, gezell-
 ig, knus.

Moll'ton, m. = mol-, mineurtoon. **Moll'ton-**
leiter, w. = moltoonladder.

Mollus'fe, w. -, -n = mollusk, weekdier.

Molm, zie Mollm.

Molo, m. -(s), **Molen** u. **Moli**, zie Mole II.

Moloch, m. u. -(e)s = Moloch; afgod(sbeeld).

Molof'us, m. -, -n. . . ñi = molossus:
 een versvoet (— —).

Mol'ton, m. -s, -s = molton.

Moluk'ten, Pl. = Molukken.

mo'lum = dronken.

I. **Moment'**, f. -(e)s, -e = moment: beweeg-
 reden, factor, iets beslissends.

II. **Moment'**, m. -(e)s, -e = moment:
 oogenblik. **momentan'** = oogenblikkelijk, op
 't oogenblik.

Momos, **Momus**, m. = Momus: God van
 den spot en de satire.

Mona'de, w. -, -n = monade: eenheid,
 ondeelbaar wezen.

Monarch', w. -en, -en = monarch. **Monar-**
chie', w. -, -(e)n = monarchie. **monar'-**
chisch = monarchisch.

Mo'nat, m. -(e)s, -e = maand. **mo'natisch** =
 maandelijksch, maandelijks. **Mo'natsbericht**,
 m. = maandverslag, maandelijksch verslag.

Mo'natsfrist: binnen M. = binnen (den tijd
 van) een maand.

Mo'nats'geld, f.; **-heft**, f.; **-name**, m.; **-rofe**,
 w. = maand'geld; -blad (-schrift); -naam;
 -roos.

Mo'nat(s)schrift, w. = maandschrift, maan-
 delijksch tijdschrift. **Mo'nats'tag**, m. = dag
 van de maand, datum. **mo'natsweise**, = bij
 de maand, per maand.

Mönch, m. -(e)s, -e = monnik (in allerlei
 beteekenissen: kloosterling, ruïn, stijl van een
 wenteltrap, torensps, leeuwentang (een
 plant), slecht bedrukt vel, een soort vlinder,
 een soort mees, paapje (een drijftol), warm-
 waterflesch). **mönch'isch** = monnikachtig,
 monniken . . . monniks . . . **Mönch'lein**, f. -s,
 - = monnikje. **Mönch'sbogen**, m. = slechte
 afdruk. **Mönch'skappe**, w. = monnikskap.

Mönch'skloster, f. = monnikenklooster.

Mönch'stutte, w. = monnikspij.

Mönch's'leben, f.; **-orden**, m. = monniken-
 leven; -orde.

Mönch'splatte, w. = tonsuur.

Mönch's'schrift, w.; **-stand**, m.; **-stoff**, f.;
-wesen, f. = monniken'schrift (gotisch schr.);
 -stand; -volkje; -wezen.

Mönch's'zelle, w.; **-zucht**, w. = monniks-
 (klooster)cel; -tucht.

Mönch'tum, f. = monnikendom.

Mond, m. -(e)s, -e (*auch*: -en, -en als
 Monat) = maan, [maand]; der M. ist voll,
 nimmt zu = 't is volle maan, wassende m.;
 er bellt den Mond an = hij schettert in den
 wind.

Mondamin', f. -s = mondamin: fijn maïs-
 meel.

Mond'bahn, w.; **-beschreibung**, w.; **-finster-**
nis, w.; **-flecken**, m. = maan'baan; -beschrij-
 ving; -verduistering; -vlek.

mond'förmig = maanvormig.

Mond'gebirge, f. = maangebergte. **mond'-**
hell = helder door de maan verlicht; e's ist
 m. = de maan schijnt helder. **Mond'kalb**,
 f. = misgeboorte, windei, maankalf.

Mond'farte, w.; **-lauf**, m.; **-licht**, f.; **-scheibe**,
 w. = maan'kaart; -loop; -licht; -schijf.

Mond'schein, m. = maneschijn.

Mond'fichel, w.; **-fucht**, w. = maan'sikkel;
 -zucht (-ziekte).

mond'füchtig = maanziek, maanzuchtig.

Mond'luhr, w.; **-viertel**, f.; **-wechfel**, m. =
 maan'wijzer; -kwartier; -gestalte.

Mone'ten, Pl. = munten, geld; e's felst ihu
 an M. = 't ontbreekt hem aan de dubbeltjes.

Mongo'le, m. -n, -n = Mongool. **Mongolei'**
die, - = Mongolië. **mongo'lich** = Mongoolsch.

monie'ren, f. w. (h.) = laken, berispen,
 herinneren.

Monis'mus, m. - = monisme: eenheidsleer
 (nl. van 't ideeële en 't reëele).

Mo'nitor, m. -s, . . tö'ren = monitor: opzichter;
 pantserschip.

Monito'rium, f. -(s), . . rien = monitorium:
 herinneringsschrijven, maanbrief. **Mo'nitum**,
 f. -s, . . ta = monitum: vermaning, beris-
 ping, herinnering.

Monochord' (spr.: . . *hord*), -(e)s, -e =

monochordion: eensnarig instrument voor de berekening van de toonverhoudingen.
monochroom = monochroom: éénkleurig.
Monocle, f. -(ē), -s = monocle.
Monogamie, w. - = monogamie. **monogamisch** = monogamisch. **Monogram**, f. -(e)s, -e = monogram: naamcijfer.
Monographie, w. -, -(e)n = monographie.
Monofel, zie **Monocle**.
Monolith, m. -en, -en = monolith: monument uit één blok steen.
Monoloog, m. -(e)s, -e = monoloog.
Monomanie, w. -, -(e)n = monomanie: waanvoorstelling betrekkelijk één zaak.
Monopol, f. -(e)s, -e = monopolie. **monopolist**ren, f. w. (h.) = monopolizeeren.
monosyllabisch = éénlettergrepig.
Monothetismus, m. - = monothetisme.
Monothetist, m. -en, -en = monothetist.
monothetistisch = monothetistisch.
monoton = éentonig. **Monotonie**, w. -, -(e)n = monotonie.
Monroe-Doctrin, w. = Monroeleer.
Monsterconcert, f.; **monster**, w. = monsterconcert; -petitie.
Monstrans, w. -, -en = monstrans: allerheiligste, hostievaas.
monstruus = monstrueus: monsterachtig, misvormd, wanstaltig. **Monstruïtät**, w. -, -en = monstruozeit: gedrochtelijkheid, wanstaltigheid, gedrocht. **Monstrum**, f. -(ē), -tra = monster, gedrocht.
Monzun, m. -(e)s, -e = mousson, passaatwind.
Montag, m. -(e)s, -e = Maandag; blauer M. = vrije (Maan)dag.
Montage (spr.: *taazje*), w. -, -n = montageering.
montagig, **montagisch** = Maandags(ch).
montan, **montanistisch** = den mijnbouw betreffende, mijn...
Montanactien, f.; **industrie**, w. = mijn-aandeelen; -industrie.
Montenegriener, m. -s, - = Montenegrijn.
Montenegriensch = Montenegrijnsch. **Montenegro**, f. = Montenegro.
Monteur, m. -s, -e = monteur. **montie**ren, f. w. (h.) = monteeren: (een machine) opstellen, (soldaten) uitrusten. **Montie**ring, w. -, -en = montageering. **Montur**, w. -, -en = montuur: soldatenkleeding, livree.
Monument, f. -(e)s, -e = monument, gedenkteeken. **monumentaal** = monumentaal.
Moos, f. -(e)s, -e = moeras, veen.
Moosbad, f.; **moos**, m. = moerasbad; -grond.
Moosbeere, w. = groote boschbes. **Moosbrenner**, m. = veenbrander; schwarz wie ein M. = zwart als een kolenbrander.
moosricht, **moosrichtig** = moerasland, veenachtig.
Moosland, f. = moerasland, veenachtig land.
Moosreis, m. = moerasland reis.
I. **Moos**, f. -es, Moos = (oerb.) moerasland, veen.
II. **Moos**, f. -es, -e = mos; (Stud.) geld, moppen.
moosig, **moosicht** = moerasig, veenachtig;
Moosrose, w. = mosroos. [bemost.
Moos, m. -es, Moosje = mops(hond); er langweilt sich wie ein M. = hij verveelt zich gruwelijk; er hat Moosje = hij heeft moppen (= veel geld). **mopsen**, f. w. (h.) = gappen; sich m. = (nordd.) zich vervelen.

Mopsgesicht, f.; **hond**, m. = mopsgezicht; -hond.
mopsig = mopsachtig; sich m. machen = den brani uithangen. **Mopsnase**, w. = mopsneus.
Moraal, w. - = moraal: zedeleer; zede-lijkheid (ein Mensch ohne M.); goede les. **moraalisch** = moreel: zedelijk; moraalische Vorlesungen = voordrachten over zedeleer; moralische Person = vereeniging als rechts-persoon; zie ook **Kater**. **moralist**ren, f. w. (h.) = moralizeeren. **Moralist**, m. -en, -en = moralist: zedenleeraar. **Moralität**, w. -, -en = moraliteit: zedelijkheid, een soort geestelijk tooneel.
Moräne, w. -, -n = gletschersteen.
Moras, m. -es, -e u. **Moras** = moeras, drasland, poel, modder, slijk. **moraalig** = moerasig, modderig, drassig.
Moratorium, f. -(ē), -rien = moratorium: bevel van uitstel.
Mörbraten, m. = lendestuk.
Mördel, w. -, -n = morielje, eetbare paddestoel.
Mord, m. -(e)s, -e = moord, manslag, doodslag; [er schlägt auf M. = hij slaat er op in].
Mordanschlag, m.; **agt**, w.; **begierde**, w. = moordaanslag; -bijl; -zucht.
mordbegierig = moordlustig. **Mordbeil**, f. = moordbijl. **Mordbrand**, m. = brandstichting met moord; [een kaartspel]. **Mordbrenner**, m. = brandstichter. **Mordbrenneret**, w., zie **Mordbrand**. **Mord Eisen**, f. = moordend staal. **morden**, f. w. (h.) = moorden, vermoorden, doden. **Mörder**, m. -s, - = moordenaar. **Mördergrube**, w. = moordhol, moordenaarshol; ich mache aus meinem Herzen keine Mördergrube = ik maak van mijn hart geen moordkuil.
Mörderhand, w.; **hölle**, w. = moorde-naarshand; -hol.
mörderisch = moorddadig; vernielend. **mörderisch** = [als een moordenaar], verschrikkelijk, vreeselijk, ijselijk, afschuwelijk; ein mörderisches Geschrei = een ijselijk geschreeuw; er suchte m. = hij vloekte als een ketter.
Mordgeschichte, w. = moordgeschiedenis; verschrikkelijk, zonderling verhaal. **Mordgeschrei**, f. = moordgeschreeuw, moordkreet, jammerkreet. **Mordgeschel(e)**, m. = moorde-naar. **Mordgier**, w. = moordlust, -zucht. **mordgierig** = moordzuchtig, bloeddorstig.
Mordhund, m. = moorddadig mensch, gemeene moordenaar.
mor'dio! = moord! help! help! Zeter und w. schreien = moord en brand schreeuwen.
mordfast = bitter koud. **Mordfalte**, -ferl, zc. = Mordsfalte, etc. **Mordnacht**, w. = nacht van den moord. **Mordschwert**, f. = moordend, moorddadig zwaard.
Mordsfalte, w. = hevige koude. **Mordsferl**, m. = rare, bijzondere, buitengewone kerel, een baas. **Mordslärm**, m. = verschrikkelijk geraas. **mordsmäßig** = verschrikkelijk, erg. **Mordspettatel**, m. = helsch lawaai. **Mordstahl**, m. = moordend staal. **Mordtat**, w. = moord. **Mordversuch**, m. = poging tot moord. **Mordwaffe**, w. = moordwapen, moordend w. **Mordweg**, m. = erg slechte weg. **Mordwut**, w. = moordwoede, -razernij.
Morelle, w. -, -n = morel.

Mores, Pl. = mores: goede manieren, goed gedrag: einen M. lehren = iem. mores leeren.

Moreske, w. —, —n = moreske, arabeske.

morgana tische Ehe = morgana tisch huwelijk, huwelijk met de linkerhand.

I. Morgen, m. —s, — = morgen (land).

II. Morgen, m. —s, — = morgen, ochtend; oosten; guten M. = goeden morgen; Morgens, morgens u. des Morgens = 's morgens; heute m. = van morgen; am frühen M. = in, op den vroegen morgen; [das M. = de toekomst], morgen = morgen: m. früh = morgen vroeg; m. abend = morgen avond.

Morgen[andacht], w.; **anzug**, m.; **ausgabe**, w. = morgen-, ochtend|gebed; -kleed(ing) (négligé); -edtie.

Morgen[besuch], m.; **blatt**, f.; **brot**, f. = morgen-, ochtend|bezoek; -blad; -boterham (ontbijt).

morgend: der morgende Tag = de dag van morgen; das morgende Wiedersehen = 't weerzien op den volgenden dag. **Morgendämmerung**, w. = morgenschemering. **morgensich** = des morgens, in den morgen, morgen...

Morgenfrische, w. = morgenkoelte. **Morgengabe**, w. = morgengave (geschenk van den man aan de vrouw op den morgen na de bruiloft), huwelijksgift.

Morgen[gebet], f.; **glocke**, w.; **gruß**, m. = morgen-, ochtend|gebed; -klok; -groet.

Morgenland, f. = morgenland, Oosten.

Morgenländer, m. —s, — = Morgenländer, Oosterling. **morgenländisch** = Morgenlandsch, Oostersch.

Morgenlicht, f.; **lied**, f.; **luft**, w. = morgen|licht; -lied; -lucht (of -koelte).

Morgenrede, w. = morgenspraak; M. ist keine Abendrede = beloven en doen zijn twee.

Morgenregen m.; **rot**, m.; **rot**, f. (**rotte**, w.) = morgen|regen; -jas (-japon, -kleed); -rood.

morgens = des morgens, 's morgens. **Morgenschein**, m. = morgenglans. **Morgenschlaf**, m. = morgenslaap. **Morgensegen**, m. = morgenzegen, -gebed. **Morgenseite**, w. = oostkant. **Morgensprache**, w. = morgenspraak, [bespreking van de gilde-aangelegenheden], gezellige samenkomst bij een morgenglaasje. **Morgensünden**, f. = muzikale morgenbegroeting, aubade. **Morgenstern**, m. = morgenster, Venus: goeden-dag (een knots); boksbaard (een plant). **Morgensunde**, w. = morgenstond; M. hat Gold im Munde = de morgenstond heeft goud in den mond. **Morgensuppe**, w. = ontbijt.

Morgen[taut], m.; **twache**, w. = morgen|dauw; -wacht.

morgwärts = oostwaarts. **Morgewind**, m. = morgenwind, oostenwind.

Morgenzeit, w.; **zeitung**, w.; = morgen|tijd; -courant.

morgig, zie morgend.

Morik, m. = Maurits.

Mormone, m. —n, —n = Mormoon.

moros = knorrig.

Morpheus, m. = Morpheus: God van den slaap.

Morphium, f. —(s) = morphine.

Morphologie, w. —, —(e)n = morphologie: leer van de vorming van organische lichamen.

mors = half vergaan, verrot, vervallen, broos, broos. **Morsheit**, w. = rotte toestand, gebrekkigheid, broosheid.

Morsfel, w. —, —n = een gebakje.

[**mörfein**, fchw. (h.) = fijnstampen.] **Mörfer**, m. —s, — = mortier, vijzel; kompasdoos.

mörfern, zie mörfeln.

Mortalität, w. = mortaliteit, sterfte (cijfer). **Mortalitätstabelle**, w. = sterfetablel.

Mörtel, m. —s, — = mortel, cement.

Mörtelfelle, w. = troffel. **Mörtelschläger**, m. = kalkmaker. **Mörtelträger**, m. = kalkdrager, opperman.

Mortifikation, w. —, —en = mortificatie: dooding, kastijding, doodelijke beschaming, schulddelging. **Mortifikationserklärung**, w. = krachteloos, ongeldigheidsverklaring.

mortifizieren, fchw. (h.) = mortificeeren: krachteloos, ongeldig verklaren.

Mosaik (spr.: *mozaiek*), f. —(s), —e; **M.** w. —, —en = mozaiek.

Mosaik[arbeit], w.; **gemälde**, f.; **pfaster**, f. = mozaiek|werk; -schilderij; -vloer.

mosaïsch = Mozaïsch.

Mosambik, f. = Mozambiek.

Moschee, w. —, —(e)n = moskee.

Moskus, m. — = muskus. **moskusbraun** = muskuskleurig. **Moskustier**, f. = muskustier.

Mosel, w. = Moezel. **Moselaner**, m. —s, — = Moezelbewoner. **Moselwein**, m. = Moezelwijn.

Moses, m. = Mozes; die fünf Bücher Moses = de vijf boeken (van) Mozes; er hat M. und die Propheten = hij heeft geld.

Moskitto, m. —s, —s = muskiet. **Moskitto[nest]**, f. = muskietennet.

Moskowitz, m. —en, —en; **Moskowitz**, m. —s, — = Moskoviet. **moskowitzisch** = Moskovisch.

Moslem, m. —(s), —s u. —in = Moslem, Muzelman.

Mosquitto, zie Moskito.

Moss, m. —es, —e = most, ongegist druivensap, jonge wijn; vruchtenwijn of -sap; er weiß, wo Baribel den M. holt = hij weet, waar Abram den mosterd haalt.

Moster, **Mosterich**, m. —s = aangemaakte mosterd.

Mosterhädel, m. = dikkop.

Motete, w. —, —n = motet, kerkzang.

Motion, w. —, —en = motie: beweging, voorstel, verbulging. **Motiv**, f. —(e)s, —e = motief: beweegreden. **motivieren**, fchw. (h.) = motiveeren. **Motivierung**, w. —, —en = motiveering.

Motor, m. —s, ..to'ren = motor. **motorisch** = motorisch: bewegend. **Motorrad**, f. = motorrijwiél. **Motorradler**, m. = motorrijder.

Motte, w. —, —n = mot. **Mottenfraß**, m. = door de mot opgevreten. **Mottenkraut**, f. = mottenkruid. **Motten Schaden**, m., zie Mottenfraß.

Motto, f. —(s), —s u. **Motti** = motto: spreuk, kenspreuk, opschrift.

mouffieren (spr.: *moe..*), fchw. (h.) = mouffieren, zie Möwe.

m. o. w. = mehr oder weniger, min of meer.

Müwe, w. —, —n = meeuw.

Mt. = Monat.

I. Mud, m. —(e)s = woordje; er waqt es nicht M. zu sagen od. einen M. von sich zu geben = hij durft geen woord te zeggen, geen kik te geven; er hat keinen M. mehr = is moedeloos.

II. **Mucf**, w. = vizier, geweerkorrel (fig.): einen auf die M. nehmen, auf der M. haben = 't op iemand gemunt hebben, iem. in 't ootje nemen.

Muc'fe, w. —, —n = mug; er macht aus einer M. einen Elephanten = hij overdrijft verschrikkelijk; Muc'fen fangen = leeg loopen, niets doen; Spanische M. = Spaansche vlieg; fliegende M. = een oogongesteldheid; sterretjes zien; er hat seine Muc'fen und Tuden = hij heeft kuren en streken.

Muc'fen, Mf. = grillen, kuren, luimen; er hat seine M. = hij heeft kuren; sie hat M. im Kopfe = zij heeft 't hoofd vol grillen; das Ding hat M. = is niet pluis; M. machen = bedenkingen, bezwaren maken.

muc'fen, fchw. (h.) = zich laten hooren, een kik geven, zich verroeren; brommen, mokken, met een schok 't geweer afschieten.

Muc'fenfänger, m. = muggenvanger; ook = Grillenfänger.

Muc'fenfchen, f. = sterretjes zien (een oog-ziekte). **Muc'fenfich**, m. = muggebeet-steek onder water.

Muc'fer, m. —s, — = brompot; schijnheilige, femelaar, domper. **Muc'ferel**, w. = femelarij, kwezelarij, wreveligheid. **muc'ferifch** = schijnheilig, femelig, brommerig. **Muc'fertum**, f. —s = schijnvroomheid.

muc'fifch = kurig, grillig.

Muc's, zie Mucf I. **muc'fen**, fchw. (h.) = brommen, kikken, zich verroeren.

mud'beilig = morsig, smerig.

mud'be = moe(de), vermoed; des Lebens m. = 't leven moe(de), zat; einen m. fein. (**Mud'be**, w.); **Mud'bigfeit**, w. — = moeheid, vermoedheid.

I. **Muff**, m. —(e)s, —e; **Muff(e)**, w. —, —n = mof, handmof.

II. **Muff**, m. —(e)s = schimmel; mufte, duffe reuk, lucht; brompot, gebrom.

Muffchen, f. —s, — = mofje.

I. **Muffel**, w. —, —n = snuit, snoet; vuur-vaste smeltkroes.

II. **Muffel**, m. —s, — = brombeer, knorrepot. **muffelig** = brommerig, met den mond trekkend, pruilend, mokkend.

[**muffeln**, **muffeln**, fchw. (h.) = mommelen; langzaam kauwen; maf of duf ruiken.] **muffeln**, **muffen**, fchw. (h.) = brommen, knorren, mokken; duf, maf ruiken. **muffig**, **muffig** = knorrig, brommerig; duf, maf.

muffig, zie muffelig.

Muffti, m. —(s), —s = mufti: Arab. hooge-muf! = boe! [priester.

Mu'hamed, zie Mohammed.

Mu'he, w. —, —n = moeite, last; [kwellling, onaangenaamheid]; er hat sich alle erbenfliche M. gegeben = hij heeft zich alle mogelijke moeite getroost; mit leichter M. = met gemak; ich hatte große M. = ik heb veel moeite gehad; laß dich die M. nicht berdrücken = zie niet tegen de moeite op; es ist nicht der M. wert = 't is de m. niet waard; verlorene M. = vergeefsche m.; es verlohnt sich der M. nicht = het loont de m. niet; es hat M., macht M. = kost moeite, heeft veel in; die Mühen der Seefahrt = de vermoeienissen van de zeevaart; der eine hat die M., der andere die Brähe = de een heeft de last, de ander de lust; Müß und Fleiß bricht alles Eis = moeite en vlijt komt alles te boven. **mu'hefoß** = gemakke-lijk, zonder moeite.

mu'hen, fchw. (h.) = loeien, bulken.

mu'hen sich, fchw. (h.) = zich inspannen, zich moeite geven, streven naar. **mu'hevoll** = moeitevol, lastig, moeilijk. **Müß(e)wattung**, w. —, —en = moeite, bemoeiing.

Mühl'bach, m. = molenbeek.

Mühl'le, w. —, —n = molen; molenspel, driestrik; die M. geht = zijn mondwerk is in gang; die M. ist abgestellt = zijn mond staat stil; das ist Wasser auf seine Mühle = koren op zijn molen; sie mahlen auf einer Mühle = zij liggen onder één deken. **Mühl'lenbau**, m. = molenbouw. **Mühl'lenordnung**, w. = reglement op 't malen. **Mühl'lenpiel**, f. = molenspel.

Mühl'lgang, m.; —gerinne, f. (od. —graben, m.); —klapper, w. = molensteen(en); —tocht; —klapper.

Mühl'knecht, m.; —meister, m. = molenaars]-knecht; —baas.

Mühl'rad, f.; —schleufe, w.; —stein, m. = molenrad; —sluis; —steen.

Mühl'steinbruch, m. = molensteengroeve.

Mühl'wasser, f.; —wehr, f.; —werk, f. = molenwater; —dam; —werk.

Mühl'men, f. = tantetje, nichtje, wijfje.

Muh'me, w. —, —n = tante, nicht, wijfje.

Muh'mentweidheit, w. = oude-vrouwen-wijsheid, bakersprookjes.

Mu'hr(e), zie Mure.

Muh'fat, f. —(e)s, —e; **M.** w. —, —e = moeite, last, beslommering, kommer. **mu'h'fam** = moeilijk, lastig, inspannend. **mu'h'felig** = moeilijk, moeitevol, lastig, belast, bekommerd. **Muh'feligkeit**, m. = lasten, bezwaren, beslommering. **Muh'wattung**, zie Mühevattung.

Mulat'ce, m. —n, —n = mulat. **Mulat'tin**, w. —, —nen = mulat.

Mul'de, w. —, —n = trog, nap, tob(bo), karn, bak; kuil, uitgraving, indieping, inzinking.

mul'denformig = trogvormig, bakvormig.

Mull, m. u. f. —(e)s = fijne moeseline, netel-doeck.

Müll, **Mull**, f. —(e)s = stof, veegsel, vuilnis.

Müller, m. —s, — = molenaar, mulder.

Müller'burfche, m.; —efel, m.; —knecht, m. = molenaarsjongen; —ezel; —knecht.

Müll'fabrer, m.; —haufen, m.; —farren, m.; —faffen, m. = vuilnisman (aschman); —hoop; —kar; —bak.

Müllgardine, w. = neteldoeksche gordijn.

Mulm, m. —(e)s = molm, stof, poeder, gruis.

mul'micht = bestoven, vol stof, als molm.

mul'mig = vermolmd, vergaan.

Multiplikand, m. —en, —en = vermenig-vuldigtal. **Multiplikation**, w. —, —en = vermenigvuldiging. **Multiplikator**, m. —s, —en = vermenigvuldiger. **multipliziren**, fchw. (h.) = vermenigvuldigen.

Mu'mie, w. —, —n = mummie. **mu'mien-haft** = mummieachtig, als een mummie, in-, uitgedroogd,

Mum'me, w. —, —n = mom (Brunswijksch bier); mom, masker.

Mum'melgreis, m. = tandelooze, momme-lende grijsaard. **mun'mel(n)**, fchw. (h.) = mommelen, brommen, onduidelijk spreken, moeilijk kauwen; inwikkelen, instoppen.

Mum'menschaus, m.; **Mum'merei**, w. —, —en = vermomming, maskerade, mommerij.

Mum'big, m. —(e)s = onzin, bedrog, voor-den-gekhouderijs, zwendel.

Mumps, m. — = bos (aangezichtsongesteldheid).

München, f. = Munchen. **Münchener** = Munchenaar, Munchensch.

Mund, m. —(e)s, —e (*auch*: Münde u. Mündler) = mond; reinen M.! = mondje toe! einen bösen M. haben = een booze tong hebben; der M. wässert ihm = hij watertand; einem den M. wässern = iem. doen watertanden; einem den M. verbieten = iem. 't zwijgen opleggen; der Glode metallener M. = de metalen stem der klok; er hat sie in der Seute M. gebracht = hij heeft haar in opspraak gebracht; den M. voll rechnen = opsnijden, pochen; er sitzt fast und warm aus einem Munde = hij praat, zooals 't hem uitkomt; *zie ook*: Blatt, Hand, Herz.

Mundart, w. = taaleigen, dialect. **münd'artig** = dialectisch. **Mundbedarf**, m. = mondbehoefte, levensmiddelen. **Mundbecher**, m. = eigen beker. **Munddeckel**, m. = monddeksel (van 't kanon).

Mündel, m. u. f. —s, — = pupil, onder voogdijenschap staande.

münd'en, fchv. (h.) = smaken, bevallen.

münd'en, fchv. (h.) = uitmonden, uitloopen; alle Straßen münden auf den Markt = komen op de markt uit.

münd'faul = lui in den mond; er ist nicht m. = hij kan goed spreken. **Mundfaule**, w. = mondziekte, tandvleeschziekte. **münd'fertig** = welbespraakt, slagvaardig. **münd'gerecht** = geschikt, passend, pasklaar, zooals 't hoort (om te spreken of te eten).

Mundgeschwür, f.; **-harmonika**, w.; **-höfche**, w. = mondzwuur; -harmonika; -holte.

mundie'ren, fchv. (h.) = mundeeren: in 't net schrijven, gresseeren.

mündig = mondig, meerderjarig; vrij; einen m. sprechen = iem. meerderjarig verklaren.

Mündigkeit, w. — = mondigheid, meerderjarigheid. **Mündigkeitsprüfung**, w. = meerderjarig-, mondigverklaring.

Mundhemme, w. = mondklem, kaakkramp.

Mundloch, m. = lijfkok. **Mundloch**, m. = ouwel (voor brieven). **Mundlein**, m. = mondlijm. **münd'sich** = mondeling. **Münd'sichheit**, w. — = mondelinge behandeling.

Mundloch, f. = mondgat; monddoening, monding. **Mundöffnung**, w. = monddoening.

Mundportion, w. = rantsoen. **münd'recht**, *zie* mündgerecht. **Mundschent**, m. = lijfschenker. **Mundspiegel**, m. = mondspiegel.

Mundstück, f. = mondstuk, mond, mondwerk. **münd'tot** = [onmondig, incompetent], verbluft; einen m. machen = iem. niet aan 't woord laten, iem. 't spreken verbieden.

Mundum, f. —(s), ..ba = mundum: net (afschrift), gresse.

Mündung, w. —, —en = monding, mond.

Mundvoll, m.; **-vorrat**, m.; **-wasser**, f. = mondvol; -voorraad; -water.

Mundwerk, f.; **-winkel**, m. = mondwerk; -hoek.

municipal zc., *zie* municipal zc.

Munificenz, **Munizenz**, w. —, = munificentie: vrijgevigheid, mildheid.

Munition, w. —, —en = amunitie: krijgsvoorraad.

municipal = municipaal: gemeentelijk, gemeente... **Municipalbeamter**, m. = gemeentebestuurder. **Municipalität**, w. —, —en = municipaliteit: gemeenteoverheid.

mün'feln, fchv. (h.) = mompelen, fluisteren; man münfelt allerlei = er wordt van allerlei gemompeld, er loopen allerlei geruchten; im Dunkeln ist gut m. = de donker is goed voor geheime afspraakjes. **Münfelci**, w. —, —en = gemompel, gefluister.

Mün'fcer, m. u. f. —s, — = domkerk, hoofdkerk, dom, kathedraal.

mün'ter = monter, vrolijk, opgeruimd, levendig, opgewekt, wakker, waakzaam, slink, gezond, frisch, welvarend. **Mün'terheit**, w. — = monterheid, vrolijkheid, opgeruimdheid enz.

Münz'abdruck, m.; **-abfall**, m.; **-amt**, f. = muntafdruk; -afval; -kamer.

Münz'beamter, m.; **-beschäftigung**, w.; **-beschreibung**, w. = muntbeamte; -alliage; -beschrijving.

Münz'block, m.; **-buch**, f. = muntblok; -boek.

Münz'e, w. —, —en = munt (gebouw, geld, specie, geldstuk, muntrecht); (gedenk)penning; *ook* = Münze; mit klingender M. bezahlen = kontant betalen; etw. für bare M. nehmen = voor goede munt opnemen; *zie ook* bezahlen. **mün'zen**, fchv. (h.) = munten, geld slaan, stempelen; doelen; das ist auf ihn gemünzt = dat is op hem gemunt. **Münz'enner**, m. = muntkenner, penningkundige, numismaticus. **Münz'er**, m. —s, — = munter.

Münz'fälscher, m.; **-fälschung**, w.; **-fuß**, m. = muntvervalscher (valsche munter); -vervalsching; -voet.

Münz'gehalt, m.; **-gewicht**, f.; **-kabinett**, f. = muntgehalte; -gewicht; -kabinet.

Münz'lohn, w.; **-kunde**, w.; **-meister**, m. = muntloon; -kunder; -meester.

Münz'ordnung, w.; **-probe**, w. = muntreglement; -onderzoek.

Münz'probierer, m. = essayeur. **Münz'rat**, m. = lid van 't college van muntmeesters.

Münz'recht, f. = muntrecht. **Münz'regal**, f. = landsheerlijk recht om munt te slaan.

Münz'schreiber, m. = schrijver aan de munt.

Münz'sorte, w. = muntsoort. **Münz'stadt**, w. = stad, die een munt of 't muntrecht heeft.

Münz'stempel, m.; **-system**, f.; **-wage**, w. = muntstempel; -stelsel; -schaal (-waag).

Münz'waarde, m.; **-wert**, m.; **-wesen**, f.; **-wissenschaft**, w.; **-zeichen**, f. = muntopzichter; -waarde; -wezen; -wetenschap; -teeken (merk).

Muräne, w. —, —en = murene: een zeeaal (vooral in de Middell. Zee).

mur'be = murw, week, zacht, malsch (vleesch bijv.), broos (gebak, ijs); uit elkaar vallend, half vergaan: m. sein, werden, machen = murw, mak, gedwee zijn, worden, maken. **Mur'be**, **Mur'bigkeit**, w. — = murwheid, weekheid, zachtheid, malschheid, broosheid.

mur'fen, fchv. (h.) = knoeien, verknoeien.

Mur'mel, m. —s, — = knikker.

mur'meln, fchv. (h.) = mompelen, brommen, fluisteren, prevelen, murmelen, kabbelen.

Mur'melstein, f. = marnot.

Mur'ner, m. —s, — = kater, Tibert (in 't dierepos).

mur'ren, fchv. (h.) = morren, pruttelen, brommen, knorren. **mur'righ** = pruttelig, brommig, knorrig, wrevelig. **Mur'r'kopf**, m. = knorrepot, brompot, brombeer, pruttelaar. **mur'r'köpfig**, *zie* mur'righ.

Mus, f. —es, —e u. Mäßer = moes, brij, sijn gestampte kost (Noordd. vooral van vruchten);

das *M.* berfchütten = de zaak bederven; *M.* und Brot = kost.

Mufaget, m. -en, -en = muzenvriend.

Mufche, w. -, -n = mouche: schoonheidspleistertje.

Mufchel, w. -, -n = mossel, schelp, schaal.

Mufchelfant, m. = schelpmergelgroeve; mosselbank. **Mufchelfei**, w. -, -en = bedriegerij, geniepigheid. **Mufchelderde**, w. = schelpaarde, mergel. **Mufchelfang**, m. = mosselvangst. **Mufchelförmig** = mossel-, schelpvormig. **Mufchelföld**, schelpgoud (g. in schelpen). **Mufchelhaitig** = met schelpen vermengd. **Mufch(e)licht**, **Mufch(e)lig** = schelpachtig, schelpvormig; week; behaaglijk.

Mufchellalf, m.; **fehre**, w.; **marmor**, m.; **faunlung**, w. = schelp|kalk; -kunde; -marmor; -kabinet.

Mufcheln, fchw. (h.) = bedriegen, in 't geniep doen. **Mufchelfate**, w. = schelp, schaal, mosselschelp.

Mufchelfilber, f.; **-tier**, f.; **-werk**, f. = schelp|zilver (z. in schelpen); -dier; -werk.

Mufche, w. -, -n = muze: godin der kunst.

Mufelman, -en, -en; **Mufelmann**, -(e)s, . männer = Muzelman, Mohamedaan. **Mufelmantich**, **Mufelmantich** = Muzelmansch.

Mufenalmanach, m.; **berg**, m.; **gott**, m. = Muzen|almanak; -berg (Zangberg, Parnassus); -god (Apollo).

Mufenfohn, m. = Muzenzoon, dichter, student. **Mufentempel**, m. = Muzentempel.

Mufem, f. -(s), . feen = museum.

Mufier = met mozaiek versierd.

Mufik, w. = muziek; stille *M.* machen = zijn mond houden. **Mufikalien**, Pl. = (gedrukte of geschreven) muziek. **Mufikalienhandlung**, w. = muziekhandel. **Mufikalifch** = muzikaal. **Mufikant**, m. -en, -en = muzikant. **Mufikantentifch**, m. = kleine tafel.

Mufikcorps, zie Mufikforps. **Mufikdirektor**, m. = orkestdirecteur. **Mufiker**, m. -s, - = muzikus, artiest.

Mufikfeft, f.; **forps**, f.; **fehrrer**, m. = muziekfeest; -corps; -onderwijzer.

Mufikfchule, w.; **fchül**, f.; **fchule**, w. = muziekfchool; -stuk; -les.

Mufikus, m. -, . fifer u. . fici = muzikus.

Mufikverein, m. = muziekvereniging.

Mufikwerk, w. = mozaïekwerk, ingelegd werk. **Mufikwerk** = mozaïek, ingelegd.

Mufikzeren, fchw. (h.) = muziceeren.

Mufkat, m. -(e)s, -e = muskaatwijn. **Mufkat(en)blüte**, w. = foelie. **Mufkateller**, m. -s = muskadel, muskaatwijn.

Mufkatwein, w.; **wein**, m. = muskaatnoot; -wijn.

Mufkel, m. -s, -n; **M.**, w. -, -n = spier, pees. **Mufkelig** = gespierd.

Mufkelfraft, w.; **fchwäche**, w. = spierkracht; -zwakte.

Mufkete, w. -, -n = musket, geweer.

Mufketenfeuer, f.; **fugel**, w.; **fchuß**, m. = musketvuur; -kogel; -schot.

Mufketier, m. -(e)s, -e = musketier.

Mufkito, zie Mofkito.

Mufkulatur, w. = muskulatuur: spierstelsel. **Mufkulös** = gespierd, krachtig, sterk.

Muf, f. - = moet, moeten, dwang; *M.* ift ein bitter(e)s Kraut, eine harte Muf = moeten is dwang.

Mufte, w. - = vrije tijd; ledige, onbezette tijd, gelegenheid om iets te doen, 't niet gebonden zijn; in, mit *M.* = op zijn gemak.

Mufelin, m. -(e)s, -e = moeseline.

Mufen, unr. (h.) (ich muf, er muf; mufte; mufte; gemufst) = moeten, [mogen, kunnen]; er mufte denn frank fein = of hij moest ziek zijn.

Mufestunde, w. = snipperuurtje; leeg, vrij uur. **Mufezeit**, w. = vrije, leege tijd.

Mufieren, zie mouffieren.

Mufig = (van tijd) vrij, ledig, leeg; onbezet, niet aan 't werk, nietsdoend, traag, leeglopend; m. gehen = leeg loopen; mufige Frage = noodeloze, doellooze vraag. **Mufigen**: ich finde mich gemufigt = ik zie me genoodzaakt; ich fühle mich gemufigt = ik gevoel lust ...

Mufiggang, m. = nietsdoen, leeglooperij; *M.* ift aller Dafter Anfang = luiheid is des duivels oorkussen. **Mufiggänger**, m. -s, - = leeglooper, doenniet. **Mufiggängerifch** = lui, traag, nietsdoend, leeglopend.

Mufitel, m. = weduwend'el.

Mufter, f. -s, - = monster, staal, voorbeeld, patroon, model; nach *M.* beftellen = op staal bestellen; nach einem *M.* ftriden = naar een patroon breien; ein *M.* des Feibes = een voorbeeld, een toonbeeld van vlijt. **Mufteranftalt**, w. = modelinrichting. **Mufterbild**, f. = toonbeeld, voorbeeld, ideaal, type.

Mufterbuch, f. = staalboek; modelboek. **Muftergültig**, **haft** = voorbeeldig, navolgenswaard. **Mufterfarte**, w. = staalkaart.

Mufterfnabe, m. = modeljongen. **Muftern**, fchw. (h.) = monstereen, inspecteeren, onderzoeken, onderzoekend aankijken; modelleeren, fatsoeneeren; teekenen; mooi maken, toien.

Mufterreifer, m. = handelsreiziger met stalen. **Mufterreiter**, m. = (spottend) handelsreiziger. **Mufterrolle**, w. = monsterrol.

Mufterfchrift, w.; **fchriftfteller**, m.; **fchule**, w. = modelfchrift; -schrijver; -school.

Mufterfchug, m. = wettelijke bescherming van een model. **Mufterftaat**, m. = modelstaat. **Muftering**, w. -, -en = montering, inspectie, schouwing, wapenschouwing, onderzoek, bezichtiging, 't nakijken.

Mufterftück, f.; **werk**, f.; **wirtschaft**, w.; **zeichner**, m. = modelstuk; -werk; -huidhouding (-boerderij); -teekenaar.

Mut, m. -(e)s = moed, dapperheid; *M.*affen = moed vatten; den *M.* finfenaffen = den moed laten zakken; einem *M.* einfößen = iem. moed inboezemen; einem *M.* machen = moed geven; guten od. gutes Mutef fein = goedsmoeds, welgemoed zijn; frohen Mutef = blijgemoed; ich weif tue einem dabei zu Mute ift = ik weet, hoe men daarbij te moede, hoe men daarbij gestemd is; mir ift fchlecht zu Mute = ik voel me niet op mijn gemak; feinen *M.* an einem fühlten = zijn moed aan iem. koelen; [gemoed, stemming, inborst; ber hohe *M.* = edel gemoed, neiging, streven].

Muta, w. -, . tä = muta: stemlooze medeklinker.

Mutation, w. -, -en = mutatie: verandering, wijziging, overgang, stemwisseling.

Mutchen, f. -s, -: fein *M.* an einem fühlten = zijn moed aan iem. koelen.

Muten, fchw. (h.) = [verlangen, begeeren], vergunning vragen (om naar erts te graven) het meesterrecht vragen; (een leen) begeeren.

Muterfüllt = vol moed, moedvol.

nutie'ren, fchv. (b.) = muteeren: wijzigen; de stem wisselen.

nut'ig = moedig, dapper; dartel, vroolijk.

Nut'jahr, f. = jaar, waarin de gezet 't meesterstuk maakt.

nut'loos = moedeloos, ontmoedigd, terneergeslagen, **Nut'lofigkeit**, w. = moedeloosheid.

nut'maßen, fchv. (b.) = vermoeden, gissen, raden. **nut'maßlich** = vermoedelijk, naar gissing, waarschijnlijk. **Nut'maßung**, w. —, —en = vermoeden, gissing, onderstelling.

Nut'oskop, f. —(e)s, —e = nutoscoop.

Nut'schie'ring, w. — = verdeling van 't vruchtgebruik.

I. **Nut'ter**, w. —, —n = moer (v. een schroef).

II. **Nut'ter**, m. —, **Mütter** = moeder, moeder de vrouw; gesteente in 't erts, ombuhsel van een steen; parelschelp; matris; baarmoeder; droesem, bezinksel; M. Grün = de bloote hemel, de open lucht.

nut'teralflein, zie nutter'selalflein. **Nut'terbeschwerde**, w. = moederkwaal, -pijn. **Nut'terbiene**, w. = moederbij. **Nut'terboden**, m. = geboortegrond; teelgrond.

Nut'terbruder, m. = oom, moeders broer.

Nut'terbruist, w. = moederborst. **Nut'terschen**, f. = moedertje, moeder de vrouw, ouwetje.

Nut'ter'erde, w.; **sieber**, f. = moeder||-aarde: -koorts.

Nut'terfüllen, f. = merrieveulen. **Nut'ter-got'tesbild**, f. = madonnabeeld. **Nut'terhaus**, f. = moeders huis. **Nut'terherz**, f. = moederhart. **Nut'terkind**, f. = kind, mensch; moeders-kind(je).

Nut'ter'kirche, w.; **-korn**, f.; **-fuchsen**, m. = moeder||kerk; -koren: -koek.

Nut'terlamm, f. = ooilam.

Nut'ter'land, f.; **-lange**, w.; **-leib**, f. = moeder||land; -loog; -lijf (-schoot); von Nut'terleibe an = van de geboorte af.

nut'terlich = moederlijk; das Nut'terliche = moederlijk erfdeel, -goed. **Nut'terlichtheit**, w. = moederlijkheid, moederlijk gevoel.

Nut'ter'liebe, w.; **-loge** (spr.: *loozje*), w. = moeder||liefe; -loge (v. d. vrijmetselaars).

nut'terloos = moederloos. **Nut'termal**, f. = moedervlek. **nut'termänschenstille** = doodstil. **Nut'termilch**, w. = moedermelk; mit der M. einjagen = met de moedermelk inzuigen. **Nut'termord**, m. = moedermoord.

nut'tern, fchv. (b.): die nuttert sich = die aardt naar haar moeder. **nut'ternacht** = modernaat. **Nut'terpfennig**, m. = ondersteuning in geld door de moeder. **Nut'ter'pferd**, f. = veulenmerrie. **Nut'terrolle**, w. = stamrol; moederrol. **Nut'ter'schaf**, f. = ooi, moederschaap.

Nut'ter'schaft, w.; **-scheide**, w.; **-schoß**, m.; **-schwein**, f. = moeder||schap; -scheede; -schoot; -zwijn (zeug).

Nut'ter'schwester, w. = moedersuster, tante.

Nut'terseele, w.; **keine M.** = geen sterveling.

nut'terseeleallein = moederziel alleen.

Nut'terzegen, w. = moederzegen. **Nut'ter'söhndchen**, f. = moederskindje.

Nut'ter'spiegel, m. = moederspiegel. **Nut'ter'sprache**, w. = moedertaal; stamtaal, grondtaal.

Nut'terstadt, w. = moederstad, geboortestad.

Nut'terstamm, m. = moederstronk, moeder-, hoofdstam (bij planten). **Nut'terstelle**, w.; bei, an einem M. vertreten = bij iem. de plaats van een moeder bekleeden, innemen.

Nut'terstock, m. = moederstam; moederkorf (bijen). **Nut'tertheil**, m. = moedersdeel, erfdeel. **Nut'tertier**, f. = moederdier. **Nut'ter'vorfall**, m. = verzakking van de baarmoeder. **Nut'terwitz**, m. = natuurlijke geestigheid, gezond verstand.

[**Nut'tich**, **Nut'tig**, m. (e)s, —e = bergplaats van ooft; vuilnis].

Nut'tung, w. —, —en = concessieaanvraag (voor mijnbouw); leenaanvraag.

Nut'twille(n), m. . . ns = moedwil, dartelheid, baldadigheid, uitgelatenheid; wilde anjer.

nut'twillig = moedwillig, dartel, baldadig, uitgelaten, met moedwil. **nut'twilligerweise** = met moedwil, moedwillig.

Nut'tze, w. —, —n = muts (ook 2de maag), kap (ook van een valk), pet; (tea)cosy, warmhouder. **Nut'tzenmacher**, m. = mutsen-, pettenmaker. **Nut'tzen'schirm**, m. = klep van de pet.

Nut'tpe, m. —n, —n; **Nut'tpöß**, m. —, —c = myoop, kortzichtige, bijziende.

Nut'trade, w. —, —n = myriade, 10000tal, tallooze menigte. **Nut'triagramm** = myriagram. **Nut'triapo'de**, m. —n, —n = duizendpoot.

Nut'trhe, w. —, —n = mirre.

Nut'tre, w. —, —n = mirt.

Nut'tren'blatt, f.; **-krauz**, m.; **-strauch**, m.; **-zweig**, m. = mirte||blad: -krans; -struik; -takje (-twijg).

nut'terios = mysterieus. **Nut'terium**, f. —(s), . . rien = mysterie: geheim, geheimzinnigheid, verborgenheid, geheime leer. **Nut'terios'mus**, zie Nut'teriosmus. **Nut'terification**, w. —, —en = mystificatie: fopperij, bedriegerij.

Nut'tif, w. — = mystiek: streven om 't bovenzinnelijke door innerlijke aanschouwing te vatten; geheime leer. **Nut'tifer**, m. —s, — = mysticus: aanhanger van de mystiek.

nut'tifich = mystisch, mystiek; geheim, geheimzinnig, twijfelachtig, onzeker. **Nut'terios'zismus**, m. = mysticisme: wondergeloof, dweperij.

Nut'the, w. —, —n = mythe: godensage, verbeelding, fabel. **nut'tifich** = mythisch, tot de mythe behoorende; onzeker, geheimzinnig. **Nut'thologie**, w. —, —(e)n = mythologie: goden- fabelleer. **nut'thologich** = mythologisch. **Nut'thos**, **Nut'thus**, m. —, **Nut'then** = mythe.

Nut'te = Mänge.

N.

N, f. = N.

N. = Nummer.

na = nu, och, zoo zoo, kijk, wel wel, och kom.

Na'be, w. --, --n = naaf.

Na'bel, m. --s, --u. Näbel = navel; brandpunt (van een lens), knoop (van een bergland), sluitsteen (van een koepel, gewelf).

Na'bel|binde, w.; **bru'ch**, m.; **gegend**, w.; **sch'uur**, w. (*od.* **strang**, m.) = navel|band; -breuk; -streek, -snoer (*of* -streng).

Naber, **Näber**, m. --s, -- = naafboor, avegaar].

Na'bob, m. --s, --s = nabob. rijkwaard.

nach = na; wir ihm n. = wij hem achterna; n. wie vor = voor en na; n. und n. = langzamerhand, allengs.

nach, *Präp. mit Dativ* = naar (n. Hause gehen, n. einer Frliege greifen); te (er kam n. Berlin); om (er geht, schiedt n. dem Arzte, ruft n. Hilfe); na (n. dem Essen, n. Ostern); over (ein Bierfel n. neun); naar, volgens (n. Umständen, den Umständen n., seiner Aussage n., n. dem Gesetze, dem Gesetze n.); bij (n. der Elle, n. dem Gewichte verfaufen); wenn es n. mir ginge = als 't naar mijn zin ging; n. Noten fingen = op noten, van 't blad zingen; es geht wie n. Noten = als van een leien dakje.

nach'achten, *schw.* (h.) = zich regelen naar, zich gedragen naar; zum N. = ter behartiging.

Nach'achtung, w.: zur N. = ter behartiging, om zich aan te houden.

nach'äffen, *schw.* (h.) = naipen, nadoen, nabootsen. **Nach'äffer**, m. --s, -- = naäper.

Nach'äfferci, w. = naäperij.

nach'ahnen, *schw.* (h.) einen (*od.* einem), ein Beispiel = nadoen, nabootsen, navolgen. **nach'ahmenswert** = navolgenswaard(ig).

Nach'ahmer, m. --s, -- = navolger, nabootser.

Nach'ahmerci, w. = nadoenerij, slaafsche navolging. **Nach'ahmung**, w. --, --en = navolging, nabootsing. **nach'ahmungswert** = navolgenswaard.

nach'arbeiten, *schw.* (h.) = (einem Model, Vorbild) nadoen, nawerken, werken naar; (ein Model) namaken; nawerken, later werken; (eine Sache, an einer Sache) nog wat (na)werken.

nach'arten, *schw.* (h.) = aarden naar, slachten: er artet dem Vater nach.

Nach'bar, m. --s u., --n, --n = buur, buurman. **Nach'bardorf**, f. = naburig dorp, dorp in de buurt. **Nach'barhaus**, f. = huis naast iem., buurmans huis. **Nach'barin**, m. --, --nen = buurvrouw. **Nach'barland**, f. = naburig land. **nach'barlich** = naburig, buurmans..., als buren. **Nach'barschaft**, w. = nabuurschap, buurschap; buren; buurt, nabijheid; gute N. halten = buurschap houden, als goede buren leven. **Nach'barsleute**, Pl. = buren, buurlieden.

Nach'bar|staat, m.; **st'adt**, w. = naburige staat; n. stad.

nach'bedenken, *unr.* (h.) = naderhand, achteraf bedenken.

nach'belien, *schw.* (h.) (einem) = nablatfen.

nach'beffern, *schw.* (h.) einer Sache, an einer

Sache = iets verbeteren, nog beter maken, nog wat aan iets doen, iets retoucheeren.

nach'bestellen, *schw.* (h.) = nabestellen. **Nach'bestellung**, w. = nabestelling.

nach'beten, *schw.* (h.) = nazeggen, napraten.

nach'betwillingen, *schw.* (h.) = achteraf toestaan.

nach'bezahlen, *schw.* (h.) = nabetalen, bij-

Nach'bie, f. = dunbier. [betalen.]

nach'bilden, *schw.* (h.) = namaken, copieeren;

voltooiën (opvoeding e. d.). **Nach'bildung**, w. = namaak, copie; voltooiing.

nach'blättern, *schw.* (h.) = nog eens door-

bladeren.

nach'bleiben, *ft.* (f.) = nablijven, schoolblijven, achterblijven.

nach'blicken, *schw.* (h.) (einem) = nakijken, nazien.

Nach'blüte, w. = nabloei, tweede bloei.

nach'bohren, *schw.* (h.) = naboren, nog eens boren; daarna borend induwen.

nach'bringen, *unr.* (h.) = achter nabrengen; ('t verzuimde) inhalen.

nach'datieren, *schw.* (h.) = nadateeren.

nach'dem [= daarna]; nadat; (je) n. = al naardat, al naarmate, al naar, naar; je n. = 't kan er naar zijn, al naar 't uitkomt.

nach'denken, *unr.* (h.) (über etw.) = nadenken (over iets), (einer Sache) n. = over een zaak nadenken, een zaak overdenken; einem n. = iem. nadenken, iems. gedachten volgen of vervolgen. **nach'denkend**, **nach'denklich** = nadenkend, peinzend; fernstig, tot nadenken stemmend].

nach'dichten, *schw.* (h.) (einem) = nadichten, navolgen.

nach'drängen, *schw.* (h.) (einem) = nadringen, nastuwen. **nach'dringen**, *ft.* (f.) (einem) = nadringen, achterna dringen, volgen.

Nach'druck, m. --(e)s, --e u. . . brüfte = nadruk, klem, kracht; nadruk, ongeoorloofde afdruk, namaak; tweede wijnpersen. **nach'drucken**, *schw.* (h.) = nadrukken (van drukwerken), overdrukken, namaken. **nach'drüfen**, *schw.* (h.) = nog eens persen, nadrukken, nadringen. **Nach'drucker**, m. = nadrukker.

nach'drücklich = nadrukkelijk, met nadruk, met klem, krachtig. **nach'drucksboll** = met nadruk, met klem, krachtig.

nach'dunkeln, *schw.* (h.) = allengs donkerder worden (van schilderijen en kleuren).

nach'eifern, *schw.* (h.) (einem) = nastreven, ijverig volgen. **Nach'eiferung**, w. = nastreven, wedijver.

nach'eilen, *schw.* (f.) (einem) = najien, nasnellen, vervolgen.

nacheinan'der = na elkander; drei Tage n. = drie dagen aaneen.

nach'empfinden, *ft.* (h.) (einem, etw.) = nagevoelen, zich in iemands gevoelens indenken.

Na'chen, m. --s, -- = aak, bootje. **na'chenförmig** = bootvormig.

[na'cher zie nach].

Nach'ernste, w. = naooft.

nach' erzählen, *schw.* (h.) = navertellen.

nach'essen, *ft.* (h.) = naeten. **Nach'essen**, f. = naeten, naspis.

nach'gerieren, [schw. (h.) = naexerceren; naeten.

[**Nach'fahr**, m. —s u. -en, -en = nakome-ling, navolger, opvolger.] **nach'fahren**, ft. (f.) (einem) = nagaan, navolgen, natrekken, volgen, (met de hand) een beweging nadoen; (h.) = (etw.) nabrengen, (in een wagen) narijden.

nach'färben, [schw. (h.) = naverven, oververven. **Nach'feier**, w. = nafeest, napret. **nach'feiern**, [schw. (h.) = navieren.

nach'feilen, [schw. (h.) = navijlen, naschaven, verschaven, polijsten.

nach'feuern, [schw. (h.) = navuren, naschieten; ('t vuur) opstoken.

nach'fliegen, ft. (f.) (einem) = navliegen.

Nach'folge, w. = opvolging, navolging. **nach'folgen**, [schw. (f.) (einem) = navolgen, volgen; opvolgen, nakomen. **Nach'folger**, m. = opvolger, erfgenaam, erve; navolger.

nach'fordern, [schw. (h.) = naeischen, later (erbij) eischen. **Nach'forderung**, w. = naeisch.

nach'forschen, [schw. (h.) (einer Person od. Sache) = naspeuren, navorschen, onderzoek doen naar. **Nach'forschung**, w. = navorsching, naspeuring, onderzoek (ing).

Nach'frage, w. = navraag, onderzoek, verzoek om inlichting; vraag; N. halten = navraag doen; N. und Angebot = vraag en aanbod.

[**nach'fragen**, [schw. (h.) (einer Person od. Sache) = vragen naar, navraag doen omtrent; zich bekommeren over].

Nach'frist, w. = later toegestane termijn.

Nach'froht, m. = navorst.

Nach'frühling, m. = nalente.

nach'fühlen, [schw. (h.) etw. = een wrok over iets (ge)voelen, iets navoelen; einem etw. n. = na(ge)voelen, deelen in.

nach'füllen, [schw. (h.) = navullen, aanvullen.

Nach'füllung, w. = na-, aanvulling.

nach'gaffen, [schw. (h.) (einem) = nagapen.

nach'geben, ft. (h.) = (nog iets) nageven, toegeven, meegeven; der Boden, der Stein giebt nach = geeft mee, wijkt; der Mügite giebt nach = geeft toe; er giebt seinem Bruder an Geist nichts nach = hij staat bij zijn broer aan verstand niet achter, doet niet voor hem onder.

nach'geboren = nageboren, jonger. **Nach'geburt**, w. = nageboorte, moederkoek.

nach'gehen, urr. (f.) = (einem) nagaan, volgen, nalooen, naspeuren (Unnötigen) nastreven, trachten te verwerven; (seinen Geschäftten) bezorgen, waarnemen, doen; (dem Vergnügen) najagen, zich overgeven aan; es geht ihm nach = hij voelt 't nog; (von einer Uhr) nalooen, achter zijn.

nach'gemacht = nagemaakt, nagebootst.

nach'gerade, **nach'gerade** = langzamerhand,

Nach'geschmack, m. = nasmaak. [allengs.

nach'giebig = toegevend, gedwee, gemakke-lijk; soepel. **Nach'giebigkeit**, w. = toegevendheid enz.

nach'gießen, ft. (h.) = nagieten, bijgieten.

Nach'glanz, m. = naglans, nagloed, naschijn, weerschijn.

nach'graben, ft. (h.) = nagraven, zoeken.

nach'grübeln, [schw. (h.) = peinzen, zijn hoofd breken; einer Sache od. über eine Sache n. = over iets peinzen, iets napluizen, nasnuffelen.

nach'gucken, [schw. (h.) (einem) = nakijken.

Nach'guß, m. = na-, afgietsel, copie.

Nach'hall, m. = nagalm, weerklink, echo.

nach'haken, [schw. (h.) = nagalmen, naklinken.

nach'halten, ft. (h.) = nahouden (een les, school); [duurzaam zijn, lang duren]. **nach'haltig** = duurzaam, stevig, solide. **Nach'haltigkeit**, w. = duurzaamheid.

nach'hängen, ft. u. **nach'hängen**, [schw. mit Dativ = [narennen, vervolgen], zich aan iets overgeven, den vrijen loop laten aan (seiner Gedanken, Erinnerungen).

nach'heilen, [schw. (h.) = nabehandelen, achteraf genezen.

nach'heizen, [schw. (h.) = nastoken.

nach'heifen, ft. (h.) = (einem) behulpzaam zijn, een handje helpen; (einer Sache) bevorderen, gemakkelijk maken, begunstigen.

nach'her = later, naderhand, daarna; bis n. = tot straks.

Nach'herbst, m. = naherfst.

nach'herig = later, volgend.

Nach'hieb, m. = tegen-, terugstoot.

Nach'hilfe, w. = hulp, steun. **Nach'hilfe-funden**, Pl. = hulplessen, repetitielessen.

nach'hinken, [schw. (f.) = nahinken, hinkend achter aankomen.

nach'holen, [schw. (h.) = laten halen; nog of ook halen; (Beräumes) inhalen.

Nach'hülfe, zie Nach'hilfe.

Nach'hut, w. = achterhoede; 't later in de weide komen.

nach'jagen, [schw. (h.) = (einem) achternajagen, nazitten; (einem eine Fugel) najagen; (Ehren, dem Ruhme) jagen naar, streven naar.

nach'jammern, [schw. (h.) (einem) = jammeren, klagen (over een doode bijv.).

nach'jubeln, [schw. (h.) = najubelen.

nach'klagen, [schw. (h.) (einem) = klagen om (een doode bijv.).

nach'kaufen, [schw. (h.) = nakoopen, bijkooen.

Nach'klang, m. = naklank, nagalm, echo, herinnering.

nach'klettern, [schw. (f.) (einem) = naklauteren.

nach'klingen, ft. (h.) = naklinken, nagalmen.

Nach'komme, ur. —n, —n = nakomeling, afstammeling.

nach'kommen, ft. (f.) = (einem) nakomen, na iem. komen, volgen; (einem Geschäft) goed maken, inhalen; er kann nicht n. = hij kan 't niet bijhouden (dem Diktate z. B.); nagaan, te weten komen; (einem Versprechen, dem Befehle, Verpflichtungen) nakomen. **Nach'kommenschaft**, w. = nakomelingschap, nageslacht. **Nach'kommung**, m. —(e)s, —e = nakomer; [nakomeling, afstammeling].

nach'tönnen, urr. (h.) (einem) = nakunnen, kunnen volgen.

nach'triehen, ft. (f.) (einem) = nakruipen.

Nach'tur, w. = nakuur.

Nach'tag, m. . . lasses, . . lasse u. . . lasse = verslapping, ontspanning, afneming (der Straft); vermindering (der Strafe); verlaging (der Steuern); nalatenschap, nagelaten werken.

nach'lassen, ft. (h.) = [nalaten, achterlaten, laten varen, prijsgeven, kwijtschelden, ontslaan van, toelaten, toegeven, laten schieten, vieren]; verslappen, (langzaam) ophouden, afnemen, bedaren, zwakker worden; im Eifer n. = in ijver verslappen; sein Eifer läßt nach = zijn ijver verslapt, vermindert; sein Zorn läßt nach = zijn drift vermindert, bedaart; der Regen läßt nach = de regen wordt minder; das Seil läßt nach = wordt slap, geeft mee; die Schraube läßt nach = raakt los; laß nicht nach mit Bitten und Beten = houd niet op te...; etw. vom Preise n. = laten vallen.

nachläufig = nalatig, onachtzaam, slordig, nonchalant, laks; minder stijf. **Nachläufigkeit**, w. —, —en = nalatigheid enz. **Nachlassung**, w. —, —en, zie Nachlassen.

nachlaufen, ft. (f.) (einem) = naloopen; seinem Verdienste n. mühen = moeten loopen, moeite doen om iets te verdienen. **Nachläufer**, m. = nalooper; (beim Willkür) coulé.

nachleben, ftw. (h.) = later leven; (dem Geiste) naleven, zich richten naar.

nachlegen, ftw. (h.) = er bijleggen, bijvoegen; noch etw. n. = wat bij 't vuur doen, er nog wat opleggen, wat opstoken.

nachlernen, ftw. (h.) = naleeren, later leeren.

Nachlese, w. —, —n = nalezing, naoogst; nabetrachting. **nachlesen**, ft. (h.) = nalezen, overlezen, nazien, naslaan; nalezing, naoogst houden. **Nachleser** = nalezer, arenzoeker.

nachliefern, ftw. (h.) = naleveren. **Nachlieferung**, w. = nalevering.

nachmachen, ftw. (h.) = later maken, namaken, nadoen, nabootsen; daß soll ihm einer n. = doe 't hem maar eens na. **Nachmachung**, w. — = namaak.

Nachmahd, w. — = tweede maaisel, naweide. **nachmalen**, ftw. (h.) = naschilderen, copieeren.

nachmalig = later, volgend, van later datum.

nachmalis = later, daarna, namaals.

Nachmann, m. = achterman; opvolger, navolger.

nachmarschieren, ftw. (f.) = namarscheeren.

nachmessen, ft. (h.) = overmeten, nameten.

Nachmittag, m. = namiddag. **nachmittags** = des (of 's) namiddags.

Nachmittagspredigt, w. : -schlächten, f. ; -zeit, w. = (na)middag|preek; -slaapje: -tijd.

nachmurmen, ftw. (h.) = naprevelen.

Nachnahme, w. — = rembours. **nachnehmen**, ft. (h.) = nanemen, later nemen; rembours ontvangen.

nachpfeifen, ft. (h.) = (iets) nasluiten, oversluiten; (einem) nasluiten.

nachpflanzen, ftw. (h.) = na-, bijplanten, later planten.

nachpfeifen, ftw. (h.) = napenseelen, retourcheeren.

nachplappern, ftw. (h.) = nababbelen, napraten.

nachpolieren, ftw. (h.) = na-, overpolijsten.

Nachporto, f. = bijporto, bijbetaling van porto.

nachprägen, ftw. (h.) = nastempelen, namunten, (munt) namaken.

nachrechnen, ftw. (h.) = narekenen, overrekenen.

Nachrede, w. = narede; 't napraten (over iets); üble, böse N. = praatjes, kwaadsprekerij, lasterpraatjes; in üble N. bringen = kwaadspreken van, belasteren, in opspraak brengen.

nachreden, ftw. (h.) = (etw.) napraten, nazeggen, overzeggen, (einem) napraten; (einem Böses, Übles) kwaadspreken van.

nachreifen, ftw. (h.) = later rijpen.

nachreisen, ftw. (f.) (einem) = nareizen.

nachreisen, ft. (h.) = naschetsen, nateekenen; verder scheuren.

nachrennen, ft. (f.) = (einem) narijden; (Stud.) ein Kolleg, ein Fejt n. = een kollege, een dictaat naverken, inhalen.

nachrennen, urr. (f.) (einem) = iem. narennen.

Nachricht, w. —, —en = bericht, tijding, bericht, nieuws, mededeeling, inlichting; zur N. = bericht aan den lezer.

Nachrichter, m. = scherprechter, beul.

nachrichtig = bijwijze van inlichting, als waarschuwing.

nachringen, ft. (h.) mit Dativ = krachtig nastreven.

nachrollen, ftw. (f.) = narollen.

nachrücken, ftw. (h. u. f.) = nog verder rukken, schuiven; promotie maken; (dem Feinde) narukken.

nachrubern, ftw. (f.) (einem) = naroeien.

Nachruf, m. = roep, terugroeping; afscheid, laatste groet (aan een doode); herinnering, roep, naam.

nachrufen, ft. (h.) (einem) = naroeien.

Nachruhm, m. = naroom, naam, roep. **nachrühmen**, ftw. (h.) (einem) etw. = iem. iets met eer nageven, tot iems. eer iets zeggen.

nachsagen, ftw. (h.) = nazeggen, overzeggen, verder vertellen; (einem) etw. n. = iem. iets nazeggen, van iem. iets zeggen, iem. iets nageven.

Nachsatz, m. = nazin.

nachschauen, ftw. (h.) (einem) = nakijken, nazien.

nachschicken, ftw. (h.) = nazenden, nasturen.

nachschleichen, ftw. (h.) = naschuiven, naduwen, nakruien; die Bühne schleichen nach = de tanden wisselen.

nachschließen, ft. (h.) = (einem) (eine Kugel) naschieten; (Steinmassen) door schieten en boren losmaken; (Weld zu einem Unternehmen) later nog bijleggen, storten; (Büder u. ä.) nadrukken; (f.) = naschieten, met snelheid en kracht nakomen.

nachschiffen, ftw. (f.) = navaren.

Nachschlag, m. = nasiag (muz.; nagemaakte munt). **nachschlagen**, ft. (h.) = (eine Stelle in einem Buche) naslaan, opzoeken; (eine Note) naslaan; (Weld) namunten, nastempelen; (einem Erbe) opsporen; (einem ein Kreuz) nageven; [(einem) aarden naar].

nachschleichen, ft. (f.) (einem) = nasluipen.

nachschleichen, ft. (h.) = nasleepen, nasleuren.

nachschleppen, ftw. (h.) = nasleepen, achternasleepen, -sleuren; naslepen.

Nachschlüssel, m. = valsche sleutel.

nachschmecken, ftw. (h.) = een nasmaak hebben.

nachschmieren, ftw. (h.) = nasmeren, nakladden.

nachschneiden, ft. (h.) = nasnijden, naknippen (naar een model); nog (wat) snijden.

nachschreiben, ft. (h.) = over-, naschrijven; (wat voorgelezen, gedictieerd wordt) opschrijven; bijschrijven; (einem einen Brief) naschrijven. **Nachschreiber**, m. = overschrijver.

nachschreiben, ft. (h.) (einem) = naschreeuwen.

Nachschrift, w. = naschrift, postscriptum; afschrift, dictaat.

Nachschuß, m. = tweede worp (in 't kegelspel); latere troepenlevering.

Nachschür, w. = tweede schering.

nachschüren, ftw. (h.) = (het vuur) nog wat aanwakkeren, aan-, opstoken.

Nachschuß, m. = nagroei; nieuwe storting (van gelden); geperste jonge wijn.

nachschütten, ftw. (h.) = bijstorten.

Nachschwärm, m. = latere zwerm, bijzwerm.

nachschwären, ftw. (h.) = nababbelen, nakletsen.

nachschwimmen, ft. (f.) (einem) = nazwemmen.

nachschwören, ft. (h.) = (eem) eed nazeggen; (einem) navloeken, nazveren.

nachjegen, *schw.* (f.) (einem) = nazelen.
nachsehen, *ft.* (h.) = (einem) nazien, nakijken; niet meekunnen, achterblijven; n. ob... = zien, kijken, onderzoeken of.; (een opstel, rekening, boek) nazien, doorzien, nagaan; einem etw. n. = iets van iem. door de vingers zien, niet zwaar aanrekenen; [sieh dem Schmerz des Waters nach = heb geduld met de smart van den vader]. **Nachsehen**, *f.* = nazien, onderzoek; ich hatte das N. = ik stond te kijken, ik kon er naar fluiten, ik kon toekijken.
nachsehen, *unn.* (h.) = nazenden.
nachsehen, *schw.* (h.) = laten volgen, later zeten of plaatsen; auf das Essen setzen wir ein Glas Wein nach = na 't eten dronken we een glas wijn; das Vergnügen seinen Pflichten n. = het vermaak achterstellen bij zijn plichten; einem Süchtling n. = nazetten, achtervolgen; (bij 't spel) later weer inzetten.
Nachsieht, *w.* = toegevendheid, geduld, inschikkelijkheid. **nachsiehtig** = toegevend, inschikkelijk, geduldig, verschoonend. **Nachsiehtigkeit**, *w.*, zie Nachsieht. **nachsiehtsvoll** = toegevend, inschikkelijk.
Nachsilbe, *w.* = achtervoegsel.
nachzingen, *ft.* (h.) = nazingen.
nachzinnen, *ft.* (h.) = (über etw.) nadenken, zinnen, peinzen; [den Worten, einem Dinge n. = nazinnen, nadenken over].
nachzihen, *ft.* (h.) = nazitten, nablijven.
Nachzommer, *m.* = nazomer.
nachzöhen, *schw.* (h.) (einem) = naloeren, bespieden.
Nachziel, *f.* = naspel, nastukje; gevolg.
nachspielen, *schw.* (h.) = naspelen, nakomen (in een kleur).
nachsprechen, *ft.* (h.) = (einem) napspreken, nadspreken; (einem etw.) napspreken, nazeggen.
nachspringen, *schw.* (f.) (einem) = narennen, nagalopperen.
nachspringen, *ft.* (f.) (einem) = naspringen.
nachspüren, *schw.* (h.) (einer Sache) = nasporenen.
nächst = naast, dichtstbijzijnd; volgend, aantaand, eerstvolgend; der nächste beste = de eerste de beste; meine nächsten Freunde = mijn beste vrienden; der Nächste = de dichtstbijstaande, naaste; dein Nächste = wat (ook wie) u 't naast staat; mit nächstem, des nächststen = eerstdaags, binnen kort, spoedig, gauw; fürs nächste sind wir versehen = voorloopig zijn we voorzien; nächst, Präp. mit Dativ = naast, (zeer) dicht bij.
nachstammeln, *schw.* (h.) = nastamelen.
nachstarren, *schw.* (h.) = nastaren.
nachstbest = op één na de (of het) beste.
nachstbest = daarna. [volgend.
nachstehen, *ft.* (h.) = nasteken; nagraveeren; bijgraveeren, verdiepen.
nachstehen, *unn.* (h.) = achter(aan)staan, volgen; nachstehende Worte = de volgende, onderstaande woorden; nachstehend finden Sie... = hieronder vindt U...; einem in (od. an) Kenntnissen n. = in kennis bij iem. achterstaan; [einem Dinge n. = staan naar, streven naar].
nachstellen, *schw.* (h.) = (eine Uhr) achteruitzetten; das Vergnügen seinen Pflichten n. = het vermaak achterstellen bij zijn plichten; (einem) vervolgen, belagen, trachten te vangen, staan naar. **Nachsteller**, *m.* --s, -- = belager, vervolger. **Nachstellung**, *w.* = valstrik, vervolging, belaging.

Nachstetliebe, *w.* = naastenliefde.
nachstet = eerstdaags, binnenkort, spoedig.
Nachsteuer, *w.* = nabelasting, bijbelasting.
nachsteuern, *schw.* (h.) = na-, bijbelasting betalen.
nächstfolgend = eerstvolgend.
Nachstück, *m.* = nagemaakte gravure, af-druk, copie.
nächstliegend = naastbijliggend, voor-de-hand-liggend.
Nachstoß, *m.* = nastoot. **nachstoßen**, *ft.* (h.) = na-, achterna-stooten, een nastoot maken; Truppen stoßen nach = komen na.
nachstreben, *schw.* (h.) = (einem) nastreven; (einer Sache) streven naar, nastreven, staan naar.
nachströmen, *schw.* (f.) = nastroomen, in stroomen volgen.
nachstürmen, *schw.* (f.) (einem) = nastormen, navliegen.
nachstürzen, *schw.* (h.) = nastorten, achter-nawerpen, -gieten; (f.) = later nastorten, later instorten; einem n. = iem. nastormen, navliegen.
nachsuchen, *schw.* (h.) = nazoeken, naslaan, zoeken; etw. od. um etw. n. = solliciteeren naar, verzoeken om (bij een bestuur, de overheid). **Nachsuchung**, *w.* --, --en = sollicitatie, verzoek; nazoeeking, naspeuring.
Nacht, *w.* --, Nächste = nacht; heute n. = heden nacht, vannacht; zu N. = in den avond; zu N. essen = avondeten gebruiken, souperen; über N. = gedurende, in den nacht; plotseling, onverwacht; bei N. und Nebel = in den donkeren nacht, heimelijk; des Nachts od. bei N. sind alle Katzen grau = 's nachts zijn alle katten grau.
Nachtanker, *m.*; -arbeit, *w.*; -dienst, *m.* = nachtanker; -arbeid (-werk); -dienst.
Nachtteil, *m.* = nadeel, schade. **nachtteilig** = nadeelig; schadelijk.
nachtelang = nachtenlang, nachten aaneen, gedurende nachten. **nachten**, *schw.* (h.) = nacht zijn, nacht worden. **Nachteffen**, *f.* = avondeten.
Nachtente, *w.*; -falter, *m.*; -frost, *m.* = nachtluil; -vlinder; -vorst.
Nachtgesicht, *f.*; -gespenst, *f.*; -gleich, *w.* = nachtspiegel; -spook; -evening.
Nachthaube, *w.*; -hemd, *f.*; -herberge, *w.* = nachtmuts; -hemd; -herberg (-logies).
Nachthimmel, *m.* = nachtelijke hemel.
nachtig = nachtelijk. **Nachtigall**, *w.* --, --en = nachtegaal. **Nachtigallenschlag**, *m.* = nachtegalenslag, -zang. **nachtigen**, *schw.* (h.) = overnachten, over nacht herbergen.
Nachtrecht, *m.* = nagerecht, dessert.
Nachtjacke, *w.*; -kappe, *w.*; -kerze, *w.* = nachtljak; -muts; -kaars (-licht).
Nachkleid, *f.*; -lager, *f.*; -lampe, *w.* = nachtgewaad; -leger (-kwartier, -logies); -lamp.
nachtsich = nachtelijk, somber. **nachtsicherweise** = in den nacht.
Nachtsicht, *f.*; -luft, *w.* = nachtlicht; -lucht.
Nachtmahl, *f.* = H. Avondmaal, avondmaal.
Nachtmusik, *w.* = nachtmuziek, serenade.
Nachtmütze, *w.* = nachtmuts, slaapmuts, sullen. **Nachtnebel**, *m.* = nachtnevel, -mist, nachtblindheid.
nachtonen, *schw.* (h.) = naklinken, nagalmen, weerklinken, weergalmen.
Nachtposten, *m.*; -quartier, *f.* = nachtpost; -kwartier.

Nachtwab, m. = achterhoede. **nachtwabren**, fchiv. (f.) einem = nadraven.

[**nachtwabren**, fchiv. (h.) = streven naar; vervolgen].

Nachtwab, m. —(e)z, . . träge = toevoegsel, aanhangsel, supplement. **nachtwabren**, ft. (h.) = nadragen; in einem Buche, in einer Rechnung etw. n. = later in-, bijvoegen; einem eine Beleidigung, eine Kränkung n. = over een belediging enz. wrok jegens iem. koesteren, zoo iets niet vergeten; er trägt lange nacht = hij vergeet niet gauw, hij is haatdragend. **nachtwablich** = later, bijgevoegd; haatdragend; achteraf. **Nachtwabsetat**, m. = suppletoire begroting. **Nachtwabspolice**, w. = gewijzigde polis. **nachtwabern**, fchiv. (h.) (einem) = natreuren, treuren over.

nachtwabren, ft. (h.) = na-, achternadrijven; (van planten) bijloten, bijscheuten krijgen.

nachtwabren, ft. (f.) (einem) = nastappen, volgen.

Nachtwabtrieb, m. = 't nadrijven, 't achteraan-komende; (bij planten) nagroeisel.

nachtwabtriflern, fchiv. (h.) = naneuriën.

Nachtwabrod, m.; -ruhe, w.; -runde, w. = nacht|japon; -rust; -ronde (-patrouille).

nachtwab = des (of 's) nachts, in den nacht, bij nacht.

Nachtwabfchatten, m. = (plant) nachtschade; nachtschaduw. **Nachtwabfchicht**, w. = nacht-werktijd, nachtschoft. **nachtwabfchlafende Zeit** = nacht, stille nacht.

Nachtwabfchwabe, w.; -fchwärmer, m.; -fchwärmerel, w. = nacht|zwaluw; -braker (ook: -vlinder); -brakerij.

Nachtwabfeite, w. = nachtzijde, donkere zijde.

Nachtwabfhandhen, f. = serenade.

Nachtwabfhuft, f.; -fhuft, m. = nacht|stuk (-gezicht); -stoel.

Nachtwabfunde, w. = nachtelijk uur.

Nachtwabfifch, m.; -fopf, m. = nacht|tafel; -spiegel.

Nachtwabtrunk, m. = avonddrank.

nachtwab, untr. (h.) = nog doen; nadoen.

Nachtwabviolie, w.; -wache, w.; -wächter, m. = nacht|violier; -waak (-wacht); -waker (-wacht).

nachtwabwandel, fchiv. (h.) = nacht-, slaap-wandelen. **Nachtwabwandler**, m. = nacht-, slaapwandelaar. **Nachtwabwein**, m. = avondwijn.

Nachtwabzeit, w. = nacht(tijd).

Nachtwabzeug, f.; -zug, m. = nacht|goed; -trein.

Nachtwaburlaub, m. = verlenging van verlof.

nachtwabverlangen, fchiv. (h.) = navragen, nog meer verlangen.

nachtwabwachsen, ft. (f.) = nawassen, nagroeien, later opkomen.

nachtwabwägen, fchiv. (h.) = nawegen, óverwegen.

Nachtwabwahl, w. = naverkiezing, herkiezing, aanvullingsverkiezing.

nachtwabwanken, fchiv. (f.) (einem) = nawankelen, nawaggelen.

Nachtwabwehen, Pl. = naweeën.

nachtwabweinen, fchiv. (h.) einem = schreien, weenen over iem.

Nachtwabweis, m. = bewijs; den N. führen, liefern = 't bewijs bijbrengen, leveren; bewijzen, staven. **Nachtwabweiseamt**, f. = informatiebureau, adresbureau. **nachtwabweisen**, ft. (h.) = aanwijzen, aantoonen; bewijzen, staven. **Nachtwabweiser**, m. —z, — = gids, geleider; index. **nachtwabweislich** = wat bewezen, aangetoond kan worden, bewijsbaar, te bewijzen (Rechte, Irr-tümer). **Nachtwabweisung**, w. = aanwijzing, be-wijs, inlichting. **Nachtwabweisungskalender**, m. =

adreskalender. **Nachtwabweisungszzeichen**, f. = verwijzingsteeken, noot.

Nachtwabweil, w. = nageslacht, nakomeling-schap.

nachtwabwerfen, ft. (h.) = nawerpen, nog erbij werpen.

Nachtwabwinter, m. = nawinter.

nachtwabwirken, fchiv. (h.) = nawerken. **Nachtwabwirkung**, w. = nawerking.

Nachtwabwort, f. = nawoord, narede.

Nachtwabwuchs, m. = nawas, nagroeisel; jongere geslacht.

nachtwabzahlen, fchiv. (h.) = nabetalen, later bijbetalen.

nachtwabzählen, fchiv. (h.) = na-, overtellen.

Nachtwabzahlung, w. = nabetaling.

Nachtwabzählung, w. = 't na-, overtellen.

nachtwabzeichnen, fchiv. (h.) = nateekenen.

nachtwabziehen, ft. (f.) = (einem) natrekken, na-gaan, volgen; (h.) = nasleepen; (einen Strich) weer vast aantrekken; (Linien) na-, overtrek-ken; (Bäume u. ä.) planten.

nachtwabzötteln, fchiv. (f.) = nadraven, nasuk-kelen.

Nachtwabzins, m. = bijbelasting.

Nachtwabzucht, w. = nateelt, jonge teelt, laatste t.

Nachtwabzug, m. = achterhoede, gevolg; natrein.

Nachtwabzügler, m. —z, — = achterblijver, achteraan-komer, treuzelaar; nasleep.

Nachtwabzen, m. —z, — = nek; er hat den Schelm im N. = hij heeft ze achter de mouw; der Soldat schlägt ihm noch immer in den N. = de soldaat komt nog altijd bij hem boven; er hat sich diese Last selbst auf den N. geladen = op den hals gehaald; er ist mir immer auf dem N. = hij vervolgt mij overal.

nachtwabzen, zie naft.

Nachtwabzenfchlag, m. = slag in den nek, nek-slag; **Nachtwabzenfchläge** betonnen = tegenspoed ondervinden, harde slagen ontvangen.

nachtwab = naakt, bloot; enkel, louter, zuiver; das nackte Schwert = 't bloote zwaard; einen n. ausziehen = iem. naakt uitkleeden, uit-schudden; mit nackten Worten = zonder er doekjes om te winden; das nackte Leben = niets als 't leven; nackte Jungfer = tijloos.

Nachtwabheit, w. —, —en = naaktheid.

Nachtwabbel, w. —, —n = naald, speld; er faß wie auf Nadeln = hij zat (als) op heete kolen; er hat bei mir noch etw. auf der N. = hij heeft bij mij nog wat op zijn kerfstok; mit der heißen N. genügt = met de heete (gloeiende) naald gemaakt, slordig.

Nachtwabbelarbeit, w.; -blatt, f.; -blume, w. = naald|werk; -blad; -bloem.

Nachtwabbelbrief, m. = speldebrief. **Nachtwabbelbüchse**, w. = naaldkoker. **Nachtwabbelchen**, f. —z, — = naaldje, speldeje. **Nachtwabbelfabrik**, w. = naalden-, speldenfabriek. **Nachtwabbelfeite**, w. = naaldvrij, fijne goudsmidsvijl. **naachtwabbelvormig** = naald-vormig. **Nachtwabbelgeld**, f. = speldegeld. **Nachtwabbelhalter**, m. = naaldvoerder, -houder, houtje, breihoutje. **Nachtwabbelholz**, f. = naald-hout.

Nachtwabbelkissen, f.; -knopf (od. -fopf), m. = spelde|kussen; -knoop.

Nachtwabbelloch, -öhr, n. = naaldeoog. **Nachtwabbelspitze**, w. = punt van een naald of speld, naalde-, speldepunt. **Nachtwabbelstich**, m. = naald-steek; naalde-, speldeprik. **Nachtwabbelzug**, m. = trek met de graveernaald. **Nachtwabbelzweig**, m. = naaldhoutwijn.

Nadir, m. —(e)z = nadir, voetpunt.

Nadler, m. —s, — = naalden-, speldenfabrikant.

Nagel, m. —s, Nägel = nagel, spijker; (an den Nägel) die Nägel fauen = op zijn nagels bijten, in verlegenheid zitten; es (das Feuer) brennt ihm auf die Nägel = zijn toestand wordt kritiek; er trifft den N. auf den Kopf = hij slaat den spijker op zijn kop; er hängt die Malerei an den N. = aan den kapstok; er hat einen (hohen) N. (im Kopfe) = hij is verwaard; du bist ein N. zu meinem Sarge = een spijker aan mijn doodkist.

Nagelamboss, m. = spijkeraambeeld. **Nagelbürste**, w. = nagelborstel. **Nagelchen**, f. —s, — = nageltje, spijkertje, kruidnageltje. **Nagelstein**, f. —(e)s, — = nageltje, kruidnagel. **Nagelstein**, f. = spijkermal, nagelijzer. **Nagelstift** = spijkervast; niet- und nagelstift = aard- en nagelvast. **Nagelgeschwür**, f. = nagelzweer, sijt.

Nagelhandel, m.; **-faften**, m.; **-kopf**, m. = spijker||winkel; **-kist**; **-kop**.

Nagelkraut, f.; **-kuppe**, w. = nagel||kruid; **-spits**.

Nagelmal, Pl. = nagelteekens, -merken (in de handen van Christus).

Nageln, fchw. (h.) = nagelen, spijkeren.

Nagelneu = fonkelnieuw. **Nagelprobe**, w. = nagelproef; die N. machen = tot den laatsten druppel, ad fundum leegdrinken.

Nagelroche, w. = stekelrog. **Nagelshere**, w. = nagelschaar. **Nagelshmid**, m. = spijkersmid. **Nagelwurzel**, w. = nagelwortel.

Nagelzange, w. **-zieher**, m. = nijptang.

na'gen, fchw. (h.) = knagen (*eig. en fig.*); er hat nichts zu beißen und zu n. = hij heeft niet te eten; am Hungertode n. = van honger sterven, honger lijden; mir (mich)ragt es am Herzen = ik heb er hartzeer van. **Na'ger**, m. —s, —; **Na'getter**, f. = knager, knaagdier.

Naharbeit, w. = naaiwerk.

na'he (näher, nächst) = na, nauw, nabijzind, naburig, dichtbij, nabij, in de nabijheid; ein nahe Haus = een naburig huis, een huis in de nabijheid; eine nahe Zukunft = een dichtbij zijnde toekomst; sie war einer Ohnmacht n. = zij was op 't punt in zwijm te vallen; er ist n. an dreißig = dichtbij de dertig; sie sind n. Verwandte = ze zijn nauw met elkaar verwant; er steht mir n. = hij is met mij in nauwe betrekking; der Gedanke liegt n. = ligt voor de hand; das geht mir n. = gaat mij ter harte; einem etw. n. legen = iem. iets duidelijk te verstaan geven; einem zu n. treten = iem. te na komen (in zijn rechten, aanspraken, eergevoel enz.); wir waren n. daran zu berathen = wij waren op 't punt van te wanhopen, de wanhoop nabij; es war n. daran, daß... = 't scheelde maar heel weinig, of...; n. und fern = heinde en ver; n. befreundet, bekannt = nauw bevriend, intiem bekend; sie berühren sich n. mit einander = zij raken elkaar van nabij.

Nähe, w. — = nabijheid, buurt; ganz in der N. = vlak bij; aus nächster N. auf einen schießen = zoo dichtbij mogelijk, à bout portant op iem. schieten; in der N. betrachten = van nabij bekijken.

nahelieft = dicht bij. **nahelin** = bijna.

na'helegend = voor de hand liggend.

na'hen u. sich n., fchw. (h.) mit Dat. = (feervol) nadereu, naken, genaken.

na'hen, fchw. (h.) = naaien; afranselen; weiß n. = linnen naaien.

na'her = nader, nauwkeuriger, meer van nabij, naderbij; Näheres, das Nähere, nähere Umstände = verdere bijzonderheden; einer Frage n. treten = een vraag onder de oogen zien; etw. n. ausführen, des nähern aufeinandersehen = iets meer in bijzonderheden uiteenzetten.

Näherer, w. — = naaiery. **Näherin**, w. —, —ner = naaister.

na'heru, fchw. (h.) mit Dativ = nader brengen bij, doen naderen tot; sich einem n. = iem. naderen, nader komen. **Na'herrecht**, f. = recht van voorkoop, recht van voorkeur bij koop. **Na'herung**, w. —, = nadering, benadering.

na'heftend = nabijstaand, nabijzind, verwant, aanstaand, op handen zind. **na'hezu** = bijna, nagenoeg.

Nählgarn, f.; **-fäden**, f.; **-förschen**, f. = naai||garen; **-kussen**; **-mandje**.

Näh|mädchen, f.; **-mamfel**, w.; **-maschine**, w.; **-nadel**, w. = naai||meisje; **-juffrouw** (naaister); **-machine**; **-naald**.

näh'ren, fchw. (h.) = voeden, onderhouden; sich von Früchten n. = zich met vruchten voeden, leven van; voeden, voedzaam zijn; jem's Hoffnung nähren = iem's hoop voeden; sich n. an = zich te goed doen aan. **näh'rend** = voedend, voedzaam. **nähr'haft** = voedzaam, voedend, gezond, stevig; [welva-rend]. **Nähr'haftigkeit**, m. — = voedzaamheid. [nähr'rig = spaarzaam, sober. **nähr'lich** = spaarzaam, sober, schraal, krap, nauwelijks.] **Nähr'mutter**, w. = voedstermoeder, zoogmoeder. **Nähr'stand**, m. = werkende stand, arbeidersklasse. **Nähr'ung**, w. — = voeding, voedsel, levensonderhoud, bestaan, nering, verdienste. **Nähr'ung**, w. — = voeding, onderhoud. **Nähr'ungsfeiß**, m. = nijverheid. **Nähr'ungsmangel**, m. = gebrek aan voedsel.

Nähr'ungsmittel, f.; **-quelle**, w.; **-saft**, m. = voedings||middel; **-bron**; **-sap**.

Nähr'ungsforge, w. = zorg voor 't dagelijksch brood. **Nähr'ungssteuer**, w. = belasting op de levensmiddelen, verteringsbelasting. **Nähr'ungstoff**, m. = voedingsstof. **Nähr'ungszweig**, m. = tak van nijverheid.

Näh'schule, w.; **-seide**, w.; **-stunde**, w. = naai||school; **-zijde**; **-les**.

Nahi, w. —, Nähe = naad, voeg; da geht noch 'mal die N. auf = dat loopt nog leelijk af; einem auf die N. fühlen = iem. aan den tand voelen. **Näh'ter**, m. —s, — = naaiery; schoeiing van vlechtwerk. **Näh'terei**, w. = naaiery, naaiwerk. **Näh'terin**, w. —, —nen = naaister.

Näh'tisch, m. = werktafeltje. **Näh'zeug**, m. = naaigereedschap, -goed, -werk.

naiv = naief. **Naivität**, **Naivität**, w. —, —en = naïeviteit.

Naja'de, w. —, —n = najade; bronnimf.

Na'me, m. —s, —n = naam, goede naam, roep; in Gottes N. = in Godsnaam; in's Teufels, Feners N. = in naam des duivels, voor den duivel, drommel; sich einen N. machen = zich naam maken; ein Mann, mit N. X. = genaamd X.; das Kind beim rechten N. nennen = 't kind bij zijn (waren) naam noemen.

Na'menaufruf, m. = oproeping bij namen, appel nominaal. **Na'menbuch**, f. = naamboek,

naamlijst. **na'menloos** = naamloos, zonder naam, ongenoemd; nameloos, onuitsprekelijk. **Na'menregister**, f. = naamregister, -lijst. **na'mens** = namens, in naam van, met name, genaamd.

Na'mens|bruder, m.; **-fest**, f.; **-genosse**, m. = naam|genoot; **-feest** (verjaringfeest); **-genoot**. **Na'mens|heilig**, m.; **-schwester**, w.; **-tag**, m. = naam|heilige; **-genoot(e)**; **-dag** (verjaardag).

Na'mens|better, m.; **-zug**, m. = naam|genoot; **-teekening** (-cijfer).

na'mentlich = met name, bij den naam; voornamelijk, vooral, in 't bijzonder, met name; **na'mentlicher** Ausruf = oproeping bij namen, appel nominaal; **na'mentliche** Abstimmung = hoofdelijke stemming.

Na'men|berzeichnis, f.; **-tauschel**, m. = naam|lijst; **-verwisseling**.

na'mhaft = naamhebbend, bekend, vermaard, aanzienlijk, noemenswaard, belangrijk; n. m. d. n. = noemen. **na'mlich** = zelfde; namelijk, te weten. [**na'm'sen**, f. d. w. (h.) = noemen.]

Nä'mte, w. —, —n = naenie; treur-, klaagzang. **Nan'king**, m. —(e)s, —e u. —s = nanking (een katoenen stof).

Nan'zig, f. = Nancy.

Napf, m. —(e)s, **Näpfe** = nap, bak, kom. **Näp'f'schen**, f. —s, — = napje; bei einem in's N. treten = 't bij iem. verkerven. **Nap'f'schen**, m. = (een soort) tulband met krenten of rozijnen.

Naph'tha, f. —(s), —s = nafta. **Naph'talin**, f. —(e)s = naftaline.

Napo'leon'dor, m. —(e)s, —e u. —s = napoleon d'or (20 fr.). **Napoleoni'de**, m. —n, —n = Napoleonide; **afstammeling** van 't geslacht Napoleon. **napoleoni'sch** = Napoleontisch.

Nar'b'schen, f. —s, — = litteekentje. **Nar'be**, w. —, —n = litteeken; **nerf** (in 't leder); bloemmerk, stempel; hanetred (in 't ei). **nar'ben**, f. d. w. (h.) = vergroeien met een litteeken; (huiden) haren, afstooten. **Nar'ben'seite**, w. = haarszijde (van 't leer); **gras-zijde** (van den grond). **nar'big** = vol litteekens, pokdalig; **nar'biges Leder** = korrelig leer.

Nar'cisse, zie **Narzisse**.

Nar'be, w. —, —n = nardus (een geurige plant).

Nar'gileh, f. —(s), —s = nargileh; **Turksche waterpijp**.

Nar'ko'fe, w. —, —n = narkeze; **verdooving**.

Nar'kotin, f. —s = narkotine. **nar'koti'sch** = narkotisch; **verdoovend**. **nar'koti'sie'ren**, f. d. w. (h.) = narkotizeeren.

Narr, m. —en, —er = nar, gek, dwaas, zonderling; **einen zum Narren haben od. halten** = iem. voor den gek houden; **einen Narren an einem gefressen haben** = gek op iem. zijn; **jedem Narren gefällt seine Kappe** = iedere zot heeft zijn marot (zijn liefhebberij). **Narr'schen**, f. —s, — = gekje, schalkje. **nar'ren**, f. d. w. (h.) = [gek doen]; **einen n. = iem. voor den gek houden**, met iem. sollen. **nar'ren-haft** = dwaas, gek. **Nar'ren'hände**, Pl.: N. beschnüren Tische und Bänke = gekken en dwaazen schrijven hun namen op deuren en glazen. **Nar'renhaus**, f. = gekkenhuis, krankzinnigengesticht. **Nar'renjade**, w. = hansworstenkleed. **Nar'renkappe**, w. = narrekap, zotskap. **Nar'renliebe**, w. = dwaze liefde, kalverliefde. **nar'renmäßig** = (als een) gek, dwaas, zot. **Nar'renpöffe**, w. = narrenpoets,

-pots, zotternij, boert, klucht, onzin; onbeduidende dingen, gekheidjes; **Nar'renpöffen treiben** = zotternijen uithalen. **Nar'renfeil**, f.: **einen am N. führen** = iem. voor den gek houden, bij den neus hebben. **Nar'renspiel**, f. = gekheid, dwaasheid. **Nar'renteibing, -teibung**, w., zie **Narretei**. **Nar'renfreich**, m. = narrepoets, gekke streek. **Nar'rentracht**, w. = narrenpak, gekkenkleeding. **Nar'retei**, **Nar'retheit**, w. —, —en = dwaasheid, gekheid, zotheid, grap. **Nar'rein**, w. —, —nen = zottin. **nar'reisch** = gek, dwaas, potsierlijk, grappig. **Nar'wal**, m. —(e)s, —e = narwal, zeeëenhoren.

Narzif'fe, w. —, —n = narcis.

nafal = nazaal, door den neus gesproken, neus... **Nafal'laut**, m. = neusklank.

na'shen, f. d. w. (h.) = snoepen; even raken, nippen.

Nä'schen, f. —s, — = neusje.

Nä'scher, Nä'scher, m. —s, — = snoeper. **Nä'scherei, Nä'scherei**, w. —, —en = snoeperij, snoepgoed, lekkers. **Nä'scherin**, w. —, —nen = snoepster. **na'sch'häft** = snoepachtig. **na'sch'häftigkeit**, w. — = snoepachtigheid. **na'sch'fage**, w. = snoepster. **na'sch'maul**, f. = lekkerbek, snoeper. **na'sch'wert**, f. = snoepgoed.

Na'se, w. —, —n = neus; **stumpfe, spitze, aufgeworfene N.** = stompe neus, puntige of spitse n., **wipneus**; **er steckt die N. in alles** = hij steekt overal zijn neus in; **einen mit der N. auf etw. stoßen** = iem. iets heel duidelijk aanwijzen; **er wird es dir nicht auf die N. binden** = hij zal je dat niet aan je neus hangen; **es sticht ihm in die N.** = dat steekt hem de oogen uit, dat zou hij graag hebben; **die N. rümpfen** = de neus optrekken, ophalen; **er trägt die N. hoch** = hij steekt den neus in den wind; **er mag sich an seine eigene N. fassen** = hij mag zich wel met zijn eigen zaken bemoeien; **einen an (bet) der N. (herum)führen** = iem. bij den neus nemen; **einem auf der N. herumtanzen** = met iem. doen wat men wil; **einem eine lange N. machen** = iem. een lange neus geven, bespotten; **er mußte mit langer N. abziehen** = beschaamd heengaan; **eine N. bekommen** = een standje krijgen; **einem eine (wächserne) N. drehen** = iem. een wassen neus aandraaien; **er denkt nicht weiter als die N. reicht** = hij denkt niet verder dan zijn neus lang is; **alle Nasen lang** = elk oogenblik; **immer der N. lang** = altijd maar rechtuit.

Nä'seler, m. —s, — = iem. die door den neus spreekt. **nä'selt**, f. d. w. (h.) = door den neus spreken.

Na'sen|bein, f.; **-bluten**, f.; **-flügel**, m. = neus|been; **-bloeding**; **-vleugel**.

Na'sen|höhle, w.; **-kneifer**, m.; **-laut**, m. = neus|holte; **-knijper** (lorgnet); **-klank**.

Na'sen|loch, f.; **-queisfcher**, m.; **-ring**, m. = neus|gat; **-knijper** (ook: eenvoudige houten doodkist); **-ring**.

Na'sen|rümpfen, f. = optrekken, ophalen van den neus. **Na'sen'spize**, w. = punt van den neus. **Na'sen'stiber**, m. = knip voor den n. **Na'sen'ton**, m.; **-wärmer**, m.; **-würzel**, w. = neus|toon; **-warmer** (das of korte pijp); **-wortel**.

na'seweis = neuswijs, waanwijs, onbescheiden; **der Na'seweis** = de wijsneus. **Na'seweis'heit**, w. = neuswijsheid.

na's'führen, f. d. w. (h.) = bij den neus nemen, foppen. **Na's'horn**, f. = neushoorn.

naß (näßer, näßest u. näßer, nassest) = nat; ein näßer Bruder = een drinkebroer, nathals; er ist n. = hij is een slechte betaler, hij is een klaplooper.

Naf'fauer, m. -s, - = Nassauer; klaplooper.

naß'fauern, fchw. (ß.) = klaploopen.

Näße, w. - = natheid, nattigheid, vochtigheid. **näße'n**, fchw. (ß.) = nat maken, netten; zweeten; **Näße** n. = strijkgoed invochten; die Wunde näßt = de wond draagt. **naß'falt** = natkoud, kil.

Nation', w. -, -en = natie, volk, geslacht, volkje. **National'** = nationaal. **National'**

Charakter, m. = volkskarakter, nationaal k. **Nationalität'**, f. -(e)s, -(s) = stamlijst.

National'farbe, w.; **garde**, w.; **gefühl**, f. = nationale kleur; n. garde; n. gevoel.

nationalisier'en, fchw. (ß.) = nationalizeeren.

Nationalität', w. -, -en = nationaliteit.

National'ökonomie, w. = volkshuishoudkunde.

National'verein, m.; **versammlung**, w.; **zeitung**, w. = nationale vereeniging; n. vergadering; n. courant.

Nativis'mus, m. - = nativisme; de leer dat de *natives* (in N.-Amerika) voorrechten moeten hebben. **Nativität'**, w. -, -en = nativiteit; geboorte, geboortegesternte; etnem die N. stellen = iems. horoscoop trekken.

Natrium, f. -s = natrium. **Natron**, f. -s = natron.

Nat'er, w. -, -n = adder.

Nat'er'biß, m.; **kopf**, m. (od. **frucht**, f.); **wurz**, w.; **zung**, w. = adder'beet; -kruid; -wortel; -tong.

Natur', w. -, -en = natuur; aard, gestel; in N. = in natura (niet in geld); eine N. = een natuurlijk, ongekunsteld karakter; Gewohnheit wird zur zweiten N. = gewoonte is een tweede natuur. **Natur'ra**: in N. = in natura. **Natura'lien**, Pl. = naturalien: natuurvoortbrengselen. **Natura'lienkabinett**, f., **sammlung**, w. = kabinet voor natuurlijke historie, natuurwetenschappelijke verzameling. **naturalisier'en**, fchw. (ß.) = naturalizeeren. **Naturalisier'ung**, w. = naturalizatie.

Naturalis'mus, m. = naturalisme; nabootsing van de natuur, natuurgeloof. **Naturalist'**, m. -, -en = naturalist. **natural'istisch** = naturalistisch. **Natural'versorgung**, w. = persoonlijke dienst, zeldienst. **Natur'anlage**, w. = natuurlijke aanleg.

Natur'begebenheit, w.; **beobachtung**, w.; **beschreibung**, w.; **butter**, w.; **dichtung**, w. = natuur'verschijnsel; -beschouwing; -beschrijving; -boter; -poëzie.

Naturell', f. -(e)s, -e = naturel: aard, natuurlijke aanleg.

Natur'ereignis, f. (od. **erscheinung**, w.); **erzeugnis**, f. = natuur'verschijnsel; -voortbrengsel.

Natur'forscher, m.; **forschung**, w. = natuur'vorschier (-onderzoeker); -vorsching (-onderzoek).

Natur'gabe, w. = natuurlijke gave, gave der natuur. **natur'gemäß** = natuurlijk, overeenkomstig de natuur. **Natur'genuß**, m. = natuurgenoet. **Natur'geschichte**, w. = natuurlijke historie, natuurbeschrijving. **natur'geschichtlich** = van of over de natuurlijke historie, natuurhistorisch. **Natur'gesetz**, f. = natuurwet. **natur'getreu** = getrouw naar de natuur. **Natur'gewalt**, w. = natuurkracht.

Natur'heilanstalt, w.; **heilfunde**, w. = natuur'genesinrichting; -geneeskunde.

Natur'heilung, w. = natuurlijke geneezing. **natur'historisch** = van of over natuurlijke historie, natuurhistorisch.

Natur'kenner, m.; **kind**, f. = natuur'kenner (-kundige); -kind.

Natur'körper, m. = fysisch lichaam.

Natur'kraft, w.; **funde**, w.; **fundiger**, m. = natuur'kracht; -kunde; -kundige.

Natur'klang, m.; **leben**, f.; **lehre**, w. = natuur'klank; -leven; -leer.

natur'lich = natuurlijk, ongekunsteld, eenvoudig, duidelijk; daß geht nicht mit natur'lichen Dingen zu = dat is niet pluis. **Natur'lichtheit**, w. = natuurlijkheid.

Natur'mensch, m. = natuurmensch. **Natur'ordnung**, w. = orde in de natuur.

Natur'philosophie, w.; **produkt**, f.; **recht**, f. = natuur'filozofie; -produkt; -recht.

Natur'reich, f. = rijk der natuur. **Natur'religion**, w. = natuurgodsdienst, natuurlijke g. **Natur'schönheit**, w. = natuurlijke schoonheid. **Natur'seltenheit**, w. = zeldzaamheid, curiositeit (in de natuur). **Natur'spiel**, f. = speling der natuur.

Natur'stand, m.; **ston**, m.; **trieb**, m.; **volk**, f. = natuur'staat; -klank (-toon); -drift; -volk.

natur'wahr = natuurlijk, zuiver naar de natuur. **natur'widrig** = tegennatuurlijk, onnatuurlijk. **Natur'wissenschaft**, w. = natuurwetenschap. **Natur'wissenschaftlich** = natuurwetenschappelijk. **Natur'wüchsig** = in de vrije natuur gewassen, ongekunsteld.

Natur'wunder, f.; **zustand**, m. = natuur'wonder; -staat.

Nau'e w. -, -n; **Nau'en**, m. -s, - = schip, schuit, boot.

Naumachie', w. -, -(e)n = naumachie: zeeslag.

Nau'pen, Pl. = kuren, grillen; der Wolf läßt wohl die Haare, aber nicht die N. = de vos verliest wel zijn haren, maar niet zijn streken.

Nau'tik, w. - = nautika: scheepvaart, zee-wezen. **Nau'tilus**, m. -, - = nautilus.

nau'tisch = nautisch: de scheepvaart betreffende, scheepvaart...

nabal' = naavaal: de scheepvaart betreffende, scheepvaart...

Nabar'ra, f. = Navarre. **Nabar're'fe**, m. -, -n = Navarrees. **nabar're'fisch** = Navarreesch.

Navigat'ion', w. - = navigatie. **Navigat'ions'akte**, w. = acte van navigatie. **Navigat'ions'schule**, w. = school voor de zeevaart, zeevaartschool.

Nazarä'er, **Nazare'ner**, m. -s, - = Nazarener. **Nazareth**, f. = Nazareth.

NB. = nota bene, let wel (N. B.).

N. Br. = nördliche Breite.

Nea'pel, f. = Napels. **Nea'peler**, **Neapoli'taner**, m. -s, - = Napolitaan. **neapoli'tanisch** = Napolitaansch.

Ne'bel, m. -s, - = nevel, mist; die ewigen N. = onderwereld; wolk; er hat einen N. = hij heeft een roes aan; daß ist N. = dat zijn maar praatjes; bei Nacht und N. = stilletjes, in stilte; mir macht man keinen (blauen) N. vor = ik laat me geen rad voor de oogen draaien.

Ne'belbild, f. = nevelbeeld, schaduwbeeld.

Ne'befleck(en), m. = nevelvlek. **Ne'befgebilde**, f. = nevelbeeld, nevelgestalte. **ne'belhaft** = nevelachtig. **Ne'belhorn**, f. = misthoorn. **ne'belicht**, **ne'belig** = nevelig, nevelachtig, mistig. **Ne'belkappe**, w. = onzichtbaar makende kap of mantel; muts, capuchon; nevelkap (om een bergspits). **Ne'belkräbe**, w. = nevelkraai. **ne'beln**, f. w. (h.) = nevelen, misten. **Ne'belrauch**, m. = nevelrook, -damp. **Ne'belreich**, f. = nevelrijk, onderwereld. **Ne'belstichter**, m.; **stern**, m.; **streifen**, m. = nevelsluier; -ster; -streep. **ne'ben** = naast, nevens, bij; a) *mit Dativ*: n. einem stehen, sitzen, wohnen; er treibt dies n. setzen andern Geschäften = hij doet daaraan bij of naast zijn andere zaken; b) *mit Acc.*: sich n. einen setzen; er stellt Bondei n. Bilderb. = hij stelt V. gelijk met B. **Ne'benacht**, w. = bijbedoeling, -oogmerk. **Ne'benallee**, w. = bij-, zijlaan. **nebenan'** = hier-, daarnaast, dichtbij. **Ne'benarbeit**, w. = bijwerk. **Ne'benart**, w.; **-artikel**, m. = bijsoort; -artikel. **Ne'benausgabe**, w. = kleinere uitgave (vertaling en editie). **Ne'benausgang**, m. = bij-, zij-, hulpuitgang. **Ne'benbedeutung**, w. = bijbeteekenis. **Ne'benbegriff**, m. = bijkomstig begrip, bijbegrip. **nebenbei'** = er naast; in 't voorbijgaan, terloops, tegelijkertijd. **Ne'benbeschäftigung**, w. = bijbezigheid, bijwerk. **Ne'benbuhler**, m. = medeminaar, mededinger. **Ne'benbuhlerschaft**, m. = mededinging, minnestrijd. **Ne'benbürge**, m. = tweede borg. **Ne'bending**, f. = bijzaak. **nebeneinander** = naastelkander; sie haben n. sein = de een is al net zooveel waard als de ander. **nebeneinanderstellen**, f. w. (h.) = naast elkaar plaatsen, met elkaar vergelijken. **Ne'ben Einkommen**, f., **Einfluss**, Pl., **Einnahme**, w. = bijinkomsten, toevallige inkomsten, toevallige baten. **Ne'benerbe**, m. = medeërfgenaar. **Ne'benfach**, f. = bijvak; zijvak. **Ne'benfarbe**, w. = secundaire kleur. **Ne'benfigur**, w.; **-fluß**, m. = bijfiguur; -rivier. **Ne'benfrage**, w. = bijkomstige vraag. **Ne'ben gang**, m. = zijgang. **Ne'ben gasse**, w. = zijstraat, naburige kleine straat. **Ne'bengebäude**, f. = bij-, zijgebouw. **Ne'bengebühren**, **-gefälle**, Pl. = fooien, emolumenten. **Ne'ben gedachte**, m.; **-gericht**, f.; **-geschäft**, f. = bijgedachte; -gerecht; -zaak. **Ne'ben geschmack**, m.; **-gewinn**, m.; **-handlung**, w. = bijmaak; -verdiensde; -handeling (epizode). **Ne'benhaus**, f. = huis hier- of daarnaast, naburig huis. **nebenher'** = er naast, mede; terloops. [**nebenhin'** = er naast.] **Ne'benkammer**, w. = zijkamer. **Ne'benkirche**, w. =ijkerk. **Ne'benkosten**, Pl. = onkosten, bijuitgaven. **Ne'benlinie**, w. = zijlijn. **Ne'benmann**, m. = nevenman; minnaar. **Ne'benmenschen**, m. = evenmensch, naaste. **Ne'benmund**, m.; **-person**, w.; **-pfad**, m.; **-pfarre**, w. = bijmaan; -persoon; -kerk; -pad. **Ne'benrechnung**, w. = afzonderlijke rekening. **Ne'benrolle**, w. = bijrol. **Ne'ben saal**, m. = nevenzaal, zaal er naast. **Ne'ben sache**, w. = bijzaak. **ne'ben sächlich** = bijkomstig, bijkomend, ondergeschikt, van minder belang. **Ne'ben sache**, m. = bijzin. **Ne'ben sächlich**, m. =

tweede sleutel. **Ne'ben sinn**, m. = bijbeteekenis, bijbedoeling. **Ne'ben sonne**, w. = bijzon. **Ne'ben spesen**, Pl. = bijkomstige onkosten, bijuitgaven. **ne'ben stehend** = er naast, hierbij, nevenstaand, nevensgaand. **Ne'benstraße**, w. = zijstraat, naburige str. **Ne'ben tafele**, w. = zijkamer. **Ne'ben tisch**, m. = bijtafel, tafel er naast. **Ne'ben treppe**, w. = bij-, hulptrap. **Ne'ben tür**, w. = bij-, zijdeur, naburige deur. **Ne'ben um stand**, m. = bijomstandigheid, bijkomstige o. **Ne'ben un kosten**, Pl. = bijkomende onkosten. **Ne'ben u rsache**, w.; **-verdienst**, m. = bijoorzaak; -verdiensde. **Ne'ben ver samlung**, w. = bijzondere vergadering, bijvergadering. **Ne'ben vormund**, m. = toeziende voogd. **Ne'ben vorteil**, m. = toevallig voordeeltje. **Ne'ben wand**, w. = bijmuur, zijmuur, hulpmuur. **Ne'ben weg**, m. = bij-, zijweg; auf Nebenwegen gehen = bijwegen bewandelen. **Ne'ben wind**, m. = zijwind. **Ne'ben winkel**, m. = nevenhoek. **Ne'ben wohner**, m. = buur, buurman. **Ne'ben wort**, f. = toevallig woord; bijwoord (adverbium). **Ne'ben zimmer**, f. = zijkamer, kamer hier-naast, k. ernaast. **Ne'ben zweck**, m.; **-zweig**, m. = bijdoel; -tak. [**ne'big**, zie nebenstehend.] **ne'big**, **ne'big**, zie nebeligt, nebelig. **ne'big**, **ne'big**, mit *Dat.* = benevens, met, met en benevens. **ne'big dem'** = tevens, daarbij. **Nebukadnezar**, m. = Nebukadnezar. **Necessaire** (spr.: *nessessère*), f. -s, -s = necessaire. **Ne'ckar**, m. = Neckar. **ne'cken**, f. w. (h.) = plagen, voor den gek houden, foppen, [kwellen, hinderen]. **Ne'cker**, m. -s, - = plager, fopper. **Ne'ckeri**, w. -en = plagerij, fopperij. **ne'cklich** = plagerig, plaagziek, fopperig; grappig, moedwillig. **Ne'ck name**, m. = bijnaam, spotnaam. **Ne'er**, w. -en = neer, draaikolk, ondiepte. I. **Ne'f fe**, m. -n, -n = neef: oom-, tantezegger. II. **Ne'f fe**, w. -n, -n = bladluis. **Ne'f fengunst**, w. = familiebegunstiging, nepotisme. **Negation'**, w. -en = negatie: ontkenning. **negativ'** = negatief. **Negativ'**, f. -(e)s, -e = negatief. **Ne'ger**, m. -s, - = neger. **Ne'ger handel**, m.; **-in**, w.; **-schiff**, f.; **-sflave**, m. = negerhandel; -in; -schip; -sflaaf. **ne'geren**, f. w. (h.) = negeeren: ontkennen, verloochenen. **Negligé** (spr.: *neglee*), f. -s, -s = negligé. **Negociant'**, **Negoziant'**, m. -en, -en = negociant; handelaar. **negocieren**, **negoziieren**, f. w. (h.) = negociëren: handelen, onderhandelen. **Ne'gus**, m. -en, -en = negus: koning (van Abessinien). **neh'men**, f. (h.) (bu nimmt, er nimmt; nahm; nähme; nimm! genommen) = nemen, vatten; (ein Frühstück, ein Glas Wein) gebruiken; einem etw. n. = iem. iets ontnemen, berooven van; mit sich n. = meenemen; einen zu sich n. = iem. bij zich nemen, opnemen; etw. zu sich n. = iets gebruiken (eten of drinken); etw. auf od. über sich n. = iets op zich nemen; etw. an sich n. = zich iets toeëigenen; daß lasse ich mir nicht n. = dat praat men mij niet uit, daar ga ik niet van af; im ganzen genommen = over 't geheel genomen; wie man's

nimmt = al naar men 't neemt, dat kan er naar zijn; (voor uitdrukkingen als: Abstand n., Abstand n., Schaden n., Wohnung n., in Anspruch n., leicht n. e. a. zie men die substantieven, adjectieven enz.); sich n. = sich benehmen.

Nehmer, m. -s, -en = nemer, kooper.

Nehmung, w. -, -en = nehrung, smalle landtong.

Neid, m. -(e)s = nijd, afgunst, najver; dat muß ihm der N. lassen = dat kan niemand hem betwisten, dat moet van hem erkend worden. [neiden, zie beneiden.] **Neider**, m. -s, -en = benijder, afgunstige; besser (zehn) N., als (ein) Mitfeider = beter benijd dan beklaaagd. **Neidhammel**, m., **Neidhart**, m. = afgunstige, nijdige, benijder. **neidisch** = nijdig, afgunstig, wangunstig, jaloersch; [n. mit etw. sein = jaloersch op iets zijn]. **neidlos** = zonder nijd, zonder afgunst. **Neidnagel**, m. = nijdnagel.

Neige, w. -, -n = [nijging], ondergang (eines Gestirns), afloop, einde; vest (in een vat, een glas), overschot; das Jahr geht zur N. = loopt ten einde; das Geld geht auf die N. = raakt op; es geht mit ihm zur N. = 't loopt met hem op een eind; die N. des Lebens = 't einde, de avond van 't leven; ein Glas bis zur N. austrinken = tot den bodem leegdrinken. **neigen**, schw. (h.) = neigen, overhellen, buigen; er neigt zum Geiz = hij heeft een neiging tot gierigheid; sich n. = neigen; nijgen, een buiging maken; die Sonne neigt sich (zum Untergange) = de zon neigt ten ondergang; das Fest neigt sich dem Ende zu = het feest loopt ten einde; die Ebene neigt sich nach dem Fluße = de vlakke helt af naar de rivier. **Neigung**, w. -, -en = helling, schuine stand (einer Ebene, einer Linie); afwijking, inclinatie; nijging, buiging; neiging, trek, lust, (für, zu etw., zu einem, für einen). **Neigungsecke**, w. = huwelijk uit liefde.

Neigungskompass, m.; **nadel**, w.; **winkel**, m. = inclinatie|kompas; -naald; -hoek.

nein = neen; n.! es ist zu komisch = neen maar! 't is al te grappig.

Nekrolog, m. -(e)s, -e = nekroloog; levensschets van een kortelings overledene. **Nekrologie**, w. -, -(e)n = nekrologie; doodenlijst. **Nekromant**, m. -en, -en = nekromant; dooden-, geestenbezweerder. **Nekromantie**, w. - = nokromantie; dooden-, geestenbezweering. **Nekropolis**, w. - = nekropool; doodenstad.

Nektar, m. -s = nektar. **Nektarine**, w. -, -n = gladder perzik.

Nelke, w. -, -n = anjelier, anjer, nagelbloem; kruidnagel. **Nelkenblüte**, w. = anjelier-, nagelbloesem. **Nelkenöl**, f. = nagelolie.

Nemea, f. = Nemea. **nemeisch** = Nemeisch (leeuw, spel).

Nemesis, w. = Nemezis; straffende gerechtigheid.

nennbar = noembaar, te noemen.

nennen, urt. (h.) (ich nannte; nenn(e)te; genannt) = noemen; einen mit (bei) Namen n. = iem. met name noemen; die Burg nennt sich Neibad = de burcht heet N. **Nenner**, m. -s, -en = noemer. **Nennfall**, m. = nominatief. **Nennung**, w. -, -en = 't noemen. **Nennwert**, m. -(e)s, -e = nominale waarde. **Nennwort**, f. = substantief.

Neolog, m. -en, -en = neoloog; nieuwwoordenmaker, invoerder van iets nieuws.

Neologie, w. -, -(e)n = vorming van nieuwe woorden, nieuwigheid. **Neologis'mus**, m. -, . . . men = neologisme; nieuwgesmeed woord. **Neophyt**, m. -en, -en = neophiet; nieuweling, pas bekeerde. **Neoplas'ma**, f. -s, . . . men = neoplasma; nieuwe vorming. **Nepotis'mus**, m. - = nepotisme; familiebegunstiging.

Neptun, m. = Neptunus. **neptunisch** = neptunisch; door inwerking van 't water ontstaan. **Neptunis'mus**, m. -, - = neptunisme; leer, dat de aardkorst haar gedaante door 't water gekregen heeft. **Neptunist**, m. -en, -en = neptunist; aanhanger van 't neptunisme.

Nersei'de, w. -, -n = Nerside; zeeninf.

Nergelci', w. -, -en = vitterij, gemopper, nurkscheid. **ner'geln**, schw. (h.) = vitten, mopperen, zich nurks gedragen. **Nergler**, m. -s, -en = vitter, mopperaar, nijdas, nurksch mensch.

nero'nisch = neronisch; van Nero, als van Nero, wreed, barbaarsch.

Nerv, m. -(e)s u. -en, -en = [pees], zenuw, nert.

Nerven|aufregung, w.; **zitter**, f.; **geflecht**, f.; **knuten**, m. = zenuw|prikkeling; -koorts; -vlecht; -knoop.

ner'venkrank = zenuwziek.

Nerven|krankheit, w.; **zichre**, w.; **zelden**, f. = zenuw|ziekte; -leer; -aandoening(-ziekte).

Nerven|reiz, m.; **schlag**, m.; **schmerz**, m. = zenuw|prikkeling; -beroerte; -pijn.

ner'ven|schwach = zenuwzwak.

Nerven|schwäche, w.; **schwindel**, w. = zenuw|ziekte; -tering.

ner'ven|starkend = zenuw(ver)sterkend. **Nerven|system**, f. = zenuwstelsel. **ner'vig** = gespierd, krachtig, degelijk; generfd. **ner'vös** = nerveus, zenuwachtig. **Nervosität**, w. - = nervoziteit; zenuwachtigheid.

Nerz, m. -es, -e = kleine vischotter, marter, marterbont. **Nerz'pelz**, w. = mantel van marterbont.

Nesfel, w. -, -n = netel, brandnetel; er hat sich in die Nesseln gesetzt = hij heeft zich in ongelegenheid gebracht. **Nesfel'aus|schlag**, m. = neteluitslag, -roos. **Nesfel'brand**, m. = brandnetelsteken.

Nesfel|fieber, f.; **garn**, f.; **zucht**, w.; **zucht**, f. = netel|koorts; -garen; -zucht; -doek.

Nesfel'gewand, f. = Nessuskleed; gevaarlijk geschenk.

Nest, f. -(e)s, -er = nest, troep; ein elendes N. = een ellendig gat, krot, nest; nicht einer traf ins N. = niemand trof 't hart van de schijf; weefnest (slechte plek in een weefsel); Nester ausnehmen = nesten uithalen. **Nest'ei**, f. = nestei.

Nest'el, w. -, -n = nestel, veler, riem, band, rijgsnoer. **nest'eln**, schw. (h.) = nestelen, vastmaken; sich n. = zich inrijgen; an etw. n. = aan iets futselen, rondtasten; sich an etw. n. = tegen iem. aankruipen, zich tegen iem. aannestelen.

Nest|feder, w.; **hähnchen** (od. **hühlein** od. **hüfen**), f. = nest|veer; -kuiken. |

Nest'ling, m. = nestvogel, nesteling, nestkuiken.

Nest'lor, m. -(s), . . . to'ren = Nestor, oude, grijsaard, oudste.

nett = net, aardig, netjes, in orde, netto, nauwkeurig, bepaald; ein nettes Büßschön,

Früchtchen! = (iron.) een lieve jongen!
[**Nettheit**], **Nettigheit**, w. = netheid, sierlijkheid, bevalligheid.

net'to = netto.

Net'to|betrag, m.; **-einkommen**, f. = netto bedrag; n. inkomen.

Net'to|gewicht, f.; **-gewinn**, m.; **-preis**, m. = netto|gewicht; n. winst; n. prijs.

Nett, f. -es, -e = net, netje, strik; sein *N.* über einen werfen = lem. het net over 't hoofd halen; er ist ins *N.* gegangen = hij is in de val geloopt.

net'zen, f. (h.) = netten, bevochtigen, nat maken; mit Tränen n. = met tranen besproeien.

Netz'bruch, m.; **-stücker**, m. = net|breuk; -vleugelige.

netz'förmig = netvormig. **Netzhaut**, w. = netvlies.

neu = nieuw, modern, ander, opnieuw; von neuem = van nieuws; aufs neue = opnieuw; die Neue Welt, das Neue Testament; ein Neuer = een nieuweling; Neuer = nieuwe wijn; was giebt's Neues? = wat is er voor nieuws? n. aufgelegt = herdrukt.

Neu|anschaffung, w. eines Dinges = aanschaffing van iets nieuws. **Neu|backen** = nieuwbakken, versch gebakken. **Neu|bau**, m. = huis enz. in aanbouw; nieuw gebouw. **Neu|bauer**, m. -s, - = aanplanter, kolonist.

Neu|begier, zie Neugier. **Neu|befehrer**, m. = nieuwbekeerde. **Neu|bildung**, w. = nieuwe vorming, hervorming, nieuw woord, reproductie. **Neu|bruch**, m. = ontginning (van bosch- tot bouwgrond). **Neu|deutsch** = Nieuw-Duitsch (ook: staatkundig). **Neu|druck**, m. = nieuwe druk, herdruk. **neu'en**, f. (h.) = vernieuwen (de bijen).

neu|erdig = onlangs, kortelings, niet lang geleden, in den laatsten tijd; opnieuw.

Neu|erer, m. -s, - = invoerder van nieuwigheden; neoloog. [**neu|erlich** = van den laatsten tijd, onlangs, laatst, in den laatsten tijd, kortelings]. **neu|ern**, f. (h.) = wat nieuws invoeren, veranderen. **Neu|erung**, w. -, -en = nieuwigheid, verandering, nieuw ding, innovatie; neologie, neologisme. **Neu|erungsfucht**, w. = nieuwheidszucht, zucht iets nieuws in te voeren. **neu|französisch** = Nieuw-Fransch.

Neu|fund|land, f. = New-Foundland. **Neu|fund|lander**, m. -s, - = New-Foundlander. **Neu|fund|land|fahrer**, m. = New-Foundlandvaarder.

neu|gebacken = nieuw-, verschgebakken, nieuwbakken. **neu|geboren** = pasgeboren; nie n. = als nieuwgeboren, als herboren, als wedergeboren. **Neu|gestaltung**, w. = hervorming, reorganisatie, herschepping. **Neu|gier|de**, w. = nieuwsgierigheid; aus *N.* auf = uit n. naar. **neu|gierig** = nieuwsgierig. **Neu|griech**, m. = Nieuwgriek. **neu|griech|isch** = Nieuw-Grieksch. **Neu|groshen**, m. = nieuwe groschen, 0,1 Mk. **Neu|heit**, w. -, -en = nieuwheid, 't nieuwe, nieuwigheid, nouveauté. **neu|hochdeutsch** = Nieuw-Hoogduitsch. **Neu|igkeit**, w. -, -en = nieuwtje, nieuws; [nieuwigheid]. **Neu|igkeits|rämer**, m. = nieuwtjeskramer, -verteller.

Neu|jahr, f. = nieuwjaar.

Neu|jahr's|bescherung, w.; **-brief**, m.; **-fest**, f.; **-gebicht**, f. = nieuwjaars|geschenk; -brief; -feest; -gedicht.

Neu|jahr's|geshent, f.; **-gratulation**, w.;

-messe, w. = nieuwjaars|geschenk; -wensch; -(ker)mis.

Neu|jahr's|nacht, w.; **-tag**, m.; **-wunsch**, m. = nieuwjaars|nacht; -dag; -wensch.

Neu|caledo'nien; **-kalifornien**, f. = Nieuw-Caledonië; N.-Californië.

neu|katholisch; **-lateinisch** = nieuw|katholiek; -latijnsch.

neu|lich = laatst, van onlangs, jongst; onlangs, laatst, kortelings. **Neu|licht**, f. = nieuwe maan. **Neu|ling**, m. -(e)s, -e = nieuweling, [geluksmensch, opkomeling; nieuwelichter].

Neu|lot, f. = nieuw lood, dekagram. **neu|modisch** = nieuwmodisch. **Neu|mond**, m. = nieuwe maan.

neun, = negen; eine *N.* = een negen; alle n. werfen = negen kegels omgooien.

Neun|auge, f. = (een visch) negenooog, lamprei. **Neun|eck**, f. = negenhoek. **neun|edig** = negenhoekig. **Neu|er**, m. -s, - = negental, lid van 't college van negenen; wijn van 't jaar (180)9. **neu|erlei** = negenderlei.

neun|fach, **-fältig** = negenvoudig. **neun|gefheit** = waanwijs, betweterig. **neun|häu|zig** = negenhuidig, dikhuidig, onverbeterlijk.

neun|jährig = negenjarig. **neun|kug**, zie neungefheit. **neun|mal** = negenmaal. **neun|malig** = negenmaal herhaald, negenvoudig, negenwerf.

neun|monatlich; **-silbig**; **-stündig**; **-täglich** = negen|maandsch; -lettergrepig; -urig; -daagsch.

neun|te = negende. **neun|tehalb** = negende-half. **Neun|tel**, f. -s, - = negende (deel).

neun|tens = ten negende. **Neun|töter**, m. -s, - = negendooder, leeuwerikenvalk, grauwe ekster. **neun|zehn** = negentien.

neun|zehnte = negentiende. **Neun|zehntel**, f. -s, - = negentiende (deel). **neun|zehn|tens** = ten negentiende. **neun|zig** = negentig.

Neun|ziger, m. -s, - = negentiger; wijn van (18)90. **neun|zig|jährig** = negentigjarig.

neun|zig|te = negentigste. **Neun|zig|stel**, f. = negentigste (deel). **neun|zöllig** = van negen duim, negenduims

Neuor|leans (spr.: *lean*), f. = Nieuw-Orleans.

Neuralgie, w. -, -(e)n = neuralgie; zenuwpijn. **neural|gisch** = neuralgisch; zenuwziekte betreffend. **Neurasthenie**, w. -, -(e)n = neurasthenie; zenuwzwakte.

Neu|rer, zie Neurer.

Neuro|pteren, Pl. = neuropteren; netvleugeligen.

Neuro|se, w. -, -n = neuroze; zenuwziekte.

Neu|rung, zie Neuerung. **Neu|schffel**, m. = nieuw schepel, half hektoliter. **Neu|se|land**, f. = Nieuw-Zeeland. **Neu|silber**, f. = nieuwzilver. **Neu|stadt**, w. = nieuwe stad (swijk); *N.* f. = Nieuwstad. **neutestamentlich** = nieuwtestamentisch.

neutral = neutraal, onzijdig, onpartijdig, zonder werking. **neutralis|ren**, f. (h.) = neutralizeeren. **Neutralität**, w. -, -en = neutraliteit. **Neu|trum**, f. -(e)s, .. tra = neutrum; onzijdig woord, onzijdig geslacht.

neu|vermählt = pas- of jonggehuwd. **Neu|wahl**, w. = nieuwe verkiezing. **Neu|zeit**, w. = nieuwere tijd. **Neu|zoll**, m. = nieuwe duim, centimeter.

Neu|york, f., **Nieu York** = New-York.

Neu|yorker, m. -s, - = New-Yorker. **neu|yorkisch** = Nieuwyorksch.

Nia|garafall, m. = Niagara-waterval.

Ni|belungen, Pl. = Nibelungen, Nevelingen.

Nicaa, f. = Nicea. **Nicaaisches** Glaubensbekenntnis = Niceesche confessie.

nicht = niet; mit **nichten** = volstrekt niet; zu **nichte** werden, **machen** = te niet gaan, doen; hier ist meines **bleibens** n. = ik kan hier niet langer blijven; n. **doch** = welneen.

Nicht, f. —(e)s = zinkwit.

Nichtachtung, w. = geringschatting, gebrek aan achtung.

Nichtannahme, w.; **-beachtung**, w.; **-befolgung**, w. = niet|-aanneming; -inachtneming; -opvolging (of -nakoming).

Nichtberücksichtigung, w. = verwaarloozing, 't in den wind slaan.

Nichtchrist, m.; **-duldung**, w. = niet|-christen; -duldend.

Nichte, w. —, —n = nicht, oom-, tante-zogster.

Nichterfolg, m. = gebrek aan succes, 't schipbreuk lijden, niet-slagen, mislukken.

Nichterfüllung, w.; **-erscheinen**, f.; **-gebrauch**, m.; **-gelehrter**, m.; **-haltung**, w. = niet|-vervulling; -verschijnen; -gebruiken; -geleerde; -houden (-nakomen).

Nichtig, f.: das **ſ.** und das **ŕ.** = 't ik en 't niet-ik.

nichtig = nietig, van onwaarde, onbeduidend; **nichtige** Hoffnung = ijdele hoop; **nichtiges** Geschwätz = nietig, nietswaardig gebabbel; n. **machen** = vernietigen, nietig verklaren, van onwaarde maken; null und n. = van nul en geen(er) waarde. **Nichtigkeit**, m. —, —en = nietigheid, onbeduidendheid, onwaarde. **Nichtigkeitsbeschränkung**, w. = voorziening in cassatie. **Nichtigkeitserklärung**, w. = nietigheidsverklaring. **Nichtkombattant**, m. = non-combattant, niet-medestrijder. **Nichtraucher**, m. = niet-rooker; für **ŕ.** = niet rooken.

nichts = niets; es ist n. damit = 't heeft niets te beduiden; es ist n. dran = er is niets van waar; mir n., dir n. = zoo maar, zonder complimenten, alsof 't niets was; für (um) n. und wieder n. = voor niemendal, zonder de minste reden, vergeefs.

Nichts, f. — = 't niets, niet, nietigheid.

nichtsbedeutend = niets betekenend, onbetekenend. **nichtsdestoweniger** = niettemin.

Nichtfein, f. —s = niet-zijn. **Nichtsnug**, m. —es, —e = deugniet, slecht mensch.

nichtsnugig = onnut, ondeugend, slecht.

nichtsfugend = nietszeggend, onbeduidend.

Nichtstuerer, m. —s, — = nietsdoener, lui-aard. **Nichtstücker**, w. — = nietsdoen, ge-luilak. **nichtstücker** = nietswaardig, on-waardig, schandelijk, laaghartig, laag, gemeen.

Nichtstückerheit, w. = nietswaardigheid, eerloosheid, laagheid, schandelijkheid.

Nichtteilnahme, w.; **-wissen**, f.; **-zahlung**, w.; **-zulassung**, w. = niet|-deelneming (gebrek aan belangstelling); -weten; -betaling; -toe-lating.

Nick, m. —es = knik.

I. **Nickel**, m. —s, — = dreumes, ding; knol (paard); klein eigenwijs produkt; watergeest.

II. **Nickel**, f. u. m. —s = nikkel; nikkelmunt, tienpenningstuk.

Nickelminze, w. = nikkelmunt.

nickten, ſchw. (h.) = knikken, toeknikken, pinken (met de oogen); indutten, dutten; ('t wild) nekken. **Nicker**, m. —s, — = dutter, dutje. **Nickerfinger**, m. = hartsvanger. **Nickkopf**, m. = knik.

Nickstuhl, m.; **-stunde**, w. = dut|stoel; -uurtje.

[**nid** (schmeiz.): nid dem Walde = beneden 't woud].

nie = nooit, nimmer, anders nooit; n. und nimmer = nooit ofte nimmer.

nieber = laag, lager, nederig; laag, gemeen; neder, neer; die niedere Jagd = de jacht op klein wild; mein Mann ist n. = te bed; wenn das Feuer n. ist = uit is; n. mit ihm! = weg met hem!

[**nieberab** = afwaarts].

niebeugen, ſchw. (h.), **-biegen**, ſt. (h.) = neerbuigen, naar beneden buigen. **nieberblicken**, ſchw. (h.) = ne(d)erblikken, -kijken.

nieberbrechen, ſt. (h.) = afbreken; n. (f.) = neerstorten. **nieberbrennen**, ſchw. (h.) = neer-, afbranden, in de asch leggen; n. (f.) = afbranden. **nieberbüeten sich**, ſchw. (h.) = neerbuigen. **nieberbüeten**, ſchw. (h.) = neer-persen, -strijken (met een strijkijzer).

nieberdeutsch = Nederduitsch. **Nieberdeutschland**, f. = Nederduitschland.

nieberdrücken, ſchw. (h.) = ne(d)erdrücken, drukken. **nieberfahren**, ſt. (f.) = naar beneden rijden, varen, komen, schieten. **Nieberfahrt**, w. = afrit, vaartstroomaf. **Nieberfall**, m. = val.

Niebergang, m. = daling, 't naar-beneden-gaan, ondergang (van de zon), westen; verval (van den handel bijv.). **niebergehen**, ſchw. (f.) = ne(d)er-, naar beneden gaan; ondergaan (van de zon); (van regen, hagel) neervallen; achteruitgaan, minder worden (van den handel bijv.); instorten. **niebergeschlagen** = terneergeslagen, be- of gedrukt, neerslachtig.

Niebergeschlagenheit, m. = neerslachtigheid, gedruktheid. **nieberhalten**, ſt. (h.) = ne(d)erhouden; korthouden. **nieberhängen**, ſt. (h.) = ne(d)erhangen. **nieberhängen**, ſchw. (h.) = laten hangen. **nieberhängen**, ſt. (h.) = ne(d)erhouden, -slaan, afmaken. **nieberhaken**, ſchw. (f.) = ne(d)erhokken, -hurken.

Nieberholz, f. = hakhout, onderhout. **nieberkämpfen**, ſchw. (h.) = overwinnen, op den grond krijgen, ten onder brengen; den Unmut n. = onderdrukken. **nieberklappen**, ſchw. (h.) = ne(d)erslaan. **nieberkommen**, ſt. (f.) = ne(d)erkomen, naar beneden komen; mit einem Kinde n. = bevalen van een kind; (van hagel) neervallen, (van onweer) losbarsten. **Nieberkunft**, w. = bevalling.

Nieberlage, w. = depôt, entrepôt; neder-laag; 't deponeren (van effecten bijv.); [bed-legerigheid, logies, verblijfplaats (van slecht volk)]; eine **ŕ.** erbeten = een nederlaag lijden; einem eine **ŕ.** beibringen = een n. toebrengen.

Nieberlande, ſt. = Nederlanden. **Niederland**.

Niederländer, m. —s, — = Nederlander.

niederländisch = Nederlandsch.

niederlassen, ſt. (h.) = ne(d)erlaten, naar beneden laten, laten zakken; sich n. = (auf einen St) neerstrijken; (auf einen Stuhl) gaan zitten, plaats nemen; (in einer Stadt) zich vestigen, zich metterwoon vestigen. **Niederlassung**, w. —, —en = 't ne(d)erlaten; ves-tiging, nederzetting, kolonie. **Niederlassungsrecht**, f. = recht van domicilie.

Niederlausitz, w. = Neder-Lausitz.

niederlegen, ſchw. (h.) = (eine Last, ein Amt, die Regierung, das Haupt, die Waffen) ne(d)er-leggen; (Mauern, Wälle) afbreken, slechten; (ein Kind) ne(d)er-, te bed leggen; (Weiber u. ä.)

deponeeren, in bewaring geven; **sich n.** = gaan liggen, naar bed gaan. **Nie'derlegung**, w. — = neerlegging, deponering, depozito, slechting.

nie'dermachen, fchw. (h.) = dooden, afnaken, moorden, slachten. **nie'dermeheln**, fchw. (h.) = afmaken, slachten, neersabelen. [**nie'dern sich**, fchw. (h.) = afdalen].

Niederösterreich, f. = Neder-Oostenrijk. **nie'der|brassen**, fchw. (f.); **-pressen**, fchw. (h.); **-rauschen**, fchw. (f.) = ne(d)er|kletteren; -drukken: -ruischen.

nie'derreifen, ft. (h.) = ne(d)ertrekken, -rukken; afbreken, sloopen.

nie'der|reiten, ft. (h.); **-rennen**, unr. (h.) = ne(d)er- of omver|rijden; -rennen.

Nie'derhein, m. = Neder-Rijn. **nie'derheiniſch** = Nederrijnsch.

nie'derrollen, fchw. (f.); **-säbeln**, fchw. (h.) = ne(d)errollen; -sabelen.

Niederſachsen, f. = Neder-Saksen. **nie'der|ſchießen**, ft. (h.) = ne(d)erschietsen, vellen; **n.** (f.) = ne(d)erschietsen, -storten, -komen, -vallen. **Nie'derſchlag**, m. = 't neerslaan (van de oogen bijv.); neerslag (van den regen, in de scheik.). **nie'derſchlagen**, ft. (h.) = ne(d)erslaan, vellen, afmaken, slachten; der Bär ſchlägt Geſträuch nieder = trapt de struiken neer; (einen Prozeß) staken; (eine Schuld) uitdoen, vernietigen; (förperlichen Schmerz) verzachten, kalmeeren; (Zweifel) opheffen; (einen, jem's. Mut) terneerslaan; **n.** (f.) = ne(d)erslaan, -storten; bezinken, neerslaan, zich afzetten. **nie'derſchlagend** = kalmeereud; terneerslaand. **Nie'derſchlagung**, w. — = staking (van een proces); vernietiging, vermindering (van de kosten).

nie'derſchmetten, fchw. (h.); **-ſchreiben**, ft. (h.); **-ſchweben**, fchw. (f.); **-ſehen**, ft. (h.) = ne(d)er|ſlaan (of -pletteren); -schrijven; -zweven; -zien.

nie'derſenden, unr. (h.) = ne(d)erzenden.

nie'derſenken, fchw. (h.) = laten zakken, laten inzakken; **sich n.** = ne(d)erdalen.

nie'derſetzen, ft. (h.) = ne(d)erzetten; (eine Kommission) aanstellen, benoemen; (ein Gericht) instellen; **sich n.** = gaan zitten, zich vestigen; daß Geſtein ſetzt ſich nieder = zakt.

nie'derſinken, ft. (f.) = ne(d)erzinken, in elkaar zakken; zinken, naar den grond gaan.

nie'derſitzen, ft. (f.) = gaan zitten, ne(d)erzitten; (bergm.) in de diepte dringen (van 't water), instorten (van bergmassa's). **nie'derſtehen**, ft. (h.) = ne(d)ersteken. **nie'derſteigen**, ft. (f.) = ne(d)er-, afdalen. **nie'derſtoßen**, ft. (h.) = ne(d)erstooten, omstooten; vellen; **n.** (f.) = neerschietsen, -vallen. **nie'derſtrahlen**, fchw. (h.) = ne(d)erstralen.

nie'derſtreden, fchw. (h.) = ne(d)erleggen, dooden; **sich n.** = zich uitstrekken, gaan liggen. **nie'derſtreichen**, ft. (h.) = ne(d)er-, platſtrijken. **nie'derſtrömen**, fchw. (h.) = ne(d)erstroomen, in stroomen neervallen.

nie'derſtülpen, fchw. (h.) = neerslaan (den rand van den hoed). **nie'derſtürzen**, fchw. (h.) = ne(d)erstorten, -werpen; **n.** (f.) = ne(d)erstorten, -vallen. **Nie'derträchtig**, w. = laagheid, gemeenheid. **nie'derträchtig** = laag, gemeen, infaam, [laag, zwak, nederig, neerbuigend]; ein ganz niederträchtiges Wetter = erg gemeen weer. **Nie'derträchtigkeit**, w. —, -en = laagheid, gemeenheid, infaamheid.

nie'dertreten, ft. (h.) = ne(d)ertrappen,

aftrappen, naar beneden treden. **nie'dertrin-ken**, ft. (h.) = ne(d)erdrinken, leegdrinken, naar binnen slaan; einen n. = iem. onder de tafel drinken. **nie'dertun**, unr. (h.) = neerleggen, afleggen. **Nie'derung**, w. —, -en = lage streek, laag land. **Nie'derwald**, m. = laag hout; Niederwald. **nie'derwärts** = nederwaarts, naar beneden. **nie'derwerpen**, ft. (h.) = naar beneden werpen, vellen, overwinnen; terneerslaan; **sich n.** = zich ne(d)erwerpen. **nie'derziehen**, ft. (h.) = ne(d)er-trekken.

nied'lich = aardig, lief, net, netjes, [lekker]. **Nied'lichkeit**, w. —, -en = liefheid, bevaligheid, netheid.

Nied'nagel, m. = nijdnagel.

nied'rig = laag (niet hoog); laag, gemeen, laaghartig. **Nied'rigkeit**, w. —, -en = laagheid.

Nie'llo (spr.: *ni-ello*) f. —s = niëllō: versiering (in zwart) op zilver en goud.

nie'mals = nooit.

nie'mand = niemand; n. anders; n. fremdes = niem. vreemds; daß wird n. Nichtſchaffener tun = dat zal geen rechtschapen mensch doen.

Niere, w. —, -n = nier; [lende]; ronde erts- of metaalklier. **Nie'renbraten**, m. = gebraden (kalfs)nier.

Nie'ren|entzündung, w.; **-fett**, f. = nier|ontsteking; -vet.

nie'renförmig = niervormig.

Nie'ren|gries, m.; **-krankheit**, w.; **-leiden**, f. = nier|gravel; -ziekte; -kwaal.

Nie'ren|schnitt, m.; **-schmerz**, m.; **-stein**, m.; **-stiel**, f.; **-weh**, f. = nier|steensnijding; -pijn; -steen; -stuk; -pijn.

[**nie'ren**, fchw. (h.) = motregenen.]

nie'ren, fchw. (h.) = niezen; ich nieße dir etwas = ik sluit je wat.

Nie's|brauch, m.; **-braucher**, m. = vrucht|-gebruik; -gebruiker.

Nie's|kraut, w. — = nieskruid.

Niet, f. —(e)s, -e = klinknagel. **niet- und na|gelfest** = aard- en spijkervast.

Nie'te, w. —, -n = niet (in de loterij).

Nie'teisen, f. = klinkijzer. **nie'ten**, fchw. (h.) = klinken, vastklinken. **Nie'thammer**, m. = klinkhamer. **Nie'tnagel**, m. = klinknagel; ook = Nieldnagel.

[**Nie'tel**, zie Nie'dte.]

Nie'tger, m. —s, — = neger.

Nie'tis|maß, m. — = nihilisme. **Nie'tis|st**, w. —en, —en = nihilist. **nicht|stich** = nihilistisch.

Ni'ke, w. = Nike: Victoria, godin der overwinning.

Nikoba'ren, Pl. = Nikobaren.

Nikola'kirche, w. = St.-Nikolaaskerk. **Ni'kolás**, **Ni'kolás**, m. = Nikolaas.

Nikotin, f. —(e)s = nikotine.

Nijl, m. —s = Nijl.

Nijl|delta, f.; **-pferd**, f.; **-tal**, f. = Nijl|-delta; -paard; -dal.

Nim'bus, m. — = nimbus: stralenkrans, prestige.

I. **nim'mer** = nooit, nimmer; nie und n. = nooit ofte nimmer.

II. [**nim'mer** = niet meer, niet langer.] **nim'mermehr** = nooit, nimmer; nun und n. = nooit ofte nimmer.

Nim'merfatt, m. — *n.* —(e)s, -e = gulzig-aard, onverzadelijk mensch; pelikaan.

Nimrod, m. --(s), --e = Nimrod, geweldig jager.
Nimwegen, f. = Nijmegen.
Ninive, f. = Ninive.
Niobe, w. = Niobe.
Nipp, m. --(e)s, --e = teugje, nippertje; dutje, tukje. **nippen**, [schw. (h.) = nippen; een klein dutje doen. **Nippfaden**, Pl. = snuisterijen, kleine voorwerpen van weelde.
Nippfisch, m. = tafeltje (met of voor snuisterijen).
nirgend(s) = nergens; ein Oben-aus-und-nirgend-an = een driftkop; ein Überall-und-nirgend-s = een rusteloos rondzwerfend mensch.
nirgendwo = nergens.
Nirwana, f. --(s) = Nirwana.
Nische, w. --, --n = nis.
Nist, w. --, Niste = neet.
nisten, [schw. (h.) = nestelen, een nest bouwen of hebben.
Nitrat, f. --(e)s, --e = nitraat. **Nitroglycerin**, f. = nitroglycerine.
Niveau (spr.: *nivo*), f. --s, --s u. --r = niveau. **Nivellement** (spr.: *..nd*), f. --s, --s = nivellement; waterpassing. **nivelleren**, [schw. (h.) = nivelleeren: gelijkmaken. **Nivellierinstrument**, f. = nivelleerwerktuig. **Nivellement**, w. --, --en = nivelleering.
Nix, m. --es, --e = watergeest, -god. **Nixe**, w. --, --n = nimf, watergeest.
No; **no** = Nummer; netto.
Noachiden, Pl. = Noachiden: nakomelingen van Noach, volken na den zondvloed. **Noah**, m. = Noa(c)h; *Arche Noah(s) od. Noa* = arke Noachs.
no'bel = nobel, net, flink, royaal. **Nobilität**, w. = nobiliteit: adel. **Noblesse**, w. -- = adel; voornaamheid.
noch = nog, noch; er ist weder reich u. arm = noch rijk noch arm; das sehste noch = dat moest er nog bijkomen; er mag u. so traurig sein = al is hij ook nog zoo treurig.
nochmalig = herhaald, tweede. **nochmalig** = nogmaals, nog eens, opnieuw.
Noch, f. --(e)s, --e = nok (van een ra).
Noche, w. --, --n = balletje. **Nocherl**, f. = balletje, aardig kindje.
nochten, [schw. (h.) = zeuren. **Nöchl'peter**, m. = zeurkous.]
no'tens do'tens = nolens volens: willens of onwillens; goedschiks, kwaadschiks.
Nolimetan'gere, f. -- = kruidje-roer-me-niet.
Nomade, m. --n, --n = nomade. **nomadenhaft** = nomadisch, zwerfend. **Nomad'leben**, f.; **volk**, f. = nomaden|leven: -volk. **nomad'isch** = nomadisch. **nomadiseeren**, [schw. (h.) = nomadizeeren, als nomaden rondzwerfen.
Nomen, f. --s, ..mina = nomen: naam, substantief. **Nomenclatur**, w. --, --er = nomenclatuur: naamlijst, naamgeving. **Nominal'wert**, m. = nominale waarde. **Nominativ**, m. --(e)s, --e = nominatief. **nominell** = nominaal. **nominie'ren**, [schw. (h.) = benoemen.
No'na, w. --, --n = negende klasse.
No'ne, w. --, --n = none: negende toontrap; negende uur; noen; gezang of gebed op dat uur, middagdutje. **No'nen**, Pl. = nonen: in den Rom. kalender de 5e of 7e dag van de maand. [no'nen, [schw. (h.) = dutje doen].
No'nus, m. --, --n = nonius.
No'nn'chen, f. --s, --n = nonnetje. **No'ne**, w. --, --n = non.

Nonnen|kloster, f.; **-leben**, f.; **-weihe**, w. = nonnen|klooster; -leven; -wijding.
Nonpareil'ic, w. -- = nonpareil: kleine drukletter.
Nonplus|ultra, f. -- = non-plus-ultra.
Non'sens, m. -- = nonsens.
Nop'pe, w. --, --n = nop, knoop (in 't vlas, de wol e. d.). **nop'pen**, [schw. (h.) = noppen.
Noord, m. --(e)s, --e = noorden, noordenwind.
Noord|afrika, f.; **ame'rika**, f.; **ame'rika'ner**, m. = Noord-|Afrika; -Amerika; -Amerikaan.
Noord|armee, w.; **ba'n**, w. = noorder|leger; -spoor.
nord'deutsch = Noord-Duitsch. **Nord'deutschland**, f. = Noord-Duitschland.
Nor'de, m. --n, --n = Noor, Scandinaviër.
Nor'den, m. --s = noorden; aus N. = uit 't noorden; nach N. = naar 't n.
Nord'grenze, w. = noordergrens. **nord'isch** = Noordsch. **Nord'kap**, f. = Noordkaap. **Nord'saber**, **Nord'sabfahrer**, m. = Noordkaper.
Nord'länder, m. --s, --s = bewoner van 't Noorden, Noorderling. **Nord'landfahrt**, **-reise**, w. = tocht, reis naar 't hooge noorden.
nord'lich = noordelijk, ten noorden; n. von dem Flüsse, n. des Flüßes = ten noorden van, noordelijk van de rivier. **Nord'licht**, f. = noorderlicht. **Nord'nordost**, m. = noord-noordoost. **Nord'nordwest**, m. = noordnoordwest. **Nordost(en)**, m. = noordoost. **nord'östlich** = noordoostelijk, ten noordoosten.
Nordost'seekanal, m. = Noord-Oostzeekanaal. **Nordost'wind**, m. = noord-oostenwind. **Nord'pol**, m. = noordpool. **Nord'pol'expedition**, w. = noordpool-expeditie. **Nord'polfahrer**, m. = noordpoolvaarder. **Nord'schein**, m. = noorderlicht.
Nord'see, w.; **-seite**, w. = Noord|zee; -zijde.
Nord'stern, m. = poolster, noordster. **nord'wärts** = noordwaarts. **Nordwest(en)**, m. = noordwesten; von N., aus N. = van, uit 't noordwesten. **nordwest'lich** = noordwestelijk, ten noordwesten. **Nordwest'wind**, m. = noordwestenwind. **Nord'wind**, m. = noordenwind.
Nörgelei zc., zie Nergelei zc.
no'risch: Norijche Alpen = Norische Alpen.
Norm, w. --, --en = norm: richtsnoer, regel.
normal' = normaal. **Normal'arbeitstag**, m. = normale werkdag. **Normal'e**, w. --n = normaal: loodlijn. **Normal'etat**, m. = bezoldigingsplan. **Normal'jahr**, f. = normaal jaar. **Normal'schule**, w. = normaalschool. **Normal'uhr**, w. = normaal uurwerk. **Normal'zustand**, m. = normale toestand.
Normandie die, -- = Normandië. **Norman'ne**, m. --n, --n = Normandiër; Norman. **normän'isch**, **norman'isch** = Normandisch; Noormansch.
normativ' = normatief: tot richtsnoer dienend. **normie'ren**, [schw. (h.) = normeeren: naar den norm vaststellen.
Nor'ne, w. --, --n = Norne: schikgodin (Noorsche mythologie).
Norwegen, f. = Noorwegen. **Nor'weger**, m. = Noorweger, Noor. **nor'wegisch** = Noorweegsch, Noorsch.
Nörz, zie Nergz.
Nostalgie, w. -- = nostalgie: heimwee.
Nö'stel, m. u. f. --s, -- = een maat voor natte waren, 1/2 verrel, pint.]
Not, w. --, Nöte = nood, noodzaak, noodzakelijkheid, noodwendigheid: ohne N. = zonder noodzaak; zur N. = desnoods; [von N. =

- noodzakelijkerwijze]; von nöten *od.* bonnöten = noodzakelijk, noodig, van noode; es ist, tut n. = het is noodig; damit hat es seine N. = daar is nog geen gevaar voor; schwere N. = vallende ziekte; schwere N. = verdornd! mit genauer od. knapper N. = ternauwernood; im Falle der N. = in geval van nood; wenn N. an Mann kommt *od.* geht = als de nood aan den man komt; aus der N. eine Tugend machen = van den nood een deugd maken; N. fennt sein Gebot, bricht Eisen = nood breekt wet; N. lehrt beten = nood leert bidden; Freunde in der N. gehen taufend auf ein Not = vrienden in den nood, honderd in een lood; in der N. frißt der Teufel Fliegen = honger is de beste saus; wir hatten unsre liebe N. mit ihm = wij hadden heel wat met hem te stellen; er machte uns N. = hij bezorgde ons veel moeite.
- Nota**, w. —, -s = nota, teeken, rekening, opmerking.
- Nota'beln**, Pl. = notabelen.
- Notabe'ne**, f. —(s), —(s) = notabene.
- Notabilität**, w. —, -en = notabiliteit: persoon van aanzien.
- Not'asche**, w.; -adresse, w.; -anker, m. = nood|as (hulpas); -adres; -anker (plecht-anker).
- Notar**, m. —(e)s, -e = notaris. **Notariat**, f. —(e)s, -e = notariaat.
- Notariats'gebühren**, Pl.; -geschäfte, Pl.; -iegel, f. = notaris|kosten; -zaken; -zegel.
- notariell** = notariëel. **Nota'rius**, m. —, -ien = notaris.
- Notat**, f. —(e)s, -e = notatie: aanteekening, boeking.
- Not'bau**, m. = hulpgebouw. **Not'behelf**, m. = noodhulp, hulp-, redmiddel, uitweg. **Not'brüde**, w. = noodbrug. **Not'brunnen**, m. = hulp-, reserveput. **Not'damm**, -deich, m. = nooddam, -dijk. **Not'durst**, w. — = nooddrift, 't noodige, behoefte, voorraad, nood, gebrek; zaak (voor 't gerecht); nach N. = naar behoefte; zur N. = matig, nauwelijks voldoende. **not'dürftig** = nooddriftig, behoefstig, gebrekkig, armoedig, schraaltjes.
- Not'dürftigkeit**, w. = behoefstigheid.
- Not'e**, w. —, -n = noot, muzieknoot, aanteekening, opmerking, (diplomatieke) nota, bankbiljet; **Noten** = muziek, compositie; in Noten setzen = componeeren, op muziek brengen; (etw.) nach Noten (tun) = nauwkeurig, zooals 't behoort; flink; er hatte seine Noten mitgebracht = hij had zijn muziek meegebracht.
- Not'enausgabe**, w. = uitgave van bankbiljetten.
- Not'en|blatt**, f.; -buch, f.; -druckerei, w. = muziek|blad; -boek; -drukkerij.
- Not'enlinien**, Pl. = notenbalk.
- Not'en|mappe**, w.; -papier, f.; -pult, f. = muziek|map; -papier; -lessenaar.
- Not'en|schreiber**, m.; -schlüssel, m.; -stimme, w. = muziek|overschrijver; -sleutel; -partij.
- Not'enwechsel**, m. = wisseling van nota's.
- Not'erbe**, m. = wettig, onafwijsbaar erfgenaam. **Not'fall**, m. = geval van nood; sich etw. für den N. aufheben = een appeltje voor den dorst bewaren. **Not'feuer**, f. = nood-, alarmvuur. **not'gedrungen** = noodgedrongen, door den nood gedrongen. **Not'geschrei**, f. = noodgeschreeuw, -kreet. **Not'grofschen**, m. = nood-, spaarpenning, appeltje voor den dorst. **Not'helfer**, m. = noodhelper, helper in den nood, helpend heilige. **Not'hilfe**, -hülfe, w. = noodhulp, voorloopige hulp.
- notte'ren**, fchw. (h.) = noteeren, aanteekenen, opschrijven. **Notifikation**, w. —, -en = notificatie: aanteekening, aankondiging, vermelding. **notifizie'ren**, fchw. (h.) = notificceeren: bekendmaken, aankondigen, melden.
- not'ig** = noodig; ich brauche es n. = ik moet 't noodig (noodzakelijk) hebben. **not'igen**, fchw. (h.) = noodzaken, dwingen; noodigen, verzoeken, dringen; er läßt sich n. = hij laat zich bidden. **Not'igung**, w. — = dwang; noodiging, dringende bede.
- Notiz**, w. —, -en = notitie, notie: aanteekening, begrip; sich Notizen machen = aanteekeningen maken. **Notiz'buch**, f. = notitie-, aanteekenboek. **Notiz'block**, m. = notitieblok.
- Not'jahr**, f. = noodjaar, ongeluksjaar, jaar van hongersnood. **Not'kreuzer**, m., zie Not'grofschen. **Not'lage**, w. = ongelukkige, gedrukte toestand. **not'leidend** = noodlijdend.
- Not'llüge**, w.; -mast, m. = nood|leugen; -mast.
- Not'nagel**, m. = noodhulp, stoplap, iem. met wien men zich behelpt.
- Notorietät**, — = notorieteit: openbaarheid, algemeene bekendheid. **noto'risch** = notoir: algemeen bekend, openbaar.
- not'peinlich** = lijfstraffelijk, crimineel. **Not'pfennig**, m. = nood-, spaarpenning, appeltje voor den dorst. **not'reif** = met geweld gerijpt.
- Not'sache**, w.; -schrei, m.; -schuß, m.; -signal, f. = nood|zaak; -kreet; -schot; -sein.
- Not'stall**, m. = noodstal, hoefstal. **Not'stand**, m. = nood; ongelukkige, hachelijke toestand; rampspoed. **Not'standsjahr**, f. = rampjaar.
- Not'taufe**, w.; -tür(e), w.; -wehr, w. = nood|doop; -deur; -weer.
- not'wendig** = noodwendig, -zakelijk, hoognoodig. **not'wendigerweise** = noodzakelijkerwijze. **not'wendigkeit**, w. = noodwendigheid, noodzakelijkheid. **Not'zeichen**, f. = noodteeken, -sein. **Not'zucht**, w. = verkrachting. **not'züchtigen**, fchw. (h.) = verkrachten. [Not'zwang, m. = nooddwang, dwingende noodzakelijkheid.]
- Novel'le**, w. —, -n = novelle: kleine roman; nieuw wetsvoorstel. **Novel'schreiber**, m., **Novel'list**, m. —en, -en = novellenschrijver, novellist.
- Novem'ber**, m. = November.
- Novität**, w. —, -en = noviteit: nieuwhed, nieuwtje, iets nieuws. **Nov'ize**, m. —n, -n; **N.**, w. —, -n = novice: monnik of non in den proeftijd; nieuw opgenomene. **Noviziat**, f. —(e)s, -e = noviciaat.
- Nov'vaja Zem'lja**, f. = Nova Zembla.
- N. P.** = *notarius publicus*: öfentlicher Notar.
- Nr.**; **Nro.** = Nummer.
- N. S.** = Nachschrift.
- n. St.** = neuen Stils.
- N. T. od. n. T.** = neues Testament.
- nu** = nu, nu dan; im Nu = in een wip, in een oogwenk.
- Nuan'ce** (spr.: .ase), w. —, -n = nuance: schakeering. **nuancie'ren**, fchw. (h.) = nuanceeren: schakeeren.
- Nu'bien**, f. = Nubië. **Nu'bier**, m. —s, — = Nubiër. **nu'bisch** = Nubisch.
- Nüch'terling**, m. —(e)s, -e = droogstoppel, nuchterling. **nüch'tern** = nuchter, sober, matig, bezadigd, koel, kalm, koud, flauw, laf; nüch'terner Magen, nüch'ternes Urtheil, nüch'terne Berechnung, nüch'terne Verse = nuchtere maag,

n. oordeel, n. berekening, verzen; nüchternes Leben = matig, sober leven; früh n. etneheten = op de nuchtere maag innemen. **Nüchternheit**, w. — = nuchterheid, soberheid, lafheid.

Nucke, Nücke, w. —, —n = nuk, kuur, grill.

Nudel, w. —, —n = knoedel, meelballetje, vermicelli, macaroni. **Nudeln**, fchw. (h.) = (ganzen) pillen, volstoppen met meelballen; in elkaar drukken; volproppen. **Nudelfuppe**, w. = meelballetjesoep.

Nudität, w. —, —en = nuditeit; naaktheid.

Nul, w. —, —en = nul; er ist eine N. = hij is een nul. **nul** = nul, niets; n. und nötig = van nul en geen(er) waarde.

I. **nul'en**, fchw. (h.) = nullen, kringetjes maken; **nich n.** = een tiental worden.

II. [**nul'en**, fchw. (h.) = zuigen].

Nulität, w. —, —en = nulliteit, nietigheid.

Numerale, f. —(s), .. ralia = numerale; telwoord. **numerieren**, fchw. (h.) = tellen, nummeren. **numeriſch** = numeriek, naar 't aantal. **Numero**, f. —(s), —s = nummer, numero; er geht N. sicher = hij is securu.

Numerus, m. —, .. ri = numerus; getal, maat, evenmaat.

Numismatik, w. — = numismatiek; muntenkunde, penningkunde. **Numismatiker**, m. —s, — = numismaticus; munten-, penningkundige. **numismatisch** = numismatisch.

Nummer, w. —, —n = nummer; er raucht eine starke N. = een zwaar merk; er hat eine gute N. bei ihm = hij staat bij hem in een goed blaadje; an diesem Artikel hat er eine gute N. = verdient hij heel wat; N. sicher = politiegevangenis, wacht.

nun = nu, toen; wenn er nun will, so... = als hij nu toch wil, ..; je n. = welnu; ei n. = welnu; n. also = dus; n. und nimmer(mehr) = nu ofte nimmer. **nunmehr**, **nunmehr** = nu, thans. **nunmehr** = tegenwoordig, van nu, actueel.

Nuntiatür, Nunziatur, w. —, —en = nuntiatuur; pauselijk gezantschap. **Nuntius**, **Nunzius**, m. —, .. ti, .. tien u. .. zien = nuntius; pauselijk gezant.

nur = alleen, slechts, maar: n. schade = jammer maar; er sagt das n. bloß = hij zegt dat maar zoo; n. wer das erlebt hat = alleen, wie ...; du n. kannst uns helfen = jij alleen ...; nicht n. ... sondern = niet alleen ... maar; das macht ihn n. noch übermütiger = dat maakt hem nog maar overmoediger; das es n. so frucht = dat 't (zoo) kraakt; n. heraus damit! = voor den dag er mee! n. zu! = vooruit! goed! ga je gang! was können sie sich n. sagen! = wat kunnen ze elkaar toch vertellen! heute n. = heden eerst.

Nürnberg f. = Neurenberg. **Nürnbergger Waren** = Neurenberger waren; N. Trichter = Neurenberger trechter (een spreekbuis).

Nuß, w. —, Nüsse = noot; noteboom; stomp; einem eine (harte) N. zu machen geben = iem. een harde noot te kraken geven, een zware taak opleggen; die Wissenschaft in einer N. = in een notedop, in een klein bestek; in die

Nüsse gehen = noten gaan afslaan of jassen; verloren gaan; Nuß ist eine harte N. = moeten is een bitter kruid; eine leere, hohle, taube N. = een looze noot, iets van geen waarde of belang. **nußähnlich** = op een noot gelijkend. **Nußbaum**, m. = noteboom. **nußbaumen** = noten, van notenhout. **Nußbaumholz**, f. = notenhout. **Nußbaummöbel**, f. = noten(houten) meubel. **nußbraun** = notebruin. **Nußchen**, f. = nootje; snibbig nusse.

Nußfern, m. = pit (van een noot). **Nußknacker**, m. = notekraker; after N. = oude stijve kerel. **Nußöl**, f. = notenolie. **Nußsad**, m. = notenzak; einen wie einen N. brügeln = iem. geducht afranselen. **Nußschale**, w. = notebolster, -dop. **Nußhaude**, w., = **frauch**, m. = (hazel)notestruik.

Nußtern, Pl. = (wijde) neusgaten (vooral van paarden).

Nuß(e), w. —, —n = voeg, sponning. **Nußhobel**, m. = ploegschaaf.

nußschen, fchw. (h.) = zuigen, leppen, slobberen.

nutz, nütze = nut, nuttig; das ist nichts n., zu nichts nütze = dat dient tot niets. **Nutz**, m. —es = [nut]; sich etw. zu nütze machen = zich iets ten nutte maken; zu N. und frommen der Menschheit = tot nut en voordeel van de menschheid. **Nutzanwendung**, w. = toepassing, moraal, benutting. **nutzbar** = nutdragend, voordeelig; n. machen = winstgevend maken, productief maken. **Nutzbarkeit**, w. — = nut, voordeelijkheid, winstgevende zaak. **nutzbringend** = nutdragend.

Nutzen, m. —s, — = nut, voordeel, winst, profijt; das bringt, gewährt, leidet, schafft keinen N. = geeft geen voordeel, levert geen v. op, is van geen nut; das gericht zu seinem N. = dat strekt tot zijn nut of voordeel; der gemeine N. = 't nut van 't algemeen. **nutzen**, fchw. (h.) = nuttig gebruiken, zich te nutte maken, voordeel trekken van; n. od. nützen = nuttig zijn, helpen, baten, dienen; dieses Mittel nützt gegen od. für die Gicht = helpt tegen de jicht; das nützt zu nichts = dient tot niets.

Nutzgarten, m. = moestuin, proeftuin. **Nutzgewächs**, f. = nuttig gewas. **Nußholz**, f. = timmerhout.

nützlich = nuttig, voordeelig, bruikbaar.

Nützlichkeit, w. — = nuttigheid, nut. **Nützlichkeitslehre**, w. = nuttigheidsleer.

Nützling, m. —(e)s, —e = nuttig schepsel.

nutzlos = nutteloos, overbodig, ijdel, loos.

Nutzlosigkeit, w. — = nutteloosheid, overbodigheid.

Nußnießer, m. —s, —; = **ntezung**, w. — = vruchtgebruiker; -gebruik.

nutzreich = zeer nuttig. **Nutzung**, w. —, —en = genot, gebruikmaking, gebruik; opbrengst, voordeel. **Nutzungsanschlag**, m. = raming van de opbrengst, van de inkomsten (van een stuk grond bijv.). **Nutzungswert**, m. = waarde van de opbrengst.

Nymfhe, w. —, —n = nimf.

D.

D, f. = O; dat goudene D = de gouden O (een vlinder).
D. = Order, Ordre, Orden.
o! = o!
Da'se, w. —, —n = oaze. **Da'senbewoener**, m. = oazebewoner.
I. [**ob**, Präp. mit *Dativ* = boven, over, wegens, om; **Osterreich** ob der **Enß** = Oostenrijk over de Enß.]
II. **ob** = of, [indien], alsof, al; ob alle dich verließen, du... = al verlieten allen u ook, gij...; und ob *od.* ob auch = al... ook; ich zweifle, ob... = ik twijfel, of; und ob! *od.* na ob! = natuurlijk! en of! fennst du ihn? — na ob! = Ken je hem? — Of ik!
Ob'acht, w. = acht, zorg, hoede; **D**. geben auf = letten op; in **D**. nehmen = letten op.
ob' bemeldet; **-benannt**; **-berührt**; **-besagt** = boven|gemeld; -genoemd; -aangeroerd; -genoemd.
Ob'dach, f. —(e)s = schuilplaats, onderdak, toevlucht; unter **D**. bringen = onder dak brengen. **ob'dachlos** = dakloos, rondzwervend; **Ob'dachlofer** = daklooze, zwerveling.
Obduktion, w. —, —en = obductie: lijk-opening, -schouwing. **obduzie'ren**, (schw. (h.)) = obduceeren: lijkschouwing houden.
Obedienz, w. —, —en = obediëntie: gehoorzaamheid, geestelijke of kloostertucht.
O-beine, Pl. = o-beenen, hoepelbeenen.
Obelisk, m. —en, —en = obelisk.
o'ben = boven; der o. wird uns helfen = hij daarboven; von o. herab behandeln = uit de hoogte; nur nicht gleich o. hinaus! = niet zoo dadelijk overmoedig. **obenan** = bovenaan. **obenauß** = bovenop; er ist o. = hij is in de wolken. **obenauß** = hooger op; er ist ein **D**. = hij is een haantje, een Piet; er will o. = hij wil te hoog. **obendrein** = bovendien, daarenboven. **obenerwähnt** = bovengemeld. **obenhin** = oppervlakkig.
Ober, m. —s, — = (in 't kaartspel) troefboer; afkorting voor: **Oberfellner**.
o'ber = hooger, bovenst; die oberen Stufenwerke = de bovenverdiepingen; das obere Tor = de poort in 't bovengedeelte (van de stad), bovenpoort; die oberen Ränge = de hoogere rangen; im oberrn Baiern = in Boven-Beieren. **der Obere**, —n, —n = overste, hoofd. **o'berst** = bovenst, hoogst; auf der obersten Stufe = op de bovenste trap; die oberste Behörde = de hoogste overheid; zu oberst = bovenaan, bovenop; das Unterste zu oberst kehren = alles ondersteboven keeren.
Oberägypten, f. = Boven-, Opper-Egypte. [**Oberalter**, **Oberälteste**, m. = gildehoofd.]
Oberamtmann, m. = hoofdbestuurder, kreitscommissaris. **Oberappellationsgericht**, f. = hoogste hof van cassatie. **Oberappellationsrat**, m. = lid van 't hoogste hof van cassatie.
Oberarm, m. = opperarm. **Oberarzt**, m. = officier van gezondheid 2e klasse. **Oberaufseher**, m. = hoofdopzichter, -opziener, -inspecteur. **Oberaufsicht**, w. = opper-, hoofdtoezicht. **Oberbahern**, f. = Boven-Beieren. **Oberbau**, m. = bovenbouw. **Oberbefehl**, m. = opperbevel. **Oberbergamt**, f. = hoofd-

administratie van de mijnen. **Oberberg-hauptmann**, m. = superintendant van de mijnen. **Oberbett**, f. = bovenbed. **Oberbibliothekar**, m. = hoofdbibliothecaris. **Oberboden**, m. = vliering. **Oberbürgermeister**, m. = eerste burgemeester. **Oberceremonienmeister**, m. = opperceremoniemeester. **Oberdeck**, f. = derde, bovenste dek (van een schip). **o'berdeutsch** = Opperduitsch. **Oberdeutschland**, f. = Opperduitschland. **Oberfeldherr**, m. = opperbevelhebber. **Oberfeuerwerferschule**, w. = militaire pyrotechnische school. **Oberfläche**, w. = oppervlak, oppervlakte. **o'berflächlich** = oppervlakkig; bovenst, op of aan de oppervlakte liggend. **Oberflächlichkeit**, w. — = oppervlakkigheid. **Oberforstamt**, f. = hoogste boschadministratie, -bestuur. **Oberförster**, m. = opperhoutvester. **Oberforstmeister**, m. = hoofdinspecteur bij 't boschwezen. **Obergericht**, f. = hoog gerechtshof. **Obergeschoß**, f.; -gestell, f. = boven|verdieping; -stel.
Obergewalt, w. = oppermacht. **o'berhalb**, Präp. mit *Gen.* = boven. **Oberhand**, w. = bovenhand, handwortel; overhand; die **D**. gewinnen, behalften, haben = de overhand krijgen, behouden, hebben. **Oberhandelsgericht**, f. = hoogste handelsrechtbank. **Oberhaupt**, f. = opperhoofd. **Oberhaus**, f. = bovenhuis; Hoogerhuis, Heerenhuis, Eerste Kamer. **Oberhaut**, w. = opperhuid. **Oberhemd**, f. = overhemd.
Oberherr, m. = opperheer, soeverein. **o'berherrlich** = soeverein. **Oberherrlichkeit**, w. = soevereine macht. **Oberherrschafft**, w. = opperheerschappij.
Oberhirt, m. = hoogste herder (ook van geestelijken gezegd). **Oberhofgericht**, f. = hoogste gerechtshof.
Oberhofmarschall, m.; -meister; -meisterin, m.; -prediger, m. = opperhof|maarschalk; -meester; -meesteres; -prediker.
Oberhoheit, w. = hoogste macht. **Oberholz**, f. = hoog hout.
Oberin, w. —, —nen = overste (van een klooster enz.). **o'beririsch** = op de aard-oppervlakte. **Oberitalien**, f. = Opper-Italië. **Oberjäger**, m. = opperjager; onderofficier bij de jagers. **Oberjägermeister**, m. = opperjagermeester. **Oberfellner**, m. = eerste kellner. **Oberkieser**, m. = bovenkaak. **Oberkirchenrat**, m. = hooge kerkeraad. **Oberklassen**, Pl. = hoogere klassen. **Oberkleid**, f. = opper-, bovenkleed. **Oberkommando**, f. = hoofdcommando. **Oberkopf**, m. = bovendeel van 't hoofd. **Oberkörper**, m. = bovenlichaam, -lijf. **Oberland**, f. = bergland, bovenland. **Oberlandesgericht**, f. = gerechtshof, hoogste provinciale rechtbank. **o'berlastiges Schiff** = overlastig, topzwaar schip.
Oberleder, f. = bovenle(d)er. **Oberlehnherr**, m. = opperleenheer. **Oberlehrer**, m. = hoofdonderwijzer; leeraar bij 't middelbaar onderwijs.
Oberleib, m.; -licht, f. = boven|lijf; -licht.

Oberleut(e)nant, m. = eerste luitenant.
Oberlippe, w. = bovenlip. **Obermacht**, w. = overmacht; hoogste macht. **Obermeister**, m. = overman (van een gild). **Oberpalz**, w. = Hooge Palts. **Oberpfarrer**, m. = eerste geestelijke. **Oberpostamt**, f. = hoofdadministratie der posten. **Oberpostdirektor**, m. = directeur-generaal der posten. **Oberpostmeister**, m. = postmeester-generaal.
Oberpräsident, m.; **prediger**, m. = eerste president (ook: Commissaris der Koningin); e. predikant.
Oberpriester, m. = opperpriester. **Oberprima**, w. = hoogste klasse (6de v. h. gymnasium). **Oberprimaner**, m. = leerling hoogste (6de) klasse. **Oberrabbiner**, m. = opperrabbin. **Oberrealschule**, w. = Hoogere burgerschool met 5jarigen cursus. **Oberrechnungskammer**, w. = algemeene rekenkamer. **Oberregierungsrat**, m. = opperstaatsraad. **Oberreichsanwalt**, m. = procureur-generaal. **Oberstein**, m. = Bovenrijn. **Obersteinisch** = Bovenrijnsch. **Obersteiger**, m. = opperrecht, eerste rechter. **Oberstunde**, w. = bovenkorst. **Oberst**, m. = overjas.
Obers, m. = room.
Obersachsen, f. = Oppersaksen. **Obersatz**, m. = hoofdstelling (in een sluitrede). **Oberschenkel**, m. = bovendij, -schenkel.
Oberschlächtige Mühle = bovenslagmolen. **Oberschlesien**, f. = Opper-Silezië. **Oberschulrat**, m. = inspecteur (van onderwijs). **Obers** = opperst, bovenst, hoogst, zie ook ober.
Obers, m. -en, -en = kolonel.
Oberstaatsanwalt, m. = procureur-generaal. **Oberstabsarzt**, m. = dirigeerend officier van gezondheid 3e klasse. **Oberstallmeister**, m. = opperstalmeester. **Obersteiger**, m. = eerste mijnwerker. **Obersteigerdirektor**, m. = directeur van de belastingen. **Obersteiger-einnehmer**, m. = hoofdontvanger. **Obersteigerkollegium**, f. = belastingraad.
Oberstein, w. = bovenstem. **Obersteinentant**, m. = luitenant-kolonel. **Oberstork**, m. = bovenverdieping. **Oberstübchen**, f. = bovenkamertje; hersens, bol; bei ihm ist es nicht ganz richtig im D. = hij is niet heelmaal pluis in den bol. **Oberstube**, w. = bovenkamer.
Oberwachtmeister, m. = majoor. **Obertafel**, w. = kopje. **Obertell**, m. = bovendeele.
Obertribunal, f. = hoog-gerechtshof.
Oberwärts = opwaarts, naar boven, bovenaan.
Oberwasser, f.: er hat D. = hij is in 't voordeel.
Oberwelt, w.; **wind**, m.; **zeug**, f. = bovenwereld; -wind; -goed.
Oberzahlmeister, m. = kapitein-kwartiermeester.
Oberzollamt, f. = hoofd douanekantoor.
obgleich = ofschoon, hoewel, al.
Obhut, w. = hoede, bescherming.
obig = bovenstaand, vorenstaand, bovengenoemd.
objekt, f. -(e)s, --e = objekt: voorwerp.
objektiv, **objektiv** = objektief: zakelijk.
objektiv (glas), f. = objektief (in een kijker).
objektivität, w. = objektiviteit.
oblate, w. --, --n = ouwel; oblie.
obliegen, ft. (h.) = rusten op, opgedragen zijn aan; [zich toeleggen op, zich wijden aan, zich voortdurend bezighouden met]; ihr allein lag die Erziehung ihrer Kinder ob = op haar

alleen rustte de ...; [er liegt dem Studium ob = hij wijdt zich aan de studie]. **Obliegenheit**, w. --, --en = verplichting, plicht, taak.
obligat = obligaat: verplicht. **Obligation**, w. --, --en = obligatie: schuldbrief; verplichting. **obligatorisch** = obligatorisch, obligatoor: verplicht(end). **Obliquo**, f. --s, --s = obliquo: verplichting, waarborg, verantwoordelijkheid.
oblique Rede = indirecte rede. **oblique Rufus** = afhankelijke naamval.
Obliteration, w. --, --en = obliteratie: schriftdelging, vernietiging; dichtgroeiing van ruimten.
oblong = langwerpig. **Oblongum**, f. -(e)s, ..ga = langwerpige rechthoek.
Obmacht, w. = macht, gezag, overmacht.
Obmann, m. = hoofdman, leider; scheidsrechter, hoofd van de jury.
Oboc, zie Soboc. **Obost**, zie Sobost.
Obolus, **Obolus**, m. --, -- u. .len = obool: kleine munt, scherfje.
Obotriten, fl. = Obotrieten (een Slavische stam in 't tegenw. Mecklenburg).
Obriegheit, w. --, --en = overheid; [macht, gezag]. **obriegheitlich** = van de overheid, van overheidswege; **obriegheitliche Gewalt** = macht der overheid; **obriegheitliche Person** = overheidspersoon.
Obriest, **Obriest**, m. -en, -en = overste, kolonel.
obschon = ofschoon, hoewel.
obschweben, fhw. (h.) = te wachten staan, ophanden zijn, boven 't hoofd hangen.
obscön = obsceen: onfatsoenlijk, onzedelijk, vuil. **Obscönität**, w. --, --en = obsceniteit: onzedelijkheid.
Observanzen, fl. = lijkfeest, -dienst.
Observanz, w. --, --en = observantie: regel, gebruik, zede, tucht. **Observation**, w. --, --en = observatie: waarneming. **Observatorium**, f. -(e)s, ..rien = observatorium: sterrewacht.
Obsidian, m. -(e)s = obsidiaan: lavaglas.
obliegen, fhw. (h.) (etnem) = zegenieren over.
obfukur = obskuur: duister, onbekend, gering.
Obfukurant, m. -en, --en = obskurant: duisterling, domper. **Obfukurantismus**, m. = obskurantisme: dompergeest, verlichtingshaat.
obsolet = obsoleet: verouderd.
Obstorge, w. --, zie Obhut.
Obst, f. --es = ooft, vruchten, fruit.
Obstand, m. -(e)s = tegenstand; D. halten = tegenstand bieden].
Obstbaum, m.; **baumzucht**, w. = vrucht- of ooftboom; -boomenkweekerij.
Obstbranntwein, m. = vruchtenbrandewijn.
Obstbrecher, m. = plukhaak, plukker. **Obstbarre**, w. = ooftdroogzolder.
obstehen, unr. (h.) = weerstaan.
obstern, fhw. (h.) = ooft inzamelen.
Obsternernte, w.; **effig**, m. = vruchtenoogst; -azijn.
Obstetric, w. -- = obstetrica: verloskunde.
Obstfrau, w. = fruitvrouw. **Obstgarten**, m. = boomgaard. **Obstgöttin**, w. = godin van 't ooft, Pomona.
Obsthändler, m.; **händler**, m.; **handlung**, w. = fruithandel; -koopman; -venter; -winkel.
obstinat = obstinaat: hardnekkig, koppig, eigenzinnig.

Obstipation, w. —, —en = obstipatie: verstopping.

Obst||jahr, f.; :fahn, m.; :kammer, w. = ooft- of vruchtenjaar; -schuit; -kamer.

Obst||feller, m.; :felter, w.; :fern, m. = vruchtenkelder; -pers; -pit.

Obst||korb, m. = fruitmand. **Obst**||kunde, :lehre, w. = oostkunde. **Obst**||markt, m. = fruitmarkt. **Obst**||most, m. = zachte vruchtenwijn.

Obst||pflanzung, w. = ooftaanplanting. **obst**||reich = ooft-, vruchtenrijk.

Obstruktion, w. —, —en = obstructie: hardlijvigheid; belemmering in 't nemen van een besluit.

Obst||wein, m. = vruchtenwijn.

Obst||zeit, w.; :zeit, w. = ooft||tijd; -teelt.

obst||zon, zie obicón.

ob||walten, fhw. (h.) = heerschende zijn, heerschen, bestaan, aanwezig zijn; [macht hebben]; unter den o. Umständen lasse ich den Vorfab fahren = in de gegeven omstandigheden zie ik van 't voornemen af.

obwohl, **obzwar** = ofschoon, hoewel, al.

Occident, m. —(e)s = occident: westen, avondland. **occidenta**||lisch = occidentaal: westelijk.

Ocean ic., zie Ozean ic.

Ochlokrat, m. —en, —en = ochlokratie. **Ochlokratie**, w. —, —(e)n = ochlokratie: heerschappij van 't plebs. **ochlokra**||tisch = ochlokratisch.

Ochs, **Ochse**, m. —en, —en = os; da stehen die Ochsen am Berge = nu zijn we (ben ik enz.) ten einde raad; er spannt den Ochsen hinter den Flug = hij spant de paarden achter den wagen; was weiß der Ochs vom Sonntag? = wat weet een boer van sabbraan?

och||fen, fhw. (h.) = blokken, vossen. **och**||fenauge, f. = ossenoog, grootoog, koloog; rond gevelgat of dakvenster, spiegelei. **ochs**||augig = grootoogig. **Och**||fenbauer, m. = boer die met ossen op 't land werkt.

Och||fen||fleisch, f.; :geschlecht, f.; :handel, m. = osse||vleesch; -geslacht; -handel.

Och||fen||händler, m.; :haut, w.; :hirt, m. = osse||handelaar; -huid; -hoeder.

Och||fen||fuhrer, m.; :koff, m.; :markt, m. = osse||drijver; -kop; -markt.

och||fenmäsig = als een os.

Och||fen||schwanz, m.; :stall, m.; :streiber, m. = osse||staart; -stal; -drijver.

Och||fen||temer, m. = bullepees. **Och**||fen||zung, w. = ossetong. **och**||sig = als een os; erg lomp, onbehouwen; er ist o. reich = hij is stom rijk.

Oc||fer, m. —s = oker, berggeel. **oc**||ferartig = okerachtig.

Octroi, m. u. f. = octrooi. **octroie**||ren, fhw. (h.) = octroyeeren: opleggen, wettigen.

Oculi od. **Oculifouitag**, m. = oculi: de 3de Zondag in de Vasten.

od, = oder.

Odaliste, w. —, —n = odalische: dienaars in den harem, kamermeisje.

Ode, w. —, —n = ode: lofdicht.

öde = woest, onbewoond, onbebouwd, kaal, doodsch, eenzaam; ödes Gerede = nietige, onbeduidende praat; es wurde ihm öd' im Magen = leeg in de maag; ein öder Kerl = een slauwe, laffe, saaie, droge vent; ein öder Felsen = een barre rots. **Ode**, w. —, —n = woestijn, woestenijs, eenzaamheid, leegte.

Odem, m. —s = (poët.) adem.

öden, fhw. (h.) (einen) = vervelen.

Odendichter, m. = odendichter, liederdichter.

Odeon, f. —s = Odeon: muziekzaal.

oder = of; entreiber ... oder = of ... of, 't één of 't ander; o. aber = of wel; o. ob = dan of.

Oder, w. = Oder.

Odermenig, m. —(e)s = leverkruid, boelkenskruid.

Oderum, zie Odeon.

Odin, m. = Odien, Wodan.

odios = odieus: afschuwelijk, onuitstaanbaar.

Odium, f. —(e)s = odium: haat.

Odysee, w. — = Odyssee: heldendicht van Odysseus' omzwervingen, zwerftocht. **Odyf**||jeus, m. = Odysseus, Ulysses.

Oefen, f. —s, — = kachelkje, oventje.

Ofen, m. —s, Ofen = kachel, oven; damit lodt man keinen Hund vom O. = daarmee richt men niets uit, dat helpt allemaal niet; er hockt immer hinter dem O. = hij zit altijd thuis; man sucht keinen hinter dem O., man habe denn selbst dahinter gestekt = zoo de waard is, vertrouwt hij zijn gasten.

Ofenaufsatz, m. = bovenstuk, kop van een kachel, wat boven op een kachel ter versiering enz. is aangebracht. **Ofenbank**, w. = bank bij den haard. **Ofenblech**, f. = ovendeur. **Ofen**||gabel, w. = rakelstok, -ijzer, ovengaffel.

Ofenhofer, m. = huishen, iem. die altijd bij de kachel zit. **Ofenkachel**, w. = tegel.

Ofenkappe, w. = klep, sleutel (van de kachel). **Ofenküde**, w. = ovenroerestok, krabber. **Ofenloch**, f. = ovengat, -mond.

Ofenplatte, w. = plaat (bij oven of kachel).

Ofenröhre, w. = kachelpijp; ovenruimte.

Ofenröhrfel, w. = schep, schop.

Ofen||schirm, m.; :tiir, w. = kachel||scherm; -deur.

offen = open, ontvankelijk, toegankelijk, openhartig, vrij uit, openbaar, vrij; er hat einen offenen Kopf = een helder hoofd, vluggen kop; sein Gemüt ist jedem Einbrud o. = zijn gemoed is voor elken indruk ontvankelijk; auf offener Strafe = op den openbaren weg; bei offener Thüren = met open deuren; eine offene Stelle = een vacante, open plaats.

offenbar = blijkbaar, duidelijk, klaarlijkkelijk, openbaar. **offenbaren**, fhw. (h.) = openbaren (ein Geheimnis, seine Gedanken, sein Herz); sich einem o. = zijn hart voor iem. uitstorten; es wird sich bald o. = 't zal spoedig blijken, bekend worden. **Offenbarer**, m. —s, — = openbaarder, ontdekker. **Offenbarung**, w. —, —en = openbaring. **Offenbarungseid**, m. = manifestatieëed. **Offenbarungsglaube**, m. = geloof in de Openbaring.

Offenheit, w. — = openheid, openhartigheid, oprechtheid, goedrontheid. **offenherzig** = openhartig, vrijuit. **Offenherzigkeit**, w. — = openhartigheid. **offenfundig** = openlijk of algemeen bekend, publiek. **Offenfundigkeit**, w. — = algemeene bekendheid, openbaarheid, publiciteit. **offensichtlich** = klaarlijkkelijk.

offensiv = offensief: aanvallend. **Offensiv**||bündnis, f. = offensief verbond. **Offensiv**||be, w. — = offensieve: aanval; die O. ergreifen = tot den aanval overgaan. **Offensiv**||krieg, m. = offensieve, aanvallende oorlog.

öffentlich = openbaar (Unterricht, Eigung, Gottesdienst, Gebäude); publiek (Prüfung, Meinung, Geheimnis); auf öffentlichem Strafe = op den openbaren weg; auf öffentliche Kosten =

op algemeene kosten; in 't openbaar (austreten, verhandeln, verkaufen). **Öffentlichkeit**, w. — = openbaarheid; an die **Ö.** treten = publiek worden.

offerieren, *schw.* (h.) = offereren. **Offer'te**, w. —, -n = offerte: aanbod.

Officium, f. —(s), .. cten = officie: plicht, taak. **Offizial**, m. —(e)s, -e = officiaal: bisschoppelijke vicaris, kerkbestuurder. **Offizial'sache**, m. = dienstzaak. **Offiziant'**, m. —en, -en = officiant: ondergeschikt ambtenaar. **offiziell'** = officieel.

Offizier, m. —(e)s, -e = officier.

Offizier'bursche, m.: **examen**, f.; **stelle**, w. = officiers'oppasser; -examen; -plaats.

Offizin', w. —, -en = officina: werkplaats, apotheek, drukkerij. **offiziell'** = officinaal: (als) geneeskrachtig (erkend).

offiziös' = officieus.

Offizium, *zie* Officium.

öffnen, *schw.* (h.) = openen, open maken, open doen; einem sein **Ö**er **ö.** = zijn hart voor iem. uitstorten; sich **ö.** = opengaan. **Öff'ner**, m. —s, — = portier, bediende. **Öff'nung**, w. —, -en = opening.

oft, (**öfter**, am **öftesten**) = dikwijls, vaak; **Unverhofft** kommt o. = wat men niet verwacht, gebeurt soms 't eerst. **öfter** = vaker, vaak, nogal dikwijls. **öfter's** = vrij vaak, vrij dikwijls. **öft'malig** = herhaald, dikwijls herhaald.

öft'mal's = dikwijls, vaak, herhaaldelijk.

öft'est, am **öftesten** = 't vaakst, 't meest.

oh! = o! **oha!** = ho!; och! wel, wel!

Ohm, **öhm**, m. —(e)s, -e = oom.

II. **öhm**, m. u. f. —(e)s, -e; w. —, -en = aam: vochtmaat (ongev. 150 L.).

[**öhd**, **öhet**, f. —(e)s = naweide.]

ohm'weise = bij amen.

ohne, *Präp. mit Acc.* = zonder; o. mein **Wissen** = buiten mijn weten; zehn **Personen**, o. die **Ständer** = 10 personen, behalve...; es ist nicht ganz o. = er is wel wat van aan; das ist nicht o. = dat is niet kwaad, dat is flink.

ohne'dem', **ohne'dies'** = buitendien, zonderdat, toch. **ohne'tin'** = buitendien, zonder dat, toch al.

Ohne'hofe, m. — = sans-culotte. **ohne'gleit'shen** = weergaloos, zonder weerga. **Ohne'sorge**, m. = zieltje-zonder-zorg.

ohn'geachtet, **gefähr**, **sängft**, *zie* un'geachtet, gefähr, sängft.

Ohnmacht', w. — = machteloosheid, onmacht, flauwte, bewusteloosheid. **ohn'mächtig** = machteloos, niet bij machte, bewusteloos, flauw, **oho!** = oho! [buiten kennis.]

öhr, f. —e's, -en = oor; ezelsoor (in een boek); das will ich mir hinter's **Ö.** schreiben = dat zal ik in mijn oor knoopen; wer wird gern tauben **Öhren** predigen = tevergeefs spreken; er liegt mir beständig in den **Öhren** = hij maakt me aanhoudend aan 't hoofd; ich fand ein geneigtes **Ö.** = een welwillend gehoor, open oor; er hat es (auf's)id hinter den **Öhren** = hij heeft ze achter de mouw; man hat ihm einen **Flösch** ins **Ö.** gefetzt = ongerust gemaakt; er lügt dem Teufel ein **Ö.** ab = hij liegt tien advokaten omver; er läßt sich nicht über's **Ö.** hauen = hij laat zich niet beetnemen, afzetten; einen hinter die **Öhren** schlagen = iem. om zijn ooren geven; das ist mir zu **Öhren** gekommen = dat is mij ter oore gekomen; er hält die **Öhren** steif = hij houdt zich flink, dapper.

öhr, f. —(e)s, -e = oog (van een naald), oor (van een kan e. d.), hengsel, gat in een bijl (voor den steel). **öhr'en**, *schw.* (h.) = oogen in de naalden maken.

öhr'enlarzt, m.; **beichte**, w.; **bläfer**, m.; **bläferet**, w. = oor|arts; -biecht; -blazer; -blazerij.

öhr'endiener, m. = mooiprater, vleier.

öhr'enbrausen, f.; **fluf**, m.; **flapbe**, w. = oor|gesuis; -vloed (*of* -vloeiing); -klep (*of* -lap).

öhr'enflingen, f.; **krankheit**, w.; **reizen**, f. = oor|getuit; -ziekte; -pijn.

öhr'ensaufen, f.; **schmalz**, m.; **schmans**, m. = oor|gesuis; -smeer; -genot (*of* -stree-ling, verlustiging voor 't oor).

öhr'enschmerz, m.; **zeuge**, m. = oor|pijn; -getuige.

öhr'leule, w.; **seige**, w. = oor|uil; -veeg (-vijg).

öhr'feigen, *schw.* (h.) = om de ooren slaan.

öhr'finger, m.; **gehänge** (*od.* **gehent**) f.; **kiffen**, f. = oor|vinger (pink); -hanger (-tool); -kussen.

öhr'lappchen, f. = oorleuletje. **öhr'loch**, f. = gaetje in 't oor.

öhr'löffel, m.; **muschel**, w.; **ring**, m. = oor|lepeltje (-peuter); -schelp; -ring.

öhr'föhnete, w.; **spitze**, w.; **trommel**, w. = oor|slak; -spuitje; -trommel.

öhr'wurm, m.; **zäpfel**, m. = oor|worm; -tipje (-lel).

öfari'na, w. —, -s = okarina.

öfanti'de, *zie* Öfearide.

öfonom, m. —en, -en = oekonom: landhuishoudkundige; huishouder, huisbestuurder (van een groote inrichting). **öfonomie'**, w. —, -(e)n = oekonomie: (land)huishoudkunde; doelmatige inrichting, samenstelling; boeren-goed. **öfonom'isch** = oekonomisch; zuinig; geldelijk.

öftrac'der, f. —s, — = oktaëder: achtyvlak.

öftrant', m. —en, -en = oktant: een astron. werktuig.

öftav', f. —s, -e = octavo. **öfta'ba**, m. —, -ben = achtste klasse (laagste van 8 klassen).

öftav'band, m.; **format**, f. = octavo|deel; -formaat.

öfta've, w. —, -n = octaaf.

öftavian', m. = Octavianus.

öftett', f. —(e)s, -e = oktett: achtstemmig muziekstuk.

öfto'ber, m. —(s), — = October.

öftodez', f. —e's, -e = octodecimo. **öftogon'**, f. —(e)s, -e = oktogoon: achthoek.

öftroi'ic, *zie* Detroi'ic.

öftular', f. —(e)s, -e = oculair: oogglas (in een kijker). **öftular'infpektion**, w. = schouwing.

öftulation', w. —, -n = oculatie: enting.

öftull, *zie* **öcutt**. **öftulle'ren**, *schw.* (h.) = oculeeren.

öftulift', m. —en, -en = oculist: oogarts.

öftume'nisch = oekumenisch: algemeen (kerkvergadering bijv.).

ö. l. = öftidige Länge.

öf, f. —(e)s, -e = olie; in **ö.** malen = in olieverf schilderen.

öf'baum, m.; **berg**, m. = olij|boom; -berg.

öf'bild, f. = beeld, portret in olieverf. **öf'blatt**, f. = olij|blad.

öf'denburgifch = Oldenburgsch.

öf'druck, m. = olieverfsteendruk.

Oleander, m. -s, -- = oleander.
Oleaster, m. -s, -- = wilde olijboom.
Olein, f. -(e)s = olie.
Olien, fhw. (h.) = oliën, zalven. **Olfarbe**, w. = olieverf. **Olfarbendruk**, m. = olieverfdruk.
Olfaf, f.; **flafche**, w.; **fladen**, m. = olievat; -flesch; -vlek.
Olfucht, w. = olijf; oliehoudende vrucht (raapzaad, koolzaad). **Olgarten**, m. = olijventuin.
Olgemalde, f.; **geschmack**, m. = olieverschijderij; -smaak.
Olgöge, m. = stijve, domme lumme, botmuil (er steht da, glogt wie ein D.). **Olgorn**, f. = oliehoorn. **Olicht**, **ölig** = olieachtig, vettig, vol olie.
Oligarchie, w. -, -(e)n = oligarchie: heerschappij van enkelen. **oligarchisch** = oligarchisch.
Olim: zu Olims Zeiten = in de tijden van Olim, in 't jaar nul.
Olive, w. -, --n = olijf.
Olfvenbaum, m.; **ernte (lese)**, w.; **farbe**, w. = olijboom; -oogst; -kleur.
olfvenfarbig; **förmig**; **grün** = olijffleurig; -vormig; -groen.
Olfvenholz, f.; **öl**, f. = olijfhout; -olie.
Olivier, m. = Olivier.
Olfanne, w.; **frug**, m.; **fuchen**, m.; **lampe**, w. = oliekan; -kruik; -koek (of lijnkoek); -lamp.
Olla podrida, w. -- = olla-podrida: mengelmoes, allegaartje.
Olm, m. -(e)s, --e = salamander; molm.
Olmalerie, w. = olieverfschildering.
Olmühle, w. = oliemolen. **Olmüller**, m. = bezitter van een oliemolen, oliesiager.
Olpapier, f.; **blanze**, w.; **faat**, w.; **schläger**, m. = oliepapier; -plant; -zaad; -slager.
Olung, w. -, -en = 't oliën, zalving; lekte D. = laatste oliesel.
Olvwald, m.; **zweig**, m. = olijfbosch; -tak.
Olymp, m. -(e)s = Olympus; (im Theater) engelenbak. **Olympiade**, w. -, --n = Olympiade. **Olympier**, m. -s, -- = bewoners van den Olympus: de goden. [Olympisch = Olympisch.]
Omega, f. -(s), -s = Omega.
Omelette, w. -, --n = ommelet.
Omen, f. -s, Omnia = omen: voortekenen.
ominös = omineus: kwaad voorspellend.
Omnibus, m. -, . . je = omnibus.
omnipotent = omnipotent: almachtig. **Omnipotentz**, w. -- = omnipotentie: almacht.
Omnivoren, Pl. = omnivoren.
Onanie, w. -- = onanie. **onanie'ren**, fhw. (h.) = onaneeren. **Onanist**, m. -en, -en = onanist.
Onegasee, m. = Onegameer.
Onfel, m. -s, -- = oom.
Onomatopoeon, f. -(e), . . ta, . . fen = onomatopoeon, woordenlijst, verjaringsvers.
onomatopoeitisch, **onomatopoeitisch** = onomatopoeitisch: klanknabootsend. **Onomatopoeie**, w. -, -(e)n = onomatopoeie: klanknabootsing.
Ontologie, w. -, -(e)n = ontologie: leer van 't zijn, van 't bestaan.
Onyx, m. -(e)s, -e = onyx.

O. B. A. = Ober-Post Amt.
opaf = opaak; ondoorzichtig, dicht.
Opal, m. -(e)s, -e = opaal (melkblauwe edelsteen).
Opazität, w. -- = opaciteit: ondoorzichtigheid, dichtheid.
Oper, w. -, --n = opera.
Operateur, m. -(e)s, -e = operator, operateur. **Operation**, w. -, --en = operatie. **operativ** = operatief, van de operatie.
Operette, w. -, --n = operette.
operieren, fhw. (h.) = opereeren.
Operment, f. -(e)s = operment: koningsgeel.
Operndichter, m.; **direktor**, m.; **glas**, f. (od. **guder**, m.) = opera[dichter; -directeur; -kijker (tooneelkijker).
Opernhaus, f.; **saal**, m.; **fänger**, m.; **text**, m. = opera[gebouw; -zaal; -zanger; -tekst.
Opfer, f. -s, -- = offer, offerande, slacht-offer; er fiel zum D. des Volkshasses od. dem Volkshasse zum D. = hij viel als een offer van den volkshaat; ein D. darbringen = een offer brengen; er schaute fein D. = hij ontzag geen opoffering.
Opferaltar, m.; **binde**, w.; **diener**, m.; **dienst**, m. = offer[altaar; -band; -dienaar; -dienst.
Opferer, m. -s, -- = offeraar.
Opferfest, f.; **flamme**, w.; **freudigkeit**, m. = offer[feest; -vlam; -vaardigheid.
Opfergefäß, f.; **geld**, f.; **kasten**, m. = offer[vat; -geld; -kist.
Opferlamm, f.; **mahl**, f.; **messer**, f. = offer[lam; -maal; -mes.
opfern, fhw. (h.) = offeren; opofferen.
Opferpriester, m.; **rauch**, m.; **schale**, w. = offer[priester; -damp; -schaal.
Opferstod, m.; **tier**, f.; **tod**, m. = offer[blok; -dier; -dood.
Opferung, w. = offering; **Maria Opferung**, w. = Maria-prezentatie (21 Nov.). **Opferwein**, m. = offerwijn. **opferwillig** = offervaardig.
Ophit, m. -(e)s = ophiet: slangsteen.
Opiat, f. -(e)s, -e = opiaat: opiumhoudend middel. **Opium**, f. -s = opium. **opiumhaftig** = opiumhoudend.
Opodeldok, f. u. u. -s = opodeldok.
Opossum, f. -(s), -s = opossum (een Virginisch buideldier).
Opponent, m. -en, --en = opponent: tegenstander (in 't debat). **opponieren**, fhw. (h.) = opponeeren.
opportun = opportuun: met de tijdsomstandigheden in overeenstemming. **Opportunität**, w. -, -en = opportuniteit.
Opposition, w. -, --en = oppositie. **oppositieonell** = oppositioeneel: tot de oppositie behoorende.
Oppositionsblatt, f.; **partei**, w. = oppositie[blad; -partij.
Optativ, m. -(e)s, -e = optatief: wensche-lijkheidswijze.
Optieren, fhw. (h.) = opteeren: kiezen, besluiten.
Optik, w. -- = optika: leer van 't licht.
Optiker, m. -s, --; **Optikus**, m. -, . . ri = optikus: gezichtkundige, vervaardiger van oogglazen.
Optimaten, Pl. = optimaten: voorna'men.
Optimismus, m. -- = optimisme. **Optimist**, m. -en, --en = optimist. **optimistisch** = optimistisch.

optisch = optisch: 't gezicht betreffende; optische Gläser = lenzen; optische Täuschung = gezichtsbedrog. **Optometer**, f. u. m. -s, - = optometer: werktuig om de scherpte van 't oog te meten.

opulent = opulent: machtig, rijk, weelderig.

Opulentz, w. - = opulentie.

Opus, f. -, - u. Opera = opus: werk.

Orakel, f. -s, - = orakel. **orakelhaft**, -mächtig = orakelachtig.

Orakel(spreuk), m.; -ton, m. = orakel(spreuk); -toon.

oral = mondeling.

Orale, f. -s = orale: hoofddoek van den paus.

Oranje (spr.: *oränze*), w. -, -n = oranjeappel, sinaasappel. **Orangerie**, w. -, -(e)n = orangerie.

oranjefarben od. -farbig; -gelb = oranje-kleurig; -geel.

Oranjestrauch, m. = Oranjerivier.

Oranjenbaum, m.; -blüte, w. = oranjeboom; -bloesem.

Oranjenhändler, m. = oranjeappelkoopman, sinaasappel(koop)man.

Orangelltang, m. -s, -s = orang-oetang.

Oranien, f. = Oranje. **Oranier**, m. -s, - = (een) Oranje.

Oratio obliqua, w. - = indirecte rede.

Oratio recta, w. - = directe rede.

oratorisch = oratorisch. **Oratorium**, f. -s, .. rien = oratorium.

Orchester (spr.: *ork.*), f. -s, - = orkest.

Orchester = orkestraal. **Orchestrion**, f. -s, .. rien = orchestrion: groot orgel.

Orchidee, w. -, -n; **Orchideepflanze**, w. = orchidee.

Orcus, m. - = orcus: (beheerscher van de) onderwereld.

Ordalien, Pl. = ordaliën: godsoordeelen.

Orden, m. -s, - = orde (klooster- en ridderorde). **Ordenband**, f. = ordelint. **Ordenbroeder**, m. = ordebroeder (van een ridderorde); ordesbroeder (van een geestel. orde). **Ordenfest**, f. = ordefeest. **Ordengeistlicher**, m. = monnik, ordesbroeder.

Ordengeleübde, f. = gelofte. **Ordengezellenschaft**, w. = ordesverbroedering, -broederschap, congregatie. **Ordenhaus**, f. = ordeshuis. **Ordenfette**, w. = ordetekens. **Ordenkleid**, f. = ordeskleed.

Ordenkrenz, f.; -sprünge, w.; -regel, w.; -ritter, m. = orde(kruis); -inkomsten; -regel; -ridder.

Ordenzuster, w. = geestelijke zuster.

Ordenstern, m. = ordester, -kruis. **Ordenverbrüderung**, w. = broederschap. **Ordenwesen**, f. = ordewezen. **Ordenzucht**, m. = kloostertucht.

ordentlich = gewoon, ordelijk, ordeliëvend, net, fatsoenlijk, oppassend, behoorlijk, bepaald, geregeld; ordentlicher Professor, Richter = gewoon professor, rechter; ein ordentlicher Mann = een net, fatsoenlijk, ordelijk man; ordentliches Mädchen = oppassend meisje; er trinkt o. = behoorlijk; mir wurde o. angst = ik werd bepaald bang.

Order, w. -, -n = order, bevel; bis auf weitere D. = tot nader orde; D. parieren = gehoorzamen.

Ordinalia, Pl. = ranggetallen. **Ordinalzahl**, m. = ranggetal.

ordinär = gewoon, alledaagsch.

Ordinariat, f. -(e)s, -e = ordinariaat, hoofd-leeraarsambt. **Ordinarius**, m. -, .. rien = klassevoogd, hoofdleeraar; gewoon professor; bisschop; geneesheer.

Ordinate, w. -, -n = ordinaat. **Ordination**, w. -, -en = ordinatie: in wijding, bevestiging van een geestelijke. **ordinieren**, fhw. (h.) = ordineeren: inwijden, inzegenen.

ordnen, fhw. (h.) = ordenen, regelen, schikken, rangschikken. **Ordner**, m. -, -s = regelaar, schikker, voorzitter. **Ordnung**, w. -, -en = ordening, regeling, orde, regel; [verordening]; orde, klasse; volgorde. **ordnungstrebend** = ordeliëvend. **ordnungsmäßig** = overeenkomstig de orde, regelmatig, methodisch. **Ordnungsruf**, m. = 't tot de orde roepen; den D. berhängen (über einen) iem. tot de orde roepen. **ordnungswidrig** = in strijd met de orde, wanordelijk. **Ordnungszahl**, w. = ranggetal.

Ordonanz, w. -, -en = ordonnantie: bevel; ordonnans: militair, die voortdurend ten dienste van een bevelvoerend officier gereed is. **Ordonanzhaus**, f. = soldatenlogies. **ordnanzmäßig** = volgens ordonnantie. **Ordonanzoffizier**, m. = ordonnansofficier.

Ordre, zie Order.

Oreade, w. -, -n = oreade: berg-, bosch-nymf.

Organ, f. -(e)s, -e = orgaan. **Organisation**, w. -, -en = organisatie. **Organisator**, m. -s, .. to'ren = organizator. **organisatorisch** = organizatorisch, organizeerend. **organisch** = organisch. **organisieren**, fhw. (h.) = organizeeren. **Organismus**, m. -, .. men = organisme.

Organist, m. -en, -en = organist.

Orgel, w. - = orgel: amandelmelk.

Orgel, w. -, -n = orgel, orgel(plaats) in de kerk, koor.

Orgelbalg, m.; -bau, m.; -bauer, m. = orgel(blaas)balg; -bouw; -maker.

Orgelchor, m.; -gehäuse, f. = orgel(koor); -kast.

orgeln, fhw. (h.) = orgelen, orgel spelen, tjingelen.

Orgelpfeife, w.; -punkt, m.; -register, m. = orgel(pijp); -punt; -register.

Orgelspiel, f.; -spieler, m.; -stück, f. = orgel(spel); -speler; -muziekstuk.

Orgeltreter, m.; -werk, f.; -zug, m. = orgel(trapper); -werk; -register.

Orgie, w. -, -n = orgie: geheime godsdienst, slemperij.

Orient, m. -(e)s = oriënt: oosten. **Oriental**, m. -, -n, -n = oriëntaal, oosterling. **orientalisch** = oriëntaal: oostersch. **Orientalist**, m. -en, -en = oriëntalist: kenner van de oostersche, in 't bijz. van de Semietische talen. **orientieren**, fhw. (h.) = oriënteren; sich o. = zich oriënteren: zich thuis vinden.

Orisflamme, w. -, -n = orisflamme: oude rijksbanier van Frankrijk.

original = origineel: oorspronkelijk. **Original**, m. -(e)s, -e = origineel: oorspronkelijk stuk, zonderling; in D. = in 't origineel.

Originalausgabe, w.; -gemälde, f. = origineele uitgaaf; o. schilderij.

Originalität, w. -, -en = originaliteit.

Originalverpackung, w. = origineele verpakking. **originell** = origineel.

Orinoko, m. = Orinoko.

- Orion**, m. = Orion.
Orka'den, Pl. = Orkaden.
Orkan, m. -(e)s, -e = orkaan.
Orkus, zie *Orcus*.
Orlean, m. -(e)s = orleaan: roode kleurstof.
Orleanist, m. -en, -en = Orleanist. **Orleant** (spr.: . . a), f. = Orleans. **Orleant**, m. - , - = orleans (een geweven stof).
Orlogschiff, f. = oorlogschip.
Ormuзд, m. = Ormuzd (de hoogste Goedheid).
Ornament, f. -(e)s, -e = ornament. **ornamentieren**, f. w. (h.) = ornamenteeren.
Ornamentik, w. - = ornamentiek: ornamenteer en -kunst.
Ornat, f. -(e)s, -e = ornaat: ambtsdracht.
Ornitholog, m. -en, -en = ornitholoog.
Ornithologie, w. - = ornithologie: vogelkunde. **ornithologisch** = ornithologisch.
Orognozie, w. - = orognozie: gebergteleer.
Orographie, w. - = orographie: gebergtebeschrijving. **orographisch** = orographisch.
Orpheum, f. -(e)s, . . een = orpheon: concertzaal.
Orseille (spr.: *orzelje*), w. - = orseille: verfmos.
I. **Ort**, m. -(e)s, -e = plaats, plek; [els, priem]; an D. und Stelle = op de bestemde plaats, op zijn plaats; wir trafen an D. und Stelle ein = we kwamen ter bestemde plaatse aan; an allen Orten und Ecken (*od. Enden*) = aan alle kanten; am angeführten Orte = ter aangehaalde plaatse; ich meines Orts = ik van mijn kant; höheren Orts = van hooger hand of aan 't hof; aller Orten = overal; das lasse ich an seinen D. gestellt = dat laat ik daar; gehörigen Orts = ter geschikter plaats.
II. **Ort**, m. -(e)s, -e = plaats, stad, dorp, gehucht; am hiesigen Orte = hier ter plaatse, alhier.
III. **Ort**, m. u. f. -(e)s, -e = oordje, vierde, verrel.
Ortbeschreibung, w. = plaatsbeschrijving.
Ortbrett, f. = hoekplank.
orthodox = orthodox. **Orthodoxie**, w. - = orthodoxie.
Orthoëpie, m. - = orthoëpie: uitspraakleer. **orthoëpisch** = orthoëpisch: juist uitgesproken, de orthoëpie betreffende.
Orthographie, w. - , -(e)n = orthographie: spelling. **orthographisch** = orthografisch: juist (gespeld), de spelling betreffende, volgens de spelling.
Orthopädie, w. - , -(e)n = orthopedie: geneezing van lichaamsverkrumming. **orthopädisch** = orthopedisch. **Orthopädist**, m. -en, -en = orthopedist.
örtlich = plaatselijk. **Ortlichkeit**, w. - , -en = plaatselijkheid, plaats, plaatselijke toestand.
Ortolan, m. -(e)s, -e = ortolaan: tuinmeerl.
Ortsadverb, f. = bijwoord van plaats.
Ortsangabe, w. = opgave van plaats.
Ortsbeschaffenheit, w. = plaatselijke gesteldheid. **Ortschaft**, w. -, -en = plaats, plaatsje, stad, dorp, gehucht. **Ortschaft**, f. -(e)s, -e = zwengel, zwenghout. **Ortsgeheimnis**, f. = plaatselijk of lokaal geheugen.
Ortsgeistlicher, m.; **pfarrer**, m.; **polizei**, w.; **statut**, f. = plaatselijke geestelijke; pl. dominee of pastoor; pl. politie; pl. reglement.
Ortsveränderung, w. = verandering van plaats. **Ortsvorsteher**, m. = burgemeester, plaatselijk hoofd.
Oscillation, zc. zie *Oszillation*, zc.
Ose, w. -, -n = oog (voor een haak).
Ostrië, m. = Oziris.
Oskar, m. = Oscar.
Osmāne, m. -n, -n = Ottoman, Osman, Turk. **osmanisch** = Ottomansch, Osmansch, Turksch.
Ost, m. -(e)s, -e; **Osten**, m. -s = oost, oosten, oostenwind; Ost, Süd, West, dasheim ist am best = oost, west, thuis best.
Ostafrika, f.; **amerika**, f.; **asien**, f. = Oost-Afrika; -Amerika; -Azië.
Ostende, f. = Ostende.
ostentibel = ostensibel: toonbaar. **ostentiv** = ostensief: aanschouwelijk, pronkerig. **Ostentation**, w. = ostentatie: vertoon.
Osterie, w. -, -(e)n = osterie: (Ital.) herberg.
Osterabend, m.; -ei, f.; -feier, w. = Paaschavond; -ei; -viering.
Osterferien, Pl.; -fest, f.; -kerze, w.; -lamm, f. = Paaschvacantie; -feest; -kaars; -lam.
Osterlāden, m. = Paaschkoek.
Osterland, f. = Oosterland: de streek tuschen Saale en Mulde.
österlich = Paasch...; österliche Weichte = paaschbiecht.
Osterluzei, w. = aristolochia, baarwortel, holwortel.
Ostermesse, w.; **monat**, m.; **montag**, m. = Paaschmarkt(-mis); -maand; -maandag.
Ostern, Pl. *od.* Sing. = Paschen; zu D. = met Paschen.
Osterreich, f. = Oostenrijk. **Osterreich**, m. -s, - = Oostenrijker. **österreichisch** = Oostenrijksch.
Osterfonntag, m.; **tag**, m.; **woche**, w.; **zeit**, w. = Paaschzondag; -dag; -week; -tijd.
Ostfriesland, f. = Oost-Friesland.
Ostgoten, m. -n, -n = Oostgot. **ostgotisch** = Oost-Gotisch.
Ostin dien, f. = Oost-Indië. **Ostin dienst**, m. -s, - = Oost-Indiër, Hindoe. **ostindisch** = Oost-indisch.
östlich = oostelijk, ooster...; östliche Länge = oosterlengte; v. von England = oostelijk, ten oosten van Engeland.
Ostnordost, m. = Oost-noord-oost. **Ostpreußen**, f. = Oost-Pruisen.
Ostracismus, **Ostracismus**, **Ostracismus**, m. = ostracisme: schervengericht.
Ostreich, f. = Oostenrijk.
Ostsee, w. = Oostzee. **Ostseite**, w. = oostzijde, -kant. **Ostüdoost**, m. = Oost-zuid-oost.
ostwärts = oostwaarts. **Ostwind**, m. = oostenwind.
Oszillation, w. -, -en = oscillatie: slingerbeweging. **oszillieren**, f. w. (h.) = oscilleren: slingeren.
Otaheiti, f. = Tahiti of Otaheiti.
Otalgie, w. - = otalgie: oorpijn.
Ottaverime, Pl. = ottaverime, achtregeliger vers, stanze.
Otter, m. -s, -; w. -, -n = otter; adder.
Otterfang, m. = otterjacht. **Ottergezücht**, f. = addergebroed. **otterwinziglein** = **Ottillie**, w. = Ottillia. [uiterst klein].
I. **Ottomane**, w. -, -n = ottomane: lage sofa.
II. **Ottomane**, m. -n, -n = Ottoman, Turk. **ottomanisch** = Ottomansch, Turksch.

Subliette (spr.: *oebliette*), w. —, —n = oubliette: onderaardche burchtkerker.
Overtiire, w. —, —n = ouverture.
Oval, f. —(e)s, —e = ovaal.
Ovarium, f. —(s), —rien = ovarium: eierstok.
Ovation, w. —, —en = ovatie: huldebetoon.
Ovid, m. = Ovidius.
Oxal'zäure, w. = oxaalzuur: klaverzuur.
Ox'hoft, f. —(e)s, —e = okschoofd.

Oxyd, f. —(e)s, —e = oxyde. **Oxydation**, w. —, —en = oxydatie. **Oxydie'ren**, fchw. (h.) = oxydeeren. **Oxygen**, f. —(e)s = oxygenium: zuurstof.
Ozean, **Ozean**, m. (e)s, —e = oceaan.
Ozeani'de, **Ozeant'de**, w. —, —n = oceaanide: zeenimf. **Ozeanien**, f. = Oceanië.
Ozean'ifch = oceanifch.
Ozon, f. —s = ozoon.

P.

P, f. = P; dem will ich ein P. vorfchreiben = dat zal ik beletten.
P. a. = *per annum*, jaarlijks.
Pa. = Prima (-Wechjel).
Pa(a)'lc, w. —, —n = erwt, doperwt;
Pa(a)'len, fchw. (h.) = doppen.
Pä'an, m. —(e)s, —e = pæan: plechtig lied, loflied, jubellied.
Paar, f. (e)s, —e = paar; ein P. Schuße = een (bijeendoorend) paar fch.; ein p. Tage = een paar (eenige) dagen; mit ein p. Worten = in weinig woorden; die p. Jahre, die er noch zu leben hat = die weinige jaren...; zu Paaren treiben = overmannen, bedwingen; fie fpielten p. oder unpaar = even of oneven.
pa'ren, fchw. (h.) = paren, koppelen; Räume p. = copuleeren; vereenigen, paren, verbinden; **fich p.** = (zich) paren; zich verbinden. **paar'mal**: ein p. = een paar maal, een paar keer. **Paar'ung**, w. —, —en = paring. **paar'weise** = paarsgewijze, bij of in paren, twee aan twee. **Paar'zeit**, w. = paartijd.
Papst, zie **Papst**.
Pacht, w. —, —en = pacht, huur, pacht(geld).
Pacht'brief, **kontrakt**, m. = pachtcontract.
pach'ten, fchw. (h.) = pachten. **Pach'ter**, **Pach'ter**, m. —s, — = pachter.
Pacht'geld, f.; **gut**, f.; **hof**, m. = pacht||geld; -goed; -hoeve.
Pacht'ung, w. —, —en = pacht (nl. 't pachten, 't pachtgoed, -verdrag, -geld). **Pacht'vertrag**, m. = pachtcontract. **pacht'weise** = in pacht, bijwijze van pacht.
Pacht'zeit, w.; **zins**, m. = pacht||tijd; -huur.
Pachyder'men, Pl. = pachydermen: dikhuidigen.
Pacification, zie **Pazifikation**.
Pacificahn, (spr.: *passifk.*.), w. = Pacificlijn.
Pak, m. u. f. —(e)s, —e u. Päck = pak, bundel (brieven, boeken, kleeren); mit Sad und B. = met pak en zak.
Pak, f. —(e)s; **Pack'ge** (spr.: *..ackje*), f. = gepeupel, gemeen volk, gespuis.
Pack'an, m. —(s), —(s) = speurhond van de politie, bullebijter.
Pack'chen, f. —s, — = pakje, pakket; jeder hat sein P. zu tragen = ieder heeft zijn eigen zorgen. **Pack'eis**, f. = pakijfs. **Pack'en**, m. —s, — = pak, bundel. **Pack'ten**, fchw. (h.) = pakken, (in)pakken, vatten, grijpen; **fich p.** = zich weg pakken; **packe dich!** = scheer je weg! **Bergmeiffung packt mich** = grijpt mij aan; ein packendes Buch = een boeiend, pakkend boek.

Packer, m. —s, — = pakker, emballleur.
Packer'e, w. — = pakkerij, emballage.
Packerlohn, m. = pakloon, emballage.
Pack'etel, m. = pakezel, lastrager.
Paket, zie **Paket**.
Pack'fong, f. —(s) = packfong: soort nieuw-zilver.
Pack'haus, f. = pakhuis. **Pack'hof**, m. = entrepôt.
Pack'knecht, m.; **kosten**, Pl.; **leinwand**, w. = pak||knecht (emballeur); -kosten; -linnen.
Pack'meister, m. = bagagemeester, pakhuisbaas.
Pack'nadel, w.; **papier**, f. **pfers**, f. = pak||naald; -papier; -paard.
Pack'raum, m.; **riemen**, m.; **sattel**, m. = pak||huis; -riem; -zadel.
Pack'träger, m. = pak-, lastrager, pakjesdrager. **Pack'tuch**, f. = paklinnen. **Pack'ung**, w. —, —en = verpakking; natte inwikkeling (van zieken). **Pack'wagen**, m. = bagagewagen, vrachtwagen. **Pack'werk**, f. = pakkerij, horden voor beschoeiing. **Pack'wesen**, f. = bagagewezen, -afdeeling. **Pack'zeug**, f. = pakgoed, emballage. **Pack'zitrn**, f. = pakgaren.
Pädagog, m. —en, —en = paedagoog.
Pädagog'g, m. — = paedagogie. **Pädagog'gisch** = paedagogifch. **Pädagog'gium**, f. —(s), ..gien = paedagogium, vormfchool voor onderwijzers, inrichting voor opvoeding.
Pad'de, w. —, —n = padde.
pad'beln, fchw. (h.) = ploeteren, morsen.
Pad'fishah, m. —(s), —s = padisha: grootheer.
Pad'ua, f. = Padua. **Padua'ner**, m. = Paduaan.
paß! = paf! **Paß**, m. = paf, knal. **paß** = verbluft, verdoofd, beduusd. **paß'en**, fchw. (h.) = paßen, knallen, smoken.
Pag. = Pagina, Seite.
Paganis'mus, m. — = paganisme: heidendom.
Page (spr.: *paazje*), m. —n, —n = page.
Pagendienst, m. = pagediensf.
Pagina, w. —s = pagina. **paginie'ren**, fchw. (h.) = pagineeren: de bladzijden nummeren.
Pago'de, w. —, —n = pagode: Indifche **paß!** = ba! [tempel, afgodsbeeld].
Pair (spr.: *pür*), m. —(s), —s = pair: lid van den hoogften adel in Frankrijk; lid van 't heerenhuis in Engeland. **Pair'fchaft**, w. — = pairschap. **Pairs'tammer**, w. = kamer der pairs. **Pairs'würde**, w. = pairschaft.
Paket, f. —(e)s, —e = pakket, pakje.
Paket'boot, f.; **porto**, f.; **post**, w.; **fen'dung**, w. = paket||boot; -porto; -post; -zending.

Palffong, zie *Palffong*.
Pact, m. -(e)s, -e(n) = pact: verdrag, contract. **pacifice'ren**, ſchiv. (h.) = pacteeren: bij verdrag bepalen.
Paladin, m. -(e)s, -e = paladijn: (dapper) ridder, hofridder.
Palankijn, m. -(e)s, -e u. -s = palankijn: draagstoel.
Palaeograaf, m. -en, -en = palaeograaf.
Palaeographie, w. -, -(e)n = palaeographie: leer van de ſchriftsoorten van Oudheid en Middeleeuwen. **palaeograafſch** = palaeografiſch. **Palaeolog**, m. -en, -en = palaeoloog: iem. van de oude leer.
Palaeologen, Pl. = Paleologen (O. R. keizergeſlacht).
Palaeontologie, w. - = palaeontologie: leer van de verſteeningen, van de voorwereldlijke ſchepselen.
Palais, **Palais**, m. -es, Palais = paleis, aanzienlijk woonhuis. **palais'artig** = paleisachtig, grootsch. **Palais' dame**, w. = dame du palais.
Palastina, f. = Palestina.
Palastra, w. -, -s u. . . ſtren = palaestra: worstelschool.
Palastrevolution, w. = paleisopstand, -revolutie.
I. Palatin, m. -(e)s, -e = paltsgraaf.
II. Palatin, m. -(e)s, -e; **Palatine**, w. -, -n = palatin(e): pelskraag.
Palatinat, f. -(e)s = Palts, paltsgraafſchap.
Palatinſcher Hügel = Palatijsche heuvel.
Palte, **palten**, zie *Paale*, paalen.
Paletot (spr.: . . too), m. -s, -s = paletot: overjas. **Paletot'marder**, m. = jassendief.
Palette, w. -, -n = palet.
Pali, f. -(s) = Pali (een Ind. taal).
Palimpsest, f. -es, -e = palimpsest (een tweemaal beſchreven handschrift).
Palindrom, f. -(e)s, -e = palindroom (een soort woordsaasels, bijv. neger: regen).
Palissade, w. = palissade. **Palissade'ren**, ſchiv. (h.) = palissadeeren.
Palissander, m. -s = palissander(hout).
Palladium, f. -(s), . . dien = palladium: Pallasbeeld, beſchermend heilig voorwerp.
Pallas, w. = Pallas, Minerva.
Pallas'ſch, m. -es, -e = pallas: lange ruit.
Pallas'ſch, zie *Pallas*.
Palliatief, f. -(e)s, -e = palliatief: voorloopig, tijdelijk middel.
Pallifade, zie *Pallifade*.
Pallium, f. -(s), Pallien = pallium: (biſchops)mantel.
Palmarum, Pl. = Palmarum: Palmzondag.
Palm'boom, m.; **blatt**, f. = palmboom; -blad.
Palm, w. -, -n = palm. [**Palm'efel**, m. = palmemel (een houten ezel, die op Palmzondag in de proceſſie op ſtraat rondgereden werd ter herinnering aan den intocht v. Jezus in Jeruzalem); er iſt gepuſt wie ein P. = hij is erg opgedirkt.] **Palm'ete**, w. -, -n = palmette: bladverſiering (in de bouwkw.).
Palm'frucht, w.; **gewächſ**, f. = palmvrucht; -plant.
Palmitin, f. -(e)s = palmitine.
Palmitin'ſch, m.; **öl**, f.; **ſonntag**, m. = palmkool; -olie; -zondag.
Palm'weide, w. = rondbladige wilg. **Palm'woeke**, w. = ſtille week. **Palm'zweig**, m. = palmtak.

Pamp'pa, w. -, -s = pampa.
Pamphlet, f. -(e)s, -e = pamflet. **Pamphlet'ſt**, m. -en, -en; **Pamphlet'ſchreiber**, m. = pamfletist, pamfletschrijver.
Pamp's, m. = dikke brij, pap. **pamp'fen**, ſchiv. (h.) = eten, ſchransen.
Pan, m. = Pan: herders-, veld- en woudgod.
Panacee, w. -, -(e)n = panacee: wondermiddel, universeel middel.
Panache, (spr.: . . ſjee), f. -(s), -s = panache: veelkleurig ijs.
Panama'hut, m. = panama(hoed).
Panathenä'en, Pl. = Panathenæen: feest te Athene.
Pandämonion, **Pandämonium**, f. -(s), . . nien = pandaemonium: duivelenrijk.
Pandekten, Pl. = pandekten: verzameling van rechtsspreuken.
Pandora, w. = Pandora. **Pandorenbüchſe**, w. = doos van Pandora.
Pandur, m. -en, -en = pandoor: Hongaarsch soldaat.
Panee'l, f. -(e)s, -e = paneel, lambrizeering.
Panegyriker, m. -s, - = panegyrist: lofredenaar. **Panegyrikuſ**, m. -, . . rifen = panegyricus: lofred. **panegyriſch** = panegyriſch.
Panier, f. -(e)s, -e = banner.
Panieren, ſchiv. (h.) = met paniermeel beſtrooien, panieren.
Panik, **Panik**, w. - = paniek; algemeene ſchrik, verwarring. **paniſch** = paniſch.
Pancreas, m. = Pancras.
Pankreas, f. - = pankreas: alvleescklier.
Pannonien, f. = Pannonië.
Panopticon, **Panoptikum**, f. -(s), . . fen = panopticum.
Panorama, f. -s, -s u. . . men = panorama.
Pan'ſchen, ſchiv. (h.) = slaan, patſen, kletteren, morsen, plassen; Wein p. = vermengen, vervalschen.
Pan'ſen, m. -s, - = pens.
Panſlavismus, **Panſlawismus**, m. - = panslavisme.
Pantheismus, m. - = pantheïsme: leer, dat 't heeal God is. **Pantheiſt**, m. -en, -en = pantheïst. **pantheiſtiſch** = pantheïſtiſch. **Pantheon**, f. -s, -s = pantheon.
Panther, m. -s, - = panter.
Pan'ne, w. -, -n = bundel, streng garen; klomp.
Pantoffel, m. -s, - [u. -n] = muil, pantoffel (ſchoeiſel en ook plantnaam); er ſteht unter dem Pantoffel = hij zit onder de pantoffel.
Pantoffel'held, m.; **holz**, f.; **macher**, m. = pantoffel'held (-knecht); -hout (van den kurkeik); -maker.
Pantoffeln, ſchiv. (h.) = pantoffelen: onder de pantoffel houden, op pantoffels of muilen loopen; das Leber p. = 't leer op pantoffelhout wrijven.
Pantomime, w. -, -n = pantomime. **pan'tomiſch** = pantomimisch.
Pant'ſchen, zie *pan'ſchen*.
Pantultima, w. -, . . men = penultima: voorlaaste lettergreep.
Panzen, zie *Panzen*.
Panzer, m. -s, - = pantser. **Panzerärmel**, m. = armſtuk.
Panzer'eidechſe, w.; **feger**, m.; **fiſch**, m. = pantser'hagedis; -maker; -viſch.
Panzerfleed, w. = ſlechte plek in een pantser.

Banzerflotte, w. -fregatte, w.; -handschuh, m. = pantser|vloot; -fregat; -handschoen.

Banzerhemd, f.; -hose, w.; -fette, w.; -forbette, w. = pantser|hemd; -beenstuk; -keten (schakelketting); -korvet.

Banzerklinge, w. = sterke stootdegen.

Banzerkn, f. w. (h.) = pantsren. **Banzerplatte**, w. = pantserplaat. **Banzerreiter**, m. = gepantserd ruiter, kurassier. **Banzerroft**, m. = maliënkolder. **Banzerroftschiff**, f. = pantserschip. **Banzerroftschiff**, m., zie Banzerklinge.

Banzerroftschiff, f.; -turm, m. = pantser|dier (schildvarken); -toren.

Banzerroftschiff, w. = pantsring.

Banzerroftschiff, m. -s, -e = paeon: (een versvoet: - - -).

Banzerroftschiff, w. -n = pioen(roos).

Banzerroftschiff (auch **Banzerroftschiff**), m. -s, -s = papa.

Banzerroftschiff, m. -en u. -e, -e(n) = papegaai.

Banzerroftschiff, f. -s, - = lorre.

Banzerroftschiff, f. w. (h.) = babbelen. **Banzerroftschiff**, m.; -hefte, w. = babbelkous.

Banzerroftschiff, w. -n, -e(n) = papeterie, schrijfmapp.

Banzerroftschiff, f. -e, -e = papier (in alle bet.); ich habe es zu B. gebracht = op papier gebracht; auf B. werfen = op papier gooien, vlug opschrijven. **Banzerroftschiff** = papieren.

Banzerroftschiff, m. -s, - = papiermaker.

Banzerroftschiff, w. = papierfabriek. **Banzerroftschiff**, f. = papieren geld.

Banzerroftschiff, f.; -handel, m.; -handlung, w. = papierhandel. **Banzerroftschiff**, m. = prullemand. **Banzerroftschiff** (spr.: *paapjeemasjee*), f. -s = papiermaché. **Banzerroftschiff**, m. = papierfabrikant. **Banzerroftschiff**, w. = papiermaché. **Banzerroftschiff**, w. = papiermolen.

Banzerroftschiff, w. = rol papier. **Banzerroftschiff**, w. = papierschaar, vouwbeen. **Banzerroftschiff**, f. = snipper. **Banzerroftschiff**, m. = strook papier. **Banzerroftschiff**, m. = rolletje papier, papillot.

Banzerroftschiff, . . naze'en, Pl. = vlinder.

Banzerroftschiff, w. -n = wratje. [bloemigen.]

Banzerroftschiff (spr.: *..pieljote*), w. -n = papillot.

Banzerroftschiff = Papiniaansche pot.

Banzerroftschiff, m. - = papisme: onvoorwaardelijke pausvereering. **Banzerroftschiff**, m. -en, -en = papist; pausgezinde. **Banzerroftschiff**, w. - = papisme. **Banzerroftschiff** = papistisch.

[**Banzerroftschiff**, zie **Banzerroftschiff**].

Banzerroftschiff, w. - = kartonwerk, kartonnage. **Banzerroftschiff**, m. = kartonwerker.

Banzerroftschiff, m. = kartonnen band, in karton gebonden boekdeel. **Banzerroftschiff**, m. -s, -s = bordpapier, karton. **Banzerroftschiff**, w. -n, -n = pap, brij, stijfjel, harpui, karton, bordpapier; das ist nicht von B. = dat is niet min.

Banzerroftschiff, w. -n = populier.

Banzerroftschiff, w.; -baum, m.; -blüte, w. = populier|allee (-laan); -boom; -bloesem.

Banzerroftschiff, w. = witte populier.

Banzerroftschiff, f. w. (h.), zie **Banzerroftschiff**.

Banzerroftschiff, f. w. (h.) = met pap voeren, angstvallig grootbrengen.

I. **Banzerroftschiff**, f. w. (h.) = pappen, met pap voeren; plakken; harpuizen; van karton maken; op z'n gemak eten.

II. **Banzerroftschiff** = bordpapieren, kartonnen.

Banzerroftschiff, w. = paardebloem.

Banzerroftschiff, zie **Banzerroftschiff**.

Banzerroftschiff, m. -s, - = soldaat van Pappenheim; ich fenne meine B. = ik ken mijn volkje.

Banzerroftschiff, m. = kleinigheid, bagatel.

Banzerroftschiff! = lala! mallepraat! **Banzerroftschiff**, f. w. (h.) = babbelen, rammelen.

Banzerroftschiff, **Banzerroftschiff** = pappig, brijig. **Banzerroftschiff**, w. = blad karton. **Banzerroftschiff**, m. = suffer.

Banzerroftschiff, m. -es, **Banzerroftschiff** = paus. **Banzerroftschiff**, w. = pauselijke kroon, tiara. **Banzerroftschiff**, m. -s, - = papist. **Banzerroftschiff** = pauselijk; der **Banzerroftschiff** Stuhl = de heilige stoel.

Banzerroftschiff, f. -e, - = pausdom. **Banzerroftschiff**, w. = keuze van een paus. **Banzerroftschiff**, w. = pauselijke waardigheid.

Banzerroftschiff, m. -s, -s = Papoea.

Banzerroftschiff, m. -en, -en = papyrograaf: toestel om snel teekeningen af te drukken.

Banzerroftschiff, m. u. f. -e, - = papyroliet: een soort bevoering. **Banzerroftschiff**, m. -n, - = papyrus. **Banzerroftschiff**, w. = papyrusplant. **Banzerroftschiff**, w. = papyrusrol.

Banzerroftschiff, w. -n = parabel, parabool; ich frage dich schon bei der B. = bij je kraag.

Banzerroftschiff = parabolisch.

Banzerroftschiff, w. -n, -n = parade (een afwerking bij 't schermen, militaire optocht, stand in de rijkunst), pronk, staatsie; einem in die B. fahren = iem. in 't vaarwater zitten.

Banzerroftschiff, m.; -bett, f.; -marsch, m. = parade|tenue; -bed; -marsch.

Banzerroftschiff, f.; -blat, m.; -schritt, m. = parade|paard; -veld (-plein); -pas.

Banzerroftschiff, w. = paradeuniform. **Banzerroftschiff**, f. = staatsievertrek.

Banzerroftschiff, f. w. (h.) = paradeeren; pronken.

Banzerroftschiff, f. -es, -e = paradijs, (in den schouwb.) engelenbak. **Banzerroftschiff**, m. = paradijsappel. **Banzerroftschiff** = paradijsachtig; heerlijk, verrukkelijk. **Banzerroftschiff**, m. = paradijsvogel.

Banzerroftschiff, f. -s, . . mata = paradigma: voorbeeld.

Banzerroftschiff = paradoxaal: tegenstrijdig, wonderlijk. **Banzerroftschiff**, -s, . . xa = paradox: schijnbaar onzinnige stelling.

Banzerroftschiff, f. -e, -e = paraffine: lichtstof.

Banzerroftschiff, m. -en, -en = paragraaf.

Banzerroftschiff, f. = Paraguay.

Banzerroftschiff, Pl. = paralipomena: toevoegsels; Paralipomena: de boeken der Chronieken.

Banzerroftschiff = parallaktisch. **Banzerroftschiff**, w. -n = parallax.

Banzerroftschiff = parallel, evenwijdig. **Banzerroftschiff**, w. -n = parallel: evenwijdige lijn; loopgraaf; vergelijking; eine B. ziehen = een evenwijdige lijn trekken; eine B. ansetzen = een loopgraaf maken; eine B. anstellen, ziehen = een vergelijking maken, een parallel trekken.

Banzerroftschiff, f. -s, . . beda = parallellepipetum. **Banzerroftschiff**, f. w. (h.) = parallelizeeren: vergelijken, naast elkaar stellen. **Banzerroftschiff**, m. = parallelisme: 't paarsgewijze naast elkaar plaatsen, vergelijken. **Banzerroftschiff**, m. = parallel (cirkel). **Banzerroftschiff**, w. = parallel, evenwijdige lijn. **Banzerroftschiff**, f. -e, -e = parallelogram.

Banzerroftschiff, f. w. (h.) = paralyzeeren: verlammen. **Banzerroftschiff** = paralytisch: verlamd, aan beroerte onderhevig.

Parapet(t), m. — u. —(e)s, —e u. —s = parapet: borstwering.
Para'phe, w. —, —n = paraaf: naamteekening, naamcijfer. **Paraphie'ren**, fchw. (h.) = parafeeren: onderteekenen.
Paraphra'se, w. —, —n = parafraze: omschrijvende verklaring. **Paraphra'sie'ren**, fchw. (h.) = parafrazeeren. **Paraphra'st**, m. —en, —en = parafrast: omschrijver.
Paraplu'e, m. u. f. —s, —s = paraplu.
Parasit', m. —en, —en = parasiet: woekerplant, -dier, klaplooper.
Parasol', m. u. f. —s, —s = parasol.
Parat' = gereed, bereid.
Par'then, f. —s, — = paartje.
Parthen', zie Parthent.
Par'tibal, zie Parzibal.
Par'daus! = pardoos!
Par'del, **Par'der**, m. —s, — = pardel, panter, luipaard.
Pardon' (spr.: *pardō*), m. —s = pardon.
Pardou'ne, w. —, —n = pardoen (een scheepstouw).
Parenthe'se, w. —, —n = parenthese: inlassching; in P. = in 't voorbijgaan, en passant, tusschen twee haakjes. **Parenthe'tisch** = parenthetisch: ingelascht, en passant.
parfor'ce (spr.: *forse*) = parforce, met geweld. **Parfor'cejagd**, w. = parforcejacht: jacht met brakken. **Parfor'cejaur**, w. = parforcekuur: paardekuur.
Parfüm', f. —(e)s, —e = parfum: reukwerk.
Parfümerie', w. —, —(e)n = parfumerie.
parfümie'ren, fchw. (h.) = parfumeeren.
par'i: al p. sieden = a pari staan.
Par'ia, m. —(s), —(s) = paria: verworping, uitgestootene.
parie'ren, fchw. (h.) = pareeren; pariëeren of wedden; (ein Stoß) pareeren, afweren; (ein Pferd) pareeren, laten stilstaan; (Ordnr) pareeren, gehoorzamen.
Par'is, f. = Parijs.
par'itijser Marmor = Parisch marmer.
Par'it'er, m. —s, — = Parijzenaar; oostersche pantoffel; P. = Parijsch. **Par'itien'ne**, w. — = Parisienne (persoon, een vrijheidslied, een kleine drukletter).
Par'ität', w. — = pariteit: gelijkheid voor de wet. **parität'tisch** = paritetisch: gelijk-gerechtigd.
Part, m. —(e)s, —e u. —s = park. **Part'anlage**, w. = park, plantsoen.
Partett', f. —(e)s, —e = parket. **Partett'fufsboden**, m. = parketvloer. **partettie'ren**, fchw. (h.) = parketteeren: een vloer inleggen.
Partett'loge, w. = onderste loge, baignoire.
Parlament', f. —(e)s, —e = parlement.
Parlamentär', m. —(e)s, —e = parlementair: onderhandelaar. **Parlamentär'flagge**, w. = parlementaire vlag, witte vlag. **Parlamente'ri'er**, m. —s, — = volksvertegenwoordiger, parlamentslid. **parlamente'risch** = parlementair. **Parlamentaris'mus**, m. = parlamentarisme. **parlamente'rien**, fchw. (h.) = parlementeeren: onderhandelen.
parsie'ren, fchw. (h.) = parleeren: babbelen.
Parmejan'täse, m. = Parmezaansche kaas.
Parnas', m. . . ajfēs = Parnas(sus).
Parochial'firche, w. = parochiekerk. **Parochian'**, m. —en, —en = parochiaan.
Parochie', w. —, —(e)n = parochie, kerspel.
Parodie' w. —, —(e)n = parodie: spottende nabootsing (van een ernstig gedicht). **parod-**

die'ren, fchw. (h.) = parodiëeren. **parodi'stisch** = parodisch.
Paro'le, w. —, —n = parool: wachtwoord.
Paro'lebefehl, m. = paradeorder. **Paro'lebuch**, f. = parool-, orderboek.
Paroli, f. —(s), —s = paroli: verdubbeling van den inzet; ein P. bieten = flink terugbetalen.
Paro'nyma, **Paro'nymen**, Pl. = paronymen: stamverwante woorden. **Paronymie'**, w. —, —(e)n = paronymie: afleiding van een woord uit zijn stam. **paronymisch** = paronymisch.
Paro'gh's'mus, m. — = paroxysme: hevige aanval (van koorts, woede).
Parri'cida, **Parri'zida**, m. —(s), —(s) = parricida: vadermoorder, hoogverrader.
Part, m. u. f. —(e)s, —e = deel, aandeel; rol (in een stuk); (weder)partij; huurder; P. an etw. nehmen = aandeel in iets nemen; man muß beide Parten hören = men moet beide partijen hooren.
Partei', w. —, —en = partij (factie), groep (politieke, godsdienstige); (voor 't gerecht) partij; huishouden, familie (in een huurhuis); [deel, aandeel]; feiner ergriff seine P. od. P. für ihn = niemand trok partij voor hem; sich zu jems. P. schlagen = op iems. zijde komen, zich bij iem. aansluiten.
Partei'führer, m.; -gänger, m.; -haupt, f. = partijleider; -ganger; -hoofd.
partei'lich, **partei'lich** = partijdig. **Partei'losigkeit**, w. — = partijdigheid. **partei'los** = tot geen partij behorende. **Partei'losigkeit**, w. — = partijloosheid, onzijdigheid.
Partei'mann, m.; -sucht, w. = partijman (-ganger); -zucht.
partei'süchtig = partijzuchtig. **Partei'ung**, w. —, —en = splitsing (in partijen), scheuring, tweespalt, oneenigheid, partij, kliek.
Partei'wesen, f.; -wut, w. = partijwezen; -woede.
Parte'fe, w. —, —n = stuk brood, aardsch goed. **Parte'fenhengst**, m., zie Kurrenbauer.
Parte're, f. —(s), —s = parterre (in den schouwburg); bloembed; benedenverdieping, verdieping gelijkvloers.
Parte're'wohnung, w.; -zimmer, f. = benedenwoning; -vertrek.
Par'thenon, f. —s = Parthenon: tempel van Athene.
parthenope'isch = Parthenopeisch: Napelsch.
Par'ther, m. —s, — = Parth. **Par'thien**, f. = Parthië. **par'thisch** = Parthisch.
partiaal', zie partieel.
Particip'ic, zie Partizip ic.
Particulier' (spr.: *cuuljee*), m. —s, —s = particulier, rentenier.
Partie', w. —, —(e)n = partij: deel, menigte, spel, vermaak; ich bin mit bun der P. = ik doe mee, ben van de partij; er macht eine gute P. = doet een goede partij; eine P. waren = een partij waren. **Partie'geld**, f. = kosten.
partieel' (spr.: *partsiel*) = partieel, gedeeltelijk.
Parti'kel, w. —, —n = partikel: onbuigbaar rededeel.
Partifularis'mus, m. — = particularisme: (politiek) streven naar bijzondere bevoorrechtting. **Partifularist'**, m. —en, —en = particularist. **partifulari'stisch** = particularistisch.
Partifular'recht, f. = privaat recht.
Partifülier', zie Particulier.

Partijan', w. --(e)š, --e = partijganger.
Partifane, w. --, --n = partizaan (een soort hellebaard).
Partition', w. --, --en = partitie: deeling, indeeling. **partitiu'** = partitief: deelend.
Partitür', w. --, --en = partituur.
Partizip', f. --(e)š, --e u. . . ien = participium: deelwoord. **Partizipation'**, w. --, --en = participatie: deelneming. **Partizipial'fonstruktion'**, w. = participiaalconstructie. **partizipie'ren**, fchw. (h.) = participeeren: deelnemen. **Partizipium**, zie Partizip.
Partner, m. --š, --e = partner.
partout' (spr.: *partoe*) = volstrekt, ten eenen male. **partout'billett'**, f. = biljet voor alle plaatsen.
Parvenu' (spr.: *..nu*), m. --(š), --š = parvenu.
Parze, w. --, --n = parce: schikgodin.
Parzell'e, w. --, --n = perceel (van landerij, bosch e. d.). **parzellie'ren**, fchw. (h.) = in percelen afdeelen of verkoopen.
Parzival, zie Parzival.
Pas (spr.: *pa*) m. --, -- = pas, stap.
Pasch, m. --es, --e u. **Pasche** = dubbelet, doublet, dubbele: op beide of op 2 van 3 dobbelsteenen evenveel oogen; eimen **P.** werten = dubbel (š, 5 enz.) gooien.
Pascha, m. --(š), --š = picha, pasja. **Paschahil**, f. --(š), --š = pasjalik: waardigheid, gebied van een pasja.
Paschen, fchw. (h.) = dobbelen; smokkelen.
Pascher, m. --š, -- = smokkelaar. **Paschere**, w. --, --en = smokkelarij.
Pascholl' = (Russ.) voort!
Pasigraphie, w. -- = pasigraphie: algemeen verstaanbaar schrift. **Pasifatie**, w. -- = pasifalhe: algemeen verstaanbare taal.
Pasjel, m. --š, -- = galon, biesje, soutache.
Paspeie'ren, fchw. (h.) = galonneeren.
Pasquill, f. --(e)š, --e = paskwil: spot-, schotschrift, libel. **Pasquillant**, m. --en, --en = paskwilschrijver. **Pasquina'de**, w. --, --n = paskwil.
Pas, m. **Pasjes**, **Pasje** = doorgang, (berg)pas, (reis)pas; stap, gang (van een paard), telgang; een zekere maat, maatje; eimen den **P.** verlegen = den pas afsnijden; **pas** kommt mir zu **Pasje** = te pas; [wohl oder ihel zu **Pasje** sein = wel of onwel zijn].
Pasfabel = passabel: tamelijk, vrij goed.
Pasfage (spr.: *..azje*), w. --, --n = passage.
Pasfagier', m. --(e)š, --e = passagier. **Pasfagier'billett'**, f. = reisbiljet. **Pasfagier'gut**, f. = bagage. **Pasfagier'kumbe**, w.; **zim:mer**, f. = wachtkamer.
Pasfah'festi, f. = Pascha, joodsch paschen.
Pasfant', m. --en, --en = passant: doortrek-kend reiziger.
Pasfant'wind, m. = passaatwind.
Pasfauc'kunst = Passauerkunst: om zich schot- en houwwij te maken.
Passen, fchw. (h.) = passen, goed staan, gelegen komen, schicken, aanstaan, (aan)passen, oppassen, loeren, wachten; diefer gut **pasjt** nicht zu dem **stefde** = past niet bij; **pasjt** nicht in seinen **kraam** = dat komt niet in zijn kraam te pas; **es pasjt** mir nun **so** = dat vind ik nu zoo goed: **sich P.** = passen, schicken, betamen; **das kamt sich** wohl mal **P.** = dat kan wel eens zoo uitkomen; diefes **Wort** **pasjt** sich nicht **hierher** = past hier niet; **zie ook** **kauf**. **passend** = passend, gepast.

Passepartout (spr.: *..toe*), m. --(š), --š = passepartout.
Pasgang, m.; **gänger**, m. = telgang; -ganger.
Pasglas, f. = maatglas.
Pasfier'bar = passeerbaar, begaanbaar, bevaarbaar. **Pasfieren**, fchw. (h.) = passeeren, voorbijkomen, -gaan, doorreizen, gebeuren, overkomen, nogal gaan. **Pasfier'gewicht**, f. = vrij gewicht. **Pasfier'schein**, m. = doorlaatbewijs.
Pasfion', w. --, --en = passie: lijden van Christus, lijdenstijd, hartstocht. **Pasfionie'ren**, fchw. (h.) = passioneeren: in vuur brengen. **Pasfionier'** = gepassioneerd: hartstochtelijk.
Pasfions'buch, f.; **geschiede**, w.; **predigt**, w. = passieboek; -geschiedenis (lijdensgeschiedenis); -preek.
Pasfions'spiel, w.; **woche**, w.; **zeit**, w. = passie spel; -week; -tijd.
Pasfiv = passief: lijdend. **Pasfiv**, f. --(e)š, --ba = passief: lijdend geslacht, lijdend werkwoord. **Pasfiva**, Pl. = passief: schulden.
Pasfivitat', w. -- = passiviteit: lijdelijkheid.
Pasfivum, zie Pasfiv.
Pasfarte, w. = legitimatiebewijs, paskaart.
Pasfugel, w. = kogel op de juiste grootte.
Pasfich = gepast, netjes, behoorlijk. **Pasf:wefen**, f. = alles wat op reispassen betrekking heeft, zaak van de reispassen. **Pasf:zwang**, m. = reispasdwang.
Pasfia, **Pasfte**, w. --, --ten = pasta.
Pasfelf'farbe, w.; **gemälde**, f.; **maler**, m. = pastelkleur; -schilderij; -schilder.
Pasfete, w. --, --n = pastei; **ba** haben wir die **P.** = daar hebben we 't gedoe, 't ongeluk, 't gezanik; **du hast** **ba** eine **schöne P.** gemacht = een mooie stommituitgehaald; **du liegt** die ganze **P.** = de heele rommel.
Pasfetenbäcker, m. = pastei-, banketbakker.
Pasfetenwerk, f. = pastei-bakkerswerk.
Pasfille, m. --, --n = pastille.
Pasfina'fe, w. --, --n = pastinake (een plant met eetbaren, zoeten wortel).
Pasfitor, m. --š, ..to'ren (*besser als*: **Pasf:to're**) = (zielen)herder, dominee, predikant, pastoor.
Pasfitorial = pastoraal, herderlijk. **Pasfitorial'brief**, m. = herderlijke brief. **Pasfitorale**, --(š), --š = pastorale: idyllisch muziekstuk, (*ook* een dans). **Pasfitorial'konferenz**, w. = pastorale conferentie. **Pasf:torat**, f. --(e)š, --e = pastoraat, pastorie. **Pasf:torin**, w. --, --nen = predikantsvrouw.
Pasfago'nien, f. = Patagonië.
Pasfhouli (spr.: *..tsjoe*), f. --š = patchouli.
Pasfte, m. --n, --n = peet(oom), petekind; **wer soll** bei dem **kinde P.** **stehen?** = wie zal 't kind ten doop houden? **Pasfte**, w. --, --n = peet(tante), petemoei, petekind.
Pasf:ten'geschent, f.; **kind**, f. = peetgeschenk; petekind.
Pasf:ten'stelle, w. = peetschap: bei einem **kinde P.** **beriveten** = een kind ten doop houden.
Pasfene, w. --, --n = patene: hostieschotelje.
Pasfent', f. --(e)š, --e = patent, brevet, diploma. **Pasfent'** = patent, modisch, fijn, elegant. **Pasfent'amt**, f. = bureau voor de patenten. **Pasfentie'ren**, fchw. (h.) = patenteeren.
Pater, m. --š, --n. . . tres = pater. **Paterni:tät**, w. = paterniteit: vaderschap. **Paterno'fter**, f. --(š), -- = paternoster: Onzevader, rozenkrans. **Paterno'fterwerk**, f. =

paternosterwerk, een oude put- of bagger-
machine.
Bathe, zie Bate.
Bathetisch = pathetisch: vol uitdrukking,
vol gevoel, plechtig.
Batholog, m. -en, -en = patholoog: iem.
die de ziekte leer behandelt. **Pathologie**, w.
-, -(e)n = pathologie: ziekte leer. **Patholo-**
gisch = pathologisch.
Pathos, j. - = pathos: hevige gemoeds-
aandoening, hartstochtelijke verhevenheid.
Patient (spr.: *paatjënt*), m. -en, -en =
patiënt. **Patientenstube**, w. = ziekenkamer.
Patientin, w. -, -nen = patiënt.
Patina, w. - = patina: roest op koperen
voorwerpen, munten e. d.
Patois (spr.: *pa-twi*), j. -, - = patois:
onbeschaafde taal.
Patriarch, m. -en, -en = patriarch. **Pa-**
triarcaal = patriarchaal. **Patriarch**,
j. -(e)s, -e = patriarchaat. **Patriarchen-**
würde, w. = patriarchenwaardigheid.
Patriër ic., zie Patriër ic.
Patrimonialgericht, j. = patrimoniaal recht:
ambachtsheerlijk recht. **Patrimonialgüter**,
Pl. = erf-, stamgoederen. **Patrimonium**,
j. -(e)s, . . . nien = patrimonium: vaderlijk
erfgoed.
Patriot, m. -en, -en = patriot. **Patrio-**
tisch = patriottisch. **Patriotismus**, m. - =
patriotisme.
Patrijs, w. -, -n = patrijs: reliefstempel;
oorspronkelijke vorm, waarvan de matrijs een
afdruk is.
Patriër, m. -s, - = patriër. **Patriër-**
stand, m. = patriërsstand. **Patriër-**
sch = patriërsch.
Patron, m. -(e)s, -c = patroon, bescher-
mer, beschermheilige, leider van een schip;
ein netter, jauberer, lustiger B. = een nette,
rare, vroolijke baas. **Patronat**, j. -(e)s,
-e = patronaat. **Patronatsbeitrag**, m. =
bijdrage van den schutspatroon. **Patronats-**
pfarre, w. = pastorie die door een schuts-
patroon begeben kan worden. **Patronats-**
recht, j. = patronaatrecht.
Patrone, w. -, -n = patroon (zoowel
model als kruithuls). **Patronieeren**, jdw.
(h.) = patronizeeren, beschermen. **Patron-**
tasche, m. = patroontasch.
Patronymicon, j. -(e)s, . . . fa = patronymic-
um: afstammingsnaam van den naam des
stamvaders afgeleid. **Patronymisch** = patro-
nymisch.
Patrouille (spr.: *patroelje*), w. -, -n =
patroelje. **Patrouillieeren**, jdw. (h.) = pa-
troeljeeren.
Patsch! = pats! klap! klets! **Patsch**, m. -(e)s,
-e = klap, slag, modder, slobber; gieb dem
Herrn einen B. = geef meneer een handje.
Patschen, j. -s, - = handje. **Patsche**,
w. -, -n = klap, slag, platslaander, mod-
der, straatslijk, groote voet, hand; er ist in
der B. = hij zat in de klem. **Patschen**,
patschen, jdw. (f.) = plassen, ploeteren;
(h.) = tikken, kloppen (met de vlakke hand).
Patschen, jdw. (h.) = klappen, slaan, patsen;
(f.) = plassen, ploeteren (in de modder).
Patschhand, w. = handje.
Patschierlich, zie Patschierlich.
Patschnag = sliknat, kletsnat.
Patschull, zie Patschull.

Patt = pat (in 't schaakspel).
Patte, w. -, -n = poot, berenklaauw, mouw-
opslag, zakklep.
Patzig = aanmatigend, opgeblazen, pedant.
Paufant, m. -en, -en = (stud.) duellant.
Paufarzt, w. = dokter bij een duel. **Paufe**,
w. -, -n = pauk, trommel (om koffie te
branden); (stud.) redevoering, preek; er ist
mit Pauken und Trompeten durchgefallen =
glansrijk gedropen. **Pauken**, jdw. (h.) =
pauken, op de pauken slaan; (einen) afranselen,
inpompen, drillen; (stud.) een redevoering,
strafpreek houden; schermen; sich mit einem
p. = duelleeren. **Paukenfell**, f. = paukvel;
trommelvlies. **Paukenklang**, m. = pauken-
klank. **Paukenschläger**, m. = pauke-
nist. **Paufer**, m. -, - = schoolmeester.
Pauferei, w. -, -en = (stud.) duel.
Paul, m. = Paul. **Paula**, **Pauline**, w. =
Paula, Pauline. **Paulinisch** = Paulinisch, van
Paulus.
Pauperismus, m. - = pauperisme: armoede-
toestand van de massa. **Paupertät**, w. - =
pauperteit: armoede.
Pausbad, m. = iem. met bolle wangen, bolle
blaasop. **Pausbade**, w. = bolle wang, bolle
koon. **Pausbädig** = bolwangig.
I. **Pause**, w. -, -n = pauze; rust (in de
muziek).
II. **Pause**, w. -, -n = doordruk, doortee-
kening, overtrektekening. **Pausen**, jdw.
(h.) = doorteekenen, overtrekken, calqueeren.
Pausieren, jdw. (h.) = pauzeeren.
Pauspapier, j. = overtrekpapier, calqueer-
papier.
Bavian, m. -(e)s, -e = baviaan.
Pavillon (spr.: *paviljō*), m. -s, -s =
paviljoen.
Pacification, w. -, -en = pacificatie: be-
vrediging, verdrag. **Pacificieren**, jdw. (h.) =
pacificceeren. **Pacificant**, m. -en, -en =
contractant. **Pacificieren**, jdw. (h.) = ver-
drag sluiten.
Pct. = pro cent.
peccieren, jdw. (h.) = misdoen.
Pecotee, m. = pekkothee.
Pech, j. -(e)s, -e = pek, pik; mer
B. angreift, befudelt sich = wie pik hanteert,
bezoedelt zich; wie met pik omgaat, wordt
er mee besmet; er hat immer B., er ist
immer im B. = hij is altijd ongelukkig; er
hat B. an den Hosen = hij is van kleef; hij
plakt: zit lang in de herberg. **pechartig** =
pikachtig.
Pechblende, w.; **draht**, m. = pikjerts;
-draad.
pechen, jdw. (h.) = pik branden, bereiden;
pikken.
Pecherde, w.; **fadet**, m.; **fadet**, m. =
piklaarde; -toorts; -draad.
pechfister = pikdonker. **Pechhütte**, w. =
pikbrandderij. **pechicht**, **pechig** = pikachtig,
pikkig.
Pechkessel, m.; **fohle**, w.; **franz**, m. =
pikketel; -kool; -krans.
Pechpfanne, w.; **pfaster**, j. = pikpot;
-pleister.
pechraubenschwarz = **pechschwarz** = pik-
zwart. **Pechvogel**, m. = ongeluksvogel.
Pedal, j. -(e)s, -e = pedaal.
Pedant, m. -en, -en = pedant. **Pedanterie**,
w. -, -(e)n = pedanterie. **Pedantisch** =
pedant.

Bedell, m. -(e)s u. -en, --e(n) = pedel: dienaar, bode.
Bedest, m. u. f. -es, -e = (trap)portaal.
Bedestrich = pedestrisch: te voet, prozaïsch.
Bedography, m. -en, -en = pedograaf: wegteekeninstrument. **Bedometer**, f. (u. m.) = pedometer: wegmeter.
Bedgafos, **Bedgafus**, m. -- = Pegazus: dichterspaard.
Bedgel, m. -s, -- = peil. **Bedgein**, **Bedien**, f. (h.) = peilen, looden.
Bedin, w. -- = pijn, smart, lijden. **Bednigen**, f. (h.) = pijnigen, kwellen, martelen, plagen. **Bednigteller**, m. = folterkelder. **Bedniger**, m. -s, -- = pijniger, kweller, plager, beul. **Bednigunng**, w. --, -en = pijniging, marteling, kwelling. **Bednisch**, w. -- = pijnlijk, smartelijk, angstvallig; peinliche Lage = netelige of hachelijke toestand; p. genau = angstvallig precies; peinliche Frage = pijnbank; peinlicher Richter = lijfstraffelijk, crimineel rechter; peinliches Gericht = lijfstraffelijke, crimineele rechtbank. **Bednischheit**, w. -- = pijnlijkheid, smartelijkheid, angstvalligheid.
Bedtsche, w. --, -n = zweep, karwats. **Bedtschen**, f. (h.) = zweepen, geeselen, zwiepen, slaan. **Bedtscher**, m. -s, -- = zweeper.
Bedtschshieb, m.; -stiel (od. -stod), m. = zweepslag; -stok.
Bedtsche, w. --, -n = pekesje: Poolsche overjas met tressen.
Bedfotee, zie *Beccotee*.
Bedagliaer, m. -s, -- = Pelagiaan. **Bedagliaanisch**, **Bedagliaisch** = Pelagiaansch.
Bedasger, m. -s, -- = Pelasge. **Bedasgisch** = Pelasgisch.
Bederine, w. -- = pelorine.
Bedifan, m. -(e)s, --e = pelikaan.
Bedise, w. --, -n = vlies, schil. **Bedisten**, f. (h.) = pellen, schillen. **Bedistartoffeln**, Pl. = aardappels, in de schil gekookt.
Bedoponnez, m. -(es) = Peloponnesus. **Bedoponnezisch** = Peloponnesisch.
Bedoton (spr.: ..td), f. -s, -s = peloton.
Bedotonfeuer, f. = pelotonvuur.
Bedz, m. -es, -e = pels, harige huid, vel, bont: dik vel op den room; dikke schimmel; er hat sich eine Laus in den B. gefest = hij heeft zich zelf in ongelegenheid gebracht; einem etw auf den B. brennen = op iem. losschieten, losslaan; einem den B. austopfen od. waschen = iem. de huid wasschen, op zijn huid geven; uns wurde der B. tüchtig ausgewaschen = wij werden tot op 't hemd nat.
Bedzart, w. = soort bont; wijze van enting.
Bedzgen, f. (h.) = villen, den pels afstroopen; ranselen; enten. **Bedzutter**, f. = bonten voering. **Bedzhandel**, m. = pels-, bonthandel. **Bedzhandschuh**, m. = bonten handschoen. **Bedzlicht** = pelsachtig, harig, als een pels. **Bedzlig** = pelsachtig, als een pels, dik beslagen (van de tong), dik bezet (met schimmel). **Bedzlappe**, w.: der ist mit der B. geschuffen = hij is plotseling gek geworden.
Bedzfragen, m.; -mantel, m.; -mütze, w. = bonten kraag; b. mantel; b. muts.
Bedzrock, m. = pelsjas. **Bedzstiefel**, m. = met bont gevoerde laars. **Bedzware**, w., -werk, f. = peltjerijen, bontwerk, pelswerk.
Bedanten, Pl. = penaten: huisgoden.
Bedant (spr.: pädä), f. -s, -s = pendant: tegenstuk.
Beddel, m. u. f. -s, -- = slinger.

Beddel||**bedewegung**, w.; -schlag, m. (od. -schwungung, w.); -uhr, w. = slinger||beweging; -ing; -uurwerk.
Beddeln, f. (h.) = slingeren, schommelen.
Beddelichab, f. = Pendsjab.
Beddeltrant = penetrant: doordringend, scherp.
Beddelvel = penibel: lastig, netelig, pijnlijk.
Beddel, f. -(e)s, -e = pennekoker; (stud.) hok, gymnasium.
Beddel, m. -(e)s, -e u. *Beddelner* = gymnasiast. **Beddelism**, m. = gedonder: tyrannie van oudere studenten tegenover de *Beddelner*.
Beddel, w. --, -n = kroeg].
Beddelnisch = Penninisch.
Beddelnischen, f. = Pennsylvanië. **Beddelnischen**, m. -s, -- = Pennsylvaniër. **Beddelnisch** = Pennsylvanisch.
Beddel (spr.: pässe), f. -(s), -s = pensee, viooltje. **Beddel(farbig)** = penseekleurig, donkerpaars.
Bedden (spr.: päd.), w. --, -en = pensioen, jaargeld; pensioonaat, inrichting voor opvoeding, kostschool; pensioen, kostgeld.
Beddenar, m. -(e)s, -e = pensioenaar: kostganger, kweekeling. **Beddenat**, f. -(e)s, -e = pensioonaat: kostschool. **Beddenaten**, f. (h.) = pensioneer. **Beddenanstalt**, w. = pensioonaat. **Beddenberechtigung**, w. = aanspraak op pensioen.
Beddengefes, f.; -fasse, w. = pensioen||wet; -fonds.
Beddenpreis, m. = pensionsprijs, prijs van kost en inwoning.
Beddenum, f. -(s), ..fa u. ..fen = taak, opgave, huiswerk.
Bedden, f. -(e)s, -e = pentagoon: vijfhoek. **Beddengramm**, f. -(e)s, -e = pentagram, drudenvoet (☆). **Beddenmeter**, m. -s, -- = pentameter: vijfvoetig vers. **Beddenateuch**, m. -(e)s = pentateuch: vijf boeken Mozes.
Bedderin, m. -(e)s = tufsteen.
Bedderinre (spr.: ..njeere), w. -- = pepinière: vakschool; ook: naam van de voorbereidings-school van officieren van gezondheid in Berlijn.
Bedden, f. -s, -s; **Beddenlos**, m. --, -- = peplum: prachtgewaad.
Bedden, m. = kleine vent, kl. jongen.
Bedden, f. -(e)s = pepsine: maagsap. **Bedden**, f. -s = pepton; verteerde eiwitstof.
Bedden, *Präp. mit Acc.* = per; p. Kaffe = contant betalen.
Bedderon (spr.: persjerö), m. -s, -s = percheron: Normandisch paard.
Beddenreat! = pereat! weg met hem, sla hem dood.
Beddenrentorisch = peremtorisch: beslissend, dwingend.
Beddenrentend = perenneerend: overblijvend.
Beddenreft, f. -(e)s, -e; **Beddenreftum**, f. -(s), ..fa = perfectum. **Beddenreft** = perfekt, volmaakt, degelijk. **Beddenreftibel** = perfectibel: voor volmaking geschikt.
Beddenreftid = perfide: trouweloos, arglistig.
Beddenreftoration, w. --, -en = perforatie: doorboring. **Beddenreftoren**, f. (h.) = perforeren: doorboren.
Beddenreftment, f. -(e)s, -e = perkament.
Beddenreftmentartig = perkamentachtig. **Beddenreftmentband**, m. = perkamenten band, in perkament gebonden boekdeel. **Beddenreftment**:

ten = perkamenten. **Bergamenter**, **Bergament'maker**, m. = perkamentbereider, -maker. **Bergament'rolle**, w. = perkamenten rol.

perhoreëzie'ren, *schw.* (h.) = perhoreseceeren: wraken.

Per'i, m. -(s), -s = peri: beschermgeest, -engel.

Perigäum, f. -(s) = perigäum: naaste nabijheid van de aarde bij een planeet. **Perihelium**, f. -(s) = perihelium: naaste nabijheid van de zon bij een planeet.

perikles'isch = van Perikles.

Perikope, w. -, -n = perikope: hoofdstuk uit den bijbel om op Zon- en feestdagen voor te lezen.

Periode, w. -, -n = periode: kringloop, tijdperk, volzin. **Perio'denbau**, m. = zinsbouw. **perio'disch** = periodisch, periodiek. **Periodicität**, w. = periodieiteit: regelmatige terugkeer.

Peripatetiker, m. -s, - = peripateticus: wandelaar, filozof uit de school van Aristoteles. **peripatetisch** = peripatetisch.

Peripetie', w. -, -(e)n = peripetie: keerpunt.

Periphetie', w. -, -(e)n = omtrek, cirkelomtrek. **Periphetie'winkel**, m. = omtrekshoek. **periphetisch** = peripherisch: aan den omtrek.

Periphrase, w. -, -n = perifrasede: omschrijving. **periphrastisch** = perifrastisch: omschrijvend.

peristaltisch = peristaltisch: wormvormig.

Peristyl, f. -(e)s, -e = peristyl: zuilengang om een gebouw.

Perkal, m. -(e)s = perkaal: Oostindisch katoen.

Perkussion', w. -, -n = percussie: schok, slag, beklopping (voor medisch onderzoek).

Perkussions'gewehr, f. = percussiegeweer.

Perl, w. - = (kleine drukletter) parel, parisienne. **perl'artig** = parelachtig, gepareld.

Perle, w. -, -n = parel (*eig. en fig.*); man soll die Perlen nicht vor die Säue werfen = men moet zijn parels niet voor de zwijnen werpen. **Perlen**, *schw.* (h.) = parelen. **perlenähnlich** = op parels gelijkend, parelvormig.

Perlen'bank, w.; **perlscher**, m.; **perlscherei**, m. = parel||bank; -visscher; -visscherij.

Perlen'krone, w.; **perlsche**, w.; **perlschmel**, w. = parel||krans (-kroon); -kust; -mossel.

Perlen'schnur, m.; **perlschnur**, w. = parel||tooi; -snoer.

Perlen'sticher, w. = borduurwerk met parels.

perlvormig = parelvormig. **Perlgerste**, **perlgrau**, m. = parelgerst. **perlgrau** = pargrijs. **Perlhuhn**, f. = parelhoen. **perlicht** = parelachtig, gepareld. **Perlmutter**, **Perlmutter**, w. = parelmoer. **perlmuttern** = parelmoeren. **Perlschrift**, w., *zie* Perl.

permanent' = permanent: blijvend, aanblijvend. **Permanenz'**, w. = permanentie: duur.

Permiss', m. . . missen, misse; **Permission'**, w. -, -en = permissie. **Permit'**, m. -s, -s = permit: toelatingspas.

Permutation', w. -, -en = permutatie: omzetting. **Permutie'ren**, *schw.* (h.) = permutteeren: omzetten.

Pernambuk'holz, f. = pernambukhout, verfhout.

Peroration', w. -, -en = peroratie: open-

bare schoolrede. **perorieren**, *schw.* (h.) = peroreeren: redevoering houden.

Perpendikel, f. u. m. -s, - = slinger, schietlood, loodlijn. **perpendicular'** (*od. . . lár*) = loodrecht.

perpetuell, **perpetuier'lich** = perpetuëel: voortdurend. **Perpetuum mobile**, f. = perpetuum mobile.

perplex' = perplex: versted, verlegen.

Perron' (spr.: . . rō), m. -s, -s = perron.

Perrie'fe, *zie* Perriede.

Per's, m. -es = donkerblauw laken.

Per'sening, w. -, -en = personning.

Per'ser, m. -s, - = Pers. **Per'serin**, w. -, -nen = Perzische. **Per'serrieg**, m. = Perzische oorlog. **Per'sien**, f. = Perzië.

Per'sien'ne (spr.: . . zienne), w. -, -n = per'sienne, jaloezie.

Per'siflage (. . aazje), w. -, -n = persiflage: spot. **per'sifleren**, *schw.* (h.) = persifleeren.

Per'siko, m. -(s) = persico.

per'sisch = Perzisch.

Per'son, m. -, -en = persoon, personage; ich kenne ihn von P. = ik ken hem van aanzien, van voorkomen; in (eigenr) P. = in (eigen) persoon, persoonlijk; ich für meine P. = ik voor mij; eine P. von Stande = een persoon van aanzien; eine junge P. = een jonge vrouw; [rol]. **Per'sonal'**, f. -(e)s, -e = personeel. **Per'sonal'arrest**, m. = lijfswang.

Per'sonal'beschreibung, w. = signalement.

Per'sonal'ien, Pl. = personalien: persoonlijke omstandigheden. **Per'sonalität'**, w. -, -en = personaliteit. **Per'sonal'pronomen**, f. = persoonlijk voornaamwoord. **Per'sonal'union**, w. = persoonlijke unie.

Per'sonendampfer, m. = passagiersboot. **Per'son'enfrage**, w. = personenkwesie. **Per'son'ennamen**, m. = persoonsnaam. **Per'son'enpost**, w. = diligence. **Per'son'enrecht**, f. = persoonlijk recht. **Per'son'enstand**, m. = burgerlijke stand.

Per'son'en'verkehr, m.; **per'sonen'verkehr**; -wagen.

Per'son'enwechfel, m. = persoonsverwisseling, nl. van den gramm. persoon. **Per'son'enzug**, m. = personentrein.

Per'sonifikation', w. -, -en = personificatie.

per'sonifikation'ren, *schw.* (h.) = personifiëren.

per'sönlich = persoonlijk, in persoon. **Per'sönlichkeit'**, w. -, -en = persoonlijkheid; persoon, personage.

per'spektiv', f. -(e)s, -e = verrekijker. **per'spektiv'e**, w. -, -n = perspectief, vooruitzicht. **per'spektiv'isch** = perspectivisch, uit de verte gezien, verkort.

per'suadieren, *schw.* (h.) = persuaदेeren: overreden.

Per'sinen'zien, Pl. = toebehoor(en).

Peruan'er, m. -s, - = Peru(vi)aan. **peruan'isch** = Peru(vi)aansch.

Peruic'fe, w. -, -n = pruik, kapsel. **Peruic'fe'maker**, m. = pruikenmaker; er läuft wie ein P. = hij loopt als een kievit.

Perurinde, w. = kinabast, kina. **Peruvia'ner**, *zie* Peruaner. **peruvia'nisch**, *zie* peruanisch.

Per'fel, m. -s, - = goede, mooie kamer.]

Per'feta, w. -, -s = peseta (een Sp. zilveren munt, ± 60 cent).

Per'simismus, m. = pessimisme. **Per'simist'**, m. -en, -en = pessimist. **per'simistisch** = pessimistisch.

Per'st, w. -, -en = pest, geesel; das bist die

P. = loop naar de hel! **pestartig** = pest-achtig, vergiftigd, besmettelijk.
Pest||**arzt**, m.; **beule**, w.; **flecken**, m. = pest||dokter; -buil; -vlek.
Pest||**hauch**, m.; **haus**, f. = pest||adem; -huis.
Pestilenz, w. —, —en = pestilentie, pest.
pestilenzia||**lisch** = pestilentiël, verpest.
pest||**krank** = pestziek.
Petar||**de**, w. —, —n = petarde: spring-, klappus.
Petent, m. —en, —en = petent: verzoeker.
Peter, m. = Peter, Pieter, Piet; dummer **P.** = domoor, stommeling.
Peter||**stie**, w. — = peterselie; zie **stüdt**, ver-
 taukt **P.** = zij is een muurbloempje; demt ist
 die **P.** verhängelt = hij zet een zuur gezicht;
Peter||**stien**||**stierling**, m. = tuinscheerling.
Peter||**st**||**insel**, w.; **stirke**, w.; **strenig**, m. =
 St.-Pieters||eiland; -kerk; -penning.
Petition, w. —, —en = petitie: verzoekschrift.
Petitione||**ren**, f. w. (h.) = petitioneeren.
Petition||**recht**, f. = recht van petitie.
Petit||**schrift**, w. = petit, brief (een soort
 kleine drukletter).
Petra||**isches Arabien** = Petreïsch Arabië.
Petrefakt, m. u. f. —(e)s, —(e)n = petrefact:
 versteening. **Petrifaktion**, w. —, —en =
 petrificatie: versteening, verkalking. **petri-**
zie||**ren**, f. w. (f.) = versteenen, verkalken.
Petrifische, w. = St.-Pieterskerk.
Petro||**leum**, f. —(s) = petroleum.
Petro||**leum**||**lampe**, m.; **lampe**, w. = petro-
 leum||toestel; -lamp.
Petro||**leur**, m. —(e)s, —e u. —s = petroleur.
Petro||**leur**||**se**, w. —, —n = petroleuse.
Pet||**schaft** (spr.: **pet**...), f. —(e)s, —e = lak-
 stempel, cachet. **pet**||**schieren**, f. w. (h.) =
 met een cachet stempelen, sluiten.
pet||**ten**, f. w. (h.) = trappen.
pet||**to**: in p. = in petto: in voorraad, gereed,
 op 't hart; bij voorbaat.
Petun||**ie**, w. —, —n = petunia.
Petz, m. —es, —e = Bruin, Beer. **Petz**||**se**, w.
 —, —n = Beerin, Teef.
Petz||**en**, f. w. (h.) = klikken, verklappen,
 verraden; knippen.
Pf. = Pfennig.
Pfad, m. —(e)s, —e = pad. **Pfad**||**finder**,
 m. = padvinder. **pfad**||**los** = onbegaanbaar,
 ongebaand.
Pfaffe, m. —n, —n = priester, paap; leider
 (bij de gilden); nachtzwaluw, paapje; (bij den
 brouwer) tap.
Pfaffen||**baum**, m.; **blume** (od. **distel**), w. =
 papen||boom; -bloem (paardebloem).
Pfaffen||**feind**, m.; **freund**, m.; **geschmeiß**,
 f.; **knecht**, m. = papen- of priester||vijand;
 -vriend; -gebroed(sel); -knecht (-slaaf).
Pfaffen||**kraut**, f. = melisse, paardebloem.
Pfaffen||**latein**, f. = priesterlatijn. **Pfaffen**||**ma-**
näsig = op priestermanier, paapsch. **Pfaffen**||**mu-**
se, w. = papenkap, -muts (eig. en
 een soort vestingwerk); papenkap, zwaluw-
 staart. **Pfaffen**||**röhre**, w.; **stiel**, m. =
 paardebloem. **Pfaffen**||**straße**, w. = papen-
 straat (de weg langs den Rijn). **Pfaffen**||**tum**
 od. **wesen**, f. —s = papendom. **Pfaffen**||**volf**,
 f. = pape-, priester||volk. **Pfafferei**, **Pfafferei**,
 w. = pape||rij. **Pfaff**||**stich** = paapsch, priester...
Pfahl, m. —(e)s, **Pfähle** = paal, staak, stijl;
 er sikt zwiffen feinen vier **Pfählen** = hij is
 binnen zijn vier muren; ein **P.** im **Stich** =
 een doorn in 't vleesch: voortdurende marteling.

Pfahl||**bau**, m. —(e)s, —ten = paal||bouw,
 -woning. **Pfahl**||**brücke**, w. = brug op palen.
Pfahl||**bürger**, m. = [inwoner van een stad,
 die geen burgerrecht had], kleinsteedsch
 persoon, kruidenier. **Pfahl**||**den**, f. —s, —
 = paaltje. **Pfahl**||**dorf**, f. = paaldorp. **Pfah**||**len**,
 f. w. (h.) = met palen voorzien, afzetten,
 palissadeeren, heien; spietsen. **Pfahl**||**graben**,
 m. = paalgracht, grensgracht. **Pfahl**||**grund**,
 m. = heigrond, paalwerk. **Pfahl**||**hecke**, w. =
 palissadeering, paalheining. **Pfahl**||**holz**, f. =
 paalhout. **Pfahl**||**muschel**, w. = paalmossel.
Pfahl||**ramme**, w. = heiblok. **Pfahl**||**rost**,
 m. = paalwerk, fundeering van heipalen.
Pfahl||**weide**, w. = paalwilt (voor palissa-
 deeringen).
Pfahl||**werk**, f.; **wurzel**, w.; **wurzel**,
 w.; **zaun**, m. = paal||werk (heiwerk); -wo-
 ning; -wortel; -heining (palissadeering).
Pfalz, w. = Palts, [paleis]. **Pfalzer**, m. —s,
 — = Paltser. **Pfalz**||**graf**, m. = paltsgraaf.
Pfalz||**gräflich** = paltsgraafelijk. **Pfalz**||**graf-**
schaft, m. = paltsgraafschap. **Pfalz**||**sich** =
 Paltsisch.
Pfand, f. —(e)s, **Pfänder** = pand, onderpand:
 deel van een dijk, dat iemand verplicht is te
 onderhouden; etw. zum **P.** geben, legen = iets
 als pand geven; ich lege meinen Kopf zum **P.** =
 ik verwed er mijn hoofd op; auf **Pfänder**
 leihen = op pand leenen; (um) **Pfänder**
 spielen = pandverbeuren; ein **P.** einlösen =
 een pand lossen. **Pfand**||**bar** = geschikt als
 onderpand. **Pfand**||**bar** = waarop beslag
 gelegd mag worden. **Pfand**||**brief**, m. = pand-
 brief, hypotheek. **Pfän**||**den**, f. w. (h.) = als
 pand nemen, beslag leggen op; einen **Pf.**
 (wegen einer Schuld, z. **P.**) = beslag leggen
 op iems. meubels, inkomen e. d. **Pfän**||**der**,
 m. —s, — = deurwaarder. **Pfän**||**bespiel**, f. =
 pandverbeuren, pandspel. **Pfän**||**gläubiger**,
 m. = hypotheecair crediteur. **Pfän**||**gut**, f. =
 (land)goed dat als hypotheek dient. **Pfän**||**der**
haber, m. = pand-, hypotheekhouder. **Pfän**||**der**
haus, f. = pandjeshuis, lommerd. **Pfän**||**der**
inhaber, m. = pand-, hypotheekhouder.
Pfän||**der**||**leihen**, m. = pandbeleener. **Pfän**||**der**
objekt, f. = onderpand. **Pfän**||**der**||**recht**, f. =
 pandrecht. **Pfän**||**der**||**rechtlich** = hypotheecair.
Pfän||**der**||**schein**, m. = bewijs van onderpand,
 lommerdbriefje. **Pfän**||**der**||**schuld**, w. = hypo-
 thecaire schuld. **Pfän**||**der**||**sicherheit**, w. = hypo-
 theekzekerheid. **Pfän**||**der**||**wang**, w. —, —en =
 beslaglegging, pandbeslag. **Pfän**||**der**||**verschrei-**
bung, w. = pandbrief, hypotheek. **Pfän**||**der**||**ver-**
trag, m. = pandcontract. **Pfän**||**der**||**weise** =
 bijwijze van onderpand.
Pfän||**den**, f. —s, — = pannetje. **Pfän**||**ne**,
 w. —, —n = pan (vaatwerk, kruippan, ge-
 wrichtsholte); der **Feind** wurde in die **Pf.** ge-
 hauen = in de pan gehakt; er hat etw. auf
 der **Pf.** = hij voert iets in zijn schild. **Pfän**||**ner**
nen||**deckel**, m. = deksel van een pan, (aan
 een geweer) pandeksel. **Pfän**||**ner**||**nen**||**meister**,
 m. = opzichter in een zoutkeet. **Pfän**||**ner**||**nen**||**sch-**
midt, m. = pannensmid. **Pfän**||**ner**||**nen**||**stiel**,
 m. = steel van een pan. **Pfän**||**ner**, m. —s,
 — = eigenaar van een zoutpan.
Pfän||**ner**||**tuchen**, m. = pannekoek, oliekoek.
Pfän||**ner**||**tuchenberg**, m. = rijstebrijberg (in
 't sprookje).
Pfarr||**amt**, f. = geestelijke waardigheid,
 pastoors-, domineesbetrekking. **Pfarr**||**besitz**,
 m. = parochie, kerspel, diocees. **Pfarr**||**dorf**,

f. = parochiedorp. **Parre**, w. —, —u = kerspel, parochie, betrekking van een geestelijke; erst die Pf., dan die Quarre = eerst 't kooitje, dan de vogel. **Parrei**, w. —, —en = kerspel, parochie, pastorie. **Parrei**: **lich** = parochiaal. **Parren**, (schw. (h.)) = tot een parochie behooren. **Parrer**, m. —s, —nen = dominee, pastoor. **Parrerin**, w. —, —nen = domineesvrouw, domineesche. **Parre**: **ge**: **meinde**, w. = parochie (gemeente). **Parre**: **genosse**, m. = parochiaan. **Parre**: **haus**, f. = pastorie. **Parre**: **herr**, zie **Parrer**. **Parre**: **fund**, f. = parochiaan. **Parre**: **kirche**, w. = parochie-, kerspelkerk. **Parre**: **stelle**, w. = dominees-, pastoorplaats. **Parre**: **wohnung**, w. = pastorie, woning van dominee of pastoor. **Pau**, m. —(e)s u. —en, —en (u. —e) = pauw, (ook een sterrebeeld aan den zuidelijken hemel); er preigt, brüitet sich wie ein Pf. = hij pronkt als een pauw. **Pau**: **chen**, f. —s, — = pauwtje. **Pau**: **en**: **lauge**, f.; —feder, w.; —rad, f. = pauwe(n)loog; —veer; —staart (uitgespreid). **Pau**: **en**: **schwanz**, —schweif, m. = pauwestaart. **Pau**: **fasan**, m. = pauwfazant. **Pau**: **flieg**, m. = zeepauw. **Pau**: **fliege**, w. = pauwvlug; waterjuffer. **Pau**: **hahn**, m.; —henne, w. = pauw|haan; —hen. **Pau**: **neffe**, w. = prachtanjelier. **Pau**: **taube**, w. = pauwduif. **Pf.** = Pfund. **Pf. St.** = Pfund Sterling. **Pfeffer**, m. —s = peper; da liegt der Hain im Pf. = daar zit 'm de knoop; er sitzt nun im Pf. = hij zit in de benauwdheid, in de knijp; ich wollte, du wärest wo der Pf. wächst = ik wou, dat je op de Mookerhei zat. **Pfeffer**: **baum**, m.; —brühe, w.; —büsche, w. (od. —fäucher, f.) = peper|boom; —saus; —bus. **Pfeffer**: **gurke**, w. = augurkje. **Pfeffer**: **kor**, f. = peperkorrel. **Pfeffer**: **traut**, f. = boonenkruid. **Pfeffer**: **luchen**, m.; —küchler, m.; —kümmel, m. = peperkoek; —koekbakker; —komijn. **Pfeffer**: **land**, f. = peperland; einen ins Pf. münzen = iem. naar de Mookerhei wenschen. **Pfeffer**: **min**: **ze**, w. = pepermunt. **Pfeffer**: **nen**, (schw. (h.)) = peperen, kruiden; duur maken, (eine Rechnung) hoog maken; slaan, schieten, gooien; er pfefferte unter die Späßen = hij schoot onder de musschen. **Pfeffer**: **rohr**, w. = pepernoot. **Pfeffer**: **rohr**, f. = peperbus. **Pfeffer**: **sack**, m. = (iron.) handelaar. **Pfeid**, m. = buis, hemd]. **Pfeifen**, f. —s, — = pijpje. **Pfeife**, w. —, —u = pijp, fluit, buis; ich will nicht nach seiner Pf. tanzen = naar zijn pijpen dansen; seine Pf. geht aus = zijn geduld raakt op; wer im Nohe sitzt, hat gut Pfeifen schneiden = wie in 't riet zit, kan pijpjes snijden; er sieht die Pf. ein = hij haalt bakzeil, zingt een toontje lager. **Pfeifen**, n. (h.) (pfeife; pfiif; pfiife; pfeife! gepfiifen) = pijpen, fluiten; er pfeift aus (od. auf) dem letzten Loch = 't loopt met hem op een eind; ich pfeife dir etwas = ik zou je danken; ich pfeife auf die Malerei = ik moet niets van 't schilderen hebben; jekt wollen wir einen Pf. = we zullen er eentje (een slokje nl.) nemen. **Pfeifen**: **schlag**, m. = versiering aan een pijp. **Pfeifen**: **stempel**, m. = pijpedop. **Pfeifen**: **stempel**, w. = pijpaaarde.

Pfeifen: **fabrikant**, m.; —form, w.; —kopf, m. = pijpen|fabrikant; —vorm; —kop. **Pfeifen**: **mundstück**, f. = mondstuk van een fluit of van een pijp. **Pfeifen**: **quaste**, w.; —räumer, m.; —rohr, f. = pijp|kwast; —koter (-peuter, -wroeter); —roer. **Pfeifen**: **spitze**, w. = punt, uiteinde van een pijp. **Pfeifen**: **stiel**, m. = pijpesteel. **Pfeifen**: **werk**, f. = pijpwerk (van een orgel). **Pfeifen**: **stopper**, m. = pijpestopper. **Pfeifer**, m. —s, — = pijper, fluit, speelman, muzikant. **Pfeil**, m. —(e)s, —e = pijl, schicht; (haar)pen. **Pfeiler**, m. —s, — = pijler, pilaar, stijl; (tusschen twee vensters) dam, penant. **Pfeiler**: **spiegel**, m. = dam-, penantspiegel. **Pfeiler**: **stein**, m. = pijler-, zuilensteen, bazalt. **Pfeiler**: **tisch**, m. = penanttafel. **Pfeil**: **fisch**, m. = pijl-, naaldvisch. **Pfeil**: **förmig** = pijlvormig. **Pfeil**: **kraut**, f. = pijlkruid. **Pfeil**: **schnell** = pijlsnel. **Pfeil**: **schuß**, m. = pijlschot. **Pfeil**: **schütze**, m. = boogschutter. **Pfeil**: **schwanz**, m. = pijlstaart (een soort van rog, van eend, van vlinder, van vogel). **Pfeil**: **spitze**, w.; —wurz, w. = pijl|punt; —wortel. **Pfenning**, m. —(e)s, —e = penning, duit; er hat seine Schulden auf Heller und Pf. bezahlt = tot den laatsten cent toe betaald; wer den Pf. nicht ehrt, ist den Taler nicht wert = wie 't kleine niet eert, is 't groote niet weerd (= waard). **Pfenning**: **ausgabe**, w. = centsuitgave. **Pfenning**: **fuchser**, m. —s, — = duitendief. **Pfenning**: **licht**, f. = stuiverskaars. **Pfenning**: **magazin**, f. = stuiversmagazijn. **Pfenning**: **meister**, m. = kassier]. **Pferd**, m. —(e)s, —e = perk, omheinde plaats; horde; mest. **Pferden**, (schw. (h.)) = inperken, omsluiten, opeendringen, samenpakken (in een enge ruimte). **Pferd**, f. —(e)s, —e = paard, ros; er setzt sich aufs hohe Pf. = hij is trotsch, pedant, verwaand; er spannt die Pferde hinter den Wagen od.äumt das Pf. beim Schwange auf = pakt de zaak verkeerd aan; er ist vom Pf. auf den Stiel gekommen = achteruitgegaan. **Pferde**: **lamelle**, w.; —arbeit, w.; —arznei, w. = paarde|mier (grootte m.); —werk; —middel. **Pferde**: **bahn**, w.; —bahngesellschaft, w.; —bändiger, m. = paarde|tram; —trammaatschappij; —temmer. **Pferde**: **bohle**, w.; —bremse, w.; —bürste, w. = paarde|boon; —vlieg (horzel); —borstel. **Pferde**: **decke**, w.; —dieb, m.; —eisenbahn, w. = paarde|dek(en); —dief; —spoor. **Pferde**: **fleisch**, f.; —fliege, w.; —fuch, m. = paarde|vleesch; —vlieg; —poot. **Pferde**: **futter**, f.; —geschirr, f.; —gurt, m. = paarde|voer; —tuig; —buikriem. **Pferde**: **haar**, f.; —handel, m.; —händler, m. = paarde|haar; —handel; —koopman. **Pferde**: **huf**, m.; —jude, m.; —kenner, m. = paarde|hoef; —jood; —kenner. **Pferde**: **knacht**, m. = stalknecht, palfrenier, groom. **Pferde**: **kopf**, m.; —kraft, w.; —krankheit, w. = paarde|kop; —kracht; —ziekte. **Pferde**: **krippe**, w.; —kur, w. = paarde|krib; —kuur (= zware kuur). **Pferde**: **leine**, w. = lijn, leireep. **Pferde**: **liebhaber**, m.; —mähne, w.; —mafler, m.; —markt, m. = paarde|liehebber; —manen; —makelaar; —markt.

perdemäßig = als (van) een paard, voor een paard, paarde..., zwaar, ruw. **perdemilch**, w. = paardemelk. **perdemünze**, w. = wilde munt.
perdemist, m.; -narr, m.; -natur, w. = paarde[mest; -gek; -natuur.
perderennbahn, w. = reënbaan, hippodroom.
perderennen, f. = harddraverij, wedren, course, race.
perdeschwanz, m.; -schwemme, w.; -stall, m. = paarde[staaft; -wed; -stal.
perdesfriegel, m. = roskaam.
perdesfränke, w.; -verleiber, m. = paarde[wed; -verhuurder.
perdeswagen, m. = stalwagen. **perdeswchsel**, m. = wisselen van paarden.
perdeswichern, f.; -sucht, w. = paarde[gehinnik; -fokkerij (stoeterij).
perfte, w. -, -n = dakbalk, nok.
perzen, zie pezen.
perfel, m. -s, -e = droogplaats (in zout-ziederijen).
perff, m. -(e)s, -e = gesluit, fluitje, roep; list, kneep, slimmigheid, kunstje; slokje, glaasje; kniffe und perffe = listen en streken; sie achten ihn feinen pf. = zij achten hem geen zier.
perffering, m. -(e)s, -e = soort eetbare paddestoel, peperchampion; feinen pf. = geen zier, geen sikkepit.
perffig = slim, leep, loos. **perffigkeit**, -, -en = slimmigheid, leepheid. **perffikus**, m. -, -se = leeperd, slimmerd.
perffabend, m. = avond vóór pinksteren.
perffblütter, f.; -blume, w. = pinkster[bier (-vermaak); -bloem.
perfften, pl. = pinksteren; zu pf. auf dem Gise = met Sint Juttemis (als de kalvers op 't ijs dansen). **perffmontag**, m. = pinkstermaandag. **perffochse**, m. = paaschos; gepugt wie ein pf. = kolossaal opgedirkt.
perffpredigt, w.; -rose, w.; -tag, m.; -woche, w.; -zeit, w. = pinkster[preek; -roos (pioenroos); -dag; -week; -tijd.
perffsche, w., zie perffsch. **perffsch**, m. -(e)s, -e; **perffsch**, w. -, -en; **perffsche**, w. -, -n = perzik; der pf. = perzik en perzikeboom.
perffschbaum, m.; -blüte, w.; -botole, w.; -fern, m. = perzik[boom; -bloesem; -bowl; -pit. [**perffter**, m. -s, -e = (füdd.) bakker.]
perffzhen, f. -s, -e = plantje. **perffze**, w. -, -n = plant; (Berl.) das ist eine nette pf. = raar heer, sijn persoonkje. **perffzen**, schw. (h.) = planten, zetten. **perffzenartig** = plantaardig.
perffzenbeet, f.; -butter, w. = planten[bed; -boter.
perffzenerde, w. = teelaarde. **perffzenerfrend** = plantenetend.
perffzengift, f.; -kenner, m. = planten[gift; -kenner.
perffzenkenntnis, w. = plantkunde.
perffzenkörper, m.; -kost, w. = plantaardig lichaam; pl. voedsel.
perffzenkunde, w. = plantkunde. **perffzenleben**, f. = plantenleven. **perffzenlehre**, w. = plantkunde.
perffzenreich, f.; -saff, m.; -saff, f. = planten[rijk; -sap; -zout.
perffzenfammer, m.; -fammerung, w.; -fäure, w. = planten[verzamelaar; -verzamelung; -zuur.

perffzenfeele, w. = kiem- of groeivermogen.
perffzenfeitein, m. = boom- of mossteen (die indrukken van plantjes vertoont). **perffzenficer**, f. = plantdier, zoöphiet.
perffzener, m. -s, -e = planter, pooter, plantagebezitter, kolonist. **perffzenerholz**, f. = plant-, poothout. **perffzenerkartoffel**, w. = poot-aardappel. **perffzengling**, m. -(e)s, -e = stek, loot, pootplant. **perffzenghule**, w. = boomkwekerij, kweekschool. **perffzengstaaf**, m. = volkplanting, kolonie. [**perffzengstadt**, w. = volkplanting, kolonie.] **perffzengstod**, m. = pootstok; moederkorf (bijentseel). **perffzengzung**, w. -, -en = aanplanting, kolonie, plantage. [**perffzengvolk**, f. = volkplanters.]
perffzener, f. -s, -e = pleister, kogelbekleding, cement, vloersteen, vloer, plaveisel, straatsteen; Paris ist ein teures pf. = 't is duur leven in Parijs; das pf. treten = op straat rondslenteren; du wirst dein pf. friegen = je zult je straf wel krijgen; zwei Schäben mit einem pf. heilen = twee vliegen met één klap slaan. **perffzenerden**, f. -s, -e = pleisterje, moesje (voor 't mooi). **perffzenerer**, m. -s, -e = straatmaker. **perffzenergeld**, f. = straatgeld. **perffzenerkasten**, m. = pleisterkast, -kist, lapzalver, knoeier. **perffzenerknien**, schw. (h.) = pleisteren, bevroeren, plaveien, bestraten. **perffzenerkammer**, w. = straatstamper, juffer. **perffzenerkneiterer**, m. = dokter, knoeier.
perffzenerfeger, m.; -stein, m.; -treter, m. = straat[maker; -steen; -looper.
perffzenerme, w. -, -n = pruim; gebórrte pf. = gedroogde pruim.
perffzenermenbaum, m.; -fern, m.; -fuchen, w.; -mus, f. = prume[boom; -pit; -koek (-taart); -gelei.
perffzenermentweid = zoo zacht als een pruim.
perffzeng, w. = verpleging, verzorging, bevordering, beoefening; ein kind in pf. nehmen = de zorg voor een kind op zich nemen; die pf. der Wissenfchaften = beoefening der wetenschappen. **perffzengamt**, f. = kamer van voogdij, voogdijfchap. **perffzengbefohlene** = pupil, aan iems. zorg toevertrouwde, verpleegde.
perffzengelftern, pl.; -kind, f.; -mutter, w. = pleeg[ouders; -kind; -moeder.
perffzengen, schw. [it.: pflog, gepflogen] (h.) = verplegen, verzorgen, goed onderhouden, plegen, gewoon zijn; *aliertumlich mit Gen.* sie pflegte der Blumen, *jetzt*: die Bl.; er pflegte (*alt.*: pflog) zu fagen = hij placht te zeggen; so pflegt's zu gehen = zoo gaat 't gewoonlijk; die Wissenfchaften pf. = aankweeken, beoefenen; [sie pflegten (pflogen) der Ruhe = zij namen rust; er pflegte (pflog) Rat(s) mit ihnen = hij beraadslaagde met hen; eines Amtes pf. = een ambt waarnemen; Freundschaft, Umgang pf. = vriendschap, omgang houden].
perffzenger, m. -s, -e = voogd, pleegvader, verzorger, bestuurder, weldoener. **perffzengerin**, w. -, -nen = verzorgster; kweekster.
perffzengelohn, m.; -fochter, w.; -bater, m. = pleeg[zoon; -dochter; -vader.
perffzengling, m. -(e)s, -e = verpleegde, pleegkind, pupil, kweekeling. **perffzengfchaft**, w. - = voogdij, voogdijfchap; eine pf. errichten = een vereeniging oprichten ter verzorging of verpleging (van armen, zieken enz.).
perffzeng, w. -, -en = plicht; wir stehen in des kaisers pf. = wij staan in den dienst des keizers; einen in (Gid und) pf. nehmen = in

dienst nemen: das ist deine verdamnte Pf. (und Schuldigkeit) = dat is niet meer dan een staaltje van je plicht. **Pflichtbeitrag**, m. = verplichte bijdrage. **Pflichtten**, f. (h.) einem = onderdanig zijn, in dienst zijn van.] **Pflichterfüllung**, w. = plichtsbetrachting. **Pflichtexemplar**, f. = verplicht present-exemplaar. **Pflichtgebot**, f.; **gefühlt**, f. = plichtgebod; -gevoel. **Pflichtgemäß** = plichtmatig. **Pflichtgetreu** = trouw aan zijn plicht, trouw, nauwgezet, plichtschuldig. **Pflichtig** = verplicht, afhankelijk, onderdanig. **Pflichtmäßig**, zie plichtgemäß. **Pflichtschuldig** = plichtschuldig, -matig. **Pflichtteil**, m. u. f. = wettig erfdeel, kindsgedeelte, legitieme portie. **Pflichtvergeffen** = plichtvergeten. **Pflichtverletzung**, w. = plichtverzakking. **Pflichtwidrig** = in strijd met den plicht. **Pflock**, m. -(e)s, Pflocke = (houten) pen, pin; den werden wir einen Pf. vorsetzen = daar zullen we een speldje voor steken; einen Pf. zurückschauen = door de vingers zien. **Pflocken**, f. (h.) = vastpennen. **Pflücken**, f. (h.) = plukken; (Safat, Peterseffe) uitplukken en schoonmaken; mit der Zeit pflüdt man Nosen = mettertijd komt alles in orde of als men maar tijd van leven heeft; zie ook pflühen. **Pflug**, m. -(e)s, Pflüge = ploeg (akkerploeg, sneeuw- of slijkploeg, een ploeg dijkwerkers). **Pflugbalgen** (od. zbaum), m.; **deichsel**, w.; **eisen**, f. = ploegboom; -dissel; -ijzer (kouer). **Pflügen**, f. (h.) = ploegen; (Wort Schiff) (de golven) klieven, doorploegen; der Anker pflügt = schuurt langs den grond, sleept. **Pflüger**, m. -s, - = ploeger, landman, -bouwer. **Pflughaupt**, f.; **holz**, f.; **ochse**, m. = ploeghoofd; -hout; -os. **Pflugrad**, f.; **schar**, w.; **sterze**, w. = ploegrad; -schaar; -staart (of -steel). **Pfortchen**, f. -s, - = poortje. **Pforte**, w. -n = poort, deur, ingang; die Höhe od. Ottomantische P. = de (Verheven of Ottomaansche) Porte. **Pfortner**, m. -s, - = portier, poortsluiter, wachter, cipier. **Pfosten**, m. -s, - = post, stijl, paal. **Pforten**, f. -s, - = poortje; Pf. halten = slaag krijgen op de vingertoppen (schoolstraf). **Pfote**, w. -, -n = poot. **Pfrie**, m. -(e)s, -e; **Pfrie**, m. -, -n; **Pfriemen**, m. -s, - = priem, els, priem (kruid), brem; Meister Pf. = schoenmaker. **Pfropf**, m. -(e)s, -e u. Pfropfe; **Pfropfen**, m. -s, - = kurk, stop, prop, (voor kannonen) laadprop; ent; einen am Pf. rieden lassen = iem. met leege handen wegsturen; das ist für den Pf. = hij is aan lagor wal, zit op 't droge; einen auf den Pf. setzen = iem. tot zwijgen brengen. **Pfropfen** f. (h.) = enten, oculeeren, kurken, proppen, stoppen; der Saal war gepfropft voll = stampvol. **Pfropfenvoll** = propvol, stampvol. **Pfropfenzieher**, m. -s, - = kurketrekker. **Pfropfling**, m. -(e)s, -e = geënte boom. **Pfropfmeißel**, m. = ent-, oculeermes. **Pfropfreis**, f. = entrijs, oculeertakje. **Pfropfschule**, w. = boonkweekerij. **Pfropfschaft**, m. = ent-, oculeerspleet, insnijding. **Pfründe**, w. -, -n = prove, prebende;

inkomen, stichting; plaats, verzorging in een armenhuis; eine fette Pf. = een vet baantje. **Pfründenbesitzer**, m. = provenier. **Pfründenhandel**, **händler**, m. = handel met proven, simonie. **Pfründner**, m. -s, - = iem. die een prove geniet, provenier, diaken-huismanntje. **Pfuhl**, m. -(e)s, -e = poel, modderput. **Pfuhl**, m. u. f. -(e)s, -e = peluw, hoofdkussen, kussen. **Pfuhlicht** = vol poelen; modderig (ruikend). **Pfund**, f. -(e)s, -e = pond; (mit seinem Pfunde wuchern) talent, schat; ein Pf. Sterling = een pond sterling. **Pfundgewicht**, f. = gewicht van een pond. **Pfundig** = van een pond, gewichthoudend; pfundige Pfennige = Pfennige van 240 in een pond]. **Pfundweise** = bij 't pond. **Pfühen**, f. (h.) = knoeien, slecht werk leveren, beunhazen; einem ins Handwerk pf. = een anders ambacht onbevoegd uitoefenen, onder iems. duiven schieten. **Pfüher**, m. -s, - = knoeier, beunhaas. **Pfüherarbeit**, **Pfühererei**, w. -, -en = knoeiwerk, knoeierij. **Pfüherhaft** = knoeierig. **Pfüth** = weg, voort, verdwenen. **Pfüze**, w. -, -n = plas, poel; troebelbron, verschaald bier. **Pfüze** = vol plassen. **Pfüzen**, Pf. = Phaeaken; *ly.* rijke, weelderig levende menschen. **Pfüeton**, m. = Phaëton (zoon v. d. Zonnegod Helios); phaëton: licht open rijtuig. **Pfülang**, w. -, -ngen = phalanks; (Macedonische) gesloten slagorde; vingerlid. **Pfüerogamen**, Pf. = phanerogamen; bloesemplanten. **Pfüomen**, f. -(e)s, -e = phenomeen. **Pfüomenat** = phenomenaar, hoogst wonderbaarlijk. **Pfüantise**, w. -, -(e)n = fantazie, verbeeldingskracht, inbeelding, drogbeeld, droomgezicht. **Pfüantiseren**, f. (h.) = fantazieren; jlen. **Pfüantasma**, f. -(s), ..men = fantasma, schijn-, drogbeeld. **Pfüantasmagorie**, w. -, -(e)n = fantasmagorie; schijntooverij, 't kunstmatig voorstellen van schijn- of drogbeelden. **Pfüantist**, m. -en, -en = fantast; droomer, dweper. **Pfüantistisch** = fantastisch; wonderlijk, grillig. **Pfüantom**, f. -(e)s, -e = fantoom; schijn-, drogbeeld. I. **Pfüarao**, m. = Pharaos. II. **Pfüarao**, f., zie Pharaos. **Pfüarist'er**, m. -s, - = farizeer; huichelaar. **Pfüarist'ertum**, f. -s = farizeeërdom. **Pfüaristisch** = farizeesch; huichelachtig. **Pfüarmaceut**, m. -en, -en = pharmacent; artsienkundige, student in de artsienkunde. **Pfüarmaceut'iff**, w. - = pharmaceutika; artsienkunde. **Pfüarmaceut'iffisch** = pharmaceutisch. **Pfüarmakognosie**, w. - = pharmakognosie; leer van de stoffen voor geneesmiddelen. **Pfüarmakologie**, w. = pharmacologie; leer van de geneesmiddelen. **Pfüarmatop'ie**, w. -, -n = pharmakopee; artsenijboek. **Pfüarmazeur** zie Pharmaceut. **Pfüaro**, f. -(s) = fero, een kansspel. **Pfüaros**, **Pfüarus**, m. -, - = pharos; vuurtoren. **Pfüate**, w. -, -n = faze; schijngestalte (van de maan), ontwikkelingsvorm, graad. **Pfüenol**, f. -(e)s -- fenol; karbolzuur.

Phiale, w. —, —n = phiale: vlakke schaal of schotel.

Philaleth', m. —en, —en = philaleet: waarheidsvriend.

Philanthrop', m. —en, —en = philanthrop: menschenvriend. **Philanthropic'**, w. —, —(e)n = philanthropie. **Philanthropin**, f. —(e)s, —e = philanthropium: opvoedingsinrichting naar Basedow's beginselen. **Philanthropinismus**, m. = philanthropisme: Basedow's opvoedingsstelsel. **Philanthropisch** = philanthropisch.

Philatelie, w. — = philatelie: postzegelkunde. **Philatelist'**, m. —en, —en = philatelist: postzegelverzamelaar.

Philharmoonisch = philharmonisch: muziek-lievend.

Philhellen', m. —n, —n = philhellen: Griekenvriend.

Philipp', m. = Philip, Filips, Flip. **Philipp'**: **pifa**, w. —, —s = philippica: heftige straf-of strijdrede.

Philippinen, Pl. = Filippijnen.

Philister, m. —s, — = Filistijn; philister: ploert, niet-student, bekrompen mensch.

Philisteracht, **philisteris**, **philisteris** = ploertig. **Philisterium**, f. —(s) = ploertendom; ins Bg. gehen = (na den studententijd) het burgerlijke leven ingaan.

Philoloog, m. —en, —en = filoloog: taal- en letterkundige. **Philologie**, w. —, —(e)n = filologie. **philologisch** = filologisch.

Philome'la, ..me'le, w. = Filomeel: nachtegaal.

Phloer, w. —, —n = ploertin.

Philosoph, m. —en, —en = filosoof. **Philosophaster**, m. —s, — = filosofaster: valsche filosoof. **Philosophem'**, f. —(e)s, —e = filosofem: wijsgeerige leer. **Philosophie**, w. —, —(e)n = filosofie. **philosophieren**, fdm. (h.) = filozofeeren. **philosophisch** = filozofisch.

Philtron, f. —s, ..tren u. ..tra = filtrum: liefdedrank.

Phimose, **Phimosis**, w. — = phimose: vernauwing.

Phio'le, w. —, —n = fiool: fleschje.

Phlegma, f. —(s) = flegma: koude gelijkmoedigheid. **Phlegmatiker**, m. —s, — = flegmaticus, flegmatisch mensch. **phlegmatisch** = flegmatisch: koud gelijkmoedig, bedachtzaam.

Phoebe, w. = Phebe: maangodin. **Phoebus**, m. = Phoebus: zonnegod.

Phonetik, w. — = fonetica: leer van de klankvorming. **Phonetiker**, m. —s = foneticus: die fonetica onderwijst, die fonetisch wil spelen. **phonetisch** = fonetisch, volgens den klank.

Phonicien, f. = Phenicië. **Phonicier**, m. —s, — = Pheniciër. **phonisch** = Phenicisch.

Phönix, m. —(e)s, —e = fenix: fabelachtige vogel.

Phönicien etc., zie Phönicien etc.

Phonograph, m. —en, —en = fonograaf.

Phonolith, m. —(e)s = fonoliet: klinksteen.

Phonologie, w. — = fonologie: klankleer.

Phosphat, f. —(e)s, —e = fosfaat. **Phosphor**, m. —(e)s, —e = fosfor. **Phosphoreszens**, w. — = fosforescentie. **phosphoreszieren**, fdm. (h.) = fosforesceeren. **phosphorartig** = fosforachtig. **phosphorhaltig**, **phosphorig** = fosforhoudend, fosforig. **Phosphorsäure**, w. — = fosforzuur.

Photochemie, w. — = photochemie: leer van de chemische werking van 't licht. **Photogen'**, f. —(e)s = photogeen: lichtstof; kunstmatige mineraalolie. **Photograph**, m. —en, —en = fotograaf. **Photographie**, w. —, —en = fotografie. **photographieren**, fdm. (h.) = fotografeeren. **photographisch** = fotografisch. **Photographie**, w. —, —n = fotograaf. **Photomet'er**, f. (od. m.) —, —s = photometer: licht(sterkte)meter. **Phototypie**, w. — = phototypie: lichtdruk.

Phra'se, w. —, —n = fraze, zin, zinledige spreekwijze, woordenkraam, looze uitspraak. **Phrasenhaft** = opgeschroefd, wonderig, hol. **Phrasenhaft**, **macher**, m. = ijdele prater, frazeur. **Phrasologie**, w. —, —(e)n = frazeologie: leer van de eigenaardige spreekwijzen eener taal; verzameling van spreekwijzen.

Phrenie', w. — = frenzie: razernij, waanzin(nigheid). **phrenisch** = frenetiek: waanzinnig, razend. **Phrenologie**, w. — = frenologie: hersenleer, schedelleer.

Phrygien, f. = Phrygië. **Phrygier**, m. —s, — = Phrygiër. **Phrygisch** = Phrygisch.

Phthisis, w. — = phthisis: tering.

Phylloxera, w. —, —s u. ..ren = phylloxera: druifluus.

Physis'harmonika, w. — —s = physharmonika: een pianoörgel.

Phy'sik, w. — = physika: natuurkunde. **phy'sisch** = natuurkundig. **Phy'siker**, m. —s, — = physicus: natuurkundige.

Phy'siklehrer, m.; **stunde**, m.; **unterricht**, m. = natuurkunde|onderwijzer; -les; -onderwijs.

Phy'sikus, m. —, ..fici = districtsgeneesheer.

Phy'siognom, m. —en, —en = physio(g)nom: gelaatkundige. **Phy'siognomie**, w. —, —(e)n = physio(g)nomie: gelaatsuitdrukking. **Phy'siognomif**, w. — = physio(g)nomika: gelaatkunde.

Phy'siokrat, m. —en, —en = fiziokraat: aanhanger van 't physiokratisch systeem. **Phy'siokratie**, w. — = fiziokratie. **Phy'siokratisch** Systeem = physiokratisch stelsel, volgens 't welk de landbouw de eenige bron van welvaart is.

Phy'sioloog, m. —en, —en = physioloog. **Phy'siologie**, w. — = physiologie. **phy'siologisch** = physiologisch.

Phy'sisch = fysisch: lichamenlijk, zinnelijk.

Pianino, f. —(s), —s = piano. **Pianist'**, m. —en, —en = pianist. **Piano** = piano: zacht. **Piano(forte)**, f. —(s), —s = piano.

Pia'ster, m. —s, — = piaster (een muntstuk: Ital. ± / 2,30; Sp. ± / 2,60).

Piccolo, m. —(s), —s = piccolo: knoopjongetje, kleine kelner; kleine fluit.

Pichel, m. —s, — = slabbetje. [**Picheln**, fdm. (h.) = poeien, drinken].

Picken, fdm. (h.) = pikken, bepikken, met pik besmeren: kleven als pik.

Pik, m. = pik, houw, zie ook **Pif I** en **Pife**.

Pic'le, w. —, —n = pik(houweel). **Pic'fel**, m. = pik(houweel), metselaarshamer; knikker; pukkel.

Pic'felflöte, w. = kleine fluit, piccolo. **Pic'felhaube**, w. = leeren helm (in 't Duitse leger). **Pic'felharing**, m. = pekelharing; nar, grappenmaker.

Pic'fels, zie **Pictes**.

Pic'fen, fdm. (h.) = pikken, slaan, happen.

Pick'nic, f. -s, -s = picnic.
Pick'fein, zie Piffein.
Pick'les, Pl. = pickles: scherp gekruide ingemaakte groenten en vruchten. **Pick'nic**, zie Pikenid.
Pic'ce (spr.: *picce*), w. -, -n = stuk, vertrek.
Piedestaf (spr.: *picce*), f. -(e)s, -e = piédestal: voetstuk.
Piemonte'fe, m. -n, -n = Piemontees.
Piemonte'fisch = Piemonteesch.
Piep! = piep; p. *madchen* = piep doen of zeggen. **Pie'pe**: zie *Pipe*. **Pie'pen**, fchw. (h.) = piepen; der *Straufe* piept = zucht zwakjes.
Pie'pahn, m. = kalkoen; dingetje. **Pie'p'mak**, -vogel, m. = jonge vogel; der rote Piepogel = (spott.) de Roode Adelaar (ridderorde). **Pie'p'fen**, zie piepen. **Pie'p'fig** = sukkelend, zwakjes.
Pie's'porter, m. = Piesporter.
Pie'fe, zie *Piece*.
Pie'fat, m. - = piétéit: vroomheid, eerbiedig opzien. **Pie'tis'mus**, m. - = pietisme: fijne vroomheid. **Pie'tist**, m. -en, -en = piétist.
Pie'ti'fisch = piétistisch.
Pie'p'paf! = pief paf!
Pie'ment, f. -(e)s, -e = pigment: kleurstof.
I. **Pie'**, m. -(e)s, -e u. -s = piek, bergspits; er hat einen *P.* auf *mid* = hij heeft een pik op mij.
II. **Pie'**, f. -(s), -(s) = (in 't kaartspel) schoppen.
Pie'ant = pikant. **Pie'anterie'**, w. -, -(e)n = pikanterie.
Pie'ar'de, m. u. w. -n, -n = Picardiër.
Pie'arie', w. = Picardië.
Pie'f'as, f.; **Pie'f'ar**, m. = schoppen|aas; -boer.
Pie'fe, w. -, -n = piek; van der *P.* auf dienen = van onder op, van den laagsten rang af dienen; eine *P.* auf einen haben = een pik op iem. hebben.
Pie'fee, f. -s = pikee, piqué.
Pie'fener', m. -(e)s, -c; **Pie'fenträger**, m. = piekdrager, piekenier.
Pie'fetr', f. -(e)s, -e = piket: troepenafdeeling, veldwacht, kaartspel.
Pie'fein = piekfijn, heel fijn, in de puntjes.
Pie'fieren, fchw. (h.) = pikeeren; fchw. auf etw. u. = een eer in iets stellen; zich op iets laten voorstaan. **Pie'fieren'** = gepikeerd.
Pie'folo, zie *Piccolo*.
Pie'fór, m. -(e)s, -e u. -s = pikeur.
Pie'fen, Pl. = Pikten.
Pie'lar, m. -s, -en = pilaar.
Pie'lar'fer, m. -s, - = pilaster: muurpilaar.
Pie'lar'us, m. = Pilatus; er fchidte mich von Pontius zu *P.* = hij stuurde me van Pontius naar Pilatus, van 't hokje naar den muur.
Pie'len, Pl. = een zeker gerecht.
Pie'ler, m. -s, - = pelgrim. **Pie'ler'fahrt**, m. = pelgrimstocht, bedevaart, pelgrimsreis.
Pie'ler'n, fchw. (h.) = een bedevaart, een pelgrimsreis doen: trekken, reizen. **Pie'ler'schaft**, m. - = bedevaart, bedevaartgangers, pelgrimage.
Pie'ler'stab, m.; **Pie'ler'stasche**, w. = pelgrims|staf; -tasch.
Pie'ler'im, m. -s, -e = pelgrim.
Pie'le, w. -, -n = pil; einen eine *P.* (zu schlucken) geben = iem. een pil te slikken geven; eine blaue *P.* = een blauwe boon (geweerkogel). **Pie'lendircher**, m. = pillendruaier.

Pie'lot, m. -en, -en = loods, stuurman.
Pie'ls, m. -es, -e = paddestoel, zwam; in die *Pie'ls* geben = verloren gaan; auffchießen wie ein *P.*, wie die *Pie'ls* = opkomen, uit den grond komen als paddestoelen. **Pie'ls'icht**, **Pie'ls'ig** = paddestoelachtig, vol paddestoelen.
Pie'ment, m. u. f. -(e)s, -e = piment: jamaïcapeper.
Pie'm'peltig = klagend, teer, zwakjes. **Pie'm'peln**, fchw. (h.) = klagen, kreunen, zwak zijn.
Pie'm'pernell', m. -(e)s, -e, zie *Pie'm'pernell'*.
Pie'm'pernoot, w. = pimpernoot, pistache.
Pie'm'pnel'ic, w. -, -n = pimpernet.
Pie'm'p'othek, w. -, -en = pinakothek: schilderijenkabinet.
Pie'm'p'fe, w. -, -n = pinas(se): een licht schip, groote sloep.
Pie'm'p'ez (spr.: *pinasse*), f. -, - = pince-nez: lorgnet.
Pie'm'dar, m. = Pindarus. **Pie'm'dar'fisch** = Pindarisch.
Pie'm'quin, m. -(e)s, -e = pinguin: vetgans.
Pie'm'ic, w. -, -n = pijnboom.
Pie'm'fein, fchw. (h.) = piepie doen.
Pie'm'fen, fchw. (h.) = pink-pink roepen, slaan.
Pie'm'ne, w. -, -n = pin, pen.
Pie'm'fcher, m. -s, - = soort kleine Engelsche speurbond, smoushondje.
Pie'm'fel, m. -s, - = penseel, graveursborstel, haarboschje, pluimpje; onnoozele hals, sul.
Pie'm'fel'ic, w. -, -en = geschilder, geklad, knoeierij; onnoozelheid, domheid. **Pie'm'fel'förmig** = penseelvormig. **Pie'm'fel'haff** = sullig, sukkelachtig, onnozel. **Pie'm'fel'n**, fchw. (h.) = penseelen, bostrijken, kladschilderen; sukkelig, onnozel doen; [klagen, zuchten].
Pie'm'fel'fteil, m.; **Pie'm'f'rich**, m. = penseel|steel; -streek.
Pie'm'te, w. -, -n = pint; (fchw. f.) kroeg, herberg.
Pie'm'tier, m. -(e)s, -e = pionier, genie-soldaat, schansgraver; baanbreker.
I. **Pie'pe**, w. -, -n = pijp; das ist mir *P.* = dat is mij geen zier waard, precies 'tzelfde.
II. **Pie'pe**, m. -, -n = pijp, een zekere maat voor vloeistoffen, een wijn- en olievat.
Pie'p'fe, w. -, -n = pipet: zuigbuis, steekhevel.
Pie'p'in, m. = Pepijn.
Pie'p's, m. -es = pip.
Pie'que', zie *Pie'fee*.
Pie'queur', zie *Pie'fór*.
Pie'rat, m. -en, -en = piraat: zeeroover.
Pie'ra'us, m. = Piraeus.
Pie'ra'ge, w. -, -n = prauw, kano.
Pie'rol, m. -(e)s, -e u. -s = pirol, wiewaal, goudlijster.
Pie'roue'te (spr.: *pirote*), w. -, -n = pirouette: bokkesprong, draaisprong. **Pie'roue'tic'zen**, fchw. (h.) = pirouetteeren.
Pie'rich, zc., zie *Pie'rich* zc.
Pie'raden, fchw. (h.) = plagen, kwellen, treiteren.
Pie'ra'ner, m. -s, - = bewoner van Pisa.
Pie'rang, m. -s, -s = pisang, banaan.
Pie'ra'bau, m. = pisébouw (pisé = stamperde).
Pie'ra'bern, fchw. (h.) = fluisteren.
Pie'ra'fe, w. - = pis. **Pie'ra'fen**, fchw. (h.) = pissen. **Pie'ra'f'oir'** (spr.: *piroir*), f. -(e)s, -s = urinoir.
Pie'ra'zie, w. -, -n = pistache, pistacheboom.
Pie'ra'f'ill, f. -(e)s, -e = stamper (in bloemen).
Pie'ra'f'ol, f. -(e)s, -en; **Pie'ra'f'ol'ic**, w. -, -n =

pistool (wapen en munt); das ist wie aus der Pistole geschossen = dat is vlog of dat ziet er keurig netjes uit; sich auf Pistolen schlagen = op 't pistool duelleren. **Pistolenduell**, f. = duel op pistolen.

Pistolen|griff, m.; -**halfter**, w. u. m.; -**kugel**, w. = pistool|greep; -holster (of -koker); -kogel. **Pistolen|lauf**, m.; -**schuß**, m. = pistool|loop; -schot.

Piston (spr.: ..ð), f. -s, -s = piston: stamper (voor 't kanon), zundstiftje (aan 't geweer), klepje (aan blaasinstrumenten), ook wel: cornet à piston.

Pistons = kletsnat.

Pittoresk = pittoresk: schilderachtig.

Pizzicato = pizzicato.

Placet, f. -s, -s = placet: toestemming, goedkeuring, bekrachtiging.

Placieren, f. (h.) = plaatsen, aanstellen, beleggen.

Placieren, f. (h.) = plagen, kwellen; platslaan, pletten; sich pl. = zich affobben.

Placer, m. -s, -s = plager, twistzoeker, vitter. **Placerei**, m. -en = plagerij, kwelling, verdrietelijkheid. **Placieren**, f. (h.) = ongelijk afschieten.

Placieren, f. (h.) = pleiten.

Plafond (spr.: ..fö), m. -s, -s = plafond.

Plaag, w. -, -n = plaag, bezoeking, kwelling, moeite. **Plaagen**, m. = plaaggeest.

Plaagen, f. (h.) = plagen, teisteren, kwellen, hinderen, lastig vallen.

Plagge, m. -, -n = plag, gras, heidezode.

Plagiarius, m. -, ..rii = plagiator: letterdief. **Plagiat**, f. -s, -s = plagiaat: letterdiefverij. **Plagiatör**, m. -s, -en = plagiator.

Plaid (spr.: pleel), m. u. f. -s, -s = plaid.

Plaidieren, zie plaidieren. **Plaidoyer** (spr.: pleidwaje), f. -s, -s = pleidooi.

Plakat, f. -s, -s = plakkaat, aanplakbiljet.

Plakate, w. -, -n = plaat, reliefplaat.

Plakieren, f. (h.) = plakeeren: vergulden, verzilveren.

[Plan = effen, duidelijk.] **Plan**, m. -(e)s, Pläne = vlakke, ruim veld, strijdperk, krijt, dansplaats, ontwerp, schets, plattegrond, plan; auf dem Pl. sein = bereid, bij de hand zijn; mit etw. auf dem Pl. erdienen = voor den dag komen; einen Pl. fassen = een plan opvatten.

Plane, w. -, -n = dekzeil, wagenkleed, -kap, huid.

Pläne, w. -, -n = vlakke.

Planenmacher, m. = plannenmaker. **Planen**, f. (h.) = [vlak, effen maken]; zinnen op, ontwerpen, smeden, beoogen; (von Raubvögeln) zweven, staan.

Planet, m. -en, -en = planeet. **Planetarisch** = planetarisch: rondwalend. **Planetarium**, f. -(e)s, ..rii = planetarium.

Planeten|bahn, w.; -**gruppe**, w.; -**jahr**, f.; -**lauf**, m. = planeet|baan; -groep; -jaar; -loop.

Planeten|messer, m.; -**stand**, m.; -**system**, f. = planeten|meter; -stand; -stelsel.

Planmäßig = planmatig.

Planieren, f. (h.) = glad, effen maken, planeeren: lijmen.

Planislob, m. -en, -en = planisfeer: wereldkaart. **Planimetrie**, w. = planimetrie. **Planimetricisch** = planimetrisch.

Planimeter, w. = kadaster.

Planke, w. -, -n = plank, deel, scheepsribbe, -plank, houten heining, schutting.

Plankelei, w. -, -en = schermutseling, voorposten-, tirailleursgevecht. **Plankelei**, f. (h.) = schermutselen, tirailleen.

Planke, f. (h.) = met planken beschieten.

Planke, m. -s, -s = tirailleur.

Planlos = ordeloos, onoverlegd, in 't honderd.

Planlosigkeit, w. = ongeregelheid, stelselloosheid. **Planmäßig** = plan-, stelselmatig, methodisch.

Plansehen, f. (h.) = plassen, ploeteren.

Plansehen, w. = geplas, geploeter.

Plantage (spr.: ..taazje), w. -, -n = plantage.

Plantagen, f. (h.) = zie plantagen.

Planwagen, m. = huifwagen.

Planzeichnen, f. (h.) = ontwerpen, traeceren.

Plapperei, w. -, -en = gebabbel, gesnap, gewauwel. **Plapphaft** = babbelziek. **Plapphaftigkeit**, w. = babbelachtigheid. **Plapphäteln**, f. = getater (van kleine kinderen). **Plapphäteln**, w.; -**maul**, f. = babbelkous. **Plapphäteln**, f. (h.) = babbelen, snappen, keuvelen. **Plapphäteln**, w. = babbelkous.

Plärren, f. (h.) = blerren; schreuwen, huilen, brullen.

Plätzer, f. -(e)s = ple(i)zier, vermaak; jedes Tierchen hat sein Plätzerchen = ieder zijn meug; iedere gek heeft zijn gebrek. **Plätzerlich** = amuzant, vermakelijk.

Plasma, f. -(e)s = plasma: bloedwater; soort chalcodon.

Plastik, w. = plastiek: bootseer, beeldhouwkunst. **Plastisch** = plastisch: aanschouwelijk, duidelijk uitkomend.

Plastron (spr.: ..d), f. u. m. -s, -s = borststuk, steekblad.

Platane, m. -, -n = plataan.

Plateau (spr.: ..loo), f. -(e)s, -s = plateau: hoogvlakte; presenteerblad.

Platin, f. -(e)s; **Platina**, f. -s = platina.

Platinhaltig = platinahoudend.

Platon, m. = Plato. **Platonisch** m. -s, -n = Platonisch wijsgeer. **Platonisch** = Platonisch.

Platich! = plas! pats! klets! **Platich**, f. (h.); der Regen platich! = klettert; plassen, plat neervallen. **Platich**, f. (h.) = plat drukken en = platich. **Platichern**, f. (h.) = kletteren, kabbelen, plassen, ploeteren.

Platt = (von Steinen, Stroh, Erde, Dach, Fuß, Nase, Land, Straße) vlak, plat, gemeen, onbeschaafd. [ronduit, rondweg, vol, klaar]; v. vor dem Wind = vlak voor den wind; ich war ganz pl. = geheel verbouwereerd.

Platt Brett, f. = strijkplank. **Plattchen** f. -s, -s = plaatje. **Plattdeutsch**, f. = Plat-Duitsch. **Platte**, w. -, -n = plat vlak, vlakke, plateau, plaat (van steen of metaal),

grote tegel; blad (van een tafel), (zand)plaat, (platte) schotel, presenteerblad, kale kruin, tonsuur, kale plek (in 't laken, op den vloer e. d.). **Platte**, w. -, -n = pladijs, platvisch.

Platteisen, f. = strijkijzer. **Platten**, f. (h.) = plat maken, afplatten; met tegels beleggen; overtrekken met zilver- of goudblad = plattieren; **Platten**, f. (h.) = pletten, afplatten, plat slaan; (linnen) strijken.

Plattenzug, m. = stereotyp-afdruk.

Plattler, m. -s, -s = strijker, perser, pletter.

platterdingſ = volstrekt, ten eenenmale, ronduit, rondweg.
Platt'erin, w. —, —nen; **Platt'frau** = strijkster.
Platt'fisch, m.; -form, w.; -fuh, m. = plat|visch; -form; -voet.
Platt'füßig = platvoetig, met platvoeten.
Platt'heit, w. —, —en = platheid, afplatting, alledaagschheid, onbeschaafdheid **Platt'huf**, m. = plathoef (hoef en paard). **Platt'ie'ren**, fchw. (h.) = platteeren: met zilver- of goudblad overtrekken; opsieren, opsmukken; plattierde Entziffung = geveinsde, valsche verontwaardiging. **Platt'kopf**, m. = plathoofd, domkop.
Platt'menage (spr.: ...naazje) w. —, —n = platmenage: tafelstel voor kruiden, olie, azijn enz.
Platt'maschine, w. = pletmachine. **Platt'mühle**, w. = pletterij.
Platt'nase, w. = platte neus, platneus.
Platt'ner, m. —s, — = harnasplatenmaker; blikslager. **Platt'rose**, w. = muurpeper.
Platt'rich, m. = plate steek. **Platt'ziegel**, m. = vlakke, platte dakpan.
Platz, m. —es, Plätze = plaats: plein, stad, vesting, zit- of staanplaats, rang, ambt, betrekking, ruimte; plat gebak, vla, plaat; dieſes Wort iſt hier nicht am Pl. = niet op zijn plaats, niet gepast; einen an den richtigen Pl. stellen = iem. op zijn plaats zetten; nehmen Sie Pl. = neem plaats, ga zitten; Plätze beſtellen, belegen, reiferbieren = plaats beſpreken; [einer Bitte Pl. geben = aanhooren, toelaten; dieſe Meinung hat Pl. gegriffen = heeft zich gevestigd]; Pl. da! = ruimte!
Plätzchen f. —s, — = plaatsje, tabletje, likje, pastille.
Platzen, fchw. (f.) = plassen, knappen, kraken, springen, knetteren, knellen, flappen, openspringen, barsten, bersten; es regnet daß es platzt = dat 't giet.
Platz'kenntnis, w.; -kommandant, m.; -major, m. = plaats|kennis; -kommandant; -major.
Platz'patrone, w. = losse patroon. **Platz'regen**, m. = plas-, stortregen.
Platz'wechſel, m. = locale wissel, plaats-wissel.
Plauderei, —, —en = kouterij, onderhoud, causerie, praatje, babbelaarj. **Plauderer**, m. —s — = babbelaar, prater, causeur.
Plauderhaft = babbelachtig. **Plauderhaft'igkeit**, w. — = babbelachtigheid. **Plaud'lerin**, w. —, —nen = babbelaarster. **Plaud'ern**, fchw. (h.) = babbelen, praten, kouten. **Plaud'erküßchen**, f. = babbelhoekje, boudoir. **Plaud'erküßchen**, f.; -taſche, w. = babbelluurtje; -kous.
Plaud'ſchen, fchw. (h.) = babbelen.
Plausibel = plausibel: aannemelijk.
Plauz! = plof! bom! smak!
Plauze, w. = long; die Pl. jußt ihm = hij wordt kwaad.
Plauzen, fchw. (f.) = vallen, smakken, ploffen.
Plebe'jer, m. —s, — = plebejer. **Plebe'jerstand**, m.; -tum, f. = plebejerstand; -dom.
Plebe'jiſch = plebejiſch. **Plebiscit**, **Plebiscit'**, f. —(e)s, —e = plebisciet: volksbesluit. **Plebs**, w. — = plebs.
Pleite, w. —, —n = bankroet, falſiet.
Plejad'en, Pl. = Plejaden: de 7 dochters van Atlas en Pleione; 't zevengesternte.

Plek'tron, f. —s, .. tren od. .. tra = plektrum: citherpip.
Plomp'e, w. —, —n = lompe sabel, kaasmies; slappe drank, nat.
Pleuar'ſitzung, w.; -berſammlung, w. = volle of vereenigde zitting; v. vergadering.
Ple'num, f. —(s) = plenum: voltallige vergadering.
Pleonas'mus, m. —, .. men = pleonasme. **Pleonas'ſiſch** = pleonastisch.
Pletho'ra, w. — = plethora: volbloedigheid.
Pleur'i'tis, w. — = pleuritis, pleuris: borstvliesontsteking.
Plie'tern, fchw. (h.) = cementen].
Plin'te, w. —, —n = flensje.
Plin'the, w. —, —n = plint.
Pliff'e'streifen, m. = plisseestrook.
Plom'be, m. —, —n = plombe, tandvulling.
Plombie'ren, fchw. (h.) = plombeeren.
Plö'ge, w. —, —n = voorn.
Plö'lich = plotseling, eensklaps; vlug. **Plö'lich'heit**, w. — = 't plotselinge.
Plu'derhoſe, w. = pofbroek.
Plumeau (spr.: plumoo), f. —s, —s = donzen dekbed.
Plump = plomp, onbehouwen, onbeholpen, lomp, grof.
Plum'pe, w. —, —n = plomp (plant); ook: Pumpe. **Plum'pen**, fchw. (h.) = plompen, sjokken. **Plump'heit**, w. —, —en = plomp-, lompheid. **Plump!** = plomp! plof!
Plump'ſack, m. = geknoopte zakdoek; lomp, onbehouwen mensch. **Plump'ſeu**, fchw. (h.) = plompen, ploffen.
Plum'pudding, m. = plumpudding.
Plun'der, m. —s = rommel, prullen; rommel- prulleboel.
Plun'derer, m. —s, — = plunderaar.
Plun'der'ſammer, w.; -ſtram, m. = rommel|kamer; -boel (of -zoo).
Plun'dern, fchw. (h.) = plunderen. **Plün'de-rung**, w. —, —en = plundering. **Plün'de-rung'sucht**, w. = plunderzucht.
Plu'ral, **Plural'** m. —(e)s, —e = pluralis: meervoud. **Plu'ralendung**, w. = meervoudsuitgang. **Plu'raletan'tum**, f. —, .. liantantum = pluraletantum: alleen in 't meervoud gebruikt woord.
Plus = plus. **Plus**, f. — = plus: overschot.
Plus'betrag, w. = overschot, saldo.
Plüſch, m. —es, —e = pluche, pluiz. **Plüſch'artig** = pluche-achtig.
Plus'differenz, w. = saldo, overschot. **Plus'distanz**, w. = meerdere afstand. **Plus'macher**, m. = gewetenloos speculant. **Plus'macherei**, w. — = speculatie. **Plus'quamperfectum**, f. —(e)s = plusquamperfect: voltooid verl. tijd.
Plutarch', m. = Plutarchus.
Plutokratie, w. — = plutocratie: guldheerschappij.
Plu'toniſch = plutoniſch: vulkanisch.
Pluvia'lic, f. —s, .. ate(s) = pluviële: groot misgewaad.
p. M. = per Monat.
P. M. = pro memoria.
p. m. = per mille.
Pma. = Prima-Wechſel.
Pneuma'tik, w. — = pneumatika: leer van de beweging der lucht; luchtband. **Pneuma'tiſch** = pneumatisch. **Pneumonie**, w. — = longontsteking.
Po, m. = Po.
Plö'bel, m. —s = gepeupel, plebs, janhagel.

gemeen. **Pöbelel'**, w. —, —en = grofheid, gemeenheid. **pöbelhaft, mäzig** = grof, gemeen, plat, laag. **Pöbelherrfchaft**, w. = heerschap van 't gemeen. **Pöbelprache**, w. = lage volkstaal, straattaal.
Pöch'rett, f. = bord voor 't blufspel.
pöchen, fchw. (h.) = kloppen, slaan, (erts) stampen, [troitseeren, pralen, drukken, plagen]; an die Tür p. = aan (op) de deur kloppen; das Herz pöcht = klopt onrustig of onstuimig; auf etw. p. = op iets pochen; (im Spiele) ich höche = ik speel. **Pöcher**, m. —s, — = pocher; ertsstamper.
Pöch'hammer, m.; —mühle, w. (od. -werk, f.) = stamp|hamer; -molen.
Pöch'piel, f. = blufspel.
Pöcke, w. —, —n = pok, puist. **pöckenartig** = pokachtig.
Pöckenfleber, f.; —gift, f.; —impfung, w. = pok|koorts; -gift; -inenting.
pöckenrauf = aan de pokken lijdend; der Pöckenrauf = de poklijder.
Pöckenkrankheit, w.; —narbe, w. = pok|ziekte (pokken); -put (of -daal).
pöckenartig = pokdalig, door de pokken geschonden. **Pöckholz**, f. = pokhout.
Pödagra, f. —s = podagra; voetjicht, pootje.
Pödagrist, m. —en, —en = podagrist.
Pödesta, m. —(s), —s = (Ital.) burgemeester.
Pödex, m. —(s), —e = achterste.
Pöidium, f. —(s), Pöbien = podium.
Pöem, f. —(s), —e = poëem; gedicht.
Pöetie, w. —, —(n) = poëzie. **pöetie'loß** = poëzieeloos, prozaïsch, alledaagsch. **Pöet'**, m. —en, —en = poëet. **Pöeta'ter**, m. —s, — = poëetaster; pruldichter. **Pöet'ik**, w. —, —en = poëtica. **pöet'isch** = poëtisch.
Pöegge, w. —, —n = pad, kikker].
Pöint (spr.: pwen), m. —s, —s = punt, oog. **Pöinte** (spr.: pöente), w. —, —n = pointe; hoofdpunt. **pöint'eren**, fchw. (h.) = pointeeren; punteeren, (in 't spel) zetten, wagen; stippeleen.
Pöfal, m. —(s), —e = bokaal, beker.
Pöfel, m. —s, — = pekel.
Pöfel'fak, f.; —fleisch, f.; —hering, m. = pekel|vat; -vleesch; -haring.
pöfeln, fchw. (h.) = pekelen, inpekelen.
pöflic'eren, fchw. (h.) = poculeeren; lustig drinken.
Pöf, m. —(s), —e = pool.
Pöf, m. —s; **Pöfe**, w. — = haar van 't fluweel.
Pölad', m. —en, —en = Pool. **Pöladel'**, w. — = Polen.
Pölar'bär, m. = ijsbeer.
Pölarisation', w. —, —en = polarizatie.
pölaris'eren, fchw. (h.) = polarizeeren.
Pölarität, w. — = polariteit.
Pölar'kreis, m.; —länder, Pl.; —meer, f.; —ster, m. = pool|cirkel; -landen; -zee; -ster.
Pölder, m. —s, — = polder.
Pöfe, m. —n, —n = Pool.
Pöfel', m. u. f. —(s) = vlooienkruid.
Pöfemarch', m. —en, —en = polemarch; veldheer.
Pöfemif, w. —, —en = polemiek; strijdkunst, pennestrijd. **Pöfemifer**, m. —s, — = polemicus. **pöfemifch** = polemisch; twist . . .
pöfemif'eren, fchw. (h.) = polemizeeren.
Pöfen, f. = Polen; noch ißt P. nidj befoeren = nog is er hoop.
Pöfen'ta, w. —, —s = polenta; een maïspap.

Pöf'höhe, w. = poolshoogte.
Pöf'ce (spr.: pöfesse), w. —, —n = polis.
Pöf'cinet'lo, m. = Polichinel.
Pöf'er, m. —(s), —e = meesterknecht, werkbaas (bij timmerlui en metselaars).
Pöf'er'eifen, f. = bruineerstaal. **pöf'eren**, fchw. (h.) = bruineeren, polijsten, beschaven.
Pöf'er'er, m. —s, — = bruineerder, polijster.
Pöf'er'feile, w.; —hammer, m.; —stahl, m. = bruineer|vijl; -hamer; -staal.
Pöf'er'ung, w. — = bruineering, polijsting.
Pöf'finif, w. —, —en = polikliniek.
Pö'fin, w. —, —nen = Poolsche.
Pöf'fan'der, zie Pöf'fander.
Pöf'fif, w. — = politiek. **Pöf'fifer**, m. —s, — = politicus. **pöf'fifch** = politiek, staatkundig. **Pöf'fif'eren**, fchw. (h.) = politizeeren, tinnegieten.
Pöf'fure, w. —, —en = politoer, vernis, gladheid, glans, welgemanierdheid.
Pöf'zei, w. — = politie; auf die P. gehen = naar de politie, naar 't bureau gaan.
Pöf'zei'agent, m.; —amt, f.; —auf'ficht, w.; —beamter, m. = politie|agent; -bureau; -toezicht; -agent.
Pöf'zei'behörde, w. = politie.
Pöf'zei'bureau, f.; —diener, m. = politie|bureau; -agent.
Pöf'zei'direktor, m. = hoofdcommissaris van politie.
Pöf'zei'gericht, f.; —inspektor, m.; —kommissar, m. = politie|gerecht; -inspecteur; -commissaris.
pöf'zei'lich = van de politie, politie . . .; auf pöf'zei'lichem Wege = bij politiematregel.
pöf'zei'ficher'eit = van wege de politie.
Pöf'zei'minifter, m. = minister van politie.
Pöf'zei'ordnung, w. = politiereglement.
Pöf'zei'prä'fident, m. = directeur van 't departement van politie, prefect van politie.
Pöf'zei'richter, m. = politierechter. **Pöf'zei'spion**, m. = politiestpion, speurhond van de politie. **Pöf'zei'fache**, w. = politiezaak.
Pöf'zei'fergeant, m. = onder-inspecteur van politie. **Pöf'zei'funde**, w. = politiekamer.
Pöf'zei'funde, w. = politie-, sluitingsuur.
Pöf'zei'vergehen, f. = overtreding van een politieverordening.
Pöf'zei'verordnung, m.; —wache, w. = politie|verordening; -wacht.
Pöf'zei'verwaltung, w. = politie. **Pöf'zei'wefen**, f. = politiewezen. **pöf'zei'widrig** = strijdig met politiebepalingen, tegen de politie. **Pöf'zif**, m. —en, —en = agent van politie, politiedienaar.
Pöf, m. (e)s, —e = troep. **Pöf'fa**, w. —, —s = polka.
[pöf'fen, fchw. (h.) = pulken].
Pöf'fen, m. —s = pollen; stuifmeel.
Pöf'mehl, f. = middelsort meel.
pöf'nifch = Poolsch; eine pöf'nifche Wirtfchaft = een huishouden van Jan Steen; een Poolsche landdag; es geht da p. über Gef = 't gaat daar slordig toe. **Pöf'onä'fe**, **Pöf'onä'fe**, w. —, —n = polonaise.
Pöf'fer, f. —s, — = kussen, draagkussen, matras, peluw, peul, bolster, bulster. **Pöf'ferer**, zie Pöf'fermacher. **Pöf'ferhaare**, Pl. = vulsel, paardebaar. **Pöf'fermacher**, m. = stoffeerder, matrassenmaker. **pöf'fer'n**, fchw. (h.) = met kussens voorzien, bekleeden, opvullen, capitonneeren. **Pöf'fer'nüßl**, m. = kussenstoel, bekleede stoel. **Pöf'fer'ung**, w.

= 't stoppen, vulling, bekleding, capiton-
neering.
Polterabend, m. = vroolijke feestavond voor
den bruiloftsdag, polteravond. **Polterer**, m.
-s = bulderaar, levenmaker. **Poltergeist**,
m. = woelgeest, klopggeest, bulderspook.
Polsterkammer, w. = rommelkamer. **Pol-
stern**, f. (h.) = leven of spektakel ma-
ken, rommelen, ratelen, tieren, bulderen,
razen.
Polychrom = polychroom: veelkleurig. **Polychromie**, m. = polychromie: beschuldiging
van beeldwerken.
Polyder, f. -s, - = polyeder: veelvlak.
Polygamie, w. = polygamie: veelwijverij.
Polyglote, w. -n, -n = polyglotte: veel-
talgig boek. **Polyglotbibel**, w. = Poly-
glotbijbel. **Polygon**, f. -(e)s, -e = polygoon:
veelhoek. **Polygraph**, m. -en, -en =
polygraaf: veelschrijver. **Polyhistor**, m. -s,
..to'ren = polyhistor: veelweter. **Polyhym-
nia**, **Polyhymnia**, w. = Polyhymnia: muze
van den zang. **Polymorph** = polymorph(isch):
in veel vormen voorkomende. **Polynesi-
en**, f. = Polynesië: Australië met zijn eilanden.
Polynesisch = Polynesisch. **Polynom**, f.
-(e)s, -e = polynomium: veelterm.
Polyp, m. -en, -en = poliep. **Polypen-
artig** = polieppachtig.
Polypem, m. = Polyfemus: de vreeselijkste
Cyclus.
Polyphonie, w. = polyphonie: veelstem-
migheid. **Polypho'beton**, f. -s, .. beta =
polysyndeton: opzettelijke herhaling van
't zelfde verbindingswoord. **polyphonde'fisch** =
polysyndetisch. **Polytechniker**, m. -s, - =
polytechnicus: die een polytechnische school
bezoekt. **Polytechnikum**, f. -s, .. fen u.
.. fa = polytechnicum, polytechnische school.
polytechnisch = polytechnisch. **Polytheis-
mus**, m. = polytheïsme: veelgodendom.
Polytheïst, m. -en, -en = polytheïst.
polytheïstisch = polytheïstisch.
Pomade, w. -, -n = pommade; dat is
mij ganz B. = dat is mij totaal 'tzelfde.
Pomadenbüchse, w. = pommadedoos, gepar-
fumeerde jonge dame. **Pomadenhengst**,
m. = geparfumeerde heer. **Pomadig** = fleg-
matiek, kalm, onverschillig, bedaard. **Poma-
disieren**, f. (h.) = pommadeeren.
Pomeranz, w. -, -n = oranjeappel; (stud.)
landmeisje.
Pomeranzbaum, m.; **blüte**, w. = oranje-
boom; -bloesem.
Pomeranzfarbig = oranjekeurig. **Pome-
ranzengarten**, m.; **haus**, f. = orangerie.
Pomeranzöl, f.; **saff**, m.; **schale**, w.;
wasser, f. = oranjeolie; -sap; -schil; -water
(orangeade).
Pommer, m. -n, -n = Pommeraar. **Pom-
merisch** = Pommersch. **Pommeren**, f. =
Pommeren.
Pomolog, m. -en, -en = pomoloog:
vruchtboomkundige. **Pomologie**, w. -,
-(e)n = ooftbouwkunde. **Pomona**, w. =
Pomona: godin van den ooftbouw.
Pomp, m. -(e)s = pronk, staatsie, praal.
Pompeja'ner, m. -s, - = Pompejaan.
Pompeji, f. = Pompei. **Pompeja'nisch** =
Pompejaansch.
Pompelmuse, w. -, -n = pompelmoes:
Oostindische groote sinaasappel.
pomphaft = zwierig, weidsch, pronkerig,

statig. **Pomphaftigkeit**, w. -, zie Pomp.
Pompös, zie pomphaft.
Pommesel, m. -s, - = Dorsch. **Pommesel-
kopf**, m. = dom-, sokkop.
Pönalcodez, **stodex**, m. -(e)s, -e = straf-
wetboek.
Ponieren, f. (h.) = poneeren: stellen;
einem eine Flasche Wein p. = op een flesch wijn
trakteeren.
Pönitentia'rier, w. -s, - = poenitentiaris:
boetprieester, biechtvader. **Pönitentz**, w. -,
-en = penitentie: boete, boetedoening,
marteling.
Ponte, w. -, -n = pont.
Pontifex, m. -(e)s, -e = pontifex: hooge-
prieester. **Pontifikat**, f. -(e)s, -e = ponti-
ficaat: hoogeprieesterambt, pauselijke waar-
digheid.
Pontifische Sümpfe = Pontijnsche moerassen.
Ponton, m. -s, -s = ponton: bruggesluit.
Pontonbrücke, w. = ponton-, schuibrug.
Pontonier, m. -(e)s, -e = pontonnier:
soldaat belast met 't leggen van pontons.
Pony, m. u. f. -(e)s, -s u. .. nies = pony,
paardje.
Po'panz, m. -es, -e = vogelverschrikker,
boeman, drommel, duivel.
Pope, m. -n, -n = pope: prierster van de
Grieksche kerk in Rusland.
Popel, m. -s, -s = boeman].
Popelin (spr.: .. lön), m. -s, -s = popeline:
een halfzijden stof.
Popo, m. -s, -s = achterste.
Populär = populair. **populär'eren**, f. (h.) =
popularizeeren. **Popularität**, w. =
populariteit. **Population**, w. -, -en =
populatie, bevolking.
Porre, w. -, -n = porie. **porrig**, **porös** =
poreus. **Porosität**, w. = poreusheid.
Porphyr, m. -(e)s, -e = porphyrr: purper-
steen. **porphyrartig** = porphyrrachtig.
Porree, m. -s = prei.
Port, m. -(e)s, -e = haven.
Portal, f. -(e)s, -e = portaal.
Portenafse (spr.: .. sjere), w. -, -n =
draagstoel.
Portefeuille (spr.: .. feül), f. -(e)s, -s = por-
tefeuille.
Portemanteau (spr.: .. tau), f. -(e)s, -s =
mantelzak.
Portemonnaie (spr.: .. në), f. -s, -s = por-
temonnaie.
Portepée, f. -s, -s = porte-épée: degen-
kwast, sabelkwast. **Portepéeunteroffizier**,
m. = onderofficier met officierssabel, -kwast
(feldweibel en Stjefeldweibel).
Portier, m. -s = porter (bier).
Portifolio, zie Portefeuille.
Portier (spr.: .. tje), m. -s, -s = portier,
conciërge.
Portiere (spr.: .. tjeere), m. -, -n = por-
tiere: gordijn; portier: deur van een rijtuig.
Portikus, m. -, - = portiek: zuilengang.
Portion, w. -, -en = portie. **portio'nen-
weise** = bij porties.
Porto, f. -s, -s u. .. ti = port, porto.
portofrei = portvrij. **portofähig** = aan
port(o) onderhevig.
Portrait, **Porträt** (spr.: .. tje), f. -s, -s =
portret. **portraiti'eren**, **portraiti'eren**, f. (h.) =
portretteeren. **Porträtmaler**, m. =
portretschilder.
Portugal, f. = Portugal. **Portugiesc**, m.

--n, --n = Portugees. **portugiesisch** = Portugeesch.
Portulak, m. --(e)š = postelein, porselein.
Portwein, m. = port(wijn).
Porzellan, f. --(e)š, --e = porcelein. **porzellanen** = porceleinen.
Porzellan'erbe, w.; **fabrik**, w.; **handel**, m. = porcelein(aarde); -fabriek; -handel.
Porzellan'handlung, w.; **maler**, m.; **masse**, w. = porcelein(magazijn); -schilder; -deeg.
Porzellan'ofen, m. = porceleinen kachel; porceleinooven.
Porzellan'schüssel, w.; **tasse**, w.; **teller**, m. = porceleinen schotel; p. kopje; p. bord.
Porzellan'ware, w. = porceleinwaren.
Passament', f. --(e)š, --e = passament. **Passamentier**, m. --(e)š, --e = passamentwerker.
Passamentier'arbeit, w. = passamentwerk, passamenterie. **Passament'waren**, Pl. = passamentwaren, passamenterieën.
Pofau'ne, w. --, --n = bazuin; in die Pl. stöken = de bazuin steken, uitbazuinen.
Pofau'nen, fchw. (h.) = bazuin blazen, uitbazuinen. **Pofau'nenbläfer**, m. = bazuinblazer. **Pofau'nenengel**, m. = bazuinengel, kind met bolle wangen. **Pofau'nenruf**, -schall, m. = bazuingeschal. **Pofaunist'**, m. --en, --en = bazuinblazer.
Pofe, w. --, --n = schacht (van een veer), penneschacht; pose.
Pofeidon, m. = Poseidon, Neptunus; zeegod.
Pofition, w. --, --en = positie; stelling. houding, ligging, voorstel, voordracht. **Pofitiv** *od.* **Pofitiv** = positief; bevestigend, stellig.
Pofitiv, m. --(e)š, --e = positief; stellende trap.
Pofitiv, f. --(e)š, --e = positief (beeld).
Pofitivis'mus, m. = positivisme. **Pofitur'**, w. --, --en = postuur.
Pofte, w. --, --n = grap, klucht, scherts, aardigheid; Poften reifen = grappen maken, uithalen; das find alles nur Poften! = dat is allemaal gekheid!
Pofsteln, fchw. (h.) = knutselen, peuteren.
Pofstfel, m. --š, -- = voorhamer.
Pofstten, m. --š, -- = streek, poets; wer hat mir diesen P. gepiekt? = dezen poets gespeeld, gebakken? dir zum P. = ondanks jou, of je 't goedvindt of niet. **Pofsttenhaft** = kluchtig, grappig, zot. **Pofsttenmacher**, -reifer, m. --š, -- = grappen-, potsemaker. **Pofstten'oper**, w. = kluchtopera, opéra bouffe. **Pofstten'reihererei**, w. = grappenmakerij. **Pofstten'spiel**, f. = kluchtspel, klucht. **Pofstten'spieler**, m. = kluchtspeler.
Pofstteiv = possessief; bezittelijk. **Pofstteiv'vrum**, f. --š, --ben = possessivum, possessief, bezittelijk voornaamwoord.
Pofstter'lich = grappig, komiek, potsierlijk.
Pofstter'lichkeit, w. --, --en = grappigheid, potsierlijkheid, komiekigheid.
Pofst, w. --, --en = posterijen, post(kantoor), post(wagen), tijding, boodschap, [post = som, bedrag]; Briefe auf die P. fragen = naar de post brengen; die P. ist noch nicht eingelaufen = nog niet binnen; mit ungehender P. = per omgaande; Pofstten fragen = praatjes rondbrengen; das geht wie auf der P. = vlug, stipt. **Pofst'lich** = postaal: de post betreffende, voor of van de posterijen.
Pofstament', f. --(e)š, --e = postament; voetstuk.
Pofst'amt, f. = postkantoor, postadministratie,

betrekking bij de posterijen. **Pofst'anstalt**, w. = posterijen, postkantoor.
Pofst'antwefung, w.; **auftrag**, m.; **beamter**, m.; **bericht**, m. = post[wissel]; -quitantie, -beambte; -bericht.
Pofst'bureau, f.; **chaise**, w. = post[kantoor]; -sjees.
Pofst'chen, f. --š, -- = postje.
Pofst'dampfer, m.; **dampfschiff**, f. = postboot.
Pofst'datieren, fchw. (h.) = postdateeren, nadataeren.
Pofst'declaration, w.; **diensf**, m.; **direktor**, m. = post[declaratie]; -dienst; -directeur.
Pofst'eltrager, m. = vliend twiststoker.
Pofst'en, m. --š, -- = post; wachtpost, schildwacht, plaats, betrekking, partij (waren), artikel (van een rekening); kleine geweerkogel; berlorener, borgeschobener Pl. = verloren, voorgeschoven schildwacht, post; einen Pl. aufheben = een post overrompelen, oplichten; auf Pl. kommen *od.* ziefen = den post, de wacht betrekken.
Pofst'enfette, w. = postenlinie.
Pofst'enlauf, m. = postdienst, -regeling.
Pofst'enweise = post voor post. **poste restante** = poste restante. **Pofst'expedient**, m. = kommissie bij de post. **Pofst'expedition**, w. = postexpeditie, -kantoor. **Pofst'fach**, f. = postbus. **Pofst'felleisen**, f. = brievenzak.
Pofst'frei = portvrij, vrachtvrij, franco. **Pofst'freiheit**, w. = vrijdom van port. **Pofst'führer**, m. = conducteur (van een diligence). **Pofst'geld**, f. = port; postgeld. **Pofst'halter**, m. --š, -- = postpaardenhouder, postmeester.
Pofst'haltere, w. --, --en = ambt of woning van den postmeester, paardenpost.
Pofst'haus, f.; **horn**, f. = post[huis]; -hoorn.
Pofst'hum = postuum; nageboren, nagelaten.
Pofst'ren, fchw. (h.) = posteeren.
Pofst'ille, w. --, --n = postille; predikboek, stichtelijk boek.
Pofstillon, (spr.: *..iljoon*), m. --(e)š, --e = postiljon. **Pofst'kutsche**, w. = postkoets, -sjees.
Pofst'karte, w. = postkaart (kaart met de postverbindingen, reiskaart v. d. post, lijst voor een besteller), briefkaart.
Pofst'klepper, m.; **knecht**, m.; **kongress**, m. = post[paard]; -bediende; -congres.
Pofst'konvention, w.; **kutsche**, w. = post[conventie]; -wagen (diligence).
Pofst'lagernd = poste restante.
Pofst'marke, w.; **meife**, w.; **meister**, m. = post[zegel]; -mijl (± 4000 M.); -meester.
Pofst'numerando = postnumerando; nabeta-lend.
Pofst'o fassen = post vatten.
Pofst'ordnung, w.; **paket**, f.; **papier**, f.; **pfend**, f. = post[reglement]; -pakket; -papier; -paard.
Pofst'recht, f. = postrecht (nl. tot het houden van postpaarden). **Pofst'reisender**, m. = die met de diligence reist. **Pofst'reiter**, m. = postrijder, koerier. **Pofst'sache**, w. = zaak voor of van de post. **Pofst'säule**, m. = mijlpaal.
Pofst'scenum, f. = postscenium; ruimte achter 't tooneel.
Pofst'schaffner, m. = conducteur. **Pofst'schein**, m. = (post)reçu; diligencibiljet. **Pofst'schiff**, f. = postschuit, -schip. **Pofst'schluss**, m. = sluitingsuur van de post.
Pofst'schreiber, -sekretär, m. = post[schrijver, -kommies.

Postskript, f. —(e)s, —e; **Postskriptum**, f. —(s), —ta = postscriptum.
Postspaarbank, m.; **station**, m.; **stempel**, m. = postspaarbank; -station (-halte); -stempel (-merk).
Poststraße, w. = hoofdweg, groote weg.
Posttuba, w. = postkantoor. **Posttag**, m. = postdag (waarop de post komt).
Posttarif, m.; **taube**, w. = posttarief; -duif.
Postulat, f. —(e)s, —e = postulaat; vereischte.
Postulieren, fchw. (h.) = postuleren; eischen, vorderen.
Postverband, m.; **verbindung**, w.; **verfrag**, m. = postunie (of -vereeniging); -verbinding; -tractaat.
Postverwaltung, w.; **vorführung**, m. **wagen**, m. = postadministratie; -voorschot; -wagen (diligence).
Postwagenanstalt, w. = postwagenonderneming, messagerie. **Postwechsel**, m. = wisselplaats (voor postpaarden). **postwendend** = per omgaande.
Postwesen, f.; **zeichen**, f.; **zug**, m.; **zwang**, m. = postwezen (postertijen); -merk; -trein; -dwang.
Potentat, m. —en, —en = potentat, machthebber. **potentiell** (spr.: ..*tiel*) = potentiëel; mogelijk. **Potenz**, w. —, —en = potentie; macht, produkt van gelijke factoren; zur dritten P. ergeben = in of tot de derde macht verheffen.
potenzieren, fchw. (h.) = potentiëeren; tot een hooger macht verheffen.
Poterne, w. —, —n = poterne; uitval, sluippoort.
Potpourri (spr.: *potpoerie*), f. —s, —s = potpourri.
Pott, m. —es, —e = pot.] **Pottasche**, w. — = potasch. **Pottfisch**, m. = potvisch.
pot! = drommels! **potblik!** **potjanfend!** = drommels! sakkerloot!
Poudreite (spr.: *poë.*), w. — = poudreite; stofnest.
Poule (spr.: *poële*) w. —, —n = poule; (een biljartspeel, een dansfiguur).
pouffieren (spr.: *poëss.*), fchw. (h.) = pousseeren; naar voren brengen; ein Mädchen p. = het hof maken.
Pozzuolanerde, **Puzzolanerde**, w. = pozzuolaanaarde (voor cement).
P. P. (praemissis praemittendis = vooropgezet wat vooropgezet moet worden, als hoofd in brieven e. d.) = M.
pr. = per.
Prä, f.: das P. haben = een prae, voorkeur hebben.
praambulieren, fchw. (h.) = praambuleeren; een voorspel spelen, inleiding maken, lange praatjes vooraf houden.
Präbende, w. —, —n = prebende, prove; inkomen van een geestelijke stichting.
Präcedens, f. —, .. denzien; **Präcedenzfall**, m. = precedent; vroeger voorbeeld, -geval.
Präceptor, m. —s, .. to'ren = praceptor; onderwijzer.
Präher, m. —s, — = bedelaar, vrek. **Präheru**, fchw. (h.) = bedelen, schrappen; snoeven.]
Pracht, w. — = pracht, staatsie, praal. **Prachtanwand**, m. = prachtvertoon, weelde.
Prachtanzug, m. = staatsie, pronk. **Prachtansgabe**, w. = prachttuitgave. **Prachtbau**, m. = prachtig gebouw. **Prachtbett**, f. =

praal-, paradebed. **Prachtcinband**, m. = prachtband. **Prachtimmel**, m. = baldakijn, pronkhemel; prachtigmoede hemel. **Prachtig** = prachtig, bekoorlijk, verrukkelijk, voortreffelijk.
Prachtjunge, m. = beste jongen, flinke j. **Prachtjafer**, m. = pracht-, stinkkever.
Prachtliebe, w. = pronkzucht. **Prachtliebend** = pracht-, pronklievend. **Prachtstück**, f. = pracht-, pronkstuk. **Prachtvoll**, zie **prächtig**. **Prachtwagen**, m. = staatsiewagen, prachtige w. **Prachtwerk**, f. = prachtwerk. **Prachtzimmer**, f. = pronkkamer, prachtige k.
Präcipitat, f. —(e)s, —e = neerslag.
Präcis = precies. **Präcisieren**, fchw. (h.) = precizeeren. **Präcision**, w. — = precisie; nauwkeurigheid.
Prädestination, w. — = predestinatie. **Prädestinationalehre**, w. = predestinatieleer. **prädestiniert** = gepredestineerd.
Prädikant, m. —en, —en = predikant. **Prädikat**, f. —(e)s, —e = predicat; gezegde, titel; aantekening (op een schoolrapport).
Prädisponieren, fchw. (h.) = predisponeren; voorbestemmen, ontvankelijk maken.
Prädominieren, fchw. (h.) = predomineeren; de overhand hebben.
Präfekt, m. —en u. —(e)s, —e(n) = prefekt; districtshoofd. **Präfektur**, w. —, —en = prefektuur; ambt, woning van een prefekt.
Präfix, f. —es, —e = prefix, voorvoegsel.
Prag, f. = Praag.
Prägeisen, f. = muntstempel. **Prägen**, fchw. (h.) = stempelen, munten, op-, indrukken; Münzen pr. = munten slaan; etw. ins Gedächtnis pr. = in 't geheugen prenten.
Präger, m. —s, — = munter, stempelaar.
Prägerlohn, m. = muntloon. **Prägerstempel**, m. = muntstempel. **Prägerstod**, m. = onderstempel, matrijfs.
pragmatisch = pragmatisch, pragmatiek; oordeelkundig, den samenhang in 't oog vattende, algemeen-nuttig.
Prägnant = praegnant; zinrijk, van groot gehalte, krachtig.
Prägerstod, zie **Prägerstod**. **Prägung**, w. — = stempeling, stempelen, munten.
prähistorisch = praehistorisch, voorhistorisch.
Prählen, fchw. (h.) = pralen, pronken, pochen; p. mit = pochen op, pronken met, zich wat laten voorstaan op. **Prähler**, m. —s, — = praler, pronker, pocher, snoever, bluffer; großer P., schlechter Zähler = groote pralers zijn slechte betalers. **Prählererei**, w. —, —en = pocherij, bluf, grootspraak, opsmijderij. **Prählerisch** = pronkerig, blufferig. **Prählerhans**, m. = pocher, pochhans, snoever, bluffer, blaaskaak. **Prählersucht**, w. = praal-, pronkzucht.
Präim, m. —(e)s, —e = praam.
Präirie, **Prärie**, w. —, —(en) = prairie.
Präjudiz, f. —es, —e = praedictum, praedictie; voorbeslissing, vooroordeel, nadeel. **präjudiziell** = praedictieel; voorbarig.
Präjudizieren, fchw. (h.) = praedictieeren; op 't oordeel vooruitloopen, benadeelen. **präjudizierlich** = praedictieel; voorbarig, nadeelig.
Praktif, w. —, —en = praktijk; nitoeffening, toepassing, kunstgreep, listige streek. **Praktifant**, m. —en, —en = praktikkant, volontair, surnummerair. **Praktifer**, m. —s, — = man uit de praktijk, van zaken. **Praktifus**, m. —, .. fer u. .. fuffe = practicus, practisch

mensch, die zich altijd weet te rodden; alter \mathfrak{P} . = oude rot. **praktisch** = praktisch, praktizeerend. **praktizierren**, *schw.* (h.) = praktizeeren; eeneu etw. in die Tasche p. = iem. iets in zijn zak spelen.

Prälat, m. -en, -en = prelaat: voornaam geestelijke. **Prälatuur**, w. -, -en = prelaatuur: waardigheid, woning van een prelaat.

Präliminarien, *Bl.* = preliminair: voorloopige overeenkomsten, vooronderhandelingen.

Prälines, *Bl.* = pralines.

Prall = gespannen, strak, stevig, dik, vol, rond; terugstootend.

Prall, m. -(e)s = schok, stoot, sprong; ein dumpfer \mathfrak{P} . = een dofse slag. **Prallen**, *schw.* (h.) = schokken, stooten, bonsen, stuiten, springen, afstuiten (van kogels), schieten (van de zonnestralen bijv.): (pralen). **Prallkraft**, w. = veerkracht. **Prallschuss**, m. = afstuitschot, ricochetschot. **Prallstein**, m. = stootsteen, trottoirband. **Prallstoch**, m. = weeromstuit.

Prävaldie'ren, *schw.* (h.) = preludeeren: voor spel spelen. **Prävaldium**, f. -(e)s, .. dien = preludium: voorspel.

Prämeditieren, *schw.* (h.) = premediteeren: vooraf overdenken.

Prämie, w. -, -n = premie, belooning, prijs, assurantieprijs. **Prämienanleihe**, w. = premieleening. **Prämiengeschäft**, f. = premieaffaire. **Prämienlotterie**, w. = premieloterij. **Prämienschein**, m. = premiebewijs. **Prämieren**, *schw.* (h.) = beloonen, een prijs toekennen, bekronen.

Prämissie, w. -, -n = premisse: vooropgeplaatste, onderstelling.

Pran'gen, *schw.* (h.) = prijken, pronken, pralen, glanzan, schitteren; [sch] p. = preutsch, verlegen doen].

Pranger, m. -s, -n = schandpaal, kaak.

Pranke, w. -, -n = klauw (van een roofdier), poot.

Pränumerando = bij vooruitbetaling, vooraf.

Pränumeraut, m. -en, -en = prenumeraut: inschrijver, vooruitbetaler. **Pränumerat'ion**, w. -, -en = prenumeratie: voorafbetaling, inschrijving. **Pränumerie'ren**, *schw.* (h.) = prenumereeren: voorafbetalen.

Präparand, m. -en, -en = preparandus: die zich voorbereidt voor een examen. **Präparandenanstalt**, w. = kweekschool (voor onderwijzers). **Präparat**, f. -(e)s, -e = preparaat. **Präparat'ion**, w. -, -en = preparatie: voorbereiding. **Präparieren**, *schw.* (h.) = prepareren; [sch] auf etw. p. = zich voor iets prepareren.

Präponderanz, w. = preponderantie: overwicht. **Präponderieren**, *schw.* (h.) = prepondereren: overwègen.

Präposition, w. -, -en = prepositie, voorzetsel.

Prärie, zie Prärie.

Prärogati'v, f. -(e)s, -e; **Prärogati've**, w. -, -n = prerogatief: voorrecht.

Präsem, m. -s, -n = gekleurd bergkristal.

Präsenz, f. -, .. sentia = praesens: tegenwoordige tijd. **Präsent** = present: tegenwoordig. **Präsent'**, f. -(e)s, -e = present, geschenk.

Präsentation, w. -, -en = presentatie: indiening, aanbieding (van een wissel bijv.). **Präsentieren**, *schw.* (h.) = aanbieden. **Präsentier'teller**, m. = presentatorbord, -blad.

Präsenz, w. = presentie: aanwezigheid, tegenwoordigheid. **Präsenz'liste**, m. = presentielijst. **Präsenz'stärke**, w. = werkelijke legersterkte. **Präsenzzeit**, w. = werkelijke diensttijd.

Präfer, zie Präfer.

Präferenti'v, f. -(e)s, -e; **Präferenti'v'mittel**, f. = preferentiëf: voorbehoedmiddel.

Präses, m. -, -n = praeses, president. **Präsident'**, m. -en, -en = praeses, president.

Präsident'steu'felle, w. = presidentschap. **Präsident'ten'stuhl**, m. = presidentzetel. **Präsident'ten'schaft**, w. = presidentschap, praesidium.

Präsident'ial'gewalt, w. = praesidiale macht, presidentschap. **Präsident'ren**, *schw.* (h.) einer Versammlung = prezideeren, het voorzitterschap uitoefenen in, leiden. **Präsidium**, f. -s, .. dien = praesidium.

Präsi, m. Präses = rommel; brasseriej.

Präseln, *schw.* (h.) = knetteren, kraken, kletteren.

Prassen, *schw.* (h.) = brassen, zwelgen, slempen. **Prasser**, m. -s, -n = brasser, zwelger, verkwister, zwierbol. **Prasserei'**, w. -, -en = brasseriej, zwelgerij, slempartij.

Prästab'el = prestablel: in staat iets te doen, te leveren. **Prästati'v**, w. -, -en = prestatie: daad, verrichting. **Prästieren**, *schw.* (h.) = presteeren: doen, verrichten, tot stand brengen.

Präsumieren, *schw.* (h.) = prezumeeren: veronderstellen. **Präsumtion**, w. -, -en = presumptie. **Präsumti'v** = presumptief: vermoedelijk.

Prätendent, m. -en, -en = pretendent.

Prätendieren, *schw.* (h.) = pretendeeren: beweren, aanspraak maken (op). **Prätens'ion**, w. -, -en = pretensie. **Prätens'iv** = pretentievus: aanmatigend.

Präter, m. -s = Prater (een publiek park in Weenen).

Präteritum, f. -(e)s, .. ta = preteritum: verleden tijd.

Prätex't, m. -es, -e = pretext: voorwendsel.

Prätor, m. -s u. .. to'ren, .. to'ren = praetor.

Prätorian'er, m. -s, -n = praetoriaan, soldaat van de keizerlijke lijfwacht in Rome.

Prätorwürde, **Prätor'**, w. = praetorwaardigheid, praetuur.

Prävent'ie, f.: das Pr. spieten = anderen voorkómen. **Präventiv'haf't**, w. = preventieve gevangenschap. **Präventiv'maßregel**, w. = preventieve maatregel.

Praktis, w. = praktijk.

Präzeden's, zie Präzeden's.

Präzept'or, zie Präceptor.

Präzibitat, zie Präzibitat.

Präzis'ic, zie präzis ic.

Pr. Compt. = her Comptant.

Prädigen, *schw.* (h.) = prediken, preeken; Gelerhten ist gut pr. = een goed verstaander heeft maar een half woord nodig.

Prädiger, m. -s, -n = predikant, prediker, preeker.

Prädigerin, w. -, -nen = predikantsvrouw.

Prädigermantel, m. = predikantsmantel.

Prädigermönch, m. = predikheer, dominicanermonnik.

Prädigerschule, w. = seminarium.

Prädigerstand, m. = predikantenstand, geestelijke stand.

Prädigerwohnung, w. = predikantswoning.

Prädigt, w. -, -en = preek, predikatie, sermoen.

Prädigtamt, f. = predikambt.

Prädigtbuch, f. = preekboek.

Preis, m. -es, -e = prijs, lof, roem, buit (prijs); um jeden Pr. = tot (voor) elken prijs; um keinen Pr. = tot geen prijs, voor nog zoo veel niet; einen Pr. aussetzen, stiften = een prijs uitloven, uitschrijven; einen Pr. auf jems. Kopf setzen = een prijs op iems. hoofd zetten. **Preisangabe**, w. = prijsopgave (opgave van den prijs). **Preisangabe**, w. = prijsopgave (opgaaf om een prijs te winnen), -vraag. **Preisanschreibung**, w. = prijsuitschrijving. **Preisbewerber**, m. = mededinger. **Preisbewerbung**, w. = mededinging, wedstrijd. **Preisecourant** (spr.: ..koe..), m. - (e)s, -e = prijscourant.

Preife, zie Preise.

Preifbeere, w. = (roode) boschbes.

preifen, ft. (h.) (preite; pries; prieie; preife! gepriesen) = prijzen, loven, roemen.

Preis'erhöhung, w.; -ermäßigung, w.; -frage, w. = prijs||verhooging; -verlaging; -vraag.

preisgeben, ft. (h.) = prijsgeven, overleveren, blootstellen. **preisgekrönt** = bekroond.

Preisecourant, zie Preisecourant. [**preislich**, zie preiswürdig.]

Preisliste, w.; -richter, m.; -schießen, f. = prijs||lijst; -rechter (kamprechter); -schieten (schietwedstrijd).

Preis'schrift, w. = bekroond geschrift, bekroonde verhandeling; ook: (geschrift als) antwoord op een prijsvraag.

Preifbeere, zie Preisbeere.

Preis'berderber, m.; -verzeichnis, f. = prijs||bederver; -lijst.

preiswürdig = prijswaardig, geldwaardig; prijszwaardig, prijselijk. **Preiswürdigkeit**, w. = prijswaardigheid enz.

preifar = precair; onzeker.

preifen, fchw. (h.) = foppen, plagen, beetnemen, bedriegen, afzetten; [slaan, stooten, afstuiten, dringen, jagen, doen opspringen, wippen]; er hat mich um viel Geld gepreift = veel geld afgezet. **Preifer**, m. -s, -en = bedrieger, afzetter. **Preiferer**, w. -, -en = afzetterij. **Preif'pahl**, m. = hoek-, stootpaal. **Preif'schuh**, -stein, m., zie Prall...

Premier (spr.: ..mjec), m. -s, -s = premier: eerste minister. **Premiere** (spr.: ..mjere), w. -, -n = première: eerste opvoering. **Premier'leutnant**, zie Oberleutnant.

Presbyter, m. -s, -en = presbyter: oudste, priester. **Presbyterial'situng**, w. = zitting van de presbyters. **Presbyterial'verfassung**, w. = presbyteriaansche regeling. **Presbyteria'ner**, m. -s, -en = Presbyteriaan (aanhanger van een protestantsche sekte in Engeland). **presbyteria'nisch** = presbyteriaansch. **Presbyterium**, f. - (s), ..rien = presbyterium: college van presbyters.

Prese'ning, zie Verfenning.

preß: vr. liegen, sitzen = collé liggen, zitten. **Preß'balken**, m. = schoor-, stutbalk; hoofd of kalk (van een oude drukpers). **Preß'bureau**, f. = bureau van de pers. **Preß'burg**, f. = Presburg. **Preß'deckel**, m. = persdeksel, tumpaan.

Preße, w. -, -n = pers; drilschool (voor aanstaande militairen); das Buch ist unter der Pr. = is ter perse; fomunt aus der Pr. = komt van de pers. **preffen**, fchw. (h.) = persen, samendrukken, drukken, dringen, noodzaken; (Matrosen) pressen; gepreßt voll = propvol. **Preffer**, m. = perser, dringer, presser. **Preß'freiheit**, w. = vrijheid van drukpers.

Preß'gang, m. = presgang. **Preß'gefes**, f. = drukperswet. **Preß'glanz**, m. = glanzing, persglans (van 't laken). **preß'haf**, zie breß'haf. **Preß'hefe**, w. = droge gist.

preß'ren, fchw. (h.) = presseeren: haasten, haast hebben.

Preß'sion, w. -, -en = pressie: druk, dwang.

Preß'sobte, w. = briket. **Preß'sopf**, m. = preskop. **Preß'prozeß**, w. = drukpersproces.

Preß'sung, w. -, -en = pressie, persing, stempel. **Preß'vergehen**, f. = persdelict.

Preß'zwang, m. = drukpersdwang.

Preß'digitateur, m. - (e)s, -e u. -s = prestidigitateur: goochelaar. **Preß'tige** (spr.: ..ueze), f. - = prestige: invloedrijk aanzien.

presto = presto: snel.

Preß'ten (spr.: ..tsio..), Pl. = preciosa: kostbaarheden.

Preß'te, m. -n, -n = Pruis; so geschwind schießen die Preußen nicht = zoo vlug gaat 't niet. **Preß'ten**, f. = Pruisen. **preß'tisch** =

Preß'tel, zie Preß'tel. [Pruisisch. **preß'tös** = precieus: kostbaar, gemaakt, gemaniereerd. **Preß'ten**, zie Preß'ten.

Preß'te, w. -, -n = prik, lamprei, negenog.

preß'teln, fchw. (h.) = prikkelen.

Preß'te, w. -, -n = (nordd.) galerij in de Kerk].

Preß'te, w. -, -n = pruim (van tabak).

preß'ten, fchw. (h.) = pruimen. **Prüm'tabak**, m. = pruimtabak.

Preß'te, w. -, -n = riem, rand, zoom.

Preß'tig'kur, w.; -umschlag, m. = Priessnitz||kuur; -verband.

Preß'ter, m. -s, -en = priester.

Preß'ter'amt, f.; -ebe, w.; -gewand, f.; -haus, f.; -herrschaft, w. = priester||ambt; -huwelijck; -kleed; -huis; -heerschappij.

Preß'ter'fragen, m., -frage, w. = groote (geplooid) mantelkraag van den geestelijke.

preß'terlich = priesterlijk.

Preß'ter'rock, m.; -schaft, w.; -stand, m. = priester||kleed (soutane); -schap; -stand.

Preß'ter'tum, f.; -voss, f.; -würde, w.; -zunft, w. = priester||dom; -volk (-troep); -waardigheid; -kaste.

Prima, w. -, ..men = eerste (= hoogste) klasse (van een gymnasium); prima, beste kwaliteit.

Primadon'na, w. -, -s = primadonna.

Prima'ner, m. -s, -en = leerling van de hoogste klasse. **primär** = primair: aller-

eerste, oorspronkelijk. **Primas**, m. -, -en = primaat: eerste bisschop. **Primat**, f. - (e)s, -e = primaat: voorrang. **Prima'ware**, w.; -wechfel, m. = prima waar; p. wissel. **Prime**, w. -, -n = prime: eerste klasse, eerste toon, eerste stem, eerste stelling of positie (bij 't scherpen), eerste houw, eerste pagina van een gedrukt vel enz.

Prime'l, w. -, -n = primula, sleutelbloem.

Primitien (spr.: ..tsien), Pl. = eerstelingen (van de vruchten, als offer); eerste mis van een pasgewijd priester. **primitiv** = primitief. **Primitien**, zie Primitien. **Primo'genitur**, w. -, -en = primogenituur: eerstgeboorte(recht).

Primus, m. -, ..ni = primus: eerste (van een klasse). **Prim'zahl**, w. = priemgetal.

Prinz, m. -en, -en = prins, vorst. **Prinz'en'erzieher**, m. = opvoeder van een prins.

Prinz'en'raub, m. = prinsroof. **Prinz'fin**, w. -, -nen = prinses. **Prinz'essinbirne**, m. = blanketpeer.

Prinzip, f. —(e)s, —e u. —ien = principe; oorsprong, (grond)beginsel. **Prinzipat**, m. —(e)s, —e = principaal: patroon, chef. **Prinzipat**, m. u. f. —(e)s, —e = principaat: voorrang, hoogste staatsbetrekking, heerschappij; vorstendom. **Prinzipiell** = principieel: den grond van de zaak betreffende, in (grond)beginsel. **Prinzipienfrage**, w. = beginselkwestie. **Prinzipienreiter**, m. = prinzipienreiter: wie op overdreven wijze aan principes hangt. **Prinzipienstreit**, m. = beginselstrijd.

Prinzip = prinselijk.

Prior, m. —s, ..oren = prior. **Priorat**, f. —(e)s, —e = prioraat: ambt van prior. **Priorat**, w. —, —en = priorie: klooster onder een prior. **Priorin**, w. —, —nen = priorres. **Priorität**, w. —, —en = prioriteit: recht van voorrang, voorkeur, voorrecht. **Prioritätsaktie**, w. = preferent aandeel.

Prijs, w. —, —n = snuijfe, vangst, buit, prijs. **Prisen**, fchw. (h.) = snuiven, een snuijfe nemen.

Prisen|gericht, f.; **-recht**, f. = prijs|gericht; -recht.

Prisma, f. —(s), —s u. ..men = prisma.

Prismatisch = prismatisch.

Prisich = weg.

Prisich, w. —, —n = slaghout, stok, houten sabel van Harlekijn, narrenstok, klophamer, beukspaan, zitbank: achter aan een slede; brits. **Prisichen**, fchw. (h.) = slaan, kloppen, plassen, met den narrenstok straffen, jagen; idf war gefrischt = 't lukte me niet. **Prisichmeißer**, m. = nar, Jan Klassen, potsenmaker; [ordecommissaris bij schuttersfeesten]. **Prisichnaß** = kletsnat.

Privat = privaat, privé, particulier.

Privat|abkommen, f.; **angelegenheit**, w. = particuliere overeenkomst; p. aangelegenheid.

Privat|dozent, m. = privaat-docent. **Privat|eigentum**, f. = particulier eigendom. **Privat|erziehung**, w. = opvoeding in 't gezin.

Privat|gelehrter, m. = ambteloos geleerde.

Privat|gesellschaft, w. = besloten gezelschap, sociëteit. **Privat|haus**, f. = particulier huis. **Privatier** (spr.: ..tje), m. —s, —s = particulier (persoon). **Privatim** = privaat: als particulier; alleen; thuis. **Privat|leben**, fchw. (h.) = ambteloos leven.

Privat|simulium, f. —(s), ..ma = privatisimum: een college voor zeer kleinen kring.

Privativ = privaat: ontkennend, uitsluitend, beroovend.

Privat|kolleg, f.; **-konto**, f. = privaat|college; -rekening.

Privat|kreis, m. = privé kring. **Privat|leben**, f. = ambteloos leven. **Privat|lehrer**, m. = privaat-, huisonderwijzer. **Privat|lektüre**, w. = huislectuur. **Privat|mann**, m., **-person**, w. = particulier (persoon). **Privat|recht**, f. = privaatrecht. **Privat|rechtlich** = privaatrechtelijk. **Privat|schule**, w. = particuliere zaak. **Privat|schule**, w. = particuliere of bijzondere school. **Privat|stunde**, w. = privaates. **Privat|theater**, f. = intiem, eigen theater. **Privat|unternehmen**, f. = particuliere onderneming. **Privat|unterricht**, m. = privaat-, bijzonder-, of huisonderwijs. **Privat|vergügen**, f. = persoonlijk genoegen, plezier. **Privat|weg**, m. = particuliere weg. **Privat|zweck**, m. = persoonlijk, bijzonder

doel. **Privé**, f. —s, —s = privé, privaat, zekere plaats.

Privileg, f. —(e)s, ..ien = privilegie: voorrecht. **Privilegieren**, fchw. (h.) = privilegeeren. **Privilegium**, zie Privileg.

pro = per; das Pro und das Contra = het pro en contra: voor en tegen.

probat, = probaat: uitstekend.

Probieren, f. —s, — = proefje, staaltje; beetje, schijntje. **Probe**, w. —, —n = proef, repetitie (van een concert e. d.), staal, monster, proefje, proeve, bewijs, blijk, keur; eine P. mit etw. machen = met iets een proef nemen, iets probeeren; etnen auf die P. stellen = iem. op de proef stellen; die P. auf das Exempel = de proef op de som; zur P. geben, auf P. nehmen = op proef geven, nemen; P. predigen, singen = op proef preeken, zingen; idf gehen in die P. = naar de repetitie; nach P. kaufen = op staal koopen; Proben von Mut = proeven, staaltjes, bewijzen, blijken van moed.

Pro|bearbeit, w. = proefwerk. **Pro|blatt**, f. —bogen, m., —druck, m. = proefblad, -vel.

Pro|beende, f. = staal (van laken e. d.).

Pro|beewicht, f. = proefgewicht, standaard.

pro|behaltig = proefhoudend, beproefd; (van goud, zilver) keurhoudend. **Pro|bejahr**, f. = proefjaar.

Pro|befandnat, m. = volontair (onderwijzer). **Pro|befektion**, w. = proefles.

pro|bestn, fchw. (h.) = aanhoudend onderzoeken. **pro|bestig** = met de proef overeenstemmend. **pro|ben**, fchw. (h.) = repeteeren (voor concerten enz.), met de keur voorzien, stempelen, essayeeren.

Pro|bestnummer, w.; **-predigt**, w.; **-schießen**, f.; **-schuß**, m. = proef|nummer; -preek; -schieten; -shot.

Pro|beststück, f. = proefstuk, proef, staal(tje).

pro|beweise = bij wijze van proef. **Pro|bezeit**, w. = proeftijd. **pro|bieren**, fchw. (h.) = probeeren, proeven, toetsen, beproeven, (een rol) repeteeren, [bewijzen]; p. geht über Studieren = probeeren is 't beste wat men doen kan. **Pro|bierer**, m. = essayeur, keurder. **Pro|biergewicht**, f. = proef-, ijkgewicht. **Pro|biermannschell**, w. = aanpasser (in een modemagazijn). **Pro|bierstein**, m. = toetssteen. **Pro|bierstube**, w. = proeflokaal.

Problem, f. —(e)s, —e = probleem: opgave.

problema|tisch = problematisch: twijfelachtig, raadselachtig.

Probst, zie Propst.

procedieren, fchw. (h.) = procedeeren, handelen. **Procedur**, w. —, —en = procedure.

Procent, zie Prozent.

Proceß, zie Prozeß.

Producent|ic., zie Produzent ic. **Produkt**, f. —(e)s, —e = produkt, voortbrengsel. **Produkt|handel**, m. = handel in inlandsche waren. **Produktion**, w. —, —en = produktie, voortbrenging. **Produktiv** = produktief: winstgevend, voortbrengend, scheppend. **Produktivität**, w. — = produktiviteit. **Produzent**, m. —en, —en = producent: voortbrenger, maker. **produzieren**, fchw. (h.) = produceeren: voortbrengen, leveren, (een wissel) toonen.

profan = profaan: ongewijd. **Profan|geschichte**, w. = ongewijde, wereldlijke geschiedenis. **profanieren**, fchw. (h.) = profaneeren: ontwijden. **Profanierung**, w. — = profaneering, profanatie.

Profeß, m. ..feßes, ..feße = profes: ordes-

gelofte. **Profession**, w. —, —en = professie: beroep, ambacht. **Professionist**, m. —en, —en = ambachtsman.

Professor, m. —s, . . o'ren = professor; ordentlijker **Ps.** = titulair professor; außerordentlijker **Ps.** = professor die een cursus moet geven; **Ps. der Theologie** = professor in de theologie.

Professortitel, m. = professorstitel. **Professuur**, w. —, —en = professoraat.

Profil, f. —(e)s, —e = profi(e): zijaanzicht, doorsnede. **Profilie'ren**, fchm. (h.) = profileeren: in profi(e)s, in doorsnede teekenen.

Profiit, m. —(e)s, —e = profijt, voordeel, nut.

Profiiten, f. —s, — = profijtje, winstje, voordeeltje, profijtertje. **Profiitie'ren**, fchm. (h.) = profiiteeren. **Profiitich** = profijtelijk.

Profok, m. —es, —e = provoost: militair gevangenebewaarder.

Prognose, w. —, —n = prognoze: voorafbepaling (van 't verloop van een ziekte).

Prognosefion, f. —s, . . fa = prognostikon: voorteken. **Prognosefioere**, fchm. (h.) = prognosticeeren: voorafbepalen.

Program, f. —(e)s, —e = program, programma. **Program(m)matig** = volgens 't programma.

Progrek, m. . . grekes, . . fte = progressie: vooruitgang. **Progrektion**, w. —, —en = progressie: reeks. **Progrektiv** = progressief.

Proghymnasium, f. —(s), . . ften = progymnasium (gymn. zonder de 3 hoogste klassen).

Prohibie'ren, fchm. (h.) = prohibeeren: verbieden, beletten, verhinderen. **Prohibitiv** = prohibitief. **Prohibitivmaatregel**, w. = preventieve maatregel. **Prohibitivzoll**, m. = beschermend in- of uitvoerrecht.

Projekt, f. —(e)s, —e = projekt: ontwerp.

Projektenuuder, m. = plannenmaker.

Projektie'ren, fchm. (h.) = voornemen, 't plan maken (om iets te doen). **Projektit**, f. —(e)s, —e = projektie: werptuig. **Projektion**, w. —, —en = projektie: voorstelling van een lichaam op een vlak. **Projizie'ren**, fchm. (h.) = projekteeren.

Proklamation, w. —, —en = proklamatie: afkondiging, uit-, oproeping. **Proklamie'ren**, fchm. (h.) = proklameeren.

Prokonsul, m. = proconsul.

Prokrustes, m. = Prokrustes, de uitrekker, pijniger. **Prokrustesbed**, f. = prokrustesbed: marteling, geweldenaar; willekeurige vorm, waarin een ding gekneld wordt.

Prokura, w. — = procuratie: volmacht, recht van onderteekening namens den patroon.

Prokuratörer, **Prokurant**, m. —en, —en = procuratiehouder. **Prokurator**, m. —s, . . to'ren = procurator, gevolmachtigde, procureur.

Prokurist, m. —en, —en = procuratiehouder.

Prolegomena, Pl. = prolegomena: voorwoord, voorrede, inleiding.

Proletariat, f. —(e)s = proletariaat: armste klasse. **Proletarier**, m. —s, — = proletariër.

Prolog, m. —(e)s, —e = proloog: voorrede, inleiding.

Prolongation, w. = prolongatie. **Prolongie'ren**, fchm. (h.) = prolongeeren.

Promemoria, f. —(s), —s = promemorie: gedenkschrift.

Promena'de, w. —, —n = wandeling. **Promenie'ren**, fchm. (h.) = wandelen.

Promeffe, w. —, —n = schuldbekentenis.

Promotion, w. —, —en = promotie. **Promobie'ren**, fchm. (h.) = promoveeren.

prompt = prompt: gereed, stipt, snedig, vaardig.

Promulgation, w. —, —en = promulgatie: verspreiding, afkondiging. **Promulgie'ren**, fchm. (h.) = promulgeeren.

Pronomen, f. —s, —n . . mina = pronomen: voornaamwoord. **Pronominal** = pronominaal: voornaamwoordelijk.

Prononce'ren, fchm. (h.) = prononcereen: uitspreken, duidelijk laten uitkomen.

Propädeutik, m. — = propaedeutika, propaedeuse: voorbereidend onderwijs, voorwetenschap. **Propädeutisch** = propaedeutisch.

Propaganda, w. — = propaganda. **Propagandist**, m. —en, —en = propagandist.

Propagation, w. — = propagatie: voortplanting, uitbreiding, verbreiding.

Propel'er, m. —s, —s = scheepsschroef: schroefboot.

Prophet, m. —en, —en = profeet; der **Pr.** gilt nichts in seinem Vaterlande = een profeet is in zijn vaderland niet geëerd. **Prophetengabe**, w. = profetische gave. **Prophetin**, w. —, —nen = profetes. **Prophetisch** = profetisch. **Prophetie'en**, fchm. (h.) = profeteeren, voorspellen. **Prophetieung**, w. —, —en = profetie, voorspelling.

Prophylaktisch = prophylaktisch: voorbehoedend. **Prophylaxis**, w. — = prophylaxis: voorkoming.

Proponent, m. —en, —en = proponent: voorsteller. **Propontie'ren**, fchm. (h.) = proponeeren: voorstellen, voordragen.

Proportion, w. —, —en = proportie: verhouding, evenredigheid. **Proportional** = proportioneel: evenredig. **Proportional'e**, w. —, —n = evenredige; mittlere **Pr.** = middenevenredige. **Proportioniert** = geproportioneerd, evenredig.

Proposition, w. —, —en = propositie: voorstel, voorslag, bewering.

Pro'pregeschäft, f. = zaak voor eigen rekening.

Proppit, m. —es, **Pröppit** = proost: eerste geestelijke. **Proppit**, w. —, —en = proostij.

Propyläen, Pl. = Propyleen: monumentale ingang (naar de Akropolis in Athene).

pro rata = naar rato: naar verhouding.

Pro'realgymnasium, f. = proreaalgymnasium.

Pro'rektor, m. = conrector, onderdijrecteur.

Pro'rektorat, f. = ambt van Pro'rektor.

Pro'sa, w. — = proza. **Pro'sa'ifer**, m. —s, — = prozaschrijver, prozäist. **Pro'sa'isch** = prozaisch. **Pro'sa'ist**, m. —en, —en; **Pro'sa'ist'fchrijfteller**, m. = prozäist, prozaschrijver.

Proscenium, f. —(s), . . nien = proscenium: voortoneel, avant-scène. **Prosceniumstage**, w. = voorste loge.

Prosectör, m. —s, . . to'ren = prosector: assistent van den hoogleeraar in de anatomie.

Proselit, m. —en, —en = prozeliet: bekeerling. **Proselitenuuder**, w. = prozelietenmaker.

pro'sit! = wel bekomme 't! — gezondheid! — pr. Mahlzeit! = eet smakelijk! of: morgen brengen!

Proskribie'ren, fchm. (h.) = verbannen.

Proskription, w. —, —en = proscriptie: verbanning.

Prozodie, **Prozodif**, w. — = prozodie: leer van de versmaat. **Prozodisch** = prozodisch.

Prozopopie, w. —, —(en) = prozopopee: personificatie.

Prospett', m. -(e)s; **Prospettus**, m. —, ..spette = prospect: uitzicht; prospectus.
prosperieren, (schw. (h.)) = prospereeren: gedijen, bloeien, voorspoedig zijn. **Prosperität**, w. — = prosperiteit: welvaart, voorspoed.
proft! zie profit! **proftemahlzeit!** = morgen brengen! **Pr.** w.: eine schöne Pr. = een mooie geschiedenis, ding; da liegt die ganze Pr. = daar ligt de heele rommel.
prostitueeren, (schw. (h.)) = prostituereeren: blootstellen. **Prostitution**, w. — = prostitutie.
Protagonist, m. —en, —en = protagonist: eerste tooneelspeler.
protégieren (spr.: ..zjieren), (schw. (h.)) = protegeeren.
Protein, f. -(e)s = proteïne: eiwitstof.
Protektion, w. — = protectie. **Protektor**, m. —s, ..toren = protector, beschermheer.
Protektorat, f. -(e)s, —e = protectoraat: beschermheerschap.
Protest, m. —es, —e = protest; tegen etw. **Pr. erheben od. einlegen** = protesteeren tegen iets, protest of verzet aantekenen tegen iets. **Protestant**, m. —en, —en = protestant.
Protestantenverein, m. = protestantenbond. **Protestantismus**, m. — = protestantisme.
Protestation, w. —, —en = protestatie: voorbehoud, afwijzing, verwerping. **Protestieren**, (schw. (h.)) = protesteeren, zich verzetten, tegen iets opkomen. **Protestkosten**, Pl. = protestkosten. **Protestler**, m. —s — = protesteerder.
Proteus, w. = Proteus: een zeegod (die naar believen van gedaante kan veranderen); soort salamander; /ly. weerbaan.
Prothese, w. —, —en = prothese: voorvoeging (van letterklank): vervanging van een verminkt lid.
Protokoll, f. -(e)s, —e = protokol, proces-verbaal, notulen; ein Pr. aufnehmen = proces-verbaal opmaken; etw. zu Pr. nehmen = proces-verbaal van iets maken; etw. zu Pr. geben = iets in 't proces-verbaal laten opnemen; das Pr. führen = de notulen maken. **Protokollant**, m. —en, —en = schrijver; griffier. **Protokollbuch**, f. = register, notulenboek. **Protokollführer**, m. = schrijver, griffier, secretaris. **protokollieren**, (schw. (h.)) = proces-verbaal opmaken, verbalizeeren, notuleeren.
Protoplasma, f. —(s) = protoplasma, celstof.
Prototyp, f. -(e)s, —e = prototype: eerste afdruk; oerbeeld.
Protuberanz, w. —, —en = protuberantie: gezwel, uitwas, knobbel.
Pröb, m. —en, —en = bluffer, pocher; [pad, tweewielige kar].
Pröze, w. —, —en = voorvagen, voorstel van een affuit. **prözen**, (schw. (h.)) = bluffen, pochen; (een kanon) op 't affuit zetten. **prözehaft**, **prözig** = blufferig, grootsprekerig. **Prözler**, m. —s, —en = bluffer, grootspreker.
Prözisten, m. = munitiewagen.
Provençal, m. —en, —en = Provençaal. **provençalisch** = Provençaalsch.
Proverb, f. —s, —en = proverbium: spreekwoord. **proverbialisch** = proverbiaal: spreekwoordelijk. **Proverbium**, f. (s), ..bien, zie Proverb.

Proviand, m. -(e)s, —e = proviand, provizie.
Proviandamt, f. = intendance. **Proviandhaus**, f. = magazijn van levensmiddelen; proviandmagazijn. **proviandieren**, (schw. (h.)) = proviandeeren. **Proviandierung**, w. — = proviandeering.
Proviandkolonne, w.; **meiter**, m.; **schiff**, f.; **wagen**, m. = proviandkolonne; -meester; -schip; -wagen.
Provinz, w. —, —en = provincie. **Provinzialbewohner**, m. = provinciaal. **provinzial** = provinciaal, provincie. **Provinzialauskunft**, m. = gedeputeerde staten. (ein) **Provinzialrat**, m. —n, —n = provinciaal. **Provinzialblatt**, f. = provinciaal blad. **Provinzialismus**, m. —, ..men = provincialisme, gewestelijke uitdrukking. **Provinziallandtag**, w. = provinciale staten. **Provinzialschulkollegium**, f. = provinciale schoolcommissie. **Provinzialstadt**, w. = provinciestad, plattelandstad.
Provinzialstände, Pl.; **synode**, w. = provinciale staten; pr. synode.
provinzial = provinciaal, gewestelijk.
Provisor, w. —, —en = provizie: voorraad; makelaarsloon. **Provisor**, m. —s, ..for'en = provizor: bevoegd waarnemer van een apothek. **provisorisch** = provizioneel: voorloopig. **Provisorium**, f. —(s), ..rien = provizorium: voorloopige inrichting.
provocieren, zie provozieren. **Provocation**, w. —, —en = provocatie: uitdaging. **provocatoorisch** = uitdagend, tartend. **provocieren**, (schw. (h.)) = provokeeren: uitdagen, tarten.
prozedieren ic., zie procedieren ic.
Prozent, f. -(e)s, —e = procent, percent; zu 5 Pr. = tegen 5 procent; zu hohen Prozenten = tegen of op hooge interest. **Prozenttag**, m. = percentage.
Prozess, m. .. jeßes, .. zeße = proces: rechtszaak, -geding; procédé: handelwijze; einen den Pr. machen = iem. een proces aandoen; furzen Pr. mit einem machen = korte metten met iem. maken; ein magerer Bergleid ist besser als ein fetter Pr. = een mager vergelijk is beter als een vet proces. **Prozessaffen**, Pl. = processtukken. **Prozessführer**, m. = pleiter. **Prozessführung**, w. = procedure. **prozessieren**, (schw. (h.)) = procedereen.
Prozession, w. —, —en = processie. **Prozessionsraube**, w. = processierups.
Prozesskosten, Pl. = proceskosten. **Prozessordnung**, w. = rechtspleging. **Prozesssache**, w. = rechtszaak. **Prozesssucht**, w. = pleitzucht. **prozessüchtig** = proceslievend, pleitziek.
Prüdel, m. —s, —en = fout (bij 't breien, haken e. d.). **prüdeln**, (schw. (h.)) = borrelen, pruttelen (van kokend water enz.); knoeien (bij 't breien e. d.).
Prüfeisen, f. = peilstift, tentijzer, sonde.
prüfen, (schw. (h.)) = toetsen, onderzoeken, examineeren, (een rekening) nagaan; Er3 auf Silbergehalt pr. = 't zilveragehalte van erts onderzoeken; einen Freund pr. = een vriend beproeven; Wein pr. = wijn probeeren; der Herr prüft die Seinen = de Heer beproeft de zijnen; einen auf seine Fähigkeiten, Gesinnung pr. = iem. ten opzichte van zijn bekwaamheden, gezindheid onderzoeken; die Kandidaten pr. = examineeren. **Prüfer**, m. —s, —en = examiner, onderzoeker, toetsr. **Prüferstein**, m. = toetssteen. **Prüfung**, w. —, —en =

onderzoek, examen; beproeving; eene Pr. abhaken, maken, befehen = een examen houden, doen, afleggen.

Prüfung[s]arbeit, w.; -kommission, w.; -zeit, w. = examen[w]erk; -commissie; -tijd.

Prüfung[s]zeugnis, f. = bewijs van afgelegd examen.

Prügel, m. -s, -n = stok, knuppel, slaag, ransel. **Prügelei**, w. -, -en = kloppartij, vechtpartij. **Prügeljunge**, -knabe, m. = zondebok. **prügeln**, fchw. (h.) = slaan, ranselen, afranselen. **Prügelstrafe**, w. = stokslagen(straf).

Prunelle, w. -, -n = prunelle.

Prunk, m. -(e)s, -en = pronk, staatsie, pracht, praal. **Prunkbett**, f. = praalbed. **Prunkfen**, fchw. (h.) = pronken, prijken, pralen. **Prunkgemach**, f. = pronkkamer, mooie kamer. **Prunkhaft** = prachtig, pronkerig, zwierig. **Prunklos** = zonder praal, eenvoudig. **Prunkrede**, w. = weidsche, hoogdravende redevoering. **Prunkredner**, m. = declamator. **Prunksucht**, w. = pronk-, praalzucht. **Prunkvoll**, -ze prunkhaft. **Prunkzimmer**, f. = pronkkamer, mooie kamer.

Prunstein, -stein, fchw. (h.) = proesten, luid niezen, blazen.

Pruth, m. = Pruth.

P. S. = Possifriptum.

Psalm, m. -(e)s, -en = psalm. **Psalmbuch**, f. = psalmboek. **Psalmendichter**, m. = psalmdichter. **Psalmengesang**, m. = psalmgezag. **Psalmist**, m. -en, -en = psalmist. **Psalmodie**, w. -, -(e)n = psalmodie: liturgisch gezang.

Psalter, m. -s, -n = psalter: 't Boek der Psalmen, een soort harp, hier, lange rozenkrans, bladmaag.

Pseudo[graaf], m. -en, -en; -nym, f. -s, -e = pseudo[graaf] (schriftvervalscher); -niem (valsche of aangenomen naam).

psi: = st!

Psyche, w. -, -n = Psyche: ziel, in de mythologie de geliefde van Amor. **Psychiater**, m. -s, -n = psychiater: arts voor zielsziekten. **Psychiatrie**, w. -n = psychiatrie: leer van de zielsziekten. **psychiatrisch** = psychiatrisch. **psychisch** = psychisch: de ziel betreffende, van de ziel. **Psychograph**, m. -en, -en = psychograaf: schrijftoestel voor opgeroepen geesten. **Psycholoog**, m. -en, -en = psycholoog: zielkundige. **Psychologie**, w. -n = psychologie: zielkunde. **psychologisch** = psychologisch.

p. t. = pro tempore: zur Zeit, tegenwoordig (inlere p. t. Kunden, das p. t. Publikum).

pto. = passato: lekten Monat.

ptolomäisch = Ptolomeisch. **Ptolomäus**, m. = Ptolomeus..

Pubertät, w. -n = puberteit.

public = in 't publiek. **publik** = publiek.

Publikation, w. -, -en = publikatie, bekendmaking. **Publikum**, f. -(s) = publiek.

publizieren, fchw. (h.) = publiceeren. **Publizist**, m. -en, -en = publicist: die het staatsrecht onderwijst, er over schrijft; ook: dagbladschrijver. **Publizistik**, w. -n = publicistika: leer van 't staatsrecht; journalistiek.

Pud, m. = plaagzieke kabouter, kwelgeest.

Pudfel, zie Pudfel.

Pud, f. -(e)s, -e = poed, pud: Russ. gewicht van ruim 16 K. G.

pudeln, fchw. (h.) = puddelen: een wijze

van smeedijzer maken. **Puddefosen**, m., -wert, f. = puddingoven. **Puddefstahl**, m. = puddelstaal.

Pudding, m. -(e)s, -e u. -s = pudding, podding.

Pudel, m. -s, -n = poedel: een hondesoort, misworp bij 't kogelen, misschot, fout; (stud.) pedel; das ist des Pudels Kern = dat is 't sijne van de zaak. **Pudelhund**, m. = poedelhond. **Pudelskopf**, m. = krooskop. **Pudelmüge**, w. = bonten of harige muts, pelsmuts. **pudeln**, fchw. (h.) = poedelen. **Pudelnacht** = moedernaakt. **Pudelnarrisch** = allerzotst, uitgelaten. **Pudelnas** = zoo nat als een kat.

Puder, m. -s = (haar)poeder.

Puderbeutel, m.; -büchse, w. = poeder[-zak]; -doos.

Puderig = poederig, poeierig. **Pudermantel**, m. = poedermantel. **Pudern**, fchw. (h.) = poederen. **Pudersucker**, m. = poeder-, stof-suiker.

Puff! = bof! pof! poef!

I. **Puff**, m. -(e)s, Puffe = bof, pof, dosse slag, stoot, wat bol uitstaat; larie, humbug, bedriegerij; bordeel; er kann einen P. vertragen = hij kan een duw(tje) velen.

II. **Puff**, f. -(e)s = pof- of pufspel (op 't dambord).

Puffärmel, m. = pofmouw. **Puffe**, w. -, -n = pof, wat bol uitstaat. **Puffen**, fchw. (h.) = poffen, knallen, bollen, stompen, met poffen of dossen voorzien. **Puffer**, m. -s, -n = zakpistool, butter, poffer(t). **Puffig** = met poffen, uitslaand, bol.

Puffspiel, f., zie Puff II.

Puff, zie Puff.

Pulle, w. -, -n = pul, flesch.

Pulle, w. -, -n = zeepoltep; pulp.

Puls, m. -es, -e = pols, polslag, harteklop; einem den P. fühlen = iemands pols voelen; einem an den P. fühlen = iem. aan den pols voelen, polsen, uitvragen. **Pulsader**, w. = slagader. **Pulsgefäßwunde**, w. = slagadergezwel. **pulsieren**, fchw. (h.) = kloppen, slaan, pulseeren.

Pulsometer, m. -s, -n = pulsometer.

Pulsschlag, m. = polslag. **Pulsstillstand**, m., -störung, w. = stillstand van den pols.

Pulswärmer, m. -s, -n = polsmof.

Pult, f. -(e)s, -e = lessenaar, lezenaar, bureau.

Pulver, f. -s, -n = poeder, (bus)kruit, stof; er hat das P. nicht erfunden = hij heeft het buskruit niet uitgevonden; er ist zu P. und Blei verurteilt = veroordeeld om doodgeschoten te worden; er hat weder P. noch Blei = hij heeft niemendal; er hat sein ganzes P. verschossen = al zijn kruit verschooten; er kann sein P. riechen = hij is laf.

Pulverbeutel, m.; -dampf, m.; -fabrik, m.; -faß, f. = kruit[-zak]; -damp; -fabriek; -vat.

pulverig = bijdehand, snedig, slagvaardig.

Pulverhorn, f. = kruithoren. **pulverig** = poederig, bepoederd, bestoven. **pulverisieren**, fchw. (h.) = pulverizeeren: tot poeder, tot stof maken.

Pulverkammer, w.; -faren, m.; -korn, f. = kruit[-kamer]; -wagen; -korrel.

Pulverladung, w.; -magazin, f.; -maß, f. = kruit[lading]; -magazijn; -maat (voor een lading).

Pulvermehl, f. = meelbuskruit. **Pulver-**

mühle, w. = kruitmolen. **pulvern**, fchw. (h.) = pulverizeeren, poeders gebruiken, schieten.
Pulverprobe, w.; **rauch**, m.; **fact**, m. = kruit|proof; -damp; -zak.
pulverschou = bang voor 't buskruit. **Pulverschwärmer**, m. = zwemer, vuurpijl.
Pulversturm, m.; **tonne**, w.; **berschwörung**, w. = buskruit|toren; -vat; -complot.
Pulvertwagen, m. = kruitwagen.
Puma, m. -(s), -s = puma: Amer. leeuw.
Pummel, m. -s, - = dikkerl(je). **pummelig** = mollig, lief.
Pump, m. -(e)s, -e = bos, slag; auf P. = op de pof, op de borg; einen P. machen, anlegen = op de pof, borg nemen.
Pumpbalken, m. = pompzwengel. **Pumpbrunnen**, m. = welpomp. **Pumppe**, w. -n = pomp. **pumpen**, fchw. (h.) = pompen, leenen, borgen.
Pumpen|fassen, m.; **folben**, m.; **macher**, m. = pomp|kast; -zuiger; -maker.
Pumpenrohr, f.; **schwengel**, m.; **werk**, f. = pomp|buis; -zwengel; -werk.
Pumper, m. -s, - = pomper.
pumpen, fchw. (h.) = hameren, kloppen.
Pumpnickel, m. -s, - = kort dik kereltje, pompernikkel (Westfaalsch grof brood).
Pumpofe, w. = korte wijde broek, fietsbroek. **Pumpstation**, w. = pompstation.
Punier, m. -s, - = Punier. **punisch** = Punisch.
Punft, m. -(e)s, -e = punt (de p. = leesteken, anders: het p.), stip; plek; die Punte auf dem i = de puntjes op de i; ein munder P. = een wonde plek; ich war, stand auf dem P. abzureisen = op 't punt te vertrekken; P. 2 Uhr = precies om twee uur; im P. der Ehre = op 't punt, stuk van eer.
Punftation, w. -en = punctatie: 't eerste ontwerp (van een contract). **Punftchen**, f. -s, - = puntje. **punfticren**, fchw. (h.) = punctueeren: bestippelen, water aftappen.
Punfticrer, m. -s, - = punkteerwaazegger, geomant. **Punfticrfunft**, w. = punctueerkunst, geomantie: waarzegkunst uit stippen. **Punfticrnadel**, w. = acupunctuurnaald; graveerstift, radeer-, etsnaald. **Punfticr|rad**, f. = stippelrad. **punftlich** = stipt, nauwkeurig, punkteel, precies. **Punftlicht**, w. - = stiptheid, nauwgezetheid.
Punftum, f. -(s), -ta = punt; und damit P.! = daarmee uit! **Punftur**, w. -en = punctuur, stift aan 't timpaan.
Punsch, m. -es = punch, pons. **Punsch|bowl**, w. = punchbowl. **punschchen**, fchw. (h.) = een punchdrinkgelag houden. **Punsch|cffenz**, w.; **extrakt**, m. = punchextract.
Punsch|napf, m. = punchkom.
Punzen, m. -(s), - = pons, doorslag, muntstempel, steekijzer. **punzicren**, fchw. (h.) = beeldwerk maken, uitsteken, uitslaan.
pupillarisfche Siderheit = pupillaire zekerheid. **Pupill(e)**, m. -n, -n; P., w. -n, -n = pupil, pleegkind, onmondige wees.
Pupille, w. -n, -n = pupil, oogappel.
Pupillengelder, Pl. = pupillengelden.
Puppen, f. -s, - = poppetje, popje, liefje.
Puppe, w. -n, -n = pop, larve, masker, nymph; er geht bis in die Puppen = (Berl.) hij gaat heel ver; über die Puppen = te ver.
Puppen|gezicht, f.; **kopf**, m.; **spiel**, f.; **theater**, f. = poppen|gezicht; -kop; -spel (-kast); -theater (-kast).

pupvern, fchw. (h.) = popelen.
pur = puur, zuiver, onvermengd, louter.
Puree, w. -, -s = puree, brij.
Purganz, w. -, -en; **Purgativ**, f. -(e)s, -e = purgatief, purgans: afvoerend middel.
Purgatorium, f. -s = purgatorium: vagevuur. **purgicren**, fchw. (h.) = purgeeren.
Purgiermittel, f. = purgeermiddel.
Purification, w. -, -en = purificatie: reiniging, loutering. **purificicren**, fchw. (h.) = purificieeren: reinigen, louteren.
Purimfeft, f. = Purimfeest.
Puris'mus, m. - = purisme: overdreven zucht naar taalreinheid, daaruit ontstaan nieuw gevormd woord. **Purist**, m. -en, -en = purist.
Puritaner, m. -s, - = puritein, rondkop.
puritanisch = puriteinsch.
Purpur, m. -s = purper (zoowel kleur en stof, als gewaad). **Purpurfarbe**, w. = purper(kleur, -verf). **purpurfarben**, **farbig** = purperkleurig.
Purpur|ficber, f.; **gewand**, f.; **huhn**, f. = purper|kooorts (scharlakenk.); -kleed; -hoen.
Purpurhut, m. = kardinaalschoed. **Purpur|lippen**, Pl. = rozeroode lippen. **Purpur|mantel**, m. = purpermantel, vorsten-, kardinaalsmantel. **Purpermuschel**, w. = purpermossel. **purpurn** = purperen, purper. **purpurrot** = purperrood.
Purpur|röte, w.; **schnecke**, w. = purper|kleur; -slak.
purren, fchw. (h.) = gonzen, brommen, morrelen, poken, porren (op 't schip: de wacht wakker roepen).
Purzelbaum, **purzeln**, zie Purzelbaum zc.
Purzel, m. -s, - = lieffe, poesje.
Pursta, w. -, -ten = (Hong.) poesta, steppe.
Purste, w. - = adem; aus der P. sein = buiten adem zijn.
Purstel, w. -, -n = puistje, pukkel.
purten, fchw. (h.) = ademen, blazen; ich puste dir was = ik zou je danken. **Purstrohr**, f. = blaaspijp.
Purte, w. -, -n = kalkoen, kalkoensche hen; die alte P. = dat ouwe wijf; mein Purchen = mijn hondje, mijn kippetje (tegen kleine kinderen). **Purter**, m. -s, -; **Purbahn**, m. = kalkoen, kalkoensche haan. **purterrot** = zoo rood als een kalkoen.
Purisch, m. -es, -e = (plotselinge, voorbijgaande) volksoploop, standje. **purischen**, fchw.
Purr! purr! = kiep, kiep! [(h.) = ophitsen.
Purten, Pl. = kinderfiguren.
Pusch, m. -es = tooi, opschik, toilet, pronk, modeartikelen; pleisterkalk. **puschen**, fchw. (h.) = poetsen, schoonmaken, mooi maken, opschikken, optooien, uitdossen, toilet maken; (die Bäume) snoeien; das Licht, sich die Nase p. = de kaars snuiten, den neus snuiten; die Mauern p. = bepleisteren, berapen; die Schönste pußt das Licht = de mooiste maakt dat ze gezien wordt; sich p. = ook: zich vermommen. **Purzer**, m. -s, - = poetser; doorhaling, uitbrander, standje. **Puschgemach**, f. = toiletkamer. **Puschgeschäft**, f., **handel**, m. = modezaak. **Puschhandlung**, w. = mode-magazijn.
Puschig = koddig, grappig, komiek; eine puschige Rubel od. Krufe = een potsierlijk mensch.
Puschmacherin, w. -, -nen = modiste. **Pusch|sucht**, w. = pronkzucht, zucht voor opschik.
Pusch|süchtig = pronkziek. **Puschisch**, m. = toilettafel. **Puschwaren**, Pl. = modeartikelen.

Puzzimmer, f. = mooie kamer, pronkkamer, salon; toiletkamer.
Puzzle (spr.: *pözzel*), f. -s, -s = puzzle.
Pyämie, m. = pyaemie: bloedvergiftiging.
Pygmaë, w. -n, -n = pygmae: dwerg.
Pygmaënhaff, **Pygmaëfich** = pygmaeisch: dwergachtig.
pyramidal = pyramidaal. **Pyramide**, w. -, -n = pyramide; die Gesehre in Pyramiden segen = in rotten... **pyramidenförmig** = pyramidaal, pyramidevormig.
Pyrenäen, Pl. = Pyrenceen. **Pyrenäfich** = Pyreneesch.

Pyrometer, f. (u. m.) -s, - = pyrometer: hittemeter. **Pyrotechnif**, w. - = pyrotechnica: vuurwerk-kunst. **pyrotechnifich** = pyrotechnisch.
Pyrrhusfieg, m. = Pyrrhusoverwinning.
Pythagoras, m. = Pythagoras. **Pythagoreer**, m. -s, - = Pythagoraer. der **Pythagorefche** Lehrsatz = de stelling, 't theorema van Pythagoras.
Pythia, m. = Pythia: priesteres van 't Delphisch orakel. **Pythifich** = Pythisch, orakelachtig; die Pythifchen Epiele = de Pythische of Delphische spelen.

Q.

Q, w. = Q.
Quabbe, zie Quappe. **quabbelig** = slap, week. [**quabbeln**, fchw. (h.) = sjokken, slap voortgaan, waggelen].
Quafel, w. -, -en = gebabbel, kinderpraat, beuzelarij, onzin, halfheid, gewiefel.
quafeln, fchw. (h.) = bazelen, wauwelen, beuzelen, weifelen. **Quafelfans**, m.; -licfe, w. = weifelaar; wauwelaar.
Quakzalver, m. -s, - = kwakzalver.
Quakzalverci, m. -, -en = kwakzalverij.
quakzalvern, fchw. (h.) = kwakzalveren.
Quadbai, w. -, -n = blaar (door de brandnetel veroorzaakt).
Quader, w. -, -n; m. -s, - od. **Quaderstein**, m.; -ftein, f. = hardsteen, arduin.
Quadrant, m. -en. -en = kwadrant.
Quadrat, f. -(e)s, -e = kwadraat, vierkant; ins Q. erheben, bringen = in 't kwadraat verheffen; herstellingsteeken (in de muziek).
Quadratfuß, m. = vierkante voet. **quadratfich** = vierkant. **quadratfiche** **Gefichtung** = vierkantsvergelijking.
Quadratmeile, w.; -meter, f. (u. m.) = vierkante mijl; v. meter.
Quadratfchädel, m. = stomme stijfkop.
Quadratur, w. -, -en = kwadratuur.
Quadratwurzel, w. = vierkantswortel.
Quadratzahl, w. = vierkant (getal), kwadraat, wortelgetal. **Quadrat Zoll**, m. = vierkante duim. **quadraten**, fchw. (h.) = in 't kwadraat verheffen.
Quadriga, w. -, . gen = quadriga: vier-span.
Quadrille (spr.: *kadrielje*), w. -, -n = quadrille, kadrielje.
Quadrillion, w. -, -en = kwadrillioen, millioen in de 4de macht.
Quadruped, f. -en, -en = viervoetig dier.
Quadrupelallianz, w. = quadruple alliantie.
Quai, zie Kai.
quäfen, fchw. (h.) = kwaken, kwekken.
quäfen, fchw. (h.) = kwekken.
Quäfer, m. -s, - = kwaker.
Quäl, w. -, -en = kwelling, pijn, verdriet; mer die **Wahl hat**, hat die Q. od. **Wahl macht Q.** = kiezen is een lastig ding. **quäfen**, fchw. (h.) = kwelen, pijnigen, plagen, hinderen; **fich q.** = zich kwelen, zich af-, uitslooven. **quälend** = lastig, pijnlijk, martelend.

quäfenmüde, w. = moe van pijn. **Quäfer**, m. -s, - = kweller, plager, lastige persoon.
Quälerei, m. -, -en = plagerij, hinder.
quälereiich = plagerig. **Quälgeift**, m. = plaaggeest, zaniker, lastpak.
Qualifikation, w. -, -en = kwalifikatie, bekwaamheid, bevoegdheid. **Qualifikationsattest**, f. = diploma van bevoegdheid, acte van bekwaamheid. **qualifizierbar** = te kwalificeeren. **qualifizieren**, fchw. (h.) = kwalificeeren: nader omschrijven, bevoegd of bekwaam verklaren; **fich q.** = zich leenen, geschikt zijn. **qualifizierendes** **Bergehen** = zwaar vergrijp, misdaad onder verzwarende omstandigheden.
Qualität, w. -, -en = kwaliteit. **qualitativ** = kwalitatief: naar de hoedanigheid.
Qualte, w. -, -n = kwal.
Qualm, m. -(e)s = walm, kwalm, dikke damp; drukte, pocherij. **qualmen**, fchw. (h.) = walmen, dampen, (vom Ofen) rooken; pochen. **qualmig** = dampig, rookerig.
Qualster, m. -n, - = fluim. **qualstern**, fchw. (h.) = spuwen, spugen.
qualvoll = smartelijk, pijnlijk, kommervol, verdrietig.
Quanbai, m. -s, - = paal (midden in den kolenmijler).
Quantität, w. -, -en = kwantiteit, hoeveelheid, aantal. **quantitativ** = kwantitatief: naar de hoeveelheid. **Quantum**, f. -s, . ta = quantum: aantal, hoeveelheid, portie. [**quanteweife** = kwansuis].
Quapbe, w. -, -n = kwab, kwabbe, putaal.
Quarantaine, **Quarantäne** (spr.: *karä.*), w. -, -n = quarantaine.
Quarf, m. -(e)s = kaaswongel, melkklonter, modder, slijk, slobber, vuil, rommel, beuzelarij, voderij.
Quarre, w. -, -n = drens, huilebalk.
quarren, fchw. (h.) = grienen, janken. **quarrig** = huilerig.
I. **Quart**, f. -(e)s, -e = verrel, pint, quarto.
II. **Quart**, w. -, -en = kwart (in de scherinkunst en in de muziek).
Quarta, w. -, . ten = vierde klasse (van boven af). **Quartal**, f. -(e)s, -e = kwartaal. **quartaliter** = driemaandelijks, per kwartaal. **Quartalräucher**, -fäucher, m. = hij, die maar eens in 't kwartaal zich aan rooken en

drinken te goed doet. **kwartaalweise** = per kwartaal. **Quarta'ner**, m. -s, -- = leerling in quarta. **Quartant**, m. -en, --en; **Quart'band**, m. = kwartijn, in quartloband. **Quarte**, w., zie Quart II. **Quart'erbed**, f. = halfdek, kampanje. **Quarter'o'ne**, m. -n, --n = quarteron: een gewicht, een maat, afstammeling van Mestiezen en Europeanen. **Quartett**, f. -(e)s, --e = kwartet. **Quart'formaat**, f.; **heft**, f. = quarto|formaat; -schrijfbok. **Quartier**, f. -(e)s, --e = (stads)wijk, kwartier, logies, onderdak, herberg, woning, kamers; bei einem in Q. liegen = bij iem. ingekwartierd zijn; Q. nehmen = zijn intrek nemen; Q. geben = kwartier, pardon geven. **Quartier'billet**, f. = bewijs of biljet van inkwartiering. **quartie'ren**, fhw. (h.) = in kwartier leggen. **Quartier'geld**, f.; **liste**, w. = inkwartierings|geld; -lijst. **Quartier'ma'cher**, m. = kwartiermeester. **Quart'seite**, w. = quartozijde. [foerier. **Quarz**, m. -es, --e = kwarts. **quarz'artig** = kwartsachtig, -vormig. **Quarz'felsen**, m. = kwartsrots. **quarz'ig** = kwartsachtig. **Quas**, m. -es = smulparij]. **qua'seln**, fhw. (h.) = bazelen. **qua'si** = kwazie, (om) zoo te zeggen, eemgszins, zowat. **Quasimodogeniti**, Pl. = Quasimodogeniti: Zondag voor Paschen. **qua'seln** (spr.; *kwazeln*), fhw. (h.) = zeuren, zaniken]. **Quas'ia**, w. = kwassie- of bitterhout. **Quas't**, m. -es, --e; **Quas'te**, w. --, --n = bosje, kwast. **Quas'ten**, fhw. (h.) = kwastje. **quas'tioniert** = in kwestie. **Quas'tor**, m. -s, --en = quaestor: rent-, penningmeester. **Quas'tur**, w. --, --en = quaestuur: ambt van een quaestor, kas. **Quater'ber**, m. -s = quaterber, quater-temper: 1e dag van een kwartaal, bij de R. K. een vastendag op den 1sten Vrijdag van elk kwartaal. **Quater'ne**, w. --, --n = quaterne: vier (bedrukte) bladen; vier nummers in een rij (in 't lotospel). **Quat'sch**, m. -es = domheid, zotteklap; modder, pap. **quat'sch!** = pats! klets! **quat'schen**, fhw. (h.) = kletsen, zotteklap uitslaan. **Quac'fe**, w. --, --n; **Quac'fengras** = honds-, kweekgras. **Quac'holder**, zie Wachholder. **Quac'filber**, f. = kwik(zilver). **quac'filberartig** = kwikzilverachtig. **quac'filberhaltig** = kwikzilverhoudend. **Quac'filber|salbe**, w.; **sa'ule**, w. = kwik|zalf; -kolom. **Quac'weizen**, m. = kweek-, hondsgras. **Quac'le**, w. --, --n = handdoek, servet. **Quell**, m. -(e)s, --e = bron, **Quell'e**, w. --, --n = bron; ich habe es aus der besten, aus zuverlässiger Q. = uit de beste, betrouwbare bron; aus der ersten Q. beziehen = uit de eerste hand kopen. I. **quel'len**, ft. (f.) (du quillst, er quillt; quoll, quollte; quill! quollen) = zwellen, uitzetten, (op)borrelen, (op)springen, (op)wellen, voortkomen, vloeien; [doen voortkomen, voortbrengen]; mit quillt der Bissen im Munde =

ik kan 't eten niet door de keel krijgen (van boosheid). II. **quel'len**, fhw. (h.) = in de week zetten, (laten) weeken; gequellte Kartoffeln = aardappelen met de schil. **Quel'lenforscher**, m. = bestudeerder van de bronnen. **Quel'lenforschung**, w.; **studium**, f. = bronnenstudie. **quel'lenmäßig** = volgens de bronnen, echt, authentiek. **quel'lig** = bronnen, wellen bevattend. **Quell'wa'sser**, f. = wel-, bronwater. **Quen'del**, m. -s = wilde thijm, kwendel. **Quengel'eit**, w. --, --en = gezanik, gedreus, plagerij. **quer'geln**, fhw. (h.) = zaniken, drenzen, plagen. **Queng'ler**, m. -s, -- = zaniker, dreuzer. **Quen'den**, f. -s, -- = vierde lood. **quer** = dwars, schuin; die Sache geht q. = loopt verkeerd; das kommt mir sehr q. = zeer ongelegen; er streift freuz und q. herum = hij zwerft in alle richtingen, overal, nu hier dan daar, rond; das Schicksal freißt mir q. durch den Weg = het noodlot werkt mij tegen; q. schreiben = bewijzen teekenen, schulden maken. **Quer'balken**, m. = dwarsbalk. **Quer'band**, f. = dwarsband, -hout, staaf, stut, verbinding. **Quer'bank**, w.; **baum**, m.; **durch'schnitt**, m. = dwars|bank; -hout; -doorsnede. **Que're**, w. = dwarste, schuinte; nach der Q. durch'schneiden = in de dwarste, schuinte doorsnijden; einem in die Q. kommen = iem. in den weg, in 't vaarwater komen, iem. dwarsboomen; es ist mir etw. in die Q. gekommen = ik ben verhinderd geworden; in die Kreuz und Q. = in alle richtingen, kris en kras. **Quer'eisen**, f. = dwarsijzer. **Quer'eit**, w. --, --en = klacht, twist. **quer'en**, fhw. (h.) = dwars doorsnijden. **Quer'fall**, m. = tegenvaller, kink in de kabel, tegenslag. **quer'feldein** = 't veld in, 't land in. [**Quer'finger**, m. = vingerbreedte]. **Quer'folie**, w.; **folio**, f. = dwars|fluit; -folio. **Quer'frage**, w. = strikvrage, kruisvrage, onverwachte vraag. **Quer'furche**, w.; **-gang**, m.; **-gasse**, w. = dwars|voor; -gang; -steeg (of -straat). [**Quer'hand**, w. = handbreedte]. **Quer'hieb**, m. = schuinslag, -stoot. **Quer'holz**, f. = dwarshout. **Quer'hiffen**, f. = peluw. **Quer'kopf**, m. = dwarskop, dwarshoofd, dwarsdrijver. **quer'köpfig** = raar, dwars, die altijd wat anders wil dan een ander. **Quert**, zie Quirt. **Quer'teile**, w.; **linie**, w.; **mauer**, w. = dwars|lijst; -lijn; -muur. **Quer'pfeife**, w.; **riß**, m. = dwars|fluitje; -scheur. **Quer'sack**, m. = reiszak (die dwars over den schouder of dwars op 't paard wordt gelegd). **Quer'sattel**, m. = dameszadel. **Quer'schiff**, f.; **schnitt**, m.; **stange**, w. = **strafse**, w. = dwars|schip (in kerken); -doorsnede; -stang; -straat. **Quer'strich**, m. = dwarsstreepje, -lijn, streep door de rekening. **Quer'tal**, f.; **treiber**, m. = dwars|dal; **quer'u'ber** = schuin tegenover. [-drijver. **Querulant**, m. -en, --en = twistzoeker, klaagzuchtige. **querulie'ren**, fhw. (h.) = twist zoeken, over kleinigheden klagen.

Quer'wall, m.; **-wand**, w.; **-weg**, m. = dwarswal (of traverse); -wand; -weg.
Quetse, w. —, —n = blaar.
Quetsche, w. = verdrukking, pers, persing, benauwdheid; blauwe pruim, kwets; er ist in der D. = hij zit in de verlegenheid. **quet'schen**, schw. (h.) = kneuzen, platdrukken, kwetsen; platslaan, pletten; (Trauben) utpersen; (einem die Haub) drukken. **Quetsch'tartoffeln**, Pl. = aardappelmoes, purée. **Quetsch'laut**, m. = keelgeluid (waarbij de stein omslaat). **Quetschung**, w. —, —en = kneuzing, bluts.
Queue (spr.: *keu*), f. —s, —s = (biljart-)queue, keu; **Q.**, w. —, —s = queue: achterhoede; **Q.** machen, bilden = queue maken.
quif = kwiek, vlug. **Quifborn**, m. —(e)s, —e = bron van stroomend water, fontein.
Quifbrei, m. = amalgama. **Quifmühle**, w. = amalgaemermolen.
Quidproquo, f. —(s), —s = quidproquo: verwisseling, misverstand.
quie'ffen, schw. (h.) = gillen, krijten.
quie'nen, schw. (h.) = kwijnen, sukkelen.
quieszie'ren, schw. (h.) = rusten, pensioneeren.
Quiesmus, m. = quietisme (een mystisch-religieuze richting).
quieschen, schw. (h.) = gillen, krijten, piepen.
Quilung, w. —, —en = opening in den dijk voor 't kwelwater.
quintie'ren, schw. (h.) = zangoefeningen maken, kwinkeleeren.
Quint, w. —, —en = kwint: kneep. list.
Quinta, w. —, —ten = quinta, vijfde klasse (van boven af). **Quinta'ner**, m. —s, — = leerling van quinta.

Quin'te, zie Quint.
Quinter'ne, w. —, —n = quinterne, quine: reeks van 5 nummers in 't lottospel. **Quin't'eisenz**, w. —, —en = quintessence: 't wezen van de zaak.
Quintett, f. —(e)s, —e = quintet.
Quiproquo, zie Quidproquo.
Quirinal', m. —(e)s = Quirinaal: koninklijk paleis in Rome.
Quirl, m. —(e)s, —e = roerstok, karnstok, krans (van bladeren of bloesems), beweeglijk persoon (draaitol). **quir'len**, schw. (h.) = roeren, karnen, draaien, rondslechteren, rondtrippelen.
Quisqu'lien, Pl. = nietigheden, bezelarijen, bagatellen.
quitt = quitte, kiet, gelijk; mit dem Leben bin ich q. = heb ik afgerekend; [aller Doffnung q. sein = alle hoop verloren hebben; eines Amtes q. sein = van een amt af zijn].
Quitte, w. —, —n = kwee(peer). **Quit'tenbaum**, m. = kweeperboom, kweebloom.
Quit'tenfarbe, w. = strookleur. **quit'tengelb** = kweegeel.
quit'te'ren, schw. (h.) = kwitteeren, voldoen; den Dienst q. = uit den dienst gaan; (die Arbeit) opgeven. **Quit'tung**, w. —, —en = kwitantie, ontvangbewijs.
Quiv'be (spr.: *ki..*) f. — = quivive, werda; er ist immer auf dem Q. = hij is altijd op zijn quivive.
Quodlibet, f. —(s), —s = quodlibet: mengelmoes, potpourri.
Quo'te, w. —, —n = quotum; aandeel, part.
Quotient (spr.: *kwootsient*), m. —en, —en = quotient.

R.

R, f. = R.
Raa, zie Rahe.
Raba'sein, schw. (h.) = lawaai maken.
Rabat', m. —(e)s = rabat, korting, aftrek.
Rabat'te, w. —, —n = revers, om- of opslag (aan kleedingstukken); smal (bloem)bed, rand (van een bloembed).
rabattie'ren, schw. (h.) = rabatteeren: korting geven of krijgen. **Rabatt'rechnung**, w. = rabatrekening; -conto.
Rabau', m. —(e)s u. —e(n) = rabaaw; grauwe renet.
Rab'heß, m. — = winst.
Rab'bi, m. —(s), —s = rabbi, rabbijn.
rabbat' = rabbiant, woedend, kwaad.
Rabbinat', f. —(e)s, —e = rabbinaat. **Rabbi'ner**, m. —s, — = rabbi, rabbijn. **rabb'i'nisch** = rabbijnsch.
Ra'be, m. —n, —n = raaf; er ist nicht wie ein R. = hij steelt als een raaf; ein weißer R. = een witte raaf.
Ra'benlaas, f.; **-art**, w.; **-estern**, Pl. = ravenlaas (d. i. kreng, galgenaas); -aard (of -soort); -ouders (d. i. slechte ouders).
Ra'benfeder, w.; **-fortias**, m.; **-fuß**, m.; **-getränze**, f. = rave'veer; -nleksuitsteeksel; -voet (een plant: hoornkers); -gekraas.

Ra'ben'gott, m.; **-haar**, f.; **-frähe**, w. = raven'god (d. i. Wodan); -haar (d. i. gitzwart haar); -kraai (of huiskraai).
Ra'benmutter, w. = ravenmoeder (slechte m.); **Ra'bennacht**, w. = pikzwarte nacht.
Ra'benschnabel, m. = ravenbek (in alle bet.). **ra'benschnwarz** = ravenzwart. **Ra'ben'stein**, m. = gerechtsplaats, galgeveld.
Ra'benstimme, w. = krasseende stem.
Ra'benvater, m. = ravenvader (d. i. slechte vader).
rabbat', zie rabbat.
Rabulist', m. —en, —en = rabulist: rechtsverdraaier, advocaat voor kwade zaken, opruier. **Rabulisterei**, w. —, —en = rabulisterij.
rabuli'risch = opruiend.
I. **Ra'ce** (spr.: *rves*), w. —, —s = race, wedren.
II. **Ra'ce**, zie Rasse.
Rach'begierde, w. = wraakzucht. **Ra'che**, w. — = wraak; R. an einem nehmen = wraak op iem. nemen; daß ich recht nach R. = dat roept om wraak.
Ra'che'last, m.; **-durst**, m.; **-geist**, m.; **-göttin**, w. = wraakloefening; -zucht; -geest (demon); -godin (Eumenide).
Ra'chen, m. —s, — = muil, mondholte, krater.
râ'chen, schw. [setten gerodjen] (h.) — wreken,

fchub an einem für *od.* wegen etw. r. = zich op iem. voor iets wreken.
ra'denformig = muil-, kratervormig. **ra'denmündung**, w. = mond-keelverbinding.
ra'denpuiser, m. = slechte wijn.
ra'der, m. -s, -- = wreker. **ra'derisch** = wrekend, wraakzoekend. **ra'derger**, -fucht, w. = wraakbegeerte, -zucht. **ra'dergerig**, -fuchtig = wraakgerig, -zuchtig.
ra'der, zie *Wra'der*.
ra'derfel, m. -s, -- = onfatsoenlijk mensch.
ra'der, m. -s, -- = vilder, rakker, guit, schalk, lummeling; amandekraai. **ra'derfern**, fchiv. (h.) = zwoegen, beulen, sloven. **ra'derferzeug**, f. = rakkers.
ra'derfel, f. -s, -s = racket (bij 't lawn-tennis).
ra'd, f. -(e)s, *Räder* = rad, wiel, spinnewiel, rijwiel, fiets; ein Rad schlagen = (vom Frau) pronken, (als Turnübung) een rad slaan.
ra'derfche, w. = as (van een rad).
ra'dau, m. -(e)s = schandaal, spektakel, rumoer, herrie, lawaai.
ra'derbohrer, m. = naafboor. **ra'derbrunnen**, m. = put met een rad. **ra'derchen**, f. -s = radje, wieltje, fietsje. **ra'derdampfer**, m. = raderboot.
ra'de, w. -, -n = dolik, bolderik, koorroos.
ra'debrechen, fchiv. (h.) = radbraken (*sig. en fig.*). **ra'debaste**, w. = houweel; befoffen wie eine R. = dronken als een snip. **ra'deln**, fchiv. (h.) = wielrijden, fietsen. **ra'deln**, fchiv. (h.) = (laten) rondraaien. **ra'delführer**, m. = raddraaier, belhamel. **ra'demacher**, m. = wagenmaker. **ra'dergehäufe**, f. = kast (van een uurwerk). **ra'dern**, fchiv. (h.) = radbraken, overrijden, (in de lijnbaan) 't rad draaien, zich (door een rad) voortbewegen; ich bin wie geräbert = ik ben stijf, als geradbraakt. **ra'derfcer**, f. = raderdiertje. **ra'derwert**, f. = raderwerk. **ra'derfahren** (*our im Inf.*) = wielrijden, fietsen. **ra'derfaher**, m. -s, -- = wielrijder, fietser. **ra'derfelce**, w. -, -n = velg. **ra'derfenfter**, f. = rond venster. **ra'derformig** = radvormig.
ra'dergerleife, f.; **gerwicht**, f. = raderfpoor; -gewicht.
ra'dialsystem, f. = radiaalsysteem. **ra'dia'ten**, Pl. = straaldiertjes. **ra'diation'**, w. -, -en = radiatie; uitstraling.
ra'dieren, fchiv. (h.) = radeeren; uitkrabben, etsen.
ra'dier'flivnis, m.; -gummi, m.; -messer, f.; -nadel, w. = radeerflivernis; -gom; -mes; -naald (etsnaald).
ra'dier'ring, w. -, -en = radeering, ets.
ra'dies'chen, f. -s, -- = radijs.
ra'difal' = radicaal. **ra'difal'**, f. -(e)s, -e = radicaal; grondslag. **ra'difalismus**, f. -- = radikalisme.
ra'diometer, f. (*auch*: m.) -s, -- = radiometer; stralenmeter. **ra'dius**, m. -, .. dien = radius, straal. **ra'dium**, f. - (s) = radium; een stralend metaal.
ra'dix, w. -, .. dice's = wortel.
ra'dler, m. -s, -- = fietser, wielrijder.
ra'dlinie, w. = radlijn, cycloïde. **ra'dmacher**, m. = wagenmaker. **ra'dmantel**, m. = soort wijde mantel. **ra'dnabe**, w. = naaf (van een rad). **ra'dschaufel**, w. = schepbord.
ra'dscheibe, w. = schijfblad, katrol. **ra'd'schene**, w. = wielband. **ra'd'schlagen**: das ist zum R. = 't is om om te vallen. **ra'd's**

schub, m. = wagenrem. **ra'd'speiche**, w. = spaak. **ra'd'spur**, w. = raderspoor.
ra'df, m. -(e)s, -e = samenraapsel; greep, streep, band.
ra'dfel, w. -, -n = klapper, ratel, hekel- (kam), klapper; steeknet. **ra'dfeln**, fchiv. (h.) = kleppen, ratelen, babbelen; samenpakken; hekelen (vlas). **ra'dfen**, fchiv. (h.) = pakken, rapen, opnemen, (een kled, draperie) in plooiën opnemen. **ra'dfgut**, f. = samengepakt goed, geroofd goed.
ra'dfina'de, w. = fijne geraffineerde suiker. **ra'dfificer'**, w. -, -(e)n = raffinerderij. **ra'dfificeren**, fchiv. (h.) = raffineeren; raffiniert = geraffineerd, geslepen. **ra'dfificer'heit**, w. = geraffineerdheid, geslepenheid.
ra'dfzahn, m. = snijland.
ra'dgen, fchiv. (h.) = oprijen, omhoogsteken; über etw. empor, heraus, hervor r. = boven iets uitsteken.
ra'dgout' (spr.: ..g'oor), f. -s, -s = ragout.
ra'dhe, w. -, -n = ra.
ra'dhel, w. = Rahel, Rachel.
ra'dhefel, f. = razeil.
ra'dhm, m. -(e)s = room, 't beste; metaal-schuim.
ra'dhm'chen, f. -s, -- = lijstje, raampje.
ra'dhmen, m. -s, -- = lijst, raam (borduur-, wevers-, drukraam enz.); rek (voor borden, flesschen e.d.). **ra'dhmen**, fchiv. (h.) = omlijsten, in een lijst zetten, encadreeren; roomen.
ra'dhm'kafte, m.; -fuchen, m.; -torie, w. = room[kaas; -koek (-taartje); -taart.
ra'dmund, m. = Raymond, Raymond.
ra'dn, m. -(e)s, -e = (gras)rand (tusschen twee akkers), zoom, akkerrens, grasland aan de grens van de gemeente, helling; **ra'dnen** und **ra'dnen** = nauwkeurig afpalen.
ra'dfon' (spr.: r'zō), w. = raison; verstand, rede. **ra'dfonneur'**, m. -s, -e n. -s = raisonneur; prater. **ra'dfonneren**, fchiv. (h.) = raisonneeren, redeneeren.
ra'djah, m. -(s), -s = radja (Ind. vorst), rajah (= de niet-Mohammedaansche onderdanen van den Turkschen sultan).
ra'dfel, **ra'dfeln**, zie *Rafel*, *refeln*.
ra'dfete, w. -, -n = vuurpijl; [ook wel = *Rafette*].
ra'dfetti, f. -(e)s, -e; **ra'dfette**, w. -, -n = racket.
ra'dahut' (spr.: ..kaue), f. -s = rakahout; versterkend voedingsmiddel.
ra'dfe, w. -, -n = wachtel, kwakkelkoning.
ra'dadan', m. -(s) = Ramadan; vastmaand van de Mohammedanen.
ra'dam, m. -(e)s, -e = ram, bok (*ool*: stier, kater), ram (aan schepen). **ra'damme**, w. -, -n = val-, heiblok, juffer, ram (aan schepen). **ra'dammeln**, fchiv. (h.) = (zich) paren, dekken; dartelen, stoeien; inslaan, vaststampen; rukken, schudden. **ra'dammen**, fchiv. (h.) = inheien, instampen, vaststampen, rammeien.
ra'dammflog, m. = heiblok. **ra'dammer**, m. -s, -- = rammelaar (haas, konijn), ram.
ra'damm'snase, w. = kromme neus, krommeus.
ra'dampe, w. -, -n = rampe; zacht oplopend pad, oprit, trapleuning, trapgedeelte tusschen twee portalen, voetlichtrand.
ra'damponier' = ver-, ontramponneerd; bescha-digd, bedorven.
ra'damfch, m. -es = rommel, uitschol; im R. laufen = bij de roes koopen. **ra'damfchen**, fchiv.

(h.) = bij de roes en tegen verminderden prijs verkoopen, uitverkoopen.

Rancune (spr.: ..kane) w. — = rancune.

Rand, m. —(e)s, Ränder = rand, zoom, kant; er ist, kommt, gerät außer R. und Band = buiten zich zelf (van woede), uitgelaten; jekt sind wir damit zu Rande gekommen = klaar gekomen; er hat ihm einen R. gegeben = een stomp, stoot gegeven; halt den R.! = houd je mond! das versteht sich um R. = dat spreekt vanzelf.

Randal, m. —(e)s = spektakel, lawaai, schandaal. **randalle'ren**, fchw. (h.) = lawaaien; schandaal, spektakel of ruzie maken, kijven.

Randalist, m. —en, —en = lawaaimaker, levenmaker.

Randbemerkung, w. = kanteekening. **Randdufaten**, m. = gerande dukaat. **Randerrführung**, w. = kanteekening. **randern**, fchw. (h.) = randen, van een rand voorzien. **Randglosse**, w. = kanteekening, randglosse.

Randliste, w. = opstaande rand, randlijst. **Randnote**, w. = kanteekening.

Randverzierung, m.; **zeichnung** = randversiering; -teekening.

Ranft, m. —(e)s, Ränfte = korst (van gebak, brood, wonden); rand (van land, beek). **Ranftchen**, f. —s, — = korstje (onder- en bovenk.).

Rang, m. —(e)s, Ränge = rang; Schriftsteller ersten Ranges, von niederm R. = schrijver van den eersten rang, van lagen r.; einem den R. ablaufen = iem. de loef afsteken; Personen von R. = hooggeplaatste personen.

Ränge, m. —n, —n = straatjongen, kwajongen, deugniet; **R.**, w. —, —n = wild meisje, deugniet. **Ränge**, w. —, —n = zeug.]

Rangfolge, w. = rangorde, volgorde.

Rangierbahnhof (spr. r. . . zjier. . .) m. = rangeerstation. **rangieren**, fchw. (h.) = rangereen, schikken, plaatsen, zijn rang of plaats innemen; ste r. nach der Größe = zij zijn naar grootte gerangschikt; vor einem r. = voorgaan, staan boven.

Rangklasse, w. = klasse. **Rangliste**, w. = ranglijst. **erste Rangloge** = loge eerste rang. **rangmäßig** = volgens, naar den rang, in rangorde. **Rangordnung**, w. = rang-, volgorde. **Rangstolz**, m. = rang-, standtrots. **Rangstreit**, m. = rangstrijd, wedstrijd (om den voorrang). **Rangstufe**, w. = trap, graad. **rangstüchtig** = eerezuchtig.

rank = rank, tenger; r. und schlant = rank en slank. **Ranft**, zie Ränfte. **Ranfte** w. —, —n = rank, slingertwijg. **Ränfte**, Pl. (von der nicht üblichen Einzahl Ranft) = listen, slinksche streken, intriges, kuiperijen; R. schmieden = intrigeeren. **Ranftegeist**, m. = intrigegeest. **Ranftmacher**, **schmied(er)**, m. = intrigant. **ranften**, fchw. (h.) = ranken schieten, ranken; sich r. = (zich) slingeren, klimmen, zich vastklemmen. **Ranftengewächs**, f. = rank-, klimplant. **ranftspinnend**, **stüchtig**, **voll** = intrigant, slinksch, vol listen en streken, arglistig. **ranftig** = rankend, klimmend, slingerend, met ranken.

Ranftüne, zie Rancune.

Ranftfel, w. —, —n = ranonkel, hanevoet.

Ranftzel, f. —s, — = kleine reiszak, valies, knapzak. **Ranften**, m. —s, — = ransel, buik, bast, pens.

[**ranften od. sich r.**, fchw. (h.) = rusteloos rondloopen, loopsch zijn, springen, bespringen, lieren; vergaan, verrotten].

ranftig = ransig, rans, garstig. **Ranftigkeit**, w. — = rans(ig)heid.

Ranzion, w. —, —en = rantsoen, losgeld. **ranzionieren**, fchw. (h.) = rantsoneeren: loskopen.

Rape, **Rapee**, m. —s, —s = rapee: snuif. **Raphael**, m. = Rafaël. **raphaelisch** = Raphaëllisch.

Rapier f. —(e)s, —e = rapier, fleuret, schermdegen.

Rappe, m. —n, —n = moor(paard); (Schweiz.) halve stuiver; er reitet (auf) Schusters Rappen = hij gaat te voet, per pedes apostolorum.

Rappe, m. —s = gekke kuur, aanval; wenn er den R. friegt = als hij 't in zijn hoofd krijgt; er hat den R. = hij is gek. **rappe** = onwijs, gek, kolderig. **Rappekopf**, m. = izegrim, korzelig mensch, driftkop; warhoofd.

rappeköpfig = kolderig, malend.

Rappel, m. —(e)s = rappel.

rappelein, fchw. (h.) = ratelen, rammelen, kletsen; sich in die Höhe r. = zich omhoog werken; es rappelt (bei ihm) = hij maalt, is malende, hij heeft een klap van den molen, hij koldert.

Rappen, m. —s, — = (Schweiz.) halve stuiver. **Rappier**, zie Rapier.

Rapport, m. —(e)s —e = rapport. **rapportieren**, fchw. (h.) = rapporteeren.

Rappufe, w. — = (algemeene) buit; grabbelspel; in die R. kommen = een algemeene buit worden, verloren gaan.

Raps, m. —s, **Rapfaat**, w. = raap-, koolzaad.

Rapts, m. — = aanval van woede, van razernij, extaze; gekke inval.

Rapunzel, m. —s, —; **Rapunze**, w. —, —n = raponsje, rapunsel (een plant).

Rapufe, zie Rappufe.

rar = raar, zeldzaam. **Rarität**, w. —, —n = rariteit, curiositeit, zeldzaamheid. **Raritätenkabinet**, f. = rariteitenkabinet.

[**ras** = scherp, bijtend].

Rasch, m. —es = tieretein (een stof). **rasch** = rasch, snel, vlug, schielijk, gewind, voortvarend, overijld.

Rasche (für franz. rage) w. = woede, rage. **rascheln**, fchw. (h.) = ritselen, ruischen.

Raschheit, w. — = vlugheid, snelheid, raschheid, haast, drift.

Raschmacher, m. = tiereteinmaker.

Rasen, m. —s, — = graszode, zode, gras, grasveld, grasperk; R. fuchen, legen = zoden steken, leggen; er ruht unter dem R. = in 't graf, onder de groene zode.

rasen, fchw. (h.) = razen, woeden, ijlen.

Rasenbank, w. = zodenbank. **Rasenbedeckung**, w. = grasbedekking.

rasend = razend, woedend, dol; man möchte r. werden = 't is om gek te worden; er hat rasendes Glück = hij is verbaasd of stom gelukkig; r. verliebt = dol verliefd; das ist zum Rasendwerden = 't is om gek te worden.

Rasenbügel, m.; **plak**, m.; **steker**, m.; **stopp**, m. = gras||heuvel; -perk; (-)zodensteker; -tapijt.

Raserei, w. —, —en = razernij, woede, dolheid.

Rasierbecken, f. = scheerbecken. **rasieren**, fchw. (h.) = scheren, (wallen) slechten; einen trocken r. = iem. plagen.

Rasiermesser, f. **raser**, w. = scheer||mes; -zeep.

rasig = grazig, met gras begroeid.

Räson' re, zie Raïson re.

Ra'spel, w. —, —n = rasp. **ra'speln**, ſchw. (h.) = raspen, krabben, schaven, schrapen; er raspelt *Ḫüßhoß* = hij is aan 't hofmaken.

Ra'spelhaus, f. = rasp-, spinhuis.

Ra'sse, w. —, —n = ras, geslacht, soort, slag; es ist *R.* in dem *Hunde* = er zit ras in dien hond.

Ra'ssel, w. —, —n = ratel. **ra'sseln**, ſchw. (h.) = ratelen, (mit Ketten) rammelen, kletteren; [ritselen].

Ra'ssenkampf, m. = rassenstrijd.

Ra'st, w. — = rust, pauze, rusttijd; rustplaats; *R.* machen = uitrusten, rust houden; ohne *R.* und *Ruhe* = zonder rust of duur.

ra'sten, ſchw. (h.) = rusten, uitrusten, stilhouden. **ra'stlos** = rusteloos, onophoudelijk, onvermoeid. **Ra'stlosigkeit**, w. — = rusteloosheid, onrust.

Ra'stelbinder, m. —, — = (rondzwerfende) zevenmaker, ketellapper, muizevalkoopman.

Ra'stel, f. —(e)s, —e = hark, hek, vlechtwerk.

Ra'stral, f. —(e)s, —e = rastraal: notenbalk-trekker. **ra'strieren**, ſchw. (h.) = rastreeren: notenlijnen trekken.

Ra'stag, m. = rustdag.

Rat, m. —(e)s, (Pl.: *Rat*schläge u. *Rat*schläffe) = raad, hulp, uitweg, raadgeving, overleg, be- raadslaging, [raadsbesluit]; raad, raadszitting, raadsvergadering, raadslid, raadsheer, ook alleen een titel (in deze laatste opvatting *R.*: *Räte*); oudere commies; aufnehmen *R.* = op mijn raad; einen um *R.* fragen = iem. raad vragen; einem einen *R.* geben od. erteilen = een raad geven; sich bei einem *Rat*(s) (er)holen = iems. raad inwinnen; da ist guter *R.* teuer = hier is goede raad duur; kommt Zeit, kommt *R.* = komt tijd, komt raad of wie dan leeft, die dan zorgt; guter *R.* kommt über Nacht = we moeten ons er eens op beslagen; mit *Rat* und *Tat* einem beistehen od. an die Hand ge- hen = iem. met raad en daad bijstaan; mit einem, mit sich zu *Rate* gehen = met iem., met zich zelf te rade gaan; einen zu *Rate* ziehen = iem. raadplegen; etw. zu *Rate* halten = zuinig met iets omgaan; *R.* schaffen, wissen = raad schaffen, weten; dazu kann *R.* werden = daar is raad voor; in den *R.* gehen = naar den raad gaan; es ist bestimmt in Gottes *R.* = 't is Gods raadsbesluit; [was *Rats*? = wat raad? zu *R.* werden = besluiten]; vortra- gender *R.* = ambtenaar, die rapport uitbrengt, rapporteur; geheimer *R.*, wirklicher geheimer *R.* (Titel); [tüchtiger, furchtloser *R.* = hofnar].

Ra'te, w. —, —n = rate: evenredig deel, termijn, afbetaling.

ra'ten, ſt. (h.) (bu *rätst*, er *rät*; riet; riete; rate! geraten) = raden, raadgeven, [helpen, verhelpen], (naar iets) raden; ich weiß mir nicht zu r. = ik weet geen raad; ihm ist nicht zu r. = hij is niet te raden, hij neemt geen raad aan; er kann dir noch zu r. aufgeben = hij is verstandiger dan jij; wir rieten hin und her = we maakten allerlei gissingen, wij raadden er maar op los; ich halte es für ge- raten = ik houd het voor raadzaam of geraden.

ra'tenweise = in, bij termijnen. **Ra'ten- zahlung**, w. = betaling in termijnen.

Ra'ter, m. —, — = rader, helper, gisser, oplosser.

Rat'geber, m.; **haus**, f. = raadgever; -huis.

Ra'tien (spr.: *..tisen*), f. = Rhetie

Ratifikation, w. —, —en = ratificatie: be-

krachtiging, voltrekking. **ratifizieren**, ſchw. (h.) = ratificeren: bekrachtigen, goedkeuren.

Ratin (spr.: *..tini*), m. —, —s = ratinee, nopjesgoed.

Rä'tin, w. —, —nen = titel van de vrouw van een *Rat*.

Ration, w. —, —en = rantsoen, portie.

rational = rationeel: redelijk, verstandig, te berekenen. **Rationalismus**, m. — = rationalisme: geloof op de rede berustend.

Rationalist, m. —en, —en = rationalist, aanhanger van 't rationalisme. **rationali- stisch** = rationalistisch. **rationalell** = ratio- neel: verstandig; ordelijk.

rä'tisch = Rhetisch.

Rat'kauf, m. = voordeelige koop. **rät'lich** = raadzaam, geschikt, dienlijk, dienstig. **Rät- lichkeit**, w. — = raadzaamheid, dienstigheid, geschiktheid. **rat'los** = radeloos, verlegen.

Rat'losigkeit, w. — = radeloosheid. **rat- sam** = raadzaam, geraden. **Rat'samkeit**, w. — = raadzaamheid, geradenheid. **Rat'sbe- schluss**, m. = raadsbesluit. **Rat'sbote**, m. = bode van den raad.

Rat'sche, **Rät'sche**, w. —, —n = ratel, klapper.

Rat'schlag, m. = raad, raadgeving. [beraad- slaging, raadsbesluit, aanslag]. **rat'schlagen**, ſchw. (h.) = beraadslagen, bespreken. **Rat- schluss**, m. = raadsbesluit. **Rat'sdiener**, m. = bode, deurwachter.

Rat'sel, f. —s, — = raadsel; ein *R.* erraten = een raadsel oplossen. **rät'selhaft** = raadsel- achtig, problematisch.

Rat'sgeschlecht, f. = patricisch geslacht, patricische familie. **Rat'sherr**, m. = raads- heer, raadslid; een meeuwensoort. **rat'sherr- lich** = raadsheerlijk. **Rat'skeller**, m. = raads- of stadselder. **Rat'skollegium**, f. = raad, senaat.

Rat'skamm, m.; **schreiber**, m.; **sitzung**, w. = raadkamer; -schrijver (d. i. secretaris); -zitting.

Rat'sstelle, w. = waardigheid van raadslid, raadheersambt.

Rat'sstube, w.; **stuhl**, m.; **versammlung**, w. = raadkamer (of -zaal); -stoel; -vergadering.

Rat'swaage, w. = stadswaag. **Rat'szimmer**, f. = raadkamer, -zaal.

Rat'te, w. —, —n = rat, rot; guil, luim; poedel (in 't kegelspel); er schläft wie eine *R.* = hij slaapt als een os, als een marmot.

Rat'tenfall, w.; **fänger**, m.; **gift**, f. = rattenval; -vanger; -vergif (-dood). **rattenfahl** = zoo kaal als een rat; (ook iron. voor: radiaal).

Rat'tenfönig, m. = rattenkoning, verschil- lende door de staarten met elkander verwarde of vergroede ratten; warboel, reeks verwik- kelingen.

Rat'tennest, f.; **schwanz**, m. = rattennest; -staart.

Rät'ter, m. —, — = grove zeef.

Rat, m. —es, —e = rat, hamster. **Rat'ze**, zie Ratte. **Rat'zenmann**, zie Rattenfänger.

Raub, m. = roof, plundering, buit, prooi; auf den *R.* eßen, kommen, bauen re. = in de gauwigheid eten, aankomen, bouwen; ein *R.* der Wellen, der Stammen werden = een prooi der golven, der vlammen worden. **Raub'an- fall**, m. = roof- of strooptocht, vjandelijke inval. **raub'en**, ſchw. (h.) = rooven, plunde- ren, ontrooven; (Rä'ße) stelen; der Baum raubt

uns die Aufsicht = beneemt ons 't uitzicht.
Räuber, m. —s, — = roover, bandiet, dief, (ook dief aan de kaars); wilde loot, wormkruid. **Räuberbande**, w. = rooversbende.
Räuberet, w. —, —en = roof, rooverij.
Räuber|geschichte, w.; **hauptmann**, m.; **höhle**, w. = roover|geschiedenis; -hoofdman; -shol.
räuberisch = roofzuchtig, -gierig, -ziek; diefachtig, steelsch, roovers... **räubern**, *schw.* (h.) = rooven, naar zich toe halen. **Räubersich**, m. = roofvisch. **Räubergeselle**, m. = roover, roofbroeder. **Räubergesinde**, f. = roovers-troep, -gespuis. **Räubgier**, w. = roofzucht.
räubgierig = roofgierig, -zuchtig, -ziek.
Räubkrieg, m. = plunderkrijg. **Räublust**, w. = rooflust, -zucht. **Räubmord**, m. = moord en diefstal. **Räubmörder**, m. = moordenaar.
Räubnest, f.; **ritter**, m.; **schiff**, f. = roof|nest; -ridder; -schip.
Räubschloß, f.; **staat**, m.; **sucht**, w. = roofslot; -staat; -zucht.
Räubstier, f.; **vogel**, m.; **zug**, m. = roof|dier; -vogel; -tocht.
Räubzeug, f. = klein roofgedierte.
rauh, *zie* **rauh**.
Rauch, m. —(e)s = rook, damp; *sein Wohlstand ist in R. aufgegangen* = is heen, te niet; *jem's gute Lehren in den R. hängen* = iems. goede lessen in den wind slaan; *sein R. ohne Feuer* = geen rook zonder vuur. **Rauchaltar**, m. = rook-, reukaltaar. **rauchbar** = rookbaar, te rooken. **Rauchcoupé**, f. = rookcoupé. **rauchen**, *schw.* (h.) = rooken. **Rauchher**, m. —s, — = rooker; halfuitgebrande (houts)kool.
Raucherbüchse, w. = reukwerkdoos, lodde-reindoosje. **Rauchherer**, m. —s, — = berooker, bewierooker, pluinstrijker. **Rauchherholz**, f. = reukhout. **rauchherig** = rookerig, berookt.
Rauchertammer, w. = rookerij. **Rauchertzerchen**, w. = reukkaarsje. **rauchern**, *schw.* (h.) = rooken, met rook doortrekken, bewierooken; *geräucherter Sering* = gerookte bokking; *einen r.* = iem. bewierooken, huldigen.
Raucherpapier, f.; **pfanne**, w.; **pulver**, f. = reuk|papier; -vat (*of* wierookvat); -poeder.
Raucherbung, w. —, —en = berooking, bewierooking. **Raucherkwerk**, f. = reukwerk.
Rauchfang, m. = schoorsteen (van fabriek, stoomboot). **Rauchfaß**, f. = wierookvat.
Rauchfleisch, f. = rookvleesch.
rauchfüßig = met behaarde voeten of pooten.
Rauchfrott, m. = rijp, rijn. **rauchgar** = goed gerookt; met 't haar of met de wol geloid, bereid. **Rauchhandel**, m. = handel in bont, in pelterijen. **rauchhäutig** = harig, met harige huid.
rauchig = rookerig, vol rook, rookend. **Rauchfabinett**, f. = rookkamer.
Rauchleder, f. = gemste(d)er.
Rauchloch, f. = rookgat, rookerig kot. **rauchlos** = rookvrij (buskruit bijv.). **Rauchsäule**, w. = rookzuil, rookkolom. **Rauchschwalbe**, w. = schoorsteen-, rookzwaluw. **Rauchservice**, f. = rookstel, -benodigdheden. **Rauchstube**, w. = rookkamer; rookerige kamer.
Rauchtabak, m.; **tisch**, m.; **topas**, m. = rook|tabak; -tafel; -topaas.
Rauchverzehrungsapparat, m. = rookvang (boven een lamp).
Rauchware, w., **Rauchwerk**, f. = pelterij, bont, pelswerk.

Rauchwolfe, w.; **zimmer**, f. = rook|wolk; -kamer.
Räude, w. — = schurft (bij menschen, dieren en boomen). **räudig** = schurftig; *ein räudiges Schaf* steekt die ganze Herde an = één schurftig schaap bederft de heele kudde.
Raufbold, m. —(e)s, —e = vechtersbaas, twistzoeker, ruziemaker. **Raufdegen**, m. = rapier, lange dégen; vechtersbaas.
Raufe, w. —, —n = ruif; vlasbraak. **raufen**, *schw.* (h.) = trekken, rukken, uittrekken, uittrekken, vechten, stoeien, (vlas) braken; **sich r.** = elkaar bij de haren trekken, plukken, vechten, bakkeleien. **Raufser**, m. —s, — = vechtersbaas, ruziemaker; woltrekker (bij de leerbereiders). **Rauferei**, w. —, —en; **Raufhandel**, m. = vechtpartij, kloppartij. **Raufsucht**, w. = twist-, vechtzucht; ruziegeest.
raufständig = twistziek.
Raugraf, m. = Raugraaf.
rauh = ruig, behaard, rauw, ruw, bar; (Gesicht, Brust) behaard; (Bart) stekelig, ruig; (Haut, Hände, Stein, Weg, Sitten) ruw; (Wetter, Wind) ruw, guur; (Luft) guur, scherp; (Stimme) rauw, guur, bar; (Arbeit) ruw, hard; (Stimme) rauw, schor; (Wats) heesch, schor; (Wein) zuur; (Brot) grof roggebr.; *einen r. behandeln* = iem. ruw, norsch behandelen.
Rauhbein, f. = vogel met veeren aan de pooten; ruw, twistziek persoon.
Rauhe, w. — = rui.
Rauheit, w. —, —en = rauwheid, ruwheid, heeschheid, schorheid, guurheid. **rauhern**, *schw.* (h.) = ruw maken, (laken) kaarden, noppen; **(sich) r.** = ruien. **Rauhhaar**, **Rauhborstel**, **Rauhigkeit**, *zie* **Rauheit**. **Rauhwaack**, w. — = kalksteen. **Rauhweigen**, m. = baardtarwe. **Rauhzeit**, w. = ruitijd.
Raum, m. —(e)s, Räume = ruimte, plaats, vertrek, ruim (in een schip), gelegenheid, kans, tijdruimte, tijdperk; *den R. geben* = aan zijn toorn den vrijen teugel laten; *einer Bitte R. geben* = een verzoek toestaan; *der Hoffnung R. geben* = zich overgeven aan de hoop. **Raumabstand**, m. = (plaatselijke) afstand. **Raum'einheit**, w. = ruimtedenheid. **räumen**, *schw.* (h.) = ruimen; verlaten, leegmaken, schoonmaken, op-, uit-, wegruimen. **Räumern**, m. —s, — = ruimer, schoonmaker; ruimnaald, doorsteker. **Raumersparnis**, w. = ruimtebesparing; *der R. wegen* = om ruimte te winnen. **Raumlehre**, w. = leer van de ruimte, geometrie. **räumlich** = ten opzichte van de ruimte, plaatselijk; **räumlicher Abstand** = afstand in de ruimte. **Räumlichkeit**, w. —, —en = ruimte, lokaliteit. **raumlos** = zonder ruimte, geen ruimte innemend. **Räumte**, w. —, —n = (zeem.) open zee, ruime sop; 't ruim (van een schip). **Räumung**, w. —, —en = (ont)ruiming, uit-, opruiming, 't ruimen, 't leegen.
raunen, *schw.* (h.) = (einem etw. in's Ohr) r. = fluisteren.
Raupe, w. —, —n = rups; kwast, snoer, chenille; gril, kuur; *er hat Raupen im Kopfe* = hij heeft kuren, is verwaand. **raupen**, *schw.* (h.) *einer Baum* = van rupsen zuiveren, rupsen zoeken.
Raupen|ablefen, f.; **ri**, f. = rupsen|zoecken; -ei.
Raupenfraß, m. = schade door rupsen veroorzaakt. **Raupenhelm**, m. = helm met snoer of kwast.

Rau'pen|nest, f.; **-schere**, w. = rupsen|nest; **rau'pig** = vol rupsen. [-schaar.
raus (= heraus!) = te wapen!
Rausch, m. -es, Rausche = roes; bedwelming; [ruischen, geruisch], bosch-, heidebes; einen R. haben = aangeschoten zijn. **Rausch|chen**, f. -s, - = roesje; klein flikkervuur in de kachel. **rau'schen**, fchw. (h.) = (von Seide, Musf, Blättern) ruischen; (vom Sturm) bruisen, loeien; ruidende Freude = luidruchtige vreugde. **Rau'scher**, m. -s = schuimende appelwijn. **Rausch|getz**, f. = operment, geel zwavel arsenik. **Rausch|gold**, f. = bladgoud, klatergoud. **Rausch|pfeife**, w. = ruischpijp. **Rausch|tücher**, f. = bladzilver.
rau'spern, fchw. (h.); **sich r.** = met de keel schrapen, kuchen.
Rau'te, w. -, -n = wijnruit, ruit (= geschoven vierkant), facet, vensterruit; ruiten (in 't kaartspel). **rau'tenförmig** = ruitvormig. **Rau'tentraug**, m. = wijnruitkrans. **rau'tenweife** = ruitvormig.
Ravelin (spr.: ...lén), m. -s, -s = ravelijn.
Ray|gras, f. = raygras.
Rayon (spr.: rəjō), m. -s, -s = rayon, omtrek.
Raz|zia, w. -, -s = razzia, strooptocht.
Re'agens, f. -, -gentien = reagens: onderzoekmiddel. **Re'agens|papier**, f. = reageerpapier. **reagie'ren**, fchw. (h.) = reageren: tegenwerken, (op iets) ingaan, gevoelig zijn.
Reaktion, w. -, -en = reactie: tegenwerking, terugwerking, achteruitgang. **reaktionär** = reactionair.
Real, m. -(e)s, -en = reaal (een Sp. en Port. munt van ongeveer f 0,125, f 0,25 en f 0,325).
real = reëel, werkelijk, zakelijk. **Real|ghymnasium**, f. = reaalgymnasium, Hoogere burgerschool met Latijn. **Real|isten**, Pl. = realia: zaken, zaakkennis, speciale kundigheden.
Real|injurie, w. -, -n = feitelijke belediging, beleediging door de daad. **realis|tie'ren**, fchw. (h.) = realiseren: verwezenlijken, te gelde maken, verkoopen. **Realis|tierung**, w. -, -en = realisatie. **Realis|mus**, m. - = realisme. **Realist**, m. -en, -en = realist. **real|istisch** = realistisch. **Realität**, w. -, -en = realiteit; werkelijkheid; Pl. = grondbezit. **real|iter** = realiter: werkelijk. **Real|feminiße**, Pl. = speciale kundigheden, zaakkennis. **Real|klasse**, w. = reaalklasse.
Real|lexikon, f. = encyclopedie. **Real|oblation**, w. = feitelijk aanbod. **Real|schule**, w. = realschool, hogere burgerschool. **Real|schulwesen**, f. = middelbaar onderwijs.
Real|wert, m. = reële waarde. **Real|wörterbuch**, f. = encyclopedie.
Reat, f. -(e)s, -e = vergrijp.
Reb'bes, zie Rabbes.
Re'be, w. -, -n = wijnrank, wijnstok; **Reben** = wijnberg.
Rebell, m. -en, -en = rebel, oproerling. **rebell|en**, fchw. (h.) = rebelleren, opstaan. **Rebellion**, w. -, -en = rebellie, oproer. **rebell|tisch** = rebelsch, oproerig.
Re'benblatt, f. = wingerd- of druiveblad. **Re'benblut**, f. = druivenbloed. **Re'ben|cylinder**, f. = latwerk voor den wijnstok. **Re'ben|hofz**, f. = wijnrank, -stok. **Re'ben|laub**, f. = wingerdloof. **Re'ben|saft**, m. = druivensap, -nat, wijn. **Re'ben|stab**, m. = wijngaardstaf, -stok, thyrusstaf.

re'beln, fchw. (h.) = druiven aftrossen.
re'benum|ponnen = met wijngaardranken omgeven.
Reb'hubn, f. = patrijs, veldhoen.
Reb'laus, w. = druifluis, phylloxera.
Reb'ter, m. -s, - = maïszaaduitthaler, -repelaar.
Re'bus, m. -, -je = rebus: figuurraadsel.
Rece'ssent **re.**, zie Rezesent **re.**
Recep'tif, f. -(e)s, -(e)s = receptie: ontvangbewijs. **Recept**, zie Rezept.
Recep't, zie Rezept.
Re'chen, m. -s, - = hark, rek. **re'chen**, fchw. (h.) = harken.
Re'chenamt, f. = rekenkamer.
Re'chen|aufgabe, w.; **Re'chen|brett**, f.; **Re'chen|buch**, f.; **Re'chen|exempel**, f. = reken|opgave (rekenkundig vraagstuk, som); -bord; -boek; -som.
Re'chen|fehler, m.; **Re'chen|kammer**, w.; **Re'chen|knecht**, m. = reken|fout; -kamer; -knecht (tabel).
Re'chen|kunst, w.; **Re'chen|künstler**, m.; **Re'chner**, m. = reken|kunde; -kundige; -onderwijzer.
Re'chen|maschine, w.; **Re'chen|meister**, m.; **Re'chen|penning**, m. = reken|machine; -meester (-baas); -penning (legpenning).
Re'chenschaft, w. = rekenschap; R. geben *od.* ablegen = rekenschap geven; einen zur R. ziehen (wegen einer Sache) = van iem. rekenschap vragen, eischen (over iets). **Re'chenschafts|bericht**, f. = verslag; rekening en verantwoording.
Re'chen|schule, w.; **Re'chen|schule**, f. = reken|school; -staafje.
Re'chenstift, m. = griffel. **Re'chenstunde**, w. = rekenles. **Re'chentafel**, w. = rekentafel, schrijftafel; rekentabel, reeks vraagstukken, tafel van vermenigvuldiging. **Re'chentisch**, m. = reken-, schrijftafel. **Re'chenunterricht**, w. = rekenonderwijs.
Recher|che (spr.: resjersje), w. -, -n = recherche: onderzoek, nasporing, politienasporing. **Recher|cheur**, m. -(e)s, -e = rechercheur. **recher|che'ren**, fchw. (h.) = rechercheren: navorschen, onderzoeken.
re'chnen, fchw. (h.) = rekenen, berekenen, schatten; nach Gulden, Marken r. = met gulden, marken rekenen; im Kopfe r. = uit 't hoofd rekenen; Rabat wird nicht gerechnet = r. wordt niet berekend; den Gulden zu zwei Mark r. = den gulden op 2 mark rekenen; ein's in's andre r. = 't een door 't ander rekenen; man muß mit den Umständen r. = met de omstandigheden rekening houden; einer zu den, unter die Gelehrten r. = iem. tot de geleerden rekenen; auf etw. r. = op iets rekenen of staat maken. **Rech'ner**, m. -s, - = rekenaar, berekenaar.
Rech'nung, w. -, -en = rekening, nota, berekening; R. ablegen = rekenschap geven of rekening en verantwoording doen; einem einen Strich durch die R. machen = een streep door iems. rekening maken, iem. tegenwerken; er findet seine R. dabei = hij vindt, maakt er zijn rekening bij, hij spint er zij bij; sich auf etw. R. machen = op iets rekenen, of staat maken; einem *od.* einer Sache R. tragen = rekening houden met; einem etw. in R. stellen = iets op iems. rekening brengen, schrijven, boeken; die R. ohne den Wirt machen = buiten den waard rekenen. **Rech'nungs|ab|legung**, w. = inlevering, overlegging van een rekening, rekening en verantwoording. **Rech'nungs|abnahme**, w. = 't nazien van de rekening.

Rechnungsabschluss, m. = balans. **Rechnungsart**, w. = rekenwijze, rekenmanier. **Rechnungsbeamter**, m. = boekhouder, kassier. **Rechnungsbelag**, m. = (bewijs)stuk bij de rekening. **Rechnungsjahr**, f. = dienstjaar. **Rechnungskammer**, w. = rekenkamer. **Rechnungserat**, m. = titel van een ambtenaar van de rekenkamer. **Rechnungswesen**, f. = comptabiliteit; alles wat met de taak van de rekenkamer in verband staat. **recht** = recht, juist, goed, rechtvaardig, echt, waar; zeer, heel, waarlijk; zur rechten, Zeit = te(r) rechter tijd, op tijd; vor die rechte Schiede, Tür gehen = aan 't rechte kantoor komen, gaan; er ist ohne rechte Beistandigung = hij heeft geen eigenlijke bezigheid; ich habe nicht das rechte Vertrauen zu ihm = ik heb niet 't ware vertrouwen in hem; Er hat das Herz auf dem rechten Fleck = op de rechte plaats; etw. in das rechte Licht setzen = iets in 't juiste licht plaatsen; es geht nicht mit rechten Dingen zu = 't is niet heelemaal in orde; sein rechter Vater = zijn eigen vader; du bist mir der Rechte = jij bent ook een mooie of aan jou heb ik ook wat! da bist du an den Rechten gekommen = (ironisch) bij hem ben je net aan 't goede adres; so ist r., ganz r. = zoo is 't goed, heel goed; mir ist r. = 't is mij goed; wenn mir r. ist = als ik me niet vergis; alles was r. ist! = recht boven al; ich traue ihm nicht r. = niet heelemaal; das ist nicht mehr als r. und billig = dat is niet meer dan billijk; was dem einen r. (ist), ist dem andern billig = wat behoorlijk is voor den een, kan de ander ook goed vinden; r. und schlecht = slecht en recht; man fann es ihm nicht r. machen = niet naar den zin; wenn Ihnen das r. ist = als 't u schikt, als u 't goed vindt; das kommt mir gerade r. = juist van pas; mir ist heute nicht r. = ik voel me vandaag niet wel; recht schön, gern = heel mooi, graag; ein rechter Mann = een echte gek; der rechte Freier = de rechte Jozef; es ist nichts Rechtens = niet veel bijzonders; zum Rechten, nach dem Rechten sehen = toezicht houden dat alles goed gaat; die rechte Hand, die Rechte = de rechterhand; zur Rechten = aan de rechterhand, rechts; die Rechte = de rechterzijde (in 't parlement); habe ich r. gehört? = heb ik goed gehoord? ihm geschieht ganz r. = hij heeft wat hem toekomt; tue r. und schene niemand = doe wel en zie niet om; jetzt tu' ich 's erst r. = nu doe 'k 't juist.

Recht, f. (e)s, -c = recht, grond, rechts-wetenschap, gerechtigheid, rechtvaardigheid, billijkheid; mit R. = met recht, terecht; mit Zug und R. = gevoeglijk, redelijkerwijze; r. haben, geben, behalten = gelijk hebben, geven, houden; R. auf [an] eine [zu einer] Sache haben = recht op iets hebben; nach R. und Gesetz = volgens wet en recht; zu R. erkennen = een rechterlijk vonnis uitspreken; zu R. bestehen = wettig erkend zijn; die Rechte studieren = in de rechten st.; Student der Rechte = student in de rechten; Doktor beider Rechte = Dr. (of Mr.) in de rechten; Gnade für R. ergehen lassen = genade voor recht laten gelden; von Rechts wegen = van rechts wegen, in alle billijkheid; im Wege Rechtens = langs gerechtelijken weg; das ist Rechtens = dat is volgens 't recht; wo nicht ist, da hat der Kaiser sein R. verloren = waar

niets is, verliest de keizer zijn recht; Gemalt geht vor R. = macht gaat boven recht. **Rechte**, w. = rechterhand, rechterzijde. **Recht(e)**, f. -(e)s, -e = rechthoek. **recht(e)** = rechthoekig. **rechten**, f. (h.) = [procedeeeren], (rede)twisten; über etw. r. = over iets twisten. **Rechtens** (zie Recht). **rechterhand**, **rechterfeits** = aan de rechterhand, aan de rechterzijde, rechts. **rechterfeiten**, f. (h.) = rechtvaardigen; [ter verantwoording roepen]. **Rechterfeiting**, w. -, -en = rechtvaardiging, verdediging. **Rechterfeitingungsgrund**, m. = rechtvaardigende, billijkende reden. **Rechterfeitingungsschrift**, w. = rechtvaardigend geschrift, stuk. **rechtgläubig** = rechtgeloovig, -zinnig, orthodox. **Rechtgläubigkeit**, w. = rechtgeloovigheid, rechtzinnigheid, orthodoxie. **Rechthaber**, m. = rechthebber, betweter, vitter. **Rechthaberei**, w. = betweterij, vitterij. **rechthabereisch** = rechthebberig, vitterig. **rechtlich** = gerechtelijk; rechtmatig, wettig, wettelijk, billijk, redelijk, rechtschapen; [behoorlijk, passend]; rechtlicher Beistand = advocaat. **Rechtlichkeit**, w. = rechtmatigheid, wettigheid, billijkheid, redelijkheid, rechtschapenheid. **rechtlijnig** = rechtlijnig. **rechtloos** = rechtloos, zonder recht, van 't recht uitgesloten, gebannen; onwettig, onrechtmatig. **Rechtlosigkeit**, w. = rechteloosheid, gemis van recht; onwettigheid, onrechtmatigheid. **rechtmatig** = rechtmatig, billijk, wettig. **Rechtmatigheit**, w. = rechtmatigheid, billijkheid, wettigheid. **rechts** = rechtsch, rechts; mir stehen r. = wij behoreen tot de rechterzijde, tot de regeringspartij. **Rechtsanspruch**, m. = recht, aanspraak. **Rechtsanwalt**, m. = advocaat en procureur. **Rechtsanwaltschaft**, w. = balie. **Rechtsbesitzer**, m. = student in de rechten. **Rechtsbeistand**, m. = advocaat, verdediger; einem R. leisten = als iem. advocaat optreden. **Rechtsbrauch**, m. = rechtsgebruik. **rechtshaffen** = rechtschapen, eerlijk, braaf, oprecht; echt, flink, terdege, danig; rechtshaffenen Hunger haben = ergen, bepaald honger hebben; er hat sich r. gemeht = hij heeft zich danig geweerd; [behoorlijk, echt, waar]. **Rechtshaffenheit**, w. = rechtschapenheid, braafheid, eerlijkheid, oprechtheid. **Rechtsschreibung**, w. = (juiste) spelling. **rechtseitig** = rechtzijdig; die rechtseitige Hälfte = de rechtsche helft. **rechtschaffen** = doorkneet in 't recht. **rechtsfähig** = rechtsbevoegd. **Rechtsfähigkeit**, w. = rechtsbevoegdheid, rechtspersoonlijkheid. **Rechtsfall**, m. = rechtszaak; zaak, die voor 't gerecht behoort. **rechtsfällig** = verliezende (partij); er ist r. geworden = hij heeft zijn proces verloren. **Rechtsform**, w.; -frage, w. = rechts[vorm]; -vraag (of -kwestie). **Rechtsgang**, m. = procedure, loop van 't recht. **Rechtsgelchrtheit**, w. = rechtsgeleerdheid. **rechtsgelchrt** = rechtsgeleerd. **Rechtsgeschäft**, f. = rechtszaak, proces. **Rechtsgleichheit**, w.; -grund, m. = rechtsgelijkheid; -grond.

rechtsgültig = rechtsgeldig, wettig.

Rechts||gültigkeit, w.; -handel, m. = rechts-geldigheid; -geding (*of*) proces.

Rechts||hilfe, m. = hulp, bijstand van 't ge-recht. **Rechts**||kniff, m. = chicane, advocaten-streek, draaierij. **Rechts**||konsulent, m. = raadgevend advocaat. **Rechts**||kraft, w. = rechtsgeldigheid, kracht van wet. **Rechts**||kräftig = rechtsgeldig; rechtskräftiges Urteil = beslissende uitspraak, eindvonnis, gewijsde.

Rechts||kunde, w. = rechtskunde, -wetenschap. **Rechts**||kundig = rechtskundig, -geleerd.

Rechts||lehre, w. = leer van het recht, rechts-geleerdheid. **Rechts**||lehrer, m. = professor in de rechten, onderwijzer in 't recht. **Rechts**||mittel, f. = rechtsmiddel. **Rechts**||nachfolge, w. = successie. **Rechts**||pflege, w. = rechts-pleging. **Rechts**||prechung, w. = rechtspraak, vonnis, gerechtelijke uitspraak; zuivere, juiste uitspraak. **Rechts**||quelle, w. = bron van 't recht.

Rechts||rheinisch = aan den rechteroever van den Rijn, rechts van den Rijn.

Rechts||sache, w.; -schule, w.; -sprache, w. = rechtszaak; -school; -stijl (*of*) -taal).

Rechts||spruch, m. = vonnis, gerechtelijke uitspraak, arrest. **Rechts**||staat, m. = constitutioneele staat. **Rechts**||streit, m. = rechts-zaak, -geding, proces, rechtskwestie. **Rechts**||titel, m. = bewijs in rechten, recht, aanspraak.

rechtsom! = rechtsom! **rechtsom fehrt!** = rechtsomkeert!

Rechts||verbindlichkeit, w. = rechtsverplichting, gebondenheid. **Rechts**||verdreher, m. = rechtsverdraaier. **Rechts**||verdrehung, w. = rechtsverdraaing. **Rechts**||verfahren, f. = procedure, rechtspleging, rechtsvordering.

Rechts||verständiger, m.; -verweigerung, w. = rechtskundige; -weigerend.

Rechts||weg, m. = gerechtelijke weg, weg van 't recht. **rechts**||widrig = onwettig, strijdig *of* in strijd met 't recht *of* de wet.

Rechts||wissenschaft, w.; -wohlthat, w. = rechtswetenschap; -welddad (*of*) beneficie).

recht||winke)lig = rechthoekig. **recht**||zeitig = tijdig, gelegen, op tijd, geschikt, bijtijds.

recidiv||rc., *zie* recidiv rc.

Reci||pe, f. = recept.

Recipiend||rc., *zie* Recipiend rc.

Reciprocität||rc., *zie* Reciprozität rc.

Recitativ||rc., Recitativ rc.

Reck||f., -(e)s, -e = (vaste) rek.

Reck||f., m. -n, -n = groote man, held, dapper krijger.

reck||fen, fchw. (h.) = rekken, uitrekken, uitstrekken, uitsteken.

reck||fenhaft = reusachtig; eine reckfenhafte Gestalt = een Hunnengestalte.

Reck||übung, w. = rekoefening.

Redakteur||m. -(e)s, -e = redakteur, opsteller. **Redaktion**||w. -, -en = redaktie.

Rede||w. -, -n = rede, redevoering, woord, gesprek, praatje, stijl, taal, spreuk; eines Mannes R. ist seine R. = de uitspraak van een man geldt niet (*audi et alteram partem*); gebundene, schlichte, gehobene R. = gebonden, eenvoudige, verheven stijl; die R. kann darauf = 't gesprek kwam er op; davon ist seine (*ad.*: nicht die) R. = daar is geen sprake van, daarover hebben we 't niet; es ist nicht der R. wert = 't is niet de moeite waard om er over te spreken; es geht die R. =

't praatje, 't gerucht gaat; der in R. stehende Brief = de bewuste, bedoelde brief; de brief in kwestie; einem R. stehen = iem. te woord staan, aanhooren; einem R. und Antwort geben *od.* stehen = iem. rekenschap geven; einen zur R. stellen, setzen, ziehen = iem. ter verantwoording roepen; er blieb bei seiner R. = hij bleef bij zijn meening.

Rede||accent, f. = rhetorische klemtoon.

Rede||figur, w. = redefiguur, stijlfiguur.

Rede||fluß, m. = woordenvloed. **Rede**||gabe, w. = gave van 't woord. **Rede**||kunst, w. = redekunst, rhetorica. **Rede**||künstler, m. = redekunstenaar, rhetoricus, orator. **Rede**||lust, w. = spreek-, praatlust.

Redemptorist||m. -en, -en = redem(p)to-rist; lid v. d. orde v. d. Heiligen Verlosser.

re||den, fchw. (h.) = spreken (nl. uiting geven aan zijn gedachten), praten, redeneeren; einem das Wort r. = voor iem. spreken, 't woord voor iem. doen, iem. verdedigen; er läßt mit sich r. = hij laat wel met zich praten; wenn ich nur r. dürfte = als ik maar mocht spreken (nl. om te zeggen, wat ik weet); r. Sie Deutsch = spreek duidelijk; einem ins Gewissen r. = trachten iems. geweten wakker te roepen *of*: op iems. gemoed te werken; rebende Wappen = sprekende wapens; er redet, wie er's versteht = hij spreekt, naar dat hij verstand heeft; ins Gelas hinein r. = in 't honderd redeneeren; viel Redens (von etw. machen) = veel ophof, drukte; R. und Galten ist zweierlei = zeggen en doen is twee; R. ist Silber, Schweigen ist Gold = spreken is zilver enz.

Redensart||w. = uitdrukking, zegswijze; das ist nur so eine R. = dat is maar bij wijze van spreken; nur seine Redensarten! = geen praatjes! **Rederei**||w. -, -en = gebabbel, geklets.

Rede||satz, m. = volzin, periode. **Rede**||teil, m. = rededeel. **Rede**||ton, m. = spreektoon.

Rede||übung, w. = oratorische oefening, oefening in 't declameeren.

redigie||ren, fchw. (h.) = redigeeren: stellen, voor de pers klaar maken.

red||lich = braaf, oprecht, rechtschapen, vrij wel; [slink, degelijk, behoorlijk]; es r. meinen = het eerlijk meenen. **Red**||lichkeit, w. - = braafheid, oprechtheid enz.

Red||ner, m. -s, -en = redenaar, spreker.

Red||nerbüchse, w. = tribune. **Red**||nergabe, w. = redenaarstalent, gave van 't woord.

Red||nerin, w. -, -nen = spreekster.

red||nerisch = oratorisch, redenaars... **Red**||nerkunst, w. = redenaarskunst, welsprekendheid. **Red**||nerliste, w. = lijst van sprekers.

Red||nerstuhl, m. = spreekgestoelte, tribune.

Red||nertalent, f. = redenaarstalent.

Redou||te (spr.: *redoute*), w. -, -n = redoute: veldschans, gemaskerd bal.

redresse||ren, fchw. (h.) = redresseeren: weer goed maken, herstellen.

red||selig = spraakzaam, praatlustig, babbelachtig. **Red**||seligkeit, w. - = spraakzaamheid.

reducie||ren, *zie* reduzie||ren. **Reduktion**||w. -, -en = reductie: herleiding, vermindering.

Reduktion||s||tabelle, w. = reductie-, herleidingstabel.

Reduplikation||w. -, -en = duplicatie: verdubbeling. **reduplizie**||ren, fchw. (h.) = redupliceren.

reduzierbar = reduceerbaar. **reduzie'ren**, *schw.* (h.) = reduceeren: herleiden, terugbrengen, verminderen; er s'icht reduziert aus = hij ziet er afgetakeld, ellendig uit.
Ree'de, *w.* —, —n = reede. **Ree'der**, *m.* —s, — = reeder. **Reederei**, *w.* —, —en = reederij.
Reef, *f.* —(e)s, —e = reef, rif (aan 't zeil).
reel = werkelijk, betrouwbaar, eerlijk, billijk, behoorlijk. **Reelitat'**, *w.* — = eerlijkheid, billijkheid.
Reep, *f.* —(e)s, —e = reep, touw. **Reep'er: bahn**, *w.* = touwbaan, lijnbaan. **Reep'schläger**, *m.* = touwslager.
Refactie, *m.* — = refactie: aftrek wegens beschadigde waren.
Refectoirium, *f.* —(s), . . rieu = refectorium: eetzaal.
Referat', *f.* —(e)s, —e = referaat: voordracht, verslag. **Referenbar'** (auch: . . dār), *m.* —(e)s, —e; **Referendar'ius**, *m.* —, . . rieu = referendaris: verslaggever, (in Pruisen: titel van juristen na hun eerste staatsexamen; „kandidaat“; in Baden zooveel als: „Hofessor). **Referent**, *m.* —en, —en = referent: verslaggever. **Referenz'**, *w.* —, —en = verwijzing, inlichting. **referte'ren**, *schw.* (h.) = referereeren: verslaggeven, verwijzen.
Reff, *f.* —(e)s, —e = draaghout (om een last op den rug te dragen); lijzeil, reef, rif; altes R. = oud wiff. **refsen**, *schw.* (h.) = reven.
Reflektant, *m.* —en, —en = reflectant; gegadigde. **reflektie'ren**, *schw.* (h.) = reflecteeren: terugkaatsen, nadenken, (auf etw.) zijn oog vestigen. **Reflektor**, *m.* —s, . . to'ren = reflektor: spiegel. **Reflex'**, *m.* —es, —e = reflex: weerschijn, spiegeling, terugwerking. **Reflexion**, *w.* —, —en = reflexie: terugkaatsing, overdenking. **Reflexions'winkel**, *m.* = hoek van terugkaatsing. **reflexiv'** = reflexief: wederkerend.
Reform', *w.* —, —en = reform: hervorming, verbetering. **Reformation'**, *w.* —, —en = reformatie, (kerk)hervorming. **Reformator**, *m.* —s, . . to'ren = reformator. **reformie'ren**, *schw.* (h.) = reformeeren: hervormen. **reform'niert** = gereformeerd, hervormd. **Reform'heids'partei**, *w.* = reformpartij.
Refrain' (spr.: *refrēn*), *m.* —s, —s = refrain.
Refraktion, *w.* — = refraktie: straalbreking.
Regal', *f.* —(e)s, —e = boekeplank, (-)rek; regaal (orgelregister: *vov. humana*). **Regal'ien** = regalia: landsheerlijke rechten.
Regalia, *w.* —, —s = regalia (sigaar).
regalie'ren, *schw.* (h.) = regaleeren, trakteeren.
Regatta, *w.* —, —s = regatta: roei-, zeilwedstrijd.
re'ge = levendig, druk, opgewekt, wakker: v. maden = opwekken; der Wunsch wurde r. in ihm = de wensch kwam bij hem op.
Re'gel, *w.* —, —n = regel, lineaal; eine Ausnahme von der R. = een uitzondering op den regel. **Regel'detri'**, *w.* — = regel van drieën. **re'gelloos** = regelloos, onregelmatig, ordeloos, ongeregeld. **Re'gello'sigkeit**, *w.* = regelloosheid, enz. **re'gelmäßig** = regelmatig, geregeld. **Re'gelmäßig'keit**, *w.* = regelmatigheid. **re'geln**, *schw.* (h.) = regelen, ordenen, schikken, in orde brengen, reguleeren. **re'gelrecht** = volgens de regelen (der kunst), geregeld; ein regelrechter Krieg = een formeele oorlog. **re'gelrichtig**, *zie* regelrecht. **Re'gelung**, *w.* —,

—en = regeling, ordening, schikking, regulering. **re'gelwidrig** = tegen den regel (*of* de regels) in, in strijd met den regel, regelloos.
re'gen, *schw.* (h.) = bewegen, in beweging brengen, wakken (eig. en fig.), wakker roepen, opwekken, gaande maken; die Stängel r. = de wicken reppen; der Kranke kann sich nicht r. = niet verroeren; sich gut r. können = zich goed kunnen roeren, 't goed hebben; sein Thum regt sich = zijn wrevel komt op, komt boven; es regt sich = er beweegt iets.
Re'gen, *m.* —s, — = regen; es s'icht nach R. aus = de lucht staat naar regen; aus dem R. in die Traufe kommen = van den regen in den drupp komen, van den wal in de sloot raken.
Re'gen'bad, *m.*; **-bad**, *f.*; **-bade**, *m.*; **-bade'farbe**, *w.* = regen||beek (*of* stortbeek); -bad (sproei)bad; -boog; -boogkleur.
Regeneration', *w.* —, —en = regeneratie: wedergeboorte, herschepping. **regenerie'ren**, *schw.* (h.) = regenerereeren: herscheppen, doen herleven.
Re'gen'saug, *m.*; **-saug**, *f.* = regen||put; -ton.
re'genfrei = regenvrij, regenloos. **Re'gen'gefäß**, *f.* = mot-, stofregen.
Re'gen'haubt, *m.*; **-haubt**, *m.*; **-jahr**, *f.* = regen||vraag (*of*: -bui, stortregen); -hoed; -jaar.
Re'gen'leder, *f.* = schermleer (aan een rijtuigportier).
Re'gen'mantel, *m.*; **-meister**, *m.*; **-monat**, *m.*; **-pfeifer**, *m.* = regen||mantel; -meter; -maand; -sluiter (wulp, pluvier).
Re'gen'roß, *m.*; **-schauer**, *m.*; **-schirm**, *m.* = regen||jas; -vraag (*of* bui, ook: -afslak); -scherm (*gew.* paraplu).
Re'gen'sarg, *m.* = regenbak, -put.
Re'gen'schirm'fabrikant, *m.*; **-ständer**, *m.* = paraplu||fabrikant; -stander.
Regent, *m.* —en, —en = regent, regeerend persoon, soeverein.
Re'gentag, *m.* = regendag.
Regen'tin, *w.* —, —nen = regentes, soevereine.
Re'gentropfen, *m.* = regendroppel.
Regent'schaft, *w.* —, —en = regentschap.
Re'gentuch, *f.* = hoofddoek (tegen den regen).
Re'gen'vogel, *m.*; **-wasser**, *f.*; **-wetter**, *f.* = regen||vogel (wulp, pluvier); -water; -we(d)er.
Re'gen'wind, *m.*; **-wolke**, *w.*; **-wurm**, *m.*; **-zeit**, *w.* = regen||wind; -wolk; -worm; -tijd.
Regie' (spr.: *regjē*), *w.* —, —(en) = regie: beheer (van staatsinkomsten), tooneelleiding.
regie'ren, *schw.* (h.) = (ein Land, über ein Land, den Dativ) regeeren; (ein Schiff, ein Haus) besturen; (in gietereien: das Gieße) regelen. **Regie'rer**, *m.* —s, — = regeerder.
Regie'rung, *w.* —, —en = regeering; zur R. gelangen = aan de regeering komen.
Regie'rungsantritt, *m.* = aanvaarding van de regeering. **Regie'rungs'officer**, *m.* = volontair aan een departement. **Regie'rungs'bezirk**, *f.* = district, arrondissement, afdeling.
Regie'rungs'blatt, *f.*; **-form**, *w.*; **-gebäude**, *f.*; **-kollegium**, *f.* = regeerings||blad; -vorm; -gebouw; -college.
Regie'rungskunst, *w.* = regeerkunst. **Regie'rungs'partei**, *w.* = regeeringspartij. **Regie'rungs'präsident**, *m.* = hoofd van een Rege'rungs'bezirk, districtsprezident, -hoofd. **Regie'rungs'rat**, *m.* = titel van de hooge ambtenaren bij 't districtsbestuur. **regie'rungs'fettig** = van den kant der regeering. **Regie'rungs'fretär**, *m.* = districtssecretaris.

Regeringszijk, m. = zetel van de regering.
Regeringszijkstelsel, f.; **zijk**, w. = regeringsstelsel; -tijd.
Regime (spr.: *rezjime*), f. -s, --s = regime: stelsel, leefregel.
Regiment, f. --(e)s, --e u. (beim Heere:) --er = regiment, bevel, heerschappij; dat R. führen = het heft in handen hebben, de baas zijn; ein straffe R. führen = de teugels strak, kort houden.
Regimentsadjutant, m.; **arzt**, m.; **fam-mandeur**, m. = regimentsadjutant; -dokter; -commandant.
Regimentskwartiermeester, m.; **stab**, m. = regimentskwartiermeester; -staf.
Regimentsambouur, m. = tambour-majoor. auf Regimentsinfanterie leben = op den boer leven.
Regina, **Regine**, w. = Regine.
Region, w. --, --en = region: streek, gewest.
Regisseur (spr.: *rezj.*), m. --(e)s, --e = regisseur.
Register, f. --s, -- = register (in alle bet.); chw. ins R. eintragen = iets op 't register brengen, inschrijven; ins alte R. kommen, gehören = bij de oudjes gerekend worden, behooren; er steht im schwarzen R. = hij staat slecht aangeschreven; ein altes R. = een oude tante; alle R. ziehen = alle krachten inspannen.
Registertonne, w. = registerton (± 100 Eng.kub.voet). **Registrator**, m. --s, --ten = registerator, registerhouder. **Registrar**, m. --, --en = archief, griffie, registratie. **registrieren**, fchw. (h.) = registreeren: inschrijven.
Reglement (spr.: *regl.*), f. --s, --s = reglement. **Reglementieren**, fchw. (h.) = reglementeeren.
regnen, fchw. (h.) = regenen; es regnet Windsteden = het regent pijpesteeltjes; regnet nicht, so tröpfelt es doch = beter weinig dan niets. **regnerisch** = regenachtig.
Regres, m. ..hes, ..he = regres, verhaal; R. an einem nehmen = zijn verhaal op iem. nemen. **regresspflichtig** = regresplichtig, verplicht tot vergoeding. **regressiv** = regres-sief, terugwerkend.
regsam = levendig, krachtig, beweeglijk, ontvankelijk. **Regsamkeit**, w. -- = levendigheid, beweeglijkheid.
regulär = regelmatig. **Regulativ**, f. --(e)s, --e = reglement, verordening. **Regulator**, m. --s, --ten = reguleator. **regulieren**, fchw. (h.) = regelen, schikken, afmaken, vereffenen.
Regulierung, w. = regulering, regeling, schikking.
Regung, w. --, --en = beweging, aandoening, gevoel, gewaarwording. **regungslos** = bewegingloos, onbeweeglijk. **Regungslosigkeit**, w. = bewegingloosheid, onbeweeglijkheid. **Reg**, f. --(e)s, --e = ree. **Rehabilitation**, w. --, --en = rehabilitatie. **rehabilitieren**, fchw. (h.) = rehabiliteeren: in den vorigen, goeden toestand terugbrengen.
Rehbock, m. = reebok. **Rehbraten**, m. = gebraden reevleesch.
Rehde, zie Reede.
Rehe, w. --, --n = ploegstaart.
Rehfarben = reekleurig, vaalrood.
Rehfell, f.; **haar**, f.; **jagd**, w. = ree||luid; -haar; -jacht.
Rehfalt, f.; **feute**, w.; **posten**, f. = ree||kalf; -bout; -posten (d. i. hagel voor de reejacht).

Rehrüden, w. = leendestuk van een roe.
Rehrötel, m. = reeposten, hagel voor de reejacht. **Rehziemer**, m., zie Rehbüden.
Reibe, w. --, --n; **Reibeisen**, f. = rasp, stamper, vijl, schrapper.
Reibeblett, f.; **Reibe**, w.; **Reibeholz**, f. = wrijf||bord (om kalk sijn te wrijven); -borstok; -hout (zweck, zwik van een wagen, hout aan een schip tegen 't stooten, hout om iets sijn te wrijven).
Reibelappen, m. = wrijfslap. **Reibelaut**, m. = schuringsgeluid.
reiben, ft. (h.) (reibe; riebe; riebe; reibe! gerieben) = wrijven, raspen, schuren; [draaien] (den Rücken) an der Wand r. = tegen den muur wrijven; sich die Augen r. = zijn oogen (uit)wrijven; einem etw. unter die Nase r. = iem. iets onder zijn neus wrijven, verwijten; einem den Bufel r. = iem. een pak slaag geven; der Stragen reibe = de boord schrijnt; sich an einem r. = met iem. barrewarren, twisten, iem. aanvallen, met iem. in botsing komen. **Reibegefahr**, m. = wrijfpaal. **Reiber**, m. --s, -- = wrijver. **Reibeisen**, wrijf||kolf; [wervel aan raam of deur]. **Reibeisen**, w. --, --en = twist, geharrewar, botsing. **Reibeisen**, m. = vizel.
Reibeisen, w.; **Reibeisen**, w.; **Reibeisen**, f. = wrijf||spoor (van het wilde zwijn); -tafel (om buskruit sijn te wrijven); -doek.
Reibeisen, zie Reibeisen. **Reibeisen**, m. = wrijfsteen. **Reibeisen**, w. --, --en = wrijving, schuring, botsing, twist, oneenigheid, geharrewar. **Reibeisen**, w. = wrijvingsselec tricieit. **Reibeisen**, f. = schurings-, wrijvingsgeluid. **Reibeisen**, f. = wrijfkussen. **Reibeisen**, m. = wrijvingsmeter.
Reich, --(e)s, --e = rijk, gebied; die drei Reiche der Natur = de drie rijken der natuur.
reich = rijk, vermogend, kostbaar, ruim; r. an Reich, Tugenden = rijk in...; in reichem Maße = in ruime mate.
I. reihen, fchw. (h.) = reiken, aanreiken, (de hand) uitsteken, toesteken, [toereikend of voldoende zijn]; r. an = raken aan; ich kann soweit nicht r. = ik kan er niet bij (komen); sein Gebiet reicht bis an... = strekt zich uit tot...; er bermag nur mit Abzügen daran zu r. = hij kan 't slechts vermoeden; wer reicht an unsern Friedland? = wie evenaart...? der Faden reicht nicht = is niet lang genoeg; zwei Mark r. nicht = zijn niet genoeg; ich reiche damit drei Tage = ik kom daar 3 dagen mee toe; Hilfe, Trost r. = hulp troost bieden; er reicht ihm das Wasser nicht = hij kan niet in zijn schaduw staan.
II. reihen, fchw. (h.) = rijk maken; uurecht Gut reicht nicht = ...gedijt niet.
reichhaltig = rijk, rijk van inhoud, vruchtbaar, veel omvattend, goed voorzien. **Reichhaltigkeit**, w. -- = rijkheid, goede of rijke voorraad. **reichlich** = rijkelijk, rijk, ruim, overvloedig; er hat sein reichliches Auskommen = hij kan goed, ruim leven.
Reichsabschied, m. = reces van de rijksstenden. **Reichsacht**, w. = rijksban; in die R. erfären = in den rijksban doen.
Reichsadel, m.; **adler**, m. = rijksadel; -adelaar.
Reichsanwalt, m. = advocaat-generaal.
Reichsanzeiger, m. = staatsblad.

Reichs||**apfel**, m.; -**archiv**, f.; -**armee**, w. = rijks|appel; -archieff; -leger.

Reichs||**bois**, m. = afgevaardigde naar den Rijksdag. **Reichs**||**eisenbahnamt**, f. = bureau van de rijksspoorwegen. **Reichs**||**erzkanzler**, m. = aartskanselier van 't rijk.

Reichs||**druckerei**, w.; -**fabric**, w. = rijks|druckerij; -vlag (of: rijksbannier).

Reichs||**folge**, w. = troon-, rijksopvolging.

Reichs||**frei** = immediaat, onmiddellijk (d. i. alleen) van den keizer of 't rijk afhankelijk.

Reichs||**freiherr**, m. -**fürst** = rijks|baron, -vorst.

Reichs||**gericht**, f. = hoogste gerechtshof in 't Rijk, Hooge raad. **Reichs**||**geschichte**, w. = geschiedenis van 't rijk.

Reichs||**graf**, m.; -**hilfe**, w.; -**insignien** (od. -**stendocien**) **Bl.** = rijks|graaf; -hulp (of: -subsidie); -insignien (nl. zwaard, rijksappel enz.)

Reichs||**kammergericht**, f.; -**kanzler**, m.; -**kanzleramt**, f. = rijks|kammergerecht (te Wetlar); -kanselier; -kanselarij.

Reichs||**krone**, w.; -**land**, f. = rijks|kroon; -land.

reichs||**mittelbar** = mediaat; niet onmiddellijk van 't Duitsche rijk afhankelijk (zie **reichs**||**frei**). **Reichs**||**munze**, w. = rijksmunt.

Reichs||**oberhaupt**, f.; -**post**, w.; -**postamt**, f. = rijks|hoofd; -post; -postdirecteur (-postkantoor).

Reichs||**rat**, m.; -**scepter**, f.; -**schwert**, f. = rijks|raad; -scepter; -zwaard.

Reichs||**stadt**, w.; -**stände**, **Bl.**; -**tag**, m. = rijks|stad; -standen (stenden); -dag.

Reichs||**tagesabgeordneter**, m.; -**tafel**, m.; -**truppen**, **Bl.** = rijks|dagafgevaardigde; -daalder; -troepen.

reichs||**unmittelbar** = immmediaat (zie **reichs**||**frei**). **Reichs**||**verfassung**, w. = rijksgrondwet.

Reichs||**verweser**, m. = regent, rijksbestuurder.

Reichs||**währung**, w.; -**wappen**, f. = rijks|muntstandaard; -wapen.

Reich||**tum**, m. -(e)s, .. timmer = rijkdom; **R.** an Gütern = rijkdom in...

reif = rijp; r. zur Ausführung, zum Zucht-haus = rijp voor.; r. für eine Idee, für die Freiheit.

I. **Reif**, m. -(e)s, -e = band (van hout of metaal om kisten, koffers, vaten, raderen, buizen e. d.), hoepel; **vooral**: (vinger)ring, diadeem.

II. **Reif**, m. -(e)s = rijp, rijm (bevroren dauw).

Reif||**gen**, f. -s, - = ringetje, hoepeltje.

Reife, w. - = rijpheid; Zeugnis der R. = eindexamen.

reife||**len**, **schw.** (h.) = groeven, canneleeren.

Reifen, m. -s, - = hoepel, band.

I. **reife**||**len**, **schw.** (h.) = rijpen, rijp doen worden; (f.) = rijpen, rijp worden.

II. **reife**||**len**, **schw.** (h.) = rijpen (van 't weer); e's reift = het rijpt.

III. **reife**||**len**, **schw.** (h.) = (ein Fuß) met hoepels, banden voorzien, hoepels leggen om.

Reife||**prüfung**, w.; -**zeugnis**, f. = eind|examen; -diploma.

reif||**lich** = rijpelijk, rijp.

Reif||**rod**, m. = hoepelrok.

Reigen, m. -s, - = reidans, rondedans, koordans, rei; den R. (an)führen = den reidans openen, vooraan zijn.

Reihe, w. -, -n = lijn, regel, rij, reeks, rist, beurt; in R. und Glied = in 't gelid;

in eine(r) R. = op een rij; in Reiben rechts-um! = rotte rechts! ich bin an der R. od. die R. ist an mir = ik ben aan de beurt; der R. nach, die R. herum = volgens, op de beurt; um die R. = om de beurt; steigende, fallende R. = opklimmende, afdalende reeks; wieder in der R. sein = weer in orde zijn. **reife**||**len**, **schw.** (h.) = op rijen zetten; rangschikken, schicken, scharen; (Berlen) rijgen; (eine Nacht) rijgen; sich an etw. r. = aansluiten.

Reihen, zie Reigen.

Reihenfolge, w. = rij, reeks, volgorde. **Reihenmarsch**, m. = marsch in de flank. **Reihenanzug**, m. = reidans, rondedans. **reife**||**weise** = in rijen, in reeksen.

Reiger, m. -s, - = reiger.

Reiger||**beize**, w.; -**busch**, m.; -**falk**, m. = reiger|jacht; -bos (-pluim, -kuif, aigrette); -valk (of giervalk).

Reiger||**feder**, w.; -**hütte**, w.; -**jagd**, w.; -**stüb**, m. = reiger|ve(d)er; -hut (broedplaats); -jacht; -pluim.

Reim, m. -(e)s, -e = rijm, vers, rijmpje; in R. = op rijm; in Reime bringen = op rijm brengen, berijmen; Reime schmieden = prulverzen, rijmelarij maken.

Reim||**art**, w.; -**aufgabe**, w. = rijmsoort; -opgaaf (met eindrijmen).

reime||**nen**, **schw.** (h.) = rijmen, berijmen, tot overeenstemming brengen; sich r. = rijmen, bij elkaar passen, samengaan; Brot reimt (sich) auf (mit) tot = brood rijmt op dood; wie reimt sich das? = hoe komt dat uit? of hoe kan dat samengaan? wie soll ich diese Wiederprüfe r. = hoe moet ik deze tegenstrijdigheden met elkaar in verband brengen? das reimt sich nie die Faust auf's Auge od. wie ein altes Weib zur Hohenjagd = dat slaat als een tang op een varken. **Reimer**, m. -s, - = verzenmaker, rijmer, rijmelaar. **Reimerer**, w. -, -en = verzenmakerij, rijmerij, rijmelarij.

Reim||**falt**, m. = kadans, slotrust (aan een vers). **Reim**||**gedicht**, f. = berijmd gedicht.

Reim||**kunst**, w. = rijmkunst. **reim**||**los** = rijmloos, blank.

Reims, f. = Reims.

Reim||**schmied**, m. = rijmelaar, pruldichter.

Reim||**spruch**, w.; -**sucht**, m.; -**siftic**, w.; -**wörterbuch**, f. = rijmspreuk; -zucht; -let-tergreep; -woordenboek.

rein = rein, helder, schoon, zuiver, louter; (Wäsche, Hände) schoon; (Wasser, Gold, Wein, Luft, Gemissen, Gewinn, Musiksprache, Verstand) zuiver; etw. ins reine bringen = iets in 't reine brengen; mit einem ins reine kommen = 't met iem. eens worden; ins reine schreiben = in 't net schrijven; einem reinen Wein ein-schenken = iem. klaren wijn schenken; reine Bahn, reinen Tisch machen = schoon schip maken; reine Wirtschaft machen = alles (al 't achterstallige) in orde brengen; reinen Mund halten = mond(je) toe houden; r. von Schuld = vrij van schuld; der reine Zufall = louter toeval; r. unmöglich = rein, puur onmogelijk; r. verrückt = totaal gek; etw. r. abschlagen = iets gladweg afslaan, weigeren; er ist r. nichts dagegen = hij is er totaal niets bij. **Reine**, w. - = reinheid.

Reineclau||**de** (spr.: **reinklaude**), w. -, -n = reineclaude, sijne groene pruim.

Reine||**nese**||**zuchts** = Reintje de vos.

reine||**nen**, **schw.** (h.) = zuiveren.

Rein||**erlös**, m.; -**ertrag**, m.; -**gewinn**, m. =

- zuivere opbrengst (in gold); z. opbrengst (in produkten); z. winst.
- Reinhard**, m. = Reinherd, Reinhard.
- Reinheit**, w. = reinheid, zuiverheid, helderheid, kuisheid.
- Reinhold**, m. = Reinout.
- reinigen**, (schw. h.) = (Geräte, Schiffe) rein, (Zimmer) schoonmaken, reinigen; (Luft, Blut, Zucker, das Meer von Räufern) zuiveren; (Metalle, Zucker) louteren. **Reinigung**, w. =, -en = reiniging, zuivering, loutering; Maria R. = Maria-Zuivering, Maria-Lichtmis.
- Reinigungsleid**, m.; -mittel, f.; -opfer, f. = zuiveringsleid; -middel (purgatief); -offer (Lustratie).
- reintich** = (Person, Wittich) zindelijk, helder, proper; (Sprache, Stil) zuiver, net. **Reintichheit**, w. = zindelijkheid, helderheid, properheid. **Reintichrift**, w. = net, afschrift.
- I. **Reis**, m. -es = rijst. [copie.]
- II. **Reis**, f. -es, -er = rijs, twijg, takje, loot, ent.
- Reislander**, m.; -bau, m.; -brei, m.; -brot, f. = rijstveld; -bouw; -ebrij (of: -pap); -brood.
- Reisbündel**, f. = takkebos, bundel rijshout.
- Reise**, w. -, -n = reis, reisbeschrijving, [krijgstocht]; eine R. antreten, machen = een reis aanvaarden, doen; er ist auf Reisen = op reis; sich auf die R. machen = op reis gaan; glückliche R. = goede reis! eine R. steine = vrucht, voor steenen; een bepaalde hoeveelheid, stel enz.; [in die R. laufen = in vreemden krijgsdienst gaan].
- Reisabenteurer**, f.; -anzug, m.; -apotheke, w. = reisavontuur; -kostuum (of -pak); -apotheek.
- Reisebeschreibung**, w.; -bericht, f.; -bett, f. = reisbeschrijving; -necessaire; -bed.
- Reisebilder**, Pl.; -buch, f.; -decke, w. = reis[schetsen]; -boek; -deken.
- Reisebüten**, Pl. = vergoeding voor reiskosten. **reisefertig** = reisvaardig. **Reisefourier**, m. = reisbode, voorlooper. **Reisegebühr**, zie Reisebüten. **Reisegefährte**, m. = reisgenoot, -makker, -kameraad.
- Reisegefolge**, f. = gevolg op reis. **Reisegeld**, f. = reissgeld. **Reisegepäck**, f. = bagage.
- Reisegesellschaft**, w.; -gut, f.; -handbuch, f. = reisgezelschap; -goed; -handboek.
- Reisehut**, m.; -kappe, w.; -karte, w. = reishoed; -muts; -kaart.
- Reisekästchen** (od. **Reisekoffer**) f.; -kleid, f.; -koffer, m. = reisnecessaire; -kleed; -koffer.
- Reisekosten**, Pl.; -kutsche, w.; -lust, w. = reiskosten; -koets; -lust.
- reisefestig** = reislustig. **Reisemantel**, m. = reismantel. **Reisemarschall**, m. = foerier van 't paardevolk. **reisemüde**, = reizensmoede, moede van 't reizen. **Reisemütze**, w. = reispet.
- reisen**, (schw. f. u. h.) = reizen, een reis doen, op reis gaan, op reis zijn; [optrekken]; mit r. mit der Eisenbahn = per spoor; ins Bad r. = naar een badplaats gaan; um 6 Uhr r. wir = gaan we op reis; (Schwalben, Störche) trekken. **Reisender**, m. = reiziger, passagier.
- [**Reisenote**, w. -, -n = marsch].
- Reiseplan**, m.; -pfennig, m.; -plan, m. = reisplan; -penning; -plan.
- Reiseposten**, m. = betrekking van reiziger.
- Reiseprediger**, m. = rondtrekkend predikant.
- Reiseisack**, m. (od. **Reiseisack**, w.); -sack, m. = reiszak (of valies); -pas (of -bijet).
- Reiseisepfen**, Pl.; -stipendium, f.; -sack, w. = reislonkosten; -beurs; -zak.
- Reiseisepfen**, w.; -toilette, w.; -wagen, m. = reis[tasch]; -toilet; -wagen.
- Reiseisfeld**, f. = rijstveld.
- Reiseisholz**, **Reiseisig**, f. -s = rijshout, sprokkelhout.
- reifeig** = bereden, krijgsvaardig te paard; der Reifeig = de ruiter, bereden soldaat.
- Reiseisuchen**, m. = rijstkoek.
- [**Reiseislaufen**, f. = 't gaan in vreemden krijgsdienst. **Reiseisläufer**, m. = hij, die in vreemden krijgsdienst gaat, soldaat.]
- Reiseisnacht**, f.; -suppe, w. = rijstmeel; -soep.
- Reiseis aus** od. **Reiseis aus**, m. u. f. nehmen = op den loop, aan den haal gaan, dezerteeren.
- Reiseisblei**, f.; -brett, f. = teeken[pen], -plank.
- Reiseisbrettschiff**, m. = punaise.
- reifeig**, ft. (h.) (ich reife; rih; rife; reife! gerijen) = rijten, scheuren, trekken, rukken; opensnijden, insnijden, splijten, ontginnen, teekenen, schetsen; in Stücke r. = stuk-scheuren, einen aus der Gefahr, aus der Verlegenheit r. = iem. uit 't gevaar, uit de verlegenheid redden; den Handel an sich r. = tot zich trekken; zu Boden r. = omverhalen; Woffen r. = grappen maken; Wisse r. = moppen tappen; Zoten r. = schuine moppen tappen; nach sich r. = achter zich aansleepen, een nasleep hebben (van); das reift ins Geld = dat kost veel geld; sich um etw. r. = elkaar iets betwisten, om iets vechten; es reift mich (od. mir) im Leibe = ik heb krampen, snijdingen; es reift mich (mir) in allen Gliedern = ik heb (sicht)trekkingen in alle leden; (f.) = losgaan, scheuren, een Inval doen, plotseling indringen; wenn alle Stränge od. Stride r. = als alles tegenloopt, in 't ergste geval; endlich rih mir die Geduld = eindelijk was mijn geduld ten einde; die Pluten r. über = de golven slaan over (den dijk). **Reifeig**, f. -s = 't trekken, scheuren, (in Weife) snijdende pijn, kramp; (in den Gliedern) jicht, rheumatik. **reifeigend** = (von Tieren) verscheurend, (von Schmerzen) snijdend, vlijmend, (von einem Strome) snelvlietend, snelstroomend, onstuimig; diese Ware findet reifenden Absatz, geht r. ab = vindt gretig afrek, gaat vlug van de hand.
- Reifeiger**, m. -s, - = merkijzer.
- Reifeiger**, w. = trek-, teekenen. **Reifeigeholz**, w. = houtskool (om te teekenen). **Reifeigeholz**, m. = punaise.
- Reifeigeholze**, w.; -stift, m.; -zeug, f. = teekenliniaal (of winkelhaak); -potlood; -doos (of passerdoos).
- Reifeigeholze**, m. = trekpenpasser.
- Reifeig**, w. -, -n = bos vlas.
- Reifeigebahn**, w. = rijsschool, manege. **reifeigbar** = berijdbaar (zoowel van rijdieren als van wegen). **Reifeigedeck**, w. = statieschabrak.
- Reifeigel**, w. -s, - = knuppel, stok, pakstok.
- reifeigen**, ft. (ich reite; ritt; ritte; reite! geritten), (h. u. f.) = rijden, berijden; ein Pferd zu Schanden r. = een paard half dood rijden; ein Kind über den Haufen, zu Boden r. = omver rijden; den Teufel, der Hölle reitet ihn = hij heeft den duivel in; einen in die Tinte r. = iem. in 't ongeluk, in ongelegenheid brengen; Schritt (od. im Schritt), Trab, Galopp r. = stapvoets, in draf, in galop

rijden; spazieren r. = een wandelrit doen; auf Schufter's Hapen r. = te voet gaan, per pedes apostolorum gaan; die Elle, auf der Elle r. = in manufacturen, garen en band doen; der Professor reitet sein Gest = doet niets anders dan zijn dictaat geven; Handbeken r. = (stud.) in de rechten studeeren. **reitend** = rijdend, bereden; reitende Schußleute = bereden politie. **Reiter**, m. -s, - = ruiter, rijder (im Zirkus), berijder; spanische, friessche R. = Spaansche, Friessche ruiters (gekruste palssaden bij verschan-singen).

Reiter, m. -, -n = grove zeef.] **Reiteraufzug**, m. = ruitersoet, cavalcade. **Reiterrei**, w. -, -en = ruitersrij, paardevolk, cavalerie, rijderij; leichte, schwere R. = lichte, zware cavalerie. **Reiterfabric**, w. = ruitervaar, standaard, vendel, eskadron. **Reiterfähnrich**, m. = kornet. **Reiterhaufen**, m. = ruitertroep, -beede, -drom.

Reitern, schw. (h.) = reeven.] **Reiterregiment**, f. = ruitersregiment, cavalerieregiment. **Reitersmann**, m. = ruiter, paardrijder. **Reiterstandbild**, f. od. -statue, w. = ruitersstandbeeld. **Reiterstiefel**, m. = rijlaars. **Reiterte**, w. = rijzweep, karwats. **Reitgurt**, m. = ruitergordel, buikriem, singel. **Reithafen**, m. = haak voor 't rijkleed. **Reithofe**, w.; -strijen, f.; -knecht, m. = rijlbroek; -kussen; -knecht.

Reithofe, w.; -strijen, f.; -knecht, m. = rijlbroek; -kussen; -knecht.

Reithofe, w.; -strijen, f.; -knecht, m. = rijlbroek; -kussen; -knecht.

Reithofe, w.; -strijen, f.; -knecht, m. = rijlbroek; -kussen; -knecht.

Reithofe, w.; -strijen, f.; -knecht, m. = rijlbroek; -kussen; -knecht.

Reithofe, w.; -strijen, f.; -knecht, m. = rijlbroek; -kussen; -knecht.

Reithofe, w.; -strijen, f.; -knecht, m. = rijlbroek; -kussen; -knecht.

Reithofe, w.; -strijen, f.; -knecht, m. = rijlbroek; -kussen; -knecht.

Reithofe, w.; -strijen, f.; -knecht, m. = rijlbroek; -kussen; -knecht.

Reithofe, w.; -strijen, f.; -knecht, m. = rijlbroek; -kussen; -knecht.

Reithofe, w.; -strijen, f.; -knecht, m. = rijlbroek; -kussen; -knecht.

Reithofe, w.; -strijen, f.; -knecht, m. = rijlbroek; -kussen; -knecht.

Reithofe, w.; -strijen, f.; -knecht, m. = rijlbroek; -kussen; -knecht.

Reithofe, w.; -strijen, f.; -knecht, m. = rijlbroek; -kussen; -knecht.

Reithofe, w.; -strijen, f.; -knecht, m. = rijlbroek; -kussen; -knecht.

Reithofe, w.; -strijen, f.; -knecht, m. = rijlbroek; -kussen; -knecht.

Reithofe, w.; -strijen, f.; -knecht, m. = rijlbroek; -kussen; -knecht.

Reithofe, w.; -strijen, f.; -knecht, m. = rijlbroek; -kussen; -knecht.

Reithofe, w.; -strijen, f.; -knecht, m. = rijlbroek; -kussen; -knecht.

Reithofe, w.; -strijen, f.; -knecht, m. = rijlbroek; -kussen; -knecht.

Reithofe, w.; -strijen, f.; -knecht, m. = rijlbroek; -kussen; -knecht.

Reclamant, m. -en, -en = reclamant; klager. **Reclamation**, w. -, --en = reclamatie; terugvordering, tegenwerping, bezwaar, klacht. **Reclame**, w. -, -n = reclame. **reclamieren**, schw. (h.) = reclameeren.

Recognition, w. -, -en = recognitie; erkenning, wettiging. **recognoscieren**, schw. (h.) = recognosceeren; verkennen, erkennen. **Recognoscierung**, w. = recognosceering, verkenning.

Recommandation, w. -, -en = recom-mandatie. **recommandieren**, schw. (h.) = recom-mandeeeren, (bij de post) aanteekenen.

Reconvalescent, m. -en, -en = (re)con-valescent; herstellende. **Reconvalescenz**, w. - = (re)convalescentie; betere hand, geneezing.

Record, m. -s, -s = record; 't beste, 't hoogste.

Recreation, w. -, -en = recreatie; uit-ontspanning.

Rekrut, m. -en, -en = rekrut. **Rekrutenaufhebung**, w. = rekruteering. **rekrutieren**, schw. (h.) = rekruteeren. **Rekrutierung**, w. -, -en = rekruteering. **Rekrutierungs-pferd**, f. = remontepaard.

Rectification, w. -, -en = rectificatie; verbetering. **rectificieren**, schw. (h.) = rectifi-ceeren; verbeteren, terechtwijzen.

Rection, w. -, -en = rectie; regeering. **Rektor**, m. -s, -en = rector (van universiteit en gymnasium), directeur (van midd. school), hoofd (van lag. school). **Rektorat**, f. -e, -e = rectoraat, directeurschap, betrekking van hoofd.

recurrieren, schw. (h.) = zijn toevlucht nemen. **Rekurs**, m. -s, -e = beroep, schadeloos-stelling; R. ergreifen = beroep aanteekenen.

Relais (spr.: *relé*), f. -, - = wisselplaats voor postpaarden, versche paarden. **Relais-pferd**, f. = wisselpaard.

Relation, w. -, -en = relatie; betrekking; relaas; verhaal. **relativ** = relatief. **Relativ-fach**, m. = relatieve zin, betrekkelijke of bij-voeglijke bijzin. **Relativum**, f. -s, -s = relatief, betrekkelijk (voornaamwoord).

Relegation, w. -, -en = relegatie; weg-zending. **relegieren**, schw. (h.) = relegeren. **Relief** (spr.: *relief*), f. -s, -s = relief; verheven beeldwerk.

Religion, w. -, -en = religie, geloof, godsdienst; sich zu einer R. bekennen = een godsdienst belijden. **Religionsänderung**, w. = verandering van godsdienst, overgang.

Religionsangelegenheit, w. = godsdienst-zaak. **Religionsbuch**, f. = godsdienstig boek. **Religionsedikt**, f. = religie-edikt. **Religi-ons-eid**, m. = geloofseed.

Religionsfeier, m.; -freiheit, w.; -friede, m. = godsdienstlijver; -vrijheid; -vrede.

Religionsgenosse, m. = geloofsgenoot. **Religionsgeschichte**, w. = geschiedenis van den godsdienst.

Religionshaß, m.; -krieg, m.; -lehre, w.; -lehrer, m. = godsdiensthaat; -oorlog; -leer (of -onderwijs); -onderwijzer.

religionslos = godsdienstloos.

Religionspartei, w.; -schwärmer, m. = godsdienstige partij; g. dweper.

Religionspöster, m. = spotter (met den godsdienst).

Religionsstifter, m.; -stift, m.; -übung, w. = godsdienststichter; -twist; -oefening.

Religions||**unterricht**, m.; -**verbettering**, w.; -**wissensch.** w.; -**zwang**, m. = godsdienst||-**onderwijs**; -**verbetering** (-zuivering, -hervorming); -**wetenschap**; -**dwang**.
religiös = religieus, godsdienstig, vroom, eerbiedig, geloovig. **Religiosität**, w. = godsdienstigheid, eerbied, vroomheid.
Relikten, Pl. = relikten: nagelaten betrekkingen.
Re'sing, m. -(e)s, -e; **R.** w. -, -en = ver-schansing (van een schip); boord.
Reli'que, w. -, -n = relikwie.
remedie'ren, fchw. (h.) = remedieëren, genezen, verhelpen, raadschaffen. **Reme'dium**, f. -(s), .. diet = remedie (hulp-, genees- of rechts)middel, 't geoorloofde mindergehalte bij munten van edel metaal. **Remedur**, w. - = remedure: middel.
Remini'szens, w. -, -en = reminiscentie: herinnering. **Remini'scere**, m. = Reminis-cere: tweede Zondag in de Vasten.
remi'se = remise: onbeslist (in 't spel).
Remi'se, w. -, -n = remise: koetshuis.
Remis'sion, w. -, -en = terugzending, korting; vermindering. **Remitten'den**, Pl. = terugzendingen (in den boekhandel). **Remit'tent**, m. -en, -en = remittent: overzender, afgever van een wissel. **remittie'ren**, fchw. (h.) = remitteeren: overzenden; (boeken) terugzenden.
Remola'de, w. - = remo(u)lade: gekruide saus.
Remonstrat'ion, w. -, -en = remonstratie: betooging. **remonstrie'ren**, fchw. (h.) = remonstreren, betoogen.
Remon'te, w. -, -n = remonte: aanvulling van de dienstpaarden. **Remon'tepferd**, f. = remontepaard.
Remontoir'uhr (spr.: ..*mötuur*..), w. = remontoir(horloge).
Remortör, **Remorqueur**, m. -(e)s, -e u. -s = sleepboot, sleeper.
Remoula'de, zie Remolade.
Removie'ren, fchw. (h.) = removeeren: ver-wijderen, afzetten.
Rempelei, w. -, -en = (begin van een) vechtpartij. **rem'peln**, fchw. (h.) = (met opzet) stooten, twistzoeken.
Remp'ter, m. -s, - = rester, eetzaal.
Remunerat'ion, w. -, -en = remuneratie: vergelding, vergoeding, belooning. **remun-rie'ren**, fchw. (h.) = remunerereeren.
Renais'san'ce (spr.: ..*renessäse*), w. - = Renaissance.
Renai'ta, w. = Renée. **Renai'tus**, m. = René.
Rencon'tre (spr.: ..*rakötre*), f. -s, -s = ontmoeting, botsing, gevecht.
Rendant, m. - en, -en = kassier, ontvanger.
Ren'dezvous (spr.: ..*rädevoe*), f. -, - = rendezvous.
Renegaat, m. -, -en = renegaat: geloofs-verzaker.
Renet'te, w. -, -n = renet.
renitent = renitent: weerspannig. **Renitentz**, w. - = renitentie: weerspannigheid, verzet.
Renf, m. -en, -en; **Ren'te**, w. -, -n = een visch.
Renn'arbeit, w. - = snelstaalbereiding.
Renn'bahn, w. = renbaan.
ren'nen, uur. (ich rannte; renn(ete); gerannt), (f.) = rennen, ijlen, suellen; tegen elkaar inrennen; mit dem Kopfe gegen (an) die Wand r. = met 't hoofd tegen den muur loopen;

(h.), (Misch) stremmen; (Eisen, Blei, Besch) smelten; [(Holz) vloten]; einen zu Boden r. = iem. overloopen; (etnem den Regen durch den Leib) r. = jagen. **Ren'nen**, f. = wedren(nen).
Ren'ner, m. -s, - = renner, renpaard; hardlooper.
Renner'feuer, f. = smeltvuur.
Renner'pferd, f.; -**fier**, f. = ren||paard; -dier.
Renomma'ge (spr.: ..*mauzje*), w. - = bluf, grootspraak, pocherij. **Renomme'e**, f. -s = renommee, (goede) naam. roep. **renommeie'ren**, fchw. (h.) = bluffen, pochen, snoeven. **renou-miere** = gerenommeerd: bekend, vermaard.
Renoumiff, m. -en, -en = bluffer, groot-spreker, pocher, snoever. **Renoumiffere'e**, w., zie Renommage.
Renonce (spr.: ..*renöse*), w. -, -n = renonce: (stud.) groen.
Renovat'ion, w. -, -en = renovatie: ver-nieuwing. **renovie'ren**, fchw. (h.) = reno-veeren.
renta'bel = rentabel: rentegevend, voordeelig.
rentabil'ität, w. - = rentabiliteit.
rent'amt, f. = ontvangerskantoor, ontvan-gersbetrekking.
rent'bar = rentegevend. **rent'e**, w. -, -n = rente, opbrengst. **rente'e**, w. -, -en, zie Rentamt.
rentier' (spr.: ..*fjee*), m. -s, -s = rentenier.
rentie'ren, fchw. (h.) = rente geven, winst opleveren, rendeeren; das Unternehmen ren-tiert sich = rendeert.
rent'kammer, w. = suantiekamer. **rent's-meister**, m. = rentmeester, ontvanger. **rent's-ner**, m. -s, - = rentenier.
Reorganisat'ion, w. -, -en = reorganisatie: nieuwe, veranderde inrichting. **reorganisie-ren**, fchw. (h.) = reorganizeeren.
Reparat'ur, w. -, -en = reparatie. **repa-rie'ren**, fchw. (h.) = reparereeren.
repartie'ren, fchw. (h.) = reparteeren: ver-deelen. **Repartit'ion**, w. -, -en = repartitie. **Repartitions'rechnung**, w. = gezelschapsrekening.
Repertoire, (spr.: ..*twaar*'), f. -s, -s = repertoire: lijst (van op te voeren stukken).
Reperto'rium, f. -(s), .. rien = repertori-um: lijst, register.
Repetent, m. -en, -en = repetitor: onder-wijzer (om leerlingen bij te werken), ook: leerling die voor 't tweede jaar in dezelfde klasse zit. **repetie'ren**, fchw. (h.) = repeteeren. **Repetier'uhr**, w. = repetitiehorage.
Repetition, w. -, -en = repetitie. **Repe-titio'rium**, f. -(s), .. rien = repertorium: herhalingscursus, -boek.
Replik, w. -, -en = repliek: antwoord, na-maak. **replizie'ren**, fchw. (h.) = replicereeren.
Report'er, m. -s, - = reporter, verslaggever.
Reposito'rium, f. -(s), .. rien; **Repositur**, w. -, -en = boekenplank, -kast, -rek.
Repp'huhn, zie Rebhuhn.
Repräsentant, m. -en, -en = representant: vertegenwoordiger. **Repräsentation** w. -, -en = representatie. **repräsentatib**' = representatief: vertegenwoordigend, veraan-schouwelijkend. **Repräsentatib'system**, f. = vertegenwoordigend stelsel. **repräsentie'ren**, fchw. (h.) = representeren.
Repressi'ven, Pl. = représailles: tegenmaat-regelen.
Repressiv'maßregel, w. = repressieve, onder-drukkende, tegenhoudende maatregel.

Reprise, w. —, —n = reprise: herhaling.
Reprobation, w. —, —en = reprobatie: afwijzing, weigering. **reprobie'ren**, fchw. (h.) = reproberen: afwijzen, niet aannemen, afkeuren.
Reproductie, w. —, —en = reproductie.
reproduzie'ren, fchw. (h.) = reproduceeren.
Reps, zie Repas.
Reptil, f. —(e)s, —e u. . . ien = reptiel: kruipend dier.
Republik, w. —, —en = republiek. **Republikaner**, m. —s, — = republikein. **republikanisch** = republikeinsch. **republikanize'ren**, fchw. (h.) = republikanizeeren. **Republikanisme**, m. = republikanisme.
Repus, m. —es, —e = repuls: weigering, afwijzend antwoord. **Repusion**, w. —, —en = repulzie: af-, terugstooting, neerlegging. **repulsië** = repulzie: af-, terugstootend, neerlegend. **Repusiv'kracht**, w. = repulzieve, af- of terugstootende kracht.
Reputation, w. — = reputatie. **reputat'lich** = te goeder naam (en faam) bekend, fatsoenlijk.
Requiem, f. —s, —s = requiem: zielmis.
requisie'ren, fchw. (h.) = requireeren: opeischen, vorderen, vragen. **Requisit**, f. —(e)s, —e(n) = requiziet: vereischte (vooral bij 't opvoeren van een tooneelstuk), toebehooren.
Requisitien, w. —, —en = requizitie: opeisching.
Reze'da, Reze'de, w. —, —s u. . . den = rezeda.
Reze'bat, f. —(e)s, —e = rezerve: voorbehoud.
Reze'vation, w. —, —en = rezervatie: voorbehoud, inachtneming, beding.
Reze've, w. —, —n = rezerve: terughouding, aanvullingsmanschappen, 't bespaarde; in fl. = in rezerve, voorradig.
Reze've'banker, m.; **-fonds**, m.; **-kapitaal**, f. = rezerve|anker; -fonds; -kapitaal.
Reze've'mann, m.; **-offizier**, m.; **-truppen**, fl. = rezerve|soldaat; -officier; -troepen.
reze've'ren, fchw. (h.) = rezerveeren. **reze've'riert** = gereze'veerd, besproken (plaats), terughoudend. **Reze've'riert**, m. —en, —en = rezervist.
Reze've'voir (spr.: *..voair*), f. —(e)s, —e = reservoir: vergaarbak.
Reze'dent, m. —en, —en = rezident. **Reze'denz**, w. —, —n = rezidentie. **reze'die'ren**, fchw. (h.) = rezideeren.
Reze'duum, f. —(s), . . duen = residu: overblijfsel, bezinksel.
Reze'gnation, w. —, —en = resignatie: onderwerping, kalme onderworpenheid, gelatenheid, afstand. **reze'gnie'ren**, fchw. (h.) = resigneeren; auf etw. r. = van iets afstand doen; **ich r.** = zich resigneeren, zich voegen, zich schikken; **reze'gniert** = geresigneerd, onderworpen, gelaten.
reze'ribie'ren, fchw. (h.) = rescribereen: schriftelijk antwoorden, meedeelen, beschikken.
Reze'ript, f. —(e)s, —e = rescript: beschikking.
reze'lut = rezoluut: vastberaden, vast besloten.
Reze'olution, w. —, —en = rezolutie: besluit.
reze'lvie'ren, fchw. (h.) = rezolveeren: oplossen, besluiten; **ich r.** = een besluit nemen.
Reze'onanz, w. —, —en = rezonantie: weergalm, geluidversterking, medeklinken. **Reze'onanz'bodem**, m. = rezonansbodem, klankbodem.
reze'orbie'ren, fchw. (h.) = rezorbereen: in-, opslurpen. **Reze'orpsion**, w. —, —en = reze'p. = reze'ptie.

Reze'pt, m. —(e)s = respekt; eimen in fl. halten = iem. in ontzag, in toom houden; mit fl. zu messen = met verlos gezegd. **reze'ptabel** = respektabel. **reze'ptie'ren**, fchw. (h.) = respektteeren. **reze'ptie'lich** = respektabel, achtenswaardig.
reze'ptie'v = respektief: van elk in 't bijzonder, bij elken persoon of bij elke zaak in 't bijzonder behoorende. **reze'ptie've** = respektieve: betrekkelijk, of wel, of, en.
Reze'pt'lozigheit, w. — = gebrek aan respekt.
Reze'pt's'person, w. = persoon van aanzien.
Reze'pt'tage, fl. = respitdagen, uitstel-dagen, die na 't vervallen van een wissel nog worden toegestaan.
reze'pt'voll = eerbiedig, vol eerbied, onderdanig. **reze'pt'widrig** = oneerbiedig.
Reze'piration, w. —, —en = respiratie, ademhaling. **Reze'pira'tor**, m. —s, . . to'ren = respirator, toestel om 't zuiver ademhalen gemakkelijker te maken. **reze'pire'ren**, fchw. (h.) = respireeren.
reze'pondie'ren, fchw. (h.) = respondeeren: antwoorden. **reze'ponsa'bel** = responsabel: verantwoordelijk. **Reze'pons'rium**, f. —(s), . . rien = responsorium: R.K. kerkelijke beurtzang.
Reze'sen, m. —s, — = sloot (voor het waschen van 't erts).
I. Reze'sort (spr.: *ressoor*), m. —s, —s = res-sort: vlucht, springve(d)er.
II. Reze'sort (spr.: *ressoor*), f. —s, —s = res-sort: afdeling, gebied. **reze'sortie'ren**, fchw. (h.) = ressorteeren: behooren, onderhoorig zijn.
Reze'sour'ce (spr.: *ressource*), w. —, —n = ressource: hulpmiddel; club, casino.
Reze'st, m. —es, —e (faufm. auch: —er) = rest, overblijfsel, overschot, restant, achterstand, wat er van een rekening nog staan blijft; eimen den fl. geben = iem. den genadeslag geven; die herblischen, irdischen Reze'ste = 't stof-felijk overblijfsel; der fl. ist für die Gottlosen = 't grondsoep is voor de goddeloozen; sein Glas bis auf den fl. leeren = tot den laatsten droppel; ich komme dir meinen fl. nach = ik drink op je; ich komme dir meinen fl. nach = ik doe je bescheid. **Reze'stant**, m. —en, —en = schuldenaar, iem. die in achterstand is; **Reze'stan'ten** = achterstallige vorderingen, restanten.
Reze'staurant (spr.: *..orà*), f. —s, —s = restaurant, restauratie. **Reze'staurateur**, m. —(e)s, —e = restaurateur, hofmeester (op een boot). **Reze'stauration**, w. —, —en = restauratie (v. d. Bourbons), herstel; restaurant. **reze'staurie'ren**, fchw. (h.) = restaureeren: herstellen; **ich r.** = zich herstellen, opknappen, bijkomen.
reze'tie'ren, fchw. (h.) = resteeren: blijven, overblijven.
reze'titue'ren, fchw. (h.) = restitueeren: teruggeven, vergoeden, herstellen. **Reze'titution**, w. —, —en = restitutie: teruggave, vergoeding, herstel.
Reze'triktion, w. —, —en = restriktie: beperking, voorbehoud.
Reze'tulanz, w. —, —n = rezultante. **Reze'tulanz**, f. —(e)s, —e = rezultaat. **reze'tutie'ren**, fchw. (h.) = rezultueeren: voortvloeien, volgen.
Reze'ümé (spr.: *..zu..*), **Reze'ümee**, f. —s, —s = resumé: samevatting, overzicht. **reze'ümie'ren**, fchw. (h.) = rezumeeren: samevatten.

Retention', w. —, —en = retentie: terug-, weerhouding. **Retentions'recht**, f. = retentierecht: recht om een af te leveren voorwerp terug te houden, tot aan zekere voorwaarden is voldaan.

Retina, w. — = retina, netvlies.

Retirade, w. —, —n = retirade: terug-, af-tocht, zekere plaats. **retireren**, fchw. (h.) = retireeren.

Retorsion', w. —, —en = retorsie: vergeldingsmaatregel. **Retorsions'zulle**, Pl. = vergeldingsrechten.

Retort'e, w. —, —n = retort: destilleerkolf, -vat.

Retouche (spr.: *retoesje*), w. — = retouche: bijwerking. **retouchieren**, fchw. (h.) = retoucheeren.

retour' (spr.: *retoen*) = terug. **Retour'biljet(t)**, f. = retourbiljet. **Retour'futische**, w. = flink antwoord.

Retraite (spr.: *retrichte*), w. —, —n = retraite: terugtocht, taptoe.

retrodatieren, fchw. (h.) = antidateeren: van een vroegeren datum voorzien. **retrograd'** = teruglopend. **retrospectief'** = retrospectief: terugblikkend, vroeger. **Retroversion'**, w. —, —en = retroversie: terug-, ombuiging.

retrovertieren, fchw. (h.) = retroverteeren: terug-, omwenden of -zetten, terugvertalen.

ret'bar = redbaar. **ret'ten**, fchw. (h.) = reddeden, bevrijden; einen vor Gefahr r. = voor gevaar r. **Ret'ter**, m. —s, — = redder, bevrijder.

Ret'tich, m. —(e)s, —e = ramenas. radjjs; er frigte desperate Rettiche = hij kreeg afschuwelijk slaag.

Ret'tung, w. —, —en = redding, bevrijding; ohne R. verloren = reddeloos verloren. **Ret'tungsanker**, m. = reddings-, nood-, plechtanker.

Ret'tungs'anstalt, w.; -boot, f.; -brücke, w.; -gesellschaft, w. = reddingsinrichting (of -maatschappij); -boot; -plank; -maatschappij.

ret'tungslos = reddeloos, hopeloos. **Ret'tungseligheit**, w. — = reddeloosheid. **Ret'tungsmédaille**, w. = reddingsmedaille. **Ret'tungsmittel**, f. = redmiddel, uitkomst.

Ret'tungsversuch, m. = poging tot redding. **retu'sche**, **retuschieren**, zie *retouche*, *retouchieren*.

Reu'e, w. — = berouw, spijt. **reu'en**, fchw. (h.) = berouw of spijt veroorzaken; es reut mid = ik heb berouw; reut es dich? = heb je berouw, spijt het je? laß dich das nicht r. = heb daar geen spijt van: mein Geld reut mid = ik heb spijt van mijn geld. **reu'end**, **reu'evoll** = berouwvol, berouwebbend. **Reu'geld**, f. = rouwgeld, afkoopgeld. **reu'ig** = berouwend, berouwebbend, berouwvol, rouwig. **Reu'sauf**, m. = rouwkoop. **reu'nützig** = berouwvol, berouwebbend, boetvaardig.

Reunion', w. —, —en = reünie: hereeniging, gezelschap. **Reunions'kammern**, Pl. = reüniekamers, „Chambres de réunion" van Lod. XIV.

Reu'je, w. —, —n = fuik.

Reuß, f. = Reuss; Reuß-Edict, Reuß-Greis.

Reuß, w. = Reuss(rivier).

Reußen, Pl. = Russen; Kaiser aller R. = Keizer aller Russen.

reü'ssieren, fchw. (h.) = reüsseeren: slagen.

Reu'te, w. — = geroid stuk land, van hout en struiken gezuiverd. **reu'ten**, fchw. (h.) =

uitroeien, uitrooien, rooien; (een veld) ontginnen.

Reu'ter, m. —s, — = ruiter

Revaccination', **Revakzination'**, w. = revaccinatie: heronting. **revaccinieren**, **revakzineren**, fchw. (h.) = revaccineeren.

Revanche (spr.: *revásje*), w. —, — = revanche: vergelding, wraak. **revanchieren**, fchw. (h.) = zich revancheeren: zich wreken, bewezen dienst beantwoorden.

Reveille' (spr.: *revet'je*), w. —, —n = reveille: wekroep.

Revenu'e (spr.: *..nu*), w. —, —n = revenu: inkomsten.

Reverenz', w. —, —en = reverence: buiging; reverentie: (betuiging van) eerbied.

Revers', m. —es, —e = revers: keerzijde (van een munt); op-, omslag (aan een jas); tegenbewijs, schuldbewijs.

Reversal'ien, Pl. = reversal'ien: schriftelijke belofte van een vorst, dat hij de bestaande rechten en vrijheden niet zal aantasten.

Revident', m. —en, —en = revident: hij, die zich van 't rechtsmiddel der revizie bedient, onderzoeker, herziener. **revidieren**, fchw. (h.) = revidereeren: herzien, nazien, onderzoeken, narekenen.

Revier', f. —(e)s, —e = distrikt, kring, gebied, jacht-, boschdistrikt. **Revier'förster**, m. = distrikthoutvester. **Revier'vorstand**, m. = distrikthoofd.

Revizion', w. —, —en = revizie: herziening (van een vonnis), verbeterde drukproef.

Revizor, m. —s, —soren = revizor: narekenaar, verbeteraar.

revocieren, zie *revokieren*. **Revokation'**, w. —, —en = revocatie: herroeping.

Revol'te, w. —, —n = revolte: oproer. opstand. **revolteren**, fchw. (h.) = revolteeren: opstaan. **Revolution'**, w. —, —en = revolutie.

revolutionair = revolutionair. **revolutie'**, fchw. (h.) = revolutioneeren: tot oproer aanzetten. **Revolution's'geschiedte**, w. = geschiedenis van de revolutie. **Revolution's'zeit**, w. = revolutietijd.

Revol'ver, m. —s, — = revolver.

revokieren, fchw. (h.) = revocereeren, revoqueeren: herroepen.

Revue' (spr.: *revu*), w. —, —n = revue.

Rezensent', m. —en, —en = recensent. **rezensieren**, fchw. (h.) = recensereeren.

Rezept'je, zie *Rezept'je*.

Rezept', f. —(e)s, —e = recept. **rezeptieren**, fchw. (h.) = recepteeren, recepten voorschrijven.

Rezeption', w. —, —en = opneming. **Rezeptions'termin**, m. = termijn van opneming. **rezeptief'** = ontvangend, opnemend, ontvangelijk.

Rezept'or, m. —s, —soren = ontvanger. **Rezept'uur**, w. —, —en = ontvangersplaats.

Rezeß, m. —eßeß, —eße = reces: vergelijk, sluiting van de onderhandelingen.

Rezidiv', f. —(e)s, —e = recidive: herhaling, (in 't bijz. van een ziekte).

Rezipiend', m. —en, —en = die (in een veeniging enz.) opgenomen moet worden, candidaat. **Rezipient'**, m. —en, —en = recipiënt: ontvanger om 't destillaat in op te vangen, klok van de luchtpomp.

rezipro'fe = reciproque: wederkeerig, wederzijdsch. **Rezipro'gitat'**, w. — = reciprociteit.

Reztitation', w. —, —en = reciet: voordracht.

Rezitatív, f. - (e)s, -e = recitatief. **rezi-
tie ren**, f. (h.) = reciteeren.
Rhabar'ber, m. - s = rabarber. **Rhabar'-
berinfuur**, w. = tinktuur van rabarber.
Rhach'i'tis, w. - = rhachitis: engelsche
ziekte.
Rhaps'o'de, m. -n, -n = rhapsode: zanger,
voordrager van epische gedichten (in 't bijz.
bij de Grieken). **Rhaps'o'die**, w. -, -(e)n =
rhapsodie: brokstuk van een episch gedicht.
rhaps'o'disch = rhapsodisch. **Rhaps'o'dist'**,
m. -en, -en = rhapsodist: samenvoeger
van rhapsoden.
Rhe'de, zie Reede.
Rhein, m. = Rijn. **Rhein'an'zicht**, w. = ge-
zicht op of aan den Rijn.
Rhein'armee, w.; -bri'cke, w.; -b'und, m. =
Rijn'leger; -brug; -verbond.
Rhein'fart, w. = Rijnvaart. **Rhein'fall**, m. =
waterval in den Rijn.
Rhein'festung, w.; -gau, m. u. f.; -gegend,
w. = Rijn'vesting; -gau; -streek.
Rhein'graaf, m.; -grenze, w. = Rijn'graaf;
-grens.
rhe'i'nisch = Rijsch, van of aan den Rijn.
Rhein'lande, pl. = Rijnlanden. **Rhein'län-
der**, m. -s, - = Rijnlander, Rheinländer
(een polka). **rhein'ländisch** = Rijnlandsch,
Rijsch.
Rhein'mündung, w.; -p'falz, w.; -p'reußen,
f. = Rijn'mond; -palts; -Pruisen.
Rhein'p'rovinc, w.; -re'ise, w.; -s'chiffahrt,
w. = Rijn'provincie; -reis; -vaart.
Rhein'strom, m.; -tal, f.; -ufer, f.; -wein,
m. = Rijn'stroom; -dal; -oever; -wijn.
rhe'na'nisch = Rijsch.
Rheome'ter, f. (u. m.), -s, - = rheometer:
stroommeter.
Rhe'tor, m. -s, - . to'ren = rhetor: redenaar,
leeraar in de welsprekendheid. **Rhe'tor'ik**,
w. = rhetorika: stijlleer, redekunst. **Rhe-
to'rif'er**, m. -s, - = rhetoricus. **rhe'to'ri'sch** =
rhetorisch: den stijl, de welsprekendheid be-
treffend, met redekunstigen tooi voorzien.
rhe'ma'tisch = rhumatisch. **Rheumatis'mus**,
m. = rhumatisme.
Rhino'ceros, **Rhino'zeros**, f. -, -fe =
rhinoceros.
Rho'dier, m. -s, - = Rhodiër. **rhu'disch** =
Rhodisch.
Rhododen'dron, f. -s, - . d'ren = rhododendron.
Rho'dus, f. = Rhodus.
rhom'bi'sch = rhombisch: ruitvormig. **Rhom-
boe'der**, f. -s, - = rhomboëder: scheeve
kubus. **Rhomboid'**, f. -(e)s, -e = rhom-
boïde: schiefhoekig parallelogram. **Rhom'-
bus**, m. -, - . n. . . ben = rhombus: ruit.
Rhön, m. = Rhön (gebergte).
Rho'ne, w. = Rhone.
Rhyth'mis, w. - = rhythmiek: leer van
vers-, muziek-, dansmaat. **rhyth'misch** =
rhythmisch: gelijkmatig ingedeeld, wat de
maatindeeling betreft. **Rhyth'mus**, m. - =
rhythmus: gelijkmatige indeeling, vers-,
muziek-, dansmaat.
ri'b'en, f. (h.) = (vlas) repelen.
Richt'baum, m. = paal met een katrol,
hijschpaal. **Richt'beil**, f. = beulsbijl. **Richt'-
bier**, f. = schietlood, paslood. **Richt'bir**,
f. = feestbier (voor de timmerlui, zie onder
richten). **Richt'blok**, m. = blok (bij 't ont-
hoofden).
Richte, w. - = rechte lijn, goede richting:

in die R. brengen = recht zetten; in die R.
sammen = in orde komen; die R. gehen =
den kortsten weg gaan; in die R. (gehen) =
rechtuit.
rich'ten, f. (h.) = recht maken, richten;
rechtspreken, oordeelen, veroordeelen, [te-
rechtstellen]; ein Haus r. = 't houtwerk
stellen, *vandaar*: heute wird gerichtet = van-
daag vieren de timmerlui feest, omdat het
houtwerk gesteld is; (das Zimmer, das Bett)
in orde maken; ins Werk r. = in 't werk
stellen; etw. zu Schaden r. = iets vernielen,
bederven; (eine Uhr) r. = gelijk zetten;
Fragen an einen r. = tot iem. richten; (einen
Schaden) r. = terecht brengen, herstellen;
(Fallen, Schlingen) r. = zetten; sich nach einem,
nach den Umständen r. = zich naar iem. naar
de omstandigheden richten, schikken; richt
euch! = richt u! sich auf einen r. = zich
gereed maken om iem. te ontvangen.
Richt'er, m. -s, - = richter (van de kanonnen
bijv.); das Buch der R. = het Boek der Rich-
teren; wo kein Kläger ist, da ist kein R. =
geen klager, geen rechter. **Richt'eramt**, f. =
rechterambt, rechterlijke waardigheid. **Richt'-
terin**, w. -, -nen = (vrouwelijke) rechter,
richteress. **Richt'erkollegium**, f. = rechters-
collegie. **richt'ertich** = rechterlijk. **Richt'er-
spruch**, m. = vonnis, oordeel. **Richt'ertand**,
m. = rechterlijke stand. **Richt'erstuhl**, m. =
rechterstoel, rechtbank.
Richt'fest, f. = timmermansfeest (als 't hout-
werk van een huis gesteld is, zie richten).
Richt'haus, f. = rechthuis. **Richt'holz**, f. =
richthout.
richt'ig = recht, juist, in orde, waar, echt,
werkelijk; die richtige Mitte = het juiste
midden; hier ist's nicht r. = 't is hier niet
pluis; mit ihm ist es nicht r. = hij is niet
goed bij 't hoofd; r.! = goed! of juist! of
afgesproken! die Sache r. machen = 't gelag
betalen; eine Rechnung r. machen = vereffenen;
ein richtiger Dolländer = een echte, typische
H.; die Uhr geht r. = gaat gelijk, precies;
r., da kommt er = zoowaar, daar komt hij.
Richt'igheit, w. - = juistheid, nauwkeurig-
heid; das hat seine R. = dat is wel waar,
juist; in R. bringen, sein = in orde brengen, zijn.
Richt'keil, m. = stelwig, stelhouw (om 't kanon
te richten). **Richt'klotz**, m. = blok (bij 't ont-
hoofden). **Richt'korn**, f. = korrel (aan 't ge-
weer). **Richt'kranz**, m. = krans bij 't tim-
mermansfeest, als 't houtwerk gesteld is,
zie richten. **Richt'leitern**, m. = leest (om den
schoen een bepaalden vorm te geven). **Richt'-
maß**, f. = ijkmaat, legger. **Richt'platz**, w. =
gerechtplaats. **Richt'schacht**, m. = loodrechte
mijnput. **Richt'scheit**, f. = rijlat, rij, liniaal.
Richt'schmaus, m. = maaltijd bij 't Richtfest.
Richt'schnur, w. = richtkoord, fig. richtsnoer.
Richt'schwert, f. = zwaard der gerechtigheid,
beulzwaard. **Richt'statt**, -stätte, w. = ge-
rechtplaats. **Richt'steig**, m. = grenspad
(tusschen akkers); rechte, korte weg, bijpad.
Richt'straße, w. = hoofdweg. **Richt'stuhl**,
m. = rechterstoel; stoel van den veroordeelde,
die door 't zwaard onthoofd moest worden.
Richt'tung, w. -, -en = richting; in gerader
R. = in rechte lijn, rechtuit. **Richt'tungs-
winkel**, m. = elevatiehoek. **Richt'weg**, w. =
waterpas, paslood. **Richt'weg**, m. = kortere
weg.
Ricinusöl, f. = ricinusolie, wonderolie.

Riefe, w. —, —n = hinde, reeiteit.
Ribitül, m. —(c)š, —š = reticule, werktasch.
Riechbüchje, w. = reukdoosje.
rieche, ft. (h.) (ich rieche; roch; röche; rieche!)
gerochen) = ruiken, rieken, [rooken]; er hat
den Braten gerochen = lont geroken; ich kann
den Menschen nicht r. = ik kan hem niet
luchten; einem etw. zu r. geben = iem. iets
onder zijn neus duwen; [der Ofen riecht = de
kachel rookt]. **Riecher**, m. —š, — = ruiker,
wie ruikt; er ist ein feiner R. = hij heeft een
sijnen neus, is een looze vos; er hat einen
guten R. = een grooten neus.
Riechfläschchen, f.; **Riefflaschen**, f. = reuk-
fleschje; -kussen.
Riechsalz, f. = vlugzout. **Riechwasser**, f. =
reukwater.
Ried, f. —(c)š, —c = riet, rietgras, rietland,
moeras. **Riedgras**, f. = rietgras, biezen.
Riefe, w. —, —n = groeve, cannelure. **rie-**
fein, **riefern**, zie reifen.
Riege, w. —, —n = rij, afdeeling gymnasten.
Riegel, m. —š, — = grendel; (verbindend)
dwarshout (in den vakbouw); trens (tegen
't inscheuren); kleerenhanger; hinter Schloß
und Riegel = achter slot en grendel; dem
mollen wir einen R. vorchieben = daar zullen
we een stokje voor steken, een schotje voor
schieten. **riegeln**, f. = grendelen.
Riegeschloß, f. = grendelslot.
Rieimen, m. —š, — = riem (leeren r. en
roeir.); aus anderer Leute Haut (od. Leber) ist
gut R. schneiden = uit andermans leer is
't goed riemen snijden. **Rieimensläger**,
m. = gordelmaker.
Rieimenscher, m. = sluwe kerel, leeperd,
goochelaar.
Rieimentswerk, f. = riem-, lederwerk. **Riemer**,
m. —š, — = gordel-, zadelmaker. **Riemer-**
messer, m. = schaaft-, schraapmes.
Ries, f. —es. —e = riem (papier).
I. **Riefe**, m. —n, —n = reus.
II. **Riefe**, w. —, —n = gladde baan, hout-
baan (aan de berghelling voor houtsleden).
III. **Riefe**: nach Adam R. = volgens Bartjes.
Riefelfeld, f. = irrigatieveld, -park.
riefeln, f. (h.) = ruischen, vloeiën,
stroomen; (von Bächen) ruischen, kabbelen,
murmelen; es riefelt = 't stofhagelt. Angst
riefelt ihm durch Mark und Bein = huivert
hem door...
Riefenarbeit, m. = reuzenwerk, -arbeid,
reusachtig werk. **riefenartig** = reusachtig.
Riefenbau, m. = reusachtig bouwwerk.
Riefengebirge, f. = Reuzengebergte.
Riefengeschlecht, f.; **gestalt**, w. = reuzen-
geslacht; -gestalte.
riefenig, **riefig**, **riefig**, **riefig** = reusachtig,
reusachtig groot, reuzengroot.
Riefenkampf, m.; **foß**, m.; **kraft**, w. =
reuzen|gevecht (of -strijd); -hoofd; -kracht.
Riefenschlange, w.; **schritt**, m. = reuzen-
slang; -schrede (of: -stap).
riefenstark = reusachtig sterk.
Riefenstärke, w.; **wert**, f. = reuzen|kracht;
-werk (of: reusachtig werk).
riefig = reusachtig, geweldig, machtig,
kolossaal; das freut mich r. = dat doet me
machtig, kolossaal veel plezier. **Riefen** w.
—, —nen = reuzin.
Riefelung, m. —(c)š, —e = een druivensoort.
Riefen, —š, — = lap, stuk (op schoenen,
laarzen enz.). **riefern**, f. (h.) = lappen.

riefweise = bij de riem, bij riemen.
Rief, zie Ried.
Rief, f. —(c)š, —c = rif, klip.
Riefel, w. —, —n = repel, vlaskam. **rief-**
fein, f. (h.) = repelen, raspen, vijlen,
doorhalen, bekelen.
Riefpirat, m. = Marokkaansche zeeroover.
riefisch = van Riga, Riga...
Riefgen, f. = takelwerk, takelage.
Rief, m. = Rigi. **Riefbahn**, w. = Rigi-
spoorweg.
riefeln, f. (h.) = diep omgraven, van
greppels voorzien.
Riefenmaß, m. = rigorisme: overdreven
gestrengheid. **Riefen** m. —en, —en =
rigorist: iem. met overgestrengde beginselen.
riefen, **riefen** = rigoristisch, rigoreus.
Riefen, f. —(š) = rigorosum: streng
examen.
Riefen, f. = Riek(a). **Riefe**, w. = Rieka.
riefschietren, f. (h.) = ricocheteeren;
ricochetschoten doen.
Rief, w. —, —n = groefje, gootje.
Riefese, w. —, —n = remise: wissel- of
geldzending. **Riefenbuch**, f. = remise-
boek.
Rief, f. —(c)š, —er = rund, [Landschaft]. =
jong rund]; dumm wie ein R. = zoo dom als
een os, als een koe.
Rief, w. —, —n = schors, bast (van boomen),
korst (van brood, kaas, ijs). **riefartig** =
schors-, bastachtig.
Riefbraten, w. = gebraden rundvleesch.
Riefherde, w. = troep, kudde runderen.
Riefhirt, m. = koeherder. **Riefpest**,
w. = runderpest. **Rieffleisch**, f. = rund-
vleesch.
riefig = met schors of korst bedekt, korstig.
Riefblume, w. = kamille. **Riefleber**,
f. = runderle(d)er. **Riefvieh**, f. = rundvee;
stommeling, ezel.
Rief, m. —(c)š, —e = ring (aan den vinger,
in de ooren, aan deur of lade, van slangen,
van planeten); kring (om 't vuur, om de
maan of de zon, om de oogen, aan boom-
stammen); schakel, schalm; vereeniging,
klik, bent; [markt], 't krijt (kampplaats);
du fannst mich um den R. hieffen = ik heb
maling aan je. **Riefamfel**, w. = kraag-
merel. **riefartig** = ringvormig, als een ring.
Riefbahn, w. = ceintuurbaan. **Rief**, m.
—š, — = ringetje, kruel, lok, ring (bij in-
sekten). ring(vormig gebakje); maat (voor
turf of kolen). **Riefblume**, w. = gouds-
bloem. **Riefgebicht**, f. = rondeel. **Rief-**
gelhaar, f. = gekruld haar. **riefig** = ge-
ringd. **riefeln**, f. (h.) = krullen, in
ringvorm leggen, ringen maken om; (zich)
krullen; Schwärme r. = zwijnen een ring door
den neus steken. **Riefenatter**, w. = ring-
adder, -sling. **Riefreim**, m. = rondeel,
keerrijm. **Riefrennen**, f. = ringrijden,
-steken. **Riefspiel**, f. = draaimolen,
mallemolen. **Riefsteden**, f. = ringsteken.
Riefstanz, m. = rondedans. **Riefstaube**,
w. = ring(ell)duif.
riefen, ft. (h.) (ich ringe; rang; ränge; ringe!
gerungen) = wringen, worstelen; [luiden,
ringen, slingeren]; nach einem Ziele r. =
met alle macht naar een doel streven; nach
Atem r. = naar adem snakken; eine Kette r. =
een keten maken; Schwärme r. zie ringeln.
Riefen, m. —š, — = worstelaar.

Ring'finger, m. = ringvinger. **ring'förmig** = ringvormig.
Ring'kampf, m. = worstelstrijd, worsteling, kampgevecht.
Ring'mauer, w. = ringmuur.
Ring'plaz, m. = worstelperk, kampplaats.
ringš, ringšum', **ringšumber'** = rondom, in 't rond.
Ring'wechfel, m. = wisseling van ringen.
ring'weise = in ringen, ringvormig, kringvormig, in een kring.
Rin'fen, m. —š, —; **Rin'fe**, w. —, —n = ronde gesp, ring (als houvast).
Rin'ne, w. —, —n = goot, (regen)pijp, loop, groeve (in zuilen), sleuf, aarden goot (bij 't gieten van klokken e. d.). **rin'nen**, ft. (f.) (sch' rinne; rann; ränne; rinne! geronnen) = (langzaam) vleeien, stroomen, loopen; (Häßer) lekken; (Lichte, Augen) druipen.
rin'nenförmig = gootvormig.
Rinn'fal, f. —(e)š, —e = bed, bedding.
Rinn'stein, m. = (straat)goot; gootsteen; druijsteen (onder de goot).
Rip'pe, w. —, —n = rib, ribbe; ich kann (mir) das Geld nicht aus den Rippen schneiden, schwingen = niet van 't lichaam snijden; einem etw. in die Rippen schneiden, stoßen = iem. omkopen; das Geld durch die Rippen schwingen = verbrassen.
rip'pen, schw. (h.) = ribben; gerippt = geribd.
Rip'penbruch, m.; **fell**, f.; **fellentzündung**, w. = ribbelbreuk; -vlies; -vliesontsteking (pleuris).
Rip'penfeer, f. = varkensribbetje, -kotelet.
Rip'penstoß, m. = stomp (in de ribben, in de zij). **Rip'penstich**, f. = ribstuk. **Rip'penweh**, f. = pijn in de zijde, pleuris.
Rip's, m. —eš = rips.
rip'srap's = snipsnap, vlug.
Risalit', m. —(e)š, —e = uitbouw (aan de voorzijde).
riš = vlug, recht(op). **riš rafš!** = gauw, gauw!
Ri'se, w. —, —n = lange sluijer, voile.
Ri'sko, f. —š, —š = risico; gevaar; das übernehme ich auf mein R. = neem ik op mijn risico. **ri'skant'** = geriskeerd, gevaarlijk, gewaagd. **ri'stie'ren**, schw. (h.) = riskeeren, wagen.
Ri'spe, w. —, —n = rist, pluim, bloemtrosje.
ri'spenförmig = pluim-, ristvormig.
Ri'sj, m. Ri'sjēš, Ri'sje = scheur, barst, reet, spleet, breuk; scheuring, tweedracht; schets, ontwerp, plan, teekening; (an der Klingel) ruk; vor den R. treten = in de bres springen, opkomen voor; [er bekommt Ri'sje = hij krijgt slaag; Ri'sje = grappen, streken.] **ri'stig** = gescheurd, gebarsten, vol scheuren en barsten, springende (handen).
Ri'st, m. —eš, —e = wreef, handrug, -gewricht, schoft (van een paard).
Ri'ste, zie Reiste.
ritartando = ritartando: langzamer.
Ritornell', f. —(e)š, —e = ritornel: refrain, klein Ital. volkslied.
Ritrat'ic, w. —, —n = retourwissel.
Ritt, m. —(e)š, —e = rit (te paard); in einem R. od. auf einem R. = meens; alle R. = telkens.
Rit'ter, m. —š, — = ridder; irrender, fahrender R. = dolende ridder; R. ohne Furdit und Tadel = r. zonder vrees of blaam; R. von der traujigen Gestalt = r. van de droevige figuur; R. von der Nadel = r. van de naald,

kleermaker; R. von Geiſte = voorvechter der wetenschap; an einem zum R. werden = iem. de baas zijn; arme R. = arme ridders, wettelteesjes. **Rit'terakademie**, w. = akademie voor adellijke jonge lieden, ridderakademie.
Rit'ter||alter, f.; **||brauch**, m.; **||buch**, f.; **||burg**, w. = ridder||tijd; -gebruik; -boek (of -roman); -burcht.
Rit'ter||dienst, m.; **||epoš**, f.; **||geschlecht**, f. = ridder||dienst; -epos; -geslacht.
Rit'ter||gut, f.; **||hof**, m.; **||krenz**, f.; **||schen**, f. = ridder||goed (heerlijkheid); -hof(-kasteel); -kruis; -leen.
rit'terš = ridderlijk, dapper, moedig. **Rit'teršheit**, w. — = ridderlijkheid. **Rit'termantel**, m. = riddermantel. **rit'termäſig** = ridderlijk als ridder.
Rit'ter||orden, m.; **||pflicht**, w.; **||roman**, m.; **||saal**, m. = ridder||orde; -plicht; -roman; -zaal.
Rit'teršhaft, w. = ridderschap, ridderlijkheid, adel. **rit'teršhaftlich** = van de ridderschap, adellijk.
Rit'ter||schild, m.; **||schlag**, m.; **||schule**, w. = ridder||schild; -slag; -akademie (of -school).
Rit'ter||schwert, f.; **||stun**, m.; **||stite**, w. = ridder||zwaard; -geest; -gebruik.
Rit'ter||stih, m.; **||spiel**, f.; **||sporn**, m. = ridder||slot; -spel (tournoi); -spoor (ook de plant).
Rit'tersmann, m. = ridder.
Rit'ter||stand, m.; **||tracht**, w.; **||treue**, w. = ridder||stand; -dracht (-kleding); -trouw.
Rit'ter||stum, f.; **||wesen**, f.; **||wort**, f. = ridder||schap (of -stand); -wezen; -woord.
Rit'terwürde, w. = ridderlijke waardigheid.
Rit'terzeit, w. = riddertijd.
rit'tingš = schrijlings, te paard. **Rit'tmeister**, m. = ritmeester, cavalerie-kapitein.
Rituaal', f. —(e)š, —e = rituaal, ritueel: 't geheel van godsdienstige gebruiken. **Rituaalist'**, m. —en, —en = ritualist: kenner van 't ritueel. **rituell'** = ritueel: van den ritus.
Rit'us, m. —, Riten = ritus: gebruik.
Ri's, m. —eš, —e; **Ri'se**, w. —, —n = spleet, scheur, barst, schram, kras, schrap. **ri'szen**, schw. (h.) = krassen, schrappen, insnijden, (de huid) schrammen, schaven.
ri'srat' = risras.
Rival', m. —(e)š u. —en, —e(n) = rivaal: mededinger, medeminnaar. **rivali'ren**, schw. (h.) = rivalizeeren: wedijveren. **Rivalität'**, w. —, —en = rivaliteit: ijverzucht; wedijver.
Rivi'era, w. — = Riviëra (bij Genua).
Rizi'nusöl zie Ricinusöl.
Roast'beef (spr.: *roostbief*), f. —š, —š = roastbeef.
Rob'be, w. (u. m.) —(n), —n = rob, zeehond.
Rob'benfang, m.; **||fleisch**, f. = robbe||vangst (of -jacht); -vleesch.
Rob'ber, m. —š, — = robber (in 't whistspel).
Rob'be, w. —, —n = robe: (staats)kleed.
Rob'bert, m. = Robert.
Roborit', f. —(e)š = roboriet: een ontploufingsstof.
[Robot', w. — = (oſtd.) heerdienst; er hat dem Teufel eine R. gemacht = hij heeft zich voor louter niemendal ingespannen.
robust' = robuust, stevig, krachtig.
Roch'ade (spr.: *..sjade*), w. —, —n = rokade.
I. Ro'she (spr.: *rosj*), m. —n, —n = (in 't schaakspel) kasteel, toren.
II. Ro'she, m. —nš, —n = rog (een visch).

röheln, *schw.* (h.) = rochelen, zwaar ademhalen.

roghen, m. -s, - = rog (visch).

romjeren (spr.: *rosjie.*), *schw.* (h.) = rokeeren (in 't schaakspel).

Roek, m. -(e)s, Röße = (vrouwen)rok, jas, overjas; bembekleding (van een dijk); bunter R. = soldatenpak; er hat einen R. ausgezogen = een rokje uitgetrokken, is mager geworden; R. wie Hufe = lood om oud ijzer.

Röfchen, f. -s, - = rokje, jasje.

Röfelor, m. -(e)s, -e u. -s = regenmantel, regenjas.

Röfen, m. -s, - = (spin)rok, rokken; er hat noch Berg am R. = er ligt voor hem nog wat in 't vat; sie spinnen an einem R. = trekken één lijntje.

Röfkalte, w.; **stutter**, f.; **schuß**, m.; **tafche**, w. = plooi in rok of jas; voering van r. of j.; pand van r. of j.; zak van r. of j.

Rödel, m. u. w. = lijst, register.]

Rödeland, f. = pas ontgonnen land, ontginning. **ro'den**, *schw.* (h.) = wieden, van onkruid zuiveren, ontginnen.

Röderich, m. = Roderik.

Rodomontade, w. -, -n = rodomontade: opsnijderij, gezwets, pocherij.

Röbung, w. -, -en = onginning.

Roef (spr.: *roof*), m. -(e)s, -e = roef, kool. [**ro'gel** = los.]

Rögen, m. -s, - = (visch)kuit. **Rögener**, m. -s, -; **Rögenfisch**, m. = kuitcr, kuitvisch.

Roggen, m. -s = rogge.

Roggenbrot, f.; **mehl**, f.; **stroh**, f. = roggebrood; meel; stroo.

[**rog'lich** = wankelend, beweeglijk, wakker.] **roh** = rauw of rouw (nl. ongekookt, ontoeheid: Braten, Eier, Rüben, Obst); ontveld: sich r. liegen; ruw (niet bewerkt: Stoffe, Eisen; niet behouwen: Stein; niet afgewerkt: Entwurf, Bauwerk; onbeschaafd: Volk; ongemanierd: Mensch, Wig; niets ontziend: Hand); (Werb) niet bereden; (Wälder) nog niet ingenaaid, los.

Rohbau, m. = ruw metselwerk. **Rohheit**, w. -, -en = ruwheid, ongemanierdheid, onbeschaafdheid, grofheid. **Rohannahme**, w. = bruto ontvangst. **Roh Eisen** = ruw ijzer.

Roh'erlös, m.; **ertrag**, m.; **gewicht**, f. = bruto ontvangst; br. opbrengst; br. gewicht.

Rohleder, f.; **material**, f.; **produkt**, f. = ruw le(d)er; r. materiaal; r. produkt.

Rohr, f. -(e)s, -e = riet, bies, rotting, pijp, buis, fluit, roer (van een pijp), loop (van een geweer), (vuur)roer; (spanisch) R. = Spaansch riet, rotting; wer im R. fihst, *schw.* (h.) = riet; wie in 't riet ziet. kan pijpjes snijden; wie bij 't vuur zit, warmt zich 't best. **rohr'artig** = rietachtig. **Röh'ren**, f. -s, - = rietje, buisje, pijpje enz.

Rohrdach, f. = rieten dak. **Rohr'dachdicht**, f. = riet, rietbosch. **Rohr'dommel**, w. -, -n = roerdomp. **Rohr'drossel**, w. = rietlijster.

Röh're, w. -, -n = buis, pijp.

röh'ren, *schw.* (h.) = schreeuwen, brullen.

röh'renförmig = buisvormig. **Röh'renlegung**, w. = 't leggen van buizen. **Röh'renleitung**, w. = leiding, pijpleiding. **Röh'renmeister**, m. = opzichter van de leiding.

Rohr'sichte, w. = rieten vlechtwerk, mat.

Rohr'führer, m. = pijpgast, lulleman.

Rohr'flöte, w.; **gebüsch**, f.; **geflecht**, f. =

rietfluit (of: schalmei); -bosch; -mat (of: rieten vlechtwerk).

Röh'r'icht, f. -(e)s = riet, biezen, rietland.

röh'r'icht, röh'rig = met riet begroeid, riet...

Rohr'pfeife, m. = rieten fluit, schalmei; schoorsteenpijp. **Rohr'post**, w. = luchtdrukpost. **Rohr'schiff**, f. = schelfriet, biezen.

Rohr'schneid, m. = geweerloopmaker.

Rohr'schneise, w. = rietsnep, -snip. **Rohr'stack**, m. = rietmusch; er schimpft wie ein R. = hij scheidt als een vischwijs. **Rohr'stöckling**, m. = rietmusch.

Rohr'stöck, m.; **stühl**, m. = rieten stok (of: rotting); rieten stoel.

Rohr'wasser: wegblijven, aanblijven wie R. = plotseling, zonder bekende reden wegblijven.

Rohr'zucker, m. = rietsuiker.

Roh'zähl, m.; **zstoff**, m.; **zucker**, m. = ruw (of: Duitsch) staal; ruwe stof (grondstof); r. suiker.

ro'jen, *schw.* (h.) = roeien.

Ro'kofossil, m. = rococo(stijl).

Ro'land, m. = Roland. **Ro'landslied**, f. = Rolandslied.

Roll'brücke, w. = rolbrug. **Roll'sten**, f. -s, - = rolletje, (garen)klosje.

Roll'e, w. -, -n = rol: oorkonde, register, lijst; (speel)rol of partij; rol (in een katrol); wals; mangel (voor de wasch), mangelkamer; klos (om garen op te winden); er fiel aus der R. = uit zijn rol. **roll'en**, *schw.* (h.) = rollen, oprollen, (linnen) mangelen; (Güter) met den rolwagen vervoeren; die Augen r. = met de oogen rollen; (vom Meer) hol staan; (vom Donner) rollen, grommen, rommelen; (f.) = rollen, wentelen, voortrollen; eine rollende Unterhaltung = een vlottend onderhoud.

Roll'enbelegung, w. = rolverdeeling, bezetting van de rollen. **roll'enförmig** = rol-, cilindervormig. **Roll'er**, m. -s, - = (tabak-)roller; mangelaar. **Roll'geld**, f. = sleepgeld, -loon. **Roll'hering**, m. = rolmops. **Roll'holz**, f. = mangelrol, rol. **Roll'hammer**, w. = mangelkamer. **Roll'knecht**, m. = sleeper.

Roll'kuchen, m. = ijzerkoekje. **Roll'maschine**, w. = mangel. **Roll'mops**, m. = rolmops; jongen, die bij een sleeperswagen oppast.

Roll'schuh, m.; **stuhl**, m.; **tabak**, m. = rol'schaats; -stoel; -tabak.

Roll'wagen, w. = rolwagen, sleeperswagen, rolstoel.

Rom, f. = Rome; R. ist nicht in einem Tage gebaut (an einem T. erbaut) worden = Keulen en Aken zijn niet op één dag gebouwd; alle Wege führen nach R. = alle wegen leiden naar Rome.

Roman'na (spr.: *..manja*), w. = Romanja.

Roman', m. -(e)s, -e = roman. **Roman'dichter**, m. = romandichter, -schrijver. **Roman'hait** = romanachtig, romanesk. **Roman'held**, m. = romanheld. **roman'lich** = Romaansch. **Roman'ist**, m. -en, -en = romanist; kenner van de Romaansche talen, van 't Romeinsche recht.

Roman'leser, m.; **schreiber** (od. **schriftsteller**), m.; **stil**, m. = roman'lezer; -schrijver; -stijl.

Roman'ist, m. - = romantiek: kunst in den smaak van de middeleeuwen, fantastisch-dichterlijke kunst. **Roman'tiker**, m. -s, - = romantikus. **roman'tisch** = romantisch, poëtisch, fantastisch, grillig.

Roman'us, m. = Romein.

Romanze, w. —, —n = romance: episch gedicht in liedvorm. **Romanzer**, m. —(s), —s = romancebundel.

Römer, m. —s, — = Romein; roemer; Römer: Raadhuis, en Raadhuisplein in Frankfort.

Römerheerschaft, w. = Romeinsche heerschappij, R. overheersching. **Römerin**, w. —, —nen = Romeinsche. **Römerreich**, f. = 't Romeinsche rijk. **Römerzug**, m. = Italiaansche veldtocht. **römisch** = Romeinsch, roomsch. **Römling**, m. —(e)s, —e = ultramontaan.

Ronde, w. —, —n = ronde, patrouille.

Rondell, zie Rundell.

Rondo, f. —(s), —s = rondo: rondeel, keerrijm, rondgezang.

Roof, zie Roef.

röhen, zie röhren.

rosa = roze. **rosafarben**, **rosafarbig** = roze, rozakleurig. **Rosa** w. = Roza, Roosje. **Rosalie**, w. = Rozalie. **Rosamunde**, w. = Rozamonde.

rösch = hard gebakken, bros, croquant.

Röschen, f. —s, — = roosje, rozet; Roosje, Rozet.

Röse, w. —, —n = roos (bloem, van 't kompas, ziekte), rozet; feine R. ohne Dornen = geen roos zonder dorens; er ist nicht auf Rosen gebettet = hij wandelt niet op rozen; unter der R. = onder de roos, in 't geheim. **rosenartig** = roosachtig.

Rosenblatt, f.; **rosenbl.**, m. = rozeblad; -struik.

Rosendorn, m. = eglantier, wilde roos.

Rosenduft, m.; **rosig**, m. = rozengeur; -azijn (*of*: -edijk).

Rosenfarbe, w. = rooskleur, roze. **rosenfarben**, **rosenfarbig** = rooskleurig, roze.

Rosenfest, f.; **rosen**, m.; **rosen**, m. = rozenfeest; -tuin; -bosch(je).

Rosenhede, w.; **rosen**, f.; **rosen**, m. = rozenhaag; -hout; -honing.

Rosenfäher, m. = goudkever, -haantje. **Rosenkranz**, m. = rozenkrans, paternoster.

Rosenkreuzer, m. = rozekruiser (een Duitsch geheim genootschap in de 17de eeuw.)

Rosenlippen, Pl.; **rosenlippen**, f.; **rosenlippen**, m.; **rosenlippen**, m. = rozenlippen; -meisje (-maagd); -maand; -mond.

Rosenobel, m. —s, — = rozenobel (oude Eng. gouden munt).

Rosenöl, f. = rozenolie. **rosenrot** = roze-rood, roze.

Rosenzalf, w.; **rosen** (*of*: **rosen**), m. = rozezalf; -struik.

Rosenstrauch, m.; **rosen**, w.; **rosen**, f. = rozenbouquet; -wang; -water.

Rosenwein, m.; **rosen**, w.; **rosen**, m. = rozenwijn; -ntijd; -suiker.

Rosette, w. —, —n = rozet. **rosig**, **rosig** = rooskleurig, roze; er war in der rosigsten Laune = in 't beste humeur.

Rosinante, w. —, —n = Rozinante, Rossinante: 't paard van Don Quichotte, magere knol.

I. **Rosine**, w. = Rozine, Roosje.

II. **Rosine**, w. —, —n = rozijn; feine R. = krent; er hat große Rosinen im Kopf *od.* im Saß = hij doet heel voornaam *of* hij heeft grootte plannen. **Rosinenfuchen**, m. = krentekoek.

Rosmarin, m. —(e)s = rosmarijn, rozemarijn.

I. **Ros**, f. **Ros**, **Rose** = ros, in 't Oberd.

't gewone woord voor: paard; er zählt das R. am Schwanz = hij pakt de zaak verkeerd aan; auf hohem R. sitzen, zie Pferd.

II. **Ros** (spr.: **ros**), f. —s, —e = honigraat.

Rosapfel, m. = paardevijg. **Rosarzt**, m. = paardedokter, veearts. **Rosbändiger**, m. = paardetemper. **Rosbremse**, w. = paardevlieg, horzel. **Roselsprung**, m. = paardesprong (in 't schaakspel). **Rosfliege**, w. = paardevlieg.

Roshaar, f.; **rosen**, m.; **rosen**, m. = paardehaar; -handel; -koop.

rosen = paardharen. **Rosfäher**, m. = mistkever. **Rosfamm**, m. = roskam, paardekooper. **Roskastanie**, w. = paardekastanje, wilde kastanje. **Roskur**, w. = paardekuur.

Roslein, f. —(e)s, — = paardje. **Rosmühle**, w. = rosmolen.

Rosschlächter, m.; **rosen**, m.; **rosen**, m. = paardeslachter; -slachterij; -staart; -tuischer (*of*: -koop).

Rosstrappe, w. = Rosstrappe (indruk van een paardehoof, naam van een rots in den Harz bij de Bode).

I. **Rost** (spr.: **rost**), m. —, —s = roest (op metaal, in 't koren en op planten en vruchten).

II. **Rost** (spr.: **rost**), m. —s, —e = rooster.

Rostbeef, zie Rostbeef. **Rostbraten**, m. = geroosterd vleesch, karbonade.

Rostige, w. —, —n = 't roeten (rotten of weeten van vlas of hennep), roet(plaats).

rosig, f. (h. u. f.) = roeten; alte Liebe rostet nicht = oude liefde roest niet; wer rostet, der rostet = rust roest.

rosig, f. (h.) = roeten, roosteren; (hennep, vlas) roeten, rotten.

Rosfarbe, w. = roestkleur. **rosfarben** = roestkleurig. **Rosfleck**, m. = roestvlek. **rosig** = met roestvlekken. **rosig** = roestig, geroest; verroest, oud, (Roh) afgezaagd; (Rehle) rauw, heesch.

Rostung, w. — = roostering, 't roosten, roosteren; (van hennep, vlas) roting, reuting, rotting.

rot (rotter u. roter) = rood, (van 't haar) ros, rossig; den roten Hahn aufstecken = den rooden haan opzatten, in brand steken; feinen roten Keller = geen rooien duit; rote Erde = roode aarde, roodaarde, Westfalen. **rot**, f. = rood, blanketsel; Pl. auflegen = blanketten.

Rota, w. — = rota: hoogste pauselijke recht-bank.

rotaderig = roodaderig, roodgeaderd.

Rotation, w. —, —en = rotatie; draaiing om de as.

Rotauge, f. = roodog (persoon en visch).

rotbig = roodwangig. **Rotbart**, m. = roodbaard. **rotbartig** = met rooden of rossen baard. **rotbraun** = roodbruin.

rotbuche, w.; **rot**, m. = roode beuk; r. meidoorn.

rotbroffel, w. = bruinroode lijst, vijgenbitter. **Röte**, w. — = roode kleur, kleur, blos; roodheid, rosachtigheid. **Rotelche**, m. = roode eik. **Rötel**, m. —s, — = rood potlood.

Rötterde, w. = roodaarde. **Röteln**, Pl. = roode hond. **röten**, f. (h.) = rood kleuren.

Roterte, w. = roode els. **Rotfarber**, m. = roodverver. **Rotfichte**, w. = roode pijnboom.

Rotfink, m. = bloedvink. **Rotfisch**, m. = een soort zalm, appelforel. **rotfleckig** = rood-geklekt. **rotgar** = (voldoende) geloid. **rotgelb** = roodgeel, roodachtig geel. **Rotgerber**,

m. = looier. **Rotgerberei**, w. = looierij. **rotgestreift** = roodgestreept. **Rotgießer**, m. = roodgieter. **rotglühend** = roodgloeiend. **Rotglühstic**, w. = roodgloeihitte. **Rotgold**, f. = kopergoud. **Rotgutz**, m. = tombak. spinsbek. **rot'haarig** = roodharig. **Rot'haut**, w. = roodbuid. **Rot'hirsch**, m. = edelhert. **rotte'ren**, fchw. (h.) = roteeren: zich om zijn as draaien als een rad. **Rot'sholz**, f.; **-käppchen**, f.; **-kehstchen**, f. = roodhout (of Brazilichout); -kapje; -borstje. **Rot'sohl**, m. = roode kool. **Rot'sopf**, m. = roodkop, roodkopje (naam voor personen, vissen en vogels). **rot'söpfig** = roodharig. **Rot'supfer**, f. = rood koper. **Rot'sauf**, m. = roos (een ziekte). **rot'sich** = roodachtig, rossig. **Rot'stegende's** = onderste laag rood gesteente, dat geen erts meer bevat. **Rot'sing**, m. -(e)s, -c = roodstaartje; ook: een visch, een zwam, een appelsoort. **rot'natig** = roodneuzig. **Rot'schimuel**, m. = roodschimmel. **Rot'schmied**, m. = kopersmid. **Rot'schwanz**, m.; **-specht**, m.; **-span**, m.; **-stein**, m. = roodstaart; -specht; -e wijn; -steen. **Rot'stift**, m. = rood potlood. **rot'streifig** = roodgestreept. **Rot'sucht**, w. = mazelen, roode hond, waterpokken e. d. **Rot'taube**, w. = roode den. **Rot'te**, w. -, -n = rot, bende, troep, peloton, aanhang; die R. Korah = de bende van Korah. **rot'ten**, fchw. (h.) = in rotten brengen, samenrotten; rotten, verrotten; uitroeien. **rot'ten**, fchw. (h.) = rotten, reuten, weken (van vlas, hennep). **Rot'tenaufmarsch**, m. = 't optrekken in rotten. **Rot'tenfeuer**, f. = rottenuur, pelotonvuur. **Rot'tenführer**, m. = rotmeester. **Rot'tengeißler**, R. = valsche profeten. **rot'tenweise** = in troepen, in benden; in rotten, rotsgewijs. **rottie'ren sich**, fchw. (h.) = samenrotten; in rotten afdeelen, scharen. **Rot'tunde**, w. -, -n = rotoude: rondbouw. **rot'wangig** = roodwangig. **Rot'wein**, m. = roode wijn. **Rot'welsch**, f. -es = dieventaal. **Rot'wild**, f. = rood wild (herten en reeën). **Rot'wurst**, w. = bloedworst. **Rotz**, m. -es = snot, snorter, snot(ziekte). **rot'zig** = snorterig, snottig. **Rotzkrankheit**, w. = snotziekte. **Rotz'nase**, w. = snotneus. **Rouleade** (spr. *roe*..), w. -, -n = rollade. **Rouleau** (spr.: *rolloo*), f. -(s), -s = rol-gordijn, jalouzie, marquise. **Roulette** (spr.: *roulet*), f. -s, -s = roulette, gelukstad. **roule'ren**, fchw. (h.) = rouleeren: in omloop zijn. **Rou'te** (spr.: *route*), w. -, -n = route: weg, reisweg, marsch. **Routine** (spr. *rou*..), w. - = routine: gewoontehandigheid. **routiniert** = geroutineerd. **Royalis'mus**, m. -(s) = royalisme. **royah'tät**, m. -en, -en = royalist. **royah'tisch** = royalistisch. **Rüb'chen**, f. -s, - = worteltje, peentje, raapie, knolletje; einem ein R. jhaben = iem. uitsliepen. **Rü'be**, w. -, -n = raap, (in de dieventaal) hoofd; meije R. = knol; gelbe R. = wortel, peen; rote R. = beet, biet, kroot; wie Rraut und Rrüben = als een warboel. **Rü'bel**, m. -s, - = roebel. **Rü'benader**, m. = rapen-, knollen-, beet-wortelveld. **rü'benartig** = raapachtig, knol-

vormig. **Rü'benzucker**, m. = beetwortel-suiker. **Rü'bezahl**, m. = Rubezahl (genius van 't Reuzengebergte). **Ru'bicon**, m. = Rubicon. **Rubin**, m. -(e)s, -c = robijn. **Rubin'farbe**, w. = robijnkleur. **rubin'farben**, -rot = robijnkleurig, -rood. **Rüb'öl**, f. = raapolie. **Rubrik**, w. -, -en = rubriek: opschrift, afdeling, klasse. **rubrizie'ren**, fchw. (h.) = nummeren, duidelijk merken, aantekenen. **Ru'brum**, f. -(s), . . bra = rubriek, inhoud. **Rüb'samen**, **Rüb'sen**, m. -s = raapzaad, koolzaad. **ruch'bar** = bekend, ruchtbaar; r. werden, [r. fein, machen] = ruchtbaar worden, zijn, maken. **ruch'los** = nietsontziend, goddeloos, laag, snood, eerloos, godvergeten; ein Ruchloser = een onverlaat, ateling. **Ruch'losigkeit**, w. - = goddeloosheid, laagheid enz. [ruch'bar, zic ruch'bar]. **Ruck**, m. -(e)s, -c = ruk; in einem R. = in een wip. **Rück'anspruch**, m. = verhaal, regres. **Rück'antwort**, w. = antwoord terug. **Rück'bewegung**, w. = rug-, achterwaartsche beweging. **Rück'bleibsel**, f. = overblijfsel, bezinksel. **Rück'blick**, m. = terugblik. **Rück'bürge**, m. = achterborg, tweede b. **Rück'dampf geben** = achteruit stoomen. **Rü'cken**, m. -s, - = rug (eig. en fig.); etw. mit dem R. ansehen müssen = van iets moeten scheiden, genoodzaakt zijn iets te laten varen; sich den R. decken = zich in den rug dekken; einen R. an einen haben = een steun aan iem. hebben; das liegt ihm auf dem R. = drukt hem; einem den R. Rücken = iem. sterk maken; einem den R. halten = steunen, verdedigen; er kam mir den R. hinauflaufen = hij kan naar de maan loopen. **rü'cken** [ruden], fchw. (h.) = rukken, trekken, zetten, verplaatsen, verschuiven; (einen Stuhl) verzetten; (den Tisch an die Wand) schuiven; etw. zurecht r. = iets schikken, op zijn plaats zetten; (die Mütze) afnemen; etw. in die Zeitung r. = in de courant plaatsen; etw. in die Ferne r. = iets tot later uitstellen; etw. zum Ziele r. = iets zijn doel doen naderen; mit dem Könige r. = (in 't schaakspel) den koning verzetten; sie rückte mit der Hand = ze bevoog de hand; [sich r. = komen, gaan, zich voortbewegen]; (r.) = van plaats veranderen; der Zeiger einer Uhr rückt = beweegt; die Zeit rückt = gaat voort; ein Beamter rückt = wordt bevorderd; ein Arbeit rückt = vordert; einem auf den Leib od. zu Leibe r. = iem. te lijf gaan; einem auf die Bude r. = iem. op zijn dak komen. **Rü'cken'bein**, f.; **-darre**, w. = ruggesgraat; -mergstering. **Rü'ckendeckung**, w. = parados, een vesting-werk ter dekking in den rug. **Rü'cken'hoffe**, w.; **-halter**, m.; **-schne**, w.; **-mark**, m. = rug'vin; -steun; -leuning; -gemerg. **Rü'ckenmärfker**, m. = lijder aan ruggemergstering. **Rü'cken'markschwindfucht**, **-mark's-darre**, w. = ruggemergstering. **Rü'cken'schild**, m.; **-schmerz**, m.; **-seite**, w. = rug'schild (van schildpadden); -pijn; -zijde. **rü'ckenständig** = rugstandig.

Rückenfürst, f.; **Wirbel**, m. = rug(stuk); -wervel.

Rück Erinnerung, w. = berinnering. **Rück fahrt**, w. = retourbiljet. **Rück fahrt**, w. = terugtocht, -reis, -weg. **Rück fall**, m. = wederinstorting (in een ziekte); herhaling (van misdrijf, verkeerdheid); einen R. befommen = weer instorten. **rück fällig** werden = in herhaling vervallen (van iets verkeerd): ein rückfälliger Verbrecher = een recidivist.

Rück fuß, m. = eb. **Rück fracht**, w. = vracht of lading terug, retourvracht; terugport. **Rück frage**, w. = wedervraag; vraag om nadere inlichting. **Rück front**, w. = achterkant (van huizen). **Rück fuhre**, w. = teruggaand rijtuig. **Rück gabe**, w. = teruggave.

Rück gang, m. = teruggang, achteruitgang, terugkeer; afbreking (van onderhandelingen), daling (van prijzen, effecten). **rück gängig** = teruggaand, (in prijs) dalend; eine Verlobung r. machen = afsmaken; einen Kauf r. machen = te niet doen, ongedaan maken; r. werden = afspringen, niet doorgaan. **Rück gängig machung**, w. = koopverniegiging, redhibitie.

Rück grad, m.; **-gradsverkrümmung**, w. = ruggegraad; **-gradsverkrümmung**, w. = ruggegraad; **-gradsverkrümmung**, w. = ruggegraad; **-gradsverkrümmung**, w. = ruggegraad.

Rück halt, m. = rugsteun; terughouding, reserve; ohne R. = **rück haltlos** = zonder terughouding, openhartig, vrijuit. **Rück lauf**, m. = terugkoop, wederkoop, wederinkoop; afkoop. **rück läufig** = terugkoopbaar, wederinkoopbaar. **Rück kaufgeschäft**, f. = zaak van koop met recht van wederinkoop. **Rück kaufrecht**, f. = recht van wederkoop.

Rück kehre, **-kunft**, w. = terugkeer, -komst. **Rück ladung**, w. = retourlading. **Rück lauf**, m. = terugloopen; terugspringen (van een vuurwapen). **rück läufig** = teruglopend.

Rück lehne, w. = rugleuning. **rück lings** = ruggelings, achterover, van achteren.

Rück marsch, m.; **-nahme**, w.; **-prall**, m. = terugmarsch; **-neming**; **-kaatsing** (-stoot).

Rück reife, w.; **ruß**, m. = terugreis; **-roeping**.

Rück sack, m. = reiszak (over de beide schouders op den rug gedragen).

Rück schlein, m. = weerschijn, -glans. **Rück schlag**, m. = terugslag, terugstoot, tegenslag, tegenspoed, reactie. **Rück schluß**, m. = gevolgtrekking, besluit. **Rück schreiben**, f. = (schriftelijk) antwoord. **Rück schritt**, m. = pas, stap achterwaarts, achteruitgang, reactie.

Rück schrittler, m. = reactionnair.

Rück seite, w. = rugzijde, achterkant, achterplaats (van een rijtuig).

Rück sendung, w. = terugzending. **Rück sicht**, w. = inachtneming, overweging, consideratie, toegevendheid; achting, eerbied; R. auf etw. nehmen = rekening houden met; in, mit R. auf seine Jugend = zijn jeugd in aanmerking genomen, met 't oog op zijn j.; aus R. für = uit achting voor; seine bessere R. gebrauchen = verder geen toegevendheid gebruiken, geen overweging laten gelden. **rück sichtlich mit Gen.** = met 't oog op, met betrekking tot; r. seiner Jugend = zijn jeugd in aanmerking genomen. **rück sichtslos** = niets ontziend, onverbiddelijk. **Rück sichtslosigkeit**, w. =, -en = niets ontziende manier, onachtzaamheid, onverbiddelijkheid. **rück sichtslos** = zorgzaam, oplettend. **Rück sitz**, m. = voorbank. **Rück sprache**, w. = ruggespraak, onderhoud, conferentie; R. mit einem neb-

men = ruggespraak met iem. hebben; laut R. = volgens overeenkomst. **Rück sprung**, m. = sprong achterwaarts. **Rück stand**, m. = achterstand, 't achterstallige; im R. sein = ten achter zijn (met werk, betaling).

Rück stände, Pl. = achterstallige gelden, schuld(en), loon, soldijen; **rück ständig** = achterstallig, (Zahlung) uitgesteld. **Rück stoß**, m. = terugstoot, -sprong. **Rück tritt**, m. = aftreden (van een ambtenaar), terugkeer (tot een kerk). **Rück vergütung**, w. = vergoeding, terugbetaling. **Rück versicherung**, w. = herverzekering. **Rück wand**, w. = achterwand.

rück wärtige Quartiere, Truppen, Verbindungen = buitenaf gelegen kwartieren enz. **rück wärts** = achterwaarts, achteruit; [van achteren, achter]; r. sitzen = achteruit rijden, op de voorbank zitten; es geht mit ihm r. = hij gaat (zijn zaken gaan) achteruit; sich r. concentrieren = zich achterwaarts concentreren; zich terugtrekken. **Rück wechsel**, m. = herwissel, retourwissel. **Rück weg**, m. = terugweg.

rück weise = bij schokken, bij horten en stooten, bij sprongen, bij vlaggen.

rück wirkend = terugwerkend.

Rück wirkung, w.; **-zahlung**, w. = terugwerking; **-betaling**.

Rück zoll, m. = teruggave van betaalde rechten. **Rück zug**, m. = terugtocht.

Rü de, m. —n, —t = groote hond, bulhond, dog; reu.

rü de = ruw, lomp, brutaal.

Rü del, f. —s, — = kudde, troep (herten, wilde zwijnen, wolven, kinderen). **rudel weise** = bij troepen.

Rü der, f. —s = roerriem, riem, roeispaan, roer, stuur; zwempoot; roerstok (in brouwerij); am R. sitzen, bleiben, ans R. kommen, gelangen = aan 't roer ('t bestuur) zitten enz.

Rü der, Pl. = ruïnen, puinhoopen.

Rü derband, f. = (roei)riemband, -beslag.

Rü derbank, w. = roelbank. **Rü derer**, m. —s, — = roeier. **Rü derfuß**, m. = zwempoot. **Rü dergabel**, w. = roeistrop. **Rü der knecht**, m. = roeier; galeislaaf. **rudern**, Schw. (h.) = roeien; slaan (met armen en beenen).

Rü derpinne, w.; **-schiff**, f. = roei(pen (of -pin); -schip.

Rü derschlag, m. = riemslag. **Rü derstange**, w. = roerriem, -spaan. **Rü derstod**, m. = roerpen, helmstok, roerstok.

Rü diger, m. = Rutger.

Rü diment, f. —(e)s, —c = rudiment; ontwikkelingsbegin, beginsel, element. **rudimentär** = rudimentair; onontwikkeld.

Ruf, m. —(e)s, —e = roep, schreeuw, kreet, geroep, klank, oproeping; beroep; roeping; roep, tijding, mare; roep, naam en naam; der R. des Genießens = de stem van 't geweten; er hat einen R. an die Universität erhalten = hij is aan de Utrechtsche universiteit benoemd; in gutem, üblem R. stehen = een goeden, slechten naam hebben; in üblem R. bringen = slechten naam geven; er hat R. = hij heeft veel naam; er steht im R. eines Gelehrten = hij heeft den naam van een geleerde; ein Gelehrter von R. = van naam.

ru fen, fl. (h.) (ich rufe; rief; riefte; rufe! gerufen) = roepen; nach einem r. = om iem. roepen; [einem Befehl r. = iem. toejuichen; einem Hohn r. = iem. honen, bespotten].

Rü fer, m. —s, — = roeper.

Rüffel, m. —s, — = standje, verwijt, uit-

brander. **ruffeln**, *fdw.* (h.) = doorhalen, een standje maken.

Ru'fi (*fdw.*), *w.* —, — = rotslawine, bergverschuiving.

ruffen, *fdw.* (h.) = schors, bast krijgen.

Rü'ge, *w.* —, —n = [aangifte, aanklacht], berisping, verwijt, standje; *einem cine R.* erteilen = iem. berispen. **rü'gen**, *fdw.* (h.) = berispen, laken, straffen; [aanklagen].

Rü'gen, *f.* = Rugen (eil). **Rü'gener**, *m.* —s, — = Rugenaar.

[**Rü'gericht** *f.* = gerechtshof]. **Rü'gefahc**, *m.* = overtreding, vergrijp.

rü'gich = Rugensch.

Ru'he, *w.* — = rust, pauze, kalmte, bedaardheid, leger (van rood wild); *sich zur R. begeben od. zur R. gehen* = zich ter ruste begeven; *angenehme R.!* = wel te rusten! *sich zur R. setzen* = stil gaan leven: *R. seiner Rache!* = zijn asch ruste in vrede! *lassen Sie mich in R.* = laat mij met rust; *lassen Sie mich damit in R.* = praat me daar niet van; *den Gahn eines Gewehrs* in *R. setzen* = in de rust zetten; *R. halten* = rust houden; *haltet endlich R.!* = houdt toch eens op (met dat gekijf)!

Ru'he|altar, *m.*; **-bank**, *w.*; **-bett**, *f.* = rust|altaar; -bank; -bed (*of* -stoel).

Ru'hegehalt, *f.* = pensioen. **Ru'he|stien**, *f.* = peluw, kussen. **ru'helos** = rusteloos, bewogen, onrustig. **ru'helose|gheit**, *w.* — = rusteloosheid enz. **ru'hen**, *fdw.* (h.) = rusten, uitrusten, steunen, liggen; *wünsche wohl zu r.* = wel te rusten! *ich wünschte Ihnen wohl geruht zu haben* = ik wensch U goeden morgen.

Ru'he|platz, *m.*; **-punkt**, *m.*; **-seffel**, *m.* = rust|plaats; -punt; -stoel.

Ru'he|stn, *m.* = rustig plekje, rustplaats; landhuis, buiten.

Ru'he|stnd, *m.* = rust, 't stille leven; *sich in R. begeben od. in den R. treten* = uit de zaken gaan, stil gaan leven; *einen in den R. ver|setzen* = iem. op pensioen stellen, pensioeneeren. **Ru'he|sttte**, *w.* = rustplaats, rustoord, graf. **Ru'he|sttelle**, *w.* = rustig plekje.

Ru'he|störer, *m.*; **-störung**, *w.*; **-stunde**, *w.* = rust|verstoorder; -verstoring; -uur.

Ru'he|tag, *m.*; **-zeiten**, *f.*; **-zeit**, *w.* = rust|dag; -teeken; -tijd.

ru'hig = rustig, ongestoord, vreedzaam, kalm, bedaard; *onbezorgd*; *sei r.* = wees kalm; *r.!* = stil! *bei ruhiger Überlegung* = met koel overleg; *Sie können das r. tun* = u kunt dat gerust doen.

Ruhm, *m.* —(e)s = roem, beroemdheid, glorie; goede naam, [lof, 't roemen, beroemen, bluf, trots]; *ohne R. zu melden* = zonder te bluffen.

ruh'm|bedekt = met roem bedekt, overladen.

ruh'm|begierde, *w.* = roem-, eerzucht.

ruh'm|begierig = roem-, eerzuchtig. **rüh'men**, *fdw.* (h.) = roemen, prijzen; *sich einer Sache r.* = zich op iets beroemen, roem op iets dragen; *man rühmt ihn als Par|saan* = men zegt tot zijn lof, dat hij zuinig is; [zich beroemen, pochen; *wer das von sich zu r. hätte* = kon ik zoo iets van mijzelf zeggen! *des edlen Bergs Tochter rühme ich mich* = ik draag er roem op dat ik de dochter van ... ben]; *viel Rühmens von etw. machen* = veel ophel van iets maken. **ruh'm|eshalle**, *w.* = tempel van den roem. **ruh'm|lich** = roemrijk, roemvol, met roem, verdienstelijk. **Rüh'm|schheit**, *w.*

— = roemrijkheid, verdienste. **ruh'm|los** = roemloos, onbeduidend. **Ruh'm|losigkeit**, *w.* = onbeduidendheid. **ruh'm|redig** = blufferig, grootsprekerig, snoevend. **Ruh'm|redigheit**, *w.* — = bluf, grootspraak, snoeverij.

ruh'm|reich, **voll**, **würdig** = roemrijk, -vol, -waardig.

I. **Ruhr**, *w.* = Ruhr (rivier).

II. **Ruhr**, *w.* — = buikloop, diarrhee, dysenterie. **Ruhr|anfall**, *m.* = aanval van buikloop, van diarrhee.

Rühr|ei, *f.* = roerei.

rühr|en, *fdw.* (h.) = roeren, bewegen, teweeg brengen, raken, aanraken, roeren, aandoen, treffen, voortspruiten, ontstaan, komen, afkomstig zijn; *die Saiten r.* = de snaren aanslaan, tokkelen; *der Schlag hat ihn gerührt* = een beroerte heeft hem getroffen; *wie vom Donner gerührt* = als door den donder getroffen; *woher rührt das?* = waar komt dat vandaan? *das rührt mich nicht* = dat laat me onverschillig; *an die Dede r.* = aan den zolder raken; *sich r.* = zich roeren, zich verroeren, zich reppen; *rührt euch!* = plaats rust! **rühr|end** = roerend, treffend, aandoenlijk. **Rühr|haken**, *m.* = roerhaak, roerstok, kalkschop, vuurhaak, krabber. **Rühr|holz**, *f.* = roerstok. **rühr|rig** = druk, beweeglijk, bedrijvig, levendig, roerig. **Rühr|schale**, *w.* = potlepel, kalkkloet, -schep.

ruh|krank = aan diarrhee lijdend.

Rühr|löffel, *m.* = potlepel. **Rühr|stück**, *f.* = huiltuk (op 't tooneel). **Rühr|ung**, *w.* —, —en = 't roeren (van de trom), roering, aandoening, ontroering.

Ruin, *m.* —(e)s = ruïne, ondergang, verval, verderf. **Ru'ine**, *w.* —, —n = ruïne; bouwval, vervallen bouwwerk (ook van iets anders, dat vervallen is). **ru'ine|hast** = ruïneachtig, vervallen. **ruin|e|ren**, *fdw.* (h.) = ruïneeren: te gronde richten, verwoesten.

Rülp|s, *m.* —es, —e = oprisping, boer; lomper. **rülp|fen**, *fdw.* (h.) = oprispen.

Rum, *m.* —s = rum.

Rum|ne, *m.* —n, —n = Rumeniër. **Rum|n|en**, *f.* = Rumenië. **rum|n|isch** = Rumeensch.

Rum|lic, *f.* = Rumelië. **rum|lich** = Rumeensch.

Rum|mel, *m.* —s = lawaai, tumult, geraas, rommel, zoo; *er versteht den R.* = hij kent de kneep, heeft er verstand van. **Rummel|ei**, *w.* — = rommelzoo, (van een huis) kavalje.

rum|meln, *fdw.* (h.) = geraas maken, snorren.

Rumor, *m.* —(e)s = rumoer, geraas, lawaai. **rumo|ren**, *fdw.* (h.) = rumoer maken.

Rum|peltammer, *w.* = rommelkamer. **Rum|peltasten**, *m.* = rommelkast, -kist; (oude koets, piano) rommelkast. **rum|peln**, *fdw.* (h.) = rommelen, geraas maken, (van een wagen) hotsen, rammelen; stooten.

Rumpf, *m.* —(e)s, **Rümpfe** = romp (van 't lichaam, een schip, een beeld), lichaam, stomp, karkas (van een kip), lijf (van een kleedingstuk).

rümp|fen, *fdw.* (h.) = (die Nase) optrekken; [die Stirn] fronsen; [in plooiën trekken].

Rumpf|leder, *f.* = schachtle(d)er. **Rumpf|parlament**, *f.* = rompparlement (in Eng. 1648—'53).

rund = (figuur, getal) rond; (geheel) afgesloten, af; (*Rückwart*, *Grifführung*) rond, duidelijk, bepaald; *r. od. r. herauf* = ronduit, rondweg; *rondom*, in 't rond; *das ist mir zu r.* = te

geleerd. **Rund**, f. -e(s), -e = rond, kring.
Rund, f. -s, -s = drinklied, straatdeun, volksliedje. **rund** ängig = met ronde oogen.
rund bächtig = rondwangig. **Rund** beet, f. = rond bloemperk. **Rund** bild, f. = panorama.
Rund bogen, m. = rondboog. **Rund** Brenner, m. = ronde brander. **Rund** de, w. -, -n = rondheid; rondte, kring; afronding; ronde, patrouille. **Rund** eisen, f. = rond staafijzer.
Rundell, f. -(e)s, -e = rondeel, rotonde, ronde plek, rond tuinbed.
rund den, rün'den, fchw. (h.) = ronden, afronden, rond maken; de ronde doen, rond gaan. **rund** erhaben = bol.
Rund fahrt, w.; -fenster, f.; -gang, m. = rond|vaart (of: -rit); -venster; -gang.
Rund gebäude, f. = rotonde. **Rund** gemälde, f. = panorama.
Rund gefang, m. = rondzang, gezelschapslied. **rund** herum = rondom, in 't rond. **Rund** hobel, m. = rolschaaf. **Rund** holz, f. = rondhout (op schepen); talhout. **Rund** lauf, m. = reuzestap (gymn.). **Rund** laufgerüst, f. = reuzestap(toestel). **rund** lich = rond-achtig, wat rond, kort en dik. **Rund** plak, m. = rond plein, rondeel. **Rund** reim, m. = refrein. **Rund** ſage, w. = schulpzaag. **Rund** ſchau, w. = panorama; overzicht; revue (als naam van tijdschriften). **Rund** ſchauer, m. = overzichtschrijver.
Rund ſchild, m.; -ſchreiben, f.; -ſchrift, w. = rond|las (een rond schild); -schrijven (of: circulaire); -schrift.
Rund ſicht, w. = uitkijk (naar alle kanten). **Rund** ſtück, f. = rond stuk, gebak. **Rund** tanz, m. = rondedans. **Rund** teil, f. = ronddeel, rond perk. **rundum** = rondom, in 't rond. **Rund** dung, Rün'dung, w. -, -en = ronding. **Rund** wache, w. = patrouille. **rund** weg = rondweg, ronduit.
Ru ne, w. -, -n = rune.
Ru nen|ſchrift, w.; -ſtab, m.; -ſtein, m. = runen|ſchrift; -ſtaf (nl. staf met runen); -steen.
Run ge, w. -, -n = wagenrong.
Run fel, **Run** felrübe, w. = biet, beetwortel. **Run** felrübenzucker, m. = beetwortelsuiker.
Run fe, w. -, -n = waterloop, geul. **Run** s' genoffenſchaft, w. = vereeniging voor weide-^fbesproeiing.
Run zel, w. -, -n = rimpel, plooi, kreuk. **run** zelig = rimpelig, gerimpeld. **rün** zeln, fchw. (h.) = rimpelen, kreuken, plooiën; (die Stirn, Augenbrauen) fronsen; die Stirn runzelt ſich = frons zich. **rün** zig, zie runzelig.
Rü pel, m. -s, - = lomperd, vlegel. **rü** pel- haft = lomp, onbehouwen, vlegelachtig. **Rü** pelſei, m. -, -en = lomphheid, onbetamelijkheid, schandaal.
rüp fen, fchw. (h.) = trekken, rukken, uittrekken, (ſtack, Gefügel) plukken; dieſer Wir rupft die Leute = plukt, snijdt de lui; ich habe noch ein Hähnchen mit dir zu r. = ik heb nog een appeltje met jou te schillen.
Rup fer, m. -s, - = plukker.
Rup pie, w. -, -n = ropij, roepij (O.I. munt, in goud ± 18 gld.; in zilver 60-120 cent). **rüp** picht, **rüp** pig = slordig, gescheurd, have- loos, min; ein ruppiges Gefchenf = een voddig geschenk; ſich r. betragen = zich gierig, min gedragen. **Rupp** fact, m. = schooier.
Rup recht, m. = Robbrecht, Robbert; ſnecht R. = boeman, bullebak, bietebouw.
Rup tur, w. -, -en = ruptuur, breuk.

Ruſch, m. -es, -e = rusch, bies; in (über) R. und Buſch = over heide en veld. **Rü** ſche, w. -, -n = ruche, plooiſel.
Ru ſchel, m. u. w. = knoeier, knoeister, iem. die zijn werk afraffelt. **Ruſch** ſei, w. = knoeierij. **ru** ſcheln, fchw. (h.) = knoeien. **ruſch** (e)lig = knoeierig, slordig.
Ruſ, m. -es = roet, rookzwart; brand (in 't koren); [er hat R. = hij heeft geld].
Ruſ ſe, m. -n, -n = Rus; einen Ruſſen machen = een looze streek uithalen; einem einen Ruſſen aufbinden = iem. wat wijs maken.
Rüſ ſel, m. -s, - = snuit (van olifant, tapir, soms ook van zwijn, ever), snuit, zuigspriet (van insecten); neus, snuit, mull. **rüſ** ſel- förmig = snuitvormig.
rüſ ſelig = met snuit. **rüſ** ſeln, fchw. (h.) = (een varken) ringen.
Rüſ ſel|käfer, m.; -tier, f. = snuit|kever; -dier.
ru ſen, fchw. (h.) = met roet besmeren, roetig worden; van roet ondoen; es ruſt = er valt roet. **ru** ſig = roetig, roetachtig, vol roet.
Ruſ ſin, w. -, -nen = Russin. **ruſ** ſiſch = Russisch. **Ruſ** ſland, f. = Rusland.
Rüſ ſbaum, m. = dwarsligger (voor een steiger). **Rüſ** ſboot, m. = schraag, stut. **Rüſ** ſ- brett, f. = steigerplank.
[Rü ſte, w.: die Sonne geht zur R. = ter ruſte.]
rü ſten, fchw. (h.) = klaar, gereed maken, toerusten (voor den strijd, de reis), wapenen, voorzien; (poët.) ein Mahl, ein Bad r. = be- reiden, in gereedheid brengen; een steiger opslaan.
Rü ſter, m. -s = Hongaarsche wijn.
 I. **Rü** ſter, zie Nieſter.
 II. **Rü** ſter, w. -, -n = olm, iep. **rü** ſtern = van olmhout, iepen.
Rüſ ſholz, f. = stut, schraag, draaghout.
rü ſtig = krachtig, flink, stoer, kras; [strijd- vaardig]; ein rüſtiger Gwein = een krasse grijsaard. **Rüſ** ſammer, w. = rustkamer, tuighuis. **Rüſ** ſloch, f. = steigergat (in een muur). **Rüſ** ſplatz, m. = parade, exercitie- plaats. **Rüſ** ſaal, m. = wapenzaal, -kamer.
Rüſ ſtange, w. = steigerhout, -balk. **Rüſ** ſ- tag, m. = rust-, sabbathdag. **Rü** ſtung, w. -, -en = voorbereiding, uitrusting, wape- ning, toerusting, rusting, wapenrusting, stei- ger. **Rüſ** ſwagen, m. = vrachtwagen. **Rüſ** ſ- zeug, f. = gereedschap, werktuigen; alles wat voor een uitrusting noodig is; deelen van een steiger; außerwähltes R. = uitverkoren werktuig, vat (naar Hand. 9,15).
Rü ſſen, f. -s, - = roedje, stokje. **Ru** te, w. -, -n = roede, twijg, teen, gard, tucht- roede, (maat)roede; wip (bij een put); (jagers- woord) staart (van honden, vossen, marters e. d.); er ſteht noch unter der R. = hij moet van tijd tot tijd de roede nog voelen, staat nog onder de plak; mit Ruſen ſtreichen = geeselen; ſich ſelbſt eine R. binden = zich zelf onaangenaamheden te wijten hebben. **Ru** ſen- bindel, m. = bundel roeden, gard. **Ru** ſen- hieb, -ſtreich, m. = slag met de roede, met de gard.
Ru ſſen, m. -es = 't glijden, schuiven, glij- dende of schuivende beweging; uitstapje, reisje. **Ruſſ** ſen|bahn, w. = glijbaan; (ruſſiſche) R. = golvende glijbaan, rutschbaan, montagne russe. **Ruſ** ſche, w. -, -n = houtglijbaan.
ru ſſen, fchw. (h. u. f.) = schuiven, glijden;

ich ſam ins N. = ik begon af te glijden; ich bin einmal nach Leipzig geruſcht = ik heb even een uitſtapje naar L. gemaakt; das Geld ruſcht mir unter meinen Fingern weg = glijdt me tuſſchen de vingers weg. **Rutſchpartie**, w. = uitſtapje; glijpartij (van een helling). **rütſeln**, ſchw. (h.) = ſchudden, ſchokken; der

Wagen rüttelt = ſhokt, botst; an einer Tür r. = aan een deur rukken, wriggelen; daran darf man nicht r. = daar valt niet aan te tornen; einen aus dem Schlafe nach r. = wakker ſchudden.

Rüſſel, ſ. = Rijſſel, Lille. **Rüſſeler**, m. -s, -- = Ryſſelaar.

S.

S, ſ. = S.

S. od. ſ. = ſiehe. **S.** = Sautt of son of solo. **ſa!** = ſa!, tſa!

Saal, m. -(e)s, Säle = zaal, ſalon, (*gewest.*) voorhuis, portaal. **Saalfür**, w. = zaalkeur. **Saarwein**, m. = Saarwijn (naar de riv. Saar). **Saat**, w. = zaad, 't zaaien, zaaitijd, zaai-koren, graan: ('t te veld ſtaande) koren (met 't meerv. Saaten); zaad (der Trivietracht u. ä.); wie die S. ſo die Ernte = wat men gezaaid heeft, dat oogst men. **Saarfeld**, ſ. = koren-veld. **Saarfucht**, w.; **-forn**, ſ. = zaad, koren. **Saatzeit**, w. = zaaitijd.

Saba'er, m. -s, -- = Sabaeer: aanhanger van een ſekte in 't Oosten, Johannesvolger; bewoner van Saba; steraanbidder. **Sabäis'** **muß**, m. -- = sabaeisme: sterrendienst.

Sab'bat(h), m. -(e)s, --e = ſabbat, ruſtdag. **Sab'bat(h)feier**, w.; **-heilig**, m.; **-fah**, ſ.; **-ſchänder**, m. = ſabbatviering; -houder; -jaar; -ſchender.

Sab'bel, **Sab'ber**, m. -s = kwijl, zeever. **Sab'bein**, **Sab'bern**, ſchw. (h.) = kwijlen, zeeveren.

Sä'bel, m. -s, -- = ſabel. **Sä'belbein**, ſ. = ſabel-, krombeen. **Sä'belbeinig** = krombeenig. **Sä'bellgriff**, m.; **-hieb**, m.; **-klinge**, w. = ſabellgreep (*of* -gevest); -houw; -kling.

Sä'beln, ſchw. (h.) = ſabelen, slaan; onbeholpen ſnijden; (auf der Geige) zagen.

Sä'bellſcheide, w.; **-taſche**, w.; **-troddel**, w. = ſabellſcheede; -taſch; -kwast.

Sabi'ner, m. -s, -- = Sabijn; der Raub der Sabinnertnen = de Sabijnsche maagdenroof, **Sabi'niſch** = Sabijnsch.

Sacharine'ter, ſ. (*u. m.*) = ſaccharimeter: ſuikergehalte-meter. **Sacharin'**, ſ. -(e)s = ſaccharine: ſuikerſtof.

sacerdotal' = ſacerdotaal: priesterlijk.

Sach'beweis, m. = zakelijk bewijs. **Sach'dienlich** = ter zake dienende, passend, dienlijk, doelmatig.

Sache, w. -, -n = zaak, ding, zaken, belang, [rechtszaak]; habe deine ſieben Sachen = je boeltje; das iſt meine S. = dat is mijn zaak; er hat ſeine Sachen gut gemacht = hij heeft zijn zaakjes goed gedaan; die S. macht ſich = de zaak gaat, komt in orde; unverrichteter S. = onverrichter zake; ich muß wiſſen, was an der S. iſt = wat er van de zaak is; damit iſt es ſo eine S. = dat is zoo'n vréemde zaak, daarmee ſtaat het zoo zoo; das tut nichts zur S. = dat doet er niets toe, niets ter zake; zur S. = ter zake! zur S. reden, ſpreken = bij de zaak blijven, er niet omheen praten; das iſt S. des Vertrauens = een zaak van ver-

trouwen; mit einem gemeinſchaftliche Sache machen = gemeene zaak maken; in Sachen N. & Co. = in de zaak N. & Co.; in Sachen der Moral = op 't stuk van moraal, in zake m. **Sä'chelchen**, ſ. -s, -- = zaakje, dingetje. **Sach'klärung**, w.; **-führer**, m.; **-fenn**, m.; **-kenntnis**, m. = zaak|verklaring; -waarnemer; -kundige; -kennis.

Sach'fällig = afgewezen (in een proces); ſ. werden = 't proces verliezen. **Sach'kundig** = zaakkundig, deskundig. **Sach'lage**, w. = ſtand van zaken. **Sach'lich** = zakelijk. **Sach'lich** = onzijdig (in de gramm.). **Sach'lichkeit**, w. -- = zakelijkheid. **Sach'regiſter**, ſ. = zaakregister.

Sach'ſe, m. -n, -n = Sakſer. **Sach'ſen**, ſ. = Sakſen. **Sach'ſengänger**, m. = iem. die tijdelijk naar Sakſen gaat om daar werk te zoeken. **Sach'ſenſpiegel**, m. = Sakſenſpiegel, (oud Sakſiſch wetboek). **Sach'ſiſch** = Sakſiſch.

Sacht (als Adv. auch: **ſachte**) = zachtjes, ſtul-(letjes), zoetjes, langzaam. **Sacht'chen**, **Sach'ten**, *zie ſachte*.

Sach'verhalt, m. = ſtand van zaken. **Sach'verſtändig** = deskundig, expert, zaakkundig. **Sach'verzeichniß**, ſ.; **-walter**, m. -s, -- = zaak|register; -waarnemer.

Sack, m. -(e)s, Säcke = zak (voor meel, aardappelen, koffie enz.), doodlopend eind van een ſtraat; ongetailleerde jas; ſie ſteht ihn in den S. = ze is hem de baas; ſie hat ihn im S. = in haar macht; die Katze im S. fauſen = een kat in den zak koopen; in S. und Aſche = in zak en aſch; voll wie ein S. = ſmoordronken; mit S. und Pad = met pak en zak; die Waſſe iſt ein S., endigt in einen S. = loopt dood; die Kinder haben Lachen und Weinen in einem S. = lachen en hullen door elkaar; die Haut im S. machen = zijn woede verkroppen; die Hand im Sack erwiſchen = den dief op heeter daad betrappen; er iſt ein Narr im ſeinem S. = hij houdt zich maar zoo ter wille van zijn zak.

Sack'bahn, w. = dood ſpoor. **Sä'fel**, m. -s, -- = zakje, beurs, buidel, kas. **Sä'felmeiſter**, m. = kassier, penningmeester, ontvanger. **ſack'en**, ſchw. (h.) = in een zak doen, volpakken; mesten; ſich ſ. = (neer)zakken. **Sä'cken**, ſchw. (h.) = in een zak verdrinken.

Sackerlot' = ſakkerloot! sapperloot! **Sackerlot'ter**, m. -s = leepe kerel. **Sackerment'** = ſakkerment, sapperment! **Sackerment'ter**, m. -s = vervloekte kerel.

Sack'förmig = zakvormig. **Sack'gaſſe**, w. = blinde ſtraat of steeg, slop. **Sack'grub** = uiterst grof, alleronbehouwenst.

- Sack**laufen, f.; -leinwand, w. = zak-
loopen; -linnen.
- Sack**ler, m. -s, -n = tassenmaker, [schat-
meester]. **Sack**pfeife, w. = doedelzak.
- Sack**pfeifer, m. = doedelzakspeeler. **Sack**-
träger, m. = zakgedrager. **Sack**tuch, f. =
zaklinnen; zakdoek.
- Sadducä**er, m. -s, -n = Sadduceeër.
- Sa**debaum, m. = jeneverboom.
- Sä**(e)lmann, m.; **mas**chine, w. = zaaijman
(zaaijer); -machine.
- Sä**en, fchw. (h.) = zaaien, (uit)strooien.
- Sä**er, m. -s, -n = zaaijer.
- Sä**(e)tuch, f.; **zeit**, w. = zaaijdoek (*of* -
zak); -tijd.
- Saff**ron, m. -(e)s = saffiaan, marokijn.
- Saff**lor, m. -(e)s = saffloers; distelgeel, ver-
distel, wilde saffraan; een soort kobaltkalk.
- Saff**ran, m. -(e)s = saffraan.
- Saff**ran|blüte, w.; **far**be, w. = saffraan-
bloesem; -kleur.
- Saff**ran|gelb = saffraangeel. **Saff**ran|pflanz-
zung, w. = saffraanplantage.
- Saff**, m. -(e)s, **Säfte** = sap; es hat weder S.
noch Kraft = er is smaak noch geur aan *of* er
zit geen pit in. **Saff**chen, f. -s, -n = stroopje.
- Saff**fülle, w. = overvloed van sappen.
- Saff**tig = sappig; pittig, flink; (van woorden)
vuil, pikant. **Saff**tigkeit, w. = sappigheid;
vuilheid. **Saff**los = zonder sap, dor; krach-
teloos, laf.
- Sag**bar = zegbaar, noembaar, te zeggen, uit
te drukken. **Sag**e, w. -, -n = 't zeggen,
overlevering; sage; es geht die S. = men zegt.
- Sä**ge, w. -, -n = zaag.
- Sä**ge|blatt, f.; **Blod**, m.; **Boch**, m.; **fi**sch,
m. = zaag|blad; -blok (nl. blok hout om te
zagen); -bok (*of* -stoeb); -visch.
- Sä**ge|formig = zaagvormig.
- Sä**ge|lohn, m.; **me**hl, f.; **m**ühle, w.;
müller, m. = zaag|loon; -meel (*of* -sel);
-molen; -molenaar.
- Sä**gen, fchw. (h.) = zeggen, bevelen, betee-
kenen, beduiden; was f. Sie dazu? = wat
zegt u daarvan? lassen Sie sich f. = laat ik
u zeggen...; so zu f. = (om) zoo te zeggen;
er kann von Glück f. = hij kan van geluk
spreken; lassen Sie sich das gesagt sein = houd
dat voor gezegd; er läßt sich nichts f. = hij
laat zich niets bevelen *of* hij neemt geen
raad aan; offen gesagt = eerlijk gezegd; er
ist gerade heraus gesagt, ein Geiß = hij is rond-
uit gezegd een ezel; gesagt getan = zoo ge-
zegd, zoo gedaan; ich möchte f. = ik zou haast
zeggen; sage 1000 Glb. = zegge 1000 gld.;
das sagt wenig = dat beteekent weinig; was
will das f.? wat heeft dat te beteekenen?
das will schon etw. f. = dat is al wat.
- Sä**gen, fchw. (h.) = zagen; snorken.
- Sä**gen|forschung, w.; **ge**schichte, w. =
sagen|onderzoek; -geschiedenis.
- Sä**gen|haft = legendarisch, mythisch, sprook-
jesachtig. **Sä**gen|kreis, m. = sagencyclus,
-verzameling. **Sä**gen|reich = rijk aan sagen.
- Sä**genzeit, w. = sagentijd.
- Sä**ger, m. -s, -n = zager. **Sä**ge|pflanz-
werk, f. = zaagmeel, zaagsel. **Sä**ge|werk, f. =
houtzagerij, zaagwerk (aan een verdedigings-
schans), (binnenwerk van een) zaagmolen.
- Sä**ge|zahn, m. = zaagtand.
- Sä**go, m. -s = sago. **Sä**gobaum, m. =
sagoboom.
- Sagunt**, f. = Saguntum.
- Saha**ra, w. = Sahara. **Saha**rawüste,
w. = Saharawoestijn.
- Sah**band, **Sah**leiste, zie **Sah**band, leiste.
- Sah**l|weide, w. -, -n = wilg, teenwilg.
- Sah**ne, w. = room.
- Sah**nen|baifer (spr.: ... b'zee), f.; **kä**se, m.;
fuchen, f. m. = room[meringe (-soes)]; -kaas;
-taart.
- Sah**nig = met room, roomhoudend.
- Sah**ron' (spr.: s'zō) w. -, -s = seizoen.
- Sah**te, w. -, -n = saar; pees (van een
boog); [gespannen draad (van 't weefgetouw)];
er spannt die Saiten zu hoch = hij slaat een te
hoogen toon aan, is aanmatigend; er zog
gehindere Saiten auf = hij zong een toontje
lager, begon zoete broodjes te bakken, in te
binden. **Sah**ten|instrument, f. = snaarin-
strument. **Sah**ten|spiel, f. = snaarinstrument,
harp, snarenspeel.
- Sah**charin' :c., zie **Sach**arin :c.
- Sah**rament, f. -(e)s, -e = sacrament, heilig
avondmaal. **Sah**ramental', **Sah**rament'|lich =
sacramenteel. **Sah**rie|ren, fchw. = wijden,
heiligen. **Sah**rie|gisch = godslasterlijk, kerk-
schennend. **Sah**rie|gium, f. -s, -n =
kerkroof, godslastering.
- Sah**ristan, m. -(e)s, -e = sakristein; koster.
- Sah**ristei, m. -, -en = sakristie.
- Sä**fular|feier, w. = eeuwfeest. **Sä**fulari-
fation, w. -, -en = secularizatie; intrek-
king van geestelijke goederen. **Sä**fularij|ren,
fchw. (h.) = secularizeeren. **Sä**fulum, f.
-(s), -la = eeuw.
- Salam**ander, m. -s, -n = salamander;
einen einen S. reiben = (stud.) iems. gezond-
heid drinken (waarbij alle aanwezigen op een
gegeven teeken hun bierglazen over te tafel
wrijven, onder den roep: S., dan drinken en
ten slotte hun glazen tegelijk met een harden
slag weer neerzetten).
- Sala**mi(wurst), w. = salami (een soort
Ital. worst).
- Salar**, f. -(e)s, -e = salaris, loon, trakte-
ment. **Salar**ie|ren, fchw. (h.) = salarizeeren.
- Salat**, m. -(e)s, -e = salade, sla; den S.
verlejen = schoonmaken; ein schöner S. =
een mooie geschiedenis!
- Salat**|bohne, w.; **g**abel, w. = sla|boon,
-vork.
- Salat**ie|re (spr.: salatjere), w. -, -n =
slaschotel.
- Salat**|kopf, m.; **for**b, m.; **hö**ffel, m.;
schüssel, w. = sla|krop; -bak; -lepel; -schotel.
- Salba**der, m. -s, -n = wauwelaar, zeurder,
babbelaar, kakelaar. **Salba**der|ei, w. =
gewauwel, gezeur. **Salba**der|en, fchw. (h.) =
wauwelen, zeuren.
- Sal**band, f. -(e)s = zelfkant.
- Sal**be, w. -, -n = zalf; [smeersel, praatjes];
er ist mit allen Salben geschmiert = hij is in
de wol geverfd.
- Salbei**, w. -, -en = salie. **Salbei**|grün =
saliekleurig.
- Sal**ben, fchw. (h.) = zalven, smeren; einem
die Hände f. = de handen stoppen. **Sal**ben-
büchse, w. = zalf bus, -doos. **Sal**ben|händler,
-krämer, m. = koopman in zalf en reukwerken.
- Sal**bicht, **Sal**big = zalfachtig, zalvig, met
zalf. **Sal**bül, f. = zalfolie. **Sal**bung, w. -,
-en = zalving. **Sal**bungsboll = (zeer) zal-
vend.
- Säl**chen, f. -s, -n = zaaltje.
- Sald**ie|ren, fchw. (h.) = saldeeren; rekening

vereffenen. **Sal'do**, m. -(s), -s u. . . di = saldo. **Sal'dobetrug**, m. = saldo(bedrag).
Sal'ep, m. -s = salep.
Salicin, f. -(e)s = salicine; wilgenbitter.
Salichl'säure, w. = salicylzuur.
Sal'ine, w. -, -n = saline; zoutziederij, zoutmijn, -pan.
sal'isch = Salisch.
Salizin, zie Salicin. **Salizyl'säure**, zie Salicylsäure.
Sal'seife, w. = zalkant.
Salust, m. = Sallustius.
Sal'm, m. -(e)s, -e = zalm; psalm; maché mit feinen \mathcal{E} . = maak geen praatjes, houd geen lange redeneering.
Sal'miak, **Sal'miak**, m. -(e)s = salmiak, ammoniakzout. **Sal'miak'geist**, m. = geest van salmiak.
Sal'm'ling, **Sal'm'ling**, m. -(e)s, -e = jonge zalm.
Sal'ome, w. = Salome.
Sal'omo, m. = Salomo; die Sprüche Salomo's; nis = de spreuken van Salomo. **salomo's'nisch** = van Salomo, Salomo's.
Salon (spr.: *salō*), m. -s, -s = salon.
Salon'wagen, m. = salonwagen.
Salon'ist (spr.: *..kō*), f. = Saloniki.
salopp = slonzig, smerig, vuil. **Salop'pe**, w. -, -n = omslagdoek.
Salp'eter, m. -s = salpeter. **salp'eterartig** = salpeterachtig.
Salp'eter'drüse, w.; **erde**, w.; **geist**, m.; **grube**, w. = salpeterkristal; -aarde; -geest; -groeve.
salp'eterhaltig = salpeterhoudend. **Salp'eterhiite**, w. = salpeterhut, -ziederij. **salp'eterig** = salpeterig. **salp'eterfauer** = salpeterzuur.
Salp'eter'säure, w.; **sieder**, m.; **wasser**, f. = salpeterzuur; -zieder; -water.
Sal'ping, w. -, -e = (oor)trompet.
Sal'se, w. -, -n = pekel. **Sal'sen**, Pl. = slijkbron, modderbron.
Sal'ta, f. -(s) = salta (een soort damspel).
Sal'to mortale, m. = salto mortale.
Salut, m. -(e)s, -e = saluut; \mathcal{E} . schieten = saluutschoten lossen. **salutie'ren**, fchw. (h.) = saluereen.
Sal've, w. -, -n = salvo.
Sal'bei, zie Salbei.
salvie'ren, fchw. (h.) = sauveeren, redder, beveiligen.
Sal'weide, zie Salweide.
Salz, f. -es, -e = zout. **Salz'abgabe**, w. = zoutbelasting, -accijns. **Salz'amt**, f. = zoutkantoor, administratie van de zoutwerken.
Salz'arbeiter, m. = arbeider in de zoutwerken. **Salz'art**, w. = zoutsoort. **salz'artig** = zoutachtig.
Salz'läther, m.; **-bad**, f.; **-beamter**, m. = zoutl'ether; -bad; -ambtenaar (nl. aan de salinen).
Salz'bergwerk, f.; **-brezel**, w.; **-brunnen**, m.; **-büchse**, w. = zoutmijn; -krakellug; -put; -vat.
Salzbrühe, w. = pekel. **salzen**, fchw. (h.) (*Part. gefalzen*) = zouten; gefalzene Hebe = geduchte slagen; gefalzene Rechnung = geperde rekening.
Salz'erde, w.; **salz**, f.; **salz**, m. = zoutl'aarde; -vat; -evisch.
Salz'fleisch, f. = pekelfleesch. **Salz'flut**, w. = 't zitte nat, de zee. **Salz'graf**, m. =

intendant van de zoutwerken. **Salz'grube**, w. = zoutgroeve. **Salz'gurte**, w. = augurkje in de pekel. **salz'halzig** = zouthoudend.
Salz'haus, f. = zouthuis, -entrepôt, -magazijn. **Salz'hecht**, m. = gezouten snoek. **sal'zicht** = zoutachtig. **sal'zig** = zoutig. **Sal'zigfeit**, w. = zout(ig)heid.
Salz'kloß (od. *flumpen*), m.; **-korb**, m. = zoutklomp; -korf (*of* -mand).
Salz'korn, f.; **-kote**, w.; **-krüfte**, w.; **-lache**, w. = zoutkorrel; -keet; -kruk; -moeras.
Salz'lafe, w. = pekel. **Salz'lecke**, w. = zoutdeeg (voor 't vee en 't wild om aan te likken), zouttrog (voor de schapen).
Salz'magazin, f.; **-messer**, m.; **-morast**, m. = zoutmagazijn; -meter; -moeras.
Salz'niederlage, w.; **-ordnung**, w.; **-pfanne**, w. = zoutentrepôt; -reglement; -pan.
Salz'probe, w. = onderzoek naar 't zoutgehalte (van 't water). **Salz'quelle**, w. = zoutbron. **salz'fauer** = zoutzuur.
Salz'säule, w.; **-säure**, w.; **-see**, m. = zoutpilaar; -zuur; -meer.
Salz'sieder, m.; **-sole**, w.; **-speicher**, m. = zoutzieder; -water; -magazijn.
Salz'stange, w. = zoute stok (een gebak).
Salz'stein, m.; **-steuer**, w.; **verwaltung**, w. = zoutsteen; -belasting; -regie.
Salz'trage, w. = zoutwaag, -schaal. **Salz'wasser**, f. = pekel.
Salz'werk, f.; **-wesen**, f.; **-zoll**, m. = zoutziederij (-mijn, -pan); -wezen; -accijns.
Sä'mann, zie Säemann.
Sama'rie, w. -, -n = sleepende japon, samaar; lang bovenkloed van de geestelijken in Noord-Duitschland.
Samarita'ner, **Samarit'er**, m. -s, - = Samaritaan.
Sa'me(n), m. -ns, -n = zaad; kroost; \mathcal{E} . des *Ugghohns* = zaad van argwaan; in Samen schiessen = in 't zaad schieten.
Sa'men'gehäuse, f.; **-handel**, m.; **-hülse**, w. = zaadhuisje (-doos); -handel; -huis (-doos).
Sa'men'kapfel, w.; **-korn**, f.; **-stau**, m. = zaad; -doos; -korrel; -stof (*of*: staufmeel).
sa'mentragend = zaaddragend. **Sä'merei'**, w. -, -en = (allerlei) zaden.
sa'misch = (van leder) gezeemd.
Sä'misch'gerber, m.; **-gerberei**, w.; **-leder**, f. = zeeml'touwer (-bereider); -touwerij; -le(d)er.
Sä'm'ling, m. -(e)s, -e = zaailing (stammetje uit zaad getrokken).
Sa'm'elbüchse, w. = collectantenbus. **Sa'm'messleis**, m. = verzamelijver. **Sa'm'mel'stufe**, w. = verzamellens.
sa'm'eln, fchw. (h.) = verzamelen, bijeenbrengen, garen, ophalen; (Truppen) bijentrekken, (Gelder) inzamelen; **sich f.** = bijeenkomen, zich verzamelen, zich scharen; bedaren, tot kalmte komen, tot zich zelf inkeeren. **Sa'm'melname**, m. = verzamelnaam. **Sa'm'mel'platz**, m. = verzamelplaats, plaats van bijeenkomst, loopplaats, **Sa'm'mel'stelle**, w. = centraal depôt. **Sa'm'mel'strum**, f. -(s), .rien = poespas, mengelmoes, samenraapsel.
Sa'm'mel'werk, f.; **-wort**, f. = verzamelwerk (*of* compilatie); -woord (*of* collectief).
Sa'm'met, m. -s, -e = fluweel; **Sa'm(m)et** am Kragen, Kleie (od. *Hunger*) im Magen = mooie kleeren maar een leegge maag; hoe kaler, hoe royaler. **sa'm'metartig** = fluweelachtig. **Sa'm'metblume**, w. = fluweelen bloem.

- Sam'netbürste**, w. = fluweelborstel. **Sam'netfabrik**, w. = fluweelfabriek.
- Sam'netkleid**, f.; **roose**, w.; **spijze**, w.; **stuhl**, m. = fluweelen kleed; fl. roos; fl. kant; fl. stoel.
- Sam'netveich** = fluweelzacht.
- Sam'm'er**, m. -s, - = verzamelaar, compiler, collectant; vergaarbak (in de industrie).
- Sam'm'lung**, w. -, -en = 't verzamelen, 't bijeenbrengen, bijentrekken (van troepen), inzameling (voor de armen), verzameling (munten, planten e. d.), collectie; bundel (gedichten); muzeum, kabinet; peesteskalmte, inkeering. **Sam'm'lungspunkt**, m. = herenigingspunt, -plaats.
- Sam'm'ter**, m. -s, - = Samniet.
- Samo'oainjeln**, Pl. = Samoëilanden.
- Samotwar'**, m. -(e)s, -e = samowaar; Russ. theekeutel.
- Samoh'e'den**, Pl. = Samoyeden.
- Sams'tag**, m. = Zaterdag.
- Samt**, zie Sammet. **Sam'ten**, zie Sammeten.
- Sam't**, Kröp. mit Dat. = met, benevens; samt und sonders (Adb.) = geheel en al, alles bij elkaar, alles (of allen) met elkaar. **Sam't'ich** = alle, geheel.
- Sam'm'el**, m. = Samuel.
- Sam'm'um**, m. -(s) = samoem: heete wind.
- Sanato'rium**, f. -(s), ..rien = sanatorium.
- Sand**, m. -(e)s = zand; auf den S. bauen = op z. bouwen; einen S. in die Augen streuen = iem. z. in de oogen strooien; im Sande verlaufen = op niets uitloopen, doodloopen; sie saßen auf dem S. = ze zaten vast; einen auf den S. setzen = iem. in 't zand doen bijten of iem. vastzetten.
- Sanda'le**, w. -, -n = sandaal.
- Sand'arat**, m. -(e)s = sand(a)rak (een barsand'artig = zandachtig. [soort]).
- Sand'banf**, w.; **boden**, m.; **büchse**, m. = zand|bank; -grond; -koker.
- Sand'el**, f. -s; **Sand'elholz**, f. = sandelhout.
- Sand'er**, m. -s, - = snoekbaars.
- Sand'fäp'gen**, f.; **fäcke**, w.; **föh**, f. = zand|koker; -vlakte; -bedding (of -laag).
- Sand'fuhre**, w. = karrevracht zand. **Sand'gries**, m. = grof kiezelzand, grint. **Sand'häse**, w. = zandhaas; infanterist; poedel (bij 't kegelen). **Sand'ig** = zandig, zanderig. **Sand'tuchen**, m. = zandkockje, -gebak. **Sand'tmann**, m. = zandman, Klaas Vaak.
- Sand'tschaf**, m. -(e)s, -s = sandsjak: stadhouderchap over een klein Turksch gewest.
- Sand'tschicht**, w. = zandlaag. **Sand'tschiefer**, m. = zandsteen in lagen. **Sand'tschüttung**, w. = verzanding. **Sand'tein**, m. = zandsteen.
- Sand'tsteinbruch**, m.; **torfe**, w.; **uhr**, w.; **wüste**, w. = zand|groeve; -taart; -looper; -woestijn.
- Sand'twich** (spr.: *sandwits*), f. -es, -es = sandwich: dubbel boterhammetje met vleesch. **Sand't** = zacht, aangenaam, behaaglijk, lief, zoet, gewillig, meegaand, goedaardig.
- Sand'te**, w. -, -n = draagstoel, brancard.
- Sand't'heit**, w.; **mut**, w. - = zacht|heid; -moedigheid. **Sand'tmütig** = zachtaardig, zachtmoedig. [**Sand'tigen**, fhw. (h.) = doen bedaren, betuigen, kalmeeren].
- Sang**, m. -(e)s, Sänge = zang, lied, gezaug; ohne S. und Klang = in alle stilte.
- [**Sang'e**, w. -, -n = bundel aren, garve, schoof].
- Sän'ger**, m. -s, - = zanger; dichter.
- Sän'gerin**, w. -, -nen = zangeres. **Sän'ge's-lustig**, **Sän'ge-lustig** = zanglustig.
- Sän'gu'ifer**, m. -s, - = sanguinisch persoon. **Sän'gu'itisch** = sanguinisch: prikkelbaar, zeer levendig.
- Sän'hedrin'**, m. -(e)s = sanhedrin: raadsvergadering.
- Sän'tär** = sanitair: de gezondheid betreffende, gezondheids... **Sän'täts'anstalt**, w. = ziekenhuis, sanatorium.
- Sän'täts'behörde**, w.; **polizei**, w. = gezondheids|raad; -politie.
- Sän'täts'rat**, m. (= onderscheidingsstiel voor een geneesheer). **Sän'täts'verein**, m. = vereeniging ter bevordering van de gezondheid. **Sän'täts'wesen**, f. = gezondheids-toezicht.
- [**Sän't** = zinkend].
- Sän't** = Sint; S. Peter = Sint Pieter. **Sän'tfäz'ie'ren**, fhw. (h.) = sanctificeeren: heiligen, heilig spreken. **Sän'tion'**, w. - = sanctie: goedkeuring. **Sän'tion'ren**, fhw. (h.) = sanctioneeren. **Sän'tuar'ium**, f. -(s), ..rien = sanctuarium: heiligdom.
- Sän's'krit**, **Sän's'krit'**, f. = Sanskrit.
- Sän'phir**, m. -(e)s, -e = safier. **Sän'phiren** = safieren.
- Sän'pe**, w. -, -n = sappe: loopgraaf.
- Sän'pperlot'**, **Sän'pperment'** = sapperloot! sakkerloot!
- Sän'peur'**, m. -(e)s, -e u. -s = sappeur.
- Sän'phisch** = Sapphisch (versnaat, strofe).
- Sän'pho**, w. = Sappho (Grieksche dichteres).
- Sän'pieren**, fhw. (h.) = sappeeren: loopgraven aanleggen.
- Sän'arab'nde**, w. -, -n = sarabande (Spaansche dans).
- Sän'arac'ne**, **Sän'arac'ne**, m. -n, -n = Sarcaceen. **Sän'arac'nisch**, **Sän'arac'nisch** = Sarcaceensch.
- Sän'danapal'**, m. = Sardanapalus.
- Sän'de**, m. -n, -n = Sardiniër.
- Sän'del'le**, w. -, -n = sardine. **Sän'del'len-brühe**, w. = sardinenjus. **Sän'd'ne**, w. -, -n = groote sardine.
- Sän'd'nien**, f. = Sardinië. **Sän'd'nier**, m. -s, .. = Sardiniër. **Sän'd'nisch** = Sardijnisch. **Sän'd'nisches Lachen** = sardonische lach: bittere, spottende lach.
- Sän'd'nix**, m. -(e)s, -e = sardonix (een veelkleurige halfedelsteen).
- Sän'g**, m. -(e)s, Sänge = lijkst, doodkist, (gewest.) bak; er ist ein Nagel zu meinem S. = hij is een nagel aan mijn doodkist. **Sän'g'stein**, m. = graftombe. **Sän'g'tuch**, f. = doodskleed (over de lijkst).
- Sän'fas'mus**, m. -, ..met = sarcasme. **Sän'fas'tisch** = sarcastisch.
- Sän'fop'haq'**, m. -(e)s, -e = sarcophaag.
- Sän'ma'te**, m. -n, -n = Sarmaat. **Sän'ma'tien**, f. = Sarmatië. **Sän'ma'tisch** = Sarmatisch.
- Sän'raß**, **Sän'raß**, m. -jes, -je = sarras: groote sabel.
- Sän'sche**, zie Sänge.
- Sän**, m. Saffen, Saffen = vrije boer, opgezeteue.
- Sän'farnä**, m. -, - = sassafiras (een soort laurier). **Sän'faparil'le**, w. - = sassaparille (Amerikaansche winde, een geneesmiddel).
- Sän'fe**, zie Sän. **Sän'f'ig** = woonachtig.
- Sän'tan**, m. -(e)s, -e = satan, booze. **Sän't'nisch** = satanisch, satansch, duivelsch.

Satellit, m. -en, -en = satelliet: trawant, wachter.
Satin (spr.: ..tèn), m. -s, -s = satijn.
Satinieren, fchw. (h.) = satineeren.
Satire, w. -, -n = satire. **Satiriker**, m. -s, - = satiricus, satirenschrijver, spotter.
Satirisch = satirisch.
Satisfaktion, w. -, -en = satisfactie: genoegdoening.
Satrap, m. -en, -en = satraap: stadhouder.
Satrapie, w. -, -(e)n = satrapie: stadhouderschap.
Satt = zat, verzadigd, dronken; ich bin es f. immer zu warten = ik heb er genoeg van, ik ben 't moe...; ich habe das ewige Disputieren f. = ik ben dat ..moe; man wird f. vom Essen = zat van 't zien; sich an einer Sache f. essen, sehen = zich aan iets z. eten, zien; ein fattedes Pferd = een zelfvoldaan lachje; eine fattede Lösung = een verzadigde oplossing; das fattede Rot = 't volste rood; f. kriegen, essen = genoeg; er hatt f. zu tun = volop; ein Kleid liegt f. an = is sluitend, sluit goed.
Satte, w. -, -n = groote bak, melkpan (om de melk te laten roemen), melknap.
Sattel, m. -s, Sättel = zadel, kam (van een snaarinstrument); inzinking tusschen twee bergen; einen aus dem S. heben = iem. uit 't zadel lichten; er ist in allen Sätteln geredt = van alle markten thuis, van zessen klaar; sich vom S. und Stegreif nähren = van roof en plundering leven (als roofridder).
Sattelbaum, m.; -bogen, m.; -dach, f.; -deck, w. = zadelboom; -boog; -dak; -dek (of: schabrak).
Sattelfest, f. = zadelvast (eig. en fig.). **Satteltgurt**, m. = buikriem.
Satteltammer, w.; -kissen, f. = zadelkamer; -kussen.
Sattelnacht, m. = palfrenier. **Sattelnopf**, m. = zadelknop. **Satteln**, fchw. (h.) = zadelen; ich bin auf alles gefattelt = op alles voorbereid; sich f. = zich gereed maken. **Sattelpferd**, f. = zadelpaard (waarop de voerman zit).
Sattellauch, m.; -tasche, w.; -zeug, f. = zadelplaats (waar de paarden gezadeld worden); -tasch; -tuig.
Satttheit, w. - = zatheid, verzadigdheid. **Satttiger**, fchw. (h.) = verzadigen; (den Hunger) stillen; (seine Reugier) voldoen, bevredigen; eine gefättigte Existenz = een weltevreden bestaan. **Sattigung**, w. - = verzadiging.
Sattler, m. -s, - = zadelmaker. **Sattlermeister**, m. = meester zadelmaker, zadelmakersbaas. **Sattlerware**, w. = zadelmakerswerk.
[Satt]sam = voldoende, genoeg].
Saturei, w. - = boonekruid.
Saturn, m. = Saturnus. **Saturnalien**, Pl. = saturnaliën (Oudrom. volksfeest).
Satyr, m. -n, -n = satyr: boschgod.
Satz, m. -es, Sätze = zet, sprong, teug; bezinsel, grondsoep; (bij drukkers) 't zetten, zetsel; inzet; (in de wisk.) stelling; vaststelling, bepaling (van loon, tarief e. d.); zin, volzin; (muz.) compositie, phrase; [wet, instelling].
Satzbau, m., -bildung, w. = zinbouw.
Satzlehre, w. = leer van den zin, syntax.
Satzung, w. -, -en = statuut, verordening, bepaling, reglement, wet, voorschrift, instelling, inzetting. **Satzweise** = bij sprongen,

met horten en stooten; zin voor zin, stelling na stelling. **Satzzeichen**, f. = zin-, leesteeken.
Sau, w. = Save, Sau (riv.).
Sau, w. -, Säue u. Sauen = zeug, zwijn; inktvlak, fout, [aas (op kaarten)].
Sauher = (vooral Zuidd.) net, aardig, slink, knap, proper, zindelijk, ordelijk, behoorlijk; (iron.) ein sauberer Kerl = een mooie, een lieve jongen; eine saubere Geschichte = een leelijke historie. **Sauberkeit**, w. - = netheid enz. **Säuberlich** = net, netjes, zorgvuldig, voorzichtig. **Säubern**, fchw. (h.) = zuiveren, schoonmaken; die Stube f. = de kamer doen. **Säuberung**, w. -, -en = zuivering, reiniging.
Säubohne, w. = tuinboon, groote boon.
Sauce (spr.: zoesse), w. -, -n = saus.
Sauciere (spr.: zoes-jère), w. -, -n = sauskom. **Saucisgen** (spr.: soossies.), f. -s, - = saucisje.
Sauer = zuur, onvriendelijk, zwaar, moeilijk, vermoeiend; saure Gurken = augurken (kommers) in 't zuur; saure Miene(n) = een zuur gezicht; ein saures Gesicht machen = een zuur gezicht zetten; das wird mir f. = dat valt me zwaar; er läßt sich f. werden = hij geeft zich veel moeite; das kommt ihm (Ihn) f. an = dat is hem heel onaangenaam, lijkt hem heel zwaar; ein Aufsatß fohlet ihn viel sauern Schwweiß = een opstel is voor hem een heel zwaar werk. **Säuerampfer**, m. = zuring. **Säuerbraten**, m. = zuur gebraden vleesch. **Säuerbrunnen**, m. = bron met zuurachtig water. **Säuerborn**, m. = zuurdoorn, berberis.
Säuerer, m. -, -en = zwijnerij, vuilheid.
Säuerfirische, w.; -flee, m. = zure kers; z. klaver.
Säuerkraut, f. = zuurkool. **Säuerlich** = zuurachtig, zurig. **Säuerling**, m. -(e)s, -e = zuur mineraalwater, zure wijn, zuring. **Säuermilch**, w. = zure melk, karnemelk. **Säuern**, fchw. (h.) = zuren, zuur maken (met zuurdeeg, gist); oxydeeren. **Säuerriß** = zuurzoet.
Säuerstoff, m.; -teig, m. = zuur[st]of; -deeg (of -deesem).
Säuerstoff, m. = zuurmuil, brompot, zuurkijker. **Säuerstofflich** = zuurmuilig, knorrig, brommerig. **Säuerung**, w. -, -en = oxydatie, oxydeering. **Säuerwasser**, f. = zuur mineraalwater.
Säufer, m. = jacht op 't wilde zwijn; perk voor wilde zwijnen. **Säuferger**, m. -s, - = hond op de zwijnejacht afgericht.
Säuferaus, **Säuferbruder**, m. = zuiplap, drinkbroer, nathals. **Säufer**, ft. (h.) (du säufst, er säuft; foff; jöffe; saufe! gefoffen = zuipen, drinken. **Säufer**, m. -s, - = zuiper, drinker, dronkaard. **Säuferer**, w. -, -en = zuiperij. **Säuferlag**, f. = drinkgelag, zuippartij.
Säuferamme, w. = min. **Säuferbeutel**, m. = dotje. **Säuferfessel**, f. = speenvarken. **Säufergefäße**, w. = zuigflesch. **Säufer**, ft. (h.) (du säufst; fog [saugte]; füge; sauge! gefogen [gefaugt]) = zuigen; in sich f. = inzuigen. **Säufer**, fchw. (h.) = zoogen. **Säuferger**, m. -s, - = zuiger (zuigend persoon of dier, zuignuit, pompzuiger, uitzuiger enz.). **Säuferger**, m. -s, - = zoogdier. **Säufergerin**, w. -, -nen = zoogende vrouw of zoogend dier, min, voedster.
Säuferrohre, w.; -rüffel, m.; -schwamm, m. = zuigbuis; -snuut; -spons.

Säugetier, f. = zoogdier. **Säugetierwerk**, f. = zuigpomp. **Säugling**, m. -(e)s, -c = zuigeling. **Säuglingsbewahranstalt**, w.; -heim, f. = bewaarplaats of tehuis voor zuigelingen, crèche.

Säuglöde, w.; die S. läuten = zwijnetaal uitslaan. **Säuglöde**, f. = bijzonder geluk. **Säugrob** = beestachtig lomp. **Säugrieb**, m. = stomp (tegen den buik). **Säughirt**, m. = zwijnehoeder. **Säugigel**, m. = zwijnegel, smeerpoes. **Säugisch** = zwijnerig, vuil, smerig. **Säugjagd**, w. = jacht op 't wilde zwijn. **Säugkerl**, m. = zwijnekerel, zwijnjak. **Säugkoben**, m. = varkenskot.

Säul, m. = Saul.

Säulache, w. = zwijnepoel.

Säulchen, f. -s, - = zuiltje, pilaartje.

Säule, w. -, -n = zuil, pilaar, kolom, pijler, post, steun.

Säulen, f. = zwijneleven.

Säulenartig = zuil-, kolomvormig. **Säulenbau**, m. = zuilenrij, -gang, kolonnade. **Säulenformig** = zuil-, kolomvormig. **Säulenfuß**, m. = voet(stuk) van een zuil. **Säulenhalle** = kolonnade, portiek. **Säulenheiliger**, m. = zuilen-, pilaarheilige, styliet. **Säulenknopf**, -knopf, m. = kapiteel. **Säulenordnung**, w. = zuilenorde (in de bouwk.). **Säulenplatte**, w. = zuilplint, abacus. **Säulenreihe**, w. = zuilenrij. **Säulenschaft**, m. = zuilschacht. **Säulenstein**, m. = steen voor zuilen, bazalt. **Säulenstellung**, w. = schikking, plaatsing van de zuilen. **Säulenstuhl**, m. = zuilstoel, voetstuk.

Säulenweite, w.; -werk, f. = zuilenafstand; -werk (of: kolonnade).

Saum, m. -(e)s, Säume = zoom, rand.

Saumagen, m. = zwijnebaag.

Saumbaum, m. = randboom. **Saummen**, f. (b.) = zoomen, boorden; (fig.) als met een rand omgeven, bekleeden; [(een ezel) een pakzadel opleggen, met lastdieren vervoeren]; zuimen, dralen, aarzelen, talmen, weifelen; [verzuimen].

Saumneufch, m. = zwijnjak.

Saumner, m. -s, - = draler, treuzelaar; [lastdier, lastdierdrijver].

Saumsefel, m. = pakezel.

Saumig = langzaam, aarzelend, nalatig.

Saumnis, w. (ook f.) -, -te = verzuim, getalm, gearzel.

Saumspferd, -roß, f. = lastpaard. **Saumstattel**, m. = pakzadel.

Saumfal, w. (u. f.) = nalatigheid, gearzel.

Saumfelig = nalatig, talmend, traag.

Saumtier, f. = lastdier.

Saumutter, w. = zeug, moederzwijn. **Saumneft**, f. = zwijnekot, vuil nest. **Saumnickel**, m. = smeerpoes, vuilik.

Säure, w. -, -n = zuurheid, zurigheid, wrangheid, zuur. **Säurebildung**, w. = zuurvorming. **Säuregurenzeit**, w. = komkommertijd. **Säurehaltig** = zuurhoudend. **Säurung**, zie Säuerung.

Saus, m. = gesuis, 't suizen, geloei; gejoel, getier; in S. und Braus leben = een vroolijk, jolig, los leven leiden. **Sausbraus**, m. = driitkop. **Sauslaut**, m. = sisklank, ruischtoon. **Säuseln**, f. (b.) = zacht suizen, suizelen, ruischen. **Säusen**, f. (b.) = suizen, gieren, stuiven; es sauft mir in den Ohren = ik heb gesuis in de ooren. **Säuser**, m. -s, - = jonge most, gistende jonge wijn. **Säu-**

felwind, m. = gierende wind; driftkop, onbesuisde vent.

Säuspiess, m. = (jachtw.) zwijnsriet. **Säusreiber**, m. = zwijnehoeder. **Säuswirtschaft**, w. = smerige, vuile boel. **Säuswohl**: mir ist f. = ik voel me heel lekker.

Savanne, w. -, -n = savanna (met struikgewas bedekte grasvlakte in Amerika).

Savoharde, m. -, -n, -n = Savoyaard. **Savoyen**, f. = Savoye. **Savoyisch** = Savoyisch. **Sazerbotol**, zie Sacerbotol.

Sbirre, m. -, -n = sbirre: (It.) politieagent, speurhond (v. d. politie).

f. Wr. = südtische Breite.

sc. = scilicet: nämlich.

Scène, w. -, -n = tooneel; scène; in Sc. setzen = in scène brengen, insceneren, voor opvoering gereed maken. **Scenerie**, w. -, -(e)n = scenerie: tooneeltoestel. **scenisch** = scenisch: tooneelmatig.

Scepter, f. -s, - = scepter, schepster, heerschersstaf.

Schabbes, m. -, - = sjabbes: sabbath.

Schabe, w. -, -n = schaaflijzer, schrappert; mot, kelderomot; schurft.

Schabeisen, f.; -messer, f. = schaaflijzer; -mes.

Schaben, f. (b.) = schrappen, schrapen, krabben, (Räse) raspen; f. und schinden = f. und scharren = bij elkaar schrapen; sich f. = zich scheuken, schurken. **Schaber**, m. -s, - = schrappert, leerlooier.

Schabernack, m. -(e)s, -e = leelijke poets, streek, kwajongensstreek; einem einen S. spielen, tun = iem. een poets bakken; er hat es mir zum S. getan = om mij te plagen.

Schabig = (Roß, Hut, Person) kaal, sjofel, schuunnig; onbepooven, min; gierig, schrapertig, kaal.

Schablonen, w. -, -n = vorm, model, patroon, mal; nach der S. arbeiten = naar de sleur. **Schablonenmäßig** = sleurig, werktuiglijk, naar 't oude gangetje.

Schabracke, w. -, -n = schabrak, zadelkleed.

Schabzel, f. -s, - = schrapel.

Schach, f. -(e)s = schaak, schaakspel; S. bieten = sch. aanzeggen; der König steht im S. = staat schaak; einen im od. in S. halten = in de klem, in toom houden; S. dem König = de koning (schaak). **Schachbrett**, f. = schaakbord.

Schacher, m. -s, - = gesjacher, knoeihandel. **Schacher**, m. -s, - = stumper, stakker; [schelm, roover, misdadiger].

Schacherei, w. -, -en = gesjacher, knoeihandel. **Schacherer**, m. -s, - = sjacheraar.

Schacherkreuz, f. = galg; gaffelkruis.

Schachern, f. (b.) = sjacheren, knoeien (in den handel), kleinhandel drijven.

Schachfeld, f. = veld (op 't schaakbord).

Schachfigur, w. = schaakstuk. **Schachmatt** = schaakmat; uitgeput, af, weerloos, verloren.

Schachspiel, f. = schaakspel. **Schachspieler**, m. = schaakspeler, schaker.

Schacht, m. -(e)s, -e u. Schächte = schacht, mijnput, uitgraving.

Schachtel, w. -, -n = doos; alte S. = oude tante, oud wijf. **Schachtelchen**, f. -s, - = doosje. **Schachtelkeige**, w. = matjesvijg.

Schachtelhalm, m. = paardestaart (een plant). **Schachteln**, f. (b.) = in een doos doen, pakken.

Schachten, f. (b.) = uitgraven (een put).

schäkten, schv. (h.) = slachten (volgens Joodschen ritus). **Schäcker**, m. --s, -- = (gediplomeerd Joodsch) slachter.

Schächzug, m. = zet (in 't schaakspel); krijgslist.

Schächten, m. --s, -- = huwelijksmakelaar.

Schaden, m. --ns, Schäden = schade, nadeel, beschadiging; offener S. = open wonde; innerer S. = inwendige beschadiging, wond, kwetsuur; S. nehmen = schade lijden; S. erleiden = nadeel, verlies lijden; zu S. kommen = gewond worden, verkeerd uitloopen; es wird sein S. nicht sein = hij zal er geen nadeel bij hebben; daraus ist ihm ein großer S. erwachsen = een groot nadeel voor hem ontstaan; das Haus hat mehrere Schäden erlitten = is op verscheiden plaatsen beschadigd, heeft erg geleden; Schäden in der Verwaltung = gebreken in 't bestuur; den S. ausbessern = 't gebrek herstellen; durch S. wird man klug = door schade en schande wordt men wijs; wer den S. hat, braucht für den Spott nicht zu sorgen = wie de schade heeft, heeft ook de schande; fort mit S. = weg er mee!

Schaden = jammer; sch. um ihn = jammer voor hem; dazu ist er mir zu sch. = daarvoor acht ik hem te goed; sch. drauf, sch. auf den = dat, hij kan me niets schelen.

Schädel, m. --s, -- = schedel, kop.

Schädelbohrer, m.; **bruch**, m.; **lehre**, w. = schedelboor; -breuk; -leer.

Schädeltätte, w. = Golgotha, Lijdensberg. **Schaden**, schv. (h.) einen = schaden, benadeelen, nadeel toebrengen, kwaad doen; das schadet nichts = dat hindert niets; das wird seinem Kufe sch. = dat zal zijn goeden naam schade doen. **Schadenerfak**, m. = schadevergoeding. [**Schadenfeuer**, f. = brand.]

Schadenfreude, w. = leedvermaak. **Schadenfroh** = blij over 't leed van een ander, nijdig.

Schadhaft = beschadigd, bedorven, gebrekkig, geschonden, (von Röhren) slecht, aange-stoken. **Schadhaftigkeit**, w. = slechtheid; slechte, gebrekkige toestand. **Schädigen**, schv. (h.) einen = nadeel toebrengen, benadeelen; einen an der Ehre sch. = iem. in zijn eer te kort doen. **Schädigung**, w. = benadeeling, verongelijking. **Schadlos** = schadelijk, nadeelig, verderfelijk, verkeerd; der Wein ist dir sch. = is nadeelig, verkeerd voor je; so etw. ist der Gesundheit sch. = is slecht voor de gezondheid. **Schadlosigkeit**, w. = schadelijkheid, nadeelgheid. **Schädling**, m. --(e)s, --e = schadelijk insect, dier, wezen. **Schadlos** = schadeloos; einen für etw. sch. halten = iem. voor iets schadeloos stellen, iem. iets vergoeden. **Schadloshaltung**, w. = schade-loosstelling, vergoeding.

Schaf, f. --(e)s, --e = schaap; onnoozel mensch; geduldige Schafe geben viele in einen Stall = er gaan veel makke schapen in één hok; frommes Sch. = mak schaap. **Schafbock**, m. = ram. **Schafchen**, f. --s, -- = schaapje; schapewolkje; er hat sein Sch. im Trocnen = hij heeft zijn schaapjes op 't droge; er hat sein Sch. gejdoren = hij heeft zijn voordeel er mee gedaan. **Schafbreck**, m. = schape-mest; (stud.) onzin. **Schafdienger**, m. = schapemest.

Schäfer, m. --s, -- = schaapherder, [schepere]; herder (in de idylle); dem Sch. die Reute ab-taufen = iets duur betalen. **Schäferer**, w.

--, --en = schaapskooi; herdersfeest, herdersdicht.

Schäfergedicht, f.; **hund**, m.; **hütte**, w. = herdersdicht; -hond; -hut.

Schäferknaab, m.; **lied**, f.; **pfefte**, w. = herdersknaap; -lied; -fluit.

Schäferspiel, f.; **stab**, m. = herdersspel (of pastorale); -staf.

Schäferstunde, w. = herdersuurtje, uurtje voor verliefden.

Schaff, f. --(e)s, --e = bak, nap, schep; schap, kast. [**Schaffel**, f. --s, -- = bakje, papje.]

Schaffel, f. = schapevel, -vacht.

I. **Schaffen**, schv. (h.) = doen, werken, bezig zijn; brengen, bezorgen, schaffen, verschaffen; (Hilfe) verschaffen; (Rat) schaffen; ich habe nichts mit ihm zu sch. = ik heb niets met hem te maken; damit habe ich nichts zu sch. = dat gaat mij niets aan; er macht mir viel zu sch. = bezorgt me veel moeite, veel last; etw. an Ort und Stelle sch. = zorgen, dat iets ter bestemder plaatse komt; sch. Sie mir ihn aus dem Hause, aus den Augen = maak dat hij mijn huis uit, uit mijn oogen komt; ich etw. vom Tische sch. = zich van iets ontdoen, af-maken; einen aus dem Wege, aus der Welt sch. = uit den weg ruimen; die Arbeit will gar nicht sch. = wil niet vlotten.

II. **Schaffen**, ft. (h.) (ich schaffe; schuf; schüfe, schaffe! geschaffen) = scheppen, tot stand brengen.

Schaffensdrang, m.; **lust**, w. = scheppingsdrang; -lust.

Schaffer, m. --s, -- = schaffer, be-, verzorger, huisbestuurder.

Schäfer, m. --s, -- = kuiper.

Schaffner, m. --s, -- = kondukteur (bij 't spoor); [huisbestuurder, econoom]. **Schaffnerer**, w. --, --en = woning, ambt van den econoom. **Schaffnerin**, w. --, --nen = huis-houdster, bestuurster.

Schafgarbe, w. = duizendblad. **Schafherde**, w. = kudde schapen. **Schafhirt**, m. = schaapherder. **Schafhuten**, m. = droge hoest.

Schafrecht, m. = herdersjongen. **Schafleder**, f. = schapeleer; er reißt aus wie Sch. = hij gaat op den loop. **Schafledern** = schaap-leeren. **Schaflein**, f. = schaaipken, schaaipje.

Schafmächtig = als een schaap, schaaipchtig. **Schafmest**, m. = schapenmest; (stud.) onzin.

Schafott, f. --(e)s, --e = schavot.

Schafpelz, w. = pels van schapevacht; ein Wolf im Sch. = een wolf in een schapevacht.

Schafschere, w.; **scherer**, m.; **schur**, w. = schape-schaar; -scheerder; -scheren.

Schafsgesicht, f. = schapegezicht; dom, onnoozel gez. **Schafsfleid**, f. = schapevacht; ein Wolf in Schafsfleibern = een wolf in een schapevacht. **Schafsfopf**, m. = schapekop; domoor, domkop. **Schafsnase**, w. = schape-neus; leelijke domkop; een appelsoort. **Schafstall**, m. = schaapskooi, schapestal. **Schafstaud**, m. = stapel, voorraad schapen.

Schacht, m. --(e)s, Schächte = schacht (van een lans, hellebaard, zuil, laars, veer); lade (van een geweer); stengel (van planten); stam (van boomen). **Schächten**, schv. (h.) = (een geweer) monteeren, van een lade voorzien; (laarzen) schachten.

Schafweide, w.; **wolfe**, w.; **zücht**, w.; **züchter**, m. = schapeweide; -wol; -teelt; -fokker.

Schah, m. --(s), --s = shah, sjach.

Schafal, m. —(e)s, —e = jakhals.
Schafel, w. —, —n = schakel, schalm, ring, draad.
Schafel, m. —s, —en = grappemaker, guit, schalk. **Schaferei**, w. —, —en = scherts, gekheid, guitenstukje. **Schafern**, [schv. (h.) = schertsen, stoeien, gekheid maken, mallen.
Schaf = (van dranken) verschaald, flauw; laf; (*fig.*) laf, flauw; ein **Schafes** Kopf = onnoozele
Schaf, m. —(e)s, —e u. —s = sjaal. [kop.
Schafchen, f. —s, —en = schaalteje, schotelteje.
Schafle, w. —, —n = schaal, schotel, kom, nap, beker; (van vruchten, worst e. d.) schil; (van noten) grüne Sch. = bolster; harte Sch. = dop; (van eieren) dop, schil, bast; (van oesters) schelp; (van kreeften) schaal; (om te wegen) schaal; taite Sch. = koude schotel, koude wijn- of biersoep; (jag.) hoef; die äußere Sch. der Dinge = de oppervlakte, de buitenkant der dingen; die Schalen feines Hornes = de helen van zijn toorn. **Schafeln**, [schv. (h.) = (boomen, appelen) schillen; (eieren) pellen, schillen; (noten) (ont)bolsteren; (gerst) pellen; die Haut schält sich = schilfert af; einen sch. = iem. van zijn geld berooven; sich aus seiner Kleidung sch. = zich ontkleeden; wie aus dem Ei geschält = om door een ringetje te halen, of hij uit een doosje komt.
Schafengehäuse, f. = schelp.
Schafheit, w. — = lafheid, flauwheid, oppervlakkigheid, verschaaldheid.
Schafhengst, m. = hengst.
Schaflich = met een schil, met een schaal, met een bolster, schaal..., schelp...
Schalk, m. —(e)s, —e = schalk, guit, schelm; [laaghartig mensch, schurk, valschaard]; (gewest.) stomme knecht; der Sch. sitzt ihm ritlings im Nacken = hij is een leeperd; er wechfelt den Balg und behält den Sch. = hij verliest wel zijn haren, maar niet zijn streken.
Schalfhaft = schalksch, guitig. **Schalfhaftigkeit**, w. — = schalkschheid, guitigheid, slimheid, poets. **Schaltsfreund**, m. = valsche vriend. **Schaltsfucht**, m. = ontrowwe knecht. **Schaltsnarr**, m. = grappenmaker, nar. **Schaltsohr**, f. = die zich doof houdt, die Oost-Indisch doof is. **Schaltsreich**, m. = gultestreek, grap.
Schall, m. —(e)s, —e = geluid; galm (van klokken); geschal (van bazuin, trompet); geluid (van schoten, van den donder); klank (van woorden); *fig.* roep; ein leerer Sch. = een holle klank, een nietsbeteekenend woord.
Schallboden, f. = klankbekken. **Schallen**, [schv. u. ft. (h.) (es) schallt; es schallte u. scholl; schallete u. schüll; schalle! geschallt) = klinken, galmen, weergalmen, schallen; ein Schallenbes Besüchter = een schaterend gelach, schaterlach; schallender Beifall = daverende toejuicing.
Schallhorn, f. = galmtrechter (van een trompet). **Schalllehre**, w. = geluidsleer.
Schalllos, f. = klank-, galmgat. **Schallnachbender** = klanknabootsend. **Schallrohr**, f. = spreekbuis. **Schallwelle**, w. = geluidsgolf.
Schalmei, w. —, —en = schalmei, hordersluit.
Schalotte, w. —, —n = sjalotte, kleine ui.
Schalten, [schv. (h.) = macht hebben; mit etw. sch. = met iets (naar believe) handelen; sch. und watten = zijn gang gaan, als heer en meester handelen; laß ihn sch. = laat hem begaan.
Schalter, m. —s, —en = loket, schuifje, raampje, luik; [roetspaan].

Schalterfenster, f.; **Schiffnung**, w. = loket-raampje; -openiog.
Schalvier, f. = schaaldier.
Schaljahr, f.; **Schmonat**, m.; **Schtag**, m. = schrikkeljaar; -maand; -dag.
Schlang, w. —, —en = 't schillen, pellen, doppen, bolsteren.
Schaluppe, w. —, —n = sloep.
Scham, w. = schaamte, schande; schaamdeel.
Schamade, m. —, —n = signaal van overgave; Sch. blasen, schlagen = bijdraaien, den afocht blazen.
Schambein, f. = schaambeen. **Schambug**, m. = lies.
Schamen sich, [schv. (h.) = zich schamen; sich vor einem sch. = zich voor iem. sch.; sich für einen sch. = zich voor (d. i. wegens iem.) sch.; sich einer Sache od. über eine Sache sch. = zich over iets sch.; ich schäme mich zu Tode = ik schaam me dood.
Schamgefühl, f. = gevoel van schaamte, schaamtegevoel. **Schamhaft** = schaamachtig, beschaamd, zedig, verlegen, bedeesd, eerbaar.
Schamhaftigkeit, w. — = eerbaarheid, zedigheid, bedeesheid. **Schamlos** = bedeesd, verlegen]. **Schamlos**, m. = schaambeen. **Schamlos** = schaameloos, onbeschaamd, driest, brutaal. **Schamlosigkeit**, w. —, —en = schaameloosheid enz. **Schamrot** = rood van schaamte; sch. machen = doen blozen; sch. werden = blozen. **Schamröte**, w. = blos van schaamte, schaamteblos, schaamrood.
Schandaltar, m. = gruwelaltar. **Schandbar** = schandelijk, onteerend, schendend.
Schandbild, f.; **Schbrief**, m.; **Schbube**, m.; **Schbüne**, w. = schendbeeld; -brief; -brok; schandpaal.
Schanden, w. — = schande, smaad, oneer; beschadiging, verminking; einem Sch. machen = iem. schande aandoen; Schanden halber = om de schande (te vermijden); zu Schanden (ook: zu schanden) gehen = bederven, vervallen, te niet gaan; sich zu Schanden laufen = zich ziek, dood loopen; zu Schanden machen = vernielen, bederven; eine Hoffnung zu Schanden machen = verijdelen; ein Pferd zu Schanden reiten = een paard (half)dood rijden; Armut ist keine Sch. = armoede is geen schande; Hoffnung läßt nicht zu Schanden werden = hoop bedriegt niet.
Schanden, [schv. (h.) = schenden, ontheiligen, schandvlekken, onteeren, beschadigen, verminken; Armut schändet nicht = armoede is geen schande. **Schander**, m. —s, —en = schander, onteerder, ontwijder.
Schandgedicht, f. = schendgedicht. **Schandgeld**, f. = schandegeld; schandprijs, spotprijs. **Schandgemälde**, f. = schandelijke schilderij. **Schandgeschichte**, w. = schandaalgeschiedenis. **Schandgefelle**, m. = schandbrok. **Schandglocke**, w. = schandklok (die geluid wordt, als iem. aan den schandpaal staat). **Schandkauf**, m. = schandkoop (d. i. een schandelijke koop en een koop tegen spotprijs). **Schandleben**, f. = schandelijk leven. **Schändlich** = schandelijk, onteerend, schandelijk, erg, verschrikkelijk.
Schandlied, f.; **Schmal**, f. = schandlied; -merk (*of*: -teeken).
Schandmaul, f. = schend tong. **Schandname**, m. = schimpnaam.
Schandpfehl, m. (*od.* **Schäufel**, w.); **Schriff**, w.; **Schaf**, m. = schandpaal; -schrift; -daad.
Schandtitel, m. = schimptitel, smadelijke titel.

Schändung, w. —, —en = schending, ont-eering, ontwijding, beschimping, lastering, verkrachting, verminking, schennis.
Schand'weib, f. = schandelijke, eerlooze vrouw. **Schand'zunge**, w. = schend tong.
Schand'worte, Pl. = schandelijke woorden.
Schanf, m. —(e)s = drankverkoop, herberg.
Schanf'gerechtigheit, w. = vergunning (srecht). **Schanf'wirt**, m. = herbergier.
Schanz'arbeit, w. = schanswerk, -arbeid.
Schanz'arbeiter, m. = schanswerker, -graver. **Schanz'e**, w. —, —n = schans, redoute, aarden wal; schans (op schepen); [kans]; sein Leben in die Sch. schlagen = op 't spel zetten, in de waagschaal stellen. **Schanzen**, f. w. (h.) = schanswerk verrichten; hard werken, blokken. **Schanzer**, m. —s, — = schansgraver; blokker.
Schanz'gräber, m.; **Schorb**, m.; **Spsahl**, m. = schansgraver; -korf; -paal (palissade).
Schanz'wehr, w. = afsluiting door een schans.
Schanz'werk, f. = schanswerk, verschansing.
Schanz'zeug, f. = schansgraversgereedschap.
Schab'pel, f. —s, — = krans (een hoofdverstering voor meisjes).
Schar, w. —, —en = schaar, troep, bende, hoop.
Schar'ade, w. —, —n = charade: lettergrepen-raadsel.
Schar'arbeit, w. = heereendienst, **Schar'ben**, **Schar'ben**, f. w. (h.) = snijden, klein snijden (kool e. d.).
Schar'bock, m. —(e)s = scheurbuik, scorbut.
Schar'en, f. w. (h.) = scharen, vereenigen, ordenen, schikken.
Schar'en, Pl. = scheren (klippen aan de Zweedsche en Finsche kust).
Schar'enweise = in scharen, troepen, benden. **Scharf** (scharfer) = scherp (Winkel, Patronen, Stoff); **Scharfes Gewehr** = getrokken geweer; f. w. laden, scharfen = met scherp laden, schieten; f. w. beschlagen = (op) scherp zetten; einen f. w. machen = iem. oplettend, waakzaam, wantrouwend maken; **Scharfe Frage** = pijnbank, fte fanen f. w. aneinander = zij vielen elkaar scherp aan; f. w. fahren = zeer snel rijden, er over heen vliegen; allzu f. w. macht f. w. = al te scherp snijdt niet; früh f. w. früh stumpf = vroeg rijp, vroeg rot; es f. w. auf einen haben = 't erg op iem. gemunt hebben. **Scharf**, f. —(e)s, —e = scherpe kant, 't scherp. **Scharf'bliss**, m. = scherpe blik; scherpziendheid, scherpzinnigheid. **Scharf'blendend** = scherpziend, scherpzinnig. **Schar'fe**, w. —, —n = scherp, draad, snede (van een mes e. d.); scherpte (van omtrekken); scherpheid, wrangheid (van vochten); scherpheid, gestrengheid (van wetten e. d.); scherp, scherpe kant, scherpte, scherpzinnigheid, juistheid. **Scharf'edig** = scherphoekig. **Schar'fen**, f. w. (h.) = scheren, slijpen, wetten; (die Senje) haren, wetten; (einen Rühlftein) billen; (ein Pferd) op scherp zetten; (die Pfeife) scheren, opwekken; einem das Gewissen f. w. = iems. geweten doen spreken. **Scharf'geladen** = met scherp geladen. **Scharf'kantig** = met scherpe kanten. **Scharf'macher**, m. —s, — = die anderen oplettend, wantrouwend maakt. **Scharf'rennen**, f. = tournoi met scherpe wapens. **Scharf'richter**, m. = scherprechter, beul. **Scharf'richteramt**, f. = scherprechtersbeulsambt. **Scharf'richter'**, w. —, —en = woning of ambt van den beul. **Scharf'schießen**,

f. = scherp schieten, wedstrijd in 't sch.
Scharf'schuss, m. = schot met scherp. **Scharf'schütze**, m. = scherp schutter. **Scharf'sicht**, w. = scherpziendheid. **Scharf'sichtig** = scherpziend; scherpzinnig, schrander. **Scharf'sichtigheit**, w. = scherpziendheid; scherpzinnigheid, sijn onderscheidingsvermogen. **Scharf'sinn**, m. = scherpzinnigheid, schranderheid. **Scharf'sinnig**, = scherpzinnig, schrander. **Scharf'sinnigkeit**, w., zie Scharf'sinn. **Schar'fung**, w. — = scherpzing. **Schar'winzig** = scherphoekig.
Schar'lach, m. —(e)s = scharlaken, vuurrood; (ook f.) = scharlakenkoorts, roodvonk. **Schar'lachtig** = roodachtig. **Schar'lachen** = scharlaken, scharlakensch.
Schar'lach'farbe, w.; **Schar'lach'flecken**, f. = scharlakenkleur; -koorts (of roodvonk).
Schar'lach'friesel, f. = gierstuitslag, -koorts, roode gierst. **Schar'lach'frant**, f. = scharlei. **Schar'lach'rot** = scharlakenrood.
Scharlatan, m. —(e)s, —e = charlatan, kwakzalver.
Scharlei, m. —(e)s = scharlei, muskadelsalie. **Schar'lienzet**, f. w. (h.), mit den Augen = heen en weer dwalen.
Schar'mant, = charmant. **Schar'mieren**, f. w. (h.) = charmeeren: betooveren, verrukken.
Schar'mützel, f. —s, — = schermutseling. **Schar'mützel'n**, **Schar'mütze'n**, f. w. (h.) = schermutselen. **Schar'mütze'ler**, m. —s, — = schermutselaar.
Scharn, zie Scharren II.
Scharnier, f. —(e)s, —e = scharnier, scharnriegewricht, hengsel; er ist ganz aus dem Sch. = uit zijn gewone doen.
Schar'pe, w. —, —n = sjerp.
Schar'pie, zie Scharpie.
Schar're, w. —, —n = krabber, schraper; schraapsel (uit kookpotten). **Schar'ren**, f. w. (h.) = graven; krabben (met de voeten), wroeten; schrappen, schrapen; eine Leiche in die Erde f. w. = in den grond stoppen; (stud.) schuifelen (als teeken van misnoegen).
I. **Schar'ren**, f. —s, — = gekrab, gewroet, geschuifel.
II. **Schar'ren**, f. —s, — = vleesch-, broodstalletje.
Schar'r'hans, m. = gierigaard, schraper.
Schar'r'schuss, zie Schar'schuss.
Schar'schmied, m. = gereedschapssmid, eg-smid.
Schar'te, w. —, —n = schaar, schaarde, kerf; spleet (als in een hazenlip); schietgat; eine Sch. ausweichen = een fout, een verlies herstellen of een schande uitwischen.
Schar'te'fe, w. —, —n = oud prul (vooral van boeken gezegd). **Schar'ten'händler**, m. = koopman in oude boeken.
Schar'tig = schaarde; (zie ook scharf).
Schar'wache, w. = patrouille, wacht. **Schar'wächter**, m. = soldaat van de wacht].
Schar'wen'zel, m. = boer (in 't spel), uiterst gediensig mensch, duvelstoejager; onhandige buiging. **Schar'wen'zeln**, f. w. (h.) = zich door overgrootte hulpvaardigheid aangenaam trachten te maken, druk heen en weer draaien. **Schar'werk**, f. = heereendienst, zwaar werk; bijwerk. **Schar'werken**, f. w. (h.) = hard werken, zwoegen].
Schar'fen, f. w. (h.) = weggagen (van school blijv.).
Schar'ten, m. —s, — = schaduw, schijn, her-

senschim; Sch. werten = schaduw geven; nicht ein Sch. von Gefahr = geen schijn of schaduw van gevaar; ein Sch. von Mijmut = een zweem van wrovel; einen, etw. in Sch. stellen = iem., iets in de schaduw stellen; einen Sch. von etw. haben = een zwakke, gebrekkige voorstelling van iets hebben; im Sch. sitzen = in de gevangenis zitten; begraben in Sch. und Schummer = begraven in nacht en sluimering; das Reich der Sch. = 't schimmenrijk. **Schat'ten**, f. (h.) = schaduw geven, beschaduen; [een schaduw zijn van]. **Schat'tenbild**, f. = schaduwbeeld, silhouet; schim. **Schat'tenfarbe**, w. = schaduwkleur, ombre. **Schat'tenfürst**, m. = vorst in 't Schimmenrijk, Pluto. **Schat'tengang**, m. = schaduwrijke, donkere laan. **Schat'tentönig**, m. = schijnkoning. **Schat'tenland**, m. = schimmenrijk. **Schat'tenlicht**, f. = licht-endonker, clair-obscur. **Schat'tenlos** = schaduwloos. **Schat'tenreich**, f. = schimmenrijk; onbeduidend rijk. **Schat'tenreich** = schaduwrijk. **Schat'tenriß**, m. = schaduwbeeld, silhouet; vluchtige schets. **Schat'tenteite**, w. = schaduwzijde. **Schat'tenspiel**, f. = schaduwspel, Chinesische schim. **Schat'tenuhr**, w. = zonnewijzer. **Schat'tenwelt**, w. = schimmenrijk. **Schat'tenwert**, f. = schaduw. **Schat'tengeiger**, m. = zonnewijzer. **Schattien**, f. (h.) = schaduwen, afschaduwen, schakeeren, nuanceeren. **Schattienrung**, w. -, -en = schaduwing enz., nuance. **Schattig** = schaduwrijk, lommerrijk. **Schatulle**, w. -, -n = geldkistje, juweelenkistje, cassette; privaatkas. **Schatulengeleider**, Pl. = privaat-inkomsten. **Schat**, m. -es, Schätze = schat, rijkdom, schatkist; lief, vrijer, jongen, vrijster, meisje, schatje; [schatting, belasting]. **Schatamt**, f. = schatkist, rekenkamer. **Schatbar** = te waardeeren, schatbaar, waardeerbaar; Ihr Schatzbares Schreiben = Uw hooggeschat schrijven. **Schatbarkeit**, w. - = waarde, verdienste. **Schatzen**, f. -s, - = schatje, liefde. **Schatzen**, f. (h.) = schatten, taxeeren, waardeeren, achten; ich Schätze sein Alter auf 50 Jahre = ik schat zijn leeftijd op 50 jaar; ich Schätze es mir zur Ehre = ik stel er een eer in, reken 't mij tot een eer. **Schatzenswert** = achtenswaardig, schatbaar. **Schatzer**, m. -s, - = schatter, taxateur. **Schatgräber**, m. = schatgraver. **Schatzkammer**, w. = schatkamer, rekenkamer, thesaurie. **Schatkanzler**, m. = kanselier van de schatkist (in Eng.). **Schatkasten**, m., -fächchen, f. = geldkist, cassette. **Schatmeister**, m. = schatmeester, -bewaarder, betaalmeester. **Schatzung**, w. -, -en = schatting, aanslag (in de belastingen). **Schatzung**, w. -, -en = schatting, waardeering, taxatie. **Schatzungswert**, m. = geschatte waarde. **Schau**, w. -, -en = tentoonstelling, schouwspel; bezichtiging, schouwing, monsterring; zur S. ausstellen = ten toon stellen, uitstellen; zur öffentlichen S. stehen = openlijk te kijk staan; etw. zur S. fragen = iets ten toon spreiden; met iets te kijk, te koop loopen; [zur S. legen = uitstellen; zur S. führen = (rondleiden om te) laten zien; auf die S. gehen = uitgaan om een bruid te zoeken]. **Schauausstellung**, w. = tentoonstelling. **Schaubegierig** = kijklustig.

Schaub, m. -(e)s, -c u. Schäume = stroo-wisch, bosje stroo. **Schaube**, w. -, -n = lang overkleed, mantel. **Schaubrot**, f. = toonbrood. **Schaubude**, w. = kijkspel. **Schaubühne**, w. = schouwtooneel, tooneel. **Schauder**, m. -s = huivering, rilling, ijzing, afschuw; schroom, eerbied, ontzag. **Schaudererregend**, **Schauderhaft** = huiveringwekkend, ijzingwekkend, verschrikkelijk. **Schauderhaftigkeit**, w. - = afschuwelijkheid, 't ijzingwekkende. [**Schauder**] = huiverig, huiveringwekkend. **Schauderlich** = huiveringwekkend, ijzingwekkend. **Schaudern**, f. (h.) = huiveren, rillen; trillen; ich Schaudere, mir od. mich Schaudert = ik huiver, ik ril; uns Schaudert ein Mensch, der... = ons doet een mensch huiveren, die...; Schaudernde Stille = huiverende of huiveringwekkende stilte; die Schauderndste Scene = het ijzingwekkendste tooneel. **Schauderöde** (stud.) = Schauderhaft. **Schaudervoll** = ijselijk, afschuwelijk, ijzingwekkend. **Schau'en**, f. (h.) = zien, kijken, [aanschouwen, schouwen, keuren]; trau, Schau, tuem = zie toe, wien je vertrouwt; er Schau verlegen, traurig drein = hij kijkt verlegen, treurig. **Schauende**, f. = staaleind, omslag. I. **Schauer**, f. -s, - = (hevige korte) bui (regen, hagel, onweer). II. **Schauer**, m. -s, - = huivering, rilling, ijzing, aanval (van koorts, smart e. d.); es überließ mich ein S. = er ging mij een rilling door de leden. III. [**Schauer**], m. -s, - = afdak, beschutting. IV. [**Schauer**], m. -s, - = schouwer; keurder; ziener, profeet]. V. **Schauer**, m. -s, - = sjouwer. **Schausergeschichte**, w. = ijselijke, ijzingwekkende, akelige geschiedenis, om van te rillen. **Schauserig** = ijselijk, akelig, huiveringwekkend; (van 't weer) builig, kil. **Schauserleute**, Pl. = sjouwers, sjouwerlui. **Schauserlich** = [huiverig], akelig, ijselijk. **Schausern**, f. (h.) = huiveren, rillen; ein Schauerndes Gemüth = een ijzing- of afschrikwekkend voorbeeld; es Schauert = het regent, hagelt of sneeuwt hevig, 't is erg buig. **Schausernacht**, w.; -tat, w. = akelige, ijzingwekkende nacht; a. ij. daad. **Schauservoll** = ijzingwekkend, ijselijk, akelig, afgrijselijk. **Schauserien**, f. = staatsmaaltijd. **Schaufel**, w. -, -n = schop (voor zand, kolen e. d.); schep, schepbord (aan een watterrad); blad (van roeriem, anker e. d.). **Schaufelförmig** = schop-, schepvormig. **Schaufelmann**, m. = dood, vriend Hein. **Schaufeln**, f. (h.) = scheppen, met de schop bewerken, graven, schoffelen. **Schaufelrad**, f. = schepprad. **Schaufelstiel**, m. = steel van een schop. **Schaufenster**, f. = (winkel)raam, (uitstal)raam, -kast. **Schaufgericht**, f. = pronkschotel. **Schaufgerüst**, f. = steiger, tribune. **Schaufhaus**, f. = schouwhuus (voor lijken). **Schaufaiten**, m., zie Schaufenster. **Schaufel**, w. -, -n = schommel, schop, wip. **Schaufelbrett**, f. = schommel-, wipplank. **Schaufeln**, f. (h.) = schommelen, slingeren. **Schaufelzferd**, f. = hobbelpaard.

Schau'elpolitik, w. = schommel-, bascule-politiek. **Schau'elstuhl**, m. = schommelstoel. **Schau'elstystem**, f. = schommel-, bascule-systeem. **Schau'fier**, m. -s, - = schommel-laar.

Schau'lust, w. = kijklust. **Schau'lustig** = kijk-lustig, kijkgraag.

Schaum, m. -(e)s, Schäume = schuim; **Sch.** vor dem Munde = schuim op den m. (van woede); zu Sch. werden = in rook opgaan, te niet gaan; Träume sind Schäume = droomen zijn bedrog. **Schaum'artig** = schuimachtig. **Schaum'bier**, f. = schuimbier. **Schaum'blase**, w. = blaasje van schuim.

Schaum'meister, m. = keurmeester, inspecteur. **Schaum'men**, schw. (h.) = schuimen (in alle bet.) mousseeren. **Schaum'mend** = schuimend, mousseerend. **Schaum'geboren** = uit 't zeeschuim geboren; die Schaum'geborene = Afrodite. **Schaum'gold**, f. = klatergoud. **Schaum'ig** = vol schuim.

Schaum'kelle, w.; **-fette**, w.; **-löffel**, m. = schuimspaan; -ketting; -lepel.

Schaum'keife, w.; **-wein**, m. = schuimende zeep; sch. wijn.

Schaum'münze, w. = medalie, gedenkmunt, -penning. **Schau'platz**, m. = schouwplaats, **Schau'rig**, zie Schauring. [tooneel.

Schau'spiel, f. = schouwspel, tooneel, tooneelstuk, uitvoering, [ook: schouwburg]. **Schau'spieldichter**, m. = tooneeldichter, dramatisch dichter. **Schau'spieldichtung**, w. = tooneelpoëzie, -stuk, dramatisch gedicht. **Schau'spieler**, m. = tooneelspeler. **Schau'spielerin**, schw. (h.) = (fig.) comediespeler. **Schau'spielhaus**, f. = schouwburg. **Schau'spielkunst**, w. = tooneelspeelkunst.

Schau'stellung, w. = tentoonstelling, uitstalling, vertoon. **Schau'stück**, f. = medalie; uitstallingsstuk.

[**Schau'te**, m. -n, -n = gek, suffert].

Schau'tisch, m. = tafel met toonbrooden.

Schau'turnen, f. = gymnastiek-voorstelling.

Sche'be, w. - = afschrapsel, afval (bij de vlasbraak).

Sched, m. -(s), -s, zie Scheif.

I. **Sched**, m. -(e)s, -s = cheque, wissel.

II. **Sched**, m. -en, -en; **Sched'e**, w. -, -n = gevlekt, bont dier (paard, koe). **Sched'ig** = gevlekt, bont; er lachte sich sch. = hij lachte zich een bult; das ist mir zu sch. = te bont, te gek.

Sche'del, **Sche'dul**, w. -, -n = cedel, ceel.

Scheel = scheel, loensch; scheel, afgunstig.

Scheel'ucht, w. = afgunst, nijd. **Scheel'üch'tig** = afgunstig, nijdig.

Sche'fel, m. -s, - = schepel; ook: een akkermaat; sein Licht unter den Sch. stellen = zijn licht onder de korenmaat zetten. **Sche'feln**, schw. (h.): das Getreide scheffelt = 't graan geeft rijkelijk. **Sche'felsack**, m. = schepelzak.

Sche'felweise = bij 't schepel, bij schepels.

Schei'den, f. -s, - = schijfje, sneetje, ruitje, honigraat. [schei'be! = neen! ik denk er niet aan!] **Schei'be**, w. -, -n = schijf, plak, snede, (venster)ruit. **Schei'benartig** = schijfvormig. **Schei'benhonig**, m. = honig in de raat. **Schei'benschießen**, f. = schijfschieten. **Schei'benstand**, m. = (schiet)schijf.

Schei'benweise = bij schijven, schijfjes, sneetjes. **Schei'benwerfen**, f. = 't werpen met de schijf. **Schei'benzeiger**, m. = markeur (bij 't schijfschieten).

Scheid, zie Scheif.

Scheid'bar = scheidbaar, te scheiden.

Schei'de, w. -, -n = scheede; scheiding, grens. **Schei'debrief**, m. = scheidingsoorkonde, -brief, scheidbrief.

Schei'de'kunst, w.; **-künstler**, m.; **-linie**, w. = schei'kunde; -kundige, -lijn (ook: scheidlijn).

Schei'demauer, w. = scheidsmuur, tusschenmuur. **Schei'demünze**, w. = pasmunt.

Schei'den, ft. (h.) (ich scheide; schied; schiebe; scheide! geschieden) = scheiden, [beslechten]; (f.) = scheiden, heengaan; sich sch. = zich scheiden, scheiden, uiteengaan; wir sind geschiedene Leute = 't is uit tusschen ons; aus seinem Amte f. = zijn ambt vaarwel zeggen, uit zijn ambt gaan; aus dem Leben f. = dahin f. = sterven, overlijden.

Schei'denartig, **Schei'denförmig** = scheede-vormig.

Schei'de'punkt, m.; **-stunde**, w. = punt van scheiding; uur van sch.

Schei'dewand, w. = scheidsmuur (eig. en fig.), tusschenmuur. **Schei'dewasser**, f. = sterk water, salpeterzuur. **Schei'deweg**, m. = kruisweg, twee- of viersprong, scheidweg; am S. stehen = van twee een moeten kiezen. **Scheid'ling**, m. -(e)s, -e = akkergrens. **Schei'dung**, w. -, -en = scheiding. **Schei'dungsgrund**, m. = reden, grond voor echtscheiding. **Schei'dungsfrage**, w. = aanvraag tot echtscheiding; die E. einreichen = echtscheiding aanvragen.

Scheit, m. -(s), -s = sheik, sjeik (Arab. opperhoofd).

Schein, m. -(e)s, -e = schijn; schijnsel, licht, glans; bewijs, biljet, briefje, muntbiljet, papieren geld; wie ein S. einhergehen = als een schim rondloopen; (in kalenders) neuert, alter, voller S. = nieuwe, oude, volle maan; sich den S. geben = zich 't voorkomen geven; zum S. = voor den schijn; dem S. nach = schijnbaar; um der Sache einen S. zu geben = om de zaak nog een glimp, een schijntje te geven; er besteht auf seinen S. = hij staat op zijn vermeend recht; die Neben zeigen heuer sehr viele Scheine = de wijnstok vertoont dit jaar veel bloesems.

Schein'angriff, m. = schijnaanval. **Schein'bar** = schijnbaar, [duidelijk, zichtbaar, waar-schijnlijk]. **Schein'barkeit**, w. - = schijnbaarheid.

Schein'bewegung, w.; **-bild**, f.; **-christ**, m. = schijn[beweging]; -beeld; -christen.

Schein'ding, f. = hersenschimmig ding.

Schein'ehe, w. = schijnhuwelijk.

Schein'en, ft. (h.) (ich scheine; schieen; scheine! geschiene) = schijnen, lichten, schitteren; [er will nicht sch. daß er mich bertreibt = hij wil 't voorkomen niet hebben, dat...; in schijn zijn]; der Vorschlag scheint mir = lijkt me.

Schein'freude, w.; **-freund**, m.; **-friede**, m. = schijn[vreugde]; -vriend; -vrede.

Schein'fromm = schijnvroom, -heilig.

Schein'frömmigkeit, w.; **-gefecht**, f.; **-gefehrsamkeit**, w. = schijn[vroomheid]; -gevecht; -geleerdheid.

Schein'größe, w.; **-grund**, m.; **-gut**, f. = schijn[grootheid]; -grond (of: -reden); -goed (of: -bezitting).

Schein'heilig = scheinheilig.

Schein'heiligkeit, w.; **-herrschaft**, w. = schijn[heiligheid]; -heerschappij.

Scheinhoffnung, w. = bedrieglijke, valsche hoop.
Schein||kauf, m.; **könig**, m.; **krankheit**, w. = schijn||koop; -koning; -ziekte (of: voorgevonden ziekte).
Scheinmanöver, f. = misleidende beweging, demonstratie. **Scheinmittel**, f. = tijdelijk middel, palliatief. **Scheintod**, m. = schijndood. **Schein||tot** = schijndood.
Schein||tugend, w.; **verkauf**, m.; **vertrag**, m. = schijn||deugd; -verkoop; -verdrag.
Schein||wechfel, m. = formawissel. **Schein||werfer**, m. = lichtwerper, -weerkaatser, réverbère. **Scheinwesen**, f. = valsche schijn.
Scheit, f. -(e)s, -e(r) = brandhout, blok; [die Scheiter = 't wrak, de overblijfsels; zu Scheiter(n) gehen = schipbreuk lijden]; er hat ein S. im Rücken = hij heeft een bezemsteel ingeslikt.
Scheitel, m. -s, - = kruin (van 't hoofd), scheiding (in 't haar), (fig.) hoofd; top, kruin (van een berg); hoekpunt. **Scheitelbein**, f. = schedelbeen. **Scheitelhäppchen**, f. = kalotje. **Scheitellinie**, w. = loodlijn, verticaal. **Scheitel||tein**, f. w. (h.) = scheiden, een scheiding (in 't haar) maken. **Scheitel||punkt**, m. = top (van een hoek), hoekpunt; toppunt, zenith. **Scheitel||recht** = loodrecht. **Scheitel||winkel**, Pl. = overstaande hoeken.
Scheiterhaufe(n), m. = brandstapel. **Scheit||tern**, f. w. (f.) = stranden, schipbreuk lijden; mislukken. **Scheit||bauer**, m. = houtbakker. **Scheit||holz**, f. = gekloofd hout, hout in blokken. **Scheit||recht** = vlak.
Schel, zie scheel.
Schelsch, m. u. f. -(e)s, -e = groote roeiboort.
Schel||de, w. = Schelde.
Schel||fe, w. -, -n = (dunne) schil, huls.
Schel||fen, **Schel||fern**, f. w. (h.) = schilleren, afschilleren. **Schel||f(e)rig** = schillferig.
Schel||lad, m. = schellak.
Schel||schen, f. -s, - = schelletje, belletje.
Schel||te, w. -, -n = schel, bel, klokje; oorveeg; (in 't spel) ruiten; boei (aan handen of voeten); ring, klamp (aan een goot); (Noordd.) schil; der Katze die S. anhängen = de kat de bel aanbinden; die S. ziehen = aanbellen. **Schel||ten**, f. w. (h.) = schellen, bellen. **Schel||tenbaum**, m. = belletjesinstrument.
Schel||ten||as, f.; **bube**, m.; **dame**, w. etc. = ruiten||aas; -boer; -vrouw, enz.
Schel||engeläute, f. = 't klinken van de klokjes, klokkenspel, klokjesgeklingel. **Schel||ten||halsband**, f. = halsband met belletjes.
Schel||ten||kappe, w. = narrekap met belletjes.
Schel||ten||schlitten, m. = bellese(d)e, arreslee.
Schel||ten||trommel, w. = tamborijn. **Schel||ten||zug**, m. = schelkoord.
Schel||tisch, m. = schelvisch.
Schel||hengst, zie Schälhengst.
Schel||kraut, f.; **wuruz**, w. = schel||kruid; -wortel.
Schelm, m. -(e)s, -e = schelm, schurk, deugniet, schalk, guit; armer S. = arme drommel; lofer S. = looze guit; ein S. giebt mehr als er hat = niemand kan meer geven dan hij heeft; du darfst mich einen S. heißen, wenn... = ik ben een schurk, als...; er hat den S. im Rücken = hij is een looze vos.
Schel||men||streich, m.; **stüß**, f. = schelm||-streek; -stuk.
Schel||merci, w. -, -en = schelmerij. **Schel||-**

misch = schelmsch, schelmachtig, schalksch, guilig.

Schel||te, w. -, -n; S. bekommen = brommen, knorren, een standje krijgen.

Schel||ten, f. (h.) (du schiltst, er schilt; schalt; scholte; schilt! gescholten) = (einen) schelden; beknorren; (auf einen) schelden, brommen; (mit einem) kijven; fluchen und f. = vloeken en schelden; [er läßt sich gnädiger Herr f. = ... noemen]. **Schel||ter**, m. -s, - = scheider, brombeer, kijver. **Schel||wort**, f. = scheldwoord.

Sche||ma, f. -s, -s u. -ta = schema: model, voorbeeld, overzicht. **Sche||ma||tisch** = schematisch. **Sche||ma||tische||ren**, f. w. (h.) = schematizeeren; gelijksoortig, bijwijze van overzicht behandelen. **Sche||ma||tisch||muß**, m. - = schematisme: overzicht, handelwijze naar een bepaald model.

Sche||mel, m. -s, - = voetbankje, tabouret, laag stoeltje, krukje, schabel.

Sche||men, m. -s, - = schim, schaduw, schaduwbeeld. **Sche||menhaft** = als een schim.

Schen||k, m. -en, -en = [schenker], herbergier, kastelein, waard. **Schen||ke**, w. -, -n = herberg, (bau.) bierstalletje, tapkast.

Schen||kel, m. -s, - = schenkel, dij; been (van mensch, dier, passer, hoek); stijl (van een mijnladder).

Schen||kel||bruch, m.; **muß||kel**, m. = dij||-breuk; -spier.

Schen||ken, f. w. (h.) = schenken, ingieten; (ein Kind) de borst geven, (bier, wijn) in 't klein verkoopen; geven, schenken, ten geschenke geven; (Strafe, Schuld) kwijtschelden; sich etw. f. = van iets afzien; das ist dir nicht geschenkt = dat is je niet kwijtscholden; etw. geschenkt bekommen = iets ten geschenke krijgen; einem geschenken Maul sieht man nicht ins Maul = een gekregen paard ziet men niet in den bek.

Schen||ten||amt, f. = schenkambt.

Schen||ter, m. -s, - = schenker, donateur.

Schen||terin, w. -, -nen = schenkster, donatrice. **Schen||t||gerechtig||keit**, w. = vergunningsrecht. **Schen||t||haus**, f. = herberg.

Schen||t||mädchen, f. = herbergmeisje. **Schen||t||stube**, w. = gelagkamer. **Schen||t||tisch**, m. = schenktafel, buffet, dressoor. **Schen||t||zug**, w. -, -en = schenking, gift, dotatie. **Schen||t||zugs||brief**, m., **sur||kunde**, w. = schenkingsbrief, -acte. **Schen||t||wirt**, m. = herbergier, waard, kastelein, tapperij. **Schen||t||wirtschaft**, w. = herberg, wijn- of bierhuis, tapperij.

Scher||be, w. -, -n [od. **Scher||ben**, m. -s, -] = scherf; (bloem)pot. **Scher||bel**, m. -s, - = (aarden) pot, scherf. **Scher||bengericht**, f. = schervengerecht, ostracisme.

Scher||bett, f. -(e)s, -e u. -s = sorbet, koel-drink, ijs.

Scher||beutel, m. = scheerzak, -tasch.

Sche||re, w. -, -n = schaar (ook van een kreeft), gaffeldissel; einen in die S. nehmen = iem. kort houden, onder strenge tucht nemen; die große S. führen = het hooge woord hebben; zie ook Schären. **Sche||ren**, f. u. f. w. (h.) (du schierst u.) schierst, er schierst u.; schierst; icher u. schierte; ichöre u. schierte; [schier! u. schere! geschoren u. geschert] = start: scheren, knippen, snoeien; die Leute sch. = snijden, afzetten, plagen, ergeren; jekt schwand: aangaan; was schert dich das? = wat gaat jou

dat aan? das s'kert mich nicht = dat kan me niet schelen of daarover bekommer, bekreun ik me niet; scheren, spannen; sich f. = wegloopen, zich wegscheren, zich uit de voeten maken; sich um etw. f. = zich om iets bekreunen, bekommeren; laß mich ungeschoren = laat mij met rust, ongemoeid; zie ook: Stamm, Schneiden.

Scherenslijper, m. = schareslijper; er hat ein Mundstück wie ein S. = een bek als een vischwijf.

Scherer, m. -s, -n = scheerder. **Schererei**, w. -, -en = plagerij, geharrewar; S. mit einem haben = geharrewar, ruzie, gezeur, krakeel met iem. hebben.

Scherflein, f. -s, -n = kleine munt, penningke, kleine bijdrage; sein S. mit beitragen = zijn penningke bijdragen of (iron.) een duit in 't zakje gooien.

Scherge m. -n, -n = gerechtsdienaar, diender, beulsknecht, speurhond. **Schergeamt**, f. = betrekking van diender, van dievenleider. **Schergendienst**, m. = verachtelijke politiedienst, beulsdienst.

Scherif, m. -s, -s = (Arab.) sjerif (een titel).

Schermaus, w. = molj.

Schermaschine, w.; -messer, f.; -tisch, m.; -tuch, f. = scheer[- (of: knip)machine]; -mes; -tafel; -doek (of: -servet).

Scherwenzel, zie Scherwenzel. **Scherwenzeln**, zie Scherwenzeln.

Scherwolke, w. = scheerwol.

Scherz, m. -es, -e = scherts, grap, gekheid; boert, kortswijl; [liefsgeodje]; ohne S. od. S. beiseite = zonder gekheid; aus od. im S. etw. tun = voor de grap iets doen; etw. nur im S. sagen = voor de grap, uit gekheid, in scherts iets zeggen; seinen S. mit einem treiben = iem. voor de mal houden; seinen S. mit etw. treiben = grappen met iets maken. **Scherzand** = scherzando: vroolijk en los. **Scherzen**, schw. (h.) = schertsen, gekheid maken, boerten; er läßt nicht mit sich f. = hij laat niet met zich spotten.

Scherzzug, f. = scheertug, scheergereedschap. **Scherzgedicht**, f. = schertsgezicht, grappig gezicht. **Scherzhast** = grappig, boertig, schertsend, komiek. **Scherzhastigkeit**, w. = grappigheid, boertigheid, spotlust.

Scherzliebend = vroolijk, opgeruimd, blijgeestig. **Scherzname**, m. = spotnaam.

Scherz so f. -s, -s = scherzo. **Scherzweise** = schertsenderwijze, voor de grap. **Scherzwort**, f. = schertsend woord, aardigheid, boert.

Scheu = schuw, vreesachtig, bang; (van paarden) schichtig. **Scheu**, w. = schuwheid, vrees, schroom, schroomvalligheid, angst; er ist mir eine S. = een afschuw, een gruwel voor mij; ohne S. = zonder schroom, zonder schaamte, zonder iets te ontzien.

Scheuhe, w. -, -n = vogelverschrikker. **Scheuchen**, schw. (h.) = opjagen, weggagen, verjagen, verdrijven.

Scheuen, schw. (h.) = (etw.) schuwen, vermijden, ontzien; (vor etw.) schuw of schichtig worden, schrikken, terugschrikken; sich (vor etw.) f. = bang zijn, terugschrikken, opzien (tegen), zich schamen; er scheut keine Mühe = hij ontziet geene moeite; gebraunt(es) sind scheut das Feuer = een ezel stoot zich geen tweemaal aan denzelfden steen; tue recht und scheue niemand = doe wel en zie niet om.

Scheuer, w. -, -n = schuur.

Scheuerbürste, w. = boender. **Scheuererfaß**, f. = waschkuip, -teil. **Scheuererfaß**, f. = groote schoonmaak. **Scheuerfrau**, w. = werkster, schoonmaakster. **Scheuerlappen**, m. = waschlap, poetslap, vaatdoek. **Scheuermagd**, w. = werkster, schoonmaakster. **Scheuern**, schw. (h.) = schuren, poetsen; (den Fußboden) wrijven, schoonmaken, vegen; einem den Kopf f. = iem. de ooren wassen. **Scheuerfand**, m. = schuurzand. **Scheuertag**, m. = poetsdag. **Scheuertisch**, m. = poetslap.

Scheutlappe, w. -leder, f. = ooglap, -le(d)er, -klep.

Scheune, w. -, -n = schuur, loods. **Scheunendrecher**, m. = dorscher; er frißt wie ein S. = hij eet als een houthakker. **Scheunentor**, f. = schuurdeur; er winkt mit dem S. = hij geeft 't duidelijk te verstaan.

Scheusal, f. -(e)s, -e = monster, gedrocht, vogelverschrikker. **Scheußlich** = afschuwelijk, monsterachtig, gedrochtelijk, verschrikkelijk. **Scheußlichkeit**, w. -, -en = afschuwelijkheid, enz.

Schibboleth, f. -s, -s = sjibboleth: leus, herkenningwoord.

Schicht, w. -, -en = laag; dagelijksche werktijd, dagwerk, dagtaak; [rij, erfdeel, erfdeeling]; S.! = houdop! 't is tijd om te rusten! S. = schafttijd; S. machen = schafttijd houden, schaften, ophouden (met werken), rusten. **Schichtten**, schw. (h.) = in lagen leggen, vlijen, schikken; (im Schiffsraum) stuwten; Holz f. = opstapelen; indeelen, afdeelen; (de erfenis) verdeelen. **Schichtholz**, f. = opgestapeld hout. **Schichtung**, w. -, -en = 't in-lagen-leggen, vlijen, ligging van lagen. **Schichtweise** = in lagen, laagsgewijze.

Schick, m. -(e)s = fatsoen, nette vorm(en), manier; (oberd.) voordeel; etw. wieder in S. bringen = iets weer opknappen. **Schick** = sjiek, sijn, net.

Schicken, schw. (h.) = sturen, zenden; [ordenen, inrichten, beschikken]; einen in den April schicken = iem. voor den gek houden, tot aprilzot maken; nach dem Doktor schicken = om den dokter sturen; sich schicken = gebeuren, uitkomen; passen, voegen, betamelijk zijn; zich schicken, zich voegen, zich regelen, geschikt zijn; es schiedte sich gerade so = 't kwam juist zoo uit of 't gebeurde juist of 't toeval wilde juist; was sein soll, schiedt sich = wat gebeuren moet, gebeurt; sich in einen schicken = zich naar iem. voegen; sich in die Zeit schicken = zich naar de tijdsomstandigheden schicken, voegen, regelen; sich zu allem schicken = voor alles geschikt zijn; er schiedt sich vortrefflich zu seinem Herrn = hij past uitstekend bij ...; das schiedt sich nicht für dich = dat past u niet, is niet betamelijk voor u; sich schicken = zich gereed maken; der Himmel schiedt sich zum Regen = staat naar regen].

Schicklich = geschikt, passend, betamelijk, welvoeglijk, voegzaam, net. **Schicklichkeit**, w. = gepastheid, betamelijkheid enz.

Schicklichkeitsgefühl, f. = gevoel voor of van betamelijkheid, netheid, fatsoen.

Schicksal, f. -(e)s, -e = noodlot, lot, (voor 't meerv.) lotgeval, wederwaardigheid. **Schicksalsgöttin**, w. = godin van 't lot, schikgodin.

Schicksalsschläge, Pl. = slagen van 't lot, beproevingen. **Schicksalstragödie**, w. = noodlotstragedie. **Schicksalsstück**, w. = gril

van 't lot. **Schicksalswchfel**, m. = wisselvalligheid van 't lot.

Schick'fel, f. -s, -en = (niet-joodsch) meisje].
Schick'ung, w. -, -en = zending, schikking, beschikking, bestiering.

N. B.! Voor woorden met **Schieb(e)...**, die hier niet gegeven zijn, zie men **Schub...**

Schie'befenster, f. = schuifraam. **Schie'ben**, ft. (h.) (sch) schiebe; schob; schöbe; schiebe! geschoben) = schuiven, kruien; etw. beifeite sch. = iets op zij zetten; den Karren, das Rad sch. = de kar, den kruiwagen, de fiets voortduwen; Regel sch. = kegelen, gooien; einen sch. = iem. er toe brengen (iets te doen); einen in den Sad schieben = iem. de baas worden; etw. von sich sch. = iets van zich afschuiven; etw. in die Schube sch. = iem. iets aanwrijven, de schuld van iets geven; sich sch. = langzaam voortgaan, zich voortbewegen; schieb dich = maak dat je wekomt; das Gebäude hat sich geschoben = is uit zijn voegen getrokken. **Schie'ber**, m. -s, -en = schuiver, duwer, boomer; kegelaar; schuif, klep, luik; schuifring (van een paraplu, beurs enz.); grendel, wervel; (oven)schop.

Schie'be'ring, m.; -tor, f.; -wand, w. = schuifring; -deur; -scherm.

Schie'bung, w. -, -en = wending, overschrijving.

Schied'lich = verdraagzaam.]

Schieds'gericht, f.; -mann, m.; -richter, m. = scheids'gerecht; -man; -rechter.

Schieds'richterlich = scheidsrechterlijk. **Schieds'spruch**, m. = scheidsrechterlijke uitspraak, scheidsrechterlijk vonnis.

Schief = scheef (hoek, toren, beenen, oordeel, gezicht); schuin of schuinsh (lijn, richting, vlak); krom, scheef (beenen, neus); schiefe Ebene = hellend vlak; in einer schiefen Lage sein = in een scheeve, valsche positie; ein schiefes Maul machen = een scheef of leelijk gezicht zetten; die Sache geht sch. = loopt verkeerd, mis; etw. sch. nehmen = iets verkeerd opnemen; er ist sch. gewidelt = hij ziet de zaak verkeerd in; er ist sch. gefaden = hij is dronken; sich sch. lachen = zich een bochel lachen.

Schie'fe, w. -n = scheefheid, schuinte, helling, hellend vlak.

Schie'fer, m. -s, -en = lei, schiefer, leisteen; [er hat einen Sch. = hij is nijdig]. **Schie'ferart**, w. = lei(steen)soort; aard van leisteen. **Schie'ferartig** = leisteenachtig. **Schie'ferblatt**, f. = leisteenplaat, -schilfer. **Schie'ferblau** = lei(steen)blauw. **Schie'ferblock**, m. = leisteenblok.

Schie'fer'brecher, m.; -bruch, m.; -dach, f.; -decker, m.; -farbe, w. = lei'breker (of -kloverer); -groeve; -dak (of leiendak); -dekker; -klour.

Schie'ferfarbig = leikleurig.

Schie'fergebirge, f.; -gstein, f. = lei'gebergte; -gesteente.

Schie'ferig = leisteenachtig, [nijdig, driftig, prikkelbaar]. **Schie'feru**, fhw. (h.) = schilferen, in bladen loslaten; den Weinberg sch. = met klein leisteen mesten.

Schie'ferplatte, w.; -schicht, w. = leisteenplaat; -laag.

Schie'ferstein, m. = leisteen. **Schie'ferstück**, m. = griffel. **Schie'fer tafel**, w. = lei. **Schie'ferwand**, w. = leisteenrotswand.

Schie'feit, w. -n = scheefheid. **Schie'f'äu-**

lig = met een scheeven mond. **Schie'f'näsig**, -winflig, = scheefneuzig, -hoekig.

Schie'len, fhw. (h.) = scheel zijn, sch. zien, loensch zijn of zien; gluren; verkeerd zijn, mank gaan; er sieht mit den Beinen = hij is dronken. **Schie'len**, f. -s, -en = 't scheelzien, scheelheid. **Schie'lend** = scheel, loensch, scheelziend; verkeerd, eenzijdig, partijdig; overhellend naar, een zekere nuance vertoonend. **Schie'ler**, m. -s, -en = scheelkijker, scheele.

Schie'mann, m. = schieman.

Schie'n'bein, f. = scheenbeen, scheen. **Schie'ne**, w. -, -n = band (om een wiel); spalk; rail, spoorstaaf, scheen; arm-, kniestuk (aan de oude wapenrusting). **Schie'nen**, fhw. (h.) = band (om een rad) leggen; (arm, been) spalken. **Schie'nenbahn**, w. = spoorweg, -lijn; -baan. **Schie'nenreifen**, f. = staalfijzer. **Schie'nenstrang**, m. = stel rails. **Schie'nenweg**, m. = spoorweg.

Schier = rein, zuiver, klaar, louter; schier, bijna, haast; schieres Fleisch = vleesch zonder been en vet.

Schier'ling, m. -(e)s, -e = scheerling, doller kervel.

Schierlings'beder, m.; -gift, f.; -trunk, m. = scheerling'beker (of giftbeker); -gift; -drank.

Schieß'bahn, w. = schietbaan. **Schieß'bar** = bereikbaar (voor de kogels). **Schieß'baumwolle**, w. = schietkatoen. **Schieß'bedarf**, m. = amunitie.

Schießen, ft. (h.) (sch) schieße; schos; schösse; schieße! geschossen) = schieten; einen, auf einen, nach einem sch. = iem., op iem., naar iem. schieten; nach der Scheibe sch. = op de schijf schieten; einen über den Haufen sch. = iem. overhoop schieten; eine Fessung in Grund und Boden sch. = plat schieten; der ist geschossen = hij is zot; die Kolummen sch. = de bladzijden zetten; scharf sch. = met scherp schieten; blind sch. = met los kruut schieten; Robold od. Burzelbäume sch. = kopje buitelen; Graben, Kanal, Deich sch. = sloot schieten, kanaal graven, dijk leggen; (stud.) stelen; das ist zum sch. (schön) = dat is om te stelen; Geld sch. = geld schieten, voorschieten; (f.) = schieten (snel en met kracht zich voortbewegen); hervor, herab, durch die Luft sch. = naar voren, neer, door de lucht sch.; snel opgroeien: in Ähren, ins Kraut, in Samen sch. = in de aren, in 't blad, in 't zaad sch.; sch. lassen = laten sch., laten ontsnappen; feinen Leidenschaften den Zügel sch. lassen = zijn hartstochten den teugel vieren, den vrijen teugel laten, bot vieren; das Blatt schießt ihm = hij wordt kwaad. **Schießen**, f. -s, -en = 't schieten; schietoefening; -wedstrijd, schuttersfeest.

Schießerei, w. -, -en = schieterij, 't schieten.

Schieß'geld, f. = premie. **Schieß'gerechtig'keit**, w. = jachtrecht. **Schieß'haus**, f. = schiëtent, schuttersdoelen.

Schieß'hund, m.; -hütte, w. = jacht'hond; -hut.

Schieß'loch, f. = schietgat. **Schieß'platz**, m. = schiet-, oefenplaats. **Schieß'prügel**, m. = geweer, spuit. **Schieß'pulver**, f. = buskruit.

Schieß'scharte, w. = schietgat, voorwerk met schietgaten. **Schieß'stand**, m. = schietbaan. **Schieß'stand** = kogelvanger. **Schieß'zeit**, w. = jachtijd.

Schiff, f. -(e)s, -t = schip (ook: van een

kerk), schuit, boot; scheepje, spoel (bij wevers enz.); *S. und Gefähr* = vaatwerk, gereedschap enz.

Schiffahrer, *Schiffahrt*, zie *Schiffahrer*, *Schiffahrt*.

Schiffbar = bevaarbaar. **Schiffbarkeit**, w. = bevaarbaarheid. **Schiffbarmachung**, w. = bevaarbaar-maken, kanalisatie.

Schiffbau, m. = scheepsbouw. **Schiffbauer**, m. = scheepsbouwer, scheepstimmerman.

Schiffbanerhof, m. = scheepstimmerwerf. **Schiffbaumeister**, m. = scheepsbouwmeester.

Schiffbruch, m. = schipbreuk; *S.* (eiden = schipbreuk lijden. **Schiffbrüchig** = schipbreukeling; *f.* iverben = schipbreuk lijden. **Schiffbrücke**, w. = schipbrug. **Schiffdeuk**, *f.* -*s*, - = scheepje, schuitje, bootje; scheepje, spoel.

Schiffen, *f*.w. (h.) = per schip vervoeren; wateren; (*f.*) = varen, zeilen. **Schiffen**, m. - *s*, - = schipper, kapitein, zeevaarder, jolleman, scheepseigenaar. **Schiffertnabe**, m. = schippersjongen. **Schiffertnoten**, m. = zee-mansknoep. **Schiffertlohn**, m. = vracht(geld). **Schiffertschien**, *f.* = bootjes-, zeil- of roeiwedstrijd.

Schiffahrer, m. = schipper, zeeman. **Schiffahrt**, w. = scheepvaart. **Schiffahrtsakte**, w. = acte van navigatie.

Schiffahrtskonde, w.; -*vertrag*, m. = scheepvaartkonde; -*verdrag*.

Schiffsbauch, m. = scheepsbuik. **Schiffsbeute**, w. = prijsmaking, prijs.

Schiffsgrund, m.; -*hafen*, m.; -*herr*, m. = scheepsbodem (*of.* -ruim); -*dreg* (*of.* -haak); -*patroon*.

Schiffskapitän, m.; -*fiel*, m.; -*koch*, m. = scheepskapitein; -*kiel*; -*kok*.

Schiffskorb, m. = mars. **Schiffskrone**, w. = scheepskroon. **Schiffskunde**, w. = scheepvaartkunde. **Schiffsleute**, *Pl.* = schepelingen, zeelui, schippers. **Schiffsmanufaktur**, w. = scheepsbemanning, scheepsvolk, equipage.

Schiffsniete, w. = scheepshuur. **Schiffsühle**, w. = watermolen op een schip. **Schiffspartner**, m. = medebevrachter.

Schiffsraum, m.; -*reeder*, m.; -*schnabel*, m. = scheepsruim; -*reeder*; -*snavel* (-sneb, -*scheg*).

Schiffsuur, w. = zeg, kielwater. **Schiffsau**, *f.* = kabel. **Schiffswehr**, w. = scheepswacht, uitkijk. **Schiffswehr**, w. = scheepstimmerwerf. **Schiffswinde**, w. = kaapstander, windas, gangspil. **Schiffszoll**, m. = tonnegeld.

Schiffszweiback, m. = scheepsbeschuit. **Schiffen**, zie *Schiffen*.

Schiffen, *Pl.* = Sjiëten (een Mohammedaanse sekte).

Schiffen, w. - *n* = chicane: sluwe knoeierij, advocatenlist. **Schiffenieren**, *f*.w. (h.) = chicanieren.

I. **Schild**, m. - (e)*s*, - *e* = schild (ter verdediging), wapenschild; schaal of schild (van een schildpad e. d.); was führt er in Schilde? = wat voert hij in zijn schild? wat is hij van plan?

II. **Schild**, *f.* - (e)*s*, - *er* = schild, uithangbord, naamplaat, deurplaat, plaat (van metaal of steen, als teeken van ambt, betrekking enz.).

Schildabteilung, w. = kwartier (in 't wapen).

Schildamel, w. = kraag-, ringmerel.

Schildbürger, m. = eig. burger uit 't stadje Schilda (bij Torgau a/d. Elbe in de Pruis. prov. Saksen), onnozele bloed, domme sukkel.

Schildbürgerstreich, m. = domme streek, kamperstreek.

Schilddach, *f.* = schilddak, een uit schilden samengesteld dak. **Schilddecke**, w. = schilddekkleedje, wapenmanteltje. **Schilddroffel**, m. = schildlijster.

[**Schilderei**], w. - *en* = schildering, schilderdij, 't schilderen.] **Schilderer**, m. - *s*, - = schilder.

Schilderhaus, *f.* = schildershuis.

Schilderhebung, w. = opstand, schildopheffing.

Schildern, *f*.w. (h.) = schilderen (vooral met woorden), beschrijven; [schilderen, op wacht staan, patrouilleeren]. **Schilderung**, w. - *en* = schildering, beschrijving.

Schildförmig = schildvormig.

Schildhalter, m.; -*fäher*, m.; -*knappe*, m.; -*kröte*, w. = schildhouder (*of.* -*drager*); -*kever*; -*knaap*; -*pad*.

Schildkröten | *schale*, w.; -*suppe*, w. = schildpad | *schaal*; -*soep*.

Schildlaus, w.; -*patt*, *f.*; -*träger*, m. = schildluis; -*pad*; -*drager* (*of.* -*knaap*).

Schildwache, m. = schildwacht; wacht; *S.* (stehen = op schildwacht, op post staan. **Schildzeichen**, *f.* = schildteeken; uithangteeken.

Schild, *f.* - (e)*s*, - *e* = schelf, riet, rietgras, bies. **Schildart**, w. = rietsoort. **Schildartig** = schelf-, rietachtig. **Schilddecke**, w. = rieten mat, rietmat.

Schilder, zie *Schilder*. **Schildfen**, zie *Schildfen*. **Schildferig**, zie *Schildferig*. **Schildfern**, zie *Schildfern*.

Schildhütte, w. = rieten hut. **Schildig** = rietachtig, met riet of biezen bezet, bedekt.

Schildmatte, w. = rieten mat. **Schildmeer**, *f.* = Schelzsee, Roode zee. **Schildrohr**, *f.* = schelfriet, moerasriet.

Schilder, m. - *s*, - = wijn van onzekere kleur; schittering, kleurenspeel. **Schildern**, *f*.w. (h.) = schitteren, flikkeren. **Schildern** = schitterend, flikkerend, weerschijnend, steeds van kleur wisselend, zwevend. **Schildertafel**, m. = weerschijnstaf.

Schildling, m. - (e)*s*, - *e* = schelling.

Schimäre, w. - *n* = hersenschim, droombeeld. **Schimärlich** = hersenschimmig.

Schimel, m. - *s*, - = schimmel (plant en paard). **Schimelig** = schimmelig, beschimmd. **Schimeln**, *f*.w. (h.) = schimmelen, beschimmelen; [blijven zitten bij 't dansen, muurbloempje zijn].

Schimern, m. - *s*, - = glans, gloed, schijn, zwakke glans, zweem. **Schimern**, *f*.w. (h.) = glinsteren, schitteren, schijnen, glanzen, flikkeren, zwak schijnen, schemeren.

Schimlich, zie *Schimlich*.

Schimpanse, m. - *n*, - *n* = chimpanzé.

Schimpf, m. - (e)*s*, - *e* = schimp, beschimping, belediging, hoon, smaad, schande, [spot, kortswijl]; einem einen Sch. antun = iem. een belediging aandoen. **Schimpfen**, *f*.w. (h.) = schimpen, schelden, kijven; te schande maken; zie ook *Rohrspag*. **Schimpfer**, m. - *s*, - = schimper, scheider, kijver.

Schimpfieren, *f*.w. (h.) = beschimpen, smaden, krenken. **Schimpflich** = schimpend, beledigend, smadelijk, honend, schandelijk, ootterend. **Schimpfnaam**, m. = scheld- of spotnaam. **Schimpfrede**, w. = smaadrede.

Schimpwort, *f.* = scheldwoord, schimp- | **Schind**, zie *Schind*. [woord.]

Schind'aas, *f.* = aas, krenng. **Schind'anger**, m. = vilplaats, vildersplaats, -*perk*, vilderdij.

Schindel, w. —, —n = dun latje, dakspaan; spalk; es find Schindeln auf dem Dache = er is dak op 't huis. **Schindelwand**, f. = spaandak. **Schindeln**, schw. (h.) = met spanen dekken; spalken.

Schinden, ft. (h.) (ich schinde; schund u. schindete; schinde u. schindete; geschunden): villen, (ook van boomen) schillen; (die Haut) schaven, (sich das Bein) ontvelen; (einen Braten) slecht voorsnijden, knoeien, mishandelen; (Aechte) villen, snijden, uitzuigen; (ein Pferd) afbeulen; sch. und schaben = samenschrapen, bijeschrapen; (Geld) afroggelen; ein Vorlesung sch. = een college loopen zonder te betalen; sich sch. = zich schaven, zich schrammen; zich afbeulen. **Schinder**, m. —s, — = vilder, beul; uitzuiger; woekeraar.

Schinderer, w. —, —en = vilderij; afbeulen, uitzuiging, hondewerk.

Schinderfarrn, m.; **farrn**, m. = vilders]kar; -knecht.

Schindermäßig = als een beul, beuls... **Schindgrube**, w. = vilkuil. **Schindluder**, f. = aas, kring; sch. mit einem treiben = iem. schandelijk beetenemen. **Schindmähre**, w. = vildersknol.

Schinken, m. —s, — = ham; oud boek; er hat bei mir noch einen Sch. im Salz = hij heeft bij mij nog wat in 't vat.

Schinn, m. —(e)s, —e; **Schinne**, w. —, —n = velletje, schilfer, roos (van de huid).

Schippe, w. —, —n = schop, schep; eintem die sch. geben = iem. zijn congé geven, hem wegsturen. **Schippe**, schw. (h.) = scheppen, schoppen; met de schop wegruimen.

Schirm, m. (e)s, —e = scherm; regen-, zonnescerm, paraplu, parasol, lampkap, klep (van een pet); beschutting, onderdak, toevlucht; [bescherm]. **Schirmdach**, f. = afdak. **Schirmen**, schw. (h.) = beschermen, beschutten. **Schirmer**, m. —s, — = beschermmer, beschutter, verdediger. **Schirmfabrik**, w. = paraplu-, parasolfabriek.

Schirmförmig = scherm-, klep-, parapluvormig. **Schirmherr**, m. = beschermheer.

Schirmherrschafft, w. = beschermheerschap.

Schirmmacher, m. = paraplu-maker. **Schirmhändler**, m. = paraplustander. **Schirmung**, w. = bescherming. **Schirmvogel**, m. = beschermmer, beschermheer. **Schirmwand**, w. = scherm, schut, tochtscherm.

Schirn, w. —, —n = vleeschbank, -stalletje.

Schirren, schw. (h.) = optuigen, inspannen, voorspannen.

Schirrholz, f. = timmerhout. [**Schirrmelster**, m. = opzichter over 't akkergereedschap; conducteur (van de diligence); voorlager (bij de smeden); trosonderofficier].

Schirting, w. —s, —s = shirting; een kattoenen stof.

Schisma, f. —s, —s u. —ta = schisma; (kerk)scheuring. **Schismatiker**, m. —s, — = schismaticus, scheurmaker, afvallige.

Schlabberer, w. —, —en = geslabber, geslobber, gebabbel. **Schlabbermaul**, f. = slabberaar, babbelaar. **Schlabbern**, schw. (h.) = slabberen, slobberen, morsen, babbelen, kakelen. **Schlabberläschen**, f. = slabbetje.

Schlacht, w. —, —en = slag, veldslag, zeeslag.

Schlachtbank, w. = slachtbank (eig. en fig.).

Schlachtbar = goed om te slachten.

Schlachtbeil, f.; **bloß**, m. = slagers]bijl; -blok.

Schlachtten, schw. (h.) = slachten, afmaken, dooden, neersabelen; nach einem sch. = naar iem. aarden, iem. slachten. **Schlachtten**, f. —s = slachten, slachting.

Schlachtentummler, m. = zwerfer op de slagvelden (een verslaggever bijv.). **Schlachtentunglück** = geluk op 't slagveld. **Schlachtentmaler**, m. = schilder van veldslagen.

Schlachter, [od. **Schlachter**], m. —s, — = slager, vleeschhouwer. **Schlachtergang**, m.: einen Schl. tun = vergeefs loopen. **Schlachtermelster**, m. = slagers- of vleeschhouwersbaas, meester slager.

Schlachtfeld, f. = slagveld; das Schl. behaupten = meester blijven van 't slagveld.

Schlachtfertig = slagvaardig. **Schlachtgeld**, f. = slachtloon. **Schlachtemälde**, f. = veld- of zeeslagschilderij. **Schlachtgetümmel**, f. = slaggewoel, gewoel van den slag, van den strijd. **Schlachthaus**, f. od. **Schlachthaus**, m. = slachtbuis, abattoir. **Schlachtlinie**, w. = slaglinie. **Schlachtopfer**, m. = slachtoffer, slageros.

Schlachtordnung, w. = slagorde; in Schl. aufstellen = in slagorde stellen. **Schlachtplan**, m. = plan van den slag. **Schlachtruf**, m. = krijgskreet, oorlogskreet, strijdkreet.

Schlachtwert, f. = slagzwaard. **Schlachtfleuer**, w. = belasting op 't geslacht; Schlacht- und Mahlfleuer = accijs op 't geslacht en 't gemaal. **Schlachtfriede**, f. = veld- of zeeslagschilderij. **Schlachttag**, m. = slachtdag; dag van een veldslag. **Schlachtwang**, m. = slachtplicht, verplichting om in 't abattoir te slachten.

Schlad, m. —(e)s, — = sneeuw en regen door elkaar.

Schlaefe, w. —, —n = (metaal)slak; (steen-)kolen]slak; afval, onreinheid, vuil, darm-, bloedworst. **Schlaefen**, schw. (h.) = veel slakken geven, slakken vormen; es schlafet = 't regent en sneeuwt. **Schlaefenartig** = slakkenvormig. **Schlaefengrube**, w. = kuil voor de slakken.

Schlaefern, schw. (h.): es schlafert = 't regent en sneeuwt tegelijk. **Schlaeferwetter**, f. = vuil weer, nat sneeuwachtig weer. **Schlaeflicht** = slakachtig. **Schlaefig** = vuil; schlafiges Wetter = vuil, nat weer.

Schlafwurst, w. = met-, bloedworst, beuling.

Schlaf, m. —(e)s, — = slaap; das fällt mir nicht im Schlafe ein = ik denk er in de verste verte niet aan; Gott giebt's den Sinnen im Schlafe = 't goede komt over nacht. **Schlafbein**, zie Schlafenbein. **Schlafbringend** = slaapverwekkend. **Schlafburste**, m. = slaapkomensaal. **Schlafchen**, f. —s, — = slaapje, dutje.

Schlafes, w. —, —n = slaap (aan 't hoofd).

Schlafen, ft. (h.) (du schläfst, er schläft, schlief; schliefte; schlafte! geschlafen) = slapen; er schläft wie ein Dachs, ein Murmeltier, ein Nag, eine Ratte, ein Esel, ein Stod = hij slaapt als een marmot, een os; f. gehen od. sich f. legen = gaan slapen, naar bed gaan; schlaf wohl od. müde wohl zu schlafen = slaap wel, wel te rusten. **Schlafenbein**, f. = slaapbeen. **Schlafeser**, m. —s, — = slaper. **Schlafeserig** = slaperig; ich bin f. = ik heb slaap; f. werden = slaap krijgen. **Schlafeserigkeit**, w. = slaperigheid; sufheid, lusteloosheid, slapheid.

Schlafesern, schw. (h.) = slaperig zijn; es schlafert mich od. mich schlafert = ik heb slaap, vaak; sie schlaferten ihn ins Gesicht = zij keken

hem slaapdrongen aan; schläfernder Duft = slaapwekkende geur].
schlaff = slap; slappes, krachteloos, laksch.
Schlafbett, w. = slapheid; lakschheid.
Schlafstüber, f.; -geld, i.; -haube, w.; -gemach, f. = slaap|koorts; -geld; -muts; -vertrek.
Schlafstücken, f.: einen beim od. am E. friegen, nehmen = iem. bij zijn sliep, bij zijn lurven pakken; iem. te pakken krijgen.
Schlafkammer, w. = slaapkamer. **Schlaftrank** = slaapziek. **Schlaflied**, f. = slaaplied(je). **Schlaflos** = slapeloos. **Schlaflosigkeit**, w. = slapeloosheid. **Schlafmachend** = slaapmakend, slaapverwekkend. **Schlafmittel**, f. = slaapmiddel. **Schlafmütze**, w. = slaapmuts; luiaard, suffer. **Schlafplatz**, m. = met bont gevoerde kamerjapon. **Schlafratte**, w.; -ratz, m.; -ratze, w. = slaaprat, bergrat, marmot; slaapkop, langslaper.
Schlaftrig, zie schläferig.
Schlafrock, m. = kamerjapon, chamber-cloak.
Schlafsaal, m. = slaapzaal. **Schlafsofa**, f. = rustbed. **Schlafstätte**, -stelle, w. = slaapstee.
Schlafstuhl, m.; -stunde, w.; -sucht, w. = slaap|stoel (of: gemakstoel); -uur; -zucht (of: -ziekte).
Schlafsuchtig = slaapzuchtig, slaapziek. **Schlaftrank**, m. = slaapdrank. **Schlaftrunt**, m. = avonddrank (vóór 't naar bed gaan); slaapdrank. **Schlaftrunken** = slaapdrongen. **Schlafwagen**, m. = slaapwagen. **Schlafwandeln**, zie nachtwandeln. **Schlafzeit**, w. = slaaptijd, slapentijd. **Schlafzimmer**, f. = slaapkamer.
Schlag, m. -es, Schläge = slag (met de hand, 't zwaard, den hamer, van den donder, een geweer, een vallend lichaam, 't noodlot, een klok, een trommel, vogels, een dorschvlegel, den pols e. d.); slag, klop, schok; beroerte; slag, soort, aard; portier (van een rijtuig); til, knip, slag, kooi; hakhout, hakbosch; [slagboom, vastgestelde prijs]; ein elektrischer E. = een elektrische schok; einem Schläge geben = iem. slaag geven; E. auf E. = slag op slag; mit einem Schläge od. auf einen E. = ineens, met één slag; E. 2 Uhr = met den klokslag van 2 uur; mit dem Schläge eintreffen = precies op den slag komen; seinen E. machen = zijn slag slaan; wie vom Schläge gerührt = als door een beroerte getroffen; ein Man von altem E. = van den ouden stempel; ein guter E. Pferde = een goed slag van paarden; [auf diesen E. = op die manier; der ehrliche E. = die eerlijke man].
Schlagader, w. = slagader. **Schlaganfall**, m. = toeval, beroerte, attaque. **Schlagartig** = op een beroerte gelijkend. **Schlagball**, m. = kaats-, vangbal. **Schlagbar** = geschikt om gehakt te worden. **Schlagbaum**, m. = (slag-)boom, sluitboom. [Schlaggefaul = verregaand
Schlagel, zie Schlegel. [lui, aartslui.]
Schlagen, ft. (h.). (du schlägst, er schlägt; schlug; schlugst; schlugen; geschlagen) = slaan (z. B. einen, einen ins Gesicht, Gold, die Trommel, Ball, den Taft, einen zum Ritter, Feuer, Geld, Lärm, einen Pfahl in die Erde, einen ans Kreuz od. in Fesseln, eine Brücke über einen Fluß u. ä.); einen im Kampfe, im Spiel f. = slaan, overwinnen, verslaan; etw. entzwei f. = iets stukslaan; zu Tode f. = doodslaan; einen braun und blau f. = iem. bont en blauw slaan; Schaum, Schnee f. = schuim (van eiwit) slaan, kloppen; einen Schuh über den Keiften

f. = op de leest slaan; einen zu Boden f. = iem. neerslaan; (Holz, Bäume) vellen; (die Harfe, Zither) bespelen; (die Saiten) tokkelen; Erbsen durch ein Sieb f. = erwten door een zeef drukken; die Zähne in etw. f. = de tanden in iets zetten, slaan; der Blitz schlägt einen = treft iem.; den Feind aufs Haupt f. = den vijand verslaan; in die Flucht f. = op de vlucht slaan; sich den Leib voll f. = zijn buik vol eten; sich breit f. lassen = zich tot iets laten overhalen; das Haar in Locken f. = in krullen zetten; ein Kleid schlägt Falten = valt in plooien; der Frau schlägt ein Haß, einen Reif = de pauw pronkt; Wurzen f. = wortel schieten; die Zinsen zum Kapital f. = de rente bij 't kapitaal voegen; die Unkosten auf den Preis f. = de onkosten op den prijs leggen; schlage dir das aus dem Kopfe, aus dem Sinn = zet dat uit je hoofd; der Blitz hat in das Haus geschlagen = is in 't huis geslagen; dumpfe Töne schlugen an mein Ohr = troffen mijn oor; das Herz, der Puls schlägt = slaat, klopt; er weiß, was die Gloré geschlagen hat = hij weet, hoe laat 't is, wat er in de wereld te koop is; das schlägt nicht in mein Fach = dat hoort niet tot mijn vak; ein Gedanke schlägt in jeder Brust = leeft in ieders borst; (f.): in die Höhe f. = omhoog slaan; mit dem Kopfe auf einen Stein f. = op een steen neerkomen; aus der Art f. = uit den aard slaan; nach dem Vater f. = naar zijn vader aarden, zijn vader slachten; zie ook: Wurzelbaum, Fliege, Schanze, Schuppchen, Strang; sich f. = vechten, duelleeren; sich mit einem f. = met iem. vechten, duelleeren; er schlug sich heimwärts in die Wüste = hij ging ter zijde de struiken in, maakte zich uit de voeten; er schlug sich zu uns = hij voegde zich bij ons of sloot zich bij ons aan; sich auf jems. Seite f. = zich aan iems. zijde scharen; sich ins Mittel f. = tusschenbeide komen of bemiddelend optreden; ein geschlagener Mann = een bedorven, verloren man; eine geschlagene Stunde = een vol uur; [die geschlagene Landstraße = de gebaande weg].
Schlagend = slaand, treffend; afdoend, treffend (Beweis, Beleg); schlagende Wetter = ontvlambaar gas (in de mijnen). **Schlagger**, m. -s = treffend woord, goede zet. **Schläger**, m. -s, - = schermer; vechtersbaas; racket; rapier, zwiepdegen, doodslager (stok met een met lood gevulden knop); slaande vogel. **Schlagerei**, w. -, -en = vechtpartij, kloppartij, duel. **Schlagfeder**, w. = slagpen; springveer. **Schlagfertig** = slagvaardig; snedig, gevat; gereed om den strijd te beginnen. **Schlagfertigkeit**, w. - = slagvaardigheid, gevatheid. **Schlagfluß**, m. = beroerte. **Schlaggold**, f. = geslagen goud. **Schlagholz**, f. = hakhout; slaghout, stuwhout. **Schlaghüter**, m. = jong hout (dat niet gehakt wordt). **Schlaginstrument**, f.; -licht, f.; -netz, f. = slag|instrument; licht; -net.
Schlagregen, m.; -stube, w.; -schatten, m.; -uhr, w. = slag|regen; -room; -schaduw; -uurwerk.
Schlagwald, m. = hakhout. **Schlagwand**, w. = slagnet. **Schlagwelle**, w. = golf, baar, slagzee. **Schlagwerk**, f. = slagwerk. **Schlagwort**, f. = groot woord, klinkend gezegde; invallingswoord, wachtwoord; Schlagwort, replique. **Schlagzeit**, w. = tijd van den houthak. [Schläfs, m. -es, -c = lange, onbeholpen slungel.]

Schlamm, m. -(e)s = slijk, slik, slib, modder; vuil. **Schlammbad**, f. = modderbad. **Schlamm'men**, f. w. (h.) = slib atzetten. **Schlamm'men**, f. w. (h.) = (einen Teich, einen Bach) uitbaggeren; (Gräb, Kreide) wasschen, van de grovere en onzuivere bestanddeelen bevrijden; der Fluß schlamm't heran = komt als modder aanstromen. **Schlamm'nisch**, m. = grondeling. **Schlamm'stut**, w. = golf, stroom van modder of slijk. **Schlamm'grube**, w. = slijk-, modderput. **Schlamm'grund**, m. = slijkodem. **Schlamm'ig** = slijkerig, modderig. **Schlamm'kreide**, w. = fijn, gezuiverd krijt. **Schlamm'p**, m. -(e)s, Schlamm'p u. -en = smulpartig, zwelgerig, brasserij; sleep, lap; slordig gekleed mensch, slodder(vos). **Schlamm'pamp'en**, f. w. (h.) = slampampen, zwelgen, brassen, boemelen. **Schlamm'pe**, w. -, -n = slodder(vos), slodder(madam); poespas (van spijs). **Schlamm'peu**, f. w. (h.) = zwelgen; slobberen; slodderen, slordig gekleed gaan. **Schlamm'per**, m. -s, -n = smeerpoes. **Schlamm'pig** = vuil, smerig, liederlijk. **Schlamm'ge**, w. -, -n = slang (eig. en fig.); kronkeling; (veld)slang (een kanon). **Schlamm'geig** = kronkelend, bochtig, vol windingen en draaiingen. **Schlamm'geln** (sich), f. w. (h.) = (sich) slingeren, (sich) kronkelen, draaien. **Schlamm'gen|ambeter**, m.; -art, w. = slangen|aanbidder; -aard (ook: -soort). **Schlamm'genartig** = slangachtig, als een slang. **Schlamm'gen|balg**, m.; -be|st|w|er, m.; -brut, w. = slange(n)|huid (-vel); -bezweerder; -broedsel (of: -gebloed). **Schlamm'genförmig** = slangvormig, kronkelend, gedraaid. **Schlamm'gen|kresser**, m.; -gezüht, f.; -gift, f. = slange(n)|eter; -gebloed; -gift (of: -verlijen). **Schlamm'gen|klat**, m. = glad als een slang. **Schlamm'gen|haupt**, f. = slangenhoofd, -kop, Meduzahoofd. **Schlamm'gen|herz**, f. = slangenhart, verradershart, vals hart. **Schlamm'gen|traut**, f. = slangenkruid, -kop. **Schlamm'gen|linie**, m. = gollijn, kronkelende lijn. **Schlamm'gen|papier**, f. = slangenpapier (een sijne soort). **Schlamm'gen|stab**, m. = slangenstaf (van Mercurius). **Schlamm'gen|stein**, m.; -stich, m.; -tüter, m. = slange(n)|steen; -steek; -doeder. **Schlamm'gen|träger**, m. = slangedrager, -hoeder (een sterrebeeld). **Schlamm'gen|weg**, m. = kronkelende weg. **Schlamm'gen|windung**, w. = kronkeling, slangenwinding. **Schlamm'gen|wurzel**, w. = slangenwortel. **Schlamm'ig** = slank, rijzig, sijn; vlug, gladweg. **Schlamm'heit**, w. = slankheid. **Schlamm'weg** = ronduit, op den man af, gladweg. **Schlamm'p** = slap, losjes; /ig. slap, krachteloos. **Schlamm'pe**, m. -, -n = nederlaag, verlies, échee; [slappe hoed; pantoffel, slof; slag, klap;] eine S. erliden = een échee lijden, een deuk, een knak krijgen. **Schlamm'pen**, f. w. (h.) = sloffen, slingeren, slobberen. **Schlamm'p'hut**, m. = slappe hoed. [Schlamm'p, m. -es, -e = lange slungel]. **Schlamm'p'schwanz**, m. = weifelaar. **Schlamm'p'fig** = slap, laksch, slordig. **Schlamm'p'fe**, m. -, -n = luilak, luiaard, leeglooper. **Schlamm'p'fengeficht**, f. = ongunstig uiterlijk. **Schlamm'p'fenland**, f. = lui-lekkerland. **Schlamm'p'fenleben**, f. = lui, gemakkelijk leven. **Schlamm'p'fe**, **Schlamm'p'pe**, w. -, -n = slof, pantoffel.

Schlamm'p'fou = sluw, slim, loos, leep; ein schlamm'p'fou = een slimme vos; er befinde't sich f. = hij is heel wel. **Schlamm'p'berger**, m. -, -s = slimmerd, leeperd. **Schlamm'p'lauch**, m. -(e)s, Schlamm'p'lauch = leeren zak, slang (van een brandspuit), binnenband (van een rijwiel), zaknet (van visschers). **Schlamm'p'lauch'artig** = als een zak. **Schlamm'p'bern** = heen en weer draaien; knoeien. **Schlamm'p'heit**, **Schlamm'p'igkeit**, w. = sluwheid, slimheid, loosheid, leepheid. **Schlamm'p'kopf**, -meyer, -michel, m. = slimmerd, leeperd. **Schlamm'p'licht** = slecht; [eenvoudig, gering]; mir ist f. = ik voel me niet wel; das gefällt mir f. = dat bevalt me in 't geheel niet; f. und recht = slecht en recht, eenvoudig; nicht f. = niet kwaad. **Schlamm'p'terdings** = volstrekt, ten eenen male; f. unmöglich = bepaald onmogelijk. **Schlamm'p'thin** = eenvoudigweg, zonder meer. **Schlamm'p'tigkeit**, w. -, -en = slechtheid, slechtigheid. **Schlamm'p'tweg** = eenvoudigweg, zonder meer. **Schlamm'p'ten**, f. w. (h.) = likken, snoepen. **Schlamm'p'ter**, m. -s, -n = snoeper, lekkerbek. **Schlamm'p'teret**, w. -, -en = snoeperij, lekkernij. **Schlamm'p'terhaft** = lekkerbekkig, snoepachtig. **Schlamm'p'termaul**, m. = lekkerbek. **Schlamm'p'tern**, f. w. (h.) = snoepen, lekkerbekkig zijn. **Schlamm'p'tel**, m. -s, -n = sleege, slegge, slei, slegel, groote houten hamer, klopper, trommelstok; bout, dij, lende; palet, kaatsplankje. **Schlamm'p'teln**, f. w. (h.) = met handen en voeten slaan; een fout maken. **Schlamm'p'torn**, m. = sleedoren, wilde pruimeboom. **Schlamm'p'te**, w. -, -n = slec, wilde pruim. **Schlamm'p'ten|baum**, -busch, -strauch, m. = slee|boom, -doren, -struik. **Schlamm'p'te**, w. -, -n = blindslang. **Schlamm'p'ten**, f. (f.) (schleiche; schlich; schliche; schleichen) = sluipen, sluipend gaan, kruipen, kruiperig handelen, gluisperig, slinks doen; smokkelen; sich f. = sluipen; geschlichen kommen = komen aansluipen. **Schlamm'p'tend** = sluipend, kruipend, geniepig; schleichendes Fieber = sluipkoorts. **Schlamm'p'ter**, m. -s, -n = sluiper, gluisper, huichelaar, smokkelaar. **Schlamm'p'teret**, w. = gluisperigheid, huichelaarij, geniepigheid; sluiskerij, smokkelarij. **Schlamm'p'terfieber**, f. = sluipkoorts. **Schlamm'p'terhandel**, m. = sluishandel, sluiskerij, smokkelhandel. **Schlamm'p'terhändler**, m. = smokkelhandelaar. **Schlamm'p'terpatrouille**, w. = sluispatrouille. **Schlamm'p'tertrappe**, w. = sluispatrouille. **Schlamm'p'tertrap**, geheime trap. **Schlamm'p'terware**, w. = smokkelwaar, -goed. **Schlamm'p'terweg**, m. = verboden weg, sluisweg, omweg(en), draaierij. **Schlamm'p'te**, w. -en = zeelt. **Schlamm'p'ter**, m. -s, -n = sluiser, voile; den S. nehmen = den sluiser aannemen, non worden. **Schlamm'p'ter|eule**, w.; -flor, m. = sluiseruil; floers. **Schlamm'p'terhaft** = gesluiserd, duister, geheimzinnig. **Schlamm'p'termacher**, m. = sluisermaker. **Schlamm'p'tern**, f. w. (h.) = sluiseren, bedekken. **Schlamm'p'tertuch**, f. = sluiser. **Schlamm'p'ter|anstalt**, w. = sluisinrichting. **Schlamm'p'ter|bahn**, w. = glijbaan, sullebaan. **Schlamm'p'te**, w. -, -n = strik, band, knoop, strop, ordelint; vogel-, wildstrik; slede, sleep; glij-, sullebaan; sluispmolen. **Schlamm'p'ten**, f. (f.) (schleife; schlich; schliche;

schleife! ge(d)stiffen) = slijpen, scherp maken, polijsten, vormen, beschaven; [glijden, slepend dansen].

II. **schleifen**, *schw.* (h.) = sleepen, sleuren: (eine Festung) slechten, met den grond gelijk maken; (een letter) zachtvloeiend uitspreken; (noten) slepend verbinden; (een lint) strikken, knooopen; sluffen, slepen.

Schleifer, m. -s, -- = slijper; gesleepte noot, sleeper, sleepdans; strijkage. **Schleife-rei**, w. -, --en = slijperij. **Schleifknoten**, m. = strik. **Schleifmühle**, w. = slijpmolen.

Schleifnadel, w. = haarspeld (om strikken c. d. vast te zetten). **Schleifstein**, m. = slijpsteen. **Schleifzug**, w. -, --en = slijpen; sleepen, slooping, ontmanteling.

Schleife, zie *Schleife*.

Schleim, f. -(e)s, --e = slijm; slemp (van gerst e. d.). **Schleimabsonderung**, w. = slijmafscheiding. **Schleimartig** = slijmachtig.

Schleimdrüse, w. = slijmklier. **Schleimen**, *schw.* (h.) = (einen Fisch) van slijm bevrijden, zuiveren; (Zuder) schuimen; slijm afgeven, vormen.

Schleimfieber, f.; -haut, w.; -husten, m. = slijmkoorts; -vlies; -hoest.

Schleimicht, **Schleimig** = slijmerig, slijmig. **Schleimtier**, f. = slijm-, weekdier.

Schleife, w. -, --n = spaan, harsspaan; pluksel. **Schleifen**, *ft.* (h.) (ich schleife, schließ; schließ; schleife! ge(d)stiffen) = klieven, splijten; (Fiebern) aftrekken; (Rinde) afschillen; (f.) splijten, barsten, slijten. **Schleifeder**, w. = veer, om 't dons af te halen. **Schleifzweifel**, w. = winterui.

Schleimvl., m. = sjlemiel, ongeluksvogel.

Schlemm, m. -(e)s = schlem, slem (alle slagen in 't whist).

Schlemmen, *schw.* (h.) = zwelgen, brassen, fuiven. **Schlemmer**, m. -s, -- = zwelger, brasser, zwierbol. **Schlemmeret**, w. -, --en = zwelgerij, brasserij, losbandigheid.

Schlemp, w. -- = spoeling (voor 't vee).

[**Schlen**, *der*, zie *Schlenbrian*.] **Schlenbergang**, m. = slentergang, sleurgang. **Schlenberjan**, m. -(e)s = sleur, slentergang.

Schlenbern, *schw.* (f.) = slenteren, zeulen, straatslijpen, flaneeren. **Schlenbrian**, m. -(e)s = steur, slentergang; am alten S. feithalten = de oude steur volgen.

Schlenge, w. -, --n = takkëbos (voor verschansingen).

Schlenfern, *schw.* (h.) = (die Urne f. (üßlicher) mit den Armen f.): slingeren, zwaaien; **Schiffe** f. = schepen schommelen, slingeren; [slen-**Schleppdampfer**, m. = sleepboot. [teren].

Schlepp, w. -, --n = sleep, staart; sleepkar; sleepnet. **Schleppen**, *schw.* (h.) = (etw.) sleepen, voortsleepen; sleuren; das Schiff schleppt den Anker = rijdt op zijn anker, raakt gaande, spilt het anker; den Guds f. = slordig werken; **sch f.** = zich sleepen, zich voortsleepen; **sch** mit etw. f. = iets met moeite voortsleepen; **sch** mit Krankbetten f. = aanhoudend met ziekten te worstelen hebben; (intr.) slepen: der Anker schleppt = 't anker sleept langs den grond, is driftig. **Schlepppend** = slepend, kwijnend. **Schleppenträger**, m. = slippedrager. **Schlepper**, m. -s, -- = sleeper, drager; lokvogel (iem. die personen in handen van afzetters lokt); sleepschip; sleepnet; sleepmark; goedereuwagen; penseel met lange haren. **Schleppfalten**,

m. = sleepbak (in de mijn). **Schleppfette**, w. = sleepketting. **Schleppfeld**, f. = slepend kleed, japon met sleep.

Schleppnetz, f.; -säbel, m.; -zak, m. = sleepnet; -sabel; -zak (*of*: -net, körnet).

Schleppschiff, f. = sleeper, sleepschip.

Schleppschiffahrt, w. = sleepvaart.

Schleppseil, f. = touw om iets te sleepen.

Schlepptau, f. = sleeptouw; einen ins S. nehmen = iem. op sleeptouw nemen.

Schleien, f. = Silezië. **Schleier**, m. -s, -- = Sileziër. **Schleifisch** = Silezisch.

Schleswig, f. = Sleeswijk. **Schleswig-Holstein**, f. = Sleeswijk-Holstein. **Schleswigisch** = Sleeswijksch.

Schleuder, w. -, --n = slinger; slingerverband; een soort muuranker. **Schleuderer**, m. -s, -- = slingeraar; knoeier, vakbederver, iem. die beneden de markt verkoopt. **Schleudern**, *schw.* (h.) = slingeren, werpen; knoeien, onder de waarde, beneden den prijs verkoopen. **Schleuderpriß**, m. = knoeiprijs, (te) lage prijs.

Schleuderstein, m.; -wurf, m. = slingersteen; -worp.

Schleunig = snel, spoedig, vlug; **Schleunigt** = ten spoedigste, slijngs, inderhaast. **Schleunigkeit**, w. - = spoed, vlugheid, snelheid.

Schleuse, w. -, --n = sluis.

Schleusenbett, f.; -boden, m.; -geld, f. = sluisbedding; -vloer; -geld (*of*: schutgeld).

Schleusenkanal, m. = spuikanaal.

Schleusenhammer, w.; -meister, m.; -tor, f. = sluis; kolk; -wachter; -poort (*of*: -deur).

Schleusenwehr, f.; -werk, f. = sluis; schuif; -werken.

Schlich, m. -(e)s, --e = sluihpweg, geheim pad, list, stroek, kunstgreep; met water vermengd zand, slib, zooals 't bijv. van den slijpsteen loopt; er kennt alle Schliche = hij kent de knepen, alle kunstjes; ich komme dir hinter deine Schliche = ik kom wel achter je streken.

Schlicht = effen, glad, eenvoudig, ongekunsteld; **Schlichtes Haar** = plat, sluike haar.

I. [**Schlichte**, zie *Schlichtheit*.]

II. **Schlichte**, w. - = (wevers)pap, (-)stijfsel.

Schlichteisen, f. = haalmes. **Schlichtten**, *schw.* (h.) = effen, glad maken, polijsten, gelijk maken; (bij den wever, met pap) slichten; (einen Streit, Fändel) beslechten, bijleggen, in 't reine brengen. **Schlichter**, m. -s, -- = beslechter, bemiddelaar. **Schlichtteile**, w. = zoetvijn. **Schlichthammer**, m. = plethamer.

Schlichtheit, w. - = eenvoud, ongekunsteldheid, eenvoudigheid, oprechtheid. **Schlichttunnig**, w. -, --en = 't glad leggen, effening, gelijkmaking, polijsting; beslechting, schikking, bijlegging.

Schlicke, m. -(e)s, --e = slijk, slib. **Schlicke(e)rig** = slijkerig, modderig, (van 't weer) vuil, nattig. **Schlickefern**, *schw.* (h.): es schlickeert = 't is nattig, morsig weer.

Schlickewetter, f. = vuil, nattig weer.

Schlicke, m. -(e)s, --e = papperig, klefkerig stuk (in brood). [**Schlickefen**, *ft.* (f.) (schloß, geschloffen), zie *Schlippen*.] **Schlickefig** = klef, papperig, nattig (van brood).

Schlickebar = sluitbaar, te sluiten.

Schlickebaum, m.; -blech, f. = sluitboom; -plaat.

Schlickebolzen, m. = wig, pin, plug. **Schlickehe**, w. -, --n = slot, knip, haak (van boek, album enz.); luns; valdeur (in een sluis).

schließen, ft. (h.) (ich schliesse; schloß; schloße; schloße! geschlossen) = toe doen, dicht doen; (Tür, Tor, Fenster, Laden, Museum, Schule, Sitzung, Brief, Augen, Mund, Bund, Vertrag, Frieden, Ehe, Kauf, die Reiben u. ä.) sluiten; (einen in die Arme, an sein Herz) drukken, sluiten; einen in sein Herz f. = iem. in zijn hart sluiten, innig liefhebben; (einen Kreis) sluiten, vormen; die Feuerwehr schloß den Zug = sloot, besloot den stoet; daraus schliesse ich = besluit ik, leid ik af, maak ik op, maak ik de gevolgtrekking; was läßt sich daraus f. = wat is daaruit af te leiden, op te maken; so darf man nicht f. = zoo mag men niet redeneeren, die gevolgtrekking mag men niet maken; auf etw. f. = iets opmaken, besluiten tot iets; er schließt von sich auf andere = hij beoordeelt anderen naar zich zelf; das schließt = dat is duidelijk; sich f. = zich sluiten, toe gaan, dicht gaan, gesloten worden. **Schließ**er, m. -s, -n = sluitcr, portier, concierge, cipier, huismeester; sluitspier. **Schließ**eramt, f. = betrekking, post van portier enz. **Schließ**erinn, w. -, -nen = portierster, huisbewaarster. **Schließ**feder, w.; -geld, f.; -hafen, m. = sluitveer; -geld; -haak (of: klemhaak, slotkram). **Schließ**lich = definitief, beslissend, eindelijk, ten slotte, op 't laatst. **Schließ**lummel, m.; -nagel, m. = sluit- spier; -nagel (voegnagel). **Schließ**lung, w. - = sluiting, 't sluiten, afsluiting, beëindiging. **Schließ**lich, m. -(e)s = 't stlijpen, 't geslepen zijn, polijsting, glans; uiterlijke beschiaving, welgemanierdheid, fijnheid van vormen; er hat E. = heeft sijne omgangsvormen; das Glas hat einen guten E. = is goed gepolijst; (im Gebäud) rouw, hard en glad stuk. **Schlümm** = slecht, erg kwaad, boos, onaange- naam: (Zeit) slecht, kwaad; (Lage) lastig, moeilijk, netelig; (Folgen) kwaad; (Nachricht, Ausgang) slecht; (Augen, Hand) ziek, zeer; ihm wird f. = hij voelt zich misselijk, onwel; (Mensch, Herz) slecht, boos; um so schlümm = des te erger; die Sache steht f. = staat slecht, ziet er slecht uit; er ist f. weggekommen = hij is er leelijk of slecht afgekomen; gering, minderwaardig, min; ich bin f. mit dir zufrieden = niet erg tevreden, zie schlocht. **Schlümp**er, w. -, -n = strik, valstrik, strop; trens; slinger (voor een zieken arm); einen Schlümpen legen = iem. een (val)strik spannen; in die E. geraten = in de val loopen; den Kopf, sich aus der E. ziehen = zich er uit redden. **Schlümp**el, m. -s, -n = lummel, slungel, vlegel. **Schlümp**el, w. -, -en = lummel- achtigheid, vlegelachtigheid, lompeheid. **Schlümp**elhaft = lummelachtig, lummelig, lompe. **Schlümp**eln, f. (h.) = slungelen, lummelen. **Schlümp**eln, ft. (h.) (ich schlümpel; schlümp; schlümp; schlümp! geschlungen); slingeren, slaan, leggen; slikken, inslikken, schrokken; einen Strid um etw. f. = een touw om iets slaan, leggen; die Arme um einen f. = de armen om iem. heenslaan, iem. omarmen; ein Band durch das Haar strengelen: das Haar in Flechten f. = 't haar vlechten; eine Schlinge, einen Knoten f. = een strik, een knoop leggen; den Reiben f. = dansen, een rondedans doen, in den rondedans zwieren; sich um, durch etw. f. = zich om, door iets heenlungeren.

Schlümpern, f. (h.) von Schlümpen = slingeren. **Schlümp**faden, m.; -gewächs, f. (od. -pflanze, w.) = slingerdraad (of -rank); -plant. **Schlümp**pfad, m. = kronkelpad. **Schlümp**er, m. -(e)s, -e = berg, aardverschuiving. **Schlümp**er, w. -, -n = brandgang; slip (van een jas). **Schlümp**er, m. -s; **Schlümp**ermilch, w. = geronnen melk. **Schlümp**s, m. -es, -e = das, strikdas. **Schlümp**ten, m. -s, -n = slede, sloe; unter dem Schl. kommen = in 't ongeluk raken. **Schlümp**tenbahn, w. = baan voor sleden; es ist Schl. = er kan met sleden gereden worden. **Schlümp**tenfahrt, w. = sledevaart. **Schlümp**ten- pferd, f. - sledepaard; gepugt wie ein Schl. = bont opgedirkt. **Schlümp**tenbahn, w. = glij-, -sullebaan. **Schlümp**tern, f. (h.) = glyden. **Schlümp**schuh, m. = schaats; Schl. laufen = schaatsen rijden. **Schlümp**schuhläufer, m. = schaatsenrijder. **Schlümp**s, m. -es, -e = insnede, keep, spleet, scheur. **Schlümp**angige Chinesen = Chinezen met spleetogjes. **Schlümp**zen, f. (h.) = insnijden, spijten, opensnijden. **Schlümp**fenster, f. = hoog, smal venster. **Schlümp**mantel, m. = mantel zonder mouwen. **Schlümp**ohrig = slaw. **Schlümp**messer, f. = lancet. **Schlümp**reiß, m. = belegstuk (bij een split). **Schlümp**verischluß, m. = spleetsluitcr (aan camera's). **Schlümp**weiß = hagel-, sneeuwwit. **Schlör**er, m. -, -n = slof, pantoffel. **Schlör**ren, f. (h.) = sloffen. **Schlör**er, f. **Schlör**er, **Schlör**er = slot (aan deur, kast, geweer enz.); kasteel, slot; zie ook: Niegel. **Schlör**ermeister, m. = slotbewaarder, -voogd, kastelein. **Schlör**erblech, f. = slotplaat. **Schlör**er, w. -, -n, (meest in 't meerv.) = hagelsteen. **Schlör**er, f. (h.) = hagelen. **Schlör**er, m. -s, -n = slotenmaker, kleinsmid. **Schlör**erarbeit, w. = slotenmakers- werk. **Schlör**ererei, w. -, -en = sloten- makerij, kleinsmederij. **Schlör**ergefelle, m.; -handwerk, f.; -meister, m. = slotenmakers] knecht; -ambacht; -baas. **Schlör**erfeder, w. = veer van een slot. **Schlör**er- frau, w. = slot-, burchvrouw. **Schlör**erfrei- heit, w. = vrijplaats (om een slot). **Schlör**ergarten, m.; -graben, m.; -haupt- mann, m.; -herr, m. = slot]tuin; -gracht; -gouverneur (-voogd); -heer. **Schlör**erhof, m. = binnenplaats van een slot. **Schlör**erplatz, m. = slotplein. **Schlör**erpredi- ger, m. = slot-, hofpredikant. **Schlör**erriegel, m. = tong of schoot van een slot. **Schlör**ertor, f.; -turm, m.; -berwalter (od. -voogt), m. = slot]poort; -toren; -voogd. **Schlör**erwogel, w. = woning van den slotvoogd. **Schlör**erwache, w. = slot-, burchwachter. **Schlör**erweiß, zie schloßweiß. **Schlör**er, m. -(e)s, -e u. Schlör = schoorsteen (van fabriek, stoomboot e. d.). **Schlör**erfeder, m. = schoorsteenveger. **Schlör**er, m. -s = beverij, bibberatie; rammelaar; pap (in zoutziederijen); kleinge- hakte steenen. **Schlör**erappel, m. = kalvij- appel, rammelappel. **Schlör**erengang, m. = sluffende, bevende gang. **Schlör**erriegel = bevend, waggelend; stordig, haveloos. **Schlör**erriegel, w. - = beverigheid, slordigheid. **Schlör**erren, f. (h.) = teven, sidderen, waggelen: slun- gelen, bengelen, flodderen; schlotterende Rute =

bovende, knikkende knieën; schlotterende stei-
ber = flodderende, los en slordig zittende
kleederen. **schlottrig**, zie schlotterig.
Schlucht, w. -, -en = kloof, engte (tusschen
rotsen, bergen), ravijn, holle weg, pas, afgrond.
Schluchzen, schv. (h.) = snikken, hikken.
Schluchzer, m. -s, - = snik, hik, snok.
Schlud, m. -(e)s, -e u. Schlude = slok, teug,
dronk, borrel. **Schlud'aus**, m. = hik, snik.
Schluc'fen, schv. (h.) = slikken, slokken;
snikken, hikken. **Schluc'fen**, f. -s = slikken,
hik, snik. **Schluc'fer**, m. -s, - = slokker;
der arme S. = de arme slokker, slokkerd,
sukkel. **Schlud'weise** = slok voor slok.
schlud'ern, schv. (h.) = knoeten.
Schluff, m. -(e)s = sluipeg, -gat; mof.]
Schluffel, m. -s, - = onbehouwen mensch].
Schluff = Schlucht; hol.
Schlum'mer, m. -s = sluimer, sluimering,
dutje. **Schlum'merer**, m. -s, - = slume-
raar. **Schlum'mergott**, m. = god van den
slaap, Morpheus. **Schlum'merfissen**, f. =
sluimerrol, hoofdkussen. **Schlum'merfopi**,
m. = slaapkop, uil, stommeling. **Schlum'mer-
förner**, Pl. = slaapkorrels, slaap. **Schlum'm-
ern**, schv. (h.) = sluimeren, rusten, dut-
ten. **Schlum'merpunch**, m. = avondpunch.
Schlum'merrolle, w. = sluimerrol.
Schlump, m. = blind geluk. **Schlump'en**,
schv. (h.) = gelukken.]
Schlum'pe, zie Schlampe. **Schlum'pen**, zie
schlamben. **Schlum'per**, m. -s, - = slordig
mensch, slons; slikrank (aan een rok). **Schlum'-
pig**, zie schlampig.
Schlund, m. -(e)s, Schliinde = keel, keelgat;
strot, slokdarm; diepte, afgrond; vuurmond;
der S. des Meeres = 't peilloos diep der zee;
der S. der Pöle = de pool der hel.
Schlun'zig = slonzig.]
Schlupf, m. -(e)s, Schlüpf = schuilhoek,
sluipgat; trek, greep; strik, lint. **Schlup'fen**,
schv. (f.) = sluipe, gliipen, glijden, schuiven.
Schlup'ferig, zie schlupferig. **Schlup'f-
hafen**, m. = sluiphaven. **Schlup'floch**, f. = schuil-
hoek, sluipgat.
Schlup'ferig = glad, glibberig; lastig, teer,
netelig; onkiesch, vies.
Schlup'fwinkel, m. = schuilhoek, sluipgat,
wijkplaats.
Schlup'pe, zie Schlappe.
Schlurf, m. -(e)s, Schürfe = slok, teug;
smalle bedding. **Schlur'fen**, schv. (h.) = slur-
pen; sloffen.
Schlurf, m. Schlurfes, Schürfe = sluiting (der
Situng, Debatte, Rechnung); slot (eines Brie-
fes, Gedichtes, einer Rede); einde (eines Juges);
gevolgtrekking, [besluit]; stevige houding (te
paard); die Tür hat keinen S. = sluit niet;
zum S. = ten slotte, eindelijk. **Schlurf'akt**,
m. = slotakte. **Schlurf'antrag**, m. = voor-
stel tot sluiting (van 't debat). **Schlurf'art**,
w. = wijze van redeneeren. **Schlurf'balken**,
m. = sluitbalk. **Schlurf'bemerkung**, w. =
laatste opmerking.
Schlurf'fel, m. -s, - = sleutel.
Schlurf'fel|bart, m.; -bein, f.; -blech, f. =
sleutel|baard; -been; -schild.
Schlurf'fel|blume, w.; -bund, f.; -loch, f.;
-ring, m. = sleutel|bloem; -bos; -gat; -ring.
Schlurf'fall, m. = afronding (van zinnen),
slotval, toonval, cadans. **Schlurf'folge(rung)**,
w. = gevolgtrekking. **Schlurf'form**, m. =
vorm van een sluitrede. **Schlurf'formel**, m. =

slotformule. **Schlurf'gerecht** = logisch. **Schlurf'-
gefäng**, m. = slotvang.
Schlurf'ig = besloten, van plan; f. fein = be-
sloten zijn; f. werden = besluiten.
Schlurf'fadenz, w. = slotval, cadans. **Schlurf'-
fette**, w. = reeks van sluitreden. **Schlurf'-
punkt**, m. = slot-, sluitpunt.
Schlurf'rechnung, w.; -rede, w. = slot|re-
kening; -rede (of: slotwoord).
Schlurf'reihe, m. = slotrij, sluitrij, slotregel,
slotreeks, opsluiten (van 't gelid). **Schlurf'-
fah**, m. = eind, besluit, conclusie, eindstelling.
Schlurf'fistung, w. = eind-, slotzitting, laatste
zitting. **Schlurf'stein**, m. = sluitsteen. **Schlurf'-
urteil**, f. = eindoordeel, eindvonnis. **Schlurf'-
vers**, m. = slotvers. **Schlurf'widrig** = tegen-
strijdig, inkonsekvent. **Schlurf'wort**, f. =
slotwoord. **Schlurf'zeihen**, f. = sluit-, slot-
teeken. **Schlurf'zettel**, m. = bordereel, lijst.
Schmach (*sjmach*), w. - = smaad, verach-
ting, openlijke schande, hoer. **Schmach'bedeck-**
-beladen = met smaad overladen.
Schmach'ten, schv. (h.) = smachten, wegwij-
nen; (nach etw.) smachten, vurig verlangen.
Schmach'tend = smachtend, verlangend, kwij-
nend. **Schmach't'haus**, m., zie Schmachstappen.
Schmach'tig = tenger, slank, mager, rank;
[smachtend]. **Schmach'tigkeit**, w. - = ten-
gerheid, slankheid enz. **Schmach't'lappen**,
m. = hongerlijder, bedelaar; smachtend min-
naar. **Schmach't'locke**, w. = krul (aan de
slapen). **Schmach't'riemen**, m. = riem of
gordel (tegen den honger). **Schmach't'voll** =
smadelijk, schandelijk.
I. **Schmach**, m., zie Beschmach.
II. **Schmach**, m. -(e)s = sumak, smak, looiers-
boom, verboom.
Schmach'te, w. -, -n = smak (vaartuig met
weinig diepgang).
Schmach't'haft = smakelijk, lekker. **Schmach't-
haftigkeit**, w. - = smakelijkheid, goede
smaak.
I. **Schmach'der**, w. -, -n = zwarte pit aan
de kaars.
II. **Schmach'der**, m. -s = vuil, modder. **Schmach'd-
ern**, schv. (h.) = smeren, knoeien; es schmach-
dert = 't is vuil nat weer.
Schmach'brief, m. = smaadschrift, schimpbrief.
Schmach'hen, schv. (h.) = smaden, schimpen;
(einen od.) auf einen f. = iem. smaden, hoonen.
Schmach'gedicht, f. = schimp-, spot-, smaad-
dicht. **Schmach'lich** = smadelijk, schandelijk;
erg; [schraal, sober, karig].
Schmach'|rede, w.; -schrift, w. = smaad|rede;
-schrift.
Schmach'tucht, w. = kwaadsprekendheid, las-
terzucht. **Schmach'tüchtig** = kwaadsprekend.
Schmach'hung, w. -, -en = smaad, schimp.
Schmach'wort, f. = smaadwoord.
Schmal (*schmal* u. *schmäler*) = smal; schraal,
sober, mager; (jägerw.) mager, klein. **Schmal'-
bäckig**, -blättrig = met smalle, magere wan-
gen; met smalle bladeren. **Schmal'ten**, schv.
(h.), (auf einen) = brommen, knorren, schel-
den, smalen (op iem.). **Schmal'tern**, schv. (h.) =
(einem sein Eintommen) kleiner maken, doen
verminderen; (jems. Recht) verkorten; (jems.
guten Namen) benadeelen; (die Freibeiten eines
Landes) inkrimpen; [smaller maken; sich f. =
smaller worden]. **Schmal'terung**, w. -, -en =
vermindering, verkorting, benadeeling, inkrim-
ping. **Schmal'haus**, m. = schraalhaus; bei
ihm ist S. Rückenmeister = bij hem is Schraal-

hans kok. **Schmalheit**, w. -- = smalheid, smalte, schraalheid, soberheid.
Schmalfal'den, f. = Smalkalden. **Schmalfal'disch** = Smalkaldisch.
Schmal'tblau, f. = smalt-, kobalt-, emailblauw. **Schmal'te**, w. -- = smalt, kobaltglas, email.
Schmal'tier, f. = jong hert of jonge ree van een jaar. **Schmal'vieh**, f. = kleinvee.
Schmalz, f. -es = smout, reuzel, vet; es hat weder Salz noch Öl. = er zit geen pit in. **Schmalz'birne**, w. = boterpeer. **Schmalz'butter**, w. = gesmolten boter. **Schmal'zen**, fchw. (h.) = met reuzel of vet bereiden, vet maken. **Schmalz'tuchen**, m. = in reuzel gebakken koek. **Schmalz'pfanne**, w. = koekpan. **Schmalz'stollc**, w. = boterham met reuzel. **Schmalz'topf**, m. = reuzel-, vetpot.
Schmand, **Schwant**, m. -(e)s = room; sluk, bezinksel.
Schmarot'zen, fchw. (h.) = klaploopen, tafelschuimen, als parasiet leven. **Schmarot'zer**, m. -s, - = klaplooper, tafelschuimer, panlikker, parasiet, ook: woekerplant. **Schmarot'zerrei**, w. -, -en = klaplooperij. **Schmarot'zerfisch** = klaplooperig, parasietisch. **Schmarot'zerpflanze**, w., -tier, f. = woekerplant, -dier, parasiet.
Schmar're, w. -, -n = snede, houw (in 't gezicht), degenwonde, schampwonde, litteken. **Schmar'ren**, m. = eenvoudige meelspijs; datigheid, prul; das ist mir Öl = dat is me 'tzelfde].
Schmar'rig = vol litteekens, vol schrammen en vegen.
Schmar'sche (spr.: *smaasje*), w. -- = sijn gekruld lamsvel.
Schmaß, m. -es, -e u. **Schmäße** = (klappende) kus, zoen. **Schmat'zen**, fchw. (h.) = smakken (bij 't eten); kussen, zoenen (dat 't klapt).
Schmauch, m. -(e)s = rook, walm. **Schmauch'en**, fchw. (h.) = rooken, dampen, smooiken, walmen; [Schmauchen od. Schmäuchen = (Fleisch, Wien) rooken, berooken]. **Schmauch'er**, m. -s, - = rooker, smooker. **Schmauch'feuer**, f. = walmend, dampend vuur. **Schmauch'gesellschaft**, w. = rookgezelschap.
Schmauß, m. -es, **Schmäufe** = smulpartij, festijn, onthaal; lekkernij, iets heerlijks. **Schmauß'en**, fchw. (h.) = smullen, banketeeren. **Schmauß'er**, m. -s, - = smuller, fuiver. **Schmauß'erei**, w. -, -en = Schmauß.
Schmecken, fchw. (h.) = proeven; smaken, genieten; smaken, een zekeren smaak hebben; goed smaken, bevallen; [(iets) ruiken; geuren; sie kann ihn nicht f. = niet uitstaan]. **Schmecker**, m. -s, - = proever (die dranken onderzoekt) en proever (die veel houdt van drinken en eten).
Schmeer, zie **Schmer**.
Schmei'de, w. -- = weverspau. **Schmei'den**, fchw. (h.) = pappen, slichten.
Schmei'delei, m. -, -en = vleierij, liefkoozing, flinklooielij. **Schmei'delhaft** = vleierend, streeleend, [lief, lieflijk, beminnelijk]. **Schmei'deltanc**, w. = vleipotje, vleipoesje, vleier, vleister. **Schmei'detu**, fchw. (h.) (etnem) = vleien, streelen, liefkoozen; einem, sich mit etw. f. = iem., zich met iets vleien; einem etw. ins Ohr f. = iem. iets liefs toeluiseren; das Porträt ist geschmeißelt = geflatteerd; ich fühle mich geschmeißelt = ik voel me ge-

vleid, gestreeld; sich in jems. Günst f. = zich door vleierijen in iems. gunst dringen.
Schmei'delname, m.; -rede, w.; -wort, f. = vleii'naam (of -naampje); -taal; -woord.
Schmei'dler, m. -s, - = vleier, flinklooi'er.
Schmei'dlerfisch = vleierend, flinklooiend, vleierig.
Schmei'dig, zie geschmei'dig.
Schmei'den, ft. (h.) (ich schmei'de, schmei'd; schmei'de! geschmei'den) = smijten, werpen, gooien; [slaan]; (stud.) ten beste geven.
Schmei'dfliege, w. = bromvlieg, vleeschvlieg.
Schmelz, m. -es, -c = smelt, smeltglas, email, glazuur, zachte glans, lieflijk waas.
Schmelz'arbeit, w. = emailleerwerk, smaltwerk, brandschilderwerk. **Schmelz'arbeiter**, m. = emailleerder. **Schmelz'bar** = smeltbaar. **Schmelz'barkeit**, w. -- = smeltbaarheid. **Schmelz'butter**, w. = gesmolten boter. **Schmelze**, w. -- = 't smelten, smelting. **Schmelzen**, ft. (i.) (du schmelzest, er schmelzt; schmelz; schmelze; schmelz! geschmolzen) = smelten, vloeibaar worden, wegsmelten, verminderen, vergaan, (in etw.) overgaan, zich oplossen; **schm.** fchw. (h.) = doen smelten, oplossen, doen wegsmelten, roeren, treffen, aandoen; emailleeren. **Schmelzend** = smeltend, kwijnend, lieflijk-zacht klinkend. **Schmelzer**, m. -s, - = smelter, gieter; reuzelkoopman, worstfabrikant. **Schmelzeret**, w. -, -en = smelterij, gieterij.
Schmelz'farbe, w.; -gemäße, f. = emailkleur; -schilderij.
Schmelz'grad, m.; -höhe, w.; -höhe, w. = smeltpunt; -bitte; -erij.
Schmelz'hammer, w.; -keffel, m. = smeltijbuis; -ketel.
Schmelz'kunst, w. = emailleerkunst. **Schmelz'maler**, m. = brandschilder, emailschilder.
Schmelz'ofen, m.; -röhren, f.; -riegel, m. = smeltoven; -buisje (of: blaaspipje); -kroes.
Schmelzung, w. -- = smelting. **Schmelz'werk**, f. = smelterij, gieterij.
Schmer, m. u. (besser:) f. -(e)s = smeer, vet, reuzel; es soll dir nicht zum Öl. gedeihen = 't zal niet tot je voordeel zijn. **Schmer'bauch**, m. = smeerbuiik.
Schmer'gel, m. -s = smergel, amaril.
Schmer'gelu, fchw. (h.) = smergelen, met smergel polijsten.
Schmeri, m. -(e)s, -e = dwergvalk.
Schmer'le, w. -, -n = smeering, grondeling.
Schmerz, m. -es, -en = smart, pijn; mit Schmerz = met smart. **Schmerz'en**, fchw. (h.) = smarten, pijn doen; der Finger schmerzt mich (auch: mir) = doet mij zeer, doet mij pijn; der Vorwurf schmerzt mich = smart mij, doet mij zeer, pijn; es schmerzt mich, daß... = het smart mij of doet mij leed, dat...
Schmerz'geld, f. = smartegeld (vergoeding voor verwonding enz.), rouwkoop, rouwgeld. **Schmerz'kind**, f. = kind der smarte. **Schmerz'lager**, f. = ziekbed, lijdensbed, -leger. **Schmerz'lust**, -schrei, m. = smartkreet, kreet van pijn, van smart. **Schmerz'frei** = vrij van pijn of smart. **Schmerz'haft** = (fysiek) pijnlijk. **Schmerz'lich** = (moreel) smartelijk, bedroevend. **Schmerz'lindernd** = verzachtend, pijnlenigend of -stillend. **Schmerz'los** = pijnloos. **Schmerz'losigkeit**, w. -- = pijnloosheid. **Schmerz'voll** = smartelijk, pijnlijk.

[Schmet'ten, m. -s = room.]

Schmet'terling, m. -(e)s, -e = vlinder, kapel.

Schmet'terlingsart, w. = vlindersoort; -aard, wispelturigheid. Schmet'terlingsartig = vlinderachtig; wispelturig. Schmet'terlingsfang, m. = vlinderjacht, -vangst.

Schmet'tern, fhw. (h.) = (met klinkend, knal-lend geraas) smijten, slingeren, kletsen, slaan, treffen; der Donner schmettert = ratelt, knalt; (Trompeten) schetteren, schallen; (Vogel) slaan.

Schmie'te, w. -, --n = zweep, zwiep; slag of dun uiteinde van 't koord.]

Schmie'd, m. -(e)s, --e = smid; jeder ist seines Glückes S. = iedereen heeft zijn eigen geluk in zijn hand. Schmie'dbar = smeedbaar.

Schmie'dbarkeit, w. = smeedbaarheid.

Schmie'de, w. -, --n = smidse, smederij; vor die rechte S. gehen = aan 't goede kantoor aankloppen.

Schmie'delambog, m.; -arbeit, w.; -balg, m. = smidslaanbeeld; -werk; -blaasbalg.

Schmie'deisen, f. = smeedijzer.

Schmie'deisen, w.; -hammer, m.; -kohlen, Pl.; -meißel, m. = smids[haard (of)-schoorsteen]; -hamer (of: smeedhamer); -kolen; -baas.

Schmie'den, fhw. (h.) = smeden; maken, in elkaar zetten; das Eisen f., solange es warm (od. heiß) ist = 't ijzer smeden, terwijl 't heet is; einen in Ketten, in Eisen f. = in de boeien slaan; (Rüger, Anschläge, Pläne, Verse) smeden; Ränke f. = listen en lagen leggen, intriges op touw zetten.

Schmie'ge, w. -, --n = scheeve boek; beweegbare winkelhaak, zweep; vouwbare duimstok. Schmie'gen, fhw. (h.) = vlijen, drukken, leunen, schikken; (den Kopf in die Hand) geschmiegt = geleund; (die Urne um einen) slaan; sich an einen f. = zich tegen iem. aanvlijen, aandrukken; sich f. unter, nach od. bloß mit Dat. = zich voegen, zich plooiën naar; sich f. und biegen = zich schikken, zich onderwerpen. Schmie'g'fam = buigzaam, lenig, soepel, meegaand. Schmie'g'famkeit, w. = buigzaamheid enz.

Schmie'le, w. -, --n = vies.

Schmie'r, f. -(e)s = smeer. Schmie'ra'tien, Pl. = knoeierij; (stud.) geschenken (ter omkoopung). Schmie'r'buch, f. = kladboek.

Schmie'r'büchje, w. = smeerbus, -doos.

Schmie're, w. -, --n = smeer, vet; vuil, vuile zaak; smeer, slaag; nietigheid, rommel; verlegenheid, netelige toestand; slechte rondtrekkende tooneelspelerstroep.

Schmie'ren, fhw. (h.) = smeren, bestrijken, insmeren; knoeien, morsen, slecht werk leveren, kladden; es geht wie geschmiert = 't gaat als gesmeerd; seine Sohlen f. = op den loop gaan; sich die Kehle f. = wat drinken; einen f. = iem. de handen smeren: omkopen; einem das Maul f. = iem. honing om den mond smeren: (Wein, Bier) vermengen, vervalschen.

Schmie'ren, m. -s, -- = smeerder, knoeier, kladder, vervalscher (van wijn e. d.). Schmie're'rei, w. -, --en = insmeerderij; knoeierij, kladwerk.

Schmie'r'rinde, m. = smeerpoots, vuilik. Schmie'r'rig = smerig, vuil, vettig, glibberig, vrekkelig.

Schmie'r'stück, m. = zachte kaas. Schmie'r'lappen, m. = smeer-, vetlap; smeerlap, vuilik, deugniet.

Schmie'r'salbe, w. = smeersalf. Schmie'r'seife, w. = zachte zeep.

Schmie'n'balg, m. = witte balsam. Schmie'n'

büchse, w. = blanketseldoos, poederdoos.

Schmie'n'fe, w. -, --n = blanketsel; fig. mooie schijn; S. auflegen = zich blanketten, zich poederen. Schmie'n'fen, fhw. (h.) = blanketten, poederen; onder een mooien schijn verbergen.

Schmie'n'mittel, f.; -Pflasterchen, f. = schoonheids[middel; -pleistertje (of: moesje).

Schmie'n'topf, m. = blanketsel-, poeierpot.

Schmie'n'wasser, f. = schoonheidswater.

Schmie'r'gel, Schmie'r'gelte, Schmie'r'gler, zie Schmie'r'gel.

Schmie'r, m. Schmie'r'se, Schmie'r'se = houw, duellwonde, snede (over 't gezicht), litteken; streek, toets (van een schilder); dieje Zeit-mung hat S. = is vlug en knap gedaan.

Schmie'r'se = slaag.

Schmie'r, m. -es, --e = slag, houw; spat, vuile rand (aan 't kleed); schandvlek, smet.

Schmie'r'ze, w. -, --n = slag (dun einde van een zweepkoord). Schmie'r'zen, fhw. (h.) = slaan; besmetten, vuil maken, smaden, lasteren.

Schmie'r'fer, m. -s, -- = oud boek; smooker, rooker. Schmie'r'fern, fhw. (h.) = (in de boeken) snuffelen.

Schmie'r'fen, fhw. (h.) = pruilen, mokken, houdeeren; [ghimlachen]; f. und großen = pruillemuilen.

Schmie'r'fren, fhw. (h.) = broederschap drinken. Schmie'r'lis, f. = (stud.) groet; S. trinken = broederschap drinken.

Schmie'r'fämmerchen (od. -fämchen), f. = boudoir. Schmie'r'fintel, m. = pruillookje.

Schmie'r'braten, m. = gestoofd, gesmoord vleesch. Schmie'r'en, fhw. (h.) = smoren, stoven; (in der Hitze) smoren, stikken, braden.

Schmie'r'fleisch, f. = gestoofd, gesmoord vleesch.

Schmie'r'hitze, w. = smoorhitte.

Schmie'r'kohl, m. = gestoofde roode kool.

Schmie'r'topf, m. = stoofpan.

Schmie'r, m. -s = winstje, profijtje, [eig. praatje, verzinseltje]; einen Schmie'r machen = op slimme manier profiteren.

Schmie'r'f, m. -(e)s, --e = sieraad, siersel, tooi, opschik; parure. Schmie'r'f = knap, mooi, fraai, sierlijk. Schmie'r'f'arbeit, w. = juweelen, bijouterie. Schmie'r'fen, fhw. (h.) = toelen, opsieren, mooi maken; in een mooi licht plaatsen, een mooien schijn geven, opsmukken; sich mit fremden Federn f. = met vreemde ve(d)eren pronken. Schmie'r'f'geld, f. = geld voor tooi en opschik. Schmie'r'f'händler, m. = handelaar in juweelen, juwelier. Schmie'r'f'kästchen, f. = juweelen-, bijouteriekistje. Schmie'r'f'laden, m. = bijouteriewinkel. Schmie'r'f'los = onopgesmukt, eenvoudig. Schmie'r'f'nadel, w. = juweelen speld, borst-, doek-, haarspeld, broche.

Schmie'r'f'sachen, Pl., -ware, w. = opschik, tooi, juweelen, bijouterieën.

Schmie'r'deisei, w. -, --en = morsboel, geklad, kladderig. Schmie'r'delig = kladderig, morsig, knoeierig. Schmie'r'deln, fhw. (h.) = morsen, kladden, knoeien.

Schmie'r'gel, m. -s, --; Schmie'r'gellei, w. -, --en = smokkelarij, sluikerij, smokkel-, sluikhandel. Schmie'r'geln, fhw. (h.) = smokkelen. Schmie'r'gelware, w. = smokkelwaar.

Schmie'r'g'ler, m. -s, -- = smokkelaar.

Schmie'r'g'lerbande, w. = smokkelaarsbende.

Schmie'r'g'eln, fhw. (h.) = meesmuilen.

Schmie'r's, m. -es = gepraat, gebabbel. Schmie'r's'fen, fhw. (h.) = praten, babbelen.]

Schmie'r's, m. -es = vuil, vuilnis, vuiligheid,

modder, slijk. **Schmutzärmel**, m. = morsmouw. **Schmutzbartel**, f. = morspot, smeerpoets. **Schmutzbogen**, m. = misdruk. **Schmutzen**, fchw. (h.) = vuil worden, morsen, klad-den, vuil maken; 't geluid van 't wild nadoen; leidst f. = besmettelijk zijn (van stoffen). **Schmutzfarbe**, w. = vuile kleur; grauwe, sombere kleur. **Schmutzflief**, m. = morspot, smeerpoets, vuilik. **Schmutzhammel**, m. = vuilik. **Schmutzian**, m. -(e)s, -e = gierigaard, vrek. **Schmutziga** = vuil, smerig, morsig, gierig. **Schmutzigkeit**, w. -, -en = vuilheid, vuiligheid, smerigheid. **Schmutztitel**, m. = werkkie, morskiel. **Schmutzlappen**, m. = vuile lap. **Schmutzliche**, w. = vuilpoes, moisebel. **Schmutzpapier**, f. = misdruk; kladpapier. **Schmutztitel**, m. = voortitel, Fransche titel.

Schnab'bern, fchw. (h.) = babbelen, wauwelen, snateren.

Schnabel, m. -s, Schnäbel = snavel, bek, sneb. voorsteven; jeder Vogel singt, wie ihm der S. gewachsen ist = ieder vogeltje zingt, zooals hij gebekt is; einem nach dem S. reden = iem. naar den mond praten; das ist nichts für deinen S. = dat is geen spekje voor jouw bekje. **Schnäbelchen**, f. -s, - = snaveltje, bekje. **Schnäbelförmig** = snavel-, snebvor-mig. **Schnabelieren**, **Schnäbeln**, fchw. (h.) = lekker eten, smullen, met trek eten. **Schnäbeln**, fchw. (h.) = van een snavel voorzien; sich f. = trekkebekken.

Schnabelschiff, f.; -schiff, m. = sneb||schip (of -schuit); -schoen (ook: tootschoen).

Schnabelwunde, w. = lekkernij, lekker maal, smulpartij. **Schnabelzange**, w. = nijptang, smidstang; snaveltang (van den chirurg). **Schnabulieren**, zie Schnabelieren.

Schnack, m. -(e)s = gebabbel, gepraat, grap, onzin; Schnäcke = grappen. **Schnackfen**, fchw. (h.) = babbelen, praten, kleren. **Schnackig**, **Schnackfisch** = grappig, koddig.

Schnab'büffel, **Schnäberbüffel**, f. -s, - = straatdeuntje, dansdeuntje, zangspreek.

Schnake, w. -, -n = (langbeenige) mug; grap, aardigheid, scherts.

Schnalle, w. -, -n = gesp. **Schnallen**, fchw. (h.) = gespen; [knellen, klappen].

Schnallen, fchw. (h.) = klappen (met de tong), smakken.

Schnapp! = snap! hap! **Schnapp**, m. -(e)s = snap, hap, greep. **Schnappen**, fchw. (h.) = snappen, grijpen, knippen (als een knipmes, met de vingers); flappen, happen; Luft f. = lucht happen, een luchtje scheppen; nach Luft f. = naar lucht happen, hijgen; das Schloß schnappt = verspringt, springt los. **Schnapp'ner**, m. -s, - = lancet, laatvlam; kleine handboog, veer. **Schnappfeder**, w. = veer. **Schnapphahn**, m. = struikroover, bandiet; snaphaan. **Schnappmesser**, f. = knipmes. **Schnapp'sack**, m. = knapzak, ransel. **Schnaps**, m. -es, Schnäpfe = jenever, brandewijn; borrel, drupje, glaasje, slokje. **Schnapsbruder**, m. = drinkebroer, jenever-liefhebber. **Schnapsbude**, w. = kroeg, herberg. **Schnaps'en**, fchw. (h.) = jenever drinken, borvelen. **Schnaps'neise**, w. = kroeg, herberg. **Schnaps'nase**, w. = jeneverneus. **Schnap'shen**, fchw. (h.) = (in den slaap) snurken, snorren, ronken; snorren, snoeven.

Schnap'sher, m. -s, - = snurker, snorker, ronker.

Schnarr'baß, m. = brombas, brommer.

Schnarr're, w. -, -n = ratel. **Schnarr'ren**, fchw. (h.) = ratelen, snorren, brommen;

brouwen (bij 't spreken). **Schnarr'posten**, m. = enkele wachtpost. **Schnarr'werk**, f. = bromwerk.

Schnat, w. -, -en = jong afgesneden loot.

Schnat'terer, m. -s, - = snateraar, bab-belaar, snappen. **Schnat'tergang**, w. = bab-belkous. **Schnat'terig** = snaterachtig, babbel-achtig. **Schnat'terliche**, w. = babbelkous, kletstante. **Schnat'termaul**, f. = babbelaar, wauwelaar. **Schnat'tern**, fchw. (h.) = (van eenden, ganzen) snateren, (van ooiëvaars) kleppen; babbelen, snappen; snateren; [klappertanden].

[**Schnäz**, m. -es, Schnäze = hoofdtooi van bruid of peettante].

Schnau, w. -, -en = snauw, snebschip.

Schnau'ben, fchw. (bisw. ft.: Schnob, geschoben)

(h.) = snuiven, blazen, hijgen; snauwen; nach Bläse f. = naar wraak hijgen, hunkeren;

der Zaunwind Schnob = de dooiwind blies, woel; (sich) die Nase f. = den neus snuiten.

Schnau'fen, fchw. (h.) = moeilijk adem halen, snuiven, blazen, hijgen, ademen, snuffelen.

[**Schnau'ferl**, f. = automobiel] **Schnauz'**

bart, m. = snor(rebaard), knevel. **Schnauz'**

chen, f. -s, - = snuitje, bekje, snoetje.

Schnauze, w. -, -n = snuit, snoet, bek; tuit (van lampen, kannen), bek of tuit (van dakgoten). **Schnauzen**, fchw. (h.) = snauwen, afsnauwen **Schnau'zen**, zie Schnauzen.

Schnauzer, m. -s, - zie Schnauz'bart.

Schnee'fe, w. -, -n = slak; (in 't oor) slak-kenhuis; wenteltrap; volute (aan een zuil);

slakkeboor; schroef van Archimedes; huise-lijke vrouw. **Schnee'fenart**, w. = slakkesoort,

slakkenaard. **Schnee'fenartig**, **Schnee'fenför-**

mig = slakachtig, -vormig. **Schnee'fenfröh-**

m. = schade door slakken aangericht.

Schnee'fengang, m. = slakkegang (eig. en

fig.), spiraalvormige gang of laan, slinger-

gang. **Schnee'fengehäufe**, f. = slakkenhuis.

Schnee'fengelübte, f. = slakhuisvormig ge-

welt. **Schnee'fenthauß**, f. = slakkenhuis.

Schnee'fenegel, m. = spiraalkegel. **Schnee'f-**

fenlinie, w. = slakkelijn, schroeflijn. **Schnee'f-**

fenpost, w.: mit der S. fahren = een slak-

kengangetje hebben. **Schnee'fenwindung**,

w. = schroeflijn, spiraal.

Schnee, m. -(e)s = sneeuw; (geslagen) schuim

(van eieren). **Schnee'bahn**, w. = weg over

de sneeuw. **Schnee'ball**, m. = sneeuwbal

(ook: de plant viorne). **Schnee'ballen**, fchw.

(h.) = met sneeuwballen gooien. **Schnee'z-**

berg, m. = sneeuwberg, -hoop. **Schnee'berger**,

m. -s = Schneebeger tabak. **Schnee'blind** =

sneeuwblind. **Schnee'bruch**, m. = hout, dat

door den sneeuwvracht is afgevalen.

Schnee'fall, m.; -falle, w.; -gans, w.; -ge-

birge, f. = sneeuw|val; -vloek; -gans; -gebergte.

Schnee'lgelände, Pl.; -geföhber, f.; -glöckchen,

f. = sneeuw|velden; -jacht; -klokje.

Schnee'lgrenze, w.; -huhn, f. = sneeuw|-

grens; -hoen.

Schnee'icht = sneeuwwit, -achtig. **Schnee'ig** =

sneeuwwit, met sneeuw bedekt, sneeuw...

Schnee'klumpen, m. = sneeuwklomp. **Schnee'z-**

fönig, m. = winterkoninkje; er freit sich wie

ein S. = hij is erg in zijn nopjes.

Sneefuppe, w.; -lawine, w.; -licht, f. = sneeuwkruid; -lawine; -glans.
Sneefstuit, w.; -mann, m.; -monat, m. = sneeuwlijn; -man (*of*: -pop); -maand (Nivôse, 21 Dec. -20 Jan.).
Sneefschafel (*od*: -schippe), w.; -schirm, m.; -schuh, m. = sneeuw[schop; -scherm; -schoen (*of*: -schaats).
Sneefvrijen, f.; -wafler, f. = sneeuw-jacht (*of*: -vlaag); -water.
Sneefwehe, w. —, -n = opgewaaide sneeuw.
Sneefweij = sneeuwwit. **Sneefwetter**, f. = sneeuwachtig weer, sneeuwweer. **Sneewittigen**, f. = Sneeuwwitje.
Sneewolk, w.; -zeit, w. = sneeuw[wolk, sneeuw]tijd.
Sneegel, m. -s, -- = slak zonder huis.
Sneide, m. -(e)s = kransigheid, energie.
Sneide, w. —, -n = snede, scherp (van een mes e. d.), kling; scherpe bergkant; energie, kransigheid; weg door 't bosch gebakt.
Sneidebank, w.; -bohne, w.; -eisen, f. = snijbank; -boon; -ijzer.
Sneideblok, f.; **Koh**, m.; -lohn, m. = zaag[hout; -blok (*of*: -balk); -loon.
Sneidemachine, w. = snij-, hakmachine.
Sneidemesser, f. = breed keukenmes, hakmes. **Sneidemühle**, w. = zaagmolen.
Sneiden, ft. (h.) (schneide; schnitt; schnitte; schneide! geschnitten) = snijden, graveeren, (beeld)snijden; maaien, oogsten; (eine Feder) snijden *of* vermaken; (die Saare) knippen; (Stämme zu Brettern) zagen; einem den Stein f. = iem. van den steen snijden; (eine Karte) afnemen; Geld f. = veel geld verdienen, woekeren; einen Ball f. = een bal snijden; einen f. = iem. (opzettelijk) niet zien; es schnitt mir (*auch*: mir) ins Herz, in die Seele = 't sneed mij door de ziel; es schneidet mir im Leibe = ik heb kramp in 't lijf; das schneidet in den Beutel = dat loopt in 't geld; einem die Cour f. = iem. 't hof maken. sich f. = zich snijden; elkaar snijden (*of*: kruisen); zich vergissen; *zie ook*: Geficht, Grimasse, Leber, Rohr. **Schneiden**, f. im Leibe = kramp, snijdingen. **Schneidend** = snijdend. scherp, (van wind, koude, geluid) *ook*: snerpand.
Schneider, m. -s, -- = snijder, kleermaker; S. machen = kapot maken (met minder dan de helft van 't aantal punten laten verliezen); S. werden, sein = verliezen; sie ist aus dem S. = ze is boven de dertig; verfroener S. = koudkleum, kouwelijke Dries. **Schneiderburfche**, m. = kleermakersjongen. **Schneidererei**, w. —, -en = kleermakerij; S. haben = den kleermaker *of* de naaister (aan huis) hebben. **Schneiderin**, w. —, -nen = naaister. **Schneiderinnung**, w. = kleermakersbond. **Schneidermädchen**, f., -mamfell, w. = modenaaster, kleermaakster. **Schneidermeister**, m. = kleermakersbaas. **Schneider**, f. w. (h.) = kleermaker zijn, bij 't kleermakersvak zijn. **Schneiderisch**, m. = werktafel (van den kleermaker). **Schneiderzunft**, w. = kleermakersgilde.
Schneiderzahn, m. = snijstand. **Schneiderzig**, w. — = kransigheid, flinkheid, energie.
Schneien, f. w. (h.) = sneeuwen; in ein Haus hinein sch. = bij iem. komen invallen.
Schneife, **Schneife**, w. —, -n = weg door 't bosch gehouwen, rechte boschweg, vogelstrik.

Schneifeln, f. w. (h.) = (boomen e. d.) uitsnijden, besnijden, dunnen.
Schnell = snel, vlug, gauw, hard; mach schn. = maak voort. **Schnellbleiche**, w. = snelwasscherij. **Schnelle**, w. —, -n = snelheid, vlugheid, (stroom)versnelling. **Schnellen**, f. w. (h.) = (einen Pfeil) afschieten; er schnellte mir ein Kügelchen an die Nase = hij schoot, knipte me een balletje tegen den neus; in die Höhe schn. = omhoog laten springen, opwippen, omhoog werpen; die Krallen berbor schn. = de nagels uitslaan; (mit den Fingern) knippen; der Ball schnellt in die Höhe = springt, vliegt omhoog. **Schneller**, m. -s, -- = knip (voor den neus), vogelknip, valhek, slagboom, knikker. **Schnellfeder**, w. = springveer. **Schnellfertig** = vaardig, voortvarend, niet aarzelend, vlug. **Schnellfeuer**, f. = snelvuur. **Schnellfüßig** = snel, lichtvoetig, vlug. **Schnelligkeit**, w. — = snelheid, vlugheid, vaart. **Schnellkraft**, w. = veerkracht. **Schnellkugeln**, f. = knikker. **Schnelllauf**, m. = hardloop, hardloopen. **Schnellläufer**, m. = hardlooper; renner, renpaard. **Schnellpost**, w. = mail, snelpost. **Schnellpresse**, w.; -schreiber, m. = snellpers; -schrijver.
Schnellschritt, m. = versnelde pas, looppas.
Schnellsegler, m.; -waage, w.; -zug, m. = snellzeiler; -waag (*of* unster); -trein
Schnellzüngig = sneltongig, vlug, rad in den mond. **Schnellzüngigkeit**, w. = radheid van tong.
Schnepfe, w. —, -n = snip.
Schnepfendreck, m.; -fang, m.; -jagd, w. = snippe[drek, -vangst; -jacht.
Schnepfenstrich, m.; -zeit, w.; -zug, m. = snippe[zwerf (vlucht en -jacht); -tijd; -vlucht (-zwerf).
Schneppe, w. —, -n = punt (van kant, van een keurs); tuit (van een kan); top (van een muts); snip.
Schnepfer, *zie* Schnapper.
Schnetzen, f. w. (h.) = snuiten (de kaars, zijn neus); sich sch. = zijn neus snuiten.
Schnitzfen, f. w. (h.) = wippen, spatten, doen springen]. **Schnitzhuck**, m. -(e)s = onzin! gebabbel, gesnap, wartaal; rommel.
Schnitzben, *zie* Schnauben.
Schnitzeln, f. w. (h.) = overdreven netjes kleeden; geschnitzelt und gebügelt = on door een ringetje te halen, in de puntjes.
Schnitzpel, m. -s, -- = heerenrok (stalen pen); fat.
Schnitzpen, f. -s, -- = knip (met de vingers); einem ein Schn. schlagen = met duim en vinger knippen, als bewijs dat men iem. minacht; zich niet om iem. bekommeren, iem. te slim afzijn.
Schnitzpel, m. u. f. -s, -- = snipper.
Schnitzpen, f. w. (h.) = snipperen.
Schnitzpen, f. w. (h.) = wippen, tippen, even inknippen, met duim en vinger knippen, springen, vliegen, schieten. **Schnitzpist** = snibbig, bits, vinnig. **Schnitzpel**, f. -s, -- = snipper.
Schnitt, m. -(e)s, --e = snijden, knippen; snede, snee, schrap, barst, doorsnede, snit, mode, patroon, vorm; [oogst]: ein Schn. ins Herz, in die Seele = een steek in 't hart, in de ziel; der erste, zweite S. = de eerste, tweede hooioogst; seinen S. machen = zijn slag slaan; ein S. Bier, Wein = een halfje;

auf einen S. = in eens. **Schnitt'bohne**, w. = snijboon. **Schnitt'sten**, f. -s = sneetje (brood), plakje; winstje. **Schnitt'te**, w. -n = snede, plak. **Schnitt'ter**, m. -s, - = maaier. **Schnitt'terin**, w. -n = naaister. **Schnitt'terlobn**, m. = maailoon; -geld. **Schnitt'handel**, m. = kleinhandel (vooral in ellewaar). **Schnitt'händler**, m. = kleinhandelaar. **Schnitt'holz**, f. = zaaghout. **Schnitt'lauch**, m. = snijbieslook. **Schnitt'ling**, m. -e, - = stek(je). **Schnitt'linie**, w. = snijlijn. **Schnitt'mesjer**, f. = hakmes, snoeimes. **Schnitt'reif**, m. = rijp om afgesneden te worden. **Schnitt'salat**, m. = latuw. **Schnitt'waren**, Pl. = ellewaren, garen en band, nouveautés. **Schnitt'teife** = bij plakken, bij sneden, bij mooten. **Schnitt'twoude**, w. = snijwoude. **Schnittk**, m. -e, - = plakje, schijfje (vooral van gedroogde vruchten); afgesneden stukje. **Schnitt'zerarbeit**, m. = snijwerk. **Schnitt'zel**, f. -s, - = afsnijsel, snipper; Wiener S. = gebraden schijf kalfvleesch; eiuem S. kräufeln = iem. een rad voor de oogen draaien. **Schnitt'zelei'**, w. -n, -en = snipperwerk, houtsnijwerk. **Schnitt'zeln**, fchw. (h.) = snijden, snipperen. **Schnitt'zen**, fchw. (h.) = snijwerk maken, houtsnijden. **Schnitt'zer**, m. -s, - = snijder, beeldsnijder: fout, bok; mes (van zadelmakers e. d.). **Schnitt'zern**, fchw. (h.) = fouten, bokken maken. **Schnitt'messer**, f.; **werf**, f. = (hout)snijmes; -werk. **schno'bern**, fchw. (h.) = snuffelen. **schno'de** = (Ge'indul, Ge'iz) laag, gemeen; (Welt, Geld, Raunon) boos, snoed, naar, ellendig; (Frage, Antwort, Behandlung) geringachtend, minachtend, smadelijk; schno'des Pech, schno'der Irrtum = leelijke, beroerde tegenspoed, vergissing. **Schno'digfelt**, m. -n, -en = snoothed, minachting. **schno'pern**, zie schnippern. **Schnor'fel**, m. -s, - = krul, versierende gebogen lijn, spiraal, versiering, haal; roulade. **Schnor'felei'**, w. -n, -en = krulwerk. **Schnor'feln**, fchw. (h.) = krullen, (met allerlei krullen) versieren. **Schnor'ren**, fchw. (h.) = bedelen. **Schnor'rer**, m. -s, - = bedelaar. **Schnuc'ke**, w. -n, -n = klein schaap. **Schnuc'feldchen**, f. -s, - = schaapje; dotje, liefje, snoesje. **Schnuck**, m. = snoesje, dotje. **schnu'deln**, fchw. (h.) = snuffelen, door den neus praten; fitten]. **schnu'feln**, fchw. (h.) = snuffelen. **Schnuff'ler**, m. -s, - = snuffelaar. **Schnuff'ler**, m. -s, - = dot, zuigdot. **Schnuff'fen**, m. -s, - = verkoudheid (in 't hoofd). **Schnuff'fen**, fchw. (h.) = snuiven. **Schnuff'fenartig** = als verkoudheid, uit verk. voortkomend. **Schnuff'fenheber**, f. = catarrhale koorts, griep, influenza. **Schnuff'fer**, m. -s, - = snuiver. **Schnuff'tabak**, m. = snuif. **Schnuff'tabak(s)dose**, w. = snuifdoos. **Schnuff'tuch**, f. = zakdoek. **Schnuff'pe**, w. -n, -n = pit, neus, snuitsel (van de kaars); es ist ihm alles Schn. = 't is hem alles 'tzelfde. **Schnuff'pern**, fchw. (h.) = snuffelen. I. **Schnur**, w. -, -en u. Schnüre = schoondochter, snaar.] II. **Schnur**, w. -, -en u. Schnüre = snoer; (zweep-, hengel)koord; (meet)lijn; bindtouw;

veter; passament, soutache; da geht alles nach der Schn. = volgens den regel, heel geregeld; über die Schn. hauen = uit den band springen, de maat te buiten gaan; [von der Schn. leben = 't kapitaal opeten]. **Schnur'band**, f. = veterband, veter, rijgsnoer. **Schnur'boden**, m. = bovenverdieping van 't tooneel, tooneelzolder, machinerie. **Schnur'brust**, w. = corset. **Schnur'den**, f. -s, - = snoertje, koordje; er hat ihn am Schn. = hij heeft hem aan 't lijntje; das geht ja wie am Schn. = als van een leien dakje; er hat es am Schn. = hij kent 't op zijn duimpje. **Schnur'en**, fchw. (h.) = binden, snoeren, toesnoeren, rijgen; sich schn. = zich (in)rijgen; sein Bündel schn. = zijn boeltje pakken; einen schn. = iem. snijden, uitzuigen. **Schnur'gerade** = lijnrecht, regelrecht, rechtstreeks(ch). **Schnur'hafen**, m. = rijghaak, nestel. **Schnur'lag**, m., **seib**, m., **seibchen**, f. = rijglijf, corset. **Schnur'loch**, f. = rijggat, -oog, vetergat. **Schnur'leber**, w., **maagen**, m. = lever, maag, misvormd door 't inrijgen. **Schnur'macher**, m. = passamentmaker. **Schnur'nadel**, w. = rijgnaald. **Schnur'rant**, m. -en, -en = rondtrekkend (bedelend) muzikant. **Schnur'bart**, m. = snor, snorrebaard, knevel. **Schnur'bärtig** = met een snor of knevel, barsch uitzierend. **Schnur're**, w. -, -n = ratel, oude vrouw; snor (van katten e. d.); snoet, snuit; grap, aardigheid, klucht, grappige vertelling. **Schnur'ren**, fchw. (h.) = snorren, gonzen (van raden e. d.); spinnen (van katten), brommen; bedelen. **Schnur'rer**, zie Schnorrrer. **Schnur'riemen**, m. = rijgriem, veter. **Schnur'rig** = koddig, grappig, komiek, kluchtig, vermakelijk. **Schnur'rfeiferer**, w. -, -en = snorrepijperij, nietigheid, beuzelpraat, aardigheid, grap. **Schnur'rschuh**, m.; **stiefel**, m. = rijg'schoen; -veter; -laars. **Schnur'straße** = lijnrecht, rechtstreeks(ch), regelrecht. [Schnur od. Schnur'te, w., zie Schnauze.] **Scho'ber**, m. -s, - = hoop, stapel, opper, milt (van hooi e. d.). **schö'bern**, fchw. (h.) = ophoopen, in hoopen zetten. **Schock**, f. -e, -s = schok, zestigtal. **Schock'schwerenot'** = duizend donders! **Schock'weise** = schoksgewijze, bij schokken; in groot aantal. **Scho'tel** = sjofel, armzalig, armoedig, kaal, haveloos. **Scho'tel**, m. u. f. -s = min goedje. **Schö'fte**, m. -n, -n = schepen, wethouder. **Schö'fjenamt**, f. = schepen-, wethoudersamt. **Schö'fengericht**, f. = schepenrechtbank (uit leeken bestaande onder voorzitterschap van een rechtsgeleerde). **Schokolade**, w. -, -n = chocolade. **Schokoladenfabrikant**, m. = chocoladefabrikant. **Schokoladenfarbig** = chocoladekleurig. **Schokoladenplätzchen**, f.; **tafel**, w. = chocolade!nikje; -tablet. **Scholar'**, m. -en, -en = scholier. **Scholar'sch**, m. -en, -en = scholar: schoolopziener, schoolhoofd. **Schola'stisch**, w. - = scholastiek: schoolwijsheid der middeleeuwen. **Schola'stiker**, m. -s, - = scholasticus. **Schola'stisch** = scholastisch: schoolmeesterachtig. **Scholiast'**, m. -en, -en = scholiast: ver-

klaarder van de oude schrijvers. **Scho'lien**, Pl. = scholien: geleerde aantekeningen, commentaren.

I. **Schol'te**, w. —, —n = schol.

II. **Schol'te**, w. —, —n = aardkloot, klont, stuk grond; (ijs)schots; er flebt an seiner Sch. = hij blijft op zijn geboortegrond.

Schol'tern, schw. (h.) = dof neervallen, naar beneden ploffen.

Schol'tig = met kluiten, klonters bedekt.

Schol'tisei, zie Schultseijerei.

Schol'tze, zie Schulze.

Schon = (da ist er sch.) reeds, bereids, al; Steuern zahlen wir sch. genug = belasting betalen we toch al genoeg; sch. gut! = goed, 't is al goed! das ist sch. wahr, aber...; ich glaube sch. das...; das wird sch. richtig sein; er wird sch. kommen = wel; gefingt es ihr aber auch sch. = maar al gelukt 't haar ook: ob... sch., wenn... sch. = ofschoon, hoewel, al; das glaube ich sch. gar nicht = dat geloof ik nu heelemaal niet.

Schön = mooi, schoon; Bistipp der Schöne = Philips de Schoone; die Schönen Künste = de schoone kunsten; eines Schönen Morgens = op een goeden morgen; er macht Schöne Streiche = hij haalt mooie dingen uit; das wäre noch schöner = nog mooier! sch. (schmecken, riechen) = lekker; er tut ihr sch. od. tut sch. mit ihr = doet lief tegen haar, vleit haar; bitte sch. = dank u of niet te danken; danke sch. = dank u wel; er läßt sch. greifen = u moet de groeten van hem hebben. **Schön'druck**, m. = luxedruk. [**Schöne**, w. = schoonheid]. **Schö'nen**, schw. (h.) = (Wein) klaren.

Schö'nen, schw. (h.) = sparen, ontzien, verschoonen, voorzichtig behandelen; (den Wald) goed onderhouden. **Schö'nend** = zacht, voorzichtig, toegevend.

I. **Schö'ner**, m. —s, — = hoes.

II. **Schö'ner**, m. —s, — = schoener.

Schön'färber, m. = verver in mooie en vaste kleuren; optimist. **Schön'färberei**, w. = ververij voor de mooie kleuren; optimisme.

Schön'geist, m. = fraai vernuft. **Schön'geisterei**, w. = vertoon van fraai vernuft.

Schön'heit, w. —, —en = schoonheid.

Schön'heits'gefühl, f. =: -fium, m.; -lehre, w.; -mittel, f. = schoonheids'gevoel; -zin; -leer; -middel.

Schön'pflüsterchen, f. = schoonheidspleistertje, moesje. **Schön'reducer**, m. = redenaar, die in mooie taal spreekt. **Schön'reducerei**, w. = mooie woorden, gemaaktheid (in 't spreken). **Schön'schreibekunst**, w. = schoonschrijfkunst, calligraphie. **Schön'schwäzer**, m. = mooiprater.

Schön'tun, unr. (h.) = mooi doen, vleien.

Schö'nung, w. — = verschooning, omzichtigheid, toegevendheid; jong hout. **Schö'nungsbrille**, w. = conservatiebril. **Schö'nungslos** = meedogenloos, onmeedoogend, onverbiddelijk, zonder iets te ontzien. **Schö'nungsvoll** = zacht, omzichtig, zeer verschoonend.

Schön'wissenschaftlich = over de fraaie letteren.

Schön'zeit, w. = verboden jachtijd, besloten of gesloten tijd.

Schö'ner, zie Schöner II.

Schöpf, zie Schöpf.

I. **Schöpf**, m. —(e)s, Schöpfe = kuif; kruin, top; bosje (haar, bladeren); pluim; hoofd, pruik; die Gelegenheit beim Sch. fassen = de gelegenheid aangrijpen.

II. [**Schöpf**, zie Schuppen.]

Schöpf'brett, f. = schepbord, schoep. **Schöpf'brunnen**, m. = waterput. **Schöpf'fe**, w. —, —n = schep; plaats waar water geschept wordt. **Schöpf'eimer**, m. = putemmer.

Schöpf'fen, schw. (h.) = scheppen, putten;

Atem, frische Luft f. = adem, frissche lucht

scheppen; Verdacht f. = verdenking opvatten;

der Kahn schöpft Wasser = de boot maakt water. **Schöpf'fer**, m. —s, — = schepper.

Schöpf'fergeist, m., -hand, m. = scheppende geest, hand. **Schöpf'ferisch** = scheppend, vruchtbaar, voortbrengend. **Schöpf'ferkraft**, w. = scheppende kracht. **Schöpf'fermacht**, w. = macht van den schepper. **Schöpf'ferwort**, f. = scheppingswoord.

Schöpf'fäßen, -gefäß, -gefäßirr, f. = schep, schepvat. **Schöpf'faune**, w. = schepkan.

Schöpf'felle, w., -löfel, m. = scheplepel, schep, schepper.

Schöpf'meise, w. = kuifmees.

Schöpf'rad, f. = scheprad. **Schöpf'topf**, m. = schep, schepvat.

Schöp'fung, w. —, —en = schepping.

Schöp'fungsgeschichte, w.; -tag, m.; -werk, f. = scheppings'geschiedenis; -dag; -werk.

Schöpf'werk, f. = schepmolen, pompwerk, hydraulische machine.

Schöpf'we, f. —s, — = pintje, glaasje.

[**Schöpf'we**, zie Schöpfe.]

Schöp'pen, m. —s, — = glas, pot, pint (wijn, bier); [= Schuppen]. **Schöp'penweise** = bij 't glas, bij 't pintje, bij glazen, pintsgewijze.

[**Schöp'pen**, schw. (h.) = stoppen, volproppen.]

Schöpf's, m. —es, —e = bamel, schaaap, domoor, suffer. **Schöpf'senbraten**, m. = gebraden schapevleesch. **Schöpf'senfleisch**, f. = schapevleesch.

Schorf, m. —(e)s = schurft, roof (op een wonde), korst, spaander, schilfer. **Schor'fig** = schurftig, korstig.

Schürf, m. —(e)s = schorl (een delfstof).

Schorlemor'le, f. —(e)s = schorlemorle: wijn met spuit- of selterwater.

Schorn'stein, m. = schoorsteen; du faußt keine Förderung in den Sch. schreiben = je kunt die vordering, die schuld wel uitvegen.

Schorn'stein'brand, m.; -feger, m.; -rohre, w. = schoorsteen'brand; -veger; -pijp.

I. **Schoß**, m. Schöße, Schöße u. Schöße = loot, schent; [verheping; belasting, schot].

II. **Schoß**, m. —es, Schöße = schoot (deel van een kleed, van 't lichaam, eig. en fig.); die Hände in den Sch. legen = de handen in den schoot leggen, niets doen; wie in Abrahams Sch. = als in Abrahams schoot, zalig; in den Sch. der Kirche zurückkehren = in den schoot der Kerk terugkeeren; im Schoße der Verfaumlung = in den boezem van de vergadering; er sitzt dem Glück im Sch. = hij is een geluks-kind.

Schof'fen, schw. (h.) = opschieten, spruiten, uitloopen, groeien; [opbrengen. **Schöpf'fer**, m. —s, — = (belasting)ontvanger].

Schoß'hündchen, f. = schoothondje. **Schoß'jünger**, m. = hevelingsteering.

Schoß'felle, w. = pakruimte achter in den wagen; plaats voor den koetsier op een vrachtwagen.

Schoß'kind, f. = schootkind, heveling, benjamin.

Schöpf'ling m. —(e)s, —e = schent, loot, spruit.

Schöpf'pflichtig = belastingplichtig.

I. **Scho'te**, zie Schaute.

II. **Scho'te**, w. —, —n = peul, huls, schil, dop; schoot (aan 't zeil); Schoten = peulen, dorperwten. **Scho'tenartig**, —förmig = peul-achtig, peulvormig, peuldragend. **Scho'ten-gewächse**, —pflanzen, Pl. = peulgewassen. **Scho'tentoffel**, m. = onnoozele bals, stoffel. **Scho'tentragend** = peuldragend. **Schott**, f. —(e)s, —e; **Schot'te**, w. —, —n = tusschenschot, schot (vooral op schepen). **Schot'te**, m. —n, —n = Schot. **Schot'tin**, w. —, —nen = Schotsche.

Schot'ten, m. —s, — = wei, hui.

Schot'ter, m. —s, — = kleingeklopte steen (voor straatwegen), puin; los rivier- en berggesteente. **Schot'tern**, f. w. (h.) = (den weg) met kleine steenen bestrooien.

Schot'tisch = Schotsch; der Schot'tisch(e) = de schotsche wals. **Schot'tland**, f. = Schotland.

Schraff'ten, f. w. (h.) = arceeren. **Schraff'ting**, w. —, —en = arceering, ets.

Schrag = schuin, scheef; er mocht f. (gegen) — über = hij woont hier schuin over. **Schra'ge**, w. —, —n = schuimte, schuinschte. **Schra'gen**, m. —s, — = schraag, bok; stapel hout; draagbaar. **Schra'gen**, f. w. (h.) = schuin afwerken, doen afhellen. **Schrag'fenster**, m. = vallicht. **Schrag'heit**, w. — = schuimte, scheefheid.

Schram'me, m. —, —n = schram, krab, ontvelling; (in 't glas) kras. **Schrau'men**, f. w. (h.) = schrammen, krabben, krassen.

Schram'mig = geschramd, bekrast.

Schrank, m. —(e)s, Schränke = kast.

Schran'ke, w. —, —n = afsluiting, grens, palen, (gerecht) balie; die Schranken durch-brechen od. überschreiten = de perken overschrijden, te buiten gaan; in die Schranken forden = uitdagen; für einen in die Schranken treten = voor iem. in 't krijt (in 't strijdperk) treden; einer in (den) Schranken halten = binnen de perken houden; einer Sache Schranken setzen = paal en perk stellen aan iets. **Schran'ken**, f. w. (h.) = kruisen, vlechten. **Schran'kenlos** = onbegrensd, grenzeloos, onbeperkt, paalloos.

Schran'ke, w. —, —n = graanmarkt, korenbeurs, stalleje; rechtbank.

Schran'ze, —n, —n = klaplopend hoveling, kruiper, likklooiër. **Schran'zen**, f. w. (h.) = kruipen, klaploopen. **Schran'zenhaft**, = kruiperig.

Schrap'nell, m. u. f. —s, —s = granaat, bom.

Schrat, m. —(e)s, —e = boschgeest, satyr.

Schrau'be, w. —, —n = schroef; er setzt seine Worte auf Schrauben = hij praat dubbelzinnigheden; die Sache steht auf Schrauben = staat op losse schroeven, is nog onzeker; bei ihm ist eine S. (im Kopfe) los od. locker = 't is bij hem niet pluis; alte S. = oud wijf. **Schrau'ben** f. w. (h.) (schraubte u schrob; geschraubt u. geschroben) = schroeven, (seinen Stil) opschroeven; die Presse in die Höhe f. = opdrijven; einen f. = plagen, voor den gek houden; auf etw. hie f. = op bedekte manier op iets wijzen, er omheen draaien; geschraubte Erklärung = onduidelijke verklaring, die om de zaak heendraait; draaiërij.

Schrau'ben|bohrer, m.; **dampfer**, m. = schroef|boor; -boot.

Schrau'ben|gang, m.; **gewinde**, f.; **linie**, w. = schroef|gang; -draad; -lijn.

Schrau'ben|mutter, w.; **preße**, w.; **schiff**, f. = schroef|moer; -pers; -schip.

Schrau'ben|schloß, f.; **schlüssel**, m.; **zange**, w. = schroef|slot; -sleutel; -tang.

Schrau'benzieher, m. = schroefvedraier.

Schraub'erei, w. —, —n = voor-den-gekhouderij. **Schraub'floss**, m. = schroef, bank-schroef.

Schreck, m. —(e)s, —e = schrik; [barst. scheur].

Schreck'bar = schrikachtig; -baar. **Schreck'bild**, f. = schrikbeeld. **Schreck'en**, m. —s, — = schrik, ontsteltenis, verschrikking; in S. setzen = doen schrikken, doen ontstellen, schrik aanjagen; palen om de vloten aan vast te leggen.

I. **Schreck'en**, ft. (f.) (du schrickst, er schrickt; schraf; schraße; schrick! [geschroden dafür:]; erschrecken) = (intr.) schrikken, ontstellen.

II. **Schreck'en**, f. w. (h.) = verschrikken, doen of laten schrikken (ook als keukenterm).

Schreck'enbleich = bleek van schrik.

Schreck'en|bottschaft, —nachricht, —post, w. = schrikkelijke, ontzettende tijding.

Schreck'en|herrschaft, w. = schrikbewind.

Schreck'ensmann = lid van 't schrikbewind.

Schreck'ensnacht, w. = verschrikkelijke nacht.

Schreck'ensregierung, w. = schrikbewind.

Schreck'ens|tag, m.; **stat**, w.; **zeit**, w. = ontzettende dag; o. daad; o. tijd.

Schreck'geipenst, f. = schrikbeeld, spookgestalte. **Schreck'haft** = schrikachtig; **soms**: schrikaanajgend. **Schreck'haftigkeit**, w. — = schrikachtigheid. **Schreck'lich** = schrikkelijk, verschrikkelijk, ontzettend, vreeselijk, erg.

Schreck'lichkeit, w. —, —en = verschrikkelijkheid. **Schreck'nis**, f. —jes, —je = verschrikking, angst. **Schreck'schanze**, w. = schrikschans. **Schreck'schuh**, m. = loos alarm. schot in de lucht.

Schrei, m. —(e)s, —e = schreeuw, kreet, gil.

Schreib'art, w. = wijze van schrijven, hand, spelling, stijl, schrijfrant. **Schrei'bebrief**, m. = brief, zendbrief, epistel. **Schrei'be|buch**, f. = schrijfboek, schrift. **Schrei'be|begehühr**, w. = copieërloon, schrijffloon. **Schrei'belustig** = schrijflustig, -graag. **Schrei'ben**, ft. (h.) (ich schreibe; schrieb; schriebe; schreibe! geschrieben) = schrijven; einem od. an einen f. = (aan) iem. schrijven; einem etw. zur Last f. = iets op iems. rekening schrijven; es ist ihm an der Stute geschrieben = 't staat op zijn voorhoofd geschreven; die Rolle ist dem Schauspieler wie auf den Leib geschrieben = die rol is juist voor hem geschikt; wie f. Sie sich? = hoe schrijft U uw naam? wo schreibt sich diese Nachricht her? = uit welke bron komt dat bericht? zie ook Dhr. **Schrei'ben**, f. —s, — = schrijven. brief, missieve.

Schrei'be|pult, f. = schrijfflessenaar, -tafel.

Schrei'ber, m. —s, — = schrijver (van een brief), afschrijver, klerk, secretaris. **Schrei'beramt**, f. = betrekking van klerk, van secretaris. **Schreib'erei**, w. —, —en = schrijverij, geschrijf; klerkswerk. **Schrei'berposten**, m., —stelle, w. = betrekking van klerk, van secretaris. **Schreib'faul** = lui in 't schrijven.

Schreib'feder, w.; **fehler**, m. = schrijf|pen; -fout.

Schreib'fertigkeit, w. = vaardigheid in 't schrijven. **Schreib'gebühr**, w. = schrijf-, copieërloon. **Schreib'heit**, f. = schrijfboek, schrift. **Schreib'föhle**, w. = zwart teekenkrijt.

Schreib'krampf, m.; **mappe**, w.; **material**, f. = schrijf|kramp; -map; -behoefden.

Schreibpergament, f. = velijnpapier. **Schreibpult**, f. = schrijfflessenaar. **Schreibschrift**, w. = cursief. **Schreibschüler**, m. = leerling in 't schrijven. **Schreibstift** = schrijfgraag. **Schreibstift**, m. = schrijfstift, stilet; potlood. **Schreibstube**, w. = kantoor. **Schreibtafel**, w.; **Schreibtisch**, w.; **Schreibtisch**, w. = schrijffless; -zucht; -plankje (-leitje). **Schreibtafel**, m.; **Schreibtafel**, w. = schrijffless; -tafel; -oefening. **Schreibweise**, w. -- = 't schrijven, schrijfwijze. **Schreibweise**, w.; **Schreibweise**, f. = schrijfwijze; -gereedschap (of: -gerei). **Schreien**, ft. (h.) (ich schreie; schrie; schrie; schreie! geschrien) = schreeuwen, roepen, uitroepen; (ezels) balken; (plat) schreien; aus vollem Hals f. = uit alle macht schreeuwen; das schreit um Rache = dat roept om wraak; einen die Ohren voll schreien = iem. de ooren doof schreeuwen; *zie ook* Nordio; wie man in den Wald hinein schreit, so schallt es wieder heraus = zoo men doet, zoo men ontmoet. **Schreier**, m. --, --en = schreeuwer, roeper. **Schreier**, w. --, --en = schreeuwerij, geschreeuw, geroep, gegil. **Schreierhaus**, m. = schreeuwelelijk. **Schrein**, m. -(e)s, -e = kast, kist. **Schreiner**, m. --s, -- = (zuidd.) schrijnwerker, kastenmaker. **Schreinermeister**, m. = schrijnwerkerbaas. **Schreiner**, f. (h.) = kastenmaker, schrijnwerker zijn. **Schreiten**, ft. (f.) (ich schritt, geschritten) = stappen, schrijden; weiter f. = verder gaan, voortgaan; zum Werke f. = aan 't werk gaan; zur Sache f. = tot de zaak komen; zur Wahl, Abstimmung, Ausföhrung, zu einem Mittel f. = tot de verkiezing, de stemming, de uitvoering, een middel overgaan. **Schreitang**, w. --, --en = stap, gang. **Schreibvogel**, m. = piepende vogel. **Schrenz**, m. -es = vloeiend papier. **Schreit(het)**, m. --s, -- = boschgeest, -duivel. **Schreibstift**, m. = paal (om een vlot aan vast te leggen). **Schrift**, w. --, --en = schrift, hand(schrift); geschrift; 't geschrevene; in lateinischer S. = in Latijnsche letters; Goethes Schriften = G's werken; die S. = de Schrift, Schriftuur; (op munten) legende, muntzijde; ein Stein vor der S. = eerste en beste afdruk van een plaat, proefdruk. **Schriftart**, w.; **Schriftart**, m.; **Schriftart**, m.; **Schriftart**, m.; **Schriftart**, m. = schriftsoort (of: lettersoort); -uitlegger (of: verklaarder); -onderzoek. **Schriftführer**, m. = schrijver, secretaris. **Schriftgelehrter**, m. = schriftgeleerde. **Schriftgemäß** = in overeenstemming met de schrijftaal, gebruikelijk. **Schriftgäcker**, m. = lettergieter. **Schriftgläubig** = rechtzinnig, orthodox. **Schriftkasten**, m.; **Schriftkasten**, m. = letterkast(t); -kegel (of: -corpus, -dikte). **Schriftleiter**, m. = redakteur. **Schriftlich** = schriftelijk; etw. f. abfassen = iets op schrift brengen; das gebe ich Ihnen f. = dat geef ik je op een briefje. **Schriftmäßig** = volgens de Schrift. **Schriftmäßig**: **Schriftmäßig**, f. = overeenkomst met de Schrift. **Schriftmetall**, f. = lettermetaal. **Schriftmutter**, w. = matris. **Schriftprobe**, w. = schrijff, letterproef. **Schriftsatz**, m. = letter-

zotten (voor den druk). **Schriftschneider**, m. = graveur. **Schriftseite**, w. = wapen- of muntzijde (van een geldstuk). **Schriftsetzer**, m. = letterzetter. **Schriftsprache**, w. = schrijftaal, Bijbeltaal. **Schriftstelle**, w. = plaats in een of ander geschrift, in de H. Schrift. **Schriftsteller**, m. --s, -- = schrijver, auteur. **Schriftstellerei**, w. = (boeken)schrijverij. **Schriftstellerisch** = als schrijver. **Schriftstellern**, f. (h.) = als schrijver, auteur werkzaam zijn, zich met schrijverij ophouden. **Schriftstempel**, m. = letterstempel (in de matris). **Schriftstück**, f. = geschrift, stuk. **Schrifttext**, m. = tekst uit de Schrift. **Schriftverfälscher**, m. = schriftvervalscher. **Schriftverständnis** = schriftkundig. **Schriftwechsel**, m. = briefwisseling, correspondentie. **Schriftwerk**, f. = werk. **Schriftwidrig** = strijdig met de Schrift. **Schriftzeichen**, f. = schriftteeken, letter. **Schriftzug**, m. = trek, haal (met de pen). **Schriif** = schriif, scherp, schel. **Schriifsen**, f. (h.) = scherp, schriif klinken, gillen. **Schriinden**, ft. (h.) (ich schrinde; schrund od. schrand; geschrunden) = bersten, barsten, springen, splijten, schrompelen. **Schriinuen**, ft. (h.) = pijn doen, schrijnen, steken. **Schriip**, w. --, --n = broodje. **Schriit**, m. -(e)s, -e = schrede, stap, pas; er geht einen guten S. = hij stapt goed; (im) S. fahren, reiten = stapvoets rijden; mit einem (gleichen) S. halten = met iem. gelijken tred houden; einem auf S. und Tritt folgen = iem. op den voet volgen; auf tausend S. = op duizend pas. **Schriitgänger**, m. = telganger. **Schriitling** = in de pas. **Schriitmacher**, m. = gangmaker, pace-maker. **Schriitshuh**, *zie* Schriitshuh. **Schriitweise** = pas voor pas, stap voor stap. **Schriiff** = steil, ruw, scherp, barsch. **Schriiffheit**, w. --, --en = steilte, ruwheid, scherpte, barschheid. **Schriiffen**, f. (h.) = koppen, koppen zetten, bloed aftappen, laten; (fig.) einen f. = iem. afzetten, beet hebben, laten bloeden. **Schriiffkopf**, m. = kop, laatkop. **Schriiffschnäpper**, m. = laatmesje. **Schriiff**, m. u. f. -(e)s, -e = grof gemalen koren (voor veevoeder); schroot, hagel; stuk, stomp, blok; stempel; ein Mann vor allem S. und Korn = een man van den ouden stempel. **Schriiffart**, w. = houthakkersbijl. **Schriiffbeutel**, m. = schroot- of hagelzak. **Schriiffbüchse**, w. = schroot- of hagelbus. **Schriiffen**, f. (h.) u. ft. (h.); mit ft. Part. = (koren) malen, breken, knagen; kauen; splijten, stukhakken; mit f. Part. = voortrollen, (met het schrootouw in den kelder) laten zakken, kelderen; (uit den kelder) optrekken; sleepen, rollen. **Schriiffter**, m. --s, -- = stampen, hakker; sjouwer, sleeper; schalebijter, vliegend hert. **Schriifförmig** = schroot-, hagelvormig. **Schriiffhinte**, w. = jachtgeweer. **Schriiffhorn**, f. = grofgemalen koren; hagelkorrel. **Schriiffleiter**, w. = rolplank (om vaten te kelderen). **Schriiffing**, m. -(e)s, -e = ongestempeld muntplaatje. **Schriiffmehl**, f. = grof meel. **Schriiffmesser**, f. = hak-, snoei-mes. **Schriiffmühle**, w. = grove korenmolen. **Schriiffsäge**, w. = groote zaag. **Schriiffseil**, f. = schrootouw. **Schriiffwinde**, w. = windas, kaapstander. **Schriiffen**, f. (h.) = schrobden, boenen;

(op schepen) zwabberen. **Schrub'ber**, m. —s, — = schrobber, boender; (op schepen) zwabber. **Schruf'le**, m. —, —n = gril, kuur. **Schruf'lenzhaft** = grillig, kurig. **Schrumm!** = uit! basta! **Schrump'el**, w. —, —n = rimpel. **Schrump'(e)lig** = rimpelig, gerimpeld. **Schrumpf**, m. —(e)s = inkrimping. **Schrump'fen**, fchw. (h.) = krimpen, verschrompelen, rimpelen. **Schrump'fig** = verschrompeld, rimpelig. **Schrunde**, w. —, —n = scheur, kloof, barst, spleet. **Schrundig** = vol scheuren, kloven, barsten of spleten. [**Schrup'pen**, zie **Schrubben**.] **Schru**, m. —es = rommel, voddegoed, bocht.] **Schub**, m. —(e)s, Schübe = stoot, duw; (in 't spel) gooi, worp, kegelspel, kegelbaan: overbrenging (van landloopers e. d.); la(de); ovenvol, baksel; stroom van mensen; af den Sch. brengen = door de politie laten overbrengen. **Schub'bjack**, m. —s, —s = schobbejak. **Schub'fach**, f. = lade, vak. **Schub'fenster**, f. = schuifraam. **Schub'faren**, m. = kruiwagen. **Schub'fakten**, m., —lade, w. = la(de), latafel. **Schub'paß**, m. = bevel om landloopers over de grenzen te brengen. **Schub'riegel**, m. = grendel. **Schub'zack**, m. = zak. **Schub'zisch**, m. = schuiftafel. **Schub'weise** = bij óvens vol, baksel na baksel. **Schuch'tern** = schuchter, bedeesd, verlegen, beschromd, schuw. **Schuch'terheit**, w. = schuchterheid enz. **Schuc'fern sich**, fchw. (h.) = schudden, zich scheuken, zich schurken. **Schuff**, m. —(e)s, —e = schoft, schavuit. **Schuff'en**, fchw. (h.) = zwoegen, sjouwen, blokken. **Schuff'ig** = schofterig, gemeen. **Schuh**, m. —(e)s, —e = schoen; (als maat) voet; schoen of hiel (van een piek); das habe ich längst an den Schuhen abgelaufen = dat weet ik al heel lang; ich weiß, wo ihn der Sch. drückt = waar hem de schoen wringt; alle Schühe über einen Leisten schlagen = alles over één kam scheren; zie ook **Schieben**. **Schuh'langstcher**, m.; —band, f.; —bürtje, w. = schoen'aantrekker (of -horentje); —band (of -lmt); —borstel. **Schuh'eisen**, f. = voetkrabber, -schrapper. **Schuh'flicker**, m.; —faden, m.; —leder, f. = schoen'lapper; -winkel; -leer. **Schuh'macher**, m.; —gefelle, m.; —handwerk, f.; —meister, m. = schoenmaker; —sknecht; —sambacht; —sbaas. **Schuh'maß**, f.; —nadel, w. = schoenmakers||maat; —naald. **Schuh'nagel**, m. = schoenspijker. **Schuh'nacht**, w. = naad, buitennaad (aan een schoen). **Schuh'pfeil**, f.; —pfeil, m. = schoenmakers||pek; —pen (of -pin). **Schuh'poetser**, m. = schoenpoetser. **Schuh'riemen**, m. = schoenriem; er ist nicht wert ihm die Sch. aufzulösen = hij is niet waard zijn schoenriem los te maken. **Schuh'schmierz**, w.; —schwalle, w.; —schwärze, w. = schoen'smeer (of -vet); —gesp; —zwartsel. **Schuh'spiße**, w. = punt van den schoen. **Schuh'u**, m. —s, —s = uil. **Schuh'lwert**, f.; —zweife, w.; —zwerke, w. = schoen|werk; —smeer (of -was); —pen (of -pin). **Schuh'wisch**, m. = schoenlap, voetveeg (fig.). **Schui'te**, zie **Schüte**. **Schul'abhandlung**, w.; —aktus, m. = school|programma; —plechtigheid.

Schul'amt, f. = onderwijzers- of leeraarsbe-trekking. **Schul'amtscandidat**, m. = kan-didaat-onderwijzer. **Schul'anfalt**, w. = in-richting voor onderwijs, school. **Schul'arbeit**, w.; —arrest, m.; —aufsicht, w. = school|werk; —blijven; —toezicht. **Schul'aufsichtsbehörde**, w. = schooltoezicht, -commissie. **Schul'ausgabe**, w.; —befanntschaf, w.; —be-hörde, w.; —bericht, m. = school|uitgave; —kennis (nl. bekende); —toezicht (-autoriteit); —verslag. **Schul'bezirk**, m. = schooldistrikt. **Schul'bil-dung**, w. = kennis en ontwikkeling (op school verkregen). **Schul'buch**, f. = schoolboek. **Schuld**, w. —, —en = schuld; uitstekende, rüchtändige, schwebende, fundierte Sch. = uit-staande, achterstallige, vlottende, gedeekte (of geconsolideerde) schuld; weffen Sch. ist es? = wiens schuld is het? du trägst die Sch. (haft Sch.) an dem Unglück = dat ongeluk is jouw schuld; ohne meine Sch. = buiten mijn schuld; sich etw. zu Schulden kommen lassen = zich aan iets schuldig maken; die Sch. auf einen schie-ben, wälzen = de schuld op iem. schuiven; [das hast du Sch. = dat is jouw schuld; das liegt, kommt Ihnen zu Schulden = dat is Uw schuld]; die Sch. der Natur bezahlen = den tol. **Schuld** = schuldig; ich bin nicht sch. daran = 't is mijn schuld niet; das Wetter ist sch. daß... = 't is de schuld van 't weer, dat... **Schuld'arrest**, m. = lijfswang, gijzeling. **Schuld'befekt**, —beladen = met schuld be-vekt (of besmet), beladen. **Schuld'beweis**, m. = bewijs van schuld. **Schuld'bewußtheit**, f. = schuldbeuustzijn. **Schuld'bote**, m. = deurwaarder. **Schuld'brief**, m. = schuldbrief, obligatie. **Schuld'buch**, f. = schuldboek. **Schul'den**, fchw. (h.) = schuldig zijn, ver-schuldigd zijn, te danken hebben. **Schul'den-frei** = vrij van schulden. **Schul'denlast**, w. = schuldenlast. **Schul'denmasse**, w. = gezamen-lijke schulden. **Schul'dentilgung**, w. = schulddelging. **Schul'dentilgungsfafte**, w. = amortizatiekas. **Schul'denwefen**, f. = pu-blieke schuld. **Schul'deputation**, w. = schooldeputatie. **Schul'derfassung**, w. = kwijtschelding. **Schuld'for-derung**, w. = schuldvordering. **Schuld'for-derungsflage**, w. = aanklacht wegens wanbetaling. **Schuld'frei** = vrij van schulden; vrij van schuld, onschuldig. **Schuld'haft**, w. = gijzeling. **Schul'diener**, m. = pedel. **Schul'dienst**, m. = schooldienst. **Schul'dig** = schuldig; verplicht; eines Verbre-chens sch. = aan een misdaad schuldig; du bist an allem sch. = 't is alles jouw schuld; des Todes sch. = des doods schuldig; schuldige Achtung, Ehrfürcht = verschuldigde achting, eerbied; wir sind sch., daß wieder gut zu machen = we zijn verplicht... [**Schul'diger**, m. —s, — = schuldenaar.] **Schul'digkeit**, w. — = plicht, verplichting; verschuldigde som. **Schul'digt** = plichtmatig. **Schul'direktor**, m. = directeur, hoofd (van een school), rector (van een gymnasium). **Schul'disziplin**, w. = schooldiscipline, -tucht. **Schuld'flage**, w. = aanklacht wegens schuld. **Schuld'los** = onschuldig, schuldeloos. **Schuld'lofigkeit**, w. = onschuld. **Schuld'ner**, m. —s, — = schuldenaar. **Schuld'poften**, m.; —fchein, m.; —turm, m.;

- verschreibung**, w. = schuldpost; -bewijs; -gevangenis; -bekentenis (*of*: obligatie).
schuldboll = vol schuld, schuldbeladen.
Schule, w. —, —n = school; hooge, mittlere, nedere *S.* = hooge, middelbare, lagere school; niederländische, romantische *S.* = Nederlandsche, romantische school; durch eine harte *S.* gehen = een harde school doormaken; er ist durch alle Schulen durch = hij kent alle streken, is van alle markten thuis; die *S.* schwingen *od.* hinter die *S.* gehen, laufen = spijbelen, een sluipertje maken; Wiederanfang der *S.* = hervatting der lessen; aus der *S.* schwingen = uit de school klappen. **Schulen**, *schw.* (h.) = onder leiding oemen, leiden, onderrichten, africhten.
Schüler, m. —s, — = scholier, leerling.
Schülerarbeit, w. = scholierswerk, leerlingewerk. **Schülerhaft** = leerlingachtig, als van een leerling, schoolsch, onbeholpen, onrijp.
Schulprüfung, w.; **examen**, f.; **-feier** (**-lichfest**), w. = schoolopleiding; -examen; -feest.
Schulferien, *Pl.*; **-frage**, w. = schoolvacantie; -kwestie.
Schulfrei = vrij (van school).
Schulfreund, m.; **-fuchs**, m.; **-fucherei**, m. = schoolvriend (*of* -kameraad); -vos; -vossertij.
Schulgebrauch, m.; **-geld**, f.; **-gelehrsamkeit**, w.; **-gelehrter**, m. = schoolgebruik; -geld; -geleerdheid; -geleerde.
Schulrecht = volgens de regelen van de school; (Beweis, Definition) in den vereischten vorm; Schulrechttes Pferd = paard dat school heeft, in de hoogere rijkunst gedresseerd.
Schulgesch, f.; **-halter**, m.; **-herr**, m. = schoolwet; -houder (*of* instituteur); -directeur.
Schulinspektor, m.; **-jugend**, m.; **-kamerad**, m. = schoolopziener; -jeugd, -kameraad.
Schulkenntnis, *Pl.*; **-klasse**, w. = schoolkennis; -klasse (*of* afdeeling).
Schulkollegium, f. = provinciale raad van onderwijs. **Schulkommission**, w. = schoolcommissie. **Schullehrer**, m. = schoolmeester, onderwijzer. **Schullehrerseminar**, f. = normaalschool. **Schullehrerstelle**, w. = onderwijzersbetrekking.
Schullosal, f.; **-mann**, m.; **-mappe**, w. = schoollokaal; -man (*of*: paedagoog); -tasch.
Schulmäßig = volgens de orde, de regels van de school, schoolsch. **Schulmeister**, m. = schoolmeester. **Schulmeisterlich** = schoolmeesterachtig, pedant. **Schulmeistern**, *schw.* (h.) = schoolmeesteren, den schoolmeester spelen, leeraren, school houden; ringelooeren.
Schulmethode, w.; **-nachricht**, w.; **-ordnung**, w. = schoolmethode; -bericht; -orde.
Schulpe, m. —, —n = schelp, schulp.
Schulpferd, f. = geschoold paard. **Schulpflicht**, w. = leerplicht. **Schulpflichtig** = leerplichtig. **Schulphilosophie**, w. = scholastieke wijsbegeerte. **Schulplan**, m. = leerplan.
Schulpyramie, w.; **-prüfung**, w.; **-ränzel**, f. = schoolprijs; -examen; -tasch.
Schulrat, m. = raad van onderwijs; eere-titel voor een schoolman. **Schulregulativ**, f. = schoolreglement. **Schulrath**, m. = schooltasch; kennis in de school verkregen.
Schulrattel, m. = manegezadel. **Schulschiff**, f. = opleidingschip. **Schulschrift**, m. = programma van onderwijs, geschrift over onderwijszaken. **Schulschwester**, w. = zusteronderwijzeres. **Schultraub**, m. = schoolstof.
- Schulstelle**, w. = onderwijzersbetrekking.
Schulstube, w. = schoollokaal. **Schultafel**, w. = schoolbord.
Schulter, w. —, —n = schouder; er trägt auf beiden Schultern = hij gedraagt zich dubbelzinnig; die *od.* mit den Schultern jucken = de schouders ophalen.
Schulterband, f.; **-bein**, f.; **-binde**, w. = schouderband; -been; -verband (slinger).
Schulterblatt, f.; **-blech**, f.; **-breite**, w. = schouderblad; -stuk (v. d. wapenrusting); -breedte.
Schultergelenk, f. = draagband over den schouder, riem. **Schulterhaken**, f. = peluw.
Schulterhaken, m. = schouderbeen.
Schultern, *schw.* (h.) = schouderen ('t geweer); [schouder aan schouder staan].
Schulternaht, w.; **-friid**, f. = schoudernaad; -stuk (*of*: -bedekking).
Schultheiß (*jetzt*: Schulze), m. = schout, baljuw, dorpsburgemeester. **Schultheißerei**, w. —, —en = amt, gebied van een schout.
Schultheologie, w. = scholastieke theologie.
Schultisei, *zie* Schultisei.
Schulton, m. = schooltoon, meesterachtige toon. **Schulverfassung**, w. = schoolwet, -reglement.
Schulverhältnis, w.; **-vorstand**, m.; **-vorsteher**, m. = schoolverzuim; -bestuur; -hoofd.
Schulweisheit, w.; **-weisen**, f.; **-wörterbuch**, f. = schoolwijsheid; -wezen; -woordenboek.
Schulze, m. —n, —n = schout, dorpschout, -burgemeester.
Schulzeit, w.; **-zeugnis**, f.; **-zimmer**, f. = schooltijd; -diploma (*of*: -rapport); -lokaal.
Schulzucht, w.; **-zwang**, m. = schooltucht; -dwang (*of*: leerplicht).
[Schummen], *schw.* (h.) = stooten, duwen; bedriegen].
Schummer, m. —s = schemer, schemering. **Schummerig** = schemerachtig. **Schummer**, *schw.* (h.) = schemeren; schaduwen, arceeren.
Schund, m. —(e)s = afval, tuig, prulleboel, bocht; flauwiteit.
[Schub], **Schubb**, m. —(e)s, *zie* Schub].
Schubpe, w. —, —n = schub; schilfer; die Schuppen sind mir von den Augen gefallen = de schellen zijn me van de oogen gevallen.
Schubpe, w. —, —n = schop; ein Schuppchen machen = een lipje trekken (alsof 't kind zal gaan huilen).
Schubpen, m. —s, — = schuur, loods, afdak, wagen- of koetshuis, hok.
I. Schubpen, *schw.* (h.) = afschubben; **sch f.** = afschilferen.
II. Schubpen, *schw.* (h.) = schoppen, stooten, duwen.
Schubpen, f. —s, — = schoppen (in 't kaartspel). **Schubpen**, *schw.* (h.) = scheppen, schoppen.
Schubpenartig, **-förmig** = schubfachtig, -vormig.
Schubpenfisch, m. = schubvisch. **Schubpenhaut**, w. = geschubde huid. **Schubpenfette**, w. = kinketting (aan den helm). **Schubpenpanzer**, m. = geschubd maliënkolder. **Schubpenstier**, f. = schubbier. **Schubpenweife** = schubsgewijze. **Schubvicht** = schubachtig. **Schubvig** = geschubd, met schubben.
Schupp, m. —es, —e = stoot, ruk.
I. Schur, m. —(e)s = plagerij, hinder.
II. Schur, w. —, —en = ('t) scheren; scheerwol.
Schürstien, f. = pook, vuurhaak. **Schüren**,

schw. (h.) = poken, (het vuur) oppoken, aanwakkeren; /lg. aanblazen, aanhitsen, stoken.
Schurf, zie Schorf.
Schürfeisen, f. = krabber, schaafijzer. **schürfen**, schw. (h.) = krabben, schaven; graven; mijnen openen, mijoaderen zoeken. **Schürfung**, w. —, —en = ontveling.
Schürhafen, m. = vuurhaak, krabber, pook, rakelijzer. **Schürherd**, m. = ovenhaard.
schürigeln, schw. (h.) = plagen, kwellen, tempereeren.
Schürfe, m. —n, —n = schurk, schoelje.
Schürfenstreich, m. = schurkestreek. **Schürferer**, w. —, —en = schurkerij. **schürftisch** = schurkachtig.
Schurlemurle, zie Schorlemore.
Schurre, w. —, —n = glijbaan voor hout.
schuren, schw. (h.) = glijden.
Schurwolle, w. = scheerwol.
Schurz, m. —es, —e = (mannen)schort, voorschoot, schootsvel. **Schürze**, w. —, —n = (vrouwen)schort, voorschoot, boezelaar; vrouw, meisje. **schürzen**, schw. (h.) = (ein Kleid) opschorten, opnemen; (Ärmel) opschuiven; omslaan; (Rippen) optrekken, oprullen; (Frauen) optrekken; (einen Knoten) leggen; **sich f.** = zijn kleeren ophalen, opnemen. **Schürzenband**, f. = schortband, -hnt. **Schürzenpendium**, f. = toelage, subsidie door vrouwenwinst. **Schürzfell**, f. = schootsvel.
Schusch, m., Schusses, Schüsse = plotselinge gang, vaart (van een slang, van 't water); schot, scheut, loot; schot; lading; plotselinge pijn, steek; inslag (bij wevers); im S. sein = in gang zijn, opschieten, groeien; in S. kommen = op gang komen, vaart krijgen; Schüsse treiben = loten maken; einem in den S. kommen = onder iems. bereik komen, iem. tegen 't lijf loopen (/lg.); er hat einen S. = hij is niet wel bij 't hoofd; weit davon ist gut für den (vor dem) S. = ver af is veilig; zie ook: Pulver.
Schurfel, m. —s, — = slordig mensch, suffer.
Schürfel, w. —, —n = schotel; gerecht.
Schürfelbrett, f. = dienbak; schoteltrek.
Schürfelschrank, m. = vatenkast.
Schürfer, m. —s, — = knikker. **schürfern**, schw. (h.) = knikkeren. **schürfertig** = gereed om te schieten. **schürferei** = schotvrij, schootvrij; zeker van zijn schot. **schürfrei** = schootvrij. **schürfgeracht** = onder schot; (van een paard) aan 't vuur gewend. **Schürfügelchen**, f., zie Schnellfügelchen. **Schürflinie**, w. = schiet-, schootlijn. **schürflig** = haastig, zenuwachtig, onzeker, gejaagd. **schürrecht**, zie schürfgeracht. **schürreig**, zie schürflig. **Schürwaffe**, w. = vuurwapen. **schürweise** = bij schoten, bij sprongen. **Schürweite**, w. = draagkracht (van een geweer e. d.); außer S. = buiten schot, buiten 't bereik van de kogels. **Schürwunde**, w. = schotwonde.
Schürer, m. —s, — = schoenmaker; auf Schürers Klappen reiten = te voet (of: per pedes apostolorum) gaan; zie ook: Letzen.
Schürerarbeit, w.; **handwerk**, f.; **junge**, m.; **knief**, m. = schoenmakers|werk; -ambacht; -jongen; -mes.
schürern, schw. (h.) = schoenmaker zijn; knoelen, knutselen, maken.
Schürer|pech, f.; **chemel**, m.; **zeug**, f. = schoenmakers|pek; -drievoot; -gereedschap.
Schute, **Schüte**, w. —, —n = schuit.
Schutt, m. —(e)s = afval, puin, vuilnis, gruis.

Schütt, w. —, —en = eilandje. **Schüttboden**, m. = korenzolder. **Schütte**, w. —, —n = hoop, stapel (steenen e. d.); korenzolder; bos stroo (om op te liggen). **schütten**, schw. (h.) = (den Kopf, mit dem Kopfe, einem die Hand, etw. aus dem Ärmel) schudden; er schüttelte sich vor Lachen = hij schudde van 't lachen. **schütten**, schw. (h.) = gieten, storten, werpen; eine Rampe wurde geschüttet = een borstwering werd opgeworpen; es schüttet = het giet; die Milch schüttet = de melk loopt in elkaar, stremt. [**schütter** = dun, schraaltjes]. **schüttern**, schw. (h.) = schudden, schokken, doen schudden.

Schutt haufen, m. = puinhoop, mesthoop, vuilnishoop. **Schuttarren**, m. = vuilniskar, stortkar. **Schuttärner**, m. = karreman (om 't puin weg te voeren).

I. **Schutz**, m. —es = bescherming (z. B. einen in S. nehmen, S. suchen bei einem, einen dem Schutze Gottes empfehlen); beschutting (z. B. S. vor Regen, Wind u. ä.); unter dem Schutze der Dunkelheit = onder begunstiging van de duisternis; zu S. und Trug verbindet = tegen aanvallen en tot verdediging verbonden; S. und Schirm = scherm en schuts.

II. **Schutz**, f. —es, —e = schut, sluisdeur, schuif.

Schutzbefehlener, m. = beschermeling, pupil. **Schutzblattern**, Pl. = koepokken. **Schutzblattnacht**, f. = koepokstof. **Schutzbrief**, f. = schutbord, sluisdeur, schuif. **Schutzbrief**, m. = vrijeleide. **Schutzbündnis** = verdedigend verbond. **Schutzdach**, f. = afdak, schutdak. **Schutzdamm**, m. = (binnen)dijk. **Schütze**, m. —n, —n = jager, tirailleur, schutter (ook als teeken in den dierenriem). **schützen**, schw. (h.) = beschermen, beschutten; einen im Besitze einer Sache f. = iem. in 't bezit van iets handhaven; einen vor od. gegen etw. f. = iem. voor of tegen iets beschutten, beschermen; (das Wasser) schutzen.

Schützenbataillon, f. = bataljon jagers. **Schützenbruder**, m. = scherpschutter, lid van een schietvereniging. **Schützenfest**, f. = schutterfeest.

Schutzengel, m. = beschermengel, schutsengel. **Schützen|gesellschaft**, m.; **-gilde**, w. = schutters|vereniging; -gilde.

Schützengraben, m. = gedekte loopgraaf of schietplaats. **Schützenhaus**, f. = schuttersdoelen. **Schützenkönig**, m. = schutterkoning. **Schützenplatz**, m. = schietplaats. **Schützenstand**, m. = schietbaan, schijf.

Schützer, m. —s, — = beschermer.

Schützgatter, f. = valpoort, -hek; dubbele sluisdeur. **Schützgeist**, m. = beschermgeest.

Schützgeleit, f. = geleide, escorte. **Schützgerechtigkeit**, w. = beschermrecht.

Schütz|gott, m.; **heiliger**, m.; **-herr**, m. = bescherm- of schuts|god; -heilge; -heer.

schütz herrlich = beschermend, protectoraal.

Schütz herrschaft, w. = beschermheerschap.

Schütz|krieg, m. = verdedigingsoorlog. **Schützling**, m. —(e)s, —e = beschermeling. **schützlos** = onbeschermd, onbeschut, weerloos.

Schützlosigkeit, w. — = weerloosheid.

Schützmann, m. = politieagent. **Schützmannschaft**, w. = politie, politiecorps; beschermende manschappen, escorte. **Schützmarke**, w. = fabrieks-, handelsmerk. **Schützmauer**, w. = verdedigingsmuur. **Schützmittel**, f. = voorbehoedmiddel. **Schützort**, m. =

toevluchtsoord, beschutting. **Schukpatron**, m. = (schuts)patroon. **Schukpfahl**, m. = schutpaal. **Schukpote**, w. = koepok. **Schukrede**, w. = verdediging(srede); pleidooi; uitvlucht. **Schukredner**, m. = verdediger. **Schukschrift**, w. = verdedigingsgeschrift, apologie; pleidooi. **Schuktruppen**, Pl. = veiligheidsroepen, koloniale troepen. **Schuktruppier**, m. -s, -- = koloniaal. **Schukverwandler**, m. = medebeschermer. **Schukwache**, w. = escorte, vrijgeleide, veiligheidswacht. **Schukwaſſe**, w. = verdedigingswapen, -middel. **Schukwand**, w. = schutting, heining, sneeuwmuur. **Schukwehr**, w. = wal, bolwerk, dijk, dam; verdedigingswapen. **Schukzeuge**, m. = ontlastingsgetuige, getuige à décharge. **Schukzoll**, m. = beschermend recht. **Schukzöllner**, m. = protectionist, voorstander van beschermende rechten. **Schukzöllsystem**, f. = protectionisme.

Schwa'bacher (Schrift), w. = Schwabacher (drukletter).

Schwabbele, w. -- = babbelaarj, gebabbel; wibbelaarj. **Schwabbelig** = babbelachtig; wibbelig. **Schwabbein**, f. w. (h.) = babbelen; wibbelen.

I. **Schwa'be**, w. --, -n = kakkerlak; pissebed, keldermot.

II. **Schwa'be**, m. -n, --n = Zwaab. **Schwa'ben**, f. = Zwaben. **Schwa'benalter**, m. = rijpe leeftijd. **Schwa'benpiegel**, m. = Zwabenspiegel. Zwabische wet. **Schwa'benreich**, m. = domme streek, Kamperstreek; soms ook: ruwe heldendaad. **Schwa'bin**, w. --, -nen = Zwabin. **Schwa'bisſch** = Zwabisch.

Schwach (Schwächer, Schwächſt) = zwak, zwakjes, dunnetjes; es wird mir f. = ik gevoel me onwel; f. im Magen = flauw (in de maag); er ſteht auf Schwachen ſißen = hij staat zwak, zijn zaken staan zwak; einen bei ſeiner Schwachen Seite faßen = iem. in zijn zwak tasten; sein Buß geht f. = zijn pols is, slaat zwak. **Schwächſe**, w. --, -n = zwakheid, ſlapheid; onmacht, flauwte; zwak, zwakke zijde. **Schwächſen**, f. w. (h.) = zwak maken, verzwakken, doen afnemen, ontzenuwen; oenteeren. **Schwachheit**, w. --, -en = zwakheid; ſißen Sie ſich keine Schwachheiten ein = maak u maar geen illuzies. **Schwachheitsſunde**, w. = zonde uit zwakheid. **Schwachherzig** = zwakmoedig, karakterzwak, wankelmoedig. **Schwachkopf**, m. = zwakhoofd. **Schwachköpfig** = zwakhoofdig. **Schwachſicht** = zwakkelijk, teer, ſlap, broos. **Schwachſichteit**, w. -- = zwakkelijkheid, enz. **Schwächſing**, m. -(e)s, -e = zwakkeling (zoowel geestelijk als lichamelijk). **Schwächſma'tiſus**, m. --, .fici = zwakkeling, zwakhoofd. **Schwächſinn**, m. = zwakheid van geest, geesteszwakheid. **Schwächſinnig** = geesteszwak, verstandelijk zwak. **Schwächſung**, w. --, -en = verzwakking, ontzenuwing; oenteering.

Schwab, m. --en, -en; I. **Schwa'den**, m. -s, -- = zwad, zwade (wat in één zwaai met de zeis afgesneden wordt).

II. **Schwa'den**, m. -s = damp, uitdamping, uitwaseming.

Schwadron, m. --, -en = eskadron. **Schwadro'nenweife** = bij eskadrons. **Schwadron'ner**, m. -(e)s, -e = zwetser, snoever, grootspreker. **Schwadronic'ren**, f. w. (h.) = zwetsen, snoeven, opsnijden; rondzwerfen, (om zich heen) slaan.

Schwa'ſeln, f. w. (h.) = onzin praten.

Schwa'ger, m. -s, Schwäger = zwager, schoonbroer; postiljon. **Schwa'gerin**, w. --, -nen = schoonzuster. **Schwa'gerlich** = als zwager, zwagerlijk. **Schwa'gerſchaft**, w. --, -en = zwagerschap; familie.

[**Schwa'her**, m. -s, -- = schoonvader; soms ook = schoonbroer.]

Schwa'ſer, w. --, -n = veehoeve, herdershut (op de Alpen). **Schwa'ſer**, m. -s, -- = herder, veehoeder (op de Alpen).

Schwa'ſe, w. --, -n = zwaluw, oorveeg; eine S. macht keinen Sommer = éene zw. maakt geen zomer. **Schwa'ſenfalk**, m. = koningsvalk. **Schwa'ſenneſt**, f. = zwaluwnest. **Schwa'ſenſchwanz**, m. = zwaluwstaart (eig. en als houtverbinding); heerenrok (stalen pen); een groote vlinder; (in den vestingbouw) zwaluwstaart, papekop.

Schwa'ſch, m. -(e)s, -e = opening (van den smeltoven, waardoor de vlam naar 't metaal dringt).

Schwa'ſg, m. -(e)s, -e = golf, vloed, golving. **Schwa'ſen**, zie Schwäſen.

Schwa'ſen, f. w. (h.) = zwalken.]

Schwa'll, m. -(e)s = stroom, vloed (van woorden); golvende massa.

Schwamm, m. -(e)s, Schwämme = zwam, spons, paddestoel, sponsgezel; S. brüher! = laten we er niet meer over spreken! uit! was ſoffet der ganze S.? = de heele rommel. **Schwamm'artig** = zwam-, sponsachtig. **Schwamm'gebächſ**, f. = sponsachtig uitwas en sp. gewas. **Schwamm'ſicht**, **Schwamm'ig** = zwammig, sponzig. **Schwamm'ſtein**, m. = sponssteen.

Schwan, m. -(e)s, Schwäne = zwaan, zwanedons.

Schwa'nen, f. w. (h.), mit Schwant, dah... = ik heb er een voorgevoel van, dat... **Schwa'nenarm**, m. = blanke arm. **Schwa'nenbett**, f. = bed van zwanedons. **Schwa'nenbrust**, w., -busten, m. = blanke boezem.

Schwa'nenfeder, w.; zgefäng, m.; zhaſſ, m.; zlieb, f. = zwaneve(d)er; -zang; -hals; -lied (of: -zang).

Schwa'nenjorden, m.; -ritter, m. = orde, ridder van de Zwaan.

Schwang, m. -(e)s = zwang, gebruik (in S. ſein).

Schwang'er = zwanger; fig. mit etw. f. gehen = van iets zw. gaan. **Schwän'gerin**, f. w. (h.) = bezwangeren. **Schwän'gerſchaft**, w. = zwangerschap.

Schwank = wankel, onvast, onzeker. **Schwank**, m. -(e)s, Schwänke = grap, scherts, klucht, snakerij; streek, list. **Schwän'ken**, f. w. (h.) = wankelen, waggelen; (van prijzen) onvast zijn, varieren; besluiteloos zijn, wankelmoedig zijn, weifelen, aarzelen. **Schwän'kung**, w. --, -en = wankeling, veranderlijkheid, onvastheid; twijfeling.

Schwän'sfeder, w. = zwaneveer; er bekam Schwän'sfedern = hij begon wat te vermoeden.

Schwanz, m. -es, Schwänze = staart; sleep, nasleep; einen auf den Schw. treten = iem. op zijn teentjes trappen; einen den Schw. freiheln = iem. ſlikhoeien, pluimſtrijken; den Schw. hängen laſſen = 't hoofd laten hangen; den Schw. einziehen = water in zijn wijn doen; etw. auf den Schw. ſchlagen = iets op den kop tikken (binnenpalmen); nicht ein Schw. = geen zier. **Schwanz'bein**, f. = staart-

been. **schwänzeln**, *schw.* (h.) = kwispelstaarten; pluimstrijken, flinklooiën; [als een pauw rondloopen]. **Schwänzelstennig**, m. = oneerlijk voordeeltje; Schwänzelstennig machen = meer in rekening brengen dan iets gekost heeft. **schwänzen**, *schw.* (h.) = van een staart voorzien, staarten; den staart versieren; [leegloopen, rondloopen]; die Schule, die Predigt *schw.* = een sluiptertje maken, spijbelen.

Schwanzleude, f.; **seder**, w.; **meise**, w.; **riemen**, m. = staart[eind (of stuit)]; -veer; -mees; -riem.

Schwanzrübe, w. = pit (van den paardestaart). **Schwanzschraube**, w.; **stint**, f. = staart[schroef]; -stuk.

schwapp! = klets! pam! **schwappen**, *schw.* (h.) = wibbelen, heen en weer bewegen. **schwapp!** zie **schwapp!**

Schwär, m. -(e)s, -e; **Schwärre**, w. -, -n; **Schwären**, m. -s, - = zweer, verzweering. **schwären**, ft. (h.) (es schwärt [od. schwier]; **schwär**; **schwäre**; **schwäre!** [od. schwier!] geschwären) = zweren, etteren.

Schwarm, m. -(e)s, **Schwärme** = zwerm, troep, menigte; uitgelatendheid; in Schw. leben = een los leven leiden. **schwärmen**, *schw.* (h.) = zwermen; dwalen, zwerwen, rondzwerwen, rondtrekken, ronddraaien; los leven, joelen, boemelen; für einen od. etw. *schw.* = met iem. of iets dwepen; **schwärmen!** = (een commando) verspreiden! **Schwärmer**, m. -s, - = nachtbraker, boemelaar, lichtmis; dweper; zwerner, voortzoeker; sphinx (een avondvlinder). **Schwärmerci**, w. -, -en = uitspatting, nachtbraken; geestdrift, geestdrijverij, dweperij, dweepzucht. **schwärmerisch** = geestdriftig, dwepend, dweperig. **schwärmweise** = in zwermen, in menigte. **Schwärmzeit**, w. = zwermtijd (van de bijen).

Schwärte, w. -, -n = zwoerd, zwoerd, zwaard; oud boek; daß ihu die Schwärten fragen = dat hij er onder bezwijkt, dat hij zwart wordt; sie hat eine S. = zij heeft een radde tong. **schwärtig** = zwoerdachtig.

schwarz = zwart, donker; schwarze Räube = vuile wasch; sich f. machen = zich vuil maken; (Berrat, Unaufmerksamkeit) snood, zwart; er steht am schwarzen Brett = hij staat in 't krijt; die schwarze Kunst = de zwarte kunst, necromantie; arceerkunst; f. sehen = alles donker inzien, zwart zien; ich habe es f. auf mein = zwart op wit; ins Schwarze treffen = 't hart van de schijf, 't wit treffen, den spijker op den kop slaan; Schwarzer Sonntag = Zwarte Zondag (5de Z. in de vasten); schwarzes Brot = roggebrot; sich f. fleiden = zich in 't zwart kleeden; die Schwarzen = de Zwartten, de clericalen.

Schwarzamfel, w. = zwarte of echte merel. **schwarzäugig** = zwartoogig. **Schwarzbeere**, w. = boschbes, blauwbes. **Schwarzbröt**, f. = roggebrot. **Schwarzdorn**, m. = sleedoorn. **Schwarzdroffel**, w. = merel.

Schwärze, w. -, -n = zwartheid; zwartsel, zwart; zwartheid, snoodheid, laagheid.

schwärzen, *schw.* (h.) = zwart maken, verdonkeren, vuil maken; ontsieren, bezoedelen.

Schwarzfärber, m. = zwartverver. **schwarzgallig** = zwartgallig. **schwarzgar** = bruin geloid.

schwarzgelb = donkergeel, (vlag) zwart-en-geel. **schwarzgestreift** = zwartgestreept. **Schwarzholz**, f. = naaldhout.

Schwarzkopf, m. = zwartkop, -hoofd; zwart-

kapje (een bastaardnachtgeaal). **schwarzköpfig** = zwartkoppig, -hoofdig, -harig. **Schwarzkümmel**, m. = zwarte komijn. **Schwarzkunst**, w. = zwarte kunst, tooverkunst. **Schwarzküstler**, m. = toovenaar, geestenbezweerder.

schwarzlich = zwartachtig, zwartig. **Schwarzrot**, m. = zwartrok; priester, dominee.

schwarzrot = donkerrood; (vlag) zwart-en-rood. **Schwarzschimmel**, m. = zwartgekleete schimmel. **Schwarzseherei**, w. = zwartzienerij, pessimisme.

Schwarzspecht, m.; **tanne**, w. = zwarte specht; zw. den (pijnboom).

Schwarzwald, m. = Zwarte Woud. **Schwarzwälder**, m. -s, - = iemand uit 't Zwarte Woud; S. lhr = Schwarzwalder klok.

schwarzweiß = bont, (vlag) zwart-en-wit. **Schwarzwild**, f. = zwart wild (vooral: wilde zwijnen, ook: beren, dassen). **Schwarzwurzel**, w. = schorseneer, zwarte wortel.

Schwas, m. -es = gepraat, gebabbel. **schwätzen** (iübb. **schwätzen**), *schw.* (h.) = babbelen, snappen, praten, klappen. **Schwätzer**, m. -s, - = babbelaar, snapper. **Schwätzerci**, m. -, -en = gebabbel, gepraat, gesnap, babbelpartij. **schwazhaft** = babbelachtig, praatziek. **Schwazhaftigkeit**, w. = babbelachtigheid, praatziekte.

Schwebe, w. - = zweving, zwevende toestand; in der S. = zwevend, hangend, onbeslist, besluiteloos, weifelend; der Prozeß ist noch in der S. = is nog hangende, nog onbeslist; einen in der S. halten = iem. in 't onzekere laten. aan de praet of aan 't lijntje houden; „in der S. des Baumes“ = in de zwevende boomruin. **Schwebebaum**, m. = zweefrek, trapeze. **schweben**, *schw.* (h.) = zweven; der Name schwebt mir auf der Zunge, auf den Lippen = de naam zweeft me op de tong, op de lippen; (in Gefahr, am Rande des Abgrunds, zwischen Furcht und Hoffnung) zweven; die Verhandlungen f. noch, sind noch in S. = zijn nog hangende. **schwebend** = zwevend, hangend; (Brücke) hangende brug, hangbrug; (Schulb) vlottend; (Schritt) zwevend, licht, veerkrachtig; (Prozeß, Verhandlungen) hangend. **Schwebeschritt**, m. = zweefpas. **Schwebung**, w. -, -en = zweving, onvastheid.

Schwebe, m. -n, -n = Zweed; after S. = oude goedronde kerel; ouwe jongen! **Schweben**, f. = Zweden. **Schwebedönig**, m. = Zweedsche koning, koning van Zweden.

Schwebin, w. -, -nen = Zweedsche (vrouw). **schwebisch** = Zweedsch.

Schwefel, m. -s = zwavel. **Schwefelader**, w. = zwavelader, -mijn. **schwefelartig** = zwavelachtig.

Schwefeläther, m.; **-bad**, f. = zwavel[ether]; -bad.

Schwefelbende, w. = bende, gemeene troep.

Schwefelblüte, w.; **-dampf**, m. = zwavel[bloem]; -damp.

Schwefeldunst, m. = zwavelachtige uitdamping, uitwaseming.

Schwefelerde, w.; **-erz**, f.; **-faden**, m.; **-gang**, m. = zwavel[earde]; -erts; -draad; -ader.

schwefelgelb = zwavelgeel.

Schwefelgrube, w.; **-höfchen**, f.; **-hütte**, w. = zwavel[groef]; -stokje; -hut.

schwefelicht = zwavelachtig. **schweelig** = zwavelig.

Schwefelkammer, m.; **-kast**, m.; **-kies**, m. = zwavelkamer; **-kist**; **-kies**.

Schwefelheber, w.; **-milch**, w. = zwavellever; **-melk**.

Schwefelbluff, schw. (h.) = zwavelen; bluffen, opnijden, bazelen.

Schwefelbuhl, m.; **-rauch**, m. = zwavelpoel; **-damp**.

Schwefelsaur = zwavelzuur. **Schwefelsäure**,

w. = zwavelzuur. **Schwefelsing**, w. —,

—en = zwaveling, (t) zwavelen. **Schwefelsiften**, pl. = (beenen als) zwavelstokken.

Schwefelsulfid, w. = zwavelwaterstof.

Schwefelsulfid, f. = zwavelabriek.

Schwefel, w. —, —n = dwarsluit, sluitwerk (aan 't orgel).

Schwefen, schw. (h.) = zwaaien (scheeps- term).

Schweif, m. —(e)s, —e = staart (vooral: lange staart), st. van een komeet; sleep, nasleep.

Schweif, schw. (h.) = (naar buiten) uitbuigen, doffen, wolver; met een staart voorzien; (f.) = zwerven, trekken, dwalen, dolen.

Schweif, w. = rondzaag. **Schweifung**,

w. —, —en = uitbuiging, welving, kromming.

Schweifwedeln, schw. (h.) = kwispelstaarten; sikklooiën, strooplikken.

Schweifgen, ft. (h.) (id) schweige; schwiege; schwiege;

schwiege! (schwiegen) = zwijgen; **von**, über

etw. schw. = van, over iets zwijgen; **zu** etw.

schw. = op iets zw.; [etw. schw. = over iets

zwijgen]; [schwefgen, schw. (h.) = tot zwijgen

brennen; ein Rind schw. = stil maken]; **zum**

Schw. bringen = tot zw. brengen. **Schweiger**,

m. —s, — = zwijger. **Schweiger** = zwijg-

zaam, zwijgend, stil.

Schwein, f. —(e)s, —e = zwijn, varken; er

hat Schw. = hij boft, zwijnt, is fortuinlijk;

befiebt wie das Schw. im Judenbause = gezien

als een rotte appel bij de groenvrouw.

Schweinebraten, m.; **-futter**, f.; **-föben**,

m. = varkensvleesch (gebraden); **-voer**; **-kot**

(-hok, -schot).

Schweinerei, w. —, —en = zwijnerij.

Schweinischlächter, m. = varkens-, speks-

slager. **Schweinereider**, m. = zwijnehoeder.

Schweinestochter, w. = varkensfokkerij; zwijne-

boek. **Schweinestungenbeschaer**, m. =

varkensschouwer.

Schweinsurtergrün, f. —(s) = kopersulfaat.

Schweinshund, igel, m. = zwijn, smeerlap.

Schweinigel, w. —, —en = zwijnerij, vuil-

heid. **Schweinisch** = zwijnachtig, vuil

Schweinsblase, w.; **-borste**, w. = varkens-

blaas; **-haar** (of: **-borstel**).

Schweinsjagd, w. = jacht op wilde zwijnen,

wilde-zwijnenjacht. **Schweinsfeule**, w. =

varkensbuit. **Schweinsleder**, f. = varkens-

leder, perkament. **Schweinspoken**, pl. =

vinnen. **Schweinsrüffel**, m. = varkenssnuit.

Schweitz, m. —s, —e = zweet (ook voor:

bloed van wild); **das ist mein faurer S.** = dat

is de vrucht van mijn hard werken. **Schweitz-**

bad, f. = zweetbad. **Schweitzblatt**, f. =

zweetstuk (aan 't zadel, onder den arm).

Schweitzhen, schw. (h.) = zweeten, bloeden

aaneeemeden, wellen.

Schweitzheber, f.; **-fuch**, m.; **-hitze**, w. =

zweetkoorts; **-vos** (of: **brandvos**); **-hitte**.

Schweitzhund, m. = brak, speurhond.

Schweitzig = zweeterig, bezweet; bloedend

(van wild).

Schweitzloch, f.; **-mittel**, f. = zweetgaaie

(of: **porie**); **-middel**.

Schweitztreibend = zweetdrijvend, **-verwek-**

kend. **Schweitztriebend** = druipend van zweet.

Schweitztropfen, m.; **-tuch**, f. = zweet-

druppel; **-doek**.

Schweiz, die = Zwitserland. **Schweizer**, m.

—s, — = Zwitser; concierge, portier, susse;

baas in een melkhuus, kaasmaker. **Schweizer-**

bund, m. = Zwitserse Bond. **Schweizer-**

melkhuus, m. —, —en = (Zwitsers) melkhuus. **Schweizer-**

huis, f. = Zwitsers huus. **Schweizer-**

kaas, f. = Zwitsers kaas. **Schweizerland**, f. =

Zwitserland. **Schweizerroße**, m. = Alpenroos.

Schweizer, schw. (h.) = smeulen; (**Wach**, **Stöhen**)

branden. **Schweizer**, m. —s, — = pekkoker.

Schweizer, schw. (h.) = zwelgen, brassen;

zich te goed doen, baden (in). **Schweizer-**

ger, m. —s, — = zwelger, brasser. **Schweizer-**

gerei, w. —, —en = zwelgerij, brasseriej. **Schweizer-**

gerid = zwelgend, losbandig, overdadig,

weelderig.

Schweizer, w. —, —n = drempel, dorpel,

dwarslegger of **-ligger** (onder de rails).

Schweizen, ft. (f.) (du schwitzst, er schwitzt;

Schweiß; **Schweiß**; **Schweiß!** geschwollenen = zwel-

len, opzwellen; (van 't water) wassen; **zie**

ook: **Ramm**.

Schweizen, schw. (h) = doen zwellen, bol

maken; (water) opstuwen; (**Kartoffeln**) in de

schil koken. **Schweizen**, w. —, —en =

zwelling.

Schwemmel, m. —, —n = wed, drinkplaats;

minderse afdeling in een restaurant. **Schwem-**

men, schw. (h.) = onderdompelen; **nat** maken;

paarden in 't wed brengen, doen baden; **die**

Wellen schwemmen eine Leiche an den Strand =

de golven spoelden een lijk aan 't strand;

(hout) vlotten.

Schwenkel, m. —s, — = zwenkel; klepel;

handboom, kruik.

Schwenken, schw. (h.) = zwaaien, wuiven,

zwenken; **den Hut f.** = met den hoed wuiven;

die Fahne f. = met de vlag zwaaien; (ein

Gläs, eine Kanne) uitspoelen; er wurde ge-

schwenkt = hij werd weggejaagd; ein Ross f. =

een paard doen keeren, omwerpen; rechts

schwenkt! = rechts zwenken! er hat geschwenkt =

hij heeft zijn draai genomen. **Schwenkung**,

w. —, —en = zwenking, zwaai. **Schwenkung-**

punkt, m. = spil, punt waarom men zwenkt.

Schwer = zwaar; onbeholpen; drukkend, zwaar,

lastig, moeilijk; (**Wepäd, Lust, Gedicht, Rete-**

ret, Epicien, Cigarre, Luft, Traum, Zunge,

Schrift, Seufzer, Arbeit) zwaar; (**Aufgabe,**

Überetzung, Arbeit) moeilijk; (**Kampf, Zeiten**)

hard, moeilijk, zwaar; (**Verbrechen, Strafe,**

Krankheit, berunden) zwaar, ernstig; **das**

Hertz ist mir schwer = ik ben treurig gestemd;

einem das Herz f. machen = iem. bedroeven;

es wird mir f. = 't valt me moeilijk; **das**

foftet ein schweres Geld = een heelen hoop,

een handvol geld; **eine schwere Menge** = een

heele menigte, groote massa; **die schwere Not** =

de vallende ziekte; er ist f. **von Begriffen**, **be-**

greift f. = begrijpt moeilijk; er hat einen

schweren Kopf = een hard hoofd; **das fällt f.**

ins Gewicht od. in die Waagschale = dat weegt

zwaar, is van veel gewicht; **es wird f. halten** =

't zal moeite kosten; ein **schweres Gehör** haben,

f. hören = moeilijk hooren, hardhoorig zijn;

ich werde mich f. hüten = ik zal wél op-

passen. **schwer'atmend** = moeilijk adem halend. **schwer'bewaffnet** = zwaargewapend. **Schwe're**, w. — = zwaarte, gewicht; moeilijkheid; zwaarte, ernst(igheid). **schwere'brett'** = wel, well! drommels! **Schwe'remesser**, m. = zwaartemeter, barometer. **schwerenot'** = drommels! sakkerloot! alle duivels! **Schwerenö'ter**, m. —s, — = snoeshaan, schalk; boef, schoelje; drommelsche kerel; (lebenswürdig) Schw. = hartenveroveraar. **Schwerenot'mutter**, w. = vroedvrouw. **Schwer'erde**, w. = zwaaraarde, baryt. **schwer'sällig** = zwaar, log, lomp, plomp, onbehouwen. **Schwer'sälligheit**, w. — = logheid, plompheid. **schwer'ständig** = moeilijk smeltpaar. **schwer'shörig** = hardhoorig. **Schwer'shörigkeit**, w. = hardhoorigheid. **Schwer'skraft**, w. = zwaartekracht. **schwer'slich** = bezwaarlijk, moeilijk, waarschijnlijk niet. **Schwer'mut**, w. — = zwaarmoedigheid, droefgeestigheid. **schwer'mütig** = zwaarmoedig, droefgeestig. **Schwer'punkt**, m. = zwaartepunt. **Schwer'spat**, m. = zwaarspaat. **Schwert**, f. —(e)s, —er = zwaard (bet Geredigtigt §. 8.); mit Feuer und Schw. verheeren = te vuur en te zwaard verwoesten; zum Schw. berufen = ten zwaarde veroordeelen. **Schwer'tel**, m. —s, — = lischbloem, zwaardlelie, zwaardkruid. **Schwer'tertanz**, m. = degendans. **Schwert'feger**, m. = zwaardveger. **Schwert'fisch**, m. = zwaardvisch. **schwert'sförmig** = zwaardvormig. **Schwert'sleben**, f.; -lie, w.; -maag, m. —n, —n; -ritter, m. = zwaard|leen; -lelie; -maag; -ridder (of -broeder). **Schwert'streich**, m. = zwaard-, degenhouw; ohne Schw. = zonder slag of stoot. **Schwertsträger**, m. = zwaarddrager. **schwer'wiegend** = zwaarwichtig, gewichtig. **Schwie'ter**, w. —, —n = zuster (ook non, pleegzuster). **Schwie'terchen**, f. —s, — = zusje. **Schwie'terkind**, f. = zusterskind, neef of nicht. **schwie'terlich** = zusterlijk. **Schwie'ter-mann**, m. = schoonbroer, zwager. **Schwie'terschaft**, w. —, —en = 't zusterschap (hoedanigheid van zuster; de zusterschap (vereniging van geestelijke zusters). **Schwie'tersohn**, m., -tochter, w. = zoon, dochter van een zuster; neef, nicht. **Schwie'tbogen**, m. = steunboog. **Schwie'gel**, zie Schwegel. [**Schwie'ger**, w. —, —n = schoonmoeder.] **schwie'gerlicher** = schoonouderlijk, van de schoonouders. **Schwie'gerstern**, Pl. = schoonouders. [**Schwie'gerin**, w. —, —nen = schoonzuster.] **Schwie'gerkind**, f. = schoonzoon, -dochter. **Schwie'germutter**, w.; -sohn, m.; -tochter, w.; -vater, m. = schoon|moeder; -zoon; -dochter; -vader. **Schwie'le**, w. —, —n = eelt, eeltknobbel, eeltplek. **schwie'licht** = eeltachtig. **schwie'lig** = eeltig, vol eelt. **Schwie'melei**, w. —, —en = losbandigheid, liederlijkheid. **Schwie'meler**, m. —s, — = zwierbol, nachtbraker. **schwie'meln**, Schw. (h.) = een losbandig, liederlijk leven leiden, boemelen. **schwie'rig** = moeilijk, zwaar op de hand, hachelijk, lastig. **Schwie'rigkeit**, w. —, —en = moeilijkheid, bezwaar, zwaarigheid. **Schwimm'anstalt**, w.; -anzug, m.; -bassin

f.; -blase, w. = zwem|inrichting; -pak; -basin; -blaas. **schwim'men**, ft. (h. u. f.) (ich schwimme; schwamm; schwömme; schwimme! geschwommen) = zwemmen; drijven; auf dem Rücken Schw. = op den rug zwemmen; gegen den Strom Schw. = tegen den stroom oproeien; in Tränen, in seinem Blute, im Überflusse Schw. = in tranen, in zijn bloed, in overvloed baden; es schwimmt mir vor den Augen = het warrelt, schemert mij voor de oogen; das Leichte schwimmt oben = schuim drijft boven. **Schwim'mer**, m. —s, — = zwemmer, drijver. **schwim'mfähig** = geschikt om te zwemmen. **Schwim'mflöße**, w.; fuß, m.; -gürtel, m. = zwem|vin; -poot; -gordel. **Schwim'm'haut**, w.; -hufe, w.; -kleid, f. = zwem|vlies; -broek; -kleed (of scaphander). **Schwim'mlehrer** (od. -meister), m.; -schule, w. = zwem|meester; -school. **Schwim'mel**, m. —s = duizeling, duizeligheid; onbezonnenheid; zwendel, zwendelarij; wir wollen uns doch den Schw. mal ansehen = we zullen dat zaakje eens gaan zien; was kostet der ganze Schw.? = wat kost 't heele zootje. **Schwim'melei**, w. —, —en = zwendel, zwendelarij, oplichterij. **schwim'melerregend** = duizelingwekkend. **schwim'melfrei** = vrij van duizelachtigheid; ich bin Schw. = ik heb geen last van duizelingen. **schwim'mellicht** = duizelingwekkend. **schwim'm(e)lig** = duizelig; duizelingwekkend; mir wird od. ich werde Schw. = ik word duizelig. **Schwim'melkopf**, m. = loshoofd, windbuil. **schwim'meln**, Schw. (h.) = zwendelen, oplichten; mir schwim'melt = ik word of ben duizelig; eine schwim'melnde Höhe = een duizelingwekkende hoogte. **schwim'men**, ft. (f.) (ich schwim'me; schwand; schwände; schwim'me! geschwommen) = afnemen, slinken, verminderen, (weg)krimpen; wegwijnen, vergaan, voorbijgaan; ihm Schw. die Sinne = hij verliest zijn bewustzijn; die Er-scheinungen Schw. in einander = vervloeiën in elkaar; Schw. lassen = (iets) laten varen, opgeven. **Schwim'mler**, m. —s, — = zwendelaar, oplichter. **schwim'mlig**, zie schwim'melig. **Schwim'mlicht**, w. = tering; galloppierende Schw. = vliegende tering. **schwim'mlichtig** = teringachtig. **Schwim'mge**, w. —, —n = wan; vlerk, wiek (vooral fig.). **schwim'mgen**, ft. (h.) (ich schwim'mge; schwang; schwänge; schwim'mge! geschwungen) = ('t koren) wannen; zwaaien, slingeren; schommelen; die Arme f. = met de armen zwaaien; das Tanzbein f. = dansen; (eine Rede) houden; er schwim'mgt Bombengelber = hij heeft een bom geld; sich in die Luft f. = zich in de lucht verheffen, omhoog vliegen; sich auf's Pferd f. = zich te paard werpen, te paard, in 't zadel springen; sich in die Höhe f. = zich (in de maatschappij) omhoog werken. **Schwim'm-gung**, w. —, —en = slingering, trilling. **schwim'm!** = klets! wip! **schwim'mp** = slank, veerkrachtig. **Schwim'mpe**, w. —, —n = zwiep, dun einde van een twiig, van de zweep, zweepkoord. **schwim'mpen**, Schw. (h.) = zwiepen, klappen; slingeren, schommelen. **Schwim'm(p)s**, m. —es, —e = slag, klap (met een zweep); einen S. haben = een roes hebben, aangeschoten zijn. **schwim'mren**, Schw. (h.) = (van insecten) gonzen, brommen, (van pijlen) snorren. **Schwim'mbad**, f. = zweetbad; römisches S. =

droog zweetbad; russijches *S.* = dampbad.
schwitzen, *schw.* (h.) = zweeten; (van muren) uitslaan; (van ramen) beslaan; *häute f.* = huiden zweeten, smarten. **schwitzig** = zweeterig, zweetend. **Schwitzkasten**, *m.* = zweetkast, badstoot. *das ist hier ein wahrer S.* = 't is hier om te stikken.
Schwitzkur, *w.*; **-pulver**, *f.*; **-stube**, *w.* = zweetkuur; -poeder; -stoot (*of*: -kamer).
Schwof, *m.* -(e)s, -e = dansjool; bal voor den minderen man.
schwören, *ft.* (h.) (*ich schwöre*; *schwur od. schwor*; *schwüre*; *schwüre!* *geschworen*) = zweren, een eed doen; vloeken; bei seiner Ehre *f.* = bij, op zijn eer zweren; zur Ehe *f.* = trouw aan de vlag zweren; ein geschwornener Feind = een gezworen, geslagen vijand; ein geschwornener Notar = een beëdigd notaris; ein Geschwornener = een gezworene, jurylid.
schwül = zoel, drukkend, zwaar, zwoel, benaauwd. **Schwülte**, *w.* - = zoelte, drukkende hitte. **Schwülbus**; in *S.* sein = in de verlegenheid, in de penarie zitten. **Schwülität**, *w.* -, -en = groote verlegenheid, penarie.
Schwulst, *m.* -es; *w.* -, **Schwülste** = (*w.*) gezwel, opzwellig; (*m.*) bombast, gezwollenheid. **schwülstig** = opgezwollen, opgeblazen, gezwollen, bombastisch. **Schwulstigkeit**, *w.* - = gezwollenheid, hoogdravendheid.
Schwund, *m.* -(e)s = verval, vermagering, (ver)kwijning, tering.
Schwung, *m.* -(e)s, **Schwünge** = beweging, gang, slingering, sprong, vaart; stoute; hooge vlucht (van gedachten, van verzen), verheffing, gloed, bezeling (van poëzie, redevoering); in *S.* sein = in gang zijn, in opgang zijn, vlucht nemen. **Schwungbewegung**, *w.* = slingerbeweging. **Schwungbrett**, *f.* = springplank. **Schwungfeder**, *w.* = slagen-, -veer; einem die Schwungfedern ausziehen = iem. kortwieken, snuiken. **schwunghaft** = vol kracht, vol verheffing, krachtvol, krachtig; met verheffing, energiek. **Schwungkraft**, *w.* = vliegkracht, centrifugaalkracht; vlucht, veerkracht. **schwunglos** = zonder verheffing, krachteloos, koud, laag-bij-den-grond. **Schwungrad**, *f.* = vliegwiel; balancerwiel. **schwungrich**, *zie* *schwunghaft*. **Schwungriemen**, *m.* = hang-, draagriem (aan een rijtuig). **schwungvoll**, *zie* *schwunghaft*.
Schwur, *m.* -(e)s, **Schwüre** = eed; vloek. **schwurbrüchig** = meenedig, die zich aan eedbreuk schuldig maakt. **Schwurbrüchiger** = eedbreker, meenedige. **Schwurgericht**, *f.* = rechtbank van gezworenen, jury.
Schwyz, *f.* = ('t kanton) Schwyz.
scientifisch = wetenschappelijk.
scil. (*scilicet*) = namelijk, namelijk (nl.).
Scipio, *m.* = Scipio.
Scf. = Scd.
Sconto, *f.* -(s) = disconto. **Scontrobuch**, *f.* = scontroboek.
Scudo, *m.* -(s), . . bi *u.* -s = scudo, vijftiendstuk.
Schlla, *w.* = Scylla (*zie* *Charibdis*).
Schythe, *m.* -n, -n = Skyth. **Schythien**, *f.* = Skythië. **schythisch** = Skythisch.
f. d. = siehe diesen Artikel, siehe daselbst.
Sebastian = Sebastiaan.
Sech, *f.* -(e)s, -e = ploegmes.
sechs = zes; mit sechsen fahren = met de zes

rijden; eine Sechse = een 6; bei meiner S. = bij mijn ziel.
s. e. c. (*salve errore et calculo*) = Jertum borbehalten: behoudens vergissingen.
Sechsbachtelstakt, *m.* = zesachtstemaat. **Sechseck**, *f.* = zeshoek. **sechseckig** = zeshoekig.
Sechsender, *m.* -s, - = hert met zes-puntig gewei, zes-ender. **Sechser**, *m.* -s, - = zesplennigstuk. **sechserlei** = zes-derlei.
sechsfach = zesvoudig; *das Sechsfache* = 't zesvoud. **sechsfächerig** = met zes vakken of planken. **Sechsfach** = zesvlak.
sechshändig; **sechshing** = zes|voudig; -voetig.
sechshundert = zeshonderd. **sechshüftig** = zesloops. **sechsmal** = zesmaal. **sechsmalig** = zesmaal herhaald. **sechsmonatlich** = zesmaandelijksch, halfjaarlijksch. **Sechsvierder** = zesponder.
sechsvierderig; **sechsvierig** = zes|riems; -snarig; -zijdig.
sechspännig = met zes paarden bespannen, zesspannig, met de zes. **sechshündig** = van zes verdiepingen. **sechstägig** = zesdaagsch.
sechste (der, die, das) = zesde: Heinrich der S. *od.* Heinrich VI. - Hendrik de Zesde of VI.
sechstehalb = zesdehalf. **sechsteilig** = zesdeelig. **Sechstel**, *f.* -s, - = zesde (deel).
sechstens = ten zesde. **Sechsvierstakt**, *m.* = zeskwartmaat.
sechswinkelig; **sechsig** = zes|hoekig; -re-gelig.
sechzehn = zestien. **Sechzehnder**, *m.* -s, - = hert met zestienpuntig gewei, zestien-ender. **sechzehnfüßig** = van zestien lood. **Sechszehnpfünder**, *m.* -s, - = zestienponder.
sechzehnte (der, die, das) = zestiende; Ludwig der S. *od.* XVI. = Lodewijk de Zestiende of XVI. **Sechzehntel**, *f.* -s, - = zestiende (deel). **Sechzehntelformat**, *f.* = zestiende-formaat, in 10¹⁶: (*insedecimo*).
sechzig = zestig. **Sechziger**, *m.* -s, - = zestiger, zestigjarige; in den sechziger Jahren = in de jaren tusschen '60 en '70, ook: in de zestig oud. **sechzigjährig** = zestigjarig.
sechzigste (der, die, das) = zestigste. **Sechzigstel**, *f.* -s, - = zestigste (deel).
Sechster, *m.* -s, - = een korenmaat.
sechtern, *zie* *seziere*.
Seefel, *zie* *Seffel*.
Sedez' (*spr*: *sedectz*), *f.* -es, -e = sedecimo, zestiende formaat.
Sediment, *f.* -(e)s, -e = sediment: bezinksel, neerslag. **sedimentär** = sedimentair: door neerslag ontstaan, in lagen.
Sedisvacanz, *w.* -, -en = sedisvacantie: openvallen van een pauselijken of bisschop-pelijken stoel.
I. **See**, *m.* -(e)s, -(e)u = meer, binnenzee.
II. **See**, *w.* -, -(e)u = zee: in *S.* gehen *od.* stehen = in zee gaan of steken; *S.* halten = zee houden.
Seealpen, *Pl.*; **ausdrud**, *m.*; **-bad**, *f.*; **-bär**, *m.* = zee|Alpen; -term; -bad; oude -rob.
Seebrief, *m.* = zeebrief, cognossement.
See|dienst, *m.*; **see|horn**, *f.*; **see|fabrer**, *m.*; **see|fahrt**, *w.* = zee|dienst; -eenhoorn (*of*: narwal); -vaarder; -vaart.
See|fahrtschule, *w.* = zeevaartschool. **see|fest** = zeevast.
See|fisch, *m.*; **see|flotte**, *w.*; **see|frachtbrief**, *m.* = zee|visch; -vloot; -vrachtbrief (cognossement).
See|gemälde, *f.* = zeestuk.

- See||geruch**, m.; **geſchmack**, m.; **geſech**, f. = zee||reuk; -ſmaak; -wet.
- See||gewächſ**, f.; **gras**, f.; **grund**, m. = zee||plant; -gras; -bodem.
- See||hafen**, m.; **handel**, m.; **handlung**, w. = zee||haven; -handel; -bandelmaatschappij.
- See||heer**, f. = zeeleger. **See||herrſchaft**, w. = heerschappij ter zee.
- See||hundſtell**, f.; **igel**, m. = zee||hondevel; -egel.
- See||labett**, m. = adelborst.
- See||kalf**, f.; **farte**, w. = zee||kalf; -kaart.
- ſee||krank** = ziekelijk.
- See||krankheit**, w.; **krebs**, m.; **krieg**, m. = zee||ziekte; -kreest; -oorlog.
- See||kuh**, w.; **kunde**, w.; **küſte**, w. = zee||koe; -kunde; -kust.
- See||land**, f. = Seeland (Deensch); Zeeland (Ned.). **See||länder**, m. -s, - = Seelander (Deensch); Zeeuw (Ned.). **ſee||ländiſch** = Seelandsch; Zeeuwſch. **See||laterne**, w. = ſcheeps-lantaarn.
- See||le**, w. -, -n = ziel, gevoel, gemoed, hart; kern; **daſ** tut mir in der **See**, weh = dat grieft mij in mijn ziel; **daſ** ſchneidet mir in die **See**, = dat ſnijdt me door de ziel; **eſ** iſt mir in der **See** zuwider = ik heb er een hevigen afkeer van; **ich** ſchäme mich in die **See**, hinein = ik ſchaam mij tot in mijn ziel; **einem** etw. auf die **See**, binden = iem. iets op 't hart drukken; **er** hat mir aus der **See**, her-ausgebrochen = hij heeft naar mijn hart geſproken; **eſ** iſt keine **See**, im ganzen Hauſe = geen ſterveling; **er** iſt eine **See**, von Menſchen = hij is eene goede ziel; **einen** von ganzer **See**, lieben = met zijn heele ziel, van gansch harte; (bet) meiner **See**,! = bij mijn ziel! **See||lenadel**, m. = zielenadel. **See||lenangſt**, w. = zielsangst. **See||lenfreund**, m. = boezemvriend. **See||lenfrieden**, m. = zielevrede. **ſee||lentroh** = zielsblij. **See||lenröſe**, w. = zielegrootheid. **ſee||lengut** = zielsgoed, dood-goed. **See||lenheit**, f. = zieleheil. **See||lenheilkunde**, w. = leer van de zielsziekten. **See||lenhirt**, m. = zielenherder, geestelijke verzorger. **See||lenſchre**, w. = zielkunde. **See||lenſeiden**, f. = zielelijden. **ſee||lenloſ** = zielloos. **See||lenmeiſſe**, w. = zielmis. **See||lenmord**, w. = zedelijke moord.
- See||len||not**, w.; **qual**, w.; **ruhe**, w.; **ſtärke**, w. = ziels||angst; -kwelling; -rust; -kracht.
- See||lentag**, m. = allerzielen(dag). **ſee||lenvergnügt** = zielsvergenoegd, -tevreden. **See||lenverkäufer**, m. = zielverkooper, ronselaar, slavenhandelaar. **ſee||lenvoll** = zielvol, gevoelvol, vol leven. **See||lenwanderung**, w. = zielsverhuizing. **See||lenwärmer**, m. = omslagdoekje. **See||lenweide**, **wonne**, w. = zielsgenot, zielelust. **See||lenzuſtand**, m. = zielstoestand.
- See||lerche**, w. = zeeleeuwerik. **See||leuchte**, w. = vuur-, lichttoeren, baak, kuſtlicht. **See||leute**, Pl. = zeelieden, -lui.
- ſee||lig**, zie ſelig. **ſee||liſch** = ziels..., wat de ziel betreft, psychisch.
- See||löwe**, m. = zeeleeuw.
- See||ſorge**, w. = zielverzorging, herderlijke plicht. **See||ſorger**, m. -s, - = zielverzorger. **ſee||ſorgeriſche Tätigkeit** = uitoefening van herderlijke plichten.
- See||luſt**, w.; **macht**, w.; **mann**, m. = zee||lucht; -macht (of -mogendheid); -man.
- ſee||männiſch** = zeemans..., zeevaart.. **See||mannſchaft**, w. = bemanning, zeemanschap-pen. **See||mannſchule**, w. = zeevaartschool.
- See||manöver**, f.; **meile**, w.; **möwe**, w. = zee||manoeuvres; -mijl; -meeuw.
- See||muſchel**, w.; **neſſel**, w.; **offizier**, m. = zee||ſchelp (of: -mossel); -netel; -officier.
- See||pferd**, f.; **planze**, w.; **polypp**, m. = zee||paard; -plant; -poliep.
- See||rat**, m. = admiraliteit.
- See||ratte**, w.; **räuber**, m.; **räuberei**, w. = zee||rat (-rot, -rob); -roover; -roof (of: -rooverij).
- ſee||räuberiſch** = zeeroovers..., door zeeroof.
- See||räuberſtaut**, m. = roofſtaut.
- See||recht**, f.; **reiſe**, w.; **roſe**, w. = zee||recht; -reis; -roos (ook: waterlelie).
- See||rüſtung**, w. = toerustingen ter zee.
- See||ſache**, w.; **ſatz**, f.; **ſchaden**, m. = zee||zaak (of: marinezaak); -zout; -ſchade (of: averij).
- See||ſchiffahrt**, w.; **ſchlacht**, w.; **ſchlange**, w. = zee||vaart (ook: groote vaart); -slag; -sling (ook: valsch courantenbericht, canard).
- See||ſchule**, w. = zeevaartschool.
- See||ſcorpion**, m.; **ſoldat**, m.; **ſprache**, w. = zee||ſchorpioen; -soldaat; -(mans)taal.
- See||ſtaat**, m.; **ſtadt**, w.; **ſtern**, m.; **ſtrand**, m. = zee||staat; -stad; -ster; -strand.
- See||ſtrich**, m. = zeeſtreek, gedeelte (van de zee). hoogte. **See||ſtüt**, f. = zeestuk. **See||ſturm**, m. = storm op zee.
- See||tang**, w.; **tonne**, w.; **treffen**, f. = zee||wier; -ton (baak, boei); -gevecht.
- See||trompete**, w.; **truppen**, Pl. = zee||trompet (of: -roeper); -troepen.
- ſee||tüchtig** = zeewaardig.
- See||umgheuer**, f.; **voll**, f. = zee||monster; -volk.
- See||warte**, w. = sterrewacht (aan de kuſt); kuſtlicht. **ſee||wärts** = zeewaarts.
- See||waſſer**, f.; **weg**, m.; **wesen**, f. = zee||water; -weg; -wezen.
- See||wiſſenſchaft**, w. = zeevaartkunde. **See||wort**, f. = ſcheepſterm, zeemansuitdrukking.
- See||zunge**, w. = (zee) tong.
- See||zeil**, f. -s, - = zeil; **unter See**, gehen = onder zeil gaan; **die See**, ſtreichen = de zeilen ſtrijken, de vlag ſtrijken; **die See**, einziehen = zeil minderen; **er** zieht die **See**, ein = hij haalt bakzeil, geeft 't op.
- ſee||zell||fertig**, **klar** = zeil||klaar, -ree.
- See||zellinie**, w. = zeil||linie. **ſee||zellloſ** = zonder zeil(en). **See||zellmacher**, m. -s, - = zeilmaker. **ſee||zeln**, ſchw. (h. u. f.) = zeilen, varen, stevenen; **ein Schiff** in den Grund f. = een ſchip in den grond zeilen; **um ein Vorgebirge** f. = een kaap omzeilen; **auf den Grund** f. = langs den grond schuren. **See||zelschiff**, f. = zeilschip. **See||zelschirm**, m. = scherm van zeildoek, tent. **See||zeltange**, w. = ra. **See||zeltau**, f. = zeiltouw. **See||zeltuch**, f. = zeildoek. **See||zeltwerk**, f. = zeiltuig, -werk.
- See||zen**, m. = zegen, zegening, voorspoed, geluk, rijke bezitting of opbrengst; **den See**, ſprechen = (vor Tiſche) bidden, (nach Tiſche) danken. **See||zengereitung**, w. = zegenspreking. **See||zengformel**, w. = zegenformule, -spreuk. **See||zengſpendung**, w. = zegening. **ſee||zengreich** = zegenrijk, gezegend.
- See||zeng||bruch**, m.; **wunſch**, m. = zegen||spreuk; -wensch.
- See||zeler**, m. -s, - = zeiler, zeilschip.
- See||zement**, f. -(e)s, -e = segment.

zeg'nen, *schw.* (h.) = zegenen; **zich** *f.* = zich zegenen, 't teeken van 't kruis maken; mit irtdijden Gittern ge'gnet = met aardsche schatten bedeed; er hat das Zeitliche ge'gnet = hij heeft 't tijdelijke met 't eeuwige verwisseld, is overleden; wer das Kreuz hat ge'gnet sich damit = gelegenheid maakt genegenheid.
Seg'nung, *w.* -, -en = zegening.
Sch'achse, *w.* = gezichtsas, oogas.
Sch'he, *w.* - = gezichtsvermogen, blik.
sch'en, *ft.* (h.), (du siehst, er sieht; sah; sähe; sieh! *als Ausruf*: siehe!); ge'ehen = zien, kijken; er kann nicht in die Ferne *f.* = hij kan niet veraf zien; da seh' mal einer an! = kijk nu eens aan! sieh da! = zie daar! etnem auf die Finger *f.* = op de vingers kijken: etnem in die Karten, ins Spiel *f.* = iem. in de kaart kijken; Tüde sieht ihm aus den Augen = arglist kijkt hem de oogen uit; seine Lust an etw. sehen = vreugde aan iets beleven; ich sehe noch nicht klar in dieser Sache = die zaak is mij nog niet helder; er sieht seinem Vater ähnlich = hij lijkt op zijn vader; das sieht ihm ähnlich = dat is juist wat voor hem; er sieht nur auf seinen Vorteil = hij let alleen op...; da ging es, hast du nicht gesehen = daar ging 't heen van wat ben je me; das Fenster sieht nach dem Garten = ziet op den tuin uit; ein Felsen sieht hinter dem Hügel hervor = komt achter den heuvel uitkijken; Gott vom Himmel, sieh herein = voorzie daarin; du siehst frant = je ziet ziek: [zum Rechten *f.*] = nach dem Rechten *f.* = toezicht houden; sorgen dat alles goed gaat; [sieh zu deiner Haut = let op je huid, je huid (= je leven) is in gevaar; ich sah mich da unbeschränkt (*u.* unbeschränkter Herrscher) = ik zag mij daar onbep. heerscher; das Sehen hat man umsonst = zien kost niets.
sehenswert, **sehenswürdig** = bezienswaardig.
Sehenswürdigkeit, *w.* -, -en = bezienswaardigheid.
Se'her, *m.* -s, -en = ziener, profet, kijker. **Se'herbitz**, *m.* = zienersblik. **Seh'kraft**, *w.* = gezichtsvermogen.
Schn'ader, *w.* = pees. **Se'hur**, *w.* -, -n = pees; zeen; (van een boog) koorde, pees; (in de meetk.) koorde.
seh'nen sich, *schw.* (h.) nach etw. = (vurig) verlangen, haken, reikhalzen naar iets.
Seh'nerb, *m.* = gezichtszenuw.
seh'nicht = zenuw, pezig; seh'nichte3 Fleisch = zenuw, draderig vleesch. **seh'nig** = zenuw, pezig, gespierd, krachtig, taal.
seh'nlich = vurig, sterk, hartstochtelijk, smachtend. **Sehn'sucht**, *w.* = vurig verlangen; mit *S.* erwarten = ongeduldig, met smart verwachten. **seh'nüchtig**, **seh'nüchtig: voll** = verlangend, smachtend, vurig, met ongeduld, met smart.
sehr = zeer, erg: (*voor adj. en adv. ook*) heel; danke *f.* = dank u wel; bitte *f.* = niet te danken. [**se'hren**, *schw.* (h.) = beschadigen].
Sch'vermögen, *f.* = gezichtsvermogen. **Sch'weite**, *w.* = gezichtsafstand, bereik van 't oog.
Sei'ber, *m.* -s = zeever.
Sei'che, *w.* - = water, pis, urine. **sei'chen**, *schw.* (h.) = wateren.
seicht = ondiep, vlak, doorwaadbaar; seichter Kopf = domkop, hersenloos hoofd; seichte Rede = flauwe praat. **Seid'rheit**, **Seid'tig: keit**, *w.* -, -en = ondiepte, oppervlakkigheid, lafheid.
Sei'de, *w.* - = zijde, zij; du wirft keine

S. dabei spinnen = je zult er geen zij bij spinnen.
Sei'del, *f.* -s, -en = bierglas, pot.
Sei'delhaft, *m.* -es, -e = daphne, peperboompje.
sei'den = zijden, van zijde.
Sei'den|arbeit, *w.*; **-arbeiter**, *m.* = zijde|werk; -werker.
sei'denartig = zijdeachtig. **Sei'denband**, *f.* = zijden lint. **Sei'denbau**, *m.* = zijdeteelt.
Sei'dendamast, *m.* = zijden damast.
Sei'den|ernte, *w.*; **-fabrik**, *w.* = zijde|oogst; -fabriek.
Sei'denfaden, *m.* = zijden draad.
Sei'den|färber, *m.*; **-geschäft**, *f.* = zijde|verver; -winkel (*of* -magazijn). **Sei'dengewebe**, *f.* = zijden weefsel. **Sei'denhaar**, *f.* = zijde|achtig haar, zijden haar.
Sei'den|handel, *m.*; **-handlung**, *w.*; **-industrie**, *w.*; **-laden**, *m.* = zijde|handel; -magazijn; -industrie; -winkel.
Sei'denmantel, *m.* = zijden mantel.
Sei'den|manufaktur, *m.*; **-papier**, *f.*; **-raupe**, *w.* = zijde|fabriek; -papier; -rups (*of* -worm).
sei'denreich = zeer zijdeachtig.
Sei'den|spinner, *m.*; **-spule**, *w.* = zijde|spinner (en -worm); -spool.
Sei'denstoff, *m.* = zijden stof.
Sei'den|ware, *w.*; **-weber**, *m.*; **-wirkler**, *m.*; **-wirker**, *m.* = zijde|vaar; -wever; -haspel; -werker. **Sei'denwolle**, *w.* = zijdeachtige wol.
Sei'den|wurm, *m.*; **-zeug**, *f.*; **-zucht**, *w.* = zijde|worm; -stof; -teelt.
sei'dig = zijdeachtig, zijig.
Sei'fe, *w.* -, -n = zeep, slib van metaalkorrels, ertswasch; moerasland. **sei'sen**, *schw.* (h.) = zeepen. **Sei'sen|apfel**, *m.* = zeepappel, -bes, -noot. **sei'senartig** = zeepachtig.
Sei'sen|bad, *f.*; **-baum**, *m.*; **-blase**, *w.* = zeep|bad, -boom, -bel.
Sei'sen|erde, *w.*; **-fugel**, *w.* = zeep|aarde; -bal (*of* stuk zeep).
Sei'sen|lappen, *m.* = lap, doek om te zeepen.
Sei'sen|lauge, *w.*; **-pflaster**, *f.* = zeep|loog; -pleister.
Sei'sen|lieder, *m.* = zeepzieder; jekt geht mir ein *S.* auf = nu gaat me een licht op.
Sei'sen|liederei, *w.* -, -en = zeepziederij.
Sei'sen|tafel, *w.* = stuk zeep. **Sei'sen|wäsche**, *w.*; = wasch in de zeep, 't wasschen met zeep.
Sei'sen|wasser, *f.*; **-zäpfchen**, *f.* = zeep|water; -pil (*of*: propje).
Sei'ser, *zie* Zeiber.
sei'sicht = zeepachtig, zeepig. **sei'sig** = zeepig, zeephoudend; seilige Kartoffeln = zeepachtige, weeke en gladdede aardappelen. **Sei'snapf**, *m.* = zeepbak, -pot. **Sei'sner**, *m.* -s, -en = ertswasscher.
sei'sen, *zie* seihen. **Sei'sger**, *m.* -s, -en = [zandlooper], uurwerk; schietlood. **Sei'sger: gang**, *m.* = loodrechte mijngang. **Sei'sger: herb**, *m.* = haard van den zijgoven. **Sei'sger: hütte**, *w.* = drijfhaard, frischhaard, zijghout.
sei'sern, *schw.* (h.) = loodrecht uitgraven; (metalen) uitzijgen, afdrijven; doorzijgen, sijpelen. **Sei'sger'schacht**, *w.* = loodrechte mijnschacht.
Sei'se, *w.* -, -n = vergiet(test), zeef, doorslag, filter. **sei'sen**, *schw.* (h.) = zijgen, zeven, ziften, laten doorloopen, filtereeren.
Sei'ser, *m.* -s, -en = zeef, vergiet(test), doorslag, filter.

Seifkaffen, m.; -trichter, m.; -tuch, f. = zijg|bak; -trechter; -doek.

Seil, f. -(e)s, -e = touw, koord, lijn; Seife drehen = touw slaan; einem das S. über die Hörner werfen = iem. beteugelen, onderwerpen; sie ziehen an e i n e m S. = ze trekken één lijntje.

Seiler, m. -s, - = touwslager; mit des Seilers Tochter konfiteren = door 't hennepen venster laten kijken. **Seilerbahn**, w. = touwslagerij, lijnbaan. **Seilergarn**, f. = touwdraad, garen. **Seilerhandwerk**, f. = touwslagersambacht. **Seilerkamm**, m. = kam, hekel. **Seilmacher**, m. = touwslager. **Seiltänzer**, m. = koorddanser. **Seiltänzerisch** = als van een koorddanser, koorddansers..., acrobatisch. **Seiltänzerstange**, w. = balancerstok. **Seilwerk**, f. = touwwerk.

Seim, m. -(e)s, -e = (honig)zeem, dik sap, stroop. **seimen**, fchw. (h.) = (honig) zuiveren; een strooperig sap afgeven. [**seimicht**], **seimig** = dik, strooperig, smeeig.

I. **sein**, unr. (f.) (ich bin, du bist, er ist, wir sind, ihr seid, sie sind; ich sei, er sei; ich war; ich wäre; sei! seid! gewesen) = zijn, bestaan; ich bin hungrig = ik heb honger; es ist mir warm = ik heb 't warm; was ist dir? = wat scheelt je? mir ist besser = ik voel me beter; hier ist gut sein = 't is hier goed; ich weiß nie, wie ich mit ihm dran bin = hoe ik 't met hem heb; jekt weiß ich, woran ich bin = waaraan ik me te houden heb; er ist übel dran = hij is er slecht aan toe; wenn du nicht wärst = als jij er niet was; es sei denn, daß er... = tenzij hij...; dem sei, wie ihm wolle = 't zij (daarmee) hoe 't wil of hoe 't ook zij; es ist an dem = 't is zoo; laß das f. = laat dat. **Sein**, f. -s = zijn, bestaan.

II. **sein** = zijn, van hem; das Seine = 't zijne; der Ring ist seine 100 Mark wert = is 100 Mk. waard. **seinerseits** = van zijn kant; van hem; op zijn beurt. **seinesgleichen** = zijns-gelijke. **seinerthalben**, -wegen, um **seinerwillen** = zijnehalve, zijnewege, om zijne wille, ter wille van hem, om hem.

seinige, (der, die, das) = (de, 't) zijne; mein Buch und das f. = mijn boek en 't zijne; die Seinigen = de zijnen.

Seising, w. -, -e u. -s = seizing, plat touw, sjortouw.

seit, Präp. mit Dativ = sedert; f. alter's her = van ouds her; als Konj. = sedert.

seitab' = zijwaarts, ter zijde.

seitdem' = sedert, sedert dien tijd.

Seite, w. -, -n = zijde, kant; bladzijde; sich auf die faule S. legen = lui worden, niets uitvoeren; einem nicht von der S. gehen = iem. niet verlaten; er trug den Degen an der S. = op zijde; sich einem an die S. stellen = zich met iem. gelijk stellen; einem bei seiner Schwachen S. fassen = iem. in zijn zwakke zijde aantasten; von (auf, nach) dieser S. = van dezen (dien) kant; auf der einen S. = aan den eenen kant; auf jem's S. treten = zich aan iem's zijde scharen; etw. auf die S. stellen, bringen = iets aan (een) kant doen, wegdoen; einen von der S. ansehen = iem. uit de hoogte aanzien; von seinen des Königs = vanwege den koning; sich etw. auf die S. legen = iets ter zijde leggen, besparen; er nimmt alles auf die leichte S. = hij neemt alles licht op; einen auf die S. nehmen = iem. ter zijde nemen; einem zur S. gehen = iem. ter zijde staan; Spaß bei S. = zonder gekheid.

Seitenabtrieb, m. = doorsnede, profiel.

Seitenabteilung, w. = indeeling in bladzijden.

Seitenader, w.; -asser, w.; -angriff, m. = zij|ader; -laan; -aanval.

Seitenast, m.; -bewegung, w.; -blatt, f. = zij|tak; -beweging; -blad.

Seitenblick, m. = blik van ter zijde, schuinsche of zijdelingsche, vluchtige blik. **Seitenerbe**, m. = erfgenaam in den zijtak.

Seitenfenster, f.; -fläche, w. = zij|venster; -vlak.

Seitenstück, m. = stukje op een schoen.

Seitenflügel, m.; -gang, m.; -gasse, w. = zij|vleugel; -gang (ook: -laan); -straat.

Seitengebäude, f. = bijgebouw. **Seitengehör**, f. = terzijde(spraak). **Seitengewehr**, f. = zijgeweer, sabel. **Seitengebel**, m. = zijgevel. **Seitenhieb**, m. = zijslag, houw van ter zijde; steek onder water, schimpscheut. **Seitenhüter**, m. = bladwachter, klapper, custos. **Seitenkissen**, f. = zijkussen (in een coupé bijv.). **Seitenlähmung**, w. = zijverlamming. **Seitenlang** = bladzijdenlang. **Seitenlehne**, w.; -linie, w.; -mauer, w. = zij|leuning; -lijn; -muur.

Seitenpunkt, m. = tusschenstreek (op 't kompas). **Seitenrand**, m. = (zij)rand (van een boek bijv.). **seitens** des Verlegers = van den kant van den uitgever; f. des Königs = vanwege den koning. **Seitenschmerz**, m. = pijn in de zijde. **Seitenschritt**, m. = zijpas, pas zijwaarts. **Seitensprung**, m. = zijsprong. **Seitenstehen**, f. od. -stich, m. = steek in de zijde. **Seitenstoß**, m. = stoot, stomp in de zijde. **Seitenstück**, f. = zijstuk, pendant.

Seitenstafche, w.; -tal, f.; -teil, m.; -tür, w. = zij|zak; -dal (dwarsdal); -gedeelte; -deur.

Seitenvermächtnis, f. = bijzondere erfklating.

Seitenverwandter, m.; -verwandtschaft, w. = bloedverwant, verwantschap in de zijlijn.

Seitenwand, w.; -weg, m. = zij|wand; -weg.

Seitenwech, f. = pijn in de zijde. **Seitenzahl**, w. = cijfer van de bladzijde, pagina, folio.

Seitenzimmer, f.; -zweig, m. = zij|vertrek; -tak.

seit'her' = sedert, sedert dien tijd, van toen af, tot nu toe. **seit'her'ig** = van toen af dagteekenend; sein seit'heriger Aufenthalt = waar hij zich sedert bevindt.

seit'sich = zich ter zijde bevindend, zijdelingsch.

seitwärts = zijwaarts.

Seitan'te, w. -, -n = secans, snijlijn.

Seiten'd(e)(i)ent(e)nant, m. = tweede luitenant.

sekre't = geheim. **sekret'**, f. (e)s, --e = afscheiding; geheim gemak.

sekretär', m. -(e)s, -e = secretaris, schrijver; secrétaire. **sekretariat'**, f. -(e)s, --e = secretariaat, secretarie.

sekretion', w. -, -en = secretie, afscheiding.

sekt, m. -(e)s, --e = champagne, zoete wijn, schuimwijn.

sekte, w. -, -n = secte; godsdienstig genootschap. **sektie'rer**, m. -s, - = sectaris.

sektion', w. -, -en = sectie; snede, lijkopening, afdeling. **sektion's'weise** = in sectiën.

sektor, m. -s, ..to'ren = sector.

secun'da, m. -, ..den = secunda, tweede klasse (op één na de hoogste v. 't gymnasium).

Sekunda'ner, m. --s, -- = leerling uit secunda. **Sekundant'**, m. --en, --en = secundant, getuige (in 't duel). **sekundär** = secundair: van de tweede orde. **Sekundär'bahn**, w. = lokaalspoor, buurtspoor. **Sekun'dalw'chsel**, m. = secundawissel. **Sekun'de**, w. --, --n = seconde, secunde.

Sekun'den'uhr, w.; :zeiger, m. = seconde||-horloge; -wijzer.

sekunde'ren, (schm. (h.)) = secondeeren: bijstaan, helpen, (in 't duel) getuige zijn; (muz.) accompagnereeren.

Sekundogenitur', w. --, --en = secundo-genitur: bezit(recht) van den tweeden zoon.

Securität', w. --, --en = securiteit.

fel. (felig) = zaliger.

fe'la! = sela! uit!

Se'lodon, m. --s, --s = Selodon: smachtend minnaar.

Se'lam m. --s = selam: vrede (een begroeting), groot.

[**felban'der** = met z'n tweeën.]

fel'be = zelfde. **Sel'b'end(e)**, f. . . des, . . de(n) = zelfkant. **fel'ber** = zelfbij. **fel'big** = zelfde, (de, 't)zelfde, die, dat. **selbst** = zelf, zelve; zelfs; um seiner f. willen = om zijns zelfs wil; er hat's von f. getan = hij heeft 't uit zich zelf gedaan; das versteht sich von f. = dat spreekt van zelf; zu sich f. kommen = tot zich zelf komen, weer bijkomen; f. ist der Mann = vertrouw niet op anderen, zelf doen is de zaak.

Selb'st'achtung, w. = zelfachting. **selb'st'ändig** = zelfstandig, op zich zelf staand; onafhankelijk. **Selb'st'ändigkeit**, w. -- = zelfstandigheid, onafhankelijkheid.

Selb'st'anklage, w.; :anopferung, w.; :be'reckung, w. = zelfjaanklacht; -opoffering; -bevekkling.

Selb'st'befruchtung, w.; :beherrschung, w. = zelfbevruchting; -beheersching.

Selb'st'bekentnis, f. = vrijwillige bekentenis. **Selb'st'besichtigung**, w. = eigen onderhoud. **Selb'st'bestimmung**, w. = eigen vrije beschikking, zelfbepaling.

Selb'st'beurteilung, w.; :bewunderung, w. = zelfbeoordeeling; -bewondering.

selb'st'benutzt = zelfbewust, aanmatigend.

Selb'st'biographie, m. = eigen levensbeschrijving, autobiographie. **selb'st'eigen** = eigen. **Selb'st'einschätzung**, w. = eigen raming, eigen aangifte.

Selb'st'entseibung, w.; :entfagung, w.; :er'haltung, w. = zelfmoord; -onthouding (of: -verloochening); -behoud.

Selb'st'erkennnis, w. = zelfkennis. **selb'st'gefällig** = zelfgenoegzaam, zelftevreden, verwaand. **Selb'st'gefühl**, f. = zelfgevoel, gevoel van eigenwaarde. **selb'st'gemacht** = eigengemaakt. **selb'st'genügsam** = zelfgenoegzaam, zelftevreden, ijdel. **Selb'st'gespräch**, f. = alleenspraak. **Selb'st'geständnis**, f. = vrijwillige bekentenis. **Selb'st'heit**, w. -- = zelfheid, 't eigen zelf, individualiteit, zelfzucht.

Selb'st'herrschaft, w. = alleenheerschappij.

Selb'st'herrscher, m. = alleenheerscher.

Selb'st'hilfe, w. = eigen hulp. **selb'st'isch** = zelfzuchtig. **Selb'st'kostenpreis**, m. = kostende prijs. **Selb'st'laut(er)**, m. = klinker. [**Selb'st'liebe**, w. = eigenliefde. [**Selb'st'ling**, m. --(e)s, --e = egoïst.] **Selb'st'lob**, f. = eigen lof. **selb'st'los** = belangloos, onzelfzuchtig. **Selb'st'losigkeit**, w. = belangloosheid, onbaat-

zuchtigheid. **Selb'st'mord**, m. = zelfmoord. **selb'st'mörderisch** = van zelfmoord. **Selb'st'prüfung**, w. = zelfonderzoek. **selb'st'revend** = van-zelf-sprekend, natuurlijk. **Selb'st'schuh**, m. = mijn, springbus. **Selb'st'sucht**, w. = zelfzucht. **selb'st'süchtig** = zelfzuchtig, egoïstisch. **Selb'st'täuschung**, w. = zelfbedrog, -misleiding, illusie. **selb'st'tätig** = zelfwerkend, spontaan. **Selb'st'tätigkeit**, w. = zelfwerkzaamheid. **Selb'st'überhebung**, w. = zelfoverschatting, inbeelding, verwaandheid. **Selb'st'überwindung**, w.; :unterricht, m.; :berachtung, w. = zelf||overwinning; -onderricht; -verachting.

Selb'st'verblindung, w.; :verbrennung, w. = zelf||verblindings; -verbranding.

selb'st'vergessen = zich zelf vergetend. **Selb'st'vergötterung**, w. = zelfvergoding. **Selb'st'vertrag**, m. = uitgave voor rekening van den schrijver. **Selb'st'verlengung**, w. = zelfverloochening. **selb'st'verständlich** = vanzelfsprekend, natuurlijk.

Selb'st'vertrümmelung, w.; :verteidigung, w.; :vertrauen, f.; :verwaltung, w. = zelf||verminking; -verdediging; -vertrouwen; -bestuur (eigen beheer).

selb'st'zufrieden = zelfvoldaan, -tevreden, -genoegzaam. **Selb'st'zünder**, m. = zelfontbrander. **Selb'st'zweck**, m. = uitsluitend doel, éénig doel.

Sel'der, m. --s, -- = koopman in gerookte vleeschwaren. **Sel'derware**, w. = rookvleesch enz.

Seld'schue'ke, --n, --n = Seldsjuk (Turksche volksstam). **seld'schue'ke'isch** = Seldsjuksch.

Sel'et'at, w. --, --ten = keurklasse, hoogste klasse. **Sel'et'at'ner**, m. --s, -- = leerling uit een keurklasse.

Selen', f. --(e)s = selenium (een metalloïd).

Selen'e, w. = Seleno: maan(godin).

selen'haltig = seleniumhoudend.

I. **Selenit'**, m. --(e)s = seleniet: gipspaat.

II. **Selenit'**, m. --en, --en = seleniet: maan-bewoner.

selenit'isch = selenitisch: gipsachtig. **Selen'säure**, w. = seleniumzuur.

Sel'f'ante, w. = zelfkant.

fel'ig = zalig, gelukzalig, gelukkig; zalig, aangeschoten; Gehen ist feliger denn Nehmen = 't is zaliger te geven dan te nemen; Gott habe ihn f. = zijn ziel ruste in God! mein feliger Vater od. mein Vater f. = wijlen mijn vader of mijn vader zaliger; felsen Andenken = zaliger gedachtenis. **Sel'ig'keit**, w. --, --en = zaligheid, gelukzaligheid. **fel'igma'chend** = zaligmakend. **Sel'igmacher**, m. --s = Zaligmaker, Verlosser.

Sel'ig'machung, w.; :sp'rechung, w. = zalig||-making; -spreking.

Sel'lerie od. **Sellerie'**, m. --s u. w. -- = selderij.

sel'ten = zeldzaam, ongewoon, ongemeen; zelden; das ist nicht's Seltene = dat is niets vreemds. **Sel'tenheit**, w. --, --en = zeldzaamheid, rareit, curiositeit.

Sel'terwasser, f. = selterswater, spuitwater.

sel't'sam = vreemd, wonderlijk, zonderling, raar. **Sel't'samkeit**, w. --, --en = vreemdsoortigheid, wonderlijkheid, zeldzaamheid.

Sem, m. = Sem.

Semaphor', f. (ook m.) --(e)s, --e = semaphoor, optische (kust)telegraaf.

[**Sem'de**, w. --, n, zie Sinje].

Semester, f. -s, - = semester, halfjaar.
Semesterfeest, m. = einde van 't halfjaar.
Semestral = halfjaarlijksch.
Semifolon, f. -s, . . la u. -s = puntkomma, kommapunt.
Seminar, f. -(e)s, -e = seminarium, normaalschool, kweekschool. **Seminar'direktor**, m. = directeur van een seminarium of van een kweekschool. **Seminarist**, m. -en, -en = seminarist, leerling van een kweekschool. **seminari'tiich**: eine seminari'tiische Bildung haben *od.* f. gebildet sein = op een seminarium of een kweekschool gestudeerd hebben. **Seminar'lehrer**, m. = onderwijzer, leeraar aan een seminarium of een kweekschool.
Semiotik, w. - = semiotika: leer van de ziekteverschijnselen.
Semiet, m. -en, -en = Semiet. **Semietin**, w. -, -neu = Semietische. **semietisch** = Semietisch.
Semmel, w. -, -n = broodje, kadetje, wittebroodje; *daß geht fort wie warme Semmeln* = dat gaat vlot van de hand. **semmelblond** = lichtblond. **Semmelmehl**, f. = tarwemeel. **Semmelsteig**, m. = wittebroodsdeeg.
sem'perfri = rijksvrij, immediaat.
Senat, m. -(e)s, -e = senaat; kamer bij 't gerechtshof en den Hoogen Raad. **Senator**, m. -s, . . to'ren = senator. **senato'riich** = senatoriaal.
Send, m. -(e)s, -e = vergadering.
Send'bote, m. = zendbode; apostel. **Send'brief**, m. = zendbrief.
sen'den, (schw. u. unr. (h.) (ich) sende; sandte u. sendete; sendete; gesandt *od.* gesendet) = zenden. **Send'ling**, m. -(e)s, -e = afgezant, zendbode. **Send'schreiben**, f. = zendbrief; missieve. **Send'zung**, w. -, -en = zending.
Senegambien, f. = Senegambie.
Senesbaum, m.; -blätter, Pl. = senesboom; -bla(de)ren.
Seneschall, m. -(e)s, -e = seneschal; hoogste hofbeambte.
Senf, m. -(e)s = mosterd; er wollte auch seinen S. dazu geben = hij wou ook een duit in 't zakje gooien, ook meepraten; einen saugen S. über etw. machen = lang over iets uitveiden, een lange saus van iets maken; der S. stieg ihm in die Nase = hij werd nijdig.
Senf'brühe, w.; -büchse, w. = mosterd'saus; -bus (*of.* -potje).
Senfgurke, w. = augurkje in de mosterdsaus.
Senf'korn, f.; -mehl, f.; -mühle, w. = mosterd'korrel; -meel; -molen.
Senf'pflaster, f.; -topf, m.; -umschlag, m. = mosterd'pleister; -pot; -omslag (*of.* -pap).
Sen'ge, Pl. *zie* Brützel.
sen'gen, (schw. (h.) = zengen, blakeren, branden; f. und brennen = moorden en branden. **sen'gerig** = gezengd of branderig (ruiken).
Sen'g'troh, f. = stroo om vuur aan te maken.
senil = semel: als een oude man, oude-manachtig.
Senior, m. -s, . . o'ren = senior; oudste, deken.
senior = senior. **Seniorat**, f. -(e)s, -e = senioraat. **Senior'konvent**, f. = seniorenvergadering.
Senf'blei, f. = dieplood, peillood. **Sen'fe**, w. -, -n = inzinking, dal, put. **Sen'fel**, m. -s, - = veter, rijgsnoer, nestel, *ook:* dieplood; klembaak. **sen'fen**, (schw. (h.) = neerlaten, laten zakken, laten zinken; die Augen f. = de oogen neerslaan; die Etinne f. =

zachter spreken; gefenken Hauptes = met gebogen hoofd: sich f. = zakken, verzakken, (neer)daalen. **Sen'ter**, m. -s, - = loot, afzetsel, aflegger; werpnet, kruisnet. **Senf'garn**, f. = werp-, kruisnet. **Senf'grube**, w.; -loch, f. = zinkput; -gat. **Senf'nadel**, w. = sonde, peilstift. **Senf'rebe**, w. = afzetsel, aflegger (van den wijnstok). **senf'recht** = loodrecht; eine Senf'rechte ziehen = een loodlijn trekken. **Senf'reis**, f. = aflegger, afzetsel. **senf'riidig** = (met) ingevallen (rug). **Senf'schuur**, w. = loodlijn (snoer van 't peillood). **Sen'fung**, w. -, -en = ('t) zakken, neerlaten; inzinking, helling; verzakking; (in een vers) daling. **Senf'wage**, w. = areometer.
Senm, m. -(e)s, -e *zie* Senne III.
I. **Sen'ne**, w. -, -n = weide, heideland, in 't bijz. naam van een streek in Westfalen en Lippe.
II. **Sen'ne**, w. -, -n *zie* Sehne.
III. **Sen'ne**, m. -n, -n; **Sen'ner**, m. -s, - = Alpenherder, koeherder. **Sennerer**, w. -, -en; **Senn'hütte**, m. = kaasmakerij, herdershut (op de Alpen) **Sen'nerin**, w. -, -nen = herderin op de Alpen.
Sen'nesblätter *ic.*, *zie* Senes . . .
Senfal, m. -(e)s, -e = makelaar, beursagent.
Senfation, w. - = sensatie: opzien, drukte; gewaarwording. **senfationell** = sensationeel: opzienbarend.
Sen'fe, w. -, -n = zeis.
Sen'fenmann, m. = man met een zeis; zeisenman, knekelman, Dood. **Sen'fenstein**, m. = weistein voor de zeis. **Sen'fenstiel**, m. = steel van de zeis. **Sen'fenträger**, *zie* Senfenmann.
senf'ibel = sensibel: (sijn)gevoelig. **Senf'ibilität**, w. - = sensibiliteit. **senf'ibel** = sensitief: zeer gevoelig. **Senfualis'mus**, m. - = sensualisme: leer dat al onze voorstellingen op zinnelijke indrukken berusten. **Senfualität**, w. - = sensualiteit: zinnelijkheid, gewaarwordingsvermogen.
I. **Sen'te**, *zie* Sennhütte.
II. **Sen'te**, w. -, -n = dunne, buigzame lat.
sententiös = sententius: zinrijk, pittig, oordeelmatig. **Sen'tenz**, w. -, -n = sententie: spreuk, oordeel.
sentimental = sentimenteel. **Sentimentalität**, w. - = sentimentaliteit.
separat = afzonderlijk, afgescheiden, enkel.
Separat'abbrud, m. = overdruk(je). **Separat'ingang**, m. = bijzondere, afzonderlijke ingang. **Separat'friede**, m. = afzonderlijke vrede. **Separation**, w. -, -en = separatie.
Separatis'mus, m. - = separatisme: neiging tot afzondering. **Separat'konto**, f. = bijzondere, afzonderlijke rekening, post. **Separat'vertrag**, m. = afzonderlijk verdrag. **separie'ren**, (schw. (h.) = separeren.
Se'pia, w. - = sepia. **Se'piazeichnung**, w. = sopiaatekening.
Septen'ber, m. -s, - = September; im S. = in S.
Septennat, f. -(e)s, -e = septennaat: zevenjarig tijdperk. **Septett**, f. -(e)s, -e = septet: zevenstemmig stuk. **Se'ptima**, w. -, . . men = septima: zevende klasse (van boven af geteld).
Se'ptime, w. -, -n = septime: zevende toon van den grondtoon.
sep'tiich = septisch: bedervend, bederfwekkend.
Septuagesima, w. - = Septuagesima: 70ste dag (d. i. 9de Zondag) vóór Paschen; der

- Sonntag Septuagesimä. **Septuagin'ta**, w. — = Septuaginta: de door 70 geleerde Joden te Alexandrië tot stand gebrachte vertaling van 't Oude Testament, omstr. 200 v. Chr.
- Sequenz**, w. —, —en = sequentie: rij, reeks; sequenza: (een soort R.-K. kerkzang).
- Seque'ster**, m. —s, — = (de) sequester: hij die goederen of vermogen, waarop beslag is gelegd, beheert. **S.**, f. —s, — = ('t) sequester: beslaglegging. **Seque'stration**, w. —, —en = sequestratie: gerechtelijke beslaglegging. **seque'strie'ren**, fch.w. (h.) = sequestreren.
- Serail** (spr.: *serail*), f. —s, —s = serail.
- Serape'um**, f. —s = serapeum: Serapistempel.
- Seraph**, m. —s, —im = seraph: lichtengel.
- Seraphisch** = seraphisch, serafisch.
- Seraskier**, m. —s, — = seraskiër: Turksch opperbevelhebber.
- Serbe**, m. —n, —n = Serviër.
- Ser'ben**, fch.w. (h.) = wegwijnen. **Serb'ling**, m. —(e)s, —e = zwak ziekelijk schepsel.
- Ser'bien**, f. = Servië. **Ser'bin**, w. —, —nen = Servische. **Serb'isch** = Servisch.
- Serdar**, m. —(e)s, —e = serdar (Perz. opperbevelhebber).
- Serena'de**, w. —, —n = serenade.
- Serenissimus**, m. —, —ni = serenissimus: Zijn Hoogheid.
- Seress'ner**, m. —s, — = Seressaner (Oostenr. bereden militair bij de grensregimenten).
- Serge** (spr.: *serge*), w. — = serge, sergie (een lichtgekeperde wollen stof).
- Sergeant** (spr.: *serjant*), m. —en, —en = sergeant.
- Serie**, w. —, —n = serie, reeks.
- Seriös** = serieus, ernstig.
- Sermon**, m. —(e)s, —e = sermoen: preek.
- Serou'e**, w. —, —n = seroen: baal (met drogerijen, specerijen e. d.).
- Serpent**, f. —(e)s, —s = serpent (een slangvormig blaasinstrument).
- Serpentin**, m. —(e)s, —e = serpentijn (een soort steen). **Serpenti'ne**, w. —, —n = serpentine: krul. **Serpenti'n'stein**, m. = serpentijnsteen.
- Ser'sche**, zie Serge.
- Ser'rum**, f. —(s) = serum.
- Serval**, m. —(e)s, —e = serval: Afrikaansche tijgerkat.
- Serbelat'wurft**, zie Serbelatwurft.
- Servi'ce** (spr.: *servies*), f. —s, — = servies: tafelgoed, bediening, (tafel)stel. **Servie'ren**, fch.w. (h.) = tafeldienen, bedienen. **Servie'te**, w. —, —n = servet. **Servie'tenband** f., —ring, m. = servetring.
- Servil** = serviel: slaafsch. **Serviliti'mus**, m. —; **Servilität**, w. — = servilisme, serviliteit: slaafschheid, kruiperigheid.
- Ser'ving**, w. = serving (een soort dekkleed op schepen).
- Servi's**, m. — = vergoeding voor inkwartiering.
- Servitüt**, w. —en = servituit: op een bezitting rustende verplichting, gehoudenheid.
- Ser'sam**, m. —(e)s = sesam: vlasdotter, Egyptisch oliezaad; **S.**, tu dich auf! = S., open u!
- Ser'fel**, m. —s; **Ser'feltraut**, f. = een soort venkel.
- Ser'fel**, m. —s, — = zetel, (gemakkelijke) stoel, leunstoel. **Ser'felträger**, m. = draagstoeldrager. **Ser'häft** = woonachtig, gevestigd, ingezet; gezeten; zich f. niederlassen = zich vestigen, zich metterwoon vestigen.
- Sessjon**, w. —, —en = sessie: zitting (periode).
- Sesterz**, m. —(e)s, —e = sestertie (oud-rom. zilvermunt ± 9 ct).
- Setz'brett**, f. = zetplank (van den drukker).
- Setz'eier**, Pl. = gebakken spiegeleieren.
- setzen**, fch.w. (h.) = zetten, plaatsen, stellen, opzetten, oprichten, poten, vaststellen, aannemen, stellen, oversteken, springen, (bij 't spel)inzetten; aanstellen; einem das Messer an die Kehle f. = iem. 't mes op de keel zetten; er setzte seine ganze Kraft, sein ganzes Vermögen daran = hij spande al zijn kracht er voor in, waagde er zijn geheele vermogen aan; er wurde auf freies Fuß gesetzt = op vrije voeten gesteld; es wurde ein Preis auf seinen Kopf gesetzt = er werd een prijs op zijn hoofd gesteld; einem Grenzen, Schranken, ein Ziel f. = iem. paal en perk stellen; in Kenntnis, ins Werk f. = in kennis, in 't werk stellen; in Stand, in die Lage f. = in staat stellen; außer Stand f. = buiten staat stellen; außer Kraft f. = buiten werking stellen; seine Hoffnung, sein Vertrauen auf einen f. = zijn hoop, zijn vertrouwen op iem. stellen; man setzt große Hoffnungen auf seine Zukunft = men koestert, heeft groote verwachtingen van zijn toekomst; seinen Ruhm, seine Ehre, seinen Stolz in etw. f. = zijn roem, zijn eer, zijn trots in iets stellen; ich sehe den Fall = ik (onder)stel 't geval; gesetzt (den Fall) er kommt od. fällt nicht = gesteld 't geval dat hij niet komt; in Bewegung, in Verlegenheit, in die Konvention f. = in beweging, in verlegenheid, in de noodzakelijkheid brengen; einen Termin, eine Frist f. = een termijn bepalen, vaststellen; in Angst, in Schrecken, in Furcht f. = angst, schrik, vrees aanjagen; in Erfahrung f. = verbazen; ihr setzt eure Worte sehr gut = zij weet 't heel goed te zeggen; ein Lied f. = een lied componeeren; über einen Graben, über einen Baum f. = over een sloot, een heining springen; in die Lotterie f. = in de loterij spelen; es setzt Schläge = er vallen slagen; es setzt Streit, Verdruß = 't loopt op twist, op verdriet uit; sich f. = gaan zitten, plaats nemen; sich an jem's Stelle f. = zich in iems. plaats stellen; sich zur Wehr f. = zich te weer stellen; sich in Bewegung f. = zich in beweging stellen; sich in den Besitz einer Sache f. = zich in 't bezit van iets stellen; sich auf's Land f. = een poos buiten gaan wonen; sich in Gunst, in Ansehen f. = gunst, aanzien verwerven; sich in ein Dorf f. = zich in een dorp vestigen; sich auf die Hinterbeine f. = op de achterpooten gaan staan, fig. op zijn achterste beenen gaan staan: de tanden laten zien; diese Stüßigkeit setzt sich = wordt helder; sich zur Ruhe f. = zich uit de zaken terugtrekken.
- Setzer**, m. —s, — = zetter, plaatser; componist. **Setzerfehler**, m. = zet-, drukfout.
- Setzerlehrling**, m. = zettlersleerling. **Setz'ling**, m. —(e)s, —e = poot, stek; pootvisch.
- Setz'maschine**, w. = zetmachine. **Setzwage**, w. = (timmermans) waterpas.
- Seu'che**, w. —, —n = besmettelijke ziekte, (vooral veeziekte) pest. **Seu'chenherd**, m. = besmettingshaard, -brandpunt.
- seuzen**, fch.w. (h.) = zuchten. **Seuz'er**, m. —s, — = zucht.
- Seven'nen**, Pl. = Cevennen.
- Sevresporzellan**, f. = Sévres-porcelain.
- Serage'sima**, m. = Sexagesima: 8ste Zondag vóór Paschen.

Sexta, w. —, .ten = sexta; zesde (nl. laagste) klasse van 't gymnasium. **Sextaner**, m. —s, — = sextaner, leerling in sexta.

Sextant, m. —en, —en = sextant: astronomisch werktuig. **Sexte**, w. —, —n = sexte; zesde toon van den grondtoon. **Sextett**, f. —(e)s, —e = sextet; zesstemmig stuk. **Sextoole**, w. —, —n = sextool: figuur van 6 noten.

Sexueel = seksueel: geslachtelijk.

Sezession, w. —, —n = secessie: afscheiding, afzondering. **Sezessionist**, m. —en, —en = secessionist: wie aan een afscheiding deelneemt; iem. uit de Zuidelijke staten tijdens den Noord-Am. burgeroorlog; aanhanger van een nieuwe schilderschool.

Sezierren, fchw. (h.) = opensnijden, ontleden (vooral van lijken). **Seziermeißer**, f. = snij-, ontledmes.

f. g. = jogenannt.

Ser. = Silbergroßden.

Schaul, zie Schäl.

Sheriff (spr.: šje..), m. —s, —s = sheriff (Eng. rechter).

Sherry, m. —(s), —s = sherry.

Siameſe, m. —n, —n = Siamees. **ſiameſiſch** = Siameesch.

Sibilant, m. —en, —en = sibilant: sisklank.

Sibiſien, f. = Siberië. **ſibiſiſch** = Siberiſch.

Sibyllen, w. —, —n = Sibylle: profetes.

ſibylliſch = ſibylliſch.

Siccativ, f. —(e)s, —e = siccatief: droogmiddel.

ſich = zich, elkander; er dachte bei f. = hij dacht bij zich zelf; ſie haben ſich nie wieder geſehen = ze hebben elkander nooit weergezien; an f. od. an und für f. = op zich zelf (beſchouwd).

ſichel, w. —, —n = ſikkel. **ſichelartig**, —förmig = ſikkelvormig. [**ſicheln**, fchw. (h.) = met den ſikkel afsnijden]. **ſichelwagen**, m. = ſikkelwagen.

ſicher = zeker, veilig; zeker, vaſt, betrouwbaar; [geruſt, onbezorgd]; f. bor od. gegen = veilig voor; er iſt des Erfolges f. = zeker, verzekerd van den goeden uitſlag; ich bin meiner Sache f. = zeker van mijn zaak; an einen ſichern Ort bringen = op een veilige plaats brengen; ſich f. ſtellen = zich verzekeren, in zijn veiligheid voorzien; er hat ſein ſicheres Auskommen = een vaſt, verzekerd beſtaan; ſichere Hand, ſicherer Blick = vaſte hand, blik; ſicherer Freund, Führer = betrouwbaar vriend, gids; etw. aus ſicherer Hand haben = iets van goeder hand weten; ſicher gehen = zeker van zijn zaak zijn; f. zu Werke gehen = ſecuur te werk gaan; einen nach Nummer S. bringen = iem. achter ſlot zetten.

ſicherheit, w. —, —en = veiligheid; zekerheid; betrouwbaarheid, vaſtheid, waarborg, borg, cautie. **ſicherheitſanktion**, w. = inrichting voor openbare veiligheid, politie. **ſicherheitſaunderschuß**, m. = veiligheidscomité. **ſicherheitſbehörde**, w. = politie.

ſicherheitſklappe, w.; —lampe, w.; —maßregel, w. = veiligheidsklep; —lamp; —maatregel.

ſicherheitſpand, f. = tegenpand. **ſicherheitſſlot**, f. = veiligheidsſlot. **ſicherheitſch** = zeker, zekerlijk, voorzeker, vaſt, ſtellig. [**ſicherheitſ**, f = doel] **ſicherheitſ**, fchw. (h.) = beveiligen; waarborgen, verzekeren; geruſtſtellen; (poët.) des Lebens hab ich dich ge-

ſichert = Uw leven heb ik voor gevaar beveiligd; [er ſichert zu viel = hij is al te voorzichtig]. **ſicherheitſtellung**, w. = zekerheidsſtelling, borgſtelling, waarborg. **ſicherheitſung**, w. —, —en = zekerheid, waarborg, verzekering.

ſicht, w. — = zicht, gezicht; zaſſbar auf S., acht Tage nach S. = betaalbaar op zicht, acht dagen na zicht; in S. ſein = in 't gezicht zijn, in zicht zijn. **ſichtbar** = zichtbaar; blijkbaar. **ſichtbarlich** = zichtbaar, ziender oogen.

ſichtſen = zeven, ziften; zichten; (koren) wannen; (meel) builen; ſchilten, uitzoeken.

ſichter, m. —s, — = zifter, wanner.

ſichtſich = blijkbaar, klaarblijkelijk, duidelijk; bor (mit) meinen ſichtſichen Augen = duidelijk voor mijn oogen. **ſichtſtag**, m. = zichtdag, bedenkdag.

ſichtung, w. — = ſchifting, onderzoek.

ſichtwechſel, m. = zichtwiſſel, wiſſel op zicht.

ſieferen, fchw. (h.) = zijpelen, zijpelen, lekken.

ſiederſich = ſideriſch: de ſterren betreffend, ſterre...

ſie = zij, haar; hen, hun; **ſie** = U. **ſie**, w. —, —(e)n = zij, vrouwtje, wijffe.

ſieb, f. —(e)s, —e = zeef. **ſieben**, fchw. (h.) = zeven, ziften.

ſieben = zeven; die S. = de zeven; eine böſe S. = een booze vrouw; een tang; badſe deine f. Sachen = pak op je boeltje.

ſiebenbürgen, m. —n, —n = Zevenburger, Transylvaniër. **ſiebenbürgen**, f. = Zevenburgen, Transylvanië. **ſiebenbürgiſch** = Zevenburgſch, Transylvaniſch.

ſiebeneck, f. = zevenhoek. **ſiebeneclei** = zevenderelei. **ſiebenſach**, —fältig, = zevenvoudig.

ſiebengebirge, f.; —geſirn, f. = zevengebergte; —gesternte (of Pleiaden).

ſiebenhügelige Stadt = stad der zeven heuvelen, Rome. **ſiebenhundert** = zevenhonderd.

ſiebenjährig; —mal = zevenjarig; —maal.

ſiebenmalig = zevenmaal herhaald. **ſiebenmeilenſtiegel**, Pl. = zevenmijlslaarzen. **ſiebenmonatlich** = zevenmaandelijksch. **ſiebenmonatskind**, f. = zevenmaandskind.

ſiebenſchläfer, m. = een van de zeven slapers van Efezen; langſlaper; bergrat, slaaprat, zevenſlaper.

ſiebenſtimmig; —tätig = zevenstemmig; —daagsch.

ſiebente (der, die, daſ) = zevende; Heinrich der S. od. Heinrich VII. = Hendrik de Zevende of VII. **ſiebentehalb** = zevendehalf. **ſiebentel**, f. —s, — = zevende (deel). **ſiebentend** = ten zevende. **ſiebenzehn**, —zig, zie ſiebzehn, zig.

ſieber, m. —s, — = zever, zifter. **ſiebersmacher**, m. = zevenmaker. **ſiebmehl**, f. = gebuild meel.

ſiebzehn, m.; —tuch, f. = zeefſtof; —doek. **ſiebzehn** = zeventien. **ſiebzehnte** (der, die, daſ) = zeventiende. **ſiebzehntel**, f. —s = zeventiende (deel). **ſiebzig** = zeventig. **ſiebziger**, m. —s, — = zeventiger, zeventigjarige; wijn van (18)70; die ſiebziger Jahre = de jaren van (18)70 tot (18)80. **ſiebzigjährig** = zeventigjarig. **ſiebzigſte** (der, die, daſ) = zeventigste.

ſiebzigſtel, f. —s, — = zeventigste (deel).

ſiech = ziekelijk, aanhoudend ziek. **ſiechbett**, f. = langdurig ziekbed. [**ſiechen**, fchw. (h.) = wegwijnen, sukkelen.] **ſiechenhaus**, f. = hospitaal voor ongeneeselijke ziekten. **ſiechling**, m. —(e)s, —e = sukkelend, ziekelijk

mensch. **Siechtum**, f. = langdurige, verterende ziekte.
Sie'de, w. — = gekookt veevoer. **Sie'degrad**, m. = kookgraad, -hitte. **Sie'dehaus**, f. = zoutziederij. **Sie'dehitte**, w. = kookhitte.
Sie'dehütte, w. = salpeterziederij. **Sie'dekessel**, m. = kookketel. **Sie'demeister**, m. = raffinadeur.
sie'den, ft. u. fchm. (h.) (ich sie'de; sott, sie'dete; fätte, sie'dete; sie'del gefotten, gefe'det) = zieden, koken; (Seife, Saft) zieden; (Zuder) raffineeren; (Eißen) uitkoken; weidj gefottene Eier = zacht gekookte eieren. **sie'dend** heiß = kokend heet.
Sie'de|pflanze, w.; **-punkt**, m. = kook|pan; -punt.
Siederei, w. —, —en = zoutziederij, -keet.
Siegn, m. —(e)ß, —e = overwinning, zege; den S. dabontragen = de overwinning behalen.
Sieghert, m. = Sieghert, Siebert.
Siegel, f. —ß, — = zegel, stempel; unter dem S. der Verschwiegenheit = onder 't zegel van geheimhouding; ich gebe dir Brief und S. darnuf = ik sta u er borg voor.
Siegel|bewahrer, m.; **-bruch**, m.; **-erde**, m. = zegel|bewaarder; -verbreking; -aarde.
Siegel|kapsel, w.; **-kenntnis (-kunde)**, w.; **-lact**, m. = zegel|doosje; -kunde; -lak.
siegelu, fchm. (h.) = zegelen, stempelen, verzegelen, bezegelen.
Siegel|ring, m.; **-sammlung**, w.; **-wachs**, f. = zegel|ring; -verzameling; -lak (-was).
sie'gen, fchm. (h.) über = zegevieren over, de overwinning behalen op, triumfeeren op. **sie'gend** = zegevierend. **Sie'ger**, m. —ß, — = overwinnaar. **Sie'gerkrone**, w. = krans van de zege, zegekrans.
Sie'ges|aufzug, m.; **-feier** (od. -feiertagheit, m., od. -fest, f.); **-fürst**, m. = zege|tocht; -feest; -vorst.
Sie'ges|gepränge, f.; **-gefang**, m.; **-geschrei**, f. = zege|praal; -zang; -kreten.
sie'ges|gewiß = zeker van de overwinning, zegevierend, zegebewust. **Sie'ges|göttin**, w. = godin der overwinning. **Sie'ges|held**, m. = zegevierend held.
Sie'ges|lied, f.; **-nachricht**, w.; **-preis**, m. = zege|lied; -tijd; -prijs.
Sie'ges|säule, w.; **-stater**, m. = zege|zuil; -peening.
Sie'gestaumel, m. = roes van de overwinning.
sie'gestrunken = bedwelmd, dronken door de overwinning.
Sie'ges|wagen, m.; **-zeichen**, f.; **-zug**, m. = zege|wagen (of -kar); -teeken; -tocht.
Sieghried, m. = Sieghried. **siegh'gewohnt** = gewoon te overwinnen. **siegh'haft** = zegevierend, overwinnend.
Sieghler, m. —ß, — = zegelaar.
Siegmund, m. = Sigismund.
siegh'reich = zegevierend, overwinnend, zegerijk.
Sie'he, w. —, —r = rand, zoom; klein zeeschip.
Siel, f. u. m. —(e)ß, —e = zijl, verlaat.
[Sie'le, w. —, —n = riem, paardetuig; in den Siefen geben = in 't touw zijn].
sie'len, zie fühlén.
Sie'mann, m. = pantoffelheld.
Sie'ra (spr.: *sierra*), w. —, —ß u. . . ren = sierra.
Sie'ita (spr.: *siesta*), w. —, —ß u. . . sten = siesta; middagrust.
sie'zen, fchm. (h.) = met „Sie'" aanspreken.

Siegel, f. —ß, — = siglen; afkortingsteeken.
Sigismund, m. = Sigismund.
Sigle, w. —, —n. zie Sigel.
Sign, = signatum; geteekend. **Signal**, f. —(e)ß, —e = signaal; sein, teeken.
Signalement (spr.: ...mä), f. —ß, —ß = signalement.
Signal|feuer, f.; **-flagge**, w.; **-gloste**, w.; **-horn**, f. = sein|vuur; -vlag; -klok; -hoorn.
signalis|ieren, fchm. (h.) = signaleeren; aankondigen, bekend maken.
Signal|schuß, m.; **-stange**, w. = sein|schot; -paal (of -post).
Signatar|mächte, Pl. = mogendheden, die een verdrag onderteekenen. **Signatur**, w. —, —en = signatuur; teeken, merk; onderteekening; bladteeken (bij drukkers); opschrift (op medicijnflesschen e. d.); onderscheidingsteeken. **Signet**, f. —(e)ß, —e = signet; zegel, cachet; boekdrukkersteeken, vignet; leesteeken. **signie'ren**, fchm. (h.) = signeeren; (onder)teekenen.
[Sigrif, m. —en, —en = koster, kerkedienaar, sacristein].
Sicamb|rer, m. —ß, — = Sicambriër. **sifam'** **brifch** = Sicambriich.
Siffativ, zie Siccativ.
Sil = Siff.
Sil'be, w. —, —n = lettergreep, syllabe; Sifben stiechen = letterziften, -klooven, haarklooven, zemelknoopen. **Sil'benfall**, m. = klemtoon, rythmus. **Sil'benflauber**, m. = letterklover, muggeszifter. **Sil'benmaß**, f. = maat of quantiteit van de lettergrepen, rythmus. **Sil'benräffel**, f. = lettergrepenraafsel. **Sil'benreder**, m. = letterklover, muggeszifter. **Sil'benrederet**, m. —, —en = muggeszifterij, haarklooverij. **Sil'benreife** = bij lettergrepen, lettergreepsgewijze.
Sil'ber, f. —ß = zilver, zilverwerk, zilvergoed.
Sil'ber|ader, w.; **-ahorn**, m.; **-anstrich**, m. = zilver|ader; -ahorn; -verniss.
Sil'ber|arbeit, w.; **-art**, w. = zilver|arbeid (of -werk); -soort.
Sil'berartig = zilverachtig.
Sil'ber|barren, m.; **-bergwerk**, f.; **-beschlag**, m. = zilver|staaf; -mijn; -beslag.
Sil'ber|blech, f. = blad- of plaatzilver. **Sil'ber|blick**, m. = zilverblik; 't blikkeren van 't zilver bij den overgang van den vloeibaren in den vasten toestand.
Sil'ber|braut, w.; **-bräutigam**, m. = zilveren bruid; z. bruidegom.
Sil'ber|diener, m.; **-drabt**, m.; **-erz**, f. = zilver|knecht (die voor 't zilver zorgt); -draad; -erts.
Sil'ber|faden, m. = zilveren draad, zilverdraad. **Sil'ber|farben**, **-farbig** = zilverkleurig.
Sil'ber|flotte, w.; **-folie**, w.; **-fuchß**, m. = zilver|vloot; -verfoeliesel; -vos.
Sil'ber|gang, m.; **-gehalt**, m.; **-gerät** (od. **-geräth**), f. = zilver|mijn; -gehalte; -goed (of zilveren vaatwerk).
Sil'ber|glanz, m.; **-glätte**, w.; **-glimmer**, m. = zilver|glans; -glim; -glimmer.
Sil'ber|grau = zilvergrijs.
Sil'ber|großchen, m.; **-grube**, w. = zilver|groschen (6 ct.); -mijn (of -groeve).
Sil'ber|grund, m. = zilveren (onder)grond.
Sil'ber|haar, f. = zilveren haar. **Sil'ber|haltig** = zilverhoudend. **Sil'ber|haut**, f. = zilveren hoofd, grijs hoofd. **Sil'ber|heit** = zil-

verhelder, helder (klinkend) als zilver; silber-
helle Stimme = zilveren stem.
Silberhütte, w.; **zammer**, w.; **kammerer**,
m. = zilver|smelterij; -kamer; -bewaarder.
Silberklang, m.; **klumpen**, m.; **zorn**, f. =
zilver|klank; -klomp; -korrel.
Silberkrone, w. = zilveren kroon of krans.
Silberlicht, f. = zilveren licht, zilverlicht
(van maan of sterren). **Silberling**, m. -(e)s,
-e = zilverling. **Silberloke**, w. = zilveren,
zilverwitte lok.
Silbermine, w.; **münze**, w. = zilver|mijn;
-munt.
Silbern = zilveren, van zilver.
Silberpapier, f.; **pappel**, w.; **platte**, w. =
zilver|papier; -populier; -plaat.
Silberplätter, m.; **probe**, w. = zilver|
pletter; -proef.
Silberquelle, w. = zilverheldere bron. **Sil-
berreich** = zilverrijk. **Silberrubel**, m. =
zilveren roebel.
Silberfachen, Pl.; **sand**, m. = zilver|werk
(of -goed); -zand (of: -stof).
Silberschale, w.; **scheibe**, w. = zilveren
schaal; z. schiff (van de maan bijv.).
Silberschein, m. = zilverglans, zilveren gl.
Silberschimmel, m.; **schimmer**, m.; **schlade**,
w. = zilver|schimmel; -glans; -slak (of: -schuim).
Silberschläger, m. = zilveren klopper.
Silberschmied, m.; **schrank**, m.; **spinner**,
m. = zilver|smid; -kast; -spinner.
Silberstange, w. = zilverstaaf. **Silberstimme**,
w. = zilveren stem. **Silberstoff**, m. = zil-
verstof, -brocaat. **Silberstreifen**, m. = zil-
veren streep (van licht bijv.). **Silbertaler**,
m. = zilveren daalder. **Silberton**, m. =
zilveren toon of klank.
Silbertreffe, w.; **bewahrer** (od. -wärter),
m.; **ware**, w. = zilver|galon; -bewaarder;
-(werk).
Silberwährung, w. = zilveren standaard.
Silberweide, w. = zilverwilg. **Silbertwief** =
zilverwit. **Silberwelle**, w. = zilveren golf,
z. vloed.
Silberwerk, f.; **zeug**, f. = zilver|werk;
-goed.
Silbe, zie Silbe.
Silen', m. = Silenus; gezel van Bacchus.
Silentium, f. -s = silentium: stilzwijgen;
werktijd; S.! = stilte!
Silhouette, (spr.: *sielocette*), w. -, -n =
silhouette: schaduwbeeld. **Silhouetteren**,
schw. (h.) = silhouetteren.
Silicium, f. -(e)s = silicium. **Silifat'**, f.
-(e)s, -e = silicaat: kiezelzuur zout. **Silfzi-
um**, zie Silicium.
Sill, f. -(e)s, -e; **Silte**, w. -, -n = borst-
tuig (van 't paard).
Silo, m. -(e)s, -s = silo: graankelder.
Silurisch = silurisch: tot de oudste organische
wereld behoorende.
Silvester, m. -s, -e = Sylvester. Oude-
jaar(sdag). **Silvesterabend**, m. = Oudejaars-
avond.
Similitudin, m. = simillisten: nagemaakte
edelsteen.
Sim'ner, f. -s, -e = zuidd. korenmaat (van
12 tot ruim 30 L.).
Simonie', w. - = simonie: handel met gees-
telijke ambten. **simonisch** = simonisch: zich
aan simonie schuldig makend.
Simonist', m. -en, -en = (St.-)Simonist: aan-
hanger van een leer van algeheele gelijkheid.

sim'pel = simpel: eenvoudig, onnoozel. **Sim-
pel**, m. -s, -e = onnoozele bloed, idioot.
Sim'pelranken, Pl. = idiotenlokjes, -franje,
pony. **simpein**, schw. (h.) = eenzijdig zijn,
eenz. doen.
Sim'plein, m. = Simplon.
Sim'plex, f. -, -e u. . . plicia = simplex:
grondwoord.
Simplicif'imus, **Simplif'imus** m. - =
onnoozelste. **Simplicität**, **Simplifität**, w.
- = eenvoud, eenvoudigheid; onnoozelheid.
Simplon, m. = Simplon.
Sims, m. -es, -e = lijst, vooruitstekende
rand. **Sims'werk**, f. = lijstwerk.
Simulant', m. -en, -en = simulant: na-
bootser, veinzaard, vooral iem. die een of
andere ziekte of gemoedsgesteldheid nabootst.
Simulation', w. -, -en = simulatie. **simu-
lie'ren**, schw. (h.) = simuleeren; ma's, worüber
simulierst du? = waar peins je over?
simultan' = simultaan: gelijktijdig, gemeen-
schappelijk. **Simultan'partie**, w. = simulta-
tanpartij (in 't schaakspel). **Simultan'schule**,
w. = gemengde school.
Sinai, m. = Sinaï.
Sinecure, w. -, -n = sinecure: ambt zon-
der werk.
Sinfonie, w. -, -(e)n = symphonie.
Sing'akademie, w. = hogere zangschool.
Sing'anstalt, w. = zangschool. **sing'bar** =
zingbaar, te zingen. **sin'gen**, ft. (h.), (ich) singe;
fang; fänge; finge! gefungen) = zingen, be-
zingen; ein Kind in den Schlaf f. = in slaap
zingen; zie ook: Liedchen, Noten.
Sing'pult, f. = lessenaar.
Sing'grün, f. -(e)s, zie Immergrün.)
Sing'sang, m. -(e)s = zingzang.
Sing'schüssel, m.; **schule**, w.; **spiel**, f. =
zang|sleutel; -school; -spel.
Sing'stimme, w. = zangstem, zangpartij.
Sing'stück, f.; **stunde**, w.; **vogel**, m.; **weise**,
w. = zang|stuk; -les; -vogel; -wijze.
Sing'ular, m. -s, -e; **Sing'ularis**, m. -,
-e = singularis: enkelvoud.
singular' = singulier: zonderling, bijzonder,
vreemd.
sin'ken, ft. (f.) (ich) sinke; sank; sinke! sinke!
gesunken) = zinken, zakken, dalen; (zur Erde,
ins Wasser) zinken; die Stimme, den Mut, das
Haupt f. lassen = laten zakken; (in Ohnmacht,
in tiefen Schlaf) vallen; die Nacht sinkt = de
nacht valt; (ins Grab) dalen; die Aktien f. =
de aandeelen dalen.
Sinn, m. -(e)s, -e = zin (gevoel, neiging,
belangstelling); aard, gemoed, geest; zin
(gedachte, hoofd, streven); meening, gedachte,
geest; zin (beteekenis); die fünf Sinne = de
vijf zinnen; er hat seine fünf Sinne = hij heeft
zijn gezond verstand; der S. für das Schöne =
de zin voor 't schoone; er hat Böses im S. =
hij heeft iets kwaads in den zin; ma's hat er
im S.! = wat is hij van zins, van plan? sie
sind eines Sinnes = ze zijn eensgezind; bon
(nicht bei) Sinnen sein = niet goed bij zijn
zinnen zijn, gek zijn; bon Sinnen kommen =
gek worden; ohne S. und Verstand = zonder
verstand of overleg; ein froher, leichter, edler
S. = een vroolijke, lichte, edele aard; reiner
S. = rein gemoed; hoher S. = verheven
geest; seine Sinne auf etw. richten = zijn ge-
dachten op iets richten, vestigen; sein S. steht
nach höhern Dingen = hij streeft naar hooger;
das ist mir nie in den S. gekommen = daar

heb ik nooit aan gedacht; schlage dir dat aus dem \mathcal{E} . = zet dat uit je hoofd; dat will mir nicht aus dem \mathcal{E} . = daar moet ik aanhoudend aan denken; es fuhr mir durch den \mathcal{E} . = het schoot me door 't hoofd, door de gedachte; andern Sinnes werden = van meening veranderen; auf seinem \mathcal{E} . beharren = bij zijn meening blijven; der eigentliche, der bildliche \mathcal{E} . = de eigenlijke, de figuurlijke beteekenis; das hat seinen \mathcal{E} . = dat beteekent niets, heeft geen zin; im bußten, strengsten Sinne des Wortes = in de volste, strengste beteekenis van 't woord; das ist der langen Rede kurzer \mathcal{E} . = daar komt 't eigenlijk op neer.

Sinbild, f. = zinnebeeld, gelijkentis, symbool. **sinbildlich** = zinnebeeldig, allegorisch, figuurlijk.

sinnen, ft. (h.) (ich sinne; sann; sinne u. finne; sinne! gefonnen) = zinnen, nadenken, denken, peinzen; [lijken]; auf etw. f. = op iets zinnen, over iets denken, van plan of van zins zijn; hin und her f. = denken en nog eens denken; etw. f. = over iets denken, van plan of van zins zijn; gefonnen sein = van zins, van plan zijn. **Sinnen**, f. -s = zinnen, denken; all sein \mathcal{E} . und Trachten = al zijn denken en streven.

Sinnen|genuss, m.; -lust, w.; -rausch, m. = zin|genot; -nelust; -sbedwelming.

Sinnen|reich, m.; -welt, w.; -werkzeug, f. = zin|sbekoring; -nenwereld; -tuig.

Sinnesänderung, w. = verandering van meening, van gevoelen. **Sinnesart**, w. = aard, inborst, gezindheid. **Sinnesäußerung**, w. = zinsbedrog, -begoocheling. **sinnsällig** = onder 't bereik der zinnen vallend, waarneembaar. **Sinn|gedicht**, f. = zingedicht, bijschrift, punticht, epigram. **sinning** = zinvol, zinrijk, veelzeggend; sijn gedacht, sijn gevoeld; teer; peinzend, nadenkend, verstandig, wijs. **sinnslich** = zinnelijk, lichamelijk, stoffelijk, welustig. **Sinnslichkeit**, w. = stoffelijkheid, lichamelijkheid, zinnelijkheid. **sinnslos** = zinneloos, onzinnig, dwaas, zinloos, onbeduidend, gek; f. betrunken = smoodronken. **Sinnslosigkeit**, w. = zinneloosheid, zinloosheid, onzinnigheid. **Sinnsplanze**, w. = zinkruid, gevoelige mimosa. **sinnsreich** = zinrijk, geestvol, vernuftig. **Sinnspruch**, m. = zinspreuk. **Sinnsverwandt** = zinverwant, synoniem. **Sinnsverwandtschaft**, w. = zinverwantschap. **Sinolog**, m. -en, -en = Sinoloog; kenner van 't Chineesch.

Sinopel, m. -s, -s = sinopel: (in de wapenk.) groen; jaspis.

[sin'temal, sintemal' = nademaal, aangezien.]

Sinter, m. -s, -s = sintel, metaalslak; druipsteen. **sintern**, (h.) = doorsijpelen, verharden, versteenen.

Sintflut, zie Sündflut.

Sinus, m. -, - = sinus.

Siphon, m. -s, -s = siphon; zuigbuis, hevel, flesch met hevel.

Sippe, w. -, -n, **Sipp|schaft**, w. -, -en = verwantschap, familie; kliek, bent, zoo, troep.

Sir, m. = sir: mijnheer.

Sirach, m. = Sirach; dat Buch Jesu \mathcal{E} . = de Prediker.

Sire = Sire.

Sirene, w. -, -n = Sirene: verlokkende zeemaagd, meermin, verleidster; instrument ter verklaring van 't ontstaan der tonen en ter meting van 't aantal trillingen. **sirenen-**

haft = als een sirene, verlokken, sirenen.. **Sirenenstimme**, w. = sirenenstem.

Sirius, m. - = Sirius: hondsster.

Sirocco, m. = sirocco: droge, heete wind in Italië.

Siroop, m. -(e)s, -e = siroop, stroop. **Siroop|bengel**, m. = vrouwenvleier.

sistieren, (h.) = sistieren: tegenhouden, ophouden, schorsen; (voor den rechter) brennen.

Sisyphos, **Sisyphus**, m. = Sisyphus. **Sisyphusarbeit**, w. = Sisyphuswerk: zwaar ver-geefsch werk.

Sitte, w. -, -n = zede, gebruik, gewoonte, manier, netheid, fatsoen: das ist hier \mathcal{E} . = dat is hier 't gebruik; böse Gesellschaften verderben gute Sitten = kwade gezelschappen bederven goede zeden; unter der \mathcal{E} . stehen = onder politietoezicht staan.

Sitten|bild, f.; **gemälde**, f.; **geschichte**, w. = zeden|beeld; -schildering; -geschiedenis.

Sitten|gelehre, f.; **lehre**, w.; **lehrer**, m. = zeden|wet; -leer; -meester.

sittenlos = zedeloos. **Sittenlosigkeit**, w. = zedeloosheid. **Sittenpolizei**, w. = zeden-politie.

Sitten|prediger, m.; **predigt**, w.; **regel**, w. = zeden|prediker; -preek; -regel.

sittenrein, = rein van zeden. **Sittenreinheit**, w. = reinheid van zeden.

Sitten|richter, m.; **spruch**, m. = zeden|rechter; -spreuk.

Sittenstrenge, w. = gestrengheid van zeden.

Sitten|verberühm, w.; **verfall**, m.; **verfeinerung**, w. = zeden|bederf; -verval; -verfijning.

Sittenzeugnis, f. = bewijs van goed zedelijk gedrag. **Sittenzwang**, m. = etikette.

Sittid, m. -(e)s, -e = papegaai.

sittig = zedig, stemmig, net. **sittlich** = zedelijk, [gebruikelijk; zedig]; ländlich f. = 's lands wijs, 's lands eer. **Sittlichkeit**, w. = zedelijkheid. **sittsam** = zedig, stemmig, net. **Sittsamkeit**, w. = zedigheid, stemmigheid, netheid.

Situation, w. -, -en = situatie: ligging, toestand. **situieren** = gesitueerd; gut, schlecht f. = in goede, slechte omstandigheden.

Sitz, m. -es, -e = plaats, zitplaats, zitting, woon- of verblijfplaats, zetel; zit ('t vast te paard-zitten); \mathcal{E} . und Stimme haben = zitting en stem hebben; auf einen \mathcal{E} . od. in einen \mathcal{E} . = in één zit. **Sitzarbeit**, w. = zittend werk.

Sitzbad, f.; **bein**, f. = zit|bad; -been.

sitzen, ft. (h.) (ich sitze; saß; saße; saße! ge-sessen) = zitten; f. bleiben = blijven zitten (in alle bet.); über einen zu Gericht f. = iem. (be)oordeelen, rechtspreken over iem., iem. kritizeeren; einem Maler f. = voor een schilder zitten, pozeeren; einem Weichte f. = iem. de biecht afnemen; über (od. hinter) den Büchern f. = in de boeken zitten; er sitzt mir immer auf dem Halbe = hij laat me geen oogenblik met rust; das lasse ich nicht auf mir f. = dat laat ik me niet welgevallen; die Henne sitzt = de kip zit te broeden; der Stief sitzt = die slag is raak, zit, is goed aangekomen of die steek heeft doel getroffen; sie saßen auf dem linken Ufer des Rheines = ze woonden...; wer gut sitzt, rüde nicht = wie 't goed heeft, mag tevreden zijn; [sitzen = gaan zitten]; gefessen sein = gezeten zijn, zitten; *zie ook*: Rohle, Ratfche, Red, Zinte.

trocken, Walle. **fit'zenbleiben**, ft. (f.) = blijven zitten. **fit'zend** = zittend; gezeten; fitgende Lebensart = zittend leven.

Sit'leids, f., **-leder**, f. = zitvleesch, zit-in-'t lijf, geduld. **Sit'redacteur**, m. = zitredacteur, verantwoordelijke r. (iron. voor den persoon die de verantwoordelijkheid voor den inhoud van een blad op zich neemt en, als 'er op aankomt, daarvoor de gevangenisstraf ondergaat). **Sit'zung**, w. —, —en = zitting, vergadering.

Sit'zungsbericht, m.; **-saal**, m.; **-tag**, m. = zittingijverslag; -zaal; -sdag.

Sit': meiner S.! = bij mijn ziel!

Sixti'nisch = Sixtijsch; **Sixti'nische Kapelle** = Sixtijsche kapel (door Sixtus IV († 1484) gebouwd).

Sizilia'ner, m. —s, — = Siciliaan. **Sizilia'nisch** = Siciliaansch. **Sizi'lien**, f. = Sicilië.

Scabio'se, w. —, —n = scabiosa: schurftkruid.

Skag'errat, f. = Skagerrak.

Skala, w. —, —s u. . . len = schaal, toonladder.

Skalde, m. —n, —n = skalde: Oudskandinavisch zanger.

Scalp, m. —(e)s, —e = scalp: afgetrokken schedelhuid. **Scalpell**, f. —(e)s, —e = scalpel: klein ontleedmes. **Scalpie'ren**, fchw. (h.) = scalpeeren.

Scandal', m. —(e)s, —e = schandaal, spektakel, lawaai. **Scandalie'ren**, fchw. (h.) = schandaal, spektakel maken. **Scandalisatie'ren**, fchw. (h.) = schandaal veroorzaken, ergernis geven. **Scandalös'** = schandalig, stuitend, schandelijk.

Scandie'ren, fchw. (h.) = scandeeren: volgens de versvoeten lezen.

Scandina'vien, f. = Scandinavië. **Scandi'na'vier**, m. —s, — = Scandinavier. **Scandi'na'visch** = Scandinavisch.

Scapulier', f. —(e)s, —e = scapulier: schouderkleed van r.-k. ordesgeestelijken; gewijd lint als amulet; rozekraans.

Scat, m. —(e)s, —e = skat (een kaartspel).

Scelett', f. —(e)s, —e = skelet, geraamte.

Scelettie'ren, fchw. (h.) = skeletteeren: 't geraamte prepareren.

Scep'tis, w. — = scepsis: twijfel, twijfelzucht. **Scep'tifer**, m. —s, — = scepticus: twijfelaar. **Scep'tisch** = sceptisch: twijfelzuchtig. **Scep'tis'mus**, m. — = scepticisme: twijfelzucht.

Ski, m. —(s), —s u. —er = ski: sneeuw-schoen.

Sciop'tifon, f. —s, . . fa = sciop'tikon: groote tooverlantaarn.

Sciue'ren sich, fchw. (h.) = zich uit de voeten maken.

Schiz'ze, w. —, —n = schets. **Schiz'zenhaft** = schetsachtig, -matig. **Schiz'zie'ren**, fchw. (h.) = schetsen.

Sclaba, m. —n, —n = slaaf.

Sclaven'arbeit, w.; **-dienst**, m.; **-handel**, m. = slavenarbeid (of -werk); -dienst; -handel.

Sclaven'krieg, m.; **-markt**, m.; **-sinn**, m. = slavenoorlog; -markt; -aard.

Sclaven'jstaat, m.; **-stand**, m.; **-tum**, f. = slavenjstaat; -stand; -dom (of: slavernij).

Sclaverei, w. — = slavernij. **Sclav'bin**, w. —, —nen = slavin. **Sclav'visch** = slaafsch.

Scolion, f. —s, . . lier = skolion: tafelzang.

Scolopen'der, m. —s, — = skolopender: duizendpoot.

Scont'vo, zie **Sconto**.

Sforbut', m. —(e)s = scheurbuik. **Sforbut'tisch** = met scheurbuik behept.

Sforption', m. —(e)s, —e = schorpioen.

Sforzone're, w. —, —n = schorseneel, schorseneer.

Scribent', m. —en, —en = scribent: schrijver.

Scrib'ler, m. —s — = prulschrijver, krab-belaar. **Scrip'turen**, Pl. = schriften, stukken. **Scrib'ler**, m. —s, —, zie **Scribler**.

Scri'feln, Pl. = klieren, kliergezwollen.

Scrophulo's' = scrophuleus: klierachtig, klier-ziek. **Scrophulo'se**, w. — = scrophuloze: klierziekte.

I. **Scrup'el**, f. —s, — = scrupel: een medicijn-gewicht, ruim 1,4 G.

II. **Scrup'el**, m. —s = scrupel, scrupule: twijfel, gewetensbezwaar, angstvalligheid.

Scrut'inium, f. —s = scrutinium: verkiezing door stembriefjes.

Stt. = Sanft: Sint.

Stulptie'ren, fchw. (h.) = beeldhouwen. **Stulptur'**, w. —, —en = sculptuur: beeldhouw-kunst, beeldsnijkunst.

Stu'ner, zie **Schoner**.

Stur'p'ina, w. — = Skoepschina: Ser-vische landdag.

Sturrit' = scurriel: potsierlijk, grappig.

Styl'a, zie **Stylla**.

Styl'the, zie **Stylthe**.

f. v. = südliche Länge: zuiderlengte.

Slang (spr.: *sleng*), f. —s = slang (particuliere, sport-, dieventaal).

Sla'be, m. —n, — = Slaaf. **Sla'visch** = Slavisch. **Sla'v'itien**, f. = Slavonië. **Sla'v'nier**, m. —s, — = Slavoon. **Sla'v'nisch** = Slavonisch.

Sla'we'ze, zie **Slave'ze**.

Sld., **Sldo.** = Saldò.

s. l. e. a. = sine loco et anno = zonder (op-gave van) plaats of jaar (van den druk).

Sloop (spr.: *sloep*), w. —, —en u. —s = sloep.

Slowa'k(e), m. —en, —en = Slowaak. **Slowa'kisch** = Slowaaksch.

Slowe'ne, m. —n, —n = Sloween. **Slowe'nisch** = Sloweensch.

S. M. = Seine(r) Majestät: Zijne Majesteit (Z. M.).

Smaak, zie **Schmacke**.

Smal'te, zie **Schmalte**.

Smaragd', m. —(e)s, —e = smaragd. **Sma-rag'den** = smaragden, van smaragd, sma-ragdgroen.

Smir'gel, zie **Schmirgel**.

Smyr'na, f. = Smyrna. **Smyr'nacr**, m. —s, — = Smyrnaër. **Smyr'nacr** = Smyrnaesch.

Sneewitt'chen, zie **Schneewittchen**.

s. o. = salva omissione: vergissingen voor-behouden.

fo = zoo; um f. mehr, um f. besser = deste of zooveel te meer, beter; dem ist nicht f. = dat is niet zoo, niet waar; f. zu fagen = (om) zoo te zeggen; f. wie f. = in elk geval, toch; f. was lebt nicht = neen maar! heb ik van mijn leven! Herr von f. und f. = Mijnheer die en die; er ist f. schon od. schon f. reich genug = hij is toch al rijk genoeg; es waren f. gegen 200 Leute da = er waren zoowat 200 men-schen; das sind f. Sachen = er zijn van die dingen of 't gaat zoo in de wereld; ach f. = juist; f. habe doch endlich auf = houd dan toch eindelijk eens op; f. schau er auch ist = hoe slim hij ook is; es dauerte nicht lange, f. kam er = het duurde niet lang, of hij kwam;

wenn du nicht kommt, so gehen wir auch nicht = als jij niet komt, (dan) gaan wij ook niet; fo fo, la la = zoo zoo, niet al te; [f. Gott will = als God wil; das gefährlichste Geschenk, fo der Himmel verleben konnte = 't gevaarlijkste geschenk, dat de Hemel kon schenken].

folabd' = zoodra.

Sobran'je, f. u. w. = Sobranje: Bulgaarsche landdag.

social'bel, **social'ic.**, zie soziabel, sojial ic.

Socinia'ner, m. -s, -- = Sociniaan. **Sociniana's'mus**, m. -- = Sociniansme.

Sociologie', w. -- = sociologie: leer van de maatschappij.

Socius, m. -s, ..ci = socius: deelgenoot.

Soc'le, w. --, -n = sok, stof; mache dich auf die Socken = maak dat je weg komt.

Soc'fel, -s, -- = sokkel: onderstel, zuilvoet, pedestal voor borstbeelden enz.

Sod, m. -(e)s, -e = kooksel; [saus; bron].

Soda, w. = soda.

sodant' = dan, alsdan, daarop, vervolgens.

Sod'brennen, f. = zuur, branding in de maag, zoo.

Sodawasser, f. = sodawater.

I. **Sod'e**, w. --, -n = zoutziederij.

II. **Sod'e**, w. --, -n = (gras)zode, zoo, zool.

soeben = zooeven, zoo pas, zoo net (das reicht nur so eben = dat is maar net genoeg).

Sofa, f. -s, -s = sofa. **Sofaede**, w. = hoekje van de canapee. **Sofafissen**, f. = canapeekussen.

sofern' = voorzoverre, inzoverre, voorzoveel, voor 't geval, indien.

Soff, m. -(e)s = zuip, dronk, dronkenschap; bocht van drank. **Soffel**, **Soff'er**, m. -s, -- = dronkaard, zuiper.

Soff'tte, w. --, -n = soffitte: beweegbaar dekstuk op 't tooneel.

sofort = dadelijk, onmiddellijk. **sofort'ig** = onmiddellijk, dadelijk.

sofar' = zelfs, ja zelfs, nog wel.

sogenannt' = zoogenaamd.

sogetich' = dadelijk, oogenblikkelijk, onmiddellijk.

Soh'le, w. --, -n = (voet-, schoen)zool; bodem (van een dal, schacht); tong (een visch).

soh'len, f. w. (h.) = (schoenen) zolen, verzolen; (stud.) liegen, kletsen. **Soh'leugänger**, m. = zoolganger. **Soh'lenhieb**, m. = slag op de voetzool, bastonnade. **Soh'lenleder**, f. = zoolleder. **Soh'lenlinie**, w. = horizontale lijn. **Soh'lenmacher**, m. = zolen-, sandalenmaker.

Sohn, m. -(e)s, Söhne = zoon. **Söhn'chen**, f. -s, -- = zoontje, jongetje, ventje. **Söh'nerin**, w. --, --nen = schoondochter, zionsvrouw.

sohr (mundartl.) = dor, verwelkt. **soh'ren**, f. w. (h.) = verdorren, verwelken.

Söh're, w. = Söhre (gebergte in Hessen).

Soirree' (spr.: *swaree*), w. --, -(en) = soirée.

So'ja, w. -- = soja (plant en aftreksel).

So'krates, m. = Sokrates. **sokra'tisch** = Sokratisch.

solan'g(e) = zoolang (als).

solan'r(ich) = solair, solarisch: van de zon, op de zon betrekking hebbende.

Solawess'fel, m. = solawissel, eigen wissel.

Sol'bad, f. = zoutwaterbad.

solch = zulk, zoo; solche Kraft = zulke, zoo groote kracht; solch schön's Wetter, solches schön's Wetter = zulk mooi weer; solch eine

Tat, eine solche Tat = zulk een daad; [S. ist angekommen und will solcher weiter reisen = .. en dezelve wil verder reizen; solches = zulks].

sol'chenfalls = in dat geval, in zulk een geval. **sol'chergefall** = zoodanig, op die manier, in dier voege. **sol'cherlei** = zulk, dergelijk.

Sold, m. -(e)s = soldij, betaling, loon, dienst; in jems. S. stehen = in iems. soldij staan; der Tod ist der Sünden S. = de dood is der zonden loon. **Soldat'**, m. -en, -en = soldaat. **Soldat'entart**, w. = soldatenmanier. **Soldat'enaushebung**, w. = hechting van krijgsvolk, recruteering. **Soldat'entraub**, w. = liefsje, vrijster. **Soldat'engefindel**, f. = soldatenvolk. **Soldat'enhast** = soldaatachtig, krijgshaftig. **Soldat'enhandwerk**, f. = beroep van soldaat. **Soldat'enhütte**, w. = veldhut, barak. **Soldat'entüchse**, w. = militaire keuken. **Soldat'entupfeife**, w. = korte pijp, neuswarmer.

Soldat'entpflicht, w.; -roef, m.; -schenke, w. = soldatenplicht; -jas; -herberg (of: kantine).

Soldat'entüchse, w. = soldaatschap.

Soldat'entstand, m.; -volk, f.; -wesen, f. = soldatenstand; -volk; -wezen (of: krijgswezen, militaire zaken).

Soldat'entwirt, m. = kantinehouder, -baas.

Soldat'entzucht, w. = discipline, krijgstucht.

Soldates'ka, w. = soldateska: soldaten-, krijgsvolk. **Soldat'entisch** = soldatesk, als (een) soldaat.

[**sol'den**, f. w. (h.) = betalen, in dienst hebben]. **Söld'ling**, m. -(e)s, -e = huurling.

Söld'ner, m. -s, -- = soldenier, huurling.

Söld'ner'heer, f.; -schar, w. = huurlingenleger; -bende.

Sol'ic, w. --, -n = zoutwater. **Sol'ei**, f. = in zoutwater gekookt ei.

solenn' = plechtig. **Solennität'**, w. --, -n = plechtigheid.

Solfeg'gien, Pl. = solfeggien: zangoefening zonder tekst. **Solfeggie'ren**, f. w. (h.) = solfeggeeren, solfeggieren.

solida'riich = solidaire: samenhangend, eensgezind. **Solidarität'**, w. = solidariteit.

sol'ide = solide: stevig, degelijk, betrouwbaar; dronken. **Solidität'**, w. = soliditeit: stevigheid, degelijkheid, betrouwbaarheid.

Solist', m. -en, -en = solist.

Solitär', m. -(e)s, -e = solitaire: een groote alléén gezette diamant.

Soll, f. -(s), -(s) = debet. **Soll'Einnahme** = bruto ontvangst.

sol'len, unv. (h.) (ich soll, er soll; sollte; sollte; gefollt) = (zedelijk verplicht, individueel gedwongen zijn) zullen, moeten, behooren; zullen (als gevolg van een anders willen, wenschen, bevelen, zorgen, beschikken, e. d.); moeten (als bewering); das hätte er nicht tun sollen = dat had hij niet moeten (behooren te) doen; ich sollte eigentlich böse sein = ik moest eigenlijk boos zijn; du sollst nicht stehen = gij zult niet stelen; der Herr Direktor meinte, ich sollte (sollte) etwas pünktlicher sein = dat ik wat stipter moest zijn; der Verbrecher soll sterben = zal sterven; soll ich die Tür schließen? = zal ik de deur sluiten? es hat nicht sein f. = het heeft niet mogen zijn; was soll das? = wat moet dat? niemals sollte er seine Heimat wiedersehen = zou hij... weerzien; so einer soll erst noch geboren werden = moet nog geboren worden; morgen sollst du was besseres haben = zul je wat beters heb-

ben; es soll nicht wieder vorkommen = 't zal niet weer gebeuren; er soll gestern abgereist sein = hij moet gisteren vertrokken zijn; sollte man da nicht unzufrieden sein = zou, moet men dan niet ontevreden zijn; sollte er noch kommen, so grüßen Sie ihn von mir = mocht hij nog komen...; man sollte glauben, sagen... = men zou denken, zeggen...

Söller, m. -s, - = zolder, plat dak, balkon, bovenvoortaal.

Sollizitant, m. -en, -en = sollicitant; verzoeker. **Sollizitation**, w. -, -en = sollicitatie; verzoek. **Sollizitor**, m. -s, .. to'ren = zaakwaarnemer. **Sollizitorien**, f. w. (h.) = solliciteren: (om rechtsbijstand) verzoeken.

sol'o = solo: alleen. **Sol'o**, f. u. m. -(s), -s u. Soli = solo: muziekstuk voor één persoon, één instrument; alleenspel (in 't kaartspel).

Sol'o||partie, w.; -stimme, w.; -tänzer, m. = solo||partij; -stem; -danser.

Sol'o||mus, zie Sol'o||mus.

Sol'on, m. = Solon. **Sol'o||nisch** = Solonsch, van Solon.

Sol'o||mus, m. = solecisme: grove taalfout.

Sol'per, m. -s = pekel.

Sol'st'ium, f. -s, .. tien = solstitium: zonnestilstand, -keering.

solvent = solvent, solvabel: in staat om te betalen. **Solvent**, w. - = solventie, solvabiliteit: betaalvermogen.

Sol'wasser, f. = zoutwater.

Somit = dus, bijgevolg.

Sommer, m. -s, - = zomer; zomer- of herfststraden; zie ook: Schwäbe.

Sommer||aufenthalt, m.; -faden, m.; -ferien, Pl. = zomervlucht; -draad (ook: herfst-draad); -vacantie.

Sommer||fertig = (zomer)sproeitig. **Sommer||frishe**, w. = koel, frisch zomerverblijf, optreke (voor zomervlucht); in der S. = 's zomers buiten; in die S. gehen, ziehen = naar buiten gaan.

Sommer||früher, m. -s, - = iem. die den zomer (of een deel er van) buiten doorbrengt. **Sommer||frucht**, m. = zomervrucht, -graan. **Sommer||frühte-rung**, w. = zomervoer, groenvoer. **Sommer||haus**, f. = zomerhuis, paviljoen. **Sommer||laden**, m. = zonneblind. **Sommer||lang**: ein sommerlanger Tag = een lange zomerdag.

Sommer||laube, w. = priëel. **Sommer||leb-koje**, w. = zomerviolier. **Sommer||leidi** = zomerachtig, zomersch; sommerliche Klei-dung = zomerkleding. **Sommer||mern**, f. w. (h.) = zomeren; es sommert = 't zomert, 't wordt zomer. **Sommer||mern**, f. w. (h.) = in de zon zetten (bedden e. d.); (vee) den zomer ergens laten weiden; (een akker) met zomerkoren bebouwen.

Sommer||obst, f.; -palast, m.; -faat, w. = zomer||vruchten; -paleis; -koren.

Sommer||seite, w. = zuidzijde, zonzijde.

Sommer||semete, f.; -sib, m.; -sonnen-wende, w.; -spresse, w. = zomer||halfjaar; -verblijf; -zonnekeerpunt (of: -zonnestilstand); -sproet.

Sommer||überzieher, m. = demisaison. **Sommer||merung**, w. - = 't in-de-zon-zetten. **Sommer||merung**, w. = 't verzorgen van vee in den zomer, zomerkoren, zomervoer. **Sommer||vogel**, m. = vlinder, kapel, ook: zomervogel.

Sommer||weide, w.; -wende, w.; -zeug, f. = zomer||weide; -zonnekeerpunt (of: -zonne-stilstand); -stof.

Somitär, w. -, -en = somiteit: hoogstaande persoon.

Sonnambul' = sonnambuul: slaapwandelaar; der, die Sonnambule de slaapwandelaar, slaapwandelaarster. **Sonnambulis'mus**, m. - = sonnambulisme: 't slaapwandelen.

Sonach' = dus, derhalve, dien(s)volgens.

Sonate, w. -, -n = sonate: muziekstuk uit 3 deelen bestaande. **Sonatin'e**, w. -, -n = sonatine: kleine sonate.

Sonde, w. -, -n = sonde: peilstift.

[**son'der**, 1°. Präp. mit Acc. = zonder; 2°. = bijzonder].

Son'derabdruck, m. = overdruk(je). **son'der-bar** = zonderling, vreemd, raar; [buitenge-woon, voortreffelijk] **son'derbarweise** = zonderling, vreemd. **Son'derbarkeit**, w. -, -en = 't zonderlinge, 't vreemde, vreemd-soortigheid. **Son'derbefrehung**, w. = par-ticularistisch streven. **Son'derbund**, m. = Sonderbund (een in 1845 tusschen de R. K. cantons Luzern, Schwyz, Uri, Unterwalden, Zug, Freiburg en Wallis gesloten verbond, in 1847 ontbonden). **Son'derbündler**, m. -s, - = deelnemer aan den Sonderbund. **son'der||gleich** = onvergelykelyk, weergaloos.

Son'dergruppe, w. = afzonderlijke groep. [**Son'derheit**, w. - = bijzonderheid, alleen-zijn]. **Son'derinteresse**, f. = bijzonder be-lang, afzonderlijk belang. **son'derlich** = (gew. met een ontkenning) zonderling, buitenge-woon, bijzonder; er hat sich nicht f. gefeurt = hij heeft zich niet zoo heel erg verheugd; ohne sonderlichen Schaden = zonder grootte schade. **Son'derling**, m. -(e)s, -e = zonde-derling, wonderlijk mensch.

I. **son'dern**, f. w. (h.) = scheiden, afzonderen.

II. **son'dern** = maar (na een ontk. zin); nicht nur ... f. auch = niet alleen ... maar ook.

Son'derrecht, f. = speciaal recht, privilege.

son'ders: jaunt und f. = allen tezamen, alle-maal, geen een uitgezonderd.

Son'derung, w. -, -en = scheiding, afzon-dering. **Son'derzug**, m. = extratrein.

Sondie'ren, f. w. (h.) = sondeeren: peilen, onderzoeken.

Sonett, f. -(e)s, -e = sonnet (gedicht van drieregelige en 2 vierregelige strofen).

Sonn'abend, m. (Nordb.) = Zaterdag. **Son'ne**, w. -, -n = zon; die S. scheint! = er is dak op 't huis! (= voorzichtig, er zijn kinderen bij!); die S. sieht wasser = er komen water-landers; nichts Neues unter der S. = niets nieuws onder de zon; es ist nichts so fein ge-sponnen, es kommt doch an die Sonnen = al 't verborgene komt aan 't licht. **son'nen**, f. w. (h.) = in de zon zetten, leggen; zon geven; doorstralen, bestralen; sich f. = zich in de zon koesteren; es kommt = de zon schijnt.

Son'nen||beter, m. = zonnaanbidder. **Son'nen||aufgang**, m. = zonsopgang; oosten.

Son'nen||bahn, w.; -bitz, m.; -blume, w. = zonne||weg (of: ecliptica); -straal; -bloem.

Son'nen||brand, m. = zonnegloed, -hitte; ver-brande tint. **Son'nen||bruder**, m. = pakjes-drager, straatlijper. **Son'nen||ferne**, w. = (grootste) zonsafstand, aphelium. **Son'nen||ferrohr**, f. = zonnekijker. **Son'nen||finsternis**, w. = zonsverduistering. **Son'nen||fleck**, m. = zonnevlek. **son'nen||förmig** = zonnvormig.

Son'nen||glanz, m.; -glut, w.; -gott, m. = zonne||glans; -gloed; -god.

son'nenhell = door de zon verlicht; daghelder.

Son'nenhöhe, w. = zonshoogte. **Son'nen-**
jahr, f. = zonjaar. **Son'nentäfer**, m.,
Son'nentafel, f. = lieven-beersbeestje. **son-**
nenklar = zoo helder als de dag, daghelder.
Son'nenklarheit, w. = groote helderheid,
klaarblijkelijkheid.
Son'nen|kugel, w.; **-messer**, m. = zonne|bol;
-meter.
Son'nennähe, w. = kortste afstand van de
zon, perihelium. **Son'nenrausch**, m. = zonne-
nevel (op heete dagen). **Son'nenregen**, m. =
regen en zon tegelijk. **son'nenreich** = erg
zonnig, zonnijk. **Son'nenrose**, w. = zonne-
bloem. **Son'nenschijn**, m. = zonneschijn.
Son'nenschirm, m. = parasol. **Son'nen-**
seffel, f. = zonnentent. **Son'nenseite**, w. =
zonzijde; mooie kant.
Son'nenspektrum, f.; **-strahlen**, f.; **-strich**,
m. = zonne|spectrum; -stofje; -steek; du
haft wohl den Sonnenstrich = ben je gek?
Son'nen|stillstand, m.; **-system**, f. = zonne|
stillstand; -stelsel.
Son'nentag, m. = gelukkige dag, geluksdag.
Son'nenuhr, w. = zonnewijzer. **Son'nen-**
untergang, m. = zonsoudergang. **son'nen-**
verbraunt = door de zon verbrand.
Son'nen|wagen, m.; **-wärme**, w.; **-weiser**,
m. = zonne|wagen; -warmte; -wijzer.
Son'nenwelt, w. = zonnestelsel. **Son'nen-**
wende, w. = zonnestilstand, zonnekeerpunt;
zonnwende, heliotroop, zonnebloem. **Son-**
nenwirbel, m. = zonnestelsel. **Son'nenzeit-**
ger, m. = zonnewijzer.
Sonnett, zie Sonett.
son'nicht, **son'nig** = zonnig; stralend, schit-
terend. **Sonn'tag**, m. = Zondag; es ist nicht
alle Tage S. = 't is alle dagen geen kermis;
er hat alle Tage S. und am S. Kirchwehe =
't is bij hem alle dagen Zondag en kermis in
de week. **Sonn'tagabend**, m. = zondagavond.
sonn'tägig = Zondags(ch). **sonn'täglich** =
Zondags(ch), op z'n Zondags.
Sonn'tags|andacht, w.; **-arbeit**, w.; **-feier**,
w. = Zondags|godsdienstoeleuning; -werk;
-viering.
Sonn'tags|gebet, f.; **-gericht**, f.; **-gericht**, f. =
Zondags|gebed; -gerecht (of: -maal); -gezicht.
Sonn'tags|jäger, m.; **-kind**, f.; **-predigt**, w. =
Zondags|jager; -kind; -preek.
Sonn'tags|radler, m.; **-raucher**, m.; **-reiter**,
m. = Zondags|fietsler; -rooker; -ruiter.
Sonn'tags|ruhe, w.; **-schule**, w.; **-staat**, m. =
Zondags|rust; -school; -staatsie (nl. mooie
kleeren).
sonor = sonoor: klankvol, helder klinkend.
sonst = anders, vroeger, eertijds, gewoonlijk,
bovendien, overigens; f. und jetzt = voorheen
en thans; wie f. = zooals altijd, zooals ge-
woonlijk; f. nichts = anders niets, overigens
niets; f. wie, zie sonstwie; wenn ich f. molte =
als ik maar wilde. [son'sten, zie sonst.] **son-**
stig = van vroeger, vroeger; ander, overig.
sonstwie = op een andere wijze. **sonstwoo** =
ergens anders.
Sopha, zie Sofa.
Sophia, **Sophie**, w. = Sofia, Sofie.
Sophis'ma, f. -(s), ..men; **Sophis'mus**,
m. -, ..men = sophisme; drogrede. **Sophist**,
m. -en, -en = sofist. **Sophisterei**, w. -,
-en = sofisterei, spitsvondigheid. **sophis-**
tisch = sofistich; spitsvondig. **sophistise'ren**,
[schw. (h.) = sophistizeeren: met spitsvondig-
heden en drogredenen redeneeren.

Sopran, m. -(e)s, -e = sopraan.
Sor'be, w. -, -n = lijsterbes, sorbe. **Sor-**
benbaum, m. = sorbeboom, lijsterbesboom.
Sorbett, f. -(e)s, -e u. -s = sorbet: koel-
drank.
Sorbon'nc, w. = Sorbonne: (theolog. faculteit van de) universiteit in Parijs, naar Robert de Sorbon genoemd.
Sordi'ne, w. -, -n = sordine, sordine: demper aan muziekinstrumenten.
Sor'ge, w. -, -n = zorg, bezorgdheid, ongerustheid, voorzorg; das macht mir viel Sor-
gen = dat geeft mij veel zorg; haben Sie od. machen Sie sich um mich keine S. = wees om mij niet bezorgd; S. tragen = bekommerd zijn; seien Sie außer S.! = wees gerust! das ist meine geringste S. = daarover maak ik me in 't geheel niet ongerust; lassen Sie das meine S. sein = laat dat maar aan mij over; für etw. S. tragen = zorg voor iets dragen, voor iets zorgen. **for'gen**, [schw. (h.) = bezorgd zijn; zorgen, zorg dragen; mir f. für, um sein S. = wij maken ons bezorgd over zijn leven, vreezen voor zijn l.; ich forge mich um ihn = ik ben bezorgd over hem; dafür ist geforgt = daar is voor gezorgd.
Sor'genbrecher, m. -s, - = zorgenverdrijver, wijn. **for'genfrei**, **los** = vrij van zorgen, onbezorgd. **Sor'genlast**, m. = zorgenlast. **Sor'genstuhl**, m. = zorg(stoel), leunstoel. **for'genvoll** = bezorgd, vol zorgen, vol bekommering; zorgwekkend. **Sorg'falt**, w. = zorg, zorgvuldigheid, oplettenheid, waakzaamheid; S. auf etw. verwenden = zorg aan iets besteden. **for'g'fältig** = zorgvuldig, nauwlettend, met zorg. **Sorg'fältigkeit**, zie Sorgfalt.
Sorghum, f. -(e)s = groote gierst, zorgzaam, negerkoren.
for'g'lich = zorgvuldig, zorgzaam, nauwlet-
tend; zorgend; angstig, zorgvol; [zorgelijk, bedenkelijk, zorgwekkend]. **Sorg'lichheit**, w. = zorgzaamheid enz. **for'g'los** = zorgeloos, onbezorgd, onbekommerd; (van werk) slordig, slecht verzorgd. **Sorg'lozig-
heit** w. = zorgeloosheid, gerustheid; slordigheid, nalatigheid. **for'g'fam** = zorgzaam, zorgvuldig, opletten, [bezorgd]. **Sorg'fam-**
heit, w. = zorgzaamheid, zorg.
for'ren, [schw. (h.) = sjoeren. **Sor'tau**, f. = sjortouw, sjorring.
Sor'te, w. -, -n = soort, merk. **Sor'ten-**
zettel, m. = speciebrieffje. **for'tie'ren**, [schw. (h.) = sorteeren, schikken, uitzoeken. **Sor-**
tie'rer, m. -s, - = sorteerder. **Sortie'ring**, w. -, -en = sorteering. **Sortiment**, f. -(e)s, -e = assortiment: keuze, warenvoorraad, magazijn; commissieboekhandel. **Sortimen-**
ter, m. -s, - = boekhandelaar. **Sortiments-**
bücher, Bl. = commissiegoed. **Sortiments-**
(buch)handlung, w. = commissiehandel in boeken.
[**sofan** = zoodanig, zulk.]
Sotti'fe, w. -, -n = sottise: domheid.
Sou (spr.: *soe*), m. -s, -s = sou, stuiver.
Soubref'te (spr.: *soe*), w. -, -n = sub-
brette: kamenier in 't blijspel.
Souchong't(h)ec, m. = souchontee.
Souffleur (spr.: *soef*...), m. -s, -s =
souffleur: voorzegger. **Souffleur'faffen**, m. =
souffleurshok. **souffle'ren**, [schw. (h.) =
souffleeren.
Sou'ndfo: Herr S. = Meneer Die (en Die).

Souper' (spr.: *soepe*), f. -s, -s = souper; avondeten. **Souper' ren**, fchw. (h.) = souperen.

Soutache (spr.: *soutache*), w. = soutache, koordgarneering. **Soutache' ren**, fchw. (h.) = soutacheeren.

Soutane (spr.: *soutane*), w. -, -n = soutane; priesterrok.

Souterrain' (spr.: *soterrèn*), f. -s, -s = souterrain, kelderverdieping.

Souvenir' (spr.: *soe..*), f. -s, -s = souvenir.

Souverain' (spr.: *soe..*) = souverain; onbeperkt.

Souverän', m. -(e)s, -e = soeverein.

Souveränität', w. = soevereiniteit; hoogste macht.

Sovereign (spr.: *soverin*), m. -s, -s = sovereign (Eng. munt van ruim f 12).

Soviel' = (voor) zooveel. **Soviet'** = (voor) zooveel, (voor) zoover. **Sowie'** = zodra; evenals, zoowel als. **Sowohl'** = zoowel.

Soziaal' = sociaal; gezellig, verdraagzaam.

Soziaal' = sociaal. **Sozialdemokrat'**, m. = sociaaldemokraat. **Sozialdemocratie**, w. = sociaaldemocratie. **Sozialdemocratisch** = sociaaldemocratisch. **Sozialismus**, m. = socialisme. **Sozialist'**, m. -en, -en = socialist. **Sozialistisch** = socialistisch.

Societät', w. -, -en = societeit, genootschap.

Socintaner zc.; **Sociologie**; **Socius**, zie Socintaner zc.; Sociologie; Socius.

Sofusa'gen = (om) zoo te zeggen.

Spach'tel, w. -, -n; **Sp.**, m. -s, - = spadel, spatel; tempermes. **Spach'teln**, fchw. (h.) = spatelen; gladstrijken.

Spadille (spr.: *. diehle*), w. -, -n = spadille (hoogste troefkaart, bijv. in 't quadrille- en omberspel de schoppenaas).

Spagat, m. -(e)s = (sidd.) pakgaren, bindtouw.

Spä'hen, fchw. (h.) = spieden, uitkijken, loeren (nach, naar); [bespieden]. **Spä'her**, m. -s, - = spieder, spion, spie, zoeker.

Spä'herauge, f., -blick, m. = spiedend, vorschend oog; spiedende, vorschende blik.

Spä'herposten, m. = uitkijk, loer, spionneerpost.

Spä'hi, m. -(s), -s = spahi; Turksch ruiter; oorlogsmansman.

Spä'ke, w. -, -n = spaak, handspaak (vooral aan 't stuurrad).

Spalier', f. -(e)s, -e = spalier, latwerk, hekwerk (in tuinen, waarlangs planten geleid worden); Sp. bilden od. machen = zich in twee rijen, geleiden (en häle) opstellen.

Spalier'baum, m. = spalier-, leiboom.

Spalier'obst, f. = aan hek- of latwerk geleide ooftboomen.

Spalt, m. -(e)s, -e = (wijde, gapende) spleet, reet, kloof, barst. **Spalte**, w. -, -n = kloof, spleet; kolom (druks). **Spalten**, fchw. (gepalter, [u. gepaltes]), (h.) = splijten, klieven, klooven, spouwen; scheiden, scheuren, verdeelen; sich sp. = splijten, barsten, zich verdeelen, uiteengaan. **Spalter**, m. -s, - = kloover, kliever, hakker. **Spalterlohn**, m. = houthakkersloon. **Spalt'holz**, f. = gekloofd, gespleten hout, blokjes. **Spalt'rig** = gekloofd, gespleten, speltig, met klooven, met spleten. **Spalt'messer**, f. = entmes, oculeermes. **Spaltung**, w. -, -en = splijting; spleet, kloof; verdeling, vertakking (van een weg); splijting, verdeling, scheuring (in een partij, de kerk e. d.).

I. **Span**, m. -(e)s, Späne = spaan, spaander,

VAN GELDEREN, *Duitsch Woordenboek*. I.

(hout)krul, splinter, zaagsel, vijlsel, snipper; spint, houtkern; einem Späne machen = complementen met iem. maken.

II. **Span**, m. -(e)s = twist, strijd, oneenigheid; sie hatten einen S. mit einander = ze lagen met elkaar overhoop.

Spä'nen, fchw. (h.) = spenen.

Span'ferkel, f. = speenvarken.

Span'ge, w. -, -n = spang, haak, gesp, ring; band, boekslot, beslag. **Span'gelchen**,

Spang'lein, f. -s, - = haakje, gespie enz.

[**Spang'ler**, m. -s, - = blikslager.]

Span'grün, f. = kopergroen, Spaansch groen.

Span'ien, f. = Spanje. **Span'ier**, m. -s,

- = Spanjaard, Spanjool. **Span'iot**, m.

-(e)s = snuif. **Span'iole**, m. -n, -n =

Spanjaard, Spanjool. **Span'iolett**, m. -(e)s =

espagnolette, spanjoleet: fijne wollen stof;

draairoede tot deur- of venstersluiting.

Span'isch = Spaansch; Spanische Reiter =

Friesche, Spaansche ruiter (een versterkings-

werktuig); Spanische Wand = kamerschut;

Spanisches Rohr = Spaansch riet, rotting; das

Kommt mir sp. vor = dat lijkt me vreemd;

Spanische Fliege = Spaansche vlieg; Spanische

Stiefel = Spaansche laars (een folterwerktuig);

Span'isch: **Fliegenplaster**, f. = Spaansche-

vlieg(pleister).

Spann, m. -(e)s, -e = wreef.

Spann'dienst, m. = spandienst.

Spann'(n)agel, m. = protsbout, -pin, spie.

Span'ne, w. -, -n = spanne, span; eine

kurze, kleine Sp. Zeit = eene spanne tijds.

Span'nen, fchw. (h.) = (den Bogen, die Saiten,

die Segel, die Muskeln, die Reugier, ein Pferd

vor den Wagen) spannen; (das Auge, das Ohr)

inspannen; auf etw. gespannt sein = benieuwd

naar iets zijn; mit gespannter Aufmerksamkeit =

met gespannen aandacht; auf gespanntem Fuße

mit einem leben od. mit einem über den Fuß

gespannt sein = met iem. op gespannen voet

staan, leven; der Schuh, ein Kleid spannt =

spant, drukt; auf etw. sp. = begeerig naar

iets zijn; zie ook Folter, Saite. **Span'nend** =

spannend, boeiend. **Span'nenlang** = hand-

groot, heel klein. **Span'ner**, m. -s, - =

spanner.

Spann'feder, w.; -kraft, w.; -muskel, m. =

span|veer; -kracht; -spier (of spanner).

Span'nung, w. -, -en = spanning; sie leben

in großer Sp. miteinander = zij leven op erg

gespannen voet.

Spant, f. -(e)s, -en = spant, scheepsribbe.

Spar'büchse, w. = spaarpot. **Spar'en**, fchw.

(h.) = sparen; er spart keinen Fieiß, keine

Mühe = hij spaart, ontziet geen vlijt, geen

moeite.

Spar'gel, m. -s, - = asperge. **Spar'gel-**

pflanzung, w. = aspergeveld.

Spar'hand, w. = zuinig mensch. **Spar'herb**,

m. = spaarhaard, -kachel. **Spar'falk**, m. =

gipskalk, pleisterkalk.

Spar'kasse, w.; -kassenbuch, f.; -lampe, w. =

spaar|bank (ook: -kas); -bankboekje; -lamp.

Spar'sich = karig, schaars(ch), spaarzaam,

sober(tjes), zuinig(tjes), zeldzaam. **Spar's-**

lichtheit, w. - = schaarscheit, karigheid,

soberheid.

Spar'licht, f. = zuinigheidskaars.

Spar'ofen, m.; -pfennig, m. = spaar|kachel;

-penning.

Spar'ren, m. -s, - = (dak)spar; er hat

einen S. (zu viel) = hij is niet wel bij 't hoofd,

van Lotje getikt; ſie hat in dieſem Bunfte einen \mathcal{E} . = zij is op dit punt kurig, grillig; jeder hat einen \mathcal{E} . = ieder heeft zijn kuren.

Spar(en)werk, *f.* = spant-, raamwerk van een dak.

Spar'am = spaarzaam, zuinig; [schaars(ch), zelden]. **Spar'amfeit**, *w.* = spaarzaamheid, zuinigheid. **Spar'amfeiterüchſichten**, *Pl.* = zuinigheidsredenen, -gronden. **Spar'schaft**, *w.* = zuinigheid; \mathcal{E} . giebt Spar'schaft = sparen doet garen.

Sparta'ner, *m.* —s, — = Spartaan. **Sparta'nerin**, *w.* —, —nen = Spartaansche.

Sparta'nisch = Spartaansch.

Spa'sma'tiſch = krampachtig.

Spaß, *m.* —es [u. Spaßes], Späße [u. Späße] = scherts, grap, gekheid, aardigheid, plezier; zum \mathcal{E} . = voor de grap, uit gekheid; das macht mir \mathcal{E} . = dat vind ik aardig, prettig; ſeinem \mathcal{E} . mit einem treiben = iem. voor den gek houden, een grap met iem. hebben; \mathcal{E} . beſehte! = zonder gekheid! — das geht über den \mathcal{E} . = dat is geen grap, geen gekheid meer; er beſeht ſeinem \mathcal{E} . = hij houdt niet van gekheid, is dadelijk boos; darin beſeht er ſeinem \mathcal{E} . = op dat punt verſtaat hij geen gekheid. **Spa'sſen**, *ſchw.* (*h.*) = schertsen, grappen maken, gekheid maken, boerten; damit ſt nicht zu *f.* = dat is niet om er gekheid mee te maken. **Spa'sſerei**, *w.* —, —en = grappenmakerij, scherts. **Spa'sſhaft** = grappig, aardig, kluchtig. **Spa'sſhaftigkeit**, *w.* — = grappigheid, aardigheid. **Spa'sſmacher**, *bo-gel*, *m.* = grappenmaker, schalk. **Spa'sſweiſe** = voor de grap, voor de aardigheid, bijwijze van grap.

I. **Spat**, *m.* —(e)s, —e = spaat (een mineraal).

II. **Spat**, *m.* —(e)s = spat (een paardeziekte). [**Spat**] **Spät** = laat; bis in die Spätſten Zeiten = tot in de vroegste tijden; die Spätſte Nachwelt = 't verſte nageslacht; die Uhr geht eine Stunde zu *f.* = loopt een uur achter (*of*: na). **Spät'apfel**, *m.* = late appel.

Spät'artig = spaatachtig.

Spät'birne, *w.* = late peer; oude jonge-juffrouw.

Spät'el, *m.* —s, —; *w.* —, —n = spatel, spatel, apothekerſepel, pleiſterſtrijker; tempermes.

Spät'en, *m.* —s, — = spade, schop.

Spät'er = later, nakomend. **Spät'erhin** = later.

Spät'erkens = op zijn laatst.

Spät'froſt, *m.*; **herbf'ſt**, *m.* = late vorst; I. herfst.

Spät'iges Pferd = paard, dat de spat heeft.

Spät'mie'ren, *ſchw.* (*h.*) = ruim, gepsatiëerd drukken. **Spät'tium**, *f.* —(s), . . tien = spatie, tusschenruimte.

Spät'jahr, *f.* = najaar. **Spät'ling**, *m.* —(e)s, —e = nakomer; laatgeboren lam, kalf; late vrucht. **Spät'obst**, *f.* = laat ooft, laat fruit. **Spät'reis** = laatrijp, laat. **Spät'sommer**, *m.* = nazomer, late zomer.

Spak, *m.* —en, —en = musch, mosch; [(füßb.).

Spaß, Späße = een meelspijs].

Spazie'ren, *ſchw.* (*f.*) = wandelen; *f.* gehen = wandelen, gaan wandelen, een wandeling doen; *f.* fahren = een toertje doen per rijtuig *of* in een bootje, uit spelevaren gaan; *f.* reiten = een rijtoer, een ritje doen (te paard); *f.* radeln = een fietstochtje doen; einen *f.* führen = met iem. (een kind bijv.) gaan wandelen. **Spazier'fahrt**, *w.* = rijtoer (in een rijtuig),

zeil-, roeitochtje, spelevaart. **Spazier'gang**, *m.* = wandeling. **Spazier'gänger** = wandelaar. **Spazier'platz**, *m.* = wandelplaats, wandeling. **Spazier'ritt**, *m.* = wandelrit, rijtoer (te paard). **Spazier'schlich**, *m.* = langzaam wandelingetje. **Spazier'stock**, *m.* = wandelstok.

Speccerei, *zie* Spejerei.

Specht, *m.* —(e)s, —e = specht.

Spezial'rc., *zie* Spezial *rc.* **Speziell**, *zie* Speziell.

Spe'cies, *w.* —, — = species: soort; hoofdregel, hoofdbewerking (uit de rekenkunde); enkelvoudig geneesmiddel. **Spe'cies'geld**, *f.* = specie, geld in specie. **Spe'cies'taler**, *m.* = speciedaolder (munststuk van f 2,40).

Spe'cif'ic'e'ren rc., *zie* ſpeziſizieren. **Spe'cimen**, *zie* Spejimen.

Speck, *m.* —(e)s = spek; er ſt in \mathcal{E} . = hij is in bonis, heeft 't ruim; er ſoll den \mathcal{E} . gefressen haben = hij moet de schuld dragen, heeft 't weer gedaan. **Speck'artig** = spekachtig. **Speck'haud**, *m.* = spek-, smeerbuik. **Speck'bohne**, *w.* = een soort snijboon.

Speck'brühe, *w.*; **geſchmißt**, *w.*; **grübe**, *w.* = spekjsaus; -buil (*of*: -gezwel); -kaan.

Speck'haß, *m.*; **handel**, *m.*; **haut**, *w.* = spekjsals (*of*: -nek); -handel; -huid (*of*: zwaard).

Speck'tig = spekkig, als spek, zeer vet.

Speck'fuchen, *m.*; **meſſer**, *f.*; **ſchneiber**, *m.* = spek(panne)koek; -mes; -snijder.

Speck'schmitte, *w.* = sne(d)e spek. **Speck'schwarte**, *w.* = zwaard, zwoerd, zwaard.

Speck'steite, *w.* = zij(de) spek; mit der Wurſt nach der \mathcal{E} . werfen = een spiering uitgooien om een kabeljauw te vangen.

Spe'culum, *f.* —(s), . . ta = speculum: spiegel.

Spedi'e'ren, *ſchw.* (*h.*) = expediëren, verzenden. **Spedit'eur**, *m.* —s, —e = expediteur.

Spedition', *w.* —, —en = expeditie, verzending.

Spedition's'gebühren, *Pl.*; **geſchäft**, *f.*; **handel**, *m.* = expeditie|kosten; -zaak; -handel.

Spe'ch (spr.: *spiets*), *m.* —es, —e(s) = speech: rede(voering), toespraak.

Speer, *m.* —(e)s, —e = speer, spies, spiets, lans. **Speer'förmig** = speervormig, lansvormig.

Spei'de, *w.* —, —n = spaak, speek.

Spei'del, *m.* —s = speeksel, spog.

Spei'del'drüse, *w.*; **fluß**, *m.* = speeksel|klier; -vloed.

Spei'dellester, *m.* = slijflooiër, lage vleier, stroopliker.

Spei'den, *ſchw.* (*h.*) = speeken: een rad voorzien van spaken.

Spei'der, *m.* —s, — = zolder, voorraadzolder, graanzolder, voorraadschuur, magazijn. **Spei'dern**, *ſchw.* (*h.*) = zolderen, opstapelen, bergen.

Spei'en, *ſt.* (*h.*) (ich ſpie; ſpie; ſpiee; ſpiee! geſpieen) = spuwen, spagen; Gibt uns Galle *f.* =

Spei'er, *f.* = Spiers. |giftig zijn.

Spei'gat, *f.* = spuiyat.

Speil, *m.* —(e)s, —e; **Spei'ter**, *m.* —s, — = spijltje, houten pen, pin (in vleesch, worst enz.).

Spei'te, *w.* —, —n = spijs, voedsel, gerecht, maal, schotel; meelspijs; metselspecie, mortel; (klok)spijs. **Spei'teamt**, *f.* = tafelbeambten, tafeldienst. **Spei'teamtalt**, *w.* = spijsinrich-

ting; restaurant. **Spei'tehaus**, *f.* = eethuis, restaurant. **Spei'tekammer**, *w.* = voorraad-

kamer, proviëziekamer.

Speisefarte, w.; **-keller**, m.; **-korb**, m. = spijskaart (*of*: -lijst); **-kelder**; **-korf**, m. = spijsmeester.
Speisefuibel, m. = kalkbak. **Speisemeister**, m. = spijsmeester.
Speisen, *schw.* (h.) = spijzen, eten; voeden (*ook fig.*); spijzen, spijzigen, eten geven; (eine Maschine, einen Bach) voeden; einen mit leeren Hoffnungen f. = iem. met ijdele hoop paaien; zu Mittag f. = 't middagmaal gebruiken, eten, dineeren; zu Abend f. = 't avondmaal gebruiken, soupeeren; wüßte wohl zu f. = eet smakelijk!
Speisepfer, f. = spijsoffer. **Speisefoerdnung**, w. = orde van de gerechten. **Speisepumpe**, w. = voedingspomp. **Speiseröhre**, w. = spijsbuis, slokdarm. **Speisefaal**, m. = eetzaal. **Speisefaft**, m. = chijl, maagsap. **Speisefehrauk**, m. = etenskast. **Speisefettich**, m. = eetafel. **Speisewein**, m. = tafelwijn; avondmaalswijn. **Speisewirt**, m. = gastheer; waard, restaurateur. **Speisewirtschaft**, w. = restaurant. **Speisegettel**, m. = spijskaart; keukenmenu. **Speisezimmer**, f. = eetkamer.
Speisung, w. —, —en = spijziging, onderhoud, voeding.
Spektakel, m. u. f. —s, — = spektakel, geraas, getier, lawaai, leven. **Spektakeln**, *schw.* (h.) = spektakel maken. **Spektakelfstück**, f. = spektakelstuk.
Spektralanalyse, w. = spectraalanalyse. **Spektrioskop**, f. —(e)s, —e = spectrocoop. **Spektrum**, f. —(s), —tra = spectrum.
Spekulant, m. —en, —en = speculant. **Spekulation**, w. —, —en = speculatie: overdenking, overpeinzing; gewaagde handelsonderneming. **Spekulativ** = speculatief: nadenkend; ondernemend. **Spekulieren**, *schw.* (h.) = speculeren: nadenken, peinzen; gewaagde handelszaken doen.
Spekulum, *zie* Speculum.
Spelt, m. —(e)s = spelt.
Spelunke, w. —, —n = spelonk, hol, schuilplaats, *zie* Spelt. [hoek, krot.
Spelze, w. —, —n = baard (van de aar), graanhuls, kaf. **Spelzig** = vol kaf.
Spencer, *zie* Spencer.
Spenda'bel = mild, vrijgevig, royaal. **Spender**, w. —, —n = uitdeeling; gave, gift, geschenk. **Spenden**, *schw.* (h.) = (Gaben) uitdeelen; geven, schenken; Lob f. = lof toekennen, een pluimpje geven; (einem das Abendmahl) toedienen. **Spender**, m. —s, — = gever, schenker, weldoener. **Spendieren**, *schw.* (h.) = spendeeren: geven, ten beste geven. **Spendierhofen**: die Sp. anhaben = een royale bui hebben. **Spendung**, w. —, —en = toediening (van de Sacramenten e. d.).
Spengler, m. —s, — = blikslager.
Spencer, m. —s, — = spencer, lijfje.
Spencer, m. —s, — = sperwer.
Spereuzien *od.* **Spereuzien** machen = complimenten maken.
Sperrgel, m. —s = spurrie.
Sperring, m. —(e)s, —e = musch, mosch; ein S. in der Hand ist besser als zehn (*od.* als eine Taube) auf dem Dache = een vogel in de hand is beter dan tien in de lucht.
Spermace'it, f. —(s) = spermaceiti: walschot. **Sperrangetweit** = wagenwijd.
Sperrbaum, m. = sluit-, slagboom. **Sperrre**, w. —, —n = afsluiting, sluitboom, hek, blokade, opstopping, verbod van in- of uitvoer. **Sperrren**, *schw.* (h.) = (eine Straße, einen

Bahen) afsluiten; (einem den Weg) versperren; (einen ins Gefängnis) opsluiten; etnen aus dem Hause f. = iem. buiten de deur sluiten; (ein Rad) van spaken voorzien; (die Buchstaben, Zeilen) wijd, ruim drukken, spatieëren; einen Geistlichen f. = 't inkomen van een geestelijke inhouden; sich f. = zich verzetten, tegenstribelen, complimenten maken. **Sperrgelb**, f. = tol, poortgeld. **Sperrgefes**, f. = wet, waarbij 't inkomen van geestelijken ingehouden wordt. **Sperrholz**, f. = prop (in den mond), knevel, breidelstok, spalkhout. **Sperrgut**, f. = losliggend, niet ingepakt vrachtgoed. **Sperrhaken**, m. = sluithaak. **Sperrig** = versperrend, belemmerend; onbeholpen. **Sperrriegel**, m. = pal (in een horloge e. d.). **Sperrklappe**, w. = windklep. **Sperrstü**, m. = stales. **Sperrung**, w. —, —en = sluiting, afsluiting, versperping, blokkeering, verbod (van in- of uitvoer). **Sperrweit** = wagenwijd.
Spesen, Pl. = kosten, onkosten. **Spesenfrei** = vrij van kosten. **Spesenrechnung**, w. = onkostenrekening.
Spezerei, w. —, —en = specerij, kruidenrij. **Spezereihändler**, m. = kruidenier, drogist. **Spezereifiste**, w. = specerijkist, seroen. **Spezereiladen**, m. = specerijwinkel, kruidenierswinkel. **Spezereiwaren**, Pl. = kruidenrijen, kruidenierswaren.
Spf. = superfein.
I. **Spezial**, m. —(e)s, —e = speciaal, boezemvriend.
II. **Spezial**, f. —(e)s, —e = een groot glas wijn, kalkoentje.
Spezialarzt, m. = specialiteit, specialist. **Spezialbericht**, m. = speciaal bericht, rapport. **Spezialfach**, f. = speciaal, bijzonder vak, specialiteit. **Spezialfreund**, *zie* Spezial I. **Spezialien**, Pl. = specialiteiten, bijzonderheden. **Spezialitäten**, *schw.* (h.) = specializeeren: in bijzonderheden uiteenzetten, afzonderlijk opgeven. **Spezialist**, m. —en, —en = specialist, specialiteit. **Spezialität**, w. —, —en = specialiteit: bijzonderheid, lievelingsvak. **Spezialfarte**, w. = speciale, afzonderlijke kaart.
Speziell = speciaal, bijzonder, afzonderlijk, in bijzonderheden.
Speziēs, *zie* Species.
Spezifikation, w. —, —en = specificatie: opgave van de bijzonderheden. **Spezifikum**, f. —(s), —ta = specifiek middel. **Speziifisch** = specifiek: eigenaardig; **Speziifisches Gewicht** = soortelijk gewicht. **Speziifizieren**, *schw.* (h.) = specificeren: afzonderlijk opgeven.
Spezimen, f. —s, —mina = specimen: model, staal, proefstuk.
Spähre, w. —, —n = sfeer, bol, kring.
Spährenmusik, w. = harmonie der sferen.
Spähriich = sferisch: kogel-, bolvormig.
Spähroid, f. —(e)s, —e = sferoid: afgeplatte bol.
Spähing, w. —, —e = sfinx (een fabelachtig dier, ook naam van een vlinder).
Späuler, m. —s = spiauter, spialter, zink.
Spicilegium, f. —s, —gien = spicilegium: arenlezing, nalezing.
Spid'aal, m. = gerookte paling.
Spiden, *schw.* (h.) = lardeeren: met spek opmaken: spekken, doorspékken; etnen den Beutel f. = iem. de beurs spekken, vullen; einen f. = iem. de handen stoppen; (in de school) spieken, afschrijven.

Spitgans, w. = vette, gerookte gans.
Spitmandel, w. = lardeernaald.

Spiegel, m. --s, = spiegel (*eig. en fig.*), ook aan een kanon, aan een schip, vlak veld in een gewelf of onder een lijst; (bij jagers) een strik; maas in jacht- of vischnet; staart van reën enz. **Spiegelbelegger**, m. = verfoelër. **Spiegelbeeld**, f. = spiegelbeeld, spiegeling. **Spiegelblank** = spiegelblank, blinkend als een spiegel. **Spiegelbode**, w. = plafond met spiegel, glad plafond. **Spiegelstei**, w. --, --en = gespiegel.

Spiegelstei, f.; **-fabrik**, w.; **-schichten**, f. = spiegelstei; -fabrik; -gevecht.

Spiegelgevecht, w. = spiegelgevecht; dapperheid met den mond, vertooning, veinzere.

Spiegelglazen, m. = veinzaard. **Spiegelglazen**, f. = venster van spiegelglas, spiegelraam.

Spiegelroer, f.; **-flaas**, w.; **-fotie**, w. = spiegeltelescoop; -vlak; -foelie.

Spiegelgiet, m.; **-glas**, f. = spiegelgiet; -glas.

Spiegelglad = spiegelglad. **Spiegelgladde**, m. = spiegelglasfabriek, -blazerij. **Spiegelgladde**, f.; **spiegelgladde** = spiegelglad; -glanzend; spiegelgladde. **Spiegelgladde** = netten met ruitvormige mazen.

Spiegelkast, m.; **-leere**, w. = spiegelkast (*of*: -doos); -leer.

Spiegel, f. (h.) = spiegelen, weerkaatsen, schitteren; (van 't water) een zekere hoogte bereiken; **Spiegel** f. = een taart glanzend maken; **Spiegel** f. = zich spiegelen; **Spiegel** an einem f. = zich aan iem. spiegelen.

Spiegelgladde, m. = penant.

Spiegelgladde, m.; **-zaal**, m.; **-scheibe**, w. = spiegelgladde; -zaal; -ruit.

Spiegelgladde, m.; **-sextant**, m.; **-tischchen**, f.; **-tisch**, w. = spiegelgladde; -sextant; -tafelte (*of*: console); -deur.

Spiegelgladde, w. --, --en = spiegeling, weerkaatsing.

Spiegelgladde, w. -- = lavendel. **Spiegelgladde**, f. = lavendelolie.

Spiegelgladde, f. --(e)s, --e = spel; er trefst nur sein S. mit ihm = hij speelt, spot maar met hem; taß mich aus dem S. = laat mij er buiten; er hat dabei die Hand im S. = hij heeft de hand in 't spel; das S. mendet sich = de kans keert; das ist ein abgefartetes S. = dat is een doorgestoken kaart; gewonnen S. haben = gewonnen spel hebben; ich hatte leichstes S. mit ihm = ik had weinig moeite met hem; auf dem S. stehen, auf S. setzen = op 't spel staan, zetten; mit klingendem S. = met slaande trom, *of*: met volle muziek; ein S. des Windes = een spel of speelbal van den wind; *zie ook*: Miene. **Spiegelgladde**, w. = speelwijze, spel; speling, variëteit.

Spiegelgladde, m.; **-bank**, w. = speelbal (*eig. en fig.*); -bank.

Spiegelgladde, f. = dam-, schaakbord. **Spiegelgladde**, m. = speler. **Spiegelgladde**, w. = kraam, waar de zaken verloot worden.

Spiegelgladde, f. --s, -- = spelletje, partij.

Spiegelgladde, w. = speeldoos.

Spiegelgladde, f. (h.) = spelen; er spielt den Odoardo = hij speelt (voor) Odoardo; er will den Herrn f. = hij wil den mijnheer uithangen; nach dem Gehör, vom Blatte f. = op 't gehoor, van 't blad spelen; diese Farbe ineist ins Röttliche = zweemt naar 't roode; die Wasserfontäne f. lassen = de fontainen laten

springen; die Kanonen f. lassen = 't geschut laten werken; er hat es spielend gelernt = hij heeft 't spelenderwijs geleerd; sich um sein Vermögen f. = zijn vermogen verspelen; *zie ook*: Blindfuß, Decke, Geige, Haischen, Posten, Schabernack, Streich, Versterken, zc. **Spiegelgladde**, m. --s, -- = speler; acteur. **Spiegelgladde**, w. --, --en = spel, aardigheid, beuzelarij, beuzeling, nietigheid, kinderachtigheid. **Spiegelgladde** = speelsch, speelgraag.

Spiegelgladde, m. = liefhebber van spelen.

Spiegelgladde, m. = gebruik bij 't spel.

Spiegelgladde, m. = helper, croupier.

Spiegelgladde, f.; **-genosse**, m.; **-genossenschaft**, w. = speelgeld (*of*: inzet); -makker; -gezelschap.

Spiegelgladde, f. = wet, regels van 't spel.

Spiegelgladde, f.; **-hölle**, w. = speelhuis; -hol.

Spiegelgladde, f. = honorarium van een tooneelspeler.

Spiegelgladde, m.; **-karte**, w.; **-kaffe**, w.; **-klub**, m. = speelkamerad; -kaart; -kas; -club.

Spiegelgladde, m. = speelman, muzikant.

Spiegelgladde, m.; **-pennig**, m.; **-platz**, m. = speelstic; -penning; -plaats.

Spiegelgladde, m. = speelruimte, vrije ruimte; speelplaats. **Spiegelgladde**, w. = regel van 't spel.

Spiegelgladde, Pl.; **-schuld**, w.; **-stunde**, w. = speelgoed; -schuld; -uur.

Spiegelgladde, w.; **-teller**, m.; **-tisch**, m. = speelzucht; -pot; -duivel.

Spiegelgladde, m.; **-uhr**, w. = speelstafel; -klok.

Spiegelgladde, m. = spelbreker, -bederver, brekespel.

Spiegelgladde, Pl.; **-warengeschäft**, f. = speelgoed; -goedwinkel.

Spiegelgladde, f. = speelwerk (van een uurwerk), carillon; scherts; speelgoed.

Spiegelgladde, w.; **-zeit**, w.; **-zeug**, f.; **-zimmer**, f. = speelwoode; -tijd; -goed; -kamer.

Spiegelgladde, m. u. f.; **Spiegelgladde**, f. --s, -- = spier, sprietje, spiertje, klein beetje.

Spiegelgladde, w. --, --n = spier, rondhout, hulpra.

Spiegelgladde, m. = sorbeboom, lijsterbes(seboom).

Spiegelgladde, m. --e)s, --e = spies, spiets, piek; spit; onvertakt gewei van een hert; den S. umdrehen = 't verwijt teruggeven; er hat Spieße = hij heeft moppen (geld).

Spiegelgladde, m. = kleinsteedsch, bekrompen mensch, kruidenier. **Spiegelgladde** = kleinsteedsch, bekrompen. **Spiegelgladde**, f. = kleinsteedschheid, bekrompenheid, kleinzieligheid.

Spiegelgladde, m. = spitsdraaier. **Spiegelgladde**, f. = punt van een piek. **Spiegelgladde**, f. (h.) = spietsen. **Spiegelgladde**, m. --s, -- = jong hert; ploert. **Spiegelgladde**, m. = spitsbroeder.

Spiegelgladde, m. = spitsvormig. **Spiegelgladde**, Pl. = spitsroeden.

Spiegelgladde, m. = spiesdrager.

Spill, f. --(e)s, --e = spil, windas, kaapstander.

Spilla, g. (spr.: *..laazje*), w. -- = verlies, schade (van koopmanswaren of schepen).

Spill, w. = boom van de windas, spilboom, spaak.

[**Spill**, w. --, --n = spil, spinnewiel.] **Spill**: **lern**, **swil**: **lerig** = magcr, stakerig, houterig.

Spill, w. = speldegeld.

Spill, m. --(e)s, --e = gele pruim.

Spillmage, m. -n, -n = spillemaag, verwant van moederszijde.

Spinat, m. -(e)s = spinazie.

Spind, f. -(e)s, -c; **Spinde**, w. -, -n = spinde, kast.

Spindel, w. -, -n = klos, spil, spinnewiel; (spits toeloope) stang (op een toren, waarop de knop bevestigd wordt); spil (van een wenteltrap). **Spindelbaum**, m. = papenhout, spilboom, spaak. **Spindelbeine**, fl. = spillebenen. **Spindelbinn**, **Spindelbürr** = zoo dun als een staak, broodmager, mager als een hout. **Spindelbörnig** = spilvormig.

Spindelmacher, m. = klos-, spilmaker.

Spindelreffe, m. = pers op spullen. **Spindelstule**, w. = zuil met een buik. **Spindelstunde**, w. = spilhorenslak.

Spinell, m. -(e)s, -e = spinel (een robijnsoort).

Spinett, f. -(e)s, -e = spinet (een ouderwetsch klein klavier).

Spinbar = spinbaar. **Spinne**, w. -, -n = spin. **Spinnefeind**: einem f. sein = iem. dooddelijk haten.

Spinnen, it. (h.) (ich spinne; spinn; spinne; spinne! gefonnen) = spinnen; (tabak) spinnen, meenrollen; Rante f. = listige streken bedenken, intrigeeren. **Spinnengebebe**,

netz, **webe**, f. = spinneweb. **Spinner**, m.

-s, -en = spinner. **Spinnerei**, w. -, -en = spinnerij. **Spinnerin**, w. -, -nen; **Spinnefrau**, w. = spinster. **Spinnweb**, f. = spinneweb. **Spinnhaus**, f. = spinnerij; spinhuis, rasphuis. **Spinnhütte**, w. = spinkooi (voor de zijdwormen).

Spinnmaschine, w.; **-rad**, f.; **-roden**, m. = spinnmachine; -niewiel; -rokken.

Spinnstube, w.; **-stube**, w. = spinstube; -zijde; -kamer (ook: avondgezelschap, kranseje).

Spinnstuberzählung, w. = vertelling in de huiskamer, sprookje aan 't hoekje van den haard. **Spinnweb**, f. -(e)s, -c = spinneweb.

Spinöse = netelig, lastig.

Spinosa, m. = Spinoza. **Spinosismus**,

m. = Spinozisme: leer van Spinoza, pantheïsme.

I. **Spint**, f. -(e)s, -c = spint (een oude korenmaat, ± 7 L).

II. **Spint**, m. u. f. -(e)s, -c = vet; spint ('t zachte hout onder de bast).

Spintieren, f. (h.) = nadenken, overdenken, peinzen, sullen, droomen.

Spion, m. -(e)s, -c = spion, verspieder.

Spionage (spr.: ..nautje), w. -, -n = spionage. **Spionieren**, f. (h.) = spionieren.

Spionieren, w. -, -en = gespioneer.

Spiral = spiraal, schroefvormig. **Spirale**,

w. -, -n = spiraal (lijn). **Spiralförmig** = spiraalvormig. **Spirallinie**, w. = spiraal (lijn).

Spirant, m. -en, -en = spirans, schuringsgeluid.

Spirillen, fl. = spirillen: schroefvormige bacteriën.

Spiritismus, m. = spiritisme. **Spiritist**,

m. -en, -en = spiritist. **Spiritistisch** = spiritistisch. **Spiritualismus**, m. = spiritualisme: leer van 't wezen van den geest.

Spiritualist, m. -en, -en = spiritualist.

Spiritualistisch = spiritualistisch. **Spiritualität**, w. = spiritualiteit: 't geest-zijn.

Spirituell = spiritueel: geestelijk, den geest betreffende.

Spirituos, fl. = spirituoza, spiritualiën;

sterke dranken. **Spiritus**, m. -, -n.

..tuffe = spiritus, wijngeest, alcohol; geest.

Spiritusartig = spiritusachtig. **Spirituslampe**, w. = spirituslamp.

Spital, f. -(e)s, **Spitäler** = hospitaal, ziekenhuis.

Spitalbrand, m.; **Sprediger**, m.; **Schiff**, f.;

Vertwalter, m. = hospitaalhoofd; -geestelijke; -schip; -directeur.

Spitel, m. u. f. -s, - = hospitaal, ziekenhuis, oud-mannen- of vrouwenhuis. **Spitel-frau**, m. = oud vrouwje (niet een gesticht).

Spitler, m. -s, - = hospitaalzieke, -bewoner.

Spitz = spits, puntig, scherp, snibbig; **Spitzer Winkel** = scherpe hoek; **Spitze Reden** = scherpe woorden; **Spitze Antwort** = scherp, snibbig antwoord.

Spitz, m. -(e)s, -c = spits, keeshond, herdershond; roes; er hat einen S. = hij heeft 'm om, hij heeft een stuk in, is aangeschoten.

Spitzamboss, m. = hoornaanbeeld. **Spitzbart**, m. = puntbaard, sik. **Spitzbergen**, f. = Spitsbergen. **Spitzbogen**, m. = spitsboog. **Spitzbohrer**, m. = spits-, wit-, polijstboor. **Spitzbock**, m. = spitsboef, schurk, schelm.

Spitzbubenbande, w.; **-gezicht**, f.; **-streich**, m. = (spits)boevenbande; -gezicht; -streek.

Spitzbücherei, w. -, -en = (spits)boeverij, schurkerij, schelmerij. **Spitzbüchisch** = boevig, schurkachtig, als een boef.

Spitzchen, f. -s, - = spitsje, keesje, puntje; roesje.

Spitze, w. -, -n = spits (van een toren e. d.), punt (van een pen, naald, mes, wijzer, neus), einde (van een tafel, draad), top (van een berg, driehoek, boom, vinger), nok (van een dak), hoofd (van een lager, onderneming, zaak, bestuur); scherp woord, zet, steek; an der Sp. stehen, sich an die Sp. stellen = aan 't hoofd staan, zich aan 't h. plaatsen; sein Name steht an der Sp. = staat bovenaan; die Spitz der Behörden, der Regierung, der Geistlichkeit = de hoofden van 't bestuur enz.; einem die Sp. bieten = 't hoofd, 't spits bieden; die Sache steht auf der Sp. = staat op zijn kant, op omvallen; etw. auf die Sp. treiben = tot 't uiterste drijven. **Spitzen**, fl. = kant; gefüllte Sp. = geklopte, gekloste kant; Sp. kloppen = kant kloppen, maken.

Spitz Eisen, f. = puntijzer, scherpe steenbeitel.

Spitzel, m. -s, - = stille agent.

Spitzen, f. (h.) = spitsen, puntig, scherp maken; een punt aan (iets) maken; (die Ohren) spitsen; das Maul, den Mund sp. = een spits mondje maken; sich sp. = scherp, in een punt uitloopen; sich auf etw. sp. = zich op iets spitsen, erg verlangend zijn naar iets.

Spitzenarbeit, w. = kantwerk. **Spitzenarmel**, m. = mouw met kant. **Spitzenartig** = kantachtig, op kant gelijkend. **Spitzenbefehl**, m. = kanten bevel, kanten garnering.

Spitzengeschäft, f.; **-handel**, m. = zaak, handel in kant.

Spitzenhaube, w.; **-fleid**, f. = kanten muts; kanten kleed.

Spitzenlöppel, m. = klos. **Spitzenlöppelrin**, w. = kantwerkster.

Spitzenfragen, m.; **-schreier**, m. = kanten kraag; kanten sluier.

Spitzenstich, m. = kantensteek. **Spitzenstuch**,

f. = kanten (zak)doek. **Spitzentwerk**, f. = kant, kantwerk.
Spitzfeile, w. = puntveel. **Spitzfindig** = spitsvondig, gezocht. **Spitzfindigkeit**, w. —, —en = spitsvondigheid, gezochtheid. **Spitzflöte**, w. = spitsvormige orgelpijp. **Spitzhake**, w. = punthouweel, pik, hak. **Spitzhammer**, m. = punthamer. **Spitzhantel**, w. = punthouweel, pik, hak. **Spitzig** = puntig, scherp, bijtend. **Spitzigkeit**, w. —, —en = puntigheid, scherpte. **Spitzkopf**, m. = puntig hoofd, punthoofd, spitshoofd, listig mensch. **Spitzköpfig** = punthoofdig, spits-hoofdfig. **Spitzkugel**, w. = puntkogel. **Spitzmaul**, f. = spitse, scherpe, puntige mond. **Spitzmaus**, w. = spitsmuis. **Spitzmeißel**, m. = puntbeitel. **Spitzname**, m. = bijnaam. **Spitznase**, w. = spitse, puntige neus. **Spitznagel** = met een spitsen neus. **Spitzpfeil**, m. = spits-, spiespaal. **Spitzsäule**, w. = pyramide, obelisk. **Spitzwinzig** = scherphoekig. **Spitzwort**, f. = scherp, bijtend
Spitzelgummi, zie Spitzelgummi. [woord.]
Spleen (spr.: *splien*), m. —s = spleen: land-ziekigheid.
Splinter, w. —, —n = splinter, spaan.
Spleißen, ft. (h. u. f.) (ich spleiße; splißt u. spleißt; splißt u. spleißt; spleiße! splißt!) = splijten, klieven.
Splendid = kostbaar; vrijgevig, mild.
Spint, m. —(e)s, —e = spint ('t zachte hout onder de schors); ijzeren wig; puntig haakje.
Splinter, **Splinter**, m. —s, — = splinter, schilfer. **Splinterig** = splinterig, vol splinters, vol klooven, springend (van handen en huid). **Splintern**, schw. (h.) = splinteren: splinters maken, in splinters gaan. **Splinter-nack** = spiernaakt. **Splinterriemen**, schw. (h.) = vitten, muggeziften, kleingeestig en partijdig oordeelen. **Splinterriechter**, m. = vitler.
Spoliant, m. —en, —en = spoliant: van roof aangeklaagde. **Spoliation**, w. —, —en = spoliatie: berooving. **Spolien**, Pl. = spoliën: buit, buitgemaakte wapens. **Spolieren**, schw. (h.) = spoliëren: berooven.
Sponde, w. —, —n = sponde.
Spondeisch = spondeisch. **Spondeus**, m. —, —deen = spondeüs (een versvoet: — —).
Sponsa-lie, Pl. = verlovingsfeest, huwelijks-overeenkomst. **Sponsieren**, schw. (h.) = 't hof maken.
Spontan = spontaan: vrijwillig, uit eigen beweging. **Spontanität**, w. = spontaniteit: vrijwilligheid.
Sporaden, Pl. = Sporaden. **Sporadisch** = sporadisch: hier en daar afzonderlijk voorkomend.
Spo-re, w. —, —n = spoor, kiemkorrel.
Sporenschlacht, w. = Sporenslag.
Sporer, m. —s, — = sporenmaker. **Sporu**, m. —(e)s, Sporen = spoor (ruiter-, hanespoor); prikkel; er hat sich seine Sporen verdient = hij heeft zijn sporen verdiend. **Sporartig** = spoorvormig, bijwijze van spoor. **Sporne-blume**, w. = bloem met een spoor, ridder-spoor. **Sporren**, schw. (h.) = de sporen geven, aansporen, aanzetten; van een spoor voorzien; gestieft und gespornt = gelaarsd en gespoord.
Sporfuß, m. = gespoorde voet.
Sporhalter, m.; **Sporleder**, f.; **Sporriemen**, m. = spoor|drager; -leder; -raadje; -riem.

Sporstättig = (van een paard) niet naar de sporen luisterend. **Sporstreichs** = spoor-slags; ventre-à-terre. **Sporsträger**, m. = spoordrager.
Sport, m. —(e)s = sport.
Sporteln, Pl. = rechtskosten, bijverdienste, emolumenten. **Sporteltaxe**, w. = tarief van onkosten.
Sportliebhaber, m. = sportsman, liefhebber van sport.
Spot, m. —(e)s = spot, bespottig; [einen Sp. mit etw. treiben = den spot met iets drijven; wer den Schaden hat, braucht für den Sp. nicht zu sorgen = wie de schade heeft, heeft ook de schande; es ist ein Sp. = 't is heel min.]
Spotbenennung, w.; **Spotbild**, f. = spot-naam; -beeld (of -prent).
Spotbillig = spotgoedkoop. **Spotbroffel**, w. = spotlijster. **Spottelei**, w. —, —en = spotternij, spot. **Spottein** (über etw.), schw. (h.) = spotten, den draak steken (met iets). **Spotten** (über etw.), schw. (h.) = spotten, den spot drijven, den draak steken (met iets), (iets) belachelijk maken; [einer Sache sp. = met iets sp.]; das spottet aller Beschreibung = dat spot met alle beschrijving, laat zich niet beschrijven. **Spotter**, m. —s, — = spotter, spotvogel. **Spotterei**, w. —, —en = spotternij, spot, grap. **Spottebot**, f. = bespottelijk, belachelijk laag bod.
Spotgedicht, f.; **Spotgeist**, m.; **Spotlachter**, f.; **Spotgeld**, f. = spotgedicht; -geest; -lach; -geld (of: -prijs).
Spotlied = spottend, ironisch, spotachtig, [bespottelijk]; ein spöttisches Lächeln = een spotlachje. **Spotler**, m. —s, — = spotter, spotvogel.
Spotlied, f.; **Spotlust**, w. = spotlied; -lust.
Spotlustig = spotziek.
Spotname, m.; **Spotpreis**, m.; **Spotrede**, w. = spotnaam; -prijs; -rede.
Spottschlecht = heel slecht, afschuwelijk.
Spottschrift, w.; **Spotstucht**, w. = spottschrift; -zucht (of: -lust).
Spotstüchtig = spotziek. **Spotvogel** m. = spotvogel. **Spotweise** = spottenderwijs, bijwijze van spot. **Spotwohlfeil** = spotgoedkoop.
Spr. = sprich; spreek uit.
Sprachähnlichkeit, w.; **Spracharmut**, w. = taal-overeenkomst; -armoede.
Sprachbau, m. = bouw van de taal; zinsbouw; syntaxis. **Sprachbemerkung**, w. = opmerking over de taal, taalkundige opmerking.
Sprache, w. —, —n = spraak (spreekvermogen, wijze van spreken), taal, tongval; er wollte mit der Spr. nicht heraus = hij dorst of wilde niet spreken; nur heraus mit der Spr. = spreek maar op! die Spr. verfiel ihm = hij kon niet spreken; gehobene Spr. = verheven taal; etw. zur Spr. bringen = iets ter sprake, te berde brengen; die Sache kam zur Spr. = kwam ter sprake, te berde, op 't tapijt.
Sprach-eigenheit, w. = taaleigen(aardigheid), idiotisme. **Sprachenverwirrung**, w. = taal-, spraakverwarring. **Sprachfehler**, m. = taal-, spraakgebrek. **Sprachfertigkeit**, w. = vaardigheid in 't spreken, bespraaktheid.
Sprachforscher, m.; **Sprachforschung**, w.; **Sprachgebiet**, f. = taal;vorsch, -onderzoek (of: -studie); -gebied.
Sprachgebrauch, m.; **Sprachgelehrsamkeit**, w.;

-gelehrter, m. = taalgebruik (of: spraakgebruik); -geleerdheid; -geleerde.
Sprachgelehrt, f.; **-kenner**, m.; **-kennnis** (od. **-kunde**), w. = taalwet; -kenner (of: -kundige); -kennis (of: -kunde).
Sprachkundig = taalkundige, taalkenner, talenkenners. **Sprachlehre**, w. = spraakleer, -kunst.
Sprachlehrer, m. = spraak- of taalkundige, spraakkunstenaar, grammaticus; taalleeraar, taalonderwijzer. **Sprachleidende(r)** = spraakgebreklike. **Sprachlich** = de taal betreffende, taal. **Sprachlos** = sprakeloos, stom, verstomd. **Sprachlosigkeit**, w. -- = sprakeloosheid, stomheid; verstomdheid. **Sprachmeister**, m. = taalmeester. **Sprachmengeret**, w. = taalvermenging, 't veelvuldig gebruik van vreemde woorden, koeterwaalsch. **Sprachneuerer**, m. = taalvernieuwer, neoloog. **Sprachneuerung**, w. = nieuwe taalvorm, neologisme. **Sprachregel**, w.; **-reinheit**, w.; **-reiner**, m. = taalregel; -zuiverheid; -zuiveraar (purist).
Sprachrichtig = taalkundig juist. **Sprachrichtigkeit**, w. = juistheid, correctheid.
Sprachrohr, f. = spreekbuis.
Sprachschach, m.; **-schacher**, m.; **-störung**, w.; **-studium**, f. = taal[schat; -fout; -gebrek; -studie].
Sprachübung, w.; **-unterricht**, m.; **-verbesserer**, m.; **-verbesserer**, m. = taal[oefening; -onderwijs; -verbeteraar (of: -hervormer; ook: spraakverbeteraar); -bederver].
Sprachverein, m. = philologenvereniging. **Sprachvergleichend** = taalvergelijkend. **Sprachvergleichung**, w. = vergelijkende taalstudie. **Sprachwerkzeug**, f. = spraakorgaan, -werktuig. **Sprachwidrig** = taalkundig onjuist, in strijd met de beschaaftde taal. **Sprachwissenschaft**, w. = taalwetenschap.
Sprechart, w. = spreekmanier, manier van spreken, taal.
Sprechen, ft. (h.), (du sprichst, er spricht; sprach; sprache; sprich! gebrochen) = spreken; **Sprachschiff**, **Umsium**, die **Wahrheit** spr. = Fransch, onzin, de waarheid spreken; **ein spr.** = iemand spreken; **er ist nicht zu spr.** = hij is niet te spreken; **mit einem bon (od. über) etw. spr.** = met iem. over iets spreken; **da wir gerade von Büchern spr.** = van boeken gesproken; **das spricht für**, **gegen ihn** = dat spreekt of pleit voor, tegen hem; **er ist nicht gut auf mich zu spr.** = hij is niet goed over mij te spreken; **ein Urteil**, **den Segen über etw.**, **ein Gebet spr.** = een vonnis, den zegen over iets, een gebed uitspreken; **ein zum Spr. ähnliches Bild** = een sprekend gelijkend portret; **er ist ihm zum Spr. ähnlich** = hij lijkt sprekend op hem. **Sprechend** = sprekend; spr. ähnlich = sprekend gelijkend; **ein Sprechender Beweis** = een sprekend bewijs. **Sprecher**, m. --s, -- = spreker, redenaar; (in England) speaker, president van 't Lagerhuis.
Sprechstunde, w.; **-übung**, w.; **-zimmer**, f. = spreekuur (-les); -oefening; -kamer.
Spree, w. = de Spree. **Spreewald**, w. = Spreevald. **Spreewälder**, m. --s, -- = Spreevaldbewoner.
[Sprehe, w. --, --n = spreekuur].
[Spreitel, m. --s, -- = splinter].
Spreite, w. --, --n = uitgespreide massa (bijv. koren om te dorschen); spreid. **Spreiten**, f. (h.) = uitspreiden.
Spreize, w. --, --n = schoor, stut. **Spreizen**,

f. (h.) = schoren, steunen; wijd uiteenspreiden (die Beine, die Finger); **gespreizt gehen** = wijdbeens loopen; **sich spr.** = zich uiteenspreiden; **voornaam doen**; **een hooge borst opzetten**, **pronken**; **gespreizt** = pronkerig.
Sprengarbeit, w. = ontploffingswerk, mijnwerk. **Sprengbrücke**, w. = boogbrug (zonder pijlers). **Sprengbüchse**, w. = springbus, petarde.
Sprengel, m. --s, -- = sprenkelwast, wijkwast, kwispel; parochie, kerspel.
Sprengen, f. (h.) = laten springen; (water) sprenkelen; (de straat) besproeien; (de wasch) besprenkelen; (een rots, een brug, een bank) doen springen; (een deur) openbreken; (boeien) verbreken; (een vergadering) uiteenjagen; (f.) = draven, rennen, galopperen.
Sprenggeschoss, f. = ontploffende kogel of projectiel. **Sprengkugel**, w. = springkogel.
Sprengmeister, m. = springbusschutter.
Sprengöl, f. = nitroglycerine. **Sprengpulver**, f. = mijnkruid. **Sprengsel**, m. --s, -- = dartel kind. **Sprengstück**, f. = granaatsplinter. **Sprengung**, w. --, --en = 't doen springen, verbrekting, vernieling.
Sprengwagen, m. = sproeiwagen. **Sprengwedel**, m. = wijkwast, kwispel.
Sprengel, m. --s, -- = strik (om vogels e. d. te vangen); vlek, spat, spikkel, sproet.
Sprengfelig = spikkelig, sproeterig, gespikkeld. **Sprengeln**, f. (h.) = spikkelen, bespatten; **rotgesprengelt** = roodgespikkeld.
Spreu, w. -- = kaf, stof, afval. **Spreuartig** = als kaf. **Spreuig** = vol kaf. **Spreuregen**, m. = motregen.
Spreuwort, f. = spreekwoord. **Spreuwoörterlexikon**, f. = woordenboek voor spreekwoorden. **Spreuwoörterlich** = spreekwoordelijk.
[Spreigel, m. --s, -- = latje, gebogen lat, hoepel, boog (over een wagen waarop 't wagentek gespannen wordt)].
Spreihe, w. --, --n = stut, schoor, steunbalk.
Spreihen, ft. (f.) (ich spreihe; sproß; spröße; sprehe! geproffen) = spruiten, ontspruiten, kiemen, ontkiemen; [doen ontspruiten, voortbrengen].
Spret, f. --(e)s, --e = spriet, gaffelstang.
Springanker, m. = klein werpanker. **Springball**, m. = elastieken bal. **Springbrett**, f. = springplank. **Springbrunnen**, m. = fontein.
Springen, ft. (h. u. f.) (ich springe; sprang; spränge; spränge! gesprungen) = springen, (op-)springen, (stuk)springen; **einem Taler**, **viel Geld f. lassen** = uitgeven, verteren, verdoen; **er hat een paar Glajchen f. lassen** = ten beste gegeven; **das springt in die Augen** = dat springt in 't oog; **der springende Punkt** = de hoofdzak, 't punt in quaestie; **ein Glas**, **eine Saite**, **das Eis springt** = springt, barst; **damit wirst du nicht weit f.** = daarmee zul je niet ver komen; **da möchte man aus der Haut f.** = 't is om uit je vel te springen; **er hat f. müssen** = hij is weggestuurd (uit zijn betrekking); **zie ook**: flinge.
Springer, m. --s, -- = springer; (in 't schaakspel) paard.
Springstut, w.; **-insfeld**, m.; **-käfer**, m. = springvloed; -in'tveld; -tor.
Springkraft, w. = veerkracht.
Springkunst, w.; **-pferd**, f.; **-quelle**, w. = springkunst; -paard; -bron.
Springsehnur, w.; **-welle**, w.; **-zeit**, w. = springkoord; -golf (of: -tij); -tij.

Sprit, m. -(e)s, -e = spiritus, alcohol.
Spritzbad, f. = stortbad, douche. **Spritzbüchse**, w. = klappbus, spuit. **Spritzze**, w. -, -n = spuit, brandspuit, sproeier; (stud.) uitstapje; bei der S. fejn = slink, bijdehand, bij de pinken, degelijk zijn. **Spritzen**, fchw. (h.) = spuiten, sproeien, gieten; spatten; (stud.) een uitstapje doen.
Spritzenhaus, f.; -leute, Pl.; -macher, m.; -mann, m. = spuithuis; -gasten; -maker; -gast.
Spritzmeister, m. = brandspuitmeester.
Spritzrohr, f., -röhre, w. = buis, pijp, slang van een spuit. **Spritzstod**, m. = zuiger van een spuit. **Spritzer**, m. -s, - = spuitgast; spat. **Spritzfahrt**, w. = uitstapje.
Spritzfaune, w. = gietier. **Spritzfuchen**, m. = sprits. **Spritzleder**, f. = spatle(d)er, -bord. **Spritzregen**, m. = stofregen, motregen. **Spritzröhre**, w. = spuit. **Spritztour**, m. = uitstapje.
Spröde = bros, brokkelig, hard; preutsch, aanstellerig; sprödes Eisen = bros ijzer; f. tun = zich preutsch aanstellen. **Sprödeun**, f. = preutschheid, aanstellerigheid. **Sprödigkeit**, w. = brosheid; preutschheid.
Sproß, m. Sproßes, Sproßje = spruit, loot, uitspruitseel, scheut; spruit, loot, afstammeeling.
I. Sproßje, m. -n, -n, zie Sproß.
II. Sproßje, w. -, -n = sport; (zomer)sproet.
Sprossen, fchw. (f.) = (uit)spruiten, ontspruiten, opkomen, opschieten.
Sprossentau, f. = knooppladder.
Sproßer, m. -s, - = groote nachtegaal, bastaardnachtegaal.
Spröckling, m. -(e)s, -e = spruit, afstammeeling; (Zelden van een plant) loot, scheut.
Sproste, w. -, -n = sprout.
Spruch, m. -(e)s, Sprüche = spreuk, oordeel, vonnis; eine Sache kommt zum S. = over de zaak wordt (door den rechter) uitspraak gedaan; die Sprüche Salomonis = de Spreuken van Salomo.
Spruchbuch, f.; -dichter, m. = spreukenboek; -dichter.
Spruchelchen, f. -s, - = spreukje, versje.
Spruchfähig, -fertig = zoover, dat 't vonnis er over kan uitgesproken worden. **Spruchstein**, f. = spreukje, versje, uit 't hoofd geleerd lesje. **Spruchregister**, f. = verzameling, lijst van spreuken. **Spruchreich** = vol spreuken. **Spruchreif**, zie spruchfertig. **Spruchreim**, m. = rijmspreuk. **Spruchwort**, zie Spruchwort.
Sprudel, m. -s, - = opbruising, opborrelling; geflonker, geschitter; (spring)bron; onstuimige stroom, stortvloed (van woorden).
Sprudelfopf, m. = drifkop. **Sprudeln**, fchw. (h.) = (op)borrelen, (op)bruisen, dwarrelen, flonkeren; (van wijn) parelen, fonkelen, schuimen; von Weis f. = tintelen van geest.
Sprühen, fchw. (h.) = spatten, springen, vonkelen, tintelen; Verberben sprühend = verderf spreidend; glühendes Eisen sprüht (Funken) = doet vonken spatten; fejn Blid sprüht Flammen = schiet vlammen; feine Rede sprühte von Weis = tintelde van geest. **Sprühfeuer**, f. = vonkenspattend vuur, vonkenregen.
Sprühregen, m. = motregen. **Sprühteufel**, m. = (vuurwerk) vuurregen.
Sprung, m. -(e)s, Sprünge = sprong; barst, scheur, kloof; er steht auf dem S. = hij staat op 't punt; er fann feine große Sprünge ma-

chen = hij kan geen groote, geen kromme sprongen maken; er kommt wieder auf seine alten Sprünge = hij gaat weer zijn ouden gang; man kommt hinter (od. auf) jem's Sprünge = achter iems. streken; einem auf die Sprünge helfen = iem. op weg helpen, iem. tot iets in staat stellen; es ist nur ein S. bis dahin = 't is maar een stap; das Glas hat einen S. = is gebarsten.
Sprungbein, f. = enkelbeen.
Sprungfeder, w.; -federmatratze, w. = springveer; -matras (of: springveeren matras).
Sprungfertig = tot den sprong gereed, gereed om te springen, sprongvaardig. **Sprunggelenk**, f. = spronggewricht. **Sprungriemen**, m. = springriem. **Sprungweise** = bij sprongen, met horten en stooten.
Spuce, w. = spung, spog, speeksel.
Spucefen, fchw. (h.) = spugen, spuwen.
Spuenapf, m. = spuwbak; kwispeldoor.
Spuk, m. -(e)s, -e = spook, spooksel; geraas, lawaai, getier. **Spuken**, fchw. (h.) = spoken, rondwaren (eig. en fig.). **Spukerei**, w. -, -en = spokerij, gespook.
Spukgeist, m.; -gesichte, w. = spookgeest; -geschiedenis.
Spulapparat, m. = toestel van spoelen om op te winden. **Spule**, w. -, -n = (wevers)spool, klos; schacht (van een veer). **Spuhlen**, fchw. (h.) = op een klos winden, spoelen.
Spuhlen, fchw. (h.) = spoelen, wasschen, schoonmaken.
Spuiler, m. -s, - = garenwinder, spoeler.
Spuilfabrik, f. = spoelvat, vatenteil. **Spuilfrau**, w. = waschvrouw, werkster, schoonmaakster.
Spuilicht, f. -(e)s = spoelwater, afspoelsel; spoeling. **Spuilappen**, m. = vaatdoek, vadoek.
Spuilmädchen, f. = garenwindster.
Spuilmagd, w. = werkmeid, werkster, meid voor 't vaatwerk. **Spuilnapf**, m. = spoelkom.
Spuilrad, f. = garenwinder, haspel.
Spuilwasser, f. = spoel-, vatenwater.
Spuilturm, m. = spoelworm, ingewandsworm.
Spon, m. -(e)s, Spünne = spongat, bomgat; spon, bom, plug; sponningplank. **Sponbohrer**, m. = sponboor. **Sponnen**, fchw. (h.) = (met een spon) sluiten; (met een sponning) in elkaar sluiten. **Spondloch**, f. = spongat, bomgat. **Spondtiefe**, w. = diepte van 't vat onder 't spongat. **Spondzapfen**, m. = spon, tap, plug. **Spondzieher**, m. = spon-, plugtrekker.
Spur, w. -, -en = spoor (nl. nagelaten teeken van vroegere aanwezigheid); eticut auf die S. helfen = iem. op 't spoor helpen; einem auf der S. fejn, auf die S. kommen = iem. op 't spoor zijn, komen; die S. verlieren = 't spoor bijster worden; von der S. abbringen = 't spoor bijster maken, van 't spoor brengen; feine S. = geen spoor, niet 't minste schijntje.
Spueren, fchw. (h.) = speuren, gewaar worden, merken, bespeuren; nach etw. f. = naar iets speuren, zoeken, snuffelen. **Spuerer**, m. -s, - = speurder, snuffelaar.
Spuerhund, m. = speurhond, snuffelaar, bespieder, spion. **Spuerlos** = spoorloos. **Spuernase**, w. = speurneus, hondeneus, sijne neus.
Spuerzinn, m. = speurzinn, scherpzinnigheid.
Spurweite, w. = spoorwijdte, breedte van den weg.

iputen sich, schw. (h.) = zich spoeden, zich
iputzen, schw. (h.) = spuwen. [baasten.
Squa're (spr.: *skwër*) = square: vierhoekig
 plein.
Squat'ter (spr.: *skwotte*) = squatter: kolonist.
Er. Ml. = feiner Majestät.
S. T. = salvo titulo: zonder vermelding van
 rang of titel (op adressen).
St. = Sanct: Sint, St.
st! = st! still! pst!
Sta. = Santa, bijv. Sta. Jé = Santa-Fé.
Staats: langer St. = lange slungel.
Staar, zie Star.
Staat, m. --(e)ß, -en = staat; staatsie, pronk,
 opschik, pracht, verloon; groÿen St. machen =
 een grooten staat voeren, veel staatsie maken;
 sie hatte ihren besten St. an = zij had haar
 mooiste kleeren aan; mit etw. St. machen =
 met iets pronken, staatsie maken.
Staat'sbescheibung, w. = staatkundige
 aardrijkskunde. **Staat'sbund**, m. = staten-
 bond.
staat'sich = van den staat, staatkundig, poli-
 tiek, openbaar.
Staats'abgaben, Pl. = openbare belastingen.
Staats'amt, f.; -angehöriger, m. = staats-
 amt (of: -betrekking); -burger.
Staats'angehörigkeit, w. = nationaliteit.
Staats'angelegenheit, w.; -anleihe, w. =
 staatszaak; -leening.
Staats'anwalt, m. = (bij 't gerechtshof)
 advocaat-generaal; (bij de arrondissements-
 rechtbank) officier van justitie. **Staats'an-
 walt'schaft**, w. = openbaar ministerie. **Staats'-
 anweisung**, w. = staatspapier. **Staats'-
 anzeiger**, m. = staatscourant, -blad.
Staats'ausgaben, Pl.; -bank, w.; -banke-
 rott, f. = staatsuitgaven; -bank; -bankroet.
Staats'beamter, m.; -behörde, w.; -bürger,
 m. = staatsbeamte (of: -ambtenaar); -be-
 stuur; -burger.
staats'bürgerlich = staatsburgerlijk. **Staats'-
 bürgertum**, f. = staatsburgerschap.
Staats'dame, w.; -degen, m. = staatsie-
 dame (of: staatdame, hofdame); -degen.
Staats'diener, m.; -dienst, m.; -domäne,
 w. = staatsdienaar; -dienst; -domein.
Staats'einkommen, f. (od. -einkünfte, Pl.);
 -eintrichtung, w. = staatsinkomsten; -in-
 richting.
Staats'feind, m. = vijand van den staat.
Staats'finanzen, Pl. = openbare middelen,
 financiën van den staat. **Staats'gebäude**, f. =
 staatsgebouw. **staats'gefährlich** = gevaarlijk
 voor den staat, staatsgevaarlijk.
Staats'gefängener, m.; -gefängnis, f.;
 -gewalt, w. = staatsgevangene; -gevangene-
 nis; -gezag.
Staats'gläubiger, m. = schuldeischer van
 den staat.
Staats'grundgesetz, f.; -grundfah, m.; -gut,
 f. = staatsgrondwet (of: -regeling); -beginsel
 (of: -princiep); -domein.
Staats'haushalt, m. = huishouding van den
 staat. **Staats'haushalts-Stat.**, m. = staats-
 begrooting. **Staats'kalender**, m. = staats-
 almanak. **Staats'kasse**, w. = schatkist,
 staatskas. **Staats'kirche**, w. = staatskerk.
Staats'kleid, f. = staatskleed, gala. **staats'-
 kflug** = staatkundig, politiek. **Staats'flug-
 heit**, w. = staatkunde, politiek.
Staats'körper, m.; -kosten, Pl. = staats-
 lichaam; -kosten.

Staats'credit, m. = openbaar crediet, crediet
 van den staat. **Staats'funde**, -funkt, w. =
 staatkunde, politiek. **Staats'fuische**, w. =
 galarijtuig, staatsiekoets.
Staats'lasten, Pl.; -lehre, w.; -mann, m. =
 -staatslasten; -leer; -man.
staats'männlich = staatsmans..., van den
 staatsman. **Staats'maxime**, w. = staatsbe-
 ginsel, -princiep. **Staats'minister**, m. =
 minister van den staat. **Staats'oberhaupt**,
 f. = (opper)hoofd van den staat. **Staats'-
 öfonomie**, w. = staathuishoudkunde. **Staats'-
 pächter**, m. = pachter van een of anderen tak
 van de staatsinkomsten. **Staats'papiere**,
 Pl. = staatspapieren. **Staats'pferd**, f. =
 beëdigd geestelijke. **Staats'pferd**, f. =
 paradepaard. **Staats'procurator**, m. = pro-
 cureur-generaal. **Staats'rat**, m. = staats-
 raad, lid van den staatsraad, titel. **Staats'-
 recht**, f. = staatsrecht. **staats'rechtlich** =
 staatsrechtelijk. **Staats'rechtliche**, w. =
 leer van 't staatsrecht. **Staats'religion**, w. =
 staatsgodsdienst. **Staats'ruder**, f. = roer
 van (den) staat. **Staats'sache**, w. = staats-
 zaak. **Staats'schat**, m. = schatkist. **Staats'-
 schuld'schein**, m. = schatkistbiljet.
Staats'sekretär, m.; -siegel, f.; -steuer, w. =
 staatssecretaris; -zegel; -inkomsten'-elasting.
Staats'streich, m.; -umwälzung, w. =
 staatsgreep; -omwenteling.
Staats'uniform, w. = groot tenue.
Staats'verbesserung, w.; -verfassung, w.;
 -vermögen, f. = staats'hervorming; -rege-
 ling (of: grondwet); -vermogen.
Staats'vertrag, m. = politiek verdrag.
Staats'verwaltung, w. = staatsbestuur.
Staats'wagen, m. = staatsiekoets. **Staats'-
 weisheit**, w. = staatkunde, politieke wijs-
 heid. **Staats'wirtschaft**, w. = staathuishou-
 ding, staathuishoudkunde. **staats'wirtschaft-
 lich** = staathuishoudkundig. **Staats'wissen-
 schaften**, Pl. = staatswetenschappen. **staats'-
 wissenschaftlich** = staatswetenschappelijk.
Staats'zimmer, f. = mooie kamer, salon.
Staats'zweck, m. = staatkundig doel.
Stab, m. --(e)ß, Stäbe = staf, stok; staaf
 (ijzer, goud); lijst, spijl; duig; meter; den St.
 über einen brechen = den staf over iom. breken;
 feinen St. weiter sehen müssen = zijn weg ver-
 volgen, verder moeten. **Stab'chen**, f. --ß,
 -- = stafje, stokje, staafje. **Stab'eisen**, f. =
 staafijzer. **Stä'bel**, m. --ß, -- = stok, paal
 (voor den wijnstok). **Stä'beln**, schw. (h.) =
 den wijnstok met stokken, palen stutten.
Stab'gold, f. = staafgoud. **Stab'halter**, m. =
 staafdrager. **Stab'hammer**, m. = staafhamer,
 ijzersmelterij.
stabil' = stabiel; standvastig. **Stabilis'mus**,
 m. -- = stabilisme: behoudende richting.
Stabilität, w. -- = stabiliteit: standvastig-
 heid, vastheid.
Stab'reim, m. = stafrijm, alliteratie.
Stab'sapotheker, m. = garnizoensapotheker.
Stab'sarzt, m. = officier van gezondheid 1e
 klasse. **Stab'shoboiist**, m. = kapelmeester
 (in 't leger).
Stab'silber, f. = staafzilver.
Stab'soffizier, m. = hoofdofficier. **Stabs'-
 quartier**, f. = hoofdkwartier, kw. van den
 staf. **Stab'strompeter**, m. = trompeter-
 majoor, kapelmeester (bij de kavallerie en
 veldartillerie). **Stab'träger**, m. = staafdrager.
stacca-to = staccato.

Stachel, m. —s, —n = stekel (van planten, van 't stekelvarken), angel (van bijen), prikkel (om aan te drijven), tong (van een gesp); weder den *E. Ieder* = de verzenen tegen de prikkels slaan. **Stachelbeere**, w. = kruisbes, doornbes. **Stacheldraht**, m. = prikkeldraad. **Stacheldrahtzaun**, m. = afsluiting van prikkeldraad. **Stachel Fisch**, m. = stekelvisch, -baars. **Stachel förmig** = stekel- of prikkelvormig. **Stachellicht**, **Stachelig** = stekelig, vol stekels, vol prikkels, stekend, prikkend. **Stacheln**, *schw.* (h.) = steken, prikken, prikkelen, aanprikkelen, aanhitsen, aandrijven. **Stachelrede**, w. = stekelige woorden; stekelig, scherp gezegde; scherpe rede. **Stachelschwein**, f. = stekelvarken.
Stafet, zie *Stafet*.
Stadel, m. —s, — = (jüdd.) schuur.
Staden, m. —s, — = oeverrand, wal, kade].
Stadium, f. —(s), . dien = stadium: ren-, loopbaan; ontwikkelingsperiode.
Stadt, w. —, Städte = stad. **Stadtamt**, f. = stedelijk amt; stadhuis. **Stadtamtmann**, m. = burgemeester. **Stadtarzt**, m. = stedelijk, gemeentelijk arts, stadsgeneeskundige. **Stadtbahn**, w. = spoor(weg) door de stad, stadsspoor, tram. **Stadtbaumeister**, m. = gemeentearchitect. **Stadt bekannt** = algemeen bekend, alombekend. **Stadtbewohner**, m. = stadbewoner, stedeling. **Stadt bier**, f. = bier in de eigen stad gebrouwen. **Stadtbürger**, m. = (stedelijk) burger.
Stadtordnung, m. = gemeentewet. **Stadtter**, m. —s, — = stedeling, burger, stadbewoner. **Stadtetag**, m. = vergadering van de afgevaardigden uit de steden. **Stadtteuelsen**, f. = gemeentewezen.
Stadtfinke, m. = stadbewoner, stedeling, stadsmensch.
Stadtgebiet, f.; **gefangnis**, f.; **gegend**, w. = stadsgebied; -gevangenis; -wijk.
Stadtgemeinde, w. = stedelijke gemeente. **Stadtgericht**, f. = rechtbank van eerste instantie, kantongerecht. **Stadtgespräch**, f. = algemeen gerucht, praatje. **Stadtgraben**, m. = stadsgracht. **Stadtgut**, f. = stedelijke bezitting. **Stadthauptkasse**, w. = stadskas. **Stadthauptmann**, m. = kapitein van de stadswacht, plaatselijk commandant. **Stadt haus**, f. = stadhuis.
städtlich = steedsch, stedelijk, gemeentelijk; die städtischen Behörden = 't gemeentebestuur; das städtische Leben = 't stadsleven; ft. gefleidet = steedsch gekleed.
Stadtämmerer, m. = gemeenteontvanger. **Stadt kasse**, w. = stadskas. **Stadt kassier**, w. = stadsbabbelaarster. [**Stadt knecht**, m. = stedelijk politieagent]. **Stadt kommandant**, m. = plaatscommandant. **stadkundig** = die de stad kent, bekend in de stad; alom in de stad bekend, publiek. **stadkundiger weise** = zooals algemeen in de stad bekend is, zooals iedereen in de stad weet.
Stadt leben, f.; **Leute**, Pl.; **mauer**, w. = stadsleven; -mensen (*of*: -stedelingen); -muur.
Stadt militä, w. = schutterij. **Stadt neuigkeit**, w. = stadsnieuws. **Stadt obrigkeit**, w. = stedelijke overheid. **Stadt pfeifer**, m. = stadsmuzikant. **Stadt bühnen**, m. = eerste gemeentegeneeskundige. **Stadt politizei**, w. = stedelijke politie. **Stadt post**, w. = stadspost. **Stadt rat**, m. = college

van Burgemeester en Wethouders; wethouder. **Stadt reisender**, m. = stadsreiziger. **Stadt richter**, m. = rechter in eerste instantie, kantonrechter. **Stadt schreiber**, m. = ambtenaar ter secretarie.
Stadt schuld, w.; **schule**, w.; **schulrat**, m. = stads- of gemeente schuld; -school; -schoolopziener.
Stadt siegel, f. = stadszegel. **Stadt solbat**, m. = schutter.
Stadt teil, m.; **tor**, f. = stads[wijk]; -poort. **Stadt verordneter**, m. = gemeentefgevaardige, gemeenteraadslid. **Stadt verordnetenversammlung**, w. = vergadering van den gemeenteraad.
Stadt viertel, f.; **vogtei**, w.; **wage**, w. = stads[wijk]; -gevangenis; -waag.
Stadt wagen, m. = vigelant, huurrijtuig. **Stadt wappen**, f. = stadswapen. **Stadt wesen**, f. = gemeentewezen.
Stafette, w. —, —n = stafette: (rijdende) renbode.
Staffage (spr.: *laazje*) w. —, —n = stoflage, stoffeering; opsiering van een schilderij of een bouwwerk met figuren, die figuren zelf.
Stafel, w. —, —n = sport, trede, trap (eig. en fig.), graad, échelon. **Staffelet**, w. —, —en = (schilders)ezel. **Stafelförmig** = bij trappen, bij sporten, trapsgewijze.
stättlich, *schw.* (h.) = stoffeeren, versieren, opwerken. **Stättlicher**, m. —s, — = stoffeerder, garneerder, decorateur. **Stättlich rung**, w. —, —en = stoffeering, versiering.
Stag, f. —(e)s, —e u. —s = stag, een scheepstouw.
Stagnation, w. — = stagnatie: stilstand. **stagnieren**, *schw.* (h.) = stilstaan.
Stahl, m. —(e)s, —e u. Stähle = staal (eig. en fig.); bout (in 't strijkijzer); [staal, monster]. **Stahl arbeit**, w. = staalwerk. **stahlartig** = staalachtig. **Stahl bad**, f. = staalbad. **stahl blau** = staalblauw. **Stahl brunnen**, m. = staalbron, staalwaterbron.
stählen, *schw.* (h.) = stalen, harden. **stählen** = stalen, van staal.
Stahl er, f.; **fabrik**, w. = staal[er]ts; -fabriek. **Stahl feder**, w. = stalen veer, st. pen. **Stahl hammer**, m. = staalhamer; stalen hamer; staalfabriek, -hut. **stahl hart** = staalhard. **Stahl hütte**, w. = staalhut, -fabriek.
Stahl knopf, m.; **platte**, w. = stalen knoop; st. plaat.
Stahl stecher, m. = staalgraveur. **Stahl stich**, m. = staalgravure. **Stahl waren**, Pl. = stalen waren, st. voorwerpen. **Stahl wasser**, f. = staalwater. **Stahl werk**, f. = staalhut, *Stäbr*, zie *Stär*. [-fabriek.
Stäbe, w. —, —n; **Stäben**, m. —s, — = staak, stang, staaf, paal].
Stafet, f. —(e)s, —e = staketsel, staket.
stakato, zie *staccato*.
Stalagmit, m. —(e)s u. —en, —e(n) = stalagmit.
Stalaktit, m. —(e)s u. —en, —e(n) = stalaktiet: druipsteen.
Stall, m. —(e)s, Ställe = stal, hok, kot; den *St.* zumachen, wenn das Pferd gestohlen ist = den put dempen, als 't kalf verdronken is.
Stall anzug, m.; **baum**, m.; **besen**, m. = stallkleding; -boom (*of*: latierboom); -bezem.
Stalldecke, w. = schabrak. **ställen**, *schw.* (h.) = stallen; huizen; mit einem ft. = met iem. stallen, 't met iem. kunnen vinden.

Stallfütterung, w.; **gabel**, w.; **geld**, f. = stallvoeder(ing); -vork; -geld.
Stalljaffe, w.; **junge**, m.; **knecht**, m. = stalbuis; -jongen; -knecht.
Stalllaterne, w.; **meijter**, m.; **miete**, w. = stal|lantaren; -meester; -huur.
Stal|lung, w. —, —en = stalling; stalgeld.
Stalwacht, w. = stalwacht.
Stamboel, f. = Stamboel, Konstantinopel.
Stamm, m. —(e)s, Stämme = stam, tronk (van een boom); schacht (van een zuil); (volks)stam, geslacht, familie; stam (van een woord); vaste deel (van een regiment, in tegenstelling met de reserve); stok (in 't kaartspel); gemeenschappelijke speelkas; einen St. fegeln = een potje, partij kegelen.
Stamm|actie, w. = oorspronkelijk aandeel.
Stamm|baum, m. = stamboom. **Stamm|buch**, f. = stamboek; album, vriendenrol.
Stamm|buch|blatt, f. = albumblad. **Stamm|buch|bers**, m. = albumvers, vers in een vriendenrol.
stam|meln, f. w. (h.) = stamelen, stameren, stotteren, hakkelen.
Stamm|eltern, fl. = stamouders. **stam|men**, f. w. (f.) = stammen, afkomen, afkomstig zijn. **Stamm|ende**, f. = stomp, onderste einde van een stam. **Stamm|endung**, w. = uitgang of slotletter van den stam. **Stamm|erde**, m. = erfgenaam van een geslacht.
Stamm|folge, w. = afkomst, geslachtslijn, geslachtsopvolging. **Stamm|form**, w. = stamvorm (van een woord). **Stamm|gast**, m. = vast bezoeker, habitué, stamgast.
Stamm|gut, f.; **halter**, m.; **haus**, f.; **holz**, f. = stamgoed; -houder; -huis; -hout.
stamm|haft = tot den stam behoorend; ook = stam|tig = hoog, hoogstammig; krachtig, slinkgebouwd, stevig.
Stamm|kapital, f. = grondkapitaal, oorspronkelijk kap. **Stamm|karte**, w. = stokkaart.
Stamm|kneipe, w. = vaste herberg, stamkroeg. **Stamm|land**, f. = land van afstamming.
Stamm|ler, m. —s, — = stamelaar, stotteraar.
Stamm|linie, w. = stamlijn, geslachtslijn; hoofdlijn. **Stamm|priorität**, w. = preferent aandeel. **Stamm|register**, f. = stamregister, -lijst. **Stamm|reis**, f. = stam-, wortelscheut.
Stamm|rolle, w. = naam-, inschrijvingslijst, naamrol, stamrol. **Stamm|silbe**, w. = stamlettergreep. **Stamm|sit**, m. = familieslot, -verblijf, stamslot, -verblijf; voorvaderlijk verblijf; eerste woonplaats. **Stamm|sprache**, w. = stamtaal. **Stamm|tafel**, w. = stamtafel, -lijst, geslachtslijst. **Stamm|tisch**, m. = tafel van de stamgasten. **Stamm|vater**, m. = stamvader. **Stamm|vermögen**, f. = grondkapitaal, oorspronkelijk vermogen. **stamm|verwand** = stamverwant.
Stamm|verwandschaft, w.; **volf**, f. **wort**, f. = stam|verwantschap; -volk; -woord.
Stamm|wert, m. = innerlijke waarde, grondwaarde.
Stampf|bau, m. = pisé-bouw; bouwen in stam|paarde. **Stampf|ce**, w. —, —n = stamper, klopper, juffer. **stampf|fen**, f. w. (h.) = stampen, fijnstampen, stooten; stampvoeten.
Stampf|fer, m. —s, — = stamper (persoon en werktuig), klopper, stooter, juffer. **Stampf|erde**, w. = stam|paarde, pisé. **Stampf|haus**, f. = suikerstamperij.

Stampf|mühle, w.; **wert**, f. = stamp|molen; -werk (of: -machine).
Stand, m. —(e)s, Stände = stand (van de zon, 't water, den barometer, de prijzen e. d.); staat, stand, toestand (van zaken, kwesties gezondheid, vermogen e. d.); stand, klasse (in de maatschappij); standplaats, plaats (van 't wild, rijtuigen, kramen, bij 't schieten); Stände = stenden, staten, vertegenwoordigend lichaam; Stand = soms: een lid van zuik een lichaam; er ist gut im St. = goed gezond; etw. (gut) im St. erhalten = goed onderhouden; er wird einen Schwere St. haben = een harden dobbel, 't hard te verantwoorden hebben; einen Schwere St. mit einem haben = heel wat moeite met iem. hebben; der ledige St. = de ongehuwde staat; ein Mann von Stande = een voornaam man; der St. der Ehe = de gehuwde, de echtelijke staat; zu Stande bringen, kommen = tot stand brengen, komen; im Stande sein = in staat zijn; außer Stande sein = buiten staat zijn; in Stand setzen = in staat stellen.
Stand|arte, w. —, —n = standaard, rijksbanier, ruitervaan; staart, pluim (van wolven vos). **Stand|art|träger**, m. = standaarddrager.
Stand|baum, m. = stal-, latierboom. **Stand|bild**, f. = standbeeld.
Stand|chen, f. —s, — = serenade.
Stand|e, w. —, —n = vat, kuip.
Stand|behau, f. = statengebouw.
Stand|ber, m. —s, — = stander (voor paraplu's e. d.); paal, steunpaal; stelvat.
Stand|besaal, m. = statenzaal, -kamer.
Stand|besadel, m. = hooge adel. **Stand|besamt**, f. = bureau van den burgerlijken stand.
Stand|bescheidweis, w. = jaarstaat. **Stand|besbeamter**, m. = ambtenaar van den burgerlijken stand. **Stand|besche**, w. = huwelijk in den stand. **Stand|besgemäß** = volgens, overeenkomstig zijn stand, in den stand.
Stand|besgenosse, m. = standgenoot. **Stand|besgleichheit**, w. = gelijkheid van stand.
Stand|besherr, m. = groot, voornaam heer; lid van de staten. **Stand|besherrlich** = als een groot heer, van een groot heer. **Stand|besherrschaft**, w. = heerlijkheid, baronie.
Stand|besmäßig, zie stand|besgemäß. **Stand|besperson**, w. = iem. van voornamen stand.
Stand|besregister, f. = register van den adel.
Stand|besrückrichten, fl. = wat men aan zijn eigen of aan een anders stand verplicht is; eischen van den stand; ans St. = met 't oog op mijn, zijn stand. **Stand|beswidrig** = in strijd met den stand.
Stand|betag, m.; **versammlung**, w. = statenvergadering.
Stand|geld, f. = standgeld, marktgeld.
Stand|haft = standvastig, volhardend, volstandig; f. behaupten = strak en stijf volhouden, voet bij stuk houden. **Stand|haftig|keit**, w. = standvastigheid, slinkheid, volharding. **Stand|halten**, fl. (h.) = standhouden.
Stand|dig = blijvend, vast (ständige Garnison, ständiges Einnehmen); bestendig, voortdurend.
Stand|diich = constitutioneel, vertegenwoordigend.
Stand|främer, m. = straat-, marktkramer.
Stand|ort, m. = standplaats. **Stand|pauke**, zie Stand|rede. **Stand|pferd**, f. = postpaard, wisselpaard. **Stand|punkt**, m. = plaats, standpunt, gezichtspunt; dat ist ein überwun-

dener *St.* = dat heeft zijn tijd gehad, daar zijn we boven verheven; eiem den *St.* klar machen = iem. zeggen waar 't op staat, iem. op zijn plaats zetten. **Standquartier**, *f.* = garnizoen; (in 't veld) kantonnement. **Standrecht**, *f.* = krijgswet, korte militaire rechtspraak, standrecht. **standrechtlich** = standrechtelijk. **Standrede**, *w.* = strafrede, vermanende *r.* **Standredner**, *m.* = strafredenaar. **Stange**, *w.* —, —n = stang, staaf, staak, roede (voor gordijnen); steng (van den mast); disselboom; stok, rek; tak (van een gewei); pijp (lak); staart (van vos en wolf); (stud.) hoog bierglas; eiem die *St.* halten = iem. bijstaan, iems. partij opnemen; *ook*: iem. aandurven; bei der *St.* bleiben = bij 't onderwerp blijven, niet afdwalen; *ook*: volhouden, niet wijken; eine lange *St.* = magere staak. **Stän'geldchen**, *f.* = stangetje, stokje enz., *zie* Stange. **Stän'genbese**, *m.* = bezem met langen steel. **Stän'genbohne**, *w.* = stok-, klumboon. **Stän'genreife**, *f.* = staafijzer. **stän'genförmig** = staafvormig. **Stän'gengebiss**, *f.* = stanggebit. **Stän'gengerüst**, *f.* = raam- of netwerk van staken. **Stän'gengetter**, *f.* = ijzeren hek. **Stän'gengold**, *f.* = staafgoud. **Stän'genholz**, *f.* = hakhout. **Stän'genfugel**, *w.* = stang-, staaf- of boutkogel. **Stän'genkupfer**, *f.* = staafkoper. **Stän'genleiter**, *w.* = kraanladder. **Stän'genpferd**, *f.* = disselpaard. **Stän'genpomade**, *w.* = pomade in lange stukken, batons. **Stän'genpfeffel**, *m.* = pijpzwavel. **Stän'genreife**, *w.* = zeep in staven of pijpen. **Stän'genriegellack**, *m.* = pijplak. **Stän'genrübel**, *f.* = staafzilver. **Stän'genpargerel**, *m.* = staafasperges. **Stän'genstahl**, *m.* = staafstaal, staal in staven. **Stän'genwerk**, *f.* = samenstel van staven of stangen, hekwerk. **Stän'islaus**, *m.* = Stanislaus. **Stank**, *m.* —(e)š = stank; *St.* für Dant = stank voor dank. **Stän'fer**, *m.* —š, — = stinker, stinkdier; twistzoeker, twiststoker. **Stänkeret**, *w.* —, —en = stank; twist, ruzie, gehaspel, twiststokerij. **stän'(e)rig** = stinkend. **stän'fern**, *schw.* (h.) = stinken; twist, ruzie maken; (naar iets) snuffelen. **Stänniol**, *f.* —(e)š = stanniool: bladlin. **Stän'ze**, *w.* —, —n = stanza; stropje van acht regels; stempel, doorslag. **stän'zen**, *schw.* (h.) = stempelen, uitslaan. **Stä'pel**, *m.* —š, — = scheepstimmerwerf, stapel; entrepôt; [stapel, hoop]; vom *St.* (laufen) lassen = van stapel laten (loopen) (eigen fig.). **Stä'peltgüter**, *Pl.*; *handel*, *m.* = stapelgoederen; -handel. **Stä'pellauf**, *m.* = 't van stapel loopen. **stä'peln**, *schw.* (h.) = stapelen, opstapelen. **Stä'peltort** (*od.* *plaz*), *m.*; *recht*, *f.* = stapelplaats; -recht. **Stä'pfe**, *w.* —, —n = indruk (van den voet), voetspoor, voetstap. [**stap'fen**, *schw.* (h.) = stappen].
I. **Star**, *m.* —(e)š, —e = staar (een oogziekte), cataract; eiem den *St.* fliehen = iem. de staar lichten; *fig.* iem. de oogen openen.
II. **Star**, *m.* —en *u.* —(e)š, —c(n) = spreekw. **stär**, *m.* —(e)š, —e = ram. **stärblind** = staarblind. **stärk** (*stärker*) = sterk (Arme, Beine, Nerven, Gedächtnis, Geruch, Geist, Eifer, Feer, Wind, Rauch, Licht, Ausdrud, Mauer, Festung, Tuch, Getränk); krachtig (Stimme, Sprache); zwaar

(Cigarre, Schlaf); hevig (Regen, Frost, Schnee, Gepolter); talrijk, groot (Gesellschaft, Gefolge, Anfang); groot, goed (Stunde, Meile); dik, zwaarlyvig; sterk, doorkneet, bekwaam; das ist zu *st.* = dat is te sterk, te erg, te gek; er ist *st.* in den Fingern = diep in de veertig; Einigkeit macht *st.* = eendracht maakt macht. **stärk'beibit** = lijvig, dik, zwaarlyvig. **stär'ke**, *w.* —, —n = sterkte, kracht, macht; dikte, dikheid; sterke zijde, fort; stijf; *zie ook* Stärke. **stär'keblau**, *f.*; *fabrik*, *w.* = stijfselblauw; -fabriek. **stär'kegrad**, *m.* = sterktegraad. **stär'kefleischer**, *m.*; *mehl*, *f.* = stijfselpap; -meel. **stär'ken**, *schw.* (h.) = versterken, sterk of krachtig maken, (den Mut) verlevendigen; eiem in etw. *f.* = iem. in iets versterken, stijven; (linnen) stijven. **stär'kend** = versterkend. **stär'kerin**, *w.* —, —nen = stijfster. **stär'kehend** = sterk- of snelstrooemend. **stär'kläubig** = sterk in 't geloof. **stär'knodig** = sterkgebeend, pootig. **stär'kleibig** = zwaarlyvig. **stär'kleibigkeit**, *w.* = zwaarlyvigheid. **stär'kung**, *w.* —, —en = sterking, versterking, 't stijven. **stär'kungsmittel**, *f.* = versterkend middel. **stär'mak**, *m.* = spreekw, spreekwtje. **stär'ost**, *m.* —en —en = starost (Poolsch); zooveel als: oudste, landvoogd, gouverneur). **stär'ostel**, *w.* —, —n = starostij. **starr** = star, stijf; (van 't oog, den blik) starrend, onbeweeglijk, strak; verstijfd (vor Räte, Sdreden); stijfhoofdig, koppig; *i.* und steif = stijf en strak. **stär're**, = Starheit. **stär'ren**, *schw.* (h.) = verstijven, stollen; staren, turen, staroogen; von Schmutz, von Gold starrn = stijf staan van slik, van goud; ganz Europa starrt in Waffen = is tot de tanden gewapend. **starr'heit**, *w.* — = stijfheid, onbeweeglijkheid, strakheid; stijfhoofdigheid. **starr'kopf**, *m.* = stijfhoofd, stijfkop. **starr'köpfig** = stijfhoofdig, -koppig. **starr'köpfigkeit**, *w.* — = stijfhoofdigheid, koppigheid. **starr'krampf**, *m.* = doodkramp, tetanus; krampachtige verstijving van 't geheele lichaam. **starr'sinn**, *m.* = stijfhoofdigheid, koppigheid. **starr'sinnig** = stijfhoofdig, koppig, eigenzinnig. **starr'sucht**, *w.* = katalapsie: zinvang, verstijving. **starr**, *m.* —(e)š, —š = start: beginpunt (van wedrennen e. d.). **stär'ten**, *schw.* (h.) = starten. **stär'te**, **stär'tis**, *w.* — = stazis, staze: stilstand van vochten. [**stär** = langzaam, bedaard]. **stär't**, *zie* stet. **stär'tarisch** = statarisch: langzaam voortgaand; statarische Lesüre = verklarend lezen. **stär'tig** = vast, bestendig, constant; eine Linie *st.* teilen = een lijn in de uiterste en middelste redden verdeelen. **stär'tigkeit**, *w.* — = vastheid, bestendigheid. **stär'tig**, *w.* — = statica: evenwichtsleer. **station**, *w.* —, —en = station (van spoorweg, postwagen e. d.); standplaats; staatsie, bid-, of heiligenkapel; freie *St.* = kost en inwoning. **stationär** = stationair: blijvend, vast. **stationie'ren**, *schw.* (h.) = stationeeren. **stationsgebäude**, *f.* = stationsgebouw. **stations'schiff**, *f.* = wachtschip. **stationsvorsteher**, *m.* = stationschef. **statiös** = statiens: pronkend, pronkerig, met staatsie, dechtig, elegant.

sta'tisch = statisch.
sta'tisch = (van paarden) onwillig staan blijvend, koppig.
Statist, m. -en, -en = figurant.
Statistiek, w. -, -en = statistiek. **Statistiker**, m. -s, -en = statisticus.
Statistiek, w. -, -en = figurante.
statistisch = statistisch, statistiek.
stati'v, f. -(e)s, -e = statief: voet-stuk, voet.
Statt, w. - = plaats, plek; an meiner *St.* = in mijn plaats; ein gutes Wort findet eine gute *St.* = een goed woord vindt een goede plaats; an Kindes *St.* annehmen = als kind aannemen; an Zahlung *St.* = bijwijze van betaling.
statt, *Bräp. mit Gen.* = in plaats (van); f. daß = in plaats dat.
Stätte, w. -, -n = (vaste, blijvende) plaats.
stat'ten: bon f. gehen = vorderen, opschieten; zu f. kommen = te stade of te pas komen.
statt finden, ft. (h.) = plaats hebben, pl. vinden, gebeuren; [verhoord worden, toegestaan worden, te pas komen, op zijn plaats zijn].
statt geben, ft. (h.): einer Bitte f. = een verzoek plaats geven, verhooren, inwilligen. **statt haben**, unr. (h.) = plaats hebben, gebeuren.
statthaft = geoorloofd, toelaatbaar, mogelijk; geldig. **Statthalter**, m. -s, -en = stadhouder, gouverneur. **Statthalterei**, w. -, -en = stadhouderschap, gouvernement. **Statthalterin**, w. -, -nen = stadhoudster, landvoogdes. **Statthalterchaft**, w. = stadhouderschap, landvoogdij(schap).
stattlich = statig (Grüßelung, Figur); deftig (Böhmhaus, Aufsicht, Herr); links (Haltung, Sammlung); degelijk, overvloedig (Mäßigkeit). **Statlichkeit**, w. - = statigheid, deftigheid, degelijkheid, slinkheid.
Statue, w. -, -n = standbeeld. **Statuette**, w. -, -n = statuette, beeldje.
statuieren, schw. (h.) = statuieren: vaststellen; toestaan; ein Exempel f. = een voorbeeld stellen.
Statuur, w. -, -en = statuur: lichaamsgestalte.
Stat'us, m. - = status: toestand. **Status-quo**, m. - = status quo: de gegeven toestand.
Statut, f. -(e)s, -en = statuut: regeling, reglement, bepaling. **statuarisch** = statuairisch: volgens de statuten, in de statuten.
statutenmäßig = volgens de statuten.
Staub, m. -(e)s = ('t) stof: sich aus dem Staube machen = zich uit de voeten maken; die Sache hat viel *St.* aufgewirbelt = heeft veel drukte, veel gedoe veroorzaakt; etw. in den *St.* ziehen = iets in 't stof sleuren. **staub'artig** = stofvormig, -achtig; poedervormig.
Staub'bad, m. = stortbeek, stuifbeek.
staub'bedekt = met stof bedekt. **Staub'besen**, m. = stoffer, plumeau. **Staub'beutel**, m. = stuifmeelzakje, helmknopje. **Staub'blüte**, w. = meeldraadbloem. **Staub'bürste**, w. = borstel, schuier. **Staub'chen**, f. -s, - = stoffje. **Staub'deckel**, m. = deksel tegen 't stof.
staub'en, schw. (h.) = stuiven. **staub'en**, schw. (h.) = stuiven, stoffen. **Stäuber**, m. -s, - = stoffer. **Staub'erde**, w. = losse grond.
Staub'faden, m. = meeldraad. **staub'geboren** = in 't stof geboren. **Staub'gefäß**, f. = helmknopje. **Staub'hemd**, f. = stofkiel, bloeze. **Staub'hülle**, w. = stofkleed, -mantel; stofwolk.

staub'ig = stoffig, vol stof.
Staub'famm, m.; -fittel, m.; -mantel, m. = stofkamm; -kiel (of -bloeze); -mantel.
Staub'mehl, f. = stuifmeel. **Staub'regen**, m. = stofregen. **Staub'säckchen**, f. = sponszakje (van de graveurs). **Staub'sand**, m. = stuifzand. **Staub'weg**, m. = stijl, stuif-(meel)weg. **Staub'wirbel**, m. = dwarreling van stof, opwarrelend stof. **Staub'wolke**, w. = stofwolk.
Stau'che, w. -, -n; m. -n, -n = mof, wijde mouw; hoofdhoek; stapel (vias, turf).
stau'chen, schw. (h.) = stooten, stuwen; opstapelen.
Stau'de, w. -, -n = struik, heester; über Stod und *St.* = over heg en steg. **stau'den sich** = als heester of struik opschieten; (bom Salat) kroppen maken. **stau'denartig** = struikachtig, heesterachtig. **stau'denförmig** = heestervormig. **Stau'dengewächs**, f. = heestergewas. **Stau'densalat**, m. = kropssalade, kropsla. **stau'dig** = heesterachtig.
stau'en, schw. (h.) = (water) opstuwen; (waren in 't schip) stouwen, pakken; oopenpakken; **sich f.** = opgestuwd worden, rijzen, samenpakken.
Stau'er, m. -s, - = stouwer, stauer.
Stauf, m. -(e)s, -e = beker, bokaal, glas, pot].
Stau'fen, m. = Staufen (een berg, ook naam van een geslacht).
stau'nen, schw. (h.) über [od. mit Dat.] = zich verbazen, zich verwonderen, verbaasd zijn of verbaasd staan over; [staren]. **Stau'nen**, f. -s = verbazing, verwondering. **stau'nen'swert**, -würdig = verbazend, verbazingwekkend.
Staub'besen, m. = geeselroede. **Staub'pe**, w. -, -n = geesel(roede); droes, snot (een veeziekte). **stau'pen**, schw. (h.) = geeselen, tuchtigen.
Stau'ung, w. -, -en = stouwing, stuwung.
Stä. = Stüd.
Stearin, f. -(e)s = stearine: gezuiverde talk.
Stearinlicht, f. = stearinekaars.
Stech'apfel, m. = doornappel, steekappel.
Stech'bahn, w. = renperk, -baan, strijdpark, tournooiveld. **Stech'baum**, m. = hulst, steekpalm. **Stech'becken**, f. = steekbekken, -pan, ondersteek. **Stech'eiche**, w. = hulst. **Stech'eisen**, f. = steekijzer, beitel.
stech'en, ft. (h.), (du stichst, er sticht; ich; stich; sticht! gestochen) = steken, prikken; **einem** (zum. einem) in den Arm f.; eine Nadel, die Sonne sticht = steekt; ein Schwein f. = steken, slachten; mein Glück sticht ihm in die Augen, in die Nase = steekt hem de oogen uit; in (die) See f. = in zee steken; der Hafer sticht ihn = de broodkrumels steken hem; die Neugier, der Mutwillen, der Hitzel sticht ihn = prikkelt hem; einem den Degen in den Leib f. = steken, stooten; einen Bären f. = dooden, vellen; eine Karte sticht die andere od. man sticht eine Karte mit einer andern = slaat, neemt; in Kupfer, in Stahl f. = graveeren, snijden; Silber f. = vitten, letterziften, muggeziften; ins Rote f. = naar 't rood zweemen; daß ist wieder gehauen noch gestochen = dat raakt kant noch wal, lijkt naar niets; [er sticht gewaltig auf einen Professor = hij zou dolgraag professor worden]; zie ook: *Star* I.
Stech'en, f. -s = (in der Setze) steek in de zijde; gravure; *St.* nach dem Ringe = ringsteken. **Stech'er**, m. -s, - = graveur; (ring-, lans-)steker; slagveer (aan een geweer);

(verre)kijker. **Stecherlohn** = graverloon.
Stecherslot, f. = steekslot (aan een geveer).

Stechhütege, w.; **gabel**, w.; **gintter**, m.; **heber**, m. = steekvlieg; -vork (*of*: drieland, greep); -brem; -hevel.

Stechkissen, f. = graveurskussentje. **Stechpalme**, w. = steekpalm, hulst. **Stechplak**, zie Stechbahn. **Stechring**, m. = steekring.

Stechtattel, m. = steekspelzadel.

Stechamboss, m. = handaambeeld. **Stechbeden**, zie Stechbeden. **Stechbett**, f. = dooppak, -kussen. **Stechbrief**, m. = steekbrief, verzoek of bevel tot aanhouding (met opgave van signalement enz. van den vervolgdde). **Stechbrieflich** verolgen = een verzoek of bevel tot aanhouding uitvaardigen tegen.

Stechen, m. -s, - = (jüdd.) stok, staak.

Stechen, (schw. (h.)) [das intrans. zw. in Imp. Rat, stähe] = steken (d. i. brengen, plaatsen, zetten, doen): den Degen in die Scheide, einen Pfahl in die Erde, etw. in die Tasche, einen ins Gefängnis f.; einen in den bunten Rock *od.* unter die Soldaten f. = iem. soldaat laten worden; Geld in etw. f., einen Beuten an den Spieß, einen Strauß an den Busen, eine Feder auf den Hut, etw. hinter den Spiegel, ein Haus in Brand f.; einer Sache ein Ziel, Grenzen f. = paal en perk stellen aan iets; einem etw. f. = iem. iets overbrengen, verklikken; dem hab' ich's ordentlich gestekt = ik heb hem behoorlijk de waarheid gezegd; Kartoffeln, Erbsen f. = poten; zitten, steken: der Degen steckt in der Scheide, der Pfahl in der Erde, der Schlüssel im Schloß *od.* in der Tasche, der Wagen im Rat, einer in Schulden, das Kissen steckt voller Nadeln; der Schlüssel steckt = zit, steekt in 't slot; f. steifen = blijven steken (in een rede bijv.); er steckt immer bei Müllers = hij zit altijd bij de M.; dahinter steckt etw. = daar steekt wat achter; da steckt's = daar zit 'm de knoop; das wird er nicht hinter den Spiegel f. = daar zal hij niet trotsch op zijn; sie f. unter einer Dede = zij spelen onder één deken; sich hinter einen f. = zich achter iem. verschuilen; einen ins Loch f. = iem. in de doos stoppen.

Stechenpferd, f. = stokpaard; jeder hat sein S. = ieder heeft zijn stokpaardje.

Stechkissen, f. = dooppakken. **Stechling**, m. - (e)s, -e = stek, stekje. **Stechnadel**, w. = speld. **Stechnadelbüchse**, w. = speldekoker.

Stechnadelkissen = speldekussen. **Stechreis**, f. = stek, stekje. **Stechribe**, w. = pootraap.

Stechschase (spr.: *stiepeltsjoes*), w. - = steepelchase: wedren met hindernissen.

Stechen, m. = Steven.

Steg, m. - (e)s, -e = smal pad, voetpad; vonder, plank; dwarshout (aan een spanzaag); kam (van een viool); springriem, souspied; formaatwit, -hout (van den boekdrukker); er weis alle Wege und Stege = hij kent alle gangetjes, alle knepen.

Stegschaf, f., **stapfen**, m. = formaathoutkast.

Stegreif, m. = (oorspr. stijgbeugel); aus dem S. = onmiddellijk, onvoorbereid; aus dem S. sprechen = voor de vuist spreken, improviseren.

Stegreifdichter, m. = improvisator. **stehen**, unr. (h.) (ich stehe; stand; stände u. stände; steh(e)! gestanden) = staan; einem Bildhauer, Maler f. = pozeeren voor; einem Model f. = iem. als model dienen; zu einem f. = iems. partij opnemen, zich aan iems. zijde

scharen, 't met iem. houden; ich stehe dafür = ik sta er voor in; wir stehen für unser Land = wij komen op, nemen 't op voor ons land; Wasche f., auf Posten f. = op wacht staan; er steht seinen Mann = hij staat zijn man; Gebatter f. = peetoom zijn, (een kind) ten doop houden; dem Feinde f. = standhouden tegen den vijand; die Uhr steht = staat stil; wo sind wir f. geblieben? = waar zijn we gebleven (in 't gesprek, bij 't lezen e. d.); es steht bei dir = 't staat aan jou, 't hangt van jou af; das steht dahin = dat laten we in 't midden, dat is de vraag; er steht in seinem dreißigsten Jahre = hij is in ..; wie steht's? = hoe staat 't, hoe gaat 't? ich stehe gut mit ihm = ik ben goed met hem, bevriend; wir f. uns ganz gut = we zijn heel goed met elkaar; es steht schlimm mit *od.* um etw. = het staat slecht met, 't ziet er slecht uit met iets; es steht zu hoffen, nicht zu ändern = 't is te hopen, niet te veranderen; das kommt mir teuer zu f. = dat komt me duur te staan; danach steht mein Sinn = daar streef, verlang ik naar; es steht mir bis oben heran = ik ben 't beu, 't hangt me de keel uit; einem nach dem Leben f. = iem. naar 't leven staan; er steht sich gut = hij heeft 't goed, 't gaat 'm goed in zijn zaak; er stand sich gut dabei = hij bevond zich, voer daar wel bij; er steht sich auf 2000 Taler = hij heeft een inkomen van 2000 daalders; zie ook: Begriff, Berg, Dienst, Gebot, Kriegsfuß, Loch, Pantoffel, Rebe, Ruf, Verdacht, Verfügung, Waffen.

stehend = staand; blijvend, vast; stehendes (stehendes) Fußes = staandevoets, op staanden voet; stehender Krager = staande kraag; stehende Bühne, Lebensart = vast tooneel, staande uitdrukking; stehendes Wasser = stilstaand water.

Stechfragen, m. = staande kraag.

stehlbar = steelbaar, te stelen.

Stechleiter, w. = dubbele ladder, trapleer.

stehlen, ft. (h.) (du stiehst, er stiehlt; stahl; stähle [*od.* stähle]; stiehl! gestohlen) = stelen; der kann mir gestohlen werden = hem mogen ze voor mijn part stelen, ik houd niet van hem; Sie können mir damit gestohlen werden = daar moet ik niets van hebben; sich aus dem Hause f. = 't huis uitsluipen, steelsgewijs uit 't huis gaan; sich in jemand's Vertrauen f. = zich steelsgewijs van iems. vertrouwen meester maken. **Stehler**, m. -s, - = steler, dief; zie ook: Hehler.

Stechplatz, m. = staanplaats. **Stechpult**, f. = hooge lessenaar. **Stechseidel**, f. = klein glas bier, wippertje.

st(e)rich = Stiermarksch. **St(e)rmarch**, die = Stiermarken. **St(e)rmärker**, m. -s, - = Stiermarker.

stief = stijf (Arm, Bein, Rücken, Wäsche, Pferd, vor Kälte), stram; sterk (Trug, Kaffee); stijf; gedwongen, gemaakt, houterig, linksch; einen steifen Hals haben = een stijven nek; die Ohren f. halten = den moed niet verliezen, volhouden; f. und fest behaupten, glauben = stijf en strak *of* stokstijf beweren, gelooven.

stiefbeinig = stijfbeenig; er benahm sich sehr f. = hij deed erg houterig. [**stief**, w. - = stijfheid; stijfjel, pap; stut; stijf stuk (in een schoen)]. **stiefen**, (schw. (h.)) = stijf maken, (linnen) stijven; (hoeden) opmaken, glanzen, lijmen; [(boomen, muren) stutten, schoren]; (einen in etw.) stijven; sich auf etw. f. = op

iets steunen, zich op iets beroepen, aan iets vasthouden, bij iets blijven. **Steifer**, m. -s, -- = stijver, papper, glanzer, apprêteur.

Steifheit, **Steifigkeit**, w. -- = stijfheid, strakheid, gemaaktheid, onbeholpenheid. **Steifung**, w. -- = 't stijven, stijving, 't steunen, stutten. **steif leinener Geselle** = houten Klaas.

Steig, m., zie **Steg**. **Steigbügel**, m. = stijgbeugel; aus den Steigbügeln kommen = de stijgbeugels verliezen. **Steigbügelriemen**, m. = stijgbeugelriem.

Steige, w. -, -n = pad; trap, ladder; stijging, helling; [twintigtal, snees].

steigen, ft. (h.) (ich steige;stieg; stiege; gestiegen) = stijgen, rijzen, hooger komen; klimmen; zu Pferde od. aufs Pferd f. = te paard stijgen; einem aufs Dach f. = iem. op zijn dak komen, op zijn vingers tikken; ins Grab f. = in 't graf neerdalen; in den (aus dem) Wagen, in das (aus dem) Schiff ft. = stappen; der Wein ist mir zu Kopfe gestiegen = naar 't hoofd gestegen; der Senf steigt mir in die Nase = de mosterd komt me in den neus; (Wasser, Aktien, Preise) rijzen. **steigend** = stijgend, klimmend, rijzend, wassend.

Steiger, m. -s, -- = klimmer, stijger; mijnbaas, mijnopzichter. **Steigerer**, m. -s, -- = opbieder. **steigern**, schw. (h.) = doen stijgen, opvoeren; (das Honorar) verhoogen; (die Miete, einen Mieter) opslaan; [kooopen, mijnen]; ein Adjektiv f. = een adj. trappen van vergelijking doen aannemen; sich fr. = grooter worden, rijzen, stijgen.

Steigerrohr, f. = afblaaspomp.

Steigerung, w. -, -en = stijging, rijzing, verhooging, opslag; vorming van de trappen van vergelijking, gradatie. **Steigerungsgrad**, m.; -stufe, w. -- = trap van vergelijking.

Steigung, w. -, -en = stijging, klimming; helling.

steil = steil, sterk hellend. **Steile**, w. -, -n; **Steilheit**, w. -- = steilte, steilheid. [**steilen sich**, schw. (h.) = steil oploopen].

Stein, m. -(es), --e = steen; steenrots, rotssteen, pit, kern, (blaas)steen, (dam)schijf, -steen; (schweiz.) hagelsteen; S. des Antikse(n)s, der Weisen = steen des aanstoots, der wijzen; es könnte einen S. erbarmen = 't zou een steen vermurwen; mir fiel ein S. vom Herzen = er viel me een steen van 't hart; über Stad und Stein = over heg en steg; zie ook: Wein, Brett. **Steinacker**, m. = steenachtige akker, veld vol steenen.

Steinader, w.; -ader, m. = steen|ader; **Steinast** = stokoud. [-arend.

Steinamfel, w.; -arbeit, w.; -art, w. = steen|merel; -arbeid; -soort.

steinartig = steenachtig. **Steinbach**, m. = rotsachtige beek. **Steinbank**, w. = steenen bank, bank van steenen. **Steinbeschwerde**, w. = last van steen, graveel. **Steinbild**, f. = steenen beeld.

Steinbildung, w.; -block, m.; -bock, m. = steenvorming; -blok; -bok.

Steinboden, m.; -bohrer, m.; -brecher, m. = steen|bodem; -boor; -breker.

Steinbruch, m.; -buche, w. = steen|groeve; -beuk.

Steinbutt, m., **Steinbutte**, w. = tarbot.

Steinbamm, m. = steenen dijk, dam; straatweg.

Steindruck, m.; -drucker, m.; -eiche, w. = steen|druk; -drukker; -eik.

steinen, schw. (h.) = met steenen afzetten. **steinern** = steenen, van steen.

Steinische, w.; -flach, w. = steen|esch; -vlas.

steinförmig = steenvormig.

Steinfrucht, w.; -galle, w. = steen|vrucht; -gal (gezwel aan den poot van 't paard).

Steingerinne, f. = waterloop van losse steenen.

Steingrief, m.; -grube, w. = steen|gruis; -groeve.

Steingrund, m. = steenachtige grondslag.

Stein gut, f. = steengoed, aardewerk.

Steinhändler, m. = handelaar in edele steenen, juwelier. **steinhart** = steenhard.

Steinhärte, w. = hardheid van een of van den steen. **Steinhaus**, w. = houweel (van den steenhakker in de steengroeve). **Steinhaus**, m. = steenhoop. **Steinholz**, f. = houtgraniet. **steinicht**, **steinig** = steenachtig, vol steenen. **steinigen**, schw. (h.) = steenigen.

Steinigung, w. -, -en = steening.

Steinlabinett, f. = steenverzameling.

Steinlaren, m.; -fennner, m.; -fern, m. = steen|kar; -kenner; -kern.

Steinlitt, m.; -flöhe, w.; -fluff, w.; -föhle, w. = steen|lijm; -klip; -kloof (of: rotskloof); -kool.

Steinlohlenbergwerk, f.; -gas, f.; -grube, w. = steenkolen|mijn; -gas; -groeve (of: -mijn).

Steinlohlenbetzung, w.; -lager, f.; -schacht, m. = steenkolen|verwarming; -laag; -mijn (of: -schacht).

Steinlohlenteer, m. = koolteer.

steinkrank, = lijdende aan den steen, aan 't graveel. **Steinkrankheit**, w. = graveel.

Steinkrug, m. = steenen kruik.

Steinkruste, w.; -kunde, w.; -lage, w. = steen|korst; -kunde; -laag.

Steinlöffel, m. = steenlepel (voor 't graveel); steenen lepel. **Steinmalerei**, w. = mozaiek-schilderwerk.

Steinmarber, m.; -masse, w.; -meißel, m. = steen|marter; -massa; -beitel.

Steinmergel, m. = steenmergel. **Steinmesser**, f. = steensnijmes, lithotoom. **Steinmetz**, m. -en, -en = metselaar, steenhoouer.

Steinmörser, m. = steenmortier (om met steenen kogels te schieten). **Steinmörtel**, m. = steenmortel, cement.

Steinobst, f.; -öl, f.; -operation, w. = steen|vruchten; -olie; -operatie.

Steinplatte, w. = dakkarton, carton-pierre.

Steinpflanz, f.; -pflanze, w. = steen|pek; -plant.

Steinplaster, f. = (steenen) plaveisel, straatsteenen. **Steinplatte**, w. = zerk, steenen plaat. **Steinramme**, w. = stamper, juffer. **steinreich** = schatrijk. **Steinreich**, f. = delfstoffenrijk. **Steinrinde**, w. = steenkorst.

Steinrinne, w. = waterloop van losse steenen. **Steinrinne**, w. = scheur, kloof, barst.

Steinrüge, w.; -salz, f. = steen|zaag; -zout.

Steinhammer, m. = verzamelaar van steenen. **Steinhand**, m. = grint. **Steinfang**, m. = steenen lijkst, sarkophaag.

Steinlicht, w.; -schleifer, m.; -schleuder, w. = steen|laag; -slijper; -slinger.

Steinloch, f. = vuursteenslot (van een geweer). **Steinlöcher**, m. = roodborst-tapuit. **Steinlöcher**, Pl. = pijn van den steen, van 't graveel. **Steinlöcher**, w.

m. = graveur; steen-operateur. **Stein'schnitt**, m. = steensnijding, lithotomie. **Stein'schrift**, steenschrift, inscriptie. **Stein'setzer**, m. = steenzetter; stratenmaker.

Stein'stafel, w.; **strog**, m.; **stwall**, m.; **stwand**, w. = steenen tafel; st. trog; st. wal; st. muur.

Stein'sware, w. = steenwaar, steengoed, aardewerk. **Stein'sweg**, m. = steen-, straatweg. **Stein'swerk**, f. = rotswerk.

Stein'swurf, m.; **stzange**, w.; **stzeichnung**, w. = steen/worp; -tang; -druk.

Stein'szeit, w. = steenen tijdperk.

Stein'sper, m. -s, -e = stut, schoor.

Stein'ssch, zie stein'sch.

Stein's, m. -es, -e = stuit, achterste.

Stein'sbein, f. = staart-, stuitbeen.

Stein'sle, w. -, -n = stele; zuil, grafzuil.

Stein'slage (spr.: *laage*), w. -, -n = stellage.

Stein'sbar = stelbaar, te stellen, te regelen.

Stein'schen, f. -s, -n = plaatsje, plekje.

Stein'sdichlein, f. -(s), -n = (geheime) samenkomst, rendez-vous.

Stein'sle, w. -, -n = plaats: plek, betrekking, ambt, (in een boek) passage; er kommt nicht vor der S. = hij vordert niet, schiet niet op; etw. zur S. schaffen = iets aanbrengen, bezorgen; mit werden an Ort und S. sein = we zullen ter bestemder plaats zijn; jem's S. vertreten = iem. plaats vervangen; an Ihrer S. = in uw plaats; auf der S. = dadelijk, onmiddellijk, oogenblikkelijk; an erster S. = in de eerste plaats, vóór alles; sich zu einer S. melden, sich um eine S. bewerben, um eine S. anhalten = naar een betrekking staan, dingen, solliciteeren.

Stell'en, f. (h.) = stellen, zetten, plaatsen; zur Schau eine Frage, einen Bürger, einen Stellvertreter, zufriedenen f. = ten toon, een vraag, een borg, een plaatsvervanger, tevreden stellen; die Speisen warm f. = warm houden; etw. kalt f. = laten afkoelen; etw. in den Hintergrund f. = op den achtergrond plaatsen; einem etw. vor Augen f. = iem. iets voor oogen houden; er hatte seine Sache auf nichts gestellt = hij gaf zich geheel en al aan 't toeval over; (die Uhr) regelen, gelijk zetten; (das Geschäft) richten; (die Segel) regelen; (einen Zeugen) bijbrengen; (eine Armee) in 't veld brengen; etw. zur Diskussion f. = de discussie over iets openen; einen f. = iem. rekenschap (van iets) vragen; die Hunde f. das Wild = brengen 't wild tot staan; (eine Mühle) stillzetten; bereit f. = klaar, gereed zetten; einen sicher f. = iem. zekerheid, waarborg geven; einem nach dem Leben f. = naar 't leven staan; sich f. = gaan staan, zich plaatsen; sich einem würdig an die Seite f. = toonen, dat men waard is naast iem. te staan, zich iem. waardig toonen; die Sache stellt sich anders = gaat er anders uitzien; der Preis stellt sich auf 10 Mark = is 10 Mk.; wann müssen Sie sich f.? = wanneer moet u voorkomen (voor de rechtbank), opkomen (in dienst)? sich f. = zich (als gevangene) aanmelden; ich konnte mich nicht mit ihm f. = ik kon 't niet eens met hem worden, kon niet met hem over weg, kon 't niet met hem vinden; ich hatte mich mit dem Schaffner gut zu f. gebüht = ik had mij den conducteur tot goed vriend weten te maken; er stellt sich nur so = hij houdt zich maar zoo; er stellt sich krank, taub = hij houdt zich ziek, doof; er stellt sich, alsob er mich nicht sieht = hij doet, alsof ...; zie

ook: Abrede, Antrag, Bein, Kopf, Probe, Rede, Verfügung.

Stell'en, f. = (in couranten) verzoek om plaatsing, dienstaanbieding, biedt zich aan.

Stell'enjäger, m. = baantsjesjager. **Stell'en-**

sammlung, w. = citatenverzameling. **Stell'en-**

weijse = hier en daar.

Stell'er, m. -s, -n = reguleur.

Stell'macher, m. = (nordb.) wagenmaker.

Stell'rad, f. = reguleur. **Stell'scheibe**, w. = kompas (in een horloge). **Stell'schraube**, w. = stelschroef.

Stell'lung, w. -, -en = stelling, plaatsing, positie, plaats, ligging, houding, stand, betrekking; die S. der Gruppen, des Geschüßes = de positie van de troepen, van 't geschut; gesellschaftliche S. = maatschappelijke positie. **Stell'lungspflichtig** = dienstplichtig.

Stell'vertretend = plaatsvervangend. **Stell'-**

vertreter, m. = plaatsvervanger, remplaçant, vertegenwoordiger. **Stell'vertretung**, w. = plaatsvervanging, vertegenwoordiging. **Stell'-**

wagen, m. = (südd.) omnibus. **Stell'zeiger**, m. = wijzer van 't kompas (in een horloge).

Stell'zirkel, m. = stelpasser.

Stell'ze, f. = houten been. **Stell'ze**, w. -, -n = stelt; auf Stell'en gehen = op stellen loopen (eig. en fig.). **Stell'zenläufer**, m. = stellooper. **Stell'zfuß**, m. = houten been.

Stemm'eisen, f. = steekbeitel, fermoor.

Stem'men, f. (h.) = met kracht zetten (bijv. die Hände in die Seite, den Fuß gegen die Wand); den Ellbogen auf den Tisch f. = met den elleboog op de tafel steunen; er stemmte die Hände unter das Kinn = zette, drukte; Lächer f. = gaten steken; [das Wasser f. = opstuwen, tegenhouden]; sich f. = zich schrap zetten, zich verzetten, zich (tegen iets aan) drukken.

Stem'pel, m. -s, -n = stamper, stempel, merk, postmerk, keur; stempel (van den stamper eener bloem); zegel; auf S. geschrieben = op zegel geschreven; der S. der Wahrheit = de stempel. 't merk der waarheid.

Stem'pel|abgabe, w.; **amt**, f. = zegel|belasting (*of*: -recht); -kantoor.

Stem'pelbogen, m. = gezegeld vel papier, zegel.

Stem'pel|gebühr, w. (*od.* -geld, f.); -**geseh**, f. = zegel|recht (*of* -geld); -wet.

Stem'pelmarke, w. = zegel, stempel. **stem'-**

pein, f. (h.) = stempelen, (papier) zegelen; (waren) stempelen, merken; kenmerken; (bergb.) stutten; einen zum Lügner f. = iem. tot een leugenaar stempelen, als leugenaar bekend doen zijn; einen zu etw. f. = iem. er toe brengen voor een bepaald geval een anders meening vol te houden. **Stem'pelpapier**, f. = gezegeld papier. **stem'pelplichtig** = aan zegel onderworpen. **Stem'pelschneidkunst**, w. = kunst van 't stempelsnijden. **Stem'pelschneider**, m. = stempelsnijder. **Stem'peltaster**, -**tage**, w. = zegelbelasting. **Stem'pelzeichen**, f. = merk, zegelmerk. **Stemp'ler**, m. -s, -n = stempelaar, zegelaar.

Sten'ge, w. -, -n = steng.

Sten'gel, m. -s, -n = stengel, steel; vom S. fallen = verbouwereerd staan. **sten'gel-**

artig = stengelachtig, -vormig. **Sten'gel-**

erbsen, Pl. = klimmerwten.

Stenogramm, f. -(e)s, -n = stenogram; stenografisch geschreven stuk. **Stenograph**,

m. -en, -en = stenograaf. **Stenographie**, w. -, -(e)n = stenografie. **Stenographie**'ren, fchw. (h.) = stenografeeren. **Stenographisch** = stenografisch.

Sten'orstimme, w. = stentorstem.

Stephan, m. = Stefanus, Steven. **Stephanie**, w. = Stefanie. **Stephanus**, m. = Stefanus.

Steppbett, f.; **decke**, w. = gestikte matras;

Steppe, w. -, -n = steppe. [gest. deken.

Steppen, fchw. (h.) = stikken, doorstikken, doornaaien.

Steppenbewohner, m. = steppenbewoner.

Stepperei, w. -, -en = stikwerk. **Stepp'erin**, w. -, -nen = stikster.

Stepp'nadel, w.; **naht**, w.; **stiche**, w.; **stich**, m. = stik|naald; -naad; -zijde; -steek.

Stier, m. -(e)s, -e u. -s = stère, kub. meter.

Stierbeibett, f.; **buch**, f.; **fall**, m. = sterf|bed; -lijst (of: doodenlijst, doodboek); -geval.

Stierbegebet, f. = gebed van een stervende, gebed bij een stervende. **Stierbegedanken**, Pl. = doodsgedachten. **Stierbegeld**, f. = begrafeniskosten. **Stierbegsang**, m. = lijkzang.

Stierbeglode, w. = doods-klok. **Stierbehäus**, f. = sterfhuus. **Stierbehemd**, f. = doods-hemd. **Stierbejahr**, f. = sterfjaar. **Stierbekaste**, w. = begrafenistonds, weduwentonds.

Stierbekleid, f. = doods-kleed. **Stierbelied**, f. = lijkzang.

Stierbe|liste, w.; **monat**, m. = sterf|lijst (of: doodenlijst); -maand.

Stierben, ft. (f.) (du stirbt, er stirbt; starb; stürbe; stirb! gestorben) = sterven, overlijden, doodgaan; eines natürlichen Todes od. einen natürlichen Tod ft. = een natuurlijken dood st.; Hungers od. vor Hunger ft. = van den honger st.; an den Blattern, den Mäsem, an einer schrecklichen Krankheit ft. = aan de pokken enz. st.; vor Langweile ft. = van verveling sterven, zich doodelijk vervelen. **Stierben**, f. -s = sterven, dood; [pöst]; im St. liegen = op sterven liggen; zum St. langweilig, zum St. verliebt = doodelijk vervelend, verliefd; es ist um Lebens und Stierbens willen = bij leven en sterven of men kan niet weten wat er gebeurt. **Stierbensangst**, w. = stervensangst, doodsangst. **Stierbenskrank** = doodziek. fein **Stierbenswürthen** = geen stom woord, geen enkel woord. **Stierbesakramente**, Pl. = laatste sakramenten, laatste oliesel.

Stierbestunde, w.; **tag**, m.; **zeit**, w.; **zimmer**, f. = sterf|uur; -dag; -tijd; -kamer.

Stierblid = sterfelijk; ft. verliebt = doodelijk verliefd; ein Stierblidher = een sterveling.

Stierblidheit, w. = sterfelijkheid, sterfte.

Stierblidheitsliste, w. = sterfelijst. **Stierblidheitsziffer**, w. = sterftecijfer.

Stierbling, m. -(e)s, -e = zwakkelijk, vroeg gestorven schepsel.

Stereometrie, w. = stereometrie. **Stereometrisch** = stereometrisch. **Stereoskop**, f. -(e)s, -e = stereoscoop. **Stereoskopisch** = stereoscopisch.

Stereotyp = stereotiep; vaststaande drukvorm; vast, onveranderlijk. **Stereotypausgabe**, w. = stereotypuitgave. **Stereotypie**, w. = stereotypie; vervaardiging van vaste drukplaten. **Stereotypie**'ren, fchw. (h.) = stereotyppeeren; vervaardigen van vaste drukplaten, 't drukken daarmee. **Stereotypisch** = stereotypisch. **Stereotypplatte**, w. = stereotypplaat.

Steril = steriel; onvruchtbaar, dor. **Sterilisafion**, w. -, -en = sterilizatie. **Sterilistie**'ren, fchw. (h.) = sterilizeeren (van ziektekiemen bevrijden). **Sterilistat**, w. = steriliteit; onvruchtbaarheid, dorheid.

[**Sterfe**, w. -, -n = vaars.]

Sterlet, m. -s, -e = sterlet; kleine steur.

Sterling, m. = sterling.

Stern, m. -(e)s, -e = ster, star, gestarnte, (boekdr.) sterretje; er hat weder Glück noch St. = hij heeft hoegenaamd geen geluk; sein guter St. = zijn goed gesternte; soms: achtersteven (naar 't Eng.), spiegel.

Sternader, w. = staartader (van 't paard).

Sternambeter, m. = steraanbidder. **Sternartig** = stervormig, gesternd. **Sternbeschreibung**, w. = sterrenbeschrijving. **Sternbild**, f. = sterrenbeeld. **Sternbinde**, w. = sterverband. **Sternblume**, w. = sterrebloem, aster.

Sternbeuter, m.; **deutung**, w.; **dienst**, m. = sterren|wichelaar; -wichelarij; -dienst.

Stern(en)bahn, w. = loopbaan van de sterren, sterrenloop. **Stern(en)banner**, m. = sterrenvlag (Am. vlag). **Stern(en)bede**, w. = gesternd plafond. **Stern(en)dom**, m.; **fest**, w. = hemelgewelf. **Stern(en)beer**, f. = sterrenheir.

Stern(en)hell, **klar** = helder door de sterren verlicht.

Stern(en)helle, w.; **himmel**, m.; **meer**, f.; **zelt**, f. = sterren|licht (of: -glans); -hemel; -zee; -gewelf (ook: stargewelf).

Sternförmig = stervormig. **Sternfuder**, m. = sterrekijker. **Sternheil** = helder door de sterren verlicht. **Sternkammer**, w. = sterrenkamer (hoogste gerechtshof onder Hendrik VII van Engeland). **Sternkarte**, w. = sterrenkaart. **Sternkoralle**, w. = sterkoraal. **Sternkunde**, w. = sterrenkunde. **Sternkundig** = sterrenkundig. **Sternlehre**, w. = sterrenkunde. **Sternschanze**, w. = sterreschans. **Sternschuppe**, w. = verschiepende ster. **Sternseher**, m. = sterrenkijker. **Sternstafel**, w. = sterrekundige tabel. **Stern|wahrstager**, m.; **wahrstager**, w.; **warte**, w. = sterren|wichelaar; -wichelarij; -wacht.

Sternzeit, w. = sterretijd.

Sturz, m. -es, -e = staart, ploegstaart.

stet = onveranderlijk, vast, bestendig, voortdurend, rustig, kalm.

Stethoskop, f. -(e)s, -e = stethoscoop: [hoorbuis].

stetig zc., zie stätig zc.

stets = steeds, voortdurend, altijd, immer.

I. **Steuer**, w. -, -n = belasting, accijns, tol, recht; [ondersteuning in geld]; belasting-departement; zur St. der Wahrheit = om hulde aan de waarheid te doen; er ist bei der St. = hij is bij de belastingen.

II. **Steuer**, f. -s, - = (stuur)roer.

Steueramt, f. = belastingkantoor. **Steueranlage**, w. = verdeling, overslag van de belastingen. **Steueranschlag**, m. = raming van de belastingen. **Steueraufseher**, m. = controleur. **Steuerbar** = belastbaar; ich habe nichts Steuerbares bei mir = ik heb niets aan te geven.

Steuerbeamter, m.; **behörde**, w. = ambtenaar van de belastingen; departement v. d. b.

Steuerbewilligung, w. = toestaan, voteeren van belastingen. **Steuerbezirk**, m. = belastingdistrict.

Steuerbord, f. = stuurbord.
Steuerbuch, f.; **direktor**, m.; **etnahme**, w. = kohier van de belastingen; directeur v. d. b.; ontvangst of inning v. d. b.
Steuerernehmer, m. = ontvanger.
Steuerende, f. = achtersteven.
Steuererhebung, w. = belastingheffing.
Steuererlass, m. = ontheffing van belasting.
Steuererlass, f. = belastingvak. **Steuererfrei** = vrij van belasting. **Steuerfreiheit**, w. = vrijdom van belasting.
Steuerergeld, f.; **gefetz**, f.; **kasse**, w. = belasting|geld; -wet; -kas.
Steuerermann, m. = stuurman.
Steuermannskunst, w.; **maat**, m. = stuurmans|kunst; -maat.
I. steuern, fchw. (h.) = belasting betalen, opbrengen; [bijdragen, ondersteunen].
II. steuern, fchw. (h. u. f.) = (een schip e. d.) sturen, richten; wtr steuerten nach Süden = we stevenden, voeren zuidwaarts; er steuert auf eine Stelle bei der Steuer = hij jaagt naar een betrekking bij de belastingen; einer Sache ft. = te keer gaan, tegengaan.
Steuerordnung, w. = belastingverordening.
Steuerpflichtig = belastingplichtig, -schuldig.
Steuererrad, f. = stuurrad, rad van 't roer.
Steuererrat, m. = raad van financiën; een titel van een ambtenaar der belastingen.
Steuerreform, w.; **rolle**, w. = belasting|hervorming; -kohier (of -register).
Steuererruder, f. = roer, stuur.
Steuerersache, w.; **schein**, m. = belasting|zaak; -biljet.
Steuer(ing), w. —, —en = 't sturen; 't tekeer-gaan.
Steuerverwaltung, w.; **wesen**, f.; **zahler**, m.; **zettel**, m. = belasting|beheer; -wezen; -betaler; -biljet.
Steuerzuschlag, m. = opcenten.
Steben, m. —s, — = steven.
Steward (spr.: *stjoed*), m. —s, —s = steward; hofmeester (op schepen).
Stehermarf, zie Steiermarf.
stibitzen, fchw. (h.) = stelen, gappen, weg-pikken.
Stich, m. —(e)s, —e = steek, stoot; gravure, plaat; slag (in 't kaartspel); ruil; [roes]; **Stieb** und **St.** = houwen en steken; eimen im **St.** lassen = in den steek laten; **St. halten** = steek houden; der **Wein**, das **Bier** hat einen **St.** = is zurig; das **Stiech** hat einen **St.** = is een tikje bedorven, er is een smaakje aan; das war ein **St.** auf mich = een steek, zet op mij; **St. um St.** = ruil om ruil; diese **Farbe** hat einen **St.** ins **Grüne** = zweemt naar 't groen.
Stichblatt, f. = steekblad, stootplaat (van den degen); troefkaart; ich will seinen **Referenzen** nicht zum **St.** dienen = mikpunt, doelwit.
stichdunkel = stikdonker. **Stichel**, m. —s, — = graveerstift, -naald, steekijzer. **Stichelei**, m. —, —en = stekelige zet, hatelijkheid, steek, toespeling. **Stichelstecher**, m. = graveerfout.
Stichelstich, m. = (een paard) witspik-kelde vos. **sticheln**, fchw. (h.) auf einen = hatelijke toespelingen maken, op iem. hatelijkheden debiteeren. **Stichelrede**, w. zie Stichelstich. **Stichelwort**, f. = hatelijke zet, steek.
Stichentscheid, m. = beslissing door den voorzitter bij staking van de stemmen.
stichfest, **stichfrei** = onkwetsbaar. **stichhaltig** = steekhoudend. **Stichhaltigkeit**, w. —,

—en = steekhoudendheid, geldigheid, deugdelijkheid. **Stichherd**, m. = steekbaard, ontvangbekken. **Stichler**, m. —s, — = hatelijk mensch, spotter. **Stichling**, m. —(e)s, —e = stekelbaarsje. **Stichmal**, f. = litteken van een steek.
Stichomantie, w. — = stichomantie (waarzeggerij uit plaatsen, die men in een boek opslaat). **Stichprobe**, w. = proef uit een smeltoven, uit een wijnvat; proef, proeve, proefje (uit een boekwerk, op goed geluk hier en daar genomen). **Stichsäge**, w. = steekzaag. **Stichwaffe**, w. = steekwapen. **Stichwahl**, w. = herstemming. **Stichwort**, f. = [scherp woord, steek, scherpe zet;] slagwoord (op 't tooneel); leus; klapper, custos (onder aan de bladzijde). **Stichwunde**, w. = steekwonde.
Sticharbeit, w. = borduurwerk.
stichfel, zie steil.
sticken, fchw. (h.) = borduren; (f.) = stikken.
sticken, m. —s, — = (strijk)stokje; breinaald.
sticker, m. —s, — = borduurder. **stickerin**, w. —, —en = borduurster. **stickerin**, w. —, —en = borduurster.
stichflut, m. = stikzinking.
stichgarn, f. = borduurgaren.
stichgas, f. = stikgas.
stichgold, f. = borduurgouddraad.
stichhusten, m.; **luft**, w. = stik|hoest; -lucht.
stichmuster, f.; **nadel**, w.; **rahmen**, m.; **seide**, w. = borduur|patroon; -naald; -raam; -zijde.
stichstoff, m. = stikstof. **stichstoffhaltig** = stikstofhoudend. **stichstoffverbindung**, w. = stikstofverbinding. **stichvoll** = stikvol. **stichzeug**, f. = borduurgoed.
stieben, ft. (h.) (ich stiebe; stob; stöbe; stiebe! gestoben) = stuiven, vliegen.
stiefbruder, m. = stiefroeder.
stiefel, m. —s, — = laars, stavel; pomp-cylinder; (boonen)staak, stut, paal; Spaansche laarzen; feinen guten **St.** gehen = flink loopen; feinen **St.** arbeiten, tanzen, trinken u. d. = terdege werken, dansen, drinken e. d.; er kann seinen **St.** vertragen = heel wat (drank e. d.) verdragen; er stieß in feinem guten **St.** = hij steekt in geen goed vel.
stiefelanzieher, m. = laarzetrekker. **stiefelbürste**, w. = schoenborstel. **stiefelden**, f. —s, —; **stiefelerre**, w. —, —n = laarsje.
stiefelhands, m. = laarzepoetser. **stiefelnacht**, m. = laarzeknecht. **stiefeln**, fchw. (h.) = laarzen aantrekken; (boonen, erwten) stutten; (f.) = loopen, aanstappen; gestiefelt und gepornt = gelaarsd en gespoord.
stiefelputzer, m.; **quaste**, w.; **schaft**, m. = laarze|poetser; -kwast; -schacht.
stiefelstulpe, w.; **strikke**, w. = laarze|kap; -strop (of: -trekker).
stiefelstern, Pl. = stiefouders.
stiefelwichse, w.; **wischer**, m. = schoen|smeer (of: -was); -poetser.
stiefgeschwister, Pl.; **kind**, f.; **mutter**, w.; **mütterchen**, f. = stief|broers en -zusters; -kind; -moeder; -moedertje (of: viooltje).
stiefmütterlich = stiefmoederlijk.
stiefschwester, w.; **sohn**, m.; **tochter**, w.; **vater**, m. = stief|zuster; -zoon; -dochter; -vader.
stiege, m. —(e)s, —e = stijgende weg.
stiege, w. —, —n = (stiege) helling, trap;

twintigtal, snees; iiser drei Steigen = drie (trappen) hoog; eine S. Leinwand = 20 el binnen.

Stieg'lik, m. = distelvink.

Stiel, m. -(e)s, -e = steel, handvat, heft; stengel, steel (van een blad); mit Stumpf und S. ausrotten = met wortel en tak uitrooien, totaal verdelgen. **stie'len**, schw. (h.) = met een steel voorzien, een steel aan iets maken; gestielt = gesteeld. **Stiel'ende**, f. = uiteinde (van den steel). **stie'lig** = vervelend. **stiel'los** = zonder steel, ongesteeld. **stiel'ständig** = gesteeld.

Stie'gel, **Stie'ger**, zie **Ste'ger**.

Stier, m. -(e)s, -e = stier; den S. bei den Dörnern fassen = den stier bij de horens pakken; S. von Uri = een staatshorenblazer. **stier** = starend, strak, wezenloos.

Stier'gefecht, f. = stierengevecht. **Stier'gespann**, f. = span stieren. **Stier'opfer**, f. = stierenoffer.

I. **Stift**, m. -(e)s, -e = stift, punt, draadnagel, pin; tong (van een gesp); naald (van een veter); potlood; stomp (van een tand); klein kereltje, piccolo.

II. **Stift**, f. -(e)s, -er (u. -e) = stichting, stift, sticht, klooster, domkapittel, bisdom, seminarium; Hütte des Stifts = tabernakel.

stift'en, schw. (h.) = van een stift, punt, naald voorzien; vastmaken; tot stand brengen; (eine Kirche, ein Kloster, ein Spital, eine Religion, eine Sekte, Frieden, Anheil) stichten; (einen Orden) stichten, instellen; (ein Fest) instellen; (Kündel) veroorzaken; eine Lampe in die Kirche, ein Buch in eine Bibliothek, sein ganzes Vermögen in das Schloss st. = een lamp aan de kerk schenken enz.; du habest die etw. Schöne gestiftet = daar heb je wat moois aangericht. **Stift'er**, m. -s, - = stichter, grondvester, schepper, oorzaak, aanlegger, bewerker; gever, schenker. **Stift'erin**, w. -, -nen = stichtster, stichteres. **stift'lich** = stichtsch, van 't sticht, van de stichting, tot de stichting behoorende. **Stift'ler**, m. -s, - = iem. die tot een sticht of stichting behoort.

Stift's'amt, f. = kapittel; domheerschap.

Stift's'amtman, m. = kapittelheer, domheer.

Stift's'brief, m. = stichtingsbrief. **Stift's'dame**, -frau, w., -fräulein, f. = stichtdame, kapittelvrouw. **Stift's'gemeinde**, w. = kapittelgemeente. **Stift's'hauptmann**, m. = hoofd van 't kapittel, kapittelheer, domheer.

Stift's'haus, f. = kapittelhuis, vergaderhuis van 't kapittel. **Stift's'herr**, m. = kapittelheer, kanunnik. **Stift's'hütte**, w. = tabernakel des Heeren. **Stift's'tanzler**, m. = kanselier van 't kapittel.

Stift's'kasse, w.; -kirche, w. = kapittelkas; -kerk (of: domkerk).

Stift's'brüder, w. = prebende, prove.

Stift's'prediger, m.; -propst, m. = domprediker; -proost.

Stift's'stelle, w. = kanunniksplaats.

Stift's'tag, m.; -versammlung, w.; -verwaltung, m. = kapittel[dag; -vergadering; -beheerder.

Stift'ung, w. -, -en = stichting, oprichting, instelling, schenking; sticht, inrichting, geschenk; milde S. = vrome stichting.

Stift'ungs'brief, m.; -fest, f.; -jahr, f. = stichtings'brief; -feest; -jaar.

stift'ungsmäßig = overeenkomstig den stichtingsbrief.

Stift'ung's'tag, m.; -urkunde, w. = stichtings[dag; -oorkunde.

Stig'ma, f. -s, -ta = stigma; stip, vlek, litteeken, (bot.) steempel. **Stigmatisation**, w. = stigmatizatie; brandmerking; merking met de 5 wonden van Christus. **stigmatise'ren**, schw. (h.) = stigmatizeeren.

Stil, m. -(e)s, -e = stijl, trant, bouw-, schrijfwijze.

Stilet't, f. -(e)s, -e = stilet; kleine dolk.

stillic'ren, schw. (h.) = stileeren, in goeden stijl brengen. **Stilist**, m. -en, -en = stilist, meester in den stijl. **Stilist'ik**, w. -, -en = stilistica; stijlleer. **stilist'isch** = stilistisch; van den stijl; in stilistischer Beziehung = wat den stijl betreft.

stille (gum. stille) = stil (in alle bet.); stiller Freitag, stille Woche, stille Messe, stiller Ocean = stille Vrijdag, st. week, st. mis, st. Oceaan; die Stillen im Lande = de stillen in den lande; sich f. verhalten = zich stil houden; im Stillen = in stilte, ongemerkt; ein stilles Glas leeren = een glas leegen ter gedachtenis van een overledene; stille Wasser sind (od. gründen) tief = stille waters hebben diepe gronden. **stille'beglückt** = stilgelukkig. **Stille**, w. - = stilte, stilzwijgen, geheimzinnigheid; in der Stille = in stilte; stillekes. **Stil'leben**, f. (bet afbreking: Still-leben) = stilleven.

Stil'chre, w. = stijlleer.

stille'n, schw. (h.) = (das Blut) stillen, stelpen; (den Hunger, Schmerz) stillen; (den Durst) stillen, lesschen; (Verlangen, Begierde) stillen, bevredigen; ein Kind f. = een kind de borst geven; [tot zwijgen brengen]. **stille'nd** = stillend, kalmeerd. **Stil'ler**, m. -s, - = stiller, kalmeerder. **Stil'halten**, f. = stilhouden, onbeweeglijkheid. **Stil'leben**, zie Still-leben. **stillschweigen**, ft. (h.) = stilzwijgen; das S. = 't zwijgen, de stilte, 't stilzwijgen; etw. mit S. übergehen = iets met stilzwijgen (of: stilzwijgend) voorbijgaan. **Stil's'tand**, m. = stilstand, werkeloosheid, schorsing. **Stil's'tehen**, f. = stilstand.

Stil'tung, w. -, -en = stilling, stelping, lessching, bevrediging (zie: stillen). **Stil'tungsmittel**, f. = pijnstillend middel.

stills'bergnügt = stilvergenoegd.

Stimm'abgabe, w. = stemming. **Stimm'bänder**, Pl. = stembanden. **stimm'berechtigt** = stemgerechtigd. **Stimm'berechtigung**, w. = stemrecht, recht van stemmen.

Stim'me, w. -, -n = stem; seine S. abgeben = zijn stem uitbrengen; die Stimmen sammeln = de stemmen opemen; er hat sich und S. im Rat = hij heeft zitting en stem in den raad. **stimm'en**, schw. (h.) = stemmen (nl. gelijk gestemd maken en gelijkgestemd zijn); höher, niedriger f. = hooger, lager stemmen; einen für etw. f. = iem. gunstig voor iets st.; die Stimme stimmt nicht zur Trompete = stemt niet met...; seine Handlungen f. nicht zu seinen Worten = stemmen niet met zijn woorden overeen; die Meinung stimmt nicht = sluit niet, klopt niet, komt niet uit; das stimmt = dat komt uit, dat klopt, dat is zoo; [klinken, laten klinken, instemmen, meeklinken, aanheffen, vaststellen].

Stimm'enanzahl, w. = getal stemmen. **Stimm'meneinheit**, -einheit, w. = eenstemmigheid, algemeene stemmen.

Stimm'enigleichheit, w.; -mehrheit, w. = staking van stemmen; meerderheid v. st.

Stimmenprüfung, w. = onderzoek, verificatie van de uitgebrachte stemmen. **Stimmenzähler**, m. = stemopnemer. **Stimmenzählung**, w. = opening van de stembus, stemopneming, telling van de stemmen.

Stimmer, m. -s, - = stemmer (van piano's e. d., bij verkiezingen e. d.); stemhamer. **Stimmfähig** = stemgerechtigd. **Stimmführer**, m. = woordvoerder; orgaan (van een politieke meening bijv.). **Stimmgabel**, w. = stemvork.

Stimmgeber, m.; **hammer**, m. = stemhebbber (*of*: stemmer); -hamer.

Stimmholz, f. = stapel (van een viool).

Stimmmittel, Pl. = stemmiddelen.

Stimmröhre, w.; **-recht**, f.; **-röhre**, w.; **-schlüssel**, m. = stemhoorn (van een orgel); **-recht**; **-spleet**; **-sleutel**.

Stimmung, w. -, -en = stemming (*eig. en fig.*).

Stimmwischel, f.; **-wischel**, m.; **-zähler**, m.; **-zettel**, m. = stemvoe; **-wisseling**; **-opnemer**; **-briefje**.

Stimulans, f. -s, ..antia = stimulans; prikkelend, opwekkend middel. **Stimulation**, w. -, -en = stimulatie; prikkeling. **Stimulieren**, fhw. (h.) = stimuleren: prikkelen. **Stimulus**, m. = stimulus; prikkel.

Stinkadoren, Pl. = stinkadores, slechte sigaren. **Stinkbuck**, m. = stinkbok. **Stinken**, ft. (h.), (ich stinke; stank; stänke; stünke! gestunken) = stinken; Eigenlob stinkt = eigen lof stinkt; stinkend faul, stinkfaul = stinkend lui. **Stinkig** = stinkend.

Stinknase, w.; **-tier**, f. = stinkneus; **-dier**.

Stint, m. -(e)s, - = spiering.

Silbenbier, m. -en, -en = iem. die een beurs geniet. **Sippenbium**, f. -(e)s, ..bium = beurs (voor studeerenden).

Sipppe, w. -, -n = plek, plaats; auf der Sipp(e) = op 't oogcnblik.]

Sippen, fhw. (h.) = stippen, soppen, inoopen.

Sippvisite, w. = kort bezoek.

Stipulation, w. -, -en = stipulatie; bepaling, vaststelling. **Stipulierren**, fhw. (h.) = stipuleren: vaststellen, bepalen.

Stirn[e], -, ..nen = voorhoofd; es steht ihm auf der Stirn geschrieben = 't staat op zijn voorhoofd geschreven; einem die Stirn bieten = iem. 't hoofd bieden; er hatte die Stirn mit das zu sagen = hij had de onbeschaamdheid, mij..

Stirnader, w.; **-band**, f.; **-bein**, f. = voorhoofdader; **-band**; **-been**.

Stirnbände, w. = voorhoofdsband, **-verband**, hoofdband, diadeem. **Stirnblatt**, f. = hoofdband (van de paarden), kopriem. **Stirnfalte**, w. = rimpel, plooi in 't voorhoofd.

Stirnhaar, f.; **-haare**, w.; **-mähne**, m.; **-nerv**, m. = voorhoofdshaar; **-lok** (*of*: kuif); **-spier**; **-zenuw**.

Stirnriemen, m. = hoofdband, kopriem; **gebiedriem** (van de Joden). **Stirnringeln**, f. = frosen van 't voorhoofd. **Stirnringler**, m. = voorhoofdsrimpelaar. **Stirntuch**, f. = omslag om 't voorhoofd.

St. n. = stilli novi = neuen Stifs.

Stoa, w. - = stoa; zuilenhal; de filosofische school van de Stoïcijnen.

Stoben, fhw. (h.) = stoven.

Stober, m. -s, - = brak; [stoffer].

Stöbern, fhw. (h.) = stofregen, sijn sneeuw-jagen, stuiven; doen opwarrelen, opjagen;

(van jachthonden en fig. ook van menschen) speuren, snuffelen; es köbert = 't stofregent, er valt een sijn jachtsneeuw. **Stöberwetter**, f. = regenachtig weer, sneeuwweer, sneeuw-jacht.

Stod'eisen, f. = pook. **Stöcken**, zie stöcken.

Stöcher, m. -s, - = poker, porder, tanden-stoker, schrappcr, krabber. **Stöckern**, fhw. (h.) = porren, pookcn; die Stöckern, *od.* in den Stöcken ft. = de tanden stoken.

Stod, m. -(e)s, Stöcke = stok, knuppel, reis-, wandelstok; rotting, bijlarden; stam van een bloem (in een pot), wijnstok, boomstomp, blok; verdieping; armhuis, bijenkorf; bergmassa; vignet; einen in den Stod legen = iem. in 't blok sluiten; *zie ook* Steln.

Stod'ameise, w. = zwerfmier. **Stod'amsel**, w. = kraagmerel. **Stod'blind** = stekeblind.

Stod'böhme, m. = echte Bohemer. **Stod'degen**, m. = degenstok, stokdegen. **Stod'dumm** = oliedom, indom. **Stod'dunfel** = stikdonker. **Stod'dürr** = indroog.

[**Stod'keln**, fhw. (h.) (noordd.), *zie* stöcken.] **Stod'ken**, fhw. (h.) = met stekken steunen (den wijnstok bijv.); stikken, blijven steken, niet verder kunnen, staan blijven, stilstaan; (door 't vocht) bederven, beschimmelen; ins St. geraten, kommen = blijven steken.

Stod'engländer, m. = echte Engelschman.

Stod'faule, w. = bederf in den wijnstok.

Stod'finster = stikdonker. **Stod'fisch**, m. = stokvisch; zot, sukkel. **Stod'fled**, m. = vochtvlek. **Stod'flinte**, w. = geweerstok, geweer als stok. **Stod'franzose**, m. = echte, ware Franschman, door-en-door Franschman. **Stod'fremd** = wildvreemd. **Stod'haus**, f. = gevangenis, kot.

Stod'fig = door 't vocht bedorven, beschimmeld; stokkerig, stijf; koppig. **Stod'fisch** = stijfhoofdig, koppig.

Stod'jobber, m. = beurspeculant.

Stod'jude, m. = echte, ware jood, door-en-door jood. **Stod'laterne**, w. = stoklantaarn.

Stod'leuchter, m. = kandelaar op hoogen voet. **Stod'meister**, m. = stokmeester, **-be-waarder**, cipier. **Stod'pfeife**, w. = bekluit.

Stod'prügel, Pl. = stokslaag, ransel. **Stod'reis**, f. = wortelschent.

Stod's, Pl. = fondsen, staatspapieren.

Stod'schirm, m. = stok-parapl. **Stod'schlag**, m. = stokslag. **Stod'schnubfen**, m. = verkoudheid in 't hoofd. **Stod'ständer**, m. = standaard voor stokken e. d. **Stod'still** = doodstil. **Stod'taub** = stokdoof.

Stod'kung, w. -, -en = stilstand (van 't bloed, van de vochten, van den handel); afbreking (van de correspondentie); blijven steken, pauze (in 't spreken). **Stod'viole**, w. = stokvioolier. **Stod'werk**, f. = verdieping. **Stod'winde**, w. = windas.

Stoff, m. -(e)s, -t = (de) stof (grondstof, substantie, materie, weefsel, onderwerp); (stud.) hast du noch St. = heb je nog wat in je glas? Stoff zum Lachen, zum Schreien = stof tot lachen, om te schrijven.

Stoffel, m. = Stoffel, stoffel, sukkel.

Stoffen = stoffen, van stof. **Stoff'haltig**, **stofflich** = stoffelijk. **Stoff'lehre**, w. = leer van de stof, scheikunde. **Stoff'los** = onstoffelijk; zinloos, leeg, onbeduidend.

Stoff'name, m.; **-verwantschaft**, w.; **-weds-fel**, m. = stofnaam; **-verwantschap**; **-wisseling**.

stöhnen, *schw.* (h.) = steunen, kreunen, zuchten.
stoisismus, *zie* Stoicismus. **stoisier**, m. --s, = stoicijn: aanhanger van Zeno, onverstoorbaar mensch. **stoisich** = stoicijnsch.
Stoicismus, m. --, = stoïcisme; leer van de stoïcijnen, onverstoorbaarheid, koude strengheid van zeden.
Stoila, **Stoile**, m. --en = stola, stoel (priesterkleed, over de schouders tot op de voeten afhangend band). **Stofgebühren**, *Pl.* = geestelijkheidsinkomsten, emolumenten.
Stofte, w. --, --n = langwerpig brood, kerstbrood.
Stoflen, m. --s, -- = horizontale mijngang, mijngalerij; deel van een strofe (bij de Meistersinger); stijl, onderstel, poot (van tafel, bed e. d.); *ook*: Stelle. **Stoflenarbeiter**, m. = mijnwerker.
Stoflenbäcker, m. = brood- en koekbakker.
Stoflenbüchse, m. = boterhamtrommel.
Stoflenhauer, m.; **schacht**, m. = mijnwerker; -schacht.
Stoflenwagen, m. = wagen om zware steenblokken te vervoeren. **Stoflenwasser**, f. = mijnwater. **Stoflenweite** = als mijngalerij hggend.
stolperig = hakkelig, hakkelend; struikelend, strompelend; hobbelig. **stolpern**, *schw.* (h.) = strukelen (eig. en fig.), strompelen; hakkelen, stotteren.
stolz = trotsch, fier, hoogmoedig; stout, prachtig, trotsch, grootsch. **Stolz**, m. --es = trots, fierheid, hoogmoed, hooghartigheid. **stolzieren**, *schw.* (f.) = prijken, pronken, trotsch **stolzeln** (overd.), *zie* Stöpel. [loopen.
stopfen, *schw.* (h.) = stoppen (eine Pfeife, ein Loch, einen den Mund, etc. in den Mund, in die Lücke, Strümpfe, ein Kleid); Gänge f. = ganzen volproppen, vetmesten, pillen; die Speise stopft = stopt; die Menge stopfte sich = verdrong zich; geköpft voll = propvol, stampvol. **stopfer**, m. --s, -- = stopper.
stopfgarn, f.; **haar**, f.; **holz**, f. = stoplgaren; -haar (*of*: vulhaar); -hout.
stopflappen, m.; **mittel**, f.; **nadel**, w. = stopflap (*of*: -doek); -middel; -naald.
stopfnudel, w. = pil (om ganzen te mesten). **stopp!** = stop! ho!
stoppel, w. --, --n = stoppel (van halmen, van veeren, van baardhaar e. d.). **stoppelhart**, m. = stoppelbaard. **stoppeldach**, f. = rieten dak.
stoppelveld, f.; **gans**, w. = stoppelveld; -gans.
stoppelgedicht, f. = lappendekenvers, cento.
stoppelgras, f. = gras tusschen de stoppels.
stoppeln, *schw.* (h.) = (op een stoppelveld) bijeenzoeken, lezen, rapen. **stoppelvers**, m. = lappendekenvers. **stoppelweide**, w. = naweide. **stoppelwerk**, f. = samenlezing, verzamelwerk, compilatie.
stoppen, *schw.* (h.) = (een schip, een machine) stoppen, tegenhouden, stil doen staan.
stoppiene, w. --, --n = gezwinde lont.
stopper, m. --s, -- = verzamelaar, nalezer, compiler.
stöpfel, m. --s, -- = (nordd.) stop, kurk; klein kereltje, onderkrupertje, prop. **stöpfeln**, *schw.* (h.) = kurken, dicht maken.
I. **Stör**, m. --(e)s, --e = steur.
II. **Stör**, w. -- = werk in 't huis van een particulier, karwei: deel van een vlot: af der *St.* arbeiten = op karwei werken.

Störax, m. -- = storax (een soort gomhars, balsem).
Storch, m. --(e)s, *Störche* [*auch*: --en, --en] = ooievaar.
Storchbeine, *Pl.*; **nest**, f.; **schubel**, m. = ooievaars[beenen; -nest; -bek (*ook in de bet. van*: teekenaar; een plantenfamilie: geranium; kraanbek).
Större, m. --s, --s = store, jalouzie.
stören, *schw.* (h.) = storen, verstoren, hinderen; [snuffelen, zoeken; venten, op karwei werken]; *gefört* = in de war; niet goed bij 't hoofd. **Störrent**, m. = rustverstoorder, spelbreker. **Störren**, m. --s, -- = stoorder, rustverstoorder. **Störerei**, w. --, --en = verstoring. [**Störger**, m. --s, -- = venter, marskramer, marktschreeuwer].
stornieren, *schw.* (h.) = fouten herstellen (in den handel).
Storr, m. --en, --en; **Storren**, m. --s, -- = (boom)stomp.
störzig = koppig, stijfhoofdig. **Störzigheit**, w. -- = koppigheid, stijfhoofdigheid. **störzich**, *zie* störrig.
Störrogen, m. = steurkuit, kaviaar.
Störung, w. --, --en = storing, verstoring, stoornis.
Stoß, m. --es, *Stöße* = stoot, schok, ruk, duw; (Bücher, Ästen, Holz) stapel, hoop; steek (met degen, dolk); aan-, uitval; onderstuk, belegstuk, stootkant; bout (van kalf of schaaap); feinem Herzen einen *St.* geben = tot iets (onaangenaams) besluiten; das giebt ihr einen *St.* = dat geeft hem een leelijken duw, knauw; einem den letzten *St.* geben = iem. den genadestoot geven; einen *St.* ins Horn tun = op den horen blazen. **Stoßdegen**, m. = stootdegen, floret. **Stoßhel**, m. --s, -- = stamper (in een vijzel bijv.).
stößen, *ft.* (h.) (du stößest, er stößt; stieß; stieße; stoße! gestoßen) = stooten, duwen, schokken, botsen, stuiten, grenzen, [schuiven]; einen über den Haufen f. = overhoop stooten, steken; eine Kugel ins Loch f. = (biljard) een bal maken, (in den zak) stoppen; einen aus dem Hause f. = iem. uit 't huis jagen; einen ins Glend f. = in 't verderf, in 't ongeluk storten; einen vor den Kopf f. = voor 't hoofd stooten; einen mit der Nase auf etw. f. = met zijn neus op iets duwen; (peper, kaneel) stampen, stooten; ins Horn, in die Trompete f. = op den horen, op de trompet blazen, de trompet steken; an einen Fluß f. = grenzen; (f.) auf einen f. = iem. (toevallig) aantreffen; zu etnem f. = zich bij iem. voegen, zich met iem. vereenigen; das Schiff stieß vom Lande = stiet, ging van wal; aus Land f. = landen; auf Schwierigkeiten f. = op moeilijkheden stuiten; sich f. = zich stooten, elkander stooten; sich an etw. f. = zich aan iets stooten (eig. en fig.); die Sache stößt sich noch an einer Kleinigkeit = hangt nog van een kleinigheid af.
Stöher, m. --s, -- = stooter, stamper; stootende valk, havik, afgerichte valk. **Stöherde**, w. = stamperde. **Stoßfalle**, m. = boomvalk. **Stoßgebet**, f. = schietgebed; smartkreet.
stößig = stootig, stooterig, stootsch; kribbig.
Stoßfänger, m. = diepe zucht, verzuchting.
Stoßvogel, m.; **stwalfe**, w. = stootvogel (*of*: roofvogel); -wapen.
stokweise = bij *of* met schokken, met stoo-

ten, met horten en stooten. **Stoßwind**, m. = rukwind.

Stotterer, m. -s, -- = stotteraar, hakkelaar, stamelaar. **Stottern**, [schw. (h.) = stotteren, hakkelen, stamelen.

Stoß, m. -es, -e; **Stoßen**, m. -s, -- = boomstomp, bout (van een dier).]

[**Stoßig** = (schweiz.) steil.]

Stoßchen, f. -s, -- = stoof(je).]

Stoßen, zie oben.

[**strak** = strak, recht, stijf, rechtop, kras]; **st.** und **stramm** = slink en kloek. **straklich** = naar 't voorschrift, geregeld; spoedig. **straks** = onmiddellijk, dadelijk, regelrecht.

Strafandrohung, w. = bedreiging van straf.

Strafanstalt, w. = huis van correctie, tuchthuis, strafkolonie. **Strafantrag**, m. = eisch. **Strafarbeit**, w. = strafwerk. **Straf- arrest**, m. = arrest. **Strafbar** = strafbaar.

Strafbarkeit, w. = strafbaarheid. **Straf- bestimmung**, w. = strafbepaling. **Straf- büchse**, w. = boetetrommel.

Straße, w. -, --n = straf, bestraffing, boete; eine **S.** verhängen, erweisen = een straf opleggen, ondergaan; bei **S.** verboten = op straffe verboden; einen in **S.** nehmen = iem. beboeten; in **S.** kommen = een boete oploopen. **strafen**, [schw. (h.) = straffen, bestraffen, kastijden, beboeten; um Geld **f.** = beboeten; am Leben **f.** = met den dood str.; am Leibe **f.** = aan den lijve, lichamelijk str.; mit Gefängnis **f.** = gevangenisstraf opleggen; einen Sünden **f.** = iem. logenstraffen. **strafen** = straffend, wrekend.

Strafengel, w. = straffende engel. **Straf- erfennnis**, w. = (veroordeelend) vonnis, veroordeeling. **Straferlass**, m., -erlassung, w. = kwijtschelding van straf.

straff = straf, strak, sterk gespannen; das Kleid liegt **f.** an = is nauwsluitend; **f.** und **stramm** = slink rechtop en kloek van gestalte.

Straffall, m. = strafbare zaak. **strafällig** = strafbaar, strafschuldig, misdadig; **f.** werden = gestraft worden, een boete oploopen. **Straf- fälligkeit**, w. = strafbaarheid, misdadig- heid.

[**strafen**, [schw. (h.) = straf maken, straf aan- trekken, sterk spannen]. **Strafheit**, w. = strafheid, strakheid, spanning, stijfheid; ge- strengheid.

straffrei = vrij van straf, ongestraft, straf- feloos. **Strafgebot**, **f.** = strafdreigend bevel of gebod. **Strafgeld**, **f.** = boete. **Strafge- richt**, **f.** = strafgericht, vonnis, oordeel.

Strafgerichtsordnung, w. = wetboek van strafvordering. **Strafgesetz**, **f.** = strafwet.

Strafgesetzbuch, **f.** = wetboek van strafrecht.

Strafgeschalt, w. = macht om te straffen.

Strafkammer, w. = strafkamer. **Straf- kasse**, w. = boetetas. **Strafkodex**, m. = wetboek van strafrecht. **Strafkolonie**, w. = strafkolonie.

straflich = strafbaar; laakbaar; erg, ver- schrikkelijk (**f.** falt); [bestraffend] **straflich- keit**, w. -- = strafbaarheid; laakbaarheid.

straflich, m. -(e)s, -e = strafgevangene, tot tuchthuisstraf veroordeelde.

straflos = straffeloos, ongestraft; **f.** ausgehen = er ongestraft afkomen. **Straflosigkeit**, m. -- = straffeloosheid. **Strafmaß**, **f.** = mate van straf, straf.

Strafmittel, **f.**; -predigt, w.; -prozeß, m. = strafmiddel: -preek; -proces.

Strafprozeßordnung, w. = wetboek van crimineele rechtspleging. **Strafrecht**, **f.** = strafrecht. **strafrechtlich** = strafrechtelijk.

Strafrede, w.; -richter, m.; -urteil, **f.** = strafrede (of: -preek); -rechter; -vonnis.

Strafverfetzung, w. = gedwongen verplaat- sing (als straf). **Strafvollstreckung**, -voll- ziehung, w. = voltrekking van straf. **straf- würdig** = strafwaardig, misdadig.

strahl, m. -(e)s, -en = straal (licht-, water-, bliksemstr., str. in den hoof van 't paard); [(schweiz.) kristal, erts]. **Strahlader**, w. = straalader. **strahlen**, [schw. (h.) = stralen (in alle bet.).

strahlen, [schw. (h.) = kammen; einen mit der Scheitel **f.** = iem. doorhalen, geducht de waarheid zeggen.

strahlenbrechend = straalbrekend.

strahlenbrechung, w.; -bündel, **f.** (od. -bündel, m.) = straalbreking; -bundel.

strahlend = stralend. **strahlenförmig** = straalvormig. **Strahlenkrone**, w. = stralen- krans. **Strahlenmeer**, **f.** = zee van licht, van stralen. **Strahlentiere**, Pl. = straal- dieren.

[**Strahler**, m. -s, -- = (schweiz.) kristal- zoeker]. **strahllich** = straalachtig. **strahlig** = straalvormig.

Strähne, w. -, --n = streng, streen (vlas, garen), vlecht (haar); eine **S.** Draht = een bosje (koper)draad.

Strahle, w. -- = minnelijke schikking (bij de ontbinding van een handelsasso- ciatie).

Stramin, m. -(e)s, -e = stramien.

stramm = straf, strak, slink, krachtig; stramme Haltung = slinke, kloeke houding; **f.** arbeiten = straf, ingespannen, hard werken. **Stramm- heit**, w. = slinkheid, kloekheid.

strampeln, [schw. (h.) = trappelen, stamp- voeten; sich bloß **f.** = zich bloot woelen.

Strand, m. -(e)s, --e = strand, kust.

Strandbatterie, w.; -bauer, m.; -bedienter, m. = strandbatterij; -bewoner; -opzichter.

stranden, [schw. (h.) = stranden.

Strandfisch, m.; -gerechtigkeit, w.; -gut, **f.** = strandvisch; -recht; -goed.

Strandherr, m.; -läufer, m. = strandheer; -looper (nl. persoon, watersnip en riethoer).

Strandordnung, w.; -räuber, m.; -recht, **f.** = strandreglement; -roover (of: -dief, -jutter); -recht.

Strandung, w. -, --en = stranding.

Strandvogel, m.; -vogt, m.; -wache, w. = strandvogel; -voogd; -wacht (of: kustwacht).

Strang, m. -(e)s, -en = strang, touw, gareel, streng (teugel en garenstreng), strop; feinen **S.** ziehen = zijn plicht doen; sie ziehen alle den gleichen (od. an demselben) **S.** = ze trekken één lijn, ze zijn 't met elkaar eens; alle Stränge anziehen = alle krachten inspan- nen; wenn alle Stränge reißen = in 't ergste geval; über die Stränge hauen od. schlagen = al te dertel zijn, uit 't gareel loopen, uit den band springen; zum **S.** verurteilen = tot den strop veroordeelen. **strängen**, [schw. (h.) = (paarden) inspannen, aanspannen.

Strangulation, w. -- = strangulatie; ver- worging. **strangulieren**, [schw. (h.) = stran- guleeren; verworgen.

Strapaze, w. -, --n = vermoeyenis, grootte inspanning. **strapazieren**, [schw. (h.) = af- beulen, afmatten; (ein Kleid) bederven.

Straßburg, f. = Strasburg (stad in West-pruisen).

Straß, m. -- u. **Straße** = stras (valsche diamant).

straßauf, **straßab** = straatuit, straatin.

Straßburg, f. = Straatsburg (stad in de Elzas). **Straßburger**, m. --s, -- = Straatsburger. **straßburgisch** = Straatsburgsch.

Straße, m. --, --n = straat; weg, straatweg, zeeëngte; auf der S. = op straat; auf offener S. = op de openbare str.; einen auf die S. setzen = iem. op straat zetten; er liegt immer auf der S. = hij slingert altijd langs de straat.

Straßenanlage, w. = aanleg van straten en wegen.

Straßenarbeiter, m. = straatwerker, wegwerker.

Straßenarbeiter, m. = opzichter van de openbare wegen.

Straßenaufsicht, w. = toezicht op de wegen.

Straßenbahn, w. = tram(weg).

Straßenbau, m. = aanleg van straten en wegen.

Straßenbeleuchtung, w.; **-bube**, m. = straatverlichting; -jongen.

Straßendam, m. = (eigenlijke) straat of weg, nl. 't gedeelte voor voer- en rijtuigen bestemd.

Straßen|dieb, m.; **-junge**, m.; **-kehrer**, m. = straatroover; -jongen; -veger.

Straßen|fot, m.; **-föter**, m.; **-laterne**, w. = straat[slij]k; -hond (ook: -looper, -meid); -lantaarn.

Straßen|pflaster, f.; **-raub**, m.; **-räuber**, m.; **-räuberi**, w. = straat[steenen (of: plaveisel)]; -roof; -roover; -rooverij.

straßenräuberisch = van straatroovers, als een straatroover, straatroovers...

Straßenrecht, f. = beschermingsrecht op de wegen.

Straßenreinigung, w.; **-perrung**, w.; **-trampler**, m.; **-tür**, w. = straat[re]iniging; -versperring; -slijper; -deur.

Straßenzoll, m. = tol. **Straßenzüge**, Pl. = rijen van straten.

Stratagem, zie **Strategem**. **Strategie**, m. --n, --n = strateeg; veldheer, krijgskundige.

Strategem, f. -- = strategieem; krijgslist.

Strategie, w. -- = strategie; veldheerskunst, krijgskunst.

Strategieer, m. --s, -- = strategieus; krijgskundige. **strategisch** = strategisch; krijgskundig.

Straube, w. --, --n = ruw oppervlak.

Straube, w.; **Straubchen**, f. --s, -- = sprits (een gebakje).

sträuben, fhw. (h.) = (die Haare, Mähne, Flügel) opsteken, overeind doen staan, opzetten; daß soll einem jedes Haar auf dem Kopfe zu Berge f. = dat moet iem. elk haartje te berge doen rijzen; daß Haar sträubt sich = staat overeind, rijst te berge; sich f. = zich verzetten, tegenspartelen, tegenstribbelen; die Feder sträubt sich, dieß zu beschreiben = de pen weigert...

Sträuben, f. = tegensparteling, verzet. [sträubig = stekelig, borstelig, slecht gekamd; weerbarstig, tegenspartelend.]

Strauch, m. --(e)s, Sträucher [u. Sträucher] = struik, heester, struikgewas.

strauchartig = struikachtig, heesterachtig.

Strauchdieb, m. = struikroover.

sträucheln, fhw. (f.) = struikelen (eig. en fig.).

Strauchholz, f. = struikhout, -gewas, kreupeelhout.

Strauchhopfen, m. = wilde hop.

Strauchlein, f. --(e)s, -- = struikje.

Strauchwerk, f. = struikgewas, kreupeelhout.

1. **Strauß**, m. --es, --e [sudd. auch: en, en] = struisvogel, struis.

II. **Strauß**, m. --es, Sträuße = bouquet, ruiker; vederbos, pluim, kuif; struik; strijd.

Straußbinderin, w. = bouquettenmaakster, bloemenmeisje.

Straußchen, f. --s, -- = ruikertje, bouquetje.

Straußenei, f.; **-feder**, w. = struis[e]i; -ve(d)er.

Straußze, w. --, --n = 't klad.

Strebe, w. --, --n = stut, schoor.

Strebebalgen, m. = steunbalk, stut, schoor.

Strebeband, f. = kruisband.

Strebeholz, f. = schoor, stut.

Strebekraft, w. = span- of strekkkracht.

Strebemauer, w. = steunmuur, steenen beer.

streben, fhw. (h.) = streven, moeite doen om vooruit te komen; hard werken, blokken (voor 't examen).

Strebepeiler, m. = steenen beur, stut, schoor.

Streber, m. --s, -- = strever; iem. die steeds vooruit, hooger wil; eerezuchtige.

Strebertum, f. = jacht naar hooger plaats in de maatschappij, bent van eerezuchtigen.

strebsam = ijverig, onverdroten werkzaam, volhardend, vooruit willend, eerezuchtig.

Strebsamkeit, w. -- = ijver, werkzaamheid, volharding, ambitie.

streckbar = rekbaar, hamerbaar.

Streckbarkeit, w. -- = rekbaarheid; hamerbaarheid.

Streckbett, f. = strek-, spanbed.

Strecke, w. --, --n = (een werktuig) rekker, strekker, spanner; eind(weeg); spoorlijn, traject; stuk, uitgestrektheid (land); mijngang; tijdruimte, tijdperk; (jagersterm) plaats, waar 't gedoodde wild bij elkaar wordt gelegd.

Streckeisen, f. = reklijzer.

strecken, fhw. (h.) = strekken, rekken, uitstrekken; die Beine str. = de beenen uitsteken, uitrekken; alle biere vou sich str. = dood liggen, met de beenen in de lucht; einen zu Boden str. = iem. neervellen, in 't zand doen bijten; die Waffen str. = de wapens afgeven; daß Gemehr str. = 't geweer vellen; die Finger in die Höhe, den Kopf aus dem Fenster str. = de vingers omhoog, 't hoofd uit 't venster steken; (Leder, Felle, Metall, ein zu fuzes Gieß) rekken; sich str. = zich uitstrekken, zich neervlijen; strecke dich nach der Decke = zet de tering naar de nering; der Weg streckt sich = is heel lang; laß dein Roß sich str. = rennen, hard loopen, draven; in gestrecktem Lauf, Galopp = in gestrekten galop.

streckenweise = bij stukken, bij trajecten, bij gedeelten, hier en daar.

Streckfer, m. --s, -- = strekspier.

Streckgut, f. = jonge visch in een vijver.

Streckhammer, m. = plethamer.

Streckmuskel, m. = strekspier.

Streckwerk, f. = pletterij.

Streich, m. = slag, houw, streek, poets; auf einen Str. = met één slag; einem einen Str. spielen = iem. een poets bakken; ein Ichstimmer od. Ichlecher Str. = een leelijke streek, poets; dünne Streiche machen = domme streken uithalen.

Streiche, w. --, --n = pletwerktuig.

Streich Eisen, f. = strek-, reklijzer, pletlijzer, schaaftmes.

streicheln, fhw. (h.) = zachtjes strijken, streelen, aaien.

streicheln, ft. (h.) (ich streiche; strich; striche; streiche! gefrichen) = strijken, slaan, strepen, schrappen; einen mit Ruten str. = iem. met roeden slaan, geeselen, tuchtigen; (eine Wand, den Fußboden) instricken, verven; (eine Posten) str. = schrappen; (Butter auf daß Brot, ein Butterbrot) smeren; (ein Pfaster) klaar maken; (ein Messer) aanzetten, wetten;

- Leiden fr. = leeuweriken strijken, met 't strijknēt vangen; (f.) = (durd den Wald, durd das Land) zwerfen, trekken; (Vogel, fische) trekken; das Schiff streicht durd die Wellen = beweegt zich, snijdt door, klieft de golven; sich fr. = zich uit de voeten maken].
Streicher, m. -s, - = strijker (iem. die een strijkinstrument bespeelt), verver, smeeder.
Streichholz, f. = strijkhout, -band, -stok, strek (om een maat af te strijken); (nordb.) lucifer. **Streichholzchen**, f. = lucifer.
Streichholzschachtel, w. = lucifersdoos.
Streichleder, f.; -linie, w. = strijk||leer (of -riem); -lijn.
Streichmaß, f. = gestreken volle maat.
Streichnetz, f.; -riemen, m.; -stein, m. = strijknēt; -riem; -steen (of oliesteen).
Streichzeit, m. = trekijd (van de vogels).
Streif, m. -(e)s, -e = strook, reep; strooptocht, zwerftocht; streep. **Streifband**, f. = kruisband. **Streifblick**, m. = vluchtige blik, schuine blik, oogopslag. **Streife**, m. -, -n = streep; strooptocht. **Streifen**, m. -s, - = strook, reep, streep. **Streifen**, f. w. (h.) = even aanraken, rakelings voorbij of langs gaan; schrammen, schampen; schuiven, stroopen; (f.) = trekken, zwerfen, marodeeren, stroopen; sein Blick streifte mich = gleed langs me heen; er hat dies Thema nur leicht gestreift = maar in 't voorbijgaan aangeroerd; den Boden fr. = langs den grond scheren; das streift an Ungläubige = dat grenst aan 't ongelooftlike; (einen Ring vom Finger) trekken; (die Arme in die Höhe) stroopen, schuiven; (die Rinde vom Baume) stroopen, aftrekken, afhalen; sich an einem Nagel fr. = zich aan een spijker schrammen; gestreifte Blätter = gestreepte bladeren. **Streifer**, m. -s, - = zwerfer, marodeur. **Streiferei**, w. -, -en = strooptocht, strooperij, rooftocht, zwerftocht. **Streifig** = gestreep, gegroefd.
Streifjagd, w., -jagen, f. = drijfjacht.
Streifkorps, f. = zwerfende troep, bende.
Streiflicht, f. = schamplicht (op schilderijen).
Streifpartei, w., zie Streifkorps. **Streifreiter**, m. = marodeur, zwerfend ruiter.
Streifritt, m. = strooptocht te paard.
Streifschuß, m. = schampschot. **Streifwache**, w. = patrouille. **Streifwunde**, w. = schram, lichte wonde. **Streifzug**, m. = strooptocht.
Streif, m. -(e)s, -e u. -s = werkstaking; Str. machen = staken. **Streifbrecher**, m. = onderkruiper (bij een staking). **Streifen**, f. w. (h.) = staken. **Streifer**, m. -s, -; **Streifmacher**, m. = staker.
Streit, m. -(e)s, -e = strijd, vooral: woordenstrijd, twist, ruzie; [strijd, gevecht met de wapens]; Str. der Elemente; mit einem im Streite liegen = met iem. overhoop liggen.
Streitart, w. = strijdijl. **Streitbar** = strijdbaar, strijdvaardig. **Streitbarkeit**, w. = strijdbaarheid, strijdvaardigheid.
Streiten, ft. (h.) (ich streite; strit; stritte; streite! gestritten) twisten, redetwisten, strijden; sich fr. = twisten, ruzie hebben; fig. strijden; die streitende Kirche = de strijdende Kerk.
Streiter, m. -s, - = strijder; twisten, kempbaan. **Streiterei**, w. -, -en = twist, ruzie, gestrij, oneenigheid, geharrewar.
Streitfrage, w.; -zier, w. = strijd||vraag (of twistvraag); -lust.
Streitbahn, m. = kempbaan (eig. en fig.).
Streitbammel, m. = twistzoeker, ruziemaker. **Streithammer**, m. = strijdhamer.
Streithandel, m. = twist, twistzaak, twistgeding, proces. **Streithengst**, m. = strijdhengst; twistzoeker, ruziemaker.
streitig = (van personen) oneens, in strijd, strijdend, twistend; (van zaken) betwist, onuitgemaakt; einem etw. fr. machen = iem. iets betwisten. **Streitigkeit**, w. - = twist, dispuut, oneenigheid.
Streitkolben, m.; -kräfte, Pl.; -lust, w. = strijd||kolf (of -knots); -krachten; -lust.
Streitlustig = strijdlustig. **Streitmacht**, w. = strijdmacht. **Streitobjekt**, f. = voorwerp, waarom de twist gaat. **Streitpredigt**, w. = strijd-, twistrede, controverse. **Streitpunkt**, m. = twistpunt. **Streitross**, f. = strijdroos.
Streitfache, w. = twistpunt, twistzaak; twist, geschil. **Streitfab**, m. = betwiste stelling. **Streitschrift**, w. = strijdschrift. **Streitsucht**, m. = strijdzucht, twistzucht. **Streitsüchtig** = strijdlustig, twistziek. **Streittheologie**, w. = wederleggende godgeleerdheid, controverse. **Streitübung**, w. = dispuut, discussie, oefening in 't redetwisten. **Streitveründigung**, w. = aanzegging van een rechtsgeding, daging, litis denunciatio.
Streitwaße, w.; -wagen, m. = strijd||wapen; -wagen.
Streitzen, Pl. = Strelitzen (vroegere lijfwacht van den Czaar).
Streumel, m. = eindje, oogenblikje.
streng(e) = streng (Kälte, Winter, Richter, Gebot, Urteil, Examen, Blick); scherp (Geruch, Geschmack, Kälte); strenge Kälte = barre koude; bar, ruw (Klima); im strengsten Winter = in 't hartje van den winter; im strengsten Sinne des Wortes = in den letterlijksten zin van 't woord; f. genommen = strikt genomen.
Strenge, w. - = strengheid, gestrengheid; (van 't klimaat) barheid, ruwheid; (van smaak of reuk) scherpte; nauwgezetheid. [strengen, f. w. (h.) = straf zetten, spannen]. **strengflüßig** = zwaar vloeibaar, moeilijk te smelten. **strenggläubig** = strenggeloovig, rechtgeloovig, rechtzinnig, orthodox. **Strenggläubigkeit**, w. = strenggeloovigheid, rechtzinnigheid, orthodoxie.
Streu, w. -, -en = stroo, strooisel, strooleger, leger van een bos stroo.
Streubüchse, w. = zandkoker, peperbus.
Streuen, f. w. (h.) = strooien, zaaien; den Pferden f. = stroo voor de paarden spreiden; die Glinte streut = spreidt; einem Sand in die Augen f. = iem. zand in de oogen strooien.
Streugabel, w. = stalvork. **Streugold**, f. = goudpoeder.
Streupulver, f.; -sand, m. = strooi||poeder (of -poetier); -zand.
Streuvel, m. u. f. -s = strooisel, strooisuiker. **Streuung**, w. - = 't spreiden (van den hagel uit geweren). **Streuzucker**, m. = strooisuiker.
Strich, m. -(e)s, -e = streek (met penseel, pen, strijkestok, van 't kompas), soms ook: (land)streek; streep, haal; draad (richting van haren en weefeldraden); tocht, weg. (wind)richting. (wind)streek; f. (als maat) lijn, streep; einen Z. unter etw. machen = een streep onder iets zetten, er een einde aan maken; das macht mir einen (ist mir ein) Z. durch die Rechnung = dat is een streep door mijn rekening;

in einem *S.* = onafgebroken, aan een stuk door; er hat ihn auf dem *S.* = bij heeft een hekel ('t land) aan hem; nach dem *S.*, gegen den *S.* = met den draad, tegen den draad; das geht (ist) mir gegen den *S.* = dat staat mij tegen, stuit mij; ein *S.* Weideland = een stuk; ein *S.* Rebhühner = een vlucht, troep patrijzen; Gold, Silber hält den *S.* = houdt den toets; auf den *S.* gehen = op de vangst (van leeuweriken e. d.) uitgaan. **Strichelchen**, f. -s, - = streepje, haaltje. **Strichpunkt**, m. = kommapunt. **Strichregen**, m. = plaatselijke bui. **Strichvogel**, m. = trekvogel. **Strichweise** = bij trekken, stuksgewijze, hier en daar, plaatselijk, troepsgewijze. **Strichzeit**, w. = trektijd (van de vogels).

Strick, m. -(e)s, -c = strik, touw, koord, strop; galgebok, gut; einem Stricke legen = iem. strikken spannen; wenn alle Stricke reißen = in 't ergste of uiterste geval, als alles tegenloopt.

Strickarbeit, w.; -beutel, m. = breiwerk; -zak.

Stricken, *schw.* (h.) = breien. **Stricker**, m.

-s, - = breier. **Strickeret**, w. = breiwerk.

Strickerlohn, m. = breiloon. **Strickgarn**,

f. = breigaren. **Strickleiter**, w. = touw-

ladder. **Strickmaschine**, w. = maas, steek.

Strickmuster, f.; -nadel, w.; -nacht, w. =

brei patroon; -naald; -naad.

Strickreiter, m. = bereiden politie.

Strickscheide, w.; -stunde, w. = brei hout

(of: -schei); -les.

Strickt = strikt, nauwkeurig, stipt.

Strickwerk, f. = touwwerk. **Strickzeug**, f. =

breiwerk.

Strickle, m. -s, - = roskam. **Stricklein**,

schw. (h.) = roskammen; schoonmaken, poet-

sen; doorhalen, er van langs geven.

Strickle, m. -, -n = striem. **Strickle** =

gestriemd, vol striemen.

Stricken, *schw.* (h.) = wegkapen, gappen.

Stricke (spr.: *Strick*) zc., zie *Streif* zc.

Striktur, w. -, -en = strictuur; abnormale

vernauwing.

Strippe, w. -, -n = (aan laarzen) strop,

trekker, lus; trekband, sous-pied; bindtouw.

Strittig, zie *Streitig*.

Strobel, m. -s, - = woeste haarbos, war-

bos. **Strobelig** = woest, verward.

Stroh, f. -s = stroo; leeres *S.* dreschen =

nuttelooz, overbodig werk doen; das ist nicht

von *S.* = niet van stroo, nog zoo min niet;

er ist auf dem *S.* = op de flesch, aan lager

wal; grob wie *S.* = in den hoogsten graad

onbehouwen, brutaal.

Stroharbeit, w.; -band, f.; -blume, w. =

stroo]werk; -band; -bloem.

Strohband, f.; -butter, w.; -decke, w.;

-decker, m. = stroo]bos; -boter (of: winter-

boter); -matras; -dekker.

Strohdach, f. = rieten dak.

Strohern = strooien, van stroo; laf, flauw,

onbeduidend.

Strohfael, w.; -farbe, w. = stroo]fakkel;

-kleur.

Strohfarben, **Strohfarbig** = strookleurig.

Strohfeuer, f.; -flechter, m.; -futter, f. =

stroo]vuur; -vlechter; -voer.

Strohgelb = stroogeel. **Strohhaln**, m. =

stroohalm; nach einem *S.* greifen = zich aan

een stroohalm vasthouden. **Strohhut**, m. =

strooien hoed. **Strohhitte**, w. = strooien,

rieten hut. **Strohhüter**, m. = stroo]onker,

kale jonker. **Strohkopf**, m. = domkop,

stommeling. **Strohkorb**, m. = strooien mand.

Strohraug, m. = strooien krans; gevlochten

rand van stroo. **Strohlager**, f. = stroo-

leger. **Strohlatte**, w. = lat van een rieten

dak. **Strohlehm**, m. = mengsel van stroo

en leem, leemkalk. **Strohmagazin**, f. =

stroo]pakhuis. **Strohmann**, m. = strooman;

nl. vogelverschrikker; schijnpersoon, d. i.

iemand die voor den schijn op den voorgrond

geplaatst wordt, terwijl de eigenlijke persoon

achter de schermen blijft; Whist mit dem *S.* =

whist met den blinde.

Strohmatte, w.; -matt, m.; -papier, f. =

stroo]mat; -mest; -papier.

Strohpfiste, w.; -sack, m.; -schuber, m. =

stroo]pijp (of: schalmel, rieten fluit); -zak

(of: matras); -stapel.

Strohseil, f. = stroootouw, van stroo gevlochten

touw. **Strohstuhl**, m. = matten stoel.

Strohsteller, m. = strooien tafelmatt. **Stroh-**

wein, m. = stroo]wijn, vin de paille. **Stroh-**

wiege, w. **Strohwich**, m. = stroo]wisch;

o. a. een teeken, dat er op iets beslag is ge-

legd. **Strohwitwe**, w.; -witwe, m. = on-

bestorven weduwe, onb. weduwnaar. **Stroh-**

wulst, m. = strooien draagkussen.

Strolch, m. -es, -e = landlooper, schooier,

vagebond. **Strolchen**, *schw.* (h.) = zwerven,

schooien.

Strom, m. -(e)s, Ströme = stroom, vloed;

wider *od.* gegen den *S.*, mit dem *S.* *schw.* *schw.*

men = tegen den stroom oproeien, met den

str. meeroeien; ein *S.* von Worten = een

stroom, een vloed van woorden. **Strom-**

wärts = stroomaf(waarts). **Stromanker**,

m. = stroomanker. **Stromanwohner**, m. =

oeverbewoner. **Stromauf(wärts)** = stroom-

op(waarts). **Strombett**, f. = stroombed,

-bedding.

Stromen, *schw.* (h. u. f.) = stroomen (eig. en

fig.), vloeien, (van den regen) in stroomen

neervallen; (poët.) uitstroomen, voortbewegen.

Stromenge, w. = stroomvernauwing, -engte.

Stromer, m. -s, - = landlooper.

Stromgebiet, f.; -karte, w. = stroom]ge-

bied; -kaart.

Stromling, m. -(e)s, -c = een kleine

haring (uit de Oostzee). **Stromschnelle**, w. =

stroomversnelling; stroomsnelheid. **Strom-**

mung, w. -, -en = strooming. **Strom-**

weise = in, bij stroomen. **Stromwender**,

m. = stroomkeering, krib.

Strontian, m. -(e)s = strontiaan. **Stront-**

tium, f. -(s) = strontium.

Strophe, w. -, -n = strofe, koeplet. **Stroh-**

phisch = strofisch, uit strofen bestaande.

Stropf, m. u. f. -s, -s = (zeew.) strop,

lus met een touw; [strik, touw, lummel,

bengel, kwajongen, strop].

Stroffe, w. -, -n = trap, portaal (in mijn-

galerijen).

Strotzen, *schw.* (h.) = overvloed hebben, vol

zijn, zwellen; pronken, prijzen, zich opblazen;

die Kinder fr. von Gesundheit = de gezond-

heid ligt er boven op; fr. von Schmutz =

zich niet weten te bergen van trots; der

Beutel strotzt von Geld = staat stijf of strak

van 't geld.

Strobelig, zie *Strobelig*.

Strudel, m. -s, - = drainkolk, kolk, maal-

stroom; im *S.* der Wechäfte = in de drukte

van de zaken; der *S.* der Vergnügungen = de maalstroom van vermaken. **strudeln**, *schw.* (h.) = draaien, wervelen, dwarlen, bruisen, woelen, druk zijn, verward handelen.

Struktur, *w.* —, —en = structuur, bouw, samenstel.

Strumpf, *m.* —(e)s, Strümpfe = kous; *schw.* auf die Strümpfe machen = op weg gaan, er van door gaan, zich uit de voeten maken.

Strumpfband, *f.*; —ficker, *m.*; —garn, *f.* = kouseband; —stopper; —garen (*of*: breigaren).

Strumpfofse, *w.* = hoos, broek met voeten. **Strumpfwaren**, *Pl.* = kousewaren.

Strumpfwarenhandel, *m.* = kousezaak.

Strumpfwerter, *m.* = kousefabrikant.

Strumpfwerterstuhl, *m.* = breimachine.

Strunk, *m.* —(e)s, Strünke = stronk, [stomp].

Strunke, **Strunze**, *w.* —, —n = sloos.

struppig, *schw.* (h.) = lam werken.

struppig = slordig, stoppelig, borstelig, verward, verwilderd.

Struwelpeter, *m.* = Piet de Smeerpoes.

strychnin, *f.* —(e)s, Strümpfe = stronk, [stomp].

strunke, *w.* = strychninezuur.

Stube, *w.* —, —n; **Stuben**, *m.* —s, — = boomstomp (nog in den grond).

Stübchen, *f.* —s, — = kamertje; [maat van 4 liter].

Stube, *m.* —, —n = kamer, vertrek.

Stubenältester, *m.* = chef van de menage, menagemeester.

Stubenarrest, *m.*; —bohner, *m.*; —burche, *m.* = kamerarrest; —boender; —genoot.

Stubendede, *w.* = tapijt, vloerkleed; plafond, zoldering.

Stubendiele, *w.* = planken vloer, deel.

Stubenfliege, *w.*; —gelehrter, *m.* = kamerfliege; —geleerde.

Stubenheizer, *m.* = stoker (die voor de verwarming van de kamers zorgt).

Stubenhof, *m.* = die altijd thuis zit, huismusch.

Stubenkamerad, *m.*; —luft, *w.* = huiskamerad (*of*: kamergenoot); —licht (*of*: kamerlicht).

Stubenmädchen, *f.* = dienstmeisje.

Stubenmaler, *m.*; —fischer, *m.*; —uhr, *w.* = huisschilder; —zitter; —klok.

Stüber, *m.* —s, — = stuiver.

Stuccateur, *m.* —(e)s, —e = stukadoor.

Stuccatur, *w.* —, —en; **Stuck**, *m.* —(e)s = stuk, pleistergips, stukwerk.

Stück, *f.* —(e)s, —e = stuk (als deel van een geheel, afdeeling van een geschrift, als geheel, als maat, als exemplaar, voortbrengsel van nijverheid of kunst, geschat, bedrijf); er ist ein *S.* von einem Geistlichen = hij is zoo iets van een geestelijke; er begleitete mich ein gutes *S.* = een goed eind; drei *S.* Vieh = 3 stuks vee; zwei Gulden das *S.* = per stuk; ein Stücker Ichs = een stuk of zes; ein *S.* Wein = een stuk (vat) wijn; in diesem *S.* = in dit opzicht, op dit punt; in allen Stücken = in alle opzichten; aus freien Stücken = uit vrijen wil, uit eigen beweging; große Stücke auf einen halten = veel met iem. ophebben; nach dem *S.* arbeiten = op stuk werken; in einem *S.* = aan één stuk door.

Stuckarbeit, *w.* = stukwerk.

Stückarbeit, *w.* = stukwerk.

Stuckarbeiter, *m.* = stukadoor.

Stückarbeiter, *m.* = stukwerker.

Stückbett, *f.*; —bohner, *m.* = geschatbedding; —boot.

Stückchen, *f.* —s, — = stukje, eindje; poets,

streek; ein schmerz *S.* Arbeit = een lastig werkje. **stückeln**, *schw.* (h.) = brokkelen; lappen, flikken, oplappen, samenflansen. **stückeln**, *schw.* (h.) = in stukken deelen; lappen, verstellen.

stückeln, *schw.* (h.) = schokken, botsen.

Stückfabrik, *f.* = stukvat, stuk. **Stückgießerei**, *w.* = geschutgieterij. **Stückgut**, *f.* = brons om kanonnen te gieten. **Stückgüter**, *Pl.* = stukgoederen. **Stückhof**, *m.* = artilleriepark.

Stückpatrone, *w.* = kardoes. **Stückpforte**, *w.* = geschutpoort, —gat. **Stückprobe**, *w.* = 't probeeren van 't geschut. **Stückverkauf**, *m.* = verkoop in 't klein. **Stückverzeichnis**, *f.* = specificatie, lijst van de enkele stukken.

stückweise = stuksgewijze, stuk voor stuk, afzonderlijk. **Stückwerk**, *f.* = stukwerk.

Stückwinkelmaß, *f.* = instrument om 't geschut te richten. **Stückwischer**, *m.* = (geschut-)wisscher.

Stud, *w.* —, —en = (schweiz.) stut, paal.

Student, *m.* —en, —en = student; *S.* der Medizin, der Rechte = student in de medicijnen, in de rechten. **Studentenfutter**, *f.* = studentenbaver. **Studentenbacht** = studentachtig. **Studentenmütze**, *w.* = studentenpet, —muts. **Studentenschaft**, *m.* = studenten; 't studentzijn.

Studentenverbinding, *w.*; —biertel, *f.* = studentenvereening; —wijk.

Studie, *w.* —, —n = studie; oefenstuk.

Studiendirektor, *m.* = directeur (die de studien leidt). **Studiengang**, *m.* = loop van de studien. **Studienfopf**, *m.* = studiekop.

Studienrat, *m.* = raad van onderwijs, lid van dien raad.

Studienzeichnung, *w.*; —zeit, *w.* = studie- (teekening); —tijd.

studieren, *schw.* (h.) = studeeren; bestudeeren; *Medizin*, *Jura* st. = in de medicijnen, in de rechten studeeren, [auf etw. st. = op iets studeeren, over iets nadenken]; fubierte Sprache = bestudeerde, gemaakte manier van spreken; ein Studierter = een gestudeerde, een geleerde. **Studierstube**, *w.*; —zimmer, *f.* = studeerkamer.

I. **Studio**, *m.* —(s), —s = (Bruder *S.*) studio-zus, student.

II. **Studio**, *f.* —(s), —s = atelier, studio.

Studium, *f.* —(s), —s = studie.

Stufe, *w.* —, —n = trede, trap; graad, sport; (uitgehouden) stuk (steen of erts), teeken (in de rots gehouwen); auf der höchsten *S.* das Ruhms = op den hoogsten trap van roem. **stufen**, *schw.* (h.) = trappen maken, uithouwen; schikken, rangschikken. **Stufenbahn**, *w.* = spoorweg met voortrollende perrons, trappenspoor. **Stufenbreite**, *w.* = breedte van de treden. **Stufeners**, *f.* = erts in stukken, zuiver erts. **Stufenfolge**, *w.* = opeenvolging van treden, reeks treden; geregelde volgorde, trapsgewijze opklimming, opeenvolging. **stufenförmig** = treevormig, trapvormig. **Stufengang**, *m.* = geregelde voortgang van trap tot trap, trapsgewijze opklimming. **Stufenjahr**, *f.* = trapjaar, klimmend jaar (elk zevende jaar). **Stufenkreuz**, *f.* = trapkruis. **Stufenleiter**, *w.* = geregelde opklimming, trapsgewijze opeenvolging, schaal. **Stufenpfeil**, *m.* = trapspalm. **stufenweise** = trapsgewijze, bij trappen, bij graden.

Stuhl, *m.* —(e)s, Stühle = stoel; zetel, troon;

leerstoel; nachtstoel, stoelgang; getouw; sich zwiſchen zwei Stühle ſetzen = er kaal afkomen, in geen van twee richtingen ſlagen; einem den S. vor die Tür ſetzen = iem. gedaan geven; op ſlag uit zijn betrekking gaan; Meiſter vom S. = achtbare meester (van de loge).

Stuhl'arm, m.; -bein, f. = stoel|leuning; -poot.

Stuhl'rechter, m. = stoelmatter. **Stuhl'gang**, m. = stoelgang. **Stuhl'gericht**, f. = geheime rechtbank. **Stuhl'herr**, m. = rechter. **Stuhl'teuch**, w. = rugleuning van den stoel.

Stuhl'polſter, f. = stoelkussen, **Stuhl'rihter**, m. = prezident van een rechtbank.

Stuhl'ſchlitten, m.; -ſitz, m. = stoel|slede; -zitting.

Stuhl'verhaltung, w. = hardlijvigheid, conſtipatie.

Stuccateur' re., zie Stuccateur re.

[**Stuhl'e**, w. -, -n = (nordd.) boterham].

Stuhl'pe, w. -, -n = kap (van een laars), omslag, opslag (van handschoen, mouw).

ſtül'pen, ſchw. (h.) = omkeeren, omzetten; (den Hut auf den Kopf) f. = opzetten. **Stuhl'pfeffel**, m. = kaplaars. **Stuhl'handſchuh**, m. = handschoen met kap, met omslag.

ſtumm = stom, zwijgend; ſtunneſ h. = stomme h.

Stumm'mel, m. -s, - = stomp (van been, arm, tand); eindje (pijp, sigaar, kaars), korte pijp. **ſtüm'meln**, ſchw. (h.) = verminken.

Stumm'elſpeife, w. = korte pijp, neuswarmer(tje).

Stumm'heit, w. = stomheid, stiltzwijgen.

Stumm'laut, m. = ontploffingsklank, muta.

Stump'ſten, f. -s, - = stompje, eindje. [**ſtüm'peln**, zie ſtüm'pern].

[**ſtüm'pen**, ſchw. (h.) = stompden, trappen].

Stüm'per, m. -s, - = stumper, stakker, knoer, kruk, broddelaar. **Stüm'peret**, w. -, -en = stumperwerk, knoerwerk, knoerij, krukkerij. **ſtüm'perhaft**, **mäßig** = stumperachtig, min, gering, knoerig. **ſtüm'per'n**, ſchw. (h.) = stumperachtig werken, knoeren, broddelen.

Stumpf, m. -(e)s, Stüm'pfe = stomp (van een boom, een zuil, arm, been, tand); afgeknotte pyramide of kegel; mit S. und Stiel auſrotten = met wortel en tak uitroeien.

ſtumpf = stompe, bot; ſtumpfer Winkel = stompe hoek; ſtumpfer Keſel = afgeknotte kegel; alt und f. = oud en afgestompt; ſtumpfer Verſtand = bot verstand.

Stumpf'ſten, f. -s, - = stompje.

ſtumpf'edlig = stomphoekig. **ſtumpf'ſten**, ſchw. (h.) = stomp maken; dampen (stud.). **Stumpf'einde**, f. = stompe, botte einde. **Stumpf'fer**, m. -s, - = stomp, opstopper. **Stumpf'fuß**, m. - = stompvoet, horrelvoet. **Stumpf'heit**, m. - = stomphoekig; zwakte (van gezicht); botheid, domheid. **Stumpf'nase**, w. = stompneus. **ſtumpf'näſig** = stompneuzig. **Stumpf'schwanz**, m. = stompstaart. **Stumpf'sinn**, m. = stompzinnigheid, botheid; vervelend iets. **ſtumpf'sinnig** = stompzinnig, bot. **ſtumpf'winſtig** = stomphoekig.

Stünd'chen, f. -s, - = uurtje. **Stun'de**, w. -, -n = uur, uur gaans; oogenblik; les; eine geſchlagene S. = een vol uur; zur Stunde = op dit uur, op dit oogenblik; von Stunde an = van stonden aan, van dit oogenblik af; in der eiften S. = ter elfder ure; zu guter S. = te goeder ure; op 't geschikte uur; zur unge-

legenen S. = op een ongeschikt uur; wenn keine S. (sein Stündchen) kommt = als zijn uurtje slaat; er war die gute S. selber = de goedheid zelf; Stunden geben od. erteilen = les geven; eine S. Weges = een uur gaans. **ſtun'den**, ſchw. (h.) = uitstel geven; einem die Kollegienſelber f. = iem. uitstel geven om 't collegegeld te betalen. **Stun'dengeber**, m. = lesgever. **Stun'dengebet**, f. = gebed voor een bepaald uur. **Stun'dengeld**, f. = lesgeld.

Stun'den'glas, f.; -kreis, m. = uur|glas (of zandlooper); -cirkel.

ſtun'denlang = urenlang, uren aaneen.

Stun'denmarke, w. = leskaartje. **Stun'denmesser**, m. = uur-, tijdmeter. **Stun'denplan**, m. = lessenrooster, rooster van werkzaamheden. **Stun'denrad**, f. = uurrad. **Stun'denrufer**, m. = klepper(man), nachtwacht. **Stun'denſäule**, w. = wegwijzer, mijlpaal. **Stun'denſchlag**, m. = klokslag. **Stun'dentafel**, w. = zonnwijzer, rooster der lesuren. **Stun'denuhr**, w. = uurklok (die alleen de uren aangeeft). **ſtun'denweiſe** = uursgewijze, bij 't uur; elk uur per les. **Stun'denweifer**, m. = uuraanwijzer; klok.

Stun'den'winkel, m.; -zeiger, m. = uur|hoek; -wijzer.

Stünd'lein, f. -s, - = uurtje; sein St. ist gekommen = zijn uurtje heeft geslagen. **ſtünd'lich** = elk uur; van uur tot uur; dreimal ft. = driemaal per (in 't) uur.

Stun'dung, m. -, -en = uitstel (van betaling). **Stun'dungſtreit**, w. = uitstel, termijn van uitstel. **Stun'dungſgeſuch**, f. = verzoek om uitstel.

ſtupend = verbazend, enorm.

Stupf, m. -(e)s, -e; **Stup'fer**, m. -s, - = stomp, steek.

ſtupid = stupide: dom, stom. **Stupidität**, w. - = stupiditeit: domheid, stomiteit.

Sturm, m. -(e)s, Stürme = storm (in alle bet.); S. zur See = storm op zee; [vliegende vaart; strijd]; im S. = dronken.

[**ſturm** = opgewonden, driftig, heftig].

Sturm'lauf, m.; -balken, m.; -band, f. = storm|loop; -bok (of: -kat, -ram); -band.

Sturm'block, m.; -dach, f.; -egge, w. = storm|balk (of: valpoort); -dak; -egge (of: valpoort).

ſtür'men, ſchw. (h.) = stormen: hevig waaien; woeden, razen; storm luiden; storm loopen op, bestormen (een vesting); met geweld vermeesteren (een huis, een poort); vernielen (beelden); (f.) stormen, ijlen, jagen; in einen f. = iem. bestormen. **ſtür'mend** = stormend, heftig, onstuimig, razend; stormenderhand.

Stür'mer, m. -s, - = bestormer, overweldiger; onstuimig persoon; hooge hoed, kachelpijp.

Sturm'ſahne, w. = roode vlag. **Sturm'ſack**, f. = stormvat, springton. **Sturm'ſtut**, w. = buitengewoon hoog springtij met storm.

ſturm'frei = veilig tegen bestorming.

Sturm'glocke, w.; -haube, w. (hnt, m.) = storm|klok; -helm.

ſtür'miſch = stormachtig (weer, zee); onstuimig, heftig, stormachtig. **Sturm'kranz**, m. = brandende pekrans.

Sturm'lauf, m. (od. -laufen, f.); -leiter, w.; -läufe, w. = storm|loop; -ladder; -gat (of: bres).

Sturm'pfahl, m.; -reif, m. = storm|paal; -hoepel.

Sturm'fack, m. = brandkarkas, stormzak.
Sturm'föhrtritt, m.; **seigel**, f. **signal**, f. = stormfpass; zeil; -signaal.
Sturm'vogel, m. = stormvogel.
Sturz, m. -es, **Stürze** = val, ondergang; 't neerstorten, instorting, plof; bovendorpel; stortplaats; [stomp van een boom of zuil].
Sturz'acker, m. = voor de eerste maal geploegde akker (na 't braakliggen). **Sturz'bach**, m. = stortbeek, bergbeek. **Sturz'bad**, f. = stortbad. **Sturz'becher**, m. = beker met deksel.
Sturz'e, w. -, -n = deksel; (glas) grok.
Sturz'zel, **Stürzel**, m. -s, - = boomstomp, stomp (van een zuil e. d.).
stürzen, *fdw.* (h.) = storten, werpen; vallen; snellen, stormen; eimen ft. = iem. ten val brengen; eimen Minister ft. = doen vallen; (eimen in's Werberben, in's Stend) storten; (die Käffe) nazien; (den Aker) voor 't eerst ploegen; (eimen König vom Throne) stooten; er stürzte in's Zimmer = hij stormde de kamer in; er stürzte (sich) auf den Feind = hij wierp zich op den vijand; zu jems. Füßen ft. = zich aan iems. voeten werpen; (ein Faß, einen Becher, Karren) storten, omstorten, omkeeren.
Sturz'güter, Pl. = stortgoederen. **Sturz'see**, w. = stortzee.
[Stuh], m. **Stuhles** = gekheid, flauwiteit, onzin.
Stu'te, w. -, -n = merrie.
Stu'ten, m. -s, - = stoete, lang grof brood.
Stu'ten'föhlen, *od.* **föhlen**, f. = merrievleulen.
Stuterei', w. -, -en = stoeterij.
Stuh, m. -es = karabijn, buks, jachtgeweer; pluim; kortharige, kleine pruik; kleine emmer; kort glas; koppigheid; auf den St. = plotseeling; onmiddellijk.
Stuh'armel, m. = korte mouw.
Stuh'band, f. = stat, draagband (bij timmerwerk).
Stuh'bart, m. = opstaande knevel, snor.
Stuh'büchse, w. = karabijn, jachtgeweer.
Stuh'degen, m. = korte degen.
Stu't'ze, w. -, -n = stat, steun; schoor.
Stu't'zen, m. -s, - = jachtgeweer, buks, karabijn.
stuh'zen, *fdw.* (h.) = plotseling stilstaan (van paarden e. d.); ontstellen, vermeld staan; (Wäume) knotten; (eine Bede) snoeien, scheren; (einem Tiere den Schwanz, die Ohren u. d.) afsnijden; einem Vogel die Flügel ft. = een vogel kortwieken; (den Bart) korten, afknippen, knippen, verzorgen; pronken, trots loopen.
stuh'zen, *fdw.* (h.) = stutten, steunen, schoren, schragen; sich auf einen Stod ft. = op een stok steunen; seine Meinung stüht sich auf Tatsachen = steunt op feiten.
Stu't'zer, m. -s, - = pronker, fat; buks.
stuh'zerhaft = fatterig.
stuh'zig = verwonderd, vermeld; ft. machen = vermeld doen staan, uit 't veld slaan; ft. werden = vermeld staan, niet weten hoe men 't heeft.
Stuh'punkt, m. = steunpunt.
Stuh'rohr, f., *zie* Stuhbüchse. **Stuh'säbel**, m. = korte sabel, houwer. **Stuh'schere**, w. = tuischaar. **Stuh'schwanz**, m. = stompstaart, kortstaart. **Stuh'uhr**, w. = pendule.
stuh'gisch = Stygisch, van den Styx.
Stuhl, *zie* Stil.
Stuhlit', m. -en, -en = styliet: zuilenheilige.
Symphaliden, Pl. = Symphaliden: fabelachtige roofvogels met ijzeren klauwen en snavels (in de Herculesfabels).

Styx, m. - = Styx: rivier van de onderwereld.
Sua'da, **Sua'de**, w. - = suada: welsprekendheid, woordenvloed.
subaltern' = subaltern: ondergeschikt, minder. **Subaltern'beamter**, m. = subaltern ambtenaar.
Sub'diacon(us), m. = subdiaken: hulpprediker.
Subhastator', w. -, -en = subhastatie: gerechtelijke verkoop. **subhastie'ren**, *fdw.* (h.) = gerechtelijk verkoopen.
Sub'jekt, f. --(e)s, -e = subject. **sub'jektiv od. subjektiv** = subjectief. **Subjektivität**, w. - = subjectiviteit.
sublim' = subliem: verheven.
Sublimat', f. -(e)s, -e = sublimaat. **sublimie'ren**, *fdw.* (h.) = sublimeren: omhoog drijven, zuiveren, vluchtige lichamen van niet vluchtige scheiden en laten verdichten.
subluna'risch = sublunaris: ondermaansch.
submarin' = submarijn: onderzeesch.
submiss' = soumis, onderworpen. **Submissiön'**, w. -, -en = submissie; aanbesteding; onderwerping; **Submissiön's'bedingungen** = aanbestedings-, aannemingsvoorwaarden. **Submittent'**, m. -en, -en = submittent: inschrijver (voor een werk, een leverantie).
Subordination', w. - = subordinate: onder-schikking, gehoorzaamheid, tucht. **subordinie'ren**, *fdw.* (h.) = subordineeren.
subsidia'r = subsidiair: ondersteunend, helpend. **Subsidie**, Pl. = subsidie.
Subsistenz', w. - = levensonderhoud, bestaan. **Subsistenz'mittel**, f. = middel van bestaan. **subsistie'ren**, *fdw.* (h.) = bestaan, leven.
Subskribent', m. -en, -en = (onder)teekenaar, intekenaar. **subskribie'ren**, *fdw.* (h.) = (onder)teekenen, intekenen. **Subskription'**, w. -, -en = intekening.
Substantialität', w. - = substantialiteit: werkelijkheid. **substantieel'** = substantieel: werkelijk, wezenlijk, krachtig.
Substantiv, f. -(e)s, -e = substantief. **substantivisch** = substantievisch. **Substantivum**, f. -(s), -ba = substantief.
Substanz', w. -, -en = substantie: wezen, massa, werkelijke bestanddeelen, grondwaarde.
substituie'ren, *fdw.* (h.) = substitueeren: in plaats stellen. **Substitut'**, m. -en, -en = substituu: plaatsvervanger. **Substitution'**, w. - = substitutie: vervanging.
Substrat', f. -(e)s, -e = substraat: grondslag, basis; voedingsbodem; gegeven geval.
subtil' = subtiel: fijn, spitsvondig. **subtilisie'ren**, *fdw.* (h.) = subtilizeeren: verfijnen, zeer fijne onderscheidingen maken. **Subtilität'**, w. -, -en = subtielheit.
Subtrahend', m. -en, -en = aftrekker. **subtrahie'ren**, *fdw.* (h.) = aftrekken. **Subtraktion'**, w. -, -en = aftrekking.
subtropisch = subtropisch: bij of onder de keerkringen.
Subvention', w. -, -en = subsidie, steun. **subversiv'** = subversief: omverwerpend, verwoestend.
Succade, w. - = sukkade.
succedie'ren, *fdw.* (f.) = opvolgen.
Succes', m. . . cesjes, . . cesje = succes.
Successiön', w. -, -en = successie. **successiön's'fähig** = in staat of geschikt om op te volgen. **Successiön's'krieg**, m. = successieoorlog. **succesfive'** = successtief: geleidelijk. **succesfive'** = successtief.

Succurs, m. -es, -e = hulp, versterking.
Succursale, w. -, -n = succursale: bijkerk; filiaal.
Su'che, w. - = opsporing (van 't wild); der hnd hat eine richtige S. = zoekt in de goede richting; er hat eine gute S. = kan goed opsporen; auf der S. sein, auf die S. gehen = op zoek zijn, gaan. **Such'eisen**, f. = sonde, tentijzer, peilstift.
suchen, fchw. (h.) = zoeken (om te vinden), zoeken, trachten; etw., nach etw. f. = iets, naar iets z.; er sucht etw. darunter = hij zoekt er iets achter; er sucht etw. darin = hij stelt er prijs op; das Weite f. = 't hazenpad kiezen; geuchte Ware = gezochte, gewilde waar; geuchte Lebensarten = gezochte, gemaakte, gekunstelde uitdrukking: [Händel, Streit an einen f. = twist met iem. zoeken; etw. an einen f. = iem. om iets verzoeken].
Sucher, m. -s, - = zoeker: sonde. **Such'z hund**, m. = speurhond. **Such'sicht**, f. = zoeklicht.
Sucht, w. - = [ziekte], zucht, sterk (zieke-lijk) verlangen; fallende S. = vallende ziekte. **suchtig** = ziekelyk.
such'fest, fchw. (h.) = zuigen, lebben.]
Sud, m. -(e)s, -e = koking; kooksel.
Süd, m. -(e)s, -e = zuiden, zuidenwind.
Südafrika, f. = Zuid-Afrika.
Sudan, der = Soedan. **Sudan'er**, m. -s, - = Soedanees.
Süd'deutschland, f. = Zuid-Duitsland.
Süd'elarbeit, **Südelei'**, w. -, -en = knoerij, knoerwerk, kladwerk, smerig werk, gemors; gesmeer. **Süd(e)ler**, zie Süder. **Südetoch**, m. = knoekok, knoerier. **Südein**, fchw. (h.) = morsen, knoeien, kladden. **Südeu'wirtschaft**, w. = vuile, smerige boel.
Süden, m. -s = Zuiden; der Wind kommt von S. = uit 't Zuiden.
Süder|breite, w.; -kreis, f. = zuider|breedte; -kruis.
Sü'dermanland, f. = Sudermanland.
Sü'derjonne, w. = Zuiderzon.
Süde'ten, Pl. = Sudeten.
Süd'früchte, Pl.; -küste, w. = zuid|vruchten; -kust.
Süd'länder, m. -s, - = bewoner van 't Zuiden.
Süd'ler, m. -s, - = morspot, knoerier, kladder.
südlich = zuidelijk: f. von Paris = zuidelijk of ten zuiden van Parijs. **Südo'st(en)**, m. = zuidoosten. **süd'östlich** = zuidoostelijk, ten zuidoosten. **Südo'stwind**, m. = zuidoost(e)-wind. **Süd'pol**, m. = zuidpool. **Süd'see**, w. = Zuidzee, Stille Oceaan. **Süd'feeländer**, Pl. = Zuidzeelanden. **Süd'seite**, w. = zuidzijde, zuidkant. **Süd'stanten**, Pl. = zuidelijke staten. **Süd'süd'ost(en)**, m. = zuid-zuidoosten. **Süd'süd'west(en)**, m. = zuid-zuidwesten. **Süd'volk**, f. = zuidelijk volk. **süd'wärts** = zuidwaarts, naar 't zuiden. **Süd'west(en)**, m. = zuidwesten. **süd'westlich** = zuidweste-lijk, ten zuidwesten. **Süd'west'wind**, m. = zuidwest(e)wind. **Süd'wind**, m. = zuidwind.
Sue'ven, Pl. = Sueven.
Suez, f. = Suez. **Suez'kanal**, m. = Suez-kanal.
Suff, m. -(e)s = dronk, zuip. **Suff'fel**, m. -s, - = drinkbroer. **suff'fig** = goed drink-baar.
Suffix, f. -es, -e = suffix: achtervoegsel.

Suff'ling, m. -(e)s, -e = dronkaard.
suggestie'ren, fchw. (h.) = suggereeren: inge-ven. **Suggestion'**, w. -, -en = suggestie: ingeving, inwerking. **Suggestie'frage**, w. = suggestieve vraag: strikvraag; vraag, die 't antwoord in den mond geeft.
Suh'le, w. -, -n = plas, poel. **sub'len**, **sub'len**, fchw. (h.) = plassen, ploeteren.
Sühn'altar, m. = zoenaltaar. **sühn'bar** = zoenbaar, te verzoenen. **Süh'ne**, w. - = zoen, verzoening, boete. **süh'nen**, fchw. (h.) = zoenen, verzoenen, boeten. **Süh'neverbuch**, m. = poging tot verzoening. **Sühn'opfer**, f. = zoenoffer, zoenofferande. **Süh'nung**, w. - = zoen, verzoening, boete.
Suite, w. -, -n = suite: gevolg; reeks; (stud.) looze streek. **Suitier**, (spr.: *suietjee*), m. -s, -s = (stud.) vroolijke klant. **suitie'ren**, fchw. (h.) = een vroolijk, los leven leiden.
Suffa'de, zie Succade.
Sulfurs', zie Succurs.
Sulfur'ic, zie Succurs.
Sulfar, f. -(e)s, -e = sulfaat: zwavelver- binding. **Sulfar**, m. -es = zwavel. **sulfu- rös** = sulfureus: sterk zwavelhoudend.
Sulfan, m. -(e)s, -e = sultan. **Sulf'tanu**, w. -, -nen = sultane.
Sulf'ze, **Sulf'ze**, w. -, -n = vleeschgelei, vleesch in gelei; zult.
Su'mach, m. -(e)s = sumak, smak: looiers- boom, verboom.
Sum'ma, w. = somma, som, totaal. **Sum- man'den**, Pl. = (bij elkaar te tellen) posten. **summa'risch** = summier: kort samengevat.
Sum'm'chen, f. -s, - = sommetje. **Sum'me**, w. -, -n = som.
I. **sum'men**, fchw. (h.) = opsommen, samen- tellen; sich f. = samen bedragen, zich ophoopen.
II. **sum'men**, fchw. (h.) = zoemen, gonzen; neurien.
summie'ren, fchw. (h.) = samentellen.
Sumpf, m. -(e)s, Sümpfe = moeras, poel (ook fig.); (bij verschillende bedrijven) put, bak, gat met water; losbandig leven.
sump'fen, fchw. (h.) = stilstaan als een poel; een losbandig leven leiden, zwijnen.
Sumpf'boden, m.; -fieber, f.; -gegend, w. = moeras|grond; -koorts; -streek.
sump'ficht, **sump'fig** = moerassig. **Sumpf' lache**, w. = moerassige poel of plas.
Sumpf'land, f.; -terche, w. = moeras|land; -leeuwerik.
Sumpf'loch, f. = moerassige poel, plas.
Sumpf'moor, f. = uitgestrekt moeras.
Sumpf'schnepfe, w. = poelsnip. **Sumpf'torf**, m. = moerasveen; zware turf. **Sumpf'vogel**, m. = moerasvogel. **Sumpf'weise**, w. = moe- rassige weide.
Sun's, m. -es = gegons, gepraat, onbedui- dend gebabbel; praatjes; ein großer S. = een groote, heele omhaal. **sun'fen**, fchw. (h.) = zoemen, gonzen, neurien, babbelen, kletsen, veel omhaal maken.
Sund, m. -(e)s, -e = zeeëngte, straat; Sond.
Sun'da-Inseln, Pl. = Soenda-eilanden.
Sün'de, w. -, -n = zonde; es ist S. und Schande = 't is zonde en schande; ich haße ihn wie die S. = ik haat hem uit den grond van mijn hart. **Sün'denbahn**, w. = weg der zonde, des verderts. **Sün'denbekenntnis**, m. = belijdenis van zonden.
Sün'den|boc, m.; -erlaß, m.; -fall, m. = zonde|bok; -vergeving; -val.

zündenfrei = vrij van zonden. **zündengeld**, f. = schandgeld; schandelijk hooge prijs, som.
zünden|necht, m.; **zlast**, w. = zonde|slaat; -last.
zünden|leven, f. = leven in zonde. **zünden|lohn**, m. = schandloon. **zünden|los** = vrij van zonden, onschuldig. **zünden|lofig|feit**, w. = onschuld. **zünden|lust**, w. = zucht, begeerte om te zondigen. **zünden|maat**, f. = maat der zonden. **zünden|opfer**, f. = zühnopfer. **zünden|register**, f. = zonde-register, -lijst. **zünden|schlaf**, m. = onbezorgdheid, gerustheid van den zondaar.
zünden|schuld, w.; **ztilger**, m.; **zvergebung**, w. = zonde|schuld; -delger (of: verlosser); -vergeving.
zünden|voll = vol van zonden, zondig. **zünden|der**, m. -s, - = zondaar.
zünden|flut, w. = zondvloed.
zünden|haft = zondig, misdadig, schuldig; f. teur = erg duur, goddeloos duur. **zünden|haftigkeit**, w. = zondigheid. **zünden|dig** = zondig, **zünden|digen**, f. w. (h.) = zondigen, misdoen. **zünden|diger**, m. -s, - = zondaar.
zünden|digheit, w. = zondigheid. **zünden|lich** = zondig, schuldig, goddeloos.
zund|zoll, m. = Sondtol.
zunn|ten, f. l. = Sunnieten (een sekte van Mohammedanen).
zuper|fein = superfijn.
zuperb = superbe; voortreffelijk, prachtig.
zupercargo, m. -(e)s, -s = supercargo; ladingmeester.
zuperintendent, m. -en, -en = superintendant; hoogste protestantsche geestelijke in een district.
zuperior, m. -s, ..io'ren = superieur. **zuperiorität**, w. = superioriteit.
zupertar|go, zie Supercargo.
zuperflug = al te wijs, oververstandig, extravertandig.
zuperlativ, m. -(e)s, -e = superlatief.
zupernaturalis|mus, m. = supernaturalisme; openbaringsgeloof. **zupernaturalist**, m. -en, -en = supernaturalist.
zupernumerar, m. -(e)s, -e = surnumerair.
zuperrevision, w. = laatste revizie.
zupinum, f. -(e)s, ..nen = supinum.
zupp|chen, f. -s, -- = soepje. **zup|pe**, w. -, -n soep; pap, brij; er hat mit die z. gründlich berjälzen = hij heeft voor mij 't heele plezier bedorven; die rote z. = 't bloed; einen in der z. fügen lassen = iem. in de narigheid, ongelegenheid laten zitten; wer hat ihm diese z. eingebracht? = wie heeft hem dat koopje bezorgd?
zuppeditie|ren, f. w. (h.) = bezorgen, verschaffen.
zup|pen, f. w. (h.) = soep, pap eten; wer lange zuppt, lebt lange = wie lang eet, leeft lang.
zup|pen|anstalt, w.; **z|fleisch**, f.; **z|freund**, m. = soep|huis; -vleesch; -liefhebber.
zup|pen|fasser, m. = wie niet van soep (of: pap) houdt. **zup|pen|traut**, f. = soepgroente.
zup|pen|schmidt, m. = soep|liefhebber.
zup|pen|schwab, m. = iem. die vast alle dagen soep wil eten.
zup|pen|tafel, w. = bouillontablet, **zup|pen|terrine**, w. = soepterrine.
zup|picht, **zup|pig** = soepig, dun; sappig, brijig.

zuppleant, m. -en, -en = zuppleant; plaatsvervanger, waarnemer.
zupplement, f. -(e)s, -e = zupplement.
zupplement|band, m. = zupplemente deel.
zupplet|oir = zupplettoir; aanvullend.
zupplie|ren, f. w. (h.) = zuppleeren; aanvullen, bijbetalen.
zupplie, w. -, -en = verzoekschrift.
zuppliant, m. -en, -en = zuppli(c)ant; verzoeker, rekwestrant. **zupplie|ze|ren**, f. w. (h.) = verzoeken.
zupponie|ren, f. w. (h.) = zupponeren; onderstellen; onderschuiven.
zupport, m. -(e)s, -e = zupport; steun, drager, onderstel.
zuppositie|on, w. -, -en = zuppositie; onderstelling.
zupremat, f. -(e)s; **zuprematie**, w. = zuprematie; opperheerschappij.
zurre w. -, -n = Soere; afdeeling van den Koran.
zur|re, w. -, -n = soerra; groote karavaan.
zur|ren, f. w. (h.) = snorren, gonzen, brommen.
zurrogat, f. -(e)s, -e = zurrugaat.
zur|tout (spr.: *zur|toc*), m. -(e)s, -s = overjas; tafelstel.
zur|an|na, **zur|an|ne**, w. = Suzanna, Suze.
zur|s|chen, f. = Suze.
zur|scepti|bel = zursceptibel; ontvankelijk, gevoelig.
zur|s|p|ect = zurspect; verdacht.
zur|s|p|endie|ren, f. w. (h.) = zurspendeeren; schorsen. **zur|s|p|ention**, w. -, -en = zurspensie; schorsing. **zur|s|p|ensio|r|ium**, f. -(e)s, ..rien = zurspensioir; breukband.
zur|s|p|ig = zoet, lief; füsjes Herrden = zoetsappig mannetje; das züs = 't zoet; füsjes Brot = brood zonder gist; füsje Butter = ongezoeten boter. **zur|s|p|apfel**, m. = suikerappel, zoete appel. **zur|s|p|brot**, f. = zoet brood, br. zonder gist.
zur|s|p|brö|den, f. = besluit. **zur|s|p|zen**, f. w. (h.) = zoeten, zoeten smaak geven. **zur|s|p|holz**, f. = zoethout; z. raffelt = (een dame) vleierijen zeggen, 't hof maken. **zur|s|p|holz|rasp|ler**, m. = mooiplater (tegenover dames).
zur|s|p|igkeit, w. -, -en = zoetheid, zoete smaak of geur; zoetigheid, lekkernij, snoeperij; lievigheid, vleierij.
zur|s|p|fir|sche, w. = zoete kers, Spaansche k. **zur|s|p|lich** = zoetelijk, zoetsappig, gemaakt, nauw-zoet. **zur|s|p|ling**, m. -(e)s, -e = zoetsappig, zoetelijk persoon. **zur|s|p|maut**, f. = lekkerbek. **zur|s|p|tönend** = zoetklinkend. **zur|s|p|wasser**, f. = zoet water.
zur|s|p|ran (spr.: *zur|s|p|ren*), m. -(e)s, -e = zuzerein; opperleenheer. **zur|s|p|ran|ität**, w. -, = zuzereiniteit.
z. v. a. = zo viel als.
zur|s|p|ari|t, m. -en, -en = Sybariet; inwoner van Sybaris, verwijfd persoon. **zur|s|p|ari|tisch** = sybarietisch.
zur|s|p|enit, m. -(e)s, -e = syeniet (naar de stad Syene genoemd; een soort korrelig gesteente).
zur|s|p|om|re, w. -, -n = sykomoor (Egyptische vijgeboom).
zur|s|p|ophant, m. -en, -en = sykophant; aanbrenner, verklikker, verrader.
zur|s|p|be, zie Silbe.
zur|s|p|laba|r|ium, f. -(e)s, ..rien = spelboek, abceboek. **zur|s|p|labie|ren**, f. w. (h.) = in letter-grepen uitspreken.
zur|s|p|labus, m. -, - u. ..bi = syllabus;

pauselijke herdersbrief. **Syllep'fiš**, w. — = syllepsis: samenvatting.
Syllogi's'mus, m. —, ..men = syllogisme: sluitrede. **Syllogi'fiš** = syllogistisch.
Syl'phe, m. —n, —n; **Syl'p'he**, w. —, —n = sylphe: luchtschepsel, luchtgeest. **Sylphi'de**, w. —, —n = sylphide: vrouwelijke luchtgeest.
Sylve'fiter, zie Silvester.
Symbol', f. —(e)š, —e = symbool, zinnebeeld, teeken; geloofsbelijdenis. **Symbol'ik**, w. — = symboliek: voorstelling door symbolen. **Symbo'li'fisch** = symboliek, zinnebeeldig; **Symbol'ische Bücher** = belijdenisschriften. **Symboli'stic'ren**, f. w. (h.) = symbolizeeren.
Symmetrie', w. — = symmetrie. **Symme'tri'fisch** = symmetrisch.
Sympathe'tiſch = sympathetisch: geheimzinnigen invloed uitoefenend. **Sympathie'**, w. —, —(e)n = sympathie. **Sympa'thiſch** = sympathiek, sympathisch: meegevoelend, aange-naam aandoend. **Sympathi'stic'ren**, f. w. (h.) = sympathizeeren.
Symphonie', zie Sinfonie.
Sympho'zion, f. —, ..fen = symposion: drink-gelag.
Symptom', f. —(e)š, —e = symptoom: teeken, voor teeken. **Symptoma'tiſch** = symptomatisch: kenmerkend.
Synago'ge, w. —, —n = synagoge.
Synalo'i'phe, **Synalo'i'p'he**, w. —, —n = synaloophe: samensmelting (van letterklanken).
Syna're'ziš, w. —, ..re'fen = syenaerezis: samentrekking (van twee klinkers).
Synchroni's'mus (spr.: ..kro...), m. —, ..men = synchro-nismus: gelijktijdigheid. **Synchroni'fiſch** = 't gelijktijdige bijeenvoe-gend.
Syndika't, f. —(e)š, —e = syndikaat: maatschappij, ambt van syndicus. **Syndi'kus**, w. —, ..ci u. ..fen = syndicus: woordvoerder.

Syne'drium, f. —(š) = synedrium, sanhedrin: hoog joodsch gerechtshof te Jeruzalem.
Synef'doche, w. —, —n = syneecdoche (stijl-figuur: wisseling van deel en geheel).
Syn'fope, w. —, —n = syncope: wegvallen van spraakklanken binnen in een woord; harts-lag.
Synodal' = synodaal. **Synoda'ler**, m. = synodelid. **Synodal'beschlus**, m. = synodaal besluit. **Syno'de**, w. —, —n = synode.
Synonym' (iſch) = synoniem. **Synonym'**, f. —(e)š, —e(n) = synoniem. **Synony'mik**, w. —, —en = synonymiek: leer van de synoniemen.
Synop'fiš, w. —, ..fen = synopsis (overzicht, vooral van de evangeliën van Mattheus, Marcus en Lucas). **Synop'tiker**, Bl. = synoptici (de genoemde 3 evangelisten). **Synop'tiſch** = synoptisch.
Syntak'tiſch = syntactisch. **Syn'tag**, w. —, —en = syntaxis.
Synthe'se, w. —, —n = synthese: samen-voeging van de deelen tot 't geheel: verbind-ing van begrippen, van 't eenvoudige tot 't samengestelde. **Synthe'tiſch** = synthetisch.
Syrakus', f. = Syrakuze. **Syrakusa'ner**, **Syrakus'er**, m. —š, — = Syrakuzaan. **Sy-rakusa'niſch**, **Syrakus'niſch** = Syrakuzaansch.
Sy'rien, f. = Syrië. **Syri'fiter**, m. —š, — = Syriër. **Sy'riſch** = Syrisch.
Syrin'ge, w. —, —n = Pansluit, syrinx; sering.
Syrup, zie Sirup.
Syst. = **Systeem**, f. —(e)š, —e = systeem, stelsel. **Syste'ma'tiſch**, w. — = systematica, systematiek (wetenschappelijke orde, samen-stelling). **Syste'ma'tiker**, m. —š, — = syste-maticus (hij, die van alles een wetenschap-pelijk stelsel wil maken). **Syste'ma'tiſch** = systematisch. **Syste'ma'tiſtic'ren**, f. w. (h.) = systematizeeren.
f. 3. = feiner Zeit: te zijner tijd, op tijd.
Se'ne ic., zie Scene ic.

T.

T, f. = T; T-Schiene = T-rail, T-vormige rail.
T. = tomos (Teil), titulus (Titel), tutto (alles), tutti (alle).
Tabagie' (spr.: ..zjie), w. —, —(e)n = tabagie: kroeg.
Ta'bak, m. —(e)š, —e = tabak; snuif: **T.** fauen = pruimen; **daš** iſt ſtarke **T.** = dat is heel sterk, overdreven, brutaal.
Ta'bak(š)afſche, w.; **-bau**, m.; **-beize**, w. = tabaks|asch; **-bouw** (of: -teelt); **-saus**.
Ta'bak(š)beutel, m. = tabakszak. **Ta'bak(š)bruder**, m. = liefhebber van rooken.
Ta'bak(š)doſe, w.; **-ernte**, w.; **-geruch**, m. = tabaks|doos (of: snuifdoos); **-oogst**; **-reuk** (of: -lucht).
Ta'bak(š)geſellſchaft, w. = rookgezelschap, -partij.
Ta'bak(š)handel, m.; **-handlung**, w.; **-hauer**, m. = tabaks|handel; **-zaak** (of: -winkel); **-kauwer** (pruimer).
Ta'bak(š)kollegium, f.; **-lager**, f. = tabaks|-college; **-depôt**.
Ta'bak(š)mühle, w. = snuifmolen.

Ta'bak(š)pfeife, w.; **-pflanze**, m.; **-pflanzung**, w. = tabaks|pijp; **-planter**; **-plantage**.
Ta'bak(š)qualm, m.; **-rauch**, m.; **-rolle**, w. = tabaks|walm; **-rook**; **-rol**.
Ta'bak(š)schnaucher, m. = tabakssmooker.
Ta'bak(š)schnupfer, m. = snuiver.
Ta'bak(š)spinner, m.; **-spinnerei**, w.; **-steuer**, m. = tabaks|spinner; **-spinnerij** (of: karottenfabriek); **-belasting**.
Ta'bak(š)stube, w.; **-verwaltung**, w. = tabaks|kamer (kroeg); **-regie**.
Tabac'ic're (spr.: *tabattjeve*), w. —, —n = snuifdoos.
tabella'riſch = tabellarisch: in tabellen. **ta-bel'le**, m. —, —n = tabel.
Taberna'tel, f. —š, — = tabernakel.
Tableau' (spr.: *tableau*), f. —(š), —š = tableau: schilderij, overzicht.
Tablett', f. —(e)š, —e = prenteerblaadje.
Tablet'te, w. —, —n = tafeltje; dekplaat: tablet.
Tabori'ten, Bl. = Taborieten (een sekte van de Hussieten).

Tabula rasa mit etw. machen = tabula rasa maken, schoon schip maken, iets geheel opruimen.

Tabulat', f. -(e)s, -e = betimmering.

Tabulatur', w. -, -en = tabulatuur: pedant kunstwetboek van de Meistersinger; overzicht van de partituur; strenge orde: becijfering.

Tabulett', f. -(e)s, -e = tabulet: mars, houten kastje met vakken. **Tabulett'främer**, m. = marskramer.

Taburet', f. -(e)s, -e = tabouret.

Tachygraph', m. -en, -en = tachygraaf: snelschrijver.

Tadel, m. -s, -- = gebrek, onvolmaaktheid; blaam, afkeuring, verwijt, berisping; (in school) slechte aantekening, afkeuring; niemand isft ohne T. = niemand is volmaakt; der Ritter ohne Furcht und T. = de ridder zonder vrees of blaam. **Tadelei'**, w. -, -en = voortdurende aanmerkingen. **ta'delfrei** = onberispelijk. **ta'delfhaft** = gebrekkig, verkeerd, berispelijk, laakbaar, afkeurengwaardig. **Ta'delhaftigkeit**, w. - = laakbaarheid. **ta'dellosigkeit**, w. - = onberispelijkheid, volmaaktheid. **Ta'delhaft**, w. = laakzucht, vitlust. **ta'delfn**, fchw. (h.) = laken, berispen, afkeuren, aanmerkingen maken. **ta'delnswert**, -würdig = laakbaar, berispelijk, afkeurengwaardig. **Ta'delnsucht**, w. = laakzucht, vitzucht. **ta'delnsüchtig** = vitzuchtig, vitterig. **Ta'delssohn**, f. = votum van afkeuring. **Ta'dler**, m. -s, - = berisper, afkeurder, bedilal.

Tafel, m. -s, -- = tael (Chin. en Jap. munt-eenheid, ± / 3,80).

Tafel, w. -, -n = plaat (van hout, steen, metaal e. d.); tablet (chocolade); tabel; bord (in school bijv.); lei; wandplaat; tafel, disch, eettafel; die Tafeln des Hejehes = de tafelen der wet; zur T. gehen, einladen; bei T. sitzen = aan tafel gaan, uitnoodigen, zitten. **Tafelappfel**, m. = tafellappel. **Tafelarbeit**, w. = kastemakerswerk. **ta'felartig** = als tafel, tafelvormig, in den vorm van een plaat. **Ta'felauflauf**, m. = tafelservies, tafestel. **Ta'felbesteck**, f. = mes, lepel en vork (met of zonder etui). **Ta'felberg**, m. = Tafelberg.

Ta'felchen, f. -s, -- = tafeltje, tabletje, tabelletje, plaatje.

ta'felvörmig = tafelvormig.

Ta'fel|freunden, Pl.; :ge|fähr, f. = tafel|genoeogens; -servies.

ta'feln, fchw. (h.) = tafelen, eten, aan tafel zitten.

ta'feln, fchw. (h.) = betimmeren, beschieten, lambrizeeren; den Fußboden t. = een parketvloer maken.

Ta'felrunde, w. = Tafelronde, (tafel)gezelschap. **Ta'felscheibe**, w. = spiegelglas.

Ta'felschiefer, m. = lei in platen. **Ta'felslein**, -stift, m. = griffel. **Ta'felnach**, f. = tafellaken. **ta'felweise** = in platen, in tabletten. **Ta'felung**, w. -, -en; **Ta'felwerk**, f. = lambrizeering, houtbekleding, parketwerk.

ta'feln, fchw. (h.) (fchwicg.), zie tafeln.

Tafel, m. -(e), -e = taf. **ta'feten** = taffen, van taf. **Tafelbekleidung**, w. = tafbekleding. **Taft**, zie Tafel.

Tafel, m. -(e)s, -e = dag; rechtzitting, vergadering; am heßen lichten T. = op klaarlichten dag; etw. zu Tage fördern = iets voor den dag, aan 't licht brengen; es liegt am

Tage = 't is duidelijk, blijkbaar; den ganzen leben T. = den godganschen dag; alle zivet Tage = om den anderen dag; dieser Tage = dezer dagen; daß tu ich mein(e) Tage nicht = van mijn leven niet; an welchem T.? am folgenden T. = (op) welken d.? (op) den volgende(n) dag; eines Tages = eens, op zekeren dag; eines schönen Tages = op een mooien dag; der jüngste T. = de jongste dag, de dag des oordeels; in den T. hinein schmecken, leben = er maar op los praten, leven; er hat gute Tage = hij heeft een goed, gemakkelijk leven; es ist noch nicht aller Tage Abend = we zijn nog niet aan 't einde of na vandaag komt nog een dag; man soll den Tag nicht vor dem Abend loben = men moet geen heil roepen, voor men over de brug is.

tag'blind = dagblind. **Tag'blindheit**, w. = dagblindheid.

Tagelarbeit, w.; :blatt, f.; :buch, f. = dag|taak; -blad; -boek (in den handel ook: journaal).

Tagel'dieb, m.; :dienst, m. = dag|dief; -dienst.

[**Tagefahrt**, w. = dagreis, dagvaart; zitting, vergadering; zittingstermijn].

Tagefalter, m. = dagvlinder. **Tagefutter**, f. = dagelijksch rantsoen. **Tagel'der**, Pl. = daggeld, -loon; reiskosten, onkosten; presentiegeld. **ta'gelang** = dagenlang, dagen achtereen.

Tagel'ohn, m.; :Löhner, m. = dag|loon (of: -huur); -looner.

ta'gelöhner, fchw. (h.) = in daghuur werken.

Tagemarsch, m. = dagmarsch.

ta'gen, fchw. (h.) = dagen, dag worden, aanbreken, verrijzen; vergaderen, zitting houden.

Tagel'reise, w.; :runde, w. = dag|reis; -ronde.

Tagel'sandbruch, m. = dageraad; bei T. = met 't aanbreken, 't kriecken van den dag.

Tagel'sangabe, w.; :befehl, m.; :bericht, m. = dag|teekening; -order; -bericht (of: bulletin).

Tagel'sbillet, f. = dagkaart. **Tagel'sbureau**, f. = plaats-, bespreekbureau. **Tagel'sfrage**, w. = vraag van den dag. **Tagel'sgespräch**, f. = praatje van den dag. **Tagel'sgraven**, f. = dageraad, 't kriecken van den dag. **Ta'geshelle**, w. = helderheid van den dag.

Tagel'stasse, w. = plaats-, bespreekbureau.

Tagel'stufe, m.; :stift, f. = dag|koers; -licht (of: 't levenslicht).

Tagel'sneueigkeit, w. = nieuwtje of nieuws van den dag. **Tagel'sordnung**, w. = orde van den dag, dagorde; zur T. übergehen = tot de orde (van den dag) overgaan. **Tagel'stour**, w. = rijtoer van een dag. **Tagel'szeit**, w. = tijd van den dag; zu jeder T. = op elk uur van den dag. **Tagel'szeitung**, w. = dagelijksche courant. **Tagel'szettel**, m. = dagbrieftje, bulletin.

ta'geweise = per dag, dag voor dag. **Tagel'werk**, f. = dagwerk, -taak. **Tagel'werker**, m. = daglooner.

Tagel'gebäude, f. = gebouw aan de mijnschacht.

tag'hell = daghelder. [tag'lang = den heelen dag.] **tag'lich** = dagelijks(ch); unfer tägliche Brot = ons dagelijksch brood; die tägliche Kleider = de daagsche kleeren; dreimal t. = driemaal per dag.

tagš = daags; t. d(a)rauf = daags daarop; t. über = den geheelen dag; t. zuvor = daags te voren.

[Dagzaking, w. = statenvergadering.] **Dag:**
schicht, w. = dagwerk, -taak. **dagdaglich** =
dagelijksch, van elken dag, dagelijks, elken
dag, dag aan dag. **Dagundnachtgliche**,
w. = dag-en-nachtevening. **Dagung**, w. =
't dagen, dagworden enz., zie tagen. **Dag:**
wache, w. = dagwacht. [Dag'wan, f. = dag-
werk. Dag'waner, m. = daglooner.]
Daijun', m. -(e)s, -s = taifoon, typhon:
hevige wervelwind, heete zuidewind.
Daille (spr.: *tailje*), w. -, -n = taille. **tail:**
licren, fchw. (h.) = tailleeren: (een kleed-
dingstuk) met taille maken; (kaarten) was-
schen.
Dajo, m. = Taag.
Dakel, f. -s, - = takel. **Dakela'ge** (spr.:
aa'je), w. - = takelage, takelwerk. **Dak:**
feler, m. -s, - = takelaar. **Dakelmester**,
m. = takelmeester. **dakelu**, fchw. (h.) =
takelen. **Dakelung**, w. -; **Dakelwerk**, f. =
takeling, takelwerk, takelage.
Dakt, m. -(e)s, -e = takt, gevoel voor wat
past, omgangskunst; maat, maatslag; **D:**
halten = maat houden; einen aus dem **D:**
bringen = iem. uit de maat, van de wijs,
in de war brengen; im **D:** **marfchieren** = op
de maat marcheeren. **dakticren**, fchw. (h.) =
de maat slaan. **daktic** = maatvast; zeker
van zijn zaak; krachtig, potig. **Dakticfeit**,
w. - = maatvastheid, zekerheid. **Daktic:**
rer, m. = dirigent.
Daktik, w. -, -en = taktiek: krijgskunde,
leiding van de troepen; stelselmatige wijze
van doen. **Daktiker**, m. -s, - = takticus:
krijgskundige. **daktisch** = taktisch: planmatig,
stelselmatig, wat de leiding betreft.
daktis = zonder takt, onhandig. **Daktisig:**
fekt, w. - = onhandigheid, takteloosheid,
gebrek aan takt. **daktisig** = in de maat,
naar de maat. **Daktisnote**, w. = heele noot.
Daktisnot, m. = maat-, dirigeerstok. **Daktis:**
itrich, m. = maatstreep. **daktisvoll** = taktvol,
beleidvol.
Dal, f. -(e)s, **Däler** (poet. audj: Dale) = dal,
vallei; Berg und **D:** **fommen nicht zufammen**,
mohl aber die Menschen = bergen en dalen
ontmoeten elkaar niet, maar menschen wel.
dal(ab)wärts = dalwaarts, naar beneden,
stroomaf.
Dalar', m. -(e)s, -e = talaar (lang over-
kleed v. d. Kath. geestelijken).
Dalbewohner, m. = dalbewoner. **Dälchen**,
f. -s, - = dalletje, valleetje.
Dalent, f. -(e)s, -e = talent: een gewicht,
munt; aanleg, gave, begaafd persoon. **talent:**
voll = talentvol, begaafd.
Daler, m. -s, - = taler, daalder. **Daler:**
stück, f. = stuk van een daalder, daalderstuk.
Dalfahrt, w. = vaart stroomaf.
Dalg, m. -(e)s = talk, hard vet, ongel, smeer,
kaarsvet. **dalgarig** = talkachtig. **dalgen**,
fchw. (h.) = vet geven; vet aanzetten; met
talk besmeren, van vet voorzien. **dal'gicht**,
zie talgartig. **dal'gig** = vet, vol vet. **Dalg:**
licht, f. = vet-, smeerkaars.
Dal'sman, m. -(e)s, -e = talisman.
Dal'je, w. -, -n = talie, touw, takel. **tal'jen**,
fchw. (h.) = taliën. **Dal'jereep**, f. -(e)s, -e =
taliereep.
Dalk, m. -(e)s = talk: soort gesteente. **dalk:**
artig = talkachtig. **Dalkerde**, w. = talk-
aarde.
[dalkfet = dom, bot].

Dalköl, f.; **stein**, m. = talk[olie; -steen.
Dalmigold, f. = talmigoud, onecht goud.
Dalmud, m. -(e)s = talmoed. **dalmud'sch** =
talmoedisch. **Dalmudist**, m. -en, -en =
talmoedist.
Dalon' (spr.: *talō*), m. -s, -s = talon:
stok (bij 't kaartspel), vernieuwingsbewijs
aan effecten.
Dal'ohle, w. = bodem van 't dal. **Dal'sperre**,
w. = afdamming en tevens reservoir (in de
beek). **Dal'vocht**, m. = schout, heer; nevel
die in 't dal trekt. **dalwärts** = 't dalaf, naar
beneden, stroomaf. **Dalweg**, m. = dalweg;
vaargeul.
Damarin'de, w. -, -n = tamarinde.
Damaris'te, w. -, -n = tamariske.
Damboor (spr.: *..boer*), m. -s, -e u. -s =
tamboer.
tamburicren, fchw. (h.) = tamboereeren:
borduren. **Damburin'**, f. -(e)s, -e u. -s =
tamboerijn; borduurraam.
Damtam, f. -s, -s = tamtam, gong.
Dand, m. -(e)s = beuzelarij, nietigheden,
kinderspel, kinderspeelgoed, prullen; ijdel
gesnap. **Dandelei'**, w. -, -en = nietigheden,
beuzelarij; jokkernij, kortswijl, stoeierijs, ge-
stoei. **dandelhaft**, **dandelig** = beuzelachtig,
flauw, onbeduidend. **Dandel'fram**, m. = Dand,
ook: uitdragerij. **Dandel'markt**, m. = rom-
mel-, speelgoed-, oudroestmarkt; ook *zooveel*
als: ijdelheidskermis (*vanity-fair*). **dandel'n**,
fchw. (h.) = beuzelen, kinderachtig doen,
stoeien, spelen; een uitdragerij drijven. **Dand:**
delbuppe, w. = speelpop. **Dandel'schürze**,
w. = fantazieschortje. **Dandel'wert**, f. =
beuzelarij, kinderwerk.
Dandem (spr.: *tendem*), f. -s, -s = tandem.
Dand'ler, m. -s, - = beuzelaar, stoeier,
speelsch persoon.
Dang, m. -(e)s = wier, zeegras.
Dangen'te, w. -, -n = tangens, raaklijn.
Dangential'kraft, w. - = middelpuntvlie-
dende kracht. **dangicren**, fchw. (h.) = raken.
Dank (spr.: *tenk*), m. -(e)s, -e = tank
(groote bak voor petroleum e. d.).
Dank'red, m. = Tancredo.
Dann, m. -(e)s, -e = (donker) woud, den-
nenwoud (poët.). **Dann'e**, w. -, -n = den,
denneboom. **dann'uen** = dennen, van den-
nenhout.
Dann'nenbaum, m.; **harz**, f.; **holz**, f. =
denneboom; -hars; -hout.
Dann'nen'nadel, w.; **wald**, m.; **zapfen**, m. =
denne[naald; -bosch; -appel (*of*: mastappel).
Dann'häuser, m. = Tannhäuser.
Dann'icht, f. -(e)s, -e = denneboschje.
Dannin', f. -(e)s = tannine: looistof.
Dann'talus, m. = Tantalus. **Dann'talus'qual**,
w. = Tantaluskwelling.
Dann'te, w. -, -n = tante.
Dantie'me (spr.: *tâtjème*), w. -, -n = tani-
tieme: winstaandeel.
Danz, m. -es, **Dânze** = dans; (de) dansenden;
ich habe noch einen **D:** mit ihm = ik heb met
hem nog een zaak uit te vechten; er muß
mit an den **D:** = hij moet er ook aan geloo-
ven; daß war ein **D:**! = dat was een leventje!
Danz'bär, m. = dansbeer. daß **Danz'vein**
fchwingen = een dansje maken, dansen.
Danz'bekunigung, w.; **boden**, m. = dans[-
vermaak; -zaal (*of*: -vloer).
danz'zêlu, fchw. (h.) = trippelen, huppelen,
met kleine danspasjes zich heen en weer be-

wegen **tanzen**, *schw.* (h.) = dansen; zie ook: **Weste**; es tanzt sich hier gut = 't danst hier goed. **Tänzer**, m. --s, -- = danser. **Tänzerin**, w. --, --nen = danseres, danseuse. **tänzerlich** = danslustig; mir ist t. (zu Mute) = ik heb lust om te dansen. **Tanzgesellschaft**, w.; **-fränzchen**, f. = dansgezelschap (of -partij); -klub. **Tanzkarte**, w. = balboekje. **Tanzkunst**, w.; **-lehrer**, m.; **-lokal**, f. = danskunst; -meester; -lokaal. **tanzlustig** = danslustig. **Tanzschritt**, m.; **-schuh**, m.; **-schule**, w. = danspas; -schoen; -school. **Tanzschüler**, m. = leerling-danser, iem. die dansles krijgt. **Tanzstunde**, w.; **-bergnügen**, f.; **-wut**, w. = dansles; -partij (of bal); -woede. **ta'pern**, *schw.* (h.) = onbeholpen doen. **ta'perig** = onbeholpen. **Tape'**, f. --(e)s, --c = tapijt in: etw. auf's T. bringen = iets op 't tapijt, te berde, ter sprake brengen; er ist nicht auf dem T. = niet heel wel. **Tape'te**, w. --, --n = behangsel. **Tape'tenband**, m. = geweven of gewerkt behangsel. **Tape'tenborde**, w. = rand van behangsel. **Tape'tennagel**, m. = tapijtnageltje, klein spijkertje. **Tape'tentür**, w. = verborgen, geheime deur. **Tapezier'**, m. --s, --c = behanger. **tapezier'en**, *schw.* (h.) = behangen. **Tapezier'er**, m. --s, -- = behanger. **Tapezier'ung**, w. -- = behangsel. **tap'fer** = dapper, moedig; t. trinken = flink, dapper drinken. **Tap'ferkeit**, w. -- = dapperheid, moed. **Tapioca**, w. -- = tapioca: West-Indische sago. **Tapir**, m. --(e)s, --c u. --s = tapir. **Tapisserie**, w. --, --(e)n = tapisserie: borduurwerk. **tap'pen**, *schw.* (h.) = tasten, op den tast loopen, tastend voortgaan, in den blinde rondtasten; lomp stappen, kloppen. **tap'pisch** = lomp, plomp, onbeholpen, onbehouden, onbenullig. **Tapp'inemus**, m. = plomperd. **Taps**, m. --es, --c = klap (met de hand), tik; lomperd, sukkel; Hans T. = Jan Onbenul, Piet Lut. **tap'fig** = onbenullig. **Tar'a**, w. -- = tarra. **Tarantel**, w. --, --n = tarantula (een groote spin). **Tarantella**, w. --, --s = tarantella (een volksdans in Italië). **tardan'do** = tartando: verdragend. **Tarent'**, f. = Tarente. **Tarenti'ner**, m. --s, -- = Tarentijn. **Tarif**, m. --(e)s, --c = tarief. **Tarif'ermäßigung**, w. = tariefverlaging. **tarific'eren**, *schw.* (h.) = tarifeeren: den prijs vaststellen. **tarif'mäßig** = tariefmatig, volgens tarief. **Tarif'wesen**, f. = tariefwezen. **Tarlatan**, m. --(e)s = tarlatan (licht Ind. neteldoek). **Tarn'kappe**, w. = tarnkap: onzichtbaar makende kap of mantel. **Tarok**, f. --(e)s = tarok (een soort van kaartspel). **tarotic'eren**, *schw.* (h.) = tarotspelen. **tarpe'ijcher** Felsen = Tarpeische rots. **Tarqui'n(ius)**, m. = Tarquinius. **Tartane**, w. --, --n = tartane ((It.) klein éénmastschip). **Tartar**, zie Tatar. **Tartarus**, m. -- = Tartarus: onderwereld.

Tart'sche, w. --, --n = rondas, rondschild. **Tartüf'**, m. --(e)s, --c = Tartuffe: huichelaar. **Tasche**, w. --, --n = zak, tasch, weeltasch, reiszak, -tasch; muil, mond; er liegt feinent Vater auf der T. = zijn vader moet hem onderhouden, hij kost zijn vader veel geld; über etw. die Faust in der T. machen = iets verkroppen; er hat ihn in der T. = hij heeft hem in zijn zak of doet met hem, wat hij wil; einem eins auf die T. geben = iem. er eca op zijn snuit geven. **Taschekrant**, f. = boerenkers, herderstasch. **Taschenausgabe**, w.; **-buch**, f.; **-dieb**, m. = zakuitgave; -boek; -kenroller. **Taschenformat**, f.; **-geld**, f.; **-kalender**, m. = zakformaat; -geld; -kalender. **Taschenmesser**, f. = zak-, knipmes; er klappt zusammen wie ein T. = hij buigt als een knipmes. **Taschenpiel**, f. = goochelspel, goochelarij. **Taschenpieler**, m. = goochelaar. **Taschenpielfant**, w. = goochelkunst. **Taschentuch**, f. = zakdoek. **Taschenuhr**, w. = horloge. **Taschenwörterbuch**, f. = zakwoordenboek. **Taschner**, m. --s, -- = beurzemaker, leerwerker, koffermaker, zadelmaker. **Tasmanien**, f. = Tasmanië. **Taschen**, f. --s, -- = kopje. **Tas'je**, w. --, --n = kop, kopje, kommetje. **Tastatur**, w. --, --en = tastatuur: toetsenbord. **tast'bar** = tast-, voelbaar. **Taste**, w. --, --n = toets. **tast'en**, *schw.* (h.) = tasten, voelen, grijpen; er tastete sich nach der Haustür = hij ging al tastend, op den tast naar... **Tastenbrett**, f. = toetsenbord. **Tastharmonika**, w. = handharmonica. **Taster**, m. --s, -- = taster; kromme of sferische passer. **Tast'zinn**, m.; **-werkzeug**, f. = tast'zin (of gevoelszin); -orgaan. **Tat**, w. --, --en = daad; zur T. schreiten = tot daden overgaan; in der T. = inderdaad, werkelijk; einen auf frischer T. ertappen = iem. op heeter daad betrappen; vor der T. halte Mat od. erst Tat, dann T. = bezint eer gij begint. **Tatar**, m. --en, --en = Tartaar. **Tatarei'**, die = Tartarije. **tatar'isch** = Tartaarsch. **Tat'bestand**, m. = feit, ware toedracht, feitelijke toestand, de elementen van de (rechts)zaak; den T. aufnehmen = proces-verbaal opmaken. **Tat'beweis**, m. = feitelijk bewijs. **ta'ten**, *schw.* (h.) in: raten und t. = raden en handelen. **Tat'endrang**, m., **-durst**, m. = drang, dorst naar daden. **ta'tenlos** = werkeloos; onbekend. **ta'tenreich** = rijk in gebeurtenissen, in daden. **Täter**, m. --s, -- = dader, bedrijver, schuldige; volbrenger. **Täter'schaft**, w. -- = schuld; die T. leugnen = loochenen 't feit bedreven te hebben. **tät'ig** = werkzaam, handelend; tätige Hilfe = feitelijke, krachtadige hulp. **Tät'igkeit**, w. -- = werkzaamheid; in T. setzen = in werking brengen, aan 't werk brengen; außer T. setzen = buiten dienst stellen, werkeloos maken, buiten werking stellen. **Tat'kraft**, w. = energie, wilskracht, werkracht, geestkracht. **ta'tkräftig** = energiek. **ta'tkundig** = algemeen bekend. **tät'lich** = feitelijk, door de daad metterdaad. **Tät'lichkeit**,

w. —, -en = feitelijkheid, daad van geweld; von Sorten kam man zu Tätlichkeiten = van woorden kwam men tot daden.

tätowieren, *schw.* (h.) = tatoeëren.

Tatſache, w. = daadzak, feit, werkelijkheid.

tatſächlich = feitelijk, werkelijk, wezenlijk.

[Tatſche, w. —, -n = hand]. tätſcheln, tatſchen, *schw.* (h.) = kleine hofkoozende tikjes geven, streelen.

Tatſerich, m. —(e)s = beefziekte. tatſern, *schw.* (h.) = beven, sidderen.

Tatſerſall (spr.: *tettesol*), m. -s, -s = tattersall (in Londen: verzamelplaats van liefhebbers van paardesport, met mooie stallen en paarden).

Tatze, w. —, -n = poot, breede klauw (vooral: voerpoot van de groote rofdieren).

tatzenförmig = klauwvormig.

I. Tau, f. —(e)s, -e = touw, scheepstouw.

II. Tau, m. —(e)s = dauw.

Tauanker, m. = zeeanker, sleepanker.

taub = doof; verdoofd, gevoelloos; leeg, loos; er ſiſt auf einem Ohre t. = hij is aan één oor doof; ſie ſind t. gegen meine Bitten = doof voor; tauben Ohren predigen = voor doove ooren preeken, aan een doovemansdeur kloppen; eine taube Nuß = een looze noot; das ſiſt eine taube Nuß wert = niets waard; taube Ohren = leege aren; tauber Hafer = wilde haver; taube Blüten = geslachtlooze bloemen; taubes Geſtein = gesteente zonder erts; taube Köhle = doove kool.

Täubchen, f. -s, - = duifje. Taube, w. —, -n = duif; wer ſich zur T. macht, den freſſen die Haſen = al te goed is buurmans gek; wo Tauben ſind, fliegen Tauben hin = waar geld is, komt geld bij.

[täuben, *schw.* (h.) = verdooven].

Taubenei, f. = duivenei. Taubeneifalt, w. = onnoozelheid van de duif. Taubenfalt, -habicht, m. = giervalk.

Taubenflug, m.; -haus, f.; -mist, -duivenvlucht; -til; -mest.

Taubenpost, w.; -ſchlag, m.; -sucht, w. = duivenpost; -slag (of: -til); -teelt (duivenmelkerij).

Tauber, Täuber, Tauberich, Täuberich, m. = doffer.

Taubheit, w. — = doofheid; gevoelloosheid, dofheid; leegheid.

Täubin, m. —, -en = wijjesduif, (Z.-Ned.) duivin.

Täubling, m. —(e)s, -e = zwam, paddestoel; een soort appel.

Taubneſel, w. = doovenetel, taubſtumm = doofſtom.

Taubſtummennſtalt, w. -inſtitut, f. = doofſtommennſtalt, -school.

Taubſtummheit, w. = doofſtomheid. tauſchen, *schw.* (h.) = duiken, dompelen, onderduiken; ſich t. = voorover (in 't water) duiken. Tauſcher, m. -s, - = duiker (persoon); duiker, duikelaar, duikend.

Tauſcherlangug, m.; -apparat, m.; -boot, f.; -glocke, w. = duikerpak; -toestel; -ſchip; -klok.

Tauſchervogel, m. = duiker, duikelaar.

I. tauſen, *schw.* (h.) = dauwen; als dauw op iets liggen; vochtig worden; druppelen; dooien.

II. tauſen, *schw.* (h.) = (een ſchip) verhalen, sleepen.

Tauſende, f. = eind touw, einde van 't touw.

Tauſerei, w. — = kettingsleepvaart.

Tauſſaft, m.; -becken, f.; buch, f.; -bund,

m. = doopakte (of: -ceel); -bekken (of: -vont); -boek (of: -register); -verbond.

Tauſe, w. —, -n = doop; ein Kind aus der T. heben, über die T. halten = ten doop houden. tauſen, *schw.* (h.) = doopen; aangelongen (wijn met water bijv.).

Tauſer, m. -s, - = dooper; Johannes der T. Tauſformel, w. = doopformulier. Tauſgeſinnter, m. = doopsgezinde, Mennoniet. Tauſhandlung, w. = handeling van den doop.

Tauſhemd, f.; -ſanne, w.; -ſabelle, w.; -ſſeid, f. = doophemd; -kan; -kapel; -kleed.

Tauſling, w. —(e)s, -e = doopeling.

Tauſname, m.; -vater, m.; -mutter, w. = doopnaam; -vader (of: pectoom); doopmoeder (of: peettante).

Tauſſchein, m.; -ſchmauß, m.; -ſtein, m. = doopbrieff(je); -maal, -vont.

Tauſtag, m.; -zeuge, m.; -zeugin, w. = doopdag; -getuige.

tauſgen, *schw.* (h.) = deugen; bruikbaar, geschikt of nuttig zijn. Tauſgenichts, m. —, -e = deugniet. tauſlich = geschikt, bruikbaar. Tauſlichkeit, — = geschiktheid, bruikbaarheid.

tauſig = bedauwd, met dauw bedekt.

Tauſmel, m. -s = duizeligheid, duizeling, bedwelming, roes, zwijmel. Tauſmeler, m. -s, - = (een) bedwelnde, wankelende.

tauſmetig = duizelig, wankelend. tauſmeten, *schw.* (h.) = wankelen, als een bedwelme heen en weer bewegen; duizelen. Tauſmeltaube, w. = tuimelaar.

Tauſner, m. -s, - = (ſchweiz.) daglooner.

Tauſnus, m. = Taurus(gebergte).

Tauſrien, Tauſris, f. = Tauris (in Zuid-Rusland).

Tauſring, m. = touwring, riſſeover.

tauſriſch = Taurisch.

Tauſſich, m. -es, -e = ruil, ruiling, verwisseling. tauſſchen, *schw.* (h.) = ruilen, omwisselen; etw. um, gegen, für etw. andres t. = iets voor iets anders ruilen.

tauſſchen, *schw.* (h.) = bedriegen, misleiden, op een dwaalspoor brengen; er tauſſchte meine Hoffnung = hij ſtelde mijn verwachting te leu; ſich t. = zich vergissen, zich zelf misleiden. tauſſchend = bedriegelijk; t. ähnlſch = sprekend gelijk(end).

Tauſſcher, m. -s, - = ruiler. Tauſſcherrei, w. —, -en = ruiling, geruil. Tauſſchgeſchäft, f.; -handel, m. = ruil, ruilhandel.

tauſſchieren, *schw.* (h.) = in metaal inleggen. Tauſſchierarbeit, w. = inlegwerk (in metaal).

Tauſſchkontraſt, m. = ruilverdrag, -contract. tauſſchluſtig = ruilziek.

Tauſſchung, w. —, -en = misleiding, bedrog; vergissing, misrekening, teleurstelling.

Tauſſchvertrag, m. = ruilverdrag. tauſſchweiſe = bij ruiling, bijwijze van ruil.

tauſſend = duizend; onnoemelijk veel; viel t. Menſchen = verscheiden duizenden menschen; ein T. = een duizend(tal); Tauſſende von Menſchen = duizenden menschen; T. und eine Nacht = Duizend en een nacht; (et) der T. = (wel) drommels! t. Dank = duizendmaal bedankt. tauſſendarmig = duizendarmig. Tauſſenfendel, f. = duizendhoek. Tauſſender, m. -s, - = duizendtal. tauſſenderlei = duizenderlei. tauſſendfach, tauſſendfältig = duizendvoudig, duizendvoud. Tauſſendfuß, Tauſſendfüßler, m. = duizendpoot. Tauſſendgüldenkrant, f. = duizendguldenkruid.

taufendjährig = duizendjarig. **Taufend-**
künftler, m. = duizendkuntenaar. **taufend-**
mal = duizendmaal. -werf. **taufendmalig** =
duizendmaal herhaald. **Taufendfafa**, m. -s,
-s = drommelfche kerel. **Taufendfchön**,
f. -s, - = duizendschoon. **taufendfte** =
duizendste: er fommt immer bom Hundertften
in's L. = hij springt altijd van den hak op
den tak. **Taufendfiel**, f. -s, - = duizendste
(deel). **taufendweife** = bij duizenden.
Tautologie', w. -, -(e)n = tautologie: stap-
elvorm, dubbelvorm. **tautolo'gijch** = tauto-
logifch.
Taufropfen, m. = dauwdroffel.
Taufwerk, f. = touwwerk, want.
Taufweiter, f.; -wind, m. = dooi|we(d)er;
-wind.
Tax, m. -es, -e = taxus(boom).
Taxameter, m. -s, - = taxameter (instru-
ment dat den duur en den prijs van den rit
(in een rijtuig) aanwijst). **Taxation'**, w. -,
-en = taxatie. **Taxator**, m. -s, .to'ren =
taxateur, fchatter. **Taxe**, w. -, -n = taks,
vastgestelde prijs; belasting, kosten; fchat-
ting. **taxfret** = vrij van kosten. **taxie'ren**,
fch.w. (h.) = taxeeren. **Taxie'rer**, m. -s, - =
taxateur, fchatter. **Taxie'ring**, w. -, -en =
fchatting, taxatie, taxeering. **Tax'ordnung**,
w. = tarief.
Taxus, m. -, -- = taxus.
Taxwert, m. = gefchatte waarde, fchattings-
waarde.
Techholz (spr.: *tieh.* .). f. = tiekhout.
Technik, w. - = techniek: kunstleer; vaar-
digheid. **Techniker**, m. -s, - = technicus:
wetenschappelijk bouw-, werktungkundige,
fabrikant e. d. **Tech'nifum**, f. -, .ka u.
. . . fen = technicum, technische school. **tech-
nifch** = technisch: technifcher Ausdruc = vak-
term, kunstterm. **Technologie'**, w. -, -(e)n =
technologie (wetenschappelijke leer van de
bedrijven). **technolo'gijch** = technologifch.
Techtelmechfel, f. -s, - = geheime verstand-
houding, afspraak, gekonkel, vrijerij.
Tecfel, m. -s = dashond, das.
Tedeum, f. -(s), -(s) = tedeum: lofzang.
Teer, m. -s = thee; L. banfant = thé dan-
fant; klein bal.
Teer'bau, m.; -baum, m.; -brett, f. = thee|
bouw; -boom; -blad.
Teer'bühfe, w.; -gefellschaft, w.; -kanne,
w. = thee|bus (of: -doos); -gezelschap; -pot.
Teer'keffel, m. = theeketel, bouilloir; botterik,
sul. **Teer'kind**, f. = lieveling. **Teer'kuchen**,
m. = koekje bij de thee.
Teer'köffel, m.; -maschine, w. = thee|lepeltje;
-ketel (of: bouilloir).
Teer, m. -(e)s = teer. **Teer'brenner**, m. =
teerbereider. **Teer'brennerei**, w. = teer-
kokerij. **tee'ren**, fch.w. (h.) = teren. **tee'ridht** =
teerachtig. **tee'rig** = geteerd, vol teer.
Teer'jade, w., afte L. = vuilik, zwijn.
Teer'pöfel, m.; -fchwelerei, w.; -tonne,
w.; -waffer, f. = teer|kwast; -kokerij; -ton;
Teer'verg, f. = geteerd werk. [-water.
Teer'vervice, f.; -ftaude, w.; -ftoff, m. =
thee|servies; -ftruk; -ftof (of. theeïne).
Teer'ftrauch, m.; -faffe, w.; -topf, m. =
thee|ftruk; -kopje; -pot.
Teer'totaler (spr.: .tooteler), m. -(s), -- =
teetotaler: geheel-onthouder.
Teich, m. -(e)s, -e = vijver. **Teich'fifch**, m. =
vijverfifch.

Teifun', zie Taifun.
Teig, m. -(e)s, -e = deeg, beslag. **teig'gig** =
deegachtig, brijig. [**teig** = overrijp, beursch
(van vruchten); kleverig, pappig (van brood).]
Teil, m. (u. f.) -(e)s, -e = deel, gedeelte;
partij; aandeel; zum L. = ten deele, deels;
zum größten L. = voor 't grootste deel, voor
't meerendeel: ein gut L. = een goed deel,
heel wat, veel; zwei freitige Teile = twee
strijdende partijen: ich habe ihm fein(en) L.
gegeben = ik heb hem zijn portie gegeven;
er denkt fch fein L. = hij denkt 't zijne; was
ift ihm zu t. geworden? = ten deel gevallen;
ich für mein(en) L. = ik, voor mij; Maria
hat das gute L. erwählt = 't goede deel ge-
kozen (Luc. 10, 42). **teil'bar** = deelbaar.
Teil'barkeit, w. - = deelbaarheid. **Teil'-
begriff**, m. = onvolledig begrip. **teil'en**,
fch.w. (h.) = deelen, verdeelen, deel-
nemen aan; die Stimmen waren geteilt =
waren verdeeld; die Stimmen waren gleich
geteilt = staakten; fie teilten fch in den Ge-
winn = zij deelden de winst onder elkaar.
Teiler, m. -s, - = dealer, verdeeler; (in
de rekenkunde) dealer. **teil'haben**, unr. (h.)
an einer Sache = deelhebben aan een zaak,
betrokken zijn in een zaak; er hat t., feinen
L. daran. **Teil'haber**, m. -s, - = deel-
nemer, deelgenoot, deelhebber. **Teil'haber-
fchaft**, w. = deelgenootfchap. [**teil'haff**], **teil'-
haffig** = deelachtig; einer Sache t. werden, ma-
chen = een zaak deelachtig worden, laten wor-
den. **Teil'nahme**, w. - (an einer Sache) = 't
deelnemen, 't meedoen, aandeel, medeplichtig-
heid; deelneming, medelijden, belangstelling.
teil'nahmlos = onverschillig, weinig be-
langstellend; verftrooid. **Teil'nahmlofigkeit**,
w. - = onverschilligheid, verftrooidheid.
teil'nehmen, ft. (h.) an einer Sache = deel-
hebben aan, deelnemen in iets. **teil'neh-
mend** = deethebbend; deelnemend, belang-
stellend, medelijdend. **Teil'nehmer**, w. -s,
- = deelnemer, deelgenoot. [**Teil'neh-
mung**], zie Teilnahme. **Teil'punkt**, m. =
deelpunt. **teils** = deels, ten deel. **Teil'strecke**,
w. = zijlijn (van een spoorweg); halte.
Teil'ung, w. -, en = (ver)deeling (van
een lijn, een getal); verdeling (van den
arbeid, een fom geld, de stemmen e. d.).
Teil'ungsartifel, m. = deelend lidwoord.
Teil'ungs|linie, w.; -punkt, m. = deel|lijn;
-punt.
Teil'ungsrecht, f. = recht van verdeling.
Teil'ungsvertrag, m. = verdeelingsverdrag.
Teil'ungszeichen, f. = deelstreeppje (-).
teil'weise = gedeeltelijk; in gedeelten. **Teil'-
zahl**, w. = quotient. **Teil'zahlung**, w. =
betaling in termijnen, afbetaling.
Tein' (spr.: *teeren*) f. -(e)s = theeïne.
Teint (spr.: .ten), f. -s, -s = teint, ge-
laatskleur.
Telefun'ken, Pl. = vonkentelegrafie. **Tele-
gramm'**, f. -(e)s, -e = telegram. **Tele-
graph'**, m. -en, -nen = telegraaf. **Tele-
gra'phenamt**, f. = telegraafkantor. **Tele-
gra'phenbeamter**, m. = ambtenaar bij de
telegrafie.
Telegra'phen|bureau, f.; -dienst, m.; -draht,
m. = telegraaf|kantor; -dienst; -draad.
Telegra'phen|kabel, f.; -linie, w.; -ftange,
w. = telegraaf|kabel; -lijn; -paal.
Telegra'phen|station, w.; -wejen, f. = tele-
graaf|station; -wezen.

Telegraphie, w. — = telegrafie. **telegra-**
phie'ren, [schw. (h.)] = telegrafeeren. **tele-**
gra'phisch = telegrafisch. **Telegraphist**, m.
—en, —en = telegrafist.

Telemach, m. = Telemachus.

Teleologie, w. — = teleologie (leer van
de doelmatigheid der wereld). **teleolo-**
gisch = teleologisch (uit de doelmatigheid der wereld
voortvloeiende).

Telephon, f. —(e)s, —c = telefoon. **tele-**
phonie'ren, [schw. (h.)] = telefoneeren. **tele-**
pho'nisch = telephonisch.

Teleskop, f. —(e)s, —e = telescoop. **telesko-**
pisch = telescopisch.

Telle, zie Delle.

Teller, m. —s, — = (etens)bord, presenteer-
blad, schaal of bakje (om te collecteeren),
flesschenbakje, palm (van de hand), plaat
(onder de klok van de luchtpomp e. d.).

Tellerleisen, f. *od.* :falle, m. = vossknip,
vangijzer. **tellerförmig** = bordvormig.

Tellerkorb, m. = bordenbak, —mand,
ménagère. **Tellerlecker**, m. = tafelschui-
mer, panlikker, klaplooper. **Tellerleckeri**,
w. — = panlikkerij, klaplooperij. **Teller-**
schrank, m. = bordenkast, buffet. **Teller-**
tuch, f. = vaatdoek, servet. **Tellerwärmer**,
m. = bordenwarmer.

Tellur, f. —(e)s = telluur (een metaal).
tellurisch = tellurisch: aardsch. **Telluris-**
mus, m. — = tellurisme: werking van 't
dierlijk magnetisme. **Tellu'rium**, f. —(s),
..rien = tellurium (toestel om de beweging
van de aarde en de maan aanschouwelijk te
maken). **Tellur'metall**, f. = telluriummetaal.

Tempel, m. —s, — = tempel; paviljoen (in
parken enz.); eimen T. auflagen = een partij-
tijtje maken, een boom opzetten; eimen zum
T. hinausjagen = iem. wegzagen. **Tempel-**
herr, m. = Tempelheer, Tempelier. **Tempel-**
hof, m. = binnenplaats bij een tempel;
huis van de Tempeliers. **tempeln**, [schw. (h.)] =
een spelletje doen, een partijtijtje maken.

Tempelorden, m.; :raub, m.; :ritter, m. =
tempelorde; -roof (*of*: -schennis); -ridder
(*of*: Tempelier).

Tempel[schänder, m.; :weibe, w. = tempel[sch-
schänder; -wijding.

Tempera, w. — = tempera (soort waterverf).

Temperament, f. —(e)s, —e = temperament,
aard, inborst, gestel.

Temperanzgesellschaft, w. = matigheids-
genootschap. **Temperanz'ler**, m. —s, — =
matigheidsman, afschaffer.

Temperatur, w. —, —en = temperatuur.

temperie'ren, [schw. (h.)] = temperen, tempe-
reeren: matigen.

Temp'ler, m. —s, — = Tempelier, tempel-
ridder. **Temp'lerhaus**, f. = Tempeliershus.

Temp'lerorden, m. = orde van Tempeliers.

Tempo, f. —(s), —s u. . . pi = tempo. **tempo-**
ral = temporaal: wereldlijk, tijdelijk,
tijd... **Tempora'tien**, Pl. = temporalien (in-
komsten van de geestelijkheid). **temporär** =
tijdelijk, voorbijgaand. **temporell** = tempo-
reel: vergankelijk, wereldlijk. **temporell'ren**,
[schw. (h.)] = temporizeeren: op de lange baan
schuiven, rekken, talmen. **Tempus**, f. —
..hora = tempus: tijd, tijdvorm.

Tenakel, m. u. f. —s, — = tenakel, vizorium:
handschrijthouder (voor den zetter).

Tenazität, w. — = vasthoudendheid, taaiheid.

Tendenz, w. —, —en = tendentie, tendenz:

strekking, streven. **tendenzlös** = tenden-
teloos: met bepaalde strekking.

Tendenzprozeß, m.; :roman, m. = ten-
denzproces; -roman.

Tender, m. —s, — = tender.

Teneriffe, w. = Teneriffe.

Tenne, w. —, —n = dorschvloer, deel.

I. **Tenor**, m. —s, — = (woordelijke) inhoud.

II. **Tenor**, m. —(e)s, —e u. . . nöre = tenoor,
hooge mannenstem. **Tenor'geige**, w. = vio-
loncel. **Tenorist**, m. —en, —en; **Tenor's-**
jänger, m. = tenoor, tenorist. **Tenor'stimme**,
w. = tenoorstem.

Tension, w. —, —en = spanning.

Tentakel, f. —s, —; *od.* w. —, —n = voel-
spriet, —draad, —hoorn.

Tentamen, f. —s, ..mina = tentamen: proef,
vóórexamen.

Tenuis, w. —, Tenuis = stemlooze ontplof-
fingsmedeklinker (p, t, k).

Terpich, m. —(e)s, —e = tapijt, kleed (op
vloer of meubel). **Terpicharbeit**, w. = tap-
ijtwerk, tapisserie. **Terpichfabrikant**, :we-
ber, :wirker, m. = tapijtfabrikant, -wever,
-werker.

Terzeron, m. —en, —en = terzeron (afstam-
meling van een Europeaan en een Mulattin).

Terebinthe, w. —, —n = terebinthe: ter-
pentijnboom.

Terentius, Terenz = Terentius.

Termin, m. —(e)s, —c = termijn: bepaalde
dag of tijd, tijd van uitstel; zittingsdag (van
't gerecht), de zitting zelf; tijd van afbeta-
ling, afbetaling. **Terminen**, m. — = gebied,
kring. **terminie'ren**, [schw. (h.)] = termineren:
eindigen; (bij de bedelmonniken:) aalmoezen
inzamelen. **Terminologie**, w. —, —(e)n =
terminologie: kunst-, vaktaal.

Terminus, m. —, ..ni = term.

termin'weise = in *of* bij termijnen.

Termitte, w. —, —n = termiet, groote witte

Terne, w. —, —n = terne: drietal. [mier.]

Terpentin, m. —(e)s = terpentijn. **terpen-**
tin'artig = terpentijnachtig.

Terpentinbaum, m.; :firnis, m.; :öl, f. =
terpentijnboom; -verniss; -olie.

Terpischore, w. = Terpischore (muze van
den dans).

Terrain (spr.: ..rèr), f. —s, —s = terrein.

Terracotta, m. —, —n = terracotta.

Terrasse, w. —, —n = terras. **terrassen-**
förmig = terrasvormig.

Terrine, w. —, —n = terriene.

territorial = territoriaal (den grond *of*
't grondgebied betreffende).

Territorium, f. —(s), ..rien = territorium:
gebied.

terroris'ren, [schw. (h.)] = terrorizeeren: door
schrik overweldigen. **Terroris'mus**, m. — =
terrorisme: schrikbewind. **Terrorist**, m. —en,
—en = terrorist: aanhanger van 't schrik-
bewind. **terrorist'isch** = terroristisch: schrik-
aanjagend, gewelddadig.

Ter'tia, w. —, ..tien = derde klasse (van
boven af, dus in Holland in een 6-klassige
school de vierde klasse). **Ter'tian'ner**, m. —s,
— = leerling van tertia. **Ter'tian'nieber**, f. =
derdendaagse koorts. **ter'tiär** = tertiär
(de derde trap innemend). **Ter'tiär'forma-**
tion, w. — = tertiaire formatie. **Ter'tic**, w. —
..n = tertie: $\frac{1}{60}$ seconde. **Terz**, w. —,
—en = terts (derde toon van den grondtoon,
een stootmanier bij 't schermeren).

Terzerol, f. —(e)s, —c = terzerol: zakpistool.
Terzeron, **Terzerone**, zie Terzeron.

Terzett, f. —(e)s, —e = terzet, trio: driestemmig zang- of muziekstuk.

Terzflöte, w. = tertsluit. **Terzhoek**, m. = tertsstoot (bij 't scherpen).

Terzine, w. —, —n = terzine: drieregelige strofpe.

Terfching, f. —(e)s, —c u. —s = klein geweer.

Tessin, m. = Tessino.

Test, m. —es, —c = tost: goloofseed; toetssteen. **Testakte**, w. = testakte (Eng. wet, waarbij van elk ambtenaar de geloofseed gevorderd werd).

Testament, f. —(e)s, —e = testament; dat's Alte und dat's Neue **T. testamentarisch** = testamentair, bij testament. **Testaments'erbe**, m. = erigenaam volgens testament.

Testaments'eroffnung, w.; **eroffner** (od. **vollstrecker**) m. = testaments'opening; -uitvoerder (of: executeur testamentair).

Testat, f. —(e)s, —e = attest, bewijs, getuigenschrift. **Testator**, m. —s, .. to'ren = testateur: erfflater.

Testeid, m. = testeed (zie Test).

testieren, fchlv. (h.) = testeeren: een testament (op)maken; getuigen. **testierer**, m. —s, — = testateur.

testimonium, f. —s, .. ten u. .. ia = testimonium: bewijs, getuigenschrift.

tetrachord (spr.: .. chord), f. —(e)s, —c = tetrachord: viersnarig instrument; systeem van 4 tonen. **tetraeder**, f. —s, — = tetraeder: viervlak. **tetralogie**, f. —(e)s, —e = vierhoek. **tetralogie**, w. —, —(en) = tetralogie (een aaneenschakeling van drie treurspelen en een satyrspel).

tetrarch, m. —en, —en = tetrarch: viervorst.

tetrarchie, w. —, —(en) = tetrarchie: viervorstenregering.

teuer = dierbaar, dier, waard; duur; da war guter Rat t. = goede raad was duur: er hat es mir hoch und t. verbroschen = heilig belood; einen teuern Eid schwören = een duren eed zweren; das kam mir t. zu stehen = dat kwam mij duur te staan. **Teu(er)ung**, w. — = duurte (van levensmiddelen); dure tijd.

Teufel, w. —, —n = (mijnw.) diepte.

Teufel, m. —s, — = duivel, drommel; da ist der T. los = daar gaat 't erg toe, 't is daar oremus; geh' od. fcher dich zum T. = loop naar den duivel, den drommel; sein ganzes Vermögen ist zum T. = is naar den drommel, naar de maan; den T. (auch) = wat duivel! — pfagt (reit) dich der T.? = heb je den duivel in? — da möchte man des Teufels werden = 't is om dol te worden; pfui T.! = foei! — ich kummere mich den T. darum od. ich frage den T. danach = 't kan me geen drommel schelen; der arme T. = de arme drommel; er hat den T. im Leibe = hij heeft den duivel in; was T. sieht dich an? = wat drommel scheelt je? — der schwört dem T. ein Ohr ab = hij zweert er maar op los; der T. hat Erbsen auf ihm gedroschen = hij is pokdalig; Mühsigang ist des Teufels Ruhebank = lediggang is des duivels oorkussen; man soll den T. nicht an die Wand malen = men moet den duivel niet wakker maken; das mühte mit dem T. zugehen = dat zou een duivelswerk zijn; wenn man den T. kennt, so summt er gerennt = als men van den duivel praat, dan trapt men hem op zijn staart. **Teufel**, w. —, —en =

duivelarij, heksarij, geduivel; streek; drommels lastige zaak. **teufelmäßig** = duivelachtig.

Teufelsbanner, m.; **beschwörer**, m. = duivelbanner; -bezweerder.

Teufelsbrücke, w. = Duivelsbrug (in Wilhelm Tell genoemd). **Teufelsbrut**, w. = satansgebloed. **Teufelsdreck**, m. = duivelsdrek, assa foetida. **Teufelsjunge**, **kerl**, m. = duivelsche jongen, d. kerel. **Teufelskirche**, w. = duivelskers, wolfskers, belladonna.

Teufelskarm, m. = duivelsch lawani, geraas.

Teufelslist, w.; **streich**, m. = duivelsche list; d. streek. **Teufelswerk**, f. = werk van den duivel. **Teufelszeug**, f. = geduivel, duivelarij.

teufen, fchlv. (h.) = een mijnschacht graven.

teuflich = duivelsch.

Teufung, zie Teuerung.

Teutoburger Wald, m. = Teutoburger Woud.

Teuto'nen, Pl. = Teutonen. **Teuto'nia**, w. = Teutonia (naam van vereenigingen, studentenkorpsen e. d.). **teuto'nisch** = Teutonisch, Germaansch.

teutisch, zie deutisch.

I. **Text**, m. —(e)s, —e = tekst; **T.** zu einer Predigt = tekst voor een preek; **T.** zu einer Musik = t. bij een compositie; ich foume zu weit in den T. = ik plus de zaak te veel uit; nur weiter im T.! = ga maar verder! — er kam (geriet) aus dem T. = hij raakte van den tekst, van de wijs, in de war; einem den T. lesen = iem. de les lezen.

II. **Text**, w. — = tekst (een soort kleine drukletter).

Textausgabe, w.; **buch**, f.; **fälschung**, w. = tekstuitgave; -boek; -vervalsching.

textgemäß = volgens, overeenkomstig den tekst, textueel: woordelijk.

Textil'industrie, w. = textielindustrie, weefindustrie.

textmäßig, zie textgemäß.

Textschrift, w., zie Text II. **Textworte**, Pl. = tekstwoorden.

Tg. = Tag.

Thalia, w. = Thalia (muze van 't blijspel).

than, m. —(e)s, —s = thane (Schotsche adellijke titel).

thautmar, zie Danimar.

thaumalogie, w. — = thaumatologie: leer van de wonderen. **thaumaturg**, m. —en, —en = thaumaturg: wonderdoener.

theater, f. —s, — = theater, schouwburg, komedie; ins T. gehen = naar den schouwburg, naar de komedie gaan; zum T. gehen = naar of bij 't tooneel gaan, tooneelspeler worden. **theateragent**, w. = theateragent.

theaterbesuch, m.; **billet(t)**, f. = schouwburgbezoek; -biljet.

theaterdichter, m.; **direktor**, m.; **effekt**, m. = tooneel'dichter; -directeur; -effect.

theaterheld, m. = tooneelheld. **theaterkassierer**, m. = bureau'list.

theaterleben, f.; **maler**, m.; **streich**, m. = tooneel'leven; -schilder; -coup.

theaterstück, f.; **zensur**, w. = tooneel'stuk; -censuur.

theaterzettel, m. = affiche.

theatiner, m. —s, — = Theatijn (zekere monnikenorde).

theatrisch = theatral: tooneelspelerachtig.

thebaner, m. —s, — = Thebaan. **thebanisch** = Thebaansch. **theben**, f. = Thebe(n).

Thec *ic.*, *zie* Tee *ic.*

Theis'mus, *m.* -- = theïsme: godsgeloof (zonder geloof aan de openbaring). **Theist'**, *m.* --en, --en = theïst. **theï'stisch** = theïstisch.

The'fe, *w.* --, --n = doos, bus; toonbank.

The'ma, *f.* --s, --ta = thema (muzikaal); onderwerp (van gesprek, opstel e. d.).

The'mis, *w.* = Themis (godin der gerechtig-
heid).

Theodicee', *w.* --, --(e)n = theodicee (gods-
verdediging).

Theodolit', *m.* --(e)s, --e = theodoliet (meet-
instrument voor afstanden en hoogten).

The'odor, *m.* = Theodoor. **Theodo'ra**, *w.* =
Theodora.

Theogonie', *w.* --, --(e)n = theogonie (leer
van de afstamming der goden).

Theokrat', *m.* --en, --en = theokraat (aanh-
anger van de priesterheerschappij). **Theo-
kratie'**, *w.* --, --(e)n = theokratie: godsre-
geering, priesterrijk. **theokra'tisch** = theo-
kratisch. **Theolog'**, *m.* --en, --en = theoloog.

Theologie', *w.* --, --(e)n = theologie. **theo-
lo'gisch** = theologisch. **Theomantie'**, *w.* --, --
= theomantie (voorspelling door goddelijke in-
geving). **Theophanie'**, *w.* --, --(e)n = theo-
phanie: godsverschijning.

Theor'be, *w.* --, --n = theorbe: groote bas-
luit (een oud instrument met 14 tot 16 snaren).

Theorem', *f.* --(e)s, --e = theorema: stelling.

Theore'tifer, *m.* --s, -- = theoreticus. **theo-
re'tisch** = theoretisch. **theoretie'ren**, *schw.* --,
(h.) = theoretizeeren. **Theorie'**, *w.* --, --(e)n =
theorie.

Theosophy', *m.* --en, --en = theozoof: god-
kennis, mysticus. **Theosophie'**, *w.* --, --(e)n =
theozoofie. **theoso'phisch** = theozoofisch.

Therapeut', *m.* --en, --en = therapeut: prak-
tizeerend geneesheer. **Therapeu'tisch**, *w.* -- =
therapeutica: praktische heelkunde. **thera-
peu'tisch** = therapeutisch. **Therapie'**, *w.* -- =
therapie: geneeskunde.

There'fe, **There'zia**, *w.* = Thereze, Therezia.

Ther'iat, *m.* --(e)s = theriakel, triakel (ver-
oorderd tegengif).

Thermal'quelle, **Ther'me**, *w.* --, --n =
thermale bron, therme: warme bron; bad.

Ther'midor, *m.* --(s) = thermidor („warmte-
maand": van 19 Juli - 17 Aug.).

Thermome'ter, *f.* (n. m.) --s, -- = thermo-
meter; dat *z.* steigt, fällt = de t. rijst, daalt.

thermome'trisch = thermometrisch.

Thermoph'len, *pl.* = Thermopylen.

Ther'i'tes, *m.* = Thersites, leelijke kwaad-
spreker.

Thesau'rus, *m.* -- = schat.

The'fe, **The'jis**, *w.* --, --n = theze, thezis:
stelling; (in de versleer) daling, onbetoonde
lettergreep.

The's'pistarren, *m.* = kar van Thespis: rond-
trekkend tooneel.

The's'salien, *f.* = Thessalië. **The's'salier**, *m.* --s,
-- = Thessaliër. **the's'salisch** = Thessa-
lisch.

Theurg', *m.* --en, --en = theürg: wonder-
doener, geestenziener. **Theurgie'**, *w.* --,
--(e)n = theürgie: wonderdoenerij.

Thi'bet, *zie* Tibet.

Thing, *f.* --(e)s, --e = thing: volksvergadering.

Tho'mas, *m.* = Thomas; ein ungläubiger *z.* =
een ongelooftige T. **Thomist'**, *m.* --en, --en =
Thomist (vroegere aanhanger van Thomas
van Aquino).

Thon *ic.*, *zie* Ton II *ic.*

Thor *ic.*, *zie* Tor *ic.*

Tho'ra, *w.* -- = thora: leer, vijf boeken van
Mozes, pentateuch.

Tho'rax, *m.* -- = thorax: borstkas; borst-
harnas, -schild.

Thra'cien, **Thra'zien**, *f.* = Thracië. **thra':
cisch**, **thra'zisch** = Thracisch.

Thran, **Thra'ne**, *ic.*, *zie* Iran, Iräne *ic.*

Thron, *m.* --(e)s, --e *u.* --en = troon. **Thron':
befeigung**, *w.* = troonsbeklimming, -bestij-
ging. **Thron'beiszerber**, *m.* = troonpreten-
dent. **thron'nen**, *schw.* (h.) = tronen, zetelen;
heerschen. **Thron'erbe**, *m.* = erfgenaam van
den troon. **Thron'entfugung**, *w.* = troons-
afstand.

Thron'folge, *w.*: **folger**, *m.*; **-himmel**, *m.* =
troon|opvolging; -opvolger; -hemel.

Thron'fiede, *w.*: **saal**, *m.*; **stufc**, *w.* =
troon|rede; -zaal; -trede (*of*: -trap).

Thu'le, *f.* = Thule (fabelachtig eiland ver in
t. Noorden).

Thun'fisch, *m.* = tonijn.

Thur'gau, *der* = Thurgau (Zwits. kanton).

Thur'gauer, *m.* --s, -- = Thurgauer. **thur':
gauisch** = Thurgausch.

Thü'ringen, *f.* = Thüringen. **Thü'ringer**, *m.* --s,
-- = Thüringer. **Thü'ringerwald**, *m.* =
Thüringer Woud. **thü'ringisch** = Thüringsch.

Thym'ian, *m.* --(e)s = thijm (een kruidige
plant).

Thyr'sus, **Thyr'sustab**, *m.* = thyrsusstaf,
bacchantenstaf (met klimop en wijnloof om-
wonden staf).

Tia, (*tertia*) = dritter Wechfel.

Tia'ra, **Tia'rc**, *w.* --, --ren = tiara: pause-
kroon.

Ti'ber, *m.* *u.* *w.* = Tiber. [lijke kroon.

I. **Ti'bet**, *f.* = Thibet (land).

II. **Ti'bet**, *m.* --(e)s = tibet (wollen stof).

Tik', *m.* --(e)s, --e = tik; eigenaardige lief-
hebberij, stokpaardje, hebbelijkheid. **tief'en**,
schw. (h.) = tikken. **Tik'tak**, *f.* -- = tiktak,
getiktak.

tief = diep; das Schiff geht t. = heeft veel
diepgang; tiefer Keller = diep bord; tiefer
Ton = diepe, lage toon; im tiefsten Norden =
in 't hoogste Noorden; im tiefsten Innern von
Rußland = diep in 't hartje van Rusland
im tiefsten Winter = in 't hartje van den
winter; bis in die tiefe Nacht (*od.* bis t. in die
Nacht) hinein = tot diep in den nacht; er
steht an Wegabung t. unter seinem Bruder =
hij staat in aanleg ver onder zijn broer: das
sicht t. bilden = dat geeft veel te denken;
stille Wasser gründen (sind) t. = stille waters
hebben diepe gronden. **Tief**, *f.* --(e)s, --e =
diep, waterweg. **tief'ängig** = met diep-
liggende oogen. **Tief'bau**, *m.* = onder-
gronds ch bouwen. **tief'betriibt** = diepbedroefd;
Tiefe, *w.* --, --n = diepte, laagte, diepgang.
tief'en, *schw.* (h.) = graven, uitdiepen; pei-
len.] **Tief'enmesser**, *m.* = dieptemeter. **tief':
erschüttert** = diepgeschokt. **Tief'gang**, *m.* =
diepgang. **tief'gehend** = diepgaand. **Tief':
land**, *f.* = laagland, vlakke. **tief'liegend** =
diep gelegen; (van de oogen) diepliggend.
Tief'inn, *m.* = diepzinnigheid; diep gepeins;
zwaarmoedigheid. **tief'innig** = diepzinnig;
peinzend; zwaarmoedig. **Tief'innigkeit**, *w.* =
diepzinnigheid. **Tief'stand**, *m.* = ongunstige
toestand. **Tief'ton**, *m.* = onderton.

Tie'gel, *m.* --s, -- = smeltkroes, pan; (aan-
een drukpers) degel.

Diefholz, zie Teefholz.

Die'ne, w. —, -n = bak, tobbe, bakje, tob-
betje, tonnetje.

Dier, f. —(e)s, -e = dier, beest; ein großes
L. = een hooge meneer.

Dier'ambeter, m.; -**anbetung**, w.; -**art**, w. =
dier[aa]nbidder; -aanbidding; -soort.

Dierarznei', w. = veeartsenij.

Dierarznei'kunde, w.; -**schule**, w. = vee-
artsenij[kunde]; -school.

Dierarzt, m. = veearts. **tier'ärztlich** = vee-
artsenijkundig.

Dier'beschreiber, m.; -**epos**, f. = dieren[
-]beschrijver; -epos.

Dier'garten, m.; -**gattung**, w. = dier[gaarde
(of: dierentuin)]; -soort.

Dier'geficht, f.; -**gemälde**, f. = dieren[ge-
vecht]; -schilderij.

Dier'geschichte, w. = dierengeschiedenis,
-vertelling; geschiedenis der dieren, dierkunde.

Dier'haus, f. = dierenhok, menagerie. **Dier's
heilkunde**, w. = veeartsenijkunde. **tie'r'isch** =
dierlijk (warmte, voedsel bijv.); beestachtig
(gedrag bijv.).

Dier'kenner, m.; -**klasse**, w.; -**kreis**, m. =
dieren[kenner]; -klasse; -riem.

Dier'kunde, w. = dierkunde. **Dier'leben**, f. =
dierlijk leven. **Dier'mensch**, m. = diernensch.

Dier'name, m. = diernaam. **Dier'natur**,
w. = dierenaar, dierlijkheid.

Dier'pflanze, w.; -**quäler**, m.; -**quälerei**,
w. = dieren[plant (of: zoöphiet)]; -plager;
-kwellling.

Dier'reich, f.; -**sage**, w.; -**schau**, w.; -**schau**,
m. = dieren[rijk]; -sage; -tentoonstelling;
-bescherming.

Dier'schutzverein, m. = vereniging tot die-
renbescherming. **Dier'seele**, w. = ziel van
de dieren, dierziel. **Dier'welt**, w. = dieren-
[wereld].

Dier'teile, zie tiifteln.

Tiger, m. -s, - = tijger. **Ti'gerdecke**, w. =
tjgervel. **ti'gerfarbig** = getijgerd, gevlekt,
tjgerkleurig. **Ti'gerfell**, f. = tjgervel. **ti'ger's
fleckig** = getijgerd, gevlekt.

Ti'gerhaut, w.; -**hund**, m.; -**fage**, w. =
tjger[huid (of: -vel)]; -hond; -kat.

ti'gern, f. w. (f.) = tjgeren, gevlekt maken;
getijgerd = getijgerd, gevlekt.

Ti'gertier, f. = tjger. **Ti'gerweibchen**, f. =
wijfjestijger.

Ti'gris, m. = Tigris.

Til'bury, m. —(s), -s = tilbury.

Til'de, w. —, -n = tilde (een typografisch
teken: ~).

tilg'bar = delgbaar, aflosbaar (van schuld).

Tilg'barkeit, w. = delgbaarheid, aflos-
baarheid. **tilgen**, f. w. (f.) = delgen, teniet
doen, vernietigen; (Schulden) delgen, uitwis-
schen; (Schulden) delgen, afdoen, aflossen,
amortizeeren. **Til'gung**, w. —, -en = del-
ging, vernietiging, uitwissching; (van schul-
den) delging, aflossing, amortizatie.

Til'gung'sfasse, w.; -**schein**, m. = amortiza-
tie[kas (of: -fonds)]; -bewijs.

Tim'bre (spr.: *tenbre*), m. —(s); **Tim'ber**, m.
-s = timbre; klankgehalte; stempel.

timi'de = timide; verlegen, bedeesd.

Timokratie, w. —, -(e)n = timokratie; ver-
mogensregering.

Tin'den, f., **Ti'ne**, w. = Tine.

Tin'geltangel, m. (u. f.) -s, - = tingel-
tangel, café-chantant. **Tingeltangel'sie**,
w. = tingeltangelzangeres.

Tinktur', w. —, -en = tinctuur; aftreksel.

Tin'te, w. —, -n = inkt; kleurmenging,
schakeering; er sitzt in der Tinte = hij zit
leelijk in de benauwdheid, in de rats; in
die T. kommen, reiten = in verlegenheid kom-
men, leelijk te pas komen; da mühte ich T.
gehoffen haben = dan moest ik wel al heel
stom zijn.

Tin'ten'fass, m.; -**fisch**, m.; -**fleck** (od. -**fleck**),
m. = inkt[pot (of: -koker)]; -visch; -vlek (of:
-vlak, -klad).

Tin'ten'pulver, f.; -**schnecke**, w.; -**stein**, m.;
-**wischer**, m. = inkt[poeder]; -poliep; -steen;
-lap.

tin'tig = inkthoudend, vol inkt.

tipp! = tip, tik! — tipp, tapp! = stip, stap!

Tip'pel, m. -s, - = punt, puntje, stip,
stippel, tittel. **tip'pelig** = krenterig, keutelig.

tip'peln, f. w. (f.) = stuppelen. **tip'pen**, f. w.
(f.) = even met den top aanraken.

Tira'de, w. —, -n = tirade; woordenstroom,
aanhaling.

Tirailleur' (spr.: *tieraljeur*), m. —(e)s, -e =
tirailleur. **tirailleur'en**, f. w. (f.) = tiralleeren
(in verspreide stelling den vijand afbreuk
doen).

tirille'ren, f. w. (f.) = tierelieren.

Tirol', f. = Tirol. **Tiro'ler**, m. -s, - =
Tiroler. **tiro'lich**, **tiro'lerisch** = Tirolsch.

Tisch, m. -es, -e = tafel, disch; zie sitzen bei
T., gehen od. setzen sich zu T. = ze zitten,
gaan aan tafel; einen zu T. einladen = iem.
ten eten vragen; von T. und Bett geschieden
sein = van tafel en bed gescheiden zijn; der
T. des Herrn = de nachtmaalstafel, tafel des
Heeren; der T. des Hauses = 't bureau van
de Kamer; reinen T. mit etw. machen = tabula
rasa, schoon schip maken.

Tisch'laufstak, m.; -**bein**, f. = tafell[stel (of:
-servies)]; -poot.

Tisch'bestek, f. = lepel, vork en mes. **Tisch's
bett**, f. = bed, tevens tafel.

Tisch'bier, f.; -**blatt**, f.; -**decke**, w. = tafell[
-bier; -blad; -kleed.

ti'scheln, f. w. (f.) = prettig, gezellig tafelen.

ti'schen, f. w. (f.) = tafelen, aan tafel zitten;
de tafel bereiden; [op]dissen.

Tisch'gast, m.; -**gebet**, f.; -**gebek**, f. = tafell[
-gast; -gebed; -goed (of -linnen).

Tisch'genosie, m.; -**gerät**, f. = tafell[genoot;
-goed (of -benooidgheden).

Tisch'geschirr, f. = vaatwerk. **Tisch'gefell-
schaft**, w. = gezelschap (aan tafel); aan-
zittenden, gasten.

Tisch'gestell, f.; -**glocke**, w.; -**kasten**, m. =
tafel[schraag; -bel; -lade.

Tisch'klopfen, f.; -**korb**, m.; -**lade**, w. =
tafel[kloppen (van geesten); -mandje; -lade.

Tisch'ler, m. -s, - = schrijnwerker, meubel-
maker. **Tisch'lerarbeit**, w. = meubelmakers-
werk. **Tisch'lererei**, w. —, -en = meubel-
makerij.

Tisch'ler'leim, m.; -**meister**, m. = schrijn-
werkers[lijm (of houtlijm)]; -baas.

tisch'lern, f. w. (f.) = meubelmaker, schrijn-
werker zijn.

Tisch'lied, f.; -**nachbar**, m.; -**platte**, w. =
tafel[lied; -buur; -blad.

Tisch'rede, w. = tafelrede, toast.

Tisch'ruken, f.; -**trunk**, m.; -**tuch**, f. =
tafel[dans; -drank; -laken.

Tisch'zeit, w. = tafeltijd, etenstijd. **Tisch'zeug**,
f. = tafelgoed of -linnen.

Titan', m. -en, -en = titan (zoon van Uranus en Gea): hemelbestormer. **tita'nenhaft** = titanisch: reusachtig.
titan'haltig = titaniumhoudend, zie Titan: metall.
Tita'nia, w. = Titania: koningin der Elfen.
tita'nisch = titanisch: reusachtig.
Titan'metall, f. = titanium, nieuw koper.
Titel, m. -s, - = titel (opschrift. eer- of waardigheidsnaam, rechtsgrond): titel, puntje, stip.
Titel'bild, f.; -blatt, f.; -bogen, m.; -fabriek, f. = titel|prent (of -plaat, -vignet); -blad; -zijde; -plaat.
titelloos = titelloos. **Titel'sucht**, w. = titel-zucht. **Titel'wejen**, f. = titelatuur.
titre'ren, fchm. (h.) = titreeren: gehalte bepalen; (zijde) sorteeren.
Titular, m. -(e)s, -e = titularis (titeldrager).
Titular'bischof, m.; -fürst, m.; -rat, m. = titulair bisschop; t. vorst; t. raad.
Titulatur, w. -, -en = titulatuur, betiteling.
titulie'ren, fchm. (h.) = tituleeren.
Tivoli, f. -(s), -s = Tivoli: plaats van vermaak, uitspanning, spel.
Titian, m. = Titiaan.
Tiv = Taler.
Toast (spr.: *toast*), m. -es, -e = toast: ge-roosterde boterham, heildronk. **tua'sten**, fchm. (h.) = toosten op iem.
Tobaf: anno 2. = 't jaar nul.
Tobel, m. -s, - = (woud)kloof.
toben, fchm. (h.) = razen, woeden, tieren, aangaan, spektakel maken.
Tobias, m. = Tobias.
Tob'sucht, w. = razernij, dolheid. **tob'süch-tig** = razend, aan razernij lijdend.
Toccat'a, w. -, .ten = toccata (muziekstuk voor toetsinstrumenten, waarin de beide handen in de voordracht eener notenfiguur gedurig afwisselen).
Tochter, w. -, Töchter = dochter; meisje; mit des Ceilers 2. Dochjetz halten od. kopuliert merben = opgehangen worden, met Lijntjes dochter trouwen. **Tochteran'stalt**, w. = filiaal, filiale. **Tochterchen**, f. -s, - = dochttertje, meisje. **Tochterkind**, f. = dochterskind, kleinkind. **Tochterkirche**, w. = dochterkerk, bijkerk. **Tochterland**, f. = kolonie, volkplanting. **töchterlich** = dochterlijk. **Tochterloge**, w. = ondergeschikte vrij-metselaarsloge. **Tochtermann**, m. = dochtersman, schoonzoon.
Tochter'schule, w. = meisjesschool; höhere 2. = school voor jonge dames.
Tochter'sprache, w.; -staat, m.; -stadt, w. = dochter|taal; -staat (of kolonie); -stad (of kolonie).
Tocke, w. -, -n = pop, klein kind; toque (dameshoed).
tock'ren, fchm. (h.) = vet schilderen.
Tode, m. -(e)s, [-e] = dood, overlijden; eines natürlichen Todes sterben = een natuurlijke dood sterven; er war auf den 2. frant, ver-bundet = doodziek, doodelijk gewond; das ist mir in den 2. verhaßt, zuwider = dat haat ik met een doodelijken haat of daar ben ik een doodvijand van; mit Tode abgehen = overlijden; er ist (ein kind) des Todes = hij is des doods; ich will des Todes sein, wenn... = ik mag sterven, als...; sich zu Tode arbeiten, trüben, laden = zich doodwerken, dooddrin-ken enz.; umsonst ist der 2. = geen geld, geen Zwitsers.

to'd'hang = doodsbang. **to'd'bleich**, zie toten-bleich. **to'd'bringend** = doodelijk.
To'd'esahnung, w. = voorgevoel van den (naderenden) dood. **To'd'esangst**, w. = doods-angst. **To'd'esanzeige**, m. = doodbericht, advertentie, aanzegging. **To'd'esart**, w. = soort van dood. **To'd'esbeker**, m. = doode-lijke beker. **To'd'esbott'schaft**, w. = doods-tijding. **To'd'esengel**, m. = engel des doods.
To'd'esfakel, w. = lijktoorts. **To'd'esfall**, m. = sterfgeval; auf den od. im 2. = in ge-val van sterven. **To'd'esfürcht**, w. = doods-vrees. **To'd'esgedanke**, m. = gedachte aan den dood. **To'd'esgefahr**, w. = doodsgevaar.
To'd'esjahr, f. = sterfjaar. **To'd'eskampf**, m. = doodstrijd. **To'd'eskaudidat**, m. = ten doode opgeschrevene. **To'd'esnacht**, w. = eeuwige duisternis, duisternis van den dood.
To'd'esnot, w. = doodsnoed; in Todesnöten = in doodsnoed. **To'd'espein**, w. = marteling van den dood, doodsnoed. **To'd'esqual**, w. = doodsangst. **To'd'esrötheln**, f. = gereutel (van een stervende). **To'd'esrhauer**, m. = huive-riag, rilling van den dood.
To'd'es'schlaf, m.; -schreden, m.; -schweij, m. = doods|slaap; -schrik; -zweet.
To'd'esstille, w. = doodsche stilte.
To'd'es'stoß, m.; -strafe, w. = dood|steek (of genadestoot); -straf.
To'd'esstreich, m. = doodelijke slag. **To'd'es-stunde**, w. = sterfuur, doodsuur. **To'd'es-tag**, m. = sterfdag. **To'd'esurteil**, f. = dood-vonnis. **To'd'esverachtung**, w. = doodsver-achting. **To'd'esverbrechen**, f. = halsmis-daad. **To'd'eswunde**, w. = doodelijke wonde, doodwond(e). **to'd'eswürdig** = den dood ver-dienend, waard te sterven.
to'd'feind = doodelijk vijandig; sie sind ein-ander t. = zij zijn doodvijanden. **To'd'feind**, m. = doodvijand. **To'd'feindschaft**, w. = doodelijke vijandschap. **to'd'frank** = doodziek.
töd'lich = doodelijk. **to'd'matt**, -müde = dood-moe(de), doodelijk vermoeid of afgemat.
to'd'still, zie totenstill. **To'd'sünde**, w. = dood-zonde.
to'dt, zie tot. **töd'ten**, zie töten. **töd'lich**, zie tödlich.
Toffel, Töffel, m. -s, - = Stoffel, Chris-toffel: stoffel, sukkel.
To'ga, w. -, -s u. . . gen = toga (lang overkleed van rechters, professoren enz.).
To'huwabo'hu, f. = tohuwaboehoe: warboel, warklomp, groote verwarring, chaos.
Toilet'te (spr.: *toilette*), w. -, --n = toilet: aankleedtafel; kleeding; zekere plaats.
Toilet'ten'spiegel, m.; -tisch, w. = toilet|-spiegel; -tafel.
Toka'ier, Toka'jer, Toka'her, m. -s = tokajer(wijn).
Tokka'ta, zie Toccat'a.
tolerant = tolerant: verdraagzaam. **Tole-ranz**, w. = tolerantie. **tolerte'ren**, fchm. (h.) = tolereeren: dulden.
toll = dol, krankzinnig, gek; zinneloos, dwaas; driftig, razend, woedend; das ist zu t. = dat is te dwaas; er macht es zu t. = te bont; t. und boll = smoordronken.
Tolle, w. -, --n = bosje, kwast; kuif.
I. toll'en, fchm. (h.) = ('t haar) frizeeren.
II. toll'en, fchm. (h.) = dollen, zich gek aan-stellen, razen, tieren.
Toll'häus, f. = dolhuis, krankzinnigengesticht.
Toll'häusler, m. = verpleegde in een krank-

zinnigengesticht, gek. **Tollheit**, w. —, —en = dolheid, krankzinnigheid; dwaasheid, zinneloosheid; woede, drift, razernij; dolle of dwaze streek. **Tollkopf**, m. = dolkop, driftkop. **tollköpfig** = dolkoppig, hoofdijg, driftig. **tollfüh** = roekeloos, doldriest. **Tollwerden**: dat ist zum T. = 't is om dol, om gek te worden. **Tollwut**, w. = dolheid.

Tolpatsch, m. —es, —e = lomperd, onhandig persoon, lummel.

Tolpel, m. —s, — = lummel, lomperd, botmuil, botterik; [lomp stuk hout, stomp; über den T. fallen = onhandig doen; über den T. werfen = überdölpeln]. **tölpelhaft**, **tölplich** = lummelig. **tölpeln**, *schw.* (h.) = lummelachtig doen.

Tomahawk (spr.: ..ho^hk), m. —s, —s = tomahawk; strijdbijl.

Tomaate, w. —, —n = tomaat; liefdesappel.

Tomatenauce, w. = tomatensaus.

Tombak, m. —(e)s = tombak, geel koper.

tombacken = tombaken, van tombak.

I. **Ton**, m. —(e)s, Töne = toon, klank, klemtoon, (kleur)toon, toonaard; in janstem Tone = op zachten toon; einen erjsten T. mit einem reden = een ernstig woord enz.; ich muß aus einem andern Tone mit ihm reden = ik moet eens op een anderen toon met hem spreken: er schlägt einen T. an, der mir nicht gefällt = hij slaat een toon aan enz.; den T. angeben = den toon aangeven (eig. en fig.); der T. fällt auf die erste Stiege = de klemtoon valt...; der gute T. = de goede toon.

II. **Ton**, m. —(e)s = klei, leem, potaarde.

tonabstand, m. = toonafstand, interval.

tonangebend = toongevend, invloedrijk.

tonangebend, m. = toongever.

I. **tonart**, w. = toonaard.

II. **tonart**, w. = kleisoort. **tonartig** = kleiachtig.

tonbrechung, w.; **dichter**, m.; **dichtung**, w. = toonbreking; -dichter; -dicht (*of*: compositie).

tönen, *schw.* (h.) = tonen, klinken, luid klinken; [laten hooren, aanheffen]; (van kleuren) schakeeren; ich habe davon so etw. t. hören = ik heb er zoo iets van hooren verluiden.

tonerde, w. = kleiaarde, leemaarde. **tönern** = van klei, leemen, aarden.

tonfall, m. = toonval, kadans. **tonfolge**, w. = tonenreeks, gamma.

tongefäß, **geschirr**, f. = aarden of leemen vat. **tongrube**, w. = leem-, kleiput; leem-, kleigroeve.

tonhalle, w. = concertzaal, muziekzaal.

toni, w. = Toontje, Tonia.

tonicht, **tonig** = kleiachtig.

tonika, w. —, —s = tonica; grondtoon.

tonisch = tonisch; versterkend, spannend.

tonsaßbaum, m.; **bohne**, w. = tonka||boom (Am. boom met welriekende vrucht); -boon.

tonsaß, m. = kleikalk.

tonkunst, w.; **kunstler**, m. = toon||kunst; -kunstenaar.

tonlager, f. = kleilaag.

tonleiter, w. = klank-, geluidsleer. **tonleiter**, w. = toonladder, gamma.

tonlos = toonloos, klankloos. **tonlosigkeit**, w. = toonloosheid, klankloosheid. **tonmaß**, f. = maat, lengte van den toon; quantiteit van de lettergreep. **tonmeter**, m. = klank-, geluidmeter.

tonnetten, f. —s. — = tonnetje, vaatje.

tonne, w. —, —n = ton, vat; boei (op 't vaarwater); leere Tonnen geben großen Schall = holle (leere) vaten klinken 't hardst.

tonnenbutter, w.; **gehalt**, m.; **geld**, f. = tonnen||boter; -maat; -geld.

tonnengewölbe, f. = tongewelf. **tonnenweise** = bij tonnen.

tonrohre, w. = aarden of leemen buis of pijp.

tonsaß, m. = fraze (onderdeel van een compositie).

tonschiefer, m. = kleischiefer.

tonsetzer, m. = toonzetter, -dichter, componist. **tonsetzung**, w. = compositie. **tonstück**, f. = toonstuk, muziekstuk.

tonsur, w. —, —en = tonsuur; geschoren kruin.

tontine, w. —, —n = tontine; lijfrente(bank).

tonveränderung, w. = toonverandering, schakeering. **tonverhältnis**, f. = klankverhouding, klankmaat, rhytmus.

tonware, w. = aardewerk.

tonzeichen, f. = toonteeken, noot, klemtoon-teeken.

tonziegel, m. = steenen dakpan.

top (spr.: töp), m. —s, —s = top (van de mast).

topas, m. —es, —e = topaas (gele edelsteen).

topf, m. —(e)s, Töpfe = pot; alles in einen T. werfen = over één kam scheren; du kannst mir Töpfchen malen = ik zou je danken; das ist noch nicht in dem Topfe, wo es kochen soll = 't is nog niet in 't vaatje, waarin 't zuren moet. **topfblume**, w. = potbloem. **topfbrett**, f. = aanrechtbank; bloempottenplank.

topfchen, f. = potje. **topfer**, m. —s, — = pottebakker. **topferarbeit**, w. = pottebakkerswerk. **topferet**, w. —, —en = pottebakkerij. **topfern**, *schw.* (h.) = aardewerk maken. **topfern** = aarden.

topfererde, w.; **scheibe**, w.; **ston**, m. = pottebakkersaarde; -schijf; -klei.

topferware, w. = aardewerk.

topfgewächs, f.; **guder**, m. —, —en = pot||plant; -kijker (*of*: keukenpiet).

topfsuchen, m. = poffer. **topfseker**, m. = potlikker, lekkerbek. **topfmarkt**, m. = pottemarkt. **topfstürze**, w. —, —n = potdeksel.

topst, w. — = topica (leer van de vinding en schikking van de stof voor een wetenschappelijk werk). **topstisch** = topisch; plaatselijk. **topograph**, m. —en, —en = topograaf.

topographie, w. —, —(e)n = topografie; plaatsbeschrijving. **topographisch** = topographisch! = top! goed! [*grafisch*].

topp, zie Top.

I. **Tor**, m. —en, —en = dwaas, gek.

II. **Tor**, f. —(e)s, —e = poort; vor das T. gehen = naar buiten gaan; um's T. gehen = de wallen omwandelen; der Verwirrung Tür und T. öffnen = alle deuren wijd openzetten voor... **Torangel**, w.; **band**, f. = poorthengsel. **Torbaum**, m. = slagboom. **Toreinnehmer**, m. = stadskommies.

Torredschluß, zie Torichluß.

Torf, m. —(e)s, —e u. Torfe = turf, veen.

Torfahrt, w. = doorrit.

torfartig = turf-, veenachtig. **Torfasche**, w. = turfash. **Torfboden**, m. = veengrond; turfzolder.

Torferde, w.; **feuer**, f.; **feuerung**, w. = turf||aarde; -vuur; -verwarming.

Dorfgrube, w. = veenderij. **Dorfland**, f. = veen-, turfland.
Dorfliigel, m. = vleugeldeur, vleugel (van een poortdeur).
Dorfmoor, f. = veenderij. **Dorfstecher**, m. -s, - = turfsteker, veengraver.
Dorfstich, m. = (t) turfsteken; veenderij, verveening. **Dorfstück**, f. = turf, brok turf.
Dorfgeld, f.; **glocke**, w. = poortgeld; -klok.
Dorfheit, w. -en = dwaasheid, zotheid; dolligheid; *After schüht vor D.* nicht = hoe ouder, hoe gekker.
Dorfhüter, m. = portier, concierge.
Dorricht, [dörriç] = dwaas, dwaselijk, zot.
Dorrin, w. -, -nen = dwaze, zottin.
Dorfel, m. -s, -; **Dorfel**, w. -, -n = wijpers; wankeling, dronkenschap. **Dorfeln**, f. w. (h.) = wankelen, tuimelen.
Dorndo, m. -(s), -s = tornado (hevige wervelwind).
Dornfächer, m. [da. f.], -s, - = ransel, reistasch, boekentasch.
Dorpeder, m. -s, - = torpedoofficier. **Dorpede**, m. -(s), -s = torpedo. **Dorpedeschiff**, f. = torpedoschip.
Dorpförtchen, f.; **schlüssel**, m. = poortdeurtje (of: loket); -sluiter.
Torricel'sche Röhre = buis van Torricelli.
Dorrschluß, m. = poortsluiting; *kurz vor D.* = op 't laatste oogenblik, op 't nippertje. **Dorrschreiber**, m. = poortschrijver.
Dorrsion, w. -, -en = torsie; draaiing, wringing.
Dorrsio, m. -(s), -s = torso; romp (van beeld).
Dorrsperre, w. = sluiting van de poorten.
Dorrt, m. -(e)s = onrecht, verdriet; *einem einen D. antun* = iem. een streck bakken, een poets spelen; *er tut es mir zum D.* = om mij te hinderen.
Dorrtchen, f. -s, - = taartje, gebakje. **Dorrtche**, w. -, -n = taart. **Dorrtencig**, m. = taartdeeg.
Dorrtur, m. -, -en = tortuur; pijniging, marteling, pijnbank.
Dorrtwache, w.; **wärter**, m. = poortwachter; -wachter (of: portier).
Dorrtweg, m. = doorrit, koetspoort. **Dorrtweit** = wagenwijd.
Dorrt, m. -(s), **Tories** = tory (conservatief in Engeland).
Dorrtzoll, m. = poortgeld; stedelijk invoerrecht.
Dorrtzen, f. w. (h.) = razen, tieren, rumoeren, loeien, gieren.
Dorrtza, f. = Toscane. **torrtza'nisch** = Toscaansch.
Dorrt, m. -(e)s, -e = pluim.]
tot = dood, overleden; **tot's Kapital** = dood kapitaal; **tot's Pfand** = dood pand; **Güter der toten Hand** = goederen in de doode hand; **tot's Gleis** = dood spoor; *ein Toter, der Tote* = een, de doode; *das Tote Meer* = de Doode Zee.
total = totaal.
Total'anficht, w.; **zindruak**, m. totaal; -aanzicht; indruk.
Totalisator, m. -s, -en = totalizator; (bij machines: teller van 't aantal slagen, draaiingen e. d.; op wedrennen: boeking en overhandiging van de weddenschappen). **Totalisator**, w. -, -en = totaliteit. **Totalisumme**, w. - = totaal, totaal bedrag.

tütten, f. w. (h.) = dooden, doodslaan.
Dorrtener, m. = doodenakker, kerkhof.
Dorrtentant, f. = zielmis. **Dorrtentabre**, w. = lijkbaar, doodbaar. **torrtentange** = doods-bang. **Dorrtentenschwörer**, m. = doodenbe-zweerder. **Dorrtentbett**, f. = doodsbed, sterf-bed. **torrtentblak**, **bleich** = doodsbleek. **Dorrtentblässe**, w. = doodelijke bleekheid, bleekheid des doods. **Dorrtentbuch** = doodboek, -register. **Dorrtentfarbe**, w. = doods-kleur. **Dorrtentfeier**, w. = lijkplechtigheid, -statie. **Dorrtentflagge**, w. = vlag halfstok. **Dorrtentfleck**, m. = doodvlek. **Dorrtentgebet**, f. = gebed voor de dooden. **Dorrtentgeläute**, f. = doodsklok. **Dorrtentgeleit**, f. = lijkstoet. **Dorrtentgeruch**, m. = lijkreuk. **Dorrtentgerüst**, f. = praalbed. **Dorrtentgefang**, m. = lijkzang. **Dorrtentglocke**, w. = doodsklok. **Dorrtentgräber**, m. = doodgraver. **Dorrtentgruft**, w. = graf-kuil, groeve. **torrtenthaft** = doods; lijkachtig. **Dorrtenthaus**, f. = sterfhuis; lijkhuis. **Dorrtenthemd**, f. = doodshemd. **Dorrtentkage**, w. = lijkklacht. **Dorrtentkopf**, m. = doods-hoofd; doods-hoofd(vlinder). **Dorrtentkrampf**, m. = doodkramp, tetanos. **Dorrtentkranz**, m. = lijk-, grafkranz. **Dorrtentkrenz**, f. = lijkstoet. **Dorrtentliste**, w. = doodenlijst. **Dorrtentmahl**, f. = dood-, lijkmaal. **Dorrtentmarsch**, m. = (militaire) doodenmarsch; treurmarsch. **Dorrtentmaske**, w. = lijkmasker. **Dorrtentmeise**, w. = lijk-, zielmis. **Dorrtentopfer**, f. = lijk-offer. **Dorrtentregister**, f. = doodregister. **Dorrtentshau**, m. = lijkschouw(ing). **Dorrtentschein**, m. = doodeel, doodbriefje. **Dorrtentstadt**, w. = doodenstad. **Dorrtentstarre**, w. = strakheid, stijfheid van den dood. **torrtentstille** = doodstil. **Dorrtentstille**, w. = doodsche stilte. **Dorrtentanz**, m. = doodendans.
Dorrtentträger, m.; **verbrennung**, w.; **vogel**, m. = lijkdrager; -verbranding; -vogel.
Dorrtter, m. -s, - = dooder, dood-lager, moordenaar. **torrtgeboren** = doodgeboren (eig. en fig.). **Dorrtlachen**: *das ist zum D.* = 't is om je dood te lachen. **torrtschießen**, f. (h.) = doodschieten. **Dorrtschlag**, m. = doods-slag, moord. **torrtschlagen**, f. (h.) = doods-slaan, dooden (ook fig. van den tijd bijv.). **Dorrtschläger**, m. = moordenaar; doods-slager, knuppel. **torrtschweigen**, f. (h.) = doodzwijgen. **torrtstehen**, f. (h.) = doodssteken.
Dorrttung, w. -, -en = dooden, moord; doo-ding (van 't vleesch).
Dorrtunge (spr.: *toeazje*), w. - = ketting-sleepvaart.
torrtjeren (spr.: *toesjeren*), f. w. (h.) = toucheeren: aanraken, beleedigen.
Dorrt (spr.: *toer*), m. -, -en = toer, reis, uitstapje, ritje, tochtje; valsch kapsel. **Dorrt-riif**, m. -en, -en = toerist.
Dorrtnee (spr.: *toer.*), w. -, -s = tournee: rondreis.
tourneeren, f. w. (h.) = tourneeren: keeren.
Dorrtouquet (spr.: *toe*), f. -s, -s = tour-niquet.
Dorrtwer (spr.: *tower*), m. s = tower (in Londen).
Dorrtologie, w. - = toxicologie: leer van de vergiften.
Drab, m. -(e)s = draf; *D.* reiten = in draf rijden; *ein Pferd in den D. setzen* = in draf brengen, laten draven; *einem auf den D. bringen* = iem. aan ('t werk) zetten; iem. zeg-gen, waar 't op staat.

Trabant, m. —en, —en = trawant, (lijf-)wachter, satelliet, geleider; maan.
traben, schw. (h.) = draven; hoch t. = met hoogopgetrokken pooten draven; hoogdravend zijn. **Traber**, m. —s, — = draver.
Traber, zie Treber.
Trabuco, Trabuco, w. —, —s = trabuco (sigaar).
tracheotomie, w. — = tracheotomie: luchtpijpsnede.
Tracht, w. —, —en = vracht (hout), gang (water); (kleeder)dracht, kleedij; eine T. Brügel = een dracht slagen; gang (eten).
trachten, schw. (h.) = trachten. streven; einem nach dem Leben t. = iem. naar 't leven staan; sein Trachten und T. = zijn leven en streven.
trächtig = drachtig; (fig.) zwanger.
Tracht, m. —(e)s = tracht (een soort porfier).
Tradition, w. —, —en = traditie, overlevering. **traditionell** = traditioneel.
Trakt, m. —(e)s, —s; T. w. —, —en = trafik: handel.
Trakt, w. —, —en = groot houtvlot.
Tragant, m. —(e)s = tragant, boksdoorn.
Tragbahre, w.; —band, f. = draagbaar (berrie); —band (of: bretel).
tragbar = draagbaar; vruchtbaar. **Trage**, m. —, —n = draagband; draagbaar, berrie.
träge = traag, lui.
Tragbalken, m.; —baum, m. = draagbalk; —boom (of: berrie).
Tragebett, f. = draagbaar bed, brancard.
Tragkorb, m.; —lohn, m. = draagkorf; —lohn.
tragen, ft. (h.) (du trägt, er trägt; trug; trüge; truge! getragen) = dragen; verdragen; opleveren, opbrengen; er hat schwer daran zu t. = dat is een groote last, een groot verdriet voor hem; eine Büchse, das Fluge trägt weit = draagt ver; das Eis trägt = 't ijs draagt, kan dragen; ein Kapital trägt Zinsen = brengt of levert rente op; Verlangen nach etw. t. = naar iets verlangen; er trägt keine Scheu = hij schaamt zich niet; Leid um einen t. = over iem. rouwen, treuren; ein Gut von einem zu sehen t. = in loen hebben; er trägt sich gerade, aufrecht = hij loopt rechtop; er trägt sich schwarz = hij kleedt zich in 't zwart; dieser Stoff trägt sich gut = blijft goed in 't dragen; er trägt sich mit gefährlichen Plänen = hij koestert gevaarlijke plannen, gaat van gevaarlijke plannen zwager; [das Porto trägt eine Mark = betaalt; ein Amt t. = bekleeden; mein tragendes Amt = 't door mij bekleed ambt]; zie ook: Bedenken, Haut, Verz, Nase, Rechnung, Schau.
Trageorgel, w. = draagbaar orgel. **Tragepfeiler**, m. = pijler. **Tragepfeiler**, m. = post, stijl, stutpaal.
Träger, m. —s, — = drager; stut, schoor, steunbalk; T. eines Wechsels = toonder.
Trägerlohn, m. = draagloon.
Trägerriemen, m.; —fattel, m.; —seffel, m. = draagriem (of: -zeel); —zadel (of: pakzadel); —zetel (of: -stoel).
tragfähig = kunnende dragen; t. sein = draagkracht hebben. **Tragfähigkeit**, w. = (van een schip) inhoud, tonnenmaat; (van spoorwagens e.d.) draagvermogen, —kracht.
Trägheit, w. — = luheid, traagheid, laksheid. **Trägheitsgesetz**, f. = wet van de

traagheid. **Trägheitsmoment**, f. = traagheidsmoment.
Träger, m. —s, — = treurspeldichter; treurspeler. **tragikomisch** = tragi-komisch.
Tragikomödie, w. = tragi-comédie. **tragisch** = tragisch.
Tragkraft, w. = draagkracht.
Tragedie, m. —n, —n = treurspeler. **Tragedie**, w. —, —n = tragedie, treurspel.
Tragedienichter, m. = treurspeldichter.
Tragedienpfeiler, m. = treurspeler.
Tragpfeiler, m. = steunpijler, stut.
Tragseffel, m.; —stuhl, m.; —stein, m.; —weite, w. = draagzetel; —stoel; —steen; —vermogen (of: —kracht, bereik).
Traille (spr.: *trajé*), w. —, —n = traille: gierpont.
Train (spr.: *tren*), m. —s, —s = trein, tros.
Trainer (spr.: *treener*), m. —s, — = trainer (oefenaar op sportgebied). **trainieren**, schw. (h.) = trainen: africhten. **Training** (spr.: *treening*), f. —s = training: oefening.
Trainkolonne, m.; —soldat, m.; —wagen, m. = trein|kolonne; —soldaat; —wagen.
Trajan, Trajan, m. = Trajanus.
Trajekt, m. —(e)s, —e = traject.
Trakener, m. —s, — = Trakehner (paard).
Trakt, m. —(e)s, —e = uitgestrektheid, streek; eind weegs.
traftabel = gemakkelijk te behandelen; handelbaar, geschikt. **Traktament**, f. —(e)s, —e = behandeling; traktement, traktatie, onthaal, loon, bezoldiging. **Traktat**, m. —(e)s, —e = traktaat; verhandeling; verdrag, overeenkomst. **Traktatgen**, f. —s, — = traktaatje. **traktieren**, schw. (h.) = trakteeeren: behandelen, onthalen; einen mit etw. t. = iem. op iets onthalen.
Tralie, w. —, —n = tralie.
tralla! = tralla! **trallern**, schw. (h.) = neuriën.
Tram, m. —(e)s, Träume = balk.] **Trambahn**, w. = trambaan, tramweg.
Trampel, m. —s, — = lomperd, plomp mensch. **trampeln**, schw. (h.) = trappelen, lomp stappen. **Trampeltier**, f. = dromedaris, tweebultig kameel.
Trambolin, m. u. f. —(e)s, —e = springplank.
Tramway (spr.: *..wee*), m. —s, —s = tram(weg).
Tran, m. —(e)s = traan, vischtraan; im T. sein = half in de roes zijn, aangeschoten zijn.
Tranbrenner, m. = traankoker. **Tranbrennerci**, w. = traankokerij.
Tranchee (spr.: *trässee*), w. —, —(e)n = tranchee, loopgraaf. **tranchieren**, schw. (h.) = trancheeren: snijden, afsnijden, voorsnijden.
Tranchiermesser, f. = trancheermes, voorsnijmes.
Träne, w. —, —n = traan (in 't oog); Tränen vergießen = tranen storten; in Tränen zerfließen = in tranen wegsmelten. **tränen**, schw. (h.) = tranen storten; tränendes Antlitz = gelaat in tranen; der Weinstod trübt = verliest vocht, traant; ein Haß trübt = lekt.
Tränenauge, f. = traanoog. **Tränenbad**, m. = tranenbeek.
Tränenbein, f.; —drüse, w.; —feuchtigkeit, w. = traan|been; —klier; —vocht.
Tränenfistel, w.; —fluß, m. = traan|fistel; —vloeiing.
Tränenflut, w. = tranenvloed, —stroom.
Tränengrube, Pl.; —grube, w. = traan|vaten (of: —buizen); —kuiltje.

Trä'nen|guß, m.; -**flug**, m. = tranen|stroom (of: -vloed); -kruikje.
trä'nenleer, -**los** = zonder tranen, tranenloos, droog. **Trä'nenquelle**, w. = bron van tranen. **trä'nenreich** = rijk aan tranen, vol tranen, sentimenteel. **Trä'nenfack**, m. = traanzak.
Trä'nen|strom, m.; -**tal**, f.; -**urne**, w. = tranen|stroom; -dal; -urn.
trä'nenvoll = tranenvol, vol tranen.
Tran'geruch, m. = traanreuk. **trä'nicht** = traanachtig. **trä'nig** = tranig, vettig.
trä'nicht, **trä'nig** = betraand.
Tranf, m. -(e)s, **Tränfe** = drank in: Speise und **T.** = spijs en drank; drank (als geneesmiddel); viel Schweine machen dünnen **T.** = veel varkens maken de spoeling dun. **Tränf: den**, f. -s, - = drankje. **Trän'fe**, w. -, -n = drink- of drinkplaats, -wed, -bak, -vocht. **trä'nfen**, fchw. (h.) = drinken, laten drinken; mit **T.** t. = met olie drinken, laten doortrekken. **Tränf'fak**, f. = drinkbak, -trog; drinkbak, -trog.
Tranf'loffer, f.; -**steuer**, w. = drank|offer (of: plengoffer); -belasting.
Tran'lampe, w. = traanlamp.
Tranfaktion, w. -, -en = transactie: onderhandeling, vergelijk.
trans|alpi'nisch; -**atlan'tisch** = trans|alpijnisch; -atlantisch.
transcendent, **transcendental** = transcendent, transcendentaal; bovenzinnelijk.
Tranfep, m. -(e)s, -e = transept: dwarschip (in kerken e. d.).
transfere'ren, fchw. (h.) = transfereeren: overdragen, -brengen. **Tranffiguration**, w. -, -en = transfiguratie: verheerlijking (van Christus). **Tranfformation**, w. -, -en = transformatie: vormverandering.
Tranfufion, w. -, -en = transfuzie: overstorting.
Tranfiederet, w. = traankokerij.
Tranfignie'ren, fchw. (h.) = transigeeren: onderhandelen.
Tranfif, m. -(e)s = transitio: doorvoer.
Tranfif|güter, Pl.; -**handel**, m. = transitio|goederen; -handel.
tran'fifib = transitief: overgankelijk. **Tranfifitib(um)**, f. -s, . . be *od.* . . ba = transitief werkwoord. **tranfifitio'rifch** = transitioor: vergankelijk, voorbijgaand. **Tranfififoll**, m. = transitio-, doorvoerrecht.
transfribie'ren, fchw. (h.) = overschrijven.
Tranfifrifption, w. -, -en = transcripctie.
Tranfifla'tor, m. -s, -en = translator, translateur: vertaler. **transleitha'nifch** = transleithaansch.
translocie'ren, zie **translozieren**. **Tranfiflo'fation**, w. -, -en = translocatie: verplaatsing. **translozie'ren**, fchw. (h.) = transloceeren. **Tranfififfion**, w. -, -en = transmissie: overdracht; overbrenging (van een kracht). **tranfifmittie'ren**, fchw. (h.) = transmittieeren: overdragen, overbrengen, verzenden. **tranfifparent** = transparant.
Tranfifpiration, w. - = transpiratie: zweet.
tranfifpirie'ren, fchw. (h.) = transpireeren.
tranfifponie'ren, fchw. (h.) = transponeeren: (een muziekstuk in een anderen toonaard) overbrengen. **Tranfifport**, m. -(e)s, -e = transport: vervoer; overbrenging. **tranfifport|in|bel** = transportabel: vervoerbaar, (van schulden) overdraagbaar. **Tranfifportation**,

w. -, -en = transportatie. **Tranfifporteur**, m. -(e)s, -e = transporteur, hoek-, graadmeter, graadboog. **tranfifportie'ren**, fchw. (h.) = transporteeren.
Tranfifport|koffen, Pl.; -**mittel**, f.; -**fchiff**, f. = transport|kosten; -middel (of: vervoermiddel); -schip.
Tranfifpofition, w. -, -en = transpozitie (zie: **tranfifponieren**).
Tranfifubftantiation, w. = transsubstantiatie: verandering (van brood en wijn in 't lichaam van Christus).
Tranfifvnaal, f. = Transvaal. **Tranfifvnaal'er**, m. -s, - = Transvaler. **Tr.** = Transvaalsch.
Tranfifverfa'le, w. -, -n = transveraal: snijlijn. **tranfifzendent**, zie **tranfifcendent**.
Tranfiftonne, w. = traanton.
Tranfifpez, f. -es, -e = trapezium; trapeze, zweefrek. **Tranfifpezoid**, f. -(e)s, -e = trapezoïde.
I. Tranfifpe, m. -n, -n; w. -, -n = trapgans. [II. **Tranfifpe**, w. -, -n = voetspoor]. **tranfifpein**, fchw. (h.) = trappelen, trippelen. **tranfifpen**, fchw. (h.) = lompe stappen, kloppen.
Tranfifper, m. -s, - = trapper: Noord-Am. pelsjager.
Tranfifpift, m. -en, -en = Trappist: monnik van den **Tranfifpiftenorden**, m. = Trappisten. **trara!** = trara! [orde].
trafifime'nifch = Trasimeensch.
Tranfif, m. **Tranfifes** = tras.
Tranfifant, m. -en, -en = trassant, trekker (van een wissel). **Tranfifaf**, m. -en, -en = trassaat: betrokkene. **tranfifre'n**, fchw. (h.) = trekken (een wissel).
Tranfifch, m. -es = gebazel, gebabbel. **trantifchen**, **trantifchen**, fchw. (h.) = langzaam voortloopen, voortzeulen; babbelen, leuteren.
Tranfifte, w. -, -n = getrokken wissel.
Tranfiftrorie, w. -, -(e)n = trattorie: herberg.
Tranfifrau, w. - = trouwplechtigheid; verloovingsgeschenk]. **Tranfifra'altar**, m. = trouwaltaar.
Tranfifrau'be, w. -, -n = (druiven)tros, druif. **tranfifbenartig** = trosvormig. **Tranfifben'beere**, w. = druif. **Tranfifben'blut**, f. = druivenbloed. **tranfifben'förmig** = druifvormig, trosvormig. **Tranfifben'gelande'r**, f. = latwerk, waarlangs de wijnstok groeit; spalter; geleide wijnstok.
Tranfifben'kur, w.; -**lese**, w.; -**fak**, m.; -**zuder**, m. = druiven|kuur; -oogst (of: -pluk); -sap; -suiker.
tranfifbig = vol trossen.
tranfifen, fchw. (h.) = (einem) vertrouwen; (auf einem) vertrouwen; (einen) (kerkelijk) in den echt verbinden, trouwen; *fich* (*thans meestal acc. toch ook wel dat.*) t. = wagen, durven; [t. = wagen, durven; einem etw. t. = toevertrouwen]; *ich traue dem Frieden nicht* = ik vertrouw de zaak niet; *ich konnte meinen Augen faum t.* = ik kon mijn oogen nauwelijks gelooven; *tran*, *fchau*, *wem* = zie toe, wien je vertrouwt.
Tranfif'er, w. - = droefheid, treurigheid; rouw, rouwkleeding; **T.** anlegen, ablegen = in, uit den rouw gaan; tiefe **T.** = zware rouw.
Tranfif'er|anzug, m.; -**binde**, w. = rouw|kleeding; -band.
Tranfif'erbotfchaft, w. = ongeluksbericht, noodlottige tijding. **Tranfif'er'de'cke**, w. = rouwlaken, -kleed. **Tranfif'er'e'fche**, w. = treuresch.
Tranfif'er'fabne, w. = rouwvlag. **Tranfif'er'fall**, m. = sterfgeval. **Tranfif'er'flor**, m. = rouwhoers.

Trauer|gedicht, f.; -**gelante**, f. = treur|
dicht; -gelui.
Trauer|geleit, f.; -**gepränge**, f. = rouw|
stoet; -staatsie.
Trauer|gerucht, f. = praalbed. **Trauer|gerfang**,
m. = treur(ge)zang. **Trauer|geschichte**, w. =
treurige geschiedenis. **Trauer|geschrei**, f. =
treurkreten. **Trauer|gottesdienst**, m. =
rouwdienst. **Trauer|haus**, f. = treurhuis.
Trauer|hut, m.; -**jahr**, f.; -**fapelle**, w.;
-**fleid**, f. = rouw|hoed; -jaar; -kapel; -kleed.
Trauer|losh, m. = saate.
Trauer|luische, w.; -**mahl**, f.; -**mantel**, m. =
rouw|koets; -maal; -mantel.
Trauer|marsch, m.; -**muff**, w. = treur|
marsch; -muziek.
trau|ern, fchv. (h.) = treuren; rouw dragen,
rouwen.
Trauer|nachricht, w. = ongelukkige, treurige
tijding. **Trauer|ordnung**, w. = rouwveror-
dening, bepalingen omtrent den rouw.
Trauer|papier, f.; -**rand**, m.; -**schleier**, m. =
rouw|papier; -rand; -sluier.
Trauer|spiel, f.; -**spieldichter**, m.; -**stimme**,
w. = treur|spel; -speldichter; -stem.
Trauer|stuck, f.; -**ton**, m. = treur|stuk; -toon.
Trauer|truch, f. = rouw|laken, -kleed. **Trauer|er-
wagen**, m. = lijkkoets. **Trauer|weide**, w. =
treurwilg.
Trauer|zeit, w.; -**zimmer**, f.; -**zug**, m. =
rouw|tijd; -kamer; -stoet (of: lijkstoet).
Trauf|dach, f. = druipdak, -lijst.
Traufe, w. -, -n = drup, drop, begieting,
(t) druppelen; (dak)goot, waterloozing; aus
dem Regen in die T. fommen = van den regen
in den drop raken. **trauf|eln**, fchv. (h.) =
druppelen, doen neerdruppelen, in druppels
neervallen, druipen. **traufen**, **traufen**,
fchv. (h.) = druppelen, druipen, lekken.
Trauf|fah, f. = regenton. **Trauf|rinne**, w. =
dakgoot. **Trauf|röhre**, w. = regenpijp, spu-
wer. **Trauf|stein**, m. = druipsteen (onder
de goot). **Trauf|wasser**, f. = regenwater
(van 't dak bijv.).
Traug|büch, w., -**geld**, f. = trouw|geld.
Trau|handlung, m. = trouw|plechtigheid,
huwelijksinzegening.
trau|lich = gozellig, huiselijk, innig, lief, be-
haaglijk, hartelijk.
Traum, m. -(e)s, Träume = droom; das
fällt mir im Tr. nicht ein = daar denk ik in
de verste verte niet aan; Träume sind
Schäume = droomen zijn bedrog.
Traum|bild, f.; -**buch**, f.; -**deuter**, m.; -**den-
tung**, w. = droom|beeld; -boek (ook: droom-
mer, slaapmuts); -uitlegger; -uitlegging.
träu|men, fchv. (h.) = droomen; soezen;
peinzen, mijmeren; ich od. mir träumte = ik
droomde; das hätte ich mir nicht tr. lassen =
dat had ik nooit gedacht, dat had ik niet
kunnen droomen. **Träu|mer**, m. -s, - =
droomer, soezer, mijmeraar. **Träumerei**, w.,
-en = droomerij, mijmerij. **träu|merisch** =
droomerig, soezerig.
Traum|gesicht, f.; -**gestalt**, w.; -**gott**, m. =
droom|gezicht (of: vizioen); -gestalte; -god
(Morpheus).
Traum|welt, w. = rijk der droomen.
[Traum! = waarlijk, voorwaar, op mijn woord,
in trouwe!]
Trau|rede, w. = toespraak (bij de trouw-
plechtigheid).
trau|rig = treurig, bedroefd, droevig; naar.

Traur|igkeit, w. = treurigheid, bedroefd-
heid, droefheid.

Trau|ring, m.; -**schein**, m. = trouw|ring;
-akte.

traut = lief, geliefd, intiem, gezellig. **Trau|
tel**, f. -s = liefje.

Trau|ung, w. -, -en = kerkelijke huwelijks-
voltrekking.

Trau|ungsbuch, f.; -**register**, f.; -**tag**, m. =
trouw|boek; -register; -dag.

Traver|se, w. -, -n = dwarslijn, -gang,
-balk.

Travestie, m. -, -(e)n = travestie: spot-
tende omwerking van een gedicht; mannenrol,
die door een vrouw moet gespeeld worden.
travestie|ren, fchv. (h.) = belachelijk maken;
verkleeden, maskeren.

Tre|ber, Pl. = draaf, droesem, drauivormer.

Tref|schüt, w. -, -n = trekschuit.

I. **Treff**, f. -(e)s = klaveren.

II. **Treff**, m. -(e)s, -e = tref, slag, houw;
Tr. ist Trumpf = men moet 't maar wagen.

treffen, ft. (h.) (du trifft, er trifft; traf; trafe;
triff! getroffen) = tressen, raken; (aan)treffen;
ontmoeten; die Kugel hat ihn getroffen = heeft
hem geraakt, getroffen; Sie haben es getrof-
fen = U hebt 't geraden; die Steife wird auch
ihn tr. = hij krijgt ook wel een beurt; mit
Harren und Hossen hat's mancher getroffen =
geduld overwint alles; er hat mit seiner Ver-
mutung das Richtige getroffen = hij heeft juist
gegist; **treffen auf** (s.) = toevallig ontmoe-
ten, ondervinden: wir trafen auf eine Gesell-
schaft Franzosen = wij troffen..; er traf auf
Widerstand = hij ondervond, ontmoette te-
genkanting; es traf sich = 't trefte goed, dat..;
zie ook: Abstammen, Anordnung, Aufsatz, Be-
stimmung, Einrichtung, Maßregel, Nagel,
Schmarz, Veranstaltung, Vorkehrung, Wahl.

Treff|en, f. -s, - = ontmoeting, gevecht,
slag; ins Tr. gehen = ten strijde gaan; wenn's
zum Tr. kommt = als 't op de beslissing aan-
komt, als 't er op aankomt; das erste, zweite
Tr. = de eerste, tweede slaglinie.

treff|end = treffend, juist, sprekend gelijkind.

Treff|er, m. -s, - = winnummer, prijs;
treffer: schot of stoot, die raakt. **treff|lich** =
treffelijk, voortreffelijk. **Treff|lichkeit**, w. - =
treffelijkheid, voortreffelijkheid.

Treib|anker, m. = drijfanker. **Treib|eis**, f. =
drijfijis; mit T. gehen = kruien.

trei|ben, ft. (h.) (ich treibe; trieb; triebe; triebe!
getrieben) = drijven, jagen; [zwerfen:] (einen
zu einem Kampfe, zur Eile) aandrijven, aan-
zetten; (zur Verzwickung) drijven; (Pflanzen)
trekken, kweken; (einen Tunnel in einen
Berg) maken, boren; einen Reifen an ein Fass
t. = een hoepel om een vat slaan; die Steife
in die Höhe t. = de prijzen opdrijven, opjagen;
die Pflanze treibt Keime, Knospen, Blätter =
de plant krijgt of maakt kiemen enz.; der
Baum treibt Wurzelu = schiet of slaat wortel;
der Fluß treibt Eis = kruit; treibt Ihr jetzt
heim? = trekt ge nu met uw kudde naar
huis? - es trieb ihn nach dem Meere = hij
werd ais naar de zee getrokken, hij moest
naar de zee; etw. aufs Äußerste t. = iets tot
't uiterste drijven; (Handel) drijven; Ackerbau,
fremde Sprachen, Müß u. ä. t. = doen aan
landbouw enz.; ein Gewerbe, Handwerk) uit-
oefenen; Wucher t. = woekeren; Kurus t. =
in weelde leven; Poffen t. = grappen uithalen;

sein Wesen (Unwesen) t. = huishouden, den baas spelen, spektakel maken; seinen Mutwillen mit einem t. = iem. baldadig behandelen, voor den gek houden; es zu bunt, zu toll t. = 't te bont, te gek maken; (Silber, Gold) zuiveren, sijnereu; der Schnee treibt = 't is een sneeuwjacht; [sich] t. = zweegen; zich vermoeien; wie man's treibt, so geht's = zoo men zaait, zoo men maait; zie ook: Enge, Glucht, Paar, Schmerz, Spitze, Spott.

Treiben, f. -s, - = drijven, voortdrijven, jagen, drijfjacht; groeien, uitbotten; doen en laten, bezigheid, bedrijvigheid; sein Tun und L. = zijn handel en wandel. **Treiber**, m. -s, - = drijver (van vee, bij de jacht, van slaven).

Treibhaus, f. = trek-, broeikas.

Treibholz, f.; -jagd, w. (od. -jagen, j.) = drijfhout; -jacht (of: klopjacht).

Treibwehr, w. = drijverslijn (bij de drijfjacht).

Treibvel, m. -s, - = (nordd.) treil, trek- of jaaglijn, sleeptouw. **Treibeln**, schw. (h.) = treilen, (stroomop) sleeppen, trekken. **Treibdelstapf**, m., -steig, m., -weg, m. = jaag-, sleeppad.

Trema, f. -(s), -s = trema, deelteeken (').

Tremulant, m. -en, -en = tremulant; triller. **tremulieren**, schw. (h.) = tremuleeren; trillers maken.

Trense, w. -, -n = korenbloem.

Trensel, m. -s, - = tol. **Trenseln**, schw. (h.) = drentelen, langzaam zijn, omzeuren; draaien, zaniken, treuzelen.

Trennbar = scheidbaar, te scheiden. **Trennbarkeit**, w. - = scheidbaarheid. **Trennen**, schw. (h.) = scheiden, vaneenscheiden, afscheiden; lostornen; sich t. = zich splitsen; scheiden, uiteengaan; afscheid (van elkander) nemen. **Trennwasser**, f. = tormesje. **Trennung**, w. -, -en = scheiding; splitsing (in de kerk); scheuring, schisma. **Trennungsschmerz**, m. = smart, verdriet van 't scheiden. **Trennungseigenen**, f. = scheidings-, deelingsteeken (').

Trense, w. -, -n = trens, lus, allereenvoudigste paardetoom.

Trenseln, zie trenseln.

Trepan, m. -(e)s, -e = trepaan; schedelboor. **Trepanation**, w. -, -en = trepanatie. **trepanieren**, schw. (h.) = trepanereen (den schedel met den trepaan openen).

Trepang, m. -s, -s = zeeaugurk.

Treppab, **treppauf** = trapaf, trapop. **Treppe**, w. -, -n = trap; stoep; zwei Treppen hoch = twee trappen hoog, op de tweede verdieping. **Treppenabfah**, m.; -bau, m. = trap|portaal (of: rust); -constructie.

Treppenflucht, w. = opeenvolging van trappen.

Treppenformig = trapvormig. **Treppengeländer**, f. = trapleuning. **Treppenhaus**, f. = trappenhuis.

Treppenthuere, w.; -thür, w. = trap|trede; -deur.

Treppenwig, m. = inval (geestigheid), die altijd te laat komt.

Tresen, zie Tresen. **Tresler**, m. -s, - = schatmeester van de Johannieten in de Marienburg.

Tresor, m. -(e)s, -e = trezoor, schat, geldkast, kas.

Treue, w. -, -n = herrik, dolik, gemeene bolderrick.

Tresse, w. -, -n = tres, galon. **Tressenhut**, m. = hoed met tressen. **Tressentleid**, f. = gegalonneerd kleed.

Trester, Bl. = droesem (vooral van geperste druiven). **Tresterwein**, m. = slechte soort wijn.

treten, ft. (h.) (du trittst, er tritt; trat; träte; tritt; getreten) = treden; trappen, stappen, loopen; (den Takt, Trauben, Ton, Wasser) trappen; Wälze t. = 't orgel trappen; die Schuhe stief t. = schoel loopen; einen (od. einen) auf den Fuß t. = iem. op den voet trappen; einen t. = (stud.) iem. manen; einen Tanz t. = een dans maken, dansen; auf der Stelle t. = den pas markeeren; daneben t. = een mispas doen; (f.) = treden, stappen, loopen; ins Gewehr t. = in 't geweer komen, de wapens opnemen; ans Land t. = aan land stappen, voet aan wal zetten; einen näher t. = met iem. in nauwere betrekking, aanraking komen; einen, jems. Ehre zu nahe t. = iem., iems. eer te na komen, krenken; ins dreißigste Jahr t. = in zijn dertigste jaar gaan, zijn 30ste intreden; der Fluß tritt über seine Ufer = treedt buiten zijn oevers; die Tränen traten ihm in die Augen = kwamen hem in de oogen; die Augen treten aus ihren Höhlen = pullen uit de kassen; der Schweiß tritt ihm auf die Stirn = komt hem op 't voorhoofd; der Tod tritt ihm ans Herz = de dood legt de hand op zijn hart; zu Tage t. = openbaar worden; zie ook: Fuß, Fußstapfe, Mittel, Pfaster, Ruhestand.

Treibbrief, m. = maanbrief (stud.). **Treter**, m. -s, - = trapper.

Trethülse, w.; -hülse, w. = trap|kuil (voor de klei); -kuip (of: perskuip).

Trethühle, w.; -rad, f. = tred|molen; -rad (of: traprad).

Trethümel, m. = trapper (van naaimachine e. d.), trede, pedaal.

Treu = trouw, getrouw. **Treubruch**, m. = trouwbreek, verraad, trouweloosheid. **Treubruchig** = ontrouw, schuldig aan trouwbreek.

Treue, w. - = trouw, getrouwheid; betrouwbaarheid; die L. brechen = ontrouw worden, de trouw schenden; bei meiner Treu! = op mijn woord! op mijn eer! auf Treu und Glauben = op goed vertrouwen, op goed geloof.

Treuergeben = zeer toegenezen, innig verbonden. **Treuerzig** = trouwhartig, openhartig, oprecht, argeloos, hartelijk. **Treuerzigkeit**, w. - = trouwhartigheid, oprechtheid, argeloosheid, hartelijkheid. **Treulich** = trouw, getrouw, getrouwelijk. **Treulos** = trouweloos, ontrouw. **Treulosigkeit**, w. - = trouweloosheid.

Triade, w. -, -n = triade; drietal.

Triangel, m. -s, - = triangel. **Triangulär** = triangulair; driehoekig. **Triangulation**, w. -, -en = triangulatie; landmeting.

Trias, w. -, - = trias; drietal. **Triasformation**, w. = triasformatie (formatie van de bonte zandsteen, schelpkalk en mergel-aarde).

tribulieren, schw. (h.) = tribuleeren; plagen, kwellen.

Tribun, m. -(e)s u. -en, -e(n) = tribuun; (Rom.) plebejisch magistraat; volksleider.

Tribunal, f. -(e)s, -e = tribunaal, (hoog) gerechtshof. **Tribunalsrat**, m. = rechter van 't hoog gerechtshof, ook een titel. **Tribunat**, f. -(e)s, -e = tribunaat (waardigheid van tribuun).

Tribüne, m. —, —n = tribune.
Tribus, m. —, — = tribus; volksafdeeling, -klasse; wijk.
Tribut, m. —(e)s, —e = tribuut; schatting, cijns. **tributair** = tributair; schatplichtig.
tributfrei = vrij van schatting. **tributpflichtig** = schatplichtig.
Trichine, w. —, —n = trichine. **Trichinenkrankheit**, **Trichinose**, w. = trichineziekte, trichinoze. **trichinös** = trichineus.
Trichter, m. —s, — = trechter; (van een vulkaan) trechter, krater; Nürnberger T. = gemakkelijk leermiddel. **trichterförmig** = trechtervormig. **trichterförmig**, **trichterförmig**, **trichterförmig** = trechteren, met een tr. vullen, door een trechter gieten.
Trick, m. u. —s, —s = trick; streek, poets; (in 't Whist) trek (boven de zes).
Tricktracé, f. —(s) = truktrak.
Tricot (spr.: *trikoo*), m. u. f. —s, —s = trico.
Tricycle, f. —s, —(s) = tricycle; driewieler.
Trente, f. = Trente. **Trentiner**, m. —s, — = Trenter. **tridentinische Konzil** = 't concilie van Trente.
Trieb, m. —(e)s, —e = drijven (van vee); kudde; troep; menigte; drijven (bij de jacht); neiging, trek, aandrift; groeikracht, wasdom; telg, loot, scheut, rank; drijfkracht (van een stalen veer bijv.). **Trievel**, m. —s, — = drijfhout (van den kuiper); zwengel, kruk (van een spinnewiel).
Triebfeder, w.; **Triebkraft**, m.; **Triebkraft**, m.; **Triebwerk**, f. = drijfveer (eig. en fig.); -kracht; -zand; -werk (van een machine bijv.).
Triefauge, f. = druip oog, leep oog. **triefäugig** = druip oogig. **triefen**, ft. u. **triefen** (h.) (ich triefer; tritt u. triefte; getroffen u. getrieft) = druppen, in druppels neervallen, druipnat zijn. **triefnase** w. = druipneus. **triefnäsig** = druipneuzig.
Triennium (spr.: *trienn.*), f. —(s), ..nien = triennium; driejarig tijdperk.
Trient (spr.: *trient*) f. = Trente.
Triere (spr.: *triere*), w. —, —n = schip met 3 rijen roeibanen.
Triest (spr.: *triest*) f. = Triest. **Triester**, m. —s, — = Triester.
triezen, **trienzen** (h.) = omhoog winden; plagen.
Trifolium, f. —s, ..iten = trifolium; drieblad, klaverblad.
Tritt, w. —, —en = beemd, weide; weg (waarlangs vee gedreven wordt); kudde, troep (vee); [strooming, in de zee rondrijvende voorwerpen].
Triftgeld, f.; **Triftgerechtigkeit**, w. = weidegeld; -recht].
triftig = (van schepen) driftig, losgeraakt; (van planten) sterk groeiend; triftiger Grund = afdoende, gegronde reden; triftige Entschuldigung = voldoende verontschuldiging; triftige Urtheile = gewichtig, juist.
Triftrecht, f.; **Triftweg**, m. = weide|recht; -weg].
Triglyph, m. —en, —en; **Triglyphe**, w. —, —n = triglyph (versiering aan de balkenkoppen van den Dorischen tempel).
Trigonometrie, w. = trigonometrie; driehoeksmeting. **trigonometrisch** = trigonometrisch.
Triclinium, f. —(s), ..nien = triclinium; (Rom.) eetkamer.

Tricolore, w. —, —n = tricolore; (Fransche) driekleur(ige vlag).
Triller, m. —s, — = triller, loop; trippelpas. **trillern**, **trillern** (h.) = trillers maken, neurien; trillen.
Trillion, w. —, —en = trillioen; millioen in de 3de macht.
Trilogie, w. —, —(en) = trilogie (reeks van 3 samenhangende tooneelstukken).
Trimester, f. —s, — = trimester, driemaanden, kwartaal.
Trimeter, m. —s, — = trimeter; drievoetig vers.
Triene, w. —, —n = Trien; dumme T. = zotte Trien, zottin.
Trinitarier, m. —s, — = Trinitariër (een geestelijke orde). **Trinitar**, w. — = triniteit; drieëenheid. **Trinitarfest**, f. = Triniteitsfeest (1ste Zondag na Pinkstereen).
trinfbar = drinkbaar. **Trinfbarkeit**, w. — = drinkbaarheid. **Trinfbecher**, m. = drinkbeker. **Trinfbruder**, m. = drinkbroeder. **Trinfbude**, w. = drankkraam, drankhuis, herberg, kroeg.
trincken, ft. (h.) (ich trincke; trank; tränke; trinfe! getrunten) = drinken; er trinkt gern Bier = hij houdt van bier; ein's über den Durst t. = te diep in 't glaasje kijken; einem Bescheid t. = iem. toedrinken; zie ook: Brüderchaft. **Trinker**, m. —s, — = drinker, drinkbroeder, dronkaard. **Trinkgast**, m. = geregeld bezoeker van een drankhuis.
Trinkgefäß, f.; **Trinkgelag**, f.; **Trinkgeld**, f. = drinkvat; -gelag; -geld (fooi).
Trinkgesellschaft, w.; **Trinkhalle**, w.; **Trinkhorn**, f. = drinkgezelschap (of: -partij); -hal; -hoorn.
Trinklied, f.; **Trinklust**, w.; **Trinkmale**, w. = drinklied; -lust; -schaal (of: -beker).
Trinkpruch, m. = drinkspreuk, toast, dronk.
Trinkstube, w. = gelagkamer. **Trinkwasser**, f. = drinkwater.
Trio, f. —(s), —s = trio; driestemmig stuk.
Triole, w. —, —n = triool.
Triebel, m. —s = tripel; een steensoort, polijststeen.
Triebel, m. —s, — = tripel (term in 't kaartspel). **Triebelallianz**, w. = triple alliantie, drievoudig verbond.
Triebeln, **triebelen** (h.) = polijsten.
tripliceren, **triplicieren** (h.) = tripleeren; verdrievoudigen. **Triplium**, f. —(s), ..ta = triplium; drievoud.
Triplik, w. —, —en = tripliek; tweede verweer.
Tripolis, f. = Tripolis. **Tripolitaner**, m. —s, — = Tripolitaan.
trippeln, **trippelen** (h.) = trippelen, trappelen.
Trippstrill, f.; geh nach T. = loop naar de maan!
Triptychon, f. —s, ..cha = triptychon, triptiek (uit middenpaneel en 2 zijpaneelen bestaand altaarstuk).
Trire, w. —, —n = tireme (schip met 3 roeibanen).
tritt = triest, treurig, droevig.
Triton, m. —en, —en = triton.
Tritt, m. —(e)s, —e = pas, stap; voetspoor; trap, schop; voetplank; trede, opstap; (van naaimachine, orgel e. d.); trapper; pedaal; (aan fiets) step; in gleichem Schritt und Tr. = steeds in denzelfden pas; auf Schritt und Tr. = op den voet (volgen); ohne T. = pas de route! T. gefaßt! = in de pas! einen sichern,

schieren *T.* haben = een vasten, zwaren stap hebben. **Trittbrett**, *f.* = treep plankje, trapper (van een machine bijv.); loopplank, plankier. **Trittharfe**, *w.* = pedaalharp. **Trittwesfel**, *m.* = verandering van den pas. **Triumph**, *m.* -(e)s, -e = triomf, zegepraal, zege, overwinning, gejubel, gejuich. **Triumphator**, *m.* -s, ..to'ren = triumphator. **Triumphbogen**, *m.* = triomfboog, eereboog. **Triumphieren**, *schw.* (*h.*) = triumfeeren: zegevieren, jubelen. **Triumphlied**, *f.*; *sfäule*, *w.*; *zwagen*, *m.*; *zug*, *m.* = triumphlied; -zuil; -wagen (*of*: zegewagen); -tocht. **Triumvir**, *m.* -s *u.* -n, -n *u.* -i = triumvir: drieman. **Triumvirat**, *f.* -(e)s, -e = triumviraat: driemanschap. **trivial** = triviaal: gewoon, alledaagsch, plat. **Trivialität**, *w.* -, -en = trivialiteit. **trochäisch** = trochaeisch. **Trochäus**, *m.* -, ..dhän = trochae, trochaeus (een versvoet: -). **trocken** = droog; dor, geesteloos; in trocken fügen *od.* auf dem trocken sein = veilig, geborgen zijn, 't goed hebben, geen zorgen hebben; auf dem trocken fügen = vastzitten, erg in de verlegenheid zijn; tr. fügen = droog zittend; op een droogje zitten; in's Trockene bringen = uit den regen brengen, zetten; das trockene Gedächtnis = 't couvert zonder wijn; zie ook Schächel. **Trockenboden**, *m.*; **brett**, *f.* = droogzolder; -rek (*of*: plank). **Trockenheit**, *w.* - = droogheid, dorheid. **Trockenkammer**, *w.*; **ofen**, *m.*; **platz**, *m.* = droogkamer; -kachel; -plaats. **Trockenlegung**, *w.* = drooglegging. **Trocknen**, *schw.* (*h.*) = droogen, afdrogen, droog maken, droog worden. **Trocknis**, *w.* - = droogte. **Trocksel**, *w.* -, -n = kwast. **Trockselmütze**, *w.* = pluimmuts. **Trocksel**, *m.* -s = rommel, prullen, vodden, uitdragerij; geleuter, getreuzel. **Trockselbude**, *w.* = uitdragerij. **Trockselerei**, *w.* -, -en = oude rommel, uitdragerij. **Trockselfrau**, *w.* = uitdraagster. **Trockselfram**, *m.*; **sware**, *w.* = oude rommel, prulleboel. **Trockselmann**, *m.* = uitdrager. **trockeln**, *schw.* (*h.*) = handel in oude kleeren enz. drijven; mit etw. t. = met iets te koop loopen, sjacheren; taimen, treuzelen. **Trockler**, *m.* -s, - = uitdrager, kleerkoop; treuzelaar. **Trojer**, *m.* -s, - = Trojaan. **Trog**, *m.* -(e)s, Tröge = trog, bak, vat, kuip. **Trogelchen**, *f.* -s, - = trogje, bakje. **Troglodit**, *m.* -en, -en = troglodiet: holbewoner. **Troja**, *f.* = Troje. **Trojaner**, *m.* -s, - = Trojaan. **trojanisch** = Trojaansch. **Troil**, *m.* -(e)s, -e = gedrocht, kobold. **Troilblume**, *w.* = ranonkel. **Troilen**, *schw.* (*h.*) = loopen, lomp voortstappen: sich tr. = weggaan, zich uit de voeten **Trombe**, *w.* -, -n = waterhoos. [maken. **Trommel**, *w.* -, -n = trom, trommel. **Trommlei**, *w.* - = getrommel. **Trommelfell**, *f.* = trommelfel; -vlies. **Trommelflöppel**, *m.* = trommelstok. **trommeln**, *schw.* (*h.*) = trommelen. **Trommelschlag**, *m.* = trommelslag; unter *T.* = met slaande trom. **Trommelschläger**, *m.*; **schlegel** (*od.*: **stod**), *m.* = trommelslager; -stok.

Trommelswirbel, *m.* = tromgeroffel. **Trommete**, zie Trompete. **Trommeler**, *m.* -s, - = trommelslager. **Trompette**, *w.* -, -n = trompet; die *T. od.* auf die *T.* blasen = (op) de trompet blazen. **trompeten**, *schw.* (*h.*) = trompetten. **Trompetenbläser**, *m.*; **register**, *f.*; **schall**, *m.* = trompetblazer (*of*: trompetter); -register (*of*: kromhoren); -geschal. **Trompetenschiff**, *m.* = trompetgeluid, -geschal. **Trompetentusch**, *m.* = fanfare. **Trompeter**, *m.* -s, - = trompetter. **Trompeterstücken**, *f.* = stukje, deuntje op de trompet. **Trompeterisch**, *m.* = bijtafel. **Trope**, *w.* -, -n = troop, figuurlijke uitdrukking; die Tropen = de tropen, keerkringen. **Tropenfrucht**, *w.*; **gegend**, *w.*; **land**, *f.*; **pflanze**, *w.* = tropische vrucht; t. streek; t. land (*of*: keerkingsland); t. plant. **Tropf**, *m.* -(e)s, Tröpfe = sukkel, sul, onnoozele bloed, hals. **Tropfbad**, *f.* = druipl., stortbad. **tropfbar** = vloeibaar. **Tropfbarkeit**, *w.* - = vloeibaarheid. **Tropfbrett**, *f.* = druiplank, vergiet. **tropfen**, *schw.* (*h.* *u.* *f.*) = droppelen, druppelen; druipen. **Tropfen**, *m.* -s, - = droppel, druppel, drup; jeter *T.* höhlt den Stein (aus) = de droppel holt ten slotte den steen uit, de aanhouder wint. **tropfen**, *schw.* (*h.*) = droppelen, druppelen, druipen. **tropfenweise** = druppelsgewijze, bij droppels. **Tropfstein**, *m.* = druiplsteen. **Trophae**, *w.* -, -n = trofee, trofee: zegeteeken. **tropisch** = tropisch; figuurlijk. **Tropus**, *m.* -, -en, zie Trope. I. **Trosk**, *m.* Troffen, Troffe = tros, (leger)trein; menigte, gevolg, sleep. II. **Trosk**, **Trosse**, *w.* -, Troffen = tros, zwaar scheepstouw. **Troskubel**, **junge**, **knecht**, *m.* = trosjongen, -boef, -knecht, treinsoldaat. **Troskpfers**, *f.*; **zwagen**, *m.* = trospaard; -wagen. **Trost**, *m.* -es = troost, troostwoord; [hoop]; *T.* spenden = troost schenken; er ist nicht recht bei Troste = hij is niet helemaal wijs; bist du bei *T.*? = ben je gek? **trostbar** = troostbaar, te troosten. **trostbedürftig** = troost noodig hebbend. **Trostbrief**, *m.* = troostbrief. **trosteten**, *schw.* (*h.*) = troosten; einen, sich über etw., wegen einer Sache t. = iem., zich over iets troosten. **Trosteter**, *m.* -s, - = trooster; Heilige Geest; ein alter *T.* = een oud boek. **Trosteswort**, *f.* = troostwoord. **trostlich** = troostelijk, troostend, vertroostend. **trostlos** = troosteloos, ontroostbaar, wanhopig. **Trostlosigkeit**, *w.* - = troosteloosheid, wanhopigheid, wanhopige toestand. **Trostrede**, *w.* = troostrede. **trostreich** = troostrijk, vertroostend, troostvol. **Trostschreiben**, *f.* = troostbrief. **Trostsprecher**, *m.* = trooster. **Trostspruch**, *m.* = troostspreuk. **Trostung**, *w.* -, -en = vertroosting, troost. **trostvoll** = troostvol, -rijk. **Trostwort**, *f.* = troostwoord. **Trott**, *m.* -(e)s = draf. **Trotte**, *w.* -, -n = wijnpers. **Trottel**, *m.* -s, - = Cretin, onnoozel mensch. **trotten**, **trottieren**, *schw.* (*f.*) = draven. **Trottoir** (spr.: *trottuwar*), *f.* -(e)s, -s = trottoir.

Trog, m. -es = koppigheid, stijfhoofdigheid, eigenzinnigheid, weerbarstigheid, stugheid; etnem *T.* bieten = iem. 't hoofd bieden, trotseeren; dir zum *T.* = u ten spijt; der Kritik zum *T.* = spijt de critiek.

trog, Präp. mit Gen. (und mit Dativ) = trots, in of ten spijt van, spijt, ondanks; t. des Regens, t. dem Regen = ondanks den regen; trog alledem = toch, nochtans, met dat al, desniettegenstaande: das verfehlt er t. einem = dat kan hij (verstaat hij) zoogoed als de beste. **trogdem'** = toch, nochtans, met dat al; t. er es gang gut weiß = hoewel, ofschoon hij...

trotzen, [schw. (h.)] = (ber Gefahr, dem Stürme) trotseeren, braveeren, 't hoofd bieden; auf seinen Reichtum t. = zich op zijn rijkdom laten voorstaan; auf seine Kraft t. = op zijn kracht steunen. **Trotzer**, m. -s, - = aanmatigend mensch. **trotzig** = stug, strak, koppig, eigenzinnig, weerbarstig, [aanmatigend, driest, hooghartig]. **trotziglich**, zie **trotzig**. **Trogkopf**, m. = stijfkop, stug persoon, onhandelbaar mensch, dwarshoofd. **trogköpfig** = stijfhoofdig, stug, onhandelbaar, dwars. **Trogmaul**, f. = pruilend gezicht, bokkepruik. **Trogwinkel**, m. = pruilhoekje. **Troubadour'** (spr.: *trobadoer*), m. -(e)s, -e u. -s = troubadour; minnezanger.

Troupier' (spr.: *troepier*), m. -s, -s = trouper: oude soldaat.

Trouffeau' (spr.: *troussou*), m. -s, -s = trousseau: uitzet.

trüb, zie trübe. **trübäugig** = slecht ziende. **trübe** = troebel (water, bier); triest, betrokken (lucht, weer, dag); als met een waas bedekt, wazig, dof (spiegel, oog); droevig, treurig (stemming, uiterlijk, blik, ondervinding, tijd, bestaan); im trüben ist gut fischen = in troebel water is 't goed vissen. **Trübel**, m. -s, - = verwarring, drukte.

trüben, [schw. (h.)] = troebel maken; doen betrekken; dof maken, verdonkeren; ('t oordeel, den blik) benevelen; (de zielsrust) storen; bedroeven; der Himmel trübt sich = betrekt, wordt donker; er trübt sein Wasserchen = hij doet geen vlieg kwaad.

[**Trübe**, **Trübeheit**, m. = droefheid.] **trüblichen**, [schw. (h.)] = in verwarring brengen. [**Trübnis**, m. = droefheid, droefenis, wederwaardigheid, ellende.]

Trübſal, w. -, -e; [f. -s, -e] = droefheid, droefenis, wederwaardigheden, tegenspoed; *T.* bliſen = een ongelukkig gezicht zettē.

trübſelig = treurig, triest, jammerlijk, beklagenswaardig, ongelukkig. **Trübſinn**, m. = droefheid, droefgeestigheid, somberheid. **trübſinnig** = triest, treurig, droefgeestig, somber. **Trübung**, w. -, -en = verduistering, beneveling, verstoring.

Trübſch, m. . . ſeſen, . . ſeſen = drossaat (vorstelijk beampte, die 't oppertoezicht over keuken en tafel had); dross, drossaard.

Trübſystem, f. = trucksysteem (betaling van de arbeiders met waren).

Trübſen, f. = Truitje.

trübſeln, [schw. (h.)] = rollen.

Trübſel, w. -, -n = truffel.

Trübſelboden, m.; -hund, m. = truffelgrond; -zoeker (of: -hond).

Trübſeljagd, w. = 't zoeken van truffels (met honden).

Trübſeljäger, m.; -zucht, w. = truffelzoeker; -teelt.

Trug, m. -(e)s = bedrog, bedriegerij; Lug und *T.* = leugen en bedrog. **Trugbild**, f. = drogbeeld, schim. **trügen**, ft. (h.), (ich trüge; trog; tröge; trüge! getrogen) = bedriegen, misleiden; die Hoffnung, der Eſchein trügt = hoop, schijn bedriegt; das kann nicht t. = dat kan niet missen. **trügeriſch** = bedrieglijk.

Truggeſtalt, w. = schim, spookgestalte, drogbeeld. **trüglich** = bedrieglijk, valsch. **Trügſichheit**, w. -, -en = bedrieglijkheid, bedrog. **trugloſ** = oprecht, zonder bedrog. **Trügſchlüſſ**, m. = drogreden, sophisme. **Trügwerk**, f. = bedrog, bedriegerij, illusie.

Trühe, w. -, -n = (ouderwetsche) kist, koffer; halve kar (steenkolen).

Trumeau' (spr.: *trumo*), m. -s, -s = trumeau: penantspiegel.

Trumm, m. u. f. -(e)s, Trümmer [Trumme, Trümme] = stuk, eind. (afgebroken, afgesneden) stuk, stomp, eind; zijder, zijgang (in een mijn); in einem *T.* = aan één stuk, onafgebroken; er kann das *T.* nicht finden = hij kan 't begin niet vinden. **Trümmer**, Pl. = overblijfselen, puin, puinhoop(en), ruïne; es geht zu Trümmeren = 't gaat te niet, 't gaat verloren, 't vergaat, 't vervalt; in *T.* ſchlagen = in stukken en brokken, in splinters slaan. [**Trümmer**, w. -, -n = overblijfsel, brokstuk, rest.] **trümmerartig** = ruïneachtig, bij stukken en brokken, fragmentarisch.

Trümmergerstein, f. = agglomeraat. **trümmerhaft** = ruïneachtig, vervallen, als een puinhoop of ruïne er uitzien. **Trümmerhaufen**, m. = puinhoop, ruïne. [**trümmer**, [schw. (h.)] = in puin doen vallen; (f.) in puin vallen.]

Trumpf, m. -(e)s, Trümpe = troef; den letzten *T.* ausſpielen = zijn laatste troef uitspelen, zijn laatste redmiddel aangrijpen; etnen *T.* auf etw. ſetzen = iets met een krachtwoord trachten te bevestigen. **Trumpf**, ad. f. = troef. **trumpf**, [schw. (h.)] = troeven, aftroeven (*ook flg.*). **Trumpffarbe**, w. = troefkleur. **Trumpffarte**, w. = troefkaart.

Trunk, m. -(e)s, Trünke = dronk, teug, slok; drank, 't drinken, dronkenschap; er tat einen *T.* = hij nam een teug; auf einen *T.* = in één teug; dem *T.* ergeben = aan den drank verslaafd; im Trunke = in de roes, in dronkenschap. **trunken** = dronken (*ook flg.*).

Trunkbold, m. -(e)s, -e = dronkaard, zuiplap. **Trunkheit**, w. - = dronkenschap.

Trunkucht, w. = dronkzucht.

Trupp, m. -(e)s, -s = troep, menigte (Menschen, Kinder, Hüſner). **Truppe**, w. -, -n = troep (manschappen van een bepaald wapen, tooneelſpelers, acrobaten).

Truppenanſtehung, w.; -bewegung, w.; -körper (od. -teil), m. = troepenlichting; -beweging; -afdeeling (-korps).

truppweiſe = troepsgewijze.

Trüſche w. -, -n = (een soort) forel.

Trüſchahn, m. = kalkoen, kalkoensche haan; [boterham met Duitſche kaas]. **Trüſchene**, w. = kalkoensche hen.

Trüſchel, w. -, -n = dikkertje.

Trug, m. -es: zu Eſchug und *T.* = aanvallend en verdedigend; [*ook* = Trog]. **Trug- und Schutzbündnis**, f. = aanvallend en verdedigend verbond. **Trug- und Schutz- waſſen**, Pl. = aanvals- en verdedigingswapenen.

Tshato, m. -s, -s = schako, sjako.

Tschapfa, w. —, —s = tsjapka: ulanenmuts, -helm.
Tschar-dasch, m. — = csardas, tsjardasj (Hong. volksdans).
Tsché-chen, Pl. = Tsjechen. **tsché-ghisch** = Tsjechisch.
Tschertse, m. —n, —n = Tsjerkes, Circassiër.
Tschibut, m. —s, —s = tsjiboek (Turk. tabakspijp).
Tschifu, f. = Tsjifoe.
Tsuba, w. —, —s = tuba, bazuin.
Tsube, w. —, —n = tube, vertube.
Tuberfel, w. —, —n = tuberkel: knobbelte.
tubertulos = tuberculeus. **Tubertulose**, w. — = tuberculose.
Tuberoche, w. —, —n = tuberoos, herfsthyacinth.
Tubus, m. —, . . . ben = verrekijker.
Tuch, f. —(e)s, Tücher, (Tuchforten) —e = (stofnaam) doek, laken, [linnen]; voorwerpsnaam) doek (hals-, zak-, handdoek enz.); laken (tafel-, beddelaken); zwaierlei T. = uniform, militair(en); zwaierlei T. tragen = soldaat zijn, **tuchartig** = lakenachtig. **Tuchbereitung**, w. = lakenbereiding, -fabricatie. **Tuchede**, w. = zelfkant. **Tuchelchen**, f. —s, — = doekje. **tuchén** = lakensch.
Tuchfabrik, w.; -färbere, m.; -gefchäft, f. = lakenfabriek; -verver; -winkel (of -magazijn, -zaak).
Tuchhülle, w.; -handel, m.; -handlung, w. = lakenhal; -handel; -magazijn.
Tuchkleid, f. = lakensch kleed.
Tuchladen, m.; -macher, m. = lakenwinkel; -maker.
Tuchmantel, m. = lakensche mantel. **Tuchmanufaktur**, w. = lakenfabriek. **Tuchnadel**, w. = doekspeld.
Tuchpresse, w.; -rahmen, m. = lakenpers; -raam.
Tuchrock, m. = lakensche jas.
Tuchschere, w.; -scherer, m. = laken[schaar; -scheerder.
tüchrig = bekwaam, knap, handig, uitstekend, degelijk, geschikt; slink, ferm. **Tüchtigkeit**, m. — = bekwaamheid, knapheid enz.
Tuchwaren, Pl. = lakenhandel, soorten van laken. **Tuchweber**, m. = lakenwever. **Tuchweste**, = lakensch vest.
Tüde, m. —(e)s, Tüde = leelijke streek, poets.]
Tüde, w. —, —n = arglist, boosaardigheid; lage, valsche streken; slinkscheit, geniepigheid. **Tüdebold**, m. = valschaard. **tüdeffisch** = slinksch, arglistig, geniepig; boos, nijdig.
Tüder, **Tüder**, m. —s, — = touw (om 't vee op de weide vast te binden).
Tuff, m. —(e)s = tufsteen. **Tuffstein**, m. = tufsteen.
Tuffteufel, w. —, —en = peuterwerk; haarklooverij. **tuffteufeln**, f. (h.) = peuteren; zich 't hoofd breken.
Tugend, w. —, —en = deugd; goede eigenschap: aus der Not eine T. machen = van den nood een deugd maken; Jugend hat keine T. = de jeugd denkt niet na. **Tugendbahn**, w. = weg, pad der deugd. **Tugendbund**, m. = Tugendbund (vaderlandslievende vereeniging, in 1808 opgericht, in Dec. 1809 ontbonden). **tugendhaft** = deugdzaam, braaf. **Tugendheld**, m. = voorbeeld van deugd. **Tugendlehre**, w. = moraal, leer der deugd, zedeleer. **Tugendlehrer**, m. = moralist. [tugendlich =

deugdzaam, braaf]. **tugendreich** = deugdrijk. [tugendfam = deugdzaam; (titel) eerzaam.]
Tugendspiegel, m. = model van deugd.
Tuileries (spr.: *toi.*) = Tuilerieën.
Tu'fan, m. —(e)s, —e = toekan, pepervreter.
tu'lich, zie tunlich.
Tullfäntchen, f. —s, — = wollen zuigelingskleedje.
Tulle, m. —(e)s = tule. **Tullfabrikant**, m. = tullefabrikant.
Tull'le, w. —, —n = tuit; pijp (voor kaarsen e. d.).
Tull'sendekel, m. = tuitdeksel.
Tullgardine, w. = talen gordijn. **Tullhandel**, m. = handel in tule.
Tull'kleid, f.; -hülle, w. = tulen japon; t. kant.
Tul'pe, w. —, —n = tulpe; bierglas, potje.
Tulpenart, w. = tulpensoort. **tulpenartig** = tulpachtig.
Tulpenbaum, m.; -beet, f.; -blatt, f. = tulpeboom; -bed; -blad.
Tulpenflor, m.; -zucht, w.; -zwiebel, w. = tulpebloei; -teelt; -bol.
Tum'mel, m. = duizeling, bedwelmig, roes].
tum'meln, f. (h.) = (ein Pferd) oefenen, afrijden; werken, bewerken, plagen, dartelen, druk zijn]; **tü t.** = druk zijn, dartelen, stocien, druk heen en weer loopen; zich haasten, zich reppen. **Tum'melplaz**, m. = renbaan, rijbaan, plaats van samenkomst, speelplaats.
Tum'meltaube, w., **Tum'mler**, **Tum'mler** m. —s, — = tuimelaar (een soort visch en een soort duif).
Tümpel, m. —s, — = plas, waterplas, kuil met vuil water.
Tumult, m. —(e)s, —e = tumult: onrust, getier, drukte, opstand. **Tumultuant**, m. —en, —en = tumultmaker, oproerling; levensmaker. **tumultuarisch** = tierend, razend, wanordelijk. **tumultuieren**, f. (h.) = tumult maken, tieren.
tun, unr. (h.) (ich tue; tat; täte; tu(e)! getan) = doen; **Esz an das Gieß t.** = zout aan (bij) 't eten doen; **das läßt sich nicht t.** = dat gaat niet, dat is ondoenlijk; **Sie wissen nicht mit wem Sie es zu t. haben** = met wien U te doen hebt, wien U vóór hebt; **ich habe zu t., daß ich . . .** = 't kost mij moeite. . . ; **des guten zu biel t.** = te ver gaan, te veel eten; **es tut not, daß . . .** = 't is noodig, dat. . . ; **einen Schrei t.** = een gil geven, een kreet uitstooten; **einem etw. zu wiffen t.** = iem. iets doen (of laten) weten; **tund t.** = kond doen, laten weten; **es tut mir leid** = 't spijt me, 't doet me leed; **t. Sie doch nicht so** = maak toch niet zooveel complimenten; **ich faun nichts dazu t.** = ik kan er niets aan doen; **das Wetter tut auch etw. dazu** = 't weer werkt, helpt ook mee; **es ist mir sehr darum zu t., daß . . .** = ik ben er erg op gesteld, dat. . . ; **wem's nur darum zu t. ist** = als 't niet anders is; **eine alte Müge tut's auch** = een oude pet is ook al goed; **gefagt, getan** = zoo gezegd, zoo gedaan; **es ist um ihn getan** = 't is met hem gedaan; **tue recht und schene niemand** = doe wel en zie niet om; **Wasser tut es freilich nicht** = 't water doet 't hem niet; **zie ook**: Abbitte, Auspruch, bid, Einhalt, Eintrag, Ermähnung, Gefallen, Genüge, güttlich, möglichst, schön, übrig, Verzicht, Willen, Zug, zulende e. a.
Tun, f. —s = doen; sein T. und Lassen, T. und Treiben = zijn doen en laten, handel en wandel.

Dünche, w. —, —n = kalk, kalklaag, witkalk; fig. vernis, mooie schijn; nichts als *D.* = 't ligt er maar bovenop. **dünchen**, *schw.* (h.) = witten, met kalk bestrijken. **Düncher**, m. —s, — = witter. **Dünchpinfel**, m. = witkwast. **Dünchwerk**, f. = witten, stukadoorswerk, pleisterwerk. **Dun'dra**, w. —, ..dren = toendra; moerassteppen. **Dune'ier**, m. —s, — = Tuneser. **dune'isch** = Tunesisch. **Dung'stein**, m. = tungsteen, zwaarsteen, scheeline. **Dungu'fen**, Pl. = Toengoezen. **dungu'isch** = Toengoezisch. **Du'nichtgut**, m. —, —e = deugniet, slechterd. **Du'nika**, w. —, ..fen u. —s = tunica; lang onderkleed, mantel. **Dun'fe**, w. —, —n = jus, saus, braadsaus. **dun'fen**, *schw.* (h.) = doopen, soppen, weeken; dutten. **Dun'föpfchen**, f. = sauskom. **tu(n)'lich** = doonlijk, te doen, mogelijk. **Dun'nel**, m. —s, —(s) = tunnel. **Dupf**, m. —(e)s, —e = stip, vlekje. **Dupf'hälchen**, f. = inktballetje (van de graveurs), tampon. **Dup'fel**, m. —s, —; **Dup'felchen**, f. —s, — = stip, tittel, punt, vlekje; *das D.* auf *das Z.* setzen = 't puntje op de i zetten, de laatste hand aan iets slaan. **dup'f(e)lig** = gestippeld, gevlekt. **dup'feln**, *schw.* (h.) = bestippen, pointilleeren. **dup'fen**, *schw.* (h.) = aanroeren, (aan)dikken, aanstippen; ('t vernis) stampen, stippen. **Dür**, m. —, —en = deur, (van een wagen) portier; *das Examen* ist vor der *D.* = staat voor de deur, is dichtbij; *einem den Stuhl vor die D.* setzen = iem. zijn huis ontzeggen, met iem. breken; mit der *D.* ins Haus fallen = met de deur in huis vallen; bei verschloffenen Türen = met gesloten deuren; jeder fehre vor seiner *D.* = ieder bemoeie zich met zijn eigen zaken, elk kere voor zijn eigen deur; man lücht feinen hinter der *D.*, wenn man nicht selber dahinter gewefen ist = zoo de waard is, vertrouwt hij zijn gasten; *zie ook:* Angel, Tor. **Du'ran**, f. = Toeran, Turkestan. **Dür'angel**, w. = deurscharnier, -duim. **dura'niß** = Toeransch. **Dur'ban**, m. —(e)s, —e = tulband. **Dür'band**, f. = deurbhengsel. **Dürb'ne**, w. —, —n = turbine (rad, dat door de reactie van uitstroomend water in beweging wordt gebracht). **Düre**, *zie Tür.* **Dür'einfassung**, w. = omlijsting van de deur, kozijn. **Durf** (spr.: *törf*), m. —s = turf; renbaan, wedrennen. **Dür'feld**, f. = paneel. **Dür'flucht**, w. = dag (dikte van 't hout der deur). **Dür'flügel**, m. = deurvleugel. **Dür'füllung**, w. = paneel. **Dür'futter**, f. = lijstwerk. **Dür'gemälde**, f. = deurschildering, stuk boven een deur. **Dür'gestirn**, f. = bovendorpel, kornis. **Dür'giebel**, m. = fronton. **Dür'griff**, m.; **hüter**, m. = deurknop; -wachter. **Durin**, f. = Turijn. **Duri'ner**, m. —s, — = Turinees. **Dür'fe**, m. —n, —n = Turk; er flücht wie ein *D.* = hij vloekt als een ketter. **Dür'fel**, die = Turkije. **Dür'fenkrieg**, m. = Turkenkrijg, oorlog tegen de Turken. **Dür'fenfäbel**, m. = Turksche sabel. **Dür'fentum**, f. = islamisme, islam. **Dür'fenzug**, m. = (veld)tocht tegen de Turken.

Dür'festan, f. = Turkestan, Toeran. **Dür'fette**, w. = deurketting. **Dür'fin**, w. —, —nen = Turkin, Turksche. **Dür'fis**, m. —es, —e = turkoois (een blauwe edelsteen). **dür'fisch** = Turksch; *tür'fischer Weizen* = turksche tarwe. **Dür'flinke**, w.; **flöpfer**, m. = deurklink; -klopper. **Dürm**, m. —(e)s, *Türme* = toren (ook als gevangenis, kerker); (in 't schaakspel) kasteel, toren. **Dürmalin (stein)**, m. —(e)s, —e = turmalijn, edele schorl, aschaantrekker, trip, Ceylonsche magneet (een soort steen). **Dürm'bau**, m. = torenbouw; *zie* Babel. **tür'men**, *schw.* (h.) = met toren(s) voorzien, bouwen; hoog opstapelen, hoog opbouwen; zich hoog verheffen; (in den toren zetten); *ich t.* = zich verheffen, verrijzen, oprijzen. **Dür'mer**, m. —s, — = torenwachter, -blazer. **Dürm'fabne**, w. = haan van den toren. **türm'förmig** = torenvormig, torenachtig. **Dürm'glocke**, w. = torenklok. **türm'hoch** = torenhoog, zeer hoog. **Dürm'höhe**, w. = torenhoogte, hoogte van een toren, verbazende hoogte. **Dürm'hüter**, m. = cipier. **Dürm'knopf**, m. = bal (boven aan den toren). **Dürm'schiff**, f. = torenschip, ramtorenschip, monitor. **Dürm'schwalbe**, w.; **uhr**, w. = torenzwaluw; -spits (*of:* -naald); -klok. **Dürm'vertich**, f. = kerker onder den toren, verlies. **Dürm'wächter**, m. = torenwachter. **Dürm'zinne**, w. = tinne van den toren, trans. **Dürm'anstalt**, w. = gymnastiekgebouw, -school, inrichting voor gymnastiek. **tür'nen**, *schw.* (h.) = turnen, gymnastizeeren. **Dür'ner**, m. —s, — = turner, gymnast. **Dür'neret**, w. — = turnoefeningen, gymnastiekoefeningen, 't turnen, 't gymnastizeeren. **tür'nerisch** = gymnastisch, turn... **Dür'nerichaf**, w. = turnvereeniging, gymnastiekvereeniging. **Dürn'fahrt**, w.; **gerät**, f.; **halle**, w. = gymnastiekreisje; -werktuigen; -zaal. **Dürnier**, f. —(e)s, —e = tournooi, tornooi. **Dürnier'bahn**, w.; **dank**, m. = tournooi-baan (*of:* krijt); -prijs. **turnie'ren**, *schw.* (h.) = een tournooi houden, aan een t. deelnemen. **Dürnier'lanze**, w. = tournooilans. **turnier'mäßig** = overeenkomstig de wetten van 't tournooi. **Dürnier'platz**, m.; **preis**, m. = tournooi-veld; -prijs. **Dürnier'rennen**, f. = carrousselrijden, wedren. **Dürnier'richter**, w. = kamprechter. **Dürnier'schraube**, m. = afsluiting van 't strijperk. **Dürnier'spiel**, f. = tournooi, steekspel, carroussel. **Dürnier'waffen**, Pl. = zeug, f. = tournooiwapens. **Dür'nip** (spr.: *tör'.*) m. —s, —s = raap. **Dürn'luft**, w. = gymnastiek. **Dürn'lehrer** (*od.* *meißter*), m.; **platz**, m.; **riege**, w.; **saal**, m. = gymnastiek|onderwijzer; -plaats; -afdeeling; -zaal. **Dürn'stunde**, w.; **übung**, w.; **unterricht**, m. = gymnastiek|les; -oefening; -onderwijs. **Dürn'verein**, m.; **zeug**, f. = gymnastiek|vereeniging; -toestel (*of:* -kostuum). **Dür'nus**, m. — = opeenvolging, reeks, rij, geregeld volgorde. **Dürn'wart**, m. = gymnastiekonderwijzer. **Dür'öffnung**, w.; **pfosten**, m.; **riegel**, m. = deur|opening; -post; -grendel.

Türring, m.; **schlüssel**, m.; **schwelle**, w. = deur|ring; -sleutel; -dorpel,
Türsteher, m.; **sturz**, m. = deur|wachter (portier); -kalf (*of*: bovendrempel).
Türteltaube, w. = tortelduif.
Türverkleidung, w. = deuromlijsting, kozijn.
Türvorhang, m. = portière.
Türsch, m. -es, -e = fanfare; (stud.) belediging.
Türsche, w. -, -n = Oostindische inkt.
türscheln, *schw.* (h.) = fluisteren, smoezelen.
türschen, *schw.* (h.) = tot zwijgen aanmanen, stil roepen, sussen; (ben Brand, einen Auf-
ruhr) blusschen, dempen; (een teekening) met Oostindische inkt wasschen.
türschie'ren, *zie* toudjieren.
Türsch'falten, m. = verf-, kleurdoos. **Tür**sch'pinfel, m. = waschpenseel. **Tür**sch'zeichnung, w. = teekening in Oostind. inkt, gewasschen teekening.
Türs'culum, **Tür**s'culum, f. -(s) = Tusculum: kalm buitenverblijf.
Türte, w. -, -n = toethoorn. [**Tür**tel, **Tür**te, w. -, -n = papieren zak, peperhuisje.
Türtel, w. - = voorgdij, voorgdij'schap.
türten, *schw.* (h.) = blazen, toeten.
Türtenbouquet, f. = bouquet in cornet.
Türhorn, f. = toethoorn, hoorn van den nachtwachter.
Türtor, m. -s, -en = voorgd, verzorger.
Türtel, m. u, f. -s, -; **Tür**telchen, f. -s, - = tittel, stip, puntje.

Türti, f. -(s), --(s) = tutti (stuk voor alle stemmen).
Tuttifrutti, f. -(s), --(s) = tutti-frutti: allerlei.
Twenter, m. u, f. -s, - = tweejarig paard].
Zwiete, w. -, -n = zijstraatje].
Zwist, m. -es, -e = katoengaren; pruim-tabak.
Zympan, m. -(s), -e = timpaan: drukraam.
Zym'panon, **Zym**'panum, f. -(s), -na = tympanum: handtrommel, trommelvlies; gevelnis.
Zype, w. -, -n = type: gegoten drukletter.
Zy'phon, m. -(e)s, -s = Typhon (een gigant); typhon: orkaan.
typhös' = typhus. **Zy**phus, m. - = typhus.
ty'phusartig = typhusachtig, typhus.
ty'phuskrank = aan typhus lijdende.
ty'pisch = typisch.
Zygraph, m. -en, -en = typograaf: letterzetter. **Zy**graphie, w. - = typografie.
tygraphisch = typografisch.
Zy'pus, m. -, -ben = type, typus; stem-
pel, voorbeeld, karakter. **Zy**ranne', m. -en, -en = tiran, dwingeland. **Zy**ranne', w. - = tirannie, dwingelandij. **Zy**ran'nenmord, f. = f. = juk der tirannie. **Zy**ran'nenmord, m. = tirannenmoord. **ty**ran'nisch = tiranniek, willekeurig, gewelddadig. **ty**ran'nisie'ren, *schw.* (h.) = tirannizeeren.
Zy'rer, m. -s, - = Tyriër. **ty**'risch = Tyrisch.
tyrrhe'nisch = Tyrrheensch.

II.

ii, f. = U; einem ein X für ein II machen = iem. knollen voor citroenen verkoopen.
ii, = und.
ii, **ii**, = unter Andern.
ii, **a**, = und andere.
ii, **a**, = und ähnliche; en dergelijke (e. d.).
ii, **a**, **a**, **D**, = und an andern Orten: en op meer andere plaatsen, en elders.
ii, **ii**, **w**, **g**, = um Antwort wird gebeten: antwoord verzocht.
ii'bel, f. -s, - = kwaad; verkeerdheid, mis-
stand; kwaad; ein notwendiges II. = een nood-
zakelijk kwaad; das ist vom II. = dat is uit
den booze; fallendes II. = vallende ziekte;
von zwei II'eln muß man das Kleinere wählen =
van twee kwaden moet men 't beste kiezen.
ii'bel = slecht; onwel, naar, kwalijk, onpas-
selijk, misselijk; mir wird ii. = ik word naar,
misselijk; das macht einem ii. = dat maakt
je misselijk, ziek; er war ii. dran = hij was
er slecht aan toe; ii'(e)le Laune = booze luim
(bui), boos humeur; nicht ii. = niet kwaad;
man hat ihn ii. mitgepielt = leelijk beetgehad,
leelijk toegetakeld; etw. ii. aufnehmen, aus-
legen = iets kwaad, verkeerd opnemen, uit-
leggen; das gefällt mir nicht ii. = dat bevalt
me vrij wel; wohl oder ii. = goedschiks of
kwaadschiks; ich habe nicht ii. Lust = ik heb
veel lust, veel trek; er hat mir viel II'es
getan = veel kwaad gedaan; II'es von einem

reden = kwaad van iem. spreken; sie ist ii.
auf ihn zu sprechen = niet goed over hem te
spreken.
ii'belbefinden, f. -s = ongesteldheid, onwel-
zijn. **ii**'belkeit, w. - = misselijkheid, onpas-
selijkheid. **ii**'belnehmen, ft. (h.) = kwalijk
nemen, ten kwade duiden. **ii**'belnehmerisch,
ii'belnehmisch = kwalijknemerig.
iibel'stand, m.; -tat, w.; -täter, m. =
misstand; -daad; -dadiger.
ii'belfätig = misdadig, kwaaddoend. **ii**bel-
wollen, unrr. (h.) = (etnem) kwalijk gezind
zijn. **ii**'belwollen, f. = kwaadwilligheid, af-
gunst, afkeer.
iiben, *schw.* (h.) = oefenen; repeteeren; in etw.
geübt sein = in iets geoefend, vaardig zijn;
Gerechtigkeit, Geduld, Gnade, Warmherzigkeit
ii. = gerechtigheid enz. oefenen; eine Pflicht,
Kunst, Wissenschaft ii. = een plicht enz. beoefe-
nen; sei nen Willen ii. = zijn wil volbrengen;
Rache ii. = wraak oefenen; Gewalt ii. = geweld
gebruiken; Verrat an einem ii. = verraad
jegens iem. plegen; Kritik ii. = kritiek uit-
oefenen; ein Lied, eine Scene ii. = een lied,
een toneel (in)studeeren; sich ii. = zich
oefenen.
ii'ber, Präp. a. mit Dativ: das Bild hängt ii.
dem Schranke = hangt boven de kast; er
steht hoch ii. ihm = hij staat hoog boven hem
(in rang in kennis enz.); sie richteten sich ii.

dem Grabe die Hände = boven of over 't graf; es schwebt ein Unglück u. seinem Haupte = boven zijn hoofd; seine Leiche lag u. der jetnes Gegners = lag over dat van zijn tegenstander; u. dem Rode trägt er einen Belz = over zijn jas; Schneewittchen u. den Bergen = over de bergen; u. der Tafel, u. Tisch wurde Polstiff getrieben = over of aan tafel werd aan politiek gedaan; er sitzt immer u. den Büchern = hij zit altijd in of bij de boeken; er ist u. der Arbeit eingeschlagen = bij, onder 't werk; er wurde u. einem Diebstahl betroffen = bij, op een diefstal betrapt; u. der Angst vergaß er Essen und Trinken = in zijn angst; flehig u. der Arbeit sein = vlijtig bij 't werk zijn; [er wohnt u. dem Stüße = aan de overzijde van; u. Antrag = op voorstel].

b. mit Accusativ: der Weg geht u. den Berg = over den berg; Tränen fließen u. seine Wangen = stroomen over zijn wangen; eine schwere Prüfung kam u. ihn = een zware beproeving kwam over hem; er streckt seine Hand u. ihn aus = over hem uit; wie kannst du das u. dich gewinnen, u. das Herz bringen = hoe kan je dat over je hart krijgen; es läuft mir eizalt u. den Rücken = een koude rilling loopt over mijn rug; u. den Fuß legen = over de rivier trekken, zetten; er siedt bis u. die Ohren in Schulden = tot over de ooren in de schuld; heute u. acht Tage = vandaag over 8 dagen; u. einen regieren, wachen = over...; König u. das Land = over; (die) Aussicht u. einen haben = toezicht over; nachdenken, grübeln, sprechen, sich zanken, lachen, sich freuen, sich erbarmen, staunen u. = nadenken, peinen... over; froh, traurig u. etw. = over iets; Mist u. den Dummkopf = o, wat een domoor! er ragt u. alle empor = steekt boven allen uit; er ist mir u. den Kopf gewachsen = boven 't hoofd gegroeid; wer hat ihn u. mich gestellt, gesetzt? = boven mij geplaatst? das geht ihm u. alles = dat gaat bij hem boven alles; das geht u. meine Kräfte, u. meinen Verstand (u. meinen Horizont), u. alles Erwarten = dat gaat boven mijn krachten, boven mijn verstand (boven mijn begrip), boven alle verwachting; u. die Mäßen reich = bovenmate rijk; u. 40 Jahre alt, u. die vierziger hinaus = boven de veertig; sie felsen u. ihn her = op hem aan; einen Schutz u. einen Leisten schlagen = op een leest slaan; er macht Schulden u. Schulden = schulden op schulden; ein Mal u. das andere = keer op keer, telkens; den Sieg u. einen dabotragen = de overwinning op iem. behalen; u. kurz oder lang = na langer of korter tijd; u. ein fleiß = binnen kort; lange Zeit u. etw. zu bringen = lang met iets bezig zijn; u. die Schnur hauen, u. die Stränge schlagen = uit den band springen, de perken te buiten gaan; ich ließ es u. mich ergehen = ik verdroeg, dulde 't; er ist u. alle Berge = hij is er van door, buiten bereik; den Tag, den Sommer u. = den heelen dag, den heelen zomer; das geht u. den Spaß = dat gaat te ver; der Graben ist u. 5 Fuß breit = is meer dan 5 voet breed; er ist u. eine Woche geblieben = langer dan een week; es sind u. 1000 Personen anwesend = meer dan, over de; ein Glas u. den Durst trinken = te diep in 't glas kijken; [it. das alles = boven dat alles, daarenboven]. **über**, u. und u. bluten = geheel en al bebloed; u. und u. schmutzig =

geheel met vuil bedekt; er ist mir u. = hij is mij de baas; das ist mir u. = ik ben 't moe; Gemehr u. = over 't geweer!

überacfern, *schw.* (h.) = licht beploegen.

überacfern = te ver ploegen.

überall = overal; u. mit dreinreden = over alles meepraten; [over 't algemeen, over 't geheel, trouwens, ten minste].

überanstrengen, *schw.* (h.) = overspannen, te zeer inspennen. **überanstrengung**, *w.* = overspanning.

überantworten, *schw.* (h.) = leveren, overleveren, overgeven.

überarbeiten, *schw.* (h.) = verbeteren, omwerken; sich u. = zich overwerken. **überarbeiten**, *w.* -, *er* = omwerking.

überärmel, *m.* = overmouw, morsmouw.

überaus = zeer, bijzonder, buitengewoon, bovenmate.

überbau, *m.* = uitbouw, bovenbouw; bouwen over de grens. **überbauen** *schw.* (h.) = geheel bebouwen. **überbauen** = bovenop bouwen.

überbehalten, *ft.* (h.) = overhouden.

überbein, *f.* = zenuwknoop; overbeen, schuifelbeen.

überbett, *f.* = bovenbed.

überbiegen sich, *ft.* (h.) = zich over (iets) buigen.

überbieten, *ft.* (h.): einen u. = hooger bieden dan een ander; hooger inzetten (in 't spel); overtreffen (in vertoon, in beleefdheid); [etw. u. = meer bieden dan iets waard is]; **sich u.** = met elkaar wedijveren.

überbildet = overbeschaafd. **überbildung**, *w.* = overbeschaving.

überbleiben, *ft.* (f.) = o'verblijven; die überblebenen = de overblijvenden. **überbleibsel**, *f.* -s, - = overblijfsel, rest.

überblick, *m.* = blik, gezicht, aanblik; overzigt. **überblicken**, *schw.* (h.) = een blik werpen op, bekijken, overzien.

überbreitl, *f.* = modern café chantant.

überbringen, *unr.* (h.) = o'verbrennen, overhandigen; **überbringen** = over (iets heen) brengen (bijv. over een rivier); er bringt den Handstuh nicht über = hij krijgt den h. er niet over (over de hand). **überbringer**, *m.* = brenger (van een brief). **überbringung**, *w.* - = overbrenging.

überbrücken, *schw.* (h.) = overbruggen.

überbürden, *schw.* (h.) = overladen. **überbürdung**, *w.* - = overla'ding.

überdach, *f.* = afdak, luifel. **überdachen**, *schw.* (h.) = een dak maken op, dekken.

überdauern, *schw.* (h.) = overleven, 't langer uithouden dan.

überdecken, *w.* = bovendeken. **überdecken**, *schw.* (h.) = over (iets) leggen. **überdecken** = overdekken, bedekken.

überdemen = bovendien.

überdenken, *unr.* (h.) = overdenken, overpeinzen.

überdies = buitendien, verder, overigens, bovendien, behalve dat.

überdruff, *m.* . . uffes = verveling, oververzadiging, zathheid. **überdruffig**: einen, eine Sache jem's. einer Sache u. werden, sein = iem. iets moede, zat worden, zijn; er genoege van krijgen, hebben.

überest = overhoeks.

überest'en, fchw. (h.) = overijlen, overhaasten; [inhalen, achterhalen]. **überest't** = overijld, overhaast, ondoordacht. **überest'lung**, w. — = overhaasting, overijling.

überest'an'der = over elkander, over elkaar. **überest'an'der|legen**, -**liegen**, -**schlagen** = over elkaar leggen, liggen, slaan.

überest'kommen, ft. (f.) = overeenkomen, 't over iets eens worden; [overeenstemmen].

überest'kunft, w. = overeenkomst, verdrag.

überest'stimmen, fchw. (h.) = overeenstemmen, eensluidend zijn, van 't zelfde gevoelen zijn, overeenkomen. **überest'stimmend** = overeenstemmend, overeenkomstig, eensluidend. **überest'stimmung**, w. = overeenstemming, overeenkomst. **überest'treffen**, ft. (f.) = overeenstemmen.]

überest'fen sich, ft. (h.) = zich overeten, te veel eten.

überest'fahren, ft. (h.) = o'ervaren, o'verbrennen, o'verzeten; (f.) = o'ervaren, o'versteken; **überest'faren**, (h.) = overrij'den, overva'ren; [mit dem Schwamme u. = met de spons over iets heengaan.] **überest'fahrt**, w. = overvaart, overtocht.

überest'fall, m. = overval, verrassing, plotselinge aanval, overrompeling. **überest'fallen**, ft. (h.) = overvallen, overrompelen, verrassen; der Schaf überest'fiel mich = overmande mij; ein Schauder überest'fiel mich = greep mij aan, beving mij.

überest'feln, fchw. (h.) = verschaven, verbeteren.

überest'fein = overfijn, al te fijn.

überest'fir'nissen, fchw. (h.) = vernissen, lakken.

überest'flichten, ft. (h.) = om-, overvlechten.

überest'fliegen, ft. (f.) = o'ervliegen, vliegen over; **überest'liegen**, (h.) = doorvlie'gen, vlieg doorloo'pen, doorbladeren; overheenvliegen; [achterhalen, voorbijsnellen].

überest'fließen, ft. (f.) = o'ervloeiën, o'verstroomen.

überest'flügeln, fchw. (h.) = overvleu'gelen, overtreffen, achter zich laten, voorbijstreven; (mil.) omtrekken.

überest'flut, m. = overvloed; im U. = in overvloed; U. an etw. = overvloed van iets; zum U. = ten overvloede; ['t o'ervloeiën]. **überest'flüt'ig** = overbodig, overtollig; overdadig.

überest'fluten, fchw. (h.) = overstroo'men. **überest'flutung**, w. — = overstrooming.

überest'fordern, fchw. (h.) = overvra'gen.

überest'fracht, w. = overwicht, overvracht. **überest'frachten**, fchw. (h.) = overvracht'en, overla'den.

überest'fragen, fchw. (h.), einen = iem. meer vragen dan hij weet.

überest'fressen sich, ft. (h.) = zich overeten, zich te bersten eten.

überest'führen, fchw. (h.) = o'verbrennen, o'verzeten, transporteeren; **überest'führen** einen (von etw.) = iem. (van schuld) overtuigen, 't overtuigend bewijs van zijn schuld aanvoeren; (een markt) overvoe'ren. **überest'führung**, w. = overbrenging. **überest'führung**, w. = overtuigende bewijsvoering.

überest'fülle, w. = groote overvloed. **überest'füllen**, fchw. (h.) = te vol maken, overvol maken; der Mafft mit einer Ware u. = overvoe'ren.

überest'fütern, fchw. (h.) = overvoe(de)ren.

überest'gabe, w. — = overgave (van een vesting); overhandiging (van een brief); aflevering (van waren).

überest'gang, m. = overtocht (over een rivier); overgang (naar den vijand, uit 't adagio in 't allegro enz.); es ist nur ein U. = 't gaat gauw over.

überest'gangs|bestimmung, w.; -**periode**, w.; -**zeit**, w. = overgangs|bepaling; -periode; -tijd.

überest'gangzettel, m. = plakbriefje (op goederenwagens).

überest'gehen = overgaan, te gaar.

überest'geben, ft. (h.) = (een brief, een vesting) o'vergeven; dem Drucke u. = in druk geven; der Öffentlichkeit u. = openbaar maken; sich u. = zich overgeven; overgeven, braken.

überest'gehen, w. —, -en = übergabe.

überest'gebot, f. = hooger bod.

überest'gehen, uurr. (f.) = o'vergaan, o'verloopen; zum Feinde u. = naar den vijand overgaan, overloopen; zu einem andern Gegenstande, in ein andres Tempo, in Fäulnis, in Gärung u. = tot een ander onderwerp, in een ander tempo, tot verrotting, tot gisting overgaan; die Milch geht u. = loopt over; die Augen gingen ihm über = hij kreeg de oogen vol tranen; weß das Herz voll ist, des geht der Mund über = waar 't hart vol van is, daar vloeit de mond van over; **überest'gehen**, (h.): einen, etw. u. = iem., iets over 't hoofd zien, voorbijgaan, overslaan, passeeren; eine Rechnung u. = een rekening nazien, doorloopen; ein Feld u. = over een veld gaan, 't toezicht hebben op een veld; [overtreffen; overvallen, bevangen]. **überest'gehen**, w. — = voorbijgaan, overslaan, passeeren.

überest'gelehrt = overgeleerd, al te geleerd.

überest'genug = meer dan genoeg.

überest'geschwapp't = gek, niet wijs.

überest'gewalt, w. = overmacht.

überest'gewicht, f. = overwicht; meerderheid, grooter invloed.

überest'gießen, ft. (h.) = gieten over; o'vergieten (in iets anders). **überest'gießen** = o'vergiet'en, begieten.

überest'gipsen, fchw. (h.) = pleisteren, met gips overdekken.

überest'glücklich = overgelukkig, al te gelukkig.

überest'gol'den, fchw. (h.) = vergulden.

überest'gras'fen sich, fchw. (h.) = met gras begroeid worden, vol gras groeien.

überest'greifen, ft. (h.) in jems. Gebiet, Amt = inbreuk maken op, ingrijpen in. **überest'greiff**, m. = inbreuk, 't ingrijpen.

überest'groß = overgroot, verbazend, kolossaal.

überest'grün, m. = 't overgieten, begieting; bepleistering, laag (van kalk, gips, was, suiker e.d.).

überest'halten, ft. (h.) einen = iem. overvragen. **überest'hand'nehmen**, ft. (h.) = veld winnen, (te) dikwijls voorkomen, zeer tocnemen.

überest'hang, m. = over 't terrein van den buurman hangende takken en vruchten. **überest'hängen**, ft. (h.) = over iets heen hangen; uitsieken (van rotsen, muren), overhangen.

überest'hängen, fchw. (h.) = o'verhangen, o'verheen hangen, bedekken met. **überest'hängen** = geheel behangen, bedekken.

überest'hauchen, fchw. (h.) = met een waas overdekken, overwazen.

überhäuſen, ſchw. (h.) = overladen, overſtelpen; [op elkaar ſtapelen].

überhaupt: die Miete iſt hier ü. niedrig = over 't algemeen laag; wenn ich ü. reife = als ik al op reis ga; eine Änderung iſt ü. nicht notwendig = is heelemaal niet noodig; worüber ſollte er ſich ü. ängſtigen? = waarover zou hij zich toch eigenlijk ongerust maken?

überheben, ft. (h.): einen einer Sache ü. = iem. van iets ontheffen, ontslaan; iem. iets beſparen; ſich ü. = zich vertillen; zich aanmatigend gedragen; ſich einer Sache ü. = zich op iets verheffen, z. verhoovaardigen, z. laten voorſtaan; [ſich einer Sache ü. = zich van iets afmaken]. **Überheblichkeit**, w. = aanmatiging, grootspraak. **Überhebung**, w. -- = ontheffing; aanmatiging, zelfverheffing.

überheizen, ſchw. (h.) = te heet stoken, te zeer verwarmen.

überhemden, f. = halfhemdje, frontje.

überhefen, ft. (h.): einem = ergens overheen helpen (eig. en fig.).

überher = overheen, er over. **überhin** = overheen; voorbij; vluchtig, oppervlakkig, bovenop.

überhoch = zeer hoog, buitengewoon hoog. **überhöhen**, ſchw. (h.) = in hoogte overtreffen; überhöhende Würde = meerderwaardigheid, superioriteit.

überholen, ſchw. (h.) = overhalen, overheen halen. **überholen** = inhalen, voorbijhalen, voorbijſtreven, voorbijkomen; das iſt ganz überholt = uit den tijd, daar zijn we overheen.

überhören, ſchw. (h.) = overheeren, laten opzeggen; niet hooren, onopgemerkt laten; ich habe es überhört = 't is mij ontgaan.

überhüpfen, ſchw. (h.) = overslaan, overheen loopen; huppelen over.

überirdiſch = bovenaardsch.

überja, ſchw. (h.) = afjakkeren, afbeulen.

überjährig = overjährtig.

überkalten, ſchw. (h.) = overkal'ken, kalken.

überkippen, ſchw. (h.) = omwippen, omgooien; (f.) = omslaan, omwippen.

überkiten, ſchw. (h.) = cementen, pleisteren.

überkleben, ſchw. (h.) = overlak'ken, beplakken.

überkleiden, f. = overkleed. **überkleiden**, ſchw. (h.) = bekleeden, overtrek'ken.

überkleistern, ſchw. (h.) = stijfzelen, met stijfzelen besmeren.

überknag = waanwijs, erg wijs, overknag.

überknöpfen, ſchw. (h.) = overheen knoopten.

überkochen, ſchw. (f.) = overkookten.

überkommen, ft. (f.) = overkomen, er over komen; **überkonnmen** = overkrijgen, krijgen (een ambt, recht); Schrecken, Angst überkonnmt einen = overvalt, bevangt iem., komt over iem.; einen, eine Stadt ü. = overweldigen, vermeesteren.

überkooten, ſchw. (h.) = overkooten (van een paard).

überladen, ft. u. ſchw. (h.) = overladen;

überladen = overladen, overſtelpen. **Überladung**, w. = overla'ding.

Überlandpoſt, w. = overlandpoſt, overlandmail.

überlassen, ft. (h.) = er over laten; overlaten, laten ſtaan; **überlassen** = overlaten, afſtaan, prijsgeven; ſich ſeinen Gedanken ü. = zich aan zijn gedachten overgeven; ſich ſeinen Leidenshaftigkeiten ü. = zijn hartstochten vrij ſpel

laten. **überlassen**, f., **überlassung**, w. -- = afstand, 't overlaten.

überlast, w. = overlast (te zware last, hinder, moeite). **überlasten**, ſchw. (h.) = overladen.

überlastig = overlastig, te zwaar geladen.

überlastig = overlastig, al te lastig.

überlaufen, ft. (f.) = overloopen, overstroommen; zum Feinde ü. = naar den vijand overloopen; die Gasse läuft ihm über = hij wordt kwaad; **überlaufen**, (h.) = doorloopen (een rekening, een brief); ein Schauer überläuft mich, es überläuft mich (falt) = ik krijg een rilling over de leden; seine Patienten ü. ihn = overloopen hem, maken 't hem door hun bezoeken lastig; ein Kind ü. = omverloopen; **ich überlaufen** = zich overloopen, zich overmoe loopen. **Überläufer**, m. = overlooper, dezerteur.

überlaut = zeer luid, al te luid.

überleben, ſchw. (h.) = overléven; er überlebt die Nacht nicht = hij komt den nacht niet (levend) door; überlebter Greis = afgeleefde grijsaard; „der Tag ist überlebt“ = de dag is doorleefd.

überlegen, ſchw. (h.) = overheen leggen; ein Kind ü. = over den knie leggen; ſich zu weit ü. = te ver over iets heenliggen (over een brugleuning bijv.); **überlegen** = overleg'gen, overwe'gen, overdenken; ich will mir's ü. = ik zal er eens over denken; alles wohl überlegt = alles wel overwogen; ook = belegen.

überlegen, ſchw. (h.) = iem. overtreffen, de baas zijn, boven iem. staan; er ist ihm an Begabung ü. = hij wint 't van hem in aanleg. **überlegenheit**, w. -- = meerderheid, overwicht. **überlegsam** = bedachtzaam, voorzichtig. **überlegung**, w. -- = overleg, overweging, nadenken; nach reiflicher Überlegung = na rijp beraad. **überlegungskraft**, w. = overleg, oordeel.

[**überlei** = overbodig, te veel, onnoodig, meer dan genoeg; moede, zat.]

überleiten, ſchw. (h.) = geleidelijk overbrengen, overheen leiden.

überlernen, ſchw. (h.) = repeteeren, nog eens doorzien (een les).

überlesen, ft. (h.) = vluchtig doorlezen; **überlesen** = over 't hoofd zien bij 't lezen, overslaan.

überliefern, ſchw. (h.) = overleveren, (waren) afleveren; (een brief) overhandigen, afgeven.

überlieferung, w. = overlevering, aflevering, traditie.

überlisten, ſchw. (h.) = verschalken, te slim af zijn, foppen.

übermachen, ſchw. (h.) = overmaken, overzenden.

übermacht, w. = overmacht. **übermächtig** = overmachtig.

übermachung, w. -- = overmaking, overzending.

übermalen, ſchw. (h.) = beschilderen; retoucheeren, bijschilderen.

übermannen, ſchw. (h.) = overmannen, overwinnen, overweldigen.

übermaß, f. = overmaat; overdaad, overvloed. **übermäßig** = overmatig, bovenmatig, buitengewoon, buitensporig. **Übermäßigkeit**, w. = overdaad, buitensporigheid.

übermauern, ſchw. (h.) = overheen metselen.

übermaulen, *fdw.* (h.) = omverpraten, afsnauwen, overschreeuwen.

übermensich, *m.* = buitengewoon (hoog staand) mensch. **übermensichlich** = bovenmenschelijk.

übermit'teln, *fdw.* (h.) = o'ermaken, o'verzenden, verzenden.

[**übermü'gen**, *unr.* (h.) = overweldigen, beheerschen, overreden, er toe brengen]

übermorgen = overmorgen; **der übermorgende Tag** = overmorgen.

übermü'den sich, *fdw.* (h.) = zich overwerken, zich te veel vermoeien. **übermü'dung**, *w.* -- = oververmoeidheid.

übermut, *m.* = overmoed, aanmatiging, verwaandheid; **moedwil**. **übermü'tig** = overmoedig, aanmatigend, verwaand; **moedwillig**, **dartel**, **balddadig**.

übernäch'ten, *fdw.* (h.) = overnachten. **übernäch'tig** = van één nacht, kortstondig; **übernäch'ten** = er uit zien, alsof men den nacht wakend heeft doorgebracht; **afgetobd**.

übernahme, *w.* --, = overneming; **übernahme**, *u.* eines Amtes, einer Erbschaft = aanvaarding van een ambt, van een erfenis.

übernacht, *w.* = overhandsche naad.

[**übername**, *m.* = bijnaam, spotnaam.]

übernar'ben, *fdw.* (f.) = een litteeken worden.

übernatü'rlích = bovennatuurlijk.

übernehmen, *ft.* (h.) = overnemen (een slag in 't kaartspel); **übernehmen** = zich met iets belasten; (een ambt, opdracht, erfenis) aanvaarden; (taak, verplichting, verantwoordelijkheid) op zich nemen; **einen übernehmen** = afbeulen, te veel van iem. vergen; [overmannen, bevangen; te veel laten betalen]; **sich übernehmen** = onmatig zijn in iets, zich te buiten gaan. **übernehmer**, *m.* --, -- = aanvaarder, ondernemer.

überordnen, *fdw.* (h.) = eine Sache einer andern überstellen = stellen boven een andere.

überproduktion, *w.* = overproductie.

überragen, *fdw.* (h.) = uitsteken boven; **einen überragen**, *an Größe, an Verstand überragen* = in grootte, in verstand boven iem. uitsteken.

überranken, *fdw.* (h.) = overgroei'en, met zijn ranken bedekken.

überras'schen, *fdw.* (h.) = verrassen. **überras'sung**, *w.* --, --en = verrassing.

überrechnen, *fdw.* (h.) = o'verrekenen; **überrechnen** = berekenen, begrooten.

überreden, *fdw.* (h.) zu etw. = tot iets overreden, overhalen, (tot iets) brengen; [einen (einem) etw. überreden] = iem. iets voor waar doen aannemen]. **überredung**, *w.* --, --en = overreding.

überredungs'gabe, *w.*; **-kraft**, *w.*; **-kunst**, *w.* = overredings'gave; -kracht; -kunst.

überreich = overrijk, bovenmate rijk.

überreichen, *fdw.* (h.) = o'verreiken, aanreiken; overtreffen.

überreichlich = overrijk, overvloedig.

überreif = overrijp. **überreife**, *w.* = overrijpheid.

überreiten, *ft.* (h.) = (te paard) inhalen, voorbijrijden; omverrijden; (ein Pferd) afrijden, afjakkeren, afbeulen.

überreizen, *fdw.* (h.) = overprikkel'en. **überreiz'heit**, *w.* -- = overprikkeling.

überrennen, *fdw.* (h.) = voorbijrennen; omverrennen.

überrest, *m.* = rest, overblijfsel.

überreichtich = Overrijnsch.

überroft, *m.* = overjas; over-, bovenrok.

überrom'peln, *fdw.* (h.) = overrompelen, verrassen. **überrom'pelung**, *w.* --, --en = overrompeling.

über's = über das.

über'sä'en, *fdw.* (h.) = overzaai'en, bezaaien, geheel bedekken, vol strooien.

über'sal'zen, *fdw.* (h.) = te sterk zouten.

über'satt = overzat, oververzadigd. **über'sätt'igen**, *fdw.* (h.) = oververzadigen. **über'sätt'igung**, *w.* -- = oververzadiging.

über'schal'len, *fdw.* (h.) = overklin'ken, sterker klinken dan, overstem'men, verdooven.

über'schatt'en, *fdw.* (h.) = overschaduwen.

über'schät'zen, *fdw.* (h.) = overschatten, te hoog schatten.

über'schä'n, *m.* = onderzoek, inspectie. **über'schä'n**, *fdw.* (h.) = overzien'.

über'schä'men, *fdw.* (h.) = overschuimen.

über'schic'fen, *fdw.* (h.) = overzenden, oversturen.

über'schießen, *ft.* (h.) = overheen schieten, voorbyschieten, -rennen; **Exemplare über'schießen** = boven 't getal drukken; **über'schießende Volkskraft** = te veel aan volkskracht.

über'schiffen, *fdw.* (h.) = overvaren, overbrengen, overzetten; (f.) = overvaren; **über'schiff'en**: das Meer über = de zee overvaren.

über'schlag, *m.* = omslag, opslag (aan een kleedingstuk); schouderkraag; omslag, kompres; overslag, raming; (aan een balans) doorslag. **über'schlagen**, *ft.* (h.) = omslaan, overslaan (een mantel, deken); (van de balans) doorslaan; omslaan, omvallen; (van vonken) overspringen; **ein Sach über'schlagen** = ging in hoesten over; **das über'schlagen** in mein Sach über = dat komt in mijn vak; **über'schlagen** = overslaan, onopgemerkt laten; overslaan, ramen, begrooten; mit Schimmel über'schlagen = met schimmel bedekt; **das über'schlagen** ist = eenigszins verwarmd; **sich über'schlagen** = achterover slaan (van paarden), een lucht-sprong achterover maken.

über'schleichen, *ft.* (h.) = besluipen.

über'schleichen, *fdw.* (h.) = versluieren, sluieren.

über'schmie'ren, *fdw.* (h.) = besmeren.

über'schnappen, *fdw.* (f.) = uitschieten (van een slot); overslaan (van de stem); gek worden; er ft über'schnappt = hij is gek, getroebeld.

über'schne'fen, *fdw.* (h.) = oversneeu'wen, besneeuwen, met sneeuw bedekken.

über'schreiben, *ft.* (h.) = schrijven boven; (een bedrag) overschrijven, transporteren; **über'schreiben** = (een blad) volschrijven; (een verhaal) van een opschrift voorzien; **mit über'schreiben** = welk opschrift heeft dat gedicht?

über'schreie'n, *ft.* (h.) = overschreeuwen.

über'schreiten, *ft.* (h.) = (die Grenze) overschrijden; (einen Fuß) overtrekken; (die Kredit, seine Vollmacht) overschrijden, te buiten gaan; (das Gesetz) overtreden. **über'schreitung**, *w.* --, --en = overschrijding; overtreding.

über'schrift, *w.* = opschrift (van een monument, een gedicht); adres (van een brief); hoofd (van een brief).

über'schuh, *m.* = overschoen.

über'schuldet = diep in de schulden zittend,

vol schulden, met schulden belast. **überfchuldung**, w. — = insolventie.
überfchuff, m. = overschot, surplus, saldo.
überfchuffig = overschietend.
überfchütten, fchw. (h.) = overgieten, overstorten; **überfchütten** = bedekken; mit **Wies** u. = begrinten; (mit **Wormwürfen**) overstelpen.
überfchwang, m. —(e) = (fig.) overvloed, 't overvloeien. **überfchwanglich**, zie **überfchwenglich**.
überfchwemmen, fchw. (h.) = overstroom'en.
überfchwemmung, w. —, —en = overstrooming.
überfchwenglich = overvloedig, overdreven, eindeloos, onmetelijk, onbeschrijfelijk. **überfchwenglichkeit**, w. — = overvloed; geestvervoering, geestdrift, overdrevenheid.
überfchwimmen, ft. (f.) = overzwemmen.
überfchiff = overzeesch.
überfchiffen, fchw. (f.) = naar den overkant zeilen; **überfchiffen** (h.) = (de zee) oversteken; voorbijstevemen, voorbijzeilen; in den grond zeilen, overzeilen.
überfchiffbar = overzienbaar, te overzien.
überfchiffen, ft. (h.) = overzien, een goed inzicht hebben in; (een brief, opstel) doorzien, doorloopen; bekijken, monstereen; eimen u. = iem. (in inzicht) overtreffen; over 't hoofd zien, niet zien, voorbijzien; eimen etw. u. = iem. iets niet aanrekenen, 't van hem door de vingers zien. **überfchiffen**, f. — = onoplettendheid; toegevendheid.
überfchiffig = overzalig.
überfchiffen, un. (h.) = overzenden, doen toekomen.
überfchiffbar = vertaalbaar. **überfchiffen**, fchw. (h.) = (over een water) overzetten, overhalen; (f.) = overvaren; **überfchiffen**, fchw. (h.) = vertalen, overbrengen; [overvoeren, te sterk bezetten; afzetten, te veel laten betalen; overspringen]. **überfchiffzer**, m. = vertaler.
überfchiffzung, w. —, —en = vertaling. **überfchiffzungsmethode**, w. = vertaalmethode.
überfchiff, w. = overzicht, korte inhoud.
überfchiffig = verziend. **überfchifflich** = overzichtelijk, gemakkelijk te overzien; duidelijk, helder. **überfchifflichkeit**, w. — = overzichtelijkheid, duidelijkheid, helderheid. **überfchiffplan**, m. = overzichtsplan, plan van 't geheel.
überfchiffeln, fchw. (f.) = (naar een andere plaats) verhuizen, zich (orgens anders) vestigen.
überfchiffeln, fchw. (h.) = verzilveren.
überfchifflich = bovenzinnelijk, bovennatuurlijk.
überfchifflichkeit, w. = bovenzinnelijkheid.
überfchiffmennen, fchw. (h.) = gedurende den zomer houden, den zomer laten doorbrengen; den zomer doorbrengen, overzomeren.
überfchiffpannen, fchw. (h.) = spannen, uitspannen over; **überfchiffpannen** = overspannen (met een zeil bijv.); overspannen, te sterk spannen (een boog, de hersenen, zenuwen); ein **überfchiffpannter Mensch** = een overspannen mensch. **überfchiffpanntheit**, **überfchiffpannung**, w. — = overspanning.
überfchiffpannen, ft. (h.) = overspinnen.
überfchiffpringen, ft. (f.) = overspringen, springen over; **überfchiffpringen**, (h.) = (een sloot) overspringen; (bij 't lezen) overspringen, overslaan; eimen im **Winte** u. = iem. voorbijkomen; **fich** u. = zich overspringen, zich met springen schaden.

überfchiffpringen, fchw. (h.) = overspinnen, geheel bespinnen.
überfchiffprubeln, fchw. (h.) = overborrelen, overkoken; von **Witz** u. = tintelen van geest.
überfchiffändig = te oud (van boomen); overrijp; (bot.) vast.
überfchiffen, ft. (h.) = overtroeven, overnemen.
überfchiffen, un. (h.) = (voor)uitsteken; **überfchiffen** = (ziekte, gevaar) te boven komen; (onderzoek, examen) doorstaan, er aan voldoen; eine **Quelle** von **Worberren** **überfchiffen** = waarover laurieren stonden; (eine **schwere Zeit**) **düörkamen**; seine **Dienstzeit** u. = zijn tijd uitdienen; das **ist** **überfchiffen** = dat is geleden, voorbij.
überfchiffigbar = overklimbaar, overkomelijk.
überfchiffigen, ft. (f.) = overklimmen, er over klimmen; overloopen, overstroomen; **überfchiffigen**, (h.) = (een berg) overtrekken, (een muur) overklimmen; overtreffen, te boven gaan; das **überfchiffigen** meine **Kräfte** = dat gaat boven mijn krachten. **überfchiffigung**, w. — = overtocht, overklimming.
überfchiffigen, fchw. (h.) eimen = hooger bieden dan een ander; (den prijs) opjagen.
überfchiffiglich = te overklimmen.
überfchiffen, fchw. (h.) = borduren, volborduren.
überfchiffmen, fchw. (h.) = overstemmen, overwinnen (met stemmental).
überfchiffolz = overtrotsch, erg trotsch.
überfchiffen, fchw. (h.) = (een kledingstuk) stoppen; (een pijp) te stijf stoppen.
überfchiffen, fchw. (h.) = overstralen, overschijnen (eig. en fig.).
überfchiffen, ft. (h.) = overstrijken, bestrijken.
überfchiffen, fchw. (h.) = er overheen doen of trekken.
überfchiffen, fchw. (h.) = te zeer inspannen.
überfchiffen, fchw. (h.) = bestrooien, vol strooien.
überfchiffen, fchw. (f.) = o'verstroomen, o'ervloeien; **überfchiffen**, (h.) = overstroomen.
überfchiffumpf, m. = bovenkous.
überfchiffen, fchw. (h.) = over (iets) heen zetten of plaatsen.
überfchiffen, fchw. (h.) = er overheen, er op storten; (f.) = omvallen, neervallen, omstorten; overgaan in, zich uitstorten in; **überfchiffen**, fchw. (h.) = overhaasten, te zeer aandrijven, te haastig doen; **fich** u. = zich overhaasten. **überfchiffzung**, w. —, —en = overijling, overhaasting.
überfchiff = overzoet.
überfchiffeln, fchw. (h.) = met hout beschieten, betimmeren.
überfchiffen, fchw. (h.) = verdooven (door veel geraas).
überfchiffen, fchw. (h.) ein **Examen** = doorstaan.
überfchiffener = overduur, te duur. **überfchiffen**, fchw. (h.) = te veel laten betalen, te duur verkopen.
überfchiffen, fchw. (h.) = beetsnemen, voor den gek houden, afzetten.
überfchiffen, fchw. (h.) = overklimmen, overstemmen.
überfchiffen, m. —(e) = . . frage = transport, overbrenging (van een bedrag). **überfchiffen**, ft. (h.) = overdragen, -brengen, transporteeren;

übertragen = (in een ander boek, op een nieuwe rekening) overbrengen, overschrijven, transporteeren; einem etw. ü. = iem. iets overdoen, overdragen; (etw. auf einen andern) doen overgaan; vertalen, overbrengen; transponeren; [verdragen, te boven komen]; sich ü. = zich verbeuren, zich een ongeluk dragen; **übertragene** Bedeutung = overdrachtelijke, oneigenlijke betekenis. **Übertragung**, w. — = overbrenging, transport; overdracht; vertaling; transpositie.

übertreffbar = te overtreffen. **übertreffen**, ft. (h.) = overtreffen.

überstreifen, ft. (h.) = (iets) naar den overkant of over een grens drijven; **überstreifen** = overdrijven; [te ver drijven, boos maken; te sterk laten groeien; sich ü. = zich overhaasten, te sterk groeien]. **Überstreifung**, w. —, —en = overdrijving.

überstreifen, ft. (f.): in ein fremdes Gebiet ü. = op vreemd gebied komen; zu einer andern Partei ü. = naar, tot een andere partij overgaan, overloopen; der Fluß tritt über = de rivier treedt buiten haar oevers; **überstreifen**, (h.) = overtreeden; (eine Schwelle) überschreiten. **Überstreifer**, m. —s, — = overtredener. **Überstreifung**, w. —, —en = overtreding; im **Überstreifungsfall** = in geval van overtreding, bij overtreding.

überstreifen = overdreven.

übertritt, m. = overgang (tot een anderen godsdienst bijv., van de eene klasse naar de andere); 't overloopen (naar den vijand).

Übertrittsprüfung, w. = overgangsexamen.

übertrumpfen, ftw. (h.) = overtroeven; 't van iem. winnen.

übertrüben, ftw. (h.) = kalken, witten, pleisteren, opsmukken, een vernisje geven; übertrübte Gräber = gepleisterde graven.

überverdienen, m. = oververdiene, bijverdiene.

überwölken, ftw. (h.) = overbevolken. **Überwölkerung**, w. — = overbevolking.

übervoll = overvol, al te vol.

überfordert, ftw. (h.) = te veel laten betalen, bedriegen, afzelden. **Überforderung**, w. — = bedriegerij, afzetterij.

überwachen, ftw. (h.) = bewaken, over (iets) waken; doorwaken; sich ü. = te lang waken; **überwacht** (aussehen), zie übermäßig.

überwachsen, ft. (h.) = geheel begroeien, bedekken, overdekken; overheen groeien.

überwachung, w. — = bewaking, toezicht.

überwachen, zie überwiegen.

überwallen, ftw. (h.) = overloopen, overstroomen.

überwältigen, ftw. (h.) = overweldigen; (een hinderpaal) te boven komen, uit den weg ruimen; der Schlaf überwältigte mich = overmande mij. **Überwältiger**, m. —s, — = overweldiger. **Überwältigung**, w. —, —en = overweldiging, uit-den-weg-ruiming, overmanning.

überweben, ftw. (h.) = overheen weven, overweven.

überwiegen, ft. (h.): einem etw. od. etw. an einen ü. = iem. iets in handen geven, iets verwijzen naar, overmaken, (wissels) endosseeren; einen einer Sache ü. = bewijzen, dat iem. aan iets schuldig is; [overtuigen].

überweisen, ftw. (h.) = witten.

überwindlich = overhandsch. **überwindlich** (nähen) = overhands.

überwerfen, ft. (h.) = overwerpen, overgooien; **überwerfen**: sich ü. = vooroverslaan; vooroverstorten; sich mit einem ü. = kwade vrienden met iem. worden, overhoop raken; einen ü. = verder of beter gooien dan een ander.

überwert, m. = overvaarde.

überwickeln, ftw. (h.) = omwikkelen.

überwiegen, ft. (h.) = zwaarder zijn, meer wegen dan; 't overwicht hebben, 't meest voorkomen, overwiegend zijn, overheerschen; **überwiegend** = overwiegend, sterk, groot.

überwinden, ft. (h.) = overwinnen; (hinderpaal) uit den weg ruimen, te boven komen; (eine schwere Arbeit, eine steile Treppe) achter den rug hebben; sich ü. etw. zu tun = 't van zich verkrijgen, er toe komen iets te doen; zie ook: Standpunkt. **überwindlich** = overwinnelijk, overkomelijk.

überwindseite, w. = lij(zijde), luwte.

Überwindung, w. = overwinning, zelfoverwinning; es gehört viel ü. dazu = men moet zich daartoe veel geweld aandoen.

überwindern, ftw. (h.) = overwinteren; (das Vieh) gedurende den winter verzorgen, onder dak brengen. **Überwindernung**, w. — = overwintering.

überwichtig = overgeestig, al te geestig.

überwölken, ftw. (h.) = overwolven.

überwölken, ftw. (h.) = overwolven, bewolken.

überwuchern, ftw. (h.) = overwoekeren, verstikken, overdekken (als woekerplanten).

überwurf, m. = overjas, mantel, iets over; beraping, bepleistering.

überzahl, w. = meerderheid, grooter aantal.

überzählen, ftw. (h.) = tellen, natellen.

überzählig = overtollig, te veel, overtallig.

überzahn, m. = overtand, bijtand (die over de andere heengroeit).

überzeugen, ftw. (h.) = overtuigen van; ich bin es überzeugt = ik ben er van overtuigd. **Überzeugung**, w. — = overtuiging; ich habe die innerste ü. = ik heb de innige overtuiging.

überziehen, ft. (h.) = (een jas) er over aantrekken; (een bed) verschoonen; einem einß ü. = iem. er een geven; (f.) = overhuizen, verhuizen. **überziehen**, (h.) = overtrekken, bekleeden, bedekken; ein Land mit Krieg ü. = door den oorlog verwoesten; Wolken ü. den Himmel = bedekken den hemel; der Himmel überzieht sich = betreft; ein Stamm überzieht sich mit Moos = wordt met mos overdekt, begroeit. **überzieher**, m. —s, — = overjas.

überzinnen, ftw. (h.) = vertinnen.

überzuckern, ftw. (h.) = suikeren, met suiker bestrooien; die Bille ü. = de pil verzooten, vergulden.

überzug, m. = overtrek, (bedde)lijk, (kussen)sloop; beslag (op de tong).

[überzwersch = overdwars.]

üblich = gebruikelijk, gewoon. **Üblichkeit**, w. — = gebruikelijkheid, gebruik.

üblich = overig, overblijvend; overbodig; ü. behalten, bleiben = overhouden, overblijven; für einen etw. ü. haben = voor iem. wat over hebben; im übrigen = voor 't overige, overigens; die übrigen = de overigen, de anderen;

ein übriges tun = nog meer doen (dan noodig is). **übrigens** = overigens, intusschen, bovendien; trouwens.

Übung, w. -, -en = oefening; 't instudeeren; aus der Ü. kommen = de vaardigheid, handigheid verliezen, er uit komen; Ü. macht den Meister = oefening baart kunst. **Übungsbuch**, f. = oefenboek; themaboek. **Übungslager**, f. = kamp (voor manoeuvres). **Übungsmarsch**, m. = militaire marsch. **Übungstüde**, f. = oefenstuk. **Übungstunde**, w. = studeeruur, oefenuur. **Übungszeit**, w. = oefentijd, studeertijd.

u. dgl. = und bergleichen: en dergelijke (e. d.). **Ufer**, f. -s, -en = oever, kust, wal. **Uferbewohner**, m. = oeverbewoner.

uff! = oef!
Uffizien, Pl. = de Uffizien (schilderijmuseum in Florence).

Uhran, zie Ulan.
Uhr, w. -, -en = uurwerk, horloge, pendule, klok; wieviel U. ist es? = hoe laat is 't? es ist 6 U. = 't is 6 uur; ein Mann nach der U. = een man van de klok.

Uhrband, f.; **Uhrdeckel**, f. = horloge||koord(je); -deksel.

Uhrenfabrik, m.; **Uhrschäft**, f. = horloge||fabriek (of: uurwerkfabriek); -zaak (of: -winkel).

Uhrfeder, w. = horlogeveer. **Uhrgehänge**, f. = charivari. **Uhrgehäuse**, f. = horlogekas.

Uhrgewicht, f. = klokgewicht. **Uhrglas**, f. = horlogeglas. **Uhrhammer**, m. = klokhamer. **Uhrkapsel**, w. = plaatje over de onrust in een horloge.

Uhrkasten, m.; **Uhrkette**, w.; **Uhrmacher**, m. = horloge||kast (of: klokmantel); -ketting; -maker.

Uhrnad, f.; **Uhrschlüssel**, m.; **Uhrschloß**, w. = horloge||rad; -sleutel; -zakje.

Uhrwerk, f. = uurwerk, mechaniek. **Uhrzeiger**, m. = wijzer (op horloge of klok).

Uhu, m. -s, -en u. -s = uil, schuifuit.

Umländer, m. -s, -en = uitlander, nietburger (in Transvaal).

Umsatz, m. -u. -es, -en u. -e = ukaze (Russ. keizerlijk bevel).

Umsatz, m. -(e)s, -en u. -s = blei, blik.

Umsatz die, = de Ukraine.

Ulan, m. -en, -nen = ulaan, lansier, licht lansruiter. **Ulanenoffizier**, m. = ulanenofficier.

Ulf, w. -, -n = alge, wier.

Ulf, m. -(e)s, -e = grap, scherts; onzin, gekheid; Ulf (naam van een humoristisch blad). **ulfen**, f. (h.) = schertsen, grappen maken. **ulfig** = grappig.

Ulm, w. -, -n = olm, iep. **Ulm(en)baum**, m. = olmboom, iepboom.

Ulrich, m. = Ulrich. **Ulri'che**, w. = Ulrika.

ult. (ultimo), zie Ultimo.

Ultimatum, f. -(s), -s u. -mata = ultimatum: laatste opeisching. **Ultimo**, m. -(s) = ultimo, laatste (van de maand); U. Mai = ultimo Mei, den laatsten Mei.

Ultra, m. -(s), -s = ultra: doordrijver, man van uitersten.

Ultramarin, f. -(e)s = ultramarijn: lazuurblauw, korenbloemblauw.

ultramontan = ultramontaan. **Ultramontanismus**, m. = ultramontanisme.

Ulve, zie Ulfe.

Ulysses, m. = Ulysses, Odysseus.

um, Präp. mit Acc. = om; er biegt u. die Ecke = hij slaat den hoek om; er ist immer u. mich = om, bij mij; u. 6 Uhr herum = om ongeveer 6 uur; u. Ostern = om Paschen, omtrent P.; u. nichts und wieder nichts = voor of om in 't geheel niets; einen Tag u. den anderen, (einen) u. den anderen Tag = om den anderen dag; u. Lohn arbeiten = voor of om loon; u. die Wette = om 't hardst, om 't zeerst; was tut man nicht alles um's liebe Geld = wat doet men al niet voor of om 't lieve geld; nicht u. die Welt = voor nog zooveel niet; das hat er nicht u. sich verdient = aan u verdiend; sich u. das Vaterland verdient machen = zich verdienstelijk maken jegens 't vaderland; sich u. eine Stelle bewerben = naar een betrekking solliciteeren; es ist schade u. ihn = 't is jammer van hem; einen u. sein Geld, seinen guten Namen bringen = iem. van zijn geld, zijn goeden naam berooven; er weiß nicht u. die Reise = hij weet niet van de reis; es ist u. ihn gekommen = 't is met hem gedaan; wie steht's u. Ihre Gesundheit? = hoe staat 't met...; es ist mir leid u. ihn = ik heb medelijden met hem, 't spijt me voor hem; er ist u. den Weg = hij is dichtbij; es ist eine schöne Sache u. die Siebe = de siefe is een mooie zaak; u. sein Geld, das Leben kommen = zijn geld, zijn leven verliezen; einen u. 10 Mark betragen = iem. 10 Mark afzetten; u. einen Fuß, u. vieles länger, zu lang = een voet, veel langer enz.; u. ein Haar wäre er durchgefallen = 't scheelde maar een haar, of...; es handelt sich u. eine Erbchaft = 't betreft een erfenis; u. so besser = des te beter. **um** = om; dieser Weg ist u. = is om; wenn es u. und u. kommt = per slot van rekening; der Tag ist u. = is om, is voorbij.

um'adern, f. (h.) = omploegen.

um'ändern, f. (h.) = geheel veranderen, vermaken. **Um'änderung**, w. = verandering.

um'arbeiten, f. (h.) = (den grond) omgraven, omspitten; (een boek) omwerken.

umarm'en, f. (h.) = omarmen, omhelzen.

Umarmung, w. = omarming, omhelzing.

Um'bau, m. = verbouwing. **umbauen** f. (h.) = verbouwen; **umbau'en** = ombouwen, insluiten (met gebouwen).

um'behalten, f. (h.) = omhouden (een das bij v.).

Um'ber, m. -s, -n = omber, (een soort) forel.

U. Um'ber, m. -s = umber, omber, omberaarde, bergbruin.

um'bessern, f. (h.) = verbeteren.

um'betten, f. (h.) = verbedden.

um'biegen, f. (h.) = ombuigen; recht's u. = rechtsom slaan of gaan.

um'bilden, f. (h.) = veranderen, vervormen, vermaken.

um'binden, f. (h.) = om'binden, aandoen; (een boek) anders binden; **umbin'den** = ombin'den; (met touw, lint e. d.) omwin'den.

um'blasen, f. (h.) = omblazen; **umbla'sen** = omloef'en.

um'blättern, f. (h.) = (bladen) omslaan.

um'blühen, f. (h.) = omkijken, omzien.

umbliu'hen, f. (h.) = ombloei'en, bloeiend omgeven, omstuw'en.

Um'bra, w. = umbra, bergbruin.

um'brassen, f. (h.) = om'brassen.

umbrau'fen, f. (h.) = ombruisen.

um'brechen, f. (h.) = ombreken, omverbreken, omverhalen, vellen; (een veld)

om'ploegen, ontginnen; (f.) = instorten; brekend omvallen; **umbrechen** = de woorden of de regels anders zetten (bij 't drukken), veranderen.
Umbrien, f. = Umbrië. **Umbrier**, m. --ä, -- = Umbriër.
umbbringen, uur. (f.) = ombrengen, dooden, vermoorden; omkeeren.
umbriisch = Umbrisch.
Umbriuch, m. = ontginning.
umbriülen, fchw. (f.) = ombrul'len, omloei'en; brullend, loeiend omge'ven.
umbdammen, fchw. (f.) = omdam'men, omdijken, indijken, bedijken.
umbdecken, fchw. (f.) = anders dekken.
umbdeuten, fchw. (f.) = anders uitleggen.
umbdichten, fchw. (f.) = anders dichtten, veranderen, omwerken.
umbdrängen, fchw. (f.) = omstu'ven, om (iets of iem.) heedingen.
umbdrehen, fchw. (f.) = om'draaien, om'keeren; den Ebiß u. = de keerzijde van de medaille laten zien, uit een ander vaatje tappen; fchw. u. = zich omdraaien. **Umbdrehung**, w. = omdraaling, omwenteling.
Umbdrehungsaxe, w.; **-punkt**, m. = omwentelings'as; -punt.
Umbdruck, m. = veranderde druk, herdruk, overdruk. **umbdrucken**, fchw. (f.) = overdrukken, anders drukken, herdrukken.
umbdusfen, fchw. (f.) = omgeuren.
umbdüsfern, fchw. (f.) = omne'velen, verduisteren.
umbepedieren, fchw. (f.) = doorzenden.
umbfähen, fchw. (f.) = omwaa'en, zacht omsuizelen.
umbfängen, ze omvangen.
umbfahren, ft. (f.) = omver'rijden; (f.) om'varen, om'rijden, een omweg maken; **umbfahr'en**, (f.) = om'varen, om'rijden, om iets heen v. of r. **Umbfahrt**, w. = vaart, tocht, rondreis.
Umfall, m. = 't omvallen, val. **umfallen**, ft. (f.) = omvallen; omslaan, van meening veranderen; (van dieren) sterven.
umfalzen, fchw. (f.) = omvouwen, overvouwen.
Umfang, m. = omvang; uitgebreidheid, uitgestrektheid; eine Meile im U. = in omtrek.
umfangen, ft. (f.) = omvan'gen, omvat'ten, omarmen. **umfänglich**, **umfangreich** = omvangrijk.
umfärben, fchw. (f.) = oververven.
umfassen, fchw. (f.) = omvatten, omarmen; (een diamant) opnieuw vatten, zetten; **umfassen** = omvatten, omarmen, omge'ven; omvat'ten, behelzen, in zich sluiten. **umfassend** = omvangrijk, uitgebreid, veel omvat'tend. **Umfassung**, w. = omvatting, omsluiting. **Umfassungsmauer**, w. = ringmuur.
umflättern, fchw. (f.) = omfladderen.
umflechten, ft. (f.) = op nieuw vlechten, veranderen; omvlechten, omdoen; **umflechten** = omvlech'ten, met vlechtwerk omgeven; omstrengelen, omkran'sen.
umfliegen, ft. (f.) = omvlie'gen, vliegen om.
umfließen, ft. (f.) = omspoe'len, omvloei'en, omge'ven.
umflören, fchw. (f.) = omfloer'sen.
umfluten, fchw. (f.) = omspoe'len, omgol'ven, omge'ven.
umformen, fchw. (f.) = vervormen, veranderen. **Umformung**, w. -- = vervorming, verandering.

Umfrage, w. = om-, rondvraag; in U. bringen = in omvraag brengen; U. halten = rondvragen. **umfragen**, fchw. (f.) = rondvragen.
umfrie'digen, fchw. (f.) = omheinen.
umführen, fchw. (f.) = rondleiden, heen en weer leiden.
umfüllen, fchw. (f.) = overtappen, overgieten.
Umgang, m. = omgang, ommegang, processie, rondgang; winding; [omgang, omloop, trans]; omgang, verkeer, omgeving, gezelschap; etw. U. haben, bon etw. U. nehmen = iets vermijden. **umgänglich** = gezellig, aangenaam in den omgang. **Umgangsformen**, Pl. = manieren. **Umgangssprache**, w. = omgangstaal, gemeenzame taal, gewone dagelijksche taal.
umgar'nen, fchw. (f.) = in 't net vangen, omspinn'en, omstrick'en.
umgaul'eln, fchw. (f.) = omflad'deren, omdar'telen, omgoo'chelen.
umgeben, ft. (f.) = (kaarten) (rond)geven, overgeven, nog eens geven; (een mantel) om'geven. **umgeben** = omge'ven, omringen.
Umgebung, w. --, --en = omgeving, gezelschap; omstreken.
Umgegend, w. = omstreken, omgeving.
umgehen, uur. (f.) = rondgaan, ronddraaien (van een rad); om'loopen, een omweg maken; (van den tijd) omgaan, voorbijgaan, verlopen; omgaan (met iem.), verkeeren, (goed, slecht) behandelen; mit etw. u. = iets in 't hoofd hebben, van plan zijn; in meinem Keller geht es um = spookt het; als schim rondwaren; es geht der Meife nach um = 't gaat op de beurt; auf etw. u. = er op uit zijn; in der Stadt, auf Gassen u. = rondloopen; **umgehen**, (f.) = om iets (heen) gaan of loopen; (den vijand) onttrekken; ('t uiterste) vermijden; (de menschen) ontwijken, mijden, misleiden; (de wet) ontduiken. **umgehend** = uit omgeheuder Poft = per omgaande, met keerende post. **Umgebung**, w. -- = onttrekking (van den vijand); ontduiking.
umgekehrt = omgekeerd, andersom; verkeerd; u. wird ein Eßbüh daraus = je moet 't juist andersom doen, je doet 't verkeerd; u. ist auch gefahren = verkeerd gedaan! in umgekehrten Verhältnis = in omgekeerde verhouding; u. ! = integendeel!
umgestalten, fchw. (f.) = vervormen, van voorkomen doen veranderen, wijzigen, hervormen. **Umgestaltung**, w. = ver-, hervorming, verandering, reorganisatie.
umgießen ft. (f.) = overgieten, overtappen; overgieten, anders gieten; **umgießen** = omgol'ven, omge'ven.
umgittern, fchw. (f.) = omtraliën; met een hek, met traliëwerk omgeven.
umglän'zen, fchw. (f.) = omschij'nen, omschitteren, omgeven.
umgraben, ft. (f.) = omgraven, omspitten; omver'graven; **umgraben** = met een gracht omgeven.
umgrenzen, fchw. (f.) = omgrenzen, omgeven; omgrenzen, omschrijven.
umgürten, fchw. (f.) = (einen etw.) om'gorden, met een gordel omdoen; **umgürten** = (einen mit etw.) omgorden.
umhaß, m. = 't hergieten, 't anders gieten.
umhaben, uur. (f.) = omhebben.
umhacken, fchw. (f.) = omhakken, omhouwen, vellen; (den grond) met de hak omwerken.
umhalten, fchw. (f.) = omhelzen, omarmen.

Umhaling, w. —, —en = omhelzing, omarming.
Umhang, m. —(e)s, . hänge = manteltje, schoudermantel; gordijn. **umhängen**, fctw. (h.) = omhangen, aandoen; verhangen; **umhängen** mit etw. = met iets behangen.
umhängen, ft. (h.) = om'houwen, om'hakken.
umhr = rond, om, heen en weer, hier en daar; ruid u. ring3 u. = rondom, in 't rond. (Voor samenstellingen met **umher**, die hier niet opgenomen zijn, vergelijk men die met **herum**).
umherbilden, fctw. (h.) = rondkijken, rondzien. **umherfahren**, ft. (h. u. f.) = rondvaren, rondrijden; mit den Händen u. = gebaren maken. **umherflattern**, fctw. (h.) = rondfladderen. **umherfliegen**, ft. (f.) = rondvliegen, heen en weer vliegen. **umherführen**, fctw. (h.) = rond-, heen en weer leiden.
umhergehen, uur. (f.) = heen en weer loopen.
umherlaufen, ft. (f.) = heen en weer loopen of draven. **umherliegen**, ft. (h.) = hier en daar liggen, rondslingeren. **umherreisen**, fctw. (f.) = rondreizen, overal heen reizen. **umherreiten**, ft. (f.) = heen en weer rijden, een ritje doen. **umhersehen**, fctw. (h.) = van den een op den ander sturen. **umhersehen**, fctw. (h.) = rondzien. **umhersehen**, ft. (f.) = hier en daar zitten. **umherwerfen**, ft. (h.) = hier en daar neerwerpen. **umherziehen**, ft. (f.) = rondslepen, zwerfen.
umhin: nicht u. können = niet kunnen nalaten.
umhören: sich nach etw. u. = naar iets informeren.
umhüllen, fctw. (h.) = om'hullen, om'doen; **umhüllen** = omhullen.
umhüllen, fctw. (h.) = omgooien.
Umkehr, w. — = terugkomst, terugweg; omkeering, ommekeer. **umkehrbar** = omkeerbaar, omzetaar. **umkehren**, fctw. (h.) = omkeeren; omdraaien; onderste-boven keeren; (f.) omkeeren, terugkeeren; zie ook: umgekehrt. **Umkehrung**, w. — = omkeering.
umkippen, fctw. (h.) = omwippen, omwerpen; (f.) omslaan, kantelen, omkantelen.
umklaffen, fctw. (h.) = (een boom) omvatten, omvademen.
umklammern, fctw. (h.) = omklemmen, omknellen, in de armen sluiten.
umkleiden, fctw. (h.) = andere kleederen aandoen, verkleeden, anders kleeden; **umkleiden** = omkleed'en, bekleeden, behangen.
umknicken, fctw. (h.) = knikken, ombuigen; (f.) = om'knikken, breken.
umkommen, ft. (f.) = omkomen, om 't leven komen, 't leven verliezen; te gronde gaan, verloren gaan.
umkränzen, fctw. (h.) = omslaan, opslaan (den rand van een kleed bijv.).
umkrempeln = omkeeren, 't binnenste buiten keeren.
umkränzen, fctw. (h.) = omkransen, bekransen, met groen versieren.
Umkreis, m. = kring, omtrek, omvang, uitgestrektheid, uitgebreidheid; zehn Meilen im U. = tien mijlen in 't rond. **umkreisen**, fctw. (h.) = zich bewegen om; die Erde umkreift die Sonne = draait om de zon; Raßen u. den Galgen = omzwieren, vliegen rondom de galg.
umladen, ft. (h.) = overladen, op nieuw laden. **Umladung**, w. = overlading.
Umlage, w. = omslag (van de belastingen).

umlagern, fctw. (h.) = omleggeren, belegeren, omringen.
Umlauf, m. = draaiing, wenteling, omloop, loop (om iets heen); omloop, circulatie; in U. brengen, setzen = in omloop brengen. **umlaufen**, ft. (h.) = om'loopen, omver'loopen; (f.) draaien, wentelen, rondloopen, circuleeren; (van geruchten) de rondte doen; (van geld) in omloop zijn, circuleeren; om'loopen, een omweg maken; (van tijd) om'gaan, ten einde loopen; **umlaufen**, (h.) = om'loopen, loopen om. **Umlaufschreiben**, f. = rondschrjven, circulaire. **Umlaufzeit**, w. = omlooptijd.
Umlaut, m. = umlaut (klankwijziging van a, o, u, au in ä, ö, ü, äu). **umlauten**, fctw. (h.) = umlauten, wijzigen; den umlaut aannemen. **umlautfähig** = voor umlaut geschikt, te wijzigen.
umlegen, fctw. (h.) = (mantel) omdoen, omslaan; (verband) aanleggen; (kraag) omslaan, omvouwen; (een schip) omleggen, op zij leggen; (wasch) omleggen, keeren; (Truppen) omleggen, van plaats doen veranderen; (iets) verleggen, anders leggen; (belasting) om'slaan; der Wind legt sich um = slaat om, draait; **umlegen** = omgeven. **Umlegung**, w. — = omlegging, verlegging; omslag.
umleiten, fctw. (h.) = anders leiden, verleggen.
umlenken, fctw. (h.) = omwenden, omdraaien.
umleuchten, fctw. (h.) = omschijnen, omstralen, omschitteren.
umliegend = om'liggend, omrin'gend; die umliegende Gegend = de omstreken, omgeving.
ummauern, fctw. (h.) = ommuren.
ummodelln, fctw. (h.) = vervormen, veranderen.
ummünzen, fctw. (h.) = vermunten, hermunten.
umnachtten, fctw. (h.) = met nacht of duisternis omgeven, verduistern, in nacht hullen.
umnebeln, fctw. (h.) = omnevelen.
umpacken, fctw. (h.) = overpakken, anders pakken, verpakken.
umpanzern, fctw. (h.) = ompantseren.
umpählen, fctw. (h.) = ompalen, met palen omgeven, palissadeeren.
umpflanzen, fctw. (h.) = overplanten, verplanten, verpoten; **umpflanzen** = omplan'ten, rondom beplanten.
umpflügen, fctw. (h.) = om'ploegen.
umpfragen, fctw. (h.) = hermunten, overstempelen.
umquartieren, fctw. (h.) = van kwartier doen verwisselen.
umrahmen, fctw. (h.) = omlijs'ten, omra'men.
umrändern, fctw. (h.) = met een rand omgeven; schwarze umränderte Anzeige = zwartgerande advertentie.
umranfen, fctw. (h.) = omran'ken, omslin'geren.
umrauschen, fctw. (h.) = omruis'schen, ruis'schen om.
umreichen, fctw. (h.) = om'reiken, rondgeven.
umreißen = omvat'ten.
umreisen, fctw. (f.) = om'reizen, langs een omweg reizen, een omweg maken; **umreisen**, fctw. (h.) = om'reizen, een reis maken om.
umreißen, ft. (h.) = om'rakken, omver'halen, afbreken, sloopen.
umreiten, ft. (h.) = om'rijden, omver'rijden; (f.) = om'rijden, een omweg maken; **umreiten**, ft. (h.) = om'rijden, rijden om.

umrennen, unr. (h.) = omrennen, omverrennen; **umrennen** = omrennen, rennen om. **umringen**, fchw. (h.) = omringen, omgeven. **umriff**, m. = (van een teekening e. d.) om-trek, omlijning, schets; trek. **umritt**, m. = rondrit, rit om (iets) heen. **umrühen**, fchw. (h.) = omroeren. **umrütteln**, fchw. (h.) = omroeren, omschudden. **ums** = um das. **umfaden**, fchw. (h.) = in een anderen zak **umfagen**, fchw. (h.) = om'zagen. (doen). **umfalten**, fchw. (h.) = van zadel veranderen; van beroep, meening, partij veranderen, om-slaan. **umfah**, m. = omzet, ruilhandel, verkoop, handel, aftrek, debiet. **umfärmen**, fchw. (h.) = omzoo'men, zoomen, boorden. **umfassen**, ft. (h.) = herscheppen, veran-deren. **umfassung**, w. = herschepping, ver-andering. **umfassen**, fchw. (h.) = omschan'sen, ver-schansen. **umfassung**, w. = omschan'sing. **umfassen**, fchw. (h.) = om'krabben, om'-woelen. **umfassen**, fchw. (h.) = omscha'duwen. **umfassen**, w. : U. halten = inspectie houden, onderzoek doen, rondzien. **umfassen sich**, fchw. (h.) = omzien, rondzien, rondkijken. [**umfassen** = overzien' (van alle kanten) beschouwen]. **umfassen**, fchw. (h.) = om'scheppen, met een schep of schop omroeren, (koren) ver-schieten. **umfassen** = afwisselend, beurt om beurt (werken, vertellen). **umfassen**, fchw. (h.) = verzenden, terug-zenden. **umfassen**, fchw. (h.) = met een ijzeren band omgeven, beslaan. **umfassen**, ft. (h.) = om-, omver'schieten; heen en weer dreunen. **umfassen**, fchw. (h.) = overschepen; **um-fassen** = omvaren, om heen varen, om'-zeilen. **umfassung**, w. = omvaring. **umfassen**, m. = omslag, enveloppe; omslaan (van 't weer, van de publieke opinie); zuur worden (van melk, bier); (koude, natte) omslag, kompres, pap; omslag, opslag (van een kleedingstuk); [omzet, debiet]. **umfassen**, ft. (h.) = omslaan, vellen; omslaan, omkeeren (een blad); omslaan, opslaan (een kleedingstuk); omslaan, omdoen (een doek); (f.) = omslaan, omvallen, veranderen; (van wijn, bier, melk) zuur worden. [**umfassen**, (h.) = slaan om]. **umfassen**, f. = om-slagdoek. **umfassen**, ft. (h.) = omslui'pen; slui'pen om. **umfassen**, fchw. (h.) = omslui'eren, slui'eren. **umfassen**, ft. (h.) = omsluiten, insluiten; omklemmen. **umfassen**, ft. (h.) = omslingeren, om-kronkelen; omklemmen, omhelzen. **umfassen**, ft. (h.) = omsnijten, om-gooien, omwerpen. **umfassen**, ft. (h.) = omsmelten, opnieuw of anders smelten. **umfassen**, fchw. (h.) = veranderen, anders smeden. **umfassen** = omsme'den, met ijzer omgeven, rondom beslaan. **umfassen**, fchw. (h.) = omgespen; anders gespen.

umfassen, fchw. (h.) = omrijgen, ondoen; **umfassen** = omrijgen, omwinden, binden, met snoeren omgeven. **umfassen**, fchw. (h.) = inperken, beper-ken, omsluiten, omgrenzen. **umfassen**, ft. (h.) = overschrijven, veran-deren, wijzigen; **umfassen** = omschri'ven, nauwkeurig, anders zeggen, nauwkeurig be-palen, omgrenzen; (een figuur met een cirkel) omschrijven. **umfassung**, w. = --cu = verandering, afschrift, copie; **umfassung** = omschrijving. **umfassung**, w. = randschrift; opschrift, inscriptie. **umfassen**, fchw. (h.) = omschudden. **umfassen**, fchw. (h.) = (een glas water) omwerpen, omstorten; (water) storten: over-gieten. **umfassen**, fchw. (h.) = omfladderen, omzwieren; in zwermen vliegen of zich vlug bewegen om. **umfassen**, fchw. (h.) = omzweven. **umfassen**, m. --(e)s, --c = omweg, afdwa-ling; ohne **umfassen**(e) = zonder omwegen, zonder omhaal; er macht **umfassen** = hij draait er omheen. **umfassen**, fchw. (h.) = rondzwerfen om. **umfassen**, fchw. (h.) = omzwenken, draaien. **umfassen**, ft. (h.) = om'werpen, om'-zwaaien (een lans bijv.); **umfassen** = omgeven, vliegen om; slaan om. **umfassen**, fchw. (h.) = gonzen om, gon-zend zich bewegen om. **umfassung**, m. = omdraaiing, omwenteling; omkeering, wending, plotselinge verandering (van de fortuin, meening, toestanden). **umfassen**, fchw. (h.) = omzeilen, omver'zeilen. **umfassen** = omzel'en, om'zeilen. **umfassen**, ft. (h.) = omzien, omkijken, rondzien, rondkijken; sich nach einer besseren Wohnung u. = naar... uitzien, omzien. **umfassen** = omzetbaar, om te zetten, te veranderen. **umfassen**, fchw. (h.) = om iets heen zetten; verzetten, verplaatsen, anders plaatsen; omzetten, veranderen, overbrengen; omzetten, verhandelen, verkopen; **umfassen** = omgeven, omringen, omzetten, gar-neeren. **umfassung**, w. = omzetting; verplaatsing, verandering, overbrenging. **umfassung**, f. = ('t) om-zich-grijpen; uitbreiding, voortplanting. **umfassen**, w. = omzichtigheid, beleid; ge-zicht, uitzicht. **umfassen** = omzichtig, be-leidvol, voorzichtig. **umfassen**, w. -- = omzichtigheid, beleid. **umfassen**, ft. (h.) = omzinken, omvallen, neervallen, instorten. **umfassen** = voor niet, om niet, gratis te geef; tevergeefs, vergeefs, smeteloos; u. ist der Tod = niets voor niet. **umfassen**, fchw. (h.) = anders inspannen; omspannen, van paarden verwisselen; **um-fassen** = omspannen, omvatten. **umfassen**, zie unexpedieren. **umfassen**, fchw. (h.) = spelen (rond)om. **umfassen**, ft. (h.) = omspinnen, met vlechtwerk omgeven. **umfassen**, ft. (h.) = om(ver)springen; (f.) = omspringen (van den wind), plotseling veranderen; mit einem u. = met iem. om-springen, handelen; **umfassen**, (h.) = om iets heen springen. **umfassen**, fchw. (h.) = om'spoelen, omwas-

schén; **umspülen** = omspoe'len, omgolven.

Umstand, m. = omstandigheid; toestand, staat; die näheren Umstände = de bijzonderheden; unter Umständen = al naar omstandigheden, in sommige gevallen; Umstände machen = plichtplegingen, complimenten maken; ohne Umstände = zonder omslag; es macht mir keine Umstände = 't is me niet lastig, 't dérangeert me niet. **umständlich** = omstandig, uitvoerig, breedvoerig, wijdlooppig, omslachtig; van plichtplegingen houdend, complimenteus. **Umständlichkeit**, w. — = omslachtigheid, wijdloopigheid. **Umständlichkeit**, **kommissarius**, **främer**, m. = wijdlooppig, omslachtig, langdradig persoon. **Umständlichkeit** = bijwoord.

umstechen, ft. (h.) = (grond) ompspitten; (koren) verschieten; anders graveeren, bijwerken.

umstechen, fchw. (h.) = ('t haar) anders opmaken; (een jonge plant) verzetten; **umstechen** = omzet'len, omge'ven.

[**umstehen**, unr. (f.) = bederven, doodgaan].

umstehen (h) = omringen, staan (rond)om.

umstehend: auf der umstehenden Seite = op de ommezijde; die Umstehenden = de omstanders.

umsteigen, ft. (f.) = overstappen.

umstellen, fchw. (h.) = om'zetten (woorden, zinnen); verplaatsen (meubels e. d.), anders plaatsen, van plaats laten verwisselen; **umstellen** = omgeven, omringen, rondom bezetten (met); insluiten.

umstempeln, fchw. (h.) = veranderen, anders of opnieuw stempelen.

umsternen, fchw. (h.) = omva'ren, varen om.

umstimmen, fchw. (h.) = anders stemmen; fig. tot een andere meening brengen.

umstoßen, ft. (h.) = omstooten, omverwerpen; (met een onverwacht bezoek) overvallen; (een testament) ongeldig of krachteloos maken, vernietigen. **umstößlich** = omstootelijk, onzeker, onvast.

umstrahlen, fchw. (h.) = omstra'len.

umstricken, fchw. (h.) = overbreien, veranderen; **umstricken** = omstrik'ken, verstrikken in, omslui'ten, vangen; met breiwerk omgeven.

umströmen, fchw. (h.) = omstroo'men, omspoe'len.

umstülpen, fchw. (h.) = omkeeren, onderste boven keeren, (een rand van een hoed e. d.) omslaan, opslaan.

Umsturz, m. = ('t) omvallen, val; omverwerping, totale omkeer, revolutie. **umstürzen**, fchw. (h.) = omstorten, omkeeren, om(ver)werpen, omhalen; (f.) = omvallen, inzakken, instorten. **Umstürzer**, m. —s, — = lid van de revolutiepartij, revolutieman. **Umstürzpartei**, w. = revolutionaire partij, omwentelingspartij.

umtanzen, fchw. (h.) = om(ver)dansen; **umtanzen** = dansen (rond)om.

umtaufen, fchw. (h.) = verloopen, een anderen naam geven.

umtauschen, m. = ruil, ruiling. **umtauschen**, fchw. (h.) = omruilen, omwisselen.

umtoben, fchw. (h.) = omgie'ren, razen of gieren (rond)om.

umtönen, fchw. (h.) = omklin'ken, klinken (rond)om.

umtosen, fchw. (h.) = omloei'en, razen of loeien (rond)om.

umtreiben, ft. (h.) = rondrijven, rondjagen; laten rondzwerven; fchw. u. = rondwalen.

umtreten, ft. (h.) = om(ver)trappen; (schoenen) aftrappen.

Umtrieb, m. = draaiing, wenteling; beweging, omloop; Umtriebe = raddraaijerijen, intriges; sozialistische Umtriebe = socialistische beroeringen, woelingen.

umtun, unr. (h.) = omdoen (een mantel bijv.); fchw. nach etw. u. = naar iets informeeren, naar iets uitzien, zien te krijgen; [nog eens doen].

umwachsen, ft. (h.) = omgroe'len, rondom begroeien.

umwalten, fchw. (h.) = omgol'ven, golven (rond)om.

umwälzen, fchw. (h.) = omwentelen, omrollen, omverwerpen. **Umwälzung**, w. — = omwenteling (eig. en fig.), revolutie; omverwerping.

umwandeln, fchw. (h.) = rondwandelen; (geheel) veranderen; **umwandeln** = wandelen (rond)om, de rondte doen om iets. **Umwandlung**, w. = verandering. **Umwandlungsprozess**, m. = gedaanteverwisseling(sproces).

umwehen, fchw. (h.) = omwe'ven, omspin'nen.

umwischen, fchw. (h.) = omwisselen, verwisselen, wisselen, ruilen.

Umweg, m. = omweg (eig. en fig.); auf Umwegen = langs een omweg; er geht auf Umwegen = hij gaat niet recht door zee.

umwochen, fchw. (h.) = om'waaien; **umwochen** = omwaai'en, waaien (rond)om.

umwenden, unr. (h.) = omwenden, omkeeren, omdraaien; veranderen, anders maken; (f.) = omkeeren, terugkeeren. **Umwenden**, f. : im U. = in een oogwenk.

umwerfen, ft. (h.) = druk 't hof maken, met aanzoecken lastig vallen, omstu'wen.

umwerfen, ft. (h.) = om(ver)werpen, omgooien; (een mantel) omwerpen, omslaan; der Kutscher hat umgeworfen = de koetsier heeft 't rijtuig laten omslaan; der Kaufmann hat umgeworfen = is failliet; der Arbeiter hat umgeworfen = is blijven steken.

umwickeln, fchw. (h.) = (er) om wikkelen, om winden; anders inpakken; **umwickeln**, fchw. (h.) = omwikkelen, omwoe'len, omhullen.

umwinden, ft. (h.) = (er) om winden, (er) om doen; **umwinden**, ft. (h.) = omwik'kelen, omvlech'ten, omwin'den, omstrengelen, omkronkelen.

umwirbeln, fchw. (h.) = omwervelen, draaiend omhullen.

umwo'gen, fchw. (h.) = omgol'ven, omspoe'len.

umwohnend = omwonend, naburig.

umwölken, fchw. (h.) = omwolken (eig. en fig.), bewolken, doen betrekken; fchw. u. = betrekken, bewolkt worden.

umwühlen, fchw. (h.) = om'woelen, om'wroeten.

umzählen, fchw. (h.) = overtellen; rondtellen.

umzäpfen, fchw. (h.) = overtappen.

umzäunen, fchw. (h.) = omheinen. **Umzäunung**, w. —, —en = omheining, heining, schutting.

umzehig trinken = den beker laten rondgaan, beurtelings drinken.

umzeichnen, fchw. (h.) = overteekenen.

umziehen, ft. (h.) = om(ver)trekken; (een mantel) omslaan; (einen, sich) anders kleeden, verkleeden; (f.) verhuizen; **umziehen**, ft. (h.) = omgeven, omringen; eine Mauer um-

ziet die Stadt = loopt om de stad; der Himmel ist mit Wolken umzogen = met wolken bedekt; **um** **u.** = betrekken, donker worden.
umzingeln, idm. (h.) = omsingelen, insluiten.
Umzug, m. = omgang, processie; verhuizing; [verwisseling van kleederen, verkleeden].
Umzugs halber od. **umzugs halber** = wegens verhuizing. **Umzugskosten**, Pl. = verhuiskosten; overplaatsingskosten.
unabänderlich = onveranderlijk; onherroepelijk.
unabgemacht = onbeslist, onuitgemaakt.
unabhängig = onafhankelijk. **Unabhängigkeit**, w. = onafhankelijkheid.
unabkömmlich = onontbeerlijk, onmisbaar; er ist u. = hij kan niet van zijn werk af.
unabläßig, **unabläßiglich** = onophoudelijk, onafgebroken, voortdurend, aldoor.
unablöslich = onaflosbaar, niet af te lossen.
unabsehbar = onafzienbaar, onmetelijk, niet te overzien.
unabsetzbar = onafzetbaar.
unabstichlich = onopzettelijk, niet bedoeld, zonder opzet.
unabtretbar = onvervreemdbaar.
unabweislich = onafwijsbaar, gebiedend.
unabwendbar = onafwendbaar, onvermij-
unacht, zie unedjt. [delijk].
unachtsam = onachzaam, onoplettend, achteloos, slordig, onbezonnen. **Unachtsamkeit**, w. = onachzaamheid, achteloosheid, slordigheid, onbezonnenheid.
unadelig = niet adellijk, onedel, burgerlijk.
unähnlich = ongelijk, niet gelijkend, niet overeenkomstig.
unafechtbar = onbetwistbaar.
unangebaut = onbebouwd, ongebouwd.
unangebracht = ongepast, ontijdig.
unangehoert = rustig; ongestoord, onle-
unangekleidet = ongekleed.
unangemeldet = onaangemeld, onaangediend.
unangemessen = ongepast, ondoelmatig, on-
unangenehm = onaangenaam, onplezierig, lastig.
unangerührt = onaangeroerd.
unangesehen = onbelangrijk, onaanzienlijk; niet gezien, niet geacht; [niettegenstaande].
unangestellt = ongeplaatst, zonder betrek-
unangefrucht = ongeverfd.
unangefastet = onaangetast, onaangeroerd.
unangreifbar = ongenaakbaar, onaantast-
unanimität, w. = unanimitet; eenstem-
unannehmbar = onaannemelijk. **Unannehmlichkeit** = onaangenaamheid, moeilijk-
unansehnlich = onooglijk, ongunstig uitziend; onaanzienlijk.
unanständig = onfatsoenlijk, onbehoorlijk, onnet. **Unanständigkeit**, w. = onfatsoenlijk-
unantastbar = onaantastbaar.
unantastlich = onaptijtelijk, onsmakelijk, vies.
Unart, m. -(e)s, -e = deugniet, stouterd.
Unart, w. -, -en = onhebbelijkheid, onaangename eigenschap, onbeleefdheid, ver-

keerde gewoonte, slecht gedrag. **unartig** = stout, ondeugend; onnet, onbeleefd.
unartikuleriert = ongearticuleerd; onduidelijk.
unästhetisch = onaesthetisch, onsmakvol.
unauffindbar = onvindbaar, niet te vinden.
unaufgefordert = ongeroepen, ongevraagd, uit eigen beweging.
unaufgelöst = onopgelost.
unaufhaltbar, **unaufhaltbar** = onweer-
unaufhörlich = onophoudelijk, voortdurend, aanhoudend.
unauf lösbar, **unauf löslich** = onoplosbaar, niet op te lossen, niet te ontwarren.
unaufmerksam = onoplettend, verstrooid, afgetrokken.
unaufrechtig = onoprecht. **Unaufrichtigkeit**, w. = onoprechtheid.
unauffchiebbar, **unauffchieblich** = niet uit te stellen, dringend, urgent.
unausbleiblich = onvermijdelijk, onfeilbaar; dat ist u. = dat kan niet uitblijven.
unausdehnbar = onrekbaar, onuitzetbaar.
unausführbar = onuitvoerbaar, onmogelijk.
unausgebildet = niet geheel ontwikkeld, onontwikkeld, onbeschaafd.
unausgefüllt = niet gevuld.
unausgemacht = onuitgemaakt, onbeslist.
unausgesetzt = onophoudelijk, onafgebroken, voortdurend, zonder tusschenpoozen.
unauslöschbar, **unauslöschlich** = onuit-
unauslöslich = onaflosbaar, onafkoopbaar.
unausrottbar = onuitroeibaar, onvernietig-
unausprechlich = onuitsprekelijk, onzeg-
unausstehlich = onuitstaanbaar, onverdraag-
unaustigbar = onverdelgbaar, onuitwisch-
unausweislich = onvermijdelijk, niet te ontgaan.
Unband, m. -(e)s, -e = wildzang, wilde jongen, rekel. **unbändig** = onbeteugelbaar, onbedwingbaar, ontembaar, onhandelbaar; buitensporig, ontzettend.
unbarmerzig = onbarmhartig, onmeedoo-
unbarmerzigheit, w. = onbarmhar-
unbärtig = baardeloos, ongebaard. **Unbärtigkeit**, w. = baardeloosheid.
unbeachtet = ongemerkt, onopgemerkt; etw. u. lassen = op iets niet letten, iets buiten beschouwing laten.
unbeantwundet = onbetwist, onbestreden.
unbeantwortet = onbeantwoord. **unbeant-
unbearbeitet** = (zijde, metaal, steen) onbe-
unbebaut = onbebouwd.
unbedacht, **unbedachtam** = onbedachtzaam, onnadenkend, onbezonnen. **unbedachtfamer-
unbedeckt** = onbedekt, ongedekt, ontbloot.
unbedenklich = gevaarloos, waaraan geen bezwaar is verbonden; zonder aarzelen, zonder zich te bedenken.
unbedeutend = onbeduidend, onbelangrijk, weinig beteekend. **Unbedeutenheit**, w. = onbeduidendheid, weinig beteekenis.
unbedingt, **unbedingt** = volstrekt, bepaald, onvoorwaardelijk.

un'beëdigd = onbeëdigd.
un'beeinflukt = niet onder een of anderen invloed staande, vrij, onbelemmerd.
un'beeinträchtigt = onbeschadigd, onbena-deeld.
un'beëndigt = onvoltooid, onafgemaakt.
un'beerdigt = onbegraven.
un'befähigt = onbekwaam, zonder aanleg, onbegaafd.
un'befahrbar = onbevaarbaar, onberijdbaar.
un'befangen = onbevangen, onpartijdig, niet vooringenomen; ongekunsteld, natuurlijk, naïef, eenvoudig.
un'befestigt = niet versterkt.
un'befiedert = ongevederd, onbevederd.
un'befleckt = onbevlekt, onbesmet, vlekke-loos, smetteloos.
un'befriedigend = onbevredigend, onvol-doende. **un'befriedigt** = onbevredigd, on-voldaan.
un'befugt = onbevoegd, ongerechtigd.
un'begabt = niet begaafd, onbegaafd, zonder aanleg.
un'begleitet = niet begeleid, zonder geleide, alleen.
un'begraben = onbegraven.
un'begreiflich = onbegrijpelijk.
un'begrenzt = onbegrensd, grenzeloos, on-beperkt.
un'begründet = ongegrond. **Un'begründet-heit**, w. — = ongegrondheid.
un'begütert = onvermogend, niet goedge.
un'behaart = onbehaard.
Un'behagen = onbehagen, onbehaaglijkheid, onaangenaam gevoel. **un'behaaglich** = onbe-haaglijk, onaangenaam, onplezierig, onlekker, niet op zijn gemak. **Un'behaaglichkeit**, w. = onbehaaglijkheid, onaangenaam gevoel, onaangenaamheid, onlekkerheid.
un'behauen = onbehouwen, niet behouwen.
un'behellig = ongehinderd, zonder lastig gevallen te zijn.
un'behilffich = onbeholpen, onhandig, ver-legen.
un'behindert = onbelemmerd, ongehinderd.
un'beholfen = onbeholpen, onhandig, links(ch).
un'behülflich, zie un'behilffich.
un'behutjam = onbehoedzaam, onvoorzichtig, onbedachtzaam.
un'beirr'bar = vast, zeker, niet van de wijs te brengen; betrouwbaar. **un'beirrt** = zon-der zich van de wijs te laten brengen, kalm, rustig, vastberaden.
un'bekannt = onbekend; unbekante Größe = onbekende grootheid. **un'bekannterweife** = onbekend, zonder (iemand) te kennen, zonder met iem. bekend te zijn. **Un'bekanntheit**, w. = onbekendheid, onwetendheid. **Un'be-kanntschaft**, w. = onbekendheid.
un'bekehrt = onbekeerd.
un'beklebet = onbekleed, ongekleed.
un'bekümmert = onbekommerd, onbezorgd; seien Sie bekwegen u. = wees daaromtrent maar gerust.
un'beladen = onbeladen, ongeladen, ledig.
un'belaubt = bladerloos, kaal.
un'belebt = levenloos, onbezield, doodsch.
un'belesen = weinig belesen, ongeletterd.
Un'belesenheit, w. = geringe belesenheid.
un'beliebt = onbemind, niet geliefd, niet gewild, onpopulair. **Un'beliebtheit** = impo-pulariteit.
un'belohnt = onbeloond, zonder belooning.

un'bemannt = onbemand.
un'bemer'bar = onmerkbaar. **un'bemerkt** = onbemerkt, onopgemerkt.
un'bemittelt = onbemiddeld, onvermogend.
un'bemannt = onbenoemd; ongenoemd,
un'benidet = onbenijd. [naamloos.
un'benommen: das bleibt dir u. = dat staat u vrij, dat belet u niemand.
un'benutzt = ongebruikt, niet (goed) besteed.
un'beobachtet = onopgemerkt.
un'bequem = ongemakkelijk, ongeriefelijk, lastig, hinderlijk.
unbere'chenbar = onberekenbaar.
un'berechtigt = ongerechtigd, onbevoegd; ongegrond, onbillijk, onrechtmatig. **un'be-rechtigterweife** = onrechtmatig, zonder ge-rechtigd te zijn.
un'berichtigt = onverbeterd, niet in orde gemaakt; onvereffend.
un'beritten = onbersden (paard; nog niet be-reden; ruiter: niet konnende rijden; officier: niet rijdend).
un'berück'sichtigt = onopgemerkt, buiten beschouwing; etw. u. lassen = iets niet in aanmerking nemen.
un'berufen = ongeroepen; zonder roeping; u.! = moge 't zoo blijven! of goddank.
un'berühmt = onberoemd, weinig bekend, vergeen.
un'berührt = onaangeroerd (eig. en fig.).
un'beschadet, Präp. mit Gen. [od. mit Dat.]: u. meines Rechtes od. meines Rechtes u. = behoudens of met voorbehoud van mijn recht, mijn recht voorbehouden, zonder te kort te doen aan of onverminderd mijn recht.
un'beschädigt = onbeschadigd, ongedeerd, goed en wel.
un'beschäftigt = zonder bezigheid, niets doende.
un'beschattet = onbeschaduwd.
un'bescheiden = onbescheiden, vrijpostig, onbeschaamd.
un'beschlagen = onbeslagen; in einer Wissen-schaft u. sein = niet thuis zijn in, niet op de hoogte zijn met of van een wetenschap.
un'beschneitten = onbesnoeid, onbesneden.
un'bescholten = onbesproken, zonder smaad, vrij, rein. **Un'bescholtenheit**, w. — = smette-loosheid, reinheid.
un'beschränkt = onbeperkt, onbegrensd, absoluut.
un'beschreiblich = onbeschrijfelijk, onuit-sprekelijk, buitengewoon. **un'beschrieben** = onbeschreven, blanco; niet beschreven; niet in woorden of op papier gebracht.
un'beschrrien = onbesproken; ook = unberufen.
un'beschützt = onbeschut.
un'beschwerlich = gemakkelijk, zonder be-zwaar. **un'beschwert** = onbezwaard, vrij, zuiver; zonder bezwaar.
un'bezeelt = onbezield, zielloos, levenloos.
un'beziehen = onbezien, ongezien, onbekeken.
un'bezet = onbezet, vrij, vacant, zonder bezetting; ongegarneerd.
un'besteg'bar, **un'bestiglich** = onoverwinnelijk.
un'bestigt = onoverwonnen.
un'bejoldet = onbezoldigd, ongesalariëerd.
un'besonnen = onbezonnen, onnadenkend, roekeloos. **Un'besonnenheit**, w. = onbezon-nenheid enz.
un'bezorgt = onbezorgd, onbekommerd, ge-rust; einen Auftrag u. lassen = onuitgevoerd laten.

un'bestand, m. = onbestendigheid, veranderlijkheid, onstandvastigheid, ongedurigheid.
un'beständig = onbestendig, ongedurig, veranderlijk, onstandvastig. **un'beständigfeit**, m. = Unbestand.
unbestel'baar, **unbestel'lijk** = onomkoopbaar.
un'bestelbaar = onbeklimbaar, niet te bestijgen, ontoegankelijk.
un'bestelbaar = onbestelbaar. **un'bestelt** = onbesteld, niet bezorgd, niet besteld, niet bebouwd.
un'bestimbaar = onbepaalbaar; niet te omschrijven. **un'bestimmt** = onbestemd, onbepaald, onduidelijk, vaag, niet vast, onzeker.
un'bestraft = ongestraft.
un'bestreitbaar = onbetwistbaar. **un'bestreiten** = onbetwist.
un'betreift = niet betrokken; *ich bin bei der Sache u.* = ik heb er geen belang bij, geen deel aan, ben er niet bij betrokken, ben geen belanghebbende.
un'betont = onbeklemd, niet beklemd, zonder klemtoon.
un'beträchtlich = onbelangrijk, onaanzienlijk, onbeduidend.
un'betreuert = onbetreurd, niet betreurd.
un'betreubar = ontoegankelijk. **un'betreten** = onbetreden, onbegaan; niet verlegen, onverbluft.
un'beugsam = onbuigzaam, vast.
un'bewacht = onbewaakt.
un'bewaffnet = ongewapend; *das unbewaffnete Auge* = 't bloote oog.
un'bewandert = ongeoeffend, onbedreven, weinig of niet op de hoogte.
un'beweeglich = onbeweeglijk; (van goederen, sterren) vast. **un'bewegt** = onbewogen, onbeweeglijk; ongevoelig, onaangedaan, ongeroerd.
[un'bewehrt = ongewapend].
un'beweibt = ongehuwd, ongetrouwd.
unbeweis'lich = onbewijsbaar. **un'bewiesen** = onbewezen.
un'bewohnbar = onbewoonbaar. **un'bewohnt** = onbewoond.
un'bewölkt = onbewolkt, wolkeloos, helder.
un'bewusst = onbewust, onwillekeurig; onbekend; *mir u.* = buiten mijn weten.
un'bezahbar = onbetaalbaar, niet te betalen, onschatbaar. **un'bezahlt** = onbetaald.
un'bezähmbar = ontembaar. **un'bezähmt** = ongetemd.
un'bezeugt = niet (door getuigen of bewijzen) gestaafd, onbetuigd.
un'bezweifelbar = ontwijfelbaar.
un'bezwingbar, **unbezwing'lich** = onbedwingbaar, niet te beteugelen, onoverwinnelijk.
un'biblisch = onbijbelsch, niet bijbelsch.
un'biegsam = onbuigzaam, onbuigbaar.
un'bilde, w. —, —n (*poet.*) = **un'bill** = onbillijkheid, onrechtvaardigheid, onrecht; belediging, beschimping; ruwheid (van 't weer).
un'bildsam = onplooibaar, onhandelbaar.
un'bill, zie **un'bilde**. **un'billig** = onbillijk, onredelijk, onrechtvaardig.
un'blutig = onbloedig, zonder bloedvergieten.
un'bohmähig = in verzet komend, weder-spännig.
un'braud, m. = misbruik, verkeerd gebruik.
un'brauchbar = onbruikbaar, nutteloos.
un'brennbar = onbrandbaar.
un'bürgerlich = onburgerlijk, een burger onwaardig.

un'bußfertig = onboetvaardig.
un'christlich = onchristelijk. **un'christlichfeit** w. = onchristelijkheid.
und = en; *du mußt u. fohst' es mein Leben = je moet, al zou 't me ook mijn leven kosten.*
un'dank, m. = ondank, ondankbaarheid; *U. ist der Welt Lohn* = ondank is 's werelds loon. **un'dankbar** = ondankbaar. **un'dankbarfeit**, w. = ondankbaarheid.
undefinier'bar = ondefinieerbaar, niet te definiëren, niet te omschrijven.
undefinier'bar = onbuigbaar.
un'denkbar = ondenkbaar, onmogelijk.
un'denklich = onheuglijk.
un'deutlich = onduidelijk, onklaar, duister, verward. **un'deutlichfeit**, w. = onduidelijkheid enz.
un'deutsch = onduitsch, niet-Duitsch, slecht Duitsch; onverstaanbaar.
un'dicht = niet dicht, lek.
un'dichterlich = ondichterlijk.
un'dienlich = ondienstig, ongeschikt, ongopast. [**un'dienst**, m. = ondienst.]
un'dienstfertig = ongedienstig. weinig gedienstig, niet dienstvaardig.
undine, w. —, —n = undine, waternimf.
un'ding, f. = onding, hersenschim, iets onmogelijks, [niets].
un'disziplinirt = ongedisciplineerd, niet aan tucht gewend.
un'dramatisch = ondramatisch.
undulation, w. —, —en = undulatie, golving, golfbeweging.
un'duldsam = onverdraagzaam. **un'duldsamfeit**, m. = onverdraagzaamheid.
un'durchdringlich = ondoordringbaar; onnaspeurlijk, ondoordringelijk. **un'durchdringlichfeit**, m. = ondoordringbaarheid.
un'durchsforcht = ondoorzocht; *fig.* braakliggend.
un'durchsichtig = ondoorzichtig, ondoorschijnend.
un'eben = oneffen, ongelijk, ruw, hobbelig; *unebene Wort* = onbetamelijk woord; *das ist nicht u.* = dat is niet mis, niet gering; *das ist kein unebene Mädchen* = dat meisje is niet kwaad, ziet er goed uit.
un'ebenbürtig = van mindere afkomst, niet gelijk in stand.
un'ebenheit, w. —, —en = oneffenheid.
un'echt = onecht, nagemaakt, valsch. **un'echtheit**, w. = onechtheid.
un'edel = onedel, niet edel, gering; gewoon.
un'ehelich = onecht, onwettig; natuurlijk (kind).
un'ehrbar = oneerbaar, onbetamelijk. *schandlich*.
un'ehre, w. = oneer, schande. [delijk].
un'ehrerbietig = oneerbiedig.
un'ehrlich = oneerlijk; valsch. **un'ehrlichfeit**, m. = oneerlijkheid.
un'eigennutz, m. = belangeloosheid. **un'eigennützig** = belangloos, onbaatzuchtig.
un'eigennützigfeit, m. = belangeloosheid.
un'eigentlich = oneigenlijk, figuurlijk.
un'einbringlich = oninbaar.
un'eingebunden = oningebonden, ongebonden, zonder band.
un'eingedenk: *eines Dinges u.* = niet denkend aan iets, niet gedachtig aan iets.
un'eingeladen = ongenoodigd, ongevraagd.
un'eingelöst = niet ingelost; (van beluften) niet nagekomen.
un'eingeschränkt = onbeperkt, onbegrensd, absoluut.

un'eingeweiht = oningewijd, ongewijd, niet ingezegend.
un'einig = oneinig, oneens, oneensgezind; zie jind u. = ze zijn 't niet eens, ze liggen met elkaar overhoop. **Un'einigheit**, w. = oneenigheid, oneensgezindheid, tweedracht, **un'einighbar** = onneembaar. [twist.
un'eins, zie uneinig.
un'empfanglich (für) = onontvankelijk, onvatbaar.
un'empfindlich (gegen) = ongevoelig, onverschillig.
unend'lich = oneindig (God); u. klein = oneindig klein; u. schwer = onbeschrijfelijk moeilijk. **Unend'lichheit**, w. = oneindigheid.
un'entbehr'lich = onontbeerlijk, onmisbaar.
un'entdeckt = onontdekt, niet ontdekt.
unentgelt'lich = kosteloos, voor niet, gratis, zonder betaling. **Unentgelt'lichheit**, w. = kosteloosheid.
un'enthüllt = niet onthuld.
unentrinn'bar = onontloopbaar, niet te ontlopen, onvermijdelijk.
un'entschieden = onbeslist, onuitgemaakt, onzeker; besluiteloos.
Un'entschiedenheit, w. = onbeslistheid, onzekerheid, besluiteloosheid.
un'entschlössen = besluiteloos, onzeker, weifelend.
un'entschuldbar = niet te verontschuldigen.
un'entgelt = niet ontzegd.
un'entwegt = vastberaden, onwrikbaar.
un'entwikkelt = onontwikkeld.
unentwirr'bar = niet te ontwarren.
unentziffer'bar = niet te ontcijferen: onleesbaar, duister.
un'ensünd'bar = onontvlambaar, niet ontbrandbaar.
un'erachtet, zie ongeachtet.
unerbitt'lich = onverbiddelijk, onvermurwbaar.
un'erbrochen = (van brieven) ongeopend; (van deuren e. d.) niet opengebroken, onaan-geroerd.
un'erfahren = onervaren, onbedreven.
unerfand'lich = niet te vinden, onverklaarbaar.
unerforsch'lich = ondoorgronddijk, niet te ontdekken, onaspaurlijk.
un'erfreulich = onaangenaam, verdrietig, onplezierig, onverkwikkelijk.
unerfüll'bar = onvervulbaar, niet te vervullen.
unergründ'lich = ondoorgronddijk; onpeilbaar.
un'erheblich = onbelangrijk, onbeduidend, weinig beteekenend.
un'erhört = onverhoord, ongehoord, fabelachtig, alles overtreffend.
un'erfenn'bar = onkenbaar, onherkenbaar.
unerklär'lich = onverklaarbaar.
un'erlösl'ich = onvermijdelijk, noodig, noodzakelijk.
un'erlaubt = ongeoorloofd, verboden.
un'ermeß'lich = onmetelijk, enorm; niet te gissen, ongelooftelijk.
un'ermüd'lich = onvermoeid, onvermoeibaar.
un'eröffnet = ongeopend.
un'erörtert = niet behandeld, onbesproken.
un'erprobt = onbeproefd.
un'erquid'lich = onverkwikkelijk, onaangenaam, verdrietig.
un'erreichbar = onbereikbaar, ongenaakbaar.
un'erreich = niet bereikt.
un'erfätt'lich = onverzadelijk. **Un'erfätt'lichheit**, w. = onverzadelijkheid.

un'erfchöpf'lich = onuitputtelijk. **un'erfchöpft** = niet uitgeput.
un'erfchroden = onverschrokken, onversaagd.
Un'erfchrodenheit, w. = onverschrokkenheid, onversaagdheid.
un'erfchüt'terlich = onschokbaar, onwankelbaar, onwrikbaar.
un'erfchwing'lich = onbereikbaar, bovenmatig, buitensporig.
un'erfetz'bar, **un'erfetz'lich** = niet te vervangen; onherstelbaar.
un'erfruchtlich = onvruchtbaar, nutteloos.
un'erfrieg'lich = onbeklimbaar, ontoegankelijk.
un'erfrag'lich = ondraaglijk, onuitstaanbaar, onduelbaar.
un'erwachsen = onvolwassen.
un'erwähnt = onvermeld, ongenoemd; etw. u. laffen = geen melding van iets maken.
un'erwartet = onverwacht, onvoorzien; onverwachts, onvoorzien.
unerweich'lich = onvermurwbaar.
un'erweis'lich = onbewijsbaar.
un'erwidert = onbeantwoord.
un'erwiefen = onbewezen.
un'erwünscht = ongewenscht, onaangenaam, verdrietig.
un'erzähl'bar = onvertelbaar, niet te vertellen.
un'erzogen = onopgevoed, jong.
un'fähig (zu) = onbekwaam, niet in staat, ongeschikt. **Un'fähigheit**, w. = onbekwaamheid, ongeschiktheid.
unfahr'bar = onberijdbaar, onbevaarbaar.
Un'fall, m. = ongelukkig geval, ongeluk, onheil, ramp. **Un'fallversicherung**, w. = verzekering tegen ongelukken. **Un'fallversicherungsgesetz**, f. = ongevallenwet.
unfähig'bar = onbereikbaar. **unfähig'lich** = onbegrijpelijk, duister, niet te vatten, niet te begrijpen.
unfehl'bar = onfeilbaar, stellig, onvermijdelijk. **Unfehl'barheit**, w. = onfeilbaarheid.
un'fein = niet fijn, onnet, onkiesch.
un'fern = niet ver.
un'fertig = onvoltooid, onafgemaakt, niet gereed.
Un'flät m. -(e)s = vuil, viezigheid, vuilheid, vuiligheid; der II. = die vuilik, dat zwijn!
Un'fläter, m. -s, -- = vuilik. **un'flätig** = vuil, vies.
Un'fleiß, m. = gebrek aan vlijt, luiheid. **un'fleißig** = niet vlijtig, lui.
un'folgsam = onvolgzaam, onmeegaand, ongehoorzaam.
un'förmlich = vormeloos, mismaaft, wanstaltig.
un'franciert = ongefrankeerd.
un'französisch = onfransch, slecht Fransch, geen Fransch.
un'frei = onvrij, afhankelijk, onderworpen; lijfeigen.
un'freiwillig = onvrijwillig, onwillekeurig.
un'freund (einem od. mit einem) = onvriendelijk gezind, vijandig gezind, kwade vrienden.
un'freundlich = onvriendelijk, onbeminnelijk, norsch, onaangenaam, ruw. **Un'freundlichkeit**, w. = onvriendelijkheid enz. **un'freundschaftlich** = onvriendschappelijk.
Un'friede, w. = onvrede, tweedracht, oneenigheid. **un'friedlich** = onvreedaam, twistziek.
un'fruchtbar = onvruchtbaar. **Un'fruchtbarheit**, w. = onvruchtbaarheid.

Un'fug, m. —(e)s = onbetamelijkheid, onbetamelijkheden, uitspattingen, ongeregeligheden; mit etw. ll. treiben = misbruik van iets maken. **un'függam** = onhandelbaar, weinig meegaand, niet inschikkelijk.
un'fühlbar = onvoelbaar, ontastbaar.
un'fürsich = onvorstelijk.
un'galant = ongalant.
un'gangbar = onbegaanbaar, weinig begaan; (van munten) niet gangbaar.
un'gar = ongaar.
Un'gar, m. —n, —n = Hongaar. **Un'garin**, m. —, —nen = Hongaarsche. **un'gariſch** = Hongaarsch. **Un'garu**, f. = Hongarije. **Un'garwein**, m. = Hongaarsche wijn.
un'gaſſich = ongestavrij.
un'geacht = ongeacht, niet geacht; u. feiner $\text{\textcircled{S}}$ merzen = ondanks, niettegenstaande, in weerwil van zijn pijnen; u. er nicht ſtarf mar = niettegenstaande hij niet sterk was.
un'geahndet = ongestraft, ongewroken.
un'geahnt = onvermoed, onverwacht, nooit gedacht.
un'gebahnt = ongebaand, onbegaanbaar, onbegaan.
un'gebärdig = ongemanierd, wild, woest, weerbarstig.
un'gebaut = ongebouwd, onbebouwd.
un'gebeten = ongevraagd, niet verzocht, niet uitgenoodigd; wer u. foumt, geht ungebanft dabon = ongenooide gasten zijn zelden welkom.
un'gebengt = ongebogen.
un'gebildet = onbeschaafd, slecht opgevoed, onontwikkeld, ruw, onbehouden.
un'geblickt = ongebleekt.
un'geblümt = ongebloeemd, ongewerkt, effen.
un'geboren = ongebooren.
un'gebrannt = ongebrand; ungebrannte Afche = stuk hout, stok.
un'gebräuchlich = ongebruikelijk, niet gebruikelijk. **un'gebraucht**, = ongebruikt.
un'gebrochen = ongebroken (fig.).
Un'gebüßr, w. — = onbetamelijkheid, onbehoorlijkheid, ongepastheid; onrechtvaardigheid; buitensporigheid; zur ll. = buitensporig, onbetamelijk. **un'gebüßrlich** = onbetamelijk, onbehoorlijk, ongepast, onbillijk, onredelijk, onrechtvaardig.
un'gebunden = ongebonden, niet gebonden; on(in)gebonden, vrij; die ungebundene Rede = 't proza, ongebonden stijl. **Un'gebundenheit**, w. — = ongebondenheid, vrijheid.
un'gedeckt = ongedekt; onbeschut; ungedeckter Credit = blanco credit.
un'gedeßlich = onvoordeelig, ongunstig (voor den wasdom), niet groeizaam; (van spijzen) ongezond, onvoedzaam.
un'gedruckt = ongedrukt.
Un'gebuld, w. — = ongeduld, ongeduldigheid.
un'geduldig = ongeduldig.
un'geignnet = ongeschikt; u. ſein zu = zich voor iets niet leenen.
un'gefähr = waarschijnlijk, vermoedelijk; ongeveer, omtrent, bijna; [toevallig, bij toeval]; von u. = bij toeval, toevallig; der un'gefähre Wert, Preis = de vermoedelijke waarde, prijs. **Un'gefähr**, f. —s = toeval, blind toeval.
un'gefährdet = gevaarloos, buiten gevaar.
un'gefährlich = niet gevaarlijk.
un'gefällig = ongedienstig.
un'gefällig = onvervalscht.

un'gefärbt = ongeverfd, ongekleurd; onverbloemd, oprecht.
un'gefiedert = ongevederd, kaal.
un'gefüge, **un'gefügig** = onhandelbaar, weerbarstig; plomp.
un'gegliedert = ongeleed, zonder geleedingen.
un'gegründet = ongegrond.
un'gehalten = boos, ontevreden, verstoord.
un'geheftet = oningenaaid, niet ingenaaid.
un'geheßen = onbevolen, vrijwillig, onge-
un'gehemmt = onbelemmerd, vrij. [vraagd.
un'gehenselt = ongehuicheld, oprecht, ongeveinsd.
Un'geheuer, f. —s, — = monster. **ungeheuer** = monsterachtig, kolossaal, verbazend (groot); das geht ins Ungeheure = dat loopt in 't wonderbaarlijke. **Ungeheuerlichkeit**, w. — = monsterachtigheid, monstrositeit.
un'gehindert = ongehinderd, onbelemmerd.
un'gehobelt = ongeschaafd, ruw, onbehouden, lomp.
un'gehörig = onbehoorlijk, onbetamelijk, ongepast; onbillijk.
un'gehörſam = ongehoorzaam, weerspanning.
Un'gehörſam, m. = ongehoorzaamheid.
un'gehört = niet gehoord.
un'geſſlich = ongeestelijk: onpassend voor geestelijke, een geestelijke onwaardig, wereldlijk, niet-geestelijk.
un'gefant = ongekend.
un'gefränkt = niet gekrenkt, ongedeerd, rustig.
un'gefünſtelt = ongekunsteld, natuurlijk, eenvoudig.
un'geladen = ongenoodigd, ongevraagd; ongeladen.
un'geläutert = ongelouterd, ongezuiverd, ruw. [**Un'geld**, f. = belasting, accijns.]
un'gelecker Bär = ongelikte beer.
un'gelegn = ongelegen, ongeschikt, te onpas; zu einer ungelegenen Zeit = op een ongeschikten tijd. **Un'gelegnheit**, w. = ongelegenheid, hinder; einem Ungelegnheit machen = iem. lastig vallen, ongelegen komen.
un'gelegt = ongelegd; ungelegte Eier = niet bestaande dingen.
un'gelehrig = onleerzaam, onbevattelijk.
un'gelenkig = stijf, lomp, log, ongeschikt, onhandig, linksch.
un'gelesen = ongelezen.
un'gelöscht = ongebluscht, ongelescht, ongesteld; ungelöschter Kalk = ongebluschte kalk.
Un'gemach, f. —(e)s, —e = ongemak, hinder-
(lijkheid), last, ongesteldheid. **un'gemächlich** = ongemakkelijk, niet op zijn gemak.
un'gemäßen = ongemest.
un'gemein, **ungemein** = ongemeen, ongewoon, zeldzaam, buitengewoon, wonderlijk.
un'gemeldet = niet aangemeld, onaangemeld; onvermeld.
un'gemengt = ongemengd, onvermengd.
un'gemessen = ongemeten, onmetelijk.
un'gemischt = ongemengd, onvermengd.
un'gemünzt = ongemunt (goud of zilver in massa)
un'gemüßlich = ongezellig, onbehaaglijk, triestig, niet aantrekkelijk.
un'genant = ongenoemd.
un'genau = onnauwkeurig, onjuist. **Un'genauigkeit**, w. = onnauwkeurigheid, slordigheid.
un'geniert (spr.: . . zje . .) = ongegenierd, vrij, los, ongedwongen.

un'genießbar = onbruikbaar, oneetbaar, ondrinkbaar; ongenietbaar, flauw, laf, vervelend, onuitstaanbaar.
un'genossen = ongebruikt, onaangeroerd.
un'genötigt = ongedwongen, ongenoodzaak; u. ejjen = zich niet laten bidden.
un'genügend = onvoldoende. **un'genügsam** = ontevreden, onmatig, niet te voldoen, veel-eischend.
un'geordnet = ongeregeld, niet gerangschikt.
un'geplaffert = ongeplaveid, niet bestraat.
un'geplügt = onbeploegd, braak liggend.
un'geprägt = ongemunt, ongestempeld.
un'gepreßt = ongeperst, onopgemaakt (leder, laken e. d.).
un'geprüft = niet onderzocht, zonder te onderzoeken; ongeëxamineerd.
un'gepußt = ongepoetst, niet schoongemaakt, ongedaan; ongetooid.
un'gerächt = ongewroken.
un'gerade = ongelijk, niet recht; oneven.
un'geraten = bedorven, ontaard.
un'gerechnet = ongerekend, niet meegerekend, zonder mee te rekenen.
un'gerecht = onrechtvaardig, onbillijk. **un'gerechtfertigt** = ongerechtvaardigd. **un'gerechtfertigt**, w. = onrechtvaardigheid, onredelijkheid.
un'geregelt = ongeregeid, niet geregeld.
un'gereimt = onberijmd, ongerijmd (ook fig.); ungeremtes Zeug = onzin, zottepraat. **un'gereimtheit**, w. -, -en = ongerijmdheid, onzinnigheid.
un'gern = ongaarne, niet graag.
[un'gerochen = ongewroken.]
un'gerügt = ongelaaft, onberispt; ich kann das nicht u. lassen = ik kan dat niet zó laten voorbijgaan, dat moet ik wel afkeuren.
un'gerührt = ongeroerd, onaangedaan, onbewogen.
un'gerüpft = ongeplukt; u. davonkommen = er zonder kleerscheuren afkomen.
un'gerüstet = niet toegerust, ongewapend.
un'gefalzen = niet gezouten, laf, flauw.
un'gefattelt = ongezadeld, zonder zadel.
un'gefättigt = onverzadigd.
un'gefäuert = ongezuurd.
un'gefäumt = niet gezoemd, ongezoemd; onmiddellijk, dadelijk, zonder dralen.
un'geschält = ongeschild, ongepeld.
un'geschehen = niet gebeurd, ongedaan.
un'geschent = onbeschoemd, onbevreemd.
un'geschichtlich = onhistorisch.
un'geschikt, f. -(e)s; **un'geschicklichkeit**, w. = onhandigheid, ongeschiktheid. **un'geschickt** = onhandig, onbekwaam, links. **un'geschicktheit**, w. = onhandigheid.
un'geschlacht = onbehouwen, lomp, log, plomp.
un'geschliffen = ongeslepen; niet scherp (van messen e. d.), ruw (van diamanten, mensen), onbeschaafd, lomp.
un'geschmälert = onverminderd, ongeschonden, onverkleind, geheel en al, ten volle.
un'geschmeibig = niet meegevend, onsoepel, stug.
un'geschminnt = niet geblanket, onopgesmukt.
un'geschmückt = ongetooid.
un'geschoren = ongeschoren; etnen u. lassen = iem. ongemoeid laten.
un'geschützt = onbeschat, onbeschermd.
un'geschwächt = onverzwakt.
un'geschwänzt = ongestaart.

un'gesehen = ongezien, ongemerkt.
un'gefellig = ongezellig, schuw.
un'gefellighaftig = onmaatschappelijk, anti-maatschappelijk.
un'gefällig, **un'gefelmäßig** = onwettig, strijdig met de wet, onwettelijk.
un'gefittet = onbeschaafd, ruw, ongemaniert.
un'gefotten = ongekookt, rauw.
un'gefräßig = onsprakzaam, stil.
un'gestalt, **un'gestaltet** = wanstaltig, misvormd, monsterachtig.
un'gestärkt = ongesterk; niet gestijfseld, ongesteven.
un'gesteift = ongelaarsd, zonder laarzen.
un'gesteilt = ongesteeld, zonder steel.
un'gestilt = ongestild, ongelescht, niet be-daard.
un'gestört = ongestoord, rustig, onafgebroken.
un'gestraft = ongestraft.
un'gestüm = onstuimig, heftig, hevige, woedend, bar. **un'gestium**, f. u. m. -(e)s = onstuimigheid, hevigheid.
un'gesucht = ongezocht, natuurlijk.
un'gesund = ongezond. **un'gesundheit**, w. = ongezondheid; (van personen) slechte gezond-heid.
un'geteert = ongeteerd.
un'geteilt = onverdeeld, eensgezind, algemeen.
un'getrennt = niet gescheiden, ongescheiden.
un'getreu (poët.) = ontrouw, trouweloos.
un'getrübt = (van den hemel) onbewolkt, helder; (van vreugde e. d.) ongestoord, onvermengd.
un'getüm, f. -(e)s, -e = monster, gedrocht.
un'geübt = ongeoeffend, onbedreven.
un'gewalft = ongevold.
un'gewandt = onhandig.
un'gewaschen = ongewasschen; vuil; er hat ein ungewaschenes Maul = hij is erg los in den mond, heeft een booze tong; ungewaschenes Zeug reben = zottepraat uitslaan; u. davonkommen = er ongestraft afkomen.
un'geweiht = ongewijd, oningewijd.
un'gewiß = onzeker, ongewis; aufß ungewisse = op goed geluk.
un'gewissenhaft = niet nauwgezet.
un'gewißheit, w. = onzekerheid.
un'gewitter, f. = onweer.
un'gewünigt = onnoozel.
un'gewohnheit, w. = ongewoonte. **un'gewöhlich** = ongewoon, ongebruikelijk; buitengewoon, zonderling, zeldzaam. **un'gewohnt** = ongewend, vreemd, ongewoon.
un'gezählt = ongeteld.
un'gezähmt = ongetemd; razend, woest.
un'gezäumt = onbetoomd, niet getoomd, zonder toom.
un'geziefer, f. -s = ongedierte, wormen, insecten.
un'geziemend = onbetamelijk, ongepast, onbeoorlijk.
un'gezogen = onopgevoed, ongemaniert, brutaal.
un'gezügelt = onbeteugeld, teugeloos, toomeloos, woest.
un'gezwirnt = ongetwijnd.
un'gezwungen = ongedwongen, vrij, natuurlijk, niet gemaakt, losjes, gemakkelijk.
un'glaube, m. = ongelooft, ongelooftigheid.
un'gläubig = ongelooft; niet lichtgelooft, niet(s) geloovend. **un'gläubigkeit**, w. - = ongelooftigheid, ongelooft. **un'gläublich** = ongelooftelijk. **un'gläubwürdig** = niet geloofwaardig.

un'gleich = ongelijk, verschillend, onessen, veranderlijk; u. besser = veel beter, niet te vergelijken. **un'gleichartig** = ongelijksoortig. **un'gleichförmig** = ongelijkvormig, in vorm verschillend, van verschillende vorm. **Un'gleichheit** w. = ongelijkheid, oneffenheid. **un'gleichmäßig**; **namig**; **seitig** = ongelijkmatig; -namig; -zijdig. **Un'glimpf**, m. -(e)s = ruwheid, strengheid, hardheid, beschimping minachting. **un'glimpflich** = streng, hard, ruw. **Un'glück**, f. (Pl. Unglücksfälle) = ongeluk, onheil, ramp, tegenspoed; U. haben = ongelukkig zijn; zum U. = bij ongeluk; U. ist immer zu etwas gut od. sein U. so groß, es hat ein Glück im Schicksal = er is geen ongeluk, of er is een gelukje bij; das ist weiter sein U. = dat is niet zoo heel erg. **un'glücklich** = ongelukkig, onfortuinlijk. **un'glücklichweise** = ongelukkig(erwijze), bij ongeluk. **Un'glücksbote**, m. = ongeluksbode. **Un'glücksbotenschaft**, w. = ongelukstijding, jobs-tijding. **un'glücklich** = ongelukzalig, ongelukkig, rampzalig. **Un'glücksfall**, m. = ongeluk, ongelukkig geval, onheil, ramp. **Un'glücksgefährte**, **genosse**, m. = rampgenoot, broeder in 't ongeluk. **Un'glücksfind**, f.; **prophet**, m. = ongelukskind; -profeet. **Un'glücksstifter**, m. = onheilstifter. **Un'glücksstunde**, w.; **tag**, m.; **vogel**, m. = ongeluksuur; -dag; -vogel. **Un'gnade**, w. = ongenade. **un'gnädig** = onbarmhartig, ongenadig, onwelwillend, slecht geluimd, verdrietig; guur; kwalijk. **un'göttlich** = ongoddelijk. **un'grammatisch** = ongrammatisch, onsprak-kunstig. **un'grif** = Hongaarsch. **Un'grund**, m. = ongegrondheid, nietigheid. **un'gründlich** = niet grondig, oppervlakkig. **un'gültig** = ongeldig, nietig. **Un'gültigkeit**, m. = ongeldigheid, nietigheid. **Un'gunst**, w. = ongunst, ongenade; ruwheid, guurheid; zu meinen Ungunsten = in mijn nadeel. **un'gunstig** = ongunstig, niet gunstig gezind. **un'gut**: etw. für u. (auf)nehmen = iets kwalijk nemen; nichts für u. = neem me niet kwalijk! **un'haltbar** = onhoudbaar (toestand, vesting; bewering); niet duurzaam, ondeugdelijk, onvast. **un'harmonisch** = onharmonisch; onwelluidend. **Un'heil**, f. -(e)s = onheil, ramp, ongeluk. **un'heilbar** = ongeneeselijk, onherstelbaar. **un'heilbringend** = onheilbrengend, noodlottig. **un'heilig** = onheilig, wereldlijk, goddeloos, profaan. **Un'heilstifter**, m. = onheilstichter. **un'heimlich**, **un'heimlich** = akelig, somber, naar, angstig, ongerust; unheimlich viel Geld = akelig veel geld. **un'heizbar**: unheizbares Zimmer = kamer, waar niet gestookt kan worden. **un'höflich** = onbeleefd, onheusch. **Un'höflichkeit**, w. = onbeleefdheid. **un'hold** = niet gunstig, ongunstig gezind, tegen, vijandig. **Un'hold**, m. -(e)s, -e = booze geest; akelig, mismaakt wezen; narigheid. **Un'holdin**, w. -, -nen = booze heks, **un'hörbar** = onhoorbaar. [tang. **un'ieren**, fchw. (h.) = unieren: vereenigen, verbinden.

unifize'ren, fchw. (h.) = unificeren: tot één samensmelten. **Uniform'**, w. -, -en = uniform. **unifor-mie'ren**, fchw. (h.) = uniformeren: in uniform kleeden, eenvormig maken. **Uniformität**, w. - = uniformiteit: eenvormigheid. **Unikum**, f. -(s) = unicum: éénig exemplaar; zeldzaamheid. **un'interessant** = oninteressant: weinig belangwekkend. **Union'**, w. -, -en = unie. **Unionist'**, m. -en, -en = unionist (aanhanger van de Unie, vooral van de kerkelijke unie van 1817, ook van de noordel. staten van N.-Am. in den Burgeroorlog). **un'ison** = unison: éénstemmig. **Unitarier**, m. -s, -en = unitarier: eenheidsbelijder. **univerfal'** = universeel: algemeen. **Univerfal'erbe**, m. = universeel erfgenaam. **Univerfal'geschichte**, w. = algemeene geschiedenis, wereldgeschiedenis. **Univerfalität**, w. -, = universaliteit: algemeenheid, alles omvattende geestesontwikkeling. **Univerfal'mittel**, f. = universeel middel, middel voor alles. **Univerfal'monarchie**, w. = wereldheerschappij. **univerfell** = universeel. **Univerfital'**, w. -, -en = universiteit. **Univerfital'sfreund**, m. = universiteits-, academievriend, **Univerfital'sprofessor**, m. = professor aan de universiteit. **Univer'fum**, f. -(s) = universum: heelal. **un'jagdbar** = niet geschikt om jacht op te maken. **un'kanonisch** = niet-kanoniek. **un'katholisch** = niet-katholiek. **Un'ke**, w. -, -n = vuurroode pad; ringslang; bezocht wie eine U. = zoo dronken als een snip. **un'kenbar**, **un'kenntlich** = onkenbaar, onherkenbaar. **Un'kenntlichkeit**, w. = onherkenbaarheid; (bis) zur U. = tot onkenbaar worden toe. **Un'kenntnis**, w. = onwetendheid. **Un'keruf**, m. = akelige kreet. **Un'kerufmme**, w. = grafstem. **un'keusch** = onkuisch. **Un'keuschheit**, w. = onkuischheid. **un'kindlich** = onkinderlijk. **un'kirchlich** = onkerkelijk, niet kerksch, ongodsdienstig. **un'klar** = onhelder, onduidelijk, troebel, donker, duister; ich bin noch im Unklaren über... = ik ben nog in 't onzekere omtrent... **Un'klarheit**, w. = onhelderheid, onduidelijkheid enz. **un'flug** = onverstandig, onbezonnen. **Un'flugheit**, w. = onverstandige daad, onbezonnenheid. **un'königlich** = onkoninklijk. **un'körperlich** = onlichamelijk, onstoffelijk. **Un'kosten**, Pl. = onkosten, kosten. **un'kräftig** = zonder werking, zonder invloed. **Un'kraut**, f. = onkruid; U. verdirbt od. ver- geht nicht = onkruid vergaat niet. **un'kriegertisch** = onkrijgsvuchtig, niet oorlog-zuchtig. **Unktion'**, w. -, -en = zalving. **un'kundbar** = onopzegbaar, eeuwigdurend. **Un'kunde**, w. = onkunde, gebrek aan kennis, onwetendheid. **un'kundig** = onkundig, onwetend; einer Kunde u. sein = van iets onkundig zijn. **Un'land**, f. = onbebouwd land. **un'landbar** = onbereikbaar, ongenaakbaar

un'längft = onlangs, kortelings, kortgeleden.
un'latenifch = onlatijnsch.
un'lauter = onzuiver, onrein, onedel; oneerlijk; un'lauterer Wettbewerf = oneerlijke concurrentie. **Un'lauterfeit**, w. = onzuiverheid, 't onedele.
un'teiblich = ondraaglijk; [niet in staat om te lijden].
un'tenffam = onvolgzaam, onhandelbaar.
un'teferlich = onleesbaar, niet te ontcijferen.
un'teug'bar = onloochenbaar, onbetwistbaar, klaarblijkelijk, blijkbaar.
un'tiech = onaangenaam; e3 ift mir u. = 't spijt mij. **un'tieblidh** = onaangenaam, minder liefelijk. **un'tiebfam** = ongenaam, ongewenscht.
un'töblich = onloffelijk, niet prijzenswaardig.
un'toglich = onlogisch.
un'töf'lich = onoplosbaar; onontwarbaar.
un'töt'bar = niet te soldeeren.
Un'lufft, w. = onlust, onbehaaglijkheid, tegenzin. **un'luffig** = verdrietig, onaangenaam gestemd; met tegenzin.
[Un'macht, m. = onmacht; machteloosheid].
un'malerifch = onschilderachtig.
un'manierlich = ongemaniert, onbeschaafd, onwellevend, onnet.
un'männlich = onmannelijk, laf, wekelijk, zwak.
Un'maffe, w. = verbazende massa.
un'maßgeb'lich = niet als maatftaf dienend; onder verbetering; nach meiner unmaßgeblichen Meinung = volgens mijn bescheiden meening.
un'mäßig = onmatig, onmetelijk, overdreven.
Un'mäßigfeit, w. = onmatigheid, overdrevenheid, buitensporigheid.
un'melodifch = onmelodisch.
Un'menge, w. = verbazende menigte.
Un'menich, m. = onmensch, monster, barbaar. **un'menichlich** = onmenschenlijk, monsterachtig, barbaarsch, verbazend.
un'merf'lich = onmerkbaar, onwaarneembaar.
un'merß'bar = onmeetbaar.
un'methodifch = onmethodisch.
un'militärisch = onmilitair.
un'mittelbar = onmiddellijk, rechtstreeks(ch).
Un'mittelbarkeit, w. = onmiddellijkheid.
un'mitteilbar = onmededeelbaar, niet mede te deelen. **un'mitteilfam** = onmededeelzaam, onspreekzaam.
un'möbliert = ongemeubileerd.
un'modern = onmodern, uit den tijd. **un'modifch** = onmodisch, ouderwetsch.
unmögl'ich = onmogelijk; bij geen mogelijkheid. **Unmögl'ichfeit**, w. = onmogelijkheid.
un'monarchifch = onmonarchaal.
un'moralifch = immoreel, onzedelijk.
un'motiviert = ongemotiveerd, ongegrond.
un'mündig = onmondig, minderjarig. **Un'mündigkeit**, w. = onmondigheid, minderjarigheid.
un'mufikalifch = onmuzikaal.
un'müßig = onledig, bezig.
[un'mußtern = onlekker, onpasselijk].
Un'mut, m. = wrevel, wrevelmoed, bitterheid, ontstemming. **un'mutig** = wrevelig, bitter, ontstemd.
un'mütterlich = onmoederlijk.
un'nachbarlich = onnavolgbaar, weergaloos.
un'nachbarlich = niet zooals men van buren zou verwachten, onvriendelijk.
un'nachgiebig = ontoegevend, onmeegaand, ontoegeeflijk.

un'nachfichtig = streng, veeleifchend, ontoegevend.
un'nach'bar = ongenaakbaar, ontoegankelijk.
Un'namc, m. = scheldnaam.
Un'natur, w. = onnatuur, ontaardheid, bedorvenheid, verdorvenheid, gekunsteldheid.
un'natürlich = onnatuurlijk, ontaard, verdorven, gekunsteld. **Un'natürlichfeit**, w. = onnatuurlijkheid enz.
unnenn'bar = onnoembaar, onuitsprekelijk, onzegbaar.
un'nöthig = onnoodig, overbodig, noodeloos.
un'nöthigertweife = onnoodig, noodeloos.
un'nüßlich = onnuttig, nutteloos, overbodig, overtoellig; verkeerd.
un'ordentlich = onordelijk, wanordelijk, ongeregeld. **Un'ordnung**, w. = wanorde, ongeregeltheid, verwarring, warboel; onrust.
un'organifch = onorganisch, anorganisch, onbewerktuigd.
un'orthographifch = verkeerd gespeld, tegen
un'paar = oneven. [de spelregels.
un'parlamentarifch = onparlementair, onwellevend.
un'parteiich, **un'parteilich** = onpartijdig.
Un'parteilichfeit, w. = onpartijdigheid.
un'paß, zie unpaßlich.
un'paßend = onpassend, ongeschikt, ongepast, onbetamelijk; van onpas, ongelegen.
un'paßlich = onpasselijk, onwel, ongesteld.
un'patriotifch = onpatriottisch, onvaderlandsch, onvaderlandlievend.
un'persönlich = onpersoonlijk.
un'poetifch = onpoëtisch, ondichterlijk.
un'politifch = onpolitiek.
un'populär = impopulair. **Un'popularität**, w. = impopulariteit.
un'praktifch = onpraktisch, ongeschikt, ondoeltreffend.
un'produktiv = onproductief: niets opleverend.
un'proportioniert = ongeproportioneerd, slecht geproportioneerd.
un'qualifizier'bar = onqualificeerbaar: niet te noemen, ongelooftlijk, ongehoord.
un'rafiert = ongeschoren.
Un'rat, m. -(e)3 = vuil, vuilnis, afval, drek; [verkwisting, overdaad]; ll. merfen = onraad merken, lont uiken. **un'ratlich**, **un'ratfam** = onraadzaam, ongeraden.
un'recht = verkeerd (sleutel, boek, deur e. d.); ongeschikt, ongelegen (tijd, dag, uur); onrechtvaardig, verkeerd (handelen); eine Sache am unrechten Orte angreifen = een zaak verkeerd aanpakken; er hat u. = hij heeft ongelijk; er tut u. = hij doet verkeerd; da ift er an den Unrechten gekommen = hij is bij den verkeerde te land gekomen; da3 geht mit unrechten Dingen zu = dat is niet in orde, niet in den haak; u. Gut gedeiht nicht = onrechtvaardig verkregen goed gedijt niet.
Un'recht, f. = onrecht, ongelijk, onrechtvaardigheid; mit od. zu ll. = ten onrechte; im ll. fein = ongelijk hebben. **un'rechtlich** = onrechtvaardig. **Un'rechtichfeit**, w. = onrechtvaardigheid, onbillijkheid. **un'rechtmäßig** = onrechtmatig, onwettig, wederrechtelijk.
un'reblich = oneerlijk, onoprecht, bedrieglijk.
un'regelmäßig = onregelmatig, afwijkend, ongeregeld. **Un'regelmäßigfeit**, w. = onregelmatigheid, afwijking, ongeregeltheid.
un'reif = onrijp, groen (ook fig.). **Un'reife**, w. = onrijpheid.

unrein = onrein, vuil, vies, onzuiver, onjuist; **das Unreine** = 't klad. **Unreinheit**, w. = onreinheid, onzuiverheid. **Unreinigkeit**, w. -, -en = onreinheid, vuilheid, vuiligheid, viezigheid. **unreinlich** = onzindelijk, vuil. **unrettbar**, **unrettbar** = reddeloos, hopeloos. **unrichtig** = onjuist, verkeerd, fout. **unrichtigerweise** = verkeerdelijk. **Unrichtigkeit**, w. = onjuistheid, verkeerdheid, 't verkeerde, 't onjuiste, 't foutieve. **unritterlich** = onridderslijk. **Unruhe**, w. = onrust, ongerustheid, opwindig, opgewondenheid, gejaagdheid; (in uurwerken) onrust; **Unruhen** = onlusten, troebelen, beroerten. **unruhig** = ongerust, onrustig, opgewonden, gejaagd, druk, beweeglijk, woelig, oproerig. **unrühmlich** = roemloos, niet te roemen, weinig roemrijk. **Unruhstifter**, m. = onrustmaker, -stoker, -zainer. **unruhvoll** = onrustig, ongerust, gejaagd, angstig. **unrund** = niet-cirkelvormig. **uns** = ons. **unsaugbar**, **unsauglich** = onzegbaar, onuitsprekelijk, verbazend. **unsaft** = onzacht, hard, ruw. **unsauber** = onzuiver, vuil, onzindelijk. **unsauberlich** = onzindelijk. **unschadhaft** = onbeschadigd, ongeschonden. **unschadlich** = onschadelijk, ongevaarlijk. **unschätzbar** = onschatbaar, onwaardbaar. **unscheinbar** = onooglijk, nietig, onbeduidend, niet-in-'t-oog-loopend. **Unschickbarkeit**, w. = onooglijkheid, nietigheid, onbeduidendheid. **unschicklich** = ongepast, onbehoorlijk, onbetamelijk, onwelvoeglijk. **Unschilt**, f. -(e)s = talk, kaarsvet, engel. **Unschlüssig** = besluiteloos, weifelachtig, weifelend. **Unschlüssigkeit**, w. - = besluiteloosheid, weifelachtigheid. **unschmackhaft** = onsmakelijk, zonder smaak. **unschmeibbar** = onsmeedbaar, onhamerbaar. **unschön** = leelijk, niet mooi, onbevallig. **Unschuld**, w. = onschuld, onnoozelheid. **unschuldig** = onschuldig, onnoozel. **unschuldsvoll** = onnoozel, rein, onschuldig. **unschwer** = gemakkelijk, niet moeilijk. **Unschwesterlich** = onzusterlijk. **Unsehen**, w. = ongeluk, tegenspoed, vloek. **unselbständig** = onzelfstandig, afhankelijk. **unselig** = onzalig, noodlottig. **unser** = ons, onze; **dieser Garten ist u. = van ons**; **die Unseren** = de onzen; **erbarme dich u. = erbarm u onzer**, over ons; **er waren u. fests = we waren met ons (met z'n) zessen**. **unserer**, **unserer** = wijlui, menschen als wij. **unsererseits** = onzerzijds, van onzen kant; op onze beurt; **wir u. = wij voor ons**. **unsererseits** = onsgelijken. **unserthalben**, **unsertwegen**, **um unserwillen** = onzentwegen, om onzentwillen. **unsicher** = onzeker, twijfelachtig; onvast (hand); onveilig. **Unsicberheit**, w. = onzekerheid, onvastheid, onveiligheid. **unsichtbar** = onzichtbaar. **unsichtbarerweise** = ongezien. **unsichtig** = (zeem.) betrokken, donker. **Unsin**, m. = onzin, nonsens, gekheid; alles u. = allemaal gekheid. **unsinnig** = onzinnig, bespottelijk, dwaas. **unsinnlich** = onzinnelijk, bovenzinnelijk, abstract.

Unsitte, w. = misbruik, slechte gewoonte, onhebbelijkheid. **unsittlich** = onzedelijk, onwelvoeglijk. **unsolid** = onsoliede; onveilig, onbetrouwbaar. **unstrig**, der, die, **das = de**, het onze; **die Unstrigen** = de onzen; **wir haben das Unstrige getan = we hebben 't onze gedaan**; **Sich schau und das u. unversiechten** = onversiechten. **unstät**, **unstätig** = ronddolend, zwervend, onrustig, ongedurig, onbestendig, onvast. **Unstätigkeit** = onrust, ongedurigheid, onbestendigheid. **unstatthaft** = ongeoorloofd, niet toelaatbaar, niet ontvankelijk. **unsterblich** = onsterfelijk. **Unsterblichkeit**, w. = onsterfelijkheid. **Unstern**, m. = ongelukkig gesternte, ongeluksster, ongeluk, noodlot. **unstet**, zie **unstät**. **unstillbar** = onleschbaar, onverzadelijk. **unstorbar** = onverstoorbaar; onveranderlijk. **unsträflich** = onstrafbaar, onschuldig, onberispelijk, rein. **unstreitig**, **unstreitig** = onbetwistbaar, ontwijfelbaar, ontegenzeggelijk, vast en zeker. **unstudiert** = ongestudeerd, ongeletterd; niet bestudeerd. **unsubbar** = niet te boeten. **Unsumme**, w. = verbazende som. **unsymmetrisch** = onsymmetrisch. **untadelhaft**, **untadelig** = onberispelijk, onlaakbaar. **Untat**, w. = wandaad, misdaad, onmenselijke daad. **Untätschen**, f. -s = vlekje, smetje. **untätig** = werkeloos, lijdelijk, passief, niet aan 't werk. **Untätigkeit**, w. = werkeloosheid, lijdelijkheid, 't niets-doen. **untauglich** = ondeugdelijk, onbekwaam, ongeschikt, onbruikbaar. **unteilbar** = ondeelbaar. **unteilbarkeit**, w. = ondeelbaarheid. **unteilhaftig**, eines Dinges = geen deel hebbend aan iets. **unter** = beneden, onder; **von u. auf = van onder op**, van den laagsten rang af; **weiter u. = verderop**, lager; **u. herum = onder langs**. **unteran** = onderaan, aan 't beneden-eind. **unterstehend** = onderstaand. I. **unter**, Präp. a. *mit Dativ*: = onder; **ein Zwist u. Freunden = een twist onder vrienden**; **er stand mitten u. ihnen = midden onder hun**; **u. vier Augen = onder vier oogen**; **u. Wälfen muß man heulen = wie in 't bosch is, moet meehuilen**; **u. anderen, u. anderem = onder andere**; **der älteste u. ihnen = de oudste onder hun**; **u. der Arbeit = onder 't werk**; **u. Tränen = onder tranen**; **u. freiem Himmel = onder den blooten hemel**; **u. den Bäumen hingehen = onder de boomen voortloopen, doorloopen**; **u. der Hand = onder de hand, andershands**; **etw. u. Händen haben = iets onder handen hebben**; **das Gesicht u. einem Schiefer verbergen = 't gezicht onder een sluier verbergen**; **u. dem Siegel der Verschwiegenheit = onder 't zegel van geheimhouding**; **u. einem Vorwand = onder een voorwendsel**; **u. fremdem Namen = onder een vreemden naam**; **u. dem Ministerium Kubber = onder 't ministerie K.**; **Kinder u. 10 Jahren = kinderen onder of beneden de 10 jaar**; **er steht tief u. ihm an Talent = hij staat ver beneden hem in talent**; **das ist u. aller Kritik = dat is beneden alle critiek**; **u. der Bedingung = op voorwaarde**; **ich sehe u.**

ihm = ik zit lager dan hij (in de klasse); u. 4 Wochen wird er nicht fertig = in minder dan 4 weken komt hij niet klaar;
 b. mit *Accusativ* = onder; Geld u. die Leute bringen = onder de menschen brengen; er trat mitten u. sie = hij trad midden onder hun; komm mir nicht u. die Augen = kom me niet onder de oogen; einen u. die Erde bringen = iem. onder den grond brengen, iems. dood verhaasten; u. die Füße treten = onder den voet treden; u. die Waffen rufen = onder de wapens roepen; u. einen Hut bringen = onder één hoed vangen; er verteilte das Geld u. die Armen = hij deelde 't geld onder de armen; ich rechne ihn u. meine Freunde = ik reken hem onder, tot mijn vrienden; u. die Soldaten gehen = onder dienst gaan; einem etw. u. den Fuß geben = iem. iets heimelijk raden, melden, aan de hand doen.
 II. **un'ter**, Adj. = onderste, lager; das untere Stodwerk = de benedenverdieping; der untere Teil = 't onderste gedeelte; die unteren Klassen = de lagere klassen.
 III. **un'ter**, m. -s, - = boer (in 't kaartspel).
un'ter|abteilung, w.; -admiral, m. = onder|afdeeling; -admiraal.
un'teramt, f. = ondergeschikt amt, lager amt.
un'ter|arm, m.; -ärmel, m.; -art, w. = onder|arm; -mouw; -soort.
un'terarzt, m. = adjunct-officier van gezondheid.
un'ter|aufseher, m.; -balken, m.; -band, f. = onder|opzichter (*of*: -inspecteur); -balk (*of*: architraaf); -band (*of*: -verband).
un'ter|bau, m.; -bauch, m. = onder|bouw; -buik.
un'terbauen, fém. (h.) = er onder bouwen, onder iets bouwen; **unterbauen** = onderbouwen, steunen; ondermijnen, ondergraven.
un'ter|baum, m.; -beamter, m.; -befehlshaber, m. = onder|boom (*of*: stofboom, aan een weefgetouw); -beamte; -bevelhebber.
un'terbehörde, w. = lagere autoriteit.
un'ter|beinfleid, f.; -bett, f. = onder|broek; -bed.
un'terbilanz, w. = te-kort, nadeelig saldo, deficit.
un'terbinden, ft. (h.) = on'derbinden, aanbinden, aandoen; **unterbinden** = onderbinden, afbinden. **Unterbin'dung**, w. = onderbin'ding, afbinding.
un'terbischof, m. = wijbisschop, suffragaan.
unterbleiben, ft. (f.) = niet gebeuren, niet plaats hebben, blijven steken; das unterbleibt nicht = dat gebeurt zeker.
un'terböden, m. = ondervloer.
unterbrechen, ft. (h.) = onderbreken, afbreken, in de rede vallen, uitstellen, schorsen.
unterbrechung, w. -, -en = afbreking, 't afbreken.
un'terbreiten, fém. (h.) = leggen of uitspreiden onder; **unterbreiten** = voorleggen; (einem einen Vorschlag) u. = ter overweging geven.
un'terbringen, untr. (h.) = onder dak brengen, bergen, plaatsen, (geld) beleggen, plaatsen; (een paard) op stal brengen.
 [un'terbruch, zie Unterbrechung.]
un'terdeck, f. = onderdek, tusschendek.
un'terdecke, w. = onderdeken.
unterdes, **unterdesen** = intusschen, onder-tusschen, onderwijl, terwijl, sedert (dien).
un'terdiakon, m. = onderdiaken.

unterdrücken, fém. (h.) = (een volk) onderdruken; (een boek) onderdruken; (een opstand) onderdruken, dempen; (tranen, een antwoord) terugdringen, inhouden. **Unterdrück'er**, m. = onderdrukker, verdrukker.
un'terdufen, fém. (h.) = onderduiken.
untereinander = onder elkander, ondereen, doorelkaar, dooreen, onderling.
un'terenteilung, w. = onderindeeling, onderverdeling.
un'tererdgeschöß, f. = ondergrondverdieping, souterrain.
un'terfaktor, m. = onderbaas (in een drukkerij).
unterfangen sich, ft. (h.) = einer Sache od. etw. = iets aandurven, zich iets vermeten.
unterfangen, f. -s = vermetelheid, stoutheid, stout bestaan, driestheid.
un'terfassen, fém. (h.) = (iem.) onder den arm vatten.
un'terfelsherr, m. = onderveldheer.
unterfließen, ft. (h.) = ineenvlechten, ineenstrengelen.
un'terförster, m. = onderhoutvester.
un'terfuß, m. = benedengedeelte van den voet.
un'terfutter, f. = voering.
un'tergang, m. = ondergang (van de zon, van een rijk), val.
un'tergärig = ondergistend. **un'tergärung**, w. = ondergisting.
un'tergattung, w. = ondersoort.
untergeben, ft. (h.) = onderwerpen, ondergeschikt maken, overgeven. **untergeben** = ondergeschikt, onderdanig; der Untergebene = de ondergeschikte. **untergebenheit**, w. - = onderdanigheid, ondergeschiktheid.
un'tergehen, untr. (f.) = on'dergaan, (van schepen) vergaan, verongelukken, zinken; ondergaan, ten onder (te niet, verloren) gaan.
un'tergehölz, f. = onderhout, kreupelhout.
un'tergehilfe, m. = tweede bediende.
un'tergericht, f. = lagere rechtbank.
un'tergehoben = ondergeschoven, valsch.
un'tergehöf, f. = benedenverdieping.
un'ter|gestell, f.; -gewand, f. = onder|stel; -kleed.
un'tergewehr, f. = zwaard, sabel.
un'tergraben, ft. (h.) = onder den grond (be)graven; **untergraben**, ft. (h.) = ondergraven, ondermijnen (ook fig.), te gronde richten.
un'tergrad, m. = lage graad.
un'terhaben, untr. (h.) = (een kleed) onder (een ander) aanhebben; (zijn tegenpartij) onder hebben.
un'terhalb, Präp. mit Gen. (od. Dat.) = beneden, onder.
un'terhalt, m. -(e)s = onderhoud, levens- onderhoud, bestaan, middel van bestaan; den II. befreiten = in 't onderhoud voorzien.
un'terhalten, ft. (h.) = onderhouden; einen Mann u. = een bakje er onder houden; **unterhalten** = onderhouden (iem., 't vuur, briefwisseling); onderhouden, bezighouden, vermaken, amuzeeren; sich mit einem über etw. u. = zich met iem. over iets onderhouden. **unterhaltend** = onderhoudend, boeiend, amuzant. **unterhalter**, m. = onderhouder, steun. **unterhalt'ant** = onderhoudend, spraakzaam. **unterhaltung** w. = (levens)onderhoud; onderhoud, gesprek, bespreking; vermaak, uitspanning. **Unterhal'tungsbeiträge**, Pl. = bijdragen voor levens-

onderhoud. **Unterhaltungsberechtigt** = rechthebbend op een bijdrage voor levensonderhoud. **Unterhaltungsblatt**, f. = uitspanningsblad, humoristisch blad. **Unterhaltungsgabe**, w. = gave om een gesprek gaande te houden, spraakzaamheid. **Unterhaltungskosten**, Pl. = onderhoudskosten. **Unterhaltungston**, m. = toon van 't gesprek, converzatieton. **Unterhaltungswaife** = bijwijze van gesprek.

unterhandeln, fchw. (h.) (mit einem über etw. od. wegen eines Dinges) = onderhandelen (met iem. over iets). **Unterhändler**, m. = onderhandelaar, bemiddelaar. **Unterhandlung**, w. = onderhandeling.

Unterharz, m. = Beneden-Harz.

Unterhaube, w. = ondermuts.

Unterhaus, f. = onderhuis; Lagerhuis of Huis der Gemeenten (in Engeland).

Unterhemd, f. = onderhemd.

Unterhof, m. = lage binnenplaats, laag gerechtshof.

Unterhofmeister, m. = ondergoeverneur, onderhuisbestuurder.

unterhohen, fchw. (h.) = ondermijnen, ondergraven.

Unterholz, f. = onderhout, kreupelhout; onderligger.

Unterhohle, w. = onderbroek.

unterirdisch = onderaardsch; helsch.

Unteritalien, f. = Beneden-Italië.

Unterjacke, w. = borstrok, mouwvest.

unterjagen, fchw. (h.) = onder 't juk brengen, onderwerpen.

Unterkauf, **Unterkauf**, m. -s, -- = tussenpersoon, makelaar.

Unterkaifer, m.; **Itan**, f. = onderknaak; onderkin.

Unterklasse, w. = lagere klasse.

Unterkleid, f. = onderkleed; [broek].

unterkommen, ft. (f.) = een onderkomen krijgen of vinden, onderkomen, onder dak komen; in einem Gasthose u. = logies vinden in een hotel; bei einem u. = een plaats, een betrekking bij iem. krijgen. **Unterkommen**, f. = onderkomen, onderdak, plaats, betrekking.

Unterkörper, m. = benedendeel van 't lichaam.

unterkriegen, fchw. (h.) = er onder krijgen, overmeesteren, temmen, de baas worden, overwinnen.

Unterkunft, w. = onderkomen, onderdak.

Unterlage, w. = onderbed; onderlegger; (fig.) grond, steungrond, bazis.

Unterland, f. = laagland. **Unterländer**, m. = laaglander.

Unterlass, m.: ohne U. = zonder ophouden, onophoudelijk. **unterlassen**, ft. (h.) = laten, nalaten, achterwege laten; ich werde nicht u. . . = ik zal niet in gebreke blijven. . .

Unterlassung, w. -, -en = verzuim, 't nalaten. **Unterlassungsfall**, m. = geval van nalatigheid, van verzuim. **Unterlassungssünde**, w. = zonde uit nalatigheid.

Unterlast, w. = onderlast (in een schip).

unterlaufen, ft. (f.) = insluipen, er onder loopen; es sind kleine Fehler mit untergelaufen = er zijn kleine fouten ingeslopen; **unterlaufen**: die Haut ist mit Blut u. = met bloed belopen; [tegenhouden door er onder te loopen, onder iets loopen]. **Unterläufer**, m. = smokkelaar, sluikhandelaar.

unterlegen, fchw. (h.) = onder (iets) leggen, on'derleggen; einem etw. u. = toekennen,

toeschrijven; einer Melodie einen Text u. = een tekst bij een melodie maken, zoeken; einer Stelle einen falschen Sinn u. = een verkeerde beteekenis aan een plaats hechten, geven, er in leggen; [Ferberde u. = paarden klaar zetten (voor de post)]; **unterlegen** = bekleeden, voeren, stoffeeren.

Unterlehrer, m.; **-leib**, m.; **-leibchen**, f. = ondermeester (of: hulponderwijzer); -lijf; -lijffe.

Unterleibskrankheit, w.; **-leiden**, f. = onderlijfsziekte; -kwaal.

unterliegen, ft. (h.) = on'derliggen, er onder liggen; ten grondslag liggen; **unterliegen**, (f.) (mit Dat.) = bezwijken (aan); bezwijken, zwichten, onderdoen (voor), de nederlaag lijden; das unterliegt keinem Zweifel = dat is aan geen twijfel onderhevig, lijdt geen twijfel.

Unterlieutenant, m. = tweede luitenant.

Unterlippe, w. = onderlip.

unterm, zie unter dem.

untermafen, fchw. (h.) = in de grondverf zetten.

untermafen, fchw. (h.) = ondermet'selen, metselwerk onder iets aanbrengen.

untermeister, m. = ondermeester, -baas.

untermengen, fchw. (h.) = onderemenggen, vermengen.

untermiete, w. = onderhuur. **untermieten**, fchw. (h.) = onderhuren.

untermijnen, fchw. (h.) = ondermijnen.

untermischen, fchw. (h.) = onderemenggen, vermengen.

unternehmen, ft. (h.) = ondernemen, beginnen, wagen. **Unternehmen**, f. = onderneming, waagstuk. **unternehmend** = ondernemend. **Unternehmer**, m. -s, -- = ondernemer. **Unternehmung**, w. -, -en = onderneming. **Unternehmungsgest**, m. = ondernemingsgeest.

unteroffizier, m. = onderofficier, korporaal.

unterordnen, fchw. (h.) = on'derschikken, ondergeschikt maken, stellen of plaatsen onder (een meerdere). **Unterordnung**, w. = on'derschikking, onderindeeling, onderwerping, ondergeschiktheid, subordinatie.

Unterösterreich, f. = Beneden-Oostenrijk.

Unterpacht, w. = onderpacht.

Unterpalz, w. = Beneden-Palts.

Unterpfand, f. = onderpand. **unterpfänden** = als onderpand, in onderpand.

unterpfarrer, m. = hulpprediker.

unterpfügen, fchw. (h.) = (iets) er onder ploegen (nl. onder den grond).

unterprima, m. = laagste afdeling van de hoogste klasse (van 't gymnasium, bij ons de 5de klasse).

unterreden sich, fchw. (h.) = samen spreken, met elkaar spreken. **Unterredung**, w. -, -en = gesprek, onderhoud, samenspraak, bespreking.

Unterrhein, m. = Beneden-Rijn. **unterrheinisch** = Benedenrijnsch.

unterricht, m. -(e)s = onderwijs, onderricht, [bericht, verslag]; er giebt lateinischen U. = hij onderwijst Latijn. **unterrichten**, fchw. (h.): einen in einem Sache u. = iem. in een vak onderwijzen, onderwijs geven, les geven; einen von od. über etw. u. = iem. van iets onderrichten, bericht geven, op de hoogte brengen, over iets inlichten.

unterrichter, m. = onderrechter.

Unterrichtsanstalt, w. = onderwijsinrichting.

Un'terrichtsbrief, m. = brief voor zelfonderwijs. **Un'terrichtsverlaubnischein**, m. = akte van bekwaamheid. **Un'terrichtsfreiheit**, w. = vrijheid van onderwijs.
Un'terrichtsgesetz, f.; -**kommission**, w. = onderwijswet; -commissie.
Un'terrichtsminister, m.; -**ministerium**, f. = minister van onderwijs; ministerie van o.
Un'terrichtsstunde, w. = lesuur, les. **Un'terrichtswesen**, f. = (openbaar) onderwijs. **Un'terrichtsweg**, m. = tak van onderwijs.
Un'terrinde, w.; -**rost**, m. = onder[schors (of: -korst); -rok.
unterfagen, f. (h.) = verbieden. **Unterfagung**, w. = verbod.
Un'terfag, m. = onderstel, voetstuk; iets waarop men een lamp, een flesch, een ketel, e. d. zet: blaadje, plaatje; minderterm (van een sluitrede).
Un'terfale, w. = schoteltje of bakje (onder een kopje).
un'terscharen, f. (h.) = onder den grond stoppen, aarde er over heen krabben.
unterfätzen, f. (h.) = onderschatten, te gering schatten.
unterscheidbar = onderscheidbaar, hekenbaar, te onderscheiden. **unterschieden**, f. (h.) = onderscheiden, van elkaar scheiden, uit elkaar kennen, onderkennen; **sich u.** = zich onderscheiden, verschillen. **unterschiedend** = onderscheidend, eigenaardig, kenmerkend. **Unterscheidung**, w. = onderscheiding, scheiding. **Unterscheidungsbegriff**, m. = onderscheidingskenmerk. **Unterscheidungskraft**, w.; -**vermögen**, f. = onderscheidingsvermogen. **Unterscheidungszeichen**, f. = onderscheidingssteek. **Unterscheidungszeug**, m. = kenmerkende trek.
Un'terschente, m. = onderdij, onderschenkel.
un'terschieben, f. (h.) = on'derschuiven (een kind, brieven); eiem einen falschen Beweggrund u. = iem. een valsche beweegreden toedichten; eiem einen Stuhl u. = een stoel onder iem. schuiven; [= un'terschie'gen]. **Un'terschiebung**, w. = onderschuiving; toedichting.
Un'terschied, m. -(e)s, -e = on'derscheid, verschil, onderscheid. **unterschiedlich** = verschillend.
un'terschlüchtig = onderslachtig (van molendraden, waar 't water onder tegenaan stroomt).
un'terschlagen, f. (h.) = over elkaar slaan (armen, beenen); eiem ein Bein u. = iem. den voet lichten; **unterschlagen** = (gelden, een testament) verduisteren; (brieven) onderschepen.
Un'terschleif, m. -(e)s, -e = bedrog, verduistering, malversatie; **Unterschleife** maden = bedrog plegen.
Un'terschluß, m. -(e)s, -e = schuilplaats, hol, sluiphoek. **un'terschließen**, **un'terschließen**, f. (h.) = er onder sluipen, kruipen, glippen.
unterschieden, f. (h.) = onderteekenen, onderschrijven; **sich u.** = onderteekenen, zijn naam zetten.
Un'terscheiber, m. = tweede klerk.
Un'terschrift, w. = onderteekening, onderschrift.
Un'terschule, w. = lagere school.
un'terschied = onderzeesch.
Un'terseite, w. = onderzijde, onderkant.
Un'terfund, w. = laagste afdeling van

de 5de klasse (van een gymnasium, bij ons 3de klasse).
un'tersetzen, f. (h.) = er onder zetten, er onder plaatsen; **untersetzen** = steunen; mit etw. untersetzt = met iets vermengd.
Un'tersetzter, zie **Unterlag**. **untersetzt** = kort en ineengedrongen, gezet en kort.
un'tersinken, f. (f.) = wegzinken, in de diepte zinken.
unterprüfen, f. (h.) = ondermijnen, onderwoelen.
un'terst = onderst, laagst; daß **Unterste** zu oberst kehren = alles (ten) ondersteboven gooien; zu u. = 't onderst, 't laagst, geheel onderaan.
Unterstaatssecretär, m. = onderstaatssecretaris. [taris.
un'terstadt, w. = benedenstad.
un'terstehen, f. (h.) = er onder, er tuschen steken of doen; **sich u.** = schuilen, een schuilplaats zoeken.
un'tersuchen, unr. (h.) = staan onder (eig. en fig.), schuilen; **unterstehen** = behooren tot, resorteeren onder; **sich u.** = wagen, durven, vermeten; [sich einer Sache u. = zich iets veroorloven, iets wagen, durven].
un'terstellen, f. (h.) = er onder zetten of plaatsen; **sich u.** = schuilen; **unterstellen**, f. (h.) = onderstellen; toeschrijven, toedichten; eiem unterstellt sein = van iem. afhankelijk zijn. **Unterstellung**, w. = onderstelling.
Un'terfeuermann, m. = onderstuurman.
unterstreichen, f. (h.) = onderstreepen.
un'terstreichen, f. (h.) = er onder strooien.
Un'terstromung, w.; -**strom**, m.; -**stück**, f. = onder[strooming; -kous; -stuk.
unterstützen, f. (h.) = stennen, stutten, ondersteunen, helpen, bijstaan. **Unterstützer**, m. -s, -en = ondersteuner, steun.
Unterstützung, w. -en = steun, stut, ondersteuning, hulp, bijstand. **unterstützungsbüchlein** = hulpbehoevend, behoeftig. **Unterstützungsgesuch**, f. = verzoek om steun.
Unterstützungskasse, w. = ondersteuningskas.
untersuchen, f. (h.) = onderzoeken, nagaan. **Untersuchung**, w. -en = onderzoek, onderzoeking. **Untersuchungsakten**, Pl. = processtukken. **Untersuchungsanfragen**, m. = iem. die zich in preventieve hechtenis bevindt. **Untersuchungsbefehl**, w. = preventieve hechtenis, voorarrest. **Untersuchungskammer**, w. = kamer van onderzoek, van instructie. **Untersuchungsrichter**, m. = rechter van instructie.
un'tertan = onderdanig, onderworpen. **Un'tertan**, m. -s u. -en, -en = onderdaan.
Un'tertanenverband, m. = burgerschap, de gezamenlijke onderdanen. **un'tertänig** = onderdanig, onderworpen, nederig, gedwee; **untertäniger Diener** = onderdanige, dienstwillige dienaar; **ich bitte un'tertänigt** = ik verzoek eerbiedig, beleefd. **Un'tertänigkeit**, w. = onderdanigheid, onderworpenheid.
Un'tertasse, w. = schoteltje, bakje (onder een kopje).
un'tertauchen, f. (h.) = onderdompelen; (h. u. f.) = onderduiken.
Un'tertertia, w. = laagste afdeling van de 3de klasse (van een gymnasium, bij ons 1ste klasse).
Un'tertor, f. = poort van de benedenstad, benedenpoort.

un'tertreten, ft. (f.) = schuilen; [**uutertre'ten** = vertreden, verdrukken].
unterwach'sen = doorgroeid (met iets), doorwassen.
Un'terwald, m. = kreupelbosch. **Un'terwald'en**, f. = Unterwalden. **Un'terwäldner**, m. = bewoner van Unterwalden.
Un'terwärd's, f. = borstrok.
[un'terwärd's = benedenwaarts].
unterweg's = onderweg, op weg; etw. u. lassen = iets achterwege laten, niet doen, [**unterwe'ten** = somwijlen]. [nalaten].
unterwe'ten, ft. (h.) = onderwijzen, onderrichten. **Unterwe'tung**, w. = onderwijs, onderwijzing.
Un'terwe't, w. = onderwereld.
unterwe'ten, ft. (h.) = onderwerpen, ondergeschikt maken, afhankelijk maken, tot gehoorzaamheid dwingen; einer Krankheit unterworfen sein = aan een ziekte onderhevig zijn.
Unterwe'tung, w. = onderwerping.
un'terwertig = minderwaardig, te kleine waarde hebbende.
Un'terwind, m. = lage wind, benedenwind.
[unterwin'den sich, ft. (h.) = zich onderwinden, zich verstouten, ondernemen].
unter'wöl'den, schw. (h.); **un'wöl'den**, [schw. (h.) = onder'wölven; -woelen].
Un'terwuld's, m. = onderhout, kreupelhout.
unterwür'tig = onderworpen, onderdanig, nederig.
Un'terzahn, m. = ondertand.
unterzeich'nen, [schw. (h.) = onderteekenen].
Unterzeich'ner = ondergeteekende. **Unterzeich'ner**, m. = onderteekenaar. **Unterzeich'nung**, w. = onderteekening, handteekening.
Un'terzeig, f. = ondergoed, onderkleeren.
un'terziehen, ft. (h.) = onder (andere kleeren) aandoen, er onder trekken of plaatsen; **un'terziehen**: etw. einer Beschäftigung, einer Prüfung u., sich einem Examen u., einer Operation u. = iets aan een beschouwing, onderzoek, zich aan een examen, een operatie onderwerpen; sich einer Mühe, einem Geschäft u. (*auch*: sich eines Geschäftes u.) = een moeite, een zaak op zich nemen; [sich einem u. = zich naar iem. schikken].
un'tief = ondiep. **Un'tiefe**, w. = ondiepte, doorwaadbare plaats; verschrikkelijke diepte, afgrond.
Un'tier, f. = ondiep, monster.
un'tilg'bar = onverdelgbaar, uitroeibaar; ondelgbaar, onaflosbaar.
un'trag'bar = ondraagbaar.
untrenn'bar = onscheidbaar. **Untrenn'bar'keit**, w. = onscheidbaarheid.
un'treu = ontrouw. **Un'treue**, w. = ontrouw, ongetrouwheid; U. schlägt ihren eigenen Herrn = ontrouw straft zich zelf.
un'trinf'bar = ondrinkbaar.
un'trüb'bar, **un'trüb'lich** = ontroostbaar, troosteloos, diep bedroefd; bedroevend. **Un'trüb'lichkeit**, w. = ontroostbaarheid.
un'trüg'lich = onbedrieglijk, onfeilbaar, zeker.
un'tüch'tig = onbekwaam, ondegelijk, onbruikbaar, ongeschikt.
Un'tugend, w. = hebbelijkheid, gebrek, verkeerde gewoonte, slechte eigenschap.
un'tu(n)lich = ondoenlijk, onmogelijk.
un'tüberlegt = onoverlegd, onbedacht, onbedacht, onbezonnen, overijld.
un'tüberseh'bar = onoverzienbaar, onafzienbaar, onmetelijk.

un'tüberseh'bar = onvertaalbaar.
un'tüberseig'lich = onoverkomelijk, onoverklimbaar.
un'tüber'treff'lich; **-trotten**; **un'twind'lich**; **un'tunden** = onover'trefbaar; -trotten; -winnelijk; -winnen.
un'tumgä'ng'lich = onvermijdelijk, onontbeerlijk, noodzakelijk.
un'tum'schränkt = onbeperkt, onbegrensd, onbepaald. **Un'tum'schränk'theit**, w. = onbeperkte macht, onbeperktheid.
un'tum'tögl'ich = onomstootelijk, onweerlegbaar, onbetwistbaar.
un'tum'wunden = onomwonden, openhartig.
un'tunterbrochen = onafgebroken, voortdurend, aanhoudend.
un'tunterseheid'bar = niet te onderscheiden.
un'tunterseich'net = ongeteekend, niet onder-teekend.
un'täter'lich = onvaderlijk.
un'tveränder'lich = onveranderlijk. **un'tver'ändert** = onveranderd, ongewijzigd.
un'tverant'wortlich = onverantwoordelijk (persoon of daad); onvergeeflijk (daad).
un'tverarbeit'et = onbewerkt, ruw; onver-werkt.
un'tveräu'ßerlich = onvervreemdbaar.
un'tverbef'terlich = onverbeterlijk.
un'tverbind'lich = niet verplichtend, niet bindend; onbeleefd.
un'tverblü'mt = onverbloemd, onopgesmukt, onomwonden, eenvoudig. **un'tverbr'enn'bar**, **un'tverbr'enn'lich** = onverbrandbaar, onbrandbaar.
un'tverbrief't = onbeschreven (recht bijv.).
un'tverbrüch'lich = onverbrekelijk, onschendbaar.
un'tverbürg't = ongewaarborgd.
un'tver'dächtig = onverdacht, vertrouwbaar.
un'tver'daulich = onverteerbaar, onverduwbaar, ongenietbaar. **un'tver'daut** = onverteerd, onverduwd.
un'tver'dorbt = onbedorven.
un'tver'dient = onverdiend, onrechtvaardig.
un'tver'dienter'maßen, **un'tver'dienter'weise** = onverdiend, onrechtvaardig, onbillijk.
un'tver'dorben = onbedorven, gaaf; onschuldig, rein.
un'tver'droffen = onverdroten, onverpoosd, volijverig.
un'tver'helicht = ongeluwd, ongetrouwd.
un'tver'heid'et, **un'tver'heid'igt** = onbeëdigd.
un'tverein'bar = onverenigbaar, onbestaanbaar.
un'tver'erb'lich = onovererfelijk.
un'tver'fälscht = onvervalscht, zuiver, echt, oprecht, waar.
un'tver'jäuglich = onschuldig, onnoozel, eenvoudig, ondubbelzinnig.
un'tver'toren = onvervaard, ongegeneerd, driest; ongezouten.
un'tver'gänglich = onvergankelijk, eeuwig, onsterfelijk, bestendig.
un'tver'geßen = onvergeten. **un'tver'geß'lich** = onvergetelijk, niet te vergeten; bieter Anblick w'rd mit u. sein = dat gezicht zal ik nooit vergeten.
un'tver'gleich'lich, **un'tver'gleich'bar** = onvergelijkbaar, onvergelykelyk.
un'tver'gohren: kein un'tver'gohrenes Wort = geen onvertogen woord.
un'tver'hättniß'mäßig = ongeëvenredigd, buitensporig.

un'berheiratet = ongehuwd, ongetrouwd.
un'berhoft = onverhoopt, onverwacht, onvoorzien; u. fommit oft = wat men niet verwacht, gebeurt of komt dikwijls 't eerst.
un'berhohlen = onverhopen, ronduit, zonder omwegen, onomwonden. **unberjäh'bar** = onverjaarsbaar, steeds geldig.
unberkäuf'lich = onverkoopbaar. **un'berkäuft** = onverkocht.
unberkenn'bar = onmiskenbaar, blijkbaar, klaarblijkelijk. **un'berkürzt** = onverkort, onaangetast.
unberleß'bar, unberleß'lich = onkwetsbaar; onschendbaar. **un'berlezt** = ongekwetst, ondeerd, heelhuids, onbeschadigd.
unberlier'bar = onverliesbaar.
unberlösch'lich = onbluschaar.
un'bermählt = ongehuwd, ongetrouwd.
unbermeid'lich = onvermydelijk, noodzakelijk.
un'bermerkt = ongemerkt; vanzelf.
un'bermindert = onverminderd.
un'bermisch = onvermengd, zuiver.
Un'bermögen, f. = onvermogen, onmacht, insolventie. **un'bermögend** = onvermogen, niet gegoed; machteloos, onmachtig, niet in staat, onbekwaam. **Un'bermögenheit, w.** = onvermogen. **Un'bermögensfall, m.**: tm ll. = ingeval van insolventie.
un'bermutet = onvermoed, onverwacht, onvoorzien.
unbernehm'lich = onmerkbaar, onverstaanbaar, onhoorbaar.
Un'bernuft, w. = onverstand. **un'bernuftig** = onverstandig, dom, dwaas; daß unbernuftige Tier = 't redeloze dier.
un'berrißteter Sache, od. Dinge = onverrichter zake.
un'berrißt = onbeweeglijk, stijf en strak, onwrikbaar, onafgewend.
un'berstämt = onbeschaamd, brutaal, onbeschoft. **Un'berstämtheit, w.** = onbeschaamdheid, brutaliteit, onbeschoftheid.
unberstlich'bar = onsluitbaar, niet te sluiten, niet af te sluiten. **un'berstlossen** = ongesloten.
un'berstuldet = onverdiend; zonder schuldenlast. **un'berstuldetermäßen, -weise** = onverdiend, onschuldig.
un'bersehen = onvoorziens, onverwachts; bij vergissing.
unbersehr = ongedeerd, goed en wel, onbeschadigd, gaaf.
un'berstert = onverzekerd.
unbersteg'bar = onuitpuutelijk, steeds vloeiend.
un'berstegelt = onverzegeld, ongezegeld.
unbersthn'lich = onverzoenlijk. **un'berstht** = onverzoend.
un'berstort = onverzorgd, behoeftig.
Un'berstand, m. = onverstand, domheid, dwaasheid.
un'berstanden = onbegrepen.
un'berständig = verstandig, dom. **un'berständig** = onverstaanbaar, onbegrijpelijk, onduidelijk, duister.
un'berstuert = niet aangegeven, onver-
un'berstucht = onbeproefd. [accijnsd.
un'berstidgt = onverdedigd, zonder verdediging.
un'berstigbar = onverdelgbaar, onuitroeibaar.
un'berstiglich = onverdraagzaam, intolerant, onverdraaglijk, twistziek; onverenigbaar, onbestaanbaar, niet in overeenstemming te brengen.

un'berwand = onafgewend, strak, onbeweeglijk; niet verwant.
un'berwehrt = geoorloofd, vrij.
unberweigerlich = niet te weigeren.
un'berweilt = onverwijld, onmiddellijk, oogenblikkelijk.
unberwelf'lich = onverwelkbaar, bestendig, eeuwig, steeds frisch, onsterfelijk, onvergankelijk. **un'berwelft** = onverwelkt.
unberwerf'lich = onverwerpelijk, onwraakbaar (getuige e. d.), onweersprekelijk.
unberwes'lich = onverderfelijk, niet aan be-
unberwisch'bar = onuitwischbaar.
unberwund'bar = onkwetsbaar. **Unberwund'barheit, w.** = onkwetsbaarheid.
unberwüst'lich = onverwoestbaar, onverstoorbaar.
un'berzagt = onversaagd, onbevreesd. **Un'berzagtheit, w.** = onversaagdheid.
unberzeib'lich = onvergeeflijk.
unberzins'bar, unberzins'lich = renteloos.
un'berzolt = onveraccijnsd.
unberzüg'lich = onmiddellijk, oogenblikkelijk, zonder uitstel.
un'boltenbet = onvoltooid, onvoldoende, onafgemaakt.
un'volkommen = onvolkomen, onvolledig, onvolmaakt.
un'vollständig = onvolledig, defect, incompleet.
un'vollstreckt = onvolttrokken, onvolttrekt.
un'vollzählig = onvoltallig, onvolledig, incompleet. **Un'vollzähligkeit, w.** = onvoltalligheid.
unboraus'fehbar, unboraus'sichlich = niet te voorzien.
un'borbereitet, unborberet = onvoorber-
un'borberet = onvoorbered, onverwacht, voor de vuist (spreken).
un'borberlich = onheuglijk.
unborgerlich'lich = zonder voorbarig te willen zijn, bescheiden.
unborher'gesehen = onvoorzien.
un'borfänglich = onopzettelijk, zonder opzet.
un'borfichtig = onvoorzichtig, onbezonnen, niet beleidvol. **Un'borfichtigkeit, w.** = onvoorzichtigheid enz.
un'borstehaft = onvoordeelig, nadeelig, schadelijk.
un'wachsam = onwaakzaam.
unwäg'bar = onweegbaar.
unwähl'bar = niet verkiesbaar.
un'wahr = onwaar, leugenachtig, vals, onjuist. **un'wahrhaft** = onwaarachtig, onoprecht, niet waarheidlievend, onwaar. **Un'wahrhaftigkeit, w.** = onwaarachtigheid, onoprechtheid, gebrek aan waarheidsliefde.
Un'wahrheit, w. = onwaarheid, onjuistheid, valsheid, leugen.
unwahrnehm'bar = onwaarneembaar, onmerkbaar.
un'wahrscheinlich = onwaarschijnlijk, twijfelachtig.
unwan'belbar = onveranderlijk, vast, onwrikbaar.
Un'weg, m. = zeer slechte, moeilijke weg.
un'wegsam = onbegeaanbaar, ongebaand, ontoegankelijk.
Un'weib, f. = monster, onmensch. **un'weiblich** = onvrouwelijk.
unweigerlich = ongeweigerd, toestemmend; zonder tegenspraak, gewillig.
un'weise, un'weislich = onverstandig, niet wijs.

un'weit, *mit Gen., Dat. od. von* = niet ver-
tamelijk dichtbij.
un'wert, m. = onwaarde, nietswaardigheid,
nietigheid. **un'wert** = niets waard, weinig
waard; *eines Dinges u. sein* = een zaak onwaar-
dig zijn.
un'weifen, f. = ongepastheden, onbetamelijk-
heden, onbehoorlijke handelingen, wanorde,
verwarring, rommelboel; *sein U. treiben* =
spektakel maken, huishouden, zich doen gel-
den, (van spoken) rondwaren.
un'weifenhaft = onwerkelijk, onstoffelijk.
un'wesentlich = bijkomstig, onbelangrijk, on-
beduidend, niet-essentiëel.
un'wetter, f. = slecht weer, boos weer,
stormweer, onweer.
un'wichtig = ongewichtig, onbelangrijk, onbe-
duidend.
unwiderleg'bar, **unwiderleg'lich** = onweer-
legbaar.
unwiderruf'lich = onherroepelijk; onherstel-
baar.
unwiderprech'lich = onweersprekelijk, onbe-
twistbaar, ontegenzeggelijk.
unwidersteh'lich = onweerstaanbaar.
unwiderbring'lich = onherstelbaar, onher-
roepelijk, voor goed.
un'wille, m. = verontwaardiging, verstoord-
heid, boosheid, ontstemming, wrevel; *mit*
Unwillen = met tegenzin.
un'willfährig = ongedienstig, ontoeschietelijk.
un'willig = verontwaardigd, verstoord, ont-
stemd, wrevelig; ongeneigd, ongenegen.
un'willkommen = onwelkom, ongelegen.
un'willkür'lich = onwillekeurig, onopzettelijk.
un'wirflich = onwerkelijk, onwezenlijk, on-
echt.
un'wirksam = krachteloos, niet-werkend.
un'wirsch = norsch, stuursch, knorrig, bar.
un'wirthlich = ongestvrij.
un'wirthschaftlich = onhuishoudelijk, niet
zuinig.
un'wissend = onwetend, onbewust. **Un'wis-
senheit**, w. = onwetendheid, onkunde.
Un'wissenheitsfehler, m. = misslag uit on-
wetendheid, uit onkunde.
un'wissenschaftlich = onwetenschappelijk.
un'wisientlich = onbewust, onwillekeurig,
onwetend.
un'wohl = onwel, ongesteld. **Un'wohlsein**,
f. = onwelzijn, ongesteldheid.
unwohn'bar = onbewoonbaar.
un'würdig = onwaardig.
Un'zahl, m. = onmetelijk aantal, verbazend
groot getal. **unzähl'bar**, **un'zählig** = ontel-
baar, talloos.
unzähm'bar = ontembaar, onbedwingbaar.
un'zart = onkiesch, onzacht, ruw, liefdeloos.
I. **Un'ze**, w. —, —n = once, onca, jaguaar.
II. **Un'ze**, w. —, —n = ons (klein gewicht
van ± 2 lood).
Un'zeit, w. = ontijd; *zur U.* = te ontijde,
ongelegen.
un'zeitgemäß = ongelegen, ongeschikt, niet
in overeenstemming met den tijd, ontijdig;
te ontijde. **un'zeitig** = ongelegen, ontijdig,
misplaatst; te vroeg; groen, onrijp.
un'zeitwaise = bij 't ons.
unzer|brech'lich; **-leg'bar (-leg'lich)**; **-reich'
bar** = on|breekbaar; -ontleedbaar; -ver-
scheurbaar.
unzer|feh'bar; **-för'bar**; **-teil'bar** = on|ont-
leedbaar; -verwoestbaar; -deelbaar.

unzertrenn'bar, **unzertrenn'lich** = onafschei-
delijk, onscheidbaar.
Unzial'buchstabe, m.; **Unzial'e**, w. —, —n =
unciaal(letter): groote beginletter.
un'ziemend, **un'ziemlich** = onbetamelijk, on-
welvoeglijk, onvoegzaam.
Un'zier, **Un'zierde**, w. = onsierlijkheid, ont-
siering. **un'zierlich** = onsierlijk.
Un'zücht, w. = ontucht. **un'züchtig** = ontuchtig,
onkuisch.
un'zufrieden = ontevreden, onvoldaan, mis-
noegd. **Un'zufriedenheit**, w. = ontevreden-
heid.
un'zugänglich = ontoegankelijk, onbereikbaar,
ongenaakbaar.
un'zulänglich = ontoereikend, onvoldoend,
ongenoegzaam. **Un'zulänglichfeit**, w. =
onvolmaaktheid: 't ontoereikende, 't onvol-
doende.
un'zulässig = ontoelaatbaar, niet toe te laten,
onvoldoende, ongeschikt; verboden, niet geoor-
loofd.
un'zünftig = niet tot een gilde behoorend,
buiten 't gilde staande; oningewijd.
un'zurechnungsfähig = ontoerekenbaar, on-
verantwoordelijk.
un'zureichend = ontoereikend, onvoldoend.
un'zusammenhängend = onsamenvattend.
un'zuträglich = schadelijk, nadeelig, onvoor-
deelig. **Un'zuträglichfeit**, w. = nadeel,
schadelijkheid; ongerief.
un'zuverlässig = onbetrouwbaar, onzeker,
niet te vertrouwen.
un'zweckmäßig = ondoelmatig, ongeschikt.
un'zweideutig = onduidelzinnig, duidelijk.
un'zweifelhaft = ontwijfelachtig, ongetwijfeld,
zeker, stellig.
üz'pig = (plantengroei) welig; (haardos) we-
lig, rijk, vol; (Büfen) vol; (maal, kleeding)
rijk, weelderig; (levenswijze) weelderig, brood-
dronken, dartel; [overdadjig, weidsch]. **üz'
pigfeit**, w. = weelde, weelderigheid, dar-
telheid.
ür, m. —(e)ä, —e = auros, oeros.
ür'ahn, m. = overgrootvader; die *Urahen* =
de voorvaderen, voorouders. **ür'ahne**, **ür'
ahnfrau**, w. = overgrootmoeder.
ür'al, m. = Oeral. **ür'algebirge**, f. = Oeral-
(gebergte). **ür'alisch** = Oeralisch.
ür'alt = eenwenoud, overoud.
ür'an, f. —(e)ä; **ür'an'ers**, f. = uranium (een
metaal).
ür'anfang, m. = allereerste begin, oorsprong.
ür'anfänglich = allereerst, oorspronkelijk;
heel in 't begin.
ür'an'ia, w. = Urania (muze van de hemel-
kennis).
ür'anlage, w. = oorspronkelijke of allereerste
aanleg.
ür'anos, **ür'ranos**, m. = Uranus (hemelgod),
ür'ban, m. = Urbanus. [ook: een planeet].
ür'ban = urbaan; beleefd, wellevend, lijn
beschaafd. **ürbanität**, w. = urbaniteit.
ür'bar = voor bebouwing geschikt, bebouwd,
vruchtdragend; u. maden = ontginnen. **ür'
barmachung**, w. = ontginning.
ür'bedeutung, w. = oorspronkelijke of eerste
beteekenis.
ür'beginn, m. = allereerste begin, eerste
oorsprong.
ür'begriff, m. = eerste of grondbegrip.
ür'bestandteil, m. = oorspronkelijk bestand-
deel, element.

Ur'bewoener, m. = eerste, vroegste of oorspronkelijke bewoner.
Ur'bild, f. = oorspronkelijk beeld, allereerste voorstelling, voorbeeld, grondbeeld, origineel.
ur'deutsch = oorspronkelijk Duitsch, echt Duitsch.
ur'eigen = oorspronkelijk. **Ur'eigenheit**, w. = oorspronkelijkheid.
Ur'einwohner, m. = eerste, vroegste of oorspronkelijke bewoner.
Ur'eltermutter, w. = betovergrootmoeder.
Ur'eltern, Pl. = voorouders, stamouders.
Ur'elsterbater, m. = betovergrootvader. **Ur'enzel**, m. = achterkleinzoon, achterkleinkind.
Ur'entlein, w. = achterkleindochter.
Ur'entde, w. = 't afzien van veete of strijd; U. fähören = zweren geen strijd te beginnen.
Ur'entfels, m. = oorspronkelijke rots. **Ur'engebige**, f. = oorspronkelijk gebergte.
ur'gemüthlich = echt gezellig, inprettig, oergezellig, oerleuk.
Ur'geschichte, w. = allereerste geschiedenis, gesch. van de allereerste tijden.
Ur'gestalt, w. = oorspronkelijke gedaante, gestalte, vorm.
Ur'gestein, f. = oorspronkelijk gesteente.
[Ur'gicht, w. —, —en = bekentenis]
ur'gie'ren, fchw. (h.) = nadruk leggen op, met aandrang behandelen; verzoeken.
Ur'großeltern, Pl. = overgrootouders.
Ur'grund, m. = eerste oorzaak.
Ur'heber, m. = veroorzaker, dader, beginner, bewerk, aanstichter, aanlegger. **Ur'heberschaft**, w. = 't veroorzaken, 't beginnen, daderschap; de naam of de eer van iets op touw gezet te hebben.
Ur'heimat, w. = oorspronkelijke woonplaats, allereerste vaderland.
Ur'ian, m. = Die en Die, Dinges, de Duivel.
Ur'ias, m. = Uria. **Ur'iasbrief**, m. = Uriaasbrief.
urin, m. —(e)s = urine. **urin'artig** = urineachtig. **Urin'glas**, f. = urineerglas. **urinine'ren**, fchw. (h.) = urineeren.
Ur'fanton, m. = eerste of oorspronkelijke kanton.
Ur'feim, m. = eerste of oorspronkelijke kiem.
Ur'firche, w. = oorspronkelijke kerk.
Ur'kraft, w. = eerste of oorspronkelijke kracht, onverzwakte kracht. **ur'kräftig** = inkrachtig, door-en-door krachtig of sterk.
Ur'kunde, w. = oorkonde, wettig stuk, bewijsstuk, document, akte, attest; wet; bericht, teeken van leven; ju U. beßen = ter bevestiging waarvan, om de waarheid hiervan te getuigen. [**ur'kunden**, zie **beurkunden**]. **Ur'kundenbewahret**, m. = bewaarder van oorkonden, van stukken, archivaris.
Ur'kundenbeweis, m. = bewijs door de stukken geleverd. **Ur'kundenbuch**, f. = oorkondenboek. **Ur'kundenfälschung**, w. = vervalsching van een stuk, van een document.
Ur'kundenkennner, m. = aktenkenner. **ur'kundlich** = wettig, authentiek, op stukken gegrond; met de stukken.
Ur'laub, m. = verlof (vooral uit den dienst of een dienst); auf U. = met verlof; [verlof: toestemming, permissie; U. nehmen = afscheid nemen]. **Ur'lauber**, m. —s, — = verlofganger.
Ur'laubegefuch, f. = verzoek om verlof.
Ur'laut, m. = oorspronkelijke of eerste klank, klinker.

Ur'mensch, m. = oermensch, eerste mensch.
Ur'mutter, w. = allereerste moeder.
Ur'ne, w. —, —n = urn, kruik, aschurn, bus, stembus.
Ur'oas, m. = oeros.
ur'plötzlich, **urplötzlich** = zeer plotseling; allerplotselingst, op stel en sprong.
Ur'quell, m. = allereerste bron, eerste oorsprong.
Ur'sache, w. = oorzaak, reden, grond, aanleiding; aus welscher U. ? = om welke reden? U. geben = aanleiding geven; feine U. = niet te danken of 'tis niet erg. **ur'fächlich** = oorzakelijk. **Ur'fächlichkeit**, w. = oorzakelijkheid.
Ur'sage, w. = oude sage.
Ur'schrift, w. = oorspronkelijk stuk, origineel.
Ur'sel, zie **Ur'sula**.
Ur'stamm, m. = eerste of oorspronkelijke woonplaats.
Ur'sprache, w. = eerste of oorspronkelijke taal, oertaal; 't oorspronkelijke.
Ur'sprung, m. = oorsprong; feinen U. bon etw. nehmen, haben = van iets afstammen, afkomen, zijn oorsprong hebben in iets. **ur'sprünglich** = oorspronkelijk; afkomstig. **Ur'sprünglichkeit**, w. = oorspronkelijkheid.
Ur'stam, m. = eerste of oorspronkelijke stam, oerstam.
Ur'stand, m., zie **Ur'stand**.
Ur'stoff, m. = oorspronkelijke stof, grondstof, oerstof.
Ur'sula, w. = Urzula. **Ur'sulinerin**, w. —, —nen = Ursuline (nonnenorde).
[Ur'te, w. —, —n = gelag, drinkpartij].
Ur'teil, f. —(e)s, —e = vonnis, rechterlijke uitspraak; oordeel, meening; vermogen om te oordeelen, verstand; feine U. abgeben = zijn oordeel, meening uitspreken, zeggen; ein U. fällen, befätigen, vollstreden, vollziehen = een vonnis vellen, bekrachtigen (of bevestigen), voltrekken; einem feine U. fprechen = iemand vonnissen. **ur'teilen**, fchw. (h.) = oordeelen.
Ur'teilsöffnung, w. = openbaarmaking van 't vonnis. **ur'teilsfähig** = tot oordeelen in staat, bevoegd. **Ur'teilskraft**, w. = oordeel, verstand. **Ur'teilspruch**, m. = uitspraak van 't vonnis, vonnis. **ur'teilsunfähig** = niet tot oordeelen in staat, niet bevoegd. **Ur'teilsvermögen**, f. = oordeel, verstand. **Ur'teilsvollstrefung**, w. = voltrekking van 't vonnis. **Ur'tel**, zie **Ur'teil** (vonnis).
Ur'text, m. = oorspronkelijke tekst.
Ur'tier, f. = oorspronkelijk of eerste dier, oerdier.
Uruguay, m. (rivier), f. (land) = Uruguay.
Ur'urentel, m. = achter-achterkleinkind.
Ur'vater, m. = allereerste vader.
Ur'vernuft, w. = hoogste verstand.
Ur'versammlung, w. = eerste of grondvergadering, vergadering van eerste kiezers.
ur'verwandt = oorspronkelijk verwant.
Ur'volk, f. = oorspronkelijk volk, stamvolk.
Ur'wahl, w. = eerste verkiezing (bij getrapte verkiezingen). **Ur'wähler**, m. = eerste kiezer.
Ur'wald, m. = oerwoud, maagdelijk woud.
Ur'welt, w. = eerste wereld, wereld in den oertijd. **ur'weltlich** = van de eerste wereld.
Ur'wesen, f. = allereerste wezen, oerschepsel.
Ur'wort, f. = oorspronkelijk woord, grondwoord, wortel.
ur'wüchtig = natuurlijk, oerkrachtig, onbesnoeid, oorspronkelijk, ongekunsteld.

Urzeit, w. = eerste tijd, oertijd.
Urzuftand, m. = eerste of oorspronkelijke toestand, oertoestand.
Urzuft, m. = oorspronkelijk doel, hoofddoel, gronddoel.
Ufau'ce (spr.: *uzāse*), w. —, —n = usance: gebruik, gewoonte.
u. f. f. = und fo fort: enzovoort, enz.
U'fo, m. —(s) = uso: gebruik, gewoonte.
ufuell' = gebruikelijk, gewoon.
Ufurpation', w. —, —en = usurpatie (geveeldadige inbezitting). **Ufurpator**, m. —s, ..to'ren = usurpator: overweldiger.
ufurpie'ren, fch.w. (h.) = usurpeeren.
U'fus, m. —, — = gebruik, gewoonte.
u. f. w. od. ufū, = und fo metter: en zoo verder, enz.

Utens'lien, Pl. = gereedschappen, werktuigen.
Utilita'rier, m. —s, — = utilitariër: nuttigheidsmensch. **Utilitari'smus**, m. — = utilitarisme (denk- en handelwijze, die alleen op het nuttigheidsbeginsel berust). **Utilität'**, w. — = utiliteit: nuttigheid.
Uto'pia, Uto'pian, f. = Utopia, „Nergenshuizen". **Utopie'**, w. —, —(e)n = utopie: droombeeld, hersenschim. **uto'pijch** = utopisch: hersenschimmig, niet te verwerkelijken. **Uto'pij'**, m. —en, —en = utopist (iemand met veel utopieën).
Utraquif', m. —en, —en = utraquist (Hussiet, die 't Avondmaal onder beide gedaanten veru'ts. = ut supra: als boven. [langde].
Uz, m. —es, —e = (jüd.) fopperij, grap. **Uzen**, fch.w. (h.) = foppen, voor den gek houden.

V.

V, f. = V.
V, = Vers; **v**, = von.
Vaccination', w. — = vaccine, vaccinatie: inenting. **vaccinie'ren**, fch.w. (h.) = vaccineren.
vacie'ren, zie bazieren. **Va'cuum**, zie Vakuum.
Vademecum, f. —(s), —(s) = vademecum: zakboek, handleiding.
vag = vaag, onbepaald, onzeker, weifelend.
Vagabund', m. —en, —en = vagebond, landlooper. **Vagabund'enschen**, f. = vagebondenlevende. **Vagabundentum**, f. —s = vagebondage, landlooperij. **vagabundie'ren**, fch.w. (h.) = vagebondeeren. **Vagant'**, m. —en, —en = rondtrekkend zanger, scholier.
Vagheit, w. — = vaagheid, onbepaaldheid, onzekerheid.
vagie'ren, fch.w. (h.) = vageeren: omzwerven, ronddolen; eitem vor dem Gefichte bagieren = iem. voor 't gezicht draaien.
vakant' = vacant: onbezet, vrij, ledig, open, onvervuld. **Vakanz'**, w. —, —en = vacature; vacantie. **vakaf'** = niet voorhanden. **Vakaf'**, f. —s, —s = ledige zijde.
Vakuum, f. —(s), ..luc = vacuum: luchtledig(e) ruimte.
Vakzination' zc., zie Vaccination zc.
Va'land: Junfer V. = De duivel.
valedizie'ren, fch.w. (h.) = vaarwel zeggen, de afscheidsrede uitspreken.
Va'entin, m. = Valentijn. **Va'entine**, w. = Valentine. **Va'entinestag** = St. Valentijn (14 Februari).
I. Va'let od. Valet', f. —(s), —s = vale: vaarwel, afscheid.
II. Valet' (spr.: *valee*), m. —(s), —s = boer (in 't kaartspel).
Valeur', w. —, —s = waarde.
valid' = valide: (rechts)geldig. **validie'ren**, fch.w. (h.) = valideeren: bevestigen, erkennen, geldig maken, geldig zijn. **Validität'**, w. — = validiteit: geldigheid. **valie'ren**, fch.w. (h.) = valeeren: gelden, waard zijn. **Va'lor**, m. —s = waarde, gehalte. **Vator'**, m. —(e)s, —en = waarde, waardepapier, effect. **Valu'ta**, w. —, ..ten = valuta: waarde, muntvoet,

standaard. **Valuation'**, w. —, —en = valuatie, valuatie: schatting, waardebeoordeling (vooral van munten).
Vamp'ir, m. —(e)s, —e = vampier: bloedzuigend spook; vleurmuissort. **vamp'irar'tig** = vampierachtig.
Vanda'le, m. —n, —n = Vandaal. **vanda'lijch** = Vandaalsch. **Vandalis'mus**, m. — = vandalisme; vernielingswoede.
Vani'le (spr.: *vaniele*), m. — = vanielje.
Vani'leis, f. = vanieljeijs.
Va'ria, Pl. = varia: allerlei. **varia'bel** = variabel: veranderlijk. **Varian'te**, w. —, —n = variant: andere lezing. **Variation'**, w. —, —en = variatie, afwisseling; afwijking (v. d. magneetnaald). **Varietät'**, w. —, —en = variëteit: verscheidenheid. **varie'ren**, fch.w. (h.) = variëeren: verschillen, afwisselen.
Va'rinās, m. —, — = varinas (een soort tabak).
Vario'len, Pl. = echte pokken. **Variol(o)'den**, Pl. = lichte pokken. **Variolity'** = varioliet: poksteen. **Varizel'len**, Pl. = valsche pokken, windpokken.
Varsovien'ne (spr.: *vjenne*), w. —, —n = varsoviëne (een dans).
Vasall', m. —en, —en = vazal, leenman.
Vasallen'jeft, m.; -huldigung, w.; -pflicht, w. = vazallen'jeed; -hulde; -plicht.
Vasallen'schaft, w.; -tum, f. = leenmanschap.
Va'se, w. —, —n = vaas.
Va'ter, m. —s, Väter = vader; er zit zu feinen Vätern versammelt, gegangen = hij is tot zijn vaderen verzameld, gestorven. **Väterchen**, f. —s, — = vadertje. **Vätererde**, w. = grond der vaderen.
Väter'freude, w.; -haus, f.; -herz, f.; -land, f. = vader'vreugde; -huis; -hart; -land.
va'terlän'difch = vaderlandsch.
Va'terlän'd'sfreund, m.; -liebe, w. = vaderlands'vriend (of: patriot); -liefde.
va'terlän'd(s)liebend = vaderlandlievend.
va'terlich = vaderlijk; voorvaderlijk. **va'terlicher'jeit** = van vaders zijde. **Väterliebe**, w. = vaderlijke. **va'terlo's** = vaderloos.
Va'terlofigheit, w. — = vaderloosheid.

Wa'ter|mord, m.; -mörder, m. = vader|moord; -moordenaar.
wa'termörderiſch = vadermoordend, ſchuldig aan vadermoord. **Wa'tername**, m. = vader-naam, familienaam, van.
Wa'terſchiff, w. —; -ſtadt, w. = vaderſchap; -ſtad.
Wa'terſöhnchen, f. = vaders kindje.
Wa'terſtand, m. = vaderschap, 't vaderzijn.
Wa'terſtelle, w. = plaats van vader; ſein Enkel betritt **W.** bei ihm = is een vader voor hem. **Wa'terſteil**, f. = vaderlijk (erf)deel.
Waterun'fer, f. —, — = onze-vader. **Wa'terzuſt**, w. = vaderlijke tucht.
Vatikan, f. —(e)s = Vaticaan (paleis, hof, regeering van den paus). **vatika'nifch** = vaticaanſch.
Vaubouville (ſpr.: *voodeviel*), f. —(s), —s = vaudeville: zangſpel.
Vauxhall (ſpr.: *vokshol*) = vauxhall (tuin met muziek, illuminatie en allerlei vermakelijkheden; oorspr. in Londen).
vazie'ren, ſchv. (h.) = vacceeren: vrij, open, onbezet zijn.
vc. = verbi causa: bijvoorbeeld.
V.C. = vice-consul.
v. Chr. = vor Chriſtus.
v. D. = volente Deo: als God wil.
Ve'da, m. —(s), —s = Veda (oudſte gewijde boeken van de Hindoes).
Ve'dette, w. —, —n = vedette: ruitervacht.
Veen, zie *Veenn*.
Vegetabi'lien, Pl. = vegetabilia: planten; plantenspizzen. **vegetabi'liſch** = plantaardig, planten.. **Vegetaria'ner**, **Vegeta'rier**, m. —, —s = vegetariaan, vegetariër. **Vegetari'nis'mus**, m. = vegetar(ian)iſme. **Vegetation'**, w. —, —en = vegetatie, plantengroei. **vege'tatib'** = groeiend, krachtig makend, versterkend, groeizaam, voedend. **vege'tieren**, ſchv. (h.) = vegeeteeren: een plantenleven leiden.
Veg'lia (ſpr.: *velja*), w. —, .. lien; **Veg'ghia**, w. —, .. ghien = avond, avondpartij.
vehement = vohement: heftig, hartſtochtelijk.
Ve'hementz', w. — = vehementie.
Ve'hikel, f. —s, — = vehikel: voertuig, rijtuig, hulpmiddel.
Ve'hme, zie *Veeme*.
[Ve'gelein], **Ve'lfchen**, f. —s, — = viooltje.
ve'lfchenblau = paars, violet. **Ve'lfchengeruch**, m. = viooltjes-geur.
Ve'lfchenholz, f.; -hontz, m.; -ſaft, m. = violen|hout; -hontz, m.; -stroop.
Ve'lfchenſtof, m. = viooltjesplant; pot viooltjes. **Ve'lfchenſtrauß**, m. = ruiker viooltjes. **Ve'lfchenwurzel**, m. = violenwortel.
Ve'it = Vitus. **Ve'it's'bohne**, w. = witte boon. **Ve'it's'tanz**, m. = St.-Vitusdans.
Ve'larium, f. —s, .. rien, zie *Velum*.
Ve'lin, f. —(e)s = velijn(papier).
Ve'lf'ten, Pl. = veliten: lichtgewapenden.
Velleit'at, m. —, —en = velleiteit: 't halve ſlappe willen.
Velociped', **Velozipeds'**, f. —(e)s, —e = velocipede, rijwiel, fiets. **Velozipedist'**, m. —en, —en = velocipedist.
Vel'ten, m. = Velten, St. Valentijn; potz **W.** = bij St. Velten!
Ve'lum, f. —s, .. ia = velum (een kleedingſtuk van de R. K. priesters); **Velum** (palatinum) = velum (palatinum): zachte verbeemelte.

Vel'bet, m. u. f. —s, —s = velvet: half-fluweel.
Vende'r (ſpr.: *vadee*) die = Vendée. **Vende'r'eer**, m. —s, — = Vendeëër.
Vendemiaire (ſpr.: *vademjèr*), m. = Vendemiaire: wijnmaand (22 Sept.—31 Oct.).
Vendet'ta, w. —, .. betten = vendetta: bloedwraak.
Ve'ne, w. —, —n = ader, bloedader.
Ve'nedig, f. = Venetië.
Venera'bile, f. —(s) = venerabile: 't hoogwaardige, de gewijde hostie. **Veneration'**, m. — = veneratie: vereering.
Vene'ter, m. —s, — = Veneet.
Vene'tia'ner *ic.*, zie *Venezianer* cc. **Ve'ne'tien**, f. = (landſchap) Venetië. **Vene'tia'ner**, m. —s, — = Venetiaan. **ve'ne'tia'nifch** = Venetiaanſch.
Venezola'ner, **Venezue'la'ner**, m. —s, — = Venezolaan.
Venn, zie *Veenn*.
ve'nis' = aderlijk; **ve'niſes Blut** = aderlijk (donker) bloed.
Ventil', f. —(e)s, —e = ventiel: klep, lucht-klep. **Ventilation'**, w. — = ventilatie: lucht-verschuing. **Ventila'tor**, m. —s, .. to'ren = ventilator. **ventilite'ren**, ſchv. (h.) = ventileren: luchten, spuien; overwégen.
Vento'se (ſpr.: *vatooze*), m. = Ventose: windmaand (20 Febr.—20 Maart).
Ventriloquist', m. —en, —en = ventriloquist: buikſpreker.
Venus, w. = Venus (godin der liefde; morgen- en avondster).
verab'ſolgen, ſchv. (h.) = overhandigen, overgeven, leveren, uitreiken.
verab'reden, ſchv. (h.) = afspreken, overeenkomen. **verab'redermaken** = volgens afſpraak. **Verab'redung**, w. —, —en = afſpraak.
verab'reiden, ſchv. (h.) = uitreiken, ter hand ſtellen, geven.
verab'raumen, ſchv. (h.) = verwaarloozen, vergeten, nalaten.
verab'schuen, ſchv. (h.) = veraſchuen, verfoeien; een afkeer, een aſchuw hebben van. **verab'schuenſwert** = aſchuwelijk, verfoeilijk. **Verab'schuenng**, w. — = veraſchuing, aſchuw, afkeer.
verab'schieden, ſchv. (h.) = wegzenden, naar huis zenden; zijn aſcheid, zijn congé geven, ontslaan; (militairen) afdanken; (een wetsvoorstel) aſhandelen, afdoen; **ſich v.** = aſcheid nemen. **Verab'schiedung**, w. — = wegzending, afdanking, aſcheid.
veraccordie'ren, ſchv. (h.) = aanbesteden; overeenkomen.
verach'ten, ſchv. (h.) = verachten, minachten, geringschatten, verſmaden. **Verach'ter**, m. —s, — = verachter, verſmader. **verach't'lich** = verachtelijk: laag, verachtend, ſmadelijk, geringschattend. **Verach't'lichheit**, w. — = verachtelijkheid, laagheid, verachting. **Verach'tung**, w. — = verachting, minachting, geringschating. **verach'tungſwert** = verachtelijk.
verallgemei'nern, ſchv. (h.) = veralgemeen, generalizeeren. **Verallgemei'nernng**, w. — = generalizatie.
[veral'bern, ſchv. (h.) = verlegen maken; bespotten.]
veral'ten, ſchv. (i.) = verouderen; [oud, te oud worden]. **veral'tet** = verouderd, ouderwetsch.

Veran'da, w. —, —s u. . . den = veranda.
veran'derlich = veranderlijk, onvast, onbestendig. **veran'dern**, fchw. (h.) = veranderen, wijzigen; seine Wohnung v. = van woning veranderen; sich v. = veranderen, anders worden; van betrekking veranderen; trouwen.
Veran'derung, w. —, —en = verandering, wijziging. **veran'derungshalber** = wegens verandering.
veran'fecn, fchw. (h.) = verankeren, met ankers vastleggen.
veran'lagen fchw. (h.) = (belastingen, kosten) omslaan; er ist gut heranlagt = hij heeft een goeden aanleg. **Veran'lagung**, w. — = omslag (van de belastingen).
veran'lassen, fchw. (h.) = aanleiding geven tot, veroorzaken, teweegbrengen; einen zu etw. v. = iem. tot iets brengen, iem. tot iets aanleiding geven, noopen; ich sehe mich veran'lasst, Sie zu warnen = ik zie mij genoopt enz.
Veran'lasser, m. —s, — = bewerker, aanleiding. **Veran'lassung**, w. —, —n = aanleiding, oorzaak, reden; in 3. Ihre 3. Schreibens = naar aanleiding van . . .; auf seine 3. = op zijn aandringen.
veran'nehmlichen, fchw. (h.) = veraangenamen.
veran'schau'lichen, fchw. (h.) = veraanschouwelijken.
veran'schlagen, fchw. (h.) = ramen, schatten, begrooten.
veran'statten, fchw. (h.) = op touw zetten, in elkaar zetten, houden, arrangeeren (een feestelijkheid bijv.); tot stand brengen. **Veran'stalter**, w. —s, — = regelaar, arrangeur.
Veran'staltung, w. — = regeling, voorbereiding, arrangement; Veran'staltungen treffen = voorbereidselen maken.
veran'tworten, fchw. (h.) = verantwoorden, op zich nemen; sich (wegen einer Sache) v. = zich (over iets) verantwoorden, rechtvaardigen.
veran'twortlich = verantwoordelijk, aansprakelijk. **Veran'twortlichkeit**, w. — = verantwoordelijkheid, aansprakelijkheid. **Veran'twortung**, w. — = verantwoording, rechtvaardiging, verweer; verantwoordelijkheid; einen zur 3. ziehen = ter verantwoording roepen.
Veran'twortungsrede, w.; —schrift, w. = verweer|rede; —schrift.
veran'twortungsboll = zeer verantwoordelijk.
verar'beiten, fchw. (h.) = verwerken: verbruiken, verarbeiden, bewerken (Eisen zu Stäben 3. 3.); (die Zeit) met werken doorbrengen; einen v. = iem. geducht de waarheid zeggen. **Verar'beitung**, w. — = verwerking, verbruik, bewerking.
verar'gen, fchw. (h.): einen etw. v. = iem. iets kwalijk nemen, ten kwade duiden. **ver'är'gern**, fchw. (h.) = verergeren.
verar'men, fchw. (h.) = verarmen. **Verar'mung**, w. — = verarming.
verä'seln, fchw. (f.) = vertakken.
Veratrin, f. —(e)s = veratrine (alkaloïd van nieskruid). **Veratrum**, f. = veratrum; nieskruid.
verauktion'eren, fchw. (h.) = bij opbod of bij afslag verkoopen.
veraus'gaben, fchw. (h.) = uitgeven, verteren.
veräu'ßerlich = vervreemdbaar, verkoopbaar.
veräu'ßern, fchw. (h.) = vervreemden, verkoopen, van de hand doen; [doen uitkomen,

vorm geven]. **Veräu'ßerung**, w. — = vervreemding, verkoop(ing), afstand.
Verb, f. —s, —en = verbum: werkwoord.
verbac'fen, fchw. (h.) = verbakken: gebruiken met bakken, bederven met bakken.
verbal' = verbaal: werkwoordelijk, uit woorden bestaande. **Verbal'adjectiv**, f. = verbaal adjectief. **Verbal'injurie**, w. = scheldwoord, belediging in woorden.
verbäl'ten, fchw. (h.) = pijnlijk opzwellen. [**verbal'tern**, fchw. (h.) = afranselen].
verbal'thornen, fchw. (h.) = verknoeien, verslimmeren (in plaats van beter maken).
Verband, m. = verband: zwachtel, verbinding, verbintenis, samenhang. **Verband'lappchen**, f. = kompres. **Verband'platz**, m. = plaats om de gewonden te verbinden.
Verband'zeug, f. = verbandgoed, -middelen.
verban'nen, fchw. (h.) = verbannen, bannen, wegzagen. **Verban'nung**, w. — = verbanning, ballingschap; in die 3. schicken, in der 3. sein = in ballingschap zenden, zijn. **Verban'nungsort**, m. = verbanningsplaats.
verbarrikadie'ren, fchw. (h.) = (ver)barricadeeren.
verbau'en, fchw. (h.) = verbouwen: met bouwen verdoen (zijn geld bijv.); slecht bouwen; door bouwen benemen (uitzicht bijv.).
verbau'ern, fchw. (h.) = een lompe boer worden, verboeren.
verbei'ßen ft. (h.) = verbijten, verkroppen; onduidelijk uitspreken, afbreken. **sich v.** = zich vastbijten (van jachtonden gezegd); sich in od. auf eine Arbeit v. = er in vast-raken.
verbei'sen, zie verbäl'ten.
verbe'ne, w. —, —n = verbona.
verber'gen, ft. (h.) = verbergen, bergen, verstoppen; sich hinter der (u. die) Tür v.
verbes'seren, m. —s, — = verbeteraar, hervormer. **verbes'serlich** = verbeterbaar, verbeterlijk. **verbes'sern**, fchw. (h.) = verbeteren, beter maken; sich v. = beter worden (wat positie, salaris e. d. betreft), vooruitgaan.
Verbes'serung, w. —, —en = verbetering; vooruitgang. **Verbes'serungsantrag**, m. = amendement. **Verbes'serungsblatt**, f. = verbeterblad. **verbes'serungsfähig** = te verbeteren, verbeterlijk.
verben'gen sich = buigen, een buiging maken.
Verben'gung, w. —, —en = buiging, nijging.
verbie'gen, ft. (h.) = verbuigen, uit den vorm buigen, krombuigen.
verbie'ten, ft. (h.) = verbieden; ontzeggen; (eine Zeitung) beletten te verschijnen, verbieden.
verbi'lden, fchw. (h.) = misvormen, mismaken, verkeerd ontwikkelen; vervormen.
verbi'b'lichen, fchw. (h.) = zinnebeeldig voorstellen.
Verbi'ldung, w. = vervorming, misvorming, verkeerde ontwikkeling.
verbin'den, ft. (h.) = (een wonde, een gewonde, twee rivieren door een kanaal e. d.) verbinden; (iem.) verplichten; (een boek) verkeerd (in)binden; verbinden (nl. verbruiken met binden); einem die Augen v. = blinddoeken; er verbindet Klugheit mit Stärke = verbindt verstand met kracht, paart verst. aan kr.; **sich v.** = zich verbinden; zich verplichten (tot iets); sich ehelich v. = zich in den echt verbinden, een huwelijk aangaan; sich einen v. (durch einen Dienst) =

iem. aan zich verplichten. **verbin'dend** = verbindend, bindend. **verbin'd'ich** = bindend, verbindend; (Ton, Schreibe) beleefd, minzaam, voorkomend; [verplicht (tot wederdienst), gebonden]; **ich danke verbin'd'ich** (ft) = vriendlijk, zeer. **Verbin'd'ichheit**, w. —, —en = verplichting; beleefdheid, minzaamheid, voorkomendheid; **Verbin'd'ichheiten** eingeßen = verplichtingen aangaan, op zich nemen. **Verbin'dung**, w. —, —en = verbinding, vereeniging, corporatie; **eheliche Verbin'dung** = echtverbintenis; mit einem in **Verbin'dung** = met iem. in betrekking, in verbinding staan; mit einem in geschäftlicher **Verbin'dung** = zaken met iem. doen.

Verbin'dungs|bahn, w.; -gang, m.; -linie, w. = verbindings|lijn; -gang; -lijn (of vereenigingslijn).

Verbin'dungs|mittel, f.; -röhre, w.; -station, w. = verbindings|middel; -buis; -station.

Verbin'dungs|strich, m. = koppelteeken.

Verbin'dung|sweg, m. = verbindingsweg.

Verbin'dung|swegen, f. = corporatiewezen.

Verbin'dungs|zeichen, f. = koppelteeken.

verbis'sen = verbeteren, verkropt; spijtig, nijdig; auf etw. v. sein = op iets gebeten, verbittert zijn. **Verbis'senheit**, w. = nijd, spijtigheid.

verbis'sen sich, ft. (h.): sich etw. v. = met nadruk verzoeken, dat iets niet (meer) gebeurt, niet verkiezen; [beleefd verzoeken]; **Beileidsbesuche** werden verbis'sen = bezoeken van rouwbeklag kunnen niet ontvangen worden; das verbis'se ich mir! = dat verkies ik niet!

verbis'sern, fchw. (h.) = bitter maken; verbitteren, vergallen.

verblä'sen, fchw. (h.) = berooken, bewalmen.

verblä'sen, fchw. (f.) = verbleeken, bleek worden, verschieten.

verbleib', m. —(e)s = [verblijft, oponthoud], verblijfplaats, plaats waar zich iets bevindt, 't zich bevinden. **verbleib'en**, ft. (f.) = blijven, verblijven; (bei feiner Meinung) blijven; mit vollkommener Hochachtung v. mir = met de meeste hoogachtung hebben wij de eer te zijn; dabei muß es sein **Verbleiben** = daarbij moet 't blijven.

verblei'chen, ft. (u. fchw.) (f.) = verbleeken, bleek worden; verschieten, verkleuren; (unt. ft.) = sterven; der **Verbleibene** = de overledene.

verblö'ten, fchw. (h.) = plombeeren, looden.

verblen'den, fchw. (h.) = blindeeren, maskeeren, dekken; verblinden. **Verblen'dung**, w. = blindeering; verblinding. [**verblin'den**, fchw. (h.) = verblinden; (f.) = blind worden.]

verblü'ffen, fchw. (h.) = verbluffen, verbijsteren, uit 't veld slaan, overbussen, verlegen maken; laß dich nicht v. (ist das erste Gebot). **verblü'fft** = verbluft, verlegen, uit 't veld geslagen, verbijsterd, onthutst.

verblü'hen, fchw. (f.) = verbloeien, verwelken, uitbloeien.

verblü'men, fchw. (h.) = verbloemen, bewimpelen. **verblü'mt** = verbloemd, figuurlijk; bewimpeld, verbloemd, bedektelijk.

verblu'ten, fchw. (f.) od. sich v. = verbloeden, sterven aan bloedverlies. **Verblu'tung**, w. —, —en = verbloeding.

Verbod'mung, w. —, —en = bodemerij.

verbö'hlen, fchw. (h.) = (met dikke planken) betimmeren.

verbö'hren, fchw. (h.) = verkeerd boren; sich

in etw. v. = zich in iets verbijsteren; **verbö'hrt** = verwrongen, dwaas, gek.

I. **verbör'gen**, fchw. (h.) = uitleenen, leenen.

II. **verbör'gen** = verborgen, geheim; im verbör'genen = in 't geheim, in stilte. **Verbör'genheit**, w. — = verborgenheid, duisterheid, afzondering.

Verbot', f. —(e)s, —c = verbod.

verbö't'nus = woord voor woord.

verbrä'men, fchw. (h.) = boorden, galonneeren, afzetten, garneeren. **Verbrä'mung**, w. —, —en = boordsel, rand, garneering.

verbrannt', zie verbrennen.

Verbrauch', m. = verbruik. **verbrau'chen**, fchw. (h.) = verbruiken, opgebruiken.

verbrau'fen, fchw. (h.) = uitloeien, uitrazen, bedaren, kalmeeren.

verbre'chen, ft. (h.) = misdoen, verkeerd doen; [breken]. **Verbre'chen**, f. —s, — = misdaad.

Verbre'cher, m. —s, — = misdadiger, boosdoener. **verbre'cherlich** = misdadig, schuldig.

Verbre'cherheide, w. = dievenherberg.

Verbre'cherkolonie, w. = misdadigerskolonie, strafkolonie.

verbrei'ten, fchw. (h.) = verspreiden; (eine Nachricht) uitstrooien, verbreiden, verspreiden, ruchtbaar maken; (een leer) verbreiden; [verbreeden, uitspreiden]; sich v. = zich verspreiden; uitweiden; er verbreitete sich ausführlich über diesen Gegenstand = hij weidde in den breedte uit over dit onderwerp. **Verbrei'ter**, m. —s, — = verspreider. **verbrei'tern**, fchw. (h.) = verbreedden. **Verbrei'tung**, w. — = verspreiding.

verbren'nen, unt. (h.) = verbranden, laten verbranden, laten aanbranden; (sich den Mund) verbranden, branden; (f.) = verbranden, aanbranden. **Verbren'nung**, w. —, —en = verbranding. **Verbren'nungsprozess**, m. = verbrandingsproces.

verbrie'fen, fchw. (h.) = beschrijven, schriftelijk of in een akte erkennen of toekennen; sich v. = zich schriftelijk verbinden.

verbrin'gen, unt. (h.) = (den tijd) doorbrengen, slijten.

verbrö'ckeln, fchw. (h.) = verbrokkelen, verkrumelen.

verbrü'dern, fchw. (h.) = verbroederen; sich v. = zich verbroederen, **Verbrü'derung**, w. —, —en = verbroedering; broederschap.

verbrü'hen, fchw. (h.) = te hard afbroeien (de varkens bijv.); verbruien, verkerven.

verbu'h'fen, fchw. (h.) = in losbandigheid verteren, doorbrengen.

Verb'um, f. —s, ..ba od. ..ben = verbum, werkwoord.

verbun'meln, [**verbun'fiedeln**], fchw. (h.) = verboemelen, verlanterfanten; ein verbun'meltes Genie = een verlopen genie.

verbun'den = verbonden (met een verband), vereenigd; ich bin Ihnen sehr v. = zeer verplicht, zeer dankbaar.

verbün'den, fchw. (h.) = verbinden, vereenigen; sich v. = zich verbinden, een verbond sluiten; die **Verbündeten** = de verbondenen, vereenigden, geallieerden.

verbür'gen, fchw. (h.) = waarborgen, instaan voor, garandeeren; sich v. für = voor iets instaan, (waar)borg blijven voor; verbürgte Nachricht = betrouwbaar bericht, officieel bericht. **Verbür'gung**, w. —, —en = waarborg.

verbü'hen, fchw. (h.) = boeten, boeten voor.

verbüt'ten, fchw. (f.) = wegwijnen, versuffen].

[**verbut'tern**, ſchw. (h.) = verdoen].

Verdacht, m. —(e)ſ = verdenking, argwaan, achterdocht; vermoeden; **W.** ſchöpfen = argwaan, achterdocht opvatten; einen in **W.** haben = iem. verdenken; er ſteht im **W.** daß... (*auch*: einer Sache) = hij staat onder verdenking dat... (*of*: van iets); einen in **W.** bringen = iem. in verdenking brengen, verdacht maken. **verdächt'ig** = verdacht; des Diebstahls u. = verdacht van diefstal. **verdächt'igen**, ſchw. (h.) = in verdenking brengen, verdacht maken. **Verdächt'igung**, w. —, —en = verdachtmaking.

verdamm'en, ſchw. (h.) = verdoemen, vervloeken, veroordeelen. **verdamm'enswert**, **verdamm'lich** = doemenswaard, verwenscht, verdoemd. **Verdamm'nis**, w. — = verdoemenis, verderf. **verdamm't** = verdoemd, vervloekt, verwenscht; seine Verdammte Pflicht und Schuldigkeit = niet meer dan een staaltje van zijn plicht. **Verdamm'ung**, w. —, —en = verdoeming, veroordeeling, verwensching. **Verdamm'ungsurteil**, f. = verdoemingsvonnis, veroordeelend vonnis.

verdamp'fen, ſchw. (h.) = doen verdampen; (f.) = verdampen, vervliegen. **Verdamp'fung**, m. — = verdamping.

verdau'fen, ſchw. (h.): einem etw. u. od. einem etw. zu u. haben = iem. iets te danken hebben, verschuldigd zijn; [iem. dankbaar voor iets zijn].

verdau'en, ſchw. (h.) = verduwen, verteren. **verdau'lich** = verteerbaar, gemakkelijk te verteren. **Verdau'ung**, w. — = (spijs)vertering. **Verdau'ungsbeschwerden**, Pl. = moeilijke spijsvertering, last met de spijsvertering, slechte maag.

Verdeck, f. —(e)ſ, —e = dek, verdek; [wagenhuis, dek van een rijtuig]. **verdec'fen**, chw. (h.) = dekken, toedekken; verbergen, maskeeren.

verdefendie'ren sich, ſchw. (h.) = zich verdedigen.

verden'fen, unr. (h.) = ten kwade duiden, kwalijk nemen.

Verderb', m. —(e)ſ = verderf, ongeluk, ondergang. **Verder'ben**, f. —ſ = bederf; verderf, ongeluk, ondergang. **verder'ben**, ft. (h.) (bu berdirbt, er berdirbt; verderb; verderbe; berdirb! verdorben); trans. auch wohl schwach = bederven, slecht maken; te gronde richten; er hat einen verdorbenen Magen = hij heeft een bedorven maag, zijn maag is van streek; es mit einem u. = met iem. overhoop raken, 't bij iem. bederven of verkerven; (f.) = bederven, slecht worden, te gronde gaan, verloren gaan; an ihm ist ein Schauspieler verdorben = hij had een goed tooneelspeler kunnen worden; Unfraut berdirbt nicht = onkruid vergaet niet. **verder'benbringend** = verderbrengend, noodlottig, onheilbrengend. **Verder'ber**, m. —ſ, — = bederver. **verderb'lich** = bederfelijk; verderfelijk, verderfbrengend, onheilvol, noodlottig. **Verderb'nis**, w. — = bederf, verdorvenheid, ontarding. **verderbt'** = bedorven, verdorven, ontaard. **Verderbt'heit**, w. — = verdorvenheid, ontaardheid.

verdeut'lichen, ſchw. (h.) = verduidelijken, duidelijk maken.

verdeut'schen, ſchw. (h.) = verduitschen, (in 't Duitsch) vertalen; duidelijk uitleggen. **Verdeut'schung**, w. —, —en = verduitsching,

vertaling (in 't Duitsch); duidelijke verklaring. **verdicht'en**, ſchw. (h.) = verdichten, condenseren. **Verdicht'er**, m. —ſ, — = verdichter, condensator. **Verdicht'ung**, w. — = verdichting, condensatie.

verdic'fen, ſchw. (h.) = verdikken.

verdie'nen, ſchw. (h.) = verdienen; waard zijn, verwerven; das hat er nicht um dich verdient = dat heeft hij niet aan u verdiend.

I. **Verdienst'**, m. —eſ = verdienste, winst, loon.

II. **Verdienst'**, f. —eſ, —e = verdienste, goede eigenschap, verdienstelijkheid; seine Verdienste um den Staat = zijn verdiensten jegens den staat.

verdienst'lich = verdienstelijk. **Verdienst'lichheit**, w. — = verdienstelijkheid. **Verdienst'los** = zonder verdienste. **Verdienst'orden**, m. = orde van verdienste. **verdienst'voll** = verdienstelijk, van groote verdienste. **verdient'** = verdiend, welverdiend; verdienstelijk; er hat sich um sein Land u. gemacht = hij heeft zich jegens (voor) zijn land verdienstelijk gemaakt. **verdient'ermäßen** = naar verdienste.

Verdict', f. —(e)ſ, —e = verdict: uitspraak (van de jury), beslissing.

Verding', m. —(e)ſ, —e = aanbesteding, overeenkomst. **verding'en**, ft. (h.) = verhuuren; [aanbesteden]; sich u. = zich verhuuren; sich (bei) einem u. = zich bij iem. verhuuren.

Verding'ung, w. —, —en = aanbesteding, overeenkomst, contract.

verdol'metschen, ſchw. (h.) = vertolken. **Verdol'metscher**, m. —ſ, — = vertolker, tolk.

Verdol'metschung, w. —, —en = vertolking.

verdoun'ern, ſchw. (h.) = veroordeelen; **verdoun'ert** = door den donder getroffen; be-roerd, gemeen.

verdop'peln, ſchw. (h.) = verdubbelen.

Verdor'benheit, w. — = verdorvenheid, ont-aarding.

verdor'ren, ſchw. (f.) = verdrogen, uitdrogen, verdorren.

verdrän'gen, ſchw. (h.) = verdringen, wegdringen, van zijn plaats dringen.

verdre'hen, ſchw. (h.) = verdraaien, verbuigen, verwringen, verhaspelen; einen den Kopf u. = iem. 't hoofd op hol maken. **verdrecht'** = verdraaid, verwrongen; verduiveld; er ist im Kopfe u. = hij is niet wel bij 't hoofd. **Verdrecht'heit**, w. — = dwaasheid, krankzinnigheid. **Verdre'hung**, w. = verdraaiing, verwringing, verhaspeling.

verdreit'sachen, ſchw. (h.) = verdrievoudigen, verdriedubbelen.

verdrie'gen, ft. (h.) (es berdrieht; verdroß; verdröße; verdroffen) = verdrieten, spijten, grieven, onaangenaam stemmen; es berdrieht mich = 't verdriet, spijt, hindert mij; ich habe mich keine Mühe u. lassen = ik heb geen moeite ontzien, gespaard. **verdrie'g'lich** = verdrietig, onaangenaam, grievend; verdrietelijk, gemelijk, knorrig, onvriendelijk. **Verdrie'g'lichkeit**, w. —, —en = verdrietigheid, wederwaardigheid, onaangenaamheid; verdrietelijkheid, gemelijkheid.

[**verdrin'gen**, ft. (h.) zie verdrängen].

verdrof'fen = landerig, gemelijk, knorrig, lusteloos. **Verdrof'fenheit**, w. — = landerigheid, gemelijkheid, knorrigheid, lusteloosheid.

verdruc'fen, ſchw. (h.) = verkeerd drukken.

Verdruf', m. —, uffeſ = verdriet, spijt, hinder;

er hat es mir zum B. getan = om mij te hinderen; er s'igt im B. = hij heeft verloren; er hat einen B. = hij heeft een buit.

verduften, fchw. (f.) = verdampen, vervliegen, zijn geur verliezen; onopgemerkt verdwijnen, de plaat poetsen, 'm smeren.

verdu'men, fchw. (h.) = dom maken, versuffen; (f.) = dom worden, versuffen.

verdu'feln, fchw. (h.) = verdonkeren, verduisteren, donker of duister maken; in de schaduw stellen; **fich v.** = zich verduisteren, duisterder of donkerder worden.

verdünn'bar = verdunbaar, te verdunnen.

verdünn'en, fchw. (h.) = verdunnen, dunner maken; (de lucht) ijler maken; (de lucht, een vloeistof) verdunnen; aanlengen.

verdunst'bar = verdampbaar. **verdun'sten**, fchw. (f.) = verdampen. **verdünn'fien**, fchw. (h.) = doen verdampen. **Verdun'stung**, w. —, —en = verdamping.

verdur'sten, fchw. (f.) = verdorsten, versmachten.

verdü'ftern, fchw. (h.) = verduisteren, versombereu, duister of somber maken; **fich v.** = somber of duister worden, betrekken, zich omnevelen (*ook fig.*); **verdü'ftert** = verduisterd; (van 't gemoed) versomberd; (van den geest) omneveld, omsluierd.

verdu'st = verlegen, verbijsterd, verstomd, verslagen, uit 't veld geslagen.

veredeln, fchw. (h.) = veredelen, verbeteren, volma'ken. **Vered'elung**, w. —, —en = veredeling.

vere'heifchen, fchw. (h.) = trouwen, in 't huwelijk verbinden; **fich v.** = trouwen, huwen. **Ver'e'heifchung**, w. — = uithuwelijking.

vereh'ren, fchw. (h.) = vereeren, eeren, achten, respecteeren; vereeren, aanbidden; eiem etw. v. = iem. iets vereeren, ten geschenke geven. **Ver'e'hr'er**, m. —s, — = vereerder, aanbieder. **vereh'r'lich** = eerwaardig, eerbiedwaardig. **Ver'e'hr'ung**, w. —, —en = vereering; eerbied, aanbidding, aanbidding (van een geschenk), geschenk. **vereh'rungswür'dig** = eerwaardig, eerbiedwaardig.

vere'iden, **vere'idigen**, fchw. (h.) = (iem.) beëdigen. **Ver'e'idigung**, w. — = beëdiging.

Verein', m. —(e)s, —e = vereeniging, gemeenschap, gezelschap, genootschap. **verein'bar** = vereenigbaar, strookend. **verein'baren**, fchw. (h.) = vaststellen, bepalen, 't over iets eens worden, overeenkomen; [vereenigen, verbinden]; **fich über etw. v.** = 't met elkaar eens worden, een overeenkomst sluiten. **verein'barkeit**, w. — = vereenigbaarheid. **verein'barung**, w. —, —en = overeenkomst; vereeniging; eene B. treffen = een overeenkomst sluiten. **verein'en**, fchw. (h.) = vereenigen; mit vereinten Kräften = met vereende krachten. **verein'fachen**, fchw. (h.) = vereenvoudigen. **verein'fchung**, w. — = vereenvoudiging. **verein'igen**, fchw. (h.) = vereenigen, bijelkaar brengen, samenbrengen, verbinden; verzoenen; **fich v.** = zich vereenigen, zich verbinden; 't met elkaar eens worden; die Vereinigten Staaten = de Vereenigde Staten. **verein'igung**, w. = vereeniging, 't eens worden, samenloop, verbinding, verband, overeenkomst. **verein'igungsmittel**, f. = verbindingsmiddel. **verein'igungsort**, m. = plaats van samenkomst, vereenigingsplaats.

verein'nahmen, fchw. (h.) = ontvangen, als ontvangst boeken.

verein'famen, fchw. (h.) = vereenzamen, afzonderen; (f.) = vereenzamen, afgezonderd raken, verlaten worden. **verein'famung**, w. — = afzondering, verlatenheid.

verein's'gebiet, f. = tolgebied, gebied van 't tolverbond.

verein's'gefetz, f.; **-kaffe**, w.; **-recht**, f. = vereenigingswet (*of*: wet op 't recht van vereeniging); **-kas**; **-recht**.

verein's'inter, m. = vereinstaler (Duitsche of Oostenrijksche daalder). **verein's'wesen**, f. = vereenigingswezen.

verein'zeln, fchw. (h.) = afzonderen, afscheiden; afzonderlijk verkoopen; **verein'zelt** = afzonderlijk, enkel, op zich zelf staande, zeldzaam; zonder we(d)erga.

verei'feln, fchw. (h.) = verijdelen, doen mislukken, voorkómen, beletten, op niets doen uitloopen.

verei'ftern, fchw. (h.) = veretteren.

vere'feln, fchw. (h.) = onaangenaam maken, den smaak bederven.

verev'den, fchw. (h. u. f.) = (van dieren) sterven, doodgaan.

verev'ge'ten, fchw. (h.) = vernauwen, nauwer of enger maken; **fich v.** = zich vernauwen, nauwer of enger worden.

verer'ben, fchw. (h.) eimen etw. *od.* auf eimen etw. = overdoen, vermaken, nalaten; **fich v.** = overgaan, overerven.

vere'wigen, fchw. (h.) = vereeuwigen, onsterfelijk maken. **vere'wigt** = overleden, wijlen. **Ver'e'wigung**, w. — = vereeuwiging.

verfah'ren, ft. (h.) = verrijden (veel geld bijv.); (per rijtuig) vervoeren; etw. v. = in de war sturen, bederven; (h. u. f.) = handelen, te werk gaan; (gegen eimen) optreden; **fich v.** = verkeerd rijden, op den verkeerden weg zijn (eig.); eime verfahrene Weisheit = een ongelukkige geschiedenis. **Verfah'ren**, f. —s = handelwijze, manier van doen, optreden, methode; procédé; gerichtliches B. = procedure, proces. **Verfah'rungsart**, w. = wijze van doen, handelwijze.

Verfall', m. = verval; bederf (van zeden); vervaltijd (van wissels); in B. geraten = in verval geraken, komen, vervallen. **verfall'en**, ft. (f.) = vervallen, in verval geraken; vervallen, verlopen; dem Staate v. = aan den staat vervallen, in handen van den staat komen; in Armut v. = tot armoede vervallen; in Strafe v. = in straf of boete vervallen, zich straf op den hals halen; auf etw. v. = op iets komen (in gedachten); in eime Krankheit v. = ziek worden.

Verfall'tag, m.; **-zeit**, w. = verfall'dag; -tijd. **verfall'fchen**, fchw. (h.) = vervalschen. **Verfall'fcher**, m. —s, — = vervalscher, falsaris. **Verfall'fchung**, w. = vervalsching.

verfan'gen, ft. (h.) = helpen, baten, uithalen; **fich v.** = zich vastwerken, zich verwarren, verward raken; das verfan'gt nichts, wenig = dat haalt niets, weinig uit; das Tier verfan'gt sich in eimem Strick = raakte in een strik vast; der Rauch verfan'gt sich im Schornstein = de rook blijft in den schoorsteen hangen. **verfan'g'lich** = verwarrend, netelig, listig; dubbelzinnig, bedrieglijk; verfan'g'liche Worte = bedenkelijke woorden; eime verfan'g'liche Frage = strikvraag, lastige vraag. **Verfan'g'lichkeit**, w. — = dubbelzinnigheid, dubbelhartigheid.

verfärben (fich), fchw. (h.) = verbleeken, van kleur verschieten.

verfassen, fchw. (h.) = (een brief, artikel, akte) stellen, opstellen; (brief, boek) schrijven. **Verfasser**, m. -s, - = steller, schrijver, auteur. **Verfassung**, w. = grondwet, constitutie, staatsregeling; stemming, goedmoedsgesteldheid; [inrichtung, samenstel, toestand, gereedheid]. **Verfassungsbuch**, m. = overtreding of schending van de grondwet. **verfassungsmäßig** = grondwettig, constitutioneel. **Verfassungsurkunde**, w. = grondwet. **verfassungswidrig** = strijdig met de grondwet, inconstitutioneel.

verfaulen, fchw. (f.) = verrotten, vergaan.

verfaulenzeln, fchw. (h.) = verluieren.

verfechten, ft. (h.) = voorstaan, bepleiten, verdedigen. **Verfechter**, m. -s, - = voorstander, verdediger, voorvechter, pleitbezorger (fig.).

verfehlen, fchw. (h.) = (trein) missen, verzuimen; (doel) missen; den Weg n. = den verkeerden weg nemen, verdwalen; ich werde nicht v. = ik zal niet in gebreke blijven, niet mankeeren, niet verzuimen, 't niet vergeten; ein verfehltes Bestreben = een mislukt streven; verfehltes Leben = verongelukt leven.

Verfehlung, w. -, -en = misslag.

verfeinden, fchw. (h.): einen mit einem = iem. met een ander in oneenigheid brengen; ich verfeinde mit einem = ik maak mij iem. tot vijand; ich verfeinde mich mit einem = ik word kwade vrienden met iem.

verfeinern, fchw. (h.) = verfijnen, beschaven, polijsten; sich v. = fijner, beschaafder, edeler worden. **Verfeinerung**, w. -, -en = verfijning.

verfeimen, fchw. (h.) = vogelvrij verklaren, veroordeelen; boycotten, negeren; **verfeimt** = op straffe verboden.

verfertigen, fchw. (h.) = vervaardigen, maken, fabriceren. **Verfertiger**, m. -s, - = vervaardiger, maker, fabrikant. **Verfertigung**, w. -, -en = vervaardiging.

Verfertigung, w. - = vervetting.

verfeinern, fchw. (h.) = verstoffen, verbranden; (alles Pulver) verschietsen.

verfeizen, fchw. (h.) = tot vilt maken, in de war sturen, in de war raken. **Verfeizung**, w. - = verwarring, verharding, in-elkaar-groeien (van 't hoofdhaar).

verfeinern, fchw. (h.) = verduisteren, verdonkeren; sich v. = verduisteren, duister of donker worden. **Verfeinerung**, w. -, -en = verduistering.

verfeiten, fchw. (h.) = met een nok dekken, de kap (op 't huis) zetten.

verfeizen, fchw. (h.) = verwarren, in de war maken (draden bijv.).

verfehlen, fchw. (h.) = vervlakken; vlak, plat maken; onbeduidend, laag-bij-den-grond maken; sich v. = alledaagsch, burgerlijk worden; uitgewischt worden, wegslijten.

verfechten, fchw. (h.) = ineen-, samenvlechten, vervlechten; einen in einen Handel v. = iem. in een zaak wikkelen. **Verfechtung**, w. -, -en = samenvlechting; verwikkeling.

verfeilen, ft. (f.) = vervliegen; verdampen; verstrijken, snel voorbijgaan.

verfeilen, ft. (f.) = verlopen, verstrijken, voorbijgaan; vervloeiën (inkt bijv. op vloeipapier); die Grenzen v. = vervagen, worden vaag, onduidelijk; [wegvloeien].

verfeigt = verduiveld, vervloekt.

verfeifen = verlopen, verstreken.

verfeilen, fchw. (h.) = vervloeden, in elkaar doen vloeien.

verfeiden, fchw. (h.) = vervloeken, verwen-schen. **verfeucht** = vervloekt, verduiveld.

verfeuchten, fchw. (h.) = vervluchten.

Verfechtung, w. -, -en = vervloeking.

Verfeolg, m. -(e)s = loop, verloop, samenhang; [vervolg]. **verfeolgen**, fchw. (h.) = (den vijand, 't wild, zijn weg) vervolgen; (een weg) volgen; (de gebeurtenissen) volgen, nagaan; (einen Zweck) in 't oog houden, najagen, trachten te bereiken; (zijn recht) zoeken; (een gedachte) uitwerken; zie ook: ftehbrieftich. **Verfeolger**, m. -s, - = vervolger. **Verfeolgung**, w. -, -en = vervolging. **Verfeolgungswahnfinn**, m. = vervolgingswaanfin.

verfeachten, fchw. (h.) = vervrachten.

verfeoren = huiverig, kouwelijk; zie Schneiber.

verfeührt = te vroeg, voorbarig.

verfeugbar = beschikbaar, ter beschikking.

verfeugen, fchw. (h.) = bepalen, vaststellen, beschikken; (über einen od. etw.) beschikken, de beschikking hebben; sich weifen v. = zich wenden tot, gaan naar, zich verwoegen tot. **Verfeugung**, w. = beschikking, maatregel, besluit, bepaling; zur W. ftehen, ftehen = ter beschikking stellen, staan.

verfeührbar = verleidbaar, te verleiden.

verfeühren, fchw. (h.) = verleiden; [transporteeren; einen Mann, ein Gefchrei v. = spektakel maken, hevig schreeuwen]. **Verfeührer**, w. = verleider. **verfeührerifch** = verleidelijk. **Verfeührung**, w. = verleiding, verlokking. **Verfeührungskunft**, w. = verleidingskunst.

verfeumfeien, fchw. (h.) = verfofmaaien, verknoeien.

verfeunfeachen, fchw. (h.) = vervijfvoudigen.

verfeutern, fchw. (h.) = verwoederen: opmaken met voederen, doodvoederen.

vergeben, fchw. (h.) = wegschenken.

vergeffen (fich), fchw. (h.) = zich vergapen; sich in einen v. = zich aan iem. vergapen, op iem. verheven.

vergefallen, fchw. (h.) = vergallen, verbitteren.

vergaloppieren (fich) = zich vergalopperen, zich vergissen, overijld handelen.

vergeffen = verleden, verlopen. **vergeffenheit**, w. - = verleden. **vergeffenfich** = vergankelijk, tijdelijk, onbestendig, voorbijgaand. **vergeffenfichfeit**, w. - = vergankelijkheid enz.

vergeffen, fchw. (h.) = (füdb.) in 't openbaar verkoopen.

vergeffern, fchw. (h.) = traliën, met traliwerk voorzien; (soldaten) bijelkaar trommelen. **vergeffern**, w. -, -en = traliwerk; oproeping (door trommelslag).

vergeffen, fchw. (h.) = (zijn tijd) met grappenmakerijen doorbrengen.

vergeben, ft. (h.) = vergeven; (Stellen, Winter, die Hand feiner Tochter) weggeven, schenken; (einem) vergiffenis schenken; (die Karten) verkeerd geven; [vergiftigen]; (sein Recht) afstaan; er vergiebt feiner Ehre nichts = hij laat zijn eer niet te kort doen; er vergiebt sich damit nichts = hij doet daarmee niets te kort aan zijn waardigheid.

[vergeben, zie vergeblifch.] **vergeben** =

tevergeefs, nutteloos; [noodeloos, ongegrond].
Bergeber, m. = vergever; begeber (van een ambt e. d.). **bergeblich** = vergeefs(ch), nutteloos, ijdel, vruchteloos. **Bergebung**, w. -, -en = begeving, vergeving (van een ambt e. d.); pardon, pardon; um W.! = vergeef me! pardon!
bergehauptigen, fchw. (h.) = voorstellen, voor den geest roepen.
bergehen, unr. (f.) = vergaan, voorbijgaan, verlopen (van dagen, jaren enz.); krankheiten b. = verloopen, verdwijnen; Hören und Sehen od. die Sinne b. einem = hooren en zien vergaan iem.; (vor Angst, Gram, Ungebulb) vergaan, sterven, omkomen; das Leben wird ihm schon b. = 't lachen, de lust om te lachen zal hem wel vergaan; das muß ich mir b. lassen = dat moet ik opgeven; das wird er sich b. lassen = dat zal hij wel niet weer in 't hoofd krijgen; sich b. (gegen einen, an einem) = verkeerd handelen, misdoen, een misslag begaan, zich vergripen. **Bergehen**, f. -, -s = vergaan, verlopen, verdwijning; misslag, misdrijf, overtreding, vergriep. **Bergehung**, w. -, -en = misslag, misdrijf, overtreding.
bergehirt = tot (een) geest gemaakt.
bergehigen, fchw. (h.) = spiritualizeeren; vergeestelijken. **Bergehen**, ft. (h.) = vergelden, loonen voor; Gleiches mit Gleichem b. = met gelijke munt betalen. **Bergehung**, w. = vergelding, wedervergelding. **Bergehungsfest**, f. = wet van de wedervergelding. **Bergehungstag**, m. = dag der vergelding.
bergehbar = vergeetbaar, gemakkelijk te vergeten. **Bergehen**, ft. (h.) (du bergrät, er bergrät; bergah; bergäh; bergäh! bergehen) = vergeten; diesen Dienst, diesen Streich werde ich ihm nie b. = dezen dienst, deze streek van hem zal ik nooit vergeten; sich b. = zich vergeten. **Bergehen**, f. -s = vergeten, vergeetelheid, vergeetachtigheid. **Bergehen** = erg vergeetachtig. **Bergehenheit**, w. - = vergeetelheid, vergeetachtigheid. **Bergehlich** = vergeetachtig, verstrooid. **Bergehlichkeit**, w. - = vergeetachtigheid, verstrooidheid.
Bergehen, fchw. (h.) = verkwisten, verdoen, verspillen, er door brengen. **Bergeber**, m. -s, - = verkwister, verspiller, doorbrenger.
Bergehalten, fchw. (h.) = (einen, das Recht) geweld aandoen, verdrukken. **Bergehalten**, w. -, -en = ver-, onderdrukking.
Bergehalten sich einer Sache über eine Sache = zich van of omtrent iets vergewissen, verzekeren.
Bergehen, ft. (h.) = (tranen) storten, (tranen, bloed) vergieten; [uitstorten, verspillen].
Bergehen, fchw. (h.) = (mensen, dieren, de lucht, 't water iems. leven enz.) vergiften; (mensen, dieren) vergeven. **Bergehaltung**, w. = vergiftiging.
Bergehen, zie Bergheit.
Bergehen, fchw. (f.) = geel worden.
Bergehenmeinnicht, f. - u. -(e)s, -e = vergeet-me-niet(je).
Bergehen, fchw. (h.) = traliën, van tralies voorzien, (met een hek) afsluiten.
Bergehen = bergleide.
Bergehenbar = verglaasbaar. **Bergehen**, fchw. (h.) = verglazen; van (glas)ruitlen voorzien; tot glas maken; (f.) tot glas worden; berglehte Augen = glazige (d. i. wezenlooze) oogen.

Bergehen, m. -(e)s, -e = vergelijking; vergelijk, schikking, overeenkomst; im W. mit od. zu = in vergelijking met; jeder W. hintt = elke vergelijking hintt, gaat mank; einen W. schließen = een schikking maken, een overeenkomst sluiten; die Sache kommt zum W. = komt tot een schikking, zal geschikt worden; ein gültiger W. = een minnelijke schikking; besser ein magerer W. als ein fetter Brojeß = beter enz. (woordelijk). **Bergehenbar** = vergelijkbaar, te vergelijken; eine Sache ist einer andern b. = is met een andere te vergelijken. **Bergehenheit**, ft. (h.) = (twistenden) tot overeenstemming brengen. **Bergehen** = 't eens worden; tot overeenstemming komen; een schikking maken; 't schikken; Streitigkeiten b. = verschillen uit den weg ruimen, vereffenen; [gelijk, effen maken]; in overeenstemming met elkaar brengen; etw. od. einen b. mit = iets of iem. vergelijken met; einen einem andern b. = iem. met iem. anders gelijkstellen; sich einem b. = zich met iem. gelijkstellen. **Bergehenheit** = vergelijkend. **Bergehenlich**, zie bergleidebar.
Bergehenheit = vergelijkenderwijze, bij vergelijking; bijwijze van schikking. **Bergehalten**, w. -, -en = vergelijking; **Bergehalten** = graad of trap van vergelijking; punt v. verg.; trap v. verg.
Bergehaltenheit = vergelijkenderwijs.
Bergehalten, ft. (h.) = verglimmen, uitdooven.
Bergehalten, fchw. (h.) = uitgloeien, uitdooven.
Bergehalten, fchw. (h.) = vergenoegen, vermaken, [tevredenstellen, bevredigen, voldoen]. **Bergehen** = zich vergenoegen, zich vermaken.
Bergehalten f. -s = genoegen, vermaak, plezier; nichts macht ihm W. = niets doet hem genoegen, plezier; ich finde, habe kein W. daran, das zu wiederholen = ik vind, heb er geen genoegen in...; zum W. = voor plezier; mit W. = met genoegen, met plezier.
Bergehaltenlich = genoeglijk, prettig, aangenaam, vroolijk. **Bergehalten** = vergenoegd, voldaan, blij(de); prettig, vroolijk, vermakelijk, genoeglijk. **Bergehalten**, Wl. (naast 't enkelv. Berghalten) = genoegens, vermaken, vermakelijkheden, genietingen. **Bergehaltenheit** = voor plezier.
Bergehaltenheit [lokal, f.; -ort, m. = uitspannings]lokaal; -plaats.
Bergehaltenheit, w. = plezierreis. **Bergehaltenheit**, w. = zucht tot vermaak.
Bergehalten, fchw. (h.) = vergulden. **Bergehalten**, m. -s, - = vergulder. **Bergehalten**, w. -, -en = 't vergulden; verguldsel.
Bergehalten, fchw. (h.) = vergunnen, toestaan.
Bergehalten, fchw. (h.) = vergoden, als een god vereeren. **Bergehaltenheit**, w. = vergodding.
Bergehalten, ft. (h.) = (een schat e. d.) begraven; er begräbt sich in die Bücher = hij begraaft, verdiept zich in de boeken; er möchte sie in den vier Wänden ihres Zimmers b. = hij zou haar wel willen opsluiten.
Bergehalten, fchw. (h.) = in verdriet ondergaan. **Bergehalten** = verbitterd, door leed verteerd.
Bergehalten, fchw. (f.) = met gras begroeien.
Bergehalten, ft. (h.) = [(een boek) beduimelen, verbruiken, verslijten]; sich b. = verkeerd grijpen; zich (met grijpen) vergissen; zich

vergriffen; sich an einem, an fremdem Gut v. = zich aan iem., aan 't goed van een ander vergripen. **vergriffen** = uitverkocht; [beduimeld].

vergrö'bern, fchw. (h.) = vergroven, grover maken.

vergrö'ßern fchw. (h.) = vergrooten; overdrijven, uitbreiden; verergeren. **sich v.** = vergrooten, grooter worden. **Vergrößerung**, w. —, —en = vergrooting. **Vergrößerungsglas**, f. = vergrootglas. **Vergrößerungslinse**, w. = vergrootende lens.

vergrü'beln, fchw. (h.) = (den tijd) verdroomen, **vergrü'beln**, zie vergotben. [verpeinzen].

Vergrünst, w. : mit B. = met uw verlof, sta mij toe. **Vergrünstigung**, w. —, —en = gunst, genade, voorrecht, begunstiging.

vergrü'ten, fchw. (h.) = vergoeden (uitgaven, voorschot, moeite e. d.). **Vergrütung**, w. —, —en = vergoeding.

Verhaaf, m. —(e)ß, —e = geveldde boomen, 't vellen van boomen, te vellen boomen.

Verhaft, m. —(e)ß, in B. nehmen = in hechtenis nemen; *overigens* = Verhaftung. **verhaft'en**, fchw. (h.) = gevangen nemen, arresteren, vastzetten. **verhaftet**: einem v. sein = verplichting hebben jegens iem., jegens iem. gebonden zijn. **Verhaftsbefehl**, m. = bevel tot gevangenneming. **Verhaftung**, w. —, —en = gevangenneming, arrestatie.

verhagen, fchw. (h.) = verhagelen, door hagel vernielen.

verhal'ten, fchw. (f.) = wegsterven, verloren gaan.

verhal'ten, ft. (h.) = ('t lachen, de tranen) weerhouden, tegenhouden, inhouden, bedwingen; (den adem) inhouden; (hartstochten) in bedwang houden; (einem die Wahrheit) verzwijgen; [toe-, dichhouden]; **sich v.** = zich gedragen, zich houden; zich verhouden; **sich ruhig v.** = zich rustig, stil houden; **sich passiv v.** = passief, lijdelijk blijven; die Sache verhält sich so od. damit verhält es sich so = met de zaak is 't zoo gesteld, staat 't zoo; A verhält sich zu B wie 4 zu 5 = a verhoudt zich tot of a staat tot enz. **Verhalten**, f. —ß = inhouden, tegenhouden; gedrag, gedragslijn. **Verhältniß**, f. . . nißeß, . . niße = verhouding, proportie, evenredigheid; verstandhouding, betrekking, verhouding; [beminde]; (Bl.) omstandigheden; die Ausgaben stehen in keinem B. zu den Einnahmen = de uitgaven staan in geen verhouding tot, zijn niet evenredig met de ontvangsten; im B. zu = in verhouding tot, in evenredigheid met; ein gespanntes B. = een gespannen verhouding; ich stehe in keinem B. zu ihm = in geen betrekking, verstandhouding met hem; er hat ein B. = hij heeft een liaison; er lebt in bürgerlichen Verhältnissen = in behoeflige omstandigheden. **Verhältnißanteil**, m. = evenredig aandeel. **Verhältnißanzeiger**, m. = betrekkingswijzer. **verhältnißmäßig** = evenredig, betrekkelijk, naar verhouding. **Verhältnißwort**, f. = voorzetsel. **Verhältnißzahl**, w. = verhoudingsgetal. **Verhaltung**, w., zie Verhalten. **Verhaltungsbefehl**, m. = order, instructie; consigne. **Verhaltungsmittel**, w. = instructie, gedragslijn.

verhandeln, fchw. (h.) = onderhandelen (over), bespreken, beraadslagen (over); verhandelen. **Verhandlung**, w. = onderhandeling, beraadslaging.

verhängen, fchw. (h.) = verhangen, anders hangen; (das Fenster) v. = bedekken, gordijn hangen voor; Gott verhängte es = beschikte het; eine Strafe über einen v. = iem. een straf, boete opleggen, een straf over iem. uitspreken; die Unterjuchungshaft über einen v. = iem. tot voorarrest veroordeelen; den Befestigungszustand über einen Ort v. = een plaats in staat van beleg verklaren; mit verhängtem Bügel = met lossen teugel. **Verhängniß**, f. . . nißeß = lot, noodlot. **Verhängnißglaube**, m. = geloof aan een noodlot, fatalisme. **verhängnißvoll** = noodlottig, rampzalig, onheilvol.

verharren, fchw. (h.) = [bei seiner Aussage, bij zijn mededeeling] volharden, blijven; ich verharre mit . . . Em. Hochwohlgeboren geheimer Diener = ik verblijf enz.

verhar'schen, fchw. (f.) = een korst krijgen, droog worden (van een wonde).

verhärten, fchw. (h.) = verharden, hard maken; (f.) = verharden, hard worden. **Verhärtung**, w. —, —en = verharding, verstoffing.

verharzen, fchw. (h.) = met hars bestrijken, met hars bedekken; (f.) in hars veranderen.

verhaspeln sich = zich verwarren.

verhasst = gehaat; sich v. machen = zich gehaat maken; das ist mir v. = dat haat ik, daar heb ik een hekel aan; der verhasste Kerl = die nare, ellendige kerel.

verhät'scheln, fchw. (h.) = vertroetelen, bederven, verwennen.

Verhauf, m. —(e)ß, —e = geveldde boomen, te vellen boomen, hakhout.

verhauf'then, fchw. (h.) = uitademen, (het leven, den laatsten adem) uitblazen; vervliegen, te niet gaan, in 't niet verdwijnen; [uitkomen, bekend worden].

verhaufen, ft. (h.) = versperren (met geveldde boomen); (einen) afranselen, bont en blauw slaan; **sich v.** = verkeerd slaan, zich vergissen.

verhe'ben sich, ft. (h.) = zich verbeuren, zich vertillen, ontwrichten.

verhed'ern, fchw. (h.) = in de war maken.

verheer'en, fchw. (h.) = verwoesten, vernielen. **Verheerung**, w. —, —en = verwoesting, vernieling.

verheften, fchw. (h.) = (een boek) verkeerd innaaien.

verheh'ten, fchw. (h.) = verhelen, verbergen, ontveinzen.

verheim'lichen, fchw. (h.) = verbergen, stilhouden, verzwijgen, geheim houden, verhelen. **Verheimlichung**, w. —, —en = verbergen, verzwijging, verheling.

verheiraten, fchw. (h.) = (an einen) ten huwelijk geven, uithuwelijken; **sich mit einem v.** = met iem. trouwen, huwen. **Verheiratung**, w. —, —en = huwelijksplechtigheid, 't trouwen.

verheissen, ft. (h.) = toezeggen, (plechtig) belooven. **Verheissung**, w. —, —en = toezegging, belofte.

verhel'ten, ft. (h.) = (einem zu etw. = iem. aan iets helpen, zorgen dat iem. iets krijgt; einem zu seinem Rechte v. = iem. zijn recht verschaffen.

verher'fert = verduiveld, drommels(ch).

verherr'lichen, fchw. (h.) = verheerlijken, vieren, roemen.

verherzen, fchw. (h.) = ophitsen, aanhitsen; [opjagen].

verher'ern, fchw. (h.) = (scheepst.) verhuren.

verhergen, fchw. (h.) = beheksen, betooveren.

verhimmeln, *schw.* (h.) = ophemelen, vergoeden; [hemelsch maken].
verhin'dern, *schw.* (h.) = verhinderen, beletten, einen an einer Sache v. = iem. iets beletten, verhinderen. [**verhin'derlich** = hinderlijk] **Verhin'derung**, w. = verandering.
Verhoffen, f.: wider *W.* = ongedacht, tegen verwachting.
verhöhn'en, *schw.* (h.) = bespotten, beschimpen, hoonen. **Verhöhn'ung**, w. —, —en = bespottung, beschimping, hoon.
Verhör, f. —(e)ß, —e = verhoor; ein *W.* befehen = een verhoor ondergaan; ein *W.* mit einem antstellen, einen ins *W.* nehmen = iem. in ('t) verhoor nemen. **verhör'en**, *schw.* (h.) = verhooren, ondervragen; (een leerling) overhooren; [niet hooren, niet letten op = überhören]; **sich v.** = verkeerd hooren.
verhüllt'en, *schw.* (h.) = verhuilen, vermorsen.
verhüllen, *schw.* (h.) = verhullen, omhullen, verbergen; **sich v.** = zich verhullen, enz.
Verhüllung, w. —, —en = verhulling, omhulling, hulsel, omhulsel.
verhun'dertfachen, **verhun'dertfältigen**, *schw.* (h.) = verhonderdvoudigen.
verhun'gern, *schw.* (f.) = verhongeren.
verhun'zen, *schw.* (h.) = verknoeien, verhaspelen, bederven.
verhüten, *schw.* (h.) = verhoeden, verhinderen, voorkomen. **Verhüt'ungsmittel**, f. = voorbehoedmiddel.
verhüt'zelt = verwelkt, verdroogd, verschrompeld.
Verifikation, w. —, —en = verificatie: waarmaking. **verifizie'ren**, *schw.* (h.) = verifiëren: waarmerken.
verintereßtie'ren sich, *schw.* (h.) = interest opbrengen.
verir'ren, *schw.* (f.); **sich v.** (h.) = verdwalen, verkeerd loopen. **Verir'ung**, w. —, —en = dwaling, afdwaling.
verjagen, *schw.* (h.) = verjagen, wegjagen, verdrijven; met jagen doorbrengen.
verjäh'bar = verjaarbaar, aan verjaring onderhevig. **verjäh'ren**, *schw.* (f.) = verjaren, verouderen. **verjährt** = verjaard; verouderd.
Verjäh'ung, w. —, —en = verjaring.
verjubeln, *schw.* (h.) = verjubelen, in plezier doorbrengen of verkwisten, verboemelen.
verjud'en, *schw.* (f.) = jood worden.
verjün'gen, *schw.* (h.) = verjongen; (van een zuil) dunner worden; (een teekening) op kleinere schaal nateekenen; in verjüngtem *Maßstabe* = op verkleinde schaal. **Verjün'gungsprozeß**, m. = verjongingsproces.
verjuren, *schw.* (h.) = verkwisten, er door brengen, verboemelen.
verkal'bar = verkalkbaar. **verkal'fen**, *schw.* (f.) = verkalken.
verkann't = miskend.
verkap'pen, *schw.* (h.) = verkappen, vermommen; verkappter *Offizier* = verkapt officier.
Verkauf, m. = verkoop, debiet. **verkau'fen**, *schw.* (h.) = verkoopen, slijten; wir sind beraten und verkauft = verkocht en verraden; **sich v.** = zich verkoopen; diese Ware verkauft sich gut = wordt goed verkocht. **Verkäuf'er**, m. —ß, — = verkooper, slijter. **verkau'flich** = te koop; verkoopbaar; goed van de hand gaand; mir ist etw. v. = ik heb iets veul, te koop. **Verkauf's'bedingung**, w. = voorwaarde van verkoop. **Verkauf's'bude**, f. = ver-

koopboek, kladboek. **Verkauf's'bude**, w. = kraam.
Verkauf's'lokal, f.; **preis**, m. = verkoop[-lokaal; -prijs].
Verkehr, m. —(e)ß = verkeer: beweging, omgang, betrekking; brieflicher *W.* = briefwisseling. **verkeh'ren**, *schw.* (h.) = verkeeren, omgang hebben, omgaan; [verkeeren = veranderen, verdraaien]; viel in einem Hause v. = veel in een huis komen, verkeeren; mit einem v. = met iem. verkeeren, omgaan; **sich v.** = veranderen.
Verkehr's'mittel, f.; **störung**, w. = middel van verkeer; storing van 't v.
Verkehr's'sitte, w. = gebruik. **Verkehr's'straße**, w. = verkeersweg.
verkehrt = verkeerd; er fängt alles v. an = hij pakt alles verkeerd aan; er hat seine Miße v. aufgefegt = hij is met 't verkeerde heen uit zijn bed gestapt, hij is slecht gemutst. **Verkehr'heit**, w. —, —en = verkeerdheid. **Verkehr'ung**, w. —, —en = omkeering, omverwerping.
verket'ten, *schw.* (h.) = vastzetten met een wig of pin; verkoopen, verpassen; afrossen.
verken'nen, *unr.* (h.) = miskennen; es läßt sich nicht v. = 't is niet te miskennen, te ontkennen; Sie v. mich = U hebt den verkeerde voor. **Verken'nung**, w. — = miskenning; vergissing.
verket'teln, *schw.* (h.) = met een kettinkje vastmaken. **verket'ten**, *schw.* (h.) = verbinden, aaneenschakelen. **Verket'tung**, w. —, —en = verbinding, aaneenschakeling; reeks, keten.
Verket'terer, m. —ß, — = verketteraar.
verket'tern, *schw.* (h.) = verketteren. **Verket'terung**, w. —, —en = verkettering.
verker'lich'en, *schw.* (h.) = verkerkelijken, onder ('t gezag van) de kerk brengen.
verkit'ten, *schw.* (h.) = aaneenlijmen, aan elkaar plakken of lijmen.
verklagen, *schw.* (h.) = aanklagen (bij 't gerecht). **Verklä'ger**, m. = eischer, klager.
Verklä'gung, w. —, —en = aanklacht, klacht.
verkleum't = verkleumd.
verklä'ren, *schw.* (h.) = verbeerlijken: (Jesus wurde verklärt); met bovenaardschen glans omgeven, omstralen; sein Gesicht verklärte sich = helderde op, kreeg een glans van geluk, van gelukzaligheid. **Verklä'ung**, w. —, —en = verbeerlijking.
verklat's'chen, *schw.* (h.) = kwaadspreken van, belasteren, over de tong laten gaan; verklappen.
verklau'seln, **verklausulie'ren**, *schw.* (h.) = met clausules omschrijven, vaststellen.
verkle'ben, *schw.* (h.) = dichtplakken; (papier e. d.) verplakken.
verkle'fen, *schw.* (h.) = bevleken, bemorsen, vermorsen.
verklei'den, *schw.* (h.) = verkleeden, vermommen; betimmeren, beschieten; (met planken, koperen platen enz.) bekleeden; einen Schacht v. = een mijnput beschoeien; (eine Tür) omlijsten; ein Schiff innenbig v. = beplanken, wegeren. **Verklei'dung**, w. = verkleeding, vermommening; betimmering, bekleeding, beschoeiing.
verklei'nern, *schw.* (h.) = verkleinen, verminderen; (een breuk) vereenvoudigen; in verkleinertem *Maßstabe* = op verkleinde schaal. **Verklei'nerung**, w. —, —en = verkleining; vereenvoudiging (van een breuk). **Verklei't**

nerungsglas, f. = verkleinglas. **Verkleinerungsstufte**, f. = verkleiningsachtervoegsel. **Verkleineringswoord**, f. = verkleinwoord.

verkleinern, fchw. (h.) = met stijfel dichtplakken.

verkleinigen, ft. (f.) = wegsterven, zich verliezen.

verkleinmen = verkleumd, verstijfd.

verkleinven, fchw. (h.) = verkoopen; afranselen.

verkleinven, fchw. (h.) = (kruid) verschieten; er hat sich in sie verkleinven = hij is op haar verliefd, verkikkerd.

[**verkleinven**, zie verkleinven].

verkleinven, ft. (h.) = verblijten, verkroppen; (stud.) er muß sich das v. = hij moet zich dat ontzeggen; ein verkleinvenner Mund = een vertrokken, samengeknepen mond.

verkleinven, fchw. (h.) = in de herberg opmaken, zoek maken.

verkleinven, fchw. (h.) = verkreuken, verkreukelen.

verkleinven, fchw. (h.) = verbeenen, verharden; afstompen; verkleinvenner Mensch = droog, afgestompt mensch.

verkleinven, fchw. (h.) = kraakbeen worden.

verkleinven, fchw. (h.) = in knoopen leggen, knoopen; sich v. = in de knoop, in de war gaan.

verkleinven, fchw. (h.) = verbinden: vastknoopen; verkleinven mit = verbonden zijn met, gepaard gaan met.

verkleinven, = kwaad, nijdig.

verkleinven, fchw. (h.) = verkoken, met koken verdoen; (f.) = verkoken; sein Zorn ist verkleinven = is bedard.

verkleinven, fchw. (h.) = verkolen.

verkleinven, fchw. (h.) = tot kooks maken; (f.) = (tot) kooks worden.

verkleinven, ft. (f.) = te gronde gaan, omkomen, verstompen, verdierlijken; ein verkleinvenner Mensch = een verlopen mensch, sujet. **Verkleinvenheit**, w. = verdorvenheid, zedelijke verstomping. **Verkleinvenheit**, f. = jeß, -fe = overeenkomst, contract.

verkleinven, fchw. (h.) = (honden, paarden) samenkoppelen, in een koppel vastbinden; (stukken grond) vereenigen, koppelen.

verkleinven, fchw. (h.) = kurken.

verkleinven, fchw. (h.) = bederven; sich den Fuß v. = zijn voet verstuiken.

verkleinven, fchw. (h.) = belichamen, verpersoonlijken. **Verkleinvennung**, w. —, —en = belichaming, verpersoonlijking.

verkleinven, fchw. (h.) = met minnekoozen doorbrengen.

verkleinven, fchw. (f.) = bankroet gaan.

verkleinven, fchw. (h.) = verleggen, ergens anders leggen, wegmaken.

[**verkleinven**, fchw. (h.) = verklikken, uitbabbelen, uitbrengen.]

verkleinven, ft. (h.) = wegkruipen, zich verstoppen, zich verbergen.

verkleinven, fchw. (h.) = verkruiemelen, verbrokken, bij kleine beetjes opmaken; sich v. = verloren gaan (in de menigte).

verkleinven = verminkt, klein en scheefgegroeid. **Verkleinvennung**, w. —, —en = verminking, vergroeiing.

verkleinven, fchw. (h.) = (Freude) bederven; (jem's Rechte) aantasten, inbreuk maken op, verkorten; (einem die Zeit) in beslag nemen; (f.) = verkwijnen, wegwijnen.

verkleinven, **verkleinven**, fchw. (h.) = ver-

kondigen, bekendmaken; aankondigen, voorstellen. **Verkleinven**, **Verkleinven**, m. —s, — = verkondiger. **Verkleinvennung**, **Verkleinvennung**, w. —, —en = verkondiging, bekendmaking; Maria's B. = Maria-Boodschap.

[**verkleinven**, fchw. (h.) = verkennen, onderzoeken, trachten te weten komen, uitsorschen; bekendmaken, berichten.]

[**verkleinven**, fchw. (h.) = verkwanselen, stilletjes verkoopen.]

verkleinven, fchw. (h.) = verknutselen, bederven (door 't te mooi te willen maken).

verkleinven, fchw. (h.) = verkoperen.

verkleinven, fchw. (h.) = koppelen.

verkleinven, fchw. (h.) = verkorten, korter maken; (die Zeit) korten; (loon, iems. aanspraken) bekorten, verkorten.

verkleinven, fchw. (h.) = uitlachen.

verkleinven, ft. (h.) = verladen, laden; verkeerd laden. **Verkleinven**, m. —s, — = verlader, expediteur. **Verkleinvenkosten**, Pl. = kosten van verladung of expeditiekosten. **Verkleinvenkosten**, m. = ladingsbrief, vrachtbrief, cognossement.

Verlag, m. —(e)s, .i. läge = boekdrukkerij en boekhandel, uitgaaf; fonds (van een uitgever); in B. nehmen = (een boek) uitgeven; B. von J. B. Wolters = uitgave van J. B. W. **Verlag'sbuch**, f. = fondsboek. **Verlag'sbuchhandel**, m. = uitgeverszaak. **Verlag'sbuchhändler**, m. = boekhandelaar-uitgever, uitgever-debitant. **Verlag'skosten**, Pl. = kosten van uitgaaf.

verlangen, fchw. (h.) = verlangen, begeeren, wenschen, vorderen, eischen; ich verlange (auch: mich verlang) nach [od. auf] = ik verlang naar; was v. Sie von mir = wat verlangt, begeert, wenscht u van mij; er verlangt sein Geld, das Unternehmen verlangt Mut = vordert, eischt, vergt; es soll mich v., naß er sagen würd = ik ben benieuwd of 't zal me benieuwen, wat hij zeggen zal. **Verlangen**, f. —s = verlangen. **verlangenswert** = begeerenswaard (ig).

verlangern, fchw. (h.) = verlengen. **Verlangernung**, w. —, —en = verlenging. **Verlangernungstitel**, f. = verlengstuk.

verlangfamen, fchw. (h.) = verlangzamen, vertragen.

verlangfermaßen = volgens verlangen.

verlangfern, fchw. (h.) = langzaam ver-spillen, verkwisten, versnoepen.

verlarven, fchw. (h.) = maskeeren, vermommen; sich v. = zich vermommen, (van insecten) zich verpoppen.

Verlast, m. .i. lastes = zekerheid, vertrouwen; darauf ist sein B. = daar kan men niet op vertrouwen; [afspraak]. **verlasten**, ft. (h.) = verlaten, in den steek laten; [nalaten, opdragen, overlaten]; die Straße b. ihn = be-geven hem; sich auf einen v. = zich op iem. verlaten, op iem. vertrouwen, rekenen, staat-maken, afgaan. **verlasten** = verlaten. **Verlastenheit**, w. — = verlatenheid, eenzaamheid, hulpeloosheid. **Verlastenheit**, w. — = nalatenschap. **verlastig**, **verlastig** = betrouwbaar, waarop men staat maken kan. **Verlastung**, w. zie Verlastenheit.

verlastern, fchw. (h.) = lasteren, belasteren, kwaadspreken van.

verlasten, fchw. (h.) = van latten voorzien, met latten betimmeren.

Verlaub', m.: mit *B.* = met uw verlof.

Verlauf', m. —(e)s = verloop, loop; der *B.* einer Krankheit = 't verloop, beloop, de loop van een ziekte; nach *B.* von drei Tagen = na verloop van 3 dagen; der natürliche *B.* der Dinge = de natuurlijke loop der dingen; der ganze *B.* einer Sache = 't geheele verloop, de toedracht... **verlaufen**, ft. (f.) = (van water) verlopen, verdwijnen, weglopen; (van den tijd) verlopen, voorbijgaan; (van een ziekte enz.) verlopen, een loop nemen; aflopen; (h.) = verlopen, met loopen doorbrengen; [etnem den Weg v. = versperren]: **sich v.** = verkeerd loopen, verdwalen, afdwalen; (van een biljardbal) verlopen; die Menge hat sich v. = heeft zich verspreid, verstrooid, is uiteengegaan; die Wasser v. sich = loopen of stroomen weg; ein verlaufener Mensch = verlopen mensch, sujet; verlaufener Hund = weggelopen hond, baanhond.

verlaufen, *schw.* (h.) = bekend maken, publiek maken; (f.) = **verlaufen**, *schw.* (f.) = verluiden; e3 verlautet = men zegt, men wil weten; nichts v. lassen = niets laten verluiden, niets vertellen.

verleben, *schw.* (h.) = beleven, doorbrengen.

verlebt' = afgeleefd; [overleden, uitgestorven].

verleichen, *schw.* (f.) = versmachten, van dorst vergaan.

I. **verlegen**, *schw.* (h.) = verplaatsen, verleggen; (einen Festtag, eine Sitzung auf einen andern Tag) uitstellen, verschuiven; (iets) ergens neerleggen (zoodat men 't niet meer kan vinden), verleggen; uitgeven (en in den handel brengen); [voorschieten]; einem den Weg v. = iem. den weg versperren, afsnijden; **sich auf etw. v.** = zich op iets toeleggen.

II. **verlegen** = verlegen, bleu; oud, bedorven (waren); oud, vergeten (woorden, handschriften); er ist nie um eine Antwort v. = verlegen, bleuheid, verwarring; einen in *B.* setzen = in verlegenheid brengen, verlegen maken.

Verleger, m. —s, — = uitgever(-debitant).

Verlegung, w. — = verlegging, verplaatsing.

verleiden, *schw.* (h.): einem etw. v. = iem. ('t genot van) iets bederven, vergallen; er hat mir die Freude daran verleidet = hij heeft me 't plezier daarin bedorven, tegen gemaakt.

verleihen, ft. (h.) = (boeken, kleeren, paarden) verhuren, uithuren; verleenen, schenken. **Verleiher**, m. —s, — = verhuurder; verleener, schenker. **Verleihung**, w. —, —en = verhuring; verleening, schenking.

verleiten, *schw.* (h.) = verleiden, misleiden.

Verleitung, w. = verleiding, misleiding.

verleihen, *schw.* (h.) = schenken (een koopdrank).

verleiten, *schw.* (h.) = verkeerd leiden, verkeerd sturen].

verleeren, *schw.* (h.) = verleeren, afleeren, atwennen.

verlesen, ft. (h.) = (erwten, rozijnen) uitzoeken, lezen, sorteeren; voorlezen, (namen) aflezen; das Protokoll v. = de notulen (voor)lezen; **sich v.** = verkeerd lezen; v. und berloren = totaal verloren, te gronde gericht. **Verlesung**, w. = 't uitzoeken, 't voorlezen enz. (zie verlesen).

verletbar = kwetsbaar; leicht v. = lichtgeraakt. **verletzen**, *schw.* (h.) = kwetsen,

bezeeren; beleedigen, kwetsen, krenken; (wet) schenden; (plicht) verzaken; **sich v.** = zich kwetsen, zich bezeeren. **verletzlich** = kwetsbaar. **Verletzung**, w. —, —en = verwonding, kwetsuur; kwetsing, beleediging, krenking enz.

verloechen, *schw.* (h.) = verloochenen; (handteekening) niet erkennen, verloochenen; (zijn geloof) verzaken, verloochenen; **sich v.** = zich verloochenen, niet-thuis geven, belet geven; sich selbst v. = zich zelf verloochenen. **Verloechung**, w. —, —en = verloochening, verzaking.

verleumden, *schw.* (h.) = lasteren, belasteren, kwaadspreken van.

Verleumder, m. —s, — = lasteraar, kwaadspreker. **verleumdertich** = lasterend, lasterlijk; laster... **Verleumdung**, w. —, —en = laster, belastering. **Verleumdungsprozess**, m. = lasterproces.

verlieben sich, *schw.* (h.), in einen = op iem. verliefen, verliefd worden; in einen **verliebt'** sein = op iem. verliefd zijn; sterblich v. = razend verliefd; narriich v. in etw. sein = gek of verzet op iets zijn. **Verliebtheit**, w. — = verliefdheid.

verlieberlichen, *schw.* (h. u. f.) = verliefderlijken.

verliegen, ft. (h.) = verliggen (met liggen doorbrengen); (van waren) oud worden, bederven; ich verliege mir den Rücken = ik lig... door.

verlierbar = verliesbaar, te verliezen. **verlieren**, ft. (h.) (ich verliere; berlor; verliere; verliere! verloren) = verliezen; aus den Augen v. = uit 't oog verliezen; Geld, sein Herz an einen v. = geld, zijn hart aan iem. verliezen; an einer Ware v. = op een waar verliezen; **sich v.** = zich verliezen, verdwijnen, verloren gaan; zich verstrooien; sich unter, in der od. die Menge v. = zich in de menigte verliezen, (mit Acc.: opzettelijk) in de menigte verdwijnen; ein Wad verliert sich im Sande = verloopt in 't zand; sich in Gedanken, in Träume v. = zich.. verdiepen. **Verlierer**, m. —s, — = verliezer.

Verlies, **Verliese**, f. —es, —e = (onderaardsche) kerker, (*Couperus gebruikt ook: verlies*).

verloben, *schw.* (h.) = verloven; **sich v.** = zich verloven; die Verlobte = de verloofde, de bruid; seine Verlobte = zijn meisje, zijn aanstaande. **Verlobnis**, f. —se3, —se, (*deftig voor*) **Verlobung**, w. —, —en = verlovning.

Verlobungsanzeige, w.; **zarte**, w.; **ring**, m. = verlovings|advertentie (of: -bericht, -annonce); -kaart; -ring.

verlocken, *schw.* (h.) = verlokken, verleiden. **verlockend** = verlokking, verleidelijk. **Verlockung**, w. = verlokking enz.

verloobdern, *schw.* (h. u. f.) = verwaarloozen, bederven.

verlogen = (van personen) leugenachtig, valsch.

verlohn'en, *schw.* (h.): e3 verlohnt sich (nicht) od. e3 verlohnt (sich) der Mühe (nicht) = 't is de moeite (niet) waard, 't loont de moeite (niet). **verloren** = verloren; v. geben = opgeven; berlornere Posten = sentinella perdue, verloren post; zie ook: Hopfen.

verlöfchen, ft. (f.) (zie: erlöfchen) = uitdooven, uitgaan.

verlofen, fchw. (h.) = verloten. **Verlofung**, w. = verloting, trekking, loterij.
verloften, fchw. (h.) = soldeeren.
verloftern, **verloftern**, fchw. (h.) = verliederlijken.
verlumpt = in lompen gehuld, haveloos.
Verlust, m. -(e)s, -e = verlies; **Verlust** = verlieslijden; dem Feinde Verluste beibringen = den vijand verliezen toebrengen; einen **Verlust** wieder einbringen = een verlies herstellen.
verluffig: man geht, wird, macht sich einer Sache v. = men verliest een zaak, raakt haar kwijt; man ist einer Sache v. = heeft ze verloren, is ze kwijt; einen des Thrones v. erklären = van den troon vervallen verklaren. [**verluffigen**, fchw. (h.) mit Gen. = berooven van]. **Verlustliste**, w. = verlieslijst.
vermahen, fchw. (h.) = (bij testament) vermaken, legateeren; [afsluiten, versperren]. **Vermächtnis**, f. -fes, -fe = legaat, testament, erfmaking.
vermahen, fchw. (h.) (bes. von Standespersonen gesagt) = uithuwen, uithuwelijken; **sich v.** = huwen. **Vermählung**, m. -, -en = huweljk.
vermahnen, fchw. (h.) = vermanen, dringend aanmanen.
vermaledigen, fchw. (h.) = vermaledijen, vervloeken.
vermanigfachen, **vermanigfaltigen**, fchw. (h.) = verveelvoudigen, verscheidenheid in iets brengen, variëren.
vermahren, fchw. (h.) = vermetselen (steen, kalk bijv.); toemetselen, ommuren, versperren, afsluiten.
vermehrbar = vermeederbaar, te vermeederen, voor vermeederling geschikt. **vermehrten**, fchw. (h.) = vermeederen, vergrootten, doen toenemen, vermenigvuldigen; **sich v.** = zich vermeederen, zich vermenigvuldigen. **Vermehrung**, w. -, -en = vermeederling, vergrooiting, toename, vermenigvuldiging.
vermeidbar = vermijdbaar, vermijdelijk, te vermijden. **vermeiden**, ft. (h.) = vermijden, mijden, uit den weg gaan (voor), uitwijken. **vermeidlich** = vermijdelijk, vermijdbaar, te vermijden. **Vermeldung**, w. -, -en = vermelding, ontwijking.
vermeinen, fchw. (h.) = vermeenen, meenen, denken, 't er voor houden. [**vermeint**], **vermeintlich** = vermeend, gewaand, zoogenaamd.
vermengen, fchw. (h.) = vermengen, onder elkaar mengen; [verwarren]; **sich mit etw. v.** = zich met iets bemoeien, zich in iets mengen. **Vermengung**, w. = vermenging; verwarring.
vermenslichen, fchw. (h.) = vermenschlijken, onder menselijke gedaante vertoonen; tot mensch maken, beschaven.
vermerken, m. -(e)s, -e = aantekening.
vermerken, fchw. (h.) = opmerken, merken; aantekenen, opteekenen, noteeren; etw. iibel, gut v. = slecht, goed opnemen.
vermessbar = meetbaar, op te meten.
I. vermessen, ft. (h.) = meten, opmeten, afmeten; verkeerd meten; **sich v.** = zich vermessen; **sich v. etw. zu tun** = zich vermessen, verstouten iets te doen; **sich etw. v.** (en ook: **sich einer Sache v.**) = zich iets vermessen, zich iets onderstaan; [verzekeren, zich beroemen op].

II. vermessen = vermetel, stout. **Vermessenheit**, w. = vermetelheid, stoutheid.
Vermesser, m. -s, -en = opmeter. **Vermessung**, w. = meting, opmeting.
vermiehen = zwakjes, ziekelijk, miezerig.
vermiehen, fchw. (h.) = verhuuren; **Vermieher** b. = stuvette wisselen. **Vermieher**, m. = verhuurder. **Vermietung**, w. -, -en = verhuring. **Vermietungsbureau**, f. = verhuurkantoor.
vermindern, fchw. (h.) = verminderen, minderen, verkleinen, (loon, belasting) verlagen; **sich v.** = verminderen, minder worden. **Verminderung**, w. = vermindering enz.
vermischen, fchw. (h.) = vermengen, doorenmengen; **sich v.** = zich vermengen; zich kruisen. **Vermischung**, w. = vermenging, menging; mengsel; kruising.
vermissen, fchw. (h.) = vermisen, missen, ontberen.
vermitteln, fchw. (h.) = tusschen beide komen, als bemiddelaar optreden; beslechten; tot stand brengen; zorgen voor, bezorgen, bewerkstelligen.
vermitteln, **vermitteln** mit Gen. = door middel, door, met, met behulp.
Vermittlung, w. -, -en = bemiddeling, tusschenkomst, schikking, tot-stand-brenging; durch **V.** der Post = door middel van de post.
Vermittler, m. -s, -en = bemiddelaar.
vermöglichen, fchw. (h.) = verkoopen (wat los en vast is); meubelen; afranselen; (in recensies) afmaken.
vermöglichen, fchw. (h.) = vergaan, vermolgen, in stof vallen. **Vermöglichung**, w. = 't vergaan, vermolling, verval.
vermögen mit Gen. = krachtens, volgens, tengevolge, door.
vermögen, unr. (h.) = vermogen, kunnen, in staat zijn tot; er bermag nichts über ihn, bei ihm = hij kan niets van hem gedaan krijgen, heeft in 't geheel geen invloed op hem; einen zu etw. v. = iem. tot iets brengen, bewegen; [kunnen betalen, kunnen opbrengen]. **Vermögen**, f. -s, -en = vermogen; macht, bezitting, fortuin; das steht nicht in meinem **V.** = dat is niet in mijn vermogen. **vermögend** = vermogend, gegoed, rijk, welgesteld; [instaat; krachtig, invloedrijk]. [**Vermögensheit**, w. = in-staat-zijn, bekwaamheid.] **Vermögensbestand**, m. = staat van vermogen; activa (in een failliet). **Vermögenssteuer**, w. = vermogensbelasting. **Vermögensumstände**, -verhältnisse, Pl. = (vermogens)omstandigheden. **Vermögensverwalter**, m. = beheerder van een vermogen. **vermöglich** = vermogend, welgesteld, rijk.
vermorschen, fchw. (h.) = verweken, vermolgen, vergaan.
vermürhen, fchw. (h.) = sein junges Leben v. = versuflen.
verwarmen, fchw. (h.) = warm inpakken.
verwarmen, fchw. (h.) = vermommen, maskeeren, verkleeden, toetakelen. **Verwarmung**, w. -, -en = vermoming enz.
vermuten, fchw. (h.) = vermoeden, veronderstellen, gissen; [das od. dessen vermutete ich mir nicht, das war ich mir nicht vermutend = dat vermoedde ik niet]. **Vermuten**, f. -s = vermoeden, veronderstelling, gissing; wider, gegen alles **V.** = tegen alle verwachting. **vermutlich** = vermoedelijk, waarschijnlijk. **Vermutung**, w. -, -en = vermoeden,

veronderstelling, gissing; aller *B.* nach = naar alle waarschijnlijkheid.
vernachlässigen, *schw.* (h.) = verwaarloosen, veronachtzamen. **Vernachlässigung**, *w.* —, —en = verwaarloozing, veronachtzaming.
verna'geln, *schw.* (h.) = (een kanon, een paard) vernagelen; (deur, venster) toespijken; (een schoen) met nagels, spijkers beslaan. **verna'geln** = dom, suf, bekrompen. **Verna'gung**, *w.* —, —en = vernageling; 't toespijken.
vernar'ben, *schw.* (f.); **sich v.** (h.) = een litteken worden, toegroeien, genezen.
vernar'ren sich, *schw.* (h.) = verlieven, verzot raken; in einen vernarrt sein = op iem. verzot, verliefd zijn.
verna'shen, *schw.* (h.) = versnoepen.
vernehm'bar = verneembaar, verstaanbaar, duidelijk. **vernehm'en**, *st.* (h.) = vernemen, hooren; in 't verhoor nemen, verhooren, ondervragen; [ge'waar worden]; **sich v. lassen** = zich doen hooren, spreken; **sich mit einem v.** = zich met iem. verstaan, 't met iem. eens worden; [**sich nicht aus etw. v. können** = uit iets niet wijs kunnen worden]. **Vernehm'en**, *f.* —s = bericht, gerucht: verstandhouding, betrekking; dem *B.* nach = naar men verneemt, naar men zegt; mit einem in gutem *B.* stehen = met iem. op goeden voet, in goede betrekking staan. **vernehm'sich** = verstaanbaar, duidelijk hoorbaar. **Vernehm'nung**, *w.* —, —en = verhoor, ondervraging (van getuigen).
vernei'gen sich, *schw.* (h.) = nijgen, een buiging maken, buigen. **Verneigung**, *w.* = nijging, buiging.
vernei'nen, *schw.* (h.) = ontkennen, ontken-nend antwoorden op; [loochenen, weigeren]. **vernei'nd** = ontkenneend, negatief. **Vernei'nung**, *w.* —, —en = ontkenning. **Vernei'nungsfall**, *m.*: in *B.* = zoo niet. **Vernei'nungsparitfel**, *w.* = ontkenningswoord. **Vernei'nungsatz**, *m.* = ontkenneende zin.
verniht'bar = vernietigbaar, vernielbaar. **verniht'en**, *schw.* (h.) = vernietigen, vernielen, verdelgen; er stand wie vernihtet = hij stond als door den bliksem getroffen. **Ver-niht'er**, *m.* —s, — = vernietiger, verniel-er, verdelger. [**verniht'igen**, *schw.* (h.) = vernietigen, vernielen; nietig verklaren]. **Ver-niht'ung**, *m.* —, —en = vernietiging, vernieling. **Verniht'ungskampf**, —krieg, *m.* = vernietigingsoorlog.
vernic'seln, *schw.* (h.) = vernikkelen.
vernic'ten, *schw.* (h.) = met bouten vastklinken, klinken, rondom met bouten beslaan.
Vernunft', *w.* — = rede; verstand, gezond verstand; bei *B.* sein = zijn verstand hebben, bij zijn zinnen zijn; einen zur *B.* bringen = iem. tot rede brengen; er nimmt seine *B.* an = hij verstaat geen rede. **Vernunft'begabt** = met rede begaafd, redelijk. **Vernunft'begriff**, *m.* = redebegrip; begrip, dat alleen in de rede wortelt. **Vernunft'beweis**, *w.* = rede-, verstandsbewijs; bewijs, dat alleen op de rede berust. **Vernunft'feil**, *w.* —, —en = muggezifterij, spitsvondigheid. **ver-nunft'fein**, *schw.* (h.) = muggeziften, vit-ten, spitsvondig zijn, zich op spitsvondig-heden toeleggen. **vernunft'gemäß** = met 't gezond verstand overeen te brengen, verstandig. **Vernunft'gesetz**, *f.* = wet van 't verstand, van de rede. **Vernunft'glaube**,

m. = geloof der Rede, rationalisme. **Vernunft'grund**, *m.* = verstandelijke reden of grond, verstandelijk motief. **Vernunft'heirat**, *w.* = huwelijk uit overleg, uit verstandelijke overwegingen. **vernunft'ig** = verstandig, met verstand of rede begaafd, redelijk; schran-der, oordeelkundig. **Vernunft'lehre**, *w.* = leer van de rede, van 't gezond verstand. **Vernunft'ler**, *m.* —s = muggezifter, spitsvondig rede-neerder, sofist. **vernunft'los** = redeloos, verstandeloos. **Vernunft'losigkeit**, *w.* — = redeloosheid, verstandeloosheid. **vernunft'mäßig** = redelijk, verstandig, rationeel.
Vernunft'recht, *f.*; **religion**, *w.* = recht der rede; godsdienst der Rede.
Vernunft'schluss, *m.* = sluitrede, **Vernunft'wahrheit**, *w.* = verstandswaarheid. **ver-nunft'widrig** = strijdig met 't gezond verstand, onredelijk, onlogisch.
verü'den, *schw.* (f.) = eenzaam, verlaten, doodsch worden; (h.) = vereenzamen; verlaten, eenzaam, doodsch doen zijn. **Verü'dung**, *w.* —, —en = vereenzaming, verlatenheid, doodscheid, verwoesting.
verü'tentfichen, *schw.* (h.) = (een boek) doen verschijnen, uitgeven; (een bericht, brief) openbaar maken, publiceren. **Verü'tentfich'ung**, *w.* —, —en = uitgave, openbaar-making, publicatie.
Verona, *f.* = Verona. **Verone'se**, *m.* —n, —n = Veronees. **Verone'ser**, **verone'sisch** = Veroneesch.
verord'nen, *schw.* (h.) = (een middel, kuur) voorschrijven; [bevelen, bepalen, vaststellen, instellen, verordineeren]. **Verord'nung**, *w.* = verordening, bevel, besluit; (medisch) voorschrift; [instelling, ordonnantie]. **verord'nungsmäßig** = volgens voorschrift.
verpach'ten, *schw.* (h.) = verpachten. **Verpach'tung**, *w.* = verpachting.
verpac'ten, *schw.* (h.) = verpakken, inpakken, emballeeren. **Verpac'ter**, *m.* —s, — = verpakker, emballeur. **Verpac'tung**, *w.* = verpakking, emballage.
verpalissadie'ren, *schw.* (h.) = palissadeeren: met paalwerk afsluiten.
verpan'zern, *schw.* (h.) = pantseren.
verpaf'ten, *schw.* (h.) = (trein) verzuimen; (gelegenheid) laten voorbijgaan, verzuimen. [**verpaf'ten**, *schw.* (h.) = bederven].
verpe'ten, *schw.* (h.) = verpesten.
verpfa'h'len, *schw.* (h.) = met palen omgeven, afsluiten, versperren.
verpfa'nden, *schw.* (h.) = verpanden, te pand geven, beleenen.
verpfe'fern, *schw.* (h.) = verpeperen, te sterk peperen.
verpfla'zen, *schw.* (h.) = verplanten, overplanten; verkeerd planten.
verpfl'e'gen, *schw.* (h.) = (lichamelijk) verplegen, verzorgen. **Verpfl'e'gung**, *w.* = (lichamelijke) verpleging, verzorging. **Verpfl'e'gungsamt**, *f.* = bureau voor armenzorg; intendance. **Verpfl'e'gungsanstalt**, *w.* = armhuis; liefdadigheidsinstelling. **Verpfl'e'gungsgelder**, *Pl.* = geld, bijdrage voor levensonderhoud. **Verpfl'e'gungswesen**, *f.* = intendance.
verpflicht'en, *schw.* (h.) = verplichten; einen zu Danf, sich einen v. = iem. aan zich verplichten; einen eidlich v. = iem. onder eede verbinden; [in dienst nemen]; **sich v.** = zich verbinden; ich sühte mich ihm verpflichtet =

ik gevoel verplichting jegens hem. **Verpflichtung**, w. —, —en = verplichting; verbintenis.
verpflichten, fchw. (h.) = met pinnen vastmaken, vastpinnen.
verpflichten, fchw. (h.) = een prebende, toelage toekennen.
verpflichten, fchw. (h.) = verknoeien, bederven, verhaspelen.
verpflichten, fchw. (h.) = bekikken, met pek of pik besmeren, vastpikken. **verpflicht** auf eine Sache sein = verzot, gek op iets zijn.
verpflichten, fchw. (h.) = weggooien, vermorsen, verkwisten; **sich b.** = beneden zijn stand verliefd raken, zich weggooien, zich vergooien, zich verslingeren.
verplappern, fchw. (h.) = verbabbelen, verpraten.
verplätzen, fchw. (h.) = (kruit) onnut verschietsen.
verplappern, fchw. (h.) = verbabbelen, verpraten; verklappen.
verplappern, zie verplappern.
verpönen, fchw. (h.) = (op straffe) verbieden, streng verbieden.
verpönen, fchw. (h.) = (stud.) er door brengen.
verprassen, fchw. (h.) = verbrassen.
verprobiante, fchw. (h.) = proviandeeren.
verpönen, fchw. (h.) = verknoeien, bederven.
verpönen, fchw. (h.) = (kruit) verschietsen, verspillen; (f.) = met een plof verdwijnen.
verpönen, fchw. (h.) = verspillen.
verpönen, fchw. (h.) = leenen, wegleenen.
verpönen sich, fchw. (h.) = zich verpönnen; zich verwijderen.
verpönen, fchw. (h.) = verstoppen.
verpönen (fchw.) fchw. (h.) = uitblazen, adem scheppen.
Verputz, m. —(e)s = pleister, specie. **verputzen**, fchw. (h.) = (muur, voegen) volrapen; optakelen, verspillen, voor pronk uitgeven; opeten.
verquatschen, fchw. (h.) = (geld, gezondheid) verkwakzalveren.
verqualmen, fchw. (h.) = verdampen, verrooken.
verquatschen, fchw. (h.) = verspillen, er door brengen].
verquatschen, fchw. (h.) = amalgameeren, verbinden, samen koppelen, ineensmelten.
verquatschen, fchw. (h.) = verkwisten].
verrammen, fchw. (h.) = barricadeeren, versperren, verschansen.
verrammen = overdreven, misplaatst; (fig.) vastgeroest, verstokt; verloren.
Verrat, m. = verraad. **verraten**, ft. (h.) = verraden, trouweloos behandelen, bekend maken; zie ook: verfaufen. **Verräter**, m. —s, — = verrader, trouweloze. **Verräterei**, w. — = verraderij, verraad, trouweloosheid.
verräterisch = verraderlijk, trouweloos.
verrauchen, fchw. (h.) = verrooken; f. = in rook opgaan; der Jörn, die Begeisterung verdraucht = de drift, geestdrift bekoelt, vervliegt. **verrauchen**, fchw. (h.) = (een kamer) berookten, met rook doortrekken.
verrauchen, fchw. (h.) = voorbijgaan, vlieden.
verrechnen, fchw. (h.) = verrekenen, in rekening brengen, boeken; **sich b.** = zich verrekenen, zich misrekenen, verkeerd rekenen; er hat sich um drei Gulden beredet = hij heeft 3 gulden te veel (of te weinig) gere-

kend. **Verrechnung**, w. = verrekening; vergissing.
verrecken, fchw. (h.) = verrekenen, kapotgaan.
verreden, fchw. (h.) = verzeppen, verklaren iets niet te willen of niet (meer) te doen; vooruit zeggen; verwerpen; **sich b.** = zich verspreken.
verregen, fchw. (f.); **berregnet werden** = door den regen verongelukkig, bedorven worden (een feest bijv.).
verreizen, ft. (h.) = sijawrijven, verwrijven.
verreizen, fchw. (h.) = verreizen (geld, tijd bijv.); (f.) = op reis gaan; vertrekken.
verreizen, fchw. (h.) = verstuiiken, verzwikken, verrekenen, verwrachten, uit 't lid trekken; ich habe mir den Fuß berreist = ik heb mijn voet verstuikt, verzwikt. **Verreitung**, w. —, —en = verstuiking, verzwikking, verwracting.
verreizen, untr. (h.) = (einem den Weg) afsnijden, versperren; **sich b.** = verdwalen, zich verlopen; zich vastloopen, zich verwickelen; zie ook: verrennen.
verrichten, fchw. (h.) = verrichten, doen, uitvoeren, volbrengen. **Verrichtung**, w. = verrichting; bezigheid, zaak, uitvoering; ich wünschte gute B. = veel geluk! of goede zaken!
verringeln, fchw. (h.) = (af-, toe)grendelen.
verringeln, fchw. (h.) = verkleinen, verminderen, bekrimpen.
verringeln, ft. (f.) = verlopen; (van water) wegloopen.
verroeren, fchw. (f.) = verwilderen, vergroeven, ruw worden.
verroeren, fchw. (f.) = verroesten.
verrotten, fchw. (f.) = verrotten, vergaan.
verruht = goddeloos, laag, snood, schurkachtig, verdoemd, godvergeten. **Verruhtheit**, w. —, —en = laagheid, snoodheid, schurkachtigheid.
verruhten, fchw. (h.) = verplaatsen, verschuiven, van zijn plaats halen; einem den Kopf, das Konzept b. = iem. in de war brengen, het hoofd gek maken, verbijsteren. **verruht** = verplaatst; gek, krankzinnig, mal, dwaas. **Verruhtheit**, w. —, —en = krankzinnigheid, dwaasheid, onzinnigheid. **Verruhtung**, w. — = verplaatsing, verschuiving.
Verruf, m. = slechte naam, kwade reuk; in B. tun, erklären = bannen, boycotten, dood verklaren; (munten) van onwaarde verklaren; in B. bringen, stehen = in slechten (kwaden) reuk brengen, staan. **verruft**, ft. (h.) = [(een munt) buiten omloop brengen, verbieden]; (iem.) bannen, vogelvrij verklaren: een slechten naam geven, in een kwaden reuk brengen, in diskrediet brengen; **b.** = te slechter naam en faam bekend, ongunstig aangeschreven, berucht.
Vers, m. —(e)s —e = vers: versregel, couplet, goddicht; ich kann mir keinen B. daraus (daraus) machen = ik kan er niet wijs uit worden, begrijp er niets van.
verfagen, fchw. (h.) = verzeppen, toezeppen, bespreken; weigeren, ontzeggen; sie ist schon versagt, hat sich schon versagt = is al verzegt (verloofd), besproken (voor een dans), heeft al toegezegd (op een uitnodiging); die Weine b. ihm den Dienst = weigeren hem den dienst; die Stimme versagt ihm = begeeft hem, laat hem in den steek; ich versage mir viel = ik ontzeg me, onthoud me veel; das Weib versagte = weigerde, ketste.

Verfalbuchstabe, m.; **Verfallie**, w. —, —it = versaalletter, versalie: hoofdletter, beginletter.
verfalzen, fchw. (h.) = verzouten, te zout maken; (einem) die Suppe b. = de vreugde bederven, vergallen; roet in 't eten gooien.
verfam'meln, fchw. (h.) = bijeenroepen, bijeenbrengen, vergaderen; **sich b.** = bijeenkomen, vergaderen; zu seinen Vätern versammelt werden = tot zijn vaderen verzameld worden (= sterven). **Versamm'lung**, w. = bijeenroeping, vergadering. **Versamm'lungshaus**, f. = huis van bijeenkomst, vergaderingshuis.
Versamm'lungsort, **Platz**, m. = vergaderplaats, plaats van bijeenkomst. **Versamm'lungsort**, f. = recht van vergadering.
Versamm'lungssaal, m.; **Stag**, m.; **Zeit**, w.; **Zimmer**, f. = vergaderzaal; -dag; -tijd; -kamer (in den schouwburg: foyer).
Versand, m. —(e)s = verzending; expeditie.
Versand'beer, f. = exportbier. **Versand'haus**, f. = verzendingshuis.
versan'den, fchw. (h. u. f.) = verzanden.
Vers'art, w. = verssoort, metrum.
Vers'ag, m. = pand; in B. geben, nehmen = als pand geven, nemen. **Vers'agamt**, f. = bank van leening.
versau'en, fchw. (h.) = vuil maken.
versau'ern, fchw. (f.) = verzuuren, roesten.
versau'fen, fchw. (h.) = verzuipen (zijn geld, zijn verstand e. d.).
versäu'men, fchw. (h.) = verzuimen, verwaarlozen, laten voorbijgaan; [(te lang) ophouden].
Versäu'mnis, f. —es, —fe = verzuim, verwaarloozing, nalatigheid. **Versäu'mnisliste**, w. = absentielijst. **Versäu'mnisurteil**, f. = vonnis bij verstek.
Vers'bau, m. = versbouw.
verscha'fern, fchw. (h.) = versjacheren, verkwanselen.
I. **verscha'ffen**, fchw. (h.) = verschaffen, bezorgen.
II. **verscha'ffen**, ft. (h.) = veranderen, herscheppen.
verscha'fern, fchw. (h.) = (zijn tijd) verdartelen, verbeuzelen.
I. **verscha'len**, fchw. (f.) = verschalen, smakeeloos worden.
II. **verscha'len**, fchw. (h.) = (met planken) betimmeren, beschieten; (een mes) van een heft voorzien.
versch'al'en, fchw. [od. ft.], (f.) = wegsterven (van geluid); verdwijnen.
Versch'al'ung, w. —, —en = verschaling (van bier e. d.); betimmering, schutting, beschot.
versch'ämt = beschaamd, verlegen, bedeesd, beschroomd.
versch'an'zen, fchw. (h.) = verschansen. **Versch'an'zung**, w. —, —en = verschansing, schans.
versch'är'fen, fchw. (h.) = verscherpen (eig. en fig.); (gestolen voorwerpen) verkoopen.
versch'är'ren, fchw. (h.) = in den grond stoppen, begraven; **sich b.** = zich ingraven. **Versch'är'ung**, w. —, —en = 't begraven, 't inden-grond-stoppen.
versch'eiden, ft. (f.) = verscheiden, sterven, overlijden. **Versch'eiden**, f. —s = verscheiden, dood, overlijden.
versch'en'fen, fchw. (h.) = wegschenken, weggeven; (wijn e. d.) schenken, in 't klein verkoopen, vertappen.
versch'er'zen, fchw. (h.) = verdartelen, verbeuzelen; (zijn geluk) weggooien; (een gunst) verspelen, verbeuren.

versch'en'shen, fchw. (h.) = verjagen, verdrijven, weggagen.
versch'e'fen, fchw. (h.) = verzenden, afzenden.
versch'e'ben, ft. (h.) = verschuiven, verplaatsen; uitstellen, verdagen. **Versch'e'bung**, w. = verschuiving, verplaatsing; uitstel, verdaging.
versch'e'den = verschillend; verscheidene, eenige; himmelhweit b. = hemelsbreed verschillend. **versch'e'denartig** = verschillend, uiteenlopend, van verschillende aard, tegenovergesteld. **Versch'e'denartigheit**, w. = verscheidenheid, verschillende aard, onderscheid. **versch'e'denerlei** = verschillend, allerlei, menigerlei. **versch'e'denfarbig** = veelkleurig. **Versch'e'denheit**, w. — = verscheidenheid, verschil. **versch'e'dentlich** = bij verschillende gelegenheden, meermalen, herhaaldelijk; [verschillend, op verschillende wijze]. **versch'e'd'sich** = verschillend.
versch'e'nen, fchw. (h.) = van ijzeren banden voorzien (een rad bijv.), beslaan.
versch'e'nen, ft. (h.) = (kruit, pijlen) verschieten; (bladzijden) verkeerd drukken; (f.) = verschieten, verbleeken, tanen; **sich b.** = al zijn kruit verschieten; verkeerd of mis schieten; **sich in einen b.** = op iem. verlieven, verliefd worden.
versch'iff'en, fchw. (h.) = verschepen, per schip vervoeren.
versch'il'fen, fchw. (h.) = met biezen toestoppen, kalfateren.
versch'im'meln, fchw. (f.) = beschimmelen, uitslaan.
versch'im'pfe'ren, fchw. (h.) = verknoeien, leelijk maken.
Versch'ipf, m. . . ijes (stud.), zie Derruf.
versch'lac'fen, fchw. (f.) = verslakken, in slakken veranderen.
versch'la'fen, ft. (h.) = (tijd, gelegenheid, verdriet) verslapen: slapend doorbrengen, slapend verzuimen, slapend vergeten; **sich b.** = zich verslapen. **versch'la'fen** = slaperig, slaapdronken, nog niet goed wakker; lui, traag.
Versch'la'fenheit, w. — = slaperigheid.
Versch'lag, m. = beschot; afschutting, afdak, houten schuur, afgeschoten ruimte.
I. **versch'la'gen**, ft. (h.) = (vat, kist) tooslaan; (venster met planken) dichttimmeren; (een kamertje) afschutten; (een bal) wegslaan; bom Sturm b. werden = uit den koers gedreven worden, verstrooid worden; das Schicksal hat ihn nach Japan b. = in Japan doen belanden; (een plaats in een boek) kwijt raken; sich seine Kunden b. = zijn klanten verjagen; (sein Glück) vergooien; er hat b. auf die Brust = kan niet loopen; er hat b. auf die Brust = is beklemd op de borst, haalt moeilijk adem; bei ihm will kein Mittel b. = baten, werken; das versch'lägt nichts = dat doet niets ter zake kan niet schelen; es versch'lägt mir nichts = 't raakt me niets; (f.) lauw worden; **sich b.** = verdwalen, afdwalen.
II. **versch'la'gen** = listig, sluw, leep, slim, geslepen. **Versch'la'genheit**, w. — = listigheid enz.
versch'lamm'en, fchw. (f.) = vol raken met modder. **versch'lamm'en**, fchw. (h.) = met modder vullen, verstoppen, dichtslijken.
versch'lamm'ben, fchw. (h.) = verbrassen.
versch'lech'tern, fchw. (h.) = slechter maken, verslechteren, verergeren; **sich b.** = slechter worden, verslechteren, verergeren. **Versch'lech'terung**, w. —, —en = verslechting, verergering.

verschleichen, ft. (i.) = omkruipen (van den verschleieren, fchw. (h.) = sluiten. [tijd].
verschleimen, fchw. (h.) = met slijm vullen, (i.) = vol raken met slijm, vuil worden. **verschleimt** auf der Brust = vol op de borst.
Verschleimung, w. —, —en = verstopping (op de borst); verslijming (van de tong).
Verschleiß, m. —es = verkoop in 't klein.
verschleifen, ft. (h.) = verslijten, slijten; [in 't klein verkoopen, slijten]; (i.) = verslijten, slijten.
verschleimen, fchw. (h.) = verspillen, verkwisten, verbrassen, verslampen.
verschleiden, fchw. (h.) = verslenteren, verlanterfanten.
verschleppen, fchw. (h.) = versleppen, wegmaken; (een ziekte naar een ander land) overbrengen; (een proces e. d.) slepende houden, op sleeptouw houden. **Verschleppung**, w. — = versleeping, 't wegmaken; overbrenging, invoering (van een ziekte); vertragung.
verschleudern, fchw. (h.) = (geld) weggooien, verspillen; (waren) onder den prijs verkoopen; wegslingeren.
Verschließbar = (af)sluitbaar, (af) te sluiten.
verschließen, ft. (h.) = sluiten, afsluiten; wegsluiten; er verschließt sein Herz meinen Bitten, vor meinen Bitten, gegen meine Bitten = hij sluit zijn hart voor mijn smeekingen; ich verschließen mich in mich selbst = ik sluit me in mezelf op, ben in mezelf gekeerd; ich verschließen mich der Wahrheit (gegen die W.) nicht = ik ben niet ontoegankelijk voor de waarheid, ik sluit 't oog niet voor.. **Verschließung**, w. = sluiting, afsluiting.
verschließen = versleten, afgesleten.
verschlimmern, fchw. (h.) = slechter in plaats van beter maken. **verschlimmern**, fchw. (h.) = verergeren, erger maken; **sich v.** = verergeren, erger worden.
verschlingen, ft. (h.) = doorelkaarlingeren, ineenstrengelen, samenstrengelen, doorelkaarstrengelen, verstrengelen; verslinden, verzwelgen, inslikken; unsere Hände verschlingen sich = klemden zich in elkaar. **Verschlingung**, w. —, —en = samenstrengeling, ineenstrengeling; verslinden, verzwelgen.
verschlossen = gesloten (*erg. en fig.*), onmededeelzaam, in zich zelf gekeerd, stil.
verschlucken, fchw. (h.) = inslikken; Wörter v. = inslikken, half uitspreken; (een beleediging) verkroppen, opeten; **sich v.** = zich verslikken.
verschlucken, fchw. (h.) = versluimeren.
verschlung = ineengestrengeld, doorelkaar kronkelend, verward, ingewikkeld.
Verschluß, m. = sluiting, slot, slotplaat, afsluiting; unter, in W. = achter slot. **Verschlußlaut**, m. = ontploffingsklank. **Verschlußverrichtung**, w. = sluiting.
verschmachten, fchw. (i.) bor = versmachten, vergaan van; verkwijnen.
verschmähen, fchw. (h.) = versmaden, verachten, geringschatten.
verschmauchen, fchw. (h.) = verrooken (zijn geld, tabak).
verschmaufen, fchw. (h.) = opsmullen; versmullen, verslampen.
verschmelzen, ft. (i.) = wegsmelten, versmelten (in), overgaan (in), samensmelten (met); fchw. (h.) = versmelten, samensmelten, doorensmelten, ineensmelten.

verschmerzen, fchw. (h.) = (einen Verlust) te boven komen, zich troosten over; daß konnte er nicht v. = niet verkroppen, niet vergeten.
verschmieben, fchw. (h.) = versmerden (geld, ijzer).
verschmieeren, fchw. (h.) = (verf, zalf) versmeren, verstrijken; (een gat) dichtsmeren; (papier) volsmeren, volkladden.
verschmitzt = sluw, gesloepen, loos, listig; sie schielte v. = sijnstjes.
verschmören, fchw. (h. u. i.) = versmoren, verstikken.
verschmuppen sich, fchw. (h.) = zich verpraten; zijn mond, zijn neus voorbijpraten.
verschmären, fchw. (h.) = versnorken, verslapen.
[verschmauben], verschmaufen sich = uitblazen, adem scheppen, uitrusten.
verschneiden, ft. (h.) = (brood, stroo) versnijden, geheel opsnijden, opgebruiken; (een kleedingstuk) verknippen; (wijn) versnijden, vervalschen; — castreeren, ontmanen; [besnijden, korten, besnoeien].
verschneien, fchw. (h.) = besneeuwen, volsneeuwen.
Verschneidener = gesnedene.
verschnörfeln, fchw. (h.) = met krullen ont-sieren, zonderling versieren.
verschnuipen, fchw. (h.) = versnuiven, (geld) voor snuif uitgeven; verkouden maken. **Verschnuipf** = verkouden (in 't hoofd); daß hat ihn v. = dat heeft hem boos gemaakt, ontstemd.
verschnüren, fchw. (h.) = vastbinden, binden; met koord garneeren.
verschoben = verschoven; uitgesteld, verdaagd.
verschollen = verdwenen, uit 't oog verloren en vergeten.
verschönnen, fchw. (h.) = verschoonen, besparen; v. Sie mich mit diesen Redensarten = verschoon me van, spaar me zulke praatjes.
Verschönerer, m. —s, — = verfraaier, vermooier. **verschönern**, fchw. (h.) = verfraaien, mooier maken, vermooien; **sich v.** = zich verfraaien, mooier worden. **Verschönerung**, w. —, —en = verfraaiing.
Verschönung, w. = verschooning.
verschossen = verschoten; in einen v. sein = op iem. verliefd zijn.
verschränken, fchw. (h.) = kruisen, over elkaar slaan, in elkaar strengelen; [insluiten]; mit verschränkten Armen = met gekruiste armen; [verschränkt in = (*fig.*) ingeklemd, vastgeklemd in].
verschraubt, fchw. (h.) = verkeerd schroeven, (de schroef) verdraaien; dichtschröeven.
verschreiben, ft. (h.) = verschrijven (inkt, papier); verkeerd schrijven; (waren, werkvolk) laten komen door er om te schrijven, schriftelijk bestellen; (een middel) voorschrijven; (iem. iets) schriftelijk toekennen, beloven, vermaken; **sich v.** = zich verschrijven, verkeerd schr.: sich dem Teufel v. = zich schriftelijk aan den duivel verkoopen; sich für einen v. = schriftelijk borg voor iem. blijven. **Verschreibung**, w. —, —en = verschrijving, bestelling, voorschrift, verbintenis.
verschreien, ft. (h.) = in een kwaad gerucht brengen; er ist verschrien = hij heeft een slechten naam, is bekend; v. Sie das Kind nicht = zeg er niet te veel goeds van ('t mocht eens kwaad kunnen).

verschroben = raar, vreemd, zonderling, verdraaid; (stijl) verwrongen.
verschrumpten, [**verschrumpten**], *schw.* (f.) = verschrompelen, in elkaar krimpen, erg rimpelen.
verschüchtern = bang, bedeesd maken; **verschüchtert** = bang, bedeesd, schuw.
verschulden, *schw.* (h.) = met schulden bezwaren; *etw.* v. = iets verdienen (als straf), schuld aan iets hebben, zich schuldig maken aan iets, iets misdoen; *einem etw.* v. = iem. iets schuldig, verschuldigd zijn; *er hat es selbst verschuldet* = 't is zijn eigen schuld; *ein verschuldeteter Edelmann* = een edelman, die diep in de schulden zit; *ohne mein Verschulden* = buiten mijn schuld.
Verschuldung, *m.* = 't-met-schulden-bezwaren, schuldenlast, schulden-maken; schuld.
verschütten, *schw.* (h.) = laten weglopen, storten, vermorsen; *ein Grab v.* = dichtmaken, toewerpen, bedelven; (weg) versperren; *er hat es (od. die Suppe) bei ihm verschüttet* = hij heeft 't bij hem verkorven.
verschwägen, *schw.* (h.) = verzwageren, parenteeren. **Verschwägerung**, *w.* -, -en = verzwagering.
verschwärmen, *schw.* (h.) = verboemelen, in uitspattingen doorbrengen; (van bijen) ophouden met zwermen.
verschwärzen, *schw.* (h.) = zwart maken, belasteren.
verschwatzen, *schw.* (h.) = verbabbelen, verpraten, verkleetsen; *etw.* v. = uitbabbelen, uitbrengen; *einen v.* = iem. bepraten, zwart maken; *sich v.* = zich verpraten.
verschweigen, *ft.* (h.) = verzwijgen: met stilzwijgen voorbijgaan, stilhouden, geheimhouden, zwijgen.
verschweilen, *schw.* (f.) = versmeulen.
verschwelgen, *schw.* (h.) = verbrassen.
verschwen den, *schw.* (h.) = verkwisten, verspillen; *feine Worte an einen (od. an einem) v.*
Verschwen der, *m.* -s, - = verkwister. **Verschwen derisch** = verkwistend; kwistig, overdadig, weelderig. **Verschwen dung**, *w.* -, -en = verkwisting, verspilling, kwistigheid, overvloed, overdaad. **Verschwendungsfucht**, *w.* = kwistzucht.
verschwiegen = verzwegen; zwijgend, geheimhoudend, gesloten. **Verschwiegenheit**, *w.* - = geheimhouding; stilzwijgendheid, terughouding, geslotenheid.
verschwin men, *ft.* (f.) = in elkaar vloeien, vervloeien, vaag worden, vervagen.
verschwinden, *ft.* (f.) = verdwijnen, te niet gaan.
verschwitzen, *schw.* (h.) = vergeten, te boven komen; uitzweeten; uitkramen, pronken met.
verschwoomen = vaag, onzeker, onduidelijk; waterig (v. d. oogen).
verschwören, *ft.* (h.) = afzweren, verzeggen, zweren iets niet (meer) doen of te gebruiken of zich van iets te onthouden; *sich v.* = zweren (iets te doen); *samenzweren*, *samen spannen*. **Verschwoerer**, *m.* -s, - = samen-zweerder, samenspanner. **Verschwoerung**, *w.* -, -en = samenzwering, komplot, samenspanning; *eine B.* afdichten, anzetteln = een samenzwering, komplot smeden.
verschvoren = verzesvoudigen.
verschren, *ft.* (h.) = (ambt, betrekking, dienst) waarnemen; (huishouden) besturen, bezorgen, waarnemen; *etw.* v. = iets over-

zien, over 't hoofd zien; verkeerd aanleggen, doen; *darin hat er es v.* = daarin heeft hij 't mis; *einen mit etw.* v. = van iets voorzien; [bestemmen, uitkiezen]; *sich v.* = zich verzien, zich vergissen; *sich mit etw.* v. = zich van iets voorzien; *verwachten*; *ich hatte mich des Schlimmsten zu ihm v.* = ik was op 't ergste voorbereid; *wer hätte sich das zu (von) ihm v.* = wie had dat van hem verwacht? *ehe man sich's beriecht* = eer men er aan denkt, eer men er op verdacht is. **Beriefhen** i. -s, - = vergissing, dwaling, misslag, vergrijp; *auch B.* = **Beriefentlich** = bij vergissing.
verschren *schw.* (h.) = bezeeren, beschadigen, deren.
Beriefhung, *w.* - = voorzien, verzorging; waarneming, bestuur.
Beriefchnitt, *m.* = verrensede, caesuur.
Beriefmacher, *m.* = verzenmaker.
verschren den, *unv.* (h.) = verzenden, afzenden.
Verschren der, *m.* -s, - = verzender. **Verschren dung**, *w.* = verzending. **Verschren dungsgebühren**, **Verschren dungskosten**, *Pl.* = onkosten, verzendingskosten.
verschren gen, *schw.* (h.) = verzeegen, verbranden, uitdrogen.
verschren ken, *schw.* (h.) = doen zinken, laten zakken, (in 't graf) neerlaten; *sich v.* in (Acc.) = zich verdiepen in. **Verschren kung**, *w.* -, -en = onderdompeling, 't neerlaten; (in den schouwburg) ruimte onder 't tooneel; valdeur, valluik.
verschren auf (Acc.) = verzet op, erg gesteld op. **verschren bar** = verplaatsbaar, verstelbaar; verpandbaar, beleenbaar. **verschren zen**, *schw.* (h.) = verzetten, verplaatsen; verpanden, beleenen; met klem antwoorden, hernemen; versperren; verkeerd zetten (bij den drukker); *einen in gute Laune*, *in die Notwendigkeit v.* = iem. in een goed humeur, in de noodzakelijkheid brengen; *einen in eine höhere Klasse v.* = verhoogen, naar een hoogere klasse bevorderen; (zindeelen) omzetten; (Kupfer mit Zinn) vermengen; *das Beriefte mir den Atem* = benam mij den adem; *die Freude Beriefte mir die Stimme* = ik kon van vreugde niet spreken; *einem einen Pieb*, *einen Schlag*, *eins v.* = iem. een houw, slag, er een geven; *einen v.* = iem. laten zitten, in den steek laten; *sich v.* = zich verplaatsen; *der Seher hat sich Beriefte* = heeft verkeerd gezet; *zie ook*: *Anfrage*, *Belagerungszustand*, *Stubeftand*.
Verschren zung, *w.* -, -en = verplaatsing (van een boom, beambte, leerling); omzetting (van zindeelen); bevordering; versperring; vermenging; verpanding, beleening. **Verschren zungsarbeit**, *w.* = werk voor de verhooging, overgangswerk.
Verschren zungsarbeiten, *i.*; **-konferenz**, *w.*; **-prüfung**, *w.*; **-tag**, *m.* = overgangs|examen; **-vergadering**; **-examen**; **-dag**.
verschren zen, *schw.* (h.) = verpesten; *für Beriefcht erklären* = besmet verklaren.
verschren zen, *schw.* (h.) = verzuchten, zuchtend doorbrengen.
Verschren k, *m.* = versvoet.
Verschren kerer, *m.* -s, -s = assuradeur, verzekeraar. **verschren kern**, *schw.* (h.) = verzekeren; *einem eine Sache od. einen einer Sache v.* = iem. van iets verzekeren; *ein Haus gegen Feuerfchaden*, *sein Leben v.* = een huis tegen brandschade, zijn leven verzekeren; *das Berief-*

fihere id Ihnen [Sie] = dat verzekerd ik U; id berichtete mich der Wahrheit od. von der Wahrheit = ik verzekerde (vergewiste) mij van de waarheid: sich einer Person v. = zich van iem. verzekeren; er war des Sieges versichert = hij was zeker van de overwinning. **Verzicherung**, w. -, -en = verzekering. **Verzicherungsagent**, m.; **-gesellschaft**, w.; **-prämie**, w. = verzekeringsagent; -maatschappij; -premie. **Verzicherungsschein**, m. (Police, w.); **-zert**, m.; **-wesen**, f. = verzekeringspolis; -waarde; -wezen. **verickern**, fchw. (f.) = wegdruppelen. **vericgbar** = uitdroogbaar; dieje Quelle ist v. = kan uit-, opdrogen. **veriegeln**, fchw. (h.) = verzegelen, zegelen; (fig.) bezegelen. **Veriegelung**, w. - = verzegeling, zegeling. **veriegen**, fchw. (f.) = opdrogen, uitdrogen; [uitgedroogd, opgedroogd]. **verieren**, fchw. (h.) = verkeeren, bezighouden; beriert sein in = bedreven, bekwaam zijn in. **Verierer**, m. -(es), -e = verzenmaker, **Verieration**, w. - = versificatie, versvorm(ing). **verierzte'ren**, fchw. (h.) = in verzen brengen, berijmen. **verilbern**, fchw. (h.) = verzilveren: met zilver overtrekken; te gelde maken, realizeren. **Verilberung**, w. -, -en = verzilvering, realisatie. **verimbeln**, fchw. (f.) = versuffen, onnoozel worden. **verinigen**, ft. (h.) = (zijn tijd enz.) verzingen. **verinken**, ft. (f.) = verzuiken, wegzinken: (mitten im Meer verfant das Schiff; es verfant ins Meer); in mich verinften = in mijzelf gekeerd. **verinnbilden**, **verinnbildlichen**, fchw. (h.) = verzinneelijken, verzinnebeelden, symbolizeren. **verinnlichen**, fchw. (h.) = verzinneelijken, aanschouwelijk maken, veraanschouwelijkken. **Verion'**, w. -, -en = vertaling; lezing, stijl. **[veritigen]**, ft. (h.) = ver zitten; (zittend) doorbrengen, (door zitten) verzaamen; met zitten bederven, doorzitten; sich v. = te lang zitten, versuffen]. **Verkunst**, w. = verskunst, dichtkunst. **Verkunstler**, m. = verskunstenaar, verzenmaker. **Verstmaß**, f. = versmaat, metrum. **veroffen** = bezopen, verzopen, aan den drank verslaafd. **veroh'en**, fchw. (h.) = verzolen; afranselen. **verohnen**, fchw. (h.) = verzoenen; sich v. = zich verzoenen. **verohulich** = verzoenlijk, vergevingsgezind. **Verohnung**, w. -, -en = verzoening. **Verohnungsfeft**, f.; **-opfer**, f.; **-tag**, m. = verzoeningsfeest; -offer (of: zoenoffer); -dag. **Verohnungstod**, m.; **-wert**, f. = verzoeningsdood (of: zoendood); -werk. **veronnen** = in gedachten verzonken, als afwezig. **verorgen**, fchw. (h.) = verzorgen, (zijn kinderen) bezorgen; einen mit etw. v. = iem. van iets voorzien. **Verorger**, m. -s, - = verzorger, steun, onderhouder. **Verorgung**, w. -, -en = verzorging, bezorging, vestiging; broodwinning, levensonderhoud. **Verorgungsanstalt**, w.; **-haus**, f. = arnhuis, toevlucht.

verpa'ren, fchw. (h.) = uitstellen (eine Reife z. B. auf den nächsten Sommer: tot den volgende zomer); opsparen (auf den folgenden Tag: voor den volgende dag). **verpäten**, fchw. (h.) = later of te laat doen plaats hebben; sich v. = te laat komen, opgehouden worden; (van den trein) te laat komen, vertraging hebben. **Verpätung**, w. -, -en = vertraging, te-laat-komen. **verpeifen**, fchw. (h.) = opeten, oppeuzelen. **verpekulieren**, fchw. (h.) = verspeculeeren. **verperren**, fchw. (h.) = versperren, afsluiten; (einem die Aussicht) benemen. **verpiefen**, fchw. (h.) = verspelen, verliezen; spelend doorbrengen, verspelen. **verpinnen**, ft. (h.) = (garen, tijd enz.) verspinnen; sich v. = zich inspinnen. **verplittern**, fchw. (h.) = versplinteren; verspillen, verbeuzelen. **verpöten**, fchw. (h.) = bespotten, spotten met, bespottelijk maken. **Verpötung**, w. -, -en = bespottig, spotternij. **verprehen**, ft. (h.) = beloven, toezeggen; davon verpreche ich mir wenig = verwacht ik weinig; sich v. = elkander (iets) beloven, afspraak maken, afspreken; zich verloven; zich verspreken. **Verprehen**, f. -s, **Verprehungen** = belofte. **[Verprehung]**, w. - = belofte; verloving]. **verprengen**, fchw. (h.) = uiteenjagen, verstrooien; **verprengt** = ook: afgedwaald. **verpringen**, ft. (h.): id habe mir den Fuß verpringen = ik heb mijn voet met springen verstuikt, verzwikt. **verbritzen**, fchw. (h.) = (zijn bloed) vergieten. **verprohenermaßen** = volgens belofte. **Verproh**, m. = verloving. **verpünden**, fchw. (h.) = dichtspinnen. **verpüren**, fchw. (h.) = speuren, bespeuren, merken, gewaar worden, (ge)voelen. **verstaatlichen**, fchw. (h.) = aan den staat, onder 't beheer van den staat brengen. **verftählen**, fchw. (h.) = verftalen. **verftampfen**, fchw. (h.) = stampen, fijnstampen. **Verftand'**, m. -(es) = verstand, rede, begrip, oordeel; [betekenis, zin (van een woord, een zin enz.)]; ein klarer, heller V. = een helder verstand; er ist nicht bei Verftande = hij is niet wijs; zu V. kommen = verftandig worden; da steht mir der V. still = daar staat mijn verstand voor stil; mehr Glück als V. = meer geluk dan (als) wijsheid; im eigentlichen Verftande = in den eigenlijken zin; ohne Sinn und V. = zonder slot of zin. **Verftand(e)begriff**, m. = abstract begrip. **Verftand(e)ftatten**, m. = hersenkast; pedant, bol. **Verftand(e)ftkraft**, w. = verftandelijk vermogen, begripsvermogen. **verftand's desmäßig** = verftandig. **Verftand(e)menfch**, m. = verftandsmensch, koel redeneerend mensch. **Verftand(e)ftärke**, w. = fcherpzinnigheid. **Verftand(e)ftäwähe**, w. = goesteszwakke. **Verftand(e)ftwelt**, w. = verftandswereld. **Verftand(e)ftweifen**, f. = verftandig wezen, met verftand begaafd wezen. **verftändig** = verftandig, met verftand begaafd; met verftand. **verftändigen**, fchw. (h.): einen von etw. v. = iem. iets doen weten, van iets in kennis stellen, mededeeling doen; sich mit einem (über etw.) v. = zich met iem. (over iets) verftaan, 't met iem.

(over iets) eens worden. **Verständigkeit**, w. — = gezond verstand. **Verständigung**, w. —, —en = schikking, overeenstemming, vergelijk. **verständnis** = begrijpelijk, duidelijk; verstaanbaar; das ist mir nicht v. = dat begrijp ik niet. **Verständnis**, f. . .feß, . .fe = verstand, begrip; [zie Einverständnis]; er hat kein V. für Poesie = hij heeft geen verstand van poëzie. **verständnisinnig** = betekenisvol, veelbetekenend.

verstärken, fchw. (h.) = verpesten, met stank vullen.

verstärken, fchw. (h.) = versterken, sterker maken. **Verstärkungstruppen**, Pl. = versterkingstroepen.

verstaten, fchw. (h.) = toelaten, toestaan, veroorloven, gunnen.

verstauben, fchw. (f.) = stoffig worden, onder 't stof raken.

verstauchen, fchw. (h.) = verstuiken, verzakken. **Verstauchung**, w. —, —en = verstuiking.

verstecken, ft. (h.) = (een gat in een kleed, jas) stoppen; (alle lansen) verstoppen, verbruiken; (alle troeven) verbruiken; (wijnen) mengen, versnijden; **sich v.** = alle troeven verbruiken.

Versteck, f. —(e)s, —e = schuilplaats, schuilhoek; Pl. spielen = verstoppertje spelen.

verstecken, fchw. (h.) = (iem., zich, iets) verbergen, verstoppen, verschuilen; sich hinter einem v. = zich achter iem. verschuilen (fig.).

versteckt = verborgen, bedekt, geheim; versteckte Angriffe = bedekte aanvallen; versteckter Mensch = terughoudend, gesloten mensch. **Verstecktheit**, w. — = terughoudendheid, geveinsdheid.

verstehen, unr. (h.) = verstaan, begrijpen, vatten; einem etw. zu v. geben = iem. iets te verstaan geven; ein Handwerk v. = verstand hebben van een ambacht; er versteht sein Fach = verstaat zijn vak; von der Kunst versteht er wenig = heeft hij weinig verstand, begrip; er versteht zu schweigen = hij kan (hij verstaat de kunst van te) zwijgen; darin versteht ich keinen Schmerz = versta ik geen gekheid; **sich v.** = elkaar verstaan, begrijpen; 't eens zijn; ich verstehe mich mit einem (über etw.) = ik versta mij met iem. (over iets), word 't met iem. (over iets) eens, kom met iem. (iets) overeen; sich zu etw. v. = zich tot iets bereid verklaren; sich auf etw. v. = verstand van iets hebben; er versteht sich auf seinen Vorteil = hij begrijpt zijn voordeel, weet zich zelf te bevoordeelen; das versteht sich (von selbst) = dat spreekt (van zelf).

verstehen, fchw. (f.) = verstijven; ich verstehe mich in (auf) eine Sache = ik blijf er stokstijf bij.

verstehen sich, ft. (h.) = te hoog stijgen, te ver klimmen, bij 't klimmen verdwalen, niet verder kunnen; (fig.) er versteht sich zu dem Wunsche = hij ging zoover te wenschen ...; so hoch (weit) versteht ich mich nicht = zoo ver ga ik niet, zoo hoog gaat mijn streven (mijn wenschen e. d.) niet.

Versteigerer, m. —s, — = veiler, verkoophouder, afslager. **Versteigerung**, fchw. (h.) = (bij opbod, bij afslag) verkoopen. **Versteigerung**, w. —, —en = verkooping (bij opbod, bij afslag).

versteinern, fchw. (f.); **sich v.** (h.) = versteenen. **verstellbar** = verstelbaar. **verstellen**, fchw.

(h.) = verplaatsen, anders plaatsen, verschikken; (horloge) verzetten; (gezicht, stem, hand) veranderen, onkenbaar maken; (deur, uitgang) versperren; [misvormen, mismaken]; **sich v.** = zich vermommen, zich onkenbaar maken; veinzen. **verstellt** = geveinsd. **Verstellung**, w. = verplaatsing, verschikking; vermommings; veinzerij. **Verstellungskunst**, w. = kunst van te veinzen.

versterben, ft. (h.) = sterven, overlijden.

versterken, fchw. (h.) = aangeven (voor de belasting), declareeren, (waren) belasten.

verstreuen, ft. (f.) = verstuiven, verstrooid worden.

verstrengen = overspannen, laatdunkend, verwaand. **Verstrengtheit**, w. — = overspanning, laatdunkendheid, eigenwaan, verwaandheid.

versteifen, fchw. (h.) = van een steel voorzien, een steel (er) aan maken.

verstimmen, fchw. (h.) = ontstemmen (mensen en instrumenten). **Verstimmung**, w. = ontstemming.

verstopfen, fchw. (h.) = verstokken, verharderen; (f.) = verstokken, verharderen; door vocht bederven (van linnengoed, leer). **verstopft** = verstokt, verhard.

verstopfen = verstoppen, heimelijk. **verstopfen** = steelsgewijze.

verstopfen, fchw. (h.) = dichtstoppen, toestoppen; (een buis, leiding) verstoppen; (scheur) stoppen; verstopft sein = verstoppt zijn, aan verstopping lijden. **Verstopfung**, w. —, —en = verstopping, 't stoppen, verstoptheid, hardlijvigheid.

verstorben = overleden, gestorven; der verstorbene König = wijlen de koning.

[**verströen**, fchw. (h.) = verontrusten, opschrikken, storen]. **verströet** = verschrikt, ontsteld, verwilderd, woest.

Verstoß, m. = fout, vergissing, misslag; vergrijp (tegen 't fatsoen bijv.); [in V. geraten = wegraken]. **verstoßen**, ft. (h.) = verstooten, van zich stooten, uitstooten; uit den koers drijven; [uit nood verkoopen; verstoppen, verbergen]; v. gegen (wider) = zondigen tegen (de wellevendheid, de spelling enz.). **Verstoßung**, w. — = verstooting.

verstreichen, ft. (h.) = (muur) bestrijken; (scheuren) dichtstrijken; (f.) = verstrijken, verlopen, voorbijgaan.

verstreuen, fchw. (h.) = verstrooien, uiteenjagen; uitstrooien, rondstrooien.

verstricken, fchw. (h.) = verstrikken, verwarren, verwikkelen; (wol) verbreiden, opbreien; in einen Streit v. = in een twist wikkelen; (in Sünden) verstrikken.

verstudieren, fchw. (h.) = verstudieren.

verstimmen, fchw. (h.) = verminken, schenden, misvormen; knotten.

verstimmen, fchw. (h.) = (haar) korten, (boomen) knotten, (paarden) kortstaarten.

Versuch, m. —(e)s, —e = poging, proef, proefneming; einen V. machen = een poging doen, een proef nemen; einen V. anstellen = een proef nemen. **versuchen**, fchw. (h.) = (spijzen) probeeren, proeven; (zijn geluk, een middel) beproeven; v. etw. zu tun = beproeven, trachten, pogen, probeeren, zoeken; v. ob einer etw. kann ic. = beproeven, probeeren, of ...; einen v. = iem. op de proef stellen, beproeven; in verzoeking brengen; (God) verzoeken; sich (seine Kräfte) in, an einer Sache

b. = zijn krachten aan iets beproeven; ich fühle mich verführt = ik gevoel lust, neiging (om iets te doen). **Verführer**, m. --s, -- = verzoeker, verleider.

Verfuchst | **feld**, f.; **-fanfchen**, f.; **-ftation**, w. = proefveld; -konijn; -station.

Verfuchtsweife = wijze van proef. **Verführung**, w. --, --en = verzoeking, verleiding; einen in V. führen = in verzoeking leiden, brengen.

verführen, fchw. (h.) = bemorsen, bekladden.

verfumpfen, fchw. (i.) = moerassig worden, in een moeras veranderen; (fig.) te gronde gaan, verlidelijken.

verführen sich, fchw. (h.): an einem = zich aan of tegen iem. bezondigen, slecht handelen jegens of met iem.; womit habe ich mich verführt? = wat heb ik misdaan? **Verführung**, w. --, --en = bezondiging, misdaad.

verfunken = verzonken, weggezonden; verlaagd, ontaard, laag gezonden. **Verfunkenheit**, w. -- = zedenbederf, ontaarding, verdorvenheid.

verfühen, fchw. (h.) = verzoeten; veraangenamen.

verfagen, fchw. (h.) = verdagen; [een dag bepalen, vaststellen].

verfanden, fchw. (h.) = verbenzelen.

verfanden, fchw. (h.) = verdansen.

verfatur = vertatur: men sla (de bladz.) om, zie ommezijde.

verfauen, fchw. (h.) = vertuilen.

verfaukeln, fchw. (h.) = in ongebondenheid doorbrengen.

verfaußbar = verruilbaar, verwisselbaar.

verfaußen, fchw. (h.) = vernuilen, verwisselen (gegen, für; tegen, voor); (bij vergissing) verwisselen (mit, met). **Verfaußung**, w. --, --en = (ver)ruiling, verwisseling.

verfaußfachen = verduizendvoudigen.

verfe! = verte! sla ('t blad) om!

vertebral = vertebraal: van de wervelkolom.

vertebrale, Pl. = gewervelde dieren.

verteidigen, fchw. (h.) = verdedigen. **Verteidiger**, m. --s, -- = verdediger. **Verteidigung**, w. --, --en = verdediging. **Verteidigungsanstalten**, Pl. = verdedigingsmaatregelen, -voorbereidingen. **Verteidigungsbandnis**, f. = verdedigend verbond. **Verteidigungsgrund**, m. = grond van verdediging, rechtvaardigende reden, rechtvaardiging.

Verteidigungskrieg, m.; **-linie**, w. = verdedigingsoorlog; -linie.

verteidigungslos = weerloos.

Verteidigungsmaßregel, w.; **-mittel**, f.; **-rede**, w. = verdedigingsmaatregel; -middel; -rede (of: apologie).

Verteidigungsschrift, w.; **-waffe**, w. = verdedigingsgeschrift (of: verweerschrift, apologie); -wapen.

verteidigungsweg = verdedigenderwijze.

Verteidigungswerk, f. = verdedigingswerk.

Verteidigungszustand, m. = staat van verdediging.

verteilen, zie vertäuen.

verteilbar = verdeelbaar, uitdeelbaar. **verteilen**, fchw. (h.) verdeelen, uitdeelen; Brot unter die Armen b. = brood onder de armen uitdeelen, uitreiken; die Truppen b. = indeelen; die Steuern v. auf = de belastingen omslaan over; sich v. = zich verdeelen. **Verteilung**, w. = verdeling, uitdeeling; indeeling; omslag.

vertieren, fchw. (h.) = duurder maken, in prijs doen stijgen, (prijzen) opdrijven. **Vertierung**, w. = prijsverhoging.

vertiefelt = verduiveld, drommels(ch).

vertiefen, fchw. (h.) = verdiepen, diep(er) maken, uitdiepen; (een wetenschappelijk, letterkundig onderwerp) dieper, grondiger behandelen; sich v. = dieper worden; zich verdiepen (in ein Problem); in frühe Gedanken vertieft sein = in droevige gedachten verdiept, verzonken zijn. **Vertiefung**, w. --, --en = verdieping, uitdieping; verlaging, laag gedeelte, kuil; grondige behandeling, diepgrondige uiteenzetting.

vertieren, fchw. (i.) = verdierlijken.

vertikal = vertikaal, loodrecht.

vertifgen, fchw. (h.) = verdelgen, vernielen, uitroeien; opeten, opdrieken, naar binnen werken. **Vertifger**, m. --s, -- = verdelger, uitroeier. **Vertifung**, w. = verdelging, vernieling, uitroeiing. **Vertifungskrieg**, m. = verdelgingsoorlog.

vertönen, fchw. (h.) = toonzetten, componeren, op muziek brengen. **vertönen**, fchw. (h.) = wegsterven (van 't geluid).

vertraut = verdraaid, verduiveld, verwenscht, drommelsch, raar, gek, lastig.

Vertrag, m. --(e)s, ..träge = overeenkomst, verdrag, contract. **vertragen**, f. (h.) = verdragen, wegdragen; (einem etw.) wegnemen; (hitte, koude, honger, alle spijzen) verdragen; (er kann wenig) velen; [afdragen, verslijten; beslechten, in 't reine brengen; overeenkomen; verzoenen]; sich v. = elkaar verdragen, in goede verstandhouding leven; sich mit einem v. = met iem. goed overweg kunnen, zich met iem. verdragen; daß beträgt sich nicht mit meiner Pflicht = dat is niet met mijn plicht overeen te brengen. **verträglich** = verdraagzaam, toegevend; overeen te brengen, bestaanbaar, vereenigbaar; v. leben = eendrachtig leven. **Verträglichkeit**, w. = verdraagzaamheid, vreedzaamheid, toegevendheid, vereenigbaarheid. **verträglich** = volgens verdrag, volgens overeenkomst. **Vertragsbruch**, m. = contractbreuk, schending van een verdrag. **Vertragschlichter**, m. = contractant. **Vertragsstrafe**, w. = conventionele, contractueele straf. **vertragswidrig** = strijdig met 't contract.

vertraulich, fchw. (h.) = verneuriën.

vertrauen, fchw. (h.): einem etw. = iem. iets (een geheim bijv.) toevertrouwen; einem v. = iem. vertrouwen, vertrouwen stellen in iem.; auf einen v. = op iem. v. **Vertrauen**, f. = vertrouwen; V. zu einem haben = vertr. in iem. hebben; sein V. auf einen (etw.) setzen = zijn vertr. in iem. (iets) stellen; im V. auf = in vertr. op; im V. = in vertr., onder ons, onder de roos. **Vertrauensamt**, f. = ambt, post van vertrouwen. **Vertrauensmann**, m.; **-person**, w. = persoon aan wien gewichtige zaken toevertrouwd worden, afgevaardigde. **Vertrauensposten**, m.; **-sache**, w. = post, zaak van vertrouwen.

vertrauensfelig = goed van vertrouwen, hoopvol. **vertrauensvoll** = hoopvol, vertrouwend; vol vertrouwen. **Vertrauensvotum**, f. = votum van vertrouwen.

vertrauern, fchw. (h.) = vertrouren, in droefheid of in rouw doorbrengen.

vertraulich = vertrouwelijk (mededeeling, bespreking); gemeenzaam.

verträu'men, fchw. (h.) = verdroomen, verzeuren.
vertrauf = vertrouwd, gemeenzaam; auf vertrauem Fuße = op vertrouwelijken voet; vertrauter Umgang = vertrouwelijke omgang; mit einer Sprache b. sein = met een taal vertrouwd, gemeenzaam, goed op de hoogte zijn.
vertreiben, ft. (h.) = verdrijven, verjagen, wegdrijven, weggagen; (honger, dorst, verveling, den tijd) verdrijven: einem das Lachen b. = iem. den lust om te lachen doen vergaan; (waren) verkoopen, omzetten; (kleuren) zacht doen uitloopen, verzachten. **Vertreibung**, w. - = verdrijving, uitdrijving, verjaging; verkoop, debiet; 't doen vervloeien (van kleuren).
vertreten, ft. (h.) = (einen, etw.) vervangen, de plaats innemen van, dienst doen als; (einen vor Gericht, ein Wolf zc.) vertegenwoordigen; Wasserfelle an (bei) einem b. = de plaats van iems. vader innemen; (meening e. d.) staande houden, verdedigen, voorstaan; (einen, etw.) vertreden, vertrappen, onder den voet treden; (die Kinderstube) b. haben = ontwassen zijn; sich den Fuß b. = zijn voet verstuiken; sich die Seine etw. b. = zich een beetje vertreden, wat beweging nemen; einem den Weg b. = iem. in den weg treden, iem. den weg versperren. **Vertreter**, m. -s, - = plaatsvervangor; vertegenwoordiger (van een volk, een firma e. d.); verdediger, voorvechter (van een meening enz.). **Vertreterfchaft**, m. - = vertegenwoordiging. **Vertretung**, w. -, -en = vervanging; vertegenwoordiging; agentschap, volksvertegenwoordiging. **Vertretungskosten**, Pl. = kosten van plaatsvervangor; waarnemingskosten.
Vertrieb, m. = verkoop, omzet, debiet.
vertrinken, ft. (h.) = (geld, tijd) verdrinken.
vertroffen, fchw. (f.) = verdrogen, uitdrogen, geheel droog worden.
vertröben, fchw. (h.) = versjacheren, aan den uitdrager verkoopen; (zijn tijd) verbeuzelen, verknoeien; verwaarloozen.
vertröben, fchw. (h.): sie b. ihre Gläubiger auf nächstes Jahr = zij paaien hun schuldeischers met beloften tegen 't volgende jaar; den Ungläubigen vertröbet man auf bessere Zeiten = tracht men te troosten met 't vooruitzicht van betere tijden; ich vertröbe mich auf die Zukunft = ik hoop maar op...
vertrumpfen sich, fchw. (h.) = al zijn troeven uitspelen.
vertuc'feln fchw. (h.) = wegmoffelen.
vertu'erlich, **vertu'lich** = verkwistend.
Vertumnalia, Pl. = vertumnalia (Oud-Rom. feest ter eere van Vertumnus, den god der jaargetijden).
vertun', unr. (h.) = verdoen, verkwisten, verspillen, nutteloos uitgeven.
vertu'shen, fchw. (h.) = verkeerde dingen verhehlen, in den doofpot stoppen, doodzwijgen, sussen.
vertü'tern sich, fchw. (h.) = in de war raken.
vertü'beln, fchw. (h.) = (einem etw.) kwalijk nemen.
vertü'ben fchw. (h.) = (misdaden, enz.) plegen, begaan; [uitoefenen, uitvoeren]. **Vertübung**, w. = 't plegen, begaan.
vertü'fen, fchw. (h.) = bespottelijk maken.

verun'edeln, fchw. (h.) = verlagen, vernederen.
verun'ehren, fchw. (h.) = ontwijden, ont-eeren; oneer of schande aandoen; zwart maken.
verun'einigen, fchw. (h.) = oneenig maken; sich b. = kwade vrienden worden.
verun'glim'pfen, fchw. (h.) = kwaadspreken van, belasteren, smaden, zwartmaken, schandvlekken. **Verun'glim'pfung**, w. -, -en = kwaadsprekerij, laster, smaad.
verun'glücken, fchw. (h.) = verongelukken, (van schepen en ondernemingen ook:) schipbreuk lijden; die Verunglückten = de verongelukten, de slachtoffers.
verun'heiligen, fchw. (h.) = ontheiligen, ontwijden.
verun'reinigen, fchw. (h.) = verontreinigen, (de lucht, den dampkring ook:) besmetten.
verun'stalten, fchw. (h.) = misvormen, mis-maken, wanstaltig maken, ontsieren.
verun'treuen, fchw. (h.) = (gelden e. d.) verduisteren, onvreemden. **Verun'treuer**, m. -s, - = verduisteraar, onvreemder.
Verun'treunung, w. -, -en = verduistering, vervreemding.
verun'zieren, fchw. (h.) = ontsieren, mis-maken, misvormen.
verur'fachen, fchw. (h.) = veroorzaken, teweeg-brenge; (einem Kummer) berokkenen; einen Streit b. = aanleiding geven tot een twist, een twist veroorzaken. **Verur'facher**, w. -s, - = oorzaak. **Verur'fachtung**, w. -, -en = veroorzaking, aanleiding, oorzaak.
verur'teilen, fchw. (h.) = veroordeelen; zie ook: Gefängnis, Koften, Zuchthaus. **Verur'teilung**, w. -, -en = veroordeeling.
verviel'fältigen, fchw. (h.) = verveelvoudigen, vermenigvuldigen.
vervier'fachen, fchw. (h.) = verviervoudigen.
verboll'kommen = te volmaken, voor vol-making geschikt. **verboll'kommen**, fchw. (h.) = volma'ken, verbeteren; voltooiën: sich b. = zich volmaken; zich geheel ontwikkelen. **Verboll'kommenung**, w. -, -en = volma-king, verbetering. **verboll'kommenungs-fähig** = te volmaken, voor volmaking ge-schikt.
verboll'ständigen, fchw. (h.) = volledig maken, aanvullen, completeeren. **Verboll'ständi-gung**, w. -, -en = aanvulling, completeering.
verbort'eilen, fchw. (h.), zie überbort'eilen.
verwa'chen, fchw. (h.) = (den nacht) door-waken, wakend doorbrengen.
verwach'ten, ft. (h.): die Aelber b. = uit zijn kleeren groeien; (een litteeken) kwijt-raken (met den groei); (f.) = vergroeiën: samengroeiën, verdwijnen; ein Pfad ver-wächst = groeit vol, groeit dicht; ein Kind erwächst = groeit scheef; ein erwächener Mensch = scheefgegroeid, misvormd mensch.
Verwahr', m. = bewaring, hoede. **verwah'ren**, fchw. (h.) = (zijn geld) bewaren, bergen, beveiligen (gegen Einbruch, vor Dieben); das Haus b. = op 't huis passen; (een gevangene) bewaren, bergen; sich b. gegen = zich be-veiligen tegen; opkomen, protesteeren tegen.
Verwah'rer, m. -s, - = bewaarder, depo-zitaris.
verwah'losen, fchw. (h.) = verwaarlozen, veronachtzamen, verslonsen, achteloos be-handelen.
Verwahrung, w. -, -en = bewaring, hoede,

zorg; protest, verzet; Herr N. hat (hält) die Äfien in B. = de heer N. heeft de stukken in bewaring, ze berusten bij den heer N.; etw. in B. nehmen = iets in bewaring of onder z'n berusting nemen; B. gegen etw. einlegen = verzet, protest tegen iets aantekenen, tegen iets opkomen. **Verwahrungsmittel**, f. = middel om iets goed te houden, preservatief. **Verwahrungsort**, m. = bewaarplaats.

verwaifen, fchw. (h.) = tot wees maken. ouderloos maken; (f.) = wees worden, de ouders verliezen. **verwaift** = alleen (staand), ouderloos, eenzaam; verwaiftes Kind = ouderloos kind; verwaiftes Haus = verlaten, doodsch huis.

verwalten, fchw. (h.) = (gemeente, staat) besturen; (vermogen) beheeren; (ambt) waarnemen, bekleeden, uitoefenen. **Verwalter**, m. -s, - = bestuurder, beheerder, rentmeester. **Verwaltung**, w. -, -en = bestuur, beheer; uitoefening, waarneming. **Verwaltungsausschuss**, m. = bestuurscommissie. **Verwaltungsbeamter**, m. = ambtenaar bij de administratie. **Verwaltungsbehörde**, w. = bestuur, autoriteit. **Verwaltungsbezirk**, m. = bestuurskring, ressort. **Verwaltungsdienst**, m. = administratieve dienst. **Verwaltungsfach**, f. = tak van dienst, bestuurstak. **Verwaltungsjahr**, f. = dienstjaar. **Verwaltungsrat**, m. = raad van administratie, bestuursraad; titel (onderscheiding voor een bestuursman). **Verwaltungsfache**, w. = bestuurszaak, afw. dem **Verwaltungsweg**, m. = langs administratieve weg. **Verwaltungswesen**, f. = bestuurswezen, administratie. **Verwaltungszweig**, m. = tak van dienst, bestuurstak.

verwandbar = veranderbaar, veranderlijk, te veranderen; (van breuken) herleidbaar. **verwandeln**, fchw. (h.) = veranderen, (in kalk) veranderen, doen overgaan; (een breuk) veranderen, herleiden; fchw. b. = (zich) veranderen. **verwandelt** = veranderd, herleid; gang b. = omgekeerd. **Verwandlung**, w. -, -en = verandering, omkeering; (van breuken) herleiding.

verwandt = verwant: vermaagschapt, tot de familie behoorend, nauw bijeenbehoorend, gelijkgezind, gelijkgestemd; er fit mit mir b. = hij is met mij verwant, hij is familie van mij; nahe b. = van nabij verwant; weittäufig b. = ver verwant, in de verte familie van elkaar; fte find mütterlicherleits b. = ze zijn familie van moederskant; verwandte Seelen = verwante zielen; ein Verwandter = een bloedverwant. **Verwandtenbesuch** = familiebezoek, familie over, familie te lookeeren. **Verwandtschaft**, m. -, -en = verwantschap; familie, gelijke geaardheid, gelijke gezindheid, 't bijeenbehooren; (in de scheik.) affiniteit. **verwandtschaftlich** = (als) van bloedverwanten, (als) van familie, als bloedverwanten, als familielid, familie... **Verwandtschaftsgrad**, m. = verwantschapsgraad.

verwarren, fchw. (h.) = (nadrukkelijk) waarschuwen.

verwaschen, ft. (h.) = (kleur) uitwassen, wegwassen; (zeep) verwassen, opwassen; verwascheneß Kleid = uitgewassen, (in de wasch) verkleurd kled; (van stijl) karakterloos, kleurloos; (van karakter) onbeslist, flauw.

verwässern, fchw. (h.) = verwateren, aanlengen (eig. en fig.).

verweben, fchw. (h.) = (garen) verweven, (met weven) verwerken; samenweven, in elkaar weven, samenvlechten.

verwecheln, fchw. (h.) = (bij vergissing) verwisselen; verwarren; fte sehen fchw zum B. ähnlich = ze (ge)lijken sprekend op elkaar.

Verwechfelung, w. = verwisseling, verwarring, vergissing.

[**verwegen fchw**, ft. (h.), einer Sache = zich iets vermeten, zich iets onderstaan, iets wagen;] **verwegen** = vermetel, stout, roekeloos; zie ook Bedeutung. **Verwegenheit**, w. -, -en = vermetelheid enz.

verwehen, fchw. (h.) = verwaaien, uiteenwaaien, wegblazen; uitwischen, wegvagen.

verwehren, fchw. (h.) einem etw. = beletten, verbieden.

verwechlichen, fchw. (h.) = verwekelijken, verwijfd maken, ontzenuwen. **verwechlicht** = verwekelijkt, verwijfd. **Verwechlichung**, w. - = verwekelijking, verwijfdheid.

verweigern, fchw. (h.) = weigeren (belastingen, gehoorzaamheid, den eed e. d.); onthouden. **Verweigerung**, w. = weigering, ontzegging.

verweilen, fchw. (h.) = blijven, toeven, verblijven, vertoeven, zich ophouden; etw. länger bei etw. b. = wat langer bij iets stilstaan; laten blijven, ophouden; fchw. b. = zich ophouden, (ver)toeven, (ver)blijven.]

verweinen, fchw. (h.) = weened, schreiend doorbrengen; (den Schmerz) uitschreien, schreiend verzachten; (Tränen) uitputten; bermetnte Augen = betrande of roodgeschreide, roodgeweende, roodbekreten oogen.

Verweis, m. -es, -e = verwijt, berisping, standje, uitbrander; einem einen B. geben = iem. een verwijt, standje maken, een berisping toedienen, een uitbrander geven. **verweifen**, ft. (h.): einen [Landes] aus dem Lande b. = (uit 't land) verbannen; in die Verbannung b. = verbannen; einen an den König, an (vor) das Gericht, auf die Vorstrafen, auf ein anderes Wort b. = iem. naar den koning, naar 't gerecht, naar de voorschriften, naar een ander woord verwijzen; einem etw. b. = iem. iets verwijten. **Verweifung**, w. = verbanning, verwijzing.

verwelken, fchw. (f.) = verwelken, verlopen, verflensen.

verweltlichen, fchw. (h.) = wereldlijk maken, secularizeeren; (f.) = wereldlijk worden. **Verweltlichung**, w. - = secularizatie.

verwendbar = bruikbaar, geschikt, dienstig. **Verwendbarkeit**, w. - = bruikbaarheid, geschiktheid, dienstigheid. **verwenden**, unr. (h.) = (sein Auge von einem) afwenden; Geld, fteiß, Zeit auf (zu) etw. b. = aan iets besteden; seinen Einfluss bei einem b. = zijn invloed bij iem. aanwenden; fchw für einen (bei einem andern) b. = voor iem. (bij een ander) tusschenbeide komen, opkomen, een goed woord doen. **Verwendung**, w. = gebruik, aanwending; tusschenkomst; feine B. für etw. haben, finden = iets niet kunnen gebruiken.

verwerfen, ft. (h.) = door elkaar werpen of gooien (drukletters bijv., woorden); verwerpen, afkeuren; (wetsvoorstel) verwerpen, afstemmen; (rechter, getuige) wraken; fchw. b. = verkeerd werpen (in 't kaartspel). **verwerflich** = verwerpelijk; wrakbaar. **Verwerfung**,

lv. = wraking (van een rechter of getuige); verwerping (van een zondaar); afstemming.
berwer'ten, fchw. (h.) = partij trekken van, in praktijk brengen, nuttig (of voordeel) gebruiken; te gelde maken, realizeeren.
Berwertung, w. — = gebruik, 't partij trekken van; realisatie.
I. berwe'sen, fchw. (f.) = vergaan, verrotten.
II. berwe'sen, fchw. (h.): ein Amt b. = waarnemen, bekleeden; ('t rijk) voor een ander besturen. **Berwe'fer**, m. — 3, — = bestuurder.
berwe's'lich = vergankelijk, aan verrotting onderhevig.
I. Berwe'sung, w. — = verrotting, ontbinding; in B. übergehen = tot ontb. overgaan.
II. Berwe'sung, w. — = bestuur, bewind.
berwet'ten, fchw. (h.) = verwedden.
berwet'tert = verweerd; vervloekt, drommelsch.
berwi'gen = vorig, laatst, verlopen.
berwi'gen, fchw. (h.) = (was, geld) verboenen, verpoetsen; (geld) verboemelen; eimen b. = iem. afranselen.
berwi'keln, fchw. (h.) = in elkaar wikkelen; eimen in einen Streit b. = iem. in een twist wikkelen; (die Süße in etw.) verwarren; **sich b.** = ingewikkeld worden; verward raken; **sich in einen Prozeß b.** = zich in een proces wikkelen; ein berwidelter Fall = een ingewikkeld geval. **Berwi'kelung**, w. —, —en = verwikkeling, verwarring, moeilijkheid, complicatie; knoop, intrige (van een drama).
berwi'gen, ft. (h.) = wegen, afwegen; **sich b.** = zich vergissen (bij 't wegen), verkeerd wegen.
berwi'bern, fchw. (f.) = verwilderen: wild of woest worden; (h.) = verwilderen: wild maken. **Berwi'berung**, w. — = verwildering.
berwi'ligen, fchw. (h.) = inwilligen, toestaan.
berwi'nden, ft. (h.) = (verlies, schande, verdriet) te boven komen, overkomen.
berwi'fen, fchw. (h.) = (zijde, wol) verwerken; (leven, vrijheid, geluk) verbeuren, door schuld verliezen; [plegen; zich (straf) op den hals halen].
berwi'f'lichen, fchw. (h.) = verwerklijken, verwezenlijken; **sich b.** = verwezenlijken, uitkomen. **Berwi'f'lichung**, w. —, —en = verwezenlijking.
Berwi'fung, w. — = verbeuring, verbeurte.
berwi'ren, fchw. (h.) = verwarren, in de war brengen, dooreenhaspelen. **berwi'rt** = verward, in de war, verbluft. **Berwi'rung**, w. —, —en = 't verwarren, verwarring, warboel; verlegenheid.
berwi'r'schaften, fchw. (h.) = (geld) verkwissen, opmaken.
berwi's'bar = uitwisschaar. **berwi's'chen**, fchw. (h.) = uitwisschen, wegvegen, afvegen; **berwi's'cht** = uitgewischt, weggewischt, verbleekt.
berwi't'ern, fchw. (f.) = verweeren, verkleuren, bederven, vergaan. **berwi't'ert** = verweerd, verkleurd, bedorven, vergaan; (van menschen) verlopen, vervallen.
berwi't'wet = weduenaar, weduwe; die bermitmete Königin = de koningin-weduwe.
berwi'gen = (stud.) vermetel, waaghalzig.
berwi'h'nen, fchw. (h.) = (huur) verwonen; ('t huis) uitwonen.
berwi'h'nen, fchw. (h.) = verwennen. **Berwi'h'heit**, w. — = verwendheid. **Berwi'h'nung**, w. — = verwenning.

berwo'r'fen = verwerpen, veracht, eerloos, laag, bedorven, verachtelijk; ein Berwo'r'fener = een verwo'peling.
berwo'r'en = verward, (geestelijk) in de war, (van toestanden) onontwarbaar, verdraaid.
Berwo'r'enheit, w. — = verwarde toestand, verwarring.
berwou'd'bar = kwetsbaar, verwondbaar.
Berwou'd'barkeit, w. = kwetsbaarheid. **berwou'd'en**, fchw. (h.) = wonden, kwetsen; der Berwou'dete = de gewonde.
berwou'd'erlich = verwonderlijk, wonderlijk, bevreemdend. **berwou'd'ern**, fchw. (h.) = verwonderen, bevreemden, verbazen. **Berwou'd'erung**, w. — = verwondering, bevreemding, verbazing; eimen in B. feßen = iem. verwonderen, iems. verwondering opwekken of gaande maken.
Berwou'd'ung, w. —, —en = verwonding, wonde, kwetsuur.
berwou's'chen = betooverd. **berwou's'chen**, fchw. (h.) = verwenschen, vervloeken; betooveren. **Berwou's'chung**, w. —, —en = verwensching, vervloeking; vloek; betoovering.
berwü'r'feln = verdubbelen.
berwü'r'fen, fchw. (h.) = verwoesten, vernielen. **Berwü'r'fung**, w. —, —en = verwoesting, vernieling.
berza'gen, fchw. (h.) = versagen, den moed verliezen, moedeloos worden, vreezen. **berza'gt** = versagd, moedeloos, bevreemd, angstvallig. **Berza'g'heit**, w. — = versagdheid, moedeloosheid, angstvalligheid, schroom.
berzäh'len sich, fchw. (h.) = zich vertellen, verkeerd tellen, zich vergissen.
berzäh'nen, fchw. (h.) = (een rad) vertanden, van tanden voorzien; (met tanden in elkaar) lasschen. **Berzäh'nung**, w. — = vertanding; tandwerk.
berzäh'fen, fchw. (h.) = (wijn, bier) tappen (schertsend ook van andere dingen); vertappen; vertanden; van tanden, punten voorzien; lasschen.
berzär'teln, fchw. (h.) = vertroetelen, verwennen, bederven.
berzäu'bern, fchw. (h.) = betooveren. **Berzäu'berung**, w. —, —en = betoovering.
berzäu'nen, fchw. (h.) = omheinen, met een heg of schutting omgeven, afsluiten. **Berzäu'nung**, w. —, —en = omheining, afschutting, afsluiting.
berze'hen, fchw. (h.) = (geld) verteren. verdrinken; (tijd) met drinkgelagen doorbrengen.
berze'h'n'faden, fchw. (h.) = vertienvoudigen.
berze'h'ren, fchw. (h.) = eten, opeten; (voorraden) verbruiken; (geld) verteren, uitgeven; verteren: te niet doen gaan, vernielen, doen wegwijnen); **sich b.** = verkwijnen, vergaan; Friede ernährt, Unfriede berzehrt = eendracht maakt macht, tweedracht breekt kracht. **Berze'h'rer**, m. —, —3 = verteeder. **Berze'h'rung**, w. = vertering.
berzei'h'nen, fchw. (h.) = opteekenen, inschrijven, opgeven, afzonderlijk noteeren, aantekenen; verkeerd teekenen; **sich b.** = zich met teekenen vergissen. **Berzei'h'nis**, f. — feß, — je = lijst, afzonderlijke opgave, register, catalogus, tabel. **Berzei'h'nung**, w. = specificatie; vergissing, fout in de teekening.
berzei'h'en, ft. (h.) eimen etw. = iem. iets vergeven; v. Sie! = vergeef me! — excuzeer me! — pardon! **berzei'h'lich** = vergeeflijk, verschoonlijk. **Berzei'h'ung**, w. — = vergeving,

verschooning, vergiffenis; um *B.* bitten = vergiffenis vragen; um *B.!* = vergeef me! - pardon!

verzerren, *fchw.* (*h.*) = (den mond, 't gezicht) vertrekken, verwringen; tot een karikatuur maken. **Verzerung**, *w.* -, -en = vertrekking, verwringing; misvorming.

verzetten, *fchw.* (*h.*) = wegmaken, verspillen, verknoeien, verbeuzelen.

Verzicht *m.* -(e)s, -e = afstand; *B.* auf etw. lassen, tun = van iets afzien, iets afstaan, iets opgeven. **verzicht**, *fchw.* (*h.*) auf etw. = van iets afzien, afstand doen van iets, iets opgeven. **Verzichtleistung**, *w.* -, -en = afstand.

verziehen, *ft.* (*h.*) = (den mond, 't gezicht) vertrekken, verwringen; vervormen; misvormen; (kind) verwennen, bederven; (ver)toeven, blijven: vertragen, uitstellen, op de lange baan schuiven; [dralen; verplanten]; ohne eine Miene zu b. = zonder een spier te vertrekken; (f.) = verhuizen; *fchw.* b. = (van hout) scheef trekken, krom trekken; (in 't schaakspel) zich verzetten, verkeerd zetten; (van onweer, kruidamp, wolken) wegtrekken; (van rimpels e. d.) weggaan, wegtrekken, verdwijnen; vertraagd worden, uitgesteld worden, op de lange baan geschoven worden. **Verziehen**, *f.* = vertrekking, verwringing; 't verwennen, bederven; uitsstel, vertraging; verhuizen.

verzierren, *fchw.* (*h.*) = versieren, verfraaien, opsieren; illustreren. **Verzierung**, *w.* -, -en = versiering, opsiering, verfraaiing, versiersel, toel. illustratie.

verzimmern, *fchw.* (*h.*) = betimmeren, met hout beschieten, bekleeden; (schip) repareren.

verzinzen, *fchw.* (*h.*) = verzinken, met zink bekleeden.

verzinzen, *fchw.* (*h.*) = vertinnen. **Verzinnung**, *w.* - = vertinning, vertinsel.

verzinsen, *fchw.* (*h.*): ein Kapital b. = rente betalen van een kapitaal: ich verzinse das Geld mit 5% = ik betaal 5% rente van 't geld; *fchw.* b. = rente opbrengen. **verzinslich** = rentegevend. **Verzinsung**, *w.* -, -en = rentebetaling; rente, interest.

verzögen, *fchw.* (*h.*) = vertragen, uitstellen, op de lange baan schuiven; *fchw.* b. = vertraagd, uitgesteld, op de lange baan geschoven worden. **Verzögerung**, *w.* = vertraging.

verzolbar = aan accijnzen of rechten onderhevig. **verzolzen**, *fchw.* (*h.*) = rechten betalen van. **Verzolfung**, *w.* - = betaling van rechten.

verzoteln, *fchw.* (*h.*) = wegmaken, verslingeren, verwaarlozen.

verzühen, *fchw.* (*h.*) = verrukken, in geestvervoering brengen, van 't aardse als wegrukken, in extaze brengen. **Verzühung**, *w.* - = geestvervoering, extaze.

verzucern, *fchw.* (*h.*) = versuikeren, verzoeten, zoet maken; die Pille b. = de pil vergulden.

Verzug, *m.* -(e)s = uitsstel; verwend poppetje, troetelkind, liefje: es ist Gefahr im *B.* = er is gevaar bij verwijl; uitsstel is hier hoogst gevaarlijk. er is dringend gevaar. **Verzugszinsen**, *Pl.* = rente wegens vertraagde betaling.

verzuhen, *fchw.* (*h.*) = uithalen, uitrafelen (pluksel bijv.).

[**verzwafelen**, *fchw.* (*h.*) = trappelen van ongeduld].

verzweifeln, *fchw.* (*h.*) an einem = aan iem. wanhopen; vertwijfelen, wanhopig worden; ein verzweifelter Kampf = een wanhopige strijd; der verzweifelte Nachbar = die vervloekte buurman; verzweifelt wenig = razend of bedroefd weinig. **Verzweiflung**, *w.* - = wanhoop, vertwijfeling; einen in, zur *B.* bringen = iem. wanhopig maken, tot wanhoop brengen. **verzweiflungsvoll** = wanhopig.

verzweifeln sich, *fchw.* (*h.*) = zich vertakken, zich verdeelen. **Verzweiflung**, *w.* -, -en = vertakking.

verzweigen, *fchw.* (*f.*) = klein blijven, vergroeiën.

verzwilt = verdraaid, verwenscht, drommelsch.

verzwirbelt = niet wel bij 't hoofd.

Vesicatorium, *f.* -(e)s, ..rien = vesicatorium; trekpleister.

Vespaian, *m.* = Vespasianus.

Vesper, *w.* -, -en = vesper, vroegavonddienst (in de R. K. kerk); namiddagboterham, vieruurtje; zur *B.* läuten = de avondklok luiden.

Vesperbrod, *f.*; *zlofo*, *w.* = vesperbrood (vroegavondbrood); -klok.

vespern, *fchw.* (*h.*) = vroegavondboterham eten.

Vesperpredigt, *w.*; *zeit*, *w.* = vesperpreek; -tijd.

Vesta, *f.* -, -nen = Vestaalsche maagd, priesteres van Vesta.

Vestibül, *f.* -(e)s, -e = vestibule.

Vesuv, *m.* = Vesuvius. **vesuviisch** = Vesuviaansch.

Veteran, *m.* -en, -en = veteraan, oudgediende.

Veterinärarzt, *m.*; *schule*, *w.* = veearts; -artsenijschool.

Veto, *f.* -(e)s, -s = veto: verwerping, verbod; *fchw.* *B.* gegen etw. einlegen = zijn veto tegen iets uitspreken.

Vetel, *w.* -, -en = slechte (oude) vrouw, toebel.

Vetter, *m.* -s, -n = neef. **vetterlich** = van neef, als van een neef; als neef. **vettern sich**, *fchw.* (*h.*) = elkaar neef noemen.

Veternunft, *w.* = nepotisme, familiebegunstiging, neefjesmakerij. **Veternschaft**, *w.* -, -en = neefschap.

Vexation, *w.* -, -en = plagerij. **vexieren**, *fchw.* (*h.*) = plagen, kwellen, tergen, voor den gek houden. **Vexiererei**, *m.* -, -en = plagerij, fopperij. **Vexierbild**, *f.* = fixeerbeeld, vexeerbeeld.

Vezierglas, *f.*; *ring*, *m.* = fopglas; -ring.

Vezierhloß, *f.* = geheim slot. **Vezierspiegel**, *m.* = fopspiegel.

Bezzer, *m.* -(e)s, -e = vizier (Turksch minister). **Bezzerat** *f.* -(e), -e = vizierschap. **vgl.** = vergelijk.

v. gr. = verbi gratia: bijvoorbeeld.

vi'a = via: over: v. Marseille = via, over M.

Viadukt, *m.* -(e)s, -e = viadukt: overbrugging (over straten, dalen e. d.).

Viatikum, *f.* -(e)s = viaticum: teergeld; laatste Avondmaal voor stervenden.

Vibration, *w.* -, -en = vibratie: trilling.

vibreren, *fchw.* (*h.*) = vibreeren: trillen.

Vice ..., zie Vice ...

vice versa = vice versa: omgekeerd, (heer) en terug.

Vicinalbahn, w.; **straße**, w. (od. -weg, m.) = buurtspoor; -weg (bijweg, die straat- of postweg is).

vid. = vide: zie.

Vidi, f. -(ē), -(s): mit dem V. verſehen = vizeeren, met zijn visum teekenen, voor gezien teekenen. **vidie'ren**, ſchw. (h.) = vizeeren. **Vidination**, w. -, -en; **Vidima'tum**, f. -(ē) = 't vizeeren; wettig afschrift. **vidimie'ren**, ſchw. (h.) = vizeeren, voor gezien teekenen, legalizeeren.

Vieh, f. -(ē)s = vee, stuk vee, dier, beest.

Vieh'arzt, w.; **arzt**, m.; **ausſtellung**, w. = veelartsenij; -arts: -tentoonstelling.

Vieh'bremſe, w. = paardevlieg, horzel.

Vieh'futter, f.; **handel**, m.; **händler**, w. = veevoeder; -handel: -handelaar.

Vieh'herde, w.; **hirt**, m. = vee!kudde: -herder.

Vieh'hof, m. = binnenplaats voor 't vee, erf bij den veestal; veeſokkerij; veemarkt. **bie'hühn** = beestachtig, hondsch. **Vieh'fuecht**, m. = stalknecht. **Vieh'frug**, m. = veemarkt.

Vieh'magd, w. = stalmeid. **Vieh'markt**, m. = veemarkt. **bieh'mäßig** = beestachtig, dierlijk. **Vieh'maß**, w. = 't vetmesten.

Vieh'pacht, m. = veepacht. **Vieh'schwemme**, w. = wed, drinkplaats voor 't vee.

Vieh'ſeuche, w.; **ſtand**, m.; **ſterben**, f. = vee!ziekte; -stapel; -pest.

Vieh'steuer, w. = belasting, accijns op 't vee.

Vieh'tranke, w. = drinkplaats (voor 't vee).

Vieh'trift, w. = weiderecht; veeweg. **Vieh'wagen**, m. = beestenwagen. **Vieh'weg**, m. = weg voor 't vee. **Vieh'weide**, w. = weide.

Vieh'zoll, m. = belasting, accijns op 't vee.

Vieh'zucht, w. = veeteelt. **Vieh'züchter**, m. = veeſokker.

viel = veel; v. Geld, dieſes viele Geld, mein vieles Geld = veel geld, dit vele geld, mijn vele geld; viel(e) Leute = vele (veel) menſchen; nicht vieles ſondern v. = niet velerlei maar veel; das iſt v. od. um vieles ſchöner = dat is veel mooier; das Guten nicht zu v. = niet te veel van 't goede, niet al te mooi; ich frage v. danach = 't kan me ook wat ſchelen; ich weiß v. wie er heißt = weet ik 't hoe hij heet; zie ook: Aufheben, Reden, Rühmen.

viel'armig; **artig**; **äßig** = veel!armig; -soortig; -takkig.

viel'bändig = uit veel deelen (banden) beſtaande. **viel'bedeutend** = veelbeteekenend, zeer belangrijk, zeer gewichtig, beteekenisvol.

viel'beſchäftigt = veel bezigheden hebbende, met bezigheden overladen.

viel'beſprochen; **blätternig**; **blumig** = veel!beſproken; -bladig; -bloemig.

viel'deutig = voor verschillende uitleggingen of opvattingen vatbaar, dubbelzinnig. **Vier'ek**, f. -(ē)s, -e = veelhoek. **vier'ekig** = veelhoekig. **vier'ertel** = velerlei. **vier'fach**; **fältig** = veelvoudig, menigvuldig, veelvuldig; dikwijls, herhaaldelijk, in menig opzicht.

vier'fächerig = veelvakkig, veelhokkig. **Vier'fältigkeit**, w. = veelvoudigheid, veelvuldigheid, menigvuldigheid. **vier'farbig** = veelkleurig, bont. **vier'fingerig** = veelvingerig.

Vier'flach, f. -(ē)s, -e = veelvlak. **vier'flügelig** = veelvleugelig. **vier'förmig** =

veelvormig. **Vier'fraß**, m. -es, --e = veelvraat (eig. en fig.), gulzigaard.

vier'füßig; **gelenkig**; **geliebt** = veel!voetig (of: -pootig); -geledig; -gelieft.

vier'gerüst = bereisd. **vier'gestaltig** = veelvormig. **Vier'götterei**, w. = veelgodendom. **vier'griffelig** = veelstijlig. **Vier'heit**, w. -, -en = veelheid, veelvuldigheid, menigte. **Vier'herrschaft**, w. = veelheerschappij, heerschappij van velen, polyarchie.

Vier'hufer, m. -s, -- = veelhoevig (dier).

vier'jährig = veeljarig, langjarig.

vier'kantig; **keruig**; **klappig**; **köpfig** = veel!hoekig; -kernig (-pittig); -vliezig; -hoofdig.

vier'körnig = veelzadig.

Vier'leucht = misschien, wellicht, allicht. **Vier'leuchtchen**, f. -s = Philippine. **vier'mal(s)** = veelmaal(s); ich danke u. = ik dank u wel zeer. **vier'malig** = herhaald. **Vier'mannerei**, w. = veelmannerij, polyandrie. **vier'männ(er)ig** = veelmannig, -helmig. **vier'mehr**, **vielmehr** = veeleer, neen, integendeel; nicht ſehr ... als u. = niet zoozeer ... als wel.

vier'namig = veelnamig. **Vier'redner**, m. = veelprater. **vier'reichig** = uit veel rijken beſtaande; (van halssnoeren) veelvoudig.

vier'sagend; **ſattig**; **ſaumig** = veel!zeggend; -snarig; -zadig.

vier'säulig; **ſchaltig** = veel!zuilig; -schalg.

Vier'schreiber, m. = veelschrijver. **vier'seltig** = veelzijdig; met veel zijden, afwisselend; (van kennis e. d.) veelzijdig; (van personen) veelzijdig (ontwikkeld).

vier'silbig; **ſpaltig**; **ſpitig** = veel!lettergriepig; -spletig; -puntig.

vier'sprachig; **ſtengelig**; **ſtimmig** = veel!talig; -stengelig; -stemmig.

vier'teilig; **tonig**; **umfangend** = veel!deelig; -tonig; -omvattend.

vier'verbetend; **vermögend**; **verſprechend** = veel!belovend; -vermogend; -belovend.

Vier'weiberei, w. = veelwijverij, polygamie. **vier'wint(e)lig** = veelhoekig. **Vier'wiffer**, m. = veelweter. **vier'zünftig** = veel!tongig, veeltalig.

vier = vier; wir ſind unſer vier(e) = we zijn met z'n (met ons) vieren; zu vieren (kommen) = vier aan vier; met z'n vieren; alle viere (von ſich) ſtrecken = handen en voeten, de vier voeten uitstrekken; voor dood liggen; auf allen vieren gehen, Frieden = op handen en voeten loopen, kruipen; mit vieren fahren = met de vier rijden. **Vier**, w. -, -en = vier.

vier'armig; **bcinig** = vier!armig; -beening. **Vier'blatt**, f. = vierblad. [(of: -voetig).

vier'blätternig; **blumig**; **drätzig** = vier!bladig; -bloemig; -dradig.

Vier'ek, f. -(ē)s, -e = vierhoek, vierkant.

vier'ekig = vierhoekig, -kantig. **Vier'ertel** = vierderlei, vierderhande. **vier'fach** = viervoudig, viermaal; das Vierfache = 't viervoud; um das Vierfache vermehren = viermaal zoo groot maken, verviervoudigen.

vier'fächerig; **farbig**; **fingerig**; **flügelig** = vier!vlakkig (of: -hokkig); -kleurig; -vingerig; -vleugelig.

Vier'fürst, m. = viervorst, tetrarch. **vier'füßig** = viervoetig. **Vier'füßler**, m. -s, -- = viervoetig dier, viervoet (e. d.). **Vier'geſpann**, f. = vierspan; quadriga.

vier'gestaltig; **glied(e)rig** = vier!vormig; -ledig.

Viergroſchenſtück, f. = viergroſchenſtük.
vierhändig = vierhandig **Vierherrſchaft**, m. = heerschap] van vier perſonen.
vierhundert = vierhonderd. **ber** (die, daſ)
vierhundertſte = de (het) vierhonderſte.
Vierhundertſtel, f. = vierhonderſte (deel).
vierjährlig; **ſantig**; **ſlappig** = vierjārlig;
 -zijdig; -vliezig.
vierlöpfig; **ſlappig** = vier]hoofdlig; -lobbig.
Vierling, m. -(e)ſ, -e = vierde, vieren-
 deel, verrel, kwart. **viermal** = viermaal.
viermalig = viermaal herhaald, viervoudig.
viermänn(er)ig = vierhelmig. **viermonat-
 lich** = viermaandelijksch. **Vierpfänder**, m.
 -ſ, -, **vierpfündige Kanone** = vierponder.
vierrädertig; **ruderig**; **ſaitig**; **ſäulig** =
 vier]wielig; -riemig (-riems); -snarig; -zūllig.
vierſchrötig = pootig, ſtevig gebouwd, ro-
 buuſt, vierkant.
vierſteitig; **ſilbig**; **ſihig** = vier]zijdig;
 -lettergrepig; -persoons.. (of: met 4 zit-
 plaatsen).
vierſpaltig = vierspletig; met vier kolommen
 (druks). **vierſpannig** = vierspannig, met
 4 paarden (beſpannen); v. fahren = met de
 vier rijden.
vierſtödig; **ſtimmig** = vier]puntig; -stemmig.
vierſtödig = van vier verdiepingen, 4 ver-
 diepingen hoog. **vierſtrophtig** = van vier ſtro-
 fen of coupletten. **vierſtündig** = van 4 uren.
Viert, f. -(e)ſ, -e = kwart, vierde. **vier-
 tädig** = vierdaagsch. **viertauſend** = vier-
 duizend. **ber** (die, daſ) **viertauſendſte** = de
 (het) vierduizendſte. **viertauſendſtel**, f. =
 vierduizendſte (deel). **vier'te** = vierde. **vier-
 tehalb** = vierdehalf. **vier'teilen**, ſchm. (h.) =
 in vieren verdeelen; vierdeelen. **vier-
 teilig** = vierdeelig, in vieren verdeeld.
Viertel, f. -ſ, -e = vierde (deel), kwart;
 kwartier; wijk; ein v. Pfund, eine v. Meile =
 een kwart pond, mijl; daſ B. einer Meile;
 ein B. auf einſ = kwart(ier) over twaalf;
 drei B. auf einſ = kwartier voor één; wir
 haben erſtes B. = eerſte kwartier.
Viertelbogen, m.; **centner**, m.; **hufe**,
 m. = kwart]vel; -centenaar; -hoeve.
Vierteljahr, f. = kwartaal, drie maanden,
 trimester. **vier'teljährlig** = van drie maanden
 (lang), drie maanden durend. **vier'teljährl-
 lich** = van drie maanden, per kwartaal, alle
 3 maanden.
Viertelmeile, w.; **note**, w.; **paufe**, m.;
pfund, f. = kwart]mijl; -noot; -rust; -pond
 (of: vierde pond, verrel).
Viertelſtunde, w. = kwartier (uurs). **vier-
 telſtündig** = van een kwartier (lang). **vier-
 telſtündlich** = om 't kwartier, elk kwartier.
Viertelſtaf, m.; **ton**, m.; **tonne**, w.
wendung, w. = kwart]maat; -toon; -ton;
 -draai (-zwenking).
vier'tenſ = ten vierde. **vier'undachtzig**,
vier'unddreißig etc. = vier en tachtig, vier
 en dertig enz.
Vierung, w. -, --en = vierkant, vierhoek,
 kwadraat, quadratuur; vierkante ruimte.
Viervier'telſtaf, m. = vier-kwartsmaat.
Vierwald'ſtätter See, **Vierwald'ſtätterſee**,
 m. = Vierwoudſteden Meer.
vier'wint(e)lig = vierhoekig. **vier'wöchent-
 lich** = van vier weken; alle vier weken, om
 de vier weken. **vier'wöchig** = vierweeksch.
vier'zadig = met vier punten of tanden.
Vierzahl, w. = getal vier.

vier]zählig; **zehlig** = vier]tandig; -toonig.
vier'zehn = veertien. **Vier'zehnder**, m.
 -ſ, -e = hert met 14 takken, veertienender.
vier'zehntägig = veertiendaagsch. **ber** (die,
 daſ) **vier'zehnte** = de (het) veertiende;
 Ludwig der B. od. Ludwig XIV. = Lodewijk
 de Veertiende (XIV). **Vier'zehntel**, f. =
 veertiende (deel). **vier'zehntenſ** = ten veer-
 tiende. **vier'zeilig** = vierregelig. [tuende.
vier'zig = veertig; er hat die v. hinter dem
 Rücken = hij heeft de 40 achter den rug;
 er iſt tief in den vierzigten = diep in de 40.
Vier'ziger, m. -ſ, -e = veertiger, veertig-
 jarige; lid van den raad van veertigen; een
 van 't 40ſte regiment; in den v. Jahren =
 tusſchen 40 en 50 jaar, tusſchen 1840 en
 1850. **vier'zigjährig** = veertigjarig. **ber** (die,
 daſ) **vier'zigſte** = de (het) veertigſte. **Vier-
 zigſtel**, f. -ſ, -e = veertigſte (deel). **vier-
 zig'tenſ** = ten veertigſte. **vier'zig'tägig** =
 veertigdaagsch, van 40 dagen.
vier'zintig = vierpuntig, viertandig.
Vigilanz, w. = waakzaamheid. **Vigilie**,
 w. -, -n = vigilie; nachtwaak, vooravond
 van een hoog feest, (nachtelijke) zielmis vóór
 de begrafenis. **vigilie'ren**, ſchm. (h.) = vigi-
 leeren; opletend uitzien of toezien.
Vignet'te (spr: *vienjette*), w. -, -n =
 vignet (verſiering op drukwerk).
Vifar, m. -(e)ſ, -e = vicaris; plaatsver-
 vanger, hulpgeestelijke. **Vifar'at**, f. -(e)ſ,
 -e = vicariaat, vicarisambt, -plaats. **vifa-
 r(i)ie'ren**, ſchm. (h.) für einen = voor iem.
 waarnemen, iem. vervangen.
Viktor, m. = Victor. **Vik'toria**, w. = Vic-
 toria; B. ſchießen = ſchieten om de over-
 winning te vieren. **Vik'torie**, w. = Victoria.
Viktua'lien, Pl. = victualien; levensmiddelen.
Viktua'lien'händler, m. = kruidenier, han-
 delaar in comestibles.
Villa, w. -, -ſ u. Villen = villa, landhuis.
Villeggiatur (spr: *vieleedz'jatoer*), w. -,
 -en = villeggiatuur: 't buiten wonen.
Vin'centz, m. = Vincentius.
Vindifation, w. = vindicatie; aanspraak-
 making, opeiseling. **Vindigie'ren**, ſchm. (h.) =
 vindiceeren; eischen, opeischen, aanspraak
 maken op.
Vin'zenz, zie Vincenz.
Vio'le, w. -, -n = viooltje; altviool. **vio-
 lett** = violet, paars.
Violin'bogen, m. = strijkſtok (voor een viool).
Violin'e, m. -, -n = viool. **Violin'ist**, m.
 -en, -en = violist, vioolſpeler.
Violin'kaſten, m.; **noten**, Pl.; **quartett**,
 f. = viool]kist; -muziek; -kwartet.
Violin'ſaite, w.; **ſchiffel**, m.; **ſolo**, f. =
 viool]snaar; -sleutel; -solo.
Violin'ſpieler, m.; **ſtimme**, w.; **virtuoſe**,
 m. = viool]ſpeler; -partij; -virtuoos.
Violoncell (spr: *viol'ösjell*), f. -ſ, --e =
 violoncel, cello. **Violoncell'ist**, m. -en,
 -en = (violon)cellist.
Viper, w. -, -n = adder.
Virgil, m. = Virgilius.
Virgi'nia, w. = Virginia. **Virgi'niatabak**,
 m. = Virginiatabak. **Virgi'nen**, f. = Virginië.
virgi'nisch = Virginisch.
Viril'ſtimme, w. = viriele ſtem, ſtem van
 ieder kiezer afzonderlijk.
Virtuo'ſe, m. -n, --n = virtuoos (vaardig
 kunſtenaar). **Virtuoſität**, w. -- = virtuozeit;
 kunſtvaardigheid.

Wifa, f. -s = visa (handteekening voor gezien). **vis-à-vis**' (spr.: *wiezawie*) = vis-à-vis: tegenover. **Wifavif**' , f. - , - = vis-à-vis: overbuur.

Wifiz' , f. -(e)s, -e = vizier (aan een helm, aan 't geweer); eimen auf dem W. haben = iem. in 't vizier, in 't oog hebben. **Wifizren**, fchm. (h.) = vizeeren (voor gezien teekenen); ijken; aanleggen, mikken. **Wifizrer**, m. -s, - = ijker. **Wifizergeld**, f. = ijkgeld.

Wifizerforn, f.; **fornie**, w. = vizierfornel; -lijp.

Wifizerung, w. - = vizeering; 't aanleggen, mikken; ijk.

Wifon' , w. -, -en = vizioen: verschijning, fantazievoorstelling. **Wifionär**' , m. -(e)s, -e = visionair: geestenzienner, phantastisch droomer.

Wifitation' , w. -, -en = vizitatie: onderzoek, doorzoeking. **Wifitator**, m. -s, -to'ren = viziteur: doorzoeker, keurder.

Wifite, w. -, -n = viziete, bezoek. **Wifitenkarte**, w. = vizietekaartje.

Wifitieren, fchm. (h.) = viziteeren: onder-, doorzoeken, keuren.

a Wifita = op zicht, op vertoon (van een wissel).

Wifum, f. -(s), -fa = visum (handteekening voor gezien). **Wifum reperitum**, f. - = visum repertum (verslag over de bevinding van de lijkopening).

vital = vitaal: van 't leven, levenskrachtig.

Vitalität' , w. - = vitaliteit: levenskracht.

Wifivös' (spr.: *wicivios*) = vicieus: slecht, boosaardig, bedorven.

Wifrine, w. -, -n = vitrine (glasachtig oogvocht; glazen kast met uitgestalde voorwerpen).

Wifriof' , m. u. f. -(e)s = vitriool. **Wifriofartig** = vitrioolachtig.

Wifrioflerde, w.; **geift**, m. = vitrioolfaarde; -geest.

Wifriofhaltig = vitrioolhoudend.

Wifriofhütte, w.; **öl**, f.; **fäure**, w. = vitrioolfokerij; -olie; -zuur.

Wifvat! = vivat! (hij) leve!

Wifvifektion' , w. -, -en = vivifectie (ontleding van levende dieren).

Wifzeadmiraal, m. = vice-admiraal. **Wifzeagraf**, m. = vicomte.

Wifzelfanzter, m.; **fönig**, m.; **fonsul**, m.; **präfibent**, m. = vicefkanzelier; -koning; -konsul; -president.

Wifzewirt, m. = gérant.

Wifzinal' , zie **Wifzinal**...

Wifzum, m. -(e)s, -e = vidame (beschermheer van een met wereldlijke goederen beledenden geestelijke).

v. J. = vorigen Jahres: van 't vorige jaar.

Wifame, zie **flamländer**. **Wifamifch**, zie **flämifch**.

Wifies, **Wifief**, f. -es, -e = vliet, vel, vacht; has goldene W. = 't gulden vliet.

Wififingen, f. = Vliffingen.

v. W. = vorigen Monats: van de vorige **Wofatib(us)**, zie **Wofatib(us)**. [maand.

Wofieren, zie **Wofieren**.

Wofel, m. -s, **Wofel** = vogel; friß, W., oder friß = je hebt te kiezen of te deelen: jedem W. gefällt sein Neß = iedereen vindt gewoonlijk zijn eigen woning de mooiste; jeder W. fängt, wie ihm der Schnabel gemachlen ist = ieder vogeltje zingt, zoals 't gebekt is; er hat den W. abgefchiffen = hij heeft den vogel gescho-

ten, hij heeft 't beste gewonnen: ein Iofef W. = een slimme vogel, snaak; luftiger W. = vroolijke klant: er hat einen W. = hij is een beetje raar, niet erg snik.

Wofelart, w.; **Wofauer**, m. (od. f.) = vogelsoort; -kooi.

Wofelbeerbaum, m. = lijsterbessenboom.

Wofelbeere, w. = lijsterbes. **Wofelbeize**, w. = valkenjacht. **Wofelchen**, f. -s, - = vogeltje.

Wofeldeuter, m.; **deuterei** (od. **deutung**), w. = vogelwichelarij; -wichelarij.

Wofeldunft, m. = musschenhagel, -stof.

Wofelfang, m. = vogelvangst, -jacht. **Wofelfänger**, m. = vogelaar. **Wofelfinte**, w. = jachtgeweer. **Wofelflug**, m. = vogelvlucht.

Wofelfrei = vogelvrij; für v. erklären = vogelvrij verklaren.

Wofelfutter, f.; **garn**, f.; **haus**, f. = vogelvoeder (of: -voer); -net; -huis (of: volière).

Wofelheide, w. = broeitijd; broeikooi; groote vogelkooi. **Wofelherd**, m. = vinkebaan.

Wofelfirfchbaum, m. = vogelkroonboom, kriekeboom.

Wofelfunde, w.; **fchim**, m.; **mifch**, w. = vogelkunde (ornithologie); -lijp; -melk.

Wofelmif, m.; **uch**, f.; **orgel**, w. = vogelnest; -net; -orgeltje.

Wofelperspektive, w. = vogelperspectief, vogelvlucht; aus der od. in W. gefehmet = in vogelvlucht geteekend.

Wofelpfiefe, w.; **fchau**, w.; **fchauer**, m. = vogelfluitje; -wichelarij; -wichelarij.

Wofelfchende, w.; **fchießen**, f. = vogelverschrikker; -schieten.

Wofelfchrot, f. = musschenhagel. **Wofelftange**, w. = vogelroede, -stang. **Wofelftellen**, f. = vogelvangst. **Wofelfteller**, m. = vogelaar.

WofelStrauß; **Wofittif**, w.; = struisvogel; -politiek. **Wofelftrich**, m. = 't trekken van de vogels; tijd van 't trekken. **Wofelzucht**, w. = vogelteelt.

Wofelen, Pl. = Vogezen.

Wofler, m. -s, - = vogelaar.

Wofgt, m. -(e)s, **Wofgte** = bewaker, beschermer, slotvoogd; bestuurder, administrateur; baljuw; politiedienaar, diender. **Wofgtei**, w. -, -en = administratie, beheer; gevangenis. **Wofgteififch** = onder ('t ressort) van den baljuw staande, van den baljuw.

Wofatfel, w. -, -n = woord, woordje. **Wofatfelbuch**, **Wofatfelbular**' , f. -(e)s, -e = vocabulaire, woordenlijst.

Wofatf, m. -(e)s, -e = klinker. **Wofatfifikation**' , w. -, -en = vocabulatie ('t aanbrengen van klinkers; zangoefening met enkel klinkers). **Wofatfieren**, fchm. (h.) = vocalizeeren. **Wofatfongert**, f. = vocaal concert, zangconcert.

Wofation' , w. -, -en = vocatie: roeping.

Wofativ, m. -(e)s, -e = vocatief. **Wofativus**, m. -, -e = snaak, slimmerd.

Wof, = volumen: deel.

Wofapük, f. -s, -s = Volapük: wereldtaal.

Wofiere (spr.: *woljère*), w. -, -n = volière.

Wofst, f. -(e)s, **Wofst** = volk, natie, menigte. troep; ein W. Rebhühner = een vlucht patrijzen; ein W. Wienen = een zwerm bijen. **Wofstarm** = volkarm. **Wofstchen**, f. -s, - = volkje.

Wofstferbefchreibung, w.; **friege**, m.; **funde**, w.; **recht**, f. = volkenfbeschrijving (of: ethnographie); -krijg; -kunde; -recht.

völkerrichtlich = volkenrechtelijk. **Völkers**
schaf, w. = volksstam. **Völkerschlacht**,
 w. = Volkenslag (bij Leipzig, Oct. 1843).
Völkerverandering, w. = volksverhuizing.
völkereich = volkrijk.
Volks'**abstimmung**, w.; **-aufruf**, m.; **-auf-**
ruf, m. = volksstemming; -advocaat; -op-
 roer.
Volks'**aufruf**, m.; **-andruck**, m.; **-bank**,
 w. = volksopstand; -uitdrukking; -bank.
Volks'**beschluss**, m.; **-buch**, f.; **-dichter**, m. =
 volksbesluit; -boek; -dichter.
Volks'**dichtung**, w.; **-epos**, f.; **-feind**, m. =
 volksdicht; -epos; -vijand.
Volks'**feindlich** = volksvijandig.
Volks'**fest**, f.; **-geist**, m.; **-gesang**, m. =
 volksfeest; -geest; -(ge)zang.
Volks'**gewühl**, f.; **-glaube**, m.; **-gunst**, w. =
 volksgevoel; -gehoof; -gunst.
Volks'**haufe**, m.; **-heer**, f.; **-herrschaft**, w. =
 volks hoop; -leger; -heerschappij.
Volks'**klasse**, w.; **-krieg**, m.; **-lehrer**, m. =
 volksklasse; -oorlog; -onderwijzer.
Volks'**lied**, f.; **-mann**, m.; **-märchen**, f. =
 volkslied; -man; -sprookje.
Volks'**mähig** = voor 't volk geschikt, popu-
 lair, volks...
Volks'**melodie**, w.; **-menge**, w.; **-poesie**,
 m. = volksmelodie (-wijs); -menigte; -poëzie.
Volks'**redner**, m.; **-regierung**, w.; **-sache**,
 w. = volksredenaar; -regeering; -zaak.
Volks'**sage**, w.; **-schrift**, m.; **-schrift**, w. =
 volks sage; -laag; -geschrift.
Volks'**schule**, w. = volksschool. **Volks**'**schul-**
lehrer, m. = openbaar onderwijzer. **Volks**'
schulwesen, f. = openbaar lager onderwijs.
Volks'**sitte**, w.; **-sprache**, w.; **-stamm**, m. =
 volksgebruik; -taal; -stam.
Volks'**stimme**, w. = stem van 't volk. **Volks**'
stimmung, w. = stemming onder 't volk.
Volks'**tribun**, m. = volkstituun. **Volks**'
tum, f. -(e)s = volksaard, volkskarakter,
 nationaliteit. **Volks**'**tümlich** = nationaal,
 gemeenzaam, populair, volks...
Volks'**unruhen**, Pl.; **-unterricht**, m.; **-ber-**
ein, m. = volks onlusten (of: -woelingen);
 -onderwijs (of: openbaar lager onderwijs);
 -vereeniging.
Volks'**versammlung**, w.; **-vertreter**, m.;
-vertretung, w.; **-wille**, w. = volksvergadering
 (of: -bijeenkoms); -vertegenwoordiger;
 -vertegenwoordiging; -wil.
Volks'**wirtschaft**, w. = staathuishoudkunde.
Volks'**wirtschaftlich** = staathuishoudkundig.
Volks'**wut**, w.; **-zählung**, w.; **-zeitung**, m. =
 volkswoede; -telling; -blad.
voll = vol, gevuld, geheel, dronken; ein Ge-
 sicht voller Narben, voll von Narben = vol
 litteekens; er ist noch ganz voll davon = hij
 is er nog geheel vol van; der Saal ist voller
 Leute, voll von Leuten = vol menschen; er
 steht ganz v. von Geschichten = hij zit vol ver-
 halen; ein volle Stunde = een vol uur; man
 nimmt ihn nicht für v. od. man sieht ihn nicht
 für v. an = men ziet hem niet voor vol aan;
 aus dem vollen = uit een ruime beurs, uit
 een overvloedigen voorraad; aus dem vollen
 leben = volop 't leven genieten; v. und ganz =
 geheel en al; sie ook Geige, Hals, Mund.
vollauf = volop, in overvloed, ruim; v. zu
 tun haben = ruim werk hebben. **Vollbad**,
 f. = vol bad. **Vollbart**, m. = volle baard.
Vollbauer, m. = bezitter van een geheele

hoeve, eigengeërfde. **vollberechtigt** = ten
 volle gerechtigd. **vollbereiten**, fchw. (h.) =
 volledig uitrusten. **Vollbesitz**, m. = vol bezit.
Vollblut, f. -(e)s, -e = volbloedpaard,
 raspaard. **vollblütig** = volbloedig. **Voll-**
blutpferd, f. = volbloedpaard, raspaard.
vollbringen, unr. (h.) = volbrengen, uit-
 voeren, volvoeren. **Vollbringung**, w. =
 volbrenging, volvoering, uitvoering. **vollbür-**
tig = van dezelfde ouders, vol. **vollenben**,
 fchw. (h.) = voleind(ig)en, voltoeien, afmaken;
 er hat vollenbet = hij is gestorven. **vollen-**
bet = voltooid; volmaakt; voldenete Tat-
 sache = voldongen feit, fait accompli.
vollends = geheel, geheel en al, volkomen,
 totaal, in 't bijzonder, vooral; ook nog.
Vollendung, w. = voleinding, voltooiing;
 volmaaktheid.
[Völle], w. = volheid, overvloed; volle-
 maan.] **Völlerei**, w. -, -en = zwelgerij,
 brasserij.
vollführen, fchw. (h.) = volvoeren, volbren-
 gen, uitvoeren. **Vollgefühl**, f. = vol gevoel,
 volheid (des harten).
Vollgehalt, m.; **-genuß**, m. = vol gehalte;
 v. genot.
vollgeprofft; **-gestoßt** = volgepropt;
 -gestoet.
Vollgewalt, w. = volstrekte macht, volle
 macht. **vollgütig** = ten volle geldig; voor-
 naam; onwraakbaar (bewijs). **vollhaartig** =
 geheel behaard. **vollhaltig** = van goed ge-
 halte. **Vollheit**, w. = volheid; dronken-
 schap. **Vollhering**, m. = volle haring.
vollig = volledig, vol; geheel, geheel en al,
 volmaakt, totaal. **volljährig** = meerderjarig.
Volljährigkeit, w. = meerderjarigheid.
vollkommen u. vollkommen = volkomen,
 volmaakt; ruim (kleed); korpulent.
vollkörnig = volzaadig, vol korrels; (van leder)
 goed generfd. **Vollkraft**, w. = volle kracht.
Vollmacht, w. -, -en = volmacht. **Voll-**
machtgeber, m. = volmachtgever. **Vollmond**,
 w. = vollemaan. **Vollmondgesicht**, f. = volle-
 maansgezicht.
vollproppen, fchw. (h.) = volproppen, vol-
 stoppen. **vollsaftig** = heel sappig, vol sap.
Vollschiff, f. = driemaster. **vollständig** =
 volledig, geheel, compleet; um das Unglück
 v. zu machen = tot overmaat van ramp. **Voll-**
ständigheit, w. = volledigheid. **vollstrec-**
bar = te voltrekken. **vollstrecken**, fchw. (h.) =
 voltrekken; ten uitvoer leggen; [uitvoeren].
Vollstrecfer, m. -s, - = voltrekker, uit-
 voerder. **Vollstreckung**, w. -, -en = vol-
 trekking, executie. **Vollstreckungsband-**
lung, w. = executie. **volltönend** = (helder)
 klinkend; (van rijm) vol, rijk.
vollwichtig; **-zählig** = volwichtig; -tallig.
vollziehen, ft. (h.) = voltrekken, uitvoeren,
 ten uitvoer brengen; bekrachtigen; sich v. =
 plaats hebben. **vollziehende Gewalt** = uit-
 voerende macht. **Vollziehung**, w. = vol-
 trekking, uitvoering. **Vollzug**, m. = 't vol-
 trekken.
Volontär, m. -(e)s, -e = volontair.
Volt, f. -(s), - = volt (maateenheid voor
 elektrische kracht); 2 V. = 2 volt.
Voltairia'**ner**, m. -s, - = Voltairiaan.
voltaisch = voltaasch, galvanisch; voltaische
 Säule = kolom van Volta.
Volte, w. -, -n = volte (wending, zwenking
 in de rijkunst; kunstgreep met de kaarten);

die *B.* schlagen = behendig de kaarten verwisselen.

Volligieur (spr.: *vollizjeur*), m. --(e)s, --e u. --s = voltigeur. **volligie'ren** (spr.: ..:zie'ren), *schw.* (h.) = voltigeeren. **Volligier'**: **pyerd**, f. = (gymn.) springpaard, houten paard. **Volubilität**, w. -- = beweeglijkheid, snelheid, radheid.

Volumen, f. --s, -- u. . . mina = volume(n): inhoud, omvang; boekdeel. **voluminös'** = volumineus: van grooten omvang, omvangrijk. **von** = bor dem.

vomie'ren, *schw.* (h.) = vomereen: braken. **Vomitiv**, f. --(e)s, --e = vomitief: braakmiddel.

von, *Präp. mit Dativ* = van; v. oben, v. unten, v. innen, v. außen = van boven, v. onderen, v. binnen, v. buiten; v. jenseits des Meeres = van gene zijde van de zee; vom Morgen bis zum Abend = van 's morgens tot 's avonds; vom Montag bis zum Freitag = van Maandag tot Vrijdag; v. Osten bis Westen = van Oost tot West; von Jugend auf = van jongs af; v. heute an, v. da an = van vandaag af, v. toen af; v. alters her = van oudsher; v. je her = altijd; v. Grund aus = geheel en al; v. weitem = van verre; v. neuem = op nieuw; v. vornherein = dadelijk, van te voren, a priori; er redet v. mir = hij spreekt over, van mij; ein Baum v. 3 Fuß im Durchmesser = van 3 voet in doorsnede; einer, einige v. den Männern = een, eenige van de mannen; die Hälfte v. dem Silber = de helft van 't zilver; der jüngste v. den Brüdern = de jongste van de broeders; er ist kein Freund v. langen Reden = van lange redenseringen; eine Art v. Kalk = een soort (van) kalk; ein Schimmer v. Ehrgefühl = een zweem van eergevoel: groß v. Buchs = groot van gestalte; ich fenne ihn v. Person, v. Angesicht = van persoon, v. aanzien; ein Schurke v. einem Weibchen = een schurk van een bediende; die Ausführung v. Unternehmungen = van ondernemingen; die Not v. Laufenden = van duizenden; er hat keinen Begriff v. dieser Sache = van deze zaak; der Baum wurde vom Winde umgerissen = door den wind omgerukt; ich lasse mir nichts von ihm befehlen = door hem bevelen.

boneinander = van elkander, vaneen. **bonnöten** = noodig.

I. vor, *Präp. a. mit Dativ* = voor, van, boven, buiten, op; er steht v. mir = hij staat voor mij; er fällt v. mir nieder = hij valt voor mij neer; er geht v. mir her = voor mij uit; er flieht v. mir = vlucht voor mij; er erschießt v. dem Richter = verscheen voor den rechter; er nahm den Hut v. mir ab = voor mij af; sich vor einem demütigen = zich voor iem. vernederen; einen v. seinem Feinde schlingen, berücken = iem. voor zijn vijand beschermen, verbergen; er schämt, fürchtet sich, erschrickt v. mir = schaamt zich, vreesst, schrikt voor mij; Achtung, Ehrfurcht v. einem haben = achting, eerbied voor iem. hebben; hier sind mir sicher v. der Gefahr = hier zijn we zeker voor 't gevaar; v. allen Dingen, v. allem = vóór alles, in de eerste plaats; er kam v. mir an = hij kwam vóór mij aan; v. drei Tagen war er hier = voor drie dagen, 3 dagen geleden was hij hier; er starb v. Hunger, v. Frost = van honger, van kou; v. Mut haben = van woede beven; ich konnte v. Müdigkeit nicht schlafen = van vermoeidheid; mir efelt v. diesen Grau-

samkeiten = ik walg van die wreedheden; du hast den Vorzug v. ihm = jij hebt de voorkeur boven hem; er hat sich v. allen ausgesetzt = hij heeft zich boven allen onderscheiden; Gewalt geht v. Recht = geweld gaat boven recht; er wohnt v. der Stadt = buiten de stad; er hat nichts v. dir voraus = hij heeft niets op u voor; er sieht den Wald v. lauter Bäumen nicht = hij ziet alle bijzonderheden en daardoor 't geheel niet; v. furzen = kortelings, kort geleden; v. alters = oudtijds. b. *mit Acc.* = voor, enz.; er stellt sich v. mich = hij gaat voor mij staan; er schlug sich v. die Stirn = voor 't hoofd; man spannt die Felle v. den Wagen = voor den wagen; ich starre träumend v. mich hin = ik staarde droomend voor mij uit; sie gehen v. das Tor = ze gaan buiten wandelen; einem v. die Augen kommen = iem. onder 't oog komen; die Trauung geht v. sich = de trouwplechtigheid heeft plaats; du hast nicht viel v. dich gebracht = niet veel opgespaard; ich summe ein Lied v. mich hin = ik neuriede een lied zoo binnensmonds.

II. vor, *Adv.*: nach wie v. = voor als na, steeds door; v. und nach = allengs; v. getan, und nach bedacht, hat manchen in groß Leid gebracht = eerst gedaan en dan bedacht, heeft menigeeen verdriet gebracht.

vorab' = vooral, voornamelijk, in de eerste plaats, in 't bijzonder.

Vorabend, m.; **abnung**, w. = vooravond; -gevoel.

Vorälpen, Pl. = Vooralpen.

voran' = vooraan, voorop, aan 't hoofd; voort. **voran'eilen**, *schw.* (h.) = iem. vooruitsnellen, voor iem. uit snellen. **voran'gehen**, *unr.* (f.) = vooropgaan, -loopen; voorafgaan; *einem v.* = iem. voorgaan, voor iem. uitgaan, iem. voorgaan (met een goed voorbeeld e.d.).

Voran'schlag, m. = voorloopige raming of berekening. **Voran'stalt**, w. = voorbereiding.

Voran'zeige, w. = voorloopige aankondiging.

Vor'arbeit, w. = voorbereidende werkzaamheid, voorafgaand werk. **vor'arbeiten**, *schw.* (h.) = vooruit werken; *einem v.* = iem. met werken voorbijkomen, iem. vooruitwerken; iem. voorgaan, iem. den weg bereiden.

voran' = voorop, vooraan, vooraf, vooruit.

voraus' = vooruit; er ist seinem Alter v. = hij is zijn leeftijd vooruit; Sie haben viel vor mit v. = U hebt veel op mij voor; im **vor'aus'** = bij voorbaat; *etw. im v. empfangen* = vooruit ontvangen. **Voraus**, *m. u. f.* -- = 't voorvermaakt erfdeel, praelegaat. **voraus'**: **bedenken**, *unr.* (h.) = vooraf bedenken. **vor'aus'bedingen**, *ft.* (h.) = van te voren bepalen, van te voren als voorwaarde stellen, vooraf bedingen. **voraus'bezahlen**, *schw.* (h.) = vooruitbetalen. **voraus'beziehen**, *ft.* (h.) = vooruit in ontvangst nemen. **voraus'empfangen**, *ft.* (h.) = vooruit ontvangen. **vor'aus'empfinden**, *ft.* (h.) = voorvoelen. **voraus'fahren**, *ft.* (h.) = vooruit brengen (per wagen of per schip); (f.) = vooruitvaren, -rijden.

voraus'gehen, *ft.* (f.); **laufen**, *ft.* (f.); **reiten**, *schw.* (f.); **reiten**, *ft.* (f.) = vooruitgaan (*of*: -loopen, voorafgaan); -draven; -reizen; -rijden.

voraus'sagen, *schw.* (h.) = voorspellen, voorzeggen. **voraus'schicken**, *schw.* (h.) = vooruitzenden, -sturen; (een onderstelling, mededeeling e. d.) vooraf laten gaan. **voraus'**:

sehen, ft. (h.) = voorzien, vooruit zien. **voraussetzen**, fchw. (h.) = (ver)onderstellen, aannemen. **Voraussetzung**, w. —, —en = (ver)onderstelling, voorwaarde. **Voraus-**: **sicht**, m. = vooruitzien, voorziening. **voraus-**: **sichtlich** = vermoedelijk, te voorzien, waarschijnlijk; zooals te voorzien is (of was). **Vorzitát**, w. — = vraatzucht. **Vorbau**, m. = uitbouw (aan de voorzijde). **vorbauen**, fchw. (h.) = uitbouwen; vooruit laten komen, laten uitspringen; vooruit maatregelen nemen; (einer Sache) voorkómen. **Vorbedacht**, m. = opzet, bedoeling, bewustzijn; mit b. = met voorbedachten rade, voorbedachtelijk. **vorbedachtig** = voorzichtig, omzichtig. **vorbedenken**, unr. (h.) = vooraf bedenken, beramen. **Vorbedeutung**, w. = voortekken, voorbeduiding. **vorbedingen**, ft. (h.) = vooraf bedingen, vooraf bepalen. **Vorbedingung**, w. = voorloopige voorwaarde. **Vorbe-griff**, m. = voorafgaand begrip. **Vorbehalt**, m. = voorbehoud, beding; geistiger B. = voorbehoud in gedachte, *reservatio mentalis*; mit B. meiner Rechte = met voorbehoud van, onverminderd mijn rechten; unter B. = onder voorbehoud. **vorbehalten**, ft. (h.) = voorhouden (een schort); voorbehouden, reserveeren; sich ein Recht v. = zich een recht voorbehouden. **vorbehaltlich**, **vorbeháltlich** mit Gen. = voorbehouden, behoudens. **vorbei** = voorbij, langs; es ist v. = 't is uit; an (bei) einem vorbeifahren, -fliegen, -fliegen = iem. voorbij (langs iem. heen) snellen, rijden, vliegen, vloeien. **vorbeigehen**, unr. (f.) = voorbijgaan, langs gaan, voorbijloopen; im B. = in 't voorbijgaan, terloops. **vorbeigelingen**, ft. (f.) = mislukken. **Vorbeimarsch**, m. = 't voorbijmarcheeren, défilé. **vorbeimarschieren**, fchw. (f.); -müffen, unr. (h.); -reiten, ft. (f.) = voorbijmarcheeren; -moeten; -rijden. **vorbeischießen**, ft. (h.); -schießen, fchw. (h.); -schlagen, ft. (h.) = voorbij-schieten; -varen; -slaan (of: mis slaan). **vorbeistossen**, ft. (h.); -werfen, ft. (h.); -ziehen, ft. (f.) = voorbij-stooten (of: mis-stooten); -werpen; -trekken. **vorbenannt**, **vorbenannt** = bovenvermeld, bovengenoemd, voornoemd. **Vorbemertung**, w. = vooropmerking, inleidende of voorloopige opmerking, opmerking vooraf. **vorbereiten**, fchw. (h.) = voorbereiden, prepareren; einen, sich zum (für das) Examen v. = iem. voor 't examen voorbereiden; einen auf etw. v. = iem. op iets voorbereiden; sich auf eine Rede v. = (zich voor) een rede voorbereiden. **Vorbereitung**, w. = voorbereiding, voorbereidse. **Vorbereitungs-kenninisse**, Pl.; -schule, w.; -wissenschaft, w. = voorbereidende kundigheden; v. school; v. wetenschap. **Vorbericht**, m. = voorbericht. **vorbefagter-machen** = zooals boven gezegd is. **Vorbestcheid**, m. = voorloopige beslissing. **vorbestraft** = reeds vroeger gestraft of veroordeeld. **vorbeten**, fchw. (h.) = vóórbidden; een lange inleiding maken. **Vorbeten**, m. = vóórbidder. **vorbeugen**, fchw. (h.) einem Dinge = voorkómen, verhinderen; den Kopf, sich v. = het hoofd, zich vooroverbuigen.

Vorbeugungs-maßregel, w.; -mittel, f. = voorbehoed-maatregel (of: preventieve m.); -middel (of: preventief m.). **Vorbild**, f. = voorbeeld, model. **vor-bilden**, fchw. (h.) = voorbereiden; vormaken; [voor oogen stellen, aanschouwelijk maken, zinnebeeldig voorstellen]. **vorbildlich** = zinnebeeldig. **Vorbildung**, w. = voorbereidend onderwijs. **Vorbildungsanstalt**, -schule, w. = voorbereidende school. **vorbinden**, ft. (h.) = voorbinden, voordoen. **Vorbote**, m. = voorbode, voorlooper; voortekken. **vorbringen**, unr. (h.) = (beweegredenen, verontschuldigen, klachten) uitspreken, te herde brengen, aanvoeren, uitbrengen. **vor-buchstabieren**, fchw. (h.) = voor'spellen. **Vor-bühne**, w. = voortoonnel, avant-scène, proscenium. **Vorburg**, w. = voorversterking, vooruitgeschoven kasteel. **vorchriftlich** = voorchristelijk. **Vordach**, f. = afdak, luifel. **vor-datieren**, fchw. (h.) = voordateeren, antidateeren. **vordem** = voortijds, eertijds, vroeger. **vor-demonstrieren**, fchw. (h.) = 't bewijs voor'doen. **vor-dere** = voorste, eerste; die v. Seite = de voorzijde. **Vor-der-achse**, w.; -arm, m.; -bein, f. = voor-as; -arm; -been (of: -poot). **Vor-der-bug**, m.; -deck, f.; -eisen, f. = voor-voet (van een geslacht dier); -dek; -ijzer. **Vor-der-flagge**, w. = vlag aan de boegspriet. **Vor-der-fuß**, m.; -gebäude, f.; -gestell, f. = voor-poot; -gebouw; -stel (van een wagen). **Vor-der-glied**, f. = voorste lid; voorgaande term; eerste gelid; meederterm (in een sluitrede). **Vor-der-grund**, m. = voorgrond; in den B. stellen, treten = op den voorgrond plaatsen, treden. **Vor-der-hand**, w. = voorhand (ook in 't kaartspel). **vor-der-hand'** = voorshands, voor 't oogeblik, voorloopig. **Vor-der-haus**, f. = voorhuis. **Vor-der-indien**, f. = Voor-Indië. **Vor-der-kastell**, f.; -keule, w.; -kopf, m. = voor-dek; -bout (of: -voet); -hoofd. **Vor-der-lader**, m.; -lauf, m. = voor-lader; -poot (van wild). **Vor-der-leib**, m. = voorzijde van 't lichaam. **Vor-der-mann**, m. = voorman; vleugelman; voorgaand endossant. **Vor-der-mast**, m.; -mauer, w.; -naht, w. = voor-mast; -muur; -naad. **Vor-der-pote**, w. = voorpoot. **Vor-der-pom-mern**, f. = Voor-Pommeren. **Vor-der-rad**, f. = voorwiel. **Vor-der-reihe**, w. = voorste rij. **Vor-der-tag**, m. = voorzin; voorgaande stelling, premisse. **Vor-der-schenkel**, m.; -segel, i.; -sette, w. = voor-schenkel (of: -bout); -zeil; -zijde. **Vor-der-sti**, m. = voorbank (in een ruijtuig). **Vor-der-stelle**, w. = eerste plaats. **Vor-der-steben**, m.; -stube, w. = voor-steven; -kamer. **Vor-der-teil**, m. = voorste deel, voorzijde. **Vor-der-tür**, w. = voordeur. **Vor-der-treffen**, f. = eerste gelederen. **Vor-der-viertel**, f.; -wagen, m.; -zahl, m.; -zimmer, f. = voor-voet (van een geslacht dier); -stel (van een affluit); -tand; -kamer. **vor-drängen**, fchw. (h.) = vooruitdringen, voortstuwen; sich v. = vooruitdringen, zich op den voorgrond plaatsen, haantje de voorste

willen zijn. **vorbringen**, ft. (f.) = vooruitdringen, door'dringen. **vorbringlich** = indringgerig, lastig. **vorbrufen**, ſchw. = voraan drukken, als titel drukken. **vorböbe**, m. = voorbere (be). **vor'eilen**, ſchw. (f.) = vooruitsnellen, voorbijsnellen. **vor'eilig** = overijld, overhaast, voorbarig, onbedacht. **vor'eiligheit**, w. = overijling, overhaasting, voorbarigheid. **vor'eingenommen** = vooringenomen. **vor'eltern**, ſſl. = voorouders. **vor'empfinden**, ft. (h.) = voorgevoelen. **vor'enthalten**, ft. (h.) = (iem. zijn loon, zijn deel) onthouden. **vor'entſcheidung**, m. = voorafgaand oordeel of vonnis. **vor'erinnerung**, w. = waarschuwing, opmerking vooraf. **vor'erklärung**, w. = voorafgaande verklaring. **vor'ernte**, w. = eerste oogst.

vor'erst = van te voren, vooraf; voor eerst, 't eerst, vóór alles; voorloopig. **vor'erwählen**, ſchw. (h.) = vooraf, vooruit kiezen; voorbeschikken. **vor'erwähnt** = voormeld, bovengenoemd. **vor'erwähntermaken** = zooals boven vermeld, gezegd is. **vor'erzählen**, ſchw. (h.) = voorvertellen. **vor'essen**, ft. (h.) = opeten, wat men nog niet verdiend heeft. **vor'fabeln**, ſchw. (h.) = maar wat voorpraten, vertellen. **vor'fahr**, m. -en, -en = voorvader, (meerv. voorouders, voorvaderen). **vor'fahren**, ft. (f.) = (etnem, iem.) vooruitrijden, voorbijrijden; (met 't rijtuig) voor'komen, komen aanrijden; den Wagen b. laſſen = 't rijtuig laten voorkomen.

vor'fall, m. = voorval, geval, gebeurtenis, ongeval, avontuur; drukker, lichter (in een uurwerk). **vor'fallen**, ft. (f.) = voorvallen, gebeuren; (naar voren) uitsteken, uitpuilen, verzakken. **vor'fallenheit**, w. -, -en (kanselaarstijl), zie Vorfall. **vor'fechten**, m. = voorvechter, kampioen. **vor'feier**, m. = voorfeest, feest vooraf, voorpret. **vor'fenster**, m. = tochtvenster; vensterluik. **vor'finden**, ft. (h.) = vinden, aanwezig bevinden; ſich b. = aanwezig zijn. **vor'fliegen**, ft. (f.) = vooruit-, voorbijvliegen. **vor'flöße**, w. = recht om vooruit te vloten. **vor'fluntern**, ſchw. (h.) = (einem etw.) voorliegen, op de mouw spelden. **vor'flut**, w. = voorvloed; wegvloeiing van 't water. **vor'fordern**, ſchw. (h.) = oproepen, dagvaarden, dagen. **vor'frage**, w. = voorloopige vraag; die B. ſtellen = voorstellen om tot de orde van den dag over te gaan. **vor'freude**, w. = vreugde vooraf, voorpret. **vor'führen**, ſchw. (h.) = voorbrengen (een paard, een gevangene bijv.); laten voorkomen (een gevangene); (iem. zijn ongelijk) onder 't oog brengen. **vor'gang**, m. = voorgang, 't voorgaan, voorrang; voorbeeld; voorval, gebeurtenis, proces; voorgaand geval, precedent; toedracht; den B. haben = voorgaan; einem den B. laſſen = iem. laten voorgaan. **vor'gänger**, m. -s, - = voorganger. **vor'gängig** = voorafgaand. **vor'garten**, m. = voortuin. **vor'gaukeln**, ſchw. (h.) = voorgoochelen. **vor'gebäude**, f. = voorgebouw. **vor'geben**, ft. (h.) = (bij 't spel e. d.) voorgeven, vooruitgeven; voorgeven, beweren, voorwenden. **vor'geben**, f. = voorgeven, voorwendsel. **vor'gebirge**, f. = voorgebergte, kaap. **vor'geblid** = beweerd, zoogenaamd. **vor'gedacht** = voormeld, bovenvermeld, bovengenoemd. **vor'gedachtermaken** = zooals boven is gezegd. **vor'gefaßt** = vooropgesteld (oordeel, meening).

vor'gefecht, f.; -gefühl, f. = voor[gevecht; -gevoel. **vor'gehen**, unr. (f.) = voorgaan, den voorrang hebben, vooruitgaan; naar voren gaan; (van een klok) voorloopen, voorgaan; gebeuren, geschieden, plaats hebben; energijch v. = krachtig optreden, handelen; tegen den Feind v. = tegen den vijand oprukken; mit einer Klage v. = tot een klacht overgaan; **vor sich gehen** = plaats hebben. **vor'gehen**, f. = gang van zaken, proces, optreden. **vor'gehen**, ſchw. (h.) = voorspelen. **vor'gelege**, f. -s, - = krachtoverbrenger (bij kleinere machines). **vor'gemach**, f. = voortrek. **vor'gemeldet** = voormeld. **vor'genuß**, m. = voorafgaand genot.

vor'gericht, f.; -geschichte, w. = voor[ge-recht; -geschiedenis. **vor'gerückt** = gevorderde (leeftijd); vergevorderd (seizoen). **vor'geschichtlich** = voorhistorisch. **vor'geschmack**, m. = voorsmaak. **vor'geſehen!** = opgepast! voorzichtig! pas op! uit den weg! **vor'geſetter**, m. = meerdere, chef, superieur. **vor'geſtern** = eergisteren. **vor'geſtrig** = van eergisteren. **vor'giebel**, m. = voorgevel. **vor'greifen**, ft. (h.): einem v. = iem. voor komen; in iems. bevoegdheid ingrijpen; einer Frage v. = een vraag voorbarig behandelen, op iets vooruitloopen; een handje helpen. **vor'greiflich** = vooruitlopend. **vor'haben**, unr. (h.) = (schort, servet) voorhebben; (boek, opstel) onderhanden hebben; (iets) van plan zijn, voornemens zijn, in den zin hebben: (iem.) onderhanden nemen, onderhouden. **vor'haben**, f. -s = plan, bedoeling, voornemen. **vor'hafen**, m.; -halle, w. = voor[haven; -portaal.

[**vor'halt**, m., zie Vorhaltung]. **vor'halten**, ft. (h.) = (iem. iets) voorhouden; einem sein Unrecht v. = iem. zijn ongelijk voorhouden, onder 't oog brengen; duren, 't uithouden: feilich hält vor = is stevig voedsel; bieter Stoff wird nicht lange v. = zal 't niet lang uithouden; das Geld hielt nicht vor = duurde niet lang. **vor'haltung**, w. = verwijt, vermaning.

vor'hand, w. = voorhand, voorrang; in der B. sein, die B. haben = aan de voorhand zijn. **vor'handen** = voorhanden, voorradig, aanwezig. **vor'handensein**, f. = voorhanden-zijn, voorradig-zijn, aanwezigheid.

vor'hang, m. -(e)s, .. hänge = gordijn, voorhang(sel), scherm (= tooneelgordijn). **vor'hängen**, ft. (h.) = hangen voor, voorhangen; vooroverhangen. **vor'hängen**, ſchw. (h.) = voorhangen, (gordijnen) voor-, ophangen. **vor'hängeschloß**, f. = hangslot. **vor'haut**, w. = voorhuid. **vor'hemd**, f. = halfhemd, front.

vor'her', **vor'her** = van te voren, vooraf, eerst. **vor'her'bedenken**, unr. (h.) = vooraf bedenken. **vor'her'bestimmen**, ſchw. (h.) = vooraf bepalen; voorbeschikken. **vor'her'bestimmung**, w. = voorbeschikking.

vor'herbst, m. = voorherfst. **vor'her'dasein**, f. = voorbestaan. **vor'her'empfinden**, ft. (h.) = voorgevoelen. **vor'her'gehen**, unr. (f.) = voorafgaan, voorgaan. **vor'her'gehend** = voorafgaand. **vor'her'rig** = voorafgaand, voorgaand, vorig.

vor'herrſchen, ſchw. (h.) = overheerschen, de overhand hebben.

vorherfagen, fchw. (h.) = voorzeg'gen, voor-
 spellen. **Vorherfagung**, w. = voorzeg-
 ging, voorspel'ing. **vorherfehen**, ft. (h.) =
 voorzien, vooruitzien. **vorherverfündigen**,
 fchw. (h.) = voorspel'len, vooraf verkondigen,
 vooraf aankondigen. **vorherwiffen**, unr. (h.) =
 vooruit weten, van te voren weten.
vorhucheln, fchw. (h.) = (nem. iets) voor-
 huichelen, (iets) voor (iem.) huichelen. **vor-
 heulen**, fchw. (h.) = voorhuilen, voorjam-
 meren. **Vorhimmel**, m. = voorportaal des
 hemels.
vorhin = zooëven, daar straks; [eerst, vroeger].
vorhistorifch = voorhistorisch. **Vorhof**, m. =
 voorplaats; voorportaal, voorhof. **Vorhülle**,
 w. = voorportaal der hel. **vorhomerifch** =
 voorhomerifch. **Vorhut**, w. = voorhoede;
 recht van eerste weide. **vorig** = vorig, laatst-
 voorgaande; [vroeger]. **Vorjahr**, f. = 't
 vorige jaar. **vorjährig** = van 't vorige jaar.
Vorjähriger = wijn van 't vorige jaar.
vorjammern, fchw. (h.) = voorjammern,
 voorklagen. **Vorhammer**, m. = voorkamer,
 wachtkamer. **vorämpfen**, fchw. (h.) = voor-
 aan vechten, strijden. **Vorämpfer**, m. =
 strijder in de eerste gelederen, voorste strij-
 der; voorvechter, kampioen. **vorfaufen**, fchw.
 (h.) = voorkauwen. **Vorfauf**, m. = voorkoop.
vorfaufen, fchw. (h.) = voorcoopen, vooraf
 opcoopen. **Vorfaüfer**, m. = opkooper. **vor-
 fehren**, fchw. (h.) = naar buiten of naar
 voren keeren; [(middelen) gereed houden,
 aanwenden; (maatregelen) nemen]. **Vorfeh-
 rung**, w. -, -en = schikking, maatregel,
 toebereidsel; B. treffen = maatregelen nemen.
Vorfehtniße, Pl. = voorafgaande, voor-
 bereidende kennis of kundigheden. **Vor-
 ftehe**, w. = voorportaal. **vorfieben**, fchw.
 (h.) = er voor plakken, er tegenaan plakken.
vorflingen, ft. (h.) = bovenuit klinken.
vorfommen, ft. (f.) = voor'komen, zich voor-
 doen, gebeuren, plaats hebben; voorkomen,
 fchijnen, dunken: even aanloopen; (einer
 Sache, einem) voorko'men; voortkomen, te
 voorschijn komen; [voorbijkomen, voorbij-
 snellen]; ich konnte bei ihm nicht v. = ik kon
 hem niet te spreken krijgen; wie kommt du
 mit vor? = wat moet ik van je denken? **vor-
 kommenden** Falles, zie vor'kommenbenfalls.
Vorfommen, f. = 't bestaan. **vor'kommen-
 denfalls** = als 't geval zich voordoet, bij
 voor'komende gelegenheid. **Vorfommenheit**,
 w. -, -en; **Vorfommiß**, f. -feß, -je =
 voorval, geval, gebeurtenis, ongeval.
Vorfot, w. = eetwaren, levensmiddelen,
 comestibles.
vorfriegem, fchw. (h.), zie vornehmern. **vor-
 laden**, ft. (h.) = dagvaarden, oproepen.
Vorladung, w. = dagvaarding, oproeping.
Vorladungsbefehl, m. = dagvaarding.
Vorlage, w. = schrijf-, teekenvoorbeeld;
 (wets)voorstel, -ontwerp; beschutting. **Vor-
 lager**, f. = voorzijde van een kamp. **vor-
 laden**, fchw. (h.) = voorstotteren. **Vorland**,
 f. = voortland, buitenpolder. **vorlangft** =
 lang geleden, voor langen tijd. **vorlassen**,
 ft. (h.) = naar voren laten (komen of gaan);
 toelaten (bij iem.), laten binnenkomen. **Vor-
 laffung**, w. -, -en = toelating; uit B.
 bitten = verzoeken om toe- of binnen gelaten
 te worden. **Vorlauf**, m. = voorloop. **vor-
 laufen**, ft. (f.) = vooraan-, vooruitloopen;
 etnem v. = iem. vooruitloopen, voorbijsnellen;

(van uurwerken) voorloopen. **Vorläufer**,
 m. = voorlooper. **vorläufig** = voorloopig.
vorlaut = onbescheiden, voorbarig, haastig
 gebakerd. **Vorlegeblatt**, f. = (teeken- of
 schrijf)voorbeeld.
Vorlegegabel, w.; -öffel, m.; -messer, f. =
 groote tafelvork; gr. lepel; gr. tafelmess.
vorlegen, fchw. (h.) = er voor leggen; (een
 slot) er aanhangen, er op doen; (spijzen) voor-
 dienen, voorzetten; (een vraag, stukken, be-
 wijzen) voorleggen; (motieven) blootleggen;
 (geld) vooruit betalen. **Vorlegeschoß**, f. =
 hangslot. **Vorlegung**, w. -, -en = voor-
 legging, blootlegging. **vorletern**, fchw. (h.) =
 voorspelen op de lier; voordreunen, voor-
 leuteren. **Vorlese**, w. = begin van den
 wijnoogst. **vorlesen**, ft. (h.) = voorlezen.
Vorleser = voorlezer, lezer. **Vorlesung**,
 w. -, -en = voorlezing; (aan de universiteit)
 college, cursus; Vorlesungen hören = colleges
 volgen. **vorlezt** = voorlaast. **vorleuchten**,
 fchw. (h.) etnem = voorlichten: met een licht
 voorgaan; er leuchtet allen vor = bij gaat allen
 met een goed voorbeeld voor. **Vorleuchter**,
 m. = bijlichter; goed voorbeeld.
vorlieb: v. nehmen = tevreden zijn met
 'geen er is; mit etiv. v. nehmen = iets voor-
 lief nemen.
Vorliebe, w. = voorliefde, voorkeur. **vor-
 liegen**, ft. (h.) = er voor liggen; aanwezig
 zijn; die Sache liegt dem Richter vor = is
 voor 't gerecht, is in handen van den rechter;
 es liegen keine Gründe dazu vor = daarvoor
 zijn geen redenen (aanwezig); es liegt heute
 nichts vor = er is heden niets (te behandelen);
 es liegt gegen ihn gar nichts vor = er is niets
 tegen hem aan te voeren; im vorliegenden
 Fall = in 't onderhavige geval.
vorliegen, fchw. (h.) = voorliegen.
vorin = vor dem.
vor'machen, fchw. (h.) = er voor maken;
 (einem etiv.) = voormaken, voordoen, wijzen
 (hoe 't gedaan wordt); (iem. iets) wijs maken,
 voorgoochelen; zie ook II. **vor'mähen**, fchw.
 (h.) = vooraan maaien. **Vor'mäher**, m. =
 voorste maaier. **vor'malen**, fchw. (h.) = voor-
 schilderen. **vor'malig** = voormalig, vroeger.
vor'mals = voormaals, vroeger, eertijds.
Vor'mann, zie Vordermann. **Vor'marsch**,
 m. = opmarsch. **vor'märzlich** = vóór Maart
 1848. **Vor'mauer**, w. = voormuur, bastion,
 bolwerk, wal. **vor'merten**, fchw. (h.) = (voor
 later) aantekenen, noteeren, opteekenen, op-
 schrijven. **vor'messen**, ft. (h.) = voormeten.
Vor'mittag, m. = voormiddag. **vor'mit-
 tags** = voor den middag, des voormiddags.
Vor'mittags||gottesdienst, m.; -predigt, w.;
 -schule, w. = voormiddag||dienst; -preek (of:
 -beurt); -school.
Vor'mittags||stunde, w.; -wache, w.; -zeit,
 w. = voormiddag||uur (of: -les); -wacht (van
 8-12 uur); -tijd.
vor. Mts. = vorigen Monats: van de vorige
 maand.
Vor'mund, m. -(e)s, . . mündert u. -e = voogd.
Vor'münderin, w. -, -nen = voogdes.
Vor'mundsbestellung, w. = benoeming van
 een voogd. **Vor'mundschaf**, w. = voog-
 dijschap, voogdij. **vor'mundschafftlich** = van
 een voogd. **Vor'mundschaftrgericht**, f. =
 weeskamer. **Vor'mundschaftrordnung**, w. =
 wet op de voogdij. **Vor'mundschaftrrech-
 nung**, w. = rekening over de gelden van

onmondigen of pupillen. **Vormundſchapsſtube**, w. = weeskamer. **Vormundſchapsweſen**, f. = voogdij.
vor'miffen, unr. (h.) = voormoeten, vooraan moeten.
born, vor'ne = vooraan, voor, van voren; **von b. anfangen** = van voren (af) beginnen; **wieder von b. an** = weer van voren af aan; **nir wohnen (nach) b. heraus** = wij wonen voor; **von b. bis hinten** = van voor tot achter.
vor'nageln, ſchw. (h.) = voorspijkeren. **Vor'nahme**, w. = 't onder-handen-nemen (van zaken en personen); behandeling (van een werk). **Vor'name**, m. = voor'naam, doopnaam.
bornan' = vooraan.
vor'nehm = voornaam', aanzienlijk, deftig, van stand; hoog; [gewichtig, voornaam, belangrijk]; v. tun = gewichtig doen.
vor'nehmen, ft. (h.) = voor (zich) nemen; (iets) onderhanden-nemen, beginnen; (iem.) onderhanden-nemen, doorhalen, de les lezen; **ſich v.** = zich voornemen. **Vor'nehmen**, f. = voornemen, plan; ondernemen.
Vor'nehmheit, w. = voornaamheid, deftigheid, hoogheid. **vor'nehmlich** = voornaamelijk, vooral, in 't bijzonder.
Vor'nehmueret, w. = gewichtigdoenerij, deftigheid.
vor'neigen ſich, ſchw. (h.) = (zich) voorover of naar voren buigen. **Vor'neigung**, w. = voorkeur, voorliefde.
born'herin; **von b.** = (al) van te voren, zonder meer, a priori.
Vor'ort, m. = een van de omliggende plaatsen, kleine plaats bij een groote stad; hoofdplaats (van een gewest). **vor'pfeifen**, ft. (h.) = voorfluiten. **vor'plappern**, ſchw. (h.) = voorbabbelen. **vor'plak**, m. = overloop, trappertaal; vestibule. **vor'plaudern**, ſchw. (h.) = voorbabbelen. **Vor'pommern**, f. = Voor-Pommeren. **Vor'poſten**, m. = voorpoſt.
Vor'poſten[dienſt], m.; **geſecht**, f. = voorpoſten[dienſt]; -gevecht.
vor'predigen, ſchw. (h.) = voorpreken. **Vor'prüfung**, w. = voorexamen. **vor'quellen**, ſchw. (f.) = uitstroomen, opborrelen; uitpuilen; **bor'quellende Augen** = uitpuilende oogen.
vor'ragen, ſchw. (h.) = uitsteken. **Vor'rang**, m. = voorrang, voorkeur; er hat den B. vor dir = hij heeft den voorrang, de voorkeur voor (of boven) u. **Vor'rat**, m. = voorraad, provizie, benoedigheden; in B. = in voorraad.
vor'rätig = voorradig, voorhanden zijnde. **Vor'ratshaus**, f. = magazijn. **Vor'ratſkammer**, w. = voorraadkamer, magazijn.
Vor'ratſchrank, m. = proviziekaſt. **Vor'ratſberzeichniſ**, f. = inventaris. **Vor'recht**, ſchw. (h.) = voorrechten. **Vor'recht**, f. = voorrecht, privilegie. **vor'recken**, ſchw. (h.) = (naar voren) uitrekken. **Vor'rede**, w. = voorrede, voorbericht, voorwoord, inleiding. **vor'reden**, ſchw. (h.) = voorpraten, wijsmaken. **Vor'rebner**, m. = (de) vorige ſpreker. **Vor'reiber**, m. = werveltje (aan een venſter). **vor'reiſ** = vroegrijp. **vor'reiten**, ft. (h.) = voor(aan)rijden; (etnem) voorrijden (om te laten zien hoe men rijden moet); vooruitrijden; (f.) = voorbijrijden. **Vor'reiter**, m. = voorrijder, pikeur. **vor'rennen**, unr. (f.) = vooraan of vooruit rennen; (etnem) voorbijrennen. **vor'richten**, ſchw. (h.) = klaar-maken, klaarzetten ('t eten bijv.); ('t horloge) voorzetten, vooruitzetten. **Vor'rührung**, w.

-, -en = toeſtel, inrichting, mechanisme, apparaat; 't klaarzetten, de voorbereiding.
Vor'riſ, m. = (voorloopige) ſchets, ruwe ſchets. **vor'rücken**, ſchw. (h.) = (een ſtoel e. d.) vooruitzetten, naar voren zetten of ſchuiven; **einem etw. v.** = iem. iets onder 't oog brengen, voorhouden, verwijten; (f.) = (van ſoldaten) oprukken, voorwaarts rukken; vorderen, opſchieten, vooruitkomen; in borge-rücktem Alter = op gevorderden leeftijd. **vor'rufen**, ft. (h.) = voorroepen, (op)roepen.
vor's = vor' das. **Vor'saal**, m. = voorzaal, voorkamer, wachtkamer. **vor'sagen**, ſchw. (h.) = voor'zeggen; voorpraten, vertellen; [voorzeggen, voorspel'len]. **Vor'sager**, m. = -s, - = voorzegger. **Vor'sänger**, m. = voorzanger (in kerken); voorzinger. **Vor'satz**, m. = voornemen, plan, bedoeling, opzet; voorwerp, dat men ergens voor zet, voorſtuk; mit B. = met opzet, met bedoeling. **vor'sätzlich** = opzettelijk, expres, met opzet. **Vor'schanze**, w. = verſchansing, ſchans. **Vor'schein**, m. = voorschijn; zum B. kommen, brengen = te voorschijn of voor den dag komen, brengen. **Vor'schicht**, w. = voorste of eerste laag. **vor'schicken**, ſchw. (h.) = vooruitzenden. **vor'schreiben**, ft. (h.) = er voor ſchuiven, vooruitschuiven, vooruitbrengen; (iets) voorwenden; **bor'geſchobene Foris** = buitenforſten; **bor'geſchobener Poſten** = vooruitgebrachte poſt, buitenpoſt; **einem als Redakteur v.** = iem. voor de leus als redacteur laten optreden (om zich achter hem te verſchuijen); **zie ook**: **Riegel**. **vor'schießen**, ft. (h.) = (geld) voorschieten, leenen; voorschieten (toonem, hoe men ſchieten moet); (f.) = vooruitschieten, -springen.
Vor'schlag, m. = voorſlag (ook in de muziek); eerste slag; voorſtel; B. zur Güte = bemiddelingsvoorſtel, voorſtel tot minnelijke ſchikking; etw. in B. bringen = iets voorstellen. **vor'schlagen**, ft. (h.) = er voor ſlaan; voorstellen; (iem.) voordragen (voor een betrekking); overvragen; 't eerst ſlaan; maar even dorchien; (f.) = plotseling te voorschijn ſlaan, uitslaan (van vlammen). **Vor'schlagsliſte**, w. = voordracht. **Vor'schlagsnote**, w. = voorſlag. **Vor'schlagsrecht**, f. = recht van voordracht of aanbeveling. **Vor'schmack**, **zie** **Borgeſchmack**. **vor'schmecken**, ſchw. (h.) = voorproeven, vooraf proeven; een ſterken ſmaak hebben, 't ſterkſt gepreofd worden, de overhand hebben. **vor'schmeicheln**, ſchw. (h.) = vleiertijen zeggen. **Vor'schneidemeſſer**, f. = voorsnijmes. **vor'schneiden**, ft. (h.) = voorsnijden; **Geſicht** v. = leelijke gezichten trekken, grimassen maken (tegen iem.). **Vor'schneider**, m. = voorsnijder. **vor'schnell** = voorbarig, overijld, lichtvaardig.
vor'schrauben, ſchw. (h.) = er voor ſchroeven. **vor'schreiben**, ft. (h.) = voorschrijven (als voorbeeld, als bevel, als opdracht); **einem Buch ſeinen Namen v.** = zijn naam aan 't hoofd van een boek zetten. **vor'schreiben**, ft. (h.) = voorschreeuwen. **vor'schreiten**, ft. (f.) = vooruitſtappen, vooruitkomen, vorderen. **Vor'schrift**, w. = voorschrift, ſchrijfvoorbeeld, laſt, bevel, order, regel, instructie; nach B. = (hand.) volgens order, (op recepten) volgens recept. **Vor'schriftenbuch**, f. = ſchrijfvoorbeeldboek. **vor'schriftsmäßig** = voorgescreven, volgens voorschrift, reglementair.
Vor'schub, m. = hulp, bijsland; eerste zet,

eerste worp: einem B. leihen = iem. hulp verleenen, helpen, bijstaan; einer Sache B. leihen = begunstigen, bevorderen; den B. haben = 't eerst spelen, voorspelen. **Vor'schuh**, m. = voorschoen. **vor'schuh'en**, fchw. (h.) = (laarzen enz.) voorschoenen. **Vor'schule**, w. = voorbereidende school. **Vor'schüler**, m. = leerling van een voorbereidende school. **Vor'schürze**, w. = voorschort; Boezelaar. **Vor'schuh**, m. = voorschot; Vor'schüsse leihen = voorschotten geven. **Vor'schuhverein**, m. = voorschotbank, creditvereeniging. **vor'schuhweise** = bijwijze van voorschot. **vor'schütten**, fchw. (h.): den Pferden Pafer v. = de paarden haver geven. **vor'schügen**, fchw. (h.) = voorwenden, voorgeven, als verontschuldiging opgeven. **Vor'schwärmen**, m. = eerste zwerm. **vor'schwagen**, fchw. (h.) = voorbabbelen, voorkletsen, voorpraten. **vor'schweben**, fchw. (h.) = voorzweven, voor den geest zweven. **vor'schwimmen**, ft. (f.) = voorzweemen. **vor'schwimdeln**, fchw. (h.) = voorgoochelen, wijsmaken.

Vor'segel, f. = onderzeil, schooverzeil. **vor'segeln**, fchw. (h.) = voorzeilen, vooruitzeilen. **vor'sehen**, ft. (h.) = [voorzien; te voorschijn komen, uitkijken]; **sich v.** = op zijn hoede zijn, oppassen, zich in acht nemen, voorzorgen of maatregelen nemen. **Vor'sehung**, w. = Voorzienigheid. **vor'setzen**, fchw. (h.) = vooruitzetten (den voet bijv.); er voor zetten of plaatsen; einer Note ein Kreuz v. = een kruis voor een noot zetten; einem etw. v. = iem. iets voorzetten (een glas wijn bijv.); einen einem Ante v. = iem. een ambt toevertrouwen; einen einem Unternehmen v. = iem. aan 't hoofd van een onderneming plaatsen; sich etw. v. = zich iets voornemen. **Vor'seher**, m. = wat men vóór iets plaatst, bijv. vor (voor 't venster), scherm (voor den haard) enz.

vor'seuzen, fchw. (h.) = voorzuchten, zuchtend vertellen. **Vor'sicht**, w. = voorzichtigheid, behoedzaamheid, voorzorg; [Voorzienigheid]. **vor'sichtig** = voorzichtig, behoedzaam, omzichtig. **Vor'sichtigfeit**, w. = voorzichtigheid. **Vor'sichtsmaßregel**, w. = voorzichtigheidsmaatregel. **Vor'silbe**, w. = voorvoegsel. **vor'singen**, ft. (h.) = voorzingen. **Vor'singer**, m. = voorzanger. **Vor'sitz**, m. = voorzitterschap, prezidium; den Vor'sitz führen = 't prezidium hebben, president zijn. **der Vor'sitzende**, **Vor'sitzer** = voorzitter, president. **Vor'sommer**, m. = voorzomer, vroege zomer. **Vor'sorge**, w. = voorzorg; zur B. = uit voorzorg; Vor'sorgen treffen = voorzorgen nemen. **vor'sorgen**, fchw. (h.) = vooruit zorgen. **vor'sorglich** = zorgend, vooruitziend; uit voorzorg.

Vor'spann, m. - (e)z, -e = voorspan, wissel-paarden, versche paarden. **vor'spannen**, fchw. (h.) = er voor spannen; voorspannen. **Vor'spannpferd**, f. = wisselpaard. **vor'spiegeln**, fchw. (h.) = voorspiegelen. **Vor'spiegeln**, w. -, -en = voorspiegeling. **Vor'spiel**, f. = voorspel, prelude; voorstukje. **vor'spielen**, fchw. (h.) = voorspelen. **Vor'sprache**, w., fchw. = voorspraak, bemiddeling. **vor'sprechen**, ft. (h.) = voorspreken (om na te spreken); voorzeggen, influisteren; bei einem v. = (even) bij iem. aanhoopen; [een goed woord doen = fchw. sprache eintegen; (van orgelpijpen) te vroeg spreken]. **vor'sprengen**,

fchw. (f.) = vooruitrennen. **vor'springen**, ft. (f.) = vooruitspringen; voorspringen; (van een dak, een portiek enz.) vooruitspringen, uitsteken; (h.) voorspringen (om te laten zien hoe 't moet). **Vor'sprung**, m. = voorsprong, voordeel; voorspringend gedeelte (van een gebouw e. d.), uitstek; einen B. vor einem gewinnen = iem. een eind voorkomen.

Vor'stadt, w. = voorstad. **Vor'städter**, m. = bewoner van een voorstad. **vor'städtlich** = van de voorstad. **Vor'stand**, m. = bestuur, directie; commissie; hoofd, directeur, een lid van 't bestuur. **Vor'standsmitglied**, f. = bestuurslid; commissielid.

Vor'standsſitzung, w.; -wahl, w. = bestuursſitzing; -keus.

vor'stechen, ft. (h.) = (een gat) boren, steken; te voorschijn komen, uitsteken, sterk uitkomen. **Vor'steckärmel**, m. = mof, manchet. **vor'stecken**, fchw. (h.) = van voren vaststeken; eine Büfennabel v. = een borstspeld aandoen; den Kopf v. = 't hoofd vooruitsteken; ich ſtecke mir ein Ziel vor = ik stel mij een doel. **Vor'stecknadel**, w. = borstspeld, broche.

vor'stehen, urt. (h.) = (voor)uitsteken, (voor)uitspringen; einer Schule, Gemeinde v. = aan 't hoofd van ... staan; (einem Ante) bekleeden, uitoefenen; (dem Hausmeier) leiden, besturen; [aanstaande zijn, te wachten staan (= bevoor'stehen); voor (de rechtbank) komen]. **vor'stehend** = vorenstaand, bovenstaand, voorgaand. **Vor'steher**, m. -z, - = directeur, hoofd, bestuurder, chef. **Vor'steheramt**, f. = directeurs-betrekking, betrekking van hoofd.

Vor'steherſchaft, w. = bestuur, directie.

vor'stellbar = voorstelbaar, geschikt om voorgesteld te worden, presentabel. **vor'stellen**, fchw. (h.) = voorstellen; er voor plaatsen of zetten; (einem Speffen) voorzetten; den Kläger dem Beklagten v. = den aanklager met den beschuldigde confronteeren; (in den schouw-burg) voorstellen; was ſteht daſ Gemälde vor? = wat stelt dat schilderij voor, wat verbeeldt het? er ſteht etw. vor = hij lijkt heel wat; was ſoll daſ v. = wat moet dat beteekenen? (einem ſein Unrecht) onder 't oog brengen; die Uhr v. = de klok, het horloge voorzetten; daſ kann ich mir nicht v. = dat kan ik mij niet voorstellen, niet verbeelden; einem vernünftig v. = verstandig met iem. spreken. **vor'stellig**; einem etw. v. machen = iem. iets voorstellen; bei einer Behörde v. werben = bij een bestuur een verzoekschrift indienen. **Vor'stellung**, w. = voorstelling, denkbeeld, begrip; vermaning, vertoog; verzoekschrift; einem Vor'stellungen über etw. (wegen einer Sache) machen = iem. over iets onderhouden.

Vor'stellungsſkraft, w.; -vermogen, f. = voorstellingsſkracht, -vermogen.

Vor'stellungsweiſe, w. = wijze van voorstelling.

Vor'steng, w.; -ſtich, m. = voorſteng; -steek.

Vor'stoß, m. = aanval, uitval; (van een gebouw e. d.) voorsprong, uitspringend gedeelte; belegſel (tegen een opslag). **vor'stoßen**, ft. (h.) = naar voren stooten of duwen; (troepen) vooruitbrengen; (f.) = vooruitkomen, voorwaarts trekken. **vor'strecken**, fchw. (h.) = (hand, tong) uitsteken; (geld) voorschieten, uitschieten. **vor'strecken**, fchw. (h.) = voorstrooien. **Vor'strieb**, m. = streep(je vóór een

woord). **Vorstück**, f. = voorstuk. **Vorstufe**, w. = eerste trede; fig. eerste trap. **Vorstürzen**, [schw. (f.) = vooruit snellen, naar voren schieten.

Vorstündflutth = van voor den zondvloed, antediluviaansch.

Vor'tanzen, [schw. (h.) = voordansen: eerst dansen of laten zien hoe 't moet. **Vor'tänzer**, m. = eerste danser. **Vor'teil**, m. = voordeel, winst, profijt, nut; kunstgreep, handigheid; alle Vorteile gelten = alles geldt (bij 't spel). **Vor'teilhaft** = voordeelig, winstgevend, profijtelijk, lucratief; met winst, met voordeel.

Vor'trab, m. = voorhoede, voortocht. **Vor'traben**, [schw. (f.) = vooraan-, vooruitdraven.

Vor'trag, m. -(e)s, . . träge = voordracht, rede, wijze van voordragen, rapport, verslag; uiteenzetting; kein König B. haben, dem König B. halten = aan den koning rapport uitbrengen; etw. zum B. bringen = iets uiteenzetten; er hat einen schönen B. = een mooie voordracht. **Vor'tragen**, ft. (h.) = voor (iem.) uitdragen; verslag of rapport uitbrengen; (gedicht e. d.) voordragen; den Salvo v. = 't saldo (op nieuwe rekening) overbrengen; vor'tragender Rat = rapporteur; (aan 't ministerie) referendaris.

Vor'tragesart, w.; **kunst**, w. = wijze van voordragen; kunst van v.

Vor'trefflich = voortreffelijk, uitste'kend, uitmuntend. **Vor'trefflichkeit**, w. = voortreffelijkheid. **Vor'treiben**, ft. (h.) = vooruit drijven. **Vor'treppe**, w. = bordes, stoep.

Vor'treten, ft. (f.) = vooruit treden, naar voren treden; even aanloopen; einem v. = vóór iem. anders gaan, den voorrang hebben = den Vortritt vor einem haben). **Vor'trinken**, ft. (h.) = voordrinken, 't eerst drinken. **Vor'tritt**, m.: den B. vor einem haben = 't recht hebben om iem. voor te gaan, den voorrang boven iem. hebben.

Vor'trupp, m. = vooruitmarcheerende afdeling van de voorhoede.

Vor'tun, unr. (h.) = voordoen; [es einem v. = es einem zুবortun = iem. overtreffen; sich v. = sich herbortun = zich onderscheiden].

Vor'tür, w. = tochtdeur, tweede deur. **Vor'türnen**, [schw. (h.) = voorturnen. **Vor'turner**, m. = voorturner. **Vor'türnen**, [schw. (h.) = voorloopig oefenen, voorbereiden.

Vor'tüber = voorbij, weg. **Vor'tübergehend** = voorbijgaand.

Vor'tübung, w. = vooroefening. **Vor'tuntersuchung**, w. = voorloopig onderzoek. **Vor'turteil**, f. = vooroordeel, vooropgezette meening, vooringenomenheid, partijdigheid.

Vor'turteilsfrei, **los** = vrij van vooroordeelen, onbevooroordeeld, onbevangen. **Vor'turteilsvoll** = sterk bevooroordeeld. **Vor'täter**, Pl. = voorouders, voorvadersen.

Vor'terzangenheit, w. = voltooid verleden tijd. **Vor'terhör**, f. = voorloopig verhoor, voorloopige ondervraging. **Vor'tersammlung**, w. = voorvergadering. [Vor'terböden, Pl. = voorvadersen].

Vor'terbögen = voor-eergisteren. **Vor'torig**, **Vor'toricht** = op twee na de laatste, voorvoorgaand. **Vor'twasche**, w. = vooruitgebrachte wachtpost, voorpost.

Vor'twagen sich = vooruit durven, zich vooruit wagen. **Vor'twahl**, w. = voorverkiezing. **Vor'twalten**, [schw. (h.) = overheerschen, op den voorgrond treden, bestaan. **Vor'twand**, m. -(e)s, . . wände = voorwendsel, uitvlucht.

Vor'twärts = voorwaarts; fo kommt man v. =

zoo komt men vooruit; weiter v. = verder; [vooraa = vorn]; Mar'schall B. = Maarschalk Voorwaarts (d. i. Bücher). **Vor'tweg** = van te voren, vooraf; vooruit; bij voorbaat; vooral, vóór alles. **Vor'twegnahme**, w. = 't vooruitnemen, vooruitbeschikken, anticipatie. **Vor'twegnehmen**, ft. (h.) = vooruitnemen. **Vor'tweinen**, [schw. (h.) = voorhuilen, voorschreien. **Vor'tweisen**, ft. (h.) = toonen, vertoonen, laten zien, voordendag komen met, voorleggen. **Vor'tweisung**, w. = vertoon. **Vor'tweist**, w. = voorwereld oudheid, oude tijd. **Vor'tweistlich** = voorwereldlijk. **Vor'twenden**, unr. (h.) = voorwenden. **Vor'twerfen**, ft. (h.) = voorwerpen, voorgooien; toegooien; (einem etw.) verwijten, voor de voeten werpen; einem v. = vóór iem. anders werpen.

Vor'twert, f. = hoeve (bij een grooter landgoed); die Vor'twerte einer Festung = de buitenwerken van een vesting. **Vor'twiegen**, ft. (h.) = (iem. iets) voorwegen; overwegen, overwicht hebben, den doorslag geven, overheerschen; **Vor'twiegend** = overwegend, overheerschend. **Vor'twimmern**, [schw. (h.) = voorjammeren, voorklagen, voorlamenteeren. **Vor'twind**, m. = voor den wind, wind achter.

Vor'twinsteln, zie vor'twimmern. **Vor'twintet**, m. = voorwinter, begin van den winter.

Vor'twissen, f. = voorkennis, voorweten; ohne mein B. = buiten mijn voorkennis. **Vor'twissenchaft**, w. = voorbereidende wetenschap.

Vor'twitz, m. = nieuwsgierigheid, onbescheidenheid, laakbare zucht om van alles dadelijk 't sijne te weten; brutaliteit; brutaaltje; ma's deines Mutes nicht ist, da laß seinen B. = bemosi u niet met zaken, die u niet aangaan. **Vor'twitzig** = nieuwsgierig, onbescheiden, wijsneuzig, brutaal.

Vor'twort, f. = voorwoord, voorbericht; voorzetsel; [voorspraak]. **Vor'twurf**, m. = verwijt, berisping, standje; onderwerp (voor een schilderij, een beeld); [voorwerp (van spot, beschrijving e. d.)].

Vor'twurfsfrei, **los** = onberspelijk, zonder blaam. **Vor'twurfsvoll** = verwijtend; vol zelfverwijt. **Vor'tzählen**, [schw. (h.) = voortellen. **Vor'tzahn**, m. = bijtand, overtand. **Vor'tzubern**, [schw. (h.) = voortoveren. **Vor'tzeichnen**, f. = voorteeken (nl. voorbeduidsel en teeken voor een muzieknoot).

Vor'tzeichnen, [schw. (h.) = voorteekenen. **Vor'tzeichnung**, w. = voorteekening, voorbeeld. **Vor'tzeigen**, [schw. (h.) = (bewijs van lidmaatschap e. d.) toonen, vertoonen, laten zien. [aankondigen, voorspel'ien]. **Vor'tzeiger**, m. = toonder; B. diejes = brenger, toonder dezes. **Vor'tzeitung**, w. = vertoon. **Vor'tzeit**, w. = voortijd, oudheid.

Vor'tzeiten = eertijds, lang geleden, vroeger. **Vor'tzeitig** = te vroeg, voorbarig, ontijdig, vroegrijp. **Vor'tziehen**, ft. (f.) = vooruit trekken, voorafgaan; (h.) = er voor trekken, er voor doen (een gordijn bijv.); naar voren trekken; voortrekken, de voorkeur geven aan, verkiezen; ich ziehe Wein dem Bier vor = ik verkies wijn boven bier; ich ziehe es vor, zu ziehen = ik geef er de voorkeur aan te blijven.

Vor'tzimmer, f. = wachtkamer. **Vor'tzug**, m. = voorkeur; voordeel, voorrecht, voortreffelijkheid; voortrein; ich gebe ihm den B. vor seinem Bruder = ik verkies hem boven zijn broer; er hat viele Vorzüge = hij heeft veel voor. **Vor'tzüglich** = voortreffelijk, uit-

stekend; vooral, voornamelijk, in hooge mate.
Vorzüglichheit, w. = voortreffelijkheid. **vorzughweise** = bij voorkeur.
votie'ren, (schw. (h.)) = voteeren: stemmen, zijn stem geven aan, goedkeuren.
Votivbild, -gemälde, f. = votiefbeeld, ex-voto: wijdings-, gelofte-, herinneringsbeeld.
Votivtafel, w. = votiefbeeld, votieftafel (waarop de aard van de ex-voto's vermeld staat).
Votum, f. -(s). . . ten u. . . ta = votum: stem.
Vrt. = Vierdel: vierde, kwart.
V. St. = vereenigde Staaten.

v. u. = von unten: van onderen.
v. v. = vice versa: en omgekeerd.
vulgär' = vulgair: gewoon, gemeen.
Vulgä'ta, w. = Vulgata (pauzeeljk goed-gekeurde Lat. bijbelvertaling).
vulgo = vulgo: gewoonlijk, gemeenlijk, zooals 't volk zegt.
Vulkan', m. -(e)s, -e = Vulcanus; vulkaan.
vulkanisch = vulkanisch. **vulkanisier'en**, (schw. (h.)) = vulkanizeeren (aan hitte blootstellen); (rubber) zwavelen. **Vulkanisierung**, w. --, -en = vulkanizeering.

W.

W. f. = W.
W. = Westen; Wechsel.
Waad't, w.; **Waad'tland**, f. = Waadland, Fransch Zwitserland. **Waad'tländer**, m. --s, -- = Waadlander. **waad'tländisch** = Waadlandsch.
Waa'g, w. = Waag (rivier); water, golf.
Waal, w. = Waal (rivier).
Waa're, zie Ware.
wab'belig = slauw, slap, week, kwabbig.
wab'beln, (schw. (h.)) = zwabberen, slap hangen; wriemelen.
Wa'be, m. --, -n = honigraat.
Wa'berlobe, m. -- = vlammeud, flakkerend vuur. [**wa'bern**, (schw. (h.)) = heen en weer bewegen, zwabberen; waggelen; flakkeren].
wach = wakker. **Wach'anzug**, m. = wacht-parade, 't optrekken van de wacht. **Wach'bett**, f. = waakbed. **Wach'dienst**, m. = wacht, waakdienst. **Wa'che**, w. --, -n = waak, wacht; **W.** halten = waken; **W.** haben = de wacht hebben; auf **W.** stehen = de wacht betrekken; **W.** stehen = op wacht staan; die **W.** aufstellen, ablösen = de wacht uitzetten, aflossen: eimen auf die **W.** bringen = iem. op de wacht (in 't wachthuis) brengen; die erste **W.** = de eerste wacht (tijd). **wa'chen**, (schw. (h.)) = waken, wakker zijn; (bei einem Kranken, über einen [soms: über einem]) waken. **wach'fret** = vrij van de wacht. **wach'habend** = wachthebbend.
Wachhol'der, zie Wacholber.
Wach'mannschaft, w. = wacht, manschappen van de wacht.
Wachol'der, m. --s = jeneverboom, jeneverbes.
Wachol'der|baum, m.; -beere, w.; -droffel, w. = jeneverboom; -bes; -lijster.
Wachol'derharz, f. = sandrak, sandarak (witte welriekende hars).
Wachol'der|holz, f.; -öl, f.; -stanz, m.; -strauch, m. = jenever|hout; -olie; -aanplanting; -struik.
Wachs, f. --es = was. **Wachs'abdruck**, m. = wasafdruk.
wach'sam = waakzaam, oplettend; w. auf (über) einen sein = op iem. letten; ein wach'sames Auge auf einen (etw.) haben = een waakzaam oog op iem. (iets) houden. **Wach'samkeit**, w. -- = waakzaamheid, oplettendheid, zorg.

wach'sartig = wasachtig. **Wachs'bild**, f. = wassenbeeld. **Wachs'bildner**, m. = iem. die in was boetseert. **Wachs'blume**, w. = wasbloem. **Wachs'deck**, w. = wassen kleedje, kleedje van wasdoek.
wach'sen, f. (i.) (du wächst, er wächst; wuchs; wüchje; wüchje! gewachsen) = groeien, wassen, aangroeien, grooter worden, toenemen; in die Höhe w. = in de hoogte groeien, opgroeien; um ihn lasse ich mir keine grauen Haare w. = om hem maak ik me volstrekt geen zorg; es sind ihm wieder Haare gewachsen = hij heeft weer haar gekregen; das ist ihm ans Herz gewachsen = daar houdt hij heel veel van, daar kan hij niet van scheiden, einem über den Kopf w. = iem. boven 't hoofd groeien, iem. te machtig worden; ich bin ihm nicht gewachsen = ik ben niet tegen hem opgewassen, ik kan niet tegen hem op: diesem Unternehmen war er nicht gewachsen = voor die onderneming was hij de man niet, niet berekend; sie hören das Gras w. = ze meenen de sterren te zien op klaarlichten dag, ze verbeelden zich heel wat; der Mond ist im **W.** = 't is wassende maan.
wäch'sen, **wach'sen**, (schw. (h.)) = wassen, met was bestrijken. **wäch'sern** = wassen, van was; eine wäch'serne Nase haben = erg soepel, gedwee zijn; einem eine wäch'serne Nase drehen = iem. wat wijs maken. **Wachs'farbe**, w. = waskleur. **Wachs'figur**, w. = wassen beeld(-je). **Wachs'gesticht**, f. = waskleurig gezicht, wassen gezicht. **Wachs'kerze**, w. = waskaars. **Wachs'kirische**, w. = wassen kers; waskleurige, Spaansche kers. **Wachs'leinwand**, w. = gewast linnen. **Wachs'licht**, f. = waskaars, -lucifer. **Wachs'lichtfabrik**, w. = waskaarsenfabriek. **Wachs'maske**, w. = wassen masker. **Wachs'modell**, f. = model van was. **Wachs'nase**, w.: das Recht hat eine **W.** = is gemakkelijk te verdraaien.
Wachs'papier, f.; -pflaster, f.; -puppe, w. = was|papier (of: gewast papier); -pleister; -pop (of: wassen pop).
Wachs'röhrchen, f. = sonde, katheter.
Wachs'salbe, w.; -scheibe, w.; -schmelze, w. = was|zalf; -koek; -smelterij.
Wachs'strot, m. = wasrol(letje), gevlochten waskaarsje. **Wachs'tafel**, w. = stukje was, wastablet; waskoek. **Wachs'taffet**, m. = wasdoek, gewast taf.

Wachstum, f. —(e)s = wasdom, groei, ontwikkeling; meit eigene **W.** = eigen verboude wijn.

Wachstube, w. = wachthuis, wachtkamer.

Wachstuch, f.; **zicher**, m. = wasdoek; -werker (*of* -kaarsenmaker).

Wacht, w. —, —en = wacht, schildwacht.

Wachtel, w. —, —n = kwartel, kwakkel, wachtel.

Wachtelvang, m.; **-garn**, f. = kwarteljjacht (*of* -vangst); -net.

Wachtelhond, m. = patrijshond, speurhond, kwartelhond.

Wachtelkoning, m.; **-pfeife**, w.; **-schlag**, m. = kwartelkoning; -luit (*of* -beentje); -slag.

Wachtelstreich, f. = kwartelvangst met 't strijket.

Wachtelstreich, w.; **Wachtelstreich**, m. = 't trekken van de kwartels; kwartelvangst met 't strijket.

Wachter, m. —s, — = wacht, wachter, waker, oppasser.

Wachterhäuser, f. = wachthuisje.

Wachterhorn, f. = wachthoren.

Wachterruf, **-schrei**, m. = roep van de wacht.

Wachtfeuer, f.; **-haus**, f.; **-lokal**, f. = wachtvuur; -huis- lokaal.

Wachtmantel, m. = kapotjas.

Wachtmeister, m. = opperwachtmeester.

Wachtparade, w.; **-posten**, m.; **-schiff**, f. = wachtparade; -post; -schip.

Wachstube, w.; **-turm**, m. = wachtkamer; -toren.

Wacke, w. —, —n = wakke: een gesteente.

wackelig = waggelend, wankel, zwak staand; loszittend (hoefijzer).

Wackelkopf, m. = schuddebol.

wackeln, f. w. (h.) = waggelen, schudden, wankelen; (van een hoefijzer) loszitten; eš wackelt mit seiner Gesundheit, mit seinem Geschäft = 't staat zwakjes..

wacker = slink, braaf, degelijk, opgewekt, behoorlijk.

[**Wadde**, w. —, zie Wolfen.]

Wade, w. —, —n = kuit (van 't been).

Wadenbein, f.; **-krampf**, m.; **-muskel**, m. = kuitbeen; -kramp; -spier.

Waffe, w. —, —n = wapen (aanvals- of verdedigings-); zu den Waffen = te wapen; unter den Waffen stehen = onder de wapens zijn; zu den Waffen greifen *od.* die Waffen ergreifen = de wapens opvatten; die Waffen fireten = de wapens neerleggen, overgeven.

Waffel, w. —, —n = wafel.

Waffelbäcker, m.; **-eisen**, f.; **-teig**, m. = wafelbakker; -ijzer; -beslag.

Waffenbruder, m.; **-fabrik**, w. = wapenbroeder; -fabriek.

waffenfähig = in staat om de wapens te dragen.

Waffengattung, w. = wapen (als legerafdeeling).

Waffenkettir, f.; **-gerüst**, f.; **-gestell**, f. = wapen|gekletter; -rek; -standerd.

Waffenkette, f.; **-gewalt**, w.; **-glück**, f.; **-haus**, f. = wapen|geraas; -geweld; -geluk; -huis.

waffenlos = wapenloos, weerloos, ongewapend.

Waffenplatz, m.; **-rock**, m.; **-ruhe**, w. = wapen|plaats; -rok; -stilstand.

Waffenruhe, m.; **-rüstung**, w.; **-schau**, w.; **-schmied**, m. = wapen|roem; -rusting; -schouwing; -smid.

Waffenstillstand, m.; **-tanz**, m.; **-tat**, w. = wapen|stilstand; -dans (*ook*: oorlog); -feit.

Waffentragen, f.; **-träger**, m.; **-übung**,

w. = wapen|handel; -drager (*of*: schildknaap); -oefening.

Waffen, f. w. (h.) = wapenen, bewapenen.

wagbar = weegbaar.

Wagbarkeit, w. —, —n = (weeg-)schaal, balans, waag; Weegschaal (teeken van den dierenriem); [waag, waagstuk]; einem (einer Sache) die **W.** halten = gelijkstaan met, opwegen tegen iem. of iets; eš ist noch auf der **W.** = het is nog onbeslist, nog hangende.

Wagbalken, m. = waagbalk, balans.

Wagbreite, m. = (houten) schaal.

Waggeld, f. = waaggeld.

Wag(h)als, m. = waaghals.

wag(h)alzig = waaghalzerig, roekeloos.

Waghalzfett, w. = waaghalzerij.

Waghalter, m. = schaal- of balansdrager.

Waghaus, f. = (stads)waag.

Wagelchen, f. —s, — = wagentje.

Wagemacher, m. = balansmaker.

Wagemeister, m. = waagmeester.

Wagemut, m. = durf, moed, ondernemingsmoed.

wagen, f. w. (h.) = (een sprong) wagen; (zijn leven, veel geld) wagen, in gevaar brengen, riskeeren; viel Geld an eine Sache w. = er veel geld aan wagen; [zich blootstellen aan, trotseeren]; sich w. = zich wagen, durven; er magt sich nicht auf's Eis = hij durft niet op 't ijs; wer nicht magt, gewinnt nicht = wie niet waagt, die niet wint.

Wagen, m. —s, — [u. Wagen] = rijtuig, wagen, waggon; (sterrebeeld) Wagen, Grootte Beer; Farbe und **W.** = paard en rijtuig.

wägen, ft. (h.) (sch wäge; wog *od.* wägte; wöge *od.* wägte; wäge! gemogen *od.* gewägt) = wegen, waardeeren, schatten; erst wäge, dann mag's *od.* erst wäge, dann wage = bezint eer ge begint.

Wagenachse, w.; **-bank**, w.; **-bauer**, m. = wagen-, (rijtuig)|as; -bank; -maker.

Wagenbaum, m.; **-burg**, w.; **-decke**, w. = wagen|boom; -burg; -kleed.

Wagenbeischel, w.; **-fenster**, f.; **-geleise**, f. = wagen|dissel; -raam(pje); -spoor.

Wagengerassel, f.; **-geräusch**, f.; **-gestell**, f. = wagen|gerammel; -tuig; -stel.

Wagenhaus, f.; **-kasten**, m.; **-kassette**, w. = wagen|huis (*of*: koetshuis); -kast (*of*: -bak); (-)klasse.

Wagenkorb, m. = groote mand, sluitmand.

Wagenleiter, w.; **-leiter**, m.; **-macher**, m.; **-meister**, m. = wagen|ladder; -männer; -maker; -meester.

Wagenpferd, f. = rijtuig-, trekpaard.

Wagenrad, f. = wagenrad.

Wagenremise, w. = koetshuis, remise.

Wagenfchmiere, m.; **-schuppen**, m. = wagen|smeer; -kot (*of*: remise).

Wagenzug, m. = rijtuigbank.

Wagenwip, w. = wagenspoor.

Wagenwende, w. = wisseling van wagens of waggons.

Wagenwind, w. = wagenwip.

Wäger, m. —s, — = weger.

wagerecht = waterpas, horizontaal.

Waggestück, f. = waagstuk.

Wagzunge, w. = tongetje (van de balans).

Waggon, m. —s, —s = waggon.

Waghalz *ic.*, zie *Waghalz* *ic.*

Wagner, m. —s, — = (iübb.) wagenmaker (norrb. Stellmacher, Radmacher).

Wagnerarbeit, w. = wagenmakerswerk.

Wagnis, f. —[es, —se = waag, waagstuk.
Wag'schale, w. = (weeg)schaal; waagschaal; *seine Worte auf die W. legen* = zijn woorden wikkelen en wegen. **Wag'stück**, zie *Wagestück*.
Wahl, w. —, —en = keus, keuze; verkiezing; *eine gute W. treffen* = een goede keus doen; *wer die W. hat, hat auch die Qual od. W. macht* *Qual* = kiezen is lastig. **Wahl'abt**, m. = gekozen abt. **Wahl'akt**, m. = 't kiezen, de verkiezing. **Wahl'amt**, f. = waardigheid van kiezer, kiesplicht. **Wahl'auf'ruf**, m. = oproeping aan de kiezers. **Wahl'bar** = verkiesbaar. **Wahl'barkeit**, w. — = verkiesbaarheid. **Wahl'bedingung**, w. = verkiezingsvoorwaarde, voorwaarde van 't kiesrecht. **Wahl'berechtigt** = kiesgerechtigd. **Wahl'bewegung**, w. = verkiezingsbeweging. **Wahl'bezirk**, m. = kiesdistrict. **Wahl'bischof**, m. = gekozen bisschop. **Wahl'centus**, zie *zentus*.
Wahl'en, [schw. (h.) = kiezen, uitzoeken, keuren, verkiezen: *ein gewählter Anzug* = keurig pak; *gewählte Gesellschaft* = uitgezocht gezelschap. **Wahl'er**, m. —s. — = kiezer. **Wahl'erlaß**, m. = verkiezingsbesluit. **Wahl'erlöb** = kieskeurig, lastig. **Wahl'erkliste**, w. = kiezerslijst. **Wahl'erkolleg**, w. = kiescolleg. **Wahl'fähig** = kiesbevoegd, kiesgerechtigd; verkiesbaar. **Wahl'fähigkeit**, w. = kiesbevoegdheid; verkiesbaarheid. **Wahl'feld**, f. = verkiezingsveld. **Wahl'fürst**, m. = keurvorst; verkiezend vorst. **Wahl'gang**, m. = stemming, verkiezing. **Wahl'gesch**, f. = kieswet. **Wahl'ig** = wel, gezond, behaaglijk; *ook* = *wähl'ersich*.
Wahl'kaiser, m. = (door de keurvorsten) gekozen keizer. **Wahl'kampf**, m. = verkiezingsstrijd. **Wahl'kapitulation**, w. = kiesverdrag (v. d. Roomsche-keizer). **Wahl'könig**, m. = verkozen koning. **Wahl'körperchaft**, m. = kiezerscorps. **Wahl'kreis**, m. = kiesdistrict. **Wahl'mache**, w. = verkiezingswerk. **Wahl'mann**, m. = kiezer. **Wahl'mannskörper**, m. = kiescolleg. **Wahl'modus**, m. = wijze van verkiezing.
Wahl'mut, m. = broodronkenheid. **Wahl'ort**, m. = verkiezingsplaats. **Wahl'platz**, m. = verkiezingsplaats; *ook* *Wahl'tat*. **Wahl'protokoll**, f. = proces-verbaal van een verkiezing. **Wahl'prüfung**, w. = onderzoek van een verkiezing. **Wahl'recht**, f. = kiesrecht. **Wahl'reform**, w. = kiesrecht hervorming. **Wahl'reich**, f. = rijk, waar de vorst gekozen wordt; kiesrijk. **Wahl'spruch**, m. = leus, zinspreuk, devies. **Wahl'tat**, zie *Wahl'tat*. **Wahl'timme**, w. = stem.
Wahl'tag, m.; *sumtrieb*, Pl. = verkiezingsdag; *-manoeuvres*.
Wahl'urne, w. = stembus. **Wahl'verversammlung**, w. = kiesvergadering. **Wahl'verwandtschaft**, w. = keurverwantschap. **Wahl'vorsteher**, m. = president van een stembureau. **Wahl'zensus**, m. = verkiezingscensus. **Wahl'zettel**, m.; *-stimmer*, f. = stembriefje (*of*: *-biljet*); *-bureau*.
Wahn, m. —(e)s = waan, verkeerde meening, dwaling; *einem seinen W. benehmen* = iem. uit den waan helpen. **Wahn'bild**, f. = waanvoorstelling, hersenschim, illusie. **Wahn'en**, [schw. (h.) = wanen, meenen, gelooven. **Wahn'plante**, m. = wangelooft. **Wahn'forn**, f. = loos koor. **Wahn'schaffen** = mismaakt, wanstaltig. **Wahn'sinn**, m. = waanzin, krank-

zinnigheid. **Wahn'sinnig** = waanzinnig, krankzinnig; *erg*, om gek te worden. **Wahn'witz**, m. = verstandsverbijstering, krankzinnige geestdrijfverij, onzin. **Wahn'witzig** = onzinnig, dol.
Wahr = waar, juist, werkelijk, echt; *er will es nicht w. haben* = hij wil 't niet toegeven, niet erkennen; *ein Versprechen w. machen* = een belofte waarmaken, vervullen.
Wahr'en, [schw. (h.) (eines Dinges, ein Ding) = zorgen voor, hoeden, behoeden; *den Edein w. = den schijn bewaren*; *(sein Recht) verteidigen*, *voorstaan* (voor etnem, gegen etnen, tegen iem.); *sich w. = zich in acht nemen*, *zich hoeden*, *oppassen*.
Wahr'en, [schw. (h.) = duren, voortduren, aanhouden. **Wahr'end**, *Präp. mit Gen.* = gedurende, tijdens, onder; *konj.* = terwijl. **Wahr'enddes'ten**, **Wahr'enddem'** = terwijl, onder-tusschen.
Wahr'haf = waar, waarachtig, waarheidlievend, oprecht; waarachtig, waarlijk, werkelijk. **Wahr'haf'tig** = [waarachtig, waarheidlievend]; waarachtig, waarlijk. **Wahr'haf'tigkeit**, w. — = waarheidslieide. **Wahr'heit**, w. —, —en = waarheid; *Kinder und Narren reden* (*sagen*) *die W.* = kinderen en gekken zeggen de waarheid; *einem die W. sagen* = iem. de waarheid zeggen; *zeggen*, *waar 't op staat*. **Wahr'heits'eifer**, m. = waarheidszucht, ijver voor de waarheid. **Wahr'heits'freund**, m. = vriend der waarheid. **Wahr'heits'gemäße** = waar, waarachtig, juist, overeenkomstig de waarheid. **Wahr'heits'liebe**, w. = waarheidslieide. **Wahr'heits'liebend** = waarheidlievend. **Wahr'heits'sinn**, m. = waarheidszin. **Wahr'heits'widrig** = in strijd met de waarheid, leugenachtig. **Wahr'tich** = waarlijk, werkelijk.
Wahr'(s)mann, zie *Gewährsmann*.
Wahr'nehmbar = waarneembaar. **Wahr'nehmen**, f. (h.) = waarnemen, aanschouwen, merken, opmerken; (een gelegenheid) waarnemen, gebruiken, benutten; *behartigen*; [*nehmet der Kinder wahr* = zorgt voor de kinderen; *nimm der Stunde w.* = gebruik den tijd; *Rechte w.* = rechten verdedigen, beschermen]; *seine Kosten w.* = zijn onkosten terugnemen. **Wahr'nehmung**, w. —, —en = waarneming, opmerking, behartiging. **Wahr'nehmungs'vermögen**, f. = waarnemingsvermogen.
Wahr'sagekunst, w. = waarzeggingskunst. **Wahr'sagen**, [schw. (h.) (*Part.*: *gewahr'sagt*) = waarzeggen, voorspellen. **Wahr'sager**, m. —s, — = waarzegger, voorspeller. **Wahr'sager'ei**, w. — = waarzeggerij. **Wahr'sager'isch** = voorspellend, voorzeggend. **Wahr'sagung**, w. = waarzegging, voorspelling.
Wahr'schaft, w. — = waarborg, garantie. **Wahr'scheinlich** = waarschijnlijk. **Wahr'scheinlichkeit**, w. — = waarschijnlijkheid. **Wahr'scheinlichkeits'rechnung**, w. = waarschijnlijkheidsrekening.
Wahr'spruch, m. = juryuitspraak, verdict. **Wahr'ung**, w. —, —en = muntvoet, muntstandaard; [*fig.* *hooge waarde*]; *drei Gulden österr'eich'sche W.* = 3 gulden Oostenrijksch geld. **Wahr'wolf**, zie *Wermolf*.
Wahr'zeichen, f. = merkteeken, onderscheidingssteeken; *sein*, *signaal*; *voorteeken*.
Waib'linger, m. —s, — = Waibling (bijaam van 't geslacht der Hohenstaufen).

Wald, m. —(e)s = weede(plant), verwers-weede, pastelplant.

Wald|färber, m.; **fuchen**, m.; **mühle**, w. = weede|verver; **-koekje**; **-molen**.

Wald|mann zc., zie **Weidmann** zc.

Wald, w. —, —n = wees; (Meistersinger) rijmloos vers.

Wald|en|anfalt, w.; **-gesder**, fl.; **-haus**, f. = wees|inrichting; **-gelden**; **-huis**.

Wald|en|ind, f. = weeskind; **darin** is er ein **W.** = daar begrijpt hij niets van, daarvan heeft hij geen verstand; **seine Uhr** is ein **W.** geworben = staat in de lommerd.

Wald|en|nabe, m.; **-mädchen**, f. = wees|jongen; **-meisje**.

Wald|en|pflege, w. = weezenverpleging.

Wald|en|schule, w. = school voor weezen.

Wald|en|vater, m. = weesvader.

Wald|en, zie **Weizen**.

Wald, w. —, —n = wak (in 't ijs); **bijt**.

Wal, m. —(e)s, —e = walvisch.

Walache, m. —n, —n = Walach, Walachijer.

Walache, die = Walachije. **walacheisch** = Walachijisch.

Wald, m. —(e)s, **Wälder** = bosch, woud; **wie** man in den **W.** hineinschreit, so schallt es wieder heraus = zoo men doet, zoo men ontmoet.

Wald|ameise, w.; **-anemone**, w.; **-bau**, m. = bosch|mier; **-anemoon**; **-bouw**.

Wald|baum, m. = woudboom. **Wald|beere**, w. = boschbes. **Wald|biene**, w. = wilde bij. **Wald|brand**, m. = boschbrand. **Wald|bruder**, m. = kluzenaar, heremiet. **Wald|chen**, f. —s, — = boschje, bosschage. **Wald|dorf**, f. = dorp in 't bosch. **Wald|dunkel**, f. = duisternis van 't bosch. **Wald|ein** = 't bosch in. **Wald|einfamkeit**, w. = woudeenzaamheid, **kluis**.

Walden|fer, m. —s, — = Waldenzer.

Wald|er|beere, w. = wilde aardbei.

Wald|esel, m.; **-eule**, w. = woud|ezel; **-uil**.

Wald|frevel, m. = vergrijp tegen de bosch-wetten.

Wald|gebirge, f.; **-gegend**, w.; **-geist**, m. = woud|gebergte; **-streek**; **-geest**.

Wald|gott, m. = bosch-, woudgod. **Wald|göttin**, w. = boschmaat. **Wald|honig**, m. = wilde honing. **Wald|horn**, f. = waldhoren, jachthoren. **Wald|hornist**, m. = walchoorn-speler. **Wald|hüter**, m. = boschwachter. **Wal|dig** = boschrijk, met bosch begroeid. **Wald|fage**, w. = boschkat. **Wald|firsch**, w. = woudkers.

Wald|kultur, w.; **-seute**, fl.; **-männchen**, f. = bosch|cultuur; **-bewoners**; **-mannetje** (of: woudgeest).

Wald|mast, w. = veevoeder in 't bosch.

Wald|maus, w. = boschmuis. **Wald|meise**, w. = woudmees. **Wald|meister**, m. = bosch-meester, houtvester; **lievewrouwen-bedstroom**.

Wald|mensch, m.; **-nymphe**, w.; **-ordnung**, w. = bosch|mensch (ook: orang-oetan); **-nimf**; **-wet**.

Wald|rauch, m. = veenrook. **Wald|recht**, f. = boschrecht. **Wald|reiter**, m. = bosch-wachter te paard, bereden b. **Wald|schaden**, m. = schade, nadeel (in de bosschen aange-bracht).

Wald|schau, w. = inspectie van de bosschen.

Wald|schnepe, w. = woud-, houtsnip.

Wald|schonung, w. = jong hout, plantsoen.

Wald|schrat, m. = Boschgod, sater. **Wald|**

stadt, w. = woudstad, stad bij (een) bosch; **die vier Wald|städte** am Rhein = de vier woudsteden; **die vier Wald|stätte** = de vier oerkantons aan 't Vierwoudstedenmeer.

Wald|strecke, w.; **-strom**, m.; **-taube**, w. = woud|streek; **-stroom**; **-duif** (of: houtduif).

Wald|teufel, m. = boschduivel. **Wald|tier**, f. = wild dier. **Wald|tung**, w. —, —en = bosch, woud, boschstreek, woudstreek. **Wald|vogel**, m. = boschvogel. **wald|wärts** = boschwaarts. **Wald|weg**, m. = boschweg.

Wald, m. —n, —n = Gallier, Italiaan, Waal.

Wald|es (spr.: *oewels*), f. = Wales. **Wald|lifer**, m. —s, — = bewoner van Wales.

Wald|feld, f. = slagveld.

Wald|fisch, m. = walvisch.

Wald|fisch|fahrer, m.; **-fang**, m.; **-tran**, m. = walvisch|vaarder; **-vangst**; **-traan**.

[**wald|gern**, schw. (h.) = rollen ('t deeg bijv.)].

Wald|halle, w. = Walhalla.

Wald|fe, w. —, —n = vollen, walken, vol-molen, vollerij; **den Tuche** die **W.** geben = 't laken vollen. **wald|fen**, schw. (h.) = vollen, walken; **afranselen**. **Wald|fer**, m. —s, — = voller, volder.

Wald|fah, f.; **-keffel**, m.; **-mühle**, w.; **-mül-ler**, m. = vol|kuip; **-ketel**; **-molen**; **-molenaar**.

Wald|füre, w. —, —n = Walkure (Odiens bodes die de gesneuvelde naar Walhalla geleidt).

I. **Wall**, m. —(e)s, **Wälle** = wal, muur, bolwerk.

II. **Wall**, m. —(e)s, —e = 80 stuks (vooral in den vischhandel).

Wal|sch, m. —(e)s u. —en, —(e)n = ruïn.

Wal|anker, m. = aard-, walanker. **Wal|arbeit**, w. = schanswerk, -arbeid. **Wal|arbeiter**, m. = schanswerker, walgraver, aardwerker. **Wal|bruch**, m. = bres; **dijk-breuk**. **Wal|büchse**, w. = groot geweer (om op de wallen te gebruiken).

wald|ten, schw. (h.) = golven, borrelen, war-relen, zieden, koken; **trekken**, **optrekken** (ter bedevaart bijv.). **Wal|fahrer**, m. = bedevaartganger, pelgrim. **Wal|fahrt**, w. = pelgrimstocht, bedevaart. **wald|fahren**, schw. (f.) = een pelgrimstocht doen, ter bedevaart gaan. **Wal|fahrtsort**, m. = bedevaartsplaats.

Wal|fisch, zie **Wal|fisch**.

Wal|graben, m.; **-gräber**, m. = wal|gracht; **-graver** (of: schansgraver).

Wal|lis, f. = Wallis (kanton). **Wal|lifer**, m. —s, — = Walliser.

Wal|keller, m. = walkelder, kazemat. **Wal|lafette**, w. = vestingaffuit. **Wal|meister**, m. = opzichter van de wallen.

Wal|nuß, zie **Wal|nuß**.

Wal|one, m. —n, —n = Waal. **Wal|onin**, w. —, —nen = Waalsche. **wald|onisch** = Waalsch.

Wal|rath; **Wal|roß**, zie **Walrat**; **Walroß**.

Wal|tung, w. —, —en = opwelling, koking, opruising, sterke beweging.

Wal|nuß, m. = walnoot, okkernoot. **Wal|nußbaum**, m. = (wal)nootboom.

Wal|platz, m. = Walstatt.

Wal|burgis, w. = Walburg, Walpurgis.

Wal|burgisnacht, w. = Walpurgisnacht.

Wal|rat, m. —(e)s = walschot, spermaceti.

Wal|roß, f. = walrus, walros.

wald|sch, zie **wald|sch**.

Wald|statt, w. = slagveld, kampplaats.

wald|ten, schw. (h.) = heerschen, besturen, beschikken; **w.** über = heerschen over, waken

over, zorgen voor; [eines Dinges w.]; das walte Gott *od.* walt's Gott = dat geve God; er schaltet und waltet = hij doet zooals hij wil, hij deelt de lakens uit; einen schalten und w. lassen = iem. maar laten begaan; Milbe w. lassen = met zachtheid, goedertierenheid te werk gaan.

Wal(h)er, m. = Wouter.

Walze, w. -, -n = wal, rol; [er ist auf der W. = hij reist op zijn ambacht]. **walzen**, *schw.* (h.) = walsen; rollen; walzende Grundstücke = vervreembare gronden. **wälzen**, *schw.* (h.) = wentelen, rollen; ein Lexikon w. = in een woordenboek zoeken; etw. von sich auf einen andern w. = iets van zich af op een ander wentelen, werpen, gooien; sich im Note, auf der Erde, am Boden w. = zich in 't slijk enz. wentelen; er wollte sich w. vor Lachen = hij viel om van 't lachen, lachte zich dood; es war zum w. = 't was om om te vallen.

Walzer, m. -s, - = walser; wals. **Walzwerk**, f. = pletmachine, pletterij.

Wamme, w. -, -n = wam; kossem (aan den hals van runderen). **Wampe**, w. - = ingewanden.

Wams, f. [*u. m.*], -es, Wämser = wambuis, buis. **wamfen**, *schw.* (h.) = ranselen, afrossen.

Wand, w. -, Wände = wand, muur; hölzerner W. = houten wand, beschot; spanische W. = kamerschut; er will immer mit dem Kopfe durch die Wand = hij wil altijd zijn zin doordrijven; *zie ook*: Fliege, Narrenhände, Teufel.

Wandel, m. -s, - = verandering, wijziging; levenswandel, levenswijze; Handel und W. = omgang, doen en laten; einer Sache W. schaffen = verandering in iets brengen, iets verhelpen. **wandelbar** = veranderlijk, onstandvastig, onbestendig; [beschadigt, slecht, bouwvallig, begaanbaar]. **Wandelbarkeit**, w. - = veranderlijkheid enz. **Wandelgänge**, Pl. = gangen, couloirs (van de kamers). **wandeln**, *schw.* (h.) = veranderen, wijzigen; wandelen, trekken; verkeerren. **Wandelstern**, m. = dwaalster, planeet. **Wandelung**, w. -, -en = reddibitie; koopvernietiging; verandering, transformatie.

Wanderbuch, f. = livret; reisboekje (dat de plaatselijke overheid den jongen werkman ter hand stelt, en waarin zijn naam, geboorteplaats, persoonsbeschrijving, bedrijf, diensttijd bij verschillende patroons enz. vermeld staat).

Wanderer, m. -s, - = reiziger, voetganger, wandelaar. **Wanderheuschrecke**, w. = treksprinkhaan. **Wanderjahre**, Pl. = leerjaren (van een rondtrekkend ambachtsgezel), reisjaren, zwerfjaren. **Wanderlager**, f. = verplaatsbaar magazijn. **Wanderleben**, f. = zwerfend leven. **Wanderlehrer**, m. = reisleeraar, rondtrekkend *of* ambulante leeraar.

Wanderlust, w. = reislust. **wandern**, *schw.* (f.) = gaan, trekken, rondtrekken, (rond)reizen; verhuizen; er mußte ins Gefängnis w. = hij moest in de gevangenis; meine Uhr ist auf's Leihhaus gewandert = mijn horloge is naar de lommerd verhuisd; er ist (hat) viel gewandert = hij heeft veel gereisd. **wandern** = trekkend, reizend, zwerfend, ambulante. **Wanderratte**, w. = trekrat. **Wanderraupe**, w. = processierups. **Wanderschaft**, w. = reis, tocht, ambachtsreis. **Wanderemann**, m. = reiziger, voetreiziger. **Wanderstab**, m. = reisstaf, -stok. **Wandertaube**, w. = trekduif. **Wanderruppe**, w. = rondtrek-

kende troep (tooneelspelers e. d.). **Wanderung**, w. -, -en = reis, tocht, omzwerfing.

Wanderbolt, f. = zwerfend volk. **Wanderzeit**, w. = reistijd; zwerftijd.

wandfest = muur-, spijkervast. **Wandgemälde**, f. = muurschilderij.

Wandkalender, m.; **starke**, w.; **lauß**, w. = wandkalender; -kaart; -luis (*of*: weegluis).

Wandlampe, m. = muurlamp, (gas)larm. **Wandlung**, w. -, -en = verandering, ommekeer; *zie ook*: Wandelung.

Wandmalerei, w. = muurschildering. **Wandnathbar**, m. = kamerbuur.

Wandpfeiler, m.; **säule**, w.; **sthrank**, m. = muurpilaster (*of*: penant); -zuil; -kast.

Wandrer *zc.*, *zie* Wanderer *zc.*

Wandspiegel, m. = penantspiegel. **Wandtasel**, w. = bord. **Wanduhr**, w. = hangklok.

Wange, w. -, -n = wang, koon; *ook*: wang als zijstuk van een pers, onderstuk van een trap enz. **Wangenrübchen**, f. = kuiltje in de wang.

Wank, m. -(e)s; *sonder od. ohne W.* = zonder wankelen, zonder wijken. **wankel** = wankel, onbestendig. **Wankelmüt**, m. = wankelmoedigheid, onbestendigheid, onvastheid, ongestadigheid. **wankelmütig** = wankelmoedig, onbestendig, ongestadig, veranderlijk. **wanken**, *schw.* (h.) = wankelen, waggelen, schudden; weifelen; aarzelen; wijken, toegeven. **Wanken**, f. = wankelen, waggelen, schudden; weifeling, aarzeling, onzekerheid; ins W. bringen = aan 't wankelen brengen.

wann = wanneer; dann und w. = nu en dan.

Wannchen, f. -s, - = kuitje, tobbetje.

Wanne, w. -, -n = wan; badkuip; kuip.

Wannen, *schw.* (h.) = wannen; (van vogels) in de lucht blijven zweven.

II. [wan'nen: bou w. = van waar?]

Wannenbad = kuipbad. **Wannenweher**, m. -s, - = torenvalk.

Wanste, m. -es, Wänste = bast, pens, buik, dikbuik.

Want, w. -, -en = (scheeps)want, touwen.

Wanze, w. -, -n = wand-, weegluis. **wanzen**, *schw.* (h.) = over of te veel zijn, niet meedoen. **wanzig** = vol wandluizen.

Wapen, f. -s, - = (geslachts-, stads-, rijks-)wapen, wapenschild, blazoen. **Wapenam**, f. = bureau voor heraldiek. **Wapenausleger**, m. = beschrijver van geslachtswapens.

Wapenbuch, f.; **feld**, f.; **herold**, m. = wapenboek; -veld (*of*: kwartier); -heraut.

Wapenkenner, m.; **könig**, m.; **kunde**, w.; **kundiger**, m. = wapenkundige; -koning; -kunde (*of*: heraldiek); -kundige.

Wapenmaker, m.; **schild**, f. = wapenschilder; -schild.

wapp'nen, *schw.* (h.) = wapenen.

Wardin, m. -(e)s, -e = essayeur (aan de munt); keurmeester, toetsers. **wardie ren**, *schw.* (h.) = (goud, zilver) waardeeren, toetsen, keuren].

Ware, w. -, -n = waar, koopwaar. **Warenbestand**, m. = voorraad; restanten, inventaris. **Warenbestellungsbuch**, f. = bestellingenboek. **Warenhaus**, f. = warenhuis, magazijn, verkoophuis. **Warenkenntnis**, w. = warenkennis. **Warenkonto** = magazijnboek. **Warenlager**, f. = pakhuis, magazijn; voorraad. **Warenpreis**, m. = goederenprijs. **Warenprobe**, w. = staaltje.

Warenechnung, w. = factuur. **Wa'ren-**
stempel, m. = fabrieksmerk. **Wa'ren-**
fiscuer, w. = koopwarenbelasting. **Wa'ren-**
berzeich-
nis, f. = goederenlijst, factuur, prijs-courant.
Wa'renborrat, m. = voorraad. **Wa'ren-**
zoff, m. = rechten.

Warf, w. -, -en, zie Werft.
warm (wärmer) = warm; mir ist w. = ik heb
't warm; w. stellen = op 't vuur zetten,
warm houden; er sitzt w. = hij zit er warmjes
in; einem w. machen = iem. warm (driftig)
maken.

Warmbad, f.; **Wier**, f.; **Wbrunnen**, m. =
warm bad; w. Bier; warme bron.

Wärme, w. - = warmte.

Wärmegrad, m.; **Währe**, w.; **Wähler**, m.;
Wähler, m. = warmtegraad; -leer; -gelei-
der; -meter.

wärmen, fchw. (h.) = warmen, verwarmen,
warm maken, koesteren; sich am Feuer, an
der Sonne w. = zich bij (aan) 't vuur, in de
zon warmen. **Wärmer**, m. -s, - = war-
mer, verwarmen. **Wärmflasche**, w. = warm-
flesch, -kruik, warmwaterkruik. **Wärmhaus**,
f. = broeikas. **Wärmkammer**, w. = warm-
kammer, -plaats, -zaal. **Wärmung**, w. -, -en =
verwarming. **Wärmzimmer**, f. = warmkamer.

warren, fchw. (h.) einen vor einem = iem.
voor iem. waarschuwen. **Warnung**, w. -,
-en = waarschuwing, wenk; das soll mir
eine W. sein = dat zal ik mij voor gezegd
houden. **Warnungsaussage**, w. = waar-
schuwing. **Warnungsruf**, m. = waarschu-
wingsroep, -kreet, luide waarschuwing. **War-**
nungstimme, w. = waarschuwend stem.
Warnungstafel, w. = waarschuwingbord.

Warp, m. -(e)s, -e = boegseeranker. **War-**
pen, fchw. (h.) = (een schip) verhalen, om-
wenden.

Warrant (spr.: oerant), m. -s, -s = war-
rant: pakhuis-bewijs, pandbewijs, (voor koop-
waren). **Warrantpflichten**, f. = warrantsy-
steem (stelsel, waarbij de koopwaren door
middel van de warrants verkocht kunnen
worden zonder 't pakhuis te verlaten).

Warschau, f. = Warschau. **Warschauer**,
m. -s, - = Warschauer.

Warte, w. -, -n = sterretoren, sterrewacht;
wachttore, slottoren. **Wartefrau**, w. =
oppasser, waakster. **Wartegeld**, f. = wacht-
geld. **Wartentheil**, m. -s = zeurkous,
treuzelaar. **Warten**, fchw. (h.) = (zieken,
kinderen e. d.) oppassen, verzorgen; auf einen
w. = (op) iem. wachten; [eines Amtes w. =
een ambt waarnemen; einer Fährte w. = een
veer bedienen; jemas, eines Dinges w. = op
iem., op iets wachten; welches Schicksal wartet
meiner = welk lot staat mij te wachten].

Wärter, m. -s, - = wachter, oppasser,
verpleger. **Wärterin**, w. -, -nen = ver-
pleegster, oppasser. **Wartesaal**, m. =
wachtkamer (aan station e. d.). **Wartezim-**
mer, f. = wachtkamer (bij dokter enz).
Warturm, m. = wachttore. **Wartung**,
w. -, -en = verzorging, verpleging.

warum = waarom; w. nicht gar? = wel
zeker! dat kun je begrijpen!
Wärzen, f. -s = wratje. **Warze**, w. -,
-n = wrat. **warzenförmig** = wratvormig.
warzig = vol wratten; wratchtig.
was = wat? wat, iets; w. für ein? = wat
voor een? w. lachen Sie? = wat (= waarom)

lacht U? er lief w. hast du (w. kannst du) =
hij liep van wat ben je me of van heb ik jou
daar; w. Neues = wat (iets) nieuws; so w.
lebt nicht! = neen maar! of heb je ooit van
je leven! kann ich w. dafür? = kan ik 't
helpen, kan ik er wat aan doen? es hat sich
w. zu lachen = er valt niets te lachen.

Wasch **anstalt**, w.; **Wan**, w.; **Wär**, m. =
wasch|inrichting; -bank; -beer.

Wasch **becken**, f.; **Wütte**, w. = wasch|kom;
-kuip (of: -tobbe).

Wasche, w. -, -n = wasch; linnen, onder-
goed; W. haben = de wasch hebben; reine
W. = schoone wasch, schoon linnen. **wasch-**
echt = waschecht, kleurhoudend, echt van
kleur, goed blijvend in de wasch; vast van
karakter, degelijk. **Waschegefaßt**, f. = lin-
nenzaak, winkel van witte goederen. **Wasche-**
kammer, w. = linnenkamer.

waschen, ft. (h.) (du wäsch(e)st, er wäscht; wusch;
wüsch; wäsch! gewaschen) = wassen, de
wasch doen; kletsen, babbelen: das hat sich
gewaschen = dat is uitstekend, dat is niet
mis; zie ook: Sand, Kopf. **Wascher**, m. -s,
- = wasscher; babbelaar, kletser. **Wascher-**
in, w. -, -en = wasscherij, waschinrichting.

Wascherin, w. -, -nen = waschvrouw.

Waschekraut, m. = linnenkast.

Wasch **fah**, f.; **Wfrau**, w.; **Wgeld**, f. = wasch|

kuip (of -tobbe, -vat); -vrouw; -geld.

Wasch **geschirr**, f. = waschgerei; waschstel.

wasch **haft** = babbelachtig.

Wasch **handschuh**, m.; **Whaus**, f.; **Wkessel**,
m. = wasch|handschoen; -huis; -ketel.

Wasch **kleid**, f. = japon, die gewasschen kan
worden.

Wasch **korb**, m.; **Wkübel**, m.; **Wküche**, w. =
wasch|mand; -kuip; -hok.

Wasch **lappen**, m. = waschlap, vaatdoek; on-
beduidend, karakterloos persoon, oud wijf.

Wasch **lauge**, w. = loog (voor de wasch).

Wasch **leder**, f. = zeemle(d)er. **wasch** **leberne**
Handschuhe = zeemle(d)eren handschoenen.

Wasch **maul**, f. = babbelaar, babbelkous.

Wasch **meister**, m.; **Wnafi**, m.; **Wplatz**, m. =
wasch|meester; -bak; -plaats (of -huis).

Wasch **ruder**, fl. = rommel vuile wasch.

Wasch **schrant**, m. zie Waschekrant.

Wasch **schwamm**, m.; **Wseide**, w.; **Wtisch**, m.
(od. **toilette**, w.) = wasch|spons; -zijde; -tafel.

Wasch **topf**, m. = pot om 't waschwater in
te koken.

Wasch **trog**, m.; **Wwanne**, w.; **Wweib**, f. =
wasch|bak; -kuip; -vrouw (ook: kletstante).

Wasch **zettel**, m.; **Wzeug**, f.; **Wzober**, m. =
wasch|lijst; -gerei; -tobbe.

Wasen, m. -s, - = grasveld; (nordd.)
takkebos; [damp]. **Wasenmeister**, m. = vilder.

Wasgau, m. -(e)s = Vogezen.

Wasser, f. -s, - = water; stehen bei W. =
stilstaand water; künstliches W. = eau de
Cologne; gebranntes W. = gedestilleerd, sterke
drank; zu W. und zu Land(e) = te water en
te land; sich über W. halten = zich boven
water houden; das W. läuft ihm in den Mund
zusammen = 't water komt hem (er van) in
den mond; er sitzt bei W. und Brot = op
water en brood; der Plan ist zu W. geworden,
in's W. gefallen = in 't water gevallen; etw.
in's W. reiten = iets vernietigen, verloren
doen gaan; das ist W. auf seine Mühle = dat
is koren op zijn molen; er reicht ihm das W.
nicht = hij kan niet in zijn schaduw staan; stille

W. gründen (sind) tief *od.* reifen tiefe Gräben = stille waters hebben diepe gronden; er sieht nie **W.** = vlot; er trübt sein **W.** = hij hindert niemand; da läuft noch viel **W.** den Rhein (den Berg) hinunter = er zal nog veel water door den Rijn loopen, voor 't zoover is; daß **W.** geht ihm bis an den Hals = 't water staat hem tot aan de lippen; ein Diamant vom reinsten **W.** = een diamant van 't zuiverste water; *zie ook:* Krug.
Wasserabschlag, m. = afwatering, waterafvoer, verlaat. **Wasserarm** = waterarm.
Wasserbau, m.; **-baufunk**, w.; **-becken**, f. = water[bouw]; -bouwkunde; -bekken.
Wasserbehälter, m.; **-beschreibung**, w.; **-blase**, w. = water[reservoir]; -beschrijving (*of* hydrografie); -bobbels (*of* -bel, blaas).
Wasserbrei, m. = pap met water. **Wasserchen**, f. -s, - = watertje; er sieht aus, alsob er sein **W.** trüben könnte = alsof hij geen vlieg kwaad kon doen. **Wasserdampf**, m. = waterdamp. **Wasserdicht** = waterdicht.
Wasser doktor, m.; **-dunst**, m.; **-eimer**, m. = water[dokter]; -damp; -emmer.
Wasserfahrt, w.; **-fall**, m.; **-fang**, m. = water[tochtje]; -val; -vergaarbak (*of* regenbak).
Wasserfarbe, w.; **-fläme**, w.; **-fläme**, w. = water[verf (*of* aquarel)]; -vlaktes (*of* -oppervlaktes); -karaf.
Wasserfleder, m.; **-fliege**, w.; **-floh**, m. = water[vlek]; -vlieg; -vloot.
Wasserflut, w. = overstrooming, waterloed.
Wasserfracht, w. = scheepsvracht, vervoer te water, vrachtlou. **Wasserfrei** = watervrij.
Wasserfrösch, m.; **-gang**, m.; **-gefäß**, f. = water[kikvorsich]; -loop (*of* kanaal); -vat.
Wasserflugel, f.; **-geist**, m. = water[gevogelte]; -geest.
Wassergerechtigkeit, w. = eigendomsrecht op wateren.
Wassergeusen, Pl.; **-getwächs**, f.; **-glas**, f. = water[geuzen]; -plant (*of* -gewas); -glas.
Wassergleich = waterpas, horizontaal. **Wassergleichde**, w. = waterpas; horizontaal vlak.
Wassergreben, m. = greppel, sloot. **Wassergube**, m. = put, regenbak. **Wasserguß**, m. = stortbui, plasregen. **Wasserhaltig** = waterhoudend.
Wasserheilanstalt, w.; **-kande**, w. = watergenees[inrichting]; -kande.
Wasserheizung, w.; **-höhe**, w.; **-hose**, w. = water[verwarming (d. i. verwarming door warm water)]; -hoogte; -hoos.
Wasserhuhn, f.; **-hund**, m. = water[hoen]; -bond (voor de eendenjacht afgericht).
Wassericht = waterachtig. **Wasserig** = waterig; krachteloos, laf, flauw; daß macht einem den Mund w. = dat doet je watertanden.
Wasserigkeit, w. = waterigheid, lafheid.
Wasserjagd, w. = jacht op watervogels.
Wasserjungfer, w.; **-fäfer**, m.; **-fanne**, w.; **-fante**, w. = water[juffertje]; -kever; -kan (*of* lampetkan); -kant.
Wasserkarte, w. = hydrografische kaart.
Wasserkasten, m.; **-fitt**, m.; **-flee**, m. = water[reservoir]; -mortel; -klaver.
Wasserklozet, f.; **-kopi**, m.; **-kraft**, w. = water[klozet]; -hoold; -kracht.
Wasserkraftlehre, w.; **-kresse**, w.; **-krug**, m. = water[krachtleer (*of* hydrodynamica)]; -kers; -kruik.
Wasserkunst, w. = fontein; die Wasserkünste = de waterwerken.

Wasserkur, w.; **-fürbis**, m.; **-lache**, w.; **-lauf**, m.; **-läufer**, m. = water[kuur]; -meloen (*of* -pompoen); -poel; -loop; -looper.
Wasserleer = waterloos, droog.
Wasserleitung, w.; **-leitungsröhre**, w.; **-linie**, w. = water[leiding]; -leidingbuis; -lijn.
Wasserlinse, w.; **-loch**, f.; **-malerei**, w. = water[linze]; -gat (d. i. gat vol water, gat, waardoor 't water wegloupt); -schilderen.
Wassermangel, m.; **-mann**, m.; **-maschine**, w. = water[gebrek]; -man (*ook:* Waterman, een sterrebeeld); -machine (*of* -werktuig).
Wassermesser, m.; **-misch**, m.; **-mühle**, w. = water[meter (*of*: hydrometer)]; -salamander; -molen.
Wassern, fchw. (h.) = besproeien, netten; (wijn) temperen met water, mengen; (zijde, taf) wateren, moreeren; (haring) in 't water leggen; der Mund wässert ihm danach = hij watertand er naar.
Wasserneige, w.; **-not**, w.; **-nymphe**, w. = water[geest (*of*: -nimf)]; -gebrek; -nimf.
Wasserorgel, w.; **-partie**, w.; **-park**, m. = water[orgel]; -partij; -pas.
Wasserperle, w. = valsche parel.
Wasserpest, w.; **-pflanz**, m.; **-pflanze**, w. = water[pest]; -paal; -plant.
Wasserpfuhl, m.; **-pfütze**, w.; **-poden**, Pl. = water[poel]; -plas; -pokken.
Wasserprobe, w.; **-quelle**, w.; **-rabe**, m. = water[proef (nl. een godsoordeel)]; -bron (*of*: -wel); -raaf (*of*: zeeraaf).
Wasserrad, f.; **-ratte**, w.; **-recht**, f. = water[rad]; -rat (*of*: -rot); -recht.
Wasserrecht, **-reich** = water[pas]; -rijk.
Wasserreich, f.; **-rinne**, w. = water[rijk (*of*: -gebied)]; -loop.
Wasserrig, m. = spleet, kloof (door 't water ontstaan). **Wasserröhre**, w. = waterpijp; -loop. **Wasserrübe**, w. = gewone raap.
Wasserseil, m.; **-säule**, w. = water[seil (*ook* van pijpen)]; -zuil.
Wassersecht, m. = mijnput ter verwijdering van 't mijnwater.
Wasserseiden, m.; **-seid**, w.; **-scheide**, w.; **-schen**, w. = water[schade]; -schep(per) (*of*: schoep); -scheiding; -vrees.
Wassersehen = aan watervrees lijdend.
Wassersehlange, w.; **-schlauch**, m.; **-schlund**, m. = water[slang]; -zak (van leer); -kolk (*of*: -afgrond).
Wassersehnepfe, w.; **-schraube**, w.; **-schwalbe**, w. = water[sehnepfe]; -schroef (*of*: schroef van Archimedes); -zwaluw.
Wassersehwärmer, m.; **-seite**, w.; **-seut**, w. = water[sezwärmer (een soort vuurwerk)]; -kant (*of*: -zijde); -snoed.
Wassersepiegel, m.; **-spinn**, w.; **-spritze**, w. = water[sepiegel]; -spinn; -spuit.
Wasserseprudel, m. = springbron.
Wassersehand, m.; **-stiesel**, m.; **-stoff**, m.; **-stoffgas**, f. = water[sehand]; -laars; -stof; -stoffgas.
Wasserstoffhaltig = waterstofhoudend.
Wassersestrahl, m.; **-straße**, w.; **-strecke**, w. = water[sestraal]; -weg; -uitgestrektheid.
Wassersestrudel, m.; **-sturz**, m.; **-sucht**, w. = water[kolk (*of*: draaikolk, maalstroom)]; -val; -zucht.
Wassersestüchtig = waterzuchtig. **Wasserseuppe**, w. = magere soep. **Wasserseufe**, w. = waterdoop. **Wasserseiefe**, w. = waterdiepte, diepgang.

Wassertier, f.; :*tonne*, w.; :*topf*, m. = waterdier; -ton; -pot.
Wassertracht, w. = waterlijn; diepgang.
Wasserträger, m. = waterdrager. **Wasser-trense**, w. = trens (een soort van toom).
Wassertrichter, m.; :*trog*, m.; :*tropfen*, m. = watertrapper; -bak (d. i. drinkbak); -druppel.
Wasser-turm, m.; :*uhr*, w.; :*umschlag*, m. = water-toren; -uurwerk; -omslag (*of*: natte omslag).
Wasserung, w. = besproeiing.
Wasser-vogel, m.; :*borrat*, m. = water-vogel; -voorraad.
Wasserwaage, w. = hydrostatische balans; waterpas. **Wasserwägung**, w. = waterpassing; waterweging.
Wasserwanze, w.; :*wegerich*, m.; :*weide*, w. = waterweegluis; -weegbree; -wilg.
Wasserwelle, w. = golf. **Wasserwerk**, f. = waterwerk, hydraulische inrichting, fontein.
Wasserwirbel, m. = draaikolk, maalstroom; waterhoos. **Wasserwoge**, w. = golf, baar.
Wasserzeichen, f.; :*zober*, m. = watermerk; -lobbe.
wässrig, **wässrig**, *zie* wässrig, wässrig.
Wat, w. -- = gewaad. **Wate**, w. --, -n = groot trek- of sleepnet].
wa'ten, f. w. (h.) = waden.
Wattercloset (spr.: *oetterklozzel*), f. -s, -s = watercloset. **Watterfont**, w. --, -en, *zie* Wasserfont. **Watterproof** (spr.: *oetterproof*), m. -s, -s = waterproof: waterdichte stof, overjas, regenjas.
Wattig, w. --, -n = oorveeg. **Wattig** = waggelend, schommelend. **Wattig**, f. w. (f.) = waggelen, schommelen.
I. Watt, f. -(s), -- = watt (electrische maateenheid).
II. Watt, f. -(e)s, -c; **Watte**, w. --, -n = wad, ondiepte.
Watte, w. --, -n = watte.
Wattenfabriek, m. = waddenvaarder, platboomde schuit.
Wattieren, f. w. (h.) = watteeren. **Wattieren**, m. -s, -- = watteerder.
Wau, m. -(e)s -e = wouw (een soort rezed).
Wauwau', m. -(e)s, -e = wafwaf, hond; *laß* dir *feinen* *W.* *bornachen* = laat je niet w. *W.* = weestijde Breite. [bang maken.
Webe, w. --, -n = weefsel, stuk goed.
Webel, *zie* Wetbel.
we'ben, f. u. f. w. (h.) (f. *webe*; *webe* u. *webe*; *webe* u. *wöbe*; *webe!* *gemebt* u. *gewoben*) = weven, spinnen; leven, bewegen, in werking zijn, werken, zweven. **Weber**, m. -s, -- = wever.
Weberarbeit, w.; :*baum*, m. = weverswerk; -boom.
Weberci, w. -- = weverij; weefsel. **Webercienschlag**, m. = inslag (bij 't weven).
Weberhandwerk, f.; :*innung*, w.; :*tamm*, m. = weversambacht; -bond; -kam.
Weberllade, w.; :*meister*, m.; :*schiß*, f. = weverskas; -baas; -schietspoel.
Weberstuhl, m. = weefgetouw, -stoel.
Weberzettel, m. = schering. **Weberstuhl**, m. = weefstoel, -getouw.
Weschel, m. -s, -- = wisseling (van de jaargetijden bijv.); verwisseling (van woning bijv.); verandering (in een zaak); wissel (in den handel); (stud.) jaarlijksch studiegeld.
Weschelaccept, m.; :*agent*, m. = wisselaccept; -agent.

Weschelbalg, f. = ondergeschoven kind, wisselkind, monster, misbaksel. **Weschelbank**, m. = wisselbank. **Weschelbaar** = wisselbaar, verwisselbaar. **Weschelbegrip**, m. = verwisselbaar begrip, begrip van gelijken inhoud. **Weschelbeziening**, w. = wederkeerige betrekking.
Weschelbrief, m.; :*buch*, f.; :*bürge*, m. = wisselbrief; -boek; -borg.
Weschelbürgschaft, w.; :*conto*, f. = wisselborgtocht; -conto.
Weschelfähig = bevoegd of gerechtigd om wissels te teekenen. **Weschelfähigkeit**, w. = bevoegdheid, recht om wissels te teekenen of om in wisselzaken op te treden. **Weschelfall**, m. = ander geval, tegenovergesteld geval; wisselvalligheid. **Weschelfalschung**, w. = wisselvervalsching. **Weschelfieber**, f. = wisselkoorts. **Weschelforderung**, w. = eisch op grond van een wissel. **Weschelfrist**, w. = termijn. **Weschelfgebrauch**, m. = gebruik, usantie. **Weschelfgeld**, f. = wisselgeld, agio. **Weschelfgang**, m. = beurt(ge)zang. **Weschelfgeschäft**, f. = wisselzaak, -kantoor. **Weschelfgesetz**, f. = wet op wisselzaken. **Weschelfgespräch**, f. = samenspraak. **Weschelfhandel**, m. = wisselhandel.
Weschelfhandlung, w.; :*haus*, f. = wisselhandel; -zaak (-kantoor, -bank).
Weschelfinhaber, m. = bezitter, houder, toonder van een wissel.
Weschelfkurs, m.; :*müller*, m. = wisselkoers; -makelaar (*of*: -agent).
Wescheln, f. w. (h.) = wisselen, verwisselen; die kleider w. = van kleeren verwisselen; die farbe w. = van kleur veranderen, bleek worden; (Bout, Blide) wisselen.
Weschelfnehmer, m.; :*ordnung*, w.; :*platz*, m. = wisselnehmer; -reglement; -plaats.
Weschelfprotest, m.; :*prozeß*, m.; :*rechnung*, w.; :*recht*, f. = wisselprotest; -proces; -rekening (*of*: arbitrage); -recht.
Weschelfrede, w. = samenspraak; woord en antwoord, woord en wederwoord.
Weschelfreime, f.; :*reiter*, m.; :*reiterci*, m. = wisselrijmen; -ruiter; -ruiterij.
Weschelfseitig = wederzijds(ch), wed-keurig, beiderzijds(ch), onderling, beurtelings(ch).
Weschelfseitigkeit, w. -- = wederkeerigheid.
Weschelfsendung, w. = overmaking van wissels, remise. **Weschelfständig** = afwisselend.
Weschelfstempel, m. = wisselstempel, -zegel.
Weschelfverhältnis, f. = wederzijdsche betrekking, onderlinge betrekking. **Weschelfvoll** = vol afwisseling. **Weschelfweise** = afwisselend, beurtelings, wederkeurig. **Weschelfwinkel**, m. = verwisselende (binnen- of buiten)hoek.
Weschelfwirkung, w.; :*wirtschaft*, w. = wisselwerking; -bouw.
Weschelfzahlung, w. = betaling in wissels.
Weschelfzustand, m. = wederzijdschheid, wederkeerigheid. **Weschelfer**, m. -s, -- = wisselaar. **Weschelferladen**, m. = wisselkantoor.
Wecf, m. -(e)s, -c; **Wecfe**, w. --, -n; **Wecfen**, m. -s, -- = wittbroodje; stuk boter.
wec'fen, f. w. (h.) = wekken, opwekken; (bij telefoon) opbellen. **Wecfer**, m. -s, -- = wekker (persoon en uurwerk). **Wecferuhr**, w. = horloge *of* klok met wekker, wekkerklok, wekker. **Wecruf**, m. = wekroep, -stem.

We'da, m. —(s), —s u. **We'den** = Veda (heilige schrift v. d. Brahminen).

We'del, m. —s, — = (vuur-, vliegen)waaier; wijwaterkwast, kwispel; veer, wiek; staart.

wedelförmig = waaier-, pluimvormig. **wedeln**, fchw. (h.) = kwispelstaarten, (heen en weer) bewegen, waaieren.

wed'er: weder **Geib** noch **Gut** = (noch) geld noch goed; (für w. Fräulein, w. Ichän).

Weg, m. —(e)s, —e = weg; ein **Etüd Weg(e)s** = een eind weegs; am **Weg** = aan of langs den weg; auf **halben Weg** = halfweg, halverwege; einen **W.** einschlagen = een weg inslaan of nemen; drei **Stunden Weg(e)s** = 3 uren gaans; **woher des Weges?** = waar komt u vandaan? — sich auf den **W.** machen = op weg, op reis gaan; ohne **W.** und **Ziel** = doel-loos; auf dem **Weg** der (zur) **Besserung** = aan de beterhand; er war auf dem **besten Weg** sich zu ruinieren = hij was goed op weg om zich te ruïneeren; ein **Geschäft** in die **Weg** setzen = een zaak op touw zetten, voorbereiden; auf **geschicktem Weg** = langs wettelijken weg; auf dem **Weg** der **Güte** = bij minnelijke schikking; im **Weg** **Rechtens** = langs gerechtelijken weg; den **W.** alles **Zufrieden** gehen = den weg van alle vleesch gaan, sterven; er wird seinen **W.** machen = hij zal zijn weg wel vinden; **Mittel** und **Weg** = middelen; ich traue ihm nicht über den **Weg** = ik vertrouw hem volstrekt niet; es hat damit gute **Weg** = dat kan nog een poos duren, zoover zijn we nog niet; es hat gute **Weg** = dat is goed, er is niets te vreezen.

weg = weg, heen, verloren; hintereinander **od.** in einem **w.** = achter elkaar voort, achtereenvolgens, aan één stuk; vom **Blatte** **weg** = van 't blad; frei von der **Leber** **w.** = vrijuit, ronduit; er war ganz **w.** = geheel buiten zich zelven; über etw. **w.** sein = over iets heen zijn (ook fig.). (Voor **samenstellungen** met **weg**, die hier niet opgenomen zijn, **vergelijke** men die met **fort**).

weg'arbeiten, fchw. (h.) = wegwerken.

weg'ätzen, fchw. (h.) = wegetsen, wegbijten, wegbeitsen.

weg'beißen, ft. (h.) = wegbijten, uitbijten; weggagen (door te bijten).

weg'beizen, fchw. (h.) = wegbeitsen.

weg'bekommen, ft. (h.) = weggrijpen, beetkrijgen.

weg'berufen, ft. (h.) = ergens anders beroepen.

weg'bleiben, ft. (h.) = wegblijven (niet komen, weggelaten worden, niet weerkomen).

weg'blitzen, fchw. (h.) = de oogen afwenden.

weg'brechen, ft. (h.) = weg-, afbreken.

weg'branden, unr. (h.) = wegbranden; (f.) = wegbranden, geheel opbranden.

weg'denken, unr. (h.) = wegdenken; sich **w.** = zich in gedachten verplaatsen.

We'geant, f. = toezicht op de wegen. **We'ge-**

auffcher, m. = opzichter over de openbare wegen. **We'gebau**, m. = aanleg van wegen.

We'gedistel, m. = ezel-, wegdistel. **We'ge-**

dorn, m. = weg- of kruisdoren. **We'gegeld**, f. = weggeld (tol-, bruggeld enz.). **We'ge-**

lagerer, w. —s, — = struikroover, straat-roover, bandiet. **We'gelagerung**, w. — = straatroof, struikrooverij. **We'gemesser**, m. = wegmeter.

I. **weg'en**, mit **Gen.** = wegens, om, ter wille, uit hoofde; w. der **Kinder** **od.** der **Kinder** **w.** = wegens, om de kinderen; von **Rechts** **w.** =

van rechtswege; von **Amts** **w.** = ambtshalve; von **Staats** **w.** = van staatswege; von **Obriqkeit's** **w.** = van wege de overheid; [wegen dieſent Einbruch].

[II. **weg'en**, zie bewegen.]

We'gerich, m. —(e)s = weegbree.

We'gejule, w. = mijlpaal, wegwijzer.

weg'essen, ft. (h.) = wegeten, opeten; einen **Freund** **w.** = een feestmaal geven ter eere van een vertrekkenden vriend.

We'gesteu, m. = mijlpaal, mijlsteen, grenssteen. **We'gestreckt**, w. = eind weegs. **We'gestunde**, w. = uur gaans. **We'geuarte**, w. = cichoreiplant. **We'gezoll**, m. = weggeld.

weg'fahren, ft. (h.) = wegvaren, wegrijden, vervoeren; (f.) = wegvaren, wegrijden, vertrekken.

Weg'fall, m. = 't wegvallen, onderdrukking, afschaffing; in **W.** bringen = afschaffen, opruimen; in **W.** kommen = afgeschaff worden, niet meer gebeuren.

weg'fangen, ft. (h.) = weg-, afvangen.

weg'faulen, fchw. (f.) = wegvrotten.

weg'fischen, fchw. (h.) = wegvissen; weg-, afkapen, wegpikken.

weg'fabeln, fchw. (h.) = weg-, afpikken.

Weg'gang, m. = vertrek, heengaan. **weg'gehen**, ft. (f.) = weggaan, heengaan; (van waren) van de hand gaan.

weg'gießen, ft. (h.) = weggieten.

weg'haben, unr. (h.) = ontvangen of gekregen hebben. beet hebben; er hat seinen **Lohn** **weg** = hij heeft wat hij verdient; jekt **hab'** ich es **weg** = nu ben ik er (achter).

weg'halten, ft. (h.) = weghouden, wegdoen.

weg'hafchen, fchw. (h.) = weg-, afpakken, weg-snappen.

weg'heben, ft. (h.) = wegnemen, opnemen; hebe dich **weg!** = maak dat je weg komt!

weg'helfen, ft. (h.) = eenem = iem. weghelpen.

weg'hüpfen, fchw. (f.) = weghuppelen, wegspringen; über etw. **w.** = losjes over iets heenloopen.

weg'jagen, fchw. (h.) = weggagen, de deur uit jagen.

weg'kapern, fchw. (h.) = weg-, afkapen, weg-, afpakken.

weg'kehren, fchw. (h.) = wegvegen; wegkeeren, wegwenden, afwenden.

weg'kommen, ft. (f.) = weggaan, vertrekken; wegraken; er ist gut dabei **weggekommen** = hij is er goed afgekomen.

weg'kriechen, ft. (f.) = weggkruipen.

weg'kriegen, fchw. (h.) = weggkrijgen, wegmaken, er achter komen; opdoen, zich op den bals halen.

weg'lassen, ft. (h.) = weglaten; laten (weg-)gaan; uitlaten, vergeten, niet gebruiken of niet plaatsen.

weg'laufen, ft. (f.) = wegloupen.

weg'legen, fchw. (h.) = weglegen, opruimen.

weg'leugnen, fchw. (h.) = ontkennen, loochenen, verloochenen.

weg'machen, fchw. (h.) = wegmaken, wegnemen, wegdoen; sich **w.** = zich uit de voeten maken, zich terugtrekken.

weg'meißeln, fchw. (h.) = wegbeitelen.

Weg'nahme, w. — = wegneming; confiscatie, aanhaling, verbeurdverklaring; verovering.

weg'nehmen, ft. (h.) = wegnemen; beslag leggen op, verbeurd verklaren. **Weg'nehmung**, w. = wegneming.

weg'packen, fchw. (h.) = wegpakken, weg-

leggen, wegbrengen; **ſich w.** = zich uit de voeten maken.
wegradieren, ſchw. (h.) = wegschrappen, uitschrappen, weggommen.
wegraffen, ſchw. (h.) = wegrapen, wegnemen, wegpakken, wegrukken.
wegräumen, ſchw. (h.) = wegruimen; (hinderpalen, moeilijkheden) uit den weg ruimen.
Wegräumung, w. = wegruiming, 't uitden-weg-ruimen.
wegreiben, ft. (h.) = wegscheuren, wegrukken; (een huis) omverhalen, sloopen.
wegriiden, ſchw. (h.) = wegrukken, verplaatsen, verzetten; (f.) = plaats maken, van zijn plaats gaan.
wegrufen, ft. (h.) = wegroepen.
wegsagen, ſchw. (h.) = wegzagen.
wegsam = begaanbaar, bereisbaar.
wegschaffen, ſchw. (h.) = wegdoen, wegruimen, wegbrengen.
wegschaffen, ſchw. (h.) = wegmaken (met de schop).
wegscheren, ft. (h.) = wegscheren, afscheren; **ſich w.** = zich wegscheren.
wegschleichen, ft. (h.) = wegschuiven, wegduwen.
wegschleichen, ft. (h.) = weg-, afschieten.
wegschleifen, ft. (h.) = wegslijpen.
wegschleppen, ſchw. (h.) = weg-, verslepen.
wegschließen, ft. (h.) = wegsluiten, wegruimen.
wegschmiegeln, ft. (h.) = wegsmijten, weggooien.
wegschnappen, ſchw. (h.) = wegsnappen, wegpikken, wegpakken.
wegschneiden, ft. (h.) = weg-, af-, uitsnijden.
wegschuelen, ſchw. (h.) = wegschieten, wegwerpen.
wegsehen, ft. (h.) = den blik afwenden, een anderen kant uitzien.
wegsetzen, ſchw. (h.) = wegzetten, op zij zetten; über einen Graben w. (f.) = over een sloot springen; über einen Fluß w. = een rivier oversteken; ſich über etw. w. (h.) = zich over iets heenzetten, zich om iets niet bekommeren, om iets niet geven.
wegsprengen, ſchw. (h.) = wegruimen (met dynamiet e. d.); (f.) = weggalopperen.
wegtreten, ſchw. (h.) = wegdoen, wegzetten, wegbergen.
wegstehlen, ft. (h.) = wegstelen, rooven, ontstelen, ontrooven; **ſich w.** = wegsluipen.
wegstellen, ſchw. (h.) = wegzetten, verplaatsen.
wegsterben, ft. (f.) = wegsterven.
wegstreichen, ft. (h.) = (haar e. d.) wegstrijken; (een woord e. d.) weg-, uitschrappen.
Wegtaufe, w. = nooddoop.
wegtreten, ft. (f.) = wegtreden, weggaan, heengaan.
wegtun, unr. (h.) = wegdoen, wegnemen, wegbergen.
Wegwarte, w. = cichoreiplant.
wegwaschen, ft. (h.) = wegwaschen.
Wegweiser, m. —s, — = wegwijzer, gids, handwijzer.
wegwenden, unr. u. ſchw. (h.) = weg-, afwenden, afkeeren.
wegwerfen, ft. (h.) = wegwerpen, weggooien, vergooiden; **ſich w.** = zich wegwerpen, zich vergooiden, zich verslingeren. **wegwerfend** = minachtend, verachtelijk. **Wegwerfung**, w. — = wegwerping; minachting, geringschating.
wegzubern, ſchw. (h.) = wegtooveren.

Wegzehrung, w. = teerkost.
wegziehen, ft. (h.) = wegtrekken, wegslepen; (f.) = wegtrekken, weggaan, verhuizen.
Wegzug, m. = vertrek, verhuizing; 't wegtrekken.
Weh, f. —s = wee, smart, verdriet; ſein Wohl und B. = zijn wel en wee.
weh = wee, onaangenaam; pijnlijk, smartelijk; mir ist w. = ik voel me ongelukkig; der Zahn tut mir w. = doet me pijn of zeer; einem w. tun = iem. pijn, zeer doen, iem. grieven; einen wehen Finger haben = een zeeren vinger hebben; ein wehes Herz = een weemoedig hart; ſich w. tun = zich pijn of zeer doen, w. mir! = wee mij! o w.! = o wee!
Wehen, Bf. = weeen.
wehen, ſchw. (h.) = waaien; wapperen, fladderen; es weht ſein Lüſten = er gaat (of waait) geen tochtje.
Wehfrau, w. = vroedvrouw. **Wehgefühl**, f. = weemoed, weedom. **Wehflag**, w. = weeklacht, jammerklacht. **wehklagen**, ſchw. (h.) = weeklagen, jammeren.
Wehl, f. —(e)s, —e; **Wehlc**, w. —, —n = waal, wiel, weel (kolk aan de kust).
wehleidig = jammerend, klagend, huilerig.
Wehmüt, w. — = weemoed, droefenis.
wehmütig = weemoedig, droef. **wehmütig-voll** = vol weemoed, weemoedig. **Wehmutter**, w. = vroedvrouw.
Wehne, w. —, —n = buil.
I. Wehr, w. —, —n = weer; wal, borstwering; ſich zur B. ſehen = zich te weer stellen.
II. Wehr, f. —(e)s, —e = waterkeering, dam, beer.
Wehrbaum, m. = afsluitboom, slagboom, boom; grondbalk (van een watermolen).
Wehrdamm, m. = hoofd, havendam, weerdam.
wehren, ſchw. (h.) = (iem. den toegang, 't doortrekken) beletten, verbieden (= be-wehren); dem Unſug w. = onbetamelijkheden tegengaan, beletten, voorkomen; (dem Feuer) tegenhouden, onderdrukken; **ſich w.** gegen = zich verdedigen, weren, verweren tegen; ſich ſeiner Saut w. = zich of zijn leven verdedigen; [ſich ſeines Lebens w. = zijn leven verdedigen; ſich eines Dinges w. = zich tegen iets verdedigen].
wehrrähig = in staat de wapens te dragen.
Wehrgatter, f. = deur of hek in den dam.
Wehrgehänge, **Wehrgehent**, f. = sabelriem, koppel. **wehrgast**, = in staat de wapens te dragen, zich te verdedigen; weerbaar, strijdbaar. **Wehrhaftigkeit**, w. — = weerbaarheid. **wehrlos** = weerloos, ongewapend, zwak. **Wehrlosigkeit**, w. — = weerloosheid. **Wehrmann**, m. = krijgsman.
Wehrmannschaft, w. = militie. **Wehrpflicht**, w. = weerplicht, dienstplicht. **wehrrpflichtig** = dienstplichtig, weerplichtig.
Wehrstand, m. = krijgsmansstand, militaire stand.
Wehrstand, m. = droeve staat, treurige toestand. **Wehrtag**, Bf. = naweeën, pijn, verdriet.
Weib, f. —(e)s, —er = vrouw, wijf. **Weibchen**, f. —s, — = vrouwtje, wijfje.
Weibel, m. —s, — = (ſchmeiz.) stadhuisbode, dienaar van den schout; [deurwaarder, sergent]. **weibeln**, ſchw. (h.) = druk in de weer zijn; für einen w. = zijn best voor iem. doen.
Weiberhart, w.; **weiberhart**, w.; **wehert**, f. =

vrouwen|manier (of: -aard); -heerschappij (of: -regeering); -hart.
Weiberkenntnis, w. = kennis van de vrouw, van 't vrouwenhart.
Weiberknecht, m.; -frankheit, w.; -laune, w. = vrouwen|dienaar (of: saletjonker); -ziekte; -luim.
Weiber|lehen, f.; -list, w. = vrouwen|leen (spilleleen); -list.
Weibermärchen, f. = bakersprookje.
Weiberorden, m.; -raub, m.; -regiment, f. = vrouwen|orde; -roof; -regeering.
Weibertracht, w. = vrouwenkleeding. **Weiber|volk**, f. = vrouwvolk. **weiblich** = verwijfd, wekelijk; als een vrouw. **weiblich** = vrouwelijk; ein weiblicher Kanarienvogel = een wijfjeskanarie. **Weiblichkeit**, w. = vrouwelijkheid.
Weibling, m. -(e)s, -e = verwijfd persoon, wekeling; zie ook: Weiblinger en Ghibel. **Weibsen**, f. = vrouw, wijf.
Weibsbild, f.; -leute, Pl.; -person, w.; -stüb, f. = vrouws|persoon (of: vrouwmensch); -personen (of vrouwvolk); -persoon; -persoon.
Weibsvolk, f. = vrouwvolk.
weib = week, zacht, teer, (van vleesch) malsch; gevoelig.
Weichbild, f. = stadsgebied, stadrecht, ban, jurisdictie.
Weiche, w. -, -n = zijde, flank: zachtheid, teerheid; week, 't weken (aus der W. waschen); wissel (op spoorwegen).
 I. **weichen**, fchw. (h.) = weeken, week maken; (f.) = weeken, week worden.
 II. **weichen**, ft. (h.) (ich weiche, wich; wiche; weiche! gewichen) = wijken, buigen; dem Feinde, vor dem Feinde w. = voor den vijand wijken; der Übermacht w. = voor de overmacht zwichten, wijken.
Weichensteller, m. -s, - = wisselwachter.
Weichfah, f. = weekkuip. **weichgefotten** = zacht gekookt, zacht. **Weichheit**, w. = zachtheid, weekheid, teerheid, malschheid, gevoeligheid. **weichherzig** = week, teerhartig.
Weichherzigkeit, w. = weekhartigheid; teerhartigheid. **weichlich** = wekelijk, malsch, slap, verwijfd, vertroeteld. **Weichling**, m. -(e)s, -e = wekeling; slap, verwijfd persoon. **weichmütig**, zie weichherzig.
Weichsel (spr.: *waiksel*), w. = Weichsel.
Weichselholz, f. = weichselhout; morellenhout. **Weichselfische**, w. = morel. **Weichselfroh**, f. = pijproer van weichselhout.
Weichselzopf, m. = verharding of in-elkaar-groeien van 't hoofdhaar, haarziekte.
 I. **Weide**, w. -, -n = wilg(eboom).
 II. **Weide**, w. -, -n = weide (waar 't vee graast); (gras)voeder.
Weidgeld, f.; -land, f. = wei(de)geld; -land.
 I. **weiden** = wilgen, van wilgenhout, teenen.
 II. **weiden**, fchw. (h.) = weiden, laten grazen, hoeden; weiden, grazen; seine Augen an etw. w. = zijn oogen aan iets verlustigen; **sich w.** an einer Sache = zich verlustigen in iets; er weidete sich an meiner Verlegenheit = hij verknauwde zich in, deed zich te goed aan mijn verlegenheid.
Weidenbach, m. = beek met wilgen (aan den kant). **Weidenband**, f. = band, strik van teenen (van wilgetakken).
Weidenbast, m.; -baum, m.; -busch, m. = wilge|bast; -boom; -boschje.
Weidengebüsch, f. = teenbosch.

Weiden|gerde, w.; -holz, f.; **fäshen**, f. = wilge|twijg (of: -teen, -roede); -hout; -katje.
Weidenkorb, m. = teenen mand of korf.
Weidenpflanzung, w. = aanplanting van wilgenhout. **Weidenröschen**, f. = water-wederik.
Weidenrute, w.; -schößling, m.; -stamm, m. = wilge|roede; -loot; -stam.
Weidelplaz, m.; -recht, f. = weide|plaats (of: -veld); -recht.
Weiderich, m. -(e)s, -e = wederik.
Weidicht, f. -(e)s, -e = teenbosch, jong wilgenhout.
weidlich = slink, dapper, behoorlijk, krachtig; ter dege, danig; einen w. auslachen = slink, danig, hartelijk uitlachen. **Weidling**, m. -(e)s, -e = bootje, schuitje; champion.
Weidmann, m. = jager, jagersman. **weidmännisch** = jagers... van een jager, als een jager. **Weidmanns|sprache**, w. = jagers-taal. **Weidmesser**, f. = jachtmes. **Weidner** zie Weidmann]. **Weidwerk**, f. = jachtbedrijf, jacht.
Weich, m. u. f. -s, - = hoofddoek (van de nonnen).
Weife, w. -, -n = haspel, garenwinder.
weifen, fchw. (h.) = haspelen, garen winden.
weigern, fchw. (h.) = (iets) weigeren. af-slaan (= berweigern); **sich w.** = weigeren; er weigert sich zu kommen = hij weigert te komen; [sich eines Dinges w., ook: sich einem Dinge w. = zich tegen iets verzetten].
Weigerung, w. -, -en = weigering, im **Weigerungsfall**, m. = in geval van weigering. **Weih**, m. -en, -en, zie Weibe I.
Weihbild, f. = gewijd beeld, ex-voto, wij-beeldje. **Weihbischof**, m. = wijbisschop, plaatsvervangend bisschop, suffragaan. **Weihbrunnen**, m. = wijwater.
 I. **Weihe**, m. -n, -n; **Weihe**, w. -, -n = wouw, kiekendief.
 II. **Weihe**, w. -, -n = wijding, inwijding, inzegening, zalving; W. eines Priesters = wijding of ordening van een priester. **weihen**, fchw. (h.) = wijden, (plechtig) toewijden, (een kerk) wijden; (een priester) wijden, ordenen; **sich w.** = zich (toe)wijden.
Weihel, zie Weitel.
Weihher, m. -s, - = vijver.
weihvoll = plechtig, vol wijding, indruk-wekkend. **Weihgabe**, w. = offerande.
Weihgelübde, f. = gelofte, ex-voto. **Weihfessel**, w. = wijwatersbak. **Weihnachten**, Pl. = Kerstmis; zu W. = met Kerstmis; zu W. in der Ernte = met St. Juttemis.
Weihnachts|abend, m.; -baum, m.; -feier, w. = Kerst|avond; -boom; -viering.
Weihnachts|fest, f.; -gabe, w. (od. -geschenk, f.); -stüb, f. = Kerst|feest; -geschenk; -lied.
Weihnachts|markt, m. (od. -messe, w.); -mette, w. -predigt, w. = Kerst|kermis; -metten; -preek.
Weihnachts|tag, m.; -woche, w.; -zeit, w. = Kerst|dag; -week; -tijd.
Weihrauch, m. = wierook: einem W. streuen = iem. bewierooken, wierook toezwaaien, ook: met mooie praatjes voor den gek houden.
Weihrauch|büchse, w.; -faß, f. = wierook|doosje; -vat.
Weihwasser, f.; -wedel, m. = wij|water; -waterskwast (kwispel).
weil = omdat, dewijl, daar; [terwijl, zoolang als].

[weiland = wijlen, eertijds, voorheen].
Weilchen, f. -s, - = poosje, tijdje.
Weilte, w. -, -it = poos, wijl(e); gut Ding will B. haben = wat men goed wil doen, moet men niet overhaasten of langzaam gaat zeker; eile mit B. = haast u langzaam; da- mit hat es gute B. = dat heeft nog wel tijd; Zeit und B. wurde mit lang = 't verveelde me. **weilten**, fchw. (h.) = toeven, vertoeven, (verblijven, zich ophouden; wachten, dralen.
Weiler m. -s, - = gehucht. [talmén.
Wein, m. -(e)s, -e = wijn, wijnstok, wijngaard, druif; zu Weine gehen = naar 't wijnhuis, de herberg gaan; einem reinen B. ein-schenken = iem. klaren wijn schenken; luttber B. = wilde wingerd; guter B. bedarf feines Kranges = goede wijn behoeft geen krans.
Weinaccise, w.; -**apfel**, m.; -**art**, w. = wijnaccijns; -appel; -soort.
Weinartig = wijnachtig.
Weinbau, m.; -**bauer**, m.; -**beer**, w. = wijnbouw; -gaardenier (of: -bouwer); -druif.
Weinbereitung, m.; -**berg**, m.; -**bergbe-sitzer**, m. = wijnbereiding; -berg (of: -gaard); -bergbezitter; Arbeiter im Weinberge des Herrn = arbeider in den wijngaard enz.
Weinblatt, f.; -**blüte**, w.; -**butte**, w. = wijnblad (of: wijngaardblad, druivenblad); -bl esem (of: -bloei); -korf.
Weinbroffel, w. = wijlijster, rosse lijster; kuifleeuwerik.
Weinen, fchw. (h.) = schreien, weenen, huilen; um, über einen w. = om, over iem. schreien; das B. ist ihm näher als das La- chen = het schreien staat hem nader dan 't lachen. **weinerlich** = huilorig, grijzig; klagelijk; weinerliches Schauspiel = huilstuk; weinerlicher Ton = huilerige, drenzerige toon; mir ist gar nicht w. zu Mute = ik denk niet aan schreien. **Weinerlichkeit**, w. - = huilerigheid, sentimentaliteit.
Weinernie, w.; -**essig**, m.; -**farbe**, w. = wijnloogst; -azijn; -kleur.
Weinfarbig = wijnkleurig.
Weinfas, f.; -**fische**, w.; -**flecken**, m. = wijnvat (ook: -zak, -buik, nl. -drinker); -flesch; -vlek.
Wein-gärung, w.; -**garten**, m.; -**gärtner**, m. = wijn-gisting; -gaard (of: -berg); -gaar-denier.
Wein-gegend, w.; -**gehalt**, m.; -**geist**, m. = wijnstreek (of: -land); -gehalte; -geest.
Wein-gelage, f. = slempartij, drinkpartij
Wein-geländer, f. = latwerk, hekwerk voor den wijnstok, ook: aan latwerk of muur geleide wijnstok.
Wein-geruch, m.; -**geschäft**, f.; -**geschmack**, m. = wijnreuk; -zaak (of: -handel); -smaak.
Wein-glas, f.; -**gott**, m. = wijnglas; -god († Barchus).
Wein-grün = wijn(gaard)groen. **Wein-haltig** = wijnhoudend.
Wein-handel, m.; -**händler**, m.; -**handlung**, w. = wijnhandel; -handelaar; -zaak (of: -huis of: -handel).
Wein-heber, m.; -**hefe**, w.; -**hügel**, m. = wijnhevel; -heffe (of: -droesen, -moer); -heu-vel (of: -helling).
Wein-licht = wijnachtig. **Wein-lich** = wijnhou-dend. **Wein-jahr**, f. = wijnjaar. **Wein-falte-schale**, w. = koude-wijnsoep.
Wein-fanne, w.; -**fauf**, m.; -**farte**, w. = wijnkant; -(in)koop; -kaart.

Wein-feller, m.; -**fellner**, m.; -**felter**, w. = wijnkelder; -kellner (of: bottelier, kelder-meester); -pers.
Wein-fern, m. = draivepit. **Wein-firsche**, wijnkers, morel. **Wein-frosche**, w. = wijngaardknop, -bot.
Wein-frampf, m. = huilkramp, krampachtig huilen.
Wein-krankheit, w.; -**kranz**, m.; -**kräuter**, Bf. = wijngaardziekte; -krans († krans van wingerdblaren); -kruiden (om in den wijn te doen).
Wein-krug, m.; -**kufe**, w.; -**küfer** (od. -**fäßer**), m. = wijnkruik; -kuip; -kuiper († kuiper van wijnvaten).
Wein-kühler, m.; -**laden**, m.; -**lager**, f. = wijnkoeler; -handel (of: -zaak); -dépôt (-pak-huis).
Wein-latte, w. = wijngaardlat. **Wein-laub**, f. = wijnloof. **Wein-laube**, w. = priëel van wijngaardranken. **Wein-laune**, w. = vroolijke stemming tengolge van wijndrinken.
Wein-leser, w.; -**leser**, m.; -**lied**, f. = wijnloogst (of: -lezing); -lezer; -lied.
Wein-mafer, m.; -**maß**, f. = wijnmake-laar; -maat.
Wein-meister, m. = wijngaardenier; kelder-meester. **Wein-messer**, f. = snoemes. **Wein-met**, m. = wijnmeede, honingwijn.
Wein-monat, m.; -**most**, m.; -**pfahl**, m. = wijnmaand; -most; -gaardstaak (of: -stut).
Wein-pflaume, w.; -**preffe**, w.; -**probe**, w. = wijnpruim; -pers; -proef (nl. 't proeven van den wijn of een proeve, proefje, een staaltje).
Wein-rausch, m.; -**rebe**, w.; -**rechnung**, w. = wijnroes; -rank (of: -stok); -rekening.
Wein-reich = wijnrijk. rijk aan wijn. **Wein-reis**, f. = wijn(gaard)rank.
Wein-rot; -**sauer** = wijnrood; -zuur.
Wein-säure, w. = zuurheid van den wijn; wijnsteen-zuur.
Wein-schant, m.; -**schenk**, m.; -**schenke**, w. = wijnhuis (of: -verkoop); -verkooper (of: her-bergier); -huis (of: herberg).
Wein-schlauch, m. = leeren wijnzak; wijnzak, drinker. **Wein-schröter**, m. = knecht in een wijnpakhuis, kelderknecht. **Wein-stein**, m. = wijnsteen. **Wein-steinartig** = wijnsteenachtig.
Wein-stein-säure, w.; -**streuer**, w.; -**stock**, m. = wijnsteen-zuur; -belasting; -stok.
Wein-stube, w.; -**suppe**, w. = wijnhuis; -soep.
Wein-traube, w. = druiventros, wijndruif.
Wein-treiber (-**trester**), Bf.; -**verfälscher**, m.; -**verfälschung**, w. = wijlmoer (of: druivemoer); -vervalscher; -verval-ehing.
Wein-wachs, m. = wijnproductie; biefes Land hat guten B. = in dit land groeit goede wijn.
Wein-wage, w.; -**wetter**, f. = wijnweger; -weer.
Wein-wirt, m. = herbergier, kastelein, waard.
Wein-zeh, w. = gelag, vertering.
Wein-zetfen, f. = uithangteeken (aan een wijnhuis).
Wein-zieher, m.; -**zoll**, m. = wijngaarde-nier; -accijns.
Weis, zie weismachen, weisfagen en nafewets.
Weife = wijs, verstandig; wij-elijk; ein Weifer, der Weife = een, de wijze; [etw. w. werden = iets waarnemen].
Weife, w. -, -it = wijze, wijs; manier; melodie, lied; auf biefes B. = op deze wijze, manier; auf feine B. = op geenerlei wijze,

geenszins; jeder nach seiner W. = elk op zijn wijze; in dieser W. = op deze wijze, manier; er kommt aus der W. = hij kan de wijs niet houden; das ist aus der W. = dat is geen manier.

Weisfel, m. —s, —s = bijenkoningin.

weisen, ft. (h.) (ich weise; wies; wiese; weise! gewiesen) = wijzen; mit Fingern auf einen w. = iem. met den vinger nawijzen; einem die Thür, einen aus dem Hause w. = iem. de deur wijzen; etw. von sich, von der Hand w. = iets van de hand wijzen, afwijzen; einen an den Richter w. = iem. naar den rechter verwijzen; einen aus der Stadt w. = iem. uit de stad verbannen, de stad uit zetten; [sich w. = blijken, zich uitwijzen, zich vertoonen]. **Weiser**, m. —s, — = wijzer, handwijzer, tijdwijzer enz.; ook = Weisfel.

Weisheit, w. —, —en = wijsheid, verstand; knapheid, kunde; er hat alle Weisheit mit Söffeln gefressen = hij heeft de wijsheid in pacht. **Weisheitszahn**, m. = verstandskies. **Weislich** = verstandig, wijs, wijselijk.

Weismachen, fchw. (h.) einem etw. = iem. wat wijsmaken.

weiß = wit, blank; sie war ganz w. gekleidet = geheel in 't wit gekleed; ein Weißer = een blanke; das Weiß = 't wit (als kleur); das Weiße = het wit (van 't oog, van 't ei, van de schijf); eine Weiße = een groot glas wit bier (Berlijn); sich w. brennen = zich rechtvaardigen, zijn onschuld doen blijken; weiße Wäsche = schoon linnen; ich habe es schwarz auf w. = zwart op wit.

Weisfagen, fchw. (h.) = de toekomst voorspellen, profeteeren. **Weisfager**, m. —s, — = toekomstvoorspeller, profeteet. **Weisfagung**, w. —, —en = voorspelling, profetie.

weißbrot = blankarmig. **weißbrotenes Brot** = hijn wittebrood. **Weißbäcker**, m. = wittebroodbakker.

weißbart, m.; -bier, f. = witbaard; -bier. **Weißbinder**, m. —s, — = witwerker (in 't bijz. iem. die kleiner vaatwerk maakt); [ook: witter].

weißblättrig = witbladerig. **Weißbrot**, f. = wittebrood. **Weißbuche**, w. = witte beuk. **Weißdorn**, m. = witte hagedoorn.

Weißer, w. — = witheid; groot glas witbier (Berlijn). **weihen**, fchw. (h.) = witten.

weißfarbig = witkleurig. **Weißfisch**, m. = witvisch. **weißfleischig** = wit gevlekt. **Weißfleisch**, f. = wit vleesch (van gevogelte, kalveren e. d.). **Weißfuchs**, m. = witte vos.

weißhaar gerben = zeemtouwen, witlooiën. **weißgelb** = witgeel, geelwit, blond. **Weißgerber**, m. = witlooiër.

weißglühend; -haarig = witgluoiënd; -barig.

Weißkirsche, w. = Spaansche kers. **Weißkohl**, m. = witte kool. **Weißkram**, m. = winkel van witte goederen, witwinkel. **Weißkrämer**, m. = koopman in witte goederen.

weißlich = witachtig. **Weißling**, m. —(e)s, —e = (kool)witje (een vlinder); wijting (een visch); witte, witje. **Weißmehl**, f. = bloem (van meel). **Weißpappel**, w. = witte populier.

Weißpfeffel, m.; -schmabel, m. = witkwast; -bek.

weißseiden = witzijden.

Weißtanne, w.; -ware, w. = witte den; w. goederen.

Weißwarengeschäft, f. = handel of zaak in witte goederen. **Weißwein**, m. = witte wijn.

Weißzeug, f. = wit goed, linnen. **Weißzeughändler**, m. = handelaar in witte goederen. **Weißzeugkammer**, w. = linnenkamer.

Weißrum, f. —(e)s, —fümer = rechtsdocument, verzameling van rechtsgebruiken.

Weißung, w. —, —en = bevel, verordening, schikking, voorschrift, leer; [assignatie].

weit = wijd, ook ruim (vlakke, veld, kring, wereld, zee); wijd (kan, zee); ruim (geweten, definitie, beteekenis, zin); ver (gaan, springen, reiken, uitstrekken, zien, openstaan, afstand, weg, reis); w. und breit = wijd en zijd; das steht noch in weitem Felde = dat is nog veraf; wie w. haben wir noch? = hoe ver is 't nog? — er ging in die weite W. = hij ging de wijde wereld in; es ist noch nicht so w. = 't is nog zoo ver niet; es ist w. mit ihm gekommen = 't is ver met hem gekomen; er wird es w. bringen = hij zal 't ver brengen; ich bin w. entfernt das zu behaupten = ik ben verre van dit te beweren, ik denk er niet aan dit te beweren; w. über, unter, hinter einem zurück stehen = ver boven, beneden iem., bij iem. achter staan; es ist nicht w. her mit ihm = hij beteekent niet veel; das ist nicht w. her = dat is niet veel bijzonders; w. gefehlt! = glad mis! 't lijkt er niet naar! w. besser, größer, mehr = verreweg of veel beter, grooter, meer; bei weitem flüger, der flügste = verreweg verstandiger, de verstandigste; bon weitem = van verre. **weitab** = veraf. **weit aus** = verreweg. **weit aussehend** = uitgestrekt, ver uitzierend, veel omvattend, weidsch (plan); ver (verwachting). **weitberühmt** = wijdberoemd.

I. **Weite**, w. —, —n = verte, wijdte, omvang, uitgestrektheid; in die W. ziehen = de wijde wereld ingaan.

II. **Weite**, f.: das W. sudjen = op den loop gaan, de plaat poetsen; das geht ins W. = dat gaat te ver of is verregaand.

weitem, fchw. (h.) = wijd maken, verwijderen; sich w. = zich verwijderen, wijd worden.

weiter = verder, wijder, verder verwijderd, uitgestrekter, ruimer; bovendien, meer, voort; w. arbeiten = verder werken, doorwerken, voortwerken; niemand, nichts w. = niemand, niets meer; was soll ich w. tun? = wat zal ik verder of nog meer doen? weitere Folgen = verdere of andere gevolgen; ohne weitere Umstände of ohne weiteres = zonder verdere plichtplegingen, zonder meer; bis auf weiteren Befehl = tot nader order; bis auf weiteres = tot nader (order), voorloopig; des weiteren darlegen = breedvoerig uiteenzetten; des Weiteren sind mir überhoben = van al 't andere zijn we ontslagen; das Weitere findet sich = de rest komt in orde; das Weitere findet sich bei ihm = nadere bijzonderheden zijn bij hem te verkrijgen; ist es w. nichts? = is 't anders niet? — das hat w. nichts zu sagen = dat beteekent niets; das ist w. kein Unglück! = 't is ook erg! — soll ich es w. geben? = zal ik 't doorgeven? — er hat es w. gesagt = verklaapt; und so w. = en zoo verder, enz. **weitergehen**, untr. (f.) = verder gaan, voortgaan. **weiterhin** = voortaan; verder, verderop. **weiterern**, fchw. (h.) = verwijderen, wijder maken. **Weiterung**, w. = verwijding; onaan-genaamheid, moeilijkheid.

weitgehend = weidsch, veelomvattend. **weit-**

her = verweg, van verre, uit de verte. **weit-**
hin = ver, in de verte, ver weg. **weit-**
läufig(tig) = wijdoopig, breedvoerig, uitvoerig, omstandig; ein weitläufiger Verwandter = een verre bloedverwant; weitläufige Kleider = ruime klee(de)ren; uitgestrekt (gebouw); w. stehen = ver uiteen staan. **Weitläufigkeit**, w. —, —en = wijdoopigheid, breedvoerigheid, omstandigheid; uitgestrektheid; omhaal, omslag. **weitmächtig** = wijdmazig. **weitreichend** = verreikend, uitgestrekt. **weitschauend** = ver uitzierend. **weitsichtig** = wijd uiteenliggend, uitgestrekt; wijdoopig. **weitschweifig** = omstandig, wijdoopig, met veel omhaal. **Weitschweifigkeit**, w. = wijdoopigheid, omhaal. **weitsehend** = verziend, vooruitziend. **weitsichtig** = verziend (tegenst. van bijziend); scherpsziend. **weitspurig** = wijdsporig (weg). **weitsragend** = verdragend. **Weitung**, w. —, —en = verwijding; wijde, ruimte; afstand.
weitsamfassend = uitgestrekt, wijd. **weitsverweigt** = wijdvertakt.
Weizen, m. —s = tarwe, weit; türkscher W. = Turksche tarwe, mais; sein W. blüht = 't gaat hem goed.
Weizenacker, m.; —ähre, w. = tarwe|akker; —aar.
weizenartig = tarweachtig. **Weizenbier**, f. = weitebier.
Weizenboden, m.; —brot, f.; —ernte, w. = tarwe|grond; —brood; —oogst.
Weizenfeld, f. = tarweveld. **Weizengries**, m. = griesmeel.
Weizenfleie, w.; —forn, f.; —mehl, f. = tarwe|zemelen; —korrel; —meel.
Weizenfaat, w. = jonge te veld staande tarwe; tarwezaaikoren. **Weizenstroh**, f. = tarwestroo.
welch = welk, wat; w. ein Mann! welk of wat een man! w. eine Frau! = welk of wat een vrouw! w. (ein) Wunder! = welk of wat een wonder! w. schönes Wetter! = wat een mooi weer!
welcher (welche, welches) = (vragend) welke, welk; wie; wat voor; (betrekkelijk) welke, 'welk, die, dat; (onbepaald) wat, iets, eenige, er; welk, welke, wat voor; welcher van diesen Söhnen? = wie van ..; welches ist sein Name? = wat is zijn naam? ich habe Federn, — was für welche? = ik heb pennen, — wat voor pennen? das Haus in welchem wir wohnen = in 'twelk of waarin wij wonen; ich brauche Federn, haben Sie welche? = hebt U er (eenige)? — von diesen Büchern waren welche gebunden = waren er eenige gebonden.
welchergehalt = op welke wijze, hoedanig.
welcherlei = welke, wat voor, van welken aard.
[**Welt**, f. —(e)s, —er; **Welt**, m. —(e)s, —e = jong, welp; *vooral*: jonge hond.]
Welte, m. —n, —n = Welt, Guelf (aanhanger van de pauselijke partij tegenover de Ghibellijnen, de aanhangers van de Hohenstaufen).
Weltentum, f. = partij van de Guelfen.
weltfisch = Guelfisch.
welt = verwelkt, verflinst, verdord. **welten**, f.d.m. (f.) = verwelken, verflinsten, verdorren; (h.) = doen verwelken. **Weltheit**, w. — = slapheid, weekheid.
Weltbank, w. = pottbakkersbank, draaibank.
Weltbaum, m. = molenboom, spil van een vindas, windboom; welboom (van een klok).

Welte, w. —, —n = golf, baar; water, vloed; draaiende beweging, zwaai (aan 't rek); rol, cylinder; takkebos. **weltartig** = golvend, gegolfd, golfsgevijs.
Weltbad, f.; —bewegung, w. = golf|bad; —beweging.
Weltbinder, m. = takkebossenbinder.
weltförmig = golvend, golfvormig, golfachtig. **Weltholz**, f. = rjshout. **Weltlinie**, w. = golflijn, golvende lijn; spiraal.
Weltenschlag, m. = golfslag. **weltig** = golvend.
Weltfleisch, f. = worstvleesch. **Weltfad**, f. = rad aan de as.
Welt, m. —es, —e = meerwal, wentelaar.
weltisch = walsch, Fransch, Italiaansch, Romaansch, vreemd; weltcher Dahn = kalkoensche haan, kalkoen; weltches Huhn = kalkoensche hen; die weltche Schweiz = Fransch Zwitserland. **weltichen**, f.d.w. (h.) = koeterwalen. **Weltischland**, f. = Italië.
Welt, w. —, —en = wereld (in alle betekenissen); das Licht der W. erblicken = 't levenslicht zien of aanschouwen; auf die W. kommen = ter wereld komen; in die weite W. gehen = de wijde wereld ingaan; um alles in der W. = voor alles ter wereld; nichts in (auf) der W. = niets ter wereld; was in aller W. soll das bedeuten? = wat moet dat toch beteekenen; alle W. = iedereen, de heele wereld; der W. entzagen = de wereld afzweren; er hat W. = hij heeft manieren; ein Mann von W. = een welgemanierd man; dort ist die W. mit Brettern beschlagen (beschlagen) = achter dat land is geen land meer, dat is 't eindje van de wereld. **Weltachse**, w. = wereldas. **Weltall**, f. = heelal. **Weltalter**, f. = eeuw.
Weltangeln, Pl.; —aufschauung (ol. —aufschicht), w.; —auge, f. = wereld|polen; —beschouwing; —oog (God, zon).
Weltausstellung, w.; —ball, m.; —bau, m. = wereld|tentoonstelling; —bol; —bouw (bouw van 't heelal).
Weltbegebenheit, w. = wereldgebeurtenis.
weltbekannt = overal bekend, alombekend; algemeen bekend, alledaagsch. **weltberühmt** = wereldberoemd.
Weltbeschreibung, w.; —bezwinger, m. = wereld|beschrijving; —bedwinger.
Weltbrauch, m. = algemeen gebruik.
Weltbühne, w.; —bürger, m. = wereld|tooneel; —burger.
weltbürgerlich = cosmopolietisch. **Weltbürgerinn**, m. = gevoel, neiging van den wereldburger, van den cosmopoliet. **Weltbürgertum**, f. = wereldburgerschap. **Weltbame**, m. = dame uit de groote wereld.
Weltbiener, m. = slaaf van de wereld.
Weltentall, f. —s = heelal. **Weltensee**, f. = zee van werelden. **weltentrückt** = als aan de wereld ontruk; afgezonderd; in geestverrukking. **Weltentstehung**, w. = ontstaan van de wereld. **welt erfahren** = wereldkundig, in alle wereldsche zaken ervaren.
Welt erhalter, m. = instandhouder der wereld.
Welt eroberer, m.; —erschaffer, m. = wereld|veroveraar; —schepper.
welt erschütternd = wereldschokkend.
Weltgebäude, f.; —gend, w. = wereld|gebouw; —streek.
Weltgeist, m. = tijdgeest, geest der eeuw.

Weltgeiftlicher, m. = wereldsch geestelijke.
Weltgericht, f.; **geſchichte**, w. = wereldgericht; -geſchiedenis; da hört doch die Weltgeſchichte auf = maar dat is ongelooftijk.
Weltgetümmel, f. = aardsch gewoel. **Weltglück**, f. = wereldsch geluk. **Weltgürtel**, m. = wereldgordel, zone. **Weltgüter**, Pl. = wereldsche goederen. **Welthandel**, m. = wereldhandel. **Welthandel**, Pl. = wereldsche zaken, twisten. **Weltheiland**, m. = Heiland der wereld.
Welt Herrſchaft, w.; **ſarte**, w.; **ſkenntnis**, w. = wereldheerschappij (*of*: -rijk); -kaart; -kennis.
Weltkind, f. = kind van de wereld, wereldling. **Weltflug** = verſtandig, praktiſch, politiëk. **Weltflugheit**, w. = praktiſch verſtand, praktiſche blik op wereldsche zaken, menſchenkennis, wereldwijsheid. **Weltkörper**, m. = hemellichaam. **Weltkreis**, m. = heelal. **Weltkugel**, w.; **kunde**, w. = wereldbol; -kunde.
Weltkundig = wereldkundig; de wereld kennende, algemeen bekend. **Weltlage**, w. = politiëke toestand. **Weltlauf**, m. = 's werelds loop. **Weltleute**, Pl. = menſchen van de wereld. **Weltlich** = wereldsch (eer, genot); **weltlicher Geiſtlicher** = wereldsch geestelijke (tot geen orde behoorend); wereldlijk (vorst, macht, gerechtshof); **weltlicher Autor** = wereldlijk, profaan, niet-kerkelijk ſchrijver. **Weltlichkeit**, w. = wereldſchheid, wereldlijkheid. **Weltlichmachung**, w. = seculariſatie; (van ſcholen) bevrijding van 't kerkelijk toezicht.
Weltlicht, f.; **ſiche**, m.; **ſing**, m. —(e)ſ, —e = wereldlicht; -lieſde; -ling.
Weltluft, w. = wereldsche lust, w. vreugde; wereldsch genot. **Weltmann**, m. = man van de wereld, wereldling. **Weltmännlich** = van *of* als een man van de wereld.
Weltmeer, f.; **meiſter**, m.; **menſch**, m.; **ordnung**, w. = wereldzee (*of*: oceaan); -kampioen; -ling; -orde.
Weltpol, m.; **poſtverein**, m. = wereldpool; -poſtvereniging (*of*: algemeene poſtvereniging).
Weltpriester, m. = wereldsch priester.
Weltraum, m.; **reich**, f.; **reißender**, m. = wereldruimte (*of*: heelal); -rijk; -reiziger.
Weltſcheu = menſchenschuw. **Weltſchmerz**, m. = landerigheid, landziekigheid.
Weltſchöpfung, w.; **ſecte**, w.; **ſinn**, m. = wereldſchepping; -ziel; -zin (*of*: wereldsche neigingen).
Weltsnarr, zie **Aſſerbeltsnarr**.
Weltſprache, w.; **ſtadt**, w. = wereldtaal; -stad.
Weltſtellung, w. = plaats *of* rang in de wereld.
Weltſystem, f.; **teil**, m. = wereldſtelſel; -deel.
Weltton, m. = toon, manier van de groote wereld. **Weltumſeher**, m. = iem. die de aarde omvaart, wereldomzeiler. **Weltumſeglung**, w. — = reis (te water) om de aarde. **Weltuntergang**, m. = ondergang, einde van de wereld.
Weltverbesserer, m.; **verkehr**, m.; **waiſer**, m. = wereldhervormer; -verkeer; -wijze (*of*: wijsgeer, filozof).
weltverloren = afgetrokken, in zich zelf gekeerd.

Weltweisheit, w.; **wunder**, f. = wereldwijsheid (*of*: wijsbegeerte, filozofie); -wonder.
wem? (*dative van wer*) = wien? **wen?** (*acc. van wer*) = wien?
I. **Wen'de**, m. —n, —n = Wende (volksſtam).
II. **Wen'de**, w. —, —n = wending, keer, keerpunt; die **W.** des Jahres = 't einde van 't jaar. **Wendekreis**, m. = keering; **W.** des Krebſes, des Steinbocks = kreeft-, steenbokskeering. **Wendehals**, m. = draaihals (een soort ſpecht), draaier. **Wendelſtein**, m. = steenen wenteltrap.] **Wendeltreppe**, w. = wenteltrap. **wen'den**, ſch. w. u. unr. (b.) (*ich* wandte u. wendete; *wendete*; *gewandt u. gewendet*) = (een kledingstuk) keeren; (hooi) omkeeren; (ſchip, wagen) draaien, wenden; (einem den Rücken) toekeeren, toedraaien; (ſeine Aufmerkſamkeit auf etw.) richten, vestigen; **Geld**, **Kraft**, **Zeit** auf, an etw. w. = aan iets beſteden, ten koſte leggen; etw. an ſich w. = iets voor zich zelf beſteden, voor zich aanwenden; [*zich wenden*]; (**Unglück** in **Glück**) verkeeren; **ſich w.** = zich omdraaien, zich wenden, zich keeren; der Wind hat ſich gewendet = is gedraaid; **ſich an einen w.** = zich tot iem. wenden; **es hat ſich zum guten gewendet** = ten goede gekeerd; *zie ook*: **Wendepfad**, m. = keerpplaats, draai. **Wendepflug**, m. = gewone ploeg. **Wendepunkt** m. = zonnestandspunt; keerpunt.
wen'diſch = Wendisch.
Wendung, w. —, —en = wending, keer, zwenking, draai, kromming, buiging, bocht; zinswending, wijze van zeggen.
wen'ig = weinig; w. **Geld**, mit w. **Geld**, menige Leute = weinig geld, met w. **geld**, wenig menſchen; in wenigen Tagen = in (binnen) w. dagen; mit wenig(en) Worten = met weinig woorden; das wenig Geld = 't beetje, wenige geld; ein w. = een weinig, een beetje; ebenſo w. = evenmin; wenn auch noch ſo w. = hoe weinig ook; weniges genügt = weinig is voldoende; mit wenig(em) auskommen = met weinig uitkomen. **wen'iger** = minder; er iſt nichts w. als dummt = hij is allesbehalve dom.
Wen'igkeit, w. —, —en = geringheid, kleine hoeveelheid, klein aantal; kleinigheid, bagatel; meine **W.** = mijn perſoontje. **wen'igſte** (der, die, das) = (de, 't) minſte; die wenigſten Menſchen denken an ſo etwas = al heel weinig menſchen denken aan zoo iets; am wenigſten = 't minst; zum wenigſten = op zijn minst, voor 't minst. **wen'igſtens** = minstens, ten minste, althans.
wenn = wanneer, als, indien, zoo; w. möglich = zoo mogelijk; w. nicht gleich, ſo doch bald = zoo al niet dadelijk, dan toch ſpoedig; w. anders = als tenminste *of* tenminste als; wie w. = alsof; w. es auch regnet = al regent 't ook; w. auch noch ſo wenig = hoe weinig ook; w. auch nicht reich, ſo doch wohlhabend = zoo al niet rijk, dan toch welgesteld; w. ſchon er recht hat = al heeft hij gelijk *of* hoewel hij gelijk heeft; und w. schon = al was 't ook zoo; w. schon, denn schon = vooruit dan maar *of* 't is nu eenmaal zoo; w. er doch käme! = kwam hij maar! **wenn gleich** = hoewel, ofschoon; w. ich Hans heiße od. wenn ich gleich Hans heiße = al heet ik Hans.
Wenzel, m. = Wentzel, Wenzeslaus; boer **wer** = wie; iemand. [*in 't kaartſpel*].
Werbekbureau, f.; **geld**, f.; **liſte**, w. = werfkbureau; -geld; -lijst.

wer'ben, ft. (h.) (du wirbt, er wirbt; warb; wërbe; wirb! geworben) = (soldaten, aanhangers) werven, aanwerven; um ein Mädchen w. = naar de hand van een meisje dingen, om een meisje aanzoek doen; um Gnutt w. = naar gunst dingen; [w. = doen, uitvoeren, in orde brengen; zaken doen, werken, arbeiden, bezig zijn]. **Wer'beoffizier**, m. = werf-officier. **Wer'ber**, m. -s, - = werver, ronselaar. **Wer'ber handwerk**, f. = ronselarij. **Wer'bung**, w. -, -en = werving, aanwerving; aanzoek, huwelijksaanzoek.

wer'den, unv. (f.) (du wirst, er wirst; ward u. wurde; wurde; werde! geworden u. worden) = worden, geworden; zullen; er wird noch = hij komt er wel; der Kranke wird nicht wieder = wordt niet beter; wird's bald! = gebeurt 't haast! - zal 't of niet! - maak wat voort! was ist aus ihm geworden? = wat is er van hem geworden? - aus ihm wird nichts = van hem komt niets terecht; daraus wird nichts = daar komt niets van, dat wordt niets; es soll ihn w. = hij zal 't hebben of (deftiger) 't zal hem worden; das wurde ihm zum Lohn = dat kreeg hij (gewerd hem) tot of als loon; zu Zeit w. = ten deel of te beurt vallen; das Kind wird zum Manne = wordt een man; er wurde mir zum Retter = hij werd mijn (mij een) redder; der Wald wurde ihnen zum Tempel = werd hun een tempel; zu Staub, Stein, Eis w. = (tot) stof, steen, ijs worden; mir wird schlecht, übel = ik word naar, misselijk; wie wird mir? = hoe heb ik 't? - wat gebeurt er met mij? die Zeit wird mir lang = valt mij lang; die Arbeit wurde ihm schwer = viel hem moeilijk; er wird loben = hij zal prijzen; er wird gelobt = hij wordt geprezen; er ist gelobt worden = hij is geprezen; das ist noch im W. = dat is nog in (zijn) wording; zie ook: einig, fertig, habhaft, tunc, Wasser.

Wer'der, m. -s, - = riviereiland; waard (ingedijkt land langs een rivier), oeverland.

Wer'dergewehr, f. = Werdergeweer.

wer'ten, ft. (h.) (du wirfst, er wirft; warf; wërste; wirf! geworfen) = werpen, gooien, smijten, slingeren; einen etw. an den Kopf w. = iem. iets naar 't hoofd werpen, gooien; einen aus dem Hause, aus der Tür od. zum Hause, zur Tür hinaus w. = iem. 't huis, de deur uit werpen, gooien; Galten w. = in plooiën vallen, plooiën maken, vormen; sich einen um den Hals, zu Füßen w. = iem. om den hals, te voet vallen; sich vor einem auf die Kniee w. = voor iem. op de knieën vallen; sich auf's Pferd w. = te paard springen; er hat sich auf die Malerei geworfen = hij is zijn geluk (of zijn krachten) in de schilderkunst gaan beproeven; zie ook. Brust, Stute, Raich, Topf, Zeug.

I. **Wer't**, m. -(e)s, -e = schering, keten, ketting.

II. **Wer't**, f. -(e)s, -e; **Wer't**, w. -, -en;

Wer'te, w. -, -u = werf, scheepstimmer-werf, helling, kielplaats.

Werg, f. -(e)s = werk (uitgeplozen vlas of hennep om te breeuwen); sie hat W. an ihrem Hofen od. an der Kunstel = zij heeft nog wat op haar kerfstok of zij heeft wat te doen.

[**Wer'geld**, f. = weergeld.]

Werk, f. -(e)s, --e = werk (nl. wat men tot stand brengt), ook: (boek)werk; (vesting)-werk; werk (in uurwerken, machines); smederij, fabriek; ein gutes, frommes W. = een

goed, vroom werk; die Werke Gottes = de werken Gods; das W. eines Augenblicks = 't werk van een oogenblik; ein profaisches, poetisches, theologisches W. = een prozaisch, poëtisch, theologisch werk; Hand an's W. legen = de hand aan 't werk slaan; es ist etw. im W. = er is wat gaande, er broeit wat; ins W. setzen, ook richten = in 't werk stellen; zweckmäßig, ehrlich zu Werke gehen = doelmatig, eerlijk te werk gaan; das W. lobt den Meister = de meester heeft eer van zijn werk of den meester kent men aan zijn werk.

Werk'bank, w. = werkbank. **Werk'tag**, zie Werktag. **Werk'führer**, m. = meesterknecht, werkbaas.

Werk'heiliger, m.; -holz, f.; -leute, Pl. = werk|heilige; -hout; -lieden.

Werk'meister, m.; -statt (-stätte), w. = werk|baas (ook: opzichter in een fabriek, meesterknecht); -plaats.

Werk'stein, m. = hardsteen, arduinstein.

Werk'stelle, w. = werkplaats. **werk'stellig** machen = te weeg brengen, bewerkstelligen.

Werk'stuhl, m.; -tag, m. = werk|stoel (of: weefstoel, getouw); -dag.

werk'tags = door de week, op werkdagen.

Werk'tagsrod, m. = daagsche jas. **werk'tätig** = werkdadig, krachtdadig, werkzaam.

Werk'tisch, m.; -zeug, f. = werk|bank (of: -tafel); -tuig (of: gereedschap).

Wermut, m. -(e)s = absint; alsem, bitterheid, zielsverdriet. **Wermut'beker**, m. = alsembeker, -kelk: lijdensbeker. **Wermut'ertraft**, m. = alsemalftreksel. **Wermut'stropfen**, m. = alsemdruppel: een bittere

Werre, w. -, -n = veenmol. [ervaring.

Werrig, zie Werg.

Werrit, w. -, -e; **Werrite**, w. -, -n = werst (Russ. afstandsmaat = 1067,1 M.); 80 Werrit = 80 werst.

werr = waard, geschat, geacht, dierbaar; waard, waardig; einen lieb und w. halten = veel van iem. houden; es ist der Beachtung w. = 't is waard opgemerkt te worden of dat men er op let; das ist nicht der Rede w. = niet waard om er over te spreken; es ist der Mühe w. = de moeite waard; die Tat ist aller Ehren w. = is achtenswaardig of dat is een eervolle daad; er ist feinen Ehrig Butler w. = hij is geen schot kruit waard; das (beffen) ist er nicht w. = hij is niet waard, dat hij 't krijgt, of dat men 't voor hem doet; der Hund ist das Geld nicht w. = is dat geld niet waard.

I. **Wert**, m. -(e)s, -e = waarde; prijs; W. auf etw. legen = waarde aan iets hechten, prijs op iets stellen.

II. **Wert**, zie Werder.

Wert'achtung, w. = (hoog)achting. **Wert'angabe**, w. = aangifte of opgave van de waarde. **Wert'bestimmung**, w. = waarde-bepaling. **Wert'brief**, m. = brief met gelds-waarde, aangeteekende brief. [wer'ten, fhm. (h.) = schatten, waardeeren, waardig keuren].

wert'los = waardeloos, onbeduidend, nietig.

Wert'losigkeit, w. = waardeloosheid, nietigheid.

Werr'papier, f. = waardepapier.

Werr'sachen, Pl. = voorwerpen van waarde.

werr'schähen, fhm. (h.) = schatten, achten, hoogachten. **Werr'schätzung**, w. = waar-deering. **werr'voll** = kostbaar, waardevol.

Werr'wolf, m. = weerwolf.

wes (= wessen, Gen. van wer of van was) = waarvan, waarover, welks; zie Wers en Wund.

Wezen, f. —s, — = bestaan; wezen (*tegenst.* schijn), werkelijkheid, natuur, aard, manier van doen, gedrag, schepsel, ding; [verblijft, verblijfplaats, goed, bezitting]; sein **W.** treiben = huishouden, spektakel maken, den baas spelen; hier treiben die Gespenster ihr **W.** = hier waren spoken rond: Rauch ist alles irdische **W.** = alle aardsche doen en laten; viel Wezens bon etw. machen = veel drukte (ophef) van iets maken; sein **W.** gefällt mir nicht = zijn manier van doen bevalt mij niet; das gemeine **W.** = 't gemeene best, de Staat; das böse **W.** = de vallende ziekte.

Wezenheit, w. = bestaanseenheid, consubstantialiteit. **wezenhaft** = werkelijk bestaande. **Wezenheit**, w. — = wezenheid, werkelijkheid, kern van 't bestaan; wezen, ding. **Wezenleer**, w. = wezenleer, wezenkunde, leer van 't zijn, entologie. **wezenlos** = onwerkelijk, ijdel, denkbeeldig. **Wezenreich**, f. = rijk der wezens, der schepselen. **Wezenreihe**, w. = reeks van wezens.

wezenlich = werkelijk, hoofdzakelijk, belangrijk, eigenlijk, 't wezen van de zaak betreffende, essentieel; ein wezenlicher Unterschied = een essentieel verschil; ein wezenlicher Schaden = een belangrijk verlies; die Idee des Königtums wurde dadurch w. erschüttert = in den grond geschokt; im wezenlichen = in (de) hoofdzak.

Wezer, w. = Wezer. **Wezergebirge**, f. = Wezergebergte.

weshalb, **weshalv** = waarom, om welke reden, weshalve.

Wezir, zie Wezier.

Wezpe, w. —, —n = wesp. **Wezpenneest**, f. = wespennest; in ein **W.** geraten, stehen, greifen = zijn hand in een wespennest steken. **Wezpenstich**, m. = wespensteek.

wesh, zie wesh.

weszen, (*Gen. van wer of van was*) = wiens, waarvan, waarover.

West, m. —(e)s = westenwind, westen.

Westafrika, f. = West-Afrika. **Westafien**, f. = West-Azië. **Westdeutschland**, f. = West-Duitsland.

Weste, w. —, —it = vost; eine alte **W.** = een oude geschiedenis.

Westen, m. —s = Westen; nach **W.** = naar 't Westen. **Westende**, f. = Westeinde.

Westentafel, w. = vestzak.

Westfale, m. —n, —it = Westfaler. **Westfalen**, f. = Westfalen. **westfälisch** = Westfaalsch.

Westgegend, w. = westelijke streek. **Westgote**, m. = Westgot. **westgotisch** = Westgotisch. **Westgrenze**, m. = westgrens, westergrens, westelijke grens. **Westindien**, f. = West-Indië. **westindisch** = Westindisch.

Westküste, w. = westkust. **westlich** = westelijk; w. von **W.** = westelijk van A.

Westmannland, f. = Westermannland (oude provincie van Zweden). **Westnordwest**, m. = westnoordwest. **Westpreußen**, f. = West-Pruisen. **westpreußisch** = Westpruisisch.

weströmisch = Westromeinsch. **Westseite**, w. = westzijde. **Westwärts**, m. = west-zuidwest. **Westteil**, m. = westelijk deel. **westwärts** = westwaarts. **Westwind**, m. = Westenwind.

weswegen = waarom, om welke reden.

wett = gelijk, quitte; etw. w. machen = iets veroffenen, goedmaken; betaald zetten.

Wettbewerb, m. —(e)s = concurrentie; wedstrijd, concours.

Wette, w. —, —n = weddenschap; eine **W.** eingehen = een weddenschap aangaan; was gilt die **W.**? = waarom gewed? um die **W.** streiten = om 't hardst, om strijd schreeuwen.

Wett-eifer, m. = wedijver, najver. **Wett-eiferer**, m. = mededinger, concurrent.

wett-eifern, fchw. (h.) = wedijveren. **wetten**, fchw. (h.) = wedden, verwedden; mit einem um etw. w. = met iem. om iets wedden; was w. Sie? = wat verwed je? ich wette meinen Kopf darauf = ik verwed er mijn hoofd op; so haben wir nicht gemettet = zoo was 't niet bedoeld of: zoo zijn we niet getrouwd.

I. **Wetter**, m. —s, — = wedder.

II. **Wetter**, f. —s, — = weder, weer; onweer, stormweer; (in mijnen) lucht(gesteldheid); wie das **W.** = als de bliksem; alle **W.**! = blikslagers! drommels! fchlagenbes **W.** = ontvlambaar gas (in de mijn); um gut **W.** bitten = toegevendheid verzoeken. **Wetterbaum**, m. = weerwolk (lange, lichte wolk), windboom. **Wetterbeobachter**, m. = weerkundige, meteoroloog. **Wetterbeobachtung**, w. = weerkundige waarneming. **Wetterdach**, f. = afdak, luifel. **Wetterdirne**, w. = weergaasche meid. **Wetterfaue**, w. = windwijzer.

Wetterglas, f.; -hahn, m.; -häuschen, f.; -kunde, w. = weer|glas (of: barometer); -haan; -huisje; -kunde.

wetterlaunisch = wispelturig, grillig, onbestendig, ongedurig. **Wetterläuten**, f. = luiden tijdens 't onweer. **wetterleuchten**, fchw. (h.) = weerlichten.

Wetterleuchten, f.; -loch, f.; -männchen, f. = weer|licht; -hoek (waar 't slechte weer vandaan komt); -mannelje, (in 't weerhuisje).

Wettermaschine, m. = ventilator, luchtververscher. **wettern**, fchw. (h.) = onweeren; vloeken, razen, donderen, bliksemen. **Wetterprophet**, m. = weerprofeet. **Wetterstacht**, m. = versche-luchtgang (in de mijn). **Wetterstaden**, m. = onweer- of stormshade.

Wetterseide, w. = weergrens, meteorologische grens. **Wetterseite**, w. = wind- of regenkant. **Wetterstange**, w. = bliksem-aanleider. **Wetterstein**, m. = pijlsteen, dondersteen, belemniet. **Wetterstrahl**, m. = bliksemstraal. **Wetterveränderung**, w. od.

wetwchsel, m. = weersverandering. **wetterwendisch** = wispelturig, grillig, onbestendig, ongedurig. **Wetterwinkel**, m., zie Wetterloch.

Wetterwolke, w. = onweerswolk. **Wetterzeichen**, f. = meteorologisch teeken.

Wettkämpf, m.; -kämpfer, m.; -lauf, m.; -läufer, m. = wed|strijd; -strijder; -loop; -looper.

Wettrennen, f.; -renner, m.; -strei, m. = wed|ren; -renner (of: renpaard); -strijd (of: -lijver).

wettmachen, zie wett.

wetzen, fchw. (h.) = wetten, slijpen, scherp maken; wesse du hier deinen Schnabel nicht = bemoei je niet met dingen, die je niet aangaan.

Wetstahl, m.; -stein, m. = wet|staal; -steen. **W. G. of Wgd.** = Wetsfelgeld.

Whig (spr.: *oesh*), m. —s, —s = Whig (*Eng. partijnaam voor een liberaal*).

Whisky (spr.: *oeshki*), m. —(e)s = whiskey; (Iersche brandewijn; sjees).

Wißft, f. —(e)s = whist; **Wißft** fpielen = whisten.
Wißft farten, **Wißft**; **Wißft** parte, w.; **Wißft** fpiel, f. = whistkaarten; -partij; -spel.

Wißft, m.: (stud.) in vollem **Wißft**. = in volle staatsie, in groot toilet. **Wißft** bürtte, w. = boenborstel, schoenborstel. **Wißft** te, w. — = was, boenwas, schoensmeer; smeer, slaag, klappen. **Wißft** fen, fchw. (h.) = (schoenen) poetsen; (vloer) boenen (met was), wrijven; afranselen. **Wißft** fer, m. —s, — = poetser.

Wißft fier (spr.: *wikstie*) = (stud.) poetser.
Wißft fappen, m. = poets-, boen-, wrijfslap.
Wißft, m. —(e)s, —e = wicht, wezen, schepsel, ellendeling; ook: kerel, snaak; armer **Wißft**. = arme drommel. **Wißft** telmännchen, f. = dwerg, aardmannetje, kobold. **Wißft** telzopf, zie *Wißft* telzopf.

Wißft tign = gewichtig, van betekenis, van belang, van gewicht; w. tun = gewichtig doen, voor-naam doen, zich aanstellen, pochen. **Wißft** tignheit, w. — = gewicht, belang. **Wißft** tigntuer, m. = gewichtig mensch; iem. die van alles een zaak van gewicht maakt, aansteller. **Wißft** tigntueri, w. — = gewichtigheid, aanstellerij.

Wißft te, w. —, —n = wikke, wik; e's ijt in die **Wißft** en gegangen = 't is weg geraakt.

Wißft fel, m. —s, — = kluwen (garen), rol, rolletje (tabak), knot (wol); papier (om iets op te wikkelen), papillottenpapier, papillot; luier, luur; opgerold haar; einen beim **Wißft** frigen = iem. te pakken krijgen, bij de luren pakken. **Wißft** felblatt, f. = dekblad (van een sigaar). **Wißft** felbran, w. = baker. **Wißft** felkind, f. = bakerkind. **Wißft** feln, fchw. (h.) = wikkelen, inwikkelen; ein Kind w. = een kind inpakken, inbakken; Zitrn, Garn w. = garen op (een kluwen) winden; die Haare w. = papillotten in 't haar doen; (sigaren) rollen, maken; etw. in ein Papier w. = in een papier wikkelen, rollen, doen; man kann ihn, er läßt sich um den Finger w. = om den vinger winden; sich w. in seinen Mantel = zich in zijn mantel wikkelen, rollen; sich aus einer Sache w. = zich uit iets werken, redden. **Wißft** felhuppe, m. = bakerkindje, popje in de luren. **Wißft** felkuch, f. = luur, luier. **Wißft** felzeug, f. = kindergoed, luiers. **Wißft** fer, m. —s, — = sigarenmaker.

Wißft der, m. —s, — = ram, hamel, weer.
Wißft der fchiff, f. = ramtorenschip, ramschip.
Wißft der mit Acc. = tegen; in strijd met; w. das Gebot, Erwarten, besseres Wissen = tegen 't gebod, verwachting, beter weten; für ober w. = vóór of tegen; das Für und (das) **Wißft**. = 't vóór en tegen.

[**Wißft** der bellig, **Wißft** der borstig = onwillig, weerbarstig.]

Wißft der chrift, m. = antichrist. **Wißft** der chriftlich = antichristelijk.

Wißft der druck, m. = tegendruk, reactie.
Wißft der fahren, ft. (f.) = wederva'ren, overkómen, gebeuren; mir **Wißft** fährt eine große Ehre = mij overkomt, wedervaart, gebeurt een groote eer; mij wordt ... aangedaan.

Wißft der gefeklich = onwettig, strijdig met de wet. **Wißft** der haariq = weerspannig, baloorig, koppig, onwillig.

Wißft der haften, m. = weerhaak, **Wißft** der haftig = met weerhakken.

Wißft der hall, m. = weerklank, weergalm, echo. **Wißft** der hallen, fchw. (h.) = weerklínken, weergal'men.

Wißft der halt, m. —(e)s = vasthou, houvast, steun, tegendruk, tegenstand. **Wißft** der haften, ft. (h.) = tegenhouden, steunen, weerstand bieden.

Wißft der lager, f. = steun (onder bogen), steunpunt, steunpilaar, steunmuur.

Wißft der legbar = weerlegbaar. **Wißft** der legen, fchw. (h.) = weerleggen. **Wißft** der leglich = weerlegbaar. **Wißft** der legung, w. —, —en = weerlegging.

Wißft der lich = akelig, naar, misselijk, walgelijk; [vijandig]. **Wißft** der lichheit, w. — = akeligheid enz.

Wißft der n, fchw. (h.) = tegenstaan, walging opwekken.

Wißft der natürlích = tegennatuurlijk, onnatuurlijk.

Wißft der part, m. —(e)s = tegenpartij, tegenstander; tegendeel; **Wißft** der haften = zich verzetten.

Wißft der prall, m. = weerstuit, weerslag, terugkaatsing, **Wißft** der prallen, fchw. (f.) = terugstuiten, terugkaatsen, weerkaatsen.

Wißft der rra'ten, ft. (h.) = ontraden, afraden.

Wißft der rechtlich = onrechtmatig, wederrechtelijk, onwettig. **Wißft** der rechtlichheit, w. = wederrechtelijk.

Wißft der rede, w. = tegenspraak. **Wißft** der reden, fchw. (h.) = tegenspreken.

Wißft der reiff, m. —cs, —e = schoft (van een paard).

Wißft der ruf, m. = herroeping, terugneming. **Wißft** der rufen, ft. (h.) = (een bevel) herroepen; (een beschuldiging, een belediging e. d.) terugnemen; (een bericht) tegenspreken. **Wißft** der ruflich = herroepbaar, te herroepen, terug te nemen. **Wißft** der rufung, w. = herroeping.

Wißft der staher, m. —s, — = tegenstander, tegenpartij.

Wißft der schall, m. = weergalm, weerklank, echo. **Wißft** der schallen, fchw. (h.) = weerklínken, weergalmen.

Wißft der schein, m. = weerschijn, weerglans. **Wißft** der schein, ft. (h.) = weerschijnen, weerkaatsen.

Wißft der see, w. = branding.

Wißft der fetzen sich, fchw. (h.) = zich verzetten; sich gegen einen od. sich einem w. = zich tegen iem. verzetten. **Wißft** der fetzlich = weerspannig, oproerig, weerbarstig. **Wißft** der fetzlichheit, w. —, —en = weerspannigheid, oproerigheid, verzet. **Wißft** der fetzung, w. —, —en = weerspannigheid, weer- of tegenstand, 't in-verzetkómen, weerstaan.

[**Wißft** der finnt, m. = tegenovergestelde meening, dwaze meening.] **Wißft** der finntig = onzinnig, belachelijk, dwaas.

Wißft der spenstig = weerspannig, oproerig, onwillig, weerbarstig. **Wißft** der spenstigkeit, w. — = weerspannigheid enz.

Wißft der spiegelin, fchw. (h.) = weerspiegelen, weerkaatsen.

Wißft der spiel, f. = tegendeel; einem das **Wißft**. haften = zich tegenover iem. stellen, iem. bestrijden.

Wißft der sprechen, ft. (h.) einem = tegenspreken; darin muß ich Ihnen w. = dat moet ik U betwisten of daarin moet ik U tegenspreken; das widerspricht meinem Vorhaben = dat is in tegenspraak, in strijd met mijn plan. **Wißft** der sprechend = elkaar tegensprekend, tegensrijdig; auf widersprechende Art = op tegensrijdige wijze. **Wißft** der sprecher, m. = tegen-

spreker. **Widerpruch**, m. = tegenspraak; tegenstand, verzet, protest; tegenstrijdigheid, contrast; auf **W.** stoßen = op tegenspraak, verzet stuiten; er erhob seinen **W.** = hij maakte geen bezwaar, verzette zich niet, teekende geen protest aan; das steht im **W.** mit... = dat is in tegenspraak, in strijd met... **Widerpruchsgeist**, m. = geest van tegenspraak.

Widerstand, m. = tegenstand, weerstand, verzet; **W.** leisten = tegenstand, weerstand bieden. **Widerstandsfähig** = in staat zich te verzetten of weerstand te bieden. **Widerstandsfähigkeit**, w. = weerstandsvermogen. **Widerstandskraft**, w. = kracht van verzet. **Widerstandlos** = weerloos, zonder tegenstand.

Widerstehen, unr. (h.) = weerstaan, zich verzetten tegen; tegenstaan; der Versuchung w. = de verleiding weerstaan; diese Speise widersteht mir = staat me tegen.

Widerstoh, m. = tegenstoot.

Widerstrahlen, schw. (h.) = terugstralen, terugkaatsen.

Widerstreben, schw. (h.): einem = weerstreven, weerstaan; das widerstrebt meinem Gefühl = dat strijdt met mijn gevoel; etw. widerstrebt mir = staat me tegen. **Widerstreben**, f. = weerstreven, tegenstand, verzet, tegenzin, weerzin.

Widerstreit, m. = strijd, tegenstrijd. **Widerstreiten**, ft. (h.): einem Dinge = in strijd zijn met, stuitend zijn voor.

Widerstrom, m. = tegenstroom.

Widerton, m. —(e)s, —e = Venushaar (een plant).

Widernützig = onaangenaam, lastig, hinderlijk; naar, akelig, vies, walgelijk; [tegenstrijdig, tegenovergesteld, weerstrevend, vijandig]; das ist mir w. = staat me tegen. **Widernützigkeit**, w. —, —en = wederwaardigheid, moeilijkheid; viesheid, walgelijkheid.

Widerwille, m. = tegenzin, afkeer, afschuw, hekel. **Widerwillig** = onwillig, tegen zijn wil.

Widerwind, m. = tegenwind.

Widmen (schw. (h.)) = wijden, opdragen; (einem ein Buch) opdragen; sich seinem Berufe w. = zich aan zijn beroep wijden. **Widmer**, m. —s, — = opdrager. **Widmung**, w. —, —en; **Widmungsschrift**, w. = opdracht.

Widrig = tegengesteld, tegenovergesteld, vijandig; naar, akelig, weezinwekkend; widriger Wind = tegenwind; widriges Schicksal = ongunstig lot, hard lot. **Widrigfalls** = in 't tegenovergestelde geval, anders, zoo niet.

Widrigkeit, w. —, —en = onaangenaamheid; walgelijkheid.

wie = hoe, wat! zooals; als, toen; [als 't ware]; w. schön ist sie! od. w. schön sie ist! = hoe mooi is ze! wat is ze mooi! wie beliebt? = wat blief? w. hoch spielen wir? = hoe hoog of wat spelen we? w. kommt es, daß... = hoe komt 't, dat...; w. ... als; er behandelt mich w. einen Fremden = hij behandelt mij als...; w. gesagt = zooals ik gezegd heb; wie man sagt = zooals of naar men zegt; w. du mir, so ich dir = leer om leer; dem sei, w. ihm wolfe od. w. dem auch sei = hoe dat ook zij; w. er das sieht, ruft er... = als hij dat ziet...; w. ich die Nieder machte, da war ich... = toen ik... **Wiebel**, m. —s, — kalender, korenworm.

wiebeln, schw. (h.) = wriemelen, krielen; stoppen, mazen.

[**Wiehe**, m. —es, —n = pluksel].

Wiede, w. —, —n = (wilgen)twijg, teen.

Wiedehopf, m. —(e)s, —e = hop, hoppe.

wieder = weder, weer, weerom, nog eens terug; hin und w. = nu en dan, af en toe. Voor de samenstellingen met **wieder**, die hier niet opgenomen zijn, vergelijk men de grondwoorden.

Wiederabdruck, m. = herdruk, nieuwe afdruk.

wiederabdrucken, schw. (h.); —feuern, schw. (h.); —geben, ft. (h.) = weer afdrukken; w. abvuren; w. abgeben.

wiederabfagen, schw. (h.) = afzeggen, afstellen. **wiederabschreiben**, ft. (h.) = weer af- of overschrijven. **wiederabtreten**, ft. (h.) = weer afstaan.

wiederanfängen, **wiederanfassen** zc., zie wieder anfangen, wieder anfassen zc.

Wiederanstellung, w. = wederaanstelling.

wiederaufbauen, **wiederaufblühen** zc., zie wieder aufbauen, wieder aufblühen.

Wiederaufblühen, f. = wederopbloeien, herleving, wedergeboorte, renaissance.

Wiederaufführung, w. = wederopvoering, herhaalde opvoering, reprise.

Wiederaufleben, f. = herleving, renaissance.

Wiederaufnahme, w. = wederopneming, hervatting.

Wiederaufrichtung, w. = wederoprichting.

Wiederaufwachen, f. = ontwaken.

Wiederbruch, m. = ('t) wederuitbreken, hernieuwing.

wieerbauen, schw. (h.) = herbouwen.

wieerbekommen, ft. (h.) = weer-, weerom-, terug-, herkrijgen.

Wiederbelebung, w. = herleving, weer-in-'t leven roepen. **Wiederbelebungsbefuch**, m. = poging om te doen herleven, poging om de levensgeesten weer op te wekken.

wieerbbringen, unr. (h.) = weer-, terug-brengen.

Wiederdruck, m. = herdruk, nieuwe druk.

wiedereinbringen, **wiedereinführen**, zie wieder einbringen, wieder einführen.

Wiedereinführung, w. = wederinvoering.

Wiedereinlösung, w. = inlossing.

Wiedereinnahme, w. = herneming, herovering. **wiedereinnehmen**, ft. (h.) = hernemen, heroveren.

Wiedereinrichtung, w. = herstel, nieuwe inrichting.

wiedereinrichten, schw. (h.) = herschepen.

Wiedereinrichtung, w. = herschepping.

wiedereinsetzen, schw. (h.) = herstellen (in zijn vroegeren toestand, in 't bezit van iets, in een ambt). **Wiedereinsetzung**, w. = herstel.

Wiedereintritt, m. = 't weder (of opnieuw) in (dienst) treden, hervatting; herhaling.

wieerberrhalten, ft. (h.) = herkrijgen.

Wiedererinnerung, w. = herinnering.

wieerbereennen unr. (h.) = herkennen.

Wiedererkennung, w. = herkenning.

wiebererlangen, schw. (h.) = herkrijgen.

Wiedererlangung, w. = herkrijging.

wiebererobern, schw. (h.) = heroveren.

Wiedereroberung, w. = herovering.

wiebereröffnen, schw. (h.) = heropenen.

Wiedereröffnung, w. = heropening.

Wiedererscheinung, w. = wederverschijning.

wieberersetzen, schw. (h.) = vergoeden, teruggeven. **Wiedererzëhung**, w. = vergoeding, teruggave.

wiedererfatten, zie wedererfegen. **Wiedererstattung**, zie Wiedererfegung.

wiedererwachen fchw. (h.) = ontwaken.

wiedererwählen fchw. (h.) = herkiezen,

wiedererwischen fchw. (h.) = terugpakken, weer pakken.

wiedererzählen fchw. (h.) = weer vertellen, oververtellen.

wiedererzeugen fchw. (h.) = we(d)er opwekken, opnieuw voortbrengen.

wiedererfinden ft. (h.) = weervinden, terugvinden, hervinden.

Wiedergabe, w. = wedergave, teruggave. **wiedergeben**, ft. (h.) = we(d)ergeven, teruggeven, vergoeden.

Wiedergeburt, w. = wedergeboorte.

wiedergewinnen, ft. (h.) = terugwinnen,

wiederherstellbar = herstelbaar. **wiederherstellen** fchw. (h.) = herstellen, genezen, beter maken; restaureeren. **Wiederhersteller**, m. -s, - = hersteller. **Wiederherstellung**, w. = herstelling, herstel; restauratie.

wiederholen fchw. (h.) = we(d)er halen, terughalen. **wiederholen** fchw. (h.) = herhalen; zu wiederholten Malen = **wiederholentlich** = herhaalde malen, herhaaldelijk, telkens weer. **Wiederholung**, w. -en = herhaling. im **Wiederholungsfall** = als 't zich mocht herhalen, als 't weer mocht gebeuren of voorkomen, in geval van herhaling. **Wiederholungszeichen**, f. = herhalingssteeken.

wiederkaufen fchw. (h.) = herkauwen; herhalen, zaniken, telkens op ('t zelfde) terugkomen. **Wiederkäufer**, m. -s, - = herkauwend dier, herkauwer; zeurder.

Wiederkauf, m. = terugkoop, herkoop.

wiederkäufen fchw. (h.) = terugkopen, herkopen. **Wiederkäufrecht**, f. = recht van terugkoop, van wederinkoop.

Wiederkehr, w. - = terugkeer, terugkomst.

wiederkehren fchw. (h.) = terugkeeren, terugkomen, weeromkomen; zich herhalen.

wiederkommen, ft. (h.) = weeromkomen, terugkomen. **Wiederkunft**, w. - = terugkomst, terugkeer.

Wiedernahme, w. - = terugneming, her-neming. **wiedernehmen**, ft. (h.) = terug-, weeromnemen.

wiederrufen, ft. (h.) = weerom roepen, nogeens roepen, terugroepen.

wiederfagen fchw. (h.) = overzeggen, overbrengen.

wiederfameln fchw. (h.) = weer verzamelen, herzamelen.

wiederfchaffen fchw. (h.) = terugbezorgen, terugbrengen.

wiederfchelten, ft. (h.); **wiederfchimpfen** fchw. (h.) = terug-, weeromfchelden.

Wiederfchlag, m. = terugslag, slag weerom.

wiederfchlagen, ft. (h.) = weeromslaan, terugslaan.

wiederfehen, ft. (h.) = weerzien, terugzien; auf W. = tot weerziens.

wiederfuchen fchw. (h.) = weeromzoeken, terugzoeken.

Wiedertaufe, w. = wederdoop. **wiedertäufen** fchw. (h.) = wederdoopen. **Wiedertäufer**, m. = wederdooper, anabaptist.

wiedertönen fchw. (h.) = weerklinken, terugklinken, terugkaatsen.

wiedertun, unr. (h.) = weerdoen.

wiedertun = opnieuw, nogeens, anderzijds, van een anderen kant, op mijn (zijn enz.) beurt.

wiederbereinigen fchw. (h.) = hereenigen, weder vereenigen. **Wiederbereinigung**, w. = hereeniging.

wiederbergelten, ft. (h.) = vergelden, wedervergeldden, terugbetalen, betaald zetten.

Wiederbergeltung, w. = wedervergelding.

Wiederverkauf, m. = weerverkoop. **wiederverkaufen** fchw. (h.) = weerverkopen.

Wiederverkäufer, m. = weerverkooper.

wiedervermieten fchw. (h.) = weerverhuren, onderverhuren. **Wiedervermieter**, m. = weerverhuurder, onderverhuurder.

Wiederwahl, m. = herkiezing. **wiederwählbar** = herkiesbaar. **Wiederwählbarkeit**, w. = herkiesbaarheid. **wiederwählen** fchw. (h.) = herkiezen.

wiefern, zie wiebeln.

Wiege, w. -, -n = wieg; bakermat, geboortegrond; von der W. an = van de wieg af, van jongs af; das ist ihm auch nicht an der W. gelungen worden = wie had dat gedacht!

Wiegetrau, w. = wiegster.

Wiegenmesser, f. = slagershakmes.

I. **wiegen** fchw. (h.) = wiegen, wiegelen, schommelen; den Kopf w. = 't hoofd schudden.

sich w. = zich wiegen, wiegelen; gerotegt = ervaren, doorkneed, geslepen.

II. **wiegen**, ft. (h.) (ich wiege; wog; wöge; wiege! gewogen) = wegen; diese Gründe w. fchwer = deze redenen zijn gewichtig.

Wiegengebinde, f. = geboortegeschenk.

Wiegenband, f.; **wiegen**, m.; **wiegen**, f.; **wiegen**, w. = wiegeband (of: -koord, -touw); -kap; -poot (of: -voet, -onderstel); -sprei.

Wiegenfest, f. = geboortefeest. **Wiegenfest**, f. = bakerfooi. **Wiegenforb**, m. = kleine wieg, kindermant.

Wiegenlied, f.; **wiegen**, f. = wiege-lied; -kleed.

Wiegenpferd, f. = hobbelpaard. **Wiegenstuhl**, m. = schommelstoel.

Wieger, m. -s, - = weger.

wiehern fchw. (h.) = hinniken; schaterlachen, schateren; wiehendes Gelfächter = schaterend gelach.

Wief, w. -, -en = kleine baai, bocht.

Wiefe, w. -, -n = pluksel.

Wiemer, m. -s, - = stang, stok (om 't rookvleesch aan te hangen); (kippen)rek.

Wien, f. = Weenen. **Wiener**, m. -s, - = Weener. **wienerisch** = Weensch.

Wiepe, w. -, -n = bosje stroo; rozebottel.

Wiesbaden, f. = Wiesbaden.

Wiesbaum, m. = weesboom (op hooiwagens)].

Wiese, w. -, -n = weide, gras- of hooiland.

Wiesel, f. -s, - = wezel.

Wiesensbau, m.; **wiesens**, w.; **wiesens**, w. = weidebouw; -bloem; -vlakte (of: grasvlakte).

Wiesensfeld, f. = weideveld. **Wiesensgrund**, m. = groen dal, dal met veel grasland; weide in 't dal. **Wiesenshopfen**, m. = wilde hop.

Wiesensklippe, m.; **wiesens**, f. = weideklipper; -land.

Wiesenspad, m. = pad door de weide.

Wiesental, f. = weidedal. **Wiesentauer**, f. = water uit de weiden.

wieso? = hoecoo? hoe dat?

wieten fchw. (h.) = wieden.]

wieviel? = hoeveel? **wievielste**, **wievielste** (der, die, das) = (de, het) hoeveelste.

wiewohl = hoewel, ofschoon, alhoewel.

Wigwam, m. -s, -s = wigwam; Indianenhut.

Wiking, m. -(e)s, -er = wiking, viking

(zeeheld onder de Noormannen.) **Wifingerschiff**, f. = wifingerschip.
Wilajet, f. -s, -s = wilajet (Turksch goevernementsdistrict).
wild = wild: verscheurend, ongetemd, onbeschaafd, woest, razend, dol, schuw, woedend, dertel; **wilber Wein** = wilde wingerd; **ber wilde Jäger** = de wilde Jager (een spookachtig helsch wezen); **wilde Ehe** = vrij huwelijk, natuurlijke echt; **w. wachsen** = wild groeien; in 't wild groeien. **Wild**, f. -(e)s = wild; **wildbraad**; **rotes W.** = rood wild (herten, reeën); **schwarzes W.** = zwart wild (wilde zwijnen); **kleines W.** = klein wild (hazen, konijnen, patrijzen enz.); **hohes W.** = grof wild (wolven, beren).
Wildacker, m. = veld voor wild. **Wildbad**, f. = natuurlijke (warme) bron. **Wildbahn**, m. = wildbaan, jachtveld. **Wildbann**, m. = jachtrecht. **Wildbraten**, m. = gebraden wild. **Wildbret**, f. -s = wild, wildbraad. **wildbretartig** = wildachtig: naar wild ruikend of smakend.
Wildbreihändler, m.; **-dieb**, m. = wildhandelaar; **-dief** (of: strooper).
Wilddieberei, w.; **Wilddiebstahl**, m. = strooperij. **Wildder**, m. = wilde (nl. natuurmensch; iem. die tot geen partij behoort in 't parlement; iem. die examen doet aan een school, waarvan hij geen leerling is). **Wilderei**, w. = strooperij. **Wilderer**, m. -s, - = strooper. **[wildern]**, fhw. (h.) = op jacht gaan; **stroopen**; (f.) = verwilderen]. **Wildfang**, m. -(s) .- fänge = wildzang, wildebras, dertel onbezonnen jongmensch; [gevangen maar nog niet getemd wild dier]. **Wildfestsch**, f. = wild. **wilds fremd** = wildvreemd.
Wildgarten, m. *od.* -gehège, f. = wildpark, wildbaan.
Wildgeruch, m.; **-geschmack**, m.; **-grat**, m. = wildgeur; -smaak; -graaf.
Wildgrube, w. = verborgen kuil (om 't wild te vangen), val, klem. **Wildheit**, w. = wildheid, onbeschaafdheid, woestheid, dertelheid, schuwheid. **Wildhüter**, m. = jachtopzichter. **Wildfalsch**, f. = zeekalf. **Wildleder**, f. = herteleder. **Wildling**, m. -(e)s -e = wildeling, wilde stam (van vruchtboomen); woesteling. **Wildmeister**, m. = jachtmeester, opzichter. **Wildnis**, w. -, -je = wildernis, woestenij. **Wildoof**, f. = wild ooft. **Wildpark**, m. = wildpark, -baan. **Wildpret**, *zie* Wildbret. **Wildrecht**, f. = jagerrecht (van de honden en valken). **wildreich** = wildrijk. **Wildruf**, m. = geroep, geschreeuw van 't wild; lokroep. **Wildschaden**, m. = schade door 't wild veroorzaakt. **Wildschür**, w. = wolfspeel. **Wildschüsse**, m. = strooper. **Wildschwein**, m. = wild zwijn, ever. **Wildschweinskopf**, m. = wildzwijnskop. **Wildspur**, w. = spoor van 't wild. **Wildstand**, m. = staat van 't wild, hoeveelheden wild.
wildzen, fhw. (h.) = koken, razen, wild worden.
Wilhelm, m. = Willem. **Wilhelmine**, w. = Wilhelmina, Willemitje.
Willelei, w. = zwakheid, slanwe wil.
Willessen, m. -s = wil, voornemen, plan, zin; wilsbeschikking; **lehter W.** = laatste of uiterste wil, testament; **mit meinem Willen** = met mijn wil of zin; **wider Willen** = mijns, zijns enz.) ondanks; **beim besten Willen** = met den besten wil; **mit dem guten W.** voorlieb

nehmen = den wil voor de daad nemen; **einem den od.** fetten Willen tun = iems. zin doen; **einem zu Willen sein** = iem. ter wille zijn; **um Gottes Willen** = om Godswil; **um des Friedens Willen** = ter wille van de vrede; **um's Himmels Willen** = in 's hemels naam of om 's hemels wil. **wilfenlos** = willoos, willeloos, zwak van wil, besluiteloos. **Willenslosigkeit**, w. = willoosheid, willeloosheid, zwakheid van wil. **willens sein** = van plan zijn, willens zijn.
Willensänderung, w.; **-äußerung**, w.; **-bestimmung**, w. = wilsverandering; -uiting; -bepaling.
Willensfreiheit, w. = vrijheid van wil.
Willenskraft, w. = wilskracht. **Willensmeinung**, w. = wil, zin, believen, goedvinden, goeddenken.
willentlich = opzettelijk, met opzet, expres. **willfahren**, fhw. (h.) **einem in etw.** = iem. in iets ter wille zijn; **einem w.** = iem. iets toestaan, inwilligen; **einer Bitte w.** = een verzoek toestaan, inwilligen. **willfähig** = wilvaardig, gewillig, bereidwillig, goedgunstig. **[willfahren, zie** willfahren]. **Willführung**, w. -, -en = inwilliging. **[willfertig** = wilvaardig]. **willig** = willig, gewillig, gedwee, bereidwillig; **gaarne**; **aus willigem Herzen** = van ganscher harte; **sich zu etw.** **w. finden lassen** = bereid(willig) zijn tot iets. **willigen**, fhw. (h.) in etw. = iets inwilligen, in iets toestemmen. **Willigkeit**, w. = bereidwilligheid, gewilligheid.
Willkomm, m. -s = welkomst, welkom, ontvangst, welkomstgroot, verwelkoming, onthaal. **Willkommbecher**, m. = bokaal, berkemeier, welkom(st)beker. **willkommen** = welkom; **sein Sie w.!** = wees welkom! of **welkom hier!** of **welkom thuis!** **Willkommen**, f. -s = welkomst, welkom, ontvangst, onthaal, welkomstgroot, verwelkoming.
Willkommlied, f.; **-trunt**, m. = welkomstlied; -drunk.
Willkür, w. = willekeur, goeddenken, believen. **Willkürherrschaft**, w. = willekeurige regeering, despotisme, absolutisme. **willkürlich** = willekeurig, eigenmachtig, tyranniek. **Willkürlichkeit**, w. = willekeur, despotisme; willekeurige handeling.
Willpert, f. -s (im Volksmund für) **Wildpret**. **wimmeln**, fhw. (h) = wemelen, krielen, krioelen; **Umeisen w.** = mieren krioelen; **der Boden wimmelt von Umeisen** = de grond wemelt, krioelt van mieren; **es wimmelt von Umeisen** = 't wemelt van mieren.
I. **Wimmer**, m. -s, - = knoest, oest, kwast.
II. **Wimmer**, m. -s, - = wijn(drui)lezer.
III. **Wimmer**, w. -, -n = wijnoogst.
Wimmerer, m. -s, - = jammeraar, janker, griener, pruilr. **wimmern**, fhw. (h.) = zuchten, klagen, jammeren, kermen.
Wimpel, m. -s, - = wimpel. **wimpeln**, fhw. (h.) = wapperen; **den wimpel laten waaien**, in top hebben. **Wimpelstange**, w. *od.* -stoc, m. = wimpelstok. **Wimper**, w. -, -n = wimper, ooghaar; **er zudte nich** mit der W. = hij vertrok geen spier (van zijn gezicht); **mit dem Wimperu zuden** = **wimzern**, fhw. (h.) = kniipogen.
Wind, m. (e)s, -e = wind; **es geht ein harter W.** = het waait hevige; **mit dem Winde** = voor den wind, met den wind mee; **bei W. und Wetter** = in regen en wind, in alle wind

en weer; eine Warnung in den W. schlagen = in den wind slaan; daß ist in den W. geredet = dat is praten in 't honderd of vergeefs gepraat; W. machen = drukte maken, opsnij(d)en, snoeven; er hat W. bekommen, gekriegt = hij heeft er de lucht van gekregen; der W. hat sich gebreht = de wind is gedraaid, ook: de stemming of de toestand is veranderd; er hängt den Mantel nach dem Winde = hij hangt den mantel (de huik) naar den wind; er hat sich den W. um die Nase ziehen lassen = hij is overal in de wereld geweest; einem W. bor-machen = iem. wat wijs maken, een rad voor de oogen draaien.

Wind und weh: mir ist w. = ik gevoel me ellendig, 't hangt me de keel uit.

Windball, m. = windbal, luchtbel. **Windbeutel,** m. = windbui, windzak, windmaker, blaaskaak, snoever; (een gebakje) sneeuwbal.

Windbeutelerei, w. —, —en = windmakerij, grootspraak, snoeverij. **Windbeuteln,** schw. (h.) = windmaken, windbreken, snoeven.

Windblume, w.; -brun, m.; -büchse, w. = windbloem (anemoon); -breuk (of: afge-waaid hout); -roer (of: windbuis).

Winde, w. —, —n = windas, kelderwind, kaapstander, winde, garenwinder, haspel; ook: winde (als plantnaam).

Windel, f. = winde.

Windel, w. —, —n = luier, luur. **Windelband,** f. = band om de luier, om 't pak. **windeln,** schw. (h.) = in 't pak, in de luier doen, inpakken.

windelwech schlagen = bont en blauw slaan, beursch slaan.

I. **win'den,** fl. (h.) (ich winde; wand; wände; winde! gebunder) = winden, wringen; (kransen) vlechten, maken; (garen) winden; (etw. in die Höhe) winden, hijschen; **sich w.** = zich wringen, zich kronkelen; der Weg windet sich durch daß Tal = kronkelt, loopt kronkelend door 't dal.

II. **win'den,** schw. (h.) = waaien; speuren, snuffelen.

Windeseite, w. = snelheid van den wind.

Windfächer, m. = waaier.

Windfahne, w.; -fang, m. = windvane (of: wijzer); -vang (of: ventilator of: lucht-gang in een mijn).

windfret sein = aan lij liggen. **Windfuh,** m. = lichtmis, losbol. **Windhafer,** m. = looze of wilde haver. **Windharfe,** w. = windharp, Aeolusharp. **Windhauch,** m. = wind, adem van den wind, koelte. **Windhege,** w. = wervelwind. **Windhoef,** **Windhuf,** f. = Windhoek (in Duitsch Z.W. Afrika).

Windhose, w.; -hund, m. = windhoos; -hond.

windig = winderig, opgeblazen; luchthartig.

Windig, m. —(e)s, —e = windvlinder. **Windigkeit,** w. — = winderigheid, luchthartigheid.

Windinstrument, f.; -flappe, w.; -koff, w.; -lade, w. = windinstrument; -klep; -kolk; -lade (in een orgel).

Windladen, m. = vensterluik, tochtvenster, buitenblind. **Windloch,** f. = lucht-, trek-gat; tochtgat (in een schoorsteen bijv.); windgat (in een orgel). **Windmacher,** m. = wind-maker, windbreker, pocher. **Windmacherei,** w. —, —en = windmakerij enz.

Windmaschine, w.; -messer, m.; -mouat, m.; -mühle, w. = windmachine (of: lucht-machine); -meter; -maand (Ventose); -molen.

Windmüller, m. = molenaar.

Windöfen, m.; -pöfen, fl.; -röhre, w.; -rofe, w. = windoven; -pokken; -pijp; -roos (of: kompasroos).

Windsbraut, w. = windvlaag, rukwind, windbui, stormwind. **Windschacht,** w. = luchtgang (in een mijn).

Windschaden, m.; -schauer, m. = wind-schade; -vlaag.

windschen = windschuw, bang voor den wind.

windschief = erg scheef, krom, scheefge-groeid. **Windschirm,** m. = windschut, wind-scherm. **windschnell** = windsnel, snel als de wind.

Windsseite, w.; -spiel, f. = windzijde (of: -hoek); -hond.

windstill = windstil, bladstil.

Windsstille, w.; -stoh, m.; -streich, m. = windstille; -vlaag; -streek.

Windsströmung, w. = wind- of luchtstrooming. **Windssturm,** m. = storm, windvlaag.

Windsucht, w. = trommel- of windzucht.

Windung, w. —, —en = winding, kronkeling, kromming; wringing; draad (van een schroef).

Windvogel, m. = zee- of watersnip; vlie-ger. **windwärts** = naar den windkant.

Windzug, m. = tocht, trek.

Wingert, m. —(e)s, —e = wijngaard.

Wingolf, m. —(e)s, —e = „Wijnhalle“, stu-dentenbond. **Wingolfit,** m. —en, —en = lid van den Wingolf.

Wink, m. —(e)s, —e = wenk, teeken, waar-schuwing; W. mit dem Scheunentor, mit dem Laternenpfahl od. mit dem Zaunpfahl = een niet te misvatten wenk.

Winkel, m. —s, — = hoek; rechter, spitzer, stumpfer W. = rechte, scherpe, stompe hoek; (Noordd.) = winkel.

Winkeladvokat, m. = onbevoegd advocaat, beunhaas. **Winkelblatt,** f. = onbeduidend klein blad. **Winkelbüchse,** w. = kleine beurs.

Winkelbogen, m. = boog van een hoek.

Winkellehe, w. = geheim onwettig huwelijk.

winkelförmig = hoekvormig. **Winkelgasse,** w. = achterstraat, slop. **Winkelgassen,** m. = zethaak (van den drukker); mal, winkelhaak. **Winkelgevat,** w., zie Winkellehe.

winkelig = hoekig, krom. **Winkelflamme,** w. = kram. **Winkelfolient,** m. = onbevoegd consulent, onbevoegd adviseur, beunhaas. **Winkelfalter,** m. = zaakwaarnemer, onbevoegd makelaar, beunhaas. **Winkelfaß,** f. = winkelhaak.

Winkelfmesser, m.; -messung, w. = hoek-meter; -meting.

winkelfrecht = rechthoekig. **Winkelscheibe,** w. = graadboog. **Winkelschule,** w. = geheime kroeg, knip. **Winkelschule,** w. = niet gewettigde school. **Winkelsjüge,** fl. = om-wegen, uitvluchten, voorwendsels, draaijerij; W. machen = uitvluchten zoeken, met draai-erij omgaan, een slag om den arm houden.

winklig, zie winkelig.

winken, schw. (h.) = wenken; einem w. (mit den Augen, mit der Hand) = iem. wenken, een teeken geven; einem Beifall w. (= zu-winken) = iem. teekenen van toejuiching ge-ven; einem mit dem Scheunentor, Laternenpfahl od. Zaunpfahl w., zie Wink; daß Glück winkt ihm = 't geluk licht hem toe; einen beifellen, zu sich, in den Garten w. = iem. door een leeken terzijde, bij zich, in den tuin roepen.

Winfelaffe, m. = huilende aap, huiler.

Winfeler, m. -s, - = huiler, janker, klager. **win'feln**, *schw.* (h.) = janken, huilen, klagen. **Winfelstimme**, w. = klagende stem, jankstem.

Wint'er, m. -s, - = winter; int **W.** = in den winter, 's (des) winters; **Wint'ers od. winter's** = 's (des) winters.

Wint'erb'abend, m.; -**anzug**, m.; -**aufenthalt**, m. = winter|avond; -pak; -verblijf.

Wint'erb'edarf, m.; -**futter**, f.; -**garten**, m.; -**gerste**, w. = winter|benoogdheden (*of*: -voorraad); -voer; -tuin; -gerst.

Wint'erb'getreide, f.; -**grün**, f.; -**hafen**, m.; -**hafer**, m. = winter|koren; -groen (groenblijvende planten); -haven (*of*: -laag); -haver.

Wint'erb'haus, f.; -**kälte**, w.; -**kohl**, m. = winter|huis (*ook*: broeikas, serre); -kou(de); -kool (*of*: boerekool).

Wint'erb'korn, f.; -**lager**, f. = winter|koren; -kwartier.

wint'ersich = winterlijk, winterachtig, wintersch, winter...

Wint'erb'lustbarkeit, w.; -**monat**, m. = winter|vermaak (*of*: vermakelijkheid); -maand.

wint'ern, *schw.* (h.): **es wintert** = 't wintert, 'tis winter; (gedurende den winter) verzorgen; **wint'ern der Frost** = wintervorst, vriezende weer; in **wint'ern der Zeit** = in den wintertijd; **das wint'ernde Geseß** = 't overwinterende veld; de besneeuwde velden.

Wint'erb'obst, f.; -**palast**, m.; -**pels**, m. = winter|fruit; -paleis; -pels.

Wint'erb'quartal, f.; -**quartier**, f.; -**rost**, m. = winter|kwartaal; -kwartier; -jas.

Wint'erb'saat, w.; -**schlaf**, m.; -**seite**, m.; -**winterzeher**, m. = wintergraan (al 't te veld staande); -slaap; -zijde (d. i. noordzijde); -jas.

Wint'erbung, w. -, -en = overwintering; verzorging (gedurende den winter).

Wint'erb'bergnügen, f.; -**vorrat**, m.; -**wiezen**, m. = winter|vermaak; -voorraad; -tarwe.

Wint'erb'zeit, w. = wintertijd; **zur W.** = in den wintertijd. **Wint'erb'zeug**, f. = winterstof, -goed, -kleeren.

Wint'erb'zer, m. -s, - = wijngaardenier, wijnbouwer, wijn(druiven)lezer. **Wint'erb'zerlich**, f. = wijnbouwerslied. **Wint'erb'zermeister**, f. = snoei-meis (van den wijngaardenier).

wint'zig = heel klein, gering, nietig, onbeduidend; **ein wint'ziges Männchen** = een nietig kereltje. **Wint'zigheit**, w. - = nietigheid, onbeduidendheid, kleinheid, geringheid.

Wint'fel, m. -s, - = top, kruin (inz. van boomen). **wint'feln**, *schw.* (h.) = toppen, knotten, inkorten; met den top omhoog steken, zich verheffen.

wipp! = wip! **Wipp'chen**, f. -s, - = grap, streek, voor-den-gek-houderij; uitvlucht; **mir machst du keine W.** **vor** = mij houd je niet voor 't lapje. **Wipp'pe**, w. -, -n = wip, [wipgalg]; **auf der W. stehen** = op 't kantje staan, den val nabij zijn. **wipp'pen**, *schw.* (h.) = wippen; *zie ook*: **tippen**. **Wipp'galgen**, m. = wipgalg. **wipp's!** = wip!

wir = wij.

Wir'bel, m. -s, - = draaiing, werveling, dwarreling; (van hartstochten, genoegens) maalstroom, roes; draaikolk; wenteling, kring; roffel (van de trommel); gekwinkelaar (van den leeuwerik); wervel (aan 't geraamte en aan 't raam); schroef (aan snaarinstrumenten); kruin (van 't hoofd); **bum W. bis zur Zehe** = van top tot teen. **Wir'belstein**,

f. = wervelbeen. **wir'belstförmig** = warrelend, dwarrelend, als een wervelwind; wervelvormig. **wir'belsticht**, **wir'belstig** = draaiend; duizelingwekkend, duizelig, draaiend. **Wir'belstnochen**, m. = wervelbeen. **wir'belstlos** = wervelloos. **wir'beln**, *schw.* (h.) = draaien, dwarrelen, warrelen, wervelen; roffelen, een roffel slaan; kwinkeleeren, tielerieren; **der Kopf wirbelt mir** = mijn hoofd duizelt, draait.

Wir'belstfäule, w.; -**tier**, f.; -**wind**, m. = wervel|kolom; -dier; -wind (*of*: dwarrelwind).

wir'ten, *schw.* (h.) = werken; uitwerking hebben, invloed hebben of uitoefenen; werkzaam zijn; **Gutes, Großes w.** = iets goeds, groots tot stand brengen; (**Tapete, Strümpfe**) weven; **die Pille, das Mittel, das Beispiel hat gewirkt** = heeft gewerkt; **schädlich, beruhigend w.** = nadeelig, kalmeerend werken; **auf, für, gegen einen w.** = op, voor, tegen iem. werken; **Wunder w.** = wonderen doen; **als Lehrer, als Geistlicher w.** = als onderwijzer, als geestelijke werkzaam zijn; **ich werde dahin w., daß** = ik zal 't er op aanleggen, dat.; [bewerken; samenkneden].

Wir'fer, m. -s, - = werker, bewerker, fabrikant, wever. **Wir'feret**, w. -, -en = weven, weverij, fabrikage. **wir'flich** = werkelijk, wezenlijk, waarlijk; **inderdaad**; [op 't oogenblik]. **Wir'flichkeit**, w. - = werkelijkheid. **Wir'fmeister**, m. = weversbaas. **wir'fam** = krachtig, krachtig werkend; werkzaam. **Wir'famkeit**, w. - = kracht-dadigheid, kracht, werking; in **W. treten** = (van beambten) in dienst treden; (van wetten) in werking treden. **Wir'fung**, w. -, -en = werking; uitwerking, gevolg, invloed, indruk. **Wir'fungskraft**, w. = krachtadigheid, innerlijke kracht; werking, invloed. **Wir'fungskreis**, m. = werkkring, invloedssfeer. **wir'fungslos** = zonder uitwerking, zonder gevolg. **Wir'fungslosigkeit**, w. = krachteloosheid, gemis aan uitwerking.

wirr, [wirre] = verward, rommelig. **Wir'ren**, **Wl.** = troebelen, onlusten, beroeringen. **wir'ren**, *schw.* (h.) = warren; **auseinander w.** = ontwarren. **wir'tig** = verward.

Wir'r|kopf, m.; -**näse**, w. -, -je (*od.* -**fal**, f. -**(e)s**, -**e**) = war|hoofd; -boel (*of*: verwar-ring).

Wir'r|seite, w. = war-, vlokzijde. **Wir'r|stroh**, f. = klein *of* kort stroo. **Wir'rung**, w. -, -en = verwarring, warboel; troebelen, onlusten. **Wir'r|warr**, m. = warboel, verwarring, wanordelijke boel, chaos, warklomp. [wir'sch, *zie* **wir'sch**].

Wir'ring, m. -(e)s; **Wir'ringkohl**, m. = sa-voeiekool.

Wirt, m. -(e)s, -e = gastheer, waard, kastelein, herbergier, hotelhouder; huisvader, huisman; huisheer *of* huisbaas; **er machst die Rechnung ohne den W.** = hij rekent buiten den waard; **den W. machen** = gastheer zijn; **lieber dem W. als dem Apotheker** = beter bij den bakker als bij den apotheker. **wirt'bar**, *zie* **wirtlich**.

Wir'tel, m. -s, - = ring om een spoel; haspel.

Wir'tin, w. -, -nen = huisvrouw, (goede, slechte) huishoudster; huiseigenares *of* huisvrouw; gastvrouw; waardin, herbergierster; **die W. machen** = gastvrouw zijn. **wir'tlich** = gastvrij, vriendelijk; huishoudelijk. **Wir't|lichkeit**, w. - = gastvrijheid. **Wir't|schaft**,

in. --, --en = huishouding, huishouden; beheer; (Noordd.) landbouwbedrijf, boerenbedrijf; (Zuidd.) herberg, logement; die *W.* besorgen = 't huishouden doen; die *W.* verstehen = verstand hebben van huishouden; das ist mir eine schöne *W.* = dat is een mooie boel, een mooie geschiedenis, een mooie rommel; macht mir nicht so viel *W.* = maak niet zoo'n spektakel. **wirtschaften**, *schw.* (h.) = huishouden (*ook fig.*), 't bestuur hebben, beheeren; sich zu grunde w. = zich (of zijn zaken) in den grond werken. **Wirtschaftler**, m. = huishouder, huisbestuurder, econoom. **Wirtschaftlerin**, w. --, --nen = huishoudster. **wirtschaftlich** = huishoudelijk; 't huishouden betreffende, huishoud...; 't landbouwbedrijf betreffende, landbouw...; zuinig. **Wirtschaftlichkeit**, w. = huishoudelijkheid, zuinigheid. **Wirtschaftsamt**, f. = beheer van de domeinen, van een goed. **Wirtschaftsaufsicher**, m. = opzichter bij de domeinen, op een goed. **Wirtschaftsbeamter**, m. = intendant; geemployeerde bij 't beheer van de domeinen, van een goed. **Wirtschaftsbetrieb**, m. = landbouwbedrijf. **Wirtschaftsbuch**, f. = huishoudboek. **Wirtschaftsgebäude**, f. = gebouw voor 't landbouwbedrijf, bedrijfsgebouw. **Wirtschaftsgeld**, f. = huishoudgeld. **Wirtschaftsjahr**, f. = dienstjaar, bedrijfsjaar. **Wirtschaftskennntnis**, *Bl.* = kennis van 't landbouwbedrijf. **Wirtschaftskunde**, w. = landhuishouderkunde, landbouwkunde. **Wirtschaftspolitik**, w. = staathuishoudkundige politiek. **Wirtschaftsregel**, w. = huishoudelijke regel. **Wirts'frau**, w. = herbergierster, waardin; vrouw, meesteres. **Wirts'haus**, f. = herberg; kroeg; wo ein Wirts'haus steht, steht sein Bad'haus = waar de brouwer ligt, kan de bakker niet liegen. **Wirts'junge**, m. = herbergbediende, kelner. **Wirts'leute**, *Bl.* = huis-eigenaren; herbergiers. **Wirts'magd**, w. = buissetjuffrouw, meid in een herberg. **Wirts'stube**, w. = gelagkamer. **Wirts'tafel**, w. *od.* *stisch*, m. = table d'hôte, open tafel. **Wirts'wein**, m. = herbergwijn. **Wisch**, m. --s, --e = stofdoek, vaatdoek, wrijfslap; (als teeken) strooisch, bosje stroo; vod, lorig geschrift. **wischen**, *schw.* (h.) = (sich den Schwetz von der Stirn, den Staub vom Tische) vegen; wisschen; (sich den Mund) afvegen; (een teekening) doezelen. **Wischer**, m. --s, -- = (kanon)wischer; doezelaar; veger, wrijfslap; standje, uitbrander. **Wisch'tappet**, m. = wrijfslap, stofdoek. **Wisch'nu**, m. = Visjnoe (Ind. Godheid). **Wisch'wisch**, m. --es = onzin, praatjes, wartaal. **Wisent**, m. --(e)s, --e = bizon, Noord-Am. buffel. **Wis'mut**, m. u. f. --(e)s = bismut. I. **wis'muten** = van bismut. II. **wis'muten**, *schw.* (h.) = met bismut solderen. **Wis'pel**, m. --s, -- = wispel (maat van 13,19 H.J.). [**Wis'pelbütte**, w. --, --n = draaiorgel]. **wis'peln**, **wis'pern**, *schw.* (h.) = fluisieren; (van den wind *ook.*) snuzelen. **Wis'begier**(de), w. = weetgierigheid. **wis'begierig** = weetgierig. **wis'sen**, *unr.* (h.) (ich weiß, du weißt, er weiß; wüßte; wüßtet; wüßt) = weten; das weiß

ich auswendig = dat ken ik van buiten, uit 't hoofd of dat weet ik al lang; er weiß sich feinen Rat *od.* er weiß weder ein noch aus = hij weet geen raad; seine Eltern w. um diese Geschichte = weten van de zaak; woher w. Sie das? = hoe weet u dat? einen etw. w. lassen *od.* einem etw. zu w. tun = iem. iets laten weten; sie weiß sich viel (nicht wenig) mit... = zij laat zich heel wat voorstaan op...; man kann mir wer weiß was bieten = al biedt men mij nog zoo veel; alsob mir wer weiß was daran gelegen wäre = alsof er mij ik weet niet wat aan gelegen was; s'obiel ich weiß = zooveel ik weet; nicht das ich wüßte *od.* das ich nicht wüßte = niet dat ik weet; es gibt nichts Neues, das ich wüßte = er is zoover ik weet, geen nieuws; ich hätte noch weiß Gott was alles schreiben wollen = ik had nog god weet wat al willen schrijven; was ich nicht weiß, macht mir (mich) nicht heiß = wat men niet weet, deert niet. *zie ook.* Beschreib, Danf. **Wis'sen**, f. --s = weten, kennis; mit meinem, ohne mein *W.* = met, buiten mijn weten of voorkennis; mit *W.* und Willen = wilens en wetens; meines Wis'sens = zoover ik weet; wider besseres *W.* = tegen beter weten in. **Wis'senschaft**, w. --, --en = wetenschap, geleerdheid, kennis; ein Mann von großer *W.* = van groote kunde, geleerdheid; eine *W.* pflegen, treiben = een wetenschap beoefenen; ich habe davon keine *W.* = daarvan heb ik geen kennis]. **Wis'senschaftler**, m. --s, -- = geleerde. **wissenschaftlich** = wetenschappelijk. **Wis'senschaftlichkeit**, w. -- = wetenschappelijkheid. **Wis'sens'drang**, m.; -drurf, m.; -trieb, m. = weetgierigheid, dorst naar kennis. **wis'senswert**, **wis'senswürdig** = wetenswaardig. **wis'sentlich** = welbewust; wilens en wetens. **Wis'mut**, *zie* Wis'mut. **wis'se!** = haar! (links!) hei! [**Wirts'frau**, **Wirts'haus**, w. --, --en, *zie* Wirtwe. **Wirt'mann**, *zie* Wirtwe.] **wis'tern**, *schw.* (h.) = (een of ander) weer zijn; onweeren; als onweer opkomen; es mit'tert durch das Dach = de regen (of de sneeuw) komt door 't dak; (van jachtvonden) snuffelen; de lucht (van iets) krijgen, speuren, ruiken, merken, (iets) in den neus krijgen. **Wis'terung**, w. --, --en = weder, weer, weersgesteldheid; *W.* von etw. haben = de lucht van iets hebben. **Wis'terungsanzeichen**, f.; -beobachter, m. = weer||teeken; -kundige. **Wis'terungsbeobachtung**, w. = weerkundige waarneming. **Wis'terungsbericht**, m.; -kalender, m.; -kunde (*od.* -lehre), w. = weer||bericht; -kalender; -kunde. **Wis'terungsverhältnisse**, *Bl.* = weersgesteldheid, weerstoestanden. **Witt'frau**, **Witt'ib**, **Witt'mann**, *zie* Witt'frau, Witt'ib, Witt'mann. **Witt'm**, f. --(e)s, --e u. . . tümer = weduwgift, weduwschat, lijfdocht. **Witt'we**, w. --, --n = weduwe, weduwnaar; die Wittigin *W.* = de Koningin-weduwe. **Witt'wengschaft**, f.; -geld, f. = weduwnpensioen. **Witt'wenjahr**, f. = rouwjaar. **Witt'wenkasse**, w. = weduwnfonds (*ook.* -beurs, -kas). **Witt'wenschat**, m. = weduwschat, -gift, lijf-

tocht. **Witwenfig.**, m. = verblijf (slot, kas-teel) voor de weduwe bestemd. **Witwen-stand**, m. = weduwstaat. **Witwer**, m. -s, - = weduwnaar, weduwnan.

Wit, m. -(e)s, -e = vernuft, scherpzinnig-heid, snedigheid, geestigheid, aardigheid, grap, ui; [verstand, geest]; **Witge** maden, reihen = uien, moppen tappen; [schlechte Witge machen = slauwe aardigheden debiteeren; das ist der ganze Wit. = dat is alles. **Witblatt**, f. = humoristisch blad. **Witbold**, m. = grappen-maker, uientapper, slauwe snaak. **Witgelei**, m. -, -en = jacht naar geestigheid; slauwe scherts, slauwe grappen, spitsvondigheid. **Witgein**, f. (h.) = jacht maken op geestigheid, slauwe grappen maken, geestig willen zijn; über etw. w. = met iets spotten. **Witgeinten**, m. = vonk van vernuft. **Witgeig** = geestig, vernuftig, aardig. **Witgeigen**, f. (h.) = verstandig, wijs of voorzichtig maken; er ist gewichtig worden = hij is verstandig geworden. **Witgeigung**, w. - = les, voor-beeld. **Witgejäger**, **Witger**, m. -s, -; **Witging**, m. -(e)s, -e = grappenmaker, slauwe uientapper. **Witgeprühend** = van geest tintelend.

wo = waar; am Tage, wo = op den dag, dat; wo nicht gleich, so doch bald = zoo (al) niet dadelijk, dan toch spoedig; du bleibst, wo nicht... = je blijft, of anders...; [zoo, indien, als; der Mann, das Messer, wo = de man, wobei = waarbij. [die; 't mes, dat.]

Woche, w. -, -n = week; eine W. um die andere = om de (andere) week; er hat die W. = hij heeft de week; die (6) Wochen = de kraam(weken); in die Wochen kommen = bevallen; in den Wochen sein = in de kraam zijn. **Wochenarbeit**, w. = door-de-weeksch werk, werk van een week, van weken. **Wochenbesuch**, m. = kraambezoek. **Wochenbett**, f. = kraambed. **Wochenblatt**, f. = weekblad. **Wochenannahme**, w. = wekelijksche ont-vangst. **Wochenfieber**, f. = kraamkoorts. **Wochengeld**, f. = weekgeld. **Wochenlang** = wekenlang.

Wochenlohn, m.; -markt, m.; -rechnung, m.; -schrift, w. = weekloon; -markt; -reke-ning; -schrift (of -blad).

Wochenstube, w. = kraamkamer. **Wochen-tag**, m. = week-, werkdag. **Wochentag** = door de week. **Wochentisch** = wekelijks(ch); zwaemaal w. = tweemaal per (of in de) week. **Wochentweife** = bij de week, wekelijks. **Wochenzitung**, w. = weekblad. **Wochenzettel**, m. = wekelijksch programma (of répertoire van op te voeren stukken).

Wochenner, m. -s, - = iem. die de week heeft. **Wochennerin**, w. -, -nen = kraam-vrouw.

[**Wocfen**, m. -s, - = spinrokken].

Wodan, m. = Wodan, Odien (hoogste god van de oude Germanen).

wodurch = waardoor. **wofern** = indien, zoo al, mits. **wofir** = waarvoor.

Woge, w. -, -n = golf, baar.

wogegen = waartegen; waartegenover, terwijl. **wogen**, f. (h.) = (zee, koren) golven, golvend op en neer bewegen; (boezem, strijd) op en neer gaan, (schip) slingeren. **wogig** = golvend, bewogen.

wohet = vanwaar, waarvandaan; w. weist du? = hoe weet je? **woherrum** = waar on-geveer, waar in den omtrek. **wohin** = waar-

heen, waar; w. er kommt = waar hij komt. **wohingegen** = terwijl, waartegenover. **wohinher** = waarachter.

wohl (wohler, am wohlsten) = wel; mir ist nicht w. od. ich bin nicht w. = ik voel me niet wel; mir wird dabei w. = ik krijg daarbij een ge-voel van welbehagen; das tut mir w. = dat doet me goed; ich freue mich Sie w. zu sehen = ik ben blij U wel of gezond te zien; er tut w. daran = daar doet hij goed of wel aan; er will mir w. = hij is mij genegen, goed-gezind; ich wünschte w. zu schlafen = wel te rusten; ich wünschte w. gekleid zu haben od. w. bekomm's = wel bekomme 't u; w. über übel = goedschiks of kwaadschiks; w. dem, der.. = wel hem, die...; w., nur fann der Guck be-ginnen = welaan, nu...; willst du w. auf-hören = wil je wel eens ophouden; es gingen drei Jäger w. auf die Wirsch = drie jagers gingen al op de jacht; w. höre ich, aber.. = wel (is waar) hoor ik, maar...; du bist w. krank? = ben je misschien ziek; er hat Sie w. nicht verstanden = hij heeft u zeker niet verstaan. **Wohl**, f. -(e)s = wel, welzijn; auf Ihr W. = op uw welzijn, gezondheid.

wohlachtbar = edelachtbaar. **wohlan** = welaan, welnu. **wohlansändig** = welvoeg-lijk, welgepast, behoorlijk, fatsoenlijk. **Wohl-anständigkeit**, w. = welvoeglijkheid enz. **wohlauf!** = welaan, komaan; er ist w. = hij is wel, welvarend, goed in orde. **wohlbedacht** = wel (of goed) overdacht, wel overlegd. **wohlbedachtig** = bedachtzaam; met overleg. **wohlbefinden**, f. = welzijn, welstand, gezondheid. **wohlbejagt** = wel-bevoegd, ten volle bevoegd. **wohlbegabt** = rijk begaafd. **wohlbegitert** = welgesteld. **wohlbehagen**, f. = welbehagen, welbehaag-lijkheid. **wohlbehalten** = goed en wel, in goe-den welstand. **wohlbeleibt** = zwaarlijvig, kor-pulent. **Wohlbeleibtheit**, w. = zwaarlijvig-heid, korpulentie. **wohlbestallt** = goed en behoorlijk aangesteld, goed bezoldigd. **wohlbestellt** = welvoorzien. **Wohldiener**, m. = vriendelijke egoïst. **wohdelgeboren** = wel-edelgeboren. Gv. **Wohldelwürden**, Pl. = Uwweleerwaarde, weleerwaarde Heer. **wohldel-würdig** = weleerwaard. **Wohlergehen**, f. = welvaart, voorspoed, geluk. **Wohlfahrt**, w. = welvaart, voorspoed. **Wohlfahrtsaus-schuss**, m. = comité voor 't openbaar welzijn, *comité du salut public*. **Wohlfahrtspflege**, w. = bevordering van de algemeene welvaart. **wohlfeil** = goedkoop. **Wohlfeilheit**, w. = goedkoopte, goedkoopheid. **wohlgeartet** = rechtschapen, welopgevoed, welgemanierd. **wohlgebildet** = welgevormd, welgemaakt. **wohlgeboren** = weledel. **Wohlgefallen**, f. = welgevallen, welbehagen, genoegen, plezier; sein W. an etw. haben = welgevallen in iets hebben, behagen in iets scheppen. **wohlgefällig** = welgevallig, aangenaam, welbehaaglijk. **Wohlgefühl**, f. = gevoel van welbehagen, behaaglijk gevoel.

wohlgemeint; -gemut; -genüht = well-gemeend; -gemoed; -gevoed.

wohlgenügt = zeer toegenegen, goedgezind, toegedaan. **wohlgeordnet** = goed geregeld, welgeordend. **wohlgeraten** = goedgelukt, welgemaakt; goedgeaard, welgemanierd. **Wohlgeruch**, m. = welriekende geur, aan-gename geur; reukwerk. **Wohlgeschmack**, m. = goede smaak, aangename smaak.

wohlgestunt; **gefitter**; **gestalt(et)** = wel-
gezind; -gemanierd; -gevormd (*of*: -gebouwd,
-gemaakt).

wohlgetroffen = goedgetroffen, welgelijkend.
wohlgezogen; **habend** = wel|opgevoed;
-gesteld.

wohlhabenheit, w. = welgesteldheid. **wohl**-
lig = behaaglijk, lekker, aangenaam, wel-
dadig, op zijn gemak. **wohl**klang, m. =
welluidendheid, aangename klank. **wohl**-
klingend = welluidend, goedklinkend. **wohl**-
laut, m. = welluidendheid. **wohl**leben,
f. = goed leven, leven van genot; genie-
tingen. **wohl**loblich = loffelijk, (edel)acht-
baar, erentfest.

wohlmeinend; **redend**; **riechend** = wel|
meenend (*of*: -willend); -bespraakt; -riekend.

wohlschmeckend = welsmakend, smakelijk.

wohlsein f.; **stand**, m. = welzijn; -stand.

wohltat, w. = weldaad; eimere Wohl-taten
erzeigen, erweissen = iem. weldaden bewijzen.
wohltäter, m.; **täterin**, w. = weldoener;
weldoener. **wohl**tätig = weldadig, liefdadig;
heilzaam. **wohl**tätigkeit, w. = welda-
digheid, liefdadigheid.

wohltätigkeit[s]anfalt, w.; **verein**, m. =
liefdadigheids|instelling; -vereniging.

wohltugend = weldoend; weldadig, aange-
naam. **wohl**tun, uur. (h.) = weldoen, welda-
den bewijzen; *zie ook*: **wohl**.

wohlüberlegt; **verdient** = wel|overlegd;
-verdiend (*ook*: zeer verdienstelijk).

wohlverhalten, f. = goed gedrag, goede
houding.

wohlverstanden; **verwahrt** = wel|begre-
pen; -bewaard.

wohlwette = zeer wijs, zeer verstandig.

wohlwelisch = wijselijk.

wohlwollen, uur. (h.) = welgezind *of* toege-
negen zijn. **wohl**wollen, f. = welwillend-
heid.

wohlwollend; **ziemend** = wel|willend;
-voeglijk (*of*: gepast, betamelijk, behoorlijk).

wohnbar = bewoonbaar. **wohn**barkeit, w. =
bewoonbaarheid. **wohn**en, f. w. (h.) =
wonen; logeeren; inwonen, fig. huizen, zetelen.

wohngebäude, f. = woonhuis, woning.

wohnhaft = woonachtig, wonende, verblijf
houdende. **wohn**haus, f. = woonhuis.

wohnlich = geriefelijk, gemakkelijk, ge-
zellig, comfortabel; f. in w. niederlassen =
zich metterwoon te A. vestigen. **wohn**lich-
keit, w. = geriefelijkheid, enz., comfort.

wohnort, **sitz**, m., **stätte**, w. = woonplaats,
verblijf, verblijfplaats: seinen Wohnsitz auf-
schlagen = zijn woonplaats vestigen; seinen
Wohnsitz ändern = van woonplaats veranderen.

wohnstube, m. = woonkamer, -vertrek, huis-
kamer. **wohn**ung, w. = woning; logies,
verblijf, domicilie. **wohn**ungsanzeiger,
m. = woninggids. **wohn**ungslos = woning-
loos, zonder woning. **wohn**ungsmangel,
m. *od.* **not**, w. = woningnood, gebrek aan
behoorlijke woningen. **wohn**ungs|verände-
rung, w. *od.* **wechsel**, m. = verhuizing,
verandering, verwisseling van woning.

wohnungszuschuß, m. = vergoeding voor
vrije woning. **wohn**zimmer, f. = woonver-
trek, -kamer.

wohrde, w. --, --n = bouwland om 't woon-
huis.

wollad, m. --(e)s, --e = (Russ.) wollen
deken, paardedeken.

woiwode, m. --n, --n = woiwode; hertog,
vorst, stadhouder. **woiwod**schafft, w. --,
--en = woiwodeschap.

wol, *zie* **wohl**.

wolben, f. w. (h.) = welven, boogsgewijs
bouwen; bouwen; f. w. = zich welven.

wölbung, w. --, --en = welving; ronding;
gewelf.

wolf, m. --(e)s, **Wölfe** = wolf (*ook sommige
vraatzachtige insecten heeten* wolf); blikgat;
wenn man vom Wolfe spricht, so ist er nicht
boet *od.* wie man den W. nennt, kommt er
gerennt = als men van den duivel spreekt,
rammelen zijn beenen; f. w. einen W. gehen,
reiten = zich doorloopen, doorrijden; *zie ook*:
heulen, Schafpelz, Schafsfleib. **wölfin**, w. --,
--nen = wolvin. **wölf**isch = wolfachtig.

I. **wolf**ram, m. = Wolftram.

II. **wolf**ram, f. --s = tungsteen, schelium,
zwaarsteen.

wolfsart, m. = wolvenaard, -geslacht.

wolfsbalg, m.; **bohne**, w.; **seifen**, f. (*od.*
-falle, w.) = wolfs|vel; -boon (*of*: lupine);
-ijzer (*of*: -klem).

wolfsfang, m. = wolvenjacht. **wolf**s-
fänge, Pl. = groote wolfstanden.

wolfsgebiss, f.; **geheul**, f.; **grube**, w. (*od.*
-loch, f.); **haar**, = wolfs|gebit; -gehuil;
-kuil; -baar.

wolfshege, w. = wolvenjacht. **wolf**s-
hunger, m. = honger als een wolf.

wolfs|jagd, w.; **jäger**, m. = wolven|jacht;
-jager.

wolfs|firische w. = wolfskers, belladonna.

wolfs|lager, f. = wolfsleger. **wolf**s|luchs,
m. = los. **wolf**s|milch, w. = wolfsmelk
(eig. en plantnaam). **wolf**s|nack, f. = wol-
vennet.

wolfs|pelz, m.; **schlucht**, w.; **snacht**, w.;
-zahn, m. = wolfs|vel (*of*: -pels); -hol;
-waanzin; -tand.

wolga, w. = Wolga.

wolhytien, f. = Volhynië (in West-Rusland).

wölfchen, f. --s, -- = wolkje. **wol**fe, w. --,
--n = wolk; [*vroeger een soort pruik*]
er ist wie aus den Wolken gefallen = hij valt
uit de wolken, is uit de wolken gevallen, staat
versteld; eine W. des Kummers = een wolk van
verdriet; eine W. des Argwohn = een nevel,
waas van argwaan. **wöl**fen, f. w. (h.) = als in
een wolk samentrekken; f. w. = zich be-
of omwolken, betrekken. **wol**fenartig =
wolkechtig, als een wolk, als wolken. **wol**-
fenbruch, m. = wolkbreuk. **wol**fenbrud-
artig = op een wolkbreuk gelijkend. **wol**-
fensimmel, m. = wolkenhemel, wolkestreek,
bewolkte hemel. **wol**fenleer, **wol**fenlos =
wolkeloos, onbewolkt. **wol**fenzug, m. =
richting van de wolken, drift wolken. **wol**-
ficht = wolkig, gewolkt (d. i. met wolkvor-
mige vlekken). **wol**fing = bewolkt, betrokken.

wolarbeit, w. = wolkbewerking, wolkarbeit.

wolarbeiter, m. = wolkwerker. **wol**artig =
wolkechtig. **wol**bereiter, m. --s, -- = wolk-
bereider. **wol**fe, w. -- = wolk; er sitzt in
der Wolle = hij zit er warmpjes in; in der
W. gefärbt = eig. in de wol geverfd; fig. (in
gunstigen zin van iemands hoedanigheden enz.)
echt, degelijk, betrouwbaar; mancher geht
nach W. aus und kommt selbst gefärbt nach
Haus = wie een put graaft voor een ander,
valt er zelf in; *zie ook*: Gefärbt.

I. **wol**fen = wollen, van wol.

II. **wollen**, umr. (h.) (ich will, du willst, er will; wollte; wolle; wolle! gewollt) = willen, zullen; das will ich dir geraten haben = dat zou ik je ook raden; ich will nichts gesagt haben = ik heb niets gezegd; warte, ich will dich = wacht, ik zal je; er will mir ans Leben = hij staat mij naar 't leven; wollete Gott, es wäre vorbei = God gaf (*deftiger*: gave G.) dat 't voorbij was; das will mir nicht gefallen, einleuchten = dat bevalt me niet, is me niet duidelijk; das will mir nicht ein = dat wil er bij mij niet in (dat kan ik niet gelooven, aannemen); dem sei, wie ihm wolle = 't zij, hoe 't wil; wo will das hinaus? = waar moet dat heen of op uitloopen? das will nichts sagen, bedeuten, heißen = dat heeft niets te betekenen; es will mir scheinen, mich beibüßen = het schijnt me toe, mij dunkt; einem wohl, itzel w. = iem. goed, kwaalijk gezind zijn; man will ihn gesehen haben = men zegt, beweert hem gezien te hebben.

Wollenfabrik, w. = wolfabriek. **Wollen-garn**, f. = wollen garen. **Wollenmanufaktur**, w. = wolfabriek. **Wollenware**, w. = wollen goederen. **Wollenweber**, m. = wolwever. **Wollenzeug**, f. = wollen stof.

Wollfabrik, w.; -färberei, m.; -haar, f.; -handel, m. = wollefabriek; -verver; -haar (of: kroeshaar, van de negers); -handel.

Wollhandlung, w. = wolmagazijn, magazijn voor wollen goederen. **Wollhuhn**, f. = wolhoen. **wollicht**, **wollig** = wollig.

Wollkamm, m.; -fämmen, f.; -fämmerei, m. = wollekamm (of: -kaarde); -kammen (of: -kaarden); -kammer (of: -kaarder).

Wollkammer, w.; -kammer, m.; -markt, m. = wollekammer; -krasser (of: -kaarde); -markt.

wollreich = volrijk, rijk aan wol, wollig. **Wollschur**, w. = 't scheren (van de schapen). **Wollspinner**, m. = wollespinner.

Wollust, w. = wellust, weelde, genot, zinnenlust, ontucht, losbandigheid. **wollüstig** = wellustig. **Wollüstling**, m. --(e)s, -e = wellusteling.

Wollvieh, f. = wolvee. **wonit** = waarmede, waarmee. **wonach** = waarnaar; waarna, waarop; w. fragt er? = waar vraagt hij naar?

Wonne, w. --, -n = wellust, genot, zalige vreugde, verrukking. **Wonnegefühl**, f. = heerlijk, verrukkelijk, zalig gevoel; gevoel van welbehagen. **Wonneleben**, f. = genotvol, heerlijk, verrukkelijk leven. **wonneleer**, **wonneles** = vreugdeloos, zonder genot.

Wonneonat, **Wonneomd**, m. = Mei-maand, Mei. **wonneotrunken** = dronken van genot, in verrukking, zwijmeldronken. **wonneotvoll**, **wonneotig**, **wonneotlich** = verrukkelijk, genotvol.

woran = waaraan; jekt meij ich, w. ich bin = nu weet ik, waar ik aan toe ben of waaraan ik me te houden heb. **worauf** = waarop. **woraus** = waaruit. **worein** = waarin (richting); w. michst er sich? = waarmee bemoeit hij zich? waarin menst hij zich?

worfein, schw. (h.) = (koren) met de schop omwerpen (om 't te reinigen), omscheppen. **Worfer**, m. = omschepper. **Worfschaukel**, w. = grootte korenschop.

worin = waarin (rust). **Wort**, f. --(e)s, Wörter (als opzichzelfstaande

spraakklank of schriftteeken), Worte (als gezegde) = woord; ein gutes W. für einen einlegen = een goed woord voor iem. doen; einem das W. reden = iems. partij opnemen of in iems. voordeel spreken; sein W. geben, halten, brechen = zijn woord geven, houden, breken; ein W. gab das andere = van 't eene woord kwam 't andere; ein Mann ein W. = een man een man, een woord een woord; das soll ein W. sein = dat is afgesproken, dat beloof ik; ein Mann von W. = een man van zijn woord; einen beim W. nehmen = iem. aan zijn woord houden; er will es nicht W. haben = hij wil 't niet toegeven of hij ontkent het; Gottes W. = Gods woord; ich bitte um, habe, nehme, ergreife das W. = ik vraag, heb, neem 't w.; sich zum Worte melden = 't woord vragen; ich gebe od. erteile, entziehe Ihnen das W. = ik geef, ontnem u 't w.; er kam nicht zu Worte = hij kwam niet aan 't w.; er kam mit seinem Anliegen nicht gleich zu Worte = hij kwam niet dadelijk met zijn verzoek voor den dag; falle mir nicht ins W. = val me niet in de rede; er fährt immer das große W. = hij heeft altijd 't hooge w.; mit einem Worte = in één w.; einem gute Worte geben = iem. bidden, smeeken, vleien; er beschlucht die Wörter = hij slikt zijn woorden in; viele Worte machen = lange redeneeringen houden; das ist ein W. zur rechten Zeit = dat is een woord(je) op zijn pas; ein gutes W. findet eine gute Statt = een goed woord vindt een goede plaats.

Wortableitung, w.; -accent, m. = woordafleiding; -accent (of: -toon).

Wortarm = woordenarm, arm (in woorden). **Wortarmut**, w. = armoede (van een taal).

Wortbildung, w. = woordvorming. **Wortbruch**, m. = woordbreuk. **wortbrüchig** = ontrouw; w. werden = zijn woord breken, zijn woord ontrouw worden. **Wortbrüchigkeit**, w. = woordbreuk, ontrouw. **Wortbrüchigen**, f. --s, -- = woordje; fein W. sagen = geen enkel woord zeggen; ich muß ein W. mit ihm reden = ik moet eens een woordje met hem spreken. **wortdeutlich** = in zichzelf duidelijk. **Wörterbuch**, f. = woordenboek.

Wörterklärung, w. = woordverklaring. **Wörterverzeichnis** = woordenlijst. **Wortfamilie**, w. = woordfamilie. **Wortfechter**, m. = iem. die over woorden (een woord) twist.

Wortfechterei, w. = twist over woorden. **Wortfolge**, w.; -fügung, w.; -führer, m. = woordschikking; -voeging; -voerder.

Wortfülle, w. = woordenrijkdom, woorden-vloed, breedspakigheid. **Wortgefühl**, f. = twist over woorden (een woord). **Wortgefühl**, -gebränge, f. = woordenpraal.

wortgetreu = woordgetrouw, woordelijk. **worthabender Bürgermeister** = voorzittende of eerste burgemeester. **Wortheld**, m. = held in den mond. **Wortkampf**, m. = redetwist, dispuut. **wortkarg** = stil, zwijgachtig, weinig spraakzaam. **Wortkauer**, m. = woorden-zifter, vitter (op woorden).

Wortkauerer, w. = woorden-zifterij, vitterij. **Wortkram**, m. = (weinig of niets betee-kenende) woorden, omhaal (van woorden), ijdel gesnap; leerer W. = holle woorden, zinledig gepraat. **Wortküsterei**, w. = woord-gekunstel, gemaaktheid (in stijl en woorden-keus). **Wortlaut**, m. = woordelijke inhoud, tekst. **Wortlehre**, m. = leer van 't woord,

lexicologie. **wörtlich** = woordelijk, [die wörtliche Schilderung = de schildering in woorden, mondeling; mehr fätig als w. = meer door de daad dan door 't woord; w. einbedungen = uitdrukkelijk inbegrepen]. **Wortmacherei**, w. = gebabbel, gewauwel. **Wortmangel**, m. = woordenarmoede, gebrek aan woorden. **Wortmäntelchen**, f.: einer Sache ein schönes W. umhängen = een zaak mooi willen praten. **Wort'räffel**, f.; **regifter**, f. = woord[r]aadsel; -register (of: klapper). **wort'reich** = woordenrijk; breedsprakig. **Wort'schlag**, m.; **schwail**, m. = woorden[s]chat; -vloed. **Wort'schwulst**, m. = gewollenheid, bombast. **Wort'spiel**, f.; **strellung**, w. = woord[s]peling; -voeging (of: schikking). **Wort'streit**, m. = woordentwist, redetwist; twist over woorden. **Wort'stüberber**, m.; **stüberdrehcr**, m.; **stüberdrehung**, w. = woord[st]erknoeier; -verdraaier; -verdraaiing. **Wort'stverständnis**, m. = woordelijke beteekenis. **Wort'stverwandtschaft**, w.; **stverwetselung**, w.; **stverzweigung**, f. = woord[st]verwantschap; -verwisseling; -register (woordenlijst). **Wort'svorrat**, m. = woordenvoorraad, woordenschat. **Wort'swchsel**, m. = woordenswisseling, twist, discussie, **Wort'swig**, m. = grappige, geestige woordspeling. **wort'sher** = waarover, waarboven. **wort'ster** = waaronder. **wort'stich** = alwaar. **wort'stich?** zie wies? **wort'stich** = waarvan. **wort'stich** = waarvoor. **Wort'stich**, zie Wort'stich. **wort'stich** = waartoe, waarvoor, waarbij, waarom. **wort'stich** = waartusschen. **Wort'stich**, f. —(e)s, —e u. —s = wrak. **wort'stich**, f. (h.) = (zeem.) wrikken. **wort'stich**, f. (h.) = (ich) wringe; wrang; wränge; wringe! gebrungen) = wringen; perseu. **Wort'stichmaschine** = wringmachine. **W. S. g. u.** = wendben Sie gefälligst um: zie ommezijde. **Wort'stich**, m. —s = woeker (ook fig.); W. treiben = woeker drijven. **Wort'stich**, w. — = woeker. **Wort'stich**, m. —s, — = woekeraar. **Wort'stich**, f. = woekerwet. **wort'stich**, **wort'stich** = woekerachtig, woeker... **Wort'stich**, w. —, —nen = woekeraarster. **wort'stich**, f. (h.) = woekeren, winst maken; voortwoekeren (van onkruid, haat, tweedracht); [winst geven, voordeel aanbrengen]; mit seinem Wunde w. = met zijn talent woekeren. **Wort'stichpflanze**, w.; **stich**, m. = woeker[st]plant; -rente. **Wort'stich**, m. —s = groei, wasdom; groei-kracht; gestalte, bouw; lid (van een riet). **Wort'stich**, w. — = drukkend gewicht, zwaarte, last. **wort'stich**, f. (h.) = drukken, zwaar wegen; tillen (eên zware last op den schouder bijv.). **wort'stich** = zwaar; eên wuchtiger Schtag = eên hevige slag. **wort'stich**, f. (h.) = woelen (ook fig.), wroeten; beroeren. **Wort'stich**, m. —s, — = woeler, wroeter; beroerder, agitator. **Wort'stich**, w. —, —en = gewoel, gewroet; woeling, beroering. **wort'stich** = oproerig, demagogisch. **Wort'stich**, w. —, —n = bijt. **Wort'stich**, m. —es, **Wort'stich**; **Wort'stich**, w. —, **Wort'stich** = gezwel; kussen; krans (herald).

Wort'stich, f. = haarrol; rolletje om 't haar op te vullen. **wort'stich** = opgezwoelen, opgezet, opgeblazen. **wund** = gewond, gekwetst; rauw; euen w. schlagen = iem. kwetsen met slaan, murw slaan, wunde plekken slaan; sich w. reiten, liegen = zich doorrijden, doorliggen; sich die Füße w. laufen = zijn voeten doorloopen; sich die Hände w. arbeiten = zijn handen stuk werken; eine wunde Stelle = fig. eên wondplek; eig. eên rauwe plek. **Wund'arzt**, **Wund'arzt**, w. = heilkunde, chirurgie. **Wund'arztschule**, w. = school voor de chirurgie, chirurgische school. **Wund'arzt**, m. = wondarts, heilkundige, heelmeester, chirurg. **Wund'balsam**, m. = wondbalsem. **Wund'e**, w. —, —n = wond, wunde (ook fig.), kwetsuur; eene alte W. aufreißn = eên oude wunde openscheuren. openrijten. **wund'denkrei** = ongekwetst. **Wund'denmal**, f. = litteeken, wondteeken. **Wund'er**, f. —s, — = wonder; [verwondering]; W. tun = wonderen doen; ein W. von schönheit = eên wonder van schoonheid; W. der Tapferkeit tun = wonderen van dapperheid; das ist ein blaues W. = eên zeldzaam, wonderlijk geval; da tritt du dein (blaues) W. sehen = je zult verwonderd, verbaasd opzien; das nimmt mich w. = dat verwondert me; er denkt w. was er kann = hij denkt, dat hij wonder wat kan; man sollte w. denken, was es wäre = men zou denken, dat het wonder wat was; [es giebt einem nicht W. = 't verwondert iem. niet; Wunder's halber = om 't vreemde van 't geval, bij hooge uitzondering]. **wund'erbar** = wonderbaar (verschijning, gestalte), wonderdadig of wonderbaar[lijk] (van genezing e. d.); onbegrijpelijk, verwonderlijk (gave, aanleg); w. schön = wonderlijk mooi. **wund'erbarerweise** = onbegrijpelijkewijze, zonderling genoeg. **Wund'erbau**, m. = zeldzaam of wondermooi of -groot gebouw; wondergebouw. **Wund'erbaum**, m.; **Wund'erbild**, f.; **Wund'erblume**, w. = wonder[st]boom; -beeld; -bloem. **Wund'erding**, f. = wonder, wonderlijk ding. **Wund'erdoktor**, m.; **Wund'ererscheinung**, w.; **Wund'ersicht**, m. = wonder[d]okter; -verschijning; -geschiedenis. **Wund'ergeschöpf**, f. = wonderlijk of zonderling schepsel. **Wund'erglaube**, m. = wondergeloof, geloof aan wonderen. **wund'ergroß** = wondergroot. **wund'errühmlich** = wonderaardig, bijzonder aardig of lief. **Wund'errhorn**, f.; **Wund'errind**, f.; **Wund'errur**, w. = wonder[h]oreu; -kind; -kuur. **wund'errich** = wonderlijk, vreemd, zonderling; eên wonderlijcher Geistiger, Geselle, Kauz = eên rare klant; es ist ihm w. ergangen = 't is hem zonderling gegaan. **Wund'errückheit**, w. — = wonderlijkheid enz. **wund'errücklich** = wonderlieljk, verrukkelijk. **Wund'errmann**, m. = wonderman, verwonderlijk man; wonderdoener. **Wund'errmärchen**, f. = wondersprookje. **wund'errn**, f. (h.) = verwonderen; [zich verwonderen]; es wundert mich, daß... = 't verwondert mij of ik ben verwonderd, dat...; es soll mich w. ob er kommen wird = ik ben benieuwd, of...; sich w. über = zich verwonderen, zich verbazen over; verwonderd of verbaasd zijn; [ihn wundert des Ritters = hij is verwonderd over den ridder]. **wund'errnd** = verwonderd, verbaasd, zich verwonderend.

Wun'der|palaft, m.; **:-quelle**, w. = wonderpaleis; -bron (*of*: -wel).
wun'derreich = wonderrijk, verbazend rijk; rijk aan wonderen, wonder...
Wun'der|ring, m.; **:-falbe**, w.; **:-falz**, f. = wonderring (*of*: tooverring); -zalf; -zout (*of*: glauverzout).
wun'deriam = (dichterlijk) wonderbaar, geheimzinnig. **wun'der|fchön** = wondermooi, prachtig, heerlijk, verrukkelijk. **wun'der|fel|ten** = wonderzeldzaam. **Wun'der|fiegel**, m. = wonderspiegel, tooverspiegel. **Wun'der|fucht**, w. = zucht naar wonderen, wondermanie. **Wun'der|tat**, w. = wonderdaad, mirakel. **Wun'der|täter**, m. = wonderdoener, wonderman. **Wun'der|tier**, f. = wonderdier. **wun'der|voll** = wondervol, wonderbaar, verwonderlijk.
Wun'der|werk, w.; **:-werk**, f.; **:-zeichen**, f. = wonderwerk; -werk; -teeken.
Wun'd|fieber, f. = wondkoorts. **Wun'd|heit**, w. = rauwheid (van een plek aan 't lichaam); ontvelling.
Wun'd|kraut, f.; **:-mittel**, f.; **:-öl**, f. = wondkruid; -middel; -olie.
Wun'd|pflafer, f.; **:-pulver**, f.; **:-falbe**, w.; **:-waffer**, f. = wondpleister; -poeder; -zalf; -water.
Wun|ne, zie *Wuhne*.
Wun|fch, m. -es, *Wünfche* = wensch, verlangen; einen *W.* hegen, erfüllen = een wensch koesteren, vervullen; es geht nach *W.* = naar wensch.
Wun|fchel|hut m.; **:-rute**, w. = tooverhoed; -stokje (*of*: -roede, -staf).
wun|fchen, fch. (h.) = wenschen, verlangen; einem zu etw. *Wünf* w. = iem. met iets geluk wenschen. **wun|fchen|wert** = wenschenwaard, wenschelijk. **Wun|fch|form**, **:-weite**, w. = wenschede wijze, wenschelijkheidswijze, optatief. **Wun|fch|zettel**, m. = verlanglijst.
Wupp! = wip! **Wupp|dich**, m. -(s), -(s) = wip, oogwenk; slok jenever, slokje, wippertje.
Wür|de, w. -, -it = waardigheid, rang, ambt; das ist unter aller *W.* = dat is onwaardig; ich halte es unter meiner *W.* = ik reken 't beneden mijn waardigheid, beneden mij; in Amt und Würden sein = een (hooge) waardigheid bekleeden; nach Würden = naar verdienste. **wür|delos** = onwaardig, zonder waardigheid. **Wür|den|träger**, m. = waardigheidsbekleeder, dignitaris. **wür|devoll** = waardig, vol waardigheid, deftig. **wür|dig** = waardig; deftig, statig; eines Dinges nicht w. sein = iets niet waard zijn; sich einer Auszeichnung w. machen = zich een onderscheiding waardig maken. **wür|digen**, fch. (h.) = (ein Wert, eine Tat) naar waarde schatten, op prijs stellen, waardeeren; (einen feines Bildes) waardig keuren; verwaardigen met; [du würdigst mir zu erscheinen = gij verwaardigdet U aan mij te verschijnen; (wat den prijs betreft) waardeeren, schatten]. **Wür|dig|keit**, w. = waardigheid. **Wür|dig|ung**, w. = waardeering, appreciatie.
Wurf, m. -(c)s, *Würfe* = worp (in alle bet.); gooi; den ersten *W.* haben = 't eerst werpen, gooien (in 't spel); einem in den *W.* kommen = in iems. bereik komen; er feßt alles auf einen *W.* = hij zet alles op één kaart; ihm ist der große *W.* gelungen = hij heeft 't groote geluk (gehad); opzet (van een kunstwerk); val; plooi (van een mantel, draperie).

VAN GELDEREN, *Duitsch Woordenboek*. I.

Wurf|angel, w. = hengelsnoer. **Wurf|bewe|gung**, w. = werpbeweging, voortstuwende beweging. **Wurf|blet**, f. = dieplooi.
Würf|el, m. -s, - = dobbelsteen, [teerling]; kubus; vierkant blokje; der *W.* ist od. die *W.* sind gefallen = de teerling is geworpen. **Würf|fel|beker**, m. = (doppel)beker. **Würf|fel|brett**, f. = dambord. **Würf|fel|bude**, w. = dobbelkraam. **Würf|fel|form**, w. = kubusvorm, dobbelsteenvorm. **wür|fel|förmig** = kubiek, in den vorm van een dobbelsteen. **wür|fel|tig** = geruit, in dobbelsteenen, in blokjes. **Würf|fel|inhalt**, m. = kubieke inhoud. **wür|fel|st.** fch. (h.) = dobbelen; in vierkantjes of blokjes deelen; durcheinander w. = rommelig door elkaar gooien; ein würfeltes Tuch = een geraite doek.
Würf|fel|spiel, f.; **:-stich**, m. = dobbelspel; **Würf|fel|zahl**, w. = kubiek getal. [-tafel.
Wurf|erde, w. = uitgegraven aarde, puin.
Wurf|geschöf, f. = werptuig. **Wurf|hafen**, m. = enterdreg.
Wurf|kraft, w.; **:-linie**, w.; **:-maschine**, w. = werpkracht; -lijn; -machine (*of*: -tuig).
Wurf|pfeil, m.; **:-riemen**, m. = werpschicht (*of*: -pijl); -riem (*of*: koord, aan den poot van een valk).
Wurf|schaufel, w. = groote korenschop.
Wurf|scheibe, w.; **:-peer**, m.; **:-stief**, m.; **:-stein**, m. = werpschijf; -speer; -spies; -steen.
Wurf|weite, w. = draagkracht; worpafstand.
Würg|apfel, m.; **:-birne**, w. = wrange appel, wr. peer; ook *wel*: hatelijkheid, bittere pil.
wür|gen, fch. (h.) = worgen, wurgen; vermoorden; Gebervieh w. = slachten; er würgt an dem Bißten = hij stikt haast in dien hap; eine Speise hinunter w. = met moeite door de keel krijgen *of* gulzig doorslikken; es würgt mich schon seit lange in der Kehle = 't zit me al lang dwars; er würgte lange an dem Gedanken = die gedachte maakte 't hem langen tijd lastig; Würgen soll man w. = borgen moet men niet met rust laten; mit hängen und w. = met hangen en worgen; sich w. = moeite doen om te slikken *of* om te braken. **Würg|engel**, m. = worgengel, doodsengel. **Würg|ger**, m. -s, - = worgel, beul. **wür|ger|sch** = moorddadig.
Wurm, m. -(c)s, *Würmer* = worm; (bij paarden) worm; een huidziekte; (aan den vinger) sijn; (bij honden) worm (een zenuw onder de tong, oudtijds als oorzaak van de hondsdolheid beschouwd); kuur, gril; jeder Mann hat seinen *W.* = ieder gek heeft zijn gebrek; der nagende *W.* = de knagende worm, de wroeging; das arme *W.* = 't arme wurm, de stakkerd; einem die Würmer aus der Nase ziehen = iem. uithooren. **wurm|ähnl|ich**, **wurm|artig** = wormachtig. **Wurm|arznei**, w. = middel tegen de wormen. **Wurm|chen**, f. -s, - = wormpje. **wurm|men**, fch. (h.) = hinderen, kwellen; das wurmt mich [mir] = dat hindert, steekt, grieft mij. **Wurm|fieber**, f. = wormkoorts. **wurm|förmig** = wormvormig.
Wurm|fraß, m.; **:-geschwür**, f. = wormmeel (van hout e. d.); -zweer *of* -gezwel (bij paarden).
wurm|ig = wormstekig, vol wormen. **[wurm|mis|ch]** = verdrietig, landerig. **wurm|mis|sen**, fch. (h.) = mijmeren, sullen].
Wurm|krankheit, w.; **:-kraut**, f.; **:-fuchen**, m. = wormziekte; -kruid; -koekje

Wurmloch, f. = wormgat; die Wurmlöcher sind ihm aufgegangen = hij heeft honger, trek.

Wurmmehl, f. = wormmeel; heksenmeel, wolfsklauwzaad. **Wurm'mittel**, f. = wormmiddel. **Wurm'nudeln**, Pl. = vermicelli.

Wurm'pillen, Pl.; **pulver**, f.; **same**, m.; **stich**, w. = wormpillen; -poeder; -kruid; -steek.

wurm'sichtig = wormstekig. (van vruchten ook: aangestoken). **wurm'treibend** = wormdrijvend. **Wurm'zucker**, m. = wormsuiker.

Wurft, w. —, **Würfte** = worst; mit der W. nach der Spedette werfen = een spiering uitgooien om een kabeljauw te vangen; das ist mir W. = dat is mij volmaakt onverschillig of dat laat me koud; W. wider W. = leer om leer; das ist W. wie Schale = dat is lood om oud ijzer. **Wurft'darm**, m. = worstdarm.

wur'sten, f. (h.) = worst maken; so wird weiter gemurset = zoo wordt maar voortgesukkeld of zoo gaat 't in den ouden sleur door. **Wur'ter**, m. —s, — = worstkoopman.

Wurft'fleisch, f. = worstvleesch. **Wurft'handlung**, w.; **horn**, f. = worstwinkel; -horentje.

Wurftigkeit, w. — = onverschilligheid. **Wurft'keffel**, m. = worstketel; er feunt sich aus beim W. = hij heeft er slag van zijn voordeel te doen; im W. sitzen = in de klem, in de knijp zitten. **Wurft'macher**, m. = worstmaker, -stopper. **Wurft'lippe**, w., **Wurft'maul**, f. = diklip. **wurft'mäulig** = diklippig.

Wurft'suppe, w. = worstesoep.

Wur'te, w. —, —n = ophooging, terp.

Wur'temberg, f. = Wurtemberg. **Wur'temberger**, m. —s, — = Wurtemberger.

wur'tembergisch = Wurtembergsch.

Wurz, w. —, —en = plant, kruid.

Wur'ze, w. —, —n = kruidery, specerij.

Wur'zel, w. —, —n = wortel (van een plant, van een kwaal, van een tand, van een getal, van een woord), peen; W. eines Berges = voet van een berg; W. schlagen (od. fassen) = wortel schieten; etc. mit der W. ausrotten, ausreissen = met wortel en al uitroeien, uitrukken. **wur'zelartig** = wortelachtig, wortelvormig. **Wur'zelblatt**, f. = wortelblad.

Wur'zelschen, f. —s, — = worteltje. **Wur'zelsafer**, w. = wortelvezel. **wur'zelsförmig** = wortelvormig. **wur'zelsfessend** = wortelotend.

Wur'zelslein, m. = wortelkiem. **wur'zeln**, f. (h.) = wortelen, wortel schieten; ingespinnen studeeren, blokken; in dem Woben w. = in den grond wortelen, wortel hebben.

Wur'zel'reis, f.; **stand**, m. = wortel'scheut (of: -draad); -stand.

wur'zelsändig = wortelstandig, wortelzittend.

Wur'zelwort, f. = wortel. **Wur'zelzahl**, w. = wortel, wortelgetal. **Wur'zelzeichen**, f. = wortelteeken.

wur'zen, f. (h.) = kruiden (eig. en fig.). **wur'zhaft**, **wur'zig** = kruidig, gekruid, geurig, pikant.

Wur'zing, m. —(e)s, —e = wortelscheut, uitlooper, aflegger.

Wur'zung, w. — = 't kruiden, aanmaken. **Wur'zwein**, m. = kruidenwijn.

Wur'zkeffel, m. = krullerbol.

Wur'zel, f. —s, — = levendig ding. **wur'zefig** = druk, levendig. **wur'zeln**, f. (h.) = druk zijn, zich druk heen en weer bewegen. **wur'zlig** = levendig, flink, vlug.

Wur't, m. —es, —e = warboel, rommel, verwarde massa, chaos; hoop vuil.

I. **wur't(e)**, zie wur't(e).

II. **wur't** = woest, onbebouwd; vies (zwin); leelijk, slecht (weer); ordeloos, woest, wild (boel, brasserie); der Kopf ist mir w. = ik ben suf in 't hoofd of mijn hoofd is suf; w. froh = dolblij. **Wur'te**, w. —, —n = woestijn; woestenijs. **wur'ten**, f. (h.) mit dem Gelde = dol veel geld uitgeven, 't geld verkwisten. **Wur'tenei**, w. —, —en = woestenijs. **Wur'theit**, w. — = woestheid, wildheid, verarring; verlatenheid. **Wur'tling**, m. —(e)s, —e = woesteling, lichtmis, losbol.

Wur't, w. — = woede; drift, razernij; honds-dolheid; seine W. an einem auslassen = zijn woede aan iem. koelen; die stille und die schäumende W. = de stille en de schuimende honds-dolheid. die W. padte ihn = hij werd dolderig. **Wur'tanfall**, m. = aanval van woede. **wur'ten**, f. (h.) = woeden, razen, tieren; der Krieg, die Pest mütet = woedt; gegen einen w. = tegen iem. woeden, razen.

wur'tend = woedend, razend, woest; wütenber Schmerz = razende pijn; das wütenbe Heer = 't wilde, 't woeste heir; **wur'tenbrannt** = in woede ontbrand, blakend van woede.

Wur'ter, m. —s, — = razende, dolleman. **wur'terfüllt** = woedend, razend, dol. **Wur'terich**, m. —(e)s, —e = woestaard, geweldenaar, wreedaard, heul; dulle kervel. **Wur'tersheit**, f. = woedend geschreeuw, kreten van woede. **wur'tig** = woedend, razend, dol. **wur't'schnaubend** = snuivend van woede, razend, dol.

W.W. = Wiener Währung: Weener munt.

Wwe. = Witwe.

W.Z. od. **W.Z.**, od. **W.Zl.** = Wechselzahlung.

X.

X, f. = X; X (10); er läßt sich kein X für ein U (vor)machen = hij laat zich geen knollen voor citroenen verkoopen.

Xanthippe, w. = Xanthippe (ook voor: ondegend wijf, helleveeg, feeks).

Xaver, m. = Xaverius.

X-beine, Pl. = x-beenen, bakkersbeenen.

Xber. = Dezember.

Xenie, w. —, —n; **Xenion**, f. —s, Xenien, (eig. gastgeschenk) = kort, hekelend gedicht, epigram.

Xenographie, w. — = xenografie (kennis van vreemde schriftteekens).

Xenophon, m. = Xenophon.

Xeres(wijn), m. = Xereswijn, Xeres.

Xeres, m. = Xeres.

Xime'ne, w. = Ximene. **Xime'nes**, m. = Ximenes.
Xr. = Kreuzer.
X:Strahlen, Pl. = x-stralen.
Xylograph, m. -en, -en = xylograaf: houtsnijder. **Xylographie**, w. - = xylografie: houtsnijkunst, houtsneede, houtsnee. **xylo-**

gra'phisch = xylografisch: in hout gesneden, houtsnij... **Xylo'me'ter**, f. (w. m.) -s, - = xylo-meter: houtmeter (toestel om den inhoud van onregelmatige stukken hout te meten). **Xylo'phon**, f. (e)s, -e = xylofoon (houten muziekinstrument).

Y.

Y (Ypsilon), f. = Y.
Yacht, zie **Zacht**.
Yak, m. -s, -s = yak, bromos, knoros.
Yan'kee (spr.: *jenkie*), m. -s, -s = Yankee.
Yan'kee-Doodie (spr.: *jenki-doodie*), m. -s) = Yankee-doodie (vroeger Noord-amerikaansch volkslied).

Yard, f. -s, -s = yard: Eng. el.
Ya'tagan, zie **Zatagan**.
Ylang-Ylang, f. -(e)s = ylang-ylang: orchideeënolie.
Ypern, f. = Iperen.
Ysop, m. -c(s) = hysop (een plant).

Z.

Zie ook **C**.

Z, f. = Z.
Z, = *Zeite* (regel) of *Zeit* (tijd) of *Zoll* (duim).
z, = *zu*.
Zachari'as, m. = Zacharias.
Zach'ar'as, m. = Zacheus; er ist **Z**. auf allen Kirchweihen = bij alle pretjes vooraan.
Zac'h'en, f. -s, - = tandje, puntje. **Zac'te**, w. -, -n; **Zac'fen**, m. -s, - = tand (van een kroon, blad, eg); kanteel (van een trans); punt, schulp (aan dameskleedingstukken bijv.); punt (van een kristal); (scherpe rots)punt; (ijs)kegel; kleine tak (van een gewei); stompje (van een dooden tak); [naald (van naaldboomen)]. **zac'fen**, f. (h.) = uittanden, uitschulpen, van tanden voorzien; gezadt = getand. **Zac'fenlinie**, w. = zigzaglijn. **Zac'fenwerk**, f. = uitgetand of uitgeschulpt werk, kanteelwerk.
[zac'fern, f. (h.) = ploegen.]
zac'tig = getand, geschulpt, uitgetand; **z**. aus'schneiden = uitschulpen.
zag = vreesachtig, bang, bevreesd. **Za'ge**, m. -n, -n = lakaard.
[Za'gel, m. -s, - = staart; top (van een boom)].
zagen, f. (h.) = vreezen, moedeloos zijn.
Za'gen, f. -s = vrees, schroom, angstvalligheid, moedeloosheid; **Zittern** und **Z**. = vrees en beven. **zag'haft** = vreesachtig, slauwhartig, schroomvallig. **Zag'haftigkeit**, w. - = vreesachtigheid enz.
zäh(e) = taai (in alle bet.); **zäher** Wein = dikke of strooperige wijn. **Zäh'heit**, **Zäh'igkeit**, w. - = taaiheid (in alle bet.); strooperigheid.
Zahl, w. -, -en = getal; aantal; ganze, runde, benannte **Z**. = geheel, rond, benoemd getal; zwanzig an der **Z**. = twintig in getal

of ten getale van twintig; in großer **Z**. = in grooten getale of in groot aantal; **Zahlen** betreffen = getallen zijn welsprekend.
Zahl'amt, f. = betaalkantoor; rekenkamer.
zahl'bar = betaalbaar. **zahl'bar** = telbaar.
Zahl'barkeit, w. - = betaalbaarheid. **Zahl'barkeit**, w. = telbaarheid. **Zahl'brett**, f. = betaalbank, toonbank (in een kantoor). **Zahl'buchstabe**, m. = getalletter. **zahl'en**, f. (h.) = betalen. **zäh'len**, f. (h.) = tellen; rekenen; Geld, Einwohner **z**. = tellen; einen zu seinen Freunden od. unter seine Freunde **z**. = tot of onder zijn vrienden rekenen; auf mich fannst du **z**. = op mij kun je rekenen. **Zahl'lenbruch**, m. = breuk (van een getal). **Zahl'lenfolge**, w. = getallenreeks; volgorde van de getallen. **Zahl'lengröße**, w. = getal-grootte, hoeveelheid.
Zahl'len-gruppe, w.; **-kunst** (od. **-lehre**), w. = getal-groep; -leer.
Zahl'len-lotterie, w. = loterij met nummers.
Zahl'lenrechnung, w. = getalrekening, rekenkunde. **Zahl'lenreihe**, w. = getallenreeks.
Zahl'len-schloß, f. = geheim-, cijferslot. **Zahl'len-sinn**, m. = aanleg voor 't rekenen.
Zahl'len-system, f. = talstelsel. **Zahl'len-verbinding**, w. = getallencombinatie. **Zahl'len-verhältnis**, f. = getalverhouding. **Zahl'len-wert**, m. = getallenwaarde.
Zahl'er, m. -s, - = betaler. **Zähl'er**, m. -s, - = teller, rekenaar; (van een breuk) teller. **Zähl'ern**, w. -, -nen = betaalster.
Zahl'größe, zie **Zahlengröße**. **Zahl'hammer**, w. = rekenkamer; betaalkantoor. **Zahl'meister**, m. = bediende (in een koffiehuis e. d.) die de rekening opmaakt. **zahl'los** = talloos, ontelbaar. **Zahl'meister**, m. = luitenant-kwartiermeester; betaalmeester. **Zahl'meisteramt**, f. = kantoor van den betaalmeester.

Zahlperle, w. = ronde parel. **Zahlpfennig**, m. = reken- of legpenning. **Zahlreich** = talrijk.

Zahlstelle, w.; -tag, m.; -tisch, m. = betaal-kantoor; -dag; -bank (of: toonbank).

Zahlung, w. -, -en = betaling; eine *Z.* leisten = een betaling doen; seine *Zahlungen* einstellen = zijn betalingen staken. **Zahlung**, w. -, -en = telling. **Zahlungseinführung**, w. = mandaat of machtiging tot betaling, wissel.

Zahlungsausschub, m.; -einführung, w. = uitstel van betaling; staking (of surséance) van betaling.

Zahlungsfähig = in staat om te betalen, solvent. **Zahlungsfähigkeit**, w. = vermogen om te betalen, solvabiliteit. **Zahlungsrift**, w. = betalingstermijn. **Zahlungsmittel**, f. = betaalmiddel. **Zahlungssperre**, w. = surseance van betaling. **Zahlungstermin**, m. = betalingstermijn. **Zahlungsunfähig** = onvermogen om te betalen, insolvent. **Zahlungsunfähigkeit**, w. = onvermogen om te betalen, insolventie.

Zahlungverbindlichkeit, w.; -vermögen, f. = verplichting om te betalen; vermogen om t. b. (of solvabiliteit).

Zahlungswert, m. = betaalswaarde.

Zahlwoche, w. = betaalweek. **Zahlwort**, f. = telwoord. **Zahlzeichen**, f. = cijfer, getalteeke.

zahn = tam, getemd, mak; *flg.*: gedwee, zacht; *ahne* *zähne* = visschen in een vijver. **zähmbar** = tembaar, te temmen. **zähmen**, *schw.* (h.) = temmen, tam maken; *sich z.* = zich intoemen. **zähmer**, m. -s, - = temmer. **zähmung**, w. - = temming, 't temmen.

Zahn, m. -(e)s, *Zähne* = tand (in den mond, van een rad, een kam), kies; der *Z.* der *Zeit* = de tand des tijds; einen *od.* einem auf den *Z.* fühlen = iem. aan den tand voelen; dem tut kein *Z.* mehr weh = die is uit zijn lijden; einem die *Zähne* weisen = iem. de tanden laten zien; ein *hohler Z.* = een holle kies; er hat einen *Z.* auf mich = hij heeft een pik op (of een bekel aan) mij; die *Zähne* werden ihm lang = hij krijgt trek; einem in die *Zähne* liegen = iem. in 't gezicht liegen.

Zahnarzt, m.; -bildung, w. = tandarts; -vorming.

Zahnbrecher, m. = tandtrekker.

Zahnbürste, w.; -bürste, w. = tandletter; -borstel.

Zahnbohle, w. = voorplaat (van een slot).

Zahn Eisen, f. = getand ijzer; getande schaaftbeitel; tandschrapper.

Zahnklappern, f.; -knirschen, f. = tandgeklapper; -geknars.

zähnen, *schw.* (h.) = tanden krijgen; das *Z.* = 't tandenkrijgen.

Zahnfäule, w.; -feste, w.; -fieber, f. = tandbederf; -vijl; -koorts (van 't tandenkrijgen nl.).

Zahnfleisch, w.; -fleisch, f. = tandvleesch.

zahnförmig = tandvormig. **Zahnfortsatz**, m. = tandscheiding, -wortel, -kas. **Zahngeschwür**, f. = verzwering of abces aan de tanden.

Zahnglatur, w.; -hobel, m.; -höhle, w.; -krant, f. = tandglazuur; -schaaf; -holte; -kruid.

Zahnkünstler, m. = kunsttandenmaker.

Zahnlehre, w. = leer van de tanden.

zahnlos = tandeloos. **Zahnlosigkeit**, w. = tandeloosheid. **Zahnlöcher**, w. = opening tusschen de tanden, gat in de tanden.

Zahnmeißel, m.; -nerv, m.; -pulver, f. = tandbeitel; -zenuw; -poeder.

Zahnrad, f.; -bahn, w. = tandrad; -spoor.

Zahnraffel, w. = oude behaagzieke vrouw.

Zahnreihe, w. = tandenrij. **Zahnreihen**, f. = zinking in de tanden.

Zahnralbe, w.; -schmerz, m.; -stift, m. = tandzalf; -pijn; -stomp(je).

Zahnstocher, m. = tandstoker. **Zahnstumpf**, m. = tandstomp(je), stomp van een tand.

Zahnung = karteling (aan postzegels e. d.).

Zahnwasser, f.; -weh, f.; -werk, f. = tandwater; -pijn; -werk.

Zahnwuchs, m.; -wurm, m.; -wurz, w. = tandgroei; -worm; -kruid.

Zahnwurz, w.; -gange, w. = tandwortel; -tang.

Zähre, w. -, -n = (poët.) traan.

Zain, m. -(e)s, -e = staaf (van een of ander metaal); metaaldraad; roede. **Zainne**, w. -, -n = vlechtwerk, korf. **Zain Eisen**, f. = staafijzer. **zainen**, *schw.* (h.) = tot staven maken, tot draad trekken. **Zainhammer**, m. = gieterij, smelterij.

Zainbo, m. -s, -s = Zambo (afstammeling van Negers en Mulatten).

Zainder, zie *Saender*.

Zainge, w. -, -n = tang. **Zaingelen**, f. -s, - = tangetje. **zaingenförmig** = tangvormig. **Zaingentwerk**, f. = tangwerk (een soort vestingwerk), tenaille.

Zanf, m. -(e)s = twist, ruzie, standje.

Zanfäpfel, m. = twistappel. **zainfen**, *schw.* (h.) = ruzie maken, kijven; *sich* (mit einem) *z.* = met iem. twisten, ruzie maken, ruzie hebben, met elkaar kijven; [*südd.* einen *z.* = iem. uitschelden]. **Zainfer**, m. -s, - = twister, standjesmaker, ruziemaker, brompot.

Zainerei, w. -, -en = getwist, ruzie, gekijf. **Zaingeist**, m. = ruziegeest. **zainfisch** = twistziek, kijfachtig. **Zainlust**, -fucht, w. = twistziekte, kijfachtigheid. **zainfuchtig** = twistziek, kijfachtig; ein *Zainfuchtiger* = een ruziemaker.

[**Zapf**, m. -(e)s = zuiper; buffet (in een wachtkamer e. d.); in *Z.* sein = in de lorum zijn.] **Zapfen**, f. -s, - = tapje, zwikje; huig. **Zapfen**, m. -s, - = pin, pen, bout, wig, sluitstuk; tap, plug, bom, spon; denneappel, ijskegel; [huig.] **zapfen**, *schw.* (h.) = tappen. **Zapfenloch**, f. = tapgat, spongat; gat (voor een sluitstuk). **Zapfenreich**, m. = taptoe. **Zapfer**, m. -s, - = tapper.

zapf(e)lig = spartelend, druk, woelig, ongeduldig. **zapfeln**, *schw.* (h.) = spartelen, zich bewegen, kleine bewegingjes maken; man läßt ihn *z.* = men laat hem begaan of aan zijn lot over. **Zappeler**, m. -s, - = ledpop, janklaassen.

Zar, m. -en, -e = Tsaar, Czaar. **Zarowitzsch**, m. -(e)s, -e = Tsarewitsj; zoon van den Tsaar. **Zarewina**, w. -, -s = Tsarewna; dochter van den Tsaar. **Zariza**, w. -, -s = Tsaritsa; gemalin van den Tsaar.

Zarge, w. -, -n = rand, zijstuk (van een viool e. d.); architraaf.

Zarin, w. -, -nen = Tsarina = Zariza.

zart = teeder, teer, (van leeftijd) teeder, zwak; (van huid, voetjes, gevoel) teeder,

lijn; (van kiem, blaadje, hart) tee(de)r; (van geweten) tee(de)r, nauw, nauwgezet; (van vleesch) malsch, zacht; zarte Jugend = prille jeugd. **Zärte**, w. —, zie Zärtheit. **Zärtelei**, w. —, —en = overgevoelighed, sentimentaliteit. **zärfühelnd** = teergevoelig, sijngevoelig. **Zärfgefühl**, f. = teergevoeligheid, sijngevoeligheid. **Zärtheit**, w. —, —en = tee(de)rheid, zachtheid, sijnheid, zie zärt. **zärtlich** = tee(de)r, hartelijk, innig; [week, zwak, sijngevoelig, weelderig]. **Zärtlichkeit**, w. —, —en = teederheid, hartelijkheid, innigheid. **Zärtling**, m. —(e)s, —e = weekeling, zwakkeling. **Zärtinnig**, m. = sijngevoeligheid, kieschheid, sijn tact. **zärtinnig** = sijngevoelig, kiesch.

Zäfer, w. —, —n = vezel, draad (in vleesch, hout e. d.). **zäferig** = draderig, vezelig. **zäfern**, schw. (h.) = uitrafelen, rafelen.

Zäfel, w. —, —u = streng (garen).

Zäuber, m. —s: β . treiben = aan toovenarij, tooverij doen; den β . (auf)lösen = de betoovering ophellen; den β . ihrer Schönheit = de betoovering van haar schoonheid; das ist fauler β . = dat heeft niets om 't lijf; bei β 's ist großer β . = groot feest, groote pret; den β . kennen wir = dat kennen we; β . ook: Zäuberpruch, Zäubermittel. **Zäuberbeker**, m. = tooverbeker. **Zäuberberg**, m. = betooverde berg.

Zäuberbild, f.; —blik, m. = tooverbeeld; —blik.

Zäuberbrunnen, m. = betooverde put, pomp of fontein; kunstmatige put.

Zäuberbuch, f.; —buchstaben, Pl. = tooverboek; —letters.

Zäuberei, w. —, —en = tooverij, toovenarij; betoovering, toovermiddel.

Zäuberer, m. —s, — = toovenaar.

Zäuberflöte, w.; —formel, w.; —garten, m. = tooverfluit; —formule; —tuin.

Zäubergehent, f. = amulet.

Zäubergeschichte, w.; —gürtel, m. = toovergeschiedenis; —gordel.

zäuberhaft = tooverachtig. **Zäuberhand**, w. = tooverende hand. **Zäuberhülle**, w. = tooversluiser, —mantel. **Zäuberin**, w. —, —nen = toovenaar, toovenaarster, tooveres.

Zäuberinsel, w. = betooverd eiland. **zäuberisch** = tooverachtig, betooverend.

Zäuberkette, w.; —klang, m.; —knoten, m. = tooverketen; —klank; —knoop (of: —strik).

Zäuberkräft, w.; —kreis, m.; —kunst, w. = tooverkracht; —kring (of: —cirkel); —kunst.

Zäuberlaterne, w.; —licht, f.; —mantel, m. = tooverlantaarn; —licht; —mantel.

Zäubermärchen, f.; —mittel, f. = tooversprookje; —middel.

zäubern, schw. (h.) = tooveren.

Zäuberpalast, m.; —quelle, w. = tooverpaleis; —bron (of: betooverde bron).

zäuberreich = rijk aan betoovering, betooverend.

Zäuberreich, f.; —ring, m.; —rute, w. = tooverland; —ring; —roede.

Zäuberzaal, m. = betooverde zaal. **Zäuberstein**, m. = tooverschijn, tooverachtig schijnsel. **Zäuber Schlag**, m. = tooverslag; wie mit einem β . = als bij tooverslag. **Zäuber Schloß**, f. = betooverd slot. **Zäuber Schrift**, w. = tooverschrift. **Zäubersegen**, m. = betoovering. **Zäuberseigel**, f. = tooverzegel. **Zäuber Spiel**, f. = tooverspel, tooverij.

Zäuber Spruch, m.; —stab, m. = toover[spreuk; —staf.

Zäuberstück, f. = tooverkunst, toer; tooverstuk (in den schouwburg).

Zäubertraut, m.; —welt, w.; —werk, f. = tooverdrank; —wereld; —werk (of: tooverij).

Zäuberwesen, f. = toovenarij, tooverkunst.

Zäuberwort, f. = tooverwoord. **Zäubererin**, zie Zäuberin.

Zäuderei, w. —, —en = aarzeling; getreuzel, gedraal, getalm. **Zäud(er)er**, m. —s, — = draler, treuzelaar, talmer; Fabius der β . = F. de Draler (cunctator). **zäudhaft** = aarzelend, dralend, treuzelig, weifelend. **Zäuderschaft**, w. — = onbeslistheid, besluiteloosheid, langzaamheid, treuzelaard. **zäudern**, schw. (h.) = dralen, treuzelen, aarzelen; nach langem β . = na lang aarzelen; mit zäudern den Schritten = schoorvoetend.

[**zäuden sich**, schw. (h.) = zich haasten].

[**Zäude**, w. —, —n = meibloempje].

Zäune, m. —(e)s, Zäune = toom, teugel, breidel; im Zäune halten = beteugelen, in toom houden (eig. en fig.); er muß wo die Zäune hängen = hij is op de hoogte. **Zäunen**, f. —s, — = toompje. **zäunen**, schw. (h.) = toomen (een paard); fig. breidelen, beteugelen; das Pferd beim Schwanz z. = een zaak verkeerd aanpakken. **Zäungeld**, f. = toomgeld (dat de stalknecht krijgt bij den aankoop van een nieuw paard). **zäunlos** = toomeloos, teugelloos. **Zäunzeug**, f. = tuig.

Zäun, m. —(e)s, Zäune = heining, schutting; heg; (einen Streit) vom Zäune brechen = (een reden tot twist) met (of bij) de haren er bij sleepen; das findet man hinter jedem Zäune = dat is niets bijzonders; er ist nicht hinter dem Zäune aufgewachsen = hij is niet achter een boom gevonden, niet van de straat opperaapt, niet van geringe afkomst. **zäun dürr** = zoo dun (of mager) als een (boone)stak, als een (tal)hout. [**zäunen**, schw. (h.) = afscheiden, aftuinen]. **Zäunfönig**, m. = winterkoninkje. **Zäunpfahl**, m. = schuttingpaal; zie ook Wint. **Zäunritter**, m. = ridder van lage afkomst. **Zäunwinde**, w. = haagwinde.

zäufen, schw. (h.) = trekken, plukken, door elkaar schudden, plukharen.

z. B. = zum Beispiel: bijvoorbeeld (bijv.).

z. d. St. = zu dieser Stelle of Stunde: op dit oogenblik.

z. G. = zum Gempef: bijvoorbeeld (bijv.).

Ze'baath: Herr β . = Heer Zebaoth, God.

Zebedäus, m. = Zebedeus.

Ze'bra, f. —(s), —s = zebra, Kaapsche ezel.

Ze'bu, m. —(s), —s = zebu, Oostindische os.

Zechbruder, m. = drinkebroer, drinker.

Ze'che, w. —, —n = vertering, gelag, rekening; drinkgelag; mijnveld, mijnvak; er muß immer die β . bezahlen = hij moet altijd 't gelag betalen; die β . ohne den Wirt machen = buiten den waard rekenen. **ze'chen**, schw. (h.) = drinken, poeien. **Ze'cher**, m. —s, — = drinker, pooier. **Zecherei**, w. —, —en = drinkpartij, drinkgelag. **zechfrei** = vrij (gelag hebbende); einen β . halten = iem. vrij houden.

Zechgast, m. = gast (om mee te drinken).

Zechgelage, f.; —genosse, m.; —gesellschaft, w. = drinkgelag; —genoot; —genootschap (of: —gezelschap).

Zechine, w. —, —n = zechine, sequine (Arab. en Ital. gouden munt).

Zehnschuld, w. = herbergschuld. **Zehnschwester**, w. = drinkster.
Zehf, f. = krijgertje.
Zehfe, w. —, —n = teek, tiek, honde- of
Zehfwiel, f., zie Zehf. [schapeluis.
Zehent, zie Cedent.
Zehder, w. —, —n = ceder. **zēdern** = cederen, cederhouten.
Zehderbaum, m.; **zholz**, f.; **zöl**, f. = cederboom; -hout; -olie.
zedieren, zie cedieren.
Zehdrat, zie Gebrat.
Zeh, m. —es u. —en, —e(n); **Zehē**, w. —, —n = teen, toon; vom Scheitel bis zur Zehē = van top tot teen.
Zehēn zie zehēn.
Zehēngang, m.; **zānger**, m.; **zēhē**, w. = teenlgang; -ganger; -spits (punt van de teen).
Zehēnt, f. —(e)s, —e = tiental; ook = Zehnte.
zēhn = tien; die **z.** = de 10; Rat der **z.** = Raad der Tienen. **zēhnvāndig** = uit 10 deelen bestaande, van 10 deelen. **Zehner**, f. —(e)s, —e = tienhoek; tienvlak. **zēhnēdēig** = tienhoekig. **Zehner**, m. —s, — = hert met tien takken, tienender. **Zehner**, m. —s, — = tiental. **zēhnertel** = tienderlei.
zēhnfāh, **zēhnfātig** = tienvoudig, tienmaal; das **Zehnfache** = 't tienvoud. **zēhnfūhig** = tienvoetig.
Zehnherr, m.; **zēhnērschāft**, w. = tienman; -manschap.
zēhnjāhrig; **zēmal**; **zēmalig**; **zēmānnerig** = tienjarig; -maal; -voudig (of: tienmaal herhaald); -helmig.
Zehnpfānder, m. —s, — = tienponder.
zēhnpfāndig = van tien pond, tienponds...
zēhnfūhig = tienlettergrepig.
zēhnfūhndig; **zāgig** = tienjarig; -daagsch.
zēhnlaufend = tienduizend. **zēhnē** (der, die, das) = (de, 't) tiende. **Zehnte**, m. —n, —n = tiende (een belasting). **zēhnēteig** = tiendeelig. **Zehntel**, f. —s, — = tiende (deel).
zēhnēten, f. (h.) = tienden innen; tienden betalen. **zēhnētens** = ten tiende. **zēhnēpflīchtig** = tiendplichtig.
zēhnēwochig; **zēfīg** = tien[weksch (van tien weken); -regelig.
zēhren, f. (h.) = teren, verteren; [weg-teren]; die Zeit zehrt an diesem Gemāde = knaagt; Zee zehrt = maakt mager; er zehrt von seinem eignen Fett = hij teert op zijn vet; sie z. von der Schnur = zij leven van den wind; auf andrer Leute Kosten z. = op een anders beurs teren; zehrender Kummer = verteerd verdriet. **Zehrer**, m. —s, — = verteerder; jeder Sparer findet einen z. = wie spaart, doet 't meestal voor anderen. **Zehrfieber**, f. = teringkoorts. **Zehrēgeld**, f. od. **zēfennig**, m. = teergeld of -penning, reisgeld. **Zehrrung**, w. —, —en = vertering, onderhoud (s-kosten); die letzte z. = de sacramenten der stervenden; [tering]. **Zehrrungskosten**, Pl. = kosten van eten en drinken. **Zehrrungssteuer**, w. = verteringsbelasting.
Zehsen, f. —s, — = teeken (in alle bet.); er ist seines Zehsens ein Maurer, ein Jurist = hij is metselaar, jurist van zijn ambacht of van zijn beroep.
Zehsenbrett, f.; **zēbusch**, f. = teekenplank; -boek.
Zehsenbeuter, m.; **zēntung**, w. = teeken-uitlegger (of: -wichelaar); -uitlegging (of: wichelarij).

Zehsenklärung, w. = verklaring der teekens (in een boek e. d.).
Zehsenfeder, m.; **zēhle**, w.; **zēhre**, w. = teekenpen; -kool (of: houtskool); -krijt.
Zehsenkunst, w.; **zēhrer**, m.; **zēhschule**, w. = teekenkunst; -onderwijzer; -school.
Zehsenpunctation, w. = punctuatie. **Zehsen-sprache**, w. = teekentaal; geheimschrift.
Zehsenstift, m.; **zēhunde**, w.; **zēnnterricht**, m.; **zēvorlage**, w. = teekenpotlood; -les; -onderwijs; -voorbeeld.
zēhnēn, f. (h.) = teekenen (een landschap, figuur); merken, teekenen ('t linnen); (onder)teekenen; 100 Gulden z. = voor 100 gulden (in teekenen; einen z. = iem. teekenen (door een wonde bijv.); **zēhnē** z. = zich afteekenen, uitkomen]. **Zehner**, m. —s, — = teekenaar; inteekenaar. **Zehnung**, w. —, —en = teekening; intoekening.
Zehndelbar, m. = honingbeer. **Zehndelheide**, w. = honingheide. **zēhdeln**, f. (h.) = honingraten uitsnijden. **Zehdler**, m. —s, — = bijenhouder, ijmaker.
Zehngfinger, m. = wijsvinger.
zēhēn, f. (h.) = wijzen; laten zien, toonen; einem die Tür, die Zāhne z. = iem. de deur wijzen, de tanden laten zien; man zeigte mit Fingern auf ihn zie wijzen; Mut z. = moet toonen; es zeigte sich, daß... = 't bleek, dat...; er zeigte sich als ein fertiger (ook: als einen fertigen) Spieler = hij toonde zich een vaardig speler, hij bleek een... te zijn. **Zehnger**, m. —s, — = toonder (persoon); wijzer (van een klok); maald (van 't kompas). **Zehngeräth**, m. = toestel met een wijzer. **Zehgerwage**, w. = weegtoestel (met een wijzer op een verdeelde schaal).
zēhēn, f. (h.) (id. zēhe; zēh; zēhe; zēhe! gezēhen) = betichten; einen eines Vergehens z. = iem. van een vergrijp betichten.
Zehle, w. —, —n = regel, versregel; rij (planten, huizen); reeks. **zēlentweife** = bij den regel, bij regels.
Zeit, zie Zeit.
Zehsen, f. —s, — = sijsje.
zēhēln, f. (h.) = tot zich lokken. **Zehselwagen**, m. = laddervagen.
Zehsig, m. —(e)s, —e = sijsje; ein Inderer z. = een losse klant. **zēhēgrün** = sijsgroen, geelgroen.
Zeit, w. —, —en = tijd; zu der z. = in dien tijd; zu jeder z. od. zu allen Zeiten = te allen tijde; zu Zeiten = bij tijden, somtijds; zur rechten z. = te juistere tijd, te gelegener tijd; zu rechter z. = op tijd; unter der z. = ondertusschen, onder de hand; von z. zu z. = van tijd tot tijd; alles zu seiner z. = alles op zijn tijd; das wirft du seiner z. erfahren = dat zul je te zijner tijd (als 't tijd is) hooren; er war seiner z. ein schöner M. = hij was in zijn tijd...; zur Zeit Luthers = ten tijde (of: in den tijd) van L.; zur z. (en: zurzeit) = tegenwoordig; zu gleicher z. = tegelijkertijd, tevens; betzeten = bijtijds; vorzeten = eertijds, lang geleden; es ist an der z. zu handeln = 't is tijd om...; es ist noch früh an der z. = 't is nog vroeg; solche Bücher sind nicht mehr an der z. = zijn niet meer van den tijd of hebben hun tijd gehad; die höchste z. = 't is hoog tijd; zur z. und Inzeit = te pas en te onpas; diese Zeit über od. hindurch = gedurende dien tijd; zeit meines Lebens = in mijn leven, zoo lang ik leef;

bis dahin ist noch Z. = dat heeft noch tijd of zoover zijn we nog niet; er nimmt *od.* läßt sich Z. = hij neemt den tijd; da wird einem Z. und Weile lang = dat is erg vervelend; einem die Z. bieten = iem. groeten (goeden morgen, middag enz. zeggen); Z. bringt Notizen *od.* mit der Z. pflicht man Notizen = de tijd baart rozen; kommt Z., kommt Rat = komt tijd, komt raad; wer nicht kommt zu rechter Z., der muß essen was übrig bleibt = wie niet past op zijn tijd, die is zijn maaltijd kwijt; du meine Z. *od.* du liebe Z. = och lieve deugd of heere mijn tijd!

Zeitabschnitt, m. = tijdperk, -vak. **Zeitaster**, f. = eeuw, tijd, tijdsgewricht. **Zeitangabe**, w. = tijdsopgave. **Zeitaufwand**, m. = opoffering van tijd, tijdskosten. **Zeitbegebenheit**, w. = gebeurtenis (uit dezen tijd). **Zeitbehef**, m. = tijdelijk hulpmiddel.

Zeitbeschreibung, w.; -bestimmung, w.; -dauer, w. = tijd|beschrijving; -bepaling; **Zeite**, w. -, -n = tuit. [-duur.

Zeitenlauf, m. = loop der tijden. **Zeitersparnis**, w.; -folge, w.; -form, w. = tijd|besparing; -orde; -vorm.

Zeitfrage, w. = vraag des tijds. **Zeitgeist**, m. = tijdgeest. **zeitgemäß** = met den tijdgeest overeenstemmend; ein zeitgemäßes Wort = een passend woord, een woord te juister tijd; eine zeitgemäße Maßregel = een aan de tijdsomstandigheden evenredige maatregel; das ist nicht mehr zeitlich = dat is uit den tijd. **Zeitgenosse**, m. = tijdgenoot. **Zeitgeschicht**, f. = handel op tijd of op termijn.

Zeitgeschichte, w. = geschiedenis van den tegenwoordigen tijd. **Zeitgewinn**, m. = tijdsbesparing. **Zeithafen**, m. = hoogwaterhaven (die bij laag water niet te bereiken is).

zeitlich = sedert, van dien tijd af, tot nu toe. **zeitig** = tijdig, vroegtijdig; rijp; [tegenwoordig]. **zeitigen**, *schw.* (h.) = rijp maken, ontwikkelen; (f.) rijpen, rijp worden. **Zeitigung**, w. = rijpwording, 't rijpen. **Zeitirrtum**, m. = vergissing in de tijdsopgave, verkeerde tijdsopgave. **Zeitrauf**, m. = koop op termijn.

zeitfürzend = tijdkortend. **Zeitfürzung**, w. = tijdskorting, tijdverdrijf, tijdpassering. **Zeitraum**, w. = tijdlang, poos. **Zeitrauf**, m. = loop des tijds; die **Zeitraufste** = tijdsomstandigheden. **zeitliche** = levenslang, mijn (zijn enz.) heele leven; eine Pension auf zeitlich = een levenslang pensioen. **Zeitleben**, f. = tijdelijk leen. **zeitlich** = wereldlijk, vergankelijk; [tijdelijk, voorbijgaand]; das Zeitliche = 't aardse; das Zeitliche segnen = 't tijdelijke met 't eeuwige verwisselen. **Zeitlichkeit**, w. = 't aardse leven. **Zeitlose**, w. -, -n = tijloos. **Zeitmangel**, m. = tijd(s)gebrek. **Zeitmaß**, f. = tijdmaat, tijd.

Zeitmesser, m.; -ordnung, w. = tijd|meter (*of*: chronometer); -(s)orde. **Zeitpacht**, w. = pacht voor zekeren tijd. **Zeitpunkt**, m. = tijdstip, tijdpoint. **zeitraubend** = tijdroovend.

Zeitraum, m.; -rechnung, w. = tijd|perk (*of*: -ruimte); -rekening. **Zeitrente**, w. = rente over een bepaalden tijd. **Zeitschrift**, w. = tijdschrift. **zeitweise** = tijdverkwistend, tijdroovend. **Zeittafel**, w. = tijdtabel, chronologische tabel. **Zeitumstände**, Pl. = tijdsomstandigheden. **Zeitung**, w. -, -en = courant, krant (nieuws)blad; [tjding, bericht].

Zeitungsamt, f.; -artikel, m. = couranten|bureau; -artikel.

Zeitungsblatt, f. = nieuwsblad, courant, krant.

Zeitungsbringer, m.; -bureau, f.; -druckerei, w. = couranten|looper; -bureau; -drukkerij.

Zeitungs Expedition, w. = administratie van een courant. **Zeitungs junge**, m. = courantenjongen. **Zeitungsforrespondent**, m. = dagbladcorrespondent.

Zeitungsleser, m.; -mann, m.; -nachricht, w. = couranten|lezer; -man; -bericht.

Zeitungsneugierde, w.; -redakteur, m.; -redaktion, w. = couranten|nieuws; -redacteur; -redactie.

Zeitungs schreiber, m.; -stil, m.; -träger, m. = couranten|schrijver; -stijl; -rondbrenger (*of*: -looper).

Zeitungs wesen, f. = journalistiek.

Zeitveränderung, w. = verandering door den tijd aangebracht.

Zeitverhältnisse, Pl. = -verlauf, m. = tijds|omstandigheden; -verloop.

Zeitverlust, m.; -verwendung, w.; -vertrieb, m. = tijd|verlies; -verkwisting; -verdrijf.

zeitvertreibend = tijdkortend. **zeitweilig** = tijdelijk, voorbijgaand; tegenwoordig. **zeitweise** = bij tijden, van tijd tot tijd. **Zeitwind**, m. = tijdwind, periodieke wind.

Zeitwort, f. = werkwoord.

Zeibrant *zc.*, zie Zelebrant *zc.*

Zelle, w. -, -n = stuk bouwland.

Zelle, w. -, -n = cel (in kloosters, gevangnissen, bijenkorven, allerlei organismen); badkamertje. **Zellenförmig** = celvormig.

Zellenfangnis, f. = cellulaire gevangenis. **Zellengewebe**, f.; -haft, w.; -system, f. = cel|weefsel; -straf; -systeem.

zellig, **zellig** = in cellen verdeeld.

zellular, zie cellulair. **Zelluloid**, zie Cellulose.

Zelot, m. -en, -en = zeloot; (geloofs)ijveraar.

Zelotismus, m. = zelotisme; overdreven (geloofs)ijver. **zelotisch** = fanatiek.

Zelt, f. -(e)s, -e (*ook wel*: -en) = tent; (*poët.*) uitspaniel, hemelgewelf. **Zeltbett**, f. = veldbed; bed met hemel. **Zeltbewohner**, m. = tentbewoner. **Zeltbude**, w. = tent, kraam, spel. **Zeltchen**, f. -s, - = tentje; suikerplaatje, slijkje. **Zeltdach**, f. = tentdak, paviljoen. **Zeltdecke**, w. = marquise, zonnetent, zonedoek.

Zeltler, m. -s, - = telganger; hakenel.

Zelterschritt, m. = telgang.

Zeltlager, f.; -pfahl, m.; -stange, w.; -stift, m. = tent|kamp; -paal; -staak (*of*: -mast); -koord.

Zeltstuhl, m.; -wagen, m. = tent|stoel (*of*: vouwstoel); -wagen (d. i. wagen voor krijgstenten *of* wagen met linnen kap).

Zement, m. u. f. -(e)s = cement. **zementartig** = cementachtig. **Zementation**, w. = cementatie; gloeiing van metalen.

zementieren, *schw.* (h.) = cementeeren; met cement dichtmaken, stoppen; gloeien.

Zementfitt, m. = cement, tras. **Zementofen**, m. = gloeioven. **Zementpulver**, f. = cement, tras. **Zementstahl**, m. = cementstaal, Duitsch staal. **Zementriegel**, m. = cementeerkroes.

Zend, m. -(e)s = Zend. **Zendavesta**, w. = Zendavesta (heilige boeken van de oude Perzen). **Zend sprache**, w. = Zendtaal.

Zenit', Zenith', m. u. f. --(e)s = zenith: top-punt (eig. en fig.).
Zen'fel, m. --s, -- = spijker.
Zenota'phium, zie Zenotaphium.
zenite'ren, fchw. (h.) = censeeren, critizeeren.
Zen'for, m. --s, . . fo'ren = censor; criticus.
Zensur', w. --, --en = censorschap; censuur; (school)rapport. **Zensur'behörde**, w. = zij, die met de censuur belast zijn; censuur.
Zensur's, m. -- = census: kiezersbelasting.
zentesimal', zie centesimal.
Zentl'..., zie Centl'...
Zent'ner, m. --s, -- = centenaar. **Zent'ner-last**, w. = (eig.) last van een centenaar; (fig.) centenaarslast. **Zent'nerschwer** = loodzwaar.
Zentral' = centraal. **Zentral'amerika**, f. = Centraal-Amerika. **Zentral'behörde**, w. = hoogste autoriteit, centraal gezag. **Zentral-blatt**, f. = gids, tijdschrift. **Zentral'e**, w. --, --n = centrale: middelpuntlijn, as; elektrische β . = elektrische centrale (kweekplaats van elektrische kracht). **Zentral'heizung**, w. = centrale verwarming. **Zentralisat'ion**, w. --, --en = centralisatie. **Zentralisat'ion**, fchw. (h.) = centralizeeren. **Zentralitat'**, w. -- = centraliteit (ligging in 't middelpunt). **Zentral'kraft**, w. = centrale kracht. **Zentral'punkt**, m. = centraal punt, middelpunt. **Zentral'verwaltung**, w. = centraal bestuur. **Zentrie'ren**, fchw. (h.) = centreeren: in een middelpunt brengen. **Zentrifugal'kraft**, w. = centrifugaalkracht: middelpuntvliedende kracht. **Zentrifugal'pendel**, f. = (aan machines) conische slinger, centrifugaal-regulator. **Zentrifu'ge**, w. --, --n = centrifuge: centrifugaal-machine. **Zentripetal'kraft**, w. = centripetaalkracht: middelpuntzoekende kracht. **Zentrisch**, zie zentral. **Zentritriwinkel**, m. = middelpuntshoek. **Zentrum**, f. --(s), . . tren = centrum, middelpunt.
Zentumbirn, zie Centumbirn. **Zentur'ie**, zie Centurie.
Zeolith', m. --(e)s u. --en, --en = zeolith.
Ze'phir, m. --s, --e = zefir, zefir (zachte zuidwestenwind). **Ze'phyr**, zie Zephir.
Zep'ter, zie Sechster.
zerar'beiten, fchw. (h.) = stukwerken, sijn-maken, tot kleine deeltjes maken.
Zerat', zie Cerat.
zerbei'ten, ft. (h.) = stukbijten.
zer'beln, fchw. (h.) = prikkelen, kriebelen.
zerber'ten, ft. (f.) = barsten, springen.
zerblät'tern, fchw. (h.) = ontbladeren.
zerbläu'en, fchw. (h.) = stukslaan, (bijna) doodslaan.
zerbre'chen, ft. (h.) = breken, stukbreken; sich den Kopf mit etw. zerbrechen = zijn hoofd met iets breken; (f.) = breken, stukgaan. **zerbrech'lich** = breekbaar, broos. **Zerbrech'lichkeit**, w. -- = broosheid.
zerbröckeln, fchw. (h.) = verbrokkelen, verkrumelen.
zerdrü'cken, fchw. (h.) = platdrukken, sijn-drukken; verkreukelen, verfrommelen.
Zerealien, zie Cerealien.
zerebral', zie cerebral.
Zeremonie' ic., zie Ceremonie ic.
zerfab'ren, ft. (h.) = stukrijden, platrijden. **zerfab'ren** = verward, verstrooid, ongeregeld, ordeloos, los. **Zerfab'renheit**, w. -- = wanorde, ordeloosheid, onvastheid.
Zerfall', m. = verval. **zerfall'en**, ft. (f.) =

stukvallen, in stukken vallen, vervallen; mit einem β . = met iem. overhoop raken; dieser Abschnitt zerfällt in drei Teile = wordt in drie deelen verdeeld.
zerfeil'en, fchw. (h.) = stukvijlen.
zerfet'zen, fchw. (h.) = in farden scheuren, snijden, trekken; einem das Gesicht β . = iem. sneden over 't gezicht geven; zerfetzte Klei-der = in farden gescheurde kleeren.
zerflei'schen, fchw. (h.) = ontvleezen; verscheuren; verminken.
zerflie'gen, ft. (f.) = vervliegen, wergwijnen.
zerflie'gen, ft. (f.) = vervloeien, wergsmelten (in Tränen).
zerfret'ten, ft. (h.) = wegvreten, stukvreten, vernielen.
[zer'gen, fchw. (h.) = tergen, plagen.]
zerge'hen, uur. (f.) = vergaan, te niet gaan, wegsmelten; auf der Zunge β . = op de tong smelten.
Zerglie'derer, m. --s, -- = ontleder, anatoom.
Zerglie'dern, fchw. (h.) = ontleden, ontbinden, uit elkaar nemen. **Zerglie'derung**, w. = ontleding, ontbinding, 't uit-elkaar-nemen.
Zerglie'derungs-kunst, w.; **mei'ler**, f.; **-tisch**, m. = ontleed-kunst; -mes; -tafel.
zerhac'ken, fchw. (h.) = sijn hakken, stukhakken.
zerhau'en, ft. (h.) = stukhouwen, stukhakken, sijnhakken; (den knoop) doorhakken.
zerkau'en, fchw. (h.) = sijnkauwen.
zerklei'nern, fchw. (h.) = klein maken, in kleine brokjes verdeelen, verkrumelen.
zerklop'fen, fchw. (h.) = stuk-, sijnkloppen.
zerklü'ften, fchw. (h.) = doen splijten, klieven; **zerklü'ftet** = gespleten, vol spleten; verdeeld.
zerknac'ken, fchw. (h.) = (stuk)kraken.
zerknaut'schen, fchw. (h.) = verkreuken, verknoeien, verfrommelen.
zerknir'schen, fchw. (h.) = (eig. de tanden) stukbijten; fig. neerslachtig maken. **zerknir'scht** = berouwvol, boetvaardig, door wroeging verteerd. **Zerknir'schung**, w. = wroeging, gebrokenheid.
zerknit'tern, fchw. (h.) = verkreuken, verfrommelen, verknoeien.
zerkoc'ken, fchw. (h.) = verkoken, uitkoken; laten verkoken.
zerkrat'zen, fchw. (h.) = stukkrabben.
zerkrü'meln, fchw. (h.) = verkrumelen, sijnkrumelen.
zerlaf'ten, ft. (h.) = (laten) smelten (vet, boter).
zerleg'bar = ontbindbaar, uit elkaar te nemen.
zerle'gen, fchw. (h.) = ontbinden, ontleden, uit elkaar nemen; (in deelen) verdeelen.
zerle'fen, ft. (h.) = stuklezen, aflezen.
zerlö'schern, fchw. (h.) = doorboren, gaten maken in. **zerlö'schert** = met gaten, vol gaten; doorboord.
zerlump't = haveloos, in lompen gehuld; in farden gescheurd.
zermal'ten, ft. (h.) = sijn-, stukmalen, vermalen.
zermal'men, fchw. (h.) = verbrijzelen, sijn-maken, sijnmalen, sijnstampen, vermalen.
zermat'schen, fchw. (h.) = tot brij of pap maken.
zerna'gen, fchw. (h.) = sijn-, stukknagen.
zernich'ten, fchw. (h.) = geheel vernietigen.
zernie'ren, zie zernieren.
Ze'ro, w. --, --s; f. --(s), --s = zero, nul; niets.
zerpflü'cken, fchw. (h.) = stukplukken, ontbladeren, stukmaken.

zerplatzen, *schw.* (f.) = uiteenspatten, stukbarsten, stuk *of* in stukken springen.
zerpolfen, *schw.* (h.) = stuk pulken.
zerquetfchen, *schw.* (h.) = stuk-*of* sijndrukken.
zerraufen, *schw.* (h.) = uitelkaar trekken *of* rukken, in wanorde maken; zerrauft = verward (haar).
Zerrbild, f. = karikatuur, verwrongen afbeelding, spotbeeld.
zerrreiben, *schw.* (h.) = sijn-*of* stukwrijven.
zerrreibbar = verscheurbaar. **zerrreiben**, *schw.* (h.) = verscheuren, stukscheuren, scheuren; seine Ketten z. = zijn ketenen *of* boeien verbreken; (f.) = scheuren.
zerren, *schw.* (h.) = rukken, (hard) trekken, sleuren; in den Not z. = in *of* door 't slijk sleuren; sich mit einem z. = met iem. heen en weer twisten, kijven.
zerrinnen, *schw.* (f.) = verlopen, vergaan, wegsmelten; wie gewonnen, so zerronnen = zoo gewonnen, zoo gewonnen.
Zerriffenheit, w. = havelooze toestand; verdeeldheid, tweespalt.
zerrupfen, *schw.* (h.) = uitelkaar plukken, stukplukken.
zerrütten, *schw.* (h.) = in de war brengen, schokken, ondermijnen; eine zerrüttete Gesundheit = een geschokte gezondheid; sein Nervensystem ist ganz zerrüttet = geheel in de war; zerrüttete Verhältnisse = ontredde toestanden. **Zerrüttung**, w. = ontredde, geschoktheid, verwarring, vervallen toestand.
zerstören, *schw.* (h. u. f.) = verpletteren, te pletter slaan.
zerstören, *schw.* (h.) = stukschieten.
zerstören, *schw.* (h.) = stukslaan, in stukken slaan, bijna doodslaan; ich bin wie z. = ik ben doodop, als geradbraakt; Hoffnungen, Pläne z. sich = verwachtingen, plannen lijden schipbreuk.
zerstören, *schw.* (h.) = stuksnijten.
zerstören, *schw.* (f.) = wegsmelten; z., *schw.* (h.) = (doen) wegsmelten, laten smelten.
zerstören, *schw.* (h.) = verbrijzelen, verpletteren.
zerstören, *schw.* (h.) = stuksnijden, in stukken snijden; ('t hart) verscheuren.
zerstören = uit elkaar te nemen, ontleedbaar.
zerstören, *schw.* (h.) = uit elkaar nemen, ontleeden, ontbinden; (zedelijk) bederven; sich z. = ontbonden worden (scheik.); **Zerstörungsprozess**, m. = ontbindingsproces.
zerstören, *schw.* (h.) = in stukken splijten *of* klooven.
zerstören, *schw.* (h.) = versplinteren (eig. en fig.), in splinters slaan; (f.) = in splinters vliegen, versplinteren.
zerstören, *schw.* (h.) = in stukken doen springen; (vijandelijke troepen) verstrooien.
zerstören, *schw.* (f.) = in stukken springen; der Kopf zerbringt mir = mijn hoofd barst.
zerstampfen, *schw.* (h.) = sijnstampen, stukstampen.
zerstören, *schw.* (h.) = doen verstuiven.
zerstören, *schw.* (h.) = doorsteken, stuksteken, stukprikken.
zerstören, *schw.* (f.) = verstuiven.
zerstören = verwoestbaar, vernielbaar. **zerstören**, *schw.* (h.) = verwoesten, vernielen; (gezondheid) verwoesten; (hoop) vrijdelen. **Zerstörung**, w. = verwoesting, vernieling. **Zerstörungsgeist**, m. = vernielzucht. **Zerstörungskrieg**, m. = vernielingsoorlog.

Zerstörungslust, w., -fium, m. = vernielzucht. **Zerstörungswerk**, f. = vernielingswerk. **Zerstörungswort**, w. = vernielwoede.
zerstoßen, *schw.* (h.) = sijn-*of* stukstooten, in stukken stampen, verbrijzelen.
zerstreuen, *schw.* (h.) = verstrooien (in alle bet.). **zerstreut** = verstrooid. **Zerstreutheit**, w. = verstrooidheid. **Zerstreutung**, w. = verstrooing; afleiding.
zerstückeln, *schw.* (h.) = verbrokkelen, in stukjes maken.
Zertamen, *schw.* (h.) = verbrokkelen, in stukjes maken.
Zertamen, zie Certamen.
zerteilen = (ver)deelbaar. **Zerteilbarkeit**, w. = (ver)deelbaarheid. **zerteilen**, *schw.* (h.) = verdeelen, in stukken deelen; ontleden, uit elkaar nemen; (de wolken) breken, verstrooien; (een gezwel) doen verdwijnen; sich z. = zich verdeelen; (van de wolken) breken, uiteengaan; verdeeld worden. **Zerteilung**, w. = verdeeling, verbrokkeling, ontleding.
zertieren, zie certieren.
Zertifikat, f. = (e)s, -e = certificaat, attest; bewijs. **Zertifizieren**, *schw.* (h.) = certificeren; getuigen.
zertrüben, *schw.* (h.) = breken.
zertrampeln, *schw.* (h.) = vertrappen, vertrappen, stuktrappen.
zertrüben, *schw.* (h.) = vertrappen, vertreden, onder den voet treden, met voeten treden.
zertrüben, *schw.* (h.) = verbrijzelen, vernielen, verwoesten, tot een puinhoop maken; (verwachtingen) vrijdelen, den bodem inslaan. **Zertrüben**, w. = verbrijzeling, vernieling, verwoesting; vrijdeling.
Zertrüben, zie Certamen.
zerwerfen, *schw.* (h.) = uit elkaar werpen; sich mit einem z. = sich mit einem überwerfen.
zerwühlen, *schw.* (h.) = uiteenwoelen, stukwoelen, doorwoelen, ondergraven.
Zerwürnis, f. = -es, -e = oneenigheid, onmin, tweespalt.
zerzauen, *schw.* (h.) = in de war brengen, verwarren, dooreenwarren.
zestieren, zie certieren. **Zestion**, zie Cestion.
Zestionar, zie Cestionar.
Zeter schrien, zie zeteren. **Zetergeschrei**, f. = noodgeschreeuw, noodgeschrei. **Zetermordio!** = o wee! moord! **zeteren**, *schw.* (h.) = woest schreeuwen, krijten; moord en brand schreeuwen.
Zettel, m. = -s, -e = stukje papier, briefje; lijst; (boeken)lijstje; (stem-, aanplak)biljet; (schouwborg)programma; (huur)bordje; (bij 't weven) schering, ketting. **Zettelantleber**, m. = aanplakker. **Zettelbank**, w. = circulatiebank.
Zettelchen, f. = -s, -e = briefje. **Zettel**, zie anzettelij. **Zettelwahl**, w. = verkiezing met briefjes.
zeuch! (oud en poët.) = ziehe! zoo ook du zeuchst, er zeucht = du zieht, er zieht.
Zeug, f. = (e)s, -e = goed, stof; klee(de)ren, kleeding; gewauwel, kletspraak; slechte waar, bocht; er hat das z. dazu = hij heeft er de middelen, de bekwaamheden voor; arbeiten was das z. hält = zoo hard mogelijk, danig; ins z. gehen, sich ins z. legen *od.* werfen = hard aan 't werk gaan, aan den slag gaan; er geht scharf ins z. = hij gaat krachtig te werk; er ist (gut) auf dem Zeuge = hij is heel wel; einem etw. am Zeuge fischen = kwaad van iem. spreken *of* iem. iets brouwen *of* iem. zeggen, laten merken waar 't op staat; der Wein! -- es ist z. = bocht; dummes z. =

onzin. **Zeugamt**, f. = artillerie-intendance. **Zeugdruck**, m. = 't drukken (van geweven stoffen). **Zeugdrucker**, m. = katoendrukker. **Zeuge**, m. -n, -n = getuige; die Zeugen vernemen *od.* berhören = de getuigen ondervragen of hooren. **Zeugfall**, m. = genitief. **Zeugen**, [schw. (h.)] = verwekken, in 't leven roepen; maken, vervaardigen, voortbrengen, veroorzaken; für, wider (gegen) einen z. = voor, tegen iem. getuigen; das Zeug von Hochmut = getuigt van ...; [der soll mir's z. ob ... = hij zal mij verklaren, of ...] **Zeugenaussage**, w. = getuigenverklaring. **Zeugenbeweis**, m. = bewijs door getuigen. **Zeugenleid**, m.; **berhör**, f. (*od.* **bernehmung**, w.) = getuigenleid; -verhoor. **Zeuger**, m. -s, -n = verwekker, voortbrenger. **Zeugfabrik**, w.; **fabrikant**, m.; **handel**, m. = fabriek voor geweven stoffen; fabrikant van g. s.; handel in g. s. **Zeughauptmann**, m. = kapitein der artillerie. **Zeughaus**, f. = tuighuis, arsenaal. **Zeughausverwalter**, m. = tuighuismeester. **Zeugherr**, m. = inspecteur van 't arsenaal. **Zeugin**, w. -nen = getuige. **Zeughammer**, w. = tuig-, wapenkamer. **Zeugma**, f. --(s), -s = zeugma (een foutieve zinsamentrekking). **Zeugmeister**, m. = tuigmeester, directeur der artillerie. **Zeugnis**, f. . . -is, . . -is = getuigenis; getuigenschrift, attest; (school)rapport; z. von etw. ablegen = getuigenis van iets afleggen; z. der Meise = eindexamen. **Zeugpressen**, f. = 't persen van stoffen om ze te glanzen. **Zeugschmied**, m. = gereedschapmaker. **Zeugstiefel**, m. = stoffen laarsje. **Zeugung**, w. - = verwekking, voortbrenging. **zeugungsfähig** = vruchtbaar. **Zeugungsglied**, f. = teeldeel. **Zeugungskraft**, w. = voortbrengend vermogen, voortbrengende kracht. **Zeugwagen**, m. = tuigwagen, bagagewagen. **Zeugwärter**, m. = oppasser in 't arsenaal. **Zeugweber**, m. = stoffenwever. **z. z.** = Zinsfuß; rentevoet. **Zeus**, m. = Zeus, Jupiter. **Zeute**, zie Seite. **Zibebe**, w. -, -n = groote rozijn, cibebe. **Zibbe**, w. -, -n = wijfjeshaas, -konijn. **Ziber**, m. -(e)s = civet. **Ziberfalte**, w. = civetkat. **Ziborium**, zie Ciborium. **Zichorie**, zie Cichorie. **Zicke**, w. -, -n = sik, geit. **Zicken**, **Zicklein**, f. -s, -e = sikje, geitje. **Zickzack**, m. -(e)s, -e = zigzag; z. *od.* im z. laufen = zigzagsgewijze loopen. **Zickzacklinie**, w. = **Zicker**, zie Cider. [zigzaglijn.] **Zicke**, w. -, -n = tijk. **Zicke**, w. -, -n = geit. **Ziegel**, m. -s, -n = (dak)pan; baksteen, tegel; z. brennen = pannen of steenen bakken. **Ziegelarbeit**, w. = tegelwerk. **Ziegelbrennerei**, w. = pannen- of steenbakkerij. **Ziegelbad**, f.; **decker**, m. = panne|dak; -dekker (leiddekker). **Ziegelei**, w. -, -en = steen- of pannebakkerij. **Ziegeleiherde**, w.; **farbe**, w. = baksteen|aarde (*of*: tichelaarde); -kleur.

ziegelefarbig = baksteenkleurig. **Ziegelform**, w.; **hütte**, w. = steen of panne|vorm; -bakkerij. **Ziegelmauer**, w. = baksteenmuur. **Ziegemehl**, f. = steengruis, -poeder. **Ziegemelster**, m. = steen- of pannebakkersbaas. **Ziegelofen**, m. = steen- of panneoven, ticheloven. **Ziegelplatte**, m. = steenplaat, tegelplaat, tegel. **Ziegeschuppe**, w. = panne- of steenloods. **Ziegelstein**, m. = tegel, baksteen. **Ziegelstreicher**, m. = steen- of pannebakker. **Ziegelwerk**, f. = tegelwerk, tichelwerk. **Ziegenart**, w. = geitesoort; geiteaard, geitemanier. **ziegenartig** = geitachtig. **Ziegenlauge**, f.; **bart**, m.; **bock**, m. = geite|oog; -baard (*of*: -sik); -bok. **Ziegenfell**, f.; **fleisch**, f.; **fuß**, m. = geite|vel; -vleesch; -voet (*of*: -poot). **ziegenfüßig** = met geitepooten. **Ziegenhaar**, f. = geitehaar. **Ziegenhainer**, m. -s, -n = zware, knoestige stok. **Ziegenhirt**, m.; **horn**, f.; **käse**, m. = geite|hoeder; -hoorn; -kaas. **Ziegenlamm**, f. = jong geitje. **Ziegenleder**, f.; **melker**, m.; **milch**, w.; **mist**, m. = geite|le(d)er; -melker; -melk; -mest. **Ziegenpeter**, m. -s = ontsteking van de oorklier. **Ziegenstall**, m. = geitestal, -hok. **Zieger**, m. -s, -n = gestremde melk, weikaas. **Zieger**, m. -s, -n = panne-, steenbakker. **Ziehbrunnen**, m. = put (met een ketting). **ziehen**, ft. (h.) (ich ziehe; zog; zöge; ziehe! gezogen) = trekken (bijv. die Glode *od.* an der Glode = aan de bel; einen bei *od.* an den Haaren, am Rode, einen Zahn; den Degen; einen Wagen; ein Schiff; Leute an sich = menschen tot zich; die Aufmerksamkeit auf sich = de aandacht; einen Wechsel; ein Los; Nutzen, Vorteil, eine Lehre (een les), einen Schluß (besluit) aus etw.; die Wurzel aus einer Pahl; Draht; eine Linie, Grenze, Parallele; etw. straff, schieß z.); ein Pfaster, der Tee zieht = trekt; halen (bijv. einen aus dem Wasser; etw. aus der Tasche; die Kastanien aus dem Feuer; die Sonne zieht Wasser; sich etw. auf den Hals; fremde Arbeiter ins Land z.); die Wästel z. = de schouders optrekken; in den Staub, den Kot z. = in 't stof, in 't slijk sleuren; ins Unglück z. = in 't ongeluk slepen; schlimme Folgen nach sich z. = kwade gevolgen na zich slepen; die Dame, den König *od.* mit dem König z. = (in 't schaakspel) de koningin, den koning verzetten; (Saiten auf ein Instrument) = spannen; (Wein auf Glaschen) = tappen; der Sieb zieht = die slag komt aan; es zieht = 't tocht, trekt; es zieht mich durch alle Glieder = ik heb trekkingen, 't gaat me door alle leden; einen vor Gericht z. = iem. voor 't gerecht brengen; einen ins Vertrauen z. = in vertrouwen nemen; einen ins Geheimnis z. = iem. in 't geheim betrekken of inwijden; einen aus der Klemme, Patsche, Verlegenheit z. = iem. uit de klem, verlegenheid helpen; etw. ins Lächerliche z. = iets belachelijk maken; Lichte z. = kaarsen maken; einen Vergleich z. = een vergelijking maken; eine Folgerung aus etw. ziehen = een gevolgtrekking uit iets opmaken; (einen Graben) graben; (Blumen, Gemüse) kweken, telen; (einen Men-

(sch) opvoeden, gewonnen; (f.) = trekken (bijv.: die Schwalben z. nach Süden; die Soldaten z. durch unser Land; in die Fremde z.; in den Krieg od. ins Feld z. = te velde trekken); gaan (bijv. Gedanken z. mir durch den Kopf; laß mich z.); er zieht nach R = hij gaat in R wonen; die Magd zieht den 1. Mai = de meid gaat den 1en Mei weg of uit haar dienst; **zich z.:** die Truppen z. sich westwärts = de troepen trekken naar 't westen; die Zür hat sich gezogen = de deur is getrokken; ein Wall, Graben zieht sich um die Stadt = een muur, gracht loopt om de stad; der Weg zieht sich in die Länge = er komt geen eind aan den weg; die Verhandlungen z. sich in die Länge = de beraadslagingen worden gerekt of sleepende gehouden; zie ook: Betracht, Ermägung, Falte, Fell, Gemüt, Gehel, Gut, kurz, Länge, Leder, Mat, Rechen-schaft, Verantwortung, Zweifel.

Ziehharmonika, w. = handharmonika.

Zieh(hund), m.; **-tau**, f. = trek|hond; **-touw**.

Ziehung, w. —, —en = trekking (van loten).

Ziehzeit, w. = verhuistijd (voor gezinnen, dienstboden enz.).

Ziel, f. —(e)s, —e = doel (van wenschen e. d.); doelwit (bij 't schieten); einddoel, eindpaal (bij wedren e. d.); einde; [Zuidd. termijn, tijd]; er schießt über das z. hinaus = hij streeft zijn doel voorbij; einem Dinge ein Ziel setzen = aan iets paal en perk stellen; ohne Maß und z. = in 't wild, in 't honderd of zonder maat, zonder zich te beperken; ohne Zweck und z. = op goed geluk, zonder doel, doelloos; ich stellte mir das Ziel. = ik stelde mij ten doel. **zie|len** idw. (h.) = mikken, aanleggen; das schieß mir auf mich gezielt = dat scheen op mij gemunt; [doelen, betrekking hebben (op), gericht zijn (op); kweeken, telen]. **ziel|bewußt** = welberekend, recht op 't doel afgaand. **Zie|ler**, m. —s, — = mikker; man aan de schijf. **ziel|loos** = doelloos. **Ziel|punkt**, m. = mikpunt. **Ziel|scheibe**, w. = schietschijf; mikpunt, doelwit (ook fig.).

I. **Ziem**: mit z. und Schid = met gepastheid, netheid.

II. **Ziem**, m. —(e)s, —e = staartstuk, lendestuk.

zie|men u. sich z. idw. (h.) = passen, gepast zijn; eine solche Sprache ziemt ihm nicht od. ziemt sich für ihn nicht = zulk een taal past hem niet; er weiß nicht, was sich ziemt = wat gepast is.

Zie|mer, m. —s, — = lendestuk, staartstuk (van wild).

ziem|lich = tamelijk, vrij; vrijwel, vrijgoed; er ist ein ziemlicher Esel = een vrij groote ezel; z. fertig = zoo goed als klaar; z. so groß wie ich = bijna zoo groot als ik.

zie|pen, idw. (h.) = piepen; einen an den Haaren z. = aan het haar trekken.

Zier, w. —, —en = sieraad. **Zier|affe**, m. = fat, modepop, saletjonker. **Zier|rat**, m. —(e)s, —e; w. —, —en = sieraad, versiersel, versiering. **Zier|bengel**, zie Zieraffe. **Zier|buchstabe**, m. = sierletter. **Zier|de**, w. —, —n = sieraad. **zie|ren**, idw. (h.) = sieren, versieren; sich z. = fatterig zijn, den fat of 't nuffe uithangen, preutsch of nuffig zijn, zich aanstellen; complimenten maken; geziert = gemaakt, geaffecteerd. **Ziererei**, w. —, —en = aanstellerij, gemaaktheid, affectatie. **Zier|garten**, m. = (bloemen)tuin. **zier|lich** = sierlijk, elegant, bevallig. **Zier|**

lichtheit, w. — = sierlijkheid, bevalligheid, elegantie. **Zier|tese**, w. = pronkstertje, pauwinnetje. [**Zier|ling**, m. —(e)s, —e = Zieraffe]. **Zier|pflanze**, w. = sierplant. **Zier|puppe**, zie Ziertese. **Zier|rat**, zie Zierat.

Zie|te = volksuitdrukking voor: Accije.

Zie|tel, m. —s, —; **Zie|telmaus**, w. = berg-rat, slaaprat.

Zie|st, m. —es = een soort netel.

Zie|ffer, w. —, —n = cijfer; mit Ziffern schrei-ben = in cijfers schrijven. **Zie|fferblatt**, f. = wijzerplaat, cijferplaat. **Zie|ferschlüssel**, m. = sleutel (van een geheimschrift). **Zie|ferschrift**, w. = cijferschrift.

Zie|garete, **Zigarre**, zie Cigarette, Cigarre.

Zie|geuner, m. —s, — = Zigeuner. **Zie|geunerbande**, w. = Zigeunerbende. **Zie|geunerin**, w. —, —nen = Zigeunerin. **zie|geunerriich** = Zigeunerachtig, Zigeuner...

Zie|geuner|knaab, m.; **-leben**, f.; **-mädchen**, f. = Zigeuner|knaap; **-leven**; **-meisje**.

zie|geuner|rechtig = Zigeunerachtig.

Zie|geuner|sprache, w.; **-tanç**, m.; **-weib**, f. = Zigeuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taak; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zie|geuner|taal; **-dans**; **-vrouw**.

Zingel, m. -s, - = een soort baars.
zingeln, *schw.* (h.) = omgeven.
Zingulum, *zie* Cingulum.
Zink, m. u. f. -(e)s = zink. **Zinkarbeiter**, m. = zinkwerker. **zinkartig** = zinkachtig.
Zinkdach, f. = zinken dak.
Zinke, w. -, -n; **Zinken**, m. -s = tand (van een vork, hark); (scherpe dunne) rots-spits; (spott.) lange neus; klaroen.
zinken = zinken, van zink.
Zinkenbläser, m.; **Zinkenist**, m. -en, -en = klaroenblazer.
Zinklerz, f.; **fabrik**, w.; **handel**, m. = zinkjerts; -fabriek; -handel.
zinkig = met tanden bezet.
Zinkographie, w. - = zinkografie. **Zinkogravüre**, w. = zinkogravure. **Zinkorhd**, f. = zinkoxyde.
Zinn, f. -(e)s = tin. **Zinnbergwerk**, f. = tinmijn.
Zinne, w. -, -n = tin(ne), dak.
zinneren = tinnen, van tin.
Zinnerz, f.; **gießer**, m.; **grube**, w. = zinkjerts; -gieter; -mijn.
zinnhaltig = tinhoudend.
Zinnöber, m. -s = vermiljoen, bergrood.
zinnöberrot = vermiljoenrood.
Zinnplatte, w. = plaat tin. **Zinnware**, w. = tinwaren.
Zins, m. -es, -en = belasting, schatting, heffing, cijns; pacht, huur; Zinsen (Zuid). **Zins** = rente, intrest; Geld auf Zinsen ausleihen, tun = op rente geven, zetten; Zinsen tragen = rente opbrengen; mit Zinsen wiedergeben = met rente teruggeven. **Zinsbar** = cijnsbaar, schatplichtig. **Zinsbrief**, m. = leenbrief. **zinsen**, *schw.* (h.) = cijns, pacht, rente betalen; (winst) opleveren. **Zinsenberechnung**, w. = renteberekening. **Zinseszins**, m. = intrest van intrest; samengestelde intrest. **zinsfrei** = vrij van intrest, renteloos; z. ausleihen = renteloos leenen. **Zinsfreiheit**, w. = cijnsvrijheid, vrijdom van opbrengst.
Zinsfuß, m.; **garantie**, w. = rente||voet; -waarborg.
Zinsgrofschen, m. = belastingpenning, belasting.
Zinshaß, m.: rot, zornig wie ein Z. = als een kalkoen(sche haan).
Zinsherr, m. = grondheer, hoefpachter.
Zinsloß = renteloos. **Zinspflichtig** = schatplichtig.
Zinsrechnung, w.; **schein**, m.; **tabelle**, w. = rente|(be)rekening; -bewijs (*of.* coupon); -tabel.
Zinsragend = rentegevend. **Zinsrag**, m. = vervaldag. **Zinsverlust**, m. = renteverlies.
Zinsweise = wijze van rente. **Zinszahlung**, w. = rentebetaling.
Zion, f. -s = Sion, Zion. **Zionist**, m. -en, -en = Sionist. **Zionswächter**, m. = wachter van Sion, dweepziek geestelijke.
Zipfel, m. -s, - = punt, slip, tip; er hats an allen vier Zipfeln = hij is er achter; er faßt an allen vier Zipfeln = pakt de zaak voorzichtig aan. **zipfelig** = met punten.
Zipfelmütze, w. = slaapmuts, tipmuts. **Zipfelstuch**, f. = puntdoek. **zipflig**, *zie* zipfelig.
Zipolle, w. -, -n = (kleine) ui, look.
zippen (Noord.) = er kann nicht z. sagen = hij kan geen woord uitbrengen (van vermoedheid); ook = simpelich.
Zippe, w. -, -n = gewone lijst.

Zipperlein, f. = podagra, pootje, jicht.
Zirbel, w. -, -n, **Zirbelbaum**, m. = Sibेरische pijnboom (in de Alpen en Karpathen).
Zirbeldrüse, w. = pijnappelklier. **Zirbelf-nuß**, w. = pijnappel.
zirfa, *zie* circa.
Zirkaffien zc., *zie* Circassien zc.
Zirkel, m. -s, - = cirkel, kring, gezelschap, [band, diadeem]; passer. **Zirkelbogen**, m. = cirkelboog. **zirkelförmig** = cirkelvormig.
Zirkellinie, w. = cirkellijn, cirkel. **zirkeln**, *schw.* (h.) = loopen, circuleeren; (met den passer) afpassen, zuiver trekken; netjes, precies afmeten. **zirkelrund** = cirkelrond. **Zirkelfäge**, w. = cirkelzaag. **Zirkelschäufel**, m. = passerbeen. **Zirkelschlöß**, m. = cirkelredeneering, vicieuse cirkel. **Zirkelspiße**, w. = punt van den passer.
Zirkular zc., *zie* Circular zc.
Zirkumflex, *zie* Circumflex.
Zirkus, *zie* Circus.
Zirn, **Zirn**, m. -(e)s, -e, *zie* Zirbel.
Zirpe, w. -, -n = krekel. **zirpen**, *schw.* (h.) = tjilpen, sjilpen; piepen.
Zirzenische Spiele, *zie* circenische Spiele.
Zisalpiniß, *zie* cisalpiniß.
Zisch, m. -es, -e = gesis, gefluister. **zischeln**, *schw.* (h.) = fluisteren, mompelen. **zischen**, *schw.* (h.) = sissen; (van water) razen, zingen.
Zischer, m. -s, - = sisser. **Zischlaut**, *zie* zischeln.
Zischleuten, *zie* zischeln. [m. = sisklank].
Zisleithanisch, *zie* cisleithanisch.
Zitern, *zie* Zitherne.
Zitadelle, *zie* Citadelle.
Zitat zc., *zie* Citat zc.
Zitber, w. -, -n = citer. **Zitberschläger** *od.* spieler, m. = citerspeler.
zitie ren, *zie* citeren.
zito, *zie* cito.
Zitrat, *zie* Citrat.
Zitrin, *zie* Citrin.
Zitronat, *zie* Citronat.
Zitronne, w. -, -n = citroen.
Zitronenbaum, m.; **essenz**, w. = citroen||boom; -spiritus.
zitronenfarbig; **gelb** = citroen||kleurig; -geel.
Zitronenöl, f.; **presse**, w. (*od.* -quetscher, m.); **saft**, m. = citroen||olie; -perser; -sap.
Zitronensalz, *zie* Citrat.
Zitronensäure, w.; **schale**, w.; **schelbe**, w.; **wasser**, f. = citroen||zuur; -schil; -schijffe; -water (*of.* limonade).
Zitrusse, *zie* Citrusse.
Zittrig, m.; **affe**, m. = sidder||aal; -aap.
Zittrische *od.* **ebbe**, w. = tril- *of* ratel-populier, esp. **Zittrisch**, m. = sidderrog, trilrog. **Zittrigold**, f. = klatergoud. **Zittrigras**, f. = siddergras, trilgras. **zittern**, *schw.* (h.) = sidderen, trillen, beven; vor Furcht, Angst, Freude z. = sidderen van...; er zittert am ganzen Leibe = hij beet over zijn geheele lichaam.
Zittrigpappel, w.; **roche**, m.; **stimme**, w.; **zug**, m. = tril||populier; -rog; -stem; -register (*of.* tremulant).
Zitwer, m. -s = zedoar, maagwortel.
Zit, m. -es = sits, gedrukt katoen.
Zitze, w. -, -n = borstwrak.
Zivil, **Zivil zc.**, *zie* civil, Civil zc.
Zivis mus, *zie* Civismus.
Zobel, m. -s, - = sabel (dier en vel).
Zobelfang, m. = sabeljacht.

Zobelmuff, m.; **-mütze**, w. = mof van sabelbont; muts v. s.
Zobelpelz, m. = sabelpels, sabelbont. **Zobel-tier**, f. = sabeldier.
Zober, m. -s, - = tobbe.
Zodiacallicht, f. = zodiakaal licht. **Zodiacus**, m. = zodiak, dierenriem.
Zofe, w. -, -n = kamenier, kamermeisje.
Zögerer, m. -s, - = talmer, draler, zaniker.
Zögern, schw. (h.) = talmen, dralen, zeuren.
Zögerung, w. -, -en = getalm, vertraging, aarzeling, langzaamheid.
Zögling, m. -(e)s, -e = kweekeling, leerling; verpleegde (in een weeshuis e. d.).
Zölibat, zie **Cölibat**.
Zoll, m. -(e)s, Zölle = recht, belasting (in-, uit- en doorvoerrecht), tolgeld, tol.
Zoll, m. -(e)s, Zolle = duim; 4 Z. breit = 4 duim breed.
Zollamt, f. = douanekantoor. **Zollangabe**, w. = aangifte aan de douanen. **Zollanschlag**, m. = douanetarief. **Zollanschluss**, m. = aansluiting aan 't tol- of tariefverbond. **Zollaufseher**, m. = inspecteur bij de douanen. **Zollbeamter**, m. = kommissie. **Zolldeklaration**, w. = aangifte bij de douanen. **Zolleinnahme**, w. = ontvangst van rechten. **Zolleinnehmer**, m. = ontvanger van rechten, kommissie, tolbeambte, tolgaarder.
Zollen, schw. (h.): Achtung, Dank z. = achting toedragen, dank betuigen; einem Beifall z. = iem. toejuichen, instemmen met iem.
Zollfrei = vrij van rechten; Gebanken find z. = gedachten zijn tolvrij. **Zollfreiheit**, w. = tolvrijheid, vrije invoer. **Zollfreischein**, m. = bewijs van tolvrijheid.
Zollgebiet, f.; **-gebüh**, w.; **-gesetz**, f. = tollgebied; -geld; -wet.
Zollhaus, f.; **-inspektor**, m. = tollhuis; -inspecteur.
Zollhoch = een duim hoog. **Zolliges Holz** = duims hout. **Zollmaß**, f. = maat van een duim.
Zöllner, m. -s, - = tolgaarder, tolbeambte; (Bijb.) tollenaar.
Zollordnung, w.; **-parlament**, f. = tollverordening; -parlement.
Zollpassierzettel, m. = bewijs van doorvoer, geleibiljet. **Zollpass**, m. = tolpaal. **Zollpflichtig** = tolplichtig. **Zollpflichtigkeit**, w. = tolplicht.
Zollpolitik, w.; **-schlein**, m. = tollpolitiek; -brieffje.
Zollschiff, f. = douaneschip. **Zollschreiber**, m. = kommissie. **Zollspeicher**, m. = entrepôt-magazijn.
Zollstab, m. = duimstok.
Zollstempel, m. = douanestempel.
Zollstok, m. = duimstok.
Zollstraße, w. = tolgweg. **Zollsystem**, f. = systeem van in- en uitgaande rechten.
Zolltarif, m. (od. **Stufe**, w.); **-verband** (od. **-verein**), m. = tolltarief; -verbond.
Zollverwaltung, w. **-wesen**, f. = tolwezen.
Zone, w. -, -n = zone, luchtstreek, gebied; kring.
Zoolith, m. -en, -en = zoölith; dierversteening. **Zoolog**, m. -en, -en = zoöloog; dierkundige. **Zoologie**, w. -, -(e)n = zoölogie. **zoölogisch** = zoölogisch.
Zoophyt, f. u. m. -en, -en = zoöfhyet; plantdier, dierplant. **Zootomie**, w. - = zoötomie; ontleding van dieren.

Zopf, m. -(e)s, Zöpfe = (haar)vlecht, pruikstaart, staartpruik; ein alter Z. = een oude pruik; die Herren vom Z. od. die Herren Zopfräger = de pedante, conservatieve lui; de heeren van 't oude regime, van den prui-kentijd; er hat einen Z. = hij heeft een roes beet. **Zopfband**, f. = haarlint. **Zopfhaar**, f. = vlechtbaar. **zopfig** = pruikerig. **Zopf-mensch**, m. = pruik, onderwetsch pedant mensch. **Zopfperücke**, m. = staartpruik. **Zopfstil**, m. = pruikestijl. **Zopftum**, f. -(e)s = pedanterie; stijve, verwaande def-tigheid. **Zopfzeit**, w. = pruikentijd.
Zorn, m. -(e)s = toorn, drift, gramschap; die Schale(n) meines Zornes über einen ausgießen = de helen van zijn toorn over iem. uitstorten.
Zornanfall, m. = aanval van drift of toorn.
Zornausbruch, m. = uitbarsting van drift of toorn. **Zornentbrannt** = in toorn ontbrand.
Zornglühend = gloeiend van drift, van toorn. **Zornig** = toornig, driftig. **Zornmüt-tig** = oplopend, opvliegend. **Zornrede**, w. = rede in drift of in toorn. **Zornrute**, w. = roede des toorns.
Zornschneubend; **-wütig** = snuivend van drift; woedend van drift.
Zoroaster, m. = Zoroaster (Oud-Perzisch godsdienststichter).
Zote, w. -, -n = vuilheid; vuile, onkiesche grap; Zoten reifen = vuile moppen tappen.
Zottenhaft, **zöttig** = vuil, onkiesch.
Zotte, zie **Zeite**.
Zottel, m. -, -n = dot haar, haarvlok, haarbosje. **Zottelbar**, m. = ruige beer.
Zottelbart, m. = ruige baard, lange vlok-kige baard. **Zottelstiel**, w. -, -en = getreu-zel, getalm; gedraaf, geloop. **Zottelhaar**, f. = ringhaar. **zöttelig** = ruig, verward.
Zottelkopf, m. = ruige bol. **Zottelmähne**, w. = ruige, verwarde manen.
Zotteln, schw. (h.) = zeuren, treuzelen; lang-zaam, zwaar loopen, sjokken. **zöttig** = ruig, harig.
zu, Präp. mit **Dativ** = te (er wohnt zu (in) Wien, Herrn R. zu (in) Berlin; zu Hause sein, bleiben; zu Wasser und zu Lande; zu Bette liegen, zu Pferde steigen, zu Felde gehen; zu Fuß, zu Berde reiten; einem zu Leibe gehen; einem zu Füßen fallen; wie ist dir zu Mute? = hoe ben jij te moede? die Haare stehen ihm zu Berge; zu Grunde gehen, richten; zur Weichte gehen; zu dem Ende = te dien einde; es kommt dir zu Gute; einen zu Gaste laden; te of om te (ich beile mich, Ihnen zu melden; das Haus ist zu ver kaufen = te koop; er ist nicht zu hrehen; es ist schwer sich zu entschließen; ich habe den Auftrag, das zu übergeben; ich ertrage es nicht ihn leiden zu sehen); ter (einem zur Seite stehen; zu Marke bringen; zu Ohren kommen = ter oore komen; zu Herzen gehen = ter harte gaan; zu Ehren meines Fremdes; mir zu Liebe = ter wille van mij; zum Tode verurteilen); ter of op (zur See); in (zu Felde liegen; zu Anfang; zu jener Zeit, zu derselben Zeit, zur Zeit der Kreuzzüge; bij (zur Hand; zu Dutzenden; komm zu mir; sehe dich zu mir; zum Glück = bij geluk; zu Zeiten; lege das Geld zu dem übrigen; stehe es zu dir; Fleisch zum Brote); aan (zu Füßen = aan 't voeteinde; einem zu Füßen liegen = aan iems. voeten liggen; ich bin zu Ende = aan 't einde; zur Rechten, zur Linken = aan de rechter, aan de linker hand; zu Tisch gehen);

met (zu Wagen = met een rijtuig; zu Oitern, zu Pfingsten, zu Weihnachten; im Vergleich zu dir; ich gratuliere dir zu deinem Geburtstag); per (zu Schiff); op (zu derselben Stunde; zur Unzeit = op een ongelegen tijd; zu Boden liegen, fallen = op den grond liggen, vallen; die Elle zu 3 Fuß; zu Papiere bringen); voor (zur Hälfte; aus Freundschaft zu ihm; es taugt zu nichts); naar (gehe zum Vater, zum Direktor, zum Brunnen, zur Kirche, zur Schule, zum Abendmahl, zur Hochzeit, zu Bette; zu Kopfe steigen; man kann ihm nichts zu Dante machen = naar den zin; Gott schuf den Menschen ihm zum Bilde = naar zijn beeld); tot (von Kopf zu Fuß; von Haus zu Haus; von Tag zu Tag; zu einem sprechen, reden, sagen, beten; 2 verhält sich zu 4 wie 2.; ich tue das zu deiner Veruhigung, zu meiner Erholung; zu diesem Zweck; zur Fische bereite; es gereicht zu deinem Glück; mir zur Befriedigung = tot mijn bevrediging; es wird mir zur Last; Kauf zu Seilen bearbeiten; zu Drei verkochen; er hat es zum Professor gebracht = tot prof.; einen zum Abgeordneten wählen, zum Lehrer ernennen, zu seinem Freunde machen, zum Beispiel nehmen); ten (zu Ende gehen, kommen, bringen; mir zum Trost = mij ten spijt; zum Besten der Armen; etw. zum Besten geben; zu guter Lecht = ten langen leste); naar of tot (sich zu einem wenden, lehren, neigen; zu einem aufschauen; die Augen zu einem aufschlagen); uit (er tut es mir zu Liebe = uit liefde voor mij); om te (zu alt zum Heiraten; es ist zum Kaufwerden, nicht zum Aushalten; Papier zum Schreiben); zur Aber lassen = ader laten; zur Tür, zum Fenster, zum Hause hinaus = de deur, 't venster, 't huis uit; zur Zeit = tegenwoordig; zu Mittag, zu Abend speisen = 't middagmaal, 't avondmaal gebruiken; zu unterst, zu oberst = onderaan, bovenaan; zu zweien = twee aan twee, met zijn tweeën; zu Weine, zu Biere gehen = naar 't wijn- of bierhuis gaan; zu Schiffe gehen = sloop gaan; zu Kreuze kriechen = zoetbroodjes bakken, zich onderwerpen; zu ebener Erde = gelijkvloers; zum Nechten sehen = toezicht houden; er tat es mir zu Leide, mir zum Trost = om mij te hinderen; zur Not = desnoods; sich zu Tode lachen, grämen = zich dood lachen, kniezen; einen zum Krüppel schlagen = iem. lam slaan; es geht ihm nicht zum Besten = niet al te best.

zu, Abb. = toe, te; ab und zu = af en toe; van tijd tot tijd; die Tür ist zu = is toe, dicht; nach Hause zu = naar huis toe, in de richting van 't huis; nach Norden zu = in noordelijke richting; nur zu! od. immer zu! = vooruit maar!; zu viel, zu groß = te veel, **zuallereerst** = ('t) allereerst. [te groot.

Zuaße, m. -n, -n = Zouaaf.

zu bauen, fchw. (h.) = toe-, dichtbouwen.

zu behör, f. -(e)s; w. - = toebehooren, bijgebouwen, wat er bij behoort. **Zu behörteile**, Pl. = onderdeelen (van een rijwiel e. d.).

zu beißen, ft. (h.) = toebijten, toehappen; wader z. = flink eten.

zu bekommen, ft. (h.) = (een deur) toe- of dichtkrijgen; (iets) toekrijgen, op den koop toe krijgen.

zu benannt, zu benannt = bijgenaamd.

Zu ber, m. -s, - = tobbe, kulp.

zu bereiten, fchw. (h.) = toebereiden. **Zu bereitung**, w. = toebereiding, toebereidsel.

zu billigen, fchw. (h.) = toestaan.

zu binden, ft. (h.) = toebinden, sluiten; einem die Augen z. = iem. blinddoeken.

zu blasen, ft. (h.) = toeblazen, dichtblazen uit alle macht blazen; einem etw. z. = iem. iets toefluisteren, inblazen.

zu blinzeln, fchw. (h.) = toewenken (met de oogen), knipoogjes geven.

zu bringen, unr. (h.) = (vermogen, kinderen) aanbrengen of meebrengen; (tijd) doorbrengen; zugebrachte Kinder = kinderen uit 't eerste huwelijk.

zu broden, fchw. (h.) = (geld e. d.) inbrokkelen; etw. zuzubroden haben = iets in de melk te brokkelen hebben.

Zu brot, f. = wat er bij (nl. bij 't brood), iets toe.

zu brüllen, fchw. (h.) = toebrullen.

Zu buße, w. = bijdrage, voorschot.

Zucht, w. - = fokkerij (van dieren), kweekerij (van planten), teelt (van dieren en planten); tucht; zedigheid, kuischheid, ingetogenheid; in aller z. und Ehrbarkeit, in allen Büchern = in alle eer en deugd; eine tolle z. = een dolle boel; [der Schafe z. = de schapen, de kudde].

zuchtten, fchw. (h.) = (dieren) fokken; (planten) kweken; (dieren en planten) telen. **Zuchtter**, m. -s, - = fokker, kweeker.

Zucht haus, f. = tuchthuis; zu zwei Jahren z. verurteilen = tot 2 jaren tuchthuisstraf veroordeelen. **Zucht haus aufseher**, m. = tuchthuismeester. **Zucht haus gefangener**, **Zucht häusler**, m. -s, - = tuchthuisboef, tuchteling.

Zucht haus strafe, w.; -bater, m. = tuchthuisstraf; -directeur.

Zucht hengst, m. = spring- of dekhengst.

zuchtig = zedig, kuisch, ingetogen. **zuchtigen**, fchw. (h.) = tuchtigen, kastijden. **zuchtigdig** = zedig, kuisch, ingetogen. **Zuchtigung**, w. = tuchtiging, kastijding.

Zuchtling, m. -(e)s, -e, zie Zucht häusler.

Zucht los = tuchteloos. **Zuchtlosigkeit**, w. - = tuchteloosheid.

Zuchtmeister, m.; -mittel, f. = tuchtmeester; -middel.

Zucht pferd, f. = raspaard. **Zucht polizei**, w. = correctionele politie. **Zucht rute**, w. = tuchtroede. **Zucht schaf**, f. = rasschaap.

Zucht schwein, f. = zeug, moederzwijn.

Zucht stier, m. = springstier. **Zucht stute**, w. = veulenmerrie. **Zuchtung**, w. - = fokkerij (van dieren), kweekerij (van planten), teelt (van dieren en planten). **Zucht vied**, f. = fokvee. **Zucht wahl**, w. = natuur.

Zuch, m. -(e)s, -e = schok. [keus.

Zuckeltrab, m. = sukkeldraf; im z. = op een sukkeldraf.

zucken, fchw. (h.): die Achseln od. mit den Achseln z. = de schouders ophalen, schokschouderen; (met de wenkbrauwen) zenuwachtig trekken; Blitze, Strahlen z. = schieten; es zuckt mir in den Giebeln = ik heb trekkingen in de leden; Spott zuckt um seinen Mund = hij heeft een spotachtigen trek om den mond; (van ingewanden) trillen.

zücken, fchw. (h.) = ('t zwaard, den dolk) trekken.

Zucker, m. -s = suiker. **Zuckerapfel**, m. = zoete appel. **Zuckerartig** = suikerachtig. **Zuckerbäcker**, m. = suiker-, banketbakker. **Zuckerbau**, m.; -bildung, w.; -birne, w. = suiker|bouw (of -cultuur); -vorming; -peer.

Zuclerbrot, f. = banket, suikergebak.
Zucler|bûdſje (od. *zose*), w.; *erbfje*, w. = suiker|pot (of *-vaas*); *-erwt*.
Zucler|faſſ, f.; *-form*, w.; *-gebakened*, f. = suiker|vat; *-vorm*, *-gebak*.
Zucler|geſchmak, m.; *-guſſ*, m. = suiker|smaak; *-glazuur*.
Zucler|haltig = suikerhoudend. **Zucler|hut**, m. = suikerbrood. **Zucler|kandis** od. **Zucler|kandis**, m. = suikerkandij, kandijſuiker.
Zucler|kind, f. = bedorven kindje.
Zucler|krankheit, w.; *-mandel*, w. = suiker|ziekte; *-amandel* (of *-boon*, bruidſuiker).
Zucler|meſt, f. = meelſuiker.
Zucler|melone, w.; *-meſter*, m.; *-mühle*, w. = suiker|meloen; *-meter*; *-molen*.
Zucler|mond, m. = zoetemonnd. **Zucler|n**, ſchw. (h.) = suikeren, beſuikeren.
Zucler|plantage, w.; *-plânſjen*, f.; *-raffinerie*, w.; *-rohr*, f. = suiker|plantage (ook: *-cultuur*); *-tablette*; *-raffinaderij*; *-riet*.
Zucler|rûbe, w. = suikerbiet, beetwortel.
Zucler|ſachen, Pl.; *-ſaſt*, m.; *-ſchale*, w.; *-ſchote*, w. = suiker|goed; *-ſap*; *-vaas* (of *-pot*); *-erwt* (of *-peul*).
Zucler|ſieder, m.; *-ſiederet*, w.; *-ſirup*, m.; *-ſtoff*, m. = suiker|raffinadeur; *-raffinaderij*; *-stroop*; *-stof*.
Zucler|ſtoffhaltig = suikerhoudend. **Zucler|ſûſſ** = suikerzoet (ook fig.).
Zucler|waren, Pl.; *-waſſer*, f.; *-werk*, f. = suiker|waren; *-water*; *-goed*.
Zucler|wein, m.; *-zange*, w.; *-zeug*, f.; *-zuigbaſt*, m. = suiker|wijn, *-tang*; *-goed*; *-beſchuit*.
Zuclung, w. —, *-en* = trekking, stuiptrekking, zenuwachtige trekking.
Zuclammen, ſchw. (h.) = toe-, dichtdammen, toe-, dichtdijken.
Zucldecken, ſchw. (h.) = toedekken.
Zucldenk = bovendien, daarbij, daarenboven.
Zucldenken, unr. (h.) *enem* etw. = iem. iets toedenken, voor iem. iets beſtimmen.
Zucldrang, m. = aandrang, toeloop. **Zucldrânge**, ſchw. (h.) = opdringen, toedringen, naderbijdringen.
Zucldraien, ſchw. (h.) = toe-, dichtdraaien; *enem* den Rücken *z.* = iem. den rug toedraaien.
Zucldringlich = opdringerig, laſtig, overgedienſtig. **Zucldringlichkeit**, w. = opdringerigheid enz.
Zucldrücken, ſchw. (h.) = toedrukken; *ein Auge z.* = een oogje toedoen.
Zucleigen, ſchw. (h.) = toeëigenen; *enem* etw. *z.* = iem. iets toeſchrijven, toekennen; (iem. een boek) opdragen. **Zucleigner**, m. —*z.*, — = opdrager. **Zucleignung**, w. —, *-en* = opdracht, toeëigening.
Zuclellen, ſchw. (h.) = toeylen (aaf *enem*, op *iem*).
Zuclerkennen, unr. (h.) = (iem. een prijs) toekennen; (gerechtelijk) toewijzen; *enem* eine Strafe *z.* = iem. tot een ſtraf veroordeelen.
Zuclerſt = eerſtens, in de eerſte plaats, ten eerſte; *'t* eerſt, eerſt; *gleich z.* = onmiddellijk bij *'t* begin; *wer z.* *kommt*, *maſſt z.* = wie eerſt komt, eerſt maalt.
Zuclſcheln, ſchw. (h.) = toewaaian, toewaaieren.
Zuclfahren, ft. (h.) = door-, voort- of oprijden; *faſt zu!* = vooruit (koetsier)! (f.) aaf *etw. z.* = op iets toeſchieten, toerijden.
Zuclfall, m. = *'t* toeval, lot; toeval(like ge-

beurtenis), toevalligheid; (ziekte) de toeval, aanval; *durch z.* = bij toeval; *ein mibriger z.* = een ongelukkig toeval. **Zuclfallen**, ft. (f.) = toe-, dichtvallen (van een deur, de oogen e. d.); ten deel vallen. **Zuclfällig** = toevallig, onopzettelijk. **Zuclfähigkeit**, w. = toevalligheid; toeval, toevallige gebeurtenis.
Zuclfallen, ſchw. (h.) = toevouwen.
Zuclfertigen, ſchw. (h.) = toezenden, doen toekomen.
Zuclflechten, ft. (h.) = toe-, dichtvlechten.
Zuclflicken, ſchw. (h.) = toelappen.
Zuclfliegen, ft. (f.) = (aaf *enem*, op *iem*) toevliegen; toe-, dichtvliegen.
Zuclfließen, ft. (f.) = toevloeiën, toestroomen; *der Bach fließt dem Etrome zu* = de beek vloeit naar den stroom; *enem* etw. *z.* *laſſen* = iem. iets doen toekomen.
Zuclflößen, ſchw. (h.) = op een vlot toevoeren; brengen naar; (f.) met een vlot voeren naar.
Zuclflucht, w. = toevlucht, wijk(plaats).
Zuclfluchtsort, m.; *-ſtätte*, w. = toevluchtsoord, wijkplaats.
Zuclfluß, m. = *'t* toestroomen, toevloeiën, de toevoer; *bijrivier*.
Zuclflußgraben, m.; *-röhre*, w. = toevoer|kanaal; *-pijp*.
Zuclflüſtern, ſchw. (h.) = toefluisteren.
Zuclfolge, Prâp. mit *vorangestelltem Dativ od. folgendem Genitiv* = volgens, tengevolge (van); *dem Befehle z.* = volgens *'t* bevel; *z.* *des Befehles* = tengevolge van *'t* bevel.
Zuclfrieden = tevreden, voldaan; *mit* etw. *z.* *ſein* = met (over) iets tevreden zijn; *ich bin' z.* *z.* = ik vind *'t* goed, *ben* er tevreden mee; *enem z.* *ſtellen* = iem. tevreden ſtellen; *ſich z.* *geben* = tevreden, getroost zijn, zich tevreden ſtellen; *enem z.* *laſſen* = iem. met rust laten.
Zuclfriedenheit, w. = tevredenheid; *z.* *geht über Reichthum* = tevredenheid gaat boven rijkdom.
Zuclfrieren, ft. (f.) = toe- of dichtvriezen.
Zuclfügen, ſchw. (h.) = (er) bij voegen; *enem Schaden z.* = iem. schade veroorzaken, toebrengen, berokkenen; *enem* eine Beleidigung *z.* = iem. een belediging aandoen, toevoegen.
Zuclführen, m. —, *-en* = toevoer (vooral van levensmiddelen). **Zuclführen**, ſchw. (h.) = toevoeren.
Zuclfüllen, ſchw. (h.) = vullen, dempen; bijvullen.
Zug, m. —(e)s, *Züge* = tocht (van een leger, doortocht, marsch; trekking van lucht); loop (van wolken, van een gebergte, van een weg); *'t* trekken (van vogels); stoet; legerafdeeling, sectie; zworm (sprinkhanen, kraanvogels); koppel (trekossen); (spoor)trein; trek, haal (van pen of potlood); streek (van *'t* pensel); trek (in *'t* gezicht, om den mond, van *'t* karakter; met een net); groeve of cannelering (in een kanon); teug (uit een glas bijv.); zet (in *'t* spel); (trek) koord (van gordijnen, van de bel); drang (des harten); zuiger (van een pomp); register (van een orgel); *der Ofen hat feinen z.* = trekt niet; in groffen, *kurzen Zügen* = in groote, korte trekken; *enem z.* *tun* = een zet doen, een teug nemen; in vollen *Zügen* genieſen = in volle teugen genieten; in *enem od.* aaf *enem z.* *lernen* = in één teug ledigen; *zehn Stunden* in *enem* *Zuge* = aan één stuk; *z.* *um z.* = leer om leer of gelijk overgeven; in (ben) *z.* *kommen* = op slag, op gang komen; er *ist* im beſten

Zuge = goed op streek; die Beratung ist im vollen Zuge = in vollen gang; in den letzten Zügen liegen = op sterven liggen.

Zugabe, w. — toegift; overmaat.

Zugameise, w. = trekmier.

Zugang, m. = toegang; aanwas, vermeerdering. **zugänglich** = toegankelijk, genaakbaar; leicht \bar{z} . = gemakkelijk te naderen, licht genaakbaar; einem etw. \bar{z} . machen = iem. den toegang gemakkelijk maken of maken dat iem. van iets kan genieten (van een kunstwerk bijv.). **Zugänglichkeit**, w. — = toegankelijkheid, genaakbaarheid.

Zugbrücke, w. = ophaalbrug.

Zuggeben, ft. (h.) = toegeven, op den koop toegeven, toestaan, toelaten, erkennen; (in 't kaartspel) bekenen.

Zugegen = aanwezig; bei etw. \bar{z} . sein = bij iets aanwezig, tegenwoordig zijn.

Zuggehen, ft. (f.) = toe- of dichtgaan, gesloten worden; (ordelijk, zonderling) toegaan; (auf einen) toe- of afgaan; fichtig \bar{z} . = flink voortloopen; wie ist das zugegangen? = hoe is dat gebeurd, gekomen, gegaan? das geht nicht mit rechten Dingen zu = dat is niet in den haak, niet pluis; es mißte mit dem Teufel \bar{z} . wenn ... = daar moest de duivel achter zitten, als ...; der Bericht ist mir zugegangen = is mij geworden, heeft mij bereikt; einem etw. \bar{z} . lassen = iem. iets doen toekomen.

Zuggeberin, w. —, —nen = helpster.

Zuggehör, zie Zuhör. **zugehören**, ft. w. (h.) = toebehooren. **zugehörig** = bijbehorend.

Zugelnöpf = gesloten, terughoudend.

Zügel, m. — \bar{s} , — = teugel, toom, breidel; am \bar{z} . führen = bij den teugel voeren, leiden; mit verhängtem \bar{z} . = met lossen teugel; seinem Born den \bar{z} . schenken lassen = den teugel vieren. **zügellos** = (eig.) zonder teugel; (fig.) teugeloos, toemeloos, ongebreideld, onbeteugeld. **Zügellosigkeit**, w. — = teugeloosheid. **zügeln**, ft. w. (h.) = teugelen, den teugel aandoen; beteugelen, breidelen, in-toomen.

zugenannt = bijgenaamd.

Zugewellen, ft. w. (h.) = tot deelgenoot nemen of geven; tot makker geven of nemen; voegen bij.

Zugestandenermaßen = zooals toegegeven is, zooals elk zal toegeven. **Zugeständnis**, f. = concessie, toestemming, toegeving, erkenning.

Zugestehen, unr. (h.) = erkennen; toegeven; toestemmen; afstaan, gunnen.

Zugetan = toegedaan, genegen.

Zugführer, m. = trekvisch.

Zugführer, m. = hoofdconducteur (van den trein); aanvoerder van een peleton.

Zuglarn, f.; **heuschrecke**, w. = trek|net; -sprinkhaan.

Zugnetzen, ft. (h.) = bijgieten; toe- of dichtgieten.

Zugig = tochtig.

Zugittern, ft. w. (h.) = sluiten (met een hek, met tralies), traliën.

Zugkraft, w. = trekkracht; aantrekkingskracht. **Zugleder**, f. = elastisch le(d)er.

Zugleich = tegelijk, terzelfder tijd, tevens.

Zugleine, w.; **loch**, f.; **luft**, w. = trek|lijn (of: sleeplijn); -gat (of: tochtgat); -lucht.

zugluftig, zie zugig. [(of: tocht).

Zugmaschine, w.; **mittel**, f.; **netz**, f.; **netz**, m. = trek|machine; -middel (ook: lokmiddel); -net (of: sleepnet); -os.

Zugpersonal, f. = treinpersoneel.

Zugpferd, f.; **pflaster**, f. = trek|paard; -pleister.

Zuggraben, ft. (h.) = toegraven, volgooien (met aarde).

Zugreifen, ft. (h.) = toegrijpen, toetasten; g. Sie nur zu! = tast maar toe, bedien u.

Zugriemen, f. = trekriem, streng (van 't paard). **Zugrohr**, f. = ventileerbuis.

Zugrolle, w. = katrol. **Zugschnur**, w. = koord, riem.

Zugstiel, f.; **stange**, w. = trek|touw; -stang.

Zugstiel, m. = bottine, laars(je) met strop.

Zugstück, f. = stuk dat trekt, kasstuk.

Zugtier, f. = trekdier.

Zugucken, ft. w. (h.) = toekijken.

Zugute = zu gute.

Zuguterletzt = ten langen laatste.

Zugvogel, m. = trekvogel. **Zugweise** = in troepen, in zwermen; in secties. **Zugwind**, m. = tocht, trek.

Zuhäfen, ft. w. (h.) = toe- of dichtmaken.

Zuhafen, ft. w. (h.) = toe- of dichthouden;

Zuhalten, ft. (h.) = toe- of dichthouden; 't met iem. houden; **zich \bar{z} .** = geen tijd verliezen. **Zuhälter**, m. — \bar{s} , — = helper (van geprostitueerden). **Zuhälterin**, w. —, —nen = bijzit.

Zuhämmern, ft. w. (h.) = toe-, dichtmaken.

Zuhan'den = bijdehand; \bar{z} . kommen = in of onder de hand komen.

Zuhängen, ft. w. (h.) = toe- of dichthangen, bedekken.

Zuhauen, ft. (h.) = behouwen; toeslaan, er op loshouwen.

Zuhau' = te hoop.

Zuhetzen, ft. w. (h.) = toe- of dichtmaken (met haakjes).

Zuheften, ft. w. (h.) = toe- of dichthechten, -naaien.

Zuheilen, ft. w. (f.) = dichtgaan (van wonden).

Zuherr'schen, ft. w. (h.) = toesnauwen, toe-bijten.

Zuhinterst = achteraan, 't laatste.

Zuhorchen, ft. w. (h.) = toeluisteren. **Zuhören**, ft. w. (h.) (einem) = (naar iem.) luisteren.

Zuhörer, m. — \bar{s} , — = toehoorder. **Zuhörerin**, w. —, —nen = toehoorders. **Zuhörerraum**, m. = plaats of ruimte voor de toehoorders. **Zuhörerschaft**, w. = toehoorders, gehoor, auditorium.

Zuhül'fenahme, w. — = hulp, behulp.

Zuidersee (spr.: zoj.), w. = Zuiderzee.

Zujuchzen, **Zujubeln**, ft. w. (h.) = toejuichen, toejubelen; einem Beifall \bar{z} . = iem. luide toejuichen.

Zufehren, ft. w. (h.) = keeren, vegen naar; einem den Rücken \bar{z} . = iem. den rug toekeren.

Zufellen, ft. w. (h.) = toepennen, -pinnen.

Zufitten, ft. w. (h.) = toe- of dichtlijmen, -plakken.

Zufklappen, ft. w. (h. u. f.) = toeklappen, -klappen, -slappen, sluiten; toeslaan, toe- of dichtmaken.

Zufklappen, ft. w. (h.) einem = voor iem. in de handen klappen.

Zufleben, ft. w. (h.) = toe- of dichtplakken.

Zufleisern, ft. w. (h.) = (met stijfjel) toe- of dichtplakken.

Zufinken, ft. w. (h.) = (met een klink) sluiten, de klink (op de deur) doen.

Zufknöpfen, ft. w. (h.) = toe- of dichtknoopen; zie ook zugelknöpfen.

zufnügen, *schw.* (h.) = toe- of dichtknoopen.
zufommen, *ft.* (f.) = (auf einen, op iem.) toekomen; mir ist Nachricht zugekommen = ik heb bericht ontvangen; einem etw. z. laffen = iem. iets doen toekomen of geworden, iem. iets afstaan; das kommt mir zu = dat komt mij toe; [mit etw. z. = ausreichen; der zusammengehörige Winter = nächste].
zuforken, *schw.* (h.) = toekurken.
Zufort, *w.* = groenten.
zufrazzen, *schw.* (h.) = toe- of dichtkrabben.
zufriegen, *schw.* (h.) = toe- of dichtkrijgen; (op den koop) toekrijgen.
Zufunft, *w.* = toekomst; toekomstige tijd; in z. = in 't vervolg, voortaan.
zufünftig = toekomstig, aanstaand.
Zufünft | **musik**, *w.*; **-plan**, *m.* = toekomst- | -muziek; -plan.
zufächeln, *schw.* (h.) = (einem, iem.) glimlachend aanzien, (tegen iem.) glimlachen.
zufachen, *schw.* (h.) = toelachen.
Zufage, *w.* = toelage; toegift.
zufangen, *schw.* (h.) = toetasten (aan tafel), zich bedienen; naar iets reiken; es langt nicht zu = 't was niet toereikend.
zufänglich = toereikend, voldoende.
Zufänglichfeit, *w.* = voldoendeheid, 't voldoende.
zufaffen, *ft.* (h.) = toe- of dichtlaten; einen z. = iem. toelaten; etw. z. = iets toelaten, iets toestaan.
zufällig = toegestaan, geoorloofd, toelaatbaar.
Zufälligkeit, *w.* = toelaatbaarheid, 't geoorloofde.
Zufassung, *w.* = toelating, toestemming.
Zufauf, *m.* = toeloop; großen z. haben = grooten of veel toeloop hebben; zeer gezocht zijn.
zufaufen, *ft.* (f.) = (auf einen, op iem.) toeloopen; voortloopen. es läuft ihm alles zu = alles loopt naar hem toe; [bis z. od. in eine Spitze z. = spits toeloopen].
Zufegemeßer, *f.* = knipmes.
zufegen, *schw.* (h.) = toeleggen, toedekken; einem zu seiner Befolbung 200 Taler z. = iem. bij zijn salaris een toelage van 200 Taler geven; einer Zahl etw. z. = bij een getal iets bijdoen; sich einen Bedienten, ein Pferd, einen neuen Rod z. = zich een bediende enz. aanschaffen; er hat zugelegt = is dikker geworden.
zufehde: einem etw. z. tun = iem. kwaad doen.
zufehmen, *schw.* (h.) = toe- of dichtlijmen.
zufernen, *schw.* (h.) = bij-, aanleeren.
zufest = ten laatste, eindelijk, ten slotte; er kam z. = 't laatst.
zufestbe: mit z. = ter wille van mij, om mij een plezier te doen.
zufispielen, *schw.* (h.) = toelispelen.
zuföten, *schw.* (h.) = toe- of dichtsoldeeren.
Zufp, *m.* -(e)s -e = dot.
zufven, *schw.* (h.) = lurken.
Zufu, *m.* -s, -s = Zoeloe.
Zufuffner, *m.* = zum = zu dem. [Zoeloe-kasser].
zufmachen, *schw.* (h.) = toe- of dichtdoen, sluiten.
zumaf = vooral, bovenal; ihr alle und du z. = jullie allen en jij in de eerste plaats; ich kann es ihm nicht abfagen, z. da es... = ik kan 't hem niet weigeren, temeer daar... of vooral nu...; [tegelijk, opeens, eveneens].
zumauern, *schw.* (h.) = toe- of dichtmetselen.
zumest = voor 't meerendeel, meerendeels, in hoofdzaak, hoofdzakelijk.
zumessen, *ft.* (h.) = toemeten; toeschrijven, toedichten; einem jeden das Seine z. = ieder zijn deel geven.

zumuten, *schw.* (h.): einem etw. (bef. Beschwerliches, Unangenehmes) = iets van iem. vergen, verwachten.
Zumutung, *w.* -en = eisch, verwachting, veronderstelling.
zumächst = allereerst, in de eerste plaats, vóór alles; er saß mir z. = 't dichtst bij mij, vlak naast mij.
zumageln, *schw.* (h.) = toe- of dichtspijkeren.
zumähen, *schw.* (h.) = toe- of dichtnaaien.
Zumahme, *w.* = toeneming, vergrooting, aanwas, groei, vermeerdering.
Zumame, *m.* = bijnaam, toenaam; familienaam, van.
zumbar = ontbrandbaar, ontvlambaar.
Zumbarheit, *w.* = ontbrandbaarheid, ontvlambaarheid.
Zumbeutel, *m.* = zundgatdeksel.
Zumber, *zie Zumber*.
zumben, *schw.* (h.) = ontbranden, ontvlammen; ontsteken, aansteken; ein Wort, eine Rede zündet = ontvlamt, bezielt, electrizeert; [einem z. = iem. bijlichten].
Zumber, *m.* -s, - = tonder, tondel, zwam, (fig.) brandstof.
Zumber, *m.* -s, - = lont (van een bom), aansteker.
Zumbüchlein, *f.* = lucifer.
Zumbüchse, *f.* = slaghoedje.
Zumbügel, *w.* = bom.
Zumloch, *f.* = zundgat.
Zumnadelgewehr, *f.* = naaldgeweer.
Zumpanne, *w.* = pan van een geweer.
Zumpannendeckel, *m.* = pandeksel.
Zumpille, *w.* = slag-, kruipil.
Zumpulver, *f.* = lont, zundkruit.
Zumröhre, *w.* = zundpijp, kruitloop.
Zumschwamm, *m.* = tonder, zwam.
Zumstoff, *m.* = brandstof, ontvlambare stof.
Zumstrich, *m.* = gezwinde lont.
zumehmen, *ft.* (h.) = toenemen, (van den dag) lengen, (van de maan) toenemen, wassen; der Kranke nimmt an Kräften zu = neemt toe in krachten; bei zunehmenden Jahren = als men ouder wordt; der Mond ist im z. = 't is wassende maan.
zumneigen, *schw.* (h.) = neigen, overhellen naar; sich einem, einer Sache z. = zich tot iem., tot een zaak aangetrokken gevoelen; sich einer Meinung z. = tot een meening overhellen.
Zumneigung, *w.* = toeneiging, genegeheid.
Zunft, *w.* -en, Zünfte = gilde; bent, kliek, kaste, coterie.
Zunftbrief, *m.* = gildebrief.
Zunftgeist, *m.* = kastegeest, partijgeest.
Zunftgelehrter, *m.* = beroepsgeleerde, pedant.
Zunftgemäß = volgens de gilderegels, in den geest van 't gilde of van de partij.
Zunftgenosse, *m.*; **-genos**, *f.*; **-haus**, *f.* = gilde | broeder (*fig.*: kameraad); -wet; -huis.
Zunftig = tot een gilde behoorende, gilde..; tot een kliek of coterie behoorende, coterie..; z. werden = lid van een gilde worden; **Zunftler**, *m.* -s, - = lid van een gilde, gildeman.
Zunftmäßig = volgens de regelen van een gilde.
Zunftmeister, *m.*; **-recht**, *f.*; **-berufung**, *w.*; **-wesen**, *f.* = gilde | meester (of: deken, overman); -recht; -wet; -wezen.
Zunge, *w.* -en, -it = tong; ook: (land)tong, (zee)tong, tongetje (van de weegschaal); taal; eine belegte z. = een beslagen tong; eine schwere z. haben = een zware of dikke tong hebben, moeilijk spreken; die z. vor einem Herausfordern = de tong tegen iem. uitsteken; das Wort schwebt mir auf der z. od. läuft mir auf der z. herum = zweeft me op de tong; die z. ist ihm gelöst = hij is aan 't spreken

geraakt of gebracht; böse Zungen = kwade of booze tongen, kwaadsprekers; die beutijde β . = de Duitsche taal. **Zün'geln**, f. - β , - = tongetje. **Zün'geln**, f. (h.) = de tong heen en weer bewegen: (van vlammen) lekken; β ijde β . durch die Luft = flikkeren, schieten.

Zün'genader, w.; **-band (-bändchen)**, f.; **-buchstabe**, m. = tong|ader; -riem; -letter. **Zün'gendreher**, m. = babbelaar, kletsjer, zwetsjer. **Zün'gendreherci**, w. = gebabbel, kletsjerij, gezwets.

Zün'gen|drüse, w.; **-fehler**, m. = tong|klier; -gebrek (ook: spraakgebrek, vergissing).

Zün'genfertig = welbespraakt, rad van tong.

Zün'genfertigkeit, w. = welbespraaktheid, radheid. **Zün'genförmig** = tongvormig.

Zün'gen|geschwür, f.; **-häutchen**, f.; **-held**, m. = tong|gezwel; -riem; -held (of: zwetsjer, pochhans, grootspreker).

Zün'gen|kress, m.; **-lähmung**, w.; **-laut**, m. = tong|kanker; -verlamming; -klank (of: -letter).

Zün'gen|muskel, m.; **-schaber**, m. = tong|spier; -schrapper.

Zün'gens|schlag, m. = smak of klik met de tong. **Zün'gens|spitze**, w. = punt of tip van de tong. **Zün'genwurst**, w. = tongworst.

Zün'digte = teniet; β . machen = vernietigen, te gronde richten, verijdelen; β . gehen = teniet gaan; β . werden = teniet gaan, op niets uitloopen.

Zün'digen, f. (h.) = toeknikken.

Zün's|ler, m. - β , - = lichtmot.

Zün'berst = bovenaan, geheel boven.

Zün'orden, f. (h.) = toevoegen; samen-voegen, bijeenvoegen, vereenigen.

Zün'pfe kommen = van pas komen.

Zün'pfen, f. (h.) = trekken; plukken; eimen am Armel, an der Nase β . = iem. aan zijn mouw, bij zijn neus trekken; (Seite) uitrafelen, uithalen; (Wolle) uitpluizen; Charpie β . = pluksel maken; β üpfte sich bei (an) deiner Nase = zie naar je zelf; wer sich getroffen fühlte, β üpfte sich bei der Nase = wien de schoen past, trekke hem aan.

Zün'pflastern, f. (h.) = bestraten; toepreis-**Zün'pfeinwand**, w. = pluksel. [teren.

Zün'pfeiden, f. (h.) = toe- of dicht pennen of -pinnen.

Zün'pfropfen, f. (h.) = toe- of dichtkurken, met een prop sluiten, tamponneeren.

Zün'pfeide, w. = uitgerafelde zijde.

Zün'pfeiden, f. (h.) = toepekken, met pek of pik stoppen.

Zün'pfeiden, f. (h.) = toe- of dichtpersen.

Zün = zu ber.

Zün'raten, f. (h.) = aanraden.

Zün'rannen, f. (h.) = toefluisteren.

Zür'cher, zie Zürich.

Zür'rechnen, f. (h.) = bijrekenen; eimen etw. β . = iem. iets toerekenen, aanrekenen; iem. iets toeschrijven. **Zür'rechnungsfähig** = toerekenbaar. **Zür'rechnungsfähigkeit**, w. = toerekenbaarheid.

Zür'recht|bringen, unr. (h.) = in orde brengen, terechtbrengen, iets klaarspelen.

Zür'recht|denken, unr. (h.): sich etw. β . = iets in zijn gedachten in orde brengen.

Zür'recht|finden sich, f. (h.) = den weg vinden; zich oriënteren; (in neuen Verhältnissen) thuis raken of zich thuis gevoelen, gewinnen aan.

Zür'recht|helfen, f. (h.) = (einem, iem.) terecht

helpen, eruit helpen. **Zür'recht|kommen**, f. (f.) = in orde komen; mit etw. β . = met iets klaar komen, iets klaar spelen; mit einem β . = 't met iem. eens worden, 't met iem. vinden. **Zür'recht|legen**, f. (h.) = terecht leggen, in orde brengen, klaar of gereed leggen. **Zür'recht|machen**, f. (h.) = gereed maken, in orde brengen, bereiden: den Salat β . = aanmaken, klaarmaken. **Zür'recht|rücken**, **-setzen**, **-stellen**, f. (h.) = goed zetten, in orde zetten, schicken, op zijn plaats zetten; eimen den Kopf β . = iem. tot reden brengen, gedwee maken. **Zür'recht|weisen**, f. (h.) = den (goeden) weg wijzen, terecht helpen; terechtwijzen, ernstig onderhouden. **Zür'recht|weisung**, w. = terechtwijzing. **Zür'recht|zimmern**, f. (h.) = in elkaar timmeren.

Zür'reden, f. (h.) = (einem) bemoedigend, vriendelijk of troostend toespreken; trachten te overreden, tot iets brengen; β . = aandrang; wat iem. zegt om over te halen; β . hilft = een goede raad kan geen kwaad.

Zür'reichen, f. (h.) = toereiken, toereikend zijn, voldoende zijn.

Zür'reiten, f. (h.) = (een paard) berijden, dresseeren, temmen; (h.) voortrijden; auf einen β . = op iem. toerijden. **Zür'reiter**, m. = pikeur. **Zür'rich**, f. = Zurich. **Zür'richter**, m. - β , - = Züricher; β . See = meer van Zurich.

Zür'rüchten, f. (h.) = klaar maken, gereed maken, in orde brengen, voorbereiden; eimen arg, übel, schlimm β . = iem. leelijk toetakelen. **Zür'rüchter**, m. = toebereider. **Zür'rüchtung**, w. = toebereiding, 't in-orde-maken.

Zür'riegeln, f. (h.) = toe- of dichtgrendelen.

Zür'rühen, f. (h.) = boos of vertoord zijn; eimen (od. auf einen) β . = boos op iem. zijn; über einen β . = vertoord zijn over iem.

Zür'rosten, f. (h.) = toe- of dichtroesten.

Zür'ronen, f. (h.) = sjonren, vastsjonren.

Zür'rück = terug, achter, achteruit; achterover; hinter andern β . sein = bij de anderen achter zijn; β .! = terug! of achteruit!

Zür'rück|beben, f. (h.); sich **-begeben**, f. (h.) = terug|beven; zich -begeven.

Zür'rück|begehren, f. (h.); **-begleiten**, f. (h.) = terug|begeeren; vergezellen (of: met (iem.) teruggaan).

Zür'rück|behalten, f. (h.) = achterhouden.

Zür'rück|behaltung, w. = inhouding, achterhouding. **Zür'rück|behaltungsrecht**, f. = achterhoudingsrecht, retentierecht.

Zür'rück|befommen, f. (h.); **-berufen**, f. (h.) = terug|krijgen; -roepen.

Zür'rück|beugen, f. (h.) = achteroverbuigen, omvrouwen. **Zür'rück|bezahlen**, f. (h.) = terugbetalen. **Zür'rück|beziehen sich**, f. (h.) = betrekking hebben op wat voorafgaat. **Zür'rück|biegen**, f. (h.) = achteroverbuigen, omvrouwen, ombuigen. **Zür'rück|bleiben**, f. (f.) = achterblijven; thuisblijven; (van klokken) achter- of naloopten; hinter einem β . = bij iem. ten achter blijven.

Zür'rück|blicken, f. (h.); **-bringen**, unr. (h.) = terug|zien; -brengen.

Zür'rück|datieren, f. (h.) = antidateeren, onder een vroegeren datum schrijven.

Zür'rück|denken, unr. (h.); **-drängen**, f. (h.) = terug|denken; -dringen.

Zür'rück|dürfen, unr. (h.); **-eilen**, f. (f.) = terug|mogen; -snellen.

Zür'rück|erbitten, f. (h.); **-erhalten**, f. (h.) = terug|verzoeken; -krijgen (of: -ontvangen).

zurückerobern, *schw.* (h.) = heroveren. **zurück-
erhalten**, *schw.* (h.) = teruggeven, terugbe-
talen. **zurückfahren**, *ft.* (h.) = terugbrengen
(per rijtuig of per schip); (f.) = terugrijden,
-varen; terugdeinzen. **Zurückfahrt**, *zie* Rück-
fahrt. **zurückfallen**, *ft.* (f.) = terugvallen;
teruggekaatst worden; in den alten Fehler
z. = weer in 't oude gebrek vervallen; das
Gut fiel an den alten Stamm zurück = 't goed
kwam weer aan (of in 't bezit van) den...
zurückfinden, *ft.* (h.) = terugvinden; *schw.* z.
= den weg weer vinden. **zurückfordern**, *schw.*
(h.) = terugeischen, -vorderen. **zurückführen**,
schw. (h.) = terugvoeren, -leiden, -brengen;
auf fremden Einfluß z. = aan vreemden invloed
toeschrijven.
Zurückgabe, w. = teruggave. **zurückgeben**,
ft. (h.) = teruggeven. **zurückgeben**, *unr.* (f.) =
teruggaan; achteruitgaan (ook fig.), vermin-
deren; auf den Ursprung z. = tot den oorsprong
teruggaan; der Kauf ist zurückgegangen = is
niet doorgegaan; (van een verloving) afge-
broken worden, afgaan.
zurückgeleiten, *schw.* (h.); -gezogen = terug-
geleiden; -getrokken.
Zurückgezogenheit, w. = teruggetrokkenheid,
eenzaamheid. **zurückhaben**, *unr.* (h.) = terug
hebben, -krijgen.
zurückhalten, *ft.* (h.) = terughouden, achter-
houden; tegenhouden, weerhouden, verhinde-
ren; (die Tränen) weerhouden, inhouden; seine
od. mit seiner Meinung z. = zijn meening voor
zich houden, niet uitspreken. **zurückhaltend** =
terughoudend, gesloten, achterhoudend. **Zu-
rückhaltung**, w. = 't terughouden, tegen-
houden; weerhouden, inhouden; terughoudend-
heid.
zurückkammen, *schw.* (h.) = terug-, achter-
uitkammen.
zurückkaufen, *schw.* (h.); -kehren, *schw.* (f.) =
terug|koopen (of: weerkoopen); -keeren.
zurückkommen, *ft.* (f.) = terugkomen, terug-
keeren, weeromkomen; vervallen, in verval
geraken; er kam nie wieder darauf zurück =
hij kwam er nooit weer op terug; um wieder
auf besagten Sammel zurückzukommen = om
weer op ons onderwerp (terug) te komen.
zurückkönnen, *unr.* (h.) = terugkunnen. **Zu-
rückkunft**, *zie* Rückkunft. **zurücklassen**, *ft.*
(h.) = achterlaten; hinter sich z. = achter zich
laten; laten teruggaan. **Zurücklassung**, w.
= achterlating. **zurücklaufen**, *ft.* (f.) =
terugloopen; achter(uit)loopen.
zurücklegen, *schw.* (h.) = (geld als besparing)
o'verleggen, op zijde of wegleggen; (een weg)
afleggen; er hat die vierzig zurückgelegt =
achter den rug. **Zurücklegung**, w. = be-
sparing; afleggen; nach z. diejes Weges = na
dien weg afgelegd te hebben. **zurücklehnen**
schw. (h.) = achteroverleunen; untätig
lehnte sie sich in ihrem Sessel zurück = zij lag
zonder iets te doen achterover in haar stoel.
zurückleiten, *schw.* (h.); -leiten, *schw.* (h.);
-leuchten, *schw.* (h.) = terug|leiden; -wenden
(-sturen); -schijnen; bijlichten (bij 't terug-
gaan).
Zurückmarsch, m. = terugmarsch. **zurück-
marschieren**, *schw.* (f.) = terugmarcheeren,
terugtrekken. **zurückmelden sich**, *schw.* (h.) =
zijn terugkomst melden.
zurückmögen, *unr.* (h.); -müssen, *unr.* (h.) =
terug|willen; -moeten.
Zurücknahme, w. = terugneming (van

zijn woord); herroeping (van een edict). **zu-
rücknehmen**, *ft.* (h.) = terugnemen, wegne-
men, (zijn woord, belofte e. d.) terugnemen,
herroepen.
zurücknötigen, *schw.* (h.) = noodzaken terug
te gaan. **zurückprallen**, *schw.* (f.) = terug-
springen, terugkaatsen; (van schrik) terug-
deinzen.
zurückrechnen, *schw.* (h.); -reisen, *schw.* (f.) =
terug|rekenen; -reizen.
zurückreiten, *ft.* (f.); -rollen, *schw.* (f.) =
terug|rijden (of: achteruitrijden); -rollen.
zurückrubern, *schw.* (f.); -rufen, *ft.* (h.) =
terug|roeien (of: achteruitroeien); -roepen.
zurückzagen, *schw.* (h.); -schaffen, *schw.* (h.) =
terug|zeggen (of: antwoorden); -bezorgen.
zurückschallen, *schw.* (h.); -schandern, *schw.*
(f.) = terug|klinken; -huiltieren.
zurückschauern, *schw.* (h.); -schnehen, *schw.*
(h.); -schneiden, *schw.* (h.) = terugzien (of
achter zich zien); -jagen; -zenden (of: -sturen).
zurückschieben, *ft.* (h.) = terugschuiven of
-duwen, achteruitschuiven, op zij of wegschui-
ven; einem den Eid z. = den eed op iem.
terugschuiven.
zurückschiffen, *schw.* (f.); -schlagen, *ft.* (h.) =
terug|varen; -slaan.
zurückschleichen, *ft.* (f.); -schleppen, *schw.*
(h.) = terug|sluipen; -sleeper.
zurückschließen, *ft.* (h.) = achteraf besluiten.
zurückschnelles, *schw.* (h.) = terug- of ach-
teruit werpen; (f.) terug of losspringen.
zurückschreiben, *schw.* (f. u. h.); -schreiben,
ft. (h.) = terug|schrijven (en: afschrijven);
-schrijven.
zurückschreiten, *ft.* (f.); -sehen, *ft.* (h.) =
terug|stappen (of: achterwaarts st.); -zien.
zurücksehen sich, *schw.* (h.) nach; -senden,
unr. (h.) = terug|verlangen; -zenden.
zurücksetzen, *schw.* (h.) = op zij zetten, weg-
zetten (als onbruikbaar bijv.); einen z. = iem.
achterstellen, verongelijken; das hat ihn sehr
zurückgesetzt = dat heeft hem erg achteruit-
gezet (wat zijn vermogen betreft). **zurücksin-
ken**, *ft.* (f.) = achterover- of terugzakken (in
de kussens bijv.); terugzinken, weer vervallen
(in de ondeugd bijv.).
zurückspringen, *schw.* (f.); -springen, *ft.*
(f.) = terug|galoppeeren (of: -rennen); -sprin-
gen (achteruitspringen).
zurücksetzen, *schw.* (h.) = achteruitzetten,
terugzetten; ein Loch z. = een stap terug-
gaan, wat retireeren. **zurücksehen**, *unr.* (h.)
u. f.) = achterafstaan, op den achtergrond
blijven; hinter einem z. = bij iem. achter-
staan, voor iem. onderdoen. **zurückstellen**,
schw. (h.) = op zij of wegzetten; (een klok)
terugzetten; (iem.) uitstellen, op een lateren
dag laten komen. **Zurückstoßkraft**, w. =
terugstootende kracht. **zurückstrahlen**, *schw.*
(h.) = terugstralen, -kaatsen, -werpen; terug-
stralen, -schijnen, -vallen. **zurückstreichen**,
ft. (h.) = terug-, op zij- of wegstrijken.
zurückstürzen, *schw.* (f.) = terug-, achter-
overvallen, -storten; terugvliegen, -stormen.
zurücktaumeln, *schw.* (f.) = achteruit-, terug-
wankelen. **zurücktreiben**, *ft.* (h.) = terug-
drijven. **zurücktreten**, *ft.* (f.) = terugtreden,
achterwaarts gaan; aftreden, zijn ontslag
nemen; op den achtergrond treden; (van 't
water) binnen zijn oevers terugkeeren.
zurücktuu, *unr.* (h.) = terugdoen, -brengen
of zetten; einen Schritt z. = een stap achter-

uit doen. **zurückberfehen**, fchw. (h.) = terugbrengen (in den vroegeren toestand); (een leerling in een lagere klasse) terugzetten, verlagen; **fich z.** = zich verplaatsen (in verloop van tijden).

zurückwägen, fchw. (h.); **wandern**, fchw. (f.); **welten**, ft. (f.) = terugwentelen; -trekken (of: -reizen, -gaan); -wijken.

zurückweifen, ft. (h.) = (iem.) afwijzen; (een geschenk) van de hand wijzen, bedanken voor; (een getuige) wraken, afwijzen; (een belediging) van zich wijzen; **einen auf etw. z.** = iem. op iets terugwijzen.

zurückwerfen, ft. (h.); **wirfen**, fchw. (h.) = terugwerpen (of: -kaatsen); -werken.

zurückwollen, urr. (h.); **wünschen**, fchw. (h.) = terugwillen; -wenschen.

zurückzahlen, fchw. (h.); **zählen**, fchw. (h.) = terugbetalen; -tellen.

zurückziehen, ft. (h.) = terugtrekken; (een mil. post, een wetsontwerp) intrekken; (zijn woord) terug- of intrekken; (f.) = terugtrekken, -komen (in de vroegere woning); **fich z.** = terugtrekken (van troepen); zich terugtrekken (in de eenzaamheid).

Zuruf, m. = toeroep, aanroep, kreet. **zurufen**, ft. (h.) = etnem = toeroepen.

zurunden, fchw. (h.) = afronden, rond maken.

zurüften, fchw. (h.) = toerusten, uitrusten.

Zufage, w. = toezegging, belofte; toestemming. **zufagen**, fchw. (h.) = beloven, toezeggen; bevallen; (goed) bekomen; **ſ'z Stütze fagen mir nicht zu** = kunnen me niet bekoren; **diese Speise fagt mir nicht zu** = bekomt mij niet; **die Eingeladenen haben fast alle zugesagt** = beloofd te komen.

zusammen = tezamen, samen, bijelkaar, bijeen; **z.** arbeiten = samen of met elkaar werken.

zusammenarbeiten, fchw. (h.) = bijeenkrijgen met werken. **zusammenbandeln**, fchw. (h.): **fich ein Kleidchen z.** = een japonnetje bijelkaar scharrelen. **zusammenballen**, fchw. (h.) = als een bal in elkaar rollen, (de vuisten) ballen. **zusammenbegeben sich**, ft. (h.) = bij elkaar komen. **zusammenbehalten**, ft. (h.) = bijeen- of bijelkaar houden. **zusammenbeißen**, ft. (h.) = (de tanden) op elkaar bijten.

zusammenbekommen, ft. (h.); **berufen**, ft. (h.) = bijeen- of bijelkaar|krijgen; -roepen.

Zusammenberufung, w. = bijeenroeping.

zusammenbetteln, fchw. (h.); **binden**, ft. (h.) = samen- of bijeen|bedelen; -binden.

zusammenblasen, ft. (h.); **bleiben**, ft. (f.) = bijelkaar|blazen; -blijven.

zusammenborgen, fchw. (h.) = bijelkaar borgen. **zusammenbrechen**, ft. (f.) = in elkaar of ineen zakken. **zusammenbringen**, urr. (h.) = bijeen- of bijelkaar brengen. **zusammenandrängen**, fchw. (h.) = samen- of ineen-dringen, opelkaar dringen. **zusammenbrechen**, fchw. (h.) = inelkaar draaien. **zusammendrücken**, fchw. (h.) = in één deel drukken. **zusammendrücken**, fchw. (h.) = samendrukken, inelkaar dr. **zusammenfahren**, ft. (h.) = bijeenbrengen; (f.) = tegen elkaar botsen; (met iem.) samengaan; (van schrik) opspringen, beweging van ontsteltnis maken.

Zusammenfall, m. = ineensstorting. **zusammenfallen**, ft. (f.) = inelkaar vallen, instorten, in puin vallen; vervallen, afnemen; samenvallen.

zusammenfallen, fchw. (h.); **lassen**, fchw. (h.) = samen|vrouwen; -vatten.

Zusammenfassung, w. = samenvatting.

zusammenfinden, ft. (h.) = samen- of bijeenvinden; **fich z.** = toevallig bijeenkomen, elkaar ontmoeten. **zusammenflechten**, ft. (h.) = samen- of in elkaar vlechten. **zusammenflechten**, fchw. (h.) = aan elkaar lappen; (een boek e. d.) bijelkaarflikken, samenflansen. **zusammenfließen**, ft. (f.) = (van rivieren) samen-vloeiën, samenkomen; (van kleuren) in elkaar- of ineenvloeiën. **Zusammenfluß**, m. = samenloop (van rivieren); ineenvloeiing (van kleuren); toeloop (van menschen). **zusammenfrieren**, ft. (f.) = aan elkaar vriezen, vastvriezen. **zusammenfügen**, fchw. (h.) = samen-voegen, bijelkaar voegen. **zusammenführen**, fchw. (h.) = bijeenbrengen. **zusammengeben**, ft. (h.) = verbinden, trouwen. **zusammengehen**, urr. (f.) = samengaan, samenloopen, in elkaar loopen; vervallen, afvallen, verminderen. **zusammengehören**, fchw. (h.) = bijeen- of bijelkaar (be)hooren. **zusammengehörig** = bijeenbehoorend. **Zusammengehörigkeit**, w. = 't bij-elkaar-behooren.

zusammengefallen, fchw. (h.) = bij elkaar voegen of doen, verbinden. **zusammengehen**, ft. (h.) = bijelkaar gieten. **zusammengrenzen**, fchw. (h.) = aan elkaar grenzen. **Zusammenhalt**, m. = vastheid, samenhang; overeenstemming. **zusammenhalten**, ft. (h.) = samen- of bijelkaar houden; ontzien, sparen; tegen elkaar houden (ter vergelijking); één blijven, verbonden blijven, elkaar trouw blijven.

Zusammenhang, m. = samenhang; verband; betrekking; overeenstemmig; **die Wörter im z.** = in 't verband; **ich bin aus dem z. gekommen** = ik ben den draad kwijt geraakt.

zusammenhängen, ft. (h.) = (eig.) aan elkaar hangen, met elkaar verbonden zijn; (fig.) samenhangen; **wiffen Sie wie diese Geschichte zusammenhängt?** = hoe die geschiedenis in elkaar zit? **zusammenhängen**, fchw. (h.) = bij- of aan elkaar (op)hangen; **ook** = zusammenhängen. **zusammenhauen**, ft. (h.) = aan stukken houwen. **zusammenhäufen**, fchw. (h.) = opeenhoopen, -stapelen. **zusammenheften**, fchw. (h.) = aan elkaar hechten of naaien; (een boek) innaaien. **zusammenheilen**, fchw. (f.) = dichtgaan (van een wonde). **zusammenheken**, fchw. (h.) = tegen elkaar op- of aanhitsen. **zusammenkaufen**, fchw. (h.) = bijelkaar koopen, opkoopen. **zusammenketten**, fchw. (h.) = aan elkaar ketenen; aaneenschakelen. **Zusammenkettung**, w. = aaneenschakeling. **Zusammenklang**, m. = samenklank, 't samenstemmen, overeenstemming. **zusammenklappen**, fchw. (h.) = (een mes) dichtknippen, dichtdoen; (f.) = in elkaar zakken. **zusammenkleben**, fchw. (h.) = aan elkaar of vastkleven; -plakken; **zusammenkleistern**, fchw. (h.) = (met stijfsel) aan elkaar of vastplakken. **zusammenklingen**, ft. (h.) = (mit den Gläsern) klinken; samen-klinken, harmonieëren. **zusammenklittern**, fchw. (h.) = samenflansen. **zusammenknüpfen**, fchw. (h.) = aan elkaar knoopen. **zusammenkommen**, ft. (f.) = samen- of bijeenkomen; **ſcharf mit einem z.** = een hevige dispuut met iem. hebben. **zusammenkoppeln**, fchw. (h.) = samen koppelen. **zusammenpacken**, fchw. (h.) = bijelkaarpakken. **zusammenfriecken**, ft. (f.) = bij elkaar kruipen.

Zusam'menkunft, w. —, . . fünfte = samenkomst, bijeenkomst. **zusam'menkäpfern**, zie käppern. **zusam'menkäpfen**, ft. (h.) = samenlaten, bijeen- of bij elkander laten. **Zusam'menkäuf**, m. = samenloop; (van rivieren) samenvloeiing. **zusam'menkäufen**, ft. (f.) = samenloopen, tehoop loopen; samenstromen; (van kleuren) in elkaar loopen; (van stoffen) krimpen; (van melk) schiften, klonteren, stremmen, in elkaar loopen. **Zusam'menkäuf**, m. = samenklank. **zusam'menkäben**, ft. (h.) = samenleven, met elkaar leven. **zusam'menkägen**, ft. (h.) = bij elkaar leggen; (een brief, servet) opvouwen. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = bij elkaar leenen. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = samenlezen, bijelkaar lezen of -zoeken; met elkaar lezen. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = bij elkaar liggen. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = aan elkaar soldeeren. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = bijelkaar doen; samendoen. **zusam'menkägelin**, ft. (h.) = naähen, ft. (h.) = aan elkaar spijkeren; a. e. naaien. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = bijelkaar nemen; (de kleeren) opnemen; jeine Gedanken f. = goed nadenken; (zijn krachten) vergaren, samenrapen; **zich z.** = bedaren, kalmeeren, zich vermannen, zich bedwingen, zich beheerschen, rustig nadenken. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = tegen elkaar passen, bij elkaar passen. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = bij elkaar brengen (in 't zelfde perk); samenpakken, oopenpakken. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = samenproppen, samenpakken. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = samenrapen, bijeenrapen; **zich z.** = zijn krachten bijeenrapen, een uiterste poging doen. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = samenrekenen, bijeenrekenen. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = bijelkaar rijmen; met elkaar in overeenstemming brengen; **zich z.** = op elkaar rijmen; rijmen, overeenstemmen, met elkaar strooken. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = neerhalen, afbreken. **zusam'menkähen**, ft. (f.) = samen of met elkaar rijden; (h.) = (een paard) afrijden, halfdood rijden. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = tegen elkaar aanrennen. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = inelkaar rollen, oprollen. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = samenrollen, samenscholen. **Zusam'menkähen**, w. —, —en = samenscholing. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = bijelkaar schuiven; (f.) = op- of inschikken, opschuiven, plaats maken. **Zusammenkäuf**, m. = bijeenroeping. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = bijeen- of samenroepen. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = onder elkaar roeren, mengen. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = zich bijeen-scharen. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = samenscharen. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = samen-scharen. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = bijelkaar scheppen, op een hoop scheppen. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = opstapelen. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = (een stad) platschieten; (mensen) overhoopschieten; (geld) bijelkaar leggen; (f.) = samenkomen (als de stralen van een cirkel). **zusam'menkähen**, ft. (h.) = in elkaar of in stukken of kort en klein slaan; (een ledikant e. d.) in elkaar slaan, opslaan, opzetten; (een karpel) in elkaar slaan; (geld, goederen) bijelkaar brengen, oopenhoopen; (h. u. f.) = tezamen of tegelijk slaan; tegen elkaar slaan; dichtslaan, dichtklappen; die Wellen schlagen über

ihm zusammen = de golven sloten zich over (boven) hem. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = aan elkaar sluiten of ketenen; op of in elkaar sluiten; (de gelederen) sluiten. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = aan elkaar smelten, ineensmelten; (f.) = smelten; wegsmelten, -slinken. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = aaneen of aan elkaar smeden; samen of tegelijk smeden. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = zich tegen elkaar aanvlijen. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = bij of in elkaar knoelen, samenflansen. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = in of aan elkaar rijgen, samensnoeren. **zusam'menkähen**, ft. (f.) = ontstellen. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = bij elkaar schrijven; schriftelijk bijeenroepen. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = ineen-, in-, samenkrimpen, in rimpels trekken. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = door elkaar schudden. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = bijelkaar doen, ondermengen. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = aaneensmeden, wellen. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = bij elkaar zetten; samenstellen, inelkaar zetten; **zich z.** = samengesteld zijn, bestaan (uit). **Zusammenkähen**, w. — = samenstelling, bouw. **zusam'menkähen**, ft. (f.) = inelkaar zakken. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = bijelkaar zitten. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = bijelkaar inspannen. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = bijeenspannen. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = samen-spannen. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = samen-spreken, ft. (h.) = bijeenbrengen, samen-voegen. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = aan elkaar steken, vaststeken; bijelkaar zitten; (de hoofden) bijelkaar steken. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = bijelkaar staan; gemeene zaak maken, naast elkaar staan. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = bijelkaar plaatsen; rang-schikken, ordenen, classificeeren; (den uitslag van de verkiezingen) opmaken; vergelijken, collationeeren. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = bijeenbrengen, opbrengen. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = tot overeenstemming brengen, gelijkstemmen; overeenstemmen. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = bijeenzoeken, -garen, -rapen; samenflansen. **Zusammenkähen**, m. = schok; botsing (van treinen); aanvaring (van schepen); *fig.* botsing, conflict. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = tegen elkaar stooten; (in een vijzel) flinstooten; (buizen) in elkaar steken, samenvoegen; (f.) = tegen elkaar stooten, met elkaar in botsing komen (*ook fig.*); tegen elkaar aankomen, samenkomen. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = samenstromen. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = met stukjes en beetjes bijelkaar brengen; lappen, weer heel maken. **Zusammenkähen**, m. = instorting, ineens-torting; val. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = instorten, invallen, inzakken; *fig.* vallen. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = bijeenbrengen, vergaren. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = elkaar ontmoeten; mit einem z. = iem. toevallig aantreffen; ontmoeten; samenvallen (van gebeurtenissen); bij elkaar passen; *das z.* = de ontmoeting; 't samenvallen. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = bijeendrijven; bijelkaar krijgen, opdoen. **zusam'menkähen**, ft. (f.) = bijeenkomen; gemeene zaak maken, zich verbinden, zich vereenigen. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = bijelkaar doen; **zich z.** = zich vereenigen. **zusam'menkähen**, ft. (h.) = samen- of aan elkaar groeien. **zusam'menkähen**, ft. (h.) =

opeenwaaien. **zusammenwerfen**, ft. (h.) = bijelkaar werpen; overhoop werpen; vermengen; verwarren, door elkaar gooien. **zusammenwinden**, ft. (h.) = in elkaar vlechten. **zusammenwürfen**, fchw. (h.) = samenwerken. **zusammenwürfeln**, fchw. (h.) = bijeen gooien, mengen; zusammenwürfelte Gesellschaft = bont gezelschap, allegaartje. **zusammenzählen**, fchw. (h.) = samentellen. **zusammenziehen**, ft. (h.) = (troepen, lettergrepen e. d.) samentrekken; in elkaar trekken; (f.) = samen gaan wonen; **zich ziehen** = samentrekken, zich samentrekken; **Wolken ziehen sich zusammen** = pakken zich samen. **zusammenzuwürgen**, fchw. (h.) = met geweld samenvoegen. [**zusamt**, zie **samt**].
Zusatz, m. = toevoeging, bijvoeging; toevoegsel, bijlage, aanhangsel, naschrift. **Zusatzartikel**, m. = additioneel artikel, aanvullingsartikel.
Zuschaun, fchw. (h.) = bezorgen, toestoppen.
Zuscharen, fchw. (h.) = toe- of dichtgooien (met aarde).
Zuschauen, fchw. (h.) = toezien, toekijken; **einem z.** = naar iem. kijken. **Zuschauer**, m. -s, - = toeschouwer; [*als naam van een periodiek blad*: waarnemer, spectator]. **Zuschauerraum**, m. = ruimte voor de toeschouwers, voor 't publiek.
Zuschaukeln, fchw. (h.) = toe- of dichtscheppen.
Zuschicken, fchw. (h.) = toezenden, sturen.
Zuschließen, ft. (h.) = (een grendel) toe- of dichtschuiven; (iem. iets) toeschuiven; **einen den Eid z.** = den eed opleggen.
Zuschließen, ft. (h.) = (geld) toelleggen, bijvoegen; **auf einen z.** = op iem. losvuren, schieten; (f.) toeschieten; (**auf einen**) toeschieten, toesnellen.
Zuschlag, m. = toewijzing (bij een verkoop), toeslag; bijvoeging, toevoeging. **Zuschlagen**, ft. (h.) = toe- of dichtslaan; (iem. den bal) toeslaan; (bij een verkoop) toewijzen; er op losslaan; (de onkosten) er bij voegen; (f.) = toe- of dichtslaan; [*die Wirtzei hat mir nicht zugeschlagen* = is mij niet goed gekomen].
Zuschläger, m. = iem. die toeslaat.
Zuschleifen, ft. (h.) = aanslijpen.
Zuschleppen, fchw. (h.) = aansleepen, toeslepen.
Zuschließen, ft. (h.); **schmeißen**, ft. (h.) = toe- of dichtsluiten; -smijten.
Zuschmelzen, ft. (h.); **schmieren**, fchw. (h.); **schmalen**, fchw. (h.) = dicht- of toe|smelten; -smeren; -gespen.
Zuschneiden, fchw. (h.) = toehappen; (f.) = toe- of dichtknippen, toeslaan.
Zuschneiderecht, f. = werktafel, kniptafel, snijtafel (van kleer- en schoenmaker).
Zuschneidemeser, f. = uitsnijmes. **Zuschneiden**, ft. (h.) = (een kleed) knippen, uitsnijden. **Zuschneider**, m. = knipper, coupeur.
Zuschneiderisch, m. = werk-, knip- of snijtafel (van kleer- of schoenmaker).
Zuschneien, fchw. (f.) = toe- of dichtsneeuwen.
Zuschnitt, m. = snit, fatsoen, coupe; inrichting, gedaante.
Zuschnüren, fchw. (h.) = toe- of dichtrijgen, toebinden; toesoeren.
Zuschrauben, fchw. (h.) = toeschroeven, dichtschroeven.
Zuschreiben, ft. (h.) = (er) bijschrijven; (iem. iets) toeschrijven; [opdragen]; **er hat es sich selbst zugeschrieben** = zichzelf te wijten.

Zuschreiben, ft. (h.) = toeschreeuwen, toeroepen.
Zuschreiten, ft. (f.) = aanstappen; **tüchtig z.** = flink aanstappen; **auf einen z.** = op iem. toestappen.
Zuschrift, w. = schrijven, brief, letteren, missieve; [opdracht]. **Zuschriftlich** = schrifttelijk.
Zuschuß, m. = aanvulling, bijbetaling; voorschot; (bij boekdr.) overvellen, overbladen.
Zuschußkasse, w. **Zuschußverein** = voorschotkas.
Zuschützen, fchw. (h.) = toestoppen, bezorgen; bijdragen.
Zuschützen, fchw. (h.) = (er) bijdoen, bijgieten; toe- of dichtgooien, vullen, dempen.
Zuschwören, fchw. (h.) = (iem. iets) onder eede beloven.
Zusehen, ft. (h.) = toezien, toekijken, oppassen, oppassen, zorg dragen; **dem Spiele z.** = naar 't spel zien; **diesem Leiden kann ich nicht z.** = niet aanzien; **sich zu z.** = wie du mit ihm fertig wirst = zie maar, hoe je 't met hem klaar speelt; **das z.** **follet nicht z.** = zien kost niets; **da mag er z.** = laat hem maar oppassen; **ich hatte das z.** = ik kon toekijken.
Zusehens = zichtbaar, zienderoogen.
Zusenden, unr. (h.) = toezenden.
Zusehen, fchw. (h.) = bijvoegen, toevoegen; inschieten, toelleggen; toe- of dichtzetten; **einem z.** = iem. aanvallen, aangrijpen; in 't nauw brengen; (ber **Stafche**) aanspreken; **er hat nichts zusehen** = niets bij te zetten, niets te verliezen; **ich habe dabei zugelegt** = ik heb er op toegelegd; **dem Gold Kupfer z.** = koper bij 't goud voegen.
Zusichern, fchw. (h.) = verzekeren, vast beloven, waarborgen.
Zusperren, fchw. (h.) = (toe- of dicht)sluiten.
Zuspielen, fchw. (h.) = toespelen.
Zuspitzen, fchw. (h.) = aanpunteren, puntig of scherp maken; **ein Gläschen zum z.** = een glaasje op de valreep, tot slot; **sich z.** = puntig uitloopen; erger worden.
Zusprache, w. *zie* **Zuspruch**. **Zusprechen**, ft. (h.) = (iem. vriendelijk, kalmeerend) toespreken; (moed) inspreken; (iem. een bezit, een recht) toekennen, toewijzen; **der Stafche fleißig z.** = de flesch terdege aanspreken; **dem Gellen z.** = zich te goed doen aan 't eten; [**einem z.** = bevallen, behagen; **einem Plan z.** = met een plan strooken; **einem od. bei einem z.** = voor|spreken]. **Zusprechung**, w. - = toewijzing.
Zuspringen, ft. (f.) = toespringen.
Zuspruch, m. = (troostende, bemoedigende) toespraak, vertroosting, 't toespreken, vriendelijke aandrang; **der Läden, der Kaufmann hat viel od. guten z.** = veel aanloop, veel te doen; **Speisen finden viel z.** = hebben veel aftrek.
Zuspuenden, fchw. (h.) = toespinnen, de spon (er) op doen.
Zustand, m. = toestand, staat. **Zustande kommen** = tot stand komen, werkelijkheid worden; **etw. z. bringen od. mit etw. z. kommen** = iets tot stand brengen, volbrengen, klaar spelen. **Zuständig** = bevoegd, competent. **Zuständigkeit**, w. - = bevoegdheid, competentie. **Zuständigkeitskreis**, m. = bevoegdheidskring, -gebied, ressort.
Zustaten, zie **zu fatten**.
Zustellen, fchw. (h.) = toe- of dichtsteken, dichtspelden; **einem etw. z.** = iem. iets toestoppen.

zu'tehen, unr. (h.): dat ſteht ihm zu = dat is hem geoorloofd, toegestaan, komt hem toe; dat past, voegt hem; [ook = zugeſehen].
zu'tellen, ſchw. (h.) = toemaken; eimen etw. z. = iem. iets ter hand ſtellen, doen geworden. **Zu'tellung**, w. = overhandiging.
[zu'terben], ft. (f.) = door ſterfgeval toekomen.
zu'teuern, ſchw. (h.) = bijdragen; (f.) = (aaf einen Hafen, op een haven) aan- of toesturen.
zu'timmen, ſchw. (h.): eimen, einer Meinung z. = met iem., met een meening inſtemmen. t eens zijn; (etw.) toestemmen, toestaan.
Zu'timmung, w. = toestemming, inſtemming.
zu'toppen, ſchw. (h.) = toe-, dichtstoppen, stoppen, lappen.
zu'töpfeln, ſchw. (h.) = kurken.
zu'toßen, ft. (h.) = toe of dichtstooten, (er op) toe stooten; ihm iſt ein Unglück zuge- toßen = hem is een ongeluk overkomen of hij heeft een ongeluk gehad.
zu'treiben, ſchw. (h.): eimen Ziele z. = op een doel afgaan.
zu'treiben, ſchw. (f.) = toestroomen.
zu'tüllen, ſchw. (h.) = bedekken, toedekken.
zu'türmen, **zu'türzen**, ſchw. (f.) aaf eimen = op iem. toevliegen, aanstormen.
zu'tutzen, ſchw. (h.) = fatsoeneeren; optoaien, uitdossen; africhten, dresseeren.
Zu'tat w. = bijmengſel; bestanddeel; iets er bij, iets extra's; versnapering; (bij den kleermaker) verschot. **Zu'tätchen**, f. —s, — = extraatje, versnapering, toetje. [zu'tätig, zie zutulich].
zu'teilen, ſchw. (h.) = toedeelen, toebedeelen; (gerechtelijk) toewijzen.
zu'tragen, ft. (h.) = toedragen, aandragen; overbrengen, aanbrengen, (ver)klikken; **ſich z.** = zich toedragen, gebeuren, gaan. **Zu'träger**, m. = aanbrenger, (ver)klikker.
Zu'trägerei, w. —, —en = aanbrengerij, verklikkerij, **zu'träglich** = goed, voordeelig, nuttig, heilzaam, gezond. **Zu'träglichkeit**, w. — = nuttigheid, heilzaamheid.
zu'trauen, ſchw. (h.) eimen etw. = iets van iem. verwachten, iem. tot iets in ſtaat achten; dem traue ich alles zu = dien acht ik tot alles in ſtaat; das hätte ich dem Kleinen nicht zuge- traut = niet achter hem gezocht; ich habe ihm zu viel zuge- traut = ik heb hem overschat.
Zu'trauen, f. —s = vertrouwen; habe z. zu mir = stel vertrouwen in mij, vertrouw mij.
zu'traulich = vertrouwend, vertrouwelijk; z. gegen = vertrouwelijk met. **Zu'traulichkeit**, w. — = vertrouwen, vertrouwelijkheid.
zu'treffen, ft. (f.) = waar bliken, opgaan, doorgaan, uitkomen; ſeine Behauptung trifft nicht zu = gaat niet op. **zu'treffend** = juist, passend.
zu'treten, ft. (h.) = toe- of dichttrappen; (f.) nadertreden; eimen Verein z. = tot een vereeniging toetreden.
zu'trinken, ft. (h.) = doordrinken, verder drinken; eimen z. = iem. toedrinken, iem. met drinken voorgaan, iems. gezondheid drinken.
Zu'tritt, m. = toegang, recht van toegang.
zu'tullich = gediensstig, voorkomend, vriendelijk, lief; indringerig, vleierend. **Zu'tulichkeit**, w. — = gediensstigheid, voorkomendheid enz.
zu'tun, unr. (h.) = toe- of dichtdoen; (er) bijdoen, bijvoegen. **Zu'tun**, f. = toedoen.
zu'tverläßig = betrouwbaar, vertrouwbaar, waarop te rekenen valt, geloofwaardig. **Zu't**

verläßigkeit, w. — = betrouwbaarheid; zekerheid; geloofwaardigheid. **zu'tverläßlich** = zuverläßig.
zu'tverſicht, w. — = vast vertrouwen, gerustheid (op de toekomst); stellige verwachting.
zu'tverſichtlich = vertrouwend, vol vertrouwen, gerust; met vertrouwen. **Zu'tverſichtlichkeit**, w. = gerustheid, zekerheid, stellig vertrouwen.
zubielf = teveel.
zudor = te voren; vroeger, eertijds; vóór alles, eerst.
zudor'bedenken, unr. (h.) = vooraf bedenken.
zudor'derſt = eerst, vooraf, vóór alles, aller- eerst, in de eerste plaats, vooraan.
zudor'kommen, ft. (f.) = voorko'men, voor- komen; der Telegraph iſt dem Flüchtling zu- bor'gekommen = voor'gekomen, te vlug afge- weest; Sie kommen meinen Wünschen zudor = u voorkomt mijn wenschen; einer Krankheit z. = een ziekte voorkomen. **zudor'kommend** = voorkomend, gediensstig. **Zudor'kommenheit**, w. — = voorkomendheid.
zudor'tun, unr. (h.): es eimen in eimen Dinge z. = iem. in iets overtreffen, de loef afsteken.
Zu'twachs, m. —es = aanwas, toewas, aan- groeiing, vermeerdering; z. an od. von Vermögen = vermeerdering van vermogen.
zu'twachsen, ft. (f.) = toe- of dichtgroeien; ein großer Vorteil iſt ihm zugewachsen = is hem ten deel gevallen; daraus iſt ihm etwas Gutes zugewachsen = is voor hem wat goeds voortgekomen of ontsproten.
zu'twägen, ſchw. u. ft. (h.) = toewegen; toe- bedeelen.
zu'twälzen, ſchw. (h.) = toe- of dichtrollen (een hol bijv.); eimen etw. z. = iem. iets toe- wentelen, iem. iets op den hals laden.
zu'twandern, **zu'twanfen**, ſchw. (h.): eimen Orte z. = naar een plaats toegaan, wankelen.
zu'twartend = afwachtend.
zu'tweebringen, unr. (h.) = tweee brengen, tot stand brengen.
zu'twehen, ſchw. (h.) = toe- of dichtwaaien; eimen Luft z. = iem. lucht toewaaien.
zu'tweifen = soms, somtijds; bijtijden, van tijd tot tijd.
zu'tweifen, ft. (h.) = toewijzen; ten deel doen vallen.
zu'twelfen, ſchw. (f.): dem Grabe z. = weg- kwijnend den dood tegemoet gaan.
zu'twenden, unr. (h.) = toekeeren, toewenden; eimen den Rücken z. = iem. den rug toekeeren; eimen ſeine Freundschaft z. = iem. zijn vriendschap ſchenken; einer Sache ſeine Auf- merksamkeit z. = zijn aandacht op iets vesti- gen of aan iets wijden; eimen einen Vorteil z. = iem. een voordeel aanbrengen; **ſich** eimen Orte z. = zich naar een plaats begeven; **ſich** dem Studium z. = zich op de studie toeleggen of zich aan de studie wijden; ſein Benehmen wendet ihm alle Herzen zu = doet hem aller harten winnen; das Herz dem Eitel z. = zijn hart aan ijdelheden hangen.
zu'twerfen, ft. (h.) = (een deur) toe- of dicht- werpen; (een sloot) dempen; (een graf) vol- gooien; (iem. iets) toewerpen.
zu'twider mit Dativ = tegen, ongunstig, in strijd met; das Glück iſt ihm z. = hem ongun- stig; solche Reden ſind mir in der Seele z. = stuiten mij tegen de borst; er iſt mir z. = ik heb een hekel aan hem; eine Befehle iſt mir z. = ſtaat mij tegen; dem Befehle z. handeln =

in strijd met het bevel handelen; sich etw. *z.* effen = zich iets tegen eten; [in einem *z.* in één ding verschillen wij]. **Zuwi:**
derhandlung, w. = tegenstrijdige handeling, overtreding.
zu'winken, *schw.* (h.) einem = iem. toewenken.
zu'wölben, *schw.* (h.) = overwelfen, met een gewelf afsluiten.
zu'wuchs, m., *zie* Zuwachs.
Zu'werfen, *zie* Zerbersee.
zu'zahlen, *schw.* (h.) = bijbetalen.
zu'zählen, *schw.* (h.) = (er)bij tellen; (iem. iets) toetellen.
zu'ziehen, *h.* (h.) = toe- of dichttrekken; op den hals halen, bezorgen; roepen, er bij halen (ter deelneming enz.); das hat ihm einen Verweis zugezogen = dat heeft hem een berisping bezorgd; (f.) = zich vestigen; (van dienstboden) in dienst treden; dem Meere *z.* = naar de zee trekken; sich eine Krankheit *z.* (h.) = zich een ziekte op den hals halen of een ziekte opdoen; der Strid zieht sich zu = gaat toe, in den Knoop. **Zu'zug**, m. = aankomst, immigratie; vermeerdering, aanwas (van de bevolking); toevloed; versterking. **Zu'zugler**, m. -s, - = later aangekomene, iem. die zich later gevestigd heeft, nieuwe inwoner.
zu'zwängen, *schw.* (h.) = met geweld toe- of dichtdoen.
zu. = zuwischen.
Zwac'fen, *schw.* (h.) = knippen, tergen, plagen.
Zwang, m. -(e)s = dwang, geweld; tuu Sie sich seiner *z.* an = doe u geen geweld aan of maak 't u niet moeilijk, geneer u niet.
Zwang'anleihe, w. = gedwongen leening.
Zwang'arbeit, w.; -dienst, m. = dwang-arbeid; -dienst.
Zwän'gen, *schw.* (h.) = persen, klemmen, dringen; ich zwänge mich durch die Thür = ik pers me door de deur; einen in Bande *z.* = iem. in drukkende boeien klemmen.
Zwang'gerechtigkeit, w.; -gesetz, f. = dwangrecht (d. i. recht om heeren diensten te eischen); -wet.
Zwang'los = ongedwongen, natuurlijk, vrij; Zwanglose Hefte = aan geen vasten termijn of omvang gebonden afleveringen. **Zwang'losigkeit**, w. - = ongedwongenheid, natuurlijkheid, vrijheid.
Zwangs'anleihe, w. = gedwongen leening.
Zwangs'buis, w. = dwangbuis. **Zwangs'kurs**, m. = gedwongen cursus. **Zwangs'lage**, w. = noodzakelijkheid; onaangename benarde toestand.
Zwangs'maßregel, w.; -mittel, f. = dwang-maatregel; -middel.
Zwangs'pflicht, w. = gedwongen plicht.
Zwangs'verkauf, w. = (gerechtelijke) openbare verkoop. **Zwangs'verfahren**, f. = dwangmaatregel, executie. **Zwangs'verkauf**, m. *od.* -versteigerung, w. = (gerechtelijke) openbare verkoop; etw. zum *z.* bringen = iets in 't openbaar verkoopen.
Zwangs'vollstreckung, w. = executie.
Zwangs'weise = door dwang, gedwongen.
Zwan'zig = twintig. **Zwan'ziger**, f. = twintig-jaarige. **Zwan'ziger**, m. -s, - = twintig-jaarige; twintigkruizerstuk; soldaat van 't 20ste regiment; er ist in den zwanzigern *od.* in den *z.* Jahren = hij is in de twintig; es geschah in den *z.* Jahren = 't gebeurde tusschen (18)20 en (18)30. **Zwan'zigerlei** = twintigertei. **Zwan'zigfach** = twintigvoudig,

twintigmaal zoo groot; das Zwanzigfache = 't twintigvoud. **Zwan'zigjährig** = twintig-jaarig.
Zwan'zigmarkstück, f.; -pfennigstück, f. = twintigmarkstuk; -penningstuk.
Zwan'zigpfänder, m. = twintigponder. **Zwan'zigste** (der, die, das) = twintigste. **Zwan'zigstel**, f. -s, - = twintigste (deel). **Zwan'zigstens** = ten twintigste.
Zwar = wel-is-waar, wel; und *z.* = en wel.
Zweck, m. -(e)s, -e = doel (abstract), bedoeling, oogmerk, intentie; [eindpunt]; seinen *z.* erreichen, befehlen = zijn doel bereiken, missen; zu diesem *z.* = te dien einde; zu welchem *z.*? = met welk doel? waartoe? das hat gar keinen *z.* = dat dient tot niets; der *z.* heiligt die Mittel = 't doel heiligt de middelen; der letzte *z.* = 't einddoel; ook = Zweck. **Zweck'dienstlich** = doelmatig, geschikt (voor 't doel).
Zwecke, w. -, -n = (houten of metalen) pin of pen, stift, punaise. **Zwecken**, *schw.* (h.) = pennen, pinnen, met pinnen of stiften beslaan; [streven (naar), dienen, bedoelen]. **Zweck'entprechend** = aan 't doel beantwoordend, doelmatig, doeltreffend. **Zweck'essen**, f. = feestmaal, banket. **Zweck'los** = doelloos, nutteloos. **Zweck'losigkeit**, w. - = doelloosheid, nutteloosheid. **Zweck'mäßig** = doelmatig, geschikt, gepast. **Zweck'mäßigkeit**, w. = doelmatigheid enz. aus Zweck'mäßigkeit's-rücksichten, Pl. = om redenen van doelmatigheid. **Zweck'voll** = vol bedoeling. **Zweck'widrig** = strijdig met 't doel of met de bedoeling, ondoelmatig, ongeschikt, averechts(ch). **Zweck'widrigkeit**, w. - = ondoelmatigheid enz.
Zweh'le, *zie* Quehle.
Zweien = zwei. **Zwei** = twee; eine *z.* = een 2; zu zweien = twee aan twee, met 'n tweeën.
Zwei'armig = tweearmig. **Zwei'bahnig** = met (of) van twee banen.
Zwei'beinig; -blättrig; -blumig = twee-beenig; -bladerig; -bloemig.
Zwei'brücker, f. = Tweebruggen.
Zwei'deutig = dubbelzinnig, verdacht, van twijfelachtig alloo; onzeker, onvast, precair. **Zwei'deutigkeit**, w. -, -en = dubbelzinnigheid, verdachtheid, dubbelhartigheid. **Zwei'drähig** = tweedradig. **Zwei'e** = twee. **Zwei'en sich**, *schw.* (h.) = bij elkaar komen, zich verbinden; ook *wel* = oneenig worden. **Zwei'erlei** = tweërlei; Versprechen und halten sind *z.* = beloven en doen zijn twee.
Zwei'fach (*od.* -fältig); -fäherig; -farbig = twee-voudig; -vakkig; -kleurig.
Zwei'fel, m. -s, - = twijfel; in (*od.* im) *z.* sein = in twijfel zijn of verkeeren; *z.* begeen = twijfel koesteren; etw. in *z.* ziehen = iets in twijfel trekken; ohne allen *z.* = zonder eenigen twijfel; es ist außer allem *z.* *od.* über allen *z.* erhaben = 't is buiten allen twijfel of boven allen twijfel verheven. **Zwei'felhaft** = twijfelachtig, onzeker, in twijfel; es ist *z.* ob er... = 't is twijfelachtig, onzeker, of...; zweifelhafter Ruf, Erfolg = twijfelachtige naam, uitslag; darüber bin ich nicht *z.* = daarover ben ik niet in twijfel, in 'tonzekere. **Zwei'felhaftigkeit**, w. - = twijfelachtigheid, onzekerheid. **Zwei'fellos** = twijfelloos, buiten twijfel. **Zwei'felmut**, m. = twijfelmoedigheid, besluiteloosheid. **Zwei'felmütig** = twijfelmoedig, besluiteloos, weifelmoedig. **Zwei'feln**,

schm. (h.) = twijfelen; z. Sie an seinen Worten? = twijfelt U aan...? wir z. nicht, daß er die Wahrheit gesagt hat = wij twijfelen niet, of hij...; [ich zweifle nicht Sie so zu nennen = ik aarzel niet u zoo te noemen]. **Zweifelsohne** = zonder twijfel, ongetwijfeld. **Zweifelucht**, w. = twijfelzucht, scepticisme. **Zweifelüchzig** = twijfelzuchtig, sceptisch. **Zweifeler**, m. -s, - = twijfelaar, scepticus. **Zweifelüchzig**; **zweifelüchzig**, = twee|vleugelig; -voetig. **Zweig**, m. -(e)s, -e = twijg, tak (ook fig.); er kommt auf seinen grünen Zweig = hij brengt 't tot niets of komt tot niets. **Zweigbahn**, w. = zijlijn. **Zweigbank**, w. = bijbank, hulpbank, filiaal. **Zweiggen**, schm. (h.) = takjes krijgen; enten; fñh z. = zich vertakken. **Zweiggefäng**, m. = duo. **Zweiggefäng**, f. = tweespan. **Zweiggesprächen** = weeggestreep. **Zweiggeschäft**, f. = filiaal. **Zweiggespräch**, f. = tweegesprek, samenspraak. **Zweigliederig** = tweeledig. **Zweigüberlassung**, w. = filiaal, bij- of hulpkantoor. **Zweigwischenstück**, f. = tweegroschenstuk. **Zweigstelle**, w. = filiaal. **Zweigverein**, m. = verenigingsafdeeling, bijvereniging. **Zweihänder**, m. -s, - = tweehandig schepsel, mensch; ook: tweehandig zwaard. **Zweihändig** = tweehandig (dier, muziekstuk, zwaard). **Zweihait**, w. - = tweeheid, dualiteit. **Zweihörig** = tweehoornig. **Zweihundert** = tweehonderd. **Zweihundertjährig** = tweehonderdjarig. **Zweijährig** = tweejarig. **Zweikämpfer**, m. = tweegevecht, duel. **Zweikämpfer**, m. = duellist. **Zweikämpferig** = tweezadlobbig. **Zweikämpferig**; **zweikämpferig**; **zweikämpferig** = twee|hoofd; -slachtig; -lippig. **Zweimal**; **zweimalig**; **zweimalig** = twee|maal; -werf (of -maal herhaald); -helmig. **Zweimarkstück**, f. = tweemarkstuk. **Zweimaster**, m. -s, - = tweemaster. **Zweimastig**; **zweimastig** = twee|mastig; -maandelijks(ch) (of -maandsch). **Zweipennnickstück**, f. = tweepennningstuk. **Zweipfünder**, m. -s, - = tweeponder. **Zweirad**, f. = rijwiel, fiets. **Zweiräderig** = tweewielig. **Zweireihig** = tweerijig, in of met twee rijen, in twee gelederen; **zweireihige Weste** = vest met twee rijen knopen. **Zweiruderer**, m. -s, - = tweeriems boot. **Zweiruderig**; **zweiruderig**; **zweiruderig** = twee|riems; -schalig (of -schelpig); -schaduwig (of dubbelschaduwig). **Zweischläferig**; **zweischläferig**; **zweischläferig** = twee|persoons; -snijdend; -voets (d. i. twee voet lang of breed). **Zweischläferig**; **zweischläferig** = twee|zijdig; -lettergriepig. **Zweischläferig** = met twee banken (een rijtuig bijv.); voor twee personen; **zweischläferiges Fahrrad** = tweepersoons rijwiel, tandem. **Zweischläferig** = tweespletig; van twee kolommen (druks). **Zweischläferig**, m. = rijtuig met (of voor) twee paarden. **Zweischläferig** = met twee paarden. **Zweischläferig** = tweestemmig. **Zweischläferig** = van twee verdiepingen. **Zweischläferig** = van twee treden of trappen. **Zweischläferig**; **zweischläferig** = twee|urig; -daagsch. **Zweischläferig** (ber, die, daß) = tweede; **Zweischläferig** ber z. od. Wilhelm II. = Willem de Tweede of II.

Zweischläferig; **zweischläferig** = op één na de oudste; op één na de beste. **Zweischläferig** = tweedeelig. **Zweischläferig**, f. -s, - = tweede (deel). **Zweischläferig** = ten tweede, tweedens. **Zweischläferig** = tweede, op een na de oudste. **Zweischläferig**, **zweischläferig**, zc. = twee en tachtig, twee en dertig enz. **Zweischläferig** (note, w.); **zweischläferig**, m.; **zweischläferig**, m. = tweekwart|noot; -rust; -maat. **Zweischläferig**, w. - = bigamie, tweewijverij. **Zweischläferig**, m. -(e)s, -e = gaffel, vork, tweehandige haak. **Zweischläferig** = tweehandig, gaffelvormig. **Zweischläferig**, w. = tweetal; dualis. **Zweischläferig**, m. = tweestand. **Zweischläferig**; **zweischläferig**; **zweischläferig** = twee|regel (of -rijig); -duims; -tongig (dubbeltonig, dubbelhartig). [**zweischläferig** = dwars]. **Zweischläferig**, f. = middelrif, diaphragma; einem das z. erschlüttern = iem. laten schudden van lachen, de lever doen schudden. **Zweischläferig**, w. = dwarsluit. **Zweischläferig**, m. = knapzak. **Zwerg**, m. -(e)s, -e = dwerg. **Zwergartig** = dwergachtig. **Zwergbaum**, m.; **zweischläferig**, w. = dwerg|boom; -vorming. **Zwerggigant**, zie **zweischläferig**. **Zwerggestalt**, w. = dwerggestalte. **Zwerggigant** = dwergachtig. **Zwerggigant**, w. - = dwerg. **Zwerggigant**, = dwergachtig. **Zwerggigant**, w.; **zweischläferig**, f.; **zweischläferig**, m. = dwerg|muis; -oost; -volk; -groei. **Zwerggigant**, **Zwerggigant**, w. - = knets, blanwe pruim. **Zwerggigant**, m. -(e)s = kneep, greep (met een tang). **Zwerggigant**, w. - = nijptang; wigvormige punt van een hoefspijker. **Zwerggigant**, m. -s, - = wig, keg; geer. **Zwerggigant**, m. = klein baardje à la Henri IV, puntbaardje. quatre. **Zwerggigant**, schm. (h.) = knippen, nijpen; plagen; den Bart zw. = knippen; (mit den Augen) knippen; es zwicht mich im Zeibe = ik heb pijn, kramp in 't lijf. **Zwerggigant**, m. -s, - = lorgnet. **Zwerggigant**, w. = molentje (in 't spel); er hat eine z. = bij hem snijdt 't mes van twee kanten; einen in die z. nehmen = iem. voortdurend plagen. **Zwerggigant**, w. = nijptang. **Zwerggigant**, m. -(e)s, -e = beschuit. **Zwerggigant**, w. - = ui; (bloem)bol; knol (horloge). **Zwerggigant** = bolachtig, uilachtig. **Zwerggigant**, f.; **zweischläferig**, w. = uien|bed; -saus. **Zwerggigant** = bolvormig, uivormig. **Zwerggigant**, m.; **zweischläferig**, m. = uien|geur (of: -reuk); -smaak. **Zwerggigant**, f. = bolgewas. **Zwerggigant**, schm. (h.) = met uien toebereiden; einen z. = iem. plagen, treiteren. **Zwerggigant**, w.; **zweischläferig**, w. = uien|schil; -soep. **Zwerggigant** = boldragend. **Zwerggigant** od. **Zwerggigant** = tweevoudig, dubbel; daß Zwerggigant = 't tweevoud, 't dubbele. **Zwerggigant**, zie **Zweigespräch**. **Zwerggigant**, f. = schemering, halfdonker. [**Zwerggigant** = tweemaal]. **Zwerggigant**, w. - = gaffelvormige tak, vork. **Zwerggigant**, schm. (h.) = zich splitsen. **Zwerggigant**, m.; **zweischläferig**, w. = twee|spalt (of: verdeeldheid); -dracht (of: oneenigheid).

zwietrachtig = oneenig, oneensgezind.
Zwifsch, **Zwiflich**, m. -(e)s, -e = pilo, tijk.
zwifshen = pilosch, tijken.
Zwif (li)dijfjade, w.; **-fittel**, m. = pilo||buis; -kiel.
Zwif (li)dijfweber, m. = pilo- of tijkwever.
Zwifling, m. -(e)s, -e = tweeling; die **Zwiflinge** = ook: de Tweelingen (een sterrebeeld).
Zwif (ling)s|apfel, m.; **-bruder**, m.; **-schwester**, m. = tweelings|appel; -broeder; -zuster.
Zwingburg, m. = dwangburcht, versterkt slot, vesting (als gevangenis voor oproerlingen). **Zwingge**, w. —, -n = schroef, klemschroef; klem, klamp, knijper, klemschaak; mondkiem; (onderaan wandelstokken e. d.) taats, beslagring, oorband. **zwingen**, ft. (h.) (sch) **zwinge**; **zwang**; **zwänge**; **zwinge!** **gezwungen** = dwingen, noodzaken; eiuem ein **Geldstück** in die **Hand** **z.** = drukken; (spijs of drank) opkunnen, opmaken, naar binnen werken; **zwingender Grund** = dringende reden; **zwingendes Bedürfnis** = dringende behoefte; **zwingende Umstände** = dwingende omstandigheden, force majeure; **gezwungenes Lächeln** = gedwongen lache.
Zwinger, m. -s, — = [in de middeleeuwen: ruimte tusschen buiten- en binnenringmuur van versterkingen, of tusschen slotmuur en slotgracht, tusschen stadsmuur en stadsgracht]; **hok** (voor wilde dieren); **strijdperk**; **slottoeren**; **kerker**. **Zwingherr**, m. = dwingeland, tyran, despoot. **Zwingherrschafft**, w. = dwingelandij, despotisme.
Zwingli|ner, m. -s, — = Zwingliaan (aanhanger van de leer van Zwingli † 1531).
Zwingschraube, w., **Zwingstoc**, m. = schroef.
[zwiften], **zwiftern**, [sch]w. (h.) = (met de oogen) knippen, pinken.
zwifeln, [sch]w. (h.) = draaien, zich draaien, dwarrelen.
Zwirn, m. -(e)s, -e = garen, draad; **blauer Z.** = brandewijn; **brauner Z.** = bier; er hat **Z.** im Kopfe = hij weet van wanten; ihm geht der **Z.** aus = hij is uitgepraat. **zwirnen** = van garen, garenen. **zwirnen**, [sch]w. (h.) = tweeren, twijnen. **Zwirner**, m. -s, — = twijnder. **Zwirnfaden**, m. = garen, draad; twijngaren.
Zwirnhändler, m.; **-knäuel**, m. = garen|handelaar; -kluwen.
Zwirnmühle, w. = twijnmolen. **Zwirnspige**, w. = garen kant.
zwifchen, **Wzäp. a. mit Dativ** = tusschen; er steht **z.** dir und mir; **welch ein Unterschied** **z.** diesem Hund und dem meinigen! = welk een verschil tusschen enz.; (dial.) **z.** Licht = tusschen licht en donker; **b. mit Acc.** = tusschen; er geriet **z.** zwei Feuer = hij raakte tusschen twee vuren.
Zwifchen|aft, m.; **-artikel**, m.; **-balken**, m. = tusschen|bedrijf (gew. pauze); -artikel; -balk.
Zwifchenbemerkung, w. = tusschengevoegde of tusschengeworpen opmerking.
Zwifchen|deck, f.; **-decks|passagier**, m.; **-ding**, f. = tusschen|dek; -dekspassagier; -ding (of: middending).
zwifchen|durch = er tusschen door; van tijd tot tijd, nu en dan, soms; ondertusschen, tegelijkertijd, middelerwijl. **zwifchenein** = er tusschen in. **Zwifchenfall**, m. = (storend)

voorval of geval, incident. **Zwifschengebäude**, f. = tusschenliggend gebouw.
Zwifschengericht, f.; **-gefäng**, m. = tusschen|gerecht; -zang.
Zwifschengeschäft, f. = bijzaak.
Zwifschengeschloß, f.; **-glied**, f. = tusschen|verdieping; -lid (of: -stuk, -zetsel).
Zwifschenhafen, m. = doorgangshaven, entrepôt.
Zwifschenhandel, m.; **-handlung**, w. = tusschen|handel; -handeling (of: epizode). **zwifschener** = tegelijkertijd, intusschen.
Zwifschenkönig, w. = tusschenkoning. **zwifschentlegend** = tusschenliggend, -gelegen.
Zwifschenslinie, w.; **-maßeit**, w.; **-mauer**, m. = tusschen|lijn (of **bij boekdr.**: interlinie); -maaltijd (of: twaalf-uur); -muur.
Zwifschenspaufe, w.; **-person**, w.; **-pfeller**, m. = tusschen|poos (of ook: speeltijd); -persoon; -pijler (of: -pilaar).
Zwifschensplatz, m.; **-raum**, m. = tusschen|plaats (ook: doorgangplaats); -ruimte.
Zwifschensrede, w. = tusschenrede, uitweiding, afdwaling; tusschenspraak, onderbreking, interruptie. **Zwifschensredner**, m. = die in de rede valt, tusschenspreker.
Zwifschensregierung, w.; **-rath**, f.; **-ruf**, m. = tusschen|regeering; -rijk; -roep (of: uitroep, interruptie).
Zwifschensschuß, m.; **-schlag**, m.; **-speife**, w. = tusschen|zin; -schot; -spijs.
Zwifschensspiel, f.; **-ständer**, m.; **-station**, w. = tusschen|spel (of: intermezzo); -pilaar (of: -stijl); -station.
Zwifschensstodwerk, f.; **-strett**, m.; **-stück**, f.; **-stufe**, w. = tusschen|verdieping; -strijd; -stuk (of: -spel); -trap (of: middeltrap).
Zwifschensstunde, w.; **-ton**, m. = tusschen|uur (of: -tijd, speeltijd); -toon.
Zwifschenträger, m. = aanbrenner, verklikker. **Zwifschenträgeret**, w. = aanbrennerij, verklikkerij. **Zwifschenumstand**, m. = tusschenbeide komende omstandigheid, incident.
Zwifschensverdeck, f.; **-wall**, m.; **-wand**, w. = tusschen|dek; -wal (of: middelwal); -wand.
Zwifschensweite, w.; **-wort**, f.; **-zeile**, w. = tusschen|ruimte; -werpsel; -regel.
zwifschenzellig = tusschenregelig, interlineair.
Zwifschenzelt, w. = tusschentijd; in der **Zw.** = in dien tusschentijd, ondertusschen, onderwijl. **Zwifschenzinsen**, Pl. = tusschenrente, interusurium.
Zwifst, m. -es, -e = twist, oneenigheid, strijd, verschil. **zwifstig** = twistend, strijdend, oneenig. **Zwifstigkeit**, w. —, -en = twist, oneenigheid, strijd.
zwifsthem, [sch]w. (h.) = tijlpen, sijlpen, zingen, kwinkeleeren; wie die Alten lungen, **zw.** die Jungen = zoo de ouden zongen, piepen de jongen.
Zwifster, m. -s, — = tusschenwezen, man-vrouw, hermaphrodiet; bastaard, tweeslachtig dier; tusschending; menging; onzuiver erts. **zwifsterartig** = tweeslachtig, hybridisch.
Zwifsterbildung, w. = bastaardvorm, hybridische vorm, tusschenvorm. **Zwifsterblume**, w. = hybridische bloem. **Zwifsterform**, zie Zwitterbildung. **Zwifstergeslacht**, f. = hybridisch geslacht; bastaardgeslacht.
Zwifstergeschoß, f. = bastaard; tweeslachtig wezen. **Zwifstergewächs**, f. = hybridisch gewas, hybridische plant. **zwifsterhaft** = tweeslachtig, hybridisch. **Zwifsterpflanze**, w. =

hybridische plant. **Zwit'terwezen**, f. = tuschenwezen, hybridisch wezen; bastaard.
Zwit'terwoort, f. = bastaardwoord.
Zwit'zern, fchw. (h.) = ongeduldig heen en weer bewegen.
Zwo, zie *zwei*.
Zwolf = twaalf; die *Zw.* = de 12; ook *Zwölfe*; wir sind unser *Zwölfe* = we zijn met ons twaalfen. **Zwolf'ed**, f. -(e)s, -e = twaalfhoek. **Zwolf'edig** = twaalfhoekig. **Zwolf'ertei** = twaalfderlei. **Zwolf'fach** = twaalfvoudig; dat *Zwölffache* = 't twaalfvoud. **Zwolf'fuch**, f. -(e)s, -e = twaalfvlak. **Zwolf'fuchig** = twaalfvlakig. **Zwolf'fürst**, m. = twaalfvorst, dodecarch (Egypte 700-656 v. C.). **Zwolf'griffelig** = twaalfstijlig (bloem). **Zwolf'herrschaft**, w. = regeering der twaalf, dodecarchie (Egypte 700-656 v. C.). **Zwolf'jährig**; **mal**; **malig** = twaalfjarig; -maal; -werf (of: twaalfmaal herhaald). **Zwolf'monatlich** = twaalfmaandelijks(ch), twaalfmaandsch. **Zwolf'nächte**, zie *Zwölften*.

Zwolf'pfünder, m. -s, - = twaalfponder.
Zwolf'saitig; **seitig**; **spaltig** = twaalfsnarig; -zijdig; -spletig.
Zwolf'stündig; **stägig** = twaalf[urig; -daagsch.
Zwolf'te (der, die, dat) = (de, 't) twaalfde; Karl der 3. od. Karl XII. = Karel de Twaalfde of Karel XII. **Zwolf'teilig** = twaalfdeelig.
Zwolf'tel, f. = twaalfde (deel). **Zwolf'ten**, Pl. = de twaalf dagen tusschen Kerstmis en Nieuwjaar. **Zwolf'tens** = ten twaalfde.
Zwan', zie *Guan'*. **Zwan'e**, zie *Gwane*. **Zwan'talium**, zie *Guanfalium*.
Zyfladen, zie *Cyfladen*.
Zyflotte, zie *Cyflotte*.
Zyflon, zie *Cyflon*.
Zyflot, zie *Cyflot*.
Zyflus, zie *Cyflus*.
Zyflinder zc., zie *Cyflinder zc.*
Zymologie, w. = zymologie; gistingleer.
Zymo'tisch = zymotisch; gistend.
Zy'nifer zc., zie *Cy'nifer zc.*
Zyprische, zie *Cyprische*.

N A L E Z I N G.

ab'knabeln, fchw. (h.) = afkluiven.
An'sammlung, w. = samenschooling.
an'schmerzen: einen mit etw. a. = iem. met iets in den nek zien.
an'stoßen: nach oben schlimm a. = bij de (hooge) overheid hevig aanstoot geven.
auf'sehen mit einem = met iem. bedrogen uitkomen, gefopt zijn. **Auf'seker**, m. = tegenvaller, teleurstelling.
aus'gefroren = verkleumd.
Beschluß'fassung, w. = 't nemen van een besluit.
Bock'sbeutel (ook: *Bog'beutel*), m. = wijd-buikige flesch.
Boulette, **Bulette**, w. = bal(letje) gehakt.
Brief'kopf, m. = hoofd van een brief.
deich'seln, fchw. (h.) = bedisselen, inpikken.
fach'simpeln, fchw. (h.) = voortdurend over zijn vak praten.
General'ausstand, -streif, m. = algemeene staking.
Genit'harre, w. = ruggemerg-hersenvliesontsteking.
Hand'feger, m. = stoffer.
Hän'geboden, m. = droogzolder.
Herz: einem etw. ans h. legen = iem. iets op 't hart drukken.
Hoef'korb, **Suc'feskorb**, m. = draagkorf (op den schouder gedragen).
Hör'stumheit, w. = hoorstomheid.

So'sentrompeter, m. = broekeman.
in'tus: das habe ich i. = dat zit er in, heb ik binnen (van iets van buiten geleerds, van eten enz.).
Kno'tengras, f. = knoopgras, spurrie.
Kopf'tück, f. = oorveeg.
Lei'gendeband, m. = uitkomst van de lijk-schouwing.
Maf'senstreif, m. = algemeene staking.
Maul'wurfsgrille, w. = veenmol.
Nim'merleinstag, m. = St.-Juttemis.
Belz'fragen, m. = boa.
Brü'gelholz, f. = talhout.
Raiff'eisenbank, w., -verein, m. = Raiffeisenbank (onderlinge landbouwcredietbank).
Ritz'erlein, f. = schrammetje.
Schall'deckel, m. = klankbord.
Schluß'abstimmung, w. = eindstemming.
Schwin'delbau, m. = revolutiebouw.
Sprach'hygiene, w. = spraakhygiëne.
stau'men: einen vor die Tür h. = iem. de deur uitduwen, uitzetten.
[ste]gen (heim, zu einem, ins Examen) = gaan].
stic'fig = verstikkend.
verstreich'en (etw.) = (iets) van de hand doen.

B E O O R D E E L I N G E N :

Engelbregt, Latijnsch-Nederlandsch.

De vierde druk bewijst voldoende, dat het zoo gunstig bekende Latijnsch-Nederlandsch Woordenboek van Dr. C. A. ENGELBREGT algemeen gebruikt en gewaardeerd wordt.

Van den Es, Grieksch-Nederlandsch.

Men mag spreken van een eerbiedwekkend werk bij de verschijning van den zesden, geheel herzien en verbeterden druk van het **Grieksche Woordenboek** door dr. A. H. G. P. van den Es. In het voorbericht herinnert prof. Van den Es, dat hij ongeveer een halve eeuw geleden den grondslag legde voor dit werk, dat thans weder geheel door hem werd herzien en vermeerderd. Bovendien is het veel gebruikte boek thans in een geheel nieuwen, handigen vorm verschenen. *Het Nieuws v. d. Dag*, 10 October 1808.

Koenen, Grieksche, Romeinsche en Noordsche Mythologie.

Het is van zeer groote waarde voor onze onderwijzers en wij willen er den bewerkers gaarne dank voor zeggen, dat zij ons zulk een voortreffelijken gids, zulk een rechte vraagbaak bezorgd hebben. Bij het lezen van onze prozaschrijvers en inzonderheid van onze dichters kan het van zeer groot nut zijn, voor uitspraak en beteekenis beide. *Chr. Schoolblad.*

Mehler, Grieksch-Nederlandsch.

Uit het Voorbericht: Ik heb er mij voornamelijk op toegelegd het phraséologische gedeelte zoo volledig mogelijk te maken, omdat juist daarin voor den leerling de grootste moeielijkheid gelegen is.

Ik maakte gebruik van de bekende werken van PAPE, PASSOW en JAKOBITZ, voor het Nieuwe Testament van BRETTSCHEIDER en ook aan Dr. VAN DEN ES ben ik voor menig gelukkig gekozen Nederduitsch woord, dat ik van hem overnam, dank verschuldigd.

Mehler, Nederlandsch-Latijnsch.

De voortreffelijke methode waardoor Wolter's Woordenboeken van levende talen, zoo beknopt en toch zoo volledig geworden zijn, maakt ook Dr. Mehler's woordenboek tot een geheel nieuw werk. Men moet jaren met allerlei dikke volumens geworsteld hebben, om het genot te begrijpen, alles wat men met redelijkheid zoeken wil, in zoo kort en handig bestek bijeen te vinden. Alleen lange ervaring en groote kennis konden een werk als dit tot stand brengen. De prijs is bespottelijk goedkoop.

Boekenschouw.

Van Wageningen, Latijnsch-Nederlandsch.

Wij kunnen het gebruik van dit Woordenboek niet genoeg aanbevelen.

Het Onderwijs.

De uitvoering van het werk is voortreffelijk.

Museum.

